

Hmooh' hmëë' he- ga[÷]jmee' Jesucristo

El Nuevo Testamento

Chinanteco de Ozumacín

La Liga Bíblica
Las Sagradas Escrituras para Todos

El Nuevo Testamento
en el chinanteco de Ozumacín

Wycliffe Bible Translators 3C primera edición 2003 [chz]
La Liga Bíblica versión electrónica 2009

Publicado por

© Wycliffe Bible Translators 2003

Se permite copiar, distribuir y comunicar públicamente esta obra bajo las siguientes condiciones:

- Reconocimiento. Reconozca a la Liga Bíblica los derechos que tiene en la impresión o distribución de esta obra, deslindándola de responsabilidad alguna por cualquier uso que se le de a la presente publicación.
- No comercial. No puede utilizar esta obra para fines lucrativos.
- Sin obras modificadas. No se puede alterar, transformar o generar una obra a partir de ésta.

Prólogo

El Nuevo Testamento forma parte de las sagradas Escrituras, mejor conocidas como la Biblia. Consta de veintisiete libros distintos, cada uno de los cuales es proveedor de ricas bendiciones al que lo lee. Fue escrito originalmente en el idioma griego, pero a través de casi dos mil años se ha traducido en más de mil doscientos idiomas. En la actualidad, millones de personas de miles de pueblos pueden leerlo en su propio idioma.

El vocabulario y la gramática del idioma chinanteco son muy distintos a los del griego, y también a los del español; sin embargo, el chinanteco posee abundantes formas gramaticales y retóricas que pueden expresar a fondo el significado del griego original.

Índice

San Mateo	1
San Marcos.....	64
San Lucas.....	104
San Juan	171
Hechos.....	219
Romanos	282
1 Corintios.....	307
2 Corintios.....	333
Gálatas.....	350
Efesios.....	360
Filipenses	369
Colosenses.....	376
1 Tesalonicenses.....	383
2 Tesalonicenses.....	389
1 Timoteo	392
2 Timoteo	399
Tito	404
Filemón	407
Hebreos	409
Santiago.....	429
1 Pedro	436
2 Pedro	444
1 Juan	449
2 Juan	456
3 Juan	458
Judas.....	460
Apocalipsis.....	463

San Mateo

Ju'hmëë' kih' Jesús he- ga-sii' Matä'

Lä⁺jëë⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaa⁴
Jesucristo
(Lc. 3:23-38)

1 Jee' la⁻ na⁻sii⁻ jmii⁻ kih' lä⁺jëë⁺
dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaa⁴ Jesucristo
hi⁻ laa¹ sa⁻jü⁻ kih' David, hi⁻ ma'
laa¹ sa⁻jü⁻ kih' Abraham. **2** Abraham
ma' laa¹ jmii⁻ Isaac. Isaac he' ma'
laa¹ jmii⁻ Jacob. Jacob ma' laa¹ jmii⁻
Judá kyaah['] lä⁺jëë⁺ øoyh[']. **3** Judá
ma' laa¹ jmii⁻ Fare kyaah['] Zara.
Choo' hi⁻ he' ga⁻laa¹ Tamar. Fare
he' ma' laa¹ jmii⁻ Esrom. Esrom
ma' laa¹ jmii⁻ Aram. **4** Aram he' ma'
laa¹ jmii⁻ Aminadab. Aminadab ma'
laa¹ jmii⁻ Naasón. Naasón he' ma'
laa¹ jmii⁻ Salmón. **5** Rahab kyaah[']
Salmón ga⁻laa¹ cho'jmii⁻ Booz. Rut
kyaaah['] Booz he' ga⁻laa¹ cho'jmii⁻
Obed. Obed he' ma' laa¹ jmii⁻ Isaí.
6 Isaí ma' laa¹ jmii⁻ rey David. Mé'
Uría kyaah['] rey David he' ga⁻laa¹
cho'jmii⁻ Salomón. **7** Salomón he'
ma' laa¹ jmii⁻ Roboam. Roboam ma'
laa¹ jmii⁻ Abía. Abía ma' laa¹ jmii⁻
Asa. **8** Asa he' ma' laa¹ jmii⁻ Josafat.
Josafat ma' laa¹ jmii⁻ Joram. Joram
ma' laa¹ jmii⁻ Uzía. **9** Uzía he' ma'
laa¹ jmii⁻ Jotam. Jotam ma' laa¹ jmii⁻

Acaz. Acaz ma' laa¹ jmii⁻ Ezequía.
10 Ezequía he' ma' laa¹ jmii⁻ Manasé.
Manasé ma' laa¹ jmii⁻ Amón. Amón
ma' laa¹ jmii⁻ Josía. **11** Josía ma'
laa¹ jmii⁻ Jeconía kyaah['] lä⁺jëë⁺
øoyh[']. **12** Jii⁻ kih' Josía ga⁻jääy['] he'
wi⁻ dsa⁻ Israel ta⁻ hwa⁻ Babilonia.
13 Ma⁻ngëë['] ma⁻nää['] dsa⁻ Israel ta⁻
hwa⁻ Babilonia, Jeconía he' ma' laa¹
jmii⁻ Salatiel. Salatiel ma' laa¹ jmii⁻
Zorobabel. **14** Zorobabel he' ma' laa¹
jmii⁻ Abiud. Abiud ma' laa¹ jmii⁻
Eliaquim. Eliaquim ma' laa¹ jmii⁻
Azor.
15 Azor he' ma' laa¹ jmii⁻ Sadoc.
Sadoc ma' laa¹ jmii⁻ Aquím. Aquím
ma' laa¹ jmii⁻ Eliud. **16** Eliud he' ma'
laa¹ jmii⁻ Eleazar. Eleazar ma' laa¹
jmii⁻ Matán. Matán ma' laa¹ jmii⁻
Jacob. **17** Jacob he' ma' laa¹ jmii⁻
José, hi⁻ ga⁻laa¹ dsa⁻ñuuh⁻ kyaa⁴
María. María he' ga⁻laa¹ choo' Jesús
hi⁻ ga⁻lä⁺chee⁻ Cristo (he⁻ hnøø'
jäh⁻ hi⁻ na⁻hñaa[']). **18** Lä⁺jëë⁺ jmii⁻
dsa⁻ he⁻ tē⁻ gya⁻kyee['] dsa⁻ wa'rā⁻
ga⁻heen['] lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ lä⁺ ga⁻løø'
kyaaah['] Abraham, lä⁺ ga⁻tē['] David.
Lä⁺ja⁻ tē⁻ gya⁻kyee['] dsa⁻ ka⁻läh['],
he⁻ ga⁻løø'['] kyaaah['] David lä⁺jiih[']
ma' ga⁻jääy['] he⁻ wi⁻ dsa⁻ Israel ta⁻

hwa¹ Babilonia. Lä² ja³ tē⁴ gya⁵ kyee⁶
ka⁷ läh⁸, he⁹ ga¹⁰ lōø¹¹ lä¹² ma¹³ ga¹⁴ nääy¹⁵
Babilonia, lä¹⁶ jiih¹⁷ ga¹⁸ lä¹⁹ chaa²⁰ Cristo.

Lä² la³ ga⁴ lä⁵ chaa⁶ Jesús

(Lc. 2:1-7)

¹⁸Lä² la³ ga⁴ la⁵ ma⁶ ga⁷ lä⁸ chaa⁹
Jesucristo. María chooy¹⁰ ma¹¹ na¹² la¹³
hmooh¹⁴ kiyh¹⁵ kyaah¹⁶ José. Pero
jää¹⁷ ja¹⁸ ga¹⁹ kaay²⁰ oooyh²¹, ma²² kyaaa²³ ba²⁴
María gyuu²⁵ kyaah²⁶ be²⁷ kih²⁸ Jmi²⁹ lle³⁰
Na³¹ jngii³². ¹⁹José, dsa³³ nuu³⁴ h³⁵ kyaay³⁶,
ma³⁷ jmeey³⁸ he³⁹ llu⁴⁰ jmah⁴¹, hi⁴² sa⁴³
ma⁴⁴ hnöøy⁴⁵ ma⁴⁶ mi⁴⁷ kwah⁴⁸ dsa⁴⁹ kih⁵⁰
María, he⁵¹ ja⁵² ga⁵³ lla⁵⁴ dsëy⁵⁵ ma⁵⁶ bee⁵⁷
to⁵⁸ k⁵⁹ ba⁶⁰. ²⁰Ma⁶¹ ngëe⁶² ma⁶³ jmeey⁶⁴
ha⁶⁵ dsë⁶⁶ lä⁶⁷ ja⁶⁸, ga⁶⁹ lä⁷⁰ jnää⁷¹ kiyh⁷² jaa⁷³
ángel kyaaq⁷⁴ Dio jee⁷⁵ na⁷⁶ gwiiy⁷⁷, hi⁷⁸
ga⁷⁹ jäh⁸⁰ siiyh⁸¹:

—José, sa⁸² ju⁸³ kih⁸⁴ David, ta⁸⁵ wa⁸⁶
gah⁸⁷ kaah⁸⁸ María na⁸⁹, jmääh⁹⁰ dsa⁹¹ më⁹²
kyaa⁹³. Jëeh⁹⁴, kyaah⁹⁵ be⁹⁶ kih⁹⁷
Jmi⁹⁸ lle⁹⁹ Na¹⁰⁰ jngii¹⁰¹ ba¹⁰² ja¹⁰³, he¹⁰⁴ kyaay¹⁰⁵
gyuu¹⁰⁶. ²¹Lä¹⁰⁷ chaa¹⁰⁸ jaa¹⁰⁹ gyuu¹¹⁰ kyaay¹¹¹
hi¹¹² mí¹¹³ cheeh¹¹⁴ Jesús, jëeh¹¹⁵ hi¹¹⁶ he¹¹⁷ lää¹¹⁸
dsa¹¹⁹ gooh¹²⁰ hnäh¹²¹ kih¹²² dso¹²³ kye¹²⁴.

²²Ga¹²⁵ lä¹²⁶ je¹²⁷ he¹²⁸ ja¹²⁹ ga¹³⁰ la¹³¹ mah¹³² lä¹³³ te¹³⁴
lä¹³⁵ koo¹³⁶ ga¹³⁷ jäh¹³⁸ dsa¹³⁹ hi¹⁴⁰ ga¹⁴¹ ngëe¹⁴² juu¹⁴³
kih¹⁴⁴ Dio llo¹⁴⁵ joo¹⁴⁶, lä¹⁴⁷ koh¹⁴⁸ ma¹⁴⁹ ga¹⁵⁰ jäh¹⁵¹:

²³Jaa¹⁵² chih¹⁵³ më¹⁵⁴ kwaa¹⁵⁵ hi¹⁵⁶ sa¹⁵⁷
ma¹⁵⁸ jëe¹⁵⁹ dsa¹⁶⁰ nuu¹⁶¹,
kyaay¹⁶² gyuu¹⁶³ mah¹⁶⁴ lä¹⁶⁵ chaa¹⁶⁶ jaa¹⁶⁷
gyuu¹⁶⁸ nuu¹⁶⁹ kiyh¹⁷⁰.

Hi¹⁷¹ gyuu¹⁷² he¹⁷³ lä¹⁷⁴ chee¹⁷⁵ Emanuel.
Juu¹⁷⁶ la¹⁷⁷ hnöø¹⁷⁸ jäh¹⁷⁹: Dio kyaah¹⁸⁰ jne¹⁸¹.

²⁴Lä¹⁸² koo¹⁸³ ma¹⁸⁴ ga¹⁸⁵ ne¹⁸⁶ José jee¹⁸⁷
këy¹⁸⁸ ja¹⁸⁹, ga¹⁹⁰ jmeey¹⁹¹ lä¹⁹² koo¹⁹³ mada¹⁹⁴
he¹⁹⁵ ga¹⁹⁶ jmee¹⁹⁷ ángel kyaaq¹⁹⁸ Dio
kiyh¹⁹⁹, ga²⁰⁰ heeh²⁰¹ bih²⁰² ga²⁰³ kaa²⁰⁴ María.
²⁵Pero sa²⁰⁵ ga²⁰⁶ lä²⁰⁷ kyuuy²⁰⁸ lä²⁰⁹ jiih²¹⁰
ga²¹¹ lä²¹² chaa²¹³ gyuu²¹⁴ nuu²¹⁵ to²¹⁶ né²¹⁷
kyaa²¹⁸, hi²¹⁹ ga²²⁰ mi²²¹ cheey²²² Jesús
ma²²³ ngëe²²⁴ ma²²⁵ lä²²⁶ chaay²²⁷.

Dsa²²⁸ hi²²⁹ ma²³⁰ kyuuuh²³¹ ha²³² lä²³³
chaa²³⁴ nuu²³⁵ gyuuuh²³⁶ ga²³⁷ jmääy²³⁸
jøøh²³⁹ gyuuuh²⁴⁰ Jesús

2 Ga²⁴¹ lä²⁴² chaa²⁴³ Jesús Belén, koo²⁴⁴
jwii²⁴⁵ mäh²⁴⁶ he²⁴⁷ hla²⁴⁸ hwa²⁴⁹ Judea,
lä²⁵⁰ koo²⁵¹ ma²⁵² laa²⁵³ Herode dsa²⁵⁴ ta²⁵⁵ jee²⁵⁶
ja²⁵⁷. Hi²⁵⁸ lä²⁵⁹ koo²⁶⁰ ma²⁶¹ ga²⁶² lä²⁶³ chaa²⁶⁴
Jesús, ga²⁶⁵ lla²⁶⁶ nää²⁶⁷ ta²⁶⁸ jwii²⁶⁹ Jerusalén
dsa²⁷⁰ hi²⁷¹ ma²⁷² kyuuuh²⁷³ ha²⁷⁴ lä²⁷⁵ chaa²⁷⁶
nuu²⁷⁷ gyuuuh²⁷⁸. Hi²⁷⁹ he²⁸⁰ ya²⁸¹ nää²⁸² ta²⁸³ la²⁸⁴
ga²⁸⁵ hya²⁸⁶ hyoo²⁸⁷. ²Hi²⁸⁸ ma²⁸⁹ ngiiy²⁹⁰ juu²⁹¹:
—¿Na²⁹² rey kyaaq²⁹³ dsa²⁹⁴ judiu hi²⁹⁵
ma²⁹⁶ lä²⁹⁷ chaa²⁹⁸? Ga²⁹⁹ jee³⁰⁰ jnääh³⁰¹ ga³⁰² hnäaa³⁰³
nuu³⁰⁴ kyaay³⁰⁵ ta³⁰⁶ la³⁰⁷ ga³⁰⁸ hya³⁰⁹ hyoo³¹⁰.
He³¹¹ ja³¹² ma³¹³ ya³¹⁴ nöø³¹⁵ jnääh³¹⁶ mah³¹⁷ jmee³¹⁸
jnääh³¹⁹ juuh³²⁰ kiyh³²¹.

³Lä³²² koo³²³ ma³²⁴ ga³²⁵ nuu³²⁶ rey Herode
lä³²⁷ ja³²⁸, ga³²⁹ hee³³⁰ ba³³¹ dsëy³³², hi³³³ ja³³⁴ ba³³⁵
lä³³⁶ ja³³⁷ ga³³⁸ la³³⁹ kih³⁴⁰ lä³⁴¹ jëe³⁴² dsa³⁴³ hi³⁴⁴ ma³⁴⁵
tääh³⁴⁶ Jerusalén. ⁴He³⁴⁷ ja³⁴⁸ ga³⁴⁹ jmee³⁵⁰
rey mada³⁵¹, ga³⁵² tëeyh³⁵³ lä³⁵⁴ jëe³⁵⁵
dsa³⁵⁶ kaah³⁵⁷ kyaaq³⁵⁸ jmi³⁵⁹ dsa³⁶⁰ kyaah³⁶¹
ta³⁶² jwoh³⁶³ kyaay³⁶⁴ ley mah³⁶⁵ ga³⁶⁶ ngiiy³⁶⁷
juu³⁶⁸ kiyh³⁶⁹, ha³⁷⁰ jee³⁷¹ jwii³⁷² la³⁷³ kwäat³⁷⁴
lä³⁷⁵ chaa³⁷⁶ Cristo. ⁵Mah³⁷⁷ ga³⁷⁸ jäh³⁷⁹ dsa³⁸⁰
he³⁸¹ siiyh³⁸²:

—Jee³⁸³ jwii³⁸⁴ mäh³⁸⁵ he³⁸⁶ chee³⁸⁷ Belén
he³⁸⁸ hla³⁸⁹ hwa³⁹⁰ Judea ba³⁹¹ lä³⁹² chaa³⁹³.
Jëeh³⁹⁴, lä³⁹⁵ ja³⁹⁶ ga³⁹⁷ siii³⁹⁸ jaa³⁹⁹ hi⁴⁰⁰ ma⁴⁰¹ ngëe⁴⁰²
juu⁴⁰³ kih⁴⁰⁴ Dio jää⁴⁰⁵:

⁶Hne⁴⁰⁶ Belén, jwii⁴⁰⁷ mäh⁴⁰⁸ he⁴⁰⁹ hla⁴¹⁰
hwa⁴¹¹ Judea,
sa⁴¹² jäh⁴¹³ hne⁴¹⁴ mäh⁴¹⁵ ga⁴¹⁶ kih⁴¹⁷ lä⁴¹⁸ jëe⁴¹⁹
jwii⁴²⁰ kaah⁴²¹ he⁴²² na⁴²³ hee⁴²⁴ hwa⁴²⁵
na⁴²⁶.

Jëeh⁴²⁷, kyah⁴²⁸ hne⁴²⁹ ya⁴³⁰ hëe⁴³¹ jaa⁴³² hi⁴³³
ka⁴³⁴ në⁴³⁵, hi⁴³⁶ hää⁴³⁷ dsa⁴³⁸ Israel
hi⁴³⁹ laa⁴⁴⁰ dsa⁴⁴¹ kyaan⁴⁴².

⁷He⁴⁴³ ja⁴⁴⁴ jee⁴⁴⁵ na⁴⁴⁶ hmää⁴⁴⁷ ba⁴⁴⁸ ga⁴⁴⁹ tëeh⁴⁵⁰
Herode dsa⁴⁵¹ hi⁴⁵² ya⁴⁵³ nää⁴⁵⁴ ta⁴⁵⁵ la⁴⁵⁶
ga⁴⁵⁷ hya⁴⁵⁸ hyoo⁴⁵⁹, ga⁴⁶⁰ ngiiy⁴⁶¹ juu⁴⁶² kiyh⁴⁶³
joh⁴⁶⁴ jmi⁴⁶⁵ ma⁴⁶⁶ hya⁴⁶⁷ he⁴⁶⁸ ga⁴⁶⁹ jëey⁴⁷⁰

ga⁺hñaa⁻ nuu⁻ he⁻. ⁸Ja⁻ga['] ga⁺chee[']
dsih⁻ ta⁺ Belén, mah['] ga⁺jäyh[']
siiyh⁻:

—Go⁻nää⁻ hnäh['] jee⁻ oo⁻, go⁻kii[']
da⁻ hnäh['] juu⁻ kwee⁻ kih['] gyu^u^u⁻ he⁻.
Wa[']ra⁻ ga⁺jnääh⁻ hnäh['], ja⁻ ya⁻nääh⁻
hnäh['] jmeeh['] hnäh['] juu⁻ kin⁻, mah[']
jnää⁻ ka⁻läh⁻ niin⁻ na⁻jmeen['] juu⁻
kiyh⁻.

⁹Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁺nuuy['] juu⁻
kih['] rey, ga⁺nääy[']. Hih['] cha⁺nuu⁻
hi⁻ ga⁺jëey['] ta⁻la⁻ ga⁺hya⁻ hyoo⁻,
ngoo['] ta⁺ cha⁺né['] dsa⁻ he⁻ lä⁻jiih[']
ga⁺tëey['] jee⁻ ma['] kya^a['] gyu^u^u⁻. Jee⁻
ja⁻ ga⁺hëey['] koo⁻ hweh⁻. ¹⁰Lä⁻
ma['] ga⁺jëey['] lä⁻ ma⁻hëe⁻ ja⁻ba⁻
cha⁺nuu⁻ he⁻, ga⁺lä⁻chaay⁻ llu⁻
cha⁺miih⁻. ¹¹Ma['] ga⁺taayh['] cha⁺neh⁻
ja⁻, ga⁺jëey['] gyu^u^u⁻ kyaah['] María
chooy[']. Ja⁻ga['] ga⁺juuhy['] jnääy[']
ga⁺jmääy['] jøøh[']. Ga⁺näy['] jee⁻ ma[']
tääh['] kuu⁻ kiyh['] mah['] ga⁺kwëeyh[']
ku⁻nøø['], ga⁺kwëeyh['] wa⁻chu⁻, hi⁻
koo⁻ ga['] he⁻ chee⁻ mirra. ¹²Ma⁻ngëe[']
he⁻ ja⁻, ga⁺mi⁻jnää⁻ Dio kih['] dsa⁻
he⁻ jee⁻ na⁻gwiyy['] mah['] mo⁻so⁻
ma['] dsa⁻jeeyh['] ta⁻ jee⁻ ma['] gya[']
Herode. Ga⁺jluey['] jyoh['] jwë['] mah[']
ga⁺lla⁻nääy['] ta⁻ hwa['] kiyh['].

Ga⁺nääy['] ta⁻ hwa['] Egipto

¹³Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁺nää⁻ dsa⁻ hi⁻
kyuuuh⁻ ha⁻ lä⁻ chaa⁻ nuu⁻ he⁻, jaa⁻
ángel kya^a['] Dio ga⁺lä⁻jnää⁻ kih[']
José jee⁻ ma['] këy['] mah['] ga⁺siiyh⁻:

—Noo⁻, jää⁻ gyu^u^u⁻ kyaah['] chooy[']
mah['] go⁻nää⁻ hnäh['] ta⁻ hwa['] Egipto.
Jee⁻ oo⁻ jäh['] ta⁻ko⁻jiih['] lloo⁻ jmi[']
jmeen['] juu⁻ kyah[']. Jëeh['] hnaah⁻
Herode gyu^u^u⁻ mah['] jngëeyh['].

¹⁴Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁺ñe['] José
jee⁻ ma⁻na⁻gwi^u^u⁻, lä⁻chah['] hwë[']
ja⁻ ga⁺jääy['] gyu^u^u⁻ kyaah['] María,

ga⁺nääy['] ta⁻ hwa['] Egipto. ¹⁵Jee⁻ ja⁻
ga⁺taayh['] lä⁻jiih['] ga⁺juu⁻ Herode.
Mah['] lä⁻ja⁻ lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ ga⁺jäh[']
dsa⁻ hi⁻ ga⁺ngëe['] juu⁻ kih['] Dio, lä⁻
ma['] ga⁺jäyh[']: “Ta⁻ hwa['] Egipto
ga⁺tëehn⁻ gyu^u^u⁻ kyaan⁻.”

Ga⁺jmee['] Herode mada⁻ juu⁻ lä⁻jëe⁻ gyu^u^u⁻ nuuuh⁻

¹⁶Ma['] ga⁺lä⁻liih['] Herode
ga⁺mi⁻goo⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] kyuuh⁻ he⁻
kiyh['], ga⁺lä⁻lleey['] jwërte. He⁻ja⁻
ga⁺hëey['] joh['] jmi['] ma⁻lä⁻hi⁻ lä⁻
ma['] to⁻ne⁻ ga⁺jëe['] dsa⁻ he⁻ nuu⁻.
Mah['] ga⁺jmeey['] mada⁻ kih['] hløø[']
he⁻ jngëeyh['] lä⁻jëe⁻ gyu^u^u⁻ nuuuh⁻
hi⁻ ja⁻ga['] ga⁺lä⁻chaa⁻ lä⁻jiih['] hi⁻
ma['] hää['] to['] ne⁻ hi⁻ ma['] chaa⁻ jwi⁻
Belén, lä⁻kye⁻ kih['] hi⁻ ma['] tääh['] jäh[']
lä⁻ku⁻ lä⁻jiih['] kih['] jwi⁻ ja⁻. ¹⁷Lä⁻ja⁻
ga⁺lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ ga⁺jäh['] Jeremía
hi⁻ ga⁺ngëe['] juu⁻ kih['] Dio jää['], he⁻ lle⁻
lä⁻la⁻:

¹⁸Ga⁺lä⁻nuuuh⁻ koo⁻ juu⁻ jee⁻ jwi⁻
Ramá,
peer⁻ ti⁻meeh⁻ dsë⁻ dsa⁻, hoo⁻
dsa⁻, hoø⁻ dsa⁻.
Sa⁻ju⁻ kih['] Raquel ba['] he⁻ hi⁻
hoo⁻ kih['] gyu^u^u⁻ kya^a['].
Sa⁻ hii⁻ noh⁻ dsëy['], kih['] he⁻
ga⁺juu⁻ jwëe⁻ gyu^u^u⁻ kyaay['].

¹⁹Ma⁻ngëe['] ma⁻juu⁻ Herode, jaa⁻
ángel kya^a['] Dio ga⁺lä⁻jnää⁻ kih[']
José jee⁻ ma['] na⁻gwiyy['], hwa['] Egipto.

²⁰Mah['] ga⁺siiyh⁻:

—Noo⁻, tee['] gyu^u^u⁻ kyaah['] chooy['],
mah['] gwaaah['] ta⁻ Israel ka⁻läh⁻.
Jëeh['], ma⁻juu⁻ ba['] hi⁻ ma['] hnøø['] ma[']
jngëeh['] gyu^u^u⁻.

²¹He⁻ja⁻ ga⁺nooy['] mah['] ga⁺tëey[']
gyu^u^u⁻ kyaah['] chooy['], ga⁺nääy['] ta⁻
hwa['] Israel ka⁻läh⁻. ²²Pero ma[']
ga⁺nuuy['] kih['] Arquelao hi⁻ ma['] jmee⁻

hih⁺ hwa¹ Judea lla⁻ jmiiy⁻ Herode, he⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ goyh⁺ ma⁻ dsa⁻ nääy⁻ ta⁻ ja⁻. Pero ga⁻ mi⁻ jnää⁻ Dio kiyh⁻ jee⁻ ma⁻ këy⁻ mah⁻ ga⁻ nääy⁻ ta⁻ hwa¹ Galilea ba⁻. ²³Ma⁻ ga⁻ lla⁻ nääy⁻ ta⁻ ja⁻, ga⁻ tqaayh⁻ jwii⁻ he⁻ chee⁻ Nazaret. Mah⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ te⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ ngée⁻ juu⁻ kih⁻ Dio: "Nazareno ba⁻ jäh⁻ dsa⁻ kih⁻ Jesús."

Ma⁻ kwa⁻ Jwaa⁻ juu⁻ jee⁻ la⁻ hwa⁻ kii⁻
(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

3 Ma⁻ ja⁻ ñee⁻ Jwaa⁻ hi⁻ ma⁻ choo⁻ jmi⁻ ta⁻ hwa⁻ kii⁻ kih⁻ Judea na⁻ kway⁻ juu⁻. ²Lä⁻ la⁻ ma⁻ jäh⁻:

—Jeeh⁻ hnäh⁻ kih⁻ Dio, jeeh⁻, ma⁻ ya⁻ jäh⁻ he⁻ jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁻.

³Kih⁻ Jwaa⁻ ba⁻ ja⁻ hi⁻ ga⁻ hlëeh⁻ Isaía hi⁻ ga⁻ ngée⁻ juu⁻ kih⁻ Dio jää⁻, lä⁻ ma⁻ ga⁻ jäh⁻:

Kii⁻ næuh⁻ koo⁻ lle⁻ he⁻ hlëeh⁻
hwa⁻ kii⁻ jee⁻ sa⁻ kwa⁻ ni⁻
miih⁻:

"Mi⁻ llu⁻ hnäh⁻ jwë⁻ kih⁻ Dsa⁻ jøøh⁻
jnän⁻.

Mi⁻ llu⁻ hnäh⁻ hñaaah⁻ mah⁻ jäh⁻
ko⁻ dsoo⁻ jwë⁻, ga⁻ jäh⁻ Isaía.

⁴Hmiih⁻ kih⁻ Jwaa⁻ ma⁻ la⁻ kyaah⁻ jñu⁻ camey⁻, ma⁻ na⁻ hñuu⁻ tuyh⁻

kyah⁻ koo⁻ loo⁻ jah⁻. Ma⁻ kuyh⁻ iih⁻ hi⁻ ma⁻ hiyh⁻ tah⁻ he⁻ ma⁻ cha⁻ moh⁻.

⁵He⁻ ja⁻ jwëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaq⁻ Jerusalén ga⁻ lla⁻ nää⁻ jee⁻ ma⁻ cheh⁻

Jwaa⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻ lla⁻ nää⁻ hi⁻ ma⁻ chaq⁻ lä⁻ kaa⁻ hwa¹ Judea, lä⁻ kye⁻

hi⁻ ma⁻ chaq⁻ lä⁻ ku⁻ lä⁻ jii⁻ kih⁻ jmi⁻ Jordán.

⁶Lä⁻ jee⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ mi⁻ jnääy⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ hi⁻ ga⁻ chaq⁻ Jwaa⁻ dsa⁻ he⁻ jmi⁻, cha⁻ jmi⁻ Jordán.

⁷Ma⁻ ga⁻ jee⁻ jwëe⁻ dsa⁻ fariseo kyaah⁻ dsa⁻ saduceo hi⁻ na⁻ nää⁻ jee⁻ ja⁻ mah⁻ ma⁻ choo⁻ Jwaa⁻ jmi⁻ kiyh⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ ga⁻ siiyh⁻ dsa⁻ he⁻:

—Ma⁻ ra⁻ hi⁻ he⁻ joo⁻ siih⁻ miih⁻ laah⁻ hnäh⁻. ⁸Hii⁻ na⁻ hi⁻ ma⁻ siih⁻ hnäh⁻ he⁻ lääh⁻ hnäh⁻ kih⁻ he⁻ wii⁻ he⁻ ma⁻ ngoo⁻ ya⁻ jäh⁻? ⁹Go⁻ tqaah⁻ hnäh⁻ lä⁻ koh⁻ lle⁻ kih⁻ mah⁻ mi⁻ jnää⁻ hnäh⁻ he⁻ ma⁻ jeeh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ Dio. ¹⁰Mo⁻ to⁻ jmee⁻ hnäh⁻ huu⁻ dsë⁻: "Lee⁻ ba⁻ kya⁻ jnääh⁻ he⁻ laa⁻ jnääh⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁻ Abraham." Jeeh⁻ jnä⁻ jwahn⁻, lih⁻ ba⁻ Dio jmeey⁻ hwëe⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁻ Abraham kih⁻ kuu⁻ la⁻.

¹¹Hee⁻ ñe'läh⁻ ma⁻ na⁻ llu⁻ mah⁻ dsa⁻ tu⁻ chaah⁻ hma⁻. Lä⁻ jee⁻ na⁻ hma⁻ he⁻ sa⁻ llu⁻ mii⁻ kih⁻, he⁻ ja⁻ dsa⁻ tu⁻ mah⁻ tooyh⁻ cha⁻ je⁻. ¹²Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻, jnä⁻ chaq⁻ hnäh⁻ jmi⁻ kyaah⁻ jmi⁻ ba⁻ lä⁻ jee⁻ hnäh⁻ hi⁻ ma⁻ jeeh⁻ kyaah⁻ Dio. Pero hi⁻ jää⁻ këe⁻ kin⁻ jøøh⁻ ga⁻ lä⁻ koh⁻ jnä⁻. Ni⁻ sa⁻ të⁻ dsëen⁻ kän⁻ loo⁻ he⁻ hä⁻ tiiy⁻.

Hi⁻ he⁻ chaq⁻ hnäh⁻ jmi⁻ kyaah⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻, hi⁻ kyaah⁻ je⁻ ka⁻ läh⁻. ¹³Hii⁻ cheh⁻ mi⁻ llu⁻ mi⁻ trigo, ma⁻ chooyh⁻ he⁻ kyaah⁻ jwäy⁻. Kooy⁻ mi⁻ trigo kiyh⁻ llay⁻ llu⁻, ja⁻ ga⁻ tooyh⁻ wa⁻ hloø⁻ kih⁻ trigo ja⁻ cha⁻ je⁻ jee⁻ mo⁻ so⁻ huu⁻ jih⁻ koh⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jwaa⁻.

Ga⁻ saa⁻ Jesús jmi⁻

(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³Ma⁻ ja⁻ ya⁻ hëe⁻ Jesús hwa⁻ Galilea, ngooy⁻ ta⁻ cha⁻ jmi⁻ Jordán jee⁻ ma⁻ cheh⁻ Jwaa⁻ mah⁻ saay⁻ jmi⁻. ¹⁴Pero Jwaa⁻ sa⁻ ma⁻ hii⁻ ma⁻ chaay⁻ jmi⁻. Ma⁻ jäh⁻ siiyh⁻:

—Jnä⁻ ba⁻ jmee⁻ bi⁻ kin⁻ chaah⁻ jnä⁻ jmi⁻, mah⁻ hne⁻ ba⁻ ngiöh⁻ kin⁻ chaq⁻ hne⁻ jmi⁻.

15 Mah' ga⁺ jeeh⁻ Jesús juu¹ kiyh¹ ga⁺siiyh⁻:

—Tää⁺ ba⁻ kih¹. Jëeh⁻, lä⁺ ja⁻ ba⁻ sooh⁻ jnän⁻ mi⁺ten⁻ lä⁺ jé⁻ mada⁻ he⁻ ga⁺jmee⁻ Dio.

Ja⁻ga⁺ ga⁺hee⁻ Jwaa⁻ ga⁺chaay⁻ Jesús jmii⁻. **16** Ma⁻ngëe⁻ ma⁻saa⁻ Jesús jmii⁻, ya⁺hëey⁻ cha⁻jmii⁻. Lä⁺chah⁻ ja⁻ ga⁺na⁻ gyuuuh⁻ jmi⁻gyuu⁻ mah¹ ga⁺jëe⁻ Jesús Jmi⁻lle⁻ kih¹ Dio ga⁺jyoo⁻ në⁻ kiyh¹, laa⁻ lä⁺koo⁻ jaa⁻ juu⁻. **17** Ma⁻ja⁻ ga⁺lä⁺nuuuh⁻ koo⁻ juu⁻ he⁻ ja⁻ gyuuuh⁻ he⁻ ma⁻jäh⁻:

—Hi⁻ la⁻ he⁻ gyuu⁻ kyaan⁻ hi⁻ hnaan⁻. Peer⁻ chaan⁻ llu⁻ kyaayh⁻.

Ga⁺ka⁻ hi⁻sa⁺llu⁻ dsë⁻ Jesús

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

4 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁺jøø⁻ Jmi⁻lle⁻ kih¹ Jesús ta⁻ hwa⁻ kii⁻, mah¹ ka⁻ hi⁻sa⁺llu⁻ dsëy⁻.

2 To⁻loo⁻ jmi⁻ to⁻loo⁻ hwë⁻ sa⁻ ga⁺kuh⁻ ga⁺hiyh⁻. Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ja⁻ kyoyh⁻. **3** Hi⁻ ja⁻ hi⁻ ga⁺ka⁻ dsëy⁻ chuh⁻ kiyh¹ mah¹ ga⁺jäyh⁻:

—Cher⁻mah¹ dsoo⁻ laah⁻ Joo⁻ Dio, jmee⁻ hih⁻ mah¹ lii⁻ he⁻ñiih⁻ kuu⁻ he⁻ tääh⁻ la⁻.

4 Mah¹ ga⁺jeeh⁻ Jesús juu¹ kiyh¹:

—Ma⁻na⁻sii⁻ ba⁻: “Ja⁻ ma⁻la⁻ kyaah⁻ he⁻ kih⁻hihn⁻ jmee⁻ chaa⁻ jne⁻. Kyaah⁻ lä⁺jë⁻ juu⁻ he⁻ hlëeh⁻ Dio ba⁻ jmee⁻ chaa⁻ jne⁻.”

5 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁺jøø⁻ hi⁻sa⁺llu⁻ kiyh¹ ta⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻ jwii⁻ na⁻jngii⁻ he⁻ chee⁻ Jerusalén. Ma⁻ ga⁺lla⁻nääy⁻ jee⁻ ja⁻ ga⁺jääy⁻ lä⁺ ga⁺të⁻ gyuuuh⁻ kih¹ gwah⁻ juuh⁻, **6** ga⁺siiyh⁻:

—Cher⁻mah¹ dsoo⁻ laah⁻ Joo⁻ Dio, jwää⁻ hñaah⁻ lä⁺ ga⁺të⁻ hwa⁻, jëeh⁻ na⁻sii⁻ ba⁻ ka⁻läh⁻:

Dio chee⁻ ángele kyaay⁻ koo⁻ kyah⁻

mah¹ jäay⁻ hne⁻ kyaah⁻ gooy⁻, lä⁺ ja⁻ mo⁻so⁻ lla⁻ñu⁻ tiih⁻ në⁻ kuu⁻.

7 Mah¹ ga⁺jeeh⁻ Jesús kiyh¹:

—Ma⁻na⁻sii⁻ ba⁻ ka⁻läh⁻: “Ta⁻ ka⁻dsë⁻ Dio hi⁻ laa⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kyaah⁻.”

8 Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁺jääy⁻ hi⁻sa⁺llu⁻ lä⁺ ga⁺të⁻ koo⁻ moh⁻ñii⁻ mah¹ ga⁺heeyh⁻ lä⁺kaa⁻ jee⁻ jwii⁻ kaah⁻ kyaah⁻ ga⁺lä⁺jë⁻ ga⁻he⁻ la⁻ na⁻hñaah⁻ he⁻ cha⁻ kih¹. **9** Mah¹ ga⁺jäyh⁻:

—Ga⁺lä⁺jë⁻ he⁻ na⁻ kwëehn⁻ hne⁻ cher⁻mah¹ ga⁺juu⁻ jnëh⁻ cha⁻nën⁻, jmääh⁻ jnä⁻ joøhn⁻.

10 Ja⁻ga⁺ ga⁺jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Wa⁻ lä⁺øøh⁻ hne⁻ kin⁻ Tana⁻, jëeh⁻ ma⁻na⁻sii⁻ ba⁻ jee⁻ jyoh⁻ ka⁻läh⁻: “Kih¹ Dsa⁻jøøh⁻ hi⁻ laa⁻ Dio kyaah⁻ ba⁻ jmeeh⁻ juuuh⁻. Kih¹ jaa⁻ hnii⁻ bih⁻ jmeeh⁻ ta⁻he⁻.” **11** Ja⁻ga⁺ ga⁺lä⁺øø⁻ hi⁻sa⁺llu⁻ kiyh¹. Lä⁺chah⁻ ja⁻ ya⁻nää⁻ ángele, ga⁺jmeey⁻ ta⁻he⁻ kih¹ Jesús.

Ga⁺løø⁻ Jesús kway⁻ juu⁻ hwa⁻ Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

12 Ma⁻ ga⁺nuu⁻ Jesús hää⁻ Jwaa⁻ neh⁻ñe⁻, ngaayh⁻ ta⁻ hwa⁻ Galilea.

13 Sa⁻ ga⁺jäy⁻ jwii⁻ Nazaret, ngaayh⁻ na⁻gyay⁻ jwii⁻ Capernaum ba⁻, jwii⁻ he⁻ hla⁻ cha⁻hoo⁻ jmi⁻juuh⁻. Hwa⁻ kih¹ dsa⁻ kyaah⁻ Zabulón kyaah⁻ Neftalí ba⁻ ja⁻. **14** Lä⁺ja⁻ ga⁺lä⁺te⁻ juu⁻ he⁻ ga⁺hlëeh⁻ Isaía hi⁻ ga⁺ngëe⁻ juu⁻ kih¹ Dio, lä⁺ ma⁻ ga⁺jäyh⁻:

15 Hwa⁻ kih¹ Zabulón, kyaah⁻ hwa⁻ kih¹ Neftalí,

he⁻ kye⁻ hngaah⁻ ko⁻taa⁻ kih¹ jmi⁻ Jordán, ta⁻ cha⁻hoo⁻ jmi⁻ñeeh⁻, lä⁺kaa⁻ jee⁻ ja⁻ la⁻ hwa⁻ Galilea jee⁻ tääh⁻ jwëë⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻judiu,

16 dsa⁻ he⁻ hi⁻ ma['] ga⁺nää['] jee[']
na⁻hoo['] ga⁺jëëy['] koo⁻ wa[']je⁻
juuh⁻.

Ga⁻lä⁻jnä['] koo⁻ wa[']je⁻ kih['] hi⁻
ma[']tääh['] jee['] ma['] hii['] goo⁻
juuy⁻.

17 Lä⁻ ma[']ja⁻ ga⁺løø['] Jesús kwa⁻
juu^{',} ma[']jäyh[:]
—Jeeh['] hnäh['] kih['] Dio, jëëh[']
ma⁻ya[']jäh⁻ he⁻ jää['] Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻
kih['].

Ga⁺tëeh['] Jesús kyeë['] hi⁻ ma['] tääh[']
jwä[~] sa[']hma[']

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

18 Jee['] hää['] Jesús jwë['] ngoo['] ta⁻
cha[']hoo['] jmi[']juuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa[']
Galilea, jee['] ja⁻ ga⁺jëëy['] Simón hi⁻
ma['] tëeh['] dsa⁻ Pee[,], kyaah['] Andre[']
øøyh⁻. Lä⁻u['] hi⁻ he⁻ ma['] tääh['] jwä[~]
sa[']hma['] cha[']jmii['], jëëh['] he⁻ ja⁻ ba[']
ma['] la['] ta['] kiyh[.] **19** Mah['] ga⁺siiyh[:]

—Ya⁻nää['] hnäh['] kyaah['] jnä['] mah[']
mi[']tëen['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ jmeeh['] hnäh[']
mah['] leeh⁻ hnäh['] dsa⁻, lla⁻ he⁻ ma[']
leeh⁻ hnäh['] hmooh⁻.

20 Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁺kyey['] sa[']hma[']
kiyh['] mah['] ga⁺nää['] kyaah['] Jesús.

21 Ma⁻ngëë['] gyih['] ko⁻niih⁻, ga⁺jëëy[']
jñah['] ga['] u[']. Jaq['] he⁻ Jacobo, joo[']
Zebedeo, kyaah['] Jwaa['] dsa⁻ñuuuh⁻
øøyh⁻, ma['] tääh['] neh⁻ nä'moo[']
kyah['] Zebedeo jmiiy⁻, ma['] hmiiy⁻
sa[']hma['] kiyh[.] Mah['] ga⁺tëeyh[.]

22 Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁺hiiy['] na[']moo[']
kyah['] jmiiy⁻ mah['] ga⁺jmeey[']
ko[']jøh['] kyaah['] Jesús.

Ga⁺kwa['] Jesús ju[']hmëë[']

(Lc. 6:17-19)

23 Ga⁺ngëë['] Jesús lä⁻kaa⁻ hwa[']
Galilea, ma['] mi[']tëey['] dsa⁻ neh⁻
gwah⁻ mäh⁻ he⁻ tøø['] lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻

jee['] jwii⁻, ma['] kway⁻ ju[']hmëë['] ha⁻
lä⁻jää['] Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻ kih[']. Ma[']
mi[']hlääy['] dsa⁻ kih['] wa⁻ he⁻ cha⁻
he⁻ ds oo[']. **24** Lä⁻ ga⁺të['] hwa['] Siria
ga⁺nuu['] dsa⁻ kih['] Jesús. He['] ja⁻
na[']nää['] dsa⁻ na[']jää['] jee['] ma['] cheh[']
Jesús ga⁺lä⁻jëë['] hi⁻ ma['] jëë['] wii['] kih[']
na⁻ku['] na⁻ngii['] ds oo['] hlïih['], lä⁻kye⁻
hi⁻ ma['] ky['] lle['] hlïih['], kyaah['] hi⁻
ma['] dsa⁻juu['] ñee['], lä⁻ja⁻ hi⁻ mo['] so[']
liih['] goo⁻ tii[']. Ga⁺mi[']hlääy['] lä⁻jëë[']
hi⁻ he[']. **25** Peer⁻ jwëë['] dsa⁻ Galilea
ga⁺lla⁻lle['] kaah['] kiyh['] kyaah['] hi⁻
ma['] chaa⁻ Decápoli, hi⁻ ma['] chaa⁻
Jerusalén, hi⁻ ma['] chaa⁻ Judea, hi⁻
jñah['] ga['] hi⁻ ma['] chaa⁻ hngaah['] jmii⁻
Jordán.

Ga⁺kwa['] Jesús cha⁻miih⁻ juu[']
lä⁻ ma['] gyay['] lle[']koh[']

5 Ma['] ga⁺jëë['] Jesús jwëë[']
dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻,
ga⁺wiïy['] mah['] ga⁺gyay['] lle[']koh['] ja⁻.
Ga⁻lä⁻jëë['] jnääh['] discípulo kyaay[']
ga⁺kuh['] jnääh['] jee['] ja⁻. **2** Ga⁺løøy[']
hlëeyh['] dsa⁻, ga⁺jäyh[:]

3 —Llu['] la['] kih['] hi⁻ laa['] sa[']jmää[']
ni[']miih[']. Jëëh['], hi⁻ he⁻ ba['] jää['] Dio
lä⁻hih⁻ kih[']. **4** Llu['] la['] kih['] hi⁻ tääh[']
ki[']hooh⁻. Jëëh['], jmeey['] ba['] Dio nöh[']
dsëy[']. **5** Llu['] la['] kih['] hi⁻ hwaa[']. Jëëh['],
hi⁻ he⁻ ba['] tëë['] hwa['] he⁻ ga⁺jäh['] Dio
le['] heey[']. **6** Llu['] la['] kih['] hi⁻ ku[']ngii[']
dsëy['] jmeey['] he⁻ llu[']. Jëëh['], hi⁻ he⁻ ba[']
hyoh⁻ lä⁻je⁻ he⁻ lla⁻kyaa[']. **7** Llu['] la[']
kih['] hi⁻ dsa⁻lä⁻ñih⁻ dsëy['] dsa⁻kyah['].
Jëëh['], lä⁻ñih⁻ dsëy['] Dio kiyh['] ka[']läh['].
8 Llu['] la['] kih['] hi⁻ na⁻jngii['] tuh⁻dsëy['].
Jëëh['], hi⁻ he⁻ ba['] tëë['] jëë['] Dio. **9** Llu[']
la['] kih['] hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁻ jee['] hii['] tii[']
kih['] dsa⁻. Jëëh['], hi⁻ he⁻ ba['] tëeyh[']
joo['] Dio. **10** Llu['] la['] kih['] hi⁻ ga⁺nää[']
jëë['] wii['] kih['] he⁻ jmeey['] he⁻ llu['].

Jéeh', kih' bih' la' jmi⁻gyuu⁺ jee'
jmee⁺ Dio hih⁺.

¹¹'Llu' la' kyah' hnäh' cher'mah'
dsoo' kin⁺ ga⁺hlëeh' dsa⁻ wi⁺ kyah'
hnäh', hi⁺ cher'mah' ga⁺jmeeh⁺
dsa⁻ hnäh', hi⁺ cher'mah' ga⁺hlëeh'
dsa⁻ hnäh' juu' pa⁺jnah' he⁻ la⁻ juu'
ta⁻juu'. ¹²Lä⁺ mä⁺ chaa⁻ hnäh'
lä⁺ja⁻, wa⁺ chaa⁻ hnäh' llu', wa⁺ jee⁺
hoh' hnäh'. Jéeh', hnäh' ba⁺ hnäh'
koo⁻ he⁻ llu' gyuu⁺ jmi⁻gyuu⁺.
Ja⁻ba⁺ lä⁺ja⁻ ga⁺jmeeyh⁺ hi⁻ ga⁺ngëe⁺
juu' kih' Dio hi⁻ ma⁺ tääh' jää⁺ ga⁺
kyah' hnäh'.

**Ga⁺kwa⁺ Jesúus juu' kih' wa⁻ñe⁺ kyaah⁺
wa⁻je⁻**

(Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³'Hnäh' laah' lä⁺koo⁻ wa⁻ñe⁺ kih'
hwa⁻ la⁻. Pero cher'mah' ga⁺jnuuh'
he⁻ nii⁺ kih', ha⁻ lä⁺ja⁻ lii⁺ ka⁻läh' lä⁺
ma⁻la⁻. Mo⁻so⁺ jmää⁺ go⁻te⁻. He⁻ be⁻
ba⁻ dsa⁻ ja⁻ cha⁻jwë⁺, jee⁺ ja⁻ he⁻soh⁻
dsa⁻ në⁺ kih!. ¹⁴Hnäh' laal⁺ lä⁺koo⁻
wa⁻je⁻ kih' dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺. Wa⁻
jmeen⁺ koo⁻ jwii⁺ he⁻ hla⁻ gyuu⁺ në⁺
moh⁻ sa⁻ le⁻ dsa⁻hmää⁺. ¹⁵Hi⁻ lä⁺ja⁻
sa⁻ chaa⁻ hi⁻ hih⁻ wa⁻je⁻ mah' chiyh⁻
neh⁻ wa⁻goo⁺. He⁻ chiyh⁻ jee⁺ nii⁺
ba⁻ mah' lä⁺jnä⁺ kih' dsa⁻ hi⁻ tääh'
lä⁺kaä⁻ cha⁻neh⁺. ¹⁶He⁻ja⁻ wa⁻ jnä⁺
wa⁻je⁻ kyah' hnäh' cha⁻në⁺ lä⁺jëe⁺
dsa⁻, mah' wa⁻ra⁻ ga⁺jëey⁺ lä⁺jë⁺ he⁻
llu' he⁻ jmeeh⁻ hnäh', jmee⁺ juu⁻
kih' Tää⁺ jnän⁺ hi⁻ gya⁺ gyuu⁺.

Ga⁺jmeeh⁺ Jesúus juu' ha⁻ lä⁺la⁻ ley

¹⁷Ta⁻ jmee⁺ hnäh' huu⁻dsë⁻ he⁻
ma⁻jan[~] mah' mi⁻llaan[~] ley kih'
Moisé. Ni⁻ sa⁻ mi⁻llaan[~] lä⁺jë⁺ he⁻
ga⁺hlëeh' lä⁺jëe⁺ hi⁻ ga⁺ngëe⁺ juu'
kih' Dio. Sa⁻ ma⁻jan[~] mah' mi⁻llaan[~]
he⁻ ja⁻, he⁻ mi⁻ten[~] kih' juu' ja⁻ ba⁺ ja⁻

ma⁻jan[~]. ¹⁸Ma⁺ra⁻ ju⁻dsoo⁺ jwëehn[~]
hnäh', ta⁻ko⁻jiih⁻ cha⁻ gyuu⁺ hwa⁻
la⁻, sa⁻ hee⁻ ni⁻ koo⁻ hwëh' mäh⁻,
ni⁻ koo⁻ mi⁻punto he⁻ na⁻sii⁻ kih⁻ ley
ja⁻, jää⁺ sa⁻ ga⁺ ma⁻lä⁻te⁻ ga⁺lä⁻jë⁺.

¹⁹He⁻ lä⁺ja⁻, cher'mah' chaa⁻ hi⁻
ga⁺hlëäh⁻ koo⁻ mada⁻ pih⁻ kih⁻ ley
la⁻, hi⁺ cher'mah' lä⁺ja⁻ mi⁻tëey⁻
dsa⁻, leey⁻ ja⁻ hi⁻ mäh⁻ ba⁺ gyuu⁺
jmi⁻gyuu⁺ jee⁺ jmee⁺ Dio hih⁺. Pero
cher'mah' hi⁻ mi⁻te⁻ kih⁻ ley hi⁻
mi⁻tëey⁻ dsa⁻ he⁻ mi⁻tey⁻ ka⁻läh', hi⁻
he⁻ ba⁺ lee⁻ jøöh⁻ gyuu⁺ jmi⁻gyuu⁺
jee⁺ jmee⁺ Dio hih⁺. ²⁰He⁻ ja⁻ hlëehn[~]
hnäh', cher'mah' sa⁻ ga⁺ jmeeh⁺
hnäh' cha⁻ga'miih⁻ ta⁻ llu' lä⁺koh⁻
te⁻ he⁻ jmee⁺ dsa⁻ hi⁻ kyuu⁺ ley hi⁻
lä⁺koh⁻ te⁻ he⁻ jmee⁺ fariseo, sa⁻ le⁻
go⁻taah⁻ hnäh' gyuu⁺ jmi⁻gyuu⁺ jee⁺
jmee⁺ Dio hih⁺.

²¹Ma⁻nuuh⁻ ba⁺ hnäh' ha⁻ lä⁺ jäh⁺
në⁺ ley kih' Moisé lä⁺ ma⁺ ga⁺siiyh⁻
dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän[~]: "Ta⁻ jngëeh⁻
dsa⁻. Cher'mah' hi⁻ ga⁺jngëeh⁻
ja⁻ dsa⁻kyaa⁺ ma⁻ra⁻ he⁻ nöö⁻
ba⁻ ta⁻ kiyh[!]". ²²Pero jnä[~] jwëehn[~]
hnäh', cher'mah' hi⁻ ga⁺lä⁻llee⁻
kyaa⁺ øöh⁻, ma⁻na⁻bääyh⁻ dsoo⁺.
Hi⁻ cher'mah' hi⁻ ga⁺jäh⁻ siih⁻
dsa⁻kyaa⁺: "Peer⁻ taah⁻ hne⁻", hi⁻
he⁻ nöö⁻ ta⁻ kih⁻ cha⁻në⁺ dsa⁻kaah⁻.
Hi⁻ cher'mah' hi⁻ ga⁺jwå⁻ dso⁻ jwii⁻
kih⁻ øöh⁻, hi⁻ he⁻ lle⁻ kih⁻ dsoo⁻
cha⁻je⁻.

²³He⁻ja⁻ cher'mah' go⁻kah⁻ kuu⁻
kyah' në⁺ na⁻hyoo⁺ hi⁻ cher'mah'
ga⁺lä⁻dsooh⁻ hoh⁻ jee⁺ ja⁻ he⁻ hä⁻
dsë⁻ ja⁻ øöh⁻ kyaah⁻ hne⁻, ²⁴jee⁺ ja⁻
ba⁻ kye⁻ kuu⁻ kyah⁻ cha⁻në⁺ na⁻hyoo⁺
mah⁻ gwa⁻ da⁻ to⁻në⁺ go⁻jeeh⁻ juu'
kyah⁻ kyaah⁻ øöh⁻. Ja⁻ga⁺ ñeh⁻
ka⁻läh⁻ ya⁻tøöh⁻ kuu⁻ kyah⁻ në⁺
na⁻hyoo⁺.

25'Cher'mah' chaa' hi' hnøø'
hnëe' hne' cha'ne' dsa'ta', jmeé' bii'
go'taah' hnäh' juu' kwee' kyaayh'
na'koh' ta'ko'jiih' cha' jmií', mah'
sa' ngëey' hne' goo' jwëe'. Lä' ja'
mo'so' jmeé' jwëe' hih' kih' poo'
taayh' hne' neh'ñe'. **26**Ma'ra'
ju'dsoo' jwëehn' hnäh', sa' ya'hëeh'
jee' ja' ta'ko'jiih' sa' ma'mi'hmaah'
lä'je' go'te' he' ngiiyh' kyah'.

27'Ma'nueh' ba' hnäh' ha' lä' jäh'
në' ley he' siiyh' hnäh': "Hne' hi'
na'jee' goo', ta' kaah' hi' laa' kyaan'
jñah'." **28**Pero jnä' jwahn', cher'mah'
hi' jee' jaa' dsa'me' hi' hee' dsëy'
kaayh', kyaah' huu'dse' kiyh' ja',
ma'jmeey' dso'kye'. **29**Lä' ja',
cher'mah' mi'nëh' ra'lluu' jmeé' täh'
kyaaah' dso'kye', lle' go'te' mah'
be' ñu'. Jëeh', llu' ga' kyah' he' hee'
miih' jmi'ngo' kyah', lä'koh' ga'
he' goh' na'hñaah' cha'je'. **30**Hi'
cher'mah' ma'gooh' ra'lluu' jmeé'
täh' kyaah' dso'kye', hnä' go'te'
mah' be' ñu'. Jëeh', llu' ga' kyah' he'
hee' miih' jmi'ngo' kyah', lä'koh'
ga' he' goh' na'hñaah' cha'je'.

31'Hi' ma'nueh' hnäh' ka'läh'
he' jayh': "Ga'lä' jee' hi' bee'
dsa'me' kyaä', hnøø' chooyh' je'
jee' ma'beey' dsa'kyaayh'." **32**Pero
jnä' jwahn' lä'la'. Hi' bee' dsa'me'
kyaa', hi' sa' cha' he' hliih'
ma'jmeey' kyaah' jñah' dsa'nueh',
he' cheey' ta' jwë' hliih' ba' ja'. Hi'
lä'ja' ka'läh' hi' kaa' dsa'me' hi'
ma'beey' he', he' jmeey' dso'kye'
ba' ja' ka'läh'.

Ga'hlëeh' Jesúus kih' hi'
tää' gyueh' hwa'

33'Ma'nueh' ba' hnäh' lä'koo'
ga'siyyh' dsa' ma'gyuh' jnän': "Ta'

j mee' dsoo' he' la' juu' ta'juu'. Ja'
mi' teh' hnäh' kih' Dio he' ga'tääh'
hñaah' jmeeh'." **34**Pero lä'la' jwah'
jnä', ta' tää' hñaah' kih' ni' koo'.
Ta' tää' hnäh' kih' gyueh', jëeh'
jee' oo' ba' gya' Dio. **35**Ta' tää'
hnäh' kih' hwa', jëeh', ne' kih' hwa'
chih' ma'ti' Dio. Ta' tää' hnäh'
kih' Jerusalén, jëeh', jee' ja' la' jee'
jwii' kih' Rey jøøh' jnän'. **36**Ta' tää'
ka'lleh', jëeh', sa' leh' jmeeh' tøø'
ni' koo' jñu', ni' sa' leh' jmeeh' läh'
ka'läh'. **37**Cher'mah' jwah' hnäh'
"Jaah'", koo' "jaah'" ba' jwah' hnäh'.
Hi' cher'mah' jwah' hnäh' "jah'ha'",
koo' "jah'ha'" ba' jwah' hnäh'. Hi'
cher'mah' he' ga' jyoh' juu' gwa', he'
gwa' kih' dsa' hlëeh' ba' ja'.

38'Ma'nueh' ba' hnäh'
ka'läh' he' jayh': "Hi' jmeé'
dsoo' mi'né' dsa'kyaah', ja'ba'
lä'ja' mi'hmaayh'. Hi' jlääh'
na'ja' dsa'kyaah', ja'ba' lä'ja'
mi'hmaayh'." **39**Pero lä'la' jwah'
jnä'. Ta' jiih' hnäh' kih' hi' hñaah'
dsë'. Cher'mah' hi' ga'jnoo' koo'
jwoo' mo'nëh', kwëeyh' ka'läh'
jyoh' jwoo!. **40**Hi' cher'mah' hi'lla'
hnii' kyah' mah' jñuuyh' sa'kooh',
kwëeyh' ka'läh' lä'kye' hmih'lloo'
kyah'. **41**Hi' cher'mah' hi' ga'jmeé'
he' wii' kah' løø' kih' ko'niih', kye'
ga' jyoh' ko'niih'. **42**Cher'mah' hi'
ngii' miih' he' cha' kyah', kwëeyh'.
Hi' cher'mah' hi' hnøø' lle' miih' he'
cha' kyah', ta' jmeé' chaa' kyaayh'.

Hnøø' hnää' jne' hi' na'hoøh' jnän'
(Lc. 6:27-28, 32-36)

43'Ma'nueh' ba' hnäh' ka'läh'
he' jayh': "Wa' hnaah' ome' kyaah'
mah' wa' na'hääh' hi' sa'laa' ome'
kyaaah'." **44**Pero lä'la' ba' jwah' jnä':

Wa' lǟhnaah̄ hnäh̄ hī sā laā
 omē kyaah̄ hnäh̄. Ngiī hnäh̄ llū
 kih̄ hī jwǟ dsō jwiī kyah̄ hnäh̄.
 Jmeē hnäh̄ llū kih̄ hī nā høøh̄
 kyah̄ hnäh̄. Ngiī hnäh̄ kih̄ Dio
 kih̄ hī jmeeh̄ hnäh̄. ⁴⁵Mah̄ lǟ jā
 leeh̄ hnäh̄ joō Täǟ jnän̄ hī gyā
 gyuuuh̄. Hī hē jmeē dsā hyā
 hyoō kih̄ hī hléeh̄ lǟ jā kih̄ hī
 llū. Hī cheeȳ jmā kā läh̄ kih̄
 hī jmeē hē llū kih̄ hī jmeē
 hē hlíh̄. ⁴⁶Jéeh̄ cher'mah̄ hnaah̄
 hnäh̄ mā lā hī hnäǟ hnäh̄ bā,
 ñheē bā hnäh̄ hnäh̄ kih̄ Dio jā?
 ¿Chē sā jmeeh̄ lǟ jā kā läh̄ hī
 koō kūsöh̄? ⁴⁷Cher'mah̄ kih̄ øøh̄
 bā hnäh̄ jmeeh̄ hnäh̄ Dio, ñchē
 laah̄ hnäh̄ jmeeh̄ hnäh̄ koō
 hē llū? ¿Chē sā jmeē lǟ jā hī
 sā mā heeh̄ kih̄ Dio? ⁴⁸Wa' laah̄
 hnäh̄ llū, lǟ koō laā Täǟ jnän̄
 hī gyā gyuuuh̄ hī llū gō tē.

6 ¹Leeh̄, tā hnooh̄ hnäh̄ hā
 lǟ jeē hléeh̄ dsā llū kyah̄
 hnäh̄ wārā gā jmeeh̄ hnäh̄
 koō hē llū. Cher'mah̄ kō taā gā
 gā jmeeh̄ hnäh̄ mah̄ jeē dsā
 kyah̄ hnäh̄, sā hnäh̄ hnäh̄ nī
 miih̄ kih̄ Dio hī gyā gyuuuh̄.
²Wārā gā kwah̄ hnäh̄ bē kih̄
 jaā hī llā kyaah̄, tā jwiī nī jaā
 heē nā mā jmeeh̄. Mah̄ sā jmeeh̄
 hnäh̄ kweē kyaah̄ hī jmäǟ hniī
 mī tē neh̄ gwah̄, hī lǟ jā jmeeh̄
 kā läh̄ chā jwē hē hnooyh̄ hā
 lǟ jeē hléeh̄ dsā llū kiyh̄ bā
 jā. Mārā jūds oō jwëeh̄ hnäh̄,
 kō jā bā hniih̄ mā liyh̄ jñeeȳ.
³Pero hnē, wārā gā kwëeh̄ dsā
 miih̄ kuū, tā jwiī nī jaā mā kē
 laā omē kyaah̄. ⁴Heh̄ lǟ jā, sā
 jnäǟ hē mā kwëeh̄ dsā kuū. Mājā
 Täǟ kyaah̄, hī jeē lǟ jeē hē sā

jnäǟ, mī hmaayh̄ kyah̄ tō lō né̄
 lǟ jeē dsā.

**Gāmī téē Jesú̄s dsā kyaaȳ hā lǟ
 chuȳ kyaah̄ Dio**

(Lc. 11:2-4)

⁵Wārā gā téē jeē ngiī kyah̄
 kih̄ Dio, tā jmeē lǟ jmeē hī
 jmäǟ hniī mī tē. Tih̄ dsëȳ
 nā täǟ hléeyh̄ kyaah̄ Dio neh̄
 gwah̄ mäh̄ hī lǟ jā jmeeh̄
 chā jwë̄ jeē gā nǟ dsā mah̄ jeē
 dsā kiyh̄. Mārā jūds oō jwëeh̄
 hnäh̄, kō jā bā hniih̄ mā liyh̄
 jñeeȳ. ⁶Pero hnē, wārā gā téē jeē
 ngiī kyah̄ kih̄ Dio, gō hē jeē
 gwiih̄ mah̄ jnē haah̄ kyah̄. Ngiī
 kyah̄ kih̄ Täǟ hī sā jnäǟ. Mājā
 Täǟ kyaah̄ hī jeē lǟ jeē hē sā
 jnäǟ, mī hmaayh̄ kyah̄ tō lō né̄
 lǟ jeē dsā. ⁷Wārā gā téē jeē
 ngiī kyah̄ kih̄ Dio, tā hléeh̄
 chā miih̄ jiih̄ koō né̄ juū hē
 sā jmäǟ tā, lǟ koō jmeē hī sā
 mā heeh̄ kih̄ Dio. Kih̄ hē hléeyh̄
 chā miih̄ jiih̄ koō né̄ juū, nuū
 Dio kiyh̄ laaȳ. ⁸Tā jmeē hnäh̄
 lǟ jmeē dsā hē. Jéeh̄, Täǟ jnän̄
 hī gyā gyuuuh̄, māñeȳ bā heē
 nā jmeē biī jnän̄ jäǟ jāgā ngiin̄
 kiyh̄. ⁹Lǟ lā bā hnøøl̄ ngiih̄ hnäh̄
 kyah̄:

Täǟ kyaah̄ jnäǟ hī gyā
 yā jwiī, lǟ jeē bā wā
 jmeē dsoō hē laah̄ hnē
 nā jngëē gō tē.
¹⁰Nā mah̄ jmeeh̄ hih̄ jeē lā.
 Wā lē lǟ hyoh̄ hoh̄ hñaah̄
 jmī gyuuuh̄ lā, jābā lǟ koō
 lā gyuuuh̄ yā jwiī.
¹¹Kwëeh̄ jnäǟ nā hē kih̄ hih̄
 jnäǟ hē jmeē biī kyaah̄
 jnäǟ.

¹² Jmee' jøh⁻ hoh⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻hlääh⁻ jnääh⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ jøh⁻ dsé⁻ jnääh⁻ kyaah⁻ hi⁻ dsa⁻hlääh⁻ kyaah⁻ jnääh⁻.

¹³ Ta⁻ kwa⁻ jwé⁻ ka⁻ he⁻ hliih⁻ dsé⁻ jnääh⁻, lää⁻ jnääh⁻ kih⁻ he⁻ ja⁻. Jëeh⁻, jaa⁻ hne⁻ ba⁻ jmee⁻ hih⁻ kih⁻ lä⁻jé⁻, kyah⁻ ba⁻ la⁻ ga⁻lä⁻jé⁻ be⁻, hne⁻ ba⁻ laah⁻ jøph⁻ kih⁻ ga⁻lä⁻jé⁻ joh⁻ jmii⁻ cha⁻. Wa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻.

¹⁴ Cher'mah⁻ jmeeh⁻ jøh⁻ hoh⁻ kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻hlääh⁻ kyaah⁻ hnääh⁻, lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ Tää⁻ jnän⁻ hi⁻ gya⁻ gyuuuh⁻ jmeeey⁻ jøh⁻ dséy⁻ kyaah⁻ hnääh⁻. ¹⁵ Pero cher'mah⁻ sa⁻ ga⁻jmeeh⁻ hnääh⁻ jøh⁻ hoh⁻ kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻hlääh⁻ kyaah⁻ hnääh⁻, lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ Tää⁻ jnän⁻ hi⁻ gya⁻ gyuuuh⁻ sa⁻ jmeeey⁻ jøh⁻ dséy⁻ kyaah⁻ hnääh⁻ he⁻ dsa⁻hlääh⁻ hnääh⁻ kiyh⁻.

Ga⁻hlëeh⁻ Jesús kih⁻ he⁻ sa⁻ kih⁻hih⁻ jne⁻ ¹⁶Jmii⁻ mä⁻sa⁻kuh⁻huh⁻ hnääh⁻ jee⁻ hlëeh⁻ hnääh⁻ kyaah⁻ Dio, ta⁻ jmee⁻ hnääh⁻ lii⁻ he⁻ ti⁻meeh⁻ hoh⁻ hnääh⁻ lä⁻ jmee⁻ dsa⁻ hi⁻ jmääh⁻ hnii⁻ mi⁻teh⁻. Hi⁻he⁻ jmee⁻ lii⁻ mo⁻në⁻ mah⁻ jée⁻ dsa⁻kiyh⁻ he⁻ sa⁻kuh⁻hyyh⁻. Ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻ jwëehn⁻ hnääh⁻, ko⁻ja⁻ba⁻ hniih⁻ ma⁻liyh⁻ jñeey⁻. ¹⁷Pero hne⁻, ma⁻sa⁻kuh⁻huh⁻ jee⁻hlëeh⁻ kyaah⁻ Dio, ja⁻jñaah⁻lleh⁻ mah⁻gyih⁻ mo⁻nëh⁻.

¹⁸Mah⁻ lä⁻ja⁻, sa⁻ lä⁻leeh⁻cha⁻né⁻ dsa⁻, he⁻sa⁻kuh⁻huh⁻. Kih⁻Tää⁻hi⁻sa⁻jnääh⁻ba⁻ lä⁻leeh⁻. Hi⁻lä⁻ja⁻, Tää⁻kyah⁻hi⁻ jée⁻ lä⁻jé⁻he⁻sa⁻jnä⁻, mi⁻hmaayh⁻kyah⁻to⁻lo⁻në⁻lä⁻jée⁻dsä⁻.

Ga⁻hlëeh⁻ Jesús kih⁻ he⁻la⁻ hmooh⁻ *(Lc. 12:33-34)*

¹⁹Ta⁻wa⁻hnooh⁻hnääh⁻lla⁻mah⁻ jmi⁻gyuu⁻la⁻cha⁻miih⁻he⁻la⁻hmooh⁻

kyah⁻hnääh⁻. Jëeh⁻jee⁻la⁻chaa⁻jah⁻ jwé⁻cha⁻miih⁻hi⁻hyaa⁻tu⁻juuuh⁻lä⁻jé⁻he⁻llu⁻. Hi⁻dsa⁻taah⁻dsa⁻hi⁻mah⁻hi⁻iiy⁻. ²⁰Hnøöh⁻hnääh⁻mah⁻lla⁻mah⁻gyuuuh⁻ya⁻jwi⁻he⁻la⁻hmooh⁻kyah⁻hnääh⁻. Jee⁻ja⁻sa⁻chaa⁻jah⁻hi⁻jwé⁻ni⁻sa⁻hyaa⁻tu⁻juuuh⁻ka⁻läh⁻. Hi⁻jee⁻ja⁻sa⁻chaa⁻dsa⁻hi⁻mah⁻hi⁻iiy⁻. ²¹Ha⁻jiöh⁻jee⁻hla⁻he⁻la⁻hmooh⁻kyah⁻hnääh⁻, jee⁻ja⁻ba⁻kye⁻hnääh⁻o⁻jøh⁻dsé⁻.

Wa⁻je⁻kih⁻jmii⁻ngo⁻jnän⁻

(Lc. 11:34-36)

²²Mi⁻në⁻jne⁻la⁻lä⁻koh⁻wa⁻je⁻kih⁻jmii⁻ngo⁻jnän⁻. Lä⁻ja⁻, cher'mah⁻mi⁻nëh⁻la⁻llu⁻, lä⁻kaa⁻jmii⁻ngo⁻kyah⁻ngë⁻jee⁻wa⁻je⁻. ²³Pero cher'mah⁻la⁻hliih⁻mi⁻nëh⁻, ga⁻lä⁻kaa⁻jmii⁻ngo⁻kyah⁻ngë⁻jee⁻na⁻hoo⁻ba⁻. Lä⁻ja⁻, cher'mah⁻wa⁻je⁻he⁻cha⁻kyah⁻la⁻na⁻hoo⁻ba⁻, ha⁻koh⁻sa⁻na⁻hoo⁻jee⁻ngëh⁻.

Sa⁻le⁻jmee⁻jne⁻he⁻kih⁻Dio mah⁻jmee⁻jne⁻he⁻kih⁻kuu⁻

(Lc. 16:13)

²⁴Ni⁻jaä⁻sa⁻lä⁻kéh⁻jmii⁻jmee⁻he⁻kih⁻uu⁻dsa⁻kaah⁻. Jëeh⁻,jmee⁻na⁻hääyh⁻jaä⁻mah⁻lä⁻hnääyh⁻hi⁻jñah⁻. Mi⁻tey⁻kih⁻jaä⁻mah⁻mi⁻kwayh⁻hi⁻jñah⁻he⁻. Sa⁻lä⁻kéh⁻hnääh⁻jmii⁻jmeeh⁻hnääh⁻he⁻kih⁻Dio mah⁻jmeeh⁻hnääh⁻he⁻kih⁻kuu⁻ka⁻läh⁻.

Ga⁻hää⁻Dio kwee⁻go⁻te⁻lä⁻jéë⁻hi⁻laä⁻kyay⁻

(Lc. 12:22-31)

²⁵He⁻ja⁻jwëehn⁻hnääh⁻: Ta⁻ka⁻hnääh⁻huu⁻dsé⁻ha⁻lä⁻dsa⁻ngëe⁻hnääh⁻, hee⁻na⁻kuh⁻huh⁻hnääh⁻. Ta⁻ka⁻hnääh⁻huu⁻dsé⁻kih⁻jmii⁻ngo⁻kyah⁻hnääh⁻, ha⁻lä⁻tëeh⁻hnääh⁻hmiih⁻he⁻kéh⁻hnääh⁻. ¿Che⁻sa⁻kyee⁻ga⁻he⁻chaa⁻hnääh⁻lä⁻koh⁻

ga' he' kuh'huh' hnäh'? ɔHi' che'
sa' kyee' ga' jmi'ngo' kyah' hnäh'
lä'koh' ga' hmiih' he' kēh' hnäh'?
26Jee' da' hnäh' lä'koo' la' kih'
ta' hi' hëe' jwë' në' lle'. Sa' cha'
jngëey' ni' sa' chooyh' mi'i', ni' sa'
llay' llu' mi'i' kiyh'. Pero Tää' jnän'
hi' gya' gyuuh', ma'ra' he' ääh' bih'.
ɔChe' sa' kyee' ga' hnäh' lä'koh'
ga' ta' he'? **27**ɔHii' hnäh' leh' jmeeh'
saa' ga' koo' lëe', kih' he' jmeeh'
hnäh' cha' miih' huu'dsë'?

28ɔHe'la' jmeeh' hnäh' cha'miih'
huu'dsë' kih' hmiih' he' kēh' hnäh'?
Jee' da' hnäh' ha' lä' dsa'kwäat'
wa'le' jee' nuu'. Sa' cha' ta' jmee',
ni' sa' hwëe' wa'ñe'. **29**Pero jwëehn'
hnäh'. Ma'ke' na'hñaah' la' hmiih'
he' ga'këh' rey Salomón, sa' ga'liyh'
ma' këyh' hmiih' he' la' na'hñaah'
lä'koo' la' wa'le' ja'. **30**Cher'mah'
lä'ja' ga'jmee' Dio na'hñaah' wa'le'
he' choo' në' nuu' na', mah' ho'je'
dsa' neh' hwii', ha' ga' sa' jmääyh'
hnäh' llu', dsa' hi' miih' go'te' ba'
dsoo' dsë'. **31**He'ja' mo'to' ka' ga'
hnäh' huu'dsë' jwah' hnäh': "ɔHee'
na' kih'hi'jh' jnääh', hee' hmiih'
kyeh' jnääh'?" **32**Jëeh', lä'jëe' hi'
sa' ma'heeh' kih' Dio hnooyh' lä'jëe'
he' ja' jmah' ba'. Pero Tää' jnän' hi'
gya' gyuuh' ya'jwii' ma'ñey' ba' he'
jmee' bii' jnän' kih' jee' lä'jëe' he'
ja'. **33**Hnäh' da' hnäh' to'në' Dio
hi' laa' dsa'ta' jøøh' jnän' hi' jmee'
hnäh' he' llu' jmah' ba' lä'koo'
hnøøy' hñiiy'. Lä'ja' ba' hñäh'
hnäh' lä'jëe' he' jmee' bii' kyah'
hnäh' ka'läh'. **34**He'ja' ta' ka' hnäh'
huu'dsë' kih' ho', jëeh' ho' lä'cha'
jyoh' ga' huu'dsë' he' jmeeh' hnäh'.
Heeh' ba' hnäh' koo' jmi' koo' jmi'
lä'koo' te' he' chaa' hnäh'.

Sa' ga'tëe' jne' jëen' kih' jnäh'

(Lc. 6:37-38, 41-42)

7 "Ta' ka' hnäh' kwäat' kih'
jnäh' mah' sa' ka' Dio kwäat'
kyah' hnäh'. **2**Jëeh', Dio ka' kwäat'
kyah' hnäh', ja'ba' lä'koo' kah'
hnäh' kwäat' kih' jnäh'. Lä'koo'
te' ka' hnäh' kwäat' kih' jnäh',
ko'ja' hniih' te' ka' Dio kwäat' kyah'
hnäh'. **3**ɔHe'la' jëeh' wa'hlöö' he'
hä' mi'në' øøh' mah' sa' jëeh' da'
wa'hlöö' juuh' he' hä' mi'nëh'
hñaah'? **4**ɔHa' lä'ja' jwiih' øøh':
"Kwa' da' wa' llen' wa'hlöö' he' hä'
mi'nëh'", mah' hä' ba' kyah' hñaah'
he' juuh' ga'? **5**ɔHe' ba' che' ta'juuh'
hne'! Lle' da' jää' wa'hlöö' juuh'
he' hä' mi'nëh' hñaah'. Ja'ga' na'
jëeh' kwee' mah' lleh' wa'hlöö' he'
hä' mi'në' øøh'. **6**Ta' kweeh' hnäh'
dsii' he' la' na'jøø', wa'ra' ga'jeeyh'
mah' gi'hnäy' kyah' hnäh'. Ta' jwä'
hnäh' kuu' he' la' hmooh' kyah'
hnäh' cha'ñe' cha'ñe', wa'ra' ga'hee'
ga'soyh'.

Hnøø' hnääh' jne' Dio lä'kaa'
tuh'dsë' jne'

(Lc. 11:9-13; 6:31)

7'Ngii' hnäh' kih' Dio, mah' hñaah'
hnäh'. Hnøøh' da' hnäh' mah' jnääh'
hnäh'. Tee' hnäh' kiyh' mah' näy'
ho'haah'. **8**Jëeh', lä'jëe' hi'ngii',
hyoyh' ba'. Hi' hnooh', jnøøyh' ba'.
Hi' tée' ho'haah', nä'ba' ho'haah'
kiyh'. **9**ɔHa' lä'ja' kwëeh' hnäh' chih'
kyah', koo' mi'kuu' wa'ra' ga'ngiiy'
he'ñiih'? **10**Hi' cher'mah' ga'ngiiy'
kuuh' jaaj' hmooh', cha'la'ja' kwëeyh'
jaaj' miih'? **11**Ma'ke' hlëeh' hnäh',
leh'ba' hnäh' kwëeh' chih' kyääh' he'
llu'. Joh' ga' he' llu' sa' kwa'Tää' hi'

gya⁴ gyuh¹ kih¹ lä² jëe² hi¹ ngii² kiyh¹.
12 He¹ ja¹, lä² jëe² he¹ hnoo¹ hnäh¹ jmee¹
 dsa¹ kyah¹ hnäh¹, ja¹ ba¹ lä² ja² jmee¹
 hnäh¹ kiyh¹ ka¹ läh¹. Juu¹ la¹ jeeh¹ kwee¹
 kyaah¹ ley he¹ ga¹ si² Moisé kyaah¹
 lä² jëe² he¹ ga¹ si² lä² jëe² hi¹ ma¹ ngëe²
 juu¹ kih¹ Dio.

Lä² to¹ ho'haah¹

(Lc. 13:24)

13 Go¹ taah¹ hnäh¹ ta² jwë² dsu¹.
 Jëeh¹, jla¹ la¹ ho'haah¹ hi¹ hu¹ la¹ jwë¹
 he¹ dsoo¹ jee² dsa¹ hee² dsa¹. Jwëe²
 dsa¹ hi¹ dsa¹ taah¹ ta² ja¹. **14** Dsu¹ la¹
 ho'haah¹ hi¹ dsu¹ jwë¹ he¹ jmee¹ chaa¹
 dsa¹. Miih¹ go¹ te² ba¹ dsa¹ taah¹ ta² ja¹.

Mii¹ kih¹ jmee¹ lii¹ ha¹ lä² la¹ chaah¹ hma¹
 (Lc. 6:43-44)

15 Hää¹ hnäh¹ hñaaah¹ kih¹ hi¹ ga¹ nää¹
 lä² koh¹ hi¹ ngëe² juu¹ kih¹ Dio ba¹.
 Ya¹ nääy¹ jee² kyah¹ hnäh¹ jmääy¹ hñiiy¹
 hwaay¹ lä² koo¹ jaa¹ borrego. Pero ta²
 neh¹ tuh¹ dséy¹, laay¹ lä² koo¹ jaa¹ jah¹ hi¹
 hää¹. **16** Kyaah¹ he¹ jmee¹ ja¹, lä² jnä¹ ha¹
 lä² laay¹. Ha¹ lä² ja¹ chooh¹ dsa¹ mi¹ jeh¹
 kih¹ chaah¹ too¹. Ni¹ mi¹ higo sa¹ chooh¹
 dsa¹ kih¹ chaah¹ too¹. **17** Jëeh¹, lä² jëe²
 chaah¹ hma¹ he¹ llu¹, hii¹ mii¹ he¹ llu¹ ba¹.
 Hi¹ lä² jëe² chaah¹ hma¹ he¹ hliih¹, hii¹
 mii¹ he¹ hliih¹. **18** Lä² jëe² chaah¹ hma¹ he¹
 llu¹, sa¹ le² hii¹ mii¹ he¹ hliih¹. Ni¹ chaah¹
 hma¹ he¹ hliih¹, sa¹ le² hii¹ mii¹ he¹ llu¹.
19 Ga¹ lä² jëe² chaah¹ hma¹ he¹ sa¹ hii¹ mii¹
 he¹ llu¹, hnä¹ dsa¹ mah¹ tooyh¹ cha¹ je¹.
20 He¹ lä² ja¹, lä² jnä¹ ha¹ lä² laa¹ dsa¹
 kyaah¹ ta² kih¹.

Jä¹ lä² jëe² dsa¹ dsa¹ taah¹ jee¹ jmee¹
 Dio hih¹

(Lc. 13:25-27)

21 Ja¹ la¹ jëe² hi¹ jäh¹ kin¹:
 "Dsa¹ jøøh¹ kyaan¹, Dsa¹ jøøh¹

kyaan¹", dsa¹ taah¹ jee¹ jmee¹ Dio
 hih¹. Ma¹ la¹ hi¹ jmee¹ lä² hyoh¹
 dsé¹ Tää¹ kyaan¹ hi¹ gya¹ gyuh¹, hi¹
 he¹ ba¹ dsa¹ taah¹. **22** Wa¹ rá¹ ga¹ të²
 jee¹ llqa¹ jmi¹ gyuh¹, jwëe² dsa¹
 jäh¹ siiyh¹ jnä¹: "Dsa¹ jøøh¹ kyaan¹,
 Dsa¹ jøøh¹ kyaan¹, ñja¹ kyaah¹ mada¹
 he¹ ga¹ jmee¹ ga¹ kwa¹ jnääh¹ juu¹
 kyah¹, kyaah¹ mada¹ kyah¹ ga¹ hwëe¹
 jnääh¹ hi¹ sa¹ llu¹, hi¹ kyaah¹ mada¹
 kyah¹ ga¹ jmee¹ jnääh¹ he¹ juh¹ gaa¹?"
23 Ma¹ ja¹ jeehn¹ kih¹ dsa¹ he¹:
 "Jih¹ koh¹ sa¹ ga¹ lä² kyuun¹ hnäh¹.
 Go¹ nää¹ hnäh¹ kyah¹, hnäh¹ hi¹ tée¹
 jmee¹ he¹ hlíih¹."

Ga¹ jmee¹ hne¹ kiyh¹ në¹ kuu¹ hloo¹

(Mr. 1:22; Lc. 6:47-49)

24 He¹ ja¹, hi¹ nuu¹ juu¹ kin¹ mah¹
 jmee¹ lä² jwahn¹, hi¹ he¹ laa¹ lä² koo¹
 jaa¹ dsa¹ nuu¹ hi¹ cha¹ huu¹ dsé¹ llu¹
 kih¹. Ga¹ jmee¹ hne¹ kiyh¹ në¹ kuu¹
 hloo¹. **25** Ja¹ jma¹, ga¹ juu¹ jmii¹ hi¹ ja¹
 lle¹ në¹ kih¹ hne¹. Pero sa¹ ga¹ toh¹, jeehn¹
 ma¹ chih¹ në¹ kih¹ kuu¹ hloo¹. **26** Pero
 hi¹ nuu¹ juu¹ kin¹ mah¹ sa¹ jmee¹ lä²
 jwahn¹, hi¹ he¹ laa¹ lä² koo¹ jaa¹ dsa¹
 too¹ hi¹ ga¹ jmee¹ hne¹ kih¹ në¹ mi¹ si¹.
27 Ja¹ jma¹, ga¹ juu¹ jmii¹, ja¹ lle¹ tä¹
 ga¹ jmee¹ wi¹ kih¹ hne¹ ja¹, mah¹ ga¹ toh¹.
 Ga¹ hee¹ lä² jëe² go¹ te² —ga¹ jäh¹ Jesúus.
28 Ma¹ ga¹ dsaa¹ ga¹ hlëeh¹ Jesúus juu¹
 la¹, lä² jëe² dsa¹ hi¹ ma¹ tää¹ jee¹ ja¹,
 ma¹ jee¹ dsayh¹ ha¹ lä² la¹ juu¹ he¹
 ma¹ kway¹. **29** Jëeh¹ ma¹ hlëeyh¹ dsa¹
 lä² koo¹ jaa¹ hi¹ jmee¹ hih¹ ba¹, ja¹
 lä² koh¹ ma¹ jmee¹ ta² jwoh¹ kyaaa¹ ley.

Ga¹ mi¹ hlää¹ Jesúus ja¹ hi¹ ma¹ dsaah¹
 hmih¹ høø¹

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

8 Lä² koo¹ ma¹ ga¹ jñaa¹ Jesúus
 ñih¹ lle¹ koh¹ ja¹, jwëe² dsa¹

ga⁺lla⁺lle⁺ kaah⁺ kiyh[!] 2 Jee⁺ ja⁻
 ga⁺ya⁺ jäh⁺ ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] dsaah[']
 hmih['] hōō'. Ga⁺juuyh['] jnēy['] cha'nē'
 Jesús mah['] ga⁺jäyh['] siiyh⁺:

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, cher'mah['] le['],
 leh['] ba['] hne⁻ cheh['] ds oo['] he⁻ mi[']sah[']
 jnä['].

3 He⁻ja⁻ ga⁺hiif['] Jesús ma⁻goo⁻
 mah['] ga⁺kyey['] nē' kih['] dsa⁻ he['] mah[']
 ga⁺siiyh⁺:

—Le['] ba['], wa['] dsa⁻che['] ba['] ds oo[']
 kyah['].

Lä⁺chah['] ja⁻ ga⁺ääh['] go⁻te⁻ hmih[']
 hōō' ja⁻. 4 Ja⁻ga⁺ ga⁺jäh['] Jesús
 siiyh⁺:

—Jee⁺ da['], ta⁻ jmeeh['] juu['] kih['] ni⁻
 jaa⁻. Gwa⁻go⁻hääh['] hñaaah['] kih[']
 jmi[']dsa⁻. Kye⁻miih['] he['] kwëeh[']
 hnih['] lä⁺hih['] he['] ga⁺jmee['] Moisé.
 Lä⁺ja⁻ go⁻jmee['] mah['] lä⁺ney['] ma⁻jä[']
 kyah[']—ga⁺jäh['] Jesús siiyh⁺.

Ga⁺mi⁺hlää['] Jesús moz['] kyaan⁺ juu[']
 hløø[']

(Lc. 7:1-10)

5 Lä⁺koo⁻ ma['] ga⁺he['] Jesús jwii⁻
 Capernaum, ja[']ja⁻ juu['] hløø['] chuh⁻
 kih['] Jesús mah['] ga⁺chuy['] kyaah[']:

6—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, moz['] kyaan⁺
 na⁻kyaa⁺ cha'neh['] kin['], ja⁻ jwérte
 kiyh['], mo[']so['] liih['] goo['] tiyy[']—
 ga⁺jäyh['] siiyh⁺.

7—Nii['] ba['] jnä['] mi[']hlää['] jnih[']—
 ga⁺jäh['] Jesús siiyh⁺.

8 Mah['] ga⁺jeeh['] juu['] hløø['] he[']
 siiyh⁺:

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, sa⁻cha⁻ he[']
 laa⁺ jnä['] mah['] go[']heh['] cha'neh['] kin['].
 Lee['] ba['] koo['] jäh['], mah['] jä['] ba['] kih[']
 moz['] kyaan⁺. 9 Jëeh['] jnä['] ka⁻läh['],
 chaa⁻ hi['] jmee['] mada['] he['] jmeen[']
 kiyh['], hi['] tääh['] hløø['] hi['] jmeen[']
 hih['] kih[']. Wa⁻ra⁻ ga⁺jmeen['] hih['] kih[']

jaa⁻: “Gwa⁻jee['] oo⁺”, dsooy['] ba['].
 Wa⁻ra⁻ ga⁺jwiin['] jnah[!]: “Ña⁻ta⁻la⁻”,
 jay['] ba[']. Hi⁻ wa⁻ra⁻ ga⁺jwiin['] moz[']
 kyaan⁺: “Jmee['] he['] la⁻”, jmeey['] ba['].

10 Peer['] ga⁺jëe['] dsah['] Jesús ma[']
 ga⁺nuuy['] juu['] kih['] dsa⁻ he[']. Mah[']
 ga⁺siiyh['] lä⁺jëe['] hi⁻ ma['] cha⁻kaah[']
 kiyh[']:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻ds oo['] jwëehn['] hnäh['],
 lä⁺kaa⁻ hwa⁻ Israel sa⁻ ma⁻jnäähn[']
 ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ds oo['] dse['] lä⁺koo[']
 ds oo['] dse['] dsa⁻ñuuuh['] la⁻. 11 Jwëehn[']
 hnäh['], llo⁻ko⁻ jmi['] jwëe['] dsa⁻
 ya⁻nää['] ta⁻kye['] ta⁻ñii['] hi⁻ dsa⁻taah[']
 kuh['] ma⁻ñuu⁻ ko⁻jøøh['] kyaah[']
 Abraham, kyaah['] Isaac, hi⁻ kyaah[']
 Jacob gyuuuh['] ya⁻jwii['] kih['] Dio.

12 Pero dsa⁻ Israel hi⁻ ma['] laa⁺ kwaat[']
 dsa⁻taah['] jee['] jmee['] Dio hih['], hi⁻he[']
 jwëä['] dsih['] ta⁻ka⁻hne['] jee['] na⁻hoo⁻.
 Jee['] ja⁻ ki[']hooyh['] mah['] juu['] cha⁻jay['].

13 Ja⁻ga⁺ ga⁺jäh['] Jesús siiyh['] juu[']
 hløø['] he[']:

—Gwaah['] ba['] hne⁻ kyah['], wa['] le[']
 kyah['] ja[']ba['] lä⁺ko⁻ ma⁻lä⁺ds oo[']
 hoh['].

Lä⁺chah['] ja⁻, ga⁺jä['] kih['] moz[']
 kyaay['].

Ga⁺mi⁺hlää['] Jesús ma⁻choo['] Pee[']
 (Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

14 Ma⁻ngëe['] he['] ja⁻, ñee['] Jesús
 cha'neh['] kih['] Pee[']. Jee['] ja⁻ ga⁺jëe[']
 ma⁻choo['] Pee['] na⁻kyaa⁺ dsaayh[']
 kyaah['] llii[']. 15 Mah['] ga⁺sooh['] Jesús
 ma⁻gooy[']. Lä⁺chah['] ja⁻ ya⁻hiif['] llii[']
 kiyh[']. Ga⁺nooy['] jee['] ma['] kyaay['] mah[']
 ga⁺løy['] jmeey['] ta[']he['] kih['] lä⁺jëe['].

Ga⁺mi⁺hlää['] Jesús jwëe['] dsa⁻dsaa[']
 (Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

16 Ta⁻ga⁻nuuh['] ja⁻, na⁻jää['] dsa⁻
 cha'né['] Jesús jwëe['] hi⁻ ma[']

kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih[!]. Kyaah[’] koo⁻ ga⁻hléeyh[’] ba[’] ga⁻hwéey[’] jmi⁻lle⁻ hliih[’] he⁻ hi⁻ ga⁻mi⁻hlääy[’] lä⁻jëe⁻ ga⁻dsa⁻ hi⁻ ma⁻ dsaah[’]. ¹⁷Mah⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻te⁻ he⁻ ga⁻jäh[’] Isaía hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio lä⁻ ma⁻ ga⁻jäyh[’]: “Hñiiy[’] ba⁻ ga⁻kay⁻ né⁻ kiyh⁻ lä⁻jë⁻ dsoo⁻ jnän⁻, hi⁻ ga⁻kooy⁻ lä⁻jë⁻ dsoo⁻ jmi⁻wii⁻ jnän⁻ ka⁻läh[”].

Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hnøø⁻ ma⁻ jmee⁻ ko⁻jøh⁻
kyaaah[’] Jesús

(Lc. 9:57-62)

¹⁸Ma⁻ ga⁻jëe⁻ Jesús jwëe⁻ dsa⁻ ma⁻ tääh⁻ lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ kiyh⁻, ga⁻jmeeey⁻ mada⁻ kyaad⁻ jnääh⁻ discípulo kyaay⁻, he⁻ ga⁻mi⁻llu⁻ jnääh⁻ na⁻moo⁻ mah⁻ haq⁻ jnääh⁻ ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻ ta⁻ hngaaah⁻ ko⁻taa⁻ jmi⁻jüuh⁻. ¹⁹Ja⁻ga⁻ ga⁻lloo⁻ jaa⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaad⁻ ley⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Ta⁻jwoh⁻, niin⁻ kyaah⁻ hne⁻ wa⁻ ha⁻cha⁻ ha⁻jee⁻ ga⁻lloooh⁻.

²⁰Mah⁻ ga⁻jäh[’] Jesús siiyh⁻:

—Cha⁻ba⁻ too⁻jee⁻ gwii⁻ hyah⁻, cha⁻ba⁻sii⁻kih⁻ta⁻hi⁻hëe⁻gyuuuh⁻. Pero Hí⁻ga⁻llee⁻ngo⁻la⁻sa⁻cha⁻jee⁻jäy⁻.

²¹Jñah⁻ discípulo kyaay⁻ ga⁻siiyh⁻:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, kwa⁻jwë⁻kin⁻na⁻haan⁻to⁻në⁻tää⁻kyaan⁻, ja⁻ga⁻niin⁻kyaqah⁻hne⁻.

²²Mah⁻ ga⁻jäh[’] Jesús siiyh⁻:

—Ña⁻ba⁻hne⁻kyaaah⁻jnä⁻. Wa⁻haa⁻ba⁻dsa⁻na⁻juu⁻hlii⁻kyaa⁻.

Ga⁻jmee⁻ Jesús hih⁻ kih⁻ lle⁻ mah⁻ hii⁻ tii⁻

(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³Lä⁻ma⁻ga⁻he⁻ Jesús neh⁻na⁻moo⁻, ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ discípulo ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻. ²⁴Ni⁻juu⁻ga⁻sa⁻cha⁻ja⁻koø⁻lle⁻tä⁻, ga⁻hii⁻goo⁻

jwërte. Ga⁻hluh⁻jmi⁻lä⁻jiih⁻ga⁻haa⁻neh⁻na⁻moo⁻. Pero ma⁻na⁻gwii⁻ba⁻ Jesús. ²⁵He⁻ja⁻jnääh⁻discípulo kyaay⁻na⁻chaa⁻jnääh⁻jee⁻ma⁻na⁻gwiyy⁻mah⁻ga⁻chiih⁻jnääh⁻:

—Dsa⁻jøøh⁻kyaan⁻, lää⁻jne⁻, ma⁻tøøhn⁻jee⁻juu⁻ba⁻jne⁻la⁻.

²⁶Mah⁻ga⁻siiyh⁻jnääh⁻:

—¿He⁻la⁻gah⁻hnäh⁻? Miih⁻go⁻te⁻ba⁻dsoo⁻hoh⁻hnäh⁻.

Ja⁻ga⁻ga⁻noo⁻ Jesús, ga⁻jmeeey⁻hih⁻ga⁻jä⁻tii⁻lle⁻hi⁻ga⁻jmeeey⁻hih⁻ga⁻jä⁻tii⁻jmi⁻. Lä⁻ja⁻ba⁻ga⁻jä⁻ti⁻sih⁻ga⁻lä⁻jë⁻. ²⁷Peer⁻ga⁻jëe⁻dsah⁻jnääh⁻, mah⁻ga⁻jäh⁻jnääh⁻:

—¿Hii⁻ba⁻dsa⁻na⁻? Lä⁻kye⁻lle⁻kyaaah⁻jmi⁻nuuh⁻kiyh⁻.

Ga⁻hwëe⁻ Jesús jwëe⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻hi⁻ma⁻jøø⁻kih⁻dsa⁻

(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸Lä⁻koø⁻ma⁻ga⁻lla⁻nøø⁻jnääh⁻ta⁻hngaaah⁻ko⁻taa⁻ja⁻, jee⁻la⁻hwa⁻kih⁻Gadara, ya⁻nää⁻uu⁻dsa⁻nuuh⁻hi⁻ma⁻jøø⁻jmi⁻lle⁻hliih⁻kih⁻, ga⁻mi⁻jeey⁻Jesús. Dsa⁻he⁻ga⁻hwëe⁻jee⁻la⁻to⁻høø⁻kih⁻hlii⁻.

Hääy⁻jwërte, sa⁻ma⁻kway⁻jwë⁻ma⁻dsa⁻ngëe⁻ni⁻jaa⁻dsa⁻ta⁻jwë⁻ja⁻.

²⁹Mah⁻ga⁻hooyh⁻ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh⁻:

—¿Hee⁻ba⁻kih⁻he⁻ma⁻ñeh⁻jee⁻tøøh⁻jnääh⁻la⁻, hne⁻Jesús Joo⁻Dio? ¿Che⁻ma⁻ñeh⁻mah⁻heeh⁻jnääh⁻wii⁻jää⁻sa⁻ga⁻ma⁻lloo⁻jmi⁻?

³⁰Uu⁻miih⁻jee⁻ma⁻täayh⁻ja⁻, ma⁻tääh⁻koø⁻nää⁻ñe⁻ma⁻kuh⁻nuu⁻.

³¹Ga⁻chuu⁻lle⁻hliih⁻he⁻, ga⁻siiyh⁻Jesús:

—Cher'mah⁻ga⁻hwëeh⁻jnääh⁻, kwa⁻jwë⁻kyaa⁻jnääh⁻dsa⁻tooh⁻jnääh⁻kih⁻ñe⁻hi⁻tääh⁻oo⁻.

³²Mah⁻ga⁻jäh[’] Jesús siiyh⁻:

—Go⁻näää' hnäh' ja⁻.

Mah⁺ ga⁺hwëey⁻, ga⁺näää'
ga⁺taayh⁻ tuh⁻dsë⁻ ñe⁻ he⁻. Lä⁻chah⁻
ja⁻, lä⁻jëe⁻ ñe⁻ he⁻ ga⁺kyuuh⁻. Ma⁺
ga⁺tëey⁻ koo⁻ lle⁻ hwa⁻, ko⁻dsoo⁻ jwë⁻
ba⁻ ga⁺säay⁻ cha⁻jmii⁻ juuh⁻. Jee⁻ ja⁻
ga⁺juuy⁻ neh⁻ jmii⁻. ³³Dsa⁻ hi⁻ ma⁻
hää⁻ ñe⁻, ga⁺näää' ko⁻chih⁻ cha⁻hljj⁻
ta⁻jee⁻ jwii⁻ na⁻jmeeyh⁻ juu⁻ ha⁻
lä⁻ ga⁺la⁻ kih⁻ ñe⁻, hi⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁺la⁻
kih⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ jöö⁻ lle⁻ hljjh⁻ kih⁻.
³⁴He⁻ ja⁻ ga⁺lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻
chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ga⁺hwëey⁻ mah⁻
ga⁺näää' ga⁺mi⁻ jeey⁻ Jesús. Ma⁺
ga⁺jëey⁻, ga⁺chuuy⁻ kyaayh⁻ mah⁻
wa⁻ llaayh⁻ jee⁻ ja⁻.

Ga⁺mi⁻hläää' Jesús ja⁻ hi⁻ sa⁻ liih⁻
goo⁻ tií[']

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

9 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁺he⁻ Jesús
ka⁻läh⁻ neh⁻ na⁻moo⁻ ngaayh⁻
ta⁻hngaah⁻ ko⁻taa⁻ ta⁻ jwii⁻ kiyh⁻.
²Ma⁺ ga⁺llaayh⁻ ja⁻, na⁻jää⁻ dsa⁻
cha⁻nëy⁻ ja⁻ hi⁻ dsaah⁻ hi⁻ sa⁻ liih⁻
goo⁻ tií['] na⁻kyaa⁻ ne⁻ jii[']. Ma⁺ ga⁺jëe⁻
Jesús dsoo⁻ ba⁻ dsë⁻ dsa⁻ he⁻, he⁻ ja⁻
ga⁺jäyh⁻ siiyh⁻ hi⁻ sa⁻ liih⁻ goo⁻ tií[']:

—Wa⁻ nöh⁻ hoh⁻ gyuuh⁻ kyaan⁻,
ma⁻na⁻che⁻ ba⁻ lä⁻ jëe⁻ dso⁻kye⁻ kyah⁻.

³Jee⁻ ja⁻ ma⁻ tääh⁻ ko⁻llaä⁻ ta⁻jwoh⁻
kyaa⁻ ley. Hi⁻ he⁻ ga⁺jmee⁻ huuh⁻dsë⁻
he⁻ ga⁺hlëeh⁻ Jesús lä⁻ ja⁻ he⁻
ga⁺mi⁻ kwayh⁻ Dio ba⁻ ja⁻. ⁴Pero
ga⁺lä⁻liih⁻ ba⁻ Jesús he⁻ huuh⁻dsë⁻
ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ he⁻, he⁻ ja⁻ ga⁺jäyh⁻:
—iHe⁻la⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ huuh⁻dsë⁻
hljih⁻ lä⁻na⁻? ⁵iHe⁻ ga⁻na⁻sa⁻
jwëeh⁻, laah⁻ hnäh⁻? iChe⁻ he⁻ chiih⁻
jne⁻ ja⁻ hi⁻ dsaah⁻: "Ma⁻na⁻che⁻
dso⁻kye⁻ kyah⁻", o he⁻ chiih⁻ jnih⁻:
"Noo⁻, kii['] jii['] kyah⁻, mah⁻ gwaah⁻"?
⁶He⁻ ja⁻ jmeen⁻ he⁻ jwëeh⁻ ga⁻ mah⁻

lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻, Hi⁻ga⁺lëe⁻ngo⁻ la⁻
ba⁻ na⁻ngëi⁻ jwëi⁻ jmi⁻gyuuh⁻ mah⁻
chey⁻ dso⁻kye⁻ kih⁻ dsa⁻.

Ja⁻ga⁻ ga⁺jäh⁻ Jesús siih⁻ hi⁻ sa⁻
liih⁻ goo⁻ tií[']:

—Jnää⁻ jwahn⁻ noo⁻, kii['] jii['] kyah⁻,
gwaah⁻ cha⁻neh⁻ kyah⁻.

⁷He⁻ ja⁻ ga⁺noo⁻ dsa⁻ he⁻ ngaayh⁻
cha⁻neh⁻ kiyh⁻. ⁸Ma⁺ ga⁺jëe⁻
dsa⁻ ngaah⁻ hi⁻ ma⁻ dsaah⁻ he⁻,
ga⁺lä⁻dsaa⁻ dsëy⁻ cha⁻miih⁻ mah⁻
ga⁺jmeey⁻ juuh⁻ kih⁻ Dio, ta⁻la⁻
kih⁻ he⁻ ga⁺kweëyh⁻ cha⁻miih⁻ be⁻
jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ mah⁻ mi⁻hläää⁻
dsa⁻dsaaah⁻.

Ga⁺tëeh⁻ Jesús Matä[']

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹Lä⁻ ma⁻ ya⁺hëe⁻ Jesús jee⁻ ja⁻,
ga⁺jëey⁻ ja⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ chee⁻
Matä['], hi⁻ ma⁻ gya⁻ né⁻ta⁻ kih⁻ kooy⁻
ku⁻sih⁻. Mah⁺ ga⁺jäyh⁻ siiyh⁻:

—Ña⁻ wa⁻ jmeen⁻ ko⁻jöh⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁺nooy⁻, ga⁺jmeey⁻ ko⁻jöh⁻
kyaaah⁻ Jesús.

¹⁰Pero he⁻ ga⁺la⁻. Ma⁻ gya⁻ Jesús
kuh⁻hih⁻ cha⁻neh⁻ kih⁻ Matä[']. Jwëe⁻
dsa⁻ hi⁻ ma⁻ kooy⁻ ku⁻sih⁻ hi⁻ jnah⁻
dsa⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ né⁻
mes⁻ kuyh⁻ ko⁻jöh⁻ kyaah⁻ Jesús hi⁻
kyaa⁻ jnääh⁻ discípulo kyaay⁻. ¹¹Ma⁺
ga⁺jëe⁻ dsa⁻ fariseo, heh⁻ ga⁺jmeey⁻
lä⁻ja⁻, mah⁻ ga⁺jäyh⁻ siiyh⁻ jnääh⁻:

—iHe⁻la⁻ kuh⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻
hnäh⁻ ko⁻jöh⁻ kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ kooy⁻
ku⁻sih⁻ na⁻ hi⁻ kyaah⁻ jnah⁻ dsa⁻ wa⁻
hi⁻ cha⁻ hi⁻?

¹²Ma⁺ ga⁺nuu⁻ Jesús juu⁻ ja⁻ mah⁻
ga⁺jäyh⁻:

—Sa⁻ jmee⁻ bii⁻ të⁻më⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻
lluu⁻, kih⁻ dsa⁻dsaaah⁻ ba⁻ jmee⁻ bii⁻.

¹³Go⁻näää⁻ hnäh⁻ mi⁻teë⁻ hnäh⁻ hñaah⁻
he⁻ hnöö⁻ jäh⁻ juu⁻ la⁻: "Hnoon⁻ wa⁻

lǟñih̄ hoh̄ hnäh̄ bā, sā hnoon̄ hē jéeh̄ hnäh̄ jah̄ nē̄ nāhyoō”, gājäh̄ Dio. Sā mājan̄ kih̄ hī lluū, kih̄ hī chā dsōkyē kih̄ bā mājan̄, mah̄ wā dsājeeh̄ kyaah̄ Dio.

Gāngiī dsā juū, hēlā sā tū discípulo kōhwëē hē kuh̄hiȳ

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

14 Jāgā yānäǟ dsā hī mā gānäǟ kyaah̄ Jwaā, gāmījeeeȳ Jesú̄ mah̄ gāngiī juū kiyh̄:

—¿Hēlā mālā jnääh̄ bā kyaah̄ fariseo, kōllājiih̄ bā sā kih̄hih̄ jnääh̄ jeēngiī jnääh̄ kih̄ Dio, mah̄ sā jmeē lǟjā discípulo kyaah̄?

15 Hējā gājäh̄ Jesú̄ siiyh̄:

—Sāchātīmeeh̄dsēhītääh̄ jeē dsājeēgoō dsātākōjiih̄gyā dsāñuūhī dsājeēgoōjeējā. Pero lloōkoōjmiīwārāgālleē dsādsāñuūhī dsājeēgoōhē. Mājāgātū dsākyaȳhēkuh̄hih̄ mah̄chuuȳkyaaah̄ Dio. **16** Nījā dsāsākwākiyh̄tøøȳhmiih̄hmëēnē̄ hmiih̄māgyuh̄. Jéeh̄, hmiih̄hmëē dsādsuh̄mah̄jmeē dsāgyiīhmiih̄māgyuh̄chāgámiih̄. **17** Hīlǟjā, nījā dsāsākwākiyh̄chiyh̄jmih̄mījéh̄ hmëēneh̄loōmāgyuh̄. Cher̄mah̄ gāchih̄ dsāhēhmëējāneh̄loōmāgyuh̄, chah̄bāgyiī, jéeh̄sākwājwé̄äǟ. Tuȳjmih̄mījéh̄hmëēhīheēloōkāläh̄. Hējāneh̄loōhmëēbā dsāhoōjmih̄mījéh̄hmëē. Mah̄ lǟjābāmīheēkōjøh̄lǟtō.

Jó̄miīJairo kyaah̄jā dsāmë̄hī mā dsaah̄

(Mr. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

18 Tākōjiih̄hléeh̄gyih̄lǟjā, māgālloōjā dsājøh̄. Gājuuyh̄jnëȳchānë̄Jesú̄, mah̄gājäyh̄:

—Gyǖ më̄ kyaan̄, koōmājuūbā. Man̄mah̄gōkyeh̄gooh̄në̄kiyh̄mah̄lǟjiiȳ —gājäh̄ dsājøh̄hē.

19 Mah̄gānoōJesú̄jeēmāgā, gāllālleȳkaah̄kih̄dsāhē, hīgānøø̄jnääh̄kōjøh̄kyaaah̄.

20 Jeēngoooȳjā, jaā dsāmë̄hīmāhyaȳgyatōjīnējéeh̄dsoōkih̄, gālloooȳtākāluūJesú̄mah̄gāsūmiih̄chāgooȳchāhoōsāhmiih̄kiyh̄. **21** Jéeh̄mālaaȳ: “Wārājäh̄kih̄koōtëen̄sūmiih̄chāgoon̄sāhmiih̄kiyh̄, hlään̄gōtē.” **22** Māgājeeh̄Jesú̄hñiī, gājeeeȳdsāmë̄hēmah̄gāsiiyh̄: —Wājëēhoh̄gyǖkyaaah̄. Kih̄hēmālǟdsoōhoh̄kin̄, māhlaah̄bāhnē.

Lǟchah̄jāgājǟgōtēkih̄dsāmë̄hē.

23 LǟmāgālloōJesú̄kih̄dsājøh̄hē, gājeeeȳtë̄hīmātääh̄juūluūhmatat̄, hīmātääh̄dsākīhoō. **24** Mah̄gāsiiyh̄lǟjëēdsāhē:

—Hwëēdāhnäh̄jeēlā. Chih̄më̄nāsānājuū, hīnāgwiībānā.

Mah̄gāmīkwah̄dsākih̄Jesú̄, māgājäyh̄lǟjā. **25** Māgāhwëēdsāhētākāhnē, gāheȳjeēnākyaāchih̄më̄hē. Gāsooyh̄gooȳ. Hīlǟchah̄jāgānoōchih̄më̄hē. **26** Lǟkaāhwājāgānuūdsājuūjā.

GāmīhläǟJesú̄yūdsātuū

27 LǟmāyāhëēJesú̄jeējā, uūdsātuūmāchākaah̄kiyh̄, chuuȳkyaaah̄:

—iWālǟñih̄hoh̄kyaājnääh̄, hnēlaah̄sājuūkih̄David!

28 Lä⁺ ma⁻ ga⁺ he¹ Jesús cha⁻neh⁺, ga⁻mi⁺ jäh⁺ dsa⁻tuu⁺ he⁺ kiyh¹, mah¹ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—¿Che¹ laqah⁺ hnäh⁺ ds oo⁺ lihn⁺ jmeen¹ he⁻ na⁻?

—Leh¹ ba⁻ hne⁻ Dsa⁻jøøh¹ kyaan⁺ — ga⁻jäh⁺ dsa⁻tuu⁺ he⁻.

29 Ja⁻ga⁺ ga⁻chuy¹ mi⁻në⁺ dsa⁻tuu⁺ he⁻, mah¹ ga⁻siiyh⁺:

—Wa⁻ le¹ kyah¹ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ ma⁻lä⁻ds oo⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kin⁺.

30 Lä⁺chah⁺ ja⁻ ga⁻na⁺ mi⁻në⁺ lä⁺uu⁻ dsa⁻tuu⁺ he⁻.

Pero ga⁻taah⁺ Jesús juu¹ ga⁻chuuuy¹ cha⁻miih⁺ kyaah¹ dsa⁻tuu⁺ he⁻, ga⁻siiyh⁺:

—Sa⁻ wa⁻ lä⁻ñe⁻ ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ kih¹ he⁻ la⁻.

31 Pero lä⁺koo⁻ ga⁻hwëë⁺ bih¹ jee¹ ja⁻, ga⁻løøy¹ hlëeyh¹ kih¹ Jesús lä⁺kaa⁻ hwa¹ ja⁻.

Ga⁻mi⁺hlää⁺ Jesús jaq⁻ dsa⁻ koo⁺

32 Koo⁻ ma⁻hwëë⁺ ba⁻ dsa⁻tuu⁺ he⁻ jee¹ ja⁻, ma⁻ ga⁻lla⁻nää⁺ dsa⁻ hi⁻ jää⁺ jaa⁻ dsa⁻ koo⁺ hi⁻ ma⁻ kyé¹ jmi⁻lle¹ hliih¹. **33** Lä⁺koo⁻ ma⁻ ga⁻llee¹ Jesús jmi⁻lle¹ hliih¹ he⁻, ga⁻løø¹ hlëeh¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ koo⁺ he⁻. Peer¹ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsë¹ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh¹ jee¹ jee¹ ja⁻.

—Jih¹koh⁺ sa⁻ ma⁻jée¹ jne⁻ lä⁻na⁻ hwa⁻ Israel la⁻ —ma⁻ jayh¹.

34 Pero dsa⁻ fariseo ma⁻ jäh¹:

—Dsa⁻jøøh¹ kyaah¹ jmi⁻lle¹ hliih¹ ba⁻ na⁻ kwa⁻ be⁻ kiyh¹ mah¹ hwëëy¹ jmi⁻lle¹ hliih¹.

Peer¹ ga⁻lä⁻nih⁺ dsë¹ Jesús kih¹ dsa⁻

35 Ga⁻ngëë¹ Jesús ga⁻lä⁻kaa⁻ jee¹ hla⁻ jwi¹ kaah¹ jwi¹ mäh¹, ma⁻ mi⁻tëey¹ dsa⁻ neh¹ gwah¹ kih¹ jee¹ jwi¹ ja⁻, ma⁻ kway¹ ju⁻hmëë¹ lä⁺koo⁻ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁻hih¹ kih¹,

hi⁻ ma⁻ mi⁻hlää⁺ dsa⁻dsaa¹ hi⁻ ma⁻jnuuyh¹ ds oo⁺ jmi⁻wi¹ kih¹ dsa⁻.

36 Lä⁺koo⁻ hä⁻ ma⁻ jëëy¹ jwëë¹ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻nää⁺ cha⁻nëy¹, ga⁻lä⁻nih⁺ dsëy¹ kih¹. Jëëh¹, ma⁻na⁻hëëy¹, ga⁻nääy¹ na⁻saa⁻ na⁻jñee¹. Ma⁻ laay¹ lä⁻koh¹ borrego hi⁻ sa⁻cha⁻juu⁻. **37** He⁻ja⁻ ga⁻siiyh¹ jnääh¹ discípulo kyaay¹:

—Ma⁻ra¹ ju⁻ds oo⁺, cha⁻miih⁺ he⁻ ma⁻le⁻chooh¹ jne⁻, pero miih¹ go⁻te¹ ba⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh¹ jmee¹ ta⁻. **38** He⁻ja⁻ chuu⁻ hnäh¹ cha⁻miih¹ kyaah¹ dsa⁻juu⁻ ta⁻ mah¹ cheey¹ jwëë¹ hi⁻ chooh¹ ta⁻ kiyh¹.

Ga⁻hñaq¹ Jesús lä⁺jëë¹ gya⁻tuu⁻ apóstole

(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

10 Ja⁻ga¹ ga⁻tëeh¹ Jesús lä⁺jëë¹ gya⁻tuu⁻ jnääh¹ discípulo kyaay¹, ga⁻hñaq¹ jnääh¹ mah¹ jmee¹ jnääh¹ ta⁻ kiyh¹. He⁻ja⁻ ga⁻hnäh¹ jnääh¹ be⁻ he⁻ hwëë¹ jnääh¹ jmi⁻lle¹ hliih¹, hi⁻ mi⁻hlää⁺ jnääh¹ dsa⁻ kih¹ na⁻ku⁻ na⁻ngii¹ ds oo⁺. **2** Lä⁺jëë¹ gya⁻tuu⁻ jnääh¹ apóstole kyaay¹, ma⁻chee⁻ jnääh¹ lä⁻la⁻: To⁻né⁻ he⁻ Simón hi⁻ ma⁻chee⁻ Pee¹, kyaah¹ Andre¹ øøyh¹, Jacobo he⁻ joo¹ Zebedeo kyaah¹ Jwaa¹ øøyh¹, **3** Felipe he⁻, kyaah¹ Bartolomé, Tamá he⁻ kyaah¹ Matä¹ hi⁻ ma⁻koø¹ ku⁻sih¹, Jacobo he⁻ joo¹ Alfeo, kyaah¹ Lebeo hi⁻ ma⁻ tëeh¹ dsa⁻ Tadeo, **4** Simón dsa⁻ cananita he⁻, kyaah¹ Juda Iscariote hi⁻ ga⁻ngëë¹ Jesús.

Ga⁻chee¹ Jesús dsa⁻ kyaay¹ mah¹ kway¹ ju⁻hmëë¹

(Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

5 He⁻ja⁻ ga⁻chee¹ Jesús lä⁺jëë¹ gya⁻tuu⁻ jnääh¹, mah¹ ga⁻jmeey¹ mada⁻ kyaah¹ jnääh¹, ga⁻jayh¹:

—Ta⁺ go⁻nää⁺ hnäh⁺ ta⁺ jee⁺
 tääh⁺ dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu, ni⁺ ta⁺
 go⁻taah⁺ hnäh⁺ jee⁺ jwii⁻ he⁻ na⁻hee⁻
 hwa⁺ Samária. ⁶Go⁻nää⁺ hnäh⁺ jee⁺
 tääh⁺ dsa⁻ judiu ba[,], hi⁻ laa⁺ lä⁺koh⁺
 borrego hi⁻ na⁻hee⁻. ⁷Go⁻nää⁺ hnäh⁺
 go⁻kwa⁺ hnäh⁺ juu[!] la⁻: Ma⁻ya⁻jäh⁺
 he⁻ jää[!] Dio dsa⁻ lä⁺hih⁺ kih[.] ⁸Ja⁻
 mi⁻hlääh[!] hnäh⁺ hi⁻ dsaah[,] ja⁻ cheh⁺
 hnäh⁺ dsoo[!] hmih[!] høø[,] ja⁻ mi⁻jiih⁺
 hnäh⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu[,] ja⁻ hwëëh⁺
 hnäh⁺ jmi⁻lle[!] hlüh[!]. La⁻ ma⁻hnäh⁺
 ba⁻ hnäh⁺ be⁻ na⁻, he⁻ja⁻ ta⁺ koo⁺
 hnäh⁺ jneah[!] hnäh⁺ kih[!] dsa⁻.

⁹Ta⁺ kä⁻ hnäh⁺ ku⁻nøø[,], kuu⁻
 tøø[,], ni⁺ koo⁻ ñe[!] nøø[.] ¹⁰Ni⁺ ta⁺ kä⁻
 hnäh⁺ sa⁻tuh⁻ kih[!] cha⁻jwé[,], ni⁺ ta⁺
 kä⁻ hnäh⁺ jyoh[!] lëë[!] hmiih[!] kyah[!]
 hnäh⁺, ni⁺ mii⁻ he⁻ heeh[!] hnäh⁺, ni⁺
 hma⁻hu⁻ ka⁻läh[.] Jéeh[!] jaa⁻ hi⁻ jmeé⁻
 ta[,] lle[!] kih[!] hyoyh[!] he⁻ kuyh[.]

¹¹Wa⁻ha⁻cha⁻ha⁻jee⁺
 ga⁻lla⁻nää[!] hnäh⁺, jwii⁻kaah[!] jwii⁻
 mäh[,], ja⁻hnaah[!] hnäh⁺ jaa⁻ dsa⁻hi⁻
 llu[!] dsé[!] mah[!] jäh[!] hnäh⁺ cha⁻neh⁺
 kiyh[!] lä⁺jiih[!] hwëëh[!] hnäh⁺ jee⁺ ja⁻.
¹²Wa⁻ra⁻ga⁻taah[!] hnäh⁺ cha⁻neh⁺
 kih[!] dsa⁻, ja⁻ jmeeh[!] hnäh⁺ Dio
 kiyh[.] ¹³Cher[']mah[!] ga⁻heeh[!] dsa⁻
 he⁻ ma⁻jmeeh[!] hnäh⁺ Dio kiyh[,] jää[!]
 na⁻jøø[!] cha⁻neh⁺ ja⁻. Pero cher[']mah[!]
 sa⁻ga⁻heeyh[,] sa⁻lä⁺jmää[!] juu[!] he⁻
 ma⁻hlëëh[!] hnäh⁺ ja⁻. ¹⁴Cher[']mah[!] sa⁻
 ga⁻heeyh[!] hnäh⁺ jee⁺lla⁻nää[!] hnäh⁺
 hi[!] cher[']mah[!] sa⁻ga⁻nuuy[!] juu[!]
 he⁻kyeh[!] hnäh⁺, ja⁻hwëëh[!] hnäh⁺
 cha⁻neh⁺ ja⁻ o jee⁺ jwii⁻ ja⁻. Ja⁻hlah[!]
 wa⁻hløø[!] he⁻na⁻beh[!] ma⁻tiih[!] hnäh⁺.
¹⁵Ma⁻ra⁻ju⁻dsoo[!] jwëëhn[!] hnäh⁺,
 cha⁻ga⁻miih[!] wii[!] jéë[!] dsa⁻kih[!] jee⁺
 jwii⁻ jee⁺sa⁻heeyh[!] hnäh⁺ lä⁺koh[!]
 ga⁻ jwii⁻ Sodoma kyaah[!] Gomorra
 wa⁻ra⁻ga⁻té[!] jee⁺ jmeey[!] Dio jwiz[~].

Ga⁻jäh[!] Jesú^s jéë[!] dsa⁻ kyaay[!]
 cha⁻miih[!] he⁻ wii[!]

¹⁶Nuu⁻da⁻ hnäh⁺, jnä⁺ cheen⁻
 hnäh⁺ laah[!] hnäh⁺ lä⁺koh[!] borrego
 hi⁻ga⁻nää[!] jee⁺ kih[!] jah[!] hää[!]. Hnøø[!]
 leeh[!] hnäh⁺ lä⁺koh[!] liih[!] miih[!], hi⁻
 jmee[!] hnäh⁺ hwaah[!] lä⁺koh[!] jaa⁻
 juu[!]. ¹⁷Leeh[!] hnäh⁺. Jéeh[!], ngëë[!]
 dsa⁻ hnäh⁺ kih[!] dsa⁻ta[.] Jmi⁻baa[!] dsa⁻
 hnäh⁺ neh⁻ gwah[!] kiyh[.] ¹⁸Kwaat[~]
 kih[!] juu[!] kin⁻ ngëë[!] dsa⁻ hnäh⁺ kih[!]
 dsa⁻ta[!] kaah[!] mah[!] kwah[!] hnäh⁺
 ju⁻dsoo[!] kin⁻ cha⁻nëy[!] hi⁻ lä⁺ja⁻
 ka⁻läh[!] kih[!] lä⁺jëë[!] hi⁻sa⁻laa⁺judiu.
¹⁹Wa⁻ra⁻ga⁻té[!] jee⁺ ngëë[!] dsa⁻ hnäh⁺
 kih[!] dsa⁻ta[,] ta⁺ kä⁻ hnäh⁺ huu⁻dsé⁻
 ha⁻lä⁺hlëëh[!] hnäh⁺ o ha⁻lä⁺juu[!]
 kwah[!] hnäh⁺. Wa⁻ra⁻ga⁻té[!] jee⁺
 hlëëh[!] hnäh⁺, Dio ba⁻ kwa⁻juu[!] ha⁻
 lä⁺hlëëh[!] hnäh⁺. ²⁰Jéeh[!], ja⁻he⁻
 hnäh⁺he⁻hlëëh[!]hnäh⁺. Jmi⁻lle[!]
 kih[!]Tää[!]jnän[!]ba⁻ja⁻kway[!]juu[!]he⁻
 hlëëh[!]hnäh⁺.

²¹Ngëë[!] dsa⁻øøh[!] kih[!] dsa⁻ta[!]
 mah[!] jngëëh[!]dsih[.] Ja⁻ba⁻lä⁺ja⁻
 jmee[!] dsa⁻kih[!] joo[!] ka⁻läh[!]. Chih⁻
 tee[!] kyaah[!] cho⁻jmiit[!] lä⁺jiih[!]liyh[!]
 jngiiyh[!]kih[.] ²²Lä⁺jëë[!] dsa⁻jmee[!]
 na⁻høøh[!]kyah[!] hnäh⁺ kwaat[~]kin⁻.
 Pero hi⁻kwëën[!]dsé[!]lä⁺jiih[!]llaa⁺, hi⁻
 he⁻ba⁻lää[!]. ²³Wa⁻ra⁻ga⁻jmeeh[!] dsa⁻
 hnäh⁺, go⁻nää[!] hnäh⁺ta⁻jyoh[!] jee⁺
 jwii[!]. Jéeh[!]ma⁻ra⁻ju⁻dsoo[!] jwëëhn[!]
 hnäh⁺, jäh[!]Hi⁻ga⁻lëë[!]ngo[!]la⁻jää[!]sa⁻
 ga⁻ma⁻ngëëh[!]hnäh⁺lä⁺kaa⁻jwii[!]
 kih[!]hwa⁺ Israel.

²⁴Sa⁻jøøh[!]ga⁻discípulo lä⁺koh[!]
 ga⁻ta⁻jwoh[!] kyaay[!]. Ni⁺moz^{~,}sa⁻
 jøøh[!]ga⁻lä⁺koh[!]ga⁻dsa⁻jwuuy[.]
²⁵Lee⁻ba⁻kih[!]discípulo jmeey[!]
 lä⁺koo[!]jmeey[!]ta⁻jwoh[!] kyaay[!].
 Lä⁺ja⁻ka⁻läh[!]lee[!]ba⁻kih[!]moz[~]

jimeey' lǟ̄koō̄ jmeē̄ dsā̄juuȳ̄. Hī̄ cher'mah̄̄ dsā̄juuȳ̄ cha'neh̄̄ gā̄tēēh̄̄ dsā̄ Beelzebú, joh̄̄ gā̄sā̄ jāyh̄̄ kih̄̄ hī̄ chaā̄ kiyh̄̄.

Hī̄ kih̄̄ jmeen̄̄ gah̄̄ jnē̄
(Lc. 12:2-7)

26'Hē̄ lǟ̄jā̄, tā̄ wā̄ gah̄̄ hnäh̄̄ kih̄̄ hī̄ jmeeh̄̄ hnäh̄̄. Jēēh̄̄, sā̄ chā̄nī̄ miih̄̄ hē̄ nā̄jlē̄̄, hē̄ sā̄ lǟ̄jnǟ̄. Hī̄ lǟ̄jē̄̄ hē̄ nā̄hmäǟ̄, lloō̄ koō̄ jmiī̄̄ lǟ̄ñē̄ dsā̄. **27**Lǟ̄jē̄̄ hē̄ jwēēhn̄̄ hnäh̄̄ jeē̄ nā̄hoō̄, hlēēh̄̄ hnäh̄̄ jeē̄ jnǟ̄ wā̄jē̄. Hī̄ lǟ̄jē̄̄ hē̄ jwēēhn̄̄ hnäh̄̄ hñaah̄̄, wī̄ hnäh̄̄ gyuuuh̄̄ hnē̄ mah̄̄ hlēēh̄̄ hnäh̄̄ kī̄gaā̄. **28**Tā̄ wā̄ gah̄̄ hnäh̄̄ kih̄̄ dsā̄ hī̄ jngiih̄̄ jmī̄ngō̄. Hī̄ hē̄ sā̄lē̄ jngiih̄̄ jmī̄llē̄ kyah̄̄ hnäh̄̄. Wā̄ gah̄̄ hnäh̄̄ kih̄̄ hī̄ lih̄̄ taah̄̄ hnäh̄̄ chā̄jē̄ lǟ̄kyē̄ jmī̄llē̄ kyah̄̄ hnäh̄̄. **29**¿Chē̄ sā̄ hnëē̄̄ dsā̄ uuū̄ gyuuū̄ tā̄ kyaah̄̄ koō̄ ñē̄ nōō̄̄? Pero nī̄ jaā̄̄ hī̄ hē̄ sā̄ lē̄ täh̄̄ hwā̄ cher'mah̄̄ sā̄gā̄kwā̄ Täǟ̄ jnän̄̄ jwë̄̄. **30**Lǟ̄kyē̄ jnū̄̄ lleh̄̄ hnäh̄̄ nā̄hē̄ gā̄lǟ̄jē̄̄ kih̄̄ Dio. **31**Hē̄jā̄ jwahn̄̄, tā̄ wā̄ gah̄̄ hnäh̄̄. Kyeē̄ gā̄ hnäh̄̄ chā̄gá̄̄miih̄̄ lǟ̄koh̄̄ gā̄ jwë̄̄ gyuuū̄ tā̄!

32'Cher'mah̄̄ hī̄ gā̄mī̄ jnäǟ̄ hniī̄ laaȳ̄ kyaan̄̄ chā̄né̄̄ dsā̄, jā̄bā̄ lǟ̄jā̄ mī̄jnäǟ̄ jnih̄̄ chā̄né̄̄ Täǟ̄ kyaan̄̄ hī̄ gyā̄ yā̄jwiī̄. **33**Pero cher'mah̄̄ hī̄ hmǟ̄ juū̄ hē̄ laaȳ̄ kyaan̄̄ chā̄né̄̄ dsā̄, jā̄bā̄ lǟ̄jā̄ jmeen̄̄ kiyh̄̄ kā̄läh̄̄ chā̄né̄̄ Täǟ̄ kyaan̄̄ hī̄ gyā̄ yā̄jwiī̄.

Tē̄ dsā̄ kwaat̄̄ kih̄̄ Jesús
(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

34'Tā̄ wā̄ laah̄̄ hnäh̄̄, mā̄jan̄̄ mah̄̄ jmeen̄̄ hiī̄ tiī̄ kih̄̄ dsā̄ jmī̄gyuū̄. Sā̄ mā̄jan̄̄ mah̄̄ hiī̄

tiī̄. Mā̄jan̄̄ mah̄̄ llan̄̄ hniī̄ bā̄.

35Mā̄jan̄̄ llan̄̄ hniī̄ mah̄̄ teē̄ jooȳ̄ kyaah̄̄ jmiiȳ̄. Jā̄bā̄ lǟ̄jā̄ kā̄läh̄̄ chih̄̄më̄̄ kyaah̄̄ chooȳ̄ hī̄mā̄jooȳ̄ kyaah̄̄ mā̄chooȳ̄. **36**Hē̄ bā̄ hī̄ chaā̄ koō̄ chā̄neh̄̄, jmeeȳ̄ nā̄hääyh̄̄ dsā̄kyaayh̄̄. **37**Hī̄ hnäǟ̄ chojmiī̄ lǟ̄koh̄̄ gā̄jnǟ̄, sā̄höȫ̄ kwaat̄̄ leeȳ̄ dsā̄kyaan̄̄. Hī̄ hnäǟ̄ jō̄ñuuh̄̄ jō̄miiȳ̄ lǟ̄koh̄̄ gā̄jnǟ̄, sā̄höȫ̄ kwaat̄̄ leeȳ̄ dsā̄kyaan̄̄. **38**Hī̄ sā̄ jaā̄̄ crū̄ kyaaā̄ mah̄̄ jmeeȳ̄ kō̄joh̄̄ kyaah̄̄ jnǟ̄, sā̄kwā̄kin̄̄ leeȳ̄ dsā̄kyaan̄̄. **39**Hī̄ hnooh̄̄hā̄ lǟ̄jeē̄ lǟ̄chaaȳ̄ llū̄, hī̄hē̄juū̄bā̄. Pero hī̄kwaat̄̄ hniī̄juū̄kwaat̄̄kin̄̄, hī̄hē̄bā̄läǟ̄.

Hyoh̄̄ dsā̄ kyaaā̄ Dio jneē̄
(Mr. 9:41)

40'Hī̄ heeh̄̄ hnäh̄̄, jnǟ̄bā̄hē̄ mā̄heeyh̄̄. Hī̄hī̄heeh̄̄jnǟ̄, mā̄heeyh̄̄hī̄gā̄cheē̄jnǟ̄bā̄jā̄. **41**Hī̄heeh̄̄jaā̄̄dsā̄hī̄ngëē̄̄juū̄kih̄̄ Dio, kih̄̄hē̄nā̄hñaaȳ̄kih̄̄ Dio, hyoyh̄̄lǟ̄koō̄tē̄hē̄hyoyh̄̄hī̄ngëē̄̄juū̄jā̄. Hī̄heeh̄̄jaā̄̄hī̄llū̄, kih̄̄hē̄laaȳ̄dsā̄llū̄, hyoyh̄̄lǟ̄koō̄tē̄hē̄hyoyh̄̄hī̄llū̄hē̄. **42**Wā̄hī̄chā̄hī̄, hī̄kwëeh̄̄koō̄ vas jmī̄dsë̄̄gyuū̄jaā̄̄hī̄pih̄̄lā̄, kih̄̄hē̄laaȳ̄discípulo kyaan̄̄, mā̄rā̄jū̄dsoō̄jwëēhn̄̄hnäh̄̄, hyoyh̄̄bā̄jñeeeȳ̄.

Gā̄cheē̄Jwaaā̄ dsā̄ kyaaȳ̄mah̄̄ nā̄ngiiȳ̄juū̄kih̄̄Jesús
(Lc. 7:18-35)

11 Mā̄ngëē̄̄mā̄j meē̄Jesús madā̄lǟ̄lā̄kyaaā̄jnäǟ̄, yā̄hëëȳ̄ngooȳ̄nā̄hlëëyh̄̄dsā̄, hī̄nā̄kwaȳ̄juū̄lǟ̄kaā̄jeē̄jwiī̄kih̄̄dsā̄goō̄jnäǟ̄.

²Jwaa⁻ hi⁻ ma['] choo[~] jmii⁻ ma['] hää['] neh⁻ne[']. Ma['] ga[~]nuuy['] lä⁻jë⁻ he⁻ ma['] jmee⁻ Cristo, ga[~]cheey['] uu['] discípulo kyaay^{',} ³mah['] na'ngiyy['] juu['] kih['] Jesús:

—¿Che['] hne⁻ he['] hi⁻ nøø['] juu['] jä⁻ o che['] jää['] jnähä['] jnah[']?

⁴Mah['] ga[~]jeeh['] Jesús juu['] kiyh[,] ga[~]siiyh[:]

—Go' nää['] hnäh['], mah['] go[~]jmeeh['] juu['] kih['] Jwaa⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ nuuh⁻ hnäh['] hi⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ jëeh['] hnäh['] la⁻. ⁵Hi⁻ tuu['] ma[']jéey['] ba['], hi⁻ jluuh['] ma[']ga[~]nääy['] ba['], ma[']laa['] ba['] hi⁻ ma['] dsaah['] dsoo['] hmih['] høø['], hi⁻ gwii['] ma[']nuuy['] ba['], hi⁻ ma[']juu['] ma[']lä⁻jiiyh['] ba['], hi⁻ hi⁻ tä⁻nee['] ma[']nuu⁻ bih['] ju[~]hmee[']. ⁶Llu['] la['] kih['] hi⁻ sa[~]jmee⁻ to['] dsë['] kwaat['] kin⁻ —ga[~]jäh['] Jesús siiyh[:]

⁷Lä⁻koo⁻ ma['] ga[~]nää['] discípulo kyaay['] Jwaa⁻, ga[~]løø['] Jesús hlëeyh['] dsa['] kih['] Jwaa⁻ mah['] lä⁻dsooh['] dsëy['] ha⁻ lä⁻ ma[']laay[']. Ga[~]jäh[:]

—¿Ha⁻ lä⁻ laa['] hi⁻ na'naäh['] hnäh['] na'jëeh['] hnäh['] jee⁻ oo⁻ hwa['] kii⁻? ¿Che['] ma[']laay['] lä⁻koh['] hma[']tah⁻ he⁻ gwa[~]gyaa['] lle[']? ⁸¿Cher'mah['] sa[~]laay['] lä⁻ja['] hi⁻ na'jëeh['] hnäh['], ha⁻ba⁻ lä⁻laay['] ja⁻? ¿Che['] ma[']laay['] jaä⁻ dsa[~]nuuh['] hi⁻ ma[']këh['] hmiih['] llu[']? Ne['] ba['] jne['], lä⁻jëeh['] hi⁻ këh['] hmiih['] llu['], hi⁻he['] tääh['] cha'neh['] kih['] rey ba[']. ⁹He['] ja⁻, chee['] ba['] laa['] hi⁻ na'jëeh['] hnäh[']? ¿Che[']laay['] jaä⁻ hi⁻ ngëe['] juu['] kih['] Dio? Jnä['] jwëehn⁻ hnäh['] laay['] ba[']. Hi⁻ ma[']ra['] he⁻ laay['] jøøh['] ga['] lä⁻koh['] ga['] jnah['] hi⁻ ma['] ngëe['] juu['] kih['] Dio. ¹⁰Jëeh['], Jwaa⁻ he['] hi⁻ na'sii['] kih['] lä⁻la⁻:

Cheen['] jaa['] hi⁻ dsa[']kwa['] juu['] kin⁻. Hi⁻ he['] dsoo['] ta['] cha'nëh['] mah['] mi[']lluy['] jwë['] kyah[:]

¹¹Ma[']ra['] ju'dsoo['] jwëehn⁻ hnäh[']. Jee['] kih['] lä⁻jëeh['] hi⁻ ga[']lä⁻chaa['] kih['] dsa[']më['], sa['] chaa['] hi⁻ jøøh['] ga['] lä⁻koh['] ga['] Jwaa⁻ hi⁻ ma[']choo[~] jmii⁻. Pero hi⁻ laa['] mäh['] ga['] kih['] gyuuuh['] ya['] jwi['], hi⁻he['] jøøh['] ga['] lä⁻koh['] ga['] Jwaa⁻.

¹²Lä⁻koo⁻ ma['] ja['] Jwaa⁻ hi⁻ ma[']choo[~] jmii⁻, lä⁻jiih['] na['], he['] wi['] ba['] dsa[']taah['] dsa[']jee['] jmee⁻ Dio hih⁻. Dsa['] hää['] kway⁻ be['] dsa[']taayh['] jee['] ja⁻. ¹³Jëeh['], lä⁻jëeh['] hi⁻ ga[']ngëe['] juu['] kih['] Dio hi⁻ ma['] chaa['] llo['] joo['], kwee['] ba['] la['] juu['] kiyh['] he⁻ ga[']kway['], hi⁻ lä⁻ja['] ley ka[']läh['] lä⁻jiih['] kih['] Jwaa⁻. ¹⁴Cher'mah['] chaa['] hi⁻ hnøø['] heeh['] juu['] la⁻, Jwaa⁻ he['] laay['] Elia hi⁻ nøø['] juu['] ja⁻. ¹⁵Hi⁻ hnøø['] heeh['] juu['] la⁻, wa['] heeyh⁻.

¹⁶Jwëehn⁻ hnäh['] ha⁻ lä⁻ koh['] laa['] dsa['] hi⁻ chaa['] na[']. Chaayh['] miih['] lä⁻ koh['] chih['] hi⁻ tääh['] je[']hmooh['] hi⁻ ti[']choo['] juu['] kyaah['] dsa[']kyaaayh[:] ¹⁷Jäyh[:] “Ma[']juu['] jnähä['] su['] he⁻ jmee⁻ jëeh['] hoh['] hnäh['] kyaah['] luu['] hma[']ta['] pero sa['] ga[']hiih['] hnäi['] ma['] jmeel['] hnäh['] ja⁻. Ma[']hä['] jnähä['] su['] he⁻ ti[']meeh['] dsë['], ni⁻ lä⁻ja['] sa['] ma[']hooh['] hnäh[']”, jäh['] chih['] he⁻ siiyh['] dsa[']kyaaayh[:]

¹⁸Lä⁻ja⁻ ka[']läh['] jmee⁻ dsa['] hi⁻ chaa['] na[']. Jëeh['], ja['] Jwaa⁻ hi⁻ ga[']kuh['] ga[']hih['] miih['] go[']te['] mah['] ma[']jäh['] dsa[']kiyh[:] “Kyey['] jmi[']lle['] hliih['].” ¹⁹Lä⁻ja⁻ ka[']läh['], ja[']Hi⁻ga[']lëe[']ngo[']la⁻hi⁻kuh[']hih[']na[']tee['] kih['] mah['] jäh['] dsa[']kiyh[:] “Jlaa[']ngëe['], mah[']lla[']heeyh[']. Jwayh['] kyaah['] lä⁻jëeh['] hi⁻ko[']ku'sih['], laay[']ome[']kyaa[']dsa[']hi⁻sa[']tooh[']ta⁻”, jäh['] dsa[']hi⁻chaa[']na[']. Pero kyaah['] he⁻ jmee⁻ Dio, lii[']llu[']ba['] huu[']dsë[']kiyh[:]

Jëe[']wi[']lä⁻jëeh[']hi⁻chaa[']

(Lc. 10:13-15)

²⁰Ja[']ga[']ga[']løø['] Jesúsjuuuh⁻kih['] dsa[']hi⁻ma[']tääh[']lä⁻koo[']lä⁻koo[']

jwiī-juuh̄ jee' gājmeeȳ chāmiih̄-
hē juh̄gaā. Nī lǟjā, sā gājeeyh̄-
kyah̄ Dio. He jā gājäyh̄ siiyh̄:

²¹—iPeer̄ jwif̄ hnäh̄ dsā hī-
tääh̄ jwiī Corazín! iPeer̄ jwif̄-
hnäh̄ dsā hī-tääh̄ jwiī Betsaida!
Wārā jäh̄ kih̄ mājäǟ dsā hī-
tääh̄ Tiro kyaah̄ jwiī Sidón hā lǟ-
lā hē juh̄gaā hē mājmeen̄ jee'
kyah̄ hnäh̄, mālih̄ sā gājeeyh̄-
kyah̄ Dio, mākéyh̄ hmiih̄ jwǟ-
hī māsuȳ hñiiȳ tūjwā, jmeeȳ-
liī hē tīmeh̄ dsøȳ. ²²Hē jā-
jwëehn̄ hnäh̄, wārā gātë̄ jmií̄-
jee' lē jwiz̄, chāgāmiih̄ wī jëeh̄-
hnäh̄ lǟkoh̄ gā dsā hī chaā-
Tiro kyaah̄ Sidón. ²³Hnäh̄ hī-
chaā Capernaum, jmeeh̄ hnäh̄-
hñuūdsé̄ hē tëeh̄ hnäh̄ gyuū.
Pero nñiih̄ gā kih̄ chājē gōnääh̄
hnäh̄. Jëeh̄, wārā jäh̄ kih̄ jwiī-
Sodoma gājmeen̄ hē juh̄gaā-
hē mājmeen̄ jee' kyah̄ hnäh̄, lǟ-
māhlā jābā lǟjiih̄ nā. ²⁴Hē jā-
jwëehn̄ hnäh̄, wārā gātë̄ jee' lē
jwiz̄, chāgāmiih̄ wī jëeh̄ hnäh̄-
lǟkoh̄ gā hē jëeh̄ hī mā tääh̄
Sodoma.

Gājäh̄ Jesú̄s hē sā hiī hmāyū-
kiyh̄
(Lc. 10:21-22)

²⁵Hor̄ jā gājäh̄ Jesú̄s siiyh̄ Dio:
—Kwan̄ tīhmaah̄ kyah̄ Tääǟ-
kyaan̄, hnē laah̄ Dsājøøh̄ kih̄-
gyuūh̄ w̄ā, jëeh̄ gāhmäh̄ lǟjë̄-
juū lā kih̄ hī kyuūh̄ hī kih̄ hī-
ngëē. Mah̄ gāmījnääh̄ juū kyah̄-
kih̄ hī laā lǟkoh̄ jāā chih̄mäh̄.
²⁶Jëeh̄, gātih̄ bā hoh̄ jmeeh̄ lǟjā,-
Tääǟ.

²⁷Gālǟjë̄ gōtē bā gātooh̄-
Tääǟ kyaan̄ goon̄. Nī jāā sā kyuū-

Joō Dio, mālā Tääǟ bā kyuū jnǟ.
Nī sā chaā hī kyuū Tääǟ. Mālā-
jnǟ hī laā Joōȳ bā kyuū jnih̄,
hī lājā lǟkyuū dsā hī hnoon̄-
mījnään̄ kih̄.

²⁸Lǟjë̄ hnäh̄ hī māhwaā kih̄-
lǟjë̄ hē dsāngëē hnäh̄, yānǟ-
hnäh̄ kyaah̄ jnǟ mah̄ jmeen̄ teeh̄-
hoh̄ hnäh̄. ²⁹Wākyen̄ kōjøh̄-
hmāyū kin̄ mah̄ mītëē hnäh̄-
kin̄. Jëeh̄, hwaā bā jnǟ, mah̄ jøh̄-
dsën̄ kāläh̄. Lǟjā mōsō kah̄-
gā hnäh̄ hñuūdsé̄ hā lǟlē kyah̄-
hnäh̄. ³⁰Jëeh̄ sā hiī hmāyū kin̄,
nī sā jwëeh̄ madā hē jmeen̄-
kyah̄ hnäh̄.

Gāhlëeh̄ Jesú̄s hā lǟlā jmií̄ hē-
teeh̄ dsā dsé̄

(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

12 Koō jmií̄ hē teeh̄ dsā-
dsé̄, gāngëē Jesú̄s jee'
mānājnǟchaah̄ trigo mah̄ jā-
gālǟkyah̄ jnääh̄ discípulo kyaaȳ.
Hējā gāløø̄ jnääh̄ hnǟ jnääh̄-
miih̄ sāgwah̄ trigo mah̄ gākih̄-
jnääh̄. ²Mā gājëē dsā fariseo
lǟkoō mā jmeec̄ jnääh̄, gājäyh̄:

—Jëeh̄ dāhā lǟ jmeē discípulo
kyah̄ hē sā gātëē jnē jmeen̄-
jmií̄ hē teeh̄ dsā dsé̄ —gājäyh̄-
siiyh̄ Jesú̄s.

³Mah̄ gājäh̄ Jesú̄s siiyh̄:

—¿Chēsā māheh̄ hnäh̄ lǟkoō-
gājmeé̄ David koōh̄, lǟmā-
jākyoyh̄ kyaah̄ hī māgānäǟ-
kyaaaȳ? ⁴Gāheȳ neh̄ gwah̄ mah̄-
gākuyh̄ hēñiih̄ hēmānājøø̄-
hēsāllē kih̄ mākuyh̄ hī-
gākwëeyh̄ dsā hī gānäǟ kyaaȳ.
Jëeh̄, mālā jmīdsā̄ bā mā-
nāngëjwë̄ kuyh̄ hēñiih̄ jā.

⁵¿Chēsā māheh̄ hnäh̄ lǟkoō-

lle' nē' ley kih' Moisé? Jmii' he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsē⁻ ga⁻jmee⁻ ba⁻ jmi⁻ dsa⁻ ta⁻ neh⁻ gwah⁻, pero sa⁻ ma⁻ la⁻ dso'kye⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ lä⁻ ja⁻.

6 Jwëëhn~ hnäh⁻, jee⁻ la⁻ cheh⁻ jaa⁻ hi⁻ kyee⁻ ga⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ gwah⁻ ja⁻.

7 Sa⁻ nēh⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ hnøø⁻ jäh⁻ juu⁻ la⁻: "Hnoon⁻ wa⁻ lä⁻nih⁻ hoh⁻ hnäh⁻ ba⁻, sa⁻ hnoon⁻ he⁻ jéëh⁻ hnäh⁻ jah⁻ nē⁻ na⁻hyoo⁻." Wa'ra⁻ jäh⁻ kih⁻ ma⁻ lä⁻ngëëh⁻ hnäh⁻ juu⁻ na⁻, sa⁻ ma⁻ bääh⁻ hnäh⁻ ds oo⁻, hi⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ ni⁻ miih⁻. **8** He⁻ lä⁻ ja⁻, Hi⁻ ga⁻lëë⁻ngo⁻ la⁻ ba⁻ na⁻ngë⁻ jwe⁻ jmeey⁻ hih⁻, hee⁻ na⁻ he⁻ ga⁻tëë⁻ jmeey⁻ dsa⁻ jmii' he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsē⁻.

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús jaa⁻ dsa⁻ jmii' he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsē⁻

(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

9 Ya⁻hëë⁻ Jesús jee⁻ ja⁻, ngooy⁻ mah⁻ ga⁻hey⁻ neh⁻ gwah⁻ mäh⁻ kih⁻ dsa⁻ judiu. **10** Jee⁻ ja⁻ ma⁻ hää⁻ jaa⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ ma⁻ lä⁻kii⁻ koo⁻ ma⁻goo⁻. Mah⁻ ga⁻ngii⁻ dsa⁻ fariseo juu⁻ kih⁻ Jesús:

—¿Che⁻ na⁻ngë⁻ jne⁻ jwe⁻ mi⁻hlää⁻ jne⁻ jaa⁻ hi⁻ dsaah⁻ jmii' he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsē⁻? —ga⁻jäh⁻ siiyh⁻ Jesús.

He⁻ ma⁻ hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ ma⁻ hnëëy⁻ ba⁻ ja⁻. **11** Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Cher'mah⁻ jaa⁻ hnäh⁻ cheh⁻ jaa⁻ borrego kih⁻ mah⁻ täyh⁻ koo⁻ cha'sii⁻ jmii' he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsē⁻, ¿che⁻ sa⁻ ds oo⁻ hi⁻ he⁻ mah⁻ dsa⁻llëey⁻?

12 ¿Joh⁻ ga⁻ sa⁻ kyee⁻ jaa⁻ dsa⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ jaa⁻ borrego? Kih⁻ he⁻ ja⁻, na⁻ngë⁻ jne⁻ jwe⁻ jmeen⁻ he⁻ llu⁻, jmii' he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsē⁻ —ga⁻jäh⁻ siiyh⁻.

13 Ja⁻ga⁻ ga⁻siiyh⁻ dsa⁻dsah⁻ he⁻:

—Niih⁻ da⁻ ma⁻gooh⁻.

Mah⁻ ga⁻niyyh⁻ ma⁻gooy⁻. Lä⁻chah⁻ ja⁻, ga⁻jä⁻ llu⁻ go⁻te⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻ la⁻

jyoh⁻ ma⁻gooy⁻. **14** Ma⁻ ga⁻hwëë⁻ dsa⁻ fariseo he⁻ ga⁻naä⁻, ga⁻taayh⁻ juu⁻ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ ma⁻ jngëëyh⁻ Jesús.

Ga⁻lä⁻te⁻ koo⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻kwa⁻ Isaáa llo⁻joo⁻

15 Ga⁻lä⁻liih⁻ Jesús he⁻ huu⁻dsé⁻ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻he⁻, he⁻ ja⁻ ngooy⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻ba'. Peer⁻ jwëë⁻ dsa⁻ ga⁻lla⁻lle⁻ kaah⁻kiyh!. Hi⁻ma⁻mi⁻hlääy⁻ ga⁻lä⁻jëë⁻ dsa⁻dsaa⁻. **16** He⁻ja⁻ ga⁻siiyh⁻ lä⁻jëë⁻hi⁻ ga⁻hlaa⁻ he⁻:

—Ta⁻kooh⁻ hnäh⁻ juu⁻ kyaah⁻ ni⁻ jaa⁻.

17 Lä⁻ja⁻ ga⁻la⁻ mah⁻ lä⁻te⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻kwa⁻ Isaáa hi⁻ ga⁻ngëë⁻ juu⁻ kih⁻ Dio, lä⁻ma⁻ga⁻jäyh⁻:

18 Hii⁻la⁻hi⁻ga⁻hñaan⁻ jmee⁻ta⁻kin⁻.

Hii⁻la⁻hi⁻hnaan⁻hi⁻chaqan⁻llu⁻ kyaah⁻.

Jmeen⁻ja⁻jmí⁻lle⁻kin⁻në⁻kiyh⁻.

Mah⁻kway⁻ju⁻ds oo⁻lä⁻kaa⁻ lä⁻juh⁻jmí⁻gyuu⁻.

19 Sa⁻ti'chooy⁻juu⁻ kyaah⁻ni⁻ jaa⁻, sa⁻ta⁻hooyh⁻, ni⁻sa⁻hlëëyh⁻ki⁻gaa⁻cha⁻jwë⁻juuh⁻.

20 Jmeeey⁻jøh⁻dsëy⁻kyaa⁻dsa⁻hi⁻laa⁻lä⁻koo⁻hma⁻tah⁻he⁻ngoo⁻dsa⁻jøø⁻, hi⁻lä⁻ja⁻kyaa⁻dsa⁻hi⁻laa⁻lä⁻koo⁻wa⁻je⁻he⁻ma⁻ngoo⁻dsa⁻uu⁻.

Lä⁻ja⁻jmeey⁻lä⁻jiih⁻lloo⁻jmii⁻lä⁻jnä⁻he⁻llu⁻jmah⁻ba⁻ma⁻lih⁻.

21 Mah⁻lä⁻jëë⁻dsa⁻hi⁻tääh⁻lä⁻kaa⁻hwa⁻, ka⁻o⁻jøh⁻dsë⁻kiyh⁻.

Ga⁻jäh⁻dsa⁻, ma⁻kye⁻Jesúsjmí⁻lle⁻hlíih⁻

(Mr. 3:20-30; Lc. 11:14-23; 12:10)

22 Ja⁻ga⁻na⁻jää⁻dsa⁻chañë⁻Jesúsja⁻dsa⁻ñuuuh⁻hi⁻ma⁻kye⁻jmí⁻lle⁻

hliih!. Ma' laay' jaa' hi' tue' hi' ma'
kaay' ka'läh'. Ga'mi'hlää' Jesús
dsa' he'. Lä'chah' ja' ga'löoy' jääey'
hi' ga'löoy' hlëeyh'. ²³ Ga'lä'jää'
ba' dsa' ga'lä'dsaä' dsä'. Mah' ma'
ngiiy' juu' kih' dsa'kyayh':
—¿Che' sa'laa' sa'ju' kih' David
dsa'na? —ma' jäh'.

²⁴ Lä'koo' ma' ga'nuu' dsa'
fariseo he' ma' jmääy' jøøh' Jesús,
ga'jäh':

—Dsa' na' hwëë' jmi'lle' hliih'
kyah' be' kih' Beelzebú, dsa'jøøh'
kyaa' lä'jää' jmi'lle' hliih'.

²⁵ Ma' kyuuuh' ba' Jesús he'
hüu'dsë' ma' jmeey' dsa' he', mah'
ga'jäh' siiyh':

—Dsa' hi' tääh' koo' hwa',
cher'mah' teey' kyaah' he' ba'
dsa'kyayh', he' mi'llaay' hñiiy'
ba' ja'. Lä'ja' ka'läh' koo' jwi'
juuh' o hi' tääh' koo' cha'neh',
cher'mah' te'jääey', sa' gwëey'.

²⁶ Lä'ja' ka'läh' kih' Tana',
cher'mah' hwëëy' he' ba' hi'sa'llu',
he' jmeey' hnii' kih' hñiiy' ba'
ja'. He'ja', cha'lä'ja' mi'heey'
kyah' ta' kiyh'? ²⁷ Wa'ra' jäh'
kih' jnä' hwëëen' jmi'lle' hliih'
kyah' be' kih' juu' hi'sa'llu', cha'
ba' kih' dsa'kyayh' hnäh', hi' ba'
kih' be' hwëëy' hi'sa'llu'? He' ba'
dsa'kyayh' hnäh' na', mi'jnääy'
he' na'hee' hüu'dsë' kyah' hnäh'.

²⁸ Pero cher'mah' jnä' hwëëen'
hi'sa'llu' kyaah' be' kih' Jmi'lle'
kih' Dio, he' ja' jmeey' lii' he'
ma'ngoo' jmeey' Dio hih' jee' kyah'
hnäh' ba' ja'. ²⁹ ¿Ha' lä' le' dsa'he'
ja'a' dsa'cha'neh' kih' ja'a' dsa'
hi' bee', mah' hiiy' he' cha' kiyh'
cher'mah' sa' ga'hñuy' to'në'?
Jmeey' bii' hñuy', ja'ga' le' hwëëy'

lä'jää' he' lla' dsëy'. ³⁰ Hi' sa' jwah'
kyah' jnä', he' hneey' kyaah'
jnä' ba' ja'. Hi' sa' jmee' ko'jøh'
kyah' jnä' mah' teehn' dsa', he'
jmeey' dsa'lä'øø' dsa' kin' ba' ja'.
³¹ He'ja' jwëëhn' hnäh', jmeey' ba'
Dio jøh' dsë' kih' lä'jää' dso'kye' he'
jmeey' dsa'. Hi' jmeey' jøh' dsëy'
kih' lä'jää' juu' wi' he' hlëeh' dsa'.
Pero cher'mah' ga'hlëeh' dsa' wi'
kih' Jmi'lle' kih' Dio, sa' jmeey' jøh'
dsëy'. ³² Jmee' ba' Dio jøh' dsë' kih'
hi' hlëeh' wi' kih' Hi'ga'lëë'ngo'
la'. Pero hi' hlëeh' wi' kih' Jmi'lle'
Na'jngii', mo'so' jmeey' jøh'
dsëy' kiyh', ni' jmi'gyuu' la', ni'
jmi'gyuu' he' na'ga' jää'.

**Mii' kih' jmeey' lii' ha' lä' la' chaah'
hma'**
(Lc. 6:43-45)

³³ Cher'mah' ga'jñee' jne' koo'
chaah' hma' llu', kwa' mii' he'
llu'. Hi' cher'mah' ga'jñee' jne'
koo'chaah' hma' hliih', kwa' mii'
he' hliih'. Mii' kih' jmeey' lii' ha'
lä'la'chaah' hma'. ³⁴ Ma'ra' hi'
he' joo'siih' miih' laah' hnäh'.
¿Ha' lä'le' hlëeh' hnäh' juu' llu'
mah' hlëeh' ba' hnäh'? Jëëh',
he' na'mah' neh' tuh'dsë' dsa',
he' ja' ba' hlëeh'. ³⁵ Dsa' llu'u'
hlëeh' he' llu' he' na'mah' neh'
tuh'dsëy'. Dsa' hi' hlëeh', hlëeh'
he' hliih' he' na'mah' neh'
tuh'dsëy'. ³⁶ He'ja' jwëëhn' hnäh',
wa'ra'ga'të'jee' jmeey' Dio jwiz',
ngiiy' kwäat' kih' dsa' kih' lä'jää'
juu' he' sa' jmää' ta' he' hlëeh'
ta'ko'jiih' tääyh' jmi'gyuu' la'.
³⁷ Kyaah' ja'ba' juu' he' hlëeh',
ya'hëëh' llu'u' o ya'hëëh' kyaah'
dso'jwi'.

Dsa⁻ hñaa⁻ dsë⁻ ma['] hnøøy['] jmeel[']
Jesús koo⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻
(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)

38 Ja⁻ ga['] ga⁻ jäh['] ko⁻ llqa['] ta⁻ jwoh[']
kyaa['] ley kyaah['] dsa⁻ fariseo
ga['] siiyh['] Jesús:

—Ta⁻ jwoh['], hnøø⁻ jnääh['] jee['] jnääh[']
jmeeh['] koo⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻.

39 He⁻ ja['] ga⁻ jäh['] Jesús siiyh[']:
—He⁻ ba['] che⁻ hlëeh['] hnäh['] dsa⁻
hi⁻ chaa['] na['], sa['] mi⁻ teh['] hnäh['] kih[']
Dio mah['] ngiih['] hnäh['] jmeen['] koo⁻
he⁻ juh⁻ gaa⁻. He⁻ juh⁻ gaa⁻ lä⁻ koh[']
ga⁻ la['] kih['] Joná hi⁻ ga⁻ ngëe['] juu[']
kih['] Dio, ma⁻ la['] he⁻ ja['] ba['] heehn[']
hnäh[']. **40** Jëeh['], ja⁻ ba['] lä⁻ koo⁻ ga⁻ ja[']
Joná hnë['] jmiif['] hnë['] hwë['] neh['] tuh[']
hmooh['] jøøh['] he['], lä⁻ ja['] ka⁻ läh[']
Hi⁻ ga⁻ leë['] ngo['] la['] ja['] hnë['] jmiif['] hnë[']
hwë['] na⁻ haq['] neh['] hwa[']. **41** Wa⁻ rå[']
ga⁻ te['] jee['] jmeel['] Dio jwiz['] kyah[']
hnäh['] hi⁻ tääh['] na['], ma⁻ ja['] noo['] dsa⁻
Níniwe jee['] tääh['] mah['] bääyh['] hnäh[']
dsoo[']. Jëeh['], ga⁻ jeeyh['] kyaah['] Dio
ma['] ga⁻ nuuy['] juu['] he⁻ na⁻ kwa['] Joná
hi⁻ jee['] kyah['] hnäh['] la['], chaa['] ja['] hi⁻
jøøh['] ga⁻ la['] koh['] ga['] Joná. **42** Lä⁻ ja[']
ka⁻ läh['], wa⁻ rå['] ga⁻ te['] jee['] jmeel['] Dio
jwiz['] kyah['] hnäh['] hi⁻ tääh['] na['], jmiif[']
ja['] dsa⁻ më['] hi⁻ ma['] jmeel['] hih['] hwa[']
ta⁻ kye['], nooy['] jee['] gyay['] mah['] bääyh[']
hnäh['] dsoo[']. Jëeh['], dsa⁻ më['] he['] ja[']
uu['] jwérte mah['] ma['] nuuy['] ha⁻ lä⁻ la[']
he⁻ ma['] kyuuuh['] Salomón, hi⁻ jee[']
kyah['] hnäh['] la['], chaa['] ja['] hi⁻ jøøh[']
ga⁻ lä⁻ koh['] ga['] Salomón.

Jaa⁻ jmi⁻ lle['] hliih['] ga⁻ llaayh['] jee['] ma[']
gyay[']
(Lc. 11:24-26)

43 Wa⁻ rå['] ya⁻ hëë['] jaa⁻ jmi⁻ lle[']
hliih['] kih['] ja['] dsa⁻, dsooy['] lä⁻ kaa⁻

jee['] la['] hwa['] kii⁻ dsa⁻ hnøøyh['] ha⁻
jee['] teeyh['] dsëy['] mah['] sa⁻ jnøøyh['].
44 Ja⁻ ga['] jmeey['] huu⁻ dsë⁻: “Naahn[']
cha'neh['] kin⁻ jee['] ya⁻ hëë['].” Hi⁻
wa⁻ rå['] ga⁻ llaayh['] jee['] ja['], sa⁻ chaa⁻
ni⁻ ja['], na⁻ hyah['] hi⁻ na⁻ lii⁻ llu['].
45 Ja⁻ ga['] dsooy['] dsa⁻ hnääyh['] jnah[']
ga['] gyee['] jmi⁻ lle['] hliih['] hi⁻ hlëeh['] ga[']
lä⁻ koh['] ga['] hñiiy['] mah['] dsa⁻ taaayh[']
ko⁻ jøøh['] jee['] ja[']. Hliih['] ga['] le['] kih['] dsa⁻
he⁻ lä⁻ koh['] ga['] he⁻ ma['] laay['] jaä['].
Lä⁻ ja['] le['] ka⁻ läh['] kih['] dsa⁻ hi⁻ hlëeh[']
hi⁻ tääh['] na['].

Øøh['] Jesús kyaah['] chooy[']

(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

46 Cheh['] ga['] Jesús kway['] juu['] kih[']
dsa⁻ he['], ma['] ga⁻ lloo['] chooy['] kyaah[']
øøyh['], ma['] hnøøy['] ma['] hlëeyh[']
kyah['] Jesús. Pero ka⁻ hne['] ba[']
ga⁻ jøøy[']. **47** Jaa⁻ hi⁻ ma['] cheh['] jee['] ja['],
na['] jmeeyh['] juu['] kih['] Jesús:
—Hii⁻ maa['] kyaah['] kyaah['] øøh[']
tääh['] ka⁻ hne['], hnøøy['] llay['] juu[']
kyah['] hne['].

48 Mah['] ga⁻ jeeyh['] kih['] hi⁻ ga⁻ jmeeh[']
juu['] he[']:
—¿Hii⁻ na['], hi⁻ laa['] maa['] kyaan[']?
¿Hii⁻ na['], hi⁻ laa['] øøhn[']?

49 Mah['] ga⁻ jmeey['] lii⁻ kyaah['] gooy[']
jee['] ma['] tääh['] discípulo kyaay['] mah[']
ga⁻ jäyh[']:
—Hi⁻ la['] ba['] he['] maa['] kyaan['], hi⁻

la['] ba['] he['] øøhn[']. **50** Jëeh['], lä⁻ jëe['] hi⁻
jmeey['] lä⁻ hyoh['] dsë⁻ Tää['] kyaan['] hi⁻
gya['] gyuuuh['], hi⁻ he['] ba['] dsa⁻ më['] øøhn['],
dsä⁻ nüuh['] øøhn['], hi⁻ maa['] kyaan['].

Juu['] na⁻ hmää['] lä⁻ kog['] la['] kih['] dsa⁻ hi⁻
jñee['] mi⁻ juu[']

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

13 Jmiif['] ja['] ya⁻ hëë['] Jesús
cha'neh['], ngooy['] na'gyay[']

cha'hoó' jmi'juuh'. ²Peer⁺ jwéé' dsa⁻
ga⁻kuh⁻ lä⁻ku' lä⁻jii' kiyh[,] he⁻ja⁻
ga⁻hey[,] neh⁻ na⁻moo['] mah['] ga⁻gyay⁻
jee['] ja⁻, hi⁻ lä⁻jee⁻ dsa⁻ ga⁻taah⁻
jee['] dsoo[.] ³He⁻ja⁻ ga⁻løøy['] hlëéyh⁻
dsa⁻ cha⁻miih⁻ nëé['] juu['] na⁻hmää[.]
Ga⁻jäyh[:]

—Jaa⁻ dsa⁻ ngooy['] ga⁻jñee['] mi⁻ju⁻.
⁴Jee['] ngooy['] jñeeey⁻ mi⁻ju⁻ ja⁻,
ga⁻saa['] miih⁻ cha⁻jwé[,] he⁻ja⁻
ya⁻nää['] ta['] ga⁻kuh⁻. ⁵Jyoh['] ka⁻läh⁻
mi⁻ju⁻ ga⁻saa['] nëé['] kuu['] jee['] sa⁻ cha⁻
cha⁻miih⁻ gwaah[.] He⁻ja⁻ chah[']
ba['] ga⁻hya[,] jëeh[,] sa⁻ ma['] nöö[']
cha⁻miih⁻ gwaah[.] ⁶Pero ma['] ga⁻hëh[']
hyoo⁻ ga⁻koo[.] Jëeh[,] miih⁻ ba['] jmoo[']
ma['] cha⁻, he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻kii⁻ chaah[!]
⁷Hi⁻ jyoh['] ka⁻läh['] mi⁻ju⁻ ga⁻saa['] jee[']
chaah['] too[']. Ga⁻kwaq['] ga⁻chaah[']
too['] ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻uu⁻ chaah['] kih['] jee[']
na⁻too[']. ⁸Hi⁻ jyoh['] mi⁻ju⁻ ja⁻, ga⁻saa[']
jee['] la['] hwa['] jmah[.] He⁻ja⁻ ba['] ga⁻hi['],
ga⁻kwa['] cha⁻miih⁻ mii[']. Cha⁻ he⁻
ga⁻kwa['] hnäa⁻loo['] mii['] lä⁻koo⁻ chaah['],
cha⁻ he⁻ ga⁻kwa['] to⁻lo⁻gya['] dsé⁻ gya[']
mii['] hi⁻ jyoh['] ga⁻kwa['] gyii[']gya['] mii['].
⁹Hi⁻ hnöö['] heeh⁻ juu['] la⁻, wa['] heeyh⁻
—ga⁻jäh['] Jesú斯 siiyh⁻.

Ga⁻jäh['] Jesú斯 he⁻ kih['] ja⁻ ga⁻kway[']
juu['] na⁻hmää[']

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰Ma⁻ngëe['] ma⁻hlëéyh['] lä⁻ja⁻,
ja⁻ga['] ga⁻ya⁻jäh⁻ jnääh['] koo['] kiyh[']
mah['] ga⁻chiih['] jnääh[:]

—¿He⁻la['] hlëéh['] dsa⁻, kyaah['] juu[']
na⁻hmää['] jmah[?]

¹¹Mah['] ga⁻jeeh['] Jesú斯 juu['] kyaal[']
jnääh[:]

—Hnääh['] ba['] na⁻ngëh['] jwë[']
lä⁻ngëeh['] hnääh['] ha⁻ lä⁻jää⁻ Dio
dsa⁻ lä⁻hih['] kih['], he⁻ ma['] na⁻hmää[']
jää[!]. Pero kih['] hi⁻ jñah['], sa⁻ cha⁻ jwë[']

cha⁻ lä⁻ngëe[']. ¹²Lä⁻jëe⁻ hi⁻ ngëe[']
miih[,] hi⁻ he⁻ hyoh['] huu⁻dsë⁻ llu[']
mah['] lä⁻ngëe['] cha⁻gá'miih[.] Pero
hi⁻ jmee⁻ ngëe['], lä⁻kye⁻ he⁻ ja⁻ llaa⁻
ba[']. ¹³He⁻ja⁻ ba['] na⁻ he⁻ hlëéh['] jnih[']
kyaaah['] juu['] na⁻hmää[']. Jëeh[,] jnä[']
ba['] mi⁻nëy['] mah['] sa⁻ jëey[.] Lle['] ba[']
to⁻gway[,] pero sa⁻ nuuy⁻ ni⁻ lä⁻ja⁻
sa⁻ ngëe[']. ¹⁴Heh['] lä⁻ja⁻, lä⁻koo⁻
dsa⁻ngëe['] dsa⁻ na⁻, dsa⁻lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻
ga⁻jäh['] Isaíá hi⁻ ga⁻ngëe['] juu['] kih[']
Dio:

Lä⁻nuuh['] ba['] kiyh['] pero sa⁻
lä⁻ngëe['].

Ma⁻ke⁻ he⁻ ga['] jëey[,] sa⁻ nä⁻
mi⁻nëy[.]

¹⁵Jëeh[,] hweh⁻ tuh⁻dsë⁻ dsa⁻ hi⁻
chaa⁻ na['].

Ma⁻jlé['] mi⁻nëy[,] ma⁻jnë['] to⁻gway[.]
Mah['] lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ jëey[,] mo⁻so⁻
nuuy[,] ni⁻ mo⁻so⁻ lä⁻ngëe['].

Kih['] he⁻ja⁻, sa⁻ dsa⁻jeeyh['] kyaah[']
jnä['] mah['] lää['] jnih['], ga⁻jäh[']
Dio.

¹⁶Peer⁺ llu['] la['] kyah['] hnääh[,] jëeh[,]
jnä['] ba['] mi⁻nëh['] hnääh[,] hi⁻ nuuh⁻ ba[']
hnääh[.] ¹⁷Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëéhn⁻
hnääh[,] jwëéh['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻ngëe['] juu[']
kih['] Dio, hi⁻ jwëéh['] ga⁻dsä⁻ hi⁻ llu[']
ma['] hnööy['] ma['] jëey[,] he⁻ jëeh['] hnääh[']
pero sa⁻ ga⁻jëey[.] Hi⁻ ma['] hnööy[']
ma['] nuuy['] he⁻ nuuh⁻ hnääh['] pero sa⁻
ga⁻nuuy['].

Ga⁻jmeeh['] Jesú斯 juu['] he⁻ hnööy['] jäh⁻
juu['] na⁻hmää['] kih['] hi⁻ na⁻jñee['] mi⁻ju⁻
(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸Nuu⁻ da['] hnääh['] ha⁻ lä⁻ hnööy[']
jäh⁻ juu['] na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la['] kih['] hi⁻
na⁻jñee['] mi⁻ju⁻. ¹⁹Wa[']ra⁻ ga⁻nuu['] jaa⁻
dsa⁻ juu['] kih['] Dio mah['] sa⁻ lä⁻ngëe['],
ma[']ja['] gwa['] hi⁻ hlëéh['] jnuuyh['] juu[']
he⁻ ma[']na⁻jñääh['] neh⁻ tuh⁻dsëy[']. Hi⁻

he' laa' lä' koo' mi'ju' he' ga'saa'
cha'jwë'. ²⁰Heh' mi'ju' he' ga'saa'
në' kuu' jee' sa' cha' cha'miih'
gwaah', lä' ja' laa' dsa' hi' nuu' juu'
kih' Dio, jee' ba' dsëy' lä' ma' to'në'
ga'nuuy'. ²¹Pero ko'hwëe' ba' ja'.
Laay' lä' koo' chaah' he' ma' cha'
miih' ba' jmoo'. Wa'ra' ga'jëey' wi'
o go'nää' dsa' në' kiyh', kwaat'
kih' juu' he' ma'nuuy', lä'chah'
ja' dsa' täyh'. ²²Heh' mi'ju' he'
ga'saa' jee' kih' chaah' too', lä' ja'
laa' dsa' hi' nuu' juu' kih' Dio mah'
sa' jmeey' ni' miih' ta' llu'. Jëeh',
kye' gyih' huu'dsë' kih' jmi'gyuu'
la' hi' hnööy' lä'chay' cha'miih'
kuu' he' ja' ga'hee' dsëy'. Lä' jwë'
ja' dsa' uuu' juu' kih' Dio neh'
tuh'dsëy'. ²³Pero mi'ju' he' ga'saa'
hwa' llu', lä' ja' laa' dsa' hi' nuu'
juu' kih' Dio mah' ngëey' ka'läh'.
He' ja' dsa' kwaä' juu' ja' neh'
tuh'dsëy'. Hi' he' jmeey' cha'miih'
ta' llu', lä' koo' mi'ju' he' kwa' ma'
hña'loo', ma' to'lo'gya' dsë' gya',
ma' gyii'gya'.

Juu' na'hmää' lä'koo' la' kih'
trigo kyaah' nuu' hliih'

²⁴Ga'kwa' ga' Jesúsjyoh' juu'
na'hmää'. Ga'jäyh':
—He' jää' Dio dsa' lä'hih' kih',
jeeh' kwee' kyaah' lä'koo' ga'jmeey'
jaä' dsa' hi' ga'jnee' mi'ju' llu' hwa'
kih'. ²⁵Pero ta'ko'jiih' ma' na'gwii'
dsa' he', ja' dsa' hi' na'hoøh' kiyh'.
Mah' ga'jneey' mi'ju' hliih' jee'
na'jneey' mi'ju' llu', ja'ga' ngaayh'.
²⁶Lä'koo' ma' ga'kwaä' chaah'
mi'ju' llu' hi' ga'løø' hwëe' wa'le'
kih', jee' ja' ga'hyaa' ka'läh' wa'nuu'
hliih' ja'. ²⁷Ja'ga' ga'nuä' dsa' hi'
ma' jmeey' ta' jee' ja', na'chiyyh'

dsa'juu' ta' ja': "Dsa'jøøh', öja' mi'ju'
llu' ba' ja' he' ga'jñeeh' hwa' kyah'?
ÖHa' ba' ta' ja' wa'nuu' hliih' he'
ga'hyaa' jee' ja'?" ²⁸He' ja' ga'jäh'
dsa'juu' ta' ja': "Go' ga'jñee' jaä'
hi' na'hoøh' kin'." "ÖChe' hnooh'
dsa'cheeh' jnääh'?", ga'jäh' moz'
he' siiyh'. ²⁹"Jah'ha'", ga'jäh'
dsa'juu' ta' ja'. "Wa'ra' ga'cheh'
hnäh' wa'nuu' hliih' ja', ha' ga' che'
ga'cheh' ka'läh' chaah' mi'ju' llu'
ja'. ³⁰Kwa' jwë' wa' kwaä' ko'jøh'
chaah' mi'ju' llu' kyaah' wa'nuu'
hliih' ja', lä'jiih' lloo' jmi' sooh'
ta'. Ja'ga' jwiin' hi' chooh' ta': Hnä'
hnäh' to'në' wa'nuu' hliih' mah'
hñuu' hnäh' ma' koo' chooh' mah'
toøh' hnäh' cha'je'. Ja'ga' juuh'
hnäh' mi'ju' llu' kin' mah' llah'
hnäh' høø' kih'."

**Juu' na'hmää' lä'koo' la' kih' mi'ju'
mostaza**

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹Ga'kway' jyoh' ka'läh' juu'
na'hmää', ga'jäyh':
—He' jää' Dio dsa' lä'hih' kih',
jeeh' kwee' lä'koo' la' kih' koo'
mi'ju' mostaza he' jngëe' jaä' dsa'
hwa' kih'. ³²Mi'ju' ja' pih' ga' lä'koo'
jyoh' mi'ju' he' cha' jmi'gyuu' la'.
Pero wa'ra' ga'hyaa', dsa'kwaä' nii'
ga' lä'koh' ga' jee' lä'jë' joh'. Kwa'
goh' kih'. He' ja' lä'kye' ta' dsa'nää'
jmeey' siii' në' sa'goh'.

**Juu' na'hmää' lä'koo' la' kih'
levadura**

(Lc. 13:20-21)

³³Ga'kway' jyoh' ka'läh' juu' he'
na'hmää', ga'jäyh':
—He' jää' Dio dsa' lä'hih' kih',
jeeh' kwee' lä'koo' jmee' levadura

he⁻ kooh[~] jaa⁻ dsa⁻ më[.] Llay[~]
 cha⁻ miih⁻ harin mah['] kah⁻ gwëyh⁻
 kyaah['] levadura. Kyaah['] lä[~] ja⁻
 dsa⁻ kwaat[~] lä[~] ga⁻ dsa['] tø'ka[~].

Ga[~]jäh['] Jesùs he⁻ kih['] ja⁻ ga⁻ kway[']
Juu' na⁻ hmää'
(Mr. 4:33-34)

34 Ga⁻ lä[~] jé[~] juu'[~] na⁻ ga⁻ hlëeh[']
 Jesùs kyaah['] juu'[~] na⁻ hmää'. Sa⁻
 ga⁻ hlëeh['] dsa⁻ juu'[~] jnä['] hää'. Kyaah[']
 juu'[~] na⁻ hmää' ba['] ga⁻ hlëeh['].

35 Lä[~] ja⁻ ga⁻ la['] mah['] lä⁻ te['] lä⁻ koo⁻
 ga⁻ hlëeh['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻ ngëe['] juu'[~] kih[']
 Dio llo['] joo[:]

Hlëehn['] dsa⁻, kyaah['] juu'[~]
 na⁻ hmää' ba['].
 Jmeen['] lä[~] kyauyh['] he⁻ ma[']
 na⁻ hmää' jää['] lä[~] jiih['] ma[']
 ga⁻ nøø['] jmi⁻ gyuu[~].

Juu' na⁻ hmää' lä⁻ koh['] la[']
kih['] wa'nuu⁻ hliih[']

36 Ja⁻ ga['] ga⁻ hih['] Jesùs juu'[~] kih[']
 dsa⁻ mah['] ga⁻ hey['] cha'neh[']. Jee['] ja⁻
 ga⁻ mi['] jäh['] jnääh['] koo['] kiyh['], mah[']
 ga⁻ ngii['] jnääh['] juu'[~] kiyh[']:

—Jmeeh['] juu'[~] hee⁻ hnøø['] jäh['] juu'[~]
 na⁻ hmää' kih['] wa'nuu⁻ hliih['] he⁻
 ga⁻ jnee['] dsa⁻ jee['] na⁻ jnääh['] kih['] dsa⁻.

37 Mah['] ga⁻ jeeh['] Jesùs juu'[~] kyaä[']
 jnääh['], ga⁻ jäh[']:

—Hi⁻ jnee['] mi['] ju['] llu['] na⁻, he⁻ ja⁻
 hnøø['] jäh['] Hi⁻ ga⁻ lëe['] ngo['] la['] ba[']
 he[.] **38** Jee['] jmeey['] dsa⁻ ta['], he⁻ ja⁻
 hnøø['] jäh['] jmi⁻ gyuu[~] la['] ba['] ja⁻.

Mi['] ju['] llu['] ja⁻, he⁻ ja⁻ hnøø['] jäh['] dsa⁻
 hi⁻ na⁻ jnääh['] kih['] ya⁻ jwi['] ba['] he[.]

Wa'nuu⁻ hliih['] ja⁻, he⁻ ja⁻ hnøø['] jäh[']
 dsa⁻ kyaä['] dsa⁻ hlëeh['] ba['] he[.] **39** Dsa⁻
 hñaa⁻ dsë['] hi⁻ ga⁻ jnee['] wa'nuu⁻ hliih[']
 ja⁻, hi⁻ sa⁻ llu['] ba['] he[.] Jmii['] he⁻ chooh[']
 dsa⁻ ta['] ja⁻, he⁻ ja⁻ la['] kwaat[~] jee[']

llaq[~] jmi⁻ gyuu[~] ba['] ja⁻. Hi⁻ chooh[']
 ta['] ja⁻, la['] kwaat[~] ángele ba['] he[.]

40 Lä[~] koo⁻ juuh['] dsa⁻ wa'nuu⁻ hliih[']
 mah['] jéy['] cha'je⁻, he⁻ ja⁻ hnøø['] jäh[']
 lä[~] koo⁻ le['] jee['] llaq[~] jmi⁻ gyuu[~].

41 Hi⁻ ga⁻ lëe['] ngo['] la['] chee['] ángele
 kyaay['] lä[~] kaa⁻ jee['] jmeey['] hih['] mah[']
 jøoyh['] lä[~] jée['] hi⁻ jmeey['] he⁻ hliih[']
 hi⁻ lä[~] jée['] hi⁻ hñaa⁻ dsë['] ka⁻ läh['].

42 Ja⁻ ga['] jwääy['] neh⁻ hwi['] jee['] hä[']
 je[.] Jee['] ja⁻ ki['] hooyh['] mah['] jüuy[']
 cha'jay[.] **43** Pero lä[~] jée['] hi⁻ llu['],

lä[~] jnä['] jmëe['] kiyh['] lä[~] koo⁻ jmëe['] kih[']
 hyoo['] jee['] la['] ya⁻ jwi['] kih['] Tää['] jnään[.]
 Hi⁻ hnøø['] heeh['] juu'[~] la⁻, wa['] heeyh⁻.

Juu' na⁻ hmää' lä⁻ koo⁻ la[']
kih['] kuu['] he⁻ na⁻ hoo⁻

44 He⁻ jää['] Dio dsa⁻ lä⁻ hih['] kih['],
 jeeh['] kwee⁻ kyaah['] kuu['] he⁻ na⁻ hoo⁻
 hwa['] kih['] dsa⁻. Wa'ra⁻ ga⁻ jnøøh['] jaa⁻
 dsa⁻ kuu['], ma['] ja⁻ hooy['] ka⁻ läh[']. Peer⁻
 chaay⁻ llu['] dsaqayh['] dsa⁻ hñiiy['] lä[~] jé[']
 he⁻ cha⁻ kiyh['] mah['] lay['] hwa['] jee[']
 na⁻ hoo⁻ kuu['] ja⁻.

Juu' na⁻ hmää' lä⁻ koo⁻ la['] kih[']
koo⁻ kuu['] he⁻ hmooh[']

45 Lä[~] ja⁻ ka⁻ läh['], he⁻ jää['] Dio
 dsa⁻ lä⁻ hih['] kih['], jeeh['] kwee⁻
 lä⁻ koo⁻ jmeey['] jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ hñii[']
 løø['], hnooyh['] kuu['] he⁻ la['] na⁻ hñaaah['].

46 Wa'ra⁻ ga⁻ jnøøy['] koo⁻ kuu['] he⁻
 hmooh['], hñiiy['] lä[~] jé['] he⁻ cha⁻ kiyh[']
 mah['] lay['] kuu['] ja⁻.

Juu' na⁻ hmää' lä⁻ koo⁻ la['] kih['] sa['] hma[']

47 He⁻ jää['] Dio dsa⁻ lä⁻ hih['] kih['],
 jeeh['] kwee⁻ kyaah['] koo⁻ sa['] hma[']
 he⁻ jwääy['] dsa⁻ cha'jmi['], mah['] jøoyh[']
 cha'miih['] née['] hmooh[']. **48** Wa'ra⁻
 ga⁻ kah['] sa['] hma['] ja⁻, sëeh['] dsa⁻ ta[']
 jee['] dsoo[.] Jee['] ja⁻ dsa⁻ taayh['] lleeyh⁻

hmooh̄ hē'. Taayh̄ hī lluū' neh̄ sa'miīh̄, mah̄ bee'ȳ jah̄ hī sā jmää' kyehn̄. ⁴⁹Lǟ jā lē wa'rā̄ gā tē̄ jeē llaā jmī gyuū. Yā näǟ ángele mah̄ hwëeȳ dsā hī hlëeh̄ jeē kih̄ hī lluū'. ⁵⁰Mā jā jwäǟ' neh̄ hwī jeē hǟ jē. Jeē jā kī hooyh̄ mah̄ juuȳ chā jaȳ.

Tā jwoh̄ hī kyuuuh̄ juū' hmëē' hī juū mā gyuh̄'

⁵¹Jā gā gā jäh̄ Jesús siiyh̄: —¿Chē mā lǟ ngëeh̄ hnäh̄ lǟ jé̄ juū nā?

Hē jā gā jäh̄ lǟ jé̄:

—Jaah̄, Dsā jøph̄ kyaan̄.

⁵²Mah̄ gā jäh̄ Jesús kā lǟ' siiyh̄: —Lǟ jé̄ tā jwoh̄ kyaal̄ ley hī mā lǟ téē lǟ koō jäǟ Dio dsā lǟ hih̄ kih̄, laaȳ lǟ koō jaā juū hnē hī hoō hē lā' hmooh̄ hē mā gyuh̄ lǟ kyé̄ kih̄ hē hmëē. Hē jā bā liyh̄ heeyh̄ dsā lǟ' tō' nëē' hē lā' hmooh̄ kiyh̄.

Dsā goō Jesús gā lǟ hoooyh̄ kiyh̄

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³Mā ngëē' mā kwā Jesús lǟ' jé̄' juū' nā hmäǟ, jā gā ngaayh̄. ⁵⁴Mā gā llaayh̄ jwiī' kiyh̄, gā' løȳ' mī' téē' dsā' neh̄' gwah̄' kih̄' dsā' judiu. Peer̄ gā' taah̄' dsā' hē' jé̄' dsah̄', mā' gā' nuuȳ' hā' lǟ' hlëeh̄'. Hē jā' gā' hlëeh̄' dsā' hē' kiyh̄':

—¿Hā' mā' mī' téē' hī' nā', hē' hlëeh̄' lǟ' nā'? ¿Hā' mā' mī' téē' hē' jmeeȳ' hē' juh̄' gaā' kā' läh̄'?

⁵⁵¿Chē jā' joō̄' tē̄' hmā' hī' nā'? ¿Jā' Maríia cheē' chooȳ'? ¿Chē jā' øoyh̄' Jacobo, José, Simón, Juda? ⁵⁶¿Jā' dsā' më̄' øoh̄' hī' nā', täh̄' kyaah̄' jnē' jeē' jwiī' lā'? ¿Hā' tā' gwā' kiyh̄' lǟ' jé̄' hē' jmeeȳ' lǟ' nā'?

⁵⁷Gā' lǟ' hoooyh̄' kih̄' Jesús. Hē jā' gā' jäh̄' Jesús siiyh̄:

—Heeh̄' bā' dsā' kih̄' hī' ngëē' juū' kih̄' Dio hī' gō' näǟ' jeē' jyoh̄'. Pero wa'rā̄ yā' hëē' jaā' hī' ngëē' juū' kih̄' Dio jā' bā' jeē' jwiī' gooȳ', jeē' jā' sā' hnäǟ' dsih̄', nī' hī' chaā' cha'neph̄' kiyh̄', sā' lǟ' hnäǟ'.

⁵⁸Sā' gā' jmeeȳ' chā' miih̄' hē' juh̄' gaā' jeē' jā', kih̄' hē' sā' gā' lǟ' ds oō' dsë̄' dsā' gooȳ' kiyh̄'.

Jeē' lā' jäh̄' hā' lǟ' gā' juū' Jwaā' hī' mā' choō' jmī'

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

14 Jiī' jā', Herode hī' mā' jmeeȳ' hih̄' hwā' Galilea, gā' nuuȳ' kih̄' Jesús hā' lǟ' mā' jmeeȳ' jeē' jā'.

²Hē jā' gā' jäh̄' siiyh̄' lǟ' jé̄' hī' mā' jmeeȳ' tā' hē' kiyh̄': —Hī' hē' oō' Jwaā' hī' mā' choō' jmī' hī' mā' lǟ' jiih̄' jeē' kih̄' hī' mā' nā' juū'. Hē jā' bā' nā', hē' kyeȳ' chā' miih̄' bē' hē' kyaah̄' jmeeȳ' hē' juh̄' gaā'.

³Hē' bā' Herode gā' jmeeȳ' hih̄' jäǟ', gā' saah̄' dsā' Jwaā' mah̄' gā' hñuuyh̄' kyaah̄' caden̄, gā' taayh̄' neh̄' në̄' ds oō' kih̄' Herodía. Herodía mā' laā' më̄' Felipe, hē' bā' dsā' nñuuh̄' øoh̄' Herode. ⁴Jéeh̄', gā' jäh̄' Jwaā' gā' siiyh̄' Herode:

—Sā' llē' kih̄' hē' mā' kyaah̄' më̄' dsā' nñuuh̄' øoh̄'.

⁵Mā' hnøø' Herode mā' jngëēh̄' Jwaā'. Pero sā' gā' tuū' dsë̄' mā' jngëēh̄', kih̄' hē' mā' gayh̄' dsā'. Jéeh̄', kih̄' dsā' hī' Jwaā' hē' mā' laaȳ' jaā' hī' mā' ngëē' juū' kih̄' Dio. ⁶Lǟ' mā' gā' hyā' Herode jī' në̄', gā' jmeeȳ' koō' jmī' juū'. Jeē' jā' gā' hē' jō' miī' Herodía jmeeȳ' jā' chā' në̄' dsā' hī' mā' täǟh̄' jeē' jmī'

ja⁻. Peer⁻ ga⁻tih⁻ dsé⁻ Herode. ⁷Kih⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻tääy⁻ hñiiy⁻ kway⁻ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻ ngii⁻ chih⁻më⁻ he⁻. ⁸Chih⁻më⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ lä⁻koo⁻ te⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻taqah⁻ chooy⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻siiyh⁻ Herode:

—Kweéh⁻ jnä⁻ jee⁻ la⁻ mi⁻lle⁻ Jwaa⁻ hi⁻ ma⁻ choo⁻ jmii⁻, na⁻hä⁻ neh⁻ koo⁻ wi⁻.

⁹He⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻ mееh⁻ dsé⁻ Herode. Pero ma⁻tääy⁻ hñiiy⁻ kway⁻ cha né⁻ hi⁻ na⁻teeh⁻ kyaay⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻jmee⁻ mada⁻ kih⁻ hlø⁻ mah⁻ kwéeyh⁻ chih⁻më⁻ he⁻ ma⁻ ngiiy⁻ ja⁻. ¹⁰Ga⁻jmee⁻ hih⁻ hlø⁻ he⁻ na⁻kuy⁻ lle⁻ Jwaa⁻ jee⁻ ma⁻ hääy⁻ neh⁻ñe⁻. ¹¹Mah⁻ na⁻kiiy⁻ mi⁻lle⁻ Jwaa⁻ na⁻hä⁻ neh⁻ koo⁻ wi⁻, ga⁻kwéeyh⁻ chih⁻më⁻ he⁻ ga⁻ngëey⁻ chooy⁻. ¹²Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻lla⁻nää⁻ discípulo kyaay⁻, ga⁻koo⁻ hnoo⁻ kih⁻ Jwaa⁻ mah⁻ na⁻hooy⁻. Ja⁻ga⁻ na⁻nääy⁻ na⁻jmeehy⁻ juu⁻ kil⁻ Jesús.

Ga⁻ääh⁻ Jesús hñaa⁻ mil dsa⁻ñuuuh⁻

(Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

¹³Ma⁻ga⁻nuu⁻ Jesús juu⁻ ja⁻, ga⁻hey⁻ neh⁻na'moo⁻, ngooy⁻ ta⁻ hwa⁻ kii⁻ jee⁻ sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miih⁻. Ma⁻ga⁻nuu⁻ dsa⁻ ngooy⁻ ta⁻ ja⁻, ga⁻hwéey⁻ jee⁻ jwii⁻ kiyh⁻ mah⁻ ga⁻nääy⁻ jwe⁻ tiy⁻ ta⁻ jee⁻ ngoo⁻ Jesús. ¹⁴Lä⁻ ma⁻ ya⁻ hëëy⁻ neh⁻na'moo⁻ ja⁻, ga⁻jëey⁻ jwëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻. Ga⁻lä⁻ñih⁻ dsëy⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻. Mah⁻ga⁻mi⁻hlääy⁻ hi⁻ dsaah⁻. ¹⁵Ma⁻ga⁻hloo⁻ jmii⁻ ja⁻, ga⁻ya⁻jäh⁻ jnääh⁻ koo⁻ kih⁻ Jesús mah⁻ ga⁻chiih⁻ jnääh⁻:

—Ma⁻ngoo⁻ ga⁻hloo⁻ ba⁻ la⁻, hwa⁻ kii⁻ jmäh⁻ ba⁻ jee⁻ la⁻. Chih⁻ dsa⁻ wa⁻ lla⁻nääy⁻ lä⁻kaa⁻ jäh⁻ la⁻, wa⁻ lla⁻läy⁻ he⁻ kuyh⁻.

¹⁶—Sa⁻jmee⁻ bii⁻ dsa⁻nääy⁻ dsa⁻läy⁻. Hnäh⁻ ba⁻ kwéeh⁻ hnih⁻ he⁻ kuyh⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesús.

¹⁷—Sa⁻cha⁻ ga⁻he⁻ kye⁻ jnääh⁻. Kye⁻ jnääh⁻ ma⁻la⁻ hña⁻ he⁻ñiih⁻ kyaah⁻ uu⁻ hmooh⁻ ba⁻ —ga⁻chiih⁻ jnääh⁻.

¹⁸He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Ya⁻ka⁻ ta⁻ la⁻.

¹⁹He⁻ ja⁻ ga⁻jmee⁻ Jesús mada⁻, mah⁻ dsa⁻tääh⁻ dsa⁻né⁻ nuu⁻. Ga⁻kay⁻ lä⁻jë⁻ hña⁻ he⁻ñiih⁻ ja⁻ kyaah⁻ lä⁻uu⁻ hmooh⁻ he⁻. Ma⁻ja⁻ ga⁻jëey⁻ ta⁻ gyuuuh⁻, ga⁻kway⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio. Ja⁻ga⁻ ga⁻llaay⁻ he⁻ñiih⁻ ja⁻, ga⁻kwéeyh⁻ jnääh⁻ discípulo kyaay⁻, mah⁻ga⁻ti⁻ ga⁻llooh⁻ jnääh⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he⁻. ²⁰Ga⁻lä⁻jëe⁻ dsa⁻ ga⁻kuh⁻ lä⁻jiih⁻ ga⁻këey⁻. Jwi⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ ga⁻chaa⁻ ja⁻ kyaah⁻ kih⁻ hmooh⁻, ga⁻kah⁻ ga⁻gya⁻to⁻ sa'miih⁻. ²¹Jee⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁻kuh⁻ he⁻ tee⁻ koo⁻ hña⁻ mil dsa⁻ñuuuh⁻. Ni⁻ sa⁻ na⁻hee⁻ ni⁻ ja⁻ dsa⁻më⁻ ni⁻ chih⁻ ka⁻läh⁻.

Ga⁻ngëe⁻ Jesús næ⁻ jmii⁻

(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)

²²Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻ jnääh⁻:

—Ma⁻le⁻ go'nääh⁻ hnäh⁻ jää⁻, jyoh⁻ jwoo⁻ jmii⁻juuh⁻ kyaah⁻ na'moo⁻ ta⁻ko⁻jiih⁻ hihnr⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻la⁻. Ja⁻ga⁻niin⁻ hñiin⁻.

²³Ma⁻la⁻ ma⁻hiyh⁻ juu⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻hi⁻ ma⁻ tääh⁻ he⁻, ja⁻ga⁻ga⁻wii⁻ Jesús hñii⁻ ta⁻lle'moh⁻ na'ngiiy⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio. Ma⁻ngoo⁻ ga⁻nuu⁻, lä⁻ma⁻gyay⁻ba⁻lle'moh⁻ ja⁻.

²⁴Ta⁻ko⁻jiih⁻ ja⁻, ma⁻lloo⁻ to'dsaah⁻ jmii⁻na'moo⁻ ja⁻hi⁻ma⁻hluh⁻jmii⁻ ma⁻dsajnooh⁻dsoh⁻na'moo⁻, jëëh⁻, ma⁻jmee⁻ koo⁻ lle⁻tä⁻he⁻ma⁻gwa⁻

ta⁺ jee⁻ ga⁺ nääy⁻. ²⁵Ta⁺la⁻ ya⁺jnä⁻,
ngoo⁺ Jesú^s ta⁺ jee⁻ ga⁺nääy⁻ ja⁻,
ngëy⁻ jwë⁻ né⁻ jmii⁻. ²⁶Lä⁺koo⁻
ma⁺ ga⁺jee⁻ jnääh⁻ ngëy⁻ né⁻ jmii⁻,
ga⁺jwäh⁻ jnääh⁻ jwérte. Ga⁺tøöh⁻
jnääh⁻ miih⁻, ga⁺jäh⁻ jnääh⁻:

—Dsa⁻ lle⁻ ba⁻ na⁻.

²⁷Chah⁻ ba⁻ ga⁺hléeh⁻ Jesú^s
kyaqah⁻ jnääh⁻:

—Ta⁺ wa⁻ gah⁻ hnäh⁻, jnä⁻ ba⁻ la⁻
—ga⁺jäyh⁻.

²⁸Mah⁻ ga⁺jäh⁻ Pee⁻ siiyh⁻:

—Dsa⁻jøöh⁻ kyaan⁻, cher'mah⁻ hne⁻
ba⁻ na⁻, jmee⁻ hih⁻ ngë⁻ né⁻ jmii⁻
mah⁻ niin⁻ jee⁻ cheh⁻ na⁻.

²⁹Mah⁻ ga⁺jäh⁻ Jesú^s siiyh⁻:

—Na⁻ ja⁻.

Mah⁻ ga⁺jnäa⁻ Pee⁻ neh⁻ na'moo⁻
ga⁺løøy⁻ ngëy⁻ né⁻ jmii⁻ ta⁺ jee⁻ cheh⁻
Jesú^s. ³⁰Ma⁻ ga⁺jëey⁻ tä⁻ jwérte
lle⁻, ga⁺lä⁺goyh⁻. Ja⁻ hniih⁻ ga⁺løö⁻
ga⁺hmäyh⁻ cha⁻jmii⁻. Mah⁻ ga⁺hooyh⁻
ki⁻gaa⁻, ga⁺jäyh⁻:

—Lää⁻ jnä⁻, Dsa⁻jøöh⁻ kyaan⁻.

³¹Lä⁺chah⁻ ja⁻ ga⁺hi⁻ Jesú^s goo⁻
ga⁺saayh⁻, mah⁻ ga⁺siiyh⁻:
—iKo⁻hi⁻pih⁻ go⁻te⁻ ba⁻ ma⁻lä⁻dsoo⁻
hoh⁻ hne⁻ dsa⁻ñuuuh⁻! ?He⁻la⁻
ma⁻jeh⁻ hoh⁻?

³²Lä⁺koo⁻ ma⁺ ga⁺taayh⁻ lä⁺uuy⁻
neh⁻ na'moo⁻ ja⁻, ga⁺hna⁻ go⁻te⁻ lle⁻
tä⁻ ja⁻. ³³Ma⁻la⁺ ya⁺nøö⁻ jnääh⁻ hi⁻
ma⁻tääh⁻ neh⁻ na'moo⁻ ja⁻, ga⁺juuh⁻
jnääh⁻ jnääh⁻ cha⁻né⁻ Jesú^s, mah⁻
ga⁺chiih⁻ jnääh⁻:

—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻ laqah⁻ Joo⁻ Dio.

Ga⁺mi⁻hlää⁻ Jesú^s dsa⁻dsaah⁻ hi⁻ ma⁻
chaa⁻ hwa⁻ Genesaret

(Mr. 6:53-56)

³⁴Lä⁺koo⁻ ma⁺ ga⁺haay⁻ jmi⁻juuh⁻
ja⁻, ga⁺lla⁻ nääy⁻ hwa⁻ Genesaret.

³⁵Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ hwa⁻ ja⁻

ga⁺lä⁺kyuuy⁻ Jesú^s, he⁻ja⁻ ga⁺lä⁺cha⁻
juu⁻ lä⁺kää⁻ hwa⁻ ja⁻. He⁻ja⁻ na⁻jää⁻
dsa⁻dsaah⁻ kyaah⁻ jee⁻ ma⁻ hää⁻
Jesú^s. ³⁶Hi⁻ ga⁺chuuy⁻ kyaah⁻
Jesús mah⁻ kway⁻ jwë⁻ su⁻ cha'goo⁻
dsa⁻dsaah⁻ he⁻ cha'hee⁻ sa'hmiih⁻
kiyh⁻. Hi⁻ lä⁺jee⁻ hi⁻ ga⁺tëe⁻ su⁻
sa'hmiih⁻ kiyh⁻ ma⁻hlaa⁻ bih⁻ ja⁻.

Lä⁺jë⁻ he⁻jmee⁻ dsa⁻lä⁻sah⁻ dsa⁻
(Mr. 7:1-23)

15 Ga⁺lla⁻nää⁻ ko⁻llaa⁻ fariseo
hi⁻ ga⁺lla⁻nää⁻ ko⁻llaa⁻
ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻ ley hi⁻ ma⁻chaah⁻
Jerusalén ga⁺ya⁻jäyh⁻ kih⁻ Jesú^s,
mah⁻ ga⁺siiyh⁻:

²—iHe⁻la⁻ sa⁻ mi⁻te⁻ discípulo
kyaqah⁻ lä⁺jë⁻ he⁻ tëe⁻ jmee⁻ dsa⁻
ma⁻gyuh⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ llo⁻joo⁻?
Jëeh⁻, sa⁻ giyih⁻ gooy⁻ jää⁻ ja⁻ga⁻
kuh⁻hiyh⁻.

³Mah⁻ ga⁺jeeh⁻ Jesú^s juu⁻ kiyh⁻
ga⁺siiyh⁻:

—Hnäh⁻ ka⁻läh⁻ ihe⁻la⁻ jmeeh⁻
hnäh⁻ ta⁺ koo⁻ mada⁻ kih⁻ Dio mah⁻
jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁺koo⁻ te⁻ he⁻ tëe⁻
hnäh⁻ ba⁻? ⁴Jëeh⁻, ga⁺jäh⁻ Dio: "Jmee⁻
hnaah⁻ maa⁻ kyaah⁻ tää⁻ kyaah⁻. Hi⁻
jwä⁻ dso⁻juu⁻ kih⁻ cho⁻jmii⁻, hi⁻ he⁻
wa⁻ juu⁻ go⁻te⁻." ⁵Pero lä⁺la⁻ ba⁻ jwah⁻
hnäh⁻: "Jaa⁻ dsa⁻ le⁻ siih⁻ cho⁻jmii⁻,
sa⁻ cha⁻ he⁻ kwëéhn⁻ hnäh⁻. Jëeh⁻,
lä⁺jë⁻ he⁻ cha⁻ kin⁻ he⁻ kyaah⁻ ma⁻
jmeeen⁻ be⁻ kyah⁻, ma⁻kwëéhn⁻ Dio ba⁻
ja⁻." ⁶Kih⁻ja⁻ hi⁻ jäh⁻ lä⁺ja⁻, jwah⁻
hnäh⁻ mo⁻so⁻ jmee⁻ bii⁻ jmeey⁻ be⁻
kih⁻cho⁻jmiiy⁻. Lä⁺ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻
sa⁻ kye⁻ mada⁻ kih⁻ Dio, kih⁻ he⁻
jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁺koo⁻ te⁻ he⁻ tëe⁻
hnäh⁻ jmeeh⁻ ba⁻. ⁷Peer⁻ ta⁻juuh⁻
hnäh⁻. Lä⁺koo⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ na⁻,
jeeh⁻ kwee⁻ kyaah⁻ he⁻ ga⁺hléeh⁻
Isaía llo⁻joo⁻, lä⁺koo⁻ ma⁻ ga⁺jäyh⁻:

8 Dsa⁻ la⁻, koo⁻ jäh⁻ bih⁻ hnääy⁻ jnä⁻.

Pero ta⁻ jee⁻ jyoh⁻ ba⁻ hä⁻ huu⁻ dsé⁻ kiyh⁻.

9 Sa⁻ jmää⁻ ni⁻ miih⁻ he⁻ jmeey⁻ hnääy⁻ jnä⁻.

Lä⁻ jë⁻ he⁻ mi⁻ tée⁻ dsa⁻, la⁻ mada⁻ kih⁻ dsa⁻ ba⁻, ga⁻ jäh⁻ Dio.

10 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ tēeh⁻ Jesús lä⁻ jëe⁻ dsa⁻, ga⁻ siiyh⁻:

—Nuuh⁻ da⁻ hnäh⁻ kwee⁻ mah⁻ lä⁻ ngéeh⁻ hnäh⁻. **11** Sa⁻ mi⁻ sah⁻ dsa⁻ hnii⁻ kyaah⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ tooyh⁻ hooy⁻. Lä⁻ jë⁻ he⁻ hwëe⁻ hoo⁻ dsa⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ kyaah⁻ mi⁻ sayh⁻ hniiy⁻.

12 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ ya⁻ jäh⁻ jnääh⁻ koo⁻ kih⁻ Jesús mah⁻ ga⁻ ngii⁻ jnääh⁻ juu⁻ kiyh⁻: —¿Che⁻ ma⁻ lä⁻ leeh⁻ he⁻ sa⁻ ma⁻ tih⁻ dsé⁻ dsa⁻ fariseo lä⁻ koh⁻ ma⁻ ga⁻ nuuy⁻ ma⁻ hlëeh⁻ lä⁻ ja⁻?

13 Mah⁻ ga⁻ jeeh⁻ Jesús juu⁻ kyaah⁻ jnääh⁻, ga⁻ jäh⁻:

—Lä⁻ jë⁻ chaah⁻ hma⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻ tää⁻ Tää⁻ kyaan⁻ hi⁻ gya⁻ gyuuuh⁻, lloo⁻ jmii⁻ dsa⁻ cheeh⁻ lä⁻ kye⁻ jmoo⁻ kih⁻. **14** Ta⁻ jmeem⁻ hnäh⁻ he⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻. Laay⁻ lä⁻ koo⁻ dsa⁻ tue⁻ hi⁻ jää⁻ jnäh⁻ dsa⁻ tue⁻. Cher⁻ mah⁻ jaa⁻ hi⁻ tue⁻ jää⁻ jnäh⁻ hi⁻ tue⁻, lä⁻ uu⁻ täh⁻ neh⁻ koo⁻ too⁻.

15 Mah⁻ ga⁻ ngii⁻ Pee⁻ juu⁻ kiyh⁻, ga⁻ jäh⁻:

—He⁻ hnøø⁻ jäh⁻ juu⁻ na⁻ hmää⁻ he⁻ ma⁻ kwah⁻ na⁻.

16 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús:

—¿Che⁻ ni⁻ hnäh⁻ ka⁻ läh⁻ sa⁻ ma⁻ lä⁻ ngéeh⁻ hnäh⁻? **17** ¿Che⁻ sa⁻ ngéeh⁻ hnäh⁻, lä⁻ jë⁻ he⁻ dsa⁻ tooh⁻ hoo⁻ jne⁻, dsoo⁻ neh⁻ tuh⁻ ba⁻ jne⁻, ja⁻ ga⁻ hwëe⁻ ka⁻ läh⁻ dsoo⁻ ta⁻ cha⁻ siih⁻? **18** Pero lä⁻ jë⁻ he⁻ hwëe⁻ hoo⁻ dsa⁻, gwa⁻ neh⁻ tuh⁻ dséy⁻ ba⁻

ja⁻. He⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ he⁻ mi⁻ sah⁻ dsa⁻ hnii⁻. **19** Jéeh⁻, neh⁻ tuh⁻ dsé⁻ ba⁻ dsa⁻ hwëe⁻ lä⁻ jë⁻ huu⁻ dsé⁻ hliih⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁻ he⁻ jngëeyh⁻ dsa⁻, hi⁻ na⁻ jee⁻ goo⁻ kaaayh⁻ hi⁻ laa⁻ kyaah⁻ jnäh⁻, hi⁻ sa⁻ na⁻ jee⁻ goo⁻ kaaayh⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, jmeey⁻ hii⁻, jmeey⁻ dsoo⁻ he⁻ la⁻ juu⁻ ta⁻ juu⁻, hi⁻ hlëeyh⁻ wi⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaayh⁻. **20** Lä⁻ jë⁻ he⁻ na⁻ ba⁻ he⁻ mi⁻ sah⁻ dsa⁻. Pero he⁻ kuh⁻ dsa⁻ lä⁻ ma⁻ soh⁻ ja⁻ ba⁻ gooy⁻, sa⁻ mi⁻ sayh⁻ hniiy⁻.

Jaa⁻ dsa⁻ më⁻ chaa⁻ uu⁻ ga⁻ heeh⁻ kih⁻ Jesús

(Mr. 7:24-30)

21 Ja⁻ ga⁻ ya⁻ hëe⁻ Jesús jee⁻ ja⁻, ngooy⁻ jäh⁻ kih⁻ jee⁻ jwi⁻ Tiro kyaah⁻ Sidón. **22** Lä⁻ chah⁻ ja⁻, ja⁻ jaa⁻ dsa⁻ më⁻ cananea ma⁻ tooyh⁻ miih⁻, ma⁻ jäh⁻:

—Dsa⁻ jøøh⁻ kyaan⁻, hne⁻ laah⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁻ David, wa⁻ lä⁻ ñih⁻ hoh⁻ jnä⁻.

Peer⁻ cha⁻ miih⁻ wi⁻ jëe⁻ chih⁻ më⁻ kyaan⁻, jmeeh⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻.

23 Pero ni⁻ koo⁻ sa⁻ ga⁻ jeeh⁻ Jesús: —Ga⁻ chee⁻ Dio jnä⁻ mah⁻ jmeen⁻ be⁻ kih⁻ dsa⁻ israelita ba⁻. Hi⁻ he⁻ laa⁻ lä⁻ koo⁻ borrego hi⁻ na⁻ hëe⁻.

24 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús:

—Ga⁻ chee⁻ Dio jnä⁻ mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús: —Kwa⁻ be⁻ kin⁻, Dsa⁻ jøøh⁻ kyaan⁻.

25 Ja⁻ ga⁻ ja⁻ dsa⁻ më⁻ he⁻ ga⁻ juuuh⁻ jnëy⁻ cha⁻ née⁻ Jesús mah⁻ ga⁻ jäh⁻:

—Kwa⁻ be⁻ kin⁻, Dsa⁻ jøøh⁻ kyaan⁻.

26 Mah⁻ ga⁻ jeeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻, ga⁻ siiyh⁻:

—Sa⁻ llu⁻ he⁻ jñuuuh⁻ he⁻ kuh⁻ chih⁻ mah⁻ kwëehn⁻ dsii⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

²⁷He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] dsa⁻më['] he[:]
—Dsoo' ba['] kyah^{',} Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺.
Pero ma⁻ra⁺ he⁻lih['] ba['] dsii⁻ jwí['] he⁻
dsa⁻sä^q['] në['] na⁻mes[~] kih['] dsa⁻juey['].

²⁸He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] Jesús ka⁻läh[:]
—Peer⁺ cha⁻miih['] ma⁻lä⁻dsoo'
hoh['] hne⁻, dsa⁻më[']. Wa['] le['] ba['] kyah[']
lä⁻koh['] hnooh⁻ —ga⁺jäh['] Jesús
siyh['].

Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁺hlaa['] chih⁻më[']
kyaaay['].

Ga⁺ääh⁻ Jesús kyee['] mil dsa⁻nüuh⁻
²⁹Ya⁻hëe['] Jesús jee['] ja⁻, ga⁺llooy[']
ta⁺cha⁻hoo['] jmi⁻jueh['] he⁻ hla⁻ hwa[']
Galilea. Hi⁺ ga⁺wiyy['] koo⁻lle⁻koh['],
mah['] ga⁺gyay['] jee['] ja⁻. ³⁰Hi⁺ ya⁻nää[']
koo['] kiyh['] jwëe['] jwëre dsa⁻hi⁻
ma['] jää⁻ hi⁻ jluuh['], hi⁻ tuu['], hi⁻
koö['], dsa⁻tueh['], hi⁻ jwëe['] ga['] jnah[']
dsa⁻dsaa['], na[']jääy⁻ huu['] ti['] Jesús.
Hi⁺ lä⁻ja⁻ ga⁺mi⁻hlääy['] lä⁻jëe⁻ hi⁻
dsaa['] he⁻. ³¹Ma['] ga⁺jëe['] dsa⁻, hlëeh[']
dsa⁻ koo['], ma⁻lii['] ma⁻goo['] dsa⁻tueh['],
ma⁻ga⁺nää['] dsa⁻jlueh['], ma⁻jëe[']
dsa⁻tueh['], he⁻ja⁻ ga⁺lä⁻dsaa['] dsë['] dsa⁻,
mah['] ga⁺jmeey['] jueh['] kih['] Dio kyaan[']
dsa⁻ Israel.

³²Ma⁻ngëe['] he⁻ja⁻, ga⁺jøøh['] Jesús
jnääh['] mah['] ga⁺siiyh[:]
—Peer⁺ dsa⁻lä⁻nih['] dsen⁺ kih[']
lä⁻jëe⁻ dsa⁻hi⁻ tääh['] la⁻. Jëeh[']
ma⁻hyä['] hnë['] jmi⁻ jmeey['] ko⁻jøøh[']
kyah['] jnä[']. Sa⁺cha⁻ni⁻ miih[']
he⁻kuyh[']. Sa⁺hnoon['] hëen['] kiyh[']
lä⁻ma⁻kyoyh['] na⁻, le['] ga['] che⁻
ga⁺hwaay['] cha[']jwë['] jee['] dsa⁻nääy['].

³³He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] jnääh[']:
—¿Ha⁻ba['] dsa[']kye['] jnääh['] he⁻kuh⁻
jwëe['] dsa⁻heh['] hwa['] kii⁻ la⁻? Joh[']
sa⁻hnøø['] mah['] këe['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻la⁻.
³⁴He⁻ja⁻ ga⁺ngii['] Jesús juu['] kyaan[']
jnääh[']:

—¿Joh['] he⁻ñiih['] kyeh['] hnääh[']?
—ga⁺jäh['].
—Gyii['] ba['], kyaah['] miih['] hmooh⁻
pih['] —ga⁺chiih['] jnääh['].
³⁵He⁻ja⁻ ga⁺jmee['] Jesús mada⁻
mah['] wa['] dsa⁻taah['] lä⁻jëe⁻ hwa['].
³⁶Ga⁺kay['] lä⁻jëe⁻ gyii['] he⁻ñiih['] ja⁻
kyah['] hmooh⁻ pih['] he[:]. Ga⁺kway[']
ti[']hmaah['] kih['] Dio. Ja⁻ga['] ga⁺llaay[']
he⁻ñiih['] ja⁻, ga⁺kwëey['] jnääh['] mah[']
ga⁺ti['] ga⁺llooh['] jnääh['] kih['] lä⁻jëe⁻
dsa⁻. ³⁷Ga⁺kuh['] dsa⁻llu['] lä⁻jiih[']
ga⁺këe[']. Ma['] ga⁺la['] kiyh['], ga⁺kah[']
ga[']gyii['] sa⁻miih['] jwi['] he⁻ ga⁺chaa[']
ja⁻. ³⁸Lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁺kuh['] jee['] ja⁻tee[']
koo['] kyee['] mil dsa⁻nüuh⁻. Ni⁻sa⁻
na⁻hee['] ni⁻ja⁻ dsa⁻më['] ni⁻chih[']
ka⁻läh[']. ³⁹Ja⁻ga['] ga⁺hih['] Jesús juu[']
kih['] dsa⁻, ga⁺hey['] neh⁻ na⁻moo['], mah[']
ga⁺haay['] jmi⁻ jueh['] ngooy['] ta⁻ hwa[']
Magdala.

Dsa⁻ fariseo ma['] hnøøy['] jmee['] Jesús
koo['] he⁻juh⁻gaa⁻

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

16 Ma['] ga⁺llooy['] ta⁺ hwa['] ja⁻,
ga⁺lla⁻nää['] fariseo kyaah[']
saduceo mah['] kay['] dsë['] Jesús.
Ga⁺ngiiy['] ma['] jmee['] Jesús koo['] he⁻
juh⁻gaa⁻ he⁻ ma['] jää⁻ gyueh[']. ²Pero
ga⁺jeeh['] Jesús juu['] kiyh['], ga⁺jäh[']:
—Wa[']ra⁻ ga⁺nüu⁻ jmi['], jwah[']
hnääh[']: “Llu[']ba[']la[']jii[']jää⁻la⁻, jëeh[']
gyueh[']ba[']gyueh['], jwah['] hnääh['].
³Mah[']ta⁻la⁻ti['] jwah['] hnääh[']: “Hii[']
goo[']jää⁻lle['], jëeh[']gyueh[']gyueh[']
mah[']na⁻hih['], jwah['] hnääh[']. Peer⁺
ta⁻juuh['] hnääh[']. Leh[']ba[']hnääh[']lleh[']
hnääh[']juu[']ha⁻lä⁻jmee[']koo[']jmi[']
koo[']jmi[']lä⁻koo[']la[']gyueh[']. Mah[']
sa⁻kyeh[']hnääh[']kwaat⁻hee⁻ga[']na⁻
dsa⁻la⁻jee[']kyah[']hnääh[']. ⁴He⁻ba[']
che⁻hlëeh[']hnääh[']dsa⁻chaa[']na⁻, sa⁻

mi⁻teh` hnäh` kih^l Dio mah^l ngiih` hnäh` jmeen` koo^l he^l juh^l gaa^l. He^l juh^l gaa^l lä^l koh^l ga^l la^l kih^l Joná hi^l ga^l ngëe^l juu^l kih^l Dio, ma^l la^l he^l ja^l ba^l hehn^l hnäh`.

Jä^l hniih^l ga^l bee^ly^l dsa^l he^l mah^l ngaayh^l.

Levadura kih^l dsa^l fariseo

(Mr. 8:14-21)

5 Lä^l koo^l ma^l ga^l haa^l jnääh^l ta^l hngaah^l ko^l taa^l kih^l jmí^l juuuh^l ja^l, ja^l ga^l ga^l lä^l dsooh^l dsé^l jnääh^l sa^l ma^l kye^l jnääh^l he^l ñiih^l. 6 He^l ja^l ga^l jäh^l Jesú^l siiyh^l jnääh^l:

—Leeh^l hnäh^l kyaah^l levadura kih^l dsa^l fariseo hi^l kih^l dsa^l saduceo ka^l läh^l.

7 He^l ja^l ga^l tooh^l jnääh^l discípulo lla^l jnääh^l juu^l kyaah^l dsa^l kyaahn^l, ma^l jäh^l jnääh^l:

—Ma^l hléeyh^l lä^l na^l, kih^l he^l sa^l ma^l kye^l jne^l he^l ñiih^l.

8 Pero ga^l lä^l kyuuh^l Jesú^l huu^l dsé^l kyaah^l, mah^l ga^l siiyh^l jnääh^l:

—¿He^l la^l jwah^l hnäh^l sa^l cha^l he^l ñiih^l kyeh^l hnäh^l? Ko^l hi^l pih^l go^l te^l dsoo^l hoh^l hnäh^l dsa^l ñuuuh^l.

9 ¿Che^l lä^l jiih^l na^l sa^l hii^l lä^l ngëe^l hnäh^l? ¿Che^l mo^l so^l dsooh^l hoh^l hnäh^l kih^l hnäh^l he^l ñiih^l he^l ga^l kuh^l hnäh^l mil dsa^l ñuuuh^l hi^l joh^l ga^l sa^l miih^l ga^l tē^l ga^l juuuh^l hnäh^l kyaah^l jwi^l he^l ga^l chaa^l ja^l? 10 ¿Che^l mo^l so^l dsooh^l hoh^l hnäh^l kih^l gyii^l he^l ñiih^l he^l ga^l kuh^l kyee^l mil dsa^l ñuuuh^l, hi^l joh^l ga^l sa^l miih^l ga^l tē^l ga^l juuuh^l hnäh^l kyaah^l jwi^l he^l ga^l chaa^l ja^l? 11 ¿Ha^l lä^l ja^l he^l sa^l ngëe^l hnäh^l? Ja^l kih^l he^l ñiih^l na^l he^l jwëehn^l hnäh^l: “Leeh^l hnäh^l kyaah^l levadura kih^l dsa^l fariseo hi^l kih^l dsa^l saduceo ka^l läh^l”.

12 Ja^l ga^l ga^l lä^l ngëe^l jnääh^l sa^l ma^l hléeyh^l kih^l levadura he^l kqäh^l dsa^l he^l ñiih^l. Ma^l hléeyh^l kih^l nuuh^l he^l ma^l kwa^l dsa^l fariseo kyaah^l dsa^l saduceo ba^l ja^l.

Ga^l jäh^l Pee^l, Jesú^l he^l laa^l Cristo

(Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

13 Ma^l ga^l lloo^l Jesú^l hwa^l Cesarea kih^l Filipo, ga^l ngiiy^l juu^l kyaah^l jnääh^l, ga^l jäh^l:

—¿Ha^l lä^l jäh^l dsa^l kih^l Hi^l ga^l lëe^l ngo^l la^l? ¿Hi^l jnää^l laay^l?

14 Mah^l ga^l jäh^l jnääh^l:

—Ko^l llaa^l dsa^l jäh^l Jwaa^l hi^l ma^l choo^l jmii^l ba^l hne^l. Ko^l llaa^l jäh^l, Elíah ba^l hne^l. Hi^l jnäh^l ko^l llaa^l jäh^l, hne^l laah^l Jeremía o jnäh^l hi^l ga^l ngëe^l juu^l kih^l Dio llo^l joo^l.

15 Mah^l ga^l ngiih^l Jesú^l juu^l kyaah^l jnääh^l ka^l läh^l:

—¿Ha^l ga^l hnäh^l, hee^l jwah^l hnäh^l kin^l, hi^l ba^l jnää^l laah^l hnäh^l?

16 Mah^l ga^l jeeh^l Simón Pee^l juu^l kiyh^l:

—Hne^l he^l Cristo, Joo^l Dio jiih^l.

17 Mah^l ga^l jäh^l Jesú^l siiyh^l:

—Llu^l la^l kyah^l Simón, joo^l Joná. Jéeh^l, ja^l he^l dsa^l hi^l ma^l mi^l jnää^l kyah^l lä^l ma^l jäh^l na^l. Tää^l

kyaan^l hi^l gya^l gyuuuh^l, hi^l he^l ba^l ma^l mi^l jnää^l kyah^l. 18 Jnää^l ka^l läh^l jwëehn^l hne^l, hne^l he^l Pee^l, (he^l hnøø^l jäh^l kuu^l). Hi^l ne^l mi^l kuu^l la^l

choohn^l gwah^l kin^l, hi^l ni^l miih^l sa^l lih^l juu^l cha^l je^l lla^l dsée^l kiyh^l.

19 Jnää^l toohn^l gooh^l hne^l mah^l kwah^l juu^l kih^l dsa^l ha^l lä^l heyh^l ya^l jwii^l. Cher^l mah^l kyaah^l juu^l he^l kwah^l sa^l ga^l laa^l dsa^l hi^l tääh^l hwa^l la^l, lä^l ma^l na^l hñuuuh^l ja^l ba^l kyaah^l dso^l kye^l kiyh^l. Hi^l cher^l mah^l kyaah^l juu^l he^l kwah^l ga^l laa^l hi^l tääh^l hwa^l

la⁻, na⁻na' ba' jwë' kiyh' dsa⁻taayh[']
ya⁻jwii'⁻ —ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁻ Pee['].

20 Ja^{gá} ga^{taah} Jesúsjnääh' juu'
mah' sa^{kooh} jnääh' juu' kyaah' ni-
jaa-, he^{laay} Cristo.

Ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús juu['] he⁻ juuy[']

(Mr. 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)

²¹ Jmii' ja⁻ ga⁻ lō^{o'} Jesúś mi⁻ jnää⁻
juu^l kya^{a'} jnääh['] he⁻ jmee⁻ bii['] kiyh[']
dsooy['] ta⁻ Jerusalén. Jee' ja⁻ heeh[']
dsih['] cha⁻ miih['] wii['], dsa⁻ gyuu^h sa⁻
lä⁻ hnää['] dsih['], lä⁻ ja⁻ dsa⁻ kaa^h kya^{a'}
jmi⁻ dsa⁻, kyaah['] ta⁻ jwoh['] kya^{a'} ley
sa⁻ lä⁻ hnää['] dsih[']. Ja⁻ ga['] juuy['] hi⁻
lä⁻ jiyh['] ka⁻ läh['] ga['] ma⁻ hya['] hnë⁻
jmii['].

²²He⁻ja⁻ ga⁻jää⁻ Pee' Jesús ta⁻koo', mah⁻ga⁻løøy⁻juuhyh⁻kiyh⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Wa' lä-ñih' dsëy' hne-, Dsa-jøøh
kyaan. Ni- miih- sa- le' jä- he- ja-
në- kyah'.

²³Mah' ga⁻jeeh⁻ Jesús hñii',
ga⁻jëëy['] Pee' ga⁻siiyh[±]:

—Jñuuuh' hne⁺ kin⁺ hi⁺sa⁺llu⁺,
he⁺ jmeeh⁺ jwiih⁺ kin⁺ ba⁺ na⁻. Sa⁺
jmeeh⁺ huu⁺dsë⁻ lä⁺koh⁺ jmee⁺ Dio,
lä⁺koh⁺ la⁺ huu⁺dsë⁻ kih⁺ dsa⁺ ba⁺ la⁺
huu⁺dsë⁻ kvah⁺.

24 Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻
lä⁻ jëe⁻ jnääh':

—Cher'mah' h̄i⁻ hnøø' jmeē' ko⁻jøh'
kyaa'h⁻ jnā', sa⁻ wa' jmää'y⁻ hñiiy⁻
kwaat⁻, wa' jää'y⁻ cru⁻ kyaay⁻ mah'
wa' imeev⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ inä'

wa jmeey kó jón̄ kyáan̄ jia.
25 Jéeh̄', lá jéē' hí̄ häǟ' hñiī' mah̄
sā juuȳ', hí̄ hē juū' ba'. Pero
lǟ jéē' hí̄ kwaā' hñiī' juū' kwaat̄
kin̄, hí̄ hē ba' läǟ'. 26 ¿Heē ya'jøo'
ká̄ dsā mā kē gā liȳ' lǟ' jé̄' hē
chā jmī gyuū' lā' mah̄ wa'rā
gā juuȳ' sā tteeȳ' kih̄ Dio? ¿Heē

bá' kyaah' le' mi-hmaayh` mah'
lääy? ²⁷Jéeh', jäh' Hí-ga-lëë'ngo' la-
kyaah' be' kih' Tää' kyaay', kyaah'
ängele ka-läh'. Ja'ga' mi-hmaayh`
kih' lä' jaa' lä' jaa' lä' koo' te' ta' he'
ga' jmeey'. ²⁸Ma-ra' ju'dsoo' jwëëhn~
hnäh', chaa' ko'lqa' hí' täh' jee'
la' sa' juuy' jää' sa' ga' ma' jéey' be'
kih' Hí-ga-lëë'ngo' jäyh' jmeey' hih'.

Ga[÷]mi[÷]sëë['] Jesús hñii["]

(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)

17 Ma⁻ngëe⁺ ga['] jñii['] jmi⁺, ja⁻ga[']
ga⁻jää['] JesúS Pee['] kyaah[']
Jacobo kyaah['] Jwaa['] øøyh<sup>'. Ga⁻nääy[']
käh['] ta⁻ moh['] nii<sup>'. 2Jee['] ja⁻ ga⁻lä⁻ sëe[']
JesúS to⁻lo⁻ në['] hí⁻ ma['] jääy⁻ he['].
Mo⁻nëy['] ga⁻lìi['] jih'g耶h['] lä⁻koh['] jmëe[']
kih['] hyoo<sup>'. Hmiih['] kiyh^{',} ga⁻tøø['] jlëe⁻
ñih<sup>'. 3Jee['] ja⁻ ga⁻lä⁻ jnää['] Elía kyaah[']
Moisé, ga⁻taayh['] llay⁻ juu['] kyaah[']
JesúS. 4He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Pee['] siiyh⁻ JesúS:
—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻, he⁻ba⁻ che⁻
llu['] he⁻tøøh['] jne['] ko⁻jøh['] jee['] la⁻.
Cher'mah['] hnooh⁻, jmee['] jnääh['] hnë⁻
hne['] kyaah['] moo⁻, koo⁻kyah^{',} koo⁻
kih['] Moisé, hi⁻ koo⁻kih['] Elía.</sup></sup></sup></sup>

⁵Ta'ko⁻jiih¹ ma⁻ cheh¹ Pee¹ hlëeyh⁻
lä⁻ ja⁻, ga⁻jyoo¹ koo⁻ jnii¹ tø⁻jlëe⁻ nih¹
he⁻ ga⁻ lää⁻ lä⁻ jëey¹. Jee¹ jnii¹ ja⁻
ga⁻ lä⁻ nuuh¹ ga⁻hlëeh¹ koo⁻ juu¹, he⁻
ma⁻ iäh¹:

—Hi⁻ la⁻ na⁻ gyuu⁻ kyaan⁺ hi⁻
hnaan⁺. Peer⁺ chaan⁻ llu¹ kyaayh['].
Nuu⁻ hnäh' kiyh['].

⁶Ma' ga⁻nuu' discípulo he⁻
ga⁻hlëeh' jee' jnii' ja⁻, ga⁻säay'
jee' ma' tääyh', ga⁻jwaayh' jwërte.

⁷ Ja⁻ga['] ya⁻jäh⁻ Jesús kiyh['], ga⁻kye⁻
goo⁻ nē' kiyh['] mah['] ga⁻siiyh⁻:

—Noo⁻ hnäh', ta⁺ wa' gah¹ hnäh'.
8 Ma' ga⁺chooyh¹ näy', mo⁺so⁺
ga⁺jëey¹ ni⁺ jaa⁻, ma⁺la⁺ hñii¹ ba'

Jesús cheh' kyaayh'. ⁹Ta'ko⁻jiih' ma'
jñaa⁻ moh' ja⁻, ga⁻tqah⁻ Jesús juu'
hi⁻ ma' kyaayh' he⁻:

—Ta⁻ jwii⁻ hnäh' ni⁻ jaa⁻, lä⁻je⁻
he⁻ ma⁻jéeh⁻ hnäh' la⁻, ta'ko⁻jiih' sa⁻
ma⁻lä⁻jiih⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻ jee' kih'
hi⁻ na⁻juu'.

¹⁰Ja⁻ga⁻ga⁻ngii⁻ jnääh' discípulo
juu' kih' Jesús, ga⁻chiih⁻ jnääh':

—¿He⁻la⁻ jäh' ta⁻jwoh⁻ kyaay⁻ ley,
jmeé⁻ bii⁻ jäh' Elía jää⁻ ga⁻ kih'
Cristo?

¹¹He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu' kiyh':
—Ja⁻ba⁻ dsoo' jäh' Elía to⁻né⁻,
ya⁻llay⁻ llu⁻ lä⁻je⁻ he⁻ cha⁻ jee' la⁻.
¹²Pero jwëéhn~ hnäh', ma⁻jah~
ba' Elía, mah' sa⁻ ga⁻lä⁻kyuu⁻
dsih'. Ga⁻jmeé⁻ dsa⁻ lä⁻te⁻ dsë⁻
kiyh'. Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ heeh' dsa⁻ he⁻
wii⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻. ¹³Ja⁻ga⁻
ga⁻lä⁻ngëe⁻ discípulo kyaay⁻ he⁻ ma'
hlëeyh⁻ kih' Jwaa⁻ hi⁻ ga⁻choo⁻ jmi⁻
ba' ja⁻.

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús jaa⁻ chih⁻ hi⁻ ma'
kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻
(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴Lä⁻ ma' ga⁻lla⁻nääy⁻ jee' ma'
tääh⁻ jwëé⁻ dsa⁻, ja⁻ jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻
mah' ga⁻juuyh⁻ jnëy' cha'né⁻ Jesús,
ga⁻jäyh':

¹⁵—Dsa⁻jøøh' kyaan⁻, wa' la⁻ñih⁻
hoh' kih' chih⁻ñuuuh⁻ kyaan⁻, hi⁻
dsa⁻juu⁻ nee' hi⁻ jëey⁻ wii⁻ jwérte.
Cha⁻miih⁻ jiih⁻ ma⁻tayh⁻ cha⁻je⁻
hi⁻ ma⁻tayh⁻ cha⁻jmi⁻ ka⁻läh⁻.

¹⁶Ma⁻ya⁻jääñ⁻ kyaah' discípulo
kyaa⁻ pero sa⁻ ma⁻liyh⁻ ma'
mi⁻hlääy⁻.

¹⁷He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Jesús:

—He⁻ba⁻ che⁻ hñaa⁻ hoh' hnäh'
hi⁻ chaa⁻na⁻. Sa⁻ hii⁻ lä⁻dsoo' hoh'
hnäh'. ¿Lih' ba⁻llaa⁻ he⁻ gyan'

kyaa⁻ hnäh'? Mo⁻so⁻ lä⁻be⁻ dsën⁻
gya⁻ga⁻ jnä⁻ kyaah' hnäh'. Ya⁻jää⁻
da⁻ chih⁻na⁻ ta⁻la⁻ —ga⁻jäh' Jesús.

¹⁸Ja⁻ga⁻ga⁻juuh⁻ Jesús kih' jmi⁻lle⁻
hliih⁻, lä⁻jiih⁻ ya⁻hëey⁻ kih' chih⁻he⁻.
Lä⁻chah⁻ ja⁻ga⁻hlaay⁻. ¹⁹Ma⁻ngëe⁻
he⁻ ja⁻, ga⁻kuh⁻ jnääh' kah⁻ kyaah'
Jesús, mah' ga⁻ngii⁻ jnääh' juu' kiyh':

—¿He⁻la⁻sa⁻ ma⁻lä⁻këh⁻ jnääh' jmi⁻lle⁻ hliih⁻ he⁻?

²⁰He⁻ja⁻ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻:

—Kih' he⁻miih⁻ go⁻te⁻ ba⁻ma⁻ds oo⁻
hoh' hnäh', he⁻ja⁻ba⁻sa⁻ga⁻lëh⁻
hnäh'. Pero ju⁻dsoo' jwëéhn~ hnäh',
wa⁻ra⁻ jäh' kih' miih⁻ lä⁻koo⁻ pih⁻
mi⁻ju⁻ kih' mostaza ba⁻ds oo⁻ hoh'
hnäh', le⁻ jwiih⁻ hnäh' moh' la⁻:
“Jñuuuh' jee' na⁻, gwa⁻ta⁻ jee' jyoh⁻”,
hi⁻jnuuyh⁻ba⁻. Sa⁻cha⁻ni⁻koo⁻
he⁻ja⁻jwëéh⁻kyah' hnäh'. ²¹Pero
jmi⁻lle⁻ hliih⁻hi⁻laa⁻lä⁻koh⁻hi⁻ma⁻
jää⁻chih⁻he⁻sa⁻ya⁻hëe⁻cher'mah'
sa⁻ga⁻tu⁻dsa⁻kuh⁻hih⁻mah'chuuy⁻
kyaa⁻Dio.

Koo⁻ka⁻läh⁻ga⁻mi⁻jnääh' Jesús juu'
he⁻juuy⁻

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²²Lä⁻koo⁻ma⁻tääh⁻hwa⁻ Galilea,
ga⁻jäh' Jesús siiyh⁻ jnääh' discípulo
kyaa⁻:

—Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻la⁻ngëe⁻dsih'
ja⁻goo⁻dsa⁻hñaa⁻dsë⁻, ²³mah'
jngëe⁻dsih'. Ga⁻ma⁻hyaa⁻hnë⁻jmi⁻
na⁻juuy⁻, lä⁻jiyh⁻ka⁻läh⁻.

He⁻ja⁻cha⁻miih⁻ga⁻lä⁻meeh⁻dsë⁻
discípulo kyaay⁻.

Ga⁻mi⁻hmaah' Jesús ku'sih⁻

²⁴Ma⁻ga⁻lla⁻nøø⁻ jnääh' jwii⁻
Capernaum kyaah' Jesús, ya⁻nää⁻hi⁻
ma⁻koo⁻ku'sih⁻kih'gwah⁻jee' ma'
cheh'Pee' mah'ga⁻ngiiy⁻juu'kiyh⁻

—¿Che' sa⁺ mi⁻hmaah⁺ ta⁻jwoh⁺
kyaqh⁺ ku⁻sih⁺ kih⁺ gwah⁺ juu⁺?
25 —Mi⁻hmaayh⁺ ba⁻ —ga⁺jäh⁺ Pee⁻
siiyh⁺.

Lä⁺koo⁻ ma⁺ ga⁺he⁺ Pee⁻ chaíneh⁺,
ga⁺lä⁺jää⁺ Jesús ga⁺hlëéh⁺ Pee⁺:

—¿Ha⁻ lä⁺ la⁻ laah⁺ Simón, lä⁺jée⁺
dsa⁻ta⁻ kqäh⁺ hwa⁻la⁻, hii⁺ kih⁺kooy⁺
ku⁻sih[?] ¿Che' kooy⁺ kih⁺ dsa⁻ kyaay⁺
o che' kooy⁺ kih⁺ jñah⁺ dsa⁻?

26 —Kih⁺ dsa⁻ jñah⁺ ba⁻ kooy⁺ —
ga⁺jäh⁺ Pee⁻ siiyh⁺.

Mah⁺ ga⁺jäh⁺ Jesú:

—He ja⁻ sa⁺ jmeé⁺ bit⁺ kih⁺ dsa⁻
kyaa⁺ mi⁻hmaayh⁺. **27** Pero lä⁺la⁻
ba⁻ wa⁻ jmeen⁺ mah⁺ sa⁻ jän⁺ lhih⁺
kyah⁺ ni⁻ jaa⁻. Gwa⁻ cha⁻hoo⁻
jmi⁻juuh⁺, go⁻jwä⁺ ka⁻loo⁻ hma⁻kuu⁻.
To në⁻ hmooh⁺ hi⁻ ka⁻ hma⁻kuu⁻,
ja⁻ lleeh⁺ mah⁺ näh⁺ hooy⁺. Jee⁻
ja⁻ jnääh⁺ koo⁻kuu⁻ kyaah⁺ he⁻
mi⁻hmaah⁺ ku⁻sih⁺ kin⁺ kyaah⁺ kyah⁺
ka⁻läh⁺.

Hi⁻ na⁻ lee⁺ jøøh⁺ jee⁻ jmeé⁺ Dio hih⁺

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

18 Ja⁻ba⁻ hor⁻ ja⁻ ga⁺ya⁺ jäh⁺
jnääh⁺ koo⁺ kih⁺ Jesú mah⁺
ga⁻ngi⁺ jnääh⁺ juu⁻ kiyh⁺:

—¿Hii⁻ na⁻ hi⁻ jøøh⁺ ga⁻ jee⁻ jmeé⁺
Dio hih[?]

2 Mah⁺ ga⁺tëeh⁺ Jesú jaa⁻ gyuuh⁺,
ga⁺cheeyh⁺ jee⁻ kyaay⁺ jnääh⁺. **3** Mah⁺
ga⁻siiyh⁺ jnääh⁺:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwëéhn⁻ hnäh⁺,
cher⁻mah⁺ sa⁻ ga⁺lä⁺sii⁻ huuh⁻dsé⁻
kyah⁺ hnäh⁺ mah⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺
lä⁺koo⁻ jaa⁻ gyuuh⁺, sa⁻ heh⁺ hnäh⁺
jee⁻ jmeé⁺ Dio hih⁺. **4** Heh⁺ lä⁺ja⁻, hi⁻
jmää⁺ hnii⁻ hwa⁻ lä⁺koo⁻ gyuuh⁺ la⁻,
hi⁻ he⁺ ba⁻ lee⁻ jøøh⁺ ya⁻jwi⁺ kih⁺ Dio.
5 Hi⁻ heeh⁺ jaa⁻ gyuuh⁺ lä⁺la⁻ kwaat⁺
kin⁺, he⁻ ma⁻heeyh⁺ jnä⁻ ba⁻ ja⁻.

Goo⁻ la⁻ kih⁺ hi⁻ jmeé⁺ dsa⁻tëh⁺
dsa⁻kyaa⁺

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

6 Wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ jmeé⁺ tëh⁺
jaa⁻ hi⁻ mäh⁺ la⁻ hi⁻ ma⁻lä⁻dsoo⁻ dsé⁻
kin⁺, llu⁺ ga⁻ la⁻ kiyh⁺ wa⁻ra⁻ jäh⁺ kih⁺
hñuu⁺ dsa⁻luuy⁺ koo⁻ cha⁻too⁺ kih⁺
molii⁺ he⁻ jee⁻ burr⁻ mah⁺ hmääh⁺
dsih⁺ ñiih⁺ ga⁻ kih⁺ cha⁻jmi⁻ñeeh⁺.

7 iHe⁻ ba⁻ che⁻ jwi⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuuh⁺?
Joh⁻ he⁻ sa⁻ jmeé⁺ dsa⁻tëyh⁺. Pero
ko⁻ja⁻ lle⁻ kih⁺ le⁻ ba⁻. Peer⁻ jwi⁺
dsa⁻ hi⁻ jmeé⁺ dsa⁻tëh⁺ dsa⁻kyaa⁺.

8 He ja⁻ cher⁻mah⁺ ma⁻gooh⁺ o
ma⁻tiih⁺ ga⁻jmeé⁺ täh⁺ kyaah⁺
dso⁻kye⁻, hnä⁺ go⁻te⁻ ba⁻, mah⁺
be⁻ uus⁺ kyah⁺. Jëeh⁺, llu⁺ ga⁻ kyah⁺,
gwaah⁺ jee⁻ täh⁺ hi⁻ na⁻jiih⁺, tueh⁺
ma⁻gooh⁺ o tueh⁺ ma⁻tiih⁺, lä⁻koh⁺
ga⁻ he⁻ jwääy⁺ hne⁻ jee⁻ mo⁻so⁻ uus⁺
je⁻ kyaah⁺ lä⁻to⁻ ma⁻gooh⁺ ma⁻tiih⁺.

9 Hi⁻ cher⁻mah⁺ mi⁻nëh⁺ ga⁻jmeé⁺
täh⁺ kyaah⁺ dso⁻kye⁻, lle⁻ go⁻te⁻ ba⁻,
mah⁺ be⁻ uus⁺ kyah⁺. Jëeh⁺, llu⁺ ga⁻
kyah⁺ gwaah⁺ jee⁻ täh⁺ hi⁻ na⁻jiih⁺
kyah⁺ koo⁻ mii⁺ mi⁻nëh⁺, lä⁻koh⁺ ga⁻
he⁻ jwääy⁺ hne⁻ jee⁻ mo⁻so⁻ uus⁺ je⁻
kyah⁺ lä⁻to⁻ mii⁺ mi⁻nëh⁺.

Juu⁻ na⁻hmää⁺ lä⁺koo⁻ la⁻ kih⁺ jaa⁻
borrego hi⁻ na⁻hëë⁺

(Lc. 15:3-7)

10 Ni⁻ jaa⁻ hi⁻ mäh⁺ lä⁺la⁻ ta⁻
jmää⁺ hnäh⁺ ta⁻koo⁺. Jëeh⁺, jwëéhn⁻
hnäh⁺, ángele kyaay⁺ täh⁺ täh⁺
cha⁻neé⁺ Tää⁻ kyaan⁻ hi⁻gya⁻gyuuh⁺.

11 Jëeh⁺, ja⁻ Hi⁻ ga⁻lëë⁺ngo⁻la⁻ mah⁺
lääy⁺ hi⁻na⁻hëë⁺. **12** ¿Ha⁻ lä⁺ jëeh⁺
hnäh⁺ he⁻ jwahn⁻ la⁻? Cher⁻mah⁺
jaa⁻ dsa⁻ chaa⁻ hñaa⁻laa⁻ borrego
kyaa⁺, mah⁺ dsa⁻hëë⁺ jaa⁻, ¿che⁻ sa⁻
beey⁺ ko⁻hwëë⁺ jee⁻ lä⁻jëë⁺ jah⁺ he⁻

mah' dsooy' ta' moh' dsa-hnääyh' hi' na-hëe' he'? ¹³Ma-ra' ju'dsoo' jwëéhn~ hnäh'. Wa'ra' ga'jnääyh' hi' jaa' he', lä'chaay' llu' jwëerte kyaayh', lä'koh' ga' kih' lä'jëe' hi' sa' na-hëe'. ¹⁴Jä'ba' lä'ja' la' kih' Tää` jnän' hi' gya' gyuu'h', sa' hnööy' dsa-hëe' ni' jaa' hi' pih' lä'la'.

Lä'la' jmeen' mah' chääh' jne' øøhn'
(Lc. 17:3)

¹⁵'Cher'mah' jaa' øøh' ma'jmee' koo' he' hliih' kyah', gwa' mah' go'chiiyh' he' ma'hlääyh' kyaah' hne', pero jee' lä'uy' ba' hnäh'. Cher'mah' ga'jmee'y' he' kyah', ma'löh' ma'chaah' øøh' he'. ¹⁶Pero cher'mah' sa' ga'jmee'y' he' kyah', jää' ga'jaa' uy' mah' go'hlëeh' kyaayh' ka'läh'. Jëeh', kyaah' ju'dsoo' he' hlëeh' uy' uy' dsa', lä'ja' jmee' dsoo' lä'jëe' juu'. ¹⁷Cher'mah' ni' kih' dsa' he' sa' hii' nuuy', ja'jmeeh' juu' kih' gwah' wa'ra' ga'tëe' jee' tääh' lä'jëe'. Hi' cher'mah' ni' kih' lä'jëe' hi' tääh' gwah' sa' ga'nuuy', jmää' lä'koo' jaa' hi' sa' ma'hee'h' kih' Dio o lä'koo' jaa' hi' koo' ku'sih'. ¹⁸Ma'ra' ju'dsoo' jwëéhn~ hnäh', lä'jëe' he' hnueuh' hnäh' hwa'la', lä'ja' na'hñuu'h' gyuu'h' ya'jwi'. Hi' lä'jëe' he' chiih' hnäh' hwa'la', lä'ja' dsa'chiih' gyuu'h' ya'jwi' ka'läh'. ¹⁹Koo' ka'läh' jwëéhn~ hnäh', cher'mah' uy' hnäh' ga'taah' hnäh' juu' kwee' hwa'la' mah' ngiih' hnäh' he' hnooh' hnäh', Tää' kyaan' hi' gya' gyuu'h', kwa'bih' he' hnooh' hnäh'. ²⁰Jëeh' jee' dsa'nee' uu' uu' ko'joh' ngiiy' kiyh', jee' ja' hään' jee' kiyh'.

Juu' na-hmää' lä'koo' la' kih' jaa' dsa' hi' sa' ga'lä'joh' dse' ²¹Ja'ga' ga'lloo' Pee' ka'läh' chuh' kih' Jesúus mah' ga'ngiiy' juu' kiyh': —Joh' jiih' jmeen' joh' dsen' kyaah' øøhn' hi' jmeek' hliih' kin'? —Che' lä'jiih' té' gyii' jiih'?

²²Mah' ga'jäh' Jesúus siyyh': —Sa' cha' jwahn' lä'jiih' té' gyii' jiih'. Jwahn', gyii' jiih' to'lo'gya' dse' gyii'.

²³He' jää' Dio dsa' lä'hih' kih', jeeh' kwee' lä'koo' ga'jmee' jaa' rey hi' ga'jmeeh' kwaat' kih' lä'jëe' hi' ma'jmee' ta'kiyh'. ²⁴Lä'ma' ga'löö' jmeeyh' kwaat' kiyh', ya'jää'y' jaa' hi' ma'ää'cha'miih'kuu'. ²⁵Pero dsa' he' sa'cha'he' kyaah' mi'hmaayh' lä'jëe' he' ääy'. He'ja'ga'jmee'reyhe'hih'wa' dsa'hnëey'go'te'kyah'mey' kyaah'jooy'hi'kyah'lä'jëe'he'cha'kiyh'mah'lä'hmaah'lä'jëe'he'ääy'. ²⁶He'ja'ga'juuh'dsa'he'jne'cha'né'rey mah'ga'chuuy'kyah', ga'jäyh': "Dsa'jøøh'kyaan',jmee'joh'hoh'ki'jnä". Mi'hmaah'ba'jnä'kyah'lä'jëe'." ²⁷Ga'lä'ñih'ba'dse'reyhe'kiyh',mo'so'ga'ngiih'gyih'kuu'he'mä'ää'ja',mah'ga'lääy'go'te'.

²⁸Pero lä'koo' ya'hëe'ba' dsa'hi'ma'ää'kih'rey,ga'jeey'jaa'dsa'kyah'hi'ma'ää'ko'hi'pih'kuu'kiyh'. Ga'saayh'mah'ga'gwiyh'luu'hi'he',ga'siyyh': "Mi'hmaah'kin'he'ääh".

²⁹Pero hi'ma'ää'kuu'kih'dsa'kyah'he',ga'jwää'y'hñiiy'hue'tii'hi'he'mah'ga'chuuy'kyah',ga'jäyh': "Jmee'jøh'hoh"

ki⁺ jnä⁻. Mi⁺hmaah⁻ ba⁻ jnä⁻ kyah⁻
lä⁻jé⁻.”

³⁰Pero hi⁻ ja⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻heeyh⁻.
Ga⁻hniiy⁻ kih⁻ mah⁻ ga⁻hey⁻ neh⁻ne⁻
lä⁻jiih⁻ ga⁻mi⁻ hmaayh⁻ lä⁻jé⁻ he⁻
ma⁻ääy⁻. ³¹Ma⁻ ga⁻jéé⁻ jee⁻ lä⁻jéé⁻
dsa⁻kyaayh⁻ he⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jmeey⁻,
ga⁻jii⁻ jwérte kiyh⁻, mah⁻ na⁻näay⁻
na⁻jmeeyh⁻ juu⁻ kih⁻ rey ha⁻ lä⁻ ma⁻la⁻.

³²He⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ rey mada⁻ ja⁻
dsa⁻ hñaa⁻ dsé⁻ he⁻, mah⁻ ga⁻siiyh⁻:
“Peer⁻ hñaa⁻ hoh⁻ hne⁻ dsa⁻ñuuuh⁻.
Ga⁻jmeen⁻ jöh⁻ dsén⁻ kih⁻ lä⁻jé⁻ he⁻
ma⁻ääh⁻ kin⁻, kih⁻ he⁻ ma⁻chuuh⁻
cha⁻miih⁻ kyaah⁻ jnä⁻.” ³³¿Ja⁻ ma⁻
ääh⁻ jmií⁻ ma⁻lä⁻ñih⁻ hoh⁻ kih⁻
dsa⁻kyaah⁻, lä⁻koo⁻ ga⁻lä⁻ñih⁻ dsén⁻
kyah⁻ hne⁻? ³⁴He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻lleé⁻
rey, ga⁻ngéey⁻ ja⁻goo⁻ poo⁻ mah⁻
lla⁻kyaay⁻ jmií⁻ lä⁻jiih⁻ mi⁻hmaayh⁻
lä⁻jé⁻ he⁻ääy⁻.

³⁵Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús ka⁻läh⁻:
—Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ jmee⁻ Tää⁻ kyaan⁻
hi⁻gya⁻ gyuuuh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻,
cher⁻mah⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻jöh⁻ hoh⁻ hnäh⁻
kih⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻ ma⁻jmeey⁻ øøh⁻
hnäh⁻ kyah⁻.

Ga⁻jäh⁻ Jesús ha⁻ lä⁻la⁻ he⁻ bee⁻ dsa⁻
øøh⁻

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

19 Ma⁻ngéé⁻ ma⁻kwa⁻ Jesús
lä⁻jé⁻ juu⁻ na⁻, ya⁻hëey⁻
hwa⁻ Galilea, ngooy⁻ ta⁻ hwa⁻ Judea,
he⁻ hla⁻ta⁻ hngaaah⁻ jmií⁻ Jordán.
²Jwëé⁻ dsa⁻ ga⁻lla⁻lle⁻ kaah⁻ kiyh⁻
hi⁻ga⁻mi⁻hlääy⁻ lä⁻jéé⁻ dsa⁻dsaaah⁻.
³Jee⁻ ja⁻ ga⁻lla⁻ nää⁻ koo⁻ kih⁻ Jesús
ko⁻llaq⁻ fariseo he⁻ ma⁻ka⁻ dséy⁻,
ga⁻ngiiy⁻ juu⁻ kiyh⁻:
—¿Che⁻ cha⁻ jwé⁻ bee⁻ dsa⁻ dsa⁻më⁻
kyaa⁻, kih⁻ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻, he⁻ sa⁻
tih⁻ dséy⁻?

⁴He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻:
—¿Che⁻ sa⁻ ma⁻heh⁻ hnäh⁻ jee⁻
na⁻sii⁻: Hi⁻ ga⁻jmää⁻ Dio lä⁻ma⁻
to⁻në⁻, hi⁻ më⁻, hi⁻ñuuuh⁻ ga⁻jmääy⁻?

⁵Hi⁻ ga⁻jäh⁻:
—Kih⁻ he⁻ja⁻ ba⁻, bee⁻ dsa⁻ñuuuh⁻
cho⁻jmii⁻ mah⁻ dsa⁻gyay⁻ kyaah⁻
mëy⁻. Mah⁻ lä⁻ja⁻, leey⁻ jaa⁻ ba⁻ jee⁻
lä⁻uuy⁻. ⁶Ja⁻ hniih⁻ mo⁻so⁻ laay⁻ uu⁻,
ma⁻laay⁻ jaa⁻ ba⁻. Heh⁻ lä⁻ja⁻, hi⁻
ma⁻laa⁻ jaa⁻ kaah⁻ Dio, sa⁻ lle⁻ kih⁻
llaay⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesús.

⁷Mah⁻ ga⁻jäh⁻ fariseo siiyh⁻ Jesús:
—¿He⁻la⁻ ja⁻ ga⁻jmee⁻ Moisé mada⁻
chooyh⁻ je⁻ mah⁻ bee⁻ dsa⁻ më⁻?

⁸Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:
—Kih⁻ he⁻chaah⁻ hnäh⁻, he⁻ja⁻
ba⁻ ja⁻ ga⁻kwa⁻ Moisé jwé⁻ bee⁻
hnäh⁻ dsa⁻më⁻ kyaah⁻ hnäh⁻. Pero
lä⁻ ma⁻ to⁻në⁻ sa⁻ ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻.
⁹He⁻ja⁻ jwëéhn⁻ hnäh⁻, hi⁻bee⁻
dsa⁻më⁻ kyaaa⁻ hi⁻sa⁻ cha⁻ he⁻ hliih⁻
ma⁻jmeey⁻ kyaah⁻ jnäh⁻ dsa⁻ñuuuh⁻,
mah⁻kaay⁻ jnäh⁻ dsa⁻më⁻, he⁻ jmeey⁻
dso⁻kye⁻ ba⁻ ja⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻kaa⁻
dsa⁻më⁻ hi⁻ga⁻beey⁻ he⁻, he⁻ jmeey⁻
dso⁻kye⁻ ba⁻ ja⁻ ka⁻läh⁻.

¹⁰Mah⁻ ga⁻chiih⁻ jnääh⁻ discípulo
kyaaay⁻:

—Cher⁻mah⁻ lä⁻ja⁻ la⁻ kih⁻
dsa⁻ñuuuh⁻ kyaah⁻ dsa⁻më⁻, llu⁻ga⁻la⁻
he⁻sa⁻jee⁻ dsa⁻goo⁻ go⁻te⁻.

¹¹Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:
—Ja⁻ lä⁻jéé⁻ lä⁻kéh⁻ jmií⁻ heeh⁻
juu⁻la⁻. Lä⁻kéh⁻ jmií⁻ hi⁻lle⁻ kih⁻
heeh⁻ba⁻. ¹²Jéeh⁻, chaa⁻ hi⁻sa⁻
na⁻hñaa⁻ jmi⁻ngo⁻ kih⁻ wa⁻ra⁻
ga⁻lä⁻chaay⁻ he⁻ja⁻ sa⁻le⁻jeey⁻
gooy⁻. Hi⁻ chaa⁻ hi⁻sa⁻na⁻hñaa⁻
jmi⁻ngo⁻ kih⁻, he⁻ga⁻jmee⁻ dsa⁻
hñaa⁻dsé⁻kiyh⁻, he⁻ja⁻sa⁻le⁻jeey⁻
gooy⁻. Hi⁻ chaa⁻ga⁻jnäh⁻ hi⁻sa⁻
lla⁻dsé⁻jeey⁻gooy⁻kiyh⁻he⁻hnøøy⁻

jimeey' ta'he' kih' Dio. Hi^l lä^zkëh' jmi^l heeh^z, wa' heeyh^z juu' la^z.

Ga^zmi^zjää^z Jesús gyuu^z
(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

13 Ja^zga^z na'jää^z dsa^z gyuu^z kya^za^z cha'nöe' Jesús mah^z kyey^z gooy^z né^z kih^z gyuu^z mah^z ngiiy^z kih^z Dio. Pero jnääh^z discípulo kyaay^z ga^zjuu^z jnääh^z kih^z dsa^z he^z. **14** Mah^z ga^zjäh^z Jesús siiyh^z jnääh^z:

—Kwa' jwë^z ya^znää^z gyuu^z ta^z la^z kin^z. Ta^z ha^z hnääh^z kiyh^z, jëeh^z hi^z laa^z lä^zkoo^z gyuu^z, hi^z he^z ba^z jää^z Dio lä^zhih^z kih^z.

15 Ma^zla^z ma^zkyey^z gooy^z né^z kih^z gyuu^z he^z, ya^zhëey^z jee^z ja^z.

**Jaa^z dsa^z kwa^za^z hi^z cha^z kuu^z
ga^zhlëeh^z kya^zah^z** Jesús
(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

16 Jee^z ngooy^z ja^z, ja^zjaa^z dsa^z mah^z ga^zsiiyh^z:

—Hne^z hi^z laa^z ta^zjwoh^z lluu^z, ihee^z hnøø^z jmeen^z mah^z tëëhn^z jee^z mo^zso^z juun^z?

17 He^zja^z ga^zjäh^z Jesús siiyh^z:
—¿Che' néh^z hne^z he^z laa^z lluu^z? Jëeh^z ni^z jaa^z hi^z lluu^z sa^z chaa^z, jaa^z Dio ba^z hi^z lluu^z. Cher'mah^z hnooh^z tëëh^z jee^z mo^zso^z juuh^z, ja^z mi^zteh^z lä^zjë^z mada^z kih^z Dio.

18 —¿Hee^z ga^z ja^z mi^zten^z? —ga^zjäh^z dsa^z he^z.

He^zja^z ga^zjäh^z Jesús siiyh^z:
—Ta^zjngëeh^z dsa^z, ta^zkääh^z hi^z laa^z kya^za^z jnääh^z, ta^zhi^z kih^z dsa^z, ta^zjmee^z dsoo^z kih^z juu^z ta^zjuu^z. **19** Wa^zhnaah^z tää^z kya^zah^z maa^z kya^zah^z. Wa^zhnaah^z dsa^z kya^zah^z lä^zkoo^z hnaah^z hnaah^z.

20 He^zja^z ga^zjäh^z dsa^z he^z siiyh^z:
—Lä^zjë^z he^z na^z ma^zmi^zten^z lä^zjiih^z ma^zmähn^z. ¿Hee^z ga^z hnøø^z jmeen^z?

21 He^zja^z ga^zjäh^z Jesús siiyh^z ka^zläh^z:

—Cher'mah^z hnooh^z leeh^z lluu^z go^zte^z, gwaah^z go^zhnii^z lä^zjë^z he^z cha^z kyah^z mah^z go^zkwëeh^z hi^z tå^znee^z. Lä^zja^z ba^z lä^zcha^z cha^zmiih^z kyah^z gyuu^z jmi^zgyuu^z. Ja^zga^z na^zñeeh^z mah^z jmeen^z ko^zjøh^z —ga^zjäh^z Jesús.

22 Ma^zga^znuu^z dsa^z he^z juu^z ja^z, ngaayh^z ti^zmeeh^z dsëy^z, jëeh^z, ma^zchay^z cha^zmiih^z kuu^z. **23** Ja^zga^z ga^zjäh^z Jesús siiyh^z jnääh^z:

—Ma^zra^z ju^zds oo^z jwëëhn^z hnääh^z, jaa^z dsa^z cha^z kuu^z, jwëëh^z la^zkiyh^z heyh^z jee^z jmeen^z Dio hih^z. **24** Koo^zka^zläh^z jwëëhn^z hnääh^z, sa^zga^z jwëëh^z la^zkiyh^z jaa^zcamey^z, ngëe^z to^zgwa^zko^zhma^zkuu^z lä^zkoh^z ga^zhe^zheh^z jaa^zdsa^zcha^zkuu^z jee^z jmeen^z Dio hih^z.

25 Ma^zga^znuu^z jnääh^z hlëeyh^z lä^zja^z, ga^ztooh^z jnääh^z jëe^z dsah^z jnääh^z, mah^zga^zchiih^z jnääh^z:

—¿Hii^zba^zlää^zja^z?

26 Lä^zma^zjëey^z ja^z jnääh^z, ga^zjäh^z:
—He^zla^z, sa^zlä^zkëh^z dsa^z jmi^z jmeen^z, pero Dio ga^zlä^zjë^zba^zliyh^z jmeey^z.

27 Ja^zga^zga^zjäh^z Pee^z siiyh^z:

—Ma^zjä^zba^zlä^zjë^zhe^zcha^zkyaa^z jnääh^z mah^z jmeen^z jnääh^zko^zjøh^z kya^zah^z hne^z. ¿Hee^zba^zna^zhnääh^z jnääh^z?

28 He^zja^zga^zjäh^z Jesús siiyh^z:

—Ma^zra^zju^zds oo^z jwëëhn^z hnääh^z, wa^zra^zga^zte^zjee^zle^zhmëe^zlä^zjë^zgo^zte^z, ma^zja^zgya^zHi^zga^zlëë^zngo^zla^zjøh^zjee^zjmeey^zhih^z. Hi^zlä^zjë^zhnääh^zhi^zjmeen^zko^zjøh^zkyaa^zjnä^z, lä^zja^zka^zläh^znah^zhnääh^zné^zgya^zto^zhma^zsii^zmah^zllah^zhnääh^zta^zkih^zlä^zjë^zgya^zto^znää^zdsa^zIsrael.

²⁹Lä⁺jëe⁺ hi⁻ ma⁻tuu⁻ dsë[!] ma⁻hwëë⁻ cha'neh⁺ kih[!], ma⁻beey[!] dsa⁻më[!] øøyh⁻ dsa⁻nüuh⁻ øøyh⁻, ma⁻beey[!] cho'jmiiy⁻, ma⁻beey[!] dsa⁻më[!] kyaay[!], ma⁻beey[!] jooy[!], ma⁻bey[!] hwa[!] kiyh[!], cher'mah[!] ga⁻bey[!] lä⁺jë⁺ he⁻ ja⁻ kwaat⁻ kin[!], hi⁻ he⁻ hyoh⁻ hña⁻loo⁻ ga⁻lä⁺koh[!] he⁻ ga⁻jää[!] kiyh[!] jmi⁻gyuuh⁻ la⁻, hi⁻ lä⁺ja⁻ tëeyh⁻ jee⁻ mo⁻so⁻ juuy⁻. ³⁰Pero jwëë⁻ hi⁻ ya⁻nää⁻ to⁻në⁻, hi⁻ he⁻ ja⁻ këe⁻. Hi⁻ jwëë⁻ hi⁻ ya⁻nää⁻ këe⁻, hi⁻ he⁻ lee⁻ to⁻në⁻.

Juu[!] na⁻hmää⁻ lä⁺koo⁻ la⁻ kih[!] hi⁻ hñaa⁻ dsë[!] kyaah[!] dsa⁻jue⁻ kyaay[!]

20 'He⁻ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁺hih⁻ kih[!], jeeh[!] kwee⁻ lä⁺koo⁻ ga⁻jmee[!] jaa⁻ dsa⁻jue⁻ cha'neh⁺ hi⁻ nñee⁻ tiih⁻ go⁻te[!] na⁻hnääh⁻ hi⁻ jmee⁻ ta⁻ jee⁻ na⁻jnää⁻ chaah[!] wi⁻ jëh[!] kiyh[!]. ²Ma['] ga⁻lä⁺ee⁻ kiyh[!] kyaah[!] lä⁺jëe[!] dsa⁻he⁻ ha⁻ lä⁺koo⁻ te⁻ mi⁻hmaayh[!] kih[!] koo⁻ jmiïï⁻ ta⁻, ga⁻cheey[!] jee⁻ na⁻jnää⁻ chaah[!] jëh[!] kiyh[!]. ³Ya⁻hëey[!] ka⁻läh⁻ ko⁻hi⁻ nñu⁻ ta⁻la⁻ tiih⁻, jee⁻ ja⁻ ga⁻jëey[!] dsa⁻hi⁻ ma⁻tääh[!] je⁻hmooh[!] hi⁻ sa⁻cha⁻ ta⁻ kih[!]. ⁴He⁻ ja⁻ ga⁻siiyh⁻: "Hnääh⁻ ka⁻läh⁻ go⁻nää⁻ hnääh⁻ go⁻jmee⁻ ta⁻ jee⁻ na⁻jnää⁻ chaah[!] jëh[!] kin[!]. Mi[']hmaah[!] ba⁻ jnä⁻ na⁻tee⁻ kyah[!] hnääh⁻." Hi⁻ na⁻nää⁻ ba⁻ dsa⁻he⁻. ⁵Dsa⁻jue⁻ he⁻ ya⁻hëey[!] lä⁺hmëe⁻ ma⁻ga⁻te⁻ llä⁻hyoo⁻, hi⁻ koo⁻ ka⁻läh⁻ ma⁻ga⁻te⁻ ko⁻hi⁻ hnë⁻ ta⁻ ga⁻hloo⁻. Ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ ga⁻hëey[!] kih[!] jnäh⁻ ka⁻läh⁻ hi⁻ na⁻jmee⁻ ta⁻ kiyh[!]. ⁶Ma⁻ngoo⁻ ga⁻te⁻ ko⁻hi⁻ hñaa⁻, ya⁻hëey[!] ka⁻läh⁻ mah⁻ ga⁻jnääyh⁻ jnäh⁻ ga⁻dsä⁻hi⁻ sa⁻cha⁻ ta⁻ kih[!]. Mah⁻ ga⁻siiyh⁻: "¿He⁻la⁻ tääh⁻ hnääh⁻ jee⁻ la⁻ lä⁺taa⁻ jmiïï⁻ mah⁻ sa⁻cha⁻ ta⁻ jmeeh⁻ hnääh⁻?" ⁷He⁻ja⁻

ga⁻jäh[!] dsa⁻he⁻ siiyh⁻: "Kih[!] he⁻ sa⁻chaä⁻ ni⁻ jaä⁻ hi⁻ ma⁻kwëëh⁻ jnääh⁻ ta⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ he⁻ tøøh⁻ jnääh⁻ jee⁻ la⁻." He⁻ ja⁻ ga⁻jäh[!] dsa⁻jue⁻ chaah[!] jëh[!] ja⁻, siiyh⁻: "Go⁻nää⁻ hnääh⁻ ka⁻läh⁻, go⁻jmee⁻ hnääh⁻ ta⁻ jee⁻ chaah[!] jëh[!] kin[!]. Mi[']hmaah[!] ba⁻ jnä⁻ na⁻tee⁻ jñeeh⁻ hnääh⁻."

⁸'Ma['] ga⁻nue⁻ jmiïï⁻ ja⁻, ga⁻jmee⁻ dsa⁻jue⁻ mada⁻ kih[!] hi⁻ ma⁻jää⁻ moz⁻, ga⁻jäyh[!] siiyh⁻: "Tee⁻ ga⁻lä⁺jëe[!] dsa⁻hi⁻ ma⁻na⁻jmee⁻ ta⁻, mah⁻ mi⁻hmaah[!] jñeeey⁻ na⁻tee⁻ kih[!] koo⁻ jmiïï⁻ ta⁻. Løø⁻ kyaah[!] hi⁻ ma⁻na⁻nää⁻ këe⁻ go⁻te⁻ mah⁻ mi⁻llä⁻ kyaah[!] hi⁻ ma⁻na⁻nää⁻ to⁻në⁻." ⁹Lä⁺jëe[!] hi⁻ ga⁻taah[!] jmee⁻ ta⁻, ma⁻ngoo⁻ ga⁻te⁻ ko⁻hi⁻ hñaa⁻, ya⁻nääy⁻ ma⁻jaa⁻ ma⁻jaa⁻ ga⁻koo⁻ jnhee⁻ na⁻tee⁻ kih[!] ma⁻koo⁻ jmiïï⁻ ta⁻. ¹⁰Ja⁻ga⁻ ga⁻lla⁻nää⁻ hi⁻ ga⁻taah[!] to⁻në⁻ na⁻jmee⁻ ta⁻. Ma['] tëeyh⁻ cha⁻ga'miöh⁻ jñeeey⁻ ma['] laay⁻. Pero ga⁻hyoyh⁻ ja⁻ba⁻ kih[!] koo⁻ jmiïï⁻ ta⁻ ba⁻ ka⁻läh⁻. ¹¹Ma['] ga⁻koo⁻ jñeeey⁻ ga⁻løy⁻ cha⁻hääy⁻ dsa⁻jue⁻, ¹²ga⁻jäyh[!]: "Hi⁻ ma⁻na⁻nää⁻ këe⁻ go⁻te⁻, ga⁻jmeey⁻ ta⁻ koo⁻ hor⁻ ba⁻, mah⁻ ja⁻ba⁻ kwee⁻ ma⁻mi⁻hmaah⁻ kiyh[!] lä⁺koh[!] te⁻ he⁻ ma⁻mi⁻hmaah⁻ kyaä⁻ jnääh⁻ hi⁻ ma⁻jëe⁻ wi⁻ cha⁻hyoo⁻ lä⁺taa⁻ jmiïï⁻, ga⁻jäyh[!] siiyh⁻ dsa⁻jue⁻ chaah[!] jëh[!]. ¹³He⁻ ja⁻ ga⁻jäh[!] dsa⁻jue⁻ siiyh⁻ jaa⁻ hi⁻ ti⁻choo⁻ juu⁻ he⁻: "Sa⁻ cha⁻ jmeen⁻ hñaa⁻ dsën⁻ kyah[!] hne⁻ ome⁻. ¹⁴Jä⁻ma⁻tooh⁻ jne⁻ juu⁻ kwee⁻ he⁻ mi⁻hmaahn⁻ kyah[!] na⁻tee⁻ kih[!] koo⁻ jmiïï⁻ ta⁻?" ¹⁵Kii⁻ ba⁻ hne⁻ jñeeh⁻ mah⁻ gwaah⁻ kyah[!]. Jëeh[!] lä⁺na⁻ hyoh⁻ dsën⁻ ma⁻kwëëhn⁻ hi⁻ ma⁻he⁻ këe⁻ go⁻te⁻, ja⁻ba⁻ lä⁺koo⁻ te⁻ he⁻ ma⁻kwëëhn⁻ hne⁻. ¹⁶¿Che⁻ sa⁻

na⁻ngén¹ jwé¹ jmeen¹ lä¹ hyoh⁻ dsén⁻
kyaa^h¹ kuu¹ kin¹? ¿O che⁻ wi¹ hoh⁻
kih¹ he⁻ jmeen¹ llu¹ dsén⁻?”, ga⁻jäh¹
dsa⁻juu¹ he⁻. ¹⁶Lä⁻ja⁻ le¹, hi⁻ ya⁻nää¹
këe¹, hi⁻ he⁻ lee¹ to⁻në¹. Hi⁻ ya⁻nää¹
to⁻në¹, hi⁻ he⁻ ja⁻ këe¹. Jéeh¹, jwé¹
hi⁻ na⁻teeh¹, pero miih⁻ go⁻te¹ ba⁻ hi⁻
na⁻llee¹ —ga⁻jäh¹ Jesús.

**Ngo¹ hnë⁻ jiih¹ jmeeh¹ Jesús juu¹ he⁻
juuy¹**

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷Ma⁻ hää¹ Jesús jwé¹ ngooy¹ ta⁻
Jerusalén, ga⁻tëeyh¹ kah¹ lä⁻jëe¹
gya⁻tuu¹ jnääh¹ mah¹ ga⁻siiyh¹
jnääh¹:

¹⁸—Jëe¹ da⁻ hnääh¹, dsa⁻nöö¹ jne⁻
ta⁻ Jerusalén. Jee¹ oo⁻ ngëe¹ dsa⁻
Hi⁻ga⁻lëe¹ngo¹ la⁻ ja⁻goo¹ jmi⁻ds⁻
kaah¹ kyaah¹ ta⁻jwoh¹ kyaan¹ ley. Hi⁻
he⁻ bääh¹ jnä¹ dsoo¹ mah¹ jngëe¹
dsa⁻ jnä¹. ¹⁹Jä⁻ga⁻ ngëey¹ jnä¹
ja⁻goo¹ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu. Mah¹
mi⁻kwayh¹ jnä¹, jmi⁻baay¹ jnä¹, ja⁻ga⁻
dsa⁻täy¹ jnä¹ dsoh¹ hma⁻cru¹. Pero
lä⁻jiihn¹ ka⁻läh¹ ga⁻ma⁻hya⁻ hnë⁻
jmi¹.

**Jacobo kyaah¹ Jwaa¹ ga⁻ngiiy¹ he⁻
gyay¹ jwoor¹ kih¹ Jesús**

(Mr. 10:35-45)

²⁰Jä⁻ga⁻ ja⁻ më¹ Zebedeo kyaah¹
lä⁻uu¹ jo⁻ñuuyh¹, ga⁻juuyh¹ jnëy¹
cha⁻në¹ Jesús mah¹ ga⁻chuuy¹
kyaa^h¹:

²¹—¿Hee¹ jwiih¹ jnä¹? —ga⁻jäh¹
Jesús siiyh¹.

—Hih¹ lä⁻uu¹ chih¹ kyaan¹, jmeen¹
mada⁻ds⁻taayh¹ koo¹ kyah¹ wa⁻ra⁻
ga⁻të¹ jee¹ jmeeh¹ hih¹, ja⁻jwoor¹
ra⁻lluu¹ kyah¹ hi⁻jnah¹ jwoo¹ ra⁻këh¹
kyah¹ —ga⁻jäh¹ dsa⁻më¹ he⁻ siiyh¹
Jesús.

²²He⁻ja⁻ ga⁻jeeh¹ Jesús juu¹ kiyh¹,
siiyh¹:

—Sa⁻ ñeh¹ hnääh¹ hee⁻ na⁻ ngiih¹
hnääh¹. ¿Che⁻ tääh¹ hnääh¹ jëeh¹ hnääh¹
lli⁻wii¹ he⁻ na⁻ ga⁻ jëen¹? ¿Che⁻ lä⁻be¹
hoh⁻ hnääh¹ dsa⁻ngëeh¹ hnääh¹ he⁻
wii¹ he⁻ na⁻ ga⁻ dsa⁻ngëen¹?

—Tääh¹ ba⁻ jnääh¹ —ga⁻jäyh¹.

²³He⁻ja⁻ ga⁻jäh¹ Jesús siiyh¹:

—Ma⁻ra⁻ he⁻ jëeh¹ ba⁻ hnääh¹ lli⁻wii¹
he⁻ na⁻ ga⁻ jëen¹, hi⁻ dsa⁻ngëeh¹
hnääh¹ he⁻ wii¹ he⁻ na⁻ ga⁻ dsa⁻ngëen¹.
Pero he⁻ nah¹ hnääh¹ jwoo¹ ra⁻lluu¹
o jwoo¹ ra⁻këh¹ kin¹, sa⁻ ga⁻tëen¹
kwan¹. He⁻ ja⁻ hyoh¹ hi⁻ na⁻llee¹
kyaa^h¹ Tääh¹ kyaan¹ ba⁻ ja⁻.

²⁴Gya^a discípulo dsa⁻kyaa^h¹
jnääh¹ ga⁻lä⁻llee¹ kyaah¹ lä⁻uu¹ hi⁻
he⁻, ma⁻ ga⁻nuuy¹ juu¹ ja⁻. ²⁵Jä⁻ga⁻
ga⁻tëe¹ Jesús kih¹ lä⁻jëe¹ jnääh¹ mah¹
ga⁻siiyh¹ jnääh¹:

—Neh¹ ba⁻ hnääh¹ lä⁻koo¹ jmee¹
ds⁻ta⁻ hi⁻ jmee¹ hih¹ kih¹ dsa⁻gooy¹,
kaayh¹ lä⁻lla¹ ds⁻sey¹. Dsa⁻kaah¹
he⁻ kaah¹ lä⁻te⁻ ds⁻sey¹ dsa⁻gooy¹.

²⁶Pero jee¹ kyah¹ hnääh¹ sa⁻cha⁻he⁻
kih¹ jmeeh¹ hnääh¹ lä⁻ja⁻. Hi⁻ hnøö¹
lee⁻joøh¹ ga⁻ kih¹ lä⁻jëe¹ hnääh¹,
hi⁻he⁻ tëe⁻ jmee¹ ta⁻he⁻ kih¹ lä⁻jëe¹
ba⁻. ²⁷Hi⁻ hnøö¹ ka⁻ në¹ kih¹ jee¹
lä⁻jëe¹, hi⁻he⁻ tëe⁻ jmee¹ ta⁻he⁻
kih¹ lä⁻jëe¹ ba⁻. ²⁸Jéeh¹, sa⁻ma⁻ja⁻
Hi⁻ga⁻lëe¹ngo¹ la⁻ mah¹ jmeed¹ dsa⁻
ta⁻he⁻ kiyh¹, ma⁻jan¹ mah¹ jmeen¹
ta⁻he⁻ kih¹ dsa⁻ba⁻. Ma⁻jan¹ mah¹
kwaan¹ hñiin¹ juun¹, he⁻ ja⁻ këe¹
jma⁻ mah¹ lää¹ jwëe¹ dsa⁻.

Ca⁻mi⁻hlää¹ Jesús uu¹ dsa⁻tuu¹

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹Lä⁻koo¹ ma⁻ ga⁻hwëey¹ jwëe¹
Jericó, jwëe¹ jwëerte dsa⁻ma⁻cha⁻
kaah¹ kiyh¹. ³⁰Ma⁻tääh¹ uu¹ dsa⁻tuu¹

koo' jwé'. Lä⁺koo⁻ ma['] ga⁺nuuy^{''}
ngoo' Jesú斯 cha⁺jwé['] ja⁻, ga⁺løøy[']
hlëeyh⁺ ki⁻gaa⁻, ma['] jayh^{':}

—Dsa⁻jøøh['] kyaqan⁺, hne⁺ hi⁻ laa⁺
sa[']jü⁻ kih['] David, wa['] lä⁻ñih['] hoh[']
kyaa⁺ jnääh^{':}.

^{3¹} Hi⁺ ga⁺juuh['] dsa⁻ kiyh^{',} mah[']
mo⁺so⁻ ma['] tooyh['] miih[']. Pero
dsa⁻tuu['] he['] cha⁺ga'miih['] miih['] ma[']
tooyh[~]:

—Dsa⁻jøøh['] kyaqan⁺, sa[']jü⁻ kih[']
David, wa['] lä⁻ñih['] hoh['] kyaa⁺ jnääh^{':}.

^{3²} Ja⁻ga['] ga⁺noo⁻ Jesú斯, mah[']
ga⁺tëeyh['] ga⁺siiyh[~]:

—¿Hee['] hnooh['] hnäh['] jmeen['] kyah[']
hnäh[?]

^{3³} He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] dsa⁻tuu['] he[']
siiyh[~]:

—Dsa⁻jøøh['] kyaqan⁺, hnøø⁻ jnääh^{':}
lä⁻ñä['] mi⁺në['] jnääh^{':}.

^{3⁴} Ga⁺lä⁻ñih['] dsë['] Jesú斯 kiyh^{',}
ga⁺sooyh['] mi⁺në['] dsa⁻tuu['] he['].
Lä⁺chah['] ja⁻ga⁺lä⁻ñih['] mi⁺nëy[']. Hi⁻
ga⁺jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] Jesú斯.

Ga⁺he['] Jesú斯 na⁻dsëë[~] burr[~] jwii⁻ Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

21 Ja⁻ga['] tëey['] Jerusalén
ga⁺nääy['] chuuuh['] jwii⁻
Bettagé, koo['] kih['] moh['] Olivo.
He⁻ja⁻ ga⁺jmeey['] Jesú斯 mada['] kih['] uu[']
dsa⁻kyaa⁺ jnääh^{':} ²Ga⁺siiyh[~]:

—Go⁻nää['] hnäh['] ta⁻jee['] jwii⁻
he⁻ nöø['] ta⁻cha[']né^{':}. Jee['] oo[~],
jnääh⁺ hnäh['] jaä⁻ burr[~] hyaa['] hi⁻
na⁻hñuuuh['] hi⁻ jää⁺ gyuu[~]. Ja⁻ cheeh[']
hnäh['] mah['] ya['] jääh⁺ hnäh['] kin[~].
³Cher'mah['] chaa⁻ jaä⁻ hi⁻ ga⁺ngii[~]
juu['] kyah['] hnäh['], ja⁻ jwiih['] hnäh[']:
“Jmee['] bii['] kih['] Dsa⁻jøøh['] kyaa⁺ jnääh^{':}
ba[']la⁻, chah['] ba['] ya['] jää⁺ jnääh^{':}
ka⁻läh[~]”, jwiih['] hnäh['].

⁴Lä⁺ja⁻ ga⁺la⁺ mah['] lä⁻te['] lä⁺koo⁻
ga⁺jäh['] jaä⁻ hi⁻ ga⁺ngëë[~] juu['] kih[']
Dio llo⁻joo['], lä⁺ ma['] ga⁺jayh^{':}

⁵ Chiih['] dsa⁻ hi⁻ tääh['] jwii⁻ Síón:
“Jéé['] da['], hii['] Rey kyaah['] hnäh[']
ja['] jee['] kyah['] hnäh^{':}
Hwaay['] jwérte, na⁻dsëëy[~] jaa⁻
burr[~], na⁻dsëëy[~] joo['] burr[~] hyaa['] hi⁻
tëë⁺ ka⁻løø['].”

⁶Na'nää['] ba['] hi⁻ he['], ga⁺jmeey[']
lä⁻koo⁻ te['] mada['] he['] ga⁺jmeey[']
Jesú斯 kiyh^{',} ⁷Na[']kyaa⁺ jaa⁻ burr[~]
hyaa['] hi⁻ jää⁺ gyuu[~], ja⁻ga['] ga⁺kye[']
dsa⁻ hmiih['] kih['] ka⁻luu['] burr[~] mäh[']
he['] mah['] ga⁺wii['] Jesú斯. ⁸Jwëë[']
jwérte dsa⁻ ma['] tääh['] jee['] ngooy['] ja⁻.
Ko⁻llaa['] ga⁺ja['] hmiih['] kih['] cha[']jwé[']
hi⁻ jnäh['] ga⁺hnä['] niih['] hma['] ga⁺jay[']
cha[']jwé[']. ⁹Dsa⁻ hi⁻ ma['] chaä['] kaah['],
kyaa['] hi⁻ ga⁺nää['] jää⁺ ma['] tooyh[']
cha[']miih['] miih['], ma['] jayh^{':}

—iHe['] ba['] che['] lluu[~] sa[']jü⁻ kih[']
David! i Dio kyaah['] hi⁻ ja['] lä⁻hih[']
kiyh[']! iHe['] ba['] che['] lluu[~] hi⁻ jøøh['] hi⁻
gya['] gyuuuh[!]

¹⁰Lä⁺koo⁻ ma['] ga⁺he['] Jesú斯
Jerusalén, lä⁻kaä⁻ jee['] jwii⁻ ga⁺chi[']
ga⁺jwaa⁻ dsa⁻, ma['] ngiiy[~] juu[~]:

—¿Hii['] ba['] na[~]?

¹¹Mal['] ma['] jäh['] dsa⁻:

—Hi⁻ na⁻ he['] Jesú斯, jaä⁻ hi⁻ ngëë[~]
juu['] kih['] Dio hi⁻ chaä⁻ Nazaret hwa[']
Galilea.

**Ga⁺hwëë['] Jesú斯 dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh[']
hnii[~] jee['] chih['] gwah[']**

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹²Ma⁻ngëë[~] he⁻ ja⁻, ga⁺lloo['] Jesúś
ho⁻hne['] kih['] gwah['] juuh[~]. Ga⁺héey[']
kih['] lä⁻jée[~] dsa⁻ hi⁻ ma['] lla⁻ hmooh['].
Ga⁺saa⁻ ga⁺jaay[~] na'mes['] kih['] dsa⁻ hi⁻
ma['] mi⁻sii['] kuu[~], hi⁻ ga⁺saa⁻ ga⁺jaay[~]

jee' nøø' hmooh' kih' hi- ma' hnëë~ juu-. ¹³Mah' ga-siiyh':

—Lä-la- lle' juu' kih' Dio: "Hne' kin- lä-chee- hne' jee' ngii- dsa- kih' Dio." Pero ma-jmeeh' hnäh' lä-koo- too- jee' dsa-taqh` dsa-hii- ba'.

¹⁴Jee' ma' chih' gwah- juuh- ja-, ya-nää' dsa-tuu' kyaah' dsa-jluuh' cha-nëe' Jesús mah' ga-mi-hlääy'.

¹⁵Pero ga-lä-lleq' lä-jee- jmi-dsa- kaah' kyaah' ta-jwoh' kyaa- ley ma' ga-jee'y' lä-jé- he- juh-gaa- he- ga-jmee' Jesús jee' ja-. Hi- ga-lä-lleey' ka-läh' lä-koo- ma' ga-jee'y' täh' chih- tooh- miih' koo' gwah- ja-:

—iHe- ba' che- lluu' hi- laa' sa' ju- kih' David! —ma' jäh' chih' he'.

¹⁶He-ja- ga-jäh' dsa-kaah' he- siiyh' Jesús:

—¿Che' nuuh-, hee- na- hlëeh- chih- täh' na-?

—Nuu- ba' jnä- —ga-jäh' Jesús— Hnäh' na- che' sa- ma-heh' hnäh' jih' koh' jee' na-sii- lä-la-:

Lä-jee- chih-pih', lä-kye- hi- tuh',

hne- Dio ma-mi-teeh' hnih' kwee- ha- lä- jmeey' juuh- kyah'.

¹⁷Mo-so- ga-jmääy' he- dsa- he'. Ya-hëe' Jesús jee' jwii- Jerusalén ja-, ngaayh' ta- jee' jwii- Betania, jee' ja- ga-jäy'.

Ga-jwä' Jesús dso-jwii' kih' chaah' higo

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸Tiih~ ga' jyoh' jmiif', ñee' ka-läh' Jesús ta- jwii- Jerusalén. Peer- ja- kyoh- jee' hääy' jwë'. ¹⁹Koo' jwë' jee' ngooy' ja- ga-jee'y' koo- chaah' higo. Mah' ngooy' na' jee'y' che' hii-

mii!. Ma' ga-jee'y', ni- koo- miif' sa- cha- hii', ma-la- moo- jmah' ba- choo'. Mah' ga-siiyh' chaah' hma- ja-:

—Jih' koh' mo-so- hii' miif' kyah' hne-.

Lä-chah' ja- ga-lä-kii- chaah' higo ja-. ²⁰Ma' ga-jee' jnääh' ha- lä- ga-jmee' Jesús, ga-jee' dsah- jnääh', mah' ga-jäh' jnääh':

—¿Ha- lä- ma-lä-kii- chah' go-te' chaah' higo na-?

²¹He-ja- ga-jäh' Jesús siiyh' jnääh':

—Ma-ra- ju'dsoo' jwëehn~ hnäh', cher'mah' dsoo' hoh' hnäh' hi- sa- jmeeh' hnäh' to- huu'dsé-, ja- ma-la- he- la- le' jmeeh' hnäh'. Le' jwiih' hnäh' moh' chih' na-: "Jñuuh' jee' na-, jwää- hñaah' cha-jmi- ñeeh-", hi- lä- ja- le'. ²²Lä- jé- he- ngiih' hnäh' kih' Dio, cher'mah' dsoo' hoh' hnäh', hñah- ba' hnäh'.

He- ja- gyuuuh' ba' hih- he- jmee' Jesús

(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³Lä-koo- ma' ga-lloo' Jesús jee' chih' gwah- juuh- ga-löøy' mi-teey' dsa-. Ma' ga-lla-nää- cha-nëy' dsa-kaah' kyaa- jmi-dsa-, kyah' dsa-gyuuh', ga-ngiih' juu' kih' Jesús:

—¿Che' cha- jwë' kyah' he- jmeeh' lä- jé- he- na-? ¿Hii- kih' hih- he- jmeeh' lä- na-?

²⁴He-ja- ga-jeeh' Jesús juu' kiyh', ga-siiyh':

—Ngiin' koo- mi-juu' kyah' hnäh' ka-läh'. Jeeh' da' hnäh' kin- jää-, ja- ga- jwahn' hi- kih' hih- he- jmeeh' lä- la-. ²⁵¿Hii- ga-jmee' hih- he- ga-chaah' Jwaa- dsa- jmiif', che' Dio o che' dsa-ñuuuh'?

Jee' tääyh' ja- ma' llay- juu' kyaah'-
dsa-kyaa'yh', ma' jayh':

—Cher'mah' ga- jäh' jne', hih- kih'
Dio ba- ja-, Jesús jäh-: "¿He- la' sa-
ga- lä- dsoo' hoh' hnäh' kiyh' ga-
ja-?" ²⁶ Hi- cher'mah' ga- jäh' jne', ja'
hih- kih' dsa- ba' ja-, hii' goo- jnän-
kyaa'h dsa-, jeeh', lä- jee- dsa- ma'
jmää- kwaat' Jwaa'- ma' laa' jaa- hi-
ma' ngëe- juu' kih' Dio —ma' jäh'
dsa-kaah' he'.

²⁷ He- ja- ga- jäh' dsa-kaah' he'
ga- siiyh- Jesús:

—Sa- né- jnääh'.

Mah' ga- jeeh- Jesús juu' kiyh'
ka- läh', ga- siiyh-:

—Ni- jnä- sa- jmeehn- juu' hi-
ga- jmee- hih- he- jmeen- he- la-.

Juu' na- hmää- lä- koo- la'
kih' uu' chih- nüuh-

²⁸ He- ja- ga- ngii' Jesús juu' kiyh'
ka- läh':

—¿Hee- huu' dsë- jmeeh- hnäh'
kih' he- jwahn- la-? Jaa- dsa- ma'
chaa- uu' chih- kyaah'. Ga- siiyh- jaa-
chih- he': "Gyüü- kyaan-, goh' na'
go- jmeeh' ta' jee' na- jnää- chaah'
wii- jeh' kin-." ²⁹ He- ja- ga- jäh' chih-
he- siiyh- jmiiy-: "Sa- hnoon- niin-."
Ko- hwëe- ga- ja-, ga- lä- sii' huu' dsë-
kiyh' mah' ngooy'. ³⁰ Ja- ga' ga- téeyh'
hi- jaa- he-, ga- jmeey- mada- kiyh'
lä- koo- ga- jmeey- mada- kih' hi-
to- né- he'. Jooy- he- ga- jäh': "Nee'
tää-, ni- ba- jnä-." Mah' sa- ñeey'.
³¹ ¿Hii- jaa- jee' lä- uu' ga- jmee' lä-
hnööf jmiiy-?

Mah' ga- jäh' dsa- he':

—Hi- to- né- ba'.

He- ja- ga- jäh' Jesús siiyh-:

—Ma- ra- ju'dsoo' jwëehn- hnäh'.
Lä- jee- hi- koo' ku'sih- kyaah' hyaa'

hi- ga- nää- kyaah' wa' hi- cha- hi-
dsa- taah' jee' jmee- Dio hih- jää- ga'
lä- koh' ga- hnäh'. ³² Jéeh' ja- Jwaa'-
jee' kyah' hnäh', ma' mi- jnääy- ha-
lä- ma' go- taah' hnäh' kyaah' he-
llu' mah' sa- ga- lä- heeh' hnäh' kiyh'.
Pero dsa- hi- koo' ku'sih- kyaah'
hyaa' hlëeh' he- ga- lä- heey' kiyh'.
Ma- ke- ga- jeeh- hnäh' ga- lä- hee'
dsa- kih' Jwaa', pero ni- lä- ja- sa-
ga- lä- dsaq- hoh' hnäh' miih- mah'
ma' lä- heeh' hnäh' kiyh'.

Juu' na- hmää- lä- koo- la' kih' dsa- hi-
ga- hoo' ta' kih' jnah'
(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ Nuu- da' hnäh' jyoh' juu'
na- hmää'. Ma' chaa- jaa- dsa- juu'
hi- ga- tää- koo- nää- chaah' wii- jeh'.
Ga- jney' lä- ku' lä- jii', ga- mi- lluy'
jee' ma' hwëey' jmih' mi- jeh' ja-.
Ga- chiyh' koo- na' hyah- he- ni- jee'
ga- wii- dsa- hi- ga- taah' ga- hoo'
jee' na- jnää- chaah' jeh'. Ma' ga- la'
he- ja-, ga- tooyh- goo- dsa- he-
hoooy' ma- to- dsaa'. Ja- ga' ya- hëey'
ngooiy' uu'. ³⁴ Ma' ga- lloo' jii- kih'
mi- jeh' ja-, ga- cheey' moz- kyaay'
jee' ma' täh- dsa- hoo- ta' kiyh'
mah' ma' kooy- heey- he- ma'
tëey-. ³⁵ Ma' ga- lla- nää- moz- he'
jee' na- jnää- chaah' wii- jeh' kih'
dsa- juu', dsa- hi- ma' täh- hoo- he'
ga- jney' jwé- kih' moz- he'. Ko- llaa'
ga- jmi' ga- baay', jnah' ga- jngëeyh'
go- te-, hi- jnah' ko- llaa' ga- tey'
kuu' kih'. ³⁶ Ga- cheey' lä- hmëe'
jnah' ga- moz, jwëe- ga- lä- koh'
ga- hi- ga- cheey' to- né'. Ja- ba'
lä- ja- ga- jmeey- kih' hi- he'. ³⁷ Jee'
ga- dsa- ga- cheey' jooy'. Ma' jmeey'
huu' dsë-: "Go- jmee' ga- dsa- oo'
he- kih' chih- kyaan- la-". ³⁸ Ma'

ga⁺ jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ ma['] høø⁺ chaah['] jëh['] ja⁻, ja['] chih['] he['], ga⁺taayh['] ga⁺llay['] juu['] kyaah['] dsa⁻kyaaayh[']: "Hi⁻ oo⁻ na⁻, hi⁻ ja⁻ kyaah['] ta['] jnän⁻. Wa['] jngëeh['] jnih['] mah['] jän['] kyaah['] heey['] he⁻ ma['] tëey⁻." ³⁹ He⁻ja⁻ ga⁺sah['] dsih^{'. Ga⁺lleey['] ta⁺ ka[']hne['] jee['] ma['] na[']jnää['] chaah['] jëh['] ja⁻, mah['] ga⁺jngëeh['] dsih^{'. ⁴⁰ Wa[']ra⁻ ga⁺lloo['] dsa⁻juu['] chaah['] jëh['] ja⁻, ihee['] ba['] jmeey['] kih['] dsa⁻ hi⁻ jmee['] ta['] kiyh['] he^{', laqah['] hnäh[']? —ga⁺jäh['] Jesús.}}}

⁴¹ Mah['] ga⁺jeeyh['] kih['] Jesús:
—Sa⁺ lä⁺ñih['] dsë['] jngëeyh['] dsa⁻ hi⁻ hnää['] dsë['] he['], mah['] tooyh['] goo['] jnäh['] hi⁻ jmee['] ta['] kiyh[']. Hi⁻ he['] ba['] ngëe['] mi[']jëh['] wa[']ra⁻ ga⁺të['] jii['] he['] chooyh['] —ga⁺jäh['] siiyh['] Jesús.

⁴² Mah['] ga⁺jäh['] Jesús siiyh['] ka[']läh[:]

—¿Che['] jih[']koh['] sa⁺ ma⁻heh⁻ hnäh['] juu['] kih['] Dio jee['] na⁻sii['] lä⁺la⁻?:

Ja⁻ba['] kuu['] he⁻ sa⁺ ga⁺tih['] dsë['] të[']hyah[,]
he⁻ja⁻ ba['] ga⁺jä['] lä⁺koo⁻ mi[']kuu[']
he⁻kye⁻ dsa⁻ to⁻në['] kih['] koo[']
hne[']juuh⁻.

Dio ba['] he['] hi⁻ ga⁺jmee['] lä⁺ja⁻,
he⁻ja⁻ dsaa['] dsë['] jne['], ga⁺jäh[']
Jesús.

⁴³ He⁻ja⁻ jwëehn['] hnäh['], jnuh['] Dio ta['] he⁻ ma[']na['] hñqah['] hnäh['] jmeeh['] mah['] tooyh['] goo['] jnäh['] hi⁻ jmee['] ta['] lä⁺lle['] kih^{'. ⁴⁴ Hi⁻ täh['] në['] kuu['] ja⁻, hi⁻ he['] chü[']jøø['] jmi[']ngo['] kih^{'. Hi⁻ wa[']ra⁻ ga⁺toh['] kuu['] ja⁻ në['] kih['] dsa⁻, jleeyh['] go⁻te⁻.}}

⁴⁵ Lä⁺ ma['] ga⁺nuuy['] juu['] lä⁺dsoo⁻ he⁻ga⁺hlëeh['] Jesús, lä⁺jëe['] jmi[']dsaa⁻kaah['] he['] kyaah['] dsa⁻fariseo ga⁺tah['] dsëy['] he['] ga⁺hlëeh['] Jesús kiyh['] kyaah['] juu['] na⁻hmää['] ja⁻. ⁴⁶ Ma['] hnooh['] dsa⁻kaah['] he['] ha⁻ lä⁺jee['] ma[']

saayh['] Jesús. Pero ma['] goyh['] kyaah['] dsa⁻, jëeh['] ma['] jmää['] dsa⁻kwäat['] Jesús laay['] jaa⁻ hi⁻ ngëë['] juu['] kih['] Dio.

Juu['] na⁻hmää['] lä⁺koo⁻ la['] jmiif['] jee['] dsa⁻jee['] goo⁻ dsa⁻
(Lc. 14:15ddd-24)

22 Koo⁻ ka[']läh['] ga⁺hlëeh['] Jesús juu['] na⁻hmää['], ga⁺jäh[:]
²—He⁻ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁺hih⁺ kih^{',} jeeh['] kwee['] lä⁺koo⁻ ga⁺jmee['] jaa⁻ rey hi⁻ ga⁺jmee['] koo⁻ jmiif['] ma['] ga⁺jee['] goo⁻ chih['] kyaay^{'. ³ Ga⁺cheey['] moz['] mah['] dsa⁻tëeyh['] lä⁺jëe['] hi⁻ ma[']na[']la⁻ juu['] ya⁻nää['] jmiif['] kih['] hi⁻ dsa⁻jee['] goo⁻. Pero ni['] jaq['] dsa⁻ he['] sa⁺ ga⁺hii['] ma['] ya⁻nää[']. ⁴ Ga⁺të['] to['] jiih['] ga⁺cheey['] jnäh['] ga['] moz['] mah['] ga⁺siiyh[:] "Chiih['] hi⁻ ma[']na[']la⁻ juu['] ya⁻nää['], ma[']na[']la⁻ ba['] ma['] he['] kuyh[']. Ma[']jmeen['] mada['] ma[']jngëeh['] dsa⁻ kya['] kyaah['] jnäh['] ga['] jah['] hi⁻ ga⁺mi[']gyan[']. Ya⁻nää['] hnäh['] ja⁻, jee['] le['] jmiif['] kih['] hi⁻ jee['] goo⁻, jëeh['], ga⁺lä⁺jë['] ba['] ma[']na[']llu^{."} ⁵ Pero dsa⁻ hi⁻ ma[']na[']teeh['] he['] sa⁺ ga⁺jmee['] he[']. Ga⁺nääy['] jee['] jyoh['] ba[']. Jaq['] he['] ñee['] na[']jëe['] hwa['] kih^{'. Jnäh['] he['] ñee['] jee['] nöø['] hmooh['] kiyh^{'. ⁶ Hi⁻ jnäh['] he['] ga⁺saayh['] moz['] kyaah['] rey, ga⁺jmeeyh['] mah['] ga⁺jngëeyh[']. ⁷ Lä⁺ ma['] ga⁺lloo['] juu['] kih['] rey, ga⁺lä⁺lleey['] jwërte. Ga⁺cheey['] hløø['] kyaay['] mah['] ga⁺mi[']llaay['] lä⁺jëe['] hi⁻ ga⁺jngëeh['] moz['] kyaay['], lä⁺jiih['] ga⁺jëy['] go⁻te⁻ jee['] jwiif['] kih['] hi⁻ he[']. ⁸ Mah['] ga⁺siiyh['] lä⁺jëe['] moz['] kyaay[']: "Ga⁺lä⁺jë['] ba['] ma[']na[']llu['] kih['] jmiif['], pero lä⁺jëe['] hi⁻ ma[']na[']teeh['] he['] mo[']so['] heh['] ya⁻nääy['] jee['] la⁻. ⁹ Na['] go⁻nää['] hnäh['] lä⁺kaa⁻ cha[']jwë['] juuh⁻. Lä⁺jah['] hi⁻}}}

jeeh⁺ hnäh⁺ teeh⁺ mah⁺ ya⁻nääy⁺ jee⁺
jmií⁺ la⁻.¹⁰ Lä⁺chah⁺ ja⁻ ga⁺hwëé⁻
lä⁺jeé⁺ moz[~] he[~] lä⁺kaa⁻ cha⁺jwë⁺
mah⁺ ga⁺jøøyh⁻ lä⁺jah⁺ miih⁻ hi⁻
ga⁺jnääyh⁺ ba['], hi⁻lluu['] hi⁻hlëéh⁺,
lä⁺jwë⁺ jee⁺ ga⁺kah⁺ ga⁺lä⁺kaa⁻
cha⁺neh⁺ jee⁺ të⁺ jmií⁺.

¹¹ Ma['] ga⁺he[~] rey jee⁺ tääh⁺
lä⁺jeé⁺ hi⁻na⁻teeh⁺ he[~], ga⁺jeéy⁺
jaá⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻sa⁻ ma['] kyeh⁺
hmiih⁻ he[~]la['] kih⁺ jmií⁺ ja⁻.¹² Mah⁺
ga⁺siiyh[~]: "Ome[~], ñha[~] lä⁺ma⁻heh[~]
jee⁺ la⁻ mah⁺ sa⁻kyeh⁺ hmiih⁻ he[~]
la['] kih⁺ jmií⁺ la⁻?" Pero dsa⁻ he[~],
ga⁺gyay[~] tí sïh⁺ ba['].¹³ Ja⁻ga⁺ ga⁺jmee[~]
rey mada⁻ kih⁺ hi⁻ma['] jmee[~] ta⁺he[~]
cha⁺neh⁺ ja⁻: "Hñuu['] hnäh⁺ goo⁻ tiiy[~]
mah⁺ jwëä⁺ hnäh⁺ ta[~]ka[~]hne[~] jee[~]
na⁻hoo⁻. Jee[~] ja⁻ ki[~]hooyh⁺ mah⁺ juuy[~]
cha[~]jay[~]."¹⁴ Jeeh⁺ jwëé⁺ hi⁻na⁻teeh[~],
pero miih⁻ go⁻te[~] ba['] hi⁻na⁻lleeh[~].

Kwaat[~] kih⁺ ku'sih⁻

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵ Ja⁻ga⁺ ga⁺nää[~] dsa⁻ fariseo mah⁺
ga⁺taayh[~] juu['] kwee⁻. Lä⁺taa⁻ ga[~]
ga⁺jmeey[~] ha⁻lä⁺ jee[~] ma['] kaah⁺
juu['] kih⁺ Jesús. ¹⁶ He⁻ja⁻ ga⁺cheey[~]
dsa⁻kyayh[~] ko⁻jøh[~] kyaah[~] dsa⁻
kyaä[~] Herode mah⁺ na⁻hlëéh[~]
kyaah[~] Jesús, ga⁺siiyh[~]:

—Ta⁻jwoh[~], ne['] ba['] jnääh[~], hne⁻
hlëéh[~]ju⁻dsoo['] jmah⁺ ba['], kyaah[~]
ju⁻dsoo['] ba['] mi⁻tëeh[~] dsa⁻ha⁻ lä⁺la[']
jwë⁺ kih⁺ Dio. Hi⁻sa⁻gah[~] kyaah[~]ni⁻
jaá⁻, jëeh[~]sa⁻kyeh[~] kwaat[~]ha⁻lä⁺
laa[']lä⁺jaá⁻lä⁺jaá⁻ dsa⁻.¹⁷ Chiih[~]da[']
jnääh[~] ja⁻, ha⁻lä⁺laah[~] hne⁻: ñChe[~]
llu[']he[~]mi[']hmaah[~]jne[~]ku'sih⁻kih[~]
dsa⁻ta['] César o sa[']llu[']?

¹⁸ Pero Jesús kyuuyh[~]ba['] huu⁻dsë⁻
hlïih[~]he[~]ma['] jmee[~] dsa⁻he[~], he⁻ja⁻
ga⁺siiyh[~]:

—He⁻ba['] che⁻ta⁻juuh['] hnäh[~].
ñHe⁻la['] kah[~] hnäh[~] dsën[~]?¹⁹ Heeh[~]
da['] jnää⁻ha⁻lä⁺la[']kuu[']he⁻kwah⁻
hnäh[~]kih[~]ku'sih⁻.

Mah⁺ga⁺heeyh[~]koo⁻kuu['].²⁰ Mah⁺
ga⁺jäh[~]Jesús siiyh[~]:

—ñHii⁻kih[~]hee⁻toog⁻la⁻? ñHii⁻
kih[~]jmií⁺na⁻sii⁻la⁻?

²¹ Mah⁺ga⁺jäh[~]dsa⁻he[~]:

—Kih[~]César ba[']na⁻:

Ja⁻ga[']ga⁺jäh[~]Jesús siiyh[~]ka⁻läh[~]:

—He⁻la[']kih[~]César, kwëéh[~]ba[']
César. He⁻la[']kih[~]Dio, kwëéh[~]ba[']
Dio.

²² Ma[']ga⁺nuuy[']juu[']ja⁻, ga⁺taayh[~]
jëe[~]dsayh[~]. Mo⁻so⁻ga⁺jmääy[~]he[~]
Jesús, ga⁺nää[~]bih[~]kiyh[~].

Ga⁺ngii[~]dsa⁻juu[']ha⁻lä⁺le[~]wa[']ra⁻
ga⁺te[~]jee[~]lä⁺jiih[~]hi⁻na⁻juu[']
(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³ Ja⁻ba['] jmií⁺ ja⁻na⁻nää[~]dsa⁻
saduceo na⁻jeéy[~] Jesús. Dsa⁻he[~]na⁻,
sa⁻ma[']heey[~]he[~]lä⁺jiih[~]dsa⁻jee[~]
kih[~]hi⁻na⁻juu[']. Mah⁺ga⁺ngiiy[']juu[']
kiyh[~], ga⁺jäyh[~]:

²⁴—Ta⁻jwoh[~], ga⁺sii[~]Moisé jnän[~]
kyäah[~]juu[']la⁻. Wa[']ra⁻ga⁺juu[']
jaá⁻dsa⁻ñuuuh⁻hi⁻sa⁻cha⁻joo['],
dsa⁻ñuuuh⁻øøh[~]hlïi[~]he[~], lle[']kih[~]
tëey[~]dsa⁻më[~]mah⁺lä⁺cha⁻
joo[']siyh[~]hi⁻lee[~]kwaat[~]kyaa[~]hlïi[~]
øøyh[~].²⁵ Ga⁺lä⁺cha⁻jee[~]kyaa[~]
jnääh[~]gyee[~]dsa⁻ñuuuh⁻jaá⁻ba[']
cho[']jmiíy[~]. Hi⁻to⁻në[~]he[~]ga⁺kaa⁻
dsa⁻më[~]pero chah[~]ba[']ga⁺juu[']. Sa⁻
ga⁺lä⁺cha⁻jooy[~]he⁻ja⁻ga⁺ja⁻mëy[~]
kyaa[~]jee[~]ga⁺te[~]uu[']dsa⁻ñuuuh⁻
øøyh[~].²⁶ Ja⁻ba[']lä⁺ja⁻ga⁺la[']kih[~]jee[~]
ga⁺te[~]uu[']dsa⁻ñuuuh⁻he[~], hi⁻kih[~]jee[~]
ga⁺te[~]uu[']ka⁻läh[~], lä⁺jiih[~]ga⁺dsaa[']
ga⁺juu[']lä⁺jeé[~]gyee[~].²⁷ Jee[~]ga⁺dsaa[']
go⁻te[~]ga⁺juu[']hñii[~]dsa⁻më[~]ka⁻läh[~].

28 Wa'ra⁻ ga⁺të['] jee['] lä⁺jiih['] dsa⁻ ja⁻,
 ñhii⁻ kih['] jee['] lä⁺jëë⁺ gyee['] lee['] kya^{aa'}
 dsa⁻më['] he⁻? Jëeh['], ga⁺lä⁺jëë⁺ gyee[']
 ba['] ga⁺lä⁺kyaayh['] —ga[']jäh['] dsa⁻
 saduceo siiyh['] Jesús.

29 He⁻ja⁻ ga⁺jeeh['] Jesús juu['] kiyh^{',}
 ga⁺siiyh^{':}

—Na⁻hee['] hoh['] ba['] hnäh['] na⁻,
 jëeh['], sa⁺ kyuuuh['] hnäh['] lä⁺koo⁻
 na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio, ni⁺ sa⁺ kyuuuh[']
 hnäh['] ha⁻ lä⁺la['] be['] kiyh<sup>'. **30** Wa'ra⁻
 ga⁺të['] jee['] lä⁺jiih['] hi⁻ ma⁻na⁻juu['],
 ni⁺ jaa⁻ dsa⁻më['] dsa⁻ñuuuh['] mo⁺so⁻
 jee['] goo⁻. Ma[']ja⁻ leey['] lä⁺koo⁻ laa⁺
 ángel e hi⁻tääh['] gyuuuh<sup>'. **31** Pero he⁻
 lä⁺jiih['] dsa⁻hi⁻ ma⁻na⁻juu['], che['] sa⁻
 ma⁻heh['] hnäh['] lä⁺koo⁻ ga⁺hlëeh[']
 Dio hnäh['], lä⁺ma['] ga⁺jäh[']: **32** "Jnä⁻
 laa^{an}['] Dio kya^{a'} Abraham, Dio kya^{a'}
 Isaac, Dio kya^{a'} Jacob", ga⁺jäh['] Dio
 siiyh['] Moisé. He⁻ ga⁺jäh['] lä⁺ja⁻, sa⁻
 na⁻juu['] dsa⁻ma⁻gyuuh['] jnän['] he⁻ kih[']
 Dio, jëeh['] Dio jnän['] laay['] Dio kya^{a'}
 hi⁻na⁻jiih['] ba['].</sup></sup>

33 Lä⁺ma['] ga⁺nuu['] dsa⁻juu['] la⁻,
 ga⁺taayh['] jëë⁺ dsayh['] ha⁻ lä⁺la[']
 ñuuuh['] he⁻ ma['] kwa['] Jesús.

Nuuuh['] he⁻ kyee['] ga⁺ kih['] jee['] lä⁺jëë⁺
 (Mr. 12:28-34)

34 Lä⁺koo⁻ ma['] ga⁺jëë⁺ dsa⁻ fariseo
 ga⁺jne['] Jesús hoo['] dsa⁻ saduceo,
 he⁻ja⁻ ga⁺taayh['] juu['] kwee⁻. **35** Lä⁺ja⁻,
 jaa⁻hi⁻ ma['] kyuuuh['] llu['] ley ga⁺ngiiy[']
 juu['] kih['] Jesús mah['] ma['] kay['] dsëy[']:

36 —Ta⁻jwoh['], ñhee['] koo⁻ jee['] lä⁺jëë⁺
 he⁻ lle['] në['] ley kyee['] ga['] miih[']?

37 Mah['] ga⁺jäh['] Jesús siiyh^{':}

—Wa' hnaah['] Dio kya^{aah'} lä⁺kaa⁻
 tuh[']hoh['], kya^{aah'} lä⁺jëë⁺ huuh[']dsë⁻
 kyah<sup>'. **38** He⁻la⁻ba⁻nuuh['] he⁻la[']
 to⁻në['] kih['] jee['] lä⁺jëë⁺. Sa⁺cha⁻ga[']
 he⁻kyee['] lä⁺koh['] ga[']he⁻la⁻. **39** Hi⁻</sup>

cha⁻ga['] jyoh['] he⁻jeeh['] kwee⁻ kya^{aah'}
 he⁻la⁻. Wa' hnaah['] dsa⁻kya^{aah'}
 lä⁺koh['] hnaah['] hñaah[']. **40** Kih['] lä⁺to[']
 nuuh[']la⁻ga⁺hwëë['] lä⁺jëë⁺ ley kya^{aah'}
 he⁻ga⁺hlëeh['] lä⁺jëë⁺ hi⁻ga⁺ngëe[']
 juu[']kih['] Dio.

Hi⁻ kih['] ja⁻ hi⁻ laa⁺ Cristo

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

41 Ta[']ko⁻jiih['] ma['] tääh['] fariseo
 ko⁻jöh['] jee['] ja⁻, ga⁺ngii['] Jesús juu[']
 kiyh[:]

42 —¿Hee⁻ huuh[']dsë⁻ jmeeh['] hnäh[']
 kih['] Cristo? ¿Hii⁻ kih['] sa⁻ju['] laay[']? —
 ga⁺jäh['] Jesús.

—Sa⁻ju['] kih['] David ba['] he⁻ —
 ga⁺jäh['] dsa⁻he⁻ siiyh['].

43 Mah['] ga⁺jäh['] Jesús siiyh^{':}

—¿Ha⁻ lä⁺ja⁻ David hi⁻ ma['] jøøh[']
 Jmi[']lle['] kih^{',} ma['] tœeyh['] "Dsa⁻jøøh[']
 kyaan^{?"}, lä⁺ma['] ga⁺jäh['] lä⁺la⁻:

44 Ga⁺jäh['] Dio ga⁺siiyh['] Dsa⁻jøøh[']
 kyaan^{:"}

"Na⁻jwoo['] ra⁻lluu['] kin⁻la⁻,
 lä⁺jiih['] lloo['] jmi['] lläa^{an}['] huuh[']
 tiih['] lä⁺jëë⁺ hi⁻na⁻høøh[']
 kyah^{!"}

45 ¿Ha⁻ lä⁺ja⁻ laa⁺ Cristo sa⁻ju['] kih[']
 David ga⁻ja⁻, cher[']mah['] hñii['] David
 ga⁺jäh['] kih['] Cristo: "Dsa⁻jøøh[']
 kyaan^{?"}

46 Ni⁺ jaa⁻ sa⁺ ga⁺lih['] ma['] jeeh['] juu[']
 kiyh<sup>'. Ja⁻jiih['] mo⁺so⁻ ga⁺tuu['] dsëy[']
 ma['] ngiiy['] jyoh['] ga[']juu['] kih['] Jesús.</sup>

**Sa⁺ ga⁺tooh['] Jesús ta['] kih['] ta⁻jwoh[']
 kya^{aah'} ley kya^{aah'} fariseo**

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

23 Kwee⁻ba[']ga⁺hlëeh[']
 Jesús jnääh['] kya^{aah'} dsa⁻,
 ga⁺jäh[']:

2 —Lä⁺jëë⁺ ta⁻jwoh['] kya^{aah'} ley
 kya^{aah'} fariseo ga⁺kooy['] në['] kih[']

Moisé. ³Ja⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ jé⁻ he⁻ jäh⁻, hi⁻ ja⁻ mi⁻ teh⁻ hnäh⁻ ka⁻ läh⁻. Pero ta⁻ jmeey⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ jmeey⁻. Jéeh⁻, koo⁻ hléeh⁻ bih⁻ mah⁻ sa⁻ jmeey⁻. ⁴Kyaay⁻ dsa⁻ lóø⁻ hii⁻ he⁻ sa⁻ lä⁻ këh⁻ dsa⁻ jmi⁻ ka⁻, pero hniiy⁻ ni⁻ ko⁻ hi⁻ pih⁻ sa⁻ kway⁻ be⁻ wa'ra⁻ jäh⁻ kih⁻ kyaah⁻ koo⁻ mi⁻ cha⁻ gooy⁻ ga⁻ kway⁻ be⁻. ⁵Lä⁻ jéh⁻ he⁻ jmeey⁻ ja⁻, jmeey⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ jéeh⁻ dsa⁻ kiyh⁻. Tih⁻ dséy⁻ na⁻ gyooh⁻ cha⁻ kyey⁻ kyaah⁻ lu⁻ kyooy⁻ jwi⁻ sa⁻ hmiih⁻ hu⁻ he⁻ na⁻ sii⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Cha⁻ hoo⁻ sa⁻ hmiih⁻ kiyh⁻ jmeey⁻ kyoo⁻ sa⁻ hlooh⁻. ⁶Tih⁻ dséy⁻ dsa⁻ taayh⁻ jee⁻ la⁻ llu⁻ ga⁻ miih⁻ jee⁻ kuuh⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ jmi⁻, lä⁻ ja⁻ jmeey⁻ ka⁻ läh⁻ neh⁻ gwah⁻. ⁷Tih⁻ dséy⁻ jmeey⁻ dsa⁻ Dio kiyh⁻ cha⁻ jwéh⁻ juu⁻, mah⁻ tée⁻ dsih⁻ ta⁻ jwoh⁻. ⁸Pero hnäh⁻, ta⁻ heeh⁻ hnäh⁻ he⁻ tée⁻ dsa⁻ hnäh⁻ ta⁻ jwoh⁻, jéeh⁻ jaa⁻ ba⁻ laa⁻ ta⁻ jwoh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻. Hi⁻ koo⁻ ba⁻ laa⁻ lä⁻ jéeh⁻ dsa⁻. ⁹Ta⁻ tée⁻ hnäh⁻ Tää⁻ ni⁻ jaa⁻ hi⁻ tääh⁻ né⁻ hwa⁻ la⁻, jéeh⁻ jaa⁻ ba⁻ hi⁻ laa⁻ Tää⁻ jnän⁻ hi⁻ gya⁻ gyuuuh⁻ ya⁻ jwi⁻. ¹⁰Ta⁻ kwa⁻ hnäh⁻ jwéh⁻ he⁻ tée⁻ dsa⁻ hnäh⁻ ta⁻ jwoh⁻, jéeh⁻ jaa⁻ ba⁻ hi⁻ laa⁻ ta⁻ jwoh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, hi⁻ he⁻ he⁻ Cristo. ¹¹Hi⁻ jøøh⁻ ga⁻ kyah⁻ hnäh⁻, wa⁻ jmeey⁻ ta⁻ he⁻ kih⁻ lä⁻ jéeh⁻ ba⁻. ¹²Jéeh⁻, hi⁻ jmää⁻ hnii⁻ jøøh⁻, hi⁻ he⁻ ja⁻ hwa⁻ go⁻ te⁻. Hi⁻ jmää⁻ hnii⁻ hwaa⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ lee⁻ jøøh⁻.

¹³Jwi⁻ ba⁻ hnäh⁻ ta⁻ jwoh⁻ kyaah⁻ ley kyaah⁻ fariseo. Hnäh⁻ hi⁻ ta⁻ juu⁻. Jneeh⁻ hnäh⁻ jwéh⁻ kih⁻ dsa⁻ mah⁻ sa⁻ dsa⁻ taayh⁻ jee⁻ jmeey⁻ Dio hih⁻. Ni⁻ hnäh⁻ sa⁻ dsa⁻ taah⁻ hnäh⁻ ni⁻ sa⁻ kwah⁻ hnäh⁻ jwéh⁻ dsa⁻ taah⁻ jñah⁻ hi⁻ hnøøh⁻. ¹⁴Jwi⁻ ba⁻ hnäh⁻ ta⁻ jwoh⁻ kyaah⁻ ley kyaah⁻ fariseo.

Hnäh⁻ hi⁻ ta⁻ juu⁻. Jñuuuh⁻ hnäh⁻ hne⁻ kih⁻ dsa⁻ më⁻ hnii⁻. Mah⁻ ko⁻ tqa⁻ ga⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ hléeh⁻ hnäh⁻ ki⁻ wëë⁻ kyaah⁻ Dio. Kih⁻ he⁻ na⁻ na⁻ chee⁻ Dio cha⁻ ga'miih⁻ wii⁻ né⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

¹⁵Jwi⁻ ba⁻ hnäh⁻ ta⁻ jwoh⁻ kyaah⁻ ley kyaah⁻ fariseo. Hnäh⁻ hi⁻ ta⁻ juu⁻. Ga⁻ näh⁻ hnäh⁻ lä⁻ kaa⁻ né⁻ jmi⁻ neeh⁻ lä⁻ kaa⁻ hwa⁻ hnooth⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ leeh⁻ hnäh⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ heeh⁻ kih⁻ Dio. Wa'ra⁻ ga⁻ lëeh⁻ hnäh⁻, jmääh⁻ hnäh⁻ hléeyh⁻ cha⁻ ga'miih⁻ mah⁻ dsa⁻ nääy⁻ cha⁻ je⁻ to⁻ juuh⁻ ga⁻ lä⁻ koh⁻ ga⁻ hnäh⁻.

¹⁶Jwi⁻ ba⁻ hnäh⁻, hnooth⁻ hnäh⁻ kah⁻ hnäh⁻ né⁻ kih⁻ dsa⁻, pero hi⁻ tuu⁻ ba⁻ hnäh⁻. Mah⁻ jwah⁻ hnäh⁻: "Hi⁻ tää⁻ hnii⁻ kyaah⁻ gwah⁻, sa⁻ jmeey⁻ bii⁻ mi⁻ tey⁻ juu⁻ kiyh⁻. Pero cher'mah⁻ hi⁻ ga⁻ tää⁻ hnii⁻ kyaah⁻ ku'nøø⁻ kih⁻ gwah⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ la⁻ bii⁻ mi⁻ tey⁻, jwah⁻ hnäh⁻." ¹⁷He⁻ ba⁻ che⁻ taah⁻ hnäh⁻ dsa⁻ tuu⁻. iChe⁻ kyee⁻ ga⁻ ku'nøø⁻ lä⁻ koh⁻ ga⁻ gwah⁻ he⁻ mi⁻ jøø⁻ ku'nøø⁻? ¹⁸Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁻ jwah⁻ hnäh⁻: "Cher'mah⁻ hi⁻ ga⁻ tää⁻ hnii⁻ kih⁻ na⁻ hyoo⁻, sa⁻ jmeey⁻ bii⁻ mi⁻ tey⁻ juu⁻ kiyh⁻. Pero cher'mah⁻ hi⁻ ga⁻ tää⁻ hnii⁻ kih⁻ he⁻ tääh⁻ né⁻ na⁻ hyoo⁻, jmeey⁻ bii⁻ mi⁻ tey⁻." ¹⁹iHe⁻ ba⁻ che⁻ taah⁻ hnäh⁻ dsa⁻ tuu⁻. iChe⁻ kyee⁻ ga⁻ he⁻ hla⁻ né⁻ na⁻ hyoo⁻, lä⁻ koh⁻ ga⁻ na⁻ hyoo⁻ he⁻ mi⁻ jøø⁻ he⁻ hla⁻ né⁻ kih⁻? ²⁰Hi⁻ tää⁻ hnii⁻ kih⁻ na⁻ hyoo⁻, kih⁻ na⁻ hyoo⁻ ba⁻ ja⁻ tääy⁻ hi⁻ lä⁻ kye⁻ kih⁻ he⁻ hla⁻ né⁻ kih⁻ ja⁻. ²¹Hi⁻ tää⁻ hnii⁻ kih⁻ gwah⁻, kih⁻ gwah⁻ ba⁻ ja⁻ tääy⁻ hi⁻ lä⁻ kye⁻ kih⁻ Dio hi⁻ gya⁻ neh⁻ gwah⁻ ja⁻. ²²Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁻, hi⁻ tää⁻ hnii⁻ kih⁻ gya⁻ gyuuuh⁻ ya⁻ jwi⁻, jee⁻ gya⁻ Dio ba⁻ ja⁻ tääy⁻ hi⁻ lä⁻ kye⁻ kih⁻ hnii⁻ Dio ka⁻ läh⁻.

²³Jwiī́ bā hnäh̄́ tā jwoh̄́ kyaā́
ley kyaā́ fariseo, hnäh̄́ hī́ tā juū́.
Kwëeh̄́ bā hnäh̄́ Dio miih̄́ lǟ́ koṓ
jäh̄́ ley, lǟ́ lā́ lǟ́ jé̄́ ṓ meḗ kih̄́ ñḗ,
anís, miī́ kī́ mā́. Pero sā́ mī́ teh̄́
hnäh̄́ hḗ kyeḗ gā́ kih̄́ ley. Sā́
jmeeh̄́ hnäh̄́ hḗ llū́ jmah̄́, sā́
dsā́ lǟ́ nih̄́ hoh̄́ hnäh̄́ dsā́, nī́ sā́
mī́ teh̄́ hnäh̄́ juū́ kyah̄́ hnäh̄́. Hḗ
lā́ bā jā́ jmeḗ biī́ jmeeh̄́ hnäh̄́
kṓjøh̄́ kyaā́ hḗ kwah̄́ hnäh̄́ nā́.
²⁴Hnäh̄́ hī́ kyḗ në́, hī́ tuū́ bā́
hnäh̄́. Laqah̄́ hnäh̄́ lǟ́ koṓ dsā́ hī́
ngëḗ jmiī́ hḗ täǟ́h̄́ lū́ mah̄́ sā́
ngëḗ jmiī́ hḗ täǟ́h̄́ jah̄́ kaah̄́.

²⁵Jwiī' ba' hnäh' tā jwoh' kyaa'
ley kyaah' fariseo, hnäh' hī- tā-juu'.
Laah' hnäh' lǟ-koo- jaa- hī- gyih-
ma- la- tā- ka- luu' kyah' wīī. Jëeh'
kwëeh' ba' hnäh' Dio mih̄- he- la'
heey- mah' neh- tuh- hoh' hnäh'
na- kah' ba' huu- dsé- hī- hī- lä- jëe-
he- hliīh' jmah'. ²⁶Hnäh' fariseo hī-
tuu'. Gyih- da' hnäh' to- në- tā- neh-
kyah' wīī, mah' lǟ- ja- jä- na- jngiī- tā-
ka- luu' ka- läh'.

27^oJwif' ba' hnäh' ta-jwoh' kyaah' ley kyaah' fariseo, hnäh' hi- ta-juu'. Laah' hnäh' lä-koo' to-høø' he- na-su~ hee- tøø'. Ta- nē' kih' jnä' na-hñaah', pero ta- neh- na-kah' moo' hlii' kyaah' lä- jé- née' he- soh'. (Véase: Nu. 19:16) 28Lä- ja- hnäh' ka-läh', ma-ra- he- ds oo' go-te~, ta- nē' jmääh' hnäh' hñaah' lluu' mah' jé- dsa-. Pero ta- neh- tuh-hoh' hnäh' na-kah' juu' ta- juu' kyaah' lä- jé- he- hlii'.

²⁹Jwiī' ba' hnäh' tā jwoh' kyaā' ley kyaah' fariseo, hnäh' hī' tā juū'. Jmeeh' hnäh' hne' nē' tō høø̄' jee' nā haā' hī' gā' ngée' juū' kih' Dio. Hī' jmeeh' hnäh' nā hñaah' nē'

na'hyah̄ jee' na'-haa' lǟ jëē hī-
llū' hē. ³⁰Jwah̄ hnäh̄, wa'rā̄-
jäh̄ kih̄ ma' chaā jne' jiī- kih̄ dsā-
ma-gyūh̄ jnän̄ sā má' kwan̄ bē
kih̄ hī gā jngëēh̄ hī má' ngëē~ juū
kih̄ Dio. ³¹Hē hlëeh̄ hnäh̄ lǟ nā,
mī-jnäǟl hnäh̄ hnäah̄ hē laah̄
hnäh̄ sā jū- kih̄ hī gā jngëēh̄ hī-
ma' ngëē~ juū kih̄ Dio. ³²Hē jā- nā,
jā- mī-hnäā' hnäh̄ ta' kyah̄ hnäh̄,
jeē hiī' né̄ ta' kih̄ dsā- ma-gyūh̄-
jnän̄.

³³'He⁻ ba⁻ che⁻ hléeh¹ hnäh[.]
Ma⁻ra⁻ hi⁻ he⁻ jéë[,] joo[~]siih¹ miih⁻
laah¹ hnäh[.] Ha⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻, lääh¹
hnäh¹ kih¹ cha⁻je⁻ he⁻ na⁻bääh¹
hnäh[.] ³⁴He⁻ ja⁻ cheen¹ jee⁻ kyah¹
hnäh¹ hi⁻ ngëë¹ juu¹ kin⁻ kih¹ dsa⁻,
cheen¹ dsa⁻ hi⁻ kyuh¹, hi⁻ cheen¹
ta⁻jwoh¹ kyaan¹ ka⁻läh[.] Ko⁻llaa¹ hi⁻
he⁻ jngëeh¹ hnäh¹ mah¹ jñah¹ tääh¹
hnäh¹ dsoh¹ hma⁻cru⁻, hi⁻ jñah¹
jmi⁻baah¹ hnäh¹ neh⁻ gwah⁻ mäh⁻
kyah¹ hnäh[.] Hi⁻ go⁻chaah¹ hnäh¹
jee⁻ tääyh¹ lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ jee⁻
jwii⁻ mah¹ jmeeh¹ hniih[.] ³⁵Lä⁻ja⁻,
na⁻bääh¹ hnäh¹ jma⁻ kih¹ lä⁻jéë⁻ hi⁻
sa⁻ ää⁻ dsoo¹ he⁻ ga⁻tuu⁻ hwa⁻ la⁻,
he⁻ ga⁻løø¹ kih¹ Abel hi⁻ lluu⁻ he⁻,
lä⁻jiih¹ kih¹ Zacaríá joo[~] Berequía
hi⁻ ga⁻jngëeh¹ dsa⁻ ta⁻ ka⁻hne⁻ kih¹
gwah⁻ koo⁻ na⁻hyoo[.] ³⁶Ma⁻ra⁻
ju⁻dsoo¹ jwëeħn[~] hnäh¹, kih¹ lä⁻jéë⁻
he⁻ ja⁻, ja⁻ dso⁻jwii⁻ në⁻ kih¹ lä⁻jéë⁻
hi⁻ tääh¹ na⁻.

Meeh⁻ dsë⁻ Jesús kih⁻ jwii⁻ Jerusalén
(Lc. 13:34-35)

37' Hnäh' dsa- chqá- Jerusalén,
hnäh' hi- jngéeh̄ hi- ngéé- juu'
kih' Dio mah' teh' hnäh' kuu' kih
hi- chee- Dio, joh' jiil- sa- ma'
hnoon' ma' jøohn' hnäh' lä- koo-

jøøh̄ chaah̄ hyaa` gyøøh̄ chaah̄
 kyaal̄ taayh̄ neh̄ sa`kyooȳ, pero
 sa` ga`hiih̄ hnäh̄. ³⁸Kih̄ he`jā,
 jā tājmah̄ ba` hne` kyah̄ hnäh̄.
³⁹Jwëehn̄ hnäh̄, nā tācha né̄
 mo`so` jéeh̄ ga`jnǟ ta`ko`jiih̄
 sa` ma`jäh̄ hnäh̄: "Na`jäǟ hī jā
 kyaah̄ hih̄ kih̄ Dio."

Lloō koō jmiī hlā gwah̄ juuh̄
 (Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

24 Ya`hëē Jesùs gwah̄
 ngaayh̄. Jee` jā ga`ya`jäh̄
 jnääh̄ koo` kiyh̄ mah̄ ga`chiih̄
 jnääh̄:

—Jéeh̄ da`ha`koh̄ na`hñaah̄ sa`lā
 gwah̄ jnän̄.

²Mah̄ ga`jäh̄ Jesùs siiyh̄ jnääh̄:
 —Lä`jéh̄ he`jéeh̄ hnäh̄ nā,
 ma`rāju`ds oo` jwëehn̄ hnäh̄, nī
 koō mi`kuū nā, sa`jäǟ në`kih̄
 øöh̄, lä`jéh̄ ba`sa`hlā.

Jäǟ ja`ga` llaā jmī gyøøh̄, joh̄ nëē
 sa`jmeē llī

(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Jee`ma`gyaȳ në`moh̄ Olivo,
 ga`ya`jäh̄ jnääh̄ koo`kiyh̄ mah̄
 na`lla`jnääh̄ juu`kyayh̄ ta`ko`jiih̄
 sa`chaah̄ dsa`.

—Chiih̄ jnääh̄ lih̄ le`lä`jéh̄ he`
 ma`jäh̄, hee`lili`jmee`wa`ra`ga`tē
 jee`ñeh̄ hi`wa`ra`ga`tē jee`llaah̄
 jmi`gyøøh̄—ga`chiih̄ jnääh̄ Jesùs.

⁴Mah̄ ga`jeh̄ Jesùs juu`kyaȳ
 jnääh̄:

—Hnøø`leeh̄ hnäh̄ mah̄nī
 jāsa`chaah̄ hi`mi`gaāhnäh̄.
⁵Jéeh̄, jwëē dsa`ya`näǟ hi`ka`në`
 kin̄, jayh̄: "Jnǟhe`laan̄ Cristo
 hi`ma`chee`Dio." Hi`jwëē dsa`
 mi`gaaȳ. ⁶Nuu`hnäh̄ kih̄ hnii`hi`
 lä`cha`juu`kih̄ hnii`ta`la`ta`jnø̄.

Pero ta`wa`jeh̄hoh̄hnäh̄. Lä`jā
 lle`kih`le`ba`, pero sa`ga`ma`dsëē
 jmiī. ⁷Tee`dsa`hi`chaah̄koo`hwa`
 kyaah̄jyoh̄hwa`. Hi`tee`dsa`ta`
 kyaah̄jnah̄dsa`ta`. Lä`cha`dsoo`
 he`dsa`kwaah̄, lä`cha`hoo`, lä`kaa`
 ba`jeh`wii`hwa`. ⁸Kyaah̄lä`jéh`he`
 jā, koo`ma`løø`jéeh̄ dsa`wii`ba`.

⁹Ja`ga`ngëē dsa`hnäh̄mah̄
 jmeeyh̄hnäh̄lä`të`dsëy`hi`
 jngëeyh̄hnäh̄. Ga`lä`jéeh̄ba`dsa`
 jmee`na`høø`kyah`hnäh̄lä`kaa`
 jmi`gyøøh̄kwaat`kin̄. ¹⁰Ma`ja`
 jwëē dsa`tuy`he`ma`dsoo`dsëy`
 ngëey`dsa`kyayh`cha né`dsa`ta`,
 mah`jmeey`na`hääyh`øøyh`.

¹¹Jwëē dsa`jmee`lä`koh`hi`ngëē
 juu`kih`Dio mah`ya`nää`jee`
 kyah`hnäh`hi`mi`gaay`jwëē
 dsa`. ¹²Lä`cha`cha`miih`he`hliah̄.
 Kih`he`jā, jwëē dsa`mo`so`
 lä`hnääy`dsa`kyayh`. ¹³Pero hi`
 kwëeh`dsë`lä`jiih`llaa`hi`he`ba`
 läǟ. ¹⁴Juhmëē`la`he`mi`jnaä`
 lä`koo`jää`Dio dsa`lä`hi`he`
 llo`lä`käa`lä`juh`jmi`gyøøh`mah`
 lä`kyøøh`lä`jéeh`dsa`hi`sa`ga`
 ma`hee`kih`Dio. Ja`ga`jää`jmii`
 juuh`jmii`goo`kih`Dio.

¹⁵Wa`ra`ga`lloo`jmii`jéeh`hnäh`
 neh`gwah`juuh`cheh`jaah`jah`
 laa`na`høø`ngëe`jee`na`jngii`ja`
 lä`koo`ga`jäh`Daniel hi`ga`ngëe`
 juu`kih`Dio, (hi`he`juu`la`wa`
 lä`ngëey`), ¹⁶ma`ja`hnäh`hi`tääh`
 hwa`Judea kyøøh`hnäh`ta`moh`.

¹⁷Hi`tääh`jee`ga`te`to`jwëe`hne`
 wa`jñaa`mah`wa`kyøøh`bih`Sa`
 wa`kyey`he`cha`cha`neh`.¹⁸Hi`
 tääh`jee`nuu`kih`ta`wa`lla`nää`
 kiyh`he`dsakyay`sa`hmiih`.
¹⁹Peer`jwii`dsa`më`hi`kyaa`
 gyøøh`ma`ja`hi`lä`ja`hi`jää`

gyuu^u gyuu^u ka-läh'. ²⁰Ngií' hnäh'
kih¹ Dio mah¹ sa¹ la¹ jii¹ gyuu^u ni¹
sa¹ la¹ jmií' he¹ teeh¹ dsa¹ dsé¹ wa'rā
ga¹té¹ jee' kyuu^u hnäh'. ²¹Ma' ja¹
jéé¹ dsa¹ wi¹ jwérte he¹ sa¹ ma¹jéé¹
dsa¹ lä¹ ma¹ ga¹nøø¹ jmi¹ gyuu^u
lä¹jiih¹ na¹. Ja¹ jiih¹ mo¹so¹ jée¹ gyih¹
jih¹koh'. ²²Wa'rā¹ jäh¹ kih¹ ngoo¹
ba¹ jéé¹ dsa¹ wi¹ ma¹ja¹, ni¹ jaa¹
dsa¹ jiih¹ sa¹ ja¹. Pero ta¹la¹ kih¹ hi¹
na¹llee¹ kya¹a¹ Dio, chah¹ ba¹ llaa¹
jmií' he¹ jéé¹ wi¹.

²³Ma' ja¹ cher'mah¹ chaa¹ ko¹llaa¹
dsa¹ jäh¹: "Hii¹ Cristo cheh¹ la¹", o
"hii¹ Cristo cheh¹ jee' oo¹", ta¹ wa¹
heeh¹ hnäh¹ kiyh¹. ²⁴Jwéé¹ dsa¹
ta¹juu¹ ya-nää¹, jayh¹: "Jnä¹ laan¹
Cristo, jnä¹ ngéen¹ juu¹ kih¹ Dio". Ja¹
he¹ koo¹ née¹ he¹ juh¹gaa¹ jmeey¹,
lä¹jwé¹ jee' mi¹gaay¹ dsa¹, lä¹jiih¹
hi¹ na¹llee¹ kya¹a¹ Dio mi¹gaay¹
cher'mah¹ ga¹la¹. ²⁵Ma¹neh¹ ba¹
hnäh¹ na¹, jéeh¹ ma¹jhawh¹ ba¹ jnä¹
jää¹ ha¹ lä¹ le¹.

²⁶Lä¹ja¹, cher'mah¹ hi¹ jäh¹ siih¹
hnäh¹: "Hii¹ gya¹ jee' oo¹ hwa¹ kii¹
jee' sa¹ kwa¹ ni¹ miih¹", ta¹ go¹jéé¹
hnäh¹. Hi¹ cher'mah¹ jäh¹: "Hii¹
gya¹ chaíneh¹ oo¹", ta¹ wa¹ lä¹heeh¹
hnäh¹. ²⁷Jéeh¹, lä¹koo¹ jmee¹
je-ñih¹ he¹ jmee¹ dsa¹ lä¹jnä¹ lä¹kaa¹
jmi¹gyuuh¹, lä¹ja¹ lä¹jnä¹ lä¹kaa¹
jmi¹gyuuh¹ wa'rā¹ jah¹ Hi¹ga¹lëe¹ngoo¹
la¹. ²⁸Jéeh¹, wa¹ha¹cha¹ha¹ jee'
kyaa¹hi¹ma¹na¹juu¹, jee' ja¹kuh¹
tu¹siih¹.

Wa'rā¹ ga¹té¹ jee' jäh¹ Hi¹ga¹lëe¹ngoo¹
(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)

²⁹Chah¹ ba¹ ga¹ ma¹ngéé¹ ma¹jéé¹
dsa¹ lä¹ jé¹ he¹ wi¹ ja¹, ja¹ hniih¹
mo¹so¹ lä¹jnä¹ jmee¹ kih¹hyoo¹, ni¹
jmee¹ kih¹ sih¹ sa¹ lä¹jnä¹. Lä¹sii¹

høø¹ nuu¹ hi¹ hëë¹ gyuuh¹ jmi¹gyuuh¹,
hi¹ lä¹ jé¹ he¹ ga¹ cha¹ gyuuh¹ sa¹jeh¹.
³⁰Ja¹ga¹ jmee¹ lii¹ gyuuh¹ jmi¹gyuuh¹
jee' jäh¹ Hi¹ga¹lëe¹ngoo¹ la¹. He¹ja¹
ki¹hooh¹ lä¹ jéé¹ née¹ dsa¹ hi¹ tääh¹
hwa¹ jéé¹ Hi¹ga¹lëe¹ngoo¹ la¹ hi¹ jäh¹
gyuuh¹ jee' jnii¹ kyaah¹ cha¹miih¹
be¹, laay¹ jøøh¹. ³¹Mah¹ cheey¹ ángel¹
kyaa¹y¹. Kyaah¹ miih¹ kih¹ luu¹ hoo¹
jøøy¹ lä¹ jéé¹ hi¹ na¹llee¹ kyaay¹
hi¹ tääh¹ lä¹ jé¹ kye¹ kiih¹ jmi¹gyuuh¹,
ta¹ko¹taa¹ lä¹ ga¹té¹ jyoh¹ ko¹taa¹.

³²Jéé¹ da¹ hnäh¹ kwee¹ ha¹ lä¹
ds oo¹ juu¹ kih¹ chaah¹ higo mah¹
mi¹téé¹ hnäh¹ hñaah¹. Wa'rā¹ ga¹hyo¹
sih¹jñoh¹ sa¹jih¹ kih¹, løø¹ dsa¹hyo¹
moo¹ kih¹, ma¹neh¹ ba¹ hnäh¹ ngoo¹
ga¹té¹ jii¹ jma¹ba¹ ja¹. ³³Lä¹ja¹
hnäh¹ ka¹läh¹, wa'rā¹ ga¹jééh¹ hnäh¹
dsa¹la¹ lä¹ jé¹ he¹ ma¹jhawn¹ la¹,
wa¹ lä¹neh¹ hnäh¹ he¹ ma¹chehn¹
ho'haah¹ kyaah¹ he¹ jähn¹ ba¹ ja¹.
³⁴Ma¹ra¹ ju¹ds oo¹ jwééhñ¹ hnäh¹, sa¹
lla¹a¹ dsa¹ hi¹ tääh¹ na¹ta¹ko¹jiil¹ sa¹
ga¹ma¹lä¹te¹ lä¹ jé¹ he¹ ma¹jhawn¹
la¹. ³⁵Ngéé¹ ba¹ lä¹ jé¹ he¹ cha¹
gyuuh¹ hwa¹, pero juu¹ kin¹ lä¹
ma¹cha¹ ja¹ba¹.

³⁶Pero ni¹ ja¹a¹ sa¹ ñe¹hee¹ jmií¹
ja¹, hee¹ hor¹ ja¹, ni¹ ángel¹ hi¹ tääh¹
gyuuh¹ sa¹ ñe¹, ni¹ Joo¹ Dio sa¹ ñe¹.
Hñii¹ ba¹ Tää¹ kyaan¹ ñe¹. ³⁷Lä¹koo¹
ga¹la¹ jii¹ kih¹ Noé, ja¹ba¹ lä¹ja¹le¹
wa'rā¹ ga¹té¹ jee' jäh¹ Hi¹ga¹lëe¹ngoo¹
la¹. ³⁸Jéeh¹, jää¹sa¹ga¹ma¹ja¹
jma¹ma¹tääh¹ dsa¹kuh¹hih¹, ma¹
tääh¹ dsa¹jee¹ goo¹lä¹jiil¹ga¹he¹
Noé neh¹barco. ³⁹Ni¹ miih¹sa¹
ga¹lä¹liih¹ dsa¹lä¹jiil¹ ja¹jmii¹he¹
ga¹jngiih¹kih¹lä¹jéé¹. Lä¹ja¹ka¹läh¹
ni¹sa¹liih¹ga¹dsa¹wa'rā¹ga¹té¹
jee' jäh¹Hi¹ga¹lëe¹ngoo¹la¹. ⁴⁰Ma' ja¹
tääh¹ uu¹jmee¹ta¹jee'nuu¹kih¹,ja¹

he' sah', hi' hī' jaa' he' jä'. ⁴¹ Ma' ja' tāäh' uu' dsa' mē' dsē'. Jaa' he' sah', hi' hī' jaa' he' jä'. ⁴² He' ja' mi' jnōō' hnäh' mi'nēh', jēeh' sa' nēh' hnäh' hee' hor' jāh' Dsa' jōōh' kyaah' hnäh'. ⁴³ Wa' lä' ngēeh' hnäh' he' la'. Cher'mah' jaa' dsa' juu' cha'neh' ga' lä' nney' hee' hor' dsa' he' dsa' hī' cha'neh' kiyh', jmeey' bii' sa' gwiyy' mah' sa' kway' jwē' he' jä' dsa' hī' cha'neh' kiyh'. ⁴⁴ Ja' ba' lä' ja', hnōō' ma' na' lluuh' hnäh'. Jēeh', ha' ga' che' jmi' he' sa' jōōh' hnäh', jāh' Hī' ga' lēe' ngo' la'.

Dsa' hī' mi' teh', hi' dsa' hī' sa' jmeey' ta'he'

(Lc. 12:41-48)

⁴⁵ Jaa' dsa' hī' mi' teh' hī' cha' huu' dsē' llu' kih', hī' he' ba' na' hnāa' mah' hääy' hī' tāäh' cha'neh' kih' dsa' juu', kwēeh' kuh' hor' kih'. ⁴⁶ Llu' la' kih' dsa' hī' jmeey' ta'he', cher'mah' mi' teyh' lä' jē' mada' he' nuuyh' wa'ra' jah' juu'. ⁴⁷ Ma' ra' ju'dsoo' jwēehn' hnäh', ga' lä' jē' ba' he' cha' kih' dsa' juu' tooyh' gooy'. ⁴⁸ Pero jaa' hī' sa' hnōō' jmeey' ta'he', jmeey' huu' dsē': "Lä' hēe' ga' miih' dsa' jōōh' kyaan'." ⁴⁹ He' ja' lōoy' jmi' baay' dsa' kyaayh' mah' kuh' hīy' kyaah' hī' laa' lla'hīj'. ⁵⁰ Pero dsa' hnāa' dsē' he', jmi' he' sa' jōoy' hī' hor' he' sa' kye' ni' miih' huu' dsē', jāh' dsa' juu'. ⁵¹ Sa' lä' nīh' dsēy' kih' dsa' he' heeyh' wi' mah' kwēeh' hee' ko'joh' kyaah' dsa' ta'juu'. Jee' ja' ki' hooyh' mah' juu' cha' jay'.

Juu' na' hmää' lä' koo' la'
kih' gyaa' chih' mē'

25 'He' jää' Dio dsa' lä' hīh'
kih', jeeh' kwee' kih'

gyaa' chih' mē' hī' na' nää' chooh' mi'se' na' hīh' je' mah' dsa' heeyh' dsa' nūuh' hī' jee' goo'. ² Hnāa' chih' mē' he' ma' cha' huu' dsē' llu' kih', hñaa' he' sa' cha' he' ma' jmeey'. ³ Lä' jee' hī' sa' ma' jmeey' he' ga' nää'y' kyey' mi'se' kiyh', mah' sa' ga' kay' ga' miih' naa' he' koo'. ⁴ Pero lä' jee' chih' mē' hī' ma' cha' huu' dsē' llu' kih' he', ga' kay' mi'se' kiyh' ko'joh' kyaah' jee' ma' haa' naa' he' koo'. ⁵ Pero ga' lä' hēe' ga' dsa' nūuh' hī' ma' jee' goo' he'. He' ja' ga' te' gwi' kih' lä' jee' lä' jīh' ga' gwiyy'. ⁶ Ma' ga' te' koo' lla'nūu', ga' tooh' dsa' miih', ma' jayh': "Hii' dsa' nūuh' hī' jee' goo' ja'. Noo' hnäh' mah' go' mi' jeeh' hnih'." ⁷ Ga' lä' jee' chih' mē' he' ga' nooy' mah' ga' taayh' ga' mi' lluy' mi'se' kiyh'. ⁸ Lä' jee' hñaa' chih' mē' hī' sa' jmeey' he' ga' siiyh' chih' mē' hī' ma' na' lluuh' he': "Kwēeh' jnääh' miih' naa' kyah' hnäh'. Jēeh' ma' ngooy' ga' uu' mi'se' kyaah' jnääh'." ⁹ Mah' ga' jeeh' lä' jee' hī' ma' na' lluuh' he' siiyh': "Llu' go' läh' hnäh' jee' hniih' dsa', jēeh' he' kye' jnääh' sa' lee' kih' jee' lä' jee' jne'." ¹⁰ Ta'ko' jiih' ga' nää'y' ga' läy' naa' he' koo' ja', ja' dsa' nūuh' hī' jee' goo' he'. Lä' jee' chih' mē' hī' ma' na' lluuh' he' ga' taayh' kyaayh' jee' ga' la' jmi'. Ja' hniih' ga' jne' ho'haah'. ¹¹ Ko' hwēe' ja' ba' ma' ya' nää' chih' mē' hī' na' lä' naa' he', ma' jayh': "Dsa' jōōh' kyaan', Dsa' jōōh' kyaan', nä' ho'haah' kyaah' jnääh'." ¹² Mah' ga' jeeh' dsa' he' juu' kiyh', ga' siiyh': "Ma' ra' ju'dsoo' jwēehn' hnäh', sa' kyuun' hnäh'." ¹³ He' ja' mi' jnōō' hnäh' mi'nēh', jēeh' sa' nēh' hnäh' hee' jmi' ni' hee' hor' jāh' Hī' ga' lēe' ngo' la'.

Juu' na⁻hmää' lä⁻koo⁻ la⁻ kih⁻ uu⁻ dsa⁻
hi⁻ ga⁻hyoh⁻ kuu'
(Lc. 19:11-27)

¹⁴He⁻ jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻,
jeeh⁻ kwee⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jmee⁻ jaa⁻
dsa⁻, jää⁻ ja⁻ga⁻ dsooy⁻ koo⁻ jee⁻
jwi⁻ uu⁻. Ga⁻tääyh⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻
jmee⁻ ta⁻ kiyh⁻ mah⁻ ga⁻tooyh⁻ goo⁻
kuu⁻ he⁻ kyaah⁻ jmeey⁻ ta⁻. ¹⁵Jaa⁻
he⁻ ga⁻kwääyh⁻ hñä⁻ mil kuu⁻. Jee⁻
ga⁻të⁻ uu⁻ he⁻ ga⁻kwääyh⁻ koo⁻
mil ba⁻. Lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻kwääyh⁻
lä⁻koo⁻ te⁻ tääy⁻ jmeey⁻ ta⁻. Ja⁻ga⁻
na⁻ ngooy⁻ uu⁻. ¹⁶Hi⁻ ga⁻hyoh⁻ hñä⁻
mil kuu⁻ he⁻, ga⁻jmeey⁻ ta⁻ kyaah⁻
mah⁻ ga⁻liyh⁻ jyoh⁻ ga⁻ hñä⁻ mil
na⁻dsë⁻ lle⁻. ¹⁷Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻
hi⁻ ga⁻hyoh⁻ to⁻ mil kuu⁻ he⁻, mah⁻
ga⁻liyh⁻ jyoh⁻ ga⁻ to⁻ mil na⁻dsë⁻ lle⁻.
¹⁸Pero hi⁻ ga⁻hyoh⁻ koo⁻ mil kuu⁻
he⁻, ngooy⁻ na⁻jmeey⁻ too⁻ hwa⁻ mah⁻
na⁻hmää⁻ kuu⁻ kih⁻ dsa⁻juu⁻.

¹⁹Ma⁻ngëe⁻ cha⁻miih⁻ jmiif⁻, ja⁻ga⁻
jah⁻ dsa⁻juu⁻ lä⁻jëe⁻ uu⁻ dsa⁻ he⁻.
Mah⁻ ga⁻ngiiyh⁻ kwaat⁻ kih⁻ lä⁻ja⁻
lä⁻ja⁻. ²⁰To⁻né⁻ ga⁻lloo⁻ hi⁻ ga⁻hyoh⁻
hñä⁻ mil kuu⁻, na⁻kooy⁻ jyoh⁻ ga⁻
hñä⁻ mil na⁻dsë⁻ lle⁻. Mah⁻ ga⁻jäyh⁻
siiyh⁻: "Dsa⁻jøgh⁻ kyaan⁻, ga⁻kwääh⁻
jnä⁻ hñä⁻ mil kuu⁻. Hee⁻ la⁻kiin⁻
jyoh⁻ ga⁻ hñä⁻ mil he⁻ ga⁻lihn⁻
na⁻dsë⁻ lle⁻ kuu⁻ ja⁻". ²¹Mah⁻ ga⁻jäh⁻
dsa⁻juu⁻ siiyh⁻: "Lluu⁻ ba⁻ hne⁻
moz⁻ kyaan⁻ hi⁻ mi⁻teh⁻ kyaah⁻ jnä⁻.
Kih⁻ he⁻ ma⁻lä⁻teh⁻ kyaah⁻ ko⁻hi⁻pih⁻
he⁻ ga⁻hñä⁻, he⁻ ja⁻kwäähn⁻ hne⁻
cha⁻gämiih⁻. Ná⁻ kyaah⁻ jnä⁻ mah⁻
wa⁻ dsa⁻toohn⁻ jee⁻ chaa⁻ jne⁻ llu⁻."
²²Ga⁻lloo⁻ ka⁻läh⁻ hi⁻ ga⁻hyoh⁻
to⁻ mil kuu⁻. Ga⁻jäyh⁻: "Dsa⁻jøgh⁻
kyaan⁻, to⁻ mil kuu⁻ ga⁻kwääh⁻ jnä⁻.

Hee⁻ la⁻ kiin⁻ jyoh⁻ ga⁻ to⁻ mil he⁻
ga⁻lihn⁻ na⁻dsë⁻ lle⁻ kuu⁻ ja⁻". ²³Mah⁻
ga⁻jäh⁻ dsa⁻juu⁻ siiyh⁻: "Lluu⁻
ba⁻ hne⁻ moz⁻ kyaan⁻ hi⁻ mi⁻teh⁻
kyaaah⁻ jnä⁻. Kih⁻ he⁻ ma⁻lä⁻teh⁻
kyaaah⁻ ko⁻hi⁻pih⁻ he⁻ ga⁻hñä⁻,
he⁻ ja⁻ kwäähn⁻ hne⁻ cha⁻gämiih⁻.
Ná⁻ kyaah⁻ jnä⁻ mah⁻ dsa⁻toohn⁻ jee⁻
chaa⁻ jne⁻ llu⁻!"

²⁴Jee⁻ ga⁻dsaa⁻, ja⁻ hi⁻ ga⁻hyoh⁻
koo⁻ mil kuu⁻. Mah⁻ ga⁻jäyh⁻:
"Dsa⁻jøgh⁻ kyaan⁻, kyuuun⁻ hne⁻ he⁻
hääh⁻. Chooh⁻ ta⁻ jee⁻ sa⁻ ma⁻jñeeh⁻,
juuuh⁻ mi⁻ju⁻ jee⁻ sa⁻ na⁻jnää⁻ kyah⁻.

²⁵Kih⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻lä⁻ gohn⁻ mah⁻
ga⁻hmän⁻ kuu⁻ kyah⁻ neh⁻ hwa⁻.
Jee⁻ la⁻ kiin⁻ he⁻ la⁻ kyah⁻". ²⁶Mah⁻
ga⁻jäh⁻ dsa⁻juu⁻: "He⁻ ba⁻ che⁻ hlëeh⁻
hne⁻ moz⁻ jwi⁻. Néh⁻ ba⁻ hne⁻ kwee⁻
he⁻ choohn⁻ jee⁻ sa⁻ ma⁻jngëeen⁻
mah⁻ juuhn⁻ mi⁻ju⁻ jee⁻ sa⁻ na⁻jnää⁻
kin⁻. ²⁷Kih⁻ he⁻ ja⁻, ma⁻ää⁻ jmiif⁻ ma⁻
mi⁻hääh⁻ dsa⁻ kuu⁻ kin⁻, mah⁻ ma⁻la⁻
ma⁻jahn⁻, ma⁻ngëeh⁻ kin⁻ na⁻tee⁻
kyaaah⁻ sa⁻joo⁻. ²⁸Jñuuuh⁻ hnääh⁻ kuu⁻
na⁻ mah⁻ kwääh⁻ hi⁻ cha⁻ kih⁻ gya⁻
mil. ²⁹Jëeh⁻, hi⁻ cha⁻ kih⁻, hyoh⁻ ga⁻
mah⁻ lä⁻cha⁻ kiyh⁻ cha⁻gämiih⁻. Hi⁻
cha⁻ miih⁻ kih⁻, dsa⁻jñuh⁻ go⁻te⁻ he⁻
cha⁻ kiyh⁻. ³⁰Moz⁻ jwi⁻ na⁻, jwää⁻
ta⁻ ka⁻hne⁻ jee⁻ na⁻hoo⁻. Jee⁻ ja⁻
ki⁻hooyh⁻ mah⁻ juuuy⁻ cha⁻jay⁻".

Lä⁻la⁻ le⁻ kih⁻ dsa⁻ wa⁻ra⁻
ga⁻të⁻ jee⁻ lla⁻ Dio ta⁻

³¹Wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ jäyh⁻
Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻, jee⁻ba⁻je⁻to⁻jlëe⁻
ñih⁻ jäyh⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ ángele
kyaaay⁻, ja⁻ga⁻gyay⁻ laay⁻ jøøh⁻
jmeey⁻ hih⁻. ³²Cha⁻nén⁻ ja⁻kuh⁻
lä⁻jëe⁻ née⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁻ la⁻
mah⁻ lläa⁻ jnih⁻ ma⁻ kih⁻ kih⁻. Jmeen⁻
kiyh⁻ lä⁻koo⁻ jmeey⁻ dsa⁻ hi⁻ hää⁻

jah' wa'ra' ga'jmeey' ma' kih'kih' borrego kyaah' chivo.³³ Llaan' borrego jwoo' ra'lluu' kin' mah' chivo llaan' jwoo' ra'kéh'.

³⁴Mah' jwah' jnä', hi' laa' Dsa'ta' jøøh', jwiin' hi' tääh' jwoo' ra'lluu' kin'. "Ya'nää' hnäh' hi' ma'na'jää' kyaan' Tää' kyaan'. Kyah' ba' hnäh' jee' jmee' Dio hih' la' he' ma'na'lлу' kyah' hnäh' lä' ma' huu' jmi' gyuu'.³⁵ Jëeh', lä' ma' kyohn' ga'kwéeh' ba' jnä' he' ga'kuhn'. Lä' ma' lä'kii' dsen', ga'kwéeh' ba' jnä' jmi' he' ga'huhn'. Lä' ma' ngén' cha'jwé' juuh' ga'teeh' ba' jnä' cha'neh' kyah' hnäh'.³⁶ Ma' sa' cha' he' ma' këhn', ga'kwéeh' ba' jnä' hmiih' he' ga'këhn'. Lä' ma' kyaan' dsaahn' na'nääh' hnäh' kin'. Lä' koo' ma' hään' neh'ñe', na'jëeh' hnäh' jnä'."

³⁷Ma' ja' jäh' lä'jëe' hi' lluu' he' siiyh' jnä': "Dsa'jøøh' kyaan', ëlih' ba' ga'jëe' jnääh' hne' ngéh' kyaah' mah' ga'kwa' jnääh' he' ga'kuh'? ëlih' ba' ga'jëe' jnääh' ngéh' na'kii' hoh' mah' ga'kwa' jnääh' jmi' he' ga'hih'?³⁸ ëlih' ba' ga'jëe' jnääh' ngéh' cha'jwé' juuh' mah' ga'tee' jnääh' hne'? ëlih' ba' ga'jëe' jnääh' sa'cha' hmiih' ma' kyeh' mah' ga'kwéeh' jnääh' hne' hmiih' he' ga'kyeh'?

³⁹ëlih' ba' ga'jëe' jnääh' dsaah' hne'? ëlih' ba' ga'jëe' jnääh' hne' hääh' neh'ñe' mah' na'jëe' jnääh' hne'? ", jäh' siiyh' jnä'.

⁴⁰Ja' ga' na' jwah' jnä', hi' laa' Dsa'ta' jøøh', jwi' jnih': "Ma'ra' ju'dsoo' jwéehn' hnäh' , he' ga'jmeeh' hnäh' kih' øohn' hi' tää' nee' tääh' la', he' ga'jmeeh' hnäh' kin' ba' ja'."

⁴¹Lä' chah' ja' jwiin' hi' tääh' jwoo' ra'kéh' he': "Jñuuuh' hnäh' kin'

hi' kyaah' dso'jwi', ta' cha'je' ba' kyah' hnäh' jee' sa' uu' jih'koh', jee' ma'na'jää' kih' hi'sa'llu' kyaah' ángele kyaay'.⁴²Jëeh' lä' ma' kyohn' sa' ga'kwéeh' jnä' he' ma' kuhn'. Lä' ma' lä'kii' dsen', sa' ga'kwéeh' jnä' jmi' ma' huhn'.⁴³Lä' ma' ngén' cha'jwé' juuh', sa' ga'teeh' jnä' cha'neh' kyah' hnäh'. Ma' sa' ga'lä'cha' he' ma' këhn', sa' cha' hmiih' ga'kwéeh' jnä'. Lä' ma' kyaan' dsaahn' hi' ma' hään' neh'ñe', hnäh' sa' na'jëeh' jnä'."

⁴⁴Ma' ja' ngii' dsa' he' juu' kin', jäh': "Dsa'jøøh' kyaan', ëlih' ba' ga'jëe' jnääh' ngéh' kyaah', ngéh' na'kii' hoh', sa' cha' hmiih' ma' këh', ma' na'hëeh' cha'jwé' juuh', ma' dsaah' o ma' hääh' neh'ñe' mah' sa' ga'jmee' jnääh' be' kyah'?"

⁴⁵Ja' ga' na' jwah' jnä', hi' laa' Dsa'ta' jøøh', jwi' jnih': "Ma'ra' ju'dsoo' jwéehn' hnäh' , he' sa' ga'jmääh' hnäh' he' hi' tää' nee' tääh' la', jnä' ba' he' sa' ga'jmääh' hnäh' he'.⁴⁶Lä' jëe' hi' hlëeh' he' dsa'nääy' jee' sa' llaa' jëe'y' wii'. Mah' lä' jëe' hi' lluu' he' dsa'nääy' jee' mo' so' juuy'."

Ma' hnooh' dsa' ha' lä' jee' ma' saayh' Jesús

(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

26 Ma'la' ba' ma'kwa' Jesús lä'jëe' juu' ja', ga'jäh' siiyh' jnääh' discípulo kyaay':

²—Ma'neh' ba' hnäh' , na' jee' to' jmi' ma'la' jmi' he'kuh' dsa' borrego mäh'. Jee' ja' ngëe' dsa' Hi'ga'lëe'ngo' la' mah' tääy' dsoh' hma'cru'.

³Ma'ja' ga'kuh' jmi' dsa' kaqah' kyaah' lä'jëe' ta'jwoh' kyaag' ley

kyahá' lǟ' jéé̄' dsā' gyuūh' né̄' ta' kih'
 Caifá, jmī' dsā' hī' kyē' né̄'. ⁴Mah'
 gā' taayh' juu' kweē', hā' lǟ' jee'
 saayh' Jesús kyaahá' juu' ta' juu' mah'
 jngéeyh'.

⁵—Sā' le' kaāh' jnih' jee' jmī' lā',
 mah' sā' chi' jwaā' dsā' jee' jwiī' lā'
 —gā' jayh'.

Jaā' dsā' më̄' gā' huu' jmī' mī' jwiī'
 lle' Jesús

(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶Ma' gya' Jesús kā' lǟ' jee' jwiī'
 Betania cha'neh' kih' Simón hī'
 mā' dsaah' dsoo' hmih' hoō'. ⁷Jee'
 jā' gayay' kuh' hiyh', mā' gā' lloo'
 jaā' dsā' më̄' hī' mā' kyē' koō' së̄'
 alabastro hē' haa' jmī' mī' jwiī' hē'
 kyeē' hmooh'. Mah' gā' huuy' lle'
 Jesús. ⁸Ma' gā' jéé̄' jnääh' lǟ' koō'
 gā' jmeē' dsā' më̄' hē', gā' lǟ' llē'
 jnääh', mah' gā' jäh' jnääh':
 —¿Hē' la' mā' heē' dsā' më̄' nā' jmī'
 mī' jwiī' kih'? ⁹Llu' wa'rā' jäh' kih'
 gā' hniiy' gō' tē' bā' mah' kuu' jā'
 mā' kwéeyh' hī' täǟ' néē'.

¹⁰Pero gā' lǟ' kyuūh' Jesús
 huū' dsé̄' kyaahá' jnääh', hē' jā'
 gā' siiyh' jnääh':

—¿Hē' la' jmeeh' hnäh' jwiī' kih'
 dsā' më̄' lā'? Llu' bā' hē' mā' jmeey'
 lǟ' lā' kin'. ¹¹Jéeh', lǟ' mā' täh' nā'
 bā' hī' täǟ' néē' kyaahá' hnäh'. Pero
 jnä', mō' sō' gyan' kī' wéē' jee' kyah'
 hnäh'. ¹²Kyaahá' hē' mā' huuy' jnä'
 jmī' mī' jwiī', hē' mā' mī' lluuy'
 jnä' jäǟ' bā' lā', jā' gā' haal' dsā'
 jnä'. ¹³Mā' rā' juds oo' jwéehn'
 hnäh', lǟ' kaāh' jmī' gyuū' jee' kwa'
 dsā' ju' hmëē' kin', lǟ' chā' juu' hā'
 lǟ' koō' mā' jmeē' dsā' më̄' lā', mah'
 lǟ' jā' lǟ' dsooh' dsé̄' dsā' kiyh'.

Juda gā' ngéeyh' Jesús

(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴Mā' ngéeyh' hē' jā', jaā' dsā' kyaahá'
 jnääh' hī' cheē' Juda Iscariote
 ngooy' kih' dsā' kaāh' kyaahá' jmī' dsā'.
¹⁵Mah' gā' jayh':

—¿Joh' kwéeh' jnä' mah' ngéeyh'
 jnih' jā' gooh' hnäh'? —siiyh'.

Hē' jā' gā' jiilh' dsā' hē' kiyh'
 gyiī'gya' kuu' tøø'. ¹⁶Hē' jā' gā' løø'
 Juda hnooh' hā' lǟ' jmeey' mah'
 ngéeyh' Jesús jā' goo' dsā' hē'.

Gā' jmeē' Dsā' jøøh' jnän' mā' nuū'
 kyaahá' gā' hiyh' juu'

(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn.
 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹⁷Tō' né̄' jmī' hē' gā' løø' dsā' taāh'
 dsā' jmeey' jmī' kuyh' hē' ñiih'
 hē' sā' kyaahá' levadura, gā' yā' jäh'
 jnääh' koo' kih' Jesús mah' gā' ngiī'
 jnääh' juu' kiyh':

—¿Hā' jwah' mī' llu' jnääh' jee'
 kih' mā' nuū'?

¹⁸Hē' jā' gā' jayh' siiyh' jnääh':

—Gō' nää' hnäh' tā' jee' jwiī'
 juūh'. Chā' jwé' jā', jeeh' hnäh' jaā'
 dsā'. Jā' jwiī' dsā' hē': “Lǟ' lā'
 jäh' tā' jwoh' kyaahá' jnääh': Mā' ngoo'
 gā' dsé̄' jmī' kin'. Cha'neh' kyah'
 kyeh' jnääh' borrego mäh' kyaah'
 discípulo kyaan'.”

¹⁹Hē' jā' gā' nøø' jnääh' lǟ' koō'
 mada' hē' gā' jmeē' Jesús kyaahá'
 jnääh' hī' gā' mī' llu' jnääh' jee'
 gā' kuyh' mā' nuū'.

²⁰Ma' gā' nuū' jmī' jā', gā' gya'
 Jesús né̄' na'mes' kyaahá' lǟ' jéé̄'
 gyā' tuu' jnääh'. ²¹Ta'kō' jiilh' mā'
 tøø' jnääh' kih' hih' jnääh', gā' jäh'
 Jesús:

—Ma⁺ra⁻ ju¹dsoo² jwë³hn[~] hnäh⁴,
ja⁻jee⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻kuh⁻ kya⁵ah⁻ jnä⁻,
ngëe⁻ jnä⁻.

²²Peer⁻ ja⁻ meeh⁻ dsé⁻ jnääh⁻ ma⁻
ga⁻nue⁻ jnääh⁻ juu⁻ ja⁻, mah⁻ lä⁻ja⁻
lä⁻ja⁻ jnääh⁻ ga⁻ngii⁻ jnääh⁻ juu⁻
kiyh⁻:

—¿Che⁻ ja⁻ he⁻ jnä⁻ na⁻ hlë⁻eh⁻? —
ga⁻jäh⁻ jnääh⁻.

²³He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻ kya⁻
jnääh⁻:

—Hi⁻tä⁻ goo⁻ kya⁻ah⁻ jnä⁻ neh⁻
wii⁻la⁻, hi⁻he⁻ ba⁻na⁻ hi⁻ngëe⁻ jnä⁻.
²⁴Ma⁺ra⁻ ju¹dsoo², Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻
le⁻kiyh⁻ lä⁻koh⁻ ma⁻na⁻sii⁻. Pero
jwi⁻ds⁻sa⁻hi⁻ngëe⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻
la⁻. Llu⁻ga⁻la⁻kih⁻ds⁻na⁻huuh⁻he⁻
wa⁻ra⁻jäh⁻kih⁻sa⁻ga⁻lä⁻chaay⁻
go⁻te⁻ba⁻.

²⁵Ja⁻ga⁻, ga⁻jeeh⁻ Juda hi⁻ga⁻ngëe⁻
Jesús, ga⁻jäh⁻:

—O che⁻ jnä⁻ba⁻ta⁻jwoh⁻.

—Hñaah⁻ba⁻hne⁻ma⁻jäh⁻—
ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

²⁶Ko⁻jiih⁻ tääyh⁻ kuyh⁻, ga⁻ka⁻
Jesús he⁻ñiih⁻ mah⁻ga⁻kway⁻
ti⁻hmaah⁻kih⁻Dio. Ma⁻ngëe⁻
ma⁻kway⁻ti⁻hmaah⁻kih⁻Dio,
ga⁻llaay⁻he⁻ñiih⁻ja⁻, mah⁻
ga⁻kwëeyh⁻ jnääh⁻, ga⁻jäh⁻:
—Kye⁻hnäh⁻ mah⁻kuh⁻hnäh⁻, he⁻
la⁻na⁻jmi⁻ngo⁻kin⁻.

²⁷Lä⁻ja⁻ka⁻läh⁻ga⁻kay⁻
wa⁻kyaa⁻, ga⁻kway⁻ti⁻hmaah⁻
kih⁻Dio, ja⁻ga⁻ga⁻kwëeyh⁻ jnääh⁻,
ga⁻jäh⁻:

—Hih⁻hnäh⁻lä⁻jëe⁻hnäh⁻.

²⁸Jëeh⁻, he⁻la⁻na⁻jma⁻kin⁻he⁻
kyaa⁻jmee⁻Dio koo⁻hmooh⁻
hmëe⁻. He⁻ja⁻tu⁻u⁻jma⁻kin⁻kih⁻
jwëe⁻ds⁻sa⁻mah⁻ds⁻che⁻dso⁻kye⁻
kiyh⁻. ²⁹Lä⁻la⁻jwë⁻hn⁻hnäh⁻,
mo⁻so⁻huh⁻ga⁻jnä⁻jmih⁻mi⁻jëh⁻

ma⁻ää⁻, lä⁻jiih⁻lloo⁻jmii⁻huhn⁻
ka⁻läh⁻lä⁻hmëe⁻kyaa⁻hnäh⁻jee⁻
jmee⁻Tää⁻kyaa⁻hih⁻—ga⁻jäh⁻
Jesús siiyh⁻.

Ga⁻hmä⁻Pee⁻juu⁻he⁻sa⁻kyuuy⁻
Jesús

(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

³⁰Ma⁻ngëe⁻ma⁻hä⁻ jnääh⁻kih⁻
Dio, ga⁻nöö⁻ jnääh⁻ta⁻moh⁻Olivo.

³¹Ja⁻ga⁻ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻ jnääh⁻:

—Lä⁻jëe⁻ba⁻hnäh⁻beeh⁻jnä⁻na⁻
hwé⁻. Lä⁻ja⁻na⁻sii⁻juu⁻kih⁻Dio:
“Jmeen⁻ds⁻oo⁻kih⁻hi⁻hää⁻lä⁻jëe⁻
borrego, hi⁻lä⁻jëe⁻borrego kyaay⁻
sa⁻jnee⁻.” ³²Pero ga⁻ma⁻lä⁻jiih⁻
ka⁻läh⁻, hii⁻jnä⁻niin⁻na⁻jää⁻hnäh⁻
ta⁻Galilea.

³³He⁻ja⁻ga⁻jäh⁻Pee⁻:

—Ma⁻ke⁻lä⁻jëe⁻ga⁻bee⁻hne⁻,
pero jnä⁻jih⁻koh⁻sa⁻been⁻hne⁻.

³⁴He⁻ja⁻ga⁻jäh⁻Jesús siiyh⁻Pee⁻:

—Ma⁺ra⁻ju¹dsoo²jwë⁻hn⁻hne⁻,na⁻
hwé⁻, jää⁻ja⁻ga⁻hooh⁻chaah⁻ds⁻oo⁻,
hne⁻ma⁻të⁻hnë⁻jiih⁻ma⁻hmäh⁻
juu⁻he⁻sa⁻kyuuh⁻ jnä⁻.

³⁵—Ma⁻ke⁻ga⁻juun⁻ko⁻jøh⁻
kyaa⁻hne⁻, sa⁻jwahn⁻lä⁻na⁻
ga⁻jäh⁻Pee⁻.

Lä⁻ja⁻kwee⁻ba⁻ga⁻jäh⁻ jnääh⁻
lä⁻jëe⁻ jnääh⁻.

Ñee⁻Jesús Getsemanína⁻chuuy⁻
kyaa⁻Dio

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶Ma⁻ngëe⁻he⁻ja⁻, ga⁻nöö⁻
jnääh⁻kyaa⁻Jesús koo⁻jee⁻chee⁻
Getsemaní. Ma⁻ga⁻lla⁻nöö⁻ jnääh⁻
jee⁻ja⁻, ga⁻siiyh⁻lä⁻jëe⁻ jnääh⁻:

—Jee⁻la⁻ba⁻go⁻ta⁻hnu⁻hnäh⁻
ta⁻ko⁻jiih⁻na⁻chuun⁻kyaa⁻Dio.

³⁷Ga⁻jääy⁻ma⁻la⁻Pee⁻, kyaah⁻
lä⁻uu⁻joo⁻Zebedeo ba⁻. Chäh⁻ba⁻

ja' meeh' dsëy' hi' chaay' cha'miih'-
hüü'dsëe'. ³⁸He ja' ga' jäh' Jesús
siiyh':

—Peer' meeh' dsën', lä' jiih' juun'
go'te' la' kin'. Jee' na' ba' jää' jnä'.
Kwëeh' hoh' hnäh', ta' gwii' hnäh'.

³⁹Ja' ga' ngoo' Jesús miih' ga'
ta' chañé'. Jee' ja' ga' juuyh' jnëy'
mah' ga' jluyh' lley' lä' ga'te' hwa',
ga'chuuy' kyaah' Dio:

—Tää' kyaan', cher'mah' le', lää'
jnä' kih' he' wiñ' he' jëen' na'. Pero
sa' wa' le' lä' hnoon' hñiin', wa' le'
lä' hnooh' hñaah' ba'.

⁴⁰Ma' jah' Jesús ka'läh' jee' ma'
tääh' discípulo kyaay', ga'jëey'
ma'na'gwiiy'. He ja' ga'siiyh' Pee':

—¿Che' ni' koo' hor' sa' ma'lä'be'
hoh' he' ma'nah' na'nëh' kyaah' jnä'?

⁴¹Wa' na'nëh' hnäh', ngi' hnäh' kyah'
kih' Dio mah' sa' leh' he' hlüh' hnäh'.
Hnøø' ba' jmi'lle' jnän' kwa' be'. Pero
jmi'ngó' jnän' sa' bœ' —ga' jäh'.

⁴²Ngooy' ka'läh' na'chuuy' kyaah'
Dio jee' ga'te' tq' jiih':

—Tää' kyaan', cher'mah' sa' le'
lääh' jnä' kih' he' wiñ' la', cher'mah'
ma'ra' he' huhn' ba' jnä', wa' le' lä'
hnooh' hñaah' ba' —ga' jäh'.

⁴³Ma' jayh' ka'läh', ga'jëey' lä'jëe'
ba' ma'na'gwii'. Jëeh', lä'gwiiy'
jwérte. ⁴⁴Ngoo' Jesús ka'läh'
lä'hmëe' jee' ga'te' hnë' jiih'
na'chuuy' kyaah' Dio, ja'ba' kyaah'
juu' he' ma'hlëeyh' jää' ja'. ⁴⁵Ma'
jayh' ka'läh' jee' ma' tøøh' jnääh'
lä'jëe' jnääh', ga'siiyh' jnääh':

—Gwii' ba' hnäh' kyah', teeh'
hnäh' hoh'. Ma'lloo' hor' jaa'
Hi'ga'lëe'ngó'la', ngëe' dsih' goo'
dsa' hnaa' dsë'. ⁴⁶Noo' hnäh', mah'
ma'nøøn'. Ma'ngoo' ya'jäh' hi'ngëe'
jnä' —ga' jäh'.

Ga'saayh' Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷Lla' gyih' juu' ja' ma' ja' Juda,
ja'a' jee' lä'jëe' gya'ttu' dsa'kyaa'h'
jnääh'. Jay' kyaah' koo' nää' dsa',
hi' ma' kye' ñe', hi' ma' kye' hma',
lä'hih' kih' ta'jwoh' kyaah' ley kyaah'
dsa'kaah' kyaah' jmi'dsa', kyaah'
dsa'gyuh'. ⁴⁸Juda hi' ga'ngëe'
Jesús, jää' ga'taayh' dsa' he' juu':

—Hi' chuhñ' kih', hi' he' he'. Ja'
saah' hnäh' —ga' jäh'.

⁴⁹He ja' jay' chuh' kih' Jesús.

—Ha' ma'ñeh' ta'jwoh' —ga' jäh'.

Na' ma'hii' ga'chuyh' kih' Jesús.

⁵⁰Ja'ga' ga'jäh' Jesús siiyh':

—Ome', ¿hee' kih' ma'ñeh' hne'?

Lä'chah' ja' ga'ya'jäh' dsa' he'
mah' ga'soo'h' kih' Jesús.

⁵¹Pero jaa' dsa'kyaa'h' jnääh',
ga'ssëeyh' ñe' ga'jmeey' dsöö' kih'
jaa' hi' ma' jmee' ta'he' kih' jmi'dsa'
jøøh'. Ga'kuy' lo'gwa'. ⁵²He ja'
ga'jäh' Jesús siiyh':

—Tøøh' ñe' kyah' neh' loo' kih'
ka'läh'. Jëeh', lä'jëe' hi'kooh' ñe',
kyaa'h' ñe' juuy'. ⁵³¿Che' sa'ñeh',
le' ba'ngiin' kih' Tää' kyaan', mah'
lä'chah' la'cheey' kin' gya'to' nää'
ángelo? ⁵⁴Pero cher'mah' lä'ja'
ga'la', ¿ha'ba'la'lä'te'lä'koo'
na'sii'juu'kih'Dio, jee' lle'lä'jëe'
he'ää'jmi'ñle'?

⁵⁵Ja'ba'hor' ja', ga'jäh' Jesús
siiyh' dsa'hi'ga'soo'h'kiyh':

—¿Che' dsa'hi'ñjä', he'
ma'ya'ñääh'hnäh'kyaa'h'ñe'
kyaa'h'hma', mah'saah'jnä'?
Lä'jëe'jmi'ñma'hään'jee'kyah'
hnäh', ma'kwan'juu'koo'gwah'
mah'sa'ga'chaah'jnä'. ⁵⁶Pero lä'jëe'
he'la'lle'kih'le'mah'lä'te'juu'he'

ga⁺sii⁺ lä⁺jëe⁺ hi⁻ ga⁺ngëe⁺ juu¹ kih¹
Dio —ga⁺jäh¹ Jesúss siiyh¹.

Hi¹ lä⁺jëe⁺ jnääh¹ ga⁺bee⁺ jnääh¹
Jesúss jee¹ ja⁻, mah¹ ga⁺kyuu¹ jnääh¹.

Na'jääy¹ Jesúss cha'né¹ dsa⁻ta⁻ kaah¹
kyaa¹ dsa⁻judiu

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-
71; Jn. 18:12-14, 19-24)

57 Lä⁺jëe⁺ dsa⁻he⁻, lä⁺ma⁻
ga⁺saayh¹ Jesúss, na'jääy¹ cha'né¹
Caifá hi⁻ ma⁻ kye⁻ në¹ kih¹ lä⁺jëe⁺
jmi⁻dsa⁻ kaah¹. Jee¹ ja⁻ ma⁻ tääh¹
jøø¹ ko⁻jøh¹ lä⁺jëe⁺ ta⁻jwoh¹ kyaa¹
ley kyaa¹ lä⁺jëe⁺ dsa⁻gyuu¹.
58 Pero Pee¹ uu¹ ba⁻ ngooy¹ lleey¹
kaah¹ kih¹ Jesúss, lä⁺ga⁺të¹ ho⁻hne⁻
në¹ta⁻ kih¹ jmi⁻dsa⁻ jøøh¹ he⁻. Jee¹ ja⁻
ga⁺he⁻ Pee¹ ga⁺jmeey¹ ko⁻jøh¹ kyaa¹
poo⁻hi⁻ ma⁻ tääh¹ jee¹ ja⁻, ma⁻ jëey¹
ha⁻lä⁺hi⁻juu¹ ja⁻.

59 Lä⁺jëe⁺ jmi⁻dsa⁻ kaah¹ kyaa¹
dsa⁻gyuu¹, kyaa¹ lä⁺jëe⁺ hi⁻ laa⁻
ta⁻, ma⁻ hnaayh¹ dsa⁻hi⁻ ma⁻bääh¹
Jesúss kyaa¹ juu¹ ta⁻juu¹, lä⁺jwë¹
jee¹ ma⁻jngiyyh¹ kih¹. 60 Pero sa⁻
ga⁺jmää¹ juu¹ kiyh¹, ma⁻ke⁻ jwëe¹
dsa⁻ma⁻bääh¹ dsih¹ kyaa¹ juu¹
ta⁻juu¹. Kyaa¹ jee¹ ga⁺dssa¹ ga¹,
ga⁺lla⁻nää¹ ga⁺uu¹ hi⁻ kye⁻ juu¹
ta⁻juu¹, 61 ga⁺jäyh¹:

—Ga⁺nuu¹ jnääh¹ ga⁺jäh¹ dsa⁻ñuu¹
na⁻: "Le⁻ hlan¹ gwah¹ juuh¹ kih¹ Dio
mah¹ kyaa¹ hnë¹ jmi⁻ba⁻ choohn¹."

62 He¹ ja⁻ ga⁺noo¹ jmi⁻dsa⁻hi⁻
ma⁻kye⁻ në¹ he⁻, ga⁺ngiyy¹ juu¹ kih¹
Jesúss:

—¿Hee¹ jwah¹ hne⁻, heh¹ lä⁺koh¹
hnii¹ dsa⁻la⁻kyah¹? ¿He¹la¹ sa⁻
hlëeh¹ ni¹ miih¹?

63 Pero sa⁺ ga⁺ngii¹ go⁻te⁻ Jesúss.
Koo⁻ka⁻läh¹ ga⁺jäh¹ jmi⁻dsa⁻ jøøh¹
he⁻ siiyh¹:

—Ma⁺ra⁺ ju'dsoo¹ kih¹ Dio jiih¹, jäh¹
¿che¹ hne⁻ he⁻ Cristo, Joo¹ Dio?

64 Hne⁻ ba⁻ ma⁻jäh¹. Hi¹ cha⁻
ga⁻ko⁻ he⁻ jwëehn¹ hnääh¹. Na⁻ta⁻
cha'né¹ jëeh¹ hnääh¹ Hi⁻ga⁺lëe¹ngo¹ la⁻
gya¹ jwoo¹ ra⁻lluy¹ kih¹ Dio Jøøh¹, hi⁻
jëeh¹ hnääh¹ jäyh¹ ka⁻läh¹ jee¹ jnii¹
hii¹ gyuu¹ —ga⁺jäh¹ Jesúss.

65 He¹ ja⁻ lä⁺ma⁻kyeh¹ ja⁻ jmi⁻dsa⁻
jøøh¹ he⁻ hmiih¹ kih¹ ga⁺giiy¹,
ga⁺jäyh¹:

—iMa⁻mi⁻kwayh¹ Dio jëe¹! ¿Hii¹ ga⁻
jwaa¹ jne⁻ jnäh¹ hi⁻ jmee¹ ju'dsoo¹?
Jee¹ na⁻ ma⁻nauuh¹ hnääh¹ he⁻
ma⁻mi⁻kwayh¹ Dio. 66 ¿Hee¹ jwah¹
hnääh¹? —ga⁺jäh¹ dsa⁻jøøh¹ kyaa¹
jmi⁻dsa⁻he⁻.

He¹ ja⁻ ga⁺lä⁺jëe⁺ ba⁻ ga⁺jäh¹:

—Ää¹ jmi⁻juuy¹.

67 Lä⁺chah¹ ja⁻ ga⁺ti¹ ga⁺hñey¹
mo⁻në¹ Jesúss. Ga⁺kii¹ ga⁺jnooy¹
kiyh¹. 68 Mah¹ ma⁻ jäyh¹:

—Hne⁻ Cristo, jäh¹ da⁻, ¿hii¹ na⁻
ma⁻kwa⁻ kyah¹?

Ga⁺hmä¹ Pee¹ juu¹ he⁻ sa⁺ kyuu¹
Jesúss

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-
62; Jn. 18:15-18, 25-27)

69 Ho⁻hne⁻ ja⁻ ma⁻gya¹ Pee¹, ma⁻
ja⁻ ja⁻ dsa⁻më¹ hi⁻ ma⁻jmee⁻ ta⁻
kih¹ jmi⁻dsa⁻ jøøh¹ he⁻, mah¹ ga⁺jäyh¹
siiyh¹:

—Hne⁻ ka⁻läh¹ ma⁻ngëh¹ kyaa¹
Jesúss hi⁻ chaa⁻ Galilea.

70 To⁻lo⁻ në¹ jee¹ lä⁺jëe⁺ dsa⁻he⁻
ga⁺hmä¹ Pee¹ juu¹, ga⁺jäyh¹:

—Sa⁺ man⁺ hii¹ kih¹ na⁻hlëeh¹.

71 Lä⁺chah¹ ja⁻ ya⁻hëe¹ Pee¹
na⁻nooy¹ lä⁺ga⁺të¹ ho⁻haah¹ jee¹
dsa⁻taah¹ dsa⁻. Jñah¹ dsa⁻më¹
ga⁺jëey¹, mah¹ ga⁺siiyh¹ lä⁺jëe⁺ hi⁻
ma⁻tääh¹ jee¹ ja⁻:

—He' ba' dsa' kyaah' Jesús hi⁻
chaa⁻ Nazaret na⁻.

7²Koo⁻ ka⁻läh' ga⁻juu¹ Pee',
ga⁻tääy⁻ Dio:

—Ni⁻ ko⁻hi⁻pih' sa⁻ kyuuun⁻ dsa⁻ oo⁻

—ga⁻jäyh⁻.

7³Ko⁻hwëe⁻ ga⁻ja⁻, ga⁻jäh⁻ dsa⁻
hi⁻ ma⁻tääh' jee⁻ ja⁻, ga⁻siiyh⁻ Pee'
ka⁻läh⁻:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo¹, hne⁻ he⁻ laa⁻
jaa⁻ dsa⁻kyaa⁻ hi⁻ oo⁻. He⁻ja⁻ sa⁻
na⁻hee⁻ juu⁻ lä⁻ hlëeh⁻.

7⁴He⁻ja⁻ ga⁻løø¹ Pee' hlëeh⁻ kyaah'
dso⁻jwii⁻ hi⁻ ga⁻tääy⁻ Dio:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo¹, sa⁻ kyuuun⁻
dsa⁻ñuuuh⁻ na⁻ —ga⁻jäyh⁻.

Na⁻ ma⁻hii⁻ ga⁻hoo⁻ chaah⁻ dsoo¹.

7⁵Ja⁻ga⁻ ga⁻lä⁻dsooh⁻ dsë⁻ Pee' juu⁻
he⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús ga⁻siiyh⁻ jää⁻:
“Jää⁻, ja⁻ga⁻ hoo⁻ chaah⁻ dsoo¹, hnë⁻
jiih⁻ ma⁻hmäh⁻ juu⁻ he⁻ sa⁻ kyuuuh⁻
jnä⁻.”

He⁻ja⁻ ya⁻hëey⁻ ta⁻ ka⁻hne⁻,
ga⁻hooyh⁻ lä⁻jiih⁻ lla⁻ dsëy⁻.

Ga⁻jää⁻ dsa⁻ Jesús cha'né⁻ Pilato

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

27 Ma⁻ga⁻jnä⁻, ga⁻kuh⁻ lä⁻jëe⁻
dsa⁻kaah⁻ kyaa⁻ jmi⁻dsä⁻,
kyaa⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻gyuuuh⁻. Ga⁻taayh⁻
juu⁻ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey⁻ mah⁻ jngiih⁻
dsa⁻kih⁻ Jesús. 2^{He} ja⁻na⁻jää⁻dsih⁻
na⁻hñuuuy⁻, ga⁻ngëey⁻ goo⁻ Poncio
Pilato hi⁻ ma⁻laa⁻ lle'moh⁻.

Ga⁻juu¹ Juda

3^{Juda} he⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ Jesús,
ga⁻kay⁻ cha⁻miih⁻ huu⁻dsë⁻ ma⁻
ga⁻jëe⁻ he⁻ ma⁻jmee⁻ dsa⁻ he⁻ hih⁻
juu⁻ Jesús. He⁻ja⁻ neey⁻ na⁻ngëey⁻
ka⁻läh⁻ lä⁻jëe⁻ gyii⁻gya⁻ kuu⁻ tøø⁻ he⁻
ga⁻jiih⁻ lä⁻jëe⁻ jmi⁻dsä⁻ kaah⁻ kyaah⁻
dsa⁻gyuuuh⁻ he⁻. 4^{Mah}⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Na⁻bäähn⁻ dso⁻kye⁻, ma⁻ngëeñ⁻
jaä⁻ hi⁻ juu⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ dsoo⁻ cha⁻
kih⁻.

Mah⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻kaah⁻ he⁻ siiyh⁻:

—¿Hee⁻ ga⁻tëe⁻ jnääh⁻ jëe⁻ jnääh⁻
kyah⁻? Kwaat⁻ kyah⁻ ba⁻ hne⁻ na⁻.

5^{He} ja⁻ ga⁻jwä⁻ Juda kuu⁻ ja⁻ neh⁻
gwah⁻ juuh⁻, mah⁻ ya⁻hëey⁻ jee⁻ ja⁻,
ngooy⁻ na⁻täy⁻ che⁻ luuy. 6^{Ja}⁻ga⁻
ga⁻juuh⁻ jmi⁻dsä⁻ kaah⁻ he⁻ kuu⁻ ja⁻
mah⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Sa⁻ le⁻ tøøh⁻ jne⁻ kuu⁻ la⁻ ko⁻jøh⁻
kyaa⁻ kuu⁻ he⁻ kwëeh⁻ dsa⁻ Dio,
jëeh⁻, ma⁻hlääh⁻ jma⁻ kyaah⁻ kuu⁻
la⁻.

7^{He} ja⁻ ga⁻taayh⁻ juu⁻ kwee⁻ lay⁻
koo⁻ hwa⁻ kyaah⁻ kuu⁻ ja⁻ jee⁻ haay⁻
dsa⁻chaä⁻ üü⁻. Hwa⁻ ja⁻ ma⁻chee⁻
hwa⁻ kih⁻ të⁻ mi⁻hya⁻. 8^{He} ja⁻ lä⁻jiih⁻
jmi⁻na⁻, hwa⁻ ja⁻ chee⁻: Hwa⁻ he⁻
ga⁻këe⁻ jma⁻. 9^{Lä}⁻ja⁻ ga⁻lä⁻te⁻
lä⁻ko⁻ ga⁻jäh⁻ Jeremía hi⁻ ga⁻ngëe⁻
juu⁻ kih⁻ Dio llo⁻joo⁻, ma⁻ ga⁻jäyh⁻:
“Ga⁻kay⁻ gyii⁻gya⁻ kuu⁻ tøø⁻, he⁻ ma⁻
jmee⁻ dsa⁻ Israel kwaat⁻ ko⁻ja⁻ jiih⁻
kyee⁻ jaä⁻ dsa⁻, 10^{mah}⁻ ga⁻lay⁻ hwa⁻
kih⁻ të⁻ mi⁻hya⁻, lä⁻ko⁻ mada⁻ he⁻
ga⁻jmee⁻ Dio kin⁻.”

Ga⁻ka⁻ Pilato ju⁻dsoo¹ kih⁻ Jesús

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

11^{Ma}⁻cheh⁻ Jesús cha'né⁻ lle'moh⁻,
he⁻ja⁻ ga⁻ngii⁻ lle'moh⁻ juu⁻ kiyh⁻:

—¿Che⁻ hne⁻ he⁻ dsa⁻jøøh⁻ kyaah⁻
dsa⁻judiu?

He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻:

—Ma⁻jäh⁻ ba⁻ hne⁻.

12^{Lä}⁻jëe⁻ jmi⁻dsä⁻ kaah⁻ kyaah⁻
dsa⁻gyuuuh⁻ ma⁻bääh⁻ dsöö⁻, pero
ni⁻miih⁻ sa⁻ cha⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús.

13^{He} ja⁻ ga⁻jäh⁻ Pilato:

—¿Che⁻ sa⁻nuuh⁻ joh⁻ juu⁻ sa⁻
hnoo⁻ dsa⁻kyah⁻?

14 Pero ni⁺ koo⁻ mi[!]juu¹ sa⁺ ga⁺jeeh⁻ Jesús kiyh[,] he⁻ ja⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ ma['] jee⁻ dsah⁻ Pilato. **15** Lä⁻ jë⁻ jiih⁻ ma['] tē⁻ jmiif['] he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh['] ma['] lää⁻ Pilato ja⁻ jee['] lä⁻ jee⁻ hi⁻ täh⁻ neh⁻ ne['] hi⁻ ma['] tih⁻ dsé⁻ dsa⁻ ba[.] **16** Jmii['] ja⁻ ma['] hää⁻ neh⁻ ne['] ja⁻ hi⁻ ma['] chee⁻ Barrabá hi⁻ ma['] hii⁻ juu¹ kih[.] **17** He⁻ ja⁻ ga⁻ngii['] Pilato juu¹ kih['] hi⁻ ga⁻kuh['] jee['] ja⁻:

—¿Hii⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ lään[?] ¿Che['] lään['] Barrabá o che['] lään['] Jesús hi⁻ chee⁻ Cristo? —ga⁻jäh['] Pilato.

18 Jeeh^{',} lä⁻la⁻ ba['] ma⁻ney⁻ he⁻ na⁻hööh['] ba['] dsa⁻ he['] kih['] Jesús, heh['] ga⁻ngëe['] dsih['] ja⁻gooy[.] **19** Ma['] gya['] Pilato në⁻ta['] kih['], ma['] ga⁻lloo['] ja⁻ hi⁻ ma['] kye⁻ juu¹ kih['] möy[,] ma['] jayh[:]

—Jäh['] dsa⁻më['] kyaah[:] “Ta⁻ bääh['] hñaah['] kyaah['] dsa⁻njuuh⁻ lluu¹ he[']. Jeeh^{',} ta⁻ ya⁻jnä⁻ ma['] këe['] jnih['] na⁻höö['] jwérte.”

20 Pero jmi⁻dsa⁻ kaah['] kyaah['] dsa⁻gyuuh['] ma['] taayh['] dsa⁻ juu¹ mah['] wa['] ngiiy['] he⁻ lää⁻ Barrabá mah['] wa['] juu¹ Jesús. **21** Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻jäh['] Pilato:

—¿Hii⁻ jee['] lä⁻uu¹ hnooh⁻ hnäh⁻ lään[?]

Lä⁻ jee⁻ ba['] ga⁻jäh[:]

—Lää⁻ Barrabá.

22 Mah['] ga⁻jäh['] Pilato siiyh[:]

—¿Hee⁻ na⁻ jmeen['] kyaah['] Jesús hi⁻ chee⁻ Cristo?

Ma['] jayh[:]

—Wa⁻ dsa⁻taay['] dsoh['] hma⁻cru[.]

23 Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻jäh['] lle'moh['] he⁻ siiyh[:]

—¿Hee⁻ hliih['] ma[']jmees['] dsa⁻ la⁻?

Pero cha⁻ga⁻miih⁻ miih['] ga⁻tooh['] dsa⁻ he['], ma['] jayh[:]

—Tääy['] dsoh['] hma⁻cru[.]

Ga⁻jä['] juu¹ juu¹ Jesús

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

24 Ma['] jee⁻ Pilato sa⁺ hii⁻ liyh⁻ kyaah['] dsa⁻, cha⁻ga⁻miih⁻ ga⁻chi['] ga⁻jwaa['] dsa⁻ he[']. He⁻ ja⁻ ga⁻kay['] miih['] jmiif['], ga⁻gyiyh['] gooy⁻ cha⁻në['] lä⁻ jee⁻ dsa⁻ he['], mah['] ga⁻jäyh[:]

—Sa⁻ bäähn['] hñiin⁻ kyaah['] jma⁻ kih['] dsa⁻ lluu¹ la⁻. Na⁻ hniih['] ma⁻na⁻la⁻ kwaat⁻ kyah['] hnäh['].

25 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh['] ga⁻lä⁻ jee⁻ dsa⁻ he[:]

—Wa⁻ na⁻bääh['] jnääh['] jma⁻ kiyh[,] lä⁻kye⁻ joo⁻sih['] jnääh['].

26 Ja⁻ga['] ga⁻lää['] Pilato Barrabá mah['] ga⁻jmeey['] hih⁻ ga⁻jmi['] ga⁻bäa['] dsa⁻ Jesús. Ma[']ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻ngëe['] Jesús ja⁻gooy⁻ hløö['] mah['] dsa⁻tääy['] dsoh['] hma⁻cru[.]

27 He⁻ ja⁻ ga⁻jää['] hløö['] kyaah['] Pilato Jesús ta⁻ në⁻ta['] kiyh[,] mah['] ga⁻kuyh['] lä⁻ jee⁻ hløö['] lä⁻ku['] lä⁻jii['] kiyh[.]

28 Hi⁻ ga⁻lle['] hløö['] hmiih['] kih['] Jesús mah['] ga⁻kyeh['] dsih['] koo⁻ hmiih['] gyuuh['] läh⁻ lä⁻koh['] he⁻ këh['] rey.

29 Ga⁻kay['] wi⁻ too['] ga⁻jmeey['] koo⁻ he⁻ lh⁻ mah['] ga⁻tooyh⁻ lle['] Jesús lla⁻ coron. Ga⁻tooyh⁻ koo⁻ hma⁻tah⁻ gooy⁻ ra⁻lluu¹, ma['] jmää⁻ dsih['] lä⁻koo⁻ ja⁻ dsa⁻ta['] jøøh[.]

Jä⁻ga['] ga⁻juuhy['] jnë['] cha⁻në['] mah['] ga⁻mi⁻kwayh['] ma['] jayh[:]

—Peer⁻ jøøh['] dsa⁻ta['] kyaah['] dsa⁻

judiu.

30 Ga⁻ti['] ga⁻hñe['] dsih['], ga⁻kay['] hma⁻tah⁻ mah['] ga⁻bay['] lle['].

31 Ma[']ngëe['] ma[']mi⁻kwah['] dsih['],

ga⁻lle['] dsa⁻hmiih['] gyuuh['] he⁻ ga⁻kyeyh['] ja⁻, mah['] ga⁻kyeyh['] ka⁻läh['] hmiih['] kiyh[,] ja⁻ga['] ga⁻jääy['] na⁻tääy['] dsoh['] hma⁻cru[.]

Ga⁺tääy⁻ Jesús dsoh['] hma⁻cru⁻

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

32Lä⁺ ma['] ga⁺hwëey⁻ në⁺ta['] ja⁻,
ga⁺jëey['] jaa⁻ dsa⁻ chaa⁻ Cirene hi⁻
ma['] chee⁻ Simón. Ga⁺jmee['] hlø['] bii⁻
ga⁺ka['] dsa⁻ he['] hma⁻cru⁻ kih['] Jesús.
33Ga⁺jääy['] Jesús lä⁺ ga⁺te['] jee['] chee⁻
Gólgota, he['] hnø['] jäh[:] Moo' Lle'
Hlii[']. **34**Jee['] ja⁻ ga⁺kwëeh['] dsih['] jmi⁻
jiih⁻ he['] na⁻kaah⁻ jmi⁻ llih[']. Koo⁻
ga⁺hluyh['] miih⁻ ba['], sa⁺ ga⁺hiiy[']
ma['] hiyh['] jmi⁻ ja⁻. **35**Ma⁻ngëe[']
ma⁻tää['] dsih['] dsoh['] hma⁻cru⁻,
ga⁺ti['] ga⁺llooyh['] hmiih⁻ kih['] Jesús
kooyh⁻ suert. Lä⁺ja⁻ ga⁺lä⁺te['] lä⁺koo⁻
ga⁺jäh['] hi⁻ ga⁺ngëe['] juu['] kih['] Dio:
“Ga⁺ti['] ga⁺llooyh['] hmiih⁻ kin⁻ kyaah⁻
dsa⁻kyaaayh['], ga⁺kooyh['] suert mah[']
jëey['] hii⁻ tée['] hmiih⁻ kin⁻.” **36**Mah[']
ga⁺taayh['] ga⁺höoy['] jee['] ja⁻.

37Ga⁺tøø['] dsa⁻ ta⁺ gyuuuh['] lley[']
koo⁻ hwëh['] he['] jäh['] ha⁻ lä⁺ la['] ds oo⁻
he['] bäh['] dsih[:] “Hi⁻ la⁻ na⁻ Jesús
hi⁻ laa⁻ Dsa⁻jøøh['] kyaah['] dsa⁻ judiu.”
38Koo⁻ kiyh['], ma['] tøø['] to['] hma⁻cru⁻
jee['] ma⁻na⁻taa⁻ uu['] dsa⁻hii⁻, jaa⁻
jwoo['] ra⁻lluu['] kiyh['], jaa⁻ jwoo['] ra⁻këh[']
kiyh[']. **39**Lä⁺jëe['] hi⁻ ma['] dsa⁻ngëe['] ta⁻
ja⁻ ma['] jiiyh['] lley['] hi⁻ ma['] mi⁻kwayh[']
kih['] Jesús. **40**Ma['] jääy[']:

—Hne['] hi⁻ ma['] tu['] gwah⁻ juuh⁻
mah['] kyaah['] hnë⁻ jmi⁻ ma['] chooh['],
lää['] hñaaah[']. Jñaä['] në['] hma⁻cru⁻ na⁻,
cher'mah['] dsoo['] laah['] Joo['] Dio.

41Ja⁻ba['] lä⁺ja⁻ ga⁺jmee['] lä⁺jëe[']
dsa⁻kaah['] kyaah['] jmi⁻ds a⁻ kyaah[']
ta⁻ jwoh['] kyaah['] ley, kyaah['] lä⁺jëe[']
ds a⁻gyuuuh['], ma['] jääy[']:

42—Ga⁺lääy['] ba['] jñah['] dsa⁻ mah[']
sa⁺ liyh['] lääy['] hñiiy[']. Cher'mah[']
dsoo['] laay['] Dsa⁻jøøh['] kyaah['] dsa⁻
Israel, wa['] jñaay['] hñiiy['] na['] dsoh[']

hma⁻cru⁻, ja⁻ga['] lä⁺hee['] jne['] kiyh['].

43Ga⁺kay['] o[']jøh['] dsë⁻ kih['] Dio. He⁻ja⁻
cher'mah['] Dio hnäay['], hñii['] Dio wa[']
lääy['] na['], jëeh['] he['] ba['] hñiiy['] ma[']
jääy['] laay['] Joo['] Dio.

44Lä⁺ja⁻ ka⁻läh['] ga⁺mi⁻kwah['] hi⁻
hii⁻ hi⁻ ma['] taq⁻ jyoh['] hma⁻cru⁻ koo⁻
kiyh['].

Ga⁺juu['] Jesús

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

45Ma['] ga⁺te['] llä[']hyoo['], lä⁺kaa⁻
jmi⁻gyuuuh['] ga⁺nuuuh['] lä⁺jiih['] ga⁺te[']
ko⁻hi['] hnë⁻ ta⁻ ga⁺hloo[']. **46**Ja⁻ba[']
hor⁻ ja⁻, ga⁺hlëeh['] Jesús koo⁻
ki⁻gaa⁻, ga⁺jääy[:]

—Elí, Elí, clama sabactani? —he⁻
la⁻ hnø['] jäh[:] Dio kyaan⁻, Dio
kyaan⁻, che[']la['] ma⁻beeh⁻ jnä[']?

47Ko⁻llaá['] hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻
ga⁺nuuy['] he['] ga⁺hlëeh['], he⁻ja⁻
ga⁺jääy[:]

—Jëe['] da['], téeyh['] Elía.

48Lä⁺chah['] ja⁻ngoo['] ko⁻chih['] ja⁻
dsa⁻kyaaayh['], ga⁺kay['] koo⁻ wa[']joo['],
ga⁺mi⁻gyuuuh['] joo['] kyaah['] jmi⁻ jiih['].
Ga⁺lla⁻lley['] lle['] hma⁻ mah['] ga⁺chooy[']
ma['] hih['] Jesús. **49**Ko⁻llaá['] ma['] jäh[:]

—Ta⁻ jmääy['] he[']. Wa['] jëe['] da['] jne[']
che['] ja⁻ Elía mah['] lääy['].

50Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁺hooh['] Jesús
koo⁻ ki⁻gaa⁻, ja⁻ga['] ga⁺ngëe['] jmi⁻lle[']
kiyh[']. **51**Lä⁺chah['] ja⁻ ga⁺gi['] hmiih⁻
he['] ma['] na⁻jne['] llah['] gwah['], ga⁺løø[']
ta⁻ gyuuuh['] lä⁺ ga⁺te['] hwa[']. Ga⁺jeh[']
wi['] jwërte hwa['] lä⁺jiih['] ga⁺llaá[']
kuu['] hloo[']. **52**Hi⁻ ga⁺na['] to⁻høø[']
kih['] jwëe['] hi⁻ na⁻jngëe['] kyaah['] Dio
mah['] ga⁺lä⁺jiiyh['] hi⁻ ma['] na⁻juu['].

53Lä⁺chah['] ja⁻ ga⁺hwëe['] hi⁻ he[']
neh['] to⁻høø['] ma['] ga⁺lä⁺jiih['] Jesús,
ja⁻ga['] ga⁺nääy['] ta⁻ jee['] jwii['] na⁻jngii[']
jee['] ga⁺mi⁻jnääy['] hñiiy['] jee['] kih[']

jwëē' dsa-. ⁵⁴Ga⁺jwaayh⁺ jwërte juu⁺
hlø̄' kyaah⁺ dsa⁻kyaa⁺h⁻ hi⁻ ma'
häǟ~ Jesús, ma' ga⁺jeh⁺ wii⁺ hwa⁻
hi⁻ ma' ga⁺jëey⁺ lä⁺ jë⁺ he⁻ ga⁺la⁻ ja⁻.
Ga⁺jayh⁺:

—Ma⁺ra⁺ ju'dsoo⁺, he⁻ ba' Joo⁺ Dio
na⁻.

⁵⁵Ko⁻niih[~] ga' ja⁻ ma' täǟh⁺
ka⁻läh⁺ jwëē' dsa⁻më⁺ hi⁻ ma' jëē.
Dsa⁻më⁺ he⁻ ya⁻näǟ' kyaah⁺ Jesús
lä⁺ ga⁺të⁺ hwa⁻ Galilea. Hi⁻ he⁻ ma'
jmee⁺ ta⁻he⁻ kiyh⁺. ⁵⁶Jee' ja⁻ ma' häǟ'
María Magdalena kyaah⁺ María
choo⁺ Jacobo kyaah⁺ José, kyaah⁺
choo⁺ chih⁻ kyaah⁺ Zebedeo.

Ga⁺haay⁺ Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷Ta⁺ ga⁺hlloo⁺ jmii⁺ ja⁻, ja⁻jaaa⁻ dsa⁻
cha⁻kuu⁺ hi⁻ ma' chaa⁻ Arimatea
hi⁻ ma' chee⁻ José. Hi⁻ he⁻ ka⁻läh⁺
ga⁺läǟ⁺ discípulo kyaah⁺ Jesús. ⁵⁸Nee'
dsa⁻he⁻ na⁻hlëeh⁺ kyaah⁺ Pilato
mah⁺ kway⁺ jwë⁺ jyooy⁺ jmi⁺ngo⁺ kih⁺
Jesús dsoh⁺ hma⁻cru⁺. Ga⁺kwa⁺ bih⁺
jwë⁺ mah⁺kooy⁺ jmi⁺ngo⁺ kih⁺ Jesús.
⁵⁹He⁻ja⁻ ga⁺jyoo⁺ José he⁻ jmi⁺ngo⁺
kih⁺ Jesús mah⁺ ga⁺läǟy⁺ koo⁻
ta⁻jmaah⁺ na⁻jngii⁺. ⁶⁰Mah⁺ ga⁺taayh⁻
neh⁻ koo⁻ to⁻høø⁻ hmëē⁺ he⁻ ma'
na⁻hë⁻ kiyh⁺ në⁻ kuu⁻ hloo⁻. Ma⁻ngëē
he⁻ ja⁻, ga⁺bäy⁺ koo⁻ mi⁻kuy⁻ juuh⁻
mah⁺ ga⁺jlëy⁺ ho⁻too⁻ ja⁻. Ja⁻ga⁻
ngaayh⁺. ⁶¹Cha⁻neé⁺ kih⁺ to⁻høø⁻ ja⁻,
ma' gya⁺ María Magdalena kyaah⁺
ga⁺jnah⁺ María.

Ma⁺ täǟh⁺ hløø⁺ høø⁺ to⁻høø⁻

⁶²Ma' ga⁺jnä⁺ jyoh⁺ jmii⁺,
ga⁺lla⁻näǟ' jmi⁺dsa⁻ kaaah⁺ kyaah⁺ dsa⁻
fariseo cha⁻né⁺ Pilato. Ma⁻goh⁺ jmii⁺
he⁻ ma' mi⁻lluu⁺ dsa⁻ hñii⁺ kih⁺ jmii⁺
he⁻ teeyh⁺ dsëy⁺. ⁶³Mah⁺ ga⁺siiyh⁺:

—Ma⁻lä⁻dsooh[~] dsë⁻ jnääh⁺ he⁻
ga⁺jäh⁺ hi⁻ ta⁻juu⁺ he⁻. Lä⁺koo⁻ ma'
chaay⁺ ga⁺jäyh⁺: Ga⁻ma⁻hy⁻ hnë⁻
jmii⁺ na⁻juu⁺, lä⁺jiihn⁺ ka⁻läh⁺.

⁶⁴He⁻ja⁻ jmee⁺ mada⁻ høø⁺ dsa⁻
to⁻høø⁻ lä⁺jiih⁺ të⁺ hnë⁻ jmii⁺. Jëeh⁺,
goo⁻la⁻ wa⁻ra⁻ ga⁺lla⁻näǟ' discípulo
kyaa⁺ ta⁻la⁻ hwë⁺, lleey⁺ hlii⁺ mah⁺
mi⁻gaay⁺ dsa⁻, jäyh⁺: "Ma⁻lä⁻jiih⁺
ba⁻jee⁻ kih⁺ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁺". Lä⁺ja⁻
le⁻juuy⁺ cha⁻gä'miih⁺ lä⁺koh⁺ ga⁺he⁻
ga⁺juu⁺ Jesús lä⁺ ma' to⁻në⁻.

⁶⁵He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Pilato siiyh⁺:

—Hii⁺ hløø⁺ täǟh⁺ na⁻. Go⁻jääy⁺
mah⁺ høøy⁺ to⁻høø⁻ ha⁻ koh⁺ jiih⁺ le⁻.

⁶⁶He⁻ja⁻ ga⁺näǟy⁺ kyaah⁺ hløø⁺
jee⁻ la⁻ to⁻høø⁻ mah⁺ høøy⁺ kwee⁻.
Ga⁺jmeey⁺ lii[~] hoo⁺ to⁻høø⁻ mah⁺ sa⁻
tä⁻ dsa⁻ goo⁻. Hi⁻ ga⁺llaay⁺ hløø⁺ høø⁺
ka⁻läh⁺.

Ga⁺lä⁺jiih⁺ Jesús

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

28 Ma⁻goh⁺ jmii⁺ he⁻ teeh⁻
dsa⁻dsë⁻, lä⁺koh⁺ ga⁺jnä⁺
to⁻në⁻ jmii⁺ kih⁺ seman⁻, ngoo⁺
María Magdalena kyaah⁺ jnah⁺
María na⁻jëey⁻ to⁻høø⁻. ²Ni⁺ sa⁻ lii[~]
ga⁻ma⁻ga⁻jeh⁺ wi⁻ jwërte hwa⁻.
Ga⁺jñaä⁺ gyuuuh⁺ jaa⁻ ángel kyaah⁺ Dio.
Ma⁻ga⁺llooy⁺ jee⁻ ma⁻la⁻ to⁻høø⁻,
ga⁺bäy⁺ mi⁻kuy⁻ he⁻ ma⁻na⁻jnë⁻
mah⁺ ga⁺gyay⁺ në⁻ kih⁺. ³Ángel he⁻
ma⁻jnäǟ⁺ lä⁺koh⁺ je⁻nih⁺. Sa⁻hmiih⁺
kiyh⁺ ma⁻la⁻ to⁻jlëē⁻ lä⁺koo⁻ tøø⁻
tu⁻hmoo⁻. ⁴Ma⁻ga⁺jëe⁺ hløø⁺ hi⁻
ma⁻täǟh⁺ høø⁺ jee⁻ ja⁻ ga⁺lä⁺goyh⁺
jwërte lä⁺jiih⁺ ga⁺jläǟy⁺, ga⁻saa⁻
ga⁺jaay⁺ hwa⁻ lä⁺koh⁺ hi⁻ na⁻juu⁺ ba⁻.

⁵Mah⁺ ga⁺jäh⁺ ángel siiyh⁺ dsa⁻më⁺
he⁻:

—Ta⁺ wa⁻ gah⁺ hnäh⁺. Ma⁺ba⁻
jnä⁺, ma⁻ya⁻nääh⁺ hnäh⁺ hnaah⁺

hnäh' Jesús hí⁻ ga⁺tää⁻ dsa⁻ dsoh' hma⁻cru'. ⁶Sa⁻ chaa⁻ jee' la⁻, hii⁻ ma⁻lä⁻jiih' lä⁻koo⁻ ga⁺jäyh' jää⁻. Ya⁻nää⁻ hnäh' ya⁻jää⁻ jee' ga⁺kyaa⁻ dsih'. ⁷Mah' go⁻nää⁻ hnäh' ko⁻chih' go⁻jmeeh' hnäh' juu' kih' lä⁻jää⁻ discípulo kyaay' he⁻ ma⁻lä⁻jiih' jee' kih' hi⁻ na⁻juu'. Hii⁻ dsoo' dsa⁻jää⁻ hnäh' ta⁻ Galilea. Jee' ja⁻jää⁻ hnäh'. He⁻ la⁻ na⁻ juu' he⁻ ma⁻jmeehn' kyah' hnäh'.

⁸Ma⁻la⁻ ma⁻jää⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ neh⁻ to⁻høø⁻ ja⁻, ga⁺jwaayh' jwérte hi⁻ ta⁻ ko⁻taa⁻ ga⁺jää⁻ dsëy' go⁻te⁻. Mah' ga⁻nääy' cha⁻hliiy⁻ na⁻jmeeyh' juu' kya⁻jnääh'. Jee' ga⁻nääy' ja⁻, ⁹ga⁺mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁻ ta⁻ cha⁻nääy', ga⁺jmeey' Dio kih'. Hi⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ ga⁻nää⁻ chuh⁻ mah' ga⁻iyy⁻ tii⁻ Jesús, ga⁺jmeey' juuh⁻ kiyh'. ¹⁰He⁻ja⁻ ga⁺jäh' Jesús siiyh':

—Ta⁻ wa⁻ gah' hnäh'. Go⁻nää⁻ hnäh' go⁻jmeeh' juu' kih' øghn' mah' wa⁻lla⁻nääy' ta⁻ Galilea. Jee' ja⁻jää⁻ jnää⁻.

Ga⁺juu' dsa⁻, ga⁺jäyh' ga⁺hëë⁻ discípulo hlii⁻ kya⁻a'

¹¹Ma⁻ngëë⁻ ma⁻nääy' ja⁻, ko⁻llaa⁻ hløø⁻ hi⁻ ma⁻høø⁻ to⁻høø⁻, na⁻nää⁻ ta⁻ jee' jwii⁻ na⁻jmeeyh' juu' kih' dsa⁻kaah' kya⁻a' jmi⁻dsa⁻ lä⁻jää⁻ he⁻ ga⁻la⁻. ¹²He⁻ja⁻ ga⁺kuh' jmi⁻dsa⁻ he⁻ kya⁻a' dsa⁻gyuu⁻ ga⁺jwah⁻ juu', mah' ga⁻kwëëyh' cha⁻miih' kuu' lä⁻jää⁻ hløø⁻ he⁻. ¹³Mah' ga⁺taayh' juu':

—Hnäh' ba⁻ na⁻ jwah': "Ta⁻ko⁻jiih' na⁻gwii⁻ jnääh', ga⁺lla⁻nää⁻ discípulo mah' ga⁺hëëy' hlii⁻ kyaay⁻", lä⁻ja⁻ jwah' hnäh'. ¹⁴Cher'mah' ga⁺lä⁻ñe⁻ lle'moh' lä⁻jää⁻ he⁻ ma⁻la⁻, ma⁻ñe⁻ ba⁻ jnääh' ha⁻ lä⁻ chiih' jnih' mah' sa⁻ bääyh⁻ hnäh'.

¹⁵Ma⁻ka⁻ ba⁻ hløø⁻ he⁻ kuu' ja⁻, mah' ga⁺jmeey' lä⁻koo⁻ juu' he⁻ ga⁺taah⁻ dsih'. He⁻ja⁻ lä⁻ ma⁻chooh⁻ ja⁻ba⁻ dsa⁻ judiu juu' ta⁻juu' ja⁻, lä⁻jiih' na⁻.

Ga⁺chee⁻ Jesús discípulo kya⁻a' mah' dsa⁻kay⁻ ju⁻hmëë⁻ lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ (Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶Lä⁻jää⁻ gya⁻kaa⁻ jnääh' ga⁻nøø⁻ jnääh' ta⁻ Galilea, ta⁻ moh' jee' ga⁻jmee⁻ Jesús mada⁻ he⁻ dsa⁻nøø⁻ jnääh'. ¹⁷Lä⁻ ma⁻ ga⁺jää⁻ jnääh' ga⁻jmee⁻ jnääh' juuh⁻ kiyh', pero ko⁻llaa⁻ dsa⁻kyahn' ma⁻ jmee⁻ to⁻ dsë⁻. ¹⁸He⁻ja⁻ ja⁻ Jesús chuh⁻ kya⁻a' jnääh' mah' ga⁻siiyh⁻ jnääh' lä⁻la⁻:

—Ma⁻na⁻ngën⁻ jwë⁻ jmeen⁻ hih⁻ kih' lä⁻jää⁻ hi⁻ tääh' gyuu⁻ hwa⁻. ¹⁹He⁻ja⁻ jwahn⁻, go⁻nää⁻ hnäh' go⁻kwa⁻ hnäh' juu' lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ jee' tääh' dsa⁻, mah' lä⁻jwëë⁻ discípulo kyaan⁻. Ja⁻chaayh' jmi⁻ lä⁻koo⁻ mada⁻ he⁻ jmee⁻ Tää⁻, kyaah' Jooy⁻, hi⁻ kyaah' Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻. ²⁰Jä⁻ mi⁻tëëh⁻ hnäh' he⁻ mi⁻tey⁻ lä⁻jää⁻ mada⁻ he⁻ ma⁻jmeen⁻ kyah' hnäh'. Mah' hii⁻ jnää⁻ hään⁻ jee' kyah' hnäh' ga⁺lä⁻jää⁻ jmii⁻, lä⁻jiih' llaa⁻ jmi⁻gyuu⁻. Wa⁻la⁻ lä⁻ja⁻.

San Marcos

Ju'hmëë' kih' Jesús he- ga-sii' Marcos

Ma' kwa⁺ Jwaa⁻ juu¹ jee² la³ hwa⁴ kii⁵
(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

1 Jee¹ la² ma³løø⁴ ju'hmëë' kih'
Jesucristo Joo¹ Dio, 2lä²koo³
ga⁴jäh⁵ Isaía hi¹ ga²ngëë³ juu⁴ kih'
Dio:

Cheen¹ jaa² hi³ dsa⁴kwa⁵ juu¹
kin².

Hi¹ he² ds oo³ ta⁴ cha'nëh⁵ mah¹
mi²lluy³ jwë⁴ kyah⁵.

3 Kii¹ nuuh² koo³ lle⁴ he⁵ hlëeh¹
hwa² kii³ jee⁴ sa⁵ kwa¹ ni²
miih³:
"Mi¹llu² hnäh³ jwë⁴ kih⁵ Dsa¹jøøh²
jnän³,
mi¹llu² hnäh³ hnäah⁴ mah⁵ jää¹
ko²ds oo³ jwë⁴", ga⁵jäh¹.

4 Ma' choo[~] Jwaa⁻ jmii⁻ koo⁻ hwa⁻
kii⁻ jee⁻ sa⁻ kwa⁻ ni⁻ miih⁻. Ga⁻kway⁻
juu⁻ he⁻ sqa⁻ dsa⁻ jmii⁻ hi⁻ ga⁻hlëeyh⁻
dsa⁻ mah⁻ wa⁻ dsa⁻jeeyh⁻ kyaah⁻
Dio mah⁻ koo⁻ Dio dsë⁻ kih⁻ dso⁻kye⁻
kiyh⁻. **5** Jwëë⁻ dsa⁻ ga⁻lla⁻nää⁻ jee⁻ ma⁻
cheh⁻ Jwaa⁻. Ga⁻lla⁻nää⁻ hi⁻ chaa⁻ jee⁻
jwi⁻ mäh⁻ he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁻ Judea
hi⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻ chaa⁻ Jerusalén ka⁻läh⁻.
Lä⁻jëë⁻ dsa⁻ he⁻ ma⁻ mi⁻ jnäay⁻ he⁻
hliih⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ hi⁻ ga⁻chaa⁻
Jwaa⁻ jmii⁻ dsa⁻ he⁻ cha⁻jmii⁻ Jordán.

6 Hmiih⁻ kih⁻ Jwaa⁻ ma⁻ la⁻ kyaah⁻ jñu⁻
camey⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ loo⁻ tuyh⁻. Ma' kuyh⁻
iij⁻ hi⁻ ma⁻ hiyh⁻ jmih⁻ tah⁻ he⁻ ma⁻ cha⁻
moh⁻. Juu⁻ lä⁻la⁻ ma⁻ kway⁻, ma⁻ jäyh⁻:

—Këë⁻ ga⁻ jää⁻ hi⁻ jøøh⁻ ga⁻
lä⁻koh⁻ ga⁻ jnä⁻. Hi⁻ ni⁻ sa⁻ tē⁻dsëen⁻
chiihn⁻ mah⁻ llen⁻ loo⁻ he⁻ hä⁻ tiiy⁻.

8 Ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻ chaa⁻ hnäh⁻ jmii⁻
kyah⁻ jmii⁻ ba⁻, pero hi⁻ jää⁻ këë⁻
ga⁻ ki⁻ jnä⁻, hi⁻ he⁻ chaa⁻ hnäh⁻ jmii⁻
kyah⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻.

Jwaa⁻ ga⁻chaa⁻ Jesús jmii⁻
(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

9 Ga⁻lloo⁻ koo⁻ jmii⁻ ya⁻hëë⁻ Jesús
koo⁻ jwii⁻ he⁻ chee⁻ Nazaret he⁻
na⁻hee⁻ hwa⁻ Galilea, ngooy⁻ mah⁻
ga⁻choo⁻ Jwaa⁻ jmii⁻ kiyh⁻ ch⁻jmii⁻
Jordán. **10** Ma' ya⁻hëë⁻ Jesús cha⁻jmii⁻,
lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻jëë⁻ ga⁻na⁻ gyuu⁻,
ga⁻jyoo⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ në⁻ kiyh⁻ laa⁻
lä⁻koo⁻ jaa⁻ juu⁻. **11** Hi⁻ ga⁻lä⁻nuuh⁻
koo⁻ juu⁻ he⁻ ja⁻ gyuu⁻, he⁻ ma⁻ jäh⁻:

—Hne⁻ lqah⁻ gyuu⁻ kyaan⁻ hi⁻ hnaan⁻.
Peer⁻ chaa⁻ llu⁻ kyaah⁻ hne⁻.

Ga⁻ka⁻ hi⁻sa⁻llu⁻ dsë⁻ Jesús
(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

12 Lä⁻chah⁻ ja⁻, ga⁻jøø⁻ Jmi⁻lle⁻
Na⁻jngii⁻ kih⁻ Jesús ta⁻ hwa⁻ kii⁻.

13 Jee' ja⁻ ga⁺ jää⁺ to⁻loo⁺ jmi⁻ jee'
chaa⁻ jah⁺ hää⁺ mah⁺ ga⁺ kaa⁻ Tana'
dsë⁻ Jesús. Hi⁺ ga⁺lla⁻nää⁺ ángele hi⁻
ma⁺ jmee⁻ ta⁻he⁺ kih⁺ Jesús.

Ga⁺lø⁺ Jesús kway⁻ juu[!] hwa⁺ Galilea
(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

14 Ma⁻ngëe⁺ ma⁻tqäh⁻ dsa⁻ Jwaa⁻
neh⁻ñe⁺, ngaah⁺ Jesús ta⁺ hwa⁺ Galilea
na⁻kway⁻ ju⁻hmëe⁺ lä⁻koo⁻ jää⁺ Dio dsa⁻
lä⁻höh⁺ kih⁺. **15** Ga⁺jäyh⁻ lä⁻la⁻:

—Ma⁻dsëe⁺ jmi⁻, he⁻ tøohn⁻ na⁻ he⁻ jää⁺
Dio dsa⁻ lä⁻höh⁺ kih⁺. Jeeh⁺ hnäh⁺ kih⁺
Dio mah⁺ heeh⁺ hnäh⁺ ju⁻hmëe⁺ kiyh⁺.

**Ga⁺tëeh⁺ Jesús kyee⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ jwä⁻
hma⁻**

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

16 Jee' hää⁺ Jesús jwë⁻ ngoo⁻ ta⁻
cha⁻hoo⁻ jmi⁻juuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa⁺
Galilea, jee' ja⁻ ga⁺jee⁻ Simón Pee'
kyaa⁻ Andre' øøyh⁺, ma⁻tääh⁻ jwä⁻
hma⁻, jëeh⁺ he⁻ ja⁻ ba⁻ ma⁻ la⁻ ta⁻ kiyh⁺.
17 Mah⁺ ga⁺jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Ya⁻nääh⁺ hnäh⁺ kyaah⁻ jnä⁻ mah⁺
mi⁻tëen⁻ hnäh⁺ ha⁻ lä⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺
mah⁺ leeh⁺ hnäh⁺ dsa⁻, lla⁻ he⁻ ma⁻
leeh⁺ hnäh⁺ hmooth⁻.

18 Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁺kyey⁻ sa⁻hma⁻
kiyh⁺ mah⁺ ga⁺näay⁻ kyaah⁻ Jesús.

19 Ma⁻ngëe⁺ gyih⁻ ko⁻niih⁻, ga⁺jee⁻
Jacobo kyaah⁻ Jwaa⁻joo⁻ Zebedeo ma⁻
tääh⁻ neh⁻ na'moo⁻, ma⁻hmiiy⁻ sa⁻hma⁻
kiyh⁺. **20** Jesús ga⁺tëe⁻ kiyh⁺ hi⁻ chah⁻ ba⁻
ga⁺jmeey⁻ ko⁻joh⁻ kyaayh⁻. Ga⁺jäh⁻ ba⁻
Zebedeo jmiiy⁻ neh⁻ na'moo⁻ kyaah⁻
lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma⁺ jmee⁻ ta⁻ kiyh⁺.

**Ga⁺lle⁻ Jesús jaa⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ kih⁻
ja⁻ dsa⁻**

(Lc. 4:31-37)

21 Ga⁺lla⁻näay⁻ jwii⁻ Capernaum
jmi⁻ ja⁻. Hi⁺ ma⁺ ga⁺tëe⁻ jmi⁻ he⁻

teeh⁻ dsa⁻ dsë⁻ ga⁺he⁺ Jesús neh⁻
gwah⁺ mäh⁺, hi⁺ ga⁺løøy⁻ hliih⁻
dsa⁻. **22** Peer⁺ ma⁺ dsa⁻ dsëy⁻ ma⁺
nuuy⁻ nuuh⁻ kih⁺ Jesús. Jëeh⁺ ma⁺
hlëeyh⁻ dsa⁻ lä⁻koh⁻ ja⁻ hi⁻ jmee⁻
hih⁻ ba⁻, ja⁻ lä⁻koh⁻ ma⁺ jmee⁻
ta⁻jwoh⁻ kya⁻ ley. **23** Neh⁻ gwah⁻
ja⁻, ma⁺ hää⁺ ja⁻ dsa⁻ nuuh⁻, hi⁻ ma⁺
kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻. Ga⁺hlëeyh⁻ koo⁻
ki⁻ gaa⁻, **24** ga⁺jäyh⁻:

—Ta⁻ kaa⁻ jnääh⁻, Jesús dsa⁻
Nazaret. ¿Che⁺ ma⁻neh⁻ mah⁺
mi⁻llaah⁻ jnääh⁻? Kyuuun⁻ ba⁻ hne⁻.
Hne⁻ ba⁻ he⁻ hi⁻ na⁻ jngëe⁻ kya⁻ Dio.

25 Ga⁺juuh⁻ Jesús kih⁺ jmi⁻lle⁻ hliih⁻
he⁻, ga⁺siiyh⁻:

—Ta⁻ tooh⁻ miih⁻, go⁻hëe⁻ jee'
hääh⁻ kih⁺ dsa⁻ nuuh⁻ na⁻.

26 He⁻ ja⁻ ga⁺gwa⁻ ga⁺gyaa⁻
dsa⁻nuuh⁻ he⁻ ga⁺jmee⁻ jmi⁻lle⁻
hliih⁻ kiyh⁺, ga⁺hooyh⁻ koo⁻ ki⁻ gaa⁻,
ja⁻ ga⁻ ya⁻ hëey⁻. **27** Lä⁻jëe⁻ dsa⁻ ma⁻
tääh⁻ jëe⁻ dsah⁻, ga⁺ngiiy⁻ juu[!] kih⁺
dsa⁻ kyaayh⁻, ga⁺jäyh⁻:

—¿Hee⁻ ba⁻ juu[!] na⁻? Hmëe⁻ ba⁻ la⁻
juu[!] na⁻. Peer⁺ bee⁻ juu[!] kiyh⁺, lä⁻kye⁻
jmi⁻lle⁻ hliih⁻ jmeey⁻ hih⁻ kih⁺ mah⁺
nuuh⁻ kiyh⁺.

28 Chah⁻ ba⁻ ga⁺lä⁻cha⁻ juu[!] kih⁺
Jesús lä⁻kaa⁻ hwa⁺ Galilea.

**Ga⁺mi⁻hlää⁻ Jesús ma⁻choo⁻ Simón
Pee'**

(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

29 Ma⁻ ya⁻hëe⁻ Jesús neh⁻ gwah⁻
mäh⁺, ngooy⁻ kyaah⁻ Jacobo kyaah⁻
Jwaa⁻cha⁻neh⁻ kih⁺ Simón kyaah⁻
Andre' øøyh⁺. **30** Ma⁻choo⁻ Simón ma⁻
kyaa⁻ dsaah⁻ llii⁻, he⁻ ja⁻ ga⁺jmeey⁻ juu[!]
kih⁺ Jesús. **31** Ngoo⁻ Jesús jee⁻ kyaay⁻,
ga⁺sooyh⁻ goo⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ ga⁺chaayh⁻
hi⁻ lä⁻chah⁻ ja⁻ ya⁻hif⁻ llii⁻ kiyh⁺ hi⁻
ga⁺løøy⁻ jmeey⁻ ta⁻he⁺ kih⁺ lä⁻jëe⁻.

Ga⁺mi⁺hlää[”] Jesú^s jwää[”] hi⁻ dsaah[’]
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

32 Ta⁺ ga⁺hloo[”] ja⁻, lä⁺ ma[’]
ga⁺hmää[”] hyoo[”], na[’]nää[”] jwää[”] dsa⁻
na[’]jää⁻ dsa⁻dsaah[’] chañe[”] Jesú^s hi⁻
lä⁺ja⁻ na[’]jää[”] hi⁻ ma[’] kye[”] jmi[”] lle[”]
hliih[”]. **33** Jwää[”] dsa⁻ chaa[”] jee[”] jwii[”]
ja⁻ na[’]nää[”], ga⁺kayh[”] go[”]te[”] ho[”]hne[”].
34 Ga⁺mi⁺hlää[”] Jesú^s jwää[”] dsa⁻ hi⁻
ma[’] dsaah[’] kyaah[”] na[”]ku[”] na[”]ngii[”]
dsoo[’]. Hi⁻ ga⁺hwää[”] jwää[”] jmi[”] lle[”]
hliih[”] hi⁻ ma[’] jää⁻ dsa⁻. Sa⁺ ga⁺kwa[”]
Jesú^s jwë[”] ma[’] hlää[”] jmi[”] lle[”] hliih[”],
kih[”] he⁻ kyuu[”] bih[”] Jesú^s.

Ga⁺kwa[”] Jesú^s juu[”] neh[”] gwah[”] mäh[”]
(Lc. 4:42-44)

35 Tiih[~] go[”]te[”], hwë[”] ga[”] lä⁺ja⁻,
ya[”]heë[”] Jesú^s jwii[”] jee[”] ma[’] gyay[”]
ja⁻, ngooy[”] koo[”] moh[”] jee[”] sa⁺ chaa[”]
dsa⁻ na[”]ngiiy[”] kiyh[”] kih[”] Dio. **36** Hé ja⁻
ngoo[”] Simón kyaah[”] dsa⁻kyaa[”]y[”]
na[”]hnää[”] Jesú^s. **37** Ma[’] ga⁺jnää[”]yh[”]
Jesú^s, ga⁺siiyh[”]:

—Jwää[”] dsa⁻ tää[”] hnaah[”] hne⁻ jee[”]
oo[”].

38 He ja⁻ ga⁺jäh[”] Jesú^s:

—Man[”] ta⁺ jee[”] jyoh[”] jwii[”] lä⁺kaa⁻
jäh[”] la⁻, na[”]kan[”] juu[”] la⁻ ka[”]läh[”].
Jää[”], kih[”] he⁻ la⁻ ba[”] ja⁻ ma[”]jan[”].

39 Ma[’] ja⁻ ga[”]ngëe[”] Jesú^s lä⁺kaa⁻
hwa[”] Galilea, ma[’] kway[”] juu[”] neh[”]
gwah[”] kih[”] dsa⁻ judiu[”] hi⁻ ma[’] hwää[”]
jmi[”] lle[”] hliih[”] kih[”] dsa⁻.

**Ga⁺mi⁺hlää[”] Jesú^s jaa⁻ hi⁻ ma[’] dsaah[’]
hmih[”] høø[”]**

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

40 Jaa⁻ dsa⁻ñuuuh[”] hi⁻ ma[’] dsaah[’]
hmih[”] høø[”] ga⁺mi⁺jeey[”] Jesú^s,
ga⁺juuyh[”] jnëy[”] chañe[”] Jesú^s,
ga⁺chuuy[”] kyaah[”]:

—Cher'mah[”] le[”], leh[”] ba[”] hne⁻ cheh[”]
dsoo[”] he⁻ mi[”]sah[”] jnä[”] —ga⁺jäyh[”].

41 Peer[”] ga⁺lä⁺ñih[”] dsë[”] Jesú^s kih[”]
dsa⁻ he⁻, ga⁺kyey[”] gooy[”] në[”] kiyh[”],
mah[”] ga⁺jäyh[”]:

—Le⁻ ba[”]. Wa[”] dsa⁻che[”] dsoo[”] he⁻
mi[”]sah[”] hne⁻.

42 Lä⁺chah[”] ma[’] ga⁺hlää[”] Jesú^s
ja⁻, ga⁺ääh[”] go[”]te[”] hmih[”] høø[”] ja⁻.

43 Jää⁻ ja⁻ga[”] hiyh[”] juu[”] kih[”] dsa⁻ he⁻,
ga⁺taayh[”] chañmiih[”] juu[”]. **44** Ga⁺jäyh[”]
siiyh[”]:

—Jää⁻ da[”], ta⁺ jwii[”] ni⁺ jaa⁻ dsa⁻ he⁻
ma[”]hlääh[”]. Gwa[”] go[”]hääh[”] hñaah[”]
kih[”] jmi[”] dsa⁻ ba[”]. Kyë[”] miih[”] he⁻
kwää[”] hñih[”] mah[”] mi[”]lluuy[”] hne⁻
lä⁺koh[”] lle[”] ley kih[”] Moisé. Lä⁺ja⁻
go[”]jmeé[”] mah[”] lä⁺ñey[”] ma[”]ja⁻ kyah[”].

45 Hi⁻ ngoo[”] dsa⁻ñuuuh[”] he⁻. Chah[”]
ba[”] ga⁺løøy[”] jmeey[”] juu[”] ha⁻ lä⁺ ga⁺la⁻
kih[”]. Kih[”] he ja⁻, mo[”]so[”] ga⁺la⁻ ma[’]
dsoo[”] Jesú^s jnä[”]hä[”] jyoh[”] jwii[”], jëeh[”]
ma[’] dsa⁻kuh[”] jwää[”] dsa⁻. Ta⁺ jee[”]
sa⁺ chaa[”] dsa⁻ ba[”] ma[’] ngëy[”]. Pero
ma[”]ra[”] he⁻ ga⁺lla⁻nää[”] ba[”] dsa⁻ chaa[”]
ta⁺ jee[”] jyoh[”] ma[’] hnaayh[”].

**Ga⁺mi⁺hlää[”] Jesú^s jaa⁻ hi⁻ sa⁺ liih[”]
goo[”] tii[”]**

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

2 Ga⁺hyä[”] ga[”] miih[”] jmi[”] ja⁻ga[”]
ga⁺llaah[”] Jesú^s ka[”]läh[”] jwii[”]
Capernaum hi⁻ ga[”]nuu[”] dsa⁻gyay[”]
chañne[”]. **2** Lä⁺chah[”] ja⁻ ga⁺kuh[”] jwää[”]
jwärte dsa⁻ mah[”] ga⁺kayh[”] chañne[”]
lä⁺jiih[”] sa⁺ ga⁺lä⁺joo[”] ho[”]hne⁻ jee[”]
ma[’] dsa⁻taayh[”] hi⁻ ga⁺løø[”] Jesú^s kwa⁻
juu[”]. **3** Hor[~] ja⁻ ga⁺lla⁻nää[”] kyee[”] dsa⁻
jää⁻ jaa⁻ hi⁻ dsaah[”] hi⁻ sa⁺ liih[”] goo[”]
tii[”]. **4** Sa⁺ ga⁺la⁻ ma[’] dsa⁻nääy[”] chuh[”]
kih[”] Jesú^s, kih[”] he⁻ ma[”]na[”]kah[”] dsa⁻.
He ja⁻ ga⁺wii[”] dsa⁻ he⁻ gyuuuh[”] hne⁻
ja⁻, mah[”] ga⁺jñiyh[”] miih[”] ka[”]luu[”] hne⁻

jee' gya' Jesúś. Ta' jwë' ja', ga' jñaay'
dsa' dsaah' he' lä' ma' kyaay' ja'
në' jii' kiyh'. ⁵ Ma' ga' jëë' Jesúś ha'
lä' koo' dsoo' dsë' lä' jëë' dsa' he',
ga' jäh' siiyh' dsa' dsaah':

—Gyüü' kyaan', ma' na' che' ba'
dso'kye' kyah'.

⁶ Jee' ja' ma' tääh' ta' jwoh' kyaap'
ley. Hi' he' ga' jmeey' huu' dsë':

⁷ "¿He' la' hlëeh' lä' na' dsa' hnäh'
na'? He' mi' kwayah' Dio ba' na'. Jaä'
Dio ba' lih' che' dso'kye' kih' dsa'."

⁸ Pero chah' ba' ga' lä' kyüuh' Jesúś
huu' dsë' he' ma' jmeey' dsa' he',
he' ja' ga' jäh' :

—¿He' la' jmeeh' hnäh' huu' dsë'
lä' na'? ⁹ ¿Hee' ga' na' sa' jwëeh',
laah' hnäh'? ¿Che' he' chiih' jne'
jaä' hi' dsaah': "Ma' na' che' dso'kye'
kyah'", o he' chiih' jnih': "Noo' kii'
jii' kyah', mah' gwaaah"? ¹⁰ He' ja'
jmeen' he' jwëeh' ga' mah' lä' ngëeh'
hnäh', Hi' ga' lëe'ngö' la' ba' na' ngëe'
jwë' jmi' gyüü' la' mah' chey'
dso'kye' kih' dsa'.

Ja' ga' ga' jäh' Jesúś siih' hi' sa'
liih' goo' tiif' he':

¹¹ —Jnä' jwahn' noo', kii' jii'
kyah', gwaaah' cha'neh' kyah'.

¹² He' ja' chah' ba' ga' noo' dsa'
he' cha'ne' lä' jëë' dsa', ngaayh'
kyah' jii' kiyh'. Peer' ga' lä' dsaa'
dsë' dsa' ma' jëë' ngaah' dsa' dsaah'
he'. He' ja' ga' jmeey' juuh' kih' Dio,
ga' jäh' :

—Ni' koo' hä' sa' ma' jëë' jne'
lä' na'.

Jesúś ga'teëy' kih' Leví (Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³ Ma' ngëe' he' ja', ngoo' Jesúś
ka'läh' cha'hoo' jmi' juuh' he' hla'
hwa' Galilea. Jee' ja' ga' lla'nää'

jwëe' dsa' jee' ma' cheyh', hi'
ga' llooy' hlëeyh' dsa' ka'läh'.

¹⁴ Jee' ngëy' cha'hoo' jmi' juuh' ja',
ga' jëëy' Leví joo' Alfeo, hi' ma' gya'
në' ta' kih' kooy' ku'sih'. Mah' ga' jäh'
Jesúś siiyh':

—Ña' wa' jmeen' ko'jøh'.

He' ja' ga' nooy' ga' jmeey' ko'jøh'
kyah' Jesúś.

¹⁵ Ma' ngëe' he' ja', ma' gya' Jesúś
cha'neh' kih' Leví, ma' kuyh' kyaah'
discípulo kyaay' hi' kyaah' jwëe'
dsa' hi' ma' koo' ku'sih' hi' jnah'
dsa' wa' hi' cha' hi'. Jëeh' jwëe' hi'
he' ma' ga' nää' kyaah' Jesúś, he' ja'
ba' ma' tääh' jee' ja'. ¹⁶ Hi' ma' jëë'
fariseo kyaah' ta' jwoh' kyaap' ley
he' ma' kuh' Jesúś ko'jøh' kyaah'
dsa' he', he' ja' ga' ngiiy' juu' kih'
discípulo kyaay':

—¿Ha' lä' la' juu' ja'? ¿He' la'
kuh' hi' ta' jwoh' kyaah' hnäh'
kyah' hi' koo' ku'sih' na', hi' lä' ja'
kyah' jnah' dsa' wa' hi' cha' hi'?

¹⁷ Ga'nuu' Jesúś he' ga' jäh',
he' ja' ga' jeeh' Jesúś juu' kiyh':

—Sa' jmeey' bii' të' më' kih' hi'
lluü', kih' dsa' dsaah' ba' jmeey' bii'.
Sa' ma' jan' kih' hi' lluü', ma' jan'
kih' hi' cha' dso'kye' kih' ba'.

Ga'ngii' dsa' juu', he' la' sa' tu'
discípulo ko'hwëe' he' kuh' hiyh'

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸ Koo' hä' lä' ma' tääh' dsa' kyaap'
Jwaa' sa' ma' kuh' hiyh', ma' ngiiy'
kiyh' kih' Dio hi' lä' ja' ma' jmeey'
dsa' kyaap' fariseo ka'läh'. He' ja'
ko'llaä' dsa' na'ngii' juu' kih' Jesúś:

—¿He' la' ma' la' dsa' kyaap'
Jwaa' kyaah' dsa' kyaap' fariseo
sa' kuh' hiyh', pero dsa' kyaah' sa'
jmeey' lä' ja'? ¿Ha' lä' la' juu' ja'?

¹⁹He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺: —Dsa⁻ hi⁻ tääh⁺ jee[’] dsa⁻jee[’] goo⁻ dsa⁻, sa⁺ cha⁻ he⁻ kih[’] he⁻ tuy[’] he⁻ kuh⁻hiyh[~] ta⁻ko⁻jiih[’] gya[’] dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ dsa⁻jee[’] goo⁻ jee[’] ja⁻. Sa⁺ cha⁻ ti⁻meeh⁻ dséy[’] cher'mah[’] gya[’] ba⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ kyaayh[’]. ²⁰Pero llo⁻ koo⁻ jmií[’] wa⁻ra⁻ ga⁺llee⁻ dsa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ dsa⁻jee[’] goo⁻ he⁻. Ma⁻ja⁻ ga⁻ tu[’] dsa⁻ kyaay[’] he⁻ kuh⁻hih[~] mah⁻ chuuuy[’] kyaah[’] Dio. ²¹Ni⁻ ja⁻ dsa⁻ sa⁺ kwa⁻ kih[’] tooy[’] koo⁻ hmiih⁻ hmëe⁻ né⁻ hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻, jëeh[’] hmiih⁻ hmëe⁻ dsa⁻dsuh⁻ mah⁻ jmeey[’] dsa⁻gyii⁻ hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻ cha⁻ga'mihih[’]. ²²Hi⁻ lä⁻ja⁻, ni⁻ ja⁻ dsa⁻ sa⁺ kwa⁻ kih[’] chiyh[’] jmihih[’] mi⁻jëh[’] hmëe⁻ neh⁻ loo⁻ ma⁻gyuh⁻. Cher'mah[’] ga⁺chih[’] dsa⁻ he⁻ hmëe⁻ neh⁻ loo⁻ ma⁻gyuh⁻, chah[’] ba⁻ gyii⁻, jëeh[’] sa⁺ kwa⁻ jwë[’] ää⁻. Tuuh[’] jmihih[’] mi⁻jëh[’] hmëe⁻ hi⁻hee⁻ loo⁻ ka⁻läh⁻. He⁻ja⁻ neh⁻ loo⁻ hmëe⁻ ba⁻ dsa⁻hoo⁻ jmihih[’] mi⁻jëh[’] hmëe⁻.

Ga⁺hlëeh[’] Jesús ha⁻ lä⁻la⁻ jmií[’] he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsé⁻

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

²³Koo⁻ jmií[’] he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsé⁻, ga⁺ngëe⁻ Jesús jee[’] ma⁻na⁻jnää⁻ chaah⁻ trigo kyaayh[’] discípulo kyaay[’]. Ga⁺løø⁻ discípulo hnäy⁻ miih⁻sa⁻gwah⁻ trigo mah⁻ ga⁺kuyh⁻. ²⁴He⁻ja⁻ ga⁺ngii⁻ fariseo juu⁻ kih⁻ Jesús:

—Jëe⁻ da⁻, he⁻la⁻ jmeey[’] discípulo kyaah[’] he⁻sa⁺ ga⁺tëey[’] jmeey[’] jmií[’] he⁻teeh⁻ dsa⁻ dsé⁻?

²⁵Mah⁻ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—¿Che⁻ sa⁺ ma⁻heh⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ ga⁺jmeey[’] David llo⁻joo⁻? Koo⁻ hä⁻ lä⁻ma⁻ ja⁻ kyoyh⁻, ga⁺jmeey[’] bii⁻ kiyh[’] kyaah[’] dsa⁻kyayh[’]. ²⁶Jii⁻

ja⁻ Abiatar ma⁻laa⁻ jmií[’] dsa⁻ jøøh[’] hi⁻ ma⁻hä⁻ goo⁻ gwah⁺. Jee[’] ja⁻ ga⁺he⁻ David ga⁺kuyh⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ma⁻na⁻jøøh[’] he⁻sa⁺ lle⁻kih[’] ma⁻kuyh⁻ hi⁻ga⁺kwëeyh[’] dsa⁻ hi⁻ ma⁻ga⁺nää⁻ kyaayh[’]. Jëeh[’] ma⁻la⁻ jmií[’] dsa⁻ba⁻ ma⁻na⁻ngë⁻ jwë[’] kuyh⁻ he⁻ñiih⁻ ja⁻.

²⁷Hi⁻ ga⁺jäh⁺ Jesús ka⁻läh⁻ lä⁻la⁻: —Ga⁺jmee[’] Dio jmií[’] he⁻teeh⁻ dsa⁻dsé⁻ he⁻llu⁻kih[’] dsa⁻ba⁻. Sa⁺ ga⁺jmää⁻ Dio dsa⁻ mah⁻ heeyh⁻ dsa⁻wii⁻ kyaah[’] jmií[’] ja⁻. ²⁸Hi⁻ lä⁻ja⁻ Hi⁻ga⁺lëe⁻ngo⁻ la⁻ba⁻ na⁻ngë⁻ jwë[’] jmeey[’] hih⁻, hee⁻na⁻he⁻ga⁺tëe⁻ jmeey[’] dsa⁻ jmií[’] he⁻teeh⁻ dsa⁻dsé⁻.

Ga⁺mi⁻hlää⁻ Jesús ja⁻ dsa⁻ jmií[’] he⁻teeh⁻ dsa⁻ dsé⁻

(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

3 Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁺he⁻ Jesús
neh⁻ gwah⁻ kih[’] dsa⁻judiu.
Jee[’] ja⁻ ma⁻hää⁻ ja⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma⁻lä⁻ki⁻ koo⁻ ma⁻goo⁻. ²Dsa⁻ hi⁻ ma⁻tääh⁻ neh⁻ gwah⁻ ja⁻, ma⁻tääy⁻ Jesús, jëey[’] che⁻ mi⁻hlääy⁻ dsa⁻ jmií[’] he⁻teeh⁻ dsa⁻dsé⁻ mah⁻ lä⁻ja⁻ ma⁻le⁻ ma⁻hniiy⁻ kiyh[’]. ³He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Jesús siih⁻ dsa⁻dsaa⁻ he⁻:

—Noo⁻da⁻jee[’] to⁻dsaa⁻la⁻.

⁴Hi⁻ ga⁺ngii⁻ Jesús juu⁻kih[’] dsa⁻hi⁻ ma⁻tääh⁻ jee[’] ja⁻:

—¿Hee⁻na⁻na⁻ngë⁻jne[’] jwë[’] jmeen⁻ jmií[’] he⁻teeh⁻ dsa⁻dsé⁻, che⁻ he⁻llu⁻ o che⁻ he⁻hlïih⁻? ¿Che⁻llu⁻teeh⁻ jne[’] dsa⁻ o che⁻wa⁻juu⁻ba⁻ kih[’]?

Ti⁻söh⁻ba⁻ga⁺taah⁻lä⁻jëe⁻ dsa⁻he⁻. Ni⁻ koo⁻ mo⁻so⁻ga⁺ngiiy⁻. ⁵Mah⁻ga⁺jëe⁻ Jesús ta⁻jee[’]ma⁻tääh⁻ dsa⁻. Ga⁺lä⁻lleey⁻ kyaayh⁻hi⁻ja⁻meeh⁻dséy⁻ka⁻läh⁻kih[’]he⁻hwéh⁻dsé⁻ dsa⁻hi⁻ma⁻tääh⁻jee[’]ja⁻. He⁻ja⁻ga⁺siiyh⁻ dsa⁻ñuuuh⁻he⁻:

—Niih` da` gooh` na`.

Chah` ba` ga`niih` dsa`ñuu` he`
ma`goo`, hi` ga`jä` go`te` gooy` ja`.

⁶Pero ma` ga`hwëe` fariseo jee` ja`,
ga`taayh` juu` kwee` kyaah` dsa` kyaah`
Herode ha` lä` jee` ma` jngëeyh` Jesùs.

Peer` jwëe` dsa` ga`kuh`
cha`hoo` jmi`juuh`

⁷Ya`hëe` Jesùs ka`läh` ngooy`
cha`hoo` jmi`juuh` he` hla` hwa`
Galilea kyaayh` discípulo kyaay`
hi` jwëe` dsa` chaa` jee` ja` ga`nää`
kaah` kiyh`. ⁸Lä` ma` ga`nuu` dsa`
lä`jé` he` jmee` Jesùs, ga`lla`nää`
jwëe` dsa` hi` chaa` hwa` Judea, hi`
hi` chaa` Jerusalén, kyaah` hi` chaa`
hwa` Idumea, hi` lä`ja` hi` chaa`
hngaah` jmi` Jordán ka`läh`, hi`
lä`kye` hi` chaa` lä`ku` lä`jii` jwii`
Tiro hi` Sidón. ⁹Kih` he` ma` tääh`
jwëe` dsa`, he`ja` ga`jmeey` mada`
kih` discípulo kyaay`, ga`siiyh`:

—Go`jmeé` jää` koo` námoo` gyan,
ngoo` kya`hlääh` dsa`jnä` jee` la`.

¹⁰Jéeh`, jwëe` hi` dsaah`
ma`mi`hlääh` jää`, he`ja` ga`lla`nää`
jwëe` dsa`dsah` jee` ma`gyay`, ma`
jmee` dsa` bii` ma`sul` miih` cha`gooy`
kih` Jesùs. ¹¹Hi` ma`tääh` ga`jnah`
dsa` hi` ma`kye` jmi`lle` hliih`. Ma`
ga`jëey` Jesùs, ga`juuyh` jnëy` cha`në`
Jesùs ma`hooyh` ki`gaa` ma`jäh`:

—Hne` laah` Joo` Dio.

¹²He`ja` ga`juuh` Jesùs kih` jmi`lle`
hliih` mah` sa` mi`jnääh` juu` he` ląa`
Jesùs Joo` Dio.

Ga`hñaa` Jesùs lä`jëe` gya`tuu`
apóstole

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³Ma`ngëe` he`ja`, ga`wii` Jesùs
lle`koh` hi` ga`tëeyh` ko`llaa` dsa`

hi` ga`tih` dsëy` hi` ga`nuu` bih` he`
jäy` kyaayh`. ¹⁴Ga`hñaa` gya`tuu`
mah` jmeed` ko`joh` kyaayh` hi`
ga`cheey` mah` dsa`kway` juu`
kiyh`. ¹⁵Hi` ga`kway` jwë` mah`
mi`hlääh` hi` dsaah` hi` hwëey`
jmi`lle` hliih`. ¹⁶Lä`la` chee` lä`ja`
lä`jaay` Simón (hi` ga`mi`cheey`
Pee`), ¹⁷Jacobo joo` Zebedeo hi`
Jwaa` øøh` Jacobo. (Lä`uu` dsa`
he` ga`mi`cheey` Boanerge. Jmii`
na` hnøø` jäh` joo`ñih`.) ¹⁸Andre`
he`, Felipe, Bartolomé, Matä`, Tamá,
Jacobo joo` Alfeo, Tadeo, Simón dsa`
cananita he`, ¹⁹hi` Juda Iscariote
hi` ga`ngëe` Jesùs këe` Ma`la`
ma`hñaa` lä`jëe` hi` he`, ja`ga`
ya`nää`kiyh`.

Ga`jäh` dsa`, kye` Jesùs jmi`lle` hliih`
(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

²⁰Ma`ngëe` ma`ya`nää` koo`
ka`läh` ga`kah` dsa`cha`neh` jee`
ma`tääh` ja`. Ni`mo`so` ga`kwa`
jwë` ma`kuyh` kyaah` discípulo
kyaa`:

²¹Ma`ga`lä`ñe` hi` chaa` kyaah`
Jesùs ha` lä` dsa`ngëey`, he`ja`
ga`nää` mah` ma`teey`. Jéeh` ma`
laay`, ma`hee` go`te` dsëy`. ²²Pero
ta`jwoh` kyaah`ley hi` ya`nää`
Jerusalén, ga`jäh`:

—Beelzebú ba`na`jää` Jesùs.
He`ja` hwëey` jmi`lle` hliih` kyaah`
hih` kih` hi`kye`në` kih` jmi`lle`
hliih`.

²³He`ja` ga`hlëeh` Jesùs juu`
na`hmää` lä`la`:

—Nuuh`da`hnäh`hi`jäh`kyen`
jmi`lle` hliih`. ²⁴Ha`lä`ja`Tana`
hwëe`he`ba`dsakyaayh`neh`
tuh`dsë`dsaa`? Dsa`hi`tääh`koo`
hwa`cher`mah`teey`kyaa`he`

ba' dsa-kyayh', sa' gwéey'. ²⁵Hi⁺ lä⁺ja⁻ sa⁻ lä⁺be' dsé⁻ dsa- hi⁻ täh⁺ koo⁻ cha'neh⁻, dsa-taah⁻ ko⁻joh⁻, cher'mah⁻ te⁻jéey⁻ kyaah⁻ he⁻ ba' hi⁻ chaa⁻ cha'neh⁻ kiyh⁻. ²⁶Ja⁻ba' lä⁺ja⁻ la' kih⁻ Tana', sa' gwéey⁻ cher'mah⁻ te⁻jéey⁻ jmi⁻lle' hliih⁻ kyaah⁻ he⁻ ba' jmi⁻lle' hliih⁻ dsa-kyayh'. Chah⁻ ba' mi⁻llaay⁻ hñiiy⁻.

²⁷Ni⁺ jaa⁻ dsa- sa⁻ le' dsa- he⁻ cha'neh⁻ kih⁻ jaa⁻ dsa- bee⁻ mah⁻ hiiy⁻ he⁻ cha⁻ kiyh⁻, cher'mah⁻ sa' ga⁻hñuuuy⁻ to⁻nëe'. Jmee⁻ bii⁻ hñuuuy⁻, ja⁻ga⁻ le' hwéey⁻ he⁻ lla⁻ dséy⁻. ²⁸Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwéehn⁻ hnäh⁻, jmee⁻ ba' Dio joh⁻ dsé⁻ kih⁻ lä⁺je⁻ dso'kye⁻ he⁻ jmee⁻ dsa-. Hi⁻ jmee⁻ joh⁻ dséy⁻ kih⁻ lä⁺je⁻ juu⁻ wii⁻ he⁻ hléeh⁻ dsa-. ²⁹Pero cher'mah⁻ ga⁻hléeh⁻ dsa- wii⁻ kih⁻ Jmi⁻lle' Na⁻jngii⁻, mo⁻so⁻ jmee⁻ joh⁻ dséy⁻, lä⁺ma⁻na⁻bäayh⁻ ja⁻ba' dso'kye⁻ kiyh⁻.

³⁰Ga⁻hléeh⁻ Jesús lä⁺ja⁻, kih⁻ he⁻ ga⁻jäh⁻ ko⁻llaq⁻ dsa- he⁻, Jesús ma' kyé⁻ jmi⁻lle' hliih⁻.

Øqh⁻ Jesús kyaah⁻ chooy⁻

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

³¹Kéee⁻ ga' ga⁻lla⁻nää⁻ Øqh⁻ Jesús kyaah⁻ chooy⁻, pero ka'hne⁻ ba' ga⁻jøøy⁻, hi⁻ ga⁻siiyh⁻ dsa- hi⁻ ma' täh⁺ jee⁻ ja⁻, chih⁻ Jesús wa' jää⁻. ³²He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa- hi⁻ ma' täh⁺ koo' kih⁻ Jesús:

—Hii⁻ maa' kyaah⁻ kyaah⁻ Øqh⁻ täh⁺ ka'hne⁻, hnaah⁻ hne⁻.

³³He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—¿Hii⁻ na⁻, hi⁻ laa⁻ maa' kyaan⁻? ¿Hii⁻ na⁻, hi⁻ laa⁻ Øohn⁻?

³⁴Mah⁻ ga⁻jéey⁻ lä⁺jéey⁻ hi⁻ ma' täh⁺ lä⁻ku' lä⁺jii⁻ jee⁻ ma' cheyh⁻ ja⁻, ga⁻jäh⁻:

—Hi⁻ la⁻ ba' he⁻, maa' kyaan⁻, hi⁻ la⁻ ba' he⁻ Øohn⁻. ³⁵Lä⁺jéey⁻ hi⁻ jmee⁻ lä⁻ hyoh⁻ dsé⁻ Dio, hi⁻ he⁻ ba' dsa- më⁻ Øohn⁻, dsa- ñuuuh⁻ Øohn⁻, hi⁻ maa' kyaan⁻.

Juu⁻ na⁻hmää⁻ lä⁻kog⁻ la' kih⁻ dsa- hi⁻ jnee⁻ mi⁻ju⁻

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

4 Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻løø⁻ Jesús hléeyh⁻ dsa- cha'hoó' jmi⁻juuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa⁻ Galilea.

Jwéey⁻ dsa- ga⁻lla⁻nää⁻ jee⁻ ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻wii⁻ Jesús neh⁻ na'moo'. Neh⁻ ja⁻ ga⁻gyay⁻ mah⁻ ga⁻hléeyh⁻ dsa- hi⁻ ma' täh⁺ cha'hoó' jmi⁻ja⁻.

²Ja⁻ he⁻ koo⁻ nää⁻ ga⁻mi⁻téey⁻ dsa- kyaah⁻ juu⁻ na⁻hmää⁻. Lä⁺jwéey⁻ ja⁻ ga⁻kwéeyh⁻ dsa- ñuuuh⁻. Ga⁻jäh⁻:

³—Ñuu⁻ da' hnäh⁻. Jaa⁻ dsa- ngoo⁻ ga⁻jnee⁻ mi⁻ju⁻. ⁴Jee⁻ ngooy⁻ jneeey⁻ mi⁻ju⁻ ja⁻, ga⁻saa⁻ miih⁻ cha'jwéey⁻, he⁻ja⁻ ya⁻nää⁻ ta⁻ ga⁻kuh⁻. ⁵Jyoh⁻ ka⁻läh⁻ mi⁻ju⁻ ga⁻saa⁻ nää⁻ kuu⁻ jee⁻ sa⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ gwaah⁻. He⁻ja⁻ chah⁻ ba' ga⁻hya⁻, jéeh⁻, sa⁻ ma' nøø⁻ cha⁻miih⁻ gwaah⁻. ⁶Pero ma' ga⁻hëh⁻ hyoo⁻ ga⁻koo⁻. Jéeh⁻, miih⁻ ba' jmo⁻ ma' cha⁻, he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻kii⁻ chaah⁻.

⁷Hi⁻ jyoh⁻ ka⁻läh⁻ mi⁻ju⁻ ga⁻saa⁻ jee⁻ chaah⁻ too⁻. Ga⁻kwaal⁻ ga⁻chaah⁻ too⁻ ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻uu⁻ chaah⁻ kih⁻ jee⁻ na⁻too⁻, mo⁻so⁻ ga⁻kwa⁻ mii⁻. ⁸Hi⁻ jyoh⁻ mi⁻ju⁻ ja⁻, ga⁻saa⁻ jee⁻ la⁻ hwa⁻ jmah⁻. He⁻ja⁻ ba' ga⁻hi⁻, ga⁻kwa⁻ cha⁻miih⁻ mii⁻. Cha⁻ he⁻ ga⁻kwa⁻ gyii⁻gya⁻ mii⁻ lä⁻koo⁻ chaah⁻, cha⁻he⁻ ga⁻kwa⁻ to⁻lo⁻gya⁻ dsé⁻gya⁻ mii⁻ hi⁻ jyoh⁻ ga⁻kwa⁻ hñaa⁻loo⁻ mii⁻.

⁹He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Hi⁻ hnøø⁻ heeh⁻ juu⁻ la⁻, wa' heeyh⁻.

¹⁰Ma' ga⁻jä⁻ miih⁻ go⁻te⁻ dsa- kyaah⁻ gya⁻tuu⁻ discípulo, ga⁻ngiiy⁻

juu' kih' Jesú斯 he⁻ hnøø['] jäh⁺ juu' he⁻ ga⁺kway['] ja⁻. ¹¹He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] Jesú斯 siiyh⁺:

—Hnäh' ba⁻ na⁻ngëh' hnäh' jwë['] lä⁺ngëeh' hnäh' ha⁻ lä⁺ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁺höh['] kih', he⁻ ma⁻ na⁻hmää['] jää[!]. Pero hi⁻ sa⁻ na⁻jnää['] kih' Dio, hlëëhn['] kyaah['] juu' na⁻hmää['] ba[.] ¹²Lä⁺ja⁻, ma⁻ke⁻ jëey['], sa⁻ jnøøyh['], ma⁻ke⁻ nuuy['], sa⁻ lä⁺ngëey[']. Kih' he⁻ja⁻, sa⁻ dsa⁻jeeyh['] kyaah['] Dio mah['] koo⁻ Dio dsé['] kih' dso⁻kye⁻ kiyh[.]

Ga⁺jmeeh['] Jesú斯 juu' he⁻ hnøø['] jäh⁺ juu' na⁻hmää['] kih' hi⁻ na⁻jnee['] mi⁻ju⁻
(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁺jäh['] Jesú斯:
—¿Che['] sa⁻ ga⁻lä⁺ngëeh' hnäh'
juu' kih' hi⁻ na⁻jnee['] mi⁻ju⁻? ¿Ha⁻ba⁻ la⁻ lä⁺ngëeh' hnäh' jyoh'
juu' na⁻hmää['] he⁻ na⁻ga['] jwahn[']
cher'mah['] sa⁻ ngëeh' hnäh' juu' la⁻?
¹⁴Hi⁻hi⁻ jnee['] mi⁻ju⁻, hi⁻ he⁻laa⁻
jaa⁻ hi⁻ kwa⁻ juu' kih' Dio. ¹⁵Ko⁻llaa⁻
dsa⁻ hi⁻ ma⁻nuu['] juu', hi⁻ he⁻laa⁻
lä⁺koh['] mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻toh['] cha⁻jwë['].
Ga[']ma⁻nuuy['] juu' kih' Dio, chah[']
ba['] gwa['] Tana['] jnuuyh['] juu' he⁻
ma⁻na⁻jnää['] neh⁻ tuh⁻dséy[']. ¹⁶Hi⁻
jñah['] ka⁻läh['] dsa⁻ hi⁻nuu['] juu', hi⁻
he⁻laa⁻ lä⁺koh['] mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻saa[']
në[']kuu['] jee['] sa⁻cha⁻cha⁻miih⁻
gwaah[']. Lä⁺chah['] ma⁻nuuy['] jëe[']
ba[']dséy[']. ¹⁷Pero ko⁻hwëe['] ba['] ja⁻.
Laay['] lä⁺koo⁻chaah['] he⁻choo['] miih⁻
ba[']jmoo['] kih'. Waára['] ga⁺jëey['] wi[']
o go⁻nää['] dsa⁻ në[']kiyh['], kwaat[']
kih' juu' he⁻ma⁻nuuy['], lä⁺chah[']
ja⁻tuy['] jwë['] kih' Dio. ¹⁸Heh['] mi⁻ju⁻
he⁻ga⁻saa['] jee['] kih'chaah[']too[,]
lä⁺ja⁻laa⁻hi⁻nuu['] juu' kih' Dio.
¹⁹Pero jee['] ga⁻nääy['] ja⁻, ma⁻miih⁻

lä⁺ja⁻ dsa⁻lä⁺øøy['] kih' Dio. Jëeh[']
kye⁻gyih['] huu⁻dsé['] kih' jmi⁻gyuu⁻
la⁻, hi⁻ hnøøy['] lä⁺chay[']cha⁻miih⁻
kuu', hi⁻hee[']dséy['] lä⁺jé[']he⁻ga[']
cha⁻jmi⁻gyuu⁻. He⁻ja⁻sa⁻jmeey[']
ni⁻miih⁻ta⁻llu[!]. ²⁰Pero mi⁻ju⁻he⁻
ga⁻saa['] hwa['] jmah['], lä⁺ja⁻laa⁻dsa⁻
hi⁻nuu[']juu' kih' Dio mah' heeyh[']
ka⁻läh[']. Hi⁻he⁻jmee[']cha⁻miih⁻ta⁻
llu[!], lä⁺koo⁻mi⁻ju⁻he⁻kwa⁻ma⁻
gyii[']gya['], ma⁻to⁻lo⁻gya[']dsé[']gya['],
ma⁻hña⁻loo[!].

Juu' na⁻hmää['] lä⁺koo⁻la['] kih' wa⁻je⁻

(Lc. 8:16-18)

²¹Lä⁺la⁻ga⁺jäh['] Jesú斯 ka⁻läh[']:

—Ni⁻ja⁻sa⁻hih[']je⁻ mah[']jlëy[']
kyaaah['] koo⁻kyaaah['], ni⁻sa⁻chiyh[']
neh⁻jii[!]. He⁻chiyh[']jee[']nii[']ba[']
mah[']lä⁺jnää[']lä⁺kaa⁻. ²²Lä⁺jé[']he⁻
na⁻hmää['], lloo[']koo⁻jmi[']lä⁺jnää['],
hi⁻lä⁺jé[']he⁻sa⁻jnää['], la[']kwaat[']
lä⁺jnää[']. ²³Hi⁻hnøø[']heeh[']juu'la⁻,
wa[']heeyh['].

²⁴Hi⁻ga⁺jäh['] Jesú斯 ka⁻läh[']:

—Jmee[']da⁻hnäh[']he⁻kih'juu'he⁻
nuuh⁻hnäh[']. Jëeh['], ja⁻ba⁻lä⁺koo⁻
nuuh⁻hnäh[']ko⁻ja⁻ba⁻jiih[']lä⁺ngëeh[']
hnäh[']o na⁻dsé[']ga[']miih[']ko⁻ja⁻.

²⁵Lä⁺jé[']hi⁻ngëe[']miih['], hi⁻he⁻
lä⁺ngëe[']cha⁻ga⁻miih[']. Hi⁻lä⁺jé[']hi⁻
jmeey[']ngëe['], lä⁺kye[']he⁻ja⁻lla⁻ba['].

Juu' na⁻hmää['] lä⁺koo⁻

la['] kih' jyoh['] mi⁻ju⁻

²⁶Hi⁻ga⁺jäh['] Jesú斯 ka⁻läh[']:

—Lä⁺koo⁻jää⁺Dio dsa⁻lä⁺kih'ja⁻dsa⁻
kih', jeeh[']kwee[']lä⁺la[']kih'ja⁻dsa⁻
hi⁻jngëe[']mi⁻ju⁻. ²⁷Sa⁻cha⁻kwaat[']
la[']kih' dsa⁻he⁻cher'mah'na⁻gwiiy[']
o cher'mah'na⁻nëy[']. Dsa⁻hy[']mi⁻ju⁻
ja⁻, hi⁻dsa⁻kwaat[']lä⁺jmi[']lä⁺hwë[']
ni⁻sa⁻ñey[']ha⁻lä⁺ga⁻la[']. ²⁸Hwa[']

ba' jmee' dsa-kwaq' mi'ju'. To-në' dsa-hya' mi'ju', ja'-ga' dsa-kwaq' chaah' kih'. Ma-ngëe' he' ja', jyoo' le' kih'. Lä-hii' ga' miih', kah' miï' kih'. **29** Hi' ga' ma-ää' miï', chooyh' ta' kiyh', jéeh' ma-lloo' jii' juuh' mi'ju' mah' llay' llu'.

Juu' na-hmää' lä-koo' la' kih' mi'ju'
mostaza

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

30 Hi' lä-la' ga-jäh' Jesús ka-läh': —¿Che' kyuh' hnäh' ha' lä' la' he' jää' Dio dsa-lä-hih' kih'? Jwëehn' hnäh' juu' he' jeeh' kwee' kyaah' he' ja', mah' lä-ngëeëh' hnäh' ha' lä' la'. **31** He' jää' Dio dsa-lä-hih' kih', jeeh' kwee' lä-koo' la' kih' koo' mi'ju' mostaza. Heh' mi'ju' ja' pih' ga' miih' lä-koh' ga' jyoh' mi'ju' he' jngëe' dsa-jmi' gyuu' la'. **32** Pero ma-ngëe' ma-jngëe' mi'ju' ja', dsa-hya' mah' dsa-kwaq' niï' ga' lä-koh' ga' jee' lä-jë' joh'. Chaah' mostaza kwa-gooth' kih', lä-ja' lä-kye' ta' jmee' siï' né' sa'go'h'.

33 Ga-kwa' Jesús juu' kih' Dio kyaah' cha-miih' juu' na-hmää' he' la' lä-koh' juu' na-hmää' kih' mostaza. Ga-hlëeyh' dsa-ha-koh' jiih' lä-ngëeë' ba'. **34** Ni' koo' sa' ga-hlëeh' Jesús na-hñaa' lä-jëe'. Juu' na-hmää' jmah' ba' ga-hlëeyh'. Lä' ma' ga-jä' hñii' ba' lä-jëe' discípulo, ja'-ga' ga-mi-jnää' na-hñaa' lä-jëe' juu' na-hmää' he' ga-hlëeyh' ja'.

Ga-jmee' Jesús hih' kih' lle' mah' hii' tii'

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

35 Lä' ma' ga-nuu' jmi' ja', ga-jäh' Jesús ga-siiyh' discípulo kyaay':

—Man' ta' jyoh' jwoo' jmi'-juuh' ka-läh'.

36 Ja'-ga' ga-hih' discípulo juu' kih' dsa-hi' ma' tääh' jee' ja', hi' ga-jää' Jesús lä' ma-gyay' ja' neh' na'moo' ga-nää' Ma' hii' ga' jyoh' na'moo' koo' ja', ga-ka' dsa-he' mah' ga-nää' ta' jee' ga-nää' discípulo. **37** Jee' ga-nää' ja', ja'-koo' lle' tä', ga-hii' goo' jwérte. Ga-hluh' jmi' lä-jiih' ga-haa' neh' na'moo'. Miih' ga' sa' ga-hmäh' na'moo' ja'.

38 Pero ma-na-gwi' Jesú' ta' ka-luu' ja', na-dsë' lley' né' tu'. He' ja' ga-chaa' discípulo kyaay':

—Ta-jwoh' —ga-jäh' —¿che' ni' miih' huu'dsë' sa' kyeh' he' juu' jne' cha' jmi' la'?

39 He' ja' ga-noo' Jesús, ga-jmeey' hih' ga-jä' tii' lle', hi' ga-jäh' siiyh' jmi' :

—Ta' tooh' miih', ja' tii'.

Lä-chah' ja' ga-hna' lle' hi' ga-jä' tii' go-te' jmi'. **40** Ma-ngëe' he' ja', ga-jäh' Jesús siih' dsa-kyaay' he':

—¿He-la' gah' hnäh' cha-miih'? ¿He-la' ja' sa' dsoo' hoh' hnäh' kin'?

41 Peer' ga-lä-goh' discípulo kyaay' Jesús, he' ja' ga-ngiiy' juu' kih' dsa-kyaay':

—¿Hii' ba' na', heh' lä-kye' jmi' hi' lä-kye' lle' nuuh' kiyh'?

Dsa-hi' ma' kye' jmi' lle' hliih' chee'
Legión

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

5 Hi' ga-lloo' Jesús jyoh' jwoo' jmi'-juuh' ja' kyaah' discípulo kyaay', hwa' kih' dsa-gadareno.

2 Lä' ma' ga-jñaay' neh' na'moo' ja', ja'-ja' dsa-hi' ma' kye' jmi' lle' hliih', ga-mi'-jeey' Jesús. Hi' he'

ma' gya' jee' la' to'høø' kih' hlii'.
3Jee' ja' ma' la' høøy'. Ma'ke' ma'
 hñuuuh' dsih' kyaah' caden', ni'
 lä' ja' sa' ga' jmää'. **4**Ja' he' koo'
 hä' ga' hñuuuh' dsih' kyaah' caden'
 hi' ga' gwé' dsa' tiiy' kyaah' jwi'
 hma' he' hë' too', pero ni' koo' sa'
 ga' jmää'. Ga' sa' ga' hnä' bih' lä' jë'
 he' kyaah' ma' na' hñuuuh' goo' tiiy'.
 Ni' jaa' dsa' sa' ga' lä' bee' kyaayh'.
5Lä' jmiil' lä' hwé' ma' ngéy' moh'
 ki'hooyh', hi' lä' ja' jee' la' to'høø'.
 Hi' ma' jmeey' dsso' kih' hñiiy'
 kyaah' kuu'. **6**Uú' ga' ga' jee'y' Jesús,
 he' ja' ngooy' ko' chih' ga' juuyh'
 jnëy' cha'né' Jesús. **7**Mah' ga' hlëeyh'
 koo' ki'gaa', ga' jayh':

—Ta' kaaah' jnä' Jesús, hne' Joo'
 Dio Jøøh'. Ma'ra' ju'dsoo', ta' jmeeh'
 jnä'.

8Ga'hlëeyh' lä' ja' jee'h' jää' ba'
 ga'jäh' Jesús:

—Hne' jmiil' lle' hliih', go'hëe' kih'
 dsa'ñuuuh' na'.

9Hi' ga'ngii' Jesús juu' kiyh':

—¿Hee' cheeh' hne'?

Mah' ga' jayh':

—Legión cheen', jee'h' jwëe' jnääh'.

10Peer' ga'chuuy' kyaah' Jesús,
 mah' sa' hëe' Jesús kiyh' **11** kih'
 hwa' ja'. **11**Jäh' kih' lle' hwa' ja' ma'
 tääh' koo' nää' ñe' ma' kuh' nuu'.

12He' ja' ga'ngii' jmiil' lle' hliih' he'
 kih' Jesús, ga' jayh':

—Chee' jnääh' kih' ñe' hi' tääh' oo'
 mah' dsa'tooth' jnääh' kiyh'.

13Ga'kwa' ba' Jesús jwë'. He' ja'
 ga'hwé' jmiil' lle' hliih' kih' dsa' he',
 mah' ga'tayh' kih' lä' jee' to' mil
 ñe' hi' ma' tääh' jee' ja'. Lä' jee'
 ñe' he' ga'kyuu'. Ma' ga'teey' koo'
 lle' hwa', ko'dsoo' jwë' ba' ga'saay'
 cha'jmiil' juuh'. Jee' ja' ga'juuy'

neh' jmii'. **14**Dsa' hi' ma' hää' ñe'
 he', ga'näay' ko'chih' cha'hluiy'
 ta' jee' jwii' hi' ta' chuuuh' moh',
 na'jmeeyh' juu'. Hi' lä' jee' dsa' hi'
 ga'nuu', na'nää' na' jee' ha' lä' ga'la'.
15Ma' ga'lla'näay' jee' cheh' Jesús,
 ga'jëey' dsa' hi' ma' jää' jwëe'
 jmiil' lle' hliih' he', ma' gyay' kyeyh'
 hmiih', ma'nøh' dsëy' go'te', he' ja'
 ga'jwaaah' dsa'. **16**Hi' ga'jëe' lä' jë'
 he' ja', ga'jmeeyh' juu' kih' dsa'
 ha' lä' ga'la' hi' ma' jää' jmiil' lle'
 hliih' he' hi' ga'jmeeyh' juu' lä'koh'
 ga'la' kih' ñe'. **17**Ja'ga' ga'løö' dsa'
 he' chuuuy' kyaah' Jesús mah' wa'
 llaayh' kiyh' ta' jee' jyoh'.

18Lä' ma' ga'he' Jesús neh'
 na'moo', dsa' hi' ma' kye' jmiil' lle'
 hliih' he' ga'chuuy' kyaah' Jesús,
 mah' ma' kway' jwë' ma' dsooy'
 kyaayh'.

19Pero sa' ga'heeh' Jesús:

—Gwaah' kyah' go'koo' juu' kih' hi'
 chaaq' kyah', ha' lä' la' he' juuh'gaa'
 he' ma' jmee' Dio kyah' hne'.
 Go'jmeeh' juu' ha' lä' ma'lä'ñih'
 dsë' Dio kyah' —ga'jäh' Jesús siiyh'
 dsa' he'.

20He' ja' ngaayh', ga'ngëey'
 lä'kaa' jwii' he' jäh' dsa' Decápoli
 ga'jmeeyh' juu' ha' lä' la' he'
 juuh'gaa' he' ga'jme' Jesús kiyh'.
 Hi' lä' jee' dsa' hi' ga'nuu' ga'taah'
 jee' dsah'.

**Jo'mii' Jairo kyaah' jaa' dsa'më' hi'
 ma' dsaah'**

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

21Ngaah' Jesús ka'läh' ta'
 hngaaah' jmi'juuh' kyaah' na'moo'.
 Ma' ga'llaayh' jee' ja', jwëe' dsa'
 ga'lla'nää' ka'läh'. **22**Jee' ja' ga'lloo'
 jaa' dsa' chee' Jairo hi'laa' ta'

kih' gwah' mäh' jee' jwii' ja'.
Ma' ga' jëey' Jesús ga' juuyh' jnëy'
cha'nëy', ²³mäh' ga'chuuy' cha'miih'
kyaqh' Jesús, ga' jayh' siiyh':

—Dsa'juu' chih' më' kyaan', ña'
mah' go'kyeh' gooh' në' kiyh' mah'
hläay', lä' ja' mo'so' juuy'.

²⁴He' ja' ngoo' Jesús kyaah' Jairo.
Peer' na'lä' na'jlee' bih' dsa', kih'
he' jwëe' hi' ga' nää' kyaayh'. ²⁵Jee'
ga'ngëe' Jesús ja', ma' cheh' jaä'
dsa'më' hi' ma'hyä' koo' gya'to'
ji' ñe' he' ma' dsaayh' dsoo' kiyh'.
²⁶Ma'lä'hi' jëey' wi', ja' hi' jaä'
të' më' ma'kaayh'. Dsa' më' he'
ga'mi'llay' lä' jë' he' cha' kiyh',
ga'heey' kyaah' té' më'. Ni' miih' sa'
ga'la' më', cha'gä'miih' ma' ja' kiyh'
koo' jmiï' koo' jmiï'. ²⁷Ma' ga'nuuy'
hlëeh' dsa' kih' Jesús, lä'chah' ja'
ga'taayh' hñiiy' jee' kih' jwëe' dsa'
he' mah' ga'suy' miih' cha'gooy'
sa'hmiih' kih' Jesús. ²⁸Jëeh' ma'
laay': "Wa'ra' jäh' kih' koo' tëen'
su' miih' cha'goon' sa'hmiih' kiyh',
hlään' go'te'." ²⁹Lä'chah' ja'
ga'hna' dsoo' kiyh' hi' ga'lä'liih'
dsa'më' he' he' ga'ääh' go'te' dsoo'
kiyh'. ³⁰Hi' chah' ba' ga'lä'liih'
Jesús heh' be' kiyh' ga'mi'hlää'
jaä' dsa', he' ja' ga'jeeyh' hñiiy'
ga'siiyh' dsa':

—¿Hii' na' hih' ma'su' sa'hmiih'
kin'?

³¹He' ja' ga' jäh' discípulo kyaay':
—Che' sa' jëeh' jee' kih' jwëe' dsa'
hääh', mah' jwah': "¿Hii' na' ma'su'
jnä'?"

³²Pero cheh' bih' jëey' lä'ku' lä'ji'
jee' tääh' dsa', hii' na' hi' ma'jmee'
lä'ja'. ³³Hih' dsa'më' he' ñe' bih'
he' ma'hläay'. Goyh' hi' jlää' gyih'
lä'ja', ngooy' na'juuyh' jnëy' cha'në'

Jesús hi' ga'jmeeyh' juu' lä'koh'
ga'la' kiyh'. ³⁴He' ja' ga'jäh' Jesús
siiyh' dsa'më' he':

—Gyüü' kyaan', kih' he'
ma'lä'dsoo' hoh' kin', ma'jä'ba'
kyah'. Gwaah' ba' hne' llu', wa'jä'
go'te' dsoo' kyah'.

³⁵Lä' ma'cheh' ba' Jesús hlëeh',
ma'ga'lla'nää' dsa' hi' chaa' kih'
Jairo hi' ma' laä' ta' kih' gwah' jee'
ja'. Hi' he' ma' kye' juu', jayh' siiyh'
Jairo:

—Ma'juu' ba' gyüü' më' kyaah'.
Mo'to' kwa' ga' ta' kih' ta'jwöh' na'.

³⁶Lä'chah' ma' ga'nuu' Jesús juu'
ja', ga'jäh' siiyh' hi' laä' ta' kih'
gwah' he':

—Ta'ka' huu'dsë', jmee' dsoo'
hoh' ba'.

³⁷Ja'jiih' mo'so' ga'kway' jwë'
ma' dsa'nää' dsa' kyaayh'. Ga'jääy'
ma'la' Pee' ba', kyaah' Jacobo
kyah' Jwaah' Øøyh'. ³⁸Lä' ma'
ga'illooy' jäh' jee' chih' hne' kih'
hi' laä' ta' kih' gwah' he', ga'nuuy'
tääh' miih' ki'hooh' dsa'. ³⁹Ma'
ga'hey' cha'neh', ga'jäh':

—¿He'la' tooh' hnäh' miih' he'
ki'hooh' hnäh'? Sa' na'juu' chih'më'
na', hi' na'gwii' ba' na'.

⁴⁰Ga'mi'kwah' ba' dsa' kih' Jesús.
He' ja' ga'hwëey' ka'hne' lä'jëe'
dsa' hi' ma' tääh' jee' ja', mah'
ga'hey' jee' kyaah' chih'më' he'
kyah' ma'la' cho'jmiiy' hi' kyaah'
discípulo kyaay' ba'. ⁴¹Hi' ga'soooyh'
goo' chih'më' he', ga'jäh':

—Talita, cumi —juu' la' hnøö'
jäh': Chih'më', jnä' jwëehn' hne'
noo'.

⁴²Lä'chah' ja' ga'noo' chih'më'
he' hi' ga'löoy' ngëy'. Peer' jëe'
dsah' dsa' hi' ma' tääh' jee' ja', kih'

he⁻ ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻. Chih⁻më⁻ he⁻ ma[']
hää['] gya⁻to['] ji⁻ñe⁻. ⁴³Pero ga⁻taayh⁻
juu['] mah['] sa⁻ kooyh['] juu['] kyaah['] ni⁻
jaa⁻ dsa⁻. Hi⁻ ga⁻siiyh⁻ he⁻ kwëeyh[']
he⁻ kuh⁻ chih⁻më⁻ he⁻.

Ga⁻llaah['] Jesúus jwii⁻ Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

6 Ya⁻hëe['] Jesúus kih['] Jairo, jayh[']
ta⁻ jee['] jwii⁻ kiyh['], hi⁻ discípulo
kyaaay['] ga⁻jmeey['] ko⁻joh['] kyaayh[']. ²Jmii[']
he⁻ teeöh['] dsa⁻ dsë['] ga⁻hey['] neh⁻ gwah⁻
mäh⁻ hi⁻ ga⁻løøy['] kway⁻ juu[']. Ma[']
ga⁻nuu['] dsa⁻ ha⁻ lä⁻ hlëeyh['], ga⁻taayh[']
jëe⁻ dsayh['], he⁻ja⁻ ma['] jäh['] dsa⁻ kiyh[']:
—¿Ha⁻ ma⁻mi⁻ tée['] hi⁻na⁻, he⁻ hlëeyh[']
lä⁻na⁻? ¿Hii⁻ kwa⁻ huu⁻dsé['] kiyh[']? ¿Ha⁻
ba⁻ lä⁻ jmeey['] la⁻ lä⁻jëe['] he⁻juh⁻gaa⁻
he⁻ jmeey['] na⁻? ³¿Che['] ja⁻ he⁻ të[']hma⁻
na⁻? ¿Ja['] he⁻ joo['] Maríia na⁻? Hih[']hi⁻
na⁻, cja['] he⁻ øøyh['] Jacobo, José, Juda,
Simón, hi⁻ dsa⁻ më['] øøyh['] hi⁻tääh[']
kyaaay['] jne['] jee['] la⁻?

Lä⁻jëe['] he⁻ ma['] jmeey['], ga⁻toh['] wi⁻
kih['] dsa⁻ he⁻. ⁴He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesúus
siiyh[']:

—Tih⁻ ba⁻ dsë['] dsa⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu[']
kih['] Dio hi⁻ go⁻nää['] jee['] jyoh[']. Pero
hi⁻ chaa⁻ jee['] jwii⁻ kih['], hi⁻ hi⁻ chaa⁻
cha'neh⁻ kih['], sa⁻ hnää['] dsih['].

⁵Sa⁻ ga⁻la⁻ ma['] jmeey['] cha⁻miih⁻ he⁻
juh⁻gaa⁻ jee['] ja⁻. Ko⁻llaq['] dsa⁻dsaah[']
he⁻ ga⁻kyey['] gooy['] né['] kih['] mah['] ga⁻jä[']
kiyh[']. ⁶Kih['] he⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë[']
dsa⁻gooy['], he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻dsaa['] dsëy[']
cha⁻mih[']. Ma⁻ngëe['] he⁻ja⁻, ngooy[']
lä⁻kaaq['] jwii⁻ jee['] jäh['] na⁻kway⁻ juu['].

Ga⁻chee['] Jesúus dsa⁻ kyaaay['] mah['] kway['] ju[']hmëe[']

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷Ga⁻tëeyh['] lä⁻jëe['] gya⁻tuu[']
discípulo kyaaay['] mah['] cheeey['] ma⁻

uu['] ma⁻ uu['] lä⁻koo⁻ jee['] jwii⁻, hi⁻
ga⁻kwëeyh['] be⁻ mah['] jmeey['] hih⁻
hwëe['] jmi⁻lle['] hliih['] kih['] dsa⁻.

⁸Ga⁻jmeey['] mada⁻ kiyh['], ga⁻jäyh[']
lä⁻la⁻:

—Ta⁻ ka⁻ hnäh['] ni⁻ miih['] kih[']
cha⁻jwë[']. Ta⁻ ka⁻ hnäh['] hmih⁻tuh⁻,
ni⁻ he⁻ñiih['], ni⁻ kuu[']. Ma⁻la⁻
hma⁻hu⁻ ba⁻ kah['] hnäh[']. ⁹Ja⁻ heeh⁻
hnäh['] loo⁻ he⁻ hä⁻tiih['] hnäh['] ba⁻,
ta⁻ ka⁻ hnäh['] jyoh['] lëe['] hmiöh['] kyah[']
hnäh[']. ¹⁰Lä⁻koo⁻ jwii⁻ jee['] tëëh[']
hnäh['], jäh['] hnäh['] koo⁻ cha'neh⁻
kih['] dsa⁻, lä⁻jiih['] hwëeëh['] hnäh['] jee[']
ja⁻. ¹¹Pero cher'mah['] sa⁻ ga⁻heeh[']
dsa⁻ hnäh['] jee['] lla⁻nääh['] hnäh['],
hi⁻ cher'mah['] sa⁻ ga⁻nuuy['] juu['] he⁻
kyeh['] hnäh['], ja⁻ hwëeëh['] hnäh['] jee[']
ja⁻. Ja⁻ hlah['] hnäh['] wa⁻hløø['] he⁻
na⁻beh⁻ tiih['] hnäh[']. He⁻ ja⁻ jmeey[']
lii['] he⁻ ma⁻la⁻ kwaat⁻ kih['] bih['] ja⁻.
Ma⁻ra⁻ ju[']dsoo['] jwëeëhn['] hnäh['],
wa⁻ra⁻ ga⁻lloo['] jmii['] jmeey['] Dio
jwi['], jee['] jwii⁻ ja⁻ jëe['] cha⁻gá'miih⁻
wi['] lä⁻koh['] ga⁻he⁻ jëe['] jee['] jwii⁻
Sodoma kyaaay['] Gomorra —ga⁻jäh[']
Jesúus siih⁻ discípulo kyaaay['].

¹²Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻hwëe[']
discípulo ga⁻nääy['] kway⁻ juu[']
mah['] wa⁻ dsa⁻jeeh['] dsa⁻ kyaaay[']
Dio. ¹³Ga⁻hwëeëy['] jmi⁻lle['] hliih['] hi⁻
ga⁻suy['] miih['] aceit dsa⁻dsaah['], lä⁻ja⁻
ga⁻mi⁻hlääy['] jwëeë['] hi⁻ ma['] dsaah['].

Jee['] la⁻ jäh['] ha⁻ lä⁻ ga⁻juu['] Jwaa⁻ hi⁻
ma['] choo['] jmii⁻

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴Ga⁻lä⁻kaaq['] ma['] cha⁻ juu['] kih[']
Jesúus, he⁻ja⁻ ga⁻nuu['] rey Herode.
Mah['] ga⁻jäyh[']:

—Laan⁻ go['] Jwaa⁻ hi⁻ ma[']
choo['] jmii⁻ ma⁻la⁻jiih['] jee['] kih[']
hi⁻ ma⁻na⁻juu['], he⁻ja⁻ ma⁻kyey[']

cha⁻miih⁻ be⁻ he⁻ kya^{ah}['] jmeey⁻ he⁻ juh⁻ gaa[.]

¹⁵Hi⁻ ko⁻llaq['] jäh['] Elía ba['] na⁻, hi⁻ lle['] kih['] jäh[']. Hi⁻ jñah['] ma['] jäh['], jaa⁻ hi⁻ ngëe[~] juu['] kih['] Dio ba['] na⁻, ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ laa['] hi⁻ ma['] ngëe[~] juu['] kih['] Dio llo[']joo[.] ¹⁶Pero lä⁻ ma['] ga⁻nuu['] Herode ja⁻, ga⁻jäyh[:]

—Hi⁻ he['] he['] Jwaa⁻, hi⁻ ga⁻jmeen['] mada⁻ga⁻ku['] lle['], hi⁻ he['] na⁻ ma⁻lä⁻jiih['] jee['] kih['] hi⁻ ma⁻na⁻juu[.]

¹⁷He['] ba['] Herode ga⁻jmee['] hih⁻ jää⁻, ga⁻saa['] dsa⁻Jwaa⁻, ga⁻taayh⁻ neh⁻ne['] dsoo['] kih['] Herodía. Herodía he['] ma['] lqa['] më['] Felipe dsa⁻ñuuuh⁻ øøh['] Herode. Pero ma⁻ngëe[~] he⁻ ja⁻, ga⁻tëe['] Herode dsa⁻më['] he['], ga⁻jmääy['] lä⁻koh['] dsa⁻më['] kyaay[.]

¹⁸Sa⁻ ga['] ma⁻hää['] Jwaa⁻ neh⁻ne['] ga⁻siyh⁻ Herode:

—Sa⁻ lle['] kih['] he⁻ ma⁻kyaa['] më['] dsa⁻ñuuuh⁻ øøh['].

¹⁹He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻høøh['] Herodía kih['] Jwaa⁻. Hnøøy['] ma['] juu['] Jwaa⁻, pero sa⁻ ga⁻kwa['] Herode jwe[.] ²⁰Jëeh['], Herode ma['] gah⁻ Jwaa⁻, ne⁻bih['] ma['] laay['] jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ lluq['] hi⁻ na⁻jngëe[~] kyaay['] Dio. He⁻ja⁻ ga⁻hää['] bih[']. Lä⁻koo⁻ ma['] nuuy⁻ juu['] kih['] Jwaa⁻, ma[']nuu⁻ bih['] lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsey['] pero ma['] jmeey⁻ cha⁻miih⁻ huu⁻dse⁻. ²¹Pero ga⁻na['] jwë['] kih['] Herodía jmeey['] he⁻lla⁻ dsøy['] lä⁻ma['] ga⁻hya['] Herode ji⁻ne⁻. Ga⁻jmeey['] koo['] jmuu⁻ ga⁻kway['] he⁻ga⁻kuh⁻ dsa⁻. Ga⁻tëeh['] Herode lä⁻jee⁻ dsa⁻ta['] kaa['], lä⁻jee⁻ hi⁻ ma['] kye⁻ né['] kih['] hløø['] hi⁻ lä⁻jee⁻ dsa⁻kaah['] hi⁻ ma['] chaa['] Galilea.

²²Ma['] ja⁻ ga⁻he['] jo⁻mii['] Herodía jmeey⁻ ja[']. Ga⁻tih['] jwëerte dse['] Herode hi⁻ ga⁻tih['] dse['] lä⁻jee⁻ dsa⁻

hi⁻ ma['] tääh['] jmiíi[']. He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Herode siyh⁻ chih⁻më['] he[:]

—Ngií['] he⁻ hnooth⁻ kin⁻. ²³Jnää['] bäähn['] hñiin⁻ kwëéhn⁻ hne⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ngiíh['] lä⁻jiih['] to[']dsaa['] he⁻cha⁻kin⁻.

²⁴He⁻ja⁻ ya⁻hëë['] chih⁻më['] he⁻na⁻ngiíy['] juu['] kih['] chooy[:]

—¿Hee⁻ llu['] ngiíi['] laah[']? —jäyh['] siyh⁻ chooy[.]

—Ngií['] mi[']lle['] Jwaa⁻ hi⁻ ma['] choo⁻ jmiíi[']ba['] —ga⁻jäh['] chooy[.]

²⁵Chäh['] ba['] ngooy['] ga⁻hey['] jee[']gya[']rey:

—Kwëéh['] jnää['] na['] ga⁻juh⁻ mi[']lle['] Jwaa⁻ na⁻hää⁻ neh⁻ koo⁻ wi[']. He⁻na⁻ba['] hnoon['] —jäh['] chih⁻më['] he⁻ga⁻siyh⁻rey.

²⁶He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻meeh⁻ dsë['] Herode. Pero ga⁻tääy['] hñiiy['] kway['] he⁻ga⁻jäyh['] to[']lo[']né['] jee['] lä⁻jee⁻ hi⁻ga⁻tëeyh['] he['], he⁻ja⁻ga⁻mi[']tey[']ba['] juu[']kiyh[']. ²⁷Lä⁻chäh['] ja⁻, ga⁻jmeey[']hih['] kih[']hløø['] kyaay['] mah[']na[']kyey['] lle['] Jwaa⁻. ²⁸Ngoo[']hløø[']neh⁻ne[']na[']kuy[']lle['] Jwaa⁻, hi⁻ma[']kiiy[']lle['] Jwaa⁻na⁻hää⁻neh⁻wi['], jayh[']ya⁻kwëéyh[']chih⁻më[']he[']mah[']ga⁻ngëe[']chih⁻më[']he[']kih[']chooy[.]

²⁹Ma[']ga⁻nuu[']dsa⁻kyaa['] Jwaa⁻he⁻ga⁻la[']lä⁻ja⁻, na⁻nääy[']na[']kiiy[']hnoo[']ja⁻, mah[']na[']hooy[.]

Ga⁻ääh['] Jesúus hñaa['] mil dsa⁻ñuuuh⁻

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰Ma[']ga⁻lla⁻nää[']apóstol kyaaa['] Jesúus, ga⁻jmeeyh[']juu[']lä⁻jë⁻he⁻ga⁻jmeey[']hi⁻ha⁻lä⁻ga⁻hlëëyh[']dsa⁻jee[']na⁻nääy[']. ³¹He⁻ja⁻ga⁻jäh['] Jesúus:

—Ya⁻nääh[']hnäh[']ma[']nøøn[']ma[']teehn[']dse⁻jne[']ko[']hwëe[']ta⁻jee[']sa⁻chaa[']dsa⁻.

Jwëē' dsa⁻ ma['] dsa⁻nää['] jee['] ma[']
 tääyh['] ja⁻, ni⁺ he⁻ ma['] kuyh⁻ sa⁻
 ga⁻kwa['] jwë[']. Kih['] he⁻ja⁻ ba['] ja⁻,
 ga⁻jäyh['] lä⁻ja⁻. ³²Ja⁻ga['] ga⁻taayh[']
 neh⁻ na'moo['] ga⁻nää['] koo⁻ hwa[']
 kii⁺ jee['] sa⁻ kwa⁻ ni⁺ miih⁻. ³³Jwëē'
 dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻, ga⁻jëë[']
 dsih⁻ hääy['] neh⁻ na'moo['] hi⁻
 ga⁻lä⁻kyuuy[']. He⁻ja⁻ ga⁻nää['] dsa⁻
 jwë['] ti⁺. Ma['] ga⁻ngëey['] lä⁻koo⁻
 lä⁻koo⁻ jwi⁻, ga⁻nää['] dsa⁻ he⁻
 kyaah['] ka⁻läh[']. Pero jää['] ga['] dsa⁻
 he⁻ ga⁻lla⁻nää['] lä⁻koh['] ga['] Jesús.
³⁴Ma['] ga⁻jñaa['] Jesús neh⁻ na'moo[']
 ja⁻, ga⁻jëëy['] jwëē['] jwérte dsa⁻ hi⁻
 ga⁻lla⁻nää['] jee['] ja⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻ñih[']
 dsëy['] kih[']. Jëeh['], dsa⁻ he⁻ laa[']
 lä⁻koo⁻ borrego hi⁻ sa⁻ chaa['] juu['].
 He⁻ja⁻ ga⁻løoy['] hlëeyh['] dsa⁻ kyaah[']
 cha⁻miih⁻ juu[']. ³⁵Ma['] ga⁻hlloo['] ja⁻,
 ga⁻ya⁻jäh['] discípulo kih['] Jesús mah[']
 ga⁻jäyh['] siiyh[']:

—Ga⁻hlloo['] ba⁻ la⁻, hi⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁺
 miih⁻ he⁻kuh⁻ dsa⁻ jee['] la⁻. ³⁶Chiih[']
 dsa⁻ wa['] lla⁻nääy['] lä⁻kaa⁻ jäh['] la⁻,
 wa['] lla⁻läy['] he⁻ kuyh⁻ —ga⁻jäh[']
 discípulo siiyh['] Jesús.

³⁷—Kwëeh['] hnäh['] dsa⁻ he⁻ kuyh⁻
 —ga⁻jäh['] Jesús.

—Ni⁺ sa⁻ lee['] to[!] hñña⁻loo['] kuu['] he⁻
 dsa⁻lä⁻jnääh['] he⁻kuh⁻ ga⁻lä⁻jëë[']
 dsa⁻na⁻? —ga⁻jäh['] discípulo.

³⁸—Jëe['] da⁻ koo['] Joh['] he⁻ñiih⁻
 kyeh['] hnäh[']? —ga⁻jäh['] Jesús.

Ma['] ga⁻jëë['] discípulo, mah[']
 ga⁻jmeeyh['] juu[']:

—Hñña['] ba⁻ he⁻ñiih⁻ kye['] jnääh[']
 kyaah['] uu['] hmoo⁻ —ga⁻jäh['].

³⁹He⁻ja⁻ ga⁻jmee['] Jesús mada⁻
 kiyh[']:

—Chiih['] dsa⁻na⁻ wa['] dsa⁻taah[']
 ma⁻ koo⁻ nää['] ma⁻ koo⁻ nää['] né⁺
 ya⁻mooh⁻ na⁻.

⁴⁰He⁻ja⁻ ga⁻taah['] dsa⁻ ma⁻
 hñña⁻laa['] hi⁻ ma⁻ to⁻lo⁻gyaa[']. ⁴¹Hi⁻
 ga⁻kä['] Jesús lä⁻jë⁻ hñña['] he⁻ñiih⁻ ja⁻
 kyaah['] lä⁻uu['] hmoo⁻ he⁻, ga⁻jëë[']
 ta⁻gyuuuh['] ga⁻kway['] ti⁻hmaah['] kih[']
 Dio. Ja⁻ga['] ga⁻llaay['] he⁻ñiih⁻ ja⁻,
 ga⁻kwëeyh['] discípulo mah['] ga⁻ti[']
 ga⁻llooyh['] kih['] lä⁻jëë['] dsa⁻he⁻. Hi⁻
 lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] kih['] hmoo⁻ he⁻
 ka⁻läh[']. ⁴²Lä⁻jëë['] dsa⁻ga⁻kuh⁻
 lä⁻jiih['] ga⁻këey[']. ⁴³Jwi['] he⁻ñiih⁻ he⁻
 ga⁻cha['] ja⁻, ga⁻kah['] gya⁻to['] sa'miih⁻
 kyaah['] hmoo⁻ he⁻. ⁴⁴Jee['] lä⁻jëë[']
 ma⁻la⁻ dsa⁻nuuh⁻ hi⁻ ga⁻kuh⁻ he⁻
 tee['] koo⁻ hñña['] mil dsa⁻.

Ga⁻ngë['] Jesús në['] jmii⁻

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siih⁻
 discípulo kyaay[']:

—Ta⁻ko⁻jiih['] hihn⁻ juu['] kih['] dsa⁻
 la⁻, go⁻nää['] hnäh['] ga⁻juh['] kyaah[']
 na'moo⁻ ta⁻hngaah['] Betsaida. Ja⁻ga[']
 niin⁻ hñniin⁻.

⁴⁶Ma⁻ngëe['] ma⁻hiyh['] juu['] kih[']
 lä⁻jëë['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻,
 ja⁻ga['] ngooy['] ta⁻lle⁻koh['] na'ngiiy[']
 kiyh['] kih['] Dio. ⁴⁷Ngoo['] ga⁻nuuh⁻
 ba⁻ ja⁻, hi⁻ na'moo['] to⁻dsaa['] jmii⁻
 ba⁻ ma⁻lloo[']. Pero cheh['] ga['] Jesús
 hwa['] kii⁺. ⁴⁸Ga⁻jëëy['] he⁻lii['] ba⁻ ngë⁻
 na'moo['], jëeh['] ma['] gwa['] lle⁻ta⁻jee[']
 ngoo['] na'moo['] ja⁻. Ta⁻la⁻ ya⁻jnä['],
 ga⁻løø['] Jesús ngë['] në['] jmii⁻. Ma[']

hnøy['] ma['] ngëey['] jwë['] na'moo['] ja⁻.
⁴⁹Ma['] ga⁻jëë['] discípulo ngëy['] në[']
 jmii⁻, ma['] laay['], dsa⁻ lle⁻ba⁻ na⁻ ngë[']
 në['] jmii⁻ he⁻ja⁻ ga⁻hooyh['] ki⁻gaa⁻.

⁵⁰Lä⁻jëë['] bih['] ga⁻jëëy['], he⁻ja⁻
 ga⁻jwaayh['] jwérte. Pero chah['] ba⁻
 ga⁻hlëeh['] Jesús kyaayh[']:

—Ta⁻wa['] gah['] hnäh['], jnä['] ba⁻ la⁻
 —ga⁻jäyh['].

5¹Lä⁺ ma⁻ ga⁺hey⁻ neh⁻ na⁻moo[,] ga⁺hna⁻ go⁻te⁻ lle[.] Peer⁻ ga⁺lä⁺dsaa⁻ dsë⁻ discípulo kyaay[,] mah⁻ ga⁺taayh⁻ jee⁻ dsayh[.] **5²**Jeeh[,] ma⁻ na⁻jlé⁻ huuh⁻dsë⁻ kiyh[,] he⁻ja⁻ sa⁻ ga⁺lä⁺ngëey⁻ ha⁻ lä⁺ ga⁺jmeé⁻ Jesús kih⁻ he⁻ñiih⁻ ja⁻.

Ga⁺mi⁻hlää⁻ Jesús jwëe⁻ dsa⁻dsaah⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ hwa⁻ Genesaret

(Mt. 14:34-36)

5³Ma⁻ ga⁺lla⁻nääy⁻ ta⁻ hngaah⁻ jee⁻ chee⁻ Genesaret, jee⁻ ja⁻ ga⁺hiiy⁻ na⁻moo[,] kiyh[.] **5⁴**Ma⁻ ga⁺hwëey⁻ neh⁻ na⁻moo[,] ja⁻, chah⁻ ba⁻ ga⁺lä⁺kyuu⁻ dsih[.] **5⁵**Hi⁻ ga⁺nää⁻ dsa⁻ he⁻ lä⁺kaa⁻ hwa⁻ ja⁻. Lä⁺kaa⁻ jee⁻ ja⁻ ga⁺løoy⁻ na⁻jääy⁻ dsa⁻dsaah⁻ kyaay⁻ kyaah⁻ jii⁻ kiyh⁻ ta⁻ jee⁻ ma⁻ ngë⁻ Jesús.
5⁶Lä⁺kaa⁻ jee⁻ ma⁻ ngë⁻ Jesús, jwii⁻ mäh[,] ma⁻ke⁻ jwii⁻ juuh[,] na⁻ma⁻hii⁻ dsa⁻jää⁻ dsa⁻ dsaah⁻ kyaal⁻ cha⁻jwë⁻ jee⁻ ma⁻ dsa⁻ngëey[.] Ma⁻ chuu⁻ dsa⁻ kyaayh⁻ mah⁻ ma⁻ kway⁻ su⁻ miih⁻ cha⁻gooy⁻ cha⁻hee⁻ hmiih⁻ kiyh[.] Hi⁻ lä⁺jëe⁻ hi⁻ ga⁺tëe⁻ ga⁻sü⁻ miih⁻ mi⁻cha⁻gooy⁻ hmiih⁻ kih⁻ Jesús ma⁻ dsa⁻hlääy⁻ go⁻te⁻.

Lä⁺jë⁻ he⁻ mi⁻sah⁻ dsa⁻

(Mt. 15:1-20)

7 Ga⁺lla⁻nää⁻ fariseo hi⁻ ma⁻ chaa⁻ Jerusalén hi⁻ ga⁺lla⁻nää⁻ ko⁻llaa⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaal⁻ ley ka⁻läh⁻ jee⁻ ma⁻ ngë⁻ Jesús. **2**Ma⁻ ga⁺jee⁻ dsa⁻he⁻, lä⁺ma⁻soh⁻ ja⁻ba⁻ goo⁻ discípulo kyaal⁻ Jesús ma⁻ täayh⁻ kuyh[,] ga⁺hlëeyh⁻ wi⁻ kiyh[.] **3**(Jeeh[,] dsa⁻ fariseo ma⁻ mi⁻teh⁻ he⁻ ma⁻ tëe⁻ jmeé⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaay[,] sa⁻ kuh⁻hiyh⁻ cher⁻mah⁻ sa⁻ ga⁺gyiyh⁻ goo⁻ lä⁺koo⁻ tëe⁻ jmeé⁻ lä⁺jëe⁻ dsa⁻judiu. **4**Hi⁻ wa⁻ra⁻ ya⁻nääy⁻

je⁻hmooh[,] sa⁻ kuyh⁻ cher⁻mah⁻ sa⁻ ga⁺mi⁻tey⁻ he⁻ tëe⁻ dsa⁻jmee⁻. Hi⁻ cha⁻ ga⁻ jyoh⁻ he⁻ tëe⁻ dsa⁻høø⁻, he⁻ gyiyh⁻ lä⁺jë⁻ he⁻ jmäayh⁻ ta⁻ o⁻je⁻, lä⁺kye⁻ jii⁻ jee⁻ gwiyy⁻) **5**He⁻ja⁻ ga⁺ngii⁻ fariseo kyaah⁻ ta⁻jwoh⁻ he⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús:

—¿He⁻la⁻ sa⁻ gyih⁻ discípulo kyaah⁻ goo⁻ jää⁻ ja⁻ga⁻ kuyh[,] lä⁺ nøø⁻ kih⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻?

6—Peer⁻ ta⁻juuuh⁻ hnäh⁻ —ga⁺jäh⁻ Jesú⁻. Lä⁺koo⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ na⁻, jeeh⁻ kwee⁻ kyaah⁻ he⁻ ga⁺hlëeh⁻ Isaía llo⁻joo[,] jee⁻ na⁻sif⁻ lä⁺la⁻:

Dsa⁻la⁻, koo⁻ jäh⁻ bih⁻ hnäay⁻ jnä⁻.

Pero ta⁻ jee⁻ jyoh⁻ ba⁻ hä⁻ huuh⁻dsë⁻ kiyh[.]

7 Sa⁻ jmää⁻ ni⁻ miih⁻ he⁻ jmeey⁻ hnäay⁻ jnä⁻.

Lä⁺je⁻ nuuh⁻ he⁻ kway⁻, la⁻ mada⁻ kih⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuh⁻ ba⁻, ga⁺jäh⁻ Isaía.

8Jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻ koo⁻ nuuh⁻ kih⁻ Dio mah⁻ høøh⁻ hnäh⁻ ma⁻la⁻ he⁻ tëe⁻ hnäh⁻ ba⁻. Gyih⁻ hnäh⁻ kyah'wi⁻ jee⁻ kuh⁻huh⁻ hnäh⁻.

Joh⁻ næë⁻ he⁻ la⁻ lä⁺ja⁻ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ —ga⁺jäh⁻ Jesús siiyh⁻ dsa⁻he⁻—. **9**Peer⁻ tëe⁻ hnäh⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻ koo⁻ nuuh⁻ kih⁻ Dio mah⁻ høøh⁻ hnäh⁻ he⁻ tëe⁻ hnäh⁻ jmeeh⁻ ba⁻.

10Lä⁺la⁻ ga⁺jäh⁻ Moisé llo⁻joo[,] lä⁺hih⁻ ga⁺jimee⁻ Dio: “Wa⁻ hnaah⁻ maa⁻ kyaah⁻, tää⁻ kyaah⁻. Hi⁻ hlëeh⁻ wi⁻ kih⁻ cho⁻jmi⁻, hi⁻ he⁻ wa⁻juu⁻ go⁻te⁻”, ga⁺jäh⁻ Moisé. **11**Pero hnäh⁻ fariseo, lä⁺la⁻ ba⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻.

Kwah⁻ hnäh⁻ jwë⁻ kih⁻ dsa⁻ mah⁻ siiyh⁻ cho⁻jmiyy⁻ lä⁺la⁻:

“Lä⁺je⁻ he⁻ cha⁻kin⁻ he⁻ kyaah⁻ ma⁻ jmeen⁻ be⁻ kyah⁻, he⁻ ja⁻ na⁻ la⁻ Corbán.” (He⁻ la⁻ hnøø⁻ jäh⁻: ma⁻kwëehn⁻ Dio

ba' ja-.) ¹²He- jmeeh- hnäh' lä- ja-, he- hah- hnäh' kih' hi- jmeey- be' kih' cho'jmii- ba' ja-. ¹³Kih' he- høøh- hnäh' he- ma- tæe' høø- dsa- ma- gyuh- kyaah- hnäh' na-, he- ja- ma- jmeeh- hnäh' ta- koo' nuuh- kih' Dio. Joh' nœe' he- la' lä- ja- sa- jmeeh- hnäh'.

¹⁴He- ja- ga- hléeh- Jesús jee' lä- jœe- dsa- he-, ga- jayh-:

—Nuuh- da' hnäh' kwee- mah' lä- ngëeh- hnäh'. ¹⁵Sa- dsa- lä- sah- dsa- kyaah- lä- jœe- he- tooyh- hooy'. Lä- jœe- he- hwëe- hooy', kyaah- he- ja- ba' dsa- lä- sayh'. ¹⁶Hi- hnøø- heeh- juu' la-, wa' heeyh- —ga- jäh' Jesús.

¹⁷Ma' ga- hih- Jesús juu' kih' dsa-, ga- hey- koo- chaneh-. Jee' ja- ga- ngii- discípulo juu' kiyh':

—He- hnøø- jäh- juu' na- hmää- he- ma- hléeh- na-.

¹⁸He- ja- ga- jäh' Jesús:

—¿Che' ni- hnäh' sa- ma- lä- ngëeh- hnäh'? ¿Che' sa- ngëeh- hnäh' sa- dsa- lä- sah- dsa- kyaah- lä- jœe- he- tooyh- hooy'? ¹⁹Jéeh', ja- neh- tuh- dsé- dsa- dsso- he- kuh- hiyh-, neh- tu- jla- ba' dsa- dsso- he- ja-, ja- ga- hwëe- ka- läh' dsso- ta- cha- siih- —ga- jäh' Jesús.

Kyaah- he- ga- hléeyh- lä- ja-, ga- jmeeey- na- jngii- lä- jœe- he- kih- hih- jne'.

²⁰Hi- ngoo- bih- jäh':

—Lä- jœe- he- hwëe- hoo' dsa-, he- ja- ba' kyaah- dsa- lä- sayh'. ²¹Jéeh', neh- tuh- dsé- ba' dsa- gwa- lä- jœe- huuh- dsé- hlíih', hi- lä- ja- ka- läh' gwa- he- kaayh- hi- sa- laa- kyaay', kaayh- wa' hi- cha- hi-, hi- jngëeyh- dsa-. ²²Neh- tuh- dsé- bih- gwa- he- jmeeey- hii-, hee- dséy- liyh- lä- jœe-

he- ga- cha-, jmeeey- lä- jœe- he- hlíih', mi- gaay- dsa-, jmeeey- he- la- o- hih-, wii- dséy- hléeyh- wii- kih- dsa-, jmääy- hnii- kaaah-, hi- sa- cha- nuuh- kiyh'. ²³Lä- jœe- he- hlíih- na- gwa- neh- tuh- dsé- dsa-. Kyaah- he- na- ba', mi- sah- dsa- hnii- —ga- jäh' Jesús.

Jaa- dsa- më- chaa- u- ga- heeh- kih- Jesús

(Mt. 15:21-28)

²⁴Ja- ga- ya- hëe- Jesús jee' ja-, ngooy- jäh- kih- jee' jwi- Tiro kyaah- Sidón. Ma' ga- llooy- jee' ja-, ga- hey- cha- neh-. Sa- ma' hnøøy- ma' lä- jnäay- chah-, pero sa- ga- la-.

²⁵Chah- ba' ga- nuu' jaa- dsa- më- he- ga- llooy- Jesús jee' ja-. Dsa- më- he- ma' chaa- jaa- jo- miiy- hi- ma- kye- jmi- lle- hlíih', he- ja- ngooy- jee' ma' gya- Jesús mah- ga- juuyh- jnëy- cha- nëy'. ²⁶Dsa- më- he- sa- ma' laay- judiu, dsa- sirofenicia ba- he-. (Kih' dsa- judiu, lä- koh- dsa- he- laay- lä- koo- sa- dsii- ba') Ga- chuyh- kyaah- Jesús he- dsa- lleey- jmi- lle- hlíih', hi- ma' hää- neh- tuh- dsé- jo- miiy-.

²⁷He- ja- ga- jäh' Jesús siiyh-:

—Kwa' jwë- wa' kuh- da' chih- pih- jää-. Sa- llu- he- jnuuhn- he- kuh- chih- mah- kwëehn- dsii-.

²⁸He- ja- ga- jäh- dsa- më- he-:

—Dsso- ba' kyah-, Dsa- jøøh- kyaan-. Pero ma- ra- he- lih- ba' dsii- lä- jœe- jwi- he- dsa- saa- kih- chih- pih-.

²⁹He- ja- ga- jäh' Jesús ka- läh-:

—Kih- he- llu- juu' kyah-, he- ja- ma- ya- hëe- ba' jmi- lle- hlíih- kih- chih- më- kyaah-. Gwaah- ba' hne- kyah-.

³⁰Ma' ga- lläah- dsa- më- he- cha- neh- kiyh-, ga- jëeey- na- kyaah-

chih⁻më^{''} kyaay^{''} në^{''} jii^{''}, ma⁻ya⁻hëë^{''}
jmi⁻lle^{''} hliih^{''} kiyh^{''}.

Ga⁻mi⁻hlää^{''} Jesúus jaä⁻ dsa⁻ koo^{''}

³¹ Ja⁻ga^{''} ya⁻hëë^{''} Jesúus koo^{''} jee^{''}
jwi⁻ Tiro, ga⁻ngëey^{''} ta⁻ jee^{''} jwi⁻
Sidón, hi⁻ ga⁻ngëey^{''} ta⁻ hwa^{''}
Decápoli. Ja⁻ga^{''} ga⁻llaayh^{''} ka⁻läh^{''}
ta⁻ jee^{''} hla⁻ jmi⁻juu⁻ kih^{''} Galilea.
³² Jee^{''} ja⁻ na⁻jää^{''} dsa⁻ jaä⁻ dsa⁻
koo^{''} chañé^{''} Jesúus, hi⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻
jää^{''} hi⁻ koo^{''} he⁻ ga⁻chuuy^{''} kyaah^{''}
Jesúus mah⁻ kyey^{''} gooy^{''} në^{''} kih^{''}
hi⁻ koo^{''} he⁻. ³³ Hi⁻ ga⁻llee^{''} Jesúus
dsa⁻ koo^{''} he⁻ kah^{''} kih^{''}, mah⁻ ga⁻täy^{''}
cha⁻gooy^{''} lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ to⁻gway^{''},
hi⁻ ga⁻mi⁻gyuyh^{''} na⁻siih^{''} dsa⁻ he⁻
kyaqah^{''} jmi⁻tu⁻heyh^{''}. ³⁴ Mah⁻ ga⁻jee^{''}
Jesúus ta⁻ gyuu⁻, ga⁻chaah^{''} dsëy^{''}, hi⁻
ga⁻jäyh^{''} siiyh^{''} dsa⁻nuuuh^{''} he⁻:

—Efata —juu^{''} la⁻ hnøø^{''} jäh^{''}: Wa⁻
nä⁻ kyah^{''}.

³⁵ Lä⁻chah^{''} ja⁻ ga⁻na⁻ to⁻gwa^{''} dsa⁻
he⁻ hi⁻ ga⁻lïi^{''} na⁻siih^{''}, ga⁻hlëeyh^{''}
jëe^{''}. ³⁶ Hi⁻ ga⁻jmee^{''} Jesúus hih⁻ kiyh^{''}
sa⁻ wa⁻ jmeeyh^{''} juu⁻ kih⁻ ni⁻ jaä⁻
dsa⁻. Ma⁻ke⁻ ga⁻jmeey^{''} cha⁻miih⁻
mada⁻ lä⁻ja⁻, cha⁻ga⁻miih⁻ ma⁻
kooyh⁻ juu⁻. ³⁷ Ga⁻lä⁻dsaa⁻ jwérte
dsë⁻ dsa⁻. Ga⁻jäyh^{''}:

—Peer⁻ ga⁻lä⁻ jë⁻ ba⁻ lih⁻ Jesúus
jmeey⁻. Jmeey⁻ hlëeh⁻ hi⁻ koo^{''}, hi⁻
jmeey⁻ nuu⁻ hi⁻ gwii^{''}.

Ga⁻ääh^{''} Jesúus kyee^{''} mil dsa⁻

(Mt. 15:32-39)

8 Ta⁻ko⁻jiih^{''} ga⁻lä⁻hëë^{''} Jesúus
jee^{''} ja⁻, jwëë^{''} dsa⁻ ga⁻lla⁻nää^{''}
ka⁻läh^{''} hi⁻ ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻
ma⁻ kuyh⁻ jee^{''} ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁻tëeyh^{''}
discípulo kyaay^{''} mah⁻ ga⁻siiyh^{''}:

—Peer⁻ dsa⁻lä⁻ñih⁻ dsë⁻ dsa⁻
hi⁻ tääh⁻ kyaah^{''} jne^{''} jee^{''} la⁻. Jëeh^{''},

ma⁻hya⁻ hnë⁻ jmi⁻ tääyh^{''} hi⁻ sa⁻
cha⁻ni⁻ miih⁻ he⁻ kuyh⁻. ³ Cher⁻mah⁻
ga⁻cheeh^{''} jnih⁻ kiyh^{''} lä⁻ ma⁻kyoyh⁻
na⁻, hwaay^{''} cha⁻jwë^{''}, jëeh^{''} ue⁻ ga⁻
ya⁻nää^{''} ko⁻llqa⁻.

⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jäh^{''} discípulo kyaay^{''}:
—¿Ha⁻ba⁻ ja⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ heh⁻
hwa⁻ kii⁻ la⁻? Ha⁻ koh⁻ sa⁻ hnøø^{''}
mah⁻ lee⁻ kuh⁻ hi⁻ tääh⁻ jee^{''} la⁻.

⁵ He⁻ja⁻ ga⁻ngii^{''} Jesúus juu⁻ kiyh^{''}:
—¿Joh⁻ he⁻ñiih⁻ kyeh⁻ hnäh⁻?
—ga⁻jäyh^{''}.

—Gyii⁻ ba⁻ —ga⁻jäh^{''} discípulo.

⁶ He⁻ja⁻ ga⁻jmee^{''} Jesúus mada⁻
mah⁻ dsa⁻taqah^{''} lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hwa⁻
hi⁻ ga⁻kay^{''} lä⁻jëe⁻ gyii⁻ he⁻ñiih⁻
ja⁻, ga⁻kway^{''} ti⁻hmaah^{''} kih^{''} Dio.
Ma⁻ngëë^{''} ma⁻kway^{''} ti⁻hmaah^{''}
kih^{''} Dio, ga⁻llaay^{''} he⁻ñiih⁻ ja⁻ hi⁻
ga⁻kwëeyh^{''} discípulo mah⁻ ga⁻ti⁻
ga⁻llooyh^{''} kih⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻. ⁷ Hi⁻
ma⁻jääy^{''} miih⁻ hmoooh⁻ ka⁻läh⁻ hi⁻
lä⁻ja⁻ ga⁻kwa⁻ Jesúus ti⁻hmaah^{''} kih^{''}
Dio. Ma⁻ngëë^{''} he⁻ ja⁻, ga⁻jmee^{''}
mada⁻ mah⁻ ti⁻llooyh^{''} kih⁻ lä⁻jëe⁻
dsa⁻. ⁸ Ga⁻kuh⁻ dsa⁻ lä⁻jiih^{''} ga⁻këey^{''}.
Ma⁻ga⁻la⁻ kiyh^{''}, ga⁻kah⁻ ga⁻gyii⁻
sa⁻miih⁻ jwi⁻ he⁻ ga⁻chaah^{''} ja⁻. ⁹ Tee⁻
koo⁻ kyee⁻ mil dsa⁻ hi⁻ ga⁻kuh⁻ jee^{''}
ja⁻. Ma⁻ngëë^{''} he⁻ ja⁻, ga⁻hiyh⁻ juu⁻
kih⁻ dsa⁻. ¹⁰ Lä⁻chah^{''} ja⁻ ga⁻hey⁻ neh⁻
na⁻moo⁻ kyaayh^{''} discípulo kyaay^{''},
ngooy⁻ ta⁻ hwa⁻ Dalmanuta.

Dsa⁻ fariseo ma⁻ hnøøy^{''} ma⁻ jmee^{''}

Jesúus koo⁻ he⁻ jüh⁻ gaa⁻

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Ma⁻ga⁻lloo^{''} Jesúus jee^{''} ja⁻,
ga⁻lla⁻nää^{''} fariseo hi⁻ ga⁻løøy^{''}
ti⁻chooy^{''} juu⁻ kyaayh^{''} Jesúus. Ma⁻ kay⁻
dsë⁻ Jesúus, he⁻ja⁻ ga⁻ngiiy^{''} ma⁻ jmee^{''}
Jesúus koo⁻ he⁻ jüh⁻ gaa⁻ he⁻ ma⁻ ja⁻
gyuuuh^{''}. ¹² Ma⁻ga⁻nuu⁻ Jesúus lä⁻ja⁻,

ga⁺jii⁻ lä⁺ ga⁺të⁻ neh⁺ tuh⁻dsëy¹, mah⁺
ga⁺jäyh²:

—¿He⁻la¹ ngiih⁻ hnäh⁻ hí⁻ chaa⁻
na¹ jmeen⁻ koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻? Ma⁻ra⁻
ju⁻ds oo⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻, ni⁺ koo⁻ he⁻
juh⁻gaa⁻ sa⁺ jee⁻ dsa⁻ hí⁻ chaa⁻ na¹.

¹³Jee⁻ ja⁻ ga⁺beey⁻ dsa⁻ he⁻, mah⁺
ga⁺hey⁻ ka⁻läh⁻ neh⁺ na⁻moo⁻, ngooy⁻
ta⁺ jee⁻ jyoh⁻.

Levadura kih¹ dsa⁻ fariseo

(Mt. 16:5-12)

¹⁴Ni⁺ sa⁺ ga⁺lä⁻ dsooh⁻ dsë⁻
discípulo ma⁺ kay⁻ he⁻ñiih⁻, koo⁻
lä⁻la⁻ ba⁻ he⁻ñiih⁻ ma⁺ kyey⁻ neh⁻
na⁻moo⁻. ¹⁵He⁻ja⁻ ga⁺mi⁻liih⁻ Jesús
dsë⁻ discípulo, ga⁺jäyh²:

—Leeh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ levadura
kih¹ fariseo hi⁻ leeh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻
levadura kih¹ Herode ka⁻läh⁻.

¹⁶He⁻ja⁻ ga⁺taah⁻ discípulo he⁻
llay⁻ juu⁻ kyaah⁻ dsa⁻kyayh⁻, ma⁺
jäyh²:

—Ma⁻hlëeyh⁻ lä⁻na⁻ kih¹ he⁻ sa⁺
ma⁺ kye⁻ jne⁻ he⁻ñiih⁻.

¹⁷Pero ga⁺lä⁻liih⁻ Jesús kiyh¹ mah⁺
ga⁺jäyh² siiyh⁻:

—¿He⁻la¹ jmeeh⁻ hnäh⁻ cha⁻miih⁻
hüu⁻dsë⁻ kih¹ he⁻ sa⁺ cha⁻ he⁻ñiih⁻?
¿Che⁻ sa⁺ hii⁻ kwa⁻ kwaat⁻ kyah⁻
hnäh⁻? ¿Che⁻ sa⁺ hii⁻ lä⁻ngëeh⁻
hnäh⁻? ¿Che⁻ lä⁻ ma⁻na⁻jlë⁻ ba⁻
hüu⁻dsë⁻ kyah⁻ hnäh⁻? ¹⁸Hä⁻ba⁻
mi⁻nëh⁻ hnäh⁻ mah⁺ sa⁺ jëeh⁻ hnäh⁻,
he⁻ba⁻ to⁻gwah⁻ hnäh⁻ mah⁺ sa⁺
nuuh⁻ hnäh⁻. ¿Che⁻ sa⁺ dsooh⁻ hoh⁻
hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁺la⁻ jää⁻? ¹⁹Lä⁻ ma⁺
ga⁺ti⁻ ga⁺lloohn⁻ hñä⁻ he⁻ñiih⁻ ja⁻,
jee⁻ kih¹ lä⁻jëeh⁻ hñä⁻ mil dsa⁻ he⁻,
çjoh⁻ sa⁻miih⁻ ga⁺të⁻ jwí⁻ he⁻ ga⁺chaa⁻
ja⁻? —ga⁺jäyh² Jesús siiyh⁻.

—Gya⁺to⁻ sa⁻miih⁻ —ga⁺jäyh²
discípulo kyaay⁻.

²⁰—¿Ha⁻ ga⁻ ma⁺ ga⁺ti⁻ ga⁺lloohn⁻
gyii⁻ he⁻ñiih⁻ ja⁻, joh⁻ sa⁻miih⁻
ga⁺chaa⁻? —ga⁺jäyh² Jesú^s.

—Ga⁺chaa⁻ ga⁻ gyii⁻ sa⁻miih⁻ —
ga⁺jäyh² discípulo.

²¹—¿Che⁻ lä⁻jiih⁻ na⁺ sa⁺ hii⁻
lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻? —ga⁺jäyh² Jesú^s.

Ga⁺mi⁻hlää⁻ Jesús jaä⁻ dsa⁻tuu⁻

²²Ga⁺lla⁻nääy⁻ jee⁻ jwí⁻ Betsaida.
Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ya⁺ jää⁻ dsa⁻ jaä⁻
hi⁻ tuu⁻ cha⁻né⁻ Jesú^s mah⁺ ga⁺chuu⁻
kyaah⁻ Jesú^s he⁻ kyey⁻ gooy⁻ né⁻
kiyh⁻. ²³He⁻ja⁻ ga⁺sooh⁻ Jesú^s goo⁻
dsa⁻ he⁻, ga⁺jäyh⁻ ta⁻ chuu⁻ jwí⁻.
Ga⁺mi⁻gyuh⁻ mi⁻në⁻ dsa⁻ he⁻ kyaah⁻
jmii⁻ tu⁻heyh⁻ hi⁻ ga⁺kyey⁻ lä⁻to⁻ gooy⁻
né⁻ kih¹ dsa⁻ he⁻ mah⁺ ga⁺ngiiy⁻ juu⁻:

—¿Hee⁻ jëeh⁻ miih⁻? —ga⁺jäyh².

²⁴He⁻ja⁻ ga⁺løø⁻ dsa⁻tuu⁻ he⁻ jee⁻,
hi⁻ ga⁺jäyh²:

—Jëen⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻ngëe⁻, pero
jnääy⁻ lä⁻koh⁻ chaah⁻ hma⁻ ba⁻.

²⁵Mah⁺ ga⁺kye⁻ Jesú^s ka⁻läh⁻ goo⁻
né⁻ kiyh⁻. Hi⁻ ga⁺siiyh⁻ he⁻ jëey⁻
ka⁻läh⁻. Lä⁻chah⁻ ja⁻, ga⁺jä⁻ mi⁻nëy⁻.
Ga⁺lä⁻jnä⁻ jëe⁻ go⁻te⁻. ²⁶Mah⁺
ga⁺jäyh² Jesú^s siiyh⁻:

—Gwäh⁻ ko⁻ds oo⁻ ta⁻ kyah⁻ ba⁻
hne⁻. Mo⁻to⁻ go⁻he⁻ ta⁻ jee⁻ jwí⁻ na⁻.
Ni⁺ ta⁻ jwí⁻ ni⁺ jaä⁻.

Ga⁺jäyh² Pee⁻, Jesús lqä⁻ Cristo

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷Ngoo⁻ Jesú^s ka⁻läh⁻ kyaah⁻
discípulo kyaay⁻ ta⁻ jyoh⁻ jwí⁻ mäh⁻
he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁻ Cesarea kih¹ Filipo.
Cha⁻jwé⁻ jee⁻ ga⁺nääy⁻ ja⁻, ga⁺ngiiy⁻
juu⁻ kih¹ discípulo:

—¿Ha⁻ lä⁻ jäyh² dsa⁻ kin⁻, hii⁻ jnä⁻
laay⁻? —ga⁺jäyh² Jesú^s.

²⁸Ko⁻llaa⁻ jäyh², Jwäh⁻ hi⁻ ma⁺
choo⁻ jmii⁻ ba⁻ hne⁻. Ko⁻llaa⁻ jäyh²

Elía ba' hne'. Hi' jñah' ko_llaa' jäh', hne' laah' jaā' hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio llo'joo' —ga' jäh' discípulo kyaay'.

²⁹Mah' ga' jäh' Jesús ka'läh': —¿Ha' ga' hnäh', hee' jwah' hnäh' kin', hii' ba' jnä' laah' hnäh'? He' ja' ga' jäh' Pee' siiyh': —Hne' he' Cristo.

³⁰Pero ga'taah' Jesús juu' lä'jëe' mah' sa' kooyh' juu' ja' kyaah' ni' jaa'.

Ga'mi'jnää' Jesús juu' he' juuy'

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³¹Jmii' ja' ga'löö' Jesús mi'jnää' juu' kih' discípulo kyaay', ga'jäh': —Jmee' bii' kih' Hi' ga'lëe'ngo' la' jëe' cha'miih' wii'. Dsa'gyuuuh' sa' lä'hnää' dsih', lä'ja' dsa'kyaah' kyaal' jmi'dsa', kyaah' ta'jwoh' kyaal' ley sa' lä'hnää' dsih'. Hi' jmee' bii' kiyh' juuy' mah' lä'jiyh' ka'läh' jee' ga'te' hne' jmii' —ga'siyyh' discípulo kyaay'.

³²He' na' ga'hlëeyh' jëe' go'te', he' ja' ga'jää' Pee' Jesús ta'koo', ga'löö'juuyh' kiyh'. ³³Pero ga'jeeh' Jesús hñii' ga'jëe' jee' ma' täh' lä'jëe' discípulo, mah' ga'juuyh' kih' Pee':

—Jnuuh' hne' kin' hi'sa'llu'. Sa' jmeeh' huu'dsë' lä'koh' jmee' Dio. Lä'koo' la' huu'dsë' kih' dsa' ba' la' huu'dsë' kyah'.

³⁴Ja'ga' ga'tëeyh' lä'jëe' dsa'ko'joh' kyaah' discípulo kyaay' ga'jäh':

—Cher'mah' hi' hnøö' jmee' ko'joh' kyaah' jnä', sa' wa' jmäay' hñiiy' kwaat', wa' jääy' cru' kyaay' mah' wa' jmeey' ko'joh' kyaah' jnä'.

³⁵Jëeh', lä'jëe' hi'hää' hñii' mah'

sa' juuy', hi' he' juuy' ba'. Pero lä'jëe' hi' kwaa' hñii' juu' kwaat' kin' o kwaat' kih' ju'hmëe', hi' he' ba' lää'. ³⁶¿Hee' ya'jøö' ka' dsa' ma'ke' ga'liyh' lä'jëe' he'cha' jmi'gyuu' la' mah' wa'ra' ga'juuy', sa' tëeyh' kih' Dio? ³⁷¿Hee' ba' kyaah' le' mi'hmaayh' mah' lääy'? ³⁸He' ba' che' hlëeh' dsa'hi'cha'a' jmi'na', jmeey' wa'la'cha'la'. Cher'mah' hi' jmee' na'hiih' kin', o kyaah' juu' kin'cha'né' dsa'hi'cha'a'na', ja'ba'lä'ja'jmeey' Hi'ga'lëe'ngo'na'hiih' kyaayh', wa'ra'ga'te'jee'jäyh' kyaah'be' kih' Tää' kyaay' kyaah' lä'jëe' ángele kyaay'.

9 Jesús koo'ka'läh' ga'siyyh': —Ma'ra'ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', chaa'ko_llaa'hi'täh'jee'la'sa'juuy'jää'sa'ga'majëey'ha'lä'koo'la'be'kih'Diohi'jmee'hih'.

Ga'mi'sëë' Jesús hñii'

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

²Ma'ngëe'ga'jñii'jmii',ja'ga'ga'jää' Jesús ma'la'Pee' kyaah' Jacobo hi' Jwaa'ba',ga'nääy'kah'ta'moh'ñii'.Jee'ja'ga'lä'sëë' Jesús to'lo'né'hi'má'jää'yhe'.

³Ga'löh'jih'gyeh'hmiih'kiyh',ga'tø'jlëe'ñih'lä'tø'hmoo'.Ni'ja'a'sa'chaa'hwa'la'hi'lih'gyih'mah'jmeey'tø'jlëe'la'ja'.⁴Jee'ja'ga'lä'jñää'Elíakyaah'Moiséga'taayh' llay'juu' kyaah' Jesús.

⁵He'ja'ga'jäh'Pee'siyyh'Jesús: —Ta'jwoh',he'ba'che'llu'he'tøøh'jne'ko'joh'jee'la'.Jmee'jñäh'hnë'hne'kyaah'moo',koo'kyah',koo'kih'Moisé,hi'koo'kih'Elíá.

⁶Lä⁺jéey⁺ ga⁺jwaayh[!], sa⁺ñey⁻ he⁻ ma⁺jäh⁺, he⁻ja⁻ba⁺ga⁺hléeh⁺ Pee⁺lä⁺ja⁻. ⁷Hor⁻ja⁻ja⁺koo⁻jnii[,], ga⁺jmee⁺hih[!]jee⁺ma⁺tääyh⁺ja⁻. Jee⁻jnii⁺ja⁻ga⁺lä⁺nueuh⁺ga⁺hléeh⁺koo⁻juu[!]he⁻ma⁺jäh[:]

—Hi⁻la⁻na⁻gyuu⁺kyaaan⁺hi⁻hnaan⁺. Nueuh⁺hnäh⁺kiyh[!].

⁸Ma⁺ga⁺jéey[!]ka⁻läh[!], mo⁻so⁺chaa⁻ni⁻jaā[!], ma⁻la⁻hñii[!]ba⁺Jesús cheh[!].

⁹Jee⁻jñaa⁺Jesús moh[!]ja⁻ga⁺taayh[!]juu[!]hi⁻ma⁺kyaaayh[!]he[:]

—Ta⁺jwi[!]hnäh[!]ni⁻jaā[!], lä⁺jé⁺he⁻ma⁻jéeh[!]hnäh[!]la⁻ta⁻ko⁻jiih[!]sa⁻ma⁻lä⁻jiih[!]Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo[!]la⁻jee[!]kih[!]hi⁻na⁻juu[!].

¹⁰Ga⁻höoy[!]juu[!]ja⁻neh⁻tuh⁻dséy[!]. Pero ta⁺jyoh[!]ko⁻taa[!], lä⁺uu⁻hi⁻he⁻ma⁻ngiiy[!]juu[!]kih[!]dsa⁻kyaaayh[!]hee⁻hnøo[!]jäh[!]he⁻lä⁻jiih[!]dsa⁻jee[!]kih[!]hi⁻ma⁻na⁻juu[!]. ¹¹Hi⁻ga⁻ngiiy[!]ka⁻läh[!]juu[!]kih[!]Jesús:

—¿He⁻la⁻jäh[!]ta⁻jwoh[!]kyaa[!]ley[!], jmee⁺bii[!]jäh[!]Elía jää[!]ga⁻kih[!]Cristo?

¹²He⁻ja⁻ga⁺jäh[!]Jesús:

—Ja⁻ba⁻ds oo[!]jäh[!]Elía to⁻në[!], ya⁻llay[!]llu⁻lä⁻jé[!]he⁻cha⁻jee⁻la⁻. Hi⁻hnäh[!], ha⁻lä⁻ngéeh[!]hnäh[!]he⁻na⁻sii⁻lä⁻la⁻: jmee⁺bii[!]jéey[!]wi[!]Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo[!]la⁻hi⁻sa⁻lä⁻hnää[!]dsih[!]ni⁻miih[?] ¹³Pero jwëehn[!]hnäh[!], ma⁻jah[!]ba⁺Elía, hi⁻ga⁻jmee[!]dsa⁻lä⁻te⁻dsé[!]kih[!], lä⁻koo⁻ma⁻na⁻sii⁻kih[!]jää[!].

Ga⁻mi⁻hlää[!]Jesús jaā[!]chih⁻hi⁻ma⁻kye[!]jmi⁻lle[!]hlíih[!]

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴Lä⁺ma⁺ga⁻lloo[!]Jesús jee⁻tääh[!]lä⁻jéey[!]ga⁺discípulo kyaay[!], ga⁺jéey[!]jwëeh[!]dsa⁻ma⁻tääh[!]lä⁻ku⁻lä⁻jii[!]kih[!], hi⁻ma⁻tääh[!]ta⁻jwoh[!]kyaa[!]

ley ti⁻chooy[!]juu[!]kyaaayh[!]. ¹⁵Ma⁺ga⁺jéey[!]lä⁻jéey[!]dsa⁻he⁻ya⁻jäh[!]Jesús, ga⁺jéey[!]dsayh[!], chah⁻ba⁻ga⁻nääy[!]na⁻jmeey[!]Dio kiyh[!]. ¹⁶Mah[!]ga⁻ngii[!]Jesús juu[!]kih[!]dsa⁻he[:]

—He⁻juu[!]ti⁻chooh[!]hnäh[!]kyaaah[!]hi⁻tääh[!]na[!].

¹⁷Mah[!]ga⁻hléeh[!]jaā[!]dsa⁻hi⁻ma⁻hää[!]jee⁻ja⁻, ga⁻jäyh[:]

—Ta⁻jwoh[!], jääan⁺jee⁻la⁻jaā[!]chih⁻nueuh[!]kyaaan[!], hi⁻kye⁻jmi⁻lle[!]hlíih[!]hi⁻jmee[!]kaay[!]. ¹⁸Wa⁻ha⁻cha⁻ha⁻jee⁻cheyh[!], wa⁻ra⁻ga⁻hii⁻ds oo[!]kiyh[!]jmee[!]jmi⁻lle[!]hlíih[!]na⁻, jmiyy[!]baay[!]hñiiy[!]hwa[!], hwëe⁻peh⁻neh⁻to⁻hooy[!], jueuy[!]cha⁻jay[!]mah[!]dsa⁻lä⁻hwääyh[!]. Ma⁻jwiin[!]discípulo kyaah[!]he⁻lleey[!]jmi⁻lle[!]hlíih[!]na⁻pero sa⁻ma⁻liyh[!].

¹⁹He⁻ja⁻ga⁻jäh[!]Jesús:

—¿He⁻la⁻sa⁻hii⁻lä⁻ds oo[!]hoh[!]hnäh[!]hi⁻chaā[!]na[!]? ¿Lih[!]ba⁻llaā[!]he⁻gyan[!]kyaaah[!]hnäh[!]? Mo⁻so⁻lä⁻be⁻dsen⁻gya⁻ga⁻jnä⁻kyaaah[!]hnäh[!]. Ya⁻jää⁻da⁻chih⁻na⁻ta⁻la⁻.

²⁰Mah[!]na⁻jää⁻dsa⁻chih⁻he⁻cha⁻né[!]Jesús. Ma⁺ga⁺jéey[!]jmi⁻lle[!]hlíih[!]he⁻Jesús, ga⁻sooyh[!]kih[!]chih⁻he⁻wi[!]jwérte. Ga⁻ki⁻ga⁻bääy[!]hwa[!], lä⁻jiih[!]ga⁻hwëe⁻peh⁻neh⁻to⁻hooy[!]. ²¹Jä⁻ga⁻ga⁻ngii[!]Jesús juu[!]kih[!]jmi⁻chih⁻he[:]

—¿Ha⁻koh[!]jiih[!]ma⁻lä⁻hii[!]la⁻lä⁻na⁻kih[!]?

—He⁻laay[!]lä⁻ma⁻piyh[!]na⁻—ga⁻jäh[!]jmi⁻chih⁻—. ²²Jä⁻he⁻koo⁻jiih[!]ma⁻taayh[!]cha⁻je⁻hi⁻ma⁻taayh[!]cha⁻jmi⁻he⁻jngiih[!]kiyh[!]. Cher'mah[!]leh[!]miih[!]kwa⁻be⁻kin[!], wa⁻lä⁻ñih[!]hoh[!]jnääh[!].

²³He⁻ja⁻ga⁻jäh[!]Jesús:

—¡Ha⁻lä⁻ja⁻jwah[!]cher'mah[!]leh[!]miih[!]! Lä⁻jéey[!]ba⁻le⁻kih[!]hi⁻jmee[!]ds oo[!]dsé[!].

24Lä⁺chah⁺ ja⁻ ga⁺hléeh⁺ jmií⁻ chih⁻ he⁻ kyaah⁺ cha⁻miih⁻ be[,], ga⁺jäyh[:]

—Laa⁺ ba['] jnä['] dsoo['], kwa['] be['] kin⁻ mah['] lä[']dsoo['] dsen⁻ cha⁻ga[']miih⁻.

25Ma['] ga⁺jëe['] Jesús ngoo['] dsa[']kuh['] jwëe['] dsa⁻, ga⁺juuhyh['] kih['] jmi⁻lle['] hliih['] he[,], ga⁺siiyh[:]

—Hne⁻ jmi⁻lle['] koo[,] jnä['] jmeen⁻ hih⁻ go[']hëe['] kih['] chih⁻ na⁻, mo⁻to⁻ jmeen⁻ ga[']jwiöh['] kiyh[.]

26He⁻ja⁻na⁻höö['] ga[']ga⁺hooh['] jmi⁻lle['] hliih['] he[,], mah[']koö['] ga[']koö['] hä['] ga⁺sooyh['] wi['] jwëerte kih['] chih⁻ he[,], ja⁻ga[']ya⁺hëey['] ngaayh[.] Ga[']jä['] chih⁻ he⁻ lä[']koh['] he⁻ na⁻juuy[.] Jwëe['] dsa⁻ ma[']jäh[:]

—Ma⁻na⁻juu['] ba['] na⁻.

27Pero ga⁺sooh['] Jesús gooy[,], ga⁺chaayh[,] chah['] ba['] ga⁺nooy[.]

28Lä⁺ma[']ga⁺he['] Jesús koo⁻ cha⁻neh[,], ga⁺ngii['] discípulo kyaay['] juu[']kiyh['] jee['] sa⁻nuu⁻ dsa⁻:

—čHe⁻la[']sa[']ma⁻lä[']këh['] jnääh['] jmií[']ma[']llee['] jnääh['] jmi⁻lle['] hliih['] he[?]

29He⁻ja⁻ga⁺jäh['] Jesús siiyh[:]

—Hih['] jmi⁻lle['] hliih['] lä⁻na⁻, sa⁻hwëe⁻ cher'mah[']sa[']ga⁺tu['] dsa⁻kuh[']hih['] mah[']chuuy['] kyaah['] Dio.

Koo⁻ka⁻läh[']ga⁺mi⁻jnää['] Jesús juu[']he⁻juu[']

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

30Ma[']ga⁺hwëe[']jee[']ma[']tääyh['] ja⁻, ga⁺nääy[']ta⁻Galilea. Sa⁻hnöö['] Jesús ma[']lä⁻ñe⁻ dsa⁻ha⁻ta⁻ngëy[.]

31Jëeh^{',}ma[']hléeyh[']discípulo kyaay^{',}ma[']jäyh[:]

—Hi⁻ga⁺lëe[']ngo[']la⁻ngëe[']dsih['] ja[']goo[']dsa[']hnäa[']dsë[']mah[']jngëeëy[']. Ga[']ma⁻hya⁻hnë⁻jmií[']na⁻juuy[,] lä⁻jiiyh[']ka⁻läh['].

32Pero discípulo kyaay[']sa⁻ga⁺lä⁻ngëey[']juu[']ja⁻, hi⁻ma[']goyh⁻ma[']ngiiy[']juu[']kih[']Jesús.

Hii⁻na⁻leë[']jøøh[']jee[']jmee⁻Dio hih⁻

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

33Ja⁻ga[']ga⁺lla⁻nääy[']jee[']jwii⁻ Capernaum. Lä⁺ma[']ga⁺taah[']discípulo cha⁻neh⁺kyaaah[']Jesús, ga⁺ngiiy[']Jesús juu[']kiyh[:]

—čHee⁻juu[']na⁻ti⁻chooh⁻hnäh[']lä⁻hä['] jwë[']jee[']ma⁻ya⁻nöö[']jne[?]

34Ti[']sih[']go⁻te[']ba[']ga⁺taayh[,]kih[']he⁻ma[']ti⁻chooy⁻juu[']kyaaah[']dsa⁻kyaaay[']lä⁻hä[']jwë['], hii⁻na⁻lee[']jøøh[']kih[']jee[']lä⁻jëey[.]

35He⁻ja⁻ga⁺gya⁻Jesús mah[']ga⁺hléeyh[']lä⁻jëey[']gya⁺tuu[']discípulo he[,]ga⁺siiyh[:]

—Cher'mah[']hi⁻hnöö[']lee[']jøøh['], ta⁻wa[']jmääy[']hniyy[']jøøh['], wa[']jmeey[']ta⁻he[']kih[']lä⁻jëey[']ba[.]

36Hi⁻lä⁻chah[']ja⁻ga⁺tëeyh[']ja⁻gyuuh[,]ga⁺cheeyh[']jee[']kiyh[']ja⁻

Ja⁻ga[']ga⁺eey[,]ma[']ga⁺jäyh[:]

37—Hi⁻jmeem⁻he[']kih[']ja⁻gyuuh⁻lä⁻la⁻kwaat⁻kin[,] jnä[']he[']hi⁻jmääy[']he['].

Hi⁻hi⁻jmääy[']ja⁻he[']kih[']Dio hi⁻ga⁺chee[']jnä[.]

Hi⁻sa⁻na⁻hööh[']jnän[']laay[']dsa⁻kyaaah[']jne[']

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

38Ga⁻jmeeh[']Jwaa[']juu[']kih[']Jesús:

—Ta⁻jwoh['], ma⁻jëey[']jnääh[']ja⁻hi⁻hwëe['] jmi⁻lle[']hliih[']lä⁻höh[']kyah[,]he⁻ja⁻ga⁺ha⁻jnääh[']kiyh[,]jëeh[']sa⁻ngëy[']kyaaah[']jnääh[.]

39Pero Jesús ga⁺siiyh[']lä⁻la⁻:

—Ta⁻ha⁻hnäh[']kiyh[,]Jëeh^{',}ni⁻ja⁻sa⁻chaa⁻hi⁻jmeem⁻koö⁻he⁻juuh[']gaa[']lä⁻höh[']kin[,] mah[']chah[']ba[']hléeyh[']wi[']kin[.]

40Hi⁻sa⁻hnee⁻

kyaaah' jne', dsa-kyaaah' ba' jne' he'.
41 Wa' hi- cha- hi-, hi- kwéeh~ hnäh~ koo~ vas jmi-dsé~, kih' he~ laah~ hnäh~ kyaa~ Cristo, ma-ra~ ju'dsoo~ jwëehn~ hnäh~, lä~ hmaah~ ba' jneey'.

Goo~ la' kih' hi- jmee~ täh~ dsa-kyaaah'
(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

42 Wa' hi- cha- hi-, hi- jmee~ täh~ jaa- hi- mäh~ la- hi- ma-lä~ dsso~ dsé~ kin~, llu' ga' la~ kiyh~ wa'ra~ jäh~ kih' hñuu~ dsa~ luuy~ koo~ cha'too~ kih' molii~ mah~ hmääh~ dsih~ cha'jmi~ neeh~. **43** He~ ja~ cher'mah~ ma~ gooh~ ga~ jmee~ täh~ kyaaah~ dso'kye~, hnä~ go~te~ ba~. Llu' ga~ kyah~ gwaaah~ jee~ tääh~ hi~ na'jiih~, tuuuh~ ma~gooh~, lä~koh~ ga~ he~ goh~ cha~je~ kyaaah~ lä~to~ ma~gooh~ jee~ mo~so~ uu~ jih~koh~. **44** Jee~ ja~ sa~ juu~ jah~ hi~ ni~ sa~ uu~ je~ jih~koh~ jih~lih~. **45** Hi~ lä~ja~ ka~läh~ cher'mah~ ma~tiih~ ga~jmee~ täh~ kyaaah~ dso'kye~, hnä~ go~te~ ba~. Llu' ga~ kyah~ gwaaah~ jee~ tääh~ hi~ na'jiih~, tuuuh~ ma~tiih~, lä~koh~ ga~ he~ goh~ cha~je~ kyaaah~ lä~to~ ma~tiih~ jee~ mo~so~ uu~ jih~koh~.

46 Jee~ ja~ sa~ juu~ jah~ hi~ ni~ sa~ uu~ je~ jih~koh~ jih~lih~. **47** Hi~ cher'mah~ mi'nöh~ ga~jmee~ täh~ kyaaah~ dso'kye~, lle' go~te~ ba~. Llu' ga~ kyah~ gwaaah~ jee~ tääh~ hi~ na'jiih~ kyaaah~ koo~ mii~ mi'nöh~ lä~koh~ ga~ he~ goh~ kyaaah~ lä~to~ mii~ mi'nöh~ cha~je~. **48** Jee~ ja~ sa~ juu~ jah~, hi~ ni~ sa~ uu~ je~ jih~koh~ jih~lih~.

49 Lä~jée~ dsa~ lä~ñee~ kyaaah~ je~, hi~ lä~jée~ he~ kwéeh~ dsa~ Dio née~ na'hyoo~, kyaaah~ ñe~ ba~ lä~ñii~.
50 Llu' ba~ ñe~ pero wa~ ga~dsaa~ he~ ñii~ kih~, ha~ lä~lii~ ka~läh~ ñii~. Wa~ cha~ ba~ ñe~ kyah~ hnäh~

mah~ go'taah~ hnäh~ llu' kyaaah~ dsa~kyaaah'.

Ga~jäh~ Jesús ha~ lä~ la~ he~ bee~ dsa~øgh~

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

10 Ya~hëe~ Jesús jee~ jwií~ Capernaum ja~, ngooy~ ta~ hwa~ Judea, hi~ ñeey~ ta~ hngaaah~ jmií~ Jordán. Koo~ ka~läh~ jwëe~ dsa~ ga~lla~nää~ ma~ ga~llooy~ jee~ ja~, hi~ lä~chah~ ja~ ga~løøy~ hlëey~ dsa~ lä~koo~ tëey~ jmeey~ lä~je~ jiih~. **2** Jee~ ja~ ga~lla~nää~ koo~ kiyh~ ko~llaq~ fariseo he~ ma~ kay~ dsëy~, ga~ngiiy~ juu~ kiyh~:

—¿Che~ cha~ jwë~ bee~ dsa~ dsa~më~ kyaa?

3 He~ ja~ ga~jeeh~ Jesús juu~ kiyh~:

—¿Ha~ lä~ jäh~ nuuh~ he~ ga~kwéeh~ Moisé jne~?

4 He~ ja~ ga~jäh~ fariseo:

—Ga~kwa~ ba~ Moisé jwë~ he~ bee~ dsa~øgh~ pero chooyh~ koo~ mo~je~ jee~ beeey~ øoyh~.

5 He~ ja~ ga~jeeh~ Jesús juu~ kiyh~:

—Kih~ he~ chaah~ hnäh~, he~ja~ ba~ ja~ ga~jäh~ Moisé lä~ja~. **6** Pero lä~ ma~ to~në~ ma~ ga~jmee~ Dio jmi~gyuu~ la~, "ga~jmää~ Dio hi~më~ hi~ ñuuuh~." **7** "He~ja~ ba~ bee~ dsa~ñuuuh~ cho'jmií~ mah~ gyay~ kyaaah~ dsa~më~ kyaaay~. **8** Jee~ lä~uuy~ laay~ jaa~ba~." Lä~ja~ mo~so~ laay~ uuy~, jaa~ba~ ma~laay~. **9** Heh~ lä~ja~, hi~ ma~laa~ jaa~kaah~ Dio, sa~lle~ kih~llaay~ —ga~jäh~ Jesús.

10 Lä~koo~ ma~tääh~ discípulo kyaaay~ cha'neh~, koo~ka~läh~ ga~ngiiy~juu~ kih~ Jesús ha~ lä~la~he~bee~ dsa~më~.

11 Mah~ ga~jeeh~ Jesús juu~ kiyh~:

—Cher'mah~ hi~ ga~bee~ dsa~më~ kyaa~ mah~kaay~jñah~, he~

ma⁻jmeey⁻ dso[']kye⁻ ba['] ja⁻ kih['] hi⁻ to⁻në[.] ¹²Hi⁻ cher'mah['] dsa⁻më['] ga⁻bii['] kih['] dsa⁻ñuuuh⁻ kyaay['] mah['] kaay['] jnah[,] he⁻ ma⁻jmeey⁻ dso[']kye⁻ ba['] ja⁻ —ga⁻jäh['] Jesús.

Ga⁻mi⁻jää['] Jesús gyuu⁻

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

¹³Ma['] dsa⁻nää['] dsa⁻ dsa⁻jää['] gyuu⁻ kyaä['] cha'në['] Jesús mah['] kyey⁻ gooy⁻ në['] kiyh^{',} pero discípulo ga⁻juuh['] kih['] dsa⁻he[']. ¹⁴Ma['] ga⁻jää['] Jesús ha⁻lä⁻ jmee⁻ discípulo, sa⁻ ga⁻tih['] dsëy^{',} he⁻ja['] ga⁻jäh[']:

—Kwá⁻jwë['] ya⁻nää['] gyuu⁻ ta⁻ la⁻kin[.] Ta⁻ha⁻ hnäh['] kiyh^{',} jëeh['] hi⁻ laa['] lä⁻koo⁻ gyuu⁻, hi⁻he['] ba['] jää['] Dio lä⁻hih['] kih[']. ¹⁵Ma[']ra⁻ ju'dsoo['] jwëehn⁻ hnäh['], hi⁻sa⁻ heeh['] jää['] Dio lä⁻hih['] kih['] lä⁻koo⁻ heeh['] jaa⁻gyuu⁻, sa⁻heyh['] jee['] jmee⁻ Dio hih⁻—ga⁻jäh['] Jesús.

¹⁶Ja⁻ga['] ga⁻eey['] ma⁻jaä['] ma⁻jaä['] gyuu⁻, ga⁻kyey⁻ gooy⁻ në['] kih^{',} mah['] ga⁻mi⁻jää['].

Jaa⁻ dsa⁻ kwäa⁻ hi⁻ cha⁻ kuu['] ga⁻hlëeh['] kyaah['] Jesús

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

¹⁷Ma['] ga⁻he['] Jesús jwë['] ngoo['], ja[']jaä['] dsa⁻ko⁻chih^{',} ga⁻juuh['] jnë['] cha'nëy['] mah['] ga⁻ngiiy['] juu['] kih['] Jesús, ga⁻jäh[']:

—Hne⁻ hi⁻ laa['] Ta⁻jwoh['] lluu['], ñhee⁻ hnøø['] jmeen['] mah['] tëehn['] jee['] mo⁻so⁻juun[']?

¹⁸Mah['] ga⁻jäh['] Jesús ga⁻siiyh[']:
—¿Che[']ñeh['] hne⁻ he⁻laa[']lluu[']?
Jëeh['] ni⁻jaä['] hi⁻lluu[']sa⁻chaa⁻,
jaä[']Dio ba[']hi⁻lluu[']. ¹⁹Ma⁻kyuuuh⁻
ba[']hne⁻lä⁻jë[']mada⁻kih[']Dio: "Ta⁻
kaaqah[']hi⁻laa[']kyaa[']jnah[,]ta⁻jngëeh[']
dsa⁻, ta⁻hii[']kih[']dsa⁻, ta⁻jmee⁻

dsoo[']kih[']juu[']ta⁻juu['], ni⁻ta⁻mi⁻gaa[']
dsa⁻. Wa[']hnaah[']maa[']kyaaah[']tää[']
kyaaah[']!"

²⁰He⁻ja[']ga⁻jäh[']dsa⁻he[']siiyh[']:

—Ta⁻jwoh['], lä⁻jë[']he⁻na⁻
ma⁻mi⁻ten[']lä⁻jiih[']ma[']mähn['].

²¹Peer⁻ga⁻tih[']dsëi[']Jesúsga⁻jää[']
dsa⁻he['], mah[']ga⁻siiyh[']ka⁻läh[']:

—Hnøø[']ga[']koo[']he[']jmeeh['].

Gwaah[']go⁻hniif[']lä⁻jë[']he[']cha⁻
kyah[']mah[']go⁻kwëeh[']lä⁻jëe[']hi⁻
tä⁻ñee[']. Lä⁻ja[']ba[']lä⁻cha⁻cha⁻miih[']
kyah[']gyuuuh[']jmi⁻gyuuuh[']. Ma⁻ngëe[']
he⁻ja['], ja⁻ga[']na⁻ñeeh['], jääh[']cru[']
kyaaah[']mah[']jmeen[']ko⁻jøh[']—
ga⁻jäh[']Jesús.

²²Ma[']ga⁻nuu[']dsa⁻he[']juu[']ja['],
ga⁻hee[']dsëy[']go⁻te[']. Mah[']ngaayh[']
ti⁻meeh[']dsëy[']kih[']he[']ma[']chay[']
cha⁻miih[']kuu[']. ²³He⁻ja[']ga⁻jää[']
Jesús dsa⁻hi⁻ma[']tääh[']lä⁻ku[']lä⁻jii[']
jee[']ma[']cheyh[']ja['], ga⁻jäh[']:

—Ha⁻koh[']sa⁻jwëeh[']la[']kih[']dsa⁻
cha⁻kuu[']heyh[']jee[']jmee⁻Dio hih⁻.

²⁴Ma[']ga⁻nuu[']discípulo kyaay[']
lä⁻ja['], ga⁻taayh[']jëe[']dsayh[']. Hi⁻
ga⁻jäh[']Jesúska⁻läh[']:

—Gyüuh[']kyaaan[']. Jaa⁻dsa⁻hi⁻kye⁻
o⁻jøh⁻dsë⁻kih[']kuu[']kiyh^{',}ha⁻koh[']
sa⁻jwëeh[']la[']kiyh[']heyh[']jee[']jmee⁻
Dio hih⁻. ²⁵Sa⁻ga[']jwëeh[']la[']kih[']jaä[']
camey[']ngëe[']to⁻gwa[']koo[']hma⁻kuu[']
lä⁻koh[']ga[']he[']heh[']jaä[']dsa⁻cha⁻
kuu[']jee[']jmee⁻Dio hih⁻.

²⁶Cha⁻ga⁻miih[']ga⁻lä⁻dsäa[']dsë[']
discípulo ma[']ga⁻nuuy[']juu[']ja['], he⁻ja[']
ga⁻hlëeyh[']dsa⁻kyaaayh[']ga⁻jäh[']:

—¿Hii[']ba[']lää[']ja[']?

²⁷He⁻ja[']ga⁻jää[']Jesúsjee[']tääyh[']
ja['], mah[']ga⁻jäh[']:

—He⁻sa⁻lä⁻këh[']dsa⁻jmii[']jmee⁻,
sa⁻la[']lä⁻na⁻kih[']Dio. Jëeh[']ga⁻lä⁻jëe[']
ba[']liyh[']jmee⁻.

28 He⁻ ja⁻ ga⁺ lōō¹ Pee⁺ siiyh⁺:
—Ma⁻ jā⁻ ba⁻ lä⁺ jē⁺ he⁻ cha⁻ kyaā¹
jnääh¹ mah¹ jmeē¹ jnääh¹ ko⁻jōh⁻
kyaaah¹ hne⁻.

29 He⁻ ja⁻ ga⁺ jeeh⁻ Jesús juu¹ kiyh¹:
—Ma⁻ ra⁻ ju⁻dsoo¹ jwëehn⁻ hnääh¹.
Lä⁺ jëe⁻ hi⁻ ma⁻tuu⁻ dsé¹ ma⁻hwëe⁻
cha⁻neh¹ kih¹, ma⁻beey¹ dsa⁻më¹
øoyh⁻ dsa⁻nüuh⁻ øoyh⁻, ma⁻beey¹
cho⁻jmiiy⁻, ma⁻beey¹ dsa⁻më¹ kyaay¹,
ma⁻beey¹ chih⁻ kyaay¹, o ma⁻bey¹
hwa⁻ kiyh¹ kwaat⁻ kin⁻ hi⁻ kih¹
ju⁻hmëe⁻, **30** hi⁻ he⁻ hyoh⁻ hña⁻loo⁻
ga⁻ lä⁻na⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ ga⁻jä⁻ kiyh¹
jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Hyoyh⁻ hne¹, jee⁻
dsa⁻më¹ øoyh⁻ dsa⁻nüuh⁻ øoyh⁻,
jee⁻ chooy¹, jee⁻ chih⁻ kyaay¹,
hyoyh⁻ hwa⁻, hi⁻ jëe⁻ wi⁻ jmi⁻gyuu⁻
la⁻. Hi⁻ jmi⁻gyuu⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ lä⁻ jnä⁻,
tëey¹ jee⁻ mo⁻so⁻ juuy⁻. **31** Pero, jwëe⁻
hi⁻ laa⁻ kwaat⁻ jee⁻ kyah⁻ hnääh¹ na⁻,
hi⁻ he⁻ lee⁻ mäh⁻ ga⁻ ma⁻ja⁻. Hi⁻ hi⁻
sa⁻ laa⁻ kwaat⁻ jee⁻ kyah⁻ hnääh¹ na⁻,
hi⁻ he⁻ lee⁻ joøhl⁻.

**Ngoō¹ hnëe⁻ jiih⁻ jmeeh⁻ Jesús juu¹ he⁻
juuy⁻**

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

32 Lä⁺ ma⁻hää⁻ bih⁻ jwë⁻ ngooy⁻ ta⁻
Jerusalén, hi⁻ kaah⁻ kiyh¹ ga⁻nää⁻
lä⁺ jëe⁻ hi⁻ ga⁻ jmeē¹ ko⁻jōh⁻ kyaayh¹.
Pero jëe⁻ dsayh⁻ hi⁻ ma⁻ goyh⁻ ma⁻
chaay⁻ kaah⁻.

Jä⁻ ga⁻ ga⁻tëe⁻ Jesús kah⁻ lä⁺ jëe⁻
gya⁻tuu⁻ discípulo, ga⁻løy⁻ jmeeyh⁻
juu⁻ ha⁻ lä⁻ dsa⁻ngëey⁻ ta⁻ chañe⁻:

33 —Na⁻ dsa⁻nøø¹ jne⁻ ta⁻ Jerusalén,
jee⁻ oo⁻ ngëe⁻ dsa⁻ Hi⁻ ga⁻lëe⁻ ngo⁻ la⁻
kih¹ jmi⁻dsä⁻ kaah⁻, hi⁻ ngëey⁻ kih¹
ta⁻ jwoh⁻ kyaä⁻ ley. Hi⁻ he⁻ bääh⁻ jnä⁻
dsoo⁻ mah⁻ jngëeh⁻ dsa⁻ jnä⁻. Ja⁻ga⁻
ngëey⁻ jnä⁻ ja⁻goo⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻
judiu. **34** Mi⁻kwayh⁻ jnä⁻, jmi⁻baaay⁻

jnä⁻, ti⁻hñey⁻ jnä⁻, ja⁻ga⁻ jngëeyh⁻
jnä⁻. Pero lä⁻jiihn⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻
ma⁻hya⁻ hnëe⁻ jmi⁻.

**Jacobo kyaah¹ Jwaa⁻ ga⁻ngiiy⁻ he⁻
gyay⁻ jwoo⁻ kih¹ Jesús
(Mt. 20:20-28)**

35 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, Jacobo kyaah¹
Jwaa⁻ joo⁻ Zebedeo ga⁻nääy⁻ chuh⁻
kih¹ Jesús mah⁻ ga⁻jäyh⁻:
—Ta⁻jwoh⁻, hnøø⁻ jnääh¹ jmeeh⁻ he⁻
ngii⁻ jnääh¹ la⁻.

36 —¿Hee⁻ hnooh⁻ hnääh¹ jmeen⁻
kyah⁻ hnääh¹? —ga⁻jäh⁻ Jesús.

37 —Kwa['] jwë⁻ dsa⁻tooh⁻ jnääh¹
jwoo⁻ kyah⁻ jee⁻ nah⁻ jøøh⁻ he⁻ jmeeh⁻
hih⁻, jaa⁻ jwoo⁻ ra⁻lluu⁻ hi⁻ jaa⁻
jwoo⁻ ra⁻këh⁻ kyah⁻ —ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻
Jesús.

38 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:
—Sa⁻ ñeh⁻ hnääh¹ he⁻ na⁻ ngiih⁻
hnääh¹. ¿Che['] tääh⁻ hnääh¹ jëe⁻ hnääh¹
lli⁻wi⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ jëe⁻? ¿Che['] lä⁻be⁻
hoh⁻ hnääh¹ dsa⁻ngëeh⁻ hnääh¹ he⁻
wi⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ dsa⁻ngëen⁻?

39 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Tää⁻ ba⁻ jnääh¹.

Mah¹ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Ma⁻ra⁻ he⁻ jëe⁻ hñey⁻ ba⁻ hnääh¹ lli⁻wi⁻
he⁻ na⁻ ga⁻ jëe⁻, hi⁻ dsa⁻ngëeh⁻
hnääh¹ he⁻ wi⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ dsa⁻ngëen⁻.

40 Pero he⁻ nah⁻ hnääh¹ jwoo⁻ ra⁻lluu⁻
o jwoo⁻ ra⁻këh⁻ kin⁻, sa⁻ ga⁻tëen⁻
kwan⁻. He⁻ ja⁻ hyoh⁻ hi⁻ na⁻llee⁻
kyaa⁻ Tää⁻ kyaan⁻ ba⁻ ja⁻.

41 Jee⁻ lä⁺ jëe⁻ gyaa⁻ discípulo
ga⁻lä⁻llee⁻ ma⁻ ga⁻nuuy⁻ hlëeh⁻
Jwaa⁻ kyaah¹ Jacobo lä⁻ja⁻. **42** He⁻ ja⁻
ga⁻hlëeh⁻ Jesús lä⁻ jëe⁻ discípulo,
ga⁻jäyh⁻:

—Ñeh⁻ ba⁻ hnääh¹ lä⁻ko⁻ jmee⁻
dsa⁻ta⁻ hi⁻ jmee⁻ hih⁻ kih¹ dsa⁻gooy⁻,
kaayh⁻ lä⁻lla⁻ dsëy⁻. Dsa⁻kaah⁻

he' lä' tē' dséy' kāayh' dsa' gooy'.
43 Pero jee' kyah' hnäh' sa' cha' he'
 kih' jmeeh' hnäh' lä' ja'. Hi' hnøø'
 lee' jøøh' ga' kih' lä' jéé' hnäh', hi'
 he' tēé' jmeey' ta'he' kih' lä' jéé' ba'.
44 Hi' hnøø' ka' nē' kih' jee' lä' jéé',
 hi' he' tēé' jmeey' ta'he' kih' lä' jéé'
 ba'. **45** Jééh', Hi' ga' lëë' ngo' la' sa'
 ma' jay' mah' jmeey' dsa' ta'he' kiyh',
 ma' jay' mah' jmeey' ta'he' kih' dsa'
 ba'. Ma' jay' mah' kwäay' hñii' juuy',
 he' ja' këë' mah' lää' jwëë' dsa'.

Ga'mi'hlää' Jesús Bartimeo hi' ma' tuu'

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

46 Ma'ngëë' he' ja', ga'lla'nää'y
 jwii' Jericó. Lä' ma' ya'hëë' Jesús
 Jericó kyaayh' discípulo, hi'
 kyaah' jwëë' dsa', ga'ngëë'y jee'
 ma' gya' jaä' dsa'tuu' hi' ma' ngii'
 kuu' kih' dsa'. Dsa'tuu' he' ma'
 chee' Bartimeo, joo' Timeo. **47** Ma'
 ga'nuuy' ngoo' ya'jäh' Jesús dsa'
 chaa' Nazaret, ga'löøy' hlëëyh'
 ki'gaa', ma' jäh':

—Jesús, hne' hi' laa' sa'ju' kih'
 David, wa' lä'ñih' hoh' ki' jnä'.

48 Jwëë' dsa' ga'juuh' kiyh', mah'
 sa' tooyh' miih'. Pero dsa' he'
 cha'ga'miih' miih' ma' tooyh':

—Hne' hi' laa' sa'ju' kih' David,
 wa' lä'ñih' hoh' ki' jnä'.

49 Ja'ga' ga'noo' Jesús, ga'jmeey'
 mada' he' dsa'kyaa' dsih'. He'ja'
 na'kyaa' dsih', mah' ga'jäh' dsa'
 siiyh':

—Ta'ka' huu'dsë', noo' téeyh'
 hne'.

50 Lä'chah' ja' ga'jnuuyh' hmiih'
 he' ma' na'bääyh', ga'nooy'
 ko'chih', ngooy' jee' cheh' Jesús.
51 Mah' ga'jäh' Jesús siiyh':

—¿Hee' hnooh' jmeen' kyah'?
 He'ja' ga'jäh' dsa'tuu' he':
 —Ta'jwoh', hnoon' lä'jnä' mi'nën':

52 Mah' ga'jäh' Jesús siiyh':
 —Gwääh' ba' hne' kyah'. Kyaah'
 he' ma'dsoo' hoh' na', ma'jä' ba'
 kyah'.

Hi' lä'chah' ja' ga'lä'jnä' mi'nëy'
 hi' ngooy' kyaah' Jesús.

Ga'he' Jesús na'dsëë' burr' jwii'
 Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11 Ja'ga' tée'y' Jerusalén
 ga'nää'y' chuh' jwii'
 Betfagé kyaah' Betania. Hi' jäh' ba'
 noø' jwii' ja' kih' moh' Olivo. Jee'
 jwii' ja' ga'chee' Jesús uu' discípulo.
2 Ga'siiyh':

—Go'nää' hnäh' ta' jee' jwii' he'
 noø' ta'cha'ne'. Wa'ra' ga'teëh'
 hnäh' jee' oo', jnääh' hnäh' jaä'
 burr' mäh' hi' na'hñuuuh', hi' sa' ga'
 ma'wi' dsa'. Ja' cheeh' hnäh' mah'
 ya'jääh' hnäh' ta'la'. **3** Cher'mah'
 chaa' hi' ngii' juu' kyah' hnäh',
 he'la' jmeeh' hnäh' lä'na', ja' jwii'
 hnih': "Jmee' bii' kih' Dsa'jøø'
 kyaä' jnääh' ba'la', chah' ba' ya'jää'
 jnääh' ka'läh'."

4 He'ja' ga'nää'y' hi' ga'jñaäh'
 bih' burr' he' ma' cheh' cha'jwë',
 na'hñuuuh' chuh' kih' koo' ho'haah',
 mah' ga'löøy' cheeyh' burr' he'.

5 Pero dsa' hi' ma' tääh' jee' ja',
 ga'ngiiy' juu':

—¿Hee' jmeeh' hnäh', he'la'
 cheeh' hnäh' burr' na'?

6 He'ja' ga'siiyh' lä'koo' ga'jäh'
 Jesús. Ja'ga' ga'kwa' dsa' he' jwë'.

7 Hi' na'jää'y' jee' cheh' Jesús mah'
 ga'kye' dsa'hmiih' kih' ka'luu'
 burr' he'. Ja'ga' ga'wii' Jesús

ngoo'. ⁸Jwëë' dsa- ga- ja' hmiih- kih'
cha' jwë' jee' ngooy' ja- hi- jnah'
ga- hnä- niih' hma- ga- jay' cha' jwë'.

⁹Dsa- hi- chaa' kaah', kyaah' hi-
ga- nää' jää' ma' tooyh' cha- miih'-
miih' ma' jäh':

—iHosanna! iHe- ba' che- jøph' hi-
ja' na- lä- hih' kih' Dsa- jøph' jnän'!

¹⁰iDio kyaah' hi- na' ga' jmeé' hih'-
lä- koo- ga' jmeé' dsa- jøph' jnän'
David! iPeer' jøph' hi- gya' gyuuuh'!

¹¹Ja- ga' ga- he' Jesúus jee' jwii'-
Jerusalén, ngooy' ta- jee' chih'
gwah' juuh'. Ma- ngëe' ma- jëey'-
lä- ku' la- jii' jee' chih' gwah' ja-,
ya- hëey' ngaayh' ta- Betania kyaayh'-
lä- jëe' gya- tuu' dsa- kyaay'. Jëeh'
ma- ngoo' ga- hloo' jmi' ja-.

Ga- jwä' Jesúus dso' jwii' kih' chaa' higo (Mt. 21:18-19)

¹²Ma' ga- jnä- jyoh' jmi',
ga- hwëey' ka- läh' jee' jwii- Betania,
ja' kyoh' Jesúus. ¹³Uu' ga' ga- jëe'
Jesúus koo- chaa' hma- higo mah'
ngooy' na' jëey' che' hii' mii!. Ma'
ga- llooy' jee' chih' chaa' hma- ja-,
ma- la- moo- jmah' ba' ma' choo'.
Jëeh', ja- jii' kih' ja-. ¹⁴He- ja- ga- jäh'
Jesúus siih' chaa' hma- ja-:

—Ni' koo- mi' kyah' mo- so- kuh'-
dsa- ka- läh' jih' koh' jih' lih'.

Hi- ga- nuu' discípulo kyaay'.

Ga- hwëë' Jesúus dsa- hi- ma' tääh'- hii' jee' chih' gwah'

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵Ma- ngëe' he- ja-, ga- lla- nääy'
Jerusalén, ja- ga' ga- lloo' Jesúus
ho- hne' kih' gwah' juuh', hi-
ga- løy' hëey' kih' lä- jëe' dsa- hi-
ma' lla- hmooh'. Ga- saa' ga- jaay'

na- mes~ kih' dsa- hi- ma' mi- siii' kuu',
hi- ga- saa' ga- jaay' lä- jé- he- la' kih'
hi- ma' hnëe- juu'.

¹⁶Mo- so- ga- kway' jwë' ma' ngëe'
dsa- jee' ja- kyaah' lóo' kih' mah'
ma' llay' hmooh'.

¹⁷Hi- ga- hlëeyh' dsa- ga- siiyh':

—¿Che' sa- na- siii' lä- la- juu' kih'
Dio? "Hne' kin- la- lä- chee- hne' jee'
ngii' lä- jëe' dsa- jmi- gyuu- kiyh' kih'
Dio." Pero hnäh', ma- jmeeh' hnäh'
lä- koo- too- jee' dsa- taah' dsa- hii'-
ba'.

¹⁸Ga- nuu' ta- jwoh' kyaah' ley
hi- lä- ja- dsa- kaa- kyaah' kyaah' jmi- dsa-
ka- läh' ha- lä- ga- jmeé' Jesúus.
He- ja- ma' hnooyh' ha- lä- jwë' jee'
ma' jngëeyh', pero ma' gayh' Jesúus.
Jëeh' jwëe' dsa- ma' tääh' ma' jëe'
dsah- ha- lä- la- nuuh' kiyh'. ¹⁹Ta-
ga- hloo' ja-, ya- hëe' Jesúus jee' jwii'-
ja-, ngaayh'.

Ga- lä- kii' chaa' hma- higo

(Mt. 21:20-22)

²⁰Ta- la- høø- jyoh' jmi' ja-,
ga- ngëe' ka- läh' jee' ma' chih'
chaa' hma- higo. Ga- jëe' discípulo
kyaa' Jesúus ma- lä- kii' go- te- chaa'
hma- ja-. ²¹He- ja- ga- lä- dsooh' dsë'
Pee', ga- jäh':

—Jëe' da' Ta- jwoh', ma- lä- kii'
hma- higo he- ga- jwäh' dso' jwii'
kih' lloo'.

²²Hi- ga- jeeh' Jesúus juu' kiyh',
ga- siiyh':

—Wa' lä- dsoo' hoh' hnäh' kih' Dio.

²³Ma- ra- ju'dsoo' jwëehn- hnäh',
cher' mah' hi- ga- jäh' siih' moh'
la- : "Jnuuh' jec' na-, jwää- hñaah'
cha' jmi- neeh-", hi- cher' mah'
lä- kaa- tuh- dsëy' ga- ngiiy', hi-
cher' mah' ga- jmeey' dsoo' le',

ma⁺ra⁺ he⁻ le⁺ ba['] he⁻ ma⁻ngiiy['] ja⁻.
24 He⁻ ja⁻ jwëehn[~] hnäh['], lä⁺jé⁺ he⁻ ngiih['] hnäh['] kih['] Dio, jmee['] hnäh['] dsoo['] ma⁻hnäh[~] hnäh['], hi⁺ lä⁺ja⁻ ba['] hnäh['] hnäh[']. **25** Hi⁺ jee['] tääh['] hnäh['] ngiih['] hnäh['] kih['] Dio, jmee['] joh['] hoh['] hnäh['] cher'mah['] hi⁺ kyaah['] hä['] hoh['], mah['] lä⁺ja⁻ Tää['] jnän['] hi⁺ gya['] gyuuuh['] jmee['] joh['] dsé['] kih['] lä⁺jé⁺ dso[']kye['] kyah['] hnäh[']. **26** Jëeh['], cher'mah['] sa['] jmeehn['] hnäh['] joh['] hoh['] hnäh['] kih['] dsa['], ni⁺ lä⁺ja⁻ Tää['] jnän['] hi⁺ gya['] gyuuuh['] sa['] jmee['] joh['] dsé['] kih['] dso[']kye['] kyah['] hnäh['].

He⁻ ja['] gyuuuh['] ba['] hih['] he⁻ jmee['] Jesús

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

27 Ga⁺lloo['] Jesús ka⁻läh['] Jerusalén kyaah['] discípulo. Ga⁺ngëey['] ta⁺jee['] chih['] gwah[']. Jee['] ja⁻ ga⁺lla⁺nää['] dsa⁻kääh['] kyaah['] jmi[']dsá['], kyaah['] ta⁻jwoh['] kyaah['] ley, hi⁺ lä⁺jéeh['] dsa⁻gyuuuh[']. **28** Hi⁺ ga⁺jäh['] dsa⁻ he⁻ siiyh[']:

—¿Che['] cha⁻ jwe['] kyah['] he⁻ jmeehn['] lä⁺jé⁺ he⁻ na⁻? ¿Hii['] kih['] hih['] he⁻ jmeehn['] lä⁺na⁻?

29 He⁻ja⁻ ga⁺jeeh['] Jesús juu['] kiyh['], ga⁺siiyh[']:

—Ngiin['] koo['] mi[']juu['] kyah['] hnäh['] ka⁻läh[']. Jeeh['] da['] hnäh['] kin['] jaä['], ja[']ga['] jwahn['] hi⁺ kih['] hih['] he⁻ jmeehn['] lä⁺la[']. **30** ¿Hii['] ga⁺jmee['] hih['] he⁻ ga⁺chaa['] Jwaa['] dsa⁻ jmi['], che['] Dio o che['] dsa⁻ñuuuh[']? Jmeehn['] da['] hnäh['] juu['] kin['] —ga⁺jäh['] Jesús.

31 Jee['] tääh['] ja⁻ ma['] llay['] juu['] kyaah['] dsa⁻ kyaay['], ma['] jayh[']:

—Cher'mah['] ga⁺jäh['] jne['], hih['] kih['] Dio ba['] ja⁻, Jesús jäh[']: ¿He⁻la['] sa['] ga⁺lä⁺dsoo['] hoh['] hnäh['] kiyh['] ga['] ja⁻?" **32** Hi⁺ cher'mah['] ga⁺jäh['] jne['],

ja['] hih['] kih['] dsa⁻ ba['] ja⁻, lä⁺lleē['] dsa⁻ jwii['] —ma['] jäh['] dsa⁻kääh['] he['].

Cha⁻miih['] ma['] gayh['] dsa⁻gooy['], jéeh['] lä⁺jéeh['] dsa⁻ ma['] jmaä['] kwaat['] Jwaa['] ma[']ra⁺ he⁻ ma['] laa['] jaa['] hi['] ma['] ngëe['] juu['] kih['] Dio.

33 He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] dsa⁻kaah['] he['] ga⁺siiyh['] Jesús:

—Sa['] ñe['] jnääh['].

Mah['] ga⁺jeeh['] Jesús juu['] ka⁻läh['], ga⁺siiyh[']:

—Ni⁺ jnä['] sa['] jmeehn['] juu['] hii['] ga⁺jmee['] hih['] he⁻ jmeen['] he⁻ la⁻.

Juu['] na⁻hmää['] lä⁺koo['] la['] kih['] dsa⁻ hi['] ga⁺höö['] ta['] kih['] jnäh[']

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

12 Jee['] ja⁻ ga⁺løö['] Jesús hlëeyh['] dsa⁻ he['] kyaah['] juu['] na⁻hmää['], ga⁺jäyh[']:

—Ga⁺tää['] jaa['] dsa⁻ñuuuh['] koo['] nää['] chaah['] wi['] jéh['] hi⁺ ga⁺jney['] lä⁺ku['] lä⁺ji['] hi⁺ ga⁺mi[']lluy['] jee['] ma['] hwëey['] jmi['] mi[']jéh[']. Ga⁺chiyh['] koo['] na[']hyah['] he⁻ nii['] jee['] ga⁺wi['] dsa⁻ hi['] ga⁺taah['] ga⁺höö['] jee['] na⁻jnää['] chaah['] jéh[']. Ma['] ga⁺la['] he⁻ ja⁻, ga⁺tooyh['] goo['] dsa⁻ he⁻ höö['] ma['] tq[']dsaa[']. Ja[']ga['] ya⁺heëey['] ngooy['] uuh[']. **2** Ma['] ga⁺lloo['] jii['] kih['] mi[']jéh['] ja⁻, ga⁺cheey['] jaa['] moz['] kyaay['] jee['] ma['] tääh['] dsa⁻ höö['] ta['] kiyh['] mah['] ma['] kooy['] heey['] he⁻ ma['] téeey[']. **3** Ma['] ga⁺lloo['] moz['] he⁻ jee['] na⁻jnää['] chaah['] jéh['] kih['] dsa⁻juu['], dsa⁻ hi['] ma['] tääh['] höö['] he⁻ ga⁺säh['] dsih['], ga⁺kway['] kih['] hi⁺ ga⁺heëey['] kih['] ta['] jmah[']. **4** Ja[']ga['] ga⁺cheey['] jnäh['] ka⁻läh['] moz['] kyaay['] jee['] ma['] tääh['] hi['] ma['] höö['] ta['] kiyh[']. Lä⁺ja⁻ ga⁺tey['] kuu['] kih['] hi['] he⁻, lä⁺ji['] ga⁺la['] dsoo['] lley['] mah['] ga⁺heëey['] kih['] kyaah['] o[']höh[']. **5** Koo['] ka⁻läh['] ga⁺cheey['] dsa⁻juu['] he⁻ jnäh['] dsa⁻ kyaay[']. Hi[']

he' ga' jngëeyh'. Hi' ngoo' bih' cheey' dsa' lä' ja'. Ko'llaq' hi' he' ga' hii' hi' ko'llaq' hi' he' ga' jngëeyh' go' te'.
6 Ma' ga' dsaa' lä' jee' moz' kyaay', ma' chaa' ga' jaq' chih' kyaay' hi' hnääh' cha'miih'. Hi' he' ga' cheey' jee' ga' dsaa'. Ma' jmeey' huu' dsë': "Go' jmeel' ga' dsa' oo' he' kih' chih' kyaan' la.". **7** Ma' ga' jee' dsa' hi' ma' ho' chaah' jeh' ja', ja' chih' he', ga' taayh' ga' llay' juu' kyaah' dsa' kyaayh': "Hi' oo' na', hi' ja' kyaah' ta' jnän' la". Wa' jngëeh' jnih' mah' jän' kyaah' heey' he' ma' tœey'." **8** He' ja' ga' saayh' chih' he' mah' ga' jngëeyh'. Ja'ga' na' beey' ta' ka'hne' jee' ma' na' jnää' chaah' jeh' ja'. **9** ¿Ha' lä' jmeel' dsa' juu' laah' hnäh'? —ga' jäh' Jesús—. Lloo' dsa' juu' jeh' mah' mi'llaay' hi' jmeel' ta' ja' mah' tooyh' goo' jñah' dsa' hi' jmeel' ta' kiyh'. **10** ¿Che' sa' ma' heh' hnäh' juu' kih' Dio jee' na'sii' lä'la'?

Ja'ba' kuu' he' sa' ga' tih' dsë'
të'hyah',
he' ja' ba' ga' ja' lä' koo' mi'kuu'
he' kye' dsa' to' në' kih' koo'
hne' juuh'.

11 He' la' ga' jmeel' hñii' Dio,
he' ja' dsaa' dsë' jne', ga' jäh'
Jesús.

12 He' ja' ma' hnøø' dsa' kaaah' he' ma' saayh' Jesús. Jëeh', ga'tah' dsëy' he' ga' hlëeh' Jesús kiyh' kyaah' juu' he' na'hmää' ja'. Pero ma' goyh' kyaah' dsa' hi' ma' täh' jee' ja', he' ja' sa' ga'la' ma' saayh' Jesús, ga' nää' bih'.

Kwaaqt' kih' ku'sih'

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

13 Ga' taah' dsa' fariseo juu'
kwee' kyaah' dsa' kyaay' Herode,

mah' ga' cheey' dsa' hi' ko'taa' ga' ga' jmee', ha' lä' jee' ma' kaaah' juu' kih' Jesús. **14** Ma' ga'lla' nääy' jee' ma' cheh' Jesús, ga' jäh' :

—Ta'jwoh', ñe' ba' jnäh', hne' hlëeh' ju'dsoo' jmah' ba'. Sa' gah' kyaah' ni' jaq'. Jëeh', sa' cha' kwaat' kyeh' ha' lä' laa' lä' ja' lä' ja' dsa', hi' kyaah' ju'dsoo' ba' hlëeh' dsa' ha' lä' la' jwë' kih' Dio. ¿Ha' lä' laah' hne', che' llu' mi'hmaah' jne' ku'sih' kih' dsa' ta' César o sa' llu'? ¿Che' jmeel' bii' mi'hmaah' jne' o sa' jmeel' bii'?

15 Pero ñe' ba' Jesús ha' lä' la' huu' dsë' kiyh' he' ta'juuy' ba' ja', he' ja' ga' jäh' Jesús siiyh':

—¿He'la' kah' hnäh' dsen'? Kye' da' koo' kuu' mah' jœen'.

16 He' ja' na' kye' koo' kuu', mah' ga' jäh' Jesús:

—¿Hii' kih' heeh' too' la', hii' kih' jmi' na'sii' la'?

He' ja' ga' jäh' dsa' he':

—Kih' César ba' na'.

17 Mah' ga' jäh' Jesús siiyh' ka'läh':

—He' la' kih' César, kwëeh' ba' César. He' la' kih' Dio, kwëeh' ba' Dio he' la' kih'.

He' ja' ga' taayh' jee' dsayh' kih' Jesús.

Ga'ngii' dsa' juu' ha' lä' le' wa'ra'
ga' të' jee' lä' jiih' hi' na' juu'

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

18 Ja'ga' ga'lla' nää' saduceo ka'läh' jee' ma' cheh' Jesús. Dsa' he' na', sa' ma' jmeey' dsoo' he' lä' jiih' dsa' hi' ma'na'juu'. Mah' ga'ngiiy' juu' kih' Jesús, ga' jäh' :

19 —Ta'jwoh', ga'sii' Moisé jnän' kyaah' juu' la'. Wa'ra' ga'juu'

lǟ jā, sā nā jyū́ dsā mā gyuh̄
jnän̄ hē kih̄ Dio. Jëeh̄ Dio jnän̄
laaȳ Dio kyaǟ hī nā jiöh̄ bā. Hē jā
nā heē hoh̄ hnäh̄ hē laah̄ hnäh̄
sā lǟ jiöh̄ dsā.

Nuuuh- he- kyee'- ga' kih' jee' lä- jé-
(Mt. 22:34-40)

²⁸Jee' ja⁻ ma['] hää'[~] jaa⁻ ta⁻jwoh'
kyaa[~] ley. Ma['] ga⁻nuuy[~] ti⁻choo⁻ dsa⁻
juu['] kyaah['] Jesús, ga⁻jéey['] jeeh⁻ ba'
Jesús kwee⁻ juu['] kih['] dsa⁻. He ja⁻
na'ngiiy['] juu['] kih['] Jesús:

—¿Hee⁻ koo⁻ jee['] lä⁻ jë⁻ he⁻ lle['] né⁻
ley kyee['] ga['] miih⁻?

29 Mah' ga' jäh' Jesús.

—He⁻ la⁻ ba['] nuuh⁻ he⁻ kyee['] ga⁻
kih['] jee['] lä⁻jé[:] "Nuu⁻ hnäh['] dsa⁻
Israel. Jaa⁻ ba['] Dio chaa⁻ jnän['].

³⁰Wa' hnaah̄ Dio kyaah̄ lá⁻kaa⁻
tuh⁻hoh̄, kyaah̄ lá⁻jé⁻ huuh̄dsé⁻
kyah̄, kyaah̄ lá⁻jé⁻ be⁻ kyah̄." He⁻
la⁻ ba⁻ ja⁻ nuuh̄ he⁻ kyee⁻ ga⁻ kih⁻
jee⁻ lá⁻ jé⁻. ³¹Hi⁻ ja⁻ba⁻ lá⁻ ja⁻ la⁻
jee⁻ ga⁻té⁻ to⁻ nuuh̄: "Wa' hnaah̄⁻
dsa⁻ kyaah̄ lá⁻koh̄ hnaah̄ hñaah̄."
Sa⁻ cha⁻ ga⁻ jyoh̄ nuuh̄ he⁻ kyee⁻
ga⁻ lá⁻koh̄ ga⁻ he⁻ la⁻ —ga⁻jäh̄⁻
Jesús.

32 He⁻ja⁻ ga⁻jäh' ta⁻jwoh' kyaa' ley:

—Llu' ba' jwah', Ta'jwoh'. Ju'dsso'
ba' ma'hleeh', sa⁺ chaa⁻ jnah' Dio,
jaa⁻ ba' Dio laa⁴. ³³Hi⁺ cher'mah'
hnää⁺ jne' Dio lä⁺ kaa⁻ tuh-dsë⁻ jne'
kyaa^h₊ lä⁺ jé⁺ huu⁺ dsë⁻ jnän', hi⁺
kyaa^h₊ lä⁺ jé⁺ be' jnän', hi⁺ cher'mah'
hnää⁺ jne' dsa⁻ kya^h₊ lä⁺ hnää⁺ jne'
hñaan', kyee⁺ ga' he⁻ na⁻ lä⁺ koh⁺ ga'
he⁻ kaa⁻ jah' o he⁻ ga' jyoh⁺ he⁻ jee⁻
ine⁻ né⁺ na'hyoo'.

34 Ma' ga⁺nuu⁻ Jesús ga⁺jeeh⁻ bih⁺
kyaa⁺h⁻ hu⁺dsé⁻ llu⁺, mah⁺ ga⁺jäh⁻
Jesús siiyh⁺:

—Miih⁻ ga⁻ jmee⁺ heeh⁻ he⁻ jää⁺
Dio hne⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻.

Jä⁻ jiih['] ni⁻ jaa⁻ mo⁻so⁻ ga⁻tuu⁻
dséy['] ma['] ngii['] gyih['] jyoh['] juu['] kih[']
Jesús.

Hii⁻ kih['] ja⁻ hi⁻ laa⁻ Cristo

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

35 Lä⁻ ma⁻cheh['] ba['] Jesúus koo[']
gwah⁻ ja⁻, hléeyh⁻ dsa⁻, mah[']
ga⁻siiyh⁻ dsa⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ la['] he⁻ jäh['] ta⁻jwoh[']
kyaa['] ley, Cristo laa['] sa⁻ju['] kih[']
David? 36 He['] ba['] hnii['] David ga⁻siih[']
juu['] la⁻ lä⁻koo⁻ ma['] jøø['] Jmi⁻lle[']
kiyh^{',} he⁻ ga⁻siiy['] lä⁻la⁻:

Ga⁻jäh['] Dio ga⁻siiyh⁻ Dsa⁻jøøh[']
kyaaan⁺:

“Na['] jwoo['] ra⁻lluq['] kin⁻ la⁻,
lä⁻jiih['] lloo⁻ jmi['] llaan⁻ huu[']
tiih['] lä⁻jää['] hi⁻ na⁻høøh[']
kyah!.”

37 ¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ laa['] Cristo sa⁻ju['] kih[']
David ga⁻ ja⁻, cher'mah['] hnii['] David
jäh['] kih['] Cristo: “Dsa⁻jøøh['] kyaaan⁺?”

Lä⁻jää['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻
ga⁻tih['] ba['] dsé['] lä⁻koo⁻ ga⁻hléeh[']
Jesús.

Ga⁻juuh['] Jesúus kih['] ta⁻jwoh['] kyaa['] ley
(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

38 Hi⁻ ga⁻løøy['] ga⁻kway['] juu^{',}
ga⁻mi⁻téey['] dsa⁻:
—Leeh['] hnäh['] kyaah['] ta⁻jwoh[']
kyaa['] ley, tih['] dséy['] ngéy['] kyeyh[']
hmiih['] kyoo['] jee['] kih['] dsa⁻ hi⁻
hnøøy['] jmee['] dsa⁻ Dio kiyh['] cha⁻jwë[']
juuh[']. 39 Hi⁻ tih['] dséy['] gyay['] to⁻né[']
hma⁻sii['] neh⁻ gwah⁻ mäh['], hi⁻ lä⁻ja⁻
ka⁻läh['] jee['] dsa⁻taah['] dsa⁻kuh['].
40 Hwëey['] dsa⁻më['] hnii['] cha⁻neh⁻
kih^{',} ko⁻taa['] ga['] jmeey['] hléeyh[']
cha⁻miih['] kyaah['] Dio ha⁻jee['] jää[']

dsa⁻ kiyh<sup>'. Cha⁻ga[']miih['] wii['] heeh[']
Dio dsa⁻ hi⁻ jmee⁺ lä⁻ja⁻.</sup>

Na[']ka⁻ dsa⁻më['] hnii['] kuu['] cha[']né['] Dio
(Lc. 21:1-4)

⁴¹ Ma['] cheh['] Jesúus jää['] ha⁻ lä⁻ ma[']
jmee['] dsa⁻tooyh⁻ kuu['] neh⁻ wi['] kih[']
gwah<sup>'. Hi⁻ ma['] jää['] jwëey['] dsa⁻cha⁻
kuu['] ma['] tooyh⁻ cha⁻miih['] kuu['] jee['] ja⁻.</sup>

⁴² Ja⁻ga['] ga⁻lloo['] jaa⁻ dsa⁻më['] hnii['] hi⁻
tä⁻nee['] go⁻te!. Ga⁻tooyh⁻ to⁻ñe['] nöø['] he⁻
sa⁻kyee['] ni⁻ miih<sup>'. 43 He⁻ja⁻ga⁻hléeh[']
Jesúus kyaah['] discípulo kyaay['], ga⁻jäh[']:</sup>

—Ma⁻ra⁻ju⁻ds oo['] jwëehn['] hnäh['],
dsa⁻më['] hnii['] la⁻, ma⁻kway[']
cha⁻ga[']miih['] lä⁻koh['] ga⁻jee['] lä⁻jää['] dsa⁻
hi⁻ma⁻tooh⁻ jää<sup>'. 44 Jää['] lä⁻jää['] hi⁻
cha⁻kuu['], ma⁻kway['] miih['] he⁻ma⁻cha⁻
kiyh[']ba^{',} pero dsa⁻më['] hnii['] la⁻, ma⁻ke⁻
tä⁻nee['], ma⁻kway['] lä⁻koh['] te⁻kuu['] he⁻
ma⁻cha⁻kiyh[']he⁻ kyaah['] ma['] lay['] he⁻
jmee['] bii[']kiyh[']—ga⁻jäh['] Jesúus.</sup>

Lloo⁻ koo⁻ jmi['] hla⁻ gwah⁻ juuh⁻
(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

13 Ma⁻ngëe['] he⁻ja⁻, ya⁻hëe[']
Jesúus koo['] gwah⁻ jee[']
ma[']gyay['] ja⁻, ja⁻ga['] ga⁻jäh['] jaa⁻
discípulo kyaay['] ga⁻siiyh[']:

—Ta⁻jwoh^{',} jää['] da['], he⁻ba['] che⁻
kah[']ga⁻kuu['] he⁻ kyaah['] ga⁻jäh[']
na⁻hnaah['] hne['] na⁻.

²He⁻ja⁻ga⁻jeeh['] Jesúus juu[']kiyh[']:

—Lä⁻jää['] hne['] kaah['] he⁻ jää['] hnäh[']
na⁻, lloo⁻ koo⁻ jmi['] ni⁻ koo⁻ mi⁻kuu[']
na⁻, sa⁻jää['] na⁻chuh['] nö['] kih[']øøh['],
lä⁻jää['] ba['] soh[']hla^{'.}

Jää['] ja⁻ga['] llaa⁻ jmi[']gyuu['], joh['] nö[']
sa⁻jmee['] lii[']

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³Ma⁻ngëe['] he⁻ja⁻, ga⁻nääy[']ta⁻
nö['] moh['] Olivo ta⁻cha[']né['] gwah⁻

ja⁻. Jee' ja⁻ ga⁻gya⁻ Jesús. Hi⁻ Pee', Jacobo, Jw^aq⁻, kyaah⁻ Andre' ga⁻ngii⁻ juu' kiyh['] ta'ko⁻jiih['] ma['] tääyh['] kah['] kih['], ga⁻jäyh[:]

⁴—Chiih['] jnääh['] lih['] le['] lä⁻jë⁻ he⁻ ma⁻jäh[,], hee⁻ lii⁻ jmee['] wa'r^a- ya⁻jäh⁻ lä⁻te['] juu' na⁻.

⁵He' ja⁻ ga⁻lø['] Jesú^s jmeeyh⁻ juu': —Hnø^ø' leeh['] hnäh['] mah['] ni⁻ jaa⁻ sa⁻ mi⁻gaa⁻ hnäh[']. ⁶Jëeh['], jwëe⁻ dsa⁻ ya⁻nää⁻ hi⁻ ka['] né⁻ kin[,], mah['] jäyh[:] "Jnä['] he['] laan['] Cristo hi⁻ ma⁻chee['] Dio." Jwëe⁻ dsa⁻ mi⁻gaay⁻.

⁷Ga['] ma⁻nuu⁻ hnäh['] kih['] hnii⁻ hi⁻ lä⁻cha⁻ juu' kih['] hnii⁻ ta⁻la⁻ta⁻ jnø[,] ta⁻jøøh['] hnäh['] hñaaah[.] Jëeh['] lä⁻ja⁻ lle['] kih['] le[,] pero ja⁻ lä⁻chah['] ja⁻ llaaq['] jmi⁻gyuu[.] ⁸Tee['] dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ koo⁻ hwa['] kyaah['] jyoh['] hwa['], hi⁻ tee['] dsa⁻ta['] kyaah['] jñah['] dsa⁻ta[']. Ja⁻ he⁻ koo⁻ jee['] jwi⁻ jee['] jeh['] wi⁻ hwa['], ja⁻ he⁻ koo⁻ jee['] jwi⁻ jee['] jee['] dsa⁻ hoo['] hi⁻ chi['] jwaa['] dsa⁻. Heh['] lä⁻ja⁻ koo⁻ ma⁻lø['] ba['] jee⁻ dsa⁻ wi⁻.

⁹Leeh['] hnäh['], ngëe⁻ dsa⁻ hnäh['] kih['] dsa⁻ta['], kwa['] dsa⁻ kyah['] hnäh['] neh⁻ gwah['] kih['] dsa⁻ judiu, dsa⁻jääy⁻ hnäh['] cha'né⁻ dsa⁻ta['] kaqah['] kwaat⁻ kin[.] Jee' ja⁻ kwah['] hnäh['] ju'dsoo⁻ kin[.] ¹⁰Jmee⁻ bii['] kwa['] dsa⁻ju'hmëe⁻ kih['] lä⁻jëe⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu[,] jää['] ja⁻ga['] llaaq['] jmi⁻gyuu[.] ¹¹Ta⁻ jmee⁻ hnäh['] huu⁻dsë⁻ ha⁻ lä⁻ jwah['] hnäh['] wa'r^a- ga⁻taah['] dsa⁻ hnäh['] ja⁻goo⁻ dsa⁻ta[']. Ta⁻ka⁻ hnäh['] huu⁻dsë⁻ ni⁻ miih⁻. Hor['] ja⁻, Dio ba['] kwa⁻ huu⁻dsë⁻ ha⁻ lä⁻ hlëeh['] hnäh[']. Ja⁻ he⁻ hñaaah['] hnäh['] hlëeh['], Jmi[']lle['] Na⁻jngii['] ba['] hlëeh[']. ¹²Ngëe⁻ dsa⁻øøh['] kih['] dsa⁻ta['] mah['] jngëeh['] dsih[.] Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ jmee['] dsa⁻ kih['] joo[,] hi⁻ lä⁻ja⁻ ka['] läh['] jmee['] dsa⁻ kih['] cho[']jmiiy⁻ mah['] jngëeh['] dsih[.]

¹³Lä⁻jëe⁻ dsa⁻ jmee['] na⁻høøh['] kyah['] hnäh['] kwaat⁻ kin[.] Pero hi⁻ kwëeh['] dsë['] lä⁻jiih['] llaa⁻, hi⁻ he['] ba['] lää[.]

¹⁴Wa'r^a- ga⁻lloo['] jmi['] jëeh['] hnäh['] cheh['] jah['] hi⁻ llaa⁻ na⁻høø['] ngëe⁻ jee['] sa⁻ ga⁻tëe⁻ nooy[,] lä⁻koo⁻ ga⁻jäh['] Daniel hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu' kih['] Dio. (Hi⁻ he⁻ juu' la[,] wa['] lä⁻ngëey^{')} Ma' ja⁻, hnäh['] hi⁻ tääh['] hwa['] Judea kyuu⁻ hnäh['] ta⁻ moh[.] ¹⁵Hi⁻ tääh['] jee['] ga⁻të⁻ to['] jwëe⁻ hne[,] wa['] jñaay['] mah['] wa['] kyuu⁻ bih[,] sa⁻ wa['] kyey['] he⁻ cha⁻ cha'neh⁻.

¹⁶Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ hi⁻ tääh['] jee['] nuu⁻ kih[,] ta⁻ wa['] lla⁻näay⁻ kiyh['] he⁻ dsa⁻kyey['] sa⁻hmiih[.] ¹⁷Peer['] jwi⁻ dsa⁻më['] hi⁻ kyaah['] gyuu⁻ ma' ja⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ dsa⁻më['] hi⁻ jää⁻ gyuu⁻ gyuu⁻ ka[']läh[.] ¹⁸Ngi['] hnäh['] kih['] Dio mah['] sa⁻ la⁻jii⁻ gyuu⁻ wa'r^a- ga⁻të⁻ jee['] kyuu⁻ hnäh['].

¹⁹Ma' ja⁻ jee['] dsa⁻wii['] jwérte he⁻ sa⁻ ma⁻jee⁻ dsa⁻ lä⁻ma['] ga⁻nøø['] jmi⁻gyuu⁻ lä⁻jiih['] na⁻. Ja⁻ jiih['] mo⁻so⁻ jee['] gyih['] jih[']koh[.] ²⁰Wa'r^a- jäh['] kih['] jøø['] ga['] Dio cha⁻gámiilh['] jmi['] jee['] dsa⁻wii[,] ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ sa⁻ ja⁻ jiih⁻. Pero ta⁻la⁻ kih['] hi⁻ na⁻llee⁻ kyaay['], chah['] ba['] mi⁻llaay['] jmi['] he⁻ jee['] dsa⁻wii[.]

²¹Ma' ja⁻ cher['] mah['] chaa⁻ ko⁻lla⁻ dsa⁻ jäh[:] "Hii['] Cristo cheh['] la⁻", o "Hii['] Cristo cheh['] jee['] oo⁻", ta⁻ wa['] heeh['] hnäh['] kiyh[.] ²²Jwëe⁻ dsa⁻hi⁻ ta⁻ju⁻ ya⁻nää⁻ jäyh[:] "Jnä['] he['] laan['] Cristo, jnä['] ngëen⁻ juu' kih['] Dio." Ja⁻ he⁻ koo⁻ néë⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ jmeey[,] lä⁻ jwë⁻ jee['] mi⁻gaay⁻ dsa⁻, lä⁻jiih['] hi⁻ na⁻llee⁻ kyaah['] Dio mi⁻gaay⁻ cher['] mah['] ga⁻la[.] ²³He⁻ ja⁻ leeh['] hnäh[']. Ma⁻ jwah['] ba⁻ jnä['] jää⁻ ha⁻ lä⁻le['].

Wa'r^a- ga⁻të⁻ jee['] jäh['] Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo[']

(Mt. 24:29-35,42,44; Lc. 21:25-36)

²⁴Ma⁻ngëe⁻ ma⁻jee⁻ dsa⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ wii⁻ ja⁻, ja⁻ jiih['] mo⁻so⁻ lä⁻jnä⁻

jmëe' hyoo', ni⁺ jmëe' kih' sih' sa⁺ lä⁺jnä'. ²⁵Lä⁺jëe⁺ nüu⁺ hi⁻ hëe⁻ gyuuuh' lä⁺sii⁺ høø' hi⁻ lä⁺jë⁺ ga⁻ he⁻ cha⁻ gyuuuh' sa⁻jeh'. ²⁶Ja⁻ga⁻ jëe⁻ dsa⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁺ la⁻ hi⁻ jäh⁻ gyuuuh' jee⁻jnii⁺ kyaah' cha⁻miih⁻ be⁻, laay⁻ jøøh'. ²⁷Ja⁻ga⁻ cheey⁻ ángele kyaay⁻, jøøyh⁻ lä⁺jëe⁺ hi⁻ na⁻lleeöh⁻ kyaay⁻ hi⁻tääh⁻ lä⁺jë⁺ kyé⁻ kih⁻ jmi⁻gyuuuh⁻, ta⁻ko⁻taa⁻ lä⁺ga⁻të⁻ jyoh⁻ ko⁻taa⁻.

²⁸Jëe⁻da⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁺dsoo⁻ juu⁻ kih⁻ chaah⁻ higo mah⁻ mi⁻tëe⁻ hnäh⁻ hñaah⁻. Wa⁻ra⁻ ga⁻hyo⁻ sih⁻jñoh⁻ sa⁻jih⁻ kih⁻, løø⁻ dsa⁻hyo⁻ moo⁻ kih⁻, ma⁻neh⁻ ba⁻ hnäh⁻ ma⁻ngoo⁻ ga⁻të⁻ jii⁻ jma⁻ ba⁻ ja⁻. ²⁹Lä⁺ja⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻, wa⁻ra⁻ ga⁻jëeh⁻ hnäh⁻ dsa⁻la⁻ lä⁺jë⁺ he⁻ ma⁻ jwahn⁻ la⁻, wa⁻ lä⁻neh⁻ hnäh⁻ he⁻ ma⁻chehn⁻ ho⁻haah⁻ kyaah⁻ he⁻ jähn⁻ ba⁻ ja⁻. ³⁰Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻, sa⁻llaq⁻ dsa⁻hi⁻ tääh⁻ na⁻ta⁻ko⁻jiih⁻ sa⁻ga⁻ ma⁻lä⁻te⁻ lä⁺jë⁺ he⁻ ma⁻ jwahn⁻ la⁻. ³¹Ngëe⁻ ba⁻ lä⁺jë⁺ he⁻ cha⁻ gyuuuh⁻ hwa⁻, pero juu⁻ kin⁻ lä⁺ma⁻cha⁻ ja⁻ba⁻.

³²Pero ni⁺ jaa⁻ sa⁻ ñe⁻ hee⁻ jmi⁻ ja⁻, hee⁻ hor⁻ ja⁻, ni⁺ ángele hi⁻ tääh⁻ gyuuuh⁻ sa⁻ ñe⁻, ni⁺ Joo⁻ Dio sa⁻ ñe⁻. Hñii⁻ ba⁻ Tää⁻ kyaan⁻ ñe⁻.

³³Hää⁻ hnäh⁻ hñaah⁻, mi⁻jnøø⁻ hnäh⁻ mi⁻néh⁻, ngi⁻ hnäh⁻ kyah⁻ kih⁻ Dio, jëeh⁻ sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ lih⁻ lloo⁻ jmi⁻ ja⁻. ³⁴Kwee⁻ ba⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ lä⁺la⁻ kih⁻ jaa⁻ dsa⁻hi⁻ ya⁻hëe⁻ ngo⁻ uu⁻. Ga⁻jä⁻ hne⁻ kiyh⁻, mah⁻ lä⁺koo⁻ lä⁺koo⁻ta⁻ kiyh⁻ ga⁻tooyh⁻ goo⁻ dsa⁻ kyaay⁻. Hi⁻ ga⁻siy⁻ dsa⁻hi⁻ høø⁻ ho⁻haah⁻: "Høø⁻ kwee⁻, ta⁻ gwii⁻".

³⁵Ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ hnäh⁻, ta⁻gwii⁻ hnäh⁻, jëeh⁻ sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ lih⁻ jäh⁻ dsa⁻juu⁻ hne⁻. Sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ che⁻ ta⁻ga⁻nuu⁻ jäyh⁻, o che⁻lla⁻nuu⁻, o che⁻

koo⁻ hoo⁻ chaah⁻ dsoo⁻, o ta⁻la⁻ høø⁻. ³⁶Ni⁺ sa⁻lii⁻ ga⁻wa⁻ra⁻ jayh⁻, hnøø⁻ma⁻na⁻lluuh⁻ hnäh⁻ mah⁻ sa⁻ tääh⁻ hnäh⁻ na⁻gwiih⁻ hnäh⁻ ma⁻ja⁻. ³⁷Lä⁺jë⁺ he⁻ jwahn⁻ la⁻, jwahn⁻ kih⁻ lä⁺jëe⁺ ba⁻. Hnøø⁻ma⁻na⁻lluuh⁻ hnäh⁻.

Ma⁻ hnooh⁻ dsa⁻ha⁻ lä⁺jee⁻ ma⁻saayh⁻ Jesús

(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14 Lä⁺hyu⁻ ga⁻te⁻ jmi⁻he⁻kuh⁻ dsa⁻judiu borrego mäh⁻, hi⁻kuuh⁻he⁻ñiih⁻he⁻sa⁻kyah⁻levadura, jmi⁻ja⁻ma⁻hnooh⁻jmi⁻dsa⁻kaah⁻kyah⁻lä⁺jëe⁺ta⁻jwoh⁻kyaa⁻leyha⁻lä⁺ma⁻saayh⁻Jesúskyah⁻juu⁻ta⁻juu⁻, mah⁻jngëeyh⁻. ²Ma⁻jäyh⁻:

—Sa⁻wa⁻kaah⁻jnih⁻jee⁻jmi⁻la⁻, mah⁻sa⁻dsa⁻tooh⁻miih⁻jee⁻jwii⁻.

Jaa⁻ dsa⁻më⁻ ga⁻huu⁻ jmi⁻mi⁻ jwii⁻ lle⁻ Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³Ma⁻gya⁻ Jesúskaläh⁻jee⁻jwii⁻Betania cha⁻neh⁻kih⁻Simón hi⁻ma⁻dsaah⁻dsoo⁻hmih⁻høø⁻.Jee⁻ja⁻gyay⁻kuh⁻hiyh⁻,ma⁻ga⁻lloo⁻jaa⁻dsa⁻më⁻ma⁻kyey⁻koo⁻së⁻he⁻ma⁻haa⁻jmi⁻mi⁻jwii⁻he⁻chee⁻nardo, he⁻kyee⁻hmooth⁻.Ga⁻jøøy⁻luu⁻së⁻ja⁻, mah⁻ga⁻huuy⁻lle⁻Jesú. ⁴Pero ga⁻lä⁻llee⁻ko⁻llaq⁻dsa⁻hi⁻ma⁻tääh⁻kyah⁻he⁻,ga⁻jäyh⁻:

—¿He⁻la⁻ma⁻hee⁻dsa⁻më⁻na⁻jmi⁻mi⁻jwii⁻na⁻? ⁵Llu⁻ga⁻wa⁻ra⁻jäh⁻kih⁻ga⁻hniyy⁻mah⁻ma⁻liyh⁻lä⁺koh⁻lih⁻dsa⁻koo⁻ji⁻ñe⁻jmi⁻ta⁻.Mah⁻kuu⁻ja⁻,ma⁻kwëeyh⁻hi⁻tää⁻ñee⁻.

He⁻ja⁻ga⁻hléeyh⁻wi⁻kih⁻dsa⁻më⁻he⁻. ⁶Mah⁻ga⁻jäh⁻Jesú:

—Ta⁻hlëëh⁻hniy⁻.Ta⁻chuu⁻hnäh⁻kyah⁻dsa⁻më⁻la⁻.Llu⁻ba⁻he⁻

ma⁻jmeey⁻ lä⁻la⁻ kin⁺. ⁷Jëëh['] lä⁻
 ma⁻tääh['] na⁻ ba['] hi⁻ tä⁻nee['] kyaah[']
 hnäh['], le['] kwah['] be['] kiyh['] jyoh[']
 jiih[~]. Pero jnä['], mo⁻so⁻ jän['] ki⁻wëe[']
 jee['] kyah['] hnäh[']. ⁸Dsa⁻më['] la⁻
 ma⁻jmeey⁻ lä⁻koo⁻ te['] le['] ba[']. Kyaah[']
 he⁻ ma⁻huuy['] jnä['] jmi⁻ mi⁻jwii[,]
 he⁻ ma⁻mi⁻lluuy['] jnä['] jää['] ba['] la⁻,
 ja⁻ga['] haä['] dsa⁻ jnä[']. ⁹Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo[']
 jwëehn['] hnäh['], lä⁻kaa['] jmi⁻gyuu[']
 jee['] kwa['] dsa⁻ ju⁻hmëe['] kin⁺, lä⁻cha⁻
 juu['] ha⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻jmee['] dsa⁻më[']
 la⁻, mah['] lä⁻ja['] lä⁻dsooh['] dsë['] dsa⁻
 kiyh['].

Juda ga⁻ngëe['] Jesús

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, jaa⁻ jee['] lä⁻jëë[']
 gya⁻tuu['] discípulo hi⁻ chee⁻ Juda
 Iscariote ngooy['] kih['] dsa⁻kaah['] kyaaa[']
 jmi⁻dsaa⁻ na⁻hnëeëy['] Jesús. ¹¹Ma[']
 ga⁻nuu['] dsa⁻ he['], ga⁻tih['] dsëy['] jwérte
 hi['] ga⁻bäayh['] hñiiy['] kway['] kuu['].
 He⁻ja⁻ ga⁻hnooh['] Juda ha⁻ lä⁻ jmeey[']
 mah['] ngëeëy['] Jesús ja⁻goo['] dsa⁻ he['].

Ga⁻jmee['] Dsa⁻jøøh['] jnän['] ma⁻nue⁻
 kyaah['] ga⁻hiyh['] juu[']

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn.
 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹²To⁻në['] jmi⁻ he⁻ ga⁻løø['] dsa⁻taah[']
 dsa⁻jmeey['] jmi⁻ kuyh['] he⁻ñiih[']
 he⁻ sa⁻ kyaah['] levadura, ja⁻ba['] jmi⁻
 ja⁻ ma['] kuh['] dsa⁻ judiu borrego
 mäh[']. He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] discípulo siiyh[']
 Jesús:

—¿Ha⁻ jwah['] mi⁻llu['] jnääh['] jee[']
 kihñ['] ma⁻nue⁻?

¹³He⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] mada['] kih['] uu[']
 discípulo kyaay['] mah['] ga⁻siiyh[']:
 —Go⁻nää['] hnäh['] ta⁻ jee['] jwii⁻
 juuh[']. Cha⁻jwë['] ja⁻, jeeh['] hnäh[']
 jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ kii['] koo⁻ mi⁻dsuu[']

jmi⁻, ja⁻lla⁻lleh['] hnäh['] kaah[']
 kiyh[']. ¹⁴Ha⁻ jee['] dsa⁻hey['], ja⁻ jwiih[']
 dsa⁻jwii['] hne[']: “Lä⁻la⁻ jäh['] Ta⁻jwoh[']
 kyaaa['] jnääh[']. ¿Na⁻ jee['] hne['] jee['] le[']
 kyeh['] jnääh['] borrego mäh['] kyaah[']
 discípulo kyaan⁻?”, jwiih['] dsa⁻he['].
¹⁵Hi⁻ he['] heeh['] hnäh['] jee['] ga⁻te['] to[']
 jwëeë['] hne['] jee['] cha⁻ koo⁻ jee['] he[']
 ma⁻na⁻llu[']. Jee['] ja⁻ mi⁻lluh['] hnäh[']
 ma⁻nue⁻ jnän['].

¹⁶Ga⁻lla⁻nää['] ba['] discípulo he[']
 ta⁻ jee['] jwiih['] juuh[']. Hi⁻ ga⁻la['] ba⁻
 lä⁻koo⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh[']. Jee['] ja⁻
 ga⁻mi⁻lluy['] jee['] kuyh['] ma⁻nue⁻.

¹⁷Ta⁻ ga⁻nue⁻ jmi⁻ ja⁻ ngoo['] Jesús
 kyaah['] lä⁻jëë['] gya⁻tuu['] discípulo
 kyaay[']. ¹⁸Ma['] ga⁻lla⁻nääy['] jee['] ja⁻
 ga⁻taayh['] kuyh['] ma⁻nue⁻. Ta⁻ko⁻ jiih[']
 jmeey['] ma⁻nue⁻, ga⁻jäh['] Jesús:
 —Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo['] jwëehn['] hnäh['],
 jaa⁻ jee['] lä⁻jëë['] hi⁻ kuh['] kyaah['] jnä[']
 ngëeëy['] jnä['].

¹⁹Ma['] ga⁻nuu['] discípulo lä⁻ja⁻
 ga⁻lä⁻meeh['] dsëy['], ga⁻ngiiy['] juu['] kih[']
 Jesús ma['] jaa⁻ ma⁻ jaa⁻, ma['] jäh[']:

—¿Che['] jnä['] na⁻ ta⁻jwoh[']?

²⁰He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh[']:

—Laa['] jaa⁻ jee['] lä⁻jëë['] gya⁻tuu[']
 hnäh['] hi⁻ tä⁻ goo['] kyaah['] jnä[']

neh['] wii['] la⁻. ²¹Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo['],

Hi⁻ga⁻lëë[']ngo['] la⁻ le['] kiyh['] lä⁻koh[']

ma⁻na⁻sii[']. Pero jwii['] dsa⁻hi⁻ ngëeë[']

Hi⁻ga⁻lëë[']ngo['] la⁻. Llu['] ga⁻la['] kih[']

dsa⁻nue⁻ he['] wa⁻ra⁻ jäh['] kih['] sa⁻

ga⁻lä⁻chaay['] go⁻te['] ba['].

²²Ta⁻ko⁻jiih['] tääh['] discípulo kuh['],
 ga⁻ka['] Jesús he⁻ñiih['] mah['] ga⁻kway[']

ti[']hmaah['] kih['] Dio. Ma⁻ngëeë[']

ma⁻kway['] ti[']hmaah['] kih['] Dio ga⁻llaay[']
 he⁻ñiih['] ja⁻, mah['] ga⁻kwëëyh['] lä⁻jëë[']

discípulo kyaay['] ga⁻siiyh[']:

—Kye['] hnäh['], he['] la⁻ na⁻ jmi⁻ngo[']

kin⁺.

23Lä⁺ ja⁻ ka⁻läh['] ga⁺kay[']
wa⁺kyaa^h, ga⁺kway['] ti⁺hmaah[']
kih['] Dio mah['] ga⁺kwéeyh['] discípulo
kyaa^h, hi⁺ ga⁺hiyh['] lä⁺jéey[']. **24**Mah[']
ga⁺jäyh['] ka⁻läh[:]

—He⁻ la⁻ na⁻ jma⁻ kin⁺ he⁻ tuu⁺ kih[']
jwéey['] dsa⁻ hi⁺ kyaah['] jma⁻ kin⁺ jme⁻
Dio koo⁻ hmooh['] hméey[']. **25**Ma⁻ra⁻
ju'dsoo['] jwéehn['] hnäh['], mo⁻so⁻
huhn['] ka⁻läh['] jmih['] mi⁻jeh['] ma⁻ää⁻,
lä⁺jiih['] lloo[~] jmi['] huhn['] ka⁻läh[']
lä⁺hméey['] jee['] jme⁻ Dio hih['].

Ga⁺hmä['] Pee['] juu['] he⁻ sa⁺ kyuuuy['] Jesús
(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

26Ma⁻ngëe['] ma⁻häy['] kih['] Dio,
ga⁻näay['] ta⁻ në['] moh['] Olivo. **27**Ja⁻ga⁻
ga⁺jäh['] Jesús:

—Ga⁺lä⁺jéey['] hnäh['] bee^h jnä['] na[']
hwë!. Lä⁺ja⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio:
"Jmeen['] dsoo['] kih['] hi⁻ hää⁻ lä⁺jéey[']
borrego, hi⁺ lä⁺jéey['] borrego kyaah[']
sa⁻jñee[']." **28**Pero ga['] ma⁻lä⁺jiih[']
ka⁻läh['], hii['] jnä['] niin['] na⁻jään['] hnäh[']
ta⁻ Galilea.

29He⁻ ja⁻ ga⁺jäh['] Pee[:]

—Ma⁻ke⁻ lä⁺jéey['] ga⁺bee['] hne⁻,
pero jnä['] sa⁺ been['] hne⁻.

30He⁻ ja⁻ jäh['] Jesús siiyh['] Pee[:]

—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo['] jwéehn['] hne⁻,
na['] hwë!, jää['] ja⁻ga['] té['] to[']jiih['] hoooh[']
chaah['] dsoo['], hne⁻ ma⁻té['] hnë⁻ jiih[']
ma⁻hmäh['] juu['] he⁻ sa⁺ kyuuuy['] jnä['].

31Pero ma['] kwa⁻ Pee['] be['] jäyh[:]

—Ma⁻ke⁻ ga⁺juun['] kyaah['] hne⁻ sa⁺
jwahn['] lä⁺na⁻.

Lä⁺ja⁻ kwee⁻ ba['] ga⁺jäh['] lä⁺jéey['].

Nee['] Jesús Getsemaní na⁻chuuy[']
kyaa^h Dio

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

32Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ngoo['] Jesús
koo⁻ jee['] chee⁻ Getsemaní kyaah[']

discípulo kyaay[']. Ma['] ga⁻lla⁻näay[']
jee['] ja⁻, ga⁺siiyh['] lä⁺jéey[:]

—Jee['] la⁻ ba['] go⁻taah['] hnäh[']
ta⁻ko⁻jiih['] na⁻chuun['] kyaah['] Dio.

33Ga⁺jääy['] ma⁻la⁻ Pee['], Jacobo
kyaa^h Jwaa['] ba[']. Chah['] ba['] ja[']
meeh⁻ dsëy['] hi⁺ chaay['] cha⁻miih⁻
huu[']dsë-. **34**He⁻ ja⁻ ga⁺jäh['] Jesús
siiyh[:]

—Peer⁻ mee⁻ dsën⁻, lä⁺jiih['] juun[']
go⁻te⁻ la⁻ kin⁺. Jee['] la⁻ ba['] jää['] jnä['].
Kwëeh['] hoh['] hnäh['], ta⁻gwiih['] hnäh['].

35Ja⁻ga['] ngoo['] Jesús miih⁻ ga[']
ta⁻cha⁻né[']. Jee['] ja⁻ ga⁺juuy['] jnëy[']
mah['] ga⁺jluyu['] lley['] lä⁺ga⁺té['] hwa['],
ga⁺chuuy['] kyaah['] Dio, ma['] hnøøy[']
sa⁺ma['] jëey['] wii['], wa⁻ra['] jäh['] kih[']
ma⁻le['] ba[']. **36**Ma['] jäyh[:]

—Tää['] kyaan['], ga⁺lä⁺jé['] ba['] le[']
kyah[']. Lää['] jnä['] kih['] he⁻ wii['] he⁻
jëeen['] na[']. Pero sa⁺ wa['] la⁻ lä⁺hnoon[']
hniin['], wa['] le['] lä⁺hnooh['] hñaah['] ba['].

37Ma['] jah['] Jesús ka⁻läh['], ga⁺jëey[']
ma⁻na⁻gwiih['] discípulo. He⁻ ja⁻
ga⁺siiyh['] Pee[:]

—Simón, ¿che['] na⁻gwiih['], che['] ni⁻
koo⁻ hor⁻ sa⁺ ma⁻lä⁻be['] hoh['] he⁻
ma⁻nah['] na⁻nëh[']? **38**Wa['] na⁻nëh[']
hnäh['], ngii['] hnäh['] kyah['] kih['] Dio
mah['] sa⁺ leh['] he⁻ hlüh['] hnäh['].
Jmi[']lle['] jnäñ['] kwa['] ba['] be[']. Pero
jmi[']ngo['] jnäñ['] sa⁺ bee['].

39Ngooy['] ka⁻läh['] na⁻chuuy['] kyaah[']
Dio, kyaah['] ja⁻ba['] juu['] he⁻ ga⁺hlëeyh[']
to⁻në[']. **40**Ma['] jah['] ka⁻läh['], ga⁺jëey[']
lä⁺jëey['] ba['] ma⁻na⁻gwiih[']. Kih['] he⁻
lä⁺gwiih['] jwérte, he⁻ ja⁻ sa⁺ ney['] hee⁻
na['] má['] hlëeyh['] kyaah['] Jesús. **41**Nee[']
Jesús ka⁻läh['] jee['] ga⁺té['] hnë⁻ jiih[']
hi⁺ma['] jayh['] ka⁻läh['] ga⁺jäh[']:

—Gwi[']ba['] hnäh['], teeh['] hnäh['] hoh['],
ma⁻lee[']ba[']ko⁻na⁻. Ma⁻lloo[']hor['] ja[']
Hi[']ga⁺lëe[']ngo[']la⁻, ngëe[']dsh['] goo⁻ds⁻

hñaa⁻ dsé¹. ⁴²Noo⁻ hnäh⁻ mah⁻ maan⁻. Ma⁻ngoo⁻ ya⁻jäh⁻ hi⁻ ngëe⁻ jnä⁻.

Ga⁻säayh⁻ Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³Lla⁻ gyih⁻ juu⁻ ja⁻ ma⁻ ja⁻ Juda, he⁻ ba⁻ jaa⁻ jee⁻ lä⁻ jëe⁻ gya⁻tuu⁻ discípulo kyaay⁻. Jay⁻ kyaah⁻ koo⁻ nää⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ kyé⁻ në⁻, hi⁻ kyé⁻ hma⁻, lä⁻hih⁻ kih⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaä⁻ ley kyaah⁻ dsa⁻kaah⁻ kyaä⁻ jmi⁻ dsa⁻, kyaah⁻ dsa⁻gyuuh⁻. ⁴⁴Ga⁻taah⁻ Juda dsa⁻he⁻ juu⁻ jää⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Hi⁻ chuhñ⁻ kih⁻, hi⁻ he⁻ he⁻, ja⁻ saah⁻ hnäh⁻, ta⁻ lää⁻.

⁴⁵Ma⁻ ga⁻llooy⁻, chah⁻ ba⁻ ngooy⁻ koo⁻ kih⁻ Jesús:

—Ta⁻jwoh⁻ —ga⁻jäyh⁻:

Na⁻ ma⁻hii⁻ ga⁻chuyh⁻ kih⁻ Jesús.

⁴⁶Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻saah⁻ dsih⁻.

⁴⁷Pero jaä⁻ discípulo kyaä⁻ Jesús, ga⁻séeyh⁻ në⁻, ga⁻kuy⁻ lo⁻gwa⁻ jaa⁻ moz⁻ kyaä⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁻. ⁴⁸Hé ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús:

—¿Che⁻ dsa⁻hii⁻ jnä⁻, he⁻la⁻ ma⁻ya⁻nääh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ hma⁻, kyaah⁻ në⁻, mah⁻ saah⁻ jnä⁻? ⁴⁹Lä⁻ jëe⁻ jmi⁻ ma⁻ hään⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻ ma⁻ kwan⁻ juu⁻ koo⁻ gwah⁻ mah⁻ sa⁻ ga⁻chaah⁻ jnä⁻. Pero ko⁻na⁻ le⁻ ba⁻ mah⁻ lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ na⁻si⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.

⁵⁰Lä⁻jëe⁻ discípulo he⁻ ga⁻beey⁻ mah⁻ ga⁻kyuuh⁻. ⁵¹Jaa⁻ chih⁻ ba⁻ ga⁻lla⁻lle⁻ kaah⁻ kih⁻ Jesús, na⁻bääh⁻ koo⁻ ta⁻jmaah⁻. Hi⁻ ga⁻saayh⁻ chih⁻ he⁻. ⁵²Ma⁻ ga⁻saah⁻ dsih⁻ ga⁻bey⁻ ta⁻jmaah⁻ kiyh⁻ mah⁻ ga⁻kyuuh⁻ to⁻lo⁻kwayh⁻.

Na⁻jääy⁻ Jesús cha⁻në⁻ dsa⁻ta⁻ kaah⁻ kyaä⁻ dsa⁻ judiu

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-

71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³Ga⁻jääy⁻ Jesús cha⁻në⁻ jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ kyé⁻ në⁻. Ga⁻kuh⁻ lä⁻ jëe⁻ jmi⁻ dsa⁻

kaah⁻ kyaah⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaä⁻ ley, hi⁻ kyaah⁻ dsa⁻gyuuh⁻. ⁵⁴Pero Pee⁻ uuh⁻ ba⁻ ngooy⁻ lleey⁻ kaah⁻ kih⁻ Jesús, lä⁻ga⁻të⁻ ho⁻hne⁻ në⁻ta⁻ kih⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁻ he⁻. Lä⁻koo⁻ ga⁻lloo⁻ ba⁻ Pee⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻gyay⁻ llooyh⁻ je⁻ kyaah⁻ poo⁻ hi⁻ ma⁻ tähä⁻ llooh⁻ je⁻.

⁵⁵Jee⁻ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻kaah⁻ he⁻, ma⁻ hnaayh⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ bähä⁻ Jesús dsoo⁻ lä⁻ jwé⁻ jee⁻ ma⁻ jngëeyh⁻, pero sa⁻ ga⁻jmää⁻ ni⁻ miih⁻ juu⁻ kih⁻ hi⁻ he⁻. ⁵⁶Jëeh⁻, jwëe⁻ dsa⁻ ma⁻ bähä⁻ dsih⁻ kyaah⁻ juu⁻ ta⁻juu⁻, pero ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ga⁻ja⁻ koo⁻ ba⁻ juu⁻ kih⁻.

⁵⁷Ga⁻hwëe⁻ ga⁻jaa⁻ uu⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻kwa⁻ juu⁻ ta⁻juu⁻, ga⁻jäyh⁻:

⁵⁸—Ga⁻nuu⁻ jnääh⁻ ga⁻jäyh⁻: “Jnä⁻ hlan⁻ gwah⁻ chih⁻ la⁻ he⁻ ga⁻la⁻ kyaah⁻ goo⁻ dsa⁻, pero jnä⁻ jmeen⁻ jyoh⁻ kyaah⁻ hnë⁻ jmi⁻ hi⁻ ni⁻ sa⁻ tän⁻ goon⁻.”

⁵⁹Ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻ds oo⁻ juu⁻ kiyh⁻.

⁶⁰He⁻ ja⁻ ga⁻noo⁻ jmi⁻ dsa⁻ hi⁻ kyé⁻ në⁻ to⁻dsaa⁻ jee⁻ ja⁻, mah⁻ ga⁻ngiiy⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús:

—¿Hee⁻ jwah⁻ hnë⁻, he⁻ ma⁻jäh⁻ hi⁻ na⁻ kyah⁻? ¿He⁻la⁻ sa⁻ hlëeh⁻ ni⁻ miih⁻?

⁶¹Pero Jesús ga⁻noo⁻ tii⁻ go⁻te⁻, mo⁻so⁻ ga⁻ngiiy⁻ ni⁻ miih⁻. Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻ngii⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁻ he⁻ juu⁻ kiyh⁻:

—¿Che⁻ hnë⁻ he⁻ Cristo Joo⁻ Dio Jøøh⁻?

⁶²He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Jnä⁻ he⁻. Hi⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ jëe⁻ hnäh⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻ gya⁻ jwoo⁻ ra⁻llu⁻ kih⁻ hi⁻ cha⁻ be⁻ kih⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ jëe⁻ hnäh⁻ jäh⁻ ka⁻läh⁻ jee⁻ jni⁻ hii⁻ gyuuh⁻.

⁶³He⁻ ja⁻ lä⁻ ma⁻kyeh⁻ ja⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁻ he⁻ hmiih⁻ kih⁻ ga⁻giiy⁻, ga⁻jäyh⁻:

—¿Hii⁻ ga⁻ jwaah⁻ jne⁻ jñah⁻ hi⁻ jmee⁻ ju⁻dsoo⁻? ⁶⁴Jee⁻ na⁻ ma⁻nuuh⁻ hnäh⁻ he⁻ ma⁻mi⁻kwayh⁻ Dio. ¿Hee⁻ jwah⁻ hnäh⁻? —ga⁻jäh⁻ dsa⁻jøøh⁻ he⁻.

Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻ dsa⁻ ga⁻bääyh⁻ dsoo⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Ää⁻ jmií⁻ juuy⁻.

⁶⁵Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻løø⁻ ko⁻llaa⁻ ti⁻hney⁻ kih⁻ Jesú. Ga⁻løø⁻ mo⁻në⁻ Jesú, ga⁻kway⁻ kih⁻ mah⁻ ma⁻siiyh⁻:

—Jäh⁻ da⁻, ⁶⁶hii⁻ na⁻ ma⁻kwa⁻ kyah⁻?

Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻kwa⁻ poo⁻ kiyh⁻ ka⁻läh⁻.

Ga⁻hmä⁻ Pee⁻ juu⁻ he⁻ sa⁻ kyuu⁻
Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶Lä⁻ma⁻gya⁻ Pee⁻ ho⁻hne⁻ ja⁻, ja⁻ jaa⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ ma⁻jmee⁻ ta⁻ kih⁻ jmi⁻dsa⁻jøøh⁻ he⁻. ⁶⁷Ma⁻ga⁻jëe⁻ gya⁻ Pee⁻lloo⁻ ja⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Hne⁻ ka⁻läh⁻ ma⁻ngëh⁻ kyaah⁻ Jesú hí⁻ chaa⁻ Nazaret.

⁶⁸—Jah⁻ha⁻, sa⁻ man⁻ hi⁻ kih⁻ na⁻ hlëeh⁻, sa⁻ kyuu⁻ dsa⁻na⁻ —ga⁻jäh⁻ Pee⁻.

Ya⁻hëey⁻ na⁻nooy⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ ho⁻haah⁻ jee⁻ dsa⁻taah⁻ dsa⁻. Hi⁻ ga⁻hooh⁻ chaah⁻ dsoo⁻. ⁶⁹Ma⁻ga⁻jëe⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ ka⁻läh⁻ cheh⁻ Pee⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻siiyh⁻ dsa⁻hi⁻ ma⁻tääh⁻ jee⁻ ja⁻:

—Go⁻he⁻ba⁻ dsa⁻kyaa⁻ Jesú na⁻.

⁷⁰Koo⁻ka⁻läh⁻ ga⁻hmä⁻ Pee⁻juu⁻ he⁻sa⁻kyuu⁻ Jesú. Ko⁻hwëë⁻ga⁻ja⁻ga⁻jäh⁻ dsa⁻hi⁻ma⁻tääh⁻jee⁻ja⁻, ga⁻siiyh⁻ Pee⁻ka⁻läh⁻:

—Ma⁻ra⁻ju⁻dsoo⁻, sa⁻na⁻hee⁻, hne⁻he⁻ dsa⁻kyaa⁻hi⁻oo⁻. He⁻ba⁻hi⁻

chaa⁻ Galilea hne⁻. Kwee⁻ba⁻hlëeh⁻ kyaayh⁻.

⁷¹He⁻ja⁻ga⁻løø⁻ Pee⁻hlëeh⁻kyaa⁻ dso⁻jiuh⁻hi⁻ga⁻tääy⁻ Dio.

—Ma⁻ra⁻ju⁻dsoo⁻, sa⁻kyuu⁻ dsa⁻nhuuh⁻hi⁻hlëeh⁻kih⁻na⁻—ga⁻jäyh⁻.

⁷²Hor⁻ja⁻ga⁻të⁻to⁻jiuh⁻hooh⁻chaah⁻dsoo⁻, jee⁻ja⁻ga⁻lä⁻dsooh⁻dsë⁻ Pee⁻juu⁻he⁻ga⁻jäh⁻ Jesúga⁻siiyh⁻jää⁻. “Jää⁻ja⁻ga⁻të⁻to⁻jiuh⁻hooh⁻chaah⁻dsoo⁻, hne⁻ma⁻të⁻hné⁻jiuh⁻ma⁻hmäh⁻juu⁻he⁻sa⁻kyuu⁻jnä⁻.”

Ma⁻ga⁻lä⁻dsooh⁻dsë⁻Pee⁻ha⁻lä⁻ga⁻jäh⁻ Jesú, ga⁻hooyh⁻lä⁻jiuh⁻lla⁻dsëy⁻.

Ga⁻jääy⁻ Jesú cha⁻në⁻ Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

15 Tiih⁻ga⁻ma⁻ga⁻jnä⁻, ga⁻kuh⁻ dsa⁻kaah⁻kyaa⁻jmi⁻dsa⁻, kyaah⁻dsa⁻gyuu⁻, kyaah⁻ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻ley, hi⁻lä⁻jëe⁻ga⁻dsa⁻hi⁻laa⁻ta⁻. Hi⁻he⁻ga⁻hnuuh⁻ Jesú mah⁻na⁻tääyh⁻ goo⁻ Pilato hi⁻ma⁻laa⁻lle'moh⁻. ²Ma⁻ga⁻lloo⁻ Jesú cha⁻në⁻ Pilato, ga⁻ngii⁻ Pilato juu⁻kiyh⁻:

—¿Che⁻hne⁻he⁻dsa⁻jøøh⁻kyaa⁻ dsa⁻judiu?

He⁻ja⁻ga⁻jeeh⁻ Jesú juu⁻kiyh⁻:

—Ma⁻jäh⁻ba⁻hne⁻.

³Pero dsa⁻kaah⁻he⁻cha⁻ga⁻miih⁻ga⁻hnuuy⁻kih⁻ Jesú. ⁴Koo⁻ka⁻läh⁻ga⁻jäh⁻ Pilato:

—¿Che⁻ni⁻miih⁻juu⁻sa⁻jiuh⁻kih⁻ dsa⁻? Jëe⁻da⁻joh⁻he⁻sa⁻bääh⁻dsa⁻hne⁻.

⁵Pero ni⁻lä⁻ja⁻sa⁻ga⁻jiuh⁻ Jesú juu⁻, he⁻ja⁻ma⁻jëe⁻dsah⁻ Pilato.

Ga⁻jä⁻juu⁻jngiih⁻dsa⁻kih⁻ Jesú

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

⁶Lä⁻jëe⁻jiuh⁻ma⁻të⁻jmií⁻he⁻kuh⁻ dsa⁻judiu borrego mäh⁻, ma⁻lää⁻

Pilato *jaa-* jee' lä⁺ jëë⁺ *hi-* ma' tääh' neh'ñe' *hi-* ma' tih' dsé' dsa' ba'.
7 Ma' hää' *jaa-* *hi-* chee' Barrabá neh'ñe' kyaah' jñah' dsa' kyaayh' *hi-* ga' jngëeh' dsa' ma' ga' hnooy' juu' kih' dsa' ta'. *8* Ga' lla' nää' ga' jwëë' dsa' ma' ngiyy' kih' Pilato mah' wa' jmeey' lä⁺ koo⁻ ma' jmeey' jää'.

9 He' ja' ga' jeeh' Pilato juu' kiyh': —¿Che' hnooh' hnäh' lään' *hi-* laa⁻ rey kyaä' dsa' judiu? —ga' jäh' Pilato siiyh' dsa' judiu he'.

10 Jëeh', lä⁺ la' ba' ma'ñey' he' ma' na' høøh' jmi' dsa' kaaah' he' kih' Jesús, he' ja' ba' ja' heh' ga' taah' dsih' gooy'. *11* Pero jmi' dsa' kaaah' he' ga' taayh' juu' lä⁺ jëë⁺ dsa' he' ngiyy' he' lää' Barrabá ba'. *12* Koo⁻ ka'läh' ga' jäh' Pilato ga' siiyh' dsa' he':

—¿Hee' hnooh' hnäh' jmeen' kih' *hi-* jwah' hnäh' laa⁻ rey kyaä' dsa' judiu?

13 Lä⁺ jëë⁺ dsa' ga' løø' tooh' miih': —Tääy' dsoh' hma'cru'.

14 He' ja' ga' jäh' Pilato:
 —¿Hee' hliih' ma' jmee' dsa' la'? Pero dsa' he', cha' ga'miih' kii⁻ ga'tooyh' miih':

—Tääy' dsoh' hma'cru'.

15 Lä⁺ ja' ga' lä⁺ hnøø' Pilato he' ga' jay' llu' kyaah' dsa' he', he' ja' ga' lääy' Barrabá ba'. Mah' ga' jmeey' hih' ga' jmi' ga' baa⁻ dsa' Jesús. Ma'ngëe' he' ja', ga' ngëeëy' Jesús ja'goo' hløø' mah' dsa' tääy' dsoh' hma'cru'. *16* Mah' ga' tee' hløø' ta' chaáneh' ga' kih' né'ta' ja'. Jee' ja' ga' kuuh' lä⁺ jëë⁺ dsa' kyaayh'. *17* Ga' kyeh' dsih' koo⁻ hmiih' gyu^u läh' (he' ma' këh' rey), ga' kay' wii⁻ too' ga' jmeey' koo⁻ he' lih' mah' ga' tooyh' lle' Jesús lla' coron.

18 Ga' løø' hløø' he' mi' kwayh' Jesús ma' jmeey' Dio kiyh', ma' jayh': —Peer' joøh' dsa' ta' kyaä' dsa' judiu.

19 Ga' bay' lle' Jesús kyaah' hma'. Ga' ti' ga' hñe' dsih', ga' juuyh' jnëy' chaáne' Jesús ga' jmääy' joøh'. *20* Ma'ngëe' ma' mi' kwah' dsih', ga' llee' dsa' hmiih' gyu^u he' ga' kyeh' ja', mah' ga' kyeh' ka'läh' hmiih' kiyh', ja' ga' ga' jääy' na'tääy' dsoh' hma'cru'.

Ga' tääy' Jesús dsoh' hma'cru'

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

21 Hor' ja' ga' ngëeë' jaa⁻ dsa' chaa⁻ Cirene *hi-* jah' jee' nuu' kih'. Dsa' he' ma' chee' Simón, jmiit' Leja' kyaah' Rufo. Ga' jmee' hløø' bii' ga' jää' dsa' he' hma'cru' kyaä' Jesús.

22 Ga' jääy' Jesús lä⁺ ga' té' jee' chee' Gólgota, he' hnøø' jäh': Moo' Lle' Hlii'. *23* Jee' ja' ga' kwëeh' dsih' jmiit' jiih' he' na' kaaah' më' chee' mirra, pero sa' ga' hiyh'. *24* Ma' taay' dsoh' hma'cru', ga' ti' ga' llooyh' hmiih' he' ma' kyeh' Jesús. Ga' kooyh' suert, ma' jëey' *hi-* jaa⁻ jee' lä⁺ jëëy' tëëy' hmiih' nää' he' llu' ga'.

25 Ko'hi' nu' ta'la' høø' ga' tääy' Jesús dsoh' hma'cru'. *26* Jee' taay' ja' ga' tøø' dsa' koo⁻ hwëh' he' jäh' ha' lä⁺ la' dsoo' he' bääh' dsih': "Hi' la' na' rey kyaä' dsa' judiu."

27 Ga' tää⁻ dsa' ka'läh' né' hma'cru' jñah' ga' uü' dsa' hii⁻, jaa⁻ jwoo' ra'llu⁻, hi' ja' jwoo' ra'këh' kiyh'.

28 Jee' ja' ga' lä⁺ té' lä⁺ koo⁻ na'sii⁻ kiyh': "Ga' jmee' dsa' kwäat' laay' lä⁺ koo⁻ hi' ää⁻ dsoo'."

29 Lä⁺ jëë⁺ hi' ma' dsa' ngëeë' ta' ja', ma' jiiyh' lley' hi' ma' mi' kwayh' kih' Jesús, ma' jayh':

—Hne⁻ na⁻ hi⁻ ma['] hla['] gwah⁻
 kih['] Dio mah['] ma['] jmeeh['] kyaah[']
 hnē⁻ jmi['], ³⁰ lää['] hñaaah['] jee['] taah⁻
 na⁻ mah['] jñaa['] dsoh['] hma['] cru['] na⁻
 —ga['] jayh['].

³¹ Ja['] ba['] lä['] ja⁻ ga['] mi['] kwah[']
 jmi['] dsa['] kaah['] ka['] läh['] llay⁻ juu[']
 kyaah['] dsa['] kyaayh['] hi['] kyaah[']
 ta['] jwoh['] kyaah['] ley, ma['] jayh[']:

—Ga['] lih['] bih['] ga['] lääy['] dsa['], mah[']
 na['] sa['] liyh['] lääy['] hniiy[']. ³² Hi⁻ laa[']
 Cristo, rey jnä['] jne['] judiu, wa['] jñaaay[']
 jee['] taay['] dsoh['] hma['] cru['] na⁻, mah[']
 jeeen['] koo['], ja['] ga['] lä['] heeh['] jne['] kiyh[']
 —ga['] jayh['].

Ja['] ba['] lä['] ja⁻ ga['] mi['] kwah['] hi⁻ ma[']
 taa['] jyoh['] hma['] cru['] koo['] kiyh['].

Ga['] juu['] Jesús

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Ma['] ga['] te['] lla['] hyoo['], lä['] kaa[']
 jmi['] gyuu['] ga['] nuu['] lä['] jiih['] ga['] te[']
 ko['] hi['] hnē⁻ ta['] ga['] hloo[']. ³⁴ Ma['] ngoo[']
 ga['] te['] ko['] hi['] hnē⁻ ja⁻, ga['] hlëeh[']
 Jesús koo['] ki['] gaa['], ga['] jayh[']:

—Elí, Elí, élama sabactani? —he⁻
 la⁻ hnø['] jäh[']: Dio kyaan['], Dio
 kyaan['], ¿he['] la['] ma['] bee['] jnä[']?

³⁵ Ko['] llaa['] dsa['] hi⁻ ma['] tääh[']
 jäh['] ga['] nuu['] he⁻ ga['] hlëeyh['], he['] ja⁻
 ga['] jayh[']:

—Jee['] da['], téeeyh['] Elía.

³⁶ He['] ja⁻ ngoo['] jaa['] dsa['] ko['] chih['],
 ga['] kay['] koo['] wa['] joo['], ga['] mi['] gyuh[']
 joo['] kyaah['] jmi['] jiih['], ga['] lla['] lle[']
 lle['] hma['] mah['] ga['] chooy['] ma['] hi[']
 Jesús, hi['] ga['] siyh['] dsa['] kyaayh[']:

—Tää['] ba['] kih[']. Wa['] jee['] da['] jne[']
 che['] jäh['] Elía mah['] jñaaay['].

³⁷ Lä['] chah['] ja⁻ ga['] hooh['] Jesús
 koo['] ki['] gaa['], ja['] ga['] ga['] juuy[']. ³⁸ Hor⁻
 ja⁻ ga['] gi['] hmiih['] he⁻ ma['] na['] jnë[']
 llah['] gwah['], ga['] løø['] ta['] gyuu['] lä[']

ga['] tē['] hwa[']. ³⁹ Ma['] cheh['] juu['] hløø[']
 romano cha'né['] Jesús jee['] taay[']
 dsoh['] hma['] cru['] ja⁻. Ma['] ga['] jëëy['] he⁻
 ga['] hooh['] Jesús hi['] ha['] lä['] ga['] juuy['],
 he['] ja⁻ ga['] jayh[']:

—Ma['] ra['] ju'dsoo['], dsa['] ñuuuh['] na⁻
 ma['] laa['] Joo['] Dio.

⁴⁰ U['] ga['] miih['] ma['] tääh['] ko['] llaa[']
 dsa['] më['] jëë['] he⁻ jmeem['] dsa['] kih[']
 Jesús. Jee['] ja⁻ ma['] hää['] María
 Magdalena, kyaah['] María choo[']
 José, ja['] ba['] chooy['] kyaah['] Jacobo
 mäh['], kyaah['] jñah['] dsa['] më['] hi[']
 chee['] Salomé. ⁴¹ Dsa['] më['] he['] ma[']
 jmeem['] ko['] jøh['] kyaah['] Jesús hi['] ma[']
 jmeey['] be['] kiyh['] lä['] koo['] ma['] tääh[']
 hwa['] Galilea hi['] ma['] chaa['] ga[']
 jñah['] dsa['] më['] hi['] ga['] jmeem['] ko['] jøh[']
 kyaayh['] lä['] koo['] ma['] ga['] nääy['] ta[']
 Jerusalén.

Ga['] haay['] Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Ta['] ga['] hloo['] jmi['] he⁻ mi['] lluu[']
 dsa['] hñii['], ga['] haay['] Jesús ja['] ga[']
 dsa['] taayh['] jmi['] he⁻ tee['] dsa['] dsë['].

⁴³ José, hi['] chaa['] Arimatea, ma['] laa[']
 jaa['] dsa['] kyaah['] dsa['] taá['] kaah['], hi[']
 he⁻ ka['] läh['] ma['] jøø['] ma['] jëë['] jnä['] hä[']
 he⁻ jmeem['] Dio hih['] kih['] dsa[']. Jää[']
 ja['] ga['] dsa['] taayh['] jmi['] he⁻ tee['] dsa[']
 dsë['], ga['] tuu['] dsë['] José ga['] hey['] në['] ta[']
 kih['] Pilato na[']ngiiy['] jyooy['] jmi['] ngo[']
 kih['] Jesús dsoh['] hma['] cru[']. ⁴⁴ Peer[']

ga['] jëë['] dsah['] Pilato ma['] ga['] nuuy[']
 ga['] juu['] Jesús. He['] ja⁻ ga['] téeeyh['] juu[']
 hløø['], mah['] ga['] ngiiy['] juu['] kiyh['] che[']
 dsoo['] ma['] juu['] Jesús. ⁴⁵ Ma['] ga['] téeeyh[']
 juu['], ja['] ga['] ga['] kway['] jwë['] na['] jyooy[']
 José jmi['] ngo['] kih['] Jesús. ⁴⁶ Ma['] ngëë[']
 he⁻ ja⁻, ga['] la['] José koo['] ta['] jmaah[']
 wiöh['], he⁻ ja⁻ chee['] lino. Ga['] jñaaay[']
 Jesús, ga['] lääy['] kyaah['] ta['] jmaah['] ja⁻

mah' na'tääh' neh' koo' to'höö' he'
ma' na'hë' në' kuu' hloo'. Ma'ngëe'
he' ja', ga'bäy' koo' mi'kuu' juuh'
mah' ga'jlëy' ho'too' ja'. ⁴⁷Hi' ma'
jëe' María Magdalena kyaah' María
choo' José, ha' jee' ga'kyaa' dsa' he'
Jesús.

Ga'lä'jiih' Jesús

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16 Lä' ma' ga'goh' jmií' he'
teeh' dsa' dsë', María
Magdalena hi' María choo' Jacobo
kyaaah' dsa'më' hi' chee' Salomé
ga'lay' jmií' mi'jwii' hë' ma'
dsa'huy' Jesús. ²Tiih' go'te' to'në'
jmií' kih' seman' ga'nää'y' ta' jee'
ga'kyaa' dsa' Jesús. Koo' ma'hyä'
ba' hyoo' ga'lla'nää' dsa'më' he'
jee' ja'. ³Ma' llay' juu' kyaah'
dsa'kyayh':

—¿Hii' kwa' be' jnän' mah' bän'
kuu' he' na'jlë' ho'too' ja'?

⁴Pero ma' ga'jëey' hoo' to'höö',
mo'so'cha'na'jlë' kyaah' kuu'
juuh' ja'. ⁵Ma' ga'taayh' neh'
to'höö' ja', ga'jëey' ta' jee' ma'
kyaa' Jesús. Jwoo'ra'lluq'kiyh' ja',
ga'jëey' ma' gya' jaa' chih' kwaä'hi'
ma' kyeh' koo' hmiih' tøö' kyoo'.
Peer' ga'jwäh' jwérte dsa'më' he'
ma' ga'jëey' hi' he'. ⁶He'ja'ga'jäh'
dsa'hi' ma' gya' he':

—Ta' wa' gah' hnäh'. Jesús dsa'
chaa' Nazaret hi' ga'tää' dsa' dsoh'
hma'cru' hi' hnaah' hnäh' mo'so'
chaa' jee' la'. Hii' ma'lä'jiih'.
Jëe' da' hnäh' jee' ga'kyaa' dsih'.
⁷Go'nää' hnäh' go'jmeeh' juu' kih'
Pee' kyaah' lä'jëe' discípulo kyaay',
dsoo' Jesús dsa'jää' hnäh' ta'
Galilea. Jee' oo'jëeh' hnih' lä'koo'
ga'jäh' jää' —ga'jäh' dsa' he'.

⁸Ko'chih' ga'hwëë' dsa'më' he'
hoo' to'höö' ja', jlääy' ga'lä'ja'
ga'nääy', ga'jwaayh' jwérte. Sa'cha'
juu' ga'jmeeyh' kih' ni'jaä' kih' he'
goyh'.

Ga'mi'jnää' Jesús hñii' kih' María Magdalena

(Jn. 20:11-18)

⁹Tiih' to'në' jmií' kih' seman'
ga'lä'jiih' Jesús. Hi' ga'mi'jnää'y'
hñii'y' to'në' kih' María Magdalena.
Kih' dsa'më' he' ga'hwëë' Jesús
gyee' hi'sa'llu'jää'. ¹⁰Nee' dsa'më'
he' na'jmeeyh' juu' kih' lä'jëe'
discípulo kyaay' Jesús jee' tääyh'
ki'hooyh' mееh' dsëy'. ¹¹Ga'jäh':
—Chaa'ba' Jesús, ma'jëe' jnih'.
Ma'ga'nuu' discípulo juu' kih'
María, sa'ga'jmeey' dsoo' juu' ja'.

Ga'mi'jnää' Jesús hñii' kih' uu' discípulo kyaay'

(Lc. 24:13-35)

¹²Jyoh' jmií' ja', ga'mi'jnää'
Jesús hñii' kih' uu' discípulo
cha'jwë' jee' ga'nää'y' ja', pero kah'
ba'laay'. ¹³Hi' ga'nää' discípulo
he', na'jmeeyh' juu' kih' jee' lä'jëe'
ga'dsa'kyayh'. Ni' kih' hi' he' sa'
ga'jmeey' dsoo'ka'läh'.

Ga'jme' Jesús mada' kih' apóstole kyay'

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴Jee' ga'dsaa', ga'mi'jnää' Jesús
hñii' jee' ma'tääh' gya'kaa' discípulo
në'mes'kuh'hih'. Jee'ja'ga'juuh'
kih' discípulo kyaay', kih'he'sa'ma'
dsoo'dsëy'. Ma'hweh' dsëy', he'ja'sa'
ma'jmeey' dsoo'juu'kih'hi'ga'jäh'
ga'jëe' Jesús ma'ngëe'ma'lä'jiyh'.
¹⁵Hi'ga'jäh' Jesús siiyh':

—Go⁻nää[”] hnäh[”] lä[”]kaä[”] lä[”]juh[”]
jmi⁻gyuu[”] go⁻kwa[”] hnäh[”] ju[”]hmëe[”]
kin[”] kih[”] lä[”]jëe[”] dsa⁻. ¹⁶Lä[”]jëe[”] hi[”]
lä[”]dsoo[”] dsë[”] hi[”] ga[”]heeey[”] saay[”]
jmii[”], hi[”] he[”] ba[”] lää[”]. Pero hi[”] sa[”]
lä[”]dsoo[”] dsë[”] kin[”], hi[”] he[”] ja[”] kyaah[”]
dso⁻jwii[”]. ¹⁷Hi[”] jmee[”] dsoo[”] dsë[”]
kin[”], cha[”]miih[”] he[”] juh[”]gaa[”] jmeey[”].
Kyaah[”] hih[”] kin[”] hwëey[”] hi[”]sa[”]llu[”]
kih[”] dsa[”], hlëeyh[”] ma[”] lih[”] koh[”] jyoh[”]
juu[”]. ¹⁸Cher[”]mah[”] he[”] ga[”]jmee[”] miih[”]
kiyh[”], sa[”] cha[”] he[”] le[”] kiyh[”] ni[”] miih[”],
hi[”] cher[”]mah[”] ga[”]heeöh[”] dsih[”] venen,
sa[”] hnoo[”] dsoo[”] kiyh[”]. Hi[”] mi⁻hlääy[”]

dsa⁻dsaah[”], wa[”]rá[”] ga[”]kyey[”] gooy[”]
në[”] kiyh[”].

Ngaah[”] Jesúus gyuuuh[”]

(Lc. 24:50-53)

¹⁹Ma⁻ngëe[”] ma⁻hlëeh[”] Jesúus
lä[”]ja[”] kyaah[”] discípulo kyaay[”], ja⁻ga[”]
ngaayh[”] ta[”] gyuuuh[”], ga[”]gay[”] jwoo[”]
ra⁻llu[”] kih[”] Dio. ²⁰Ja⁻ga[”] ga⁻nää[”]
discípulo lä[”]kaä[”] lä[”]juh[”] kyaah[”] be[”]
kih[”] Dio na⁻kay[”] ju[”]hmëe[”] kih[”] dsa[”].
Hi[”] ga[”]mi[”]jnää[”] Dio la⁻ dsoo[”] juu[”] he[”]
kyey[”], kyaah[”] lä[”]jëe[”] he[”] juh[”]gaa[”] he[”]
ga[”]jmeey[”]. Wa[”] la[”] lä[”]ja[”].

San Lucas

Ju'hmëë' kih' Jesús he- ga-sii' Luca

1 Jwëë' dsa- ga-taah` ga-sii' lä-jë-
ha- lä- ga-la' jee' kyaal jnääh'
llo'joo'. ²Ga-siiy' ja-ba' lä-koo- la'
juu' he- ga-ngëe' lä-jë- hi- ga-jëe'
ha- lä- ga-la' lä- ma' to-në'. Dsa-
hi- ga-jëe' he- ga-ngëe' juu' kyaal
jnääh' jëeh' ma-na-hnäay' ba' mah'
kway' juu' ja-. ³Jnä' ka-läh' ga-koon'
kwaat' kwee' lä-jë- ha- lä- ga-la' lä-
ma' to-në', he- ja- laan' llu' siin' kwee'
lä- ngoo' juu' la- kyah' hne- dsa-jøøh'
kyaan' Teófilo. ⁴Wa'ra' ga-heh' juu'
la- lä- nhé' kwee', la' dsoo' lä- jë- he-
ma-hléeh' dsa- hne'.

Ga-jmeeh' ángel juu'
he- lä-chaa' Jwaa'

⁵Lä- ma' laa' Herode rey kih' hwa'
Judea ja-, ma' chaa' jaa' jmi-dsa-
hi- ma' chee' Zácaría. Hi- he' ma'
na'jnää' koo' nää' jmi-dsa- hi- ma'
tëeyh' Abía. Hi- mëy' Elizabet
ma' laa' sa'ju' kih' Aarón ka-läh'.
⁶Zácaría kyaah' Elizabet ma' laa'
llu' cha'né' Dio. Ma' mi-tey' ba'
lä-jë- mada' kih' Dsa-jøøh' jnän'. Ni-
miih' sa' cha' he' ma' dsa-hlääyh'.
⁷Pero sa' ma' chaa' ni' jaa' chih'
kyaa'y'. Sa' ma' kaa' Elizabet gyuu-
hi- kwee' ba' ma' gyuh' lä-uu'.

⁸Ma' tääh' jmi-dsa- dsa-kyaaah'
Zácaría jmee' ta'he' neh' gwah'.
Koo' jmiif' kih' jee' lä- jë- ga-tëe'
Zácaría he- jmee' ta'he' kih' Dio.
⁹Jëeh', ga-kooyh' suert lä-koo- ma'
tëey' jmeey'. Zácaría ba' ga-tëe'
suert ja-, he- dsa-jey' wa'chü- neh'
gwah' juuuh' kih' Dsa-jøøh' jnän'.
¹⁰Ta'ko-jiih' ma' cheh' Zácaría jë-
wa'chü- ja-, ka'hne' ba' ma' tääh'
lä-jëe' dsa- hi- ga-kuh' jee' ja-
ngiyy' kiyh' kih' Dio. ¹¹Lä-chah'
ja- ga-lä- jnää' jaa' ángel kyaal'
Dsa-jøøh' jnän' cha'né' Zácaría.
Ángel he' ma' cheh' jwoo' ra'llu'
kih' na'hyoo' jee' ma' jë- jmi-dsa-
wa'chü-. ¹²Peer' ga-hee' dsé'
Zácaría ma' ga-jëey'. Ga-jwaayh'
jwérte. ¹³He-ja- ga-jäh' ángel
siiyh':
—Ta' wa' gah' Zácaría, jëeh'
ma-nuu' ba' Dio kyah'. Kih' Elizabet,
dsa-më' kyaah' lä-chaa' jaa' gyuu'
ñuuuh' mah' mi-cheeh' hnöh' Jwaa'.
¹⁴Ha- koh' sa' lä-chah' llu'. Hi-
lä- ja- jwëë' dsa- lä-chaa' llu' wa'ra'
ga- lä- chaay'. ¹⁵Jëeh', leey' jøøh'
cha'né' Dio. Sa' le' hiyh' vin ni-
he- ga' jyoh' jmi-llii'. Hi- tëey'
Jmi-lle' Na-jngii' kih' Dio jää' ja-ga'

lǟchaaȳ. ¹⁶Jmeeeȳ dsājeeh̄ jwë̄ē dsā Israel kyaah̄ Dsājøøh̄ jnän̄, hē bā Dio kyaaȳ. ¹⁷Hī hē dsoō tā chañé̄ kih̄ Dsājøøh̄ jnän̄.

Të̄eȳ jābā jmīllē hī jābā bē hē mā kyē Elía mah̄ hlë̄eyh̄ dsā juū kih̄ Dio. Lǟjwë̄ jā jiih̄ juū kih̄ dsā mākaah̄ kyaah̄ joō. Hī lǟjā lǟsiī huūdsë̄ kih̄ hī chaaah̄ mah̄ kaȳ koō nëē bā huūdsë̄ lǟkoō lā kih̄ hī llūū. Lǟjwë̄ jā, mīllūȳ lǟjë̄ dsā gooȳ mah̄ heeyh̄ Dsājøøh̄ jnän̄ —gājäh̄ ángel.

¹⁸Hējā gājäh̄ Zacaría siih̄ ángel:

—¿Hā lǟjā jmeen̄ dsoō hē lā? Jë̄eh̄, māgyuh̄ bā jnǟ hī lǟjā kāläh̄ dsāmë̄ kyaan̄.

¹⁹Mah̄ gājäh̄ ángel siiyh̄:

—Jnǟ hē Gabriel, hī nāhñaq̄ cheh̄ chañé̄ Dio. Mācheeȳ jnǟ hē māyākan̄ jūhmë̄ lā kyah̄.

²⁰Nātā chañé̄ leeh̄ jāā hī koō. Mōsō lē hlë̄eh̄ lǟjiih̄ lǟtē juū lā, kih̄ hē sā mājmeeh̄ dsoō juū hē mājwë̄ehn̄ hnē. Juū lā lǟtē wārā gādsë̄ jmií̄ kih̄ —gājäh̄ ángel hē.

²¹Dsā hī mātääh̄ jäǟ Zacaría tākāhnē, mādsaā dsë̄ȳ. Hēlāngoō gālǟhë̄ Zacaría neh̄ gwah̄ mālaaȳ. ²²Lǟkoō mā yāhë̄ȳ mōsō gālā māhlë̄eyh̄ kyaah̄ dsā. Gālǟliih̄ dsā, hē gājë̄ Zacaría miih̄ hē gāmījnäǟ Dio kiyh̄ neh̄ gwah̄. Hī gāløøȳ jmeeȳ liī kyaah̄ gooȳ bā. Lǟgājäȳ jābā kaaaȳ.

²³Mālā mādsë̄ jmií̄ hē mā jmeeȳ tāhē neh̄ gwah̄ jā, ngaayh̄ chañeh̄ kiyh̄. ²⁴Miih̄ jmií̄ jābā, māgāhlääh̄ Elizabet mëȳ.

Mah̄ gājäȳ chañeh̄ hñaq̄ sih̄, mā jmeeȳ huūdsë̄: ²⁵“Hē bā chēllū dsë̄ Dio hē gājmeeȳ lǟlā kin̄ mah̄ mōsō mīkwäh̄ dsā jnǟ.”

Gājmeeh̄ ángel juū
hē lǟchaā Jesú̄

²⁶Mā gāhyā jñeē sih̄, gācheē Dio ángel Gabriel hē tājeē jwiī Nazaret hē nøø̄ hwā Galilea.

²⁷Gācheeȳ kih̄ jāā chih̄më̄ hīsā gāmājë̄ dsāñuuuh̄. Hī hē mācheē María. Mālaaȳ hmooh̄ kyaah̄ José, jāā dsāñuuuh̄ hīmālaāsājū kih̄ David. ²⁸Māgāhē ángel jeē māgyaȳ jā, gājäh̄:

—Jmeen̄ Dio kyah̄, hnēhīnājäǟ kyaah̄ Dio. Dio kyaah̄ hnēhīnājäǟ jeē kih̄ lǟjë̄ dsāmë̄.

²⁹Pero māgānuū María hē gāhlëeh̄ ángel hē, gāhēbādsë̄ȳ. Mājmeeȳ huūdsë̄, heēnāhnøø̄jäh̄ hēmāhlëeh̄ ángel lǟnā. ³⁰Hējā gājäh̄ ángel siiyh̄:

—Tāwāgah̄, María. Māhñah̄ koōhēllūhēmākwā Dio. ³¹Nākaah̄jāāgyuuh̄ñuuuh̄hīlǟchaākyah̄hīmīcheeh̄Jesú̄. ³²Hīhēleējøøh̄. Jäh̄ dsākiyh̄, laaȳJoōhīgyāgyuuh̄jmīgyuuh̄. Hī DiollaaȳhēleeȳreyllāDaviddsāmāgyuh̄kyaaaȳ. ³³Hñiībih̄gyaȳjmeeȳhih̄tääh̄kih̄lǟjë̄dса̄Israel. Sāllaaȳjih̄koh̄hējmeeȳhih̄—gājäh̄ ángel.

³⁴Jāgāgājäh̄ María siih̄ ángel hē:

—¿Hā lǟlēhēlā, jë̄eh̄sāgāmājë̄dса̄ñuuuh̄?

³⁵Mah̄gājeeh̄ ángel juūkiyh̄:

—JmīllēNājngiījǟnë̄kyah̄. Hīlǟjābēkih̄hīgyāgyuuh̄, jäǟnë̄kyah̄mah̄lǟhnēkyah̄.

hih' kiyh'. He⁻ja⁻ ba⁻ na⁻, gyʉʉ⁻
 hi⁻ lä⁻chaa⁻ kyah⁻ leey⁻ na⁻jngëe⁻
 go⁻te⁻ hi⁻ tēēh⁻ dsih⁻ Joo⁻ Dio.
36 Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ Elizabet hi⁻ te⁻ju⁻
 kyah⁻ kyaah⁻, ga⁻hlääyh⁻, ma⁻ke⁻
 ma⁻gyuyh⁻. Hii⁻ ma⁻jäh⁻ dsa⁻ kih⁻ hi⁻
 sa⁻ kaa⁻ gyʉʉ⁻, ma⁻hya⁻ jñee⁻ sih⁻
 dsaayh⁻. **37** Jéeh⁻, ni⁻ koo⁻ sa⁻ cha⁻
 he⁻ jwëeh⁻ kih⁻ Dio —ga⁻jäh⁻ ángel.
38 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Marfa:
 —Hii⁻ jnä⁻ la⁻ hi⁻ nüuh⁻ kih⁻
 Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻. Wa⁻ jmeey⁻ kin⁻
 lä⁻koo⁻ ma⁻jäh⁻ na⁻.
 Ja⁻ga⁻ ngaah⁻ ángel kih⁻.

Nee' María na jéey⁻ Elizabet

39 Jmii⁻ ja⁻, ga⁻he⁻ María jwë⁻ ngoo⁻
 ko⁻chih⁻ ta⁻ koo⁻ jee⁻ jwii⁻ he⁻ hla⁻
 jee⁻ moh⁻ he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁻ Judea.
40 Ma⁻ ga⁻llooy⁻, ga⁻hey⁻ cha⁻neh⁻
 kih⁻ Zacaría mah⁻ ga⁻jmeey⁻ Dio
 kih⁻ Elizabet. **41** Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻nuu⁻
 Elizabethe⁻ ga⁻jmee⁻ María Dio
 kiyh⁻, koo⁻ ba⁻ ga⁻jeh⁻ gyʉʉ⁻.
 Lä⁻chah⁻ ja⁻, ja⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻
 né⁻ kih⁻ Elizabet. **42** Mah⁻ ga⁻hlëeyh⁻
 ki⁻gaa⁻, ga⁻jäh⁻:
 —Na⁻jää⁻ laa⁻ hne⁻ jee⁻ kih⁻ lä⁻jéé⁻
 dsa⁻më⁻. Hi⁻ na⁻jää⁻ laa⁻ gyʉʉ⁻ hi⁻
 kyaah⁻. **43** ¿Hii⁻ laa⁻ jnä⁻ mah⁻ jää⁻
 choo⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻ ya⁻jéé⁻ jnä⁻?
44 Jéeh⁻, lä⁻chah⁻ ba⁻ ma⁻ ga⁻nuu⁻
 ma⁻jmeeh⁻ Dio kin⁻, ma⁻jeh⁻ gyʉʉ⁻
 kyaan⁻ hi⁻ kyaan⁻ la⁻, kih⁻ he⁻
 chaa⁻ llu⁻. **45** Llu⁻ la⁻ kyah⁻ hne⁻,
 jéeh⁻ ga⁻jmeeh⁻ dsoo⁻ lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻
 ga⁻jäh⁻ Dio jmeey⁻ kyaah⁻ hne⁻.

Ga⁻hä⁻ María kway⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio

46 Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Marfa:
 Lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsen⁻ jmeen⁻ juuh⁻
 kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻.

47 Peer⁻ chaan⁻ llu⁻ kyaah⁻ Dio hi⁻
 lää⁻ jnä⁻.
48 Jéeh⁻, ga⁻jéé⁻ bih⁻ kih⁻ jaa⁻ hi⁻
 hwa⁻ hi⁻ mi⁻teh⁻ kiyh⁻.
 Na⁻ta⁻ cha⁻né⁻, lä⁻jéé⁻ dsa⁻ jäh⁻
 llu⁻ la⁻ kin⁻.
49 Jéeh⁻ cha⁻miih⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻
 ga⁻jmeey⁻ kin⁻ hi⁻ cha⁻
 ga⁻lä⁻jéé⁻ be⁻ kih⁻.
 Na⁻jngëe⁻ go⁻te⁻ ba⁻ laay⁻.
50 Lä⁻ñih⁻ dséy⁻ kih⁻ lä⁻jéé⁻ hi⁻
 gayh⁻, kih⁻ hi⁻ chaa⁻ na⁻, hi⁻
 lä⁻ja⁻ kih⁻ lä⁻jéé⁻ hi⁻ na⁻ ga⁻
 ya⁻nää⁻ ta⁻ cha⁻né⁻.
51 Ga⁻mi⁻ jnääy⁻ be⁻ he⁻ lla⁻dsëe⁻
 kih⁻ lä⁻jéé⁻.
 Ga⁻jmeey⁻ ta⁻ koo⁻ huu⁻dsëe⁻ kih⁻
 hi⁻ jmää⁻ hñii⁻ kqah⁻.
52 Ga⁻hëey⁻ kih⁻ hi⁻ cha⁻ be⁻ kih⁻
 jmi⁻gyu⁻ la⁻ jee⁻ ma⁻ tääyh⁻
 jmeey⁻ hih⁻.
 Høø⁻ hi⁻ he⁻, ga⁻llaay⁻ lä⁻jéé⁻ hi⁻
 hwa⁻ ba⁻.
53 Lä⁻jéé⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kuuh⁻,
 ga⁻kwëeyh⁻ lä⁻jéé⁻ he⁻ jmeey⁻
 bii⁻ kiyh⁻.
 Kih⁻ hi⁻ cha⁻kuu⁻ ga⁻hëey⁻ kih⁻
 ta⁻jmah⁻.
54 Ga⁻kway⁻ be⁻ kih⁻ dsa⁻ Israel hi⁻
 nüuh⁻ kiyh⁻.
 Ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻lä⁻ñih⁻ dséy⁻,
55 lä⁻koo⁻ ga⁻bääyh⁻ hñiiy⁻ kih⁻
 lä⁻jéé⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻,
 he⁻ ga⁻løø⁻ kih⁻ Abraham kyaah⁻
 lä⁻jéé⁻ sa⁻jü⁻ kiyh⁻ lä⁻jiih⁻
 joh⁻ jmi⁻cha⁻, ga⁻jäh⁻ Marfa.
56 Jee⁻ ja⁻ ga⁻jä⁻ María kyaah⁻
 Elizabet koo⁻ uu⁻ sih⁻. Ja⁻ga⁻ ngaayh⁻
 ta⁻kiyh⁻.

Ga⁻lä⁻chaa⁻ Jwaa⁻

57 Ma⁻ ga⁻dsëe⁻ jmi⁻ he⁻ lä⁻chaa⁻
 gyu⁻ kyaah⁻ Elizabet, ga⁻lä⁻chaa⁻

jaa⁻ gyuu⁻ nūuh⁻ kiyh[.] **58** Lä⁻ jee⁻
 hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jäh⁻ kiyh⁻ hi⁻ lä⁻ kyé⁻
 hi⁻ te⁻ ju⁻ kyaayh⁻ ga⁻ nuuy⁻ ha⁻ lä⁻
 koh⁻ sa⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ Dio
 kih⁻ Elizabet. He⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ jee⁻ ba⁻
 dsa⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ cha⁻ llu⁻ kyaayh[.]
59 Lä⁻ koo⁻ ga⁻ hya⁻ ba⁻ jñaa⁻ jmii[,]
 ya⁻ nää⁻ dsa⁻ mah⁻ ga⁻ tuy⁻ jmi⁻ ngo⁻
 kih⁻ gyuu⁻ lä⁻ koo⁻ tée⁻ jmee⁻ dsa⁻
 judiu kih⁻ gyuu⁻ nūuh⁻ kya⁻a[.] Ma⁻
 hnøø⁻ dsa⁻ ma⁻ mi⁻ cheey⁻ Zacaría
 lä⁻ chee⁻ jmiyy⁻.

60 —Sa⁻ lä⁻ chee⁻y lä⁻ na⁻. Jwaa⁻ ba⁻
 lä⁻ chee⁻y —ga⁻ jäh⁻ chooy[.]

61 Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ siiyh⁻:
 —¿He⁻ la⁻ mi⁻ cheeh⁻ hnih⁻ Jwaa⁻?
 Ni⁻ jaa⁻ hi⁻ te⁻ ju⁻ kih⁻ kyaayh[,] sa⁻
 chaa⁻ hi⁻ chee⁻ lä⁻ na⁻.

62 He⁻ ja⁻ ga⁻ jmee⁻ dsa⁻ lii⁻ kyaah⁻
 jmiyy⁻ ha⁻ lä⁻ ma⁻ hnøø⁻ mi⁻ cheey⁻
 gyuu⁻. **63** He⁻ ja⁻ ga⁻ ngii⁻ jmii⁻
 gyuu⁻ koo⁻ jwi⁻ hma⁻, jee⁻ ga⁻ siiy⁻
 lä⁻ la⁻: “Jwaa⁻ ba⁻ lä⁻ cheey⁻.” Peer⁻
 ga⁻ lä⁻ dsaa⁻ dsë⁻ lä⁻ jee⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻
 tääh⁻ jee⁻ ja⁻. **64** Lä⁻ chah⁻ ja⁻ ga⁻ løø⁻
 hlëeh⁻ Zacaría ka⁻ läh⁻, ga⁻ kway⁻
 ti⁻ hmaah⁻ kih⁻ Dio. **65** Lä⁻ jee⁻ dsa⁻
 hi⁻ ma⁻ tääh⁻ koo⁻ kiyh⁻ ga⁻ lä⁻ goo⁻
 dsë⁻. Hi⁻ lä⁻ kaa⁻ jwi⁻ he⁻ tääh⁻
 jee⁻ moh⁻ he⁻ na⁻ hee⁻ hwa⁻
 Judea, ga⁻ lä⁻ nuuh⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻ la⁻.
66 Ga⁻ lä⁻ jee⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ nuu⁻ juu⁻ ja⁻,
 ma⁻ kyeey⁻ huu⁻ dsë⁻, ma⁻ laay[:]
 —¿Hii⁻ ba⁻ lee⁻ gyuu⁻ na⁻? Jeeh[,]
 Dio cheh⁻ kyaayh[.]

Su⁻ kih⁻ Zacaría

67 Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻ ja⁻ ne⁻ kih⁻
 Zacaría, he⁻ ja⁻ na⁻ ga⁻ hyoyh⁻ juu⁻ he⁻
 ngëey⁻ jnän[,] ga⁻ jäh⁻:
68 He⁻ ba⁻ che⁻ lluu⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän[,]
 hi⁻ lqa⁻ Dio kya⁻a⁻ jnääh⁻ dsa⁻
 Israel,

jeeh[,] ma⁻ jay⁻ mah⁻ lääy⁻ dsa⁻
 kyaay[.]

69 Ga⁻ kwaay⁻ jaa⁻ hi⁻ cha⁻ be⁻ kih⁻
 mah⁻ lääy⁻ jne[.]

Ga⁻ hñaaay⁻ jaa⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻ jee⁻
 sa⁻ ju⁻ kih⁻ David hi⁻ ma⁻
 jmee⁻ ta⁻ he⁻ kiyh[.]

70 Ga⁻ jmee⁻ Dio ja⁻ ba⁻ lä⁻ koh⁻
 ga⁻ jäh⁻ lä⁻ ma⁻ to⁻ në⁻
 ta⁻ la⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ na⁻ jngëe⁻
 kyaay⁻ hi⁻ ga⁻ ngëe⁻ juu⁻ kiyh⁻
 llo⁻ joo[.]

71 Ga⁻ jäh[,] lääy⁻ jne⁻ kih⁻ lä⁻ jee⁻
 hi⁻ na⁻ høøh⁻ jnän[.]

Hi⁻ lä⁻ ja⁻ lääy⁻ jne⁻ kih⁻ lä⁻ jee⁻
 hi⁻ sa⁻ hnää⁻ jne[.]

72 Lä⁻ nih⁻ dsë⁻ kih⁻ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻
 jnän⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ llo⁻ joo[.]

Ma⁻ ra⁻ he⁻ mi⁻ te⁻ bih⁻ hmooh⁻
 na⁻ jngii⁻ he⁻ ga⁻ jmeey⁻ ja⁻.

73 Mi⁻ tey⁻ hmooh⁻ he⁻ ga⁻ tääy⁻
 hñiiy⁻ jmeey⁻ kyaah⁻
 Abraham dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻
 jnän⁻ mah⁻ lee⁻ jne⁻ kwaat⁻
 kih⁻ Dio.

74 Hi⁻ he⁻ lää⁻ jne⁻ kih⁻ lä⁻ jee⁻ hi⁻
 na⁻ høøh⁻ jnän[,]
 mah⁻ sa⁻ hii⁻ goo⁻ jnän⁻ ni⁻ mih⁻
 jee⁻ hnäähn⁻ Dio.

75 Lä⁻ ja⁻ dsa⁻ tooh⁻ jne⁻ na⁻ jngëen⁻
 hi⁻ lluq⁻ jne⁻ cha⁻ néy⁻ lä⁻ jiil⁻
 jmii⁻ chaa⁻ jne[.]

76 Hne⁻ gyuu⁻ kyaan⁻, lloo⁻ koo⁻
 jmii⁻ jäh⁻ dsa⁻ kyah⁻ laah⁻
 jaa⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.
 Jeeh[,] hne⁻ goh⁻ ta⁻ cha⁻ né⁻
 kih⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻ mah⁻

mi⁻ lluuh⁻ jwe⁻ kiyh[.]

77 Lä⁻ ja⁻ lä⁻ ñe⁻ dsa⁻ gooh⁻ ha⁻ lä⁻
 jee⁻ lääy⁻ kih⁻ dso⁻ kye⁻,
 jeeh[,] Dio koo⁻ dsë⁻ kiyh[.]

78 Jeeh[,] lä⁻ ña⁻ ba⁻ he⁻ lä⁻ nih⁻ dsë⁻
 Dio kyaah⁻ jne[.]

He⁻ jmeey¹ jee⁻ jnän[,] la⁻ lä⁻ koh[”]
jmëë[”] kih⁻ hyoo⁻ he⁻ choo⁻ në⁻
jnän[,] lä⁻ ga⁻ tæ⁻ gyuhuh[.]

79 Chooy⁻ wa⁻ je⁻ kih⁻ hi⁻ tääh⁻ jee⁻
na⁻ hoo⁻ jee⁻ hii⁻ goo⁻ juuy[.]
Lä⁻ ja⁻ mi⁻ jnääy⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ hii⁻
tii⁻ jnän[,] ga⁻ jäh⁻ Zacaría.

80 Ga⁻ lø⁻ dsa⁻ kwa⁻ gyuh⁻, lä⁻ ja⁻
ka⁻ läh⁻ huu⁻ dsë⁻ llu⁻ kiyh⁻ ma⁻
dsa⁻ kwa⁻ kyaayh[.] Ma⁻ ga⁻ kwaay[,]
ngooy⁻ ta⁻ hwa⁻ kii⁻, jee⁻ sa⁻ kwa⁻
ni⁻ miih[,] lä⁻ jiih⁻ ga⁻ lloo⁻ jmi⁻ he⁻
ga⁻ mi⁻ jnääy⁻ hñiiy⁻ kih⁻ dsa⁻ Israel.

Ga⁻ lä⁻ chaa⁻ Jesús

(Mt. 1:18-25)

2 Jí⁻ ñe⁻ ja⁻, ga⁻ jmee⁻ Augusto rey
to⁻ në⁻ mada⁻ lla⁻ llee⁻ lä⁻ jee⁻ dsa⁻
je⁻, lä⁻ kaa⁻ jee⁻ ma⁻ jmeey⁻ hih[.] **2** He⁻
ja⁻ la⁻ to⁻ në⁻ je⁻ he⁻ ga⁻ chooyh⁻ kih⁻
dsa⁻, lä⁻ koo⁻ ma⁻ laa⁻ Cirenio lle⁻ moh⁻
hwa⁻ Siria. **3** He⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ jee⁻ ba⁻ dsa⁻
ga⁻ nääy⁻ ta⁻ jwii⁻ jee⁻ tée⁻ lla⁻ lleey⁻ je⁻.

4 He⁻ ja⁻ ya⁻ hëe⁻ José jee⁻ jwii⁻
Nazaret he⁻ nöø⁻ hwa⁻ Galilea ngooy⁻
ta⁻ hwa⁻ Judea jee⁻ jwii⁻ kih⁻ David he⁻
chee⁻ Belén. Jëeh[,] José ma⁻ laa⁻ sa⁻ ju⁻
kih⁻ David. **5** Neey⁻ ga⁻ lla⁻ lleey⁻ hñiiy⁻
je⁻ ko⁻ jöh⁻ kyaah⁻ María hi⁻ kyaah⁻ ma⁻
laay⁻ hmooh⁻ jee⁻ gooy[.] Hi⁻ María
he⁻ ma⁻ kyaay⁻ gyuh⁻. **6** Ta⁻ ko⁻ jiih⁻
ma⁻ tääyh⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ga⁻ dsë⁻ jmi⁻
lä⁻ chaa⁻ gyuh⁻ kyaah⁻ María. **7** Jee⁻ jwii⁻
ja⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ gyuh⁻ nuuh⁻ to⁻ në⁻
kyaaay[.] Mah⁻ ga⁻ bääyh⁻ gyuh⁻ wa⁻ siih[.]
Ga⁻ kyaay⁻ neh⁻ na⁻ moo⁻ jee⁻ ma⁻ kuh⁻
jah[,] kih⁻ he⁻ sa⁻ ma⁻ joo⁻ cha⁻ neh⁻ jee⁻
tääh⁻ dsa⁻.

Ga⁻ lä⁻ jnääy⁻ ángele kih⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻ jah⁻

8 Koo⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ma⁻ tääh⁻ dsa⁻
hi⁻ ma⁻ hää⁻ jah⁻ kyaah⁻ ta⁻ la⁻ hwë[.]

9 Ni⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ liih⁻ gyih[,] ga⁻ lä⁻ jnääy⁻
kiyh⁻ jaa⁻ ángel kyaah⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän[.]
Ga⁻ lä⁻ jnääy⁻ jee⁻ nih⁻ wa⁻ je⁻ kih⁻ Dio
lä⁻ ku⁻ lä⁻ jii⁻ kiyh[.] Peer⁻ ga⁻ jwaah⁻
dsa⁻ he[.] **10** Pero ángel ga⁻ jäh⁻ siiyh[:]
—Ta⁻ wa⁻ gah⁻ hnäh[.] Jëeh[,]
ma⁻ jan⁻ kyen⁻ juu⁻ he⁻ jmee⁻ jee⁻
jwérte dsë⁻ lä⁻ jee⁻ dsa⁻. **11** Na⁻
ma⁻ lä⁻ chaa⁻ kyah⁻ hnäh⁻ jee⁻ jwii⁻
kih⁻ David jaa⁻ hi⁻ lää⁻ hnäh[.] Hi⁻ he⁻
he⁻ Cristo, Dsa⁻ jøøh⁻ jnän[.] **12** Lä⁻ la⁻
jmeey⁻ lii⁻ kyah⁻ hnäh⁻ kih⁻ gyuh⁻ he[.]
Na⁻ bääyh⁻ wa⁻ siih⁻ na⁻ kyaay⁻ neh⁻
na⁻ moo⁻ jee⁻ kuh⁻ jah⁻ —ga⁻ jäh⁻
ángel.

13 Lä⁻ chah⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ jnääy⁻ koo⁻
kih⁻ ángel he⁻, jwëe⁻ ga⁻ ángele hi⁻
chaa⁻ gyuh⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ kih⁻ Dio,
ma⁻ jäh⁻:

14 iHe⁻ ba⁻ che⁻ jøh'gaa⁻ Dio hi⁻ gya⁻
gyuh⁻!

Wa⁻ hii⁻ tii⁻ kih⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuh⁻
hi⁻ jmee⁻ lä⁻ hnøø⁻ Dio.

15 Lä⁻ koo⁻ ma⁻ ga⁻ nää⁻ lä⁻ jee⁻
ángale he⁻ gyuh⁻, dsa⁻ hi⁻ ma⁻
hää⁻ jah⁻ kyaah⁻ he⁻ ga⁻ jäh⁻ siiyh⁻
dsa⁻ kyaayh[:]

—Ma⁻ jne⁻ ja⁻ ta⁻ Belén, ma⁻ jee⁻
jne⁻ koo⁻ ha⁻ lä⁻ ma⁻ la⁻, lä⁻ koh⁻ juu⁻
he⁻ ma⁻ nuu⁻ jne⁻ kih⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän[.]

16 He⁻ ja⁻ ga⁻ nääy⁻ ko⁻ chih[,]
ga⁻ jnääyh⁻ María kyaah⁻ José. Jee⁻
ja⁻ ga⁻ jee⁻ na⁻ kyaah⁻ gyuh⁻ neh⁻
na⁻ moo⁻ jee⁻ ma⁻ kuh⁻ jah⁻. **17** Lä⁻ koo⁻
ma⁻ ga⁻ jee⁻ gyuh⁻, ga⁻ taayh⁻
jmeeyh⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻ jäh⁻ ángel
kih⁻ gyuh⁻. **18** Peer⁻ ga⁻ lä⁻ dsaa⁻
dsë⁻ lä⁻ jee⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ nuu⁻ juu⁻
kih⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻ jah⁻ kyaah⁻ he[.]

19 Pero María ngoo⁻ ba⁻ dsooh⁻ dsëy⁻
hi⁻ kyey⁻ huu⁻ dsë⁻ kih⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻
ga⁻ nuuy⁻ ja⁻. **20** Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻
jah⁻ he⁻ ga⁻ nääy⁻ jmeey⁻ juu⁻ kih⁻

Dio, hi⁺ ma⁺lä⁺häy⁺ kiyh¹, kih¹ lä⁺jé⁺
 he⁻ ga⁺nuuy⁺ hi⁺ lä⁺jé⁺ he⁻ ga⁺jéey¹.
 Jéeh¹, ma⁺ra⁺ he⁻ ga⁺la⁺ ba⁺ lä⁺koo⁻
 te¹ he⁻ ga⁺jäh¹ ángel siiyh¹.

Ga⁺jääy¹ Jesú斯 jee⁺ ma⁺
 chih¹ gwah⁺ juuh¹

²¹ Ma⁺ ga⁺té¹ jñaa¹ jmií¹,
 ga⁺tuy¹ jmií¹ ngo¹ kih¹ gyuu¹ mah¹
 ga⁺mi¹ cheey¹ Jesú斯, ja⁻ba⁺ jñii¹ he⁻
 ga⁺jäh¹ ángel lä⁺cheey¹, jää¹ ja⁻ga⁺
 lä⁺dsaa¹ Maríá.

²² Ma⁺ ga⁺dsëe¹ jñii¹ he⁻
 ga⁺mi¹ lluu¹ cho⁺jmiiy¹ hñiiy¹ lä⁺hih¹
 kih¹ ley kih¹ Moisé, ga⁺jääy¹ gyuu¹
 ta⁺ Jerusalén mah¹ tayh¹ goo¹ Dio.
²³ (Ga⁺jmeey¹ lä⁺ja⁻, jéeh¹ në¹ ley
 kih¹ Dsa⁻jøøh¹ jñän¹ jäh¹ lä⁺la⁻:
 "Lä⁺jéeh¹ gyuu¹ ñuuuh¹ hi⁻ to⁻në¹
 la⁺ kwaat¹ laa¹ kyaah¹ Dio ba⁻.)

²⁴ He⁻ ja⁻ na⁺näay¹ na⁺jmeey¹ lä⁺koo⁻
 lle¹ ley kih¹ Dio he⁻ jäh¹: kwaah¹
 koo⁻ gyaa¹ cha'bë¹ o koo⁻ gyaah¹
 cha'juu⁻.

²⁵ Ji⁻ në¹ ja⁻, ma⁺ gya¹ jwii¹
 Jerusalén jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ chee⁻
 Simeón. Dsa⁻ he⁻ ma⁺ laa¹ jaa⁻ hi⁻ lluu¹,
 ma⁺ hnaayh¹ Dio, ma⁺ kyey¹ o⁺jøøh¹
 dsëe¹ lloo¹ koo⁻ jñii¹ lää¹ dsa⁻ Israel.
 Hi⁺ ma⁺ kyaayh¹ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹.

²⁶ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹ ga⁺mi¹ jñää¹ kiyh¹
 he⁻ sa⁺ juuy¹ ta⁺ko¹ jiih¹ sa⁺ ma⁺ jéey¹
 hi⁻ na⁺hñaa¹ kyaah¹ Dio. ²⁷ Ga⁺jøøh¹
 Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹ kih¹ Simeón he⁻
 ngooy¹ ta⁺ jee¹ chih¹ gwah¹. Ja⁻ba⁺
 hor¹ ja⁻ ga⁺lloo¹ cho⁺jñii¹ Jesú斯
 na⁺jääy¹ gyuu¹ kyaay¹ gwah¹ mah¹ le⁺
 kiyh¹ lä⁺koo⁻ tee¹ dsa⁻ jñee¹ lä⁺koo⁻
 jäh¹ ley. ²⁸ Jee¹ ja⁻ ga⁺ee¹ Simeón he⁻
 gyuu¹, mah¹ ga⁺kway¹ ti⁺hmaah¹ kih¹
 Dio, ga⁺jäh¹:

²⁹ Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹, na⁺ma⁺dsëe¹
 jñii¹ ki⁺ jñä¹ hi⁻ jñee¹ ta⁺he⁻

kyah¹ ya⁻hëen¹ jmi⁻gyuu¹ la⁻,
 lä⁺koo⁻ ga⁺chiih¹ jnä¹.

³⁰ Jéeh¹, ma⁺téen¹ ma⁺jéen¹ hi⁻
 ma⁺cheeh¹ mah¹ lääy¹ dsa⁻.

³¹ Hi⁻ he⁻ ga⁺mi¹ lluu¹ to⁻lo⁻ në¹
 ga⁺lä⁺jéeh¹ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻
 hwa⁻ la⁻.

³² Laay¹ lä⁺koo⁻ wa⁻je⁻ he⁻ lä⁺jnä¹
 kih¹ hi⁻ sa⁺ laa¹ judiu.

Hi⁻ kih¹ wa⁻je⁻ ja⁻ jää¹ jøøh¹ dsa⁻
 Israel hi⁻ laa¹ kyaah¹, ga⁺jäh¹
 Simeón.

³³ Peer¹ ga⁺lä⁺dsaa¹ dsëe¹ José
 kyaah¹ Maríá ma⁺ ga⁺nuuy¹ lä⁺jé⁺
 he⁻ ma⁺ hlëeh¹ Simeón kih¹ gyuu¹.

³⁴ Mah¹ ga⁺mi¹ jää¹ Simeón cho⁺jñii¹
 gyuu¹, ga⁺jäh¹ siiyh¹ Maríá:

—Jéeh¹ da⁻, gyuu¹ la⁻ ma⁺na⁺hñaa¹
 jmeey¹ töh¹ jwëe¹ dsa⁻ Israel, hi⁻
 lä⁺ja⁻ jmeey¹ dsa⁻jeeh¹ jwëe¹
 ka⁻läh¹. Ma⁻na⁺hñaaay¹ jmeey¹ lii¹
 laay¹ kyaah¹ Dio, pero sa⁺ lä⁺hnää¹
 dsih¹. ³⁵ Hi⁻ kyah¹ le⁻ lä⁺koh¹ he⁻
 dsa⁻hih¹ ñie¹tuuh¹ neh⁻ tuh⁻hoh¹.
 Hi⁻ mi⁺jnäay¹ ha⁻ lä⁺ la⁻ huu¹dsëe¹
 kih¹ jwëe¹ dsa⁻ —ga⁺jäh¹ Simeón.

³⁶ Ja⁻ba⁺ jee¹ ja⁻ ma⁺ hää¹ ka⁻läh¹
 jaa⁻ dsa⁻mëe¹ hi⁻ ma⁺ chee⁻ Ana
 jo⁻mii¹ Fanuel. Dsa⁻mëe¹ he⁻ ma⁺
 ngëe¹ juu¹ kih¹ Dio. Ma⁺laay¹ sa⁻ju⁻
 kih¹ Aser jøøh¹ Jacob. Ma⁺gyuh¹
 jwérte dsa⁻mëe¹ he⁻. Gyii¹ ji⁻ne⁻ba⁻
 ga⁺gyay¹ kyaah¹ dsa⁻ñuuuh¹ kyaay¹.

³⁷ Ma⁻hya¹ to⁻lo⁻gya¹ na⁻dsëe¹
 gyii¹gya¹ kyé¹ ji⁻ne⁻ he⁻ ga⁺jäh¹
 hnëey¹. Sa⁺ ma⁺ dsa⁻hläähÿh¹ ma⁺
 dsooy¹ jee¹ chih¹ gwah¹, lä⁺jñii¹
 lä⁺hwë¹ ma⁺ hnaayh¹ Dio. Joh¹ jiilh¹
 sa⁺ ga⁺tuy¹kuh¹hiyh¹ ma⁺ chuu¹
 kyaah¹ Dio. ³⁸ Ja⁻ba⁺ hor¹ ja⁻ ja⁻
 dsa⁻mëe¹ he⁻ chuh¹ kih¹ cho⁺jñii¹
 gyuu¹, mah¹ ga⁺løøy¹ kway¹
 ti⁺hmaah¹ kih¹ Dio. Hi⁻ ma⁺ hlëeyh¹

kih' gyuu^h Jesús, cha'né' lä⁺ jëe⁺ hi⁻
ma' täh^h jöö[~] lih' ba' lää^h Dio dsa⁻
hi⁻ chaa⁻ Jerusalén.

³⁹ Ma⁻la⁻ ma⁻mi⁻teh^h cho⁻jmi⁻ gyuu^h
lä⁺koh' lle⁻ley kih' Dio, ga⁻nää⁺ ta⁻
jwi⁻ Nazaret he⁻ nöö^h hwa^h Galilea.

⁴⁰ Koo⁻ jmi⁻ koo⁻ jmi⁻ ma' dsa⁻kwa⁻
gyuu^h, hi⁻ cha⁻gámih^h be⁻ ma'
dsa⁻lä⁻cha⁻ kiyh', hi⁻ lä⁺ja⁻ huu^hdsé⁻
llu⁻ kiyh' ma' dsa⁻kwa⁻ kyaayh'. Ha⁻
koh' sa⁻ ga⁻mi⁻jää^h Dio gyuu^h kya⁻.

Lä⁺ mäh^h Jesús ga⁻jää^h jee⁻
kih' ta⁻jwoh' kya⁻ ley

⁴¹ Ga⁻lä⁺ jëe⁺ ji⁻ñe⁻ ba' ma' dsoo⁻
cho⁻jmi⁻ Jesús ta⁻ Jerusalén ma' té⁻
jmi⁻ he⁻kuh' dsa⁻judiu borrego
mäh^h. ⁴² Ma' ga⁻hya⁻ Jesús gya⁻to⁻
ji⁻ñe⁻, ga⁻nää⁺ ka⁻läh^h jmi⁻ lä⁺koo⁻
tëe⁻ dsa⁻jmee⁻. ⁴³ Ma⁻la⁻ ma⁻go⁻
jmi⁻ ga⁻nää⁺ cho⁻jmi⁻ ta⁻ kih',
ni⁻sa⁻liih⁻gyih' ga⁻jää^h Jesús jwi⁻
Jerusalén. ⁴⁴ Ma' jmeey⁻ huu^hdsé⁻,
hää^h Jesús jee⁻ kih' dsa⁻hi⁻ ga⁻nää⁺
cha⁻jwë^h ja⁻. Lä⁺taa⁻ jmi⁻ ga⁻taayh⁻
jwë⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻hnaayh⁻ jee⁻ kih'
dsa⁻hi⁻ chaa⁻ kyaay⁻, hi⁻lä⁺ja⁻ jee⁻
kih' dsa⁻hi⁻kyuuy⁻ka⁻läh^h. ⁴⁵ Ma'
sa⁻ga⁻jnää^h, ga⁻këyh⁻ka⁻läh^h ta⁻
Jerusalén na⁻hnää^h.

⁴⁶ Ga⁻të⁻ hnë⁻ jmi⁻, ja⁻ga⁻
ga⁻jnää^h Jesús jee⁻ chih⁻ gwah⁻
na⁻gyay⁻ jee⁻ kih' ta⁻jwoh' kya⁻ ley,
ma' nuuy⁻ha⁻lä⁺hlëeh⁻ dsa⁻he⁻
hi⁻ Jesús ma' ngii⁻juu⁻kiyh'ka⁻läh^h.
⁴⁷ Lä⁺jeë⁺hi⁻ma' täh^hnuu⁻kiyh' ma'
dsaa⁻dsëy⁻ha⁻koo⁻sa⁻ma'kyuuh⁻
Jesús hi⁻lä⁺ja⁻kih'juu⁻he⁻ma'
jeeyh⁻ja⁻. ⁴⁸ Ma' ga⁻jeë⁺cho⁻jmi⁻,
ga⁻lä⁺dsaa⁻dsëy⁻, mah'ga⁻jäh^hMaría
siyyh⁻:

—Gyüü^h kyaan⁻, ?he⁻la⁻ma⁻jmeeh⁻
lä⁺na⁻ kya⁻ jnää^h? Ha⁻koh' sa⁻

lle⁻dsen⁻kyaa^hTää⁻kyaa^hjee⁻
ga⁻nöö^h jnää^h hnää^h jnää^hhne⁻.

⁴⁹ He⁻ja⁻ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻kiyh⁻:
—?He⁻la⁻ga⁻nää⁺hnäh⁻hnaah⁻
jna⁻? ?Che⁻sa⁻ñeh⁻hnäh⁻he⁻
ga⁻tëen⁻mi⁻ten⁻kin⁻kyaa^hTää⁻
kyaan⁻?

⁵⁰ Pero sa⁻ga⁻lä⁺ngëe⁻cho⁻jmi⁻
he⁻ga⁻hlëeyh⁻lä⁺ja⁻. ⁵¹ Ja⁻ga⁻
ya⁻hëey⁻mäh^hga⁻nää⁺ko⁻jöö^h
kyaa^hta⁻Nazaret. Jee⁻ja⁻
ga⁻mi⁻tey⁻ga⁻lä⁺jë⁺ba⁻he⁻ma'
jäh^hcho⁻jmi⁻. Hi⁻María ngoo⁻
ba⁻dsooh⁻dsëy⁻lä⁺jë⁺juu⁻he⁻
ga⁻nuuy⁻. ⁵² Hi⁻Jesús koo⁻jmi⁻
koo⁻jmi⁻dsalä⁻jöö^hgyih⁻. Lä⁺ja⁻
cha⁻gámih⁻dsalä⁻kyuuyh⁻koo⁻
hää^hkoo⁻hää^h. Ma' tih⁻dsé⁻Dio lä⁺jë⁺
he⁻ma'jmeey⁻, hi⁻lä⁺kye⁻dsalä⁻
ka⁻läh^hma' tih⁻dsé⁻.

Ga⁻lø^o^h Jwaa⁻ kwa⁻juu⁻
(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3 Ma⁻hya⁻gya⁻hña⁻ji⁻ñe⁻laa⁻
Tiberio rey to⁻në⁻. Ji⁻ñe⁻ja⁻
ma⁻laa⁻Poncio Pilato lle⁻moh⁻hwa⁻
Judea. Herode ma⁻laa⁻ta⁻hwa⁻
Galilea, Felipe øøyh⁻ma⁻laa⁻ta⁻
hwa⁻Iturea kyaah⁻hwa⁻Traconite.
Lisania ma⁻laa⁻ta⁻hwa⁻Abilinia.

2 Ja⁻ba⁻ji⁻ñe⁻ja⁻, Aná kyaah⁻Caifá
ma⁻laa⁻jmi⁻dsalä⁻kaa⁻. Lä⁺ma⁻ja⁻
ga⁻hlëeh⁻Dio kyaah⁻Jwaa⁻joo⁻
Zacaríá lä⁺koo⁻ma⁻gyay⁻hwa⁻kii⁻
jee⁻sa⁻kwa⁻ni⁻miih⁻. **3** He⁻ja⁻ma⁻
dsooy⁻lä⁺kaa⁻jee⁻la⁻cha⁻hoo⁻jmi⁻
Jordán ma⁻dsalä⁻kway⁻juu⁻he⁻saa⁻
dsalä⁻jmi⁻hi⁻ga⁻hlëeyh⁻dsalä⁻mah⁻
wa⁻dsalä⁻jeeyh⁻kyaa^hDio mah⁻koo⁻
Dio dsé⁻kih⁻dso⁻kye⁻kiyh⁻. **4** Lä⁺ja⁻
ga⁻lä⁺te⁻lä⁺koo⁻na⁻sii⁻juu⁻he⁻
ga⁻hlëeh⁻Isaía hi⁻ga⁻ngëe⁻juu⁻kih⁻
Dio llo⁻joo⁻, ga⁻jäyh⁻:

Kii⁺ nuuh⁺ koo⁻ lle⁺ he⁻ hlëeh⁺
 hwa⁺ kii⁺ jee⁺ sa⁺ kwa⁺ ni⁺
 miih⁺:
 "Mi⁻llu⁺ hnäh⁺ jwë⁺ kih⁺ Dsa⁻jøøh⁺
 jnän[,],
 mi⁻llu⁺ hnäh⁺ hñaaah⁺ mah⁺ heeh⁺
 hnih⁺ wa⁻ra⁻ ga⁺të⁺ jee⁺ jää⁺.
 5 Lä⁺kaa⁺ jee⁺ la⁺ cha⁻gwaa⁺ hnøø⁺
 kah⁺ gwaah[,],
 hnøø⁺lii⁺ koo⁻ mëe⁻ moh⁺ jee⁺ la⁺
 cha'sii⁻.
 Jwë⁺ jlu⁺gyeh[~] hnøø⁺lii⁺ ko⁻dsoo[.]
 Jwë⁺ he⁻la⁻ta⁻juh[,], hnøø⁺lii⁺
 koo⁻ mëe⁻ba[.]
 6 Ma⁻ja⁺ga⁺jëe⁺lä⁺jëe⁺dsa⁻, ha⁻
 lä⁺lää⁺Dio jne⁺ta⁻la⁺kih⁺hi⁻
 jää⁺, ga⁺jäh⁺ Isaía.
 7 He⁻ja⁺lä⁺la⁻ga⁺jäh⁺Jwaa⁺siih⁺
 ga⁻lä⁺jëe⁺hi⁻na⁻nää⁺ma[']saa⁺jmi⁺:
 —Hnäh⁺laq⁺lä⁺koh⁺miih⁺hi⁻
 kyu⁺. ¿Hii⁻ma[']siih⁺hnäh⁺he⁻
 lääh⁺hnäh⁺hñaaah⁺kih⁺he⁻wi⁺
 he⁻na⁻ga⁺jää[?] 8 To⁻në⁺da⁻mi⁻jnää⁺
 hnäh⁺he⁻ma⁻tuh⁺hnäh⁺jwë⁺hlïih⁺
 mah⁺jmeeh⁺hnäh⁺he⁻llu⁺jmah⁺
 ba[,] ja⁻ga⁺la⁻dsoo⁺he⁻ma⁻jeeh⁺
 hnäh⁺kyah⁺Dio. Mo⁻to⁺jmee⁻
 hnäh⁺huu⁻dsë⁻lääh⁺hnäh⁺lä⁻llu⁺
 he⁻jhaw⁺hnäh[:] "Abraham ba[']
 laa[!]tää[!]jnän[.]" Jëeh⁺jnä⁺jhawn[,]
 lih⁺ba[']Dio jmee⁺hwëe⁺sa[']ju⁻kih⁺
 Abraham lä⁺kye⁺kih⁺kuu[!]la[.] 9 Hee⁻
 në⁻läh⁺ma⁻kye⁺ma⁻na⁻llu⁺huu⁻
 hma[.] Lä⁺jëe⁺chaah⁺hma⁻he⁻sa⁻llu⁺
 mii⁺kih⁺, he⁻ja⁻dsa⁻tu⁻mah⁺dsoo⁺
 cha⁻je⁻—ga⁺jäh⁺Jwaa[.]
 10 Lä⁺jëe⁺ba[']dsa⁻ma[']ngii⁺juu[']
 kiyh[,] ma[']jäh[:]
 —¿Ha⁻lä⁺jmee⁺jnääh⁺ja⁻?
 11 Mah⁺ga⁺jeeyh⁺kih⁺dsa⁻,
 ga⁻siiyh[:]
 —Hnäh⁺hi⁻cha⁻to[!]lëe⁺hmiih⁻
 kih[,] kwëeh⁺koo⁻hi⁻sa⁻cha⁻kih[.]

Hi⁺ hnäh⁺hi⁻kuh⁻hih[~]llu[,]kwëeh⁺
 miih⁺hi⁻j mee⁺bii⁺kih[.]
 12 Hi⁺na⁻nää[!]ka⁻läh⁺hi⁻koo[!]
 ku⁻sih⁻mah⁺saay⁺jmi⁺. Mah⁺
 ga⁻siiyh⁺Jwaa⁻:
 —Ta⁻jwoh[,]hi⁻jnääh[,]cha⁻lä⁺
 j mee⁺jnääh⁺ka⁻läh[?]
 13 Mah⁺ga⁺jäh⁺Jwaa⁺siiyh[:]
 —Lä⁺koo⁻te[!]lle⁺kih⁺ba[']kooh[!]
 hnäh⁺kih⁺dsa⁻:
 14 Hløø⁺ka⁻läh⁺ga⁺ngii⁺juu[']kiyh[:]
 —¿Ha⁻ga⁺jnääh⁺na[,]ha⁻lä⁺j mee⁺
 jnääh⁺ja⁻?
 Mah⁺ga⁺jäh[:]
 —Ta⁻jøøh⁺hnäh⁺dsa⁻mah⁺jnuuh⁺
 hnäh⁺he⁻cha⁻kiyh[,]ni⁺ta⁻hnëe⁺
 hnäh⁺dsa⁻hi⁻sa⁻ää⁻dsoo⁺kyah⁺
 juu[']ta⁻juu[.] Heeh⁺ba[']hnäh⁺lä⁺koo⁻
 te[!]he⁻lëh⁺hnäh[.]
 15 Peer⁺lä⁺jëe⁺dsa⁻judiu ma[']
 hnøø⁺wa⁻ra⁻jäh⁺kih⁺ma⁻lloo⁺ba[']
 jmi⁺he⁻lääy[,]he⁻ja⁻ma[']jmeey⁺
 huu⁻dsë⁻che⁺he⁻ba[']Jwaa⁺na⁻hi⁻
 laa[!]Cristo hi⁻na⁻hñaa[!]kyaa[!]Dio.
 16 Ga⁺jäh⁺Jwaa⁺ga⁻siih⁺lä⁺jëe⁺dsa⁻he[:]
 —Ma⁻ra⁺ju[']dsoo⁺jwëehn[~]hnäh[,]
 jnä⁺chaa[!]dsa⁻jmi⁺kyah⁺jmi⁺
 ba[.] Pero jää⁺ja⁻hi⁻jøøh⁺ga⁺
 lä⁺koh⁺ga⁺jnä[.] Hi⁺ni⁺sa⁻te[!]dsëen⁺
 chiihn⁺mah⁺llen[!]loo⁻he⁻hä[!]tiiy[.]
 Hi⁺he⁻chaa[!]hnäh⁺jmi⁺kyah⁺
 Jmi⁻lle[!]Na⁻jngii[,]hi⁻kyah⁺je⁻
 ka⁻läh[.] 17 Hii⁻cheh⁺mi⁻llu⁺mi⁻trigo,
 ma⁻chooyh⁺he⁻kyah⁺jwäy[.] Ma⁻la⁻
 ma⁻kooy⁺mi⁻trigo kiyh[,]llay[!]llu[,]
 ja⁻ga⁺jëy⁺wa[']hløø⁺kih⁺kyah⁺je⁻
 he⁻mo⁻so⁻huu[!]jih⁺koh[.]
 18 Hi⁺ga⁺hlëeyh⁺dsa⁻kyah⁺
 cha⁻ga⁻miih⁺juu[']he⁻ga⁻mi⁻jnääy⁻
 ha⁻lä⁺la⁻ju[']hmëe⁺he⁻ma[']kway⁻.
 19 Hi⁺ga⁺juuh⁺kih⁺Herode hi⁻
 ma[']laa[!]ta[,]kih⁺he⁻ma[']kyayh⁺

Herodía mē' Felipe, he' ba'
dsa~ñuuh~ qøyh~. Hi~ ga~juuyh~ kih~
Herode, kih~ ga~lä~jé~ he~ hliih~ he~
ma' jmeey~. ²⁰Hi~ këe~ ga~ ga~bääh~
Herode jyoh~ dsoo~, heh~ he~
ga~täayh~ Jwaa~ neh~ñe'.

Ga~saa~ Jesús jmii~

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹Koo~ jmii~ lä~ ma' cheh~ Jwaa~
chaä~ dsa~ jmii~, Jesús ka~läh~
ga~saa~ jmii~. Ta'ko~jiih~ ma' ngii~
Jesús kiyh~ kih~ Dio ga~na~ gyuuh~
jmi~gyuuh~. ²²Hi~ ga~jyoo~ né~ kiyh~
Jmi~lle' Na~jngii~, ga~lä~jnääy~,
laay~ lä~koh~ ja~juu~. Lä~chah~ ja~
ga~lä~nuuh~ koo~ juu~ he~ ja~ gyuuh~
he~ ma' jäh~:

—Hne~ laah~ gyuuh~ kyaan~ hi~
hnaan~. Peer~ chaan~ llu~ kyaah~
hne~.

Jee~ la~ na~sii~ jmii~ kih~ dsa~ ma~gyuuh~ kya~ Jesús

(Mt. 1:1-17)

²³Ma' hää~ Jesús koo~ gyii~gya~
ji~ñe~ ma' ga~løoy~ kway~ juu!. Ma'
jmää~dsih~ laay~ joo~ José. José
he~ ma' laa~ joo~ Elí. ²⁴Elí he~ ma'
laa~ joo~ Matat. Matat he~ ma' laa~
joo~ Leví. Leví he~ ma' laa~ joo~
Melqui. Melqui he~ ma' laa~ joo~
Jana. Jana he~ ma' laa~ joo~ José.
²⁵José he~ ma' laa~ joo~ Matatía.
Matatía he~ ma' laa~ joo~ Amó. Amó
he~ ma' laa~ joo~ Nahum. Nahum
he~ ma' laa~ joo~ Esli. Esli he~ ma'
laa~ joo~ Nagai. ²⁶Nagai he~ ma' laa~
joo~ Maat. Maat he~ ma' laa~ joo~
Matatía. Matatía he~ ma' laa~ joo~
Semei. Semei he~ ma' laa~ joo~ José.
José he~ ma' laa~ joo~ Judá. ²⁷Judá
he~ ma' laa~ joo~ Joana. Joana he~

ma' laa~ joo~ Resa. Resa he~ ma' laa~
joo~ Zorobabel. Zorobabel he~ ma'
laa~ joo~ Salatiel. Salatiel he~ ma'
laa~ joo~ Neri. ²⁸Neri he~ ma' laa~
joo~ Melqui. Melqui he~ ma' laa~ joo~
Adi. Adi he~ ma' laa~ joo~ Cosam.
Cosam he~ ma' laa~ joo~ Elmodam.
Elmodam he~ ma' laa~ joo~ Er. ²⁹Er
he~ ma' laa~ joo~ Josué. Josué he~
ma' laa~ joo~ Eliezer. Eliezer he~ ma'
laa~ joo~ Jorim. Jorim he~ ma' laa~
joo~ Matat. ³⁰Matat he~ ma' laa~ joo~
Leví. Leví he~ ma' laa~ joo~ Simeón.
Simeón he~ ma' laa~ joo~ Judá. Judá
he~ ma' laa~ joo~ José. José he~ ma'
laa~ joo~ Jonán. Jonán he~ ma' laa~
joo~ Eliaquim. ³¹Eliaquim he~ ma'
laa~ joo~ Melea. Melea he~ ma' laa~
joo~ Mainán. Mainán he~ ma' laa~
joo~ Matata. Matata he~ ma' laa~
joo~ Natán. ³²Natán he~ ma' laa~ joo~
David. David he~ ma' laa~ joo~ Isaí.
Isaí he~ ma' laa~ joo~ Obed. Obed
he~ ma' laa~ joo~ Booz. Booz he~
ma' laa~ joo~ Salmón. Salmón he~
ma' laa~ joo~ Naasón. ³³Naasón he~
ma' laa~ joo~ Aminadab. Aminadab
he~ ma' laa~ joo~ Aram. Aram he~
ma' laa~ joo~ Esrom. Esrom he~ ma'
laa~ joo~ Fare. Fare he~ ma' laa~ joo~
Judá. ³⁴Judá he~ ma' laa~ joo~ Jacob.
Jacob he~ ma' laa~ joo~ Isaac. Isaac
he~ ma' laa~ joo~ Abraham. Abraham
he~ ma' laa~ joo~ Taré, Taré he~ ma'
laa~ joo~ Nacor. ³⁵Nacor he~ ma' laa~
joo~ Serug. Serug he~ ma' laa~ joo~
Ragau. Ragau he~ ma' laa~ joo~ Peleg.
Peleg he~ ma' laa~ joo~ Heber. Heber
he~ ma' laa~ joo~ Sala. ³⁶Sala he~ ma'
laa~ joo~ Cainán. Cainán he~ ma'
laa~ joo~ Arfaxad. Arfaxad he~ ma'
laa~ joo~ Sem. Sem he~ ma' laa~ joo~
Noé. Noé he~ ma' laa~ joo~ Lamec.

37 Lamec he' ma' laa' joo' Matusalén.
Matusalén he' ma' laa' joo' Enoc.

Enoc he' ma' laa' joo' Jared. Jared
he' ma' laa' joo' Mahalaleel.

Mahalaleel he' ma' laa' joo' Cainán.

38 Cainán he' ma' laa' joo' Enó. Enó
he' ma' laa' joo' Set. Set he' ma' laa'
joo' Adán. Adán he' ma' laa' joo'
Dio.

Ga⁺ka⁻ hi⁻sa⁻llu⁻ dsé⁻ Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

4 Cha⁻miih⁻ be' kih⁻ Jmi⁻lle'
Na⁻jngi⁻ ma⁻kye⁻ Jesús. He⁻ja⁻
ma⁻la⁻ ma⁻saay⁻ jmi⁻ cha⁻jmii⁻
Jordan, lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻jøø⁻ Jmi⁻lle'
kiyh⁻ ngooy⁻ ta⁻ jee⁻ la⁻ hwa⁻ kii⁻. **2** Jee⁻
ja⁻ ga⁻jäy⁻ to⁻loo⁻ jmi⁻ jee⁻ ga⁻ka⁻
hi⁻sa⁻llu⁻ dsëy⁻. Sa⁻ cha⁻ ga⁻kuyh⁻ ni⁻
miih⁻ ta⁻ko⁻jiih⁻ ma⁻ gay⁻ jee⁻ ja⁻.
Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ja⁻ kyoyh⁻. **3** He⁻ja⁻
ga⁻jäh⁻ hi⁻sa⁻llu⁻ siiyh⁻:

—Cher'mah⁻ dsoo⁻ laah⁻ Joo⁻ Dio,
j mee⁻ hih⁻ mah⁻ lii⁻ he⁻ñiih⁻ kuu⁻ la⁻.

4 Mah⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻,
ga⁻jäy⁻:

—Ma⁻na⁻sii⁻ ba⁻: "Ja⁻ ma⁻la⁻ kyaah⁻
he⁻ kih⁻hihn⁻ jmeec⁻ chaa⁻ jne⁻.

Kyaah⁻ lä⁻jë⁻ juu⁻ kih⁻ Dio ba⁻ jmeec⁻
chaa⁻ jne⁻."

5 He⁻ja⁻ ga⁻jøø⁻ hi⁻sa⁻llu⁻ kiyh⁻ lä⁻
ga⁻të⁻ koo⁻ moh⁻ ñii⁻ mah⁻ kyaah⁻
ko⁻hwëe⁻ pih⁻ ba⁻ ga⁻heeyh⁻ lä⁻kaa⁻
jee⁻ jwii⁻ kaah⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻ gyuh⁻.

6 Mah⁻ ga⁻jäy⁻:

—Kwan⁻ jwë⁻ mah⁻ jmeeh⁻ hih⁻
lä⁻kaa⁻ jee⁻ jwii⁻ na⁻, hi⁻ kwëehn⁻
hne⁻ lä⁻jë⁻ ga⁻ he⁻ la⁻ na⁻hñaah⁻
he⁻ cha⁻ kih⁻. Jëeh⁻, jnä⁻ ga⁻hyohn⁻
lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻ hi⁻ le⁻ kwëehn⁻ hi⁻lla⁻
dsen⁻. **7** Lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻ kwëehn⁻ hne⁻
cher'mah⁻ ga⁻juh⁻ jnëh⁻ cha'nën⁻,
jmääh⁻ jnä⁻ jøøhn⁻.

8 Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Gwaah⁻ ki⁻ jnä⁻ Tana⁻, jëeh⁻
ma⁻na⁻sii⁻ ba⁻ jee⁻ jyoh⁻ ka⁻läh⁻: "Kih⁻
Dsa⁻jøøh⁻ hi⁻ laa⁻ Dio kyaah⁻ ba⁻ jmeeh⁻
juuh⁻. Kih⁻ jaa⁻ hñii⁻ bih⁻ jmeeh⁻ ta⁻he⁻."

9 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻jøø⁻ hi⁻sa⁻llu⁻
kiyh⁻ ta⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻ jwii⁻
Jerusalén. Ma⁻ ga⁻lla⁻nääy⁻ jee⁻ ja⁻,
ga⁻jääy⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ gyuh⁻ kih⁻ gwah⁻
juuh⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Cher'mah⁻ dsoo⁻ laah⁻ Joo⁻ Dio,
jwää⁻ hñaah⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ hwa⁻. **10** Jëeh⁻
na⁻sii⁻ ba⁻ ka⁻läh⁻:

Dio chee⁻ ángele kyaay⁻ koo⁻
kyah⁻ mah⁻ hääy⁻ hne⁻.

11 Lä⁻ja⁻ jääy⁻ hne⁻ lä⁻ hääy⁻ gooh⁻,
mah⁻ sa⁻ lla⁻ñu⁻ tiih⁻ kyaah⁻
kuy⁻.

12 Mah⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻,
ga⁻jäy⁻:

—Ma⁻na⁻sii⁻ ba⁻ ka⁻läh⁻: "Ta⁻ ka⁻
dsé⁻ Dio hi⁻ laa⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kyaah⁻."

13 Ma⁻la⁻ ma⁻ka⁻ hi⁻sa⁻llu⁻ dsé⁻
Jesús, ga⁻lä⁻øø⁻ kiyh⁻ miih⁻ jmi⁻.

Ga⁺løø⁻ Jesús kway⁻ juu⁻ hwa⁻ Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

14 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ngaah⁻ Jesús
ta⁻ hwa⁻ Galilea kyey⁻ cha⁻miih⁻
be' kih⁻ Jmi⁻lle' Na⁻jngi⁻. Ma⁻ hii⁻
juu⁻ kiyh⁻ lä⁻kaa⁻ jee⁻ jwii⁻ he⁻ tääh⁻
lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ hwa⁻ ja⁻. **15** Ma⁻ mi⁻ tëey⁻
dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ gwah⁻
mäh⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ ga⁻ jmeec⁻
juuh⁻ kiyh⁻. **16** Ga⁻llaayh⁻ jee⁻ jwii⁻
Nazaret jee⁻ ga⁻kwaay⁻. Ga⁻hey⁻
neh⁻ gwah⁻ mäh⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻ tëey⁻
jmeey⁻ jmi⁻ he⁻ tëeh⁻ dsa⁻ dsé⁻. Jee⁻

ja⁻ ga⁻nooy⁻ mah⁻ ga⁻hëy⁻ juu⁻ kih⁻
Dio he⁻ ma⁻na⁻sii⁻ jää⁻. **17** Ga⁻kwëeh⁻
dsih⁻ je⁻ he⁻ ga⁻sii⁻ Isaía hi⁻ ma⁻
ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Ga⁻jiiy⁻ mo⁻je⁻
mah⁻ ga⁻jnøøyh⁻ jee⁻ na⁻sii⁻ lä⁻la⁻:

18 Kyen' Jmi⁻lle' kih^l Dio nē' kin^l.
 Ma^l hñaqay^l jnā' mah^l kwan^l
 ju^lhmé^l kih^l hi^l tā^lnee'.
 Ga^lcheey^l jnā' mah^l hléehn^l hi^l
 sa^l cha^l o^ljøh^l dsé^l kih^l.
 Jmeen^l juu^l ha^l lä^l jee^l lää^l hi^l
 täh^l neh^l ñe'.
 Jmeen^l jée^l hi^l tuu^l.
 Lää^l dsa^l hi^l dsa^lngëe^l lli^lwii^l.

19 Jmeen^l juu^l he^l ma^ltøhn^l ji^lne^l
 he^l mi^ljää^l Dio dsa^l.

20 Ma^lngëe^l ma^lhë^l Jesús juu^l ja^l,
 ga^lbäay^l mo^lje^l mah^l ga^lngëey^l kih^l
 hi^l ma^l hä^l goo^l, ja^lga^l ga^lgyay^l.
 Lää^l jée^l hi^l ma^l täh^l jee^l ja^l ma^l
 jëey^l koo^l hweh^l. **21** Mah^l ga^lløøy^l
 hlëeyh^l dsa^l he^l:
 —Na^l ma^llä^lte^l juu^l kih^l Dio he^l
 ma^lhë^l cha^lnëh^l hnäh^l.
22 Ga^llä^l jée^l ba^l dsa^l ma^l hlëeh^l
 llu^l kih^l Jesús, hi^l ma^l dsa^ldsëy^l
 kih^l jnäqah^l la^l juu^l he^l ma^l hlëeh^l
 Jesús. Mah^l ma^l jäh^l:
 —¿Che^l ja^l he^l jo^lñuuuh^l José hi^l
 na^l?

23 He^lja^l ga^ljäh^l Jesús siiyh^l dsa^l
 he^l:
 —Ma^l ba^l jnä^l he^l jwi^l jnä^l juu^l
 he^l tëeh^l hnäh^l hlëeh^l, he^l jäh^l
 lä^lla^l: "Jmee^l më^l kyah^l hñaa^l,
 cher^lmah^l ds oo^l laah^l të^lmë^l. Jmee^l
 ka^llä^l jee^l la^l jwi^l kyah^l lä^ljé^l
 he^l ma^lnuu^l jnääh^l ga^ljmeeh^l jwi^l
 Capernaum, ja^lga^l la^l ds oo^l."

24 Hi^l ga^lhlëeh^l gyih^l jyoh^l juu^l,
 ga^ljäh^l:
 —Ma^lra^l ju^lds oo^l jwëehn^l hnäh^l.
 Ni^l ja^l dsa^l hi^l ngëe^l juu^l kih^l Dio
 sa^lheeh^l dsih^l jee^l jwi^l gooy^l.
25 Ju^lds oo^l jwëehn^l hnäh^l. Lää^lkoo^l
 ma^lgya^l Elía hi^l ga^lngëe^l juu^l kih^l
 Dio ga^lhna^l jma^l hnë^l ji^lne^l na^ldsë^l
 jñee^l sih^l hi^l ha^l koh^l hoo^l sa^l

ga^llä^lcha^l lä^lkaa^l hwa^l ja^l. Jmii^l
 ja^l, ma^lchaa^l jwëe^l dsa^lmë^l hnii^l
 hwa^l Israel. **26** Pero sa^l ga^lchee^l Dio
 Elía kih^l ni^l ja^l dsa^lmë^l hnii^l he^l.
 Ga^lcheey^l kih^l ja^l dsa^lmë^l hnii^l hi^l
 ma^lchaa^l Sarepta koo^l kih^l Sidón
 ba^l. **27** Lää^lja^l ka^lläh^l jmii^l kih^l Eliseo
 hi^l ga^lngëe^l juu^l kih^l Dio llo^ljoo^l.
 Ma^lchaa^l jwëe^l dsa^lhi^l ma^ldsaah^l
 hmih^l hø^l hwa^l Israel. Pero ni^l ja^l
 hi^l he^l sa^l ga^lhlaa^l. Ma^lla^l Naamán
 hi^l ma^lchaa^l hwa^l Siria ba^l ga^ljää^l
 kih^l —ga^ljäh^l Jesús.

28 Lää^ljée^l hi^l ma^l täh^l neh^l
 gwah^l ja^l, ga^llä^llleey^l jwérte lä^lma^l
 ga^lnuuy^l juu^l ja^l. **29** Ga^lnoo^l lä^ljée^l
 dsa^lhe^l mah^lga^lséeh^l dsih^l ta^lchuuh^l
 jwii^l. Ga^ljääy^l lä^lga^lté^l gyuuuh^l moh^l
 jee^l la^ljee^l jwii^l ja^l, mah^lma^ljwääy^l ta^l
 cha'sii^lñiih^l. **30** Pero he^l ga^lla^l, ga^lkoo^l
 Jesús jwë^lkiyh^l ga^lngëey^l to^ldsaa^l jee^l
 kih^l dsa^lhe^l, ngooy^lta^ljee^ljyoh^l.

Galilee^l Jesús jmi⁻lle^l hliih^l kih^l ja^l
 dsa^l

(Mr. 1:21-28)

31 Ngoo^l Jesús ta^l Capernaum,
 koo^l jwif^l he^l nøø^l hwa^l Galilea.
 Ga^lkway^l juu^l jmi^l he^l tøeh^l dsa^l
 dsë^l. **32** Lää^ljée^l dsa^lma^ldsaa^ldsë^l
 kih^ljuu^lhe^lma^lkway^lja^l. Jëeh^l,
 ma^lhlëeyh^lkyäah^lcha^lmiih^lbe^l.
33 Ma^lhää^lneh^lgwah^l, ja^ldsa^l
 hi^lma^lkye^ljmi⁻lle^lhliih^lmah^l
 ga^lhlëeyh^lkoo^lkigaa^l. **34** Ga^ljäh^l:
 —Ta^lkaah^ljnääh^l, Jesús dsa^l
 Nazaret. ¿Che^lma^lñeh^lmah^l
 mi^llläah^ljnääh^l? Kyuu^ljnääh^lhne^l.
 Hne^lba^lhe^lhi^lna^ljngëe^lkyaa^lDio.
35 Mah^lga^ljuuh^lJesús kih^ljmi⁻lle^l
 hliih^lhe^l, ga^lsiiyh^l:
 —Ta^ltooh^lmiih^l. Go^lhëe^lkih^ldsa^l
 na^l—ga^ljäh^l.

Lä⁺jiih' ga⁺tah' dsa⁻ he⁻ hwa⁻
 to⁺lo⁻ nē⁻ dsa⁻ ga⁺jmee⁻ jmi⁺lle⁻
 hliah' he⁻ mah⁻ ya⁺hëë⁻ bih'. Pero ni⁻
 miih⁻ dsoo⁻ sa⁻ ga⁺jmeey⁻ kih⁻ dsa⁻
 he⁻. ³⁶Peer⁻ ga⁺jwaa⁻ dsa⁻ kyaah⁻
 juu⁻ he⁻ ga⁺hlëeyh⁻ ja⁻, ma⁻ hlëeyh⁻
 dsa⁻kyaa⁻h, ma⁻ jayh⁻:

—¿Hee⁻ ba⁻ juu⁻ na⁻? He⁻ ba⁻ che⁻
 bee⁻ juu⁻ kiyh⁻. Ha⁻ lä⁺ liyh⁻ jmeey⁻
 mada⁻ kih⁻ jmi⁺lle⁻ hliah' mah⁻
 hwëëy⁻.

³⁷Ga⁺lä⁺cha⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús lä⁺kaa⁻
 jee⁻ jwii⁻ he⁻ tääh⁻ lä⁺ku⁻ lä⁺jii⁻ kih⁻
 hwa⁻ ja⁻.

Ga⁺mi⁺hlää⁻ Jesús ma⁻choo⁻ Simón (Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸Ma⁻ ya⁺hëë⁻ Jesús neh⁻ gwah⁻
 ja⁻, ngooy⁻ ta⁻ kih⁻ Simón. Jee⁻ ja⁻
 ma⁻ kya⁻a⁻ ma⁻choo⁻ Simón dsaah⁻
 kyaah⁻ llii⁻. He⁻ja⁻ ga⁺chuu⁻ dsa⁻
 kyaah⁻ Jesús mah⁻ mi⁻hlääy⁻.

³⁹He⁻ja⁻ ga⁺töh⁻ Jesús lle⁻ jee⁻ kyaay⁻,
 ga⁺jmeey⁻ hih⁻ kih⁻ llii⁻ ja⁻. Mah⁻
 ya⁺hii⁻ llii⁻. Lä⁺chah⁻ ja⁻ ga⁺noo⁻
 ma⁻choo⁻ Simón he⁻, ga⁺jmeey⁻ he⁻
 ga⁺kuh⁻ ga⁺hih⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻.

Ga⁺mi⁺hlää⁻ Jesús jwëë⁻ hi⁻ dsaah⁻ (Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰Ma⁻ ga⁺nue⁻ jmi⁻ ja⁻, lä⁺jëë⁻
 dsa⁻ hi⁻ ma⁻ cha⁻ dsa⁻dsaa⁻ kya⁻a⁻
 na⁻näy⁻ na⁻jääy⁻ cha⁻né⁻ Jesús.
 Na⁻ku⁻ na⁻ngii⁻ dsoo⁻ ma⁻ laa⁻
 dsa⁻dsaa⁻ he⁻. He⁻ja⁻ ga⁺kye⁻ Jesús
 goo⁻ nē⁻ kih⁻ lä⁺ja⁻ lä⁺ja⁻ mah⁻
 ga⁺mi⁺hlääy⁻. ⁴¹Kih⁻ jwëë⁻ dsa⁻dsaa⁻
 he⁻ ga⁺hwëë⁻ jmi⁺lle⁻ hliah⁻, hi⁻ ma⁻
 tooyh⁻ miih⁻ ma⁻ jayh⁻:

—Hne⁻ laah⁻ Joo⁻ Dio.

Pero ma⁻ juuh⁻ Jesús kiyh⁻. Sa⁻ ma⁻
 kway⁻ jwë⁻ ma⁻ hlëeyh⁻, jëeh⁻ ma⁻ nē⁻
 ba⁻ jmi⁺lle⁻ hliah⁻ he⁻ laay⁻ Cristo.

Ga⁺kwa⁻ Jesús juu⁻ neh⁻ gwah⁻ mäh⁻
 kih⁻ dsa⁻gooy⁻
 (Mr. 1:35-39)

⁴²Ma⁻ ga⁺jnä⁻ ja⁻, ya⁺hëë⁻
 Jesús ngoo⁻ ta⁻ jee⁻ sa⁻ chaa⁻
 dsa⁻. Lä⁺chah⁻ ja⁻ ga⁺taah⁻ dsa⁻
 ga⁺hnaayh⁻ lä⁺jiih⁻ ga⁺jnääh⁻. Hi⁻
 ga⁺ha⁻ dsa⁻kiyh⁻, sa⁻ ma⁻ kway⁻ jwë⁻
 ma⁻ dsooy⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻. ⁴³Pero
 Jesús ga⁺jäh⁻ siiyh⁻:

—Jmee⁻ bii⁻ kin⁻ niin⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻
 na⁻kä⁻ ju⁻hmëë⁻ he⁻ mi⁻jnääh⁻ ha⁻ lä⁻
 jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁺hih⁻ kih⁻. Kih⁻ he⁻ la⁻
 ba⁻ na⁻hñaan⁻ jan⁻.

⁴⁴He⁻ja⁻ ngooy⁻ na⁻kway⁻ juu⁻
 lä⁺ko⁻ lä⁺ko⁻ gwah⁻ kih⁻ dsa⁻
 judiu he⁻ tøø⁻ hwa⁻ Galilea.

Jwëë⁻ hmooh⁻ ga⁺taaq⁻ neh⁻ sa⁻hma⁻
 (Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

5 Koo⁻ hä⁻ ma⁻ cheh⁻ Jesús
 cha⁻hoo⁻ jmi⁻juuh⁻ he⁻ hla⁻
 hwa⁻ Genesaret. Jee⁻ ja⁻ ga⁺kuh⁻
 jwëë⁻ jwëë⁻ dsa⁻ lä⁺ku⁻ lä⁺jii⁻ kiyh⁻
 hi⁻ hnøø⁻ ma⁻ nuu⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.
²Ga⁺jëë⁻ Jesús to⁻ na⁻moo⁻ he⁻ ma⁻
 na⁻hii⁻ cha⁻hoo⁻ jmi⁻ ja⁻. Jëëh⁻,
 ma⁻ngëë⁻ sa⁻hma⁻hwëë⁻ hi⁻ ma⁻
 kaa⁻hmooh⁻, ga⁺taayh⁻ ga⁺gyiyh⁻
 ma⁻kiyh⁻. ³He⁻ja⁻ ga⁺he⁻ Jesús
 neh⁻ na⁻moo⁻ he⁻ ma⁻ la⁻ kih⁻ Simón.
 Ga⁺jmeey⁻ mada⁻ kih⁻ Simón
 mah⁻hläyh⁻ ga⁺miih⁻ na⁻moo⁻ ja⁻
 ta⁻ jee⁻ juuh⁻ jmi⁻. Mah⁻ ga⁺gyay⁻
 neh⁻ na⁻moo⁻ ja⁻, ga⁺løøy⁻ hlëeyh⁻
 lä⁺jëë⁻ dsa⁻. ⁴Ma⁻ ga⁺dsaa⁻ juu⁻ kiyh⁻,
 ga⁺siyh⁻ Simón:

—Ma⁻nøøn⁻ ta⁻ jee⁻ juuh⁻ ga⁺ mah⁻
 hih⁻ hnäh⁻ sa⁻hma⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

⁵Mah⁻ ga⁺jeeh⁻ Simón juu⁻ kiyh⁻:
 —Ta⁻jwoh⁻ kyaan⁻. Lä⁺taaq⁻ hwë⁻
 ma⁻kooh⁻ jnääh⁻ sa⁻hma⁻. Sa⁻ chaa⁻

ma⁻lëeh⁺ jnääh¹ ni⁺ miih⁻. Pero cher'mah¹ lä⁺ ja⁻ jwah¹, hii⁺ ba⁻ jnä⁺ sa⁻hma¹.

⁶ Ma⁻ngëe¹ ma⁻hiiy¹ sa⁻hma¹ ja⁻, lä⁻chah¹ ja⁻ ga⁻sëeyh¹. Peer¹ jwëe¹ jwérte hmooh¹ ga⁻taah¹ neh⁺ hma¹ ja⁻, lä⁻jiih¹ ga⁻løø¹ dsa⁻gyii¹. ⁷ He⁻ja⁻ ga⁻jmeey¹ lii⁺ kih¹ dsa⁻kyaayh¹ hi⁻ ma⁻tääh¹ jyoh¹ na⁻moo¹ mah¹ ya⁻nääy¹ kway¹ be¹. He⁻ja⁻ ya⁻nääy¹, hi⁻ ga⁻kayh¹ lä⁻to¹ na⁻moo¹ kiyh¹ ja⁻. He⁻ja⁻ miih¹ ga⁻sa¹ ga⁻hmäh¹ neh⁺ jmii¹. ⁸ Ma⁻ga⁻jee¹ Simón Pee¹ he⁻ja⁻, ga⁻juuyh¹ jnëy¹ cha⁻né¹ Jesús, mah¹ ga⁻siiyh¹:

—Sa⁻ høø¹ kwaat[~] nooh¹ koo⁻ kin⁺ Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹. Jéeh¹ cha⁻cha⁻miih¹ dso⁻kye⁻ kin⁺.

⁹ Jéeh¹, ga⁻jwah¹ jwérte Pee¹ lä⁻kye⁻ hi⁻ ma⁻tääh¹ ko⁻jøh¹ kyaayh¹, ma⁻ga⁻jëey¹ ha⁻ lä⁻koo⁻ jwëe¹ hmooh¹ hi⁻ ga⁻saayh¹. ¹⁰ Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻la¹ kih¹ Jacobo kyaah¹ Jwaa⁻ jo⁻ñuuuh¹ Zebedeo hi⁻ ma⁻jmee¹ ta⁻ko⁻jøh¹ kyaah¹ Simón.

Pero ga⁻jäh¹ Jesús siiyh¹ Simón:

—Ta⁻ wa⁻ gah¹. Na⁻ ta⁻cha⁻né¹ dsa⁻ba⁻ leeh¹ na⁻, lla⁻he⁻ ma⁻leeh¹ hmooh¹.

¹¹ Ja⁻ga⁻ ga⁻lla⁻nääy¹ cha⁻hoo¹ jmii¹ kyaah¹ na⁻moo¹. Jee⁻ ja⁻ba⁻ ga⁻llay¹ lä⁻jë¹ he⁻ ma⁻kooyh¹ ja⁻, mah¹ ga⁻jmeey¹ ko⁻jøh¹ kyaah¹ Jesús.

Ga⁻mi⁻hlää¹ Jesús ja⁻hi⁻ ma⁻dsaa⁻ hmih¹ høø¹

(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)

¹² Koo⁻jmii¹ ja⁻ma⁻hää¹ Jesús koo⁻jee⁻ jwi⁻. Ga⁻lloo¹ ja⁻dsaa⁻hi⁻ ma⁻dsaa⁻hmih¹ høø¹. Ma⁻ga⁻jëey¹ Jesús ga⁻juuyh¹ jnëy¹ mah¹ ga⁻jluy¹ lley¹ lä⁻ga⁻te¹ hwa⁻cha⁻né¹ Jesús. Ga⁻chuuy¹ kyaah¹, ga⁻jäh¹:

—Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹, cher'mah¹ le¹, leh¹ba⁻hne⁻ cheh¹ ds oo⁻he⁻ mi⁻sah¹ jnä¹.

¹³ He⁻ja⁻ ga⁻hii¹ Jesús ma⁻goo⁻ mah¹ ga⁻kyey¹ në¹ kih¹ dsa⁻he⁻, mah¹ ga⁻jäh¹:

—Le⁻ba⁻. Wa⁻ dsa⁻che⁻ ds oo⁻he⁻ mi⁻sah¹ hne⁻.

Lä⁻chah¹ ja⁻ga⁻ääh¹ go⁻te⁻ hmih¹ høø¹ ja⁻. ¹⁴ Ma⁻ngëe¹ he⁻ ja⁻, ga⁻taah¹ Jesús juu¹ mah¹ sa⁻kooyh¹ juu¹ kyaah¹ ni⁺ jaa⁻, ga⁻jäh¹:

—Gwa⁻go⁻hääh¹ hñaah¹ kih¹ jmi⁻dsaa⁻lä⁻koh¹ jäh¹ ley kih¹ Moisé. Kye⁻ miih¹ he⁻ kwëeyh¹ lä⁻llu¹ he⁻ ma⁻na⁻lluuh¹. Lä⁻ja⁻ go⁻jmee¹ mah¹ lä⁻ñe¹ dsa⁻he⁻ ma⁻ja⁻kyah¹.

¹⁵ Pero koo⁻jmii¹ koo⁻jmii¹ cha⁻ga⁻miih¹ ma⁻hii¹ juu¹ kiyh¹. Jwëe¹ dsa⁻ma⁻dsaa⁻kuh¹nuu⁻juu¹ he⁻kway¹, hi⁻lä⁻ja⁻ka⁻läh¹ma⁻dsaa⁻kuh¹ jwëe¹ hi⁻dsaa⁻hi⁻hnøø¹ ja⁻kiyh¹. ¹⁶ Pero Jesús ma⁻dsooy¹ ma⁻dsaa⁻ngiyy¹ kiyh¹ kih¹ Dio jee⁻sa⁻chaa⁻ni⁺ jaa⁻dsaa⁻.

Ga⁻mi⁻hlää¹ Jesús ja⁻hi⁻sa⁻liih¹ goo⁻tiir¹

(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)

¹⁷ Koo⁻jmii¹ ma⁻gya¹ Jesús kway¹juu¹. Jee⁻ja⁻ma⁻tääh¹ ko⁻lläa¹ fariseo kyaah¹ ta⁻jwoh¹ kyaah¹ley. Dsa⁻kaah¹he⁻ya⁻nää¹ lä⁻jë¹ jwih¹ mäh¹he⁻na⁻hee⁻hwa¹ Galilea, hi⁻lä⁻ja⁻hi⁻ma⁻chaa⁻hwa¹ Judea ka⁻läh¹, lä⁻kye⁻hi⁻ma⁻chaa⁻Jerusalén. Ma⁻kye⁻ Jesús cha⁻miih¹be⁻kih¹Dio kyaah¹he⁻ma⁻mi⁻hlääy¹hi⁻dsaa⁻. ¹⁸ Jmii¹ ja⁻ga⁻lla⁻nää¹dsaa⁻hi⁻ma⁻jää¹ja⁻hi⁻dsaa⁻hi⁻sa⁻liih¹ goo⁻tiir¹na⁻kyaa¹ne¹ji¹. Ma⁻hnøøy¹ma⁻dsaa⁻taayh¹cha⁻neh¹mah¹dsaa⁻kyaa¹cha⁻né¹

Jesús. ¹⁹Kih' he' ma' tääh' jwëe'
dsa', sa' ga' la' ma' taayh' cha'neh'.
He' ja' ga' wiyy' ta' gyuuuh' hne' mah'
ga' jñiyh' miih' ka'luu' hne'. Ta' jwë'
ja', ga' jñaqay' dsa' dsaah' he' lä' kye'
jii' kiyh' to' lo' në' dsa' cha'në' Jesús.
²⁰Ma' ga' jee' Jesús ha' lä' koo' ds oo'
dsë' lä' jee' dsa' he', he' ja' ga' jäyh'
siiyh' dsa' dsaah':

—Dsa' nüuh', ma' na' che' ba'
dso'kye' kyah'.

²¹He' ja' lä' jee' ta' jwoh' kyaaq' ley
kyaah' dsa' fariseo ga' løy' jmeey'
huu' dsë': ?Hee' laa' dsa' nüuh' na'
he' mi' kwayh' Dio? Jaa' Dio ba' lih'
che' dso'kye' kih' dsa'.

²²Pero ga' lä' liih' ba' Jesús he'
huu' dsë' ma' jmeey' dsa' he', he' ja'
ga' siiyh':

—¿He' la' jmeeh' hnäh' huu' dsë'
lä' na'? ²³¿Hee' ga' na' sa' jwëeh',
laah' hnäh'? ¿Che' he' chiih' jne'
jaa' hi' dsaah': "Ma' na' che' ba'
dso'kye' kyah'", o he' chiih' jnih':

"Noo'", kii' jii' kyah', mah' gwaah"? ²⁴He' ja' jmeen' he' jwëeh' ga' mah'
lä' ngëeh' hnäh', Hi' ga' lëe' ngo' la'
ba' na' ngë' jwë' jmi' gyuu' mah'
chey' dso'kye' kih' dsa'.

Ja' ga' ga' jäyh' Jesús siih' hi' sa'
liih' goo' ti' he':
—Jnä' jwahn' noo', kii' jii' kyah',
gwaah' cha'neh' kyah'.

²⁵Lä' chah' ja' ga' noo' dsa' he'
cha'ne' lä' jee' dsa' hi' ma' tääh' jee'
ja', ga' koo' jii' kiyh' jee' ma' kyaay',
ngaayh' cha'neh' kiyh', jmeey' juuh'
kih' Dio. ²⁶Ga' lä' jee' ba' ga' lä' dsa'
jwérte dsë' ma' ga' jee' he' ja',
mah' ga' jmeey' juuh' kih' Dio.
Ga' lä' goyh' jwérte, ma' jäyh':
—Na' ba' ra' si' ma' jee' koo' he'
juuh' gaa' he' jmeey' dsa' dsë' jne'.

Ga' tääh' Jesús Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷Ma' ngëe' he' ja', ngooy' Jesús ta'
jee' jyoh'. Jee' ngooy' ja', ga' jee'y'
jaah' hi' koo' ku'sih' hi' ma' chee'
Leví, ma' gya' në'ta' kih' kooy'
ku'sih'. Mah' ga' jäyh' Jesús siiyh':
—Ña' wa' jmeen' ko'joh'.

²⁸Ga' jä' ba' ta' kiyh' he' ma'
jmeey' ja', mah' ga' jmeey' ko'joh'
kyaah' Jesús. ²⁹Leví hi' ma' koo'
ku'sih' he' ga' jmeey' koo' jmi'
juuh' kih' Jesús cha'neh' kiyh'.
Jwëe' dsa' hi' ma' koo' ku'sih'
kyaah' jnah' ga' dsa' ma' tääh'
në' mes' ko'joh' kyaayh'. ³⁰Pero
dsa' fariseo kyaah' ta' jwoh' kyaaq'
ley ga' taayh' ga' ti' ga' chooy'
juu' kyaah' discípulo kyaaq' Jesús,
ga' jäyh':

—¿He' la' kuh'huh' hnäh' ko'joh'
kyaah' dsa' hi' koo' ku'sih' na', hi'
lä' ja' kyaah' dsa' wa' hi' cha' hi'?

³¹He' ja' ga' jeeh' Jesús juu' kiyh',
ga' siiyh':

—Sa' jmeey' bii' tê' më' kih' dsa' hi'
lluu', kih' dsa' dsaah' ba' jmeey' bii'.

³²Sa' ma' jan' kih' hi' lluu', ma' jan'
kih' hi' cha' dso'kye' kih' ba' mah'
wa' dsa' jeeyh' kyaah' Dio.

—Ga' ngii' dsa' juu' he' la' sa' tu'
discípulo ko'hwëe' he' kuh'hiyh'

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³Ja' ga' ga' jäyh' dsa' hi' ma'
ti'choo' juu' he', siiyh' Jesús:

—Dsa' kyaaq' Jwaaa' ko'lla'jiyh' ba'
sa' kuh'hiyh' ma' ngiiy' kiyh' kih'
Dio, hi' lä' ja' jmeey' dsa' fariseo
ka'läh'. ¿He' la' sa' jmeey' lä' ja'
discípulo kyaah'?

³⁴He' ja' ga' jäyh' Jesús siiyh':

—Dsa⁻ hi⁻ tääh['] jee['] dsa⁻ jee['] goo⁻
 dsa⁻, sa⁻ cha⁻ he⁻ kih['] he⁻ tøy['] he⁻
 kuh[']hiyh['] ta⁻ko⁻jiih['] gya['] dsa⁻ñuuuh⁻
 hi⁻ dsa⁻jee['] goo⁻ jee['] ja⁻. ³⁵Pero lloo⁻
 koo⁻ jmi['] wa⁻ra⁻ ga⁻lleey['] dsa⁻ñuuuh⁻
 hi⁻ dsa⁻jee['] goo⁻ he[']. Ma[']ja⁻ ga[']
 tu['] dsa⁻ kyaay['] he⁻ kuh[']hih['] mah[']
 chuuy['] kyaah['] Dio.

³⁶Hi⁻ ga⁻jäyh['] siiyh⁻ juu[']
 na⁻hmää['] la⁻:

—Ni⁻ jaq⁻ dsa⁻ sa⁻ kwa⁻ kih^{',} ka[']
 koo⁻ jwí['] hmiih⁻ hmëe['] mah['] tøøy[']
 né['] kih['] hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻. Cher'mah[']
 lä⁻ja⁻ la['], koo⁻ heey['] hmiih⁻ hmëe[']
 ba['] ja⁻. Hi⁻ ni⁻ sa⁻ jeeh['] kwee⁻
 hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaah['] jwí['] hmiih⁻
 hmëe['] ja⁻. ³⁷Hi⁻ lä⁻ja⁻, ni⁻ jaq⁻ dsa⁻
 sa⁻ kwa⁻ kih['] chiyh['] vin hmëe['] neh[']
 loo⁻ ma⁻gyuh⁻. Cher'mah['] ga⁻chih[']
 dsa⁻ vin hmëe['] neh['] loo⁻ ma⁻gyuh⁻,
 chah['] ba['] gyii['], jeeh['] sa⁻ kwa⁻ jwë[']
 ää[']. Tu['] vin hmëe['] hi⁻ hee['] loo⁻
 ka⁻läh[']. ³⁸He⁻ja⁻ neh['] loo⁻ hmëe['] ba[']
 dsa⁻hoo['] vin hmëe[']. Mah['] lä⁻ja⁻ ba[']
 mi⁻hee['] vin hmëe['] ja⁻, kyaah['] loo⁻
 hmëe['] ka⁻läh[']. ³⁹Ni⁻ jaq⁻ hi⁻ tée[']
 hih['] jmi['] mi⁻jeh['] ma⁻ää['], sa⁻ tih[']
 dsëy['] he⁻ hmëe['] lä⁻chah['] ja⁻. Jëeh[']
 jäyh[']: “Llu['] ga['] he⁻ ma⁻gyuh⁻.” —
 ga⁻jäh['] Jesús.

Ga⁻hlëeh['] Jesús ha⁻ lä⁻la⁻jmi['] he⁻
 tēeh['] dsa⁻ dsë[']

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

6 Koo⁻ jmi['] he⁻ tēeh['] dsa⁻ dsë['],
 ga⁻ngëe['] Jesús jee['] ma⁻na jnää[']
 chaah['] trigo. Ga⁻hnä['] discípulo kyaay[']
 miih['] sa⁻gwah['] trigo, ga⁻ghey['] kyaah[']
 gooy['] mah['] ga⁻kuyh[']. ²He⁻ja⁻ ko⁻llaa[']
 fariseo ga⁻jäyh['] siiyh⁻ discípulo he[']:
 —¿He⁻la['] jmeeh['] hnäh['] he⁻ sa⁻ lle[']
 kih['] jmeeh['] hnäh['] jmi['] he⁻ tēeh['] dsa⁻
 dsë[']?

³He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁻:
 —¿Che['] sa⁻ ma⁻heh['] hnäh['] jee[']
 na⁻sii['] lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] David
 koo⁻ hä['], lä⁻ma['] ja['] kyoyh['] kyaah[']
 hi⁻ ma['] ga⁻nää['] kyaayh[']? ⁴Ga⁻hey[']
 neh['] gwah['] mah['] ga⁻kuyh['] he⁻ñiih[']
 he⁻ ma⁻na jøø['] he⁻ sa⁻ lle['] kih['] ma[']
 kuyh['] hi⁻ ga⁻kwëeyh['] dsa⁻ kyaay[']
 ka⁻läh[']. Jëeh['], ma⁻la⁻ jmi['] dsa⁻ ba[']
 ma['] na⁻ngë['] jwë['] kuyh['] he⁻ñiih['] ja⁻.

⁵Hi⁻ ga⁻jäyh['] ka⁻läh[']:
 —Hi⁻ga⁻lëë[']ngo['] la⁻ba['] na⁻ngë[']
 jwë['] jmeey['] hih['], hee⁻na⁻he⁻ ga⁻tëë[']
 jmee['] dsa⁻ jmi['] he⁻ teeh['] dsa⁻ dsë['].

Ga⁻mi⁻hlää['] Jesús jaq⁻ dsa⁻ jmi['] he⁻
 tēeh['] dsa⁻ dsë[']
 (Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶Jyoh['] ka⁻läh['] jmi['] he⁻ tēeh[']
 dsa⁻ dsë['] ga⁻he['] Jesús neh['] gwah[']
 mäh['] mah['] ga⁻løøy['] kway['] juu['].
 Jee['] ja⁻ ma['] hää['] jaq⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻
 ma⁻lä⁻kii['] ma⁻goo⁻ ra⁻lluu[']. ⁷Hi⁻ ma[']
 tääh['] ta⁻jwoh['] kyaä['] ley kyaah['] dsa⁻
 fariseo tääy['] Jesús, ma['] jeeý['] che[']
 mi⁻hlääy['] dsa⁻ jmi['] he⁻ tēeh['] dsa⁻
 dsë['] mah['] lä⁻ja⁻ ma['] le['] ma['] hniiy[']
 kiyh[']. ⁸Pero ma['] ñe['] ba['] Jesús he⁻
 huu⁻dsë['] ma['] jmeey['] dsa⁻ he['], he⁻ja⁻
 ga⁻siiyh['] dsa⁻ hi⁻ ma⁻lä⁻kii['] ma⁻goo⁻
 he[']:

—Noo⁻, mah['] ña⁻ jee['] to[']dsaah['] la⁻.
 Mah['] ga⁻noo⁻ dsa⁻ he['] jee[']
 to[']dsaah['] ja⁻. ⁹He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesús
 siiyh['] dsa⁻kaah['] he[']:

—Ngiin['] koo⁻ mi⁻juu['] kyah['] hnäh['].
 ¿Hee⁻na⁻na⁻ngë['] jne['] jwë['] jmeen[']
 jmi['] he⁻ tēeh['] dsa⁻ dsë['], che['] he⁻ llu[']
 o che['] he⁻hlïih[']? ¿Che['] lää['] jne['] jaq⁻
 hi⁻ ma⁻ngoo['] ga⁻juu['] o kwan['] jwë[']
 juuy[']?

¹⁰Ga⁻jëë['] Jesús ko⁻hwëë['] lä⁻ja⁻
 kih['] lä⁻jëë['] hi⁻ ma['] tääh['] lä⁻ku[']

lä⁺ji⁺ kiyh⁺ ja⁻, mah⁺ ga⁺siiyh⁺ hi⁻
ma⁺ dsaah⁺ he⁻:

—Niih⁺ ma⁺ gooh⁻.

Mah⁺ ga⁺niih⁺ dsa⁻ he⁻ ma⁺ goo⁻.
Lä⁺chah⁺ ja⁻, ga⁺jä⁺ go⁻te[~] ma⁺ gooy⁻.
¹¹Peer⁺ ga⁺lä⁺llee[~] dsa⁻kääh⁺ he⁻,
mah⁺ ga⁺siiyh⁺ dsa⁻kyaayh⁺:
—¿Ha⁺ lä⁺ jmeen⁺ kih⁺ Jesúis?

Ga⁺hñaa⁺ Jesúis lä⁺jéë⁺ gya⁺tuu[~]
apóstole

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹²Jmii⁺ ja⁻ ñee⁺ Jesúis ta⁺ koo⁻
moh⁺ na^{ng}íiy⁺ kiyh⁺ kih⁺ Dio lä⁺jiih⁺
ga⁺jnäyh⁺ hwë⁺ ja⁻. ¹³Ma⁺ ga⁺jnä⁺ ja⁻,
ga⁺téeyh⁺ lä⁺jéë⁺ discípulo kyaay⁺,
mah⁺ ga⁺lleeyh⁺ gya⁺tuu[~] ba⁻. Hi⁻
he⁻ ga⁺téeyh⁺ apóstole. ¹⁴Ga⁺lleeyh⁺
Simón hi⁻ ma⁺ téeeyh[~] Pee⁺, André⁺
øgh⁺ Simón, Jacobo kyaah⁺ Jwaa[~],
Felipe kyaah⁺ Bartolomé, ¹⁵Matä⁺,
Tamá, Jacobo jo⁺ñuuuh⁺ Alfeo,
Simón hi⁻ ma⁺ téeeyh[~] Zelote, ¹⁶Juda
øgh⁺ Jacobo, kyaah⁺ Juda Iscariote
hi⁻ ga⁺ngëe⁺ Jesúis.

Ga⁺kwa⁺ Jesúis juu⁺ kih⁺ jwëë⁺ dsa⁻
(Mt. 4:23-25)

¹⁷Ga⁺jñaa⁺ Jesúis ta⁺ hwa⁺ mii⁺
ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ discípulo kyaay⁺.
Peer⁺ jwëë⁺ dsa⁻ ga⁺lla⁺nä⁺ jee⁺
ja⁻, dsa⁻ chaa⁺ lä⁺käa⁺ hwa⁺ Judea,
kyah⁺ dsa⁻ chaa⁺ Jerusalén, dsa⁻
chaa⁺ Tiro kyaah⁺ Sidón jwii[~] he⁻
tääh⁺ cha⁺hoo⁺ jmi⁺ñeeh[~]. Lä⁺jéë⁺
dsa⁻ he⁻ ga⁺lla⁺nä⁺ he⁻ hnøøy⁺ nuuy⁺
juu⁺ kih⁺ Jesúis hi⁻ ga⁺lla⁺nä⁺ hi⁻
dsaa⁺ mah⁺ ja⁺ kiyh⁺. ¹⁸Lä⁺jéë⁺ hi⁻
ma⁺ jéë⁺ wi⁺ he⁻ ma⁺ jmee⁺ jmi⁺lle⁺
hliih⁺ kiyh⁺, lä⁺ja⁻ ka⁻läh⁺ ga⁺jä⁺
kiyh⁺. ¹⁹He⁻ ja⁻ ma⁺ jmee⁺ dsa⁻ bii⁺
ha⁺ lä⁺ jee⁺ téeey⁺ suy⁺ miih⁺ sa⁻hmiih⁺
kih⁺ Jesúis, kih⁺ he⁻ ma⁺ hwëë⁺ be⁻

kiyh⁺ he⁻ kyaah⁺ ma⁺ mi⁻hlääy⁺
lä⁺jéë⁺ dsa⁻.

Llu⁺ la⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ hnaah⁺ Dio

(Mt. 5:1-12)

²⁰Ga⁺jéë⁺ Jesúis jee⁺ ma⁺ tääh⁺ lä⁺jéë⁺
discípulo kyaay⁺ mah⁺ ga⁺jäyh⁺:

—Llu⁺ la⁺ kyah⁺ hnäh⁺ hi⁻ tä⁻ñee⁺,
jéëh⁺ jää⁺ ba⁻ Dio hnäh⁺ lä⁺hih⁺ kih⁺.
²¹Llu⁺ la⁺ kyah⁺ hnäh⁺ hi⁻ kyoh⁺ na⁺,
jéëh⁺ lloo[~] koo⁻ jmi⁺ mo⁻so⁺ lä⁺kyah⁺
hnäh⁺. Llu⁺ la⁺ kyah⁺ hnäh⁺ hi⁻
ki⁻hooh[~] na⁺, jéëh⁺ ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ lloo[~]
koo⁻ jmi⁺ lä⁺chah⁺ hnäh⁺ llu⁺.

²²Llu⁺ la⁺ kyah⁺ hnäh⁺ wa⁻ra⁻
ga⁺lä⁺høh⁺ dsa⁻ kyah⁺ hnäh⁺, o wa⁻ra⁻
ga⁺hwëë⁺ dsa⁻ hnäh⁺ jee⁺ kiyh⁺, wa⁻ra⁻
ga⁺hléeh⁺ dsa⁻ wi⁺ kyah⁺ hnäh⁺, o
wa⁻ra⁻ ga⁺jmääy⁺ hnäh⁺ lä⁺koh⁺ jaa⁻
dsa⁻ hléeh⁺ kwaat[~] kih⁺ Hi⁺ ga⁺lëë⁺ngo⁺
la⁻. ²³Lä⁺ ma⁺ dsa⁻ngëe⁺ hnäh⁺ lä⁺ja⁻,
wa⁻ jéë⁺ ho⁺ hnäh⁺, wa⁻ chah⁺ hnäh⁺
llu⁺, jéëh⁺ cha⁻ koo⁻ he⁻ llu⁺ jwérte he⁻
hnäh⁺ hnäh⁺ gyuuh⁺ ya⁻jwi⁺. Ma⁻ra⁻
he⁻ jmeeh⁺ ba⁻ dsa⁻ hnäh⁺, jéëh⁺ lä⁺ja⁻
ma⁻ jmee⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁺ kyaay⁺ kih⁺
lä⁺jéë⁺ hi⁻ ga⁺ngëe⁺ juu⁺ kih⁺ Dio.

²⁴Peer⁺ jwi[~] hnäh⁺ dsa⁻ cha⁻ kuu[~].
Jéëh⁺, ja⁻ba⁻ jiih⁺ kyeh⁺ hnäh⁺ o⁻jøh⁺
dsë⁻. ²⁵Peer⁺ jwi[~] hnäh⁺ hi⁻ na⁻kë⁻
na⁺, jéëh⁺ lloo[~] koo⁻ jmi⁺ lä⁺kyah⁺
hnäh⁺. Peer⁺ jwi[~] hnäh⁺ hi⁻ tääh⁺
ngii⁺ na⁺. Jéëh⁺, ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ lloo[~]
koo⁻ jmi⁺ ki⁻hooh⁺ hnäh⁺. ²⁶Peer⁺
jwi[~] hnäh⁺ wa⁻ra⁻ ga⁺hléeh⁺ lä⁺jéë⁺
dsa⁻ llu⁺ kyah⁺ hnäh⁺. Jéëh⁺ lä⁺ja⁻
ma⁻ jmee⁺ dsa⁻ ma⁻gyuh⁺ kyaay⁺ kih⁺
hi⁻ ma⁺ ngëe⁺ juu⁺ ta⁻juu⁺ kih⁺ dsa⁻.

Hnøø⁺ hnää⁺ jne⁺ hi⁻ na⁻høøh⁺ jnän[~]

(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷Pero jna[~] jwëëhn[~] hnäh⁺ lä⁺jéë⁺
hnäh⁺ hi⁻ tääh⁺ nuu[~] jee⁺ la⁻. Wa⁻hnaah[~]

hnäh' lǟ jeē hī̄ nā hōøh' kyah' hnäh'. Jmee' llu' kih' hī̄ sā hnää' hnäh'. ²⁸Ngī hnäh' llu' kih' hī̄ jwā̄ dso' jwī kyah' hnäh'. Ngī hnäh' kih' Dio kih' hī̄ jnaah' hnäh' juu' wiī. ²⁹Cher'mah' hī̄ gā jnoo' koō jwoo' mō nēh', kwëeyh' kā lǟ jyoh' jwoo!. Hī cher'mah' hī̄ gā jnuuh' hmih' lloo' kyah', kwëeyh' kā lǟ sā kooh'. ³⁰Cher'mah' hī̄ gā ngī miih' hē chā kyah', jā kwëeyh' bā. Hī cher'mah' hī̄ gā jnuuh' hē lā kyah', mō tō ngīh' hē jā. ³¹Lǟ koō hnnooh' hnäh' jmee' dsā kyah' hnäh', jā bā lǟ jā jmee' hnäh' kiyh' kā lǟ.

³²Pero, cher'mah' hnaah' hnäh' mā lā hī̄ hnää' hnäh' bā, chā jmää' hē nā kyah' hnäh'? Jëeh', lǟ jā kā lǟ hī̄ hnää' dsé', hnää'y' mā lā hī̄ hnää' hniiy' bā. ³³Hī cher'mah' jmeeh' hnäh' llu' kih' hī̄ jmee' llu' kyah' hnäh', chā jmää' hē nā kyah' hnäh'? Jëeh', jā bā lǟ jā jmee' hī̄ hnää' dsé' kā lǟ. ³⁴Hī cher'mah' gā mī häǟh' hnäh' dsā hī̄ laah' hnäh' ngëey' bā, chā jmää' hē nā kyah' hnäh'? Jëeh', jā bā lǟ jā jmee' hī̄ hnää' dsé', mī häǟh' dsā hī̄ laay' ngëey' bā. ³⁵Hē jā wā lǟ hnahā hnäh' hī̄ nā hōøh' kyah' hnäh', jmee' hnäh' hē llu' bā, mī häǟh' hnäh' hē chā kyah' hnäh'. Tā joø̄ hē ngëey' kā lǟ. Lǟ jā bā hniah' hnäh' hē llu' jwérte. Hī leeh' hnäh' joō Dio hī gyā gyuuah' yā jwī. Jëeh', llu' dsé' kyaah' hī̄ sā kwā tī hmaah' hī̄ lǟ kyé̄ kyaah' hī̄ hnää' dsé' kā lǟ. ³⁶Wā lǟ nih' hoh' hnäh' jā bā lǟ koh' dsā lǟ nih' dsé' Täǟ jnän'.

Sā gā téē jnē kyen' kwaat̄ kih' jnäh'

(Mt. 7:1-5)

³⁷Tā kā̄ hnäh' kwaat̄ kih' jnäh', mah' sā kā̄ Dio kwaat̄ kyah' hnäh'.

Tā jwā̄ hnäh' dso' jwī kih' dsā mah' sā jwā̄ Dio dso' jwī kyah' hnäh'. Jmee' hnäh' jøh' hoh' mah' jmee' Dio jøh' dsé' kih' dso' kyē kyah' hnäh'. ³⁸Kwëeh' hnäh' dsā, mah' kwëeh' Dio hnäh'. Kwā bā Dio hē sā kyaah' hih', jmeey' nā hlaah' llu', nā kah' lǟ jiih' gā ssā gō tē. Jëeh', kyaah' jā bā hē llah' hnäh' hih', llaa' Dio hnäh' hih'.

³⁹Hī gā hlëeh' Jesúus dsā kyaah' juu' nā hmää' lā:

—¿Heē jmää' kih' jaā hī̄ tuuh' mah' llā lley' kaah' kih' jnäh' hī̄ tuuh'? ¿Chē sā täh' lǟ uū' neh' koō toō? ⁴⁰Sā jøøh' gā discípulo lǟ koh' gā tā jwoh' kyaay'. Pero mā lā mā hnää' tëey', jā gā leey' kweē bā kyaah' tā jwoh' kyaay'.

⁴¹¿Hē lā jëeh' wā hløø̄ hē hǟ miñé̄ øøh' mah' sā jëeh' dā wā hløø̄ juuh' hē hǟ miñéh' hnäah'? ⁴²¿Hā lǟ jā jwīh' øøh': "Kwā dā wā llen` wā hløø̄ hē hǟ miñéh'", mah' sā jëeh' hǟ gā hē juuh' gā kyah' hnäah'? iHē bā chē tā juuh' hnē! Llē dā jäǟ wā hløø̄ juuh' hē hǟ miñéh' hnäah'. Jā gā nā jëeh' kweē mah' lleh' wā hløø̄ hē hǟ miñé̄ øøh'.

Mii' kih' jmee' liī hā lǟ lā chaah' hmā

(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³Chaah' hmā llu' sā hiī miī hē hliih'. Hī lǟ jā chaah' hmā hliih' sā hiī miī hē llu'. ⁴⁴Mii' kih' jmee' liī hā lǟ lā chaah' hmā. Jëeh', sā chooh̄ dsā mī higo kih' chaah' toō, nī lǟ jā sā chooh̄ dsā mī jeh' kih' chaah' toō kā lǟ. ⁴⁵Dsā lluu' hlëeyh' juu' llu' jmah', jëeh' hē nā bā täǟh' tuh̄ dséy'. Dsā hī̄ hlëeh',

hlëeyh⁺ juu¹ hliih¹ jmah¹, jëeh¹ he⁻
na⁻ ba⁻ tääh¹ tuh⁻ dsëy¹. Jëeh¹ he⁻
na⁻ mah¹ neh⁻ tuh⁻ dsë¹ dsa⁻, he⁻ ja⁻
ba⁻ hlëeyh¹.

Juu¹ na⁻ hmää¹ kih¹ hne¹

(Mt. 7:24-27)

46 ¹He⁻la¹ tëeh¹ hnäh¹ kin¹,
“Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹, Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹”
mah¹ sa⁻ jmeeh¹ hnäh¹ lä⁻ jë¹ he⁻
jwahn¹? **47** Jwëehn[~] hnäh¹ ha⁻ lä⁻
laa¹ hi⁻ gwa⁻ go⁻nue¹ juu¹ kin¹ mah¹
jmeey¹ lä⁻ jwahn¹. **48** Laay¹ lä⁻ koo⁻
jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻jmeey¹ koo⁻ hne¹.
Ga⁻guy¹ niih¹ né⁻ kuu¹ hloo⁻, mah¹
ga⁻chiyh¹ ma⁻tii¹ kih¹ né⁻ kuu¹ ja⁻.
Ma⁻ga⁻jutuh¹ jmi¹, ga⁻hläh¹ hne¹ ja⁻.
Pero ni⁻ miih¹ sa⁻ ga⁻jeh¹, jëeh¹ ma⁻
chih¹ hwet¹ né⁻ kuu¹ hloo⁻. **49** Pero
hi⁻ nuu⁻ juu¹ kin¹ mah¹ sa⁻ ga⁻jmeey¹
he⁻, laay¹ lä⁻koo⁻ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻
ga⁻jmeey¹ hne¹ kih¹ né⁻ gwaah¹ jmah¹.
Ni⁻ sa⁻ cha⁻ ga⁻chiyh¹ ma⁻tii¹ kih¹.
Ma⁻ga⁻jutuh¹ jmi¹, ga⁻hläh¹ hne¹
ja⁻ kyaah¹ be⁻ mah¹ ga⁻toh¹, lä⁻jiih¹
ga⁻hee⁻ go⁻te⁻ —ga⁻jäh¹ Jesús.

Ga⁻mi⁻hlää¹ Jesús moz[~] kyaah¹ juu¹ hløø¹

(Mt. 8:5-13)

7 Ma⁻ga⁻dsaa¹ ga⁻hlëeh¹ Jesús
lä⁻jëe¹ dsa⁻, ngooy¹ ta⁻
Capernaum. **2** Jee¹ ja⁻ ma⁻ gya¹ jaa⁻
juu¹ hløø¹ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ jaa⁻ moz[~]
kyaa¹ hi⁻ ma⁻ hnäay¹ jwérte. Moz[~] he⁻
ma⁻ngoo¹ ga⁻juu¹ ma⁻ ja⁻ kiyh¹. **3** Ma⁻
ga⁻nuu⁻ juu¹ hløø¹ he⁻ hlëeh¹ dsa⁻ kih¹
Jesús, ga⁻cheey¹ ko⁻llaq¹ dsa⁻ gyuu¹
kyaa¹ dsa⁻ judiu mah¹ na⁻chuu¹
kyah¹ Jesús he⁻ dsooy¹ mi⁻hlääy¹
moz[~] kyaay¹. **4** Ma⁻ga⁻lla⁻nää¹ dsa⁻
he⁻ jee¹ ma⁻ gya¹ Jesús, cha⁻miih¹
ga⁻chuuy¹ kyaah¹, ma⁻jäyh¹:

—Ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻tëe¹ ba⁻ hne⁻
kwah¹ be⁻ kih¹ juu¹ hløø¹. **5** Jëeh¹,
hnäay¹ ba⁻ lä⁻ jëe¹ dsa⁻ goo¹ jne⁻ hi⁻
ga⁻jmeey¹ koo⁻ gwah¹ mäh¹ kyaah¹
jnääh¹.

6 He⁻ja⁻ ngoo¹ ba⁻ Jesús kyaah¹ dsa⁻
he⁻. Ma⁻ngoo¹ ya⁻jäyh¹ jee¹ gya¹ juu¹
hløø¹ he⁻, lä⁻chah¹ ja⁻ ga⁻chee¹ juu¹
hløø¹ he⁻ ome⁻ kyaah¹ mah¹ na⁻chiyyh¹
Jesús lä⁻la⁻:

—Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹, ma⁻jan[~] mada⁻
kih¹ juu¹ hløø¹, jäyh¹, ta⁻ jmeey¹ bii⁻
go⁻oh¹ lä⁻ ga⁻tëe¹ oo⁻. Ni⁻ miih¹ sa⁻ cha⁻
he⁻ laa¹ jnä⁻ mah¹ go⁻heh¹ cha⁻neh⁻
kin¹. **7** He⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻tuu¹ dsen¹ ma⁻
niin¹ hñiin¹ ma⁻ na⁻jëen¹ hne¹. Lee⁻
ba⁻ koo⁻ hlëeh¹ ba⁻ hne¹, jä⁻ kih¹ moz[~]
kyaa¹. **8** Jëeh¹ jnä⁻ ka⁻läh¹, chaa⁻ hi⁻
jmeey¹ mada⁻ kin¹, hi⁻ tääh¹ hløø¹ hi⁻
jmeen¹ hih¹ kih¹. Wa⁻ra⁻ ga⁻jmeen¹
hih¹ kih¹ jaa⁻: “Gwa⁻jee⁻ oo⁻”, dsooy¹
ba⁻. Wa⁻ra⁻ ga⁻jwiin¹ jñah¹: “Na⁻ta⁻
la⁻”, jäyh¹ ba⁻. Hi⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻jwiin¹
moz[~] kyaan¹: “Jmee⁻ he⁻ la⁻”, jmeey¹
ba⁻.

9 Ma⁻ga⁻nuu⁻ Jesús juu¹ ja⁻,
ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsëy¹ kih¹ juu¹ hløø¹.
Mah¹ ga⁻siiyh¹ lä⁻ jëe¹ hi⁻ ma⁻ chaa⁻
kaah¹ kiyh¹ jee¹ ja⁻:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo¹ jwëehn[~] hnäh¹,
lä⁻kaa⁻ hwa⁻ Israel sa⁻ ma⁻jeen¹ ni⁻
jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ dssoo¹ dsë¹ lä⁻koo⁻ dssoo¹
dsë¹ juu¹ hløø¹ oo⁻.

10 Ma⁻ga⁻lla⁻nää¹ dsa⁻ he⁻ cha⁻neh⁻
kih¹ juu¹ hløø¹, ga⁻jëey¹ ma⁻ja⁻ go⁻te⁻
kih¹ moz[~] kyaay¹ hi⁻ ma⁻ dsaah¹ he⁻.

Ga⁻mi⁻jiih¹ Jesús jaa⁻ jo⁻nueuh¹ dsa⁻me⁻ hnii¹

11 Ma⁻ngëe¹ he⁻ ja⁻, ga⁻he⁻ Jesús
jwë¹ ngooy¹ ta⁻ jee¹ jwi⁻ he⁻ chee⁻
Naín, kyaay¹ discípulo kyaay¹ hi⁻
jwëe¹ jwérte dsa⁻ ga⁻jmeey¹ ko⁻jøh¹

kyayh'. ¹²Lä⁺ ma' ga⁺tëey' chuu^h
jwi^h ja⁻, ga⁺jeey' dsa⁻ hi⁻ ga⁺nää'
ga⁺haa⁻ jaa⁻ hlii⁻ hi⁻ ma' laa⁻ jaa⁻
gyuu⁻ koo⁻ mée⁻ kya⁻ jaa⁻ dsa⁻mée⁻
hni^h. Hi⁻ jwëe⁻ jwérte dsa⁻ hi⁻ chaa⁻
jee⁻ ja⁻ ma' jmee⁻ ko⁻jöh⁻ kyaayh'.
¹³Ma' ga⁺jëe⁻ Dsa⁻jöøh⁻ jnän⁻ dsa⁻mée⁻
he⁻, ga⁺lä⁺ñih⁻ dsëy⁻ kiyh⁻ mah⁻
ga⁺siiyh⁻:

—Ta⁻ hooh⁻.

¹⁴Lä⁺chah⁻ ja⁻ ngoo⁻ Jesús chuh⁻
kih⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' kye⁻ goo⁻ mah⁻
ga⁺sooyh⁻. He⁻ja⁻ ga⁺noo⁻ dsa⁻ hi⁻
ma' jää⁻ hlii⁻ he⁻. Ja⁻ga⁻ ga⁺jäh⁻
Jesús siih⁻ hlii⁻ he⁻:

—Chih⁻mäh⁻, jnä⁻ hlëehn⁻ hne⁻.
Noo⁻.

¹⁵Lä⁺chah⁻ ja⁻, ga⁺gya⁻ chih⁻ hi⁻
ma' na⁻juu⁻ he⁻ mah⁻ ga⁺løøy⁻ hlëeyh⁻.
Ja⁻ga⁻ ga⁺jäh⁻ Jesús siiyh⁻ chooy⁻:

—Hii⁻ la⁻ chih⁻ kyaah⁻.

¹⁶Lä⁺jëe⁻ ba⁻ ga⁺lä⁺ goh⁻. Ga⁺løøy⁻
jmeey⁻ juuh⁻ kih⁻ Dio, ma' jäh⁻:

—He⁻ba⁻ che⁻ jøøh⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁻
kih⁻ Dio hi⁻ ma⁻ya⁻ hëe⁻ jee⁻ jnän⁻ la⁻.

Hi⁻ ma' jäh⁻ lä⁻la⁻ ka⁻läh⁻:

—Ma⁻ja⁻ Dio kway⁻ be⁻ kih⁻ dsa⁻
kyay⁻.

¹⁷Ga⁺chee⁻ Jwaa⁻ dsa⁻ kyaay⁻
na⁻hlëeyh⁻ kyaah⁻ Jesús
(Mt. 11:2-19)

¹⁸Lä⁺jëe⁻ juu⁻ la⁻ ga⁺nuu⁻ Jwaa⁻
ga⁺jmeeh⁻ discípulo kyaay⁻. He⁻ja⁻
ga⁺tëeyh⁻ uu⁻ discípulo. ¹⁹Ga⁺cheey⁻
kih⁻ Jesús mah⁻ na⁻ngii⁻ juu⁻ kiyh⁻:
—¿Che⁻ hne⁻ he⁻ hi⁻ nöø⁻ juu⁻ jää⁻ o
che⁻ jää⁻ jnäh⁻ jnah⁻?

²⁰Lä⁺koo⁻ ma' ga⁺lla⁻nää⁻ dsa⁻ he⁻
jee⁻ ma' gya⁻ Jesús, ga⁺siiyh⁻:

—Jwaa⁻ hi⁻ ma' choo⁻ jmi⁻
ma⁺cheey⁻ jnäh⁻ mah⁻ ngii⁻ jnäh⁻
juu⁻ kyah⁻: “¿Che⁻ hne⁻ he⁻ hi⁻ nöø⁻
juu⁻ jää⁻ o che⁻ jää⁻ jnäh⁻ jnah⁻?”

²¹Jä⁻ba⁻ hor⁻ ja⁻ ga⁺mi⁻hlää⁻
Jesús jwëe⁻ dsa⁻dsaa⁻, dsa⁻ hi⁻ ma'
jëe⁻ wii⁻ kih⁻ na⁻ku⁻ na⁻ngii⁻ dsoo⁻,
dsa⁻ hi⁻ ma' kye⁻ jmi⁻lle⁻ hlii⁻.
Hi⁻ ga⁺näy⁻ mi⁻në⁻ jwëe⁻ dsa⁻tuu⁻.

²²Jä⁻ga⁻ ga⁺jeeh⁻ Jesús juu⁻ kih⁻ hi⁻
ga⁺chee⁻ Jwaa⁻ he⁻, ga⁺siiyh⁻:

—Go⁻nää⁻ hnäh⁻, mah⁻ go⁻jmeeh⁻
juu⁻ kih⁻ Jwaa⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ ma⁻nuuh⁻
hnäh⁻ hi⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ ma⁻jëeh⁻ hnäh⁻
la⁻. Hi⁻tuu⁻ ma⁻jëey⁻ ba⁻, hi⁻ jluuh⁻
ma⁻ga⁺näy⁻ ba⁻, ma⁻hlaa⁻ ba⁻ hi⁻
ma' dsaah⁻ dsoo⁻ hmih⁻ høø⁻, hi⁻
gwii⁻ ma⁻nuuy⁻ ba⁻, hi⁻ ma⁻juu⁻
ma⁻lä⁻jiyh⁻ ba⁻, hi⁻ hi⁻ tää⁻ñee⁻
ma⁻nuu⁻ bih⁻ ju⁻hmëe⁻. ²³Llu⁻ la⁻ kih⁻
hi⁻ sa⁻ jmee⁻ to⁻ dse⁻ kwaat⁻ kin⁻ —
ga⁺jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

²⁴Lä⁺koo⁻ ma' ga⁺nää⁻ discípulo
kyaa⁻ Jwaa⁻ he⁻, ga⁺løø⁻ Jesús hlëeh⁻
dsa⁻ kih⁻ Jwaa⁻ mah⁻ lä⁻dsooh⁻ dsëy⁻
ha⁻ lä⁻ ma' laay⁻, ga⁺jäh⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ laa⁻ hi⁻ na⁻jëeh⁻ hnäh⁻
ma' na⁻nää⁻ hnäh⁻ jee⁻ oo⁻ hwa⁻
kii⁻? ¿Che⁻ ma' laay⁻ lä⁻koh⁻

hma⁻tah⁻ he⁻ gwa⁺gyaa⁻ lle⁻?

²⁵¿Che⁻ mah⁻ sa⁻ laay⁻ lä⁻ja⁻ hi⁻
na⁻jëeh⁻ hnäh⁻, ha⁻ ba⁻ lä⁻ laay⁻ ja⁻?

¿Che⁻ ma' laa⁻ jaa⁻ dsa⁻nuuh⁻ hi⁻ ma'
këh⁻ hmih⁻ llu⁻? Ne⁻ ba⁻ jne⁻, lä⁻jëe⁻

hi⁻ këh⁻ hmih⁻ llu⁻, hi⁻ tää⁻ñeh⁻ llu⁻,

hi⁻ he⁻ tää⁻ñeh⁻ cha⁻neh⁻ kih⁻ rey ba⁻.

²⁶He⁻ja⁻, ¿hee⁻ ba⁻ laa⁻ hi⁻ na⁻jëeh⁻
hnäh⁻? ¿Che⁻ laa⁻ jaa⁻ hi⁻ ngëe⁻

juu⁻ kih⁻ Dio? Jnä⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻
laay⁻ ba⁻. Hi⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ laay⁻ jøøh⁻
ga⁺lä⁻koh⁻ ga⁺jnah⁻ hi⁻ ma⁻ngëe⁻
juu⁻ kih⁻ Dio. ²⁷Jëeh⁻, Jwaa⁻ he⁻ hi⁻
na⁻sii⁻ kih⁻ lä⁻la⁻:

Cheen' jaa⁻ hi⁻ dsa⁻kwa⁺ juu¹
kin².

**Hi⁻ he' dsoo⁻ ta⁻ cha'néh['] mah[']
mi⁻lluy['] jwë['] kyah['].**

28' Ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻ jwéehn⁻ hnäh'.
Jee' kih['] lä⁻ jée⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ kih[']
dsa⁻më', sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ngëë⁻ juu' kih[']
Dio hi⁻ jøøh['] gá⁻ lá⁻koh['] gá⁻ Jwaa[']
hi⁻ ma['] choo⁻ jmii⁻. Pero hi⁻ laa[']
mäh['] ga⁻ kih['] gyuu['] ya⁻jwií['], hi⁻ he[']
jøøh['] ga⁻ lä⁻koh['] gá⁻ Jwaa['].

²⁹Lä^z jéé^z dsa⁻ hí⁻ ga⁻ nuu⁻ kih⁻
Jwaa⁻ lä⁻ kye⁻ hí⁻ ma['] koo['] ku'sih⁻
ga⁻ jmee['] ds oo['] ds e['] kih['] Dio,
ga⁻ heeyh⁻ saay⁻ jmii⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ jäh⁻
Jwaa⁻. ³⁰Pero dsa⁻ fariseo kyaah[']
dsa⁻ hí⁻ kyuuuh⁻ ley ga⁻ jmeey⁻ ta⁻
koo['] ba['] he['] ma['] jmee['] Dio kiyh<sup>'. Sa⁻
ga⁻ lä⁻ hnøøy['] ma['] saay⁻ jmii⁻.</sup>

³¹ Mah' ga⁻ jäh' Dsa⁻ jøøh' jnän':
—Jee' la⁻ jwëehn[~] hnäh' ha⁻ lä⁻
laa⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ na⁻. Lä⁻ la⁻ ba⁻
laay'. ³² Dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ na⁻ chaayh⁻
miih⁻ lä⁻ koh' chih⁻ hi⁻ tääh'
je' hmooh' hi⁻ tooh[~] miih' kyaah'
dsa⁻ kyaayh'. Jäyh': "Ma⁻ juu⁻ jnääh'
su⁻ he⁻ jmeeh⁻ jëë⁻ hoh' hnäh' kyaah'
luu⁻ hma⁻ ta⁻ pero sa⁻ ga⁻ hiih' hnäh'
ma⁻ jmeeh⁻ hnäh' ja⁻. Ma⁻ hä⁻ jnääh'
su⁻ he⁻ ti⁻ meeh⁻ dse⁻, ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻
ma⁻ hooh' hnäh'", jäh' chih⁻ siiyh⁻
dsa⁻ kyaayh'.

³⁵Pero kyaah' he⁻ jmee⁺ Dio, lii[~] llu⁺ ba['] huu[']dsë⁻ kiyh['] —ga⁺ jäh['] Jesús.

Ga⁻kuh⁻ ga⁻hih['] Jesús cha'neh⁻
kih['] Simón, jaa⁻ dsa⁻ fariseo

³⁶ Ga⁺chuu⁻ ja⁻ fariseo kyaah[']
Jesús mah¹ dsooy¹ cha⁻neh⁻ kiyh¹,
dsa⁻kuh⁻ dsa⁻hiyh⁻ kyaayh[']. Lä⁻
ma['] ga⁻he['] cha⁻neh⁻ kih['] fariseo
he['], ga⁻gyay⁻ nē['] mes⁻. ³⁷ Hi⁻ ja⁻ba[']
jee['] jwii⁻ ja⁻, ma['] chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻mē[']
hi⁻ ma['] kaah⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻. Pero
lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻nuuy⁻ he⁻ gya['] Jesús
kuh⁻hih⁻ kyaah['] fariseo he['], he⁻ja⁻
ngooy['] jee['] ja⁻, ma['] kyey⁻ kog⁻ sē[']
jmii⁻ mi⁻jwii⁻. ³⁸ Ga⁻llooy['] hooyh⁻
huu⁻ ti['] Jesús, lä⁻jiih['] ga⁻lä⁻gyuh[']
ti['] Jesús kyaah['] jmii⁻ he⁻ ga⁻tuu⁻
mi⁻nøy[']. Ga⁻mi⁻kiyh⁻ kyaah['] jnu⁻
lley[']. Ja⁻ga['] ga⁻chuyh['] ti['] Jesús
mah¹ ga⁻huu['] jmii⁻ mi⁻jwii⁻. ³⁹ Ma[']
ga⁻jee['] fariseo lä⁻koo⁻ jmee⁻ dsa⁻mē[']
he['], ma['] jmeey⁻ huu⁻dsē⁻: "Waára-
jäh⁻ kih['] Jesús laa['] ja⁻ hi⁻ ngëe⁻
juu['] kih['] Dio, lä⁻liiyh⁻ ha⁻ lä⁻ laa[']
dsa⁻mē['] hi⁻ gya['] chu⁻bë⁻ tiiy[']. Che[']
sa⁻ nøy['], he⁻ hliih['] jmah['] ba⁻ jmee⁻
dsa⁻mē['] na⁻", ma['] laay[']. ⁴⁰ Ja⁻ga[']
ga⁻jäh['] Jesús siiyh[']:

—Cha⁻ koo⁻ mi[']juu['] he⁻ jwëéhn[~]
hne⁻, Simón.

—Chih' jnä', Ta-jwoh' —ga-jäh'
Simón.

41 Mah' ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Uu¹ dsa⁻ ma['] ää⁻ kih['] hi⁻ cha⁻
kuu[']. Jaa⁻ hi⁻ he^{',} ma['] ää⁻ hnä[']
hnä⁻loo['] kuu[']. Hi⁻ jñah['] he['] ma[']
ää⁻ to⁻lo⁻gya[']. ⁴²Sa⁻ ma['] cha⁻ he[']
kyaqah['] ma['] mi⁻hmaah['] dsa⁻ he['].
Hi⁻h['] dsa⁻ cha⁻ kuu['] he['] ga⁻jney[']
lä⁻ja⁻ ba⁻ kwaat⁻ kih['] lä⁻uu[']. Jäh['] da⁻
koo⁻. ?Hi⁻ jaa⁻ jee['] lä⁻uu['], hnääy[']
cha⁻ga'miih['] dsa⁻ cha⁻ kuu['] he[']?

43 Ga⁺jäh⁻ Simón:

—Go⁻ laq⁺ hi⁻ ma['] ää⁻

cha⁻ga[']miih⁻ kuu['] kiyh[.]

—He⁻ ds oo['] na⁻ kyah⁻ —ga⁺jäh⁻ Jesús.

44 Ja⁻ga['] ga⁺jeeh⁻ Jesús hñii[,],
ga⁺jee['] dsa⁻më['] he[,] mah['] ga⁺siiyh⁻ Simón:

—Jiih['] da⁻ nëh['] mah['] jee['] dsa⁻më['] la⁻. Lä⁻koo⁻ ma⁻hen⁻ cha[']neh⁻ kyah[,] sa⁺ ma⁻kwëeh['] jnä['] jmii⁻ he⁻ ma['] jñii['] tiin[.] Pero dsa⁻më['] la⁻,
ma⁻huuy['] jmii⁻ he⁻ haa['] mi[']nëy['] mah['] ma⁻chey['] kyaah['] jñu⁻ lley[.]

45 Hne⁻ sa⁺ ma⁻chuh['] kin[.] Pero dsa⁻më['] la⁻, lä⁻jiih['] ma['] ga⁺hey['] cha[']neh⁻ la⁻, sa⁺ ma['] tuy⁻ chuyh⁻ tiin[.] **46** Sa⁺ ma⁻huuh⁻ aceit ka'llen[.] Pero dsa⁻më['] la⁻, ma⁻huuy['] jmii⁻ mi[']jwii['] ma⁻tiin[.] **47** He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hne[.] Ma⁻ke⁻ ma⁻jmeey['] cha[']miih⁻ dso'kye[,] ma⁻na⁻che['] ba[,] jeeh['] cha[']miih⁻ ma⁻läähnääy['] jnä[']. Pero ja⁻hi⁻ ma['] ää⁻ miih[,] miih⁻ go⁻te⁻ ba['] hnääy['] hi⁻ ma⁻jmee['] joh⁻ dsé['] kiyh[.]

48 He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁻ Jesús siih⁻ dsa⁻më['] he[:]

—Ma⁻na⁻che['] ba['] dso'kye['] kyah[.]

49 Jñah['] hi⁻ ma['] na⁻teeh['] kyaay[,] ga⁻løøy['] ngiiy['] juu['] kih['] dsa⁻kyah[']:

—¿Hee⁻laaq['] dsa⁻na⁻, che['] lä⁻kye⁻ dso'kye['] kih['] dsa⁻chey[?]

50 Pero ga⁺jäh⁻ Jesús siih⁻ dsa⁻më['] he[:]

—Kih['] he⁻ ma⁻lääds oo['] hoh[,]
ma⁻laah['] hne⁻ kih['] dso'kye⁻. Gwaah⁻ ba['] hne⁻ llu[.]

Ma['] chaa⁻ dsa⁻më['] hi⁻ ma[']
jmee['] ta[']he['] kih['] Jesús

8 Ma⁻ngëë['] he⁻ ja⁻, ngoo['] Jesús
lä⁻kaaq['] jwii['] kaah['] jwii['] mäh⁻

na[']kway⁻ ju[']hmëë['], ga⁺hlëëyh['] dsa⁻lä⁻koo⁻ jää⁻ Dio dsa⁻lä⁻hih⁻ kih[.]
Hi⁻ lä⁻jee⁻ gya⁺tuu['] apóstole ma['] jmee['] ko⁻joh['] kyaayh[.] **2** Hi⁻ ma['] jmee['] ko⁻joh['] kyaah['] Jesús ko⁻llaq['] dsa⁻më['] hi⁻ ga⁺hwëëy['] jmi⁻lle['] hliih['] kih[,] kyaah['] hi⁻ ma['] dsaah['] ka⁻läh[.]
Jee['] kih['] dsa⁻më['] he['] ma['] hää['] María hi⁻ ma['] téeyh['] Magdalena, hi⁻ ma['] jää⁻ gyee['] jmi⁻lle['] hliih[.] **3** Ma['] hää['] Juana ka⁻läh[,] hi⁻ ma['] hää['] më['] Chusa. Chusa he['] ma['] kyë['] miih⁻ ta['] kih['] Herode. Hi⁻ ma['] hää['] Susana, kyaah['] jwëë['] ga⁺ dsa⁻më['] hi⁻ ma['] jmee['] ta[']he['] kih['] Jesús.

Juu['] na⁻hmää['] lä⁻koo⁻ la['] kih['] dsa⁻hi⁻
jñee['] mi[']ju⁻

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

4 Jwëë['] jwërte dsa⁻hi⁻ ya[']nää['] lä⁻kaa⁻ jee['] jwii['] kih[,] hi⁻ ga⁺kuh['] jee['] ma['] cheh['] Jesús. He⁻ja⁻ ga⁺siiyh⁻ kyaah['] juu['] na⁻hmää['] la⁻:

5 —Jaa⁻ dsa⁻ngoo['] ga⁺jñee['] mi[']ju⁻.
Jee['] ngooy['] jñeeey['] mi[']ju⁻ ja⁻, ga⁺saa['] miih⁻ cha[']jwë[']. Ma['] ga⁺ngëë['] dsa⁻,
ga⁺hee['] ga⁺soyh['] kih['] mi[']ju⁻ ja⁻,
hi⁻ ga⁺jñaq['] ta['] hi⁻ hëë['] gyuuh[']
ga⁺kuyh[.] **6** Jyoh['] mi[']ju⁻ ga⁺saa['] në['] gwaah['] he⁻ nøø['] miih⁻ në['] kuy[.]

Ga⁺hya⁻ ba['] mi[']ju⁻ ja⁻, pero chah['] ba⁻ ga⁻lä⁻kii⁻ kih['] he⁻ sa⁻ gyuuh['] gwaah['] ja⁻. **7** Hi⁻ jyoh['] ka⁻läh['] mi[']ju⁻ ga⁺saa['] jee['] chaah['] too[.] Ga⁺kwaaw['] ga⁺chaah['] too['] ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁺uu⁻ chaah['] kih['] jee['] na[']too[.] **8** Hi⁻ jyoh['] mi[']ju⁻ ja⁻, ga⁺saa['] jee['] la['] hwa['] jmah[,] he⁻ ja⁻ ba['] ga⁺hii[,]
ga⁺kwa['] hnääloo['] mi['] lä⁻koo⁻ chaah[.]

Ma['] ga⁺dsaa['] juu['] he⁻ ma['] kway⁻
ja⁻, ga⁺hlëëyh['] koo⁻ ki[']gaa⁻,
ga⁺jäyh[:]

—Hi⁻ hnøø['] heeh['] juu['] la⁻, wa⁺heeyh[.]

⁹He⁻ja⁻ ga⁻ngi^í discípulo juu^l kiyh^l ga⁻siiyh^l:

—cHe⁻ hnøø^l jäh^l juu^l na⁻hmää^l he⁻ ma⁻kwah^l na⁻?

¹⁰He⁻ja⁻ ga⁻jäyh^l:

—Hnäh^l ba⁻ na⁻ngëh^l hnäh^l jwë^l lä⁻kyuuh^l hnäh^l ha⁻ lä⁻ jää^l Dio hnäh^l lä⁻hih^l kih^l, he⁻ sa⁻ ma⁻ kyuuuh^l dsa⁻ jää^l. Pero hi⁻ jñah^l, hlëehn^l kyaah^l juu^l na⁻hmää^l ba⁻. Lä⁻ja⁻, ma⁻ke⁻ he⁻ ga⁻ jëey^l, sa⁻ lä⁻jnä^l kiyh^l. Hi⁻ ma⁻ke⁻ nuuy^l, ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ lä⁻ngëey^l.

Ga⁻jmeeh^l Jesús juu^l he⁻ hnøø^l jäh^l juu^l na⁻hmää^l kih^l hi⁻ na⁻jñee^l mi⁻ju⁻

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹Lä⁻la⁻ hnøø^l jäh^l juu^l na⁻hmää^l ja⁻. Mi⁻ju⁻ ja⁻ la⁻ kwaat⁻ juu^l kih^l Dio.

¹²Hi⁻ mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻saa^l cha⁻jwë^l, la⁻ kwaat⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nuu^l juu^l kih^l Dio. Mah^l chah^l ba⁻ gwa⁻ hi⁻sa⁻llu^l

jñuuuh^l juu^l he⁻ ma⁻na⁻jnä^l neh⁻ tuh⁻dsëy^l. Mah^l sa⁻ lä⁻heey^l juu^l kih^l Dio hi⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ lääy^l kih^l dso⁻kye⁻.

¹³Heh^l mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻saa^l né⁻ gwaah^l he⁻ nöø^l miih^l né⁻ kuu^l. Lä⁻ja⁻ laa⁻

dsa⁻ hi⁻nuu^l juu^l kih^l Dio. Jëe⁻ ba⁻ dsëy^l lä⁻ma⁻to⁻né^l ga⁻nuuy^l. Hi⁻

he⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ sa⁻ cha⁻jmoo⁻ kih^l. Heeyh^l ko⁻hwëe^l juu^l kih^l Dio.

Pero wa'ra⁻ ja⁻ he⁻ wi⁻ né⁻ kiyh^l, bee⁻y^l Dio. ¹⁴Heh^l mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻saa^l jee⁻ kih^l chaah⁻too⁻ ja⁻, lä⁻ja⁻ laa⁻

dsa⁻ hi⁻nuu^l juu^l kih^l Dio. Pero ma⁻ miih^l lä⁻ja⁻ ba⁻ dsa⁻lä⁻øoy^l kih^l Dio.

Kih^l he⁻ kye⁻ gyih^l huuh⁻dsë^l lä⁻chay^l kuu^l, hi⁻tih⁻dsëy^l lä⁻je⁻ he⁻cha⁻

jmi⁻gyuuuh^l la⁻. He⁻ja⁻ ni⁻ miih^l sa⁻ ga⁻jmää^l kiyh^l heh⁻juu^l he⁻ga⁻nuuy^l ja⁻.

¹⁵Pero mi⁻ju⁻ he⁻ ga⁻saa^l hwa⁻ llu^l, lä⁻ja⁻ laa⁻ dsa⁻ hi⁻nuu^l lä⁻kaa⁻

tuh⁻dsë^l, ngoo⁻bih⁻chooyh^l koo⁻

hweh⁻juu^l he⁻ga⁻nuuy^l ja⁻. He⁻ja⁻ba⁻ ja⁻ jmeey^l cha⁻miih^l ta⁻ llu^l kih^l he⁻kwëeh^l dsëy^l.

Juu^l na⁻hmää^l lä⁻koo⁻ la⁻ kih^l wa⁻je⁻

(Mr. 4:21-25)

¹⁶Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ hih⁻ je⁻ mah^l jlëy^l kyaah^l koo⁻ kyaah^l, ni⁻ sa⁻ chiyh^l neh⁻ jii^l. He⁻ chiyh^l jee⁻ nii^l ba⁻ mah^l lä⁻jnä^l kih^l lä⁻jëe^l hi⁻ dsa⁻taah^l cha⁻neh⁻. ¹⁷Lä⁻jëe^l he⁻na⁻hmää^l, lloo^l koo⁻ jmi⁻ lä⁻jnä^l. Hi⁻ lä⁻jëe^l he⁻sa⁻ jnä^l, la⁻ kwaat⁻ lä⁻jnä^l. ¹⁸Kye⁻ da⁻ hnäh^l kwaat⁻ kih^l juu^l he⁻nuuh^l hnäh^l. Jëe⁻, lä⁻jëe^l hi⁻ngëe^l mih^l, hi⁻he⁻ lä⁻ngëe^l cha⁻ga'miih^l. Lä⁻jëe^l hi⁻jmee^l ngëe^l, lä⁻kye⁻ he⁻ja⁻lla⁻ba⁻.

Øoh^l Jesús kyaah^l chooy^l

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹Ga⁻lla⁻nää^l Øoh^l Jesús kyaah^l chooy^l jee⁻ ma⁻ kway⁻ juu^l. Pero sa⁻ ga⁻la⁻ ma⁻lla⁻nää^l chuh⁻ kiyh^l, kih^l he⁻ma⁻ tää⁻jhëe^l jwëe^l dsa⁻. ²⁰Ga⁻he⁻ ja⁻hi⁻na⁻jmeeh^l juu^l kiyh^l, ga⁻jäyh^l:

—Hii^l maa⁻ kyaah^l kyaah^l Øoh^l tää⁻ka⁻hne⁻, hnøø^l jëe^l hne⁻.

²¹He⁻ja⁻ ga⁻jeeyh^l kih^l dsa⁻he⁻, ga⁻siiyh^l:

—Hi⁻nuu^l juu^l kih^l Dio mah^l jmeey^l he⁻, hi⁻he⁻ba⁻laa⁻maa⁻ kyaan⁻, hi⁻he⁻ba⁻laa⁻øohn⁻.

Ga⁻jmee^l Jesús hih⁻ kih^l lle⁻ mah^l hii^l tii^l

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²²Koo⁻ jmi⁻ ja⁻, ga⁻he⁻ Jesús neh⁻ koo⁻na⁻moo^l kyaah^l discípulo kyaay^l mah^l ga⁻siiyh^l:

—Wa⁻haan⁻ta⁻hngaah^lko⁻taa⁻ jmi⁻juuh^lla⁻.

Mah' ga⁺nääy¹. ²³Ta⁺ko⁻jiih¹
ga⁺nääy¹ nē' jmi⁻ ja⁻, ga⁺gwii⁻ Jesús.
Ni⁺ juu¹ ga⁺ sa⁺ hii¹ ma⁺ ja⁻ koo⁻ lle⁻
tä⁻ nē' jmi⁻ ja⁻. Ga⁺hi⁻ goo⁻ jwérte
kiyh¹ he⁻ ma⁺ hmääyh¹ cha⁺ jmi⁻
ja⁻. ²⁴He⁻ ja⁻ ga⁺chaay¹ Jesús jee⁻
ma⁺na⁻ gwiyy⁻, ga⁺jäyh¹:

—Ta⁻jwoh¹, ta⁻jwoh¹. Ngoo¹ ga⁺juu¹
jne⁻ jee⁻ la⁻.

Ma⁺ ga⁺nooy⁻, ga⁺jmeey¹ hih¹ ga⁺jä⁻
tii⁻ lle⁻, hi⁺ ga⁺jmeey¹ hih¹ kih¹ jmi⁻
ka⁻läh¹. Lä⁺chah¹ ja⁻ ga⁺jä⁻ tii⁻ go⁻te⁻.

²⁵—Miih⁻ go⁻te⁻ ma⁺lä⁻dsoo⁻
hoh¹ hnäh¹ —ga⁺jäh¹ Jesús siiyh¹
discípulo kyaay¹.

Peer⁺ ga⁺lä⁻goyh¹ hi⁺ ga⁺jée¹
dsayh¹. Mah¹ ma⁺ jäyh¹ siiyh¹
dsa⁻kyaaay¹:

—¿Hee⁻ laa¹ dsa⁻ na⁻ he⁻ liyh¹
jmeey¹ hih¹ kih¹ lle⁻ hi⁺ jmeey¹ hih¹
kih¹ jmi⁻, hi⁺ lä⁺ja⁻ nüuh¹ kiyh¹
ka⁻läh¹?

Dsa⁻ hi⁻ ma⁺ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih¹ chee⁻

Legión

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶Jä⁻ga⁺ ga⁺lla⁺nääy¹ jee⁻ tääh¹
dsa⁻ hi⁻ chee⁻ gadareno. Hwa¹ kih¹
hi⁻ he⁻ jä⁻ ta⁻ hngaaah¹ jmi⁻ kih¹
hwa¹ Galilea. ²⁷Ma⁺ ya⁻hëë¹ Jesús
neh⁻ na⁻moo¹ jee⁻ la⁻ cha⁺hoo¹ jmi⁻
ja⁻, ja¹ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ chaa⁻ jee⁻
jwi⁻ ja⁻ ga⁺mi⁻jeey¹. Ma⁻lä⁻hi⁻ jøø⁻
jmi⁻lle⁻ hliih¹ kiyh¹. Sa⁺ cha⁻hmiih⁻
ma⁺ këyh¹. Sa⁺ ma⁺ gyay¹ chaíneh¹.
Ma⁺gyay¹ jee⁻ la⁻ to⁻höö⁻ kih¹ hlii⁻
ba¹. ²⁸Lä⁺koo⁻ ma⁺ ga⁺jeey¹ Jesús,
ga⁺hooyh¹ kii⁻ mah¹ ga⁺jwääy¹ hñiiy⁻
chañé¹ Jesús, ga⁺hléeyh¹ ki⁻gaa⁻:

—¿Hee⁻ hnooh¹ jmeeh¹ kin¹, Jesús,
Joo¹ Dio hi⁻ gya⁻gyuu¹? Ta⁻jmee⁻
hñaa⁻hoh¹, ta⁻jmeeh¹ jnä⁻ —ga⁺jäh¹
jmi⁻lle⁻ hliih¹ he⁻.

²⁹(Jëeh¹, ma⁻ngëë¹ ma⁻jmee¹ Jesús
hih¹ kih¹ jmi⁻lle⁻ hliih¹ he⁻ jää¹, he⁻
ya⁻hëë¹ kih¹ dsa⁻ he⁻. Ma⁻lä⁻hii¹
heeh¹ jmi⁻lle⁻ hliih¹ he⁻ wii¹. Ma⁻ke⁻
ma⁺ hñuu¹ dsa⁻ gooy⁻ kyaah¹ caden⁻
hi⁺ ma⁺ gwëy⁻ tiiy⁻ kyaah¹ jwi⁻ hma⁻
he⁻ he⁻ too⁻, he⁻ ma⁺ hnäy⁻ ba⁻ ja⁻.
Hi⁺ ma⁺ jøø⁻ jmi⁻lle⁻ hliih¹ kiyh¹ ta⁻
hwa¹ kii⁻ jee⁻ sa⁺ kwa⁻ ni⁻ miih⁻.)

³⁰He⁻ ja⁻ ga⁺ngii¹ Jesús juu¹ kiyh¹:
—¿Hee⁻ cheeh⁻ hne⁻?
—Jwëë¹ chee⁻ jnääh¹ —ga⁺jäh¹
jmi⁻lle⁻ hliih¹ he⁻.

Ga⁺jäh¹ lä⁺ja⁻ kih¹ he⁻ ma⁺ laa¹
jwëë¹ jwérte dsa⁻ hlëëh¹ hi⁻ ma⁺
tääh¹ tuh⁻dsë⁻ dsa⁻ he⁻. ³¹Ga⁺chuuy⁻
kyah¹ Jesús mah¹ sa⁺ ma⁺ cheey¹
cha⁻je⁻. ³²Moh¹ ja⁻ ma⁺ tääh¹ koo⁻
nää¹ ñe⁻ ma⁺ kuh⁻ nuu⁻. He⁻ja⁻
ga⁺chuu¹ jmi⁻lle⁻ hliih¹ he⁻ kyaah¹
Jesús mah¹ kway⁻ jwë⁻ dsa⁻taayh⁻
kih¹ ñe⁻ he⁻. Ga⁺kwa⁻ ba⁻ Jesús
jwë⁻. ³³Ga⁺hwëë⁻ jmi⁻lle⁻ hliih¹ he⁻
ga⁺nääy⁻ ga⁺taayh⁻ tuh⁻dsë⁻ ñe⁻.
Lä⁺chah¹ ja⁻ lä⁺jée⁻ ñe⁻ he⁻ ga⁺kyuu¹.
Ma⁺ ga⁺tëey⁻ koo⁻ lle⁻ hwa¹, ko⁻dsoo⁻
jwë⁻ ba⁻ ga⁺saay⁻ lä⁺ ga⁺té⁻ cha⁻jmi⁻
juuh⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁺juuy⁻ neh⁻ jmi⁻.

³⁴Dsa⁻ hi⁻ ma⁺ tääh¹ hää⁻ ñe⁻ he⁻,
ma⁺ ga⁺jeey¹ ga⁺la⁻ lä⁺ja⁻, ga⁺nääy⁻
ko⁻chih¹ cha⁻hliiy⁻ na⁻jmeeyh¹ juu⁻
ta⁻ jee⁻ jwi⁻ hi⁻ lä⁺kaa⁻ kih¹ hi⁻
ma⁺ tääh¹ jee⁻ nuu⁻ kih¹. ³⁵He⁻ja⁻
ga⁺hwëë⁻ dsa⁻ na⁻nää¹ na⁻jëey⁻ ha⁻
lä⁺ ga⁺la⁻. Lä⁺koo⁻ ma⁺ ga⁺tëey⁻ dsa⁻
chuh⁻ kih¹ Jesús ga⁺jeey¹ dsa⁻ hi⁻
ga⁺hwëë⁻ jmi⁻lle⁻ hliih¹ kih¹ he⁻.
Ma⁺gya⁻ huu⁻ ti⁻ Jesús, ma⁻kyeyh¹
hmiih⁻, hi⁺ ma⁻ja⁻ kiyh¹. He⁻ja⁻
ga⁺lä⁺goh¹ lä⁺jée⁻ dsa⁻. ³⁶Dsa⁻ hi⁻
ga⁺jeey¹, ga⁺jmeeyh¹ juu⁻ ha⁻ lä⁺ ga⁺la⁻
he⁻ ga⁺hlaa⁻ hi⁻ ma⁺ kye⁻ jmi⁻lle⁻
hliih¹ he⁻. ³⁷He⁻ja⁻ lä⁺jée⁻ dsa⁻

gadareno ga⁺chuuy⁺ kyaah⁺ Jesús mah⁺ wa⁺ lläayh⁺ kih⁺ ta⁺ jee⁺ jyoh⁺, jéeh⁺ ma⁺ goyh⁺ jwérte. He⁻ ja⁻ ga⁺ he⁺ Jesús neh⁺ na⁺moo⁺ ngaah⁺ bih⁺.

³⁸Dsa⁻ hi⁻ ga⁺hwëe⁺ jmi⁻ lle⁻ hliih⁺ kih⁺ he⁺, ga⁺chuuy⁺ kyaah⁺ Jesús mah⁺ ma⁺ kway⁺ jwë⁺ ma⁺ dsooy⁺ kyaayh⁺. Pero Jesús ga⁺jmee⁺ mada⁺ kiyh⁺, he⁻ jää⁺ ba⁺. Ga⁺jäyh⁺:

³⁹—Gwaah⁺ cháneh⁺ kyah⁺. Go⁻jmeeh⁺ juu⁻ kih⁺ dsa⁻, ha⁻ koo⁻ sa⁻ juuh⁻ he⁻ ma⁻jmee⁺ Dio kyaah⁺ hne⁺.

He⁻ ja⁻ ngaayh⁺, ga⁺løy⁺ jmeeyh⁺ juu⁻ lä⁻kaa⁻ jee⁺ jwii⁻ ha⁻ koh⁻ sa⁻ juuh⁻ he⁻ ga⁺jmee⁺ Jesús kiyh⁺.

Jo⁻mii⁺ Jairo kyaah⁺ jaa⁻ dsa⁻më⁺ hi⁻ ma⁻ dsaah⁺

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰Ma⁺ ga⁺lloo⁺ Jesús ta⁺ hngaa⁺ ko⁻taa⁻, peer⁺ jwëe⁺ dsa⁻ ma⁻ tääh⁺ jääy⁺ he⁻ ja⁻ ga⁺heeh⁺ dsih⁻ lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsé⁺. ⁴¹Jee⁻ ja⁻ ga⁺lloo⁺ jaa⁻ dsa⁻juuh⁻ hi⁻ chee⁺ Jairo hi⁻ ma⁻ laa⁻ ta⁻ kih⁺ gwah⁺. Dsa⁻ he⁻ ga⁺juuh⁻ jnëy⁺ cha⁻nëe⁺ Jesús, ga⁺chuuy⁺ kyaah⁺ mah⁺ dsooy⁺ cha⁻neh⁺ kiyh⁺.

⁴²Ma⁺ chaa⁻ jaa⁻ jo⁻miiy⁺ hi⁻ ma⁻ laa⁻ gyu⁺ koo⁻ mëe⁺ kyaayh⁺. Chih⁻më⁺ he⁻ ma⁻ hää⁺ koo⁻ gya⁻to⁻ ji⁻ñe⁻. Hi⁻ he⁻ na⁻ kyaad⁻ ngoood⁻ ga⁺juu⁻.

Jee⁻ hää⁺ Jesús jwë⁺ ngoo⁺ kyaah⁺ Jairo, peer⁺ na⁻lää⁻ na⁻jlëe⁻ bih⁺ dsa⁻, jéeh⁺ jwëe⁺ jwérte dsa⁻ hi⁻ ga⁺nää⁺ kyaayh⁺. ⁴³Jee⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁻ ma⁻ hää⁺ jaa⁻ dsa⁻më⁺ hi⁻ ma⁻hyaa⁻ gya⁻to⁻ ji⁻ñe⁻ dsaah⁻ dsoo⁻ kih⁺. Dsa⁻më⁺ he⁻ ga⁺mi⁻lla⁻ lä⁻jë⁻ go⁻te⁻ he⁻ ma⁻cha⁻ kiyh⁺, ga⁺heey⁺ kyaah⁺ të⁻më⁺. Pero ni⁺ jaa⁻ të⁻më⁺ sa⁻ ga⁺lih⁺ ma⁻jmee⁺ më⁻ kiyh⁺. ⁴⁴Ga⁺lloo⁺ ta⁺ ka⁻luu⁻ Jesús mah⁺ ga⁺suy⁺ miih⁻ cha⁺gooy⁺ cha⁺hoo⁺

sa⁻hmiih⁻ kiyh⁺. Lä⁻chah⁺ ja⁻ ga⁺hna⁻ he⁻ ma⁻ jëey⁺ dsoo⁻ kiyh⁺. ⁴⁵He⁻ ja⁻ ga⁺jäh⁺ Jesús:

—¿Hii⁻ na⁻ hi⁻ ma⁻su⁻ cha⁺hoo⁺ sa⁻hmiih⁻ kin⁻?

Pero ni⁺ jaa⁻ sa⁻ ga⁺bääh⁻ hnii⁺. He⁻ ja⁻ ga⁺jäh⁺ Pee⁺ kyaah⁺ lä⁻jëe⁻ dsa⁻kyayh⁺:

—Ta⁻jwoh⁺, jwëe⁺ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻kya⁻ dsa⁻jnaah⁻ hne⁻ mah⁺ jwah⁺: “¿Hii⁻ na⁻ ma⁻su⁻ cha⁺hoo⁺ sa⁻hmiih⁻ kin⁻?”

⁴⁶He⁻ ja⁻ ga⁺jäh⁺ Jesús:

—Chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻su⁻ sa⁻hmiih⁻ kin⁻. Jéeh⁺ ma⁻lä⁻luihn⁻ heh⁺ be⁻ kin⁻ ma⁻mi⁻hlää⁺ jaa⁻ dsa⁻.

⁴⁷Ma⁺ ga⁺lä⁻jnää⁺ dsa⁻më⁺ he⁻, goh⁺ bih⁺ ngooy⁺ na⁻juuyh⁻ jnëy⁺ cha⁻nëe⁺ Jesús. Ga⁺jmeeyh⁺ juu⁻ cha⁻nëe⁺ lä⁻jëe⁻ dsa⁻, he⁻ kih⁺ ja⁻ he⁻ ga⁺tëey⁺ cha⁺hoo⁺ hmiih⁻ kih⁺ Jesús. Hi⁻ ga⁺jmeeyh⁺ juu⁻ he⁻ ga⁺jää⁺ kiyh⁺ lä⁻chah⁺ ja⁻. ⁴⁸He⁻ ja⁻ ga⁺jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Ma⁻hlaah⁻ ba⁻ hne⁻ he⁻ ma⁻ dsaah⁻, lä⁻llu⁻ he⁻ ma⁻lä⁻dsoo⁻ hoh⁺. Gwaah⁺ ba⁻ hne⁻ kyah⁺ lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh⁺.

⁴⁹Lä⁻ ma⁻cheh⁻ ba⁻ Jesús hlëeh⁻, ma⁻ ga⁺lloo⁺ jaa⁻ moz⁻ kyaa⁻ hi⁻ ma⁻ laa⁻ ta⁻ kih⁺ gwah⁺, mah⁺ ga⁺jmeeyh⁺ juu⁻ kih⁺ Jairo, ga⁺siiyh⁺:

—Ma⁻juu⁻ ba⁻ gyu⁺ më⁺ kyaah⁺. Mo⁻to⁻ kwa⁻ ga⁻ ta⁻ kih⁺ Ta⁻jwoh⁺ na⁻.

⁵⁰Ma⁺ ga⁺nuu⁺ Jesús juu⁻ he⁻ ma⁻kye⁻ dsa⁻ he⁻, ga⁺siiyh⁺ Jairo:

—Ta⁻ kaa⁻ huu⁻dsé⁺. Jmee⁻ dsoo⁻ hoh⁺ ba⁻. Mah⁺ jéeh⁺ lä⁻jiih⁻ ba⁻ chih⁻më⁺ kyaah⁺.

⁵¹Ma⁺ ga⁺he⁺ Jesús cha⁻neh⁻ kih⁺ Jairo, sa⁻ ga⁺kway⁺ jwë⁺ ma⁻ dsa⁻taah⁻ jñah⁻ dsa⁻. Ma⁻la⁻ Pee⁺ kyaah⁺ Jacobo kyaah⁺ Jwaa⁻ hi⁻ kyaah⁺ cho⁻jmii⁻ chih⁻më⁺

hi⁻ ma⁻na⁻juu^u he⁻ ba['] ga⁻taah['].
52 Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba['] hi⁻ tääh['] jee['] ja⁻ ma[']
 ki⁻hooh⁻ kih['] chih⁻më['] he⁻. He[']ja⁻
 ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁻:

—Ta⁻ hooh['] hnäh[']. Chih⁻më['] na⁻
 sa⁻ na⁻juu^u, he⁻ na⁻gwiiy['] ba['] na⁻.

53 Ga⁻mi⁻kwhah['] ba['] dsa⁻ kih['] Jesús
 ma['] ga⁻nuuy['] juu['] ja⁻. Jëeh['], ñe⁻ bih[']
 he⁻ ma['] na⁻juu['] go⁻te⁻ ba['] chih⁻më[']
 he⁻. **54** Mah['] ga⁻sooh['] Jesús goo⁻
 chih⁻më['] he⁻, ga⁻hlëeyh['] ki⁻gaa⁻,
 ga⁻jäyh[']:

—Chih⁻më['], noo⁻.

55 He[']ja⁻ joh['] ka⁻läh['] jmi⁻lle['] kiyh<sup>'.
 Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻lä⁻jiiyh^{',} mah[']
 ga⁻nooy<sup>'.
 Ja⁻ga['] ga⁻jmee['] Jesús
 mada⁻ kwëeyh['] he⁻ kuyh<sup>'.
 56 Peer⁻
 ga⁻jëe['] dsah['] chojmii['] chih⁻më['] he⁻.
 Hi⁻ ga⁻jmee['] Jesús mada⁻ mah['] sa⁻
 kooyh['] juu['] kyaah['] ni⁻ jaa⁻ he⁻ ga⁻la[']
 lä⁻ja⁻.</sup></sup></sup>

Ga⁻chee['] Jesús lä⁻jëe⁻ gya⁻tuu[']
 na⁻kwa⁻ juu[']

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

9 Ga⁻jøøh['] Jesús lä⁻jëe⁻
 discípulo kyaay^{',} ga⁻kwëeyh[']
 be⁻ mah['] jmeey['] hih['] hwëë['] hi⁻sa⁻llu[']
 hi⁻ jmeeh['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻kwëeyh[']
 be⁻ mah['] mi⁻hlääy['] dsa⁻dsaah<sup>'.
 2 Ga⁻cheey['] mah['] dsa⁻kway['] juu['] ha⁻
 lä⁻jää['] Dio dsa⁻ lä⁻hih['] kih^{',} hi⁻
 lä⁻kye['] he⁻ mi⁻hlääy['] dsa⁻dsaah<sup>'.
 3 Ga⁻jäh['] Jesús siih⁻ lä⁻jëe⁻:</sup></sup>

—Ta⁻ ką⁻ hnäh['] ni⁻ miih['] kih[']
 cha⁻jwë<sup>'.
 Ta⁻ ką⁻ hnäh['] hma⁻hu^{',} ta⁻
 ką⁻ hnäh['] hmih⁻tuh^{',} ta⁻ ką⁻ hnäh[']
 he⁻ñiih^{',} ni⁻kuu^{',} ni⁻ta⁻ ką⁻ hnäh[']
 jyoh['] lëe['] hmiih['] kyah['] hnäh<sup>'.
 4 Wa[']
 he⁻cha⁻he⁻hne[']jee[']lla⁻nää[']hnäh^{',}
 ja⁻go⁻taah['] hnäh[']ha⁻koo⁻jiih[']
 lä⁻hëëh['] hnäh[']jee[']ja⁻. **5** Cher'mah[']
 cha⁻koo⁻jee[']jwii[']jee[']sa⁻heeeyh[']</sup></sup>

hnäh^{',} ja⁻hwëëh['] hnäh['] go⁻te⁻jee[']
 ja⁻. Ja⁻hlah['] hnäh['] wa[']hløø[']he⁻
 na⁻beh⁻tiih['] hnäh['] mah[']jmee[']lii⁻
 he⁻ma⁻la⁻kwaat[']kih[']bih[']ja⁻—
 ga⁻jäh['] Jesús siiyh⁻discípulo kyaay<sup>'.
 6 Ja⁻ga[']ga⁻taayh['] jwë['], ga⁻nääy[']
 lä⁻koo⁻lä⁻koo⁻ jwii['] kway⁻
 ju[']hmëë[']kih[']Dio, ma⁻la⁻mi⁻hlääy[']
 dsa⁻dsaah[']lä⁻kaa⁻jee[']ga⁻nääy<sup>'.
 Herode ga⁻jmee['] huu[']dsë⁻he⁻
 ma⁻lä⁻jiih[']Jwaa[']</sup></sup>

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

7 Herode hi⁻ma[']laa⁻lle⁻mo['],
 ga⁻nuu[']lä⁻jëe[']he⁻ma[']jmee[']Jesús.
 Sa⁻ñey[']he⁻huh[']dsë⁻ma[']jmee['],
 jëeh[']ko⁻llaq[']ma[']jäh[']Jwaa[']ba[']
 he⁻hi⁻ma⁻lä⁻jiih[']. **8**Hi⁻jñah[']koo⁻
 nää[']ma[']jäyh[']: "Elía ba[']oo⁻hi⁻
 ma⁻hñaa<sup>'.
 Hi⁻jñah[']ga[']ma[']jäh[']:
 "Go⁻laa⁻jaa⁻hi⁻ga⁻ngëë[']juu[']kih[']
 Dio llo[']joo[']ba[']na⁻hi⁻ma⁻lä⁻jiih['].
9 He[']ja⁻ga⁻jmee[']Herode huu[']dsë⁻:
 —¿Ha⁻lä⁻ja⁻? ¿Ja⁻jñä[']ga⁻jmeen[']
 mada⁻he⁻ga⁻ku⁻dsa⁻lle⁻Jwaa⁻?
 ¿Hii⁻ba⁻na⁻, hi⁻nuun⁻kih[']jmee[']
 ja⁻koo⁻në⁻he⁻juh⁻gaa⁻?
 Hi⁻ma[']hnøøy[']ma[']dsa⁻jëey<sup>'.
Ga⁻ääh['] Jesús hña['] mil dsa⁻ñuuuh[']</sup></sup>

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

10 Ma[']ga⁻lla⁻nää[']la⁻jëe[']apóstole
 he⁻, ga⁻jmeeyh[']juu[']kih[']Jesús lä⁻jëe[']he⁻
 ga⁻jmeeyh[']. Ja⁻ga[']ga⁻jää[']kah[']apóstole,
 ga⁻nääy[']ta⁻hwa⁻kii[']jäh[']jee[']jwii[']he⁻
 chee⁻Betsaida. **11**Pero ma[']ga⁻lä⁻lilih[']
 dsa⁻, ga⁻nääy[']chaay[']kaah[']kiy['].
 Ga⁻hee[']bih[']dsa⁻he⁻. Mah[']ga⁻løøy[']
 hlëëy[']ha⁻lä⁻jää[']Dio dsa⁻lä⁻hih[']
 kih^{',}Hi⁻ga⁻mi⁻hlääy[']lä⁻jëe[']hi⁻ma[']
 dsaah<sup>'.
 12Lä⁻koo⁻ma[']ngoo[']ga⁻hloo[']
 jmiïï[']ja⁻, lä⁻jëe[']gya⁻tuu[']discípulo
 ga⁻ya⁻jäh[']kih[']Jesús mah[']ga⁻siiyh['].</sup>

—Chiih' dsa⁻ na⁻ wa⁻ lla⁻nääy⁻
lä⁻kaa⁻ jee⁻ jwii⁻ mäh⁻ hi⁻ lä⁻kaa⁻
jee⁻ nuu⁻ jee⁻ tääh⁻ dsa⁻ lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻
la⁻. Wa⁻ lla⁻hnööy⁻ he⁻ kuyh⁻ hi⁻
lä⁻kye⁻ jee⁻ jääy⁻. Jääeh⁻, hwa⁻ kii⁻
jmah⁻ ba⁻ la⁻ jee⁻ tøohn⁻ la⁻.

¹³Mah⁻ ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻ discípulo
kyaay⁻:

—Hnäh⁻ ba⁻ kwëeyh⁻ he⁻ kuyh⁻.

Mah⁻ ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻ Jesús:

—Kye⁻ jnääh⁻ ma⁻la⁻ hña⁻ he⁻ñiih⁻
ba⁻ kyaah⁻ uu⁻ hmooh⁻. ¿Che⁻
dsa'nöö⁻ jnääh⁻ dsa⁻lä⁻ jnääh⁻ he⁻
kuh⁻ dsa⁻na⁻?

¹⁴Koo⁻ hña⁻ mil ma⁻ tee⁻ dsa⁻ñuuuh⁻
hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁻siiyh⁻
lä⁻jää⁻ discípulo kyaay⁻:

—Jmee⁻ hnäh⁻ mada⁻ mah⁻
dsa⁻taah⁻ dsa⁻ ma⁻ kih⁻kih⁻, ma⁻
to⁻lo⁻gyaa⁻ lä⁻koo⁻ nää⁻.

¹⁵Lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ discípulo.
Ga⁻jmeey⁻ mada⁻ ga⁻taah⁻ dsa⁻
hwa⁻. ¹⁶Ja⁻ga⁻ ga⁻ka⁻ Jesús lä⁻jää⁻
hña⁻ he⁻ñiih⁻ ja⁻, kyaah⁻ lä⁻uu⁻
hmooh⁻ he⁻, ga⁻jääey⁻ ta⁻ gyuuuh⁻ mah⁻
ga⁻kway⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio. Ja⁻ga⁻
ga⁻llaay⁻ mah⁻ ga⁻kwëeyh⁻ discípulo
kyaay⁻ na⁻llay⁻ cha⁻né⁻ lä⁻jää⁻ dsa⁻.
¹⁷Ga⁻lä⁻jää⁻ ba⁻ dsa⁻ ga⁻kuh⁻ lä⁻jiih⁻
ga⁻käe⁻. Ma⁻la⁻ ma⁻kuh⁻ lä⁻jää⁻ dsa⁻,
ga⁻kah⁻ gya⁻to⁻ sa⁻miih⁻ jwif⁻ he⁻
ga⁻chaa⁻ ja⁻.

Ga⁻jäh⁻ Pee⁻ Jesús he⁻ laa⁻ Cristo

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸Koo⁻ hä⁻ ma⁻ gya⁻ Jesús ngiiy⁻
kiyh⁻ kih⁻ Dio jee⁻ sa⁻ chaa⁻ dsa⁻.
Ma⁻la⁻ discípulo ba⁻ ma⁻ tääh⁻ kyaayh⁻
jee⁻ ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻
—¿Ha⁻ lä⁻ jäh⁻ dsa⁻ kin⁻, hi⁻ jnää⁻
laay⁻?

¹⁹Ko⁻llaq⁻ dsa⁻ jäh⁻, Jwaa⁻ hi⁻
ma⁻ choo⁻ jmii⁻ ba⁻ hne⁻. Jñah⁻ jäh⁻,

Elía ba⁻ hne⁻. Jñah⁻ ko⁻llaq⁻ jäh⁻,
hne⁻ laah⁻ jaa⁻ hi⁻ ga⁻ngëë⁻ juu⁻ kih⁻
Dio llo⁻joo⁻ hi⁻ ma⁻lä⁻jiih⁻ —ga⁻jäh⁻
discípulo kyaay⁻.

²⁰Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—¿Ha⁻ ga⁻ hnäh⁻ na⁻, hee⁻ jwah⁻
hnäh⁻ kin⁻, hi⁻ ba⁻ jnää⁻ laah⁻ hnäh⁻?

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Pee⁻ siiyh⁻:

—Hne⁻ he⁻ Cristo hi⁻ ga⁻chee⁻ Dio.

Ga⁻mi⁻ jnää⁻ Jesús juu⁻ he⁻ juuuy⁻

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²¹Pero ga⁻taah⁻ Jesús juu⁻

discípulo kyaay⁻ mah⁻ sa⁻ kooyh⁻ juu⁻
ja⁻ kyaah⁻ ni⁻ jaa⁻. ²²Hi⁻ ga⁻jäh⁻
Jesús siiyh⁻ discípulo kyaay⁻:

—Jmee⁻ bii⁻ kih⁻ Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻ la⁻
jää⁻cha⁻mih⁻wii⁻. Hi⁻ dsa⁻gyuuuh⁻
sa⁻ lä⁻hnää⁻dsih⁻, lä⁻ja⁻ dsa⁻kaah⁻
kyaa⁻ jmi⁻dsaa⁻, kyaah⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaay⁻
ley sa⁻ lä⁻hnää⁻dsih⁻. Hi⁻ jmee⁻ bii⁻
kiyh⁻juuuy⁻ mah⁻ lä⁻jiiyh⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻
ma⁻hyaa⁻ hnë⁻ jmi⁻.

²³Ja⁻ga⁻ ga⁻siiyh⁻ lä⁻jää⁻ dsa⁻:

—Cher'mah⁻ hi⁻ hnöö⁻ ja⁻ kyaah⁻
jnää⁻, sa⁻ wa⁻ jmääy⁻ hñiiy⁻ kwaat⁻,
wa⁻ jääy⁻ cru⁻ kyaay⁻ koo⁻ jmi⁻
koo⁻ jmi⁻ mah⁻ wa⁻ jmeey⁻ ko⁻jöh⁻
kyaa⁻ jnää⁻. ²⁴Jääeh⁻, lä⁻jää⁻ hi⁻
hää⁻ hñii⁻ mah⁻ sa⁻juuuy⁻, hi⁻he⁻
juuuy⁻ ba⁻. Pero lä⁻jää⁻ hi⁻ kwaa⁻ hñii⁻
juuuy⁻ kwaat⁻kin⁻, hi⁻he⁻ba⁻lää⁻.

²⁵¿Hee⁻ ya⁻jöö⁻ kaa⁻ dsa⁻ ma⁻ke⁻
ga⁻liy⁻ lä⁻je⁻ he⁻cha⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ la⁻
mah⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻juuuy⁻, sa⁻teeyh⁻ kih⁻
Dio? ¿Hee⁻ jmääy⁻ kiyh⁻ cher'mah⁻
ga⁻heey⁻ hñiiy⁻? ²⁶Cher'mah⁻ hi⁻
jmee⁻ na⁻hiih⁻kin⁻ o kyaah⁻ juu⁻
kin⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ jmee⁻ na⁻hiih⁻
Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻ la⁻ kyaayh⁻, wa⁻ra⁻
jayh⁻ka⁻läh⁻ jee⁻ je⁻jih'gyeh⁻kiyh⁻,
ja⁻ba⁻ kyaah⁻je⁻kih⁻Tää⁻, hi⁻kih⁻
lä⁻jää⁻ ángele hi⁻na⁻jngëë⁻ kyaay⁻.

27 Pero ju'dsoo' jwahn̄, chaā- kōllaq̄ dsā hī tääh̄ jee' lā, sā juuȳ jäǟ sā gā mā jäǟ hā lǟ lā bē kih̄ Dio hī jmeē hih̄.

Gā lǟ sëē Jesùs tōlō në̄ kōllaq̄ discípulo

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

28 Māngëē gā koō jñaā jmiī hē gā hlëeyh̄ juū jā, gāwiī Jesùs koō moh̄ nāngiyȳ kiyh̄ kih̄ Dio kōjöh̄ kyaah̄ Peē kyaah̄ Jwaā kyaah̄ Jacobo. **29** Tākōjiih̄ mā ngiyȳ kiyh̄ kih̄ Dio, gā lǟsiī mōnëȳ. Hmiih̄ kiyh̄ gālāt̄ōjleé̄-niih̄. **30** Gā lǟjnǟ uq̄ dsāñuuuh̄ hī māllā juū kyaayh̄. Jaā hē Moisé, hī jaā hē Elía, **31** hī gālǟjnǟ jee' jnǟ jih̄g'yeh̄ jā. Mā hlëeyh̄ hā lǟ yāhëē Jesùs jmiīgyuuh̄ lā, hē lǟtē jee' jwiī Jerusalén bā jā. **32** Peē kyaah̄ hī mā jmeē kōjöh̄ kyaayh̄ jee' jā, mākē lǟgwiiȳ mākwaȳ bē. Gājëēbih̄hā koōsājöøh̄ Jesùs häǟ jee' kih̄ lǟuq̄ dsāhē. **33** Lǟkoōmāngoō gālǟøø̄ dsāhē, gājäh̄Peēsiiyh̄ Jesús:

—Tājwoh̄, hēbāchēllūhētöøh̄jnēkōjöh̄jee'lā. Jmeējnääh̄hnë̄hnēkyah̄moō, koōkyah̄, koōkih̄Moisé, hīkoōkih̄Elía.

Pero sāmāñēPeēhējāmāhlëeh̄. **34** Hlëeh̄gyih̄lǟjā, māgājyoōkoōjniīhēgālǟäȳlǟjäǟ. MāgājëēPeēkyah̄dsākyayh̄nālǟäȳjniījā, jāgālǟgoyh̄. **35** Jee'jniījāgāhlëeh̄koōjuūhējäh̄lǟlā:

—Hīlānāgyuuh̄kyaan̄hīhnanaan̄. Nuuh̄hnäh̄kiyh̄.

36 Māngëēmāhlëeyh̄lǟjā, gājǟhñiīJesùs. Pero discípulo kyaaȳsāgākooh̄nīmiih̄juūkyah̄nījā, gālǟhīmiih̄gāhmäȳlǟjäǟhēgājäǟjā.

GāmīhlǟǟJesùsjāchih̄hīmākyējmiīllēhliih̄

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

37 Māgājnǟjyoh̄jmiī, gājñaaȳmoh̄jee'má tääyh̄jā. Jwëējwëerte dsāyānǟgāmījeeȳJesùs. **38** Jee'kih̄dса̄hēmāhäǟjādsanuuh̄hīgāhlëeh̄kīgaā, mājäyh̄:

—Tājwoh̄, chuun̄kyah̄hnē. Jëēdāchih̄nuuh̄kyaan̄lā, hīlaāgyuuh̄koōmëēkyaan̄. **39** Lǟlājmeējmiīllēhliih̄kiyh̄. Sooyh̄kiyh̄mah̄jmeeȳhooyh̄jee'kībääȳ. Jmeeȳhwëēpeh̄hooȳ. Māhwaaȳgōte', jāgātūjmiīllēhliih̄hēkiyh̄. **40** Māchuun̄kyah̄discípulo kyah̄mah̄mālleeȳjmiīllēhliih̄hēpero sāmāliyh̄—gājäh̄jmiīchih̄hē.

41 Mah̄gājeh̄Jesùsjuūkiyh̄: —iHēbāchēhweh̄hoh̄hnäh̄dsachaānā! Sāhiīlǟdssoōhoh̄hnäh̄kweē. ?Lih̄bāllaq̄hēgyan̄kyah̄hnäh̄? Mōsōlǟbēdsen̄gyāgājnǟkyah̄hnäh̄. Yājäǟdāchih̄nātālā.

42 Lǟkoōmāngoōyājäh̄chih̄hēkih̄Jesùs, jmiīllēhliih̄hēgājwääȳhwāmah̄gākīgābääȳwiījwëerte. Pero gājuuh̄Jesùskih̄jmiīllēhliih̄mah̄gāmīhlääȳchih̄hē. Jāgāgāngëeȳchih̄hēkih̄jmiiȳ. **43** Gālǟjëēbāgālǟdsaādsëēhākoh̄sājöøh̄laāDio.

Ga⁺mi⁺jnää⁻ Jesús juu¹ jee[’] ga⁺tē[’] to[’]
jiih[~] he[”] juuy[’]

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Ta[’]kō⁻jiih[!] tääh[’] jëe[~] dsayh⁺
kih[’] lä[~]jë[~] he[”] ga⁺jmee[’] Jesús ja⁻,
ga⁺jäyh[’] siiyh⁺ discípulo kyaay[’]:

44—Wa⁺ lä[~]ngëeh[’] hnäh[’] kwee⁻
juu¹ la⁻. Hi⁺ga⁺lëe[~]ngo[’] la⁻, lloo[~]koo⁻
jmiif[’] ngëe[’] dsih[’] goo[~]jñah[’] dsa⁻.

45Pero discípulo kyaay[’] sa⁺
ga⁺lä[~]ngëe[’] juu¹ ja⁻. Ma⁺na⁻jlëe⁻
hüuh[’]dsëe[’] kiyh[’] he[”]ja⁻sa⁺ga⁺lä[~]ngëey[’].
Hi⁺ma⁺ goyh[’] ma⁺ngiiy[’] juu¹ kih[’] Jesús
he[”] hnøø[’] jäh[’] juu¹ ja⁻.

Hii[~] na⁻ leë[’] jøøh[’] jee[’] jmeey[’] Dio hih⁺

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

46Discípulo kyaay[’] ga⁺taah[’] ga⁺ti⁻
ga⁺choo[’] juu¹ hii[~]ja⁻jee[’] lä[~]jëe⁻
leey[’] jøøh[’] kih[’] dsa⁻kyayh[’]. 47Pero
ga⁺lä[~]kyuh[’] Jesús hüuh[’]dsëe[’] he[”] ma⁺
jmeey[’]. He[”]ja⁻ga⁺tëeyh[’]ja⁻gyuh[’] mah⁺
ga⁺cheeyh[’] koo[’] kiyh[’]. 48He[”]ja⁻ga⁺siiyh[’]:

—Hi⁺ jmeey[’] he[”] kih[’] gyuh[’] la⁻ kwaat⁻
kin[’], jnä[’] he[”] hi⁺jmääy[’] he[’]. Hi⁺hi⁻
jmää[’] jnä[’] he[”] jmeey[’] he[”] kih[’] hi⁺
ga⁺cheeyh[’] jnä[’]. Jëeh[’], hi⁺mäh[’] ga⁺jee[’]
kyah[’] hnäh[’], hi⁺he[”]ba⁻hi⁺jøøh[’].

49Ja⁻ga[’] ga⁺jäh[’] Jwaa[~]:

—Ta⁻jwoh[’], ma⁺jëe[’] jnääh[’]ja⁻hi⁻
hwëe[’] jmi⁻lle⁻ hliih[’] lä[~]hih[’] kyah[’],
he[”]ja⁻ga⁺ha⁻ jnääh[’] kiyh[’], jëeh[’] sa⁻
ngëy[’] kyaah[’] jnääh[’].

50He[”]ja⁻ga⁺jäh[’] Jesús siiyh[’]:

—Ta⁻ha⁻ hnäh[’] kiyh[’]. Jëeh[’], lä[~]jëe⁻
hi⁺sa⁺na⁻høøh[’] jnän[’], dsa⁻kyah[’]
ba⁻jne[’] he[”].

Ga⁺juuh[’] Jesús kih[’] Jacobo
kyah[’] Jwaa[~]

51Ma⁺ngoo[’] ya⁺jäh[’] jmiif[’] dsaah[’]
Jesús gyuh[’], he[”]ja⁻ko⁻ hä⁺ ba⁻

ma⁻lla[’] dsëy[’] ngooy[’] ta⁺ Jerusalén.

52Ga⁺cheey[’] dsa⁻hi⁺ga⁺nää[’] jää[’]
kiyh[’] ta⁺ hwa[’] kih[’] dsa⁻samaritano.
Jee[’] ja⁻ga⁺taayh[’] koo[’] jwi⁺
ngiiy[’] ha⁺ jee[’] ma⁺ jää[’]. 53Pero sa⁺
ga⁺hii[’] dsa⁻samaritano ma⁺ heeyh[’].
Jëeh[’], ma⁺ jmeey[’] kwaat[’] he[”] dsoo[’]
Jesús ta⁺ Jerusalén ba⁻. 54Ma⁺
ga⁺nuu[’] Jacobo kyaah[’] Jwaa[~] juu¹
ja⁻, ga⁺jäyh[’]:

—Dsa⁻jøøh[’] kyaan[’], ¿che[’] hnooh[’]
ngii[’] jnääh[’] he[”] jyoo[’] je[’] gyuh[’] mah[’]
mi⁻lla[’] dsa⁻hi⁺ chaa[’] jwi⁺ oo[’],
lä[~]ko⁻ ga⁺jmeey[’] Elía?

55He[”]ja⁻ga⁺jeeh[’] Jesús hñii[’] mah[’]
ga⁺juuh[’] kih[’] lä[~]uy[’] discípulo he[”]
ga⁺siiyh[’]:

—Sa⁺neh[’] hnäh[’] he[”] jmi⁻lle⁻ na⁻
jøø[’] kyah[’] hnäh[’]. 56Jëeh[’], sa⁺ ja⁻
Hi⁺ga⁺lëe[~]ngo[’] la⁻ mah[’] jngëeyh[’] dsa⁻.
Jay[’] mah[’] lääy[’] dsa⁻ba⁻ —ga⁺jäh[’]
Jesús.

Ja⁻ga[’] ga⁺nääy[’] ta⁺ jyoh[’] jwi⁺
mäh[’].

Ma⁺ hnøø[’] dsa⁻ ma⁺ jmeey[’] ko⁻jøøh[’]
kyah[’] Jesús
(Mt. 8:19-22)

57Lä[~]ko⁻ ma⁺ ga⁺taayh[’] jwë[’]
ga⁺nääy[’], jaa⁻ dsa⁻ga⁺siiyh[’] Jesús:

—Dsa⁻jøøh[’] kyaan[’], hnoon[’] jmeen[’]
ko⁻jøøh[’] kyaah[’] hne⁺ wa⁺ha⁻cha⁻ha⁻
jee[’] goh[’].

58He[”]ja⁻ga⁺jäh[’] Jesús siiyh[’]:

—Cha⁻ba⁻too⁻jee[’] gwi⁺
hyah[’]. Cha⁻ba⁻sii⁻kih[’]ta⁻. Pero
Hi⁺ga⁺lëe[~]ngo[’]la⁻sa⁺cha⁻jee[’] jää[’].

59Mah[’]jñah[’] ga⁺siiyh[’]:

—Jmee[’]ko⁻jøøh[’] kyaah[’] jnä[’].

Mah[’]ga⁺jäh[’] dsa⁻he[”]:

—Dsa⁻jøøh[’] kyaan[’], kwa[’] jwë[’] kin[’]
na⁻häqan[’]to⁻në[’]Tää[’]kyah[’], ja⁻ga[’]
niin[’] kyaah[’] hne⁺.

60 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻:
—Wa⁻ haq⁻ ba⁻ dsa⁻ na⁻ juu⁻ hlii⁻
kyaa⁻. Hi⁻ hne⁻, gwa⁻ go⁻ kwa⁻ juu⁻
ha⁻ lä⁻ jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁻.

61 Jñah⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ jäh⁻ siiyh⁻
Jesús:

—Jmee⁻ ba⁻ jnä⁻ ko⁻ joh⁻ kyaah⁻
hne⁻, Dsa⁻ jøph⁻ kyaan⁻. Pero kwa⁻
jwë⁻ kin⁻ niin⁻ to⁻ në⁻ na⁻ hih⁻ juu⁻ hi⁻
tääh⁻ cha⁻ neh⁻ kin⁻.

62 Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻:
—Ni⁻ jaa⁻ hi⁻ jée⁻ ta⁻ ka⁻ luu⁻ ma⁻ la⁻
ma⁻ løy⁻ kyayh⁻ hwa⁻, sa⁻ jmääy⁻
dsa⁻ hey⁻ jee⁻ jmee⁻ Dio hih⁻.

Ga⁻ chee⁻ Jesús to⁻ lo⁻ gyaa⁻ na⁻ dsë⁻
gyee⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ kwa⁻ juu⁻

10 Ma⁻ ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻ hnäa⁻
Dsa⁻ jøph⁻ jnän⁻ jñah⁻ ga⁻
to⁻ lo⁻ gyaa⁻ na⁻ dsë⁻ gye⁻ dsa⁻. Hi⁻
he⁻ ga⁻ cheey⁻ lä⁻ kaa⁻ jwii⁻ kaah⁻ hi⁻
lä⁻ kaa⁻ ga⁻ jee⁻ jyoh⁻ ha⁻ jee⁻ dsooy⁻.
Ga⁻ cheey⁻ ma⁻ uu⁻ ma⁻ uu⁻. **2** Ga⁻ jäh⁻
siiyh⁻:

—Dsoo⁻ ba⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ ta⁻ he⁻
hnöö⁻ sooh⁻ pero miih⁻ go⁻ te⁻ ba⁻
dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ ta⁻. He⁻ ja⁻ chuu⁻ hnäh⁻
kyaa⁻ dsa⁻ jhuu⁻ ta⁻ mah⁻ cheey⁻ jñah⁻
ga⁻ hi⁻ dsa⁻ chooh⁻ ta⁻ kiyh⁻. **3** Go⁻ nää⁻
hnäh⁻ ja⁻. Pero leeh⁻ hnäh⁻. Jnä⁻
cheen⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ borrego hi⁻
ga⁻ nää⁻ jee⁻ kih⁻ jah⁻ hää⁻. **4** Ta⁻ ka⁻
hnäh⁻ hmih⁻ tuh⁻, ta⁻ ka⁻ hnäh⁻
sa⁻ tuh⁻ kih⁻ kuu⁻, ni⁻ loo⁻ he⁻ dsa⁻ he⁻
tiih⁻ hnäh⁻. Ni⁻ ta⁻ lla⁻ hnäh⁻ juu⁻
kyaa⁻ dsa⁻ cha⁻ jwë⁻. **5** Wa⁻ he⁻ cha⁻
he⁻ hne⁻ jee⁻ go⁻ taah⁻ hnäh⁻, to⁻ në⁻
jwii⁻ hnäh⁻ dsa⁻: “Wa⁻ hii⁻ tii⁻
cha⁻ neh⁻ kyah⁻ hnäh⁻.” **6** Cher⁻ mah⁻
chaa⁻ hi⁻ hii⁻ tii⁻ dsë⁻ jee⁻ ja⁻, lä⁻ ja⁻
hii⁻ tii⁻ kiyh⁻. Hi⁻ cher⁻ mah⁻ sa⁻ chaa⁻
hi⁻ hii⁻ tii⁻ dsë⁻, sa⁻ lä⁻ jmää⁻ kiyh⁻
juu⁻ he⁻ ma⁻ hlëeh⁻ hnöh⁻. **7** Pero jee⁻

heeyh⁻ hnäh⁻, ja⁻ jäh⁻ hnäh⁻ ja⁻ ba⁻
cha⁻ neh⁻ ja⁻. Ja⁻ kuh⁻ huh⁻ ba⁻ hnäh⁻
lä⁻ jë⁻ he⁻ lla⁻ dsa⁻ cha⁻ néh⁻ hnäh⁻.
Jéeh⁻, jaa⁻ hi⁻ jmee⁻ ta⁻, lle⁻ kih⁻
hyoyh⁻ jñeeey⁻. Ta⁻ mi⁻ si⁻ hnäh⁻ øøh⁻
hnäh⁻ mah⁻ go⁻ nääh⁻ hnäh⁻ lä⁻ joh⁻
hne⁻ chih⁻. **8** Wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ jwii⁻
jee⁻ ga⁻ lla⁻ nääh⁻ hnäh⁻, jee⁻ heeh⁻
dsa⁻ hnäh⁻, ja⁻ kuh⁻ huh⁻ ba⁻ hnäh⁻
lä⁻ jë⁻ he⁻ lla⁻ dsa⁻ cha⁻ néh⁻ hnäh⁻.
9 Ja⁻ mi⁻ hlääh⁻ hnäh⁻ hi⁻ dsaah⁻ hi⁻
tääh⁻ jee⁻ ja⁻. Ja⁻ jwiih⁻ hnäh⁻ dsa⁻:
“Kyé⁻ ba⁻ jnääh⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ jää⁻ Dio
dsa⁻ lä⁻ hih⁻ kih⁻.” **10** Pero cher⁻ mah⁻
ga⁻ lla⁻ nääh⁻ hnäh⁻ koo⁻ jwii⁻ jee⁻
sa⁻ heeyh⁻ hnäh⁻, ja⁻ hwëeh⁻ hnäh⁻
ta⁻ cha⁻ jwë⁻ mah⁻ jwah⁻ hnäh⁻.
11 “Wa⁻ hlöö⁻ he⁻ cha⁻ jee⁻ jwii⁻ kyah⁻
hnäh⁻ la⁻, he⁻ ma⁻ beh⁻ ma⁻ ti⁻ jnääh⁻,
jee⁻ la⁻ ma⁻ kyah⁻ jnääh⁻ ma⁻ ti⁻
jnääh⁻ mah⁻ la⁻ lii⁻ ma⁻ jää⁻ në⁻ kyah⁻
hnäh⁻ lä⁻ jë⁻ dsoo⁻ he⁻ na⁻ bäh⁻
hnäh⁻. Pero ma⁻ ñeh⁻ ba⁻ hnäh⁻,
ma⁻ ja⁻ ba⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻ jää⁻ Dio dsa⁻
lä⁻ hih⁻ kih⁻, jwiih⁻ hnöh⁻. **12** He⁻ ja⁻
jwëehn⁻ hnäh⁻. Miih⁻ ga⁻ wii⁻ jée⁻
dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ jwii⁻ Sodoma
kyaa⁻ Gomorra wa⁻ rá⁻ ga⁻ té⁻ jee⁻
jmee⁻ Dio jwiz⁻, lä⁻ koh⁻ he⁻ jëe⁻ dsa⁻
hi⁻ chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻.

Jée⁻ wii⁻ lä⁻ jée⁻ hi⁻ sa⁻ nuuh⁻
(Mt. 11:20-24)

13 iPeer⁻ jwii⁻ hnäh⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻
jwii⁻ Corazín! iPeer⁻ jwii⁻ hnäh⁻
dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ jwii⁻ Betsaida! Wa⁻ rá⁻
jäh⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ jwii⁻ Tiro
kyaa⁻ jwii⁻ Sidón, ma⁻ jée⁻ ha⁻ lä⁻
la⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ ma⁻ jmeen⁻ jee⁻
kyah⁻ hnäh⁻, ma⁻ lih⁻ sa⁻ ga⁻ jeeyh⁻
kyaa⁻ Dio, ma⁻ këyh⁻ hmiih⁻ jwä⁻
hi⁻ ma⁻ suy⁻ hñiiy⁻ tu⁻ jwa⁻, he⁻
ma⁻ jmeey⁻ lii⁻ he⁻ ti⁻ mee⁻ dsëy⁻.

14 He⁻ ja⁻ jwéehn[~] hnäh[~] wa⁻ra⁻ ga⁻té[~] jee⁻ jmeel[~] Dio jwiz[~], cha⁻ga⁻miih⁻ wi⁻ jéeh[~] hnäh[~], lä⁻koh⁻ ga⁻ hi⁻ chaa⁻ Tiro kyaah[~] Sidón. **15** Hnäh[~] hi⁻ chaa⁻ Capernaum, jmeeh[~] hnäh[~] huu⁻dsé⁻ he⁻ tēeh[~] hnäh[~] gyuuuh[~]. Pero niih⁻ ga⁻ kih⁻ cha⁻je⁻ go⁻nääh⁻ hnäh[~].

16 Hi⁻ nuu⁻ juu⁻ he⁻ kwah⁻ hnäh[~], kin⁻ ja⁻ nuuy⁻. Hi⁻ sa⁻ heeh⁻ hnäh[~], jnä⁻ he⁻ sa⁻ heeyh⁻. Hi⁻ sa⁻ heeh⁻ jnä⁻, sa⁻ heeyh⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻.

Ya⁻nää⁻ ka⁻läh⁻ lä⁻jéeh⁻
hi⁻ ga⁻chee⁻ Jesúus

17 Peer⁻ jéee⁻ dsé⁻ lä⁻jéee⁻ to⁻lo⁻gyaa⁻ dsé⁻ gye⁻ he⁻ ma⁻ ga⁻lla⁻nääy⁻ jee⁻ ma⁻ gya⁻ Jesúus. Ga⁻jäyh⁻:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, lä⁻kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ ga⁻löh⁻ jnääh⁻ ga⁻hwéeh⁻ jnääh⁻ kyahah⁻ hih⁻ kyah⁻.

18 Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesúus siiyh⁻: —Jnä⁻ ga⁻jéen⁻ ga⁻tah⁻ Tana⁻ jee⁻ ma⁻ gya⁻, lä⁻koh⁻ je⁻fiih⁻ ga⁻tayh⁻ lä⁻ga⁻té⁻ hwa⁻. **19** Ma⁻kwëehn⁻ ba⁻ hnäh[~] be⁻ mah⁻ he⁻soh⁻ hnäh[~] ne⁻ kih⁻ miih⁻, ne⁻ kih⁻ cha⁻hne⁻, hi⁻ lla⁻dséeh⁻ hnäh[~] lä⁻je⁻ be⁻ kih⁻ hi⁻sa⁻llu⁻. Ni⁻ koo⁻ dsoo⁻ sa⁻ le⁻ kyah⁻ hnäh[~]. **20** Pero ta⁻ wa⁻ jéee⁻ hoh⁻ hnäh[~] kih⁻ he⁻ nuuh⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻ kyah⁻ hnäh[~]. Wa⁻ jéee⁻ hoh⁻ hnäh[~] kih⁻ he⁻ ma⁻na⁻sii⁻ jmi⁻ kyah⁻ hnäh[~] gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ ba⁻.

21 Ja⁻ba⁻ hor⁻ ja⁻, ga⁻jéee⁻ dsé⁻ Jesúus ga⁻jmee⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻. Mah⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Kwan⁻ ti⁻hmaah⁻ kyah⁻, Tää⁻ kyaan⁻, hne⁻laah⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kih⁻ gyuuuh⁻ hwa⁻, jéeh⁻ ga⁻hmäh⁻ lä⁻je⁻ juu⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻kyuuuh⁻ hi⁻la⁻ja⁻ kih⁻ hi⁻ngéee⁻. Mah⁻ ga⁻mi⁻jnääh⁻ juu⁻ kyah⁻ kih⁻ hi⁻laa⁻ lä⁻koh⁻ ja⁻ gyuuuh⁻

ba⁻. Jéeh⁻, lä⁻ja⁻ ga⁻tih⁻ hoh⁻ hne⁻ jmeeh⁻ Tää⁻.

22 Ga⁻lä⁻jéeh⁻ go⁻te⁻ ba⁻ ga⁻tooh⁻ Tää⁻ kyaan⁻ goon⁻. Ni⁻ ja⁻ sa⁻ kyuu⁻ Joo⁻ Dio, ma⁻la⁻ Tää⁻ ba⁻ kyuu⁻ jnä⁻. Ni⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ kyuu⁻ Tää⁻. Ma⁻la⁻ jnä⁻ hi⁻ laa⁻ jooy⁻ ba⁻ kyuu⁻ jnih⁻, hi⁻la⁻ja⁻ lä⁻kyuu⁻ hi⁻ hnoon⁻ mi⁻jnään⁻ kih⁻.

23 Ja⁻ga⁻ ga⁻jeeyh⁻ hniiiy⁻ mah⁻ ga⁻siiyh⁻ ma⁻la⁻ discípulo kyaay⁻ ba⁻:

—Llu⁻la⁻ kih⁻ hi⁻ jéeh⁻ he⁻ jéeh⁻ hnäh[~] na⁻. **24** Jéeh⁻ jwéehn[~] hnäh[~], jwéeh⁻ hi⁻ ga⁻ngéee⁻ juu⁻ kih⁻ Dio hi⁻ jwéeh⁻ dsa⁻ta⁻ kahah⁻ ma⁻ hnøøy⁻ ma⁻ jéey⁻ he⁻ jéeh⁻ hnäh[~] na⁻. Pero sa⁻ ga⁻téey⁻ ma⁻ jéey⁻. Ma⁻ hnøøy⁻ ma⁻ nuuy⁻ he⁻ nuuh⁻ hnäh[~] na⁻, pero sa⁻ ga⁻nuuy⁻.

Juu⁻ na⁻hmää⁻ kih⁻
samaritano hi⁻ llu⁻ dsé⁻

25 Jee⁻ ja⁻ ga⁻noo⁻ jaa⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻ ley, he⁻ ma⁻ káy⁻ dsé⁻ Jesúus ga⁻siiyh⁻:

—Ta⁻jwoh⁻, ihee⁻ hnøø⁻ jmeen⁻ mah⁻ téeähn⁻ jee⁻ mo⁻so⁻ juuh⁻?

26 He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesúus siiyh⁻:

—iHee⁻ jäh⁻ jee⁻ na⁻sii⁻ née⁻ ley, lä⁻koh⁻ ma⁻ hëh⁻?

27 Mah⁻ ga⁻jeeh⁻ ta⁻jwoh⁻ he⁻ juu⁻ kiyh⁻:

—“Wa⁻ hnaah⁻ Dio lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh⁻, kyaah⁻ lä⁻je⁻ be⁻ kyah⁻, kyaah⁻ lä⁻je⁻ huu⁻dsé⁻ kyah⁻. Hi⁻wa⁻ lä⁻hnaah⁻ dsa⁻kyaa⁻ lä⁻koo⁻ hnaah⁻ hñaahi⁻”

28 Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesúus siiyh⁻:

—Llu⁻ba⁻ ma⁻jäh⁻. Jmee⁻ lä⁻na⁻ mah⁻ mo⁻so⁻ juuh⁻.

29 Pero ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻ ley he⁻, hnøøy⁻ ma⁻ jää⁻ llu⁻ kyaah⁻ juu⁻ he⁻

ga⁺jäyh' ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁺ngiiy' juu^l kih'
Jesús:

—³⁰Hii⁻ he⁻ dsa⁻kyaaahn?

³⁰Mah^l ga⁺jäh' Jesús siiyh⁺:

—Jaa⁻ dsa⁻ ya⁺hëë^l Jerusalén

ngoo^l ta⁺ Jericó. Cha⁺jwë^l ja⁻
ga⁺jeey^l dsa⁻hi⁺ hi⁻ ga⁺sooh^l kiyh^l.
Ga⁺lley^l ga⁺lä⁺je⁻ he⁻ ma⁺ kyey⁻.
Ga⁺kway^l jwérte kiyh^l. Ja⁻ga⁻
ga⁺nääy^l. Jee⁻ ja⁻ ga⁺jä⁻ dsa⁻ he⁻
miih^l ga⁺llyih^l. ³¹Pero he⁻ ga⁺la^l.
Jee⁻ ja⁻ ga⁺ngëë^l jaa⁻ jmi⁻dsa⁻. Ma⁺
ga⁺jëëy^l kyaah^l dsa⁻hi⁺ la^l ds oo^l kih^l,
ta⁺ koo^l ba⁺ ga⁺jlüuy^l. ³²Ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻
ga⁺jmee^l jaa⁻ levita, dsa⁻hi⁻ ma⁺
laa^l ta⁻ gwah^l. Ma⁺ ga⁺jëëy^l dsa⁻ he⁻,
ga⁺jlüuy^l ta⁺ koo^l ka⁺läh^l. ³³Pero
jaa⁻ samaritano hi⁻ ngoo^l ja⁻ba⁻
ta⁺ jwë^l ja⁻, ma⁺ ga⁺jëëy^l kyaah^l hi⁻
la^l ds oo^l kih^l, ngooy^l chuh^l kih^l hi⁻
he⁻. Ma⁺ ga⁺jëëy^l, ga⁺lä⁺ñih^l dsëy^l
kih^l. ³⁴Lä⁺chah^l ja⁻ ga⁺jmee^l më⁻
në^l ds oo^l kyaah^l aceit hi⁺ kyaah^l
vin, mah^l ga⁺løy^l kyaah^l hmiih^l.
Ja⁻ga⁻ ga⁺kyaaay^l ka⁺luu^l jah^l kyaay^l,
na⁺jääy^l jee⁻ chih^l hne⁻ jee⁻ jä⁻ dsa⁻.
Jee⁻ ja⁻ ga⁺gyay^l ga⁺hääy^l. ³⁵Jyoh^l
jmii^l ma⁺ ngaah^l dsa⁻ he⁻, ga⁺lley⁻
to^l kuu^l ga⁺kwëeyh^l juu^l hne⁻ he⁻.
Mah^l ga⁺siiyh⁺: “Hää^l kwee^l dsa⁻
na⁻. Cher'mah^l ga⁺ää^l gyih^l kyah^l,
jnä^l mi⁺hmaahn^l kyah^l wa⁺ra⁻
jahn^l.” ³⁶He⁻ja⁻ jäh^l da⁻. ³⁷Hii⁻ jaa⁻
jee⁻ lä⁺jeë^l uu⁻laah^l hne⁻, laa⁻
ds a⁺kyaaahn^l hi⁻ ga⁺jmee^l llu^l kih^l
hi⁻ ga⁺täh^l ja⁺goo^l dsa⁻hi⁺ he⁻? —
ga⁺jäh^l Jesús siih^l ta⁻jwoh^l kyaah^l
ley.

³⁷—Hi⁻ ga⁺lä⁺ñih^l dsëy^l kiyh^l
he⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ laa⁻ dsa⁻kyaaayh^l
ga⁺jäh^l ta⁻jwoh^l he⁻.

Mah^l ga⁺jäh^l Jesús siiyh⁺:

—Na^l ta⁺ cha⁺në^l, ja⁻jmeeh^l, ja⁻ba⁻
lä⁺koo^l ga⁺jmee^l dsa⁻ he⁻.

Nee⁻ Jesús na⁺jëëy^l Marta
kyaaahn^l María

³⁸Ga⁺he^l Jesús jwë^l ngoo^l kyaah^l
discípulo kyaay^l, ga⁺tëëy^l koo^l jwii^l
mäh^l. Jee⁻ ja⁻ ma⁺ gya^l jaa⁻ dsa⁻më^l
hi⁻ ma⁺ chee^l Marta hi⁻ ga⁺heeëh^l
Jesús cha⁺neh^l kih^l. ³⁹Marta he⁻
ma⁺ cha⁺ jaa⁻ dsa⁻më^l øøh^l hi⁻ ma⁺
chee^l María. Hi⁻ he⁻ ga⁺gya^l huu^l
tii^l Jesús ma⁺ nuuy^l juu^l he⁻ hlëeyh^l.
⁴⁰Pero Marta tää^l sa⁺ jääy^l, ma⁺
cha⁺ cha⁺miih^l ta⁻ he⁻ ma⁺ jmeey^l
cha⁺neh^l kiyh^l. He⁻ja⁻ jay^l jee⁻ gya^l
Jesús mah^l ga⁺siiyh⁺:

—Dsa⁻øøh^l kyaan^l, ¿Che⁻ sa⁺ kyeh^l
miih^l huu^ldsëe^l kin^l he⁻ ma⁺kyaaahn^l
ds a⁻më^l øøhn^l jnä^l lä⁺je⁻ ta⁻?
Chiiyh^l wa⁺ lääy^l jnä^l.

⁴¹—Marta, Marta. Tää^l sa⁺ hii^l
tii^l tuh^lhoh^l he⁻ kyeh^l cha⁺miih^l
huu^ldsëe^l kih^l lä⁺je⁻ ta⁻ he⁻ jmeeh^l
na⁻. ⁴²Koo^l ba⁻ he⁻ jmee^l bii^l kih^l
ds a⁻. María ma⁺jnøøyh^l he⁻ llu^l ga⁺
he⁻ sa⁺ le^l jnuuh^l kiyh^l —ga⁺jäh^l
Jesús.

Jesús ga⁺mi⁺tëë^l dsa⁻ ha⁻ lä⁺ ngiiy^l
kiyh^l kih^l Dio
(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

11 Koo^l hä⁺ ma⁺ gya^l Jesús
ngii^l kiyh^l kih^l Dio. Ma⁺la⁻
ma⁺ngiiy^l kiyh^l, jaa⁻ discípulo kyaay^l
ga⁺jäh^l siiyh^l:

—Dsa⁻øøh^l kyaan^l, mi⁻tëë^l jnääh^l
ha⁻ lä⁺ngii^l jnääh^l kih^l Dio, lä⁺koo^l
ga⁺mi⁺tëë^l Jwaa^l discípulo kyaaaahn^l.

²Mah^l ga⁺jäh^l Jesús siiyh⁺:

—Wa⁺ra⁻ ga⁺te⁻ jee⁻ ngiiy^l hnäh^l
kyah^l, jwah^l hnäh^l lä⁺la⁻:

Tää` kyaā' jnääh' hi⁻ gya^a
 ya^a jwiⁱ, lä⁻ jee⁻ ba⁻ wa⁻
 jmee⁻ ds oo⁻ he⁻ laah⁻ hne⁻
 na⁻ jng ee⁻ go⁻ te⁻.
 ~Na⁻ mah⁻ jmeeh⁻ hih⁻ jee⁻ la⁻.
 Wa⁻ le⁻ lä⁻ hyoh⁻ hoh⁻ hnäah⁻
 jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻
 jmeeh⁻ gyuu⁻ ya⁻ jwiⁱ.
 3 Kwëéh⁻ jnääh⁻ na⁻ he⁻ kih⁻ hih⁻
 jnääh⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻ kyaā'
 jnääh⁻.
 4 Jmee⁻ joh⁻ hoh⁻ kih⁻ he⁻
 ma⁻ hlääh⁻ jnääh⁻, jeeh⁻ lä⁻ ja⁻
 joh⁻ ds e⁻ jnääh⁻ kyaah⁻ hi⁻
 dsa⁻ hlääh⁻ kyaah⁻ jnääh⁻.
 Ta⁻ kwa⁻ jwé⁻ k^a he⁻ lhih⁻ ds e⁻
 jnääh⁻, lää⁻ jnääh⁻ kih⁻ he⁻ ja⁻.
 5 Ga⁻ jayh⁻ ka⁻ läh⁻ siiyh⁻:
 —Wa⁻ jmee⁻, jaa⁻ hnäah⁻ chaa⁻
 ome⁻ kyaā' mah⁻ goh⁻ kiyh⁻ koo⁻
 lla⁻ nnu⁻, go⁻ chiih⁻ hnöh⁻: “Llé⁻ hnë⁻
 he⁻ niih⁻ kyah⁻ kin⁻, ome⁻. 6 Jeeh⁻,
 ma⁻ ja⁻ jaa⁻ ome⁻ kyaan⁻ hi⁻ hää⁻ jwé⁻
 ngoo⁻, hi⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻ miil⁻ he⁻ llan⁻
 chañey⁻.” 7 Pero hi⁻ hää⁻ chañeh⁻
 kih⁻ he⁻ jäh⁻: “Ta⁻ chuu⁻ kyaah⁻ jnä⁻.
 Ma⁻ na⁻ jnë⁻ ba⁻ haah⁻ kin⁻, lä⁻ jee⁻
 gyuu⁻ pih⁻ kyaan⁻ ma⁻ na⁻ gwii⁻. Sa⁻
 le⁻ noon⁻ mah⁻ kwëéhñ⁻ hne⁻.” 8 Jnä⁻
 jwëéhñ⁻ hnäah⁻, cher⁻ mah⁻ ngoo⁻ ba⁻
 chuu⁻ hi⁻ cheh⁻ ka⁻ hne⁻ he⁻, ma⁻ ra⁻
 he⁻ noo⁻ bih⁻ mah⁻ dsa⁻ kwëéy⁻. Ja⁻
 ta⁻ la⁻ kih⁻ he⁻ laa⁻ ome⁻ kyaay⁻, kih⁻
 he⁻ chuu⁻ ba⁻ ja⁻ he⁻ kwëéy⁻ he⁻
 jmee⁻ bii⁻ kiyh⁻ mah⁻ mo⁻ so⁻ chuu⁻
 cha⁻ ga⁻ miih⁻. 9 He⁻ ja⁻ jwëéhñ⁻ hnäah⁻.
 Ngií⁻ hnäah⁻ kih⁻ Dio, mah⁻ hnäah⁻
 hnäah⁻. Hnöøh⁻ hnäah⁻ mah⁻ jnääh⁻
 hnäah⁻. Tee⁻ hnäah⁻ kiyh⁻ mah⁻ näy⁻
 ho⁻ haah⁻. 10 Jeeh⁻, lä⁻ jee⁻ hi⁻ ngii⁻,
 hyoyh⁻ ba⁻. Hi⁻ hnooh⁻, jnöøyh⁻ ba⁻.
 Hi⁻ tée⁻ ho⁻ haah⁻, nä⁻ ba⁻ ho⁻ haah⁻
 kiyh⁻.

11 ~Ha⁻ lä⁻ ja⁻ kwëéh⁻ hnäah⁻ chih⁻
 kyaah⁻, koo⁻ mi⁻ kuy⁻ wa⁻ rä⁻ ga⁻ ngiiy⁻
 he⁻ niih⁻? Hi⁻ cher⁻ mah⁻ ga⁻ ngiiy⁻
 kuy⁻ ja⁻ hmooh⁻, cha⁻ lä⁻ ja⁻
 kwëéy⁻ ja⁻ miih⁻? 12 Hi⁻ cher⁻ mah⁻
 ga⁻ ngiiy⁻ koo⁻ mi⁻ jlii⁻, cha⁻ lä⁻ ja⁻
 kwëéy⁻ ja⁻ cha⁻ hne⁻? 13 Ma⁻ ke⁻
 hlëéh⁻ hnäah⁻, leh⁻ ba⁻ hnäah⁻ kwëéh⁻
 chih⁻ kyaah⁻ he⁻ llu⁻. Pero Tää⁻ hi⁻
 gya⁻ gyuu⁻, kway⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻
 he⁻ sa⁻ kyaah⁻ hih⁻, kwëéy⁻ lä⁻ jee⁻
 hi⁻ ngii⁻ kiyh⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesú^s.

Ga⁻ jäh⁻ dsa⁻, kye⁻ Jesú^s jmi⁻ lle⁻ hliih⁻
 (Mt. 12:22-30; Mr. 3:20-27)

14 Ma⁻ cheh⁻ Jesú^s lle⁻ jmi⁻ lle⁻
 hliih⁻ hi⁻ ga⁻ jmee⁻ ka⁻ ja⁻ dsa⁻. Ma⁻
 ya⁻ hëe⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ he⁻, dsa⁻ hi⁻
 ma⁻ kaa⁻ he⁻ ga⁻ løø⁻ hlëéy⁻. Lä⁻ jee⁻
 dsa⁻ ga⁻ lä⁻ dsa⁻ ds e⁻ ma⁻ ga⁻ jee⁻
 he⁻ ja⁻. 15 Pero ko⁻ llaa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻
 jee⁻ ja⁻ ma⁻ jäh⁻:

—Kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Beelzebú hi⁻ kye⁻
 né⁻ kih⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ ba⁻ na⁻, hwëéy⁻
 jmi⁻ lle⁻ hliih⁻.

16 Hi⁻ jnäah⁻ ma⁻ kaa⁻ ds e⁻ Jesú^s, ma⁻
 ngiiy⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ Jesú^s koo⁻ he⁻
 juh⁻ gaa⁻ gyuu⁻ jmi⁻ gyuu⁻. 17 Pero
 ma⁻ kyuu⁻ bih⁻ huu⁻ ds e⁻ kih⁻ dsa⁻
 he⁻, mah⁻ ga⁻ siiyh⁻:

—Dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ koo⁻ hwa⁻,
 cher⁻ mah⁻ teey⁻ kyaah⁻ he⁻ ba⁻
 dsa⁻ kyaayh⁻, he⁻ mi⁻ llaay⁻ hniiy⁻
 ba⁻ ja⁻. Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁻ hi⁻ tääh⁻ koo⁻
 chañeh⁻, cher⁻ mah⁻ te⁻ jee⁻, sa⁻
 lä⁻ wëéy⁻. 18 Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁻ Tana⁻,
 cher⁻ mah⁻ teey⁻ kyaah⁻ he⁻ ba⁻
 dsa⁻ kyaayh⁻, cha⁻ lä⁻ ja⁻ mi⁻ heey⁻
 kyaah⁻ ta⁻ kiyh⁻? Mah⁻ jwah⁻ hnäah⁻
 kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Beelzebú he⁻ hwëéy⁻
 jnä⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻. 19 Cher⁻ mah⁻ jnä⁻
 hwëen⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻ kyaah⁻ be⁻ kih⁻
 Beelzebú, cha⁻ ba⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻

hnäh', hii' ba' kih' be' ga' hwëë' dsa' kyaah' hnäh' jmi' lle' hliih? He' ba' dsa' kyaah' hnäh' na', mi' jnääy' he' na' hee' huu'dsë' kyah' hnäh'.

20 Pero cher'mah' jnä' hwëë' jmi' lle' hliih' kyaah' be' kih' Dio, he' ja' jmee' ds oo' he' ma'löö' Dio jmee' hih' jee' kyah' hnäh'.

21 Jaä' dsa' bee' hi' ma' na'lluu', hoøy' kwee' cha'neh' kiyh', he' ja' sa' cha' hii' goo' he' dsa' hëë' he' tääh' cha'neh' kiyh' ja'. **22** Pero wa'ra' ja' jaä' hi' bee' ga' lä' koh' ga' hniiy', kway' kiyh' mah' jnuuyh' lä'je' he' kyaah' ma' lääy' hniiy'. Hi' hwëë' hi' ga' lloo' he' lä'je' he' cha' cha'neh', ja'ga' ti'llooyh' lä'je' he' ja'.

23 Hi' sa' jwah' kyaah' jnä', he' hneey' kyaah' jnä' ba' ja'. Hi' sa' jmee' ko'jöh' kyaah' jnä' mah' teehn' dsa', he' jmee' dsa' lä'øö' dsa' kin' ba' ja'.

Jaä' jmi' lle' hliih' jayh' ka'läh' hoøy'
(Mt. 12:43-45)

24 Wa'ra' ya'heë' jaä' jmi' lle' hliih' kih' jaä' dsa', dsooy' lä'käa' jee' la' hwa' kii' dsa' hnööyh' ha' jee' teeyh' dsëy'. Wa'ra' sa' ga' jnööyh', jmee' huu'dsë': "Naahn' ka'läh' cha'neh' kin' jee' ya'heëen'." **25** Wa'ra' ga'llaayh' tuh'dsë' dsa', la' lä'koh' hne' he' ma'na'llu' hi' na'ti' na'hyah' ka'läh'. **26** Ja'ga' na' dsooy' dsa' kyaay' jnäh' ga' gyee' jmi' lle' hliih' hi' hlëëh' ga' lä'koh' ga' hniiy' mah' dsa' taayh' ko'jöh' jee' ja'. Hliih' ga' le' kih' dsa' he' lä'koh' ga' he' ma'laay' jaä'.

Llu' la' kih' hi' mi'te' kih' Dio

27 Ta'ko'jiih' ma' cheh' Jesús hlëëh' juu' la', jaä' dsa'më' ga'hlëëh'

ki'gaa' jee' ma' tääh' dsa' he', ga'siiyh' Jesús:

—Llu' la' kih' hi' ga'kaa' hne' hi' ga'mi'kwaay' hne'.

28 Mah' ga'jeeh' Jesús juu' kiyh', ga'jäyh':

—Llu' ga' la' kih' hi' nuu' juu' kih' Dio mah' mi'tey'.

Dsa' hñaa' dsë' ma' hnööy' ma' jmee'
Jesús koo' he' juh'gaa'
(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

29 Cha'ga'miih' jwëë' dsa' ya'nää' koo' kih' Jesús mah' ga'löö' Jesús siiyh':

—He' ba' che' hlëëh' hnäh' dsa' hi' chaa' na', ngiih' hnäh' jmeen' koo' he' juh'gaa'. He' juh'gaa' lä'koh' ga'la' kih' Joná llo'joo', ma'la' he' ja' ba' heehn' hnäh'. **30** Jëëh', dsa' hi' ma' chaa' jee' jwiï' Nínive ga'jëë' koo' he' juh'gaa' he' ga'la' kih' Joná. Ja'ba' lä'ja' jëë' dsa' hi' chaa' na' koo' he' juh'gaa' he' le' kih' Hi'ga'lëë'ngo'la'. **31** Hi' wa'ra' ga'te' jee' jmee' Dio jwiz' kyah' hnäh' hi' tääh' na', ma'ja' dsa'më' hi' ma' jmee' hih' hwa' ta'kye', nooy' jee' gyay' mah' bääyh' hnäh' ds oo', kih' he' sa' jmeeh' hnäh' he' kil' Dio. Jëëh', dsa'më' he' ja' uü' jwëerte mah' ya'nuey' lä'je' he' ma' kyueh' Salomón, hi' jee' kyah' hnäh' chaa' jaa' hi' jööh' ga' lä'koh' ga' Salomón. **32** Hi' wa'ra' ga'te' jee' jmee' Dio jwiz' kyah' hnäh' hi' tääh' na', ma'ja' noo' dsa' Nínive jee' tääyh' mah' bääyh' hnäh' ds oo', kih' he' sa' jmeeh' hnäh' he' kih' Dio.

Jëëh', dsa' he' ga'jeeyh' kyaah' Dio ma' ga'nuuy' juu' he' na'kwa' Joná, hi' jee' kyah' hnäh' chaa' jaa' hi' jööh' ga' lä'koh' ga' Joná.

Wa'je⁻ kih['] jmi⁻ ngo['] jnän[']

(Mt. 5:15; 6:22-23)

33 Ni⁻ ja^{a-} sa⁻ chih['] jee['] na⁻ hmää'
 mi⁻ se['] na⁻ hi[~] je⁻, ni⁻ sa⁻ tooyh⁻
 neh⁻ koo⁻ wa['] goo[']. He⁻ chiyh['] jee[']
 nii⁻ ba['] mah['] lä⁻ jnä['] kih['] lä⁻ jee[']
 hi⁻ dsa⁻ tqa['] cha['] neh[']. **34** Mi⁻ ne[']
 jne['] la⁻ lä⁻ koo⁻ wa['] je⁻ kih['] jmi⁻ ngo[']
 jnän[']. Lä⁻ ja⁻, cher['] mah['] mi⁻ näh['] la⁻
 llu['], ngo['] ba['] la⁻ llu['] kih['] lä⁻ kaa⁻
 jmi⁻ ngo['] kyah[']. Pero cher['] mah['] la⁻
 hliih['] mi⁻ näh['], lä⁻ ja⁻ la⁻ hliih['] kih[']
 lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ ngo['] kyah[']. **35** Leeh['] ja⁻,
 heh['] wa['] je⁻ he⁻ na⁻ hi[~] kyah['] ta⁻
 wa['] uu[']. **36** Jëeh['], cher['] mah['] lä⁻ kaa⁻
 tuh⁻ hoh['] ma⁻ heeh['] ju['] ds oo['] he⁻ la⁻
 lä⁻ koo⁻ wa['] je⁻, hi⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻ koo⁻
 he⁻ hliih['] né['] kyah['], ja⁻ ga⁻ na⁻ jnä[']
 lii⁻ hääh['] jee['] wa['] je⁻. La⁻ lä⁻ koo⁻ he⁻
 na⁻ hi[~] je⁻ he⁻ choo['] né['] kyah['].

Ga⁻ juuh['] Jesús kih['] hi⁻ ma['] laa⁻
 mi⁻ tey['] jwérte

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

37 Lä⁻ koo⁻ ma['] ga⁻ dsa^{a'} ga⁻ hlëeh[']
 Jesús lä⁻ ja⁻, jaa⁻ fariseo ga⁻ téeyh[']
 cha['] neh['] kiyh['] mah['] kuh['] hiyh[']. He⁻ ja⁻
 ga⁻ he['] Jesús cha['] neh['] mah['] ga⁻ gyay[']
 né['] mes[']. **38** Peer⁻ ga⁻ lä⁻ dsa^{a'} dsé[']
 fariseo he['], ma['] ga⁻ jëey['] sa⁻ ga⁻ gyih[']
 Jesús goo['] jää['] ja⁻ ga⁻ kuh['] hiyh['].
39 Mah['] ga⁻ jäh['] Dsa⁻ jøøh['] jnän[']
 siiyh[']:

—Hnäh['] dsa⁻ fariseo, laa⁻ hnäh[']
 lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ gyih['] ma⁻ la⁻ ta⁻
 ka['] luu['] kyah['] wiif['] ba[']. Jëeh['] gyih[']
 ba['] hnäh['] gooh['] mah['] neh⁻ tuh⁻ hoh[']
 hnäh['] na⁻ kah['] ba['] huu['] dsé['] hii['] hi⁻
 lä⁻ jee['] he⁻ hliih['] jmah[']. **40** He⁻ ba[']
 che⁻ taah['] hnäh[']. ?Che⁻ sa⁻ néh[']
 hnäh['], he⁻ ba['] hi⁻ ga⁻ jmee['] goo['] jne[']
 ga⁻ jmee['] tuh⁻ dsé['] jne['] ka⁻ läh[']?

41 Kwëeh['] hnäh['] dsa⁻ hi⁻ lla⁻ kyaaa['],
 miih['] he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh['], mah[']
 lä⁻ ja⁻ ba['] jäl['] na⁻ jngii['] neh⁻ tuh⁻ hoh[']
 hnäh['].

42 Jwi^{i~} ba['] hnäh['] dsa⁻ fariseo.
 Kwah⁻ ba['] hnäh['] o⁻ mee['], nuu⁻ ruda,
 kyaah['] lä⁻ jee['] joh['] he⁻ kih['] jne['],
 kwëeh['] ba['] hnäh['] Dio lä⁻ jee['] he⁻ la⁻
 heey[']. Pero sa⁻ jmeeh['] hnäh['] he⁻ llu[']
 jmah['] ni⁻ sa⁻ hnaah['] hnäh['] Dio. He⁻
 la⁻ ba['] ja⁻ jmee['] bii['] jmeeh['] hnäh[']
 ko⁻ jöh['] kyaah['] lä⁻ jee['] he⁻ kwah⁻
 hnäh['] na⁻.

43 Peer⁻ jwi^{i~} ba['] hnäh['] dsa⁻
 fariseo. Hnooh⁻ hnäh['] nah['] hnäh[']
 né['] hma⁻ sii['] jee['] gya⁻ dsa⁻ kaa⁻ neh⁻
 gwah⁻ mäh[']. Tih⁻ hoh['] hnäh['] jmee[']
 dsa⁻ Dio kyah['] hnäh['] cha['] jwë['] juuh⁻.

44 Jwi^{i~} ba['] hnäh['] ta⁻ jwoh['] kyaaa[']
 ley kyaah['] fariseo, hnäh['] hi⁻ ta⁻ juu['].
 Laah['] hnäh['] lä⁻ koo⁻ to⁻ høø['] he⁻ sa⁻
 jnä[']. He⁻ ja⁻ lä⁻ jee['] hi⁻ ga⁻ nää['] né[']
 kih['] sa⁻ néy['] ha⁻ koh['] na⁻ høø['] sa⁻ la⁻
 jee['] ga⁻ nääy['] ja⁻. (Véase: Nu. 19:16)

45 Mah['] ga⁻ jeeh['] jaa⁻ ta⁻ jwoh['] kyaaa[']
 ley, ga⁻ siiyh[']:

—Ta⁻ jwoh['], he⁻ hlëeh['] lä⁻ na⁻,
 lä⁻ ky⁻ kyaaa['] jnääh['] toh⁻ wiif['] ka⁻ läh['].

46 Mah['] ga⁻ jäh['] Jesús siiyh[']:

—Peer⁻ jwi^{i~} ba['] hnäh['] ka⁻ läh[']
 ta⁻ jwoh['] kyaaa['] ley. Jëeh['], kyaah[']
 hnäh['] dsa⁻ løø['] hii['] he⁻ sa⁻ øøh['] dsa⁻
 kaa[']. Mah['] ni⁻ miih['] be⁻ sa⁻ kwah⁻
 hnäh['].

47 Jwi^{i~} ba['] hnäh['], jmeeh['] hnäh[']
 na⁻ hyah['] né['] to⁻ høø['] jee['] na⁻ hqaa[']
 hi⁻ ga⁻ ngëe['] juu['] kih['] Dio, he⁻ ba['] hi⁻
 ga⁻ jngëe['] dsa⁻ ma⁻ gyuh['] kyaah[']
 hnäh[']. **48** Kyaah['] he⁻ jmeeh['] hnäh[']
 lä⁻ ja⁻, mi⁻ jnääh['] hnäh['] hñaah['] hnäh[']
 he⁻ tääh['] hnäh['] juu['] kwee⁻ lä⁻ koo⁻
 ga⁻ jmee['] dsa⁻ ma⁻ gyuh['] kyaah[']
 hnäh[']. Jëeh['], dsa⁻ ma⁻ gyuh['] kyaah[']

hnäh' ga⁺jngëeyh' mah' hnäh'
jmeeh' hnäh' na'hyah' nē' to⁻høø⁻
kih' hi⁻ he⁻.

⁴⁹'He⁻ja⁻ Dio hi⁻ kyuuuh[~] cha⁻miih⁻,
ga⁺jäyh' ka⁻läh': "Cheen⁻ kyaay⁻
dsa⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁻ kin⁻. Hi⁺ cheen⁻
kyaaay⁻ apóstole ka⁻läh'. Ko⁻llaa⁻
hi⁻ he⁻ jngëeyh', hi⁻ ko⁻llaa⁻ jmeeh⁻
dsih'.⁵⁰Lä⁻ja⁻, hnäh' hi⁻ tääh'
na⁻ na⁻bääh` jma⁻ kih' lä⁻jëe⁻ hi⁻
ga⁺ngëe⁻ juu⁻ kih' Dio lä⁻jiih⁻ ma⁻
ga⁺nøø⁻ jmi⁻ gyuu⁻.⁵¹Lä⁻ga⁺të⁻ jma⁻
kih' Abel na⁻bääh` hnäh' lä⁻jiih⁻
jma⁻ kih' Zacaría hi⁻ ga⁺jngëeyh'
ta⁻ka⁻hne⁻ jee⁻ kih' gwah⁻ kyaah⁻
na'hyoo'. He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hnäh',
lä⁻jëe⁻ he⁻ ja⁻ ma⁻jä⁻ nē' kih' lä⁻jëe⁻
hi⁻ tääh' na⁻.

⁵²'Peer⁻ jwi⁻ hnäh' ta⁻jwoh⁻ kyaaa⁻
ley. Sa⁻ kwah⁻ hnäh' jwë⁻ lä⁻kyuuuh⁻
dsa⁻ juu⁻ kih' Dio. Ja⁻ba⁻ hñaa⁻
hnäh' sa⁻ heeh⁻ hnäh', mah' hah⁻
hnäh' kih' hi⁻ hnøø⁻ lä⁻kyuuuh⁻ —
ga⁺jäh' Jesúus.

⁵³Ma⁻ ya⁺hee⁻ Jesúus jee⁻ ja⁻,
ta⁻jwoh⁻ kyaaa⁻ ley kyaah⁻ dsa⁻
fariseo ga⁺lä⁻hneey⁻ jwërte kyaah⁻
Jesúus. Hi⁺ ga⁺løøy⁻ ngiiy⁻ cha⁻miih⁻
juu⁻ kiyh',⁵⁴ma⁻ jëeý⁻ che⁻ ma⁻ kaah⁻
juu⁻ kih' Jesúus mah' lä⁻ja⁻ ma⁻ le⁻
ma⁻ hniiy⁻ kiyh'.

Ga⁺hlëeh⁻ Jesúus kih' hi⁻ ta⁻juu⁻

12 Ta⁻ko⁻jiih⁻ dsa⁻kuh⁻ jwëe⁻
jwërte dsa⁻, lä⁻jiih⁻ ma⁻
kyah⁻hlääh⁻ øøyh⁻, ga⁺løø⁻ Jesúus
siih⁻ to⁻në⁻ discípulo kyaay⁻:

—Ta⁻ jmeeh⁻ hnäh' lä⁻koh⁻ jmeeh⁻
dsa⁻ fariseo he⁻ jäyh' hnaayh⁻ Dio
pero ta⁻juu⁻ bih⁻ ja⁻.²Jëeh⁻ sa⁻ cha⁻
ni⁻ miih⁻ he⁻ na⁻jlë⁻, he⁻ sa⁻ lä⁻jnä⁻.
Hi⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ na⁻hmää⁻, llo⁻koo⁻
jmiif⁻ lä⁻ñe⁻ dsa⁻.³He⁻ja⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻

ma⁻hlëeh⁻ hnäh' jee⁻ na⁻hoo⁻, nuu⁻
dsa⁻ jmiif⁻ hii⁻ hyoo⁻. Lä⁻jëe⁻ he⁻
ma⁻hlëeh⁻ hnäh' jee⁻ na⁻hmää⁻,
lä⁻nuuh⁻ kih⁻ dsa⁻.

Hää⁻ ba⁻ Dio hi⁻ laa⁻ kyaaa⁻
(Mt. 10:26-31)

⁴'Hnoon⁻ jwëehn⁻ hnäh' ome⁻
kyaan⁻. Ta⁻ wa⁻ gah⁻ hnäh' kih⁻
dsa⁻ hi⁻ jngihi⁻ kih⁻ jmi⁻ ngo⁻. Ga⁻
ma⁻na⁻juu⁻ jmi⁻ ngo⁻, hee⁻ ga⁻ ja⁻
mo⁻ le⁻ jmeey⁻.⁵Jwëehn⁻ hnäh'
ome⁻ kyaan⁻. Wa⁻ gah⁻ hnäh' kih⁻
hi⁻ na⁻ngë⁻ jwë⁻ cheey⁻ jmi⁻ lle⁻ kih⁻
dsa⁻ cha⁻je⁻ ma⁻ngëe⁻ ma⁻jngëeyh⁻.
Kih⁻ hi⁻ he⁻ ba⁻ wa⁻ gah⁻ hnäh'.⁶Neh⁻
ba⁻ hnäh', to⁻ñe⁻ nøø⁻ ba⁻ këe⁻ hñaa⁻
gyuu⁻ ta⁻. Pero ni⁻ jaa⁻ gyuu⁻ ta⁻ he⁻,
sa⁻ dsa⁻hëe⁻ kih⁻ Dio.⁷Lä⁻kye⁻ jnu⁻
lleh⁻ hnäh' na⁻he⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ kih⁻ Dio.
He⁻ja⁻, ta⁻ wa⁻ gah⁻ hnäh'. Jëeh⁻,
kyee⁻ ga⁻ hnäh' cha⁻ga'miih⁻ lä⁻koh⁻
ga⁻jwëe⁻ gyuu⁻ ta⁻.

Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngiif⁻ kwa⁻ be⁻ wa'ra⁻
ga⁻hnëe⁻ dsa⁻ jne⁻
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸'Jwëehn⁻ hnäh'. Lä⁻jëe⁻ hi⁻
mi⁻jnää⁻ hñii⁻ he⁻ laay⁻ dsa⁻
kyaan⁻ cha'né⁻ dsa⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻
jäh⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻ kiyh⁻ cha'né⁻
lä⁻jëe⁻ ángele kyaaa⁻ Dio.⁹Pero
hi⁻ jäh⁻ sa⁻ kyuu⁻ jnä⁻ cha'né⁻ dsa⁻,
lä⁻ja⁻ jwahn⁻ sa⁻ kyuu⁻ jnih⁻ cha'né⁻
lä⁻jëe⁻ ángele kyaaa⁻ Dio.¹⁰Jmee⁻
ba⁻ Dio jøh⁻ dsë⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻
hlëeh⁻ wi⁻ kih⁻ Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻.
Pero cher'mah⁻ ga⁻hlëeh⁻ dsa⁻ wi⁻
kih⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngiif⁻, sa⁻ jmeey⁻
jøh⁻ dsë⁻ kih⁻ he⁻ ja⁻.¹¹Wa'ra⁻
ga⁻hnëe⁻ dsa⁻ hnäh' neh⁻ gwah⁻
mäh⁻ o cha'né⁻ dsa⁻ta⁻, o cha'né⁻
jwëe⁻, ta⁻ka⁻ hnäh' huuh⁻dsë⁻ ha⁻ lä⁻

lääh̄ hnäh̄ hñaah̄ o hā lǟ jwah̄
hnäh̄. ¹²Jéeh̄, lǟ chah̄ jā Jmí llē
Nā jngiī kwéeh̄ hnäh̄ huú dsé̄ llū
hā lǟ jwah̄ hnäh̄.

Koq̄ juū nā hmäǟ kih̄
jā dsā chā kuū

¹³Jaā hī mā häǟ jeē jā
gā siiyh̄ Jesús:
—Tā jwoh̄, chih̄ dsā huuh̄ øghn̄
kwéeyh̄ jnǟ heen̄ hē gā tseen̄.

¹⁴Hē jā gā jäh̄ Jesús siiyh̄:

—Jā hē jwéé̄ jnǟ, sā gā tseen̄
tī lloohn̄ heē dsā.

¹⁵Gā jäh̄ kā läh̄ Jesús siiyh̄ dsā
hī mā täǟ jeē jā:

—Leeh̄ hnäh̄, tā wā heē hoh̄
hnäh̄ nī koō hē chā jmí gyuū
lā. Jéeh̄, jā kih̄ hē chā jnän̄
chā miih̄, hē jā jmeeȳ chaā jnē.

¹⁶Jā gā gā hléeyh̄ juū nā hmäǟ,
gā jäh̄:

—Mā chaā jā dsā chā kuū
hī mā chā chā miih̄ hē nā jnǟ
hwā kiyh̄ hē mā chooyh̄. ¹⁷Hē jā
mā jmeeȳ huú dsé̄, mā jäh̄:

“¿Heē bā jmeen̄? Sā chā jeē llan̄
lǟ jé̄ hē choohn̄.” ¹⁸Mah̄ gā jäh̄:

“Lǟ lā bā jmeen̄. Hlan̄ hnē kih̄
kwiī kin̄ mah̄ jmeen̄ juuuh̄ gā
në̄ jeē mā chih̄. Jeē jā bā llan̄
lǟ jé̄ tā kin̄ hē choohn̄.” ¹⁹Mah̄
jwahn̄ kī hñiin̄: Mā chā bā kyah̄
chā miih̄. Leē kyah̄ chā miih̄
jī ñē. Teeh̄ hoh̄, jā kuuh̄ hñah̄
hnē kyah̄. Wā chaā bā hnē llū.”

²⁰Pero Dio gā jäh̄ siiyh̄ lǟ lā:
“Hē bā chē taqah̄ hnē. Nā hwé̄
bā juuh̄. Kih̄ jñah̄ bā jäl̄ lǟ jé̄
hē mā juuuh̄ mā lääh̄,” gā jäh̄
Dio. ²¹Lǟ jā lā kih̄ dsā hī llā
chā miih̄ kuū né̄ hwā lā, mah̄
chā në̄ Dio laqaȳ dsā tǟ ñeē bā.

Dio lih̄ häǟ hī laā kyaaȳ

(Mt. 6:25-34)

²²Jā gā gā jäh̄ Jesús siiyh̄
discípulo kyaaȳ:

—Kih̄ hē jā nā jwééhn̄ hnäh̄.
Tā kā hnäh̄ huú dsé̄ hā lǟ
dsā ngéeh̄ hnäh̄ koō jmí koō
jmí, heē nā kuh̄ hñah̄ hnäh̄ nī
tā kā hnäh̄ huú dsé̄ kih̄ hmíih̄
hē këh̄ hnäh̄. ²³Kyeē gā hē chaā
hnäh̄ lǟ koh̄ gā hē kuh̄ hñah̄
hnäh̄. Hī kyeē gā jmí ngō kyah̄
hnäh̄ lǟ koh̄ gā hmíih̄ hē këh̄
hnäh̄. ²⁴Jéeh̄ dā hnäh̄ lǟ koō
lā kih̄ tā. Sā chā jngéeȳ nī sā
chooyh̄ nī koō, nī hē hnøø̄
jeē llaȳ. Pero Täǟ jnän̄ hī gyā
gyuū, mā rā hē ääh̄ bih̄. ¿Chē
sā kyeē gā hnäh̄ lǟ koh̄ gā tā
hē? ²⁵¿Hiī hnäh̄ leh̄ jmeeh̄ sā
gā koō leé̄, kih̄ hē jmeeh̄ hnäh̄
chā miih̄ huú dsé̄? ²⁶Cher̄mah̄ sā
täǟ hnäh̄ jmeeh̄ hē lā koō hē
pih̄, ¿hē lā kyē hnäh̄ huú dsé̄ kih̄
lǟ jé̄ hē jwééh̄ kyah̄ hnäh̄?

²⁷Jéeh̄ dā hnäh̄ hā lǟ dsā kwaaw̄
wā lē. Sā chā tā jmeen̄, nī sā
hwéé̄ wā ñē. Pero jwééhn̄ hnäh̄.
Mā kē nā hñaah̄ lā hmíih̄ hē
gā këh̄ rey Salomón, pero sā
gā lloō hē lā nā hñaah̄ lǟ koō lā
wā lē. ²⁸Cher̄mah̄ lǟ jā jmeeȳ Dio
nā hñaah̄ wā lē hē choō né̄ nuū
nā, mah̄ hō jē dsā neh̄ hñiij̄,
hā lǟ jā sā kwaȳ hē këh̄ hnäh̄,
dsā hī miih̄ gō tē bā dsoō dsé̄.

²⁹Hē jā mō tō kǟ hnäh̄ huú dsé̄
heē nā kuh̄ hñah̄ hnäh̄. Tā jmeeȳ
hnäh̄ chā miih̄ ngéeh̄ huú dsé̄ kih̄
lǟ jé̄ hē nā. ³⁰Jéeh̄, lǟ jé̄ hī sā
mā heeh̄ kih̄ Dio, hnooyh̄ lǟ jé̄
hē nā jmah̄ bā. Pero Täǟ jnän̄

ma⁻ney⁻ ba['] lä⁻jë⁻ he['] jmeel⁻ bii[']
 jnän⁻. ³¹Hnääh['] da['] hnäh['] to⁻në['] Dio
 hi⁻ laa['] dsa⁻ta['] jøøh['] jnän⁻. Lä⁻ja['] ba[']
 hnäh['] hnäh['] lä⁻jë⁻ he['] jmeel⁻ bii[']
 kyah['] hnäh['] ka⁻läh['].

Llu['] ga['] he['] cha['] he['] la['] hmooh['] jnän[']
 gyuuuh[']

(Mt. 6:19-21)

³²Ta['] wa['] gah['] hnäh['] borrego
 kyaan⁻, ma⁻ke['] sa['] jwëë['] hnäh['],
 jëeh['] Tää['] jnän⁻ hyoh['] dsëy['] tooyh[']
 gooh['] hnäh['] he['] jmeeh['] hnäh['] hih[']
 ko⁻jøh['] kyaayh[']. ³³Hnii['] hnäh['] he[']
 cha['] kyah['] hnäh['] mah['] kwëeh['] hi[']
 jmeel⁻ bii['] kih[']. Hnøøh['] hnäh['] he['] sa[']
 hee['] go⁻te[']. Hnøøh['] hnäh['] he['] la[']
 hmooh['] he['] cha['] gyuuuh['] he['] sa['] hee[']
 jih[']koh[']. Jee['] ja['] sa['] lloo['] dsa⁻hi['] ni[']
 sa['] chaa['] jah['] hi['] jwë['] ka⁻läh[']. ³⁴Jee[']
 hla['] he['] la['] hmooh['] kyah['] hnäh['], jee[']
 ja['] ba['] kye['] hnäh['] o⁻jøh['] dsë['].

Llu['] la['] kih['] hi['] jøø['] wa'ra['] jah['] Jesús

³⁵Hnøø['] ma⁻na[']lluuh['] hnäh['], hi[']
 na⁻nëh['] hnäh['] ka⁻läh[']. ³⁶Hnøø[']
 jmeeh['] hnäh['] lä⁻koo['] jmeel⁻ moz[']
 hi['] tääh['] jää['] dsa⁻juu['] hi['] jäh[']
 jee['] ma⁻jee['] goo['] dsa[']. Wa'ra['] jah[']
 dsa⁻juu['] he['] tääey['], na['] ma⁻hii['] nä[']
 moz['] he['] ho'haah[']. ³⁷Llu['] la['] kih[']
 moz['] he['], cher'mah['] na⁻nëy['] wa'ra[']
 jah[']. Ma⁻ra['] ju'dsoo['] jwëëhn[']
 hnäh['], dsa⁻juu['] mi⁻lluuy['] hñii[']
 jää['], ja[']ga['] llaay['] moz['] he['] në['] mes[']
 mah['] jmeey['] ta[']he['] kiyh[']. ³⁸Ma⁻ke[']
 jah['] koo['] lla⁻nue['] o⁻ja[']ga['] jnä['],
 peer['] llu['] la['] kih['] moz['] he['], cher'mah[']
 na⁻nëy['] ma[']ja[']. ³⁹Hnøø['] lä⁻ngëeh[']
 hnäh['] he['] la[']. Wa'ra['] jäh['] kih['] jää[']
 dsa⁻juu['] cha[']neh['] nøy['] hee['] hor['] jää[']
 jää['] dsa⁻hi['] dsa⁻he['] cha[']neh['] kiyh['],
 jmeey['] bii['] sa['] gwiyy['] høøy['] hne[']

kiyh['] mah['] sa['] dsa⁻he['] dsa⁻hi['] he[']
 cha[']neh['] kiyh[']. ⁴⁰Lä⁻ja['] hnäh['], hnøø[']
 ma⁻na[']lluuh['] hnäh['] ka⁻läh[']. Jëeh['],
 hor['] he['] sa['] jmeeh['] hnäh['] huu[']dsë['],
 jäh['] Hi[']ga[']lëë[']ngo['] la['].

Dsa['] hi['] mi⁻teh['], hi['] dsa['] hi['] sa['] jmeel[']
 ta[']he[']

(Mt. 24:45-51)

⁴¹Ja[']ga['] ga['] jäh['] Pee['] siiyh[']:

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁻, iche[']
 ma⁻hlëeh['] juu['] na⁻hmää['] lä⁻na[']
 kyaan['] jnääh['] o ma⁻hlëeh['] ka⁻läh['] kih[']
 lä⁻jøh[']?

⁴²He[']ja['] ga['] jäh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']
 siiyh[']:

—Jaa['] dsa['] hi['] mi⁻teh['] hi['] cha[']
 huu[']dsë['] llu['] kih['], hi['] he['] ba[']
 na⁻hñaa['] mah['] hääy['] hi['] tääh[']
 cha[']neh['] kih['] dsa⁻juu['], kwëeyh[']
 he['] kuyh['] hor['] kih[']. ⁴³Llu['] la['] kih[']
 moz['] he['], cher'mah['] mi⁻tey['] lä⁻jë[']
 mada['] he['] nuuyh['] wa'ra['] jah[']
 juu[']. ⁴⁴Ma⁻ra['] ju'dsoo['] jwëëhn[']
 hnäh['], ga[']lä⁻jë['] ba['] he['] cha['] kih[']
 dsa⁻juu['] tooyh['] goo['] moz['] he['].

⁴⁵Pero cher'mah['] hi['] na⁻hñaa['] he[']
 ga[']jmeey['] huu[']dsë[']: “Lä⁻heë['] ga[']
 miih['] dsa⁻jøøh['] kyaan⁻”, he[']ja[']
 ta[']ko⁻jiih['] ja['], løy['] jmi[']bäay['] hi['] më[']
 hi['] ñuuuh['] dsa⁻kyaaayh['], hi[']kuh[']hiyh[']
 llu['] lä⁻jiih['] lä⁻heey[']. ⁴⁶Lä⁻la['] le['] kih[']
 moz['] he[']. Jmii['] he['] sa['] jøøy['], hi['] hor[']
 he['] sa['] kyeey['] ni['] miih['] huu[']dsë['], jäh[']
 dsa⁻juu[']. Peer['] cha[']miih['] jmeeyh[']
 moz['] he['], ja[']ga['] cheey['] ko⁻jøh[']
 kyaah['] lä⁻jëë['] hi['] sa['] ga[']mi⁻teh['].

⁴⁷Jaa['] moz['] hi['] ma⁻ñe['] kwee['] he[']
 mada['] nuuyh['] kih['] dsa⁻juu['] mah['] sa[']
 ma⁻na[']lluuy['], ni['] sa['] mi⁻tey['] mada[']
 kih['] dsa⁻juu['], hi['] he['] sa['] lä⁻ñih['] dsëy[']
 kway['] kih[']. ⁴⁸Pero jaä['] moz['] hi['] ma[']
 jmeey['] he['] hliih['] he['] sa['] ñey['], hi['] he[']

hii' miih' ba'. Jëeh' hi' ma' hyoh'
 cha'miih', lä' ja' ngiih' dsa' juuy'
 cha'miih'. Dsa' juu' hi' ga' tooh' gooy'
 cha'miih', lä' ja' ngiih' cha'ga'miih'.

Kwaat' kih' Jesús he' tee' dsa'
 (Mt. 10:34-36)

49 Ma'jan~ mah' chaahn' je' hwa'
 la'. Hnoon' wa'ra' jäh' kih' koo'
 ga'juuh'. **50** Ma'ra' he' jmee' bii' jœen'
 koo' he' wi' ngëe!. Peer' ku'jii'
 kin'. Wa'ra' jäh' kih' na' ga'juuh' ba'
 ma'dsëe' jmi'. **51** ?Che' laah' hnäh'
 ma'jan~ mah' jmeen' hi' tii' kih'
 dsa' jmi' gyuu? Jwëehn~ hnäh', ja'
 kih' he' ja' ma'jan~. Ma'jan~, mah'
 jmeen' te' jœe' dsa' ba'. **52** Jëeh', na'
 ta'chaané' jee' tääh' hñaa' dsa' koo'
 cha'neh', jmeey' to' nää!. Uu' hi'
 he' tee' kyaah' uu' hi' uu' dsa'taah'
 teey' kyaah' uu'. **53** Tee' jmi' kyaah'
 jo'ñuuuh', hi' jo'ñuuuyh' tee' kyaayh'
 ka'läh'. Chooy' tee' kyaah' jo'mii',
 hi' jo'miiy' tee' kyaah' chooy'.
 Ma'chooy' tee' kyaah' ma'jooy',
 ma'jooy' tee' kyaah' ma'chooy'.

Ko'llaa' sa' kye' **kwaat'** ha' lä' la' he'
 jmee' Dio jee' kiyh'
 (Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

54 Hi' ga'jäyh' ka'läh' siiyh'
 lä' jœe' dsa':
 —Wa'ra' ga'jëeh' hnäh' soo' jnii'
 ta'la' ga'dsa' hyoo', chah' ba' jwah'
 hnäh': "Jma'ba' na' ja'." Hi' lä' ja'
 la'. **55** Hi' wa'ra' ja' lle' ta' kye',
 jwah' hnäh': "Jmee' hyoo' ba' na'."
 Hi' lä' ja' jmee'. **56** He' ba' che'
 ta'juuh' hnäh'. Leh' ba' hnäh' lleh'
 hnäh' juu' kwee' ha' lä' jmee' koo'
 jmi' koo' jmi' lä'koo' la' gyuuuh'
 hwa'. Mah' sa' kye' hnäh' **kwaat'**
 hee' ga' na' dsa'la' jee' kyah' hnäh'.

Hnøø' mi'een' juu' he' cha' jnän'
 kyaah' dsa'
 (Mt. 5:25-26)

57 ?He'la' sa' leh' hnäh' kah' hnäh'
 kwaat' hñaah' hnäh' hee' na' he'
 llu'? **58** Cher'mah' chaä' hi' hnøø'
 hnëe' hne' chaané' dsa'ta', jmee' bii'
 go'taah' hnäh' juu' kwee' kyaayh'
 na' ga'juuh' ta'ko'jiih' cha' jmi',
 mah' sa' ngëeý' hne' ja'gooy' jwëe'.
 Lä'ja' mo'so' jmee' jwëe' hih' kih'
 poo', taayh' hne' neh'ne!. **59** Ma'ra'
 ju'dsoo' jwëehn~ hne', sa' ya'hëeh'
 jee' ja' ta'ko'jiih' sa' ma'mi'hmaah'
 lä'koh' te' he' lle' dsa'ta' kyah'.

Ga'hlëeh' Jesús kih' he'
 dsa'jeeh' dsa' kyaah' Dio

13 Ja'ba' jmi' ja' na'nää'
 ko'llaa' dsa' na' jmeeyh' juu'
 kih' Jesús he' ga'jmee' Pilato mada'
 kih' hløø' he' na' jngëeyh' dsa' chaä'
 Galilea jee' ma' tääh' jngëeyh' jah'
 he' ma' mi'tey' kiyh' kyaah' Dio.

2 Mah' ga'jeeh' Jesús juu' kiyh',
 ga'jäyh':

—?Che' kih' he' ga'juu' lä'ja' dsa'
 galilea he', he'ja'laah' hnäh' he' ääy'
 cha'ga'miih' dso'kye' lä'koh' ga'jee'
 lä'jœe' dsa'gooy? **3** Jnä' jwëehn~ hnäh',
 ni' miih' sa' la'lä'ja'. Jëeh' cher'mah'
 sa' ga'jeeh' hnäh' kyaah' Dio, ja'ba'
 lä'ja'juu' lä'jœe' hnäh' ka'läh'. **4** He'
 ga'toh' hne' nii' kih' Siloé né' kih'
 lä'jœe' gya'jñaa' dsa' mah' ga'juuy',
 ?che' jmeeh' hnäh' huus'dse' he' ääy'
 cha'ga'miih' dso'kye' lä'koh' ga'jee'
 lä'jœe' dsa'hi' tääh' Jerusalén? **5** Jnä'
 jwëehn~ hnäh', ni' miih' sa'la'lä'ja'.
 Jëeh' cher'mah' sa'ga'jeeh' hnäh'
 kyaah' Dio, ja'ba'lä'ja'juu'lä'jœe'
 hnäh' ka'läh'.

Juu' na⁻hmää' lä⁺ la⁺ kih⁺ koo⁻
chaah⁺ higo he⁻ sa⁺ kwa⁺ mii⁺

6 Hi⁺ ga⁺ jääy⁺ ka⁻ läh⁺ juu⁺

na⁻hmää' lä⁺ la⁻:

—Jaa⁻ dsa⁻ ma⁺ na⁻jnää' koo⁻
chaah⁺ higo jee⁺ kih⁺ chaah⁺ wii⁻
jeh⁺ kiyh⁺. Mah⁺ na⁻jääy⁺ che⁺ na⁻hii⁻
mii⁺higo. Pero ni⁺ koo⁻ mii⁺ sa⁺ ma⁺
hii⁺. 7 Mah⁺ ga⁺siiyh⁺ hi⁻ ma⁺ hoo⁺
chaah⁺ wii⁻ jeh⁺ ja⁻: "Jee⁺ la⁻ ma⁻të⁺
hnë⁻ ji⁻ në⁻ ma⁻ jan⁻ jääy⁺ chaah⁺
higo la⁻, che⁺ hii⁺ mii[!]. Sa⁺ cha⁻
jnöohn[!] ni⁺ miih⁻ lä⁺ koh⁺ hä⁺ gwan[.]
He⁻ ja⁻ tu[!] go⁻ te[!]. ¿He⁻ la[!] ja⁻ koo⁻
na⁻ha⁻ hwa[!] jee⁺ chih[?]" 8 Pero hi⁻
ma⁺ hoo⁺ jee⁺ ja⁻ ga⁺ jääy⁺: "Dsa⁻jøøh[!]
kyaan[,] kwa⁺ jwë[!] kih⁺ koo⁻ ga⁺ ji⁻ në⁻
na[!]. Gyun[!] miih⁻ ta⁻hmii⁻ mah⁺
toohn[!] tu⁻hoh[!]. 9 Cher⁺mah⁺ ga⁺hii⁺
mii[!], llu[!] ba[!]. Pero cher⁺mah⁺ sa⁺
ga⁺hii[!], ja⁻ga⁺ na⁺ dsa⁻tu[!]."

Ga⁺mi⁺hlää[!] Jesús ja⁻ dsa⁻më⁺
hi⁻ ma⁺ na⁻jluu[!] cha⁻kah[']

10 Koo⁻ jmi[!] he⁻ tee⁺ dsa⁻ dsë[!] ma⁺
kwa⁺ Jesús juu[!] neh⁺ gwah⁺ mäh⁻.
11 Jee⁺ ja⁻ ma⁺ hää[!] ja⁻ dsa⁻më⁺ hi⁻
ma⁻hya⁺ gya⁺jääy[!] ji⁻ në⁻ dsaah[!].
Ga⁺jmee[!] jmi⁺lle[!] hliih[!] ga⁺jluu[!]
ka⁻luuy[!]. Ni⁺ miih⁻ sa⁺ le[!] ma⁺ ngäy[!]
ko⁻dsoo[!]. 12 Ma⁺ ga⁺jääy[!] Jesús dsa⁻më⁺
he⁻, ga⁺tääyh[!] mah⁺ ga⁺siiyh[!]:

—Dsa⁻më[!], ma⁻jää[!] ba[!] kyah[!] kih[!]
dsoo[!] he⁻ ma⁺ laqah[!].

13 Ga⁺kyey[!] gooy[!] në[!] kih[!] dsa⁻më⁺
he⁻. Läächah[!] ja⁻ ga⁺niih[!] ka⁻luuy[!],
mah[!] ga⁺löøy[!] kway[!] ti⁻hmaah[!]
kih[!] Dio. 14 Pero hi⁻ ma⁺ jmee⁺ hih⁺
gwah[!] ja⁻, ga⁺lä⁺llee[!] jwérte kih[!]
he⁻ ga⁺mi⁺hlää[!] Jesús dsa⁻ jmi[!]
he⁻ tee⁺ dsa⁻ dsë[!]. Mah[!] ga⁺siiyh[!]
lä⁺jää[!] hi⁻ ma⁺ tääh[!] jee⁺ ja⁻:

—Jñii[!] jmi[!] ba[!] cha⁻ jwë[!] jmeen[!]
ta⁻. Ta⁻ko⁻jiih[!] jñii[!] jmi[!] ja⁻, ya⁻nää[!]
hnäh[!] mah[!] ja⁻ kyah[!] hnäh[!], ja⁻ jmi[!]
he⁻ tee⁺ dsa⁻ dsë[!].

15 Ja⁻ga[!] ga⁺ jää[!] Dsa⁻jøøh[!] jnän[!]
ga⁺siiyh[!]:

—Hee⁻ ba[!] che⁻ ta⁻juuh[!] hne⁻
dsa⁻nnuuh[!]. Ja⁻ lä⁺jää[!] hnäh[!] cheeh[!]
hnäh[!] kya[!] kyah[!] hnäh[!], burr[!] kyah[!]
hnäh[!] jee⁺ na⁻hnuuyh[!] mah[!] go⁻jääh[!]
hnäh[!] hiyh[!] jmi[!] he⁻ tee⁺ dsa⁻
dsë[!]? ¿Che[!] sa⁺ jmeeh[!] hnäh[!] lä⁺ja⁻?

16 Pero hi[!] dsa⁻më[!] la⁻, hi⁻laqah[!] sa⁻ju⁻ kih[!]
Abraham, ma⁻hya[!] gya⁺jääy[!] ji⁻ në⁻ ma⁺
na⁻hnuuyh[!] qah[!] Tana[!]. ¿Che[!] sa⁺ ää[!]
jmi[!] cheeyh[!] jmi[!] he⁻ tee⁺ dsa⁻ dsë[!]?

17 Lää[!] ma⁺ ga⁺hlääh[!] Jesús juu[!] ja⁻,
ga⁺jää[!] o⁻hih[!] lä⁺jää[!] hi⁻ ga⁺lä⁺hööh[!]
kiyh[!]. Pero jee⁺ lä⁺jää[!] dsa⁻ ma⁺
chaay[!] llu[!] ba[!], ma⁺ ga⁺jääy[!] lä⁺jää[!]
he⁻ juuh[!] gaa[!] he⁻ ma⁺ jmeey[!] Jesús.

Juu[!] na⁻hmää' lä⁺koo⁻ la⁺ kih⁺ mii[!]ju⁻
mostaza

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

18 Hi⁺ ga⁺ jää[!] Jesús ka⁻ läh[!]:

—Jwëehn[!] hnäh[!] juu[!] he⁻ jeeh[!] kwee⁻
lä⁺koh[!] jää[!] Dio dsa⁻ lä⁺hih[!] kih[!]. 19 He⁻
jää[!] Dio dsa⁻ lä⁺hih[!] kih[!], jeeh[!] kwee⁻
lä⁺koo[!] la⁻ kih[!] koo⁻ mi⁻ju⁻ mostaza he⁻
ga⁺jngää[!] ja⁻ dsa⁻ jee⁺ na⁻jnää' cha⁻joh[!]
kiyh[!]. Heh[!] mi⁻ju⁻ ja⁻, ga⁺hya[!] mah[!]
ga⁺kwa[!], lä⁺jih[!] ga⁺tää[!] koo⁻ chaah[!]
hma[!]. He⁻ ja⁻ ga⁺lla⁻nää' ta⁻ jmeey[!] siii[!]
në[!] sa⁻goh[!] kih[!].

Juu[!] na⁻hmää' lä⁺koo⁻ la⁺ kih⁺
levadura

(Mt. 13:33)

20 Koo⁻ ka⁻ läh[!] ga⁺ jää[!] Jesús
siiyh[!]:

—Jee⁺ la⁻ jwëehn[!] hnäh[!] juu[!] he⁻
jeeh[!] kwee⁻ lä⁺koh[!] jää[!] Dio dsa⁻

lä⁺hih⁺ kih¹. **21** Jeeh¹ kwee⁻ lä⁺koo⁻
jmee⁺ levadura he⁻ kooh[~] jaa⁻
dsa⁻mé¹. Llay⁺ cha⁻miih⁻ harin mah¹
kah⁻gwëyh[~] kyaah¹ levadura. Kyaah¹
lä⁺ja⁻ dsa⁻kwaaq[~] lä⁺ ga⁺dsa¹ tu[~]ka¹.

**Dsu⁻ la¹ ho'haah¹ jee¹ dsa⁻taah¹ dsa⁻
kyah¹ Dio**

(Mt. 7:13-14, 21-23)

22 Lä⁺koo⁻ ma['] hää¹ Jesús jwë¹
ngoo¹ ta⁺ Jerusalén ma['] kway⁺ juu¹
lä⁺kaaq[~] jwii⁺ kaah¹ hi⁻ lä⁺kaaq[~] jwii⁺
mäh¹ jee¹ ma['] dsa⁻ngëey¹. **23** Jaa⁻ dsa⁻
ga⁻ngii¹ juu¹ kiyh¹, ga⁺siiyh¹:
—Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹, ñche¹ miih⁻
go⁻te¹ dsa⁻hi⁻ dsa⁻lää¹?
He⁻ja⁻ ga⁺jäh¹ Jesús siiyh¹:

24 —Jmee¹ hnäh¹ bii¹ go⁻taah¹
hnäh¹ ta⁺ ho'haah¹ dsu⁻. Jëeh¹, jwëe¹
dsa⁻hi⁻ hnøø¹ dsa⁻taah¹ mah¹ sa⁻
jmääy¹ dsa⁻taayh¹. **25** Wa['] jmeen¹ jaa⁻
dsa⁻juu¹ cha'neh¹ ma[']ngëey¹ ma[']jney¹
ho'haah¹ kiyh¹. Hi⁻cher'mah¹
ga⁻nää¹ hnäh¹ tëeh¹ hnäh¹ kiyh¹
ta⁺ ka'hne¹: “Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹,
Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹, nää¹ ho'haah¹ mah¹
dsa⁻tooh¹ jnääh¹!” Pero jeeh¹ dsa⁻juu¹
he⁻kyah¹ hnäh¹, jäh¹: “Sa⁺ man⁺
hii⁻ hnäh¹.” **26** Ja⁻ga⁺ løøh¹ hnäh¹
jwah¹ hnäh¹: “Ma⁻kih¹ ma⁻híh¹
jnääh¹ ko⁻jøh¹ kyaah¹ hne⁻. Jnääh¹
he⁻hi⁻ ga⁺hlëeh¹ jee¹ la⁻cha⁻jwë¹
juuh¹.” **27** Pero jäh¹ dsa⁻juu¹ cha'neh¹
he⁻, siiyh¹ hnäh¹: “Sa⁺ man⁺ hii⁻
hnäh¹. Go⁻nää¹ hnäh¹ kyah¹, hnäh¹
hi⁻ jmeen¹ he⁻hlëeh¹ jmäh¹!” **28** Jee¹ ja⁻
ki⁻hoo¹ hnäh¹ mah¹ juuh¹ hnäh¹
cha⁻jäh¹ hnäh¹ wa⁻ra⁻ ga⁺jëeh¹ hnäh¹
Abraham kyaah¹ Isaac kyaah¹ Jacob
kyah¹ lä⁺jëeh¹ hi⁻ ga⁺ngëey¹ juu¹ kih¹
Dio täh¹ ya⁻jwii¹ kiyh¹, mah¹ hnäh¹
dsa⁻hëeh¹ ta⁺ ka⁻hne¹. **29** Jwëe¹ dsa⁻
chaa⁻hyu¹ ya⁻nää¹ ta⁺ kye¹ ta⁺ñii¹

mah¹ dsa⁻taah¹ kuh[']hih¹ ko⁻jøh¹
kyah¹ jnä¹ jee¹ oo¹ ya⁺ jwii¹ kih¹ Dio.
30 Jëeh¹, jwëe¹ hi⁻ sa⁻laq¹ kwaat[~] jee¹
kyah¹ hnäh¹, hi⁻ he⁻lee¹ jøøh¹ ma[']ja⁻.
Hi⁻hi⁻laq¹ kwaat[~] jee¹ kyah¹ hnäh¹,
hi⁻he⁻lee¹ mäh¹ ga¹.

**Ga⁺lä⁺meeh¹ dsë¹ Jesúis kih¹ jwii¹
Jerusalén**

(Mt. 23:37-39)

31 Ja⁻ba['] jmiif¹ ja⁻, ga⁺lla⁺nää¹
ko⁻llää¹ fariseo na[']chiih¹ Jesúis:
—Go⁻hëe¹ jee¹ la⁻, gwaah¹ ta⁺ jee¹
jyoh¹, jëeh¹ hnøø¹ Herode jngëeh¹ hne⁻.

32 He⁻ja⁻ ga⁺jäyh¹ siiyh¹ dsa⁻
fariseo he⁻:

—Go⁻nää¹ hnäh¹ mah¹ go⁻chiih¹ hi⁻
kyuuuh¹ may¹ hliih¹ he⁻juu¹ la⁻: “Na[']hi⁻
ho⁻lä⁺ ma[']jmeen¹ la⁻ba['] ta⁺he⁻hwëen¹
jmiif¹lle¹ hliih¹ kih¹ dsa⁻hi⁻ mi[']hlään¹
dsa⁻ka⁻läh¹. Ga⁺ma⁻hya¹ hnë¹ jmiif¹, ja⁻
hniih¹ ma[']hnaa¹ ta⁺kin¹.” **33** Jmee¹ bii¹
lä⁺ma[']hään¹ la⁻ba['] jwë¹, na¹, ho⁻, hi⁻ hyu¹
lä⁺jiih¹ lloon¹ Jerusalén. Jëeh¹, jmee¹
bii¹ he⁻juu¹ hi⁻ngëey¹ juu¹ kih¹ Dio ta⁺
Jerusalén, sa⁻lle¹ kih¹juuy¹ ta⁺jee¹ jyoh¹.

34 Hnäh¹ dsa⁻chaa¹ Jerusalén, hi⁻
jngëeh¹ hi⁻ngëey¹ juu¹ kih¹ Dio hi⁻teh¹
hnäh¹kuu¹ kih¹ hi⁻chee¹ Dio, joh¹ jiih¹
sa⁻ga⁺lä⁺hnoon¹ ma[']jøøhn¹ hnäh¹
lä⁺koo⁻jøøh¹chaah¹ hyaa¹gyu¹chaah¹
kyaa¹,taayh¹neh¹sa⁻kyoooy¹, pero sa⁻
ga⁻hiih¹ hnäh¹. **35** He⁻ja⁻ma⁻be¹ Dio
hnäh¹go⁻te¹, ja⁻ta⁺jman¹ba[']hne¹kyah¹
hnäh¹. Jwëeh¹ hnäh¹, na¹ta⁺cha'ne¹
mo⁻so¹ jëeh¹ hnäh¹ jnä¹ta⁺ko⁻jiih¹sa⁻
ma[']jäh¹ hnäh¹: “He⁻ba[']che¹jøøh'gaa¹hi⁻
ja⁻, lä⁺hih¹ kih¹ Dio.”

**Ga⁺mi⁺hlää¹ Jesúis jaa⁻hi⁻dsaaah¹
jmiif¹he⁻teeh¹dsaa⁻dsë¹**

14 Koo⁻ jmiif¹he⁻teeh¹dsaa⁻
dsë¹, ngoo¹ Jesúis ga⁻kuh⁻

ga⁺hi^h cha⁺neh⁺ kih⁺ jaa⁻ fariseo hi⁻
 ma⁻ laa⁻ jaa⁻ dsa⁻jøøh[!]. Jee['] ja⁻ ma[']
 tääh⁺ dsa⁻ hi⁻ ma['] tää[~] Jesús. ²Hi⁺
 ta⁺ cha⁺nëy⁺ ja⁻ ma['] cheh⁺ jaa⁻ dsa⁻
 hi⁻ ma['] dsaah⁺ ds oo⁻ gyoo⁻. ³He⁻ ja⁻
 ga⁺ngii⁺ Jesús juu[!] kih⁺ ta⁺jwoh⁺ kya^a⁺
 ley kyaah⁺ dsa⁻ fariseo he[:]

—¿Che['] cha⁺ jwë[!] mi⁺hlää⁺ jne['] jaa⁻
 hi⁻ dsaah⁺ jmi[!] he⁻ teeh⁺ dsa⁻ ds e[?]

⁴Ti[']síh[!] ba⁺ ga⁺taah⁺ dsa⁻ he[.]

Ja⁻ga⁺ ga⁺sooh[!] Jesús goo⁻ hi⁻ ma[']
 dsaah⁺ he['] mah⁺ ga⁺mi⁺hlääy[!]. Hi⁺
 ga⁺hiyh⁺ juu[!], ga⁺siiyh[~]:

—Ma⁻le['] gwaah[!] kyah[.]

⁵Mah⁺ ga⁺hlëeyh[!] dsa⁻ hi⁻ ma[']
 tääh⁺ he[,] ga⁺siiyh[~]:

—Cher[']mah[!] jaa⁻ dsa⁻kyah⁺ hnäh⁺
 ga⁺tah⁺ jaa⁻ burr[~] o jaa⁻ kya['] kyaay⁺
 jee['] hë[!] koo⁻ too^{~,} ¿che['] sa⁺ dsooy⁺
 lä⁺chah⁺ ja⁻ dsa⁻llëey⁺ jah⁺ kyaay⁺
 ma[']ke⁺ la['] jmi[!] he⁻ teeh⁺ dsa⁻ ds e[?]

⁶Ni⁻ jaa⁻ sa⁺ ga⁺lih[!] ma['] jeeyh⁺ juu[!]
 kih[!] Jesús.

Juu[!] na⁻hmää[!] kih[!] hi⁻ ga⁺taah⁺
 to⁻në[!] hma⁺sii[!] jee['] cha⁺ ma⁻nuu⁺

⁷Ma['] gya[!] Jesús jëe[~] ha⁻ lä⁺ ma[']
 jmeé[~] lä⁺jëe[~] hi⁻ ma['] na⁻teeh[']
 kya^a⁺ fariseo he[,] ga⁺hnooyh⁺ ma[']
 dsa⁻taayh[!] høø[!] hi⁻ käh[!] në[!] mes[~].
 He⁻ja⁻ ga⁺hlëeyh[!] juu[!] na⁻hmää[!]
 kyaah⁺ dsa⁻ hi⁻ ma['] na⁻teeh['] he[,] ma[']
 jäh[!]:

⁸—Wa[']ra⁻ ga⁺teeh[!] jaa⁻ dsa⁻ hne⁻
 koo⁻ jee['] dsa⁻jee['] goo⁻ dsa⁻, sa⁺
 nah[!] høø[!] hi⁻ käh[!], le['] ga⁺ che⁻
 lloo[~] jaa⁻ hi⁻ jøøh[!] ga⁺ lä⁺koh[!] hne⁻.

⁹Cher[']mah[!] ga⁺nah[!] jee['] ja⁻, ha⁻
 ga⁺che⁻ ga⁺lloo[!] hi⁻ ga⁺teeh[!] lä⁺uu[~]
 hnäh[!], mah⁺ siiyh⁺ hne[~]: "Kwa['] jwë[!]
 gya⁺ hi⁻ la['] jee['] na[~]." Ja⁻ga⁺ kyaah⁺
 o hih⁺ nah[!] jee['] ga⁺dsaa[!] go⁻te[~]
 hma⁻sii[~]. ¹⁰Lä⁺la⁻ ba⁺ jmeeh[!] wa[']ra⁻

ga⁺teeh[!] jaa⁻ dsa⁻ hne⁻ jee['] jmeey[!]
 jmi[!]. Goh[!] ba⁺ hne⁻, ja⁻ nah[!] lä⁺
 ga⁺teeh[!] huu[!] kii[!] ba⁺. Mah[!] wa[']ra⁻ ja⁻
 hi⁻ ga⁺teeh[!] hne⁻, siiyh⁺ hne[~]: "Na⁻
 ya⁻na['] jee['] llu[!] ga⁺ miih⁻ la⁻, ome⁻
 kyaan[~]." Ja⁻ga⁺ leeh[!] jøøh[!] cha⁺né⁺
 lä⁺jëe[~] hi⁻ tääh[!] ko⁺jøøh[!] kyaah⁺ hne⁻
 në[!] mes[~] ja⁻. ¹¹Jëeh[!], hi⁻jmää⁺ hnii⁺
 jøøh[!], hi⁻he['] ja⁻ ta⁺ hwa[!] go⁻te[.] Hi⁻
 jmää⁺ hnii⁺ hwa[!], hi⁻he['] ba⁺ leeh[!]
 jøøh[!].

¹²Hi⁺ ga⁺hlëeyh[!] dsa⁻ fariseo hi⁻
 ga⁺teeh[!] kiyh[!], ga⁺siiyh[~]:

—Wa[']ra⁻ ga⁺teeh[!] dsa⁻kuh⁺hiyh[!]
 koo⁻lla⁺hyoo[~] o ta⁺ ga⁺nuu⁺, ta⁺
 teeh[!] ome⁻ kyaah[!], ni⁺øøh[!], ni⁺
 jñah[!] ga⁺hi⁻chaah[!] kyah[!], ni⁺dsa⁻
 cha⁻kuu[!]hi⁻ tääh[!] koo⁻kyah[!].

Jëeh[!], lä⁺jëe[~] hi⁻he['] teeh[!] hne⁻
 ka⁻läh[!] mah⁺jeeyh[!] kyah[!]. ¹³Lä⁺la⁻
 ba⁺ jmeeh[!] wa[']ra⁻ ga⁺jmeeh[!] koo⁻
 jmi[!]. Ja⁻teeh[!]hi⁻ tää[~] kyaah[!]
 dsa⁻tuuh[!], dsa⁻jluu[!], hi⁻ dsa⁻tuuh[!].

¹⁴Lä⁺ja⁻ba⁺le['] llu[!]kyah[!]. Jëeh[!], dsa⁻
 he[']sa⁺cha⁻he⁻kyah[!]mi⁺hmaayh[!]
 kyah[!]ka⁻läh[!]. Pero wa[']ra⁻ga⁺teeh[!]jee[']
 lä⁺jiih[!]lä⁺jëe[~]hi⁻lluu[!], lä⁺hmaah[!]
 kyah[!].

Juu[!] na⁻hmää[!] lä⁺koo⁻la[']koo⁻jmi[!]
 juuh[!]

(Mt. 22:1-10)

¹⁵Jaa⁻hi⁻ma[']gya[!]në[!]mes[~]kyah[!]
 Jesús, ma[']ga⁺nuuy[!]ga⁺hlëeh[!]Jesús
 lä⁺ja⁻, ga⁺jäh[!]:

—Llu[!]la[']kih[!]hi⁻dsa⁻taah[!]kuh⁺hih[!]
 jee[']la[']ya⁺jwii[!]kih[!]Dio.

¹⁶He⁻ja⁻ga⁺jäh[!]Jesús siiyh[~]:

—Jaa⁻dsa⁻ga⁺jmee[!]koo⁻jmi[!]
 juuh[!]mah⁺ga⁺teeh[!]jwëe[~]jwérte
 dsa⁻. ¹⁷Ma[']ga⁺teeh[!]hor[~]kuh⁺dsa⁻
 ma⁻nuu[!], ga⁺cheey[!]jaa⁻moz[~]
 kyaay[!]mah⁺dsa⁻chihi[!]hi⁻ma[']

na⁻teeh⁻ kyaay[:] “Ya⁻nää⁻ hnäh⁻ ga⁻juh⁻. Jëeh[,] ma⁻na⁻llu⁻ ba⁻ lä⁻jë⁻.”

¹⁸ Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻ ga⁻jäh⁻ sa⁻ jää⁻.

Hi⁻ to⁻në⁻ ga⁻jäh[:] “Ma⁻lan⁻ koo⁻ jwi⁻ hwa[,] he⁻ja⁻ hnoon⁻ na⁻jëen⁻ koo⁻. Jmee⁻ jöh⁻ hoh⁻ sa⁻ jään⁻ niin⁻.” ¹⁹ Hi⁻ jñah⁻ ga⁻jäh[:] “Ma⁻laan⁻ hñaa⁻ gyaah⁻ kya⁻ hi⁻ jmee⁻ ta⁻. Hi⁻ he⁻ na⁻, na⁻ ga⁻ na⁻jëen⁻ che⁻ lluy⁻. He⁻ja⁻ chuun⁻ kyaah⁻ hne⁻ jmee⁻ jöh⁻ hoh[,] sa⁻ jään⁻ niin⁻.”

²⁰ Hi⁻ jñah⁻ ka⁻lä⁻ ga⁻jäh[:] “Koo⁻ ma⁻jee⁻ ba⁻ goon⁻. He⁻ja⁻ sa⁻ le⁻ niin⁻.” ²¹ Ngaah⁻ go⁻te⁻ ba⁻ moz⁻ he[,] na⁻jmeehy⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻juuh⁻. Ma⁻ ga⁻nuu⁻ juuh⁻ jmi⁻ he⁻ ga⁻jäh⁻ lä⁻ja⁻, ga⁻lä⁻lleey⁻ jwérte. Ja⁻ga⁻ ga⁻siiyh⁻ moz⁻ he[:] “Gwa⁻ ko⁻chih⁻ je⁻hmoo⁻ hi⁻ lä⁻kaa⁻ cha⁻jwé⁻ kih⁻ jee⁻ jwii⁻ juuh⁻, go⁻kyaa⁻ hi⁻ tää⁻nee⁻ kyaah⁻ dsa⁻tuuh⁻, dsa⁻jluu⁻ hi⁻ dsa⁻tuuh⁻.”

²² Ma⁻ jah⁻ moz⁻ he[,] ga⁻siiyh⁻: “Dsa⁻jööh⁻ kyaan⁻, ma⁻la⁻ ba⁻ lä⁻jë⁻ mada⁻ he⁻ ma⁻jmeeh⁻. Pero ja⁻ ga⁻ jee⁻ dsa⁻täah⁻ dsa⁻.” ²³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻juuh⁻ he⁻ siiyh⁻ moz⁻ kyaay[:] “Gwa⁻ lä⁻ hä⁻ jwé⁻, hi⁻ lä⁻kaa⁻ jee⁻ jeeh⁻ dsa⁻, jmee⁻ bii⁻ ya⁻nää⁻, mah⁻ kah⁻ cha⁻neh⁻ kin⁻ la⁻.” ²⁴ Jëeh[,] jwëehn⁻ hnäh⁻, ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻tëehn⁻ he[,] mo⁻so⁻ tëey⁻ kuyh⁻ ma⁻nuuh⁻ kin⁻.”

Hweh⁻ miih⁻ la⁻ he⁻ jmee⁻ jne⁻ ko⁻jöh⁻ kyaah⁻ Cristo
(Mt. 10:37-38)

²⁵ Jwëe⁻ jwérte dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää⁻ ko⁻jöh⁻ kyaah⁻ Jesús. He⁻ja⁻ ga⁻jeey⁻ hñiiy⁻ ta⁻ jee⁻ ya⁻nää⁻ dsa⁻, mah⁻ ga⁻siiyh⁻:

²⁶ —Jaa⁻ hi⁻ hnøö⁻ jmee⁻ ko⁻jöh⁻ kyaah⁻ jnä⁻, cher'mah⁻ sa⁻ hnääy⁻ jnä⁻ cha⁻ga'miih⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻

hnääy⁻ cho'jmiiy⁻, lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ hnääy⁻ mëy[,] he⁻ hnääy⁻ jooy[,] he⁻ hnääy⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ øoyh[,] he⁻ hnääy⁻ më⁻ øoyh[,] hi⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ hnääy⁻ hñiiy[,] sa⁻ jmääy⁻ leey⁻ discípulo kyaan⁻. ²⁷ Hi⁻ sa⁻ jää⁻ cru⁻ kya⁻ mah⁻ sa⁻ jmeehy⁻ ko⁻jöh⁻ kyaah⁻ jnä⁻ sa⁻ jmääy⁻ leey⁻ discípulo kyaan⁻.

²⁸ Waára⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ koo⁻ hne⁻ ñii[,] che⁻ sa⁻ jëeh⁻ hnäh⁻ to⁻në⁻ joh⁻ këe⁻ hi⁻ che⁻ lee⁻ kuu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻jiih⁻ hñaa⁻ hne⁻ ja⁻? ²⁹ Jëeh⁻ cher'mah⁻ ga⁻chih⁻ hnäh⁻ ma⁻ti⁻ kih⁻ hne⁻ ja⁻ mah⁻ sa⁻ hñaa⁻ ta⁻ ja⁻, lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ jée⁻ ta⁻ ja⁻, mi⁻kwayh⁻ kyah⁻ hnäh⁻. ³⁰ Mah⁻ jäh⁻: “Dsa⁻ñuuuh⁻ la⁻ ga⁻løøy⁻ chooy⁻ hne⁻ la⁻ mah⁻ sa⁻ ga⁻liyh⁻ ma⁻ mi⁻hñaaay⁻.” ³¹ O wa⁻ jmee⁻ jaa⁻ rey, hi⁻ dsoo⁻ dsa⁻tee⁻ kyaah⁻ jnäh⁻ rey, ja⁻ gyay⁻ to⁻në[,] jëe⁻ che⁻ jmää⁻ gya⁻ mil hløö⁻ kyaay⁻ mah⁻ dsa⁻tee⁻ kyaah⁻ jnäh⁻ rey hi⁻ jää⁻ gyee⁻ mil hløö⁻? ³² Waára⁻ ga⁻jëey⁻ sa⁻ liyh⁻, he⁻ja⁻ cheey⁻ jaa⁻ hi⁻ dsa⁻hlëeh⁻ llay⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ hii⁻ tii⁻ juu⁻ ja⁻, ta⁻ko⁻jiih⁻ sa⁻ ma⁻ya⁻jäh⁻ jnäh⁻ rey he⁻. ³³ He⁻ja⁻ cher'mah⁻ cha⁻ jaa⁻ hnäh⁻ hi⁻ sa⁻ tuu⁻ dsë⁻ be⁻ lä⁻ jë⁻ he⁻ cha⁻ kih⁻, sa⁻ jmääy⁻ leey⁻ discípulo kyaan⁻.

³⁴ Llu⁻ba⁻ ñe⁻ pero waára⁻ ga⁻dsaa⁻ he⁻ ñii[,] kih⁻, ha⁻ lä⁻lii⁻ ka⁻läh⁻ ñii⁻.

³⁵ Sa⁻ jmää⁻ kih⁻ hwa[,] ni⁻ he⁻ kaayh⁻ kyaah⁻ jyoh⁻ tu⁻hoh⁻ sa⁻ jmää⁻. He⁻ be⁻ ba⁻ dsa⁻ ja⁻. Hi⁻ hnøö⁻ heeh⁻ juu⁻ la⁻, wa⁻ heeyh⁻.

Juu⁻ na⁻hmää⁻ lä⁻koo⁻ la⁻ kih⁻ jaa⁻ borrego hi⁻ na⁻hëe⁻
(Mt. 18:10-14)

15 Jwëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ koo⁻ ku'sih⁻ hi⁻ jñah⁻ dsa⁻ wa⁻

hi⁻ cha⁻ hi⁻ ga⁻lla⁻nää⁻ koo['] kih[']
Jesús mah['] nuuy['] juu['] he['] ma['] kway⁻.
²He⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻tih⁻ dsë⁻ dsa⁻ fariseo
ni⁻ saduceo ka⁻läh['], ma['] jayh[']:

—Dsa⁻ñuuuh⁻ la⁻ hæeh⁻ lä⁻jœe⁻
hi⁻ jmeet⁻ wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁻ hi⁻ kuyh⁻
ko⁻jøh['] kyaayh['] ka⁻läh['].

³He⁻ja⁻ ga⁻hléeyh['] dsa⁻ he['] juu[']
na⁻hmää⁻ lä⁻la⁻, ga⁻jäyh[']:

⁴—Cher'mah['] jaa⁻ hnäh['] chaa⁻
hñä⁻laa['] borrego kyaä['], mah[']
dsa⁻hëe⁻ jaa⁻, èche['] sa⁻ beey[']
ko⁻hwëe['] jee['] lä⁻jœe⁻ jah['] he['] mah[']
dsooy['] ta⁻ moh['] dsa⁻hnääyh⁻ hi⁻
na⁻hëe['] he['] lä⁻jiih['] jnäayh[']? ⁵Peer[']
jëe['] dsëy['] wa⁻ra⁻ ga⁻jnäayh⁻ jah[']
kyaa['], mah['] tëe['] jwë['] ka⁻kyoo['].
⁶Hi⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻llaayh['] kiyh^{',} tëe[']yh[']
lä⁻jœe⁻ ome['] kyaay['] hi['] lä⁻jœe⁻ hi⁻
tääh['] koo['] kiyh^{',} mah['] siyyh[']: "Wa[']
chaa⁻ jne['] llu^{',} jëeh['] ma⁻jnäähn⁻
borrego kyaan['] hi['] ma['] na⁻hëe[']".
⁷Jwëehn['] hnäh['], lä⁻ja⁻ ka⁻läh[']
cha⁻ga⁻miih['] chaa⁻ llu['] hi['] tääh[']
gyuuh['] kyaah['] jaa⁻ hi['] dsa⁻jeeh[']
kih['] Dio lä⁻koh['] ga['] kyaah['] lä⁻jœe⁻
to⁻lo⁻gyaa['] dsë⁻ to⁻laa['] nu['] hi['] sa⁻
jmeet⁻ bii['] kih['] dsa⁻jeeyh['] kih['] Dio.

Juu['] na⁻hmää⁻ lä⁻la⁻ kih[']
kuu['] he⁻na⁻hii[']

⁸Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] jaa⁻ dsa⁻më['] hi⁻
ma['] cha⁻ gya['] kuu['] kih<sup>'. Cher'mah[']
ga⁻hi['] koo⁻ kuu['] kiyh^{',} èche['] sa⁻
hiyh['] je['] mah['] hyayh['] cha'neh['] kiyh^{',}
hnooyh['] kwee['] lä⁻jiih['] jnøoyh[']?
⁹Hi⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻jnøoyh['] kuu['] he[']
ma['] na⁻hii['] ja^{',} tëe[']yh['] lä⁻jœe⁻ ome[']
kyaa['] hi['] lä⁻jœe⁻ hi['] tääh['] koo[']
kiyh['] mah['] jayh[']: "Wa['] chaa⁻ jne[']
llu^{',} jëeh['] ma⁻jnøohn⁻ ba['] kuu['] kin[']
he['] ma['] na⁻hii[']". ¹⁰Lä⁻ja⁻ jwëehn[']
hnäh['], ha⁻koh['] sa⁻ chaa⁻ llu['] ángele</sup>

kyaa['] Dio wa⁻ra⁻ ga⁻tu['] jaa⁻ dsa⁻ jwë[']
hliih['] mah['] dsa⁻jeeyh['] kyaah['] Dio —
ga⁻jäh['] Jesús.

Juu['] na⁻hmää⁻ lä⁻koo⁻ la[']
kih['] chih['] hi⁻na⁻hëe['].

¹¹Hi⁻ ga⁻jäh['] Jesús ka⁻läh['] juu[']
la⁻:

—Jaa['] dsa⁻ ma['] chaa⁻ uu['] jo⁻ñuuuh⁻.
¹²Nää⁻ hi⁻ mäh['] ga⁻siiyh['] jmiiy⁻:
"Tää['], kwëeh['] jnä['] heen['] he['] ga⁻teen[']
hyohn[']." Mah['] ga⁻kwëeyh[']. ¹³Miih[']
jmiif['] ba['] ma⁻hya⁻, ga⁻ka['] hi⁻ mäh[']
he['] heey['] he['] ga⁻teey['] ja^{',} ngooy[']
ta⁻jee['] jwiif['] uu[']. Jee['] ja^{',} ga⁻jmeey[']
wa['] la⁻cha⁻ la^{',} ga⁻heey['] lä⁻jë['] go⁻te[']
heey['] ja^{',}. ¹⁴Ma⁻ngëe['] ma⁻mi⁻llay⁻
lä⁻jë['] kuu['] kiyh^{',} ma['] ga⁻lä⁻cha⁻
hoo['] lä⁻kaa['] hwa['] ja^{',}. Ja⁻jiih[']
ga⁻løø['] lla⁻kyaa['] lä⁻jë[']. ¹⁵He⁻ja⁻
ñeey['] na⁻ngiiy['] ta⁻ kih['] jaa⁻ hi⁻ ma[']
chaa⁻ hwa['] ja^{',}. Dsa⁻ he['] ga⁻cheey[']
ta⁻ moh['] kiyh^{',} mah['] dsa⁻hääy['] ñe['].
¹⁶Ma['] hnöø['] chih['] he['] ma['] kayh[']
tuyh['] kyaah['] he['] ma['] kuh['] ñe['] he['].
Pero jee['] ja⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ma['] kwa[']
he['] ma['] kuyh[']. ¹⁷Ja⁻ga['] ga⁻lä⁻liiyh[']
mah['] ga⁻jmeey['] huu⁻dsë⁻: "Jah['] moz[']
sa⁻ chaa⁻ kyaä['] tää['] kyaan['], cha⁻ he[']
kuyh['], lä⁻jiih['] dsa⁻chaä['] ga['] kiyh^{',}
mah['] jnä['] dsa⁻juum['] hoo['] jee['] la⁻.
¹⁸Hii['] jnä['] ngaahn['] go⁻te['] kih['] tää[']
kyaa['], na⁻chihi['] jnih[']: Tää['] kyaan['],
ma⁻jmeen['] he['] hliih['] cha'né['] Dio
hi['] ma⁻hläähn['] cha'néh['] ka⁻läh['].
¹⁹Mo⁻so⁻ ga⁻teey['] jnä['] leen['] lä⁻koo⁻
jogh[']. Jmää['] jnä['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ moz[']
kyaa['] ba[']." ²⁰He⁻ja⁻ ga⁻hey['] jwë[']
ngaayh['] kih['] tää['] kyaay['].
"Ja⁻ga['] lläayh['] kiyh^{',} uu['] ga[']
lä⁻ja⁻ ga⁻jëe['] jmiiy['] jayh[']. Peer[']
ga⁻lä⁻ñih['] dsëy['] kiyh^{',} ma['] ga⁻jëe['],
mah['] ngooy['] ko⁻chih['] na⁻eeey['] chih[']

he', hi⁺ ga⁺chuyh' kiyh'. ²¹He⁻ja⁻ ga⁺jäh' chih⁻ he⁻ siiyh⁻ jmiiy⁻: "Tää⁻ kyaan⁻, ma⁻jmeen⁻ he⁻ hliih⁻ cha'nëh⁻ Dio hi⁻ ma⁻hläähn⁻ cha'nëh⁻ hne⁻ ka⁻läh⁻. Mo⁻so⁻ ga⁺tëe⁻ jnä⁻ leen⁻ lä⁻koo⁻ jooh⁻". ²²Pero jmiij⁻ chih⁻ he⁻ ga⁺siiyh⁻ moz⁻ kyaay⁻: "Go⁻kye⁻ hmiih⁻ he⁻ llu⁻ ga⁻ miih⁻ mah⁻ kyeh⁻ chih⁻ kyaan⁻ la⁻. Tøøh⁻ aniy⁻ cha'gooy⁻ hi⁻ tøøh⁻ mii⁻ tiy⁻". ²³Hnääh⁻ kya⁻ hi⁻ baah⁻ ga⁻ miih⁻ mah⁻ jngëeh⁻ hnääh⁻ kyehn⁻. Wa⁻ jmeen⁻ jmiij⁻ kiyh⁻. ²⁴Jëeh⁻, gyuu⁻ kyaan⁻ la⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻juu⁻ ba⁻ la⁻ kin⁻, ma⁻la⁻ jiih⁻ ka⁻läh⁻. Hi⁻ ma⁻ na⁻hëe⁻ ba⁻ la⁻, na⁻ ga⁻ ma⁻hñaay⁻." Ja⁻ga⁻ ga⁺løøy⁻ jmeey⁻ jmiij⁻.

²⁵Pero chih⁻ nää⁻ hi⁻ jøøh⁻ he⁻ ma⁻ hää⁻ jee⁻ nuu⁻. Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁺llaayh⁻ jäh⁻ kiyh⁻, ga⁺nuuy⁻ hii⁻ luu⁻, hi⁻ ma⁻ tääh⁻ dsa⁻ jmeey⁻ ja⁻.

²⁶Ga⁺tëeyh⁻ jaa⁻ moz⁻ mah⁻ ga⁺ngiiy⁻ juu⁻ kih⁻ hee⁻ ja⁻ ma⁻ jmeey⁻ dsa⁻ jee⁻ ja⁻. ²⁷Mah⁻ ga⁺jäh⁻ moz⁻ he⁻ siiyh⁻: "Chih⁻øøh⁻ ba⁻ na⁻ ma⁻jäh⁻. He⁻ja⁻ ma⁻jngëeh⁻ tää⁻ kyaah⁻ kya⁻ hi⁻ baah⁻ ga⁻ miih⁻, kih⁻ he⁻ na⁻lluu⁻ bih⁻ ma⁻jayh⁻." ²⁸Ga⁺lä⁻lle⁻ jwérte chih⁻ he⁻, sa⁻ ma⁻ hnöøy⁻ ma⁻ dsa⁻hey⁻ cha'neh⁻. He⁻ja⁻ ya⁻hëe⁻ jmiij⁻ ga⁺chuuy⁻ kyaayh⁻ mah⁻ dsa⁻hey⁻ cha'neh⁻. ²⁹He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁻ chih⁻ he⁻ siiyh⁻ jmiiy⁻: "Joh⁻ ji⁻ñe⁻ sa⁻ ma⁻hyaa⁻ jmeen⁻ ta⁻ kyaah⁻ hne⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻hläähn⁻ kyaah⁻ hne⁻. Pero ni⁻ koo⁻ hä⁻ sa⁻ ma⁻kwëeh⁻ jnä⁻ jaä⁻ jah⁻ mäh⁻ mah⁻ jmeen⁻ jmiij⁻ kyaah⁻ ome⁻ kyaan⁻". ³⁰Pero na⁻ ma⁻jah⁻ chih⁻ kyaah⁻ na⁻ hi⁻ ma⁻mi⁻lla⁻ he⁻ cha⁻ kyah⁻ kyaah⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ hyaa⁻, mah⁻ ma⁻jngëeh⁻ kya⁻ hi⁻ baah⁻ ga⁻ miih⁻ kiyh⁻".

³¹He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁻ jmiiy⁻ siiyh⁻: "Gyü⁻ kyaan⁻, hne⁻ ñeh⁻ tää⁻ kyaah⁻ jnä⁻. Ga⁻lä⁻ jé⁻ he⁻ cha⁻ kin⁻, la⁻ kyah⁻. ³²Ha⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ jmee⁻ jne⁻ jmiij⁻ mah⁻ lä⁻chaä⁻ jne⁻ llu⁻. Jëeh⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ øøh⁻ na⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻juu⁻ ba⁻ na⁻, na⁻ ma⁻la⁻jiih⁻. Hi⁻ ma⁻ na⁻hëe⁻ ba⁻ na⁻, na⁻ ga⁻ ma⁻hñaay⁻."

Juu⁻ na⁻hmää⁻ lä⁻koo⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ goo⁻ ta⁻

16

Ga⁺jäh⁻ Jesúis ka⁻läh⁻ siiyh⁻ discípulo kyaay⁻:

—Ma⁻ chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu⁻. Kih⁻ hi⁻ cha⁻ kuu⁻ he⁻ ma⁻ chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ goo⁻ ta⁻ kiyh⁻. Pero ga⁺bääh⁻ dsih⁻ dsoo⁻, kih⁻ he⁻ ma⁻ heey⁻ kuu⁻ kih⁻ dsa⁻juu⁻. ²Mah⁻ ga⁺tëeyh⁻ dsa⁻ he⁻ ga⁺siiyh⁻: "Ma⁻nuun⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ ma⁻løø⁻ jmeeh⁻. ¿He⁻la⁻ jmeeh⁻ lä⁻na⁻? Ngëe⁻ kwaat⁻ kih⁻ ta⁻ kyah⁻. Jëeh⁻, mo⁻so⁻ le⁻ dsa⁻he⁻ ga⁻ gooh⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻kwëehn⁻ hne⁻." ³Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ goo⁻ ta⁻ ja⁻, ga⁺jmeey⁻ huu⁻dsé⁻: "¿Ha⁻lä⁻ jmeen⁻ na⁻? Dsa⁻juu⁻ ta⁻ ma⁻lleey⁻ jnä⁻ ma⁻ jmeen⁻ ta⁻ kiyh⁻. Sa⁻ lihn⁻ jmeen⁻ ta⁻ jee⁻ nuu⁻. Peer⁻ na⁻hiihn⁻ ngiiin⁻ kuu⁻ kih⁻ dsa⁻. ⁴Ma⁻man⁻ ha⁻lä⁻ jmeen⁻ mah⁻ lä⁻chaä⁻ hi⁻ heeh⁻ jnä⁻ cha'neh⁻ kih⁻ warä⁻ ya⁻hii⁻ ta⁻ he⁻ jmeen⁻ la⁻." ⁵He⁻ja⁻ ga⁺tëeyh⁻ ma⁻ jaa⁻ ma⁻ jaä⁻ hi⁻ ma⁻ ää⁻ kih⁻ dsa⁻juu⁻ ta⁻ he⁻. Hi⁻ to⁻në⁻ he⁻ ga⁺siiyh⁻: "Joh⁻ äääh⁻ kih⁻ patron kyaan⁻." ⁶"Ään⁻ hña⁻loo⁻ mi⁻kwah⁻ aceit", ga⁺jäyh⁻. Mah⁻ ga⁺jäh⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ goo⁻ ta⁻ he⁻, siiyh⁻: "Hee⁻la⁻ kwaat⁻ kyah⁻. Na⁻ jee⁻ na⁻ ga⁻juu⁻, siii⁻ to⁻lo⁻gya⁻ ba⁻ he⁻ äääh⁻." ⁷Ja⁻ga⁻ ga⁺siiyh⁻ hi⁻ jnääh⁻ he⁻: "¿Hne⁻ na⁻, joh⁻ äääh⁻?" "Hña⁻loo⁻ hih⁻ trigo", ga⁺jäh⁻ hi⁻ he⁻. Mah⁻ ga⁺jäyh⁻

siiyh^h: "Hee⁻ la⁻ kwaat⁻ kyah^d. Sii^y
kye^d gyii^d ba⁻ he⁻ ääh⁻ hne⁻." ⁸Pero
dsa⁻juaay^d he⁻ ga⁻hléeh⁻ llu⁻ kih^d
dsa⁻hi⁻ hi⁻ ma⁻ hä⁻ goo⁻ ta⁻ ja⁻,
kih^d he⁻ ga⁻lä⁻may^d ga⁻liyh^d ya⁻hi⁻
llu⁻ ta⁻ kiyh^d. Dsoo⁻ ba⁻, dsa⁻hi⁻ sa⁻
ma⁻heeh⁻, may^d cha⁻ga'miih⁻ ha⁻jee⁻
leeyh^d dsa⁻kyaaay^d, lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻
j mee⁻ dsa⁻hi⁻ tääh⁻ jee⁻ wa⁻je⁻.

⁹He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, kyaah^d
lä⁻jé⁻ he⁻ cha⁻ kyah^d hnäh⁻
jmi^d gyuu^d hliih⁻ la⁻, hnøöh⁻ hnäh⁻
ha⁻ lä⁻jee⁻ lä⁻jwäh⁻ hnäh⁻ kyaah^d
dsa⁻. Lä⁻ja⁻ wa'ra⁻ ga⁻dsa⁻ he⁻ cha⁻
kyah^d hnäh⁻ chaa⁻hi⁻ heeh⁻ hnäh⁻
cha'neh⁻ jee⁻ go'taah⁻ hnäh⁻ tää⁻.

¹⁰Jaa⁻hi⁻ mi⁻tey⁻ ka⁻läh⁻ ta⁻ he⁻juuh⁻
ga⁻. Hi⁻ jaa⁻hi⁻ sa⁻ mi⁻teh⁻ koo⁻ ta⁻
pih⁻, lä⁻ja⁻ sa⁻ mi⁻teyh⁻ kyaah^d ta⁻ he⁻
juuh⁻ ga⁻. ¹¹Cher'mah⁻ sa⁻ ga⁻jmää⁻
hnäh⁻ kooh⁻ hnäh⁻ kuu⁻ he⁻ cha⁻
jmi^dgyuu^d hliih⁻ la⁻, cha⁻ lä⁻ka⁻ dsa⁻
o⁻joh⁻ dsé⁻ kyah^d hnäh⁻ he⁻tooyh⁻
gooh⁻ hnäh⁻ he⁻kyee⁻ ga⁻? ¹²Hi⁻
cher'mah⁻ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻lle⁻
kih^d kyaah^d kuu⁻ kih^d jnah⁻, cha⁻ lä⁻
kweeh⁻ dsa⁻ hnäh⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ la⁻
kyah^d hnäh⁻?

¹³Ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ sa⁻ lä⁻kéh⁻ jmi⁻
j mee⁻ ta⁻he⁻ kih^d uu⁻ dsa⁻juu⁻. Jëeh⁻
j mee⁻ na⁻hääy⁻ jaa⁻ mah⁻ lä⁻hnääy⁻
hi⁻ jnah⁻ ba⁻. Mi⁻tey⁻ kih^d jaa⁻ mah⁻
mi⁻kwayah⁻ hi⁻ jnah⁻ he⁻. Lä⁻ja⁻ sa⁻
lä⁻kéh⁻ hnäh⁻ jmi⁻ kyaah^d koo⁻ hä⁻
ba⁻ kah⁻ hnäh⁻ huu⁻dsé⁻ kih^d kuu⁻ hi⁻
kah⁻ hnäh⁻ huu⁻dsé⁻ kih^d Dio ka⁻läh⁻.

¹⁴Ga⁻nuu⁻ dsa⁻ fariseo ka⁻läh⁻
lä⁻jé⁻ he⁻ ma⁻hléeh⁻ Jesú^s
discípulo kyaay^d. Dsa⁻ fariseo
he⁻ ma⁻tu⁻dséy⁻ kuu⁻ he⁻ja⁻
ga⁻mi⁻kwayah⁻ kih^d Jesú^s. ¹⁵He⁻ja⁻
ga⁻jäh⁻ Jesú^s siiyh^h:

—Jmääh⁻ hnäh⁻ hñaaah⁻ lluu⁻
cha⁻né⁻ hi⁻ tääh⁻ jmi^dgyuu^d la⁻. Pero
ñe⁻ ba⁻ Dio ha⁻ lä⁻la⁻ neh⁻ tuh⁻hoh⁻
hnäh⁻. Hi⁻ kih^d lä⁻jé⁻ he⁻ j mee⁻ dsa⁻
juuh⁻ née⁻ hwa⁻la⁻, he⁻ ja⁻ sa⁻ lä⁻jé⁻
Dio go⁻te⁻.

¹⁶Jää⁻ ba⁻ ma⁻ cha⁻ ley kih^d Moisé
hi⁻ ma⁻ cha⁻ juu⁻ kih^d lä⁻jé⁻ hi⁻
ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kih^d Dio lä⁻jiih⁻ jii⁻ kih^d
Jwaa⁻ hi⁻ ma⁻ choo⁻ jmi⁻. Lä⁻ ma⁻ja⁻
ga⁻løø⁻ nuu⁻ dsa⁻ju⁻hmëe⁻ lä⁻koo⁻
jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻höh⁻ kih^d. He⁻ja⁻
lä⁻jé⁻ ba⁻ j mee⁻ lä⁻bii⁻ lä⁻ja⁻ mah⁻
dsa⁻taayh⁻ jee⁻ j mee⁻ Dio hih⁻.

¹⁷Pero ma⁻ra⁻ he⁻ lä⁻te⁻ ba⁻ ley.
Miih⁻ ga⁻ jwëeh⁻ he⁻hee⁻ gyuuuh⁻
hwa⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ jää⁻ ta⁻ koo⁻ koo⁻
mi⁻juu⁻ kih^d ley.

**Ga⁻jäh⁻ Jesú^s ha⁻ lä⁻la⁻ he⁻ bee⁻ dsa⁻
øgh⁻**

(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸Lä⁻jé⁻ hi⁻ bee⁻ dsa⁻më⁻ kyaah^d
mah⁻ kaay⁻ jnah⁻ dsa⁻më⁻, he⁻
ma⁻ j mee⁻ dso'kye⁻ ba⁻ ja⁻. Hi⁻
lä⁻ja⁻ hi⁻ kaa⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ ga⁻beey⁻
he⁻, he⁻ ma⁻ j mee⁻ dso'kye⁻ ba⁻ ja⁻
ka⁻läh⁻.

Dsa⁻cha⁻kuu['] kyaah['] Lázaro

¹⁹Ma⁻chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻cha⁻kuu['] hi⁻
ma⁻ këh⁻ hmiih⁻ gyuu⁻ läh⁻. Hmiih⁻
hmooh⁻ j mah⁻ ba⁻ ma⁻ këyh⁻. Hi⁻
koo⁻ kyoo⁻ ba⁻ ma⁻ cha⁻ lä⁻jé⁻ née⁻
he⁻ ma⁻kuh⁻hiyh⁻. ²⁰Hi⁻ ma⁻chaa⁻
ja⁻hi⁻tä⁻nee⁻ hi⁻ chee⁻ Lázaro.
Hi⁻he⁻ ma⁻gya⁻ ho'haah⁻ kih^d dsa⁻
cha⁻kuu[']he⁻. Tuu[']ba⁻cha⁻hmih⁻
ma⁻laay⁻. ²¹Ma⁻hee⁻dséy⁻ma⁻kuyh⁻
lä⁻jé⁻he⁻ma⁻dsa⁻sa⁻née⁻mes⁻kih^d
dsa⁻cha⁻kuu[']he⁻. Lä⁻kye⁻dsii⁻ma⁻
dsa⁻nää⁻dsa⁻hluyh⁻née⁻dsoo⁻kiyh^d
ja⁻. ²²Ga⁻lloo⁻koog⁻jmi⁻ga⁻juu⁻

hi⁻ tā⁻ñee['] he[']. Ya⁻nää['] ángele
mah['] ga⁻téey⁻ lä⁻ ga⁻té['] koo['] kih[']
Abraham. Lä⁻ ja⁻ ga⁻juu['] dsa⁻ cha⁻
kuu['] he['] mah['] ga⁻haa['] dsih['].

23'Jee' hääy['] cha[']je⁻ jëëy⁻ wii['],
ga⁻chooy['] mo⁻nëy['], hi⁻ ɻu['] ga[']
ga⁻jëëy['] Abraham kyaah['] Lázaro
tääyh['] ko⁻joh[']. 24'He⁻ja⁻ ga⁻hlëey[']
ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh[']: "Tää['] Abraham,
wa['] lä⁻ñih['] hoh['] ki⁻jnä[']. Wa[']
mi⁻gyu['] Lázaro mi⁻lle['] cha⁻gooy[']
kyaa['] jmii['] mah['] cheey['] jee['] la⁻
mi⁻gyu['] ko⁻hi[']pih['] na⁻siihn['].
Jëëh['], jëen⁻ wii['] jwérte cha[']je⁻ la⁻."

25'Pero ga⁻jäh['] Abraham siiyh[']:
"Gyu['] kyaan['], mi⁻dsooh['] hoh['] he⁻
ga⁻ngëeh['] llu['] jwérte ta[']ko⁻jiih['] ma[']
chaah[']. Mah['] Lázaro ga⁻ngëeh['] hlëih['].
He⁻ja⁻ chaay['] llu['] jee['] la⁻, mah['] hne⁻
jëëh['] wii[']. 26'Ma⁻la⁻ ba['] ma⁻hnäh⁻
hnäh['] hø['] hnäh[']. Ta⁻ jyoh['] ko⁻taa⁻
cha⁻ koo['] ta⁻juh['] ñiih['] jee['] jnän[']. Hi⁻
hnøø['] hwëë['] jee['] la⁻ mah['] dsa⁻nääy[']
jee['] na⁻ sa⁻ le[']. Ni⁻ sa⁻ le['] ya⁻nää['] hi⁻
tääh['] jee['] na⁻ jee['] tøøh['] jnääh['] la⁻."

27'Pero dsa⁻ hi⁻ ma['] cha⁻kuu['] he⁻
ga⁻jäh[']: "Chuun['] kyaah['] hne⁻, tää[']
Abraham, chee['] Lázaro cha⁻neh[']
kih['] tää['] kyaan[']. 28'Jëëh['] chaa⁻ hñaa[']
øøhn[']. Hi⁻ he['] hnoon['] dsa⁻hlëeyh[']
mah['] lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ ya⁻nääy['] jëëy[']
wii['] lä⁻ jëen⁻ la⁻." 29'Mah['] ga⁻jäh[']
Abraham siiyh[']: "Cha⁻ba⁻ nñuh[']
kih['] Moisé hi⁻ cha⁻ba['] juu['] he⁻
ga⁻hlëeh['] hi⁻ ga⁻ngëe['] juu['] kih['] Dio
jee['] tääyh['] oo[']. Wa['] jmeey['] he['] kih[']
juu['] ja⁻." 30'Ja⁻ga['] ga⁻jäyh[']: "Ja⁻
lä⁻ja⁻, tää['] Abraham. Wa['] jäh['] kih[']
llaa['] ja⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu['] jee['] kiyh['],
dsa⁻jeeyh['] kyaah['] Dio." 31'Pero
ga⁻jäh['] Abraham siiyh[']: "Cher'mah[']
sa⁻ ga⁻jmeey['] he['] nñuh['] kih['] Moisé
hi⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻jmeey['] he['] juu['] he⁻

ga⁻hlëeh['] hi⁻ ga⁻ngëe['] juu['] kih['] Dio,
ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ lä⁻heey['] wa[']ra⁻ ga⁻jëëy[']
ma⁻lä⁻jiih['] ja⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu[']."

Goo⁻ la['] kih['] hi⁻ jmee⁻ tëh['] dsa⁻kyaa[']
(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

17 Mah['] ga⁻siih['] Jesúus discípulo kyaay[']:

—Ma⁻ra⁻ he⁻ gwa['] ba['] he⁻ jää['] jne[']
jwë['] hlëih[']. Peer⁻ jwi['] dsa⁻ hi⁻ jmee⁻
dsa⁻tëh['] dsa⁻kyaa[']. ²Peer⁻ jwi['] ba[']
hi⁻ jmee⁻ dsa⁻tëh['] ja⁻ hi⁻ mäh['] la⁻
kyaa['] he⁻ hlëih[']. Llu['] ga['] la['] kiyh[']
wa[']ra⁻ jäh['] kih['] hnñuu['] dsa⁻ luuy['] koo⁻
cha⁻too['] kih['] molii['] mah['] jwää['] dsih[']
cha[']jmi⁻ñeeh[']. ³He⁻ja⁻ jwëëhn[']
hnäh['], leeh['] hnäh['] kyaah['] he⁻ ja⁻.

'Cher'mah['] ja⁻ øøh['] ga⁻hlääh[']
kyaa['] hne⁻, hlëeh['] hnñih[']. Hi⁻
cher'mah['] ga⁻heeh['] bih['], jmee[']
joh['] hoh['] kiyh[']. ⁴Cher'mah['] gyii[']
jiih['] ga⁻hlääh['] kyaah['] hne⁻ koo⁻
jmii['], hi⁻ cher'mah['] gyii['] jiih['] jää[']
ya⁻chiiyh['] hne⁻: "Mo⁻so['] jmeen[']
ka⁻läh[']." Ja⁻ jmeeh['] jøh['] hoh['] kiyh['].

5'He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] apóstole siiyh[']
Dsa⁻jøøh['] jnän[']:

—Jmee['] wa['] lä⁻dsoo['] dsë['] jnääh[']
cha⁻ga⁻miih['].

6'He⁻ja⁻ ga⁻jeeh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']
juu['] kiyh['], ga⁻siiyh[']:

—Wa[']ra⁻ jäh['] kih['] dsoo['] hoh['] hnäh[']
ko⁻hi[']pih['] lä⁻koo['] te['] mi⁻ju['] mostaza,
le['] ba['] jwi['] hnäh['] chaah['] hma⁻
sicómoro la⁻: "Cheh['] hñaah['] jee[']
la⁻ mah['] gwa['] ta⁻ cha[']jmi⁻ñeeh[']."
Jmeey['] ba['] lä⁻ jwi['] hnñih['].

Hnøø['] jmeé['] jne['] ta[']he['] kih['] øøh['] jne[']

7'Wa['] jmeen['], ja⁻ hnäh['] chaa⁻
ja⁻ moz['] kyaah['] hi⁻ kyah['] hwa['] o hi⁻
hää['] jah[']. Wa[']ra⁻ jayh['], che['] jwa[']
jwi['] hnñih[']: "Ngëëe['], ña⁻ ya⁻na['] në[']

mes̄ mah̄ kuh̄' huh̄"? ⁸Lǟ' lā' bā' jwiih̄' hnih̄: "Jmee' mā' nūū' kuhn̄. Jmāäh̄' hñaaah̄' mah̄' jmee' tā' hē' kin̄' tā' kō' jiih̄' kuh̄' huhn̄. Jā' gā' kuh̄' huh̄' hnē." ⁹¿Chē' jwā' jwiih̄' hnih̄' tī' hmaah̄', kih̄' hē' mā' mī' teȳ' lǟ' jé̄' madā' kyah̄? Gō' laan̄' kin̄' sā' jmeeh̄' hnäh̄' lǟ' jā'. ¹⁰Lǟ' jā' kā' läh̄' hnäh̄', wā' rā' gā' mī' teh̄' hnäh̄' lǟ' jé̄' madā' hē' jmee' Dio kyah̄' hnäh̄', jwah̄' hnäh̄: "Sā' chā' jmää' jnääh̄' nī' miih̄' kyah̄. Jéeh̄', lǟ' koh̄' tē' hē' äǟ' jmī' jmee' jnääh̄', kō' jā' bā' mā' jmee' jnääh̄."

Gā' mī' hläǟ' Jesús gyaā' hī'
mā' dsaah̄' dsoo' hmih̄' øø'

¹¹Lǟ' koō' mā' häǟ' Jesús jwé̄'
ngooȳ' tā' Jerusalén, gā' ngéeȳ'
yā' jwiih̄' kih̄' hwā' Samária kyaah̄'
kih̄' hwā' Galilea. ¹²Lǟ' koō' mā'
gā' heȳ' koō' jwiih̄' mäh̄', gyaā'
dsā' nūuuh̄' hī' mā' dsaah̄' dsoo'
hmih̄' høø', yā' näǟ' gā' mī' jeeȳ'
Jesús. Pero uū' bā' gā' taayh̄'.

¹³Gā' hléeyh̄' kī' gaā', mā' jayh̄:
—Jesús, hnē' hī' laah̄' tā' jwoh̄', wā'
lǟ' nih̄' hoh̄' kyaq̄' jnääh̄'.

¹⁴Mā' gā' jéeȳ' Jesús lǟ' jéeȳ'
dsā' dsaah̄' hē', gā' siiyh̄':

—Gō' näǟ' hnäh̄', gō' häǟh̄' hnäh̄'
hñaaah̄' jmī' dsā' mah̄' jéeȳ' hē' mā' jäǟ'
kyah̄' hnäh̄'.

Tā' kō' jiih̄' jee' gā' nääȳ' jā',
gā' ääh̄' gō' tē' hmih̄' øø' jā'. ¹⁵Jaā'
jee' lǟ' jéeȳ' kih̄' gyaā' dsā' hē', mā'
gā' jéeȳ' mā' jäǟ' gō' tē' kiyh̄', gā' jeeyh̄'
kā' läh̄', kwaȳ' tī' hmaah̄' kih̄' Dio
hléeyh̄' kī' gaā'. ¹⁶Gā' juuyh̄' jnëȳ'
gā' jluyh̄' hñiiȳ' lǟ' gā' tē' hwā' huū'
tiī' Jesús, gā' kwëeyh̄' tī' hmaah̄'.
Dsā' hē' mā' chaā' Samária. ¹⁷Mah̄'
gā' jäh̄' Jesús siiyh̄':

—¿Jā', gyaā' dsā' hī' mā' jäǟ' kih̄'?
¿Hā' bā' tääh̄' jñah̄' gā' nñū'? ¹⁸Dsā'
chaā' uū' lā', mā' lā' hī' lā' bā'
mā' këh̄' kwā' tī' hmaah̄' kih̄' Dio.

¹⁹Mah̄' gā' siiyh̄' dsā' hī' mā'
dsaaah̄' hē':

—Noō', gwaaah̄' bā' hnē' kyah̄'.
Mā' hlaaq̄' bā' hnē' kih̄' hē'
mā' lǟ' dsoo' hoh̄'.

Gā' jäh̄' Jesús hā' lǟ' lē' wā' rā' gā' tē'
jee' jayh̄'

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰Gā' ngif̄' dsā' fariseo juu' kih̄'
Jesús:

—¿Lih̄' bā' lloō' jmī' jmee' Dio
hih̄'?

Hē' jā' gā' jäh̄' Jesús siiyh̄':

—Sā' lā' jnǟ' hǟ' wā' rā' gā' løø' jäǟ'
Dio dsā' lǟ' hih̄' kih̄'. ²¹Nī' jaǟ' sā'
jäh̄: "Jee' lā' jmee' Dio hih̄' o jee'
oō' bā' jmeeȳ' hih̄'." Jéeh̄', lǟ' koō'
jäǟ' Dio dsā' lǟ' hih̄' kih̄' mā' chā' bā'
jee' jnän̄'.

²²Hī' gā' jayh̄' siiyh̄' discípulo
kyaaaȳ':

—Lloō' koō' jmī' lǟ' hnooh̄' hnäh̄'
wā' jäh̄' nā' gā' juh̄' Hī' gā' lëē' ngō'
lā', pero sā' jähn̄' jmī' hē' hnooh̄'
hnäh̄'. ²³Mā' jā' kō' llaaq̄' jäh̄: "Hiī'
Jesús mā' jah̄' hiī' cheh̄' nā' o hiī'
cheh̄' jee' oō' gō' jéeȳ' hnäh̄'." Pero
tā' gō' näǟ' hnäh̄', tā' lla' lle' hnäh̄'
kaah̄' kiyh̄'. ²⁴Jéeh̄', lǟ' koō' jmee'
jē' nih̄' wā' rā' gā' hih̄', dsā' lǟ' jnǟ' lǟ'
gā' dsā' jmī' gyuū', jā' bā' lǟ' jā' lē'
wā' rā' jah̄' Hī' gā' lëē' ngō' lā'. ²⁵Pero
tō' në̄' jmee' biil̄' jéen̄' wiif̄', dsā' chaā'
nā' jmääȳ' jnǟ' tā' koō'. ²⁶Lǟ' koō'
gā' lā' jmī' kih̄' Noé, lǟ' jā' kā' läh̄' lē'
wā' rā' gā' tē' jee' jäh̄' Hī' gā' lëē' ngō'
lā'. ²⁷Mā' kuh̄' mā' hīh̄' dsā', mā'
dsaā' jee' goō' dsā' lǟ' jiih̄' gā' lloō' jmī'

ga⁺he⁺ Noé neh⁺ barco. Jmii⁺ ja⁻ ja⁺
jmi⁻juu⁺ mah⁺ ga⁺jngi⁺ kih⁺ lä⁻jëe⁺.

²⁸ Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻la⁺ jmi⁺ kih⁺ Lot.
Ma⁺kuh⁻ ma⁺hih⁻ dsa⁻, ma⁺tääh⁻
hi⁻la⁻, ma⁺tääh⁻hi⁻ hnif⁺, ma⁺tääh⁻
hi⁻jngëe⁺ mi⁺hma⁺hi⁻ ma⁺tääh⁻hi⁻
j mee⁺ hne⁺. ²⁹Pero jmi⁺ ma⁺ya⁻hee⁺
Lot jwii⁻ Sodoma, ga⁺hla⁺gyuu⁺
si⁺je⁻kyaa⁺azufre he⁻ga⁺jngi⁺
kih⁺lä⁻jëe⁺. ³⁰Lä⁻ja⁻le⁻ka⁻läh⁻ jmi⁺
wa⁻ra⁻ga⁻lä⁻jnää⁺Hi⁻ga⁻lëe⁺ngo⁺la⁻.

³¹Jmi⁺ ja⁻, hi⁻ tääh⁻jee⁻ ga⁻te⁻ to⁻
jwëe⁺hne⁺wa⁻jñaa⁺mah⁺wa⁻kyuu⁺
bih⁺. Sa⁺wa⁻kyey⁻he⁻tääh⁻cha⁻neh⁻
kiyh⁺. Hi⁻ tääh⁻jee⁻nuu⁻kih⁺lä⁻ja⁻
sa⁻wa⁻lla⁻nää⁺cha⁻neh⁻kiyh⁺.

³²Ja⁻mi⁻dsooh⁻hoh⁻hnäh⁻lä⁻koo⁻
ga⁻la⁻kih⁻më⁺Lot. ³³Lä⁻jëe⁺hi⁻
hnooh⁻ha⁻lä⁻jee⁻lääy⁻hnii⁺, juuy⁻
ba⁻. Pero lä⁻jëe⁺hi⁻kwa⁻aa⁻hnii⁺juu⁻,
hi⁻he⁻ba⁻lää⁻.

³⁴He⁻ja⁻jwëehn⁻hnäh⁻, hwë⁻he⁻
jähn⁻ja⁻, na⁻saa⁻uu⁻në⁻jii⁺. Jaa⁻
he⁻tëey⁻, hi⁻hi⁻ja⁻he⁻jä⁺. ³⁵Uu⁻
dsa⁻më⁺tääh⁻dsë⁻hor⁻ja⁻. Jaa⁻he⁻
tëey⁻hi⁻hi⁻ja⁻he⁻jä⁺. ³⁶Ma⁻ja⁻uu⁻
dsa⁻tääh⁻jee⁻nuu⁻kih⁺j mee⁻ta⁻.
Jaa⁻he⁻tëey⁻hi⁻hi⁻ja⁻he⁻jä⁺.

³⁷He⁻ja⁻ga⁻jäh⁻discípulo he⁻
siiyh⁺:

—¿Ha⁻ba⁻ja⁻, Dsa⁻jøøh⁻kyaan⁺?

Mah⁺ga⁻jäh⁻Jesús siiyh⁺:

—Jee⁻kyaa⁺hi⁻ma⁻na⁻juu⁻, jee⁻ja⁻
kuh⁺tu⁻siih⁺.

Juu⁻na⁻hmää⁻lä⁻koo⁻la⁻kih⁺
jwëe⁺kyaa⁺dsa⁻më⁺hnii⁺

18 Ga⁻hlëeh⁻ka⁻läh⁻Jesús
juu⁻na⁻hmää⁻mah⁺mi⁻tëey⁻
discípulo kyaay⁻he⁻j mee⁻bii⁻ngi⁺
kiyh⁺lä⁻jë⁻jmi⁺kyaa⁺Dio hi⁻sa⁻
hnøø⁺hwäay⁻he⁻chuu⁻kyaa⁺Dio.
²Ga⁻jäyh⁻siiyh⁺:

—Koo⁻jwii⁻jueh⁻ma⁺chaa⁻ja⁻
jwëe⁺hi⁻sa⁻ma⁺jmeey⁻he⁻kih⁺dsa⁻. ³Jee⁻jwii⁻
ja⁻, ma⁺chaa⁻ja⁻dsa⁻më⁺hnii⁺hi⁻
ma⁺dsoo⁻në⁻ta⁻kih⁺jwëe⁺he⁻, ma⁺
jäyh⁻siiyh⁺: “Lla⁻ta⁻kin⁻kyaa⁺
dsa⁻hi⁻jmeeh⁻jnä⁺.” ⁴Ga⁻lä⁻hi⁻
cha⁻miih⁻jmi⁺sa⁻ga⁻hii⁻jwëe⁺he⁻
ma⁺lla⁻ta⁻kih⁺dsa⁻më⁺he⁻. Këe⁻
ga⁻ga⁻jmeey⁻huu⁻dsë⁻: “Ma⁺ke⁻sa⁻
gahn⁻Dio, ni⁻sa⁻jmeen⁻he⁻kih⁺
dsa⁻, ⁵pero ma⁻ra⁻he⁻jmeen⁻ba⁻he⁻
kih⁺dsa⁻më⁺hnii⁺hi⁻chuu⁻kyaa⁺
jnä⁺. Jëeh⁻, cher⁻mah⁻lä⁻ma⁻ngoo⁻
la⁻ba⁻gway⁻në⁻ta⁻kin⁻, lä⁻dsëeh⁻
dsën⁻kyaa⁺jnih⁺.”

⁶Hi⁻ga⁻hlëeh⁻ga⁻Dsa⁻jøøh⁻jnän⁻:
—Kye⁻da⁻hnäh⁻kwaat⁻kwee⁻
ha⁻lä⁻ga⁻jmee⁻jwëe⁺hi⁻hnaa⁻
dsë⁻he⁻. ⁷¿Che⁻jwa⁻sa⁻j mee⁻Dio
he⁻kih⁺dsa⁻hi⁻na⁻lleeh⁻kyaa⁺hi⁻
tääh⁻ngii⁻kiyh⁺lä⁻jmi⁺lä⁻hwë⁻?
¿Che⁻lä⁻hi⁻jeeyh⁻kiyh⁺, laah⁻
hnäh⁻? ⁸Jwëehn⁻hnäh⁻, chah⁻ba⁻
jeeh⁻Dio kiyh⁺. Pero wa⁻ra⁻jah⁻
Hi⁻ga⁻lëe⁺ngo⁻la⁻, ¿che⁻lä⁻ma⁻chaa⁻
ja⁻ba⁻dsa⁻hi⁻j mee⁻dsoo⁻dsë⁻
kiyh[?]

Juu⁻na⁻hmää⁻lä⁻koo⁻la⁻kih⁺
fariseo kyaah⁺hi⁻ma⁺koo⁻ku⁻sih⁻

⁹Hi⁻ga⁻hlëeh⁻Jesús ka⁻läh⁻jyoh⁻
juu⁻na⁻hmää⁻. Ga⁻hlëeyh⁻dsa⁻hi⁻
ma⁺j mee⁻kwaat⁻laa⁻ja⁻hi⁻lluu⁻
mah⁺ma⁺na⁻hääyh⁻dsa⁻. ¹⁰Uu⁻dsa⁻
ga⁻wii⁻jee⁻chih⁻gwah⁻na⁻ngiiy⁻
kiyh⁺kih⁺Dio. Jaa⁻he⁻fariseo,
hi⁻ja⁻he⁻hi⁻koo⁻ku⁻sih⁻. ¹¹Dsa⁻
fariseo he⁻na⁻cheyh⁻ma⁺hlëeyh⁻
lä⁻la⁻kyaa⁺Dio: “Dio kyaan⁻,
kwan⁻ti⁻hmaah⁻kyah[!] Jëeh⁻sa⁻
laa⁻lä⁻koo⁻laa⁻jee⁻lä⁻jëe⁻dsa⁻,
dsa⁻hi⁻hi⁻, hi⁻sa⁻mi⁻teh⁻, hi⁻

ngë̄̄ kyaah̄ wā hī chā hī hyaā, nī̄ sā̄ laan̄̄ lǟ̄ koō̄ laā̄ hī̄ koō̄ ku'sih̄̄ hī̄ cheh̄̄ oō̄. ¹²Tō̄ jiih̄̄ koō̄ seman̄̄ sā̄ kuh̄̄ huhn̄̄ mah̄̄ ngif̄̄ mën̄̄ kin̄̄ kyah̄̄ hnē̄. Kih̄̄ lǟ̄ jé̄̄ hē̄ lihn̄̄, kwā̄ bā̄ jnǟ̄ gyā̄ kih̄̄ lǟ̄ koō̄ hñā̄ loō̄.” ¹³Pero hī̄ koō̄ ku'sih̄̄ hē̄, uḡ̄ gā̄ miih̄̄ mā̄ cheyh̄̄. Nī̄ miih̄̄ sā̄ gā̄ tuū̄ dsëȳ̄ mā̄ chooȳ̄ nëȳ̄ tā̄ gyuuh̄̄. Mā̄ cheyh̄̄ kiiȳ̄ mō̄dsëȳ̄, mā̄ jayh̄̄: “Hnē̄ Dio kyaan̄̄, wā̄ lǟ̄ñih̄̄ hoh̄̄ kī̄ jnǟ̄, chā̄miih̄̄ hē̄ hlih̄̄ mā̄jmeen̄̄.” ¹⁴Hē̄ jā̄ jwëehn̄̄ hnäh̄̄, mā̄ gā̄ hwëeȳ̄ gwah̄̄ gā̄näǟ̄ kiyh̄̄, hī̄ koō̄ ku'sih̄̄ hē̄ gā̄jäȳ̄ llū̄ cha'në̄̄ Dio. Pero dsā̄ fariseō̄ hē̄ sā̄ gā̄jäȳ̄ llū̄. Jëeh̄̄, lǟ̄jëē̄ hī̄ jmäǟ̄ hñiī̄ kaah̄̄, hī̄ hē̄ jäǟ̄ tā̄ hwā̄ gō̄tē̄. Pero hī̄ jmäǟ̄ hñiī̄ hwaǟ̄, hī̄ hē̄ bā̄ leē̄ jøøh̄̄.

Gā̄mī̄ jäǟ̄ Jesús gyuuh̄̄

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵Mā̄ dsā̄näǟ̄ dsā̄ dsā̄jäǟ̄ gyuuh̄̄ kyaǟ̄ cha'në̄̄ Jesús mah̄̄ kyeȳ̄ gooȳ̄në̄̄ kiyh̄̄. Pero mā̄ gā̄jëē̄ discípulo kyaaȳ̄, gā̄juuyh̄̄ kih̄̄ dsā̄ hī̄ mā̄jäǟ̄ gyuuh̄̄ hē̄. ¹⁶Hē̄ jā̄ gā̄tëeh̄̄ Jesús discípulo kyaaȳ̄, gā̄siiyh̄̄: —Kwā̄ jwë̄̄ yā̄näǟ̄ gyuuh̄̄ tā̄ lā̄kin̄̄. Tā̄ hā̄ hnäh̄̄ kiyh̄̄, jëeh̄̄ hī̄ laā̄ lǟ̄koō̄ gyuuh̄̄, hī̄ hē̄ bā̄ jäǟ̄ Dio lǟ̄hih̄̄ kih̄̄. ¹⁷Mā̄rā̄ ju'dsoō̄ jwëehn̄̄ hnäh̄̄, hī̄ sā̄ heeh̄̄ jäǟ̄ Dio lǟ̄hih̄̄ kih̄̄ lǟ̄koō̄ heeh̄̄ jaā̄ gyuuh̄̄, sā̄ heyh̄̄ jeē̄ jmees̄̄ Dio hih̄̄.

Jaā̄ dsā̄ kwaā̄ hī̄ chā̄ kuū̄ gā̄hlëeh̄̄ kyaah̄̄ Jesús

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸Jaā̄ dsā̄ hī̄ mā̄ kyē̄ në̄̄ gā̄ngiif̄̄ juū̄ kih̄̄ Jesús, gā̄jäyh̄̄:

—Hnē̄ hī̄ laā̄ Tā̄jwoh̄̄ lluuȳ̄, ¿heē̄ hnøø̄̄ jmeen̄̄ mah̄̄ tëëhn̄̄ jeē̄ mō̄sō̄ juun̄̄?

¹⁹Hē̄ jā̄ gā̄jäh̄̄ Jesús siiyh̄̄: —¿Chē̄ ñeh̄̄ hnē̄ hē̄ laā̄ lluuȳ̄? Jëeh̄̄ nī̄ jaā̄ hī̄ lluuȳ̄ sā̄ chaā̄, jaā̄ Dio bā̄ hī̄ lluuȳ̄. ²⁰Mā̄kyuuh̄̄ bā̄ hnē̄ lǟ̄ jé̄̄ madā̄ kih̄̄ Dio: “Tā̄kaah̄̄ hī̄ laā̄ kyaǟ̄ jñah̄̄, tā̄ jngëeh̄̄ dsā̄, tā̄ hī̄ kih̄̄ dsā̄, tā̄ jmeē̄ dsoō̄ kih̄̄ juū̄ tā̄juū̄. Wā̄ hnaah̄̄ maā̄ kyaah̄̄, tǟ̄ kyaah̄̄.”

²¹Hē̄ jā̄ gā̄jäh̄̄ dsā̄ hē̄ siiyh̄̄: —Lǟ̄jé̄̄ hē̄ nā̄ mā̄mī̄ten̄̄ lǟ̄jiih̄̄ mā̄ mähn̄̄.

²²Mā̄ gā̄nuū̄ Jesús hē̄ gā̄jäh̄̄ dsā̄ hē̄ lǟ̄jā̄, hē̄jā̄ gā̄siiyh̄̄ kā̄läh̄̄:

—Hnøø̄̄ gā̄ koō̄ hē̄ jmeeh̄̄. Gwaah̄̄ gō̄hniī̄ lǟ̄jé̄̄ hē̄ chā̄kyah̄̄ mah̄̄ gō̄kwëeh̄̄ hī̄ tå̄̄ñeē̄. Lǟ̄jā̄ bā̄ lǟ̄chā̄ chā̄miih̄̄ kyah̄̄ gyuuh̄̄ jmī̄gyuuh̄̄. Jā̄gā̄ nā̄ñeeh̄̄ mah̄̄ jmeen̄̄ kō̄jøh̄̄ —gā̄jäh̄̄ Jesús.

²³Mā̄ gā̄nuū̄ dsā̄ hē̄ juū̄ jā̄, gā̄lǟ̄meeh̄̄ dsëȳ̄ jwëerte kih̄̄hē̄ mā̄chaȳ̄ chā̄miih̄̄ kuū̄. ²⁴Mā̄ gā̄jëē̄ Jesús gā̄lǟ̄meeh̄̄ dsëȳ̄ chā̄miih̄̄, hē̄jā̄ gā̄jäyh̄̄:

—Hā̄koh̄̄ sā̄ jwëeh̄̄ lā̄ kih̄̄ dsā̄ chā̄kuū̄ heyh̄̄ jeē̄ jmees̄̄ Dio hih̄̄.

²⁵Sā̄ gā̄ jwëeh̄̄ lā̄ kih̄̄ jaā̄cameȳ̄, ngëē̄ tō̄gwā̄ koō̄ hmā̄kuū̄ lǟ̄koh̄̄ gā̄hē̄heh̄̄ jaā̄ dsā̄ chā̄kuū̄ jeē̄ jmees̄̄ Dio hih̄̄.

²⁶Lǟ̄jëē̄ hī̄ gā̄nuū̄ juū̄lā̄, gā̄jäyh̄̄:

—¿Hiil̄̄ bā̄ läǟ̄jā̄?

²⁷Hē̄ jā̄ gā̄jäh̄̄ Jesús siiyh̄̄:

—Hē̄sā̄ lǟ̄këh̄̄ dsā̄ jmiif̄̄ jmees̄̄, Dio bā̄lih̄̄ jmees̄̄.

²⁸Mah̄̄ gā̄jäh̄̄ Peē̄ siiyh̄̄:

—Ma⁺jä⁻ ba⁻ lä⁺jë⁻ he⁻ cha⁻ kyaay⁻
jnääh⁻ mah⁻ ma⁻ya⁻nøø⁻ jnääh⁻
kyah⁻ hne⁻.

29 He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Ma⁺ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻.
Lä⁺jëe⁻ hi⁻ ma⁻tuu⁻ dsé⁻ ma⁻hwëë⁻
cha⁻neh⁻ kih⁻, hi⁻ ma⁻beey⁻
cho⁻jmiiy⁻, øøyh⁻, mëy⁻, chih⁻ kyaay⁻
kih⁻ he⁻ hnøøy⁻ jmeey⁻ lä⁺koo⁻ la⁻
mada⁻ kih⁻ Dio, **30** hi⁻ he⁻ hyoh⁻
cha⁻ga⁻miih⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Hi⁻
jmi⁻gyuu⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ jä⁻, tëey⁻ jee⁻
mo⁻so⁻ juuy⁻.

**Ngoō⁻ hnë⁻ jiīh⁻ jmeeh⁻ Jesús juu⁻ he⁻
juuy⁻**

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

31 Ga⁻tëeh⁻ Jesús kah⁻ lä⁺jëe⁻
gya⁻tuu⁻ discípulo kyaay⁻ mah⁻
ga⁻siiyh⁻:

—Na⁻ maan⁻ ta⁻ Jerusalén mah⁻
lä⁻te⁻ lä⁺jë⁻ he⁻ ga⁻sii⁻ lä⁺jëe⁻ hi⁻
ga⁻ngëë⁻ juu⁻ kih⁻ Dio llo⁻joo⁻ lä⁺koo⁻
ga⁻siiy⁻ kih⁻ Hi⁻ ga⁻lëë⁻ngo⁻ la⁻. **32** Jee⁻
ja⁻taayh⁻ jnä⁻ ja⁻goo⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻
laa⁻ judiu mah⁻ mi⁻kwayh⁻ jnä⁻,
ta⁻haayh⁻ jnä⁻, mah⁻ ti⁻hney⁻ jnä⁻.
33 Ma⁻ngëë⁻ ma⁻jmi⁻ ma⁻baay⁻ jnä⁻,
ja⁻ga⁻ jngëëyh⁻ jnä⁻. Pero lä⁺jiīhn⁻
ka⁻läh⁻ ga⁻ma⁻hyä⁻ hnë⁻ jmii⁻.

34 Pero ni⁻ jaā⁻ discípulo kyaay⁻
he⁻ sa⁻ ga⁻lä⁺ngëë⁻ he⁻ juu⁻ ja⁻ma⁻
hlëëyh⁻. Kih⁻ discípulo he⁻ ma⁻la⁻
lä⁻koh⁻ juu⁻ na⁻hmää⁻ ba⁻. He⁻ja⁻ sa⁻
ga⁻lä⁺ngëëy⁻ hee⁻ ma⁻ hnøø⁻ jäh⁻ juu⁻
ja⁻.

Ga⁻mi⁻hlää⁻ Jesús jaā⁻ dsa⁻tuu⁻

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

35 Ma⁻ngoo⁻ ya⁻jäh⁻ Jesús chuu⁻
jwii⁻ Jericó, koo⁻ jwë⁻ ja⁻ma⁻gya⁻
jaā⁻ dsa⁻tuu⁻ hi⁻ ma⁻chuu⁻ kyaah⁻
dsa⁻hi⁻ ma⁻ dsa⁻ngëë⁻ jee⁻ ja⁻. **36** Ma⁻

ga⁻nuu⁻ dsa⁻tuu⁻ he⁻ dsa⁻ngëë⁻ jwëë⁻
dsa⁻ mah⁻ ga⁻ngiiy⁻ juu⁻:

—¿Hee⁻ na⁻ jmeec⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää⁻
na⁻?

37 Mah⁻ ga⁻jmeeh⁻ dsa⁻ juu⁻ kiyh⁻:

—Jesús dsa⁻ chaa⁻ Nazaret ba⁻ na⁻
hi⁻ dsa⁻ngëë⁻ cha⁻jwë⁻ la⁻.

38 Ja⁻ga⁻ ga⁻hlëëyh⁻ ki⁻gaa⁻,
ga⁻jäyh⁻:

—Jesús, hne⁻ hi⁻ laa⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻
David, wa['] lä⁻ñih⁻ hoh⁻ ki⁻ jnä⁻.

39 Lä⁺jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää⁻ ta⁻
cha⁻né⁻ Jesús, ga⁻juuyh⁻ kih⁻ dsa⁻tuu⁻
he⁻ mah⁻ mo⁻so⁻ ma⁻tooyh⁻ miüh⁻.
Pero dsa⁻tuu⁻ he⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ ma⁻
tooyh⁻ miüh⁻:

—Hne⁻ hi⁻ laa⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻ David,
wa['] lä⁻ñih⁻ hoh⁻ ki⁻ jnä⁻.

40 Ja⁻ga⁻ ga⁻noo⁻ Jesús. Ga⁻jmeey⁻
mada⁻ na⁻kyay⁻ hi⁻tuu⁻ he⁻ chuh⁻
kih⁻. Ma⁻ ga⁻lloo⁻ chuh⁻, ga⁻ngii⁻
Jesús juu⁻ kiyh⁻. **41** Ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻:

—¿Hee⁻ hnooth⁻ jmeen⁻ kyah⁻?

Mah⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻tuu⁻ he⁻:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, hnoon⁻ lä⁻ jnä⁻
mi⁻nén⁻.

42 —Wa['] lä⁻ jnä⁻ ba['] mi⁻nëh⁻.

Ma⁻hlaa⁻ ba⁻ hne⁻ kih⁻ he⁻
ma⁻lä⁻dsoo⁻ hoh⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesús
siiyh⁻.

43 Lä⁺chah⁻ ja⁻ ga⁻lä⁺ jnä⁻ mi⁻nëy⁻.
Mah⁻ ngooy⁻ kyaah⁻ Jesús, kway⁻
ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio. Hi⁻ lä⁺jëe⁻ dsa⁻
hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻ ma⁻ kway⁻
ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio ka⁻läh⁻.

Juu⁻ kih⁻ Zaqueo

19 Ma⁻ga⁻he⁻ Jesús jee⁻ jwii⁻
Jericó, ngoo⁻ bih⁻ hääy⁻
jwë⁻. **2** Jee⁻ ja⁻ ma⁻gya⁻ jaā⁻ dsa⁻
cha⁻kuu⁻ hi⁻ ma⁻chee⁻ Zaqueo,
dsa⁻jøøh⁻ kyaah⁻ lä⁺jëe⁻ hi⁻ ma⁻ko⁻
ku'sih⁻. **3** Ma⁻hnøøy⁻ ma⁻jëëy⁻ Jesús.

Pero sa⁺ ga⁺ tēey⁺ ma⁺ jēey⁺ jee⁺ kih⁺ jwēe⁺ dsa⁻, jēeh⁺ ma⁺ laay⁺ jaa⁻ dsa⁻ bēeh⁺ pih⁺. ⁴He⁻ ja⁻ ngooy⁺ ko⁻ chih⁺ ta⁻ cha'nē⁺. Ga⁻ wiyy⁺ gyuuuh⁺ hma⁻ sicómoro mah⁺ jēey⁺ Jesús. Jēeh⁺ ta⁻ ja⁺ ma⁺ dsa⁻ ngēey⁺. ⁵Ma⁺ ya⁺ jäh⁺ Jesús jee⁺ ja⁻, ga⁺ jēey⁺ ta⁻ gyuuuh⁺, ga⁺ jēey⁺ Zaquoel llee⁻ gyuuuh⁺ hma⁻. Mah⁺ ga⁻ siiyh⁺:

—Zaquoel, jnāa⁺ na⁻ koh⁺ jee⁺ na⁻. Jēeh⁺, na⁺ jmee⁺ bii⁺ na⁻ jän⁺ cha'nēh⁺ kyah⁺.

⁶Ja⁻ ga⁺ ga⁺ jnāay⁺ ko⁻ chih⁺. Peer⁺ jēe⁺ dsēy⁺ ga⁺ tēey⁺ cha'nēh⁺ kiyh⁺. ⁷Ma⁺ ga⁺ jēe⁺ lä⁺ jēe⁺ dsa⁻ he⁺, ga⁺ lōoy⁺ hlēeyh⁺ wii⁺ kih⁺ Jesús, kih⁺ he⁺ ga⁺ jäh⁺ cha'nēh⁺ kih⁺ jaa⁻ dsa⁻ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻. ⁸Mah⁺ ga⁺ noo⁺ Zaquoel jee⁺ ma⁻ gya⁺, ga⁺ jäh⁺ siiyh⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁺:

—Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, kwan⁺ to⁺ dsaah⁺ he⁻ cha⁻ kin⁺ kwēehn⁺ dsa⁻ hi⁻ tää⁻ née⁺. Lä⁺ jēe⁺ hi⁻ ma⁻ hii⁺ kuu⁻ kih⁺, ngēen⁺ kiyh⁺ kye⁺ juh⁺.

⁹Mah⁺ ga⁺ jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Na⁺ ma⁻ laa⁺ lä⁺ jēe⁺ dsa⁻ hi⁻ tääh⁺ cha'nēh⁺ la⁻. Jēeh⁺, dsa⁻ nūuh⁻ la⁻, laa⁺ ja⁻ ba⁺ sa⁻ ju⁻ kih⁺ Abraham ka⁻ läh⁺. ¹⁰Jēeh⁺, Hi⁻ ga⁺ lēe⁺ ngo⁺ la⁻, ma⁻ jay⁺ hnaayh⁺ hi⁻ na⁻ hēe⁺ mah⁺ läay⁺.

Juu⁺ na⁻ hmää⁺ lä⁺ koo⁻ la⁺ kih⁺ uu⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁺ jmee⁺ ta⁻ kyaah⁺ kuu⁻

(Mt. 25:14-30)

¹¹Ma⁺ tääh⁺ dsa⁻ ma⁺ nuu⁻ kih⁺ Jesús, he⁻ ja⁻ ga⁺ hlēeyh⁺ juu⁻ na⁻ hmää⁺ la⁻ la⁻. Jēeh⁺ ma⁻ ngooy⁺ ya⁻ jäh⁺ kih⁺ Jerusalén hi⁻ ma⁺ jmee⁺ dsa⁻ huu⁻ dsē⁺, lä⁺ chah⁺ ja⁻ ma⁺ lee⁻ Jesús dsa⁻ ta⁻ mah⁺ jmee⁺ hih⁺ kih⁺ dsa⁻ gooy[!]. ¹²He⁻ ja⁻ ga⁺ jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Ma⁺ chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻ jøøh⁺ hi⁻ ngoo⁺ jee⁺ jwii⁻ uu⁻ jee⁺ hñaa⁺ dsih⁻ leey⁺ dsa⁻ ta⁻ jøøh⁺, ja⁻ ga⁺ jäh⁺ gooy[!] ¹³Jää⁻ ja⁻ ga⁺ ya⁻ hëey⁺, ga⁺ tēeyh⁺ gyaa⁻ moz[~] kyaay[!]. Ga⁺ kwēeyh⁺ ma⁺ koo⁻ chooh⁺ kuu⁻ lä⁺ jaay⁻. Mah⁺ ga⁻ siiyh⁺: “Jmee⁺ hnäh⁺ ta⁻ kyaah⁺ kuu⁻ la⁻, ta⁻ ko⁻ jiih⁺ lä⁺ hëen[!]” ¹⁴Pero dsa⁻ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁺ jwii⁻ ja⁻, ma⁺ na⁻ høøh⁺ kih⁺ dsa⁻ jøøh⁺ he[!]. He⁻ ja⁻ ga⁺ cheey[!] dsa⁻ kaah⁺ kiyh⁺ hi⁻ dsa⁻ jäh⁺ jee⁺ ja⁻: “Sa⁺ hnøø⁻ jnäh⁺ lee⁻ dsa⁻ na⁻ dsa⁻ ta⁻ kyaal[!] jnäh[!]”

¹⁵Lä⁺ koo⁻ ma⁺ jah[!] dsa⁻ jøøh⁺ he[!], ma⁻ ngëe⁺ ma⁻ hñaaay[!] ta⁻, ga⁺ jmeey⁺ mada⁻ dsa⁻ tēeyh⁺ moz[~] hi⁻ ga⁺ kwēeyh⁺ kuu⁻ mah⁺ jëey[!] ha⁻ koo⁻ te⁻ kuu⁻ ma⁻ lih⁻ moz[~] he[!].

¹⁶Ja⁻ hi⁻ to⁻ në⁺ he[!], ga⁺ jäh⁺ siiyh⁺: “Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, kyaah⁺ kuu⁻ kyah[!] ma⁻ lihn⁻ koo⁻ ga⁺ gya[!] lä⁺ koo⁻ te⁻ he[!] ga⁺ kwēeh⁺ jnä[!]” ¹⁷Dsa⁻ ta⁻ jøøh⁺ he[!] ga⁺ jäh⁺ siiyh⁺: “Llu[!] ba⁻ ta⁻ kyah[!], hne⁻ moz[~] lluu⁻ kyaan⁺. Kih[!] he⁻ ma⁻ mi⁻ teh[!] kyaah[!] miih⁻ he⁻ ga⁺ toohn[!] gooh[!], leeh[!] dsa⁻ ta⁻ kih[!] gya[!] jwii⁻” ¹⁸Ja⁻ hi⁻ jnäh[!] he[!] hi⁻ ga⁺ jäh[!]: “Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, kuu⁻ kyah[!] ma⁻ lih⁻ hñaa[!] juh⁻ lä⁺ koh[!] te⁻ kuu⁻ he[!] ga⁺ kwēeh⁺ jnä[!]” ¹⁹Hi⁻ ga⁺ siiyh⁺ ka⁻ läh[!] hi⁻ he[!]: “Hne⁻ ka⁻ läh[!] leeh[!] dsa⁻ ta⁻ kih[!] hñaa[!] jwii⁻”

²⁰Hi⁻ ja⁻ jnäh[!] ka⁻ läh[!] hi⁻ ga⁺ jäh[!]: “Dsa⁻ jøøh⁺ kyaan⁺, hee⁻ kuu⁻ kyah[!] la⁻, ga⁺ lōøn[!] llu⁻ kyaah[!] hmiih⁻ dsa⁻ lluu⁻. ²¹Jēeh⁺, ga⁺ lä⁺ gohn[!] kyaah[!] hne⁻ kih[!] he⁻ hääh[!] kyaah[!] ta⁻ kyah[!] Jmeeh[!] kyah[!] he⁻ la⁻ kih[!] jnäh[!] hi⁻ chooh[!] ta⁻ jee[!] sa⁻ jngëeh[!]” ²²Mah⁺ ga⁺ jäh⁺ siiyh[!]: “He⁻ ba⁻ che⁻ hlēeh[!] hne⁻ moz[~]. Kyaah[!] ja⁻ ba⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ hlēeh[!] llan⁻ ta⁻ kyah[!]. Ma⁻ ñeh[!] ba⁻ hne⁻ he⁻ hään[!], mah⁺ jmeen[!]

kin⁺ he⁻ la⁺ kih¹ jñah¹ hi⁺ choohn¹
ta⁻ jee¹ sa⁺ ma⁻ jngëen¹. ²³ ¿He⁻ la¹ sa⁺
ga⁻ tøøh¹ kuu¹ kin⁺ banco mah¹ ma⁻ la⁺
ma⁻ jahn¹ ma¹ ngëeh¹ kin⁺ lä⁺ kye⁻
sa⁻ joo¹ kih¹??" ²⁴Mah¹ ga⁻ siiyh¹
lä⁻ jëe¹ hi⁻ ma¹ tääh¹ jee¹ ja⁻: "Jñuuuh¹
hnäh¹ kuu¹ he⁻ chooyh¹ na⁻ mah¹
kwëeh¹ hnäh¹ hi⁻ cha⁻ kih¹ gya⁻
koo⁻ na⁻." ²⁵Dsa⁻ he⁻ ga⁻ jäh¹ siiyh¹:
"Dsa⁻ jøøh¹ kyaan¹, pero dsa⁻ na⁻
cha⁻ ba⁻ kiyh¹ gya⁻ koo⁻ na⁻." ²⁶Pero
jwëehn¹ hnäh¹: "Hi⁻ cha⁻ kih¹, hyoyh¹
cha⁻ ga⁻ miih¹. Mah¹ hi⁻ cha⁻ miih¹
kih¹, dsa⁻ jñuh¹ go⁻ te⁻ ba⁻ he⁻ cha⁻
kih¹. ²⁷Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh¹ lä⁻ jëe¹ hi⁻
na⁻ høøh¹ kin⁺, hi⁻ sa⁺ ma⁻ hnøø¹ ma⁻
jmeen¹ hih¹ kih¹, go⁻ kyaa¹ kyaan¹ ta⁻
la⁻ mah¹ kuh¹ luuy¹ cha⁻ nën¹ la⁻."

Ga⁻ he⁻ Jesús na⁻ dsëe¹ burr⁻ jwii⁻ Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

²⁸Ma⁻ ngëe¹ ma⁻ hlëeh¹ Jesús
juu¹ ja⁻, ga⁻ hey¹ jwë¹ ngooy¹ ta⁻
Jerusalén. ²⁹Ma⁻ ngooy¹ ya⁻ chuyh¹
jwii⁻ Betfagé kyaah¹ Betania, jäh¹
kih¹ moh¹ he⁻ chee⁻ Olivo, ga⁻ cheey¹
uú¹ discípulo kyaay¹. ³⁰Ga⁻ siiyh¹:
—Go⁻ nää¹ hnäh¹ ta⁻ jee¹ jwii⁻ mäh¹
he⁻ nøø¹ ta⁻ cha⁻ nëe¹. Wa⁻ rá¹ ga⁻ tëeh¹
hnäh¹ jee¹ oo¹, jnääh¹ hnäh¹ ja⁻
burr⁻ mäh¹ hi⁻ na⁻ hñuuuh¹, hi⁻ sa⁺ ga⁻
ma⁻ wii¹ dsa⁻. Ja⁻ cheeh¹ hnäh¹ mah¹
ya⁻ jääh¹ hnäh¹ ta⁻ la⁻. ³¹Cher⁻ mah¹
cha⁻ hi⁻ ga⁻ ngii¹ juu¹ kyah¹ hnäh¹
he⁻ la¹ cheeh¹ hnäh¹ burr⁻ na⁻, ja⁻
jwiih¹ hnih¹ lä⁻ la⁻: "Jmee¹ bii¹ kih¹
Dsa⁻ jøøh¹ kyaq¹ jnääh¹ ba⁻ la⁻."

³²He⁻ ja⁻ ga⁻ nää¹ ba⁻ hi⁻ ga⁻ cheey¹
he⁻. Hi⁻ ga⁻ jnääh¹ ba⁻ lä⁻ koh¹
ga⁻ jäh¹. ³³Lä⁻ koo⁻ ma⁻ tääh¹
cheeyh¹ burr⁻ he⁻, ga⁻ jäh¹ dsa⁻ juuh¹
burr⁻ siiyh¹:

—¿He⁻ la¹ cheeh¹ hnäh¹ burr⁻ na⁻?

³⁴Mah¹ ga⁻ jäh¹ discípulo he⁻
siiyh¹:

—He⁻ jmee¹ bii¹ kih¹ Dsa⁻ jøøh¹ jnän¹
ba⁻ la⁻.

³⁵He⁻ ja⁻ na⁻ jääy¹ burr⁻ he⁻ jee⁻
cheh¹ Jesús mah¹ ga⁻ kye⁻ dsa⁻ hmiih¹
kih¹ ka⁻ luu¹ burr⁻. Ja⁻ ga⁻ ga⁻ wii¹
Jesús burr⁻ he⁻. ³⁶Lä⁻ koo⁻ ma⁻ ngooy¹
Jesús, lä⁻ jëe¹ dsa⁻ ma⁻ ja⁻ hmiih¹
kih¹ lä⁻ hä⁻ jwé¹. ³⁷Ma⁻ ngooy¹
ya⁻ jäyh¹ jyoo¹ kih¹ moh¹ Olivo, peer⁻
ma⁻ chaa⁻ llu¹ lä⁻ jëe¹ dsa⁻ kyaay¹ hi⁻
ma⁻ chaa⁻ kaah¹ kiyh¹. Ma⁻ tooyh⁻
miih¹, kway⁻ ti⁻ hmaah¹ kih¹ Dio
kih¹ lä⁻ jëe¹ he⁻ juh⁻ gaa⁻ he⁻ ga⁻ jëe¹.
³⁸Ma⁻ jäh¹:

—iDio kyaah¹ Dsa⁻ jøøh¹ jnän¹ hi⁻ ja⁻
na⁻ lä⁻ hih⁻ kiyh¹. Wa⁻ hii¹ tii¹ gyuuuh¹
jmi⁻ gyuuuh¹. iHe⁻ ba⁻ che⁻ jøøh¹ laa⁻ hi⁻
gya⁻ gyuuuh¹!

³⁹Ja⁻ ga⁻ ko⁻ llqa⁻ fariseo hi⁻ ma⁻
tääh¹ jee¹ kih¹ dsa⁻ he⁻ ga⁻ jäh¹:

—Ta⁻ jwoh¹, ta⁻ kwa⁻ jwë¹ hlëeh¹
discípulo kyaah¹ lä⁻ na⁻.

⁴⁰He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh¹ Jesús siiyh¹:

—Jwëehn¹ hnäh¹, cher⁻ mah¹ dsa⁻
la⁻ ga⁻ tøøh¹ hlëeh¹ lä⁻ na⁻, kuu⁻ he⁻
tääh¹ la⁻ hlëeh¹ llay⁻.

⁴¹Lä⁻ koo⁻ ma⁻ ga⁻ tëe¹ Jesús chuh¹
kih¹ Jerusalén, ga⁻ jëe¹ ta⁻ jee¹ jwii⁻
ja⁻. Peer⁻ ga⁻ kí¹ ga⁻ hooyh¹ kih¹ dsa⁻
chaa⁻ jee¹ ja⁻. ⁴²Hi⁻ ga⁻ jäh¹:

—He⁻ ba⁻ che⁻ llu¹ kyah¹ hnäh¹,
wa⁻ rá¹ jäh¹ kih¹ lä⁻ ngëeh¹ hnäh¹
jmi⁻ na⁻, hii¹ na⁻ hi⁻ le⁻ jmee¹ hii¹
tii¹ kyah¹ hnäh¹. Pero sa⁻ jnä¹ he⁻
ja⁻ kyah¹ hnäh¹ na⁻ ga⁻ juh⁻. ⁴³Jëeh¹,
jä⁻ jmi⁻ hliih¹ kyah¹ hnäh¹. Dsa⁻ hi⁻
na⁻ høøh¹ kyah¹ hnäh¹ dsa⁻ taayh¹
lä⁻ ku⁻ lä⁻ jii¹ jee¹ jwii⁻ kyah¹ hnäh¹
mah¹ saayh¹ hnäh¹ lä⁻ hii¹ né¹ go⁻ te⁻.
Ni⁻ ko⁻ taq¹ mo⁻ so⁻ cha⁻ jee¹ lääh¹

hnäh'. ⁴⁴Soh'hlay' go⁻te⁻ na'hyah⁻ he⁻ na⁻jnë⁻ jwii⁻ kyah⁻ hnäh'. Ja⁻ jiih' ma⁻jaa⁻ hnäh' kih⁻ dsa⁻ he⁻. Soh'hlä⁻ mi⁻kuy⁻ he⁻ la⁻ na'hyah⁻, kih⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻jmeeh⁻ hnäh' he⁻ he⁻ ja⁻ hi⁻ ma⁻ lää⁻ hnäh'.

Ga⁻hwëë⁻ Jesúus dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh' hnii⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵Ma⁻ ga⁻he⁻ Jesúus jee⁻ chih⁻ gwah⁻ juuh⁻, ga⁻løøy⁻ hëey⁻ kih⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ lla⁻ hmooh⁻ jee⁻ ja⁻.

⁴⁶Mah⁻ ga⁻siiyh⁻:

—Lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih⁻ Dio: "Hne⁻ kin⁻ lä⁻chee⁻ hne⁻ jee⁻ ngii⁻ dsa⁻ kih⁻ Dio." Pero ma⁻jmeeh⁻ hnäh' lä⁻koo⁻ too⁻ jee⁻ dsa⁻taah⁻ dsa⁻hi⁻ ba⁻.

⁴⁷Koo⁻ jmi⁻ koo⁻ jmi⁻ ma⁻ hlëëh⁻ Jesúus dsa⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻. Pero lä⁻jëë⁻ dsa⁻kaah⁻ kyaal⁻ jmi⁻ dsa⁻ kyaah⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaal⁻ ley kyaah⁻ dsa⁻kaah⁻ kih⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ma⁻ hnøøy⁻ ma⁻ jngëeyh⁻ Jesúus. ⁴⁸Sa⁻ ga⁻jnøøyh⁻ ha⁻ lä⁻ ma⁻ jmee⁻ mah⁻ ma⁻ jngëeyh⁻ Jesúus, jëëh⁻ jwëë⁻ dsa⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ koo⁻ hweh⁻, nuuy⁻ juu⁻ he⁻ kwa⁻ Jesúus.

He⁻ ja⁻ gyuuuh⁻ ba⁻ hih⁻ he⁻ jmee⁻ Jesúus

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

20 Koo⁻ jmi⁻ ma⁻ cheh⁻ Jesúus hlëëy⁻ dsa⁻ju⁻hmëe⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻ ma⁻ ya⁻nää⁻ dsa⁻kaah⁻ kyaal⁻ jmi⁻ dsa⁻ kyaah⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaal⁻ ley ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ dsa⁻gyuuuh⁻.

²Mah⁻ ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻ Jesúus:

—Chiih⁻ jnääh⁻. ¿Che⁻ cha⁻ jwë⁻ kyah⁻ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻? ³Hii⁻ kih⁻ hih⁻ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻na⁻?

³He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesúus juu⁻ kiyh⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Ngiin⁻ koo⁻ mi⁻juu⁻ kyah⁻ hnäh' ka⁻läh⁻. Jeeh⁻ da⁻ hnäh' kin⁻ jää⁻, ja⁻ga⁻ jwahn⁻ hi⁻ kih⁻ hih⁻ he⁻ jmeen⁻ lä⁻la⁻. ⁴¿Hii⁻ ga⁻jmee⁻ hih⁻ he⁻ ga⁻chaa⁻ Jwaa⁻ dsa⁻ jmi⁻, che⁻ Dio o che⁻ dsa⁻ñuuuh⁻?

⁵Jee⁻ tääyh⁻ ja⁻ ma⁻ llay⁻ juu⁻ kyaah⁻ dsa⁻kyaaayh⁻, ma⁻ jäyh⁻:

—Cher'mah⁻ ga⁻jäh⁻ jne⁻, hih⁻ kih⁻ Dio ba⁻ ja⁻, Jesúus jäh⁻: "¿He⁻la⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻ds oo⁻ hoh⁻ hnäh' kiyh⁻ ga⁻ ja⁻?" ⁶Hi⁻ cher'mah⁻ ga⁻jäh⁻ jne⁻, ja⁻ hih⁻ kih⁻ dsa⁻ba⁻ ja⁻, lä⁻jëë⁻ dsa⁻ te⁻kuu⁻ jnän⁻, jëeh⁻, lä⁻jëë⁻ hi⁻ he⁻ jmeey⁻ ds oo⁻ Jwaa⁻ ma⁻ laa⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻ ngëë⁻ juu⁻ kih⁻ Dio.

⁷He⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻ ga⁻siiyh⁻ Jesúus:

—Sa⁻ ñe⁻ jnääh⁻ hi⁻ kih⁻ hih⁻ ja⁻ Jwaa⁻ he⁻ ga⁻chaay⁻ dsa⁻ jmi⁻.

⁸Mah⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesúus juu⁻ kiyh⁻ ka⁻läh⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Ni⁻ jnä⁻ sa⁻ jmeehn⁻ juu⁻ hi⁻ ga⁻jmee⁻ hih⁻ he⁻ jmeen⁻ lä⁻la⁻.

Juu⁻ na⁻hmää⁻ lä⁻koo⁻ la⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻høø⁻ ta⁻ kih⁻ jnäh⁻

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹Hi⁻ ga⁻løøy⁻ hlëëy⁻ dsa⁻ juu⁻ na⁻hmää⁻ lä⁻la⁻:

—Jaa⁻ dsa⁻ ga⁻tää⁻ koo⁻ nää⁻ chaah⁻ wi⁻ jëh!. Mah⁻ ga⁻tooyh⁻ goo⁻ dsa⁻ he⁻ høøy⁻ ma⁻ to⁻dsaa⁻. Ja⁻ga⁻ ya⁻hëëy⁻ ngooy⁻, jee⁻ ga⁻lä⁻hëëy⁻ cha⁻miih⁻ jmi⁻. ¹⁰Ma⁻ ga⁻lloo⁻ jii⁻ kih⁻ mi⁻jëh⁻ ja⁻, ga⁻cheey⁻ jaa⁻ moz⁻ kyaay⁻ jee⁻ ma⁻ tääh⁻ dsa⁻ høø⁻ ta⁻ kiyh⁻ mah⁻ ma⁻ kooy⁻ heey⁻ he⁻ ma⁻ tëëy⁻. Pero dsa⁻ hi⁻ ma⁻ høø⁻ chaah⁻ jëh⁻ ja⁻, ga⁻kway⁻ kih⁻ moz⁻ he⁻ mah⁻ ga⁻hëëy⁻ kih⁻ ta⁻jmah⁻. ¹¹Ga⁻cheey⁻ jnäh⁻ ka⁻läh⁻ moz⁻ kyaay⁻. Hi⁻ he⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻jmi⁻ ga⁻bää⁻ dsih⁻, ga⁻lley⁻ o⁻hih⁻ kih⁻ mah⁻ ga⁻cheeyh⁻

ta⁺jmah¹. ¹²Ga⁺të⁺ hnë⁻ jiih[~]
ga⁺cheey[~] jñah[~] moz[~] kyaah[~]. Pero
dsa⁻ hi⁻ ma⁺ tääh[~] jmee[~] ta[~] jee[~] ja⁻,
lä⁺ ja⁻ ka⁺ läh[~] ga⁺jmeeyh[~] dsoo[~] mah[~]
ga⁺hëey[~] kih[~] go⁻te[~].

¹³Hi[~] dsa⁻juu[~] chaah[~] jëh[~] ja⁻, ma[~]
jmeey[~] huu⁻dsé[~]: “¹⁴Ha⁻ lä⁺ jmeen[~]?
Go[~] cheen[~] jaa⁻ chih[~] kyaan[~] nää[~]
ga[~] hi⁻ hnaan[~], ha⁻ ga[~] che[~] wa'ra⁻
ga[~]llooy[~], jmeey[~] he[~] kih[~].” ¹⁴Pero
dsa⁻ hi⁻ ma[~] høø[~] chaah[~] jëh[~] ja⁻,
ma[~] ga[~] jëey[~] ja[~] chih[~] he[~], ga[~]taayh[~]
ga[~]llay[~] juu[~], ga[~]jäyh[~]: “¹⁵Hi⁻ oo[~] na⁻
ja⁻ kyaah[~] ta[~] la⁻. Wa[~] jngëeh[~] jnih[~]
mah[~] jän[~] kyaah[~] heey[~] he[~] ma[~]
tëey[~].” ¹⁵He⁻ja⁻ ga[~]lleey[~] ta[~] ka[~]hne⁻
jee[~] ma[~] na⁻jnää[~] chaah[~] jëh[~] ja⁻ mah[~]
na⁻jngëeyh[~].

“¹⁶Hee⁻ ba[~] jmee[~] dsa⁻juu[~] chaah[~] jëh[~]
kih[~] hi⁻ høø[~] ta[~] kiyh[~], laah[~] hnäh[~]?
¹⁷Lloo[~] dsa⁻juu[~] jëh[~] mah[~] mi⁻llaay[~]
hi⁻ jmee[~] ta[~] ja⁻ mah[~] tooyh[~] goo⁻
jñah[~] hi⁻ jmee[~] ta[~] kiyh[~] —ga[~]jäh[~]
Jesús.

Ma[~] ga[~]nuu[~] lä⁺jëe[~] dsa⁻ he[~] juu[~]
ja⁻, ga[~]jäyh[~]:

—iSa[~] wa[~] kwa[~] Dio jwë[~] jmeen[~]
lä⁺ja⁻!

¹⁷Ma[~] cheh[~] Jesús jëe[~] lä⁺jëe[~] dsa⁻
he[~] mah[~] ga[~]siiyh[~]:
—¹⁸Hee⁻ hnøø[~] jäh[~] he[~] na⁻sii[~]
lä⁺la⁻?:

Ja⁻ba[~] kuu[~] he[~] sa[~] ga[~]tih[~] dsë[~]
të[~]hyah[~],
he⁻ ja⁻ba[~] ga[~]jä[~] lä⁺koo⁻ mi⁻kuu[~]
he[~] kye[~] dsa⁻ to⁻në[~] kih[~] koo⁻
hne⁻juuh[~].

¹⁸Lä⁺jëe[~] hi⁻ täh[~] në[~] kuu[~] ja⁻, hi⁻
he[~] chü⁻jøø[~] jmi⁻ngo[~] kih[~]. Hi⁻ wa'ra⁻
ga[~]toh[~] kuu[~] ja⁻ në[~] kih[~] dsa⁻, jleeyh[~]
go⁻te[~].

¹⁹Lä⁺jëe[~] jmi⁻dsa⁻ kaaah[~] he[~]
kyaaah[~] ta⁻jwoh[~] kyaah[~] ley hnøøy[~] ma[~]

saayh[~] Jesúus hor⁻ ja⁻, jëeh[~] ga[~]tah[~]
dsëy[~] he[~] ga[~]hlëeh[~] Jesúus kiyh[~]
kyaaah[~] juu[~] na⁻hmää[~] ja⁻. Pero ma[~]
gayh[~] dsa⁻.

Kwaat[~] kih[~] ku'sih[~]

(Mt. 22:15-22; Mr. 12:13-17)

²⁰He⁻ja⁻ ga[~]chee[~] dsa⁻kaah[~] he[~]
ko⁻llaah[~] dsa⁻ hi⁻ na⁻kii[~] juu[~]. Hi⁻ he[~]
ma[~] jmää[~] hnii[~] lä⁺koo⁻ hi⁻ lluu[~].
Lä⁺taa[~] ga[~]ga[~]jmeey[~] ha⁻ lä⁺jee[~]
ma[~] kaaah[~] juu[~] kih[~] Jesúus mah[~] ma[~]
hniiy[~] kiyh[~] kyaah[~] dsa⁻ta[~]. ²¹Lä⁺ja⁻,
ga[~]ngii[~] juu[~] kiyh[~]:

—Ta⁻jwoh[~], ñe⁻jnääh[~] hne⁻ hlëeh[~]
kwee⁻ ma[~] kwah⁻ juu[~]. Sa⁻cha⁻ kwaat[~]
kyeh[~] ha⁻ lä⁺laa⁻ lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ dsa⁻.
Hne⁻ jwiih[~] dsa⁻ kyaah[~] ju'dsoo[~] jmah[~]
ba[~]ha⁻ lä⁺la⁻ jwë[~] kih[~] Dio. ²²¿Ha⁻ lä⁺
jwah[~] hne⁻, che[~]llu[~] mi⁻hmaah[~] jne⁻
ku'sih[~] kih[~] dsa⁻ta[~] César o sa⁻llu[~]?

²³Pero kyuh[~] ba[~] Jesúus may[~] kih[~]
dsa⁻he[~], he⁻ja⁻ ga[~]siiyh[~]:

—¿He⁻la⁻ kah[~] hnäh[~] dsen[~]? ²⁴Heeh[~]
da⁻ jnää[~] koo⁻ kuu[~]. ¿Hii⁻ kih[~] heeh[~]
tog[~]la⁻? ¿Hii⁻ kih[~] jmi⁻na⁻sii[~]la⁻?

Mah[~] ga[~]jäh[~] dsa⁻he[~] siiyh[~] Jesúus:
—Kih[~] César ba[~]na⁻.

²⁵He⁻ja⁻ ga[~]jäh[~] Jesúus siiyh[~]:

—He⁻la⁻ kih[~] César, kwëeh[~]ba[~]
César. He⁻la⁻ kih[~] Dio, kwëeh[~]ba[~]
Dio he⁻la⁻ kih[~].

²⁶Ni⁻ miih[~] sa⁻ga[~]jnøøyh[~] ha⁻ lä⁺
jee[~] ma[~] kaaah[~] juu[~] kih[~] Jesúus to⁻lo⁻
në[~]lä⁺jëe[~] dsa⁻. Koo⁻ga[~]taayh[~] jëe[~]
dsayh[~]ba[~] kyaah[~] juu[~] he[~]ga[~]jeeh[~]
Jesúus kiyh[~] mah[~] ga[~]jäy[~] ti⁻sih[~] go⁻te[~].

Ga[~]ngii[~] dsa⁻juu[~] ha⁻ lä⁺le[~] wa'ra⁻
ga[~]të[~]jee[~] lä⁺jiih[~] hi⁻na⁻juu[~]

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷Lä⁺ja⁻ ga[~]lla⁻nää[~] ko⁻llaah[~] dsa⁻
saduceo jee[~] ma[~] cheh[~] Jesúus. Dsa⁻

he', sa' ma' jmeey' ds oo' he' lä' jiih' dsa' hi' ma' na' juu'. Mah' ga'ngi' dsa' he' juu' kih' Jesús. ²⁸ Ga' jäh'h':

—Ta'jwoh', Moisé ga'si' jnän' kyaah' juu' la'. Wa'ra' ga'juu' ja'a' dsa'ñuuh' hi' sa' chaa' joo', dsa'ñuuh' øyh' hlii' he', lle' kih' tää'y' dsa' më' mah' lä'chaa' jooy' hi' lee' kwaat' kyaah' hlii' øyh'.

²⁹ Ma' laa' gye'e' dsa'ñuuh' ja'a' ba' cho'jmiiy'. Hi' to'né' he' ga'kaa' dsa' më' pero chah' ba' ga'juu'.

Sa' ga'lä'chaa' jooy'. ³⁰ He' ja' jee' ga'te' uu' dsa'ñuuh' øyh', ga'kaa' dsa' më' he'. Ja'ba' lä' ja' ga'juu', sa' ga'lä'chaa' jooy'. ³¹ Jee' ga'te' uu' dsa'ñuuh' øyh', ga'kaay' dsa' më' he'. Ja'ba' lä' ja' lä' jee' gye'e' dsa'ñuuh' ga'kaa' dsa' më' he' hi' ga'juu' lä' jee' gye'e' dsa'ñuuh' he'. Ni' jaa' sa' ga'lä'chaa' joo'.

³² Jee' ga'dsa'a' go'te', ga'juu' hñii' dsa' më' ka'läh'. ³³ Wa'ra' ga'te' jee' lä' jiih' hi' ma'na'juu', chii' jaa' kih' jee' lä' jee' gye'e' le' kyaah' dsa' më' he'? Jää'h', ga'lä' jee' gye'e' ba' ga'lä'kyaayh' —ga' jäh' dsa' saduceo siiyh' Jesús.

³⁴ He'ja' ga'jeeh' Jesús juu' kiyh', ga'siyyh':

—Dsa' më' dsa'ñuuh' jeeey' gooy' ta'ko' jiih' chaay' jmi'gyuh' la'ba'. ³⁵ Pero lä' jee' dsa' hi' laa' kwaat' lä' jiih' jee' kih' hi' na'juu' mah' dsa'taayh' jmi'gyuh' hmëe', jee' ja' ni' jaa' dsa' më' dsa'ñuuh' mo'so' jeey' gooy'. ³⁶ Ni' mo'so' juu' ka'läh', leey' kwee' lä'koo' ángele. Lä'llu' he' lä' jiih' he' ja' leey' joo' Dio ba'. ³⁷ Hi' lä'kye' Moisé ga'mi'jnää' jnän' he' lä' jiih' dsa' jee' kih' hi' na'juu'. Jää'h', lä' ma' ga'si' Moisé lä'koo' ga'la' kiyh' jee'

ma' chih' chaah' too' ja', ga'teeyh' Dio lä'la': "Dio kyaah' Abraham, Dio kyaah' Isaac, Dio kyaah' Jacob." ³⁸ He' ga' jäh'h' lä' ja', sa' na'juu' dsa' ma'gyuh' jnän' he' kih' Dio. Jää'h' Dio jnän' laay' Dio kyaah' hi' na'jiih' ba'.

³⁹ Ko'llaá' ta'jwoh' kyaah' ley ga' jäh' siiyh':

—Llu' ba' he' ma'jäh' na', Ta'jwoh'.

⁴⁰ Ja' jiih' mo'so' ga'tuú' dsëy' ma'ngi' gyih' juu' kih' Jesús.

Hi' kih' ja' hi' laa' Cristo

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Mah' ga' jäh' Jesús siiyh':

—¿Ha' lä' la' he' jäh' dsa', Cristo laa' sa'ju' kih' David? ⁴² He' ba' hñii' David ga'si' juu' la' në' je' kih' Salmo:

Ga' jäh' Dio ga'siyyh' Dsa'jøøh' kyaan':

"Na' jwoo' ra'lluu' kin' la",

⁴³ lä' jiih' lloo' jmi' llaan' hi' tiih' lä' jee' hi' na'hoøh' kyah'."

⁴⁴ ¿Ha' lä' ja' laa' Cristo sa'ju' kih' David ga' ja', cher'mah' hñii' David ga' jäh' kih' Cristo: "Dsa'jøøh' kyaan'?"

Ga'juuh' Jesús kih' ta'jwoh' kyaah' ley

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

⁴⁵ Lä' ma'nuu' ja' lä' jee' hi' täh'h' jee' ja', ga' jäh' Jesús siiyh' discípulo kyaay':

⁴⁶ —Leeh' hnäh' kyaah' ta'jwoh' kyaah' ley. Peer' tih' dsëy' ngëy' jee' kih' dsa' kyeyh' hñiih' kyoo', hnøøy' jmeey' dsa' Dio kiyh' cha'jwë' juu'. Hi' tih' dsëy' gyay' to'né' hma'sii' neh' gwah' mäh' hi' lä' ja' ka'läh' jee' dsa'taah' dsa'kuh'hih'. ⁴⁷ Hwëey' dsa'më' hñii' cha'neh'

kih¹, ki⁻wëe[’] dsa⁻taayh[’] ngiiy⁺ kiyh[’]
kih[’] Dio ha⁻ jee[’] jee[’] dsa⁻ kiyh[’]. Pero
cha⁻ga^miih⁻ wi[’] heeh[’] Dio dsa⁻ hi⁻
j mee[’] lä⁻ ja⁻.

Na’ka⁻ dsa⁻më[’] hnii[’] kuu⁻ chaⁿe[’] Dio
(Mt. 12:41-44)

21 Ma[’] cheh[’] Jes[’]ü jee[’] ha⁻ lä⁻
ma⁻j mee[’] dsa⁻cha⁻kuu⁻
tooyh⁻ kuu⁻ neh⁻ wi[’] kih[’] gwah⁻.
2 Ga⁻j ee[’] ka⁻läh⁻ ja⁻a⁻ dsa⁻më[’] hnii[’] hi⁻
tä⁻nee⁻ go⁻te⁻, ga⁻tooyh⁻ to⁻ñe⁻ nöø⁻ he⁻
sa⁻kyee⁻ ni⁻ miih⁻. **3** He⁻ja⁻ ga⁻j äyh⁻:
—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻,
dsa⁻më[’] hnii[’] la⁻ tä⁻nee⁻, ma⁻kway⁻
cha⁻ga^miih⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻jee⁻ lä⁻j ee⁻
hi⁻ cha⁻kuu⁻. **4** Jëeh⁻ lä⁻j ee⁻ hi⁻ oo⁻
ma⁻kwëeh⁻ Dio miih⁻ he⁻ dsa⁻chaa⁻
kih[’], pero dsa⁻më[’] hnii[’] la⁻, ma⁻ke⁻
tä⁻neey⁻, ma⁻kway⁻ lä⁻koh⁻ te⁻ kuu⁻
he⁻ cha⁻kih[’] he⁻ kyaah⁻ ma⁻lay⁻ he⁻
j mee⁻ bii⁻ kiyh[’]—ga⁻j äyh⁻ Jes[’]ü.

Lloo⁻ koo⁻ jmi[’] hla⁻ gwah⁻ juuh⁻
(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

5 Ma[’] tääh⁻ ko⁻llaq⁻ ma⁻lla⁻ juu⁻ kih⁻
gwah⁻ ha⁻ lä⁻koo⁻ na⁻hñaah⁻ ma⁻la⁻
kuy⁻ he⁻ ma⁻na⁻chuh⁻ hi⁻ ma⁻na⁻lii⁻
kyah⁻ lä⁻j ee⁻ he⁻ ma⁻ds⁻ka⁻ dsa⁻kih⁻
Dio. He⁻ja⁻ ga⁻j äyh⁻ Jes[’]ü siiyh⁻:

6 —Lä⁻j ee⁻ he⁻ jëeh⁻ hnäh⁻ na⁻,
lloo⁻ koo⁻ jmi[’] ni⁻ koo⁻ mi⁻kuy⁻ sa⁻
jä⁻ na⁻chuh⁻ ne⁻ kih⁻ Øøh⁻. Lä⁻j ee⁻ ba⁻
soh⁻hla⁻.

**Joh⁻ née⁻ sa⁻ j mee⁻ lii⁻ jää⁻ ja⁻ga⁻ llaa⁻
jmi⁻gyuu⁻**

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

7 He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁻ dsa⁻he⁻ juu⁻ kiyh[’],
ga⁻j äyh⁻ siiyh⁻:

—Ta⁻jwoh⁻, ñöh⁻ ba⁻ le⁻ he⁻ hlëeh⁻
na⁻? ¿Hee⁻ lii⁻ j mee⁻ wa⁻ra⁻ ya⁻ j äh⁻
lä⁻te⁻ juu⁻ na⁻?

8 He⁻ja⁻ ga⁻j äyh⁻ Jes[’]ü siiyh⁻:
—Hnöø⁻ leeh⁻ hnäh⁻ mah⁻ ni⁻
ja⁻sa⁻ mi⁻gaa⁻ hnäh⁻. Jwëe⁻ dsa⁻
ya⁻nää⁻ hi⁻ ka⁻ne⁻ kin⁻, jäh⁻ siiyh⁻
hnäh⁻: “Jnä⁻ he⁻ laq⁻ Cristo hi⁻
ma⁻chee⁻ Dio.” Hi⁻ jäh⁻: “Ma⁻ngoo⁻
ga⁻të⁻ jmi[’].” Pero ta⁻ go⁻nää⁻ hnäh⁻
kaah⁻ kiyh[’]. **9** Ga⁻ma⁻nuuh⁻ hnäh⁻
cha⁻hnii⁻ ta⁻la⁻ta⁻ jnöø⁻, ta⁻jøøh⁻
hnäh⁻ hñaah⁻. Jëeh⁻, j mee⁻ bii⁻ le⁻
lä⁻ja⁻ to⁻në⁻. Pero ja⁻ lä⁻chah⁻ ja⁻
llaa⁻ jmi⁻gyuu⁻.

10 Ngoo⁻ bih⁻ hlëeyh⁻:
—Tee⁻ dsa⁻hi⁻ chaa⁻ koo⁻ hwa⁻
kyah⁻ jyoh⁻ hwa⁻, hi⁻tee⁻ dsa⁻ta⁻
kyah⁻ jñah⁻ dsa⁻ta⁻. **11** Jeh⁻ wii⁻
jwëerte hwa⁻, ja⁻he⁻ koo⁻ jee⁻ jwii⁻
j ee⁻ dsa⁻hoo⁻ hi⁻ lä⁻cha⁻ ds oo⁻
he⁻ dsa⁻kwah⁻. Jmee⁻ goo⁻ jwëerte,
hi⁻ha⁻ koh⁻ lii⁻ sa⁻ jmee⁻ gyuu⁻
jmi⁻gyuu⁻.

12 Jää⁻ ja⁻ga⁻ le⁻ lä⁻j ee⁻ he⁻ hlëehn⁻
la⁻, saah⁻ dsa⁻hnäh⁻, jmeehy⁻ hnäh⁻.
Jääy⁻ hnäh⁻ neh⁻ gwah⁻ kiyh[’],
taayh⁻ hnäh⁻ neh⁻ñe⁻, dsa⁻jääy⁻
hnäh⁻ chaⁿe[’] dsa⁻ta⁻ kqäh⁻ kwaat⁻
kin⁻. **13** Jee⁻ tääh⁻ hnäh⁻ dsa⁻ngëeh⁻
hnäh⁻ lä⁻ja⁻, ma⁻ja⁻la⁻ jmi[’] kyah⁻
hnäh⁻ he⁻ kwah⁻ hnäh⁻ ju⁻ds oo⁻
kin⁻. **14** Koo⁻ hä⁻ba⁻ lla⁻ hoh⁻ hnäh⁻
he⁻sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ huu⁻dsë⁻ha⁻
lä⁻hlëeh⁻ hnäh⁻ he⁻kyah⁻ lääh⁻
hnäh⁻ hñaah⁻, ga⁻ma⁻tääh⁻ hnäh⁻
chaⁿe[’] dsa⁻ta⁻. **15** Jëeh⁻, jnä⁻ba⁻
kwan⁻juu⁻ he⁻hlëeh⁻ hnäh⁻kyah⁻
cha⁻miih⁻ huu⁻dsë⁻llu⁻. Lä⁻ja⁻
lä⁻j ee⁻hi⁻na⁻höøh⁻kyah⁻hnäh⁻sa⁻
leeyh⁻hnäh⁻kyah⁻ma⁻la⁻juu⁻he⁻
hlëeh⁻. **16** He⁻ba⁻maa⁻tää⁻kyah⁻hnäh⁻
hnäh⁻hniiy⁻kyah⁻hnäh⁻, lä⁻ja⁻
ka⁻läh⁻Øøh⁻hnäh⁻, hi⁻chaa⁻kyah⁻
hnäh⁻, ome⁻kyah⁻hnäh⁻. Lä⁻jiih⁻
jngëeyh⁻ko⁻llaq⁻hnäh⁻. **17** Ga⁻lä⁻j ee⁻

ba' jmeel' na'høøh' kyah' hnäh'
kwaat' kin'. ¹⁸Pero ni⁺ koo⁻ jnu⁻
lleh' hnäh' sa⁻ dsa⁻ hii'. ¹⁹Wa'
kweeh' hoh' hnäh' mah' lä⁻ ja⁻ lääh'
hnäh'.

²⁰Wa'ra⁻ ga⁻ jeeh' hnäh' ma⁻ tääh'
hløø' lä⁻ ku' lä⁻ jii⁻ kih' Jerusalén,
ma⁻ ja⁻ lä⁻ ñeh' hnäh' ma⁻ lloo⁻ jmi⁻
jee' hee' go⁻ te⁻ jee' jwi⁻ ja⁻. ²¹Jmi⁻
ja⁻ lä⁻ jee⁻ hi⁻ tääh' hwa' Judea wa'
kyuu⁻ ta⁻ moh'. Hi⁻ tääh' jee' jwi⁻,
wa' kyuu⁻. Hi⁻ hi⁻ tääh' jee' nuu⁻
kih', ta⁻ wa' lla⁻ nääy' cha'neh⁻ kiyh'.
²²Jeeh', ma⁻ ja⁻ dsëe⁻ jmi⁻ teeh⁻ Dio
jwi⁻ kih' dsa⁻, mah' lä⁻ te⁻ lä⁻ je⁻
juu⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ sii⁻. ²³Peer⁻ jwi⁻
dsa⁻ më⁻ hi⁻ kyaa⁻ gyuu⁻ jmi⁻ ja⁻ hi⁻
lä⁻ ja⁻ hi⁻ jää⁻ gyuu⁻ sëh' ka⁻ läh'.
Ha⁻ koh' wii⁻ sa⁻ jee⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻
hwa' Judea, heeh' Dio wii⁻ jwérte
dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ Jerusalén. ²⁴Ko⁻ llaa⁻
jngéeh' dsih' kyäah' ñe'. Hi⁻ jnah'
ko⁻ llaa⁻ jää⁻ dsih' na⁻ hñuuy⁻ ta⁻
jee' jyoh' jwi⁻. Lä⁻ të⁻ dsë⁻ dsa⁻ hi⁻
sa⁻ laq⁻ judiu jmeey' kih' dsa⁻ chaa⁻
Jerusalén lä⁻ jiih' dsëe⁻ jmi⁻ he⁻ lle⁻
kiyh'.

Wa'ra⁻ ga⁻ të⁻ jee' jäh' Hi⁻ ga⁻ lee⁻ ngo⁻
(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵Ja⁻ ga⁻ jmeel' lii⁻ në⁻ hyoo⁻
në⁻ sih⁻ jee' hee⁻ nuu⁻, mah' në⁻
hwa' la⁻ sa⁻ në⁻ dsa⁻ he⁻ jmeel'
wa'ra⁻ ga⁻ nuuy⁻ tooh⁻ miih'
jmi⁻ neeh' wa'ra⁻ ga⁻ hlyuh' wii⁻
jwérte. ²⁶Lä⁻ jiih' sa⁻ hlaa⁻ dsa⁻ hwa'
lä⁻ goyh'. Jmeey' huu⁻ dsë⁻ he⁻ ba'
le⁻ kiyh' wa'ra⁻ ga⁻ jee⁻ sa⁻ jeh⁻
lä⁻ jee⁻ he⁻ cha⁻ gyuu⁻. ²⁷Ja⁻ ga⁻ jee⁻
Hi⁻ ga⁻ lee⁻ ngo⁻ la⁻ hi⁻ jäh' gyuu⁻ jee'
jni⁻ kyaah' cha⁻ miih⁻ be⁻, laay⁻ jøøh'
go⁻ te⁻. ²⁸Wa'ra⁻ ga⁻ løø' dsa⁻ la⁻ lä⁻ jee⁻
he⁻ la⁻, ja⁻ kwah⁻ hnäh' be⁻, chaa⁻

hnäh' hñaah'. Jëeh', miih⁻ ga⁻ hnøø'
lääh' hnäh' ma⁻ ja⁻.

Juu⁻ na⁻ hmää⁻ kih⁻ chaah⁻ higo

²⁹Hi⁻ ga⁻ jayh⁻ siiyh⁻ juu⁻
na⁻ hmää⁻ lä⁻ la⁻:

—Jëe⁻ da⁻ hnäh' ha⁻ lä⁻ la⁻ kih⁻
chaah⁻ higo kyaah⁻ jyoh⁻ chaah⁻
hma⁻. ³⁰Wa'ra⁻ ga⁻ løø' dsa⁻ hyo⁻
sa⁻ jih⁻ kih⁻, ma⁻ ñeh' hnäh' he⁻
ma⁻ ngoo⁻ ga⁻ te⁻ jii⁻ jma⁻ ba⁻ ja⁻.
³¹Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ hnäh' ka⁻ läh', wa'ra⁻
ga⁻ jeeh⁻ hnäh' dsa⁻ la⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻
ma⁻ jwahn⁻ la⁻, wa⁻ lä⁻ ngéeh' hnäh'
he⁻ ma⁻ ya⁻ jäh⁻ jee' jmee⁻ Dio hih⁻
jnä⁻ hä⁻.

³²Ma⁻ ra⁻ ju⁻ ds oo⁻ jwéehn⁻ hnäh'
sa⁻ llaa⁻ dsa⁻ chaa⁻ na⁻ ta⁻ ko⁻ jiih⁻ sa⁻
ga⁻ ma⁻ lä⁻ te⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻ jäh⁻ juu⁻ la⁻.
³³Ngéee⁻ ba⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻ cha⁻ gyuu⁻
hwa', pero juu⁻ kin⁻, lä⁻ ma⁻ cha⁻
ja⁻ ba⁻.

³⁴Hnøø' hääh' hnäh' hñaah'. Ta⁻
kwa⁻ hnäh' jwé⁻ lä⁻ hweh⁻ tuh⁻ hoh⁻
hnäh' kyaah⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻ jøø⁻
kyah⁻ hnäh', he⁻ lla⁻ heeh⁻ hnäh',
he⁻ kyeh⁻ hnäh' cha⁻ miih⁻ huu⁻ dsë⁻
he⁻ ga⁻ hnøø' kyah⁻ hnäh' jmi⁻ gyuu⁻
la⁻. Le⁻ ga⁻ che⁻ ni⁻ sa⁻ leeh⁻ hnäh'
wa'ra⁻ ga⁻ lä⁻ te⁻ jmi⁻ ja⁻. ³⁵Jmi⁻ ja⁻
le⁻ lä⁻ koo⁻ sa⁻ lä⁻ he⁻ jle⁻ ga⁻ lä⁻ jee⁻
dsa⁻ hi⁻ tääh' lä⁻ kaa⁻ hwa'. ³⁶Ta⁻
gwii⁻ hnäh' ja⁻, ngii⁻ hnäh' kih⁻ Dio
ko⁻ lla⁻ jiih⁻ mah' lä⁻ ja⁻ lääh' hnäh'
kih' lä⁻ jee⁻ he⁻ wii⁻ he⁻ jäh⁻ ja⁻, hi⁻
tëeh⁻ hnäh' go⁻ täh⁻ hnäh' cha'ne⁻
Hi⁻ ga⁻ lee⁻ ngo⁻ la⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesùs.

³⁷Ta⁻ la⁻ jmi⁻ ma⁻ kway⁻ juu⁻
jee' chih⁻ gwah⁻. Hi⁻ ta⁻ la⁻ hwé⁻
ma⁻ go⁻ heey⁻ ma⁻ dsaayh⁻ ta⁻ moh⁻
he⁻ chee⁻ Olivo. ³⁸Ta⁻ la⁻ tiih⁻ ma⁻
dsa⁻ nää⁻ jwëe⁻ dsa⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻
ma⁻ dsa⁻ nuu⁻ juu⁻ he⁻ kway⁻.

Ma' hnooh' dsa' ha' lä' jee' ma'
saayh' Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-
2, 10-11; Jn. 11:45-53)

22 Ma'ngoo' ga'te' jmiif' he'
kuh' dsa' judiu he'ñiih' he'
sa' kyaah' levadura, ja'ba' jmiif' ja'
kuh' dsa' he' borrego mäh'. **2** Lä'jëe'
jmi' dsa' kaah' kyaah' ta'jwob' kyaah'
ley, ma' hnooyh' ha' lä' jee' ma'
jngëeyh' Jesús jee' sa' jëe' dsa',
jëeh' ma' gayh' dsa'.

3 Mah' ga'he' Tana' neh' tuh'dsë'
Juda hi' ma' téeeyh' Iscariote. Hi'
he' ma' laa' jaa' jee' lä'jëe' gya'tuu'
apóstole kyaah' Jesús. **4** He'ja' neey'
na'hlëeyh' jmi' dsa' kaah' kyaah'
juh' hlöø' hi' ma' høø' gwah' ja'.
Ga'llay' juu' kyaayh' ha' lä' ngëey'
Jesús. **5** Peer' ga'lä'chaa' llu' dsa'
he', he'ja' ga'jiyh' kuu' kih' Juda.
6 Ga'hee'h' ba' Juda juu' ja'. He'ja'
ga'hnooyh' ha' lä' jmeey' mah'
ngëey' Jesús jee' sa' jëe' dsa'.

**Ga'jmee' Dsa'jøøh' jnän' ma'nuu'
kyäah' ga'hiyh' juu'**

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25;
Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

7 Ma' tääh' dsa' judiu jmiif' kuyh'
he'ñiih' he' sa' kyaah' levadura,
ma' ga'te' jmiif' he' jngëeyh' borrego
mäh' hi' kuyh' hwë' ma' te' jmiif'
ja'. **8** He'ja' ga'jmee' Jesús mada'
kih' Pee' kyaah' kih' Jwaa', ga'jäyh'
siiyh':

—Go'nää' hnäh' go'mi'llu' hnäh'
jee' kyehn' borrego mäh'.

9 —**Ha' jwah'** mi'llu' jnäh'
ma'nuu'? —ga'jäh' discípulo he'
siiyh':

10 —Wa'ra' ga'taah' hnäh' jee'
jwiñ' juuh' oo', jeeh' hnäh' jaa'
dsa' hi' kii' koo' mi'dsuu' na'kah'
jmiif'. Ja' lla'lehh' hnäh' kaah'
kiyh' lä'jiih' dsa'hey' cha'neh'.

11 Jee' dsa'hey' ja', jwiih' hnäh'
dsa'juu' hne': "Lä'la' jäh' Ta'jwoh'
siiyh' hne'. ¿Na' jee' hne' jee' le'
kyeh' jnäh' borrego mäh' kyaah'
discípulo kyaan'?" **12** Hi' he' heeh'
hnäh' jee' ga'te' to' jwëe' hne' jee'
cha' koo' jee' he' ma'na'llu'. Jee'
ja' mi'lluh' hnäh' ma'nuu' jnän'
ga'jäh' Jesús siiyh':

13 Ga'lla'nää' ba' discípulo he'
jee' ja' hi' ga'la' ba' lä'koo' ga'jäh'
Jesús siiyh'. Mah' ga'mi'lluy'
ma'nuu' he' kuyh':

14 Ma' ga'lloo' hor' kuyh', ga'gya'
Jesús né' mes' ko'jøh' kyaah'
apóstole kyaay'. **15** Mah' ga'jäh'
Jesús siiyh':

—iHa' koh' sa' hee' dsën' kuhn'
ma'nuu' la' ko'jøh' kyaah' hnäh',
jää' ja'ga' jëen' wii'. **16** Ma'ra'
ju'dsoo' jwëehn' hnäh', mo'so'
kuhn' ka'läh' ma'nuu' la' lä'jiih'
lloo' jmiif' he' kuhn' ka'läh' jee'
jmee' Dio hih':

17 Mah' ga'kay' kyaah' he' ma' ha'
jmiif' mi'jëh', ga'kway' ti'hmaah'
kih' Dio mah' ga'jäyh':

—Kye' kyaah' la' mah' hih' hnäh'
ma' mih' ga'lä'jëe' hnäh'. **18** Jëeh',
mo'so' huhn' ka'läh' jmiif' mi'jëh'
ma'ää', lä'jiih' løø' Dio jmee' hih'
jnä'hä'.

19 Ja'ga' ga'kay' he'ñiih', ga'kway'
ti'hmaah' kih' Dio mah' ga'ti'
ga'llooyh', ga'jäyh':

—He' la' na' jmi'ngo' kin'. He' llu'
kyah' hnäh' kwan' hñiin' juun'. Kuh'

hnäh' hi⁺ ja⁻ jmeeh⁻ hnäh' lä⁻na⁻
mah⁺ lä⁻dsooh⁻ hoh⁻ hnäh' kin⁻.

²⁰ Ma⁻la⁻ ma⁻goh⁻ ma⁻nuh⁻, ja⁻ba⁻
lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁻ ka⁻läh⁻, ga⁻kay⁻
wa⁻kyah⁻ mah⁺ ga⁻jäyh⁻:

—He⁻ la⁻ na⁻ jma⁻ kin⁻ he⁻ tuu⁻
kyah⁻ hnäh' hi⁺ kyaah⁻ jma⁻ kin⁻
la⁻ jmeey⁻ Dio koo⁻ hmoooh⁻ hmëe⁻.

²¹ Pero hi⁻ ngëe⁻ jnä⁻ ja⁻goo⁻ dsa⁻
hñaa⁻ dsë⁻, hii⁻ ma⁻kye⁻ ma⁻goo⁻
ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ kin⁻ në⁻ mes⁻ la⁻.

²² Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻, Hi⁻ga⁻lëe⁻ngo⁻ la⁻
le⁻ kiyh⁻ lä⁻koo⁻ lle⁻ kih⁻ ba⁻, pero
jwii⁻ dsa⁻nuh⁻ hi⁻ ngëe⁻ jnä⁻ kih⁻
dsa⁻.

²³ Ja⁻ga⁻ ga⁻taayh⁻ ngiyy⁻ juu⁻ kih⁻
dsa⁻kyayh⁻, hii⁻ na⁻ hi⁻ jmeey⁻ lä⁻ja⁻.

Ha⁻ lä⁻ hnøø⁻ kih⁻ hi⁻ kye⁻
në⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻

²⁴ Hi⁻ ga⁻ti⁻ ga⁻chooy⁻ juu⁻ ka⁻läh⁻,
ma⁻ jäyh⁻:

—¿Hii⁻ ja⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻ ka⁻ në⁻ kih⁻
dsa⁻kyah⁻ jne⁻?

²⁵ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Lä⁻jëe⁻ rey hi⁻ na⁻hñaa⁻ kyaah⁻
dsa⁻ jmeey⁻ hih⁻ lä⁻të⁻ dsëy⁻ kih⁻
dsa⁻ kyaay⁻. Hi⁻ jäh⁻ dsa⁻kiyh⁻, he⁻
jmeey⁻ bih⁻ illu⁻. ²⁶ Pero hnäh' sa⁻
ga⁻tëeh⁻ hnäh' jmeeh⁻ hnäh' lä⁻ja⁻.
Lla⁻ he⁻ ja⁻, hi⁻ øøh⁻ ga⁻ jee⁻ kyah⁻
hnäh' hnøø⁻ jmäay⁻ hñiiy⁻ ja⁻ hi⁻
hwaaq⁻ ba⁻. Hi⁻ kye⁻ në⁻ kyah⁻ hnäh'
hnøø⁻ jmeey⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ jmeey⁻
ta⁻he⁻ ba⁻. ²⁷ ¿Hii⁻ laa⁻ jøøh⁻, laah⁻
hnäh'? ¿Che⁻ hi⁻ gya⁻ në⁻ mes⁻, o hi⁻
jmeey⁻ ta⁻he⁻? ¿Ja⁻ hi⁻ gya⁻ në⁻ mes⁻
ba⁻ øøh⁻? Pero jnä⁻ laan⁻ jee⁻ kyah⁻
hnäh' lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ jmeey⁻ ta⁻he⁻
ba⁻.

²⁸ Hi⁻ hnäh' laah⁻ dsa⁻hi⁻
ma⁻kwëeh⁻ dsë⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ jnä⁻
jee⁻ ma⁻jëen⁻ wii⁻. ²⁹ He⁻ja⁻ kwan⁻

jee⁻ jmeeh⁻ hnäh' hih⁻, lä⁻koo⁻
ga⁻kwëeh⁻ Tää⁻ jnä⁻ jmeen⁻ hih⁻.
³⁰ Lä⁻ja⁻ kuh⁻huh⁻ hnäh' në⁻ mes⁻
kin⁻ jee⁻ jmeen⁻ hih⁻. Hi⁻ kwan⁻ jee⁻
go⁻taqah⁻ hnäh' jee⁻ jmeeh⁻ hnäh'
hih⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ gya⁻to⁻ nää⁻ dsa⁻
Israel.

Ga⁻jäh⁻ Jesús he⁻ hmä⁻ Pee⁻ juu⁻ he⁻
sa⁻ kyuuy⁻

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Hi⁻ ga⁻jäh⁻ ka⁻läh⁻ Dsa⁻jøøh⁻
jnän⁻:

—Simón, Simón. Ga⁻ngëe⁻ Tana⁻
hnäh' mah⁺ kaayh⁻ hnäh'. Jmee⁻
kyah⁻ hnäh' lä⁻koo⁻ jmeey⁻ dsa⁻hi⁻
jwä⁻ mi⁻trigo jwë⁻ në⁻ lle⁻ mah⁻ lleë⁻
kyah⁻ kih⁻. ³² Pero ma⁻ngiin⁻ kyah⁻
kih⁻ Dio mah⁻ sa⁻ jeh⁻ hoh⁻. Hi⁻ hne⁻,
wará⁻ ga⁻jeeh⁻ kyaah⁻ jnä⁻, lle⁻ kih⁻
kwah⁻ be⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ øøh⁻ mah⁻ wa⁻
lla⁻nää⁻ bih⁻ ta⁻chañe⁻.

³³ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Simón:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, ma⁻lla⁻ dsën⁻
he⁻ niin⁻ neh⁻ñe⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻
koo⁻ niin⁻ neh⁻ñe⁻, lä⁻kye⁻ he⁻ juu⁻
ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ hne⁻ ma⁻lla⁻ dsën⁻.

³⁴ He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻ Pee⁻:

—Jwëehn⁻ hne⁻, ja⁻ba⁻ na⁻, jää⁻
ja⁻ga⁻ hooh⁻ chaah⁻ dsoo⁻, hne⁻
ma⁻të⁻ hnë⁻ jiih⁻ ma⁻hmäh⁻ juu⁻ he⁻
sa⁻ kyuuh⁻ jnä⁻.

Lloo⁻ koo⁻ jmii⁻ jëe⁻ dsa⁻ wi⁻

³⁵ Mah⁻ ga⁻siiyh⁻ lä⁻jëe⁻:

—Lä⁻ ma⁻ ga⁻cheen⁻ hnäh'
na⁻kwah⁻ hnäh' juu⁻, sa⁻ kyeh⁻ hnäh'
hmih⁻tuh⁻, ni⁻ sa⁻ kyeh⁻ hnäh' kuu⁻,
ni⁻ loo⁻ he⁻ tooh⁻ hnäh' tiih⁻ hnäh',
¿che⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻lä⁻hnøø⁻ kyah⁻
hnäh' ma⁻ja⁻?

—Ni⁻ koo⁻ —ga⁻jäh⁻ lä⁻jëe⁻.

³⁶ He⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻:

—Pero na^a, hi⁻ cha⁻ hmih⁻tuh⁻ kih[,]
wa['] kyey['] ba[.] Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] kuu[.]
Hi⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ ñe[']tuuh⁻ kih[,] wa[']
hniiy['] hmih⁻lloo['] kiyh['] mah['] wa[']
läy['] koo[.]³⁷ Jwëehn['] hnäh[,] jmee⁻
bii['] lä⁻te['] kin⁻ he⁻ na⁻sii⁻ lä⁻la⁻:
“Jmää['] dsa⁻ jnä['] kwaat⁻ he⁻ laan[']
lä⁻koo['] jaa⁻ hi⁻ ää⁻ ds oo[.]” Jëeh['], he⁻
ma⁻na⁻sii⁻ kin⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ lä⁻te['] ba[.]

³⁸ Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] lä⁻jëey[:]

—Dsa⁻jøøh['] kyaan[.] Cha⁻ ba['] to[']
ñe[']tuuh[.]

Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]

—Lee⁻ba['] ma⁻la⁻ he⁻ na⁻.

Nee' Jesús Getsemaní na'chuyu' kyah['] Dio

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Lä⁻chah['] ja⁻ ya⁻hëë['] Jesús. Hi⁻
lä⁻koo⁻ ma['] téeey['] jmeey[,], ngooy['] ta⁻
moh['] he⁻ chee⁻ Olivo. Hi⁻ ga⁻nää[']
discípulo kyaay['] chaa['] kaah['] kiyh['] ta⁻
ja[.]⁴⁰ Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻téeey['] moh['] ja⁻,
ga⁻siiyh['] discípulo kyaay[:]

—Ngi['] hnäh['] kyah['] hnäh['] kih['] Dio
mah['] sa⁻ kaa['] hi⁻sa⁻llu['] hnäh['] lä⁻
hyoh['] ds e[.]

⁴¹ Ga⁻lä⁻øøy['] lä⁻koo⁻ üü['] jwä⁻ dsa⁻
koo⁻ mi⁻kuy[.] Mah['] ga⁻juuyh['] jnëy[,]
ga⁻løøy['] ngiiy['] kiyh[.]⁴² Ga⁻jäh[:]

—Cher'mah['] hnooh⁻ Tää[,] lää⁻ jnä[']
kih['] he⁻ wii['] he⁻ jëen['] na[.] Pero sa⁻
wa['] le['] lä⁻ hnoon['] hñiin[.] Wa['] le['] lä⁻
hnooh⁻ hñaah['] ba[.]

⁴³ Ga⁻lla⁻séeh['] jaa⁻ ángel hi⁻ ja[']
gyuuuh['] cha'nëy['] hi⁻ga⁻kwa['] be[']
kiyh[.]⁴⁴ Lä⁻koo⁻ ma['] gyay['] jëey['] wi['],
cha⁻ga'miih⁻ ma['] ngiiy['] kiyh[.] Peer[']
kah'gaa['] tooh['] jmi⁻lloo['] kiyh['] he⁻ ma[']
tuu['] lä⁻ ga⁻te['] hwa['] he⁻ la['] lä⁻koh[']
jee['] tuu['] jma⁻.

⁴⁵ Ma['] ga⁻nooy['] jee['] ma['] gyay[']
ngiiy['] kiyh[,] ngooy['] jee['] ma['] tääh[']

discípulo kyaay[.] Ga⁻jëey['] na⁻saa[']
na⁻gwiiy[,] jëeh['] ga⁻hwäay['] he⁻
ti⁻meeh⁻ ds ey[.]⁴⁶ Mah['] ga⁻siiyh[:]

—¿He⁻la['] na⁻gwiih['] hnäh[?] Noo⁻
hnäh[,] ngii['] hnäh['] kyah['] hnäh['] mah[']
sa⁻ leh['] he⁻ hliih['] hnäh[.]

Ga⁻saayh['] Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Cheh['] ga['] Jesús hlëeh['] ma[']
ga⁻lla⁻nää['] jwëë['] dsa⁻. Hi⁻ ga⁻lloo[']
hi⁻ ma['] chee⁻ Juda, jaa⁻ jee['] lä⁻jëë[']
gya⁻tuu['] discípulo, hi⁻ ma['] jää['] dsa⁻
he[.] Ngooy['] chuh['] kih['] Jesús mah[']
ga⁻chuyh['] kiyh[.]⁴⁸ He⁻ja⁻ ga⁻jäh[']
Jesús siiyh[:]

—Juda, iche['] he⁻ hnaah['] jnä['] la⁻
he⁻ ma⁻chuh['] kin⁻ mah['] ngëeh['] jnä[']
he⁻ juun[?]

⁴⁹ Lä⁻jëë['] hi⁻ ma['] tääh['] kyaah[']
Jesús, ma['] ga⁻jëey['] he⁻ kih['] ja⁻ he⁻
ya⁻nää['] dsa⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jäh['] siiyh[:]

—Dsa⁻jøøh['], iche['] ta['] jnääh['] kiyh[']
kyah['] ñe[?]

⁵⁰ Jaa⁻ discípulo he[,] ga⁻jmeey[']
ds oo[,] kih['] jaa⁻ moz⁻ kyaa['] dsa⁻jøøh[']
kyaa['] jmi⁻dsa⁻, ga⁻kuy['] lo⁻gway[']
ra⁻llu^u.⁵¹ Mah['] ga⁻jäh['] Jesús siiyh[:]

—Ma⁻lee['] ko⁻na⁻. Mo⁻to⁻ kaa['].

Ga⁻sooyh['] lo⁻gwa['] moz⁻ he[,] mah[']
ga⁻mi⁻hlääy[.]⁵² Ja⁻ga['] ga⁻jäh['] Jesús
siih['] lä⁻jëë['] hi⁻ ya⁻nää['] ya⁻chaayh[,]
lä⁻jëë['] jmi⁻dsa⁻ kaa['], lä⁻jëë['] hlöø[']
hi⁻ ma['] hoo['] gwah[,] hi⁻ lä⁻jëë[']
dsa⁻gyuuuh[:]

—¿Che['] dsa⁻hi⁻ jnä['], mah[']
ma⁻ya⁻nääh['] hnäh['] kyaah['] ñe[']
kyah['] hma⁻?⁵³ Lä⁻jëë['] jmi['] ma[']
hään['] jee['] kyah['] hnäh['] jee['] chih[']
gwah[,] mah['] sa⁻ ga⁻chaah['] hnäh['] jnä['].
Pero na^a ma⁻cha⁻ jwë['] kyah['] hnäh[']
jmeeh['] hnäh['] hih[,] jëeh['] ma⁻te['] hor[']
jmeeh['] hih[,] hi⁻ hää['] jee['] na⁻hoo⁻.

Ga⁺hmä⁺ Pee⁺ juu[!] he⁻ sa⁺ kyuuuy⁺
Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

54 He⁻ja⁻ ga⁺säayh[!] Jesús, ga⁺tëey⁻ lä⁺ ga⁺të[!] cha⁺neh⁺ kih[!] dsa⁻jøøh[!] kyaa[!] jmi⁻dsa⁻. Ü[!] ba[!] ma[!] lle[!] Pee⁺ kaah[!] kiyh[!]. 55 To[!]dsaah[!] ho⁺hne⁻ kiyh[!] ja⁻, ga⁺jeeh[!] dsa⁻je⁻, mah[!] ga⁺taqayh[!] lä⁺ku[!] lä⁺ji[!] llooyh[!] je⁻. Ja⁻ba[!] jee[!] ja⁻ ga⁺gya[!] Pee⁺ ka⁺läh[!] llooyh[!] je⁻. 56 Jee[!] ja⁻ ma[!] hää[!] jaa⁻ dsa⁻më[!] hi[!] ma[!] jmee[!] ta[!] jee[!] ja⁻. Ma[!] ga⁺jëey[!] Pee⁺ gya[!] llooyh[!] je⁻, ni[!] miih[!] sa[!] ga⁺kooy[!] nëy[!] ma[!] jëey[!] Pee⁺ mah[!] ga⁺jäyh[!]:

—Hi[!] na[!] ka⁺läh[!] ma[!] ngë[!] kyaah[!] Jesús.

57 Pero ga⁺hmä[!] Pee⁺ juu[!], ga⁺jäyh[!]: —Dsa⁻më[!], sa[!] kyuuun[!] dsa⁻na⁻.

58 Ko[!]hwëë[!] ja⁻ga[!], jñäh[!] dsa⁻ga⁺jëey[!] Pee⁺. Mah[!] ga⁺siiyh[!]: —Hne[!] ka⁺läh[!] laa[!] dsa⁻kyaa[!].

Mah[!] ga⁺jäh[!] Pee⁺:

—Jah[!]ha[!], ja[!] he⁻ jnä[!] dso[!].

59 Ga⁺hya[!] ga⁺koo[!] hor[!], jñäh[!] ka⁺läh[!] ma[!] jmee[!] dsoo[!] juu[!] ja⁻, ma[!] jäyh[!]:

—Sa[!] na[!]hee[!] go⁻te^{~,} laay[!] jaa⁻ hi⁻ ma[!] jmee[!] ko[!]jøøh[!] kyaah[!] Jesús. Jëeh[!], dsa⁻chaa[!] Galilea ba[!] na⁻.

60 He⁻ja⁻ ga⁺jäh[!] Pee⁺:

—Dsa⁻nuuuh[!], sa[!] man[!] he⁻ na⁻ hlëeh[!].

Pero hlëeh[!] gyih[!] lä⁺ja⁻, lä⁺chah[!] ja⁻ga⁺hooh[!] chaah[!] dsoo[!]. 61 He⁻ja⁻ ga⁺jeeh[!] Dsa⁻jøøh[!] jnän[!] hñii[!], ga⁺jëey[!] Pee⁺. Ja⁻ga[!] ga⁺lä⁺dsooh[!] dsë[!] Pee⁺ juu[!] kih[!] Dsa⁻jøøh[!] jnär[!], lä⁺koh[!] ga⁺siiyh[!]: “Jää[!] ja⁻ga[!] hooh[!] chaah[!] dsoo[!], hne⁻ ma⁻të[!] hne⁻ ji[!] ma⁻hmäh[!] juu[!] he⁻ sa[!] kyuuuh[!] jnä[!].”

62 Ja⁻ga[!] ya⁺hëë[!] Pee⁺ ta[!] ka⁺hne⁻, ga⁺hooyh[!] lä⁺ji[!] lla[!] dsëy[!].

63 Dsa⁻ hi[!] ma[!] hää[!] Jesús ma[!] mi⁺kwayh[!], ma[!] ki[!]jnaay[~]. 64 Ga⁺løø[!] dsa⁻ mo⁻nëy[!] hi[!] ma[!] jnoo[!] dsa⁻kiyh[!], mah[!] ma[!] ngiiy[!] juu[!] kiyh[!]: —Jäh[!] da[!] hii[!] ma[!] jnoo[!] kyah[!].

65 Joh[!] juu[!] sa[!] ma[!] ba[!] ma[!] jnaayh[!].

Na[!]jääy[!] Jesús cha⁺në[!] dsa⁻ta[!] kaa[!] kya[!] dsa⁻judiu

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

66 Ma[!] ga⁺jnä[!] ja⁻, ga⁺kuh[!] lä⁺jëë[!] dsa⁻gyuuuh[!], kyaah[!] dsa⁻kaah[!] kyaaa[!] jmi⁻dsa⁻, kyaah[!] ta[!]jwoh[!] kya[!] ley, na[!]jääy[!] Jesús jee[!] dsa⁻nee[!] lä⁺jëë[!] dsa⁻ta[!] kya[!] dsa⁻judiu he[!]. Jee[!] ja⁻ga⁺ngii[!] dsa⁻he[!] juu[!] kiyh[!], ga⁺siiyh[!]:

67 —Chiih[!] jnääh[!], ¿che[!] hne⁻ he[!] hi[!] laa[!] Cristo?

Mah[!] ga⁺siiyh[!]:

—Cher[!]mah[!] ga⁺jwëëhn[!] hnääh[!] sa[!] lä⁺heeh[!] hnääh[!] kin[!]. 68 Hi[!] cher[!]mah[!] hee[!] juu[!] ngiiñ[!] kyah[!] hnääh[!] ka⁺läh[!], sa[!] jeeh[!] hnääh[!] kin[!] ni[!] sa[!] lääh[!] hnääh[!] jnä[!]. 69 Pero na[!] ta[!] cha⁺në[!], Hi[!]ga⁺lëë[!]ngo[!] la[!] gya[!] jwool[!] ra[!]lluu[!] kih[!] Dio hi[!] cha[!] ga⁺lä⁺jëë[!] be[!] kih[!].

70 He⁻ja⁻ ga⁺jäh[!] ga⁺lä⁺jëë[!] dsa⁻he[!]:

—¿Che[!] laah[!] hne⁻ Joo[!] Dio ja⁻?

Mah[!] ga⁺jäh[!] Jesús siiyh[!]:

—Hnääh[!] ba[!] ma[!] jäh[!] hnääh[!] jnä[!] he[!].

71 Ja⁻ga[!] ga⁺jäh[!] dsa⁻he[!]:

—¿He⁻la[!] hnääh[!] ga[!] jne[!] hi[!] jmee[!] juu[!] dsoo[!]? ¿Ja[!] ma[!]nuu[!] ba[!] jne[!] juu[!] kiyh[!]?

Ga⁺jää[!] dsa⁻ Jesús cha⁺në[!] Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 Lä⁺jëë[!] dsa⁻he[!] ga⁺noo[!] jee[!] ma[!] tääyh[!] mah[!] na[!]jääy[!] Jesús cha⁺në[!] Pilato.
2 Ga⁺løø[!] hniyy[!] kiyh[!], ma[!] jäyh[!]:

—Ma⁺jëe' jnääh' kwee⁻ ha⁻ lä⁺
 jmee⁻ dsa⁻ la⁻, mi⁻gaay⁻ dsa⁻goo⁻
 jnääh'. Jäyh' sa⁻ le⁻ mi⁻hmaahn'
 ku'sih⁻ kih⁻ rey to⁻në', hi⁻ jäyh' laay⁻
 Cristo hi⁻ lqa⁻ Rey.

³He⁻ja⁻ ga⁻ngii⁻ Pilato juu['] kiyh^{',}
 ga⁻jäyh':

—¿Che' hne⁻ he⁻ dsa⁻jøøh['] kyaah[']
 dsa⁻judiu?

—Ma⁻jäh' ba['] hne⁻ —ga⁻jäh' Jesús
 siiyh⁻.

⁴He⁻ja⁻ ga⁻jäh' Pilato siih⁻
 dsa⁻kaah['] kyaah['] jmi⁻dsa⁻ hi⁻ lä⁻jëe⁻
 ga['] dsa⁻:

—Ni⁺ miih⁻ he⁻ hliih['] sa⁻
 ma⁻jnøøhn⁻ kih⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ la⁻.

⁵Pero dsa⁻kaah['] he⁻ cha⁻ga⁻miih⁻
 juu['] ma['] hnooy⁻ kih⁻ Jesús, ma[']
 jäyh':

—Hih['] hi⁻ na⁻, peer⁻ ma['] llay⁻ hnii⁻
 kih⁻ dsa⁻goo⁻ jnääh⁻ lä⁻käa⁻ hwa⁻
 Judea jee['] ma['] ngëy⁻ kway⁻ juu['].
 Ga⁻løøy⁻ hwa⁻ Galilea taayh⁻ dsa⁻
 miih⁻ lä⁻jiih['] ma[']jay⁻ lä⁻ga⁻të⁻ jee[']
 jwii⁻ la⁻.

Ga⁻jää['] dsa⁻ Jesús cha'në' Herode

⁶Ma['] ga⁻nuu['] Pilato lä⁻ja⁻,
 ga⁻ngiiy['] juu['] kih⁻ dsa⁻kaah['],
 ga⁻jäyh':

—¿Che' ja⁻ba['] hi⁻ chaa⁻ Galilea
 dsa⁻na⁻?

⁷Ma['] ga⁻lä⁻ñe⁻ Pilato, dsa⁻chaa⁻
 Galilea ba['] he⁻, ga⁻cheey⁻ kyaah[']
 Herode hi⁻ ma['] lqa⁻ lle'moh⁻ hwa⁻
 Galilea. Jëeh', ja⁻ba['] jmi['] ja⁻
 ma['] gya['] Herode jwii⁻ Jerusalén.

⁸Herode, ma['] ga⁻jëey⁻ Jesús ga⁻nøh⁻
 dsëy^{'.} Jëeh', ma[']lä⁻hi['] hnøøy⁻ jëey^{',}
 kih⁻ he⁻ ma['] nuuy⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ma[']
 jmee⁻ Jesús kih⁻ dsa⁻, hi⁻ hnøøy⁻
 ma['] jëey⁻ he⁻ jmee⁻ Jesús koo⁻ he⁻
 juh⁻gaa⁻. ⁹Ja⁻ he⁻ koo⁻ juu['] ga⁻ngii[']

Herode kiyh['], pero ni⁺ miih⁻ sa⁻
 ga⁻jeeh⁻ Jesús kiyh^{'.} ¹⁰He⁻ja⁻
 ma['] tääh['] ka⁻läh['] dsa⁻kaah['] kyaah[']
 jmi⁻dsa⁻ kyaah['] ta⁻jwoh['] kyaah[']
 ley. Hi⁻ he⁻ ma['] tääh['] koo⁻ hweh⁻
 hniiy⁻ kih['] Jesús. ¹¹He⁻ja⁻ Herode
 kyaah['] hløø['] kyaay['] ga⁻kaay['] lee⁻.
 Hi⁻ ga⁻kyeyh⁻ Jesús koo⁻ hmiih⁻
 na⁻hñaah⁻ he⁻ mi⁻kwayh['] kiyh['] ba⁻
 ja⁻. Mah['] ga⁻cheey['] ka⁻läh['] cha'në'
 Pilato. ¹²Jmii['] ja⁻ ga⁻lä⁻ jwah['] Pilato
 kyaah['] Herode, jëeh['] hi⁻ he⁻ ma[']
 na⁻hääyh['] øøyh['] jää['].

Ga⁻jä['] juu['] jngëeh['] dsa⁻ Jesús

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

¹³Ja⁻ga⁻ ga⁻tëeh['] Pilato lä⁻jëe⁻
 dsa⁻kaah['] kyaah['] jmi⁻dsa⁻ hi⁻ lä⁻jëe⁻
 ga['] dsa⁻ta['], lä⁻kye⁻ dsa⁻jwii⁻. ¹⁴Mah[']
 ga⁻siiyh[']:

—Hnäh['] ma⁻ya⁻jääh['] dsa⁻ñuuuh⁻
 la⁻hi⁻ jwah['] hnäh['] llay⁻ hnii⁻ kih⁻
 dsa⁻gooh['] hnäh[']. Hi⁻ ja⁻ba['] cha'nëh[']
 hnäh['] ma⁻kañi['] ju'dsoo['] kiyh[']. Pero
 ni⁺ miih⁻ he⁻ hliih['] sa⁻ ma⁻jnøøhn⁻
 kih⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ la⁻ he⁻ kyaah[']
 bääh['] hnh[']. ¹⁵Lä⁻ja⁻ Herode, sa⁻
 ma⁻jnøøyh⁻ ni⁺ koo⁻ he⁻ na⁻bääyh['],
 he⁻ja⁻ ma⁻cheey['] ka⁻läh['] ta⁻la⁻. Jee[']
 na⁻ ma['] jëeh['] hnäh['], sa⁻ cha⁻ he⁻
 hliih['] ma⁻jmee['] dsa⁻ñuuuh⁻ la⁻ he⁻
 kyaah['] ää['] jmi['] juuy[']. ¹⁶Heeh['] jnih[']
 wi⁻ jää['], ja⁻ga['] lää['] jnih['].

¹⁷Ma['] lle⁻ kih['] Pilato⁻ he⁻ lääy['] jaa⁻
 hi⁻ hää['] neh⁻ñe['] ma['] tē⁻ jmi['].

¹⁸Pero lä⁻jëe⁻ dsa⁻he⁻, koo⁻ hä⁻
 ba['] ga⁻løøy⁻ tooyh⁻ miih^{',} ma['] jäyh[']:

—Jngëeh['] go⁻te⁻ dsa⁻na⁻. Lää[']
 Barrabá ba['].

¹⁹Hi⁻ he⁻ nee['] neh⁻ñe['] kwaat⁻ kih⁻
 he⁻ ga⁻jngëeyh['] jaa⁻ dsa⁻ jee['] ma[']
 tee⁻ koo⁻ nää['] dsa⁻ kyaah['] dsa⁻ta['].
²⁰Ma['] hnøø['] Pilato ma['] lääy['] Jesús,

he⁻ja⁻ ga⁺hlëeyh¹ ka⁻läh¹ dsa⁻
hi⁻ ma['] hnif⁻ he[']. ²¹Pero dsa⁻ he[']
cha⁻ga'miih⁻ miih['] ma['] tooyh[~], ma[']
jäyh[~]:

—Tääy[~] dsoh['] hma⁻cru⁻. Tääy[~]
dsoh['] hma⁻cru⁻.

²²Ga⁺té['] hnë⁻ jiih[~] ga⁺jäh¹ Pilato
siiyh[~]:

—¿Hee⁻ ba['] dsoo['] ma[']jmee[']
dsa⁻ñuuuh⁻ la⁻? Sa⁺ hii[~] jnøohn⁻ ni⁻
miih⁻ he['] kyaah['] ää['] jmi['] juuy[~].
Heeh['] jnih['] wi['], ja⁻ga['] lää['] jnih['].

²³Pero cha⁻ga'miih⁻ miih['] ma[']
tooyh[~], ma[']ngiiy[~] he['] tää[~] dsih[']
dsoh['] hma⁻cru⁻. Kyaah['] juu['] he[']
ma['] hlëeh⁻ dsa⁻, hi⁻ kyaah['] he['] ma[']
hlëeh⁻ jmi⁻dsaa⁻ kaah['] he['] ga⁺liyh¹ he[']
ma[']ngiiy[~] ja⁻. ²⁴Ga⁺heeh['] ba['] Pilato
jmeey['] lä⁻koh['] ma[']ngii[~] lä⁻jëe[~] dsa⁻
he[']. ²⁵He⁻ja⁻ ga⁺lääy[~] hi⁻ ma['] hää[']
neh⁻ne['] he['], hi⁻ ga⁺jngëeh¹ dsa⁻jee[']
ma[']teey[~] kyaah['] dsa⁻ta[']. Ga⁺lääy[~]
hi⁻ he['] mada['] kih['] dsa⁻jwii['] mah[']
ga⁺ngëey[~] Jesùs goo['] hløø['] lä⁻koo[']
ga⁺ngii['] hi⁻ ma['] hnif[~] he['].

Ga⁺tää[~] dsa⁻ Jesùs dsoh['] hma⁻cru⁻
(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶Lää⁻koo['] ma['] ga⁺jääy[~] Jesùs
na⁺tääy[~] dsoh['] hma⁻cru⁻, ga⁺jeey[~]
ja⁻ dsa⁻ hi⁻ chee['] Simón hi⁻ ma[']
chaa[~] Cirene. Dsa⁻ he['] jah['] jee['] nuu[']
kih[']. Hi⁻ he['] ga⁺kyaay[~] hma⁻cru⁻ kih[']
Jesùs, ngooy['] kyey[~] hma⁻cru⁻ kaah[']
kiyh['].

²⁷Hi⁻ jwëe[~] jwërte dsa⁻ hi⁻ ga⁺nää[~]
kaah['] kiyh[']. Jee['] kiyh['] ja⁻ ma['] tääh[']
jwëe[~] dsa⁻më['] hi⁻ ma[']ki['] hoo[']
cha⁻miih⁻ kih['] Jesùs. ²⁸He⁻ja⁻
ga⁺jeeh[~] Jesùs hñii['] ta⁻ jee['] ma[']
tääh['] dsa⁻më['] he['] mah['] ga⁺siyyh[~]:
—Dsa⁻më['] hi⁻ chaa[~] Jerusalén,
ta⁻ hoo['] hnäh['] kin[~]. Hoo['] hnäh[']

kyah['] hnäh['] ba['] hi⁻ lä⁻ja⁻ kih['] gyuu⁻
kyaa['] hnäh[']. ²⁹Jéeh['], jää⁻ koo['] jmi[']
ma['] jäh⁻ dsa⁻: “Llu['] la['] kih['] dsa⁻më[']
hi⁻ sa⁻ kaa[~] gyuu⁻. Lää⁻ja⁻ hi⁻ sa⁻
ga⁺kaa['] gyuu⁻, hi⁻ lä⁻kye['] hi⁻ sa⁻ jää[~]
gyuu⁻ gyuu⁻.” ³⁰Jmi['] ja⁻ løø['] dsa⁻
jäh⁻: “Wa'ra⁻ jäh['] kih['] tøh⁻ ba['] moh[']
la⁻ në['] jnän['], hi⁻ jñah['] jäh⁻: “Wa'ra⁻
jäh['] kih['] jlëe['] ba['] jne['] kyaah['] moh[']
la⁻.” ³¹Jéeh['], cher'mah['] lä⁻na⁻ jmeeh⁻
dsa⁻ jnä['] hi⁻ laa['] lä⁻koh['] chaah[']
hma⁻ eeh['], ha⁻ga['] koh['] sa⁻ jmeeyh[']
hnäh['] hi⁻ laa['] lä⁻koh['] chaah['] hma⁻
kii⁻.

³²Hi⁻ ma['] jääy[~] ka⁻läh['] uu['] dsa⁻
hñaa⁻ dsë['] hi⁻ ma['] dsa⁻jngëeyh['].

³³Ma['] ga⁺lla⁻näay[~] jee['] chee['] Moo[']
Lle['] Hlii['], jee['] ja⁻ ga⁺tääy[~] Jesùs
dsoh['] hma⁻cru⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh[']
lä⁻uu['] dsa⁻ hñaa⁻ dsë['] he['], ja⁻ jwoo[']
ra⁻llu['] kiyh['] hi⁻ ja⁻ jwoo['] ra⁻këh['].

³⁴Ga⁺jäh['] Jesùs:

—Tää[~] kyaan[~], jmee['] jøh['] hoh[']
kiyh[']. Jéeh['], sa⁻ ñey['] hee['] na⁻
jmeey[~].

Hi⁻ hløø['] hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻
ga⁺ti['] ga⁺llooyh['] hmiih⁻ kih['] Jesùs,
kyaa['] he['] ma['] kooyh['] suert. ³⁵Jee[']
ja⁻ ma['] tääh['] dsa⁻ jëe[~]. Lää⁻kye[']
dsa⁻ta['] ma['] mi⁻kwäh['] kih['] Jesùs. Ma[']
jäh[']:

—Ga⁺liyh['] ba['] ga⁺lääy[~] dsa⁻. Wa[']
lääy[~] hñiiy['] na['], cher'mah['] dsoo['] laay[']
Cristo hi⁻ na⁻llee['] kyaah['] Dio.

³⁶Lää⁻kye['] hløø['] ka⁻läh['] ma[']
mi⁻kwäh['] kih['] Jesùs, lä⁻koo['] ma[']
ñey['] chuh['] na[']heeyh['] jmi['] jiih['].
³⁷Ma['] jäh[']:

—Cher'mah['] hne['] laah['] Rey kyaah[']
dsa⁻judiu, lää['] hñaah['].

³⁸Ma['] na⁻sif['] ka⁻läh['] gyuuuh['] lley[']
kyaa['] hwëh['] griego kyaah['] hwëh[']
latín hi⁻ kyaah['] hwëh['] hebreo

ka⁻läh[’], he⁻ ma[’] jäh[’]: “Hi⁻ la⁻ he⁻
Rey kya^a[’] dsa⁻ judiu.” ³⁹Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻
ma[’] hñaa⁻ dsé[’] he⁻ hi⁻ ma[’] taa⁻ jyoh[’]
hma⁻cru[,], ga⁻mi⁻kwayh[’] kih[’] Jesús,
ga⁻jäyh[’]:

—Cher⁻mah[’] hne⁻ laah[’] Cristo, lää⁻
hñaah[’] hi⁻ lää⁻ jnääh[’].

⁴⁰Pero hi⁻ jaa⁻ he⁻ ga⁻juuh[’] kih[’]
dsa⁻kyaa[’]yh[,], ga⁻jäyh[’] siiyh[’]:

—iChe⁻ lä⁻kye⁻ hne⁻ sa⁻ gah⁻ Dio,
ma⁻ke⁻ ma⁻tøöh[’] jne⁻ jee⁻ juu⁻ jne⁻?
⁴¹Lä⁻na⁻ lle⁻ le⁻ jnän[.] Jëeh[’], jee⁻ la⁻
mi⁻hmaahn⁻ lä⁻ hnø⁻ jnän⁻ kih[’]
he⁻ hliih[’] he⁻ ma⁻jmeen[.] Pero dsa⁻
la⁻ ni⁻ koo⁻ he⁻ hliih[’] sa⁻ cha⁻ he⁻
ma⁻jmeey[.]

⁴²Mah[’] ga⁻jäyh[’] siiyh[’] Jesús:

—Ja⁻ mi⁻dsooh⁻ hoh⁻ jnä⁻ ga⁻
ma⁻neh⁻ jee⁻ jmeeh⁻ hih⁻.

⁴³Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh[’] Jesús siiyh[’]:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ jwëehn⁻ hne⁻,
ja⁻ba⁻ na⁻ gwäah[’] kyaah[’] jnä⁻
ya⁻jwi⁻ kih[’] Dio.

Ga⁻juu⁻ Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴Ma⁻ ga⁻të⁻ koo⁻ lla⁻hyoo⁻ ga⁻nuu⁻
go⁻te⁻ lä⁻kaa⁻ hwa⁻ ja⁻ lä⁻jiih[’] ga⁻të⁻
ko⁻hi⁻ hnë⁻ ta⁻ ga⁻hloo[.] ⁴⁵Ga⁻nuu⁻
jmi⁻gyuu[.] Hi⁻ hmiih⁻ he⁻ ma[’] hii⁻
llah⁻ gwah⁻ ga⁻chee⁻ go⁻te⁻ to⁻dsaa⁻.
⁴⁶Ja⁻ga⁻ ga⁻hlëeh[’] Jesús koo⁻
ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh[’]:

—Tää⁻ kyaan[.] Ngëen⁻ jmi⁻lle⁻ kin⁻
ja⁻gooh[.]

Ma⁻la⁻ ma⁻hlëeyh[’] lä⁻ja⁻ ga⁻juuy[.]

⁴⁷Ma⁻ ga⁻jëe⁻ juu⁻ hlø⁻ he⁻ ga⁻la⁻
lä⁻ja⁻, ga⁻kway⁻ ti⁻hmaah⁻ kih[’] Dio.
Ga⁻jäyh[:]

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻, dsa⁻nuuuh⁻ na⁻
ma⁻ laa⁻ jaa⁻ hi⁻ lluu⁻ go⁻te⁻.

⁴⁸Lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma[’] tääh[’] jee⁻
ja⁻, ma⁻ ga⁻jëey⁻ he⁻ ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻,

ga⁻nääy⁻ ki⁻jnooy⁻ mo⁻dsëy[’].

⁴⁹Ga⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma[’] kyuu⁻ Jesús,
lä⁻kye⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ ya⁻nää⁻ kyaayh[’]
lä⁻ga⁻të⁻ Galilea, uu⁻ ba⁻ ma[’] tääh[’]
jëey⁻ lä⁻je⁻ he⁻ ga⁻la⁻ ja⁻.

Ga⁻häay⁻ Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰Ma⁻ chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻ lluu⁻ hi⁻ ma⁻
mi⁻tëh⁻ kih[’] Dio, ma⁻ chee⁻ José.
Dsa⁻ he⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ jwii⁻ Arimatea
he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁻ Judea. Ma⁻ laa⁻ jaa⁻
dsa⁻ta⁻ kya^a[’] dsa⁻ judiu. ⁵¹Dsa⁻ he⁻
sa⁻ ga⁻taayh⁻ hñiiy⁻ jee⁻, kyaah⁻ juu⁻
ja⁻ ma⁻ ga⁻taah⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻kyaa[’]
juu⁻ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey⁻ kih[’] Jesús.
Hi⁻ ma⁻jøøy⁻ ma⁻ jëey⁻ jnä⁻hää⁻ he⁻
jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻ hih⁻ kih[’]. ⁵²José
he⁻ neey⁻ në⁻ta⁻ kih[’] Pilato na⁻ngiiyh⁻
jmi⁻ngo⁻ kih[’] Jesús. ⁵³Ma⁻la⁻
ma⁻jyooy⁻ jmi⁻ngo⁻ kiyh[,], ga⁻lääy⁻
koo⁻ hmiih⁻ ta⁻jmaah[.] Mah[’]
ga⁻taayh⁻ neh⁻ koo⁻ to⁻høø⁻ he⁻ ma⁻
na⁻hë⁻ në⁻kuu⁻ hloo⁻, jee⁻ sa⁻ ga⁻
ma⁻taayh⁻ ni⁻ ja⁻ hlii[.] ⁵⁴Jmiif⁻ ja⁻
ma⁻ mi⁻lluu⁻ dsa⁻ judiu hñii⁻ kih[’] he⁻
jnä⁻ jyoh⁻ jmiif⁻ he⁻ ma⁻høøy⁻, jëeh⁻
ta⁻ ga⁻hloo⁻ ja⁻ ma⁻hää⁻ jmiif⁻ he⁻
teeh⁻ dsa⁻ dsë⁻.

⁵⁵Lä⁻jëe⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ ya⁻nää⁻
kyaa[’] Jesús lä⁻ga⁻të⁻ Galilea,
ga⁻jmeey⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ José
na⁻ jëey⁻ ha⁻ jee⁻ ga⁻kyaa[’] Jesús.
⁵⁶Ja⁻ga⁻ ga⁻nääy⁻ kiyh[,] ga⁻mi⁻lluy⁻
nuu⁻ mi⁻jwi⁻ kyaah⁻ naa⁻ mi⁻jwi⁻.
Hi⁻ ga⁻taayh⁻ ga⁻høøy⁻ jmiif⁻ he⁻
teeh⁻ dsa⁻ dsë⁻ lä⁻koo⁻ la⁻ mada⁻ kih[’]
ley.

Ga⁻lä⁻jiih⁻ Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 Tiih⁻ go⁻te⁻ to⁻në⁻ jmiif⁻
kih[’] seman⁻, ga⁻lla⁻nää⁻

dsa⁻më[~] he[~] jee[~] ma[~] la[~] to⁻høø⁻ ja⁻,
 ma[~] kyey⁻ lä[~] jé[~] he[~] hii⁻ mi⁻jwi⁻
 he[~] ga⁻mi⁻lluy⁻ ja⁻ hi[~] jñah[~] ga[~]
 dsa⁻më[~] ga⁻jmee⁻ ko⁻jøh⁻ kyaayh[~].
2 Ma[~] ga⁻tëey⁻ jee⁻ ja⁻, kuu⁻ he[~] ma[~]
 na⁻jnë⁻ hoo⁻ to⁻høø⁻ ma⁻na⁻bä⁻ ta⁻
 koo[~]. **3** Ma[~] ga⁻taayh⁻ neh⁻ to⁻høø⁻
 ga⁻jëey⁻ mo⁻so⁻ kye⁻ jmi⁻ngó⁻ kih⁻
 Jesú^s Dsa⁻jøøh⁻ jnän[~]. **4** Jee⁻ tääyh⁻
 jmee⁻ cha⁻miih⁻ huu⁻dsé⁻, lä⁻chah⁻
 ja⁻ ga⁻lla⁻sëeh⁻ chuh⁻ kiyh⁻ uu⁻
 dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma[~] kyeh⁻ hmiih⁻
 tø⁻jlëe⁻ ñih[~]. **5** Ga⁻jwaah⁻ jwérte
 dsa⁻më[~] he[~], ga⁻jyooy⁻ mo⁻nëy⁻ ta⁻
 hwa[~]. Mah⁻ ga⁻jäh⁻ lä⁻uu⁻ dsa⁻ñuuuh⁻
 he[~] siiyh⁻:

—¿He⁻la[~] hnaah⁻ hnäh⁻ jaa⁻ hi⁻
 na⁻jiih⁻ jee⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻?
6 Mo⁻so⁻ chaa⁻ jee⁻ la⁻. Hii⁻
 ma⁻lä⁻jiih⁻. Mi⁻dsooh⁻ hoh⁻ hnäh⁻
 he[~] ga⁻jäh⁻ siiyh⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻
 ma[~]gya⁻gyih⁻ hwa⁻ Galilea, **7** lä⁻koh⁻
 ma[~]ga⁻jäh⁻ lä⁻la⁻: “La⁻bii⁻ kih⁻
 Hi⁻ga⁻lëe⁻ngó⁻ la⁻ ngëe⁻ dsih⁻ jágoo⁻
 dsa⁻hñaa⁻dsé⁻, mah⁻tääy⁻ dsoh⁻
 hma⁻cru⁻. Hi⁻ga⁻ma⁻hya⁻ hnë⁻ jmi⁻
 lä⁻jiyh⁻ ka⁻läh⁻.”

8 Ja⁻ga⁻ga⁻lä⁻dsooh⁻ dsé⁻ dsa⁻më[~]
 he[~] juu⁻ ja⁻. **9** Ma[~]ga⁻hwëey⁻ jee⁻ ja⁻,
 na⁻nääy⁻ na⁻jmeeyh⁻ juu⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻
 gya⁻kaa⁻ apóstole kyaah⁻ kih⁻ jee⁻
 lä⁻jëe⁻ dsa⁻kyayh⁻. **10** Dsa⁻më[~] hi⁻
 na⁻koo⁻juu⁻ kih⁻ apóstole he[~] ma[~]
 chee⁻ María Magdalena, Juana,
 María choo⁻ Jacobo hi⁻ jñah⁻ ga⁻
 dsa⁻më[~]. **11** Pero lä⁻jëe⁻ hi⁻ ga⁻nuu⁻
 juu⁻ kih⁻ dsa⁻më[~] he[~] sa⁻ga⁻lä⁻heey⁻
 kiyh⁻. Ma⁻laay⁻, juu⁻ngaak⁻ba⁻ja⁻ma⁻
 hlëeyh⁻.

12 He⁻ja⁻ga⁻noo⁻ Pee⁻, ngooy⁻
 ko⁻chih⁻ jee⁻ ma[~]la⁻to⁻høø⁻ ja⁻. Ma[~]
 ga⁻jëey⁻neh⁻, ma⁻la⁻ta⁻jmaah⁻ba⁻
 ma[~]kye⁻. Peer⁻dsaa⁻dséy⁻ngaayh⁻,

ma[~]jmeey⁻huu⁻dsé⁻ha⁻ba⁻lä⁻
 ga⁻la⁻.

Ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesú^s hñii⁻ kih⁻ uu⁻ discípulo

(Mr. 16:12-13)

13 Ja⁻ba⁻ jmi⁻ ja⁻na⁻nää⁻ uu⁻
 discípulo koo⁻jee⁻ jwii⁻he⁻chee⁻
 Emaú, uu⁻koo⁻gya⁻koo⁻kilómetro
 kih⁻Jerusalén. **14** Jee⁻tääyh⁻ jwë⁻
 ga⁻nääy⁻ ja⁻, ma⁻llay⁻juu⁻kih⁻
 lä⁻jë⁻he⁻ga⁻la⁻. **15** Pero hee⁻ga⁻la⁻.
 Jee⁻ga⁻nääy⁻llay⁻juu⁻ja⁻kyayh⁻
 dsa⁻kyayh⁻, ni⁻sa⁻liih⁻gyih⁻,
 he[~]ba⁻hñii⁻Jesú^sngoo⁻ko⁻jøh⁻
 kyaayh⁻. **16** Pero sa⁻ga⁻lä⁻kyuuy⁻,
 kih⁻ma⁻na⁻jlë⁻huu⁻dsé⁻kiyh⁻.

17 Mah⁻ga⁻jäh⁻ Jesú^ssiiyh⁻:

—¿Hee⁻ba⁻juu⁻na⁻llah⁻hnäh⁻
 cha⁻jwë⁻la⁻? ¿He⁻la[~]meeh⁻hoh⁻
 hnäh⁻?

18 Mah⁻ja⁻hi⁻ma[~]chee⁻Cleofa,
 ga⁻jäh⁻siiyh⁻:

—¿Ha⁻lä⁻la⁻juu⁻? Jee⁻kih⁻lä⁻jëe⁻
 hi⁻na⁻nää⁻jmi⁻, ¿che⁻ja⁻hne⁻ba⁻
 sa⁻ñeh⁻lä⁻jë⁻he⁻ga⁻la⁻jee⁻jwii⁻
 Jerusalén ma⁻jmi⁻la⁻?

19 Ja⁻ga⁻jäh⁻ Jesú^ssiiyh⁻:

—¿Hee⁻ba⁻ga⁻la⁻?

Mah⁻ga⁻jäh⁻dsá⁻he⁻siiyh⁻:

—Lla⁻jnääh⁻juu⁻kih⁻Jesú^sdsá⁻
 ma⁻chaa⁻Nazaret. Ma⁻laay⁻ja⁻
 hi⁻ga⁻ngëe⁻juu⁻kih⁻Dio. Jéeh⁻,
 cha⁻né⁻Dio hi⁻cha⁻né⁻lä⁻jëe⁻dsá⁻
 ga⁻mi⁻jnääy⁻he⁻beey⁻kyayh⁻
 ta⁻kiyh⁻hi⁻lä⁻ja⁻kyayh⁻juu⁻he⁻
 ga⁻hlëeyh⁻ka⁻läh⁻. **20** Hi⁻lla⁻jnääh⁻
 juu⁻ha⁻lä⁻ga⁻jmee⁻dsá⁻kaah⁻kyay⁻
 jmi⁻dsá⁻kyayh⁻dsá⁻ta⁻kyay⁻jnääh⁻
 ga⁻taayh⁻goo⁻lle⁻moh⁻mah⁻jmeey⁻
 hi⁻he⁻juu⁻, ja⁻ga⁻ga⁻tääy⁻dsoh⁻
 hma⁻cru⁻. **21** Pero jnääh⁻ma⁻kye⁻
 jnääh⁻o⁻jøh⁻dsé⁻hi⁻he⁻nøø⁻juu⁻

ma' lää' jnäääh' dsa' Israel. Pero na'
ma' hya' hnë' jmiif' he' ga' la' lä' ja'.

22 ¿Che' kyuuuh' ha' lä' ma' la'?
Ko'llaa' dsa' më' hi' jmee' ko'joh'
kyaaah' jnäääh', ma'jöoyh' jnäääh',
kyaaah' juu' he' ma' kiiy' ja'. Jëeh'
tiih' ga' ma'na'nääy' jee' la' to'høø'.

23 Ma' ya'naäy', jayh' mo'so' cha'
jmi'ngö' kiyh' kye' neh' to'høø'
ja', hi' jayh' ma'jëey' ángelé
hi' ma'jäh' siiyh' he' na'jiih' ba'
Jesús. **24** Lä' ja' ma'na'nää' ko'llaa'
dsa'kyaaah' jnäääh' jee' la' to'høø'
ja'. Pero ma' ya'naäy', koo'ba' juu'
jmeeyh' lä'koh' jäh' dsa' më' he',
he' mo'so' kye' jmi'ngö' kih' Jesús.

25 Ja'ga' ga'jäh' Jesús siiyh':

—He' ba' che' tqaah' hnäh'. He'lif'
ba' ga'lä'dsoo' hoh' hnäh' lä'jë'
he' ga'jäh' hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio
llo'joo'. **26** ¿Che' sa' ma' la' bii' kih'
hi'laa' Cristo ma' dsa'ngëey' lä'jë'
he'wii', jää' ja'ga' leey' jöøh'?

27 Lä'chah' ja'ga'løø' hlëeyh'
lä'koo' ma'na'sii' kiyh' jää'.
Ga'løø' kyaah' he' ga'sii' Moisé
hi'ngoo' bih' mi'jnääy' lä' hii' né'
ha' lä' hlëeh' kiyh' jee' ga'sii' hi'
ga'ngëe' juu' kih' Dio.

28 Ma' ga'ttëey' jwii' jee' ga'naäy'
ja', ga'jmeé' Jesús lä'koo' he' ngo'
bih' ta'cha'né'. **29** Pero discípulo he'
ga'chuu' kyaayh' mah' jay' hwë' ja',
ga'jäh' siiyh':

—Jä' kyaah' jnäääh', jëeh' ma'hloo'
ba'la', ma'ngoo' ga'nuu'.

Ga'jä' bih' kyaah' discípulo
he'. **30** Lä'koo' ma'gyay' né' mes',
ga'kay' he'ñiih'. Ma'ngëe' ma'kway'
ti'hmaah' kih' Dio, ga'llaay' he'ñiih'
ja' mah' ga'kwëeyh' discípulo he'.
31 Lä'chah' ja'ga'na' mi'nëy' hi'
ga'lä'kyuuy' Jesús. Lä' ma'jëey'

ja'ga'ääh' Jesús. **32** Mah' ma'jäh'
dsa'kyaaayh':

—Ha' koh' sa' ma'nøh' dsë' jne'
lä'koh' juu' he' ma'hlëeyh' jne'
cha'jwe'. Hi' lä'ja' ka'läh' kih' he'
ma'mi'jnääy' ha' lä' hnøø' jäh' jee'
na'sii' juu' kih' Dio.

33 Lä'chah' hor' ja'ga'nooy'
ga'naäy' ta' Jerusalén. Ga'lla'naäy'
jee' ma' tääh' ko'joh' lä'jëe'
gya'käa' apóstole kyaah' jnäh'
dsa'kyaaayh'. **34** He'ja'ga'jäh' dsa'
hi' ma' tääh' he':

—Ma'ra' ju'dsoo' ma'lä'jiih'
Dsa'jøø' jnän', hi' ma'mi'jnääy'
hñiiy' kih' Simón.

35 Ja'ga' ga'jmeeh' lä'uu' discípulo
he' juu', ha' lä' ga'la'kiyh' cha'jwe',
hi' ha' lä' ga'lä'kyuuy' Jesús ma'
ga'llaay' he'ñiih'.

Ga'mi'jnääy' Jesús hñii' kih'
discípulo kyaay'

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

36 Ta'ko'jiih' ma' tääyh' llay'juu'
ja', ga'lla'séeh' Jesús to'dsaah' jee'
kiyh' mah' ga'siiyh':

—Wa' hii' tii' kyah' hnäh'.

37 He'ja'ga'jwäh' jwérte lä'jëe'
hi' ma' tääh' he' mah' ga'lä'goyh'.
Jmi'lle'ba'ja'ma'jëey',laay'.

38 He'ja'ga'jäh' Jesús siiyh':

—¿He'la'gah'hnäh'? ¿He'la'
jmeeh'hnäh'to'ho'hnhäh'? **39** Jëe'
da'hnäh'ma'goon'. Jëe'da'hnäh'
ma'tiin'. Jä'ba'jnä'la'. Chooh'da'
hnäh'mah'jëe'. Jëeh', jmi'lle'sa'
kye'jmi'ngö'lä'koo'jëeh'hnäh'
laan'.

40 Jee'cheyh'hlëeyh'lä'ja',
ga'heeyh'dsa'magooy'ma'tiyy'.

41 Pero sa'ga'ma'heey'llu', kih'he'
jëe'dsë'y'cha'miih'hi'ma'dsaa'

dséy' ka'läh'. He ja' ga' jäh' Jesús
siiyh':

—⁴²Hee' cha' miih' kihñ' jee' la'?
⁴²He ja' ga' kwëeyh' koo' jwi' kih'
hmooh' na' dsëe' në' je' hi' koo' jwi'
tah' sér'. ⁴³He ja' ga' sooyh' mah'
ga' kuyh' lä' ma' jee' ja' lä' jee'.

⁴⁴Mah' ga' jäh' Jesús siih' lä' jee'
dsa' he':

—He' la' na' juu' he' ga' hlëehn'
hnäh' lä' ma' gya' ga' jnä' jee' kyah'
hnäh'. He' ga' jmee' bii' ga' lä' te'
lä' jee' he' na' sii' kin' në' ley kih'
Moisé, hi' jee' na' sii' juu' kih' hi'
ga' ngëe' juu' kih' Dio, hi' kih' salmo
ka'läh'.

⁴⁵Ja' ga' ga' jmeeey' ga' na' huu' dsëe'
kih' dsa' he' mah' ga' lä' ngëey'
lä' koo' na' sii' juu' kih' Dio. ⁴⁶Mah'
ga' siiyh' lä' jee' dsa' he':

—He' la' na' ma' na' sii' kin' jää'.
Ga' jmee' bii' ki' jnä' hi' laa' Cristo
he' ga' jeeën' wi' mah' ga' lä' jiihn'
jee' kih' hi' na' juu' ma' ga' hya' hnë'
jmi'. ⁴⁷Hi' kwäat' kin', dsa' nää'

dsa' dsa' kwa' juu' kin' ga' lä' kaa'
hwa'. Løøy' ta' Jerusalén hlëeyh'
dsa' ha' lä' dsa' jeeyh' kyaah' Dio
mah' koo' Dio dsë' kih' dso' kye'
kiyh'. ⁴⁸Hnäh' he' hi' jmee' ju'dsoo'
kih' lä' jee' he' la'. ⁴⁹Hii' jnä' cheen'
kyah' hnäh' he' ga' bäh' Tää'
kyäan' hnii' kwëeyh' hnäh'. He' ja'
jää' hnäh' Jerusalén la', lä' jiih'
tëeh' hnäh' be' he' jyoo' gyuuuh'.

Ngaah' Jesús gyuuuh'

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰Ga' jää' Jesús lä' jee' dsa' he'
lä' ga' të' jäh' kih' jwii' Betania.
Jee' ja' ga' chooy' gooy' gyuuuh'
mah' ga' mi' jääy' lä' jee'. ⁵¹Jee'
cheyh' mi' jääy' lä' jee' dsa' he'
ngaayh' ta' gyuuuh'. ⁵²Ma' ngëe'
ma' jmäay' jøøh' Jesús, peer' jee'
dsëy' ga' nääy' ta' Jerusalén. ⁵³Hi'
ma' täh' täay' jee' ma' chih'
gwah', kway' ti'hmaah' kih' Dio
hi' ma' jmeeey' juuh' kiyh'. Wa' la'
lä' ja'.

San Juan

Ju'hmëë' kih' Jesús he- ga-sii' Jwaa-

1 Juu' kih' Dio ga-lëey' dsa-
Lä' ma' to-në' ma' chaay' ba',
laay' Juu'. Juu' ja' ma' laa'
kyaah' Dio. Ja'ba' Juu' ja' ma' laa'
hñii' Dio. ²Hi' na' ma' laa' lä' ma'
to-në' kyaah' Dio. ³Hñiiy' ga'jmeey'
lä'jé' he' cha', ni' miih' sa' cha'
he' ma'na'la' kih' hñii' he' sa'
ga'jmeey' hñiiy'. ⁴Kih' hñii' bih'
na'jiih'. Heh' he' na'jiih' ja', la'
lä'koo' wa'je' he' choo' kih' lä'jëe'
dsa'. ⁵Ga'lä'jnä' wa'je' ja' jee' ma'
tääh' hi' jmeey' he' hliih'. Pero dsa'
hi' ma' tääh' jmeey' he' hliih', sa'
ga'liyh' kyaah'.

⁶Hi' ma' chaaq' jaq' dsa-nuuuh' ma'
chee' Jwaa' hi' ga'chee' Dio. ⁷Hi'
he' ja' kye' ju'dsoo', mah' kway'
ju'dsoo' kih' wa'je', mah' lä'ja'
lä'jëe' dsa' lä'dsoo' dsë' kih' wa'je'
ja' kyaah' juu' he' ga'kway'. ⁸Ja'
hi' he' ma' laa' lä'koo' wa'je' ja',
jay' mah' kway' ju'dsoo' kih' hi' laa'
lä'koo' wa'je' ja'ba'. ⁹Ma'ngoo'
ya'jäh' ja' hi' laa' lä'koo' wa'je'
he' la' ju'dsoo', he' choo' kih' lä'jëe'
dsa'.

¹⁰Ja'ba' jmi'gyuu' la' ma'chaay',
hi' ga'jmeey' Dio jmi'gyuu' la' ta'la'

kiyh'. Pero dsa' chaa' jmi'gyuu'
la' sa' ga'lä'kyuu'. ¹¹Jay' ja'ba'
jmi'gyuu' kiyh', pero hi' chaa'
kyaay' sa' ga'heey'. ¹²Pero lä'jëe'
hi' ga'heey', hi' jmeey' dsoo' dsë'
kiyh', ga'kway' jwë' leey' joo'
Dio. ¹³He'laay'joo' Dio, ja' kih'
he' ga'lä'chaay' lä'koo' lle' kih'
dsa'lä'chaay' dsa' jmi'gyuu', ni' ja'
kih' he' ga'lä'hyoh' dsë' cho'jmiiy'
he' ga'lä'chaay' he' laay' joo' Dio,
ni' ja' kih' he' ga'jmeey' cho'jmiiy'
huu'dsë' he' ga'lä'chaay'. He'
ga'lä'chaay' lä' hnøø' hñii' Dio ba'
ja'.

¹⁴Hi'h' hi' laa' Juu' ja', ga'lëey' dsa'
mah' ga'gay' jee' jnän', hi' jnääh'
discípulo kyaay' ga'jëe' jnih' he'
laay' jøøyh'. Laay' jøøyh' kih' he'
laay' gyuu' koo' mëë' kyaah' Tää'. Ha'
koh' sa' llu' dsëy' hi' kye' ju'dsoo'
jmah' ba'. ¹⁵Ga'kwa' Jwaa' ju'dsoo'
kiyh', ma' jäyh':

—Hi' la' he' hi' ma' jwahn' kih':
“Hi' ja' këe' ga' kin', hi' la' jøøh' ga'
lä'koo' jnä', jëeh' ko'ja' ma'chaaa'
bih' jää' ki' jnä'.”

¹⁶Ha'koh' sa' cha'miih' he' cha'
kiyh', hi' jee' ga'lä'jëe' jne' joh'
he' sa' ma'hñah' jne'. Ja' koo'

hä' ma⁻mi⁻jääy⁺ jne'. ¹⁷Heh⁺ ley, ta⁻la⁻ kih⁺ Moisé ba⁻ ja[!]. Pero lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻ kwa⁺ Dio, kyaah⁺ lä⁻jë⁻ ju'dsoo', ta⁻la⁻ kih⁺ Jesucristo ba⁻ ga⁻hñah⁺ jne'. ¹⁸Jih⁺koh⁺ jih⁺lih⁺, ni⁻ ja⁻sa⁻ ma⁻jëe⁻ Dio. Joooy⁺ hi⁻laa⁻ gyuu⁺ koo⁻ mëe⁻ ba⁻, hi⁻gya⁻ ko⁻jøh⁺ kyaah⁺ Tää, hi⁻he⁻ba⁻ ma⁻mi⁻jnääy⁺ jnän⁺ha⁻ lä⁻laay⁺.

Ga⁻jmee⁺ Jwaa⁻ ju'dsoo⁻ kih⁺ Jesús

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹Dsa⁻ta⁻ judiu hí⁻ chaa⁻ Jerusalén ga⁻cheey⁺ jmi⁻dsa⁻ kyaah⁺ dsa⁻levita kih⁺ Jwaa⁻ mah⁺na'ngiiy⁺ juu[!] kiyh⁺ hí⁻laa⁻ Jwaa⁻. ²⁰He⁻ja⁻ga⁻hee⁻ ba⁻ Jwaa⁻ he⁻ jmeeyh⁺ juu[!], sa⁻ ga⁻hmäy⁺:

—Ja⁻he⁻ jnä⁺ laan[!] Cristo —ga⁻jäh⁺ Jwaa⁻ siiyh⁺.

²¹—¿Hii⁻ ba⁻ laah⁺ hne⁻ ja⁻? ¿Che⁻ hne⁻ he⁻ Elía? —ga⁻siiyh⁺ Jwaa⁻.

—Ja⁻he⁻ jnä⁺ —ga⁻jäh⁺.

—¿O che⁻ hne⁻ he⁻ laah⁺ dsa⁻hi⁻ngëe⁻ juu[!] kih⁺ Dio hi⁻nøø⁻ juu[!] jää⁻ jmi⁻gyuu⁺ la⁻? —ga⁻jäh⁺ dsa⁻he⁻.

Koo⁻ka⁻läh⁺ ga⁻jeeh⁺ Jwaa⁻ juu[!]kiyh⁺:

—Jah⁻ha[!].

²²—¿Hii⁻ ba⁻ laah⁺ hne⁻ ja⁻? Mah⁺ngëe⁻ jnääh⁺ juu[!] kwee⁻ kih⁺ hi⁻ma⁻chee⁻ jnääh[!]. ¿Ha⁻lä⁻ jwah⁺ hñaah[?] —ga⁻jäh⁺ dsa⁻he⁻ siiyh⁺ Jwaa⁻.

²³He⁻ja⁻ga⁻jäh⁺ Jwaa⁻ siiyh⁺:

—Jnä⁺ laan[!] hi⁻ kwa⁻ juu[!] jee⁺ la⁻hwa⁻ kii⁻ jee⁺ sa⁻ kwa⁻ ni⁻miih⁻: “Mi⁻llu⁺ hnäh⁺ hñaah⁺ mah⁺jää⁻ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ ko⁻dsoo⁻ jwë[!]” —lä⁻koo⁻ga⁻jäh⁺ Isaía hi⁻ga⁻ngëe⁻ juu[!] kih⁺ Dio.

²⁴Lä⁻jëe⁻ dsa⁻hi⁻ga⁻chee⁻ dsa⁻judiu he⁻ma⁻laa⁻ fariseo.

²⁵Ga⁻ngiiy⁺ juu[!]kiyh⁺ka⁻läh⁺ ga⁻siiyh⁺:

—¿He⁻la⁻ ja⁻chaa⁻ dsa⁻jmi⁻, cher'mah⁺sa⁻laah⁺ Cristo, ni⁻sa⁻laah⁺ Elía, ni⁻hii⁻ga⁻jñah⁺ dsa⁻hi⁻ma⁻ngëe⁻juu[!]kih⁺Dio? —ga⁻jäh⁺ dsa⁻he⁻ siiyh⁺.

²⁶—Jnä⁺ chaa⁻ dsa⁻jmi⁻kyaa⁻ jmi⁻ba⁻, pero jee⁺kyah⁺hnäh⁺chaa⁻ja⁻hi⁻sa⁻kyuuuh⁺hnäh⁺. ²⁷Hi⁻he⁻jä⁻këe⁻ga⁻ki⁻jnä⁺. Hi⁻ni⁻sa⁻të⁻dsëeen⁺chiihn⁺mah⁺llen⁻loo⁻he⁻hää⁻tiiy⁺—ga⁻jäh⁺ Jwaa⁻ siiyh⁺.

²⁸Lä⁻jë⁻he⁻la⁻ga⁻la⁻jee⁺jwii⁻he⁻chee⁻Betania, ta⁻hngaah⁺ko⁻taa⁻kih⁺jmi⁻Jordán, ta⁻jee⁺ma⁻choo⁻Jwaa⁻jmi⁻.

Jesús laa⁻Borrego mäh⁺kyaa⁻Dio

²⁹Ma⁻ga⁻jnä⁺jyoh⁺jmi⁻, ga⁻jëe⁻Jwaa⁻Jesús ja⁻ta⁻jee⁺ma⁻cheyh⁺, mah⁺ga⁻jäyh⁺:

—Jëe⁻da⁻, hi⁻na⁻he⁻Borrego mäh⁺kyaa⁻Dio hi⁻jñiuuh⁺dso⁻kye⁻kih⁺dsa⁻jmi⁻gyuu⁺. ³⁰Hi⁻na⁻na⁻hi⁻ma⁻jwahn⁺kih[!]: “Këe⁻ga⁻kin⁻, jä⁻jaa⁻dsa⁻nñuuh⁺hi⁻jøøh⁺ga⁻lä⁻koo⁻jnä⁺, jëeh⁺ko⁻ja⁻ma⁻chaa⁻bih⁻jää⁻ki⁻jnä⁺.” ³¹Jnä⁺sa⁻ma⁻kyuu⁺jnih⁺. Ma⁻jan⁻mah⁺chaa⁻dsa⁻jmi⁻ba⁻mah⁺lä⁻ja⁻, lä⁻jnääy⁺kih⁺dsa⁻Israel.

³²Ga⁻mi⁻jnää⁻ga⁻Jwaa⁻juu[!], ga⁻jäyh⁺:

—Ga⁻jëen⁺Jmi⁻lle⁺Na⁻jngii⁺kih⁺Dio ga⁻jyoo⁺gyuu⁺jmi⁻gyuu⁺, laay⁺lä⁻koo⁻jaa⁻juu[!], hi⁻ga⁻jä⁻ko⁻hwëe⁻në⁻kiyh⁺. ³³Jnä⁺sa⁻ma⁻man⁻hii⁻he⁻. Pero hi⁻ga⁻chee⁻jnä⁺he⁻chaa⁻dsa⁻jmi⁻kyaa⁻jmi⁻, ga⁻siiyh⁺jnä⁺: “Hi⁻jëeh⁺jyoo⁺Jmi⁻lle⁺mäh⁺jä⁻ko⁻hwëe⁻në⁻kiyh⁺, hi⁻he⁻he⁻hi⁻chaa⁻dsa⁻jmi⁻kyaa⁻Jmi⁻lle⁺

Na⁻jngii¹ kih¹ Dio.” ³⁴Lä⁻ja⁻ ga⁻jëen¹
hi⁻jmeen¹ ju⁻dsoo¹ kiyh¹, hi⁻he⁻ he⁻
Joo¹ Dio —ga⁻jäh¹ Jwaa¹.

To⁻né¹ discípulo kya¹a Jesús

³⁵Ma⁻ga⁻jnä¹ jyoh¹ jmiif¹, koo⁻
ka⁻läh¹ ma⁻cheh¹ Jwaa¹ kyaah¹ uu¹
hi⁻ma⁻jmee¹ ko⁻joh¹ kyaayh¹. ³⁶Ma⁻
ga⁻jëey¹ Jesús ma⁻ngëy¹ jee⁻ ja⁻,
mah⁻ga⁻jäh¹:

—Jëe⁻da⁻, hi⁻na⁻ he⁻ Borrego mäh⁻
kyaa¹ Dio.

³⁷Ma⁻ga⁻nuu¹ lä⁻uu¹ hi⁻ma⁻ga⁻nää¹
ko⁻joh¹ kyaah¹ Jwaa¹ he⁻ga⁻hlëeyh¹
lä⁻ja⁻, ga⁻nääy¹ kyaah¹ Jesús ba¹. ³⁸Ma⁻
ga⁻jeeh¹ Jesús hñii¹, ga⁻jëey¹ chaa¹ hi⁻
he⁻kaah¹ kiyh¹, mah⁻ga⁻siiyh¹:

—¿Hee⁻na⁻ hnooth¹ hnäh¹?

Mah⁻ga⁻jäh¹ dsa⁻he⁻:

—¿Ha⁻neh¹ hne⁻ Rabí, he⁻la⁻
hnøo¹ jäh¹ Ta⁻jwoh¹?

³⁹—Ya⁻nää¹ hnäh¹ ja⁻ mah⁻ya⁻jëe¹
—ga⁻jäh¹ Jesús siiyh¹.

Ga⁻nääy¹ mah⁻na⁻jëey¹ ha⁻ma⁻
gyay¹. Jee⁻ja⁻ ga⁻jäy¹ kyaayh¹ jmiif¹
ja⁻. Hor⁻ja⁻, ma⁻të¹ ko⁻hi¹ gya¹.

⁴⁰Jaa⁻jee⁻ lä⁻uu¹, hi⁻ga⁻nuu¹ kih¹
Jwaa¹ hi⁻ga⁻jmee¹ ko⁻joh¹ kyaah¹
Jesús, chee⁻André⁻ Øøh¹ Simón Pee¹.

⁴¹He⁻ga⁻jmeey¹ to⁻né¹, na⁻hnääyh¹
Øøh¹ Simón mah⁻ga⁻siiyh¹:

—Ma⁻jee¹ jnääh¹ Mesía —he⁻hnøo¹
jäh¹ Cristo.

⁴²Lä⁻chah¹ ja⁻na⁻jääy¹ Simón
cha né¹ Jesús. Ma⁻ga⁻jëe¹ Jesús hi⁻
he⁻, ga⁻jäyh¹:

—Hne⁻he⁻ Simón, joo¹ Joná. Hne⁻
lä⁻cheeh¹ Cefa —he⁻hnøo¹ jäh¹ Pee¹.

Jesús ga⁻tëeh¹ Felipe kyaah¹ Natanael

⁴³Ma⁻ga⁻jnä¹ jyoh¹ jmiif¹, ngaah¹
Jesús ta⁻Galilea. Jee⁻ja⁻ ga⁻jëey¹
Felipe mah⁻ga⁻siiyh¹:

—Ña⁻kyaaah¹ jnä¹.

⁴⁴Felipe he⁻ma⁻chaa¹ Betsaida,
dsa⁻goo¹ Andre⁻ kyaah¹ Pee⁻ka⁻läh¹.
⁴⁵Ma⁻ga⁻jee¹ Felipe Natanael mah⁻
ga⁻siiyh¹:

—Ma⁻jee¹ jnääh¹ hi⁻ds⁻hi⁻ga⁻sii¹
Moisé kih¹ ne⁻ley, hi⁻lä⁻jëe⁻hi⁻
ga⁻ngëe¹juu¹kih¹Dio ga⁻sii¹kiyh¹
ka⁻läh¹. Hi⁻he⁻he⁻Jesús, joo¹José
hi⁻chaa¹Nazaret.

⁴⁶Mah⁻ga⁻jäh¹ Natanael:

—¿Ha⁻lä⁻la⁻juu¹he⁻ya⁻hëe¹ja⁻
hi⁻lluu¹jee⁻jwii¹Nazaret?

—Ña⁻mah⁻jëe⁻da⁻—ga⁻jäh¹
Felipe siiyh¹.

⁴⁷Ma⁻ga⁻jëe¹ Jesús ngoo¹ya⁻jäh¹
Natanael, ga⁻hlëeyh¹kiyh¹:

—Hi⁻ja⁻na⁻, hi⁻na⁻ba⁻he⁻ds⁻Israel,
hi⁻sa⁻cha⁻ni⁻miih¹juu¹ta⁻juu¹tuh⁻ds⁻e¹.

⁴⁸—¿Ha⁻lä⁻na⁻he⁻ma⁻lä⁻kyuu¹
jnä¹?—ga⁻jäh¹ Natanael siiyh¹.

—Jää¹ja⁻ga⁻hlëeh¹ Felipe hne⁻,
ga⁻jëen¹hne⁻ma⁻cheh¹koo⁻kih¹
chaah¹higo—ga⁻jäh¹ Jesús siiyh¹.

⁴⁹—Ta⁻jwoh¹, hne⁻he⁻laah¹Joo¹
Dio, hne⁻laah¹Rey kya¹ds⁻goo⁻
jne⁻—ga⁻jäh¹ Natanael siiyh¹.

⁵⁰Mah⁻ga⁻jäh¹ Jesús ka⁻läh¹:

—Ma⁻lä⁻ds⁻hoh¹jnä¹, kih¹he⁻
ma⁻hwëehn¹hne⁻ga⁻jëen¹hne⁻ko⁻
chaah¹higo. Pero cha⁻gá'miih¹he⁻
jüh⁻gaa⁻jëeh¹na⁻ta⁻cha né¹.

⁵¹Hi⁻ga⁻jäh¹ka⁻läh¹:

—Ma⁻ra⁻ju⁻ds⁻oh¹jwëehn¹hnäh¹, na⁻
ta⁻cha né¹jëeh¹hnäh¹gyuuuh¹jmi⁻gyuuuh¹
na⁻na⁻, jëeh¹hnäh¹ángèle kyaah¹Dio hi⁻
wi⁻hi⁻jñaa⁻né⁻kih¹Hi⁻ga⁻lëe¹ngo⁻la⁻
—ga⁻jäh¹ Jesús siiyh¹.

Lä⁻la⁻ga⁻la⁻lä⁻ma⁻ga⁻jee¹goo⁻
ja⁻ds⁻jee⁻jwii¹Caná

2 Jee⁻ga⁻të¹hne⁻jmiif¹, ga⁻jee¹
goo⁻ja⁻ds⁻jee⁻jwii¹Caná,

he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁴ Galilea. Jee['] ja⁻ ma['] hää['] choo['] Jesú^s. ²Jesú^s hi⁺ jnääh['] discípulo kyaay['] ga⁺tëeyh['] jnääh['] jee['] të⁻ jmii['] ka⁻läh[']. ³Ma['] sa⁻ ga⁺lëe['] jmih['] mi[']jeh['] ma[']ää['] he⁻ ma['] hih['] dsa⁻, ga⁺jäh['] choo['] Jesú^s siiyh[:]
—Ma[']dsa⁻ go⁻te⁻ jmih['] mi[']jeh['] kih['] dsa[.]

⁴Mah['] ga⁺jeh['] Jesú^s juu['] kiyh[:]
—¿He⁻la⁻ jwiih['] jnä['] lä⁻na⁻? Sa⁻ ga⁻ma⁻të⁻ hor⁻ kin⁻.

⁵Mah['] ga⁺jäh['] chooy['] siiyh['] hi⁻ ma['] tääh['] kwa⁻ be⁻ jee['] ja⁻:
—Jmee['] hnääh['] lä⁻jë⁻ he⁻ siiyh['] hnääh[.]

⁶Ma['] tøø['] jee['] ja⁻, jnii['] mi[']hya⁻ kaah['] he⁻ ma['] la⁻ kyaah['] kuu['] jee['] ma['] chih['] dsa⁻ judiu jmii['] he⁻ ma['] jmeey['] jääy['] na⁻jngëey['] cha[']né['] Dio.
Lä⁻koo['] mi[']hya⁻ ja⁻, ma['] hiih['] koo['] hña⁻loo['] hih['] jmii[']. ⁷Mah['] ga⁺jäh['] Jesú^s siiyh['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] kwa⁻ be⁻ jee['] ja⁻:

—Kaaah['] jmii['] neh⁻ lä⁻jë⁻ mi[']hya⁻ na⁻.

Mah['] ga⁺jmeey['] na⁻kah['] na⁻dsëh⁻ lä⁻jë⁻ mi[']hya⁻ ja⁻. ⁸Ja⁻ga⁻ ga⁺jäh['] Jesú^s siiyh['] dsa⁻ he[:]

—Na['] na⁻, kye⁻ miih['] mah['] go⁻kwëeh['] dsa⁻juu['] jmii['].

Hi⁺ lä⁻ja⁻ ga⁺jmeey[']. ⁹Hih['] dsa⁻juu['] jmii['] he[,] ga⁺jëey['] che['] llu['] jmii['] he⁻ ma[']la⁻ jmih['] mi[']jeh[']. Ni⁻sa⁻ nøy⁻ ha⁻ta⁻ ja⁻ he⁻ ja⁻, ma[']la⁻ hi⁻ ma['] kwa⁻ be⁻ hi⁻ ga⁺hwëe['] jmii['] ja⁻ba⁻ñe⁻. Mah['] ga⁺tëe['] juu['] jmii['] kih['] hi⁻ dsa⁻jee['] goo[,] ¹⁰mah['] ga⁺siiyh[:]

—Ga⁻lä⁻jëe⁻ dsa⁻ kwëeh⁻ to⁻në⁻ jmih['] mi[']jeh['] llu[']. Ma[']la⁻ ma[']hiyh['] cha⁻miih['], ja⁻ga⁻ kwëeyh['] jmih['] mi[']jeh['] he⁻ hwa^aga⁻ miih[']. Pero hne⁻ ma⁻na⁻hööh['] jmih['] mi[']jeh['] llu['] mah['] kwëeyh['] jee['] llaa⁻ga['].

¹¹Jee['] jwiih['] Caná he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁴ Galilea ba['] ga⁺jmee['] Jesú^s to⁻në⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ ja⁻. Jee['] lä⁻ja⁻ ga⁺mi['] jnääh['] hñiiy['] ha⁻ koo⁻ jøøh['] laay['], hi⁺ lä⁻jëe⁻ jnääh['] discípulo kyaay['], cha⁻ga⁻miih['] ga⁺lä⁻dsoo['] dsë- jnääh['] kiyh[.]

¹²Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ngaayh['] ta⁻ Capernaum, kyaah['] chooy['] kyaah['] øøyh['] hi⁺ jnääh['] discípulo kyaay[']. Jee['] ja⁻ ga⁺tooh['] jnääh['] cha⁻miih['] jmii['].

Jesú^s ga⁺hwëe['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh['] hnii['] jee['] ma['] chih['] gwah[']

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³Ma⁻ngoo['] ma⁻ya⁻jäh['] jmii['] he⁻kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh[,] he⁻ja⁻ngoo['] Jesú^s ta⁻ Jerusalén. ¹⁴Jee['] chih['] gwah['] juuh[,] jee['] ja⁻ ga⁺jëey['] dsa⁻ hi⁻ ma['] hnëë['] kya['], hi⁻ ma['] hnëë['] borrego, hi⁻ ma['] hnëë['] juu[,] kyaah['] hi⁻ ma['] tääh['] mi[']sii['] kuu['] kih['] dsa[.] ¹⁵Ga⁺jmeey['] koo['] si[']hnii[']. Kyaah['] he⁻ ja⁻, ga⁺hëey['] kih['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma['] tääh['] jee['] chih['] gwah['] ja⁻, hi⁻ ga⁻ borrego, hi⁻ ga⁻ kya['], hi⁻ ga⁻ hi⁻ mi[']sii['] kuu[']. Ga⁺këyh['] ga⁺lä⁻jëe⁻ na'mes[,] ga⁺saa['] ga⁺jaay['] kuu['] kih['] hi⁻ he[.] ¹⁶Hi⁻ ma['] tääh['] hnëë['] juu⁻ he⁻ ga⁺siiyh[:]

—Hwëe['] lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻ jee['] la⁻. Ta⁻ jmee⁻ hnääh['] je⁻hmooh['] hne⁻ kih['] Tää['] kyaan⁻.

¹⁷Ja⁻ga⁻ ga⁺lä⁻dssooh['] dsë- jnääh['] discípulo kyaay['] lä⁻koo['] na⁻sii['] juu['] kih['] Dio: “Ngoo['] dsa⁻llaan⁻ kih['] he⁻kyen['] cha⁻miih['] hæu⁻dsë- kih['] hne⁻kyah['].”

¹⁸Dsa⁻ hi⁻ tääh['] në['] kih['] judiu ga⁺ngii['] juu['] kih['] Jesú^s:

—¿Hee⁻ koo['] lii['] jmeeh['], mah['] jëe['] jnääh['] he⁻ na⁻ngëh['] jwë['] he⁻ jmeeh[']

lǟ jē̄ hē nā? —gā jäyh̄ siiyh̄
Jesús.

¹⁹—Hlā hnäh̄ gwah̄ lā mah̄
kyah̄ hnë̄ jmī' bā choohn̄ —
gā jäh̄ Jesús siiyh̄.

²⁰Lǟ chäh̄ jā gā jäh̄ dsā hī
täǟh̄ né̄ hē siiyh̄:

—Kyaah̄ tō loō jñiī jī nē gā jmeē
dsā gwah̄ lā. ¿Hā lǟ jā jwah̄
hnē, kyaah̄ hnë̄ jmī' bā choohn̄?

²¹Pero jā kih̄ gwah̄ hē
gā hlëeyh̄ lǟ jā, hē mā hlëeyh̄
kih̄ jmī ngō kiyh̄ bā jā. ²²Hē jā
mā ngëē mā lǟ jiih̄ Jesús,
gā lǟ dsooh̄ dsé̄ jnääh̄ discípulo
kyah̄ hē gā hlëeyh̄ jā, hī
chā gā miih̄ gā lǟ dsoō dsé̄
jnääh̄ lǟ koō nā siī juū kih̄ Dio,
hī gā lǟ dsoō dsé̄ jnääh̄ lǟ koō
gā hlëeh̄ Jesús kā lǟ.

Lǟ jē̄ huū dsé̄ hē mā jmeē
dsā mā kyuuuh̄ bā Jesús

²³Tā kō jiih̄ mā tē̄ jmī' hē
kuh̄ dsā borrego mäh̄ jeē jwiī
Jerusalén, jwëē dsā gā heeh̄ juū
kih̄ Jesús mā gā jëeȳ lǟ jē̄ hē
juh̄ gā hē mā jmeeȳ. ²⁴Pero hniī
Jesús, sā gā lǟ chā ōjöh̄ dsé̄ kiyh̄
kyah̄ dsā hē, jëeh̄ mā kyuū bih̄
gā lǟ jëē dsā. ²⁵Sā mā jmeē biī
kiyh̄, hē mā jmeē dsā juū hā lǟ
lā kih̄ dsā kyaayh̄, jëeh̄ ñeȳ bā hā
lǟ lā tuh̄dsē lǟ jaā lǟ jaā dsā.

Tā lā hwë̄ bā ñeē Nicodemo
nā jëeȳ Jesús

3 Mā chaā jaā dsā ñuuuh̄ jeē
kih̄ fariseō hī mā cheē
Nicodemo, mā laā jaā dsā hī kyeē
né̄ kih̄ dsā judiu. ²Tā lā hwë̄ bā
ñeē dsā ñuuuh̄ hē nā jëeȳ Jesús
mah̄ gā siiyh̄:

—Tā jwoh̄, ñē jnääh̄, gā cheē
Dio hnē, laah̄ jaā tā jwoh̄. Jëeh̄
nī jaā sā lih̄ jmeē lǟ jē̄ hē
juh̄ gaā hē jmeē hnē wārā jäh̄
kih̄ sā kyaah̄ Dio hnē —gā jäh̄
Nicodemo siiyh̄.

³—Mā rā jūdsoō jwëēhn̄ hnē,
hī sā lǟ chaā kā lǟ hmëē,
sā tëeȳ jëeȳ jeē jmeē Dio hih̄ —
gā jäh̄ Jesús siiyh̄.

⁴—¿Hā lǟ jā lǟ chaā kā lǟ
jāā dsā gā mā gyuh̄? ¿Chē
lē dsā heeȳ jeē mā hääȳ mah̄
lǟ chaaȳ lǟ hmëē? —gā jäh̄
Nicodemo siiyh̄.

⁵Koō kā lǟ gā jäh̄ Jesús:

—Mā rā jūdsoō jwëēhn̄ hnē, hī
sā lǟ chaā kyaah̄ jmī' hī kyaah̄
jmī' llē, sā tëeȳ dsā heeȳ jeē
jmeē Dio hih̄. ⁶Hih̄ dsā lǟ chaā
kih̄ ngō, ngō bā laaȳ. Hī hih̄
dsā lǟ chaā kyaah̄ jmī' llē, laaȳ
jmī' llē bā. ⁷Tā jmeē dsā hoh̄
hē mā jwëēhn̄ hnē, jmeē biī
lǟ chaā hnäh̄ kā lǟ hmëē.
⁸Llē gwǟ hī dsoō hā jeē hnøø̄.
Mā kē nuuh̄ hiī llē, sā ñeh̄ hā
tā gwǟ nī hā tā dsoō. Lǟ jā lā
kih̄ lǟ jëē hī dsā lǟ chaā kyaah̄
Jmī' llē kih̄ Dio —gā jäh̄ Jesús
siiyh̄.

⁹—¿Hā lǟ lā juū nā? —gā jäh̄
Nicodemo siiyh̄.

¹⁰Mah̄ gā jeēh̄ Jesús juū kiyh̄,
gā siiyh̄:

—¿Jā tā jwoh̄ kyaah̄ dsā Israel
laah̄ mah̄ sā kyuuh̄ hē lā?

¹¹Mā rā jūdsoō jwëēhn̄ hnē, hē
mā kyuuh̄ jnääh̄, hē jā bā hlëeh̄
jnääh̄. Hī hē mā jëē jnääh̄, hē jā
bā jmeē jnääh̄ dsoō. Pero hnäh̄
sā heeh̄ hnäh̄ hē hlëeh̄ jnääh̄.
¹²Wārā gā hlëeh̄ hnäh̄ lǟ koō lā

he⁻ cha⁻ hwa['] la⁻, sa⁺ jmeeh⁻ hnäh['] dsoo[.] Ha⁻ ba⁻ lä⁺ jmeeh['] hnäh['] dsoo^{cher'mah'} ga⁺hlëéhn['] hnäh['] lä⁺koo⁻ la['] he⁻ cha⁻ gyuuuh['] jmi['] gyuuuh['].

¹³'Sa⁺ chaa⁻ ga['] jñah['] hi⁻ ga⁺wii['] gyuuuh['] jmi['] gyuuuh['], ma⁺la⁻ hi⁻ ga[']jñaa['] gyuuuh['] ba[']. Hi⁻ he['] he['] Hi⁻ga⁺lëe[']ngo['] la⁻ hi⁻ gya['] gyuuuh['] jmi['] gyuuuh[']. ¹⁴Já⁻ba⁻ lä⁺koo⁻ ga⁺chaa['] Moisé miih⁻ ta⁺ gyuuuh['] jee['] ma⁺la['] hwa['] kii⁺ ja⁻, ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ jmeey['] bii['] chaa['] dsa⁻ gyuuuh['] Hi⁻ga⁺lëe[']ngo['] la⁻. ¹⁵Mah['] lä⁺ja⁻ lä⁺jëe['] hi⁻ jmeey['] dsoo['] dsë['] kiyh['] sa⁺ heey['], lä⁺chaay['] tää['] ga⁺lä⁺jëe['] joh['] jmiif['] cha⁻ ba['].

Cha⁻miih⁻ hnää['] Dio lä⁺jëe['] dsa⁻ jmi['] gyuuuh[']

¹⁶Jëe['] cha⁻miih⁻ hnää['] Dio lä⁺jëe['] dsa⁻ jmi['] gyuuuh['], he⁻ja⁻ ga⁺kwaay['] gyuuuh['] koo⁻ mëe['] kyaay['], mah['] lä⁺ja⁻ lä⁺jëe['] hi⁻ jmeey['] dsoo['] dsë['] kiyh['] sa⁺ heey['], lä⁺chaay['] ga⁺lä⁺jëe['] joh['] jmiif['] cha⁻ ba[']. ¹⁷Jëe['] sa⁺ ga⁺cheey['] Dio joo['] jmi['] gyuuuh['] la⁻ mah['] taayh['] dsa⁻ dso['] jwii[']. Ga⁺cheey['] mah['] ta⁺la⁻ kiyh['] lääy['] dsa⁻ jmi['] gyuuuh['] ba['].

¹⁸Hi⁻ jmeey['] dsoo['] dsë['] kiyh['] sa⁺ cha⁻ ni⁺ miih⁻ dso['] jwi['] në['] kiyh[']. Pero hi⁻ sa⁺ jmeey['] dsoo['] dsë['] kiyh['] ma⁺cha⁻ dso['] jwi['] në['] kiyh['], jëe['] sa⁺ dsoo['] dsë['] kih['] gyuuuh['] koo⁻ mëe['] kyaay['] Dio. ¹⁹Lä⁺la⁻ ba⁻ la['] he⁻ ja['] dso['] jwi['] në['] kih['] dsa⁻. Ja[']ba⁻ wa⁺je⁻ hwa['] la⁻ pero ga⁺lä⁺hnøø['] gyih['] jee['] na⁻hoø['] lä⁺koh['] ga['] wa⁺je⁻, jëe['] lä⁺je['] he⁻ jmeey['], he⁻ hliih['] jmah['] ba[']. ²⁰Jëe['] lä⁺jëe['] hi⁻ jmeey['] he⁻ hliih['] na⁻hoøyh['] kih['] wa⁺je⁻, sa⁺ hnøøy['] ya⁻nääy['] jee['] jnä['] wa⁺je⁻ mah['] sa⁺ lä⁺jnä['] he⁻ jmeey[']. ²¹Pero hi⁻ tääh['] jmeey['] lä⁺ hnøø['] ju'dsoo['], hi⁻

he['] ba['] go⁻nää['] jee['] jnä['] wa[']je⁻ mah['] lä⁺ja⁻ lä⁺jnä['] la⁻ kyaah['] be['] kih['] Dio lä⁺jëe['] he⁻ jmeey['] —ga⁺jäh['] Jesús siiyh['] Nicodemo.

Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁺løø['] Jwaa⁻ hi⁻ ma['] choo[~] jmiif['] hlëéh['] kih['] Jesús

²²Ma⁻ngëe['] he⁻ja⁻, ngoo['] Jesús ta⁺ hwa['] Judea, hi⁻ jnääh['] discípulo ga⁺nøø['] jnääh['] kyaayh[']. Jee['] ja⁻ ga[']jä⁺ jnääh['] kyaayh['] miih⁻ jmiif['] hi⁻ ma['] chaa[~] dsa⁻ jmiif[']. ²³Jwaa⁻ ka⁻läh['] ma['] chaa[~] dsa⁻ jmiif['] jee['] jwii⁻ Enón, koo['] Salim, jëe['] heey['] ja⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ jmiif[']. Jee['] ja⁻ ma['] dsa⁻nää['] dsa⁻ mah['] ma['] saay['] jmiif[']. ²⁴Jmiif['] ja⁻, sa⁺ ga['] ma⁺taah['] dsa⁻ Jwaa⁻ neh[']ne!

²⁵He⁻ja⁻ ko⁻llaa['] discípulo kyaay['] Jwaa⁻ ga⁺taayh['] ti⁻chooy['] juu['] kyaah['] dsa⁻ judiu ha⁻ lä⁺ jmeey['] dsa⁻ mah['] jää['] na⁻jngëeý['] chañé['] Dio. ²⁶Mah['] na'nääy['] jee['] cheh['] Jwaa⁻ na'chiyyh[']:

—Ta⁻jwoh['], hi⁻ ma['] gya['] kyaah['] hne⁻ ta⁺ hngaah['] ko⁻taa⁻ kih['] jmiif['] Jordán, hi⁻ ga⁺kwah['] ju'dsoo['] kih['] he['], na['] chaa[~] dsa⁻ jmiif[']. Ga⁺lä⁺jëe['] ba['] dsa⁻ dsa⁻nää['] kyaayh['].

²⁷Mah['] ga⁺jäh['] Jwaa⁻ siiyh[']: —Sa⁺ le['] hyoh['] dsa⁻ ni⁺ miih⁻, waíra⁻ jäh['] kih['] sa⁺ ga⁺hyoyh['] kih['] Dio. ²⁸?Ja⁻ he['] ba⁻ hnäh['] ga⁺nüuh['] hnäh['] kin⁻ he['] ga⁺jwahn[']??: “Ja⁻ he['] jnä['] laan['] Cristo. Laan['] ja⁻ hi⁻ ga⁺cheey['] Dio jää['] mah['] hlëéh['] kiyh['].” ²⁹Dsa⁻më['] hi⁻ dsa⁻jee['] goo['] laay['] kyaay['] dsa⁻nüuh['] hi⁻ jee['] goo['] kyaayh[']. Pero ome['] kyaay['] dsa⁻nüuh['] he['] hi⁻ cheh['] koo['] kiyh['] chaay['] llu['] kyaah['] koo⁻ nuuy['] hlëéh['] dsa⁻nüuh['] he[']. Lä⁺ja⁻ la['] ki⁻ jnä['] ka⁻läh['], ma⁻jëe['] dsën['] go⁻te⁻ na['] he['] ma⁻ja⁻

Cristo. ³⁰Jmee^z bii^z juuh^z ta' kiyh^z
mah^z lä^z ja^z lä^z hwa^za^z ta' kin^z.

Hi^z ja^z gyuuuh^z jmi^z-gyuu^z
kye^z nē^z kih^z jee^z lä^z jee^z

³¹Hi^z ja^z gyuuuh^z kye^z nē^z kih^z jee^z
lä^z jee^z. Pero hi^z chaa^z hwa^z la^z, hwa^z
la^z ba^z na'jnääy^z, hi^z hlëeyh^z kih^z
he^z cha^z hwa^z la^z ba^z. Hi^z ja^z gyuuuh^z
jmi^z-gyuu^z kye^z nē^z kih^z jee^z lä^z jee^z.

³²He^z ma^z jee^z he^z ma^z nuuy^z, he^z ja^z
ba^z hlëeyh^z, pero ni^z jaa^z sa^z heeh^z
juu^z he^z kway^z. ³³Hi^z heeh^z juu^z he^z
kway^z, hi^z he^z jmee^z bih^z dsoo^z juu^z
kih^z Dio. ³⁴Jee^z hí^z ga^z chee^z Dio,
hlëeyh^z juu^z kih^z Dio ba^z. Hi^z ja^z
kyah^z hih^z kwa^z Dio jmi^z lle^z kih^z.
³⁵Jee^z, Tää^z hnääy^z ba' Jooy^z. Hi^z
ga^z tooyh^z goo^z Jooy^z lä^z jé^z he^z ga^z
cha^z. ³⁶Hi^z jmee^z dsoo^z dsé^z kih^z Joo^z
Dio lä^z ma^z chaay^z ja^z ba^z. Pero hi^z
sa^z jmee^z dsoo^z dsé^z kih^z Joo^z Dio
sa^z jee^z jee^z jmee^z Dio hih^z. He^z wi^z
he^z na^z ga^z chee^z Dio, he^z ja^z ba^z ja^z
nē^z kiyh^z.

Jaa^z dsa^z-më^z hi^z chaa^z hwa^z
Samaria ga^z hlëeh^z kyaah^z Jesús

4 Ga^znuu^z dsa^z fariseo hlëeh^z
dsa^z kih^z Jesús, ma^z jayh^z jwëe^z
ga^z dsa^z jää^z Jesús hi^z jwëe^z ga^z dsa^z
chaay^z jmi^z lä^z koh^z ga^z Jwaa^z. Hi^z
ga^z lä^z ne^z Dsa^z jøøh^z jnän^z he^z ga^znuu^z
dsa^z fariseo juu^z ja^z. ²(Ma^z ke^z ja^z
he^z hñii^z Jesús hi^z ma^z choo^z jmi^z.
Jnääh^z discípulo ba^z hi^z ma^z choo^z
jmi^z.) ³He^z ja^z ya^z hëe^z Jesús hwa^z
Judea ja^z mah^z ngaayh^z ta^z Galilea
ka^z läh^z.

⁴Ga^z jmee^z bii^z kiyh^z ngooy^z ta^z
hwa^z kih^z Samaria. ⁵Ga^z tëey^z koo^z
jee^z jwii^z kih^z Samaria he^z ma^z chee^z
Sicar, jäh^z kih^z hwa^z he^z ga^z kwëeh^z

Jacob jooy^z José. ⁶Jee^z ja^z ma^z chih^z
koo^z jmi^z too^z he^z ga^z jmee^z Jacob.
Ga^z hwa^z Jesúis jee^z hääy^z jwë^z
mah^z ga^zgyay^z ga^zteeyh^z dséy^z koo^z
jmi^z too^z ja^z. Hor^z ja^z ma^zngoo^z ga^ztë^z
lla^zhyoo^z. ⁷Ja^z jaa^z dsa^z-më^z hi^z chaa^z
Samaria, ya^zkye^z jmi^z. Mah^z ga^zjäh^z
Jesúis siiyh^z:

—Kwëeh^z jnä^z miih^z jmi^z kyah^z
huhn^z.

⁸(Jnääh^z discípulo kyaay^z na'nøø'
jnääh^z ta^z jee^z jwii^z na'lä^z jnääh^z he^z
ga^zkih^z jnääh^z)

⁹Hi^z dsa^z-më^z hi^z ma^z chaa^z
Samaria he^z ga^zsiiyh^z Jesúis:

—¿Ha^z lä^z ja^z hne^z hi^z laa^z dsa^z
judiu ngiih^z jmi^z kin^z mah^z huh^z,
jnä^z hi^z laa^z dsa^z chaa^z Samaria?

(Jee^z, dsa^z judiu sa^z jwayh^z
kyah^z dsa^z samaritano.)

¹⁰Mah^z ga^z jäh^z Jesúis siiyh^z:

—Wa'ra^z jäh^z kih^z ñeh^z he^z na^z
he^z la^z kwa^z Dio, hi^z hii^z na^z hi^z
ngiih^z jmi^z kyah^z mah^z hiyh^z, hne^z ba^z
ngiih^z kiyh^z jmi^z he^z huh^z hi^z hñiiy^z
kwëeyh^z hne^z jmi^z jiih^z.

¹¹Mah^z ga^z jäh^z dsa^z-më^z he^z
ka^z läh^z:

—¿Ha^z lä^z jmeeh^z Dsa^z-jøøh^z
kyaan^z? Sa^z cha^z ni^z miih^z he^z kyeh^z
he^z kyaah^z chooh^z jmi^z, hi^z juuh^z
jwérte jmi^z too^z la^z. ¿Ha^z ba^z ta^z haa^z
jmi^z jiih^z ja^z he^z kwah^z? ¹²¿Che^z
jøøh^z ga^z hne^z lä^z koh^z ga^z Jacob dsa^z
ma^zgyuh^z kyaaq^z jnääh^z, hi^z ga^zkwëeh^z
jnääh^z jmi^z too^z la^z? Jee^z la^z ga^zhiyh^z
kyah^z jooy^z hi^z kyaah^z lä^z jee^z jah^z
kyaaq^z ka^z läh^z.

¹³Mah^z ga^z jee^z Jesús juu^z kih^z
dsa^z-më^z he^z:

—Wa^z hi^z cha^z hi^z, hi^z hih^z jmi^z
he^z haa^z la^z, koo^z ka^z läh^z jäh^z lä^z kii^z
dséy^z. ¹⁴Pero hi^z hih^z jmi^z he^z

kwa` jnä'', jih'koh' jih'löh' sa` jää` lä`kii` dsëy'. Jmii` he` kwa` jnä'', he` ja` hya` lä` ma`hyä` ja`ba` neh` tuh`dsëy` he` jmee` chaay` tää`.

¹⁵Mah' ga`jäh` dsa`më` he` siiyh`:
—Kwëeh` jnä` jmii` ja`, Dsa`jöøh` kyaan`, mah` sa` jää` lä`kii` dsen`. Lä`ja` mo`so` jän`jee` la` ya`kyen` jmii` —ga`jäh` dsa`më` he`.

¹⁶Mah' ga`jäh` Jesús siiyh`:
—Gwaah` mah` go`kyaa` dsa`ñuuuh` kyaah` ta`la`.

¹⁷—Sa` chaa` dsa`ñuuuh` kyaan` —ga`jäh` dsa`më` he` siiyh`.

—Ja`ba` dsoo` he` ma`jäh`, sa` chaa` dsa`ñuuuh` kyaah`. ¹⁸Jëeh` hñaa` dsa`ñuuuh` hi` ma`lä` kyaah`, hi`hi` kyaah` na`, ja`he` dsa`ñuuuh` kyaah` he`. He` dsoo` na`ma`jäh` —ga`jäh` Jesús siiyh`.

¹⁹—Dsa`jöøh` kyaan`, go`hi`ngëe` juu` kih` Dio ba`hne`laan`. ²⁰Lä`jëe` dsa`ma`gyuh` kyaaj`jnääh` dsa`samaritano ga`hnaayh` Dio jee` chih`moh`la`, mah`hnäh` dsa`judiu`jwah`hnäh`, jwii`Jerusalén ba`jee`hnähn` Dio —ga`jäh` dsa`më` he` siiyh`.

²¹—Dsa`më`, jmee`dsoo`he` jwahn`la`. Lloo`koo`jmii`, ni`moh`la`ni`jwii`Jerusalén sa`hnaah`hnäh`Tää`. ²²Sa`kyuuh`hnäh`hi`na`hnaah`hnäh`. Pero jnääh`dsa`judiu, kyuuh`ba`jnääh`hi`na`hi`hnääh`jnääh`jëeh`ta`la`kih`dsa`judiu`ba`ja`he`dsalää`dsa`. ²³Jää`koo`hor`hi`hor`ja`la`na`ga`juh`Hi`dsoo`hnaah`Tää`,hnaayh`lä`hnøø`Jmi`lle`Na`jngi`hi`kyaa`ju`dsoo`ka`läh`. Jëeh`Tää`hnääy`dsa`hi`hnaayh`lä`ja`. ²⁴Jmi`lle`ba`laa`Dio. Lä`jëe`hi`hnaayh`,jmee`bii`kiyh`hnaayh`kyaa`jmi`lle`

hi`kyaa`ju`dsoo`—ga`jäh`Jesús siiyh`.

²⁵—Jnä`man`he`jää`hi`jäh` Mesía kih`, hi`jäh`dsa`chee`Cristo. Wa`ra`jay`, hi`he`mi`jnääh`ha`lä`lä`lä`jëe`juu`la`—ga`jäh`dsa`më`he`siiyh`.

²⁶Mah'ga`jäh`Jesús:
—Hi`he`he`jnä`hi`hlëeh`kyaa`hne`.

²⁷Hor`ja`ya`nøø`jnääh`discípulo kyaay`. Peer`ga`lä`dsaa`dsë`jnääh`ma`ga`jëe`jnääh`lla`Jesúsjuu`kyaa`ja`dsamë`. Pero ni`ja`sa`ga`tuu`dsë`ma`ngi`juu`hee`juu`ja`ma`llay`, hi`he`la`ma`hlëeyh`kyaa`dsamë`he`. ²⁸Jee`ja`ga`chih`dsamë`mi`dsuu`kiyh`mah`ngaayh`ta`jee`jwii`,na`chiyh`lä`jëe`dsaa`:

²⁹—Ma`nøøn`ma`jëen`ja`dsamä`ñuuuh`hi`ma`siih`jnä`lä`jëe`go`te`he`ma`jmeen`. ¿Che`ja`hi`he`oo`Cristo hi`hii`juu`kih`?

³⁰Lä`chah`ja`ga`hwëe`dsahi`ma`chaa`jee`jwii`ja`,na`nääy`na`jëey`. ³¹Ta`ko`jiih`ja`ma`chuu`jnääh`kyayh`:

—Ta`jwoh`,kuh`hih`.

³²Mah'ga`siiyh`jnääh`:

—Cha`ba`he`kuhn`he`sa`kyuuh`hnäh`.

³³He`ja`ga`ngi`jnääh`juu`kih`dsakyaah`jnääh`:

—¿Che`chaa`ja`hi`ma`ja`hi`ma`ya`ka`he`kuyh`?

³⁴Mah'ga`jäh`Jesús siiyh`ka`läh`:

—He`jmeen`lä`hnøø`hi`ga`chee`jnä`mah`mi`hñaan`ta`kiyh`he`ja`ba`ma`he`jmee`dsakëen`. ³⁵¿Ja`jwah`hnäh`,hnøø`ga`kye`sih`mah`chooh`dsat`kih`? Pero jnä`

jwahn̄, chooh̄ hnäh̄ näh̄ mah̄ jëē' da' hnäh̄ lǟ kaā jeē täǟ' dsā hī laā' lǟ koō mījū hē mā äǟ hē mālē' chooh̄ dsā'. ³⁶Hī chaah̄ dsā liyh̄ bā jñeeȳ. Hē chaayh̄ dsā mah̄ chaā täǟ', lā lǟ koō hē chooyh̄ mījū mah̄ sā heē' jih̄' koh̄'. Kyaah̄ lǟ jā, kōjoh̄' bā lǟ chaā llū hī gā jngëē' kyaah̄ hī gā chooh̄ tā'. ³⁷Heh̄' lǟ jäh̄ juū' lā, lā ju'dsoō: "Jñah̄' bā hī jngëē', hī jñah̄' bā hī chooh̄ tā." ³⁸Jnǟ' gā cheen̄ hnäh̄ mah̄ chooh̄ hnäh̄ tā hē sā gā jneeh̄ hnäh̄. Jñah̄' bā gā këē' tā kih̄', mah̄ hnäh̄ gā taah̄ hnäh̄ jeē' lā tā kiyh̄' mah̄ koō' chooh̄' bā hnäh̄ tā jā —gā jäh̄' Jesús siiyh̄.

³⁹Hē jā jwëē' samaritano, hī' chaā jeē jwiī' jā gā lǟ dsoō dsé̄' kih̄' Jesús, lǟ koō' mā gā nuuȳ' juū' kih̄' dsā' më̄' hī gā' jäh̄': "Lǟ jëē' bā hē' mā' jmeen̄' mā' siiyh̄' jnǟ'."

⁴⁰Hē jā yā' näǟ' samaritano hē' yā' jëē' Jesús mah̄ gā' chuuuȳ' kyaayh̄', gā' siiyh̄':

—Jǟ' kyaah̄' jnääh̄' jeē' lā.

Hē jā gā' jäǟ' tō' jmī' jeē' jā'.

⁴¹Jwëē' gā' dsā' gā' lǟ' dsoō' dsé̄' mā' gā' nuuȳ' hē' mā' hlëeyh̄' jā'.

⁴²Lǟ' jëē' hī' hē' mā' siih̄' dsā' më̄' hē':

—Jā' mā' lā' juū' kyah̄' hnē' jmeen̄' jnääh̄' dsoō', hñaā' jnääh̄' mā' nüū' jnääh̄' juū' kiyh̄'. Nā' bā' rā' sī' mā' nē' jnääh̄' mā' rā' ju'dsoō', hī' hē' Cristo, hī' lǟ' dsā' jmī' gyuū'.

Gā' mī' hläǟ' Jesús chih̄' kyaah̄' jāā' dsā' jøøh̄' kyaah̄' rey

⁴³Mā' ngëē' tō' jmī' jā', yā' hëē' Jesús jeē' jā', ngaayh̄' tā' Galilea. ⁴⁴(Hñiī' Jesús gā' jäh̄', jāā' hī' ngëē'

juū' kih̄' Dio jeē' jwiī' gooȳ' sā' hnäǟ' dsih̄') ⁴⁵Mā' gā' llaayh̄' hwā' Galilea, dsā' hī' mā' chaā' jeē' jā' gā' heeyh̄' bih̄' llū', kih̄' hē' gā' jëē' hē' juh̄' gaā' hē' gā' jmeē' Jesús mā' gā' të̄' jmī' kuyh̄' borrego mäh̄' jwiī' Jerusalén. Jëēh̄' nā' näǟ' dsā' hē' kā' lǟ' mā' gā' të̄' jmī' jā'.

⁴⁶Koō' kā' lǟ' gā' llooȳ' jwiī' Caná hē' nā' heē' hwā' Galilea, jeē' gā' jmeeȳ' jmī' dsé̄' bā' gā' liī' jmī' mī' jëh̄'. Geē' jwiī' Capernaum jā', mā' chaā' jaā' dsā' jøøh̄' kyaah̄' rey hī' mā' dsaah̄' jaā' chih̄' kyaah̄'. ⁴⁷Lǟ' mā' gā' nuū' dsā' jøøh̄' hē' yā' hëē' Jesús hwā' Judea jayh̄' tā' hwā' Galilea, hē' jā' neeȳ' gā' mī' jeeeȳ' mah̄' gā' chuuuȳ' kyaah̄', gā' siiyh̄':

—Man̄' mah̄' mī' hläǟ' chih̄' kyaan̄' hī' mā' kyaah̄' dsā' juū'.

⁴⁸Hē jā' gā' jäh̄' Jesús siiyh̄':

—Sā' heeh̄' hnäh̄' wárā' jäh̄' kih̄' sā' jmeen̄' hē' juh̄' gaā' hē' jëē' hnäh̄'.

⁴⁹—Dsā' jøøh̄' kyaan̄', mā' nöøn̄' gā' juh̄', jäǟ' sā' gā' mā' juū' chih̄' kyaan̄' —gā' jäh̄' dsā' jøøh̄' hē' siiyh̄'.

⁵⁰Mah̄' gā' jäh̄' Jesús siiyh̄':

—Gwaah̄' bā' hnē' kyah̄', chaā' bā' chih̄' kyaah̄'.

Dsā' jøøh̄' hē' gā' jmeeȳ' bā' dsoō' dsé̄' mā' gā' jäh̄' Jesús lǟ' jā', mah̄' ngaayh̄'. ⁵¹Nī' sā' gā' mā' llaayh̄' kiyh̄', yā' näǟ' dsā' kyaaȳ' gā' mī' jeeeȳ', mah̄' gā' jmeeyh̄' juū', gā' jäh̄':

—Mā' jā' bā' kih̄' chih̄' kyaah̄'.

⁵²Mah̄' gā' ngiī' dsā' jøøh̄' hē' juū' kih̄' dsā' kyaaȳ':

—¿Heē' hor̄' gā' løø' chaaȳ' llū'?

Mah̄' gā' jäh̄' dsā' kyaaȳ':

—Lloō', kō' hí' gyiī', yā' hiī' lliī' kiyh̄'.

⁵³Mah' ga⁺lä⁺dsooh' dsë' jmiī⁻ chih⁻ he⁻, ja⁻ba⁻ hor⁻ ja⁻ ga⁺jäh' Jesús: "Chaa⁻ ba⁻ chih⁻ kyaah⁻." He⁻ja⁻ cha⁻ga'miih⁻ ga⁺lä⁺dsoo' dsëy' lä⁺kye⁻ hi⁻ chaa⁻ cha'neh⁻ kiyh⁻.

⁵⁴Jee' la⁻ ga⁺té⁻ to['] he⁻ juh⁻gaa⁻ he⁻ ga⁺jmeē⁻ Jesús, ma['] ya⁺hëëy⁻ hwa['] Judea ngaayh⁻ ta⁺ hwa['] Galilea.

Ga⁺mi⁺hlää⁻ Jesús jaa⁻ hi⁻ sa⁺ liih⁻ goo⁻ tii'

5 Ma[']ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ngoo['] Jesús ta⁺ Jerusalén. Ma[']ja⁻ ma['] tääh' dsa⁻ judiu jmiī⁻. ²Jee' jwiī⁻ Jerusalén chih⁻koō⁻ na[']hyah⁻jee' dsa⁻ha['] jmiī⁻, jäh⁻ Ho'haah⁻ kih⁻ Oveja. Jee' ja⁻ chee⁻ Betesda kyaah⁻ juu['] hebreo. Ma[']cha⁻ lä⁺ku['] lä⁺jii⁻ kih⁻ jmi⁻too⁻ ja⁻ hñaa⁻jee' kih⁻ hoo⁻ na[']hii⁻. ³Jee' ja⁻ ma['] saa['] jwëe⁻ hi⁻ dsaah⁻, hi⁻tuu⁻, hi⁻ jluuh⁻, kyaah⁻ hi⁻sa⁺le⁻ngë⁻, ma[']jøøy⁻he⁻hor⁻ jeh⁻ jmiī⁻. ⁴Jéeh⁻ ma[']lih⁻koh⁻ba['] ma[']jñaa⁻ jaa⁻ ángel jee' haa['] jmiī⁻ ja⁻, mah[']ma[']kah⁻ma[']gwëyh⁻. Ma[']la⁻ma[']kah⁻ma[']gwëh⁻ jmiī⁻ ja⁻, hi⁻ga⁺tëe⁻to[']në⁻dsa⁻he⁻neh⁻ jmiī⁻ ja⁻, dsa⁻ja[']go⁻te⁻kiyh⁻wa[']he⁻cha⁻he⁻ds oo[']he⁻laay⁻. ⁵Jee' ja⁻ma[']hää⁻ jaa⁻ds a⁻nüuh⁻hi⁻ma[']hy a⁻gyii⁻gya⁻ jñaa⁻ji⁻ñe⁻ds aah⁻. ⁶Ma[']ga⁺jëe⁻ Jesús dsa⁻he⁻na[']kyaa⁻jee' ja⁻, ñe⁻bih⁻he⁻ma[']lä⁺hi⁻ds aah⁻ds a⁻he⁻, mah[']ga[']siiyh⁻:

—¿Che' hnooh⁻ ja⁻kyah⁻? —ga⁺jäh' Jesús siiyh⁻.

⁷—Sa⁺chaa⁻ni⁺jaa⁻hi⁻taah⁻jnä⁻cha[']jmiī⁻na⁻wa'ra⁻ga⁺kah⁻ga⁺gwëh⁻. Jää⁻ga[']jñah⁻taah⁻hñii⁻, ja⁻ga[']lloo⁻jnä⁻—ga⁺jäh⁻ds aah⁻he⁻siiyh⁻.

⁸—Noo⁻jee' kyaah⁻na⁻, kii[']jii[']kyah⁻mah[']ngë⁻—ga⁺jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

⁹Lä⁺chah⁻ja⁻ga⁺jä⁻kiyh⁻mah[']ga⁺kooy⁻jii[']kiyh⁻,ngaayh⁻. Jmiī⁻ja⁻ma[']la⁻jmiī⁻he⁻teeh⁻ds a⁻dsë⁻.

¹⁰He⁻ja⁻ga⁺jäh⁻ds a⁻ta[']judiu siiyh⁻hi⁻ga⁺jä⁻kih⁻he[']:

—Jmiī⁻he⁻teeh⁻ds a⁻dsë⁻ba[']na['],sa⁺cha⁻jwë⁻kooh⁻jii[']kyah⁻—ga⁺jäh⁻.

¹¹—Hi⁻ma[']mi⁺hlää⁻jnä⁻,hi⁻he⁻ma[']siih⁻jnä⁻: "Kii[']jii[']kyah⁻mah[']ngë⁻"—ga⁺jäh⁻hi⁻ma[']ds aah⁻he['].

¹²—Hii⁻na⁻,hi⁻ma[']siih⁻hne⁻: "Kii[']jii[']kyah⁻mah[']ngë⁻"? —ga⁺jäh⁻ds a⁻ta[']he['].

¹³Pero dsa⁻nüuh⁻he['],sa⁺ga⁺lä⁺kyuuy⁻hi⁻he[']hi⁻ga⁺mi⁺hlää⁻,jëeh⁻Jesús ga⁺ääh⁻go⁻te⁻jee'kih⁻jwëe⁻ds a⁻hi⁻ma['] tääh'jee'ja⁻. ¹⁴Ma[']ngëe⁻he⁻ja⁻,ga⁺jee⁻Jesús dsa⁻he⁻ka[']läh⁻jee' chih⁻gwah⁻ja⁻mah[']ga⁺siiyh⁻:

—Jëe⁻da['],na[']he⁻ma[']jä⁻kyah⁻,mo⁻to⁻jmeē⁻ga[']dso[']kye⁻,mah[']sa[']ja⁻he⁻hliih⁻ga[']në⁻kyah⁻—ga⁺jäh⁻Jesús siiyh⁻.

¹⁵Ja⁻ga[']ngooy⁻na[']jmeeyh⁻juu[']kih⁻ds a⁻ta[']judiu,na[']chiyyh⁻:

—Jesús ba[']he⁻hi⁻ga⁺mi⁺hlää⁻jnä⁻—ga⁺jäh⁻.

¹⁶Kih⁻he⁻ja⁻ba⁻ja⁻,ma[']hnooh⁻ds a⁻ta[']he⁻ha⁻lä⁺jwë⁻jee' ma[']jngëeyh⁻Jesús, jëeh⁻ma[']mi⁺hlää⁻wa[']hi⁻cha⁻hi⁻jmiī⁻he⁻teeh⁻ds a⁻dsë⁻. ¹⁷Mah[']ga⁺jäh⁻Jesús siiyh⁻:

—Tää⁻kyaan⁻,jmeē⁻ta[']lä⁺jiih⁻na['],hi⁻ja⁻ba⁻lä⁺ja⁻jmeē⁻ka[']läh⁻.

¹⁸He⁻ja⁻cha⁻ga⁺miih⁻ma[']hnooh⁻ds a⁻ta[']he⁻ha⁻lä⁺jee' ma[']jngëeyh⁻Jesús. Ja⁻ma[']la⁻kih⁻he⁻sa⁺ma[']høøy⁻jmiī⁻he⁻teeh⁻ds a⁻dsë⁻,lä⁺kye⁻kih⁻he⁻ma[']jäh⁻: "Dio laa[']Tää⁻kyaan⁻,ma[']jmääy⁻hñiiy⁻kwee⁻kyaa⁻Dio.

Jesús jmee⁺ chaa⁻ dsa⁻ tää⁺

19 Koo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ jeeh⁻ Jesú^s juu¹ kiyh¹, ga⁻ siiyh¹:

—Ma⁻ra⁺ ju[']dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁻. Joo⁻ Dio sa⁺ le⁺ jmee⁺ ni⁺ miih⁻ jee⁻ tëey⁻ hñiyy⁻. He⁻ jëey⁻ jmee⁺ Jmiyy⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ jmee⁺. Lä⁻jé⁺ he⁻ jmee⁺ Tää⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ kwee⁻ go⁻te⁺ jmee⁺ Joo⁻ ka⁻ läh⁻. **20** Hnää⁻ ba⁻ Tää⁻ Joo⁻, hi⁻ mi⁻jnääy⁻ kiyh¹ lä⁻ jé⁺ he⁻ jmee⁺. Pero cha⁻ga⁻miih⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ jmee⁺ la⁻, mi⁻jnääy⁻ kih¹ Joo⁻ ta⁻ cha⁻né⁻, lä⁻jiih⁻ lä⁻dsaa⁻ hoh⁻ hnäh⁻. **21** Ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ mi⁻jiih⁻ Tää⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻, mah¹ jmee⁺ chaay⁻ ka⁻läh⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ Joo⁻ jmee⁺ chaay⁻ lä⁻jah⁻ hi⁻ hnääy⁻. **22** Sa⁻ lla⁻ Tää⁻ ta⁻ kih¹ ni⁻ jaa⁻, ga⁻tooyh⁻ goo⁻ Joo⁻ ba⁻ mah¹ llay⁻ta⁻ kih¹ lä⁻jëe⁺. **23** Mah¹ lä⁻ja⁻ lä⁻jëe⁺ dsa⁻ jmee⁺ juuh⁻ kih¹ Joo⁻ Dio lä⁻koo⁻ jmee⁺ juuh⁻ kih¹ Tää⁻. Hi⁻ sa⁻ jmee⁺ juuh⁻ kih¹ Joo⁻, sa⁻ jmee⁺ juuh⁻ kih¹ Tää⁻ hi⁻ ga⁻cheey⁻.

24 Ma⁻ra⁺ ju[']dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁻, hi⁻nuu⁻ juu¹ kin⁺ hi⁻ jmee⁺ dsoo⁺ dsëy⁻ kih¹ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻, chaay⁻ tää⁺ ba⁻. Sa⁻ jää⁻ dso['] jwii⁻ nē⁻ kiyh¹. Lla⁻ he⁻ ma⁻juuy⁻, ma⁻tëeyh⁻ jee⁻ chaay⁻ tää⁺. **25** Ma⁻ra⁺ ju[']dsoo⁺ jwëëhn⁻ hnäh⁻. Jää⁻ koo⁻ hor⁻, hi⁻ hor⁻ ja⁻la⁻na⁻. Ma⁻të⁻ jee⁻ nuu⁻ lä⁻jëe⁺ hi⁻na⁻juu⁻ juu¹ kih¹ Joo⁻ Dio. Hi⁻ lä⁻jëe⁺ hi⁻nuu⁻ kiyh¹, mo⁻so⁻ juuy⁻. **26** Jëeh⁻, Tää⁻, kih¹hñii⁻ bih⁻ na⁻jiih⁻. Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻kway⁻ jwë⁻ he⁻na⁻jiih⁻ kih¹hñii⁻ Joo⁻ ka⁻läh⁻. **27** Hi⁻ ga⁻hñaqay⁻ llay⁻ta⁻ kih¹ dsa⁻, lä⁻llu⁻he⁻laay⁻Hi⁻ga⁻lëë⁻ngo⁻. **28** Ta⁻ jmee⁺ dsaa⁻ hoh⁻ hnäh⁻ he⁻ jwahn⁻la⁻. Jää⁻ koo⁻ hor⁻nuu⁻ lä⁻jëe⁺ hi⁻ tää⁺ to⁻høø⁻ tëen⁻ kiyh¹.

29 Hi⁻ lä⁻jëe⁺ hi⁻ ga⁻jmee⁺ he⁻ llu⁻, lä⁻jiyh⁻ mah¹ tëey⁻ jee⁻ chaay⁻ tää⁺. Hi⁻ lä⁻jëe⁺ hi⁻ ga⁻jmee⁺ he⁻ hliih⁻, lä⁻jiyh⁻ mah¹ dsa⁻nääy⁻ kyaah⁻ dso['] jwii⁻ ba⁻.

**Cha⁻ ba⁻ he⁻ jmee⁺ ju[']dsoo⁺
kih¹ Joo⁻ Dio**

30 Ni⁻ miih⁻ sa⁺ le⁺ jmee⁺ jee⁻ tëen⁻ hñiin⁻. Lä⁻koo⁻ te⁺ man⁺ kih¹ Tää⁻ kyaan⁻, ko⁻ja⁻ba⁻ te⁺ llan⁻ta⁻ kih¹ dsa⁻. Hi⁻ kyaah⁻ ju[']dsoo⁺ jmah⁻ ba⁻ llan⁻ta⁻, jëeh⁻ sa⁻ hnooth⁻ he⁻ hnood⁻ Tää⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ ba⁻.

31 Cher¹ mah¹ hñiin⁻ ba⁻ jmee⁺ ju[']dsoo⁺ kin⁺, sa⁻ jmää⁻ ju[']dsoo⁺ kin⁺ lä⁻ja⁻. **32** Chaa⁻ ga⁻ jnäh⁻ hi⁻ jmee⁺ ju[']dsoo⁺ kin⁺. Jnä⁻ man⁺, ju[']dsoo⁺ he⁻ jmee⁺ kin⁺, la⁻ dsoo⁻. **33** Ga⁻cheeh⁻ hnäh⁻ dsa⁻ hi⁻ na⁻ngii⁻ juu¹ kih¹ Jwaa⁻, hi⁻ lä⁻jëe⁺ he⁻ ga⁻jäyh⁻ ja⁻, la⁻ ju[']dsoo⁻. **34** Sa⁻ jmee⁺ bii⁻ ki⁻ jnä⁻ ju[']dsoo⁺ kih¹ dsa⁻. He⁻ llu⁻kyah⁻ hnäh⁻ ba⁻ ja⁻, he⁻ ga⁻jmee⁺ Jwaa⁻ ju[']dsoo⁺ kin⁺, mah¹ lä⁻ja⁻ lääh⁻ hnäh⁻. **35** Hi⁻ he⁻ ma⁻laa⁻ lä⁻koo⁻ wa⁻je⁻ he⁻na⁻hih⁻ mah¹ma⁻ kwa⁻ jmëë⁻. Hi⁻ ga⁻lä⁻chaq⁻ hnäh⁻ llu⁻ miih⁻ jmi⁻ kyaah⁻ juu¹ he⁻ ga⁻kway⁻ ja⁻. **36** Pero cha⁻ ga⁻ jyoh⁻ he⁻ jmee⁺ ju[']dsoo⁺ kin⁺ he⁻juuh⁻ ga⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ju[']dsoo⁺ he⁻ ga⁻jmee⁺ Jwaa⁻. Lä⁻jé⁺ta⁻he⁻ga⁻kwëeh⁻Dio jnä⁻ mah¹ mi⁻ten⁻, ja⁻ba⁻ta⁻he⁻jmee⁺la⁻, jmee⁺ju[']dsoo⁺kin⁺, Tää⁻ba⁻he⁻hi⁻ga⁻chee⁻ jnä⁻. **37** Hi⁻ Tää⁻ hi⁻ga⁻chee⁻ jnä⁻, ga⁻jmee⁺ju[']dsoo⁺kin⁺ka⁻läh⁻. Ni⁻ koo⁻ hä⁻sa⁻ga⁻nuuh⁻ hnäh⁻ lä⁻ma⁻ga⁻hlëëyh⁻, ni⁻lä⁻ja⁻sa⁻ga⁻jëeh⁻hnih⁻. **38** Hi⁻ni⁻sa⁻ga⁻jä⁻juu¹kiyh⁻neh⁻tuh⁻hoh⁻ hnäh⁻, kih¹he⁻sa⁻hee⁻hnäh⁻kih¹

hi⁻ ga⁺cheey⁺. ³⁹Ja⁻ hēh⁻ da['] hnäh['] kwee⁻ lä⁻ koo⁻ na⁻sif⁻ juu['] kih['] Dio. Jēeh^{',} laah['] hnäh['] kyaah['] juu['] na⁻ chaa⁻ hnäh['] tää[']. Ja⁻ba['] juu['] na⁻ jmee['] ju'dsoo['] kin⁻ ka⁻läh[']. ⁴⁰Ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ hnooh['] hnäh['] juu['] kin⁻ mah['] jmeen['] chaa⁻ hnäh['] tää['].

⁴¹Ja⁻ he⁻ hnnoon['] mah[']leen['] jøøh['] chañé['] dsa⁻. ⁴²Jnä['] kyuun['] hnäh['], man⁻ kwee⁻ sa⁻ hnaah['] hnäh['] Dio. ⁴³Jnä['] ma⁻jan['] kyaah['] mada⁻ kih['] Tää['], mah['] hnäh['] sa⁻ heeh['] jnä[']. Pero wa'ra⁻ ja['] jnäh['] lä⁻ hyoh['] dsëy['] hniiy^{',} tää['] sa⁻ tääh['] hnäh['] jmeeh['] he['] kih['] hi⁻ he[']. ⁴⁴Ha⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻dsoo['] hoh['] hnäh['], jéeh['] hnooh['] hnäh['] ha⁻lä⁻jee['] leeh['] hnäh['] kaah['] chañé['] dsa⁻kyaa⁻ hnäh['] hi⁻ sa⁻ hnooh['] hnäh['] mah['] leeh['] hnäh['] kaah['] chañé['] Dio. ⁴⁵Ta⁻ jmee['] hnäh['] huudse⁻ jnä['] hnëen['] hnäh['] chañé['] Tää['] kyaan[']. Moisé, hi⁻kyeh['] hnäh['] o⁻jøh['] dsë⁻ kih['], hi⁻he['] ba['] hnëe['] hnäh[']. ⁴⁶Wa'ra⁻ jäh['] kih['] jmeeh['] hnäh['] dsoo['] hoh['] he['] ga⁺jäh['] Moisé, lä⁻ja⁻ jmeeh['] hnäh['] dsoo['] hoh['] juu['] kin⁻ ka⁻läh[']. Jéeh^{',} he['] ga⁺siiy['] ja⁻, hlëeh['] kin⁻ ba['] ja⁻. ⁴⁷Pero cher'mah['] sa⁻ jmeeh['] hnäh['] dsoo['] hoh['] he['] ga⁺siiy['] ja⁻, ha⁻ba['] lä⁻ja⁻ lä⁻dsoo['] hoh['] hnäh['] juu['] kin⁻.

Ga⁺ääh['] Jesús hña['] mil dsa⁻ñuuuh⁻

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

6 Ma⁻ngëe['] he⁻ja⁻, ngoo['] Jesús ta⁻ hngaa['] ko⁻taaq['] jmi⁻juuh⁻ he⁻hla⁻ hwa['] Galilea, ja⁻ba['] he⁻ jäh['] kih['] Tiberia. ²Jwëe['] dsa⁻ ma⁻ chaa⁻ kaah['] kiyh^{',} kih['] he⁻ma['] jéey['] lä⁻jé['] he⁻juh['] gaa⁻ he⁻ma['] jmeey['] lä⁻koo⁻ hä['] ma['] mi⁻hläay['] hi⁻dsaa[']. ³Ja⁻ga['] ga⁺wii['] Jesús ta⁻jee['] chih['] koo⁻ lle[']koh['] mah['] jee['] ja⁻ga⁺tooh[']

jnääh['] discípulo kyaayh[']. ⁴Jmii['] ja⁻ma⁻ya⁻jäh['] té['] jmií['] he⁻kuh['] dsa⁻judiu borrego mäh[']. ⁵Ma['] ga⁺jëë['] Jesús jwëe['] jwérte dsa⁻hi⁻ ya⁻nää['] mah['] ga⁺siiyh['] Felipe:

—¿Ha⁻ba['] dsa⁻nøøn['] dsa⁻län['] miih⁻ he⁻kuh['] dsa⁻la⁻?

⁶Pero he⁻ga⁺jäyh['] lä⁻ja⁻, he⁻ma['] hnøøy['] ma['] jéey['] hee⁻ja⁻ma['] jäh['] Felipe. Jéeh['] kyuuuh['] bih[']ha⁻lä⁻ jmeey[']. ⁷Mah['] ga⁺jäh['] Felipe:

—Sa⁻lee⁻ to[']hña⁻loo['] jmií[']ta[']he⁻ kyaah['] län['] he⁻ñiih['] mah['] tée['] lä⁻jëë['] dsa⁻ma['] miih⁻.

⁸Mah['] ga⁺jäh['] jaa⁻discípulo kyaay['], Andre' øøh['] Simón Pee[']:

⁹—Jee[']la⁻hää[']jaä⁻chih[']hi⁻kye⁻ hña⁻he⁻ñiih[']he⁻na⁻la⁻kyaa⁻ cebada, kyaah['] uu['] hmooh['] mäh[']. Pero ha⁻lee⁻he⁻oo⁻kih[']lä⁻jëë[']dsa⁻hi⁻tääh[']na⁻—ga⁺jäyh['].

¹⁰—Chiih[']lä⁻jëë[']dsa⁻na⁻, wa['] dsa⁻taayh[']wa[']gyay[']hwa[']—ga⁺jäh['] Jesúis.

Jee[']ga⁺taayh[']ja⁻, ma[']cha⁻cha⁻miih⁻nuu⁻. Kih[']lä⁻jëë[']dsa⁻hi⁻ga⁺taah[']jee[']ja⁻, ma[']la⁻dsa⁻ñuuuh⁻ma[']tee[']koog[']hña[']mil. ¹¹Ga⁺ka['] Jesúis he⁻ñiih[']ja⁻, ga⁺kway[']tí'hmaah[']kih[']Dio. Ma⁻la⁻ma⁻kway['] tí'hmaah['], ga⁺jmeey[']jwi[']he⁻ñiih[']ja⁻mah[']ga⁺kwëeyh[']discípulo. Hi⁻ja⁻ba[']lä⁻ja⁻ga⁺jmee[']discípulo kyaah[']hi⁻ma[']tääh[']hwa[']. Hi⁻ja⁻ba[']lä⁻ja⁻ga⁺jmeey[']kih[']hmooh[']mäh[']he['], ga⁺kwëeyh[']dsa⁻ha⁻koog[']jiih[']ma[']hnøøl[']lä⁻jaä[']lä⁻jaay[']. ¹²Ma⁻la⁻ma⁻këë[']lä⁻jëë[']dsa⁻, ga⁺jmee[']Jesúis mada⁻kyaa⁻jnääh[']discípulo:

—Juuh[']hnäh[']lä⁻jé[']jwi[']he[']ma⁻chaa⁻na⁻mah[']sa⁻hee['].

¹³Ma⁻la⁻ma⁻juuh[']lä⁻jëë[']jwi[']he[']ga⁺chaa⁻ja⁻, ga⁺kah[']gya⁺to[']sámiih⁻

jwí' kih' hñá' he'ñiih' he' ma' na'la' kyaah' cebada. ¹⁴Ma' ga'jéé' dsa' he', he' juh' gaa' he' ga'jmee' Jesús jee' ja', ga'jäh':

—Ma'ra' ju'dsoo', hi' na' he' hi'h' dsa' hi' ngéé' juu' kih' Dio hi' ga'jäh' dsa' kih' ja' jmi'gyuu' la'.

¹⁵Pero ma'liah' ba' Jesús, he' hnøø' dsa' lä'bii' lä'ja'a' ma' téeý' mah' ma' jmääy' rey kyaay', he'ja' koo' ka'läh' ga'wiyy' ta' lle'koh' ja' mah' ga'jäh' hniiy'.

Ga'ngé' Jesús nē' jmií'

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶Ma' ga'ntuu' jmií' ja', ma'la' jnääh' discípulo ba' ga'jnaa' jnääh' ta'cha'hoó' jmi'juuh' ja'.

¹⁷Ga'tooth' jnääh' neh' na'moo' mah' ga'nøø' jnääh' haá' jnääh' jmi'juuh' ja', ta'hngaah' jee' chee' Capernaum. Ma'na'hoó' go'te' hor' ja' ni'sa'ga' ma'jah' Jesús.

¹⁸Pero ja'koo' lle'tä', lä'jiih' ga'løø' hluh' jmií'. ¹⁹Ma'lä'øoy' koo' hñá' jnii' kilómetro nē' jmií', ma'ga'jéé' jnääh' Jesús ja'ya'jäh' kih'na'moo', ngéy'ne' jmií', mah' ga'lä'gah' jnääh'. ²⁰Pero ga'jäh' Jesús siiyh' jnääh':

—Jnää'ba'la', ta'wa'gah'hnäh'.

²¹Jä'ga'ga'heeh' jnääh'lä'kaa'tuh'dsé' jnääh'neh'na'moo'ja', hi'chah'ba'ga'tee'jnääh'hwa'jee'ga'nøø' jnääh'ja'.

Jwëé' dsa'ga'hnaah' Jesús

²²Ma'ga'jyoh' jmií', dsa'hi'ma'tääh' ta'hngaah' jee'ga'hwëé' jnääh'ja', ga'lä'liih', ma'la' jnääh' discípulo ba'ga'tooth' jnääh'neh' koo'ba'na'moo'he'ma'hiij'jee'ja'. ²³Ta'ko'jiih'ja'ga'lloo'jyoh'ga'

na'moo'he'ga'hwëé'ta'jee'jwíi'Tiberia, ja'ba'koo'jee'ga'taah' hñá'mil dsa'hi'ga'kuh'jee'ja', jee'ga'kwa'Jesús ti'hmaah'kih'Dio. ²⁴Ma'ga'jéé' dsa', mo'so'chaah' Jesúsní'discípulokyaa'y'jee'ja', ga'taayh'neh'na'moo'he'ma'hiij'jee'ja', ga'nääy'ga'hnääyh'Jesústa'jee'jwíi'Capernaum.

Hñii' Jesús lqa'he'ñii'h'he'jmee'chaq'dsa'

²⁵Ma'ga'lla'nääy'ta'hngaah'ja', ga'jñaäyh'Jesúsmah'ga'siiyh':

—Ta'jwoh', ñhee'ba'hor'ma'ñeh'hne'?

²⁶Mah'ga'jäh'Jesússiiyh':

—Ma'ra'ju'dsoo'jwëéhn'hnäh', ma'ya'naääh'hnäh'hnaah'jnä', ja'kih'he'ga'jéeh'hnäh'he'juh'gaa'he'ga'jmeen'. Hnaah'hnäh'jnä'kih'he'ga'kuh'hnäh'lä'jiih'ga'kéé'hnäh'ba'ja'. ²⁷Ta'wa'hee'ho'h'hnäh'kil'ma'he'dsa'lla'. Wa'hee'ho'h'hnäh'kih'ma'he'sa'lla', he'jmee'chaq'dsa'tää'. He'la'na'ma'he'kwa'Hi'ga'lëe'ngo'la'. Jéeh', Tää'hi'laa'Dio, ga'hnäay'jnä'kih'he'la'.

²⁸Mah'ga'ngi' dsa'he'juu'kiyh':

—¿Hee'na'ga'tee'jnääh'jmee'mah'jmee'jnääh'lä'hnøø'Dio?—ga'jäh'dsa'he'.

²⁹—He'la'ba'hnøø'Diojmee'hñäh', he'jmee'hñäh'dsoo'ho'h'kih'hi'ga'cheey'—ga'jäh'Jesússiyyh':

³⁰—¿Hee'koo'he'juh'gaa'heeh' jnääh', mah'jéé'jnääh', ja'ga'jmee'jnääh'dsoo'dsé'jnääh'kyah'? ¿Ha'lä'la'he'jmee'mah'jéé'jnääh'? ³¹Dsa'ma'gyuh'kyaa'jnääh'ga'kuyh'manájee'la'hwa'

kii⁺ ja⁻, lä⁺ koo⁻ na⁻ si⁻ juu¹ kih¹
Dio: "He⁻ñiih⁻ he⁻ ja⁻ gyuuuh⁻ ba⁻ ja⁻,
ga⁻ kwëeh⁻ dsih⁻ mah⁻ ga⁻ kuyh⁻" —
ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ siiyh⁻.

³²—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻ jwëehn~ hnäh⁻, ja⁻ he⁻ Moisé hi⁻ ga⁻ kwa⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ ja⁻ gyuuuh⁻. Tää⁻ kyaan⁻ ba⁻ he⁻ hi⁻ kwëeh⁻ hnäh⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ gwa⁻ gyuuuh⁻. ³³Jéeh⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ kwa⁻ Dio, hi⁻ he⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻jñaq⁻ gyuuuh⁻, hi⁻ jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuuuh⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús ga⁻ siiyh⁻.

³⁴—Kwëeh⁻ jnääh⁻ tää⁻ he⁻ñiih⁻ ja⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻ —ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ he⁻ siiyh⁻.

³⁵Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻: —Jnä⁻ he⁻ laan⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻. Hi⁻ jmee⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ jnä⁻, jih⁻koh⁻ sa⁻ jää⁻ lä⁻kyoyh⁻. Lä⁻ja⁻, hi⁻ jmee⁻ dsoo⁻ dsé⁻ kin⁻, sa⁻ jää⁻ lä⁻kii⁻ dséy⁻ jih⁻koh⁻ jih⁻löh⁻. ³⁶Pero jwëehn~ hnäh⁻ ka⁻läh⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻ jää⁻, ma⁻ke⁻ ma⁻ jéeh⁻ hnäh⁻ jnä⁻, sa⁻ ma⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kin⁻. ³⁷Ga⁻lä⁻ jée⁻ dsa⁻ hi⁻ taah⁻ Tää⁻ goon⁻, hi⁻ he⁻ go⁻nää⁻ kin⁻. Hi⁻ lä⁻ jée⁻ hi⁻ go⁻nää⁻ kin⁻, sa⁻ bee⁻ jnih⁻. ³⁸Jéeh⁻, sa⁻ ga⁻ jñaan⁻ gyuuuh⁻ mah⁻ jmeen⁻ lä⁻ hnoon⁻ hñiin⁻. Ga⁻ jñaan⁻ mah⁻ jmeen⁻ lä⁻ hnøø⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ ba⁻. ³⁹Tää⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ hyoh⁻ dséy⁻ lä⁻la⁻ ba⁻. Sa⁻ hnøøy⁻ dsa⁻hee⁻ ki⁻ jnä⁻ ni⁻ jaa⁻ hi⁻ ga⁻taayh⁻ goon⁻ mah⁻ ga⁻lä⁻ jée⁻ ba⁻ hi⁻ he⁻ mi⁻ jiihn⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻té⁻ jee⁻ llaa⁻ jmi⁻ gyuuuh⁻. ⁴⁰Hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ hyoh⁻ dséy⁻ lä⁻la⁻. Lä⁻ jée⁻ hi⁻ go⁻nää⁻ kih⁻ Joo⁻y⁻ mah⁻ jmeen⁻ dsoo⁻ dsé⁻ kiyh⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ jmeey⁻ chaa⁻ tää⁻. Mah⁻ jnä⁻ ba⁻ mi⁻ jiih⁻ jnih⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻té⁻ jee⁻ llaa⁻ jmi⁻ gyuuuh⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús siih⁻ dsa⁻ he⁻.

⁴¹He⁻ja⁻ ga⁻løø⁻ dsa⁻ judiu he⁻ cha⁻hää⁻ hlëeyh⁻ wi⁻ kih⁻ Jesú, kih⁻ he⁻ ma⁻ jäh⁻, laay⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ ga⁻ jyoo⁻ gyuuuh⁻. ⁴²Lä⁻la⁻ ga⁻ jäh⁻:

—¿Ja⁻ he⁻ hi⁻ na⁻ joo⁻ José? Kyuu⁻ ba⁻ jne⁻ cho'jmiiy⁻. ¿Ha⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ jäh⁻, ga⁻jñaay⁻ gyuuuh⁻?

⁴³Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻ ka⁻läh⁻:

—Tu⁻ hnäh⁻ he⁻ cha⁻hää⁻ jnä⁻.

⁴⁴Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ le⁻ jää⁻ kih⁻ hñii⁻ kyaah⁻ jnä⁻ cher'mah⁻ Tää⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ sa⁻ ga⁻taayh⁻ goon⁻. Mah⁻ jnä⁻ ba⁻ mi⁻ jiih⁻ jnih⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻té⁻ jee⁻ llaa⁻ jmi⁻ gyuuuh⁻. ⁴⁵Lä⁻la⁻ na⁻ si⁻ koo⁻ ko⁻llaa⁻ hi⁻ ma⁻ ngëë⁻ juu¹ kih⁻ Dio llo⁻joo⁻: "Dio ba⁻ mi⁻ tée⁻ lä⁻ jée⁻ dsa⁻." Lä⁻ja⁻, lä⁻ jée⁻ hi⁻ ga⁻nuu⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻téey⁻ kih⁻ Tää⁻, ya⁻nääy⁻ kyaah⁻ jnä⁻.

⁴⁶Sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ma⁻ jée⁻ Tää⁻.

Ma⁻la⁻ hi⁻ ja⁻ jee⁻ gya⁻ Dio ba⁻,

hi⁻ he⁻ ba⁻ ma⁻ jée⁻ Tää⁻. ⁴⁷Ma⁻ra⁻

ju'dsoo⁻ jwëehn~ hnäh⁻, hi⁻ jmee⁻

dsöö⁻ dsé⁻ kin⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ chaa⁻

tää⁻. ⁴⁸Jnä⁻ he⁻ laqan⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻

jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻. ⁴⁹Dsa⁻ ma⁻gyuh⁻

jnä⁻ ga⁻ kuyh⁻ maná jee⁻ la⁻ hwa⁻

kii⁺ ja⁻, pero ga⁻juuuy⁻. ⁵⁰Pero hi⁻

la⁻ he⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ ga⁻ jyoo⁻ gyuuuh⁻

mah⁻ lä⁻ jée⁻ hi⁻ ga⁻kuh⁻ kiyh⁻ mo⁻so⁻ juuuy⁻. ⁵¹Jnä⁻ he⁻ laqan⁻ he⁻ñiih⁻ jiih⁻

he⁻ ga⁻ jyoo⁻ gyuuuh⁻. Hi⁻ kuh⁻ kih⁻

he⁻ñiih⁻ la⁻, chaay⁻ tää⁻ ba⁻. He⁻ñiih⁻

he⁻ kwa⁻ jnä⁻, la⁻ ngo⁻ kin⁻. He⁻ ja⁻

kwan⁻ mah⁻ lä⁻ ja⁻ jmee⁻ chaa⁻ lä⁻ jée⁻

dsa⁻ jmi⁻ gyuuuh⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús

siiyh⁻.

⁵²He⁻ja⁻ dsa⁻ judiu he⁻ ga⁻ti⁻

ga⁻chooy⁻ juu¹ kyaah⁻ øøyh⁻:

—¿Ha⁻ lä⁻ ja⁻ kwa⁻ dsa⁻ na⁻ ngo⁻

kih⁻ mah⁻ kihh⁻? —ga⁻ jäh⁻.

⁵³Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Ma⁺ra⁻ ju¹dsoo[’] jwéehn[~] hnäh[’], cher[’]mah[’] sa⁺ ga⁺kuh[’] hnäh[’] ngo[’] kih[’] Hi[’]ga[’]lëë[’]ngo[’] la⁻, hi⁺ sa⁺ huh[’] hnäh[’] jma⁺ kiyh[’] ka⁻läh[’], sa⁺ tëëh[’] hnäh[’] jee[’] jmee[’] chaa⁺ hnäh[’] tää[’]. ⁵⁴Hi[’]kuh[’] ngo[’] kin⁺ mah[’] hiyh[’] jma⁺ kin⁺ ka⁻läh[’], chaa⁺y tää[’] ba[.] Hi[’] jnä[’] mi[’]jiih[’] jnih[’] wa[’]ra⁻ ga⁺të[’] jee[’] llaa⁺ jmi[’]gyuu[’]. ⁵⁵Jëëh[’] ngo[’] kin⁺, koo[’]he[’] la⁻ba[’] ma[’] he[’] jmee[’] chaa⁺ dsa⁻, lä⁺ja⁻ka⁻läh[’] kih[’] hi[’]hih[’] jma⁺ kin⁺, koo[’]he[’]la⁻ba[’] jmee[’] chaa⁺y. ⁵⁶Hi[’]kuh[’] ngo[’] kin⁺ mah[’] hiyh[’] jma⁺ kin⁺ jää[’] koo[’] hweh[’] kyaah[’] jnä[’] hi[’] jnä[’] jän[’] kyaayh[’] ka⁻läh[’]. ⁵⁷Tää[’] hi[’]na[’]jiih[’] ga[’]chee[’] jnä[’], hi[’] jnä[’] chaan[’]ta[’]la[’]kih[’]Tää[’]. Ja[’]ba⁻lä⁺ja⁻, hi[’]kuh[’]ki[’]jnä[’], ta[’]la[’]ki[’]jnä[’]ba[’] chaa⁺. ⁵⁸He[’]la⁻ja⁻, he[’]ñiih[’]he[’]ga[’]jyoo[’]gyuu[’]. Sa[’]la[’]lä[’]la[’]manáhe[’]ga[’]kuh[’]dsa⁻ma[’]gyuuh[’] jnän[’]hi[’]ma[’]ra[’]he[’]ga[’]juu[’]bih[’]. Pero hi[’]kuh[’]he[’]ñiih[’]la⁻, chaa⁺tää[’]ga[’]lä⁺jë[’]joh[’]jmii[’]cha[’]ba[’]—ga[’]jäh[’] Jesússiiyh[’]dsaa[’]he[’].

⁵⁹Lää[’]jë[’]juu[’]la⁻ga[’]kwa[’] Jesúsnenh[’]gwah[’]mäh[’]kih[’]dsa⁻judiujee[’] jwiih[’]Capernaum.

Kyaah[’]juu[’]la⁻jmee[’]chaa⁺dsa⁻tää[’]

⁶⁰Lää[’]ma[’]ga[’]nuuy[’]juu[’]ja⁻, jwëë[’]discípulo kyaay[’]ga[’]jäh[’]:

—Jwéeh[’]la⁻juu[’]na⁻. ?Hii[’]ga[’]mo[’]tih[’]dsé[’]nuu[’]juu[’]na⁻?

⁶¹Ñe[’]ba[’]Jesúshe[’]ma[’]tääyh[’]ma[’]cha[’]ma[’]hääy[’]kwaat[’]kih[’]juu[’]he[’]ga[’]hlëeyh[’]ja⁻, he[’]ja⁻ga[’]jäh[’] Jesússiiyh[’]:

—¿Che[’]ma[’]toh[’]wii[’]kyah[’]hnäh[’]juu[’]kin[’]? ⁶²Ha[’]ba⁻lä⁺jmeeh[’]hnäh[’]ja⁻, wa[’]ra⁻jäh[’]kih[’]jëëh[’]hnäh[’]Hi[’]ga[’]lëë[’]ngo[’]la⁻wii[’]ka⁻läh[’]jee[’]ma[’]gyay[’]jää[’]. ⁶³Jmi[’]lle[’]ba[’]he[’]

jmee[’]chaa⁺dsa⁻, pero jmif[’]ngo[’]sa⁺cha⁺he[’]le[’]jmee[’]ni⁺miih[’]. Lää[’]jë[’]juu[’]he[’]ma[’]jwëëhnhnäh[’], gwa[’]kih[’]jmi[’]lle[’]ba[’]na⁻, hi[’]lä⁺ja⁻jmee[’]chaa⁺dsa⁻. ⁶⁴Pero chaa⁺ko[’]llaa[’]hnäh[’]hi[’]sa⁺ma[’]jmee[’]dsoo[’]dsé[’]kin⁺—ga[’]jäh[’]Jesús.

Jëëh[’]ma[’]kyuuy[’]bih[’]jää[’]hii[’]na⁻hi[’]sa⁺lä⁺dsoo[’]dsé[’]kih[’], hi[’]kyuuy[’]hii[’]na⁻hi[’]ngëëy[’]kih[’]dsa⁻. ⁶⁵Mah[’]ga[’]jäyh[’]ka⁻läh[’]:

—He[’]ja⁻ba[’]na⁻ma[’]jwëëhnhnäh[’]: “Ni⁺ja[’]sa⁺le[’]jä⁺kih[’]hnii[’]ki⁺jnä[’]cher[’]mah[’]sa⁺ga[’]taah[’]Tää[’]goon[’].”

⁶⁶Ma[’]ngëë[’]ma[’]jäyh[’]lä⁺ja⁻, jwëë[’]discípulo kyaay[’]ga[’]biiy[’]kih[’], mo[’]so[’]ga[’]jmeeey[’]ko[’]joh[’]kyayh[’]. ⁶⁷Ja[’]ga[’]ga[’]siiyh[’]lä⁺jëë[’]gya[’]tuu[’]jnääh[’]discípulo kyaay[’]:

—¿Che[’]hnooh[’]hnäh[’]go[’]nääh[’]hnäh[’]ka⁻läh[’]lä⁺na⁻?

⁶⁸He[’]ja⁻ga[’]jäh[’]Simón Pee[’]:

—Dsa[’]jøøh[’]kyaan[’], hii[’]ga[’]na⁻kih[’]dsa[’]nøøjnääh[’]. Ja[’]hne[’]ba[’]kyeh[’]juu[’]he[’]jmee[’]chaa⁺dsa⁻tää[’]ga[’]lä⁺jëë[’]joh[’]jmii[’]cha[’]. ⁶⁹Ma[’]dsoo[’]ba[’]dsé[’]jnääh[’]kyah[’], ma[’]ñe[’]ba[’]jnääh[’]hne[’]he[’]Cristo, Joo[’]Dio jiih[’]—ga[’]jäh[’]Pee[’]siiyh[’].

⁷⁰Mah[’]ga[’]jeëh[’]Jesúsjuu[’]kih[’]:

—¿Ja[’]ga[’]llleehn[’]lä⁺jëë[’]gya[’]tuu[’]hnäh[’]mah[’]ja[’]jee[’]lä⁺jëë[’]hnäh[’]laa[’]dsa⁻kyaa[’]hi[’]sa[’]llu[’]? —ga[’]jäh[’]Jesússiiyh[’].

⁷¹He[’]ma[’]hlëeyh[’]kih[’]Juda Iscariote, joo[’]Simónba[’]ja⁻. Jëëh[’]Judahe[’], hi[’]ga[’]ngëëy[’]këë[’]ga[’], ma[’]laa[’]ja[’]kih[’]jee[’]lä⁺jëë[’]gya[’]tuu[’]jnääh[’].

Øøh[’]Jesússma[’]ma[’]heeëh[’]kih[’]

7 Ma[’]ngëë[’]he[’]ja⁻, ma[’]ngëë[’]Jesúshwa[’]Galilea. Mo[’]so[’]ma[’]

hnōoy' ma' ngēey' ta⁺ Judea, jēeh' dsa⁻ judiu ma' hnooyh⁻ ha⁻ lä⁺ jee' ma' jngēeyh¹. ²Ma⁻ya⁻jäh⁻ tē⁻ jmiī' kih¹ dsa⁻ judiu, he⁻ ma' hiiy⁻ hmiīh⁻ jee' dsa⁻taayh⁻ ma' tē⁻ jmiī'. ³He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ øoyh⁻ siiyh⁻:

—Gwa⁻ hne⁻ ka⁻läh⁻ ta⁺ Judea, mah¹ jee⁻ discípulo kyaah⁻ hi⁻ tääh⁻ jee' oo⁻ ha⁻ lä⁺ la⁻ he⁻ jüh⁻gaa⁻ he⁻ jmeeh⁻. ⁴Jēeh¹, jaa⁻ hi⁻ hnōo⁴ mi⁻jnää⁻ hñii⁻, sa⁻ jmeeey⁻ ta⁻ kiyh⁻ jee' na⁻hmää⁻. Hne⁻ ma⁻løoh⁻ jmeeh⁻ lä⁺ jē⁻ he⁻ na⁻, mi⁻jnää⁻ hñaah⁻ cha⁻né⁻ lä⁺ jee⁻ dsa⁻ jmiī⁻gyuu⁻ — ga⁻jäh⁻ øoyh⁻ siiyh⁻ Jesús.

⁵Jēeh¹, ni⁻ ga⁻ øoyh⁻ sa⁻ ma' heeh⁻ kiyh¹. ⁶Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Sa⁻ ga⁻ ma⁻ja⁻ jmiī⁻ kin⁻, pero kyah⁻ hnäh⁻, wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ jmiī⁻ ba⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻. ⁷Dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ jmiī⁻gyuu⁻ la⁻ sa⁻ le⁻ jmeeey⁻ na⁻höoyh⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Pero jnä⁻ na⁻häayh⁻, kih¹ he⁻ mi⁻jnää⁻ he⁻ jmeeey⁻ he⁻ hliih⁻. ⁸Go⁻nää⁻ ba⁻ hnäh⁻ jee' tē⁻ jmiī⁻ ja⁻. Pero jnä⁻ sa⁻ niin⁻, jēeh⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻dsëe⁻ jmiī⁻ kin⁻.

⁹Ma⁻ngēe⁻ ma⁻jäh⁻ lä⁺ja⁻, ga⁻jäh⁻ ta⁺ Galilea ba⁻.

Ma' ga⁻tē⁻ jmiī⁻ jwii⁻ Jerusalén ñee⁻ Jesús

¹⁰Ma⁻ngēe⁻ ma⁻nää⁻ øoyh⁻, ngoo⁻ ba⁻ Jesús jee' tē⁻ jmiī⁻ ja⁻. Pero sa⁻ ngooy⁻ jnä⁻hää⁻ mah¹ sa⁻ jee⁻ dsih⁻.

¹¹Pero dsa⁻ judiu ma' hnaayh⁻ Jesús jee' tē⁻ jmiī⁻ ja⁻, ma' jäh⁻:

—¿Na⁻ hi⁻ he⁻?

¹²Dsa⁻ hi⁻ ma' tääh⁻ jee' jmiī⁻ ja⁻ ma' hlëeyh⁻ juu⁻ hii⁻, ma' cha⁻ ma' häay⁻ Jesús. Ma' jäh⁻ jwëe⁻ dsa⁻:

—Dsa⁻ lluū⁻ ba⁻ he⁻.

Pero jnäh⁻ ma' jäh⁻:

—Jah⁻ha⁻, koo⁻ mi⁻gaay⁻ dsa⁻ ba⁻.

¹³Pero ni⁻ ja⁻ dsa⁻ sa⁻ ma' hlëeh⁻ jnä⁻hää⁻ kih¹ Jesús, kih¹ he⁻ ma' gayh⁻ dsa⁻ta⁻.

¹⁴Ma⁻tē⁻ to⁻dsaah⁻ jmiī⁻, ja⁻ga⁻ ngoo⁻ Jesús jee' ma' chih¹ gwah⁻ mah¹ ga⁻løøy⁻ hlëeyh⁻ dsa⁻. ¹⁵Peer⁻ ga⁻lää⁻dsaa⁻ dsëe⁻ dsa⁻ judiu, mah¹ ma' jäh⁻:

—Ha⁻ lä⁺ ja⁻ he⁻ kyuuuh⁻ dsa⁻ na⁻ cha⁻miih⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ jee' ñeey⁻ ga⁻mi⁻tëey⁻ hñiiy⁻.

¹⁶Mah¹ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻ kih¹ dsa⁻ he⁻:

—Ja⁻ he⁻ la⁻ kin⁻ nuuh⁻ he⁻ kwan⁻ la⁻, la⁻ kih¹ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻ba⁻.

¹⁷Hi⁻ lla⁻ dsëe⁻ jmee⁻ lä⁺ hnōo⁴ Dio, lä⁺kyuuuh⁻ ha⁻ lä⁺ la⁻ nuuh⁻ he⁻ kwan⁻ la⁻, che⁻ he⁻ gwa⁻ kih¹ Dio, o che⁻ he⁻ hlëehn⁻ kwaat⁻ kin⁻ba⁻.

¹⁸Hi⁻ hlëeh⁻ kwaat⁻ kih¹ hñii⁻, he⁻ hnooyh⁻ ha⁻ lä⁺ jee' jmääy⁻ hñiiy⁻ jøøh⁻ ba⁻ ja⁻. Pero hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁺ jee' jmääy⁻ jøøh⁻ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ hi⁻ hlëeh⁻ ju'dsoo⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ hlääy⁻ kyaah⁻ juu⁻ kiyh¹.

¹⁹¿Ja⁻ ga⁻kwëeh⁻ ba⁻ Moisé hnäh⁻ ley mah¹ ni⁻ ja⁻ hnäh⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻teh⁻ hnäh⁻? ¿He⁻la⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ jngëeh⁻ jnä⁻?

²⁰He⁻ja⁻ ga⁻hlëeh⁻ jwëe⁻ dsa⁻ he⁻:

—Sa⁻ chaa⁻ ni⁻ ja⁻ hi⁻ jngëeh⁻ hne⁻. Hi⁻sa⁻llu⁻ ba⁻ na⁻ hää⁻ tuh⁻hoh⁻.

²¹He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Ga⁻lä⁺ jee⁻ ba⁻ hnäh⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ hoh⁻ kih¹ ga⁻jeeh⁻ hnäh⁻ ga⁻jmeen⁻ koo⁻ he⁻ juuh⁻gaa⁻. ²²Dsoo⁻ ba⁻ jäh⁻ jne⁻ Moisé ga⁻lla⁻ nuuh⁻ he⁻ uuh⁻ jmi⁻ngoo⁻ jnän⁻. (Pero ja⁻ he⁻ Moisé hi⁻ ga⁻lla⁻ nuuh⁻ ja⁻, ko⁻ja⁻ ma⁻nøø⁻ kih¹ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻ hi⁻ ma' chaa⁻ jää⁻ ga⁻kih¹ Moisé.) Mah¹ tuh⁻hnäh⁻ jmi⁻ngoo⁻ kih¹ dsa⁻ñuuh⁻

lä⁺kye⁻ jmiⁱⁱ he⁻ tee^h⁻ dsa⁻ dsë¹.

²³He^{eh}['] ba⁻ hnäh['] he⁻ yuuh⁻ jmiⁱⁱ ngo[']
kih['] gyyuuh⁻ nuuuh⁻ jmiⁱⁱ he⁻ tee^h⁻ dsa⁻
dsë¹ mah['] mi⁻teh` hnäh['] lä⁺koo⁻
na⁻sii⁻ ley kih['] Moisé. ¿He⁻la['] ja⁻
hnee⁻ hnäh['] kyaah['] jnä⁻, kih['] he⁻
ga⁻mi⁻hlääⁿ jaa⁻ dsa⁻nuuuh⁻ jmiⁱⁱ
he⁻ tee^h⁻ dsa⁻ dsë¹? ²⁴Ta⁺ ka⁻ hnäh[']
kwaat['] kih['] dsa⁻ lä⁺koo⁻ la['] huu⁻ dsë¹
kyah['] hnäh['], kye⁻ hnäh['] kwaat[']
lä⁺koo⁻ lle['] ju[']dsoo['] ba['] —ga⁺jäh[']
Jesús.

Ga⁺jmeeh['] Jesúsjuu['] ha⁻ ta⁺ jay[']

²⁵He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] ko⁻llaa⁻ dsa⁻ hi⁻
ma['] chaa⁻ Jerusalén:

—Ja['] hi⁻ na⁻ hi⁻ hnaah⁻ dsa⁻
mah['] jngéeyh[']? ²⁶¿Ja['] hi⁻ he['] na⁻
cheh['] hlääⁿ to[']lo⁻ në⁻ lä⁺jée⁻ dsa⁻,
hi⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ hlääⁿ ni⁻ miih[']?
¿Che['] jähn['] dsoo['] ma⁻hee^h['] dsa⁻ta[']
he⁻ laay['] Cristo? ²⁷Pero dsa⁻ la⁻, në⁻
ba⁻ jne⁻ ha⁻ chaay⁻. Hi⁻ wa[']ra⁻ ga⁻të[']
jee['] jää['] Cristo, ni⁻ jaa⁻ sa⁻ në⁻ ha⁻ ta⁻
jää['].

²⁸Lä⁺koo⁻ ma['] ga⁻nuu['] Jesúslä⁺ja⁻,
lä⁺ma⁻cheyh['] ja⁻ hlääⁿ dsa⁻ jee[']
chih['] gwah['] ja⁻, ga⁺hlääⁿ koo⁻
ki[']gaa⁺:

—Jwah['] hnäh['] kyuuuh⁻ jnä⁻, hi⁻ñeh[']
hnäh['] ha⁻ chaan⁻. Pero sa⁻ ma⁻jan⁻
jee['] tœen⁻ hñiin⁻. Hih['] hi⁻ ga⁻chee[']
jnä⁻ jmeé['] ju[']dsoo['] jmah[']. Hi['] he['] sa⁻
kyuuuh⁻ hnäh[']. ²⁹Pero jnä⁻ kyuuuh⁻
jnöh['], jéeh['] kih['] bih['] ya[']hëen[']. Hi['] he[']
ba⁻ ga⁻chee['] jnä⁻ —ga⁺jäh['] Jesúslä⁺ja⁻.

³⁰He⁻ja⁻ hnøø['] dsa⁻ ma['] saayh['],
pero ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ga⁻tuu⁻ dsë¹ ma[']
choo['] goo⁻, jéeh['] sa⁻ ga['] ma⁻te['] hor[']
kiyh[']. ³¹Jwëë['] dsa⁻ hi⁻ ma['] tää['] jee[']
ja⁻ ga⁻lä⁺dsoo['] dsë¹ kiyh['].

—Wa[']ra['] ja['] Cristo, ¿che['] hi⁻ he⁻
ga⁺ jmee['] chaa⁻ ga⁻miih['] he⁻ juh[']gaa⁻

lä⁺koh['] ga['] dsa⁻ la⁻? —ga⁺jäh[']
ko⁻llaa⁻.

Ga⁺lä⁺hnøø['] dsa⁻ fariseo
ma['] saah['] Jesúslä⁺ja⁻

³²Lä⁺ ma['] ga⁻nuu['] dsa⁻ fariseo he^{',}
he⁻ hlääⁿ dsa⁻ lä⁺ja⁻ kiyh['], he⁻ja⁻
ga⁺jmeey['] mada['] ko⁻jøh['] kyaah[']
dsa⁻kaah['] kyaah['] jmi⁻dsaa⁻ mah['] sooh[']
poo⁻ kyaah['] gwaah['] kiyh[']. ³³Mah[']
ga⁺jäh['] Jesúslä⁺ja⁻

—Miih['] jmiⁱⁱ ga⁺gyan['] kyaah[']
hnäh['], naah['] ba['] jnä⁻ kih['] hi⁻
ga⁻chee['] jnä⁻. ³⁴Ja⁻ga['] hnaah['] hnäh[']
jnä⁻, pero mo⁻so⁻ jnäh['] jnä⁻. Mo⁻so⁻
le['] go⁻näh['] hnäh['] ha⁻ jee['] naahn⁻
ga⁺jäh['] Jesúslä⁺ja⁻

³⁵Dsa⁻ fariseo he['] ga⁻løø['] ngiiy[']
juu['] kih['] dsa⁻kyaa^{yh}[']:
—¿Ha⁻ ta⁺ dsaah['] hi⁻ na⁻ mah[']
mo⁻so⁻ jnäh['] jnih[']? ¿Che['] dsaayh[']
lä⁺kaa⁻ jee['] tää['] dsa⁻goo⁻ jne[']
hi⁻ na⁻saa⁻ na⁻jnee['] jee['] kih['] dsa⁻
griego mah['] dsa⁻hlääⁿ lä⁺kye⁻ dsa⁻
griego? ³⁶¿Hee['] ba⁻ hnøø['] jäh['] juu[']
he⁻ ma⁻hlääⁿ na⁻: “Ja⁻ga['] hnaah[']
hnäh['] jnä⁻, pero mo⁻so⁻ jnäh[']
hnäh['] jnä⁻, mo⁻so⁻ le['] go⁻näh['] hnäh[']
jee['] naahn⁻”?

Jesúslä⁺ja⁻ kyaah[']
chaa⁻ dsa⁻ tää[']

³⁷Hih['] ga['] ma['] ja⁻, la['] jmiⁱⁱ juuuh[']
kyaa['] jee['] ga⁻dsaa['] jmiⁱⁱ ja⁻.
Ga⁻noo['] Jesúslä⁺ja⁻ kyaah[']
chaa⁻ miih['] be[']:

—Cher'mah['] chaa⁻ hi⁻ lä⁺kii⁻ dsë¹,
wa[']ja⁻ jäh['] kyaah['] jnä⁻ mah['] wa['] hiyh[']
jmiⁱⁱ he⁻ kwan[']. ³⁸Le['] kiyh['], lä⁺koo⁻
na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio, hi⁻ jmeey[']
dsoo['] dsë¹ kin['], lä⁺koo⁻ jmi⁻juuh[']
he⁻na[']jiih['] hya['] neh['] tuh[']dsëy[']
ga⁺jäh['] Jesúslä⁺ja⁻

³⁹He⁻ ga⁺ jäh⁺ lä⁺ ja⁻ ga⁺ hléeyh⁺ kih⁻ Jmi⁻ lle['] Na⁻jngii[!] he⁻ hyoh⁻ dsa⁻ hi⁻ jmee⁻ ds oo['] ds e⁻ kiyh[!]. Jmi i⁻ ja⁻ sa⁺ ga⁺ ma⁻ ja⁻ Jmi⁻ lle['] Na⁻jngii[!], jéeh⁺ sa⁺ ga⁺ ma⁻ saah[!] Jesú s gyuuuh⁺ mah⁻ leey[!] jøøh[.]

Ga⁺tee[!] ga⁺ jéeh[!] dsa⁻ kwaat[~] kih[!] Jesú s

⁴⁰Ma⁻ ga⁺ nuu[!] dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh[!] jee⁻ ja⁻ juu[!] kih[!] Jesú s, ko⁻llaa[!] dsa⁻ he⁻ ma⁻ jäh[:]

—Ma⁻ra⁺ ju[']ds oo[,] hi⁻ la⁻ he⁻ hi⁻ ngéé[~] juu[!] kih[!] Dio hi⁻ hii[!] juu[!] kih[!].

⁴¹Hi⁻ jaa⁻ ma⁻ jäh[:]

—Hi⁻ he⁻ he⁻ Cristo.

Pero jñah[!] ma⁻ jäh[:]

—¿Ha⁻ lä⁺ la⁻ juu[!] ja⁻, heh[!] ya⁻hëe[!] jaa⁻ dsa⁻ Galilea lee['] Cristo? ⁴²¿Ja⁻ jäh[!] juu[!] kih[!] Dio, sa[']ju⁻ kih[!] David ba⁻ ya⁻hëe[!] hi⁻ laa[!] Cristo? Hi⁻ ja⁻ba⁻ jwii⁻ mäh⁻ he⁻ chee⁻ Belén jee⁻ ma⁻ chaa⁻ David, jee⁻ ja⁻ba⁻ ya⁻hëe[!] Cristo.

⁴³He⁻ja⁻ ga⁺laa⁻ to['] nää⁻ dsa⁻ kwaat[~] kih[!] Jesú s. ⁴⁴Ko⁻llaa[!] dsa⁻ he⁻ hnøø[!] ma⁻ saayh[!] pero ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ga⁻tuu⁻ ds e⁻ ma⁻ choo⁻ goo⁻.

Sa⁺ ga⁺hee h[!] dsa⁻ta['] juu[!] kih[!] Jesú s

⁴⁵Ja⁻ga⁺ ga⁻nää[!] poo⁻ he⁻ jee⁻ ma⁻ tääh[!] dsa⁻kaah[!] kyaah[!] jmi⁻ds a⁻ kyaah[!] dsa⁻fariseo. Mah⁻ ga⁺ jäh[!] dsa⁻kaah[!] he⁻ siiyh[:]

—¿He⁻la⁻ sa⁻ ma⁻teeyh[!] ta⁻la⁻?

⁴⁶He⁻ja⁻ ga⁺ jäh[!] poo⁻ he⁻ siiyh[:]

—Ni⁻koø[!] hä⁻ sa⁻ ma⁻hléeh[!] ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ñuuuh[!] lä⁻koø[!] hléeh[!] dsa⁻he⁻.

⁴⁷He⁻ja⁻ ga⁺ jäh[!] fariseo he⁻ siiyh[:]

—¿Che⁻lä⁺kye⁻ hnäh[!] ma⁻lä⁻gah⁻ hnäh[!] juu[!] kiyh[!]? ⁴⁸Ni⁻ja⁻ jnääh[!] dsa⁻ta[']ni⁻ds a⁻fariseo ma⁻hee h[!] jnääh[!] juu[!]kiyh[!]. ⁴⁹Lä⁻jéeh[!] dsa⁻

hi⁻ tääh[!] na⁻, hi⁻sa⁺ kyuuuh[!] ley, kyaayh[!] dso['] jwii[!] —ga⁺ jäh[!] dsa⁻ta['] he⁻.

⁵⁰Nicodemo, hi⁻ma[']laa[!] dsa⁻kyaa yh[!], hi⁻ñee[!]koø[!] hä⁻ta⁻la⁻ hwé[!]jee[!]ma[']gya[!] Jesú s, ga⁺jäh[!] siiyh[:]

⁵¹—Lä⁻koø[!] jäh[!]ley jnän[!]sa⁻le['] cheen[!] dso['] jwii[!] née[!]kih[!]ds a⁻, cher'mah[!] jää[!]sa⁺ga⁺ma⁻nuun[!] kwee⁻juu[!]kiyh[!]mäh[!]lä⁻ngëe[!]jne[']hee⁻na⁻he⁻ma⁻jmeey[!].

⁵²Mah⁻ga⁺jeeh[!]ds a⁻he⁻juu[!]kiyh[!]ga⁺siiyh[:]

—¿Che⁻laa[!]hne⁻ds a⁻galileo ka⁻läh[?]Hnøøh[!]da⁻kwee⁻jee⁻na⁻sii⁻juu[!]kih[!]Dio mah⁻jée[!]da⁻, jih[']koh[!]sa⁻ma⁻ya⁻hëe[!]ni⁻ja⁻hwa⁻Galilea hi⁻ngëe[!]juu[!]kih[!]Dio.

⁵³Ma⁻ngëe[!]he⁻ja⁻, ga⁺lä⁻jéeh[!]ba⁻ga⁻nää[!]ta⁻kih[!].

Dsa⁻më[!]hi⁻ga⁺jaah[!]kyaaah[!]ds a⁻ñuuuh[!]

8 Pero Jesú s ngoo[!]ta⁻lle[']koh[!]he⁻chee⁻Olivo. ²Ma⁻ga⁺jnä[!] jyoh⁻jmii[!], ngooy[!]ta⁻jee⁻chih⁻gwah[!]. Hi⁻jwëe[!]ds a⁻na⁻nää[!]jee⁻ma⁻cheyh[!]ja⁻.Jee⁻ja⁻ga⁺gyay⁻ga⁺hléeyh[!]ds a⁻. ³Hor⁻ja⁻ya⁻nää[!]ta⁻jwoh[!]kyaa[!]ley kyaah[!]fariseo, ya⁻jääy[!]jaah[!]ds a⁻më[!]hi⁻ga⁺jaah[!]kyaaah[!]ds a⁻ñuuuh[!], mah⁻ga⁺cheeyh[!]jee⁻to[']ds aah[!]ja⁻. ⁴Mah⁻ga⁺siiyh[!]Jesús:

—Ta⁻jwoh[!], ds a⁻më[!]na⁻ma⁻jaah[!]kyaaah[!]ds a⁻ñuuuh[!]. ⁵Lä⁻koø[!]lle[']ley jnän[!], ga⁺jmee[!]Moisé hih⁻jngëehn[!]kyaaah[!]kuu[!]ds a⁻më[!]hi⁻jmee⁻lä⁻na⁻. Ha⁻gah⁻hne⁻, ha⁻lä⁻jh wah[!].

⁶He⁻ma[']kay[!]ds e⁻Jesú sba⁻ja⁻, hnøøy[!]ha⁻lä⁻jee⁻ma[']hniiy[!]kiyh[!]. Pero Jesú s ga⁺gyay[!]na⁻juyh[!]mah⁻ga⁺løøy[!]siiyh[!]hwa⁻kyaaah[!]chaagooy[!].

⁷Pero na⁻ ba['] tääyh['] chuu^y kyaah['] Jesú^s, ja⁻ga['] ga⁻nooy⁻ ka läh['] mah['] ga⁻siiyh[:]

—Hih['] hnäh['] hi⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻ miih⁻ dso[']kye⁻ kih^{',} hi⁻ he['] to⁻né['] wa['] te['] kuu['] kiyh[.]

⁸Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻gyay⁻ na⁻juyh⁻ mah['] ga⁻siiyh['] hwa['] lä⁻hmee[']. ⁹Ma['] ga⁻nuuy⁻ lä⁻ja⁻, ma⁻ja⁻ ma⁻ja⁻ ba⁻ ga⁻löö['] ga⁻nää['] ma['] ga⁻lä⁻liiyh['] hnii⁻ huu⁻dsë['] kiyh^{'. Ga⁻löö['] hi⁻ kaah['] lä⁻kye⁻ hi⁻ mäh['] ga⁻nää[']. He⁻ja⁻ ga⁻jä['] ma⁻la⁻ Jesú^s kyaah['] dsa⁻më['] hi⁻ ga⁻cheeyh['] cha⁻néy[']. ¹⁰Ja⁻ga['] ga⁻noo⁻ Jesú^s jee['] ma['] gya^{',} mah['] ga⁻siiyh[:]}

—Dsa⁻më^{',} iña⁻ hi⁻ ma['] hnii⁻ kyaah[?] ¿Che['] ni⁻ ja⁻ sa⁻ ma⁻taah⁻ hne⁻ dso[']jwii[']? —ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh[.]

¹¹Ni⁻ ja⁻ Dsa⁻jöögh['] kyaan⁻ —ga⁻jäh['] dsa⁻më['] he['] siiyh[.]

—Ni⁻ jnä['] sa⁻ taahn⁻ hne⁻ dso[']jwii[']. Gwaah⁻ ba['] hne⁻ kyaah^{',} mo⁻to⁻ jmeey⁻ dso[']kye⁻ —ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh[.]

Jesú^s ląq['] wa⁻je⁻ kih['] dsa⁻jmi⁻gyuu⁻

¹²Ga⁻löö['] ka⁻läh['] Jesú^s hlëeh['] dsa⁻hi⁻ ma['] tääh['] jee['] ja⁻:

—Jnä['] he['] laan⁻ wa⁻je⁻ kih['] dsa⁻jmi⁻gyuu[.] Hi⁻ nuu⁻kin[,] mo⁻so⁻ngëy['] jwë['] lhiih^{'. Lä⁻cha⁻ wa⁻je⁻ kiyh^{',} he['] jmeey⁻ chaay[.]}

¹³He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻ fariseo siiyh[:]

—Ju[']dsoo['] he['] jmeeh⁻ na⁻, la['] kyaah['] hñaah['] ba['] hne⁻. He⁻ja⁻ sa⁻ la['] dsoo['] juu['] kyaah[.]

¹⁴Mah['] ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh[:]

—Ma⁻ke⁻ jmeen⁻ ju[']dsoo['] ki⁻ hnii⁻, pero ma⁻ra⁻ he['] la['] dsoo['] juu['] he['] jwahn[,] jëeh['] jnä['] ba['] man⁻ ha⁻ na⁻ jan⁻ hi⁻ ha⁻ na⁻ naahn[']. Pero

hnäh^{',} sa⁻ ñeh['] hnäh['] ha⁻ na⁻ jan['] hi⁻ ha⁻ ta⁻ naahn[']. ¹⁵Hnäh['] kah⁻ kwaat⁻ lä⁻koo⁻ la['] huu⁻dsë⁻ kyah['] hnäh[']. Pero jnä['] sa⁻ kan⁻ kwaat⁻ kih['] ni⁻ ja⁻. ¹⁶Hi⁻ ma['] kan⁻ kwaat⁻ kih['] dsa⁻, jmeen⁻ lä⁻ hnøö['] ju[']dsoo['] ba[']. Jëeh['] sa⁻ jmeen⁻ hniiin[,] jmeen⁻ kyaah['] Tää['] hi⁻ ga⁻chee['] jnä[']. ¹⁷Hi⁻ në['] ley jnän['] na⁻sii⁻, kyaah['] uu⁻ dsa⁻ hi⁻ hlëeh['] koo⁻ ba['] juu[,] he⁻ja⁻ ba['] la['] ju[']dsoo[']. ¹⁸Jnä['] jmeen⁻ ju[']dsoo['] kin⁻ hi⁻ Tää['] hi⁻ ga⁻chee['] jnä['], jmeey⁻ ju[']dsoo['] kin⁻ ka⁻läh['] —ga⁻jäh['] Jesú^s.

¹⁹—¿Na⁻ ba['] Tää['] kyaah[?] —ga⁻jäh['] dsa⁻ he['] siiyh[.]

Mah['] ga⁻jeeh['] Jesú^s juu['] kiyh[:]

—Hnäh['] sa⁻ kyuuuh⁻ jnä['], ni⁻ Tää['] kyaan⁻ sa⁻ kyuuuh[.] Waára⁻ jäh['] kih['] kyuuuh⁻ jnä['], ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ kyuuuh⁻ hnäh['] Tää['] kyaan⁻.

²⁰Juu['] la⁻ ma['] kwa⁻ Jesú^s lä⁻koo⁻ ma['] hlëeyh⁻ dsa⁻ jee['] ma['] chih['] gwah[,] koo['] jee['] ma['] tooh⁻ dsa⁻ kuu[.] Ni⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻saayh['] jee['] ja⁻, jëeh['] sa⁻ ga['] ma⁻lloo['] hor⁻ kiyh[.]

ga⁻jäh['] Jesú^s: “Sa⁻ le['] go⁻nääh['] hnäh['] ha⁻ jee['] naahn⁻”

²¹Koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh[:]

—Hii['] jnä['] naahn[']. Ha⁻ jee['] naahn['] sa⁻ le['] go⁻nääh['] hnäh[']. Hi⁻ hnäh['] hnaah['] ga['] jnä['], pero juuh['] ba['] hnäh^{',} lä⁻ma⁻kyaa['] na⁻ba['] hnäh['] dso[']kye['] kyah['] hnäh['].

²²He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] dsa⁻ judiu:

—¿Che['] jngëeyh['] hniiy['] he⁻ja⁻ jäh['] lä⁻na⁻: “Ha⁻ jee['] naahn⁻ sa⁻ le['] go⁻nääh['] hnäh[']”?

²³Mah['] ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh[:]

—Dsa⁻chaa⁻ hwa['] la[']ba['] hnäh^{',} jnä['] laan⁻ kih['] gyuuuh['] jmi⁻gyuuuh[.] Laah['] hnäh['] hi⁻ chaa⁻ jmi⁻gyuuuh['] la⁻,

pero jnä⁺ sa⁺ laan¹ kih¹ jmi¹ gyuu⁺
 la⁻. ²⁴He⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ he⁻ ma⁻ jwëehn¹
 hnäh¹, juuh¹ hnäh¹ lä⁺ ma⁻ kyaah¹
 na⁻ ba⁻ hnäh¹ dso⁻kye⁻ kyah¹ hnäh¹.
 Jëeh¹ cher⁻mah¹ sa⁺ heeh¹ hnäh¹
 kin¹, he⁻ laan¹ lä⁺ koo⁻ ma⁻ jwëehn¹
 hnäh¹, juuh¹ hnäh¹ kyaah¹ dso⁻kye⁻
 kyah¹ hnäh¹ —ga⁺jäh¹ Jesús siiyh¹.

²⁵—¿Hee⁻ ba⁻ laah¹ hne⁻, hii⁻ ba⁻
 hne⁻ ja⁻? —ga⁺jäh¹ dsa⁻ he⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁺jäh¹ Jesús:

—Lä⁺ ma⁻ to⁻në⁺ ga⁺jwëehn¹ hnäh¹
 hii⁻ laan¹. ²⁶Cha⁻ cha⁻miih¹ he⁻
 jwëehn¹ hnäh¹ hi⁻ lä⁺ ja⁻ he⁻ kan¹
 kwaat¹ kyah¹ hnäh¹. Hi⁻ hi⁻ ga⁺chee⁻
 jnä¹, hlëeyh¹ ju'dsoo¹. Hi⁻ lä⁺ jë¹ he⁻
 ga⁻nuun¹ kiyh¹, he⁻ ja⁻ ba⁻ hlëehn¹
 dsa⁻ jmi¹ gyuu⁺.

²⁷Kih¹ Tää¹ ba⁻ ja⁻ ma⁻ hlëeh¹
 Jesús, pero sa⁺ ga⁺lä⁺ngëe¹ dsa⁻ he⁻.

²⁸He⁻ ja⁻ ga⁺jäh¹ Jesús siiyh¹:

—Wa⁻ra⁻ ga⁺chaa¹ hnäh¹ gyuu⁺
 Hi⁻ ga⁺lëe¹ngo¹ la⁻, ja⁻ga⁻ lä⁺ñeh¹
 hnäh¹ hii⁻ jnä¹ hi⁻ lä⁺ñeh¹ hnäh¹ sa⁻
 cha⁻ ni¹ koo⁻ he⁻ jmeen¹ jee⁻ tëen¹
 hniiin¹. Jwëehn¹ hnäh¹ lä⁺ koo⁻ te⁻
 he⁻ ga⁻mi⁻ tëe⁻ Tää¹ jnä¹, ko⁻ja⁻ ba⁻
 te⁻ he⁻ hlëehn¹. ²⁹Jëeh¹ ma⁻ra⁻ he⁻
 kyaah¹ ba⁻ jnä¹ hi⁻ ga⁺chee⁻ jnä¹. Sa⁻
 ga⁻beey¹ jnä¹ mah¹ jän¹ hniiin¹, jëeh¹
 jnä¹ lä⁺ ma⁻ jmeen¹ ja⁻ba⁻ lä⁺ jë¹ he⁻
 tih¹ dsëy¹ —ga⁺jäh¹ Jesús siiyh¹.

³⁰Lä⁺ koo⁻ ma⁻ ga⁺hlëeyh¹ lä⁺ ja⁻,
 jwëe¹ dsa⁻ ga⁺lä⁺dsoo¹ dsë¹ kiyh¹.

Hii⁻ laa¹ joo¹ Dio hi⁻ hii⁻
 na⁻hnëe¹ kyaah¹ dso⁻kye⁻

³¹He⁻ ja⁻ ga⁺siih¹ Jesús lä⁺ jëe¹ dsa⁻
 judiu hi⁻ ga⁺lä⁺dsoo¹ dsë¹ kiyh¹:

—Cher⁻mah¹ ga⁺høöh¹ hnäh¹ juu¹ kin¹,
 leeh¹ hnäh¹ ma⁻ra⁻ discípulo kyaan¹.

³²Hi⁻ lä⁺kyuu¹ hnäh¹ ju'dsoo¹, hi⁻
 kyaah¹ ju'dsoo¹ kin¹ lääh¹ hnäh¹.

³³Mah¹ ga⁺jeeh¹ dsa⁻ he⁻ juu¹ kiyh¹:
 —Sa⁻ju⁻ kih¹ Abraham, laa¹ jnääh¹.
 Jih¹koh¹ sa⁺ ma⁻ ja⁻ jnääh¹ lä⁺koo⁻
 jaa⁻ hi⁻ na⁻hnëe¹. Ha⁻ lä⁺ja⁻ he⁻
 jwah¹ hne⁻, lää¹ jnääh¹.

³⁴Mah¹ ga⁺jäh¹ Jesús siiyh¹
 ka⁻läh¹:

—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo¹ jwëehn¹ hnäh¹,
 lä⁺jëe¹ hi⁻ jmee¹ dso⁻kye⁻, na⁻hnëe¹
 kyaah¹ ja⁻ba⁻ dso⁻kye⁻ ja⁻. ³⁵Dsa⁻ hi⁻

na⁻hnëe¹ jmee¹ ta⁻, lä⁺ ma⁻ na⁻hnëe¹
 ja⁻ba⁻ kih¹ dsa⁻juuy¹, jih¹koh¹ sa⁻
 leey¹ jooy¹. Pero hi⁻ laa¹ jooy¹, lä⁺
 ma⁻laa¹ ja⁻ba⁻ kyaay¹. ³⁶He⁻ ja⁻
 cher⁻mah¹ Jooy¹ ga⁺lää¹ hnäh¹ jee⁻
 na⁻hnëe¹ hnäh¹, ma⁻ra⁻ ju'dsoo¹
 ma⁻laah¹ ba⁻ hnäh¹. ³⁷Ma⁻ ba⁻ jnä¹,
 laa¹ hnäh¹ sa⁻ju⁻ kih¹ Abraham.

Pero jmeeh¹ hnäh¹ bii¹ jngëeh¹ jnä¹,
 kih¹ he⁻ sa⁺ hiih¹ hnäh¹ heeh¹ juu¹
 kin¹. ³⁸Jnä¹ hlëehn¹ he⁻ ma⁻jëen¹ kih¹
 Tää¹ kyaan¹ ba⁻, mah¹ hnäh¹ jmeeh¹
 he⁻ ma⁻næuh¹ hnäh¹ kih¹ tää¹ kyaah¹
 —ga⁺jäh¹ Jesús siiyh¹.

³⁹He⁻ ja⁻ ga⁺jäh¹ dsa⁻ he⁻:

—Tää¹ kyaal¹ jnääh¹ laa¹ Abraham ba⁻.
 Mah¹ ga⁺jäh¹ Jesús ka⁻läh¹:

—Wa⁻ra⁻ jäh¹ kih¹ he⁻ ba⁻ joo¹
 Abraham laa¹ hnäh¹, jmeeh¹ hnäh¹
 lä⁺koo⁻ ga⁺jmeey¹. ⁴⁰Ma⁻hlëeh¹ ba⁻
 jnä¹ ju'dsoo¹ lä⁺koo⁻ ga⁺nuun¹ kih¹
 Dio. Pero na⁻hnooh¹ hnäh¹ ha⁻lä⁺
 jee⁻ jngëeh¹ jnä¹. ¿Che⁻ ga⁺jmee⁻
 Abraham lä⁺ja⁻? ⁴¹Jmeeh¹ hnäh¹
 lä⁺koo⁻ jmeey¹ tää¹ kyaah¹ ba⁻ hnäh¹
 na⁻ —ga⁺jäh¹ Jesús siiyh¹.

—Sa⁻ laa¹ jnääh¹ joo¹ wa⁻ hi⁻ cha⁻
 hi⁻. Chaa¹ ba⁻ ja⁻ Tää¹ kyaal¹ jnääh¹.
 Hi⁻ he⁻ hnii¹ Dio —ga⁺jäh¹ dsa⁻ he⁻
 siiyh¹ Jesús.

⁴²He⁻ ja⁻ ga⁺jäh¹ Jesús ka⁻läh¹:

—Wa⁻ra⁻ jäh¹ kih¹ Dio laa¹ Tää¹
 kyaah¹ hnäh¹, ma⁻ lä⁺hnaah¹ jnä¹.

Jëeh' jnä', ya⁺hëen⁻ jee' gya' Dio
mah' jan'. Ja⁺ he⁻ jan⁻ jee' tëen⁻
hñiin⁻. Hñiyy⁻ ga⁺cheey⁻ jnä', he⁻ja⁻
jan'. ⁴³Kih⁻ he⁻ sa⁺ hnooh⁻ hnäh'
nuuh' juu⁻ kin⁻, he⁻ja⁻ sa⁺ hii~
lä⁺ngëeh⁻ hnäh' juu⁻ he⁻ hlëehn⁻ la⁻.
⁴⁴Jëeh', hi⁻sa⁺llu⁻ laa⁻ tää` kyaah'
hnäh' he⁻ja⁻ hnooh⁻ hnäh' jmeeh'
hnäh' lä⁺koo⁻ hnøøy'. Jëeh', hi⁻ he⁻
ga⁺løø⁻ jngëeh⁻ dsa⁻ lä⁺ ma⁻ to⁻në'.
Sa⁺ ga⁺jäy⁻ kyaah' ju'dsoo', kih⁻ he⁻
sa⁺ cha⁻ ni⁻ miih' ju'dsoo' kiyh'.
Wa'ra⁻ ga⁺juuy⁻, juu⁻ kih⁻ hnii⁻ bih'
hlëeyh⁻, jëeh⁻ laay⁻ ta⁻juu⁻ dso⁻,
hi⁻ laay⁻ juu⁻ juu⁻ ta⁻juu⁻. ⁴⁵Kih⁻ he⁻
hlëehn⁻ he⁻la⁻ ju'dsoo', he⁻ja⁻ ba⁻ na⁻
sa⁺ heeh⁻ hnäh' kin⁻. ⁴⁶Sa⁺ chaa⁻
ni⁻ jaa⁻ hi⁻ le⁻ bääh⁻ jnä' kyaah'
dso⁻kye⁻. Lää` ja⁻, cher'mah⁻ hlëehn⁻
ba⁻ jnä' ju'dsoo', che⁻la⁻ sa⁺ jmeeh'
hnäh' dsoo' hoh⁻ hnäh' kin⁻?
⁴⁷Hi⁻ laa⁻ kya⁻ Dio, juu⁻ kih⁻ Dio
ba⁻ nuuy⁻. Pero sa⁺ laah⁻ hnäh' kya⁻
Dio, he⁻ja⁻ ba⁻ na⁻ sa⁺ nuuh⁻ hnäh'
juu⁻ kiyh' —ga⁺jäh' Jesús siiyh⁻.

**Ma⁻ chaa⁻ ba⁺ Jesús jää⁻
lä⁺koh⁻ ga⁺ Abraham**

⁴⁸Mah⁻ ga⁺jäh' dsa⁻ judiu he⁻
siiyh⁻:

—Tëe⁻ ba⁺ juu⁻ kya⁻ jnääh', hne⁻
laah⁻ jaa⁻ samaritano hi⁻ kyaah'
jmi⁻lle⁻ hliih'.
⁴⁹Mah⁻ ga⁺jeeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh':
—Sa⁺ kyaahn⁻ jmi⁻lle⁻ hliih'. Jee⁻
lä⁺jee⁻ he⁻ jmeen⁻, jmeen⁻ he⁻ kih⁻
Tää` kyaan⁻ ba⁺. Mah⁻ hnäh', sa⁺
taah⁻ jnä⁻ ta⁻. ⁵⁰Sa⁺ hnoohn⁻ ha⁻
lä⁺jee⁻leen⁻ jøøhn⁻, pero chaa⁻ ba⁻
jaa⁻ hi⁻ hnooh⁻ kin⁻ ha⁻ lä⁺jee⁻leen⁻
jøøhn⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ lla⁻ ta⁻. ⁵¹Ma⁻ra⁻
ju'dsoo' jwëehn⁻ hnäh', hi⁻ høø⁻ juu⁻
kin⁻ mo⁻so⁻ juuy⁻ jih⁻koh⁻.

⁵²Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁺jäh' dsa⁻ judiu
he⁻ siiyh⁻:

—Na⁻ ba⁺ ra⁻ si⁻, ñe⁻ jnääh', jääh⁻ hne⁻
jmi⁻lle⁻ hliih'. Ga⁺juu⁻ ba⁺ Abraham,
hi⁻ ga⁺juu⁻ ba⁺ lä⁺jee⁻ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻
juu⁻ kih⁻ Dio llo⁻joo⁻. Mah⁻ hne⁻ jwah⁻:
“Hi⁻ høø⁻ juu⁻ kin⁻ sa⁺ juuy⁻ jih⁻koh⁻.”

⁵³¿Che⁻ jøøh⁻ ga⁺ hne⁻, lä⁺koh⁻ ga⁺
Abraham, dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻, hi⁻
ga⁺juu⁻? Hi⁻ ga⁺juu⁻ ba⁺ lä⁺jee⁻ hi⁻ ma⁻
ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. ¿Hii⁻ na⁻ jmääh⁻
hñaah⁻? —ga⁺jäh' dsa⁻ judiu he⁻ siiyh⁻.

⁵⁴—Wa'ra⁻ jäh' kih⁻ jnä' jmään⁻
hñiin⁻ jøøh⁻, sa⁺ jmää⁻ ni⁻ miih⁻
lä⁺ja⁻. Tää` kyaan⁻ ba⁺ he⁻, hi⁻ jmää⁻
jnä' jøøhn⁻, hi⁻ jwah⁻ hnäh' laa⁻ Dio
kyah⁻ hnäh'. ⁵⁵Pero sa⁺ kyuuh⁻
hnäh' hi⁻ he⁻, jnä' ba⁺ kyuu⁻ jnih⁻.
Cher'mah⁻ ga⁺ jwahn⁻ sa⁺ kyuu⁻ jnih⁻,
jmään⁻ hñiin⁻ jaa⁻ hi⁻ ta⁻juu⁻, lä⁺koo⁻
laah⁻ hnäh' ta⁻juu⁻ dso⁻. Pero jnä'
kyuu⁻ jnih⁻, hi⁻ høø⁻ juu⁻ kiyh⁻.

⁵⁶Abraham, dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻,
ma⁻ jee⁻ dsëy⁻ lä⁺koo⁻ ma⁻ jøøy⁻
he⁻ llo⁻ koo⁻ jmi⁻ jee⁻ jnä', hi⁻
ga⁺ jee⁻ ba⁺, he⁻ja⁻ ga⁺ lä⁺chaa⁻ llu⁻
—ga⁺jäh' Jesús siiyh⁻.

⁵⁷—Ni⁻ to⁻lo⁻gya⁻ ji⁻ñe⁻ sa⁺ ga⁺
ma⁻hääh⁻ hne⁻ mah⁻ jwah⁻ ma⁻ jee⁻
Abraham —ga⁺jäh' dsa⁻ judiu he⁻
siiyh⁻:

⁵⁸—Ma⁻ra⁻ ju'dsoo' jwëehn⁻ hnäh',
jää⁻ sa⁺ ga⁺ ma⁻chaa⁻ Abraham,
ko⁻ja⁻ ma⁻chaa⁻ ba⁺ jnä' —ga⁺jäh'
Jesús siiyh⁻.

⁵⁹He⁻ja⁻ ga⁺ka⁻ dsa⁻ he⁻ kuu⁻ mah⁻ ma⁻
tey⁻ kiyh⁻. Pero ga⁺hmääh⁻ Jesús jee⁻
kih⁻ dsa⁻, ya⁺hëey⁻ jee⁻ ma⁻ chih⁻ gwah⁻
ja⁻. Ga⁺ngëey⁻ jee⁻ tääh⁻ dsa⁻, ngaayh⁻.

Ga⁺mi⁻hlää⁻ Jesús ja⁻ dsa⁻tuu⁻

9 Jee⁻ ngëe⁻ Jesús ja⁻, ga⁺ jee⁻
ja⁻ dsa⁻tuu⁻ hi⁻ tuu⁻ lä⁺ ma⁻

ga⁺lä⁺chaa⁺. ²Mah⁺ ga⁺ngii⁺ jnääh⁺
juu⁺ kiyh⁺:

—Ta⁺jwoh⁺, chii⁺ kih⁺ dsoo⁺ he⁻ laay⁺
lä⁺na⁺, che⁺ kih⁺ hñiiy⁺ o che⁺ kih⁺
cho⁺jmiiy⁺ heh⁺ ga⁺lä⁺chaa⁺ tuuy[?]

³He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Jesú斯 siiyh⁺ jnääh⁺:

—Ja⁺ hñiiy⁺ dsëey[~] dsoo⁺ ni⁺
cho⁺jmiiy⁺, he⁻ laay⁺ lä⁺na⁺. Laay⁺
lä⁺na⁺ mah⁺ lä⁺jnä⁺ ta⁺ kih⁺ Dio næ⁺
kiyh⁺ ba⁺. ⁴Ta⁺ko⁺jiih⁺ la⁺jmii⁺, jmee⁺
bii⁺ kin⁺ jmeen⁺ ta⁺ kih⁺ hi⁺ ga⁺chee⁺
jnä⁺. Wa⁺ra⁻ ngoo⁺ ga⁺nuu⁺, ni⁺ jaa⁺
mo⁺so⁺ le⁺ jmeen⁺ ta⁺. ⁵Ta⁺ko⁺jiih⁺
gyan⁺ jmi⁺gyuu⁺ la⁺, laan⁺ wa⁺je⁻ kih⁺
dsa⁺ jmi⁺gyuu⁺.

⁶Ma⁺la⁺ ma⁺hlëeyh⁺ lä⁺ja⁻,
ga⁺hñey⁺ hwa⁺ mah⁺ ga⁺jmeey⁺ tu⁺jii⁺
kyaaah⁺ jmi⁺ tu⁺heyh⁺. Ja⁻ba⁺ kyaah⁺
tu⁺jii⁺ ja⁻, ga⁺suy⁺ mi⁺nëe⁺ dsa⁺tuu⁺ he⁻.

⁷Mah⁺ ga⁺siiyh⁺:

—Gwa⁻ mah⁺ go⁺gyih⁺ mi⁺nëh⁺ jee⁺
chih⁺ he⁻ haa⁺ jmi⁺ he⁻ chee⁺ Siloé
—juu⁺ la⁺ hnøø⁺ jäh⁺: he⁻ ga⁺chee⁺
dsa⁻.

Lä⁺ja⁻ ga⁺jmee⁺ dsa⁻ he⁻, na⁺gyiyh⁺
mi⁺nëy⁺. Ma⁺jayh⁺ ma⁺jnä⁺ mi⁺nëy⁺,
ma⁺jëey[~]. ⁸Dsa⁺ hi⁺ ma⁺tääh⁺ koo⁺
jee⁺ ma⁺ chih⁺ hne⁺ kiyh⁺, kyaah⁺ ga⁺
jñah⁺ hi⁺ ma⁺ jëe[~] lä⁺koo⁺ ma⁺ tuuy⁺,
ma⁺jäh⁺:

—Ja⁺ hi⁺ na⁺ he⁻ hi⁺ ma⁺gya⁺ chuuy⁺
ma⁺ngiiy⁺ kuu[?] —ga⁺jäh⁺ dsa⁻ he⁻.

⁹—Hi⁺ he⁻ na⁺ —ma⁺ jäh⁺ ko⁺llaa⁺.

—Lä⁺ja⁻ laay[~] —ma⁺ jäh⁺ jñah⁺.

—Jnä⁺ he⁻ —ma⁺ jäh⁺ hñiiy⁺.

¹⁰—¹¹Ha⁺ lä⁺ja⁻ he⁻ ma⁺na⁺
mi⁺nëh[?] —ga⁺jäh⁺ dsa⁻ he⁻ siiyh⁺.

¹¹—Dsa⁻ hi⁺ chee⁺ Jesú斯, ga⁺jmeey⁺
tu⁺jii⁺ mah⁺ ga⁺suy⁺ mi⁺nëe⁺. Ja⁻ga⁺
ga⁺siiyh⁺ jnä⁺: “Gwa⁻ jee⁺ chih⁺ Siloé
mah⁺ go⁺gyih⁺ mi⁺nëh⁺.” Mah⁺ ñeen⁺
na⁺gyiyh⁺ mi⁺nëe⁺, lä⁺ja⁻ ba⁺ ga⁺løø⁺
jëen[~] —ga⁺jäh⁺ dsa⁻ hi⁺ ma⁺ tuu⁺ he⁻.

¹²—¿Na⁻ ba⁺ dsa⁻ he⁻? —ga⁺jäh⁺
hi⁺ ma⁺tääh⁺ ngii⁺ juu⁺ kiyh⁺.

Mah⁺ ga⁺jäh⁺:
—Sa⁺ man⁺.

Ga⁺lla⁺kyaa⁺ dsa⁻ fariseo
jmi⁺ dsa⁻ hi⁺ ma⁺ tuu⁺ he⁻

¹³He⁻ja⁻ ga⁺jääy⁺ hi⁺ ma⁺ tuu⁺
he⁻ cha⁺në⁺ dsa⁻ fariseo. ¹⁴Ma⁻ja⁻,
la⁺ jmi⁺ he⁻ teeh⁺ dsa⁻ dsë⁺, ma⁺
ga⁺jmee⁺ Jesú斯 tu⁺jii⁺ he⁻ kyaah⁺
ga⁺näy⁺ mi⁺nëe⁺ dsa⁻ he⁻. ¹⁵Koo⁺
ka⁺läh⁺ ga⁺ngii⁺ dsa⁻ fariseo juu⁺ kih⁺
hi⁺ ma⁺ tuu⁺ he⁻, ha⁻ lä⁺ ga⁺jmeey⁺
he⁻ ga⁺løø⁺ jëey[~].

—Ga⁺suy⁺ tu⁺jii⁺ mi⁺nëe⁺, mah⁺
ga⁺gyihn⁺, ja⁻ga⁺ ga⁺løø⁺ jëen[~] —
ga⁺jäh⁺ siiyh⁺.

¹⁶Ko⁺llaa⁺ dsa⁻ fariseo he⁻ ma⁺
jäh⁺:

—Sa⁺ laa⁺ kyaah⁺ Dio dsa⁻ he⁻, he⁻ja⁻
sa⁺ høøy⁺ jmi⁺ he⁻ teeh⁺ dsa⁻ dsë⁺.

Jñah⁺ ma⁺ jäh⁺:

—¿Ha⁻ lä⁺ la⁺ juu⁺, he⁻ jmeey⁺ wa⁺ hi⁺
cha⁺ hi⁺ koo⁺ he⁻ juh⁺ gaa⁺ lä⁺na[?]

Sa⁺ ga⁺hi⁺ kwee⁺ juu⁺ kiyh⁺. ¹⁷Koo⁺
ka⁺läh⁺ ga⁺siiyh⁺ dsa⁻ hi⁺ ma⁺ tuu⁺
he⁻:

—¿Hee⁻ jwah⁺ hñaaah⁺ kih⁺ hi⁺
ga⁺nä⁺ mi⁺nëh[?]

Mah⁺ ga⁺jäh⁺ dsa⁻ hi⁺ ma⁺ tuu⁺ he⁻:

—Jnä⁺ jwahn⁺ laay[~] jaa⁺ hi⁺ ngëe[~]

juu⁺ kih⁺ Dio.

¹⁸Pero dsa⁻ fariseo he⁻, sa⁺ ma⁺
laay[~] dsoo⁺ he⁻ ma⁺ tuu⁺ dsa⁻ he⁻
mah⁺ ga⁺lä⁺ jnä⁺ mi⁺nëy⁺. He⁻ja⁻
lä⁺jiih⁺ ga⁺tëeyh⁺ cho⁺jmii⁺ dsa⁻
hi⁺ ga⁺lä⁺ jnä⁺ mi⁺nëe⁺ he⁻. ¹⁹Mah⁺
ga⁺ngiiy⁺ juu⁺ kiyh⁺:

—¿Che⁻ ja⁻ba⁺ joo⁺ hnäh⁺ hi⁺ la⁺, hi⁺
jwah⁺ hnäh⁺ ga⁺lä⁺chaa⁺ tuu[?] ¿Ha⁻
lä⁺ja⁻ he⁻ ma⁺ jëey[~] na[?]

²⁰He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ cho⁺jmii⁺ dsa⁻ he⁻:

—Dsoo' ba' hi⁻ he⁻ la⁻ chih⁻ kya^{a'} jnääh' la⁻, hi⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ tuu⁻. ²¹Pero sa⁻ ñe⁻ jnääh' ni⁻ miih⁻ ha⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ ma⁻ jeeý⁻ na⁻, ni⁻ sa⁻ ñe⁻ jnääh' hi⁻ na⁻ hi⁻ ga⁻ nä⁻ mi⁻ néy'. Ma⁻ cha⁻ ba['] ji⁻ ñe⁻ kiyh⁻, ngii⁻ hnäh⁻ juu['] kiyh⁻, hñii⁻ bih⁻ jmeeyh⁻ juu['] kyah⁻ hnäh⁻.

²²Lä⁻ ja⁻ ba['] ga⁻ jäh⁻ cho['] jmii⁻ dsa⁻ he⁻, jéeh⁻ ma['] gayh⁻ dsa⁻ fariseo hi⁻ ma⁻ tääh⁻ juu['] kwee⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey⁻ cher⁻ mah⁻ ja⁻ jäh⁻ Jesús he⁻ laa['] Mesía. Mo⁻ so⁻ cha⁻ jwë⁻ kiyh⁻ dsooy⁻ gwah⁻. ²³He⁻ ja⁻ ba['] ja⁻ ga⁻ jäh⁻ cho['] jmiiy⁻: "Ma⁻ cha⁻ ba['] ji⁻ ñe⁻ kiyh⁻, ngii⁻ hnäh⁻ juu['] kiyh⁻".

²⁴Koo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ téeyh⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ ma['] tuu['] he⁻ mah⁻ ga⁻ siiyh⁻:

—Kwa['] ti['] hmaah⁻ kih⁻ Dio ba['], ja⁻ kih⁻ Jesús. Jéeh⁻ ñe⁻ jnääh⁻ dsa⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ ba['] he⁻.

²⁵He⁻ ja⁻ ga⁻ jeeyh⁻ juu['] kih⁻ dsa⁻ fariseo:

—Sa⁻ man⁻ che⁻ laay⁻ dsa⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻. Koo⁻ he⁻ la⁻ ba['] man⁻. He⁻ ma['] laq⁻ tuu['] mah⁻ na⁻ ma⁻ jeeén⁻.

²⁶Koo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ ngii⁻ dsa⁻ fariseo juu['] kiyh⁻, ga⁻ siiyh⁻:

—¿Hee⁻ ga⁻ jmeey⁻ kyah⁻? ¿Ha⁻ lä⁻ ga⁻ näy⁻ mi⁻ néh⁻?

²⁷Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ hi⁻ ma['] tuu['] he⁻:

—Ma⁻ jwah⁻ ba['] jnä⁻ jää⁻ mah⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ ma['] nuuh⁻. ¿He⁻ la⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ nuuh⁻ ka⁻ läh⁻? ¿Che⁻ lä⁻ kye⁻ hnäh⁻ hnooh⁻ lee⁻ hnäh⁻ discípulo kyaay⁻?

²⁸Mah⁻ dsa⁻ fariseo he⁻ ga⁻ ta⁻ ga⁻ haayh⁻, ga⁻ siiyh⁻:

—Hne⁻ ba['] he⁻, laa['] discípulo kyaay⁻. Pero jnääh⁻, laa['] jnääh⁻ discípulo kyaay⁻ Moisé ba[']. ²⁹Ñe⁻ jnääh⁻ ga⁻ hléeh⁻ Dio kyaah⁻ Moisé. Pero kih⁻ dsa⁻ he⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁻ ñe⁻ jnääh⁻ ha⁻ ta⁻ jay⁻.

³⁰Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ hi⁻ ma['] tuu['] he⁻ siiyh⁻:

—Ha⁻ lä⁻ la['] juu['] he⁻ sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ ha⁻ ta⁻ ja⁻ dsa⁻ he⁻ mah⁻ jnä⁻ ga⁻ jmeey⁻ jéen⁻. ³¹Ñe⁻ ba['] jne⁻, sa⁻ nuu⁻ Dio kih⁻ hi⁻ jmeey⁻ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻. Pero kih⁻ hi⁻ gah⁻ Dio mah⁻ jmeey⁻ lä⁻ hnøø⁻ Dio, hi⁻ he⁻ ba⁻ nuuy⁻ kih⁻. ³²Pero jih['] koh⁻ sa⁻ ma⁻ nuu⁻ jne⁻ kih⁻ jaa⁻ hi⁻ lih⁻ nä⁻ mi⁻ né⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻ lä⁻ chaa⁻ tuu⁻.

³³Wa['] rá⁻ jäh⁻ kih⁻ sa⁻ laa['] kyaay⁻ Dio dsa⁻ ñuuuh⁻ he⁻, sa⁻ cha⁻ he⁻ le⁻ jmeey⁻ ni⁻ miih⁻.

³⁴Mah⁻ ga⁻ siiyh⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] tuu['] he⁻:

—Kyaah⁻ ga⁻ lä⁻ jé⁻ dso'kye⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ hne⁻, mah⁻ hnooh⁻ hléeh⁻ jnääh⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁻ llee⁻ dsih⁻ ka['] hne⁻, ga⁻ héey⁻ kih⁻ go⁻ te⁻.

Lä⁻ koo⁻ he⁻ tuu['] ba['] laa[']
dsa⁻ fariseo he⁻

³⁵Ma['] ga⁻ nuuh⁻ Jesús juu['] he⁻ ga⁻ llee⁻ dsih⁻ ka['] hne⁻, na['] hnääh⁻ mah⁻ ga⁻ siiyh⁻:

—¿Che⁻ jmeeh⁻ hne⁻ dsoo⁻ hoh⁻ kih⁻ Hi⁻ ga⁻ llee⁻ ngo⁻?

³⁶—Chiih⁻ jnä⁻ hi⁻ he⁻, Dsa⁻ jøøh⁻ kyaan⁻, mah⁻ jmeen⁻ dsoo⁻ dsen⁻ kiyh⁻ —ga⁻ jäh⁻ dsa⁻ he⁻ siiyh⁻.

³⁷—Ma⁻ jéeh⁻ ba['] hne⁻, jnä⁻ he⁻, hi⁻ kyaah⁻ cheh⁻ hléeh⁻ —ga⁻ jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

³⁸Mah⁻ ga⁻ jäh⁻:

—Dsoo⁻ ba['] dsen⁻ kyah⁻ hne⁻, Dsa⁻ jøøh⁻ kyaan⁻.

Mah⁻ ga⁻ juuyh⁻ jnëy⁻, ga⁻ jmääy⁻ jøøh⁻.

³⁹Mah⁻ ga⁻ jäh⁻ Jesús:

—Jan['] jmí⁻ gyuu⁻ la⁻ mah⁻ wa⁻ kye⁻ dsa⁻ kwaat⁻ ha⁻ lä⁻ la['] ju'dsoo⁻ kin⁻.

Lä⁺jëe⁺ hi⁻ sa⁺ jëe[~], jëey¹. Hi⁺ lä⁺jëe⁺
hi⁻ jëe[~], mo⁺so⁺ lä⁺jnä[~] mi⁺nëy[~].

⁴⁰Ko⁻llaa[~] fariseo hi⁻ ma⁺ tääh[~]
kyaaayh[~] jee[~] ja⁻, ma⁺ ga⁺nuuy[~] lä⁺ja⁻,
ga⁺ngiiy[~] juu[~] kih[~] Jesús:

—¿Che[~] jwa[~] lä⁺kye[~] jnääh[~] ka[~]läh[~]
mo⁺so⁺ jnä[~] mi⁺në[~] jnääh[~]?

⁴¹Mah[~] ga⁺jäh[~] Jesús siiyh[~]:

—Wa⁻rá[~] jäh[~] kih[~] tuuh[~] hnäh[~], ni⁺
koo[~] dso[~]kye[~] sa⁺ cha[~] kyah[~] hnäh[~].
Pero kih[~] he⁻ jwah[~] hnäh[~], jnä[~] ba[~]
mi⁺nëh[~] hnäh[~], he⁻ja⁻ ba[~] na⁻, lä[~]
ma⁺kyeh[~] ja⁻ba[~] hnäh[~] dso[~]kye[~].

Dsa⁻ hi⁻ hää[~] borrego kya^a

10 'Ma⁻ra[~] ju[~]dsoo[~] jwëéhn~
hnäh[~], hi⁻ sa⁺ dsa⁻he[~] ta[~]
ho[~]haah[~] jee[~] tääh[~] borrego, mah[~]
hnooyh[~] ta[~] jee[~] jyoh[~] dsa⁻hey[~],
dsa⁻hi[~] ba[~] he⁻ hi⁻ dsa⁻kyaa[~] jah[~].
²Pero hi⁻ dsa⁻he[~] ta[~] ho[~]haah[~], hi⁻
he⁻ ba[~] ma⁻ra[~] hi⁻ hää[~] borrego. ³Hi⁻
cheh[~] hoo[~] jee[~] ja⁻, näy[~] ho[~]haah[~]
wa⁻rá[~] ja⁻ hi⁻ hää[~] borrego he⁻.
Hi⁺ lä⁺jëe[~] borrego he⁻ ma⁺nuuh[~]
kiyh[~]. Lä⁺ cheey[~] ba[~] tëeyh[~] lä⁺ja⁻
lä⁺ja⁻ mah[~] hwëey[~] jee[~] ja⁻. ⁴Ma⁻la[~]
ma⁺hwëey[~] lä⁺jëe[~] hi⁻ laa[~] kyaay[~],
mah[~] ja⁻ga[~] dsooy[~] jääy[~]. Lä⁺jëe[~]
ba[~] dsa⁻nää[~] kaah[~] kiyh[~], jëeh[~]
ma⁺kyuuuh[~] bih[~] lle[~] kiyh[~]. ⁵Pero jaa⁻
hi⁻ sa⁺ kyuuy[~], sa⁺ lla⁻lley[~] kaah[~]
kiyh[~]. Kyuuuy[~] kih[~] hi⁻ he⁻, jëeh[~] sa⁺
kyuuuy[~] lle[~] kih[~] hi⁻ jnä[~] he⁻.

⁶Juu[~] na⁻hmää[~] lä⁺ja⁻ ga[~]hlëeh[~]
Jesús, he⁻ja⁻ sa⁺ ga[~]lä⁺ngëe[~] dsa⁻ he⁻
hee⁻ ja⁻ ma⁺ jäh[~].

Pastor lluu[~] laa[~] Jesús

⁷Ngoo[~] ba[~] Jesús hlëeyh[~] dsa⁻ he⁻:
—Ma⁻ra[~] ju[~]dsoo[~] jwëéhn~ hnäh[~],
jnä[~] he⁻ laa[~] ho[~]haah[~] kih[~] borrego.
⁸Lä⁺jëe[~] hi⁻ ya[~]nää[~] jää[~] ga[~] kin[~], ma[~]

laa[~] dsa⁻hi[~] hi⁻ ma⁺ hii[~] kih[~] dsa⁻.
Pero ni[~] jaa[~] dsa⁻ hi⁻ laa[~] lä⁺koo[~]
borrego sa⁺ ga[~]nuu[~] kiyh[~]. ⁹Jnä[~] he⁻
laa[~] ho[~]haah[~]. Hi⁻ dsa⁻taah[~] ta[~]
ho[~]haah[~] ja⁻, hi⁻ he⁻ ba[~] lää[~]. Mo⁺so[~]
hii[~] goo[~] kiyh[~], le[~] dsa⁻taayh[~] mah[~]
hwëey[~] hi⁻ jnøoyh[~] ba[~] he⁻ kuyh[~].
¹⁰Wa⁻rá[~] ja⁻ hi⁻ hii[~], hëey[~], jngëeyh[~]
hi⁻ heey[~] go⁻te⁻. Koo[~] he⁻ ja⁻ ba[~]
jmeey[~]. Pero jnä[~] ma⁻jan⁻ mah[~]
jmeen[~] chaa[~] dsa⁻ hi⁻ mi⁺jää[~] jnih[~]
cha[~]miih[~].

¹¹Jnä[~] he⁻, laa[~] lä⁺koo[~] jaa[~] hi⁻
hää[~] llu[~] jah[~] kya^a. Hi⁻ llu[~] he⁻,
kwaay[~] hñiyy[~] juyu[~] kih[~] borrego
kyaa[~]. ¹²Pero jaa[~] hi⁻ hlääh[~] mah[~]
hää[~] jah[~] kya^a jnä[~], kih[~] he⁻ sa⁺
laa[~] kya^a hi⁻ hlääh[~] he⁻, he⁻ja⁻ wa⁻rá[~]
ga[~]jëey[~] ja⁻ lobo, beey[~] borrego,
mah[~] kyuuuy[~]. He⁻ja⁻ gwä[~] lobo
mah[~] dsa⁻chaayh[~] borrego. Jee[~] ja⁻
dsa⁻saa[~] dsa⁻jñeey[~] wa⁻ ha⁻ cha[~] ha⁻.
¹³Lä⁺ja⁻ jmeey[~] hi⁻ hlääh[~], kyuuuy[~] bih[~].
Jëeh[~], he⁻ hläayh[~] ba[~] ja⁻. Sa[~] cha[~]
he⁻ ga⁻tëe[~] jëey[~] kih[~] borrego he⁻.

¹⁴Jnä[~] he⁻ laa[~] lä⁺koo[~] jaa[~] hi⁻
hää[~] kwee[~] jah[~] kya^a. Kyuuuy[~] ba[~] jnä[~]
borrego kyaan[~]. Hi⁺ lä⁺jëe[~] hi⁻ laa[~]
kyaan[~], kyuuy[~] jnä[~]. ¹⁵Ja⁻ba[~] lä⁺ja⁻,
kyuuuy[~] Tää[~] kyaan[~] jnä[~], hi⁻ jnä[~]
kyuuuy[~] jnih[~]. Hi⁻ kwaan[~] hñiin[~] juun[~]
kih[~] dsa⁻ kyaan[~] hi⁻ laa[~] lä⁺koo[~]
borrego. ¹⁶Hi⁻ chaa[~] ga[~] jnä[~] dsa⁻
kyaan[~] hi⁻ laa[~] lä⁺koo[~] borrego
hi⁻ sa⁺ ga[~] ma⁻taah[~] cha'neh[~]. Hi⁻
he⁻ ka⁻läh[~] jmee[~] bii[~] kin[~] na'teen[~]
mah[~] lä⁺nuuyh[~] kin[~]. Hi⁻ lä⁺ja⁻,
lä⁺jëe[~] lee[~] koo[~] nää[~] ba[~], hi⁻ jaa[~]
ba[~] juuuy[~]. ¹⁷Hnää[~] Tää[~] jnä[~], kih[~] he⁻
kwaan[~] hñiin[~] juun[~]. Hi⁻ ma⁻ngëe[~]
ma⁻juun[~] lä⁺jiihn[~] ka⁻läh[~]. ¹⁸Ni[~] jaa[~]
sa⁺ jngëeh[~] jnä[~], ta[~] la[~] jngëeyh[~] jnä[~]
lä⁺na⁻. He⁻ kwaan[~] hñiin[~] ba[~] ja⁻ he⁻

jngéeyh' jnä'. Na⁻ngën¹ jwë¹ kwaan⁻ hñiin² hi⁻ lä⁻ ja⁻ na⁻ngën¹ jwë¹ lä⁻ jiihn³ ka⁻läh⁴. He⁻ la⁻ ja⁻ mada⁻ he⁻ ga⁻hyohn⁴ kih⁴ Tää⁻ kyaan⁻.

¹⁹Koo⁻ ka⁻läh⁵ sa⁻ ga⁻hi⁵ kwee⁻ juu¹ kih¹ dsa⁻ fariseo kyaah⁵ juu¹ he⁻ ma⁻hlëeh⁵ Jesús ja⁻. ²⁰Jwëe⁵ dsa⁻ he⁻ ma⁻jäh⁵:

—Kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁵, dsa⁻ ngaah⁻ ba⁻na⁻. ¿He⁻la⁻ nuuh⁻ hnäh⁻ kiyh⁵?

²¹Pero jnäh⁻ ma⁻jäh⁵:

—Sa⁻ hlëeh⁻ lä⁻na⁻, jaa⁻ hi⁻ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁵. ¿Ha⁻ lä⁻ ja⁻ nä⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁵ mi⁻në⁻ jaa⁻ hi⁻ tuu⁻?

Sa⁻ ga⁻hii⁻ dsa⁻ judiu ma⁻ heeh⁻ Jesús

²²Jwii⁻ Jerusalén ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ jmi⁻ kih⁻ gwah⁻. Jii⁻ gyuu⁻ ma⁻ toh⁻ jmi⁻ ja⁻. ²³Ma⁻ ngë⁻ Jesús jee⁻ ma⁻ chih⁻ gwah⁻ ja⁻, jee⁻ la⁻ hoo⁻ na⁻hii⁻ kih⁻ Salomón. ²⁴Mah⁻ ga⁻kuh⁻ ga⁻lih⁻ dsa⁻ judiu kiyh⁻, ga⁻siiyh⁻:

—¿Lih⁻ ba⁻ mi⁻jnäh⁻ juu⁻ kyaas⁻ jnäh⁻? Chiih⁻ jnäh⁻ jëe⁻ go⁻te⁻, cher'mah⁻ hne⁻ he⁻ laqah⁻ Cristo.

²⁵He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻:

—Ga⁻ jwëehn⁻ ba⁻ hnäh⁻ jää⁻, mah⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻. Lä⁻jë⁻ he⁻ jmeen⁻ kyaah⁻ mada⁻ kih⁻ Tää⁻ kyaan⁻, he⁻ ja⁻ na⁻ jmee⁻ ju'dsoo⁻ kin⁻. ²⁶Pero hnäh⁻ sa⁻ ma⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kin⁻, jëeh⁻ sa⁻ laqah⁻ hnäh⁻ borrego kyaan⁻. ²⁷Lä⁻jëe⁻ borrego kyaan⁻ nüuh⁻ kin⁻. Jnä⁻ kyuu⁻ jnih⁻, hi⁻ dsa⁻nää⁻ kyaah⁻ jnä⁻. ²⁸Jnä⁻ kwëeh⁻ jnih⁻ he⁻ kyaah⁻ chaay⁻ Tää⁻. Jih⁻koh⁻ mo⁻so⁻ juuy⁻. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ lih⁻ hwëey⁻ ja'goon⁻. ²⁹Tää⁻ kyaan⁻ hi⁻ ga⁻kwëeh⁻ jnä⁻, joøh⁻ giyh⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻ jëe⁻. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ lih⁻ hwëey⁻ ja'goon⁻ Tää⁻ kyaan⁻. ³⁰Koo⁻ ba⁻ laa⁻ jnä⁻ kyaah⁻ Tää⁻.

³¹Koo⁻ ka⁻läh⁵ ga⁻ka⁻ dsa⁻ judiu kuu⁻ mah⁻ ma⁻ tey⁻ kiyh⁻. ³²He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁵ Jesús siiyh⁻:

—Cha⁻miih⁻ he⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻mi⁻jnää⁻ cha⁻néh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Tää⁻ kyaan⁻. ¿Hee⁻ koo⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ ja⁻, he⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ teh⁻ hnäh⁻ kuu⁻ kin⁻?

³³Mah⁻ ga⁻jäh⁵ dsa⁻ judiu he⁻ siiyh⁻:

—Sa⁻ te⁻ jnääh⁻ kuu⁻ kyah⁻, kih⁻ ta⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻jmeeh⁻. Te⁻ jnääh⁻ kuu⁻ kyah⁻ kih⁻ he⁻ mi⁻kwah⁻ Dio. Jëeh⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ ba⁻ hne⁻, mah⁻ jmääh⁻ hñaah⁻ Dio.

³⁴He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁵ Jesús siiyh⁻ dsa⁻ he⁻:

—¿Che⁻ sa⁻ na⁻sii⁻ né⁻ ley jnän⁻ lä⁻la⁻: “Jnä⁻ ga⁻jwahn⁻, dio laqah⁻ hnäh⁻?” ³⁵Kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻ ga⁻hyoh⁻ juu⁻ kiyh⁻, ga⁻jäyh⁻ “dio”. Hi⁻ juu⁻ kiyh⁻ ja⁻, sa⁻ le⁻ hee⁻. ³⁶Cher'mah⁻ Tää⁻ kyaan⁻ ga⁻hñaa⁻ jnä⁻ mah⁻ ga⁻cheey⁻ jnä⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, che⁻la⁻ jwah⁻ hnäh⁻ kin⁻, mi⁻kwah⁻ Dio, kih⁻ he⁻ ma⁻jwahn⁻, jnä⁻ he⁻ laqan⁻ Joo⁻ Dio? ³⁷He⁻ja⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kih⁻ lä⁻heeh⁻ hnäh⁻ kin⁻, wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻ jnä⁻ sa⁻ jmeen⁻ ta⁻ he⁻ jmee⁻ Tää⁻ kyaan⁻. ³⁸Pero cher'mah⁻ jmee⁻ ba⁻ jnä⁻, ma⁻ke⁻ sa⁻ dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kin⁻, jmee⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ kih⁻ ta⁻ he⁻ jmeen⁻ ba⁻, mah⁻ kyaah⁻ koo⁻ hä⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻, Tää⁻ he⁻ kyaah⁻ jnä⁻, hi⁻ jnä⁻ he⁻ kyaah⁻ Tää⁻.

³⁹Koo⁻ ka⁻läh⁵ ma⁻ hnöøy⁻ ma⁻ saayh⁻ Jesús, pero ga⁻laa⁻ bih⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻:

⁴⁰Mah⁻ ngooy⁻ ka⁻läh⁵ ta⁻ hngaah⁻ jmi⁻ Jordán, ja⁻ba⁻ ta⁻ jee⁻ ga⁻chaa⁻ Jwaa⁻ dsa⁻ jmi⁻ lä⁻ ma⁻ to⁻në⁻. Jee⁻

ja⁻ ga⁻ jää⁻. ⁴¹Jwëë⁻ dsa⁻ na⁻nää⁻ jee⁻
ma⁻ gyay⁻, mah⁻ ma⁻ jääh⁻:

—Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻, ni⁻ koo⁻ he⁻
juh⁻gaa⁻ sa⁻ ga⁻ jmee⁻ Jwaa⁻. Pero
lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻ jääh⁻ kih⁻ hi⁻ la⁻, ma⁻
la⁻ ju⁻dsoo⁻.

⁴²Hi⁻ jwëë⁻ dsa⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁻ dsë⁻
kiyh⁻ jee⁻ ja⁻.

Ga⁻juu⁻ Lázaro

11 Ma⁻ dsaah⁻ jaq⁻ dsa⁻ñuu⁻
hi⁻ chee⁻ Lázaro, dsa⁻ chaa⁻
Betania, ja⁻ba⁻ jwii⁻ mäh⁻ jee⁻ ma⁻
chaa⁻ María kyaah⁻ Marta dsa⁻më⁻
øoyh⁻. ²María he⁻ hi⁻ ga⁻huu⁻ naa⁻
mi⁻ jwii⁻ tii⁻ Jesús mah⁻ ga⁻mi⁻kiyh⁻
kyah⁻ jnu⁻ lley⁻, ma⁻laay⁻ dsa⁻më⁻
øgh⁻ Lázaro hi⁻ ma⁻ dsaah⁻ he⁻.
³He⁻ja⁻ lä⁻uu⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ ga⁻chee⁻
juu⁻ kih⁻ Jesús:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, dsaah⁻
dsa⁻ñuu⁻ hi⁻ hnaah⁻ —ga⁻siiyh⁻
Jesús.

⁴Ma⁻ ga⁻nuu⁻ Jesús lä⁻ja⁻, mah⁻
ga⁻ jääh⁻:

—Sa⁻juuy⁻ kyaah⁻ ds oo⁻ ja⁻. He⁻ ja⁻
mi⁻jnää⁻ ja⁻ Dio ba⁻ hi⁻ jøøh⁻, hi⁻
mi⁻jnää⁻ laa⁻ jøøh⁻ Joo⁻ Dio ka⁻läh⁻.

⁵Peer⁻ ma⁻ hnää⁻ Jesús Marta
kyah⁻ María, kyaah⁻ Lázaro.

⁶Lä⁻ ma⁻ ga⁻nuu⁻ Jesús kih⁻ hi⁻
ma⁻ dsaah⁻ he⁻, ga⁻ jääh⁻ ga⁻ to⁻ jmi⁻
jee⁻ ma⁻ gyay⁻ ja⁻. ⁷Ma⁻ngëë⁻ he⁻
ja⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻ jääh⁻ siiyh⁻ jnääh⁻
discípulo:

—Ma⁻ jne⁻ ka⁻läh⁻ ta⁻ hwa⁻ Judea.

⁸Mah⁻ ga⁻chiih⁻ jnääh⁻:

—Ta⁻jwoh⁻, hnøø⁻ dsa⁻kqah⁻ he⁻ ma⁻
te⁻kuu⁻ kyah⁻, mah⁻ jwah⁻ ga⁻hne⁻
go⁻ka⁻läh⁻ jee⁻ oo⁻.

⁹Mah⁻ ga⁻ jääh⁻ Jesús siiyh⁻ jnääh⁻:

—Ja⁻gya⁻to⁻ hor⁻ kye⁻ koo⁻ jmi⁻?
Hih⁻ hi⁻ ga⁻nää⁻ ta⁻la⁻ jmi⁻, sa⁻ tëyh⁻.

Jëeh⁻, jëey⁻ wa⁻je⁻ kih⁻ jmi⁻gyuu⁻
la⁻. ¹⁰Pero hi⁻ ga⁻nää⁻ ta⁻la⁻ hwë⁻,
dsa⁻tëyh⁻. Jëeh⁻, mo⁻so⁻ jnää⁻ wa⁻je⁻
kih⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

¹¹Ma⁻ngëë⁻ ma⁻ jääh⁻ lä⁻ja⁻, ja⁻ga⁻
ga⁻ jääh⁻ ka⁻läh⁻:

—Ma⁻gwii⁻ Lázaro ome⁻ jnän⁻, niin⁻
mah⁻ na⁻chaaa⁻ jnih⁻.

¹²He⁻ja⁻ ga⁻ jääh⁻ jnääh⁻:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, cher⁻mah⁻
na⁻gwiyy⁻, ja⁻kiyh⁻.

¹³He⁻la⁻ ma⁻ jääh⁻ Jesú, kih⁻ he⁻
ma⁻na⁻juuy⁻ ba⁻ ja⁻. Pero ma⁻ lii⁻
jnääh⁻, na⁻gwiyy⁻ he⁻ teeyh⁻ dsëy⁻
ba⁻ ja⁻, he⁻ ma⁻ hlëeh⁻ Jesú la⁻ ja⁻.

¹⁴Ja⁻ga⁻ ga⁻ jääh⁻ Jesú jëë⁻ go⁻te⁻:

—Ma⁻na⁻juu⁻ ba⁻ Lázaro. ¹⁵Jëë⁻ ba⁻
dsën⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻gyan⁻ jee⁻ oo⁻,
jëeh⁻ lä⁻ja⁻ la⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ mah⁻
lä⁻ja⁻ lä⁻ds oo⁻ hoh⁻ hnäh⁻. Ma⁻jne⁻
ma⁻jëë⁻ jnih⁻.

¹⁶Ja⁻ga⁻ ga⁻ jääh⁻ Tamá, hi⁻ ma⁻
tëeyh⁻ Dsa⁻suu⁻, ga⁻siiyh⁻ jnääh⁻:

—Ma⁻ jne⁻ ka⁻läh⁻, mah⁻ juu⁻ jne⁻
ko⁻jøøh⁻ kyaayh⁻.

Ga⁻kwa⁻ Jesús be⁻ kih⁻ dsa⁻më⁻ øøh⁻ Lázaro

¹⁷Ma⁻ hya⁻ kye⁻ jmi⁻ na⁻haa⁻
Lázaro ma⁻ ga⁻lloo⁻ Jesús jee⁻
ja⁻. ¹⁸Jee⁻ jwii⁻ Betania ja⁻, ma⁻
jääh⁻ jääh⁻ kih⁻ Jerusalén, koo⁻ hnë⁻
kilómetro ba⁻. ¹⁹Jwëë⁻ dsa⁻judiu⁻
na⁻nää⁻ na⁻jëë⁻ Marta kyaah⁻
María, na⁻kway⁻ be⁻ kiyh⁻ mah⁻
sa⁻wa⁻meeh⁻ dsëy⁻ he⁻ ga⁻juu⁻
Lázaro øøy⁻. ²⁰Ma⁻ ga⁻nuu⁻ Marta
ja⁻ Jesús, ya⁻hëëy⁻ mah⁻ngooy⁻
ga⁻mi⁻jeey⁻. Pero ga⁻jääh⁻ ba⁻ María
cha⁻neh⁻. ²¹Ma⁻ga⁻jee⁻ Marta Jesús
mah⁻ga⁻siiyh⁻:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, wa⁻ra⁻ jääh⁻
kih⁻ ma⁻ñeh⁻ jee⁻ la⁻, sa⁻ma⁻juu⁻

dsa-ñuuuh-øghn¹. ²²Jnä' man⁺, ga-lä-jëé⁺ he-ngiih' kih' Dio, kway⁺ ba'-ga-jäh' Marta.

²³—Lä-jiih' ba'-øgh¹ —ga-jäh' Jesús siiyh⁺.

²⁴—Jnä' man⁺ lä-jiih' wa-ra-⁺ ga-të⁺ jee' lä-jiih' dsa-⁺ jee' llaa-⁺ jmiï⁺ —ga-jäh' Marta siiyh⁺.

²⁵Mah' ga-jäh' Jesús siiyh⁺:

—Jnä' he-hi⁺ mi-jiih' dsa-, hi⁺ jmeen⁺ chaaay⁻. Hi-⁺ jmee⁺ dsoo⁺ dsë⁺ kin⁺, ma-ke⁺ ga-juuuy¹, lä-jiih' ka-läh'. ²⁶Ga-lä-jëé⁺ hi-chaa- mah' jmeey¹ dsoo⁺ dsëy¹ kin⁺, ma-ke⁺ ga-juuuy¹, sa-⁺ jääy⁺ lä-ja-. ?Che' heeh' juu' la-? —ga-jäh' Jesús siiyh⁺.

²⁷—Jaah', Dsa-jøgh¹ kyaan⁺, hee' ba-jnä⁺, hne-⁺ he' Cristo, Joo' Dio hi-⁺ hii-⁺ juu' kih' jää-⁺ jmi-gyuu¹ la- —ga-jäh' Marta.

²⁸Ma-ngëe¹ ma-jäh' lä-ja-, ñeey' na-teeyh- María øyh¹ mah' na-hlëeyh' kyaah' juu' hii-⁺ mah' sa-nuu-⁺ dsa-⁺ kiyh', ga-siyyh⁺:

—Hii-⁺ ta-jwoh¹ ma- ja-, tääeyh- hne-.

²⁹Ma' ga-nuu' María lä-ja-, lä-chah' ja-⁺ ga-nooy¹ ngooy' ga-mi-jeeey¹ Jesús. ³⁰Sa-⁺ ga-⁺ ma-⁺ he-⁺ Jesús ta-⁺ jee' jwiï-⁺ mäh- ja-. Lä-⁺ ma-⁺ cheyh' ja-⁺ ba-⁺ jee' ga-jeeey¹ Marta. ³¹Ma' tääh' dsa-⁺ judiu chåneh⁺ kih' María ma' kway⁺ be'. Ma' ga-jëey¹ ga-nooy¹ María mah' ngooy' ko-chih', he-ja-⁺ ga-nää-⁺ dsa-⁺ he' kaah' kiyh', ma' jäh':

—Ngooy' ta-⁺ jee' la' to-høø¹ mah' ga-hooyh¹ jee' oo⁺.

³²Ma' ga-lloo' María jee' ma' cheh Jesús, ga-juuuyh¹ jnëy' cha-nëy' mah' ga-siyyh¹:

—Dsa-jøgh¹ kyaan⁺, wa-ra-⁺ jäh' kih' ma' neh' jee' la-, sa-⁺ ma' juu-⁺ dsa-ñuuuh¹ øghn¹.

³³Ma' ga-jëey¹ Jesús hooyh[~], hi-⁺ ga-jëey¹ hoooh[~] dsa-kqäh¹ kyaay¹ hi-⁺ ma' jmee⁺ ko-jøh¹ kyaayh[~], he-ja-⁺ ga-lä-⁺ meeh⁺ dsëy¹ jwëerte, lä-jiih' ga-jii¹ neh⁺ tuh-dsëy¹. ³⁴Mah' ga-siyyh¹:

—¿Ha-⁺ ga-kyaab¹ hnih[~]?

Mah' ga-jäyh¹:

—Dsa-jøgh¹ kyaan⁺, ña-⁺ mah' go-jëeh¹:

³⁵Peer⁺ ga-hooh¹ Jesús. ³⁶Mah' ga-jäh¹ dsa-⁺ judiu he':

—Jëey' da', he-⁺ ba-⁺ che-⁺ ma' hnääy¹.

³⁷Mah' ga-jäh¹ ko-llaa-⁺ dsa-⁺ he':

—Dsa-⁺ na-, ga-jmeey¹ ga-lä-jnä¹ mi-né-⁺ ja-⁺ dsa-tuu¹. ?Che' sa-⁺ le' ma' jmeey¹ mah' sa-⁺ ma' juu-⁺ dsa-⁺ oo⁺?

Ga-lä-jiih' Lázaro

³⁸Koo-⁺ ka-läh' ga-lä-⁺ meeh⁺ dsë-⁺ Jesús, mah' ngooy¹ chuh⁺ jee' la- to-høø¹. Heh' to-høø¹ ja-, ma' na-jnë¹ kyaah' koo-⁺ mi'kuu'. ³⁹Mah' ga-jäh¹ Jesús:

—Jnuuh' hnääh' kuu' na-.

Mah' ga-jäh¹ Marta dsa-⁺ më-⁺ øgh¹ hlïi⁺ he' siiyh¹ Jesús:

—Dsa-jøgh¹ kyaan⁺, ma-heey¹ mi-juu¹, jëeh' ma-hya¹ kyë-¹ jmiï⁺ na-juuuy¹.

⁴⁰Mah' ga-jäh¹ Jesús siiyh¹:

—¿Ja-⁺ ma-jwëehn¹ hne⁺, cher'mah' ga-jmeeh¹ dsoo⁺ hoh', jëeh' he-⁺ juh-⁺ gaa-⁺ he' jmee¹ Dio?

⁴¹Ja-⁺ ga-⁺ ga-jnuuyh¹ mi'kuu' he-⁺ ma' na-jnë¹ hoo' to-høø¹ ja-, jee' ma' hää-⁺ hlïi⁺ he'. Ja-⁺ ga-⁺ ga-jëey¹ Jesús ta-⁺ gyuu¹, ga-jäh¹:

—Tää-⁺ kyaan⁺, kwan⁺ ti'hmaah' kyahi', jëeh' ma-nuuuh¹ ba-⁺ kin⁺.

⁴²Ma-⁺ ba-⁺ jnä⁺, nuuh¹ ba-⁺ hne-⁺ kin⁺ tää⁺. He-⁺ jwahn¹ lä-⁺ la-, la-⁺ llu' kih' hi-⁺ tääh' nuu-⁺ lä-⁺ ku-⁺ lä-⁺ jii¹ kin¹ jee'

la⁻, mah¹ lä² ja⁻ lä² ds oo¹ dsëy¹, hne⁻ ba⁻ ga⁻ cheeh¹ jnä⁻.

⁴³ Ma⁻ la⁻ ma⁻ jayh¹ lä⁻ ja⁻, ga⁻ hlëeyh¹ koo⁻ ki⁻ gaa⁻:

—iLázaro, go⁻ hëe¹ jee⁻ na⁻!

⁴⁴ He⁻ ja⁻ ya⁻ hëe¹ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu⁻ he⁻ lä⁻ ma⁻ na⁻ gyoh¹ ja⁻ goo⁻ tiiy¹, kyaah¹ hmiih¹ he⁻ ga⁻ gyaah¹ dsih¹ ma⁻ ga⁻ juu⁻, hi⁻ lä⁻ ma⁻ na⁻ lœ⁻ ja⁻ mo⁻ nëy¹ kyaah¹ hmiih¹ sa⁻ luu⁻. Mah¹ ga⁻ jäh¹ Jesús:

—Jee⁻ sa⁻ hmiih¹, mah¹ wa⁻ ngëy¹.

Ma⁻ hnooh¹ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ ma⁻ saayh¹ Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

⁴⁵ Jwëe¹ dsa⁻ judiu hi⁻ na⁻ nää¹ kyaah¹ Maríá ga⁻ lä⁻ ds oo¹ dsëy¹ kih¹ Jesús, ma⁻ ga⁻ jëe¹ he⁻ ga⁻ jmeey¹ lä⁻ ja⁻. ⁴⁶ Pero ko⁻ llaa⁻ dsa⁻ he⁻ na⁻ nää¹ na⁻ jëe¹ dsa⁻ fariseo na⁻ jmeeyh¹ juu⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻ jmee¹ Jesús. ⁴⁷ He⁻ ja⁻ jmi⁻ dsa⁻ kqäh¹ kyaah¹ dsa⁻ ta⁻ dsa⁻ gyuuh¹ kyaay¹, ma⁻ jäh¹:

—¿Ha⁻ lä⁻ jmeen¹? Peer⁻ cha⁻ miih¹ he⁻ juh⁻ gaa⁻ jmee⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻ he⁻.

⁴⁸ Cher⁻ mah¹ ga⁻ kwan¹ jwë¹ jää⁻ lä⁻ na⁻ ba⁻, lä⁻ jëe⁻ ba⁻ dsa⁻ lä⁻ hee⁻ kiyh¹. He⁻ ja⁻ ya⁻ nää¹ dsa⁻ roma ya⁻ heey¹ jee⁻ jwii⁻ jnän⁻ hi⁻ lä⁻ kaa⁻ hwa⁻ jnän⁻ ka⁻ läh¹.

⁴⁹ Caifá, ja⁻ dsa⁻ kyaah¹ dsa⁻ judiu he⁻, ma⁻ laa⁻ dsa⁻ jøøh¹ kyaah¹ lä⁻ jëe⁻ jmi⁻ dsa⁻ ji⁻ ñe⁻ ja⁻. Ga⁻ jäh¹:

—Ni⁻ miih¹ sa⁻ ñeh⁻ hnäh¹. ⁵⁰ Che⁻ sa⁻ laah¹ hnäh¹ llu⁻ ga⁻ he⁻ juu⁻ jaa⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻ kih¹ dsa⁻ goo⁻ jne⁻, lä⁻ koh¹ ga⁻ he⁻ hee⁻ lä⁻ kaa⁻ hwa⁻ la⁻ — ga⁻ jäh¹ Caifá.

⁵¹ Ja⁻ he⁻ ga⁻ hlëeyh¹ jee⁻ tée¹ hñiiy¹ ja⁻. Kih¹ he⁻ ma⁻ laay¹ dsa⁻ jøøh¹ kyaah¹ jmi⁻ dsa⁻ ji⁻ ñe⁻

ja⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ ja⁻ ga⁻ jmee¹ Dio ga⁻ hlëeyh¹ lä⁻ ja⁻, ga⁻ ngëe¹ juu⁻ he⁻ juu⁻ Jesús kih¹ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ judiu.

⁵² Hi⁻ ja⁻ ma⁻ la⁻ kih¹ dsa⁻ judiu ja⁻ juuy¹, he⁻ hnøøy¹ jmääy¹ koo⁻ nää¹ dsa⁻ ba⁻ jee⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ laa⁻ joö¹ Dio hi⁻ na⁻ saa⁻ na⁻ jñee¹ wa⁻ ha⁻ cha⁻ ha⁻. ⁵³ Jmi⁻ ja⁻ ga⁻ taayh¹ ko⁻ jøh¹ juu⁻ kwee⁻ mah¹ jngëeyh¹ Jesús.

⁵⁴ He⁻ ja⁻ mo⁻ so⁻ ga⁻ ngë¹ Jesús jnä⁻ hä⁻ jee⁻ kih¹ dsa⁻ judiu. Ya⁻ hëe¹ hwa¹ Judea, ngooy¹ koo⁻ jee⁻ jwii⁻ he⁻ chee⁻ Efraín he⁻ hla⁻ jäh⁻ kih¹ hwa⁻ kii⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻ jää⁻ jnääh¹ ko⁻ jøh¹ kyaayh¹.

⁵⁵ Ma⁻ ngooy¹ ya⁻ jäh⁻ tē¹ jmi⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh¹. Jwëe¹ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ jee⁻ ja⁻ na⁻ nääy¹ ta⁻ Jerusalén mah¹ mi⁻ lluuy¹ hñiiy¹ lä⁻ koo⁻ tē¹ dsa⁻ jmee⁻ jää⁻ ja⁻ ga⁻ tē¹ jmi⁻. ⁵⁶ Ma⁻ hnaah¹ dsa⁻ he⁻ Jesús, ma⁻ hlëeyh¹ kyaah¹ dsa⁻ kyaayh¹ jee⁻ ma⁻ chih¹ gwah⁻, ma⁻ jäh¹:

—¿Ha⁻ lä⁻ jëe¹ hnäh¹? ¿Che⁻ sa⁻ jäh⁻ jee⁻ jmi⁻ la⁻?

⁵⁷ Dsa⁻ kqäh¹ kyaah¹ jmi⁻ dsa⁻ he⁻ kyaah¹ fariseo ga⁻ jmee¹ mada⁻:

—Cher⁻ mah¹ hi⁻ hnäh¹ ga⁻ jëe¹ hnäh¹ ha⁻ ta⁻ ngëy¹, ja⁻ ya⁻ jmee¹ hnäh¹ juu⁻ chah¹ mah¹ dsa⁻ nää¹ dsa⁻ chaayh¹.

Ga⁻ huu¹ Maríá naa⁻ mi⁻ jwii⁻ tii¹ Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

12 Jñii¹ jmi⁻, jää⁻ ja⁻ ga⁻ tē¹ jmi⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ borrego mäh¹, ñee⁻ Jesús ta⁻ Betania jee⁻ ma⁻ gya⁻ Lázaro hi⁻ ga⁻ jmee¹ Jesús ga⁻ lä⁻ jiih¹ ma⁻ ngëe¹ ma⁻ na⁻ juu⁻. ² Jee⁻ ja⁻ ga⁻ jmee¹ ma⁻ nuu⁻ kyaah¹ Jesús. Marta ma⁻ llooh¹ ma⁻ nuu⁻, hi⁻ Lázaro he⁻, ma⁻ laa⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻ gya⁻ ko⁻ jøh¹ kyaah¹ Jesús në⁻ mes⁻

ja⁻. ³Ja⁻ga⁻ ga⁻ka['] María koo⁻ së['] jmii⁻ mi⁻jwi⁻ he⁻ chee⁻ nardo, he⁻ hmooh⁻ jwérte. Ga⁻huuy['] tii['] Jesús. Mah['] ga⁻mi⁻kiyh['] kyaah['] jnu⁻ lley[']. Ga⁻hi['] mi⁻jwi⁻ lä⁻kqaa⁻ cha'neh⁻ ja⁻. ⁴Mah['] ga⁻jäh['] ja⁻ dsa⁻kyaaah['] jnääh['], hi⁻ ma⁻ chee⁻ Juda Iscariote, joo['] Simón hi⁻ ga⁻hnii['] kih['] Jesús këe⁻:

⁵—¿He⁻la⁻ sa⁻ ma⁻hnii['] jmii⁻ mi⁻jwi⁻ na⁻, lä⁻koo⁻ kye['] hnë⁻ hnäa⁻loo['] jmii['] ta⁻ mah['] ma['] kwéehn['] hi⁻ tñee[']?

⁶He⁻ ga⁻jäh['] lä⁻ja⁻, ja⁻ kih['] he⁻ ma['] jmeey['] be['] kih['] hi⁻ tñee['] ja⁻, kih['] he⁻ ma['] hëey['] ba['] ja⁻. Jëeh['] ma['] høøy['] sa⁻tuh['] jee['] ma['] tääh['] kuu['] mah['] ma['] hwëey['] jee['] na⁻hmää['].

⁷Mah['] ga⁻jäh['] Jesús:

—Ta⁻ha⁻kiyh[']. Jëeh['], jmii⁻ mi⁻jwi⁻ na⁻he⁻ ma['] høøy['] mah['] ma['] huy['] jnä⁻ warä['] ga⁻tëe['] jee['] haan[']. ⁸Hih['] hi⁻ tñee['], lä⁻ma⁻tääh['] na⁻ba['] kyaah['] hnäah[']. Pero jnä['], mo⁻so⁻ gyan['] ki⁻wëe['] jee['] kyah['] hnäah['] —ga⁻jäh['] Jesús.

Ma['] hnøø['] dsa⁻kyaah['] ma['] jngiiyh['] kih['] Lázaro ka⁻läh[']

⁹Ga⁻lä⁻ne['] jwëe['] dsa⁻judiu he⁻ ma['] gya['] Jesús jwi⁻ Betania mah['] na⁻näay['] jee['] ja⁻. Pero ja⁻ ma⁻la⁻ kwaat['] kih['] Jesús ja⁻na⁻näay['], he⁻na⁻jëey['] Lázaro, hi⁻ga⁻lä⁻jil['] ma⁻ngëe['] ma⁻na⁻juu['] ba['] ja⁻. ¹⁰He⁻ja⁻ ga⁻täah['] dsa⁻kyaah['] kyaa['] jmi⁻dsa⁻he⁻ juu['] kwee⁻ mah['] ma['] jngëeyh['] Lázaro ka⁻läh[']. ¹¹Jëeh['], kwaat['] kih['] Lázaro ja⁻, jwëe['] dsa⁻judiu ga⁻beey['] dsa⁻kaah['] kyaay['] mah['] ga⁻heeyh['] kih['] Jesús ba['].

Ga⁻he['] Jesús na⁻dsëe['] ja⁻ burr['] jee['] jwi⁻ Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)

¹²Ma['] ga⁻jnä['] jyoh['] jmi⁻, jwëe['] jwérte dsa⁻ ma['] tääh['] jee['] të['] jmi⁻

ja⁻. Ma['] ga⁻nuuy['] ja['] Jesús ta⁻ jwi⁻ Jerusalén, ¹³ga⁻kay['] gooh['] hma⁻sü['] mah['] ga⁻näay['] ga⁻mi⁻jeey['] Jesús. Mah['] ma['] jäyh[']:

—iHe⁻ba⁻che⁻ lluu['] Dio! i Dio
kyaaah['] hi⁻ ja['] na⁻ lä⁻hih⁻ kiyh['] Laay[']
Rey jnän['] —ga⁻jäh['] dsa⁻ Israel he⁻.

¹⁴Ga⁻hnäh['] Jesús jaa⁻ burr['] mäh['], mah['] ga⁻wiyy['] ka⁻luu['], lä⁻koo⁻ na⁻sii['] juu['] kih['] Dio:

¹⁵Ta⁻wa['] gah['] hnäh['] dsa⁻chaa⁻
jwi⁻ Sión.

Hii['] Rey kyaah['] hnäh['] ja['] na⁻,
dsëey['] jaa⁻ burr['] mäh['].

¹⁶He⁻ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻, sa⁻ga⁻lä⁻ngëe['] jnääh['] discípulo kyaay['] lä⁻ma['] to⁻në[']. Pero ma[']ngaah['] Jesús gyuuuh['], ja⁻ga⁻ga⁻lä⁻ngëe['] jnääh['] kih['] Jesús ba['] ja⁻ma[']hlëeh['] lä⁻koo⁻ ma⁻na⁻sii['] jää['], he⁻ga⁻jmeey['] dsa⁻juuh['] kiyh['].

¹⁷Dsa⁻hi⁻ma['] tääh['] kyaah['] Jesús lä⁻koo⁻ma[']ga⁻tëeyh['] Lázaro neh⁻ to⁻høø['] lä⁻koo⁻ma[']ga⁻mi⁻jiiyh['], ma['] jmeeyh['] juu['] lä⁻koo⁻ga⁻jëey['] jee['] ja⁻. ¹⁸He⁻ja⁻ jwëe['] dsa⁻na⁻näay['] ga⁻mi⁻jeey['] Jesús, lä⁻koo⁻ma[']ga⁻nuuy['] kih['] he⁻juh⁻gaa⁻he⁻ ga⁻jmeey[']. ¹⁹Pero dsa⁻fariseo ma['] jäyh['] siiyh['] dsa⁻kyaaay[']:

—Jëe[']da[']. Ni⁻ miih['] sa⁻cha⁻he⁻ le['] jmeen[']. Lä⁻jëe[']ba['] dsa⁻ga⁻nää['] chaa⁻kaah['] kiyh['].

Ko⁻llaä['] dsa⁻ griego ga⁻hnaayh['] Jesús

²⁰Jee['] kih['] dsa⁻hi⁻na⁻nää['] na⁻hnääh['] Dio jee['] të['] jmi⁻, ma['] tääh['] ko⁻llaä['] dsa⁻ griego. ²¹Dsa⁻ griego he['], ya⁻nää['] koo['] kih['] Felipe, dsa⁻ma[']chaa⁻Betsaida he⁻na⁻hee['] hwa['] Galilea. Ga⁻chuuy['] kyaah['], ga⁻siiyh[']:

—Hne⁻ dsa⁻ñuuuh['], hnøø['] jnääh['] lla['] jnääh['] juu['] kyaah['] Jesús.

²²He⁻ja⁻ ngoo['] Felipe mah[']
na'chiyyh['] Andre'. Hi⁻ Andre' he[']
kyah['] Felipe na'hléeyh['] Jesús.
²³He⁻ja⁻ ga[']jeeh['] Jesús juu['] kiyh^{',}
ga[']jäyh[:]

—Ma[']té['] hor⁻ jee['] lee['] jøøh[']
Hi⁻ga[']lëe[']ngo['] la⁻. ²⁴Ma[']ra['] ju[']dsoo[']
jwëehn['] hnäh['], cher'mah['] sa['] ga[']toh[']
koo['] mi[']trigo jee['] gwaah['] hi['] sa[']
ga[']hya['], ma[']ja['] lä['] ma[']la['] ja[']ba['].
Pero cher'mah['] ga[']hya['] mii['] ja['],
cha[']miih['] mii['] kwa[']. ²⁵Lä[']ja['], hi['] sa[']
kwa[']a['] hñii['] juu['], hi['] he['] hee['] go[']te['].
Pero hi['] kwa[']a['] hñii['] juu['] jmi[']gyuu[']
la⁻, he['] hääy['] hñiiy['] ba['] ja['] mah[']
chaay['] tää['] ga[']lä['] jé['] joh['] jmi['] cha['].
²⁶Hi['] mi[']te['] kin['], wa['] jmeey['] ko[']jøøh[']
kyah['] jnä[']. Ja[']ba['] jee['] naahn[']
na'gyan['], jee['] ja['] dsa[']taayh['] ka[']läh[']
hi['] mi[']te['] kin[']. Hih['] mi[']te['] kin['], Tää[']
kyaan['] jmääy['] jøøh['].

Ga[']jmee['] Jesús juu['] he['] juu[']

²⁷Peer['] chaan['] cha[']miih[']
huu[']dsë[']. ¿Hee['] na['] jwahn['] na[']?
¿Che['] jwahn[:]: "Tää['], lää['] jnä['] kih[']
he['] dsa[']ngëen['] la[']?" Sa['] le['] jwahn[']
lä[']na[']. Jëeh['], kih['] he['] ja['] ba['] jan['].
²⁸Tää['], mi[']jnää['] he['] la[']ah['] jøøh['] —
ga[']jäh['] Jesús.

Hor⁻ ja⁻ ga[']lä[']nueh['], ga[']hléeh[']
gyuuuh[:]

—Ma[']mi[']jnää['] ba['] jnä['] he['] laan[']
jøøhn['], hi['] mi[']jnään['] ka[']läh['] he[']
laan['] jøøh['].

²⁹Jwëe['] dsa['] hi['] ma['] tääh['] jee[']
ja⁻, ga[']nuuy['] he['] ga[']hléeh['] gyuuuh['],
he['] ja['] ga[']jäyh[:]

—Go['] ñih['] ba['] na['] ma[']hi['].

Jñah['] ma['] jäh[:]

—Jaa['] ángel ba['] na['] ma[']hléeh[']
kyaaayh[:]

³⁰Mah['] ga[']jäh['] Jesús siiyh[:]

—Sa['] ma[']ja['] juu['] na['] kwaat['] ki[']
jña[']. Kyah['] hnäh['] ba['] na['] ma[']ja[']
juu['] na[']. ³¹Na['] ma[']té['] jmi['] jee['] ka[']
Dio ju[']dsoo['] kih['] jmi[']gyuuuh['] la⁻. Hi[']
ma[']té['] hor⁻ ja['] o[']hih['] hi[']sa[']llu['] hi[']
j mee['] hih['] jmi[']gyuuuh['] la⁻. ³²Wa[']ra[']
ga[']chaä['] dsa['] jnä['] gyuuuh['], tää[']
lä[']jëe['] hi['] ya[']nää['] kyaah['] jnä['] —
ga[']jäh['] Jesús.

³³He['] ga[']hléeyh['] lä[']ja['],
ga[']mi[']jnääy['] ha['] lä['] kyaah['] ma[']
juuy['] ba['] ja[']. ³⁴He[']ja['] ga[']jäh['] dsa[']
hi['] ma['] tääh['] jee['] ja[']:

—Ma[']nue['] jnääh['] lä[']koo['] na[']sii[']
juu['] kih['] Dio. Cristo chaa['] tää[']
ba[']. ¿He[']la['] jwah['] hne['], j mee[']
bii['] kih['] Hi[']ga[']lëe[']ngo['] chaa['] dsa[']
gyuuuh[']? ¿Hii['] ba['] he['] hi['] jwah['] hne[']
Hi[']ga[']lëe[']ngo[']?

³⁵Mah['] ga[']jäh['] Jesús siiyh[:]

—Ko[']hwëe['] ga['] jnä['] wa[']je['] jee[']
kyah['] hnäh[']. Ngë['] hnäh['], ta[']ko[']jiih[']
jnä['] wa[']je['] jee['] kyah['] hnäh['] mah['] sa[']
le['] jee['] na[']ho['] hnäh[']. Jëeh['], hi[']
ga[']nää['] jee['] na[']ho['], sa['] ñey['] ha['] ta[']
dsa[']nääy[']. ³⁶Ta[']ko[']jiih['] jnä['] wa[']je[']
kyah['] hnäh['], heeh['] hnäh['] kih['] wa[']je[']
mah['] lä['] jnää['] hnäh['] jee['] jnä['] wa[']je['].

Ma[']la['] ma[']hléeh['] Jesús lä[']ja['],
mah['] ga[']hmääyh['] kih['] dsa['] he['].

Sa['] ga[']hee['] dsa['] judiu juu['] kih['] Jesús

³⁷Ga[']jëe['] ba['] dsa['] judiu lä[']jé['] he[']
juh[']gaa['] he['] ga[']jmee['] Jesús to[']lo[']
nëy['], pero ni['] lä[']ja['] sa['] ga[']lä[']heey[']
kiyh[']. ³⁸Mah['] lä[']ja['], ga[']lä[']te['] lä[']koo[']
ga[']jäh['] Isaía hi['] ga[']ngëe['] juu['] kih[']
Dio llo[']joo[:]

Tää['] kyaan['], sa['] chaa['] hi[']
ma[']hee['] juu['] jnän['].

Sa['] chaa['] hi['] ga[']lä[']ngëe['] lä[']koo[']
te['] he['] juh[']gaa['] he['] ga[']jmee[']

Dio kyaah' goo-, ga⁺jäh'
Isaía.

³⁹Kih' he⁻ja⁻, sa⁺ ga⁺la⁻ ma⁻lä⁻heey'.
Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh' ga⁺jäh'
Isaía kiyh'.

⁴⁰Ga⁺jmee' Dio ga⁺jnë⁻ mi⁺nëy',
ga⁺jlë⁻ huu⁻dsë⁻ kiyh',
mah' sa⁺ le⁻ jëey', ni⁺ sa⁺
lä⁻ngëey'.

Ni⁺ sa⁺ dsa⁻jeeyh⁻ kyaah' jnä'
mah' mi⁺hlää⁻ jnih'.

⁴¹Lä⁻jë⁻ he⁻ ja⁻ ga⁺jäh' Isaía, lä⁻ma⁻
ga⁺jëey' he⁻ laa⁻ jøøh' Jesús mah'
ga⁺hlëeyh' kiyh'.

⁴²Pero ma⁺ra⁻ he⁻ ga⁺hee⁻
ba⁻ jwëe⁻ dsa⁻ kih' Jesús, lä⁻kye⁻
dsa⁻kaah' kyaay'. Hi⁻ kih' he⁻
ma⁺gay⁻ dsa⁻fariseo, he⁻ja⁻ sa⁺
ga⁺mi⁻ jnääy⁻ hñiiy', mah' sa⁺ ma⁻
hwëe⁻ dsih' neh⁻ gwah⁻ mäh'. ⁴³Ma⁻
hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee' ma⁺leey⁻ kaaah'
cha⁻në⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻, lla⁻ he⁻ ma⁺
hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee' ma⁺leey⁻ kaaah'
cha⁻në⁻ Dio.

Juu⁻ he⁻ ga⁺hlëeh' Jesús,
lla⁻ ta⁻ kih' dsa⁻

⁴⁴Jä⁻ga⁻ ga⁺hlëeh' Jesús koo⁻
ki⁻gaa⁻, ga⁺jäyh':
—Hi⁻ heeh⁻ jnä', ja⁻ ma⁺la⁻ jnä'
he⁻ heeyh⁻, heeyh⁻ hi⁻ ga⁺chee⁻
jnä' ba⁻. ⁴⁵Hi⁻hi⁻ ma⁺jëe⁻ jnä',
ma⁺jëey⁻ hi⁻ ga⁺chee⁻ jnä' ba⁻ ja⁻.
⁴⁶Jnä' he⁻ laan⁻ lä⁻koo⁻ wa⁻je⁻ he⁻
ja⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻, mah' lä⁻ jëe⁻ hi⁻
heeh⁻ jnä', sa⁺ jäyh' jee' na⁻hoo⁻. ⁴⁷Hi⁻
nuu⁻ juu⁻ kin⁻ mah' sa⁺ heeyh⁻, ja⁻
jnä' ngiihñ⁻ kwaat⁻ kiyh'. Jëeh' sa⁻
ma⁻jan⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ mah' ngiihñ⁻
kwaat⁻ kih' dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻. Ma⁻jan⁻
mah' lään⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ ba⁻. ⁴⁸Hi⁻
sa⁺ hnää⁻ jnä' mah' sa⁺ heeyh⁻ juu⁻
kin⁻, cha⁻ ba⁻ he⁻ ngiih⁻ kwaat⁻

kiyh'. Ja⁻ba⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻hlëehn⁻ la⁻,
ngiih⁻ kwaat⁻ kiyh' wa'ra⁻ ga⁺të⁻ jee'
llaa⁻ jmi⁻. ⁴⁹Jëeh', sa⁺ ma⁻hlëehn⁻
jee' tëen⁻ hñiin⁻. Tää⁻ kyaan⁻ hi⁻
ga⁺chee⁻ jnä', hi⁻ he⁻ ga⁺jmee'
mada⁻ kin⁻ ha⁻ lä⁻ jwahn⁻, hi⁻ ha⁻
lä⁻ hlëehn⁻. ⁵⁰Jnä' man⁻, mada⁻ he⁻
ga⁺jmee⁻ kin⁻ jøø⁻ kih' dsa⁻ mah'
wa⁻ chaay⁻ ga⁺lä⁻ jëe⁻ joh' jmi⁻ cha⁻.
Kih' he⁻ja⁻, hlëehn⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ te⁻
he⁻ ga⁺siih⁻ Tää⁻ jnä' ba⁻.

Ga⁺gyih' Jesús ti⁻ discípulo kyaay'

13 Ma⁻ngoo⁻ ya⁺jäh⁻ jmi⁻
he⁻kuh⁻ dsa⁻ borrego
mäh', ma⁻ñe⁻ ba⁻ Jesús ma⁻të⁻
hor⁻ he⁻ ya⁺heey⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻,
mah' dsaayh⁻ jee' gya⁻ Jmi⁻.
Ga⁺lä⁻hnääy⁻ hi⁻ ma⁺ laa⁻ kyaay⁻ hi⁻
ma⁺ tääh⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, pero hwë⁻
ja⁻ ga⁺mi⁻ jnääy⁻ he⁻ ga⁺lä⁻hnääy⁻
cha⁻miih⁻ hi⁻ laa⁻ kyaay⁻.

²Ja⁻ga⁻ dsa⁻taayh⁻ kuyh⁻ ma⁻nuu⁻
ma⁻hä⁻ ba⁻ huu⁻dsë⁻ kih' hi⁻sa⁻llu⁻
neh⁻ tuh⁻dsë⁻ Juda Iscariote joo⁻
Simón ha⁻ lä⁻ jmeey⁻ mah' ngëey⁻
Jesús. ³Pero Jesús ma⁻ñe⁻ bih' he⁻
ga⁺tooh⁻ Tää⁻ gooy⁻ hñii⁻ lä⁻ jëe⁻
go⁻te⁻ he⁻na⁻hñiaay⁻ jmeey⁻ hi⁻
lä⁻ja⁻ ñey⁻ he⁻ ya⁺heey⁻ kih' Dio,
hi⁻ ja⁻ba⁻ kih' Dio dsaayh⁻ ka⁻läh⁻.
⁴He⁻ja⁻ ga⁺nooy⁻ jee' täyah⁻ kuyh⁻
ma⁻nuu⁻ ja⁻, ga⁺jnuuyh⁻ hmiih⁻
he⁻ ma⁺ kyeyh⁻ né⁻, ga⁺kay⁻ hmiih⁻
tu⁻jlá⁻ mah' ga⁺bääyh⁻ hñiiy⁻. ⁵Hi⁻
ga⁺kay⁻ koo⁻ jee' ga⁺chiyh⁻ jmi⁻
mah' ga⁺løøy⁻ gyiyh⁻ ma⁻ti⁻ jnääh⁻
discípulo. Ja⁻ga⁻ ga⁺mi⁻kiyh⁻ kyaah⁻
hmiih⁻ tu⁻jlá⁻ he⁻ ma⁺na⁻bääyh⁻ ja⁻.
⁶Ma⁺ ga⁺tëey⁻ jee' ma⁺gya⁻ Simón
Pee⁻, mah' ga⁺jäh⁻ Pee⁻:
—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, ¿che⁻ hne⁻ ba⁻
gyih⁻ ma⁻tiin⁻?

7 Mah' ga⁺jäh' Jesús siiyh⁺:
 —He⁻ jmeen⁺ la⁻, sa⁺ lä⁺ngëeh⁺
 hne⁻ na⁻ ga⁻juh⁻. Këë⁻ ba⁻ lä⁺ngëeh⁺.
 8 —Sa⁺ gyih⁺ hne⁻ ma⁻tiin⁺ jih⁺koh⁻
 —ga⁻jäh⁻ Pee⁻ siiyh⁺.

Mah' ga⁺jäh' Jesús siiyh⁺:
 —Cher'mah⁺ sa⁺ ga⁺gyih⁺ ma⁻tiih⁺,
 sa⁺ le⁻ jmeeh⁺ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ jnä⁻.

9 Mah' ga⁺jäh' Simón Pee⁻ siiyh⁺:
 —Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, ja⁺ ma⁻la⁻
 ma⁻tiin⁺ hnøø⁺ jnii⁻, lä⁺ja⁻ ma⁻goon⁺
 kyaah⁻ ka⁻llen⁺ hnøø⁺ jnii⁻ ka⁻läh⁻.

10 Mah' ga⁺jäh' Jesús ka⁻läh⁻:
 —Hi⁻ ma⁻na⁻jngëe⁺, sa⁺ jmee⁺ bii⁺
 jnii⁻ lä⁺kaa⁻ kiyh⁻. Ma⁻la⁺ ma⁻tiiy⁺
 ba⁻ hnøø⁺ jnii⁻, jëeh⁻ lä⁺kaa⁻ ba⁻ kiyh⁻
 ma⁻na⁻jngii⁺. Hi⁻ ma⁻na⁻jngëe⁺ ba⁻
 hnäh⁻, ma⁻ke⁺ ja⁺ lä⁺jëe⁻ hnäh⁻.

11 Jëeh⁻ ma⁻ñe⁻ bih⁻ hii⁻ na⁻ ma⁻
 ngëey⁻, he⁻ja⁻ ba⁻ ja⁻ ma⁻ jayh⁻:

“Ma⁻ke⁺ ja⁺ lä⁺jëe⁻ hnäh⁻ na⁻jngëe⁺.”

12 Ma⁻la⁺ ma⁻gyiyh⁺ ma⁻ti⁺ lä⁺jëe⁻,
 ga⁻këyh⁻ hmiih⁻ kiyh⁻ mah⁻ ngaayh⁻
 na⁻gyay⁻ në⁻ mes⁻ ka⁻läh⁻. Mah⁻
 ga⁻jayh⁻:

—¿Che⁻ ma⁻lä⁻ngëeh⁻ hnäh⁻, hee⁻
 na⁻ ma⁻jmeen⁺ kyah⁻ hnäh⁻? 13 Tëeh⁻
 jnä⁻ Ta⁻jwoh⁻ hi⁻ jwah⁻ hnäh⁻
 Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻. Llu⁻ ba⁻ jwah⁻
 hnäh⁻, jëeh⁻ he⁻ja⁻ laan⁻. 14 Jnä⁻
 he⁻laan⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻,
 hi⁻laan⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻,
 mah⁻ma⁻gyih⁺ ma⁻ti⁺ hnäh⁻.
 Lä⁻na⁻ hnøø⁺ jmeeh⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻,
 gyih⁻ hnäh⁻ ma⁻ti⁺ dsa⁻kyah⁻
 hnäh⁻. 15 Jee⁻ la⁻ ma⁻heechn⁻ hnäh⁻
 mah⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ ja⁻ba⁻ lä⁺koo⁻
 ma⁻jmeen⁺ kyah⁻ hnäh⁻. 16 Ma⁻ra⁺
 ju'dsoo⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, ja⁻hi⁻
 nuuh⁻ kih⁻ jnäh⁻, sa⁻jøøy⁻ ga⁻
 lä⁺koh⁻ ga⁻dsa⁻juu⁻. Hi⁻hi⁻dssoo⁻
 mada⁻, sa⁻jøøy⁻ ga⁻ lä⁺koh⁻ ga⁻
 hi⁻cheey⁻. 17 Na⁻he⁻ ma⁻lä⁻ngëeh⁻

hnäh⁻ he⁻ ma⁻jmeen⁺ la⁻, llu⁻la⁻
 kyah⁻ hnäh⁻ cher'mah⁻ ga⁻jmeeh⁻
 hnäh⁻ lä⁺ja⁻.

18 Ja⁺ he⁻ hlëehn⁻ kih[!] lä⁺jëe⁻
 hnäh⁻ la⁻. Kyuu⁺ ba⁻ jnä⁻ hii⁻ na⁻
 ma⁻lleehn⁻. Mah[!] lä⁺ja⁻ lä⁺te[!] lä⁺koo⁻
 na⁻sii⁻ juu⁻ kih[!] Dio: “Hi⁻ ma⁻kuh⁻
 ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ jnä⁻, ma⁻jeeyh⁻
 ma⁻na⁻höøyh⁻ kin⁻.” 19 To⁻na⁻ ga⁻juh⁻
 jwahn⁻ jää⁻ sa⁻ga⁻ ma⁻ngëey⁻ jnä⁻.
 Mah⁻ wa⁻ra⁺ ga⁻la⁻ he⁻ja⁻, lä⁺heeh⁻
 hnäh⁻, jnä⁻ he⁻laan⁻ he⁻ jwahn⁻
 laan⁻. 20 Ma⁻ra⁺ ju'dsoo⁻ jwëehn⁻
 hnäh⁻, hi⁻heeh⁻ jaa⁻ hi⁻cheen⁻, he⁻
 heeyh⁻ jnä⁻ ba⁻ ja⁻. Hi⁻hi⁻heeh⁻
 jnä⁻, heeyh⁻ hi⁻ga⁻chee⁻ jnä⁻ ba⁻ ja⁻.

Ga⁻jmeeh⁻ Jesús juu⁻, hnii⁻ ja⁻ dsa⁻
 kyaay⁻ kiyh⁻

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

21 Ma⁻la⁺ ma⁻jäh⁻ Jesús lä⁺ja⁻,
 pero ga⁻lä⁻meeh⁻ dsëy⁻ mah⁻
 ga⁻mi⁻ jnääh⁻ jëe⁻ juu⁻ ja⁻:

—Jaa⁻jee⁻ lä⁺jëe⁻ hnäh⁻ hnëeh⁻
 jnä⁻.

22 Ja⁻ga⁻ ga⁻tooh⁻ jnääh⁻ jëe⁻ jnääh⁻
 në⁻ dsa⁻kyah⁻, sa⁻ñe⁻ jnääh⁻ hii⁻
 kih[!] na⁻ ma⁻hlëeyh⁻. 23 Kih[!]jee⁻
 lä⁺jëe⁻ jnääh⁻ discípulo kyaay⁻, jaa⁻
 ba⁻ga⁻lä⁻hnää⁻ Jesús cha⁻miih⁻. Hi⁻
 he⁻ma⁻gya⁻ koo⁻ kih[!] Jesús. 24 Kih[!]
 hi⁻he⁻, ga⁻jmee⁻ Simón Pee⁻ lii⁻
 mah⁻ngiiy⁻ juu⁻ kih[!] Jesús, hii⁻ kih[!]
 ja⁻ma⁻hlëeyh⁻. 25 Hih[!]hi⁻ma⁻gya⁻
 koo⁻ kih[!] Jesús he⁻, ga⁻ngiiy⁻ juu⁻
 kiyh⁻:

—Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁻, ñhii⁻he⁻hi⁻
 jwah⁻na⁻?

26 Mah⁻ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁻ kiyh⁻:

—Hi⁻kwëehn⁻kuh⁻koo⁻jwi⁻
 he⁻ñiih⁻gyuh⁻, hi⁻he⁻he⁻.

Mah⁻ga⁻mi⁻gyuyh⁻ koo⁻jwi⁻
 he⁻ñiih⁻, ga⁻kwëehy⁻Juda Iscariote,

joo' Simón. ²⁷Lä⁺koo⁻ ngooy¹ kuyh⁻ he⁻niih⁻ ja⁻, ga⁺he¹Tana⁻ neh⁻ tuh⁻dséy¹. Ja⁻ga⁺ ga⁺jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—He⁻ hnooh⁻ jmeeh¹, jmeé¹ ga⁺juh⁻ to⁻na¹.

²⁸Pero ni⁺ jaq⁻ hi⁻ ma⁺ tääh¹ nē⁺ mes⁻ ja⁻, sa⁺ ga⁺lä⁺ngëey¹ he⁻la¹ ga⁺siiyh⁻ hi⁻ he⁻ lä⁺ja⁻. ²⁹Kih⁻ he⁻ ma⁺ hōø⁻ Juda sa⁻tuh⁻ jee¹ ma⁺ tääh¹ kuu⁻, he⁻ja⁻ ko⁻llaa¹ ga⁺jmeé¹ huu⁻dsé¹, he⁻ga⁺jäh¹ Jesús siiyh⁻: “Go⁻läh¹ miih⁻ he⁻ hnōø⁻ jnän⁻ kih⁻ jmiif¹” o jayh⁻: “Go⁻kwëëh¹ hi⁻ tää⁺nee¹ miih⁻ kuu⁻”. ³⁰Ma⁺ ga⁺la⁻ kih⁻ Juda, ma⁻kuyh⁻ he⁻niih⁻, chah⁻ ba⁻ ya⁺hëey¹. Ma⁻na⁻hoo⁻ ba⁻ hor⁻ ja⁻.

Koo⁻ nuuh⁻ hmëe⁻

³¹Ma⁻la⁻ ma⁻ya⁻hëë⁻ Juda jee⁻ ja⁻, ga⁺jäh¹ Jesús:

—Na⁺lä⁺jnä⁻ he⁻laa¹ jøøh¹
Hi⁻ga⁺lëë¹ngo¹ la⁻, hi⁻ta⁺la⁻ kih⁻hi⁻
he⁻lä⁺jnä⁻ he⁻laa¹ jøøh¹ Dio. ³²Hi⁻
cher'mah¹ jooy¹ mi⁻jnää⁻ he⁻laa¹ jøøh¹
Dio, ja⁻ba⁻lä⁺ja⁻ Dio mi⁻jnää⁻ he⁻
laa¹ jøøh¹ jooy¹, hi⁻chah⁻ba⁻ jmeey¹.
³³Gyü¹mäh¹ kyaan⁻, ko⁻hwëe⁻ga⁻
gyan⁻ kyaah⁻ hnäh⁻. Hnaah⁻ hnäh⁻
jnä⁻. Pero ja⁻ba⁻lä⁺koo⁻ ma⁻jwiin⁻
dsa⁻judiu, jee⁻naahn⁻ sa⁺le⁻go⁻nääh⁻
hnäh⁻, ja⁻ba⁻lä⁺ja⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻
ka⁻läh⁻na⁻. ³⁴Jmeen⁻ koo⁻ mada⁻
hmëe⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Wa⁻hnaah⁻ hnäh⁻
øøh⁻ hnäh⁻. Wa⁻hnaah⁻ hnäh⁻ lä⁺ja⁻
lä⁺ja⁻ dsa⁻kyah⁻ hnäh⁻, ja⁻ba⁻lä⁺koo⁻
ma⁻lä⁺hnaan⁻ hnäh⁻. ³⁵Cher'mah¹
ga⁺lä⁺hnaah⁻ hnäh⁻ dsa⁻kyah⁻ hnäh⁻,
lä⁺jee⁻ba⁻dsa⁻lä⁺ñe⁻laah⁻ hnäh⁻
discípulo kyaan⁻.

Ga⁺jäh¹ Jesús he⁻hmä¹ Pee⁻juu⁻ he⁻
sa⁺kyuuy⁻

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶He⁻ja⁻ga⁺ngii¹ Simón Pee⁻juu⁻:

—Dsa⁻jøøh¹ kyaan⁻, ñha⁻ta⁻ goh⁻
hne⁻?

Mah¹ ga⁺jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—Ha⁻jee⁻niin⁻, sa⁺le⁻goh⁻kyah⁻
jnä⁻na⁻. Këë⁻ga⁺goh⁻kyah⁻ jnä⁻.

³⁷He⁻ja⁻ga⁺jäh¹ Pee⁻siiyh⁻:

—Dsa⁻jøøh¹ kyaan⁻, ñhe⁻la¹ ja⁻
mo⁻so⁻le⁻niin⁻kyah⁻hne⁻na⁻.
Ma⁻lla⁻ba⁻dsen⁻juu⁻llah⁻hne⁻.

³⁸He⁻ja⁻ga⁺jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—¿Che⁻ju⁻dsoo⁻ma⁻lla⁻hoh⁻juuh⁻
llan⁻? Ma⁻ra⁻ju⁻dsoo⁻jwëëhn⁻hne⁻,
jää⁻ja⁻ga⁺hooh⁻chaah⁻dsoo⁻, hne⁻
ma⁻te⁻hnë⁻jiöh⁻ma⁻hmäh⁻juu⁻he⁻
sa⁺kyuuh⁻ jnä⁻.

Jesús laa¹ jwë¹he⁻dsa⁻toohn⁻
jee⁻gya¹Dio

14 Ta⁻jeh⁻hoh⁻hnäh⁻. Jmee⁻
hnäh⁻dsoo⁻hoh⁻kih⁻Dio
ba⁻, hi⁻jmee⁻hnäh⁻dsoo⁻hoh⁻kin⁻
ka⁻läh⁻. ²Cha⁻neh⁻kih⁻Tää⁻kyaan⁻
cha⁻cha⁻miih⁻jee⁻dsa⁻toohn⁻. Wa⁻ra⁻
jäh⁻kih⁻sa⁺la⁻lä⁺ja⁻, ma⁻jwëëhn⁻
ba⁻hnäh⁻jää⁻. He⁻ja⁻niin⁻mi⁻llun⁻
jee⁻go⁻taah⁻hnäh⁻. ³Wa⁻ra⁻ngaahn⁻
mah⁻na⁻jmeen⁻llu⁻jee⁻go⁻taah⁻
hnäh⁻, ja⁻ga⁺jäh⁻ka⁻läh⁻mah⁻
go⁻nääh⁻hnäh⁻kyah⁻ jnä⁻. Mah⁻
lä⁺ja⁻jee⁻naahn⁻na⁻gyan⁻, jee⁻ja⁻
go⁻taah⁻hnäh⁻ko⁻jøh⁻kyah⁻ jnä⁻.
⁴Ma⁻ñeh⁻ba⁻hnäh⁻ha⁻jee⁻naahn⁻,
hi⁻ma⁻kyuuh⁻ba⁻hnäh⁻jwë⁻
ka⁻läh⁻.

⁵Mah¹ga⁺jäh¹ Tamá siiyh⁻:

—Dsa⁻jøøh¹ kyaan⁻, sa⁺ñe⁻
jnääh⁻ha⁻na⁻gwaah⁻. ñHa⁻lä⁺ja⁻
lä⁺kyuuh⁻ jnääh⁻jwë⁻ka⁻läh⁻?

⁶He⁻ja⁻ga⁺jäh¹ Jesús siiyh⁻:

—Jnä⁻he⁻laa¹jwë⁻, jnä⁻he⁻laa¹
ju⁻dsoo⁻, jnä⁻he⁻jmeen⁻chaa⁻dsa⁻.
Ni⁻jaq⁻sa⁺lla⁻ñää⁻jee⁻gya¹Tää⁻
wa⁻ra⁻jäh⁻kih⁻sa⁺ya⁻ñääy⁻ta⁻la⁻ki⁻

jnä'. ⁷Cher'mah' kyuuh' jnä', ja'ba' lä'ja' kyuuuh' hnäh' Tää' kyaan'. Na'ma'kyuuuh' ba' hnäh', hi' ma'jëeh' hnäh' ka'läh'.

⁸Mah' ga'jäh' Felipe:

—Dsa'jøøh' kyaan', hääh' jnääh' Tää', mah' ko'ja' ba' ma'lee' kyaah' jnääh'.

⁹Mah' ga'jäh' Jesús siiyh' Felipe:

—Joh' jmiif' sa' ma'hyaa' gyan' kyaah' hnäh' jee' la' mah' sa' ma'lä'kyuuuh' jnä'? Hih' ma'jëe' jnä', he' ma'jëe' Tää' ba' ja'. ⁱHa'lä'ja' jwah' hne': "Hääh' jnääh' Tää"?

¹⁰¿Che' sa' laqah' dsoo', jnä' he' laan' koo' kyaah' Tää', hi' Tää' he' laa' koo' kyaah' jnä'? Lä'jëe' juu' he' hlëeh' jnä', ja' he' hlëehn' jee' tœen' hñiin' na'. Tää' hi' laa' kyaah' jnä', hi' he' ba' jmee' he' jmeen' la'.

¹¹Wa'lä'dsoo' hoh' hnäh', jnä' he' laan' koo' kyaah' Tää' hi' Tää' he' laa' koo' kyaah' jnä'. Pero cher'mah' sa' laqah' hnäh' dsoo' lä'ja' la' kin' kyaah' Tää', jmee' hnäh' dsoo' kih' he' ma'jëe' hnäh' ha' lä'la' ta' he' jmeen'.

¹²Ma'ra' ju'dswoo' na' jwëehn' hnäh', hi' jmee' dsoo' dse' kin', hi' he' jmee' ka'läh' ja'ba' ta' he' jmeen'.

Hi' juuh' ga' ta' jmeey', jëe' naah' ba' jnä' kyaah' Tää'.

¹³Lä'jëe' he' ngiih' hnäh' kih' Tää' lä'hih' kin', jmeen' he' ja', mah' lä'ja' lä'jnä' he' laa' jøøh' Tää' ta'la' kih' jooy'.

¹⁴Jmee' ba' jnä' wa' he' cha' he' he' ngiih' hnäh' lä'hih' kin'.

Ga'jäh' Jesús cheey' Jmi'ille' Na'jngii'

¹⁵'Cher'mah' hnaah' hnäh' jnä', høø' hnäh' mada' he' jmeen' kyah' hnäh'.

¹⁶Mah' jnä' chuuun'

kyaaah' Tää' cheey' jñah' hi' kwa' be' kyah' hnäh'. Mah' jay' kyaah' hnäh' ga'lä' jëe' joh' jmiif' cha'.

¹⁷Hi' he' laqah' Jmi'ille' hi' jmee' ju'dsoo'.

Dsa' hi' chaa' jmi'gyuu' la', sa' le' heeyh', jëe' sa' jëe'ni' sa' kyuuy'. Pero hnäh', kyuuuh' hnöh', jëe' hääy' jee' kyah' hnäh', hi' dsa'he' neh' tuh'hoh' hnäh'.

¹⁸Wa'ra' ngaahn', sa' jäh' hnäh' hnëe'. Jähn' ka'läh' kyah' hnäh'.

¹⁹Miih' jmiif' ga' mo'so' jëe' dsa' jnä'. Pero hnäh', jëe'hnä'. Hi' kih' he' chaa' jnä', he' ja'ba' ja' jmee' chaa' hnäh'.

²⁰Ma'ja' ga' lä'ngëeh' hnäh', jnä' gyan' kyaah' Tää' kyaan', hi' hnäh' kyaah' jnä', hi' jnä' kyaah' hnäh'.

²¹Hi' ma'heeh' mada' kin' mah' høøy', hi' he' hnäa' jnä'. Hi' hi' hnäa' jnä', Tää' kyaan' lä'hnääy' hi' he'.

Hi' jnä' ka'läh' lä'hnaa' jnih' mah' mi' jnään' hñiin' kiyh'.

²²Mah' ga'jäh' Juda (pero ja' he' Iscariote):

—Dsa'jøøh' kyaan', ⁱhe'la' ma'la' kyaah' jnääh' ba' mi' jnääh' hnäaah', mah' sa' mi' jnääh' hnäaah' kih' lä'jëe' dsa' jmi'gyuu'?

²³He'ja' ga'jäh' Jesús siiyh':

—Hi' hnäa' jnä', høøy' juu' kin', hi' Tää' kyaan' lä'hnääy' hi' he'.

Mah' ko'jøøh' kyaah' Tää' dsa'tooth' jnääh' kyaayh'.

²⁴Hi' sa' hnäa' jnä', sa' høøy' juu' kin'. Hi' juu' he' ma'nuuh' hnäh', ja' juu' ki' hñiin' ja', juu' kih' Tää' hi' ga'cheey' jnä' ba' ja'.

²⁵Hlëehn' hnäh' lä'jëe' juu' la', ta'ko'jiih' gyan' kyaah' hnäh'.

²⁶Pero wa'ra' ngaahn', kwaat' ki' jnä', cheey' Tää' jaqah' hi' kwa' be' kyah' hnäh'.

Hi' he' he' Jmi'ille'

Na⁻jngii[!] hi⁻ heeh[!] hnäh[!] ga⁻lä⁻ jë⁻
ba[,] hi⁻ jmeey[!] lä⁻dsooh[~] hoh[!] hnäh[!]
lä⁻jë⁻ juu[!] he⁻ ma⁻hlééhn[!] hnäh[!].

²⁷Jnä[!] kwan[~] mah[!] jmeen[!] hi⁻ tii⁻
kyah[!] hnäh[!] lä⁻koo⁻ hii⁻ tii⁻ kin⁻.
Ja⁻lä⁻koo⁻ kwa⁻ dsa⁻jmi⁻gyuu⁻ he⁻
kwééhn[~] hnäh[!]. Ta⁻jeh⁻ hoh[!] hnäh[!],
ni⁻ta⁻wa⁻ gah[!] hnäh[!]. ²⁸Ma⁻nuuuh⁻
ba[,] hnäh[!] lä⁻koo⁻ ma⁻jwééhn[!]
hnäh[!]. Naahn[!] hi⁻ jähn[!] jee⁻ kyah[!]
hnäh[!] ka⁻läh[!]. Cher'mah[!] dsoo⁻
hnaah⁻ hnäh[!] jnä[!], jëe⁻ hoh[!] hnäh[!]
ki⁻ jnä[!] kih[!] he⁻ naahn[!] jee⁻ gya[!]
Tää[!], jëeh[!] jøøh[!] gyih[!] lä⁻koh⁻ jnä[!].
²⁹Ma⁻jwééhn[!] hnäh[!] juu[!] la⁻, jää⁻ sa⁻
ga⁻ ma⁻la[!]. Mah[!] wa'ra⁻ ga⁻la[!], ja⁻ga⁻
lä⁻dsoo⁻ hoh[!] hnäh[!].

³⁰Mo⁻so⁻ hlééhn[!] ga⁻cha⁻miih⁻
kyah[!] hnäh[!], jëeh[!] jää⁻ hi⁻sa⁻llu⁻
hi⁻jmeen⁻ hih⁻jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Pero
kyah[!] jnä[!] sa⁻cha⁻kiyh[!] ni⁻ miih⁻.
³¹He⁻ jmeen⁻ lä⁻koo⁻ mada⁻ he⁻
ga⁻jmee[!] Tää[!] kin⁻ ba[,], mah[!] lä⁻ja⁻
lä⁻ñe⁻ dsa⁻hi⁻ chaa⁻jmi⁻gyuu⁻ la⁻,
jnä[!] hnaan⁻ Tää[!].

'Noo⁻ hnäh[!], man[!].

Chaah[!] wii⁻ jëh[!] kyaah[!] sa⁻goh⁻ kih⁻

15 'Jnä[!] he⁻laan[!] lä⁻koo⁻
chaah[!] wii⁻ jëh[!] he⁻ llu⁻
go⁻te⁻. Tää[!] kyaan[!], hi⁻he⁻ mi⁻llu⁻
chaah[!] wii⁻ jëh[!] ja⁻. ²Hnäy[!] lä⁻jë⁻
sa⁻goh⁻ he⁻choo⁻ kin⁻, he⁻sa⁻ hii⁻
mii[!]. Hi⁻lä⁻jë⁻ sa⁻goh⁻ he⁻ hii⁻ mii[!],
mi⁻lluy⁻ mah[!] ja⁻na⁻jngii[!]. Mah[!]
lä⁻ja⁻ hii⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ mii[!]. ³Hi⁻
lä⁻ja⁻ ma⁻na⁻jngëe[!] hnäh[!] lä⁻llu⁻ he⁻
ma⁻heeh[!] hnäh[!] juu[!] he⁻ ma⁻hlééhn[!]
hnäh[!]. ⁴Jä⁻ hnäh[!] koo⁻ hweh[!] kyaah[!]
jnä[!], hi⁻ jnä[!] jän⁻ koo⁻ hweh[!] kyaah[!]
hnäh[!]. Lä⁻koo⁻ sa⁻goh⁻ kih[!] chaah[!]
wii⁻ jëh[!], sa⁻le⁻ hii⁻ mii[!] kih[!] hñii[!],
cher'mah[!] sa⁻na⁻choo⁻ hñii[!] chaah[!]

kih[!]. Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ la⁻kyah[!] hnäh[!]
cher'mah[!] sa⁻tääh[!] hnäh[!] koo⁻
hweh[!] kyaah[!] jnä[!].

⁵Jnä[!] he⁻laan[!]chaah[!] wii⁻ jëh[!].
Hnäh[!] he⁻laqah[!] sa⁻goh⁻ kih[!]. Dsa⁻hi⁻
tääh[!] koo⁻ hweh[!] kyaah[!] jnä[!] hi⁻
jnä[!] chehn[!] koo⁻ hweh[!] kyaayh[!], he⁻
lä⁻ja⁻ba⁻ hii⁻cha⁻miih⁻ mii[!]. Jëeh[!],
cher'mah[!] sa⁻laqah[!] hnäh[!] ko⁻jøh[!]
kyah[!] jnä[!], ni⁻ miih⁻sa⁻cha⁻he⁻
le⁻ jmeeh[!] hnäh[!]. ⁶Hi⁻sa⁻jä⁻ko⁻jøh[!]
kyah[!] jnä[!], hi⁻he⁻jä⁻ta⁻ka⁻hne⁻.
Le⁻kiyh[!] lä⁻koo⁻la⁻kih[!]sa⁻goh⁻
chaah[!] wii⁻ jëh[!]he⁻ma⁻na⁻hna[!].
Mah[!]wa'ra⁻ga⁻lä⁻kii⁻, juuh[!]dsa⁻
mah[!]jëy[!]kyah[!]je⁻.

⁷Cher'mah[!] tääh[!] hnäh[!] koo⁻
hweh[!] kyaah[!] jnä[!] hi⁻ jää⁻juu⁻kin⁻
kyah[!] hnäh[!], ngii⁻lä⁻jë⁻he⁻hnooh⁻
hnäh[!]. Hñah[!]ba⁻hnäh[!]. ⁸Dsa⁻lä⁻jnä[!]
he⁻laa⁻jøøh[!]Tää[!]kyaan⁻jee⁻
jmeeh[!]hnäh[!]cha⁻miih⁻ta⁻llu⁻,hi⁻
lä⁻jwé⁻ja⁻jmeeh[!]hnäh[!]lii⁻laqah[!]
hnäh[!]discípulo kyaan⁻. ⁹Lä⁻koo⁻
ma⁻lä⁻hnaa⁻Tää[!]jnä[!], ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻
ma⁻lä⁻hnaan⁻hnäh[!]. Lä⁻ma⁻dsoo⁻
ja⁻ba⁻hoh[!]hnäh[!]he⁻hnaan⁻hnäh[!].
¹⁰Cher'mah[!]høøh[!]hnäh[!]lä⁻jë⁻
mada⁻he⁻jmeen⁻kyah[!]hnäh[!], lä⁻
ma⁻dsoo⁻ja⁻ba⁻hoh[!]hnäh[!]he⁻
hnaan⁻hnäh[!]. Jëeh[!]ja⁻ba⁻lä⁻na⁻
ma⁻jmeen[!]. Ma⁻høøn[!]lä⁻jë⁻mada⁻
he⁻ga⁻jmee[!]Tää[!]kin⁻, hi⁻lä⁻
ma⁻choohn[!]ja⁻ba⁻koo⁻hweh[!]he⁻
hnäy[!]jnä[!].

¹¹Lä⁻jë⁻he⁻la⁻ma⁻hlééhn[!]mah[!]
wa⁻jëe⁻hoh[!]hnäh[!]lä⁻koo⁻jëe⁻
dsen[!], heh[!]lä⁻ja⁻wa⁻na⁻hña[!]
he⁻jëe⁻hoh[!]hnäh[!]. ¹²He⁻la⁻ja⁻
mada⁻he⁻jmeen⁻kyah[!]hnäh[!].
Wa⁻lä⁻hnaah⁻hnäh[!]dsa⁻kyah⁻
hnäh[!], ja⁻ba⁻lä⁻koo⁻ma⁻lä⁻hnaan⁻
hnäh[!]. ¹³Ni⁻ja⁻sa⁻chaa⁻hi⁻hnäa[!]

dsa⁻ cha⁻ga'miih⁻ lä⁻koh['] jaa⁻ hi⁻
 kwa^aä⁻ hnii['] he⁻ juu^y⁻ kih['] ome⁻
 kya^a[']. ¹⁴Ome⁻ kya^aan⁻ laah['] hnäh['],
 cher'mah['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻jé⁻ mada⁻
 he⁻ jmeen⁻ kyah['] hnäh[']. ¹⁵Sa⁻ täähn⁻
 hnäh['] moz⁻. Jääh['] moz⁻ sa⁻ ñe⁻ he⁻
 huu⁻dsé⁻ jmeen⁻ dsa⁻juu^y⁻. Täähn⁻
 hnäh['] ome⁻ kya^aan⁻ ba['], jääh['] lä⁻jé⁻
 he⁻ ma⁻nuun⁻ kih['] Tää['] kya^aan⁻,
 ma⁻mi⁻jnäään⁻ kyah['] hnäh[']. ¹⁶Jä⁻ he⁻
 hnäh['] ga⁻llee⁻ hnäh['] jnä[']. Jnä[']
 ba['] ga⁻lleehn⁻ hnäh['] hi⁻ ga⁻hñaaan⁻
 hnäh['] mah['] go[']jmeeh['] hnäh['] ta⁻ kin⁻.
 Hi⁻ ya⁻hi['] kwee⁻ ta⁻ kyah['] hnäh['],
 lä⁻ja⁻ jä⁻ koo⁻ hweh⁻ ka⁻läh[']. Mah[']
 lä⁻ja⁻, lä⁻jé⁻ he⁻ ngiih['] hnäh['] kih[']
 Tää['] lä⁻hih⁻ kin⁻, kway['] ba[']. ¹⁷He⁻
 la⁻ba['] ja⁻ mada⁻ he⁻ jmeen⁻ kyah[']
 hnäh[']: Wa['] hnaah⁻ hnäh['] dsa⁻kyaaah[']
 hnäh['].

Na⁻hööh['] dsa⁻ kih['] Jesú,
 lä⁻ja⁻ kih['] dsa⁻ kya^aay[']

¹⁸Cher'mah['] dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻
 na⁻hööh['] kyah['] hnäh['], ma⁻neh['] ba[']
 hnäh['], jää⁻ ga['] jnä['] ga⁻lä⁻hööyh[']
 kin⁻. ¹⁹Wa['] rä⁻ jäh['] kih['] laah['] hnäh[']
 hi⁻ kya^a['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻, dsa⁻ chaa⁻
 jmi⁻gyuu⁻ la⁻ lä⁻hnää⁻ hnäh[']
 lä⁻koo⁻ hnääy['] hi⁻ laa['] kyaay['].
 Pero ga⁻lleehn⁻ hnäh['] jee['] kih[']
 hi⁻ tääh['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻, he⁻ ja⁻ hi⁻
 tääh['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻ na⁻hööh['] kyah[']
 hnäh['], jääh['] mo⁻so⁻ laah['] hnäh['] dsa⁻
 kyaay[']. ²⁰Mi⁻dsooh⁻ hoh['] hnäh['] juu[']
 he⁻ ma⁻jwëehn['] hnäh[']. Jaa⁻ moz⁻,
 sa⁻ jøöyh['] ga⁻ lä⁻koh['] dsa⁻juu^y⁻.
 Cher'mah['] dsa⁻ ga⁻jmeeh⁻ jnä['], ja⁻ba[']
 lä⁻ja⁻ jmeeh⁻ dsa⁻ hnäh['] ka⁻läh[']. Hi⁻
 cher'mah['] ga⁻hööy['] juu['] kin⁻, ja⁻ba[']
 lä⁻ja⁻ hööy['] juu['] kyah['] hnäh['] ka⁻läh['].
²¹Lä⁻ja⁻ jmeeh['], jmeeh['] hnäh[']

kwaat⁻ kin⁻, jääh['] sa⁻ kyuuy⁻ Dio hi⁻
 ga⁻chee['] jnä['].

²²Wa['] rä⁻ jäh['] kih['] sa⁻ ma⁻jan⁻
 hi⁻ ni⁻ sa⁻ ga⁻hlëeh['] jnih['], sa⁻ ma[']
 lä⁻ñey⁻ kih['] dso'kye⁻. Pero na['],
 ma⁻na⁻bääyh['], mo⁻so⁻ le⁻ jääh['] sa⁻
 ñey⁻. ²³Hi⁻ na⁻hööh['] kin⁻, ja⁻ba[']
 lä⁻ja⁻ na⁻hööyh['] kih['] Tää['] kya^aan⁻
 ka⁻läh[']. ²⁴Wa['] rä⁻ jäh['] kih['] sa⁻
 ga⁻jmeen⁻ he⁻ juu^y⁻ gaa⁻ jee['] kiyh['], he⁻
 sa⁻ ma⁻jmee⁻ ni⁻ jaa⁻, sa⁻ ma['] lä⁻ñey⁻
 kih['] dso'kye⁻. Pero na['] he⁻ ma⁻jääy⁻
 lä⁻ja⁻, mah['] na⁻hööyh['] kin⁻, hi⁻
 na⁻hööyh['] kih['] Tää['] kya^aan⁻ ka⁻läh['].
²⁵Lä⁻ja⁻ dsa⁻lä⁻te⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ në⁻
 ley: Ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kih['] he⁻
 ga⁻lä⁻hääyh['] jnä['].

²⁶Pero wa['] rä⁻ ja⁻ hi⁻ noo⁻ në⁻ kyah[']
 hnäh['], hi⁻ he⁻ jmee⁻ ju'dsoo⁻ kin⁻.
 Hi⁻ he⁻ ya⁻hëe['] kih['] Tää['] mah['] cheen⁻
 jee['] kyah['] hnäh[']. Hi⁻ he⁻ he⁻ Jmi⁻lle[']
 Na⁻jngii[']. ²⁷Hi⁻ hnäh['] ka⁻läh['],
 jmeeh['] hnäh['] ju'dsoo⁻ kin⁻, kih['] he⁻
 ga⁻jmeeh['] hnäh['] ko⁻jøh['] kyaah['] jnä[']
 lä⁻ma⁻ to⁻në['].

Jääh['] wiⁱ discípulo kya^a['] Dio

16 Lä⁻jé⁻ he⁻ la⁻ ma⁻hlëehn[']
 hnäh['] mah['] sa⁻ cha⁻ he⁻ kih[']
 jeh['] hoh['] hnäh[']. ²Hwëe['] dsa⁻ hnäh[']
 gwah⁻ mäh⁻ jee['] dsa⁻kuh['] hnäh[']
 hi⁻ lloo⁻ jmi⁻ wa['] rä⁻ ga⁻jngiih['] wa⁻
 hi⁻ cha⁻ hi⁻ kyah['] hnäh['], lä⁻koo⁻
 he⁻ jmeeh['] ta⁻ kih['] Dio ba['] ja⁻ laay['].
³Lä⁻ja⁻ jmeeh['] kyah['] hnäh['], jääh[']
 sa⁻ kyuuy⁻ Tää['], ni⁻ sa⁻ kyuuy⁻ jnä['].
⁴Ma⁻jwëehn['] hnäh['] lä⁻jé⁻ he⁻ la⁻
 mah['] wa['] rä⁻ ga⁻te⁻ jee['] dsa⁻ngëeh[']
 hnäh['] lä⁻ja⁻, ja⁻ga['] lä⁻dsooh⁻ hoh[']
 hnäh['] lä⁻koo⁻ jwëehn['] hnäh['] la⁻.
 Sa⁻ ga⁻jwëehn['] hnäh['] lä⁻la⁻ lä⁻ma⁻
 to⁻në['], jääh['] gyan['] kyaah['] hnäh['].

He⁻ la⁻ na⁻ jmee⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺

5 Pero na⁺, naahn⁻ jee⁻ gya⁻ hi⁻ ga⁻ chee⁻ jnä⁻ hi⁻ ni⁻ jaa⁻ hnäh⁻ sa⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ juu⁻ kin⁺: “¿Ha⁻ na⁻ gwaah⁻?” **6** Pero mееh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ cha⁻ miih⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻ lä⁻ la⁻. **7** Ma⁻ ra⁻ ju'dsoo⁻ he⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻. He⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ ba⁻ ja⁻ he⁻ naahn⁻. Jéeh⁻, cher'mah⁻ sa⁻ ngaahn⁻, sa⁻ ja⁻ hi⁻ noo⁻ né⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Pero cher'mah⁻ ngaahn⁻, cheen⁻ hi⁻ he⁻ kyah⁻ hnäh⁻. **8** Hi⁻ wa'ra⁻ ja⁻ hi⁻ he⁻, jmeey⁻ lä⁻ ngëe⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ he⁻ tääyh⁻ kyaah⁻ dso'kye⁻, hi⁻ mi⁻ jnäay⁻ he⁻ chaq⁻ jaa⁻ hi⁻ llu⁻ go⁻ te⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ lla⁻ Dio ta⁻. **9** Mi⁻ jnäay⁻ he⁻ tääh⁻ dsa⁻ kyaah⁻ dso'kye⁻, kih⁻ he⁻ sa⁻ heeyh⁻ jnä⁻. **10** Lä⁻ ja⁻ mi⁻ jnäay⁻, jnä⁻ he⁻ hi⁻ llu⁻, jéeh⁻ naahn⁻ kih⁻ Tää⁻ kyaan⁻ hi⁻ mo⁻ so⁻ jéeh⁻ jnä⁻. **11** Hi⁻ mi⁻ jnäay⁻ he⁻ lla⁻ Dio ta⁻ kih⁻ dsa⁻, jéeh⁻ hi⁻ sa⁻ llu⁻ hi⁻ jmeey⁻ hih⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ ma⁻ na⁻ bääyh⁻ kyaah⁻ dso'jwi⁻.

12 Cha⁻ ga⁻ he⁻ hnoon⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, pero sa⁻ lä⁻ ngëe⁻ hnäh⁻ na⁻ ga⁻ juh⁻.

13 Pero wa'ra⁻ ja⁻ Jmi⁻ lle⁺ hi⁻ laa⁻ ju'dsoo⁻, hi⁻ he⁻ jää⁻ hnäh⁻ mah⁻ lä⁻ ngëe⁻ hnäh⁻ na⁻ hñaa⁻ lä⁻ jéeh⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ ju'dsoo⁻. Jéeh⁻ sa⁻ hlëeyh⁻ jee⁻ tëey⁻ hñiiy⁻. Hlëeyh⁻ he⁻ nuuy⁻ ba⁻ hi⁻ jmeey⁻ lä⁻ ngëe⁻ dsa⁻ lä⁻ jéeh⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ jää⁻. **14** Jmeey⁻ lä⁻ ngëe⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ laa⁻ jnä⁻, lä⁻ ja⁻ mi⁻ jnäay⁻ he⁻ laan⁻ jøøh⁻. **15** Laan⁻ ja⁻ ba⁻ lä⁻ koo⁻ laa⁻ Tää⁻. He⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻ ma⁻ jwahn⁻, jmeey⁻ lä⁻ ngëe⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ laa⁻ jnä⁻.

16 Ko⁻ hwëe⁻ ga⁻, mo⁻ so⁻ jéeh⁻ jnä⁻. Hi⁻ koo⁻ ga⁻ ko⁻ hwëe⁻, jéeh⁻ jnä⁻ ka⁻ läh⁻, ja⁻ ga⁻ naahn⁻ jee⁻ gya⁻ Tää⁻.

Hi⁻ mееh⁻ dsë⁻ lä⁻ chaa⁻ llu⁻

17 Ja⁻ ga⁻ ga⁻ ngii⁻ jnääh⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻ jnääh⁻:

—¿Hee⁻ na⁻ he⁻ hlëeyh⁻ jne⁻ he⁻ jayh⁻ lä⁻ na⁻: “Ko⁻ hwëe⁻ ga⁻, mo⁻ so⁻ jéeh⁻ jnä⁻, hi⁻ koo⁻ ga⁻ ko⁻ hwëe⁻, jéeh⁻ jnä⁻ ka⁻ läh⁻, ja⁻ ga⁻ naahn⁻ jee⁻ gya⁻ Tää⁻”?

18 Ma⁻ chiih⁻ ga⁻ jnääh⁻ dsa⁻ kyaah⁻ jnääh⁻:

—¿Hee⁻ na⁻ he⁻ jayh⁻: “Ko⁻ hwëe⁻ ga⁻”? Sa⁻ ngëe⁻ jne⁻ hee⁻ na⁻ hlëeyh⁻.

19 Né⁻ ba⁻ Jesú^s he⁻ ma⁻ hnøø⁻

jnääh⁻ ma⁻ ngii⁻ jnääh⁻ juu⁻ kiyh⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁻ siiyh⁻ jnääh⁻:

—Ma⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻ ko⁻ hwëe⁻ ga⁻, mo⁻ so⁻ jéeh⁻ jnä⁻ hi⁻ koo⁻ ga⁻ ko⁻ hwëe⁻, jéeh⁻ jnä⁻ ka⁻ läh⁻. ¿Che⁻ he⁻ la⁻ na⁻ he⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻ hnäh⁻? **20** Ma⁻ ra⁻ ju'dsoo⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, jää⁻ ki⁻ hoo⁻ hnäh⁻ jwérte pero dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ lä⁻ chaa⁻ llu⁻. Ko⁻ hwëe⁻ ba⁻ ja⁻, jää⁻ ti⁻ meeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻, ja⁻ ga⁻ jéeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ go⁻ te⁻. **21** Wa'ra⁻ ga⁻ te⁻ jee⁻ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁻ kyaaa⁻ jaa⁻ dsa⁻ më⁻, jéey⁻ wi⁻, jéeh⁻ ma⁻ tē⁻ jee⁻ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁻ kyaay⁻. Pero ma⁻ ngëe⁻ ma⁻ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁻ kyaay⁻, mo⁻ so⁻ dsooh⁻ dsëy⁻ wi⁻ he⁻ ma⁻ jéey⁻ ja⁻, kih⁻ he⁻ chaa⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻ lä⁻ chaa⁻ ja⁻ gyuu⁻ kyaay⁻. **22** Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ ti⁻ meeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ na⁻. Pero koo⁻ ka⁻ läh⁻ jéeh⁻ hnäh⁻, ja⁻ ga⁻ jéeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻, hi⁻ ni⁻ ja⁻ sa⁻ le⁻ jñuuuh⁻ lä⁻ koo⁻ te⁻ he⁻ jéeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻.

23 Jmiif⁻ ja⁻, mo⁻ so⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ juu⁻ kin⁻ ni⁻ miih⁻. Ma⁻ ra⁻ ju'dsoo⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻, lä⁻ jéeh⁻ go⁻ te⁻ he⁻ ngiih⁻ kih⁻ Tää⁻ lä⁻ hih⁻ kin⁻, kway⁻ ba⁻. **24** Lä⁻ jiin⁻ ma⁻ ya⁻ nøø⁻ jne⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻ ngiih⁻ hnäh⁻ lä⁻ hih⁻ kin⁻. Ngii⁻ hnäh⁻ mah⁻ hnäh⁻ hnäh⁻ hi⁻ lä⁻ ja⁻, jéeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ go⁻ te⁻.

Ga⁻lih⁻ Jesú^s ga⁻ lla⁻ dsëey⁻ he⁻ lihih⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻ gyuu⁻

25 Ma⁻ hlëeyh⁻ hnäh⁻ lä⁻ jéeh⁻ he⁻ la⁻ kyaah⁻ juu⁻ na⁻ hmää⁻. Ma⁻ ngoo⁻

ga⁺tē⁺ hor[~] jee[’] mo⁺so⁺ hlëéhn[’] hnäh[’]
juu[’] na[~]hmää[’]. Na[~]hñaa[’] lä⁺jëe[’] ba[’]
jmeehn[’] juu[’] kyah[’] hnäh[’] ha[’] lä⁺ la[’]
kih[’] Tää[’]. ²⁶Ma[’]ja[’] ngiih[’] hnäh[’] kih[’]
Dio lä⁺hih[’] kin[’]. Sa[’]jwëéhn[’] hnäh[’]
ngiin[’] kyah[’] hnäh[’] kih[’] Tää[’]. ²⁷Hnää[’]
Tää[’] hnäh[’], jëeh[’] ma[’]lä⁺hnaah[’]
jnä[’] hi[’] ma[’]lä⁺dsoo[’] ba[’] hoh[’] hnäh[’]
he[’] jan[’] kih[’] Tää[’]. ²⁸Kih[’] Tää[’] ba[’]
ya[’]hëen[’] mah[’] jan[’] jmi[’]gyuu[’] la[’]. Na[’]
ya[’]hëen[’] jmi[’]gyuu[’] la[’] mah[’] naahn[’]
ka[’]lä⁺jee[’] gya[’] Tää[’] —ga[’]jäh[’]
Jesús siiyh[’] jnääh[’].

²⁹Mah[’] ga[’]jäh[’] jnääh[’]:

—Na[’]ga[’]hlëéh[’] jëe[’] go[~]te[’], mo⁺so⁺
hlëéh[’] juu[’] na[~]hmää[’]. ³⁰Na[’]ga[’]
ma[’]lä⁺ngëe[’] jnääh[’], kyuuh[’] ba[’] hne[’]
ga[’]lä⁺jëe[’] go[~]te[’]. Kyah[’] hne[’] sa[’]jmee[’]
bii[’], ngii[’] dsa[’]juu[’], jëeh[’] ma[’]ñeh[’] ba[’]
hne[’] he[’] huu[’]dsë[’] jmeeey[’]. He[’]ja[’]ba[’]
na[’]ma[’]lä⁺dsoo[’] dsë[’] jnääh[’] ya[’]hëeh[’]
kih[’] Dio.

³¹Mah[’] ga[’]jäh[’] Jesús siiyh[’]:

—Che[’]na[’]ga[’]ma[’]lä⁺dsoo[’] hoh[’]
hnäh[’]? ³²Ma[’]ngoo[’]ga[’]té[’] hor[~] hi[’] hor[~]
ja[’]ma[’]tøohn[’]na[’]ga[’]juh[’] he[’]sa[’]jnee[’]
hnäh[’] mah[’]beeh[’] jnä[’]. Pero sa[’]jän[’]
hñiin[’] go[~]te[’], Tää[’]kyaan[’]kyaa[’] jnä[’].
³³Lä⁺jëe[’]he[’]la[’]ma[’]hlëéh[’]hnäh[’]
mah[’]ta[’]la[’]ki[’]jnä[’]hi[’]tii[’]kyah[’]
hnäh[’]. Jmi[’]gyuu[’]la[’]jëeh[’]hnäh[’]he[’]
wi[’]. Pero wa[’]cha[’]o[’]jöh[’]dsë[’]kyah[’]
hnäh[’], jëeh[’]ma[’]löh[’]ma[’]lla[’]dsëén[’]
kih[’]he[’]hliih[’]he[’]cha[’]jmi[’]gyuu[’]la[’]—
ga[’]jäh[’] Jesús siiyh[’] dsa[’]kyaa[’].

Ga[’]ngii[’] Jesús kih[’]discípulo kyaa[’]kih[’]Dio

17 Ma[’]ngëe[’]ma[’]hlëéh[’] Jesús
lä⁺jëe[’]he[’]ja[’], ga[’]jëey[’]ta[’]
gyuu[’]mah[’]ga[’]jäh[’]:
—Tää[’]kyaan[’], ma[’]dsëé[’]hor[~].
Mi[’]jnää[’]jooh[’]he[’]laay[’]jøøh[’]mah[’]

lä⁺ja[’], jooh[’]mi[’]jnääy[’]hne[’]he[’]laah[’]
jøøh[’]ka[’]lä⁺. ²Hne[’]ga[’]hñaqah[’] jnä[’]
mah[’]jmeen[’]hih[’]kih[’]ga[’]lä⁺jëe[’]dsa[’].
He[’]ja[’]na[’]na[’]jwë[’]kin[’]jmeen[’]chaa[’]
tää[’]ga[’]lä⁺jëe[’]dsa[’]hi[’]ga[’]kwëéh[’]
jnä[’]. ³He[’]kyuu[’]dsa[’]hne[’], ma[’]la[’]
ja[’]hne[’]ba[’]laah[’]Dio Jøøh[’], hi[’]he[’]
kyuu[’]Jesucristo hi[’]ga[’]cheeh[’], he[’]
la[’]ba[’]ja[’], he[’]jmee[’]chaa[’]dsa[’]tää[’].

⁴Ma[’]mi[’]jnään[’]hne[’]kih[’]dsa[’]he[’]
laah[’]jøøh[’]. Ma[’]hñaa[’]ba[’]ta[’]he[’]
ga[’]kwëéh[’]jnä[’]jmeen[’]. ⁵Na[’]na[’]Tää[’],
mi[’]jnää[’]he[’]laan[’]jøøhn[’]ya[’]jwii[’]
kyah[’], ja[’]ba[’]lä⁺koo[’]jøøhn[’]ma[’]
laan[’]kyaa[’]hne[’], jää[’]ja[’]ga[’]nøø[’]
jmi[’]gyuu[’]la[’].

⁶Ma[’]mi[’]jnään[’]hne[’]kih[’]lä⁺jëe[’]
dsa[’]hi[’]ga[’]kwëéh[’]jnä[’]. Hi[’]he[’]
ma[’]laa[’]kyaa[’]mah[’]ga[’]kwëéh[’]
jnä[’], hi[’]ga[’]høøy[’]juu[’]kyah[’]. ⁷Na[’]
ma[’]lä⁺kyuuhy[’], he[’]ja[’]kyah[’]ba[’]ja[’]
lä⁺jëe[’]he[’]ga[’]tøøh[’]goon[’]. ⁸Jéeh[’],
lä⁺jëe[’]juu[’]he[’]ga[’]chiih[’]jnä[’],
ma[’]hlëéh[’]jnih[’]hi[’]ga[’]heeyh[’]ba[’].
Ma[’]lä⁺hee[’]bih[’]he[’]ya[’]hëen[’]kyah[’].
Hi[’]ma[’]lä⁺dsoo[’]ba[’]dsëy[’], hne[’]he[’]
ga[’]cheeh[’]jnä[’].

⁹He[’]ja[’]ngiin[’]kiyh[’], ja[’]kih[’]
lä⁺jëe[’]dsa[’]jmi[’]gyuu[’]. Ngiin[’]kih[’]
hi[’]ga[’]kwëéh[’]jnä[’]ba[’], jëeh[’]hi[’]he[’]
ba[’]laa[’]dsa[’]kyaa[’]. ¹⁰Lä⁺jëe[’]dsa[’]
hi[’]laa[’]kyaa[’], he[’]ba[’]hi[’]he[’]laa[’]
kyaa[’]. Hi[’]lä⁺jëe[’]hi[’]laa[’]kyaa[’],
hi[’]he[’]ba[’]laa[’]kyaa[’]ka[’]lä⁺. Ta[’]la[’]
kih[’]dsa[’]he[’]ga[’]lä⁺jnä[’]he[’]laan[’]
jøøhn[’].

¹¹Mo⁺so⁺gya[’]ga[’]jnä[’]jmi[’]gyuu[’]
la[’]. Pero dsa[’]kyaa[’], jää[’]gyih[’].
jmi[’]gyuu[’]la[’]. Hi[’]jnä[’]naahn[’]kyah[’].
Tää[’]kyaa[’], hne[’]hi[’]na[’]jngëe[’],
hää[’]kyaa[’]be[’]kyah[’]lä⁺jëe[’]hi[’]
ga[’]kwëéh[’]jnä[’], mah[’]ja[’]leey[’]koo[’]
ba[’], ja[’]ba[’]lä⁺koo[’]laa[’]jne[’]koo[’]

ba'. ¹²Ta'ko⁻jiih' ma' gyan' kyaayh' jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ma' hää⁻ jnih' kyaah' be' kyah'. Ga⁻hään⁻ hi⁻ ga⁻kwéëh' jnä⁻. Ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ga⁻hëe'. Ma⁻la⁻ jaa⁻ hi⁻ nøø' juu' dsa⁻hëe', hi⁻ he' ba' ga⁻hëe' go⁻te~, mah' lä⁻ ja⁻ lä⁻te~ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu' kyah'.

¹³Na⁻naahn' jee' ñeh' hne~. Ta'ko⁻jiih' gyan' ko⁻hwëe' ga' jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ma⁻hlëëh' ba' jnih' lä⁻jë⁻ he⁻ la⁻, mah' jëë⁻ dsëy' lä⁻koo⁻ jiih' jëë⁻ dsën⁻. ¹⁴Ma⁻ngëen' lä⁻jë⁻ juu' kyah' kih' hi⁻ he'. Hi⁻ ga⁻lä⁻hööh' dsa⁻chaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ kiyh', kih' he⁻ mo⁻so⁻ laay' kih' jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ sa⁻ laa⁻ jnä⁻ kih' jmi⁻gyuu⁻ la⁻. ¹⁵Sa⁻ngiin' kyah' mah' hwëëyh' jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Ngiin' kyah' mah' hääh' hnih' kih' he⁻ hliih' ba'. ¹⁶Sa⁻laay' kih' jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ sa⁻ laa⁻ jnä⁻ kih' jmi⁻gyuu⁻ la⁻. ¹⁷Jmääy' cha⁻ga⁻miih' na⁻jngëe' kyah' ju'dsoo' kyah'. Jëëh' juu' kyah', la⁻ju⁻dsoo' jmah' ba'. ¹⁸Lä⁻koo⁻ ga⁻cheeh' jnä⁻ jee' tääh' dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻cheee' jnih' jee' kih' dsa⁻hi⁻ tääh' jmi⁻gyuu⁻ la⁻. ¹⁹Kwaat⁻ kih' hi⁻ he' ba' na⁻ he⁻ ngëen' hñiin' kyah'. Mah' lä⁻ja⁻ hi⁻ he⁻ lee' na⁻jngëe' go⁻te~.

²⁰Ja⁻ ma⁻la⁻ kih' hi⁻ la⁻ ngiin'. Lä⁻ja⁻ ngiin' ka⁻läh' kih' hi⁻ na⁻ ga⁻heeh' jnä⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻nuuy' juu' kih' hi⁻ he'. ²¹Mah' lee' koo⁻ ba' jee' lä⁻jëë⁻, lä⁻koo⁻ laah' hne~ kyaah' jnä⁻ Tää⁻, hi⁻ jnä⁻ kyaah' hne~. Lä⁻ja⁻ lee' koo⁻ ba' jee' lä⁻jëë⁻ hi⁻ he' kyaah' jne'. Mah' lä⁻ja⁻, hi⁻ chaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ lä⁻ds oo' dsë', hne~ he' ga⁻cheeh' jnä⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. ²²Lä⁻koo⁻ ma⁻mi⁻jnääh' jnä⁻ kih' dsa⁻, lä⁻ja⁻ ma⁻mi⁻jnään' hñiin'

kiyh', mah' lä⁻ja⁻ leey' koo⁻ ba', lä⁻koo⁻ laa⁻ jne'. ²³Jnä⁻ laan' kyaah' jnih', hi⁻ hne~ laah' kyaah' jnä⁻, mah' lä⁻ja⁻ dsa⁻taayh` kwee⁻ go⁻te~ leey' koo⁻ ba'. Lä⁻ja⁻ lä⁻ngëe' dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, hne~ ba' ga⁻cheeh' jnä⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻ñey' ga⁻lä⁻hnaah' hnih', ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ hnaah' jnä⁻.

²⁴Tää⁻ kyaan⁻, lä⁻jëë⁻ hi⁻ ga⁻kwéëh' jnä⁻ he', hnoon' dsa⁻taayh` kyaah' jnä⁻ ha⁻ jee' naahn' na'gyan'. Mah' jëëy' he⁻ ma⁻llaah' jnä⁻ jøøh', kih' he⁻ ga⁻lä⁻hnaah' jnä⁻ jää⁻ ja⁻ga⁻ nøø' jmi⁻gyuu⁻ la⁻. ²⁵Lluy⁻ laah' hne~ Tää⁻. Dsa⁻chaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, sa⁻ma⁻lä⁻kyuuy' hne~. Pero jnä⁻, kyuun⁻ hne~. Ma⁻ñe⁻ ba' dsa⁻ kyaan⁻, hne~ ga⁻cheeh' jnä⁻. ²⁶Ma⁻mi⁻jnään' kiyh', ha⁻ lä⁻laah' hne~, hi⁻ jmeen' lä⁻kyuuy' hne~ cha⁻ga⁻miih'. Mah' jnä⁻ he⁻ hään' jee' kiyh' hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻koh' hnaah' jnä⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻hnääy' dsa⁻kyaayh'.

Ga⁻saayh' Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53)

18 Ma⁻ngëe' ma⁻hlëëh' Jesús lä⁻ja⁻, jnääh' discípulo ga⁻nøø' jnääh' kyaayh' ta⁻ hngaah' ko⁻taa⁻ kih' koo⁻ jmi⁻ he⁻ chee' Cedrón. Jee' ja⁻ ga⁻tooh' jnääh' kyaayh' jee' na⁻jnää⁻ chaah' hma⁻ kih' dsa⁻. ²Juda ka⁻läh', hi⁻ ga⁻hnëe' Jesús, ma⁻kyuuyh~ lä⁻kaa⁻ jee' ja⁻, jëëh' cha⁻miih' jiih' na⁻nøø' jnääh' discípulo kyaah' Jesús ta⁻ ja⁻. ³Jee' ja⁻ ga⁻lloo' Juda, ma⁻jää⁻ koo⁻ nää⁻ hløø', kyaah' ko⁻lla⁻ poo⁻ hi⁻ ga⁻chee' jmi⁻dsa⁻ kaah' hi⁻ hi⁻ ga⁻chee' fariseo. Ga⁻lla⁻ nääy' jee' ja⁻, chooy⁻ je⁻, kyey⁻ hma⁻ lle⁻je⁻. Kye⁻ hi⁻ kye⁻ ñe', kye⁻ hi⁻ kye⁻ hma⁻.

⁴Pero mañé ba' Jesús läjé go-te', hee na jää né' kiyh'. Mah' ya'héey' ta cha'né' hi ga'ngiiy' juu' kih' dsa-he':

—¿Hii na hnaah hnäh?

—Ma'ya'nöö' jnääh', hnääh' jnääh' Jesús, dsa chaa Nazaret —ga jäh' dsa he'.

—Jnä' he' —ga jäh' Jesús siiyh.

Jee' ja' ma' hää' Juda ka'läh', hi ga'ngëe' Jesús kih' dsa he'. ⁶Lä'koo ma' ga'jäh' Jesús "jnä' he'", ga'tee' dsa he' hnii' ta' ka'luu' lä'jihi' ga'saay' hwa'. ⁷Koo' ka'läh' ga'ngii' Jesús juu' kiyh':

—¿Hii' ba' na hnaah hnäh? —ga' jäh'.

—Jesús, dsa chaa Nazaret —ga' jäh' dsa he'.

⁸—¿Ja' ma'jwëeh' ba' hnäh', jnä' he'? Cher'mah' jnä' hnaah hnäh', kwa' jwë' wa' lla'nää' hi' täh' la' —ga' jäh' Jesús siiyh.

⁹He' la' ga'la' mah' lä'te' he' ga' jäh' Jesús: "Tää, läjé hi' ga'kwëeh' jnä', ni' jaä' hi' he' sa' dsa'hëe'." ¹⁰He' ja' ga'lle' Pee' ñe' kih' mah' ga'kuy' lo'gwa' jwoo' ra'lluu' kih' Malco, hi' ma' laa' jaä' hi' ma' jmee' ta'he' kih' jmi'dsa' jøøh'. ¹¹Mah' ga' jäh' Jesús siiyh' Pee':

—Tøøh' ñe' kyah' neh' loo' kih'. Ja' jmee' bi' kin' jieen' he' wi' la' koo' mada' he' ga'jmee' Tää' kin'?

Na'jääy' Jesús cha'né' Aná

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹²Ja'ga' ngo' juu' hløø' kyaah' hløø' kyaay' hi' kyaah' poo' kyaaa' dsa' judiu he', mah' ga'saayh' Jesús ga'hñuuy'. ¹³To'né' na'jääy'

cha'né' Aná, hi' ma' laa' dso'jmi' Caifá. Caifá he' ma' kye' né' kih' läjé jøøh' jmi'dsa' jii' ja'. ¹⁴Hi' he' na', hi' ga'taah' dsa' judiu juu' jää', ga'siiyh' he' jmee' bi' juu' jaä' dsa'nüuh' kih' jwii' goo' jne'.

Ga'hmä' Pee' juu' he' sa' kyuuy' Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵Ma' lleè' Pee' kaah' kih' Jesús kyaah' jnäh' ga' discípulo. Discípulo he' ma' kyuu' ba' dsa' jøøh' kyaä' jmi'dsa'. He' ja' ga'hey' kyaah' Jesús jee' la' ho'hne' kih' jmi'dsa' jøøh' he'. ¹⁶Pero ta' ka'hne' kil' ho'haah' ja'ba' ma' cheh' Pee'. Ja'ga' ya'hëe' hi' jnäh' discípulo he', hi' ma' kyuu' jmi'dsa' jøøh' mah' ga'hlëeyh' kyaah' dsa'më' hi' ma' ho'ho' ho'haah' ja'. Ja'ga' ga'taayh' Pee' ta' cha'neh'. ¹⁷He' ja' ga' jäh' dsa'më' he' siiyh' Pee':

—¿Ja' hne' ka'läh' laah' discípulo kyaä' dsa'nüuh' oo'?

—Ja' he' jnä' —ga' jäh' Pee'.

¹⁸Jmii' ja' ma' jmee' gyuu'. Hi' läjé jøøh' hi' ma' täh' jmee' ta'he' jee' ja' kyaah' poo', ga'jeeyh' je' mah' ga'taayh' llooyh'. Jee' ja' ma' cheh' Pee' ka'läh', llooh' je' ko'jøh' kyaayh'.

Na'jääy' Jesús cha'né' dsa'ta' kyaä' dsa' judiu

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹Ga'løø' jmi'dsa' jøøh' ngii' juu' kih' Jesús, hi' ga' he' hi' ma' laa' discípulo kyaay', hi' ha' na' ma' täh' yh'. Hi' ma' ngiiy' juu' kiyh' ha'lä' la' juu' he' ma' kway'. ²⁰He' ja' ga'jeeh' Jesús juu' kiyh':

—Jnǟ' hǟ' gō' te' gā' hléehn̄ dsā' jmī' gyuū'. Ma' hléeh̄' jnih̄' täǟ' neh̄' gwah̄' mäh̄' hī' jee' chih̄' gwah̄' juuh̄' jee' dsā' kuh̄' dsā' goō' jne'. Nī' koō' sā' gā' hléehn̄' jee' nā' hmäǟ'. ²¹ ¿Hē' lā' ngiih̄' juū' kin̄? Ngiī' juū' kih̄' hī' gā' nuū' bā', mah̄' jayh̄' hē' nā' gā' jwahn̄. Hī' hē' bā' nē' lǟ' jé̄' heē' nā' gā' hléehn̄.

²²Lǟ' koō' ma' gā' jäh̄' Jesú̄s lǟ' jā', jaā' poō' kyaā' dsā' hē' hī' ma' cheh̄' koō' jee' jā', gā' jnooȳ' mō' nē' Jesú̄s.

—¿Chē' lǟ' nā' bā' jiih̄' juū' kih̄' dsā' jøøh̄' kyaā' jmī' dsā'? —gā' jäh̄' poō' hē' siiyh̄'.

²³—Cher'mah̄' mā' hléehn̄' hliih̄', chiih̄' jnǟ' heē' nā' hē' hliih̄' mā' yā' hiī' hoon̄. Hī' cher'mah̄' mā' hléehn̄' bā' jnǟ' ju'dsoō', ¿hē' lā' jnooh̄' kin̄? —gā' jäh̄' Jesú̄s siiyh̄'.

²⁴Hē' jā' nā' hnuuuh̄' Jesú̄s gā' cheē' Aná̄ cha'né' Caifá, dsā' jøøh̄' kyaā' jmī' dsā'.

Koō' kā' läh̄' gā' hmǟ' Peē' juū' hē' sā' kyuyū' Jesú̄s

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵Lǟ' mā' cheh̄' jā' bā' Peē' llooh̄' jē', mah̄' gā' jäh̄' dsā' siiyh̄':

—¿Jā' hnē' laah̄' jaā' discípulo kyaayaȳ'? —Jah̄' hā', jā' hē' jnǟ' —gā' jäh̄' Peē'.

²⁶Mah̄' gā' hléeh̄' jaā' hī' ma' jmeē' tā' hē' kih̄' jmī' dsā' jøøh̄', hī' laā' miih̄' øøh̄' hī' gā' kū' Peē' lō' gwā' hē', gā' ngiiȳ' juū' kih̄' Peē':

—¿Jā' gā' jeeen̄' hnē' kyaayh̄', jee' nā' jnǟ' chaah̄' hmā'? —gā' jayh̄' siiyh̄' Peē'.

²⁷Koō' kā' läh̄' gā' juū' Peē', hī' lǟ' chah̄' jā' gā' hoooh̄' chaah̄' dsoō'.

Gā' jäǟ' dsā' Jesú̄s cha'né' Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸Jā' gā' gā' lleē' dsā' Jesú̄s kih̄' Caifá mah̄' gā' jäǟ' tā' nē' tā' kih̄'

Pilato. Hor̄' jā' mā' ngoō' gā' jnǟ'. Sā' gā' taah̄' dsā' judiu cha'neh̄' nē' tā' jā' mah̄' sā' mī' sayh̄' hniiȳ'. Jéeh̄', sā' ma' lē' ma' høøȳ' jmií' hē' kuh̄' dsā' borrego mäh̄', wā'rā' jäh̄' kih̄' gā' taayh̄' jee' jā'. ²⁹Hē' jā' yā' hëë̄' Pilato kā' hnē' tā' jee' ma' täǟyh̄' jā' mah̄' gā' jayh̄':

—¿Heē' dsoō' bäǟh̄' hnäh̄' dsā' lā'? —gā' jäh̄' Pilato.

³⁰—Wā'rā' jäh̄' kih̄' sā' hléeh̄' dsā' nā', sā' chā' hē' kih̄' mā' ngëē' jnääh̄' jā'gooh̄' —gā' jäh̄' dsā' hē' siiyh̄' Pilato.

³¹—Teē' bā' hnäh̄' kyah̄', lla' hnäh̄' tā' kiyh̄', lǟ' koō' llē' ley kyah̄' hnäh̄' —gā' jäh̄' Pilato siiyh̄'.

—Pero sā' nā' ngëē' jnääh̄' jwë̄', jngëē' jnääh̄' nī' jaā' dsā' —gā' jäh̄' dsā' judiu hē'.

³²Lǟ' jā' gā' lǟ' te' juū' kih̄' Jesú̄s lǟ' koō' ma' gā' jäh̄' hā' lǟ' kyaah̄' ma' juūȳ'. ³³Jā' gā' gā' hē' Pilato tā' cha'neh̄' nē' tā' kih̄' mah̄' gā' téeyh̄' Jesú̄s, gā' ngiiȳ' juū' kiyh̄':

—¿Chē' hnē' hē' dsā' jøøh̄' kyaā' dsā' judiu? —gā' jäh̄'.

³⁴—¿Chē' hē' hléeh̄' kyah̄' hnäah̄' hē' jwah̄' lǟ' nā', o chē' hē' mā' hléeh̄' jnäah̄' kī' jnǟ'? —gā' jäh̄' Jesú̄s siiyh̄'.

³⁵—Jā' hē' dsā' judiu jnǟ'. Dsā' gooh̄' kyaah̄' dsā' kaah̄' kyaā' jmī' dsā', hī' hē' bā' nā' mā' ngëē' hnē' tā' kin̄'. ¿Heē' mā' jmeeh̄'? —gā' jäh̄' Pilato siiyh̄' Jesú̄s.

³⁶—Jā' jmī' gyuū' lā' jmeē' jnǟ' hih̄'. Wā'rā' jäh̄' kih̄' jmeē' jnǟ' hih̄' jmī' gyuū' lā', hī' chaā' kaah̄' kin̄' sā' kwaȳ' jwë̄' ngëē' dsā' jnǟ' kih̄' dsā' goon̄' hī' laā' tā'. Pero sā' jmeē' jnǟ' hih̄' jee' lā' —gā' jäh̄' Jesú̄s siiyh̄'.

³⁷—¿Che' ma⁺ra⁻ he⁻ la⁺ah⁻ hne⁻ rey ja⁻? —ga⁺jäh⁻ Pilato.
 —Hne⁻ ba⁻ jwah⁻, jnä⁻ laan⁻ rey.
 Kih⁻ he⁻ la⁻ ba⁻ ga⁺lä⁻chaan⁻, hi⁻ jan⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ mah⁻ jmeen⁻ ju'dsoo⁻ ba⁻. Hi⁻ lä⁻ jää⁻ hi⁻ laa⁻ kya⁺a⁻ ju'dsoo⁻, nuuy⁻ juu⁻ kin⁻ —ga⁺jäh⁻ Jesús siiyh⁻.
³⁸—¿Hee⁻ ja⁻, he⁻ la⁻ ju'dsoo⁻? —ga⁺jäh⁻ Pilato.

Ga⁺jä⁻ juu⁻ jngiih⁻ dsa⁻ kih⁻ Jesús
 (Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁺jäh⁻ lä⁻ja⁻, ya⁻hää⁻ ngooy⁻ ta⁻ jee⁻ ma⁻ tää⁻ dsa⁻ judiu, mah⁻ ga⁺siiyh⁻:
 —Ni⁻ koo⁻ he⁻ hliih⁻ sa⁻ ma⁻ jnööhn⁻ kiyh⁻. ³⁹Lä⁻jë⁻ jiih⁻ ma⁻ tē⁻ jmi⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ borrego mäh⁻, tēeh⁻ hnäh⁻ lään⁻ jaa⁻ hi⁻ tih⁻ hoh⁻ hnäh⁻ hi⁻ hää⁻ neh⁻ne⁻. Hnäh⁻ dsa⁻ judiu, ¿che' hnooh⁻ hnäh⁻ mah⁻ lään⁻ rey kya⁺ah⁻ hnäh⁻?

⁴⁰Ga⁻lä⁻ jää⁻ ga⁺tooh⁻ miih⁻, ga⁺jäh⁻:
 —Ta⁻ lää⁻ dsa⁻ na⁻. Lää⁻ Barrabá ba⁻.

Barrabá he⁻ ma⁻ laa⁻ jaa⁻ dsa⁻hi⁻.
19 He⁻ja⁻ ga⁺jmee⁻ Pilato hih⁻ mah⁻ jmi⁻ba⁻ dsa⁻ kih⁻ Jesús.
²Ga⁻ka⁻ hlöö⁻ wi⁻too⁻, ga⁺jmeey⁻ koo⁻ coron mah⁻ ga⁺tooyh⁻ lle⁻ Jesús. Hi⁻ ga⁺kyeh⁻ dsih⁻ koo⁻ hmiih⁻ gyuu⁻ läh⁻ lä⁻koh⁻ hmiih⁻ he⁻ käh⁻ rey.

³—iPeer⁻ jøøh⁻ dsa⁻ta⁻ kya⁺a⁻ dsa⁻ judiu! —ma⁻ jäh⁻.

Mah⁻ ma⁻ jnoo⁻ hlöö⁻ mo⁻nëy⁻.
⁴Jä⁻ga⁻ ya⁻hää⁻ ka⁻läh⁻ Pilato ta⁻ ka⁻hne⁻ mah⁻ ga⁺siiyh⁻ dsa⁻ he⁻:
 —Hii⁻ ja⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ mah⁻ jää⁻ hnäh⁻ ni⁻ koo⁻ he⁻ hliih⁻ sa⁻ hii⁻ jnööhn⁻ kiyh⁻.

⁵Jä⁻ga⁻ ya⁻hää⁻ Jesús, na⁻hä⁻ lley⁻ coron he⁻ na⁻la⁻ kya⁺ah⁻ wi⁻too⁻, hi⁻na⁻kyeyh⁻ koo⁻ hmiih⁻ gyuu⁻ läh⁻. Mah⁻ ga⁺jäh⁻ Pilato siiyh⁻ lä⁻ jää⁻ dsa⁻ he⁻:

—Hii⁻ la⁻ dsa⁻ñuu⁻ na⁻.
⁶Ma⁻ ga⁺jää⁻ dsa⁻kaah⁻ kya⁺a⁻ jmi⁻dsaa⁻ kya⁺ah⁻ poo⁻ kya⁺a⁻ gwah⁻, ga⁺tooyh⁻ miih⁻, ma⁻ jäh⁻:
 —Tää⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻, tää⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻.

Pero ga⁺jäh⁻ Pilato ka⁻läh⁻:
 —Tee⁻ hnäh⁻ mah⁻ tää⁻ hnäh⁻ hnääh⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻. Jää⁻ hi⁻ koo⁻ he⁻ hliih⁻ sa⁻ ma⁻jnööhn⁻ kiyh⁻.

⁷Mah⁻ ga⁺jäh⁻ dsa⁻judiu he⁻:
 —Cha⁻ ba⁻ ley kya⁺a⁻ jnääh⁻. Lä⁻koo⁻ jäh⁻ ley kya⁺a⁻ jnääh⁻ ää⁻ jmi⁻juuy⁻. Jää⁻ ga⁺jmääy⁻ hnäiy⁻ Joo⁻ Dio.
⁸Ma⁻ ga⁺nuu⁻ Pilato lä⁻ja⁻, cha⁻ga⁺miih⁻ ga⁺lä⁻goyh⁻. ⁹Koo⁻ ka⁻läh⁻ ngaayh⁻ kya⁺ah⁻ Jesús nääta⁻ kiyh⁻, mah⁻ ga⁺siiyh⁻:
 —¿Ha⁻ cha⁻ah⁻ hne⁻?

Pero sa⁻ ga⁺ngii⁻ Jesús go⁻te⁻ kiyh⁻.
¹⁰—¿He⁻la⁻ sa⁻ ngiih⁻ kin⁻?
 ¿Che' sa⁻ ñeh⁻ na⁻ngën⁻ jwë⁻ jmeen⁻ hih⁻ mah⁻ tää⁻ dsa⁻ hne⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻? Hi⁻ lä⁻ja⁻ jmeen⁻ hih⁻, mah⁻ lään⁻ hne⁻ —ga⁺jäh⁻ Pilato siiyh⁻.

¹¹—Ni⁻ miih⁻ sa⁻ na⁻ngëh⁻ jwë⁻ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻ja⁻ kin⁻ wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻ sa⁻ ga⁺kwa⁻ Dio jwë⁻. He⁻ja⁻ juuh⁻ ga⁺la⁻ dso⁻kye⁻ kih⁻ hi⁻ ga⁺ngëe⁻ jnä⁻ kyah⁻, lä⁻koh⁻ ga⁺kyah⁻ hnäah⁻ —ga⁺jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

¹²He⁻ja⁻ cha⁻ga⁺miih⁻ ma⁻ hnöö⁻ Pilato ma⁻ lääy⁻ Jesús. Pero dsa⁻judiu he⁻, ma⁻ tooyh⁻ cha⁻miih⁻ miih⁻, ma⁻ jäh⁻:
 —Cher⁻mah⁻ hne⁻ ga⁺lä⁻ah⁻ hnäah⁻, sa⁻ laa⁻ome⁻ kya⁺a⁻ rey to⁻në⁻ hi⁻

gya¹ Roma. Wa' hi⁻ cha⁻ hi⁻ hi⁻ jmää⁻ hñii⁻ rey, lla⁻dsëey⁻ rey to⁻në ba' ja⁻.

¹³Ma' ga⁻nuu⁻ Pilato lä⁻ja⁻, ga⁻jääy⁻ Jesúus ta⁻ka[']hne⁻, mah⁻ ga⁻g yay⁻ jee⁻ jmeey⁻ hih⁻. Jee⁻ ja⁻ ma⁻ chee⁻ Gabata kyaah⁻ juu⁻ hebreo. Juu⁻na⁻ hnøø⁻ jäh⁻: jee⁻ ma⁻na⁻joo⁻ kuu⁻. ¹⁴Ma' ja⁻, hlooh⁻ jmi⁻ he⁻kuh⁻ dsa⁻ borrego mäh⁻, ma⁻të⁻ lla⁻hyoo⁻. Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Pilato siih⁻ dsa⁻ judiu he⁻:

—Hii⁻ la⁻ rey kyaah⁻ hnäh⁻.

¹⁵iWa' juuy⁻, wa' juuy⁻! iTääy⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻! —ga⁻jäh⁻ dsa⁻he⁻.

—¿Ha⁻ lä⁻ja⁻ he⁻ tää⁻ jnä⁻ rey kyaah⁻ hnäh⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻? —ga⁻jäh⁻ Pilato siiyh⁻.

—Sa⁻ chaa⁻ ga⁻jnah⁻ rey kyaah⁻ jnäh⁻, ma⁻la⁻ César ba⁻ —ga⁻jäh⁻ dsa⁻kaah⁻ kyaah⁻ jmi⁻ dsa⁻he⁻.

¹⁶Jä⁻ga⁻ ga⁻ngëe⁻ Pilato ja⁻goo⁻ hløø⁻ mah⁻ tää⁻ dsih⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻. He⁻ja⁻ ga⁻tëe⁻ hløø⁻ Jesúus.

Ga⁻tää⁻ dsa⁻ Jesúus dsoh⁻ hma⁻cru⁻

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷Ya⁻hee⁻ Jesúus jee⁻ ja⁻ ma⁻kyey⁻ hma⁻cru⁻, ngooy⁻ jee⁻ chee⁻ Moo⁻ Lle⁻Hlii⁻. Kyaah⁻ juu⁻ hebreo jäh⁻: Gólgota. ¹⁸Jee⁻ ja⁻ ga⁻tää⁻ dsih⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻, ko⁻jöh⁻ kyaah⁻ uu⁻ dsa⁻, ma⁻ja⁻ lä⁻koo⁻ jwoo⁻ kiyh⁻. ¹⁹Ga⁻jmee⁻ Pilato mada⁻ he⁻ ga⁻la⁻ koo⁻ hwëh⁻ he⁻ ga⁻tøøy⁻ në⁻ hma⁻cru⁻ he⁻ jäh⁻: "Jesúus dsa⁻ chaa⁻ Nazaret, Rey kyaah⁻ dsa⁻ judiu."

²⁰Jwëe⁻ dsa⁻ judiu ga⁻hëy⁻ hwëh⁻ ja⁻, jëeh⁻ ma⁻jäh⁻ kih⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻ jee⁻ ga⁻tää⁻ dsa⁻ Jesúus dsoh⁻ hma⁻cru⁻, hi⁻hwëh⁻ he⁻ ma⁻na⁻sii⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ kyaah⁻ juu⁻ hebreo, kyaah⁻ juu⁻ griego hi⁻ kyaah⁻ latín ka⁻läh⁻.

²¹He⁻ja⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻kaah⁻ kyaah⁻ jmi⁻ dsa⁻kyaa⁻ dsa⁻judiu na⁻nää⁻ na⁻chih⁻ Pilato:

—Ta⁻ sii⁻ "Rey kyaah⁻ dsa⁻judiu." Sii⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäyh⁻ hñiiy⁻ "Jnä⁻ he⁻laan⁻ Rey kyaah⁻ dsa⁻judiu."

²²Pero Pilato ga⁻jeeh⁻ juu⁻kiyh⁻:

—He⁻ ma⁻siin⁻, sa⁻cha⁻he⁻kih⁻ mi⁻siin⁻.

²³Ma⁻ngëe⁻ ma⁻tää⁻hløø⁻ Jesúus dsoh⁻ hma⁻cru⁻ mah⁻ga⁻kay⁻ sa⁻hmiih⁻kiyh⁻, ga⁻jmeey⁻kye⁻ jwi⁻, ma⁻koo⁻ jwi⁻kih⁻lä⁻ja⁻hløø⁻. Hi⁻ga⁻ka⁻hløø⁻sa⁻hmiih⁻he⁻ma⁻na⁻lääy⁻he⁻ma⁻la⁻koo⁻ta⁻jmaah⁻ koo⁻dsaa⁻. ²⁴Mah⁻ga⁻siiyh⁻ dsa⁻kyayh⁻:

—Sa⁻wa⁻gyiin⁻. Wa⁻koohn⁻suertba⁻, wa⁻jeeen⁻hi⁻tëe⁻.

Kyaah⁻lä⁻ja⁻ga⁻lä⁻te⁻lä⁻koo⁻na⁻sii⁻juu⁻kih⁻Dio, he⁻jäh⁻: "Ga⁻ti⁻ga⁻llooh⁻ dsa⁻hmiih⁻kin⁻, mah⁻ga⁻kooyh⁻ suertkih⁻hmiih⁻kyoo⁻kin⁻he⁻ma⁻na⁻lään⁻." Lä⁻ja⁻ga⁻jmee⁻hløø⁻he⁻.

²⁵Ma⁻cheh⁻choo⁻ Jesúus koo⁻ hma⁻cru⁻kiyh⁻, kyaah⁻dsa⁻më⁻øøh⁻chooy⁻, kyaah⁻María më⁻Cleofa, hi⁻ kyaah⁻María Magdalena ka⁻läh⁻.

²⁶Ma⁻ga⁻jee⁻ Jesúus choo⁻, kyaah⁻discípulo hi⁻ga⁻lä⁻hnääy⁻cha⁻mih⁻, mah⁻ga⁻siiyh⁻chooy⁻:

—Dsa⁻më⁻, hii⁻jooh⁻cheh⁻na⁻.

²⁷Ja⁻ga⁻ga⁻hlëeyh⁻discípulohe⁻:

—Hii⁻maa⁻kyah⁻cheh⁻na⁻.

Lä⁻chah⁻ja⁻ga⁻tëe⁻discípulohe⁻choo⁻ Jesúus cha⁻neh⁻kih⁻.

Ga⁻juu⁻ Jesúus

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸Ma⁻ga⁻ngëe⁻he⁻ja⁻, ma⁻ñe⁻ba⁻ Jesúus ga⁻hñaa⁻ba⁻lä⁻jë⁻he⁻ma⁻la⁻kiyh⁻. Hi⁻mah⁻lä⁻te⁻lä⁻koo⁻na⁻sii⁻juu⁻kih⁻Dio, ga⁻jäyh⁻:

—Lä⁺kii⁻ dsën⁺.

²⁹Jee' ja⁻ ma['] chih' koo⁻ mi[']dsuu['] he⁻ ma['] haa['] jmiⁱⁱ⁻ jiih⁻. Mah['] ga[']mi[']gyuh['] dsa⁻ koo⁻ mi[']joo⁻ kyaah['] jmiⁱⁱ⁻ jiih⁻ ja⁻. Mah['] ga[']lla[']lley⁻ lle' koo⁻ sa[']goh['] hma⁻ hisopo, ga[']choo['] dsa⁻ lä⁺ ga[']tē⁻ hoo['] Jesús.³⁰Ma['] ga[']hi^h['] Jesús jmiⁱⁱ⁻ jiih⁻ ja⁻, ga[']jäh[']:

—Ma[']hñaa['] ba['] lä⁺ jé⁻:

Lä⁺chah['] ja⁻ ga[']tøyh['] lley⁻, ga[']juuy['].

Jaa⁻ hløø['] ga[']jmee['] dsoo[']
dsoh['] mo[']miih['] kih['] Jesús

³¹Ma[']ja⁻ hlooh⁻ jmiⁱⁱ⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ borrego mäh[']. Sa['] ma['] hnøø['] dsa⁻ judiu ma['] já⁻ dsoh['] hma⁻cru['] wa'rā⁻ ga[']taayh['] teeyh['] dsëy[']. Jëeh['] jmiⁱⁱ⁻ ja⁻ ma['] la['] juuh⁻ ga['] kih['] jee⁻ lä⁺jé⁻ jmiⁱⁱ⁻ he⁻ tee['] dsa⁻ dsë[']. He['] ja⁻ ga[']ngiiy['] kih['] Pilato mah['] ma['] jmeey['] hih⁻ he⁻ ma['] jøøy['] kyey['] hi⁻ ma['] jñaay['] hi⁻ ma['] chaa⁻ dsoh['] hma⁻cru['] mah['] tääy['] ga[']juh['].³²He['] ja⁻ na'nää['] hløø['] mah['] ga[']jøøy['] to[']né⁻ kye['] hi⁻ ma['] taa['] dsoh['] hma⁻cru['] koo['] kih['] Jesús. Ja[']ba['] lä⁺ja⁻ ga[']jmee['] kih['] hi⁻ ma['] taa['] jyoh['] ko[']jwoo['] kiyh['] ja⁻.³³Ma['] ga[']lla[']nääy['] jee['] ma['] taa['] Jesús, ga[']jääy['] ma[']na[']juuy['], he['] ja⁻ mo[']so['] ga[']jøøy['] kye['] Jesús.

³⁴Ma[']ke['] ma[']na[']juuy['], jaa⁻ hløø['] ga[']ka['] hma⁻ lle['] ñe['] chuuuh⁻ kih['], ga[']jmee['] dsoo['] mo[']miih['] kih['] Jesús. Lä⁺chah['] ja⁻ ga[']tuu['] jma['] kyaah['] jmiⁱⁱ⁻.³⁵Hi⁻ ga[']jée['] ha['] lä⁺ ga[']la['], hi⁻ he⁻ jmeey['] ju'dsoo[']. Hi⁻ juu['] kiyh['] la['] dsoo[']. Hi⁻ he⁻ ñe['] kwee['] he⁻ jäh['] ju'dsoo[']. Hi⁻ ga[']jmeey['] ju'dsoo['] mah['] lä⁺ja['] ka[']läh['] lä⁺dsoo['] hoh['] hnäh['] kih['] Jesús.³⁶Lä⁺ja⁻ ga[']la['], mah['] lä⁺te['] lä⁺koo⁻ na[']sii⁻ juu['] kih['] Dio: "Ni⁻

koo⁻ moo['] kiyh['] sa[']jøø['] dsa⁻."³⁷Hi⁻ lä⁺ja⁻ jee['] jyoh['] na[']sii⁻ juu['] kih['] Dio:
"Dsa⁻ hi⁻ ga[']jmee['] dsoo['] kiyh['] jääy['] ka[']läh[']."

Ga[']haay['] Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸Ma[']ngëe['] he⁻ ja⁻, José dsa⁻ chaa⁻ Arimatea ga[']ngiiy['] kih['] Pilato mah['] kway['] jwë['] kooy['] jmi[']ngo['] kih['] Jesús. José ma['] la['] jaa⁻ discípulo kyaah['] Jesús jee['] na[']hmää['], jëeh['] ma['] gayh['] dsa⁻ judiu. Ga[']kwa['] ba['] Pilato jwë[']. He['] ja⁻ ngooy['] na[']kiiy['] jmi[']ngo['] kih['] Jesús.³⁹Ngoo['] ka[']läh['] Nicodemo hi⁻ñee['] ta[']la⁻ hwë['] na[']hnääh['] Jesús. Ma['] kyey['] koo⁻ gyii[']gya['] kil naa['] mi['] jwi['], he⁻ ma['] la['] mirra na[']kaah['] na[']gwëeh['] kyaah[']aloës.⁴⁰He['] ja⁻ lä⁺uu['] dsa⁻ he['], ga[']jñaay['] Jesús mah['] ga[']gyaayh['] koo⁻ hmiih['] gyuh['] kyaah['] naa['] mi['] jwi['] ja⁻, lä⁺koo⁻ tääy['] jmee['] dsa⁻ judiu ma['] haay['] hlii['] kyaay['].⁴¹Jee['] ga[']tää['] dsa⁻ Jesús dsoh['] hma⁻cru['], ma['] na[']jnää['] chaah['] hma⁻. Hi⁻ jee['] chaah['] hma⁻ ja⁻, ma['] la['] koo⁻ to[']høø['] hmëë['], jee['] sa['] ga['] ma[']taayh['] ni['] jaa⁻ hlii['].⁴²Jee['] ja⁻ ga[']kye['] dsa⁻ jmi[']ngo['] kih['] Jesús, kih['] he⁻ hlooh⁻ jmiⁱⁱ⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh['], hi⁻ jäh⁻ ba['] la['] to[']høø['] ja⁻ ka[']läh['].

Ga[']lä⁺jiih['] Jesús

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

20 To[']né['] jmiⁱⁱ⁻ kih['] seman⁻, tiih⁻ na[']høø['] ga['], ñee['] María Magdalena jee['] ma['] la['] to[']høø['] ja⁻. Mah['] ga[']jääy['] ma['] kye['] ta['] koo['] mi[']kuy['] he⁻ ma['] na[']jnëe['] hoo['] to[']høø['] ja⁻.²Ja[']ga['] ngooy['] ko[']chih['] kih['] Simón Pee['] kyaah['] kih['] jñaah['] discípulo hi⁻ ga[']lä⁺hnää['] Jesús, mah['] ga[']siiy[']:

—Ma^llee^l dsa^l neh^l to^lhøø^l
Dsa^ljøøh^l jnän^l. Sa^l nñe^l jne^l ha^l ta^l
ma^ljääy^l.

³Mah^lngoo^l Pee^l kyaah^l jñah^l
discípulo he^l na^ljëey^l jee^l ma^l la^l
to^lhøø^l ja^l. ⁴Lä^l u^l ga^lnää^l cha^lhlili^l.
Pero jñah^l discípulo he^l ga^lhlili^l
cha^lga^lmiih^l lä^lkoh^l ga^l Pee^l. Hi^l he^l
ga^llloo^l to^lnë^l jee^l ma^l la^l to^lhøø^l
ja^l. ⁵Ga^ljluy^l hñiiy^l mah^l ga^ljëey^l.
Ma^lla^l hmiih^l he^l ma^l na^llää^l Jesús
ja^lba^l ga^ljëey^l neh^l too^l ja^l. Ja^l
jiöh^l mo^lso^l ga^lhey^l neh^l to^lhøø^l
ja^l. ⁶Ja^lga^l ga^llloo^l Pee^l. Hi^l he^l
ba^l ga^lhe^l ga^ltë^l neh^l to^lhøø^l ja^l.
Ma^lla^l sa^lhmiih^l he^l ma^l na^llää^l
Jesús ba^l ga^ljëey^l ma^lkye^l neh^l
jee^l ja^l. ⁷Hi^l ga^ljëey^l hmiih^l sa^lluu^l
he^l ma^l na^lgyoh^l lle^l Jesús, mo^lso^l
kye^l ko^ljøh^l kyaah^l hmiih^l he^l ma^l
na^llääy^l ja^l. Ma^lkye^l ma^lna^lgyoh^l
ta^lko^lba^l. ⁸Jä^lga^l ga^lhe^l ka^lläh^l
hi^ljñah^l discípulo, hi^lga^llloo^l to^lnë^l
he^l, neh^l to^lhøø^l ja^l. Ga^ljëey^l kwee^l,
ja^lga^lga^llä^ldsoo^ldsëy^l. ⁹Jëeh^l, sa^l
ga^lma^llä^lngëey^l lä^lkoo^lna^lsii^ljuu^l
kih^lDio he^lga^lla^lbii^lhe^lga^llä^ljiöh^l
jee^lkih^lhi^lna^ljuu^l. ¹⁰Hi^llä^lu^l
discípulo he^lga^lnääy^lta^lkih^l.

Ga^llä^ljnää^l Jesús cha^lnë^l María

Magdalena

(Mr. 16:9-11)

¹¹Pero María ga^ljäh^lta^lka^lhne^l
kih^lto^lhøø^lja^l, hooyh^l. Jee^l cheyh^l
hooyh^lja^lga^ljluy^lhñiiy^l mah^l
ga^ljëey^lta^lneh^lto^lhøø^lja^l. ¹²Mah^l
ga^ljëey^lu^längele, hi^lkyeh^lhmiih^l
tøø^l. Jaa^lma^lgya^ljee^lma^lla^lta^l
gyuhuh^llley^lhi^ljaa^lma^lgya^ljee^l
ma^lla^lta^lhuuh^ltiöh^l, ja^lba^ljee^l
ga^lkye^ldsa^ljmi^lngo^lkih^lJesús.
¹³Mah^lga^ljäh^längele he^lsiiyh^l:

—Dsa^lmë^l, ñhe^lla^lhoooh^lhne^l?

—Hoooh^ljnä^lkih^lhe^lma^llleey^l
Dsa^ljøøh^lkyaan^l. Sa^lman^lha^lta^l
ma^lkyay^l—ga^ljäh^lMaría siiyh^l.

¹⁴Ma^lngëe^lma^lhlëeyh^llä^lja^l,
ga^ljeeyh^lhñiiy^lta^lka^lluu^l. Ga^ljëey^l
cheh^lJesús, pero mo^lso^lga^llä^lkyuuy^l.

¹⁵Mah^lga^ljäh^lJesús siiyh^l:

—Dsa^lmë^l, ñhe^lla^lhoooh^lhne^l?
ñHii^lna^lhnaah^l?

Pero María ma^llaay^l, dsa^lhi^lma^l
høø^lchaah^lle^lba^lhe^l. He^lja^lga^lsiiyh^l:

—Hne^ldsa^l, cher^lmah^lhne^l
ma^lleeh^lhlili^lkyaan^l, chih^ljnä^l
ha^lta^lma^lkyah^l, mah^lniin^l
na^lteen^l—ga^ljäh^lMaría siiyh^l.

¹⁶—María —ga^ljäh^lJesús siiyh^l:

Mah^lga^ljeeh^lka^lläh^lMaría,
ga^lsiiyh^l:

—iRaboni! —he^lla^lhnøø^ljäh^l
Ta^ljwoh^l.

¹⁷Mah^lga^ljäh^lJesús siiyh^l:

—Ta^lee^ljnä^l. Jëeh^l, sa^lga^l
ma^lwiin^ljee^lgya^lTää^lkyaan^l. Gwa^l
jee^ltääh^løøhrn^lmah^lgo^lchiiyh^l:
“Naahn^lna^lgyan^lkyah^lhi^llaa^lTää^l
kyaan^l, ja^lba^lhi^llaa^lTää^lkyah^l
hnäh^lka^lläh^l. Naahn^lna^lgyan^l
kyah^lhi^llaa^lDio kyaan^l, ja^lba^lhi^l
laa^lDio kyaah^lhnäh^l.”

¹⁸He^lja^lñee^lMaría Magdalena
na^ljmeeh^ljuu^lkih^llä^ljëe^ljnääh^l
discípulo he^lga^ljëey^lJesús, hi^l
ga^ljmeehy^ljuu^llä^ljëe^lhe^lga^lsiiyh^l
María.

—Ga^llä^ljnää^lJesús jee^lkih^ldiscípulo
kyay^l

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)

¹⁹Ma^lga^lnue^lja^lba^ljmii^lja^l,
to^lnë^ljmii^lkih^lseman^l, na^ljnë^l
haah^lma^ltøøh^ljnääh^lko^ljøh^l
lä^ljëe^ljnääh^l, kih^lhe^lma^lgah^l

jnääh' dsa~ta'. Ga~he' Jesús, mah'
ga~lla~séeyh' tó~dsaa~ jee' ma'
tøöh' jnääh' ja~. Mah' ga~jäyh' siiyh~
jnääh':

—Wa' hii' tii' kyah' hnäh'.

²⁰Lä~koo~ ma' ga~jäyh' lä~ja~,
ga~heeyh' jnääh' discípulo kyaay'
ma~gooy~ kyaah' jwoo' mo~miih~
kiyh'. Peer' ga~jëe' dsé~ jnääh' ma'
ga~jëe' jnääh' Dsa~jøöh' jnän'. ²¹Mah'
ga~jäh' Jesús siiyh~ jnääh' ka~läh':

—Wa' hii' tii' kyah' hnäh'. Lä~koo~
ga~chee' Tää~ jnä~, ja~ba' lä~ja~
cheen~ hnäh'.

²²Lä~koo~ ma' ga~jäyh' lä~ja~,
ga~juuy~ né' kyaal~ jnääh', mah'
ga~siiyh~ jnääh':

—Heeh' hnäh' Jmí~lle' Na~jngii'.

²³Cher'mah' ga~kiih~ hnäh' hoh' kih'
dso'kye~ he~ jmee~ dsa~, dsa~che~
ba' dso'kye~ kiyh'. Pero cher'mah'
sa~ ga~kiih~ hnäh' hoh' kiyh', lä~
ma~kyayh' ja~ba' dso'kye~ kiyh'.

Sa~ ga~lä~hee' Tamá he~
ma~lä~jiih` Dsa~jøöh' jnän`

²⁴Pero Tamá, hi~ téeyh~ dsa~
su~ he', jaa~ jee' lä~jëe' gya~tuu'
jnääh', sa~ ma~ hää~ jee' kyaal~ jnääh'
ma~ jah' Jesús to~né'. ²⁵Ga~jmeeh'
ba' jñah' discípulo juu' kih' Tamá,
ga~siiyh~:

—Ma~jëe' jnääh' Dsa~jøöh' jnän'.

Mah' ga~jäh' Tamá:

—Cher'mah' sa~ ga~jëen', la~lii~
gooy~ jee' ga~hoo' jo~ne', hi~tän~
cha~goon~ jee' ga~hoo' jo~ne' hi~
tän~ goon~ jwoo' mo~miih~ kiyh', sa~
heen'.

²⁶Ma~hya~ ga~ jñaa' jmii', ma' tøöh'
jnääh' ka~läh' cha~neh', hi~ ma~ hää'
Tamá jee' kyaal~ jnääh'. Pero na~jnë~

ba' haah' ga~mi~ jnääh' Jesús hñii'
jee' tøöh' jnääh' ja~, mah' ga~jäyh':

—Wa' hii' tii' kyah' hnäh'.

²⁷Chah' ba' ga~jäh' Jesús siiyh~

Tamá:

—Tøöh' da' cha~gooh~ jee' la~, mah'
jëe' ma~goon~. Hii' ma~gooh~, mah'
tä~ neh~ jwoo' mo~miih~ kin~ la~. Ta~
wa' hweh~ hoh', wa' lä~ds oo' hoh'
kin~.

²⁸Jä~ga' ga~jäh' Tamá siiyh~:

—iDsa~jøöh' kyaan~, hi~ Dio
kyaan~!

²⁹Mah' ga~jäh' Jesús siiyh~:

—Tamá, kih' he~ ma~jëeh` jnä~,
he~ja~ ba~ na~ ma~lä~ds oo' hoh'. Pero
llu' ga~kih' hi~ lä~ds oo' dsé~, ma~ke~
sa~ ga~jëey~ jnä~.

He~la~ he~ ma~na~sii~ juu~ la~

³⁰Cha~miih~ he~ juuh~gaa~ ga~jmee'
Jesús cha~né' jnääh' discípulo kyaay'
he~ sa~ cha~ na~sii~ né' mo~je~ la~.

³¹Pero siin~ lä~la~ mah' lä~ds oo'
hoh' hnäh', Jesús he~, hi~ he~ he'
Cristo, Joo~ Dio. Hi~ kih' he~ lä~ds oo'
hoh' hnäh' kiyh', he~ ja~ jmee~ chaa~
hnäh'.

Ga~mi~ jnääh' Jesús hñii' kih'
gyee' discípulo kyaay'

21 Këe~ ga~ja~, ga~mi~ jnääh~

Jesús hñiiy~ cha~hoo'

jmi~juuh~ he~ hla~ hwa~ Tiberia.

Lä~la~ ga~mi~ jnääy~ hñiiy'. ²Ma'

cheh' Simón Pee' kyaah' Tamá,

hi~ téeyh~ dsa~ su~ he', kyaah'

Natanael dsa~ chaa~ jee' jwii~ Caná

hwa~ Galilea, kyaah~ lä~uu~ joo~

Zebedeo hi~ kyaah' ga~uu~ discípulo

kyaa' Jesús. ³Ga~jäh' Simón Pee'

siiyh~:

—Hii⁺ jnä⁻ ngoon⁺ na'chaah⁺ miih⁻
jah⁻ cha⁻ cha'jmi⁺.

Mah⁺ ga⁻ jäh⁻ jee⁻ lä⁻ jee⁺:

—Dsa'nøø⁺ jnääh⁻ kyaah⁻ hne⁻.

Mah⁺ ga⁻ nääy⁺, ga⁻taayh⁻ neh⁻ koo⁻
na'moo⁻. Hwé⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻lëeyh⁻ ni⁻
miih⁻ hmooh⁻. ⁴Ma⁻ngoo⁺ ga⁻jnä⁺ ba⁻
ja⁻, ma⁻ ga⁻lä⁻ jnääh⁻ Jesús cha'ho⁻
jmi⁻ jwéeh⁻ ja⁻. Pero sa⁻ ga⁻lä⁻ kyu⁻
jnääh⁻ che⁻ he⁻ ba⁻ Jesús hi⁻ ma⁻
cheh⁻ jee⁻ ja⁻. ⁵Mah⁺ ga⁻ngi⁺ Jesús
juu⁻ kya⁻a⁻ jnääh⁻:

—Gyüü⁻ kyaan⁺, ¿che⁻ cha⁻ miih⁻
he⁻ kihñ⁻? —ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

Ga⁻lä⁻ jee⁺ jnääh⁻ ga⁻chiih⁻ jnääh⁻:
—Jah⁻ha⁻.

⁶He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻ jnääh⁻:

—Tøøh⁻ hnäh⁻ sa'hma⁻ kyah⁻ hnäh⁻
ta⁻ jwoo⁻ ra'llu⁻ kih⁻ na'moo⁻ kyah⁻
hnäh⁻ na⁻, mah⁻ leeh⁻ hnäh⁻.

Hi⁻ ga⁻jmee⁻ jnääh⁻ lä⁻koo⁻
ga⁻jäyh⁻. Ja⁻ga⁻ na⁻ ga⁻cheeh⁻ jnääh⁻
sa'hma⁻ ja⁻ hi⁻ mo⁻so⁻ ga⁻tää⁻ jnääh⁻
ma⁻ lle⁻ jnääh⁻, kih⁻ he⁻ jwéee⁻ ja⁻
ma⁻ tääh⁻. ⁷Ja⁻ga⁻ ga⁻jäh⁻ discípulo
hi⁻ ga⁻lä⁻ hnääh⁻ Jesús cha⁻miih⁻
ga⁻siiyh⁻ Pee⁻:

—iDsa⁻jøøh⁻ jnään⁻ ba⁻ oo⁻!

Ma⁻ ga⁻nuu⁻ Simón Pee⁻, laa⁻
Dsa⁻jøøh⁻ kyaay⁻, ga⁻kéyh⁻ hmiih⁻
kiyh⁻ he⁻ ga⁻leey⁻ ta'ko⁻jiih⁻
ma⁻ jmeey⁻ ta⁻kooh⁻ hma⁻. Mah⁺
ga⁻jwääy⁻ hñiiy⁻ cha⁻jmi⁺. ⁸Hi⁻
jee⁻ lä⁻ jee⁺ jnääh⁻ ya⁻nøø⁻ jnääh⁻
ta⁻ jee⁻ dsoo⁻ kyaah⁻ na'moo⁻ ja⁻,
na⁻cheeh⁻ jnääh⁻ sa'hma⁻ na⁻kah⁻
hmooh⁻. Jëeh⁻, koo⁻ hña⁻loo⁻ metro
ba⁻ yüü⁻ tée⁻ jnääh⁻ jee⁻ la⁻ hwa⁻ jee⁻
ma⁻ tøøh⁻ jnääh⁻ ja⁻. ⁹Ma⁻ ga⁻hwëë⁻
jnääh⁻ neh⁻ na'moo⁻ ja⁻, ga⁻jee⁻
jnääh⁻ na⁻jeeh⁻ je⁻, na⁻kyaa⁻ jaa⁻
hmooh⁻ né⁻ kyaah⁻ he⁻ñiih⁻. ¹⁰Mah⁺
ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻ jnääh⁻:

—Go⁻tee⁻ hnäh⁻ ta⁻ la⁻ miih⁻
hmooh⁻ hi⁻ ja⁻ga⁻ ma⁻lëëh⁻ hnäh⁻.

¹¹Mah⁺ ga⁻wii⁺ Simón Pee⁻ neh⁻
na'moo⁻ mah⁻ ga⁻sëeyh⁻ sa'hma⁻ ja⁻
ta⁻ hwa⁻ kii⁻. Na⁻kah⁻ go⁻te⁻ ja⁻
kääh⁻. Ga⁻té⁻ koo⁻ hña⁻laa⁻ na⁻dsë⁻
to⁻lo⁻gyaa⁻ dsë⁻ uu⁻ ja⁻ jee⁻ lä⁻ jee⁺.
Ma⁻ke⁻ jwëe⁻ ma⁻ laa⁻ ja⁻ he⁻, ni⁻
lä⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻gii⁻ sa'hma⁻. ¹²Ja⁻ga⁻
ga⁻jäh⁻ Jesús:

—Ya⁻nää⁻ hnäh⁻ ya⁻kuh⁻ hnäh⁻.

Hi⁻ ni⁻ ja⁻a⁻ jnääh⁻ sa⁻ ga⁻tuu⁻ dsë⁻
jnääh⁻ ma⁻ ngi⁻ jnääh⁻ juu⁻ kiyh⁻:
“¿Hii⁻ hne⁻?”

Jëeh⁻ ñe⁻ ba⁻ jnääh⁻, he⁻ ba⁻
Dsa⁻jøøh⁻ kya⁻a⁻ jnääh⁻ ba⁻ he⁻.

¹³He⁻ja⁻ ga⁻ka⁻ Jesús he⁻ñiih⁻
ja⁻, ga⁻kwëeyh⁻ jnääh⁻. Ja⁻ba⁻
lä⁻ja⁻ ga⁻kwëeyh⁻ jnääh⁻ hmooh⁻
ka⁻läh⁻. ¹⁴Jee⁻ la⁻ ga⁻té⁻ hnë⁻ jiih⁻
he⁻ ga⁻mi⁻ jnääh⁻ Jesús hñii⁻ kya⁻a⁻
jnääh⁻ discípulo kyaay⁻, ma⁻ngëe⁻
ma⁻lä⁻jiiyh⁻.

Ga⁻hlëëh⁻ Jesús kyaah⁻ Simón Pee⁻

¹⁵Ma⁻la⁻ kiyh⁻ ma⁻kuyh⁻, ja⁻ga⁻
ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻ Simón Pee⁻:

—Simón, joó⁻ Joná, ¿che⁻ hnaah⁻
ga⁻jnä⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻lä⁻ jee⁻ hi⁻ tääh⁻
la⁻?

Mah⁺ ga⁻jäyh⁻:

—Jaah⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁺. Ñeh⁻ ba⁻
hne⁻ he⁻ hnaan⁻ hne⁻ —ga⁻jäh⁻ Pee⁻.

—Ja⁻ hääh⁻ llu⁻ dsa⁻ kyaan⁺ —
ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

¹⁶Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻jäyh⁻, jee⁻ ga⁻té⁻
to⁻ jiih⁻:

—Simón, joó⁻ Joná, ¿che⁻ hnaah⁻
jnä⁻?

—Jaah⁻, Dsa⁻jøøh⁻ kyaan⁺. Ñeh⁻ ba⁻
hne⁻ he⁻ hnaan⁻ hne⁻ —ga⁻jäh⁻ Pee⁻.

—Ja⁻ hääh⁻ llu⁻ dsa⁻ kyaan⁺ —
ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻.

¹⁷Ga⁺tē⁻ hnē⁻ jiih[~] ga⁺jäh[~] Jesús:
—Simón, joo[~] Joná, cche[~] hnaah[~]
jnä[~]? —ga⁺jäyh[~].

Ja[~] meeh⁻ dsé[~] Pee[~], kih[~] he⁻ ma⁻tē⁻
hnē⁻ jiih[~] ga⁺jäyh[~]: “¿Che[~] hnaah[~]
jnä[~]? Mah[~] ga⁺siiyh[~] Jesús:
—Ga⁺lä[~]je[~] ba[~] ñeh[~] hne⁻,
Dsa⁻jøøh[~] kyaan[~]. Ñeh[~] kwee⁻ he⁻
hnaan[~] hne⁻.

Mah[~] ga⁺jäh[~] Jesús:
—Hää[~] llu[~] dsa⁻ kyaan[~] ja⁻.

¹⁸Ma⁺ra[~] ju'dsoo[~] jwëéhn[~] hne⁻.
Lä[~] ma[~] kwaa[~] ga[~] hne⁻ miih⁻, ma[~]
jmääh[~] hñaah[~], ma[~] goh[~] wa[~] ha⁻
cha[~] ha⁻, ha[~] jee[~] ma[~] hnooh[~] hñaah[~].
Pero wa'ra[~] ga[~]gyuh[~], niih[~] ma[~]gooh[~]
mah[~] jñah[~] dsa⁻ kyeh[~] hne⁻ hmiih[~]
kyah[~]. Hi[~] ha[~] jee[~] sa[~] hnooh[~] goh[~],
jee[~] ja⁻ ba[~] dsa⁻jääy[~] hne⁻.

¹⁹Lä[~]ja⁻ ga⁺jäyh[~] mah[~] lä[~]ngëe[~]
Pee[~] ha[~] lä[~] ma[~] juuy[~] lä[~]jwë[~] ja⁻
lä[~]jnä[~] ha[~] koh[~] jøøh[~] sa[~] laa[~] Dio.
Ja⁻ga[~] ga⁺jäyh[~]:
—Jmee[~] ko⁻jøh[~] kyaah[~] jnä[~].

Discípulo hi⁻ ga⁺lä[~]hnää[~] Jesús

²⁰Ma[~] ga[~]jeeh[~] Pee[~] hñii[~] ta⁻
ka⁻luu[~], ga[~]jëey[~] ja[~] discípulo hi⁻
ga[~]lä[~]hnää[~] Jesús he[~]. He[~] ba[~] hi⁻
he[~] ma[~] gya[~] koo[~] kih[~] Jesús lä[~] ma[~]

ga[~]kuyh[~] ma⁻nuu[~] ja⁻, hi⁻ ga[~]ngii[~]
juu[~] kih[~] Jesús: “Dsa⁻jøøh[~] kyaan[~],
chii[~] na⁻ hi⁻ ngëe[~] hne⁻? ” ²¹He⁻ ja⁻,
ma[~] ga[~]jëey[~] Pee[~] discípulo he[~],
ga[~]jäyh[~] siiyh[~] Jesús:

—Dsa⁻jøøh[~] kyaan[~], cha[~] ga[~] hi⁻ ja⁻
oo[~]? ¿Hee⁻ ba[~] le[~] kiyh[~]? —ga[~]jäh[~]
Pee[~].

²²Wa'ra[~] jäh[~] kih[~] hnoon[~] chaay⁻
lä[~] jiih[~] tē[~] jmií[~] jähn[~], sa[~] ga[~]tëeh[~]
hne⁻ jëëh[~] kiyh[~]. Hne⁻, jmee[~] ko⁻jøh[~]
kyaa[~] jnä[~] —ga[~]jäh[~] Jesús siiyh[~].

²³Jee[~] kih[~] øøh[~] jne[~] la⁻, ya[~]hii[~]
koo⁻ juu[~] kih[~] discípulo he[~], ga[~]jäyh[~]
sa[~]juuy[~]. Pero ja⁻ he⁻ ga[~]jäh[~] Jesús
he⁻ mo⁻so⁻ juuy[~] ja⁻. Ga[~]jäyh[~] lä[~]la⁻
ba⁻: “Wa'ra[~] jäh[~] kih[~] hnoon[~] chaay⁻
lä[~] jiih[~] tē[~] jmií[~] jähn[~], sa[~] ga[~]tëeh[~]
hne⁻ jëëh[~] kiyh[~].”

²⁴Hi[~] la⁻ he[~] discípulo hi⁻ jäh[~]
ju'dsoo[~] kih[~] ga[~]lä[~]je[~] juu[~] la⁻. Hi[~]
ga[~]siiy[~] lä[~]jë[~] he⁻ la⁻. Hi[~] ñe[~] jne[~],
ju'dsoo[~] he⁻ jmeeey[~], la[~]ju'dsoo[~] jmah[~]
ba⁻.

²⁵Hi[~] cha⁻ ga[~] cha⁻miih⁻ he⁻
ga[~]jmee[~] Jesús. Wa'ra[~] jäh[~] kih[~] sií[~]
jne[~] ma[~] koo⁻ ma[~] koo⁻ lä[~]hii[~] në[~],
sa[~]hiih[~] lä[~]kaa[~] jmi⁻gyuu[~] laa[~],
cher'mah[~] hi⁻ sií[~] lä[~] ga[~]ds[~] he⁻
hnøø[~] ga[~]d[~]sa⁻sii[~]. Wa[~] la[~] lä[~]ja⁻.

Hechos

Lä⁺la⁻ ga⁺jmee⁺ ko⁻llaa⁺ apóstole

Ma⁻na⁻la⁻ juu¹ chee¹ Dio
Jmi⁻lle² kih¹ né¹ kih¹ dsa⁻

1 Teófilo, jee¹ la⁻ jmeen¹ ka⁻läh¹
juu¹ kyah¹. Lä⁺koo⁻ ma¹ ga⁺siin¹
to⁻né¹, ga⁺jmeen¹ juu¹ lä⁺jé¹ he⁻
ga⁺jmee¹ Jesús lä⁺ma¹ huu¹ ga⁺løøy¹
jmeey¹ ta⁻, lä⁺ja⁻ ka⁻läh¹ lä⁺jé¹
juu¹ he⁻ ga⁺kway¹, ²lä⁺jiih¹ ga⁺lloo¹
jmii¹ ga⁺sayh¹ ta⁻ gyuuuh¹. Pero
jää¹ ja⁻ga⁻ sayh¹, ga⁺jmeey¹ juu¹
kih¹ lä⁺jé¹ apóstole hi⁻ ga⁺lleyh¹.
Kyaah¹ be⁻ kih¹ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹,
ga⁺jmeey¹ mada¹ kih¹ apóstole ha⁻
lä⁺ jmeey¹. ³Hi¹ ma⁻ngéé¹ ma⁻juuy¹,
ga⁺mi¹ jnääy¹ hñiiy¹ na⁻hñaa¹
na⁻dsay¹ cha⁻né¹ apóstole kyaay¹.
Ja⁻he⁻ koo⁻ néë¹ ga⁺jmeey¹ lä⁺
ma¹ ga⁺mi¹ jnääy¹ hñiiy¹ mah¹ lii¹
la⁻ dsoo¹ juu¹ he⁻ na⁻jiiyh¹. Lä⁺ja⁻
ga⁺jmeey¹ lä⁺jiih¹ ga⁺té¹ to⁻loo¹ jmii¹
hi⁻ ga⁺hlééyh¹ kih¹ ha⁻ lä⁺ jää¹ Dio
dsa⁻ lä⁺hih¹ kih¹.

⁴Koo⁻ hä¹, lä⁺ ma¹ gyay¹ kyaah¹
lä⁺jéé¹ apóstole kyaay¹, ga⁺jmeey¹
mada¹ kiyh¹, ga⁺siiyh¹:

—Ta⁻ la⁻ hwéé¹ da⁻ hnäh¹
Jerusalén la⁻. Jøø¹ da⁻ lä⁺jiih¹ jää¹
he⁻ ga⁺bääh¹ Dio hñii¹ kwa¹, ja⁻ba⁻
lä⁺koo⁻ ga⁺jwééhn¹ hnäh¹ jää¹.

⁵Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo¹, kyaah¹ jmii⁻ ba⁻
ga⁺chaa¹ Jwaa⁻ dsa⁻ jmii⁻, pero sa⁻
lä⁺hi¹ cha⁻miih¹ jmii⁻ saah⁻ hnäh¹
jmii⁻ kyaah¹ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹.

Ngaah¹ Jesú¹s ta⁻ gyuuuh¹

⁶Apóstole hi⁻ ma¹ tääh¹ kyaah¹
Jesús, ga⁺ngiiy¹ juu¹ kih¹:
—¿Hne⁻ Dsa⁻jøøh¹ kyaan¹, che⁻ na⁻
na⁻kwah¹ jwé¹ jmee¹ dsa⁻ Israel hih⁻
kih¹ hñii¹ lä⁺koo⁻ ma¹ nøø¹ kih¹ dsa⁻
ma⁻gyuh¹ jnän¹ jää¹?

⁷He⁻jä⁻ ga⁺jäh¹ Jesú¹s siiyh¹:
—Sa⁻cha⁻ he⁻ kih¹ lä⁺ñeh¹ hnäh¹
he⁻ jmii¹, he⁻ ji⁻ñe¹ jmee¹ Dio he⁻
jwah¹ hnäh¹ na⁻, hñii¹ ba⁻ Tää¹
na⁻ngé¹ jwé¹ tøøy¹ hih¹ lih¹ jmii¹
jmeey¹ lä⁺ja⁻. ⁸Pero waíra⁻ ja⁻
Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹ neh⁻ tuh⁻hoh¹
hnäh¹, ja⁻ga⁻ na⁻ hñah¹ hnäh¹ be⁻
mah⁻ leeh¹ hnäh¹ hi⁻ jmee¹ ju⁻dsoo¹
kin⁻ jee⁻ jwii¹ Jerusalén la⁻, hi⁻
lä⁺kaa⁻ Judea kyaah¹ Samária hi⁻
lä⁺kaa⁻ lä⁺juh¹ jmi⁻gyuuuh¹ ka⁻läh¹.

⁹Ma⁻ngéé¹ ma⁻jäyh¹ lä⁺ja⁻, lä⁺
ma⁻jéé¹ ja⁻ dsa⁻ kyaay¹, ga⁺sah¹
Jesú¹s ngaayh¹ ta⁻ gyuuuh¹. Ga⁻hey¹
jee⁻ jnii¹, ja⁻jiih¹ mo⁻so⁻ ga⁺jéé¹
gyih¹. ¹⁰Jee⁻ tääh¹ jééy¹ ta⁻ gyuuuh¹
ha⁻ lä⁺ngaah¹ Jesú¹s, lä⁺chah¹ ja⁻

ga⁺lla⁺sëeh⁺ uu⁺ dsa⁻ hi⁻ kyeh['] hmiih⁻ tò⁻jlëe⁻ cha'nëy^{'. 11 Mah['] ga⁺jäh['] dsa⁻ he['] siiyh[:]}

—¿He[']la['] tääh['] hnäh['] jëeh['] hnäh['] ta⁺ gyuuuh[!], dsa⁻ galileo? He['] ba['] Jesùs hi⁻ ma⁺tëe⁻ Dio ta⁺ gyuuuh[!] na[!], ja[']ba['] lä⁺koo⁻ jëeh['] hnäh['] ma⁺ngaayh[!], ja[']ba['] lä⁺na⁻ jëeh['] hnäh['] jäyh['] ka[']läh['].

Ga⁺lleeyh⁻ Matía lee⁺ apóstol lla⁻ Juda

12 Jäh['] kih['] Jerusalén chih['] moh['] Olivo jee['] ma['] tääh['] apóstol he[']. Jee['] ja⁻ ga⁺taayh['] jwë⁻ ga⁺näay['] ta⁺ Jerusalén, ko[']ja[']ba['] jiih[!] uu[!] le['] ma⁺ngë[!] dsa⁻ jmií['] he['] teeh['] dsa⁻ dsë[!]. 13 Lää⁺ ma['] ga⁺lla⁺näay['] Jerusalén, ga⁺wiiy['] jee['] ga⁺të['] to['] jwëe⁻ hne[!], ja[']ba['] jee['] ma['] täayh['] jää[!]. Jee['] ja['] ga⁺lla⁺näay['] lä⁺jëeh['] hi⁻ he['], Pee['] kyaah['] Jacobo, Jwaa[!], Andre['], Felipe, Tamá, Bartolomé, Matä['], Jacobo joo['] Alfeo, Simón Zelote, hi⁻ Juda øöh['] Jacobo. 14 Lää⁺jëeh['] hi⁻ he['] ma['] tääh['] tää⁺ ngiiy['] kiyh['] kih['] Dio lä⁺kaa⁻ tuh⁻dsëy[!], hi⁻ ma['] tääh['] dsa⁻më[!], kyaah['] øöh['] Jesú^s hi⁻ Marí^a chooy[!].

15 Jee['] lä⁺jëeh['] dsa⁻ he['] tee['] hñaa⁻laa⁻ dsë[!] gye[!]. Koo⁻ hä['] kih['] jee['] lä⁺jëeh['] jmií['] ja⁻, ga⁺noo⁻ Pee['] to[']dsaa['] jee['] kih['] dsa⁻kyaayh['] mah['] ga⁺siiyh[:]

16 —Hnäh['] øohn[!], ga⁺jmee['] bii['] ga⁺lä⁺te['] lä⁺koh['] jäh['] juu['] kih['] Dio he['] ga⁺sii['] David lä⁺koo⁻ ga⁺mi['] jnääy['] Jmi[']lle['] Na[']jngii['] kiyh['] jää[!]. Juu['] ja['] ga⁺hlëeh['] kih['] Juda hi⁻ ma['] jää⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁺sooh['] kih['] Jesú^s. 17 Hi⁻ he['] ma['] laa⁻ kwaat⁻ dsa⁻kyaah['] jnääh['], koo⁻ba['] ma['] la['] ta['] kyaay['] jnääh['] kyaayh[']. 18 (Hi⁻ he['] ga⁺la['] koo⁻ jwi['] hwa['] kyaah['] jñeey['] he['] ga⁺liyh['] kwaat⁻

kih['] he['] hlëeh['] he['] ga⁺jmeey[']. Hwa['] jee['] ga⁺lay['] ja⁻, ga⁺tayh['] ta⁺ cha'jëe⁻ mah['] ga⁺nií['] tuyh['], hi⁻ ga⁺hwëe⁻ lä⁺jëeh['] he['] ma['] tääh['] neh['] tuyh['].

19 Lää⁺jëe⁻ dsa⁻ Jerusalén ga⁺nuuy['] ha⁻ lä⁺ ga⁺la['] kih['] Juda, he['] ja⁻ ga⁺mi[']cheey['] hwa['] ja⁻ Acéldama. Juu['] la⁻ hnöö['] jäh['] hwa['] kih['] jma⁻).

20 Kyé[']da['] hnäh['] kwaat⁻ lä⁺koh['] na⁻sii⁻ në['] Salmo:

Hne['] kiyh['] wa['] jää['] ta⁺jmah['], ni⁺ jaa⁻ sa⁻ wa['] dsa⁻taah['] jee['] ja⁻.

Hi⁻ na⁻sii⁻ ka[']läh['] lä⁺la⁻:

Wa['] jää['] goo⁻ jñah['] ta⁺ kiyh['].

21 Ngoo[']ba['] Pee['] hlëeh['] lä⁺ja⁻, ga⁺jäyh[:]

—He[']ja⁻ jmeec['] bii['] hñaan['] jaa⁻ øöh['] jne['] hi⁻ hää⁺ tää⁺ kyaah['] jne['] lä⁺jiih['] ma['] gya['] Jesú^s. 22 Hñaan['] jaa⁻ hi⁻ hää⁺ jee['] jnän['] lä⁺ma['] ga⁺choo['] Jwaa['] jmií['] kih['] Jesú^s, lä⁺jiih['] ga⁺të['] jmií['] ya⁺hëe⁻ Jesú^s jee['] jnän['] ngaayh['] ta⁺ gyuuuh[!]. Hi⁻ he['] lee['] jaa⁻ hi⁻ jmeec[']ju'dsoo['] ko⁻jøh['] kyaah['] jne['], he['] ga⁺lä⁺jiih['] Jesú^s —ga⁺jäh['] Pee['].

23 He[']ja⁻ ga⁺mi['] jnääy['] uu[!] dsa⁻ñuuuh[!], ga⁺mi['] jnääy['] José hi⁻ ma['] chee⁻ Barsabá (hi⁻ he['] ma['] téeyh['] Justo) hi⁻ ga⁺mi['] jnääy['] Matía. 24 Mah['] ga⁺taayh['] ngiiy['] kih['] Dio, ga⁺jäyh[:]

—Hne['] Dio, hi⁻ kyuuh['] ha⁻ lä⁺la⁻ tuh⁻dsë[!] lä⁺jëeh['] dsa⁻, hääh['] jnääh['] hi⁻ jaa⁻ jee['] lä⁺uu[!] hi⁻ ma['] llëeh['], 25 mah['] dsa⁻he['] gooy['] ta⁺la⁻, leey['] apóstol, kooy['] në['] ta⁺ he['] ga⁺be['] Juda, Juda hi⁻ ga⁺tah['] jwë⁻ hlëeh['] hi⁻ ngoo['] jee['] llë kih['] téeyh['].

26 He[']ja⁻ ga⁺kooyh['] suert hi⁻ Matía ba['] ga⁺tëe['] he['] ja⁻. Hi⁻ he['] ga⁺jmääy['] kwaat⁻ kyaah['] gya⁺kaa⁻ apóstol he['].

Ga⁺jyoo['] Jmi[']lle['] Na[']jngii[']
kih['] Dio në['] kih['] dsa⁻

2 Lää⁺ ma['] ga⁺tëe['] jmií['] Pentecosté, ma['] tääh['] lä⁺jëeh['] dsa⁻ he[']

ko⁻jøh' koo⁻ ba⁻ cha⁻neh⁺. ²Ni⁻ juu⁻
ga⁻sa⁻ cha⁻, ga⁻hi^u goo⁻ gyuuuh⁺
lä⁻ hii⁻ lle⁻ tää⁻ he⁻ ga⁻ngëe⁻ lä⁻
ga⁻dsa⁻ cha⁻neh⁺ jee⁻ ma⁻ tääyh['] ja⁻.
³Jee⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻jna⁻ në⁻ kih['] lä⁻jaä⁻
lä⁻jaay⁻ he⁻ la⁻ lä⁻koh['] mi⁻je⁻ he⁻
heëe⁺. ⁴Hi⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma⁻ tääh[']
jee⁻ ja⁻, ga⁻jyoo⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁺
neh⁻ tuh⁻dsëy⁻, hi⁻ ga⁻løøy⁻ hlëeyh⁻
jyoh⁻ juu⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻kwa⁻ Jmi⁻lle⁻
Na⁻jngii⁺ he⁻ hlëeyh['].

⁵Lä⁻ ma⁻ jmeet⁻ dsa⁻ judiu jmi⁻
juuh⁻ jwii⁻ Jerusalén, chaa⁻ jwëe⁻
dsa⁻nuuuh⁻ hi⁻ mi⁻teh['] kyaah[']
Dio hi⁻ go⁻nää⁻ lä⁻kaa⁻ lä⁻juh[']
jmi⁻gyuu⁺. ⁶Hi⁻ ma⁻ ga⁻nuuy⁻ hi⁻
goo⁻, ga⁻lla⁻nää⁻ jwëe⁻ dsa⁻ he⁻,
ga⁻kah['] ga⁻gwëh['] huuh⁻dsë⁻ kiyh['],
jëeh['] ga⁻nuuy⁻ hlëeyh⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻
tääh['] cha⁻neh⁺ ja⁻, juu⁻ kiyh['] lä⁻jaä⁻
lä⁻jaay⁻. ⁷Ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsë⁻ lä⁻jëe⁻
dsa⁻ he⁻ mah['] ma⁻ jëe⁻ dsayh⁻, ma⁻
jäyh[']:

—¿Che⁻ ja⁻ dsa⁻ galileo lä⁻jëe⁻
hi⁻ tääh['] hlëeyh⁻ na⁻? ⁸¿Ha⁻ lä⁻ja⁻
he⁻ hlëeyh⁻ juu⁻ jnän⁻ he⁻ hlëeyh⁻
jne⁻ he⁻ kyaah['] ga⁻lä⁻chaa⁻ lä⁻jaä⁻
lä⁻jaä⁻ jne[?] ⁹Hwa⁻ jee⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻
lä⁻jaä⁻ lä⁻jaä⁻ jne⁻ chee⁻: Partia,
Media, Elam, Mesopotamia,
Judea, Capadocia, Ponto hi⁻ Asia,
¹⁰Frigia, Panfilia, Egipto, hi⁻ cha⁻
ga⁻jyoh⁻ jwii⁻ he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁻
Africa he⁻ kye⁻ ta⁻ cha⁻né⁻ ga⁻ kih[']
hwa⁻ he⁻ chee⁻ Cirene. Hi⁻ chaa⁻
hi⁻ ma⁻ya⁻nää⁻ Roma. Ko⁻llaä['] hi⁻
he⁻laä⁻ judiu, hi⁻ ko⁻llaä['] hi⁻ ja⁻ga⁻
ga⁻taäh['] kyaah['] judiu. ¹¹Hi⁻ chaa⁻
hi⁻ ma⁻ya⁻nää⁻ Creta, hi⁻ma⁻ya⁻nää⁻
Arabia ka⁻läh['] hi⁻la⁻jëe⁻ ba⁻ jne⁻
nuuh⁻ jne⁻ hlëeyh⁻ dsa⁻na⁻ juu⁻ jnän⁻,
kway⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻la⁻ he⁻ juuh⁻gaa⁻
he⁻ jmeet⁻ Dio.

¹²Ga⁻lä⁻dsaa⁻ dsë⁻ lä⁻jëe⁻
dsa⁻ he⁻, mah['] ga⁻kah['] ga⁻gwëh[']
huuh⁻dsë⁻ kiyh['], ma⁻ llay⁻ juu⁻ kyaah[']
dsa⁻kyaaayh[']:

—¿Hee⁻ hnøø['] jäh⁻ he⁻ tääyh[']
jmeey⁻ lä⁻na⁻?

¹³Pero hi⁻ jnah['] ma⁻ mi⁻kwayh[']:
—Hi⁻ hee⁻ ba⁻ na⁻ —ma⁻ jäyh['].

Ga⁻kwa['] Pee['] juu⁻ kih['] Jesú

¹⁴He⁻ja⁻ ga⁻noo⁻ Pee['] ko⁻jøh[']
kyaaah['] lä⁻jëe⁻ gya⁻kaa⁻ dsa⁻kyaaayh['],
mah['] ga⁻hlëeyh['] ki⁻gaa⁻ ga⁻jäyh[']:

—Lä⁻jëe⁻ hnäh['] judiu hi⁻
ma⁻ya⁻nää⁻ jee⁻ jmi⁻ hi⁻ hnäh['] hi⁻
chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ Jerusalén la⁻, nuuh⁻
da⁻ hnäh['] juu⁻ kin⁻ mah['] lä⁻ngëe⁻
hnäh['] ha⁻ lä⁻la⁻ he⁻ jmeet⁻ Dio jee⁻
kyaaal jnääh[']. ¹⁵Sa⁻ hee⁻ hi⁻ tääh[']
la⁻ lä⁻koo⁻ jmeeh⁻ hnäh['] huuh⁻dsë⁻,
na⁻ga⁻ma⁻te⁻ba⁻ko⁻hi⁻ñu[!]. ¹⁶He⁻
ma⁻taäh['] hnäh['] ma⁻nuuh⁻ hnäh['] na⁻,
kih['] he⁻la⁻na⁻ga⁻hlëeyh['] Joel hi⁻
ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kil['] Dio llo⁻joo[!]:

¹⁷Lä⁻la⁻ ga⁻jäh['] Dio:

“Jee⁻ lläa⁻ jmi⁻ cheen⁻ jmi⁻lle⁻ kin⁻
neh⁻ tuh⁻dsë⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻,
chih⁻më['] chih⁻ñuuuh⁻ kyaah[']
hnäh['] hlëeyh⁻ juu⁻ he⁻ kwan['].
Chih⁻ kwaä⁻ kyaah['] hnäh['] jëe⁻
he⁻ mi⁻ jnään⁻ kiyh['],
hi⁻ jmeen⁻ kë⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻
kyaaah['] hnäh['].

¹⁸Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻ cheen⁻ jmi⁻lle⁻
kin⁻ neh⁻ tuh⁻dsë⁻ hi⁻ më['] hi⁻
ñuuuh⁻ hi⁻ jmeen⁻ ta⁻he⁻ kin⁻,
mah['] ngëe⁻ juu⁻ kin⁻ kih['] dsa⁻
jmi⁻ ja⁻.

¹⁹Gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ jmeen⁻ he⁻
jmeet⁻ dsa⁻ dsë⁻ dsa⁻ hi⁻
jmeen⁻ he⁻ juuh⁻gaa⁻ në⁻ hwa⁻
la⁻, kyaah['] jma⁻, kyaah['] je⁻,
kyaaah['] cha⁻miih⁻ ñe⁻.

²⁰ Lä-läh⁻ nē' hyoo⁻, lä-gyüü⁻ sih⁻,
jää⁻ ja⁻ ga⁻ jää⁻ jmii⁻ juuh⁻ jmii⁻
goo⁻ kih⁻ Dio.
²¹ Hi⁻ lä⁻ jää⁻ hi⁻ ngii⁻ kih⁻ kih⁻ Dio,
hi⁻ he⁻ ba⁻ lää⁻."
²² Hnäh⁻ hi⁻ laa⁻ israelita
dsa⁻ goon⁻, nüu⁻ da⁻ hnäh⁻ juu⁻ la⁻.
Lä⁻ koo⁻ ma⁻ ja⁻ Jesús dsa⁻ chaa⁻
Nazaret jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻, Dio
ga⁻ mi⁻ jnää⁻ he⁻ laay⁻ hi⁻ na⁻ hñaa⁻
kyaaay⁻. Jääh⁻, ma⁻ neh⁻ ba⁻ hnäh⁻, ja⁻
he⁻ koo⁻ nää⁻ he⁻ juuh⁻ gaa⁻ ga⁻ jmee⁻
jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ dsaa⁻
hoh⁻ hnäh⁻. ²³ Pero ma⁻ na⁻ la⁻ ba⁻
huu⁻ dsé⁻ kih⁻ Dio ha⁻ lä⁻ le⁻ kiyh⁻.
Né⁻ bih⁻ ha⁻ lä⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ kih⁻
Jesús. Lä⁻ ma⁻ ga⁻ hey⁻ gooh⁻ hnäh⁻
ga⁻ chaa⁻ hnäh⁻ hi⁻ ga⁻ ngéeh⁻
hnäh⁻ goo⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsé⁻, mah⁻
ga⁻ tää⁻ dsih⁻ dsoh⁻ hma⁻ cru⁻. Jee⁻
ja⁻ ga⁻ juuy⁻. ²⁴ Pero ga⁻ tüh⁻ kiyh⁻
jee⁻ ma⁻ jii⁻ lä⁻ koh⁻ ma⁻ ga⁻ juuy⁻.
Ni⁻ koo⁻ sa⁻ ga⁻ lih⁻ ma⁻ lla⁻ dsëe⁻
kiyh⁻, ma⁻ ra⁻ he⁻ ga⁻ mi⁻ jiih⁻ ba⁻ Dio
ka⁻ läh⁻. ²⁵ Nüu⁻ da⁻ hnäh⁻ lä⁻ koo⁻
ga⁻ hléeh⁻ David kih⁻ Jesús:
Lä⁻ jää⁻ jmii⁻ ba⁻ cheh⁻ Dio kyaah⁻
jnää⁻ kih⁻ he⁻ gyay⁻ jwoo⁻
ra⁻ lluu⁻ kin⁻,
he⁻ ja⁻ sa⁻ jeh⁻ dsen⁻.
²⁶ He⁻ ja⁻ chaa⁻ ba⁻ jnää⁻ llu⁻, jää⁻ ba⁻
dsen⁻ hän⁻ kiyh⁻,
cha⁻ ba⁻ o⁻ jöh⁻ dsé⁻ kin⁻ kyaayh⁻.
²⁷ Jääh⁻, sa⁻ kwah⁻ jwé⁻ jän⁻ neh⁻
to⁻ høø⁻,
ni⁻ sa⁻ kwah⁻ jwé⁻ jyah⁻ jmi⁻ ngo⁻
kin⁻, jnää⁻ hi⁻ na⁻ jngéee⁻
kyaaah⁻.
²⁸ Ga⁻ mi⁻ jnääh⁻ kin⁻ jwé⁻ he⁻ jmee⁻
chaaan⁻.
Hne⁻ ba⁻ jmeeh⁻ jää⁻ dsen⁻
chaa⁻ miih⁻ kih⁻ he⁻ cheh⁻
kyaaah⁻ jnää⁻, ga⁻ jäh⁻ David.

²⁹ Hnäh⁻ dsa⁻ goon⁻, sa⁻ na⁻ hee⁻
he⁻ jwahn⁻ la⁻ kih⁻ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻
jnän⁻ David. Ga⁻ juuy⁻ hi⁻ ga⁻ haay⁻.
Ja⁻ ba⁻ hwa⁻ jnän⁻ la⁻ na⁻ haay⁻ lä⁻ jiih⁻
na⁻. ³⁰ Pero ga⁻ ngéee⁻ bih⁻ juu⁻ kih⁻
Dio hi⁻ ma⁻ ney⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ bäh⁻
Dio hnii⁻ jmee⁻ kiyh⁻. Ga⁻ tää⁻ Dio
hnii⁻, ga⁻ siiyh⁻: "Ja⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻ jää⁻
sa⁻ ju⁻ kyah⁻ ya⁻ hée⁻ hi⁻ lee⁻ Cristo
mah⁻ kooy⁻ nää⁻ kyah⁻, leey⁻ rey."

³¹ Ma⁻ ne⁻ ba⁻ David ha⁻ lä⁻ le⁻ ta⁻
cha⁻ nää⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ hléeh⁻ kih⁻ he⁻
lä⁻ jiih⁻ Cristo, ga⁻ jäh⁻: "Sa⁻ jäh⁻
neh⁻ to⁻ høø⁻ hi⁻ ni⁻ sa⁻ hee⁻ jmi⁻ ngo⁻
kiyh⁻." ³² Dio ga⁻ mi⁻ jiih⁻ Jesús hi⁻
hléehn⁻ kih⁻ la⁻. Lä⁻ jää⁻ jnääh⁻ jmee⁻
jnääh⁻ ju⁻ dsoo⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ jiih⁻ Jesús.
³³ Mah⁻ ngaayh⁻ na⁻ gyay⁻ jøøyh⁻
jwoo⁻ ra⁻ lluu⁻ kih⁻ Dio. Hi⁻ ga⁻ hyoyh⁻
Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻ lä⁻ koh⁻ hmooth⁻
he⁻ ga⁻ jmee⁻ Tää⁻ kyaayh⁻, ja⁻ ga⁻
ga⁻ cheey⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻ ja⁻ kyaa⁻
jnääh⁻. He⁻ ja⁻ na⁻ he⁻ jääh⁻ hnäh⁻
na⁻ hi⁻ he⁻ nuuh⁻ hnäh⁻ ka⁻ läh⁻.
³⁴ Jää⁻ da⁻, ja⁻ he⁻ David hi⁻ ga⁻ sah⁻
gyuuuh⁻. He⁻ ba⁻ hñiiy⁻ ga⁻ jäh⁻
lä⁻ la⁻:

Ga⁻ jäh⁻ Dio siiyh⁻ Dsa⁻ jøøh⁻
kyaan⁻:
"Na⁻ jwoo⁻ ra⁻ lluu⁻ kin⁻ la⁻,

³⁵ lä⁻ jiih⁻ lloo⁻ jmii⁻ toohn⁻ gooh⁻
he⁻ jmeeh⁻ hih⁻ kih⁻ hi⁻
na⁻ høøh⁻ kyah⁻, ga⁻ jäh⁻
David.

³⁶ Lä⁻ jää⁻ jne⁻ dsa⁻ Israel, hnøø⁻
lä⁻ ngéee⁻ jne⁻, juu⁻ la⁻ la⁻ ma⁻ ra⁻
ju⁻ dsoo⁻. He⁻ ba⁻ Jesús hi⁻ ga⁻ tää⁻
hnäh⁻ dsoh⁻ hma⁻ cru⁻, he⁻ ba⁻ hi⁻
he⁻ na⁻ ga⁻ jmää⁻ Dio laay⁻ Dsa⁻ jøøh⁻
jnän⁻ hi⁻ ga⁻ hñaaay⁻ laay⁻ Cristo —
ga⁻ jäh⁻ Pee⁻.

³⁷ Peer⁻ ga⁻ sah⁻ dsa⁻ he⁻ llii⁻ ma⁻
ga⁻ nuuy⁻ juu⁻ ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ ngiiy⁻

juu' kih' Pee' kyaah' jñah' apóstol,
ga'jäyh':

—Dsa⁻goon~, chee⁻ na⁻ jmee['] jnääh' na[?]

38 Ja⁻ga['] ga⁻jäh' Pee' siiyh[:]

—Jeeh['] hnäh' kyaah' Dio,
chaah['] hnäh' hñaah' jmiif['] lä⁻jaah[']
lä⁻jaah['] hnäh' lä⁻hih['] he⁻ ga⁻jmee[']
Jesucristo mah' dsa⁻che['] dso⁻kye[']
kyah['] hnäh', hi⁻ lä⁻ja⁻ hnäh['] hnäh'
Jmi[']lle['] Na⁻jngii['] he⁻ kwa⁻ Dio.

39 He⁻ jnä['] ba['] jne['] la⁻ he⁻ ga⁻jäh'
Dio kwa⁻, he⁻ kih' gyuu⁻ jnän['], he⁻
kih' hi⁻ tääh' uu⁻. La['] kih' lä⁻hii['] næ[']
hi⁻ teeöh['] Dio —ga⁻jäh' Pee'.

40 Ga⁻kwëeh['] Pee' nuuh⁻ hi⁻
ga⁻hlëeyh['] kyaah' cha⁻gämih['] juu'
ga⁻jäyh':

—Lää['] hnäh' hñaah' kih' he⁻ hliih[']
he⁻ cha⁻ jmi['] gyuu⁻ la⁻.

41 Lä⁻jëe['] hi⁻ ga⁻heeöh['] juu' kih'
Dio he⁻ ga⁻kwa['] Pee' jmiif['] ja⁻, tee[']
hnë['] mil hi⁻ ga⁻saa['] jmiif[']. Lä⁻jëe[']
dsa⁻ he⁻ ga⁻jmee['] ko⁻joh['] kyaah'
hi⁻ ma['] tääh' jää['], lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻ jwëeë[']
gyih[']. **42** Lä⁻jëe['] dsa⁻ he⁻ ga⁻taah[']
nuuy['] lä⁻jëe['] juu' he⁻ ga⁻kwa[']
apóstole. Ga⁻jmee['] ko⁻joh['] kyaah'
koo⁻ ba['] huuh⁻ dsë['], hi⁻ lä⁻ja⁻ ma[']
kuyh['] he⁻niih['] lä⁻hih['] kih' Jesús, hi⁻
ko⁻joh['] ba['] ma['] ngiyy['] kiyh['] kih' Dio.

Lä⁻la⁻ ga⁻jmee['] lä⁻jëe['] hi⁻
ga⁻heeöh['] kih' Jesús ma['] to⁻në[']

43 Peer⁻ ga⁻lä⁻ goo⁻ dsë['] lä⁻jëe['] dsa⁻
ma['] ga⁻jëeë['] cha⁻miih['] he⁻ juh⁻ gaa⁻
he⁻ ga⁻jmee['] apóstole. **44** Lä⁻jëe[']
hi⁻ ga⁻heeöh['] juu' kih' Dio ga⁻taayh[']
ko⁻joh[']. Ga⁻jmee['] bih['] llu['] dsëy['],
ga⁻jmee['] kwaat['] la['] kih['] lä⁻jëe[']
ba['] he⁻ cha⁻ kiyh[']. **45** Ga⁻hniyy['] hwa[']
kiyh['], ga⁻hniyy['] he⁻ cha⁻ kiyh[']. Lä⁻jëe[']
kuu' he⁻ ga⁻liyh['] ja⁻, ga⁻ti['] ga⁻llooyh[']

kih' hi⁻ lla⁻kyaa[']. **46** Lä⁻jëe['] jmiif['] ba[']
ma['] dsa⁻neey⁻ ko⁻joh['] koo['] gwah⁻
juuh⁻ ja⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻ ma['] dsa⁻neey⁻
cha'neh⁻ kih' dsa⁻kyayh['] ma[']
kuyh['] ma[']nuuh⁻ kih' Jesús. Lä⁻kaa⁻
tuh⁻dsëy['] ma['] kuyh['] ko⁻joh[']. Sa⁻ cha⁻
huuh⁻dsë['] ma['] kyey['] ni⁻ miih⁻. **47** Ma[']
häy['] kih' Dio hi⁻ dsa⁻gooy['] ma['] tih⁻
ba['] dsëy['] lä⁻koo⁻ ma['] jmeey⁻. Koo[']
jmiif['] koo⁻ jmiif['] ga⁻jmee['] Dsa⁻jøøh[']
jnän['] ga⁻lä⁻ jwëeë['] ga⁻ dsa⁻ hi⁻ lle['] kih[']
lää['].

Ga⁻hlaa['] jaah['] dsa⁻jluuuh[']

3 Koo['] hä['] ngoo['] Pee' kyaah'
Jwaa['] ta⁻ gwah⁻. Hor['] ja⁻
ma['] dsa⁻nää['] dsa⁻ngiyy['] kiyh['] kih'
Dio ko⁻hi['] hnë['] ta⁻ ga⁻hloo[']. **2** Jee'
ja⁻ ma['] gya['] jaah['] dsa⁻jluuuh['] ti['], hi⁻
ma[']jluuuh['] ga⁻lä⁻chaah[']. Jee' ja⁻ ma[']
dsa⁻llaa⁻ dsih['] lä⁻jëe['] jmiif['] ho'haah[']
kih' sa[']jne['] kih' gwah⁻. Ho'haah['] ja⁻
chee['] Na[']hñaah[']. Jee' ja⁻ ma['] gyay[']
ngiyy['] kuu' kih' dsa⁻ hi⁻ dsa⁻nää[']
gwah⁻. **3** Ma['] ga⁻jëe['] dsa⁻dsaa['] he⁻
ja['] Pee' kyaah' Jwaa['] dsa⁻taayh[']
ta⁻ jee['] chih['] gwah⁻ ja⁻, ga⁻chuuy[']
kyah['], ga⁻ngiyy['] kuu'. **4** He⁻ ja⁻
ga⁻noo['] Pee' kyaah' Jwaa['], ga⁻jëeë[']
dsa⁻jluuuh['] he⁻ koo⁻ hweh⁻, mah[']
ga⁻jäh' Pee' siiyh⁻:

—Jëe['] da['] jnääh['].

5 Peer⁻ ga⁻nöö['] dsëy['] ma['] ga⁻jëeë[']
apóstol he⁻, ma['] hyoyh⁻ miih⁻ kuu'
ma['] laay['].

6 Pero lä⁻la⁻ ba['] ga⁻jäh' Pee':

—Sa⁻ cha⁻ kuu' tøø⁻ ku'nøø⁻ he⁻
kwëehn⁻ hne⁻. He⁻ la⁻ ba['] kwëehn⁻
hne⁻. Kyaah['] hih['] kih' Jesucristo
dsa⁻chaah['] Nazaret, noo⁻ mah['] ngé['].

7 Hi⁻ ga⁻sooh['] Pee' gooy['] ra⁻lluu['],
ga⁻chaayh[']. Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻lä⁻bëe[']
ma⁻tiyy[']. **8** Ga⁻nooy['] ko⁻chih['] ga⁻løøy[']

ngëy^z. Ga^zhey^z ta^z neh^z sa^zjnë^z kih^z
gwah^z kyaah^z lä^zuu^z apóstol he^z, ma^z
hëe^z dsay^z häy^z kih^z Dio. ⁹Lä^zjëe^z
hi^z ma^z tääh^z jee^z ja^z, ga^zjëey^z ngë^z
dsa^z hi^z ma^z jluuh^z he^z, häy^z kih^z Dio.
¹⁰Ma^z kyuu^z ba^z dsih^z, he^zja^z ma^z
jäyh^z:

—Hi^z he^z na^z hi^z ma^z gya^z ngii^z kuu^z
ho^zhaah^z he^z chee^z Na^zhñaah^z.

Peer^z ga^zjwaah^z dsa^z, ga^ztaayh^z
jëe^z dsayh^z, ha^z lä^z ga^zla^z kih^z
dsa^z jluuh^z he^z.

Ga^zkwa^z Pee^z juu^z hoo^z na^zhii^z kih^z Salomón

¹¹Ga^znää^z apóstole ta^z hoo^z na^zhii^z
kih^z Salomón hi^z dsa^z jluuh^z hi^z
ga^zhlaaq^z he^z sa^z ga^ztuy^z jmeey^z
ko^zjøh^z kyaah^z apóstole. Ha^z koh^z
sa^z ma^z dsa^za dse^z lä^zjëe^z hi^z ga^zkuh^z
jee^z ja^z. ¹²Ma^z ga^zjée^z Pee^z ga^zkuh^z
dsa^z he^z, he^zja^z ga^zjäyh^z:

—¿He^zla^z dsa^za hoh^z hnäh^z dsa^z
Israel he^z jëe^z jnääh^z lä^zna^z?
¿Che^z laq^z hnäh^z he^z mi^zte^z jnääh^z
cha^zga^zmih^z he^zja^z ma^zmi^zhlää^z
jnääh^z dsa^znüuh^z la^zo che^z laah^z
hnäh^z cha^z cha^zmih^z be^z kya^za
jnääh^z? ¹³Dio kya^za Abraham, Dio
kyaa^z Isaac, Dio kya^za Jacob, Dio
kyaa^z dsa^z ma^zgyuh^z jnän^z ga^zjmääy^z
jøøh^z jooy^z Jesúis hi^z ga^zngëeh^z
hnäh^z goo^z Pilato. Hi^z lä^zkoo^z ma^z
ga^zjäh^z Pilato ma^z lääy^z, sa^z ga^zheeh^z
hnäh^z kiyh^z. ¹⁴Hi^z lluu^z he^z, hi^zsa^z
ää^zni^z miih^z dsoo^z, sa^z ga^ztih^z hoh^z
hnäh^z he^z ma^z lääy^z. Ga^ztih^z ga^z
hoh^z hnäh^z he^z ga^zngihi^z hnäh^z kih^z
Pilato he^z ga^zlaa^z jaa^z hi^z ää^z dsoo^z.
¹⁵Ga^zjngëeh^z hnäh^z hi^z ga^zjmää^z
jne^z, pero Dio ga^zmi^zjiiyh^z jee^z kih^z
hi^zna^zjuu^z. Ja^zba^z jnääh^z, jmeey^z
jnääh^zju^zdsoo^z he^z ga^zlä^zjiiyh^z.

¹⁶Kih^z he^z ma^zdsoo^z dsë^z jnääh^z kih^z
Jesús, he^zja^zba^zma^zhlaaq^zhi^zla^zhi^z
jëe^zhnäh^zhi^zkyuuuh^zhnih^z. He^z
ma^zdsoo^zdsë^zjne^zgwa^zkih^zJesús,
he^zja^zba^zma^zjä^zkiyh^zgo^zte^zhi^z
jëe^zhnäh^zcheh^zla^z.

¹⁷Hnäh^z dsa^zgoon^z, ma^zba^zjnä^z
he^zsa^zga^zlä^zngëeh^zhnäh^z, he^zja^z
ba^zga^zjmeeh^zhnäh^zlä^zja^zkih^z
Jesús, hi^zlä^zja^zga^zjmeeh^zdsa^zta^z
ka^zläh^z. ¹⁸Pero Dio ga^zmi^zte^zlä^zkoo^z
ga^zjäyh^zjää^z. Lä^zjëe^zhi^zga^zngëe^z
juu^zkiyh^z, ga^zjmeeh^zjuu^zma^zra^zhe^z
jëe^zba^zwi^zCristo kyaay^z. ¹⁹He^zja^z
jwahn^z, wa^zlä^zdsaa^zhoh^zhnäh^z
miih^z, jeeh^zhnäh^zkyaa^zDio mah^z
dsa^zche^zdso^zkye^zkyah^zhnäh^z. Ja^zga^z
na^zkwa^zDio jwë^zdsa^ztoohn^zllu^z,
²⁰hi^zcheey^zJesucristo ka^zläh^z, he^z
ba^zhi^zma^znueuh^zhnäh^zkih^zjää^z.
²¹Pero na^z, lä^zma^zgya^zja^zba^zJesús
gyuuuh^zya^zjwiif^zlä^zjiih^zlloo^zjmiif^z
jmeeyh^zlä^zhmëe^zlä^zjëe^zhe^zcha^z
jmiif^zgyuuuh^zla^z. Ga^zjmee^zba^zDio juu^z
ha^zlä^zle^zjmiif^zja^z, jëe^zga^zcheey^z
bih^zhi^zna^zjngëe^zkyaa^zhi^zga^zngëe^z
juu^zkiyh^zllo^zjoo^z. ²²Jëe^z, Moisé
ga^zngëe^zjuu^zkih^zdsa^zma^zgyuuh^z
jnän^z, ga^zjäyh^z: “Jee^zjnän^zla^zjmee^z
Dio ya^zhëe^zjaa^zhi^zngëe^zjuu^zkiyh^z
lä^zkoo^zjmeen^zla^z. Ja^zjmeeh^zhnäh^z
he^zlä^zjëe^zhe^zjäh^zhi^zhe^z. ²³Lä^zjëe^z
hi^zsa^zjmee^zhe^zjuu^zkih^zhi^zhe^z,
mo^zso^zleey^zkwaat^zdsa^zkyaa^zDio”,
ga^zjäh^zMoisé.

²⁴Hi^zngoo^zba^zPee^zkway^zjuu^z,
ga^zjäyh^z:

—Lä^zjëe^zhi^zga^zngëe^zjuu^zkih^zDio
jää^z, ga^zjmeeyh^zjuu^zha^zlä^zjmee^z
Dio jmiif^zna^z. Lä^zja^zjuu^zga^zkwa^z
Samuel to^znë^zhi^zja^zba^zlä^zja^zla^z
juu^zhe^zga^zkwa^zhi^zya^znää^zkëe^z.
²⁵Dsa^zgoo^zba^zjne^zhi^zga^zngëe^z

juu' kih' Dio, hi⁺ ja⁻ba' he⁻ jnä' jne'
hmooh' he⁻ ga⁺jmee' Dio kyaah'
dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän'. Mi⁻dsooh⁻ da'
hoh' hnäh' ha⁻ lä⁺ ga⁺jäh' Dio siiyh⁻
Abraham: "Ta⁻la⁺ kih' sa⁻ju⁻ kyah',
mi⁻jääñ' ga⁻lä⁺jääñ' dsa⁻ jmi⁻gyuh⁻."
26 He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hnäh', lä⁺ ma'
ga⁻mi⁻jiih⁻ Dio Joo', ga⁺cheey⁻ jnä'
jne' to⁻në' mah' mi⁻jääy⁻ jne'. He⁻
hnöoy⁻ dsa⁻jeeh⁻ lä⁺jaä⁻ lä⁺jaä⁻ jne'
mah' mo⁻so⁻ jmee' ga⁺ jne' he⁻ hliih'.

Ga⁺jääy⁻ Pee' kyaah' Jwaa'
cha'né' dsa⁻ta' Judiu

4 Cheh' ga' Pee' kyaah' Jwaa',
hlëeyh⁻ dsa⁻ ma' ga⁻lla⁻nää'
jmi⁻dsa⁻, ga⁻lloo⁻ dsa⁻jøøh⁻ kyaah'
poo⁻ hi⁻ ma' høø⁻ gwah⁻ hi⁻
ga⁻lla⁻nää' seduceo ka⁻läh'. **2** Lä⁺jääñ'
dsa⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻tih⁻ dsëy⁻ juu' he⁻
ma' kwa⁻ apóstol, jëeh' ma' hlëeyh⁻
he⁻ lä⁺jiih⁻ dsa⁻ jee' kih' hi⁻ na⁻juu⁻,
kih' he⁻ ga⁻lä⁺jiih⁻ Jesús. **3** He⁻ja⁻
ga⁻saayl⁻ Pee' kyaah' Jwaa'. Koo⁻
ga⁻taayh⁻ neh⁻ñe⁻ ba', kih' he⁻
ga⁻hloo'. Ga⁻jnäyh⁻ neh⁻ñe⁻ ja⁻ jyoh⁻
jmiif'. **4** Peer⁻ jwëe⁻ dsa⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁻
dsë' ma' ga⁻nuuy⁻ juu' kih' Dio. Hnä⁻
mil ga⁻të⁻ ma⁻la⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ jmah'.

5 Ma' ga⁻jnä⁻ jyoh⁻ jmiif', ga⁻kuh⁻
dsa⁻ta' në'ta' kih', jee' jwiif'
Jerusalén ja⁻, kyaah' dsa⁻gyuh⁻, hi⁻
kyah' ta⁻jwoh⁻ kyaah⁻ ley. **6** Jee' ja⁻
ma' hää' Aná hi⁻ ma' laa⁻ jmi⁻dsa⁻
jøøh⁻, kyaah' Caifá kyaah' Jwaa'
kyah' Alejandro kyaah' lä⁺jääñ'
ga⁻hi⁻ laa⁻ dsa⁻ kyaah' jmi⁻dsa⁻
jøøh⁻ he⁻. **7** Hi⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ mada⁻
ga⁻hwëe⁻ hi⁻ ma' tääh⁻ neh⁻ñe⁻, mah'
ga⁻cheeyh⁻ to⁻dsaah⁻ jee' ma' tääyh⁻
ja⁻, ga⁻ngiiy⁻ juu' kiyh⁻.

—**8** Hi⁻ kih' hih⁻ he⁻ jmeeh⁻ hnäh'
lä⁺na⁻, hi⁻ kwa⁻ be⁻ kyah⁻ hnäh⁻?

8 He⁻ja⁻ ga⁻hlëeh⁻ Pee' kyaah'
cha⁻miih⁻ be⁻ kih' Jmí⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻,
ga⁻siiyh⁻:

—Hnäh' hi⁻ laa⁻ dsa⁻ta' dsa⁻gyuh⁻
kyaa⁻ dsa⁻ Israel, **9** ma⁻teeh⁻ hnäh'
jnääh⁻ kih' he⁻ ma⁻jä⁻ kih' jaä⁻ hi⁻
ma' dsaah⁻, lla⁻kyaah⁻ jnääh⁻ jmiif'
ha⁻ lä⁺ ma⁻hlaay⁻. **10** Hnoø⁻ lä⁺ngëeh⁻
hnäh' kyaah' lä⁺jääñ' ga⁻ dsa⁻ chaa⁻
hwa⁻ Israel la⁻, kyaah' hih⁻ kih'
Jesucristo dsa⁻ chaa⁻ Nazaret ba'
ma⁻hlaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' jluuh⁻ la⁻. He⁻
ba' Jesús hi⁻ ga⁻jngëeh⁻ hnäh' dsoh⁻
hma⁻cru⁻, Dio ga⁻mi⁻jiyh⁻ jee' kih'
hi⁻ na⁻juu⁻. Kyaah' be⁻ kih' Jesús,
cheh' hi⁻ ma' jluuh⁻ la⁻ cha'néh'
hnäh'. **11** Jesús hi⁻ hlëehn⁻ kih' la⁻,
laa⁻ lä⁺koh⁻ mi⁻kuu⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻tih⁻
hoh' hnäh', hnäh' hi⁻ laa⁻ lä⁺koo⁻
të⁻hyah⁻ kyaah⁻ Dio. Hi⁻ he⁻ ga⁻jä⁻
lä⁺koh⁻ mi⁻kuu⁻ he⁻ kye⁻ dsa⁻ to⁻në'
kih' koo⁻ hne⁻ juuuh⁻. **12** Sa⁻ chaa⁻
ga⁻jnih⁻ jmi⁻gyuh⁻ la⁻ hi⁻ lää⁻ jne',
jëeh' jaä⁻ ba' he⁻ hi⁻ ga⁻kwaä⁻ Dio
hi⁻ na⁻ngë⁻ jwë⁻ lää⁻ jne'.

13 Ma' ga⁻jëe⁻ lä⁺jääñ' dsa⁻ta' he⁻ ni⁻
miih⁻ sa⁻ goh⁻ Pee' kyaah' Jwaa',
he⁻ja⁻ ga⁻taayh⁻ jëe⁻ dsayh⁻. Jëeh',
ñe⁻bih⁻ apóstole he⁻ ma' laay⁻ dsa⁻
wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, ni⁻ sa⁻ kyuhuyh⁻
hwëh⁻ ka⁻läh'. Hi⁻ ga⁻lä⁻kyuuy⁻
he⁻ ba' hi⁻ he⁻ ma' ga⁻nääy⁻ kyaah'
Jesús. **14** Hi⁻ ga⁻jëey⁻ he⁻ ma' cheh'
dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma' jluuh⁻ he⁻ jee'
kiyh⁻ ja⁻, he⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻la⁻ ma' jäyh⁻
sa⁻llu⁻ he⁻ ma⁻la⁻ lä⁺ja⁻. **15** Mah'
ga⁻jmee⁻ dsa⁻ta' mada⁻ he⁻ ga⁻hwëe⁻
apóstole he⁻, ta⁻ko⁻jiih⁻ ga⁻taayh⁻
ga⁻llay⁻ juu' kyaah⁻ dsa⁻ kyaayh⁻.
16 Ma' jäyh⁻:

—**i**Ha⁻ lä⁺llu⁻ jmeen⁻ kyaah'
dsa⁻ñuuuh⁻ na⁻? Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻
ga⁻jmeey⁻ koo⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ hi⁻

lä⁺jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ Jerusalén la⁻ ma⁻ñey⁻, he⁻ ja⁻ sa⁻ le⁻ jäh⁻ jne⁻ sa⁻ dsoo⁻. ¹⁷Lä⁻la⁻ ba⁻ wa⁻ jmeen⁻ mah⁻ mo⁻so⁻ lä⁻nueh⁻ ga⁻ juu⁻ la⁻ jee⁻ jwii⁻ jnän⁻. Wa⁻ juuhn⁻ kiyh⁻ mah⁻ mo⁻so⁻ hlëeh⁻ gyih⁻ ni⁻ ja⁻ kih⁻ Jesús.

¹⁸He⁻ ja⁻ ga⁻tëeyh⁻ Pee⁻ ka⁻läh⁻ kyaah⁻ Jwaa⁻ ta⁻ në⁻ta⁻ mah⁻ ga⁻siiyh⁻:

—Mo⁻so⁻ hlëeh⁻ ga⁻ hnäh⁻ kih⁻ Jesús, ni⁻ mo⁻so⁻ mi⁻tëeh⁻ ga⁻ hnäh⁻ dsa⁻ juu⁻ kiyh⁻.

¹⁹He⁻ ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Pee⁻ kyaah⁻ Jwaa⁻ juu⁻ kiyh⁻:

—Jmee⁻ da⁻ hnäh⁻ huu⁻dsë⁻ ha⁻ lä⁻ sooh⁻ kyaah⁻ jnääh⁻ cha⁻né⁻ Dio, i⁻che⁻ llu⁻ ga⁻ he⁻ mi⁻te⁻ jnääh⁻ kyah⁻ hnäh⁻ lla⁻ he⁻ mi⁻te⁻ jnääh⁻ kih⁻ Dio? ²⁰Pero sa⁻ le⁻ t⁻ jnääh⁻ he⁻ kwa⁻ jnääh⁻ juu⁻ la⁻, lä⁻jëe⁻ he⁻ ga⁻jee⁻ jnääh⁻ kyaah⁻ he⁻ ga⁻nuu⁻ jnääh⁻ —ga⁻jäyh⁻.

²¹He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ta⁻:

—Ma⁻ñeh⁻ ba⁻ hnäh⁻ cher⁻mah⁻ ga⁻nääh⁻ ga⁻ hnäh⁻ kwah⁻ juu⁻ na⁻.

Jä⁻ga⁻ ga⁻lääy⁻. Sa⁻ ga⁻jnöøyh⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ ma⁻ jmeeh⁻ dsih⁻, jëeh⁻ lä⁻jëe⁻ ba⁻ dsa⁻ ma⁻ jmee⁻ juuh⁻ kih⁻ Dio kih⁻ he⁻ ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻. ²²Jëeh⁻, ga⁻la⁻ ko⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻hlää⁻ he⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻ la⁻ ga⁻to⁻loo⁻ ji⁻ñe⁻.

Ga⁻ngii⁻ oøh⁻ jne⁻ kih⁻ Dio
mah⁻ hyoyh⁻ be⁻

²³Lä⁻ ma⁻ ga⁻lää⁻ apóstol he⁻, ga⁻lla⁻nääy⁻ ka⁻läh⁻ jee⁻ ma⁻ tääh⁻ dsa⁻kyaa⁻h⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻jmeeh⁻ juu⁻ha⁻ lä⁻ga⁻jäh⁻ jmi⁻dsaa⁻kaah⁻ kyaah⁻ dsa⁻gyuu⁻he⁻. ²⁴Hi⁻ ma⁻ ga⁻nuu⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻kyaa⁻h⁻, ga⁻taayh⁻ ko⁻jøh⁻ lä⁻jëey⁻ ga⁻chuuy⁻ kyaah⁻ Dio, ga⁻jäyh⁻:

—Ja⁻ hne⁻ ba⁻ jmeeh⁻ hih⁻, hne⁻ he⁻ Dio hi⁻ ga⁻jmeeh⁻ gyuu⁻hwa⁻, ga⁻jmeeh⁻ jmi⁻ñeeh⁻, hi⁻ ga⁻jmeeh⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ ga⁻cha⁻. ²⁵Hi⁻ hne⁻ ga⁻kwah⁻ juu⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻hlëeh⁻ David hi⁻ ga⁻jmee⁻ ta⁻he⁻ kyah⁻ lä⁻ma⁻ ga⁻hlëeyh⁻ lä⁻la⁻:

¿Hee⁻ ba⁻ la⁻ chi⁻jwaa⁻ dsa⁻ lä⁻kaa⁻ lä⁻juh⁻ jmi⁻gyuu⁻?
Lä⁻kaa⁻ jee⁻ jwii⁻, dsa⁻taayh⁻ juu⁻ kwee⁻ kyaah⁻ huu⁻dsë⁻ he⁻ sa⁻ jmää⁻ta⁻.

²⁶Dsa⁻kuh⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ta⁻ kaah⁻, mah⁻ jmee⁻ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ dsa⁻kyaa⁻h⁻, hnooyh⁻ ha⁻ lä⁻jee⁻ lla⁻dsëey⁻ Dio kyaah⁻ Cristo hi⁻ na⁻llee⁻ kyaay⁻, ga⁻jäh⁻ David.

²⁷Hi⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻la⁻ ba⁻ he⁻ ja⁻jee⁻ jwii⁻la⁻, ga⁻kuh⁻ Herode kyaah⁻ Poncio Pilato kyaah⁻ dsa⁻hi⁻ sa⁻laa⁻judiu hi⁻ kyaah⁻ dsa⁻judiu. Ga⁻hnooy⁻ juu⁻ kih⁻ Jesús, gyuu⁻hi⁻na⁻jngëe⁻ kyaah⁻hi⁻ ga⁻hñääh⁻. ²⁸Kyaah⁻be⁻ kyah⁻hi⁻ kyaah⁻ huu⁻dsë⁻kyah⁻ma⁻na⁻la⁻ juu⁻jää⁻ha⁻lä⁻le⁻kih⁻ Jesús hi⁻ ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ga⁻jmee⁻dsaa⁻he⁻kiyh⁻. ²⁹Jëe⁻da⁻Dsa⁻jøøh⁻kyaa⁻ha⁻lä⁻jøøh⁻dsaa⁻jnääh⁻na⁻. Kwa⁻be⁻kyaa⁻jnääh⁻hi⁻jmee⁻ta⁻he⁻kyah⁻mah⁻sa⁻lä⁻gah⁻jnääh⁻hlëeh⁻jnääh⁻dsaa⁻kyaa⁻juu⁻kyah⁻. ³⁰Hii⁻gooh⁻në⁻kih⁻hi⁻dsaa⁻mah⁻hlääy⁻hi⁻kwa⁻be⁻kyaa⁻jnääh⁻mah⁻jmee⁻jnääh⁻cha⁻miih⁻he⁻juh⁻gaa⁻kyah⁻be⁻kih⁻ Jesús gyuu⁻kyah⁻hi⁻na⁻jngëe⁻—ga⁻jäh⁻apóstol he⁻.

³¹Ma⁻ga⁻dsaa⁻ga⁻hlëeyh⁻kyah⁻ Dio ga⁻je⁻hwa⁻jee⁻ma⁻tääh⁻ja⁻, lä⁻chah⁻ja⁻ga⁻taayh⁻na⁻kah⁻bih⁻ Jmi⁻lle⁻Na⁻jngii⁻, hi⁻ga⁻nää⁻bih⁻

kway⁺ juu' kih¹ Dio, ni⁺ miih⁻ sa⁺ goyh⁺.

Ga⁺kwa⁺ øøh¹ jne⁺ be⁺ kih¹ hi⁻ lla⁻ kya^a¹

³²Lä⁺jëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁺lä⁺dsoo⁺ dsé⁺ kih¹ Dio, koo⁻ née⁺ ba⁺ ma⁺ la⁺ huu⁺dsé⁺ kiyh¹, ni⁺ jaa⁻ sa⁺ ma⁺ jmee⁺ kih¹ lä⁺jë⁺ he⁻ ma⁺ cha⁻ kiyh¹, ga⁺jmeeey⁺ kwaat⁺ la⁺ kih¹ lä⁺jëë⁺ ba⁺.
³³Kyaah¹ cha⁻miih⁻ be⁺, ga⁺lä⁺jëë⁺ apóstole ga⁺jmeeey⁺ ju'dsoo⁺ he⁻ ga⁺lä⁺jiih¹ JesúS Dsa⁻jøøh¹ jnän¹. Hi⁺ Dio ga⁺mi⁺jøø¹ cha⁻miih⁻ kih¹ lä⁺jëë⁺ dsa⁻ he⁺. ³⁴Jee⁺ kih¹ dsa⁻ he⁺ ni⁺ jaa⁻ sa⁺ ma⁺ jmee⁺ wëë⁺ kih¹. Jëëh¹ ma⁺ chaa⁻ øøh¹ jne⁺ hi⁻ ma⁺ høø⁺ hwa¹, hi⁻ ma⁺ høø⁺ hne¹, ga⁺hniiy⁺ he⁻ ja⁻ mah¹ ma⁺ dsa⁻kay⁻ kuu⁺ he⁻ ma⁺ liyh¹ ja⁻, ³⁵ma⁺ dsa⁻kwëëy¹ apóstole. Hi⁺ apóstole he⁻ ma⁺ ti⁻ ma⁺ llooh[~] kuu⁺ ja⁻ kih¹ lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ hi⁻ lla⁻ kya^a.

³⁶Lä⁺ja⁻ ga⁺jmee⁺ José. Pero apóstole he⁻ ga⁺mi⁺chee⁻ dsih¹ Bernabé. Jmii⁻ kiyh¹ hnøø¹ jäh¹: hi⁻ kwa⁺ be⁺ kih¹ dsa⁻. Ma⁺ laqay¹ sa⁻jü⁻ kih¹ Leví. Jee⁺ ga⁺lä⁺chaa⁻ Bernabé chee⁻ Chipre, hwa¹ he⁻ hä⁺ jee⁺ jmi⁻ñeeh¹. ³⁷Hi⁻ he⁻ ma⁺ høø⁺ koo⁻ jwi⁺ hwa¹ hi⁻ ga⁺hniiy⁺. Kuu⁺ he⁻ ga⁺liyh¹ ja⁻, na⁺kay⁻ kih¹ apóstole.

Ga⁺juu⁺ Ananía kyaah¹ mëy⁺ Safira

5 Che⁺ kyuuuh[~] ha⁻ lä⁺ ga⁺jmee⁺ jaa⁻ hi⁻ ma⁺ chee⁻ Ananía kyaah¹ mëy⁺ hi⁻ chee⁻ Safira. Dsa⁻ he⁺, ga⁺hni⁺ koo⁻ jwi⁺ hwa¹ kih¹ ka⁻läh¹. ²Ga⁺taayh¹ juu' kwee⁻ kyaah¹ mëy⁺ ha⁻ lä⁺ juuy¹ mah¹ hmäy¹ to⁺dsaah¹ kuu⁺ he⁻ ga⁺hniiy⁺ hwa¹ ja⁻. He⁻ja⁻ na⁺kay⁻ to⁺dsaah¹ ba⁺ kuu⁺ ja⁻ kih¹ apóstole. (Ga⁺jmeeey⁺ lä⁺koh¹ he⁻ ga⁺kwëëy¹ lä⁺jë⁺ ba⁺).
³He⁻ja⁻ ga⁺jäh¹ Pee⁺ siiyh¹:

—Ananía, ñha⁻ lä⁺ ma⁻he[~] Tana¹ neh⁺ tuh⁻hoh¹ ma⁻juuh¹ kih¹ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹, he⁻ ma⁻hmäh¹ to⁺dsaah¹ kuu⁺ he⁻ ma⁻hniüh¹ hwa¹ kyah¹?

⁴¿Ja¹ he⁻ kyah¹ ba⁺ hne⁻ ma⁺ la⁺ hwa¹ ja⁻ ta⁻ko⁻jiih¹ sa⁺ ma⁻hni¹? Hi⁺ ma⁺ ga⁺hniüh¹ hwa¹ ja⁻, ñja¹ he⁻ kyah¹ ba⁺ hne⁻ kuu⁺ he⁻ ga⁺lëh¹ kih¹ hwa¹ ja⁻? ¿He⁻la⁺ ma⁻ja⁻ huu⁺dsé⁺ hliih¹ he⁻ ma⁻jmeeh¹ lä⁺na⁻? Ja¹ he⁻ dsa⁻ na⁻ hi⁻ ma⁻juuh¹ kih¹, kih¹ Dio ba⁺ na⁻ ma⁻juuh¹.

⁵Ma⁺ ga⁺nuu⁺ Ananía juu' ja⁻, ga⁺tayh¹ hwa¹, ga⁺juuy¹ go⁻te[~]. Peer⁺ ga⁺lä⁺goo¹ dsé⁺ la⁻jëë⁺ dsa⁻ ma⁺ ga⁺nuuy¹ he⁻ ga⁺la⁺ lä⁺ja⁻. ⁶Chih¹ hi⁻ ma⁺ tääh¹ jee⁺ ja⁻, ga⁺bääh¹ Ananía koo⁻ hmiüh¹, mah¹ ga⁺jääy¹ na⁻haay¹.

⁷Ga⁺lä⁺hii¹ koo⁻ hnë¹ hor¹, ja⁻ga⁺ ma⁺ ga⁺lloo¹ mëy¹ jee⁺ ma⁺ tääh¹ apóstole, ni⁺ sa⁺ ñey¹ he⁻ na⁻ ma⁻la⁺.

⁸He⁻ja⁻ ga⁺jäh¹ Pee⁺:

—Chih¹ jnä¹, ñche⁺ ko⁻ja⁻ jiih¹ ga⁺këë⁺ hwa¹ kyah¹ hnäh¹ he⁻ ga⁺hniüh¹ hnäh¹?

He⁻ja⁻ ga⁺jäh¹ dsa⁻më⁺ he⁺:

—Ja⁻ba⁺ ko⁻ja⁻ ga⁺këë⁺.

⁹Mah¹ ga⁺jäh¹ Pee⁺ siih¹ dsa⁻më⁺ he⁺:

—ñHa⁻ lä⁺ ma⁻taah¹ hnäh¹ juu' kwee⁻ ma⁻juuh¹ hnäh¹ kih¹ Jmi⁻lle¹ kih¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹, laqah¹ hnäh¹ sa⁺ cha⁻ he⁻ le[?] Jëë¹ da⁺ hi⁻ tääh¹ ho⁻haah¹ na⁻, hi⁻ ma⁻ya⁻nää¹ ma⁻na⁻haaq¹ dsa⁻ñuuuh¹ kyaah¹. Ja⁻ba⁺ lä⁺na⁻ dsa⁻nääy¹ dsa⁻jääy¹ hne⁻ ka⁻läh¹.

¹⁰Hi⁻ lä⁺chah¹ ja⁻ ga⁺tah¹ dsa⁻më⁺ he⁻ cha⁻ñee⁺ Pee⁺, ga⁺juuy¹. Hi⁻chah¹ ba⁺ ga⁺lla⁺nää¹ chih⁻ñuuuh¹ he⁻ jee⁺ ma⁺ kyaah¹ dsa⁻më⁺ he⁻ hi⁻ ga⁺jëëy¹ ma⁻na⁻juuy¹. He⁻ja⁻ ga⁺jääy¹ na⁻haay¹ ja⁻ba⁺ koo⁻ kih¹ dsa⁻ñuuuh¹

kyaay¹. ¹¹ He⁻ ja⁻ ga⁻ lä⁻ goo⁻ jwérte
dsé⁻ lä⁻ jéé⁻ hi⁻ ga⁻ heeh⁻ juu¹ kih⁻
Dio hi⁻ lä⁻ jéé⁻ ga⁻ jnäh⁻ hi⁻ ga⁻ nuu⁻
juu¹ ja⁻, ga⁻ lä⁻ goo⁻ dséy⁻ ka⁻ läh⁻.

¹² Peer⁻ cha⁻ miih⁻ he⁻ juh⁻ gaa⁻
ma⁻ jmee⁻ apóstol jee⁻ jwii⁻ ja⁻. Hi⁻
lä⁻ jéé⁻ hi⁻ ga⁻ heeh⁻ juu¹ kih⁻ Dio
ga⁻ jmee⁻ ko⁻ joh⁻ kyaayh⁻ jee⁻ la⁻
hoo⁻ na⁻ hii⁻ kih⁻ Salomón. ¹³ Ga⁻ tih⁻
ba⁻ dsé⁻ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ ma⁻ jmee⁻ hi⁻
ga⁻ heeh⁻ juu¹ kih⁻ Dio, pero sa⁻
ga⁻ tuu⁻ dséy⁻ ma⁻ jmee⁻ ko⁻ joh⁻
kyaayh⁻. ¹⁴ Ma⁻ ke⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻ la⁻,
ma⁻ ra⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ jwéé⁻ ga⁻ dsa⁻
hi⁻ ga⁻ lä⁻ ds oo⁻ dsé⁻ kih⁻ Dio, jwéé⁻
dsa⁻ nüuh⁻ hi⁻ lä⁻ ja⁻ dsa⁻ m⁻ ka⁻ läh⁻.
¹⁵ He⁻ ja⁻ ma⁻ dsa⁻ jääy⁻ dsa⁻ dsaah⁻
kyaay⁻ na⁻ kyaay⁻ n⁻ jii⁻ cha⁻ hoo⁻
jwé⁻ jee⁻ ma⁻ dsa⁻ ngéé⁻ Pee⁻, ma⁻
laay⁻ ha⁻ ga⁻ che⁻ t⁻ eey⁻ miih⁻ hih⁻
kih⁻ Pee⁻ wa rá⁻ ga⁻ ngéey⁻ jee⁻ ja⁻.
¹⁶ Hi⁻ ma⁻ go⁻ nää⁻ hi⁻ chaa⁻ jwii⁻
he⁻ täh⁻ jäh⁻ kih⁻ Jerusalén jääy⁻
dsa⁻ dsaah⁻ kyaay⁻, hi⁻ ma⁻ jääy⁻ dsa⁻
hi⁻ kye⁻ jmi⁻ lle⁻ hliih⁻. Lä⁻ jéé⁻ hi⁻
he⁻ ma⁻ dsa⁻ jää⁻ kih⁻.

Koo⁻ ka⁻ läh⁻ ga⁻ saayh⁻ apóstole he⁻

¹⁷ Peer⁻ ga⁻ lä⁻ lleé⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁻
hi⁻ lä⁻ ja⁻ dsa⁻ saduceo hi⁻ laa⁻
dsa⁻ kyaayh⁻. ¹⁸ He⁻ ja⁻ ga⁻ saayh⁻
apóstole he⁻, ga⁻ taayh⁻ neh⁻ n⁻e!
¹⁹ Pero hwé⁻ ja⁻, ga⁻ lloo⁻ jaa⁻ ángel
kyaa⁻ Dio, ga⁻ näy⁻ hoo⁻ neh⁻ n⁻e! mah⁻
ga⁻ hwéey⁻ apóstole he⁻, ga⁻ siiyh⁻:

²⁰ — Go⁻ nää⁻ hnäh⁻ ka⁻ läh⁻, hi⁻
na⁻ cheh⁻ ba⁻ hnäh⁻ hoo⁻ na⁻ hii⁻ kih⁻
gwah⁻ oo⁻, ja⁻ kwah⁻ hnäh⁻ juu⁻
na⁻ hnaa⁻ lä⁻ jéé⁻ ha⁻ lä⁻ jmee⁻ Dio
chaa⁻ dsa⁻ ta⁻ la⁻ kih⁻ Jesús.

²¹ Ga⁻ mi⁻ te⁻ bih⁻ lä⁻ koh⁻ ga⁻ nuuy⁻.
Tiih⁻ ga⁻ ma⁻ ga⁻ jnä⁻, ga⁻ nääy⁻ ta⁻

hoo⁻ na⁻ hii⁻ kih⁻ gwah⁻ ja⁻, ga⁻ taayh⁻
mi⁻ t⁻ eey⁻ dsa⁻.

Ta⁻ ko⁻ jiih⁻ ja⁻, jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁻
kyaa⁻ dsa⁻ kyaayh⁻ ga⁻ lla⁻ nääy⁻
n⁻e⁻ t⁻ kiyh⁻, mah⁻ ga⁻ jøøy⁻ lä⁻ jéé⁻
dsa⁻ ta⁻ hi⁻ lä⁻ jéé⁻ dsa⁻ gyuuuh⁻
hi⁻ na⁻ hnäa⁻ kyaal⁻ dsa⁻ Israel hi⁻
ga⁻ jmeey⁻ mada⁻ he⁻ dsa⁻ kyaay⁻ hi⁻
täh⁻ neh⁻ n⁻e!
²² Ma⁻ ga⁻ lla⁻ nää⁻ poo⁻
neh⁻ n⁻e⁻ sa⁻ chaa⁻ apóstol he⁻ mo⁻
täh⁻. He⁻ ja⁻ ga⁻ nääy⁻ na⁻ jmeeyh⁻
juu¹ kih⁻ dsa⁻ ta⁻, ²³ ma⁻ jayh⁻:

— Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻, ma⁻ ga⁻ lla⁻ nøø⁻
jnääh⁻ jee⁻ chih⁻ neh⁻ n⁻e⁻, na⁻ jnë⁻ ba⁻
llu⁻, täh⁻ ba⁻ hi⁻ høø⁻ neh⁻ n⁻e⁻. Pero
ma⁻ ga⁻ nää⁻ jnääh⁻ hoo⁻ neh⁻ n⁻e⁻ ja⁻,
sa⁻ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ — ga⁻ jayh⁻.

²⁴ Ma⁻ ga⁻ nuu⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁻
kyaa⁻ juu⁻ poo⁻, kyaah⁻ lä⁻ jéé⁻
ga⁻ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ taayh⁻
jmeey⁻ to⁻ dséy⁻ ha⁻ jiih⁻ lla⁻ nää⁻
apóstole he⁻ kyaah⁻ juu¹ ja⁻. ²⁵ Hor⁻
ja⁻ ga⁻ lloo⁻ jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ kye⁻ juu⁻:

— Hi⁻ ga⁻ täh⁻ hnäh⁻ neh⁻ n⁻e⁻, hii⁻
täh⁻ ka⁻ läh⁻ hoo⁻ na⁻ hii⁻ kih⁻ gwah⁻
hléeyh⁻ dsa⁻ — ga⁻ jayh⁻.

²⁶ He⁻ ja⁻ ngoo⁻ juu⁻ poo⁻ kyaah⁻
dsa⁻ kyaay⁻ na⁻ teey⁻ ka⁻ läh⁻
apóstol he⁻, kyaah⁻ juu¹ lлу⁻ ba⁻. Sa⁻
ga⁻ kaayh⁻, kih⁻ he⁻ goyh⁻ te⁻ dsa⁻
kuu⁻ kiyh⁻.

²⁷ Ma⁻ ga⁻ lla⁻ nääy⁻ n⁻e⁻ t⁻, na⁻ jää⁻
dsih⁻ cha⁻ n⁻e⁻ dsa⁻ ta⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ jäh⁻
jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁻ siiyh⁻ apóstole he⁻:

²⁸ — ?Ja⁻ ga⁻ chiih⁻ jnääh⁻ hnäh⁻
ma⁻ ja⁻, mo⁻ to⁻ hléeh⁻ ga⁻ hnäh⁻ dsa⁻
juu¹ kih⁻ Jesús? Pero he⁻ ma⁻ jmeeh⁻
hnäh⁻, lä⁻ ga⁻ dsa⁻ jee⁻ jwii⁻
Jerusalén la⁻, ma⁻ mi⁻ t⁻ eeh⁻ hnäh⁻
dsa⁻, nüuh⁻ kyah⁻ hnäh⁻, hnooh⁻
hnäh⁻ bääh⁻ jnääh⁻ he⁻ ga⁻ juu⁻
dsa⁻ nüuh⁻ he⁻.

29 He[‑] ja[‑] ga[‑] jeeh[‑] Pee[‑] juu[‑] kih[‑] dsa[‑] he[‑] ko[‑] jöh[‑] kyaah[‑] jñah[‑] apóstole, ga[‑] jäyh[‑]:

—Jmee[‑] bii[‑] he[‑] mi[‑] te[‑] jne[‑] kih[‑] Dio ba[‑], lä[‑] koh[‑] ga[‑] he[‑] mi[‑] te[‑] jne[‑] kih[‑] dsa[‑] jmi[‑] gyuu[‑]. **30** Dio kya[‑]a dsa[‑] ma[‑] gyuh[‑] jnän[‑] ga[‑] mi[‑] jiyh[‑] Jesús hi[‑] ga[‑] jngëeh[‑] hnäh[‑] na[‑] taa[‑] dsoo[‑] hma[‑] cru[‑]. **31** Hi[‑] he[‑] na[‑] ga[‑] llaa[‑] Dio Jögh[‑] jwoo[‑] ra[‑] lluu[‑] kiyh[‑], ga[‑] jmäy[‑] dsa[‑] ta[‑] hi[‑] ga[‑] hñaay[‑] lääy[‑] dsa[‑]. Lä[‑] ja[‑] ga[‑] näy[‑] jwë[‑] kih[‑] dsa[‑] Israel, mah[‑] dsa[‑] jeeyh[‑] kyaah[‑] Dio hi[‑] lä[‑] ja[‑] dsa[‑] che[‑] dso[‑] kye[‑] kiyh[‑]. **32** He[‑] ja[‑] jmee[‑] jnääh[‑] dsoo[‑] kih[‑] juu[‑] la[‑]. Hi[‑] lä[‑] kye[‑] Jmi[‑] lle[‑] Na[‑] jngii[‑] jmee[‑] dsoo[‑] ka[‑] läh[‑], ja[‑] ba[‑] he[‑] ga[‑] kwëeh[‑] Dio lä[‑] jëe[‑] hi[‑] nuuh[‑] kiyh[‑].

33 Lä[‑] ma[‑] ga[‑] nuu[‑] dsa[‑] ta[‑] he[‑], ga[‑] ya[‑] jee[‑] dséy[‑] cha[‑] miih[‑], hnöoy[‑] ma[‑] jngëyh[‑] apóstol he[‑]. **34** Pero jee[‑] kih[‑] dsa[‑] ta[‑] he[‑] ma[‑] hää[‑] ja[‑] fariseo hi[‑] ma[‑] chee[‑] Gamaliel. Hi[‑] he[‑] ma[‑] laa[‑] ja[‑] ta[‑] jwoh[‑] kya[‑]a ley hi[‑] lä[‑] jëe[‑] ba[‑] dsa[‑] ma[‑] jmäy[‑] jöøh[‑]. Ga[‑] noo[‑] ta[‑] jwoh[‑] he[‑] mah[‑] ga[‑] jmeey[‑] mada[‑] he[‑] ga[‑] hwëe[‑] apóstole ko[‑] hwëe[‑]. **35** Mah[‑] ga[‑] jäyh[‑]:

—Jëe[‑] da[‑] hnäh[‑] dsa[‑] ta[‑], dsa[‑] goon[‑] hi[‑] chaa[‑] Israel la[‑]. Leeh[‑] hnäh[‑] hee[‑] na[‑] jmeeh[‑] hnäh[‑] kih[‑] dsa[‑] na[‑]. **36** Mi[‑] dsooh[‑] da[‑] hoh[‑] hnäh[‑] ha[‑] lä[‑] ga[‑] la[‑] jee[‑] jnän[‑] jää[‑]. Ya[‑] hëe[‑] jaa[‑] dsa[‑] goo[‑] jne[‑] hi[‑] ma[‑] chee[‑] Teuda. Ga[‑] jmäy[‑] hñiiy[‑] jöøh[‑]. Koo[‑] kye[‑] hña[‑] laa[‑] dsa[‑] hi[‑] ga[‑] kuh[‑] kyaayh[‑]. Pero ga[‑] juu[‑] dsa[‑] he[‑], hi[‑] lä[‑] jëe[‑] hi[‑] ma[‑] nuuh[‑] kiyh[‑] ga[‑] sa[‑] ga[‑] jñee[‑]. Jee[‑] ja[‑] ga[‑] dsa[‑] juu[‑] kiyh[‑]. **37** Ma[‑] ngëe[‑] he[‑] ja[‑], jii[‑] he[‑] ga[‑] sooh[‑] censo, ya[‑] hëe[‑] Juda dsa[‑] galileo. Lä[‑] ja[‑] jwëe[‑] dsa[‑] ga[‑] jöøh[‑] hi[‑] he[‑]

hi[‑] ja[‑] ba[‑] lä[‑] ja[‑] ga[‑] juuy[‑] hi[‑] lä[‑] jëe[‑] dsa[‑] kyaay[‑] ga[‑] sa[‑] ga[‑] jñee[‑] ka[‑] läh[‑].

38 He[‑] ja[‑] jwëehn[‑] hnäh[‑] tøø[‑] dsa[‑] na[‑], wa[‑] lla[‑] nääy[‑] kiyh[‑]. Cher[‑] mah[‑] nuuh[‑] he[‑] kyey[‑] na[‑], la[‑] huu[‑] dsé[‑] kih[‑] dsa[‑] ta[‑] jmah[‑], o cher[‑] mah[‑] hñii[‑] bih[‑] jmeey[‑] lä[‑] na[‑], llaa[‑] ba[‑] juu[‑] na[‑]. **39** Pero cher[‑] mah[‑] la[‑] kih[‑] Dio juu[‑] he[‑] kway[‑] na[‑], sa[‑] lä[‑] këh[‑] hnäh[‑] jmi[‑] heeh[‑] hnäh[‑]. Leeh[‑] hnäh[‑], le[‑] ga[‑] che[‑] lla[‑] dséeh[‑] hnäh[‑] kih[‑] Dio — ga[‑] jäh[‑] Gamaliel siiyh[‑] dsa[‑] ta[‑] he[‑].

40 Ga[‑] heeh[‑] ba[‑] dsa[‑] ta[‑] he[‑] juu[‑] he[‑] ga[‑] hlëeh[‑] Gamaliel ja[‑]. Ja[‑] ga[‑] ga[‑] tëey[‑] ka[‑] läh[‑] apóstole he[‑], ga[‑] kway[‑] kih[‑] hi[‑] ga[‑] juuyh[‑] kih[‑] mah[‑] mo[‑] so[‑] hlëeh[‑] gyih[‑] kih[‑] Jesús. Ja[‑] ga[‑] ga[‑] tøø[‑]. **41** Ma[‑] ga[‑] hwëe[‑] apóstole cha[‑] né[‑] dsa[‑] ta[‑] he[‑], ma[‑] chaa[‑] bih[‑] llu[‑]. Jëe[‑] ba[‑] dséy[‑] kih[‑] he[‑] ga[‑] kwa[‑] Dio jwë[‑] he[‑] ga[‑] jëe[‑] wi[‑] kwaat[‑] kih[‑] Jesús. **42** Lä[‑] jëe[‑] jmi[‑] ba[‑] sa[‑] ma[‑] tuy[‑] mi[‑] tëey[‑] dsa[‑] hi[‑] kway[‑] juu[‑] kih[‑] Jesús hi[‑] jäyh[‑] laa[‑] Cristo. Lä[‑] ja[‑] ma[‑] jmeey[‑] hoo[‑] na[‑] hii[‑] kih[‑] gwah[‑] hi[‑] cha[‑] neh[‑] kih[‑] dsa[‑] ka[‑] läh[‑].

Ga[‑] hñaay[‑] gyee[‑] dsa[‑] hi[‑] jmeey[‑] be[‑] kih[‑] apóstole

6 Jmi[‑] ja[‑] ga[‑] lä[‑] jwëe[‑] ga[‑] hi[‑] ga[‑] heeh[‑] kih[‑] Jesús. Ma[‑] ja[‑] ga[‑] soo[‑] juu[‑] jee[‑] ti[‑] llooyh[‑] he[‑] kuh[‑] dsa[‑] koo[‑] jmi[‑] koo[‑] jmi[‑]. Ga[‑] lä[‑] hnëe[‑] hi[‑] ma[‑] hlëeh[‑] griego kyaah[‑] hi[‑] ma[‑] hlëeh[‑] hebreo, kih[‑] he[‑] sa[‑] na[‑] kah[‑] kwee[‑] wi[‑] he[‑] ga[‑] hyoh[‑] dsa[‑] më[‑] hnii[‑] hi[‑] hlëeh[‑] griego lä[‑] koh[‑] te[‑] he[‑] ga[‑] hyoh[‑] hi[‑] ma[‑] hlëeh[‑] hebreo. **2** He[‑] ja[‑] lä[‑] jëe[‑] gya[‑] tuu[‑] apóstole he[‑] ga[‑] jöøh[‑] lä[‑] jëe[‑] hi[‑] ma[‑] heeh[‑] juu[‑] kih[‑] Dio mah[‑] ga[‑] taayh[‑] juu[‑], ga[‑] jäyh[‑] —Sa[‑] sooh[‑] kya[‑]a jnääh[‑] he[‑] tu[‑] jnääh[‑] kwa[‑] jnääh[‑] kih[‑] Dio

mah' ti'llooh' jnääh' he' kuh' dsa'.
3 He' ja' jwëehn' hnäh' øohn', lle' hnäh' gyee' dsa' hi' hii' juu' kih' jmee' he' llu' jmah', dsa' hi' ngëe' hi' ma'hyoh' cha'miih' be' kih' Jmi' lle' Na'jngii'. Hi' he' ba' dsa' he' goo' ta' la'. **4** Jnääh' ga'nøø' ba' jnääh' ngii' jnääh' kih' Dio hi' kwa' jnääh' juu' kiyh' ka'läh'.

5 Ga' ja' ba' kwee' juu' kih' ga'lä' jëe' dsa' he'. He' ja' ga'hñaaay' Esteban hi' ma' ds oo' dsë' cha'miih' kih' Dio hi' ma' kyey' cha'miih' be' kih' Jmi' lle' Na'jngii'. Hi' ga'hñaaay' Felipe kyaah' Prócoro, kyaah' Nicanor, kyaah' Timón, kyaah' Parmeno, kyaayh' Nicolá dsa' chaa' Antioquía. Nicolá he' sa' ma' laay' judiu pero ga'ngëey' hñiiy' mah' leey' koo' ba' kyaayh'. **6** Lä' jëe' hi' he', na'jääy' cha'né' apóstole. Hi' lä'chah' ja' ga'kye' apóstole goo' në' kiyh', ga'ngiiy' kih' Dio mah' hääy'.

7 Lä' ja' ga'na' jwë' kiyh' he' kway' cha'ga'miih' juu' kih' Dio. Hi' ga'lä' jwëe' ga' dsa' hi' ga'heeh' jee' jwii' Jerusalén hi' jwëe' hi' ma' laa' jmi'dsa' ga'lä'ds oo' dsë' juu' kih' Dio.

Ga'saayh' Esteban

8 Peer' jnaah' llu' dsë' Esteban hi' kyaah' be' kih' Dio ga'jmeey' cha'miih' he' juh'gaa' jee' jwii' ja'. **9** Koo' gwah' mäh' jee' dsa'ñee' judiu, jee' ja' ma' tääh' koo' nää' dsa' hi' chee' Libertados. Hi' ma' tääh' hi' ya' nää' jwii' Cirene kyaah' jwii' Alejandría hi' lä'kye' hi' chaa' hwa' Cilicia hi' Asia. Hi' he' na' ga'lä'hnee' kyaah' Esteban. **10** Pero sa' ga'liyh' kyaah' Esteban, kih'

he' ma' hlëeyh' kyaah' cha'miih' huu'dsë' llu' hi' ma' hlëeyh' lä'koo' kwa' Jmi' lle' Na'jngii'. **11** Ma' sa' ga'lih' dsa' he', he'ja' ga'laay' dsa' hi' ga'jmeey' juu' ta'juu':

—Ma'nuu' jnääh' ma'mi'kwah' Esteban Moisé hi' ma'mi'kwah' Dio ka'läh'.

12 Lä' jwë' ja', ga'tooyh' je' dsë' hi' chaa' Jerusalén ja', lä'kye' kih' dsa'gyuh' kyaah' ta'jwoh' kyaah' ley. He'ja', lä'chah' ja' ga'nääy' na'chaayh' Esteban mah' na'jääy' në'ta'. **13** Hi' ga'kwaay' dsa' hi' ga'jmeey' juu' ta'juu' në'ta' ja'. Hi' he' na' ga'jäh':

—Dsa'ñuuuh' la' sa' tuy' mi'kwah' gwah' na'jngii' na' hi' mi'kwah' ley ka'läh'. **14** Ma'nuu' jnääh' ma'jäh', Jesús dsa' Nazaret heey' jee' la' jnän', hi' mi'siiy' lä'jë' lä' nøø' jnän' he' ga'lla' Moisé.

15 Ma' ga'jëe' lä'jëe' dsa'ta' hi' ma' tääh' në'ta' ja', jee' cheh' Esteban, ga'jëey' nëy', la' lä'koh' në' ja'a' ángel.

Ga'kwa' Esteban ju'ds oo' kih'
7 He'ja' ga'jäh' jmi'dsa'jøøh' he' siiyh':

—¿Che' dsoo' juu' he' hnii' dsa'kyah'?

2 Hi' ga'jäh' Esteban:

—Dsa'ñuuuh' øohn', dsa' ma'kaah' kyaan', nuu' da' hnäh'. Dio hi'gya'gyuh' ga'mi'jnääy' hñiiy' kih' tää' jnän' Abraham lä' ma' ga'gyay' hwa' Mesopotamia, ja'ga' dsooy' ta' Haran. **3** He'ja' ga'jäh' Dio siih' Abraham: "Ya'hëe' gooh', wa' ja' ba' hi' chaa' kyah' mah' gwa'ta' hwa' he' kwëehn' hne'." **4** Ja'ga' ya'hëe' Abraham hwa' jee' ma' tääh' dsa'

caldeo, ngooy' na'gyay' hwa' Haran. Ma'ngëe' ma'juu' jmií' Abraham, ja'ga' ga'chee' Dio Abraham ta' hwa' la', jee' tøøh' jne' na'. ⁵Pero sa' ga'kwa' Dio he' la' juu' he' ma' hyoh' Abraham, ni' jee' ma' jmeey' hne' kiyh' sa' ga'hyoyh'. Hwa' la' ga'bääh' Dio hnii' ma' kwëëyh' Abraham kyaah' lä'jëe' dsa' kyaay' hi' ja'ga' ga'lä'chaa'. Pero sa' ga' ma'chaa' jooy' ma' ja'. ⁶Ga'jäh' Dio siih' Abraham: "Dsa' kyaah' hi' ja'ga' lä'chaa', dsa'nääy' dsa'taayh' jyoh' hwa' goo' dsa' hi' chaa' uu'. Jee' ja' jmääh' dsih' ta' lä' te' dsé' hi' jmeeh' dsih' lä'jiih' te' kye' hñia'loo' ji'ñe'. ⁷Pero ma'ra' he' lla'ba' jnä' ta' kih' hi' jmeeh' dsa' kyaah'. Ma'ngëe' he' ja', hwëë' dsa' kyaah' hwa' Egipto, ya'hñääh' jnä' jee' la'. ⁸Jä'ga' ga'jme' Dio hmooh' kyaah' Abraham, ga'jmeey' mada' he' uu'hi' jmi'ngo' kiyh'. Ma'ngëe' he' ja', ga'lä'chaa' Isaac joo' Abraham. Ma'ga'hyä' Isaac jña'jmií', ga'wi'h' jmi'ngo' kiyh'. Hi' lä'ja' ga'jme' Isaac kih' joo' Jacob, hi' ja'ba' lä'ja' ga'jme' Jacob kih' lä'jëe' gya'tuu' joo' dsa'ma'gyuh' jnän'.

⁹Hi' lä'jëe' joo' Jacob he' ga'lä'wii' dsé' kyaah' José oo'yh'. Ga'hñëey' José kih' dsa' hi' ga'nää' ta' Egipto, mah' dsa'jmeey' ta' lä'jmií' lä'je'. Pero Dio sa' ga'tu'kiyh', ¹⁰ga'läy' José kih' lä'jëe' nëë' he' wii' he' ma' jëey', hi' ga'kwëëyh' cha'miih' huu'dsé' llu' hi' ga'jmeey' ga'jäy' llu' cha'në' Faraón, rey kya'a' dsa' Egipto. He'ja'ga'tih' dsé' rey he', ga'tooyh' goo' José he' ga'jmeey' hih' kih' lä'jëe' dsa' Egipto hi' lä'kye' ta' he' cha'neh' kih' rey he', ga'he'gooy'.

¹¹Pero ma'ngëe' he' ja', ga'jëe' dsa' hoo' lä'käa' hwa' Egipto hi' lä'ja' lä'ga'te' Canaán la'ka'läh'. Cha'miih' wiif' ga'jëey', kih' he' sa' ga'jna' he' ma'kuh' dsa'ma'gyuh' jnän'. ¹²Lä'ma'ga'nuu' Jacob he' ma'hnii' dsa' trigo hwa' Egipto, ga'cheey'jooy' ta' Egipto ja'. He' ja'la' to'në' he'na'nää' dsa'ma'gyuh' jnän' jee' ja'. ¹³Lä'ma'ga'te' to'jiih' he'na'nää'y' ta' Egipto ja', ja'ga'ga'mi'jnaä' José hñii' he'laay' oo'yh' dsa'he'. Lä'jwë'ja'ga'lä'kyuu' Faraón lä'jëe' dsa' kyaaa' José. ¹⁴Hi'ga'chee'Joséjuu'he'dsa'nää'lä'jëe'hi'chaa'kiyh' kyaah'jmiiy'Jacobta'Egipto.Koo'nää'dsa'he'tee'to'lo'gyaa'dsé'gyii'hñaa'. ¹⁵He'ja'ngoo'Jacobta'Egipto.Jee'ja'ga'lloo'jmií'ga'juuy'hi'lä'ja'ga'juu'lä'jëe'jooy'. ¹⁶Jee'lä'jëe'hi'he'na'haay'ta'hwa'Siquem,koo'jwi'hwa'jee'ga'la'Abraham kih'joo'Hemorlä'kyee'mah'haay'hiif'kyaay'.

¹⁷Lä'ma'ngoo'ga'dsé'jmií'he'ga'bääh'Diohnii'kyaah'Abraham,ga'lä'jwëe'jwérte dsa'kyaay'hwa'Egiptoja'. ¹⁸Jmií'ja'ya'hëe'jñah'rey hwa'Egipto hi'sa'dsooh'dsé'kih'José. ¹⁹Reyhe'makyuuyh'halä'ma'jmeey'kih'dsa'ma'gyuh'jnän',ga'jmeeyh'dsa'jnän'cha'miih'.Lä'jiih'ga'jmeey'hih'he'juu'lä'jëe'gyuu'nuuh'kyaay'mah'mo'so'lä'jwëe'gyih'. ²⁰Jmií'ja'ga'lä'chaa'Moisé.Cha'miih'ga'tih'dsé'Dio gyuu'Moise'he'.Uu'sih'ba'ga'lih'cho'jmiiy'ga'hmää'y'gyuu'he'cha'neh'kiyh'. ²¹Ja'ga'ga'leey'ka'hne'jee'mahii'goo'juuy'.Pero ma'ga'jëe'jo'mii'reygyuu'he',ga'tëey'hi'

ga⁺mi⁻kwaay⁻ lä⁺koo⁻ jooy⁻ ba[.]
22Jee⁻ ja⁻ ga⁺lä⁺tëe⁻ Moisé lä⁺jé⁻ he⁻
 ma⁻kyuuuh⁻ dsa⁻Egipto. Lä⁺jé⁻ juu^l
 kiyh⁻ ma⁻la^l kyaah⁻ be⁻ hi⁻ lä⁺jé⁻ ta⁻
 kiyh⁻ ma⁻go⁻hi⁻ llu^l.

23Ma⁻ga⁺hya⁻ Moisé to⁻loo⁻
 ji⁻ñe⁻, ja⁻dséy⁻ dsa⁻jéey⁻ dsa⁻Israel
 dsa⁻gooy⁻. **24**Ma⁻ga⁺llooy⁻ jee⁻ tääh⁻
 dsa⁻Israel he⁻, ga⁻jéey⁻ dsa⁻Egipto
 ma⁻kway⁻ kih⁻ jaa⁻ dsa⁻Israel.
 Lä⁺chah⁻ ja⁻ ga⁺lääy⁻ øoyh⁻ he⁻ mah⁻
 ga⁻jngiiyh⁻ kih⁻ dsa⁻Egipto. **25**“Na⁻
 ba⁻lä⁺ngëe⁻ dsa⁻goon⁻, Dio lääy⁻
 ta⁻la^l ki⁻ jnä⁻ ba⁻”, laa^l Moisé. Pero
 sa⁻ga⁻täh⁻ dsé⁻øoyh⁻ he⁻ ja⁻. **26**Ma⁻
 ga⁻jnä⁻ jyoh⁻ jmii⁻, ga⁻jee⁻ Moisé
 uu⁻ dsa⁻gooy⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ tee⁻. Ma⁻
 hnöö⁻ Moisé ma⁻llaa⁻ hnii⁻, he⁻ja⁻
 ga⁻jäyh⁻: “**27**He⁻la⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻
 lä⁻na⁻? **28**¿Ja⁻øoh⁻ba⁻ hnäh⁻ na⁻, mah⁻
 tääh⁻ hnäh⁻ teeh⁻?” **27**Dsa⁻hi⁻ ma⁻
 kwa⁻ kih⁻ dsa⁻kyayh⁻ he⁻ ga⁻hlööyh⁻
 kih⁻ Moisé mah⁻ga⁻siiyh⁻: “Sa⁻chaä⁻
 hi⁻ ma⁻hñaä⁻ hne⁻ mal⁻jmääh⁻
 hñaah⁻ dsa⁻ta⁻, jmääh⁻ hñaah⁻ jwëe⁻
 he⁻llah⁻ta⁻kyaa⁻ jnääh⁻. **28**¿Che⁻
 hnooh⁻ jngëe⁻ jnä⁻ lä⁻ga⁻jngëe⁻
 dsa⁻Egipto lloo⁻?” **29**Ma⁻ga⁻nuu⁻
 Moisé juu^l ja⁻ga⁻kyuuy⁻, na⁻gyay⁻ ta⁻
 hwa⁻ Madián, laay⁻ jaa⁻ dsa⁻chaä⁻
 uu⁻ba[.] Jee⁻ ja⁻ga⁻lä⁻chaä⁻ uu⁻jooy⁻.

30Ma⁻ngëe⁻ to⁻loo⁻ji⁻ñe⁻gya⁻
 Moisé hwa⁻ kii⁻ ja⁻, ma⁻ga⁻lä⁻jnää⁻
 jaa⁻ ángel ta⁻chañey⁻ jee⁻ ma⁻ko⁻
 ko⁻chaah⁻ to⁻o⁻né⁻ moh⁻Sinaí.
31Peer⁻ga⁻lä⁻dsqa⁻dsé⁻ Moisé ma⁻
 ga⁻jéey⁻he⁻ja⁻ mah⁻ngooy⁻na⁻jéey⁻
 chuh⁻. Ja⁻ga⁻llooy⁻chuh⁻, ga⁻nuuy⁻
 ga⁻hlëeh⁻ Dio kyaayh⁻: **32**“Jnä⁻laan⁻
 Dio kyaä⁻ dsa⁻ma⁻gyuh⁻ kyaah⁻.
 Laan⁻Dio kyaä⁻Abraham, laan⁻Dio
 kyaä⁻Isaac, hi⁻Dio kyaä⁻Jacob.”
 Peer⁻ga⁻jlää⁻ Moisé kih⁻he⁻goyh⁻,

mo⁻so⁻ga⁻tuu⁻dséy⁻ma⁻jéey⁻.
33He⁻ja⁻ga⁻jäh⁻ Dio siiyh⁻: “Jnúuh⁻
 loo⁻he⁻hä⁻tiih⁻na⁻. Jéeh⁻, jee⁻
 cheh⁻na⁻, la⁻na⁻jngii⁻. **34**Man⁻kwee⁻
 jéey⁻wii⁻dsa⁻kyaan⁻hi⁻tääh⁻hwa⁻
 Egipto. Ma⁻nuun⁻ki⁻hooyh⁻, he⁻ja⁻
 ma⁻jñaan⁻mah⁻lää⁻jnih⁻. Na⁻na⁻,
 na⁻kyaa⁻jnä⁻mah⁻cheen⁻hne⁻ta⁻
 Egipto”, ga⁻jäh⁻Dio.

35Hlëeh⁻ga⁻Esteban kyaayh⁻:
 —Dsooh⁻ba⁻hoh⁻hnäh⁻ha⁻lä⁻
 ga⁻jäh⁻dsa⁻goo⁻jne⁻hi⁻ga⁻jmee⁻
 hñaah⁻dsé⁻kih⁻Moiséjää⁻,hi⁻
 ga⁻jäh⁻: “Sa⁻chaä⁻hi⁻ma⁻hñaah⁻
 hne⁻mah⁻jmääh⁻hñaah⁻dsa⁻ta⁻,
 jmääh⁻hñaah⁻jwëe⁻he⁻llah⁻ta⁻
 kyaä⁻jnääh⁻! He⁻ba⁻Moiséhi⁻sa⁻
 ga⁻taah⁻dsa⁻goo⁻jne⁻ta⁻,ga⁻chee⁻
 Dio laay⁻jaä⁻dsa⁻ta⁻hi⁻laay⁻jaä⁻
 hi⁻lää⁻dsa⁻. Juu^lla⁻ga⁻ngëe⁻ángel
 kih⁻Moisé, lä⁻ma⁻ga⁻lä⁻jnää⁻jee⁻
 ma⁻koo⁻chaah⁻to⁻ja⁻. **36**Moisé
 he⁻ga⁻hwëey⁻dsa⁻ma⁻gyuh⁻jnän⁻
 hi⁻ma⁻tääh⁻Egipto, ga⁻jmeey⁻
 cha⁻miih⁻he⁻juh⁻gaa⁻jee⁻ja⁻hi⁻
 lä⁻ja⁻ga⁻jmeey⁻jee⁻jmi⁻neeh⁻
 gyuuh⁻,hi⁻lä⁻kaa⁻hwa⁻kii⁻jee⁻
 ga⁻ngëey⁻ka⁻läh⁻,lä⁻jiih⁻ga⁻te⁻
 to⁻loo⁻ji⁻ñe⁻. **37**Moiséhe⁻ga⁻jäh⁻
 siiyh⁻dsa⁻Israel: “Dio jmeey⁻ya⁻heëe⁻
 jee⁻kyah⁻hnäh⁻jaä⁻hi⁻ngëe⁻juu^l
 lä⁻ko⁻jmee⁻jnä⁻. Kih⁻hi⁻he⁻ba⁻
 nuuh⁻hnäh⁻”,ga⁻jäyh⁻. **38**Moisé
 hi⁻ma⁻hää⁻jee⁻kih⁻dsa⁻ma⁻gyuh⁻
 jnän⁻hwa⁻kii⁻ja⁻,he⁻ba⁻hi⁻
 ga⁻hlëeh⁻kyah⁻ángel moh⁻Sinaí,
 hi⁻he⁻na⁻ga⁻hyoh⁻juu^lmah⁻ngëey⁻
 jnän⁻he⁻jmeey⁻chaä⁻jne⁻kih⁻Dio.
39Pero dsa⁻ma⁻gyuh⁻jnän⁻sa⁻
 ga⁻hii⁻ma⁻nuuy⁻kih⁻Moisé,ni⁻
 lä⁻ja⁻sa⁻ga⁻taayh⁻ta⁻,ma⁻hnöö⁻
 ma⁻dsä⁻nääy⁻ka⁻läh⁻ta⁻Egipto.
40He⁻ja⁻ga⁻jäh⁻dsa⁻he⁻siih⁻

Aarón: "Jmäǟ jaā̄ dio hī̄ noō nē̄
jnän̄, jeeh̄ sā ū̄ nē̄ jnē heē nā
mā lā kih̄ Moisé hī̄ gā hwē̄ ū̄ jnē
hwā Egípto." ⁴¹ Hē jā gā jmäǟ ū̄ dsā
jaā̄ gyū̄ ū̄ kyā. Mā gā laā ū̄ kyā
hē, gā jngéeyh̄ jah̄ mah̄ gā llaȳ
chānē̄ kyā hī̄ gā jmäǟ ū̄ dio. Peer̄
gā lǟ ū̄ chaā ū̄ llū lǟ ū̄ jeeh̄ ū̄ dsā ū̄ hē ū̄ kih̄
tā ū̄ hē ū̄ gā ū̄ jmeeȳ ū̄ kyaah̄ ū̄ gooȳ.

42 He⁻ja⁻ ga⁻lä⁻øø['] Dio kih['] dsa⁻ he^{',}
ga⁻kway['] jwé['] mah['] jmeey['] juuh⁻
kih['] nuu['] hi⁻ hëe['] gyuuah[']. Lä⁻ja⁻
na⁻sii['] jee['] lle['] juu['] he⁻ ga⁻hlëeëh['] hi⁻
ga⁻ngëeë['] juu['] kih['] Dio. Lä⁻la⁻ ga⁻jäh[']

Dio:

Hnäh' dsa⁻ Israel, ja⁺ he⁺ jnä'
ga⁺ kwëeh' jah,
ni⁺ ja⁺ ki⁺ jnä' he⁻ ga⁺ jeeh⁺
hnäh' jah^{''} ta^{ko} jiuh'
ga^{taah`} hnäh' to^{lloo} ji⁻ ñe⁻
hwa¹ kii⁺ ja⁻.

43 Lla⁻ he⁻ ma['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻ ja⁻
kin[,]
ga⁻kyeh⁻ hnäh['] na[']hyoo['] kih[']
Moloc lä⁻kaa⁻ jee['] ya[']nääh[']
hnäh['],
hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jmeeh['] hnäh['] kih[']
nä['] kyaa['] dio Refán.
Ga⁻jmeeh['] hnäh['] juuh⁻ kih['] dio
hi⁻ na⁻laa⁻ kaah⁻ hnäh['] ba⁻
He ja⁻ hwëen['] hnäh['] jee['] na⁻,
mah['] cheen['] hnäh['] ta⁻ oo⁻
ga['] miih⁻ kih['] Babilonia,
ga⁻jäh['] Dio.

44'Pero ma' cha⁻ ba['] gwah⁻ kih[']
dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän['], jee['] ma['] tääyh[']
hwa['] kii⁻ ja⁻. Gwah⁻ ja⁻ ma['] la[']
lä⁻koo⁻ ga['] mi['] jnäe⁻ Dio kih['] Moisé
gyuh['] moh[']. He['] ja⁻ ba['] ja⁻ ga[']jmee[']
dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän['] koo⁻ gwah⁻
kyaa[']h loo['] jah['] he['] ma['] chee[']
tabernáculo. Neh⁻ ja⁻ ma['] tääh['] kuu[']
he['] ma['] na[']sii⁻ hmooh['] kih['] Dio.

45 Lä⁺ ma⁻kye⁻ ba['] dsa⁻ tabernáculo ja⁻, ma['] ga⁻lø^{o'} Josué ga⁻noc⁻ né['] lla⁻ Moisé. Jmii['] ja⁻ ga⁻hwëë['] Dio dsa⁻ hi⁻ chaah⁻ hi⁻ ma['] tääh['] hwa jee['] tøøhn['] la⁻ mah['] ga⁻täah['] dsa⁻ ma⁻gyuh['] jnän['] kyaq['] Josué. Hi⁻ lä⁺ ma⁻høy['] ja⁻ba['] tabernáculo ja⁻, lä⁺jiih['] ga⁻gya['] David. **46** Dio ga⁻mi['] jää['] David cha⁻miih⁻, he[']ja⁻ ga⁻chuu['] David kyaayh['] mah['] kway['] jwë['] le['] koo⁻ hne['] jee['] gya['] Dio, he['] ba['] hi⁻ laq['] Dio kyaaq['] Jacob. **47** Pero Salomón jo⁻ñuuh['] bih['] hi⁻ ga⁻jmee['] hne['] ja⁻.

48'Pero Dio Jøgh' jnän` sa⁺ gyay'
gwah⁻ he⁻ na⁻la⁻ kyaah' goo⁻ dsa⁻.
Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jäh' hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻
kih⁻Dio:

49 Gyuuuh' ba' la' høøn' jee' jmeen⁺
 hih⁻,
hwa' la⁻, la¹ jee' chih*n*⁻ tiin⁺ ba'.
¿Ha⁻ lá⁻ ja⁻ he⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ hne⁴
 kin[?] ga⁻ jäh⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän[.]
¿Che' laah⁻ hnäh⁻ hnøø¹ jee'
 teehn⁻ dßen[?]

50 ¿Ja¹ kyaqah[’] goon⁻ ga⁻jmeen[’]
lä⁻ jë⁻ he⁻ la^{-?} ga⁻jäh[’] Dio.

51 'He⁻ ba' che⁻ chaa^h hnäh' —
ga⁻ jäh' Esteban—. ¿He⁻ la' sa⁻ hii⁻
lä⁻ ngëeh' hnäh'? Lä⁻ jé⁻ jiih⁻ kwah⁻
hnäh' jmii⁻ kya^h Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻.
Jmeeh⁻ hnäh' ja⁻ ba' lä⁻ koo⁻
ga⁻ jmeé⁻ dsá⁻ ma⁻ gyuh⁻ jnän⁻.

⁵²Dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän[,] lä⁻hii^{né} ba⁻
ga⁻jmeeyh⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu[']
kih['] Dio. Hi⁻ ga⁻jngëeyh['] ko⁻llaa[']
hi⁻ ga⁻hlëeh['] he⁻ já⁻ ga⁻jaq⁻ hi⁻
llu^u go⁻te[.] Hi⁻ ma['] ja⁻ hi⁻ llu^u he[,]
ga⁻jmeeh['] hnäh['] hi⁻ ga⁻jngëeh⁻
hnäh['] ka⁻läh[']. ⁵³Ma⁻nuu⁻ ba⁻
hnäh['] ha⁻ lä⁻ la⁻ ley kih['] Dio, he⁻
ga⁻ngëe⁻ ángel kih['] Moisé, mah['] sa⁻
ga⁻mi⁻teh['] hnäh['].

Ga⁺jngëeyh⁺ Esteban

⁵⁴Lä⁺ ma' ga⁺nuu⁺ dsa⁻ he⁻ he⁻ ga⁺hlëeh⁺ Esteban lä⁺ja⁻, ga⁺lä⁺lleey⁺ ngaayh[,] lä⁺jiih⁺ ga⁺juu⁺ cha⁺jay[,] kih⁺ he⁻ ga⁺ya⁺jëe⁺ dsëy⁺ kyaayh[.] ⁵⁵Pero Esteban ma' kye⁻ cha⁺miih⁻ be⁺ kih⁺ Jmi⁺lle⁺ Na⁺jngii[.] Ga⁺chooyh⁺ näy⁺ ta⁺ gyuuuh[,] ga⁺jëe⁺ ga⁺tah⁺ jmëe⁺ jee⁺ gya⁺ Dio hi⁻ ga⁺jëe⁺ Jesús cheh⁺ jwoo⁺ ra⁻lluu⁺ kih⁺ Dio. ⁵⁶He⁻ja⁻ ga⁺jäyh[:]

—Jëe⁺ da⁺ hnäh[,] hii⁺ jnä⁺ jëen[~] gyuuuh⁺ na⁺hnaa[!] lä⁺jëe⁺, jëen[~] Hí⁺ga⁺lëe⁺ngo[!] cheyh⁺ jwoo⁺ ra⁻lluu⁺ kih⁺ Dio.

⁵⁷Ma' ga⁺nuu⁺ dsa⁻ he⁻ juu[!] ja⁻, ga⁺jney⁺ to⁻gway[,] ga⁺ta⁺ ga⁺hooyh⁺ ki⁻gaa[,] koo⁻ mii⁺ ba⁺ ga⁺jmeey⁺ ga⁺saayh⁺ Esteban. ⁵⁸Ga⁺sëeyh⁺ lä⁺ ga⁺të⁺ chuuuh⁺ jwii⁺ ja⁻. Hi⁺ lä⁺jëe⁺ hi⁻ ga⁺hnif⁺ kiyh⁺ ga⁺lleey⁺ hmiih⁻ he⁻ ma⁻ na⁻läay⁻ mah⁺ ga⁺höö⁺ ja⁻ chih⁻ hi⁻ ma⁻ chee⁻ Saulo. Mah⁺ ga⁺løö[!] tey⁺ kuu[!] kih⁺ Esteban. ⁵⁹Ta⁻ko⁻jiih⁺ te[~] dsa⁻ kuu[!] kiyh⁺, ga⁺hlëeh⁺ Esteban kyaah⁺ Dio, ga⁺jäyh[:]

—Jesús Dsa⁻jøøh[!] kyaan⁺, heeh⁺ jmi⁺lle⁺ kin⁺.

⁶⁰Ga⁺juuyh[!] jnëy⁺ mah⁺ ga⁺hlëeh⁺ koo⁻ ki⁻gaa⁻:

—Dio kyaan⁺, ta⁺ jmee⁻ kwaat[~] kih⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ kin⁺.

Ma⁻la⁺ ma⁻hlëeh⁺ lä⁺ja⁻, ga⁺juuy[.]

8 Ga⁺hiih⁺ ba⁺ dsë[!] Saulo he⁻ ga⁺juu[!] Esteban.

Jä⁻ba⁻ jmiif⁺ ja⁻, ga⁺lä⁺cha⁺ koo⁻ hnii⁻ juuh[!] kyaah[!] lä⁺jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁺heeh⁺ juu[!] kih⁺ Jesús jwii⁻ Jerusalén. Lä⁺jëe⁺ dsa⁻ he⁻ ga⁺sa⁻ ga⁺jnee⁺, ga⁺näay⁺ ta⁺ Judea hi⁻ ta⁺ Samária ka⁻läh[.] Ma⁻la⁺ apóstole ba⁺ ga⁺jä[!] Jerusalén ja⁻.

Ga⁺jmeeh⁺ Saulo dsa⁻ hi⁻

ga⁺heeh⁺ juu[!] kih⁺ Jesús

²Ko⁻llaa[!] dsa⁻ hi⁻ mi⁻te[!] kyaah[!] Dio, ga⁺jääy[!] Esteban mah⁺ na⁺haay[!] hi⁻ ga⁺hooh[!] jwérte dsa⁻ he⁻ kiyh[.]

³Ga⁺løø[!] Saulo jmeeyh⁺ lä⁺jëe⁺ hi⁻ ma⁻heeh⁺ kih⁺ Jesús. Ma⁻ dsa⁻hey⁺ lä⁺koo⁻ lä⁺koo⁻ hne[!] kih⁺ dsa⁻. He⁻wii[!] ba⁺ ma⁻ dsa⁻hwëey[!] dsa⁻mä⁺ dsa⁻ñuuuh[!] ma⁻ dsa⁻jääy⁺ neh⁺ñe[.]

Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ Samária

ga⁺heeh⁺ ju⁺hmëe[!] kih⁺ Jesús

⁴Lä⁺jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁺sa⁻ ga⁺jnee⁺ he⁻, ga⁺nää[!] bih[!] hlëeyh[!] dsa⁻ ju⁺hmëe[!] kih⁺ Jesús lä⁺kaa⁻ jee⁺ ga⁺näay[.] ⁵Ngoo[!] Felipe ta⁺ jwii⁻ Samária na⁺kway⁻ juu[!] kih⁺ Jesucristo jee⁺ ja⁻. ⁶Jwëe[!] dsa⁻ ga⁺taah[!] nuu[!] lä⁺kaa⁻ tuh⁻dsë[!] juu[!] he⁻ ma⁻ kwa⁺ Felipe, lä⁺ma⁻ ga⁺jëe⁺ cha⁺miih⁻ he⁻ jüh[!]gaa⁻ he⁻ ma⁻ jmeey[.] ⁷Lä⁺jëe⁺ jmi⁺lle[!] hliih[!] hi⁻ ma⁻ tääh[!] tuh⁻dsë[!] dsa⁻ ga⁺hwëe⁺ hooyh[!] ki⁻gaa⁻. Hi⁺ jwëe[!] dsa⁻ hi⁻ sa⁻ liih[!] goo[!] tií[!] ga⁺hlaa[!] hi⁻ lä⁺jëe⁺ hi⁻ jluuh[!] ga⁺jä[!] kih[.] ⁸Peer[!] ga⁺lä⁺chaa⁻ llu[!], dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ jee⁺ jwii⁻ ja⁻.

⁹Ja⁻ba⁻ jee⁺ jwii⁻ ja⁻, ma⁻ gya⁺ jaa⁻ dsa⁻ chee⁻ Simón hi⁻ ma⁻ tée⁺ ji⁻nah[.] Ma⁻ mi⁻gaay⁺ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ jee⁺ ja⁻ hi⁻ ma⁻ jmääy[!] hñiiy[!] jøøh[.] ¹⁰Lä⁺jøh[!] lä⁺mäh[!] ma⁻ tih[!] dsë[!] lä⁺koh[!] ma⁻ nuuy⁻ juu[!] kih⁺ dsa⁻ he⁻, ma⁻ jäyh[:]

—Dsa⁻ñuuuh[!] la⁻ ba⁺ kye⁻ cha⁺miih⁻ be⁺ kih⁺ Dio.

¹¹Ma⁻jmee⁺ dsa⁻ he⁻ kiyh[!], jëe⁺ ma⁻lä⁺hi[!] mi⁻gaay⁺ dsa⁻ kyaah[!] ji⁻nah[!] he⁻ ma⁻ jmeey⁺ ja⁻. ¹²Pero ma⁻ga⁺kwa⁺ Felipe ju⁺hmëe[!] lä⁺koo⁻ jää[!] Dio dsa⁻ lä⁺hih[!] kih⁺ hi⁻ ha⁻ lä⁺la⁻ kih⁺ Jesucristo, ko⁻llaa[!] dsa⁻

he⁺ ga⁺lä⁺dsoo⁺ dsë⁺ mah⁺ ga⁺saa⁻ jmii⁻ dsa⁻më⁺ dsa⁻nuuuh⁻. ¹³Hi⁺ lä⁺kye⁻ hñii⁺ Simón hi⁻ ma⁺ tée⁻ he⁺, ga⁺lä⁺dsoo⁺ dsëy⁺ hi⁺ ga⁺säay⁻ jmii⁻ mah⁺ ga⁺løøy⁺ jmeey⁺ ko⁺jøh⁺ kyaah⁺ Felipe. Ma⁺ dsa⁻ jwérte dsëy⁺ ma⁺ jëey⁺ lä⁺jë⁺ he⁺ juh⁻gaa⁻ he⁺ ma⁺ jmee⁺ Felipe.

¹⁴Hi⁺ ga⁺nuu⁺ apóstole hi⁻ ga⁺jä⁺ Jerusalén he⁺ ma⁺hee⁻ dsa⁻ chaa⁻ Samária juu[!] kih[!] Dio. Ma⁺ ga⁺nuuy⁺ ja⁻, ga⁺cheey[!] Pee⁺ kyaah⁺ Jwaa⁻ ta⁻ ja⁻. ¹⁵Lä⁺ ma⁺ ga⁺lla⁻nääy⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁺ngiiy[!] kih[!] lä⁺jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁺hee⁻ juu[!] kih[!] Dio mah⁺ hyoyh⁻ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[!]. ¹⁶Jëeh[!], ni⁺ jaa⁻ hi⁻ he⁺ sa⁻ ga⁺ ma⁺hyoyh⁻ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[!], koo⁻ ma⁻na⁻saay⁻ jmii⁻ lä⁺hih[!] kih[!] Jesúz ba⁻. ¹⁷He⁻ja⁻ ga⁺kye⁻ Pee⁺ kyaah⁺ Jwaa⁻ goo⁻ në[!] kih[!] øøh[!] jne⁻ he⁺. Lä⁺chah⁻ ja⁻ ga⁺tëey[!] Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[!].

¹⁸Ma⁺ ga⁺jëe[!] Simón koo⁻ ga⁺kye⁻ ba⁻ apóstole goo⁻ në[!] kih[!] øøh[!] jne⁻, he⁺ ga⁺tëey[!] Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[!], he⁻ja⁻ ga⁺jiih[!] Simón hi⁻ ma⁺ tée⁻ he⁺ kuu⁻ kih[!] apóstol, ¹⁹ga⁺jäyh[!] siiyh[!]: —Hnii[!] kin[!] heh[!] be⁻ na⁻ mah⁺ lä⁺jëe[!] dsa⁻ hi⁻ kyen[!] goon⁻ në[!] kih[!], tëey[!] Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii[!].

²⁰He⁻ja⁻ ga⁺jäh[!] Pee⁺ siiyh[!] Simón: —Wa⁻hee⁻ hne⁺ kyaah⁺ kuu⁻ kyah⁻ na⁻, lä⁺llu[!] he⁺ ma⁺jmeeh[!] huu⁻dsé⁻ lah[!] he⁺ la⁻ kwa⁺ Dio. ²¹Ni⁺ miih⁻ sa⁻ ga⁺tëeh[!] tqaah[!] hñaah[!] kyaah⁺ ta⁻ la⁻. Jëeh[!], sa⁻ hii[!] koo⁻ ba⁻ huu⁻dsé⁻ kyah[!] kyaah⁺ Dio. ²²Wa⁻ lä⁺dsaa⁻ hoh[!] kih[!] he⁺ hliih[!] kyah⁻ na⁻ hi⁺ ngii[!] kyah[!] kih[!] Dio ha⁻ ga⁻ che⁻ che⁻ ba⁻ Dio huu⁻dsé⁻ hliih[!] he⁻ ma⁻jmeeh[!] na⁻. ²³Man⁺ kyah[!]. Ma⁺ra⁻ mi⁻dsiih[!] llih[!] laah[!] hne⁻, na⁻hñuuuh⁻

ga⁻ hne⁻ kyaah[!] he⁺ hliih[!] na⁻ — ga⁻jäh[!] Pee[!].

²⁴He⁻ja⁻ ga⁺jäh[!] Simón hi⁻ ma⁺ tée⁻ he⁺ siiyh[!] Pee⁺ kyaah⁺ Jwaa⁻: —Ngi[!] hnäh[!] kih[!] Dio mah⁺ mo⁻so⁻ jä⁻ he⁺ hliih[!] he⁺ ma⁻jäh[!] na⁻ në[!] kin[!].

²⁵Ma⁻ngëe[!] ma⁺ jmee⁺ apóstole he⁺ju⁻dsoo[!] hi⁻ ma⁺ kway⁻ juu[!] kih[!] Dio, ga⁺nääy[!] ta⁻ Jerusalén. Lä⁺jë⁺ jwi⁻ mäh⁻ he⁺ na⁻hee⁻ hwa[!] Samária, he⁺ nöö[!] cha⁻ jwë[!] jee⁻ ga⁺nääy[!] ja⁻, ga⁺hlëeyh[!] dsa⁻ ju⁻hmëe[!] kih[!] Jesúz.

Ga⁺hlëeh[!] Felipe jaa⁻ dsa⁻jøøh[!] hi⁻ ma⁺ chaa⁻ Etiopía

²⁶Jaa⁻ ángel kyaah[!] Dio ga⁺hlëeh[!] kyaah[!] Felipe, ga⁺jäyh[!]:

—Gwa⁻ta⁻ kye[!], jwë[!] he⁺ go⁻hii[!] Jerusalén he⁺ dsoo⁻ ta⁻ Gaza, ja⁻ba⁻ jwë[!] he⁺ dsa⁻ngëe[!] ta⁻ hwa⁻kii⁻.

²⁷He⁻ja⁻ ya⁻hee⁻ Felipe ngoo⁻ Cha⁻jwë[!] jee⁻ ngooy[!] ja⁻, ga⁺jeey[!] jaa⁻ dsa⁻gyuh[!] hi⁻ ma⁺ chaa⁻ Etiopía. Hi⁻he⁺laa[!]ta⁻juuh[!], høøy[!]kuu[!]kih[!] në[!]ta⁻kih[!]reina Candace hi⁻chaa⁻ Etiopía. Dsa⁻he⁺hää[!]jwë[!]ngaah[!] he⁺ñeey[!]Jerusalén na⁻jmeey[!]juuh[!] kih[!] Dio. ²⁸Jee⁻gyay[!]neh⁻carret kiyh[!], ma⁺hëy⁻juu[!]he⁺ga⁺sii[!]Isaía hi⁻ga⁺ngëe[!]juu[!]kih[!]Dio llo⁻joo[!]. ²⁹He⁻ja⁻ga⁺jäh[!] Jmi⁻lle⁺kih[!]Dio siiyh[!] Felipe:

—Gwa⁻, chuh⁻ko⁻carret kiyh[!].

³⁰He⁻ja⁻ngoo[!] Felipe ko⁻chih[!] ta⁻ko⁻carret ja⁻. Ma⁺ga⁺nuuy[!]he⁺dsa⁻he⁺juu[!]he⁺ga⁺sii[!]Isaía hi⁻ga⁺ngëe[!]juu[!]kih[!]Dio, he⁻ja⁻ga⁺ngiiy[!]juu[!]kih[!]dsa⁻he⁺:

—¿Che⁻ngëeh[!]he⁺hëh⁻na⁻? —ga⁻jäh[!] Felipe.

³¹He⁻ja⁻ga⁺jäh[!]dsa⁻he⁺:

—¿Ha⁻ lä⁺ lä⁺ ngéen[’] cher'mah[’] sa⁻
chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ jii⁻ juu⁻ la⁻?

He⁻ ja⁻ ga⁻téeyh[’] Felipe, ga⁻llaay[’]
koo⁻ kiyh⁻ neh⁻ carret ja⁻.

³²Ma⁻ hë⁻ dsa⁻ he⁻ jee⁻ na⁻sii⁻
lä⁻la⁻:

Na⁻jää⁻ dsih⁻ lä⁻koh⁻ dsa⁻jää⁻
dsa⁻ jaa⁻ borrego jee⁻
jngéeyh⁻,
lä⁻koo⁻ jaq⁻ borrego hi⁻ sa⁻
hooh⁻ ma⁻jää⁻ dsih⁻ jee⁻ tay⁻
jñu⁻,
ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻näy⁻ hooy⁻ ni⁻
miih⁻.

³³Lä⁻të⁻ dse⁻ dsa⁻ ga⁻jmeeh⁻ dsih⁻,
sa⁻ ga⁻nøø⁻ ta⁻ kiyh⁻ lä⁻koo⁻
lle⁻ kih⁻.
Ga⁻jngéeh[’] dsih⁻, sa⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻
joo'siiyh⁻.
—Ha⁻ta⁻ ja⁻ joo'siiyh⁻ mah⁻ hléeh⁻
dsa⁻ kiyh⁻?

³⁴He⁻ ja⁻ ga⁻ngii⁻ dsa⁻ he⁻ juu⁻ kih⁻
Felipe:

—Ta⁻jmee⁻ hñaa⁻ hoh⁻, chiih⁻ jnä⁻,
¿hi⁻ kih⁻ hléeh⁻ hi⁻ ga⁻ngée⁻ juu⁻ kih⁻
Dio la⁻, che⁻ kiyh⁻ hñiiy⁻ o che⁻ kih⁻
hi⁻jñah⁻?

³⁵He⁻ ja⁻ ga⁻løø⁻ Felipe mi⁻jnäa⁻
he⁻ hnøø⁻ jäh⁻ juu⁻ ja⁻, ga⁻hléeyh⁻
ju'hmëe⁻ kih⁻ Jesús. ³⁶Jee⁻ ga⁻nääy⁻
cha⁻jwë⁻ ja⁻, ga⁻téey⁻ jee⁻ hla⁻ jmi⁻,
he⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ he⁻:

—Hee⁻ jmi⁻ hla⁻ la⁻, ¿che⁻ sa⁻ le⁻
saan⁻ jmi⁻ jee⁻ la⁻?

³⁷Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Felipe:

—Cher'mah⁻ jmeeh⁻ dsoo⁻ lä⁻kaa⁻
tuh⁻hoh⁻, le⁻ ba⁻.

Hi⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ he⁻:

—Jmee⁻ ba⁻ jnä⁻ dsoo⁻, Jesucristo
laa⁻ Joo⁻ Dio.

³⁸Hi⁻ ga⁻jmee⁻ dsa⁻ he⁻ mada⁻
dsa⁻siih⁻ carret ja⁻. Ga⁻jñaaay⁻
neh⁻ carret mah⁻ ga⁻nääy⁻ lä⁻uuy⁻

cha⁻jmi⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻chaa⁻ Felipe
jmi⁻ dsa⁻ he⁻. ³⁹Lä⁻ ma⁻ ga⁻hwëey⁻
cha⁻jmi⁻ ja⁻, ni⁻ sa⁻ liih⁻ gyih⁻
ga⁻jøø⁻ Jmi⁻ lle⁻ kih⁻ Dio kih⁻ Felipe
ta⁻ jee⁻ jyoh⁻. Mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻jnää⁻
gyih⁻ cha⁻né⁻ dsa⁻ he⁻. Ngaah⁻ bih⁻
kiyh⁻ lä⁻kaa⁻ tuh⁻dséy⁻. ⁴⁰Ja⁻ga⁻
ga⁻lä⁻jnää⁻ Felipe jee⁻ jwii⁻ Azoto.
Hi⁻ ngoo⁻ bih⁻ kway⁻ ju'hmëe⁻ kih⁻
Jesús lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ jwii⁻ lä⁻jiih⁻
ga⁻téey⁻ jwii⁻ Cesarea.

Ga⁻hee⁻ Saulo juu⁻ kih⁻ JesúS

(Hch. 22:6-16; 26:12-18)

9 Lä⁻jiih⁻ ma⁻ ga⁻juu⁻ Esteban,
sa⁻ ga⁻tü⁻ Saulo ma⁻ jmeeh⁻
dsa⁻, jäh⁻ ma⁻ jngéeyh⁻ lä⁻jéé⁻ hi⁻
ma⁻hee⁻ kih⁻ JesúS. He⁻ ja⁻ nñee⁻
Saulo kih⁻ jmi⁻ dsa⁻ jøøh⁻, ²na'ngiiy⁻
je⁻ kih⁻ dsa⁻ta⁻ mah⁻ cha⁻ jwë⁻ dsooy⁻
gwah⁻ kih⁻ dsa⁻ judiu he⁻ chih⁻ jwii⁻
Damasco. Ma⁻ dsa⁻hnääyh⁻ dsa⁻më⁻
dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma⁻tääh⁻ jwë⁻ hmëe⁻
kil⁻ JesúS, mah⁻ ma⁻ téeý⁻ dsa⁻tääyh⁻
neh⁻ñe⁻ jwii⁻ Jerusalén. ³Miih⁻
ga⁻hnøø⁻ llooy⁻ Damasco ja⁻, ni⁻
sa⁻ ga⁻lä⁻liih⁻ gyih⁻ ma⁻ ga⁻jyooy⁻
koo⁻ je⁻ tø⁻jléé⁻ ñih⁻ nñe⁻ kiyh⁻ jee⁻
ngooy⁻ ja⁻. ⁴Hi⁻ ga⁻tayh⁻ hwa⁻. Jee⁻
ja⁻ ga⁻nuuy⁻ ga⁻hléeh⁻ jaq⁻ dsa⁻ hi⁻
ga⁻jäh⁻:

—Saulo, Saulo, ¿he⁻la⁻ hñaa⁻ hoh⁻
kyaqah⁻ jnä⁻?

⁵He⁻ ja⁻ ga⁻ngii⁻ Saulo juu⁻ kih⁻ hi⁻
ga⁻hléeh⁻ he⁻:

—¿Hii⁻ hne⁻ dsa⁻ñuuuh⁻?
—ga⁻siiyh⁻.

He⁻ ja⁻ ga⁻jäh⁻ hi⁻ he⁻:

—Jnä⁻ he⁻ JesúS hi⁻ ga⁻llooh⁻
hñaa⁻ hoh⁻ kyaah⁻. He⁻ jmeeh⁻
hñaaah⁻ ba⁻ hne⁻ na⁻, he⁻ hah⁻ kin⁻
jwë⁻ he⁻ tøqahn⁻ hne⁻.

⁶Peer⁻ goyh⁻ hi⁻ jlääy⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, ñhee⁻ na⁻ hnooh⁻ jmeen[?]

He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Jesú^s siiyh⁺:

—Noo⁻, go⁻he['] ta⁻ jee['] jwiⁱⁱ⁻ na⁻.

Jee['] na⁻ jmee¹ dsa⁻ juu['] hee⁻ na⁻ ga⁻tëeh['] jmeeh[.]

⁷Dsa⁻ hi⁻ ga⁻nää⁺ kyaah['] Saulo he['] ga⁻taayh['] jee⁻ dsayh[.] Ga⁻nuu^b bih['] ga⁻hlëeh['] pero sa⁻ ga⁻jëey['] ni⁻ jaa⁻. ⁸Ma['] ga⁻noo⁻ Saulo jee['] ma['] kyaay['] ja⁻, hnøøy['] ma['] jëey['], pero mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻jnä⁻ mi[']nëy[.] He⁻ja⁻ dsa⁻ ba⁻ na⁻hää⁻ goo⁻ Saulo na⁻jàäy⁻ ta⁻ Damasco. ⁹Jee['] ja⁻ ga⁻jäy['] tuu⁻ lä⁻jiih['] ga⁻të['] hnë⁻ jmiⁱⁱ, sa⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻kuh⁻ ga⁻hiyh['] ni⁻ miih[.]

¹⁰Damasco ja⁻ ma['] gya['] jaa⁻ discípulo kya^a Jesú^s, hi⁻ chee⁻ Ananía. Dio ga⁻mi[']jnää⁻ kih['] Ananía mah['] ga⁻siiyh[:]

—Ananía.

He⁻ja⁻ ga⁻ngiyy['] kiyh[:]

—Hii⁻ jnä⁻ la⁻ Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺.

¹¹He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Dio siiyh⁺:

—Go⁻hëe[!], gwa⁻ ta⁻ jwë['] he⁻ chee⁻ Ko⁻dsoo[.] Gwa⁻ cha⁻neh⁻ kih['] Juda. Ja⁻ jwiyyh[:] “Ma⁻jan⁻ hlëehn['] kyaah['] Saulo, dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ chaa⁻ Tarso.” Hi⁻ he['] gya['] ngii⁻ kih['] jee['] ja⁻. ¹²Ma⁻mi[']jnään['] hne⁻ kih['] Saulo he⁻ goh['] go[']kyeh['] gooh⁻ në⁻ kiyh['] mah['] lä⁻jnä⁻ mi[']nëy['] —ga⁻jäh['] Dio.

¹³He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Ananía:

—Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, joh['] jiih⁻ sa⁻ ma⁻nuu['] cha⁻ juu['] hñaa⁻ dsë['] dsa⁻ñuuuh⁻ he[']. Joh['] he['] hliih['] sa⁻ ma⁻jmeey['] jwiⁱⁱ Jerusalén, ma⁻jmeeyh['] dsa⁻ hi⁻ na⁻jngëe['] kyaah¹. ¹⁴Hi⁻ na⁻ ma⁻jay['] jee['] la⁻ kyaah['] hih['] kih['] jmi[']dsaa⁻ käh[,] tëey['] lä⁻jëe['] hi⁻ hnaah⁻ hne⁻.

¹⁵He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Dio siih⁻ Ananía:

—Gwa⁻, jëeh['] hi⁻ he['] na⁻lleeöh['] kyaan⁺ mah['] dsa⁻kay['] juu['] kin⁻ kih[']

dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa['] judiu hi⁻ kih['] dsa⁻ta['] käh['] hi⁻ kih['] lä⁻jëe['] judiu ka⁻läh[.]

¹⁶Jnä⁻ mi[']jnään['] kiyh^{',} jmeé⁻ bii['] dsa⁻ngëey['] cha⁻miih⁻ wi['] kwaat⁻ kin⁻ —ga⁻jäh['] Dio siih⁻ Ananía.

¹⁷Ja⁻ga['] ngoo' Ananía jee['] gya['] Saulo. Ma['] ga⁻llooy['] ga⁻hey['] cha⁻neh[,] ga⁻kyey['] gooy⁻ në⁻ kiyh[.] Mah['] ga⁻jäh['] lä⁻la⁻:

—Saulo øohn^{',} Jesú^s hi⁻ ga⁻lä⁻jnää⁻ kyah['] cha[']jwe['] jee['] ya⁻ñeh[,] hi⁻ he⁻ na⁻ma⁻chee['] jnä⁻ ta⁻ la⁻ mah['] lä⁻jnä⁻ mi[']nëh['] hi⁻ mah['] hñah⁻ cha⁻miih⁻ be['] kih['] Jmi[']lle['] Na⁻jngiif[.]

¹⁸Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻sa['] ga⁻hla['] he⁻ ma['] na⁻jlë['] mi[']në['] Saulo, he⁻ la⁻ lä⁻koo['] sa⁻uuh['] hmooth[.] Hi⁻ lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻lä⁻jnä⁻ mi[']nëy[.] Hi⁻ ga⁻nooy⁻ ngooy['] mah['] ga⁻saay⁻ jmiⁱⁱ. ¹⁹Ja⁻ga['] ga⁻kuh⁻ ga⁻hiyh['] mah['] ga⁻tëeyh['] be['] ka⁻läh[.] Ga⁻jäy['] Saulo miih['] jmiⁱⁱ kyaah['] øøh['] jne['] hi⁻ ma⁻heeh⁻ kih['] Jesú^s hi⁻ ma['] tääh['] Damasco ja⁻.

Ga⁻kwa['] Saulo juu['] kih['] Jesú^s jwiⁱⁱ Damasco

²⁰Neh⁻ gwah⁻ kih['] dsa⁻judiu he⁻ chih['] jwiⁱⁱ Damasco ja⁻, ga⁻løøy['] kway⁻ juu['] kih['] Cristo, ga⁻jäh['], he['] ba['] hi⁻ he['] laa['] Joo['] Dio. ²¹Lä⁻jëe['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻nuu['] ga⁻taayh['] jee['] dsayh[,] ma['] jäh[']:

—Ja['] hi⁻ na⁻ na⁻ ma['] ngë⁻ jmeey⁻ hñaa⁻ dsë['] kih['] dsa⁻ kyaah['] Jesú^s jwiⁱⁱ Jerusalén ma[']ja⁻? Ja['] hi⁻ na⁻ na⁻ ja⁻ hi⁻ hnøø['] ma['] saah['] dsa⁻ kyaah['] Jesú^s mah['] ma['] dsa⁻jääy['] cha⁻né⁻ jmi[']dsaa⁻ käh[?]

²²Pero Saulo ma['] hlëeyh['] kyaah['] cha⁻gámiöh['] be['] koo⁻ hä['] koo⁻ hä[']. Ga⁻mi[']jnääy['] na⁻hñaa⁻ lä⁻jëe['] ja⁻ba['] dsaa⁻ Jesú^s he['] laa['] Cristo, lä⁻jiih[']

ga⁺kah⁺ ga⁺gwéh⁺ huu⁺dsé⁺ kih⁺ judiu
hi⁻ ma['] tääh['] Damasco ja⁻.

Ga⁺kyuu⁺ Saulo kih⁺ dsa⁻ judiu

²³Ma⁻hya⁻ cha⁻miih⁻ jmií⁺ gya⁺
Saulo jwii⁻ Damasco ja⁻, mah⁺
ga⁺taah⁺ judiu juu⁺ kwee⁻ he⁻ ma[']
jngiiyh⁺ kih⁺ Saulo. ²⁴Pero chah⁺ ba⁺
ga⁺lä⁺ñe⁺ Saulo hee⁻ na⁻ ma['] hnøø⁺
dsa⁻ ma['] jmee[!] kiyh[!]. Lä⁺jmii[!] lä⁺hwé⁺
ga⁺taah⁺ dsa⁻ tääy⁻ ho[']haah['] kih⁺
chuuuh⁺ jwii⁻ ja⁻, hnøøy⁺ ma['] jngiiyh⁺
kih⁺ Saulo. ²⁵Pero øoh[!] jne['] ga⁺taayh⁻
neh⁺ hma⁻ta⁻ mah⁺ ga⁺jñaay[!] ta⁺la⁺
hwé[!], ta⁺ dsoh[!] na[']hyah⁻ he⁻ na[']jnë⁻
chuuuh⁺ jwii⁻. Lä⁺ja⁻ ba['] ga⁺lää⁺
Saulo.

Nee['] Saulo jee['] jwii⁻ Jerusalén ga⁺mi⁺jeeey⁻ apóstole

²⁶Ma['] ga⁺lloo[!] Saulo jwii⁻
Jerusalén, hnøøy⁺ ma['] jmee[!] ko⁻jøh[!]
kyaah['] øoh[!] jne['] jee['] ja⁻. Pero lä⁺jëe⁺
dsa⁻ he⁻ ma['] na⁻hñaah[!] dsih[!], sa⁺
ga⁺jmee[!] dsoo[!] he⁻ ma[']heeyh⁺ kih⁺
Jesús. ²⁷He[']ja⁻ ga⁺jøø[!] Bernabé
kih⁺ Saulo na[']jääy⁻ cha[']né['] apóstole.
Jee['] ja⁻ ga⁺jmeeh[!] Bernabé juu[!] he⁻
ga⁺jëe⁺ Saulo Jesú^s cha[']jwé⁺ hi⁻
ga⁺hléeh⁺ kyaayh[!] hi⁻ ga⁺jmee[!]
juu[!] he⁻ sa⁺ goh[!] Saulo ga⁺kway[!] juu[!]
kih⁺ Jesú^s lä⁺kää[!] tuh[!]dséy[!] jee['] jwii⁻
Damasco. ²⁸He[']ja⁻ ga⁺jä[!] Saulo mah⁺
ga⁺looy[!] jmee[!] ko⁻jøh[!] kyaah['] øoh[!]
jne['] hi⁻ chaa[!] Jerusalén. ²⁹Ni⁺ miih⁻
sa⁺ goyh[!] ma['] hléeyh⁺ kih⁺ Jesú^s,
ma['] ti⁻chooy[!] juu[!] kyaah['] judiu hi⁻
ma['] hléeh⁺ griego. Pero dsa⁻ he⁻
hnøøy⁺ ma['] jngéeyh[!] Saulo. ³⁰Ma[']
ga⁺lä⁺ñe⁺ øoh[!] jne['], hii[!] goo⁻ ma[']
jngéeh[!] dsih[!], he[']ja⁻ ga⁺jääy[!] Saulo
ga⁺nääy[!] kyaah['] ta⁺ Cesarea, ja⁻ jiih[!]
ga⁺cheey[!] ta⁺ jwii⁻ Tarsó.

³¹Ja⁻ jiih[!] mo⁺so⁺ ga⁺hii[!] goo⁻ kih⁺
lä⁺jëe⁺ øoh[!] jne['] he[']. Ma['] hii['] tii[']
kiyh[!] lä⁺kää[!] Judea, lä⁺kää[!] Galilea
hi⁻ lä⁺kää[!] Samária ka⁻läh[']. Kih⁺
he⁻ gayh[!] Dsa⁻jøøh[!] jnän['] he[']ja⁻
cha⁻gá'miih⁻ ma['] hnaayh[!] Dio hi⁻
ga⁺lä⁺jwëe[!] ga⁺øoh[!] jne['] kyaah['] be[']
kih⁺ Jmí[']lle['] Na⁻jngiit[!].

Ga⁺jä[!] kih⁺ Enea

³²Ga⁺lloo[!] koo⁻ jmií⁺ ngoo[!] Pee[']
na[']jëe⁺ øoh[!] jne['] lä⁺koo⁻ lä⁺koo⁻
jwii⁻ lä⁺jiih[!] ga⁺llooy[!] na[']jëe⁺ hi⁻
ma['] tääh['] Lida. ³³Jee['] ja⁻ ga⁺jëe⁺
ja⁻ dsa⁻ nuuuh[!] hi⁻ chee⁻ Enea.
Ma[']hya⁻ jña[!] ji⁻ñe⁻ kyaay[!] né['] jii[!]
dsaayh[!], sa⁺ liih[!] goo⁻ tiiy[!]. ³⁴He[']ja⁻
ga⁺jäh[!] Pee['] siiyh[!]:

—Enea, Jesucristo ma⁻mi⁻hlää[!]
hne⁻, noo⁻ chooh[!] jii['] kyah[!]

Hi⁻ lä⁺chah[!] ja⁻ ga⁺noo⁻ Enea.

³⁵Hi⁻ lä⁺jëe⁺ dsa⁻ chaa⁻ jee['] jwii⁻
Lida hi⁻ jee['] jwii⁻ Sarón ga⁺jëe⁺
dsa⁻ hi⁻ ga⁺hlaa[!] he⁻, he[']ja⁻ ga⁺ngëe[!]
dsa⁻ he⁻ hñii[!] kih⁺ Dsa⁻jøøh[!] jnän['].

Ga⁺lä⁺jiih[!] Dorca

³⁶Jmií[!] ja⁻ ma['] chaa⁻ jaa⁻ dsa⁻më[!]
hi⁻ ma['] laa[!] øoh[!] jne['] jee['] jwii⁻ Jope.
Dsa⁻më[!] he⁻ ma['] chee⁻ Tabita,
kyaah['] griego hnøø[!] jäh[!] Dorca.
Ta[']ko⁻jiih[!] ga⁺gya⁻ dsa⁻më[!] he⁻
jmi⁺gyuu[!], ga⁺jmee[!] he⁻ llu[!]jmah[!]
ba['] hi⁻ ga⁺jmee[!] be['] kih[!] hi⁻ tää⁻nee[!].

³⁷Ga⁺lloo[!] koo⁻ jmií[!] ga⁺lä⁺dsaa[!]
Dorca hi⁻ ga⁺juuy[!]. He[']ja⁻ ga⁺gyeeh[!]
dsih[!] mah[!] na[']kyaaay[!] jee['] ga⁺të['] to[']
jwëe[!] hne[!]. ³⁸Jäh[!] ba['] kih⁺ jwii⁻ Lida
ja⁻, ma['] ja⁻ jwii⁻ Jope. He[']ja⁻ ma[']
ga⁺nuu[!] øoh[!] jne['] hi⁻ ma['] tääh['] Jope
gya[!] Pee['] jwii⁻ Lida, ga⁺cheey[!] uu[!]
dsa⁻ nuuuh[!] na[']jmee[!] juu[!] kiyh[!] mah[!]
wa['] jääy[!] na[']koh[!] ta⁺ Jope.

³⁹ Ma' ga⁺nuu' Pee' juu' ja⁻, ngooy⁺ kyaah⁻ dsa⁻ he[.] Hi⁺ ma' ga⁺llooy⁺ cha'neh⁻ ja⁻, ga⁺jää⁻ dsih⁻ jee' kyaaa⁻ hlii⁻ Dorca. Jwëe⁻ dsa⁻më⁻ hnii⁻ ma' tääh⁻ hoooh⁻ kiyh⁻ jee' ja⁻. Hi⁺ ma' ga⁺lloo⁻ Pee' ga⁺kuyh⁻ lä⁻ku' lä⁻jii⁻ kiyh⁻ hooyh⁻, heeyh⁻ Pee' lä⁻jé⁻ hmiih⁻ he⁻ ga⁺hme⁻ Dorca lä⁻ma' jiiyh⁻. ⁴⁰ Ja⁻ga⁻ ga⁺hwëe⁻ Pee' lä⁻jé⁻ dsa⁻më⁻ he⁻, hi⁻ ga⁺juuyh⁻ jnëy⁻ ga⁺løøy⁻ ngiiy⁻ kih⁻ Dio. Ja⁻ga⁻ ga⁺jiiyh⁻ nëy⁻ ta⁻ jee' ma' kye⁻ jmi⁻ngo⁻ kih⁻ Dorca mah⁻ ga⁺siiyh⁻:

—Tabita, noo⁻.

Mah⁻ ga⁺nä⁻ Tabita mi⁻në⁻. Ma' ga⁺jëey⁻ Pee', ga⁺gyay⁻. ⁴¹ He⁻ja⁻ ga⁺sooh⁻ Pee' gooy⁻ mah⁻ ga⁺chaayh⁻. Hi⁺ ja⁻ga⁻ ga⁺tëeyh⁻ lä⁻jëe⁻ øoh⁻ jne⁻ hi⁻ ga⁺tëeyh⁻ dsa⁻më⁻ hnii⁻ he⁻ ka⁻läh⁻, mah⁻ ga⁺siiyh⁻:

—Hii⁻ ma⁻lä⁻jiih⁻ la⁻.

⁴² Ga⁺lä⁻jëe⁻ dsa⁻chaa⁻ jwi⁻ Jope ga⁺nuu⁻ juu' ja⁻, he⁻ja⁻ jwëe⁻ dsa⁻ ga⁺ngëe⁻ hnii⁻ kih⁻ Dio. ⁴³ Cha⁻miih⁻ jmi⁻ ga⁺jä⁻ Pee' jee' jwi⁻ Jope ja⁻, cha'neh⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ chee⁻ Simón hi⁻ ma' mi⁻llu⁻ loo' jah⁻.

Ga⁺jmee⁻ Cornelio mada⁻ he⁻ ja⁻ Pee'

10 Jwi⁻ Cesarea ma' gyal⁻ jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma' chee⁻ Cornelio. Ma' laqay⁻ dsa⁻øoh⁻ kyaaa⁻ hnä⁻laqä⁻ hløø⁻ hi⁻ chee⁻ Italiana. ²Dsa⁻ñuuuh⁻ he⁻ ma' hnaayh⁻ Dio kyaah⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma' chaa⁻ kyaay⁻. Hi⁺ ma' gayh⁻ Dio, ma' ngiiy⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio lä⁻jé⁻ jmii⁻, hi⁻ ma' jmeey⁻ cha⁻miih⁻ be⁻ kih⁻ hi⁻ tää-nee⁻. ³Jee' gyay⁻ ngiiy⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio, ko⁻hi⁻ hnë⁻ta⁻ ga⁺hloo⁻, ga⁺hëe⁻ mi⁻nëy⁻ ga⁺jëey⁻ na⁻hnaa⁻ na⁻dsa⁻ jaa⁻ ángel kyaaa⁻ Dio hi⁻ ga⁺he⁻ ta⁻ jee' gyay⁻, hi⁻ ga⁺jäh⁻:

—Cornelio.

⁴ Mah⁻ ga⁺jëey⁻ koo⁻ hweh⁻, Peer⁻ goyh⁻ ga⁺ngiiy⁻ juu' kih⁻ ángel, ga⁺jäh⁻:

—¿Hee⁻ na⁻ jwah⁻ hne⁻ Dsa⁻øøh⁻ kyaan⁻?

Hi⁺ ga⁺jäh⁻ ángel siiyh⁻:

—Ma⁻tih⁻ ba⁻ dsë⁻ Dio lä⁻jé⁻ he⁻ ngiih⁻ hi⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ kwëeh⁻ hi⁻ tää-nee⁻. ⁵Chee⁻ dsa⁻ta⁻ Jope. Wa['] lla⁻chiiyh⁻ Simón, ja⁻ba⁻ hi⁻ tëeyh⁻ Pee', mah⁻ wa⁻ jäh⁻. ⁶Hi⁻ he⁻ gya⁻ cha'neh⁻ kih⁻ jñah⁻ hi⁻ chee⁻ Simón hi⁻ mi⁻llu⁻ loo' jah⁻ cha'ho⁻ jmi⁻ñeeh⁻. Hi⁻ he⁻, jäh⁻ hee⁻ na⁻ jmeeh⁻:

⁷ Ma' ngaah⁻ ángel hi⁻ ga⁺hlëeh⁻ kyaayh⁻, ga⁺tëeh⁻ Cornelio uu⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' jmee⁻ ta⁻ kiyh⁻ kyaah⁻ jaa⁻ hløø⁻ hi⁻ jwah⁻ kyaayh⁻ hi⁻ ma' mi⁻te⁻ kih⁻ Dio. ⁸Ma⁻la⁻ ma⁻jmeeh⁻ Cornelio lä⁻jé⁻ juu' kih⁻ dsa⁻ he⁻, ja⁻ga⁻ ga⁺cheey⁻ ta⁻ Jope.

⁹ Ma' ga⁺jnä⁻ jyoh⁻ jmi⁻, ma' ngooy⁻ ga⁺të⁻ llä⁻hyoo⁻ hi⁻ ngoo⁻ ya⁺jäh⁻ dsa⁻ he⁻ ta⁻ Jope. Hor⁻ ja⁻ga⁺wii⁻ Pee' gyuuuh⁻ jee' ga⁺të⁻ to⁻ jwëe⁻ hne⁻, jee' na⁻ngiiy⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio. ¹⁰Ja⁻kyoyh⁻ jee' ma' gyay⁻, hnøøy⁻ ma' kuyh⁻.

Ta⁻ko⁻jiih⁻ jøøy⁻ jmee⁻ dsa⁻ ma⁻, ga⁺hëe⁻ mi⁻nëy⁻ koo⁻ he⁻ ga⁺mi⁻ jnää⁻ Dio kiyh⁻, jee' gyay⁻ chuuuy⁻ kyaah⁻.

¹¹ Ga⁺jëey⁻ gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ na⁻hnaa⁻ lä⁻jëe⁻ koo⁻ he⁻ la⁻ lä⁻koh⁻ ta⁻jmaah⁻, na⁻hnuuuh⁻ lä⁻jé⁻ kyé⁻ kih⁻ he⁻ ga⁺jyoo⁻ lä⁻ga⁺të⁻ hwa⁻. ¹²Neh⁻ ja⁻ ma' tääh⁻ lä⁻jëe⁻ nëe⁻ jah⁻, ma' tääh⁻ jah⁻ hi⁻ choo⁻ goo⁻ ti⁻, ma' tääh⁻ jah⁻ hi⁻ sëeh⁻ hnii⁻ hwa⁻, hi⁻ ma' tääh⁻ ta⁻jah⁻ hi⁻ hëe⁻ gyuuuh⁻. ¹³Jee' ja⁻ ja⁻ koo⁻ juu', he⁻ jäh⁻.

—Noo⁻ Pee', jngëeh⁻ jah⁻ na⁻ mah⁻ kuh⁻ —ga⁺jäh⁻.

¹⁴He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Pee⁺:

—Jah⁺ha[!] Dsa⁻jøøh[!] kyaan⁺. Jëéh[,], ni⁺ jaa⁻ hi⁻ laa[!] wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻ hi⁻ ni⁺ jaa⁻ hi⁻ sah[!] sa⁻ ma⁻kuhn⁺ jih[']koh[.]

¹⁵Koo⁻ ka⁻läh[!] ja⁻ juu[!] jee⁺ ga⁺të⁺ to⁺ jiih[:]

—Kih[!] hi⁻ ga⁺jmää[!] Dio na⁻jngëe[!], ta⁺ jwah[!] laay[!] wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻.

¹⁶Hnë⁻ jiih[!] ga⁺la[!] lä⁻ja⁻, ja⁻ga⁺ ga⁺sooh[!] ta⁻jmaah[!] ja⁻, ngooh[!] ka⁻läh[!] ta⁻gyuuuh[.]

¹⁷Ta⁻ko⁻jiih[!] ma⁻gya[!] Pee⁺ jmee⁺ cha⁻miih⁻ huu⁻dsë⁻ he⁻ hnøø[!] jäh⁻ he⁻ ga⁺jëey[!] ja⁻, ga⁺lla⁻nää[!] dsa⁻ hi⁻ ga⁺chee[!] Cornelio he[,] ngiiy⁺ juu[!] ha⁻ chih[!] hne[!] kih[!] Simón hi⁻ mi⁻llu[!] loo[!] jah[,] lä⁻jiih[!] ga⁺lla⁻nää[!] jee⁺ ja⁻.

¹⁸Ma⁻ga⁺lla⁻nää[!] dsa⁻ he[,] ga⁺ngiyy⁺ juu[:]

—¿Che[!] jee⁺ la⁻ gya[!] Simón, hi⁻ téeeyh[!] Pee[?] —ga⁺jäyh[.]

¹⁹Gya[!] ga[!] Pee⁺ gyuuuh[!] jmeey⁺ huu⁻dsë⁻ ha⁻ lä⁻la⁻ he⁻ ga⁺jëey[!] ja⁻, mah[!] ga⁺jäh[!] Jmi⁻lle[!] kih[!] Dio siiyh⁺:

—Jëe[!] da⁻ Pee⁺, uu⁻ dsa⁻ ma⁻ya⁻nää[!] hnaah[!] hne⁻. ²⁰Jñaa[!] mah[!] go⁻jëe[!]. Ta⁻jmee⁻ to⁺hoh[,] gwa⁻ kyaayh[.] Jnä[!]ba⁻ma⁻cheen[!] dsa⁻na⁻.

²¹He⁻ja⁻ ga⁺jñaa[!] Pee⁺ ta⁻jee⁺ ma⁻tääh[!] dsa⁻ hi⁻ ga⁺chee[!] Cornelio he[,] mah[!] ga⁺siiyh⁺:

—Hii⁻ jnä[!] la⁻ hi⁻ hnaah[!] hnäh[.] ¿He⁻la[!] ma⁻ya⁻nää[!] hnäh[?] —ga⁺jäh[!] Pee[.]

²²He⁻ja⁻ ga⁺jäh[!] dsa⁻ he[:]

—Ma⁻ya⁻nöø[!] jnääh[!] mada⁻ kih[!] Cornelio dsa⁻jøøh[!] kyaä[!] jnääh[!] Laay[!] jaa⁻ juu[!] hlöö[!] hi⁻ lluü[!] hi⁻ gah[!] Dio, hi⁻ lä⁻jëe[!] judiu jwah[!] kyaayh[.] Cornelio he[,] téeeyh[!] hne⁻ gooh[!] cha⁻neh[!] kiyh[!] mah[!] nuuy[!] juu[!] he⁻ kwah[,] lä⁻koo⁻ mada⁻ nuuyh[!] kih[!] ángel hi⁻ na⁻jngëe[!].

²³Ja⁻ga[!] ga⁺taah[!] Pee⁺ dsa⁻ he[,] cha⁻neh[!]. Jee[!] ja⁻ ga⁺jä[!] dsa⁻ he[,] hwæ[!] ja⁻.

Ga⁺lloo[!] Pee⁺ kih[!] Cornelio

Ma⁻ga⁺jnä[!] jyoh[!] jmii[!] ga⁺noo⁻ Pee⁺, ngooy[!] kyaah[!] dsa⁻ he[,] hi⁻ ga⁺nää[!] ko⁻llaq[!] øøh[!] jne[!] hi⁻ chaa⁻ Jope kyaayh[.] ²⁴Jyoh[!] jmii[!] ga⁺ga⁺lla⁻nää[!] jwii⁻ Cesarea. Ma⁻gya[!] Cornelio jøø[!] kyaah[!] lä⁻jëe[!] ga⁺hi⁻ chaa⁻ kyaay[,] hi⁻ kyääh[!] ome⁻ hi⁻ jwayh[!] kyaah[.] ²⁵Ma⁻ga⁺lloo[!] Pee⁺ ho⁻hne⁻ kiyh[!], ya⁺hee[!] Cornelio mah[!] ga⁺heeyh[.] Lä⁻chah[!] ja⁻ ga⁺juuuh[.] Cornelio jnë⁻ cha⁻né[!] Pee⁺, ga⁺jmääy[!] jøøh[!]. ²⁶Pero Pee⁺ ga⁺chaah⁻ Cornelio ga⁺siiyh[:]

—Noo⁻, ta⁻jmee⁻ lä⁻na⁻. Dsa⁻ba⁻ hne⁻, dsa⁻ba⁻ jnä[!] ka⁻läh[.]

²⁷Lä⁻ma⁻llay[!] ja⁻ba⁻ juu[!] ga⁺taayh[!] cha⁻neh[!] lä⁻jiih[!] ga⁺tëey[!] jee⁺ tääh[!] jwëe[!] dsa⁻ hi⁻ ga⁺kuh[!] jee⁺ ja⁻.

²⁸Mah[!] ga⁺jäh[!] Pee⁺ siiyh[:]

—Ma⁻ñeh[!] ba⁻ hnäh[!] kwee⁻, na⁻høø[!] jwérte la⁻ kyaä[!] jnääh[!] dsa⁻judiu he⁻ dsa⁻tooh[!] jnääh[!] ko⁻jøø[!] kyaah[!] hi⁻ sa⁻laa[!] judiu hi⁻ ni⁻he⁻ dsa⁻tooh[!] jnääh[!] cha⁻neh[!] kiyh[!] sa⁻le[.] Pero Dio ma⁻mi⁻jnääh[!] kin⁻he⁻ sa⁻sah[!] ni⁻jaä[!] dsa⁻ni⁻sa⁻laay[!] wa⁻hi⁻cha⁻hi⁻. He⁻ja⁻ mo⁻so⁻jmee⁺ ga⁺jnä[!] kwaat[!]he⁻sah[!] dsa⁻hi⁻sa⁻laa[!]judiu. ²⁹He⁻ja⁻sa⁻ga⁺choon[!]juu[!] ni⁻miih[,] lä⁻ma⁻ga⁺lloo[!]juu[!]kin⁻, chah[!]ba⁻ma⁻jan[.] He⁻ja⁻ngiin[!]juu[!]kyah[.] ¿He⁻la[!]ma⁻teeh[!]jnä[?]

³⁰He⁻ja⁻ga⁺jäh[!] Cornelio:

—Na⁻ma⁻hyä[!]kye[!]jmii[!]sa⁻ma⁻kuh[!]ma⁻huhn[,] ja⁻ba⁻hor⁻la⁻ko⁻hi⁻hnë⁻ta⁻ga⁺hloo[!]gyan[!]ngiin[!]kin⁻kih[!]Diocha⁻neh[!]la⁻. Koo⁻ma⁻ga⁺jëen[!]jaä[!]dsa⁻ñuuuh[!]kyeh[!]

hmiih̄ jih'gyeh̄ cha'nēn̄. ³¹Hī hē nā gā jäh̄: "Cornelio, mānuū bā Dio lǟ jē̄ hē māhlēeh̄ kyaayh̄, hī kyę̄ bih̄ kwāat̄ kih̄ lǟ jē̄ hē mākwēeh̄ hī tā̄ néē. ³²Cheē dsā tā Jope mah̄ wā jā̄ Simón hī tēeyh̄ Pee'. Hī hē gyā cha'neh̄ kih̄ hē bā Simón hī mīllū loō jah̄, cha'hō jmīñeeh̄. Wārā jā hī hē, hlēeh̄ hnē", gāsiiyh̄ jnā̄. ³³Hē jā chah̄ bā gācheen̄ dsā nākyaā hnē. Hī llū bā mājmeeh̄ māñeh̄. Nā nā lǟ jē̄ jnāäh̄ tōoh̄ jnāäh̄ jeē lā cha'nē̄ Dio, mah̄ nuū jnāäh̄ juū hē māhñah̄ kih̄ Dio.

Gākwā Peē juū cha'neh̄ kih̄ Cornelio

³⁴Hē jā gālōō Peē hlēeh̄ lǟlā: —Nā gā mālǟngēēn̄ kweē, mārā ju'dsoō koō bā laā dsā cha'nē̄ Dio. ³⁵Tih̄ bā dsē̄ Dio kih̄ gālǟjē̄ hī gayh̄ hī kih̄ hī jmeē hē llū. ³⁶Hē lā nā juū hē gācheē Dio kih̄ dsā Israel. Jūhmēē lā hē jmeē hiī tiī kih̄ dsā tālā kih̄ Jesucristo hī laā Dsājōoh̄ kyaah̄ lǟjē̄ dsā. ³⁷Neh̄ bā hnäh̄ kweē hā lǟ gālā lǟkaā hwā Judea, hē gālōō tā Galilea, māngēē hē gāhlēeh̄ Jwāā kih̄ hē saā dsā jmī. ³⁸Mānuū bā hnäh̄ hā lǟ gājmeē Dio kyaah̄ Jesús dsā chaā Nazaret. Gākwēeyh̄ Jmīllē Nājngiī, hī gākwēeyh̄ chāmiih̄ bē. Hī lǟkaā jeē gāngēēȳ gājmeē hē llū jmah̄ hī gālǟaȳ lǟjē̄ hī mā jē̄ wī kaāh̄ hīsāllū, jeēh̄ Dio cheh̄ kyaayh̄. ³⁹Jmeē jnāäh̄ ju'dsoō kih̄ lǟjē̄ hē gājmeē Jesús hwā Judea hī jeē jwiī Jerusalén. Hī

hē gājngiih̄ dsā kih̄, nātaaȳ dsoh̄ hmācrū. ⁴⁰Pero Dio gāmī jiiyh̄ mā gāhyā hnē̄ jmī hī gāmī jnāäȳ mah̄ jē̄ dsih̄ hē mālǟ jiiyh̄. ⁴¹Pero sā gāmī jnāäȳ kih̄ lǟjē̄ dsā. Mālā kyaah̄ jnāäh̄ hī gālleēh̄ Dio jäǟ bā gāmī jnāäȳ mah̄ jmeē jnāäh̄ ju'dsoō kiyh̄, jnāäh̄ hī gākuh̄ gāhih̄ kyaayh̄ māngēē mālǟ jiiyh̄ jeē kih̄ hī nājuū. ⁴²Jāgā gācheeȳ jnāäh̄ kwā jnāäh̄ juū kih̄ lǟjē̄ dsā. Mah̄ jmeē jnāäh̄ dsoō, Jesús hē hī nāhñaā kih̄ Dio, laaȳ jwēē kih̄ lǟjē̄ dsā hī jiih̄ hī lǟjā kih̄ hī nājuū. ⁴³Gālǟjē̄ hī gāngēē juū kih̄ Dio llōjoō gājmeē dsoō kih̄ Jesús, gājäyh̄, tālā kih̄ bih̄ dsāchē dsōkyē kih̄ lǟjē̄ hī heeh̄ juū kiyh̄.

Gāhyoh̄ dsā hī sā laā judiu Jmīllē kih̄ Dio

⁴⁴Hlēeh̄ gā Peē lǟjā mā gājyoō Jmīllē Nājngiī nē̄ kih̄ lǟjē̄ dsā hī mātääh̄ nuū jeē jā. ⁴⁵Lǟjē̄ oøh̄ jnē hī laā judiu hī gāllānäǟ kyaah̄ Peē gātaayh̄ jē̄ dsayh̄ mā gājēeȳ gāhyoh̄ dsā hī sā laā judiu Jmīllē Nājngiī. ⁴⁶Gānuuȳ hlēeh̄ dsā hē jyoh̄ juū hī mā jmeeȳ juuh̄ kih̄ Dio. ⁴⁷Hē jā gājäh̄ Peē: —¿Hiī lē hā kih̄ dsā lā hē saaȳ jmī, nā hē māhyoh̄ Jmīllē Nājngiī jābā lǟkoō māhñah̄ jnē?

⁴⁸Hē jā gājmeē Peē madā gāsaaȳ jmī lǟhih̄ kih̄ Jesús Dsājōoh̄ jnän̄. Jāgā gāchuū dsā hē kyaah̄ Peē mah̄ jäȳ miih̄ jmī kyaayh̄.

Ga⁺jmeeh⁺ Pee⁺ juu⁺ kih⁺ øøh⁺
jne⁺ hi⁺ ma⁺ tääh⁺ Jerusalén

11 Ga⁺nuu⁺ apóstole, hi⁺
ga⁺nuu⁺ øøh⁺ jne⁺ hi⁺ ma⁺
tääh⁺ Judea he⁺ ga⁺hee⁺ lä⁺kye⁺
hi⁺ sa⁺ laa⁺ judiu juu⁺ kih⁺ Dio. **2** Ma⁺
jah⁺ Pee⁺ ta⁺ Jerusalén, ko⁺llaa⁺ øøh⁺
jne⁺ ga⁺løø⁺ ti⁺choo⁺ juu⁺ kyaayh⁺,
kih⁺ he⁺ ma⁺ laay⁺ he⁺ jmee⁺ bii⁺uuuh⁺
jmi⁺ngo⁺ kih⁺ dsa⁺ñuuuh⁺. **3** Ga⁺jäyh⁺:
—¿He⁺la⁺ ñeeh⁺ na⁺jëeh⁺ dsa⁺hi⁺
sa⁺ga⁺wih⁺ jmi⁺ngo⁺ kih⁺ hi⁺na⁺kuh⁺
kyaayh⁺ ko⁺jøh[?]

4 He⁺ja⁺ ga⁺jmeeh⁺ Pee⁺ juu⁺ lä⁺
ma⁺ huuh⁺ ha⁺lä⁺ ga⁺la⁺kiyh⁺ ta⁺jee⁺
ñeey⁺, ga⁺jäyh⁺:

5—Jnä⁺ ma⁺ gyan⁺ jwii⁺ Jope
ngiin⁺ kin⁺ kih⁺ Dio ma⁺ ga⁺hee⁺
mi⁺nën⁺ koo⁺he⁺ ga⁺mi⁺ jnäa⁺ Dio
kin⁺. Ga⁺jëen⁺ koo⁺he⁺la⁺koh⁺
ta⁺jmaah⁺ na⁺hnuu⁺ lä⁺jé⁺kye⁺
sa⁺kih⁺ ga⁺jyoo⁺gyuuuh⁺ lä⁺ga⁺të⁺
jee⁺ ma⁺ gyan⁺. **6** Ga⁺jëen⁺ kwee⁺, hi⁺
ga⁺mi⁺kyuuun⁺ hi⁺jah⁺ ma⁺ tääh⁺
neh⁺. Ga⁺jëen⁺ jah⁺ hi⁺choo⁺ goo⁺
tii⁺, ga⁺jëen⁺ jah⁺ hää⁺ kyaah⁺ jah⁺ hi⁺
séeh⁺ hnii⁺ hwa⁺hi⁺ ga⁺jëen⁺ ta⁺jah⁺
hi⁺hee⁺gyuuuh[!]. **7** Jee⁺ ja⁺ga⁺nuuun⁺
koo⁺lle⁺he⁺ga⁺hlëeh⁺gyuuuh^{!,}
ga⁺jäyh[!]: “Noo⁺ Pee⁺, jngëeh⁺ jah⁺ na⁺
mah⁺kuh⁺.” **8** He⁺ja⁺ ga⁺ngiin⁺kiyh[!]:
“Jah⁺ha[!] Dsa⁺jøøh[!] kyaan[!]. Jëeh[!], ni⁺
jaat⁺hi⁺laa[!]wa⁺hi⁺cha⁺hi⁺hi⁺ni⁺
jaat⁺hi⁺sah[!]sa⁺ma⁺kuhn[!]jih⁺ko^h.”
9 Koo⁺ka⁺läh⁺ga⁺hlëeh⁺gyuuuh[!]jee⁺
ga⁺të⁺to[!]jiih[!]: “Kih⁺hi⁺ga⁺jmää[!]
Dio na⁺jngëe[!], ta⁺jwah[!]laay[!]wa⁺hi⁺
cha⁺hi⁺.” **10** Hnë[!]jiih[!]ga⁺la⁺lä⁺ja⁺,
ja⁺ga⁺sooh[!]ka⁺läh[!]ta⁺jmaah[!]
ja⁺, ngooh[!]ta⁺gyuuuh[!]. **11** Lä⁺chah[!]
ja⁺ga⁺lla⁺nää[!]uu[!]dsaa⁺ñuuuh[!]hi⁺
ya⁺nää[!]Cesarea, hnaayh[!]jnä[!]jee⁺

ma⁺ gyan[!]. **12** Hi⁺Jmi⁺lle[!]kih⁺Dio
ga⁺siih⁺jnä[!]jee⁺ja⁺: “Gwa⁺ba⁺
hne⁺, ta⁺jmee⁺to[!]hoh[!], ga⁺jäyh[!].
Hi⁺jnäe[!]øøh[!]jne⁺hi⁺chaa⁺jee⁺
ja⁺ga⁺jmee[!]ko⁺jøh[!]kyaaah[!]jnä[!]
lä⁺ga⁺të[!]cha⁺neh[!]kih[!]dsaa⁺ñuuuh[!]
hi⁺ga⁺tëeh[!]jnä[!]. **13** Dsa⁺ñuuuh[!]he⁺,
ga⁺jmeeyh[!]juu⁺he⁺ga⁺jëey[!]jaaa[!]
ángel hi⁺ga⁺noo[!]cha⁺nëy[!]cha⁺neh[!]
kiyh[!]. Hi⁺ga⁺jmeeyh[!]juu⁺ha⁺lä⁺
ga⁺jäh[!]ángel siiyh[!]: “Chee⁺dsa⁺
ta⁺Jope mah[!]wa⁺jä[!]Simón, hi⁺
tëeyh[!]Pee[!]. **14** Hi⁺he⁺kwa⁺juu⁺
ha⁺lä⁺jee⁺lääh[!]kyaaah[!]lä⁺jëe⁺hi⁺
chaa⁺kyah[!], ga⁺jäh[!]ángel siiyh[!].
15 Lä⁺ma⁺ga⁺løøn[!]hlëehn[!]dsaa⁺he⁺,
ga⁺jyoo[!]Jmi⁺lle[!]Na⁺jngii[!]në[!]kih[!]
lä⁺jaat[!]lä⁺jaat[!], lä⁺koh[!]ga⁺jyoo[!]
në[!]jnän[!]lä⁺ma⁺to[!]në[!]. **16** Ja⁺ga⁺
ga⁺lä⁺dsooh[!]dsen[!]lä⁺koo[!]ga⁺jäh[!]
Jesús jää[!]: “Ma⁺ra⁺ju[!]dsoo[!], Jwaa[!]
ga⁺chaay[!]dsaa[!]jmi[!]kyaaah[!]jmi[!]ba[!],
pero hnäh[!]saah[!]hnäh[!]jmi[!]kyaaah[!]
Jmi[!]lle[!]Na⁺jngii[!].” **17** Cher[!]mah[!]
Dio ga⁺kwëeh[!]dsaa⁺he⁺, ja⁺ba[!]he⁺
ga⁺kwëeyh[!]jne⁺lä⁺ma⁺ga⁺hee[!]jne⁺
Jesús Dsa⁺jøøh[!]jnän[!], ¿hee⁺laa[!]jnä[!]
mah[!]jwiin[!]Dio: “Ta⁺kwëeh[!]hi⁺
na[−]?”

18 Ma⁺ga⁺nuu⁺dsaa⁺he⁺juu⁺kih[!]
Pee[!]ga⁺taayh[!]tii[!]ba[!], ga⁺jmeey[!]
juuh[!]kih[!]Dio, ga⁺jäyh[!]:

—Na[!]ga⁺ma⁺na[!]jwë[!]kih[!]hi⁺sa⁺
laa[!]judiu mah[!]dsaa⁺jeeyh[!]kyaaah[!]
Dio hi⁺jmee[!]chaa[!]dsaa[−].

**Ga⁺lä⁺jwë[!]øøh[!]jne⁺jee⁺
jwii[!]Antioquía**

19 Lä⁺ma⁺ga⁺jngii[!]dsaa⁺kih[!]
Esteban, ga⁺løø[!]dsaa⁺jmeeh[!]øøh[!]
jne⁺. He⁺ja⁺ga⁺hwëey[!]jee⁺jwii[!]
Jerusalén, ga⁺sa[!]ga⁺jñeey[!]ga⁺nääy[!]
ta⁺jee⁺jyoh[!]. Ga⁺nääy[!]ta⁺Fenicia,

ta⁺ Chipre, ta⁺ Antioquía. Dsa⁻ judiu he[,] ga⁺näay¹ kway⁺ juu¹ kih¹ Dio lä⁺kaa¹ jee¹ tääh¹ ma⁺la¹ dsa⁻goo¹ bih¹. ²⁰Pero jee¹ kih¹ hi⁻ ga⁺hwëe¹ he[,] ma¹ tääh¹ ko⁻llaa¹ hi⁻ chaa¹ Chipre hi⁺ ma¹ tääh¹ hi⁻ chaa¹ Cirene. Ma¹ ga⁺lla¹nää¹ hi⁻ he[,] jwii⁺ Antioquía ga⁺kway⁺ ju¹hmee¹ kih¹ Jesú^s lä⁺kye¹ kih¹ hi⁻ sa¹ laa¹ judiu. ²¹Peer⁺ cha⁻miih¹ be¹ ga⁺kwa¹ Dio kiyh¹, he⁻ja¹ jwëe¹ dsa⁻ ga⁺ngëe¹ hñii¹ kih¹ Jesú^s jwii⁺ Antioquía.

²²Ga⁺tëeh¹ øoh¹ jne¹ hi⁻ ma¹ tääh¹ Jerusalén juu¹ ja¹. He⁻ja¹ ga⁺cheey¹ Bernabé, ngooy¹ ta⁺ jwii⁺ Antioquía. ²³Ma¹ ga⁺lloo¹ Bernabé jee¹ ja¹, ga⁺jëey¹ he⁻ ga⁺mi¹ jää¹ Dio cha⁻miih¹ dsa⁻ he[,] he⁻ja¹ ga⁺tih¹ dsëy¹. Hi⁻ ga⁺kwëeyh¹ nuuh¹ mah¹ dsa⁻taayh¹ mi⁻teyh¹ lä⁺kaa¹ tuh⁻dsëy¹ kih¹ Dsa⁻jøoh¹ jnän¹. ²⁴Bernabé he⁻ ma¹ llu¹ dsëy¹ hi⁻ ma¹ dsoo¹ dsëy¹ cha⁻miih¹ ka⁻läh¹ hi⁻ ma¹ kye¹ cha⁻miih¹ be¹ kih¹ Jmi¹lle¹ Na⁻jngii¹. Ma¹ ga⁺jëe¹ dsa⁻ ha⁻ lä⁺ jmeey¹, he⁻ja¹ jwëe¹ dsa⁻ ga⁺heeh¹ juu¹ kih¹ Dsa⁻jøoh¹ jnän¹.

²⁵Ma¹ngëe¹ he⁻ja¹, ya⁺hee¹ Bernabé ngoo¹ ta⁺ Tarso na⁻hnäayh¹ Saulo. Ma¹ ga⁺jnäayh¹ Saulo, ga⁺jää¹ ta⁺ Antioquía. ²⁶Jee¹ ja¹ ga⁺taayh¹ koo⁻ ne⁻ jmi¹ kyaah¹ øoh¹ jne¹ he⁻ mah¹ ga⁺mi¹ tëey¹ jwëe¹ dsa⁻. Jee¹ jwii⁺ Antioquía ja¹, jee¹ ja¹ to⁻ne⁻ ga⁺mi¹ cheey¹ øoh¹ jne¹ cristiano, he⁻ hnøo¹ jäh¹ Cristo mäh¹.

²⁷Jmi¹ ja¹ ga⁺hwëe¹ ko⁻llaa¹ hi⁻ ga⁺ngëe¹ juu¹ kih¹ Dio hi⁻ ma¹ tääh¹ Jerusalén, na⁻näay¹ ta⁺ jee¹ jwii⁺ Antioquía. ²⁸Jaa¹ dsa⁻ he⁻ hi⁻ chee¹ Agabo, ga⁺nooy¹ ga⁺hlëeyh¹ lä⁺koo⁻ jäh¹ Jmi¹lle¹ kih¹ Dio, ga⁺jäyh¹ ja¹ koo⁻ hoo¹ lä⁺kaa¹ jmi¹gyuu¹. Hi⁻

ga⁺lä⁺te¹ ba¹ lä⁺koo⁻ ga⁺jäh¹ Agabo, lä⁺ma¹ laa¹ Claudio rey to⁻në¹.

²⁹He⁻ja¹ ga⁺taah¹ øoh¹ jne¹ hi⁻ tääh¹ Antioquía juu¹ kwee¹ he⁻ cheey¹ miih¹ kuu¹ kih¹ øoh¹ jne¹ hi⁻ tääh¹ ta⁺ Judea, ha⁻ koo⁻ te¹ tää¹ kwa¹ lä⁺ja¹ lä⁺ja¹. ³⁰Lä⁺ja¹ ga⁺jmeey¹ hi⁻ ga⁺tooyh¹ goo¹ Bernabé kuu¹ ja¹ kyaah¹ Saulo mah¹ na⁻ngëey¹ kih¹ hi⁻ ma¹ laa¹ dsa⁻gyuu¹ kyaah¹ gwah¹ hwa¹ Judea ja¹.

Ga⁺jngëeyh¹ Jacobo hi⁻ ga⁺taayh¹ Pee¹ neh⁻ne¹

12 Ja⁻ba¹ jii⁻ ja¹, ga⁺jmeey¹ rey Herode mada⁻ he⁻ ga⁺jmeeyh¹ ko⁻llaa¹ øoh¹ jne¹. ²Ga⁺jngëeyh¹ Jacobo øoh¹ Jwaa¹ kyaah¹ ne⁻tuuh¹. ³Ma¹ ga⁺nuu¹ rey he⁻ he⁻ ga⁺tih¹ dsë¹ dsa⁻judiu he⁻ ga⁺juu¹ Jacobo, he⁻ja¹ ga⁺jmeey¹ mada⁻ wa¹ jaa¹ Pee¹ ka⁻läh¹. He⁻ja¹ ga⁺la¹ ma¹ të¹ jmi¹ he⁻kuh¹ dsa⁻ he⁻ñiih¹ he⁻ sa¹ kyaah¹ levadura. ⁴Ma¹ ga⁺jaa¹ Pee¹, ga⁺taah¹ dsih¹ neh⁻ne¹. Ga⁺taayh¹ ja¹goo¹ kye¹ nää¹ hløo¹ hi⁻ ma¹ jää¹ ma¹ kyee¹ lä⁺koo⁻ nää¹ hi⁻ ga⁺hää¹ Pee¹. Herode ma¹ jmeey¹ huu⁻dsë¹ ma¹ mi⁻jnäay¹ kih¹ dsa⁻ ga⁺ma⁻goh¹ jmi¹ he⁻kuh¹ dsa⁻ judiu borrego mäh¹. ⁵Ga⁺ja¹ ba¹ Pee¹ neh⁻ne¹ pero ta⁻ko⁻jiih¹ ma¹ hääy¹ neh⁻ne¹ ni⁻ jaa¹ øoh¹ jne¹ sa¹ ga⁺tuy¹ he⁻ ma¹ chuu¹ kyaah¹ Dio kwaat¹ kih¹ Pee¹.

Dio ga⁺lle¹ Pee¹ neh⁻ne¹

⁶La¹ kwaat¹ ma¹ mi⁻jnää¹ Herode kih¹ dsa⁻ wa¹ra¹ ga⁺jnä¹. Pero ja⁻ba¹ hwë¹ ja¹, ma¹ na⁻kyaa¹ Pee¹ na⁻hnuu¹ kyaah¹ to¹ caden¹ ja⁻ba¹ jee¹ kih¹ uu¹ hløo¹ hi⁻ ma¹ na⁻hnuu¹ kyaayh¹. Hi⁻ ma¹ tääh¹ ga⁺jnah¹ hløo¹ hi⁻

ma' hoo^o hoo' neh-ñe^l ja^l.⁷ Ni^l sa^l
ga^llä^l liih^l ga^l hlöö^o he^l, ma' ga^lloo^l
ja^l ángel kya^l Dio, hi^l lä^l ga^l dsa^l
neh^l ñe^l ga^l lä^l jnä^l je^l. Lä^l chah^l ja^l
ga^l chaay^l Pee^l, ga^l siiyh^l.

—Noo⁻ na'koh'.

Lä⁺chah' ja⁻ ga⁺sa['] ga⁺hla['] caden~
he⁻ ma['] na⁻hñuu['] gooy⁻. ⁸Hi⁺
ga⁺jäh' ángel:

—Kyeh' hmiih⁻ kyah['], hee' loo⁻ kyah['].

Lä⁺ ja⁻ ga⁺jmee' Pee', mah'
ga⁺siiyh⁻ ka⁻läh':

—Bäǟ́ hmiih̄ kyah̄ mah̄ man
gā juh̄.

⁹Hi⁻ ya⁻hee⁻ ángel, kaah⁻ llee⁻
Pee[.] Sa⁻ ñey⁻ che⁻ dsoo⁻ he⁻ jmee⁻
ángel, he⁻ kë⁻ bih⁻ laay⁻. ¹⁰Ga⁻ngéey⁻
jee⁻ ma['] tääh['] koo⁻ nää⁻ hløø[,] hi⁻
lä⁻ ja⁻ jee⁻ ga⁻të⁻ tq⁻ nää⁻ hløø[,] ja⁻ ga⁻
ga⁻tëey⁻ ho[']haah['] he⁻ la⁻ kyaah['] ñe⁻
jee⁻ hwëë⁻ dsa⁻ ta⁻ cha[']jwë⁻. Hñii[']
ba['] haah['] ja⁻ ga⁻na⁻. Ga⁻hwëëy⁻, hi⁻
ga⁻kwayh['] koo⁻ jwë⁻, jee⁻ ja⁻ ga⁻bii⁻
ángel kih⁻ Pee[.] ¹¹Ja⁻ ga⁻ga⁻lä⁻lilih⁻
Pee[,] ga⁻jmeey⁻ huu[']dsë⁻:

—Dsoo' ba' ma'-chee' Dio ángel
 kya'a' hi- ma'-lää' jnä' kih' Herode
 hi- ma'-lää'y' jnä' kih' lä-je- he- ma'
 hnøø' dsa'-goon~ he- ma' jmee' kin'.

¹²Ma' ga⁻lä⁻luiyh⁻ he⁻ ma⁻na⁻laay['],
lä⁻chah['] ja⁻ ngaayh['] ta⁻ kih['] María
choo['] Jwa⁻a['], he⁻ ba['] hi⁻ tée[']y⁻
Marcos, jee['] ma⁻ tääh['] jwëë['] hi⁻ ngii[']
kih['] Dio. ¹³Ma' ga⁻lloo['] Pee['] ho'haah[']
jee['] dsa⁻taah['] dsa⁻, ga⁻tée[']y⁻. Lä⁻koo⁻
ma['] ga⁻nuu['] jaa⁻ chih⁻më['] hi⁻ chee⁻
Rode tée[']y⁻, mah['] ngooy['] na'jëëy['].
¹⁴Lä⁻chah['] ja⁻ ga⁻lä⁻kyuuyh⁻ lle[']
kih['] Pee['] hi⁻ ma['] tée[']. Peer['] ga⁻nøh[']
dsëy[']. Ni['] sa⁻ ga⁻näy['] ho'haah['] ja⁻,
ngaayh['] ko'chih['] na'jmeeyh['] juu['] kih[']
hi⁻ ma['] tääh['] cha'neh['] ja⁻, ga⁻jäyh[']:

—Hii' Pee' cheh' ho'haah'.

¹⁵Hē-jā- gā-jäh̄' hī- mā' tääh̄' jeē'-
jā-, siiyh̄- chih̄-më̄' hē:

—He⁻ ngaah' ba' hne⁻ na⁻.

Pero chih-mé' he' sa⁺ tää⁺ sa⁺
jaay', ma' jäyh':

—Hi! he' na—

He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh' dsa⁻ he'

—Ángel kyaa' Pee' ba' na—

¹⁶Lä⁺ ma⁻cheh['] ja⁻ba['] Pee['] ho[']haah[']
ja⁻, tœey⁻. Ja⁻ga['] ga⁻näy['] ho[']haah[']
ja⁻, ga⁻jœey['] Pee[']. Ga⁻taayh['] jœey⁻
dsayh⁻. ¹⁷He ja⁻ga⁻jmee['] Pee['] lii⁻
kyaaah['] gooy⁻, mah['] sa⁻ tooyh['] miih['].
Ga⁻jmeeyh['] juu['] ha⁻lä⁺ ga⁻jmee['] Dio
he⁻ va⁻hœey['] neh⁻ne['], hi⁻ ga⁻jävh[']:

—Go⁻jmeeh` juu¹ la⁻ kih¹ Jacobo hi⁻
kih¹ lä⁻ jëë² øöh¹ ine¹.

Já^jga' ya^jhëéy' ngooy' ta^j jee'
jyoh'.

¹⁸ Ma' ga⁻ jnä⁻ jyoh['] jmii', Peer⁻
ga⁻ tee['] ga⁻ jee['] hlø['] he⁻ kyaah[']
dsa⁻ kyaayh['], kih['] he⁻ sa⁻ ga⁻ jëey[']
ha⁻ lä⁻ ya⁻ hëe['] Pee['] jee['] ja⁻. ¹⁹ He⁻ ja⁻
ga⁻ jmee['] Herode mada⁻ he⁻
na⁻ hnäayh['] Pee['] ka⁻ läh<sup>'. Ma['] sa⁻
ga⁻ jnäayh['], ga⁻ lla⁻ kyaay['] hlø['] he[']
jmii'. Lä⁻ jiih['] ga⁻ jmeey['] mada⁻ he⁻
ga⁻ jngëeyh['] hlø['] he<sup>'. Ja⁻ ga['] ya⁻ hëey[']
hwa['] Judea, ngooy['] na⁻ gyay['] ta⁻
Cesarea.</sup></sup>

Ga⁺juu' Herode

²⁰Pero ma' cha⁻ hnii⁻ kih['] Herode
kyaa^{h'} dsa⁻ chaa⁻ Tiro hi⁻ kyaah[']
hi⁻ chaa⁻ Sidón ka⁻ läh'. Dsa⁻ hi⁻ ma'
chaa⁻ jee' ja⁻ sa⁻ ma' hnø['] hnii⁻.
Jëeh' ma' ga⁻ nääy['] lay⁻ løø['] ta⁻ jwi⁻
kih['] Herode. He⁻ ja⁻ na⁻ nääy['] na⁻ llay⁻
juu['] kyaah['] Herode. Pero to⁻ në'
da', ga⁻ taayh['] juu['] kwee⁻ kyaah[']
Blasto, hi⁻ kye⁻ ta⁻ juuh⁻ kyaah['] rey
Herode, mah['] hñii['] bih['] llay['] juu[']

kyaaah' Herode. ²¹He⁻ja⁻ ga⁻tøø' rey he⁻ jmi⁻ he⁻ ya⁻nää' dsa⁻. Ma⁻ ga⁻lloo⁻ jmi⁻ ja⁻, ga⁻lla⁻nää' dsa⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻kéh⁻ rey hmiih⁻ he⁻ këyh⁻ ma⁻ llay⁻ ta⁻ mah⁻ na⁻gyay⁻ né⁻ta⁻ kiyh⁻, ga⁻kway⁻ juu⁻. ²²Ma⁻ ga⁻nuu⁻ dsa⁻ he⁻ juu⁻ kiyh⁻ ja⁻, ga⁻tooyh⁻ cha⁻miih⁻ miih⁻, ga⁻jäyh⁻:

—Ja⁻ he⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ na⁻ hlëeh⁻, Dio ba⁻ na⁻ hlëeh⁻.

²³Lä⁻chah⁻ ja⁻, ja⁻jaq⁻ ángel kyaa⁻ Dio, ga⁻jmeey⁻ dsoo⁻ kih⁻ rey Herode, kih⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻jmeey⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. He⁻ja⁻ ga⁻kaay⁻ jah⁻ lä⁻jiih⁻ ga⁻juuy⁻.

²⁴Pero ga⁻nää' ba⁻ øøh⁻ jne⁻ kway⁻ juu⁻ kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻ hi⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ ngoo⁻ dsa⁻lä⁻jwëe⁻ hi⁻ heeh⁻ juu⁻ ja⁻.

²⁵Ma⁻ ga⁻hñaa⁻ ta⁻ he⁻ na⁻hñaa⁻ Bernabé kyaah⁻ Saulo, ga⁻hwëey⁻ Jerusalén, ga⁻lla⁻nääy⁻ ka⁻läh⁻ Antioquia jääy⁻ Jwaa⁻ hi⁻ tëeyh⁻ Marcos.

Ga⁻hñaaay⁻ Bernabé kyaah⁻ Saulo mah⁻ dsa⁻nääy⁻ dsa⁻kway⁻ ju⁻hmëe⁻

13 Jee⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ Antioquia ja⁻, ma⁻ tääh⁻ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio hi⁻ ma⁻ tääh⁻ ta⁻jwoh⁻. Hi⁻ he⁻ Bernabé, hi⁻ Simón hi⁻ ma⁻ tëeyh⁻ Läh⁻, Lucio hi⁻ ma⁻ chaa⁻ Cirene, Manaén hi⁻ ga⁻kwa⁻ kwee⁻ kyaah⁻ Herode hi⁻ ma⁻ laa⁻ lle⁻moh⁻ hwa⁻ Galilea, hi⁻ Saulo ka⁻läh⁻. ²Ta⁻ko⁻jiih⁻ ma⁻ tääh⁻ øøh⁻ jne⁻ he⁻ sa⁻kuh⁻hiyh⁻, hnaayh⁻ Dio lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsëy⁻, ga⁻hlëeh⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ kyaayh⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Hñaa⁻ Bernabé kyaah⁻ Saulo mah⁻ jmeey⁻ ta⁻ he⁻ kwëeh⁻ jnih⁻.

³Ma⁻ngëe⁻ ma⁻ngiiy⁻ kih⁻ Dio sa⁻ga⁻kuh⁻ ga⁻hiyh⁻, ja⁻ga⁻ ga⁻kyey⁻

gooy⁻ né⁻ kih⁻ Bernabé kyaah⁻ Saulo. Hi⁻ma⁻dsaa⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻hiyh⁻ juu⁻ kyaah⁻ dsa⁻kyaayh⁻.

Ngoo⁻ Bernabé kyaah⁻ Saulo ta⁻ Chipre

⁴Ngoo⁻ Bernabé kyaah⁻ Saulo ta⁻ hwa⁻ Seleucia lä⁻hih⁻ kih⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻. Ma⁻ ga⁻lla⁻nääy⁻ Seleucia, ga⁻taayh⁻ neh⁻ barco, ga⁻nääy⁻ ta⁻ hwa⁻ he⁻ chee⁻ Chipre. ⁵Ma⁻ ga⁻tëey⁻ jwii⁻ Salamina, ga⁻taayh⁻ neh⁻ gwah⁻ kih⁻ judiu he⁻ tøø⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, mah⁻ ga⁻kway⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Hi⁻ma⁻ jääy⁻ Jwaa⁻ hi⁻ ma⁻ kwa⁻ be⁻ kiyh⁻.

⁶Ga⁻ngëey⁻ lä⁻ ga⁻dsa⁻ hwa⁻ Chipre he⁻ hä⁻ jee⁻ jmi⁻ñeeh⁻, lä⁻jiih⁻ ga⁻lla⁻nääy⁻ jee⁻ jwii⁻ Pafo. Jee⁻ ja⁻ ga⁻jeey⁻ ja⁻ judiu hi⁻ tëe⁻ ji⁻nah⁻, hi⁻ma⁻ chee⁻ Barjesús. Ma⁻jmääy⁻ hñiiy⁻ lä⁻koh⁻ ja⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. ⁷Dsa⁻ tëe⁻ he⁻ ma⁻ jwayh⁻ kyaah⁻ lle⁻moh⁻ hi⁻ma⁻ chee⁻ Sergio Paulo, hi⁻kyuuuh⁻ cha⁻miih⁻. He⁻ja⁻ lle⁻moh⁻ he⁻ ga⁻jmeey⁻ mada⁻ he⁻na⁻kyaa⁻ Bernabé kyaah⁻ Saulo, kih⁻he⁻ga⁻lä⁻hyoh⁻ dsëy⁻ nuuy⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. ⁸Pero dsa⁻ tëe⁻ he⁻, hi⁻ tëeyh⁻ Elima kyaah⁻ juu⁻ griego, hi⁻he⁻na⁻, ma⁻ha⁻kih⁻ Bernabé kyaah⁻ Saulo. Jëeh⁻, sa⁻ma⁻ hnøy⁻ he⁻ma⁻heeh⁻ lle⁻moh⁻ he⁻juu⁻ kih⁻ Dio. ⁹He⁻ja⁻ga⁻hlëeh⁻ Saulo, he⁻ba⁻hi⁻chee⁻Paa⁻. Ga⁻hlëeyh⁻ kyaah⁻ cha⁻miih⁻ be⁻ kih⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ hi⁻ga⁻jeey⁻ko⁻hweh⁻né⁻dsatëe⁻he⁻. ¹⁰Mah⁻ga⁻jäyh⁻:

—He⁻ba⁻che⁻ta⁻juuh⁻hne⁻, Peer⁻hlëeh⁻hne⁻, joo⁻hi⁻sa⁻llu⁻. ¿He⁻la⁻hnooh⁻lla⁻dsëeh⁻kih⁻lä⁻jë⁻he⁻llu⁻? ¿Lih⁻ba⁻llaa⁻he⁻hah⁻kih⁻ jwë⁻llu⁻kih⁻Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻? ¹¹Na⁻

heeh' Dio hne⁻ wii[.] Jä⁻ tuu^u mi'néh'. Mo⁻so⁻ jéeh' jmée⁻ hyoo⁻ miih' jmii⁻ ga⁻ jäh' Paa'.

Lä⁻chah' ja⁻ ga⁻lø⁻ mi'néy' mah' ga⁻jäy' tuu^u. Lä⁻ku' lä⁻jii⁻ kiyh' ma⁻hnaayh' jaa⁻ hi⁻ ma⁻jääy', kih' he⁻ mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻jnä⁻ mi'néy'. ¹²Ma⁻ga⁻jée⁻ lle'moh' he⁻ he⁻ ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻, ga⁻heeyh' kih' Jesús. Peer⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dséy' ma⁻ga⁻nuuy' juu⁻ kih' Jesús.

Nee' Paa' kyaah' Bernabé Antioquía he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁻ Pisidia

¹³Jä⁻ga⁻ ya⁻hëe⁻ Paa' jwii⁻ Pafo ja⁻ kyaayh' dsa⁻kyayh', ga⁻näay' ta⁻ Perge, jwii⁻ he⁻ na⁻hee⁻ Panfilia. Pero Jwaa⁻ ga⁻bee⁻ dsa⁻kyayh' mah' ngaayh' ta⁻ Jerusalén.

¹⁴Ga⁻ngëe⁻ Paa' kyaah' Bernabé jwii⁻ Perge, ga⁻lla⁻näay' ta⁻ jyoh' Antioquía he⁻ nø⁻ hwa⁻ Pisidia. Ma⁻ga⁻të⁻ jmii⁻ he⁻ teeh' dsa⁻ dsé⁻, ngoo⁻ Paa' kyaah' Bernabé gwah⁻ kih' dsa⁻ judiu mah' ga⁻taayh' jee' ja⁻. ¹⁵Ma⁻ngëe⁻ ma⁻hë⁻ jaa⁻ dsa⁻ miih' he⁻ na⁻sii⁻ né⁻ ley kih' Moisé hi⁻ ga⁻hëy' miih' he⁻ ga⁻sii⁻ hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kih' Dio, ja⁻ga⁻ ga⁻jäh' dsa⁻kaah' hi⁻ ma⁻hä' goo⁻ gwah⁻ ja⁻:

—Cher'mah' cha⁻ miih' he⁻ jwah' hnäh' dsa⁻nuuh⁻ øøhn, hlëeh' jnääh' miih' he⁻ jmee⁻ llu⁻ kya⁻ jnääh' —ga⁻jäh'.

¹⁶He⁻ja⁻ ga⁻noo⁻ Paa', ga⁻jmee⁻ lii⁻ kyaah' gooy⁻ mah' wa⁻ dsa⁻taayh' tii[.] Ga⁻jäh':

—Nuuh⁻ da⁻ hnäh' dsa⁻ Israel hi⁻ lä⁻jëe⁻ ga⁻hnäh' hi⁻gah⁻ Dio. ¹⁷Dio kya⁻ jnääh' dsa⁻ Israel, ga⁻llee⁻ dsa⁻ma⁻gyuh⁻ kya⁻ jnääh' mah' leey⁻ dsa⁻ kyaay⁻ hi⁻ngoo⁻ ba⁻ mi⁻jääy' lä⁻jiih' ga⁻të⁻ koo⁻ jwii⁻

juu⁻ lä⁻ ma⁻ tääyh' hwa⁻ Egipto ma⁻ke⁻ laay⁻ dsa⁻ jnah⁻ kih' hwa⁻ ja⁻. Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, kyaah' cha⁻miih' be⁻ ga⁻hwëe⁻ Dio dsa⁻ he⁻ hwa⁻ ja⁻, mah' ga⁻lla⁻näay' hwa⁻ kiyh'. ¹⁸Ta⁻ko⁻jiih' ga⁻taah⁻ dsa⁻ he⁻ to⁻loo⁻ ji⁻ñe⁻ jee' la⁻ hwa⁻ kii⁻, ga⁻lä⁻be⁻ dsé⁻ Dio kyaayh' kih' lä⁻jë⁻ he⁻ hlïih' he⁻ ma⁻jmeey⁻. ¹⁹Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻hee⁻ Dio gyii⁻ nää⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh' hwa⁻ he⁻ chee⁻ Canaán. Hwa⁻ kih' dsa⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻ Dio hee⁻ dsa⁻ gyuh⁻ kya⁻ jnääh'.

²⁰'Ma⁻ga⁻lla⁻näay' hwa⁻ Canaán ja⁻, ga⁻hñaa⁻ Dio hi⁻ ga⁻ka⁻ né⁻ kih' dsa⁻ he⁻, lä⁻jiih' ga⁻lloo⁻ jmii⁻ ga⁻hñaay⁻ Samuel hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kiyh'. Lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ Dio kyaayh' lä⁻jiih' ga⁻të⁻ kye⁻ hña⁻loo⁻ na⁻dsé⁻ to⁻lo⁻gya⁻ ji⁻ñe⁻. ²¹Jii⁻ kih' Samuel, dsa⁻ Israel ga⁻ngëe⁻ jaa⁻ hi⁻ lee⁻ rey kyaay⁻. He⁻ja⁻ ga⁻hñaa⁻ Dio Saúl, hi⁻ ga⁻laa⁻ rey to⁻loo⁻ ji⁻ñe⁻. Jmii⁻ Saúl he⁻ ma⁻chee⁻ Cis, hi⁻ ma⁻laa⁻ sa⁻ju⁻ kih' Benjamín. ²²Ma⁻ngëe⁻ he⁻ ja⁻, Dio ga⁻llée⁻ Saúl mah' ga⁻llaay⁻ David hi⁻ ga⁻koo⁻ né⁻ kiyh'. Ga⁻jmee⁻ Dio ju'doo⁻ kih' David, ga⁻jäh' : "Ma⁻jëen⁻ David joo⁻ Isaí. Kih' hi⁻ he⁻ ba⁻ ma⁻tih⁻ dsën⁻, jëeh' hi⁻ he⁻ jmee⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ hnnoon⁻." ²³Hi⁻jee' kih' ja⁻jee' lä⁻jëe⁻ sa⁻ju⁻ kih' David he⁻, ga⁻lä⁻cha⁻ Jesús, hi⁻ ga⁻chee⁻ Dio mah' lääy⁻ dsa⁻ Israel lä⁻koo⁻ ga⁻jäh' jää⁻. ²⁴Jää⁻ ja⁻ga⁻ ja⁻ Jesús, ma⁻kwa⁻ Jwaa⁻ juu⁻ kih' lä⁻jëe⁻ dsa⁻ Israel. Ga⁻hlëeyh⁻ dsa⁻ mah' dsa⁻jeeyh⁻ kyaah' Dio hi⁻ he⁻ saay⁻ jmii⁻. ²⁵Hi⁻lä⁻koh⁻ ma⁻jëe⁻ Jwaa⁻ ngoo⁻ dsa⁻hñaa⁻ ta⁻ kiyh', ga⁻jäh': "Hii⁻ jnä⁻ laah⁻ hnäh⁻? Ja⁻ he⁻ jnä⁻ hi⁻ nø⁻ juu⁻ jää⁻ lä⁻koo⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ huuh⁻dsé⁻. Hi⁻ ja⁻këe⁻ kin⁻, sa⁻

té' dséen' chiihn' mah' llen' loo' he'
há' tiy'', ga' jäh' Jwaa'.

²⁶ Ngoo' ba' Paa' hléeh', ma' jayh':
—Hnäh' dsa' goon' hi' laa' sa' ju'
kih' Abraham, kyaah' lä' jee' ga'
hnäh' hi' gah' Dio, jnä' jne' ba'
ga' chee' Dio juu' la' mah' lää'
jne'. ²⁷ Pero dsa' hi' ma' täh'h'
Jerusalén, kyaah' dsa' ta' kyaay'
sa' ga' lä' kyuu' Jesús. Ni' kih' hi'
ga' ngëe' juu' kih' Dio llo' joo' sa'
ga' lä' ngëey', ma' ke' ma' hë' dsa'
he' juu' ja' lä' jee' jmi' he' teeh'
dsa' dsé'. Heh' lä' koh' ma' jayh' he'
jmeey' bii' juu' Jesús, ga' lä' te' lä' jee'
juu' he' ma' hëy' ja'. ²⁸ Pero sa'
ga' jnöoyh' he' kyaah' ma' bääyh'
Jesús mah' lä' jwe' ja' ma' jngiiyh'
kih', he' ja' ga' ngiiyh' kih' Pilato mah'
wa' jmeey' hih' he' juu'. ²⁹ Ma'
ga' lä' te' lä' jee' go' te' lä' koo' na' sii'
kih' jää', ja' ga' ga' jnäa' dsih' dsoh'
hma' cru' mah' na' haay'. ³⁰ Pero
Dio ga' mi' jiiyh' jee' kih' hi' na' juu'.
³¹ Hi' cha' miih' jiih' ga' lä' jnäay'
jee' kih' hi' na' nää' kyaayh'
Jerusalén, lä' ma' täh'y' Galilea. Hi'
he' na' hi' jmeey' ju'dsoo' kih' lä' jee'
dsa' jmi' na'.

³² Ja' ba' lä' ja' kwa' jnääh'
ju' hmëe' la', ja' ba' juu' he' ga' bääh'
Dio hñii' kyaah' dsa' ma' gyuh'
kyaa' jnääh'. ³³ He' ga' mi' jiiyh'
Jesús, ga' mi' te' Dio juu' kih' jee'
kyaa' jnääh', hi' laa' sa' ju' kih'
Abraham. Lä' ja' ga' lä' te' lä' koo'
na' sii' salmo hwéh' to': "Hne' laah'
gyuu' kyaan', na' ma' laan' Tää'
kyaa'", ga' jäh' Dio. ³⁴ Kyaah'
he' ga' mi' jiiyh' Jesús jee' kih' hi'
ma' na' juu' mah' mo' so' juu' gyih'
jih' koh', lä' ja' ga' lä' te' juu' he'
ma' na' sii' lä' la': "Mi' te' ba' jnä"

lä' jee' he' ga' jwiin' David", ga' jäh'
Dio. ³⁵ Hi' ja' ba' lä' ja' lle' ka' läh'
në' salmo: "Sa' kwah' jwë' jyah'
jmi' ngo' kih' hi' na' jngëe' kyaah'",
ga' jäh' David.

³⁶ Ga' mi' te' ba' David lä' koh'
ga' lä' hyoh' dsé' Dio lä' ma' kyey'
në' kih' dsa' kyaay'. Hi' ma' ga' juuy'
na' haä' dsih' koo' jee' na' haä' dsa'
ma' gyuh' kyaay'. Hi' ga' jngaah'
ba' jmi' ngo' kiyh'. ³⁷ Pero hi'h'
hi' ga' lä' jiih' he', sa' ga' jngaah'
jmi' ngo' kiyh'.

³⁸ He' ja' hnöö' lä' ngëeh' hnäh'
øohn', ta' la' kih' Jesús hi' hléehn'
kih' la' dsa' che' dso' kye' jnän'.
³⁹ Lä' jee' hi' dsoo' dsé' kih' Jesús,
hi' he' ba' hwëe' lluu', lääy' kih'
lä' jee' he' ma' hlääyh' cha'në' ley
kih' Moisé. Jëeh' sa' hwëe' jne' lluu'
cha'në' Dio kyaah' he' høö' jne'
ley ja'. ⁴⁰ Leeh' hnäh', mah' sa' jää'
në' kyah' hnäh' lä' koo' ga' jäh' hi'
ga' ngëe' juu' kih' Dio:

⁴¹ Jee' da' hnäh', dsa' hi' mi' kwah'
juu' kin', wa' lä' dsaq' hoh'
hnäh', wa' heeh' hnäh'
go' te'.

Jëeh' jee' kyah' hnäh' jmeen'
koo' he' jmeey' dsaq' hoh'
hnäh'.

Ni' lä' ja' sa' jmeh' hnäh' dsoo'
ma' ke' hi' ga' ga' jmeh' juu'
kyah' hnäh', ga' jäh' Dio.

⁴² Lä' ma' ya' hëe' Paa' kyaah'
Bernabé neh' gwah' kih' dsa' judiu,
ga' chuu' dsa' hi' sa' laa' judiu
kyayh':

—Ja' ya' nääh' hnäh' ka' läh' jyoh'
jmi' he' teeh' dsa' dsé' mah' kwah'
hnäh' ka' läh' juu' na' kyaa' jnääh'.

⁴³ Ma' ga' hwëey' neh' gwah'
ja', jwëe' dsa' judiu hi' lä' kye'

hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu hi⁻ ma⁻ hnaah⁻
Dio, ga⁻jmeey⁻ ko⁻joh⁻ kyaah⁻ Paa⁻
kyah⁻ Bernabé. He⁻ja⁻ ngoo⁻ ba⁻
Paa⁻ hléeyh⁻ mah⁻ wa⁻ lla⁻nää⁻ bih⁻
ta⁻ cha⁻né⁻ kyaah⁻ he⁻ mi⁻jää⁻ Dio.

44 Ma⁻ ga⁻té⁻ jmií⁻ he⁻ teeh⁻
dsa⁻ dsé⁻, miih⁻ ga⁻ sa⁻ ga⁻dsaa⁻
lä⁻jéé⁻ dsa⁻ chaa⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻,
na⁻nääy⁻ na⁻nuuy⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ juu⁻
kih⁻ Dio. **45** Pero ma⁻ ga⁻jéé⁻ dsa⁻
judiu, he⁻ ga⁻kuh⁻ jwëe⁻ dsa⁻,
he⁻ja⁻ ga⁻lä⁻lleey⁻ jwérte, ga⁻løøy⁻
lla⁻dsëey⁻ kih⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ kwa⁻ Paa⁻
hi⁻ ma⁻ hléeyh⁻ wi⁻ kiyh⁻.

46 Pero Paa⁻ kyaah⁻ Bernabé sa⁻
ga⁻lä⁻ goyh⁻ ga⁻hléeyh⁻ dsa⁻ he⁻,
ga⁻jäyh⁻:

—Kyah⁻ hnäh⁻ to⁻né⁻ dsa⁻goon⁻
j mee⁻ bii⁻ he⁻ nuuh⁻ hnäh⁻ juu⁻ kih⁻
Dio he⁻ ma⁻ kwa⁻ jnääh⁻ la⁻. Pero he⁻
beh⁻ hnäh⁻ juu⁻ la⁻, mi⁻jnääh⁻ hnäh⁻
hnäh⁻ sa⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻
jee⁻ j mee⁻ chaa⁻ hnäh⁻ tää⁻. Na⁻ na⁻
hwëe⁻ jnääh⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻ mah⁻
dsa⁻kwa⁻ jnääh⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻
laa¹ judiu ba⁻. **47** Jéeh⁻ Dio ga⁻jmee⁻
mada⁻ lä⁻la⁻ kyaah⁻ jnääh⁻, ga⁻jäyh⁻:

Ma⁻hñaaan⁻ hne⁻, laah⁻ wa⁻je⁻ kih⁻
dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu,
mah⁻ hne⁻ ba⁻ kah⁻ juu⁻ ha⁻ lä⁻
lää⁻ dsa⁻ lä⁻kaa⁻ lä⁻juh⁻
jmi⁻gyuu⁻.

48 Ma⁻ ga⁻nuu⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹
judiu juu⁻ kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻,
ga⁻jmeey⁻ juuh⁻ kih⁻ juu⁻ ja⁻ hi⁻
ga⁻lä⁻chaay⁻ llu⁻. Ga⁻heeh⁻ lä⁻jéé⁻
hi⁻ laa¹ kwaat⁻ tée⁻ jee⁻ ka⁻ Dio.
49 Lä⁻ ga⁻dsaa⁻ hwa⁻ ja⁻ ga⁻lloo⁻ juu⁻
kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻.

50 Pero ko⁻llaa¹ judiu ga⁻taayh⁻
juu⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ ma⁻ hnaah⁻ Dio,
lä⁻kye⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ kyaah⁻ kih⁻ jee⁻
jwii⁻ ja⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻taayh⁻ juu⁻ hi⁻

laa¹ ta⁻. Ga⁻tooyh⁻ je⁻ dsé⁻ dsa⁻kaah⁻
he⁻ mah⁻ lä⁻lleey⁻ kyaah⁻ Paa⁻
kyah⁻ Bernabé mah⁻ hëey⁻ kiyh⁻ ta⁻
jee⁻ uu⁻ ga⁻ kih⁻ hwa⁻ ja⁻. **51** Kyaah⁻
ya⁻hëey⁻ Paa⁻ ngaah⁻ kyaah⁻ Bernabé
ga⁻hlay⁻ hløø⁻ he⁻ ma⁻ na⁻beh⁻ tiiy⁻
he⁻ jmeey⁻ lii⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻, he⁻ lä⁻
ma⁻kyayh⁻ ja⁻ba⁻ dso⁻kye⁻ kiyh⁻. Hi⁻
ga⁻hwëey⁻ jee⁻ ja⁻, mah⁻ ga⁻nääy⁻ ta⁻
jwii⁻ Iconio. **52** Lä⁻jéé⁻ hi⁻ ga⁻heeh⁻
juu⁻ kih⁻ Dio cha⁻miih⁻ ma⁻ jéé⁻
dséy⁻, hi⁻ ma⁻ kyey⁻ cha⁻miih⁻ be⁻
kih⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻.

Ngoo⁻ Paa⁻ kyaah⁻ Bernabé ta⁻ jwii⁻ Iconio

14 Lä⁻ ma⁻ gya⁻ Paa⁻ kyaah⁻
Bernabé jwii⁻ Iconio ja⁻,
ma⁻ dsa⁻taayh⁻ ko⁻joh⁻ lä⁻uuy⁻ neh⁻
gwah⁻ mäh⁻ kih⁻ dsa⁻ judiu. Ha⁻
koh⁻ sa⁻ llu⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻kway⁻, he⁻ja⁻
jwëe⁻ hi⁻ laa¹ judiu hi⁻ lä⁻kye⁻ hi⁻ sa⁻
laa¹ judiu ga⁻heeh⁻. **2** Pero ko⁻llaa¹
judiu hi⁻ sa⁻ ga⁻heeh⁻, ga⁻tooyh⁻
je⁻ dsé⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa¹ judiu mah⁻
ga⁻lä⁻hneey⁻ kyaah⁻ øøh⁻ jne⁻ hi⁻
ga⁻heeh⁻ kih⁻ Dio. **3** He⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻
Paa⁻ kyaah⁻ Bernabé cha⁻miih⁻ jmií⁻
jee⁻ ja⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ma⁻ goyh⁻ ma⁻
kway⁻ juu⁻ kih⁻ Dio hi⁻ ma⁻ kyey⁻
cha⁻miih⁻ o⁻jøh⁻ dsé⁻ kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻
jnän⁻. Hi⁻ ga⁻jmeey⁻ cha⁻miih⁻
he⁻ juh⁻ga⁻. Lä⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ Dio
ju⁻dsoo⁻ kih⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ kway⁻.
4 Pero dsa⁻ hi⁻ ma⁻ chaa⁻ jee⁻ jwii⁻
ja⁻, ga⁻laa¹ to⁻ nää⁻. Ko⁻llaa¹ ga⁻taah⁻
jwoo⁻ kih⁻ judiu, hi⁻ ko⁻llaa¹ ga⁻taah⁻
jwoo⁻ kih⁻ apóstole. **5** Ga⁻taah⁻ dsa⁻
judiu juu⁻ kwee⁻ kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻
laa¹ judiu, ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ dsa⁻ta⁻
kyayh⁻ mah⁻ kway⁻ kih⁻ apóstole
he⁻ hi⁻ tey⁻ kuu⁻ kiyh⁻. **6** Pero ma⁻
ga⁻lä⁻ñe⁻ Paa⁻ kyaah⁻ Bernabé he⁻

hnøø' dsa- ma' jmee' kiyh' lä- ja-, lä-chah' ja- ga-hwëey- ga-nääy' ta- Listra hi- Derbe, jwii- he- hla- hwa- Licaonia. Hi- na-nää! gyih' jyoh' jwii- he- hla- lä-kaa- jee' jäh- ja-, 7 mah' na'kway- ju'hmëe' kih' Jesús lä-kaa- ja-.

**Ga-te' dsa- kuu' kih' Paa'
jee' jwii- Listra**

⁸ Listra ja- ma' gya' jaa- dsa-jluuh' hi- jluuh' ga-lä-chaa-, jih' koh' sa- ma' ngëy-. ⁹ Dsa- he- ma' gya' nuu- lä-jé- he- ma' hlëeh- Paa'. Ma' ga-jée' Paa' mi'nëy' ga-lä-liiyh' kih' dsa- he-, he- ma'dsoo' dsëy' hlääy'. ¹⁰ He-ja- ga-hlëeh' Paa' ki-gaa- ga-siiyh':

—Noo- da', chih' tiih' na- ko-dsoo'.

Lä-chah' ja- koo- ba' ga-hliiyh' ta- gyuh' hi- ga-löøy' ngëy-. ¹¹ Ma' ga-jée' dsa- hi- ma' tähä- jee' ja- he- ga-jmee' Paa' lä-ja-, ga-löøy' hlëeyh' koo- ki-gaa- kyaah' juu' kiyh', ma' jayh':

—Lä- laa- dsa-nuuuh- laa- uu- dio hi- ma-jnaa- jee' jnän- la-.

¹² Ga-mi-cheey- Bernabé Júpiter hi- Paa' ga-mi-cheey- Mercurio kih' he- ma' kwa- Paa' juu!. ¹³ Chuh' jwii- ja- ma' chih' gwah- kih' dio Júpiter. Jee' ja- ga-lloo' jmi-dsa- hi- ma' jmee- ta' neh- gwah- ja-, ma' jääy- kya- dso' hi- ma' kyey- he- na'líi' kyaah' le!. Ma' hnøøy' ma' jngëeyh' kya- he- mah' ko-joh' kyaah' dsa-gooy' ma' jmee' juuh- kih' apóstole he-.

¹⁴ Lä- ma' ga-nuu' Bernabé kyaah' Paa' he- ja-, ga-giiy' hmiih- kiyh', mah' ga-taayh' jee' kih' dsa- he- ma' hlëeyh- ki-gaa-, ¹⁵ ma' jayh':

—Hnäh' dsa-nuuuh- he-la' jmeeh- hnäh' lä-na-? Ja' dsa- jmi-gyuh-

ba' jnääh' lä-koh' laqah' hnäh'? Ma-ya-nøø' jnääh' mah' kwa' jnääh' ju'hmëe' kih' Jesús. Ta' hnäh' he- na-, ta' jmee- hnäh' he- sa- jmää- ta'. Jeeh' hnäh' hñaah' kih' Dio jiih- ba', hi- ga-jmee- gyuh' hwa', hi- ga-jmee' jmi-nieeh' hi- ga-jmee' lä-jé- he- ga-cha- né- kih!. ¹⁶ Jää- ma' tähä- dsa- jmee- lä- hyoh- dsë- hi- sa- cha- he- ma' jmee- Dio kiyh' ni- miih-. ¹⁷ Pero ja- he- ga-hmääyh- go-te-. Ma-ra- he- ga-mi-jnääh' ha- lä- laay' hñiiy' kyaah' lä-jé- he- llu' he- jmee' Cheey' jma', hi- jmee- kwa- lä-jé- he- jngëe- dsa- mah' lä-cha- cha-mihi- he- kih-hih' jne- hi- lä- ja- jmee- jée- dsë- jne'.

¹⁸ Ma-ke- ga-hlëeh' apóstole he- lä-ja-, he-lii- ba' ga-liyh' ga-jney' jwë- kih' dsa- he- he- ma' jngëeyh' kya- mah' ma' jmee' juuh- kih' apóstole.

¹⁹ Ma-ngëe- he- ja-, ga-lla-nää- judiu hi- chaa- Antioquía, lä-kye- hi- chaa- Iconio. Ga-taayh- juu' dsa- hi- ma' chaa- Listra. He-ja- ga-tey' kuu' kih' Paa'. Ma-ngëe- he- ja-, ga-sëeyh' Paa' lä- ga-te' chuh' jwii-, jéeh' ma' jmee- huuh' dsë- ma-juuy- ba-. ²⁰ Lä-jée- øöh' jne- ga-taayh- lä-ku' lä-jii- kih' Paa'. Ko-hwëe- ga- ja- ma' ga-noo- Paa' jee' ma' kyaay' ja- hi- koo- ka-läh' ga-hey' ta- jee' jwii- ja-. Ma' ga-jna- jyoh' jmi-, ngooy' kyaah' Bernabé ta- Derbe.

²¹ Ma' ga-lla-nääy' jwii- Derbe, ga-kway' ju'hmëe'. Hi- jwëe- dsa- ga-heeh' juu' kih' Jesús. Ja'ga' ga-nääy' ka-läh' ta- Listra, ta- Iconio, hi- ta- Antioquía. ²² Lä-koo- lä-koo- jwii- ja-, ga-kway' cha-gamiih- be' kih' øöh' jne'.

Ga⁺hlëëh⁺ gyih⁺ mah⁺ sa⁺ tħy⁺ juu⁺ he⁻
ma⁻dsoo⁺ dsëy⁺, ma⁺ jäyh⁺:

—Jmee⁺ bii⁺ jëe⁺ jne⁺ cha⁻miih⁺ wii⁺,
ja⁻ga⁺ heh⁺ jne⁺ jee⁺ jmee⁺ Dio hih⁺.

23 Lä⁺koo⁺ lä⁺koo⁺ jwii⁺ jee⁺ ma⁺
tääh⁺ hi⁻ ma⁻heeh⁺ juu⁺ kih⁺ Dio,
ga⁺hñaa⁺ dsa⁻gyuuuh⁺ hi⁻ ka⁺ næ⁺
kih⁺ dsa⁻kyaa⁺h. Ma⁻ngëe⁺ he⁻ ja⁻,
ga⁺taayh⁺ ngiiy⁺ kih⁺ Dio ta⁻ko⁻jiih⁺
sa⁺ kuh⁻hiyh[~]. Lä⁺ja⁻ ga⁺taayh⁺
goo⁺ Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ dsa⁻gyuuuh⁺ hi⁻
na⁻hñaa⁺ kyaay⁺.

Ga⁺llaah⁺ Paa⁺ ka⁻läh⁺ kyaah⁺
Bernabé jee⁺ jwii⁺ Antioquía
he⁻ na⁻he⁺ hwa⁺ Siria

24 Ma⁺ ga⁺hwëey⁺ jee⁺ ja⁻, ga⁺ngëe⁺
bih⁺ ko⁻dsoo⁺ hwa⁺ Pisidia ga⁺näay⁺
ta⁺ Perge, jwii⁺ he⁻ nøø⁺ hwa⁺
Panfilia. 25 Ma⁻ngëe⁺ ma⁻kway⁺
juu⁺ kih⁺ dsa⁻hi⁻ ma⁺ chaa⁺ Perge,
ga⁺näay⁺ ta⁺ jwii⁺ Atalia.

26 Jee⁺ ja⁻ ga⁺taayh⁺ neh⁺ barco,
ga⁺näay⁺ ka⁻läh⁺ ta⁺ Antioquía,
ja⁻ba⁺ jwii⁺ jee⁺ ga⁺taah⁺ dsih⁺ goo⁺
Dio ma⁺ ga⁺mi⁺jääy⁺ kyaah⁺ ta⁺
kiyh⁺ he⁻ na⁺ ga⁺ ma⁻hñaa⁺. 27 Ma⁺
ga⁺lla⁺näay⁺ Antioquía ja⁻, ga⁺tëeyh⁺
lä⁺jëe⁺ øøyh⁺ hi⁻ ma⁺ chaa⁺ jee⁺ ja⁻.
Mah⁺ ga⁺jmeeyh⁺ juu⁺ ha⁻ lä⁺la⁺ he⁻
juh⁻gaa⁺ he⁻ ga⁺jmee⁺ Dio lä⁺kaa⁺
jee⁺ na⁺näay⁺ hi⁻ ha⁻ lä⁺ ga⁺kwa⁺ Dio
jwë⁺ he⁻ ga⁺lä⁺dsoo⁺ dsë⁺ hi⁻ sa⁺ laa⁺
judiu. 28 Jee⁺ ja⁻ ga⁺jä⁺ Paa⁺ kyaah⁺
Bernabé cha⁻miih⁺ jmi⁺ kyaah⁺ øøh⁺
jne⁺.

Ga⁺taah⁺ apóstole juu⁺ kwee⁺ ha⁻ lä⁺
siiyh⁺ øøh⁺ jne⁺ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu

15 Ko⁻llaa⁺ dsa⁻hi⁻ ma⁺ chaa⁺
Judea ga⁺lla⁺näay⁺ jwii⁺
Antioquía na⁻kway⁺ juu⁺ kih⁺ øøh⁺
jne⁺ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ jee⁺ ja⁻, ma⁺ jäyh⁺:

—Cher'mah⁺ sa⁺ ga⁺wiħ⁺ jmi⁺ ngo⁺
kyah⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁺ nøø⁺ kih⁺ Moisé,
sa⁺ lääh⁺ hnäh⁺.

2 Peer⁺ ga⁺ti⁺ ga⁺choo⁺ Paa⁺ juu⁺
kyaaħ⁺ dsa⁺ he⁻ hi⁻ lä⁺ja⁻ ma⁺
jmee⁺ Bernabé ka⁻läh⁺. Ha⁻koh⁺
juu⁺ sa⁺ ga⁺ti⁺ ga⁺chooy⁺. He⁻ja⁻
øøh⁺ jne⁺ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ Antioquía,
ga⁺hñaa⁺ Paa⁺ kyaah⁺ Bernabé
kyaaħ⁺ jnäh⁺ ga⁺øøh⁺ jne⁺. Ga⁺cheey⁺
ta⁺ Jerusalén mah⁺ mi⁻eey⁺ juu⁺ ja⁻
kyaaħ⁺ apóstole hi⁻ kyaah⁺ lä⁺jëe⁺
dsä⁻gyuuuh⁺.

3 Øøh⁺ jne⁺ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ Antioquía
ga⁺chee⁺ dsih⁺ kyaah⁺ juu⁺ llu⁺. Jee⁺
ga⁺näay⁺ ja⁻, ga⁺ngëe⁺ hwa⁺ Fenicia
hi⁻ ga⁺ngëe⁺ hwa⁺ Samária. Lä⁺jë⁺
jwii⁺ jee⁺ ga⁺ngëe⁺ ja⁻, ga⁺jmeeyh⁺
juu⁺ ha⁻ lä⁺ ga⁺la⁺ he⁻ ga⁺jeeh⁺ dsa⁻
hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu kyaah⁺ Dio. Peer⁺
ga⁺tih⁺ dsë⁺ lä⁺jëe⁺ øøh⁺ jne⁺ ma⁺
ga⁺nuuy⁺ juu⁺ ja⁻.

4 Ma⁺ ga⁺llo⁺ Paa⁺ kyaah⁺ Bernabé
ta⁺ Jerusalén, øøh⁺ jne⁺ hi⁻ tääh⁺
jee⁺ ja⁻ ga⁺heeh⁺ bih⁺ llu⁺. Hi⁻ lä⁺ja⁻
ga⁺jmee⁺ apóstole kyaah⁺ lä⁺jëe⁺
dsä⁻gyuuuh⁺ ka⁻läh⁺. Hi⁻ ga⁺jmeeh⁺
Paa⁺ kyaah⁺ Bernabé juu⁺ lä⁺jë⁺ he⁻
ga⁺jmee⁺ Dio kyaayh⁺ lä⁺kaa⁺ jee⁺
na⁺näay⁺. 5 Pero ko⁻llaa⁺ fariseo hi⁻
ma⁻heeh⁺ juu⁺ kih⁺ Dio ga⁺nooy⁺
mah⁺ ga⁺jäyh⁺:

—Jmee⁺ bii⁺ uuh⁺ jmi⁺ ngo⁺ kih⁺
dsa⁻ñuuuh⁺ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu hi⁻
jmeen⁺ mada⁺ kiyh⁺ mah⁺ høy⁺ lä⁺jë⁺
nuuh⁺ kih⁺ Moisé.

6 He⁻ja⁻ ga⁺kuh⁺ apóstole kyaah⁺
dsä⁻gyuuuh⁺ mah⁺ mi⁻eey⁺ juu⁺ ja⁻.
7 Ma⁻lä⁻hi⁺ tääh⁺ ti⁻chooy⁺ juu⁺ jee⁺
lä⁺jëey⁺, ja⁻ga⁺ga⁺nooy⁺ Pee⁺ mah⁺
ga⁺jäyh⁺:

—Nuu⁺ da⁺ hnäh⁺ dsa⁻ñuuuh⁺ øøhn⁺.
Neh⁺ ba⁺ hnäh⁺, jää⁺ ga⁺lleeh⁺ Dio

jnä́' jee' kyah' hnäh' mah' kwan` ju'hmëe' kih' hi- sa- laa' judiu, mah' lä- ds oo' dsëy' kih' Jesús. ⁸Dio hi- kyuuuh~ ha- lä- la' tuh- dsë' dsa-, ga- mi- jnääy- dsa- he', ma- ra- he- laay' dsa- kyaay' lä- llu' he- ga- kwëeyh' Jmi' lle' Na- jngii', ja- ba- lä- koh' ga- hñah' jne'. ⁹Ja- ba' lä- koh' ga- jmee' Dio jnä- jne', ja- ba' lä- ja- ga- jmee' kyaah' dsa- he' ka- läh'. Jëeh', kyaah' he- ma- lä- ds oo' dsëy' kih' Jesús, lä- ja- ba' ma- jay' na- jngëey'. ¹⁰¿He- la' kah' hnäh' dsë' Dio, he- jmeeh' hnäh' bii' kih' øöh' jne' he- høy' ley he- sa- tääy- høy', hi- ni- jne' sa- tää- jne' høy', hi- ni- dsa- ma- gyuh' jnä- sa- ga- tääy- ma- høy'? ¹¹Pero na' ma- ñe' jne', he- la' ma- lää- ba' Jesús jne', kwee- ba' kyaah' dsa- he' —ga- jäh' Pee'.

¹²Ma' ga- løö' Bernabé kyaah' Paa' jmeeh' juu', lä- jee- dsa- he' ga- taah' tii' nuuy- ha- lä- cha- miih' juh- gaa- he- ga- jmee' Dio kyaayh' jee' na- nääy' na- kway- ju' hmëe' kih' dsa- hi- sa- laa' judiu. ¹³Hi- ma' ga- dsaa' juu' kih' Paa' kyaah' Bernabé, ga- hlëeh' Jacobo, ga- jayh':

—Dsa- nüuh- øohn', nüuh- da' hnäh'.

¹⁴Ma- nüuh' jne' lä- koo- ma- jmeeh' Simón juu' ha- lä- ga- jmee' Dio to- né' jee' kih' dsa- hi- sa- laa' judiu, ga- tée- dsa- he', ga- jmääy- kyaay'.

¹⁵He- la- na- jeeh' kwee- kyaah' he- ga- hlëeh' hi- ga- ngëe' juu' kih' Dio, jee' na- sii- lä- la- :

¹⁶Ma- ngëe' he- la-, niin- na- choohn' hne' kih' David he- na- hlä. Na- jmeehn' ka- läh' lä- kaa-

jee' na- hee-, mah' choohn' ka- läh' lä- hmëe',

¹⁷mah' lä- ja- hi- jnäh' nää' dsa- he' wa' hnääyh' Dio,

lä- jee- dsa- hi- sa- laa' judiu hi- ma- mi- jäään' laay' kyaan'.

¹⁸Lä- ja- ga- jäh' Dio, hi- ga- mi- jnää- juu' la- llo' joo' go- te'.

¹⁹He- ja- jwahn', ta- wa' han' kih' hi- sa- laa' judiu hi- dsa- jeeh' kyaah' Dio. ²⁰Ma- lee- ba' koo- siin' kiyh' mah' sa- wa' kuyh' ma' he- jmee' mi- sayh' hñiiy' he- lla- dsa- cha- nää- dio hi- na- laa- kaa- dsa-, hi- dsa- më- dsa- nüuh- sa- wa' kaaayh' wa' hi- cha- hi-, hi- ni- sa- wa' kuyh' jah' hi- dsa- juu' kyaah' he- wii', ni- sa- wa' kuyh' jma-. ²¹Jëeh' llo' joo' ga- løö' dsa- judiu kwa- nüuh- kih' Moisé neh- gwah- he- tøö' lä- koo- lä- koo- jwií-. Gee' ja- hëy- he- ga- sii' Moisé, lä- jë- jmií- he- tøeh- dsa- dsë- —ga- jäh' Jacobo.

Ga- cheey' koo- je- kih' lä- jee- øöh' jne' hi- sa- laa' judiu

²²Lä- jee- øöh' jne' he-, kyaah' apóstole hi- kyaah' dsa- gyuuuh' ga- taayh' juu' kwee- ga- hñaaay' ko- llaa- øöh' jne' hi- ma' tääh' jee' ja- mah' dsa- nääy' jwií- Antioquia kyaah' Paa' hi- kyaah' Bernabé. Ga- hñaaay' Juda, he- ba' hi- tée- Barsabá, hi- ga- hñaaay' Sila. Hi- he' ma' laa- ta' jee' kih' dsa- kyaayh'.

²³Kyaah' hi- he' ga- cheey' je- he- na- sii- lä- la- :

"Jnääh' apóstole, jnääh' dsa- gyuuuh' kyaah' øöh' jne', jmee- jnääh' juu' kyah' hnäh' øohn' hi- sa- laa' judiu hi- chaa- Antioquia, hi- chaa- hwa' Siria hi- Cilicia ka- läh'. Wa' chaa- hnäh' llu'. ²⁴Ma- nüuh' jnääh' kih' ko- llaa- hi- ga- hwëe- jee' la- ga- nääy' ta- na-. Sa- ñe' jnääh' he- ga- nääy' mi- gaay- hnäh' kyaah' juu'

kiyh¹, heey[~] huu[~]dsë[~] kyah¹ hnäh[~] hi[~] jmeey[~] hih[~] he[~] uuh[~] jmi[~]ngö¹ kyah¹ hnäh[~] hi[~] he[~] høøh¹ hnäh[~] ley.²⁵ He[~]ja[~] ma[~]tooh[~] jnääh[~] juu[~] kwee[~], ma[~]jee[~] jnääh[~] llu[~] ba[~] he[~] ma[~]hñaa[~] jnääh[~] øøh¹ jne[~] hi[~] tääh[~] jee[~] la[~] mah[~] dsa[~]nääy[~] dsa[~]jëey[~] hnäh[~] ko[~]jøh¹ kyaah¹ Paa[~] hi[~] kyaah¹ Bernabé hi[~] hnääh[~] jne[~] cha[~]miih[~].²⁶ Dsa[~]ñuuuh[~] na[~], sa[~] ga[~]jmeey[~] he[~] che[~]cha[~]juuy[~] jee[~] ga[~]nääy[~] kway[~] juu[~] kih¹ Jesucristo.²⁷ He[~]ja[~] chee[~] jnääh[~] Juda kyaah¹ Sila mah¹ dsa[~]nääy[~] dsa[~]kway[~] juu[~] he[~] na[~]sii[~] la[~].²⁸ Llu[~] ba[~] la[~] kih¹ Jmi[~]lle[~] Na[~]jngii[~] hi[~] lä[~]ja[~] kyaah¹ jnääh[~] ka[~]läh[~], he[~] sa[~] hnøø¹ jnääh[~] he[~] høøh¹ hnäh[~] he[~] sa[~] tääh[~] hnäh[~] høøh!¹ Ma[~]la[~] he[~] la[~] ba[~] hnøø¹ nuuh¹ hnäh[~].²⁹ Sa[~]kuh¹ hnäh[~] he[~] ma[~]lla[~] dsa[~]cha[~]né[~] dio hi[~] na[~]laa[~] kaa[~] dsa[~], ni[~] sa[~] le[~] kuh¹ hnäh[~] jma[~], ni[~] sa[~] le[~] kuh¹ hnäh[~] jah¹ hi[~] dsa[~]juu[~] kyaah¹ he[~] wi[~]. Hnäh[~] dsa[~]më[~] dsa[~]ñuuuh[~], ta[~]kaah[~] hnäh[~] wa[~] hi[~] cha[~]hi[~]. Cher'mah¹ ga[~]lëh¹ hnäh[~] høøh¹ he[~] ja[~], jmeeh¹ ba[~] hnäh[~] llu[~]. Wa[~] dsa[~]ngëeh¹ ba[~] hnäh[~] llu[~].

³⁰Lä[~]jëe[~] hi[~]na[~]hñaa[~] he[~], ga[~]nääy[~]ta[~] Antioquía. Ma[~]ga[~]lla[~]nääy[~]jee[~]ja[~], ga[~]jøøyh¹ øøh¹ jne[~] mah¹ ga[~]ngëey[~]je[~]he[~]ma[~]kyey[~]ja[~], to[~]lo[~]ne[~]jee[~]lä[~]jëe[~].³¹ Peer¹ ga[~]nøh¹dsë[~]øøh¹ jne[~]he[~]ma[~]ga[~]hëy[~]je[~]ja[~], he[~]ja[~]ga[~]lä[~]cha[~]llu[~] jwérte.³² Juda kyaah¹ Sila hi[~]ma[~]ngëe[~]juu[~]kih¹Dio ma[~]kway[~]cha[~]ga[~]miih[~]juu[~]. Heh! lä[~]ja[~], ga[~]nøh¹dsë[~]øøh¹ jne[~]hi[~]ga[~]tëey[~]cha[~]miih[~]be[~].³³ Ga[~]lä[~]hi[~]ga[~]miih[~] jni[~], ja[~]ga[~]ga[~]hi[~]øøh¹ jne[~]juu[~] kyaayh¹ mah¹ dsa[~]nääy[~] llu[~]ta[~]Jerusalén jee[~] tääh[~]hi[~]ga[~]cheey¹.³⁴ Pero ga[~]jmee[~]

Sila huu[~]dsë[~]: "Go[~] llu[~] ga[~]he[~]jän[~]jee[~]la[~]."³⁵ Hi[~]ga[~]jä[~]ba[~]Paa[~]kyaa[~]Bernabé Antioquía ja[~], ma[~]mi[~]tëey[~]dsa[~]juu[~]kih¹Dsa[~]jøøh¹jnän[~]. Hi[~]ko[~]jøh¹kyaa[~]jnäh[~]dsa[~]kyaa[~]ma[~]kway[~]ju[~]hmëe[~].

Ngoo¹ Paa[~]jee[~]ga[~]të[~]to[~]jiih[~]na[~]kway[~]juu[~]

³⁶Ga[~]lä[~]hi[~]ga[~]miih[~]jmi[~], ma[~]jäh[~]Paa[~]siiyh¹Bernabé:
—Man[~]ka[~]läh[~]ma[~]jëen[~]lä[~]jëe[~]øøh¹ jne[~]hi[~] tääh[~]lä[~]kaa[~]jwii[~]jee[~]na[~]kan[~]juu[~]kih¹Dio jää[~], ma[~]jëen[~]ha[~]lä[~]tääh[~]yh¹.

³⁷Ma[~]hnøø¹Bernabé ma[~]jääy¹Jwaa[~]hi[~]tëeyh[~]Marcos.³⁸Pero sa[~]ga[~]tih[~]dsë[~]Paa[~]he[~]ma[~]jääy¹ka[~]läh[~]hi[~]ga[~]këh¹jiih[~]hwa[~]Panfilia, jëeh¹mo[~]so[~]nee[~]giyh¹na[~]kway[~]juu[~]kih¹Dio kyaah¹Paa[~].³⁹Ni[~]mih¹sa[~]ga[~]hi[~]kwee[~]juu[~]kih¹Paa[~]kyaa[~]Bernabé, lä[~]jiih[~]ga[~]beey¹øøyh¹, ga[~]nääy¹ma[~]kih¹kih¹. He[~]ja[~]Bernabé ga[~]jääy¹Marcos, ga[~]taayh¹neh[~]barco ga[~]nääy¹ta[~]Chipre.

⁴⁰Hi[~]Paa[~]ga[~]jääy¹Sila. Lä[~]koo[~]ma[~]ga[~]hwëey¹jee[~]ja[~], ga[~]jäh[~]øøh¹jne[~]hi[~]ma[~]tääh[~]Antioquía siiyh¹:

—Dio kyaah¹hnäh[~].

⁴¹Ga[~]ngëey¹ta[~]hwa[~]Siria kyaah¹hwa[~]Cilicia ma[~]kway[~]be[~]kih¹øøh¹jne[~]hi[~]ma[~]tääh[~]lä[~]koo[~]lä[~]koo[~]jwii[~].

Ngoo¹Timotä kyaah¹Sila
ko[~]jøh¹kyaa[~]Paa[~]

16 Ma[~]ngëe[~]he[~]ja[~], ga[~]nääy¹ta[~]Derbe, ja[~]ga[~]ga[~]nääy¹ta[~]Listra. Jee[~]ja[~]ma[~]gya[~]ja[~]øøh¹jne[~]hi[~]chee[~]Timotä. Chooy¹ma[~]laa[~]judiu hi[~]ma[~]laay¹øøh¹jne[~]ka[~]läh[~]. Pero jmii[~]Timotä ma[~]

laa¹ griego. ²Lä⁺jëe⁺ øøh¹ jne' hi⁻
ma' tääh' Listra hi⁻ hi⁻ ma' tääh'
Iconio ma' hléeyh⁻ llu¹ kih¹ Timotä.
³Ga⁺lä⁺hnøø¹ Paa' jäay¹ Timotä
lä⁺kaa⁻ jee' dsooy¹, he⁻ja⁻ ga⁺jmeey¹
mada⁻ ga⁺wih¹ jmi⁻ngo¹ kih¹ Timotä
mah⁻ sa⁻ choo¹ judiu hi⁻ chaa⁻ jee'
ja⁻ juu¹ kyaayh¹, jëeh¹ ga⁺lä⁺jëe⁺ dsa⁻
chaa⁻ jee' ja⁻ ma⁻ñey¹ laa¹ griego
jmii⁻ Timotä. ⁴Ga⁺lä⁺kaa⁻ jwii⁻ jee'
ga⁺näay¹, ga⁺jmeeyh¹ juu¹ kih¹ øøh¹
jne' ha⁻ lä⁺ la⁻ juu¹ ee⁻ he⁻ ga⁺täah¹
apóstole kyaah¹ dsa⁻gyuh¹ hi⁻ ma'
tääh' Jerusalén mah⁻ høøy¹ ma⁻la⁻
he⁻ na⁻ ba¹. ⁵Ma' ga⁺nuu¹ øøh¹ jne'
juu¹ ja⁻, ga⁺tëeyh¹ cha⁻mih⁻ be⁻ hi⁻
jwëe⁺ ga⁻ dsa⁻ ga⁺heeh¹ juu¹ kih¹ Dio
koo⁻ jmii⁻ koo⁻ jmii⁻.

Ga⁺mi⁻jnää⁻ Dio kih¹ Paa' ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ma' chaa⁻ hwa⁴ Macedonia

⁶Pero Jmi⁻lle' Na⁻jngii¹ sa⁻ ga⁺kwa⁻
jwë¹ kih¹ Paa' kyaah¹ dsa⁻kyayh¹
mah⁻ ma' kway¹ juu¹ kih¹ Dio hwa⁴
Asia, he⁻ja⁻ ga⁺ngëe¹ bih⁻ lä⁺ ga⁺dsa⁻
hwa⁴ Frigia, kyaah¹ hwa⁴ Galacia.
⁷Lä⁺koo⁻ ma' ga⁺lla⁻näay⁻ ta⁻ hwa⁴
Misia, ma' hnøøy¹ ma' dsa⁻näay⁻ ta⁻
Bitinia pero sa⁻ ga⁺kwa⁻ Jmi⁻lle'
Na⁻jngii¹ jwë¹. ⁸He⁻ja⁻ koo⁻ ga⁺ngëe¹
ta⁻ koo⁻ hwa⁴ Misia ba¹, lä⁺jih¹
ga⁺lla⁻näay⁻ jwii⁻ Troa. ⁹Hwë¹ he⁻
ma' gya¹ Paa' Troa, ga⁺hëe¹ mi'ñey¹
ma' cheh⁻ jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ chaa⁻
Macedonia ma' chuu¹ kyaayh¹, ma'
jäyh⁻: "Ña⁻ ta⁻ hwa⁴ Macedonia mah⁻
kwah⁻ be⁻ kyaah¹ jnääh¹." ¹⁰Ma' ga⁺jëe¹
Paa' he⁻ja⁻, lä⁺chah¹ ja⁻ ga⁺mi⁻llu¹
jnääh¹ løø¹ kyaah¹ jnääh¹, mah⁻ ga⁺nøø¹
jnääh¹ kyaayh¹ ta⁻ Macedonia.
Ga⁺jmeey¹ jnääh¹ dsoo¹ he⁻ tëeh¹ Dio
jnääh¹ mah⁻ dsa⁻kwa⁻ jnääh¹ ju⁻hmëe¹
kih¹ Jesúsjee' ja⁻.

Ngoo¹ Paa' kyaah¹ Sila jee' jwii⁻ Filipo

¹¹Jee' jwii⁻ Troa ja⁻ ga⁺tooh¹
jnääh¹ neh⁻ barco, ga⁺nøø¹ jnääh¹
ko⁻dsoo¹ ta⁻ Samotracia, hwa⁻ he⁻
hä⁻ jee' jmi⁻ñeeh¹. Ma' ga⁺jnäa¹
jyoh¹ jmii⁻, ga⁺nøø¹ jnääh¹ ta⁻ jwii⁻
Neópolis.

¹²Jee' ja⁻ ga⁺hwii⁻ jnääh¹ mah⁻
ga⁺nøø¹ jnääh¹ ta⁻ jwii⁻ Filipo he⁻
ga⁺lla⁻ dsa⁻ chaa⁻ Roma hi⁻ ma' la⁻
jwii⁻ to⁻në¹ kih¹ hwa⁻ Macedonia.
Jee' jwii⁻ ja⁻ ga⁺tooh¹ jnääh¹ miih⁻
jmii⁻. ¹³Koo⁻ jmii⁻ he⁻ tee⁻ dsa⁻
dsë⁻ ga⁺hwëe¹ jnääh¹ jee' jwii⁻ ja⁻,
ga⁺nøø¹ jnääh¹ ta⁻ cha⁻hoo¹ jmii⁻.
Jëeh¹, ma⁻ñe¹ jnääh¹ he⁻ dsa⁻nää⁻
dsa⁻ jee' ja⁻, jee' dsa⁻ngiiy¹ kiyh¹ kih¹
Dio. He⁻ja⁻ ga⁺tooh¹ jnääh¹ ga⁺hlëeh¹
jnääh¹ juu¹ kih¹ Dio dsa⁻më⁻ hi⁻ ma'
tääh¹ jee' ja⁻. ¹⁴Jaa⁻ dsa⁻më⁻ he⁻ ma'
chee⁻ Lidia, hi⁻ ma' chaa⁻ jwii⁻ juuuh⁻
he⁻ chee⁻ Tiatira. Ma' hniyy¹ hmiöh⁻
gyuh¹ he⁻ hmooh¹ hi⁻ ma' hnaayh⁻
Dio. He⁻ja⁻ ga⁺chee⁻ Dio dsëy⁻ mah⁻
wa⁻ jmeey¹ he⁻ juu¹ he⁻ ma' hlëeh⁻
Paa'. ¹⁵Lä⁺koo⁻ ma' ga⁺saay⁻ jmii⁻
ko⁻jöh¹ kyaah¹ lä⁺jëe¹ hi⁻ chaa⁻
kyayh¹, ga⁺chuuy¹ kyaah¹ jnääh¹,
ga⁺jäyh¹:

—Cher'mah¹ lqah¹ hnäh¹ mi'te⁻ ba⁻
jnäa⁻ kih¹ Dio, jä⁻ hnäh¹ kin⁻ na⁻.

He⁻ja⁻ ga⁺jmeey¹ dsa⁻më⁻ he⁻ bii⁻
he⁻ ga⁺ja⁻ jnääh¹ cha'neh⁻ kiyh¹.

Ga⁺täayh⁻ Paa' kyaah¹ Sila neh⁻ñe¹

¹⁶Koo⁻ hä⁻ lä⁺ ma' nañøø¹ jnääh¹
ka⁻läh¹ jee' ma' ngii¹ dsa⁻kiyh¹
kih¹ Dio, jee' ja⁻ ga⁺jee¹ jnääh¹ ja⁻
chih⁻më⁻ hi⁻ ma' kye⁻ jmi⁻lle¹ hliih¹
hi⁻ ma' lle⁻ juu¹ kih¹ dsa⁻. Kyaah¹
chih⁻më⁻ he⁻ ma' lih¹ dsa⁻juuuy¹

cha⁻miih⁻ kuu[.] ¹⁷Peer⁻ kii⁻ hoo[~]
chih⁻më⁻ he⁻ ma⁻ lleey⁻ kaah⁻ kyaah⁻
jnääh⁻, ma⁻ hlëeyh⁻:

—Dsa⁻nüuh⁻ hi⁻ ga⁻nää⁻ na⁻,
ga⁻nää⁻ mada⁻ kih⁻ Dio Jøøh⁻. Hi⁻
na⁻ na⁻ kwa⁻ juu⁻ kih⁻ Dio he⁻ jmees⁻
dsa⁻lää⁻ dsa⁻.

¹⁸Ma⁻lä⁻hi⁻ cha⁻miih⁻ jmi⁻
jmees⁻ chih⁻më⁻ he⁻ lä⁻ja⁻, lä⁻jiih⁻
ga⁻lä⁻dséh⁻ dsé⁻ Paa⁻. He⁻ja⁻
ga⁻jeeyh⁻ hñiiy⁻ ga⁻siiyh⁻ jmi⁻lle⁻
hliih⁻:

—Kyaah⁻ be⁻ kih⁻ Jesucristo jmeen⁻
hih⁻ kyah⁻, go⁻heë⁻ kih⁻ chih⁻më⁻ na⁻.

Lä⁻chah⁻ ja⁻ ya⁻heë⁻ jmi⁻lle⁻ hliih⁻
kih⁻ chih⁻më⁻ he⁻.

¹⁹Ma⁻ga⁻lä⁻liih⁻ dsa⁻juu⁻ chih⁻më⁻
he⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻ kyaah⁻ liyh⁻
kuu[,] ga⁻lä⁻hneey⁻ kyaah⁻ Paa⁻.
Ga⁻saayh⁻ Paa⁻ kyaah⁻ Sila na⁻jääy⁻
cha⁻né⁻ dsa⁻ta⁻. ²⁰Ga⁻taayh⁻ goo⁻
jwëë⁻, ga⁻siiyh⁻:

—Judiu ba⁻laa⁻ dsa⁻nüuh⁻ la⁻, ha⁻
koh⁻ hnii⁻ sa⁻ ma⁻ jay⁻ llay⁻ jee⁻
jwi⁻ jnään[.] ²¹Mi⁻tëëy⁻ jne⁻ he⁻ tëëy⁻
jmeey⁻ he⁻ sa⁻ cha⁻ jwë⁻ jnään⁻ heehn⁻
ni⁻ he⁻ jmeen⁻ he⁻ tëëy⁻ jmeey⁻, jne⁻
hi⁻laa⁻ dsa⁻ romano.

²²Hi⁻lä⁻jëë⁻ dsa⁻juu⁻ ga⁻kwa⁻
be⁻ kih⁻ dsa⁻hi⁻ ga⁻hni⁻ he⁻. He⁻ja⁻
ga⁻jmees⁻ dsa⁻ta⁻ mada⁻ ga⁻lleey⁻
hmiih⁻ kih⁻ Paa⁻ kyaah⁻ Sila mah⁻

ga⁻kwa⁻ dsa⁻kiyh⁻ kyaah⁻ si⁻hma⁻.

²³Ma⁻ngëë⁻ ma⁻kwa⁻ dsa⁻kiyh⁻
cha⁻miih⁻, ga⁻taah⁻ dsih⁻ neh⁻ne⁻.
Ja⁻ga⁻ ga⁻jmeey⁻ mada⁻ kih⁻ poo⁻
kyaa⁻ mah⁻ hääy⁻ llu[.] ²⁴Ma⁻ngëë⁻
ma⁻hyoh⁻ poo⁻ jwë⁻ ha⁻ lä⁻ jmeey⁻,
ga⁻taayh⁻ Paa⁻ kyaah⁻ Sila ga⁻të⁻
neh⁻ ga⁻kih⁻ neh⁻ne⁻. Jee⁻ ja⁻
ga⁻gwëy⁻ tii⁻ Paa⁻ kyaah⁻ Sila neh⁻
jwi⁻ hma⁻ he⁻ hë⁻ too⁻, he⁻ cheë⁻
cepo.

²⁵Pero ma⁻ga⁻të⁻ koo⁻ lla⁻nüu⁻ ma⁻
ngii⁻ Paa⁻ kyaah⁻ Sila kiyh⁻ kih⁻ Dio,
hi⁻ ma⁻ häy⁻ su⁻ kih⁻ Dio, hi⁻ jnah⁻
ga⁻dsa⁻hi⁻ ma⁻ tääh⁻ neh⁻ne⁻ ja⁻ ma⁻
nuuy[.] ²⁶Ni⁻sa⁻liih⁻ ga⁻dsa⁻he⁻
ma⁻ga⁻jeh⁻wii⁻ jwëerte hwa[,] lä⁻jiih⁻
ga⁻sa⁻ga⁻hluh⁻ tii⁻ na⁻hyah⁻ he⁻la⁻
neh⁻ne⁻ ja⁻. Lä⁻chah⁻ ja⁻ga⁻na⁻
lä⁻jë⁻ ho⁻haah⁻ kih⁻, hi⁻ga⁻saa⁻
ga⁻ja⁻caden⁻ he⁻ ma⁻na⁻hñiu⁻
lä⁻jëë⁻hi⁻ ma⁻ tääh⁻ neh⁻ne⁻ ja⁻.

²⁷He⁻ja⁻ga⁻ne⁻poo⁻hi⁻ma⁻höö⁻
jee⁻ ja⁻. Ma⁻ga⁻jëë⁻na⁻na⁻hoo⁻
neh⁻ne⁻, ga⁻lley⁻ne⁻tuuh⁻kiyh⁻mah⁻
ma⁻jngëëy⁻hñiiy⁻, kih⁻he⁻laay⁻
ma⁻kyuu⁻dsa⁻hi⁻ma⁻tääh⁻neh⁻ne⁻.
²⁸He⁻ja⁻ga⁻hlëëh⁻ Paa⁻ki⁻gaa⁻
ga⁻jäyh⁻:

—Ta⁻jmeeh⁻hñaah⁻, tööh⁻ba⁻
jnääh⁻lä⁻jëë⁻jnääh⁻jee⁻la⁻.

²⁹He⁻ja⁻ga⁻ngii⁻poo⁻he⁻wa⁻je⁻,
mah⁻ga⁻hey⁻ko⁻chih⁻cha⁻neh⁻.
Jlääy⁻ga⁻lä⁻ja⁻, ga⁻jwääy⁻hñiiy⁻
huu⁻tii⁻ Paa⁻ kyaah⁻ Sila. ³⁰Hih⁻
poo⁻he⁻ga⁻hwëëy⁻øøh⁻jne⁻neh⁻ne⁻,
mah⁻ga⁻siiyh⁻:

—Dsa⁻nüuh⁻, he⁻na⁻jmeen⁻mah⁻
lään[.]

³¹He⁻ja⁻ga⁻jäh⁻øøh⁻jne⁻he⁻:

—Jmee⁻dsoo⁻hoh⁻kih⁻Jesucristo
mah⁻lä⁻ja⁻ba⁻lääh⁻kyah⁻lä⁻jëë⁻
hi⁻cha⁻kyah⁻.

³²Ja⁻ga⁻ga⁻hlëëy⁻poo⁻he⁻juu⁻
kih⁻Dio, kyaah⁻lä⁻jëë⁻hi⁻cha⁻

cha⁻neh⁻kiyh⁻. ³³Lä⁻hwë⁻ja⁻

ga⁻jøö⁻poo⁻he⁻kih⁻Paa⁻kyah⁻

Sila na⁻gyiyh⁻jee⁻ga⁻la⁻dsoo⁻

kiyh⁻. Lä⁻chah⁻ja⁻ga⁻saa⁻poo⁻

he⁻jmi⁻kyah⁻lä⁻jëë⁻hi⁻cha⁻

kyah⁻. ³⁴Ma⁻ngëë⁻ma⁻saay⁻jmi⁻,

ga⁻tëëy⁻øøh⁻jne⁻he⁻cha⁻neh⁻kiyh⁻,

ga⁻kwëëy⁻he⁻ga⁻kuyh⁻. Peer⁻

ga⁻lä⁻chaay⁻llu⁻kyah⁻lä⁻jëë⁻hi⁻

chaa⁻ kyaay¹, lä⁻llu¹ he⁻ ga⁻heeyh⁻
juu¹ kih¹ Dio.

³⁵Ma⁻ ga⁻jnä¹ jyoh⁻ jmii¹ ja⁻,
ga⁻chee¹ dsa⁻ta⁻ jnah⁻ poo⁻ hi⁻
na⁻jmee¹ juu¹ kih¹ hi⁻ ma⁻ høø⁻
neh⁻ñe¹ mah⁻ lääy¹ Paa⁻ kyaah⁻ Sila.

³⁶He⁻ja⁻ ga⁻jmeeh⁻ poo⁻ juu¹ kih¹
Paa⁻ kyaah⁻ Sila, ga⁻jäyh¹:

—Ma⁻jmee¹ dsa⁻ta⁻ mada⁻ he⁻ lään⁻
hnäh⁻. He⁻ja⁻ jwahn⁻, hwëë⁻ hnäh⁻,
go⁻nää⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ juu¹ llu¹ ba⁻.

³⁷He⁻ja⁻ ga⁻jäh¹ Paa⁻ siiyh⁻ lä⁻la⁻:
—¿He⁻la⁻ ja⁻ ga⁻kway⁻ kyaah⁻ jnääh⁻
chañe⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻, ni⁻ sa⁻ ga⁻ngiiy⁻
juu¹ che⁻ ää⁻ jnääh⁻ dsöö? He⁻ba⁻
dsa⁻ romano jnääh⁻ ka⁻läh⁻ mah⁻
ga⁻taayh⁻ jnääh⁻ neh⁻ñe¹. Na⁻laay⁻,
lääy⁻ jnääh⁻ jee⁻ na⁻hmää⁻. Ni⁻ miih⁻
sa⁻ heeh⁻ jnääh⁻ lä⁻na⁻. Wa⁻ ya⁻nää⁻
hnii⁻ dsa⁻ta⁻ mah⁻ hwëëy⁻ jnääh⁻.

³⁸He⁻ja⁻ na⁻jmeeh⁻ poo⁻ he⁻ juu¹
kih¹ dsa⁻ta⁻. Peer⁻ ga⁻lä⁻goo⁻ dsë⁻
dsa⁻ta⁻ he⁻ ma⁻ ga⁻nuuy⁻ laa¹ Paa⁻
dsa⁻ romano kyaah⁻ Sila. ³⁹He⁻ja⁻
na⁻nää⁻ na⁻jëe⁻, mah⁻ ga⁻siiyh⁻
Paa⁻ kyaah⁻ Sila:

—Jmee⁻ hnäh⁻ jøh⁻ hoh⁻.

Ma⁻la⁻ ma⁻hwëëy⁻ neh⁻ñe¹,
ga⁻siiyh⁻:

—Go⁻nää⁻ ba⁻ hnäh⁻ ta⁻ jee⁻ jyoh⁻.

⁴⁰Ma⁻ ya⁻hëë¹ Paa⁻ neh⁻ñe¹ kyaah⁻
Sila, ga⁻nää⁻ ta⁻ kih¹ Lidia, jee⁻
ga⁻jeey⁻ miih⁻ øøh⁻ jne⁻. Ga⁻kwa⁻
Paa⁻ kyaah⁻ Sila be⁻ kiyh¹, ja⁻ga⁻
ga⁻hwëëy⁻ jee⁻ jwii⁻ ja⁻, ga⁻nää⁻ ta⁻
jee⁻ jyoh⁻.

Ga⁻lä⁻hnee⁻ dsa⁻ kyaah⁻ Paa⁻
jee⁻ jwii⁻ Tesalónica

17 Ga⁻ngëë¹ Paa⁻ kyaah⁻ Sila
ta⁻ jee⁻ jwii⁻ Anfípoli hi⁻
ga⁻ngëëy⁻ jee⁻ jwii⁻ Apolonia lä⁻jiih¹
ga⁻lla⁻nää⁻ jwii⁻ Tesalónica, jee⁻

ma⁻ chih¹ koo⁻ gwah⁻ kih¹ dsa⁻ judiu.
²Hi⁻ lä⁻koo⁻ tée¹ Paa⁻ jmee⁻, jmií⁻
he⁻teeh⁻ dsa⁻dsë⁻ ma⁻ dsooy⁻ neh⁻
gwah⁻ dsa⁻hlëëy⁻ dsa⁻. Ga⁻të⁻ hnë⁻
jiih¹ ma⁻ dsooy⁻ gwah⁻ jmii⁻ he⁻
teeh⁻ dsa⁻dsë⁻ ma⁻ dsa⁻kway⁻ juu¹
na⁻hnää⁻ lä⁻jëe⁻. ³Ma⁻ mi⁻jnääy⁻ jëe⁻
go⁻te⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu¹ kih¹ Dio
he⁻jäh¹, jmee⁻ bii⁻ jëe⁻ Cristo wi⁻ hi⁻
lä⁻jiiyh⁻ ka⁻läh⁻ jee⁻ kih¹ hi⁻ na⁻juu⁻.
Hi⁻ ga⁻jäyh¹:

—Jesús hi⁻ hlëëhn⁻ kih¹ la⁻, hi⁻ he⁻
he⁻ Cristo.

⁴Ko⁻llaa¹ judiu ga⁻lä⁻dsoo⁻ dsëy⁻,
he⁻ja⁻ ga⁻jmeey⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻
Paa⁻ hi⁻ kyaah⁻ Sila. Jwëë⁻ griego
hi⁻ ma⁻ hnaah⁻ Dio ga⁻heeh⁻. Hi⁻
lä⁻ja⁻ jwëë⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ hii⁻ juu¹ kih¹
jee⁻ jwii⁻ ja⁻ ga⁻heeyh⁻ kih¹ Jesús.

⁵Pero ko⁻llaa¹ judiu hi⁻ sa⁻ ma⁻ dsöö⁻
dsë⁻ kih¹ Jesús, ga⁻lä⁻leey⁻. He⁻ja⁻
na⁻kyay⁻ ko⁻llaa¹ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻
hñaa⁻ dsë⁻ hi⁻ la⁻ ga⁻nää⁻ jee⁻ jwii⁻
ja⁻. Kyaah⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ he⁻ ga⁻liyh⁻
ga⁻tooyh⁻ je⁻ dsë⁻ dsa⁻ chaa⁻ jee⁻
jwii⁻ ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁻nää⁻ chañeh⁻
kih¹ Jasón he⁻ hnøøy⁻ ma⁻ jääy⁻ Paa⁻
kyah⁻ Sila mah⁻ ma⁻ tøayh⁻ goo⁻
dsa⁻jwii⁻. ⁶Pero sa⁻ ga⁻jnääy⁻,
he⁻ja⁻ ga⁻saayh⁻ Jasón kyaah⁻ jnah⁻
ga⁻øøh⁻ jne⁻, na⁻jääy⁻ kih¹ dsa⁻ta⁻,
ta⁻hooyh⁻ kí⁻gaa⁻ ma⁻ jäyh⁻:

—Dsa⁻na⁻ ga⁻nää⁻ mi⁻gaa⁻
dsa⁻lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ hi⁻ na⁻
ma⁻ya⁻nää⁻ jee⁻ la⁻ jnän⁻. ⁷Jasón
la⁻na⁻ma⁻tøayh⁻ dsa⁻he⁻chañeh⁻
kih¹. Lä⁻jëe⁻ hi⁻la⁻na⁻mi⁻kwayh⁻
ley kih¹ dsa⁻ta⁻ jøøh⁻ jnän⁻ hi⁻gya⁻
roma. Jäyh⁻ chaa⁻ jnah⁻ rey hi⁻
chee⁻ Jesús.

⁸Ma⁻ ga⁻nuu⁻ dsa⁻ta⁻ kyaah⁻
dsa⁻jwii⁻ juu¹ ja⁻, ga⁻heeh⁻ dsëy⁻
go⁻te⁻. ⁹He⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ dsa⁻ta⁻

mada' ga'mi'hmaah' Jasón dsoo'
kih' kyaah' lä' jee' øøh' jne' hi'
ga'saayh' he'. Ja'ga' ga'lääy'.

Ngoo' Paa' kyaah' Sila ta' jwii' Berea

¹⁰Øøh' jne' hi' ma' chaa' jee' ja',
lä'chah' hwé' ja', ga'cheey' Paa'
kyah' Sila ta' jwii' Berea. Ma'
ga'lla'näay' Berea na'näay' neh'
gwah' kih' judiu. ¹¹Jjudiu hi' ma'
chaa' Berea ja', llu' cha'ga'miih'
huu'dsë' kih' lä'koh' ga' hi' chaa'
Tesalónica. Ga'lä'hnøø' gyih' nuuy'
ha' lä' la' juu' ja', hi' lä' jee' jmi'
ma' høy' jee' na'si' juu' kih' Dio
mah' ma' jéey' che' ma'ra' ju'dsoo'
he' ma' jäh' Paa'. ¹²Jwëe' dsa' judiu
he' ga'heeh' juu' kih' Dio hi' lä' ja'
jwëe' dsa'më' griega hi' hii' juu'
kih' jee' jwii' ja' hi' jwëe' dsa'ñuuh'
ka'läh'. ¹³Ma' ga'nuu' judiu hi'
chaa' Tesalónica he' hää' Paa' ta'
Berea kway' juu' kih' Dio, he'ja'
na'näay' jee' ja' ka'läh' na'llay' hnii'
kih' dsa'. ¹⁴Lä'chah' ja' øøh' jne'
hi' chaa' jee' ja' ga'cheey' Paa' ta'
cha'ho' jmi'ñeeh'. Ga'jä' ba' Sila
kyah' Timotä jwii' Berea. ¹⁵He'
ba' øøh' jne' hi' ma' kyaah' Paa'
ga'jmee' be' ga'jøø' kiyh' lä' ga'të'
jwii' Atena. Hi' ma' ga'hwëe' øøh'
jne' jwii' Atena ja', ga'cheey' Paa'
juu' wa' jää' Sila kyaah' Timotä ta'
la', na'koh' lä'jiih' jee' le'.

Ga'kwa' Paa' juu' jee' jwii' Atena

¹⁶Ta'ko'jiih' ma' gya' Paa'jøøy'
loo' Sila kyaah' Timotä jwii' Atena,
ga'lä'meeh' dsëy' kih' ga'lä'kaa'
ba' tääh' dio hi' na'laa' kaa' dsa'.
¹⁷He'ja' neh' gwah' ma' mi'ñäa'
Paa' juu' na'hñaa' lä' jee' kih' judiu
hi' ma' chaa' jee' ja', hi' kih' jnäh'

ga' dsa' hi' hnaah' Dio. Hi' lä' jee'
jmi' ma' dsa'ngëe' Paa' lä'kaa'
je'hmoo'h' ja', hlëeyh' dsa' hi'
dsa'kuh' jee' ja' ka'läh'. ¹⁸Jee' ja'
ga'jee'y' dsa' hi' jäh' kyuuuh'. Koo'
nää' dsa' he' tëeyh' epicúreо hi'
jnäh' ka'läh' tëeyh' estoico. Dsa' he'
na' ga'løø' ti'choo' juu' kyaah' Paa'.
He'ja' ga'jäh' siiyh' dsa' kyaayh':
—Hee' ba' juu' he' kwa' dsa' na',
heh' he' hlëeyh' cha'miih' ngëe'.

Jnäh' ka'läh' ga'jäh':

—Lä'koo' he' hlëeyh' kih' jnäh'
dio hi' sa' kyuu' jne'.

Lä'ja' ga'jäh' kih' Paa' kih'
he' ma' mi'ñää' Paa' ju'hmëe'
kih' Jesúis hi' juu' he' lä'jiih' dsa'.
¹⁹He'ja' ga'jäh' Paa' koo' jee' ma'
dsa'ñee'y', jee' chee' Areópago. Jee'
ja' ga'ngiiy' juu' kiyh':

—¿Che' le' nuu' jnääh' miih' ha'
lä' la' ju'hmëe' he' kyeh' na'?

²⁰Kyeh' juu' he' sa' ma'nuu' jnääh'
go'te'. Hnøø' jnääh' lä'ñe' jnääh' he'
hnøø' jäh' juu' na'.

²¹(Jéeh', jwëe' dsa' chaa' jee' jwii'
Atena hi' dsa' hi' ya'ñää' hwa' uu',
ga'taayh' tää' jee' ja'. Sa' cha' he'
ga'jyoh' he' ma' tih' dsëy', ma'la'
ju'hmëe' he' ma' nuuy' kyaah'
he' ma' kway', he' ja' ba' ma' tih'
dsëy').

²²He'ja' ga'noo' Paa' to'dsaah' jee'
kih' hi' ma' tääh' Areópago ja', mah'
ga'jäh':

—Kyuun' hnäh' dsa' chaa' Atena.

Peer' mi'teh' hnäh' kyaah' lä' jee'
dio kyaah' hnäh'. ²³Jéeh' lä' ma'
ñeen' na'ngën' lä'kaa' jee' jwii' la',
ga'jëen' lä'kaa' ba' tääh' hi' na'laa'
kaah' hnäh'. Jee' ja' ga'jëen' koo'
na'hyoo' jee' na'sii' lä'la': "Hii'
la' Dio hi' sa' kyuu' jne'." Jëe' da'

hnäh', he' ba' Dio hi⁻ hnaah⁺ hnäh', ni⁻ sa⁻ kyuu⁺ hnäh', kih' hi⁻ he' na⁻ hlëehn' na'!

²⁴Dio hi⁻ ga⁻jmee⁻ lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁺, hi⁻ ga⁻jmee⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻cha⁻ né⁻ kih', hi⁻ he⁻ laa⁻juu⁻ gyuu⁺ hwa[!], he⁻ja⁻sa⁻ jmee⁻ bii⁻ jmee⁻dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ koo⁻ gwah⁺ jee⁻ gyay⁺. ²⁵Sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻kiyh' ni⁻miih[!], ni⁻hi⁻ jmee⁻ta⁻he⁻kiyh'. Hñii⁻ bih' jmeey⁻ chaa⁻ lä⁻jé⁻ jne⁻, jmee⁻ kii⁻ jne⁻ lle⁻hi⁻ kway⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻ jnän.

²⁶Kih' jaa⁻ dsa⁻ñuu⁻ ba['] ga⁻jmääy⁻ lä⁻jé⁻ nää⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺ mah⁻ dsa⁻taayh⁻ lä⁻kaa⁻ hwa[!]. Hi⁻ga⁻tøøy⁻ hih⁻ha⁻ koh⁻ jmiï⁻ dsa⁻taah⁻ dsa⁻hi⁻ha⁻ hñii⁻ dsa⁻taayh⁻. ²⁷Ga⁻jmääy⁻ jne⁻ mah⁻ hnäh⁻ jnih[!]. Lä⁻ja⁻ koo⁻ sa⁻ su⁻ sa⁻ jne⁻ba⁻ jne⁻ Dio. Jéeh⁻, ma⁻ra⁻ju⁻dsoo⁻sa⁻ cheyh⁻ uu⁻ kih⁻lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ jne⁻. ²⁸Jéeh⁻, ta⁻la⁻kiyh' ba⁻chaa⁻ jne⁻hi⁻ga⁻nøø⁻ jne⁻hi⁻na⁻jiih⁻ jne⁻. He⁻la⁻jeeh⁻kwee⁻ lä⁻ko⁻ga⁻sii⁻ko⁻llaa⁻dsa⁻gooh⁻ hnäh⁻hi⁻ma⁻kyuuuh⁻, hi⁻ga⁻jäh⁻ "Laa⁻ jne⁻sa⁻ju⁻kih' Dio."

²⁹Lä⁻llu⁻he⁻laa⁻ jne⁻sa⁻ju⁻kih' Dio, he⁻ja⁻sa⁻cha⁻he⁻kih' jmeen⁻ huu⁻dsé⁻laay⁻lä⁻koo⁻ dio hi⁻jmää⁻ dsa⁻kyaa⁻ñe⁻nøø⁻ o ñe⁻tøø⁻ o kyaah⁻kuu⁻. Jéeh⁻hee⁻he⁻jmee⁻ dsa⁻ja⁻, la⁻lä⁻koo⁻gwah⁻huu⁻dsé⁻kih' dsa⁻ba⁻. ³⁰Jää⁻, sa⁻ga⁻jmee⁻ Dio he⁻kih⁻lä⁻jé⁻he⁻ma⁻jmee⁻ dsa⁻. Jéeh⁻dsa⁻, sa⁻ma⁻ñe⁻hee⁻ ja⁻ma⁻jmee⁻. Pero jmiï⁻na[!], Dio jmee⁻mada⁻kih⁻lä⁻jé⁻dsa⁻hi⁻ tääh⁻lä⁻kaa⁻jmi⁻gyuu⁺wa⁻lä⁻dsaa⁻ dséy⁻lä⁻jé⁻he⁻jmee⁻. ³¹Jéeh⁻, ga⁻tøø⁻Dio hih⁻lloo⁻koo⁻jmii⁻llay⁻ta⁻kih⁻lä⁻jé⁻dsa⁻kyaa⁻ju⁻dsoo⁻.

Ma⁻na⁻lleeh⁻ba['] jaa⁻ dsa⁻ñuu⁻ hi⁻lla⁻ta⁻hi⁻kih⁻lä⁻jé⁻dsa⁻ ga⁻jmee⁻Dio dsoo⁻juu⁻ja⁻, lä⁻llu⁻he⁻ga⁻mi⁻jiyh⁻Jesús jee⁻kih⁻hi⁻na⁻juu⁻—ga⁻jäh⁻Paa['].

³²Ma[']ga⁻nuu⁻dsa⁻he⁻juu⁻he⁻lä⁻jiih⁻dsa⁻hi⁻ma⁻na⁻juu⁻, ko⁻llaa⁻ dsa⁻he⁻ga⁻mi⁻kwayh⁻hi⁻ko⁻llaa⁻ga⁻jäh⁻lä⁻la⁻:

—Jyoh⁻jiih⁻ba[']nuu⁻jnääh⁻ka⁻läh⁻juu⁻na⁻.

³³He⁻ja⁻ya⁻hëe⁻Paa[']jee⁻kih⁻dsa⁻he⁻. ³⁴Ko⁻llaa⁻hi⁻ga⁻lä⁻dsoo⁻dsë⁻, ga⁻jmee⁻ko⁻jøh⁻kyaa⁻Paa[']. Jee⁻ja⁻ma⁻hää⁻Dionisio hi⁻ma⁻dsoo⁻ta⁻Areópago. Hi⁻lä⁻ja⁻ga⁻hee⁻jaa⁻dsa⁻më⁻hi⁻ma⁻chee⁻Dámari hi⁻chaa⁻ga⁻jnah⁻hi⁻ga⁻hee⁻.

Ngooy Paa' ta⁻ jwii⁻ Corinto

18 Ma⁻ngëe⁻he⁻ja⁻, ya⁻hëe⁻ Paa' jwii⁻ Atena ngooy⁻ta⁻ jwii⁻Corinto. ²Jee⁻ja⁻ga⁻jeey⁻ja⁻judiu chee⁻Aquila hi⁻ga⁻lä⁻chaa⁻ jee⁻ jwii⁻Ponto, hi⁻hmëe⁻ya⁻hëe⁻ hwa[!] Italia kyaah⁻mëy⁻Priscila lä⁻hih⁻kih⁻Claudio rey to⁻në⁻. Hi⁻rey he⁻, sa⁻hnøøy⁻ma⁻dsa⁻taah⁻ dsa⁻hi⁻laa⁻judiu jee⁻ jwii⁻Roma he⁻nøø⁻hwa[!] Italia. He⁻ja⁻ñee⁻Paa' na⁻jëe⁻dsa⁻gooy⁻he⁻. ³Aquila he⁻ma⁻jmee⁻ta⁻hme⁻hmí⁻loo⁻, he⁻ja⁻ma⁻la⁻ta⁻kiyh⁻. Ja⁻ba⁻lih⁻Paa'⁻ma⁻jmee⁻ta⁻ja⁻ka⁻läh⁻, he⁻ja⁻ga⁻jäy⁻jmee⁻ta⁻ja⁻ko⁻jøh⁻kyaa⁻h.

⁴Lä⁻je⁻jmii⁻he⁻teeh⁻dsa⁻dsë⁻ma⁻dsöo⁻Paa'neh⁻gwah⁻mäh⁻ma⁻dsa⁻hlëeyh⁻dsa⁻judiu kyaah⁻hi⁻sa⁻laa⁻judiu, ma⁻kway⁻juu⁻na⁻hñaa⁻lä⁻jé⁻ha⁻lä⁻jee⁻ma⁻hee⁻dsa⁻juu⁻kih⁻Dio.

⁵Ma[']ga⁻lloo⁻Sila kyaah⁻Timotá hi⁻ma⁻tääh⁻Macedonia, ja⁻ga⁻

ga⁺tu¹ Paa[’] ta[’] jmeey⁺ hmí⁺loo⁻
 mah[’] ga⁺kway[’] juu[’] kih[’] Dio
 ba[’]. Ga⁺hléeyh[’] judiu dsa⁺gooy[’],
 ga⁺jmeey[’] ju[’]dsoo[’] kih[’] Jesús.
 Ga⁺jayh[’] hi[’] he[’] he[’] Cristo. ⁶Pero
 dsa⁺ he[’] ga⁺løø[’] jiiyh[’] juu[’] kyaah[’]
 Paa[’], hi[’] ga⁺mi⁺kwayh[’] ka⁺läh[’].
 He[’]ja[’] ga⁺kyah[’] Paa[’] hmíih[’] kih[’],
 ga⁺jayh[’]:
 —Dsoo[’] kyah[’] hñaah[’] ba[’] hnäh[’] na⁻,
 he[’] juuh[’] hnäh[’] lä[’] ma⁺na⁺bääh[’]
 ja[’]ba[’] hnäh[’] kyaah[’] dso[’]kye[’]. Sa⁺
 cha[’] dsoo[’] dsëen[’] ni⁺ miih[’]. Na[’]ta[’]
 cha né[’] na[’]kán[’] juu[’] la[’] kih[’] dsa⁺ hi[’]
 sa⁺laa[’] judiu ba[’].

⁷Ya⁺hëey[’] neh[’] gwah[’] ja[’], ngooy[’]
 cháneh[’] kih[’] jaa[’] dsa⁺ñuuuh[’] hi[’]
 chee[’] Justo hi[’] ma[’] gya[’] jäh[’] jee[’]
 chih[’] gwah[’]. Hi[’] he[’] ma[’] gah[’] Dio.
⁸Jaa[’] dsa⁺ hi[’] hä[’] goo[’] gwah[’] hi[’]
 chee[’] Crispo, ga⁺heeh[’] juu[’] kih[’]
 Jesús kyaah[’] lä[’]jëe[’] hi[’] chaa[’]
 kyaay[’]. Hi[’] jwëe[’] dsa⁺ hi[’] chaa[’]
 ja[’]ba[’] Corinto ja[’], ga⁺heeyh[’] juu[’]
 kih[’] Dio ma[’] ga⁺nuuy[’] juu[’] he[’] ma[’]
 kwa[’] Paa[’]. Lä[’]jëe[’] hi[’] he[’] ga⁺saa[’]
 jmii[’]. ⁹Koo[’] hwë[’] he[’] ma[’] gya[’] Paa[’]
 jwii[’] Corinto ja[’], ga⁺hëe[’] mi⁺nëy[’]
 Dsa⁺jøøh[’] jnän[’] hi[’] ga⁺jäh[’] siiyh[’]:

—Ta[’] wa[’] gah[’], hléeh[’] ba[’] hne[’] juu[’]
 kin[’], ta[’] tu[’] he[’] kwah[’] juu[’]. ¹⁰Ni⁺
 jaa[’] sa[’] chaa[’] hi[’] kaa[’] hne[’] mah[’]
 jmeeyh[’] hne[’]. Jëe[’] jnä[’] chehn[’]
 kyaah[’] hne[’]. Hi[’] ta[’] jyoh[’] ko[’]taa[’],
 tääh[’] jwëe[’] dsa⁺ jee[’] jwii[’] la[’] hi[’] na[’]
 ga[’]heeh[’] juu[’] kin[’].

¹¹He[’]ja[’] ga⁺jä[’] Paa[’] koo[’] ji[’]ñe[’]
 na[’]dsë[’] jñee[’] sih[’] jee[’] jwii[’] Corinto
 ja[’], kway[’] juu[’] kih[’] Dio.

¹²Lä[’]koh[’] ma[’] laa[’] Galión lle[’]moh[’]
 kih[’] lä[’]kaa[’] hwa[’] Acaya, lä[’]jëe[’]
 judiu hi[’] chaa[’] Corinto ga⁺taayh[’]
 juu[’] kwee[’] kyaah[’] dsa⁺kyaaayh[’]

ga⁺teey[’] kyaah[’] Paa[’] he[’]ja[’] na[’]jääy[’]
 née[’]ta[’], ¹³ma[’] jäh[’]:

—Dsa⁺ñuuuh[’] la[’] mi⁺tëey[’] dsa⁺ha[’]
 lä[’]jee[’] hnaayh[’] Dio mah[’] lla[’]dsëey[’]
 kih[’] ley jnän[’] kyaah[’] juu[’] ja[’].

¹⁴Ma⁺cheh[’] Paa[’] ma[’] hléeh[’], ma[’]
 ga⁺jäh[’] Galión siiyh[’] dsa⁺judiu he[’]:

—Cher[’]mah[’] dsoo[’] la[’] hliih[’] he[’]
 jmeey[’], o cher[’]mah[’] na[’]bääh[’] koo[’]
 dsoo[’]juuh[’], ja[’]ga[’] na[’]høø[’] kwaat[’]
 llan[’]ta[’] kyah[’] hnäh[’] dsa⁺judiu.

¹⁵Pero juu[’] ta[’]jmah[’] ba[’] na[’]hléeh[’]
 hnäh[’]. Dsa⁺ba[’] na[’]hääh[’] hnäh[’], kih[’]
 ley kyah[’] hnäh[’] ba[’] na[’]hléeh[’] hnäh[’].
 He[’]ja[’] jëe[’] ba[’] hnäh[’] ha[’]lä[’]lä[’]ee[’]
 juu[’]na[’]. Sa⁺hnoon[’]taahn[’] hñiin[’]
 kyaah[’] he[’]na[’]—ga⁺jayh[’].

¹⁶He[’]ja[’] ga⁺hwëey[’] dsa⁺he[’]
 née[’]ta[’] ja[’]. ¹⁷He[’]ja[’] ga⁺saa[’] dsa⁺
 he[’] Sóstene hi[’] ma[’] hä[’] goo[’] gwah[’]
 kiyh[’]. Ga⁺kway[’] kih[’]ta[’]ka[’]hne[’] kih[’]
 née[’]ta[’] ja[’]. Pero lle[’]moh[’] he[’]ni⁺ miih[’]
 sa⁺ga⁺jmeey[’] he[’]kiyh[’].

¹⁸Pero ga⁺gya[’] ga[’] Paa[’]cha[’]miih[’]
 jmii[’]Corinto ja[’]. Ja[’]ga[’]ga⁺hiyh[’]juu[’]
 kih[’]lä[’]jëe[’]øøh[’]jne[’], ngooy[’]ta[’]hwa[’]
 Siria, kyaah[’]Aquila kyaah[’] Priscila.
 Jää[’]ja[’]ga[’]dsa⁺taayh[’]neh[’]barco jwii[’]
 Cencrea, ga[’]tii[’]Paa[’]lle[’], ga⁺jmeey[’]
 kwaah[’]go[’]te[’]. Lä[’]ja[’]ga[’]lä[’]jnä[’]
 ga⁺jmeey[’]ko[’]hmooh[’]kyah[’]Dio.

¹⁹Ma[’]ga[’]lla[’]nääy[’]Efeso, ja[’]jiih[’]ga⁺ja[’]
 dsa⁺kyaaayh[’]. Ngoo[’]ba[’]Paa[’]ta[’]gwah[’]
 na[’]hléeyh[’]judiu. ²⁰He[’]ja[’]ga⁺ngii[’]
 judiu he[’]ma[’]jä[’]ga[’]Paa[’]miih[’]jmii[’],
 pero sa⁺ga⁺heeyh[’]. ²¹Ga⁺hiyh[’]juu[’]
 kih[’]lä[’]jëe[’]hi[’]he[’], ga⁺siiyh[’]:

—Jmee[’]bii[’]naahn[’]jmii[’]he[’]të[’]
 Jerusalén. Pero ko[’]ka[’]läh[’]jän[’]
 ya[’]jëen[’]hnäh[’], cher[’]mah[’]lä[’]ja[’]
 hnøø[’]Dio.

Éfeso ja[’]ga⁺he[’]Paa[’]neh[’]barco,
 ngaayh[’]ta[’]Jerusalén. ²²Ma[’]

ga⁺llooy¹ Cesarea, ngaah¹ bih¹ ta⁺ Jerusalén na⁺jmeey¹ Dio kih¹ øøh¹ jne¹ hi¹ ma¹ tääh¹ jee¹ ja¹. Ja¹ ga¹ ngooy¹ ta⁺ jwii¹ Antioquía ka¹läh¹. ²³Ga¹gyay¹ miih¹ jmií¹ Antioquía, ja¹ga¹ ya¹hëey¹ ka¹läh¹, ngooy¹ lä¹koo¹ lä¹koo¹ jwii¹ he¹ nøø¹ hwa¹ Galacia, hi¹ lä¹ja¹ jwii¹ he¹ nøø¹ hwa¹ Frigia, na¹kway¹ be¹ kih¹ lä¹jëe¹ øøh¹ jne¹ hi¹ ma¹ tääh¹ lä¹kaa¹ jee¹ ja¹.

Ga¹kwa¹ Apolo juu¹ jee¹ jwii¹ Éfeso

²⁴Ta¹ko¹jiih¹ ja¹, ga¹llooy¹ ta⁺ jwii¹ Éfeso ja¹a¹ judiu hi¹ chee¹ Apolo, hi¹ ga¹lä¹chaa¹ jee¹ jwii¹ Alejandría. Peer¹ liyh¹ kway¹ juu¹ kih¹ Dio na¹hñaa¹ lä¹jëe¹ hi¹ ma¹ kyuuuyh¹ ra¹këh¹ ra¹llu¹ jee¹ na¹sii¹ juu¹ kih¹ Dio. ²⁵Ga¹lä¹tëe¹ bih¹ ha¹ lä¹la¹ jwë¹ kih¹ Jesú^s hi¹ ma¹ hlëeyh¹ lä¹kaa¹ tuh¹dsëy¹. Ma¹ mi¹ tëe¹ dsa¹ na¹hñaa¹ lä¹jëe¹ ha¹ lä¹la¹ juu¹ kih¹ Jesú^s. Pero he¹ saa¹ dsa¹ jmií¹, ma¹la¹ he¹ ma¹ jmeey¹ Jwaa¹ ba¹ ma¹ kyuuuyh¹. ²⁶Sa¹ goyh¹, ga¹løøy¹ hlëeyh¹ dsa¹ neh¹ gwah¹ kih¹ judiu he¹ chih¹ Éfeso ja¹. Pero lä¹ma¹ ga¹nuu¹ Aquila kyaah¹ Priscila ha¹ lä¹la¹ juu¹ he¹ ma¹ kwa¹ Apolo ja¹, he¹ja¹ ga¹tëe¹ ta⁺ kiyh¹ mah¹ na¹heeh¹ gyih¹ ha¹ lä¹la¹ juu¹ kih¹ Dsa¹jøøh¹ jnän¹ jee¹ sa¹ ma¹ kyuuuyh¹. ²⁷Ma¹ngëe¹ he¹ ja¹, ga¹lä¹hnøø¹ Apolo dsoo¹ ta⁺ hwa¹ Acaya. Hi¹ lä¹jëe¹ øøh¹ jne¹ hi¹ ma¹ tääh¹ kyaayh¹ jee¹ ja¹, ga¹kway¹ be¹ kih¹ hi¹ ga¹siiy¹ koo¹ je¹ kih¹ øøh¹ jne¹ hi¹ ma¹ tääh¹ Corinto he¹ nøø¹ hwa¹ Acaya mah¹ wa¹ heeyh¹ Apolo lä¹kaa¹ tuh¹dsëy¹. Hi¹ ma¹ ga¹llooy¹ jee¹ ja¹, ga¹la¹ llu¹ cha¹miih¹ kih¹ lä¹jëe¹ øøh¹ jne¹ hi¹ ga¹heeh¹ kih¹ Dio, kih¹ he¹

llu¹ dsë¹ Dio kyaayh¹. ²⁸Lä¹jiih¹ jee¹ le¹, ga¹ti¹ ga¹choo¹ Apolo juu¹ kyaah¹ judiu dsa¹kyaaayh¹. Ga¹mi¹ jnääy¹ na¹hñaa¹ lä¹jëe¹ lä¹koo¹ jäh¹ juu¹ kih¹ Dio mah¹ lä¹ngëey¹, Jesú^s he¹ hi¹ laa¹ Cristo.

Ngoo¹ Paa¹ ta⁺ jwii¹ Éfeso

19 Ta¹ko¹jiih¹ ma¹ gya¹ Apolo jwii¹ Corinto, ngoo¹ Paa¹ jwë¹ hwa¹ ba¹ lä¹jiih¹ ga¹llooy¹ jwii¹ Éfeso. Ma¹ ga¹llooy¹ jee¹ ja¹ ga¹jeey¹ ko¹lla¹ øøh¹ jne¹. ²He¹ ja¹ ga¹ngii¹ Paa¹ juu¹ kiyh¹:

—¿Che¹ ga¹tëe¹ hnäh¹ Jmi¹lle¹ Na¹jngii¹ lä¹ma¹ ga¹heeh¹ hnäh¹ juu¹ kih¹ Dsa¹jøøh¹ jnän¹?

He¹ ja¹ ga¹jäh¹ dsa¹ he¹:

—Ni¹ sa¹ ne¹ jnääh¹ hee¹ ja¹ Jmi¹lle¹ Na¹jngii¹.

3 He¹ ja¹ ga¹jäh¹ Paa¹:

—¿Hee¹ juu¹ ga¹jmeeh¹ hnäh¹ ds oo¹ he¹ ga¹saah¹ hnäh¹ jmií¹?

Mah¹ ga¹jäh¹ dsa¹ he¹:

—Ga¹saah¹ jnääh¹ jmií¹ lä¹hih¹ ga¹jmeeh¹ Jwaa¹ ba¹.

4 Mah¹ ga¹jäh¹ Paa¹ siiyh¹:

—Jwaa¹ ga¹choo¹ jmií¹ kih¹ dsa¹ hi¹ ga¹lä¹dsaa¹ dsë¹ he¹ ma¹ jmeey¹ he¹ hliih¹. Ga¹siiyh¹ dsa¹ he¹: “Wa¹ lä¹ds oo¹ hoh¹ hnäh¹ kih¹ hi¹ jää¹ këe¹ ga¹ki¹ jnä¹.” Jwaa¹ he¹ ma¹ hlëeh¹ kih¹ Jesú^s hi¹ laa¹ Cristo.

5 Ma¹ ga¹nuu¹ dsa¹ he¹ juu¹ ja¹, ga¹saay¹ jmií¹ lä¹hih¹ kih¹ Jesú^s.

6 Lä¹ma¹ ga¹kye¹ Paa¹ goo¹ ne¹ kiyh¹, ga¹jyoo¹ Jmi¹lle¹ Na¹jngii¹ ne¹ kih¹ dsa¹ he¹. Lä¹chah¹ ja¹ ga¹hlëeyh¹ jyoh¹ juu¹ hi¹ ga¹løøy¹ ngëey¹ juu¹ he¹ ma¹ mi¹ jnää¹ Dio kiyh¹. ⁷Jee¹ lä¹jëe¹ dsa¹ñuuuh¹ he¹ ma¹ tee¹ gya¹tuu¹.

8 Uu¹ sih¹ he¹ ga¹gya¹ Paa¹ jee¹ ja¹, ma¹ dsooy¹ gwah¹ kih¹ dsa¹ judiu he¹

chih' jee' ja-. Sa- goyh- ma' hléeyh- dsa- hi- ga- mi- jnäay- na- hnäa- lä- jee- ha- lä- jää- Dio dsa- lä- hih- kih-. ⁹Pero ko- llaa- dsa- he- ma' hweh- dséy-, sa- ga- jmeey- dsoo- dséy- kih' Jesús. Wií- ba' ga- hléeyh- kih' Jesús to- lo- né- dsa- kyaayh-. He- ja- ya- hëe- Paa' jee- kih- dsa- he-, ga- jää- øøh- jne- ga- näay- jee- chih- sa- kwel- kih- hi- chee- Tiranno. Jee- ja- ga- hléeh- Paa' øøh- jne- juu- kih' Jesús lä- jé- jmií-. ¹⁰Lä- ja- ga- jmeey- lä- jiih- ga- të- to- ji- né-. Lä- jwë- ja- lä- jee- judiu hi- ma' chaa- hwa- Asia, hi- lä- kyé- dsa- hi- sa- laa- judiu, ga- nuuy- juu- kih' Jesús Dsa- jøøh- jnän-. ¹¹He- ba' che- juh- gaa- he- ga- jmee- Dio jee- ja- ta- la- kih' Paa'. ¹²Ma' dsa- nää- dsa- kyaah- hmiih- kih' jee- ma' cheh' Paa'. Koo- ma' dsa- jnooh- miih- né- kih' Paa' hmiih- sa'luu- hi- hmiih- hii- cha'né-. Hmiih- ja- ma' dsa- suy- dsa- dsaah- kyaay-. Lä- ja- ma' dsa- jää- kiyh- hi- lä- kyé- jmi- lle- hliih- ma' hwëe-.

¹³Hi- ma' chaa- ko- llaa- judiu hi- ma' ga- nää- ta- kyé- ta- nii- ma' hwëe- jmi- lle- hliih- kih' dsa-. Pero koo- hä-, ja- hu- dsé- kiyh- ma' hwëe- jmi- lle- hliih- kyaah- be- kih' Jesús, ga- jayh-:

—Kyaah- hih- kih' Jesús hi- hléeh- Paa' kih', jmeen- hih- hwëe- hnäh-.

¹⁴He- la- ma' jmee- lä- jee- gyee- joó- dsa- judiu hi- ma' chee- Esceva, hi- ma' laa- ja- jmi- dsa- hi- kyé- né-. ¹⁵Pero ga- jiih- jmi- lle- hliih- juu- kyaah- dsa- he-, ga- jayh-:

—Kyuu- ba' jnä- Jesús, hi- ma- ba' jnä- hii- he- Paa', pero hnäh-, sa- kyuun- ni- miih-.

¹⁶Dsa- hi- ma' kyé- jmi- lle- hliih- he-, ni- juu- ga- sa- ga- hiiy-,

ga- sooyh- kih- lä- jee- gyee- dsa- he-. Peer- ga- kway- kih-, lä- jiih- ga- jmäayh- dsoo-, ga- kyuh- to- lo- kwayh-. ¹⁷Lä- jee- dsa- judiu hi- kyaah- dsa- hi- sa- laa- judiu hi- ma' tääh- Éfeso ga- lä- goyh- jwëerte ma' ga- nuuy- ha- lä- ga- la- kih- dsa- he-. He- ja- ga- jmeey- juuh- kih' Jesús.

¹⁸Hi- jwëe- dsa- hi- ga- heeh- juu- kih' Dio ga- mi- jnäay- to- lo- né- øøyh- lä- jé- he- hliih- he- ma' jmeey-. ¹⁹Hi- ja- ba- lä- ja- jwëe- hi- ma' tée- ji- nah- ma' dsa- kay- je- hliih- ja-, mah- ma' dsa- jey- cha- né- jee- lä- jee-. Hi- ma' ga- jmeeh- dsa- kwaat- joh- kyee- jee- lä- jé- mo- je- ja-, ya- hii- kwaat- to- lo- gya- mil kuu- tøø-. ²⁰Lä- ja- ga- lä- jwëe- cha- ga- miih- dsa- hi- ga- nuu- juu- kih' Dio hi- ga- jee- ha- koh- be- sa- cha- kih- Dio.

²¹Ma- ngëe- he- ja-, ga- jmee- Paa' hu- dsé- dsooy- ka- läh- ta- hwa- Macedonia hi- ta- hwa- Acaya. Ja- ga- dsaayh- ta- Jerusalén. Hi- ga- jayh-: —Ma- lä- hii- miih- jmií- gyan- Jerusalén, ma- ra- he- jmee- bii- niin- ta- Roma.

²²Uu- hi- ma' jmee- ko- joh- kyaayh- ga- cheey- ta- hwa- Macedonia, ga- cheey- Timotä kyaah- Erasto. Pero ga- jää- ga' Paa' miih- jmií- hwa- Asia ja-.

Ga- lä- hnëe- dsa- hi- ma' chaa- jwií- Éfeso kyaah- Paa'

²³Jmií- ja- ga- lä- cha- koo- hnii- juuh- jee- jwií- Éfeso, kwaat- kih- ju- hmëe-. ²⁴Jee- ja- ma' gya- jaa- dsa- chee- Demetrio hi- ma' kwa- ta- he- jmee- dsa- gwah- pih- kyaah- né- tøø- jmah- he- la- heeh- gwah- kih-

Diana he⁻ ma['] chih^l jee^l jwii^l ja⁻. Kyaah^l ta⁻ ja⁻ ma['] liyh^l cha⁻miih^l kuu^l kyaah^l dsa⁻kyaayh^l. ²⁵He ja⁻ ga⁻jøoyh^l lä⁻jëe^l dsa⁻ hi⁻ ma['] jmee⁻ ta⁻ kiyh^l hi⁻ jñah^l ga⁻ dsa⁻ hi⁻ ma['] jmee⁻ ja⁻ba⁻ ta⁻ ja⁻, mah^l ga⁻siiyh^l: —Dsa⁻nñuh^l, ñeh^l ba['] hnäh^l kwee⁻ lëh^l jne['] cha⁻miih^l kuu^l kyaah^l ta⁻ la⁻. ²⁶Pero na['] ma⁻jëe^l jne['] hi⁻ ma⁻nñu['] jne['] ngë^l Paa['] Éfeso la⁻ mi⁻gaay^l jwëe^l dsa⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ jee['] la⁻ jmee⁻ lä⁻na⁻. Lä⁻ ga⁻dsa⁻ hwa['] Asia ma⁻mi⁻gaay^l jwëe^l dsa⁻, jäyh^l: “Ja⁻ Dio he['], hih^l dio hi⁻ jmää^l dsa⁻ kyaah^l goo⁻.” ²⁷He ja⁻ hii['] goo⁻wa[']ra⁻ ga⁻heey^l ta⁻ jnän^l la⁻, hi⁻ mo⁻so⁻ tooh^l dsa⁻ ta⁻ gwah^l kih^l dio Diana jnän^l hi⁻ lä⁻ja⁻ mo⁻so⁻ jmee⁻ jñuh^l kih^l Diana, hi⁻ hnaah^l lä⁻jëe^l dsa⁻ chaa⁻ hwa['] Asia hi⁻ lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuuh^l ka⁻läh^l.

²⁸Ma['] ga⁻nuu^l dsa⁻ he['] juu^l ja⁻, ga⁻lä⁻lleey^l jwëerte hi⁻ ga⁻løøy^l tooyh^l cha⁻miih^l miih^l, ma['] jayh^l: —iHe⁻ ba['] che⁻ jøøh^l Diana hi⁻ cheh^l Éfeso la⁻!

²⁹He ja⁻ ga⁻kah^l ga⁻gwëh^l huu⁻dsé⁻ kih^l lä⁻jëe^l dsa⁻ hi⁻ ma['] chaa⁻ jee['] jwii^l ja⁻. Koo['] mii['] ba['] ga⁻jmee⁻ ga⁻saayh^l Gayo kyaah^l Aristarco na[']jäay^l jee['] dsa⁻ñee⁻ dsa⁻kyaaayh^l. Lä⁻uul^l dsa⁻nñuh^l he⁻ chaa⁻ Macedonia hi⁻ ma['] jmee⁻ ko⁻jøh^l kyaah^l Paa[']. ³⁰Hnøø^l Paa['] ma['] dsa⁻hlëeh^l kyaah^l dsa⁻ he['] pero sa⁻ ga⁻kwa['] øøh^l jne['] jwë^l ma['] dsooy^l. ³¹Hi⁻ lä⁻ja⁻ ko⁻llaq^l hi⁻ ma['] laaq^l ta⁻ hwa['] Asia ja⁻, ma['] jwayah^l kyaah^l Paa[']. He ja⁻ ga⁻cheey^l juu^l kih^l, ga⁻chuuy^l kyaah^l Paa['] mah^l sa⁻dsooy^l jee['] tääh^l dsa⁻ he[']. ³²Ga⁻kah^l ga⁻gwëh^l go⁻te⁻ huu⁻dsé⁻ kih^l lä⁻jëe^l dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh^l jee['] ja⁻. Käh^l ba[']

ma['] hlëeh^l lä⁻jaal^l lä⁻jaal^l. Hi⁻ jwëe^l ga⁻hi⁻ sa⁻ ma⁻ñe['] hee⁻ kih^l ja⁻ he⁻ ma['] täayh^l jee['] ja⁻. ³³He ja⁻ dsa⁻ judiu ga⁻hñaay^l na⁻koh^l Alejandro jee['] kih^l lä⁻jëe^l dsa⁻ he['] mah^l na[']jäay^l ta⁻ cha⁻né^l. He ja⁻ ga⁻jmee⁻ Alejandro lii⁻ kyaah^l gooy^l, hnøøy^l ma['] hlëeyh^l jwooo^l kih^l judiu.

³⁴Pero ma['] ga⁻lä⁻kyuuh^l dsih^l laay^l judiu, koo⁻ hä⁻ ba['] ga⁻tooh^l lä⁻jëe^l miih^l. Miih^l ga⁻sa⁻ ga⁻tëe^l to⁻hor^l ga⁻jmee⁻ lä⁻ja⁻, ma['] jayh^l:

—iHe⁻ ba['] che⁻ jøøh^l Diana hi⁻ cheh^l Éfeso la⁻!

³⁵Lä⁻jiih^l jaal^l të⁻je⁻ kyaal^l jee['] jwii^l ja⁻, ga⁻jmee⁻ hih⁻ he⁻ tu⁻ dsa⁻ he['] tooh⁻ miih^l, ga⁻jayh^l:

—Nuu⁻da⁻ hnäh^l hi⁻ chaa⁻ Éfeso la⁻. Ga⁻lä⁻jëe^l ba['] dsa⁻ jmi⁻gyuuh^l ñe['], koo⁻ jee['] la⁻ ba['] la⁻ to⁻ne['] jee['] jmee⁻ dsa⁻ jñuh^l kih^l gwah^l kih^l Diana he⁻ chih^l jee['] la⁻ jnän^l hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh^l heeh^l kiyh^l he['] ja['] kih^l Júpiter. ³⁶Ni⁻ jaal^l sa⁻ le⁻ jäh^l sa⁻ ds oo⁻. He ja⁻ jwahn^l, tu⁻ hnäh^l, ta⁻ jmee⁻ hnäh^l na⁻koh^l wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁻.

³⁷Hih^l uu⁻ dsa⁻ñuuuh^l hi⁻ ma⁻ya⁻ jääh^l hnäh^l la⁻, sa⁻ ma⁻mi⁻kwayh^l gwah^l jnän^l, ni⁻ sa⁻ ma⁻hlëeyh^l hliih^l kih^l dio jnän^l. ³⁸Cher'mah^l cha⁻ hnii⁻ kih^l dsa⁻kyaaah^l Demetrio kyaah^l jñah^l dsa⁻, cha⁻ba['] në'ta['] jee['] le['] mi⁻ee['] juu[']na⁻. Jee['] ja⁻ ba['] lle['] kih^l hniiy^l kih^l dsa⁻. ³⁹Cher'mah^l cha⁻ga⁻he['] sa⁻ hii⁻ lä⁻ee⁻kyah^l hnäh^l, le['] mi⁻ee['] jne['] lä⁻ma['] dsa⁻ñee⁻ dsa⁻ mada⁻ kih^l dsa⁻ta⁻. ⁴⁰Pero he⁻ jmee⁻ jne['] la⁻, hii['] goo⁻ dsa⁻bääh^l jne['] he⁻ toøh^l jne['] cha⁻miih^l miih^l. Hee⁻ juu['] dsa⁻kwan['] cher'mah^l ga⁻teeh^l dsa⁻ta⁻ jne['] kih^l he⁻ toøh^l jne['] miih^l jee['] la⁻.

⁴¹Ko⁻ja⁻ba['] te[']ga⁻hlëeh^l të⁻je⁻he['], mah^l ga⁻hiyh^l juu['] kih^l dsa⁻jwii⁻.

Ngoo' Paa' ta⁺ hwa⁺ Macedonia
hi⁺ ta⁺ hwa⁺ Grecia

20 Ma⁻ngëe⁺ ma⁻dsaa⁺ juu⁻
ja⁻, ga⁺tëeh⁺ Paa⁺ øøh⁺
jne⁺, ga⁺kwëeyh⁺ nuuh⁺ mah⁺
ga⁺eey⁺, ja⁻ga⁺ga⁺hiyh⁺ juu[!], ngooy⁺
ta⁺ Macedonia. **2** Ga⁺ngëey⁺ lä⁺jé⁺
jwii⁺ mäh⁺ jee⁺ ma⁺ täh⁺ øøh⁺
jne⁺, ga⁺hlëeh⁺ gyih⁺ mah⁺ tëey⁺
cha⁺ga⁺miih⁺ be[!]. Lä⁺ja⁻ ga⁺jmeey⁺
lä⁺jiih⁺ ga⁺llooy⁺ hwa⁺ Grecia
(ja⁻ba⁺ jee⁺ chee⁺ Acaya). **3** Jee⁺ ja⁻
ga⁺gyay⁺ uu⁻ sih[!]. Ma⁺ ga⁺të⁺ jmiï⁺
he⁻ dsa⁺hey⁺ barco he⁻ dsooy⁺ ta⁺
hwa⁺ Siria, ga⁺lä⁺ney⁺ ma⁺la[!] juu[!]
kih⁺ judiu he⁻ saah[!] dsih[!]. He⁻ja⁻
ga⁺mi⁺siiy⁺ huuh⁻dsë⁺ kiyh[!]. Ga⁺jeeyh[~]
ka⁺läh[!] ta⁺ Macedonia, ngooy⁺
jwë⁺ hwa⁺ ba[!]. **4** Hi⁺ ko⁻llaå⁺ øøh⁺
jne⁺ ga⁺jmee⁺ ko⁻jøh⁺ kyaayh⁺ lä⁺
ga⁺të⁺ hwa⁺ Asia. Jaa⁻ hi⁻ he[!], chee⁺
Sópater hi⁻ chaa⁻ Berea. Hi⁺ jñah[!]
chee⁺ Aristarco kyaah[!] Segundo hi⁻
chaa⁻ Tesalónica. Hi⁺ jñah[!] chee⁺
Gayo hi⁻ chaa⁻ Derbe hi⁻ Timotá.
Jñah[!] chee⁺ Tíquico hi⁻ Trófimo
hi⁻ chaa⁻ hwa⁺ Asia. **5** Ga⁺lä⁺jée⁺
hi⁻ he[!] ga⁺lä⁺jää[!] na⁻jääy[!] jnääh[!]
lä⁺ ga⁺të⁺ Troa. **6** Hi⁺ jnääh[!], ma⁻la⁺
ma⁻goh[~] jmiï⁺ kih[!] he⁻ ñiih[!] he⁻ sa⁻
kyaaah[!] levadura, ga⁺tooh[!] jnääh[!]
neh[!] barco jwii[!] Filipo. Ga⁺hya[!]
ga⁺hña[!] jmiï[!], ja⁻ga⁺ga⁺jee[!] jnääh[!]
dsa⁻kyaaahn[!] hi⁻ ma⁺ täh[!] jøø[!] Troa.
Jee⁺ ja⁻ ga⁺jää[!] jnääh[!] gyii[!] jmiï[!].

Ga⁺gwii[!] Eutico jee⁺ gyay[!]
nuuy[!] juu[!] kih[!] Paa'

7 To⁻në[!] jmiï[!] kih[!] seman^{~,} ga⁺tooh[!]
jnääh[!] ko⁻jøh[!] kyaah[!] øøh[!] jne[!] jee[!]
ma⁺ kih[!] jnääh[!] ma⁻nuuh[!] kih[!] Jesú[!].
He⁻ja⁻ ga⁺løø[!] Paa' kwa⁺ juu[!]. Juu[!] ja⁻

ga⁺kyoo[!] lä⁺jiih[!] ga⁺të[!] koo⁻ lla⁻nuuh[!],
kih[!] he⁻ ga⁺jmeey[!] huuh⁻dsë[!] dsooy[!]
ta⁺ jee[!] jyoh[!] wa⁻ ga⁺jnä[!] jyoh[!] jmiï[!].
8 Hi⁺ ma⁺ tøø[!] cha⁻miih[!] mi⁻se[!] he⁻
na⁻hih[!] je⁻ cha⁻neh[!] jee[!] ga⁺të[!] hnë⁻
jwëe[!] hne[!] jee[!] ma⁺ tøøh[!] jnääh[!] ja⁻.
9 Jaa⁻ chih⁻ hi⁻ chee⁺ Eutico ma⁺
gyay[!] hoo[!] ventan jee[!] ma⁺ tøøh[!]
jnääh[!]. Jee[!] gyay[!] ja⁻, ga⁺gwiiy[!] ñiih[!]
kih[!] he⁻ ga⁺kyoo[!] juu[!] he⁻ ma⁺ kwa⁺
Paa'. Jee[!] na⁻gwiiy[!] ja⁻, ga⁺tayh[!]
lä⁺ ga⁺të[!] hwa[!]. Ma⁻na⁻juuy[!] ma⁺
ga⁺chaah[!] dsih[!]. **10** He⁻ja⁻ ga⁺jñaa[!]
Paa', ngooy[!] na⁻eeey[!] chih[!] he[!]. Mah[!]
ga⁺jäyh[!]:

—Ta⁺ jwaaah[!] hnääh[!], jiih[!] ba⁺ chih⁻
la⁻.

11 He⁻ja⁻ ga⁺wii[!] Paa' ka⁻läh[!] jee[!]
ma⁺ tøøh[!] jnääh[!], ja⁻ga⁺ga⁺tooh[!]
jnääh[!] ga⁺kih[!] ga⁺hih[!] jnääh[!]
ma⁻nuuh[!] kih[!] Jesú[!]. Ma⁻ngëe[!]
he⁻ ja⁻, ngooy[!] bih[!] hlëeyh[!] lä⁺jiih[!]
ga⁺jnä[!]. Ja⁻ga⁺ngooy[!] ta⁺ jee[!] jyoh[!].
12 Peer[!] ga⁺nøh[!] dsë[!] dsa⁻he⁻ kih[!] he⁻
jiih[!] ba⁺ chih⁻ kyaay[!], hi⁻ ga⁺tëey[!]
ga⁺nääy[!] kiyh[!].

Ya⁺hëe[!] Paa' jee[!] jwii[!] Troa ngooy[!]
lä⁺ ga⁺të[!] jee[!] jwii[!] Mileto

13 Ga⁺tooh[!] jnääh[!] neh[!] barco,
mah[!] lla⁻nøø[!] jnääh[!] jää[!] lä⁺ ga⁺të[!]
jwii[!] Asón. Jee[!] ja⁻, ga⁺jää[!] jnääh[!]
Paa' lä⁺koo⁻la[!] mada[!] nuuh[!] jnääh[!],
jëeh[!] jwë[!] hwa[!] ba⁻ ngooy[!] ta⁺ ja⁻.

14 Ma⁺ ga⁺lloo[!] Paa' jee[!] tøøh[!] jnääh[!]
jwii[!] Asón ja⁻, ga⁺tooh[!] jnääh[!] neh[!]
barco kyaayh[!], ga⁺lla⁻nøø[!] jnääh[!]
jwii[!] Mitilene. **15** Jee[!] ga⁺të[!] to⁻
jmiï[!], ga⁺ngëe[!] jnääh[!] jäh[!] jwii[!] he⁻
chee⁺ Quío. Jee[!] ga⁺të[!] hnë[!] jmiï[!],
ga⁺lla⁻nøø[!] jnääh[!] jwii[!] Samo jee[!]
hwëe[!] barco. Jee[!] ga⁺të[!] kye[!] jmiï[!],
ja⁻ga⁺ga⁺tëey[!] jnääh[!] jwii[!] Mileto.

16 Sa⁺ ma⁻ hnøø¹ Paa⁻ ma⁻ jää⁻ ki⁻wëë⁻ hwa⁻ Asia, he⁻ ja⁻ koo⁻ ga⁻ngëë⁻ bih⁻ kih⁻ jwii⁻ Éfeso. Ga⁻jmeey⁻ bii⁻ he⁻ llaayh⁻ lä⁻ ga⁻të⁻ Jerusalén mah⁻ tëëy⁻ jmií⁻ Pentecosté cher'mah⁻ ga⁻la⁻.

Ga⁻hlëëh⁻ Paa⁻ kyaäh⁻ hi⁻ kye⁻ née⁻ kih⁻ gwah⁻ jwii⁻ Éfeso

17 Lä⁻ ma⁻ gya⁻ Paa⁻ jwii⁻ Mileto, ga⁻cheey⁻ juu⁻ he⁻ ya⁻nää⁻ dsa⁻gyuuh⁻ hi⁻ kye⁻ née⁻ kih⁻ øøh⁻ jne⁻ jwii⁻ Éfeso. **18** Ma⁻ ga⁻lla⁻nää⁻ hi⁻ he⁻ jee⁻ gya⁻ Paa⁻, ga⁻jäh⁻ Paa⁻ siyyh⁻:

—Ma⁻ñeh⁻ ba⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻jmeen⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻ ma⁻ to⁻née⁻ jan⁻ ta⁻ hwa⁻ Asia la⁻ lä⁻ jiih⁻ na⁻. **19** Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻jmään⁻ hnïin⁻ øøh⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻gyan⁻ kyaäh⁻ hnäh⁻ kwan⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. Ja⁻ he⁻ koo⁻ jiih⁻ ga⁻tüun⁻ jmií⁻ haa⁻ mi'nën⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Joh⁻ jiih⁻ sa⁻ ga⁻jëën⁻ wii⁻ kih⁻ lä⁻ jëë⁻ he⁻ ma⁻ hnøø⁻ dsa⁻ judiu ma⁻ jmeen⁻ kin⁻. **20** Sa⁻ cha⁻ ga⁻jmeen⁻ kwäat⁻ che⁻ hii⁻ goo⁻ kin⁻ jee⁻ ga⁻jmeen⁻ he⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Ga⁻hlëëhn⁻ hnäh⁻ jee⁻ jää⁻ dsa⁻ hi⁻ lä⁻ ja⁻ cha'neh⁻ kyah⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻. **21** Hnäh⁻ judiu hi⁻ hnäh⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu, ga⁻jwëëhn⁻ hnäh⁻ jeeh⁻ hnäh⁻ kih⁻ Dio hi⁻ wa⁻ lä⁻ ds oo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ Jesucristo Dsa⁻øøh⁻ jnän⁻. **22** Hi⁻ na⁻ ma⁻hään⁻ jwë⁻ ngaahn⁻ ta⁻ Jerusalén lä⁻ jøø⁻ Jmií⁻ lle⁻ Na⁻jngii⁻ kin⁻. Ni⁻ sa⁻ man⁻ he⁻ dsa⁻ngëën⁻ jee⁻ ja⁻. **23** Koo⁻ he⁻ la⁻ ba⁻ man⁻. Lä⁻kaa⁻ jwii⁻ jee⁻ niin⁻ dsa⁻ngëën⁻ wii⁻, taah⁻ dsa⁻ jnä⁻ neh⁻ ñe⁻, jäh⁻ Jmií⁻ lle⁻ Na⁻jngii⁻. **24** Pero ni⁻ miih⁻ sa⁻ jmeen⁻ he⁻ che⁻ chaan⁻ o he⁻ juun⁻. Jëë⁻ ba⁻ dsen⁻ ngoon⁻ ta⁻ cha'ne⁻ kyaäh⁻ ta⁻ he⁻ na⁻hñaan⁻, lä⁻jiih⁻ mi'ten⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻tooh⁻ Jesús

goon⁻ mah⁻ kwan⁻ ju⁻hmëë⁻ he⁻ mi⁻jnää⁻ ha⁻ lä⁻koo⁻ hnää⁻ Dio jne⁻.

25 Man⁻ kwee⁻ ni⁻ jaa⁻ jee⁻ lä⁻jëë⁻ hnäh⁻ mo⁻so⁻ jëëh⁻ hnäh⁻ jnä⁻, lä⁻jëë⁻ hnäh⁻ hi⁻ ma⁻nuu⁻ juu⁻ he⁻ kwan⁻ ha⁻ lä⁻ jää⁻ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻. **26** He⁻ ja⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻ jmií⁻ na⁻, ni⁻ jaa⁻ dsa⁻ mo⁻so⁻ na⁻bäähn⁻, sa⁻cha⁻ ds oo⁻ dsëëen⁻ ni⁻ miih⁻.

27 Jëëh⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻ gohn⁻, ga⁻mi⁻jnään⁻ na⁻hñaa⁻ lä⁻jëë⁻ juu⁻ kih⁻ Dio kyah⁻ hnäh⁻. **28** He⁻ ja⁻ jwëëhn⁻ hnäh⁻, hää⁻ hnäh⁻ hñaah⁻ hi⁻ hää⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ kyaäh⁻ hnäh⁻. Ma⁻na⁻hñaqah⁻ hnäh⁻ kih⁻ Jmií⁻ lle⁻ Na⁻jngii⁻ mah⁻ jëëh⁻ hnäh⁻ dsa⁻ kyaäh⁻ hnäh⁻. He⁻ ja⁻ hää⁻ hnäh⁻ kwee⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ laa⁻ kyaäh⁻ Dsa⁻øøh⁻ jnän⁻ hi⁻ ga⁻laa⁻ jne⁻ kyaäh⁻ jma⁻ kih⁻. **29** Jëëh⁻, man⁻ kwee⁻ ha⁻ lä⁻ le⁻ wa⁻ra⁻ ngaahn⁻. Ya⁻nää⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻ jah⁻ hää⁻. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ ja⁻ lä⁻ñih⁻ dsëëy⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaäh⁻ Dio. **30** Hi⁻ ja⁻ba⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hwëë⁻ hi⁻ jmeen⁻ ra⁻këh⁻ ju⁻ds oo⁻ mah⁻ jääy⁻ øøh⁻ jne⁻ lä⁻hyoh⁻ dsëëy⁻. **31** Go⁻taah⁻ hnäh⁻ leeh⁻ hnäh⁻. Mi⁻dsooh⁻ da⁻ hoh⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻jmeen⁻ ta⁻ko⁻jiih⁻ hnë⁻ ji⁻ñe⁻ he⁻ ga⁻gyan⁻ kyaäh⁻ hnäh⁻. Lä⁻jmií⁻ lä⁻hwë⁻, sa⁻ga⁻tun⁻ ma⁻kwëëhn⁻ hnäh⁻ nüuh⁻, lä⁻jiih⁻ ga⁻tüun⁻ jmií⁻ he⁻haa⁻ mi'nën⁻ kih⁻ lä⁻jaa⁻ lä⁻ja⁻ hnäh⁻.

32 Na⁻na⁻øohn⁻, taah⁻ hnäh⁻ goo⁻ Dio. Jää⁻ hnäh⁻ kyaäh⁻ juu⁻ kiyh⁻ he⁻ mi⁻ jää⁻ jne⁻. Juu⁻ na⁻kye⁻ be⁻ he⁻ jmeen⁻ dsa⁻nøøn⁻ ta⁻cha'ne⁻ hnäähn⁻ Dio cha⁻ga'miih⁻ mah⁻ hnäh⁻ jne⁻ heen⁻ ko⁻jøh⁻ kyaäh⁻ lä⁻jëë⁻ hi⁻ na⁻jngëë⁻. **33** Sa⁻ga⁻lä⁻hee⁻ dsen⁻ ku⁻nøø⁻kuu⁻ tøø⁻ni⁻ hmiih⁻ he⁻cha⁻ kih⁻ dsa⁻. **34** Ma⁻ñeh⁻ ba⁻ hnäh⁻,

ga⁺jmee⁺ ba⁺ jnä⁺ ta⁺ ha⁻ jee⁺ ga⁺jnä⁺
 he⁻ ga⁺jmee⁺ bii⁺ kin⁺ hi⁻ lä⁺kye⁻ kih⁺
 dsa⁺kyaahn⁺. ³⁵ Ma⁺ra⁺ he⁻ ga⁺jmee⁺
 ba⁺ jnä⁺ ta⁺ kyaah⁺ goon⁺ mah⁺
 lä⁺téeh⁺ hnäh⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ lä⁺koh⁺
 jmee⁺ jnä⁺ hi⁻ lä⁺ja⁻ jmeeh⁺ hnäh⁺
 be⁺ kih⁺ hi⁻ täänee⁺. Mi⁺dsooh⁺ da⁺
 hoh⁺ hnäh⁺ juu⁺ kih⁺ Jesúis Dsa⁺jøoh⁺
 jnän⁺, hi⁻ ga⁺jäh⁺: "Llu⁺ ga⁺la⁺ kih⁺ hi⁻
 kwa⁺ lä⁺koh⁺ ga⁺hi⁻ hyoh^{!"}

³⁶ Ma⁺ngëe⁺ ma⁺jäh⁺ Paa⁺ lä⁺ja⁻,
 ga⁺juuyh⁺ jnëy⁺ kyaah⁺ lä⁺jëe⁺ øöh⁺
 jne⁺ he⁺, ga⁺ngiy⁺ kiyh⁺ kih⁺ Dio.
³⁷ Lä⁺jëe⁺ øohn⁺ jne⁺ he⁺ ga⁺ki⁺
 ga⁺hooh⁺ cha⁺miih⁺. Ga⁺eey⁺ Paa⁺
 mah⁺ ga⁺chuyh⁺ kih⁺. ³⁸ Ga⁺lä⁺meeh⁺
 dsë⁺ jwérte dsa⁺gyuuuh⁺ he⁺ kih⁺ he⁺
 ga⁺jäh⁺ Paa⁺: "Mo⁺so⁺ jëeh⁺ ga⁺ jnä⁺
 ka⁺läh^{!"}. Ja⁻ga⁺ ga⁺nääy⁺ na⁺jääy⁺
 Paa⁺ ta⁺ jee⁺ ma⁺hii⁺ barco.

Ngaah⁺ Paa⁺ ta⁺ Jerusalén

21 Ja⁻jiih[!] ga⁺jä⁺ øöh⁺ jne⁺
 he⁺. Hi⁺ ga⁺tooh⁺ ba⁺ jnääh⁺
 neh⁺ barco. Ko⁺dsoo⁺ ba⁺ ngoo⁺
 barco ja⁻ ta⁺ Cos. Ma⁺ ga⁺jnä⁺ jyoh⁺
 jmiï⁺, ga⁺lla⁺nöö⁺ jnääh⁺ jwii⁺ Roda.
 Ma⁺ngëe⁺ ja⁻ ga⁺nöö⁺ jnääh⁺ ta⁺ jwii⁺
 Pátara. ²Pátara ja⁻ ga⁺jëe⁺ jnääh⁺
 koo⁺barco he⁺ ngoo⁺ ta⁺ Fenicia.
 Neh⁺ ja⁻ ga⁺tooh⁺ jnääh⁺ ga⁺nöö⁺
 jnääh⁺ ta⁺ ja⁻. ³Jee⁺ ga⁺nöö⁺ jnääh⁺
 ja⁻, ga⁺jëe⁺ jnääh⁺ hwa⁺ Chipre he⁺
 hä⁺ jee⁺ jmi⁺neeh⁺. Hwa⁺ ja⁻ ga⁺jä⁺
 jwoo⁺ra⁺këh[!] ta⁺ jee⁺ ga⁺ngëe⁺
 jnääh⁺ ta⁺ hwa⁺ Siria. Ga⁺ngëe⁺ ba⁺
 jnääh⁺ lä⁺jiih[!] ga⁺tëe⁺ jnääh⁺ Tiro
 he⁺ nöö⁺ hwa⁺ kih⁺ Siria, jëeh⁺ jee⁺
 ja⁻ hwëe⁺ dsa⁺lø⁺ he⁺ kye⁻ barco.
⁴Ma⁺ ga⁺tooh⁺ jnääh⁺ jee⁺ jwii⁺ Tiro
 ga⁺jee⁺ jnääh⁺ øöh⁺ jne⁺ hi⁻ ma⁺
 tääh⁺ jee⁺ ja⁻. Hi⁺ ga⁺jä⁺ jnääh⁺ kiyh⁺
 gyii⁺ jmiï⁺. Øöh⁺ jne⁺ he⁺ ga⁺hlëey⁺

Paa⁺ lä⁺koh⁺ ga⁺mi⁺ jnääh⁺ Jmi⁺lle⁺
 Na⁻jngii[!] kiyh⁺ he⁻ sa⁺ ma⁺ dsaayh⁺
 ta⁺ Jerusalén. ⁵ Ma⁺ ga⁺dsëe⁺ jmiï⁺
 ja⁻, lä⁺jëe⁺ øöh⁺ jne⁺ hi⁻ chaa⁻ jee⁺ ja⁻,
 hi⁻ më⁺ hi⁻ ñuuuh⁺ lä⁺kye⁻ chih⁻pih⁺,
 ga⁺jmeey⁺ ko⁺jöh⁺ kyaah⁺ jnääh⁺ lä⁺
 ga⁺tëe⁺ chuuuh⁺ jwii⁺, jee⁺ la[!] cha⁺hoo⁺
 jmi⁺neeh⁺. Jee⁺ ja⁻ ga⁺juuh⁺ jnääh⁺
 jnën⁺ ga⁺ngiï[!] jnääh⁺ kih⁺ Dio. ⁶ Ga⁺ee⁺
 jnääh⁺ øöh⁺ jne⁺ he⁺ lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻
 jnääh⁺, ja⁻ga⁺ ga⁺tooh⁺ jnääh⁺ neh⁺
 barco, hi⁺ ga⁺nää⁺ ba⁺ øöh⁺ jne⁺ he⁺
 cha⁺neh⁺ kih⁺.

⁷ Ga⁺hwii⁺ jnääh⁺ Tiro, ga⁺nöö⁺
 jnääh⁺ ta⁺ Tolemaida. Ma⁺ ga⁺lla⁺nöö⁺
 jnääh⁺ Tolemaida ja⁻, na⁺jëe⁺ jnääh⁺
 øöh⁺ jne⁺ hi⁻ chaa⁻ jee⁺ ja⁻. Ga⁺jä⁺
 jnääh⁺ koo⁺ jmiï⁺ kyaayh⁺. ⁸ Ma⁺
 ga⁺jnä⁺ jyoh⁺ jmiï⁺, ga⁺hwii⁺ jnääh⁺
 Tolemaida, ga⁺nöö⁺ jnääh⁺ ta⁺
 Cesarea. Ma⁺ ga⁺tëe⁺ jnääh⁺ Cesarea
 ja⁻, ga⁺nöö⁺ jnääh⁺ kih⁺ Felipe hi⁻
 ma⁺ kwa⁺ juhmëe⁺ hi⁻ ma⁺ laay⁺
 ja⁻ kih⁺ jee⁺ lä⁺jëe⁺ gyee⁺ hi⁻ ma⁺
 kwa⁺ be⁺ kih⁺ apóstole jää[!]. Jee⁺ ja⁻
 ga⁺jä⁺ jnääh⁺ kih⁺ Felipe he⁺. ⁹ Felipe
 he⁺ ma⁺ chaa⁻ kyee⁺ jo⁻miiy⁺ hi⁻ ma⁺
 tääh⁺ hñii[!], hi⁻ ma⁺ ngëe⁺ juu[!] kih⁺
 Dio. ¹⁰ Ma⁺hyä⁺ cha⁺miih⁺ jmiï⁺ tøöh⁺
 jnääh⁺ jee⁺ ja⁻, ma⁺ ga⁺lloo⁺ ja⁻ dsa⁺
 chaa⁻ Judea hi⁻ chee⁺ Agabo hi⁻ ma⁺
 ngëe⁺ juu[!] kih⁺ Dio. ¹¹ Ma⁺ ga⁺llooy⁺
 jee⁺ tøöh⁺ jnääh⁺, ga⁺lley⁺ loo⁺ he⁺ hä⁺
 tuh[!] Paa⁺, mah⁺ ga⁺hñuuuy⁺ goo⁺ tiiy⁺
 hñiiy[!], ga⁺jäyh[!]:

—Jäh[!] Jmi⁺lle⁺ Na⁻jngii[!], ja⁻ba⁺
 lä⁺koh⁺ na⁻hñuun⁺ la⁻, ja⁻ba⁺ lä⁺la⁻
 hñuu[!] dsa⁺judiu juu[!] loo⁺ la⁻ jee⁺
 jwii⁺ Jerusalén mah⁺ ngëey⁺ goo⁺
 dsa⁺ hi⁻ sa⁺ laa[!] judiu.

¹² Ma⁺ ga⁺nüu[!] jnääh⁺ juu[!] kiyh⁺,
 ga⁺chuy[!] jnääh⁺ cha⁺miih⁺ kyaah⁺
 Paa⁺. Sa⁺ ma⁺ kwa⁺ jnääh⁺ jwé[!] ma⁺

dsaayh' ta⁺ Jerusalén, hi⁺ ja⁻ba'
lä⁻ja⁻ ma' jäh' øøh' jne' hi⁻ ma'
chaa⁻ jee' ja⁻. ¹³He⁻ja⁻ ga⁻jäyh':
—¿He⁻la['] hooh' hnäh' kin⁻, he⁻la[']
jmeeh' hnäh' meeh' dsen⁻? Hëeh'
ba⁻jnä⁻ cher'mah' ga⁻hñuu⁻ dsa⁻
jnä⁻. Ma⁻ke⁻ ga⁻jngëeh' dsa⁻ jnä⁻ ta⁻
Jerusalén, lä⁻je⁻ ba⁻heehn' kwaat⁻
kih' Jesús.

¹⁴Ma⁻sa⁻ ga⁻löh' jnääh' ma' hløøh'
jnääh' kih' Paa', ga⁻tü⁻ jnääh' go⁻te⁻,
ga⁻chiih' jnääh':

—Wa⁻ le⁻ lä⁻ hyoh' dsé⁻ Dio ba⁻.

¹⁵Ma⁻ga⁻të⁻ jmií⁻ he⁻hwii⁻ jnääh'
jee' ja⁻, ga⁻jmee⁻ jnääh' lø⁻ kyaah'
jnääh', ga⁻nø⁻ jnääh' ta⁻ Jerusalén
kyah' Paa'. ¹⁶Ko⁻llaa⁻ øøh' jne' hi⁻
chaa⁻ Cesarea ga⁻jmeey' ko⁻jøh'
kyah' jnääh', ga⁻jääy' jnääh' lä⁻
ga⁻të⁻ cha'neh⁻ kih' dsa⁻ chaa⁻
Chipre hi⁻ chee⁻ Mnasón, hi⁻
ga⁻heeh' kih' Jesús lä⁻ ma⁻to⁻në'.
Jee' ja⁻ ga⁻jä⁻ jnääh'.

Ngoo⁻Paa' na⁻jëe⁻ Jacobo

¹⁷Ma⁻ga⁻lla⁻nø⁻ jnääh' Jerusalén,
lä⁻jëe⁻ øøh' jne' hi⁻ ma' tääh' jee' ja⁻
ga⁻heeyh' jnääh' lä⁻kaa⁻ tuh' dsëy'.
¹⁸Ma⁻ga⁻jnä⁻ jyoh' jmií⁻, ga⁻nø⁻

jnääh' kyaah' Paa' na⁻jëe⁻ jnääh'
Jacobo. Hi⁻ ma' tääh' dsa⁻gyuuh'
kyaa⁻ gwah⁻ kyaayh'. ¹⁹Ma⁻la⁻
ma⁻jmee⁻ Paa' Dio kih' hi⁻ he⁻,
ga⁻jmeeyh' juu⁻ lä⁻hii⁻ në⁻ ha⁻ lä⁻
ga⁻jmeey' Dio kyaah' dsa⁻hi⁻ sa⁻laa⁻
judiu, lä⁻kaa⁻ jee' ñeey⁻ na⁻kway⁻
juu!. ²⁰Lä⁻ma⁻ga⁻nuuy⁻ juu⁻ ja⁻,
ga⁻kway⁻ cha⁻miih⁻ ti⁻hmaah' kih'
Dio. He⁻ja⁻ ga⁻jäyh' siyh⁻ Paa':

—Ma⁻jëeh' jäh' mil dsa⁻judiu sa⁻
ma⁻heeh' juu⁻ kih' Dio, hi⁻ lä⁻jëe⁻
hi⁻he⁻ lä⁻ma⁻hnøø⁻ bih' høøy⁻ ley
kih' Moisé. ²¹Hi⁻ma⁻nuuy⁻ hii⁻ juu⁻

kyah', hne⁻hlëeh' dsa⁻judiu hi⁻
tääh' ta⁻jee' jyoh', jwiih' hnih': "Ta⁻
jmee⁻ he⁻ kih' ley kih' Moisé." Hi⁻
jwiih' hnih': "Sa⁻le⁻ uuh⁻ jmi⁻ngo⁻
kih' gyuuh⁻ ñuuuh⁻ jnän⁻ ni⁻ mo⁻so⁻
le⁻ jmee⁻ jne' lä⁻koo⁻ tée⁻ jne'."
²²¿Ha⁻lä⁻ jmee⁻ jne' na⁻? Kuh' jwëe⁻
dsa⁻ma⁻la⁻ ma⁻nuuy⁻ he⁻ma⁻ñeh⁻
ka⁻läh'. ²³Jmee⁻ lä⁻koh' jäh' jnääh'
la⁻: Chaa⁻kyee⁻ øøh' jne' jee' la⁻hi⁻
ga⁻tëe⁻ mi⁻te⁻ he⁻ga⁻bäyh⁻ hñiiy⁻
kyah' Dio. ²⁴Jää⁻hi⁻he⁻, go⁻jmää⁻
hñaah' na⁻jngëe⁻ kyaayh' lä⁻koh'
jäh' ley jnän⁻. Ja⁻mi⁻hmaah' jniil⁻
he⁻dsat⁻ti⁻ kwaah⁻lley⁻ mah⁻hñaah⁻
hmoooh⁻ kih' øøh' jne' he⁻. Ja⁻ga⁻na⁻
lä⁻ñe⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻, sa⁻la⁻ds oo⁻juu⁻
he⁻ga⁻nuuy⁻kyah'. Wa⁻ra⁻ga⁻jmee⁻
lä⁻ja⁻, lä⁻jnä⁻ lä⁻ma⁻høøh⁻ba⁻hne⁻
ley. ²⁵Pero kih' hi⁻sa⁻laa⁻judiu
hi⁻ma⁻heeh⁻juu⁻kih' Dio, ga⁻sii⁻
jnääh'kiyh'jää⁻, ga⁻jmee⁻ jnääh'
juu⁻kiyh', ma⁻la⁻he⁻la⁻ba⁻hnøø⁻
høøy⁻. Sa⁻le⁻kuyh⁻he⁻ma⁻lla⁻ds⁻
cha'ne⁻diohi⁻na⁻laa⁻kaah⁻ds⁻hi⁻
sa⁻le⁻kuyh⁻jma⁻ni⁻ngó⁻jah⁻hi⁻
ds⁻juu⁻kyah'he⁻wii⁻, hi⁻ds⁻më⁻
ds⁻ñuuuh⁻, sa⁻le⁻kaayh⁻wa⁻hi⁻cha⁻
hi⁻.

²⁶Ga⁻heeh⁻ba⁻Paa'juu⁻ja⁻,
ga⁻jmeey⁻ko⁻jøh'kyah'lä⁻jëe⁻
kyee⁻øøh'jne'he⁻. Ma⁻ga⁻jnä⁻jyoh'
jmií⁻, ga⁻jmääy⁻hñiiy⁻na⁻jngëe⁻
kyah'. Ja⁻ga⁻ga⁻hey⁻jee'chih'
gwah⁻juuh⁻na⁻jmeey⁻juu⁻lih⁻
dsëe⁻jmií⁻he⁻ma⁻hääy⁻hñiiy⁻.
Jëeh', wa⁻ra⁻ga⁻dsëe⁻jmií⁻ja⁻,
ds⁻kay⁻he⁻tëe⁻kwëeyh⁻Dio
lä⁻jaa⁻lä⁻jaay⁻.

Gasaayh'Paa'jee'chih'gwah⁻juuh⁻

²⁷Ma⁻ngoo⁻ga⁻dsëe⁻gyii⁻jmií⁻
he⁻ma⁻hääy⁻hñiiy⁻, ma⁻ga⁻jëe⁻

judiu hää' Paa' ta⁺ neh⁺ jee' chih⁺ gwah⁺. Judiu he⁺ ma⁺ chaa⁻ hwa⁺ Asia. Hi⁻ he⁺ na⁻ ga⁺taah⁻ dsa⁻ judiu hi⁻ chaa⁻ Jerusalén juu⁺ mah⁺ wa⁺ lä⁺hneey⁺ kyaah⁺ Paa'. Hi⁺ lä⁺chah⁻ ja⁻ ga⁺saa⁺ dsih⁺, ²⁸ga⁺ta⁺ ga⁺hooyh⁺ ki⁻gaa⁻, ma⁺ jäh⁺:

—Hnäh⁺ judiu dsa⁻goon[~], jmee⁺ be⁺ jnän[~]. Hi⁻ la⁻ na⁻ dsa⁻ huuuh⁻ hi⁻ ngë⁺ lä⁺kaa⁻ jmi⁺ gyuu⁺ kway⁻ juu⁺ he⁻ lla⁻dsëe⁻ jnän[~] hi⁺ lä⁺ja⁻ lla⁻dsëe⁻ kih⁺ ley jnän[~] hi⁺ kih⁺ gwah⁺ jnän[~]. Hi⁺ ja⁻ ma⁺la⁻ he⁻ ja⁻. Lä⁺kye⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu ma⁻taayh⁻ neh⁺ gwah⁺ jnän[~], ma⁻mi⁻kwayh⁺ jee⁺ na⁻jngii⁺ jnän[~] la⁻.

²⁹(Jääh⁺, jää⁺ba⁺ ga⁺jääy⁺ Paa' ta⁺ jee⁺ jwii⁻ ma⁺ ngëy⁺ ko⁻joh⁺ kyaah⁺ Trófimo, hi⁻ chaa⁻ Éfeso. He⁻ja⁻ na⁻, dsa⁻ judiu he⁺ ma⁺ jmee⁺ huu⁻dsëe⁻ he⁻ ma⁺ jää⁺ Paa' ja⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu jee⁺ chih⁺ gwah⁺)

³⁰Lä⁺jää⁺ dsa⁻hi⁻ chaa⁻ jee⁺ jwii⁻ ja⁻ ga⁺hee⁺ dsëy⁺ go⁻te⁻ ma⁺ ga⁺nuuy⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻mi⁻kwah⁺ Paa' gwah⁺ kiyh⁺. He⁻ja⁻ ga⁺lla⁻nää⁺ dsa⁻ he⁻ jee⁺ ja⁻ ko⁻chih⁺. Ga⁺saayh⁺ Paa' ga⁺sëeyh⁻ lä⁺ ga⁺te⁻ ka⁻hne⁻ kih⁺ gwah⁺, hi⁺ lä⁺chah⁻ ja⁻ ga⁺jney⁺ ho⁻haah⁻ kih⁺ ho⁻hne⁻ ja⁻. ³¹Ma⁻tääh⁺ gyih⁺ jngëeyh⁺ Paa' ma⁺ ga⁺jmeeh⁺ dsa⁻ juu⁺ kih⁺ hi⁻ kye⁻ née⁺ kih⁺ hløø⁺ romano, ga⁺jäh⁺. “Lä⁺ ga⁺dsa⁻ ba⁺ Jerusalén cha⁻ hnii[~].” ³²Lä⁺chah⁻ ja⁻, ga⁺jøøh⁻ hi⁻ ma⁺ kye⁻ née⁺ kih⁺ hløø⁺ he⁻ hløø⁺ kyaah⁺ kyaah⁺ juu⁻ hløø⁺, ga⁺nääy⁺ ko⁻chih⁺ lä⁺ ga⁺te⁻ jee⁺ ma⁻tääh⁺ dsa⁻ he⁻. Ma⁺ ga⁺jää⁺ dsa⁻ he⁻, ja⁻ hi⁻ kye⁻ née⁺ kyaah⁺ hløø⁺ kyaah⁺, chah⁻ ba⁺ ga⁺tuy⁺ ma⁺ kway⁻ kih⁺ Paa'. ³³Ma⁺ ga⁺lloo⁺ hi⁻ ma⁺ kye⁻ née⁺ kih⁺ hløø⁺ he⁻, ga⁺jmeey⁺ mada⁻ kih⁺ hløø⁺ he⁻ hñuuy⁺ Paa' kyaah⁺

to⁺ caden[~]. Mah⁺ ga⁺ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ judiu, ga⁺jäh⁺:

—¿Hii⁻ dsa⁻ la⁻? ¿Hee⁻ na⁻ ma⁻jmeey⁺?

³⁴Jyoh⁺ ma⁺ hlëeh⁺ bih⁺ lä⁺ja⁻ lä⁺jaay⁻. Pero sa⁺ ga⁺lä⁺ngëe⁺ hi⁻ ma⁺ kye⁻ née⁺ he⁻ ha⁻ lä⁺ la⁻ juu⁺ ja⁻, kih⁺ he⁻ ma⁺ tooyh[~] cha⁻miih⁻ miih⁺. He⁻ja⁻ ga⁺jmee⁺ dsa⁻jøøh⁺ he⁻ mada⁻ he⁻ ga⁺tëey⁺ Paa' ta⁺ jee⁺ chih⁺ hne⁺ kih⁺hløø⁺. ³⁵Ma⁺ ga⁺lloo⁺ Paa' sa⁻joo⁻ ta⁻ kih⁺ hne⁺ ja⁻, hää⁺ dsa⁻ jwërt⁺. Jmee⁺ gyih⁺ bii⁺ kway⁺ kih⁺ Paa' jee⁺ ja⁻. He⁻ja⁻ ga⁺chaa⁻ hløø⁺ he⁻ Paa' ta⁺ gyuuh⁺ mah⁺ sa⁻ kwa⁻ dsa⁻kiyh⁺. ³⁶Lä⁺jää⁺ dsa⁻ he⁻ ya⁻nää⁺ tooh[~] miih⁺ ma⁺ngiiy⁺ he⁻ ma⁺juu⁺ Paa'.

Ga⁺hlëeh⁺ Paa' cha⁻né⁺ judiu dsa⁻gooy⁺

³⁷Ma⁻tääh⁺ gyih⁺taayh⁺ Paa'
cha⁻neh⁺, ma⁺ ga⁺ngii⁺ Paa' juu⁺ kih⁺ hi⁻ ma⁺ kye⁻ née⁺ kih⁺hløø⁺ he⁻:
—¿Che⁻ le⁺ hlëehn⁺ koo⁻ mi⁻juu⁺
kyah⁺ hne⁻?

He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ hi⁻ ma⁺ kye⁻ née⁺ he⁻:
—¿Che⁻ le⁺ hlëeh⁺ griego? ³⁸¿Che⁻
ja⁻ he⁻ hne⁻ dsa⁻egipto hi⁻ ga⁺jmee⁺
hnii⁻ kyaah⁺ hwa⁻ la⁻ ma⁻ko⁻hna⁻
la⁻? ¿Che⁻ ja⁻ he⁻ hne⁻ hi⁻ ga⁺jøøh⁺
kyee⁺ mil dsa⁻ mah⁺ ga⁺teeh⁺ kyaah⁺
lle'moh⁺, ja⁻ga⁺ ga⁺jääh⁺ hnh⁺ ta⁻
hwa⁻ kii[~]?

³⁹He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Paa':
—Jnä⁺ laq⁻ ma⁻ra⁻ judiu.
Ga⁺lä⁺chaa⁻ koo⁻ jwii⁻ juuuh⁻ he⁻
chee⁻ Tarso, he⁻ na⁻hee⁻ hwa⁻
Cilicia. Ta⁻ jmee⁻ hñaa⁻ hoh⁺, kwa⁻
da⁻ jwë⁺ hlëehn⁺ kyaah⁺ dsa⁻la⁻.
⁴⁰He⁻ja⁻ ga⁺kwa⁻ hi⁻ ma⁺ kye⁻
née⁺ he⁻ jwë⁺ hlëeyh⁺. Mah⁺ ga⁺noo⁻
Paa' née⁺ sa⁻joo⁻ ta⁻ kih⁺ hne⁺ ja⁻.
Ga⁺jmeey⁺ lii[~] kyaah⁺ gooy⁺ mah⁺

dsa⁻taayh[`] tii[.] Ma^á ga⁻tü^d dsa⁻ he⁻
he⁻ tooyh[~] miih[,] ja⁻ga⁻ ga⁻hlëeh[~]
Paa^á kyaah[~] juu^l hebreo, ga⁻jäyh[:]

22 —Dsa⁻nüuh⁻ øøhn[,] dsa⁻
hnäh[,] wa^á kwa^á da⁻ jnä^á juu^l kin[.]

²Ma^á ga⁻nuu^l dsa⁻ he⁻, he⁻ hlëeh[~]
Paa^á juu^l hebreo, ga⁻taayh[`] ti^si^h
go⁻te[.] Ngoo^l bih^l hlëeyh[:]

³—Laa^l jnä^á judiu. Ga⁻lä⁻chaan⁻
jwii^l Tarsö he⁻ nöø^l hwa^l Cilicia.
Jerusalén la⁻ba⁻ ga⁻kwaan[.]
Gamaliel ga⁻mi⁻tëe^l jnä^á llu^l lä⁻koh⁻
la⁻ley kih^l dsa⁻ma⁻gyuh^l jnän.
Ha⁻koh^l sa⁻hee^l dsen⁻ hnaahn[.]
Dio ja⁻ba⁻ lä⁻koh^l jmeeh^l hnäh[~]
na[.] ⁴Neen^l lä⁻kaa⁻ lä⁻juuh^l jee^l
jwii^l na⁻jmeen^l hñaa^l dsen⁻ kih^l
dsa⁻më^l dsa⁻nüuh^l hi⁻ ma⁻hee^l
ju⁻hmëe^l la⁻ mah^l ma⁻jngëeh^l jnih^l,
he⁻ja⁻ ga⁻tëe^l jnih^l mah^l ga⁻taah^l
jnih^l neh⁻ñe!^l ⁵Né^l ba⁻ jmi⁻ dsa⁻
jøøh^l kyaah^l dsa⁻gyuh^l ha⁻ lä⁻
ga⁻jmeen^l. Hi⁻ he⁻ ga⁻kwa⁻ je⁻ he⁻
ma⁻kyen^l kih^l dsa⁻goo^l jne^l hi⁻ chaa⁻
Damasco. Ñeen^l jee^l ja⁻na⁻hnäähn⁻
hi⁻ ma⁻hee^l ju⁻hmëe^l kih^l Jesús
mah^l ma⁻tëen^l ta⁻ Jerusalén la⁻ mah^l
ma⁻hee^l dsih^l wii^l.

Ga⁻jmeeh^l Paa^á juu^l ha⁻ lä⁻ ga⁻hee^l
kih^l Dio

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶Pero jee^l ngoon^l cha⁻jwë^l ja⁻,
ya⁻jäh^l lloon^l ta⁻ Damasco ma⁻të^l
koo⁻lla⁻hyoo^l, ni⁻sa⁻liih^l ga⁻jnä^l
ga⁻jyoo^l gyuh^l koo⁻je⁻ he⁻ bee⁻
jwérte lä⁻kú^l lä⁻jii^l jee^l ngoon^l ja⁻,
⁷lä⁻jiih^l ga⁻tahn^l hwa^l. Hi⁻ lä⁻chah^l
ja⁻ga⁻nuun^l ga⁻hlëeh^l: “Saulo, Saulo,
che⁻la⁻ hñaa⁻ hoh^l kyaah^l jnä^l?”
⁸He⁻ja⁻ ga⁻ngiin^l juu^l kiyh^l: “¿Hii^l
hne⁻ dsa⁻nüuh^l?” , ga⁻jwii^l jnih^l.

Ja⁻ga⁻ ga⁻jäyh[:] “Jnä^á he⁻ Jesú^s dsa⁻
chaa⁻ Nazaret, hi⁻jmeeh^l hñaa⁻
hoh^l kih^l.” ⁹Lä⁻jëe^l hi⁻ga⁻nää^l
kyah^l jnä^á ta⁻ ja⁻, ga⁻jëey^l wa⁻je⁻
ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jwaaayh^l jwérte pero
sa⁻ga⁻lä⁻ngëey^l he⁻juu^l ma⁻hlëeh^l
kyah^l jnä^l. ¹⁰He⁻ja⁻ ga⁻ngiin^l juu^l
kih^l hi⁻ga⁻hlëeh^l jnä^l: “¿Hee^l hnooh^l
jmeen^l dsa⁻nüuh^l?” He⁻ja⁻ ga⁻jäh^l
dsa⁻nüuh^l he⁻: “Noo^l, mah^l gwa⁻ba⁻
hne⁻ta⁻ Damasco. Jee^l oo⁻ jmeed^l
dsa⁻juu^l lä⁻je⁻ he⁻ga⁻tëeh^l jmeeh^l.”
¹¹Kyaah^l wa⁻je⁻ he⁻ga⁻jëen^l ja⁻,
ga⁻hee^l mi⁻nën^l. Dsa⁻kyaahn^l he⁻ba⁻
ga⁻jää^l jnä^á na⁻hääy^l goon^l lä⁻jiih^l
ga⁻lloon^l Damasco.

¹²Jee^l ja⁻ma⁻gya^l jaa^l dsa⁻nüuh^l
chee⁻Ananía hi⁻ma⁻mi⁻te⁻ley jnä^l.
Hi⁻lä⁻jëe^l dsa⁻judiu hi⁻ma⁻tääh^l
Damasco, ma⁻hlëeyh^l llu^l kiyh^l.

¹³Ananía he⁻, ñeey^l na⁻jëey^l jnä^l.
Ma⁻ga⁻llooy^l chuh^l kin^l ga⁻siiyh^l
jnä^l: “Øøhn^l Saulo, wa⁻lä⁻jnä^áka⁻läh^l
mi⁻nëh^l.” Lä⁻chah^l ja⁻, ga⁻lä⁻jnä^l
mi⁻nën^l hi⁻ga⁻jëe^l jnih^l. ¹⁴He⁻ja⁻
ga⁻siiyh^l jnä^l: “Dio kyaal^l dsa⁻
ma⁻gyuh^l jnän^l ma⁻lleeyh^l hne⁻ mah^l
lä⁻kyuh^l lä⁻je⁻ he⁻hyoh^l dsëy^l
jmeeh^l hi⁻jëeh^l hi⁻lluu^l go⁻te⁻hi⁻
lä⁻ja⁻ka⁻läh^l nuuh^l he⁻jäyh^l. ¹⁵Jëeh^l,
hne⁻jmeeh^lju⁻dsoo^lkiyh^l, kih^llä⁻jëe^l
dsa⁻jmi⁻gyuh^l hi⁻jmeeh^lju⁻dsoo^l
kih^llä⁻je⁻he⁻ma⁻jëeh^lhi⁻kih^lhe⁻
ma⁻nüuh^l. ¹⁶Na^lna⁻mo⁻to⁻jøø^l, noo^l
mah^lsaah^ljmii^l, ngii^lkyah^llä⁻hih^l
kih^lJesús mah^ljñii^llä⁻je⁻dso⁻kye⁻
kyah^l, ga⁻jäh^l Ananía.

Ga⁻jmeeh^l Paa^á juu^l ha⁻ lä⁻
ga⁻la⁻he⁻ ñeey^l na⁻kway^l juu^l
kih^lhi⁻sa⁻laa⁻judiu

¹⁷Hi⁻ma⁻jahn^l Jerusalén la⁻,
ñeen^ljee^lchih^lgwah^lna⁻ngiin^lkin^l.

Jee' ja⁻ ga⁺hëë' mi'nën⁺ Dsa⁻jøøh'
jnän'. ¹⁸Ga⁺jëën⁺ hi⁻ ga⁺hlëëh' jnä,
ga⁺jäyh': "Go⁺hëë⁺ na⁺koh⁺ Jerusalén
la⁻. Jëëh', sa⁺ heëh⁻ dsa⁻ nuu⁺ juu⁺
kin⁺ he⁻ hlëëh⁺ hne⁻." ¹⁹He⁻ja⁻
ga⁺jwih⁺ jnih': "Dsa⁻jøøh⁺ kyaan⁺, ñe⁻
ba⁺ dsa⁻ hi⁻ tääh⁺ jee' la⁻, he⁻ ñeen⁺
lä⁺koo⁻ lä⁺koo⁻ gwah⁺ na⁺hwëen⁺
lä⁺jëë⁺ hi⁻ ma⁺heeh⁻ juu⁺ kyah⁺ hi⁻
ga⁺jmeen⁺ mada⁻ ga⁺kwa⁻ dsa⁻ kiyh⁺
hi⁻ ga⁺taqah⁻ dsih⁻ neh⁺ñe!. ²⁰Hi⁻
lä⁺ ma⁺ ga⁺jngëeyh⁺ Esteban, hi⁻
ma⁺ jmeen⁺ ju'dsoo⁻ kyah⁺, ma⁺ cheh⁺
jnä⁺ jee' ja⁻ ka⁻läh⁺. Koo⁻ba⁺ ga⁺hii⁺
huu⁻dsë⁻ kya⁺ jnääh⁺ he⁻ ga⁺juu⁺
Esteban hi⁻ jnä⁺ ga⁺höön⁺ hmiih⁻
kih⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁺jngihi⁺ kiyh⁺." ²¹Pero
Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ ga⁺siih⁺ jnä⁺: "Goh⁺
jee' cheen⁻ hne⁻ ñuu⁺ jee' tääh⁺ dsa⁻
hi⁻ sa⁻ laa⁺ judiu ba⁻."

Ma⁺ra⁻ he⁻ ga⁺jä⁺ ba⁻ Paa⁻ goo⁻ hløø⁻

²²Ja⁻ jiih⁺ mo⁻so⁻ ga⁺lä⁺hnøøy⁺ ma⁻
nuuy⁻ juu⁺ kih⁺ Paa⁻ mah⁻ ga⁺løøy⁻
tooyh⁻ miih⁺, ma⁺ jäyh⁺:

—Wa⁻ juu⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ na⁻, sa⁻ høø⁻
kwaat⁻ chaa⁻ gyih⁺.

²³Tääh⁺ gyih⁺ lä⁺ja⁻ tooyh⁻ miih⁺,
ga⁺ka⁻ dsa⁻ he⁻ hmiih⁻ kiyh⁺ ga⁺jwäy⁺
ta⁻ gyuuuh⁺, ga⁺huuy⁻ hløø⁻ jwë⁻ né⁻
lle⁻. ²⁴He⁻ja⁻ hi⁻ kye⁻ né⁻ kih⁺ hløø⁻
ga⁺jmeem⁺ mada⁻ kih⁺ dsa⁻ kyaay⁺
mah⁻ ga⁺tëey⁻ Paa⁻ ta⁻ cha'neh⁻
jee' ma⁺ tääh⁺ lä⁺jëë⁺ hløø⁻. Hi⁻
ga⁺jmeey⁻ mada⁻ he⁻ ma⁺ kway⁺
kiyh⁺ mah⁻ jmeeyh⁻ juu⁺ he⁻la⁻ tooh⁻
dsa⁻ miih⁺ kyaayh⁺. ²⁵Ma⁻cheh⁺ Paa⁻
na⁻hnuu⁻ jee' ma⁺ kwa⁻ hløø⁻ kiyh⁺,
he⁻ja⁻ ga⁺ngiiy⁻ juu⁺ kih⁺ juu⁻ hløø⁻
hi⁻ ma⁺ cheh⁺ jee' ja⁻:

—¿Che⁺ cha⁻ jwë⁻ kyah⁺ hnäh⁻
kwah⁺ kih⁺ ja⁻ dsa⁻ romano,

cher⁻mah⁺ sa⁻ ma⁻kyeh⁻ ju'dsoo⁻
kiyh⁺?

²⁶Ma⁻ ga⁺nuu⁻ juu⁻ hløø⁻ lä⁺ja⁻,
ngaayh⁺ na⁻jmeey⁻ juu⁺ kih⁺ hi⁻ kye⁻
né⁻, ga⁺jäyh⁺:

—¿Che⁺ lä⁺ jmeeh⁺ na⁻? Dsa⁻ñuuuh⁻
oo⁻ laa⁺ dsa⁻ romano.

²⁷Ja⁻ga⁻ ga⁺lloo⁻ hi⁻ kye⁻ né⁻ he⁻
chuh⁻ kih⁺ Paa⁻ mah⁻ ga⁺ngiiy⁻ juu⁺:

—¿Che⁺ ju'dsoo⁻ laaqh⁻ hne⁻ dsa⁻
romano?

He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Paa⁻:

—Ju'dsoo⁻, hi⁻ he⁻ jnä⁺.

²⁸Hi⁻ ga⁺jäh⁺ hi⁻ kye⁻ né⁻ he⁻:

—Ya⁻hii⁺ hmooh⁺ kin⁺, lä⁺llu⁻ he⁻
ga⁺laan⁻ dsa⁻ romano.

He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁺ Paa⁻:

—Pero jnä⁺ laan⁻ dsa⁻ romano
lä⁺jiih⁺ ma⁺ ga⁺lä⁺chaan⁻.

²⁹Chah⁺ ba⁻ ga⁺jmeey⁻ ta⁻ koo⁻
hløø⁻ hi⁻ ma⁺ kwa⁻ kih⁺ Paa⁻. Lä⁺kye⁻
hi⁻ kye⁻ né⁻ he⁻ ma⁺ ga⁺nuuy⁻ laa⁺
Paa⁻ dsa⁻ romano, ga⁺lä⁺goyh⁻ kih⁺
he⁻ ga⁺jmeey⁻ mada⁻ he⁻ ga⁺hnuuuy⁻
Paa⁻ kyaah⁻ caden~.

Ga⁺jääy⁻ Paa⁻ cha'né⁻

dsa⁻kaah⁻ kya⁺ judiu

³⁰Ma⁻ ga⁺jnä⁺ jyoh⁻ jmi⁺, hnøø⁻
hi⁻ kye⁻ né⁻ kih⁺ hløø⁻ he⁻ ma⁺ lä⁺ñe⁻
kwee⁻ he⁻ kih⁺ ja⁻ he⁻ ma⁺ hnii⁻
judiu kih⁺ Paa⁻. He⁻ja⁻ ga⁺jmeey⁻
mada⁻ kih⁺ hløø⁻ wa⁻ cheeyh⁻ Paa⁻
jee' hääy⁻ neh⁻ñe⁻ hi⁻ ga⁺jmeey⁻
mada⁻ wa⁻ ya⁻nää⁻ jmi⁻ dsa⁻ kaaah⁻
hi⁻ lä⁺jëë⁺ dsa⁻ta⁻ judiu. Ma⁻
ga⁺lla⁻nää⁻ lä⁺jëë⁺ dsa⁻ta⁻ he⁻,
ga⁺jmeey⁻ mada⁻ he⁻ ngëë⁻ Paa⁻
cha'né⁻ lä⁺jëë⁺ dsa⁻ta⁻ he⁻.

23 He⁻ja⁻ ga⁺jëë⁻ Paa⁻ koo⁻
hweh⁻ dsa⁻ta⁻ he⁻ mah⁻
ga⁺jäyh⁺:

—Øohn¹, ni⁺ miih⁻ sa⁺ hnii[~]
huu'dse' kin⁺, jee'h[~] lä⁺ ma⁻jmee⁺ ba⁻
jnä[~] lä⁺jiih[~] na⁻ lä⁺ hnø^o^d Dio.

²Ananía hi⁻ la^q[~] jmi⁻dsa⁻ jø^øh[~]
ga⁻jmeey[~] mada⁻ kih[~] hi⁻ ma⁻tääh[~]
jäh[~] kih[~] Paa⁻ wa⁻ jnooy[~] hooy[~].

³He⁻ja⁻ ga⁻jäh[~] Paa⁻:

—Kyah[~] hne⁻ wa⁻ jnoo[~] Dio, hne⁻
hi⁻ na⁻jngii[~] mo⁻në[~]. Hne⁻ hi⁻ gya[~]
ka⁻ ju'dsoo⁻ kin⁺ lä⁺koo⁻ hlëeh[~] ley,
¿he⁻la⁻ lla⁻dseh[~] ley he⁻ jmeeh⁻
mada⁻ jnoo[~] dsa⁻ kin⁺?

⁴Lä⁺jee[~] hi⁻ ma⁻tääh[~] koo⁻ kih[~]
Paa⁻ he⁻ ga⁻jäh[~]:

—¿He⁻la⁻ jiih[~] juu[~] wi[~] kyaah[~]
jmi⁻dsa⁻ jø^øh[~] kyaah[~] Dio?

⁵He⁻ja⁻ ga⁻jäh[~] Paa⁻:

—Sa⁺ ma⁻ man⁻ Øohn¹ he⁻ laay[~]
jmi⁻dsa⁻ jø^øh[~], jee'h[~] na⁻sii⁻ ba⁻ juu⁻
kih[~] Dio he⁻ jäh[~]: “Ta⁻ hlëeh[~] hlii^h
kih[~] hi⁻ kye⁻ ne⁻ kyah[~] hnäh[~].”

⁶Ma⁻ ga⁻lä⁺liih[~] Paa⁻ kih[~] lä⁺jee[~]
dsa⁻ta⁻ he⁻ tääh[~] hi⁻ la^q[~] saduceo
hi⁻ tääh[~] hi⁻ la^q[~] fariseo, he⁻ja⁻
ga⁻hlëey[~] koo⁻ ki⁻gaa⁻, ga⁻jäh[~]:

—Øohn¹, laq[~] fariseo, he⁻ba⁻ joo⁻
fariseo jnä[~]. Kah⁻ hnäh[~] kwaq[~] kin⁺
kih[~] he⁻kyen⁻ o⁻jøh⁻ dse⁻ he⁻ lä⁺jiih[~]
hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻.

⁷Ma⁻ ga⁻hlëey[~] lä⁺ja⁻, ga⁻jnä[~]
hnii⁻ kih[~] fariseo kyaah[~] saduceo,
lä⁺jiih[~] ga⁻laay[~] to⁻ nää[~]. ⁸Jee'h[~], hi⁻
la^q[~] saduceo sa⁻ heey[~] he⁻ lä⁺jiih[~] hi⁻
ma⁻na⁻juu⁻, ni⁺ he⁻cha⁻ ángele, hi⁻
ni⁺ he⁻cha⁻ jmi⁻lle⁻ ka⁻läh[~]. Pero
dsa⁻ hi⁻ la^q[~] fariseo jmeey⁻ dsoo⁻ ba⁻
kih[~] lä⁺jee[~] he⁻ ja⁻. ⁹Ha⁻ koh⁻ miih⁻
sa⁻ ma⁻tooh⁻ dsa⁻ he⁻. Ja⁻ga⁻ ga⁻noo⁻
ko⁻llaq[~] ta⁻jwoh⁻ kyaah[~] ley, hi⁻ ma⁻
la^q[~] fariseo, ga⁻ti⁻ ga⁻chooy[~] juu⁻
ga⁻jäh[~]:

—Ni⁺ miih⁻ dsoo⁻ sa⁻ na⁻bääh[~]
dsa⁻ñuuh⁻ na⁻. Ta⁻ha⁻ hnäh[~] kih[~]

Dio, ha⁻ ga⁻ che⁻ jmi⁻lle⁻ o jaa⁻
ángel ga⁻hlëeh[~] kyaayh[~].

¹⁰Pero cha⁻ga'miih⁻ ga⁻lä⁺hnee⁻
dsa⁻ he⁻. Ga⁻lä⁺goh⁻ hi⁻ kye⁻ ne⁻
kih[~] hlø^ø, gihnä[~] dsa⁻ kih[~] Paa⁻ ma⁻
laay[~]. He⁻ja⁻ ga⁻tëeyh[~] hlø^ø mah⁻
wa⁻ lleey[~] Paa⁻ jee⁻ ja⁻ wa⁻ lla⁻jääy[~]
ka⁻läh[~] jee⁻ tääh[~] lä⁺jee⁻ hlø^ø.

Ga⁻täah[~] dsa⁻ juu⁻ kwee⁻
he⁻ ma⁻jngëeyh[~] Paa⁻

¹¹Jee⁻ ga⁻të⁻ to⁻ hwë⁻ ga⁻lä⁺jnää[~]
Dsa⁻jø^øh[~] jnän⁻ cha'në⁻ Paa⁻,
ga⁻jäh[~]:

—Kwa⁻be⁻ Paa⁻. Lä⁺koo⁻
ma⁻jmeeh⁻ ju'dsoo⁻ kin⁺ Jerusalén
la⁻, ja⁻ba⁻ lä⁺na⁻ jmeeh⁻ bii⁻ go⁻jmeeh⁻
ka⁻läh[~] jwii⁻ Roma.

¹²Ma⁻ ga⁻jnä[~] jyoh[~] jmi⁻ ko⁻llaq[~]
judiu ga⁻taayh[~] juu⁻ kwee⁻, ga⁻jäh[~]:

—Wa⁻ ja⁻ dso⁻jwii⁻ ne⁻ kyaal⁻ jnääh[~]
cher⁻mah⁻ kih[~]hi⁻ jnääh[~] jää⁻ sa⁻ ga⁻
ma⁻jngëeh[~] jnääh[~] Paa⁻. ¹⁵Na⁻na⁻
chuu⁻ hnäh[~] ko⁻jøh⁻ kyaah[~] lä⁺jee[~]

dsa⁻ta⁻ jnän⁻ kih[~] hi⁻ kye⁻ ne⁻ kih[~]
hlø^ø oo⁻ mah⁻ wa⁻ ya⁻jääy[~] Paa⁻ ta⁻
ne⁻ta⁻ la⁻. Chiiyh[~]: “Hnø^ø jnääh[~] kye⁻
jnääh[~] kwaq⁻ kiyh[~] cha⁻ga'miih⁻.”

Hi⁻ jnääh[~] cha⁻jwé⁻ ba⁻ jø^ø jnääh[~]
mah⁻ jngëeh[~] jnääh[~] wara⁻ ga⁻ngëey[~]
jee⁻ ja⁻, ga⁻jäh[~] dsa⁻ he⁻.

¹⁶Pero chih⁻ kyaah[~] dsa⁻më⁻ Øoh⁻
Paa⁻ ga⁻nuu⁻ ha⁻ lä⁺juu⁻ he⁻ ga⁻taah⁻
dsa⁻ he⁻. He⁻ja⁻ ñeey[~] jee⁻ ma⁻tääh[~]
hlø^ø na⁻jmeeyh[~] juu⁻ kih[~] Paa⁻.

¹⁷He⁻ja⁻ ga⁻tëëh['] Paa['] jaa⁻ juu['] hløø^{',}
mah['] ga⁻siiyh[:]

—Jää⁻ chih⁻ la⁻ kih['] hi⁻ kye⁻ në[']
kih['] hløø<sup>'. Hnøøy['] llay['] miih⁻ juu[']
kyaayh[.]</sup>

¹⁸He⁻ja⁻ ga⁻jøø['] juu['] hløø['] he['] kih[']
chih⁻ jee['] ma['] gya['] hi⁻ kye⁻ në['] kih[']
hløø^{',} mah['] ga⁻siiyh[:]

—Paa['] hi⁻ hää['] neh[']ñe['] ma⁻chee[']
chih⁻ la⁻ kyah[']. Cha⁻ koo⁻ juu['] he⁻
siiyh⁻ hne⁻.

¹⁹He⁻ja⁻ hi⁻ kye⁻ në['] kih['] hløø[']
ga⁻hääy['] goo['] chih⁻ he['] ga⁻jääy[']
kah['] kih['] mah['] ga⁻ngiiy['] juu['] kiyh^{',}
ga⁻jäyh[:]

—¿Hee⁻ na⁻ jwihi['] jnä[?]

²⁰He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] chih⁻ he[:]

—Dsa⁻ judiu ma⁻täah['] juu['] kwee⁻
ngiiy['] kyah['] he⁻ cheeh['] Paa['] ho[']
jee['] dsa⁻nee['] dsa⁻ta['] kyaay['], jäyh[']
lla⁻kyaa['] cha⁻gä'miih['] jmi[']. ²¹Pero
ta⁻ jmee⁻ dsso[']. Laa['] ga['] to⁻laa[']
dsa⁻ kyaay['] hi⁻ tääh['] na⁻hmääh[']
jøø['] mah['] jngéeyh['] Paa[']. Ma⁻jäyh[:]
“Wa['] ja⁻ dso['] jwi['] në['] kyaah['] jnääh[']
cher['] mah['] kih['] hi['] jnääh['] jää['] sa⁻
ga['] ma⁻jngéeh['] jnääh['] Paa['].” Hi⁻ na[']
ma⁻tääh['] jøø['] he⁻ na⁻ jwah['] hne⁻.

²²He⁻ja⁻ ga⁻hih['] hi⁻ kye⁻ në[']
kih['] hløø['] juu['] kih['] chih⁻ he['], mah[']
ga⁻siiyh[:]

—Gwäh⁻ ba⁻ hne⁻ kyah['], ta⁻lla⁻
juu['] kyaah['] ni⁻ jaa⁻ dsa⁻lä⁻jë⁻ juu[']
he⁻ ma⁻chihi['] jnä[?].

Hi⁻ kye⁻ në['] kih['] hløø['] ga⁻cheey[']
Paa['] cha'né['] lle'moh['] Félix

²³He⁻ja⁻ ga⁻tëëh['] hi⁻ kye⁻ në['] he[']
uu['] juu['] hløø['] mah['] ga⁻siiyh[:]

—Jmee['] juu['] kih['] to['] hñä['] laa['] hløø[']
wa['] mi⁻lluuy['] hñiiy['] dsa⁻nääy['] ta⁻
Cesarea na['] ko['] hi['] ñu['] ta⁻la⁻ hwë['].
Hi⁻ jmee['] juu['] kih['] jñah['] ka⁻läh[']

to⁻lo⁻gyaa['] dsë⁻ gyee['] hi⁻ jää[']
kyä'jiih['] hi⁻ jñah['] ga['] to['] hñä['] laa[']
hløø['] hi⁻ ka['] hma⁻ lle['] ñe['] chuh['].

²⁴Hi⁻ mi⁻lluuy['] kya'jiih['] hi⁻ jää['] Paa[']
mah['] go['] jääh['] hnäh['] cha'né['] lle'moh[']
Félix, mah['] wa['] llooy['] na⁻lluuy['].

²⁵Hi⁻ kye⁻ në['] kih['] hløø['] he[']
ga⁻chee['] koo⁻ je['] he⁻ na⁻sii⁻ lä⁻la⁻:

²⁶“Jnä['] Claudio Lisias siin['] kyah[']
hne⁻ Félix lle'moh['] lluuy[']. Wa['] chaah⁻
ba['] hne⁻ llu[']. ²⁷Dsa⁻ñuuuh['] hi⁻ ngoo[']
na⁻ ga⁻sooh['] dsa⁻judiu kiyh['] koo[']
gwah['], miih⁻ ga['] sa⁻ ga⁻jngiih['] dsa⁻
kiyh[']. Ma['] ga⁻lä⁻man⁻ laay['] dsa⁻
romano, he⁻ja⁻ ñeen['] kyaah['] hløø[']
kyaqan⁻ na⁻lää['] jnih[']. ²⁸Ma['] hnnoon[']
lä⁻man⁻ he['] kih['] he⁻ ma['] hnëë[']
dsih['], he⁻ja⁻ ga⁻jää['] jnih['] cha'né[']
dsa⁻kaah['] kyaah['] dsa⁻judiu. ²⁹Ja⁻ga[']
ga⁻lä⁻jnä['] he⁻ ti⁻chooy['] juu['] kih[']
ley kih['] bih['] ja⁻. Sa⁻ cha⁻ he⁻ kih[']
he⁻juu['], ni⁻ he⁻ dsa⁻hey['] neh['] ñe['].

³⁰Pero jnä['] ga⁻tëëhn['] juu['], jwëë[']
judiu ma⁻tääh['] juu['] kwee⁻ he⁻ ma[']
jngiih['] kiyh[']. He⁻ja⁻ lä⁻chah['] ja⁻
ma⁻chee['] jnih['] ta⁻ kyah['] hne⁻. Hi⁻
ma⁻jwiin['] lä⁻jeë['] hi⁻ hnii['] mah[']
dsa⁻kway['] ju⁻dsso['] cha'néh['] hne⁻
he⁻ kih['] ja⁻ he⁻ hniiy['] kih['] Paa[']. Wa[']
dsa⁻ngëëh['] ba['] hne⁻ llu['], ga⁻jäh['] hi⁻
kye⁻ në['] kih['] hløø['] he['].

³¹He⁻ja⁻ ga⁻jøø['] hløø['] kih['] Paa[']
lä⁻hih['] he⁻ ga⁻jmee['] hi⁻ kye⁻ në['] he['],
ga⁻jääy['] lä⁻hwë['] ja⁻ ta⁻ Antípatri.

³²Ma['] ga⁻jnä['] ja⁻, ga⁻këh['] hløø[']
hi⁻ na⁻nää['] jwë['] tii['] he['], ga⁻nääy[']
ta⁻ në[']ta['] kiyh[']. Hi⁻ dsëë⁻ jah['] he[']
ba['] ga⁻nää['] kyaah['] Paa[']. ³³Ma[']

ga⁻lla⁻nää['] hløø['] he['] Cesarea,
ga⁻kwëëyh['] lle'moh['] he['] je['] he⁻ ma[']
kyey['] ja⁻ hi⁻ ga⁻ngëëy['] Paa['] goo[']
lle'moh[']. ³⁴Ma⁻ngëë['] ma⁻he['] lle'moh[']
je⁻ ja⁻, ga⁻ngiiy['] juu['] kih['] Paa['] ha⁻

chaaȳ. Ma' ga⁺lä⁺ñe⁺ lle'moh' laa'
Paa' dsa⁻ chaa⁻ Cilicia, ³⁵he⁻ja⁻
ga⁻jäyh̄:

—Wa' ya⁻nää⁻ da' hi⁻ hnii[~], ja⁻ga[']
llan⁻ ta⁻ kyah[!]

Hi⁻ ga⁻jmeey⁻ mada⁻ kih['] hløø^{',}
he⁻ häy['] Paa' neh⁻ hne['] juuh⁻ kih[']
Herode.

Ga⁻kwa' Paa' ju'dsoo'
kih['] cha'në' Félix

24 Ma⁻hya⁻ hña⁻ jmi['] gya[']
Paa' Cesarea, ja⁻ga['] ga⁻lloo[']
jmi⁻dsa⁻ jøgh['] hi⁻ chee⁻ Ananía,
kyaa⁻ ko⁻llaa['] dsa⁻gyuuuh['] hi⁻
kyaa⁻ jaa⁻ hi⁻ cheh['] në' hi⁻ chee⁻
Tértulo. Ga⁻lla⁻nääy['] hniiy⁻ kih['] Paa'
cha'në' lle'moh[']. ²Hi⁻ ma['] ga⁻lloo[']
Paa' cha'në' Félix, ga⁻løø['] Tértulo
hnii⁻ kiyh['].

—Ti'hmaah['] hne⁻ lle'moh['] Félix
—jäyh[']—. Peer⁻ chaa⁻ jnääh['] llu[']
he⁻ hii['] tii['] kyaal⁻ jnääh['] hi⁻ cha⁻
cha⁻miih⁻ huu[']dsë⁻ llu['] kyah['] he⁻ja⁻
dsa⁻la['] cha⁻miih⁻ ta['] llu['] hwa['] kyaal⁻
jnääh[']. ³He⁻ba['] che⁻ lluuh['] hne⁻
Félix. He⁻ja⁻ sa⁻ hwaal['] jnääh['] kwa⁻
jnääh['] ti'hmaah['] kyah['] wa['] ha⁻ cha⁻
ha⁻ jee['] tøøh['] jnääh[']. ⁴Sa⁻ hnoon[']
heen⁻ cha⁻miih⁻ jmi['] kyah['], he⁻ja⁻
chuuun['] kyaah['] hne⁻, ta⁻ jmeec⁻ hñaa⁻
hoh['] nuuh['] miih['] juu['] he⁻kye['] jnääh[']
la⁻.

⁵Dsa⁻ñuuuh⁻ na⁻ hee⁻ huu[']dsë⁻ kih[']
dsa⁻ lä⁻kaa⁻ jee['] ngëy['], llay⁻ hnii⁻
kih['] dsa⁻ judiu hi⁻ tääh['] lä⁻kaa⁻
jmi⁻gyuu⁻. Hi⁻ na⁻ na⁻ hi⁻ kye['] në'
kih['] dsa⁻ hi⁻ chee⁻ nazareno hi⁻ kwa⁻
jyoh['] juu[']. ⁶Hnøøy['] ma['] mi⁻kwayh[']
gwah['] kyaal⁻ jnääh['], he⁻ja⁻ ga⁻chaah[']
jnääh[']. He⁻ ma['] hnøø['] jnääh['] ma[']
lla['] jnääh['] ta⁻ kiyh['] lä⁻koo⁻ jäh[']
ley kyaal⁻ jnääh[']. ⁷Pero ga⁻lloo[']

hi⁻ kye['] në' kih['] hløø['] hi⁻ chee⁻
Lisias jee['] tøøh['] jnääh[']. He⁻wii['] ba[']
ga⁻lleey⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ na⁻ goo['] jnääh['].
⁸Ga⁻jäyh['] wa['] lla⁻nää⁻ lä⁻jee⁻ hi⁻
hnii⁻ kiyh['] cha'në' lle'moh[']. Wa'ra[']
ga⁻lla⁻kyaa⁻ hniih['] jmi['], lä⁻ñeh['] la⁻
dsoo['] lä⁻jee⁻ he⁻ jäh['] jnääh['] la⁻.

⁹Lä⁻jee⁻ judiu ga⁻hii['] koo⁻ ba['] juu[']
kiyh['], ga⁻jäyh[']:

—Ja⁻ba['] lä⁻na⁻ jäh['] jnääh['] ka⁻läh['].

¹⁰He⁻ja['] ga⁻jmeé['] lle'moh['] lii['] kih[']
Paa' mah['] kway['] ju'dsoo['] kiyh[']. Ja⁻ga[']
ga⁻jäh['] Paa':

—Man⁻ ma⁻hya⁻ cha⁻miih⁻ ji⁻ñe⁻
laah['] hne⁻ lle'moh['] Cesarea la⁻, he⁻ja⁻
jee⁻ ba['] dsën⁻ kwan['] juu['] kin⁻ lä⁻koh[']
te['] la['] ba[']. ¹¹Le['] kooh['] kwaat⁻, na⁻
ma⁻hya⁻ gya⁻tø['] jmi['] ñeen['] ta⁻ jee[']
chih['] gwah['] juuh['] jee['] jwii['] Jerusalén
na⁻kwan['] ti'hmaah['] kih['] Dio. ¹²Sa⁻
ma['] teen⁻ kyaah['] ni⁻ jaa⁻ dsa⁻, ni⁻
ja⁻ he⁻ jnää⁻ ga⁻jmeen['] he⁻ ga⁻tooh[']
dsa⁻ miih['] jee['] chih['] gwah['] juuh[']
ja⁻, lä⁻koo⁻ ma['] jeeey['] jnää[']. Ni⁻ sa⁻
ga⁻llan['] hnii⁻ kih['] dsa⁻ jee['] tøø['] gwah[']
mäh['], ni⁻ jee['] jwii['] ja⁻ sa⁻ ga⁻llqan[']
dsa⁻ hnii⁻. ¹³He⁻ja⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻
kyaa⁻ jmeé['] dsa⁻ na⁻ dsoo['] lä⁻jee⁻ he⁻
bäayh['] jnää['] na⁻. ¹⁴He⁻la⁻ba['] jmeen[']
dsoo['], he⁻ba['] Dio hi⁻ ga⁻hnaah⁻ dsa⁻
ma⁻gyuh['] jnän['], he⁻ba['] hi⁻ he⁻hi⁻
hnaahn['] lä⁻koh['] la⁻juu['] hmëe[']. Dsa⁻
na⁻ jäh['] la⁻ra⁻këh['] ba['] jwë['] he⁻ hään['].
Pero hee['] ba['] jnää['] lä⁻jee⁻ ley he⁻ ga⁻sii[']
Moisé hi⁻ lä⁻jee⁻ he⁻ ga⁻sii['] ga['] jnäh[']
hi⁻ ga⁻ngëe['] juu['] kih['] Dio. ¹⁵Hi⁻kyen[']
o⁻jøh['] dsë⁻ kih['] Dio, ja⁻ba['] lä⁻koo⁻
kye['] hi⁻na⁻, he⁻lä⁻jiöh['] lä⁻jee⁻ hi⁻
na⁻juu['], lä⁻jiöh['] hi⁻lluuh['] hi⁻lä⁻kye[']
hi⁻hlëeh[']. ¹⁶Kih['] he⁻ja⁻ba[']na⁻, kwan⁻
be⁻ jmeen['] he⁻lluuh[']dsë⁻kin⁻cha'në' Dio, hi⁻ni⁻
cha'në' dsa⁻ka⁻läh['].

¹⁷ Ga⁺lä⁺ h⁻éen` miih⁻ ji⁻ne⁻ neen` jyoh⁻ hwa⁺, ja⁻ga⁺ ga⁺llaahn⁺ Jerusalén ma⁻ kii⁻ kuu⁻ he⁻ la⁻ kwaat⁻ kih⁻ hi⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻, hi⁻ ma⁻ kiin⁻ he⁻ ga⁻tëeen⁻ kwéehn⁻ Dio. ¹⁸ He⁻ ja⁻ na⁻ ma⁻ jmeen⁻ lä⁺ ma⁻ ga⁺lla⁺nää⁻ miih⁻ judiu hi⁻ ya⁻nää⁻ ta⁻ hwa⁺ Asia.

Ga⁺jëey⁻ jnä⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻ Jerusalén, ma⁻na⁻jngëe⁻ ba⁻ jnä⁻ lä⁺hih⁻ kih⁻ ley. Pero sa⁻ ma⁻ tääh⁻ jwëe⁻ dsa⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁻ ma⁻ tääh⁻.

¹⁹ Wa⁻ ya⁻nää⁻ hi⁻ he⁻ ba⁻ jee⁻ la⁻ mah⁻ kway⁻ ju⁻dsoo⁻ kiyh⁻ cher⁻mah⁻ he⁻ cha⁻ kiyh⁻ kyaah⁻ jnä⁻. ²⁰ O wa⁻ jäh⁻ hi⁻ tääh⁻ na⁻ che⁻ ga⁻lä⁺ jnä⁻ he⁻ ga⁻hläähn⁻ kyaayh⁻ lä⁺ ma⁻ ga⁻kay⁻ ju⁻dsoo⁻ kin⁻ jee⁻ jwii⁻ Jerusalén.

²¹ Koo⁻ he⁻ la⁻ ba⁻ sa⁻ ga⁻tih⁻ dsëy⁻ ma⁻ ga⁻hléehn⁻ lä⁺koo⁻ ma⁻ hään⁻ jee⁻ kiyh⁻, ga⁻jwii⁻ jnih⁻ lä⁺la⁻ ki⁻gaa⁻: "Llah⁻ hnäh⁻ ta⁻ kin⁻, kih⁻ he⁻ jmeen⁻ dsoo⁻ he⁻ lä⁺jih⁻ ka⁻läh⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻", ga⁻jäh⁻ Paa⁻.

²² Ma⁻ñe⁻ ba⁻ Félix ha⁻ lä⁺la⁻ juu⁻ hmëe⁻ kih⁻ Jesús. He⁻ja⁻ ma⁻ ga⁻nuuy⁻ ga⁻jäh⁻ Paa⁻ lä⁺ja⁻, ga⁻hiiy⁻ lä⁺ja⁻ ba⁻ në⁻ juu⁻ ja⁻. Ga⁻siiyh⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ he⁻:

—Wa⁻ jää⁻da⁻ hi⁻ kye⁻ në⁻ kih⁻ hløø⁻ hi⁻ chee⁻ Lisiás, ja⁻ga⁻jëen⁻ ha⁻ lä⁺ jää⁻juu⁻ kyah⁻ hnäh⁻ na⁻.

²³ Ja⁻ga⁻ ga⁻jmee⁻ lle⁻moh⁻ Félix mada⁻ kih⁻ hløø⁻ kyaay⁻ mah⁻ hääy⁻ Paa⁻ hi⁻ ga⁻kwa⁻ bih⁻ jwë⁻ he⁻ na⁻nää⁻ ome⁻ kyaay⁻ na⁻jëey⁻ hi⁻ na⁻kay⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ bi⁻ kiyh⁻.

²⁴ Ga⁻lä⁺hi⁻ ga⁻ miih⁻ jmií⁻ ma⁻jah⁻ lle⁻moh⁻ Félix në⁻ta⁻ kiyh⁻ ka⁻läh⁻ kyaah⁻ Drusila möy⁻, hi⁻ laa⁻ dsa⁻ judiu. He⁻ja⁻ ga⁻jmee⁻ Félix mada⁻ he⁻ ga⁻tëeyh⁻ Paa⁻ mah⁻ nuuy⁻ ha⁻ lä⁺ la⁻ juu⁻ he⁻ jmee⁻ dsoo⁻ dsë⁻ dsa⁻ kih⁻

Jesucristo. ²⁵ He⁻ja⁻ ga⁻hléeh⁻ Paa⁻ ha⁻ lä⁺ ja⁻ dsa⁻ lluú⁻ cha⁻né⁻ Dio, hi⁻ ha⁻ lä⁺ hää⁻ dsa⁻ hnii⁻, hi⁻ ga⁻hlëeyh⁻ he⁻ ka⁻ Dio ju⁻dsoo⁻ kih⁻ dsa⁻.

Peer⁻ ga⁻jwaaah⁻ Félix ma⁻ ga⁻nuuy⁻ juu⁻ ja⁻, he⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁻:

—Ma⁻le⁻ gwaah⁻ da⁻, la⁻ ba⁻ täähn⁻ hne⁻ ka⁻läh⁻ lä⁺ ma⁻ jää⁻.

²⁶ Kuu⁻ ba⁻ ja⁻ ma⁻ joø⁻ Félix ma⁻ jiih⁻ Paa⁻, ja⁻ga⁻ ma⁻ lääy⁻. He⁻ja⁻ ma⁻ tääy⁻ Paa⁻ ko⁻lla⁻jiih⁻ ma⁻ llay⁻ juu⁻ kyaayh⁻.

²⁷ Ga⁻hya⁻ to⁻ ji⁻ne⁻ jmeey⁻ lä⁺ja⁻ lä⁺jiih⁻ ya⁻hëe⁻ Félix lle⁻moh⁻. Në⁻ kiyh⁻ ga⁻he⁻ Porcio Festo. Ma⁻ hnøø⁻ Félix ma⁻ jäl⁻ llu⁻ kyaah⁻ dsa⁻ judiu, he⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻kway⁻ jwë⁻ ma⁻ lää⁻ Paa⁻.

Ga⁻hléeh⁻ Paa⁻ cha⁻né⁻ Festo

25 Ma⁻ ga⁻lloo⁻ Festo jwii⁻ Cesarea, ga⁻lä⁺ hëe⁻ hnë⁻ jmii⁻ jee⁻ ja⁻, ja⁻ga⁻ ngooy⁻ ta⁻ Jerusalén. ²Lä⁺jëe⁻ jmi⁻dsä⁻ kaah⁻ kyaah⁻ lä⁺jëe⁻ hi⁻ kyë⁻ në⁻ kih⁻ judiu, ga⁻lla⁺nääy⁻ hniy⁻ kih⁻ Paa⁻ ka⁻läh⁻ kih⁻ lle⁻moh⁻ Festo, lä⁺bii⁻ lä⁺ja⁻ ma⁻ chuy⁻ kyaah⁻:

³—Ta⁻ jmee⁻ hñaa⁻ hoh⁻, jmee⁻ mada⁻ he⁻ jäh⁻ Paa⁻ ta⁻ Jerusalén — ga⁻jäyh⁻ siiyh⁻ Festo.

Jëeh⁻ ga⁻jmeey⁻ huuh⁻dsë⁻ he⁻ ma⁻ jngëeyh⁻ Paa⁻ cha⁻ jwë⁻ ba⁻. ⁴He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ Festo:

—Jee⁻ oo⁻ ba⁻ hää⁻ Paa⁻ na⁻jnëey⁻ jwii⁻ Cesarea. Ja⁻ba⁻ jee⁻ naahn⁻ chah⁻. ⁵Lä⁺jëe⁻ hnäh⁻ hi⁻ jää⁻, ma⁻nöøn⁻ ko⁻joh⁻ mah⁻ jee⁻ oo⁻ ba⁻ hniih⁻ hnäh⁻ kiyh⁻ cher⁻mah⁻ cha⁻ko⁻ dsoo⁻ juuh⁻ he⁻ na⁻bääh⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ he⁻.

⁶ Ga⁻gya⁻ ga⁻ Festo jwii⁻ Jerusalén koo⁻ jña⁻ o gya⁻ jmií⁻, ja⁻ga⁻ ngaayh⁻

ta⁺ Cesarea. He⁻ ga⁺jnä⁺ jyoh['] jmii[,]
 ja⁻ga['] ga⁺gyay['] në⁻ta['] kiyh[.] Mah[']
 ga⁻jmeeey['] mada['] he⁻ na⁻kyaa^{y'} Paa[.]
⁷ Ma['] ga⁻he['] Paa['] në⁻ta['] kih['] lle⁻moh[,]
 lä⁺jëë⁺ dsa⁻ta['] judiu hí⁻ ya⁻nää⁺
 Jerusalén ga⁻kuyh['] lä⁺ku['] lä⁺jii⁺ kih[']
 Paa[.] Ja⁺ he⁻ koo['] nëë⁺ dsoo['] juuh⁻
 ma['] bääh⁻ dsih['] pero ni⁺ miih⁻ sa⁻
 ga⁻jmää⁺ juu['] kih['] dsa⁻ he['].

⁸ He⁻ja⁻ ga⁺lø^{o'} Paa['] kwa⁻ ju[']dsoo[']
 kih^{',} ga⁻jäyh[:]

—Ni⁺ koo['] he⁻ hliih['] sa⁻ cha⁻ he⁻
 ma⁻jmeen[,] sa⁻ ma⁻hlëëhn['] wi['] kih[']
 ley kyaä⁺ jnääh['] dsa⁻ judiu. Ni⁺ sa⁻
 ma⁻mi['] kwähn['] kih['] gwah⁻ juuh⁻ hi⁻
 ni⁺ sa⁻ ma⁻hläähn['] kyaä⁺ rey to⁻në⁺
 hí⁻ gya['] Roma.

⁹ Pero lle⁻moh['] he['], hnøøy['] ma[']
 jäy['] llu['] kyaä⁺ dsa⁻ judiu, he⁻ja⁻
 ga⁻ngiiy['] juu['] kih['] Paa[:]

—¿Che['] hnooh⁻ gwaah['] ta⁻
 Jerusalén mah['] mi[']een['] juu['] na⁻ jee[']
 oo⁻?

¹⁰ He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] Paa[:]

—He⁻ ma⁻chehn['] jee['] la⁻, lä⁺koo⁻
 he⁻ chehn['] në⁻ta['] kih['] rey to⁻në⁺ ba⁻
 ja⁻. Jee['] la⁻ ba['] ga⁻tee['] lä⁺ee⁻ juu[']
 kin[.] Néh['] ba['] hne⁻ kwee[,] ni⁺ miih⁻
 sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻hläähn['] kyaä⁺ dsa⁻
 judiu. ¹¹ Lle⁻ kih['] juun['] cher'mah[']
 ga⁻jmeen['] koo⁻ dsoo['] juuh⁻. Sa⁻
 gohn['] juun[']. Pero cher'mah['] sa⁻ la⁻
 ju[']dsoo['] he⁻ bääh⁻ dsa⁻ jnä⁺ la⁻, ni⁺
 jaa⁻ dsa⁻ta['] sa⁻ cha⁻ jwë['] ngëë⁺ jnä⁺
 goo⁻ dsa⁻ judiu na⁻. Hñii['] rey to⁻në⁺
 hnoon['] mi[']ee⁺ juu['] kin[.]

¹² He⁻ja⁻ ga⁺lla['] Festo juu['] kyaah[']
 dsa⁻kyaa^{y'} ha⁻ lä⁺ jmeey[']. Ja⁻ga[']
 ga⁻jäh['] Festo siiyh['] Paa[:]

—Hñaah['] ba['] hne⁻ ma⁻ngiih['] he⁻
 mi[']ee⁺ hñii['] rey to⁻në⁺ juu['] kyah['].
 He⁻ja⁻ cha⁻në⁺ hí⁻ he['] ba['] gooh['] na⁻.

Ga⁻hlëëh['] Paa['] cha⁻në⁺ rey Agripa

¹³ Ga⁻hya⁻ ga['] miih⁻ jmii[,] ga⁻lloo[']
 rey Agripa jwii⁻ Cesarea ja⁻ kyaayh[']
 Bernice, ga⁻lla⁻nääy['] na⁻jëëy['] Festo.
¹⁴ Ma⁻hya⁻ cha⁻miih⁻ jmii['] tääyh['] jee[']
 ja⁻, ja⁻ga['] ga⁻jmeeh['] Festo juu['] kih[']
 rey Agripa ha⁻ lä⁺ la['] juu['] kih['] Paa[,]
 ga⁻jäyh[:]

—Jee['] la⁻ hää⁺ jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻
 neh⁻ñe⁺ hí⁻ ga⁻taah['] Félix lä⁺ ma[']
 laay['] ta⁻. ¹⁵ Lä⁺ ma['] ñeen['] Jerusalén
 lä⁺jëë⁺ jmi⁻dsa⁻ kaa⁺ hi['] lä⁺jëë⁺
 dsa⁻gyuuuh['] kyaä⁺ judiu ga⁻ngiiy[']
 kin⁻ he⁻ ma['] jmeen['] mada['] he⁻juu[']
 Paa[.]

¹⁶ He⁻ja⁻ ga⁻jwii['] jnih[,] sa⁻ lle['] ley
 kyaä⁺ jnääh['] dsa⁻ romano he⁻ jmeé[']
 jnääh['] mada['] he⁻juu['] dsa⁻ cher'mah[']
 sa⁻ cheh['] hí⁻ na⁻bääh⁻ dsoo['] cha⁻në⁺
 hí⁻ hnii⁻ kiyh[.] Lä⁺ja⁻ ba['] cha⁻ jwë[']
 lääy['] hñiiy['] kih['] he⁻ hnii⁻ dsa⁻kiyh[.]

¹⁷ Hi⁻ ma['] ya⁻nää⁺ dsa⁻ he['] jee['] la⁻,
 chah['] ba['] ngaahn['] ta⁻ në⁻ta['] kin⁻ ma[']
 ga⁻jnä⁺ jyoh['] jmii[.] Hi⁻ ga⁻jmeen[']
 mada['] na⁻kyaa^{y'} Paa[.] ¹⁸ He⁻ja⁻
 ga⁻lø^{o'} dsa⁻ he['] hnii⁻ kiyh[.] Pero ni⁺
 koo⁻ dsoo['] juuh⁻ sa⁻ ga⁻lä⁺jnä⁺ kiyh[']
 lä⁺koo⁻ huuh⁻dsé⁻ he⁻ma['] jmeen[.]

¹⁹ Ga⁻lä⁺høöh['] dsa⁻ he['] kih['] Paa[']
 kih['] he⁻ sa⁻ ma['] hnaayh['] Dio lä⁺ tée[']
 jmeey[.] Hi⁻ ga⁻hñiiy['] kiyh['] kwaat[']

kih['] Jesús, hi⁻ ma⁻na⁻juu['], hi⁻ jmeey[']
 Paa['] dsoo['] cha⁻ bih[.] ²⁰ He⁻ja⁻ sa⁻

man⁻ he⁻ ma['] jmeen['] kyaä⁺ juu[']
 la⁻. He⁻ja⁻ ga⁻ngiiin['] juu['] kih['] Paa[']
 cher'mah['] hnøøy['] ma['] dsaayh['] ta⁻

Jerusalén mah['] ma['] lä⁺ee⁻ juu['] kiyh[']
 jee['] oo⁻. ²¹ Pero Paa['] ga⁻ngiiy['] he⁻
 dsooy['] cha⁻në⁺ rey to⁻në⁺ hi⁻ chee[']
 Augusto mah['] hi⁻ he['] mi[']ee⁺ juu[']
 kiyh[']. He⁻ja⁻ ga⁻jmeen['] mada['] wa[']

hää' bih' kiyh' neh'ñe' ta'ko'jiih'
lloo' jmií' chee' jnih' cha'né' rey he'.

²²He' ja' ga' jäh' rey Agripa siyh' lle'moh' Festo:

—Hnoo' jnä' ka'läh' nuun' juu' kih' dsa'ñuuuh' na'.

He' ja' ga' jäh' Festo:

—Ho' ba' nuuh' ha' lä' jäyh'.

²³Ma' ga' jnä' jyoh' jmií' ga' he' rey Agripa në'ta' kyaah' Bernice. Ha' koh' juuh' sa' ga' jmee' dsa' kiyh'. Ga'taayh' ko'joh' kyaah' hi' kye' në' kih' hlöö' hi' kyaayh' dsa' kaah' kyaah' jee' jwih' ja'. He' ja' ga' jmee' lle'moh' Festo mada' na' kyaay' Paa'.

²⁴Ma' ja' Paa', ga' jäh' Festo:

—Hne' rey Agripa, kyaah' lä' jëe' hi' tääh' kyaah' jne' jee' la', hii' dsa'ñuuuh' he' cheh' la'. Lä' jëe' judiu ya'nää' cha'nén' bääyh' dsa'ñuuuh' la' ds oo'. Ga'ngiiy' kin' ma' lä'ee' juu' la' ta' Jerusalén hi' ja'ba' lä'ja' ga' jmeey' ma' ya'nää'y' Cesarea la'. Peer' ga'toothy' miih' kyaah' jnä', ga'la'hnöö'y' he' ma' juu' Paa'. ²⁵Pero jnä' laan' sa' cha'dsoo' juuh' ääy' ni' miih' mah' juuy'. Hñii' Paa' ga'ngii' kiyh' dsooy' cha'né' rey to'né' mah' lä'ee' juu' kiyh' jee' ja', he' ja' ga'lla' dsen' chee' jnih' ta' Roma. ²⁶Pero sa' cha' he' siin' kih' rey he' ni' miih', he' ja' ma'kwa'a' jnih' cha'néh' hne' rey Agripa hi' cha'né' jee' lä' jëe' hnäh' hi' tääh' la'. Wa' jëen' ha' lä' ja' juu' la', ja'ga' cha' he' siin' kih' rey to'né' he'. ²⁷Sa' jnä' llu' laan' cheen' ja'a' hi' hää' neh'ñe' ta' Roma cher'mah' sa' cha' hee' na' siin' kih' rey to'né' ha' lä' la' ds oo' he' bääh' dsh'.

Ga'kwa' Paa' ju'dsoo' kiyh'
cha'né' rey Agripa

26 He' ja' ga' jäh' rey Agripa
siyh' Paa':

—Cha' jwë' kyah' he' kwah'
ju'dsoo' he' kyaah' le' lääh' hñaah'.

He' ja' ga' hii' Paa' goo' ga'löö'y'
hlëeyh' lä'la' lä' jwë' jee' ma' lääy'
hñiiy':

²—Chäan' llu' kyaah' hne' rey Agripa, lluuh' hne' kwah' jwë' kwan' ju'dsoo' he' kyaah' lään' hñii' kih' lä' jë' he' bääh' dsa'judiu jnä'.

³Llu' la' kin' kih' he' kyuuuh' hne'
lä' jë' he' tée' jmee' jnääh' dsa'
judiu, kyuuuh' lä' jë' juu' he' ti'choo'
jnääh'. He' ja' chuuun' kyaah' hne'
mah' wa' joh' hoh' nuuh' juu' la'.

Lä'la' ma' jmee' Paa' jää'

⁴Lä' jëe' judiu kyuu' jnä' ha'
lä' ma'jan' lä'jiih' ma' mähn'. Në'
bih' ha' lä' ma' gyan' jwih' kin'
hi' lä' ja' jwih' Jerusalén ka'läh'.

⁵Lä' ja' ney' kwee' laa' jnä' fariseo.

Jnääh' fariseo mi'te' ba' jnääh' lä'
noö' kyaah' jnääh' lä'koh' ga' jee'
lä' jëe' judiu. Le' ba' mi' jnäää' la'
ds oo' cher'mah' hnöö'y'. ⁶Na' chehn'
në'ta' la', llah' hnäh' ta' kin', kih'
he' kyen' o'joh' dsë' he' hnäh' jne'
he' ga'bääh' Dio hñii' kyaah' dsa'
ma'gyuh' jnän'.

⁷Lä' jiih' na' jöö'
lä' jëe' gya'to' nää' dsa'judiu lä'te'
juu' ja'. Lä' jmií' lä'hwë' hnaayh'
Dio jöö'y' dsëe' juu' ja'. Hne' rey
Agripa, kih' he' kyen' o'joh' dsë'
kih' juu' ja', he' ja' ba' na' hni'
dsa'kin'. ⁸?Ha' lä' jëeh' hnäh',
che' jwëeh' he' lä'heeh' hnäh' he'
mi'jiih' Dio hi' ma'na'juu'?

Lä'la' ga' jmee' Paa' jää'
kih' dsa' kyaah' Jesú

⁹Ma'ra' ju'dsoo' ma' jmeen'
kwaat', he' ma' lle' kih' jmeen'
hñaa' dsen' cha'miih' kih' Jesú

dsa⁻ chaa⁻ Nazaret. ¹⁰Lä⁻ ja⁻ ga⁻jmeen¹ Jerusalén. Jwëe⁻ dsa⁻ kyaah¹ Jesús ga⁻taahn⁻ neh⁻ñe¹ lä⁻hih⁻ kih¹ jmi⁻dsa⁻ kaaah¹. Hi⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻jngëeyh¹ dsa⁻ he⁻, lä⁻kye⁻ jnä⁻ ga⁻hiih⁻ dsen⁻. ¹¹Cha⁻miih⁻ jiih⁻ ñeen⁻ lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ gwah⁻ mäh⁻, ga⁻saaahn⁻ dsa⁻, ga⁻heeh⁻ jnih⁻ wii⁻ mah⁻ wa['] hlëeyh['] hliih['] kih['] Jesús. Ma⁻ ya⁻jee⁻ dsen⁻ jwérte kyaah⁻ dsa⁻ he⁻, he⁻ja⁻ ñeen⁻ lä⁻kaa⁻ jwii⁻ kih⁻ dsa⁻ jnih⁻ mah⁻ na[']jmeeh['] jnih['].

Lä⁻la⁻ ga⁻la⁻ ma⁻ ga⁻hee⁻ Paa['] kih['] Dio

(Hch. 9:1-19; 22:6-16)

¹²Lä⁻ ma⁻ jmeen⁻ ja⁻ba['], ngoon⁻ ta⁻ Damasco lä⁻hih⁻ kih¹ jmi⁻dsa⁻ kaaah¹ hi⁻ ga⁻chee⁻ jnä⁻. ¹³Hne⁻ rey, jee⁻ la⁻ jwëehn⁻ hne⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻la⁻ kin⁻ jee⁻ ngoon⁻ cha⁻jwë⁻ ja⁻. Ma⁻te⁻ koo⁻ lla[']hyoo['] ga⁻jéen⁻ koo⁻ je⁻ ja⁻ gyuuuh['], bee⁻ ga⁻ lä⁻koo⁻ jmee⁻ kih⁻ hyoo⁻, he⁻ ga⁻lä⁻ jnä⁻ lä⁻ku['] la⁻ jii⁻ jee⁻ ga⁻nöö⁻ jnääh['] ja⁻. ¹⁴Lä⁻jee⁻ jnääh['] ga⁻saa⁻ jnääh['] hwa⁻. Jee⁻ ja⁻ ga⁻nuun⁻ ga⁻hlëeh⁻ jaa⁻ dsa⁻ kyaah⁻ juu⁻ hebreo: "Saulo, Saulo", ga⁻jäyh[']. "He⁻ jmeeh['] hñaaah['] ba['] hne⁻ na⁻, he⁻ hah⁻ kin⁻ jwë⁻ he⁻taahn⁻ hne⁻." ¹⁵He⁻ja⁻ ga⁻jwii⁻ jnih⁻: "¿Hii⁻ hne⁻ dsa⁻ñuuuh⁻?" He⁻ja⁻ ga⁻jäh['] hi⁻ he⁻: "Jnä⁻ he⁻ Jesús hi⁻ jmeeh⁻ hñaa⁻ hoh⁻ kih⁻. ¹⁶Noo⁻, chih⁻ tiih⁻. Ma⁻mi⁻jnään⁻ hñiin⁻ kyah⁻ mah⁻ hñaaan⁻ hne⁻ jmeeh⁻ ta⁻ kin⁻ hi⁻ jmeeh⁻ dsoo⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ma⁻jéeh⁻ kin⁻ hi⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ na⁻ ga['] mi[']jnään⁻ kyah⁻. ¹⁷Lään⁻ hne⁻ kih⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻gooh⁻ kyah['] hi⁻ lään⁻ hne⁻ kih⁻ dsa⁻ jnih⁻. Jéeh['] kih⁻ dsa⁻ jnih⁻ ba['] cheen['] hne⁻ na⁻. ¹⁸Mah['] näh['] mi[']nëy['], lä⁻ja⁻ dsa⁻jeeh['] hi⁻ tääh[']

jee⁻ na⁻hoo⁻ ta⁻ jee⁻ jnä⁻ wa[']je⁻. Hi⁻ dsa⁻jeeh['] hi⁻ tääh['] lä⁻hih⁻ kih['] Tana⁻ mah⁻ jmeey⁻ lä⁻ hnøö⁻ Dio. Hi⁻ lä⁻jee⁻ hi⁻ lä⁻dsoo⁻ dse⁻ kin⁻ dsa⁻che⁻ dso⁻kye⁻ kiyh['] hi⁻ hyoyh⁻ heey['] ko⁻jøh['] kyaah['] lä⁻jee⁻ hi⁻ ma⁻na⁻jngëe['], ga⁻jäh['] Jesús siih⁻ jnä⁻.

¹⁹He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hne⁻ rey Agripa, ga⁻hee⁻ ba['] jnä⁻ jmeen⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻nuun⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻lä⁻ jnä⁻ kin⁻ he⁻ ja⁻ gyuuuh[']. ²⁰To⁻në⁻ ga⁻jmeen⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ Damasco. Ja⁻ga⁻ na⁻ ga⁻kwan⁻ juu⁻ jee⁻ jwii⁻ Jerusalén hi⁻ lä⁻kaa⁻ hwa⁻ Judea. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻kwan⁻ juu⁻ kih⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu ka⁻läh['], ga⁻jwii⁻ jnih⁻ wa['] lä⁻dsaa⁻ dsëy⁻ kih⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ jmeey⁻ mah⁻ wa['] dsa⁻jeeyh['] kyaah['] Dio. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jwii⁻ jnih⁻ hnøö⁻ jmeey⁻ lä⁻koo⁻ lle⁻ kih⁻ jaa⁻ hi⁻ ma⁻jeeh['] kyaah['] Dio. ²¹Kwaat⁻ kih⁻ juu⁻ la⁻ ga⁻saah⁻ judiu jnä⁻ jee⁻ chih⁻ gwah⁻ Jerusalén hnøö⁻ ma⁻jngëeyh['] jnä⁻.

²²Pero kyaah['] be⁻ kih⁻ Dio ma⁻kwëeh['] ba['] dsen⁻ lä⁻jiih⁻ na⁻, kwan⁻ juu⁻ kih⁻ Dio kih⁻ lä⁻jøh['] lä⁻mäh[']. Sa⁻ ga⁻lla⁻dsëen⁻ he⁻ ga⁻hlëeh['] hi⁻ ga⁻ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio llo[']joo['] hi⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻hlëeh['] Moisé. Lä⁻koo⁻ te⁻ he⁻ ga⁻jäyh['] le⁻, ko⁻ja⁻ ba['] jiih⁻ ga⁻jwahn⁻. ²³Hí⁻ he⁻ ga⁻jäh['], ma⁻ra⁻ he⁻ dsa⁻ngëe⁻ ba['] Cristo wi⁻ hi⁻leey['] to⁻në⁻ hi⁻ lä⁻jiih⁻ jee⁻ kih⁻ hi⁻ma⁻na⁻juu⁻, mah⁻ kway⁻ juu⁻ kih⁻ dsa⁻, he⁻mi⁻jnäää⁻ ju⁻dsoo⁻ kih⁻ dsa⁻ judiu hi⁻ kih⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu hi⁻ tääh['] jee⁻ na⁻hoo⁻.

Ma⁻ hnøö⁻ Paa['] ma⁻hee⁻ rey Agripa juu⁻ kih⁻ Jesús

²⁴Hlëeh['] ga⁻ Paa['] lä⁻ja⁻, ha⁻ lä⁻jee⁻ ma⁻ lääy['] hñiiy['], ma⁻ga⁻hlëeh['] Festo ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh[']:

—He⁻ ngaah['] ba['] hne⁻ na⁻ Paa['].
 Kyaah['] he⁻ ma⁻ mi⁻ tēeh['] hñaaah[']
 cha⁻ miih['], he⁻ ja⁻ ngoo['] ga⁻ lä⁻ ngaah['].

25 Pero Paa['] ga⁻ jäh[:]

—Sa⁻ ngaah['] jnä['] Festo kyaqan⁻.
 Ju'dsso['] na⁻ hléehn['] hi⁻ la['] juu[']
 kyaah['] hih⁻ ba[']. **26** Ne⁻ ba['] rey
 Agripa juu['] la['], he⁻ ja⁻ hléehn['] lä⁻ kaa⁻
 tuh⁻ dsen⁻ cha'nëy[']. Laan⁻ ma⁻ nuu[']
 ba['] rey juu['] la['], jëeh['] lä⁻ jë⁻ he⁻
 la⁻ sa⁻ ga⁻ la['] jee['] na⁻ hmää['] he⁻ sa⁻
 lä⁻ ñe⁻ dsa[']. **27** Hne⁻ rey Agripa, èche[']
 jmeeh⁻ dsoo['] lä⁻ jë⁻ he⁻ ga⁻ hléeh[']
 hi⁻ ga⁻ ngëe['] juu['] kih['] Dio? Jnä['] laan⁻
 jmeeh⁻ ba['] hne⁻ dsoo['].

28 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh['] Agripa siiyh⁻
 Paa[:]

—Èche['] laah['] kyah['], kyaah['] ma⁻ la⁻
 miih['] juu['] he⁻ ma⁻ hléeh['] na⁻ leeh⁻
 jnä['] mah['] leen['] dsa⁻ kyaah['] Jesús?

29 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh['] Paa[:]

—Kwee⁻ ba['] la['] kin⁻ che['] ma⁻ lee⁻
 kyah['] o cher'mah['] hnooth['] nuuh[']
 cha⁻ ga'miih[']. Hi⁻ ja⁻ ma⁻ la['] hne⁻,
 lä⁻ kye⁻ hi⁻ täh['] nuu['] lä⁻ hléehn[']
 la['], Dio hnøø['] wa['] leey['] dsa⁻ kyaah[']
 Cristo ja⁻ ba['] lä⁻ koo⁻ laa['] jnä['] pero ja⁻
 lä⁻ koh['] na⁻ hnuuhn['] kyaah['] caden⁻.

30 Ma['] ga⁻ nuu['] rey he['] juu['] ja⁻,
 ga⁻ nooy['] jee['] ma['] tääyh['] kyaah[']
 lle'moh['] kyaah['] Bernice hi⁻ lä⁻ jëe⁻
 ga['] hi⁻ ma['] täh['] kyaayh[']. **31** Ma[']
 ga⁻ hwëey['] né'ta['] ja⁻, ga⁻ näay['] kah[']
 hléeyh['] kyaah['] dsa⁻ kyaayh['], ma[']
 jäh[:]

—Ni⁻ koo⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ ma⁻ jmee[']
 dsa⁻ nüuh⁻ na⁻ mah['] juuy['] o he⁻
 dsooy['] neh⁻ ñe['].

32 He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh['] rey Agripa siiyh⁻
 Festo:

—Le⁻ ma['] lää['] ba['] dsa⁻ nüuh⁻ na⁻
 jee['] la['] wa'ra['] jäh['] kih['] sa⁻ ga⁻ ngëiy[']
 dsooy['] cha'në['] rey to⁻ në['].

Ga⁻ cheey['] Paa['] ta⁻ Roma

27 Ga⁻ lla⁻ dsëy['] cheey['] jnääh[']
 ta⁻ hwa['] Italia kyaah[']
 barco, he⁻ ja⁻ ga⁻ taayh['] Paa['] kyaah[']
 jnääh['] ga['] hi⁻ ma['] täh['] neh⁻ ñe['] goo[']
 juu['] hløø['] hi⁻ chee['] Julio. Hi⁻ he⁻
 ma['] na⁻ hää['] koo⁻ nää['] hløø['] kyaah[']
 rey to⁻ në[']. **2** Ga⁻ tooh['] jnääh['] koo⁻
 barco he⁻ ja⁻ ta⁻ Adramitio, ja⁻ ba[']
 he⁻ dsa⁻ ngëe['] lä⁻ koo⁻ lä⁻ koo⁻ jwii⁻
 ta⁻ hwa['] Asia. Hi⁻ Aristarco hi⁻ chaa⁻
 Tesalónica he⁻ nøø['] hwa['] Macedonia
 ga⁻ jmee['] ko⁻ joh['] kyaah['] jnääh['].

3 Jyoh['] jmiï['] ga⁻ lla⁻ nøø['] jnääh[']
 Sidón. Julio he⁻ ga⁻ lä⁻ jwah['] kyaah[']
 Paa['], ga⁻ kway['] jwë['] na⁻ jëey['] ome⁻
 kyaay['] mah['] na⁻ ngiiy['] lä⁻ jë⁻ he⁻
 ma['] jmee['] bii['] kiyh[']. **4** Ga⁻ hwëe⁻
 jnääh['] Sidón ja⁻, ga⁻ nøø['] ba['] jnääh['].
 Pero ma['] gwa['] lle['] ta⁻ jee['] ga⁻ nøø[']
 jnääh['] ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ jlue['] jnääh[']
 jäh['] koo['] hwa['] Chipre he⁻ hä['] jee[']
 jmi['] ñeeh['], mah['] sa⁻ hläh['] lle['] kih[']
 barco. **5** Ga⁻ ngëe['] jnääh['] jäh['] hwa[']
 Cilicia kyaah['] Panfilia, ga⁻ lla⁻ nøø[']
 jnääh['] jwii⁻ Mira he⁻ nøø['] hwa[']
 Licia jee['] ga⁻ jäh['] barco. **6** Mira ja⁻
 ga⁻ jee['] juu['] hløø['] jyoh['] barco he⁻ ja⁻
 ta⁻ Alejandría, ja⁻ ba['] he⁻ ngoo['] ta⁻
 hwa['] Italia. He⁻ ja⁻ ga⁻ tooh['] jnääh[']
 ga⁻ nøø['] jnääh['] ta⁻ ja⁻. **7** Cha⁻ miih⁻
 jmiï['] ga⁻ tooh['] jnääh['] né['] jmiï['], ta⁻
 hwa['] lä⁻ ja⁻ ba['] ngoo['] barco. Ga⁻ këe⁻
 jwëerte ta⁻, ja⁻ ga⁻ ga⁻ lla⁻ nøø['] jnääh[']
 jäh['] jee['] jwii⁻ Gnido. Sa⁻ ga⁻ kwa⁻
 jwë['] ma['] dsoo['] ko⁻ chih['] barco
 ko⁻ dsoo['] ta⁻ Italia, kil['] he⁻ tå['] lle['].
 He⁻ ja⁻ ga⁻ nøø['] jnääh['] jäh['] koo['] jee[']
 jwii⁻ Salmón he⁻ nøø['] Creta, hwa[']
 he⁻ hä['] jee['] jmi['] ñeeh[']. **8** He⁻ wi⁻
 lä⁻ ja⁻ ga⁻ nøø['] jnääh['] lä⁻ hä['] hwa['] ja⁻,
 lä⁻ jiih['] ga⁻ lla⁻ nøø['] jnääh['] koo['] jee[']

chee⁻ Ho'haah' Llu[!]. Jä^h⁺ ja⁻ba['] hla⁻ jwii⁻ Lasea.

⁹Ga⁻lä⁻hëe[~] jnääh^h cha⁻miih⁻ jmi⁻ në⁻ jmi⁻, hi⁺ ma⁻hii⁻ goo⁻ mo⁻so⁻ le['] ngë['] jnääh^h në['] jmi⁻. Jëeh^h ma⁻go⁻ jmi⁻ he⁻ sa⁻ kuh⁻hiyh⁻ hi⁺ cha⁻ga'miih⁻ ma⁻hii⁻ goo⁻ kiyh⁻ në['] jmi⁻ ja⁻. He ja⁻ ga⁻kweëh^h Paa['] nñuh⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ neh⁻ barco ja⁻.

¹⁰Ga⁻jäyh^h:

—Jëe['] da['] hnäh⁻, jnä['] man⁻ hii⁻ goo⁻ jwërt^e jwë['] he⁻ ga⁻nøøn⁻ la⁻. Goo⁻hee⁻ barco hi⁺ lä⁻kye⁻ løø[,] hi⁺ lä⁻jiih⁻ jnän⁻ hii⁻ goo⁻ juu⁻ jne⁻ cher'mah⁻ ha⁻ lä⁻ga⁻la['].

¹¹Pero juu⁻ hløø⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻jmeey⁻ kyee⁻ juu⁻ kih⁻ Paa[']. He⁻ ma['] hlëeh⁻ juu⁻ barco kyaah⁻ hi⁻ ma['] kooh⁻ barco ba⁻ ga⁻jmeey⁻ he⁻ kih⁻. ¹²Jee⁻ ga⁻hii⁻ barco ja⁻ sa⁻ ma['] llu[!] ma['] jää⁻ jnääh⁻ jii⁻ gyuu⁻, he ja⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he⁻ ga⁻jäh⁻ llu[!] ga⁻cher'mah⁻ jmeen⁻ be⁻ dsa⁻jää⁻ jne⁻ jwii⁻ Fenice he⁻ nøø⁻ hwa⁻ Creta jee⁻ hii⁻ barco, ta⁻ko⁻jiih⁻ ngëe⁻ jii⁻ gyuu⁻. He⁻ tøøh⁻ jne⁻ jee⁻ ja⁻, jnä['] cha⁻hoo⁻ jmi⁻ñeeh⁻ ta⁻ñii⁻ hi⁻ ta⁻ kye⁻ jee⁻ dsa⁻ hyoo⁻.

Ja⁻ koo⁻ lle⁻ tää⁻ në⁻ jmi⁻ñeeh⁻

¹³Lä⁻ ma['] ga⁻jëey⁻ gwa⁻ lle⁻ hwa⁻ ta⁻ kye⁻, ga⁻jmeey⁻ huu⁻dsé⁻ ma['] le['] dsa⁻nää⁻ gyih⁻ ta⁻cha'né⁻. He ja⁻ ga⁻hwi⁻ jnääh⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻nøø⁻ jnääh⁻ jäh⁻ lä⁻ hä⁻ hwa⁻ Creta. ¹⁴Ni⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻hi⁻ ga⁻ ma['] ga⁻hwi⁻ jnääh⁻ jee⁻ ja⁻, ma['] ja⁻ koo⁻ lle⁻ tää⁻ ta⁻ jee⁻ ga⁻nøø⁻ jnääh⁻. ¹⁵Ta⁻ jee⁻ jyoh⁻ ba['] ma['] hläh⁻ lle⁻, sa⁻ ga⁻tää⁻ barco ma['] dssoo⁻ ta⁻cha'né⁻, he ja⁻ ga⁻kwa⁻ dsa⁻ jwë['] ngoo⁻ barco lä⁻ngoo⁻ lle⁻ ba[']. ¹⁶Ja⁻ga⁻ ga⁻ngëe⁻ jnääh⁻ ta⁻ koo⁻ koo⁻ hwa⁻ pih⁻ he⁻ hä⁻ jee⁻ jmi⁻ñeeh⁻ he⁻ chee⁻ Clauda. Lä⁻jwë['] ja⁻ ba[']

ga⁻kyee⁻ miih⁻ lle[']. Pero he⁻lïi⁻ ba['] ga⁻tëeh⁻ jnääh⁻ na⁻moo⁻ he⁻ ma['] kyé⁻ jnääh⁻ he⁻ ma['] hii⁻ ta⁻ka⁻luu⁻ barco, mah['] ga⁻tøøh⁻ jnääh⁻ neh⁻ barco ja⁻. ¹⁷Ma['] ga⁻he⁻ na⁻moo⁻ ja⁻ neh⁻ barco, ga⁻ka⁻ dsa⁻ hnii⁻ ga⁻hñuuy⁻ lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ tuh⁻ barco mah['] sa⁻llaa⁻. Hi⁻ ma['] hii⁻ goo⁻ lla⁻ñu⁻ barco në['] mi⁻sii⁻ jee⁻ sa⁻juuh⁻ jmi⁻ jee⁻ chee⁻ Sirte, he ja⁻ ga⁻jyooy⁻ hmiih⁻ kih⁻ barco mah['] ngoo⁻ lä⁻ngoo⁻ lle['] ba[']. ¹⁸Ma['] ga⁻jnä⁻ jyoh⁻ jmi⁻ cha⁻ga'miih⁻ tää⁻ lle['] ma['] hii⁻, he ja⁻ ga⁻løø⁻ dsa⁻ jwá⁻ løø⁻ kih⁻ cha⁻jmi⁻. ¹⁹Hi⁻ jee⁻ ga⁻të⁻ hnë⁻ jmi⁻, he⁻ wi⁻ ba['] ga⁻jwá⁻ jnääh⁻ cha⁻jmi⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ jmääh⁻ ta⁻ kih⁻ barco ja⁻. ²⁰Cha⁻miih⁻ jmi⁻ ga⁻gya⁻ jnii⁻, mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻ jnä⁻ hyoo⁻, ni⁻ñuu⁻ mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻ jnääh⁻. Hi⁻ lle⁻ lä⁻ ma['] hii⁻ ja⁻ba[']. Mo⁻so⁻ ma['] cha⁻ o⁻jøh⁻ dsé⁻ kya⁻ jnääh⁻ he⁻ ma['] lää⁻ jnääh⁻.

²¹Cha⁻miih⁻ jmi⁻ ma⁻lä⁻hii⁻ mo⁻so⁻ kih⁻hih⁻ jnääh⁻. He ja⁻ ga⁻noo⁻ Paa['] to⁻dsaa⁻ jee⁻ kih⁻ dsa⁻kyayh⁻ he⁻, ga⁻jäyh⁻ lä⁻la⁻:

—Wa'rä⁻ jäh⁻ kih⁻ ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ he⁻juu⁻ kin⁻, sa⁻ ma['] hweë⁻ jne⁻ ta⁻ Creta, ni⁻ sa⁻ ma['] jëe⁻ jne⁻ wi⁻ he⁻ dsa⁻ngëe⁻ jne⁻ la⁻. ²²Na⁻ jwahn⁻ kwa⁻ hnäh⁻ be⁻. Jëeh^h ni⁻ jaa⁻ jne⁻ sa⁻juu⁻ jne⁻. Ma[']la⁻ barco la⁻ba['] hee⁻. ²³Nuu⁻ ga⁻jëen⁻ jaa⁻ ángel hi⁻ ga⁻chee⁻ Dio kyaan⁻, he⁻ba[']hi⁻ jmeen⁻ta⁻he⁻kih⁻. ²⁴Ga⁻jäyh⁻: “Ta⁻wa[']gah⁻ Paa[']. Jmee⁻bii⁻llooh⁻kih⁻rey to⁻në⁻. He ja⁻ma⁻kwa⁻Dio jwë[']he⁻lää⁻hne⁻kyaaah⁻lä⁻jëe⁻hi⁻tääh⁻neh⁻barco la⁻”, siiyh⁻jnä⁻. ²⁵Kih⁻he ja⁻na⁻, jwëehn⁻hnäh⁻dsäñuuuh⁻, kwa⁻hnäh⁻be⁻. Jëeh^h jmeen⁻dsoo⁻dsën⁻kih⁻Dio, ma[']ra⁻he⁻le⁻ba[']lä⁻koo⁻ma[']jäh⁻ángel

siih⁺ jnä⁺. ²⁶Pero ma⁺ra⁺ he⁻ jä⁺
ba⁺barco kyaah⁺ he⁻wii⁺ koo⁻jee⁺
lä⁺kää⁻ hwa⁺ he⁻hä⁺ jee⁺ jmi⁻neeh⁻
—ga⁺jäh⁺ Paa⁺.

²⁷Ma⁺ ga⁺dsëe⁺ to⁺seman[~] ja⁻,
ga⁺ngëe⁺ jnääh⁺ në⁺ jmi⁻neeh⁻ he⁻
chee⁺ Adriático hi⁺ ngoo⁺ ba⁺barco
lä⁺hii⁺ lle⁺. Koo⁻lla⁺nua⁺ hwë⁺ ja⁻
ga⁺lä⁺lilih⁺ dsa⁻ hí⁺ ma⁺kooh[~]barco
he⁻ngoo⁺ ya⁺jäh⁺ jee⁺ la⁻hwa⁺.

²⁸He⁻ja⁻ ga⁺lla⁺ dsa⁻ he⁻ hih⁺ ha⁻
koo⁻jiih⁺ juuh⁺ jmi⁻jee⁺ ja⁻. Ma⁺
ga⁺jëey⁺ jee⁺ ja⁻, juuh⁺ gyii⁺gyii⁺ jñii⁺
metro. Miih⁻ ga⁺ta⁺cha né⁺ ga⁺jëey⁺
ka⁻läh⁺. Jee⁺ ja⁻juuh⁺ gyii⁺gyii⁺
metro ba⁺. ²⁹Goyh⁺ lla⁺nú⁺barco
ja⁻kyaaah⁺ kuu⁺. He⁻ja⁻ ga⁺jyooy⁺
kye⁺ mi⁻ñe⁺ hii⁺ he⁻ hii⁺ ta⁺ka⁻luu⁺
barco, he⁻jmee⁺ hii⁺ tii⁺barco.
Peer⁺ma⁺hnøøy⁺ wá'ra⁺ jäh⁺ kih⁺na⁻
ga⁻juh⁺ba⁺ma⁻jnä⁺. ³⁰Dsa⁻ hí⁺ma⁺
kooh[~]barco ja⁻, hnøøy⁺ma⁻jñaqay⁺
neh⁺barco, he⁻ja⁻ga⁺løøy⁺jyooy⁺
na'moo⁺, ga⁺jmeey⁺lä⁺koh⁺he⁻
jyooy⁺ñe⁺hlääh⁺he⁻hii⁺ta⁺cha né⁺
barco. ³¹He⁻ja⁻ga⁺jmeeh⁺Paa⁺juu⁺
kih⁺juu⁺hløø⁺hi⁻kih⁺hløø⁺ka⁻läh⁺,
ga⁺jäh⁺:

—Cher'mah⁺sa⁺ga⁺jäh⁺dsa⁻na⁻
neh⁺barco la⁻, sa⁻lääh⁺hnäh⁺.

³²He⁻ja⁻ga⁺hnä⁺hløø⁺he⁻hnii⁺
he⁻kyaaah⁺ma⁻jyooy⁺na'moo⁺ja⁻.
Ga⁺kway⁺ jwë⁺ga⁺toh⁺cha⁺jmi⁻.

³³Ma⁺ngoo⁺ga⁺jnä⁺, ga⁺jmeey⁺Paa⁺
mada⁻wa⁻kuh⁻dsa⁻, ga⁺jäh⁺:

—Na⁺ma⁻të⁺gya⁺kye⁺jmi⁻tøøh⁺
jne⁺neh⁺barco la⁻, jøø⁺jne⁺ha⁻
lä⁺le⁺, na⁻juu⁺jne⁺hoc⁺, sa⁻cha⁻
ma⁻kihn⁺ni⁻miih⁻. ³⁴He⁻ja⁻na⁻
chuun⁺kyaaah⁺hnäh⁺kuh⁻höh⁺hnäh⁺
miih⁻mah⁺tëeh⁺hnäh⁺be⁺. Lä⁺jëey⁺
jne⁺lla⁻nøø⁺ba⁺jne⁺llu⁺, ni⁻koo⁻jnu⁻
lle⁺jne⁺sa⁻hee⁺.

³⁵Ma⁻ngëe⁺ma⁻jäyh⁺lä⁺ja⁻,
ga⁺kay⁺koo⁻he⁻ñiih⁺ga⁺kway⁺
ti⁺hmaah⁺kih⁺Dio to⁺lo⁻në⁺jee⁺
lä⁺jëey⁺dsa⁻kyaaay⁺hi⁺ga⁺llaay⁺
he⁻ñiih⁺ja⁻, mah⁺ga⁺løøy⁺kuyh⁻.

³⁶Ja⁻ga⁺ga⁺nøø⁺dsë⁺lä⁺jëey⁺dsa⁻he⁻,
ga⁺taayh⁺ga⁺kuyh⁻ka⁻läh⁺. ³⁷Jee⁺
lä⁺jëey⁺jnääh⁺hi⁻ma⁺tääh⁺neh⁻
barco ja⁻ma⁺tee⁺to⁺hña⁻laa⁺dsë⁺
to⁺lo⁻gyaa⁺dsë⁺gyee⁺jñee⁺dsa⁻.

³⁸Ma⁻la⁺ma⁻kuyh⁻lä⁺jiih⁺ga⁺këey⁺,
ja⁻ga⁺ga⁺jwäy⁺lä⁺jëey⁺trigo kiyh⁺
cha⁺jmi⁻mah⁺ma⁺jwää⁺ga⁺miih⁻
barco.

Ga⁺hee⁺ go⁻te[~] barco

³⁹Ma⁺ga⁺jnä⁺ni⁻jaä⁺sa⁺chaa⁻hi⁻
ma⁺kyuuuh⁺heh⁺hwa⁺ja⁻. Ga⁺jëey⁺
koo⁻gooh⁺jmi⁻neeh⁻he⁻hä⁺jee⁺
hwa⁺. He⁻ja⁻ga⁺jmeey⁺huu⁻dsë⁺ma⁺
tooyh⁺barco ta⁺ja⁻, cher'mah⁺ga⁺la⁺.
⁴⁰Ga⁺hnäy⁺hnii⁺he⁻ma⁺na⁻kyaa⁻
ñe⁺hlääh⁺he⁻kyaaah⁺hii⁺tii⁺barco,
ga⁺kway⁺ jwë⁺ga⁺toh⁺cha⁺jmi⁻.
Ja⁻ga⁺ga⁺chiyh⁺he⁻kyaaah⁺jiyh⁺
barco hi⁺ga⁺chooyh⁺hmiih⁺kih⁺
barco he⁻na⁻kyaa⁻hma⁻dsë⁺he⁻
chih⁺ta⁺cha né⁺. Ja⁻ga⁺ngoo⁺barco
ko⁻chih⁺ta⁺jee⁺jnä⁺ñe⁺dsoo⁺.

⁴¹Ga⁺lä⁺hnøø⁺ga⁺ma⁺lloo⁺barco,
ga⁺lla⁻lle⁺jee⁺mi⁻siif⁺neh⁻jmi⁻. Jee⁺
ja⁻ga⁺hoo⁺ta⁺mi⁻lle⁺barco, mah⁺
ga⁺jäh⁺koo⁻hweh⁺. Jee⁺na⁻hoo⁺ja⁻
ga⁺jnoh⁺jmi⁻ta⁺ka⁻luu⁺. Kyaah⁺be⁺
kih⁺jmi⁻ja⁻ga⁺hee⁺go⁻te[~].

⁴²He⁻ja⁻hnøø⁺hløø⁺he⁻ma⁺
jngiiyh⁺kih⁺lä⁺jëey⁺hi⁻ää⁺dsoo⁺hi⁻
ma⁺jääy⁺he⁻mah⁺sa⁺kyuuuy⁺ñe⁺
jmi⁻. ⁴³Pero sa⁺ga⁺kwa⁺ jwë⁺juu⁺
ma⁺juu⁺dsa⁻he⁻kih⁺he⁻hnøøy⁺
lääy⁺Paa⁺. He⁻ja⁻ga⁺jmeey⁺mada⁻
to⁻né⁺kih⁺hi⁻lih⁺giï⁺jmi⁻wa⁺
jwääy⁺hñiiy⁺cha⁺jmi⁻lä⁺jiih⁺tëeyh⁺

hwa¹ kii². ⁴⁴ Ja¹ga¹ ga¹siiyh¹ hi¹ sa¹
lih¹ gi¹ jmi¹:

—Kye¹ hnäh¹ jwi¹ hma¹, hi¹ lä¹ ja¹
he¹ ga¹ na¹ he¹ jmää¹ kyah¹ hnäh¹
kih¹ barco na¹, mah¹ tääh¹ hnäh¹ hwa¹
kii² —ga¹jäyh¹.

Lä¹ja¹ ba¹ ga¹tääh¹ lä¹jää¹ jnääh¹
hwa¹ kii².

Lä¹la¹ ga¹la¹ ma¹ hää¹ Paa¹ hwa¹ Malta

28 Ma¹ ga¹tääh¹ jnääh¹ ne¹ hwa¹
ja¹, ja¹ga¹ ga¹lä¹ne¹ jnääh¹,
hwa¹ he¹ hä¹jee¹ jmi¹neeh¹ ja¹, chee¹
Malta. ²Dsa¹ hi¹ ma¹ tääh¹ jee¹ ja¹
ga¹jmeey¹ llu¹ dsëy¹ kyaah¹ jnääh¹.

Ma¹ hii¹ jma¹ hi¹ gyuu¹ ka¹läh¹ he¹ja¹
ga¹jeel¹ dsa¹ he¹je¹, ga¹tääh¹ jnääh¹
mah¹ llooh¹ jnääh¹je¹. ³He¹ja¹ ga¹lø¹
Paa¹ juuh¹ si¹hma¹ kii² he¹ ga¹tooyh¹
cha¹je¹. Jee¹ ja¹ ya¹hee¹ ja¹ miih¹
hi¹ kyuu¹ kih¹je¹. Lä¹chah¹ ja¹
ga¹kyaa¹ goo¹ Paa¹. ⁴Ma¹ ga¹jää¹
dsa¹ chaa¹ jee¹ ja¹, lle¹ miih¹ goo¹
Paa¹, ga¹jäyh¹ siiyh¹ dsa¹kyayh¹:

—Dsoo¹ ba¹ dsa¹ñuuuh¹ na¹ ää¹ hlii¹.
Ma¹ke¹ ma¹laay¹ kih¹ jmi¹neeh¹,
ma¹ra¹ he¹ ma¹nøø¹ ba¹ ta¹ kiyh¹.

⁵Na¹ ma¹hii¹ ga¹kyah¹ Paa¹ goo¹
mah¹ ga¹tah¹ miih¹ he¹ cha¹je¹.
Ni¹ miih¹ sa¹ cha¹ he¹ ga¹la¹ kiyh¹.
⁶Lä¹jää¹ dsa¹ hi¹ ma¹ tääh¹ jee¹ ja¹
ma¹ jøøy¹ gyoo¹ goo¹ Paa¹ hi¹ ma¹
jmeey¹ huuh¹dsé¹ juuy¹ na¹ ga¹juh¹.
Ma¹ ga¹lä¹hi¹ jääy¹ sa¹ cha¹ he¹
ga¹la¹ni¹ miih¹, ga¹lä¹sii¹ huuh¹dsé¹
kih¹ dsa¹ he¹. Ma¹ jäyh¹: “Go¹ Dio ba¹
na¹.”

⁷Jäh¹ ba¹ jee¹ tääyh¹ ja¹, kye¹ koo¹
jwi¹ hwa¹ kih¹ Publio hi¹ ma¹ laa¹ ta¹
kih¹ hwa¹ he¹ hä¹jee¹ jmi¹neeh¹ ja¹.
Hi¹ he¹ ga¹heeh¹ jnääh¹ llu¹ ta¹ko¹jiih¹
ga¹tooh¹ jnääh¹ hnë¹ jmi¹ jee¹ ja¹.
⁸Jee¹ ja¹ ma¹ kya¹ jmi¹ Publio, ma¹

dsaah¹ llii¹ hi¹ ma¹ dsaayh¹ tu¹kyaa¹.
He¹ja¹ ga¹he¹ Paa¹ na¹ jœy¹ hi¹ dsaah¹
he¹. Hi¹ ga¹ngii¹ Paa¹ kih¹ Dio he¹
hlää¹ dsa¹ he¹. Ma¹ngëe¹ ma¹ngiiy¹
kih¹ Dio, ga¹kyey¹ gooy¹ né¹ kih¹
hi¹ dsaah¹ he¹ mah¹ ga¹mi¹hlää¹.
⁹Ma¹ngëe¹ ma¹ jää¹ kih¹ jmi¹ Publio
he¹, ya¹nää¹ jnäh¹ dsa¹dsaa¹ hi¹
cha¹ hwa¹ ja¹. Lä¹jää¹ hi¹ he¹ ga¹jää¹
kih¹. ¹⁰Ha¹ koh¹ llu¹ sa¹ ga¹jmeey¹
kyaa¹ jnääh¹ ta¹ko¹jiih¹ ga¹tooh¹
jnääh¹ kyaah¹ dsa¹ he¹. Hi¹ ma¹ ga¹të¹
jmi¹ ga¹tooh¹ jnääh¹ neh¹ barco,
ga¹kwëeyh¹ jnääh¹ cha¹miih¹ he¹
jmee¹ bii¹ cha¹jwë¹.

Ga¹lloo¹ Paa¹ jwi¹ Roma

¹¹Uu¹ sih¹ ga¹tooh¹ jnääh¹ kih¹ dsa¹
he¹. Jee¹ ja¹ ma¹ hii¹ koo¹ barco he¹
ga¹jää¹ ta¹ko¹jiih¹ dsa¹ngëe¹ jii¹ gyuu¹.

He¹ja¹ ga¹tooh¹ jnääh¹ neh¹ barco
he¹ ja¹ ta¹ Alejandría. Dsoh¹ barco
ja¹, ma¹ chaa¹ uu¹ dio hi¹ na¹laa¹
kaah¹ dsa¹. Ja¹ he¹ chee¹ Cástor, hi¹
jnäh¹ he¹ chee¹ Pólux. ¹²Ga¹lla¹nøø¹
jnääh¹ jwi¹ Siracusa jee¹ hii¹ barco.

Jee¹ ja¹ ga¹tooh¹ jnääh¹ hnë¹ jmi¹.

¹³Ga¹hwëe¹ jnääh¹ jee¹ ja¹, ngoo¹
barco lä¹ hä¹ hwa¹ ja¹, lä¹jiih¹ ga¹tää¹
jnääh¹ jwi¹ Regio. Jyoh¹ ka¹läh¹

jmi¹ ma¹ hii¹ lle¹ he¹ gwa¹ ta¹kye¹.
Jee¹ ga¹të¹ to¹ jmi¹, ja¹ga¹ ga¹lla¹nøø¹
jnääh¹ jwi¹ Puteoli. ¹⁴Jee¹ ja¹ ga¹jee¹
jnääh¹ øgh¹ jne¹ hi¹ ga¹tää¹ jnääh¹

ta¹ kih¹. Ga¹ja¹ jnääh¹ kyaayh¹ koo¹
seman¹. Ja¹ga¹ ga¹nøø¹ jnääh¹ ta¹

Roma. ¹⁵Ma¹ ga¹nuu¹ øgh¹ jne¹ hi¹
ma¹ tääh¹ Roma he¹ ga¹nøø¹ jnääh¹
ta¹ ja¹, ya¹nääy¹ ga¹mi¹jeey¹ jnääh¹
jwi¹ Foro Apio hi¹ ko¹lla¹ ya¹jøø¹
jiih¹ Tres Taberna. Lä¹koo¹ ma¹
ga¹jää¹ Paa¹ øgh¹ jne¹ he¹, ga¹kway¹
ti¹hmaah¹ kih¹ Dio, ga¹nøø¹ dsëy¹

jwérte. ¹⁶Ma' ga⁺lla⁺nøø' jnääh'
Roma ja⁻, ga⁺ngëe⁺ juu⁺ hløø' dsa⁻ hi⁻
ma' jääy⁻ he⁻ goo⁻ hløø' kya^a rey
to⁻në'. Pero ga⁺kway⁻ jwë[!] kih[!] Paa'
he⁻ ga⁺gyay⁻ ta⁺ jee⁻ jyoh⁻ ba⁻ kya^aah⁻
ja^ahløø' hi⁻ ma' hääy⁻.

Ga⁺kwa⁻ Paa' juu[!] kih[!]
Jesús jwii⁻ Roma

¹⁷Ma⁻hya⁻ hnë⁻ jmi[!] gya[!] Paa' jee⁻
ja⁻, ga⁺cheey[!] juu[!] wa⁻ ya⁻nää⁻ lä⁺jëe⁻
dsa⁻käah⁻ kya^a judiu hi⁻ chaa⁻
Roma ja⁻. Ma' ga⁺ngëe⁻ lä⁺jëe⁻ hi⁻
he⁻, ga⁺jäh⁻ Paa' siiyh⁻:

—Qøhn[!], sa⁺ cha⁻ he⁻ ga⁺jmee⁻ jnä⁻
ni⁻ miih⁻ kih[!] judiu dsa⁻goon⁻, ni⁻
sa⁻ ma⁻jmeen⁻ ta⁺ koo⁻ he⁻ tée[!] jmee⁻
dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻. Sa⁺ cha⁻ he⁻
kih[!] ga⁺säayh⁻ jnä⁻ Jerusalén mah⁻
ga⁺ngëey⁻ jnä⁻ kih[!] dsa⁻ romano.

¹⁸Hi⁻ ga⁺ka⁻ dsa⁻ta⁻ he⁻ ju'dsoo⁻ kin⁻.
Pero ni⁻ miih⁻ sa⁺ ga⁺jnøøyh⁻ he⁻
kih[!] ma⁻jngëeyh⁻ jnä⁻, he⁻ja⁻ hnøøy⁻
ma⁻lääy⁻ jnä⁻. ¹⁹Pero sa⁺ ga⁺til⁻ dsë⁻
judiu hi⁻ ma⁻laa[!] ta⁻ jee⁻ ja⁻. Kih[!]
he⁻ja⁻ ba⁻ ga⁺la⁺ bii⁻ ga⁺ngiin⁻ he⁻
mi⁻ee⁻ rey to⁻në⁻ juu[!] kin⁻. Ja⁻ he⁻
ma⁻jan⁻ mah⁻ hniin⁻ kih[!] dsa⁻goon⁻.
²⁰He⁻ja⁻ ba⁻ na⁻ ma⁻tëehn⁻ hnäh⁻
mah⁻ lä⁺kyuun⁻ hnäh⁻ hi⁻ mah⁻
jwëehn⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁺ la⁻ juu[!] kin⁻.
Kih[!] o⁻jøh⁻ dsë⁻ he⁻ ma⁻cha⁻ jnän⁻
dsa⁻ Israel he⁻ja⁻ ba⁻ na⁻ chehn⁻
na'llen⁻ caden⁻ la⁻.

²¹He⁻ja⁻ ga⁺jäh⁻ dsa⁻käah⁻ he⁻:
—Ni⁻ koo⁻ je⁻ kih[!] hi⁻ chaa⁻ judea
sa⁻ ma⁻heeh⁻ jnääh⁻ he⁻ jmeeh⁻ juu[!]
ha⁻ lä⁺ dsa⁻ngëeh⁻ hne⁻. Hi⁻ ni⁻ ja^a
øøh[!] jne⁻ hi⁻ chaa⁻ jee⁻ oo⁻ sa⁻ ma⁻ja⁻
hi⁻ hnii⁻ kyah⁻ ni⁻ he⁻ hlëeyh⁻ wii⁻
kyah⁻. ²²Pero hnøø⁻ jnääh⁻ jwah⁻ ha⁻
lä⁺ la⁻ juu[!] kyah⁻, jëeh⁻ lä⁺kaa⁻ ba⁻

ma⁻nuuh⁻ jnääh⁻ hlëeh⁻ dsa⁻ wii⁻ kih[!]
hi⁻ ma⁻taaq⁻ jwë⁻ hmëe⁻ na⁻.

²³He⁻ja⁻ ga⁺taah⁻ dsa⁻ he⁻ juu[!]
kwee⁻ koo⁻ jmi[!] he⁻ ya⁻nää⁻
ya⁻llay⁻ juu[!] ka⁻läh⁻ kya^ah⁻ Paa'.
Ma' ga⁺lloo⁻ jmi[!] ja⁻, ya⁻nää⁻
jwëe⁻ dsa⁻ jee⁻ ma⁻gya[!] Paa'. Tiih⁻
go⁻te⁻ ga⁺løø⁻ Paa' hlëeh⁻, lä⁺jiih⁻
ga⁻nuuh⁻, ga⁺hlëeyh⁻ ha⁻ lä⁺jää⁻
Dio dsa⁻ lä⁺hih⁻ kih[!]. Ga⁺hnooyh⁻
ha⁻ lä⁺ jee⁻ heeh⁻ dsa⁻ kih[!] Jesúis.
Ga⁺hlëeyh⁻ kih[!] Jesúis lä⁺koh⁻ jäh⁻
ley kih[!] Moisé hi⁻ lä⁺koh⁻ ga⁺jäh⁻
hi⁻ ga⁺ngëe⁻ juu[!] kih[!] Dio. ²⁴Ko⁻llaa⁻
ga⁺heeh⁻ he⁻ ga⁺jäh⁻ Paa' hi⁻ ko⁻llaa⁻
sa⁻ ga⁺lä⁺hee⁻. ²⁵Sa⁻ ga⁺hi⁻ koo⁻ juu[!]
kiyh[!] jee⁻ lä⁺jëey⁻. He⁻ja⁻ ga⁺hlëeen⁻
Paa' dsa⁻ he⁻ ja⁻ga⁻ hwëey⁻ jee⁻ ja⁻,
ga⁻siiyh⁻:

—Llu[!] go⁻te⁻ ga⁺hlëeh⁻ Jmi⁻lle⁻
Na⁻jngii⁻ lä⁺ ma⁻ ga⁺mi⁻ jnääy⁻
juu[!] la⁻ kih[!] Isaía hi⁻ ga⁺ngëe⁻ juu[!]
kiyh[!] Dio kih[!] dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻.
Ga⁺jäyh⁻:

²⁶Gwa⁻ jee⁻ jwii⁻ oo⁻, go⁻chihh⁻ dsa⁻
oo⁻:

Ma⁻ke⁻ nuuh⁻ hnäh⁻, sa⁻
lä⁺ngëeh⁻ hnäh⁻,
ma⁻ke⁻ jëeh⁻ hnäh⁻ sa⁻ lä⁺ jnä⁻
kyah⁻ hnäh⁻.

²⁷Jëeh⁻ ma⁻na⁻jlë⁻ huuh⁻dsë⁻
kih[!] dsa⁻ oo⁻, ma⁻na⁻jnë⁻
to⁻gway⁻, ma⁻na⁻løø⁻ mi⁻nëy⁻,
mah⁻ sa⁻ lä⁺ jnä⁻ kiyh[!], ni⁻
sa⁻ lä⁺nuuh⁻ kiyh[!] ni⁻ sa⁻
lä⁺ngëey⁻.
Lä⁺ja⁻ mo⁻so⁻ dsa⁻jeeyh⁻ kyaah⁻
jnä⁻, mah⁻lää[!] jnih⁻.

²⁸Hnoon⁻ lä⁺ñeh⁻ hnäh⁻, na⁻ ta⁻
cha⁻né⁻ lloo⁻ juu[!] kih[!] Dio kih[!] hi⁻ sa⁻
laa⁻ judiu. Hi⁻ he⁻ ba⁻ heeh⁻ juu[!] la⁻
mah⁻ lääy⁻.

29 Ma' ga⁺dsaa⁺ juu¹ he⁻ ma' hlëëh⁺
 Paa', ga⁺hwee⁺ ba' judiu jee' ma'
 tääyh' ja⁻. Peer⁺ cha⁻miih⁻ juu¹
 ti⁻chooy⁺ jee' ga⁺nääy' kiyh!. **30** Hne⁺
 hlääh` ba' ga⁺gya⁻ Paa' to¹ ji⁻ne⁻
 na⁻hñaa!. Jee' ja⁻ ma' heeyh⁻ lä⁺jëë⁺

hi⁻ ma' dsa⁻nää⁺ dsa⁻jëëy⁺. **31** Ma'
 cha⁻ ba' jwë⁺ kiyh', he⁻ ma' kway⁺
 juu¹ ha⁻ lä⁺ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁺hih⁺ kih⁺
 hi⁺ ma' hlëëy[~] dsa⁻ kih⁺ Jesucristo
 Dsa⁻jøøh[!] jnän. Ni⁺ kqo⁻ sa⁺ cha⁻ he⁻
 ma' jmeec⁺ jwiih[~] kiyh[!]

Romanos

Juu' la⁻ ga⁺sii^{''} Paa' kih¹ øøh¹ jne['] hi⁻ chaa⁻ Roma

1 Jnä['] Paa' jmeen⁺ ta' kih[']
Jesucristo, na⁻hñaan['] laan[']
apóstol, lä⁻ja⁻ ma⁻na⁻lleehn['] kwan[']
ju[']hmëe^{''} kih['] Dio. ²Ga⁺bääh⁻ Dio hñii[']
kyah['] dsa⁻ kyaay['] hi⁻ ga⁺ngëe['] juu[']
kiyh['] llo[']joo['] he⁻ kway['] ju[']hmëe^{''} la⁻.
Jee['] ma⁻na⁻sii['] juu['] ja⁻, la⁻na⁻jngii[']
go⁻te[.] ³Jee['] na⁻sii['] ja⁻ jäh['] ha⁻ lä⁻
jää['] jooy['], he['] ba['] Jesucristo Dsa⁻øøh[']
jnän[']. Ga⁺laay['] sa[']ju['] kih['] David ma[']
ga⁺laay['] dsa⁻ jmi['] gyuu[']. ⁴Hi⁻ kyaah[']
be['] kih['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] ga⁺lä⁻jnä[']
laay['] Joo['] Dio, kih['] he⁻ ga⁺lä⁻jiiyh[']
jee['] kih['] hi⁻ na⁻juu[']. ⁵Hi⁻ ta⁻la⁻ kyaah[']
Jesucristo ga⁺jmee['] Dio llu['] dsé⁻
kyah['] jnääh['], ga⁺hñaaay['] jnääh['] laa[']
jnääh['] apóstol mah['] kwa['] jnääh['] juu[']
kiyh['] lä⁻käa⁻ lä⁻juh['] jmi['] gyuu['], mah[']
wa['] lä⁻dsoo['] dsé⁻ dsa⁻ kih['] Jesús hi[']
wa['] mi['] teh['] dsa⁻ juu['] kiyh['], lä⁻ja⁻ jmee[']
dsa⁻ juuh['] kiyh[']. ⁶Hi⁻ jee['] kih['] lä⁻jëe⁻
dsa⁻ he['] ma⁻laah['] hnäh['] kwaat['],
ma⁻na⁻teeh['] hnäh['] mah['] leeh['] hnäh[']
kyaa['] Jesucristo.

⁷Siin⁺ kyah['] hnäh['] hi⁻ tääh['] jwii⁻
Roma. Pero hnää['] Dio hnäh['] hi⁻
na⁻teeh['] hnäh['] mah['] leeh['] hnäh['] hi⁻
na⁻jngëe['].

Ngiin['] kih['] Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän[']
hi⁻ ngiin['] kih['] Jesucristo Dsa⁻øøh[']

jnän['] wa['] kway['] he⁻ llu['] kyah['] hnäh[']
hi⁻ wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].
⁸To⁻né['] kwan⁺ ti[']hmaah['] kih['] Dio
kwaat['] kyah['] hnäh['] lä⁻jëe⁻ hnäh['].
Kwan⁺ ti[']hmaah['] kiyh['] ta⁻la⁻ kih[']
Jesucristo, kih['] he⁻ ma⁻nuu['] dsa⁻
lä⁻käa⁻ jmi['] gyuu['] he⁻ ma⁻heeh[']
hnäh['] kih['] Jesucristo. ⁹Jmeen⁺ ta⁻
kih['] Dio, lä⁻käa⁻ tuh⁻dsén⁻ kwan⁻
ju[']hmëe^{''} kih['] jooy['], he⁻ja⁻ Dio jmee[']
dsoo['] kin⁻ he⁻ lä⁻ ma⁻dsooh['] ja⁻ba[']
dsén⁻ hnäh['] lä⁻jëe⁻ jiih['] ma['] chuuun[']
kyah[']. ¹⁰Chuuun['] kyaah['] Dio
mah['] wa['] jëen['] che['] kway['] jweë['] kin⁻
na['] na⁻jëen['] hnäh[']. ¹¹Peer⁺ hnoon[']
na⁻jëen['] hnäh['] na⁻kan['] miih['] he⁻
llu['] he⁻ kwa['] Jmi⁻lle['] kih['] Dio mah[']
lä⁻cha⁻ cha⁻ga'miih['] be['] kyah['] hnäh['].
¹²Lä⁻ja⁻ lä⁻cha⁻ be['] jnän['] kwee⁻
lä⁻llu['] he⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] hnäh[']
ja⁻ba['] lä⁻koh['] jnä['].
¹³Hnoon['] lä⁻ngëeh['] hnäh['] øøhn['],
joh['] jiih['] sa['] ga⁺jmeen['] huuh[']dsé⁻
na⁻jëen['] hnäh['] pero lä⁻jiih['] na['] sa[']
hii['] kwa['] ja['] kin⁻ niin[']. He⁻ hnoon[']
lä⁻jnä['] ta⁻kin⁻ jee['] kyah['] hnäh[']
lä⁻koo['] ga⁺la['] jee['] kih['] jee['] lä⁻jëe⁻
dsa⁻hi⁻ sa['] laa['] judiu. ¹⁴Kih['] griego
hi['] kih['] hi⁻ tääh['] jee['] jyoh['] uu['] ga['],
hi['] kih['] hi⁻ kyuuuh['] hi['] kih['] hi⁻ sa[']

kyuuh~ ka~läh~ na~laan~ hmooh~
na~kwan' juu' kih' dsa~ he~. ¹⁵Lä~ja~
ma~ra~ he~ hee~ ba~ dsen~ niin~
na~kwan' ju'hmee~ kyah~ hnäh~ hi~
chaa~ Roma ka~läh~.

¹⁶Sa~ cha~ la~ o~hih~ kin~ kyaah~
ju'hmee~ la~. Juu' la~ kye~ be~ kih'
Dio mah~ läa~ lä~ jee~ hi~ dssoo~ dsë~,
la~ kih~ judiu to~në~, hi~ ja~ba~ lä~ja~
la~ kih~ hi~ sa~ laa~ judiu ka~läh~.
¹⁷Kyaah~ juu' la~ dsa~lä~jnä~ ha~ lä~
jmeey~ Dio hwe~ dsa~ lluu~ cha~nëy~.
La~ kyaah~ he~ ma~dssoo~ dsë~ jne~ hi~
hnøo~ lä~ ma~dssoo~ ja~ba~ dsë~ jne~,
lä~koo~ na~si~: "Hi~ lluu~ he~, kyaah~
he~ ma~dssoo~ dsë~, jmeey~ chaay~."

Dsëe~ dssoo~ dsa~ jmi~gyuu~

¹⁸Né~ ba~ jne~ lä~ ga~te~ jee~ gyuu~
Dio gwa~ he~ ya~ jee~ dsëy~ kih~ lä~ jee~
he~ sa~ hä~ ta~ hi~ lä~ jee~ dso~kye~
he~ jmeey~ dsa~. Jeeh~ he~ hliih~ ja~
ha~ kih~ ju'dsoo~. ¹⁹Jnä~hä~ cha~ he~
kyah~ lä~kyuuh~ dsa~ kih~ Dio,
jeh~ ma~mi~jnä~ bih~ jää~. ²⁰Ma~ke~
sa~ tée~ jne~ jee~n~ Dio pero lä~ ma~
ga~nøo~ jmi~gyuu~, ma~ra~ he~ lii~
ba~ ha~ lä~ laay~. Kyaah~ lä~ jee~ he~
ga~jmeey~, he~ja~jnä~hä~ ba~ chaa~
Dio hi~ lä~ja~ cha~ tää~ ba~ be~ kiyh~.
He~ja~ sa~ le~ jäh~ dsa~: "Sa~ man~
che~ chaa~ Dio". ²¹Ma~ñe~ bih~
chaa~ Dio, pero sa~ ga~jmää~y~jøoh~
lä~ hnøo~ kiyh~, ni~ sa~ ga~kway~
ti~hmaah~ kiyh~. He~ ga~jmeey~ dsa~
lä~ja~ ga~hee~ go~te~ huu~dsë~ kih~
dsa~, ga~lä~hweh~ dsëy~, he~ja~
ga~jlë~ go~te~ huu~dsë~ kiyh~. ²²He~
jäh~ bih~ cha~ cha~miih~ huu~dsë~
llu~ kiyh~ pero cha~ga~miih~ taa~ bih~.
²³Lla~ he~ ma~ jmeey~ juu~ kih~ Dio
hi~ sa~ llaa~ jmi~ kih~, ga~jmeey~
juu~ kih~ heeh~ kih~ dsa~ hi~

dsa~juu~, kih~ ta~jah~, kih~ jah~ kye~
goo~ ti~ hi~ kih~ jah~ hi~ sëeh~ hñii~
hwa~.

²⁴He~ja~ ga~kwa~ Dio jwe~ ngëe~y~
hñiiy~ jmeey~ he~ ga~ jyoh~ he~ hee~
dsëy~ lä~jih~ ga~heey~ hñiiy~ kaayh~
dsa~kyah~. ²⁵Ga~be~ dsa~ ju~dsso~
kih~ Dio mah~ ga~taayh~ kyaah~ juu~
ta~juu~. Ga~jmeey~ juu~ kih~ lä~ jee~
he~ ga~jmeey~ Dio, lla~ he~ ma~ jmeey~
juu~ kih~ hi~ ga~jmeey~ lä~ jee~ he~
cha~. Hi~ he~ he~ Dio hi~ na~jää~
lä~ jee~ joh~ jmi~ cha~. Wa~ la~ lä~ja~.

²⁶He~ja~ ga~kwa~ Dio jwe~ ngëe~y~
hñiiy~ jmeey~ lä~ jee~ he~ lla~ dsëy~
he~ la~ o~hih~. Lla~ he~ ma~ jmeey~
dsa~më~ lä~lle~ kih~, ga~kaayh~
dsa~më~ dsa~kyah~. ²⁷Hi~ ja~ba~
lä~ja~ ga~jmeey~ dsa~nuuh~ ka~läh~.
Sa~ ga~jmeey~ lä~lle~ kih~ kyaah~
dsa~më~, ga~jmeey~ ga~ngëe~ jwe~
he~ ga~ jyoh~ he~ hee~ dsëy~, kaayh~
he~ ba~ dsa~nuuh~ dsa~kyah~.
He~ja~ ba~ ja~ në~ kiyh~ dso~jwi~ lä~
hnøo~ kiyh~ kyaah~ jwe~ hliih~ he~
täayh~ ja~.

²⁸Sa~ ga~jmää~ kiyh~ ma~lä~kyuuy~
Dio, he~ja~ ga~kwa~ Dio jwe~, he~
ga~hee~ go~te~ huu~dsë~ kiyh~ mah~
wa~ jmeey~ ga~juh~ lä~ jee~ he~ sa~
jmää~ ta~. ²⁹Ma~ngëe~ jwe~ jmeey~
he~ hliih~, hi~më~ hi~nuuh~ hi~
kaayh~ wa~ hi~ cha~ hi~, jmeey~ hñaa~
dsëy~, hee~ dsëy~ liyh~ lä~ jee~ he~ ga~
cha~, sa~ lluuy~ go~te~, wii~ dsëy~,
jngëeyh~ dsa~, hneey~, mi~gaay~ dsa~,
hñaa~ dsëy~. ³⁰Koo~ he~ sa~ tih~ dsëy~
ba~ lä~ jee~, hlëeyh~ wii~ kih~ dsa~, sa~
hñää~ Dio, sa~ jii~ kiyh~ he~ jmeey~
kih~ jñah~, jmää~ hñiiy~ jøoh~, taayh~
ngëe~, hnooyh~ ga~ jyoh~ he~ hliih~,
chaayh~ kyaah~ cho~jmiy~. ³¹Sa~
hii~ lä~ngëe~, sa~ mi~tey~ juu~ kiyh~,

sa⁺ hnääy⁺ dsa⁻, sa⁺ hnøøy⁺ jeeyh⁺ juu¹, sa⁺ lä⁺ñih⁺ dsëy¹. ³²Hi⁺ ma⁺ke⁻ ma⁻ñe⁻ bih⁺ he⁻ lla⁺ Dio ta['] kih⁺ hi⁻ jmee⁺ lä⁺ja⁻, lle['] kih⁺ juuy⁺, pero dsa⁻ he⁺, sa⁺ lee⁺ kiyh⁺ he⁻ jmeey⁺ lä⁺ja⁻, hnøøy⁺ mah⁺ jmee⁺ jñah⁺ ka⁻läh⁺.

Kyaah' ju'dsoo' lla⁺ Dio ta[']
2 He⁻ja⁻ sa⁺ cha⁻ le['] jwah[!]: "Sa⁺ dsëen⁻ dsoo⁺", hne⁻ hi⁻ ka⁻ kwaat[~] kih⁺ dsa⁻kyäah⁺, wa⁺ laah⁺ he⁻ laah⁺ hne⁻. Kih⁺ he⁻ kah⁻ kwaat[~] kih⁺ dsa⁻kyäah⁺, he⁻ bääh⁺ hñaah⁺ ba⁺ hne⁻ ja⁻. Jëeh[!], ja⁻ba⁺ he⁻ jwah[!] sa⁺ llu¹, ja⁻ba⁺ he⁻ ja⁻ jmeeh⁺ hñaah⁺ ka⁻läh⁺. ²Ne⁻ ba⁺ jne[!], Dio ngiih⁺ kwaat[~] kih⁺ hi⁻ jmee⁺ lä⁺ja⁻ hi⁻ lä⁺koo⁻ la⁺ju[']dsoo⁺ kiyh⁺ llay[!] ta[']. ³Hne⁻ hi⁻ ka⁻ kwaat[~] kih⁺ dsa⁻kyäah⁺ mah⁺ jmeeh⁺ ba⁺ hne⁻ ka⁻läh⁺ he⁻ jwah[!] sa⁺ llu¹, ¿che['] laah⁺, sa⁺ ka⁺ Dio ju[']dsoo⁺ kyah[?] ⁴Ta⁺ koo⁺ ba⁺ jmeeh⁺ lä⁺koo⁻ te['] he⁻ llu¹ dsë¹ Dio kyaah⁺ jne[!]. Ha⁻ koh⁺ sa⁺ jøh⁺ dsëy⁺ hi⁻ cha⁻miih⁻ be['] dsëy⁺ kyaah⁺ jne[!]. ¿Che['] sa⁺ jëeh[!] he⁻ tëeh[!] Dio hne⁻ mah⁺ wa⁺ lä⁺dsaa⁺ miih⁻ hoh⁺, he⁻ja⁻ba⁺ ja⁻ he⁻ llu¹ dsëy[?]

⁵Peer⁺ chääh⁺ hne⁻, sa⁺ hii⁻ lä⁺dsaa⁺ miih⁻ hoh⁺. He⁻ hnooth⁺ he⁻ ja⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ he⁻ wii⁺ në['] kyah⁺ ba⁻ja⁻, wa⁻ra⁻ ga⁻lloo¹ jmiif⁺ ya⁻jëe[!] dsë¹ Dio, llay[!]ta['] kyaah⁺ ju[']dsoo⁺.

⁶Ma⁻ja⁻ mi⁻hmaah⁺ Dio jñee[!] lä⁺ja⁻ lä⁺koo⁻ te['] he⁻ ma⁻jmeey[!].

⁷Kih⁺ lä⁺jëe[!] hi⁻ sa⁺ tu['] jmee⁺ he⁻ llu¹, kway[!] jwé[!] dsa⁻taah⁺ tää[!] kyaayh[!], lä⁺llu¹ he⁻ hnooyh[!] ya⁻jwiif[!], hi⁻ hnooyh[!] ha⁻lä⁺jee[!] jmääh[!] Dio jøoyh[!], hi⁻ hnooyh[!] ha⁻lä⁺ jwë[!]jee[!] sa⁺ juuy[!]. ⁸Pero ja⁻ ya⁻jëe[!] dsë¹ Dio wa⁻ra⁻ ga⁻lä⁺lleey[!] kyaah⁺ dsa⁻hi⁻ chääh⁺, kih⁺ hi⁻ sa⁺ jmee⁺ he['] kih⁺

ju[']dsoo⁺, mah⁺ jmee⁺ gyih⁺ he['] kih⁺ he⁻ hliih[!] ba⁺. ⁹Kih⁺ lä⁺jëe[!] hi⁻ jmee⁺ he⁻ hliih[!], jää[!]na⁻ku['] na⁻ngii[!] he⁻ wii⁺ në['] kiyh[!], to⁻në['] ja⁻ kih⁺ hi⁻ laa⁺ judiu hi⁻ ja⁻ba⁺ lä⁺ja⁻ ja⁻ kih⁺ hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu ka⁻läh[!]. ¹⁰Pero lä⁺jëe[!] hi⁻ jmee⁺ he⁻ llu¹, tëey[!] ya⁻jwiif[!] hi⁻ jmääh[!] Dio jøoyh[!] hi⁻ hii[!] tii[!] kiyh[!]. To⁻në['] kih⁺ hi⁻ laa⁺ judiu, ja⁻ga⁺ tëe[!] hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu. ¹¹Jëeh[!], Dio kwee⁻ ba⁺ hnääy[!] lä⁺jëe[!] dsa⁻.

¹²Lä⁺jëe[!] hi⁻ jmee⁺ dso⁻kye⁻, ma⁺ke⁻ sa⁺ na⁻jnääy[!] kyaah⁺ ley kih⁺ Moisé, ja⁻ba⁺ lä⁺ja⁻ juuy[!] go⁻te[!], pero ja⁻ kih⁺ he⁻ sa⁺ ga⁻mi⁻tey[!] ley ja⁻. Hi⁻ lä⁺jëe[!] hi⁻ na⁻jnääy[!] kyaah⁺ ley, cher'mah[!] ma⁻jmeey[!] dso⁻kye⁻, ja⁻ba⁺ ley ja⁻ka⁺ kwaat[~] kiyh[!]. ¹³Ja⁻ kih⁺ he⁻ ma⁻nuuy[!] ley ja⁻, he⁻ja⁻ lluu¹ dsa⁻cha⁻né[!] Dio. Lä⁺jëe[!] hi⁻ mi⁻te[!] ley, hi⁻he⁻ ba⁺ hwëë[!] lluu¹. ¹⁴Dsa⁻hi⁻ sa⁺ laa⁺ judiu, sa⁺ cha⁻ ley kiyh[!], pero cher'mah[!] mi⁻tey[!] ley kih⁺ Moisé, ko⁻ja⁻ ga⁻lä⁺chaa⁺ bih[!], he⁻ba⁺ hñiiy[!] laay[!] lä⁺koo⁻ ley, ma⁺ke⁻ sa⁺ kyuuuh[!] ley. ¹⁵Kyaah⁺ he⁻ jmee⁺ dsa⁻he⁻ lä⁺ja⁻, la⁺lä⁺koo⁻ he⁻ na⁻sii[!] ley neh⁺ tuh⁻dsëy[!]. He⁻ja⁻ huu⁻dsë[!] kih⁺ hñii[!] bih[!] jmee⁺ dsoo⁺, cher'mah[!] jmeey⁺ he⁻ llu¹ hi⁻cher'mah[!] jmeey⁺ he⁻ hliih[!] hnii[!] kiyh[!]. ¹⁶Jmii[!] he⁻lla⁺ Dio ta['] kyaah⁺ jooy[!] Jesucristo, lä⁺jnä[!] lä⁺jëe[!] huu⁻dsë[!] he⁻ jmee⁺ jne[!] jee[!] na⁻hmää[!]. Lä⁺ja⁻ la⁺ju[']hmëe[!] kih⁺ Dio he⁻ kwan[!].

Dsa⁻ judiu kyaah⁺ ley kih⁺ Moisé

¹⁷Na⁻cha⁻ko⁻he⁻ jwëëhn[!] hne⁻ hi⁻laa⁺dsa⁻judiu, hne⁻hi⁻kye⁻ o⁻jøh[!]dsë[!]kih⁺leykih⁺Moiséhi⁻jmääh[!]hñaah[!]jøøh[!]kih⁺he⁻jwah[!]Dio kyaah⁺hne⁻. ¹⁸Ma⁻ñeh[!]ba⁺hne⁻ha⁻lä⁺hnøø[!]Dio, hi⁻ma⁻mi⁻tëeh[!]

ba' hne- ley, he-ja- ma-ñeh' ba' hne-,
 hee- ja- he- nää- he- llu'. ¹⁹Hi- leh'
 jääh' dsa- tuu', laah'. Hi- leh' chooh'
 je- kih' hi- ga-nää- jee' na-hoo-,
 laah'. ²⁰Hi- leh' mi-tëeh' jñah' hi-
 sa- kyuuuh- hi- laah' ta-jwoh' kyaa'
 chih-pih', laah', kih' he- ma-cha-
 ley he- la' ju'dsoo' jmäh' he- jmee'
 kyuuuh- cha-miih'. ²¹Hne- hi-
 mi-tëeh' jñah', ihe-la' sa- mi-tëeh'
 da- hne- hñaah' jääh'? Hne- jwah',
 sa- llu' he- hëeh- dsa-, mah' hëeh- ba'
 hne-. ²²Hi- jwah' sa- llu' kyaah' jne'
 jñah' dsa- më-, mah' kyaah' ba' hne-
 jñah'. Hne- hi- na-hööh' kih' hi- sa-
 laa' Dio, mah' hihih' ba' hne- kuu'
 he- cha- neh- gwah- kiyh'. ²³Peer-
 taah' hne-, kih' he- cha- ley kyah'.
 ¿Che' sa- jëeh' ma-jmääh' ta- koo'
 Dio, kih' he- sa- ma-mi- teh' ley na-?
²⁴Lä- la- na-sii- juu' kih' Dio: "Dsa-
 hi- sa- laa' judiu mi-kwah' jmii- kih'
 Dio, dsoo' kyah' hnäh' dsa- judiu."

²⁵Dsoo' ba' kyeé' miih' he-
 ga-wih' jmi-ngo' kyah', cher'mah'
 mi-teh' ley. Pero cher'mah' sa-
 mi-teh' ley, laah' lä-koo- jaa- wa- hi-
 cha- hi- dsa- hi- sa- ga-wih' jmi-ngo'
 kih'. ²⁶Hi- lä- ja-, jaa- dsa- hi- sa-
 ga-wih' jmi-ngo' kih', cher'mah'
 mi-tey' lä- jë- mada- lä-koo- jäh'
 ley kih' Moisé, laay' lä-koo- jaa-
 hi- ga-wih' jmi-ngo' kih'. ²⁷He- ja-,
 jaa- dsa- hi- sa- ga-wih' jmi-ngo'
 kih', cher'mah' mi-tey' ley, hi-
 he- ka- ju'dsoo' kyah', kih' he- sa-
 ma-mi- teh' ley ma-ke- ga-wih'
 jmi-ngo' kyah' hi- na-jnäh' në- ley
 kih' Moisé.

²⁸Sa- jmääh' kih' dsa- judiu he-
 koo- laay' judiu. Hi- ni- sa- jmääh'
 kih' dsa-, he- koo- ga-wih' jmi-ngo'
 kiyh'. ²⁹Sa- la- lä- ja-. Hi- ma-ra- hi-

dsoo' laa' judiu, hnaayh- Dio lä-kaa-
 tuh-dsëy'. Hi- ma-ra- hi- dsoo'
 ga-wih' jmi-ngo' kih', ja- ta' ga-wih'
 ja-, Jmi-lle' Na-jngii' ba' ga-mi-sii'
 tuh-dsëy'. He- ja- sa- ja- lä-koo- la'
 mada- kih' ley. Kih' hi- he' ba' hlëeh'
 Dio llu' ma-ke- dsa- sa- jmee' lä- ja-.

3 ¿Che' cha- he- jmääh' ga' miih'
 kih' dsa- hi- laa' judiu, o che'
 jmääh' ga' kiyh', he- ga-wih' jmi-ngo'
 kiyh'? ²Cha-miih' ga' cha- he- jmääh'
 ta' kiyh'. To-në- he- kyee' kih' jee'
 lä- jë-, he- ma-na-hä- gooy- juu' kih'
 Dio. ³Ha- ga- cher'mah' ko-llaa' dsa-
 he-, sa- ma-dsoo' dsëy'. ¿Che' kih'
 he- ja-, jmee' mo-so- mi-te' Dio juu'
 kih'? ⁴Ni- miih' sa- la- lä- ja-. Juu'
 kih' Dio ba- la' dsoo', ma-ke- lä- jëe-
 dsa- ta-juu'. Lä- koo- jäh' jee' na-sii':

Kyaah' ju'dsoo' kyah' lä- jnä- he-
 laah' llu.

Hi- hne- ba- leh- wa-rä- ga- kay'
 ju'dsoo' kyah'.

⁵Cher'mah' kyaah' he- jmee'
 jne' he- hliih', jihih' juu', llu' ba'
 Dio, la- lä-koo- he- kwan- be' kiyh'
 kyaah' he- hliih' he- jmeen'. He- ja-
 ¿che' le' jähn', jmee' Dio hñaa-
 dsë' wa-rä- ga-cheey' he- wiñ' në'
 jnän'? (Hlëehn- lä-koh' hlëeh- dsa-
 jmi-gyuü- ba') ⁶Ni- miih' sa- le' jäh'
 jne' lä- ja-. Cher'mah' lä- ja- la', ha-
 lä- le' lla' Dio ta' kih' dsa- jmi-gyuü'.

⁷Ha- ga- cher'mah' ga-mi- jnään'
 la' dsoo' cha-ga-miih' juu' kih' Dio
 kyaah' he- ta-juun' mah' lä- lii- laay'
 jøgh' cha-ga-miih', ¿che' le' jwahn'
 he- la' kay' ju'dsoo' kin' lä-koo- jaa-
 hi- jmee' dso'kye-? ⁸¿He- la' sa-
 jmee' jne' cha-ga-miih' he- hliih'
 mah' jä- cha-ga-miih' he- llu'? Lä- ja-
 mi-kwah' dsa- jne', jäh' ko-llaa' dsa-,
 jne' ba- na- kwa- jne' juu' lä- na-.

Hí⁻ hlëeh⁺ lä⁺na⁻ sooh[~] kiyh¹ dsooy¹
kyäah¹ dso'jwii¹.

Ga⁻lä⁺jëe⁺ jne['] na⁻bäähn['] cha'në['] Dio

9 Ha⁻ lä⁺ja⁻. ¿Che['] llu^u['] ga[']
jnääh¹ judiu lä⁺koh['] ga['] hi⁻ sa⁺ laa¹
judiu? Ni⁺ miih¹ sa⁺ la⁺ lä⁺ja⁻. Jnä⁺
ma⁻jawahn¹ lä⁺jëe⁺ ba['] jne['] jøø⁺ he⁻
hliih¹ jnän⁺ lä⁺kye['] hi⁻ laa¹ judiu
kyäah¹ hi⁻ sa⁺ laa¹ judiu. 10 Lä⁻koo⁻
jäh¹ jee['] na⁻sii⁺ juu¹ kih¹ Dio:

Sa⁺ chaa¹ hi⁻ llu^u['] chaa¹, ni⁺
wa'r^a ja^a['] ga['].

11 Sa⁺ chaa¹ ni⁺ ja^a['] hi⁻ ngëe⁺, sa⁺
chaa¹ hi⁻ hnaah¹ Dio.

12 Lä⁻jëe⁺ ba['] ma⁻kah[~] jwë¹, lä⁺jëe⁺
ba['] mo⁻so⁺ jmää¹ ni⁺ miih¹.

Sa⁺ chaa¹ hi⁻ jmee['] he⁻ llu¹, ni⁺
wa'r^a ja^a['] ga['] chaa¹.

13 Tu¹ tu⁻luu^y la⁺ lä⁺koo⁻ to⁻høø⁻
na⁻na¹,
peer⁺ mi⁻gaay⁺ dsa⁻ kyäah¹ juu¹
kiyh¹,
venen kil¹ miih¹ haa¹ neh⁻
to⁻hooy¹.

14 Juu¹ he⁻ hwëe⁻ hooy¹, hwëe⁻
dso'jwii¹ jmah¹, kyaah¹ juu¹
hliih¹ he⁻ sa⁺ tøøhn¹ ta¹.

15 Peer⁺ hñuy¹, na⁻ba['] koh[']
jngëey¹ dsa⁻.

16 Wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ ba['] dsa⁻hee['] jee[']
ga⁻nääy¹.

17 Sa⁺ kyäuyh[~] ha⁻ lä⁺ jwë¹ jee[']
dsa⁻taayh¹ tii¹.

18 Ni⁺ miih¹ sa⁺ gayh¹ Dio.

19 Ma⁻ñe¹ jne['] lä⁺jë⁺ he⁻ hlëeh⁺
ley, la¹ kih¹ hi⁻ na⁻jnää¹ kyaah¹ ley
mah¹ mo⁻so⁺ cha⁻ ga['] he⁻ mo⁺ jäh¹
jne[']. Ga⁻lä⁺jëe⁺ ba['] dsa⁻ jmi⁻gyuuh¹
jä¹ na⁻bääh¹ cha'në['] Dio. 20 He⁻ja⁻
ni⁺ jaa¹ dsa⁻ sa⁺ hwëe⁻ llu^u['] cha'në[']
Dio kyaah¹ he⁻ mi⁻tey¹ ley. Kyaah¹

ley ga⁻lä⁺kyuuh[~] jne['] ha⁻ lä⁺ la¹
dso'kye⁻.

Kyaah¹ he⁻ ma⁻dsoo['] dsë⁻
jne['] kih¹ Dio lää¹ jne[']

21 Pero na⁴ ma⁻lä⁻jnä¹ ha⁻ lä⁺
jmää¹ Dio llu^u['] dsa⁻, pero ja⁻
kyäah¹ ley. Ja⁻ba['] lä⁺ja⁻ jäh¹ ley
hi⁻ ja⁻ba['] lä⁺ja⁻ ga⁻jäh¹ lä⁺jëe⁺
hi⁻ ga⁻ngëe¹ juu¹ kih¹ Dio llo⁻joo¹.

22 Dio jmää¹ llu^u['] ga⁻lä⁺jëe⁺ ba['] dsa⁻
cher'mah¹ ga⁻jmeey¹ dsoo['] dsë⁻ kih¹
Jesucristo. Kwee⁻ba['] laa¹ lä⁺jëe⁺
dsä⁻ kih¹ Dio, 23jëeh¹ lä⁺jëe⁺ ba['] dsa⁻
ma⁻jmee¹ dso'kye⁻, ni⁺ ko⁻hi⁻pih¹ sa⁻
na⁻jnääy¹ ya⁻jwii¹ kih¹ Dio. 24 Pero
Dio jmää¹ llu^u['] dsa⁻, he⁻ la['] jmäääy¹
ba['], kih¹ he⁻ llu¹ dsë⁻. Ta⁻la¹ kih¹
Cristo Jesùs ga⁻lääy¹ jne[']. 25 Ga⁻ngëe¹
Dio Jesùs mah¹ ttu^u['] jma⁻ kiyh¹ mah¹
lä⁺ja⁻ dsa⁻che['] dso'kye⁻ jnän¹ hi⁻
ma⁻dsoo['] dsë⁻ kih¹ Jesùs. Lä⁻ jwë¹
ja⁻ ga⁻mi⁻ jnää¹ Dio he⁻ ga⁻jmee¹
bil¹ llu¹ he⁻ sa⁺ ga['] jmeey¹ kwaat⁻
dso'kye⁻ kih¹ dsa⁻ hi⁻ ma['] tääh¹ jää¹.
Sa⁺ ga⁻kay¹ kwaat⁻ kih¹ hi⁻ he⁻, kih¹
he⁻ jøh¹ dsë⁻. 26 Lä⁻ja⁻ ma⁻lla¹ dsë⁻
Dio jmee¹ mah¹ mi⁻ jnääy¹ jmi¹ na¹,
ma⁻ra⁻ he⁻ llu¹ ba['] he⁻ jmeey¹. Heh¹
lä⁺ja⁻ dsa⁻ lä⁺ jnää¹ llu^u['] ba['] Dio, hi⁻
he⁻ ba['] hñiy¹ jnääy¹ llu^u['] dsa⁻ hi⁻
ma⁻dsoo['] dsë⁻ kih¹ Jesùs.

27 ¿Che['] le['] jmäää¹ hñaan¹ kaah¹,
kih¹ he⁻ llu^u['] jne[']? Ni⁺ miih¹ sa⁺ le['].
¿Hee['] juu¹ ja⁻ he⁻ dsa⁻ jnë¹ jwë¹ jnän¹?
¿Che['] dsa⁻ jnë¹ jwë¹ jnän¹ kyaah¹ juu¹
he⁻ jäh¹, hnøø¹ jmee¹ jne['] ta¹ llu¹?
Jah¹ha¹. Juu¹ he⁻ jäh¹, hnøø¹ dsoo[']
dsë⁻ jne['] mah¹ hwëe⁻ jne['] llu^u['], he⁻
ja⁻ ba['] dsa⁻ jnë¹ jwë¹ jnän¹ he⁻ jmäää¹
hñaan¹ kaah¹. 28 He⁻ja⁻ dsa⁻ lä⁺ngëe¹
jne['], heh¹ he⁻ hwëe⁻ dsa⁻ llu^u['] kyaah¹

he⁻ dsoo^o dsëyⁱ kihⁱ Jesúś, ja⁺ kyaah⁺
he⁻ høøy⁺ ley.

²⁹ ¿Hilⁱ Dio, che['] laayⁱ ma⁺la⁺ kyaaaⁱ
dsa⁻ judiu ba[?] ¿Che['] sa⁺ laayⁱ kyaaaⁱ
dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa^q judiu ka⁻läh[?] Ma⁺ra⁺
ju[']dsoo^o, laa^q bihⁱ Dio kyaaaⁱ dsa⁻ hi⁻
sa⁺ laa^q judiu. ³⁰Jaa⁻ ba['] Dio laa^q.
Kyaah⁺ he⁻ ma⁻dsoo^o dsëⁱ dsa⁻ jmääyⁱ
lluu^q hi⁻ ga⁻wihⁱ jmi⁻ngoⁱ kihⁱ, hi⁻
jmääyⁱ lluu^q hi⁻ sa⁺ ga⁻wëhⁱ jmi⁻ngoⁱ
kihⁱ ka⁻läh[?], kyaah⁺ he⁻ dsoo^o dsëyⁱ.
³¹ ¿Che['] jmee⁻ jne⁻ sa⁺ kyee⁺ ley
kyaah⁺ he⁻ ma⁻dsoo^o dsëⁱ jne⁻
kihⁱ Jesúś? Ni⁺ miih⁻ sa⁺ la⁻ lä⁻ ja⁻.
Cha⁻ga⁻miih⁻ jmee⁻ kyee⁺ ba['].

Lä⁻la⁻ ba['] la⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻
Abraham llo[']joo[']

4 ¹Hee⁻ le['] jäh⁻ jne⁻ kihⁱ
Abraham dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän[,]
ha⁻ lä⁻ ga⁻jääyⁱ kyaah⁺ juu⁻ la⁻?
²Cher[']mahⁱ Abraham ga⁻laa^q lluu^q
kyaah⁺ lä⁻jë⁻ he⁻ llu^q he⁻ ga⁻jmee⁻,
le[']ba['] ma['] jmääyⁱ hniiy⁻ joøhⁱ
cha⁻né⁻ Dio, pero sa⁺ la⁻ lä⁻ ja⁻. ³Nuu⁻
da⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ jäh⁻ jee⁻ na⁻sii⁻ juu⁻
kihⁱ Dio: "Ga⁻jmee⁻ Abraham dsoo^o
dsëⁱ kihⁱ Dio, he⁻ ja⁻ ga⁻jmee⁻ Dio
kwaat⁻ laayⁱ jaa⁻ hi⁻ lluu^q."

⁴Pero jaa⁻ hi⁻ jmee⁻ ta⁻, sa⁺ la⁻
kwaat⁻ he⁻ la⁻ hyoyh⁻ jñeeey⁻. Kihⁱ he⁻
ää⁻ dsa⁻ kiyhⁱ, he⁻ ja⁻ ba['] ja⁻ tœy⁻
jñeeey⁻. ⁵Hi⁻ ja⁻ hi⁻ sa⁺ ma⁻jmee⁻
ta⁻ llu^q, cher[']mahⁱ ga⁻jmee⁻ dsoo^o
dsëyⁱ kihⁱ hi⁻ jmääyⁱ lluu^q dsa⁻ hi⁻ ää⁻
dsoo^o, Dio jmee⁻ kwaat⁻ lluu^q, kihⁱ
he⁻ ma⁻dsoo^o dsëyⁱ. ⁶Ja⁻ba['] lä⁻ ja⁻
ga⁻hlëeh⁻ David ha⁻ lä⁻koo⁻ llu^q la⁻
kihⁱ dsa⁻, cher[']mahⁱ Dio jäh⁻ laayⁱ lluu^q
ma⁻ke⁻ sa⁺ cha⁻ ta⁻ llu^q he⁻ ma⁻jmee⁻.
⁷Ga⁻jäyh⁻:

Llu^q la⁻ kihⁱ dsa⁻ hi⁻ ma⁻che[']
dso[']kye⁻ kihⁱ, hi⁻ sa⁺ la⁻

kwaat⁻ he⁻ hliih⁻ he⁻
ma⁻jmee⁻.

⁸Llu^q la⁻ kihⁱ dsa⁻ñuuuh⁻ cher[']mahⁱ
sa⁺ jmee⁻ Dio kwaat⁻
dso[']kye⁻ kiyhⁱ.

⁹He⁻ llu^q la⁻ ¿che['] ma⁺la⁺ he⁻ kihⁱ
hi⁻ ga⁻wihⁱ jmi⁻ngoⁱ kihⁱ ba['] o
che['] sa⁺ la⁻ kihⁱ hi⁻ sa⁺ ga⁻wëhⁱ kihⁱ
ka⁻läh[?] Nuu⁻ da⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻, na⁻ he⁻
ma⁻jäh⁻ jne⁻, ga⁻jmee⁻ Dio kwaat⁻
lluu^q Abraham kihⁱ he⁻ ga⁻lä⁻ dsoo^o
dsëyⁱ. ¹⁰¿Ha⁻ lä⁻ ma['] laa^q Abraham
lä⁻ ma['] ga⁻jmee⁻ Dio kwaat⁻ lluu^q?
¿Che['] ma⁻na⁻wihⁱ jmi⁻ngoⁱ kiyhⁱ o
sa⁺ ma⁻na⁻wihⁱ? Sa⁺ ma['] na⁻wihⁱ
jmi⁻ngoⁱ kiyhⁱ ji⁻ ja⁻. ¹¹Ga⁻hee⁻ ba[']
Abraham he⁻ ga⁻wihⁱ jmi⁻ngoⁱ kiyhⁱ,
mada⁻ kihⁱ Dio. He⁻ ja⁻ la⁻ lä⁻koo⁻
he⁻ tœay⁻ ñe⁻ mah⁻ lli⁻ lluu^q kyaah⁺
he⁻ ma⁻dsoo^o dsëyⁱ kihⁱ Dio. Pero
ma⁻dsoo^o ba['] dsëyⁱ jää⁻ ja⁻ ga⁻ wuh⁻
jmi⁻ngoⁱ kiyhⁱ. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻laayⁱ
jmii⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻dsoo^o dsëyⁱ
kihⁱ Dio ma⁻ke⁻ sa⁺ na⁻wihⁱ jmi⁻ngoⁱ
kihⁱ. Lä⁻ja⁻ jmee⁻ Dio kwaat⁻ lluu^q
ka⁻läh[?] lä⁻jëe⁻ dsa⁻ he⁻, kyaah⁺ he⁻
ma⁻dsoo^o dsëyⁱ. ¹²Hi⁻ laayⁱ jmii⁻
hi⁻ ga⁻wihⁱ jmi⁻ngoⁱ kihⁱ ka⁻läh[?],
pero ja⁻ ma⁻la⁻ kihⁱ he⁻ ga⁻wihⁱ kihⁱ
ja⁻, kihⁱ he⁻ ma⁻dsoo^o dsëyⁱ lä⁻koo⁻
ga⁻jmee⁻ dsoo^o dsëyⁱ tää⁻ jnän[,]
Abraham, jää⁻ ja⁻ ga⁻ wuh⁻ jmi⁻ngoⁱ
kihⁱ.

Dsa⁻lä⁻te['] he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hnii[,]
kyah⁺ he⁻ ma⁻dsoo^o dsëⁱ jne⁻

¹³Ja⁻ ta⁻la⁻ kihⁱ he⁻ ma['] høø⁻
Abraham ley kihⁱ Moisé, la⁻ kwaat⁻
hyoyh⁻ kyaah⁺ joøsiiy⁻ lä⁻ ga⁻dsaa⁻
jmi⁻gyuh⁻. Dio ga⁻bääh⁻ hnii[,]
kwëeyh⁻ Abraham, kihⁱ he⁻ ga⁻laayⁱ
lluu^q, lä⁻llu^q he⁻ ga⁻lä⁻ dsoo^o dsëyⁱ
ba[']. ¹⁴Wa[']ra⁻ jäh⁻ kihⁱ hi⁻ høø⁻ ley

hyoyh⁺ heey⁻ ja⁻ba['] he⁻ hyoh⁺ dsa⁻ kyaq^{a'} Abraham, mo⁻so⁺ jmää⁻ ta⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁺ dsë⁻ dsa⁻ hi⁻ jä⁻ta⁻ koo['] he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hnii['] kyaah['] Abraham, cher'mah['] lä⁻ja⁻la[']. ¹⁵Kih['] he⁻ cha⁻ley, he⁻ja⁻ gwa['] ya⁻jëe⁻ dsë⁻ Dio kyaah['] jne⁻ hi⁻ sa⁻ mi⁻te⁻ ley. Pero jee['] sa⁻ cha⁻ley, sa⁻ chaa⁻ hi⁻ dsa⁻hlääh⁻ kih['].

¹⁶He⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hnii['] kyaah['] Abraham, la['] kyaah['] he⁻ ma⁻dsoo⁺ dsëy⁻ mah['] hyoyh⁺ he⁻la['] hyoyh⁺ ba[']. Lä⁻jwë⁻ ja⁻ jää⁻ koo⁻ hweh⁻ hmooh['] he⁻ ga⁻jmeey⁻ Dio kyaayh['], lä⁻ma['] ga⁻jäyh⁻ jmeey⁻ llu⁻ kih['] lä⁻jëe⁻ sa⁻ju⁻ kiyh[']. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ kih['] hi⁻ hø⁻ ley ga⁻jäyh⁻ lä⁻ja⁻. La['] kih['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma⁻dsoo⁺ dsë⁻ ba⁻ ja['], lä⁻koo⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁺ dsë⁻ hnii['] Abraham hi⁻laa⁻ tää⁻ kih['] lä⁻jëe⁻ jne[']. ¹⁷Lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ kiyh[']: "Ga⁻llaan⁻ hne⁻ mah['] leeh⁻ tää⁻ kyaal['] jwëe⁻ dsa⁻", ga⁻jäh⁻ Dio. He⁻ja⁻ laay⁻ tää⁻ jnän⁻ cha'në⁻ Dio. Jëeh['], ga⁻jmeey⁻ dsoo⁺ dsëy⁻ kih['] Dio hi⁻ mi⁻jiih⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻, he⁻ba['] Dio hi⁻ hlëeh⁻ kih['] he⁻sa⁻ ga⁻ma⁻cha⁻, lä⁻koo⁻ he⁻ma⁻cha⁻ba['].

¹⁸He⁻ mo⁻so⁺ kyé⁻ dsa⁻ o⁻jøh⁻ dsë⁻ le['], pero Abraham ga⁻ka['] ba['] o⁻jøh⁻ dsë⁻, ga⁻lä⁻dsoo⁺ dsëy⁻ he⁻ga⁻jäh⁻ Dio, he⁻ja⁻ ga⁻laay⁻ tää⁻ kih['] jwëe⁻ dsa⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁻ Dio siiyh⁻: "Lä⁻la⁻ lä⁻ jwëe⁻ dsa⁻ kyaah[']". ¹⁹Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻lä⁻dsoo⁺ dsëy⁻, sa⁻ ga⁻hwaay⁻. Sa⁻ ga⁻kay⁻ ni⁻ miih⁻ huu⁻dsë⁻ kih['] he⁻ma⁻gyuyh⁻. Mo⁻so⁺chaay⁻ cha⁻miih⁻ jmii['] lä⁻koo⁻ ma['] laay⁻. Jii⁻ ja⁻, miih⁻ ga⁻sa⁻ ma⁻ hääy⁻ hña⁻loo⁻ ji⁻ñe⁻. Hi⁻ sa⁻ ga⁻kay⁻ cha⁻miih⁻ huu⁻dsë⁻ kih['] Sara dsa⁻më⁻ kyaay⁻, hi⁻sa⁻ ma⁻le⁻ ma⁻kaa⁻ gyuu⁻. ²⁰Ni⁻sa⁻ ga⁻jeh⁻ dsëy⁻, sa⁻ ja⁻ huu⁻dsë⁻ kiyh['] ma⁻jäyh⁻

sa⁻le[']. Ma⁻ra⁻ he⁻ jmee['] ba['] Dio he⁻ jäh['] jmeey⁻, ma['] laay⁻. Cha⁻ga⁻miih⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁺ dsëy⁻ hi⁻ ga⁻kway⁻ ti⁻hmaah['] kih['] Dio. ²¹Ma⁻ra⁻ he⁻ga⁻jmee['] bih['] dsoo⁺ dsëy⁻ he⁻lä⁻këh['] Dio jmii['] jmee['] he⁻ga⁻bääyh⁻ hniiy⁻. ²²He⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁺ dsë⁻ Abraham lä⁻ja⁻, ga⁻jmee['] Dio kwaat⁻ laay⁻ lluu['].

²³Sa⁻ hlëeh⁻ ma⁻la⁻ kih['] Abraham jee[']na⁻sii⁻ juu⁻ kih['] Dio, he⁻ jäh[']: "Ga⁻laay⁻ kwaat⁻". ²⁴Lä⁻kye⁻ jne['] laa⁻ jne['] kwaat⁻, kih['] he⁻ma⁻dsoo⁺ dsë⁻ jne['] kih['] Dio, hi⁻ ga⁻mi⁻jiih⁻ Jesùs Dsa⁻jøøh['] jnän⁻ jee['] kih['] hi⁻na⁻juu⁻. ²⁵Dio ga⁻ngëey⁻ Jesùs mah['] ga⁻juuy⁻ kih['] lä⁻jë⁻ he⁻na⁻bääh⁻ jne['] hi⁻ ga⁻mi⁻jiih⁻ ka⁻läh⁻ mah['] lee['] jne['] lluu['] cha'në⁻ Dio.

Na['] ma⁻hii⁻ tii['] jnän⁻ kyaah['] Dio

5 He⁻ma⁻laa⁻ jne['] lluu['] kyaah['] he⁻ma⁻dsoo⁺ dsë⁻ jne['], he⁻ja⁻ hii⁻ tii['] jnän⁻ kyaah['] Dio ta⁻la⁻ kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän⁻. ²Hi⁻ lä⁻ja⁻ ta⁻la⁻ kiyh['], ma⁻cha⁻ba['] jwë⁻ jnän⁻ dsa⁻toohn⁻ cha'në⁻ Dio. He⁻la⁻ ma⁻hnäh⁻ba['] jne['] he⁻la⁻, kih[']he⁻ma⁻dsoo⁺ dsë⁻ jne[']. Peer⁻ jëe⁻ dsë⁻ jne['] he⁻cha⁻o⁻jøh⁻ dsë⁻ jnän⁻ he⁻tëe⁻ jne['] ya⁻jwii⁻ kih['] Dio. ³Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ kih['] he⁻ja⁻. Lä⁻kye⁻ he⁻ jëe⁻ jne['] wii⁻ jmee⁻ jëe⁻ dsë⁻ jne[']. Jëeh['], ñe[']ba['] jne['], he⁻ jëe⁻ jne['] wii⁻ ja⁻, jmee⁻ kwëeh⁻ dsë⁻ jne['] cha⁻gámihi⁻. ⁴Hi⁻he⁻kwëeh⁻ dsë⁻ jne['], jmee⁻be⁻ dsë⁻ jne[']. Hi⁻ kih['] he⁻be⁻ dsë⁻ jne['] he⁻ja⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ o⁻jøh⁻ dsë⁻ cha⁻ jnän⁻. ⁵Heh['] o⁻jøh⁻ dsë⁻ he⁻ma⁻cha⁻ jnän⁻, ja⁻he⁻mi⁻gaan⁻ hñaan⁻ ja⁻. Jëeh['], Dio hnää⁻ jne['] cha⁻miih⁻ ta⁻la⁻ kih['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngi⁻ he⁻ga⁻tooyh⁻ neh⁻tuh⁻dsë⁻ jne['].

6Lä⁺koo⁻ ma['] laa[!] jne['] jää[!], sa⁺ ma['] cha⁻ be['] jnän[.] Pero ma['] ga⁺të['] hor[,] Cristo ga⁺juu['] jnä['] jne['] hi⁻ ää⁻ dsoo[']. **7**Ju[']dsoo^{',} he⁻lit['] ba['] jnää⁺ jaa⁻ hi⁻ juu['] lla['] jaa⁻ hi⁻ lluu[']. Pero cher'mah['] chaa⁺ jaa⁻ hi⁻ llu['] dsë['], go['] jnää⁺ jaa⁻ hi⁻ tuu['] dsë['] juu['] lla['] hi⁻ he[']. **8**Pero Dio ga⁺mi[']jnää⁻ ha⁻ lä⁺koo⁻ jiih['] hnääy['] jne[,] jëeh[,] ma⁺ke⁺ cha⁻miih['] ma['] hlëeh['] jne[,] ga⁺kwaay['] Cristo ga⁺juu['] kwaat['] jnän[.] **9**Na['] he⁻ ma[']lluu['] jne['] kyaah['] jma['] kih['] Cristo, ha⁻ ga['] sa⁺ lääy['] jne['] kih['] he⁻ wii['] he⁻ na['] ga['] chee['] Dio. **10**Lä⁺koh['] sa⁺ ma['] jwah['] jne['] kyaah['] Dio, ga⁺jiih['] juu['] jnän['] kyaayh[,] lä⁺llu['] he⁻ ga⁺juu['] jooy[.] Hi['] na['] he⁻ ma[']jiih['] juu['] jnän['] kyaayh[,] ha⁻ ga['] sa⁺ lääy['] jne['] lä⁺llu['] he⁻ na['] jiih['] jooy[.] **11**Hi['] ja['] ma[']la⁺ koo⁻ lääy['] jne[,] jmeey['] jëe['] dsë['] jne['] tää['] ta[']la⁺ kih['] Jesucristo Dsa[']jøøh['] jnän['] hi⁻ ga⁺jeeh['] juu['] jnän['] kyaah['] Dio.

Adán kyaah['] Cristo

12Ja[']ba['] lä⁺koo⁻ ga⁺he['] dso[']kye⁻ jmi[']gyuu['] la['] kyaah['] jaa⁻ dsa⁻ ba['] hi['] kyaah['] dso[']kye⁻ ja['] ga⁺juu['], lä[']ja['] ga⁺lä⁺jëe['] ba['] dsa⁻ dsa⁻juu['], kih['] ga⁺lä⁺jëe['] ba['] ga⁺jmee['] dso[']kye⁻. **13**Sa['] ga['] ma[']cha⁻ ley kih['] Moisé, ma[']cha⁻ba['] dso[']kye⁻ jmi[']gyuu['] la[']. Pero sa['] la['] kwaat['] dso[']kye⁻ ja['], jää[!] sa['] ga['] ma[']cha⁻ ley. **14**Pero ma[']ra['] he⁻ ga⁺juu['] ba['] dsa⁻, ga⁺løø['] jmi['] kih['] Adán, lä⁺ga⁺të['] kih['] Moisé. Ga⁺lä⁺jëe['] ba['] dsa⁻ dsa⁻juu['], ma⁺ke⁺ na[']sii['] ba['] la['] dso[']kye⁻ he⁻ ga⁺jmeey['] kyaah['] he⁻ ga⁺jmee['] Adán. Adán he⁻ ma['] laa['] lä⁺koo⁻ laa['] jaa⁻ hi⁻ ga⁺hi['] juu['] kih['] ja['] jmi[']gyuu['] la['].

15Pero kah['] ba['] la['] he⁻ la['] kwa⁻ Dio jnän['] lä⁺koh['] ga['] he⁻ hliih['] he⁻

ga⁺jmee['] Adán. Kyaah['] dso[']kye⁻ he⁻ ga⁺jmee['] Adán, ga⁺hee['] jwëë['] dsa⁻. Pero cha⁻ga'miih['] ga⁺lä⁺cha⁻ he⁻ llu['] kih['] jwëë['] dsa⁻ kyaah['] he⁻ llu['] dsë['] Dio he⁻ la['] kway['] ba['] ta[']la⁺ kih['] he⁻ llu['] dsë['] jaa⁻ dsa⁻. Hi['] he['] he['] Jesucristo. **16**Hi['] sa['] jeeh['] kwee⁻ he⁻ hliih['] he⁻ ga⁺jmee['] Adán kyaah['] he⁻ la['] kwa⁻ Dio. Jëeh[,] jää['] jwiz['] kwaat['] kih['] koo⁻ ba['] dso[']kye⁻ he⁻ ga⁺jmee['] dsa⁻ he['], hi['] kih['] he⁻ ja['], ga⁺toh['] dso[']jwi['] në['] jnän[.] Pero kwaat['] kih['] he⁻ jmee['] dsa⁻ cha⁻miih['] dso[']kye⁻, he⁻ ja['] ba['] ja['] ja['] he⁻ la['] kwa⁻ Dio mah['] lä⁺ja['] leë['] lluu['] dsa⁻. **17**Kyaah['] dso[']kye⁻ he⁻ ga⁺jmee['] jaa⁻ dsa⁻ñuuuh[,] ga⁺lih['] ga⁺hee['] lä⁺jëe['] dsa⁻. Pero lä⁺jëe['] dsa⁻ hi['] heeh['] he⁻ la['] kwa⁻ Dio mah['] leey['] lluu['], ha⁻ ga['] sa⁺ le['] dsa⁻taayh['] llu['], kih['] he⁻ na[']jiih['] chañé['] Dio ta[']la⁺ kih['] jaa⁻ dsa⁻ hi['] chee['] Jesucristo.

18Kyaah['] dso[']kye⁻ he⁻ ga⁺jmee['] jaa⁻ dsa⁻, ja['] dso[']jwi['] në['] kih['] lä⁺jëe[']. Ja[']ba['] lä⁺ja['], ta[']la⁺ kih['] jaa⁻ dsa⁻ hi['] ga⁺jmee['] llu['], ja['] he⁻ leë['] llu['] lä⁺jëe['] dsa⁻ mah['] na[']jiih['] chañé['] Dio. **19**Kih['] he⁻ ga⁺lä⁺chaah['] jaa⁻ dsa⁻ñuuuh[,] jwëë['] dsa⁻ ga⁺leë['] hlëeh[']. Ja[']ba['] lä⁺ja['] ka[']läh['] kih['] he⁻ ga⁺lä⁺nuuh['] ja['] dsa⁻, jwëë['] dsa⁻ leë['] llu['].

20Ga⁺nøø['] ley kih['] Moisé mah['] lä⁺cha⁻ cha⁻ga'miih['] dso[']kye⁻. Hi['] ma['] ga⁺lä⁺cha⁻ cha⁻miih['] dso[']kye⁻, cha⁻ga'miih['] ga⁺lä⁺llu['] dsë['] Dio kyaah['] jne[.] **21**Hi['] ja[']ba['] lä⁺koo⁻ ga⁺lih['] dso[']kye⁻ ga⁺jngiih['] jnän[,] ja[']ba['] lä⁺ja['] ga⁺lih['] Dio ga⁺jmää['] jne['] lluu['] ta[']la⁺ kih['] he⁻ llu['] dsë['], mah['] jmee['] chaa⁻ jne['] ga⁺lä⁺jëe['] joh['] jmi['] cha⁻ta[']la⁺ kih['] Jesucristo Dsa[']jøøh['] jnän[.]

Ma' ga'saa' jne' jmiif', lä'koo'
he' ga'juu' jne' kyaah' Cristo
6 ¿Ha' lä' jäh' jne' ja', che'
 wa' jmeé' ba' jne' he' hliih'
mah' lä'llu' dsé' Dio cha'ga'miih'-
kyah' jne'? Ni' miih' sa' la' lä'ja'.
Ma'na'juu' jne' kih' he' hliih', ha'
lä'ja' dsa'tooth' ga' jne' jmeen' he'
hliih'. ³ ¿Che' sa' ñeh' hnäh' he'
ma'laa' jne' koo' kyaah' Cristo,
he' ja' ba' ja' heh' ga'saa' jne' jmiif'
kwaat' kiyh'? He' ja' la' kwaat' he'
ga'juu' jne' ko'joh' kyaayh'. ⁴ Lä'
ma' ga'saa' jne' jmiif', lä'koo' he'
ga'juu' jne' hi' ga'haa' jne' ko'joh'
kyah' Cristo. Hi' lä' ma' ga'lä'jiih'
Cristo jee' kih' hi' na'juu' kyaah'
be' kih' Dio, ja'ba' lä'ja' ga'lä'chaas'
jne' lä'hmee' mah' dsa'toothn'
kyah'.

⁵ Cher'mah' la' kwaat' kyaah'
jnih' ko'joh' lä'koo' ma' ga'juuy',
ja'ba' lä'ja' lä'jiih' jne' kyaayh'
lä'koo' ga'lä'jiih' hñiiy'. ⁶ Ma'ñe'
ba' jne' lä'koo' ma'laa' jne' jää',
la' lä'koo' he' ga'taa' jne' kyaayh'
dsoh' hma'cru' mah' ga'lääy' jne'
kih' jmi'ngo' he' ma'jöö' jnän' jwë'
hliih'. Heh' lä'ja' mo'so'cha' he'
kih' jmeé' ga' jne' he' hliih'. ⁷ Jëeh'
jaä' hi' ma'na'juu', ma'na'laay' kih'
dso'kye'. ⁸ Hi' cher'mah' ga'juu' jne'
kyah' Cristo, lä'ja' ma'dsoo' dsé'
jne' ma'chaas' jne' ka'läh' kyaayh'.
⁹ Jëeh' ma'ñe' jne' he' ga'lä'jiih'
Cristo jee' kih' hi' na'juu', he'ja'
mo'so'cha' he' kih' juuy' ka'läh'.
Hee' ga' na' he' jmeé' juuy'. ¹⁰ Jëeh',
lä' ma' ga'juuy', ga'juuy' kih'
dso'kye' koo' hä' ja'ba'. Ni' miih'
sa' jmeé' dso'kye' hih' kiyh'. Heh'
he' na'jiyh', na'jiyh' kih' Dio ba'.

¹¹ Ja'ba' lä'ja' hnäh', jmeé' hnäh'
kwaat' he' ma'na'juuh' hnäh' kih'
dso'kye', hi' na'jiih' hnäh' kih' Dio
ta'la' kih' Cristo Jesúus Dsa'jøøh'
jnän'.

¹² Mo'to' kwa' hnäh' jwë' lla'dsëe'
he' hliih' næ' jmi'ngo' kyah' hnäh'.
Mo'to' jmeeh' hnäh' he' he' ga'
ngii' jmi'ngo' kyah' hnäh'. ¹³ Ta'
kwa' jwë' jmeé' goo' tih' hnäh'
he' hliih'. Ngëe' hnäh' hñaah' kih'
Dio, lä'koo' he' ma'la'jiih' hnäh'
jee' kih' hi' ma'na'juu'. Hi' ngëe'
hnäh' na'hñaal' jmi'ngo' kyah' hnäh'
kih' Dio mah' jmeé' he' llu' jmah'
ba'. ¹⁴ Lä'jwë' ja' mo'so' lla'dsëe'
he' hliih' kyah' hnäh', jëeh' mo'so'
na'jnää' hnäh' kih' ley, na' he'
ma'tääh' hnäh' kyaah' he' llu' he'
la' kwa' Dio.

Jne' hi' mi'te' kih' he' llu'

¹⁵ Ha' lä'ja', na' he' ma'tøøh' jne'
kyah' he' la' kwa' Dio hi' mo'so'
na'jnää' jne' kih' ley, ¿che' jmeé'
ga' jne' he' hliih'? Ni' miih' sa'la'
lä'ja'. ¹⁶ ¿Che' sa' ñeh' hnäh' ha'
lä'la'? Cher'mah' ga'hnëeh' hnäh'
hñaah' jmeeh' ta' kih' dsa', he'
ma'na'hñuuuh' hnäh' mi'teh' hnäh'
kih' ba' ja'. Lä'ja' cher'mah' jmeeh'
ga' hnäh' he' hliih', lä' ma'tääh'
ja'ba' hnäh' kyaah' he' hliih' he'
jmeé' juu' hnäh'. Pero cher'mah'
tääh' hnäh' nñuh' hnäh' kih' Dio,
leëh' hnäh' lluy'. ¹⁷ Ti'hmaah'
Dio, ma'ke' ma'na'hñuuuh' hnäh'
kyah' dso'kye', pero na' ma'heeh'
hnäh' lä'kaa' tuh'hoh' hnäh'
lä'jë' ju'dsoo' he' ma'nñuh' hnäh'.
¹⁸ Ma'na'laah' hnäh' kih' dso'kye',
hi' na' ma'ngëeh' hnäh' hñaah'
jmeeh' hnäh' he' llu' jmah' ba'.

19 Ma⁻hlëëhn` hnäh` juu¹ kih¹ hi⁻ na⁻hnëe¹ jmee¹ ta¹ hi¹ kih¹ dsa⁻juu¹ mah¹ lä⁻ngëe¹ hnäh` kwee¹. Jää¹ ga⁻ngëeh` hnäh` hñaah¹ kih¹ dso⁻kye¹, ga⁻jmeeh¹ hnäh` he¹ kih¹ he⁻ hliih¹ cha⁻ga⁻miih¹. Pero na⁻ta¹ cha⁻né¹ ngëe¹ hnäh` hñaah¹ kih¹ Dio mah¹ leeh¹ hnäh` hi¹ jmee¹ he⁻ llu¹ jmah¹ ba¹ hi¹ lä⁻ja¹ leeh¹ hnäh` na⁻jngëe¹ cha⁻ga⁻miih¹.

20 Lä⁻koo¹ ma¹ na⁻hnuuuh¹ hnäh` kyaah¹ dso⁻kye¹, sa⁻ma¹ laah¹ hnäh` kwaat¹ kyaah¹ he⁻ llu¹. **21** ¿Hee⁻ na⁻ga⁻löh¹ hnäh` kyaah¹ he⁻ hliih¹ he⁻ ga⁻jmeeh¹ hnäh¹? Hi⁻ na⁻kwa⁻ o⁻hih¹ kyah¹ hnäh¹. He⁻jngiih¹ jnän¹ ba¹ ja¹. **22** Pero na⁻he⁻ mo⁻so⁻ na⁻hnuuuh¹ hnäh` kyaah¹ dso⁻kye¹ ja¹, ma⁻laah¹ hnäh` hi¹ jmee¹ ta⁻he¹ kih¹ Dio ba¹. He⁻la⁻ba¹ ja¹ ya⁻jøø¹ kyah¹ hnäh¹, he⁻ jmee¹ na⁻jngëeh¹ hnäh¹ lä⁻jiih¹ mo⁻so⁻ juu¹ hnäh¹. **23** Hi⁻ jmee¹ dso⁻kye¹, juu¹ bih¹. He⁻ja¹ na⁻la⁻lä⁻koo¹ jñeeey¹. Pero he⁻la⁻kwa⁻ Dio, he⁻ja¹ jmee¹ chaa⁻ jne⁻tää¹ ta⁻la⁻ kih¹ Cristo Jesús Dsa⁻jøøh¹ jnän¹.

Ley kih¹ Moisé mo⁻so⁻
jmee¹ hih¹ jnän¹

7 Øøhn¹, hlëëhn¹ hnäh` hi⁻ kyuuuh¹ ley, ¿che⁻ sa⁻ ngëeh¹ hnäh¹ ha⁻lä⁻la⁻ ley? Ley ja¹ jmee¹ hih¹ kih¹ dsa⁻, ta⁻ko⁻jiih¹ chaay¹. **2** Lä⁻koo¹ la⁻ kih¹ jaa¹ dsa⁻më¹ hi⁻ na⁻jee¹ goo¹. Cha⁻né¹ ley, ma⁻na⁻laay¹ kyaä¹ jaa¹ dsa⁻ñuuuh¹ ba⁻ ta⁻ko⁻jiih¹ chaa⁻ dsa⁻ñuuuh¹ kyaay¹. Pero cher'mah¹ ga⁻juu¹ dsa⁻ñuuuh¹ he⁻, mo⁻so⁻ jmee¹ hih¹ ley ja¹ kiyh¹. **3** Lä⁻ja¹, cher'mah¹ ga⁻kaa¹ dsa⁻më¹ he⁻jñah¹ dsa⁻ñuuuh¹ ta⁻ko⁻jiih¹ chaa⁻ dsa⁻ñuuuh¹ kyaay¹, he⁻jmeeey¹

dso⁻kye¹ ba¹ ja¹. Pero cher'mah¹ ga⁻juu¹ dsa⁻ñuuuh¹ kyaay¹, mo⁻so⁻ jmee¹ hih¹ ley ja¹ kiyh¹. Ja⁻ga¹ na⁻, le⁻ba¹ kaay¹ jñah¹, sa⁻cha⁻hliih¹ la¹.

4 Ja⁻ba¹ lä⁻ja¹ hnäh¹ øøhn¹, ma⁻na⁻juu¹ hnäh¹ cha⁻né¹ ley kih¹ Moisé, kih¹ he⁻ ga⁻juu¹ jmi⁻ngo¹ kih¹ Cristo. Lä⁻ja¹ cha⁻jwe¹ leeh¹ hnäh¹ kyaä¹ jñah¹. Hi⁻he¹ he⁻ Cristo hi⁻ga⁻lä⁻jiih¹ jee¹ kih¹ hi¹ na⁻juu¹ mah¹ jmee¹ jne¹ he⁻ llu¹ jmah¹ cha⁻né¹ Dio. **5** Ta⁻ko⁻jiih¹ ma¹ ga⁻nøø¹ jne¹ lä⁻koo¹ ma⁻ngii¹ jmi⁻ngo¹ jnän¹, lä⁻jé¹ he⁻ hliih¹ he⁻ ma¹ hee¹ dsé¹ jne¹, ga⁻tëe¹ be⁻ kyaah¹ ley, mah¹ ga⁻jøø¹ jnän¹ jmeen¹ he⁻ hliih¹ he⁻ ma¹ jngiih¹ jnän¹. **6** Pero na⁻ma⁻na⁻laa¹ jne¹, lä⁻llu¹ he⁻ ma⁻na⁻juu¹ jne¹ cha⁻né¹ ley he⁻ ma¹ jmee¹ hih¹ jnän¹. Hi⁻na⁻tøøh¹ jne¹ kyaah¹ mada⁻ hmëe¹ lä⁻koo¹ hih¹ jmee¹ Jmi⁻lle¹ kih¹ Dio. Mo⁻so⁻ jmee¹ ga⁻hih¹ jnän¹ lä⁻koo¹ na⁻sii¹ në¹ ley ma⁻gyuh¹.

Sa⁻tää¹ jne¹ mi⁻te¹ jne¹ ley

7 ¿Ha⁻lä⁻jäh¹ jne¹ ja¹? ¿Che⁻ jmee¹ hliih¹ ley ja¹? Ni⁻ miih¹ sa⁻la⁻ lä⁻ja¹. Jnä¹ sa⁻ga⁻lä⁻kyuuuhn¹ hee⁻ ja¹ dso⁻kye¹ wa⁻ra⁻ jäh¹ kih¹ sa⁻cha⁻ley. Hi⁻ni⁻sa⁻ma⁻lä⁻kyuuuhn¹ hee⁻ ja¹ he⁻hee¹ dsé¹ dsa⁻lä⁻jé¹ he⁻ga⁻cha⁻wa⁻ra⁻jäh¹ kih¹ sa⁻llé¹ në¹ ley nüuh¹ la⁻: “Ta⁻wa⁻he⁻hoh¹ leh¹ he⁻ga⁻cha⁻.” **8** Pero dso⁻kye¹ ga⁻tëe¹ be⁻cha⁻ga⁻miih¹ ma¹ ga⁻nuun¹ha⁻ lä⁻hlëeh¹ nüuh¹ ja¹. He⁻ja¹ ga⁻lä⁻jé¹ go⁻te¹ba¹ ma¹ hee¹ dsé¹. Pero wa⁻ra⁻jäh¹ kih¹ sa⁻cha⁻ley, na⁻hmää¹ba⁻ dso⁻kye¹ ja¹. **9** Sa⁻ga⁻ma⁻nuun¹ley ma⁻chaa⁻ba¹ jnä¹ llu¹laan¹. Pero ma⁻ga⁻nuun¹nuuh¹ ja¹, ga⁻lä⁻jnä¹ dso⁻kye¹ hi⁻ga⁻lä⁻ngëen¹ma⁻na⁻bäähn¹ he⁻ma¹juun¹ba¹. **10** Ja⁻ga¹

ga⁺lä⁺ngëen[,] heh⁺ nuuh⁻ he⁻ la⁺
kwaat⁻ jmee⁻ chaa⁻ jne[,] ga⁺mi⁺ jnäa⁻
he⁻ ma['] na⁻bäähn⁻ he⁻ ma['] juun[.]
¹¹Jëeh[,] dso[']kye⁻ ga⁺tëe⁻ be['] kyaah[']
nuuh⁻ ja⁻, ga⁺mi⁺gaay⁻ jnä['] hi⁺
ja[']ba['] he⁻ ja⁻ ga⁺bääh⁻ jnä['] he⁻ ma[']
juun[.]

¹²Ma⁺ra⁻ he⁻ na⁻jngii⁻ ba['] ley, hi⁺
lä⁺jë⁻ nuuh⁻ he⁻ llé['] ne['] ley na⁻jngii⁻,
llu[']ba[']la['], sa⁺cha⁻la[']ni⁺miih⁻.
¹³¿Che['] ja[']ba['] he⁻ llu['] ja⁻, ga⁺bääh⁻
jnä['] juun[?] Ni⁺ miih⁻ sa⁺la['] lä⁺ja⁻.
Dso[']kye⁻ ba['] ja⁻ he⁻ ga⁺hee⁻ jnä['].
Kyaah['] he⁻ llu['] ja⁻, ga⁺mi⁺ jnäa⁻
ha⁻ lä⁺la['] dso[']kye⁻ he⁻ kyaah[']
ma⁻na⁻bäähn⁻ juun[.] He⁻ja['] kyaah[']
nuuh⁻ ja⁻ ga⁺lä⁺ jnä['] ha⁻ koo⁻ hliih⁻
sa⁺la[']dso[']kye⁻ he⁻ kyé['] jne[.]

Sa⁺ tää⁺ jne['] han['] kih['] he⁻ hliih[']
he⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁻ jnän[']

¹⁴Ma⁻ñe['] ba['] jne[,] jmi[']lle['] ba['] la[']
ley, pero jnä['] jmi⁻ngo⁻ ba['] laan[!],
ma⁻na⁻hnëe['] ba['] jnä['] he⁻ jmeen⁻
ta[']he['] kih['] dso[']kye⁻. ¹⁵Sa⁺ngëen[']
hee⁻na⁻la[']kin⁺, sa⁺jmeen⁻ lä⁺koo⁻
hnoon⁻jmeen[.] He⁻sa⁺tih⁻dsen⁻,
he⁻ja[']ba[']jmeen[.] ¹⁶Hi⁺cher'mah[']
ga⁺jmeen[']he⁻sa⁺hnoon⁻jmeen[,]
lä⁺jwë[']ja[']jmeen⁻ds oo[,]llu[']ba[']ley
ja⁻. ¹⁷He⁻ja[']jmeen⁻lii[,]ja[']hñiin⁻he⁻
jmeen⁻lä⁺ja⁻, dso[']kye⁻he⁻kyah[']
ba[']ja⁻, he⁻jmeen⁻lä⁺ja⁻. ¹⁸Man⁻
kwee⁻, sa⁺jnøø⁻ni⁺miih⁻he⁻llu[']
ki⁺ jnä[']. He⁻ma[']jwahn[']lä⁺na⁻he⁻
hlëehn['] kih['] jmi⁻ngo⁻kin⁺ba[']ja⁻.
Ma⁺ke⁻ hnoo⁻ba['] jnä['] jmeen[']he⁻
llu['], pero sa⁺tää⁺jmeen[.] ¹⁹Jëeh[,]
sa⁺jmeen[']he⁻llu[']lä⁺koo⁻hnoon⁻
jmeen[.] He⁻hliih[']he⁻sa⁺hnoon⁻
jmeen[,]he⁻ja[']ba[']jmeen[.] ²⁰Hi⁺
cher'mah[']jmeen⁻he⁻sa⁺hnoon⁻
jmeen[,]ja[']he[']hñiin⁻he⁻jmeen[.]

lä⁺ja⁻. Dso[']kye⁻he⁻kyah[']ba[']ja⁻
he⁻jmeen⁻lä⁺ja⁻.

²¹Lä⁺jë⁻jiih⁻he⁻hnoon⁻jmeen[']
he⁻llu['], he⁻hliih[']jmah[']ba[']jøø⁻kin⁻.
Ko⁻na⁻la[']ba[']kin⁻. ²²Neh⁻tuh⁻dsen⁻,
tih[']ba[']dsen⁻ley kih[']Dio. ²³Pero
man[,]cha⁻ga[']jyoh[']he⁻ha[']kih[']he⁻
tih[']dsen⁻. He⁻ja⁻lla⁻dsëe⁻kin⁻mah[']
jmeen⁻he[']kih[']dso[']kye⁻he⁻kyah['].

²⁴Peer⁻jwii⁻ jnä[']kih[']Dio. ²⁵Hii⁻
lää⁺ jnä[']kih[']jmi⁻ngo⁻he⁻jmeen⁻
juun[?] ²⁵Ti[']hmaah[']kwan⁻kih[']Dio,
ma⁺ra⁻he⁻lää⁺ba['] jnä[']ta⁻la[']kih[']
Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[.] Lä⁺la[']ba[']
la[']. Neh⁻tuh⁻dsen⁻hnoon⁻jmeen⁻he[']
kih[']ley kih[']Dio pero jmi⁻ngo⁻kin⁻,
jmeen⁻ga[']he[']kih[']dso[']kye⁻ba['].

Jmi[']lle[']Na⁻jngii⁻kwa⁺
be['] mah[']leh[']jne[']

8 Na[']na⁺, mo⁺so⁺na⁻bääh[']
dsa⁻nää⁺cha[']je⁻hi⁻tääh[']
kyah[']Cristo Jesùs, hi⁻sa⁺ga⁺nää[']
lä⁺ngii⁺jmi⁻ngo⁻kih['], ga⁺nää[']bih[']
lä⁺koo⁻jäh[']Jmi[']lle[']Na⁻jngii⁻. ²Na[']
he⁻ma[']kyah[']Cristo Jesùs, Jmi[']lle[']
Na⁻jngii⁻he⁻jmeen⁻chaa⁻jne[,]ga⁺lää⁺
jne[']he⁻ma[']na⁻bääh[']jne[']kyah[']
dso[']kye⁻he⁻ma[']jngii⁻ jnän[.] ³Sa⁺
ga⁺jmää⁺ley kih[']Moisé ma[']lää⁺jne[,]
kih[']he⁻sa⁺cha⁻be[']kih[']jmi⁻ngo⁻
jnän[.] He⁻ja[']ga⁺chee⁻Dio joo[,]
ga⁺kay[']jmi⁻ngo⁻lä⁺koo⁻jmi⁻ngo⁻he⁻
kye[']jne[']hi⁻ää⁻ds oo[.] Ga⁺juuy[']kih[']
he⁻na⁻bääh[']jne[']kyah[']dso[']kye⁻.
Lä⁺jwë[']ja[']ga⁺chee⁻Dio dso[']kye⁻ja⁻
kyah[']dso[']jwii⁻he⁻ma[']kye[']jne[']në[']
jmi⁻ngo⁻ jnän[.] ⁴Mah[']lä⁺ja⁻lä⁺tää⁺
jne[']jmeen[']he⁻llu[']jmah[']lä⁺hnøø[']
kih[']ley, cher'mah[']sa⁺jmeen⁻ga[']
jne[']he[']lä⁺koo⁻ngii⁺jmi⁻ngo⁻ jnän[.]
Hnøø[']jmeen[']he[']lä⁺koo⁻jäh[']
Jmi[']lle[']Na⁻jngii⁻ba['].

⁵Dsa⁻ hi⁻ ga⁺nää⁻ lä⁺koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁰ kih¹, kyey⁻ hu⁺dsë⁻ kih¹ jmi⁻ngo⁰. Pero hi⁻ ga⁺nää⁻ lä⁺koo⁻ jøø⁺ Jmi⁻lle⁰ Na⁻jngii⁰, kyey⁻ hu⁺dsë⁻ kih¹ Dio ba⁰. ⁶Cher'mah¹ jmee⁻ jne⁻ he⁻ kih¹ he⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁰ jnän⁰, he⁻ ja⁻ jmee⁻ juu⁻ jne⁻. Pero cher'mah¹ jmee⁻ jne⁻ he⁻ kih¹ Jmi⁻lle⁰ Na⁻jngii⁰, he⁻ ja⁻ ba⁻ jmee⁻ chaa⁻ jne⁻ hi⁻ jmee⁻ hii⁻ tii⁻ jnän⁰. ⁷Lä⁺koo⁻ la⁻ kih¹ jmi⁻ngo⁰ jnän⁰ sa⁻ jwah⁻ kyaah⁻ Dio. Sa⁻ jmee⁻ he⁻ lä⁺koo⁻ jäh⁻ ley kih¹ Dio hi⁻ ni⁻ lä⁺ja⁻ sa⁻ tää⁻ høøy⁻ wa'ra⁻ jäh⁻ kih¹ jmeey⁻ he⁻. ⁸Hi⁻ ga⁺nää⁻ lä⁺koo⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁰ kih¹, sa⁻ tää⁻ jmee⁻ he⁻ tih⁻ dsë⁻ Dio.

⁹Pero hnäh⁻, mo⁻so⁻ tääh⁻ hnäh⁻ lä⁺ hnøø⁰ jmi⁻ngo⁰. Cher'mah¹ ju'dsoo⁻ kyeh⁻ hnäh⁻ Jmi⁻lle⁰ kih¹ Dio, tääh⁻ hnäh⁻ lä⁺ hnøø⁰ Jmi⁻lle⁰ Na⁻jngii⁰ ba⁰. Hi⁻ cher'mah¹ chaa⁻ hi⁻ sa⁻ kyeh⁻ Jmi⁻lle⁰ kih¹ Cristo, sa⁻ laay⁻ kyaah⁻ Cristo. ¹⁰Pero cher'mah¹ kyaah⁻ hnäh⁻ Cristo, lä⁺koo⁻ he⁻ ga⁻juu⁻ jmi⁻ngo⁰ kyah⁻ hnäh⁻ kwaat⁻ kih¹ dso⁻kyeh⁻, hi⁻ jmi⁻lle⁰ kyah⁻ hnäh⁻ na⁻jiih⁻ lä⁺llu⁻ he⁻ ma⁻laah⁻ hnäh⁻ lluu⁻. ¹¹Cher'mah¹ kyeh⁻ hnäh⁻ Jmi⁻lle⁰ kih¹ hi⁻ ga⁻chaa⁻ Jesús jee⁻ kih¹ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻, he⁻ ba⁻ hi⁻ ga⁻mi⁻jiih⁻ Cristo, mi⁻jiih⁻ jmi⁻ngo⁰ kyah⁻ hnäh⁻ he⁻ dsa⁻juu⁻, ta⁻la⁻ kyaah⁻ be⁻ kih¹ Jmi⁻lle⁰ Na⁻jngii⁰ he⁻ kyeh⁻ hnäh⁻.

¹²He⁻ja⁻ jwéehn⁻ hnäh⁻ øohn¹, koo⁻ba⁻ la⁻ he⁻ ää⁻ jmi⁻ jmeen⁻ pero ja⁻ he⁻ dsa⁻toohn⁻ lä⁺koo⁻ hnøø⁰ jmi⁻ngo⁰ jnän⁰. ¹³Cher'mah¹ tääh⁻ hnäh⁻ lä⁺ hnøø⁰ jmi⁻ngo⁰ kyah⁻ hnäh⁻, juuh⁻ hnäh⁻. Pero cher'mah¹ kyaah⁻ be⁻ kih¹ Jmi⁻lle⁰ Na⁻jngii⁰ ga⁻lä⁺øoh⁻ hnäh⁻ kih¹ he⁻ ngii⁺ tuh⁻hoh⁻ hnäh⁻, chaa⁻ ba⁻ hnäh⁻ tää⁻. ¹⁴Lä⁺jee⁻ hi⁻

jøø⁺ Jmi⁻lle⁰ Na⁻jngii⁰ kih¹, hi⁻ he⁻ ba⁻ laa⁻ ma⁻ra⁻ joo⁻ Dio. ¹⁵Sa⁻ ga⁻hnäh⁻ jne⁻ koo⁻ jmi⁻lle⁰ he⁻ hnëe⁻ jne⁻ mah⁻ dsa⁻tooh⁻ jne⁻ gah⁻ jne⁻ lä⁺koo⁻ ma⁻ töøh⁻ jne⁻ jää⁻. Ga⁻hnäh⁻ jne⁻ Jmi⁻lle⁰ kih¹ Dio hi⁻ ga⁻jmää⁻ jne⁻ ma⁻ra⁻ joo⁻. He⁻ja⁻ chiih⁻ jnih⁻: "Abba", he⁻ hnøø⁰ jäh⁻ Tää⁻ kyaan⁻. ¹⁶Ja⁻ba⁻ Jmi⁻lle⁰ Na⁻jngii⁰ jmee⁻ ju'dsoo⁻ siiyh⁻ jmi⁻lle⁰ jnän⁰, ma⁻ra⁻ he⁻ laa⁻ jne⁻ joo⁻ Dio. ¹⁷Hi⁻ he⁻ ma⁻laa⁻ jne⁻ joo⁻, ma⁻laa⁻ jne⁻ kwaat⁻ hnäh⁻ jne⁻ he⁻ kwëeh⁻ Dio joo⁻. Lä⁺ja⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ Cristo hnäh⁻ jne⁻ heen⁻ he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hnii⁻, cher'mah¹ heeh⁻ jne⁻ jeeen⁻ wii⁻ ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻. Ja⁻ga⁻na⁻, le⁻ dsa⁻toohn⁻ ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻ ya⁻ jwii⁻ kiyh⁻.

Lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ tëeh⁻ jne⁻ ya⁻ jwi⁻ kih¹ Dio

¹⁸Jnää⁻ laa⁻, he⁻ lli⁻wii⁻ he⁻ jee⁻ jne⁻ na⁻, ni⁻ miih⁻ sa⁻ jeeh⁻ lä⁺koo⁻ le⁻ jnän⁰ ya⁻ jwii⁻ kih¹ Dio he⁻ na⁻ ga⁻lä⁺jnää⁻. ¹⁹Ga⁻lä⁺jëe⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ Dio cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ hnøø⁰ wa'ra⁻ jäh⁻ kih¹ na⁻ ga⁻juh⁻ ba⁻ ma⁻të⁻ jmi⁻ mi⁻jnää⁻ Dio lä⁺jee⁻ hi⁻ laa⁻ joo⁻.

²⁰Jëeh⁻, lä⁺jëe⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ Dio cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ mo⁻so⁻ jnää⁻ lä⁺koo⁻ ma⁻ jnää⁻ lä⁺ ma⁻ ga⁻ jmee⁻ Dio. Pero ja⁻ he⁻ hyoh⁻ dsë⁻ ja⁻, he⁻ ga⁻ jäh⁻ ta⁻ hwa⁻. Lä⁺ja⁻ ga⁻lä⁺hnøø⁰ hnii⁻ hi⁻ ga⁻ jmee⁻ ba⁻. Pero ma⁻ra⁻ he⁻ cha⁻ ba⁻ o⁻jøh⁻ dsë⁻ kih¹. ²¹Jëeh⁻, ma⁻ra⁻ he⁻ lää⁻ ba⁻ lä⁺jëe⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ Dio, sa⁻ kway⁻ jwëi⁻ hee⁻ ta⁻la⁻ hee⁻ lä⁺ja⁻ ba⁻. Ma⁻ja⁻ le⁻ cha⁻ miih⁻ lluu⁻ kiyh⁻ wa'ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ lääy⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ lä⁺jee⁻ hi⁻ laa⁻ joo⁻ Dio.

²²Ma⁻ne⁻ ba⁻ jne⁻, lä⁺jëe⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ Dio ki⁻hooh⁻ lä⁺jiih⁻ na⁻ kih¹ lli⁻wii⁻ he⁻ jee⁻, ku⁻jii⁻ kih¹ lä⁺koo⁻ ja⁻

dsa⁻më[’] jee[’] dsa⁻lä⁻chaä⁻ gyuu⁻ kyaay[’]. ²³Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻ ki⁻hoo[~], ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ jne[’] ka⁻läh[’]. Jëeh[’], ma⁻hñah[~] jne[’] Jm⁻lle[’] Na⁻jngii[’] he⁻ la⁻to⁻në[’] kih[’] jee[’] lä⁻jë[’] he⁻na⁻ ga⁻ hñah[~] jne[’]. He⁻ja⁻ku⁻jii⁻ tuh⁻dsé⁻ jne[’], jø⁻on⁻ kih[’] Dio he⁻ mi⁻jnääy⁻ jne[’] he⁻laan⁻ ma⁻ra⁻ jooy[’]. Ja⁻ga⁻ na⁻lää⁻ jmi⁻ngo⁻ he⁻kye⁻ jne[’] la⁻. ²⁴Ga⁻lääy⁻ jne[’], he⁻ja⁻ma⁻cha⁻ba⁻ o⁻jøh⁻ dsé⁻ jnän⁻ he⁻lää⁻ba⁻ jmi⁻ngo⁻ jnän⁻. Pero wa⁻ra⁻ jäh[’] kih[’]ga⁻tëe⁻ jne[’] he⁻la⁻, mo⁻so⁻ cha⁻he⁻kih[’]he⁻jø⁻ga⁻ jne[’]. Jëeh[’], he⁻ma⁻tëe⁻ jne[’], che⁻la⁻ jø⁻ga⁻ jne[’] tëen⁻? ²⁵Pero jne[’], tø⁻øh⁻ba⁻ jne[’] jø⁻on⁻ he⁻sa⁻ga⁻ma⁻tëe⁻ jne[’], he⁻ja⁻hnø⁻ jmeen⁻ jø⁻h⁻dsé⁻ jne[’].

²⁶Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻, Jm⁻lle[’]Na⁻jngii[’] kway⁻be⁻ lä⁻ma⁻sa⁻cha⁻be⁻ jnän⁻. Jëeh[’], sa⁻kyuuh⁻ jne[’]ha⁻lä⁻chuun⁻ kyaah[’] Dio, pero Jm⁻lle[’]Na⁻jngii[’] cheh⁻në⁻ jnän⁻, ki⁻hoo[~]ngii⁻ jnän⁻ kyaah[’]juu⁻he⁻sa⁻këh[’] jne[’] jmi⁻hlëehn⁻. ²⁷Dio hi⁻ jëe⁻ kwee⁻ha⁻lä⁻la⁻neh⁻ tuh⁻dsé⁻ jne[’], hi⁻he⁻ñe⁻hee⁻na⁻he⁻ngii⁻ Jm⁻lle[’]Na⁻jngii[’], jëeh[’]lä⁻hyoh⁻dsé⁻ Dio ba⁻ngii⁻ jnän⁻hi⁻laa⁻kyaaay⁻.

²⁸Jne[’]hi⁻ hnää⁻ Dio, ñe⁻ jne[’], he⁻llu⁻ jnän⁻ba⁻ ja⁻lä⁻jë⁻he⁻ds⁻ngëe⁻ jne[’], jne[’]hi⁻na⁻teeh⁻kyaa⁻ Dio lä⁻koo⁻huu⁻dsé⁻kiyh[’]he⁻ma⁻na⁻la⁻jää⁻. ²⁹Jää⁻ma⁻kyuuh⁻ Dio lä⁻jëe⁻ds⁻kyaa⁻hi⁻lä⁻ja⁻ga⁻jmääy⁻ kwaat⁻lä⁻ma⁻to⁻në⁻, mah⁻leey⁻lä⁻koo⁻laa⁻jooy[’]. Lä⁻jwë⁻ja⁻, lee⁻Cristo to⁻në⁻jee⁻kih⁻jwëe⁻ds⁻kyaaay⁻. ³⁰Hi⁻lä⁻jëe⁻hi⁻ga⁻jmääy⁻ kwaat⁻lä⁻ma⁻to⁻në⁻, ga⁻tëeyh⁻hi⁻he⁻. Hi⁻lä⁻jëe⁻hi⁻ga⁻tëeyh⁻, ga⁻jmääy⁻lluu⁻he⁻, ga⁻jmääy⁻kaah⁻.

³¹¿Hee⁻ga⁻na⁻jäh[’]jne[’]na⁻? Cher'mah⁻Dio kyaah[’]jne[’], ¿hi⁻na⁻hi⁻lla⁻dsëe⁻jne⁻? ³²Sa⁻ga⁻kooy⁻dsëy⁻, ma⁻ra⁻he⁻ga⁻ngëe⁻bih⁻jooy⁻ga⁻juu⁻kwaat⁻jnän⁻. Ha⁻ga⁻sa⁻kwëeyh⁻jne[’]lä⁻jë⁻he⁻jmee⁻bii⁻jnän⁻. ³³¿Ha⁻ta⁻jä⁻hi⁻hnëe⁻hi⁻ma⁻na⁻llee⁻kyaa⁻Dio? Hñii⁻ba⁻Dio jmääy⁻lluu⁻. ³⁴¿Ha⁻ta⁻jä⁻hi⁻taah⁻jne⁻cha⁻je⁻? Cristo ga⁻juu⁻jnän⁻hi⁻ja⁻ma⁻la⁻koo⁻ga⁻juu⁻ja⁻, ga⁻lä⁻jiyh⁻ka⁻läh⁻. Hi⁻ja⁻ma⁻la⁻koo⁻ga⁻lä⁻jiyh⁻, na⁻gyay⁻jwoo⁻ra⁻lluu⁻kih⁻Dio ngiiy⁻jnän⁻. ³⁵¿Ha⁻ta⁻jä⁻he⁻ha⁻hnää⁻Cristo jne⁻? ¿Che⁻kyaqah⁻he⁻jëe⁻jne⁻wi⁻, che⁻kyaqah⁻he⁻la⁻jwëeh⁻jnän⁻, he⁻kwa⁻ds⁻jnän⁻, he⁻sa⁻cha⁻he⁻kih⁻hihn⁻, he⁻sa⁻cha⁻hmiih⁻he⁻kyehn⁻, he⁻hii⁻goo⁻jnän⁻, o he⁻juu⁻jne⁻? ³⁶Lä⁻koo⁻na⁻sif⁻juu⁻kih⁻Dio:

Kih⁻he⁻tøøh⁻ jnääh⁻kyaaah⁻hne⁻, he⁻ja⁻lä⁻jë⁻jmi⁻ba⁻hii⁻goo⁻juu⁻jnääh⁻.

Jmee⁻ds⁻kwaat⁻, laa⁻jnääh⁻lä⁻koo⁻jah⁻hi⁻jngëeyh⁻.

³⁷Kih⁻jee⁻lä⁻jë⁻he⁻ja⁻, ma⁻ra⁻he⁻leh⁻ba⁻jne⁻kyaqah⁻be⁻kih⁻Cristo hi⁻hnää⁻jne⁻. ³⁸He⁻ja⁻jmeen⁻ds⁻soo⁻, ni⁻he⁻juu⁻jne⁻, ni⁻he⁻cha⁻ji⁻gyuuh⁻la⁻, ni⁻áng⁻e, ni⁻hi⁻laa⁻ta⁻juuh⁻, ni⁻hi⁻na⁻høø⁻ga⁻be⁻, ni⁻he⁻cha⁻na⁻, ni⁻he⁻na⁻ga⁻lä⁻jnää⁻ta⁻cha⁻në⁻, ³⁹ni⁻he⁻cha⁻gyuuh⁻, ni⁻he⁻cha⁻neh⁻hw⁻a⁻, ni⁻he⁻ga⁻jyoh⁻he⁻ma⁻na⁻la⁻kih⁻Dio, sa⁻tää⁻juuh⁻lä⁻koo⁻te⁻he⁻hnää⁻Dio jne⁻, he⁻ga⁻mi⁻jnääy⁻jnän⁻ta⁻la⁻kih⁻Cristo Jesú⁻s Dsa⁻jøøh⁻jnän⁻.

Ga⁻jä⁻ta⁻koo⁻ds⁻Israel
hi⁻ma⁻laa⁻kwaat⁻

9 Jnä⁻hi⁻laa⁻kyaaah⁻Cristo,
ju'dsoo⁻na⁻jwëehn⁻hnää⁻,

sa⁺ ta⁻juun!. Hi⁺ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] jmee⁺ ju⁻ds oo['] ko⁻jøh['] kyaah['] jnä['], ²he⁻ meeh⁻ dsen⁻ cha⁻miih⁻. Lä⁻jé⁻ jmi['] ba['] jii⁻ tuh⁻dsen⁻. ³Hnoon['] ja⁻ dso[']jwii['] në⁻ kin⁻, hnoon['] jän['] ta⁻ koo['] kih['] Cristo ha⁻ ga⁻ che⁻ lä⁻ja⁻ le⁻ llu['] kih['] øohn['] hi⁻ te⁻ju⁻ kin⁻ kyaah['], ⁴hi⁻ laa['] dsa⁻ Israel. Dio ga⁻jmääy['] lä⁻koo⁻ jooy['], hi⁻ ga⁻mi⁻jnääy['] jmää['] je⁻ kiyh['] hi⁻ ga⁻jmee['] Dio hmooh['] kyaayh['], ga⁻tooyh['] gooy['] ley kih['] Moisé, hi⁻ ga⁻jmee['] mada⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ he⁻ juuh⁻ kiyh['], hi⁻ ga⁻bääyh['] hniiy['] ha⁻ lä⁻ jmee['] kyaayh[']. ⁵Dsa⁻ Israel he⁻ laay['] sa⁻ju['] kih['] dsa⁻ ma⁻kaah['] kyaaa['] jnääh['] hi⁻ ma['] chaa⁻ llo[']joo[']. Hi⁻ jee['] kyaaa['] jnääh['] ya⁻hëe['] Cristo laay['] dsa⁻ jmi[']gyuu[']. Hi⁻ he⁻ laa['] Dio, hi⁻ jøoh['] ga['] kih['] jee⁻ lä⁻jëe⁻. Lä⁻ja⁻ wa⁻ hän⁻ kiyh['] ga⁻lä⁻jë⁻ joh['] jmi['] cha⁻. Wa⁻ la⁻ lä⁻ja⁻.

Dio sa⁺ dsëe⁻ dsoo['] he⁻
ga⁻ja['] dsa⁻ he⁻ ta⁻ koo[']

⁶Jä⁺ he⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻te['] Dio juu['] kih['] kyaah['] dsa⁻ Israel, he⁻ ga⁻jäy['] ta⁻ koo[']. Jëeh['] ja⁻ lä⁻jëe⁻ sa⁻ju⁻ kiyh['] laa['] ma⁻ra⁻ dsa⁻ Israel. ⁷Ni⁺ ja⁻ lä⁻jëe⁻ sa⁻ju⁻ kih['] Abraham, laa['] ma⁻ra⁻ jooy[']. Lä⁻la⁻ba⁻ jäh['] Dio siyh[']: "Ma⁻la⁻ sa⁻ju⁻ kih['] Isaac ba['] lee['] dsa⁻ kyaah[']." ⁸Lä⁻la⁻ba⁻ hnøø['] jäh['] juu['] la⁻. Ja⁻ kih['] he⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ dsa⁻ jee['] kih['] hi⁻na⁻hnaa['] chaa⁻, he⁻ja⁻ laay['] joo['] Dio. Ma⁻la⁻ dsa⁻ hi⁻ dsa⁻lä⁻chaa⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻bääh['] Dio hnii['] kyaah['], hi⁻he⁻ ba['] jmääy['] kwaat['] laa['] ma⁻ra⁻ sa⁻ju⁻ kiyh[']. ⁹He⁻la⁻ba⁻ ja⁻ he⁻ ga⁻bääh['] Dio hnii['], ga⁻jäyh[']: "Ja⁻ba['] jii⁻la⁻jän['] jyoh['] ji⁻ne⁻, hi⁻ lä⁻chaa⁻ joo['] Sara."

¹⁰Jä⁺ma⁻la⁻he⁻ja⁻ga⁻la[']. Jaa⁻ba['] jmi⁻lä⁻uu['] joo['] Rebeca,

hi⁻ga⁻lä⁻chaa⁻. Hí⁻he[']he[']dsa⁻ma⁻gyuh['] jnän['] Isaac. ¹¹Sa⁺ga⁻ma⁻lä⁻chaa⁻gyuu[']suu[']he[']hi⁻ni⁻sa⁻ga[']ma⁻jmee[']gyuu[']suu[']he[']ni⁻he⁻hliih[']ni⁻he⁻llu[']. Ma[']ja⁻ba[']ga⁻lleeh[']Dio jaa⁻hi⁻ga⁻laa[']kyaaay['], lä⁻ja⁻ba[']ga⁻ja[']koo⁻hweh⁻, Dio le⁻lleeh[']hii⁻na⁻hi⁻hnääy[']. Sa⁻la[']kwaat[']hee⁻na⁻he⁻jmee⁻dsa⁻, Dio ba[']he⁻hi⁻tëeh⁻dsa⁻. ¹²Lä⁻la⁻ga⁻jäh[']Dio siih[']Rebeca: "Hí⁻mäh[']ba[']jmee[']hih[']kih[']hi⁻jøoh[']!" ¹³Juu⁻na⁻jeeh[']kwee⁻lä⁻koo⁻na⁻sii⁻jee⁻la⁻: "Jacob ba[']ga⁻lä⁻hnaan⁻, pero Esaú ga⁻jmään⁻ta⁻koo[']".

¹⁴¿Ha⁻lä⁻jäh[']jne[']ja⁻? ¿Che⁻jmee⁻Dio hliih[']he⁻jmee⁻lä⁻na⁻? Ni⁻miih[']sa⁻la⁻lä⁻ja⁻. ¹⁵Jëeh['], lä⁻la⁻ga⁻jäh[']Dio siih[']Moisé: "Lä⁻ñih[']dsen⁻kih[']hi⁻lla⁻dsen⁻hi⁻lä⁻jøh⁻dsen⁻kyaaah[']hi⁻lla⁻dsen⁻ka⁻läh⁻." ¹⁶Sa⁻la[']kwaat[']lä⁻hnøø[']dsa⁻, ni⁻kih[']he⁻jmee⁻dsa⁻lä⁻bii[']. Ni⁻miih[']sa⁻la⁻lä⁻ja⁻. Lä⁻ñih[']dsé[']Dio kih[']dsa⁻hi⁻lla⁻dsé[']ba[']. ¹⁷Lä⁻la⁻na⁻sii⁻juu[']kih[']Dio lä⁻koo⁻ma⁻ga⁻hlëeyh[']kyaaah[']Faraón: "Ma⁻llaan⁻hne⁻jøoh[']mah[']jée[']dsa⁻ha⁻koh[']sa⁻cha⁻be⁻kin⁻he⁻mi⁻jmään⁻në⁻kyah['], mah[']lä⁻ja⁻lä⁻kyuu[']dsa⁻jnä[']lä⁻kaa[']jmi[']gyuu['], ga⁻jäh[']Dio. ¹⁸Jee[']ja⁻dsa⁻lä⁻jnä['], lä⁻ñih[']dsé[']Dio kih[']hi⁻lla⁻dsé[']hi⁻lä⁻ja⁻kih[']hi⁻lla⁻dsé[']jmeey[']lä⁻chaayh[']cha⁻gámmih['].

¹⁹Cher'mah[']hne⁻jiwiöh[']jnä[']: "¿He⁻la⁻ja⁻bääh[']Dio jne[']dsoo[']? Jëeh['], sa⁻chaa⁻ni⁻jaa⁻hi⁻lih⁻ha⁻kih[']Dio kih[']he⁻lla⁻dsé[']jmeey[']?" ²⁰Pero jnä⁻jeehn[']kyah[']lä⁻la⁻: "Hne⁻dsa⁻ñuuuh['], ¿hee⁻laah[']hne⁻mah[']ti'chooh[']juu[']kyaaah[']Dio?" Sa⁻le⁻hlëeh[']mi⁻hya⁻siiyh[']të⁻hya⁻:

“*¿He⁻la^l ma⁻jmääh^l jnä⁻ lä⁻na⁻?*”

21 *Cha⁻ jwé^l kih^l tē⁻hya^l jmee^l lä⁻lla⁻ dsëy^l. Kyaah^l ja⁻ba^l tu⁻jii^l ja⁻, jmee^l mi⁻hya^l he⁻ la^l na⁻hñaah^l hi⁻ jmee^l mi⁻hya^l wa⁻la^l cha⁻la^l.*

22 *Hi⁻ha^l lä⁻ jäh^l jne⁻ kih^l he⁻la^l. Dio hnøøy^l mi⁻jnääy^l lä⁻koo^l ya⁻jëe^l dsëy^l, hi⁻hnøøy^l nuu^l dsa⁻ha^l lä⁻la^l be⁻kiyh^l, pero sa⁻jmee^l lä⁻chah^l ja⁻, kwëeh^lba⁻dsëy^lcha⁻mih^l kyaah^lhi⁻lle^lkih^ldsa⁻nää^lkyaaah^l dso⁻jwii^l. **23** *Hi⁻lä⁻ja⁻ka⁻läh^l hnøøy^l jëe^l dsa⁻ha^l koh^l na⁻hñaah^l sa⁻la^l ya⁻jwif^lkiyh^l, he⁻mi⁻jnääy^lkih^lhi⁻lä⁻nih^ldsëy^l, he⁻ba⁻hi⁻ga⁻mi⁻lluuy^l lä⁻ma⁻to⁻në^lmah⁻tëey^lya⁻jwii^lkiyh^l. **24** *Lä⁻ja⁻, lä⁻kye⁻ jne⁻ ma⁻tëey^lna^l. Hi⁻ja⁻ma⁻la^lhi⁻laa^ljudiu, ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ma⁻tëey^lhi⁻sa⁻laa^ljudiu. **25** *Lä⁻koo^lga⁻jäh^l Osea: Kih^ldsa⁻hi⁻sa⁻laa^lkyaaan^l, mi⁻chee^ljnih^l “Dsa⁻kyaaan^l”.****

Dsa⁻hi⁻sa⁻ma⁻hnaan^l, na⁻ma⁻hnaa^ljnih^l.

26 *Ja⁻ba⁻jee⁻ga⁻jäyh^lja⁻ “Sa⁻laah^l hnäh^l dsa⁻kyaaan^l”, ja⁻ba⁻jee⁻ja⁻, lloo⁻koo⁻jmi⁻jäyh^l “Laah^lhnäh^ljoo⁻Dio jiih^l”.*

27 *Ja⁻ba⁻lä⁻ja⁻ga⁻hlëeh^l Isaáa kih^l dsa⁻Israel: “Ma⁻ke⁻jwëe^l jwérte sa⁻ju⁻kih^l Israel lä⁻koo^l mi⁻sii^lhe⁻cha⁻cha⁻hoo⁻jmi⁻neeh^l, pero miih⁻go⁻te⁻ba⁻hi⁻lä⁻. **28** *Jéeh^l, ma⁻ra⁻he⁻jmee^lba⁻Dio lä⁻koo^lga⁻jäyh^lle⁻kih^lhi⁻na⁻bääh^ldsoo⁻lä⁻kaa⁻jmi⁻gyuu^l. Chah^lba⁻llay⁻ta⁻kyaaah^lju⁻dsoo⁻jmah^l”.* **29** *He⁻la⁻na⁻ga⁻jäh^l Isaáa jää^l:**

Wa⁻ra⁻jäh^lkih^lDio, hi⁻cha⁻ga⁻lä⁻jë⁻be⁻kih^l, ga⁻heey^llä⁻jë⁻jne⁻dsa⁻Israel,

ma⁻le⁻jnän^llä⁻koo^lga⁻la^lkih^lhi⁻ma⁻tääh^ljwii^lSodoma kyaah^ljwii^lGomorra.

30 *Juu^lla⁻ma⁻ja⁻lä⁻la^l. Dsa⁻hi⁻sa⁻laa^ljudiuhi⁻sa⁻ma⁻jmee^lhe⁻ma⁻hnaayh^lDio, ga⁻hwëey^llluu^llä⁻llu^lhe⁻ga⁻lä⁻dsoo⁻dsëy^l. **31** *Pero dsa⁻judiuhi⁻ma⁻höö^lleyha⁻lä⁻jee⁻ma⁻hwëey^llluu^lsa⁻ga⁻liyh^lma⁻jäy^lllu^l.* **32** *¿He⁻la⁻sa⁻ga⁻liyh^l?* Kih^lhe⁻ma⁻hnooyh^lha⁻lä⁻jee⁻ma⁻hwëey^llluu^lkyaaah^lhe⁻mi⁻tey^lley. Lla⁻he⁻ma⁻jmee^ldsoo⁻dsëy^lkih^lDio, ga⁻tëyh^lkyaaah^lkoo^lhe⁻jmee^ldsoa⁻tëh^ldsoa⁻.* **33** *Lä⁻koo^lna⁻sii^ljuu^lkih^lDio:*

Jee⁻jwii^lSiónla⁻kyen⁻kuu^lhe⁻jmee^ldsa⁻tëh^ldsoa⁻, kyen⁻hloo⁻he⁻jmee^ltäh^ldsoa⁻. Pero hi⁻jmee^ldsoo⁻dsë^lkih^l, jih⁻koh^lsa⁻jäy^lkyaaah^lo⁻hih^l.

Ga⁻jä^lta⁻koo^ldsa⁻Israel, kih^lhe⁻sa⁻ga⁻lä⁻dsoo⁻dsëy^l

10 Øohn^l, ma⁻ra⁻ju⁻dsoo⁻, lä⁻kaa⁻tuh⁻dsën⁻hnoon^lwa⁻lä⁻dsa⁻Israel, lä⁻ja⁻ngiin^lkiyh^lkih^lDio. **2** Jnä^ljmeeen⁻ju⁻dsoo⁻kiyh^l, ma⁻ra⁻he⁻kwa⁻bih^lbe⁻hnaayh^lDio pero sa⁻ngëey^lha⁻lä⁻hnøø^lDio. **3** Sa⁻ngëey^lha⁻lä⁻jmää^lDio lluu^ldsa⁻. Hnooyh^lha⁻lä⁻jee⁻hwëey^llluu^lkyaaah^llä⁻jë⁻he⁻jmee^lhñii^lbih^l, he⁻ja⁻sa⁻jmee^lhe⁻ha⁻lä⁻jmää^lDio lluu^ldsa⁻. **4** Kyaah^lCristoga⁻lä⁻te⁻leykih^lMoisé mah⁻hwëe^llluu^ldsa⁻hi⁻ma⁻dsoo⁻dsë^lkih^l.

5 Moisé ga⁻jmeeh^ljuu^lha⁻lä⁻jee⁻hwëe^llluu^ldsa⁻kyaaah^lley. Ga⁻jäyh^llä⁻la^l: “Cher⁻mah⁻hi⁻ga⁻mi⁻te⁻kih^lleyja⁻, ja⁻ba⁻leyja⁻jmee^lchäay^l”.

6 Pero he⁻ hwëë⁺ dsa⁻ llu^u¹ kyaah['] he⁻ ma⁻ds oo['] dsëy['], lä⁺la⁻ ba['] ga⁺jäh['] Moisé: "Ta⁻ jmee⁻ huu['] dsë⁻ lä⁺la⁻: ¿Hii⁻ na⁻ wiⁱ¹ gyuuuh[']?" (He⁻ la⁻ hnøø['] jäh⁺: hnøøy['] he⁻ dsa⁻kyaaay['] Cristo.) **7** "Ni⁺ ta⁻ jmee⁻ huu['] dsë⁻ lä⁺la⁻: ¿Hii⁻ na⁻ jnäa^q¹ ta⁺ neh⁺ hwa[']?" (He⁻ la⁻ hnøø['] jäh⁺: lä⁺koh['] lä⁺ma⁻na⁻juu['] ba['] Cristo mah['] dsa⁻chaayh['] jee['] kih['] hi⁻ na⁻juu['].) **8** ¿Hee⁻ ga['] ga⁺jäh['] Moisé? "Jäh⁺ go⁻te['] ba['] cha⁻ juu['] la⁻kyah^{',} ma⁻hä['] ba['] hooh['] hi⁻ ma⁻hä['] ba['] neh⁺ tuh⁻hoh['] ka⁻läh["], ga⁺jäyh[']. He⁻ la⁻ba['] ja⁻juu['] he⁻ kwa⁻ jnääh^{',} he⁻ hnøø['] jmeen['] dsoo['] dsë⁻ jne^{'. 9 He⁻ja⁻, cher'mah['] hñaaah['] jwah[:] "Jesús laa^a Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺", hi⁺cher'mah['] jmeeh['] dsoo['] hoh^{',} Dio ga⁻chaayh⁻ jee['] kih['] hi⁻na⁻juu['], ma⁻laa^q¹ ba['] hne⁻. **10** Jëeh['], kyaah['] he⁻ ma⁻ds oo['] dsë⁻ jne['], hwëë⁺ jne['] llu^u¹. Hi⁻ kyaah['] he⁻ jäh⁺ jne['], Jesús he⁻ laa^a Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, lä⁺jwë['] ja⁻ma⁻na⁻laa^q¹ ba['] jne['] ja⁻. **11** Jee['] na⁻sii⁺ juu['] kih['] Dio, jäh⁺ lä⁺la⁻: "Ga⁻lä⁺jëë⁺ hi⁻ ma⁻ds oo['] dsë⁻ kiyh^{',} jih[']koh['] sa⁺ jääy['] kyaah['] o⁻hih^{."} **12** Kwee⁻ ba['] laa^a dsa⁻judiu kyaah['] hi⁻sa⁺ laa^a judiu. Jëeh['], jaa⁻ba['] Dio kyaah['] jee['] lä⁺jëë⁺. Ja⁻ kyaah['] hih⁺ mi⁻jääy['] lä⁺jëë⁺ hi⁻taäh['] ngii⁺ kiyh^{'. 13 Lä⁺la⁻ na⁻sii⁺ ka⁻läh[:] "Lä⁺jëë⁺ hi⁻chuu['] kyaah['] Dsa⁻jøøh['] jnän['], hi⁻he['] ba['] lää^q¹."}}

14 ¿Ha⁻ lä⁺ngii¹ dsa⁻kih['] Dio cher'mah['] sa⁺ma⁻ds oo['] dsëy['] kiyh^{?'} ¿Hi⁻ha⁻ lä⁺lä⁺ds oo['] dsëy['] kiyh^{',} cher'mah['] sa⁺ma⁻nuuy['] juu['] kiyh^{?'} ¿Ha⁻ lä⁺nuu['] dsa⁻cher'mah['] sa⁺chaa⁻hi⁻ kwa⁻juu[']?

15 ¿Ha⁻ lä⁺kway['] juu['] cher'mah['] sa⁺chaa⁻hi⁻ ma⁻cheey^{?'} Lä⁺koo['] jäh['] jee['] na⁻sii⁺: "Peer⁻na⁻hñaaah['] la['] wa⁻ra['] ja⁻jaa⁻

hi⁻ngëë[~]ju[']hmëë[~] he⁻jmee[~] hii[~] tii[~] kih['] dsa⁻."

16 Pero ja⁻ lä⁺jëë⁺ israelita ma⁻hee^h ju[']hmëë[~] la⁻. Nuu[']da⁻ lä⁺koo['] ga⁺jäh['] Isaía: "Hne⁻Dsa⁻jøøh['] kyaan⁺, ni⁺ja⁻ dsa⁻sa⁺ma⁻hee^h juu['] he⁻ma⁻kwa['] jnääh[']la⁻, ga⁺siiyh['] Dio. **17** He⁻ja⁻, wa⁻ra[']ga⁻nuu['] jne[']ju['] hmëë[~], jmee[~] dsa⁻lä⁺ds oo['] dsë⁻ jne[']. Hi⁻juu[']he⁻nuu['] jne['] ja⁻, la[']juu[']kih['] Dio ba['] ja⁻.

18 He⁻ja⁻ngii¹ka⁻läh[']juu[']: ¿Che[']sa⁺ma⁻nuu['] israelita juu[']la⁻jää^q¹? ¿Ha⁻lä⁺sa⁺ma⁻nuuy^{?'} Lä⁺koo['] jäh['] juu[']kih['] Dio:

Lä⁺kaa⁻jmi⁻gyuu⁺ma⁻lloo¹juu[']kiyh^{',}
lä⁺ku[']lä⁺jii¹hwa[']ma⁻nuu[']dsa⁻juu[']la⁻.

19 Jwahn⁺ka⁻läh[:] ¿Che[']sa⁺ga⁻lä⁺ngëë[~]dsa⁻Israel? Nuu[']da⁻hnääh[']. To⁻ne[']Moiséga⁻ngëë[~]juu[']kih['] dsa⁻he[']lä⁺koo[']ga⁺jäh['] Dio siiyh[~]:

Jmeen[']lä⁺llee^hhnääh[']kyaaah[']dsa⁻hi[']sa⁺laa^q¹kwaat[~],

llan[']hnii⁺kyah[']hnääh[']kyaaah[']dsa⁻hi[']sa⁺ngëë[~]ni⁺miih['].

20 Hi⁻lä⁺ja⁻ka⁻läh[']Isaía ga⁻tuu⁻dsëy[']ga⁻juuhy[']kih[']dsa⁻he['], kyaah[']juu[']he[']ga⁻ngëë[~]Dio kiyh^{':}

Dsa⁻hi[']sa⁺ma⁻hnaah[']jnääh[']ga⁻jnääh[']jnääh['],
ga⁻mi⁻jnään¹hñiin⁺kih[']hi[']sa⁺ma⁻chuu[']kyaaah[']jnääh['],
ga⁺jäh[']Dio.

21 Pero kih[']dsa⁻Israel, ga⁺jäh[']ka⁻läh[:] "Lä⁺jëë⁺jmi¹ga⁻hiin⁺goon⁺në[']kyah[']hnääh[']. Peer⁻chaaah[']hnääh['], sa⁺hii[~]lä⁺nuuh[']hnääh[']kin[~]."

Ma⁻ra⁺he⁻ga⁺laa^q¹ba[']
ko[']lla^q¹dsa⁻Israel

11 ¿Ha⁻lä⁺ jwahn⁺ja⁻, che[']ga⁻be^e¹Dio lä⁺jëë⁺dsa⁻

kyaa'? Ni⁺ miih⁻ sa⁺ la⁺ lä⁺ ja⁻. He⁺ ba⁺ israelita jnä⁻. He⁺ ba⁺ sa⁻ jü⁻ kih⁺ Abraham jnä⁻, hi⁺ laan⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁺ Benjamín. ²Sa⁺ ga⁻ bee⁻ Dio lä⁺ jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ lleeyh⁻ jää⁻. Che⁺ sa⁺ ñeh⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁺ na⁻ sii⁻ kih⁺ Elía, he⁻ ga⁻ hnëey⁻ dsa⁻ Israel dsa⁻ gooy⁻, lä⁺ koo⁻ ma⁺ ga⁻ chuuuy⁻ kyaah⁻ Dio: ³"Dio Dsa⁻ jøøh⁻ kyaan⁻, dsa⁻ he⁻ ma⁻ jngëeh⁻ lä⁺ jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu⁻ kyah⁻ hi⁻ ma⁻ heey⁻ lä⁺ jë⁺ na⁻ hyoo⁻ kyah⁻. Hñii⁻ ba⁺ jnä⁻ ma⁻ jän⁻, hi⁻ hnøy⁻ jngëeyh⁻ jnä⁻ ka⁻ läh⁻", ga⁻ jäh⁻ Elía. ⁴Nuu⁻ da⁻, ha⁻ lä⁺ ga⁻ jäh⁻ Dio siiyh⁻: "Na⁻ hään⁻ ga⁻ gyii⁻ mil dsa⁻ nuuuh⁻ hi⁻ laa⁻ kyaan⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻ juuh⁻ jnë⁻ cha⁻ në⁻ Baal." ⁵Jä⁻ ba⁺ lä⁺ ja⁻ na⁻, ma⁻ chaa⁻ ga⁻ miih⁻ dsa⁻ Israel hi⁻ ma⁻ na⁻ lleeh⁻, kih⁺ he⁻ llu⁻ dsë⁻ Dio kyaayh⁻. ⁶Cher'mah⁻ ma⁻ na⁻ lleeyh⁻, kih⁺ he⁻ llu⁻ dsë⁻ Dio, ja⁻ kih⁺ he⁻ ga⁻ jmeey⁻ ta⁻ llu⁻ ja⁻. Hi⁻ wa'ra⁻ jäh⁻ kih⁺ ma⁻ na⁻ lleeyh⁻ kih⁺ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ ta⁻ llu⁻, mo⁻ so⁻ la⁻ kwaat⁻ he⁻ llu⁻ dsë⁻ Dio kyaayh⁻.

⁷¿Ha⁻ ba⁺ lä⁺ ga⁻ la⁻ ja⁻? Sa⁻ ga⁻ jnöøh⁻ dsa⁻ Israel he⁻ ma⁻ hnooyh⁻. Lä⁺ jëe⁺ hi⁻ na⁻ lleeh⁻ kyaaa⁻ Dio, hi⁻ he⁻ ba⁺ ga⁻ jnöøh⁻. Pero kih⁺ hi⁻ jnah⁻ he⁻ ga⁻ jmeey⁻ Dio hweh⁻ dsëy⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻. ⁸Lä⁺ koo⁻ na⁻ sii⁻: "Dio ga⁻ kah⁻ ga⁻ gwëh⁻ huu⁻ dsë⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁻, hi⁻ ga⁻ jmeey⁻ sa⁻ jnä⁻ mi⁻ nøy⁻ hi⁻ ga⁻ jmeey⁻ ga⁻ lä⁺ gwëey⁻. Hi⁻ lä⁺ ja⁻ ga⁻ jää⁻ lä⁺ jiih⁻ na⁻."

⁹Hi⁻ ga⁻ hlëeh⁻ David kih⁺ dsa⁻ he⁻ ka⁻ läh⁻:

Lä⁺ jë⁺ he⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻ hñah⁻ hnäh⁻ wa⁻ dsa⁻ jiih⁻ lä⁺ koo⁻ sa⁻ lä⁺ hi⁻ lä⁺ koo⁻ sa⁻ hma⁻ ka⁻ läh⁻.

Mah⁺ he⁻ ja⁻ jmeey⁻ tëh⁻ hnäh⁻, hi⁻ ja⁻ ba⁺ he⁻ ja⁻ la⁻ jñeeh⁻ hnäh⁻.

¹⁰Wa⁻ tuu⁻ mi⁻ nöh⁻ hnäh⁻ mah⁺ sa⁻ le⁻ jëeh⁻ hnäh⁻, wa⁻ jluu⁻ ka⁻ luuh⁻ hnäh⁻ lä⁺ ma⁻ na⁻ jluu⁻ na⁻ kyaah⁻ lõø⁻ he⁻ kyeh⁻ hnäh⁻ na⁻, ga⁻ jäh⁻ David.

¹¹He⁻ ja⁻ jwahn⁻: Lä⁺ ma⁺ ga⁻ tëh⁻ dsa⁻ Israel, ¿che⁻ lä⁺ ga⁻ tayh⁻ ja⁻ ba⁻? Ni⁺ miih⁻ sa⁺ la⁺ lä⁺ ja⁻. Ta⁻ la⁺ kih⁺ he⁻ ga⁻ tëyh⁻ ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ na⁻ jwë⁻ lää⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ israelita mah⁺ lä⁺ ja⁻ lä⁺ hee⁻ dsë⁻ dsa⁻ Israel hnaayh⁻ Dio ka⁻ läh⁻ lä⁺ hmëe⁻. ¹²Kih⁺ he⁻ ga⁻ tah⁻ dsa⁻ Israel dsoo⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ la⁻ llu⁻ kih⁺ lä⁺ jëe⁺ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻. Hi⁻ kih⁺ he⁻ ga⁻ jää⁻ ta⁻ koo⁻, he⁻ ja⁻ jnqäh⁻ la⁻ kih⁺ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu. Ha⁻ ga⁻ sa⁻ le⁻ llu⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻ kih⁺ lä⁺ jëe⁺ dsa⁻ wa'ra⁻ ga⁻ jeeyh⁻ ka⁻ läh⁻ kyaah⁻ Dio.

¹³Pero cha⁻ he⁻ jwëehn⁻ hnäh⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu. Jëeh⁻ na⁻ hñaqan⁻ laqan⁻ apóstol mah⁺ hlëehn⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu, he⁻ ja⁻ jmeen⁻ kyee⁻ ta⁻ he⁻ jmeen⁻ la⁻. ¹⁴Hnoon⁻ wa'ra⁻ jäh⁻ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ te⁻ juu⁻ kin⁻ kyaah⁻, lä⁺ lliyh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, ha⁻ ga⁻ che⁻ lä⁺ ja⁻, lä⁺ hee⁻ dsëy⁻ hnaayh⁻ Dio ka⁻ läh⁻, mah⁺ lää⁻ ko⁻ llaa⁻. ¹⁵Kih⁺ he⁻ ga⁻ jää⁻ ta⁻ koo⁻ dsa⁻ judiu, he⁻ ja⁻ ga⁻ jiih⁻ juu⁻ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ kyaah⁻ Dio. ¿Ha⁻ lä⁺ le⁻ kih⁺ dsa⁻ judiu, wa'ra⁻ ga⁻ jeeyh⁻ kyaah⁻ Dio ka⁻ läh⁻? Le⁻ kiyh⁺ lä⁺ koo⁻ he⁻ ma⁻ lä⁺ jiih⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ juu⁻.

¹⁶Cher'mah⁻ la⁻ kwaat⁻, la⁻ kih⁺ Dio he⁻ niih⁻ he⁻ hwëe⁻ to⁻ në⁻, lä⁺ ja⁻ la⁻ kiyh⁺ ka⁻ läh⁻ lä⁺ jë⁺ tu⁻ ká⁻ he⁻ dsa⁻ chaa⁻. Hi⁻ cher'mah⁻ la⁻ kih⁺ Dio jmoo⁻ hma⁻, lä⁺ ja⁻ la⁻ kiyh⁺ sa⁻ goh⁻ ka⁻ läh⁻.

¹⁷Dsa⁻ judiu he⁻ laa⁻ lä⁺ koo⁻ sa⁻ goh⁻ hma⁻ olivo llu⁻. Lä⁺ koo⁻ dsa⁻ hla⁻ goh⁻ hma⁻, lä⁺ ja⁻ ga⁻ la⁻ kih⁺ ko⁻ llaa⁻

dsa⁻ judiu he[’]. Hi⁺ hne⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu, laa⁻ koo⁻ sa⁻ goh⁻ hma⁻ olivo nuu⁻. Hi⁺ ma⁻ heh⁻ hne⁻ høø⁻ dsa⁻ judiu he[’], laa⁻ koh⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ chuh⁻ dsøh⁻ hma⁻ olivo llu⁻. Hi⁺ kyaah⁻ he⁻ ja⁻, ma⁻ tøøh⁻ be⁻ ma⁻ laah⁻ koo⁻ ba⁻ kyaah⁻ hma⁻ olivo ja⁻. ¹⁸Ta⁺ jmää⁻ hñaah⁻ jøøh⁻ kyaah⁻ gooh⁻ hma⁻ ja⁻. Jëeh⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kih⁻ he⁻ jmää⁻ hñaah⁻ jøøh⁻. iChe⁻ sa⁻ ñeh⁻, ja⁻ he⁻ hne⁻ ääh⁻ jmoo⁻ hma⁻ ja⁻? Jmoo⁻ hma⁻ ja⁻ ba⁻ ääh⁻ hne⁻.

¹⁹Ha⁻ ga⁻ che⁻ ga⁻ chiih⁻ jnä⁻: “Ga⁻ hla⁻ gooh⁻ hma⁻ olivo ja⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ kwa⁻ jwë⁻ kin⁻ he⁻ ga⁻ hen⁻ høø⁻ dsa⁻ judiu he[’]. ²⁰Dsoo⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻ la⁻. Pero Dio ga⁻ hwëë⁻ dsa⁻ he⁻ høøy⁻ jee⁻ ma⁻ täayh⁻, kih⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻ jmeey⁻ dsoo⁻ dsëy⁻. Hi⁺ hne⁻, llu⁻ la⁻ kyah⁻, kih⁻ he⁻ ma⁻ dsoo⁻ hoh⁻. He⁻ ja⁻ ta⁻ jmää⁻ hñaah⁻ jøøh⁻, hnøø⁻ wa⁻ gah⁻ ba⁻. ²¹Jëeh⁻, cher⁻ mah⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ jøh⁻ dsë⁻ Dio kyaah⁻ sa⁻ goh⁻ hma⁻ llu⁻ ja⁻, ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ lä⁻ jøh⁻ dsëy⁻ kyaah⁻ hne⁻.

²²Kye⁻ da⁻ hnäh⁻ kwaat⁻, cha⁻ miih⁻ llu⁻ dsë⁻ Dio hi⁺ lä⁻ ja⁻ hääy⁻ ka⁻ läh⁻. Kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ hwëëy⁻ he⁻, ga⁻ lä⁻ hääy⁻. Pero kyaah⁻ hne⁻ llu⁻ dsëy⁻, cher⁻ mah⁻ sa⁻ jmeeh⁻ ta⁻ koo⁻ he⁻ llu⁻ dsëy⁻ kyaah⁻ hne⁻. Pero cher⁻ mah⁻ ga⁻ jmeeh⁻ ta⁻ koo⁻, le⁻ kyah⁻ lä⁻ koo⁻ ga⁻ la⁻ kih⁻ dsa⁻ he⁻. ²³Cher⁻ mah⁻ dsa⁻ he⁻ ga⁻ jeeh⁻ ka⁻ läh⁻ jmeey⁻ dsoo⁻ dsëy⁻ kih⁻ Dio, dsa⁻ heey⁻ ka⁻ läh⁻ høøy⁻ jee⁻ ma⁻ täayh⁻. Dio cha⁻ cha⁻ miih⁻ be⁻ kih⁻. Le⁻ chaayh⁻ ka⁻ läh⁻ lä⁻ hmëe⁻. ²⁴Hne⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu, hi⁻ ma⁻ laa⁻ kyaä⁻ hma⁻ olivo nuu⁻, ga⁻ laah⁻ hne⁻ kyaä⁻ hma⁻ olivo llu⁻, ma⁻ ke⁻ sa⁻ lle⁻ ma⁻ le⁻ lä⁻ ja⁻. Ha⁻ ga⁻ sa⁻ le⁻

chuuuh⁻ ka⁻ läh⁻ sa⁻ goh⁻ hma⁻ olivo llu⁻ kyaah⁻ ma⁻ ra⁻ chaah⁻ kih⁻.

²⁵Øghn⁻, hnoon⁻ lä⁻ ngëéh⁻ hnäh⁻ juu⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ hmää⁻ jää⁻ mah⁻ sa⁻ jmääh⁻ hnäh⁻ hñaah⁻ kaaah⁻. Dsoo⁻ ba⁻ ga⁻ lä⁻ chaah⁻ dsa⁻ Israel pero ja⁻ lä⁻ jëe⁻. Kih⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻ jay⁻ ta⁻ koo⁻ lä⁻ jiih⁻ dsëe⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu heeyh⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. ²⁶Ma⁻ ja⁻ ga⁻ lää⁻ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ Israel, lä⁻ koo⁻ na⁻ si⁻ juu⁻ kih⁻ Dio:

Jwi⁻ Sión ya⁻ hëe⁻ ja⁻ hi⁻ lää⁻ dsa⁻, chey⁻ dso⁻ kye⁻ kih⁻ lä⁻ jëe⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁻ Jacob.

²⁷He⁻ la⁻ ja⁻ hmooh⁻ he⁻ ga⁻ jmeen⁻ kyaah⁻ dsa⁻ judiu, waíra⁻ ga⁻ tø⁻ jee⁻ chen⁻ dso⁻ kye⁻ kiyh⁻, ga⁻ jäh⁻ Dio.

²⁸Dsa⁻ judiu he⁻ na⁻ høøy⁻ kih⁻ ju⁻ hmëe⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ la⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Pero ta⁻ la⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ llee⁻ dsa⁻ judiu he⁻, he⁻ ja⁻ lä⁻ ma⁻ hnää⁻ ba⁻ Dio, kih⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ hnääy⁻ dsa⁻ ma⁻ gyuh⁻ kyaä⁻ jnääh⁻. ²⁹Waíra⁻ ga⁻ tø⁻ Dio dsa⁻, sa⁻ mi⁻ siyy⁻ juu⁻ kiyh⁻. Hi⁺ lä⁻ ja⁻ waíra⁻ ga⁻ kwëeyh⁻ dsa⁻ he⁻ la⁻ kwëeyh⁻, sa⁻ kooy⁻ ka⁻ läh⁻. ³⁰Jää⁻ ba⁻ sa⁻ ma⁻ nuuh⁻ hnäh⁻ kih⁻ Dio, pero ma⁻ lä⁻ nih⁻ dsëy⁻ hnäh⁻ kih⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ chaah⁻ dsa⁻ judiu kyaayh⁻.

³¹Ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ na⁻, sa⁻ nuuh⁻ dsa⁻ judiu he⁻ kih⁻ Dio. Pero ma⁻ ra⁻ he⁻ lä⁻ nih⁻ ba⁻ dsëy⁻ Dio kyaayh⁻, lä⁻ koo⁻ ga⁻ lä⁻ nih⁻ dsëy⁻ kyah⁻ hnäh⁻. ³²Ga⁻ kwa⁻ ba⁻ Dio jwë⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ chaah⁻ ga⁻ la⁻ jëe⁻ dsa⁻ mah⁻ lä⁻ ja⁻ lä⁻ nih⁻ dsëy⁻ kih⁻ lä⁻ hii⁻ ne⁻ ba⁻.

³³He⁻ ba⁻ che⁻ kyuuuh⁻ Dio. Peer⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ huuh⁻ dsë⁻ kiyh⁻. Ni⁻ ja⁻ sa⁻ lloo⁻ lä⁻ ngëe⁻ lä⁻ koo⁻ la⁻

hih' he' jmee' Dio, hi' ni' sa' dsëe' jne' lä'ngëe' jne' ha' lä' la' jwe' kiyh'. ³⁴ ¿Ha' chaa' hi' ngëe' ha' lä' la' huu'dsë' kih' Dio? ¿Ha' chaa' hi' lih' kwëëyh' nüuh'? ³⁵ ¿Ha' chaa' hi' ga'kwëëh' Dio miih' he' cha' kiyh', mah' jmeey' bii' jiih' Dio ka'läh'? ³⁶ Jëeh', lä'jë' he' cha', gwa' kih' Dio ba' ja', hnii' bih' ga' jmeey', kiyh' ba' la' ga'lä'jë'. Lä'ja', wa' jmeen' juuh' kih' Dio jnän' lä'jë' joh' jmi' cha'. Wa' la' lä'ja'.

Hnøø' ngëe' jne' hnäan' kih' Dio

12 Øohn', lä'llu' he' ga'lä'ñih' dsë' Dio jne', he'ja' na' chuuñ' kyaah' hnäh' ngëe' hnäh' hnäah' kih' Dio lla' he' jngëëh' hnäh' jah' né' na'hyoo'. Jëeh' he' ngëe' jne' hnäan' kiyh', he' na' ba' la' na' jngii' kih' Dio hi' tih' dsëy' ka'läh'. Koo' he' na' ba' lle' kih' jmeeh' hnäh' hi' jmeey' jmi' kiyh'. ²Ta' jmeey' hnäh' lä'koo' jmeey' dsa' jmi'gyuuh'. Hnøø' lä'sëeh' hnäh', wa' lä'hmëe' huu'dsë' kyah' hnäh' mah' lä'kyuuh' hnäh' lä'jë' he' tih' dsë' Dio. Jëeh', sa' jmää' kiyh' he' la' wa' la' cha' la'. He' llu' jmah' ba' tih' dsëy'.

³Na'hñaqan' ta' la' kih' he' llu' dsë' Dio kyaah' jnä', he'ja' jwëëhn' hnäh', ta' ngëe' hnäh' jwe' lä'koo' laah' hnäh'. Jmee' hnäh' huu'dsë' lä'koo' lle' kyah' hnäh' ba' kyaah' lä'koo' te' he' ma'hñah' hnäh' kih' Dio. ⁴Lä'koo' la' kih' jmi'ngo' jnän', cha'cha'mih' he' na'ku' na'chah' kyaah', pero sa'la'koo'ba'ta'kiyh'. ⁵Ja'ba' lä'koo'la'jmi'ngo' jnän', lä'ja' jwëë' jne' kih' Cristo, hi'koo'ba'mala'jne'jee'lä'jëe'

jne' kyaayh'. He'ja'la'lä'koo'he'na'ku'na'chah'lä'jëe'jne'ko'jøh'. ⁶Lä'ja'a'lä'ja'a'jne',ga'hñah' jne'ma'koo'née'ta'he'jmeen', kih'he'llu'dsë'Dio kyaah'jne'. He'ja',cher'mah'hi'ga'hyoh'ta'he'ngëëy'juu'kih'Dio,wa'ngëëy'lä'koh'te'he'ma'lä'dsoo'dsëy'ba'. ⁷Hi'cher'mah'hi'ga'hyoh'ta'he'jmeey'ta'he'kih'dsa',wa'jmeey'bih'. Hi'cher'mah'hi'ga'hyoh'ta'he'mi'tëëy'dsa',wa'mi'tëëy'ba'. ⁸Hi'cher'mah'hi'ga'hyoh'ta'he'hlëëy'dsa',wa'hlëëh'bih'. Hi'hi'ga'hyoh'ta'he'kway'he'cha'kiyh'kwëëy'hdsa'kyaaah',wa'kwa'bih'ja'kyaaah'hih'. Hi'hi'ga'hyoh'ta'he'kay'në'kih'dsa'kyaaah',wa'jmeey'bih'kwee'. Hi'hi'ga'hyoh'ta'he'lä'ñih'dsëy'kih'dsa',wa'jmeey'lä'kaa'tuh'dsëy'.

⁹Jmee'hnäah'dsa'kyaaah'pero ja'koo'jmeeh'ba'. Jmee'hnäh'ta'koo'he'hlëëh',go'taah'hnäh'koo'hweh'kyaaah'he'llu'jmah'ba'. ¹⁰Wa'hnäah'hnäh'øø'hnäh'lä'koo'lle'kih'. Jmee'kyee'ga'øø'hnäh'hnäh'lä'koh'ga'hnäah'hnäh'.

¹¹Kwa'hnäh'be',ta'jmeey'hnäh'jwëh'hnäh'. Jmee'hnäh'ta'he'kih'Dsa'jøø'jnän'lä'kaa'tuh'ho'h'hnäh'.

¹²Wa'jëe'hoh'hnäh'kih'he'ma'cha'o'jøh'dsë'kyah'hnäh'. Wa'jøh'hoh'hnäh'he'jëeh'hnäh'wiif',ta'tu'hnäh'he'chuuh'hnäh'kyaaah'Dio.

¹³Kwa'be'kih'hi'laa'kyaa'Diocher'mah'cha'he'jmeey'bii'kiyh'. Heeh'hnäh'llu'lä'jëe'hi'tëë'cha'neh'kyah'hnäh'.

¹⁴Chiih'Dio,wa'mi'jää'lä'jëe'hi'jmeey'hnäh'. Ngii'llu'kiyh',ta'jwä'dso'jwii'në'kiyh'.

15 Wa' jëē̄ hoh' hnäh' kyaah' hī̄
jëē̄ dsé̄̄, hooh' hnäh' kyaah' hī̄
hooh'.

16 Wa' hiī̄ koō̄ ba' huū̄dsé̄̄ kyah'
hnäh'. Tā̄ jmäǟ̄ hnäh' hñaah'
kaah', heeh' hnäh' hī̄ tå̄̄nee'. Tā̄
jmeē̄ hnäh' kyuuuh' chā̄miih'.

17 Tā̄ jiih' hnäh' hliih' kih' nī̄ jaā̄
hī̄ jmeē̄ hē̄ hliih' kyah' hnäh'.
Kwa' hnäh' bē̄ hā̄ lǟ̄ jeē̄ jmeeh'
hnäh' hē̄ llū̄ kih' lǟ̄ jëē̄ ba'.

18 Lǟ̄ jiih' jeē̄ lē̄ kwa' hnäh' bē̄
gō̄taah' hnäh' llū̄ kyaah' lǟ̄ jëē̄
dsā̄. **19** Øøhn̄̄ hī̄ hnaan̄̄, tā̄ teē̄
hnäh' jwiī̄ kih' dsā̄. Hñiī̄ ba'
Dio gā̄tëē̄ heeyh' wiī̄, lǟ̄koō̄
mā̄nā̄siī̄: "Jnǟ̄ ba' teehn̄̄ jwiī̄
kiyh', jnǟ̄ ba' mī̄hmaahn̄̄ kiyh'",
gā̄jäh' Dio. **20** Lǟ̄ jā̄ nā̄siī̄ kā̄läh̄̄:
"Cher'mah' kyoh' hī̄ nā̄høøh'
kyah' hnäh', kwëeyh' hē̄ kuyh'.
Hī̄ cher'mah' lǟ̄kiī̄ dsé̄̄, kwëeyh'
hē̄ hiyh'. Kyaah' hē̄ jmeeh' hnäh'
lǟ̄jā̄, jäǟ̄ ō̄hih' kih' hī̄ nā̄høøh'
kyah' hnäh'." **21** Tā̄ kwā̄ jwë̄̄
llā̄dsé̄̄ hē̄ hliih' kyah' hnäh'.
Jmeē̄ hnäh' hē̄ llū̄ jmah' ba',
lǟ̄jwë̄̄ jā̄ llā̄dsé̄̄ hnäh' kih' hē̄
hliih'.

Hnøø̄̄ mī̄tē̄ jnē̄ kih' dsā̄tā̄

13 Lǟ̄jëē̄ jnē̄, jmeē̄ biī̄ mī̄tē̄
jnē̄ kih' dsā̄tā̄. Jëeh' nī̄
jaā̄ dsā̄tā̄ sā̄ täǟ̄ tā̄lā̄ täǟ̄.
Kih' Dio ba' jā̄ hē̄ nā̄hñaǟ̄ lǟ̄jëē̄
dsā̄tā̄. **2** Cher'mah' hī̄ chaah̄̄
kyah' dsā̄tā̄, hē̄ chaayh' kyaah'
madā̄ hē̄ gā̄jmeē̄ Dio ba' jā̄. Hī̄h
hī̄ jmeē̄ lǟ̄jā̄, hnooyh' hā̄ lǟ̄ jwë̄̄
jeē̄ dsooy' kyaah' dsō̄jwiī̄ ba' jā̄.
3 Sā̄ täǟ̄ dsā̄tā̄ mah' jøøyh' hī̄
jmeē̄ hē̄ llū̄. Hī̄ jmeē̄ hē̄ hliih'
ba' hiī̄ goō̄ kiyh' kyaah' dsā̄tā̄.

Cher'mah' sā̄ hnooh' hī̄ goō̄
kyah' kyaah' dsā̄tā̄, jmeē̄ hē̄ llū̄
jmah' ba' mah' hlëeyh' llū̄ kyah'.

4 Dsā̄tā̄ hī̄ täǟ̄ nā̄hñaǟ̄ kih'
Dio, nā̄hñaǟ̄ jmeē̄ hē̄ llū̄ kyah'.
Pero cher'mah' jmeeh' hē̄ hliih',
hē̄jā̄ ba' hiī̄ goō̄ kyah'. Jëeh' sā̄
täǟ̄ dsā̄tā̄ hē̄ koō̄ laay' dsā̄tā̄
tā̄jmah'. Nā̄hñaǟ̄ kih' Dio mah'
llay' tā̄ lǟ̄ hnøø̄̄ kih' hī̄ jmeē̄ hē̄
hliih' ba'. **5** Jmeē̄ biī̄ mī̄tē̄ jnē̄
madā̄ kih' dsā̄tā̄ mah' sā̄ jmeehyh'
jnē̄. Hī̄ lǟ̄jā̄ jmeē̄ biī̄ mī̄ten̄̄
mah' sā̄ chā̄ hē̄ kih' hniī̄ huū̄dsé̄̄
jnän̄̄.

6 Hī̄ llē̄ kih' mī̄hmaah' dsā̄
ku'sih'. Jëeh' dsā̄tā̄ nā̄hñaǟ̄
jmeē̄ lǟ̄koō̄ hnøø̄̄ Dio ba', koō̄
hē̄ nā̄ ba' la' tā̄ kiyh'. **7** Hnøø̄̄
mī̄hmaah' hnäh' lǟ̄jëē̄ hē̄ ääh̄̄
hnäh'. Cher'mah' koō̄ dsā̄ku'sih',
llē̄ kih' mī̄hmaah' hnäh'. Cher'mah'
hē̄ gā̄ gā̄tëē̄ hnäh' mī̄hmaah',
jā̄ mī̄hmaah' hnäh'. Jā̄ jiih' hnäh'
juū̄ llū̄ kyaah' lǟ̄jëē̄ hī̄ laā̄ tā̄ hī̄
wa' gah' hnäh' miih' kyaayh'.

8 Jā̄ mī̄hmaah' hnäh' hē̄ ääh̄̄
hnäh' kih' dsā̄. Hē̄ äǟ̄ jnē̄ kih'
dsā̄ dsā̄llaā̄ ba'. Pero hē̄ hnäǟ̄
jnē̄ dsā̄kyaaahn̄̄, jih'koh' sā̄ äǟ̄
jmī̄llaā̄. Jëeh', hē̄ hnäǟ̄ jnē̄
dsā̄kyaaahn̄̄, hē̄ mā̄mī̄tē̄ jnē̄
lǟ̄koō̄ jäh̄̄ ley ba' jā̄. **9** Lǟ̄lā̄ jäh̄̄
ley: "Tā̄ kaah̄̄ wā̄ hī̄ chā̄ hī̄, tā̄
jngëeh̄̄ dsā̄, tā̄ hī̄ kih' dsā̄, tā̄
bääh̄̄ dsā̄kyaaahn̄̄ juū̄ tā̄juū̄, tā̄
wā̄heē̄ hoh' hē̄ gā̄chā̄", hī̄ chā̄
gā̄jyoh' nüuh' hē̄ llè̄̄në̄̄ley. Pero
mā̄mī̄teh̄̄ba' hnē̄ lǟ̄jëē̄nüuh'lā̄,
cher'mah' jmeeh' lǟ̄koō̄jäh̄̄jeē̄
lā̄: "Wa' hnaah̄̄ dsā̄kyaaahn̄̄, lǟ̄koō̄
hnaah̄̄hñaah̄̄." **10** Hē̄ hnäǟ̄ jnē̄
dsā̄kyaaahn̄̄, sā̄ chā̄ jwë̄̄jmeē̄ hē̄

hliih' kiyh'. Lä⁺jwë⁻ ja⁻, dsa⁻lä⁻te⁻
lä⁺koo⁻ lle⁻ në⁻ ley.

¹¹Kye⁻ da⁻ hnäh⁻ kwaat⁻ ha⁻ lä⁻
ngoo⁻ la⁻ jmi⁻ gyuu⁻. Hnøø⁻ na⁻në⁻
jne⁻, jéeh⁻ ma⁻ngoo⁻ ya⁻jäh⁻ he⁻ lää⁻
jne⁻. Miih⁻ ga⁻ hnøø⁻ na⁻, lä⁺koh⁻ ma⁻
ga⁻hee⁻ jnih⁻. ¹²Ma⁻ngoo⁻ hwë⁻ ba⁻
la⁻, ngoo⁻ ya⁻jäh⁻ jmi⁻. Mo⁻so⁻ wa⁻
j mee⁻ ga⁻ jne⁻ he⁻ hliih⁻ lä⁺koo⁻ tée⁻
dsa⁻ j mee⁻ ta⁻la⁻ hwë⁻. Wa⁻ mi⁻llu⁻
jne⁻ hñaan⁻ lä⁺hnøø⁻ kih⁻ hi⁻tääh⁻ jee⁻
wa⁻je⁻. ¹³Wa⁻ j mee⁻ he⁻ llu⁻ j mah⁻
ba⁻, lä⁺koo⁻ tée⁻ dsa⁻ j mee⁻ j mi⁻. Sa⁻
wa⁻ kih⁻hihn⁻ ga⁻ngëe⁻ jwëe⁻, ni⁻ he⁻
j mee⁻ cha⁻hiih⁻, hi⁻më⁻ hi⁻ñuuuh⁻ sa⁻
wa⁻ j mee⁻ wa⁻la⁻ cha⁻la⁻, ni⁻ he⁻ ga⁻
jyoh⁻ he⁻la⁻o⁻hih⁻, ni⁻ he⁻ hn ee⁻ jne⁻,
ni⁻ he⁻wii⁻ dsë⁻ j ne⁻. ¹⁴Wa⁻ dsa⁻toohn⁻
koo⁻ hweh⁻ kyaah⁻ Jesucristo
Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻. Sa⁻ wa⁻ j mee⁻ he⁻ kih⁻
he⁻ngii⁻ jmi⁻ngo⁻ jnän⁻.

Ta⁻ wa⁻ j mee⁻ jeh⁻ dsë⁻ øøh⁻ jne⁻

14 Heeh⁻ hnäh⁻ hi⁻ sa⁻ bee⁻
kyaa⁻ he⁻ ma⁻ds oo⁻ dsëy⁻.
Ta⁻hléeh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ juu⁻ wii⁻,
cher'mah⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻kyuuhy⁻ lä⁺koh⁻
hnäh⁻. ²Ko⁻llaq⁻ llaq⁻ le⁻ba⁻ kuyh⁻
lä⁺jéeh⁻ he⁻cha⁻. Hi⁻ko⁻llaq⁻ hi⁻sa⁻
cha⁻be⁻ kih⁻, kuyh⁻ma⁻la⁻ mi⁻he⁻
jngëe⁻ dsa⁻ba⁻. ³Hi⁻laq⁻ le⁻ba⁻ kuyh⁻
lä⁺jéeh⁻, sa⁻wa⁻mi⁻kwayh⁻kih⁻hi⁻sa⁻
kuh⁻. Hi⁻hi⁻sa⁻kuh⁻, sa⁻wa⁻kyey⁻
kwaat⁻kih⁻hi⁻kuh⁻, jéeh⁻ma⁻hee⁻
ba⁻Dio kiyh⁻. ⁴Hee⁻laq⁻hne⁻, he⁻
kyeh⁻ kwaat⁻kih⁻hi⁻laq⁻kyaa⁻jnah⁻?
Hñii⁻ba⁻dsajuu⁻ñe⁻che⁻j mee⁻
he⁻llu⁻oché⁻j mee⁻he⁻hliih⁻. Pero
ma⁻ra⁻he⁻go⁻hëe⁻bih⁻llu⁻, jéeh⁻Dio
cha⁻cha⁻miih⁻be⁻kih⁻, sa⁻kway⁻jwë⁻
täyh⁻.

⁵Ko⁻llaq⁻ j mee⁻kyee⁻ga⁻koo⁻
j mi⁻lä⁺koh⁻ga⁻jyoh⁻ j mi⁻. Hi⁻

chaa⁻jnah⁻ka⁻läh⁻, laay⁻, kwee⁻ba⁻
la⁻lä⁺jéeh⁻ j mi⁻. Pero lä⁻jaa⁻lä⁺jaa⁻
hnäh⁻, koo⁻hää⁻ba⁻j mee⁻hnäh⁻
huu⁻dsë⁻ha⁻lä⁺j mee⁻hnäh⁻.
⁶Hi⁻høø⁻koo⁻ j mi⁻, kih⁻Dio ba⁻
ja⁻j mee⁻. Hi⁻sa⁻j mee⁻he⁻kih⁻
koo⁻ j mi⁻, kih⁻Dio ba⁻ja⁻j mee⁻
ka⁻läh⁻. Hi⁻hi⁻kuh⁻lä⁺jéeh⁻nëe⁻, he⁻
j mee⁻kih⁻Dio ba⁻ja⁻, jéeh⁻kway⁻
ti⁻hmaah⁻kih⁻Dio. Hi⁻hi⁻sa⁻kuh⁻
lä⁺jéeh⁻nëe⁻, lä⁺ja⁻he⁻j mee⁻kih⁻
Dio ba⁻ja⁻, hi⁻kway⁻ti⁻hmaah⁻kih⁻
Dio ka⁻läh⁻. ⁷Jéeh⁻, ni⁻jaa⁻sa⁻chaa⁻
ta⁻la⁻chaa⁻hñii⁻, hi⁻ni⁻jaa⁻sa⁻juu⁻
ta⁻la⁻juu⁻. ⁸Cher'mah⁻chaa⁻jne⁻, kih⁻
Dio ba⁻ja⁻chaa⁻jne⁻. Hi⁻cher'mah⁻
ga⁻juu⁻jne⁻, kih⁻Dio ba⁻ja⁻juu⁻
jne⁻. Lä⁺ja⁻cher'mah⁻chaa⁻jne⁻o
cher'mah⁻ga⁻juu⁻jne⁻, laa⁻jne⁻kyaa⁻
Dio ba⁻. ⁹Kih⁻he⁻ja⁻, ga⁻juu⁻Cristo
hi⁻ga⁻lä⁺jiyh⁻ka⁻läh⁻mah⁻leey⁻
juu⁻hi⁻ma⁻na⁻juu⁻hi⁻leey⁻juu⁻hi⁻
chaa⁻ka⁻läh⁻.

¹⁰Pero hne⁻, che⁻la⁻kyeh⁻ kwaat⁻
kih⁻øøh⁻? Hi⁻hne⁻ka⁻läh⁻, che⁻la⁻
mi⁻kwah⁻øøh⁻? Lä⁺jéeh⁻ba⁻jne⁻
dsanøøn⁻cha⁻né⁻Cristo mah⁻kay⁻
ju⁻dsoo⁻jnän⁻. ¹¹Jéeh⁻, lä⁺koo⁻
na⁻sii⁻:

J mee⁻ds oo⁻, ga⁻jäh⁻Dio,
lä⁺jéeh⁻ds a⁻juu⁻jne⁻
cha⁻néen⁻,
lä⁺jéeh⁻ds a⁻j mi⁻gyuu⁻hä⁻kih⁻
Dio.

¹²Kyaah⁻juu⁻la⁻ds a⁻lä⁺ngëe⁻jne⁻,
lä⁺jéeh⁻ba⁻jne⁻ngëen⁻kwaat⁻jnän⁻
cha⁻né⁻Dio.

¹³He⁻ja⁻mo⁻so⁻wa⁻kyen⁻kwaat⁻
kih⁻ds a⁻kyaa⁻hn⁻. Llu⁻ga⁻wa⁻j mee⁻
lä⁺la⁻ba⁻. Sa⁻wa⁻j mee⁻tëh⁻øøh⁻
jne⁻ni⁻he⁻j mee⁻jne⁻je⁻dsëy⁻.

¹⁴Kih⁻he⁻kyaa⁻Jesús Dsa⁻jøøh⁻
jnän⁻, he⁻ja⁻man⁻kwee⁻ni⁻koo⁻sa⁻

cha⁻ he⁻ soh['] ta⁻la['] soh['] hñii'. Pero cher'mah['] cha⁻ he⁻ laq['] dsa⁻ soh^{',} kih['] hi⁻ he['] lä⁻ ma⁻ngoo['] ja⁻ba['] soh^{'. 15 Cher'mah['] ga⁻jmeeh['] jeh['] dsë['] øøh^{',} kih['] he⁻ ma⁻kuh['] koo⁻ née['] ma['] he⁻ sa⁻ kuyh^{',} he⁻ mo⁻so⁻ hnaah⁻ ba['] hnöh['] ja⁻. Ta⁻ hee['] dsë['] øøh['] kyaah['] he⁻ kuh^{',} jéeh['] Cristo ga⁻juu['] kiyh^{'. 16 Lä⁻ja⁻ ta⁻ kwa⁻ jwë['] hlëeh['] dsa⁻ wii['] kih['] koo⁻ he⁻ jmää['] jnän[']. 17 He⁻ ga⁻nöø['] jne['] kyaah['] juu['] kih['] Dio, sa⁻la['] kih['] he['] kih⁻hih['] jne^{'.} Pero he⁻ jmee⁻ jne['] he⁻ llu['], he['] hii['] tii['] jnän['] kyaah['] øøh['] jne^{'.} Hi['] he['] jéeh['] dsë['] jne['] lä⁻koo⁻ kwa⁻ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['], he['] ja⁻ba['] kyee['] jnän^{'. 18 Cher'mah['] jmee['] ba['] jne['] he⁻ na⁻jee['] hnäh⁻ jne['] Cristo, he⁻ na⁻ba['] tih['] dsë['] Dio hi['] lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] tih['] dsë['] dsa⁻.}}}

19 He[']ja⁻ wa['] kwan['] be['] wa['] hnöohn['] ha⁻lä⁻jee['] hii['] tii['] jnän['] hi['] wa['] hnöohn['] ha⁻lä⁻jee['] tée['] jne['] cha⁻ga⁻miih['] be['] ko⁻jøh['] kyaah['] øøh['] jne^{'. 20 Ta⁻ hee['] ta⁻ kih['] Dio kyaah['] he⁻ kuh⁻huh^{'.} Ju'dsoo[,] ga⁻lä⁻jé['] ba['] he['] kih⁻hih['] jne['] na⁻jngii[']. Pero la['] hliih['] cher'mah['] ga⁻jeh['] dsë['] øøh['] kyaah['] he⁻ kuh⁻huh^{'. 21 Kih['] he[']ja⁻, llu[']ga['] cher'mah['] sa⁻kuh['] ngo^{',} he⁻sa⁻huh['] jmh['] mi⁻jéh['] ma⁻ää^{',} ni⁻sa⁻jmeeh['] ni⁻koo⁻ni⁻he[']ga[']jyoh^{',} he[']kyah['] jmeeh['] töh['] øøh['] jne^{'. 22 Hi[']hne⁻, che['] jmeeh['] dsso['] llu[']ba['] he⁻kuh['] lä⁻jé['], wa[']la[']kyah['] hñaah⁻ba['] kyaah['] Dio. La[']llu[']kih[']hi⁻sa⁻hnii[']huu[']dsë[']kih[']wára⁻ga⁻kuyh[']lä⁻jé[']he⁻laay[']llu^{'. 23 Pero cher'mah['] hi[']jmee[']to[']dsë[']kih[']he⁻kuh⁻hiyh^{',}ma⁻na⁻bäayh[']dsso[']ba[']ja⁻, kih[']he[']sa⁻ma⁻kuyh[']lä⁻kaa⁻tuh[']dsëy^{'.} Hi[']lä⁻ja⁻kih[']lä⁻jé[']he[']jmee['] jne^{',}cher'mah[']sa⁻la[']kyah[']koo⁻ba[']huu[']dsë['], ma⁻la[']dso[']kye[']ba[']ja⁻.}}}}

15 Jne[']hi⁻bee[']kyah[']he⁻ma⁻dsso[']dsën['], wa[']jmeen[']jøh[']dsë[']jne[']kyah[']hi⁻sa⁻cha⁻be[']kih^{'.} Sa⁻wa[']jmeen[']lä⁻koo⁻hnöø[']jne[']hñaan^{'. 2 Lä⁻jaa⁻lä⁻jaa⁻jne[']wa[']jmeen[']he[']tih[']dsë[']dsa⁻kyahhn[']ba[']mah[']wa[']la[']llu[']kiyh[']hi[']lä⁻ja⁻lä⁻cha⁻cha⁻ga⁻miih[']be[']kiyh[']cha⁻né[']Dio. 3 Jéeh[']sa⁻ga⁻hnooh[']Cristo ma[']jmee[']lä⁻tih[']dsëy[']hñiiy^{'.} Lä⁻la[']ba[']na⁻sii[']kiyh[:] "He[']hliih[']he[']ma[']hlëeh[']dsa⁻kyah^{',}ja[']né[']kin[']." 4 Lä⁻je[']juu[']he[']ma⁻na⁻sii[']jää['], he[']llu[']jnän[']ba[']ja⁻he[']na⁻sii[']mah[']mi⁻tëe[']jne[']hñaan^{'.} Lä⁻ja⁻, kyaah[']juu[']kih[']Dio, tée[']jne[']be[']hi[']jmee[']kwëeh[']dsë[']jne^{',}hi[']he[']na⁻jmee[']lä⁻cha⁻o⁻jøh[']dsë[']jnän[']kyah[']Dio. 5 Dio ba[']he[']hi[']jmee[']kwëeh[']dsë[']dsa⁻hi[']kway[']be[']ka⁻läh^{'.} He[']ja⁻ngiin[']kiyh[']mah[']wa[']jmeey[']koo⁻née[']ba[']huu[']dsë[']kih[']lä⁻jéeh[']hnäh[']lä⁻hnöø[']Cristo Jesús. 6 Mah[']lä⁻ja⁻lä⁻jéeh[']hnäh^{',}kyah[']koo⁻née[']ba[']huu[']dsë['], jmeeh[']hnäh[']juuh[']kih[']Dio, hi[']laa[']Jmii⁻Jesucristo Dsa⁻jøh[']jnän['].}

7 Heh[']lä⁻ja⁻, lle[']kih[']heeh[']hnäh[']lä⁻jaa⁻lä⁻jaa⁻øøh[']jne[']lä⁻koo⁻ga⁻heeh[']Cristo jne[']mah[']lä⁻jnä[']laa[']jøh[']Dio. 8 Lä⁻la[']jwahn[']Cristo ja[']mah[']ga⁻hnooyh[']he[']llu[']kih[']dsa⁻judiu. Lä⁻ja[']ga⁻lä⁻te[']juu[']lä⁻koo⁻ga⁻bääh[']Dio hñii[']kyah[']dsa⁻ma⁻kaah[']jnän[']. Ga⁻mi⁻jnäay[']he[']ga⁻mi⁻te[']Dio juu[']kih^{'. 9 Hi[']lä⁻ja⁻jay[']kih[']dsa⁻hi[']sa⁻laa[']judiu mah[']jmee[']dsa⁻he[']juuh[']kih[']Dio, kih[']he[']ga⁻lä⁻ñih[']dsëy[']kiyh^{'.} Lä⁻koo⁻na⁻sii[']:}

He[']ja⁻hlëehn[']llu[']hi[']hän[']kyah[']jee[']kih[']dsa⁻hi[']sa⁻laa[']judiu.

¹⁰Jyoh' ka-läh' jee' na-sii', hlëeh' lä-la':

Wa' jëe' hoh' hnäh' hi' sa' laa'
judiu kyaah' judiu hi' laa'
kyaa' Dio.

¹¹Hi' na-sii' ka-läh' lä-la':

Hä' hnäh' kih' Dio lä-jëe' hnäh'
hi' sa' laa' judiu,
lä-jëe' jee' jwii' ha' jee' tääh'
hnäh', jmee' hnäh' juuh'
kiyh'.

¹²Hi' ja'-ba' lä-na' jäh' Isaía ka-läh':

Hñaa' ja'-dsa' jee' chaah' jmoo'
kih' Isaí,
ya-hëe' ja'-hi' jmee' hih' kih'
dsa' hi' sa' laa' judiu, kay' o-jøh'
dsë' kiyh'.

¹³Dio ba' jmee' he' cha' o-jøh'
dsë' jnän'. He' ja' ngiin' kiyh'
mah' wa' jmeey' jëe' hoh' hnäh'
cha'miih' hi' wa' jmeey' hii' tii'
kyah' hnäh' kih' he' ma-dsoo'
hoh' hnäh' kiyh', mah' lä-ja' wa'
lä-cha' cha'miih' o-jøh' dsë' kyah'
hnäh' ta-la' kyaah' be' kih' Jmi-lle'
Na'jngii'.

Na-hñaq' Paa' kwa' ju'hmëe'
kih' hi' sa' laa' judiu

¹⁴Man' kwee' kyah' hnäh' øøhn',
llu' hoh' hnäh' jwérte, hi' cha'
cha'miih' huu'dsë' llu' kyah' hnäh',
hi' kyuuuh' hnäh' kwëeh' nuuh'
dsa'kyaa'h' hnäh'. ¹⁵Hnäh' øøhn',
koo' jee' koo' llah' ma-tuul' dsën'
ma-siin' kyah' hnäh' lä-koo' te' lla'
dsën' mah' mi-dsoohn' hoh' hnäh'
he' ma-mi-tëeh' hnäh' jää'. Ta' la'
na-hñaan' jmeen' kih' Dio, kih' he'
llu' dsë'y' kyaah' jnä', ¹⁶mah' jmeen'
ta' kih' Cristo jee' tääh' dsa' hi'
sa' laa' judiu, kwan' ju'hmëe' kih'

Dio. Hi' lä-ja' ngëen' dsa' he' kih'
Dio. Hi' tih' ba' dsë'y' kih' hi' he',
jëeh' Jmi-lle' Na'jngii' ga'jmääy'
ma-na'llyuy'.

¹⁷Kih' he' kyaah'n' Cristo Jesús,
he' ja' chaan' llu' kyaah' ta' he'
jmeen' kih' Dio. ¹⁸He' ja' sa' tuu'
dsën' hlëeh'n' he' ga' jyoh'. Ma-la'
he' ga'jmeen' Cristo kyaah' jnä',
he' ja' ba' mi-jnää'n'. Kyaah' be'
kiyh', ga'kwan' juu' kih' dsa' hi'
sa' laa' judiu hi' cha' ga' jyoh' he'
ga'jmeen', heh' he' ga'heeh' dsa'
kih' Dio. ¹⁹Kyaah' be' kih' Jmi-lle'
kih' Dio ga'jmeen' ja' koo' nëe'
he' juuh'gaa'. Lä-ja' ga'löö' kwan'
juu' kih' Cristo jwii' Jerusalén hi'
ngoon' lä-ku' lä-jii' hwa' ja', lä-jiih'
ga'teëen' hwa' Ilírico. Lä-kaa' jee'
ja' ga'kwan' ju'hmëe' kih' Cristo.

²⁰Lä-jwë' ja', ga'kwan' be' ngoon'
na'kwan' ju'hmëe' ta' jee' sa' ga'
ma'lloo' juu' kih' Cristo, mah' sa'
mi-kwaan' ta', ja'-ba' jee' ma'löö'
jñah'. ²¹Ga'la' ba' lä-koo' na-sii' he'
jäh' lä-la':

Hi' sa' ga' ma-nuu' hii' juu'
kiyh', jëe'y' ba'.

Hih' dsa' hi' sa' ga' ma-nuu',
lä-ngëe' bih'.

Ga'jmeeh' Paa' juu' he' dsa'kay'
kuu', kih' øøh' jne' hi' lla'kyaa'

²²Kih' he' ja' ba' sa' hii' kwa' ja'
na'jëen' hnäh'. Sa' ma' jään' go-te'.

²³Pero na', mo-so' cha' jee' niin'
hi' ma-hya' ji-ne' hee' dsën' niin'
na'jëen' hnäh'. ²⁴He' ja' wa'ra'
ga'të' jee' niin' ta' Espana, jmeen'
huu'dsë' dsa'ngëen' ta' na'. Hnoon'
na'jëen' hnäh' mah' dsa'toothn' miih'
jmi' hi' lä-jøh' dsë' jne'. Hi' wa'ra'
ga'të' jee' ya'hëen', hnoon' jmeeh'

hnäh' be' kin' he' kyaah' niin' ta' chañé'. ²⁵Pero to' nē' niin' ta' Jerusalén na' kwan' be' kih' øøh' jne' hi' tääh' jee' ja'. ²⁶Øøn' jne' hi' tääh' Macedonia kyaah' hi' tääh' Acaya ga' juuh' ga' lääyh' miih' kuu' he' ngëen' kih' øøh' jne' hi' tääh' nee' hi' tääh' Jerusalén. ²⁷Lä' ja' lla' dsëy' jmeey' hi' lä' ja' ga' tée' jmeey' kih' judiu he'. Jëeh' lä' jëe' dsa' hi' sa' laa' judiu ga' hyoyh' he' la' kwa' Dio ta' la' kih' dsa' judiu. He' ja' lle' kih' hi' sa' laa' judiu, jmeey' be' kih' dsa' judiu kyaah' miih' he' cha' kiyh' ka'läh'. ²⁸Ma' la' ma' dsa'a' lä' jëe' he' jmeey' la' hi' ti'lloohn' kuu' he' ga' juuh' ga' lääh' ja' kwëehn' hi' tääh' nee', ja' ga' dsa' ngëen' ta' na' kyah' hnäh' wa'ra' ga' tée' jee' niin' ta' España. ²⁹Ma' ba' jnä', cha' miih' mi' jää' Dio hnäh' kyaah' ju'hmëe' kih' Cristo wa'ra' ga' lloon' ta' jee' tääh' hnäh'.

³⁰Chuun' kyaah' hnäh' øøhn', ta' la' kih' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän' hi' ta' la' kih' he' hnää' Jmi' lle' jne'. Ta' jmeey' hnäh' hñaa' hoh', kwa' hnäh' be' kin', ja' ngiih' hnäh' kin' kih' Dio, ³¹mah' sa' cha' he' dsa' ngëen' jee' kih' hi' chaah' hi' tääh' Judea. Hi' ngiih' hnäh' kin' ka'läh' kih' Dio mah' ya' hi' llu' jee' ti'lloohn' kuu' la' kih' øøh' jne' hi' tääh' Jerusalén. Hnoon' wa' heeh' bih' llu'. ³²Lä' ja' ngiih' hnäh' kin' mah' jee' dsen' wa'ra' ga' tée' jee' lloon' jee' tääh' hnäh', hi' teeh' jne' ko'jøh' dsen' jne' jee' na', cher'mah' lä' ja' hnøø' Dio. ³³Dio, hi' jmeey' hii' tii' jnän', wa' kyaah' lä' jëe' hnäh'. Wa' la' lä' ja'.

Jee' ga' dsa'a' ga' hih' Paa' juu'

16 Jmeey' juu' kyah' hnäh' øøhn', dsa' më' øøh' jne'

Febe jmeey' bih' kwee' ta' he' hä' gooy' gwah' jwih' Cencrea. ²Heeh' hnäh' lä' hnøø' Dsa' jøøh' jnän', lä' ää' jmeey' jmeey' kih' hi' ma'na' jngëe'. Jmee' hnäh' be' kih' cher'mah' he' lla' kyaay', jëeh' ma'jmeey' be' kih' jwëe' øøh' jne' hi' lä' ja' ga' jmeey' be' kin' ka'läh'.

³Jmee' Dio kih' Priscila kyaah' Aquila, hi' jmeey' ta' kih' Cristo Jesús ko'jøh' kyaah' jnä'. ⁴Ma'ke' ga' hii' goo' kiyh' ma' juuy', ga' nooy' nē' kin'. Hi' ja' ma'la' jnä' kwan' ti'hmaah' kiyh', lä' ja' ka'läh' lä' jëe' gwah' jee' tääh' dsa' hi' sa' laa' judiu kwa' ti'hmaah' kiyh'. ⁵Lä' ja' ka'läh', jmeey' hnäh' Dio kih' lä' jëe' øøh' jne' hi' dsa' nee' cha'neh' kiyh'. Hi' jmeey' hnäh' Dio kih' Epeneto hi' hnaan', hi' he' to' nē' ga' heeh' juu' kih' Cristo hwa' Acaya. ⁶Jmee' hnäh' Dio kih' María hi' ga' jmeey' cha' miih' ta' jee' kyah' hnäh'.

⁷Jmee' hnäh' Dio kih' Adrónico kyaah' Junia. Lä' uu' dsa' goon' he' te'ju' kin' kyaah', na'nääy' neh'ne' ko'jøh' kyaah' jnä'. Lä' jëe' apóstole ga' lä' hnääy' cha' miih' lä' uu' dsa' he', hi' ga' heeh' jää' kih' Cristo lä' koh' jnä'.

⁸Jmee' hnäh' Dio kih' Amplias hi' hnaan', hi' hnaah' Dsa' jøøh' jnän' ko'jøh' kyaah' jne'. ⁹Jmee' hnäh' Dio kih' Urbano hi' jmeey' ta' kih' Cristo ko'jøh' kyaah' jnä', hi' jmeey' hnäh' Dio kih' Estaqui ome' kyaan' hi' hnaan'. ¹⁰Jmee' hnäh' Dio kih' Apele hi' ma'ya' hëe' llu' jee' jmeey' ta' kih' Cristo. Jmee' hnäh' Dio kih' lä' jëe' hi' tääh' cha'neh' kih' Aristóbulo. ¹¹Jmee' hnäh' Dio kih' Herodión dsa' hi' te'ju' kin' kyaah'. Jmee' hnäh' Dio kih' hi'

tääh' cha'neh' kih' Narciso hi' j mee' ko' joh' kyaah' Dsa' jøøh' jnän'.
12 Jmee' hnäh' Dio kih' Trifena hi' kih' Trifosa hi' j mee' ta' kih' Dsa' jøøh' jnän'. Jmee' hnäh' Dio kih' Pérsida hi' hnaan' hi' ga' j mee' cha'miih' ta' kih' Dsa' jøøh' jnän'.

13 Jmee' hnäh' Dio kih' Rufo hi' na'lleeh' kyaaa' Dsa' jøøh' jnän', hi' lä' ja' kih' chooy' ka'läh'. Hi' he' ga' jmää' jnä' lä' koo' jooy'. **14** Jmee' hnäh' Dio kih' Asíncrito, kih' Flegonte, kih' Herma, kih' Patroba, kih' Herme, hi' kih' lä' jee' øøh' jne' hi' tääh' kyaayh'. **15** Jmee' hnäh' Dio kih' Filólogo, kih' Julia, kih' Nereo hi' kih' dsa' më' øøyh', hi' lä' ja' kih' Olimpa kyaah' lä' jee' hi' na' jngëe' hi' tääh' kyaayh'.

16 Jmee' hnäh' Dio kih' dsa' kyaah' hnäh', hi' ja' chuh' hnäh' kiyh' lä' hnøø' Dio. Lä' koo' lä' koo' gwah' kih' Cristo j mee' Dio kyah' hnäh'.

17 Pero chuyun' kyaah' hnäh' øøhn', leeh' hnäh' kyaah' hi' hnøø' j mee' to' nää', hi' j meeey' dsa' töh' hnäh' kih' he' kway' jyoh' juu' he' sa' la' lä' koo' juu' he' ma' mi' tëeh' hnäh'. Ta' j mee' hnäh' ko' joh' kyaayh'.

18 Jëeh' dsa' hi' j mee' lä' ja', sa' j meeey' he' kih' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän', hnooyh' lä' jëe' he' ngii' tuh'dsëy' ba'. Hlëeyh' kyaah' juu' na'hñaah' ha' lä' jee' tih' dsë' dsa' mah' mi' gaay' hi' jlää'. **19** Lä' kaa' ba' ma'ñe' dsa', nüuh' ba' hnäh', he' ja' chaan' llu' kyaah' hnäh'. Hnoon' kyuuh' hnäh' j m ee' hnäh'

he' llu' j mah' ba', mah' sa' lih' he' hliih' kyah' hnäh'. **20** Dio, hi' j mee' hii' tii' jnän', chah' ba' jwääy' Tana' ta' hwa' huu' tiih' hnäh'. Wa' kwa' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän' lä' jëe' he' llu' kyah' hnäh'.

21 Timotä, hi' j mee' ta' kyaah' jnä', j mee' Dio kyah' hnäh'. Hi' lä' ja' ka'läh' Lucio, kyaah' Jasón, kyaah' Sosipater, he' ba' dsa' hi' te'ju' kin' kyaah'.

22 Jnä' Tercio ma'siin' lä' jëe' juu' he' hlëeh' Paa'. Jnä' j meen' Dio kyah' hnäh'.

23 Hi' Gayo j mee' Dio kyah' hnäh'. Kiyh' gyan' na', hi' kway' cha'neh' kiyh' jee' dsa' nnee' lä' jee' øøh' jne'. Erasto hi' koo' ku'sih' jee' jwi' la', kyaah' øøh' jne' Cuarto j mee' Dio kyah' hnäh'.

24 Wa' mi' jää' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän' lä' jee' hnäh'. Wa' la' lä' ja'.

25 Dio le' j meeey' jäh' hnäh' koo' hweh' kyaah' ju' hmëe' kih' Jesucristo he' kwan' la'. Lä' jëe' juu' la' ma' na' hmää' jää', lä' jiih' ma' ga' nøø' jmi' gyuu'. **26** Pero na' ma' lä' jnä' juu' la' ta' la' kyaah' he' ga' si' lä' jee' hi' ga' ngëe' juu' kih' Dio llo' joo', lä' koo' la' mada' kih' Dio hi' chaa' lä' jëe' joh' jmi' cha'. Ga' mi' jnääy' juu' la' mah' lä' ds oo' dsë' lä' jee' dsa' hi' lä' ja' lä' nüuh' kiyh'.

27 Ja' Dio ba' hi' kyuuh' cha'miih'. Wa' la' j uuh' kiyh' lä' jëe' joh' jmi' cha', ta' la' kih' Jesucristo. Wa' la' lä' ja'.

1 Corintios

He⁻ la⁻ to⁻në⁻ je⁻ he⁻ ga⁻sii⁻ Paa['] kih[']
øøh['] jne['] hi⁻ chaa⁻ Corinto

1 Jnä['] Paa['] na⁻hñaan['] laan[']
apóstol kyaa['] Jesucristo lä⁻
hyoh⁻ dsé['] Dio. Ko⁻joh['] kyaah[']
Sóstene øøh['] jne['], ²siin⁻ kyah['] hnäh[']
hi⁻ laa['] gwah['] kih['] Dio jee['] jwii⁻
Corinto. Läah['] hnäh['] kyaal['] Dio
ta⁻la⁻ kih['] Cristo Jesús, ma⁻na⁻lleeh[']
hnäh['] mah['] leeh['] hnäh['] na⁻jngëe['].
Hi⁻ juu['] la⁻ la['] kih['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ tääh[']
ta⁻la⁻ ta⁻ jnö['] ka⁻läh['], lä⁻jëe⁻ hi⁻
chuu['] kih['] Dio ta⁻la⁻ kih['] Jesucristo
Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Jëeh['], jaq['] ba['] laa[']
Dsa⁻jøøh['] jnän['] kyaayh[']. ³Ngiin['] kih[']
Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän['] hi⁻ ngiin['] kih[']
Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa['] kway[']
he⁻ llu['] kyah['] hnäh['], hi⁻ wa['] jmeey[']
hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

Lä⁻jë⁻ he⁻ llu['] he⁻ ga⁻hnäh[']
jne['] kih['] Cristo

⁴Lä⁻jë⁻ jiih['] kwan⁻ ti[']hmaah['] kih[']
Dio jnän['] kwaat['] kyah['] hnäh['], jëeh[']
cha⁻miih['] he⁻ llu['] ga⁻kwëeh['] Dio
hnäh['] he⁻ la['] ga⁻kway['] ba['] ta⁻la⁻
kih['] Cristo Jesús. ⁵Kih['] he⁻ laah[']
hnäh['] koo⁻ kyaah['] Cristo he⁻ ja[']
cha⁻ cha⁻miih['] he⁻ ga⁻hnäh['] hnäh[']
kih['] Dio. Ma⁻tëe['] hnäh['] juu['] kiyh[']
hi⁻ lä⁻ja['] ma⁻tëe['] hnäh['] cha⁻miih[']

hue[']dsë⁻ llu[']. ⁶Kih['] he⁻ ma⁻jä['] koo⁻
hweh⁻ juu['] kih['] Cristo kyaah['] hnäh['],
⁷he⁻ja['], mo⁻so⁻ cha⁻ga['] he⁻ga[']
hnøø['] hñahn['] hnäh['] kih['] Dio jëeh[']
ma⁻hnäh['] ba['] hnäh['] hi⁻ma⁻cha⁻
o⁻jøh['] dsé⁻kyah['] hnäh['] he⁻teeh[']
hnäh['] ya⁻jwii['] kiyh['] wa[']ra⁻ga⁻tëe[']
jee['] lä⁻jnää['] Jesucristo Dsa⁻jøøh[']
jnän[']. ⁸Hi⁻hñii['] bih['] jmeey['] go⁻taah[']
hnäh['] koo⁻ hweh⁻ lä⁻jiih['] llaa⁻
mah['] mo⁻so⁻ cha⁻ga['] he⁻na⁻bääh[']
hnäh['] ni⁻ miih['] wa[']ra⁻ga⁻tëe['] jee[']
jäh['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['].
⁹Ma⁻ra⁻he⁻mi⁻te[']ba['] Dio juu['] kih['].
Hi⁻he⁻ba[']hi⁻ga⁻tëeh[']hnäh['] mah[']
jmeeh['] hnäh[']ko⁻jøh['] kyaah['] Jooy[']
Jesucristo, Dsa⁻jøøh['] jnän['].

Ga⁻laa['] ma⁻kih⁻kih['] øøyh[']
jee['] jwii⁻ Corinto

¹⁰He⁻ja['] chüun['] kyaah['] hnäh[']
øøhn['], kyaah[']hih⁻kih['] Jesucristo
Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Jmee['] bii[']hih['] koo⁻
ba[']juu[']kyah[']hnäh[']lä⁻jëe⁻hnäh[']
mah[']sa⁻leeh[']hnäh[']to[']nää[']. Koo⁻
nëe[']ba[']go⁻taah[']hnäh[']. Wa[']la[']koo⁻
ba[']hue[']dsë⁻kih[']jee[']lä⁻jëe⁻hnäh['].
¹¹Øøhn['], ga⁻nuun[']ha⁻lä⁻tääh[']
hnäh['], ga⁻jmeeh[']dsa⁻kyaa[']Cloé

juu' he' cha' hnii' jee' kyah' hnäh'.
 12 Lä' la' ba' ngoo' juu' la'. Ko' llaa'
 hnäh' jwah' hnäh': "Jnä' jmeen'
 ko' jöh' kyaah' Paa'." Hi' jnäh' jäh':
 "Jnä' kyaah' Apolo." Hi' jnäh' jäh':
 "Jnä' kyaah' Pee'." Hi' jnäh' jäh':
 "Jnä' laan' kyaah' Cristo." 13 Ha'
 ba' lä' la' juu' ja'. ¿Che' laa' uu' uu'
 Cristo? ¿Che' jnä' ga' taan' dsoh'
 hma' cru' kwaat' kyah' hnäh'?
 ¿Che' ga' saa' hnäh' jmi' lä' hih'
 kin'? 14 Kwan' ti'hamaah' kih' Dio sa'
 ga' chaan' dsa' jmi' jee' kyah' hnäh'.
 Ma' la' Crispo kyaah' Gayo ba'
 ga' chaan' jmi'. 15 He' ja' ni' jaa' dsa'
 sa' le' jäh' he' na'saah' hnäh' jmi'
 kyaah' hih' kin'. 16 Hi' ga' chaan'
 jmi' hi' chaan' kih' Estéfana ka'läh'.
 Pero sa' man' che' chaan' ga' jnäh'
 hi' ga' ga' chaan' jmi'. 17 Jéeh', sa'
 ga' chee' Cristo jnä' mah' chaan' dsa'
 jmi'. Ga' cheey' jnä' mah' kwan'
 ju' hmee' kih' ba'. Hi' sa' hléehn'
 kyaah' juu' kaah', ha' ga' che' sa'
 hä' ta' he' ga' taa' Cristo dsoh'
 hma' cru'.

Kyaah' Cristo ga' lä' jnä' he' kyuuuh' Dio cha'miih'

18 Jéeh', kih' hi' dsa' kah' jwé',
 ngaah' ba' la' juu' he' ga' taay' dsoh'
 hma' cru'. Pero jnä' jne' hi' dsa' lää',
 juu' la' la' be' kih' Dio ba'. 19 Lä' koo'
 na' sii' juu' kih' Dio:

Heen' go' te' huu'dsé' kih' hi'
 kyuuuh' cha'miih'.

Jnuuhn' lä' jee' he' ma'mi'tee'
 dsa' hi' ngée' cha'miih',
 ga' jäh' Dio.

20 ¿Na' hi' kyuuuh' cha'miih'?
 ¿Na' hi' ma'mi'tee' cha'miih'?
 ¿Na' hi' lih' ti'choo' juu' jmi' gyuu'
 la'? ¿Che' sa' ga' jmee' Dio ga' jä'

ta' hwa' lä' jee' he' kyuuuh' dsa'
 jmi' gyuu'? 21 Cha'miih' huu'dsé'
 llu' cha' kih' Dio, he' ja' sa' ga' kway'
 jwé' ma'lä' kyuu' dsih' kyaah' he'
 kyuuuh' dsa' cha'miih'. Ga'tih' dsé'
 lääy' dsa' hi' jmee' dsoo' dsé' kiyh'
 ba', ta' la' kih' he' kwa' dsa' juu'
 kiyh' ma'ke' jäh' dsa', ngaah' juu'
 na'. 22 Dsa' judiu hnøø' jéey' koo' he'
 juh' gaa'. Hi' dsa' griego hnooyh'
 ha' lä' jee' lä' kyuuuh' cha'ga'miih'
 ba'. 23 Pero jne', ga'nøø' ba' jne'
 kwa' jne' juu' he' ga' taa' Cristo
 dsoh' hma' cru'. Hi' juu' la' la'
 o' hih' kih' dsa' judiu, hi' kih' dsa'
 griego la' juu' ngaah' ba'. 24 Pero kih'
 hi' ga'teeh' Dio, dsa' judiu lä' kyee'
 griego, juu' kih' Cristo mi'jnää' ha'
 lä' koo' be' sa' cha' kih' Dio, hi' ha'
 lä' koo' sa' kyuuuh'. 25 Ma'ke' jäh'
 dsa', ngaah' la' juu' kih' Dio, pero
 kyee' cha'ga'miih' he' kyuuuh' Dio
 lä' koh' ga' he' kyuuuh' dsa'. Hi'
 ma'ke' jäh' sa' bee' juu' kih' Dio,
 pero cha'ga'miih' bee' ba' lä' koh'
 ga' juu' kih' dsa'.

26 Jéee' da' hnäh' øøhn', ha' lä'
 ma' tääh' hnäh' lä' ma' ga'teeh'
 Dio hnäh'. Sa' jwéé' hnäh' hi' ma'
 kyuuuh' cha'miih' lä' koo' te' he'
 ma'mi'tee' dsa' jmi' gyuu'. Sa'
 jwéé' hnäh' hi' ma' jmee' hih', hi'
 ni' sa' jwéé' hnäh' hi' ma' hii' juu'
 kih'. 27 Ga' lleeh' Dio hi' sa' kyuuuh'
 ni' miih' jmi' gyuu' la' mah' lley'
 o' hih' kih' hi' kyuuuh' cha'miih',
 hi' ga' lleeyh' hi' sa' bee' jmi' gyuu'
 la' mah' lley' o' hih' kih' hi' bee'.

28 Lä'kye' hi' sa' lä' jee', lä'kye' hi'
 sa' täähn' ta' jmi' gyuu' la', ga' lleeh'
 Dio, hi' lä' jee' hi' sa' laa' ni' miih'
 ga' lleeyh' mah' jmäay' ta' koo'
 lä' jee' hi' laa' kaah'. 29 Lä' ja' ni'

jaa⁻ sa⁺ le⁻ jmää⁻ hñii⁻ jøøh¹ cha'ne[']
 Dio. ³⁰Ta⁻la⁻ kih¹ Dio ba⁻ ja⁻, he⁻
 tääh⁻ hnäh⁻ kyaah¹ Cristo Jesú. Hi⁻
 kyaah¹ Cristo ga⁻jmeey⁻ kyuuuh⁻ jne[']
 cha'miih⁻, he⁻ ja⁻ lluu⁻ jne['], na⁻jngëe[']
 jne['], hi⁻ na⁻laa⁻ jne['] ta⁻la⁻ kih¹ Cristo.
³¹He⁻ ja⁻ lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih¹
 Dio: "Hi⁻ hnøø⁻ jmää⁻ hñii⁻ jøøh¹,
 wa['] jmääy⁻ hñiiy⁻ jøøh¹ kih¹ he⁻ laay⁻
 kyaah¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän.¹"

2 Lä⁻ ma['] ñeen⁻ na⁻jëeñ⁻ hnäh⁻
 ga⁻kwan⁻ juu⁻ kih¹ Dio, pero
 sa⁻ ga⁻hléehn⁻ hnäh⁻ kyaah¹ juu⁻
 kaah⁻ ni⁻ sa⁻ ga⁻jmeen⁻ kyuuuhn⁻
 cha'miih⁻. ²Ga⁻lla⁻ dsen⁻ he⁻ sa⁻
 hléehn⁻ kih¹ wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ juu⁻,
 ma⁻la⁻ juu⁻ kih¹ Jesucristo ba⁻
 ga⁻kwan⁻, ha⁻ lä⁻ ga⁻taay⁻ dsoh⁻
 hma⁻cru⁻. ³Sa⁻ ma['] cha⁻ be⁻ kin⁻
 lä⁻ ma['] gyan⁻ jee['] tääh⁻ hnäh⁻.
 Ga⁻lä⁻ gohn⁻ lä⁻jiih⁻ ga⁻jlääñ.⁴Lä⁻
 ma['] ga⁻kwan⁻ juu⁻ sa⁻ ga⁻hléehn⁻
 hnäh⁻ lä⁻koo⁻ hléeh⁻ jaa⁻ hi⁻ kyuuuh⁻
 cha'miih⁻ mah⁻ ma['] jmeen⁻ lä⁻ngëeñ⁻
 hnäh⁻. Ga⁻lä⁻jnä⁻ jëeñ⁻ go⁻te⁻ he⁻
 ga⁻hléehn⁻ kyaah⁻ be⁻ he⁻ ga⁻kwa⁻
 Jmi⁻lle⁻ kih¹ Dio. ⁵Lä⁻jwë⁻ ja⁻, ja⁻
 kyaah⁻ he⁻ kyuuuh⁻ dsa⁻ cha'miih⁻
 ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻.
 Kyaah⁻ be⁻ kih¹ Dio ba⁻ ja⁻, he⁻
 ga⁻lä⁻dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻.

Lä⁻la⁻ ba⁻ la⁻ huu⁻dsë⁻ llu⁻ kih¹ Dio

⁶Dsoo⁻ ba⁻ hléeh⁻ jne['] kyaah⁻
 huu⁻dsë⁻ llu⁻ jee['] kih¹ dsa⁻ ma⁻käah⁻
 kyaah⁻ juu⁻ kih¹ Dio. Pero ja⁻ kyaah⁻
 huu⁻dsë⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻,
 ni⁻ kih¹ hi⁻ jmeey⁻ hih⁻ hi⁻ tääh⁻ na⁻
 hi⁻ lle⁻ kih¹ heey⁻ go⁻te⁻. ⁷Hléeh⁻ jne[']
 lä⁻koo⁻ la⁻ huu⁻dsë⁻ kih¹ Dio he⁻ ma⁻
 na⁻hmaä⁻ jää¹. Ma⁻ñe⁻ ba⁻ Dio, jää¹
 ja⁻ga⁻ nøø⁻ jmi⁻gyuu⁻ ha⁻ lä⁻ jwë⁻
 téeý⁻ jne['] ya⁻jwii⁻ kih¹. ⁸Ni⁻ jaa⁻

dsa⁻ta⁻ hi⁻ chaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, sa⁻
 ga⁻lä⁻ñe⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ huu⁻dsë⁻ kih¹
 Dio. Wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih¹ ga⁻lä⁻ñey⁻, sa⁻
 ma['] tääy⁻ dsoh⁻ hma⁻cru⁻ Dsa⁻ta⁻
 hi⁻ jøøh¹ ga['] kih¹ jee['] lä⁻jëe⁻. ⁹Pero
 lä⁻la⁻ ba⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih¹ Dio:

He⁻ sa⁻ ma⁻jëe⁻ dsa⁻, he⁻ sa⁻
 ma⁻nuuy⁻, he⁻ sa⁻ ma⁻jmeey⁻
 dsa⁻ huu⁻dsë⁻ kih¹,
 he⁻ ja⁻ba⁻ ma⁻mi⁻llu⁻ Dio kih¹
 lä⁻jëe⁻ hi⁻ hnää⁻ Dsa⁻jøøh¹
 jnän.

¹⁰Jnä⁻ jne['] ba⁻ ga⁻mi⁻jnää⁻ Dio ha⁻
 lä⁻la⁻ huu⁻dsë⁻ kiyh¹ ta⁻la⁻ kyaah⁻
 Jmi⁻lle⁻ kiyh¹. Jëeñ⁻ Jmi⁻lle⁻ kyuuuh⁻
 ba⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻. Lä⁻kye⁻ huu⁻dsë⁻
 kih¹ Dio he⁻ sa⁻ lä⁻këh⁻ jne['] jmi⁻
 lä⁻kyuuuh⁻ jne['], hi⁻ he⁻ ba⁻ kyuuuh⁻.

¹¹Sa⁻ chaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ñe⁻ ha⁻ lä⁻la⁻
 kih¹ jnäh⁻ dsa⁻. Ma⁻la⁻ jmi⁻lle⁻ kiyh¹
 ba⁻ ñe⁻. Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ la⁻ kih¹ Dio
 ka⁻läh⁻. Sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ñe⁻ ha⁻ lä⁻
 laay⁻. Ma⁻la⁻ Jmi⁻lle⁻ kiyh¹ hñiiy⁻
 ba⁻ ñe⁻. ¹²Jne['] hi⁻ ma⁻heeñ⁻ juu⁻
 kih¹ Dio, sa⁻ ga⁻hñah⁻ jne['] jmi⁻lle⁻
 he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻. Ga⁻hñah⁻
 jne['] Jmi⁻lle⁻ he⁻ ga⁻chee⁻ Dio
 mah⁻ lä⁻ñe⁻ jne['] ha⁻ lä⁻koo⁻ te⁻ he⁻
 ga⁻kwëeñ⁻ Dio jne[']. ¹³Kih¹ he⁻ na⁻ba⁻
 hléeh⁻ jne[']. Pero ja⁻ kyaah⁻ juu⁻ he⁻
 ma⁻mi⁻tëe⁻ jne['] kih¹ dsa⁻ hi⁻ kyuuuh⁻
 cha'miih⁻. He⁻ ma⁻mi⁻tëe⁻ jne['] kih¹
 Jmi⁻lle⁻ kih¹ Dio ba⁻, he⁻ ja⁻ba⁻
 hléehn⁻. He⁻ ja⁻kwa⁻ jnääh⁻ juu⁻ he⁻
 gwa⁻ kiyh¹ mah⁻ ngëeñ⁻ kih¹ jnäh⁻ hi⁻
 ma⁻kye⁻ Jmi⁻lle⁻ lä⁻na⁻.

¹⁴Jaa⁻ dsa⁻ ta⁻ jmah⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻
 ma⁻heeñ⁻ kih¹ Dio, sa⁻ heeyh⁻ he⁻
 gwa⁻ kiyh¹ Jmi⁻lle⁻ kih¹ Dio. Juu⁻
 ngaah⁻ ba⁻ la⁻ he⁻ ja⁻ kiyh¹, hi⁻ ni⁻
 sa⁻ lä⁻keyh⁻ jmi⁻ lä⁻ngëeý⁻, jëeñ⁻
 kyaah⁻ be⁻ kih¹ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻
 ba⁻ lä⁻ngëeý⁻ jne[']. ¹⁵Pero ta⁻ jyoh⁻

ko⁻taa⁻, hi⁻ ma⁻hyoh⁻ Jmi⁻lle⁻
Na⁻jngii⁻, lä⁻kéyh⁻ jmi⁻ kaya⁻
kih⁻ lä⁻jé⁻. Pero kiyh⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻
ka⁻ kwaat⁻. ¹⁶Lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih⁻
Dio: “¿Hii⁻ ba⁻ kyuuuh⁻ he⁻ huu⁻dsé⁻
he⁻ jmeey⁻ Dio? ¿Hii⁻ ba⁻ lih⁻ kweéyh⁻
nuuah⁻? ” Pero jnän⁻, ma⁻cha⁻
huu⁻dsé⁻ lä⁻koo⁻ la⁻ huu⁻dsé⁻ kih⁻
Cristo.

Ko⁻joh⁻ ba⁻ wa⁻ jmeen⁻
ta⁻ la⁻ lä⁻jëe⁻ jne⁻

3 Lä⁻ja⁻ øøhn⁻, sa⁻ ga⁻la⁻ ma⁻
hlééhn⁻ hnäh⁻ lä⁻koh⁻ dsa⁻
ma⁻kaah⁻ hi⁻ ga⁻nää⁻ lä⁻ hnøø⁻
Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻. Ga⁻hlééhn⁻
hnäh⁻ lä⁻koo⁻ lle⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻
ga⁻nää⁻ lä⁻koh⁻ ngii⁻ jmi⁻ngo⁻
kih⁻. Ga⁻hlééhn⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻
chih⁻pih⁻ hi⁻ na⁻ ga⁻ ma⁻løø⁻ jwë⁻ kih⁻
Cristo. ²Ga⁻heehn⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻
wa⁻juh⁻, kih⁻ he⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻lä⁻ngëe⁻
hnäh⁻ lä⁻koo⁻ ngëe⁻ dsa⁻ ma⁻kaah⁻.
Hi⁻ lä⁻ ma⁻täh⁻ hnäh⁻ ja⁻ lä⁻jiih⁻
na⁻. ³Hi⁻ lä⁻ ma⁻ngoo⁻ ja⁻ba⁻ ga⁻nää⁻
hnäh⁻ lä⁻koo⁻ ngii⁻ jmi⁻ngo⁻ kyah⁻
hnäh⁻. Chaa⁻ ko⁻llaa⁻ hnäh⁻ hi⁻ llih⁻,
hi⁻ cha⁻ hnii⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻, hi⁻
ti⁻chooh⁻ hnäh⁻ juu⁻. ¿Che⁻ sa⁻ ñeh⁻
hnäh⁻, jmi⁻ngo⁻ kyah⁻ hnäh⁻ ba⁻ na⁻
he⁻ jøø⁻ he⁻ ga⁻nää⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻
dsa⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻? ⁴Lä⁻ ma⁻
ga⁻jäh⁻ hnäh⁻: “Jnä⁻ jmeen⁻ ko⁻joh⁻
kyah⁻ Paa⁻”, mah⁻ hi⁻ jnäh⁻ ga⁻jäh⁻:
“Jnä⁻ jmeen⁻ ko⁻joh⁻ kyaah⁻ Apolo”,
¿che⁻ sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻, he⁻ ga⁻nää⁻
hnäh⁻ lä⁻koo⁻ ngii⁻ jmi⁻ngo⁻ kyah⁻
hnäh⁻ ba⁻ ja⁻?

⁵ ¿Hee⁻ ba⁻ laa⁻ jnä⁻ ja⁻? ¿Hee⁻ ba⁻
laa⁻ Apolo? Sa⁻ cha⁻ he⁻ laa⁻ jnääh⁻
ni⁻ miih⁻. He⁻ jmeey⁻ jnääh⁻ ta⁻he⁻ kih⁻
Dio ba⁻ ja⁻. Hi⁻ ta⁻la⁻ kyaah⁻ jnääh⁻
ga⁻hee⁻ hnäh⁻ kih⁻ Dio. Lä⁻jaa⁻

lä⁻jaa⁻ jnääh⁻ ga⁻jmee⁻ jnääh⁻ ta⁻
he⁻ ga⁻hnäh⁻ jnääh⁻ kiyh⁻. ⁶Jnä⁻
ga⁻jngëen⁻ mi⁻ju⁻, Apolo ga⁻huu⁻
jmi⁻, pero Dio ba⁻ hi⁻ ga⁻mi⁻kwaa⁻
ta⁻he⁻ ga⁻jmee⁻ jnääh⁻. ⁷Sa⁻ cha⁻
he⁻ laa⁻ ni⁻ miih⁻ hi⁻ jngëe⁻ hi⁻ hi⁻
huu⁻ jmi⁻ he⁻ na⁻ jnääh⁻. Dio ba⁻ hi⁻
jøøh⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ hi⁻ jmeey⁻ dsa⁻kwaa⁻
ta⁻kih⁻. ⁸Kwee⁻ ba⁻ laa⁻ hi⁻ jngëe⁻
kyah⁻ hi⁻ huu⁻ jmi⁻. Hi⁻ Dio
ba⁻ mi⁻hmaah⁻ kih⁻ lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻
lä⁻koo⁻ te⁻ ta⁻he⁻ jmeey⁻. ⁹Jmee⁻
jnääh⁻ ko⁻joh⁻ ta⁻kih⁻ Dio. Hi⁻ hnäh⁻
laah⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ hwa⁻ jee⁻ jmeey⁻
jnääh⁻ ta⁻kih⁻ Dio, hi⁻ laa⁻ hnäh⁻
lä⁻koo⁻ hne⁻ juuuh⁻ kiyh⁻.

¹⁰Kyaah⁻ ta⁻he⁻ hä⁻ goon⁻ he⁻ la⁻
ga⁻hyohn⁻ kih⁻ Dio, ga⁻jmeen⁻ lä⁻koo⁻
jmeey⁻ tê⁻hyah⁻ hi⁻ ma⁻tëë⁻ llu⁻,
ga⁻jmeen⁻ ma⁻tiif⁻ na⁻hyah⁻ kih⁻ hne⁻
ja⁻. Hi⁻ jnäh⁻ ba⁻ hi⁻ choo⁻ na⁻hyah⁻.
Pero lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ jmeey⁻ bii⁻ jëey⁻
kwee⁻ ha⁻ lä⁻chooyh⁻ na⁻hyah⁻
ja⁻. ¹¹Sa⁻ chaa⁻ ni⁻ jaa⁻ hi⁻ na⁻ngë⁻
jwë⁻ jmeey⁻ jyoh⁻ ma⁻tiif⁻ na⁻hyah⁻,
lä⁻koh⁻ he⁻ ma⁻na⁻la⁻. Jesucristo
ba⁻ laa⁻ ma⁻tiif⁻ na⁻hyah⁻ ja⁻. ¹²Wa⁻ra⁻
ga⁻choo⁻ dsa⁻ na⁻hyah⁻ ja⁻, ko⁻llaa⁻
kooh⁻ ku⁻nøø⁻, kuu⁻ tøø⁻, kuu⁻ he⁻
hmooh⁻, jwi⁻ hma⁻, wa⁻ñii⁻, moo⁻
kii⁻. ¹³Hi⁻ lä⁻jnä⁻ ha⁻ lä⁻ ma⁻jmeey⁻
lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻. Jëeh⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi⁻
lä⁻jnä⁻ kyaah⁻ wa⁻je⁻, ha⁻ lä⁻ la⁻ ta⁻
he⁻ ma⁻jmeey⁻. Wa⁻je⁻ ja⁻ mi⁻ jnääh⁻
che⁻ llu⁻ ta⁻kih⁻. ¹⁴Cher⁻mah⁻ ga⁻ja⁻
koo⁻ hweh⁻ ta⁻he⁻ ga⁻chooy⁻ n⁻e⁻
ma⁻tiif⁻ na⁻hyah⁻ ja⁻, hyoyh⁻ jneey⁻.
¹⁵Hi⁻ cher⁻mah⁻ ga⁻koo⁻ ta⁻he⁻
ga⁻jmeey⁻ ja⁻, ma⁻hee⁻ ba⁻ ta⁻ja⁻.
Pero lääy⁻ ba⁻, le⁻ kiyh⁻ lä⁻koo⁻ he⁻
ga⁻laay⁻ he⁻ ma⁻kaay⁻.

¹⁶¿Che⁻ sa⁻ ñeh⁻ hnäh⁻ laa⁻ hnäh⁻
gwah⁻ kih⁻ Dio hi⁻ ja⁻ba⁻ Jmi⁻lle⁻

kih' Dio hää' neh' tuh'hoh' hnäh'?
17 Cher'mah' chaa' hi' ga'hee' gwah'
 kih' Dio, lä' ja' hee' Dio hi' he'
 ka'läh'. Jääh' na' jngii' gwah' kih'
 Dio hi' he' ba' hnäh', laah' hnäh'
 gwah' kiyh'.

18 Ta' mi' gaa' hnäh' hñaah'.
 Cher'mah' laah' hnäh' kyuuuh' hnäh'
 cha'mihi' lä' koo' kyuuuh' dsa' jmi' gyuu', jmää' hnäh' hñaah'
 lä' koo' ja' hi' too' ba' mah' lä' ja'
 ba' lä' kyuuuh' hnäh' cha'ga'mihi'.
19 Jääh', lä' jää' he' kyuuuh' dsa'
 jmi' gyuu', kih' Dio sa' jmää' he' ja'
 ni' miih'. Lää'la' na'sii' juu' kih' Dio:
 "Dio ba' lla'dsëe' kih' hi' kyuuuh'
 cha'mihi', ja'ba' kyaah' he' kyuuuh'
 ja' jmeey' täyh'." **20** Hi' lä' ja' na'sii'
 ka'läh': "Né' ba' Dio sa' jmää' ni'
 miih' lä' jää' huu'dsëe' kih' hi' laa'
 kyuuuh' cha'mihi'." **21** Heh' lä' ja',
 ni' ja' sa' wa' jmää' hnii' jöøh'
 kih' he' jmeey' ko'jöh' kyaah' ja'
 dsa'kyayaah'. Jääh' koo' ba' laay' jee'
 lä' jää'. **22** Lää'ja' Paa', kyaah' Apolo,
 kyaah' Pee', kyaah' kih' jmi' gyuu'
 la', lä' ja' he' chaa' jne', he' juu' jne',
 hi' kih' lä' jää' he' cha' na' kyaah'
 he' na' ga' ja', ga'lä' jää' ba' la'
 jnän'. **23** Lää'ja' ka'läh' laa' jne' kyaah'
 Cristo, hi' Cristo laa' kyaah' Dio.

Lää'la' la' ta' kih' apóstol

4 Lää'ja', wa' jmeey' dsa' kwaat'
 laa' jnääh' hi' jmeey' ta'he' kih'
 Cristo ba', na'hñaah' jnääh' mah'
 mi' jnää' jnääh' juu' kih' Dio he' ma'
 na'hñaah' jää'. **2** Hi' kih' hi' hä' goo'
 koo' ta', jmeey' bii' mi'tey' kyaah' ta'
 he' hä' gooy'. **3** Sa' cha' he' jmeey'
 cher'mah' hnäh' o cher'mah' jnäh'
 ka' kwaat' ha' lä' ngoon' kyaah' ta'
 kin'. Ni' jnää', sa' kyen' kwaat' ki'

hniin'. **4** Ma'ke' sa' hnii' huu'dsëe'
 llu' kin', pero ja' kyaah' he' na'
 hnøø' jäh' ma'jän' llu'. Dio ba' hi'
 ngiih' kwaat' kin'. **5** Lää'ja', ta' ka'
 hnäh' kwaat' kih' ni' ja', ta'ko'jiih'
 sa' ga' ma'jäh' Dsa'jöøh' jnän'. Hi'
 he' ba' mi'jnää' lä' jää' he' hliih'
 he' ma'jmeey' jne' jee' na'hmää', hi'
 mi'jnääy' ha' lä' la' neh' tuh'dsëe'
 jne'. Ma'ja' ba' hlëeh' Dio llu' kih'
 lä' ja' la' ja' hi' hwëe' llu'.

6 He' llu' kyah' hnäh' ba' na' øøhn',
 he' ja' ma'jwëehn' hnäh' ha' lä' la'
 kin' kyaah' Apolo he' sa' hnoon'
 jmää' dsa' jnääh' kqäh'. Mah' lä' ja'
 lä'ngëeh' hnäh' lä'koo' hnøø' jäh'
 juu' la': "Ta' wa' ngëen' jwë' kih'
 lä'koo' te' he' na'sii'." Lää'ja' ta'
 jmää' hnäh' jöøh' ni' ja' mah'
 jnäh' jmääh' hnäh' ta' koo'. **7** ?Hii'
 ba' na' hi' ga'jmää' hne' jöøh'?
 ?Hee' ba' cha' kyah' he' sa' ga'kwa'
 Dio? Hi' cher'mah' ma'hñah' ba'
 hne' kih' Dio, che'la' jmääh' hñaah'
 jöøh'? Lää'koo' he' sa' cha' he'
 ma'hñah' ba' jmeh'.

8 Ma'cha' ba' lä' jää' he' ma'
 hnooh' hnäh', ma'cha' ba' kuu'
 kyah' hnäh'. Ma'gaa' hoh' jnääh'.
 Jmääh' hnäh' hñaah' lä'koh'
 dsa'ta'. Llu' wa'ra' jäh' kih' ma'ra'
 ju'dsoo' ma'laqah' hnäh' dsa'ta' mah'
 jmeey' jnääh' hih' ko'jöh' kyaah'
 hnäh'. **9** Go'laan', ga'llaan' Dio
 jnääh' hi' laa' apóstole ta' hwa'
 go'te', lä'koo' he' ga'jmeey' hih'
 juu' jnääh'. Lää'jää' he' ga'ngëe'
 jnääh' ga'jmeey' ga'lä' dsa' dsë'
 dsa' kyaah' jnääh', lä'kye' ángele,
 hi' la' jää' dsa' jmi'gyuu' ka'läh'.
10 He' hnää' jnääh' Cristo, he'ja' laa'
 jnääh' lä'koo' dsa' too' ba', pero
 kyah' hnäh' cha'cha'mihi' huu'dsëe'

llu¹ ta⁺la⁺ kih¹ Cristo. Sa⁺ cha⁻ be⁺ kyaah¹ jnääh¹, pero kyah¹ hnäh¹ cha⁻ cha⁻miih¹. Hnääh¹ dsa⁻ hnäh¹ pero jnääh¹ sa⁺ taayh⁻ ta¹. ¹¹Lä⁺jiih¹ na¹, kyaah¹ jnääh¹, na⁻kii⁻ dsé⁻ jnääh¹, sa⁺ cha⁻ hmiih¹ he⁻ kyeh¹ jnääh¹, kwa⁺ dsa⁻ jwérte kyaah¹ jnääh¹, sa⁺ cha⁻ jee⁺ dsa⁻tooh⁻ jnääh¹. ¹²Lä⁺jiih¹ ga⁺hwaa¹ jnääh¹ ga⁺jmee¹ jnääh¹ ta¹ mah¹ cha⁻ he⁻ jmee¹ bii¹ kyaah¹ jnääh¹. Pero dso⁻jwii¹ ba¹ kwéeh¹ dsa⁻ jnääh¹, hi⁺ jnääh¹ ngii¹ jnääh¹ he⁻ llu¹ kih¹ hi⁻ jwá[~] dso⁻jwii¹. Jéeh¹ jnääh¹ wii¹, pero kwéeh¹ ba¹ dsé⁻ jnääh¹. ¹³Hlëeh¹ dsa⁻ wii¹ kyaah¹ jnääh¹, hi⁺ ngii¹ jnääh¹ llu¹ kiyh¹ kih¹ Dio. Lä⁺jiih¹ na¹, sa⁺ hii¹ lä⁺jmää¹ jnääh¹ go⁻te⁻ jmi¹ gyuu¹ la¹, laa¹ jnääh¹ lä⁺koo⁻ wa⁺hlø⁻ he⁻ dsa⁻.

¹⁴Sa⁺ ma⁻siin¹ he⁻ la⁻ mah¹ jäh¹ hnäh¹ kyaah¹ o⁺hih¹. He⁻ juuhn¹ miih¹ kyah¹ hnäh¹ ba¹ la¹, kih¹ he⁻ laah¹ hnäh¹ lä⁺koo⁻ gyuu¹ kyaan¹ hi⁻ hnaan¹. ¹⁵Ma⁻ke⁺ chaa¹ gyaad¹ mil dsa⁻ hi⁻ hlëeh¹ hnäh¹ juu¹ kih¹ Cristo, pero jaa¹ ba¹ hi⁻ ga⁺hlëeh¹ hnäh¹ lä⁺ ma⁻to⁻ ne⁻ he⁻ ja⁻ laan¹ lä⁺koo⁻ tää¹ kyaah¹ hnäh¹. Jéeh¹ jnä¹ ba¹ ga⁺jmeen¹ ga⁺lä⁺chaa¹ hnäh¹ kyaah¹ ju⁺hmee¹ kih¹ Cristo Jesú. ¹⁶He⁻ ja⁻, chuuun¹ kyaah¹ hnäh¹, jmee¹ hnäh¹ lä⁺koo⁻ jmee¹ jnä¹. ¹⁷He⁻ ja⁻ ba¹ na⁻, ma⁻cheen¹ Timotá dsa⁻jee⁻ hnäh¹. Peer¹ hnaa¹ jnih¹. Laay¹ lä⁺koo⁻ gyuu¹ kyaan¹, mi⁻tey¹ kih¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹. Hi⁻ na⁻ jmee¹ lä⁺dsooh¹ hoh¹ hnäh¹ lä⁺koo⁻ mi⁻ten¹ kih¹ Cristo. Jéeh¹ jmee¹ ba¹ jnä¹ lä⁺koo⁻ ma⁻hlëehn¹ dsa⁻ lä⁺kaa¹ gwah¹, wa⁻cha⁻ ha⁻ jee⁻ täayh¹.

¹⁸Ko⁻llaa¹ hnäh¹ ma⁻jmääh¹ hnäh¹ hñaah¹ kaaah¹. Laah¹ hnäh¹, jih¹ koh¹ sa⁻ lloon¹ na⁻jëen¹ hnäh¹. ¹⁹Pero

chah¹ ba¹ niin¹ na⁻jëen¹ hnäh¹ cher¹mah¹ lä⁺ja⁻ hnøø¹ Dio. Ma⁻ja⁻ jëen¹ che⁺ cha⁻ be⁺ kih¹ hi⁻ jmääh¹ hñii¹ kaah¹, o che⁺ ko⁻ja⁻ hlëeh¹ bih¹. ²⁰Jéeh¹, he⁻ tøøh¹ jne¹ kyaah¹ Dio, tøøh¹ jne¹ kyaah¹ be⁺ kiyh¹, sa⁻la¹ kyaah¹ juu¹ he⁻ koo⁻ hlëeh¹ jne¹. ²¹¿Ha⁻ ba¹ lä⁺hnooh¹ hnäh¹? ¿Che⁺ na⁻jëen¹ hnäh¹ kyen¹ koo⁻ si⁺hma⁻, o che⁺ jmeen¹ hnaan¹ hnäh¹ kih¹ he⁻ hwaan¹?

Jaa¹ dsa⁻ñuuuh¹ ga⁺kaa¹ më¹ jñah¹

5 Hii¹ juu¹ cha⁻ koo⁻ he⁻ hliih¹ jwérte jee¹ kyah¹ hnäh¹ he⁻ sa⁻ jmee¹ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻heeh¹ kih¹ Dio. Jäyh¹, chaa¹ jaa¹ jee¹ kyah¹ hnäh¹ hi⁻ kyaah¹ cho⁺hmay¹ (he⁻ hnøø¹ jäh¹: më¹ jmiy¹). ²Ha⁻ ba¹ lä⁺ja⁻ he⁻ jmääh¹ hnäh¹ hñaah¹ kaaah¹. Llu¹ ga⁻wa⁺ra⁻ jäh¹ kih¹ ki⁺hooh¹ hnäh¹ mah¹ llëeh¹ hnäh¹ hi⁻ jmee¹ dso⁻kye⁻ lä⁺na⁻, jee¹ kyah¹ hnäh¹. ³Ma⁻ke⁺ sa⁻ gyan¹ kyaah¹ hnäh¹, pero ma⁻ra⁻ he⁻ hää¹ ba¹ jnä¹ jee¹ kyah¹ hnäh¹ kyaah¹ jmi¹lle¹ kin¹. Ma⁻ba¹ jnä¹, ha⁻ lä⁺ jmeen¹ kih¹ hi⁻ ga⁺jmee¹ dso⁻kye⁻ na⁻, lä⁺koo⁻ he⁻ gyan¹ ko⁻jøh¹ kyaah¹ hnäh¹ ba¹ ma⁻la⁻. ⁴Ja⁻ go⁻taah¹ hnäh¹ ko⁻jøh¹ kwaat¹ kih¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹, hi⁻ jmee¹ hnäh¹ kwaat¹ he⁻ hä¹ jmi¹lle¹ kin¹ ko⁻jøh¹ kyaah¹ hnäh¹. Ma⁻ja⁻ kyaah¹ be⁺ kih¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹, ⁵ngëe¹ hnäh¹ dsa⁻ na⁻ ja⁻goo¹ Tana¹ mah¹ wa⁻juu¹ jmi¹ngo¹ kiyh¹. Mah¹ lä⁺ja⁻ lää¹ jmi¹lle¹ kiyh¹ wa⁻ra⁻ ga⁺te⁻ jee⁻ jä¹ Dsa⁻jøøh¹ jnän¹.

⁶Sa⁻ llu¹ he⁻ jmääh¹ hnäh¹ hñaah¹ kaaah¹. ¿Che⁺ sa⁻ ñeh¹ hnäh¹, miih¹ ba⁻ levadura lee⁻ kaah¹ dsa⁻ lä⁺kaa¹ koo⁻ nää¹ tu⁻ka⁻? ⁷Jñuuuh¹ hnäh¹ levadura ma⁻gyuh¹ na⁻ mah¹ leeh¹ hnäh¹ koo⁻

nää' tu'ka' hmee' ba' he' sa' kyaah' levadura, lä'llu' he' ma'na' jngëeh' hnäh' na'. Jéeh', he' llu' jnän' he' ga' jngëeh' dsa' Cristo hi' laa' borrego mäh' jnän'. ⁸La' lä' koo' he' tøoh' jne' jmi' he' kyehn' borrego mäh' jee' sa' le' kih' levadura. He' ja' wa' jnuuhn' kih' he' hliih'. Mo' so' wa' jmee' ga' jne' he' ngii' jmi' ngo' jnän'. He' na' la' lä' koh' levadura ma'gyuh'. Wa' kyen' koo' née' ba' huu'dse' lä' hnøø' kih' ju'dsoo'. He' na' la' lä' koo' he' kih' he'ñnih' he' sa' kyaah' levadura.

⁹Lä' ma' ga'siin' kyah' hnäh' jää', ga'jwëehn' hnäh', mo'to' jmee' hnäh' ko'joh' kyaah' hi' ga'nää' kyaah' wa' hi' cha' hi'. ¹⁰Sa' jwahn' kih' dsa' hi' sa' ma'heeh' juu' kih' Dio, hi' kaaah' wa' hi' cha' hi', hi' hnøø' lih' cha'miih' kuu', hiyy' kih' dsa', jmääy' jøøh' dio hi' na'laa' kaah' dsa'. Cher'mah' tøoh' ba' jne' jmi'gyuh' la', ma'ra' he' tøoh' ba' jne' jee' kih' dsa' hi' jmee' lä'na'. ¹¹Lä'la' ba' ga'siin' kyah' hnäh'. Mo'to' jmee' hnäh' ko'joh' kyaah' ni' ja' hi' jäh' laay' øøh' jne' cher'mah' kaayh' wa' hi' cha' hi', hi' cher'mah' hnøøy' liyh' cha'miih' kuu', jmääy' jøøh' hi' na'laa' kaah' dsa', hlëeyh' wii' kih' dsa', laay' lla'hiih', hiyy' kih' dsa'. Ni' ta'kuh' hnäh' ko'joh' kyaayh'. ¹²Sa' ga'teëen' llan' ta' kih' hi' sa' ma'heeh' juu' kih' Dio. Pero kih' hi' jmee' ko'joh' kyaah' jne', ñehe'la' sa' lla' jne' ta' kiyh'?

¹³He' ja' lleë' hnäh' hi' hlëeh' he' jee' kyah' hnäh'. Pero Dio ba' lla' ta' kih' hi' sa' ma'heeh' juu' kiyh'.

Ma' hnaah' øøyh' dsa' ta' cha'ne'
hi' sa' ma'heeh' juu' kih' Dio

6 Cher'mah' chaa' jaa' hi' cha'
hnii' kih' kyaah' øøh', ñehe'

sa' lä'hiiyh' dsooy' né'ta' cha'ne' jaa' hi' sa' ma'heeh' juu' kih' Dio, lla' he' ma' dsooy' cha'ne' hi' laa' kyaah' Dio? ²¿Che' sa' ñeh' hnäh' lloo' koo' jmi' hi' na' jngëeh' ba' llay' ta' kih' dsa' jmi'gyuh'? He' ja' cher'mah' hnäh' hnäh' jwë' llah' hnäh' ta' kih' dsa' jmi'gyuh', he'la' sa' le' llah' hnäh' ta' kih' koo' mi'juu' he' sa' la' juu' ? ³¿Che' sa' ñeh' hnäh' lla' jne' ta' kih' ángele ka'läh'? ⁴¿Ha' lä' ja' sa' le' lla' jne' ta' kih' hi' chaa' jmi'gyuh' la'? ⁵He' ja' ga' ma'cha' koo' hnii' jee' kyah' hnäh' jmi'gyuh' la', ñehe'la' go'tøoh' hnäh' goo' hi' sa' ma'heeh' juu' kih' Dio? ⁶Hlëehn' lä'na' mah' jää' o'hih' kyah' hnäh'. ⁷¿Ha' lä' la' kyah' hnäh'? ⁸¿Che' sa' chaa' ni' ja'a' øøh' hnäh' hi' cha' huu'dse' llu' kih' mah' mi'eey' juu' kyah' hnäh'? ⁹Lla' he' ma' jmeeh' hnäh' lä'ja', te'jëeh' hnäh' kyaah' øøh' hnäh' mah' ga'nääh' hnäh' cha'ne' hi' sa' ma'heeh' juu' kih' Dio mah' llay' ta' kyah' hnäh'.

⁷Kih' he' te'jëeh' hnäh', ma'hlääh' hnäh' kyaah' dsa'kyaah' hnäh'. ⁸¿He'la' sa' kwëeh' hoh' hnäh' cher'mah' jmeehyh' hnäh'? ⁹¿He'la' sa' kwëeh' hoh' hnäh' cher'mah' jmeehyh' hnäh'? ¹⁰Lla' he' ma' kwëeh' hoh' hnäh', lla'dsëeh' hnäh' kih' dsa', mah' jmeeh' hi' laa' ja'ba' øøhn'.

⁹¿Che' sa' ñeh' hnäh', lä'jëeh' hi' hnnaa' dsë', sa'heyh' ya'jwii' kih' Dio? Ta' mi'gaa' hnäh' hnnaah'. Hi' sa' na'jee' goo'kaayh' wa' hi' cha' hi', kyaah' hi' jmää' jøøh' dio hi' na'laa' kaah' dsa', kyaah' hi' na'jee' goo'kaayh' hi' laa' kyaah' jnäh', kyaah' dsa'ñuuuh' hi' jmee'

lä⁺ jmee⁺ dsa⁻më⁺, kyaah⁺ dsa⁻ñuuuh⁻
 hi⁻ kaaah⁺ he⁻ ba['] dsa⁻ñuuuh⁻
 dsa⁻kyaaayh⁺, hi⁻ he⁻ sa⁻ heh⁺ ya⁻jwii⁺
 kih[!] Dio. ¹⁰Lä⁺ ja⁻ hi⁻ hii⁺ kih[!] dsa⁻,
 hi⁻ hee⁻ dsé⁻ kuu[,], lla[']hiih⁺, hi⁻ jwä⁻
 dso⁻jwii⁺ kih[!] dsa⁻kyaaah⁺, hi⁻ ga⁻nää⁻
 mi⁻gaa⁻ dsa⁻, sa⁻ heyh⁺ ya⁻jwii⁺
 kih[!] Dio. ¹¹He⁻ ja⁻ ma['] laa['] ko⁻llaa[']
 hnäh[.] Pero na['] ma⁻na⁻che['] dso⁻kye⁻
 kyah⁺ hnäh[,] ma⁻na⁻jngéeh⁺ hnäh[,]
 hi⁻ lluq['] hnäh⁺ ta⁻la⁻ kih[!] Jesucristo
 Dsa⁻jøøh[!] jnän[,], hi⁻ ta⁻la⁻ kih[!]
 Jmi⁻lle['] kih[!] Dio jnän[.]

Hnøø[!] dsa⁻tooh['] jne['] jmeen['] lä⁺ hnøø[!] Dio

¹²Ga⁻lä⁺ jé⁻ ba['] na⁻ngén[!] jwé[']
 jmeen[,] pero ja⁻ lä⁺ jé⁻ jmää⁻ ta[.]
 Ga⁻lä⁺ jé⁻ ba['] na⁻ngén[!] jwé['] jmeen[,]
 pero sa⁻ jmeen['] mah['] sa⁻lla⁻dséé⁻
 kin⁻ ni⁻ miih⁻. ¹³Lä⁺ jé⁻ ma['], la['] kih[!]
 tuh⁻ jne[,] lä⁻ja⁻ tuh⁻ jne[,] la['] kih[!] ma['].
 Pero kwee⁻ ba['] hee['] Dio lä⁻to[']. Sa⁻
 ga⁻jmää⁻ Dio jne['] mah['] kaaah⁺ jne[']
 wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻. Ga⁻jmeey['] jmi⁻ngo[']
 he⁻ kye['] jne['] mah['] jmee['] ta[']he['] kiyh[!].
 Hi⁻ lä⁻ja⁻ ka⁻läh[,] he⁻ llu['] jnän[,] ba[']
 chaa⁻ Dio. ¹⁴Hi⁻ lloo['] koo['] jmi['],
 Dio hi⁻ ga⁻mi⁻ jiih⁺ Dsa⁻jøøh[!] jnän[,]
 he⁻ ba['] hi⁻ he⁻ mi⁻jiih⁺ jne['] ka⁻läh[']
 kyaah[!] be['] kiyh[!].

¹⁵¿Che['] sa⁻ñeh['] hnäh[!] jmi⁻ngo[']
 he⁻ kye['] jne['] la⁻ma⁻la['] koo['] ba[']
 kyaah[!] Cristo? ¿Che['] jnuuhn['] jaa⁻
 hi⁻ ma⁻laa['] koo['] kyaah[!] Cristo mah[']
 kwééhn⁺ jaa⁻ dsa⁻më['] hi⁻ hnëe⁻
 hnii[!] kyaah[!] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻? Ni⁻
 miih⁻ sa⁻ sooh⁻ lä⁻ja⁻. ¹⁶¿O che['] sa⁻
 ñeh['] hnäh[!] jaa⁻ hi⁻ kyaah[!] dsa⁻më[']
 hi⁻ ngé⁻ kyaah[!] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻,
 ma⁻laay['] koo['] jmi⁻ngo['] kyaayh[?]
 Jéeh[,] lä⁻koo['] na⁻sii['] juu['] kih[!] Dio:
 "Lä⁻uu['] lee['] jaa⁻ ba["]. ¹⁷Pero hi⁻

jmee⁺ ko⁻jøøh[!] kyaah[!] Dsa⁻jøøh[!] jnän[,]
 keye⁻ koo['] ba['] jmi⁻lle['] kyaayh[!].

¹⁸Hää[!] hnäh[!] hñaah[!] cha⁻miih⁻,
 ta⁻kaah⁺ wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻. Jéeh[']
 wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ ga['] jyoh['] dso⁻kye⁻
 he⁻ jmee⁺ dsa⁻, sa⁻ hnoo⁻ dsoo⁻ kih[!]
 jmi⁻ngo['] kiyh[!]. Pero hi⁻ kaah[~] wa[']
 hi⁻ cha⁻ hi⁻, he⁻ jmeeyh[!] hniiy[']
 ba['] ja⁻. ¹⁹¿O che['] sa⁻ñeh['] hnäh[!],
 heh['] jmi⁻ngo['] jnän['] la['] gwah⁺ kih[!]
 Jmi⁻lle['] Na⁻jngii[?] Hi⁻ he⁻ hää[!] neh⁻
 tuh⁻dsé⁻ jne['] hi⁻ ga[']kwééh[!] Dio jne['].
 Hi⁻ sa⁻ laa['] jne['] dsa⁻juu['] jmi⁻ngo[']
 jnän[,] Dio ba['] he⁻ hi⁻ laa['] dsa⁻juu['].
²⁰Jéeh[,] hmooh[!] kyaah[!] ga[']laa['] Dio
 jne[']. He⁻ja⁻ kyaah[!] jmi⁻ngo['] jnän[']
 wa['] jmeen['] juu['] kih[!] Dio, hi⁻ lä⁻ja⁻
 kyaah[!] jmi⁻lle['] jnän[,] jéeh['] lä⁻to['] he⁻
 la⁻ la['] kiyh[!].

Hweh⁻ la['] he⁻ jee['] dsa⁻ goo⁻

7 Na['] jeehn['] kyah[!] hnäh[!] juu[']
 he⁻ ga[']siih[!] hnäh[!] kin⁻. Llu[']
 la['] kih[!] dsa⁻ cher'mal['] sa⁻ga[']jeey[']
 gooy⁻. ²Pero kih[!] he⁻kaah[!] dsa⁻wa[']
 hi⁻ cha⁻ hi⁻, he⁻ja⁻ jwahn[,] lä⁻jaa⁻
 dsa⁻ñuuuh⁻ wa['] kyaay['] jaa⁻ dsa⁻më['],
 hi⁻ lä⁻jaa⁻ dsa⁻më['], wa['] kyaay[']
 jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻. ³Hih[!] dsa⁻ñuuuh⁻,
 hnøø[!] mi⁻tey['] kyaah[!] dsa⁻më[']
 kyaay[']. Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ dsa⁻më['] hnøø[!]
 mi⁻tey['] kyaah[!] dsa⁻ñuuuh⁻ kyaay[']
 ka⁻läh[.] ⁴Jéeh['] dsa⁻më['] sa⁻laa[']
 juu['] jmi⁻ngo['] kiyh[!], dsa⁻ñuuuh⁻ ba[']
 laa[']juu[']. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh['] dsa⁻ñuuuh⁻,
 sa⁻laa[']juu['] jmi⁻ngo['] kiyh[!], mëy[']
 ba['] laa[']juu[']. ⁵Lä⁻uu['] ba['], dsa⁻më[']
 dsa⁻ñuuuh⁻, sa⁻le['] jayh[!] he⁻sa⁻
 hnoon⁻ni⁻ miih⁻. Pero cher'mal[']
 lä⁻uu['] ga[']taayh[!] juu['] kwee⁻ lä⁻øøy[']
 miih⁻ jmi⁻ta[']ko⁻jiih[!] dsa⁻taayh[!]
 ngiiy['] kiyh[!] kih[!] Dio, llu[']ba[']. Hi⁻ga[']
 ma⁻ngëe⁻ he⁻ja⁻, wa['] mi⁻tey['] ka⁻läh[']

lä⁺uy[‑] mah[‑] lä⁺ja[‑] sa[‑] kāah[‑] Tana[‑], wa[‑]ra[‑] sa[‑] ga[‑]lä[‑]be[‑] dséy[‑].

⁶He[‑] jwahn[‑] lä[‑]na[‑], he[‑] kwan[‑] jwē[‑] ba[‑], ja[‑] he[‑] jmeen[‑] mada[‑]. ⁷Hnoo[‑] ga[‑]jnä[‑] wa[‑]ra[‑] jäh[‑] kih[‑] lä[‑]jéé[‑] ba[‑] dsa[‑] kwéeh[‑] dsé[‑] lä[‑]koo[‑] jnä[‑]. Pero lä[‑]ja[‑] lä[‑]ja[‑] jne[‑] ga[‑]hñah[‑] jne[‑] lä[‑]koo[‑] te[‑] he[‑] ga[‑]kwa[‑] Dio. Ja[‑]a[‑] jmee[‑] koo[‑], hi[‑]jñah[‑] jmee[‑] jyoh[‑].

⁸Kih[‑] hi[‑] sa[‑] ga[‑] ma[‑]jee[‑] goo[‑] hi[‑] lä[‑]kye[‑] kih[‑] dsa[‑] hnii[‑], jwahn[‑], llu[‑] la[‑] kiyh[‑] cher'mah[‑] ga[‑]jäy[‑] hñiiy[‑] lä[‑]koo[‑] jnä[‑]. ⁹Pero cher'mah[‑] sa[‑] ga[‑]kwéeh[‑] dséy[‑] jäy[‑] hñiiy[‑] lä[‑]jih[‑] jmi[‑] chaay[‑], wa[‑]jeey[‑] gooy[‑]. Jéeh[‑] llu[‑] ga[‑] he[‑] jeey[‑] gooy[‑] lä[‑]koh[‑] ga[‑] he[‑] tu[‑]ja[‑] tuh[‑]dséy[‑] kih[‑] wa[‑] hi[‑] cha[‑] hi[‑].

¹⁰Pero kih[‑] hi[‑] ma[‑]na[‑]jee[‑] goo[‑], jmeen[‑] mada[‑], (ja[‑] he[‑] hñiiin[‑] jwahn[‑], Dio ba[‑] hi[‑] jäh[‑]), dsa[‑]më[‑] ta[‑] wa[‑] bee[‑] dsa[‑]ñuuuh[‑] kyaay[‑].

¹¹Cher'mah[‑] ga[‑]beey[‑] øøyh[‑], sa[‑] wa[‑] jeey[‑] gooy[‑] kyaah[‑] jñah[‑], o wa[‑] dsa[‑]jeeyh[‑] kyaah[‑] dsa[‑]ñuuuh[‑] kyaay[‑] ba[‑]. Hi[‑] kih[‑] dsa[‑]ñuuuh[‑] jwahn[‑], sa[‑] wa[‑] beeey[‑] dsa[‑]më[‑] kyaay[‑].

¹²Pero kih[‑] jee[‑] lä[‑]jéé[‑] ga[‑] jñah[‑], jnä[‑] jwahn[‑] (ja[‑] he[‑] Dio). Cher'mah[‑] chaa[‑] ja[‑]a[‑] øøh[‑] jne[‑] hi[‑] kyaah[‑] dsa[‑]më[‑] hi[‑] sa[‑] ma[‑]heeh[‑] kih[‑] Dio, hi[‑] cher'mah[‑] heeh[‑] ba[‑] dsa[‑]më[‑] gya[‑] kyaah[‑] øøh[‑] jne[‑] he[‑], sa[‑] wa[‑] beeey[‑].

¹³Hi[‑] cher'mah[‑] chaa[‑] ja[‑]a[‑] dsa[‑]më[‑] øøh[‑] jne[‑] hi[‑] kyaah[‑] dsa[‑]ñuuuh[‑] hi[‑] sa[‑] ma[‑]heeh[‑] kih[‑] Dio, hi[‑] cher'mah[‑] heeh[‑] ba[‑] dsa[‑]ñuuuh[‑] gya[‑] kyaah[‑] øøh[‑] jne[‑] he[‑], sa[‑] wa[‑] beeey[‑]. ¹⁴Jéeh[‑], dsa[‑]ñuuuh[‑] hi[‑] sa[‑] ma[‑]heeh[‑] kih[‑] Dio, ma[‑]na[‑]jngëey[‑] ta[‑]la[‑] kih[‑] mëy[‑]. Hi[‑] ja[‑]ba[‑] lä[‑]ja[‑] dsa[‑]më[‑] hi[‑] sa[‑] ma[‑]heeh[‑] kih[‑] Dio, ma[‑]na[‑]jngëey[‑] ta[‑]la[‑] kih[‑] dsa[‑]ñuuuh[‑] kyaay[‑]. Wa[‑]ra[‑]

jäh[‑] kih[‑] sa[‑] la[‑] lä[‑]ja[‑], chih[‑] kyaay[‑] ja[‑] lä[‑]ma[‑]sah[‑] ja[‑]ba[‑]. Pero ta[‑]ko[‑]jih[‑] tääyh[‑] ko[‑]jøh[‑] ma[‑]na[‑]jngëey[‑] bih[‑].

¹⁵Pero cher'mah[‑] hi[‑] sa[‑] ma[‑]heeh[‑] kih[‑] Dio ga[‑]beey[‑] dsa[‑]kyaa[‑]yh[‑], wa[‑]beey[‑] kih[‑]. Cher'mah[‑] ga[‑]la[‑] lä[‑]ja[‑], sa[‑]la[‑] he[‑] wii[‑] kih[‑] dsa[‑]më[‑] dsa[‑]ñuuuh[‑] øøh[‑] jne[‑] he[‑] dsa[‑]taayh[‑] ko[‑]jøh[‑]. He[‑] hii[‑] tii[‑] jnän[‑] ba[‑] ga[‑]tëeh[‑] Dio jne[‑].

¹⁶Jääh[‑] hne[‑] dsa[‑]më[‑] øohn[‑], sa[‑]ñeh[‑] hne[‑] che[‑] lä[‑]le[‑] lääh[‑] dsa[‑]ñuuuh[‑] kyaah[‑]. Lä[‑]ja[‑] hne[‑] dsa[‑]ñuuuh[‑], sa[‑]ñeh[‑] che[‑] lä[‑]le[‑] lääh[‑] dsa[‑]më[‑] kyaah[‑].

Wa[‑] heeh[‑] ba[‑] jne[‑] dsa[‑]toohn[‑] lä[‑]koo[‑] ma[‑]tøohn[‑] la[‑]

¹⁷Lä[‑]ja[‑] lä[‑]ja[‑] jne[‑], wa[‑] dsa[‑]toohn[‑] kyaah[‑] he[‑] ga[‑]hñah[‑] jne[‑] kih[‑] Dsa[‑]jøøh[‑] jnän[‑], lä[‑]koo[‑] ma[‑]ga[‑]tëeh[‑] Dio jne[‑]. ¹⁸Cher'mah[‑] ma[‑]ngëey[‑] ma[‑]tuy[‑] jmi[‑]ngo[‑] kyah[‑] lä[‑]ma[‑]ga[‑]tëeh[‑] Dio hne[‑], ja[‑]ba[‑] hne[‑] lä[‑]na[‑]. Pero cher'mah[‑] sa[‑]ga[‑]tuy[‑] jmi[‑]ngo[‑] kyah[‑] lä[‑]ma[‑]ga[‑]tëeh[‑] Dio hne[‑], sa[‑]jmee[‑]bii[‑] ùuh[‑] jmi[‑]ngo[‑] kyah[‑]. ¹⁹Sa[‑]cha[‑] he[‑] hnøø[‑] jäh[‑] ni[‑] miih[‑] he[‑] ga[‑]wi[‑] jmi[‑]ngo[‑] jnän[‑], o he[‑] sa[‑]ga[‑]wi[‑]. Kih[‑]jee[‑] lä[‑]jé[‑], hnøø[‑]ñuuuh[‑] jne[‑] mada[‑] kih[‑] Dio ba[‑]. ²⁰Lä[‑]ja[‑] lä[‑]ja[‑] wa[‑] jäy[‑] ba[‑] kih[‑] lä[‑]ma[‑]taäyh[‑] ja[‑], lä[‑]koo[‑] ma[‑]ga[‑]heeyh[‑] kih[‑] Dio. ²¹Cher'mah[‑] ma[‑]na[‑]hnëeh[‑] jmeeh[‑] ta[‑] kih[‑] dsa[‑], lä[‑]koo[‑] ma[‑]ga[‑]tëeh[‑] hne[‑], ta[‑]jmee[‑]cha[‑]miih[‑] ùuh[‑]dsé[‑]. Pero cher'mah[‑] cha[‑]jwé[‑] kyah[‑] lääh[‑] hñaaah[‑], kwa[‑]be[‑]lää[‑] hñaaah[‑]. ²²Jéeh[‑] ja[‑]hi[‑] ma[‑]na[‑]hnëey[‑] jmee[‑] ta[‑] kih[‑] dsa[‑] lä[‑]koo[‑] ma[‑]ga[‑]tëeh[‑] Dio, ma[‑]na[‑]laa[‑] bih[‑] kih[‑] Dio. Pero jaa[‑]hi[‑]sa[‑]na[‑]hnëey[‑] jmee[‑] ta[‑] kih[‑] dsa[‑] lä[‑]koo[‑] ma[‑]ga[‑]tëeh[‑] Dio, na[‑]ma[‑]na[‑]hnëey[‑] jmee[‑] ta[‑]he[‑]

kih' Cristo ba'. ²³Hmoooh' kyaah' ga⁺laa⁺ Dio jne', he⁻ja⁻ ta⁺ hnëe⁺ hnäh' hñaah' mah' jmeeh' ta⁺ kih' dsa⁻ lä⁺jmii⁺ lä⁺je⁻. ²⁴Lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ hnäh' øohn', wa⁺tääh' hnäh' kih' lä⁺koo⁻ ma⁺tääh' hnäh' na⁻, lä⁺koo⁻ ma⁺ga⁺heeh⁺ hnäh' kih' Dio.

Nuuuh' kih' dsa⁻më⁺ dsa⁻ñuuuh'
hi⁻sa⁺ na⁻jee⁻ goo⁻

²⁵Kih' dsa⁻ñuuuh' hi⁻sa⁺ ma⁺käah⁺ dsa⁻më⁺ hi⁻ kih' dsa⁻më⁺ hi⁻sa⁺ ma⁺käah⁺ dsa⁻ñuuuh⁻, juu⁺ he⁻ kwan⁻ la⁻sa⁺ la⁺ mada⁺ kih' Dio. Pero sa⁺ la⁺ kyaah⁺ juu⁺ta⁺jmah'. Jëeh⁺ ma⁺lä⁻ñih⁻ dsë⁺ Dio kin⁻ he⁻ja⁻ hlëehn' ju⁺ds oo⁺ jmah' ba'. ²⁶Lä⁺koo⁻ la⁺jmii⁺ he⁻ tøohn' na[!], kih' he⁻ja⁻ laan⁺, go⁻ llu⁺ga⁺he⁻ go'taah' hnäh' lä⁺koo⁻ ma⁺tääh' hnäh' na⁻. ²⁷Cher'mah' chaa⁻ dsa⁻më⁺ kyaah⁺, ta⁺jmee⁻ huu⁻dsë⁻ beeh⁺ hnöh'. Hi⁻ cher'mah' sa⁺ chaa⁻ dsa⁻më⁺ kyaah⁺, ta⁺jmee⁻ bii⁺ jeeh⁺ gooh⁻. ²⁸Cher'mah' ga⁺kyaa⁺ dsa⁻më⁺, sa⁺la⁺hlïih. Lä⁺ja⁻ chih⁻më⁺ kwa⁺a, cher'mah' ga⁺kaay⁺ dsa⁻ñuuuh⁻, sa⁺jmeeey⁺hlïih!. Pero kih' hi⁻ dsa⁻jee⁻ goo⁻, jää⁺cha⁺miih⁻ huu⁻dsë⁻ në⁻ kiyh!. Hi⁻hnoon⁻ wa⁻ra⁻ jäh' kih' ni⁻ miih⁻ he⁻ja⁻ sa⁺ jëeh⁺ hnäh'.

²⁹Ma⁻ngoo⁻ ya⁺jäh⁺jmii⁺, he⁻ja⁻na⁻ jwahn⁻ øohn[!]: Na[!]ta⁺cha⁻në[!], hih⁻hi⁻ kyaah⁺ dsa⁻më⁺, lä⁺koo⁻ he⁻sa⁺ kyaah⁺ bih⁺ wa⁺jmeeey⁺. ³⁰Hih⁻hi⁻ti⁻meeey⁻dsë⁺, wa⁺gaa⁻dsë⁺. Hih⁻hi⁻ jëe⁻dsë⁺, wa⁺jmeeey⁻ lä⁺koo⁻ he⁻sa⁺ jëe⁻dsë⁺. Hih⁻ga⁺nää⁻la⁺løo[!], wa⁺jmeeey⁻ lä⁺koo⁻ he⁻sa⁺jmeeey⁻ lä⁺koo⁻ he⁻sa⁺jmeeey⁻ bii⁺kiyh⁺ba'. ³¹Hih⁻hi⁻kooh⁻jmeeey⁻he⁻cha⁻jmii⁻gyuu⁻la⁻, wa⁺jmeeey⁻ lä⁺koo⁻ he⁻sa⁺jmeeey⁻ bii⁺kiyh⁺ba'. Jëeh⁺

lä⁺jë⁺he⁻jëe⁻jne⁻jmii⁻gyuu⁻la⁻, he⁻dsa⁻ngëe⁻ba⁻ja⁻.

³²Hnoon⁻wa⁻ra⁻ jäh' kih' sa⁻cha⁻ba⁻he⁻kih'kah'hnäh'huu⁻dsë⁻. Dsa⁻ñuuuh⁻hi⁻sa⁺ga⁺ma⁻jee⁻goo⁻, hi⁻he⁻hnaah⁻Dio, hnooyh⁻ha⁻lä⁺jee⁻tih⁻dsë⁺Dio ba'. ³³Pero hi⁻kyaa⁺dsa⁻më⁺, kye⁻gyih⁻huu⁻dsë⁻kih'he⁻cha⁻jmii⁻gyuu⁻la⁻, hnooyh⁻ha⁻lä⁺jee⁻tih⁻dsë⁺mëy⁻ba'. ³⁴Lä⁺ja⁻ka⁻läh', kah'ba⁻la⁺kih' dsa⁻më⁺hi⁻kyaa⁺dsa⁻ñuuuh⁻, hi⁻kih'chih⁻më⁺kwa⁺a⁻hi⁻tääh'hnii[!]. Chih⁻më⁺kwa⁺a⁻he⁻, hnaah⁻gyih⁻Dio, ngëey⁻hniiy[!]kyaa⁺jmii⁻lle⁻kiyh'kih'Dio. Pero hi⁻na⁻jee⁻goo⁻, kye⁻gyih⁻huu⁻dsë⁻kih'he⁻cha⁻jmii⁻gyuu⁻la⁻, hnooyh⁻ha⁻lä⁺jee⁻tih⁻dsë⁺dsa⁻ñuuuh⁻kyaa⁺ba'. ³⁵He⁻la⁻ma⁻jhawn⁻mah'jmää⁻ta⁺kyah'hnäh'. Ja⁻he⁻hnoon⁻han⁻kyah'hnäh'. Hnoon⁻go'taah'hnäh'lä⁺koo⁻lle⁻kyah'hnäh'mah'hnaah⁻hnäh'Dsa⁻jøgh⁻jnän⁻lä⁺kaa⁻tuuh⁻hoh⁻hnäh'.

³⁶Cher'mah'jaa⁻dsa⁻chaa⁻chih⁻më⁺kyaa⁺hi⁻ma⁻te⁻ji⁻ñe⁻jee⁻gooy⁻, hi⁻cher'mah'jmeeey⁻huu⁻dsë⁻sa⁺sooh⁻jäy⁺hniiy[!], hi⁻laay⁻, jmeeey⁻bii⁺jee⁻gooy⁻, wa⁺jee⁻gooy⁻. Jëeh⁺lä⁺ja⁻lla⁺dsë⁺, sa⁺la⁺hlïih!. ³⁷Pero cher'mah'chaa⁻jnah⁻hi⁻ma⁻jmeeey⁻koo⁻ba⁻huu⁻dsë⁻, hi⁻sa⁺la⁺kyah'he⁻wii⁻, jmeeey⁻lä⁺koo⁻hyoh⁻dsë⁺ba⁻, cher'mah'ma⁻jmeeey⁻koo⁻ba⁻huu⁻dsë⁻sa⁺kwaay⁻chih⁻më⁺kyaa⁺jee⁻goo⁻, he⁻jmeeey⁻llu⁺ba⁻ja⁻. ³⁸Heh⁻lä⁺ja⁻, cher'mah'hi⁻ga⁺kwa⁺a⁻chih⁻më⁺kyaa⁺jee⁻goo⁻, llu⁺ga⁺he⁻jmeeey⁻lä⁺ja⁻. Pero cher'mah'sa⁺ga⁺kwaay⁻jee⁻goo⁻, llu⁺ga⁺he⁻jmeeey⁻lä⁺ja⁻.

39 Dsa⁻më['] hi⁻ na⁻jee['] goo⁻, laay['] kyaa['] jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ lä⁻hih⁻ kih['] ley, ta[']ko[']jiih['] chaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ kyaay[']. Pero cher'mah['] ga⁻juu['] dsa⁻ñuuuh⁻, ma⁻cha⁻ jwë['] kiyh['] jeey['] gooy['] ka⁻läh⁻ kyaah['] hi⁻ tih['] dséy['], la⁻ra⁻ laa['] jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ ma⁻heeh⁻ juu['] kih['] Dio. **40** Hi⁻ jnä['] laan['], llu['] ga['] la['] kiyh['] cher'mah['] ga[']jää['] hniiy[']. Pero sa⁻ la⁻ kyaah['] huu[']dsé⁻ ta⁻jmah['] he⁻ ma⁻jwahn['] lä⁻na⁻, jëeh['] kyaah['] ba['] jnä['] Jmi[']lle['] kih['] Dio.

Ma['] he⁻ kwéeh['] dsa⁻ dio
hi⁻ na⁻laa['] kaah['] dsa⁻

8 Na['] ngëen['] juu['] kyah['] hnäh['] kih['] ma['] he⁻ kwéeh['] dsa⁻ dio hi⁻ na⁻laa['] kaah['] dsa⁻. Lä⁻jëe['] ba['] jne['] kyuuuh['] jne['] ma['] miih[']. Hi⁻ ta⁻la⁻ kih['] he⁻ kyuuuh['] jne['], he[']ja['] gwa['] jmään['] hñaan['] kaaah[']. Pero he⁻ hnäa['] jne['] dsa⁻kyaaahn['], he⁻na⁻ kwa⁻be['] he⁻ dsa⁻toohn['] cha⁻ga[']miih['] llu['] kyaah['] Dio. **2** Hi⁻ laa['] kyuuuh['] cha⁻miih['], sa⁻ga[']ma⁻kyuuuh['] lä⁻koo['] te['] lle['] lä⁻kyuuuh[']. **3** Pero jaa['] hi⁻ hnäa['] Dio, kyuu[']ba['] Dio hi⁻he['].

4 Kih['] ma['] he⁻lla⁻ dsa⁻cha⁻në['] dio hi⁻na⁻laa[']kaah['] dsa⁻, ma⁻ñe[']ba['] jne[']sa⁻cha⁻he⁻laa['] dio he[']ni[']miih['] jmi[']gyuu[']la⁻. Jaa[']ba[']Dio chaa[']. Sa⁻chaa[']ga[']jñah[']Dio. **5** Ma[']ke[']gyuuuh['] hwa[']la⁻jäh['] dsa⁻chaa[']ja[']hi⁻jaa['] dio, (jëeh[']ma⁻ra⁻he⁻chaa['] jwëe['] dio, hi⁻lä⁻ja[']chaa['] jwëe['] dsa⁻kaah[']ka⁻läh[']). **6** Pero jnä['] jne['], jaa[']Dio ba[']chaa[']hi⁻laa[']Tää['] jnän[']. Ga⁻lä⁻jë[']ba[']he⁻cha⁻, hniiy[']ba[']ga[']jmeey['], hi⁻ga[']jmääy[']jne[']ma[']jmää[']jne[']kiyh[']. Hi⁻ja[']ba[']Dsa[']jøh[']jnän[']chaa[']. Hi⁻he[']he[']Jesucristo. Ta⁻la⁻kiyh[']ba[']cha⁻ga⁻lä⁻jë['], lä⁻ja[']ta⁻la⁻kiyh[']ba[']chaa[']jne[']ka⁻läh['].

7 Pero ja⁻lä⁻jëe[']kyuuuh[']ha⁻lä⁻la[']juu[']la⁻. Ko[']llaq[']hi⁻ma[']tëe['] jmeey[']he[']kih[']dio hi⁻na⁻laa['], gwa[']huu[']dsé⁻kiyh[']kyaaah[']dio he['], wa[']ra[']ga[']kuyh[']ma[']he[']lla⁻dsa⁻cha⁻në[']hi⁻he[']. Kih[']he[']sa⁻la[']koo[']ba[']huu[']dsé⁻kiyh['], he[']ja[']laa[']mi[']say[']hniiy[']. **8** Dsoo[']ba['], ja⁻kyaaah[']he[']kih[']hih[']jne[']na⁻, jmeey[']he[']hnäa[']Dio jne[']. Ja⁻kyaaah[']he[']kih[']hih[']jne[']na⁻, jmeey[']lee[']jne[']llu[']cha⁻ga[']miih['], ni[']sa⁻jän[']hlüh[']cher'mah[']sa⁻ga[']kihn[']lä⁻jë[']nëe[']he[']cha⁻.

9 Ma[']ke[']na⁻ngë[']jne['] jwë[']kih[']hih[']wa[']he[']cha⁻he['], hnøø[']leeh[']jne[']ma[']sa⁻täh⁻hi⁻sa⁻la[']koo[']ba[']huu[']dsé⁻kih['], kwaat[']jnän[']. **10** Cher'mah[']chaa[']jaa[']hi⁻sa⁻la[']koo[']huu[']dsé⁻kih['], ga[']jëe[']hnäh['], hi⁻ma⁻kyuuuh[']miih['], täh[']hnäh[']në[']mes[']koo[']jee[']täh[']heeh[']kih[']dio hi⁻na⁻laa[']he['], goo[']la[']kiyh['], jää⁻lä⁻hee[']dséy[']kuyh[']he[']ma⁻lla[']dsa⁻cha⁻në[']heeh[']ja[']. **11** He[']ja['], dsoo[']kyah[']hnäh[']hi⁻ma⁻kyuuuh[']miih['], täh[']øøh[']hi⁻sa⁻cha⁻be[']kih['], hi⁻kih[']hi⁻he[']ba['], ga[']juu[']Cristo.

12 Lä⁻ja['], cher'mah[']ga[']jmeeh[']hnäh[']hnäa[']hoh[']kih[']øøh[']jne['], hi⁻jmeeh[']hnäh[']sa⁻kyee[']huu[']dsé⁻kih[']hi⁻sa⁻cha⁻be[']kih['], he⁻ma⁻hläh[']hnäh[']kih[']Cristo ba[']ja[']. **13** He[']ja[']cher'mah[']ma[']he[']kih[']jne['], jmeen[']täh⁻jaa[']øøhn['], mo[']so[']kih[']ga[']jne[']ka⁻läh[']ngo[']jih[']koh[']mah[']sa⁻jmeen[']tëh[']øøh[']jne['].

Na⁻ngë[']jwë[']apóstolehyoh[']miih[']he[']jmeey[']bii[']kiyh[']
9 ¿Che[']sa⁻laan[']apóstolalaah[']hnäh[']? ¿Che[']sa⁻na⁻ngë[']jwë[']jmeen[']lä⁻koo[']jmeey[']jñah[']apóstole? Jëeh['], ma⁻ra⁻he[']ga[']jëen[']Jesús

Dsa⁻jøøh['] jnän[~]. Hi⁺ kih['] he⁻ ga⁺heeh['] hnäh['] juu['] kiyh^{',} he⁻ ja⁻ jmee⁺ lii⁻ ta['] he⁻ jmeer[~] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[~].
2 Cher'mah['] kih['] jnäh^{',} sa⁺ laan['] apóstol, pero kyah['] hnäh['] ma⁺ra⁺ ju'dsoo['] laan[']. Jëeh^{',} lä⁺llu['] he⁻ kyaah['] hnäh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[~], he⁻ ja⁻ jmee⁺ lii⁻ ma⁺ra⁺ he⁻ laan['] apóstol.

3 Juu['] la⁻ jmää⁺ lään['] hñiin['] kih['] hi⁻ sa⁺ taah['] jnä⁻ ta[']. **4** ¿Che['] sa⁺ na⁻ngë['] jnääh['] jwë['] he⁻ hnäh['] jnääh['] he⁻ kih[']hi['] jnääh[']? **5** ¿Che['] sa⁺ na⁻ngë['] jnääh['] jwë['] jää['] jnääh['] dsa⁻më['] hi⁻ laa['] øøh['] jne['] lä⁺koo['] jmee⁺ jnäh['] apóstole, ja⁻ba['] lä⁺koo['] jmee⁺ øøh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[~] kyaah['] Pee['] ka⁻läh["]?
6 ¿Che['] ma⁺la⁻ jnä⁻ba['] kyaah['] Bernabé jmee⁺ bii['] jmee⁻ jnääh['] ta['] mah['] jnääh['] jnääh['] he⁻ kih[']hi['] jnääh[']? **7** ¿Ha⁻ chaa⁻ hløø['] hi⁻ tääh['] jmee⁺ ta['] kwaat[~] kih['] hnii[']? ¿Ha⁻ chaa⁻ hi⁻ jmee⁺ ta['] koo['] hwa['] mah['] sa⁺ kuyh['] he⁻ jngëey["]? ¿Ha⁻ chaa⁻ hi⁻ hää['] koo['] nää['] jah['] mah['] sa⁺ hiyh['] juh['] kih[']? **8** ¿Che['] laah['] hnäh['] hlëehn['] he⁻ la⁻ lä⁺koh['] hlëeh['] wá['] hi⁻ cha⁻ hi["]? ¿Che['] sa⁺ na⁻sii['] lä⁺ja⁻ né['] ley? **9** Jëeh^{',} né['] ley kih['] Moisé na⁻sii[~]: "Ta⁻ kii['] hoo['] kya['] jee['] jmeey⁻ ta[']." He⁻ ga⁻jäh['] Dio lä⁺ja⁻, ja⁻ma⁺la⁻ kih['] kya['] ja⁻ma['] kyey⁻ huu[']dsë⁻. **10** He⁻ kyey⁻ huu[']dsë⁻ jnä['] jne['] ba['] ja⁻, he⁻ ja⁻ ba['] ja⁻ na⁻sii['] lä⁺ja⁻. Jëeh^{',} hi⁻ mi⁻llu['] hwa['], lä⁺kye['] hi⁻ mi⁻llu['] mi[']ju['], ma⁺ra⁺ he⁻ cha⁻ o⁻jøh['] dsë⁻ kiyh['] liyh['] kih['] ta['] he⁻ jmeey⁻ ja⁻. **11** Mi[']ju['] he⁻ la⁻ kih['] Dio ga⁻jnee['] jnääh['] neh⁻ tuh⁻hoh['] hnäh['], he⁻ ja⁻ ¿che['] jmee⁺ hii['] cher'mah['] ga⁻ngi['] jnääh['] miih['] he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh[']? **12** Cher'mah['] jnäh['] ba['] cha⁻ jwë['] kih['] hyoyh['] he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh['], cha⁻ga⁻miih['] na⁻ngë['] jnääh['] jwë['] hnäh['] jnääh['] he⁻ ja⁻.

Hi⁺ ma⁺ke⁺ cha⁻ jwë['] jmee⁺ jnääh['] lä⁺ja⁻, sa⁺ ga⁺chuu['] jnääh['] ni⁺ miih['] kyaah['] hnäh[']. Ga⁻kwëeh['] ba['] dsë⁻ jnääh['] mah['] sa⁺ jmee⁺ dsa⁻ jyoh['] huu[']dsë⁻ jee['] kwa⁻ jnääh['] ju⁻hmëe['] kih['] Cristo. **13** ¿Che['] sa⁺ nöh['] hnäh['], lä⁺jëe['] hi⁻ jmee⁺ ta[']he['] neh⁻ gwah['], kyaah['] ja⁻ba['] he⁻ dsa⁻ka['] dsa⁻ neh⁻ gwah['] ja⁻ jnä⁻ he⁻ kuyh["]? Hi⁺ lä⁺ja⁻, hi⁻ jmee⁺ ta['] né['] na⁻hyoo['], kuyh["] kih['] he⁻ dsa⁻ka['] dsa⁻ né['] na⁻hyoo['] ja⁻. **14** Lä⁺ja⁻ ka⁻läh['], ga⁺jmee⁺ Dsa⁻jøøh['] jnän[~] mada['], hi⁻na⁻hñaa['] kwa⁻ ju⁻hmëe['], ta['] kih['] ju⁻hmëe['] ja⁻ba['] wa['] kuyh["].

15 Pero jnä['], ni⁺ koo['] hä['] sa⁺ ma⁻ngiin['] he⁻ ja⁻ kyah['] hnäh['], ni⁺ sa⁻ siin['] lä⁺la⁻ mah['] kwëeh['] jnä['] miih['] he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh[']. Llu['] ga['] he⁻ juu['] kyohn['] lä⁺koh['] ga['] he⁻ jnuuh['] dsa⁻kin['] he⁻ chaa⁻ llu['] he⁻ sa⁺ koon['] jneen['] he⁻ kwan⁻ juu[']. **16** Pero sa⁺ cha⁻ he⁻ kih['] he⁻ jmää⁺ hñiin['] jøøh['] he⁻ kwan⁻ ju⁻hmëe['] kih['] Cristo. Jëeh^{',} ma⁻na⁻hä['] goon['], he⁻ ja⁻ jmee⁺ bii['] kin['] kwan⁻ juu['] na[']. Jwi['] jnä['] cher'mah['] sa⁺ ga⁺mi⁻ten['] he⁻ kwan⁻ ju⁻hmëe['] kiyh[']. **17** Cher'mah['] hyoh['] dsën['] kwan⁻ juu['] kih['] Dio, hyoh['] ba['] jnä['] jneen[']. Hi⁺ ma⁺ke⁺ sa⁺ hyoh['] dsën['] jmeen['] ta['] la⁻, ma⁺ra⁺ he⁻ mi⁻ten['] ba['] ta['] he⁻ hä['] goon[']. **18** ¿Hee['] ba['] jneen['] ja⁻? He⁻ chaa⁻ llu['] he⁻ sa⁺ koon['] jneen['] he⁻ kwan⁻ ju⁻hmëe['] kih['] Cristo. He⁻ ja⁻ ba['] ja⁻ jneen[']. Kih['] he⁻ ja⁻, sa⁺ ngiin['] ni⁺ miih['] he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh['] lä⁺koo['] na⁻ngëen['] jwë['] jmeen['].

19 Ni⁺ ja⁻ sa⁺ chaa⁻ hi⁻ jmee⁺ hih['] kin['], he⁻ jmeen['] lä⁺ja⁻. Pero ma⁺ra⁺ he⁻ jmee⁺ ba['] jnä['] ta[']he['] kih['] lä⁺jëe['] mah['] lä⁺ja⁻ leeh['] ga['] jnä['] jwëe['] dsa⁻ kih['] Cristo. **20** He⁻ ja⁻ jee['] kih['] judiu, jmää⁺

hñiin⁺ lä⁺koo⁻ jaa⁻ judiu, mah⁺ leehn⁻
 dsa⁻ judiu. Hi⁺ jee['] kih['] hi⁻ mi⁻ te[']
 ley (ma⁻ke⁻ sa⁻ jmeen⁻ ley hih⁻ kin⁻)
 jmeen⁻ lä⁺koo⁻ hi⁻ mi⁻ te['] ley ba['], mah⁺
 lä⁺ja⁻ leehn⁻ dsa⁻ hi⁻ mi⁻ te['] ley ja⁻.
21 Hi⁺ kih['] hi⁻ sa⁻ kyuuuh⁻ ley, lä⁺koo⁻
 he⁻ sa⁻ kyuuuhn⁻ ley ba['] jmeen⁻, mah⁺
 lä⁺ja⁻ leehn⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ kyuuuh⁻ ley.
 (Pero ja⁻ kih['] he⁻ sa⁻ kyaahhn⁻ ley kih[']
 Dio, mi⁻te['] ba['] jnä⁻ ley kih['] Cristo.)
22 Hi⁺ jee['] kih['] hi⁻ sa⁻ bee['] huu['] dsë⁻
 kih^{',} ga⁻jmään['] hñiin⁻ lä⁺koo⁻ he⁻ sa⁻
 bee['] huu['] dsë⁻ kin⁻. Hi⁺ jee['] kih['] jee[']
 lä⁺jee⁻, kwee⁻ ba['] ga⁻jmeen['] kyaayh^{',}
 mah⁺ lä⁺ja⁻ jnøohn⁻ ha⁻ lä⁺ jee['] lään⁻
 ko⁻llaq['] dsa⁻. **23** Kwaat['] kih['] ju[']hmëe⁻
 ba['] jmeen⁻ he⁻ la⁻, mah⁺ ko⁻joh['] ba[']
 lä⁺cha⁻ he⁻ llu['] kin⁻ kyaah['] hi⁻ nuu⁻
 ju[']hmëe⁻ he⁻ kwan⁻ la⁻.

24 Neh['] ba['] hnäh['], jee['] hlii['] jwëe⁻
 dsa⁻, jaa⁻ ba['] hi⁻ lih. Hi⁻ he['] lle['] kih[']
 hyoh⁻ jnee[']. Lä⁺ja⁻ hnøø['] kwah['] hnäh[']
 be⁻ jee['] hnaah⁻ hnäh['] Dio mah⁺ lä⁺ja⁻
 hnäh['] hnäh['] koo⁻ he⁻ lá⁻ kwa['] Dio.
25 Lä⁺jee⁻ hi⁻ hnøø['] lih['] jee['] kooy^{',}
 mi⁻lluuy['] hñiiy['] kih['] lä⁺jëe['] he⁻ jmeen⁻
 jwiih['] kiyh['] mah⁺ liyh⁻ koo⁻ coron
 he⁻ dsa⁻hee⁻. Pero jne['] mi⁻lluun['] jne[']
 hñaan['] mah⁺ leh⁻ jne['] koo⁻ coron he⁻
 sa⁻ hee⁻ jih['] koh[']. **26** Lä⁺ja⁻ jnä⁻ ka⁻läh⁻,
 ngo['] ba['] jnä⁻ kwan⁻ be⁻ ha['] jee['] lihn⁻
 koo⁻ coron. He⁻ ja⁻ sa⁻ jmeen⁻ wa['] la⁻
 cha⁻ la⁻, lä⁺koo⁻ jaa⁻ hi⁻ te['] jah['] jwë⁻
 në['] lle[']. **27** Heehn['] hñiin⁻ wi['] ba['], ni⁻
 miih['] sa⁻ kwan⁻ jwë['] kih['] jmi⁻ ngo[']
 jmeen['] hih⁻ kin⁻. Lä⁺na['] ba['] jmeen⁻,
 mah⁺ sa⁻ jän['] ta⁻ koo['] ma⁻la⁻ ma⁻kwan⁻
 ju[']hmëe⁻ kih['] jnäh['].

Sa⁻ wa['] jmeen['] ko⁻joh['] kyaah['] hi⁻
 jmää['] joh['] dio hi⁻ na⁻laa⁻ kqah['] dsa⁻
10 Hnoon['] wa['] lä⁻dsooh⁻
 hoh['] hnäh['] øohn^{',} lä⁺koo⁻

ga⁻la['] kih['] dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän['].
 Ga⁻lä['] jëe⁻ ba['] ga⁻nää⁻ lä⁻ ngoo[']
 jnii[']. Hi⁺ ga⁻ngëey['] jee['] jmi⁻ñeeh⁻.
2 Lä⁻llu['] he⁻ ga⁻ngëey['] dsa⁻ he[']
 ko⁻joh['] kyaah['] Moisé jee['] ma⁻ hii[']
 jnii['] hi⁻ ta⁻ jee['] jmi⁻ñeeh⁻, he['] ja⁻
 la['] lä⁺koh['] he⁻ ga⁻taayh['] ko⁻joh[']
 ga⁻saa⁻ dsa⁻ he['] jmi⁻ kyaah['] Moisé
 mah⁺ leey['] koo⁻ kyaayh[']. **3** Ga⁻lä['] jëe⁻
 ba['] ga⁻kuh['] he['] ñiih['] he⁻ ga⁻chee[']
 Dio. **4** Ga⁻lä['] jëe⁻ ba['] ga⁻hih['] jmi⁻
 he⁻ ga⁻chee['] Dio. Sa⁻ ma⁻ la['] wa['] he⁻
 cha⁻ he⁻ jmi⁻ gwa['] he⁻ ga⁻jmeey['] Dio
 ga⁻hya['] dsoh['] mi⁻kuu[']. Hi⁺ mi⁻kuu[']
 ja⁻, sa⁻ ma⁻ la['] wa['] he⁻ cha⁻ he⁻
 mi⁻kuu['], ma⁻ laa['] hñii['] Cristo hi⁻ ma⁻
 jmeen⁻ ko⁻joh['] kyaayh[']. **5** Pero miih⁻
 go⁻te['] ba['] dsa⁻ he⁻ ga⁻jmeey['] he⁻ tih⁻
 dsë⁻ Dio. He⁻ ja⁻ jwëe⁻ ga⁻ ga⁻juu[']
 hwa['] kii['] ja⁻.

6 He⁻ ga⁻la['] lä⁺ja⁻ kih['] dsa⁻ he⁻,
 he⁻ ja⁻ kwëeh⁻ jne['] nuuuh⁻ mah⁺ sa⁻
 wa['] hee⁻ dsë⁻ jne['] jmeen⁻ he⁻ hliih[']
 lä⁺koh['] ga⁻jmeen['] dsa⁻ he[']. **7** Ni⁻ ta⁻
 wa['] jmään['] jøøh['] dio hi⁻ na⁻laa⁻
 kqah['] dsa⁻, lä⁺koh['] ga⁻jmeey['] dsa⁻
 he[']. Lä⁺koo⁻ jäh['] jee['] na⁻sii⁻ juu['] kih[']
 Dio: "Ga⁻taah['] lä⁺jee⁻ dsa⁻ ga⁻kuh[']
 ga⁻hih['], ja⁻ga['] ga⁻taayh['] ga⁻jmeey[']
 wa['] la['] cha⁻ la⁻." **8** Ni⁻ ta⁻ wa[']
 kqah['] jne['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, lä⁺koo⁻
 ga⁻jmeey['] dsa⁻ he[']. Jëeh['] kyaah['] koo⁻
 jmi⁻ ba['] ga⁻juu['] gyii['] hnë⁻ mil dsa⁻
 he[']. **9** Ni⁻ sa⁻ wa['] koo['] jne['] kyaah[']
 he⁻ joh['] dsë⁻ Dsa⁻jøøh['] jnän['], lä⁺koo⁻
 ga⁻jmeey['] dsa⁻ he[']. **10** Sa⁻ wa['] cha⁻
 ga⁻hää⁻ jne['] Dio, lä⁺koo⁻ ga⁻cha⁻
 ga⁻hää⁻ dsa⁻ he['], mah⁺ ga⁻jngiöh[']
 ángel kiyh['].

11 He⁻ ga⁻la['] lä⁺ja⁻ kih['] dsa⁻ he['], he⁻
 ja⁻ kwëeh⁻ jne['] nuuuh⁻, hi⁻ ma⁻na⁻sii⁻
 jnän['] mah⁺ lä⁺leeh⁻ jne['] hi⁻ chaa⁻

na¹ jee¹ ga¹ dsa¹ jmi¹ he¹ tøøhn¹ la¹.
12Lä¹ ja¹, kih¹ hi¹ jmee¹ huu¹ dsé¹ sa¹
 cha¹ he¹ kih¹ jeh¹ dsé¹, hnøø¹ liiyh¹
 mah¹ sa¹ täyh¹. **13**Wa¹ he¹ cha¹ he¹
 he¹ wi¹ he¹ jee¹ jne¹, ja¹ ba¹ lä¹ ja¹
 ma¹ jee¹ jnah¹. Pero Dio llu¹ dsé¹. Sa¹
 kway¹ jwé¹ ngé¹ jne¹ koo¹ he¹ hweh¹
 ga¹ he¹ mo¹ so¹ tää¹ jne¹. Wa¹ rá¹
 ga¹ tæ¹ jee¹ jee¹ he¹ wi¹ ja¹, kwa¹
 ba¹ Dio be¹ ha¹ lä¹ jee¹ lää¹ jne¹ hi¹
 lä¹ ja¹ kwééh¹ dsé¹ jne¹.

14He¹ ja¹ jwééhñ¹ hnäh¹ øøhn¹
 hi¹ hnaan¹. Hää¹ hnäh¹ hñaah¹
 cha¹ miih¹. Mo¹ to¹ jmee¹ hnäh¹
 juuh¹ kih¹ dio hi¹ na¹ lla¹ kaah¹
 dsa¹. **15**Hlëéhñ¹ hnäh¹ lä¹ koo¹ dsa¹
 hi¹ kyuuah¹. Kye¹ da¹ hnäh¹ kwaat¹
 ha¹ lä¹ ngoo¹ juu¹ he¹ hlëéhñ¹ hnäh¹.
16Lä¹ ma¹ hi¹ jne¹ kyaah¹ wa¹ kyaah¹
 he¹ na¹ jøø¹, kwa¹ jne¹ ti¹ hmaah¹
 kih¹ Dio, la¹ kwaat¹ hi¹ jne¹ jma¹
 kih¹ Cristo ba¹ ja¹, hi¹ lä¹ ja¹ ma¹ lla¹
 jne¹ koo¹ ba¹ kyaayh¹. Hi¹ lä¹ ma¹
 kih¹ jne¹ he¹ niih¹ he¹ ti¹ llooh¹ jne¹,
 he¹ jmee¹ jne¹ kwaat¹ jmi¹ ngo¹ kih¹
 Cristo ba¹ ja¹, hi¹ lä¹ ja¹ ma¹ lla¹ jne¹
 koo¹ ba¹ kyaayh¹ ka¹ läh¹. **17**Ma¹ ke¹
 jwéé¹ jne¹, koo¹ ba¹ lla¹ jne¹ jee¹
 lä¹ jee¹ jne¹. Jëéh¹, koo¹ ba¹ la¹
 he¹ niih¹ he¹ kih¹ jne¹.

18Jëé¹ da¹ hnäh¹ ha¹ lä¹ ga¹ la¹ kih¹
 dsa¹ Israel hi¹ ga¹ kuh¹ jah¹ hi¹ ma¹
 dsa¹ jää¹ dsa¹ nö¹ na¹ hyoo¹, ga¹ laay¹
 koo¹ ba¹ kyaah¹ Dio juu¹ na¹ hyoo¹
 ja¹. **19**He¹ jwahn¹ lä¹ na¹, ja¹ he¹
 jwahn¹ kyee¹ jwérte dio hi¹ na¹ lla¹
 kaah¹ dsa¹, ni¹ ngo¹ he¹ lla¹ dsa¹
 cha¹ nö¹ dio he¹, sa¹ cha¹ he¹ la¹ ni¹
 miih¹. **20**Lä¹ la¹ ba¹ jwééhñ¹ hnäh¹,
 lä¹ koo¹ jmee¹ hi¹ sa¹ ma¹ heeh¹
 kih¹ Dio, wa¹ rá¹ ga¹ llay¹ miih¹ he¹
 cha¹ kiyh¹ cha¹ nö¹ dio hi¹ na¹ lla¹
 he¹, he¹ kwééh¹ hi¹ sa¹ llu¹ ba¹ ja¹,

ja¹ he¹ kwééh¹ Dio jnän¹ ja¹. Sa¹
 hnnoon¹ jmeeh¹ hnäh¹ ko¹ jøøh¹ kyaah¹
 hi¹ sa¹ llu¹. **21**Cher¹ mah¹ ga¹ hih¹
 hnäh¹ he¹ kwa¹ Dio, mo¹ so¹ le¹ huh¹
 hnäh¹ he¹ kwa¹ hi¹ sa¹ llu¹. Cher¹ mah¹
 ga¹ taah¹ hnäh¹ ga¹ ku¹ ga¹ hih¹ hnäh¹
 he¹ lla¹ Dio ne¹ na¹ mes¹, mo¹ so¹
 le¹ kuh¹ huh¹ hnäh¹ nö¹ mes¹ kih¹
 hi¹ sa¹ llu¹ ka¹ läh¹. **22**¿Che¹ ja¹ he¹
 hnøøh¹ jne¹ ha¹ lä¹ jee¹ lä¹ llih¹ Dio
 he¹ jmee¹ jne¹ lä¹ ja¹? ¿Che¹ cha¹ ga¹
 be¹ jnän¹, lä¹ koh¹ ga¹ kiyh¹?

Wa¹ hnøøhn¹ he¹ llu¹ kih¹ øøh¹ jne¹
23Ga¹ lä¹ jee¹ ba¹ na¹ ngén¹ jwé¹
 jmeeh¹, pero ja¹ lä¹ jee¹ jmää¹ ta¹.
 Ga¹ lä¹ jee¹ ba¹ na¹ ngén¹ jwé¹ jmeeh¹,
 pero ja¹ lä¹ jee¹ kwa¹ be¹ jnän¹ jee¹
 hnäähñ¹ Dio. **24**Sa¹ wa¹ hnøøhn¹
 he¹ llu¹ jnän¹ hñaan¹, wa¹ hnøøhn¹
 he¹ llu¹ kih¹ jnah¹ ba¹. **25**Kuh¹ ba¹
 hnäh¹ ga¹ lä¹ jee¹ ngo¹ he¹ hnii¹ dsa¹
 jee¹ jngééh¹ jah¹. Ta¹ ngii¹ hnäh¹
 ni¹ miih¹ juu¹ mah¹ sa¹ jmeeh¹ hnäh¹
 cha¹ miih¹ huu¹ dsé¹. **26**Jëéh¹, kih¹
 ba¹ Dio la¹ jmi¹ gyuu¹ la¹, hi¹ lä¹ ja¹
 lä¹ jee¹ he¹ ga¹ cha¹ nö¹ kih¹, kih¹ bih¹
 la¹ lä¹ jee¹. **27**Cher¹ mah¹ jaa¹ hi¹ sa¹
 ma¹ heeh¹ kih¹ Dio ga¹ téeýh¹ hnäh¹
 mah¹ go¹ kuh¹ hnäh¹ kiyh¹, hi¹ gwa¹
 hoh¹ hnäh¹ go¹ nääh¹ hnäh¹, ja¹
 go¹ kuh¹ ba¹ hnäh¹ ga¹ lä¹ jee¹ he¹ llay¹.
 Ta¹ ngii¹ hnäh¹ ni¹ miih¹ juu¹ mah¹
 sa¹ jmeeh¹ hnäh¹ cha¹ miih¹ huu¹ dsé¹.
28Pero cher¹ mah¹ chaa¹ hi¹ ga¹ jäh¹:
 “Ngo¹ he¹ ma¹ lla¹ dsa¹ nö¹ na¹ hyoo¹
 ba¹ na¹”, ta¹ kuh¹ hnäh¹ ga¹ ja¹, mah¹
 la¹ llu¹ kih¹ hi¹ ma¹ mi¹ jnää¹ juu¹ ja¹.
 Lä¹ ja¹ sa¹ jmee¹ jyoh¹ huu¹ dsé¹ he¹
 jmee¹ jwiih¹ kiyh¹. Jëéh¹, kih¹ ba¹ Dio
 la¹ jmi¹ gyuu¹ la¹ hi¹ lä¹ ja¹ lä¹ jee¹.
29Ja¹ he¹ hlëéhñ¹ kih¹ huu¹ dsé¹ kyah¹

hnäh'. He⁻ hlëehn' kih^l huu^l dsé⁻ kih^l jnäh' ba⁻ na⁻, mah^l sa⁻ jmeey^l jyoh^l huu^l dsé⁻ he⁻ jmee^l jwiih^l kiyh^l. ²He⁻ la^l ha⁻ dsa⁻ kin^l he⁻ na⁻ ngén^l jwé^l jmeen^l cher'mah^l ko⁻ ja⁻ la⁻ huu^l dsé⁻ kiyh^l? ³Cher'mah^l kwan⁻ ti⁻ hmaah^l kih^l Dio kih^l he⁻ kuhn^l, ⁴he⁻ la^l hlëeh^l dsa⁻ wi⁻ kin^l kih^l he⁻ kuhn^l he⁻ ja⁻? ⁵Hi⁻ kwee⁻ ba⁻ la^l kih^l lä⁻ jé⁻, cher'mah^l kuh⁻ huh^l hnäh', o he⁻ ga⁻ jmeeh^l hnäh', jmee^l hnäh' lä⁻ jé⁻ lä⁻ koo⁻ lle⁻ kih^l ba⁻ mah^l lä⁻ ja⁻ wa⁻ la⁻ juuh^l kih^l Dio jnän^l. ⁶Ta⁻ jmee^l hnäh' jeh^l dsé⁻ dsa⁻ judiu, ni⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu, ni⁻ hi⁻ laa⁻ kyaah^l Dio ka⁻ läh^l. ⁷Jmee^l hnäh' lä⁻ koh⁻ jmee^l jnä⁻ ba⁻. Jéeh^l jmeen^l bii⁻ hnoohn^l ha⁻ lä⁻ jee⁻ tih^l dsé⁻ dsa⁻ kyaah^l lä⁻ jé⁻ he⁻ jmeen^l. Sa⁻ hnoohn^l he⁻ llu⁻ ki⁻ hñin^l, hnoohn^l he⁻ llu⁻ kih^l ga⁻ lä⁻ jéeh⁻ ba⁻ mah^l lääy^l.

Juu^l kih^l dsa⁻ hi⁻ jlé⁻ ka⁻ lle⁻

11 Jmee^l hnäh' lä⁻ koo⁻ jmee^l jnä⁻, jéeh^l jnä⁻ jmeen^l lä⁻ koo⁻ ga⁻ jmee^l Cristo.

⁸Chaa⁻ llu⁻ cha⁻ miih^l lä⁻ koo⁻ tääh^l hnäh^l øohn^l, jéeh^l, ga⁻ lä⁻ jé⁻ jiih^l ba⁻ dsa⁻ lä⁻ dsooh^l hoh^l jnä⁻, hi⁻ chooh^l ba⁻ hnäh' koo⁻ hweh^l juu^l he⁻ ma⁻ hlëehn^l hnäh'. ⁹Hnoon^l lä⁻ ngéeh^l hnäh', Cristo laa⁻ to⁻ në⁻ kih^l lä⁻ jéeh⁻ dsa⁻ ñuuuh^l, hi⁻ lä⁻ ja⁻ laa⁻ dsa⁻ ñuuuh^l kih^l dsa⁻ më⁻, lä⁻ ja⁻ laa⁻ Dio kih^l Cristo ka⁻ läh^l. ¹⁰La⁻ o⁻ hih⁻ kih^l dsa⁻ ñuuuh^l cher'mah^l jléy^l ka⁻ lley^l wa⁻ ra⁻ ga⁻ té⁻ jee⁻ ngiiy^l kiyh^l kih^l Dio o wa⁻ ra⁻ ga⁻ ngéey^l juu^l kih^l Dio cha⁻ ne⁻ dsa⁻. ¹¹Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh^l la⁻ o⁻ hih⁻ kih^l dsa⁻ më⁻ cher'mah^l sa⁻ na⁻ jlé⁻ ka⁻ lley^l wa⁻ ra⁻ ga⁻ té⁻ jee⁻ ngiiy^l kiyh^l kih^l Dio

o wa⁻ ra⁻ ga⁻ ngéey^l juu^l kih^l Dio cha⁻ ne⁻ dsa⁻. Heh^l lä⁻ ja⁻, la⁻ lä⁻ koo⁻ he⁻ na⁻ ti⁻ kwah^l lle⁻, llu^l ga⁻ wa⁻ tiiy^l lle⁻ go⁻ te⁻. Pero cher'mah^l laay^l la⁻ o⁻ hih⁻ kiyh^l he⁻ tiiy^l lle⁻ o he⁻ jmee^l kwah^l, he⁻ ja⁻ wa⁻ jléy^l ba⁻. ¹³Sa⁻ sooh^l kih^l dsa⁻ ñuuuh^l lle⁻ jéeh^l laay^l heeh^l kih^l Dio, mah^l mi⁻ jnäy⁻ ha⁻ lä⁻ koo⁻ jøøh^l laa⁻ Dio. Pero dsa⁻ më⁻ mi⁻ jnäy⁻ ha⁻ lä⁻ koo⁻ jøøh^l laa⁻ dsa⁻ ñuuuh^l. ¹⁴Dsa⁻ ñuuuh^l sa⁻ ya⁻ hëe⁻ kih^l dsa⁻ më⁻, dsa⁻ më⁻ ba⁻ ya⁻ hëe⁻ kih^l dsa⁻ ñuuuh^l. ¹⁵Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh^l, sa⁻ ga⁻ jmää^l Dio dsa⁻ ñuuuh^l mah^l le⁻ llu^l kih^l dsa⁻ më⁻, ga⁻ jmää^l dsa⁻ më⁻ mah^l le⁻ llu^l kih^l dsa⁻ ñuuuh^l ba⁻. ¹⁶Kih^l he⁻ ja⁻, hi⁻ kwaat⁻ kih^l ángele ka⁻ läh^l, jmee^l bii⁻ jlé⁻ dsa⁻ më⁻ lle⁻ mah^l jmee^l lii⁻ chaa⁻ hi⁻ kye⁻ në⁻ kiyh^l.

¹⁷Pero he⁻ tøøh^l jne⁻ kyaah^l Dsa⁻ jøøh^l jnän^l, ja⁻ ma⁻ la⁻ dsa⁻ ñuuuh^l laa⁻ kwaat⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ laa⁻ kwaat⁻ dsa⁻ më⁻ ka⁻ läh^l. ¹⁸Jéeh^l, lä⁻ koh⁻ ya⁻ hëe⁻ dsa⁻ më⁻ kih^l dsa⁻ ñuuuh^l, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ kih^l dsa⁻ më⁻ dsa⁻ lä⁻ chaa⁻ dsa⁻ ñuuuh^l. Lä⁻ uu⁻ ba⁻ hwéé⁻ kih^l Dio. ¹⁹Kye⁻ da⁻ hnäh' kwaat⁻ hñaah^l hnäh', ²⁰che⁻ sa⁻ laah^l hnäh' sa⁻ jnä⁻ llu⁻ wa⁻ ra⁻ ga⁻ ngiiy^l jaa⁻ dsa⁻ më⁻ kih^l, kih^l Dio ma⁻ sa⁻ na⁻ jlé⁻ lle⁻? ²¹Lä⁻ koo⁻ jmee^l jne⁻ he⁻ tøøhn^l jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ lä⁻ koo⁻ la⁻ kih^l dsa⁻ ñuuuh^l, mi⁻ jnäy⁻ he⁻ la⁻ o⁻ hih⁻ kiyh^l he⁻ kway⁻ jwé⁻ kwaa⁻ jnu⁻ lle⁻. ²²Jéeh^l, dsa⁻ më⁻, ga⁻ hyoyh^l jnu⁻ lle⁻ kyoo⁻ mah^l jlé⁻ lle⁻ lla⁻ he⁻ ma⁻ jléy^l kyaah^l hmih^l. ²³Cher'mah^l chaa⁻ hi⁻ hnøø^l ti⁻ choo⁻ juu^l kih^l juu^l he⁻ hlëehn^l la⁻, hnøø^l

lä⁺ney⁻ ha⁻ lä⁺ la['] kyaq^{a'} jnääh[!]. Jëeh['] ko⁻ née[!] ba['] he⁻ tëë['] jnääh['] jmee⁻ jnääh['] hi⁺ lä⁺ ja⁻ lä⁺ kaa⁻ gwah⁻ kih['] Dio.

Mi⁻kwayh['] ma⁺nuu⁺ kih[']
Dsa⁻jøøh['] jnän[']

¹⁷ Pero ta['] jyoh['] ko⁻ taa⁻, sa⁺ chaan⁻ llu['] lä⁺ koo⁻ jmeeh['] hnääh[!]. Jëeh['], jee['] dsa⁻ñeeh⁺ hnääh[!], cha⁻ ga'mihi⁻ he⁻ hliih['] jmeeh['] hnääh['] lla⁻ he⁻ ma['] jmeeh['] hnääh['] he⁻ llu[!]. ¹⁸ To⁻ në⁻ he⁻ ja⁻, ma⁻nuun[!] kyah['] hnääh['] he⁻ sa⁺ hii['] koo⁻ ba['] juu['] kyah['] hnääh['] jee['] dsa⁻ñeeh⁺ hnääh[!]. Hi⁺ jee['] llah['] laan⁺ dsoo['] ba[!]. ¹⁹ Jëeh['], go⁻ laan⁺ jmää[!] kyah['] hnääh['] he⁻ tääh['] hnääh['] lä⁺ ja⁻ mah['] lä⁺lee[~] hii[~] na⁻ hi⁻ hnaah⁺ Dio hi⁺ lä⁺lee[~] hii[~] na⁻ hi⁻ sa⁺ hnaah⁺ Dio. ²⁰ Cher'mah['] lä⁺ ja⁻ tääh['] hnääh[!], jee['] dsa⁻ñeeh⁺ hnääh[!], ja⁺ ma⁻nuu⁺ kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['] ja⁻ kuh['] hnääh[!]. ²¹ Jëeh['], wa'rä⁻ ga⁻të['] hor⁻ kuh['] hnääh[!], lä⁺ ja⁻ lä⁺ja⁻ hnääh[!] dsa⁻lä⁺ jää[!] kuh['] huh['] hnääh['] he⁻ go⁻kye[~] hnääh[!]. Hñaah['] ba['] hnääh['] kuh['] huh['] lä⁺ jiih['] dsa⁻lä⁺hee[~] hnääh['] mah['] ko⁻llaa[!] jää[!] kyaq['] kyoo[!]. ²² ¿Che['] sa⁺ cha⁻ cha'neh⁺ kyah['] hnääh['] jee['] go'taqh['] hnääh['] kuh['] huh['] hnääh[']? ¿He['] la⁻ mi⁻kwah['] hnääh['] hi⁻ laa[!] kyaq['] Dio, mah['] lleh['] hnääh['] o⁻hih⁺ kih['] hi⁻ sa⁺ kye[~] ni⁻ miih['] he⁻ kuh[']hih[']? ¿Hee['] ba['] na⁻ jwëëhn['] hnääh[']? ¿Che['] jwëëhn['] hnääh['] jmeeh['] ba['] hnääh['] llu[!]? Ni⁻ miih['] sa⁺ jwëëhn['] hnääh['] lä⁺ja⁻.

²³ Jëeh['], kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['] ga⁻hyohn[!] juu['] la⁻, ja['] ba['] he⁻ ma⁻hlëëhn['] hnääh['] jää[!]. Hwë['] he⁻ ga⁻ngëëy['] Dsa⁻jøøh['] jnän['] ja⁻, ga⁻kay['] he⁻niih[!]. ²⁴ Mah['] ga⁻kway['] ti[']hmaah['] kih['] Dio. Ma⁻ngëë['] he⁻ ja⁻, ga⁻llaay[']

he⁻niih['] ja⁻ mah['] ga⁻jäyh[!]: "Hee['] la⁻, kuh['] hnääh[!]. He['] la⁻ na⁻ jmi⁻ngo['] kin[']. Ta⁻la⁻ kyah['] hnääh['] kwaan['] hñiin['] juun[!]. Ja⁻ jmeeh['] hnääh['] lä⁺la⁻ mah['] lä⁻dsooh['] hoh['] hnääh['] kin[']."

²⁵ Ja[']ba['] lä⁺ ja⁻ ga⁻jmeey['] kyaah['] wa[']kyah['], ma⁻ngëë['] ma⁻kuyh['] ma⁻nuu[!]. Ga⁻jäyh[!]: "Wa[']kyah['] la⁻ la['] hmooh['] hmëë['] he⁻ jmeen['] kyaah['] jma⁻ kin[']. Ja⁻ jmeeh['] hnääh['] lä⁺la⁻, ga⁻lä⁺ jë⁺ jiih['] ma['] huh['] hnääh['], mah['] lä⁻dsooh['] hoh['] hnääh['] kin[']." ²⁶ Lä⁺ja⁻, lä⁺ jë⁺ jiih['] ma['] kuh['] hnääh['] he⁻niih['] la⁻, hi⁺ ma['] huh['] hnääh['] he⁻ haa['] neh⁻ wa[']kyah['] la⁻, he⁻ jmeeh['] hnääh['] juu['] he⁻ ga⁻juu[!] Dsa⁻jøøh['] jnän['] ba['] na⁻, lä⁺ ma⁻ngoo[!] ja[']ba['] lä⁺ jiih['] jäyh['] ka⁻läh['].

²⁷ He[']ja⁻, cher'mah['] hi⁻ ga⁻kuh['] he⁻niih['], hi⁺ ga⁻hiyh['] he⁻ haa['] neh⁻ wa[']kyah['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän['], hi⁺ lä⁺ ma⁻ngoo[!] bih['] jmeey['] he⁻ hliih['], ma⁻na⁻bääyh['] dsoo['], kih['] he⁻ mi⁻kwayh['] jni⁻ngo[!] kyaah['] jma⁻ kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. ²⁸ Lä⁺ja⁻ lä⁺ja⁻ hnääh['] hnøø[!] kah['] da⁻ hnääh['] kwaat['] che['] sa⁺ hñiin['] huu[']dsé⁻ kyah['] hnääh['], jää[!] ja⁻ga['] kuh['] hnääh['] he⁻niih['] hi⁻ huh['] hnääh['] he⁻ haa['] neh⁻ wa[']kyah['].

²⁹ Jëeh['], cher'mah['] jmee⁻ gyih['] he⁻ hliih['] mah['] kuyh['] he⁻niih['] hi⁻ hiyh['] he⁻ haa['] neh⁻ wa[']kyah['] ja⁻, he⁻ ngiiyh['] he⁻ ja⁻ he⁻ hliih['] në⁻ kiyh['] ba['] ja⁻. Jëeh['] sa⁺ tooyh['] ta['] jni⁻ngo[!] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. ³⁰ Kih['] he⁻ja⁻, chaa⁻ jwëë['] jee['] kyah['] hnääh['] hi⁻ dsaah['], jwëë['] hi⁻ mo⁻so⁻cha⁻ be['] kih['], lä⁺ jiih['] chaa⁻ ko⁻llaa[!] hi⁻ ga⁻juu[!]. ³¹ Pero cher'mah['] ga⁻kye[~] jne['] kwaat['] he⁻ hñiin['] huu[']dsé⁻ jnän['], jää[!] ja⁻ga['] kih[']hihn['], mo⁻so⁻cha⁻ he⁻ kih[']lla['] Dio ta['] jnän[']. ³² Hi⁻ cher'mah['] ga⁻llay['] ta['] jnän['], Dio

ba' he' hi' heeh' jne' wi', mah' sa'
 dsa'nøøn' cha'je' ko'jøh' kyaah'
 hi' sa' ma'heeh' juu' kiyh'. ³³He' ja'
 øøhn', wa'ra' ga'taah' hnäh' kuh', ja'
 jääh' hnäh' dsa'kyaah' hnäh'. ³⁴Hi'
 cher'mah' chaa' jaa' hi' kyoh', wa'
 lla'kuyh' cha'neh' kiyh', mah' sa' ja'
 he' wi' ne' kiyh', wa'ra' ga'jmeey'
 wa' la' cha' la' jee' dsa'neeh' hnäh'.
 Cher'mah' cha' ga' jyoh' juu', he'
 ja' mi'een' wa'ra' ga'lloon' na'jeeen'
 hnäh'.

Lä'jë' he' ga'hñah' jne'
 kih' Jmi'lle' kih' Dio

12 Hnoon' lä'ngëeh' hnäh'
 miih' øøhn', ha' lä' la' he'
 ma'hñah' jne' kih' Jmi'lle' kih'
 Dio. ²Neh' ba' hnäh' ha' lä' ma'
 jmeeh' hnäh', jää' sa' ga' ma'heeh'
 hnäh' kih' Dio. Ma' ga'nää' hnäh'
 ta' la' ta' jnø', ga'kah' hnäh' jwë'
 jee' ma' hnaah' hnäh' dio kaa' hi'
 na'laa' kaaah' dsa'. ³He' ja' hnoon'
 lä'ngëeh' hnäh' ni' jaa' hi' hlëeh'
 lä' gwa' kih' Jmi'lle' kih' Dio
 sa' jwäy' dso'jwi' ne' kih' Jesús.
 Lä'ja' ka'läh' sa' jäyh' jøøh' Jesús,
 cher'mah' sa' kyaayh' Jmi'lle'
 Na'jngii'.

⁴Kah' ba' la' he' ma'hñah' jne'
 lä'ja' lä'ja' jne' kih' Dio, pero
 jaa' ba' Jmi'lle' Na'jngii' hi' kwa'
 lä'jë' he' ja'. ⁵Kah' ba' la' ta' he'
 jmee' jne' lä'ja' lä'ja' jne' jee'
 hnäh' jne' Dio, pero jaa' ba' hi'
 laa' Dsa'jøøh' jnän'. ⁶Kah' ba' la' be'
 he' ma'tee' jne' lä'ja' lä'ja' jne',
 pero jaa' ba' Dio hi' jmee' lä'jë' kih'
 ga'lä'jëe' jne'.

⁷Lä'ja' lä'ja' jne' ma'hñah'
 jne' he' ga'kwa' Jmi'lle' Na'jngii'
 mah' lä'ja' ja' llu' kih' lä'jëe'. ⁸Jaa'

ga'hyoh' miih' huu'dsë' llu' he'
 ga'kwa' Jmi'lle'. Jñah' ga'hyoh'
 he' jmee' kyuuhy' cha'ga'miih',
 he' ga'kwa' ja'ba' Jmi'lle' Na'jngii'.
⁹Jñah' ka'läh' ga'hyoh' kih' ja'ba'
 Jmi'lle' ha' lä' jee' lä'dsoo' dsëy'
 cha'ga'miih'. Hi' jñah' ga'hyoh' ha'
 lä' jee' mi'hlääy' hi' dsaah' kyaah'
 be' kih' ja'ba' Jmi'lle' Na'jngii'.
¹⁰Jñah' ga'hyoh' ha' lä' jmeey' he'
 juh'gaa'. Jñah' ga'hyoh' juu' he'
 ngëey' kih' dsa'. Jñah' ga'hyoh' mah'
 kay' kwaat' che' la' kih' Jmi'lle'
 Na'jngii' he' hlëeh' dsa' o che' la'
 kih' jmi'lle' hliih'. Jñah' ga'hyoh'
 hlëeh'y' jyoh' juu'. Jñah' ka'läh',
 ga'hyoh' be' mah' jiiy' juu' he' hlëeh'
 dsa'kyaayh'. ¹¹Pero jaa' ba' Jmi'lle'
 hi' jmee' lä'jë' he' ja'. Hi' lä'koo'
 hyoh' dsëy' ba' ti'llooyh' kih' lä'ja'
 lä'ja'.

Jee' lä'jëe' hi' laa' kyaah' Dio
 laay' lä'koo' jaa' ba'

¹²Koo' ba' la' jmi'ngo' jnän', hi'
 cha'cha'miih' nee' he' na'ku'
 na'chah'. Ma'ke' cha'miih' nee' he'
 na'ku' na'chah', ma'ra' he' la'ba'
 koo' jmi'ngo' jee' lä'jëe'. Ja'ba' lä'ja'
 Cristo ka'läh' kyaah' jne'. ¹³Jëeh',
 kyaah' jaa'ba' Jmi'lle' ga'lëe'
 jne' koo'ba' kyaayh', lä'lu'he'
 ma'na'saa' jne' jmi' kyaah' Jmi'lle'
 Na'jngii' kih' Dio. Lä'ja' kih' hi'laa'
 judiu o hi' sa' laa' judiu, hi' lä'ja'
 ka'läh' kih' hi' na'hnëe' jmee' ta'
 kih' dsa' o cher'mah' sa' na'hnëey'.
 Ga'lä'jëe' ba' jne' ma'heeh' jne' kih'
 jaa'ba' Jmi'lle'.

¹⁴Heh' jmi'ngo' jnän', sa'la'koo'
 ba' jee' lä'jëe', cha'miih' jee' na'ku'
 na'chah'. ¹⁵Cher'mah' ma'tiin'
 ga'jäh': "Sa'laan' ma'gooh', he'ja'

sa⁺ na⁻jnäǟn⁻ kih¹ jmi⁻ngo¹ kyah¹, pero ma⁻ke⁺ ma⁻jäh¹ lä⁻ja⁻, ma⁻ra⁺ he⁻ na⁻jnäǟ⁻ ba⁻ kih¹ jmi⁻ngo¹ jnän⁻. **16** Hi⁺ cher'mah¹ lo⁻gwan¹ ga⁻jäh¹: "Sa⁻laan¹ mi⁻nëh⁻, he⁻ja⁻ sa⁺ na⁻jnäǟn⁻ kih¹ jmi⁻ngo¹ kyah¹", pero ma⁻ke⁺ ma⁻jäh¹ lä⁻ja⁻, ma⁻ra⁺ he⁻ na⁻jnäǟ⁻ ba⁻ kih¹ jmi⁻ngo¹ jnän⁻. **17** Cher'mah¹ lä⁻kaa⁻ jmi⁻ngo¹ jnän⁻, la⁺ koo⁻ mii⁺ mi⁻në⁻ juuh⁻, chee⁻ kyaah¹ ja⁻ nuu⁻ jne⁻? Hi⁺ cher'mah¹ lä⁻kaa⁻ jmi⁻ngo¹ jnän⁻, la⁺ koo⁻ to⁻gwa⁻ juuh⁻, chee⁻ kyaah¹ ja⁻ he⁻taaq⁻ jne⁻ jmeh⁻? **18** Pero Dio ga⁻jmee⁺ na⁻ku⁻ na⁻chah⁻ jmi⁻ngo¹ jnän⁻, lä⁻koo⁻ lla⁻ dséy⁻. **19** Cher'mah¹ koo⁻ nëe⁻ ba⁻ la⁺ lä⁻kaa⁻ jmi⁻ngo¹ jnän⁻, mo⁻so⁻ la⁺ lä⁻koo⁻ jmi⁻ngo¹ he⁻kye⁻ jne⁻. **20** Pero ja⁻ lä⁻ja⁻ la⁺ jmi⁻ngo¹ jnän⁻. Na⁻ku⁻ na⁻chah⁻ cha⁻miih⁻ nëe⁻, hi⁺jee⁻ lä⁻jëe⁻ koo⁻ ba⁻ la⁺. **21** Sa⁻le⁻ jäh¹ mi⁻nën⁻ siih⁻ ma⁻goon⁻: "Sa⁻ jmee⁺ bii⁺ hne⁻ kin⁻". Ni⁺ sa⁺ le⁻ jäh¹ ka'llen⁻ siih⁻ ma⁻tiin⁻: "Sa⁻ jmee⁺ bii⁺ hne⁻ kin⁻". **22** Pero sa⁻ la⁺ lä⁻ja⁻. He⁻cha⁻ kih¹ jmi⁻ngo¹ jnän⁻, he⁻jmee⁻ jne⁻ kwaat⁻ sa⁻ bee⁻ ni⁻ miih⁻, he⁻ja⁻ jmää⁻ jnän⁻ cha⁻ga'miih⁻. **23** Hi⁺he⁻cha⁻ kih¹ jmi⁻ngo¹ jnän⁻ he⁻jmee⁻ jne⁻ kwaat⁻ sa⁻ jnä⁻ llu⁻, he⁻ja⁻ hø⁻ jne⁻ cha⁻ga'miih⁻. Hi⁺he⁻sa⁻ sooh⁻ jëe⁻ dsa⁻, jlë⁻ jne⁻ llu⁻. **24** Pero he⁻ jnä⁻ llu⁻ në⁻ jnän⁻, sa⁻ jmee⁺ bii⁺ jlë⁻ jne⁻. Ga⁻jmee⁻ Dio jmi⁻ngo¹ jnän⁻ mah⁻ hø⁻on⁻ cha⁻ga'miih⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻sa⁻ bee⁻. **25** Heh¹ lä⁻ja⁻, jmi⁻ngo¹ jnän⁻ sa⁻ jmee⁻ ma⁻kih⁻kih⁻. Lä⁻jëe⁻ nëe⁻ ba⁻ hnäǟy⁻ dsa⁻kyayh⁻. **26** Cher'mah¹ jii⁻ kih¹ koo⁻ nëe⁻, lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻ jii⁻ kih¹. Hi⁺cher'mah¹ ga⁻la⁺ llu⁻ kih¹ koo⁻ nëe⁻, lä⁻ja⁻ la⁺ llu⁻ kih¹ ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻.

27 Lä⁻ja⁻ jne⁻ ka⁻läh⁻, laa⁺ jne⁻ lä⁻koo⁻ jmi⁻ngo¹ kih¹ Cristo. Lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ jne⁻ na⁻ku⁻ na⁻chah⁻ jne⁻

kyayh⁻. **28** Jee⁻ kih¹ hi⁻ laa⁺ gwah⁻, Dio ga⁻hnäa⁻ to⁻në⁻ hi⁻ laa⁺ apóstole, ja⁻ga⁻ ga⁻hnäay⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu⁻ kiyh¹, hi⁻ga⁻hnäay⁻ ta⁻jwoh¹, kyaah¹ hi⁻ jmee⁺ he⁻juh⁻gaa⁻, kyaah¹ hi⁻ mi⁻hläǟ⁻ dsa⁻, kyaah¹ hi⁻ jmee⁺ be⁻ kih¹ dsa⁻, kyaah¹ hi⁻kye⁻ në⁻ kih¹ dsa⁻kyah⁻, hi⁻kyah¹ hi⁻ lih⁻ hlëeh⁻ jyoh⁻ juu⁻. **29** ¿Che⁻ lä⁻jëe⁻ laa⁺ apóstole? ¿Che⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ laa⁺ hi⁻ngëe⁻ juu⁻ kih¹ Dio? ¿Che⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ laa⁺ ta⁻jwoh¹? ¿Che⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ jmee⁺ he⁻juh⁻gaa⁻? **30** ¿Che⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ ma⁻hyoh⁻ be⁻ mah¹ mi⁻hläǟy⁻ dsa⁻dsaa⁻? ¿Che⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ lih⁻ hlëeh⁻ jyoh⁻ juu⁻? ¿Che⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ lih⁻ jii⁻ juu⁻ he⁻hlëeh⁻ dsa⁻kyayh⁻? **31** Wa⁻hee⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih¹ ta⁻he⁻la⁻ kwa⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ he⁻llu⁻ ga⁻ miih⁻.

Pero ta⁻ jyoh⁻ ko⁻taaq⁻, hlëehn⁻ hnäh⁻ ha⁻lä⁻ jee⁻ jnääh⁻ hnäh⁻ he⁻jmää⁻ cha⁻ga'miih⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

He⁻ hnäǟ⁻ jne⁻ dsa⁻kyah⁻, he⁻ja⁻ba⁻kyee⁻

13 Cher'mah¹ ga⁻hlëehn⁻ kyaah¹ wa⁻he⁻cha⁻he⁻ juu⁻he⁻hlëeh⁻dsa⁻, hi⁺kyah¹ juu⁻he⁻hlëeh⁻ángèleka⁻läh⁻, hi⁺cher'mah¹sa⁻hnaan⁻dsa⁻kyah⁻, laan¹lä⁻koo⁻ñe⁻he⁻koo⁻hi⁻ta⁻jmah¹. Laan¹lä⁻koo⁻ jwi⁻ñe⁻kih¹ tē⁻. **2** Cher'mah¹ ga⁻hyohn⁻cha⁻miih⁻ juu⁻kih¹Dio he⁻ngëen⁻kih¹dsa⁻, hi⁺cher'mah¹ga⁻lä⁻ngëen⁻lä⁻jëe⁻juu⁻he⁻na⁻hmää⁻, cher'mah¹kyuu⁻ba⁻ jnä⁻lä⁻jëe⁻, hi⁺cher'mah¹ga⁻jmeen⁻dsoo⁻dsen⁻cha⁻miih⁻lä⁻jiih⁻ mi'siin⁻høø⁻moh⁻, pero cher'mah¹sa⁻hnaan⁻dsa⁻kyah⁻, ni⁻miih⁻sa⁻cha⁻he⁻laan¹. **3** Cher'mah¹ga⁻ti⁻ga⁻lloohn⁻ga⁻lä⁻jëe⁻he⁻

cha⁻ kin⁺ mah¹ äähn¹ dsa⁻ tä⁻nee¹,
hi⁺ cher'mah¹ ga⁺kwaan¹ hñiin⁺
kaan¹, pero cher'mah¹ sa⁺ hnaan¹
dsa⁻kyaaahn¹, ni⁺ miih¹ sa⁺ jmää¹ kin⁺
lä⁺jé⁺ he⁻ ja⁻.

⁴He⁻ hnää¹ jne¹ dsa⁻, he⁻ jøh⁻ dsen⁻
ba⁻ ja⁻, hi⁺ llu¹ dsé⁻ jne¹ ka⁻läh¹. He⁻
hnää¹ jne¹ dsa⁻, ja⁺ he⁻ wi⁺ dsé⁻ jne¹
kyaaahn¹ dsa⁻. He⁻ hnää¹ jne¹ dsa⁻, ja⁺
he⁻ jmää¹ jne¹ hñaan¹ kaaah¹, ni⁺ he⁻
jmeen¹ kyee¹ jne¹ cha⁻ga'miih¹. ⁵He⁻
hnää¹ jne¹ dsa⁻, ja⁺ he⁻ jmeen¹ he⁻
sa⁺ lle⁺ kih¹ jmeen¹, ja⁺ he⁻ hnøohn¹
ma⁺la⁺ he⁻ llu¹ jnän¹ hñaan¹, ja⁺ he⁻
lä⁺llee⁺ jne¹ na⁻koh¹, ja⁺ he⁻ tøoh¹
jne¹ dsen⁻kyaaahn¹ dsa⁻. ⁶Jä⁺ he⁻ tih⁻
dsé⁻ jne¹ he⁻ hlíih¹, he⁻ tih⁻ dsé⁻ jne¹
ju'dsoo¹ jmah¹ ba⁻. ⁷He⁻ hnää¹ jne¹
Dio, he⁻ lä⁺be⁺ dsé⁻ jne¹ kih¹ lä⁺jé⁺,
hi⁺ lä⁺ ma⁺dsoo¹ ja⁻ba⁻ dsé⁻ jne¹
kiyh¹, hi⁺ ngoo¹ ba⁻ he⁻ kyé¹ jne¹
o⁻jøh¹ dsé⁻, hi⁺ he⁻ kwëeh¹ dsé⁻ jne¹
ka⁻läh¹.

⁸He⁻ hnää¹ jne¹ dsa⁻kyaaahn¹ sa⁺
llaq¹ jih¹koh¹. Pero lloo¹ koo⁻ jmiif¹
mo⁺so⁺ jmee¹ bii¹ mi⁺jnää¹ Dio juu¹
kih¹, lä⁺ja⁻ ka⁻läh¹ mo⁺so⁺ jmee¹
bii¹ hyoh¹ dsa⁻hlëeh¹ jyoh¹ juu¹, hi⁺
mo⁺so⁺ jmee¹ bii¹ hyoh¹ he⁻ jmeey¹
kyuuuh¹ cha⁻ga'miih¹. ⁹Pero jmiif¹
he⁻ tøoh¹ la⁻, sa⁺ gá¹ ma⁺lä⁺kyuuuh¹
jne¹ na⁻hñaan¹ lä⁺jé⁺ juu¹ na⁻, hi⁺
lä⁺ja⁻ ka⁻läh¹ lä⁺jé⁺ hi⁻ ngëe¹ juu¹
kih¹ dsa⁻, sa⁺ hlëeyh¹ na⁻hñaan¹
lä⁺jé⁺. ¹⁰Pero wa'ra⁻ ga⁺lloo¹
jmiif¹ jmee¹ Dio ma⁺na⁻hñaan¹ go⁻te⁻
lä⁺jé⁺, ma⁺ja⁻ mo⁺so⁺ jmee¹ bii¹ he⁻
ga⁺lä⁺kyuuuh¹ jne¹ miih¹ jmiif¹ gyuuuh¹
la⁻, llaq¹ go⁻te⁻ ba⁻ ja⁻.

¹¹Lä⁺koo⁻ ma⁺laq¹ chih¹,
ga⁺hlëeh¹ lä⁺koo⁻ jaa⁻ chih¹,
ga⁺jmeen¹ huuh¹dsé⁻ lä⁺koo⁻ jaa⁻
chih¹, hi⁺ ga⁺kan¹ kwaat¹ lä⁺koo⁻

jaa⁻ chih¹. Pero ma⁺ ga⁺lä⁺jøøhn¹,
mo⁺so⁺ ga⁺jmeen¹ lä⁺jé⁺ he⁻ ma⁺
jmeen¹ lä⁺koo⁻ ma⁺ mähn¹. ¹²Jmiif¹
na⁻, sa⁺ ma⁺lä⁺ngëe¹ jne¹ na⁻hñaan¹
lä⁺jé⁺, la⁺jnän¹ lä⁺koo⁻ he⁻ jé⁺ jne¹
kyaaahn¹ hu⁻ he⁻ sa⁺ jé⁺ ba⁻. Pero
wa'ra⁻ ga⁺lloo¹ jmiif¹ ja⁻, ja⁻ga⁺ tée¹
jne¹ jéen¹ jé⁺ go⁻te⁻. Na⁻kyuuuhn¹
miih¹ ba⁻. Pero wa'ra⁻ ga⁺lloo¹ jmiif¹
ja⁻, ja⁻ga⁺ lä⁺kyuuuhn¹ lä⁺jé⁺, ja⁻ba⁻
lä⁺koo⁻ kyuuuh¹ Dio jnä¹.

¹³Hnë⁻ nëe¹ ba⁻ he⁻ sa⁺ llaq¹:
he⁻ ma⁺dsoo¹ dsé⁻ jne¹, he⁻ cha⁻
o⁻jøh¹ dsé⁻ jnän¹, hi⁺ he⁻ hnää¹
jne¹ dsa⁻kyaaahn¹. Kih¹ jee¹ lä⁺jé⁺
he⁻ la⁻, kyee¹ ga⁺ he⁻ hnää¹ jne¹
dsa⁻kyaaahn¹.

Ha⁻ lä⁺ la⁺ kih¹ hi⁻ hlëeh¹ jyoh¹ juu¹

14 He⁻ ja⁻ go⁻nää¹ ba⁻ hnäh¹ ta⁻
cha'né¹ he⁻ hnaah¹ hnäh¹
øøh¹ hnäh¹. Hi⁺ lä⁺ja⁻ wa⁻ hee¹ hoh¹
hnäh¹ kih¹ ta⁻ he⁻ la⁻ kwa⁻ Jmiif¹ llole¹
Na⁻jngii¹. Hi⁺ kih¹ jee¹ lä⁺jé⁺ ta⁻ na⁻,
wa⁻ hee¹ hoh¹ hnäh¹ kih¹ he⁻ ngëeh¹
hnäh¹ juu¹ kih¹ Dio. ²Jéeh¹, jaa⁻hi⁻
hlëeh¹ jyoh¹ juu¹, ja⁺ he⁻ hlëeyh¹
kyaaahn¹ dsa⁻ ja⁻, he⁻ hlëeyh¹ kyaaahn¹
Dio ba⁻ ja⁻. Hi⁺ ma⁺ke⁺ hlëeyh¹ juu¹
kaah¹ he⁻ kwa⁻ Jmiif¹ llole¹ Na⁻jngii¹,
ni⁺ jaa⁻ sa⁺ ngëe¹ juu¹ kiyh¹. ³Pero
jaa⁻hi⁻ ngëe¹ juu¹ lä⁺koo⁻ ga⁺hyoyh¹
kih¹ Dio, hi⁻ he⁻ ba⁻ hlëeh¹ juu¹ he⁻
jmeey¹ dsa⁻ nää¹ dsa⁻ ta⁻ cha'né¹,
kway⁻ be⁺ kih¹ dsa⁻, hi⁺ jmeey¹
dsa⁻nøh¹ dsé⁻ dsa⁻. ⁴Jaa⁻hi⁻ hlëeh¹
juu¹ he⁻ sa⁺ ngëe¹ jne¹, he⁻ kway⁻
be⁺ kih¹ hñiyy¹ ba⁻ ja⁻. Pero jaa⁻hi⁻
ngëe¹ juu¹ lä⁺koo⁻ ga⁺hyoyh¹ kih¹
Dio, kway⁻ be⁺ kih¹ lä⁺jé⁺ hi⁻ llaq¹
kyaaahn¹ Dio.

⁵Hnoon¹ wa'ra⁻ jäh¹ kih¹ lä⁺jé⁺
ba⁻ hnäh¹ hlëeh¹ hnäh¹ jyoh¹ juu¹.

Pero cha⁻ga^{miih}⁻ hnoon¹ wa^{ra}⁻ jäh⁻ kih⁻ ga⁻hñah⁻ hnäh⁻ ta⁻ he⁻ ngëeh⁻ hnäh⁻ juu¹ kih⁻ Dio. Jëëh⁻, llu¹ ga⁻ he⁻ ja⁻, lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ hlëeh⁻ hnäh⁻ jyoh⁻ juu¹. Hi⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ jmää⁻ ba⁻ he⁻ hlëeh⁻ hnäh⁻ jyoh⁻ juu¹ wa^{ra}⁻ jäh⁻ kih⁻ chaa⁻ hi⁻ ji⁻ juu¹ ja⁻ mah⁻ kwa⁻ be⁻ kih⁻ hi⁻ laa⁻ kyaah⁻ Dio.

⁶Jëë⁻ da⁻ hnäh⁻ Øohn⁻. Cher'mah⁻ ngoon¹ na⁻hlëehn⁻ hnäh⁻ kyaah⁻ jyoh⁻ juu¹ he⁻ ma⁻hyohn⁻ kih⁻ Dio, sa⁻ jmää⁻ he⁻ ja⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Llu¹ ga⁻ he⁻ hlëehn⁻ hnäh⁻ he⁻ ga⁻mi⁻ jnää⁻ Dio kin⁻ ba⁻, hi⁻ hlëehn⁻ hnäh⁻ he⁻ ma⁻kyuuuh⁻ jne⁻, hi⁻ hlëehn⁻ juu¹ lä⁻koo⁻ ga⁻hyohn⁻ kih⁻ Dio, hi⁻ kyaah⁻ nuuh⁻ he⁻ ma⁻mi⁻tée⁻ jne⁻.

⁷Lä⁻ja⁻ la⁻ kih⁻ lä⁻je⁻ he⁻ sa⁻ na⁻jiih⁻. Wa^{ra}⁻ ga⁻hii⁻ luu¹ hma⁻ta⁻, wa^{ra}⁻ ga⁻hii⁻ tu⁻, cher'mah⁻ sa⁻ ga⁻hii⁻ kwee⁻, sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ñe⁻ hee⁻ su⁻ ja⁻ hii⁻. ⁸Hi⁻ cher'mah⁻ sa⁻ ga⁻hii⁻ kwee⁻ luu¹ hoo⁻, ni⁻ jaa⁻ hløø⁻ sa⁻ mi⁻llu¹ hñii⁻ mah⁻ dsa⁻nääy⁻ jee⁻ hnii⁻. ⁹Lä⁻ja⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻. Cher'mah⁻ sa⁻ jëë⁻ juu¹ he⁻ hlëeh⁻ hnäh⁻, cha⁻lä⁻ja⁻ lä⁻ngëe⁻ dsa⁻juu¹ he⁻ hlëeh⁻ hnäh⁻? Koo⁻taah⁻ miih⁻ ba⁻ ja⁻ he⁻ hlëeh⁻ hnäh⁻. ¹⁰Joh⁻ juu¹ sa⁻ hlëeh⁻ dsa⁻ lä⁻kaa⁻ lä⁻jah⁻ jmi⁻gyuu⁻, hi⁻ lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ jwii⁻ ngëe⁻ bih⁻ juu¹ kiyh⁻. ¹¹He⁻ja⁻ cher'mah⁻ sa⁻ ngëeën⁻ juu¹ he⁻ hlëeh⁻ dsa⁻, laan⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ chaa⁻ uuu⁻ ba⁻ kiyh⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ laa⁻ hi⁻ he⁻ ki⁻ jnää⁻ ka⁻läh⁻. ¹²Lä⁻ja⁻ jmee⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻. Na⁻he⁻ ma⁻hee⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ ta⁻ he⁻ la⁻ kwa⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻, he⁻ja⁻ cha⁻ga^{miih}⁻ wa⁻ tih⁻ hoh⁻ hnäh⁻ he⁻la⁻ kwa⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻kwaa⁻ lä⁻hii⁻ næ⁻hi⁻ laa⁻ kyaah⁻ Dio.

¹³Kih⁻ he⁻ja⁻, jaa⁻ hi⁻ ma⁻hyoh⁻ hlëeh⁻ jyoh⁻ juu¹, wa⁻ngiiy⁻ kiyh⁻ kih⁻ Dio mah⁻ kway⁻ be⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ jiiy⁻ juu¹ ja⁻ kyaah⁻ dsa⁻kyaa⁻h⁻.

¹⁴Jëëh⁻, cher'mah⁻ ga⁻ngiiin⁻ kin⁻ kyaah⁻ juu¹ he⁻ sa⁻ ngëeën⁻, he⁻ngiiin⁻ kyaah⁻ jmi⁻lle⁻ kin⁻ ba⁻ ja⁻. Pero juu¹ ja⁻, sa⁻ ngëeën⁻ he⁻ hnøø⁻ jäh⁻.

¹⁵He⁻ja⁻, cha⁻lä⁻ jmeen⁻? Ngii⁻ ba⁻ jnää⁻ kyaah⁻ jmi⁻lle⁻ kin⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻ ka⁻läh⁻ kyaah⁻ juu¹ he⁻ ngëeën⁻ ba⁻. Hi⁻ hän⁻ kyaah⁻ jmi⁻lle⁻ kin⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻ ka⁻läh⁻ hän⁻ kyaah⁻ juu¹ he⁻ ngëeën⁻. ¹⁶Jëëh⁻, cher'mah⁻ ga⁻häh⁻ kyaah⁻ jmi⁻lle⁻ jmah⁻ jee⁻ kwah⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio, ha⁻ lä⁻ ja⁻ jäh⁻ hi⁻ tääh⁻ nuu⁻: "Wa⁻la⁻ lä⁻ ja⁻", cher'mah⁻ sa⁻ ma⁻lä⁻ngëey⁻ hee⁻ ja⁻ he⁻ ma⁻hlëeh⁻. ¹⁷Ma⁻ke⁻ jnaah⁻ ma⁻kwah⁻ ti⁻hmaah⁻, pero kih⁻ hi⁻ tääh⁻ nuu⁻, sa⁻ tëëy⁻ be⁻ kyaah⁻ juu¹ ja⁻. ¹⁸Kwan⁻ ti⁻hmaah⁻ kih⁻ Dio kih⁻ he⁻ ma⁻hyohn⁻ hlëehn⁻ cha⁻ga^{miih}⁻ jyoh⁻ juu¹ lä⁻koh⁻ ga⁻ hnäh⁻. ¹⁹Pero ga⁻ ma⁻chehn⁻ jee⁻ dsa⁻ñee⁻ Øoh⁻ jne⁻, llu¹ ga⁻laan⁻ he⁻ hlëehn⁻ hñaa⁻ mi⁻juu⁻ he⁻ lä⁻ngëe⁻ dsa⁻ wa^{ra}⁻ ga⁻te⁻ jee⁻ hlëeh⁻ jnih⁻, lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻ hlëehn⁻ gya⁻ mil mi⁻juu⁻ he⁻ sa⁻ kyuuuh⁻ dsa⁻.

²⁰Øohn⁻, ta⁻ jmee⁻ hnäh⁻ huu⁻dsë- lä⁻koo⁻ jaa⁻ chih⁻ hi⁻ sa⁻ ngëe⁻. Llu¹ ba⁻ cher'mah⁻ laah⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ chih⁻ hi⁻ sa⁻ jmee⁻ he⁻ hliih⁻. Pero hnøø⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ huu⁻dsë- lä⁻koo⁻ jaa⁻ dsa⁻ ma⁻jøøh⁻ ba⁻.

²¹Lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ næ⁻ley:

Kyaah⁻ jyoh⁻ juu¹ hlëehn⁻ dsa⁻la⁻.

Kyaah⁻ juu¹ he⁻ hlëeh⁻ dsa⁻ chaa⁻ uuu⁻ ba⁻ hlëeh⁻ jnih⁻.

Pero ni⁻ lä⁻ja⁻, sa⁻nuuy⁻ kin⁻, ga⁻jäh⁻ Dio.

22Lä⁺ja⁻, hi⁻ ma⁻hyoh[~] hlëéh[~] jyoh[~] juu[!], la[!] koo⁻ he⁻ jah⁻gaa⁻ kih⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻heeh[~] kih⁻ Dio. Sa⁻ la[!] kih⁻ hi⁻ ma⁻heeh[~] kih⁻ Dio. Pero ta⁻ jyoh[~] ko⁻taa⁻, ja⁻ hi⁻ ngëe[~] juu[!] he⁻ ga⁻hyoyh[~] kih⁻ Dio, hlëéh[~] hi⁻ ma⁻heeh[~] kih⁻ Dio ba⁻. Sa⁻ la[!] kih⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻heeh[~] kih⁻ Dio. **23**He⁻ ja⁻ sa⁻ llu[!] cher'mah⁻ lä⁺jëe⁺ hnäh[~] hlëéh[~] hnäh[~] jyoh[~] juu[!] he⁻ sa⁻ ngëe[~] jne[!] jee[!] dsa⁻nee[!] hnäh[~]. Jëeh[~], cher'mah⁻ ga⁻lloo[!] ja⁻ hi⁻ hmëe[!] o ja⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻dsoo[!] dsë[!] kih⁻ Dio, ma⁻ja⁻ jayh[~], he⁻ ngaah[~] ba⁻ hnäh[~] na⁻. **24**Pero cher'mah⁻ lä⁺jëe⁺ hnäh[~] ngëe[~] hnäh[~] juu[!] he⁻ ga⁻hnäh[~] hnäh[~] kih⁻ Dio hi⁻ cher'mah⁻ ga⁻lloo[!] ja⁻ hi⁻ hmëe[!] o ja⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻heeh[~] kih⁻ Dio jee[!] täh⁻ hnäh[~], kyaah[~] juu[!] he⁻ ngëe[~] hnäh[~] ja⁻ jmee[!] lä⁺ngëe[~] he⁻ ma⁻hlääyh[~], hi⁻ lä⁺luiyh[~] lä⁺jëe⁺ he⁻ jmeey[~]. **25**Hi⁻ lä⁺jnä[!] lä⁺jëe⁺ he⁻ na⁻hmää[!] neh⁻ tuh⁻dsë[!]. Ja⁻ga⁻ na⁻juuyh[~] jnëy[~] mah⁻ hnaayh[~] Dio, jayh[~]: "Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo[!], cheh⁻ ba⁻ Dio jee[!] kyah[~] hnäh[~]".

Hnøø[!] dsa⁻toohn[!] lä⁺koo⁻ lle⁻ kih⁻ lä⁺ ma⁻ dsa⁻nee[!] jne[!]

26Øohn[!], he⁻ koo⁻ juu[!] lle⁻ jne[!] kih⁻ jee[!] lä⁺jëe⁺ he⁻ ma⁻jwëéhn[~] hnäh[~]. Jee[!] dsa⁻neeh[~] hnäh[~], chaa⁻ hi⁻ hä⁻, chaa⁻ hi⁻ mi⁻tëe[!], chaa⁻ hi⁻ hlëéh[~] ga⁻ jyoh[~] juu[!], chaa⁻ hi⁻ ma⁻mi⁻jnää Dio miih⁻ kih⁻, chaa⁻ hi⁻ lih⁻ jii[!] juu[!] he⁻ sa⁻ ngëe[~] jne[!]. He⁻ ja⁻ jmee[!] hnäh[~] lä⁺jëe⁺ he⁻ na⁻ mah⁻ lä⁺cha⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ be⁻ kyah[~] hnäh[~]. **27**Wa⁻ra⁻ ga⁻hlëéh[~] hnäh[~] jyoh[~] juu[!], wa⁻ hlëéh[~] uu⁻ uu⁻ ba⁻, pero ma⁻ ja⁻ ba⁻. Hi⁻ ma⁻ra⁻ he⁻ hnää[!] ja⁻ hi⁻ lih⁻ jii[!] juu[!] ja⁻. **28**Cher'mah⁻

sa⁻ chaa⁻ hi⁻ lih⁻ jii[!] juu[!] ja⁻, sa⁻ wa⁻ hlëéy[!] hi⁻ täh⁻ neh⁻ gwah⁻. Wa⁻ hlëéy[!] jee[!] nuuy⁻ hñiiy[~] ba⁻, hi⁻ wa⁻ hlëéy[!] kyaah[~] Dio. **29**Lä⁺ja⁻ ka⁻läh⁻ kih⁻ hi⁻ ngëe[~] juu[!] he⁻ ga⁻hyoyh[~] kih⁻ Dio. Wa⁻ hlëéh[~] uu⁻ uu⁻ ba⁻, mah⁻ jee[!] lä⁺jëe⁺ wa⁻ kyey[~] kwaat⁻ ha⁻ lä⁺ dsoo[!] juu[!] ja⁻. **30**Cher'mah⁻ ga⁻mi⁻jnää[!] Dio miih⁻ kih⁻ ja⁻ hi⁻ gya⁻nuu[!], wa⁻ jöøy[!] lä⁺jiih[!] llaa⁻ hlëéh[~] hi⁻ ma⁻løø[!] to⁻në⁻ he⁻. **31**Jëeh[~], lä⁺jëe⁺ ba⁻ hnäh[~] cha⁻ jwë[!] kyah[~] hnäh[~] ngëe[~] hnäh[~] juu[!] he⁻ ma⁻hnäh[~] hnäh[~] kih⁻ Dio. Pero ma⁻ja⁻ ba⁻ hnäh[~] ngëe[~] hnäh[~] juu[!] ja⁻, mah⁻ lä⁺ja⁻ lä⁺tëe[!] lä⁺jëe⁺, hi⁻ hyoyh[~] cha⁻ga⁻miih⁻ be⁻. **32**Jmi⁻lle⁻ kih⁻ hi⁻ ngëe[~] juu[!] nuuh⁻ bih⁻, sa⁻ hlëéy[!] ta⁻ko⁻jiih[!] hlëéh[~] jñah[~] øøyh[~]. **33**Jëeh[~] Dio, sa⁻ laay[!] Dio hi⁻ koo⁻ jmee[!] täh⁻ miih⁻. He⁻ jmeey[~] hii⁻ tií⁻ jnän⁻ ba⁻.

Lä⁺koo⁻ jmee[!] lä⁺jëe⁺ gwah⁻ jee[!] dsa⁻nee[!] lä⁺jëe⁺ hi⁻ laa⁻ kyaah[~] Dio, **34**lä⁺jëe⁺ dsa⁻më⁻ sa⁻ wa⁻ tooyh[!] miih⁻ jee[!] täayh[~] neh⁻ gwah⁻. Jëeh[~], sa⁻ cha⁻ jwë[!] kiyh[!] hlëéy[~]. Hnøø[!] nuuh⁻ kih⁻ dsa⁻nuuh⁻ ba⁻, lä⁺koo⁻ jäh[~] në⁻ ley. **35**Cher'mah⁻ he⁻ hnøøy[!] lä⁺tëey[!], wa⁻ ngiy[!] juu[!] kih⁻ dsa⁻nuuh⁻ kyaay[!] warä[!] ga⁻lla⁻nääy[!] cha⁻neh⁻ kiyh[!]. Jëeh[~], sa⁻ sooh[!] kih⁻ dsa⁻më⁻ hlëéy[!] neh⁻ gwah⁻.

36Ja⁻ ma⁻la⁻ jee[!] kyah[~] hnäh[~] ga⁻lä⁻cha⁻ juu[!] kih⁻ Dio. Ni⁻ sa⁻ la⁻ ma⁻la⁻ kyah[~] hnäh[~] ka⁻läh⁻. **37**Cher'mah⁻ chaa⁻ hi⁻ jmee[!] huúdsë[!] laay[!] ja⁻ hi⁻ ngëe[~] juu[!], o cha⁻ga⁻jyoh[~] he⁻ ga⁻hyoyh[~] kih⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii[!], hi⁻ he⁻ täh⁻ dsë[!] la⁻ mada⁻ kih⁻ Dio lä⁺jëe⁺ he⁻ ma⁻siin[!] la⁻. **38**Kih⁻ hi⁻ sa⁻ jmee[!] he⁻ kih⁻ juu[!] la⁻, ta⁻ jmee[!] hnäh[~] he⁻ kiyh[!].

39 Lä⁺ ja⁻ hnäh['] øohn[!], wa['] hee['] hoh['] hnäh['] kih['] ta['] he⁻ ngëeh['] hnäh['] juu['] kih['] Dio. Hi⁺ ta⁻ ha⁻ hnäh['] kih['] hi⁻ lih⁻ hlëeh['] jyoh['] juu[!]. **40** Pero ta⁻ jmee⁻ hnäh['] wa['] la['] cha⁻ la['] jee['] dsa⁻ ñeek['] hnäh['], jmee⁻ hnäh['] lä⁻ koo⁻ lle['] kih['] ba['].

Ga⁺ lä⁻ jiih['] Cristo ma['] ga⁻ hya⁻ hnë['] jmii['] na⁻ juuy[']

15 Na['] na⁻ mi⁻ dsoohn['] hoh['] hnäh['] øohn[!], ha⁻ lä⁻ la['] ju['] hmëe['] he⁻ ga⁻ hlëehn['] hnäh['], ja⁻ ba['] he⁻ ga⁻ heeh['] hnäh['] ja⁻. Hi⁺ lä⁻ ma⁻ tääh['] ja⁻ ba['] hnäh['] kyaah['] juu['] ja⁻ lä⁻ jiih['] na[!]. **2** Kyaah['] ja⁻ ba['] juu['] la⁻ ma⁻ na⁻ laah['] hnäh['] cher'mah['] ga⁻ nää['] ba['] hnäh['] koo⁻ hweh['] kyaah['] juu['] he⁻ ma⁻ hlëehn['] hnäh[']. Pero cher'mah['] sa⁻ la['] lä⁻ ja⁻, sa⁻ jmää['] he⁻ ma⁻ dsoo['] hoh['] hnäh['].

3 To['] në['] ga⁻ hlëehn['] hnäh['] ja⁻ ba['] juu['] he⁻ ga⁻ heehn['] hniiin['] he⁻ ga⁻ juu['] Cristo kih['] dso'kye⁻ jnäin['] lä⁻ koo⁻ na⁻ sii['] juu['] kih['] Dio. **4** Ja⁻ ga['] na⁻ ga⁻ haa['] dsih['] mah['] ga⁻ lä⁻ jiih['] ka⁻ läh['] ma['] ga⁻ hya⁻ hnë['] jmii['], lä⁻ koo⁻ ma⁻ na⁻ sii['] kiyh['] jää[!].

5 Ga⁻ mi⁻ jnääy['] hniiy['] kih['] Pee[']. Hi⁺ këe⁻ ga['], ga⁻ mi⁻ jnääy['] hniiy['] kih['] lä⁻ jee['] gya⁻ tuu[']. **6** Ma⁻ ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻ mi⁻ jnääy['] hniiy['] kih['] laa['] ga⁻ hñä['] hnä['] laa['] øoh['] jne['] kyaah['] koo⁻ hä⁻ ba[']. Hi⁺ jwëe['] øoh['] jne['] he['], chaa⁻ gyih['] lä⁻ jiih['] na[!], ko⁻ llaa['] ba['] ma⁻ na⁻ juu[']. **7** Ma⁻ ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻ mi⁻ jnääy['] hniiy['] kih['] Jacobo, ja⁻ ga['] ga⁻ mi⁻ jnääy['] hniiy['] jee['] ma['] tääh['] lä⁻ jee['] apóstole.

8 Jee['] ga⁻ dsaa['] ja⁻, ga⁻ mi⁻ jnääy['] hniiy['] ki⁻ jnä[!]. Jnä['] hi⁻ ga⁻ la['] kih['] lä⁻ koo⁻ jaa['] hi⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ chaa['] lä⁻ koo⁻ lle['] kih[']. **9** Jëeh['], mäh['] ga[']

jnä['] lä⁻ koh['] ga['] jee['] lä⁻ jee['] apóstole he[']. Ni⁻ sa⁻ lle['] kih['] tëeh['] dsa⁻ jnä['] apóstol. Jëeh['], ga⁻ jmeehn['] cha⁻ miih['] hi⁻ laa['] kyaah['] Dio. **10** Pero, kih['] he⁻ llu['] dsë['] Dio, he⁻ ja⁻ ba['] ja⁻ laa['] he⁻ jwahn['] laa[']. Hi⁺ ga⁻ jmää['] ba['] he⁻ llu['] dsëy['] kyaah['] jnä['] jee['] ga⁻ jmeen['] cha⁻ ga⁻ miih['] ta['] lä⁻ koh['] ga['] jee['] lä⁻ jee['] apóstole he[']. Pero ja⁻ hñiin['] hi⁻ ga⁻ jmee['] ta['] ja⁻. He⁻ llu['] dsë['] Dio kyaah['] jnä['] ba['] ja⁻, he⁻ ja⁻ ya⁻ hii['] llu['] ta['] he⁻ ga⁻ jmeen[']. **11** Lä⁻ ja⁻ ba['] la['] juu['] he⁻ kwa⁻ jnääh['], kwee⁻ ba['] jmee⁻ cher'mah['] jnä[!], o cher'mah['] jnah['] kwa⁻ juu['] la⁻, hi⁻ juu['] la⁻ ba['] ja⁻, he⁻ ga⁻ heeh['] hnäh['].

Lä⁻ jiih['] lä⁻ jee['] dsa⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu[']
12 Ga⁻ nuuh['] ba['] hnäh['] he⁻ ga⁻ kwa⁻ dsa⁻ juu['] he⁻ ga⁻ lä⁻ jiih['] Cristo.

¿He⁻ la['] ja⁻ ko⁻ llaa['] hnäh['] jwah['] hnäh['] he⁻ sa⁻ lä⁻ jiih['] dsa⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu[']? **13** Jëeh['], cher'mah['] sa⁻ lä⁻ jiih['] dsa⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu['], ni⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ jiih['] Cristo cher'mah['] lä⁻ ja⁻ la[']. **14** Hi⁺ cher'mah['] sa⁻ ga⁻ lä⁻ jiih['] Cristo, sa⁻ jmää['] ta['] he⁻ kwa⁻ jnääh['] juu['] kiyh[']. Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh['], he⁻ ma⁻ lä⁻ dsoo['] dsë['] jne['], sa⁻ jmää['] ta['] ni⁻ miih[']. **15** Hi⁺ ja⁻ ma⁻ la['] he⁻ ja⁻. Ga⁻ jmee['] jnääh['] juu['] ta⁻ juu['] kih['] Dio, jëeh['] ma⁻ jmee['] jnääh['] ju['] dsoo['] he⁻ ga⁻ mi⁻ jiih['] Cristo. Pero sa⁻ ga⁻ lä⁻ jiih['] Cristo cher'mah['] la['] ju['] dsoo['] he⁻ sa⁻ lä⁻ jiih['] dsa⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ juu['], ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ jiih['] Cristo. **17** Waára⁻ jäh['] kih['] sa⁻ ga⁻ lä⁻ jiih['] Cristo, sa⁻ jmää['] ta['] he⁻ ma⁻ dsoo['] hoh['] hnäh[']. Lä⁻ ma⁻ tääh['] ja⁻ ba['] hnäh['] kyaah['] dso'kye⁻ kyah['] hnäh[']. **18** Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh['], ma⁻ na⁻ hee⁻ go⁻ te⁻ lä⁻ jee['] hi⁻ ga⁻ juu['] hi⁻ laa[']

kyaa¹ Cristo. ¹⁹Wa'ra⁻ jäh² kih³ la⁴ kih³ jmi⁵ gyuu⁶ la⁻ ba⁻, he⁻ ma⁻ cha⁻ o⁻ jöh⁻ dsë⁻ jnän⁷ kyaah⁸ Cristo, peer⁻ jwii⁻ jne⁻ jee⁻ kih³ lä⁻ jee⁻ dsa⁻.

²⁰Pero ma⁻ra⁻ ju'dsoo⁻ he⁻ ga⁻lä⁻ jiih⁹ Cristo jee⁻ kih³ hi⁻ na⁻juu⁻. Laay⁻ to⁻në⁻ kih³ lä⁻ jee⁻ hi⁻ lä⁻ jiih⁻ jee⁻ kih³ hi⁻ na⁻juu⁻. ²¹Kih³ jaa⁻ ba⁻ dsa⁻ ja⁻ he⁻ dsa⁻juu⁻ dsa⁻. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻, kih³ jaa⁻ ba⁻ dsa⁻ ja⁻ he⁻ lä⁻ jiih⁻ hi⁻ na⁻juu⁻. ²²Jëeh⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koh⁻ dsa⁻juu⁻ dsa⁻ kih³ he⁻ laay⁻ sa⁻ju⁻ kih³ Adán, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻ jiih⁻ hi⁻ laa⁻ kyaay⁻ Cristo. ²³Lä⁻ja⁻ lä⁻ jaa⁻ lä⁻ jiih⁻, ga⁻ma⁻të⁻ hor⁻ kiyh⁻. To⁻në⁻ ga⁻lä⁻ jiih⁻ Cristo hi⁻ kye⁻ në⁻ jnän⁻. Ja⁻ga⁻ lä⁻ jiih⁻ ka⁻läh⁻ hi⁻ laa⁻ kyaay⁻ wa'ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ jäyh⁻. ²⁴Hi⁻ wa'ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ llaa⁻ go⁻te⁻, lla⁻dsëe⁻ Cristo kih³ lä⁻ jee⁻ hi⁻ tääh⁻ jmee⁻ hih⁻, hi⁻ kih³ hi⁻ laa⁻ta⁻ hi⁻ kih³ hi⁻ bee⁻. Ma⁻ja⁻ ga⁻tooyh⁻ goo⁻ Dio hi⁻ laa⁻ Tää⁻ jnän⁻ mah⁻ hñii⁻ bih⁻ jmeey⁻ hih⁻. ²⁵Jëeh⁻, jmee⁻ bii⁻ lla⁻dsëe⁻ Cristo kih³ lä⁻ jee⁻ hi⁻ na⁻hööh⁻ kiyh⁻ lä⁻ jiih⁻ jäy⁻ ta⁻ hwa⁻ huu⁻ tiiy⁻. ²⁶Kih³ jee⁻ lä⁻ jee⁻ hi⁻ na⁻hööh⁻ kiyh⁻ he⁻, heey⁻ go⁻te⁻ hi⁻ jngiih⁻ kih³ dsa⁻. ²⁷Jëeh⁻, kih³ Dio ma⁻jä⁻ ta⁻ hwa⁻ huu⁻ tiiy⁻ Cristo lä⁻ jee⁻ go⁻te⁻ he⁻ cha⁻. Lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻ jayh⁻: "Ma⁻jä⁻ ta⁻ hwa⁻ huu⁻ tiiy⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻ cha⁻", në⁻ ba⁻ jne⁻ sa⁻ hlëeh⁻ lä⁻kye⁻ kih³ hñii⁻ Dio hi⁻ ga⁻tooh⁻ gooy⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻ ja⁻. ²⁸He⁻ja⁻ wa'ra⁻ ga⁻ jä⁻ ta⁻ hwa⁻ huu⁻ tiiy⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻ cha⁻, ja⁻ga⁻ na⁻ Jooy⁻ ngëey⁻ hñiiy⁻ cha'në⁻ hi⁻ ga⁻tooh⁻ gooy⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻ cha⁻ mah⁻ lä⁻ja⁻ jä⁻ jööh⁻ Dio jee⁻ kih³ lä⁻ jee⁻.

²⁹Ta⁻ jyoh⁻ ko⁻taa⁻, ihee⁻ ga⁻lih⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻saa⁻ jmi⁻ lla⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻? Cher⁻mah⁻ sa⁻ lä⁻ jiih⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻, ihe⁻la⁻ ja⁻

ga⁻saay⁻ jmi⁻ lla⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻? ³⁰Lä⁻ja⁻ jnääh⁻ ka⁻läh⁻, ihe⁻la⁻ ja⁻ heeh⁻ jnääh⁻ he⁻ hii⁻ goo⁻ kyaay⁻ jnääh⁻ ga⁻lä⁻ jee⁻ jmi⁻, cher⁻mah⁻ sa⁻ lä⁻ jiih⁻ dsa⁻? ³¹Ju'dsoo⁻ jwahn⁻ øøhn⁻, lä⁻ jee⁻ jmi⁻ ba⁻ hii⁻ goo⁻ juu⁻. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ la⁻ju'dsoo⁻ he⁻ chaan⁻ llu⁻ jwérte kwaat⁻ kyah⁻ hnäh⁻ jee⁻ hnäh⁻ jne⁻ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻. ³²Wa'ra⁻ jäh⁻ kih³ laan⁻ dsa⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, ihee⁻ jmää⁻ kin⁻ ja⁻, he⁻ ga⁻teen⁻ kyaah⁻ dsa⁻ hi⁻ laa⁻ lä⁻ko⁻ jah⁻ hää⁻ hi⁻ tääh⁻ jwii⁻ Éfeso? Wa'ra⁻ jäh⁻ kih³ sa⁻ lä⁻ jiih⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻na⁻juu⁻, wa⁻ jmee⁻ ba⁻ jne⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻ tih⁻ dsë⁻ jne⁻, wa⁻ kih⁻hijn⁻ llu⁻. Jëeh⁻, ho⁻ ba⁻ juu⁻ jne⁻.

³³Pero ta⁻ mi⁻gaa⁻ hnäh⁻ hñaaah⁻ kih³ hi⁻ hlëeh⁻ lä⁻ja⁻. Jëeh⁻ cher⁻mah⁻ ga⁻jmee⁻ jne⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ hi⁻ hñaa⁻ dsë⁻, dsa⁻hee⁻ lä⁻ jee⁻ he⁻ llu⁻ he⁻ tée⁻ jne⁻ jmeen⁻. ³⁴Jmee⁻ hnäh⁻ huu⁻dsë⁻, mo⁻to⁻ jmee⁻ ga⁻ hnäh⁻ he⁻ hliih⁻. Jëeh⁻, ko⁻llaa⁻ hnäh⁻ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ he⁻ kih⁻ Dio. He⁻ja⁻ jwahn⁻ lä⁻na⁻ mah⁻ ja⁻ o⁻hih⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

Ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ lä⁻ jiih⁻ dsa⁻

³⁵Pero jäh⁻ ko⁻llaa⁻ dsa⁻: "Ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ lä⁻ jiih⁻ dsa⁻? iHa⁻ ba⁻ lä⁻ jnääh⁻ wa'ra⁻ ga⁻lä⁻ jiih⁻?"

³⁶Peer⁻ taah⁻ hne⁻. Sa⁻ hya⁻ mi⁻ju⁻ he⁻ jngëeh⁻ cher⁻mah⁻ ga⁻jä⁻ lä⁻ ma⁻la⁻ ja⁻ba⁻ miit⁻. ³⁷He⁻ jngëeh⁻ ja⁻, sa⁻ la⁻chaah⁻ he⁻ ja⁻ga⁻ hya⁻. La⁻ mi⁻ju⁻ ta⁻jmah⁻ ba⁻, cher⁻mah⁻ la⁻ mi⁻ju⁻ trigo, o he⁻ ga⁻ jyoh⁻ mi⁻ju⁻.

³⁸Dio kwa⁻ chaah⁻ lä⁻koo⁻ lla⁻dsëy⁻. Lä⁻koo⁻ nëë⁻ mi⁻ju⁻ hya⁻ kyaah⁻ chaah⁻ lä⁻koo⁻ lle⁻ kih⁻. ³⁹Hi⁻ lä⁻ ja⁻ la⁻ kih⁻ ngo⁻, sa⁻ la⁻ koo⁻ nëë⁻ ba⁻ jee⁻ lä⁻ jee⁻. Kah⁻ ba⁻ la⁻ jmi⁻ngo⁻

kih' dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺, hi⁺ kah' ba' la'
ngo⁺ kih' jah'. Kah' ba' la' ka⁻ läh'
ngo⁺ kih' jah' hi⁻ tääh' cha' jmi⁻,
hi⁺ lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh' kih' jah' hi⁻ hëë⁺.
40 Hi⁺ lä⁻ ja⁻ la⁻ ka⁻ läh' kih' hi⁻ chaa⁻
gyuuuh[!] kyaah[!] hi⁻ chaa⁻ hwa⁺ la⁻.
Kah' ba' jnää[!] hi⁻ chaa⁻ gyuuuh[!]
hi⁺ kah' ba' la⁻ lla⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁺
la⁻. **41** Kah' ba' la⁻ jmëë[!] hyoo⁻, hi⁺
kah' ba' la⁻ kih' sih⁻, hi⁺ lä⁻ ja⁻ kih'
chañuu⁺ ka⁻ läh'. Kah' ba' la⁻ jmëë[!]
kih' jaa⁻ jaa⁻.

42 Ja⁻ ba' lä⁻ ja⁻ la⁻ he⁻ lä⁻ jiih' dsa⁻
hi⁻ ma⁻ na⁻ juu[!]. Hoo[~] dsa⁻ jmi⁻ ngo⁺
he⁻ dsa⁻ hee[!], pero waára⁻ ga⁻ lloo⁻
jmi⁻ lä⁻ jiih[!] ka⁻ läh', mo⁻ so⁻ heey[!]
jih' koh'. **43** Hoo[~] dsa⁻ he⁻ mo⁻ so⁻ tih⁻
dsëy[!], pero waára⁻ ga⁻ lä⁻ jiih[!], lä⁻ jnä⁻
na⁻ hñaaah[!]. Hoo[~] dsa⁻ he⁻ ma⁻ hwa⁻
go⁻ te⁻, pero waára⁻ ga⁻ te⁻ jee⁻ lä⁻ jiih[!],
ma⁻ kyaah[!] cha⁻ miih⁻ be[!]. **44** He⁻
hoo[~] dsa⁻, la⁻ kih⁻ hwa⁺ la⁻. Pero
he⁻ lä⁻ jiih[!], la⁻ kyaah[!] jmi⁻ lle[!]. Cha⁻
jmi⁻ ngo⁺ he⁻ la⁻ kih⁻ hwa⁺, hi⁺ lä⁻ ja⁻
cha⁻ he⁻ la⁻ kyaah[!] jmi⁻ lle[!]. **45** Lä⁻ ja⁻
na⁻ sii⁻ juu[!] kih⁻ Dio: "Dsa⁻ ñuuuh⁻
Adán hi⁻ to⁻ në⁻ he⁻, ma⁻ na⁻ lla⁻ kih⁻
hwa⁺ la⁻ ba⁻ hi⁻ ma⁻ jiih[!]". Pero
Adán hi⁻ ja⁻ jee⁻ ga⁻ dsaa⁻ he⁻, lla⁻
kyah[!] jmi⁻ lle[!] mah⁻ jmeey[!] chaa⁻
dsa⁻. **46** Hi⁻ lla⁻ kyaah[!] jmi⁻ lle[!] sa⁻
laay⁻ to⁻ në⁻. Hi⁻ ma⁻ na⁻ lla⁻ kih⁻ hwa⁺
la⁻ ba⁻ ma⁻ laay⁻ to⁻ në⁻, ja⁻ ga⁻ ja⁻ hi⁻
lla⁻ jmi⁻ lle[!]. **47** Dsa⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ ma⁻ lla⁻
to⁻ në⁻, ma⁻ na⁻ jnääy[!] kih⁻ hwa⁺ la⁻.
Pero jee⁻ ga⁻ te⁻ uu[!] dsa⁻ ñuuuh⁻ he⁻,
lla⁻ Dsa⁻ jøøh[!] jnän⁻ hi⁻ na⁻ jnää[!] kih⁻
gyuuuh[!]. **48** Ga⁻ lä⁻ jëë[!] hi⁻ na⁻ jnää[!]
kih⁻ hwa⁺ la⁻, laay⁻ kwee⁻ kyaah[!]
hi⁻ ga⁻ lla⁻ kyaah[!] gwaah[!]. Lä⁻ ja⁻
ka⁻ läh⁻ lä⁻ jëë[!] hi⁻ na⁻ jnää[!] gyuuuh[!]
49 Jnää[!] jne⁻ kwee⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ jnää[!]

hi⁻ ga⁻ lla⁻ kyaah[!] gwaah[!]. Ja⁻ ba'
lä⁻ ja⁻, lä⁻ koo⁻ jnää[!] hi⁻ gya⁻ gyuuuh[!],
lä⁻ ja⁻ lä⁻ jnää[!] jne⁻ ka⁻ läh⁻. **50** Lä⁻ ja⁻
jwëëhn[~] hnäh[!] øøhn[!], hi⁻ lla⁻ kyaah[!]
jmi⁻ ngo⁺, sa⁻ tëëy[!] ya⁻ jwi⁻ kih⁻ Dio.
Jëëh[!] jmi⁻ ngo⁺ he⁻ dsa⁻ hee[!], sa⁻ hiih⁻
kyah[!] jyoh[!] jmi⁻ ngo⁺ he⁻ na⁻ ga⁻ tëë[!]
jne⁻ he⁻ sa⁻ dsa⁻ hee[!] jih⁻ koh[!].

51 Na⁻ jwëëhn[~] hnäh[!] koo⁻ juu[!]
he⁻ ma⁻ na⁻ hmää[!]. Ja⁻ lä⁻ jëë[!] jne⁻
juun[!], pero lä⁻ jëë[!] jne⁻ lä⁻ sëë[!] jne⁻.

52 Ni⁻ sa⁻ leeh⁻ ga⁻ jne⁻, kyaah[!] koo⁻
hmih⁻ ba⁻ jne⁻ lä⁻ sëë[!] jne⁻, waára⁻
ga⁻ hii[!] jee⁻ ga⁻ dsaa⁻ luu[!] hoo[!]. Jëëh[!],
hii[!] luu[!] hoo[!] mah⁻ lä⁻ jiih[!] lä⁻ jëë[!]
hi⁻ ma⁻ na⁻ juu[!]. Ja⁻ jiih[!] mo⁻ so⁻ juu[!]
jih⁻ koh[!]. Lä⁻ jëë[!] ba⁻ jne⁻ lä⁻ sëë[!]
jne⁻ ma⁻ ja⁻. **53** Jmi⁻ ngo⁺ jnän⁻ he⁻
dsa⁻ hee[!], jmee⁻ bii⁻ lä⁻ sii⁻ mah⁻
mo⁻ so⁻ hee[!]. Hi⁻ jmee⁻ bii⁻ lä⁻ sii⁻
mah⁻ mo⁻ so⁻ juu[!] jih⁻ koh[!]. **54** Waára⁻
ga⁻ lif⁻ jmi⁻ ngo⁺ he⁻ dsa⁻ hee[!],

ja⁻ jiih[!] mo⁻ so⁻ hee[!], hi⁺ waára⁻
ga⁻ lif⁻ jmi⁻ ngo⁺ he⁻ dsa⁻ juu[!], lä⁻ ja⁻
mo⁻ so⁻ juu[!] ga⁻. Ja⁻ ga⁻ na⁻ lä⁻ te⁻
juu[!] he⁻ na⁻ sii⁻ lä⁻ la⁻: "Ma⁻ dsaa⁻
go⁻ te⁻ ba⁻ he⁻ ma⁻ jmee⁻ dsa⁻ juu[!]
dsa⁻. **55** Na⁻ hma⁻ kuu[!] he⁻ ma⁻ lle⁻
na⁻ kuu[!] he⁻ ma⁻ jngiöh[!] kih⁻ dsa⁻.
Na⁻ to⁻ høø[!], he⁻ ma⁻ lla⁻ dsëë⁻ kih⁻
dsa⁻. **56** Hma⁻ kuu[!] he⁻ jngiöh[!] kih⁻
dsa⁻, la⁻ dso⁻ kye[!]. Hi⁻ dso⁻ kye[!] ja⁻,
kä⁻ be⁻ kih⁻ ley mah⁻ jmeeh⁻ jne⁻.

57 Wa⁻ kwan⁻ ti⁻ hmaah[!] kih⁻ Dio hi⁻
jmee⁻ lëh⁻ jne⁻ ta⁻ la⁻ kih⁻ Jesucristo
Dsa⁻ jøøh[!] jnän⁻.

58 He⁻ ja⁻ jwëëhn[~] hnäh[!] øøhn[!] hi⁻
hnaan⁻ cha⁻ miih⁻, go⁻ tqah⁻ hnäh[!]
koo⁻ hweh[!]. Ta⁻ jeh⁻ hoh⁻ hnäh[!] ni⁻
miih⁻. Jmee⁻ ba⁻ hnäh[!] cha⁻ ga⁻ miih⁻
ta⁻ kih⁻ Dsa⁻ jøøh[!] jnän⁻ koo⁻ hä⁻ koo⁻
hä⁻. Jëëh[!], ñe⁻ ba⁻ jne⁻ sa⁻ na⁻ hee[!] ta⁻
he⁻ jmee⁻ jne⁻ kiyh[!].

Wa' chooh' jne' kuu' mah'
kwëehn' hi- tå-nee'

16 Kwaat' kih' he- chooh'
hnäh' kuu' kih' hi- laa'
kyaa' Dio, jmee' hnäh' ja- ba' lä- koo-
ga' jmeen' mada' kih' ga' lä- je-
gwah' he- tø' hwa' Galacia. **2** To- né'
jmií' kih' seman', lä- jaa' lä- jaa'
hnäh' hø' hnäh' kah' miih' kuu',
he- lle' kih' kwëeh' hnäh' Dio
ha' koh' te' he- lëh' hnäh' lä- koo-
seman' mah' ma- na' jää' kuu' wa- ra-
ga' lloon'. **3** Hi- wa- rá' ga' lloon'
jee' täh' hnäh', siin' koo' je' he-
lla' llen' jmií' kih' hi- ma' hñaqah'
hnäh' mah' dsa- kay' kuu' he-
ma- chooh' hnäh' kih' øph' jne' hi-
tääh' Jerusalén. **4** Cher' mah' ga' la'
niin', dsa- nø' jnäh' ko' jøh' kyaayh'.

Dsoo' Paa' ta' Macedonia

5 Niin' jää' ta' Macedonia, ja- ga'
niin' jee' täh' hnäh', jëeh' ta'
Macedonia ba' dsa- ngëen' jää'.
6 Hi- jëe' cher' mah' ga' jän' kyaah'
hnäh' miih' jmií', o cher' mah' ga' la'
jän' kyaah' hnäh' ta' ko' jih' ngëe'
jii' gyuü'. Ja- ga' kwëeh' jnä' miih'
he- jmee' bii' kin' cha' jwë' ha- ta'
jee' niin'. **7** Jëeh' sa' hnoon', koo'
dsa- ngëe' ba' jnä' ta' jee' täh'
hnäh'. Cher' mah' ga' kwa' Dio jwë',
hnoon' jän' miih' jmií' kyaah' hnäh'.
8 Pero jän' jee' jwii' Éfeso la', lä- jiil'
gooh' jmií' Pentecosté. **9** Jëeh' jee'
la' ma- cha' jwë' kin' he- kwan' juu',
hi' ta' kin' go- hi' llu' ma' ke' chaä'
jwëe' hi' na- høøh' kin'.

10 Cher' mah' ga' lloo' Timotä, jmee'
hnäh' lä- tih' dsëy', jëeh' jmee' bih'
ta' kih' Dio ja- ba' lä- koo' jmee' jnä'.
11 Lä- jëe' ba' wa' hnäay' mah' jayh'

jëe' dsëy' ta' la' kin'. Jëeh' gyan'
jää' jnih' kyaah' jnäh' ga' øph' jne'.

12 Jee' la' jwëehn' hnäh' ha'
lä' la' kih' Apolo. Cha- miih' jiil'
ga' chuun' kyaayh' mah' ma' dsooy'
ma' dsa- jëey' hnäh' kyaah' jnäh'
ga' øph' jne'. Pero sa' ga' lla' dsëy'
ma' dsooy' lä' chah' ja'. Dsooy' ba'
lä' koo' ma' jääy'.

Ga' hih' Paa' juu' kyaah' øph'

13 Wa' na- nëh' hnäh', hnøø' lä'
ma- dsoo' ja- ba' hoh' hnäh'. Wa' cha-
cha- miih' be' kyaah' hnäh'. Hi- ta'
jeh' hoh' hnäh' ni' miih'. **14** Lä- je'
he- jmee' hnäh', jmee' hnäh' lä- lle'
kih' he- hnaah' hnäh' dsa- kyaah'
hnäh'.

15 Øphn', ma- ñeh' ba' hnäh' kih'
Estéfana kyaah' lä- jëe' hi- chaa'
kyaa'. Laay' to- né' hi' ga' heeh'
ju' hmëe' hwa' Acaya. Lä- jëe' hi'
he- täh' jmee' ta' he' kih' lä- jëe'
hi' laa' kyaah' Dio. **16** Chuun' kyaah'
hnäh', wa' nuuh' hnäh' kih' dsa- hi'
jmee' lä' koo' hi' he'. Lä- ja' ka- läh'
kih' hi' kwa' be' kih' øph' jne' hi'
kyaa' ga' jnäh' øph' jne' hi' jmee'
ta' kih' Dio. **17** Peer' jëe' dsën' he'
ma- ja' Estéfana, kyaah' Fortunato,
kyaa' Acaico. Hi' he' na' ga' kwa'
be' kyaah' jnäh' kih' he' sa' ga' la'
ma- ya- nää' hnäh'. **18** Ga' jmee'
jëe' dsën' cha- miih' ja- ba' lä' koo'
ga' jmee' kyaah' hnäh'. Kih' dsa-
hi' jmee' lä' ja', hnøø' kwa' jne'
ti' hmaah' kiyh'.

19 Lä- je' gwah' he- tø' hwa'
Asia, jmee' Dio kyaah' hnäh'. Aquila
kyaa' Priscila kyaah' øph' jne'
hi' dsa- ñee' cha- neh' kiyh', jmee'
cha- miih' Dio kyaah' hnäh' lä' hnøø'
Dsa- jøph' jnän'. **20** Ga' lä- jëe' øph'

jne' jmeē⁺ Dio kyah' hnäh'. Ja⁻ chuh⁻ hnäh' kih¹ dsa⁻kyaah' hnäh' lä⁺ hnøø¹ Dio.

²¹Jnä' Paa' kyaah' goon⁺ hñiin⁺, ma⁻siin¹ miih⁻ jee' ma⁻dsaq¹ he⁻ la⁻, he⁻ jmeen⁺ Dio kyah' hnäh'.

²²Dso'jwi^{''} ba' kyaah' hi⁻ sa⁺ hnää'¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän` Chah' ba' jäh' Dsa⁻jøøh¹ jnän`.

²³Wa' mi⁻jää¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän` lä⁺jëë⁺ hnäh'. ²⁴Lä⁺jëë⁺ hnäh' hnaan⁺ ta⁻la⁻ kih¹ Cristo Jesús. Wa' la⁻ lä⁺ja⁻.

2 Corintios

He⁻ la⁻ jee['] ga⁺te['] to['] je⁻ he⁻ ga⁺sii['] Paa'
kih['] øøh['] jne['] hi⁻ chaa['] Corinto

1 Jnä['] Paa' laan['] apóstol kya^{a'}
Jesucristo lä⁺ hyoh['] dsé['] Dio.
Kyaah['] Timotä øøh['] jne['] siin['] kyah[']
hnäh['] hi⁻ tääh['] gwah⁺ kih['] Dio jwii[']
Corinto lä⁺kye['] kih['] lä⁺jää['] hi⁻ laa[']
kyaa['] Dio hi⁻ tääh['] lä⁺kaa['] hwa[']
Acaya. **2** Ngiin['] kih['] Dio hi⁻ laa['] Tää[']
jnän['] hi⁻ ngiin['] kih['] Dsa[']jøøh['] jnän[']
Jesucristo, wa['] kway['] he⁻ llu['] kyah[']
hnäh['], hi⁻ wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah[']
hnäh['].

Kwa⁺ ba['] Dio be['] jnän['] lä⁺
ma['] jää['] jne['] he⁻ wii[']

3 He⁻ ba['] che['] lluu['] Dio, Jmii[']
Jesucristo Dsa[']jøøh['] jnän['], hi⁻ laa[']
Tää['] jnän['] hi⁻ lä⁺nih['] dsé['] jne['], hi⁻
laay['] Dio jnän['] hi⁻ jmeey['] dsa[']nöh[']
dsé['] jne[']. **4** Ma['] chaa['] jne['] ll[']wii['], hi⁻
he['] jnuuh['] he⁻ ti[']meeh['] dsé['] jne['].
Mah['] lä⁺ja['] ka⁻läh['] jne['], kwan['] be[']
kih['] jnah['] hi⁻ ti[']meeh['] dsé['] lä⁺koo[']
ma[']jmeey['] Dio he⁻ ma[']nöh['] dsé['] jne['].
5 Jääh['], tøøh['] jne['] jääh['] cha[']miih[']
lli[']wii['] lä⁺koo['] ga⁺jää['] Cristo. Hi⁻
ja[']ba['] lä⁺ja['], ta[']la['] kih['] Cristo, tøøh[']
jne['] jää['] dsé['] jne['] cha[']miih[']. **6** He⁻ ja[']
wa[']ra['] ga⁺jää['] jnääh['] lli[']wii['], la['] llu[']
kyah['] hnäh['] mah['] ja['] lääh['] hnäh['].

Hi⁺ ma['] jää['] dsé['] jnääh['], he⁻ ja['] jmee[']
dsa[']nöh['] hoh['] hnäh['] hi⁺ kwääh[']
hoh['] hnäh['] ma['] jääh['] hnäh['] he⁻
wii['], ja[']ba['] lä⁺koo['] wii['] he⁻ ma['] jää[']
jnääh[']. **7** Heh['] o[']joh['] dsé['] he⁻ cha[']
kyaa['] jnääh['] ta[']la['] kyah['] hnäh['], sa[']
llaa[']. Jääh['], ne['] jnääh['] lä⁺koo['] jää[']
jnääh['] wii['], ja[']ba['] lä⁺ja['] jääh['] hnäh[']
wii[']. Hi⁺ ja[']ba['] lä⁺koo['] dsa[']nöh['] dsé[']
jnääh['], ja[']ba['] lä⁺ja['] dsa[']nöh['] hoh[']
hnäh['] ka⁻läh['].

8 Øøhn['], hnøø['] jnääh['] lä⁺ñeh['] hnäh[']
ha⁻koh['] wii['] sa['] ga⁺ngëe['] jnääh[']
hwa['] Asia. Ma['] jmee['] jnääh['] huu[']dsé[']
sa['] ma['] lä⁺tää['] jnääh[']. Lää[']jih['] sa[']
ga⁺lä⁺cha['] o[']joh['] dsé['] he⁻ ma['] lää[']
jnääh[']. **9** Ma['] jmee['] jnääh['] huu[']dsé[']
he⁻ ma[']na[']juu['] ba['] jnääh['] ja[']. He⁻
ja['] ga⁺jmää['] kya^{a'} jnääh['] mah['] sa[']
kye['] jnääh['] o[']joh['] dsé['] kya^{a'} hñaa[']
jnääh[']. Mah['] lä⁺ja['] lä⁺cha['] o[']joh[']
dsé['] kya^{a'} jnääh['] kih['] Dio hi⁻ mi[']jiih[']
hi⁻ ma[']na[']juu[']. **10** Hi⁻ he['] ga⁺lää[']
jnääh['], hi⁻ he['] lää['] jnääh['], hi⁻ kye[']
jnääh['] o[']joh['] dsé['] kiyh['], lä⁺ ma[']ngoo[']
ja[']ba['] lää['] jnääh['] ma['] hii['] goo['] juu[']
jnääh[']. **11** Lää[']ja['] jmeey['] cher'mah[']
kwah['] hnäh['] be['] ngii['] hnäh['] kyaah[']
jnääh['] kiyh[']. Jääh['] cher'mah['] jwëe[']

ngii^z kih¹ Dio ta^zla^z kya^a¹ jnääh¹,
lä^zja^z ka^zläh^z jwëë^z kwa^z ti^zhmaah^z
kih¹ Dio ma^zngëë^z ma^zjmeey^z he^z llu^z
kyaa^z jnääh¹.

**Ga^zmi^zsii^z Paa^z huu^zdsë^z he^z
ma^zdsooy^z ta^zjwi^z Corinto**

¹²He^z la^zba^z ja^zhe^z tih^z dsë^z
jnääh¹, he^zsa^z hnii^z huu^zdsë^z kya^a¹
jnääh¹ lä^zkoo^z ga^zjmee^z jnääh¹ta^z
jee^z jyoh^z. Kye^z jnääh¹ koo^z nëë^z
ba^z huu^zdsë^z he^z gwa^z kih¹ Dio.
Sa^z ga^zjmee^z jnääh¹ lä^zkoo^z jmee^z
hi^z kyuuuh^z cha^zmiih^z. Ga^zjmee^z
jnääh¹ lä^zkoo^z lle^z kih¹ ba^z, kih¹he^z
llu^zdsë^z Dio kya^zqah^z jnääh¹. Lä^zja^z
cha^zga^zmiih^z llu^zga^zjmee^z jnääh¹jee^z
kyah^z hnääh¹. ¹³He^zma^zsii^z jnääh¹
kyah^z hnääh¹, la^zkyaa^z koo^z nëë^z ba^z
huu^zdsë^z. Ha^z koo^zjiih^z lä^zngëëh^z
ba^z hnääh¹ jee^z hëh^z hnääh¹ he^zma^zsii^z
jnääh¹la^z, ko^zja^zba^zla^zhuu^zdsë^z
kyaa^z jnääh¹. Hi^z hnoon^z täh^z hoh^z
hnääh¹ llu^z, ¹⁴lä^zkoh^z ma^zlä^zngëëh^z
hnääh¹ miih^zha^zlä^zle^z jnän^z wa^zra^z
ga^ztë^z jee^z jäh^z Jesùs Dsa^zjøøh^z jnän^z.
Jëeh^z ja^zba^z lä^zkoo^z lä^zcha^z jnääh¹
llu^zkwaat^z kyah^z hnääh¹, ja^zba^z lä^zja^z
lä^zcha^zqah^z hnääh¹ llu^zkwaat^z kyaa^z
jnääh¹ jmi^z ja^z.

¹⁵Ma^zra^zju^zdsoo^z lä^zja^zle^z jnän^z.
Ma^zjmeen^z huu^zdsë^z ma^zniin^zto^znë^z
ta^zjee^z tääh^z hnääh¹. Hi^z lä^zja^z
ka^zläh^z ta^zla^zhe^z ma^zjähn^z ma^z
na^zjëen^z hnääh¹ mah^zte^zto^zjiih^z
lä^zcha^zqah^z hnääh¹ llu^z. ¹⁶Jee^z tääh^z
hnääh¹ na^zma^zniin^zta^z Macedonia.
Hi^z Macedonia ja^z, ma^zjähn^z ka^zläh^z
ta^zjee^z tääh^z hnääh¹. Hi^z kya^zqah^z be^z
kyah^z hnääh¹ ma^zniin^zta^z Judea.
¹⁷Lä^zkoo^z ma^zga^zjmeen^z huu^zdsë^z
lä^zja^z, ja^zhe^zkoon^z. O^zche^zla^zqah^z
hnääh¹ ga^zjmeen^z huu^zdsë^z lä^zkoo^z

jaa^zhi^zta^zjuu^zhi^zjäh^z "jaah^z" mah^z
ja^zga^zjäyh^z "jäh^zha^z"? ¹⁸Mi^zte^zba^z
Dio juu^zkih^z. Ja^zba^zlä^zja^z jnääh¹
ka^zläh^z. Sa^zjäh^z jnääh¹ "jaah^z" mah^z
ja^zga^zjäh^z jnääh¹ "jäh^zha^z". ¹⁹Hi^z
lä^zja^zka^zläh^zjuu^zkih^z Jesucristo
Joo^zDio he^zga^zkwa^z jnääh¹jee^z
kyah^zhnääh¹, kya^zqah^zSilvano hi^z
kyaa^zTimotä, sa^zma^zla^z"jaah^z,
jäh^zha^z", koo^z"jaah^z"ba^zma^zla^z,
jëeh^zsa^zta^zjuuy^z. ²⁰Jëeh^zga^zlä^zjëeh^z
he^zga^zbääh^zDio hnii^zjmeey^zta^zla^z
kih^zjooy^z, koo^z"jaah^z"ba^zla^z. Ma^zra^z
he^zmi^ztey^zba^zjuu^zkih^z. He^zja^z
ba^zja^z, ta^zla^zkih^zCristo jäh^zjne^z
"Wa^zla^zlä^zja^z"mah^zjmeen^zjuuh^z
kih^zDio jnän^z. ²¹Dio ba^zhi^zjmeen^z
he^ztööh^zjne^zkoo^zhwew^zkyaa^z
Cristo hi^zga^zlleey^zjne^zmah^zlee^z
jne^zkyaa^z. ²²Ga^ztooy^zJmi^zlle^z
Na^zjngii^zkih^zneh^ztuh^zdsë^zjne^z,
lä^zkoo^zhe^zga^zjmääy^zjne^zlee^z.
He^zja^zñe^zjne^zhñah^zga^zjne^zta^z
cha^zne^z.

²³Ñe^zba^zDio he^zsa^zga^zma^zñeen^z
jwi^zCorinto jee^ztääh^zhnääh¹na^z
kih^zhe^zga^zlä^zñih^zdsën^zkyah^z
hnääh¹. ²⁴Ja^zhe^zhnøø^z jnääh¹
jmeen^z jnääh¹mada^zkyah^zhnääh¹
jee^zhnäähn^zDio. He^zhnøø^z jnääh¹
jmeen^z jnääh¹be^zkyah^zhnääh¹ba^zja^z,
mah^zjëe^zhoh^zhnääh¹. Jëeh^z, kih^z
he^zma^zhee^zhnääh¹kih^zDio, he^zja^z
ma^ztääh^zhnääh¹koo^zhwew^z.

2 He^zja^zga^zlla^zdsën^zhe^zsa^z
ñeen^zna^zjëen^zhnääh¹cher^zmah^z
koo^zka^zläh^zjmeen^zti^zmeeh^zhoh^z
hnääh¹. ²Jëeh^z, cher^zmah^zga^zjmeen^z
ti^zmeeh^zhoh^zhnääh¹, chii^zmo^zjmeen^z
jëe^zdsën^zcher^zmah^zga^zjmeen^z
lä^zja^z? Ma^zla^zhnääh¹ba^zhi^zjmeen^z
jëe^zdsën^z. ³Kih^zhe^zja^zba^zma^zsiin^z
kyah^zhnääh¹mah^zwa^zra^zalloon^z

na' jee'en hnäh', sa' jmeeh' hnäh' ti'meeh' dsen', hnäh' hi' ma' jmeen' jee' dsen'. Cha' ba' o'joh' dsen' kin' kyaah' hnäh', he' tää'h' hnäh' jee' hoh' hnäh' lä'koo' jnä'. ⁴Lä'koo' ma' ga'siin' kyah' hnäh', sa' ma' chaan' llu', ma' ti'meeh' dsen' jwérte, lä'jiih' ja' hoohn'. Pero ja' he' ga'siin' mah' jmeen' ti'meeh' hoh' hnäh'. Ga'siin' mah' lä'neh' hnäh' he' hnaan' hnäh' cha'miih' ba' ja'.

Hnøø' jøh' dsen' jne' kih' hi' ga' jmee' he' hliih' mah' jayh' ka'läh'

⁵Hi' ga' jmee' ti'meeh' dsen', ja' ma' la' kin' ga' jmeey' lä'ja'. Ga' jmeey' kih' lä'jee' hnäh' he' ti'meeh' hoh' hnäh' miih'. Jwëehn' hnäh' lä'la', mah' sa' jmeen' juuh' kih' juu' la'. ⁶Ma'le' koo'na' kih' dsa' he', lä'koo' te' he' ma' heeh' hnäh' wii'. ⁷He' ja' na', llu' ga' he' jmeeh' hnäh' jøh' hoh' hnäh' kiyh', mah' jee' dséy', le' ga' che' ga' hee' dséy' kih' he' ti'meeh' dséy' cha'miih'. ⁸He' ja' chuyun' kyaah' hnäh', mi'jnääh' hnäh' kiyh' he' hnaah' hnih'. ⁹Lä'ja' ka'läh' ga'siin' kyah' hnäh' jää', mah' jee'n' che' nuuh' hnäh' kih' lä'jé' mada' kin'. ¹⁰Cher'mah' jøh' hoh' hnäh' kih' dsa' kyaah' hnäh', jnä'ka'läh' jmeen' jøh' dsen' kiyh'. Heh' he' jmeen' jøh' dsen' ja' (cher'mah' cha' he' kih' jmeen' jøh' dsen') he' jmeen' lä'ja', he' llu' kyah' hnäh' ba' ja', cha'né' Cristo. ¹¹Heh' lä'ja' sa' kwan' jwé' kih' Tana' leeyh' jne'. Jéeh', kyuuh' ba' jne' ha' lä'la' may' kiyh'.

Ga'lä'meeh' dsen' Paa' lä' ma' gayay' jwii' Troa

¹²Ma' ga'lloon' jee' jwii' Troa, ma' kwan' ju'hmëe' kih' Cristo. Jee'

ja' Dsa'jøøh' jnän' ga'nä' jwé' kin' mah' ma' jmeen' ta' kiyh'. ¹³Pero sa' ga'hi' tii' neh' tuh'dsen' kih' he' sa' ga' jnäähn' øøhn' Tito. He' ja' ga'hihn' juu' kih' dsa' he' mah' ngoon' ta' Macedonia ba'.

Ta'la' kih' Cristo leh' ba' jne'

¹⁴Ti'hmaah' Dio hi' kwa' jwé' leh' jne' tää' kyaah' be' kih' Cristo Jesú. Lä'kaa' jee' dsa'nøø' jne', nuu' dsa' juu' kih' Dio. Lä'koo' he' kye' jne' lle' mi'jwii' he' jwä' uu' ba' la'. ¹⁵Ta'la' kih' Cristo laa' jne' lä'koo' lle' mi'jwii' he' soo' jee' gya' Dio. He' na' la' jmeeh' he' taa'h' dsa' hi' dsa'lä' hi' lä'kye' hi' dsa'hee' ka'läh'. ¹⁶Kih' hi' dsa'hee', hii' lä'koo' ja'a' hlii'. Hi' kih' hi' dsa'lää', hii' mi'jwii' he' kwa' jne' juu' he' jmeeh' chaa' dsa'. ¹⁷Hi' ba' tää' jmeeh' ta' la'? ¹⁷Sa' jmeeh' jnääh' lä'koo' jmeeh' jwëeh' hi' ga'nää' kwa' juu' kih' Dio ha' lä' jee' liyh' kuu'. Kyaah' koo' nee' ba' huu'dse' ga'nøø' jnääh' lä'koo' ga'chee' Dio jnääh'. Lä'ja' jmeeh' jnääh' cha'nëy', lä'lu' he' tøøh' jnääh' kyaah' Cristo.

Ga'hlëeh' Paa' kih' hmooh' hmëe'

3 Pero ta' jmeeh' hnäh' huu'dse' he' hlëeh' jnääh' llu' kyaah' hñaa' jnääh'. Hi' sa' jmeeh' bii' kye' jnääh' koo' je' he' ngëe' juu' hee' ta' laa' jnääh' lä'koo' jmeeh' koo'llaq'. Ni' sa' ngii' jnääh' kwah' hnäh' koo' je' he' hlëeh' llu' kyaah' jnääh' mah' heeh' jnääh' dsa' ha' jee' téé' jnääh'. ²Hñaah' ba' hnäh' laah' hnäh' lä'koo' je' he' hlëeh' llu' kyaah' jnääh'. Lä'koo' he' na'sii' neh' tuh'dsen' jnääh'. He' ja' ba' jee'

dsa⁻ hi⁺ k^{ay}¹ k^{waat}[~] ha⁻ lä⁺ la¹ ta[']
 he⁻ ga⁺ j^{mee}[~] jnääh¹ jee['] k^{yah}['] hnäh['].
³Jnääh¹ laah['] hnäh['] lä⁺ koo⁻ je⁻ he⁻
 ga⁺ sii[~] Cristo ta[~] la[~] kya^a¹ jnääh¹. Ja[~]
 he⁻ na⁻ sii[~] kyaah['] hee⁻. He⁻ na⁻ sii[~]
 kyaah['] Jmⁱ[~] lle[~] kih['] Dio jiih⁺ ba⁻ ja⁻.
 Ni⁺ sa[~] na⁻ sii[~] né['] mi[~] kuu[~], he⁻ na⁻ sii[~]
 neh⁺ tuh⁻ dsé[~] dsa⁻ ba⁻.

⁴Ta[~] la[~] kih['] Cristo j^{mee}[~] jnääh¹
 k^{waat}[~], ma[~] ra[~] he⁻ ga⁺ jmää[~] kyah[']
 hnäh['] ta['] he⁻ ga⁺ j^{mee}[~] jnääh¹. He⁻
 ja⁻ la¹ o⁻ j^{øh}[~] dsé[~] he⁻ cha[~] kya^a¹
 jnääh¹ cha[~] né['] Dio. ⁵Ja[~] kyaah['] be[']
 kya^a¹ jnääh¹ he⁻ ma[~] ya⁻ nöø[~] jnääh¹
 j^{mee}[~] jnääh¹ ta[~] la[~], mah['] sa[~] j^{mee}[~]
 jnääh¹ hu[~] dsé[~] he⁻ la¹ ta['] kya^a¹
 hñaa[~] jnääh¹. Sa[~] la¹ lä⁺ ja⁻. Ta['] he⁻
 leh¹ jnääh¹ j^{mee}[~], la[~] kyaah['] be['] kih[']
 Dio ba⁻ ja⁻. ⁶Hi[~] he⁻ ba⁻ ga⁺ hñaa[~]
 jnääh¹ hi[~] ga⁺ j^{mee}[~] he⁻ t^e⁻ dsé[~]
 jnääh¹ mah['] kwa[~] jnääh¹ juu[~] ha⁻ lä⁺
 la¹ hmooh['] hmëe[~]. Ja[~] koo⁻ na⁻ sii[~]
 ta[~] jmah¹, kyaah['] Jmⁱ[~] lle[~] ba⁻ la¹
 hmooh['] hmëe[~]. Jëeh¹, né['] ley kih[']
 Moisé na⁻ sii[~], ma[~] na⁻ bää[~] jne['] he⁻
 juu[~] ba⁻ jne['] ja⁻. Pero Jmⁱ[~] lle[~] kih[']
 Dio j^{mee}[~] chaa[~] jne['].

⁷Ley he⁻ ma[~] na⁻ sii[~] né['] jwí[~] kuu[~],
 he⁻ taah¹ jne['] dso⁻ jwii[~], he⁻ ja⁻ ja¹
 kyaah['] je⁻ t^o⁻ jlëe[~] ñih¹. He⁻ ja⁻ dsa⁻
 Israel sa[~] ga[~] tääy[~] ma[~] jëey[~] mo⁻ né[']
 Moisé kih['] he⁻ bee[~] je⁻ ja⁻. Pero
 ga[~] dsa[~] ba⁻ he⁻ bee[~] ja⁻. ⁸Ha⁻ ga[~]
 sa[~] llu[~] cha[~] ga[~] miih[~] hmooh['] hmëe[~]
 he⁻ la¹ jnään[~] ta[~] la[~] kih['] Jmⁱ[~] lle[~] kih[']
 Dio. ⁹Jëeh¹, cher['] mah['] ja¹ kyaah[']
 je⁻ t^o⁻ jlëe[~] ñih¹ juu[~] he⁻ taah¹ jne[']
 dso⁻ jwii[~], ha⁻ ga[~] koo⁻ sa[~] jnääh¹
 juu[~] he⁻ jmää[~] jne['] llu[~]. ¹⁰Heh['] he⁻
 t^o⁻ jlëe[~] ñih¹ kih['] hmooh['] ma[~] gyuh[~]
 ja⁻, ni⁺ miih[~] sa[~] jeeh['] kwee[~] lä⁺ koo⁻
 jnääh¹ la¹ hmooh['] hmëe[~]. ¹¹Jëeh¹,
 cher['] mah['] ma[~] la¹ t^o⁻ jlëe[~] ñih¹

hmooh['] he⁻ ma[~] ngëe[~] ja⁻, ha⁻ ga[~]
 jnääh¹ cha[~] ga[~] miih[~] hmooh['] he⁻ sa⁻
 ngëe[~] jih['] koh['].

¹²Peer[~] jnääh¹ la¹ he⁻ o⁻ j^{øh}[~] dsé[~]
 he⁻ ma[~] cha[~] jnään[~] kyaah['] hmooh[']
 hmëe[~], he⁻ ja⁻ hlëeh['] jnääh¹ lä⁺ kaa⁻
 tuh⁻ dsé[~] jnääh¹ kih['] he⁻ na⁻. ¹³Sa[~]
 j^{mee}[~] jnääh¹ lä⁺ koo⁻ ga[~] j^{mee}[~] Moisé
 he⁻ ma[~] jlëy[~] mo⁻ néy['] kyaah['] koo⁻
 jwí[~] hmiih[~] mah['] sa[~] ma[~] jëe[~] dsa⁻
 Israel je⁻ t^o⁻ jlëe[~] ñih¹ ja⁻ ta[~] ko[~] jiih¹
 ma[~] dsa⁻ uu[~]. ¹⁴Lä⁺ ja⁻ ka[~] läh['],
 hu[~] dsé[~] kih['] dsa⁻ he⁻ ma[~] na⁻ jlëe[~].
 Lä⁺ ja⁻ la¹ lä⁺ jiih¹ na[~], wa[~] rä[~] ga[~] hëy[']
 jee['] na⁻ sii[~] hmooh['] ma[~] gyuh[~]
 ja⁻. La¹ kiyh['] lä⁺ koo⁻ na⁻ jlëe[~] jwí[~]
 hmiih[~] hu[~] dsé[~] kiyh¹, sa[~] kwa[~]
 jwë[~] lä⁺ ngëe[~]. Pero kyaah['] Cristo
 dsa⁻ jñuh¹ he⁻ na⁻ jlëe[~] hu[~] dsé[~] kiyh¹.
¹⁵Lä⁺ jiih¹ jmíi[~] na[~], wa[~] rä[~] ga[~] hëy[']
 he⁻ ga[~] sii[~] Moisé, lä⁺ ma[~] na⁻ jlëe[~]
 ja⁻ ba⁻ hu[~] dsé[~] kiyh¹. ¹⁶Pero wa[~] rä[~]
 ga[~] heeh[~] dsa⁻ kih['] Dsa⁻ j^{øh}[~] jnään[~],
 dsa⁻ jñuh¹ he⁻ na⁻ jlëe[~] hu[~] dsé[~] kiyh¹.
¹⁷Jëeh¹, Dsa⁻ j^{øh}[~] jnään[~] laa¹ Jmⁱ[~] lle[~]
 kih['] Dsa⁻ j^{øh}[~] jnään[~] kyaah['] jne['],
 ma[~] na⁻ na⁻ hu[~] dsé[~] jnään[~] hi[~] ma[~] laa¹
 ba⁻ jne['] cha[~] né['] Dio. ¹⁸He⁻ ja⁻ lä⁺ jëe[~]
 jne['] ga[~] nöøn[~] na⁻ jñih¹ mo⁻ néy['] jne['],
 laa¹ jne['] lä⁺ koo⁻ hu⁻ he⁻ jëe[~] jee[']
 kih['] dsa⁻ mah['] tëey[~] jëe[~] ha⁻ koh[']
 j^{øh}[~] sa[~] laa¹ Dsa⁻ j^{øh}[~] jnään[~]. Lä⁺ ja⁻
 Dsa⁻ j^{øh}[~] jnään[~] hi[~] laa¹ jmi[~] lle[~] ngoo[~]
 mi[~] sëey[~] jne['] lä⁺ jiih¹ lee[~] jne['] lä⁺ koo⁻
 laay[~] hñiiy[~].

4 Kih['] he⁻ ga[~] lä⁺ ñih¹ dsé[~] Dio
 jnääh¹, he⁻ ja⁻ ga[~] hñah[~] jnääh¹
 j^{mee}[~] jnääh¹ ta[~] la[~]. He⁻ ja⁻ sa[~]
 dsa⁻ jeh¹ dsé[~] jnääh¹. ²Ma[~] j^{mee}[~]
 jnääh¹ ta[~] koo⁻ lä⁺ je⁻ he⁻ la¹ o⁻ hih[~]
 hi[~] la¹ jëe[~] he⁻ j^{mee}[~] dsa⁻ jee[']
 na⁻ hmää[~]. Sa[~] hnøø[~] jnääh¹ may[~]

hliih' ja-, ni- sa- mi-sii` jnääh' juu'
kih' Dio. Ñe- ba- Dio he- hlëeh'
jnääh' ju'dsoo' jmah' hi- lä- ja-
lä- jee- ba- ñe- kwee- ha- lä- jmee-
jnääh'. ³Dsoo' ba- na- hmää- ba-
la- ju'hmëe- he- kwa- jnääh', pero
ma- la- kih' hi- ma- kah- jwë- ba'.
⁴Tana- hi- laa- dio kih' jmi- gyuh-
la-, ga- jlëy- huu- dsë- kih' dsa- hi-
sa- ma- heeh- kih' Dio. Mah' lä- ja-
sa- jee- wa- je- kih' ju'hmëe- he-
mi- jnääh- ha- koh' sa- jøøh' laa-
Cristo hi- laa- koo- heeh- kyaah- Dio.
⁵Sa- hlëeh' jnääh' juu' kyaah- hnaa-
jnääh', hlëeh' jnääh' kih' Jesucristo
ba'. Jäh- jnääh' laay- Dsa- jøøh'
jnän- mah' jmee- jnääh' ta- he- kyah'
hnääh' kwaat- kih' Jesús. ⁶Hih' Dio
hi- ga- jäh': "Wa- lä- jnä- wa- je- jee-
na- hoo-", hi- he- ga- mi- jnääh- wa- je-
neh- tuh- dsë- jne'. Lä- ja- ga- na-
huu- dsë- jnän- mah' lä- kyuh- jne'
ha- koh' jøøh' sa- laa- Dio, lä- koo-
ga- mi- jnääh- Cristo jnän'.

Chaa- jne- kyaah- he- ma- ds oo' dsë- jne- kih' Dio

⁷Peer- jnääh' la- ta- he- jmee-
jnääh' la-, ma- ke- laa- jnääh' lä- koo-
mi- hya- he- na- la- kyaah- gwaah-
mah' lä- ja- lä- jnä- kih' dsa-, ta- he-
jmee- jnääh' la- kyaah- be- he- gwa-
kih' Dio, ja- he- gwa- kyaah- jnääh'.
⁸Na- ku- na- ngii- he- wi- dsa- ngëe-
jnääh', pero sa- jeh- dsë- jnääh'.
Chaa- jnääh' cha- miih- huu- dsë-,
pero ma- ra- he- cha- ba- o- jøøh- dsë-
kyaa- jnääh'. ⁹Hëe- dsa- kyaah- jnääh'
pero Dio sa- bee- jnääh'. Jmeeh-
dsa- jnääh', pero sa- dsa- juu- jnääh'.
¹⁰Lä- kaa- jee- ga- nøø- jnääh' hii-
goo- juu- jnääh' kwaat- kih' Jesús.
Lä- jwë- ja- dsa- lä- jnä- he- cheh'

Jesús kyaah- jnääh', he- ja- ba- chaa-
jnääh'. ¹¹Jëeh', jnääh' hi- jiih-, koo-
ba- he- hii- goo- juu- jnääh' kwaat-
kih' Jesús. Lä- ja- ba- dsa- lä- jnä-
he- cheh' Jesús né- kyaah- jnääh'
hi- sa- bee-. ¹²Heh' lä- ja-, lä- jee-
jmi- ba- he- chaa- juu- jnääh' mah'
hnääh', ma- jnääh- hnääh' ha- lä- jee-
lä- chaa- hnääh' tää-.

¹³Lä- koo- na- sii- juu' kih' Dio:
"Ga- lä- ds oo' dsen-, kih' he- ja- ba-
ga- hlëehn." Ja- ba- lä- ja- la- huu- dsë-
he- kye- jnääh' la-. Ga- lä- ds oo'
dsë- jnääh' he- ja- ba- hlëeh' jnääh'.
¹⁴Jëeh' ñe- ba- jnääh', he- ba- Dio
hi- ga- mi- jiih- Jesús Dsa- jøøh' jnän-,
he- ba- hi- he- mi- jiih- jnääh' ka- läh'
kyaa- Jesús hi- lä- ja- ko- jøøh'
lä- jee- jne- tée- ya- jwi- kiyh'.
¹⁵Lä- jee- he- dsa- ngëe- jnääh', he-
llu- kyah- hnääh' ba- ja-. Mah' mi- jää-
Dio hnääh' cha- ga- miih-, hi- lä- ja-
jwë- ga- kwa- ti- hmaah- kih' Dio hi-
jmääh' jøøh' ka- läh'.

¹⁶He- ja- sa- jeh- dsë- jnääh'.
Ma- ke- ngoo- dsa- gyuh- hi- dsa- hee'
jmi- ngo- kyaah- jnääh', pero ta-
neh- jee- hä- jmi- lle- kyaah- jnääh'
dsa- lä- hmëe- koo- jmi- koo- jmi-.
¹⁷Sa- juuh- la- he- wii- he- jee- jne-
jmi- gyuh- la-, he- dsa- ngëe- ba-
ja-. He- ja- jmääh- jnän- hi- hnaah-
Dio mah- tée- jne- ya- jwi- he- jnä-
na- hnaah- he- sa- hee- jih- koh'.
¹⁸He- ja- sa- jmee- jnääh' he- kih' he-
jnä- hwa- la-. Jmee- jnääh' he- kih'
he- sa- jnä- ba-. Jëeh', lä- jee- he- jnä-
he- dsa- ngëe- ba- ja-. Pero he- sa-
jnä-, lä- ma- la- ja- ba- lä- jee- joh- jmi-
cha-.

5 Jmi- ngo- he- kye- jne- la-
lä- koo- hne- jnän- ta- ko- jiih'
tøøhn- jmi- gyuh- la-. Jmi- ngo- la-

la' lä' koo' hne' he' na' la' kyaah' loo' jah'. He' ja' ñe' jne', wa'ra' ga' hee' jmi' ngo' jnän', lä' cha' jyoh' he' hmee' gyuu' jmi' gyuu' he' hnäh' jne' kih' Dio he' sa' la' lä' koo' hne' he' jmee' dsa'. He' ja' sa' hee' jih' koh'. ²Peer' ku'jii' jnän' ta'ko' jiih' laa' jne' jmi' ngo', hnøø' jne' wa'ra' jäh' kih' na' ga' juh' ba' tée' jne' jmi' ngo' he' sa' hee' he' cha' gyuu' jmi' gyuu'. ³Lä' ja', lä' cha' ba' jmi' ngo' jnän' mah' sa' jää' jmi' lle' jnän' ta' jmah'. ⁴Ta'ko' jiih' chaa' jne' kyaah' jmi' ngo' la', Peer' ku'jii' jnän' hi' ki' hooh' jne'. Ja' ko' ja' hnøø' jne' ben' jmi' ngo' la', he' hnøø' jne' tée' jne' jmi' ngo' hmee' ba'. Mah' jää' jmi' ngo' hmee' he' cha' tää', lla' jmi' ngo' he' dsa' hee'. ⁵Dio ba' he' hi' ga' jmää' jne' mah' tée' jne' he' hmee' ja'. Hi' ga' kwëeyh' jne' Jmi' lle' Na' jngii' he' jmeeh' juu' jnän' he' hnäh' jne' cha' ga'miih' ta' cha'né'.

⁶Kih' he' ja', ngoo' ba' cha' o'joh' dsë' jnän'. Hi' ñe' jne', ta'ko' jiih' tøøh' jne' kyaah' jmi' ngo' la', lä' koo' he' tøøh' jne' uu' kih' Dio ba' la'. ⁷(Jëeh', kyaah' he' ds oo' dsë' jne' he' tøøhn' jwë' kiyh', ja' kyaah' he' jëe' jne'). ⁸He' ja' ma' cha' ba' o'joh' dsë' jnän'. Hi' hnøø' ga' jne' lä' òon' kih' jmi' ngo' la' mah' dsa'toohn' ko'joh' kyaah' Dio. ⁹He' ja' wa' kwan' be' jmeen' lä' tih' dsë' Dio, cher'mah' tøøhn' kyaah' jmi' ngo' la' o ma' ke' sa' tøøhn' kyaah' ka' lä'. ¹⁰Jëeh', ga' lä' jëe' ba' jne' dsa'nøøn' në'ta' kih' Cristo mah' lä' jaa' lä' jaa' jne' tée' jne' jneen' ha' koo' te' ta' he' ma' jmeen' jne' ta'ko' jiih' ma' chaa' jne', che' he' llu', o che' he' hliih'.

Kih' he' ga' juu' Cristo ga' jiih'
juu' jnän' kyaah' Dio

¹¹Gah' ba' jnääh' Dio, he' ja' hlëeh' jnääh' dsa' lä' jiih' lä' ngëey'. Ñe' ba' Dio ha' lä' la' huu' dsë' kyaah' jnääh'. Lä' ja' hnoon' wa'ra' jäh' kih' lä' ngëeh' hnäh' ka' läh'. ¹²Jä' he' hnøø' jnääh' hlëeh' jnääh' llu' kyaah' hnää' jnääh' cha'né' hnäh'. He' kwa' jnääh' jwë' mah' lä' chaa' hnäh' llu' kyaah' ta' he' jmee' jnääh'. Lä' jwë' ja', cha' he' kyaah' jiih' hnäh' juu' kyaah' dsa' hi' koo' jëe' ha' lä' tääh' haa' dsa' lla' he' ma' kay' kwaat' hee' na' hnøø' tuh' dsë' dsa'. ¹³Cher'mah' ngaah' jnääh' kih' Dio ba' ja' he' jmee' jnääh' lä' ja'. Hi' cher'mah' llu' jnääh', he' llu' kyah' hnäh' ba' ja'. ¹⁴Lä' koo' hnää' Cristo jne', lä' ja' joo' jnän' jmeen' lä' lle' kih'. Jëeh' ma' ñe' ba' jne' he' ga' juu' jaa' kih' lä' jëe', he' ja' la' kwaat' ga' lä' jëe' jne' ga' juu'. ¹⁵Cristo ga' juu' kih' lä' jëe' mah' lä' jëe' hi' chaa', mo' so' jmeey' lä' hnøøy' hñiiy'. Jmeey' lä' hnøø' Cristo ba', hi' ga' juu' hi' ga' lä' jiih' kih' ga' lä' jëe'.

¹⁶He' ja' jnääh', na' ta' cha'né' mo' so' kyë' jnääh' kwaat' kih' dsa' lä' koo' tée' jmee' dsa' jmi' gyuu'. Ma'ke' jää' sa' ga' jmee' jnääh' he' kih' Cristo, pero na' mo' so' jmee' jnääh' lä' ja'. ¹⁷Heh' lä' ja', cher'mah' jaa' hi' ma' laa' koo' kyaah' Cristo, ma' laay' jaa' hi' hmee' ba'. Lä' jëe' he' ma' jmeey' jää', ma' ngëe' ba' ja'. na' ma' laay' hmee' go' te'. ¹⁸Lä' jëe' he' la', gwa' kih' Dio hi' ga' jeeh' juu' jnän' ta'la' kih' Cristo mah' sa' cha' ga' he' na' bääh' jne' kyaayh'. Hi' ga' tooyh' goo' jnääh' mah'

hléeh' jnääh' dsā hā lǟ jeeyh̄ juu' kiyh̄ kyaah̄ Dio. ¹⁹Tā lā kih̄ Cristo, mō sō jmeē Dio kwaat̄ kih̄ dsō kyē jnän̄ heh̄ lǟ jā jeeyh̄ juu' jnän̄ kyaayh̄. Hī gā tooyh̄ goō jnääh' kwā jnääh' juu' hā lǟ jeē jeeh̄ dsā juu' kih̄ kyaah̄ Dio. ²⁰Hē jā nā hñaq̄ jnääh' hē kwā jnääh' juu' lǟ hih̄ kih̄ Cristo. Lā lǟ koō hē chuū̄ Dio kyaah̄ hnäh̄ tā lā kyaq̄ jnääh'. Hē jā chuun̄ kyaah̄ hnäh̄ tā lā kih̄ Cristo, jeeh̄ hnäh̄ juu' kyah̄ hnäh̄ kyaah̄ Dio. ²¹Cristo hī sā chā dsō kyē kih̄, Dio gā jmeē chā dsō kyē kiyh̄ hē llū jnän̄, mah̄ tā lā kiyh̄, leē jnē llū chañē Dio.

6 Hē jā jnääh' hī kwā bē kyaah̄ tā kih̄ Dio, hléehn̄ hnäh̄, tā jmeē hnäh̄ tā koō hē llū dsé̄ Dio kyaah̄ hnäh̄. ²Jéeh̄, lǟ koō nā siī juu' kih̄ Dio:
Hor̄ hē jøh̄ dsén̄, gā nuun̄ kyah̄.

Jmiī hē mā läǟ dsā, gā jmeē bē kyah̄, gā jäh̄ Dio.
Hē jā jwëehn̄ hnäh̄, nā bā jā hor̄ hē jøh̄ dsé̄ Dio. Nā bā mā chā jmiī, läǟ hnäh̄.

³Gā nöȫ jnääh' lǟ koō llē kih̄ bā mah̄ nī jaǟ sā chā hē kih̄ mī kwayh̄ kih̄ tā hē jmeē jnääh̄. ⁴Wā hē chā hē hē dsā ngëē jnääh̄, hnöȫ jnääh̄ mī jnääh̄ jnääh̄ kih̄ dsā, laǟ jnääh̄ hī jmeē tā hē kih̄ Dio. Kwëeh̄ bā dsé̄ jnääh̄, hī jā koō neë̄ hē wiī hē dsā ngëē jnääh̄, llā kyaǟ jnääh̄, gwā hē jmeē jwiih̄ kyaǟ jnääh̄. ⁵Jmī baā dsā jnääh̄, taǟ dsā jnääh̄ neh̄ ñē, tooyh̄ miih̄ kyaah̄ jnääh̄. Peer̄ hweh̄ tā kyaǟ jnääh̄, chā mā sā gwiī jnääh̄, nī sā chā

hē kih̄ hih̄ jnääh̄. ⁶Gā nöȫ jnääh̄ koō neë̄ bā, chā bā huuh̄ dsé̄ kyaǟ jnääh̄, jøh̄ dsé̄ jnääh̄, llū dsé̄ jnääh̄, gā nöȫ jnääh̄ kyaah̄ Jmī llē Nā jngiñ̄, hī kyaah̄ ju'dsoō hnäā jnääh̄ dsā. ⁷Hléeh̄ jnääh̄ ju'dsoō jmah̄ bā. Kyaah̄ bē kih̄ Dio gā nöȫ jnääh̄. Jmeē jnääh̄ hē llū jmah̄, lǟ jwë̄ jā häǟ jnääh̄ hñaā jnääh̄ hī lëh̄ jnääh̄ kih̄ hē hliih̄. ⁸Chā mā hnäā dsā jnääh̄, chā mā nā hääȳ jnääh̄. Chā mā mī kwayh̄ jnääh̄, chā mā hléeyh̄ llū kyaǟ jnääh̄. Laā jnääh̄ kiyh̄ lǟ koō dsā hī tā juū, mā kē hléeh̄ jnääh̄ ju'dsoō. ⁹Jmeē sā kyuuȳ jnääh̄, mā kē kyuuȳ bā. Hī mā ngoō gā juū bā jnääh̄ kiyh̄, pero chaǟ bā jnääh̄. Kwā dsā kyaǟ jnääh̄ pero sā jngëeyh̄ jnääh̄. ¹⁰Mā kē tī meeh̄ dsé̄ jnääh̄, mā rā hē jëē bā dsé̄ jnääh̄. Laā jnääh̄ tǟ ñeē, pero chā miih̄ hē llū mā hyoh̄ jwëē dsā kwaat̄ kyaǟ jnääh̄. Lǟ koō hē sā chā nī miih̄ kyaǟ jnääh̄ bā lā, pero gā lǟ jëē bā chā kyaǟ jnääh̄.

¹¹Sā gah̄ jnääh̄ mā hléeh̄ jnääh̄ hnäh̄ dsā Corinto juu' lā. Lǟ kaā tuh̄ dsé̄ jnääh̄ gā mī jnääh̄ jnääh̄ hñaā jnääh̄ kyah̄ hnäh̄. ¹²Jā kyaah̄ hih̄ gā lǟ hnäā jnääh̄ hnäh̄. Pero hnäh̄, sā gā mī jnääh̄ hnäh̄ hñaah̄ hnäh̄ kyaǟ jnääh̄. ¹³Lǟ koō jmeē jnääh̄, jā bā lǟ jā jmeē hnäh̄. (Hléehn̄ hnäh̄ lǟ koō gyuū kyaan̄.) Wā hnaah̄ jnääh̄ lǟ kaā tuh̄ hoh̄ hnäh̄.

Laā jnē lǟ koō gwah̄ kih̄ Dio

¹⁴Tā jmeē hnäh̄ kō jøh̄ kyaah̄ hī sā mā heeh̄ kih̄ Dio. Jéeh̄, sā jeeh̄ kweē hē hliih̄ kyaah̄ hē

llu¹. ¿Ha⁻ lä⁺ ja⁻ jmeey['] ko⁻jøh['] jee[']
na⁻ho⁻ kyaah['] jee['] jnä['] wa⁻je⁻?
¹⁵Hi⁺ sa⁺ sooh[~] kih['] hi⁻sa⁺llu⁺ he⁻
jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] Cristo. Lä⁺ja⁻
ka⁻läh['] kih['] hi⁻ma⁻heeh['] kih['] Dio
kyah['] hi⁻sa⁺ ma⁻heeh[']. ¹⁶Dio hi⁻
na⁻laa[~] kaah[~] dsa⁻, ni⁺ miih⁻ sa⁺
sooh[~] jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] gwah[~]
kih['] Dio. Jéeh['], jne['] ba⁻ laan[~] gwah[~]
kih['] Dio jiih[~]. Juu['] he⁻ jwahn[~] la⁻, la⁻
lä⁺koo⁻ ga⁺jäh['] hnii['] Dio:

Jän['] jee['] kiyh['] mah['] ngén['] ko⁻jøh[']
kyaaay['].

Jnä[']leen['] Dio kyaah['] mah[']
lä⁺jëey⁺ leey['] dsa⁻ kyaan[~].

¹⁷He⁻ja⁻ ga⁺jäh['] Dsa⁻jøh['] jnän[~]:
Hwëe[~] hnäh['] jee['] kih['] hi⁻sa⁺
ma⁻heeh['] kin[~],
wa⁻lä⁺øø[~] hnäh['] kiyh['], ga⁺jäh[']
Dsa⁻jøh['] jnän[~].
Ta⁺kooh['] hnäh['] he⁻sa⁺ lle⁺ kih[']
kooh['] hnäh['],
lä⁺ja⁻ ba⁻ heehn['] hnäh['].

¹⁸Mah['] jnä[']leen['] Tää['] kyaah[']
hnäh['].
Hjh['] hnäh['], leeh['] hnäh['] gyuu[~]
më['] gyuu[~] nñuh['] kyaan[~],
jäh['] Dio hi⁻cha⁻ ga⁺lä⁺jë⁺ be[']
kih['].

7 Na⁺ ma⁻nñuuñ['] ha⁻ koh[']
na⁻hñaal['] sa⁺ la⁺ he⁻ ga⁺jäh[']
Dio jmeey['] jnän[~]. He⁻ja⁻ jwëehn[~]
hnäh['] øohn['] hi⁻ hnaan[~], hnøø['] ben[']
lä⁺jë⁺ he⁻ mi⁻sah['] jne['] hi⁻lä⁺ja⁻ kih[']
he⁻ mi⁻soh['] jmi['] lle⁺ jnän[~]. Hi⁺ kih[']
he⁻gah['] jne['] Dio, hnøø['] mi⁻lluu[~] jne[']
hñaan[~] koo⁻ hä['] koo⁻ hä['] lä⁺jiih['] jän[']
na⁻jngëen['] go⁻te[~].

Ma['] hnøø['] Paa['] ma['] jmeey[']
dsa⁻ Corinto he['] kiyh[']

²Jmee['] hnäh['] miih⁻ he⁻ kyaah[']
jnääh[']. Jéeh['], kih['] ni⁺ ja⁻ hnäh[']

sa⁺ ma⁻jmee['] jnääh['] he⁻ hliih[']. Sa⁺
ma⁻hee['] jnääh['] huu[']dsé⁻ kih['] ni⁺
ja⁻, ni⁺ sa⁺ ma⁻mi⁻gaa['] jnääh['] ni⁺
ja⁻. ³Sa⁺ jwahn[~] lä⁺ja⁻ mah['] bäähn[']
hnäh['] dsoo[']. Ga⁺jwëehn[~] hnäh['] jää['],
hnaan[~] hnäh[']. Jéeh['] ma⁻lla⁺ dsé⁻
jnääh['], jmee['] jnääh['] ko⁻jøh['] kyaah[']
hnäh['] ma⁻ke['] chaa⁻ juu['] jnääh['].
⁴Cha⁻ cha⁻miih⁻ o⁻jøh['] dsé⁻ kin[~]
kyah['] hnäh[']. Chaan['] llu⁺ kwaat[~]
kyah['] hnäh[']. He⁻ja⁻ gwa['] dsa⁻nøh[']
dsé⁻ cha⁻miih⁻ hi⁻ jëe[~] dsé⁻ ma[']
jéen['] cha⁻miih⁻ he⁻ wii['].

⁵Lä⁺ ma['] ga⁺tëe['] jnääh[']
Macedonia, sa⁺ ga⁺tëeh['] jnääh['] dsé⁻
jnääh['] ni⁺ miih⁻. Ga⁺lä⁺jë⁺ nëe[']
he⁻wii['] ga⁺jëe[~] jnääh[']. Ga⁺tee['] dsa⁻
kyah['] jnääh[']. Hi⁺ ja⁻ ma⁻la⁺ he⁻
ja⁻, ga⁺lä⁺gah['] jnääh['] cha⁻miih['].

⁶Pero Dio hi⁻ jmee['] dsa⁻nøh['] dsé⁻
lä⁺jëe[~] hi⁻ chaa⁻ huu[']dsé⁻, ga⁺jmeey[']
ga⁺nøh['] dsé⁻ jnääh['] lä⁺ ma['] ja['] Tito.

⁷Ja⁺ ma⁻la⁺ kih['] he⁻ ja['] Tito, kih[']
he⁻ ga⁺jmeeh['] hnäh['] ga⁺nøh['] dsé⁻
jnääh[']. Ga⁺jmeeyh['] juu['] he⁻ hnooh[']
hnäh['] jëeh['] jnä['], hi⁺ti⁻meeh[']
hoh['] hnäh['], lle⁺ hoh['] jnä[']. He⁻ja⁻
cha⁻ga⁻miih⁻ jëe[~] dsé⁻.

⁸Ma⁻ke['] ga⁺jmeen['] mееh['] hoh[']
hnäh['] kyaah['] je['] he⁻ ga⁺siin[']
kyah['] hnäh['], pero sa⁺koon['] dsé⁻.
Dsoo['] ba⁺ ga⁺jii['] miih⁻ kin[~] kih['] he⁻
ga⁺lä⁺meeh['] hoh['] hnäh['] ko⁻hwëe['].

⁹Pero na⁺ jëe[~] dsé⁻. Ja⁺ kih['] he⁻
ga⁺lä⁺meeh['] hoh['] hnäh[']. Kih['] he⁻
ga⁺lä⁺sii['] huu[']dsé⁻ kyah['] hnäh['], ma[']
ga⁺jii['] kyah['] hnäh['], he⁻ja⁻ ba['] jmeey[']
jëe[~] dsé⁻. Lä⁺ ma['] ga⁺lä⁺meeh['] hoh[']
hnäh['], ga⁺jmeeh['] hnäh['] lä⁺ hnøø[']
Dio. Lä⁺ja⁻, ni⁺ koo⁻ he⁻ hliih['] sa⁻

ja⁻ nëe['] kyah['] hnäh['] kwaat[~] kyaah[']
jnääh[']. ¹⁰Jéeh['], cher'mah['] gwa[']

ti⁻meeh⁻ dsë⁻ jne['] lä⁻ hnøø['] Dio, he⁻
ja⁻ jmee⁻ dsa⁻ lä⁻ sii['] huúdsë⁻ jnän[']
mah['] lä⁻ jne<sup>'. Heh['] he⁻ ma⁻na⁻laa[']
jne['] sa⁻ jmee⁻ ti⁻meeh⁻ dsë⁻ jne<sup>'. Pero he⁻ ti⁻meeh⁻ dsë⁻ jne['] lä⁻koo⁻
tëe['] jmee⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻, kyaah[']
he⁻ ja⁻ juu['] ba['] jne['] ja<sup>'. 11 Jëe['] da[']
hnäh['] ha⁻ lä⁻ ga⁻la['] kyah['] hnäh[']
lä⁻ma['] ga⁻lä⁻meeh['] hoh['] hnäh[']
lä⁻ hnøø['] Dio. Ga⁻jmää['] ba['] ta[']
he⁻ ja⁻ kyah['] hnäh['], ja['] hoh['] hnäh[']
ga⁻nooh['] hnäh['] në['] kin^{',} ja['] ya⁻jëe[']
hoh['] hnäh['], ja['] gah['] hnäh['], hnooh[']
hnäh['] ma['] jëeh['] jnä['], ga⁻mi⁻eeh[']
hnäh['] juu['] lä⁻koo⁻ mada⁻ ga⁻jmeen[']
kyah['] hnäh[']. Lä⁻ja⁻ ga⁻mi⁻jnääh[']
hnäh['] hñaaah['] he⁻ ma⁻mi⁻teh['] ba[']
hnäh['] kih['] juu['] ja<sup>'. 12 He⁻ja⁻ lä⁻ ma[']
ga⁻siin['] kyah['] hnäh['] je⁻ ja^{',} ja['] ma⁻la[']
kih['] hi⁻ hñaa⁻ dsë⁻ he⁻ ga⁻jmeen[']
huu[']dsë⁻, ni⁻ ja⁻ kih['] hi⁻ ga⁻jmeeyh['].
He⁻ hnoon['] lä⁻jnä['] kyah['] hnäh[']
cha'në['] Dio he⁻ kyeh['] hnäh['] huu[']dsë⁻
kyaa['] jnääh['] ba['] ja<sup>'. 13 Peer['] ga⁻nöh[']
dsë⁻ jnääh['] he⁻ ga⁻lä⁻jnä['] he⁻ kyeh[']
hnäh['] huu[']dsë⁻ kyaaa['] jnääh<sup>'. Hi⁻ cha⁻ga'mihi⁻ jëe['] dsë⁻ jnääh^{',}
kih['] he⁻ ma⁻jëe['] jnääh['] chaa⁻ Tito llu<sup>'. Jëeh['], ga⁻lä⁻jëe['] ba['] hnäh['] ga⁻hee[']
hnäh['] llu['] hi⁻ ga⁻jmeeh['] hnäh['] jëe[']
dsëy<sup>'. 14 Ga⁻jmeehn['] juu['] kih['] Tito
he⁻ chaa⁻llu['] kyaah['] hnäh[']. Hi⁻
sa⁻ ga⁻jän['] lhiih<sup>'. Jëeh['] lä⁻jëe['] he⁻
ga⁻jwëehn['] hnäh['] la[']ju'dsoo<sup>'. Lä⁻ja⁻
ka⁻läh['] ma['] ga⁻jëe['] Tito ha⁻ lä⁻tääh[']
hnäh['], sa⁻na⁻hee⁻ juu['] lä⁻koo⁻ ga⁻jwii[']
jnih['] he⁻ chaa⁻ jnääh['] llu['] kyaah[']
hnäh<sup>'. 15 Hi⁻ cha⁻ga'mihi⁻ hnää['] Tito
hnäh['] lä⁻koo⁻ ma['] dsooh['] dsëy['] he⁻
nuuh['] ba['] hnäh['] kiyh<sup>'. Hi⁻ ga⁻hee['] ba[']
hnäh['] llu['] lä⁻koo⁻ jaa['] dsa⁻ ma⁻jøøh^{'. 16 Peer['] jëe['] dsën['] kyaah['] hnäh^{'. Ga⁻lä⁻jëe['] ba['] mi⁻teh['] hnäh^{'.}}}</sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup>

Ga⁻chooh['] dsa⁻ kuu['] kih['] øøh[']
jne['] hi⁻ chaa⁻ Jerusalén

8 Jee['] la⁻ jmeeh['] jnääh['] juu[']
øøh['] jne['] hi⁻ tääh['] lä⁻kaa⁻ gwah['] he⁻
tøø['] hwa['] Macedonia kih['] he⁻ llu[']
dsë['] Dio kyaayh<sup>'. 2 Ma⁻ke⁻ tääh[']
jëe['] wi['], pero chaa⁻ llu[']. Ma⁻ke⁻
tääh['] tå⁻neey['] pero cha⁻miih['] kuu[']
ga⁻kway<sup>'. Ga⁻jmääy['] hñiiy['] lä⁻koo⁻
dsa⁻ cha⁻ kuu<sup>'. 3 Jmeen⁻ dsoo['] kiyh^{',}
ga⁻kway['] kuu['] lä⁻koo⁻ lla⁻ dsëy^{',}
lä⁻koh['] jiih['] tääh<sup>'. Hi⁻ ga⁻kway[']
la⁻ ga<sup>'. 4 Cha⁻miih['] ga⁻chuu['] dsa⁻
he⁻ kyaah['] jnääh['] mah['] kwa['] jnääh[']
jwë['] jmeey['] lä⁻koo⁻ jmee['] lä⁻jëe['] hi⁻
chooh['] kuu['] mah['] jmee['] be['] kih[']
hi⁻ laa['] kyaah['] Dio. 5 Cha⁻ga'miih[']
ga⁻jmeey['] lä⁻koh['] ga['] he⁻ ma[']
la⁻ huu[']dsë⁻ kyaah['] jnääh<sup>'. To⁻në[']
ga⁻ngëey['] hñiiy['] mah['] jmee['] lä⁻
hnøø['] Dio. Hi⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] kyaah[']
jnääh['] ka⁻läh<sup>'. 6 He⁻ja⁻ ga⁻chuu[']
jnääh['] kyaah['] Tito mah['] mi⁻hñaay[']
ta['] kiyh['] he⁻ juh['] lääh['] kuu['] lä⁻koo⁻
ga⁻løøy['] jmeey['] jää['] jee['] kyah['] hnäh[']
hi⁻ kwa⁻ kuu['] lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsëy<sup>'. 7 Ma⁻hwëeh['] hnäh['] llu['] kyaah[']
lä⁻jëe['] he⁻ jmeeh['] hnäh[']. Ma⁻lä⁻dsoo[']
hoh['] hnäh['], ma⁻hlëeh['] hnäh['] dsa⁻,
ma⁻kyuu['] hnäh['] llu['], ma⁻jmeeh[']
hnäh['] ta['] lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh['] hnäh['], hi⁻
ma⁻lä⁻hnaah['] jnääh<sup>'. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh^{',}
hnøø['] hwëeh['] hnäh['] kwee['] kyaah['] ta[']
llu['] jee['] juh['] lääh['] hnäh['] kuu<sup>'. 8 Ja⁻ he⁻ jmeen⁻ mada⁻ kyah[']
hnäh['] he⁻ jwëehn['] hnäh['] lä⁻na⁻. He⁻
hnoon['] jëen['] che['] ma⁻ra['] ju'dsoo[']
hnaah['] hnäh['] øøh['] jne<sup>'. He⁻ja⁻
ba['] na⁻ ma⁻jwëehn['] hnäh['] lä⁻koo⁻
ga⁻jmee['] hi⁻ tääh['] Macedonia.
9 Jëeh['], ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['] lä⁻koo⁻</sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup></sup>

llu¹ dsë¹ Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹. Ma⁻ke¹ hä¹ gooy¹ lä⁻jé¹ he⁻ cha¹, ga⁻jmääy¹ hniiy¹ hi⁻ tå⁻nee¹, kih¹ he⁻ hnääy¹ jne¹. Lä⁻jwé¹ ja⁻ lä⁻cha⁻ jnän¹ cha⁻miih¹, kih¹ he⁻ ga⁻jmääy¹ hniiy¹ tå⁻nee¹.

¹⁰He⁻ llu¹ kyah¹ hnäh¹ he⁻ kwan⁻ nuuh¹ la⁻. Hnäh¹ to⁻né¹ ga⁻lä⁻hyoh⁻ hoh¹ hnäh¹ chooh¹ hnäh¹ kuu¹ ma⁻hya⁻ koo⁻ ji⁻ñe¹. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻, ga⁻løøh¹ hnäh¹ chooh¹ hnäh¹ kuu¹, jää⁻ ga⁻ lä⁻koh¹ jnäh¹ øøh¹ jne¹. ¹¹He⁻ ja⁻ na⁻ mi⁻hnaa¹ hnäh¹ ta⁻ he⁻ ma⁻løøh¹ hnäh¹. Ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻lä⁻hyoh⁻ hoh¹ hnäh¹ jmeeh¹ hnäh¹, lä⁻ja⁻ ka⁻läh¹, lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh¹ hnäh¹ mi⁻hnaa¹ hnäh¹ ta⁻ na⁻. Ja⁻ chooh¹ hnäh¹ kuu¹ lä⁻koo⁻ te⁻tääh¹ ba⁻ hnäh¹. ¹²Cher⁻mah¹ chaa⁻ hi⁻ lla⁻ dsë¹ kwa¹, heeh⁻ ba⁻ Dio ha⁻ koo⁻ te⁻cha⁻. Jëeh⁻ sa⁻ ngii¹ Dio he⁻ sa⁻ cha⁻ jnän¹.

¹³Sa⁻ jwahn⁻ lä⁻la⁻ mah¹ jnäh¹ ba⁻ lä⁻cha⁻ kih¹, ta⁻ko⁻jiil¹ sa⁻ cha⁻ kyah¹ hnäh¹. ¹⁴Hnøø¹ jmeeh¹ hnäh¹ lä⁻koo⁻ lle⁻ kih¹. Jmii⁻ na⁻ he⁻ cha⁻ cha⁻miih¹ kyah¹ hnäh¹, he⁻ ja⁻ lee⁻ kih¹ hi⁻ lla⁻kyaa¹. Lä⁻ja⁻ ka⁻läh¹ ma⁻cha⁻ cha⁻miih¹ kih¹ jnäh¹, lee⁻ kyah¹ hnäh¹ ma⁻ jmee⁻ bii¹. Lä⁻ja⁻ ba⁻ jää⁻ llu¹ kih¹ lä⁻jëe⁻. ¹⁵Lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih¹ Dio: "Sa⁻ ga⁻chaa⁻ ga⁻ kih¹ hi⁻ ga⁻juuh¹ cha⁻miih¹. Ni⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻hnøø¹ ga⁻ kih¹ hi⁻ ga⁻juuh¹ ko⁻hi⁻pih¹."

Tito kyaah¹ dsa⁻kyaa¹

¹⁶Peer⁻ ti⁻hmaah¹ Dio hi⁻ ga⁻jmee⁻ ga⁻ka⁻ Tito huu⁻dsë⁻ kyah¹ hnäh¹, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ kyé⁻ jnä⁻ huu⁻dsë⁻. ¹⁷Ga⁻heeh⁻ bih¹ lä⁻koo⁻ ga⁻hléeh⁻ jnih¹. Jëeh⁻, hnii⁻ bih¹ ma⁻ lle⁻ dsëy¹ kway⁻ be⁻ kyah¹ hnäh¹. He⁻ja⁻ jee⁻

tëey⁻ hnii⁻ bih¹ dsooy¹ dsa⁻jëey⁻ hnäh¹.

¹⁸Ko⁻jøøh¹ kyaah¹ Tito, chee⁻ jnääh¹ jaa⁻ øøh¹ jne⁻ hi⁻ hii⁻ juu⁻ kih¹ lä⁻kaa⁻ gwah⁻ jee⁻ jmeey⁻ ta⁻ kwaat⁻ kih¹ ju⁻hmëe⁻. ¹⁹Ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻, øøh¹ jne⁻ ga⁻hñaaay¹ mah¹ jmeey⁻ ko⁻jøøh¹ kyaah¹ jnääh¹ jee⁻ dsa⁻ka⁻ jnääh¹ kuu¹ he⁻ juh⁻läh⁻ øøh¹ jne⁻. Kyah¹ he⁻ ja⁻, jmee⁻ jnääh¹ juuh⁻ kih¹ Dio hi⁻ lä⁻jwé¹ ja⁻ lä⁻jnä⁻ he⁻ hnøø¹ jnääh¹ kwa⁻ jnääh¹ be⁻ kih¹ øøhn¹. ²⁰Lä⁻ja⁻ jmee⁻ jnääh¹, mah¹ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ hléeh¹ wii⁻ kyaah¹ jnääh¹ he⁻ juh⁻läh⁻ jnääh¹ cha⁻miih¹ kuu¹. ²¹Jëeh⁻ ñe⁻ ba⁻ Dio he⁻ jmee⁻ jnääh¹ bii¹ jmee⁻ jnääh¹ ta⁻ lä⁻koo⁻ lle⁻ kih¹, hi⁻ lä⁻ja⁻ hnoon⁻ ka⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻ kwaat⁻ ka⁻läh¹.

²²Hi⁻ chee⁻ ga⁻ jnääh¹ jnäh¹ øøh¹ jne⁻ ko⁻jøøh¹ kyaayh¹. Hi⁻ he⁻, ja⁻ koo⁻ hä¹ ma⁻jëe⁻ jnääh¹ jmeey⁻ he⁻ llu¹ jmah¹. Hi⁻ cha⁻gá'miih¹ jmeey⁻, na⁻ he⁻ ma⁻jëey⁻ he⁻ mi⁻te⁻ hnäh¹. ²³Ta⁻ ka⁻ hnäh¹ huu⁻dsë⁻. Tito laa⁻ dsa⁻kyah¹ jnääh¹ jee⁻ jmee⁻ jnääh¹ ta⁻ ko⁻jøøh¹ mah¹ le⁻ llu¹ kyah¹ hnäh¹. Hi⁻ jnäh¹ øøh¹ jne⁻ hi⁻ jääy⁻ na⁻, hä¹ gooy¹ lä⁻kaa⁻ gwah⁻. Hi⁻ kwaat⁻ kih¹ hi⁻ he⁻, lä⁻kaa⁻ jee⁻ dsa⁻nääy¹ jmee⁻ øøh¹ jne⁻ juuh⁻ kih¹ Cristo. ²⁴Ja⁻ mi⁻ jnää⁻ hnäh¹ kiyh¹ ha⁻ lä⁻koo⁻ jiih¹ hnaah⁻ hnäh¹ dsa⁻. Lä⁻ja⁻ mi⁻ jnää⁻ hnäh¹ cha⁻né⁻ lä⁻jëe⁻ øøh¹ jne⁻ he⁻ kih¹ ja⁻ he⁻ chaa⁻ jnääh¹ llu¹ kyah¹ hnäh¹.

Hnøø¹ kwa⁻ jne⁻ kuu¹
lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsë⁻ jne⁻

9 Kih¹ he⁻ chooh¹ jne⁻ miih¹ kuu¹ kih¹ øøh¹ jne⁻ hi⁻ lla⁻kyaa¹, sa⁻ jmee⁻ bii¹ siin⁻ kyah¹ hnäh¹ laa⁻. ²Jëeh⁻, ma⁻ ba⁻ jnää⁻ kyah¹ hnäh¹

hi⁻ tääh' hwa' Acaya, lle⁻ hoh'
hnäh' he⁻ juh⁻ lääh' hnäh' kuu'. Hi⁻
ga⁻ hlëehn⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh' jee⁻ kih⁻
øgh⁻ jne⁻ hi⁻ tääh' hwa' Macedonia.
Na⁻ ma⁻ koo⁻ ñe⁻ ga⁻ jwii⁻ jnih⁻ he⁻
ma⁻ lla⁻ hoh⁻ hnäh' kwah⁻ hnäh'
kuu'. He⁻ ja⁻ jwëe⁻ øgh⁻ jne⁻ he⁻,
ga⁻ nöh⁻ dsëy⁻ kih⁻ he⁻ llu⁻ hoh⁻ hnäh'.

³Pero ma⁻ ra⁻ he⁻ cheen⁻ øgh⁻ jne⁻,
mah⁻ sa⁻ jän⁻ hlïih⁻ kih⁻ lä⁻ jé⁻ he⁻ llu⁻
he⁻ ga⁻ hlëehn⁻ kyah⁻ hnäh'. Hnoon⁻
wa⁻ rá⁻ jäh⁻ kih⁻ ma⁻ na⁻ lluuh⁻ hnäh'
jmeeh⁻ hnäh' lä⁻ koo⁻ ga⁻ jwii⁻ jnih'.
⁴Heh⁻ lä⁻ ja⁻, wa⁻ rá⁻ ga⁻ lloon⁻ jee⁻
tääh' hnäh', ko⁻ joh⁻ kyaah⁻ jnah⁻
øgh⁻ jne⁻ hi⁻ cha⁻ hwa' Macedonia,
hnoon⁻ ma⁻ na⁻ lluuh⁻ hnäh' mah⁻ sa⁻
ja⁻ jnäh' o⁻ hih⁻ wa⁻ rá⁻ ga⁻ lla⁻ nöö⁻
jnäh', lä⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻ jäh⁻ jnäh'
mi⁻ teh⁻ ba⁻ hnäh', hi⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻
jäh⁻ hnäh' o⁻ hih⁻, cher⁻ mah⁻ sa⁻
ga⁻ mi⁻ teh⁻ hnäh'. ⁵Kih⁻ he⁻ ja⁻ ba⁻
ga⁻ la⁻ bii⁻ kin⁻ chuuun⁻ kyah⁻ øgh⁻
jne⁻ he⁻, mah⁻ dsa⁻ nääy⁻ dsa⁻ jéey⁻
hnäh' to⁻ née⁻, mah⁻ kway⁻ be⁻
kyah⁻ hnäh' ha⁻ lä⁻ jec⁻ juh⁻ lääh'
hnäh' kuu⁻ he⁻ ga⁻ bääh⁻ hnäh'
hñaah⁻ kwah⁻ hnäh'. Lä⁻ jwë⁻ ja⁻
ma⁻ na⁻ lluuh⁻ hnäh' kwah⁻ hnäh'
kuu⁻ lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ hoh⁻ hnäh', ja⁻
kyah⁻ he⁻ wi⁻.

⁶Nuu⁻ da⁻ hnäh' ha⁻ lä⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻
jngëe⁻ mi⁻ ju⁻: Hi⁻ jngëe⁻ miih⁻, miih⁻
ba⁻ chooyh⁻. Hi⁻ jngëe⁻ cha⁻ miih⁻,
lä⁻ ja⁻ cha⁻ miih⁻ chooyh⁻. ⁷Lä⁻ ja⁻
lä⁻ ja⁻ wa⁻ kway⁻ lä⁻ koo⁻ te⁻ lla⁻
dsëy⁻. Pero ja⁻ kyaah⁻ he⁻ meeh⁻
dsëy⁻, ni⁻ ja⁻ kyaah⁻ he⁻ wi⁻. Jëeh⁻,
Dio hnää⁻ hi⁻ kwa⁻ lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ dsë⁻.
⁸Dio hi⁻ cha⁻ be⁻ kih⁻, jmeey⁻ lä⁻ cha⁻
cha⁻ miih⁻ he⁻ llu⁻ kyah⁻ hnäh'. Lä⁻ ja⁻
ni⁻ miih⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ jmeey⁻ bii⁻
kyah⁻ hnäh' jih⁻ koh⁻. Lä⁻ jiih⁻ chaa⁻

ga⁻ kyah⁻ hnäh', jmeeh⁻ hnäh' ja⁻ he⁻
koo⁻ née⁻ he⁻ llu⁻ kih⁻ hi⁻ lla⁻ kyaa⁻.

⁹Lä⁻ la⁻ na⁻ sii⁻ juu⁻ kih⁻ Dio:
Hi⁻ llu⁻ dsë⁻ ga⁻ ti⁻ ga⁻ llooyh⁻ he⁻
cha⁻ kiyh⁻, ga⁻ kwëeyh⁻ dsa⁻
hi⁻ tää⁻ nee⁻.
Ta⁻ llu⁻ kiyh⁻ lä⁻ jnä⁻ ga⁻ lä⁻ jé⁻
joh⁻ jmiif⁻ cha⁻.

¹⁰Dio ba⁻ he⁻ hi⁻ kwa⁻ mi⁻ ju⁻ kih⁻
hi⁻ jngëe⁻, lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh⁻ kway⁻ he⁻
kih⁻ hih⁻ jne⁻. Hi⁻ he⁻ kwa⁻ lä⁻ jé⁻ he⁻
jmeey⁻ bii⁻ kyah⁻ hnäh' hi⁻ jmeey⁻
lä⁻ cha⁻ cha⁻ ga⁻ miih⁻. Mah⁻ lä⁻ ja⁻
lä⁻ cha⁻ he⁻ kyaah⁻ jmeeh⁻ hnäh'
cha⁻ miih⁻ he⁻ llu⁻ jmah⁻ ba⁻. ¹¹Lä⁻ llu⁻
he⁻ lä⁻ cha⁻ lä⁻ jé⁻ née⁻ he⁻ jmeey⁻ bii⁻
kyah⁻ hnäh', lä⁻ ja⁻ lä⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻
he⁻ kwëeh⁻ hnäh' hi⁻ lla⁻ kyaa⁻.

Hi⁻ wa⁻ rá⁻ ga⁻ ngëe⁻ jnäh' kuu⁻ ja⁻
kih⁻ øgh⁻ jne⁻ he⁻, kway⁻ cha⁻ miih⁻

ti⁻ hmaah⁻ kih⁻ Dio. ¹²Jëeh⁻, wa⁻ rá⁻
ga⁻ ngëe⁻ jnäh' kuu⁻ he⁻ juh⁻ lääh'
hnäh' kih⁻ øgh⁻ jne⁻ he⁻, he⁻ ja⁻ kwa⁻
be⁻ kiyh⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻ la⁻ he⁻ ja⁻,

kway⁻ cha⁻ miih⁻ ti⁻ hmaah⁻ kih⁻ Dio
ka⁻ läh⁻. ¹³Wa⁻ rá⁻ ga⁻ ngëe⁻ jnäh'
kuu⁻ ja⁻, jmeey⁻ dsa⁻ he⁻ juuh⁻ kih⁻

Dio, jëeh⁻ ma⁻ mi⁻ jnäh' hnäh' he⁻
mi⁻ te⁻ hnäh' kyah⁻ ju⁻ hmëe⁻ kih⁻

Cristo. Hi⁻ lä⁻ kaa⁻ tuh⁻ hoh⁻ hnäh'
ga⁻ kwëeh⁻ hnih⁻ kuu⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻
jmeeh⁻ hnäh' kih⁻ lä⁻ jéey⁻ hi⁻ jmeey⁻

bii⁻ kih⁻. ¹⁴Hi⁻ wa⁻ rá⁻ ga⁻ ngiiy⁻
kyah⁻ hnäh' kih⁻ Dio, ja⁻ lla⁻ lle⁻

dsëy⁻ hnäh' jëeh⁻ ma⁻ lä⁻ jnä⁻ he⁻
ma⁻ mi⁻ jää⁻ Dio hnäh' cha⁻ miih⁻.

¹⁵Ti⁻ hmaah⁻ kwan⁻ kih⁻ Dio, ha⁻

koh⁻ sa⁻ llu⁻ he⁻ ga⁻ kwëeyh⁻ jne⁻. Hii⁻
lä⁻ këh⁻ jmiif⁻ lä⁻ ngëe⁻.

Ga⁻ jmeey⁻ Paa⁻ dsoo⁻ he⁻ laay⁻ apóstol

10 Jnä⁻ Paa⁻ chuuun⁻ kyah⁻
hnäh', hlëehn⁻ hnäh' ja⁻ ba⁻

lä⁺koo⁻ j mee⁺ hnii⁺ Cristo hi⁻ h waa⁺
 hi⁻ jōh⁻ dsē⁺. Jēēh⁺, jäh⁺ dsa⁻ kin⁺,
 sa⁺ tuu⁻ dsēn⁺ hlēehn⁺ lä⁺ ma['] hääñ⁺
 jee['] kih['] dsa⁺. Mah['] wa'ra⁻ ga⁺ lä⁺ ööñ⁺
 jee['] kiyh⁺, ja['] ga['] tuu⁻ dsēn⁺ hlēehn⁺.

² He['] ja⁻ chuuñ⁺ kyaah['] hnäh⁺,
 go['] taah['] hnäh⁺ lä⁺ koo⁻ lle['] kih['], mah[']
 wa'ra⁻ ga⁺ lloon⁺ jee['] täh['] hnäh⁺,
 sa⁺ cha⁻ he⁻ kih['] hlēehn⁺ hi⁻ jäh⁺,
 ga['] nöö⁺ jnääh⁺ lä⁺ koo⁻ wa['] hi⁻ cha⁻
 hi⁻. Jēēh⁺, tuu⁻ ba['] dsēn⁺ ti['] choon[']
 juu['] kyaayh['] cher'mah['] lä⁺ ja⁻ hnööy⁺.

³ Dsa⁻ jmi⁺ gyuu⁺ ba['] laa['] jnääh⁺, pero
 sa⁺ tee['] jnääh⁺ lä⁺ koo⁻ tee['] dsa⁻
 jmi⁺ gyuu⁺. ⁴ Sa⁺ tee['] jnääh⁺ kyaah[']
 wa['] he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ kooh⁻ dsa⁻
 jmi⁺ gyuu⁺. Tee['] jnääh⁺ kyaah['] be[']
 kih['] Dio he⁻ lih['] hee['] lä⁺ jé['] he⁻ sa⁻
 lä⁺ këh['] jnääh⁺ jmi['] kyaah[']. ⁵ Lä⁺ ja⁻
 leh['] jnääh⁺ kyaah['] hi⁻ j mee⁺ kyuuñ⁺
 cha[']miih⁺. Hi['] leh['] jnääh⁺ kyaah[']
 hi⁻ jmää⁺ hnii⁺ kaah[']. Jēēh⁺ juu['] he⁻
 hlëeyh⁺ ja⁻, jne['] jwë['] kih['] dsa⁻ mah[']
 sa['] heeyh['] kih['] Dio. He['] ja⁻ hnööh⁺
 jnääh⁺ ha⁻ lä⁺ jee['] dsa⁻ jeeh['] dsa⁻ hi⁻
 j mee⁺ huu['] dsē⁺ hlih⁺ mah['] lä⁺ nuuyh[']
 kih['] Cristo. ⁶ Ma[']lla⁺ dsē⁺ jnääh⁺
 heeh['] jnääh⁺ wii['] lä⁺ jëe['] hi⁻ chaañ⁺,
 ma[']la⁺ ma['] mi['] jnääh⁺ hnäh⁺ hñaañ⁺
 hnäh⁺ he⁻ nuuh['] hnäh⁺ kih['] Cristo.

⁷ Koo⁻ kah⁻ hnäh⁺ kwaat⁻ ha⁻
 lä⁺ täh[']haa['] dsa⁻. Cher'mah['] ja[']
 j mee⁺ huu['] dsē⁺ laay['] kyaal⁺ Cristo,
 wa['] j mee⁺ huu['] dsē⁺ laa['] jnääh⁺
 ka[']läh['] kyaal⁺ Cristo, ja[']ba['] lä⁺ koo⁻
 laay['] hniiy⁺. ⁸ Ga[']hñaa['] Dio jnä[']
 mah['] kwan['] be['] kyah['] hnäh⁺ ha⁻ lä⁺
 jee['] go[']taah['] hnäh⁺ koo⁻ hweh⁺. Sa[']
 ga[']hñaa['] jnä['] mah['] heen['] hnäh⁺.
 Hi['] ma[']ke['] j mee⁺ juuh['] kih['] ta[']
 he⁻ hä['] goon['] sa['] la['] o['] hih['] kin⁺
 he⁻ j mee⁺ lä⁺ ja⁻. ⁹ Sa['] hnnoon['] he⁻
 j mee⁺ hnäh⁺ huu['] dsē⁺ he⁻ juuhn[']

kyah['] hnäh⁺ kyaah['] juu['] he⁻ siin⁺
 ko[']lla['] jiih[~]. ¹⁰ Jēēh⁺, lä⁺la['] hlëeh⁺
 ko[']lla['] kin⁺. Hweh⁺ juu['] he⁻ siin⁺
 kih['] dsa⁺. Pero ma['] chehn['] cha[']né[']
 dsa⁻, hwaal⁺ ba['] jnä['], jayh[']. Sa['] tooyh⁺
 ta['] juu['] kin⁺. ¹¹ Hi['] hlëeh⁺ lä⁺ ja⁻ kyaal⁺
 jnääh⁺, hnöö⁺ lä⁺ngëey['] lä⁺ koo⁻ la[']
 huu[']dsē⁺ kyaal⁺ jnääh⁺. Jēēh⁺, ja[']ba[']
 lä⁺ koo⁻ hlëeh⁺ jnääh⁺ kyaah['] juu[']
 he⁻ siin⁺ jnääh⁺ ma['] tøöh['] jnääh⁺ uu['],
 ja[']ba['] lä⁺ ja⁻ hlëeh⁺ jnääh⁺ ka[']läh['] ga[']
 ma['] tøöh['] jnääh⁺ kyaayh['].

¹² Sa['] tuu⁻ dsē⁺ jnääh⁺ j mee⁺ jnääh⁺
 lä⁺ koo⁻ j mee⁺ hi⁻ hlëeh⁺ llu['] kih[']
 hnii⁺. Sa['] hnöö⁺ jnääh⁺ jeeh['] kyaal⁺
 jnääh⁺ kyaah['] dsa⁻ he⁻ hi⁻ llay[']
 hniiy⁺ hih['] lä⁺ koo⁻ la['] huu[']dsē⁺ kih[']
 hnii⁺ bih[']. Hi['] hnööy['] jeeh['] kwee[']
 kiyh['] kyaah['] dsa⁻ kyaayh[']. He['] ba[']
 che['] taay[']. ¹³ Pero lä⁺ koo⁻ hä['] hih[']
 ba['] hlëeh⁺ jnääh⁺ kyaal⁺ hñaañ⁺ jnääh⁺,
 lä⁺ koo⁻ la['] huu[']dsē⁺ kih['] Dio hi⁻
 ga[']hñaa['] jnääh⁺. He['] ja⁻ ga[']lla['] dsē⁺
 jnääh⁺ lä⁺ ga[']te['] jee['] täh['] hnäh⁺.

¹⁴ Jiih[~] jee['] ga[']tøø['] Dio hih['] ba[']
 ga[']dsē⁺ jnääh⁺. Sa['] ga[']dsē⁺ jnääh⁺
 jee['] täh['] hnäh⁺ wa'ra⁻ jäh⁺ kih['] sa[']
 ga[']chee['] Dio jnääh⁺. Jēēh⁺ jnääh⁺
 to[']né['] na[']kwa['] jnääh⁺ ju[']hmëe['] kih[']
 Cristo jee['] täh['] hnäh⁺. ¹⁵ Sa['] jmää⁺
 jnääh⁺ hñaañ⁺ jnääh⁺ kaah['] kyaah['] ta[']
 kih['] jnääh⁺. Hnöö⁺ jnääh⁺ wa['] lä⁺dsoo[']
 hoh['] hnäh⁺ cha[']ga[']miih['] kih['] Dio ba['].
 Lä⁺ jwë['] ja⁻ kwaat⁻ ga[']ta['] kyaal⁺ jnääh⁺
 jee['] kyah['] hnäh⁺ jee['] ga[']tooh['] Dio
 goo['] jnääh⁺. ¹⁶ Ja⁻ ga['] na['] dsa⁻ kwa[']
 jnääh⁺ ju[']hmëe['] ta['] jee['] uu['] ga[']. Pero
 sa['] dsa[']tooh['] jnääh⁺ jee['] ma[']løø[']
 jnääh⁺, mah['] sa['] jmää⁺ jnääh⁺ hñaañ⁺
 jnääh⁺ kaah['] kih['] ta['] he⁻ ma[']j mee⁺
 jnääh⁺.

¹⁷ Hi['] hnöö⁺ jmää⁺ hnii⁺ jøøh['], wa[']
 jmääy['] hniiy⁺ jøøh['] kih['] he⁻ laay[']

kyaa¹ Dsa⁻jøøh['] jnän[~]. ¹⁸Jëeh['], hi⁻ hlëeh⁻ llu¹ kih['] hnii['], ja⁻ kyaah['] he⁻ ja⁻ ya⁻ hëey['] llu¹. Hi⁻ hlëeh⁻ Dio llu¹ kih['], hi⁻ he['] ba['] ya⁻ hëe['] llu¹.

Paa' kyaah['] hi⁻ jmää[~] hnii['] kaaah[']

11 Hnoon['] kwëeh['] hoh['] hnäh['] kyaah['] jnä['] cher'mah['] ga⁻hlëehn['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ cha-huu['] dsë⁻ kih[']. Kwëeh['] hoh['] hnäh['], ta⁻ jmee['] hnäh['] hnaa['] hoh[']. ²Peer['] kyen['] huu[']dsë⁻ kyah['] hnäh[']. He⁻ gwa['] kih['] Dio ba['] ja⁻, he⁻ la['] lä⁻ja⁻ kin[~]. Jëeh['], ma⁻kwaaan['] hnäh['] kih['] jaa⁻ dsa⁻nnuuuh[']. Hi⁻ he['] he['] Cristo. Hi⁻ hnoon['] mi⁻jnäään['] hnäh['] kiyh['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ chih[']më['] hi⁻ na⁻jngëe['] go⁻te[~]. ³Pero gohn['] wa[']ra⁻ ga⁻la['] kyah['] hnäh['] lä⁻koo⁻ ga⁻la['] kih['] Eva. Kyaah['] may['] ga⁻mi⁻goo['] miih['] kiyh[']. Lä⁻ja⁻ hii['] goo['] mi⁻gaay['] hnäh['] ka⁻läh[']. Heey['] huu[']dsë⁻ kyah['] hnäh['] mah['] mo⁻so⁻ hnaah['] hnäh['] Cristo lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh['] hnäh[']. ⁴Jëeh['], cher'mah['] ga⁻lla⁻nää[~] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ kwa⁻ jyoh['] juu['] he⁻ sa⁻ jeeh['] kwee⁻ kyaah['] juu['] kih['] Jesùs he⁻ kwa⁻ jnäääh['], lä⁻chah['] ja⁻ heeh['] hnäh[']. Hi⁻ heeh['] hnäh['] jyoh['] jmi⁻lle['] he⁻ sa⁻ la['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] he⁻ ma⁻heeh['] hnäh['] jää[']. Hi⁻ heeh['] hnäh['] jyoh['] ju[']hmëe['], he⁻ sa⁻ jeeh['] kwee⁻ kyaah['] ju[']hmëe['] he⁻ ma⁻heeh['] hnäh[']. ⁵Go['] laan['], sa⁻ kyee['] ga['] apóstole hi⁻ jmää[~] hnii['] kaaah['] lä⁻koh['] ga['] jnä[']. ⁶Ma⁻ke['] sa⁻ hlëehn['] kyaah['] juu['] na[']hnaah['], pero cha⁻ ba['] huu[']dsë⁻ llu¹ kin[~]. Joh['] jiilh['] sa⁻ ga⁻mi⁻jnäään['] he⁻ ja⁻ kyah['] hnäh[']. ⁷Pero ga⁻jmään['] hniiin['] jaa⁻ hi⁻ hwaa['] mah['] leeh['] hnäh['] kaaah[']. Jëeh['], sa⁻ ga⁻koon['] jneen['] ma['] ga⁻kwan['] ju[']hmëe['] kih['] Dio jee['] kyah['] hnäh['].

¿Che['] jwa⁻ ga⁻jmeen['] hliih['] he⁻ ga⁻jmeen['] lä⁻ja⁻? ⁸Ga⁻kan['] kuu['] kih['] øøh['] jne['] hi⁻ tääh['] ta⁻ jee['] jyoh['], ga⁻koon['] jneen['] mah['] jmeen['] ta⁻ jee['] kyah['] hnäh[']. ⁹Lä⁻koo⁻ ma['] gyan['] jee['] kyah['] hnäh['], sa⁻ ga⁻lla⁻kyaan['] hnäh['] ni⁻ miih['] jmiif['] ma['] ga⁻jmee['] bii[~] kin[~]. Øøh['] jne['] hi⁻ ya⁻nää[~] ta⁻ Macedonia ba['] ga⁻kwa['] be['] kin[~] lä⁻ma['] ga⁻lla⁻kyaan[']. Sa⁻ ga⁻kwan['] jwë['] ma['] kah['] hnäh['] huu[']dsë⁻ kin[~]. Hi⁻ ngoo['] ba['] jmeen['] lä⁻ja⁻. ¹⁰Kyuuuh['] ba['] jnä['] ju[']dsoo['] kih['] Cristo. He⁻ ja⁻ man['], ni⁻ jaa⁻ sa⁻ ha['] kin[~] he⁻ chaan['] llu¹ he⁻ sa⁻ koon['] jneen['] lä⁻kaa⁻ jee['] jwii['] he⁻ na⁻hee['] hwa['] Acaya. ¹¹¿He⁻la['] jmeen['] lä⁻ja⁻, laah['] hnäh['] he⁻ sa⁻ hnaan['] hnäh[']? Ñe⁻ba['] Dio he⁻ hnaan['] hnäh[']. ¹²Hi⁻ ngoo['] ba['] jnä['] jmeen['] lä⁻ja⁻, mah['] sa⁻ kwan['] jwë['] kih['] hi⁻ hlëeh⁻ llu¹ kih['] hnii['], hi⁻ jäh['] jmeen['] ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ jmee['] jnääh[']. ¹³Dsa⁻ he['] jäh['] laay['] apóstole. Pero ta⁻juu['] bih[']. Mi⁻gaay['] dsa⁻, jmääy['] hniiy['] lä⁻koo⁻ apóstole kyaah['] Cristo. ¹⁴Ja⁻ he['] jmee['] dsaä['] dsë⁻ jne['] juu['] la[']. Jëeh['], lä⁻kye['] Tana['] jmää[~] hnii['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ ángel hi⁻ kye['] jmee[']. ¹⁵Hi⁻ lä⁻ja⁻ la['] kih['] hi⁻ jmee['] ta⁻ kiyh['] ka⁻läh[']. Jëeh['], ja⁻ juu['] he⁻ cha⁻ na['] na['], he⁻ jmääy['] hniiy['] hi⁻ llu¹. Pero wa[']ra⁻ ga⁻te[~] jee['] llaa['] jmiif['] liyh['] jneey['] lä⁻koo⁻ te['] ta⁻ he⁻ jmeey['].

ga⁻jmää[~] Paa' hnii['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ huu[']dsë⁻ kih[']

¹⁶Koo⁻ ka⁻läh['] jwëehn['] hnäh[']: Ni⁻ jaa⁻ hnäh['] ta⁻ jmee['] hnäh['] huu[']dsë⁻ he⁻ ngaahn[']. Pero cher'mah['] lä⁻ja⁻ laah['] hnäh['], kwa⁻ hnäh['] jwë['] kin[~] hlëehn['] hnäh['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ huu[']dsë⁻ kih['] mah['] lä⁻ja⁻ jmään[']

miih⁻ hñiin⁺ jøøh['] lä⁺ koo⁻ jmees⁺
hi⁻ he[.] ¹⁷He⁻ jmään⁻ hñiin⁺ jøøh^{',}
sa⁻ hlëehn['] lä⁺ koo⁻ hnøø['] Dio, he⁻
hlëehn['] lä⁺ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ ngaah['] ba[.]
¹⁸Peer⁻ jwëe['] hi⁻ jmää⁻ hñiin⁺ kaaah[']
lä⁺ koo⁻ tée['] jmees⁺ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺,
hi⁻ ja⁻ ba['] lä⁺ ja⁻ jmees⁺ jnä⁻ ka⁻ läh['].
¹⁹Ma⁻ ke⁻ cha⁻ huu⁻ dsé⁻ kyah['] hnäh^{',}
pero kwëeh['] hoh['] hnäh['] cha⁻ miih⁻
kyah['] hi⁻ ngaah['] he[.] ²⁰Hi⁻ lä⁺ ja⁻
kwëeh['] hoh['] hnäh['] ma['] jmeey⁺ hih⁻
kyah['] hnäh^{',} ma['] jnuuyh['] he⁻ cha⁻
kyah['] hnäh^{',} kaayh['] hnäh['] lä⁺ tē⁻
dséy['], jmääy['] hñiiy['] kaah['] jee['] kyah[']
hnäh^{',} lä⁺ jiih['] jnooy['] mo⁻ nëh['] hnäh['].
²¹Na⁻ hiihn⁻ miih⁻ he⁻ jwëehn⁻ hnäh[']
he⁻ sa⁻ bee['] jnääh['] jmees⁺ jnääh[']
lä⁺ koo⁻ jmees⁺ dsa⁻ he[.]

Pero lä⁺ koo⁻ tuu⁻ dsé⁻ dsa⁻ he[']
jmääy['] hñiyy['] kaah['], jnä⁻ ka⁻ läh[']
tuu⁻ dsen⁻ jmeen['] lä⁺ ja⁻, ma⁻ ke⁻
hlëehn['] lä⁺ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻
huu⁻ dsé⁻ kih[']. ²²Hi⁻ he['] jäh['] laay[']
dsa⁻ hebreo, ja⁻ ba['] lä⁺ ja⁻ laa['] jnä⁻.
Jäyh['] laay['] dsa⁻ Israel, ja⁻ ba['] lä⁺ ja⁻
jnä⁻ ka⁻ läh[']. Jäyh['] laay['] sa⁻ ju⁻ kih[']
Abraham, ja⁻ ba['] he⁻ ja⁻ laa['] jnä⁻.
²³Jäyh['] jmeey⁺ ta⁻ he['] kih['] Cristo.
Pero cha⁻ ga'miih⁻ jmees⁺ jnä⁻.
Ngoó['] ba⁻ jnä⁻ hlëehn['] lä⁺ koo⁻ jaa⁻
hi⁻ ngaah[']. Cha⁻ ga'miih⁻ ta⁻ he⁻
ma⁻ jmees⁺ jnä⁻, cha⁻ ga'miih⁻ jiih[']
ma⁻ ñeen['] neh⁻ në['] lä⁺ koh['] ga⁻ dsa⁻
he[.] Cha⁻ ga'miih⁻ ga⁻ jmi⁻ ga⁻ baq[']
dsa⁻ jnä⁻. Joh['] jiih['] sa⁻ ga⁻ laan['] he⁻
ma⁻ jngëeh['] dsa⁻ jnä⁻. ²⁴Ja⁻ koo⁻ hä[']
ga⁻ jmi⁻ dsa⁻ judiu kin⁻ ma⁻ gyii⁻ gya[']
ñu['] si['] hñiif[']. Lä⁺ jiih['] ga⁻ te['] hñä[']
jiih['] ga⁻ jmeey['] lä⁺ ja⁻ kin⁻. ²⁵Hnë⁻
jiih['] ga⁻ jmiy['] kin⁻ kyaah['] si['] hma⁻.
Koo⁻ hä['] ga⁻ te['] dsa⁻ kuu['] kin⁻.
Hnë⁻ jiih['] ga⁻ laan['] jee['] ga⁻ hmeh[']
barco neh⁻ jmiif[']. Koo⁻ hä['] ga⁻ jän[']

koo⁻ jmiif['] koo⁻ hwë['] jee['] to['] dsaaah[']
jmif['] neeh[']. ²⁶Sa⁻ na⁻ he['] jiih['] ngoon[']
hi⁻ jahn['] jee['] uu[']. Ga⁻ hii['] goo⁻ kin⁻
jee['] haan['] cha⁻ jmiif['] juuh['], lä⁺ ja⁻
kyah['] dsa⁻ hii['] hi⁻ kyaah['] dsa⁻ goon[']
hi⁻ kyaah['] hi⁻ chaa⁻ ta⁻ jee['] jyoh[']
ka⁻ läh[']. Ga⁻ hii['] goo⁻ kin⁻ jee['] jwii[']
juuh['] hi⁻ ta⁻ jee['] sa⁻ chaa⁻ dsa⁻.
Ga⁻ hii['] goo⁻ kin⁻ cha⁻ jmi['] neeh['] hi⁻
lä⁺ ja⁻ kyaah['] hi⁻ jäh['] laa['] øøh['] jne['].
²⁷Cha⁻ miih⁻ ta⁻ ga⁻ jmeen['], ga⁻ jëen[']
cha⁻ miih⁻ wiif[']. Cha⁻ hwë['] sa⁻ ma[']
gwiih[']. Ga⁻ lä⁺ kyohn['], ga⁻ lä⁺ kii[']
dsen⁻. Ja⁻ he['] koo⁻ hä['] sa⁻ ga⁻ lä⁺ cha⁻
he⁻ ma['] kuhn[']. Ga⁻ ngëen['] gyuu['] hi⁻
sa⁻ ga⁻ lä⁺ cha⁻ hmiih⁻ ma['] këhn['].
²⁸Ja⁻ ma⁻ la⁻ he['] ja⁻. Lä⁺ jee['] jmiif['] ba⁻
kyen['] huu⁻ dsé⁻ kih['] lä⁺ jee['] gwah['].
Peer⁻ wiif['] dsa⁻ ngëen[']. ²⁹Kyaah[']
lä⁺ jee['] hi⁻ sa⁻ cha⁻ be['] kih['], jnä⁻
ka⁻ läh['] jiih['] kin⁻. Hi⁻ gwa['] ya⁻ jee[']
dsen⁻, wa'ra⁻ ga⁻ jmeey['] dsa⁻ täh['] jaa⁻
øøh['] jne['].

³⁰Wa'ra⁻ jäh['] kih['] jmeey⁺ bii[']
hlëehn['] llu⁻ kih['] hñiin⁻, ma['] ja⁻
hlëehn['] kih['] he⁻ mi⁻ jnää⁻ he⁻ sa⁻ cha⁻
be['] kin⁻. ³¹Dio Jmii⁻ Jesúis, Dsa⁻ jøøh[']
jnän['], hi⁻ na⁻ jää['] ga⁻ lä⁺ jee['] jmiif[']
cha⁻, hi⁻ he['] ñe['] he⁻ sa⁻ hlëehn['] juu[']
ta⁻ juu[']. ³²Koo⁻ hä['] lä⁺ ma['] gyan['] jee[']
jwii['] Damasco, lle'moh['] kyaaq['] rey
Areta ga⁻ jmeey['] mada⁻ ga⁻ høø['] dsa⁻
lä⁺ kaa⁻ ho⁻ haah['] kih['] chuuuh['] jwii[']
he⁻ hnøøy['] ma['] saayh['] jnä⁻. ³³Pero
neh⁻ koo⁻ hma⁻ ta⁻ ga⁻ jnäa['] dsa⁻
jnä⁻ ta⁻ ho⁻ haah['] pih['] he⁻ ma['] na⁻ hë[']
dsoh['] na⁻ hyah[']. Lä⁺ ja⁻ ba['] ga⁻ laan[']
he⁻ ma['] saaq['] dsa⁻ jnä⁻.

Ga⁻ jëe['] Paa['] koo⁻ jee['] la⁻ na['] hñaaah[']
12 Sa⁻ jmää⁻ ta⁻ he⁻ jmään⁻
hñiin⁻ jøøh[']. Pero ma['] ra⁻
he⁻ hlëehn['] kih['] koo⁻ he⁻ ga⁻ hëe[']

miñnén̄ hē gā miñjnäǟ Dsā jøøh̄ jnän̄. ²Kyuuñ̄ jaā øøh̄ jnē hī gā téē Dio lǟ gā téē hnë̄ jwë̄ kih̄ gyuuñ̄ jmiñ̄ gyuuñ̄ mā hyā gyā kyē jiñ̄ nē. Sā man̄ hā lǟ gā jäǟ dsih̄, chē lǟ mā nā hñaaaȳ o chē kyaah̄ mā lā jmiñ̄ llē kiyh̄. Hñiī bā Dio nē hā lǟ gā lā. ³Kyuuñ̄ bā jnǟ dsā hē. Sā man̄ hā lǟ ngooȳ, chē lǟ mā nā hñaaaȳ o chē kyaah̄ mā lā jmiñ̄ llē kiyh̄. Hñiī bā Dio nē. ⁴Gā jäǟ dsih̄ koō jeē jnǟ nā hñaaah̄. Jeē jā gā nuuȳ gā hlëeh̄ juū hē sā lē hlëeh̄ jnē hī sā chaq̄ nī jaā hī nā ngë̄ jwë̄ hlëeh̄. ⁵Kih̄ dsā lǟ jā, lē bā jmäǟ jnih̄ jøøh̄, pero sā jmäään̄ hñiiñ̄ jøøh̄. Kih̄ hē miñjnäǟ hē sā chā bē kin̄, mā lā kih̄ hē nā bā jmäään̄ hñiiñ̄ jøøh̄. ⁶Cher̄ mah̄ hnoon̄ jmäään̄ hñiiñ̄ jøøh̄, jā hē ngaahn̄ jā, jëeh̄ hlëehn̄ ju'dsoō bā. Pero sā jmeen̄ lǟ jā mah̄ nī jaā sā jmeē huū dsé̄, jøøh̄ gā jnǟ lǟ koō jëeȳ jmeen̄ o lǟ koō nuuȳ hlëehn̄.

⁷Hē jā jā nē jmiñgō kin̄ hē jmeē jwiñh̄. Lā lǟ koō toō hē jā madā kih̄ Tanā mah̄ heeh̄ jnǟ wiñ̄. Hē jā jmäǟ kin̄ mah̄ sā jmäään̄ hñiiñ̄ jøøh̄, lǟ llū hē gā jëen̄ koō hē lā nā hñaaah̄ hē sā mā jëen̄ jih̄ koh̄. ⁸Hnë̄ jiih̄ gā chuun̄ kyaah̄ Dio mah̄ jnuuyh̄ hē jmeē jwiñh̄ kin̄. ⁹Pero lǟ lā bā gā jeeh̄ Dio juū kin̄: "Mā leē bā kyah̄ hē llū dsen̄ kyaah̄ hnē. Jëeh̄ chā gā miih̄ lǟ jnǟ bē kin̄ kyaah̄ dsā hī sā chā bē kih̄", gā jäh̄. Hē jā lǟ kaā tuh̄ dsen̄ jmäään̄ hñiiñ̄ jøøh̄ kih̄ hē sā chā bē kin̄ mah̄ jā nē kin̄ bē kih̄ Cristo. ¹⁰Kih̄ hē jā, chaq̄ llū lǟ

mā sā chā bē kin̄, mā hlëeyh̄ wiñ̄ kin̄, mā llā kyaan̄, mā jmeeh̄ dsā jnǟ, mā jëen̄ wiñ̄ kwaat̄ kih̄ Cristo. Jëeh̄ lǟ mā sā been̄, mā jā chā bē kin̄.

Mā kyē Paā huū dsé̄
kih̄ lǟ jëē øøh̄ jnē

¹¹Dséeh̄ hnäh̄ dsoō hē gā jmeen̄ lǟ koō jaā hī sā chā huū dsé̄ kih̄, jeē gā jmäään̄ hñiiñ̄ jøøh̄. Hnäh̄ bā gā téē hnäh̄ mā hlëeh̄ hnäh̄ llū kin̄. Jëeh̄ hī jäh̄ laā apóstole kqah̄ sā kyeē gā hī hē lǟ koh̄ gā jnǟ, mā kē sā chā laan̄ nī miih̄. ¹²Kih̄ hē joh̄ dsen̄ bā gā jmeen̄ lǟ jé̄ hē lā. Gā jmeen̄ chā miih̄ liī, gā jmeen̄ hē juh̄ gaā, gā jmeen̄ hē dsaā dsé̄ dsā jeē kyah̄ hnäh̄. Lǟ jā gā miñjnäään̄ mā rā hē laan̄ apóstol. ¹³Koō bā hē gā jmeen̄ tā jeē jyoh̄ jeē täh̄ øøh̄ jnē, hē jā sā gā jmeen̄ kyah̄ hnäh̄. Gā ngiin̄ kiyh̄ hē mā jmeē biī kin̄. ¿Chē kih̄ hē jā, laah̄ hnäh̄ sā taahn̄ hnäh̄ tā? Jmeē hnäh̄ joh̄ hoh̄ kih̄ hē sā gā ngiin̄ kyah̄ hnäh̄ kā läh̄.

¹⁴Jeē lā téē hnë̄ jiih̄ hē mā nā lluun̄ nā jëen̄ hnäh̄. Nī lǟ jā sā ngiin̄ kyah̄ hnäh̄ hē jmeē biī kin̄. Sā nā hnøøhn̄ hē chā kyah̄ hnäh̄. Hnoon̄ heeh̄ hnäh̄ jnǟ bā. Jëeh̄, jā hē chih̄ hī gā téē juh̄ lääh̄ hē hnøø kih̄ chih̄ kyaah̄. Lǟ jā lā kin̄ kyaah̄ hnäh̄ kā läh̄. ¹⁵Lǟ kaā tuh̄ dsen̄ miñllan̄ lǟ jé̄ hē chā kin̄ lǟ jiih̄ kwaat̄ hñiiñ̄ juuñ̄ kwaat̄ kyah̄ hnäh̄. Mā kē chā gā miih̄ hnanaan̄ hnäh̄

koō hä́ koō hä́. Pero hnäh̄, miih̄ gō tē bā hnaah̄ jnǟ.

¹⁶Lǟ jā gā lā, sā gā llan̄ lleh̄ hnäh̄ kih̄ hē mā jmeē biī kin̄. Pero kō llaā dsā jäh̄, kyaah̄ maȳ bā, gā jmeē gā täh̄ hnäh̄ neh̄ sā lǟ. ¿Chē jwā gā jmeē lǟ jā mah̄ gā mī gaan̄ hnäh̄?

¹⁷Sā gā mī gaan̄ hnäh̄ lǟ mā gā cheen̄ øoh̄ jnē jeē täǟ hnäh̄. ¹⁸Gā chuūn̄ kyaah̄ Tito mah̄ dsooȳ jeē täǟ hnäh̄ hī gā cheen̄ gā jā øoh̄ jnē kyaayh̄. Hī nī miih̄ sā gā mī gaan̄ Tito hnäh̄. Jëeh̄, koō néē bā huū dsé̄ kyé̄ jnääh̄. Jā bā lǟ koō jmeē jnǟ, jmeē Tito kā läh̄.

¹⁹Tā wā laah̄ hnäh̄ hē hnø̄ jnääh̄ hwë̄ jnääh̄ llū chānéh̄ hnäh̄. Nī miih̄ sā lā lǟ jā. Ñē bā Dio hē hlëeh̄ jnääh̄ lǟ koō llē kih̄ hī laā kyaah̄ Cristo. Øohn̄ hī hnaan̄ chāmiih̄, lǟ jé̄ juū hē siī jnääh̄ lā, hē llū kyah̄ hnäh̄ mah̄ kwā bē kyah̄ hnäh̄ go'nääh̄ hnäh̄ tā chāné̄. ²⁰Gohn̄ miih̄ wārā gālloon̄ jeē täǟ hnäh̄, jëen̄ hnäh̄ jmeē hnäh̄ hē sā tih̄ dsen̄. Hī lǟ jā hnäh̄ kā läh̄ jëeh̄ hnäh̄ jmeē hē sā tih̄ hoh̄ hnäh̄. Lǟ jā lē cher'mah̄ gā jëen̄ hnäh̄ tīhneē hnäh̄, wī hoh̄ hnäh̄, häǟ hnäh̄, jmeē hnäh̄ jnäh̄ nǟ, hlëeh̄ hnäh̄ wī kih̄ dsā, koō hnäh̄ juū jwī, jmäǟ hnäh̄ hñaah̄ kaāh̄, jmeē hnäh̄ wá̄ lā chā lā. ²¹Kyen̄ miih̄ huū dsé̄ wārā gālloon̄ kā läh̄ jeē täǟ hnäh̄, hā gā chē gā jmeē Dio gā jän̄ ōhih̄ kwaat̄ kyah̄ hnäh̄. Lǟ jiih̄ jäǟ hoohn̄, cher'mah̄ jwë̄ hnäh̄ täǟ hnäh̄ jmeē hnäh̄ dso'kyē hī sā mā beh̄

hnäh̄ lǟ jé̄ hē mī soh̄ tuh̄hoh̄ hnäh̄, hī lǟ mā kaāh̄ bā hnäh̄ wā hī chā hī, hī jmeē hnäh̄ hē lā ōhih̄ hē mā jmeē hnäh̄ jäǟ.

Gāhih̄ Paā juū kih̄ øoh̄
jnē hī täǟ Corinto

13 Jeē lā tē̄ hnë̄ jiih̄ hē niin̄ nā jëen̄ hnäh̄. Lǟlā nāsiī juū kih̄ Dio: "Wā hē chā hē hniī hē chā kih̄ dsā, lǟ eē bā kyaah̄ ju'dsoō hē jmeē uū uū dsā." ²Gā jwëehn̄ hnäh̄ jäǟ, hī nā hē mā gyan̄ uū kyah̄ hnäh̄, jwëehn̄ hnäh̄ kāläh̄. Hī wārā gālloon̄ jeē täǟ hnäh̄, jeē jā tē̄ hnë̄ jiih̄ hē jwëehn̄ hnäh̄. Mā jā mō sō jmeē jøh̄ dsen̄ kih̄ hī täǟ jmeē wā lā chā lā, hī lǟ jā kih̄ hī täǟ jmeē gā lǟ jiih̄ nā. ³Hē hnooh̄ hnäh̄ jëeh̄ hnäh̄ chē dsoō bā hlëehn̄ lǟ koō madā kil̄ Cristo. Jëeh̄, hī hē mī jnääh̄ bē kih̄ jeē kyah̄ hnäh̄. Sā laaȳ lǟ koō jā hī sā chā bē kih̄. ⁴Mākē dsoō gātäǟ dsih̄ dsoh̄ hmācrū̄ lǟ koō jā hī sā chā bē kih̄, pero chaā bih̄ kyaah̄ bē kih̄ Dio. Jābā lǟ jā jnääh̄ hī laā koō kyaah̄ Cristo, gānø̄ jnääh̄ lǟ koō hē sā chā bē kyaah̄ jnääh̄. Pero kyaah̄ bē kih̄ Dio chaā jnääh̄ tālā kih̄ Cristo mah̄ kwā jnääh̄ bē kyah̄ hnäh̄.

⁵Kyē dā hnäh̄ kwaat̄ kyah̄ hñaah̄ hnäh̄, chē lǟ mādsoō jābā hoh̄ hnäh̄ kih̄ Cristo. Jëē dā kyah̄ hnäh̄ hñaah̄. ¿Chē sā ñeh̄ hnäh̄, Jesucristo häǟ jeē kyah̄ hnäh̄? Pero cher'mah̄ sā lā lǟ jā, hē sā laah̄ hnäh̄ kwaat̄ bā jā. ⁶Hnoon̄ lǟ ñeh̄ hnäh̄ hē

laa' jnääh' kwaat~. ⁷Ngii' jnääh'
kih' Dio mah' jmeeh' hnäh' he~ llu'
jmah' ba'. Sa~ jwahn~ lä~la~ mah'
jä~ jnääh' llu'. He~ hnøø~ jnääh'
go'taqh' hnäh' lä~koo~ lle~ kih',
ma~ke~ ga~jä~ jnääh' lä~koo~ jaa~
hi~ sa~ laa' kwaat~. ⁸Jëeh~, ni~ miih~
sa~ le~ lla'dsëë~ jnääh' kih' ju'dsoo'.
Jmee~ jnääh' lä~ hnøø~ ju'dsoo~ ba'.
⁹He~ja~ jëe~ dsë~ jnääh' lä~ ma~ sa~
cha~ be~ kya~ jnääh', mah' lä~ja~
hnäh' lä~cha~ be~ kyah' hnäh'.
Ga~nøø~ jnääh' ngii' jnääh' kyah'
hnäh' mah' hwëë~ hnäh' llu~ go~te~.
¹⁰Kih' he~ja~ ba~ na~, siin~ lä~la~
kyah' hnäh' ma~ke~ gyan' ህወ~, mah'
wa~ra~ ga~lloon~ jee~ tääh' hnäh', sa~
cha~ he~ kih' jmee~ hään~ kyaah'
hnäh', kyaah' be~ he~ ga~hyohn~ kih'
Dsa~jøøh~ jnän~. He~ hnøøy~ kwan~

be~ kih' dsa~ ba~, ja~ he~ heeh~ jnih~
wi~.

¹¹Kyaah' jee~ ga~dsaa~ juu~ he~
siin~ kyah' hnäh', jwëëhn~ näh'
øøhn~, wa~ jëe~ hoh' hnäh'. Hnøøh'
hnäh' ha~ lä~ jee~ go'taqh' hnäh' llu~
cha~ga~miih~, wa~ nøh' hoh' hnäh',
wa~ la~ koo~ næë~ ba~ huu~dsë~ kyah'
hnäh', wa~ hii~ tii~ kyah' hnäh'. Hi~
Dio hi~ hnää~ jne~, hi~ jmee~ hii~ tii~
jnän~, jäy~ jee~ jnän~. ¹²Jmee~ hnäh'
Dio kih' dsa~kyaa~ hnäh' hi~ja~
chuh~ hnäh' kiyh' lä~ hnøø~ Dio.
¹³Lä~jëe~ hi~ laa' kya~ Dio jmee~
Dio kyah' hnäh'.

¹⁴Wa~ mi~jää~ Jesucristo Dsa~jøøh~
jnän~ lä~jëe~ hnäh'. Wa~ hnää~
Dio ga~lä~jëe~ hnäh'. Hi~ Jmi~lle~
Na~jngii~ wa~ laa' ko~jøh~ kyaah'
hnäh'. Wa~ la~ lä~ja~.

Gálatas

Juu' la⁻ ga⁻sii^{''} Paa' kih['] øøh['] jne' hi⁻ tääh['] hwa['] Galacia

1 Jnä['] Paa' laan['] apóstol. Pero ja⁻ he⁻ ga⁻chee['] dsa⁻ jnä['], ni⁻ ja⁻ kyaah['] be⁻ kih['] dsa⁻ na⁻ hnäa[']. Jesucristo ba⁻ ga⁻chee['] jnä['] kyaah['] Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän['] hi⁻ ga⁻mi['] jiih['] Jesucristo jee['] kih['] hi⁻ na⁻ juu['].
2 Siin⁻ juu['] la⁻ kyah['] hnäh['] øøhn['] jee['] dsa⁻ñeeh['] hnäh['] lä⁻ kaa['] hwa['] Galacia. Hi⁻ lä⁻ jee⁻ øøh['] jne' hi⁻ tääh['] kyaah['] jnä['], koo⁻ née['] ba['] la⁻ huu⁻dsé⁻ kyaal['] jnääh['] he⁻ siin⁻ la⁻.
3 Ngiiñ['] kih['] Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän['] hi⁻ ngiin['] kih['] Jesucristo Dsa⁻øøh['] jnän['], wa['] kway['] he⁻ llu['] kyah['] hnäh['], wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].
4 Jëeh['] Jesús ga⁻kwaal['] hnii['] ga⁻juuy['] kwaat['] kih['] dso⁻kye['] jnän['] mah['] lääy['] jne' kih['] jmi['] gyuu['] lhih['] la⁻, lä⁻ koo⁻ hyoh['] dsé['] Dio jmeey['] jnän['], he⁻ ba['] hi⁻ laa['] Tää['] jnän['].
5 Lää['] ja⁻ wa['] la⁻ juuh['] kiyh['] ga⁻lä⁻ jee⁻ joh['] jmi['] cha⁻. Wa['] la⁻ lä⁻ ja⁻.

Koo⁻ ba['] ju[']hmëe['] cha⁻
he⁻ kyaah['] lää['] jne'

⁶ Peer⁻ dsaa['] dsen⁻ kih['] he⁻ ga⁻nuun['] chah['] ga⁻juh['] ga⁻lä⁻ øøh['] hnäh['] kih['] Dio hi⁻ ga⁻teeh['] hnäh['] ta⁻ kih['] he⁻ llu['] dsé['] Cristo,
mah['] ma⁻taah['] hnäh['] kyaah['] jyoh[']

ju[']hmëe['] he⁻ laah['] hnäh['] llu['] ga['].
7 Pero sa⁻ cha⁻ ga['] jyoh['] jwé['] he⁻ kye⁻ ju[']hmëe[']. He⁻ hnøø['] ko⁻llaah['] dsa⁻ kah[']gwéh['] huu⁻dsé⁻ kyah['] hnäh['] ba⁻ ja⁻, hi⁻ hnøøy['] mi⁻siiy['] ju[']hmëe['] kih['] Cristo.
8 He⁻ ja⁻ jwahn['], wa['] töh['] dso⁻ jwi['] né['] kyaal['] jnääh['] cher[']mah['] ga⁻jmee['] jnääh['] lä⁻na⁻, o cher[']mah['] jaa⁻ ángel ja⁻ gyuuuh['] kwa⁻ jyoh['] juu['] lä⁻koh['] ga⁻ he⁻ ga⁻mi⁻teeh['] jnääh['] hnäh['], ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ wa['] töh['] dso⁻ jwi['] né['] kiyh['].
9 Koo⁻ ka⁻läh['] jwahn['], ja⁻ba['] he⁻ ma⁻ngée['] ma⁻jähm['] jää[']. Cher[']mah['] chaa['] hi⁻ ga['] jnah['] hi⁻ kwa⁻ juu['] kyah['] hnäh['] he⁻ sa⁻ la⁻ kwee⁻ kyaah['] he⁻ ga⁻heeh['] hnäh['], wa['] töh['] dso⁻ jwi['] né['] kiyh['].

10 ¿Ha⁻ lä⁻ laah['] hnäh[']? ¿Che['] he⁻ hnoon['] he⁻ jän['] llu['] kyaah['] dsa⁻ he⁻ ma⁻hléehn['] lä⁻na⁻, o che['] he⁻ hnoon['] he⁻ jän['] llu['] kyaah['] Dio? ¿Che['] laah['] hnäh['] he⁻ hnoohn['] ha⁻ lä⁻ jee⁻ tih['] dsé['] dsa⁻ ki⁻ jnä[']? Jëeh['] da⁻, wa[']ra⁻ jäh['] kih['] ngo['] ba⁻ jnä['] jmeen['] lä⁻ jee⁻ he⁻ hnøø['] dsa⁻, mo⁻so⁻ laan['] jaa⁻ hi⁻ jmeen['] ta⁻ kih['] Cristo.

Dio ba['] ga⁻llæeh['] Paa' mah[']
lee['] apóstol kyaay[']

¹¹ Øøhn['], hnoon['] lä⁻ñeh['] hnäh['] he⁻ la⁻. Ja⁻ he⁻ gwa['] kih['] dsa⁻, ju[']hmëe[']

he⁻ kwan⁺ la⁻. ¹²Sa⁺ ga⁺hyohn⁺ kih⁺
dsa⁻ juu¹ la⁻ hi⁺ ni⁺ sa⁺ ga⁺mi⁺tëë⁻
dsa⁻ jnä⁺. Jesucristo ga⁺mi⁺jnääh⁺ kin⁺
juu¹ la⁻, he⁻ja⁻ ba['] ja⁻ he⁻ kyuuhn[~].

¹³Ma⁻nuuh⁻ ba['] hnäh⁺ lä⁺koo⁻ ma[']
ngën⁺ jää⁺, he⁻ ga⁺jmeen⁺ lä⁺koh[']
tëë⁻ jmee⁺ judiu dsa⁻goon[~]. Ha⁻ koh[']
sa⁺ ga⁺lä⁺hää⁺ dsën⁺ kyaah['] hi⁻
ga⁺heeh⁺ kih['] Joo[~] Dio. Ma['] hnoon⁺
ma['] mi⁺llaan⁺ go⁻te⁻ lä⁺jëë⁺ hi⁻ he['].

¹⁴Ga⁺jmee⁺ ga['] jnä⁺ cha⁺ga⁺miih⁺
lä⁺koh['] ga[']jee['] lä⁺jëë⁺ judiu hi⁻ laa[']
koo⁻ ji⁻ne⁻ kyaah['] jnä⁺. Ga⁺jmeen⁺
bii⁺ ga⁺höön⁺ lä⁺jëë⁺ nuuh⁻ kih['] dsa⁻
ma⁻gyuh⁺ kyaah['] jnääh⁺. ¹⁵Pero sa⁺
ga⁺ma⁻lä⁺chäqan⁺ ga⁺lleeöh⁺ Dio jnä⁺
mah['] ja⁻leen⁺ kyaah['] bii⁺. Ga⁺tëeyh⁺
jnä⁺ kih['] he⁻ llu¹ dsëy⁺ kyaah['] jnä⁺.
Hi⁻ lä⁺koh['] ma['] ga⁺tih⁺ dsëy⁺, ¹⁶ja⁻ga[']
ga⁺mi⁺jnääh⁺ jooy⁺ kin⁺ mah['] kwan⁺
juu¹ kiyh['] kih['] dsa⁻ hi⁻ sa⁺ laa['] judiu.
Pero sa⁺ ga⁺hnaahn⁺ ni⁺ jaä⁻ dsa⁻
mah['] ma['] siiyh⁺ jnä⁺ ha⁻ lä⁺ la['] juu¹
he⁻ ma['] kwan⁺. ¹⁷Ni⁺ sa⁺ ngaahn⁺ ta⁺
Jerusalén na⁺jëen⁺ hi⁻ laa['] apóstole
jää⁺ ga⁺lä⁺koo⁻ jnä⁺. Lä⁺chäh['] ja⁻
ngoon⁺ ta⁺ hwa⁺ Arabia ba['], (koo⁻
hwa⁺ kii⁺ jee['] sa⁺ kwa⁺ ni⁺ miih⁺).
Ma⁻ngëe⁺ he⁻ ja⁻, ngoon⁺ ka⁻läh['] ta⁺
Damasco.

¹⁸Ma⁻hya⁻ hnë⁻ ji⁻ne⁻, ja⁻ga[']
ngaahn⁺ ta⁺ Jerusalén na⁺jëen⁺ Pee⁺
hi⁻ ga⁺jän⁺ kyaayh⁺ gya⁺hää⁺ jmi⁺
jee['] ja⁻. ¹⁹Ni⁺ sa⁺ ga⁺jeen⁺ ga⁺jnah⁺
apóstole, ma⁻la⁺ Jacobo dsa⁻nuuuh⁻
øöh⁺ Dsa⁻jøöh⁺ jnän⁺ ba['] ga⁺jeen[!].
²⁰Jmeen⁺ dsoo⁺, Dio ba['] ne⁻ sa⁺ cha⁺
ta⁻juun¹ he⁻ siin⁺ kyah['] hnäh⁺ la⁻.

²¹Ma⁻ngëe⁺ he⁻ ja⁻, neen⁺ ta⁺ hwa⁺
Siria kyaah['] Cilicia. ²²Øöh⁺ jne⁻
hi⁻ tääh⁺ lä⁺kaa⁻ hwa⁺ Judea, hi⁻
dsa⁻nee⁺ kwaat[~] kih['] Cristo sa⁺ ma[']
kyuuy⁺ jnä⁺. ²³Koo⁻ ma['] nuuy⁺ lla⁻

dsa⁻ juu¹ ki⁻ jnä⁺: "Dsa⁻nuuuh⁻ hi⁻ ma[']
jmee⁺ hñaa⁻ dsë⁺ kyaä⁺ jnääh⁺ he['], na[']
ngëy⁺ kway⁺ juu¹ he⁻ ma⁻dsoo⁺ dsë⁻
jne['] la⁻, ja⁻ba['] juu¹ he⁻ ma['] hnøøy[']
ma['] heey['] jää^{!'}."

²⁴He⁻ja⁻ ga⁺jmeey⁺ juuh⁻ kih['] Dio lä⁻
ma['] ga⁺nuuy⁺ kin⁺.

Lä⁺jëë⁺ apóstole ga⁺heeh⁺ bih['] Paa[']

2 Ma⁻hya⁻ gya⁺kye['] ji⁻ne⁻, ja⁻ga[']
ngaahn⁺ ka⁻läh['] ta⁺ Jerusalén
ko⁻jöh['] kyaah['] Bernabé hi⁻ ma[']
jää⁺ Tito ka⁻läh[']. ²Ga⁺mi⁺jnääh⁺ Dio
kin⁺ he⁻ jmee⁺ bii⁺ naahn⁺, he⁻ja⁻ba[']
ngaahn⁺ na⁺jmeehn⁺ juu¹ ha⁻ lä⁺ la[']
ju¹hmëe⁺ he⁻ ga⁺kwan⁺ ta⁺ jee['] täh[']
hi⁻ sa⁺ laa['] judiu. To[']në⁺ ga⁺llan⁺ juu¹
kyah['] ma[']la⁺ hi⁻ kye['] né⁻ ba['], le[']
ga⁺che['] sa⁺ jmää⁺ he⁻ jmeen⁺ la⁻ hi⁻
lä⁺kye['] he⁻ ga⁺jmeen⁺ jää[!]. ³Pero sa⁺
cha⁺ ga⁺jäyh⁺ ni⁺ miih⁺. Hi⁻ Tito hi⁻
ma['] cheh['] kyaah['] jnä⁺, sa⁺ ma[']laay⁺
judiu, dsa⁻ griego ba['] he[']. Ni⁺ lä⁺ja⁻
sa⁺ ga⁺jäyh⁺ jmee⁺ bii⁺ ueh⁺ jmi⁺ngo⁺
kiyh['] lä⁺koo⁻ tée⁻ jmee⁺ dsa⁻ judiu.

⁴Sa⁺ ga⁺ti⁺ ga⁺choo⁺ jnääh⁺ juu¹ he⁻
ueh⁺ jmi⁺ngo⁺ kih['] dsa⁻ wa[']ra⁻ jäh[']
kih['] sa⁺ ga⁺taah⁺ ko⁻llaq⁺ dsa⁻ jee[']
ma['] tøöh⁺ jnääh⁺, hi⁻ jäh['] laay⁺ øöh⁺
jne[']. Hi⁻ he['], koo⁻ ma['] kooy⁺ juu¹

he⁻ ma['] kwan⁺ he⁻ ma[']laa['] jne['] kih[']

dso⁻kye['] ta⁺la⁺ kih['] Cristo Jesú^s.

Sa⁺ ga⁺lä⁺hnøøy⁺ he⁻ ma['] jäh['] jnääh⁺
mo⁻so⁺ na⁻hñuuuh⁺ jnääh⁺ kyaah['] ley.

Jëeh⁺, ma['] hnøøy⁺ lä⁺ ma[']na⁻hñuuuh⁺

ja⁻ba['] jne['] kyaah['] nuuh⁻ kih['] Moisé.

⁵Pero ni⁺ miih⁻ sa⁺ ga⁺kwa⁺ jnääh⁺
jwë⁺ ma['] jmeey⁺ lä⁺lla⁺ dsëy⁺. Hnøøy⁺
jnääh⁺ wa['] ja⁻ ju¹hmëe⁺ kih['] Jesú^s

kyah['] hnäh⁺ lä⁺ ma[']la⁺ ja⁻ba['], mah[']
sa⁺ dsa⁻hii⁺ ju¹dsoo⁺.

⁶Hi⁻ na⁺ jnääh⁺ kye['] né⁻ kih['] øöh⁺

jne['], ni⁺ miih⁻ sa⁺ cha⁺ jäyh⁺ he[']

ma⁻hläähn⁻ kyaah['] juu['] he⁻ kwan⁻. Jnä['] jwahn⁺ na⁻jnääy['] kyey⁻ në['], jëeh['] sa⁻ ga⁻tëen['] jëen['] kiyh^{'. Kih['] koo⁻ ba⁻ laa['] jne['] cha'ne['] Dio. ⁷Pero dsa⁻ he['] sa⁻ ga⁻hay['] kin^{'. Ga⁻heeh⁻ bih['] he⁻ hä['] goon⁻ ta['] he⁻ kwan⁻ ju'hmëe['] kih['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu, ja⁻ba⁻ lä⁻ hä['] goo⁻ Pee['] kway⁻ ju'hmëe['] kih['] hi⁻ laa['] judiu. ⁸He['] ba⁻ Dio hi⁻ kwa⁻ be['] kih['] Pee['] he⁻ laay['] apóstol mah['] kway['] juu['] kih['] judiu, he['] ba['] hi⁻ he['] na⁻, kwa⁻ be['] kin⁻ ka⁻läh['] he['] laan['] apóstol mah['] kwan['] juu['] kih['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu.}}

⁹He['] ja⁻ lä⁻ jëe['] hi⁻ laa['] kwaat⁻ kyë⁻ në['] kih['] gwah⁻, ga⁻sooyh['] goo⁻ jnääh['] kyaah['] Bernabé. Ma['] jëe['] laan['] ta⁻ta⁻la⁻ kih['] he⁻ llu['] dsé['] Dio kyaah['] jnä['], he['] ja⁻ ba⁻ ga⁻jmääy['] jnääh['] kwaat⁻ laa['] jnääh['] ma⁻ra⁻ øoyh^{'. Hi['] kyë⁻ në['] he['] chee['] Jacobo, Pee^{',} kyaah['] Jwaa[']. Ga⁻jäyh[:] "Llu['] go'nääh['] hnäh['] kih['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu mah['] lä⁻ja⁻ jnääh['] dsa⁻nø['] jnääh['] kih['] hi⁻ laa['] judiu." ¹⁰Hi['] ga⁻jäyh[:] "Hnø['] dsooh⁻ hoh['] hnäh['] jmeeh['] be['] kih['] hi⁻ tå⁻nee^{'. Ko['] ja⁻ ba⁻ jiih['] ga⁻jäh['] dsa⁻ he[']. Hi['] ma⁻ra⁻ he['] jmee⁻ ba⁻ jnä['] be['] kih['] hi⁻ tå⁻nee['].}}

Ga⁻juuh['] Paa['] kih['] Pee[']

¹¹Ma['] ga⁻lloo['] Pee['] Antioquía ga⁻juuh['] kiyh['] to⁻lo⁻ në['] dsa⁻, jëeh['] lä⁻ja⁻ hnø['] kiyh['] kyaah['] he⁻ hliih['] he⁻ ga⁻jmee['] ja⁻. ¹²Jää['] sa⁻ ga['] ma⁻lla⁻nää['] ko⁻lla['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻chee['] Jacobo, ma[']kuh['] Pee['] ko⁻jøh['] kyaah['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu. Pero ma['] ga⁻lla⁻nää['] dsa⁻ judiu he['], ga⁻tëe['] Pee['] hnii['], ya⁻hëey['] jee['] kih['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu, kih['] he['] goyh['] kyaah['] hi⁻ ga⁻lla⁻nää['] he['] hi⁻ jäh['] jmee⁻ bii['] uuh['] jmi⁻ngo['] jnän['].

¹³Hi['] lä⁻ja⁻ ga⁻jmee['] jnah['] judiu ga⁻tëey['] hniiy['], hi['] lä⁻jiih['] Bernabé ga⁻tëe['] hnii['] ma['] ga⁻jëey['] ga⁻jmee['] Pee['] to['] dsé^{'. ¹⁴Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻jëen['] dsa⁻ he['] mo⁻so⁻ jmee['] lä⁻koo⁻ lle['] kih['] ju'dsoo['] he['] la['] ju'hmëe['], he⁻ja⁻ ga⁻jwiin['] Pee['] cha'ne['] jee['] lä⁻jëe['] dsa⁻: "Hne['] laq['] judiu, ma⁻tuh['] ma['] jmeeh['] lä⁻koh['] ma['] tée['] jne['] jmeeh['] mah['] ma⁻løøh['] jmeeh['] ko⁻jøh['] kyaah['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu. Pero na['], ma[']teeh['] hnäah['] mah['] jmeeh['] ka⁻läh['] lä⁻koh['] jäh['] nuuh['] ma⁻gyuh['] ja⁻. ¹⁵Che['] sa⁻ ñeh['] he['] jmeeh['] wi['] kih['] hi⁻ sa⁻ laa['] judiu mi⁻tey['] nuuh['] ma⁻gyuh['] ja⁻, kih['] he['] ma⁻teeh['] hnäah[']?"}

¹⁵He['] ga⁻lä⁻chaq['] jne['] laa['] jne['] judiu, sa⁻ laa['] jne['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻ hi⁻ jmee['] he⁻ hliih['] lä⁻koo⁻ laa['] jnah['] dsa⁻. ¹⁶Pero na['] ma⁻ñe['] ba⁻ jne['], sa⁻ ja⁻ dsa⁻ llu['] cha'ne['] Dio kyaah['] he⁻ mi⁻tey['] ley jnän[']. Hnøø['] dsoo['] dsé['] jne['] kih['] Jesucristo ba[']. He['] ja⁻ lä⁻kyë⁻ jne['] dsa⁻ judiu ga⁻jmee['] jne['] dsoo['] mah['] jmää['] jne['] kih['] Dio kyaah['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsé['] jne[']. Pero ja⁻ kih['] he⁻ ma⁻mi⁻te['] jne['] ley. Jëeh['] ni['] ja⁻ dsa⁻ sa⁻ ya⁻hëey['] llu['] kih['] he⁻ høøy['] nuuh['] ja⁻.

¹⁷He['] hnøøh['] jne['] ha⁻ lä⁻jee['] hwëë['] jne['] llu['] ta⁻la⁻ kih['] Cristo, lä⁻ja⁻ ma⁻lä⁻ jnä['] lä⁻kye⁻ jne['] judiu laa['] jne['] dsa⁻ hi⁻ jmee['] dso['] kye⁻. ¹⁸Che['] jwa['] jähn['] Cristo dsëë['] dsoo['] he⁻ tøøh['] jne['] kyaah['] dso['] kye⁻? Ni['] miih['] sa⁻ la['] lä⁻ja⁻. ¹⁹Jëeh['], lä⁻ma⁻ga⁻lä⁻ngëen['] he⁻ ää['] jmi['] juun['] lä⁻lle['] ley, ga⁻tun['] he⁻ ma[']kyen['] o⁻jøh['] dsé['] kih['] ley. La['] lä⁻koh['] he⁻ na⁻juun['] kih['] ley

mah' jmeen` ta'he' kih' Dio ba'. ²⁰La' kwāat' lä' koh' he' ga' juun' ko'joh' kyaah' Cristo dsoh' hma' cru'. Mo'so' chaan' lä' hnoon' hñiin'. Cristo hi' jmeey' ko'joh' kyaah' jnä', he' ja' ba' jmeey' chaan'. Hi' lä' ma'dsoo' ja'ba' dsen' kih' Joo' Dio, hi' hnäe' jnä' hi' ga'ngëey' hñiyy' ga'juuy' ki' jnä'. He' ja' ba' na' chaan' na'. ²¹Sa' jmeen' ta' koo' he' llu' dsé' Dio kyaah' jne'. Jëeh', cher'mah' ga'jä' dsa' llu' cha'ne' Dio kyaah' he' mi'tey' ley, he' la' ga'juu' ba' Cristo.

Kih' he' ma'dsoo' dsé' jne'
he' ja' ba' lää' jne'

3 iHe' ba' che' tqaah' hnäh' dsa' chaa' Galacia! ¿Hii' ga'mi' gaa' hnäh'? Ga'hléehn' hnäh' na'hñaa' lä'jëe' ha' lä' ga'juu' Jesucristo dsoh' hma'cru'. ²Koo' ga'juu' ngiin' kyah' hnäh'. ¿Ha' lä' ga'tëeh' hnäh' Jmi'lle' Na'jngii'? ¿Che' kih' he' ga'mi'teh' hnäh' ley kih' Moisé, o che' kih' he' ma'dsoo' hoh' hnäh' kih' juu' he' ma'nueh' hnäh', he' ja' ga'tëeh' hnäh' Jmi'lle' Na'jngii'? ³Peer' tqaah' hnäh'. Ga'løöh' ba' hnäh' llu', kyaah' be' kih' Jmi'lle' Na'jngii'. Hi' na'na', hnooh' hnäh' go'nääh' hnäh' ta'cha'ne' kyaah' be' kyah' hñaaah' hnäh'. ⁴¿Che' sa' ga'jmää' kyah' hnäh' lä'jëe' he' ga'ngëeh' hnäh'? Go' lqan' ga'jmää' ba'. ⁵Ga'kwëeh' Dio hnäh' Jmi'lle' kiyh' hi' ngoo'ba' jmeey' cha'miih' he' juh'gaa' jee' kyah' hnäh'. ¿He'la' jmeey' lä'ja', che' kih' he' ga'mi'teh' hnäh' ley o che' kih' he' ma'dsoo' hoh' hnäh' juu' he' ma'nueh' hnäh'?

⁶Lä'la' ga'la' kih' Abraham.
Ga'jmeey' dsoo' dséy' kih' Dio he'ja'

ga'jmeey' Dio kwaat' laay' jaa' hi' lluu'. ⁷Heh' lä'ja', hnöö' lä'ngëeh' hnäh', lä'jëe' hi' jmeey' dsoo' dsé' kih' Dio laay' lä'koo' joo' Abraham. ⁸Jää' ba' ga'jäh' juu' kih' Dio ha' lä' jmeey' ta'cha'ne', he' jmeey' kwaat' lluu' hi' sa'la' judiu cher'mah' ga'jmeey' dsoo' dséy'. Jëeh', llo'joo' ba' ga'jmeey' Dio juu' kih' Abraham ha' lä'la'ju' hmëe' kiyh', lä' ma' ga'siyyh': "Ta'la' kyah' hne' ba' mi'jääñ' ga'lä'jëe' dsa'hi' jmeey' dsoo' dsé' kih' Dio ma'na'jääñ' ko'joh' kyaah' Abraham, hi'ga'lä'dsoo' dsé'jää'.

¹⁰Pero lä'jëe' hi' ga'naä' høö'ley kih' Moisé, ma'cha' dso'jwi' në' kiyh'. Lä'koo'na'sii': "Dso'jwi' ba' kyaah' lä'jëe' hi' sa'tää' høö'lä'hi' në' he' na'sii'ley ja'." ¹¹Jëeh' go'te'ba'la', sa'chaa'ni'ja'a'hi' lluu'cha'ne' Dio kyaah' he' høö'ley. Lä'la'ba'na'sii'juu'kih'Dio:"Pero dsa'hi' lluu', kyaah' he'ma'dsoo' dséy', jmeey'chaay'." ¹²Ley kih' Moisé sa'hléeh' kih' he' jmeen' dsoo' dsé' jne'. Lä'la'ba'jäh'ley ja': "Cher'mah'hi'ga'mi'teh'kih', lä'ma'jiyy'ja'ba'kyah'leyja'."

¹³Pero Cristo, kyaah' jma' kih', ga'lää'y' jne' kih' dso'jwi' he' gwa' ta'la' kih'ley. Ga'heeyh' ja'dso'jwi' në' kiyh' he'la'kwaat' jnän'. Jëeh', lä'la'na'sii'ley ja': "Dso'jwi'ba' kyaah' lä'jëe'hi'na'hëe'dsoh' hma'." ¹⁴Lä'ja', ta'la' kih' Cristo Jesùs mi'jää' Dio lä'jëe'hi'sa'la'judiu ja'ba'lä'koh'ga'mi'jää' Abraham. Hi'la'ja', ta'la' kih' he' ma'dsoo' dsé' jne', hñah' jne' Jmi'lle' kih' Dio he'ga'bääyh'hñiyy'kwëeyh' jne'.

He⁻ la⁻ hmooh['] he⁻ ga⁻jmee[']
Dio kyaah['] Abraham

15 Jéé['] da['] hnäh['] øohn['] ha⁻ lä⁻
j mee⁻ j ne['] hi⁻ laa['] dsa⁻ j mi⁻ gyuu['].
Cher['] mah['] ga⁻j mee['] j ne['] koo⁻
hmooh['], sa⁻ le['] heen['] hmooh['] ni⁻ sa⁻
le['] j meen['] na⁻dsé['] ga['], koo⁻ hä['] ba[']
ma⁻j meen['] hmooh[']. 16 Hi⁻ ga⁻j mee[']
Dio koo⁻ hmooh['] kyaah['] Abraham,
ga⁻bääh['] hñiiy['] ha⁻ lä⁻ j mee['] kih[']
Abraham hi⁻ kih['] sa⁻ju['] kiyh[']. Pero
sa⁻ ga⁻j äh['] Dio: "La['] kih['] lä⁻j ee[']
sa⁻ju['] kyah[']." He⁻ ma⁻j mee['] Dio
hmooh['] kyaah['] jwëe['] dsa⁻ wa'ra⁻
j äh['] kih['] lä⁻ja['] la⁻ juu[']. Lä⁻la⁻ ba[']
ga⁻j äyh[']: "La['] kih['] ma⁻la['] jaa['] dsa⁻
kyah['] ba[']." He⁻ ja['] ga⁻hlëeyh['] kih[']
jaa['] dsa⁻ ba['], hi⁻ he['] he['] Cristo.
17 Lä⁻la⁻ jwahn[']. Lä⁻ ma['] to⁻në[']
ga⁻j mee['] Dio koo⁻ hmooh['] kyaah[']
Abraham. Ma⁻hyä['] kye['] hña⁻ loo[']
na⁻dsé['] gyii[']gya['] ji⁻ñe['], ja[']ga['] ja['] ley
kih['] Moisé. Pero ley ja['], sa⁻ ga⁻hee[']
hmooh['] he⁻ ga⁻j mee['] Dio jää[']. Sa⁻
ga⁻j mää['] ta['] he⁻ ga⁻bääh['] Dio hñii[']
kyah['] Abraham, wa'ra⁻ jäh['] kih[']
lä⁻ja['] la[']. 18 Jéeh['], cher['] mah['] ga⁻hyoh[']
dsa⁻ hee['] ta⁻la['] kih['] he⁻ mi⁻tey['] ley
ja['], mo⁻so['] la['] kwaat['] he⁻ ga⁻hyoh[']
ta⁻la['] kih['] he⁻ ga⁻bääh['] Dio hñii[']
kyah[']. Pero ga⁻hyoh['] Abraham
hee['] la['] ga⁻hyoh['] ba['], lä⁻llu['] he⁻
ga⁻bääh['] Dio hñii['] kyaayh['].

19 ¿Hee⁻ kih['] jmää['] ley kih['] Moisé
ja⁻? La['] miih['] he⁻ na⁻dsé['] ba['] ja['],
kih['] he⁻ cha⁻ dso[']kye['] kih['] dsa⁻
j mi⁻gyuu[']. Hi⁻ ga⁻ja['] lä⁻ja['] ba['] ley
ja['] lä⁻jiih['] ja[']hi⁻ laa['] sa⁻ju['] kih[']
Abraham lä⁻koh['] la['] hmooh['] he⁻
ga⁻bääh['] Dio hñii[']. Heh['] lä⁻ ma[']
ga⁻nöö['] ley ja['], ma['] chaa['] jaa['] dsa⁻
hi⁻ ga⁻ngëe['] ley ja['] kih['] dsa⁻kyah[']

hi⁻ ma['] tääh['] ángele ka⁻läh['] hi⁻
ga⁻kwa['] be['] mah['] ngëey['] juu['] ja⁻.
20 Pero cher['] mah['] jaa⁻ dsa⁻lla⁻
dsé['] j mee['] koo⁻ hmooh['] lä⁻koo⁻ la[']
huu[']dsé['] kih['] hñiiy['], sa⁻ j mee['] bii[']
jnah['] hi⁻ kwa['] be['] cher['] mah['] lä⁻ja⁻
la['] huu[']dsé['] kiyh[']. Hi⁻ jaa⁻ ba['] Dio
chaa⁻, hñii['] bih['] ga⁻hlëeyh['] kyaah[']
Abraham lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻j meeey[']
hmooh['] kyaayh['].

21 ¿Che['] ha⁻ ley kih['] Moisé kyaah[']
he⁻ ga⁻bääh['] Dio hñii['] j mee[']? Ni⁻
miih['] sa⁻ la['] lä⁻ja⁻. Wa'ra⁻ j äh['] kih[']
cha⁻ ley he⁻ kwa['] Dio he⁻ j mee['] chaa⁻
dsa⁻, lä⁻ja['] ba['] llu['] dsa⁻ kyaah['] ley
ja['], wa'ra⁻ j äh['] kih['] lä⁻ja['] la[']. 22 Pero
në['] ley ja['] na⁻sii['] lä⁻la⁻. Ga⁻lä⁻j ee[']
ba['] dsa⁻ na⁻hnuuh['] kyaah['] dso[']kye['].
Mah['] lä⁻ja['], kih['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsé[']
jne['] kih['] Jesucristo, hñah['] jne['] he⁻
ga⁻bääh['] Dio hñii['] kway['].

23 Jää['] sa⁻ ma['] cha⁻ juu['] he⁻ hnøø[']
j mee['] dsoo['] dsé['] j ne['], ma['] tøøh['] j ne[']
lä⁻hih['] kih['] ley. Lä⁻ja['] ma['] tøøh[']
j ne['] lä⁻jiih['] ga⁻lä⁻jnä['] juu['] he⁻ hnøø[']
j mee['] dsoo['] dsé['] j ne[']. 24 Ley ja['] ma[']
hää['] j ne['] jää['] hi⁻ ma['] jøø['] jnän['] mah[']
tëëh['] j ne['] kih['] Cristo. Heh['] lä⁻ja[']
hwëe['] j ne['] llu['] kyaah['] he⁻ ma⁻dsoo[']
dsé['] j ne['] kiyh[']. 25 Na['] he⁻ ma⁻dsoo[']
dsé['] j ne['], mo⁻so['] tøøh['] j ne['] kyaah[']
ley he⁻ ma['] hää['] j ne['].

26 Ga⁻lä⁻j ee['] ba['] j ne['] laa['] j ne['] joo[']
Dio ta⁻la['] kih['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsé['] j ne[']
kih['] Cristo Jesú. 27 Jéeh['] lä⁻j ee[']
hi⁻ ma⁻na⁻saa['] j mi['] kyaah['] Jmi[']lle[']
Na⁻jngii['], ma⁻laay['] koo⁻ kyaah[']
Cristo, la['] lä⁻koo⁻ he⁻ ma⁻kyeyh[']
hmiih['] hmëe[']. 28 He⁻ ja['] koo⁻ ba['] laa[']
lä⁻j ee['] j ne['] cha⁻né['] Dio. Jee['] oo[']
sa⁻ chaa['] hi⁻ laa['] judiu, ni⁻ hi⁻ laa[']
griego, sa⁻ chaa['] hi⁻ na⁻hnëe['] j mee[']
ta['] kih['] dsa⁻ ni⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻hnëe['],

sa⁺ chaa⁻ dsa⁻më⁺ dsa⁻ñuuuh⁻. Jaa⁻
ba⁻ laa⁻ jne⁻ kyaah⁻ Cristo Jesús.

²⁹ Cher'mah⁻ laa⁻ jne⁻ kyaal⁻ Cristo,
ja⁻ba⁻ lä⁻ ja⁻ laa⁻ jne⁻ sa⁻jü⁻ kih⁻
Abraham. Hi⁻ cha⁻ ba⁻ hee⁻ jne⁻ he⁻
ga⁻bääh⁻ Dio hnii⁻ kway⁻.

4 Lä⁻la⁻ na⁻ jwahn⁻: Ja⁻ chih⁻
hi⁻ lle⁻ kih⁻ hyoh⁻ he⁻ ga⁻tëe⁻
hyoh⁻ kih⁻ jmiiy⁻, ma⁻ke⁻ la⁻ kwaat⁻
hyoh⁻ bih⁻ heey⁻, kwee⁻ ba⁻ laay⁻
kyah⁻ hi⁻ na⁻hnëe⁻ jmee⁻ ta⁻ kih⁻
jmiiy⁻ ta⁻ko⁻jiih⁻ mäyh⁻. ²He⁻ja⁻ ba⁻
chaa⁻ ta⁻jwoh⁻ kyaal⁻ chih⁻ hi⁻ chaa⁻
hi⁻ hääy⁻ lä⁻jiih⁻ lloo⁻ jmiif⁻ he⁻ jäh⁻
jmiiy⁻ hyoh⁻ heey⁻. ³Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻
ma⁻laa⁻ jne⁻ jää⁻, ta⁻ko⁻jiih⁻ sa⁻ ga⁻
ma⁻heeh⁻ jne⁻ kih⁻ Cristo. Jiih⁻ ja⁻
ma⁻na⁻hnëe⁻ jne⁻ ma⁻ jmee⁻ jne⁻
lä⁻koo⁻ tée⁻ dsa⁻ jmee⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻.
⁴Pero ma⁻ ga⁻dsëe⁻ jmiif⁻, ga⁻chee⁻
Dio joog⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻chaa⁻ kih⁻ jaa⁻
dsa⁻më⁺, hi⁻ ga⁻lä⁻chaay⁻ na⁻jnäay⁻
kih⁻ ley. ⁵Jay⁻ mah⁻ lääy⁻ jne⁻ hi⁻
na⁻hnuuuh⁻ lä⁻hih⁻ kih⁻ ley, mah⁻
lee⁻ jne⁻ ma⁻ra⁻ joog⁻ Dio ba⁻. ⁶Kih⁻
he⁻ laa⁻ jne⁻ jooy⁻, he⁻ja⁻ ga⁻chee⁻
Dio Jmi⁻lle⁻ kih⁻ gyuu⁻ kyaay⁻ neh⁻
tuh⁻dsëe⁻ jne⁻. Hi⁻ ja⁻ba⁻ Jmi⁻lle⁻
ja⁻ hi⁻ siih⁻ Dio lä⁻la⁻: "Abba", he⁻
hnøö⁻ jäh⁻ tää⁻ kyaan⁻. ⁷He⁻ja⁻
mo⁻so⁻ laa⁻ jne⁻ dsa⁻ hi⁻ na⁻hnëe⁻,
laa⁻ jne⁻ ma⁻ra⁻ jooy⁻ ba⁻. Hi⁻ kih⁻ he⁻
laa⁻ jne⁻ jooy⁻, hnäh⁻ ba⁻ jne⁻ heen⁻
he⁻ kwa⁻ Dio ta⁻la⁻ kih⁻ Cristo.

Peer⁻ lle⁻ dsë⁻ Paa⁻ kih⁻
dsa⁻ chaa⁻ Galacia

⁸Jää⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻heeh⁻ hnäh⁻ kih⁻
Dio, ma⁻laa⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ dsa⁻
hi⁻ na⁻hnëe⁻, ga⁻jmee⁻ hnäh⁻ he⁻
kih⁻ lä⁻jee⁻ dio hi⁻ na⁻laa⁻ kaah⁻
dsa⁻. ⁹Pero na⁻ ma⁻kyuuuh⁻ hnäh⁻
miih⁻ kih⁻ Dio. Llu⁻ ga⁻ he⁻ jwahn⁻

lä⁻la⁻, ma⁻kyuuuh⁻ Dio hnäh⁻. ¹⁰Hee⁻
ba⁻ la⁻ ma⁻jeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻ ka⁻luu⁻
mah⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ tée⁻ dsa⁻
jmee⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, jmeeh⁻ hnäh⁻
he⁻ kih⁻ juu⁻ he⁻ sa⁻ kyee⁻ ni⁻ miih⁻?
¹¹Che⁻ hnooth⁻ hnäh⁻ jäh⁻ na⁻hnëeh⁻
hnäh⁻ ka⁻läh⁻ lä⁻koh⁻ ma⁻ tääh⁻
hnäh⁻ jää⁻? ¹⁰Høøh⁻ hnäh⁻ jmiif⁻,
jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ tée⁻ dsa⁻
jmee⁻ kih⁻ lä⁻ja⁻ sih⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻
ka⁻läh⁻ he⁻ jmee⁻ dsa⁻ lä⁻koo⁻ ji⁻ñe⁻
hi⁻ he⁻ ga⁻ jyoh⁻ jmiif⁻ he⁻ tée⁻ dsa⁻
jmee⁻. ¹¹He⁻ja⁻ jmeen⁻ cha⁻miih⁻
hue⁻dsëe⁻ kyah⁻ hnäh⁻, le⁻ ga⁻ che⁻ sa⁻
ga⁻jmää⁻ ta⁻ he⁻ ga⁻jmeen⁻ jee⁻ kyah⁻
hnäh⁻.

¹²Chuun⁻ kyaah⁻ hnäh⁻ øøhn⁻, wa⁻
la⁻ huu⁻dsëe⁻ kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻koo⁻ la⁻
huu⁻dsëe⁻ kin⁻. Ni⁻ miih⁻ he⁻ hliih⁻
sa⁻ cha⁻ he⁻ ga⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ kin⁻
lä⁻ ma⁻ gyan⁻ kyaah⁻ hnäh⁻. ¹³Neh⁻
ba⁻ hnäh⁻, kih⁻ he⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ ba⁻
jnä⁻, he⁻ja⁻ ba⁻ ga⁻kwan⁻ ju⁻hmëe⁻
kyah⁻ hnäh⁻ lä⁻ ma⁻ to⁻në⁻. ¹⁴Ma⁻ke⁻
ga⁻jeeh⁻ hnäh⁻ wi⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻
dsaahn⁻, pero sa⁻ ga⁻mi⁻kwäh⁻
hnäh⁻ jnä⁻. Ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻jmääh⁻ ba⁻
jnä⁻ he⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ ángel kyaal⁻ Dio,
hi⁻ ga⁻heeh⁻ ba⁻ jnä⁻ lä⁻koo⁻ hnii⁻
Cristo Jesús. ¹⁵Hee⁻ ga⁻la⁻ kyah⁻
hnäh⁻? Hee⁻la⁻ mo⁻so⁻ jee⁻ hoh⁻
hnäh⁻? Jnä⁻ jmeen⁻ ju⁻dsoo⁻ kyah⁻
hnäh⁻, llu⁻ jwérte hoh⁻ hnäh⁻ kyaah⁻
jnä⁻, lä⁻jiih⁻ hnooth⁻ hnäh⁻ ma⁻lleh⁻
hnäh⁻ mi⁻nëh⁻ mah⁻ ma⁻kwëeh⁻
jnä⁻ wa⁻ra⁻ jäh⁻ kih⁻ ma⁻le⁻ba⁻.

¹⁶Che⁻ na⁻hääh⁻ hnäh⁻ jnä⁻ kih⁻ he⁻
ma⁻hlëehn⁻ hnäh⁻ ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo⁻?

¹⁷Chaa⁻ ko⁻lla⁻a⁻ dsa⁻ hnooyh⁻ ha⁻
lä⁻ jwë⁻jee⁻ lä⁻ jwäh⁻ hnäh⁻ kyaayh⁻.
Pero sa⁻ llu⁻ huu⁻dsëe⁻ kiyh⁻. Hnøøy⁻
jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻ koo⁻ kyaal⁻ jnääh⁻
mah⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ ta⁻he⁻ kiyh⁻. ¹⁸Llu⁻

ba' he' hnää' dsa' hnäh' cha'miih' pero kyaah' koo' nää' ba' huu'dsë' hi' ga'lä' jé' jmiih' ba'. Ja' ma' la' ta'ko'jiih' gyan' kyaah' hnäh'.
19 Peer' hnaan' hnäh' gyuu' kyaan'. iHe' ba' che' jii' kin' kwaat' kyah' hnäh'. Lä'koo' la' kih' jaa' dsa' më' wa'ra' ngoo' ga'lä'chaa' gyuu' kyaay', lä'ja' la' kin' he' hnoon' go'näh' hnäh' ta' cha'né' lä'jiih' leeh' hnäh' lä'koo' laa' hñii' Cristo.
20 Hnoon' wa'ra' jäh' kih' na' ga'jüh' tøøh' jne' ko'joh'. Ma'ja' le' hlëehn' hnäh' lä' hnoø' kyah' hnäh'. Jëeh' na' sa' man' go'te' he' huu'dsë' kan' kyah' hnäh'.

Juu' na'hmää' kih' Agar kyaah' Sara

21 Hnäh' hi' hnøø' høø' ley kih' Moisé, ngiin' juu' kyah' hnäh'. Che' sa' ma'nuuh' hnäh' lä'koo' jäh' ley ja'? **22** Né' ley ja' na'sii' lä'la': Uu' ba' joo' Abraham ma' chaa'. Jaa' jooy' ga'lä'chaa' kyaah' dsa' më' hi' ma' na'hnëe' hi' jaa' jooy' ga'lä'chaa' kyaah' ma'ra' mëy'.
23 Jooy' hi' ga'lä'chaa' kyaah' hi' na'hnëe' he', ga'lä'chaa' lä'koh' dsa'lä'chaa' wa' hi' cha' hi' dsa'. Pero jooy' hi' ga'lä'chaa' kyaah' ma'ra' mëy', ga'lä'chaa' kih' lä'ja' ba' ga'bääh' Dio hñii' kyaah' chooy'. (Hi' na'hnëe' he' ma' chee' Agar, hi' hi' ma'laa' ma'ra' mëy' ma' chee' Sara.) **24** Kyaah' juu' kih' lä'uu' dsa' më' he', le' hwëe' ga' jne' cha'ga'miih' juu'. Wa' kyé' da' jne' kwaat' lä'uu' dsa' më' he' laay' lä'koh' to' hmooh' he' ga'jmeey' Dio. Koo' hmooh' ga'jmeey' Dio ta' moh' Sinaí lä' ma' ga'nøø' ley kih' Moisé. Lä'jëe' dsa' hi' ma' na'jnää' kih' hmooh' ja', hi' he' laa' hi' na'hnëe'

ba'. Hi' hmooh' ja' laa' kwaat' Agar. **25** Hi' Agar he' laa' kwaat' moh' Sinaí he' nøø' hwa' Arabia hi' laay' lä'koh' jwiif' Jerusalén he' hla' jmi'gyuu' la'. Na'hniif' jwiif' ja' lä'kye' dsa' kyaay' kih' he' tääh' jmeey' ta'he' kih' ley ja'. **26** Pero jwiif' Jerusalén he' nøø' gyuu', sa'na'hniif', he' ja' la' kwaat' lä'koo' Sara maa' jnän'. **27** Jee' na'sii' juu' kih' Dio (jäh' lä'la' kih' lä'uu' dsa' më' he'):

Wa' chaa' hne' llu', hne' hi' sa' chaa' ni' jaa' gyuu' kyaä'.

Wa' jëe' hoh' jwérte, jmeey' cha'miih' miih', hne' sa' ma'jëeh' wii' lä'koh' ga'jñah' dsa' më' hi' dsa'lä'chaa' joo'.

Jëeh', lä'jwëe' ga'jog' hne' hi' ga'jä' hñii', lä'koh' ga'hi' chaa' dsa'nuuh' kyaä'.

28 Lä'ja' øohn', laa' jne' ja'ba' lä'koh' Isaac, jëeh' laa' jne' joo' Dio lä'lu' he' ga'bääh' hñiiy' kyaah' Abraham. **29** Pero lä'la'ba' ga'ngëe' lä'uu' joo' dsa' më' he'. Jooy' hi' ga'lä'chaa' lä'koh' dsa'lä'chaa' wa' hi' cha' hi' dsa', ga'jmeeyh' Isaac hi' ga'lä'chaa' kyaah' be' kih' Jmif' lle' kih' Dio. Hi' lä'ja' la' lä'jiih' na', jmeeh' dsa' hi' ma'laa' kyaä' Jmif' lle' kih' Dio. **30** Nuuh' da' ha' lä' jäh' juu' kih' Dio: "Bee' go'te' dsa' më' hi' na'hnëe' na' kyaah' jooy'. Joo' dsa' më' hi' na'hnëe' na' sa' cha' lle' kih' hyoyh' ni' miih' lä'koh' te' hyoyh' joo' më' Abraham." **31** Lä'ja' øohn', sa' laa' jne' joo' hi' na'hnëe' he', laa' jne' lä'koo' joo' më' Abraham ba'.

Sa⁺ wa⁻ jmee⁻ jne⁻ ta⁻ koo⁻
he⁻ ma⁻ na⁻ laa⁻ jne⁻

5 Ga⁻ lää⁻ Cristo jne⁻ mah⁻
dsa⁻ toohn⁻ na⁻ laa⁻ jne⁻. He⁻ ja⁻
jä⁻ hnäh⁻ koo⁻ hweh⁻ lä⁻ koh⁻
ma⁻ täh⁻ hnäh⁻ na⁻ ba⁻. Ta⁻ kwa⁻
hnäh⁻ hñaaah⁻ leeh⁻ hnäh⁻ ka⁻ läh⁻
lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ na⁻ hnëe⁻ jmee⁻ ta⁻.
² Nuu⁻ dä⁻ hnäh⁻, jnä⁻ Paa⁻
jwëehn⁻ hnäh⁻. Cher⁻ mah⁻ ga⁻ wih⁻
jmi⁻ ngo⁻ kyah⁻ hnäh⁻ sa⁻ jmää⁻
ni⁻ miih⁻ kyah⁻ hnäh⁻ he⁻ ga⁻ juu⁻
Cristo. ³ Jwahn⁻ ka⁻ läh⁻ lä⁻ hmëe⁻.
Ga⁻ lä⁻ jee⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻, cher⁻ mah⁻
ga⁻ wih⁻ jmi⁻ ngo⁻ kiyh⁻, jmee⁻ bii⁻
mi⁻ tey⁻ lä⁻ hii⁻ në⁻ he⁻ lle⁻ në⁻ ley kih⁻
Moisé. ⁴ Hnäh⁻ hi⁻ hnooh⁻ ha⁻ lä⁻
jee⁻ hweëh⁻ hnäh⁻ lluu⁻ kyaah⁻ he⁻
mi⁻ teh⁻ hnäh⁻ ley, he⁻ ma⁻ jmeeh⁻
hnäh⁻ ta⁻ koo⁻ kih⁻ Cristo ba⁻ ja⁻.
Ma⁻ hweëh⁻ hnäh⁻ jee⁻ mi⁻ jää⁻ Dio
hnäh⁻. ⁵ Pero jnääh⁻, jmee⁻ jnääh⁻
dsoo⁻ dsë⁻ jnääh⁻ kih⁻ Cristo kyaah⁻
be⁻ kih⁻ Jmi⁻ lle⁻, he⁻ ja⁻ cha⁻ o⁻ jøh⁻
dsë⁻ kyaah⁻ jnääh⁻ hwëe⁻ jnääh⁻
lluu⁻. ⁶ He⁻ ma⁻ laa⁻ jne⁻ koo⁻ kyaah⁻
Cristo Jesúis, sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁻ che⁻
ga⁻ wih⁻ jmi⁻ ngo⁻ jnän⁻ o⁻ sa⁻ ga⁻ wih⁻.
Koo⁻ ba⁻ he⁻ kyee⁻ jee⁻ lä⁻ jëe⁻: he⁻
dsoo⁻ dsë⁻ jne⁻ kih⁻ Dio, he⁻ mi⁻ jnääh⁻
he⁻ hnääh⁻ jne⁻ dsa⁻ kyaah⁻.

⁷ Ma⁻ ga⁻ nääh⁻ ba⁻ hnäh⁻ llu⁻ jää⁻.
¿Hii⁻ na⁻ ga⁻ ha⁻ kyah⁻ hnäh⁻, he⁻ ja⁻
mo⁻ so⁻ høøh⁻ hnäh⁻ ju⁻ dsoo⁻? ⁸ Juu⁻
he⁻ ga⁻ tøayh⁻ hnäh⁻ na⁻, sa⁻ ja⁻ kih⁻
Dio hi⁻ ga⁻ tëeh⁻ hnäh⁻. ⁹ (Hi⁻ juu⁻ na⁻
la⁻ lä⁻ koh⁻ levadura.) Jëeh⁻ “miih⁻
ba⁻ levadura lee⁻ kaaah⁻ dsa⁻ lä⁻ kaaah⁻
koo⁻ nää⁻ tu⁻ kaaah⁻.” ¹⁰ Kye⁻ ba⁻ jnä⁻
o⁻ jøh⁻ dsë⁻ kih⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻, go⁻
sa⁻ jmeeh⁻ ga⁻ hnäh⁻ jyoh⁻ huu⁻ dsë⁻
lä⁻ koh⁻ ga⁻ he⁻ jmee⁻ jnä⁻. Pero dsa⁻

hi⁻ kah⁻ gwëh⁻ huu⁻ dsë⁻ kyah⁻ hnäh⁻,
hi⁻ he⁻ mi⁻ hmaah⁻ kih⁻ lä⁻ jëe⁻ he⁻
jmee⁻, sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁻ wa⁻ he⁻
cha⁻ he⁻ he⁻ laay⁻.

¹¹ Øohn⁻, ko⁻ llaa⁻ dsa⁻ jäh⁻ kin⁻
he⁻ kwa⁻ ga⁻ jnä⁻ juu⁻ he⁻ jmee⁻ bii⁻
uuuh⁻ jmi⁻ ngo⁻ kih⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻. Pero
ta⁻ juuuy⁻ ba⁻. Jëeh⁻, wa⁻ rá⁻ jäh⁻ kih⁻
ga⁻ tuu⁻ kwan⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻ juu⁻ Jesúis
dsoh⁻ hma⁻ cru⁻, mo⁻ so⁻ cha⁻ he⁻
kih⁻ töh⁻ wi⁻ kih⁻ dsa⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻
mo⁻ so⁻ jmeeh⁻ gyih⁻ jnä⁻. ¹² He⁻ ja⁻
na⁻ jwahn⁻, lä⁻ jëe⁻ hi⁻ kah⁻ gwëh⁻
huu⁻ dsë⁻ kyah⁻ hnäh⁻, llu⁻ ga⁻ hnäy⁻
go⁻ te⁻ he⁻ kyey⁻ jay⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻.

¹³ Ga⁻ tëeh⁻ Dio jne⁻ øohn⁻, mah⁻
dsa⁻ toohn⁻ na⁻ laa⁻ jne⁻. Pero ja⁻ kih⁻
he⁻ ja⁻ na⁻, cha⁻ jwë⁻ jnän⁻ jmeen⁻
wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ lä⁻ hyoh⁻ dsë⁻ jne⁻.
Wa⁻ jmeen⁻ be⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻ ba⁻,
kih⁻ he⁻ hnääh⁻ jne⁻ øoh⁻ jne⁻. ¹⁴ Jee⁻
kih⁻ lä⁻ jëe⁻ nuuh⁻ he⁻ ga⁻ kwa⁻ Moisé
ya⁻ hii⁻ koo⁻ nuuh⁻ la⁻: “Wa⁻ hnaah⁻
hnäh⁻ dsa⁻ kyaah⁻ hnäh⁻ lä⁻ koh⁻
hnaah⁻ hñaah⁻.” ¹⁵ Pero cher⁻ mah⁻
kuh⁻ hih⁻ hnäh⁻ kih⁻ dsa⁻ kyaah⁻
hnäh⁻ kyaah⁻ he⁻ hlëeh⁻ hnäh⁻,
leeh⁻ wa⁻ rá⁻ ga⁻ heeh⁻ hnäh⁻ lä⁻ jëe⁻
dsa⁻ kyaah⁻ hnäh⁻.

Sa⁻ jwah⁻ Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻
kyaaah⁻ he⁻ ngii⁻ jmi⁻ ngo⁻ jnän⁻

¹⁶ He⁻ ja⁻ na⁻ jwahn⁻. Go⁻ taah⁻
hnäh⁻ lä⁻ koo⁻ jøø⁻ Jmi⁻ lle⁻ kih⁻ Dio
kyah⁻ hnäh⁻, lä⁻ ja⁻ mo⁻ so⁻ jmeeh⁻
hnäh⁻ he⁻ ngii⁻ jmi⁻ ngo⁻ kyah⁻
hnäh⁻. ¹⁷ Hnøø⁻ jmi⁻ ngo⁻ jnän⁻ lä⁻ jëe⁻
he⁻ sa⁻ sooh⁻ kih⁻ Jmi⁻ lle⁻ hi⁻ lä⁻ jëe⁻
he⁻ hnøø⁻ Jmi⁻ lle⁻, sa⁻ jeeh⁻ kyaah⁻
he⁻ ngii⁻ jmi⁻ ngo⁻ jnän⁻. Lä⁻ to⁻ ba⁻
lla⁻ dsëe⁻ he⁻ ja⁻ sa⁻ kwa⁻ jwë⁻ jmeeh⁻
hnäh⁻ lä⁻ ngii⁻ jmi⁻ ngo⁻ kyah⁻ hnäh⁻.
¹⁸ Pero cher⁻ mah⁻ ga⁻ nääh⁻ ba⁻ hnäh⁻

lä⁺koo⁻ jøø⁺ Jmí⁻lle[’] kyah[’] hnäh[’],
mo⁻so⁺ na⁻hnëeh[’] ga[’] hnäh[’] jmeeh[’]
hnäh[’] ta⁻he[’] kih[’] ley.

¹⁹Jnä⁻hä[’] ba[’] la[’] lä⁺jé⁺ he⁻ hliih[’]
he⁻ hwëe⁻ tuh⁻dsé[’] dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺.
Dsa⁻më⁺ dsa⁻nüuh[’] hi⁻ kaa[’] hí⁻
sa⁻ laa[’] kya[’]a, hi⁻ kaa[’] wa⁻ hi⁻ cha⁻
hi⁻, hi⁻ mi⁻sah[’] hnii[’] kyaah[’] he⁻
hliih[’], hi⁻ jmeee⁺ lä⁺jé⁺ he⁻ la[’] o⁻hih[’].
²⁰Jmääy⁻ jøøh[’] dio hi⁻ na⁻laa[’] kaa[’]
dsa⁻, jmeey[’] ji⁻nah[’], na⁻höoyh[’],
hneey[’], lliyh[’], lleey[’], teey[’], hi⁻ jmeee⁺
to⁻ nää[’], hi⁻ hnaah[’] ma⁻la[’] hi⁻ tih⁻
dséy[’], ²¹hi⁻wii[’] dsé[’], hi⁻jngiöh[’],
lla⁻heeyh[’], jmeey[’] he⁻ lla⁻dséy[’]jee⁻
të⁻ jmi[’], hi⁻ jmeee⁺ gyih[’] jyoh[’] he⁻
hliih[’]. Ma⁻neh[’] ba[’] hnäh[’], sa⁻ heyh[’]
ya⁻jwif[’] kih[’] Dio lä⁺jé⁺ hi⁻ jmeee⁺
lä⁺ja⁻, ja⁻ba[’] lä⁺koh[’] ga⁻jwëehn[’]
hnäh[’] jää[’].

²²Pero kyaah[’] be⁻ kih[’] Jmí⁻lle[’]
Na⁻jngiöh[’] ba[’] hwëe⁻ lä⁺jé⁺ he⁻ la⁻: he⁻
hnää[’] dsa⁻ øøh[’], he⁻ jéë[’] dsé[’] dsa⁻,
he⁻ hii⁻ tii⁻ dséy[’], cha⁻ o⁻jøh[’] dsé[’]
kiyh[’], he⁻ tih⁻ dséy[’] dsa⁻kyayh[’], llu⁻
dséy[’], mi⁻tey[’] juu⁻ kiyh[’], ²³hwaay[’],
hääy[’] hniiy[’]. Ni⁻ miih[’] sa⁻ ha⁻ ley
kih[’] lä⁺jé⁺ he⁻ la⁻. ²⁴Lä⁺jéë[’] hi⁻ laa[’]
kyaa[’] Cristo Jesùs ma⁻bey[’] lä⁺jé⁺ he⁻
ngiöh[’] dséy[’], lä⁺koo⁻ he⁻ ma⁻na⁻juuy[’]
ba⁻la⁻ kih[’] he⁻ hliih[’] he⁻ ma⁻hee⁻
dséy[’]. ²⁵Na⁻he⁻ jiih[’] jne⁻ kyaah[’] be⁻
kih[’] Jmí⁻lle[’] kih[’] Dio, he⁻ ja⁻ jmeee⁺
bii⁻ jnän⁻ dsa⁻nøø[’] jne⁻ ta⁻cha⁻né⁻
lä⁺koo⁻ jäh[’] Jmí⁻lle[’]. ²⁶Ta⁻ wa⁻
jmäään⁻ hniian⁻ kaa[’], sa⁻ wa⁻ llaa⁻
dsa⁻ hnii⁻, sa⁻ wa⁻ jmeen⁻ wii[’] dsé[’]
jne⁻ kyaah[’] dsa⁻kyaa[’]hn.

Hnøø[’] jmeé⁻ jne⁻ be⁻ kih[’] øøh[’] jne⁻
6 Øøhn[’], wa⁻ra⁻ ga⁻tah[’] jaa⁻ øøh[’]
jne⁻ kyaah[’] he⁻ hliih[’], hnøø[’]
go⁻chaa[’] hniih[’], hnäh[’] hi⁻ tääh[’]

lä⁺koo⁻ jøø⁺ Jmí⁻lle[’] kih[’]. Jmee⁻
hnäh[’] hwaah[’] kyaayh[’] hi⁻ leeh⁻
hnäh[’], le⁻ ga⁻ che⁻ në⁻ ja⁻ ga⁻nääh[’]
hnäh[’] ka⁻läh[’]. ²Ja⁻ kwah⁻ hnäh[’]
be⁻ kih[’] dsa⁻kyaa[’] hnäh[’] ma⁻ he⁻
chaay[’], lä⁺jwë[’] ja⁻ mi⁻teh[’] hnäh[’]
nuuh[’] kih[’] Cristo. ³Cher'mah[’] jaa⁻
øøh[’] jne⁻ laay[’]: "Peer⁻ jøøh[’] jnä⁻",
mah⁻sa⁻ cha⁻ he⁻ laay[’] ni⁻ miih[’],
he⁻ mi⁻gaay[’] hnii[’] bih[’] ja⁻. ⁴Lä⁺jaa⁻
lä⁺jaa⁻ jne⁻ hnøø[’] kyen[’] kwaat[’] ha⁻
lä⁺ga⁻nøø[’] jne⁻. Cher'mah[’] lii⁻ jne⁻
jmeee⁻ jne⁻ llu⁻, ja⁻ga⁻ sooh[’] jnän⁻
chaa⁻ jne⁻ llu⁻. Pero ta⁻ wa⁻ jéë⁻ jne⁻
kih[’] øøh[’] jne⁻, wa⁻ jéë⁻ jnän⁻ hnäan⁻
ba⁻. ⁵Jëëh[’], lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ jne⁻,
jmeen⁻ lä⁺koh[’] te⁻ tée⁻ jne⁻ jmeen⁻.

⁶Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻mi⁻ tée⁻ juu⁻ kih[’]
Dio hnøø[’] jmeey[’] be⁻ kih[’] hi⁻ ga⁻kwa⁻
juu⁻, kway[’] miih[’] he⁻ cha⁻ kiyh[’].

⁷Ta⁻ mi⁻gaal[’] hnäh[’] hnäan⁻. Sa⁻
le⁻ mi⁻kwah⁻ jne⁻ Dio. Jëëh[’], ja⁻ba⁻
he⁻ jñee⁻ jne⁻, la⁻ kwaat⁻ choohn⁻
ka⁻läh[’]. ⁸Dsa⁻ hi⁻ jmeee⁺ lä⁺jé⁺ he⁻
ngiöh[’] jmi⁻ngo[’] kih[’], hi⁻ he⁻ hee⁻
ba⁻, he⁻ ja⁻ ba⁻ liyh[’]. Pero dsa⁻ hi⁻
jmeee⁺ lä⁺hnøø[’] Jmí⁻lle[’] kih[’] Dio,
he⁻ la⁻ ba⁻ liyh[’]: he⁻ chaay[’] tää[’]
kyaa[’] be⁻ kih[’] Jmí⁻lle[’] kih[’] Dio.

⁹Sa⁻ wa⁻ hwaan⁻ he⁻ jmeee⁻ jne⁻ he⁻
llu⁻. Jëëh[’], lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ leh⁻ jne⁻
cha⁻ga⁻miih[’] cher'mah[’] sa⁻ ga⁻hwaah[’]
jne⁻. ¹⁰Wa⁻ jmeee⁻ jne⁻ he⁻ llu⁻ jmah[’]
kih[’] lä⁺jéë[’] dsa⁻, na⁻ lä⁺cha⁻ jmi⁻.
Hi⁻ cha⁻ga⁻miih[’] wa⁻ jmeen⁻ kih[’] øøh[’]
jne⁻ hi⁻ ma⁻dsoo⁻ dsé[’] kih[’] Dio.

Ga⁻hih[’] Paa⁻ juu⁻ kih[’] dsa⁻ chaa⁻ Galacia

¹¹Jëë[’] da⁻ hnäh[’] ha⁻ koh[’] sa⁻ kaah[’]
hwëh[’] he⁻ ma⁻siin[’] miih[’] kyah[’]
hnäh[’] kyaah[’] goon[’] hniiin[’]. ¹²Lä⁺jéë[’]
dsa⁻ hi⁻ hnooh[’] ha⁻ lä⁺ jee⁻ jay[’] llu⁻

cha'ne' dsa⁻kyaayh', hi⁻ he⁻ na⁻ jäh'
jmee⁻ bii['] ueuh⁻ jmi⁻ ngo['] kyah['] hnäh'.
Sa⁻ tih⁻ dsöy['] juu['] he⁻ ga⁻ juu['] Cristo
dsoh['] hma⁻ cru⁻, jéeh['] sa⁻ hnøøy[']
jéey['] wi['] kwaat⁻ kih['] he⁻ ja⁻, he⁻ ja⁻
ba['] ja⁻ jmeey['] lá['] ja⁻ kyah['] hnäh'.
¹³Dsa⁻ he^{',} ma⁻ke['] ga⁻wih['] jmi⁻ ngo[']
kiyh^{',} ni⁻ lá['] ja⁻ sa⁻ høøy⁻ ley. He⁻
hnøøy['] ueuh⁻ jmi⁻ ngo['] kyah['] hnäh'
mah['] jmääy['] hñii['] kaah^{',} kih['] he⁻
ma⁻laah['] hnäh['] dsa⁻ kyaay<sup>'. 14 Pero
jnää^{',} ni⁻ miih['] sa⁻ jmäään['] hñiin[']
jøøh<sup>'. Kih['] he⁻ ga⁻ juu['] Jesucristo
Dsa⁻jøøh['] jnän['] dsoh['] hma⁻ cru⁻,
he⁻ ja['] ba['] na⁻ jmee⁻ chaqan['] llu<sup>'.
Ta⁻la['] kih['] he⁻ ga⁻ juu['] Jesús, he⁻ ja⁻
lä['] jé['] he⁻ cha⁻ hwa['] la['] ma⁻na⁻ juu[']</sup></sup></sup>

ba' ja⁻ kin⁺, hi⁺ lä⁻ ja⁻ mo⁺ so⁺ cha⁻
ga' he⁻ hee^d dsen⁺ kih^d jmi⁻ gyuu⁻
la⁻. ¹⁵Sa⁻ kyee^e ni⁻ miih⁻ cher'mah^d
ga⁻wih^d jmi⁻ ngo^d jnän^o cher'mah^d
sa⁻ ga⁻wih^d. He⁻ ma⁻laa^d jne⁻ jaa⁻ hi⁻
hmee^e hí⁻ ga⁻jmää^d Dio, he⁻ ja⁻ ba⁻
kyee^e jnän^o. ¹⁶Lä⁻jëe⁻ hí⁻ høø⁻ juu⁻
la⁻, wa' hii⁻ tii⁻ kiyh^d hi⁻ wa' lä⁻ñih⁻
dsé^d Dio kyaayah^d. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ ka⁻läh^d
kih^d dsa⁻ Israel, hi⁻ laa^d kya^d Dio.

¹⁷Na⁻ta[~] cha^{ne}, sa[~] wa[~] jmees[~]
dsa⁻ jwiih[~] kin[~]. Ha⁻ koh[~] gwihs[~] sa⁻
kyen[~] he⁻ ga[~]kwa[~] dsa⁻ kin[~] he⁻ la⁻
lii[~] jmeen[~] ko⁻jøh[~] kyaah[~] Jesu^s
Dsa⁻jøøh[~] jnän[~].

18 Øohn', wa' mi-jää' Jesucristo
Dsa-jøøh' jnän` hnäh'. Wa' la' lä-ja'.

Efesios

Juu' la⁻ ga⁺sii⁺ Paa['] kih['] oøh['] jne['] hi⁻ chaa⁻ Éfeso

1 Jnä['] Paa['] na⁻hñaqan['] laan[']
apóstol kya^ai Jesucristo, lä⁺
hyoh⁻ dse['] Dio. Siin⁺ kyah['] hnäh['] hi⁻
na⁻jngëe['] hi⁻ tääh['] jwii⁻ Éfeso, hi⁺
mi⁻teh['] ba['] hnäh['] kih['] he⁻ ma⁻laah[']
hnäh['] koo⁻ kyaah['] Cristo Jesús.
2 Ngiin['] kih['] Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän[']
hi⁺ ngiin['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh[']
jnän['], wa['] kway['] he⁻ llu['] kyah['] hnäh[']
hi⁺ wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

Cha⁻miih['] ga⁺mi⁺jää['] Dio jne[']
3 He⁻ ba['] che⁻ llu['] Dio, Jmii[']
Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['].
Ga⁻mi⁺jää['] jne['] kyaah['] lä⁺jë⁺ he⁻
kwa⁺ Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] he⁻ cha⁻
gyuuuh['], lä⁺llu['] he⁻ ma⁻laa['] jne['] koo⁻
kyah['] Cristo. **4** Jää['] ja⁻ga['] nøø'
jmi⁻gyuu['], ga⁻lleeyh['] jne['] mah[']
lee['] jne['] koo⁻ kyaah['] Cristo. He⁻
lä⁺ja['] ma⁻na⁻jngëe['] jne['], sa⁺ cha⁻
na⁻hee['] jne['] ni⁺ miih[']. Hi⁺ kih[']
he⁻ hnääy['] jne['] cha⁻miih['], **5** he⁻ja[']
ga⁻jmääy['] jne['] kwaat['] lä⁺ma[']
to⁻në['], lee['] jne['] jooy['] ta⁻la⁺ kih[']
Jesucristo. Lä⁺ja['] ga⁻lä⁺hnøøy[']
hi⁺ ga⁻tih['] dsëy['] ka⁻läh[']. **6** Mah[']
lä⁺ja['] kwa['] jne['] ti[']hmaah['] kiyh['],
kih['] he⁻ llu['] dsëy['] cha⁻miih[']. Jëeh['],
ja['] kyaah['] hih['] ga⁻mi⁺jää['] jne['],

he⁻ la['] ga⁻hñah['] ba['] jne['] ja⁻, ta⁻la⁺
kih['] Jooy['] hi⁻ hnääy['] cha⁻miih['].
7 Hi⁻ ta⁻la⁺ kih['] jooy['], ga⁻laa['] Dio
jne['] kyaah['] he⁻ ga⁻tuu['] jma['] kiyh['].
Mah['] lä⁺ja['] ga⁻chey['] dso[']kye⁻ jnän[']
ta⁻la⁺ kih['] he⁻ llu['] dsëy['] cha⁻miih[']
kyah['] jne[']. **8** He⁻ja['] ga⁻jmeey[']
ga⁻lä⁺kyuuuh['] jne['] cha⁻miih['] hi⁺
ga⁻kway['] cha⁻miih['] huu[']dsë['] llu[']
jnän['] ka⁻läh[']. **9** Dio ga⁻mi⁺jnää['] jnän[']
lä⁺koo⁻ ga⁻lä⁺hyoh⁻ dsëy['] jmeey[']
he⁻ ma['] na⁻hmää[']. Hi⁺ ma⁻na⁻la⁺ ba[']
huu[']dsë['] kiyh['] jää['], lä⁺koo⁻ lla⁺ dsëy[']
jmeey[']. **10** Lä⁺la⁺la⁺ huu[']dsë['] kiyh['].
Wa[']ra['] ga⁻dsëe['] jmi['], Dio ba['] tooh⁺
goo⁻ Cristo lä⁺jë⁺ go⁻te⁻ he⁻ cha⁻
gyuuuh['] hwa['], mah['] lä⁺ja['] hñii['] bih[']
jmeey['] hih['].

11 Hi⁻ lä⁺ja['] ka⁻läh['] hnäh['] jne[']
heen['], lä⁺llu['] he⁻ ma⁻laa['] jne['] koo⁻
kyah['] Cristo. Jëeh['] lä⁺ma['] to⁻në['],
Dio ga⁻lleeh['] jne['] mah['] lee['] jne['] dsa⁻
kyay['], ja[']ba['] lä⁺koo⁻ ma⁻na⁻la⁺
huu[']dsë['] kiyh[']. Hi⁺ ma⁻ra⁺ he⁻
dsa⁻la⁺ba['] lä⁺jë⁺ lä⁺hyoh⁻ dsëy[']
hñiiy[']. **12** Lä⁺ja['] kwa['] dsa⁻ti[']hmaah[']
kiyh['], hi⁺ jmeey['] juuh['] kiyh['] lä⁺llu[']
he⁻ ma⁻laa['] jnääh['] koo⁻ kyaayh['],
jnääh['] hi⁻laa['] to⁻në['] hi⁻kye['] o⁻jøh[']
dsë['] kih['] Cristo. **13** Hi⁻ lä⁺ja['] hnäh[']

ka-läh', lä-mä' ga-nuuuh' hnäh'
 ju'dsoo', ja-ba' ju'hmeë' he-lää-jne',
 ja-ba' lä-jä' ga-heeh' hnäh' kiyh'.
 Ma'ja' ga-laah' hnäh' lee' kyaah'
 Jmii'lle' Na-jngii' he' ga-bääh' Dio
 hnii' kwëeh' jne'. ¹⁴He' ja-na'
 ga-hnäh' jne' to-né mah' lii' la'
 hweh' hmooh' he' tée' jne' heen',
 wa'ra' ga-lloo' jmi' lää' go-te'
 lä-jee' hi-laa' kyaay' Dio. He' ja-kwa'
 jne' ti'hmaah' kih' Dio, hi-he' ba'
 jøöh'.

**Ga⁺ngii' Paa' kih' Dio mah'
 kway' be' kih' øöh' jne'**

¹⁵He' ja-lä-mä' ga-nuuun' he'
 ga-heeh' hnäh' kih' Jesucristo
 Dsa-jøöh' jnän' hi-hnaah' hnäh'
 lä-jee' hi-laa' kyaay', ¹⁶sa' ma-tun'
 kwan' ti'hmaah' kih' Dio kwaat'
 kyah' hnäh' jee' ngiin' kiyh'.
¹⁷Ngiin' kih' Dio, Jmii' Dsa-jøöh'
 jnän' Jesucristo, he' ba' hnii' Tää'
 hi-jøöh', jwii' jnih' wa' kwëeyh'
 hnäh' cha-ga'mih' huuh'dsë' llu' hi'
 wa' mi-jnääy' kyah' hnäh' ha' lä'
 jee' lä-kyuuuh' hnih' cha-ga'miih'.
¹⁸Hi' ngiin' kih' Dio, wa' nä'
 huuh'dsë' kyah' hnäh' mah' lä-ngëeh'
 hnäh' ha' lä-la' he' jøö' jne' kiyh'
 ha' jee' ga-tëeh' Dio jne'. Hnoon'
 lä-ngëeh' hnäh' ha' koh' na'hnaah'
 sa' la' hee' hi-laa' kyaay'. ¹⁹Hi'
 hnoon' lä-ngëeh' hnäh' ha' koh' sa'
 cha' be' kih' Dio he' jøö' jnän' hi'
 ma-dsoo' dsë' kiyh'. Jëeh', be' ja',
 la' ja-ba' be' kiyh' ²⁰he' ga-mi' jiih'
 Cristo mah' ga-llaay' jwoo' ra-lluü'
 kiyh' jee' gyay'. ²¹Laay' jøöh' ga'
 lä-koh' ga' jnah' hi-tääh' gyuuuh'
 hi-jøöh' ga' kih' jee' lä-jee' hi-hä'
 goo' miih' ta' jee' oo', wa' hi' cha'
 hi-hi-laa' ta'. Hi' kih' jee' lä-jee',

sa' chaa' hi' kye' jmi' lä-koh' jmi'
 kih' Cristo. Ja' ma-la' jmi' na' laay'
 jøöh' lä' ma-laay' ja-ba' jøöh'
 lä' kye' jmi-gyuuh' he' na' ga' lä-jnä'.
²²Ga-lä-jë' ba' he' cha' ga-lla' Dio
 huuh' tiiy'. Hi' ga-llaay' Cristo mah'
 kay' në' kih' jee' lä-jee' hi' na' jnää'
 gwah' kiyh' hi' lä-jä' kay' në' kih'
 jee' lä-jë' he' ga' cha'. ²³Jee' lä-jee'
 dsa' kyaay', laay' lä-koo' jmi ngo'
 kiyh'. Kyaah' gwah' ma-na'hnaay'
 hniiy' hi' kyaah' hniiy' ka-läh'
 ma-na-hnaa' lä-jë' he' ga' cha'.

**Kih' he' llu' dsë' Dio
 he' ja' ba' ga-lääy' jne'**

2 Jää' ba' ma' na-juuh' hnäh'
 kwaat' kih' dso'kye' he' ma'
 jmeeh' hnäh', ²hi' ma' tääh' hnäh'
 lä-koo' dsa' jmi-gyuuh' ta' jmah'. Ma'
 jmeeh' hnäh' he' kih' jmi' lle' hliih'
 hi' jmää' hnii' jøöh' jee' lle'. Hi' he'
 na' kwa' be' kih' hi' chaah' kyaah'
 Dio. ³Hi' ja-ba' lä-jä' ga' jmee'
 jnääh' jää', ma' jmee' jnääh' lä-jë'
 he' ngi' jmi' ngo' kyaay' jnääh', hi'
 ma' tøöh' jnääh' lä' hyoh' dsë'
 jnääh' hnää' jnääh' hi' ma' tøöh'
 jnääh' lä-koo' ma' la' huuh'dsë' kyaay'
 jnääh'. Hi' lä-koo' ya'nöö' jnääh'
 jmi' gyuuuh' la', ma' jøö' dso'jwi'
 kyaay' jnääh', ja-ba' lä-koo' la' kih'
 lä-jee' dsa' jmi-gyuuh'. ⁴Peer'
 ga-lä-hnää' Dio jne' cha-miih', hi'
 lä-jä' ga-lä-nih' dsëy' jne' ka-läh'.
⁵Hi' ma-ke' ma' tøöh' jne' na-juu'
 jne' kyaah' dso'kye', pero Dio
 ga-jmee' chaa' jne' ko-jøöh' kyaah'
 Cristo. Kih' he' llu' dsë' Dio, he' ja'
 ba' ma-na-laä' jne'. ⁶Hi' ga-mi' jiih'
 Dio jne' ko-jøöh' kyaah' Cristo Jesús
 hi' ga-llaay' jne' ko-jøöh' kyaayh'
 gyuuuh'. ⁷Lä-jä' ga' jmee' Dio mah'

mi¹jnääy² jmi³gyuu⁴ he⁵ na⁶ ga⁷
lä⁸jnä⁹, ha¹⁰ koh¹¹ sa¹² llu¹³ dsëy¹⁴ kyaah¹⁵
jne¹⁶ jéeh¹⁷ cha¹⁸miih¹⁹ ma²⁰kwëeyh²¹
jne²² ko²³jöh²⁴ kyaah²⁵ Cristo Jesús.

⁸La¹ ga²hñah³ ba⁴ jne⁵ kih⁶ Dio
he⁷ ma⁸na⁹laa¹⁰ jne¹¹ ta¹² kih¹³ he¹⁴
ma¹⁵dsoo¹⁶ dsë¹⁷ jne¹⁸ kih¹⁹ Jesús. Hi²⁰ ja²¹
he²² gwa²³jnän²⁴ hñaan²⁵ he²⁶ ma²⁷dsoo²⁸
dsë²⁹ jne³⁰. He³¹ la³² ga³³kwa³⁴ ba³⁵ Dio ja³⁶.
⁹Hi¹ he² he³ ma⁴na⁵laa⁶ jne⁷, ja⁸ kih⁹ he¹⁰
ma¹¹jmee¹² jne¹³ he¹⁴ llu¹⁵. Heh¹⁶ lä¹⁷ja¹⁸ ni¹⁹
ja²⁰sa²¹ le²² jmää²³ hñii²⁴ jöøh²⁵. ¹⁰Lä¹llu²
he³ ma⁴laa⁵ jne⁶ koo⁷ kyaah⁸ Cristo
Jesús, Dio ga⁹jmääy¹⁰ jne¹¹ lä¹²koo¹³ ja¹⁴
hi¹⁵ hmee¹⁶ mah¹⁷ jmee¹⁸ jne¹⁹ lä²⁰jé²¹ ta²²
he²³ ma²⁴na²⁵jää²⁶ jnän²⁷.

¹¹Mi¹dsooh² hoh³ hnäh⁴ ha⁵ lä⁶
ma⁷la⁸kyah⁹ hnäh¹⁰ jää¹¹, sa¹²laah¹³
hnäh¹⁴ dsa¹⁵judiu. He¹⁶ja¹⁷ dsa¹⁸judiu
ga¹⁹mi²⁰cheey²¹ hnäh²²: “Dsa²³ hi²⁴ sa²⁵
ga²⁶wëh²⁷.” Hi²⁸ judiu ga²⁹mi³⁰cheey³¹
hñiiy³²: “Dsa³³ hi³⁴ ga³⁵wi³⁶ jmi³⁷ngo³⁸
kih³⁹.” He⁴⁰ja⁴¹ jmeey⁴² në⁴³ jmi⁴⁴ngo⁴⁵ kih⁴⁶
dsa⁴⁷nüuh⁴⁸ (mah⁴⁹laay⁵⁰ lli⁵¹ he⁵² jmeey⁵³
he⁵⁴ kih⁵⁵ Dio). ¹²Jää¹, sa²ma³laah⁴
hnäh⁵ kyaah⁶ Cristo, sa⁷ma⁸laah⁹
hnäh¹⁰ dsa¹¹goo¹² Israel, ni¹³sa¹⁴ma¹⁵la¹⁶
kyah¹⁷ hnäh¹⁸ hmooh¹⁹ he²⁰ga²¹bääh²²
Dio hñii²³ kyaah²⁴ dsa²⁵he²⁶, sa²⁷ma²⁸
cha²⁹hnäh³⁰ kyaah³¹ o³²jöh³³ dsë³⁴
jmi³⁵gyuu³⁶la³⁷, hi³⁸ma³⁹na⁴⁰hëe⁴¹ba⁴²
hnäh⁴³ kih⁴⁴ Dio. ¹³Pero na⁴⁵he⁴⁶ kyaah⁴⁷
hnäh⁴⁸ Cristo Jesús, mo⁴⁹so⁵⁰tääh⁵¹
hnäh⁵² ⁵³ kih⁵⁴ Dio lä⁵⁵koo⁵⁶ma⁵⁷ tääh⁵⁸
hnäh⁵⁹ jää⁶⁰. Lä⁶¹koo⁶²he⁶³tääh⁶⁴hnäh⁶⁵
jäh⁶⁶ba⁶⁷, lä⁶⁸llu⁶⁹he⁷⁰ga⁷¹tuu⁷²jma⁷³
Cristo dsoh⁷⁴ hma⁷⁵cru⁷⁶.

¹⁴Hñii¹ba² Cristo ga³jmee⁴ hii⁵
tii⁶ jnän⁷ kyaah⁸ dsa⁹kyaaahn¹⁰.
Ga¹¹jmääy¹² koo¹³ba¹⁴jee¹⁵ lä¹⁶to¹⁷ nää¹⁸
dsa¹⁹. Ga²⁰jmeey²¹ta²²koo²³he²⁴ma²⁵
na²⁶hääyh²⁷ dsa²⁸kyayh²⁹he³⁰la³¹
lä³²koo³³na³⁴hyah³⁵he³⁶ma³⁷jmee³⁸

jwiih¹kiyh². ¹⁵Lä³ma⁴ga⁵juu⁶
jmi⁷ngö⁸kih⁹Cristo, ga¹⁰mi¹¹llaay¹²
ley kih¹³Moisé hi¹⁴lä¹⁵jé¹⁶nüuh¹⁷he¹⁸
ma¹⁹jmee²⁰bii²¹ma²²høø²³dsa²⁴gooy²⁵.
Lä²⁶ja²⁷ga²⁸jmääy²⁹ja³⁰dsa³¹hmee³²
kyaaah³³lä³⁴to³⁵nää³⁶dsa³⁷hi³⁸ma³⁹
tääh⁴⁰jää⁴¹. Ga⁴²laay⁴³koo⁴⁴nää⁴⁵
dsa⁴⁶kyayh⁴⁷hñiiy⁴⁸. Lä⁴⁹ja⁵⁰ba⁵¹
ga⁵²jmeey⁵³, ga⁵⁴hii⁵⁵tii⁵⁶kih⁵⁷dsa⁵⁸.
¹⁶Ga⁵⁹jiih⁶⁰juu⁶¹he⁶²la⁶³jnän⁶⁴kyaaah⁶⁵
Dio, hi⁶⁶lä⁶⁷ja⁶⁸ga⁶⁹jmääy⁷⁰koo⁷¹
nää⁷²ba⁷³hi⁷⁴ma⁷⁵laa⁷⁶to⁷⁷nää⁷⁸. Ma⁷⁹
ga⁸⁰juu⁸¹dsoh⁸²hma⁸³cru⁸⁴, ga⁸⁵dsaa⁸⁶
he⁸⁷ma⁸⁸cha⁸⁹hnii⁹⁰. ¹⁷Ja⁹¹Cristo
kway⁹²ju⁹³hmee⁹⁴kyah⁹⁵hnäh⁹⁶hi⁹⁷
tääh⁹⁸ ⁹⁹, jäh¹⁰⁰jmeey¹⁰¹hii¹⁰²tii¹⁰³
kyah¹⁰⁴hnäh¹⁰⁵hi¹⁰⁶lä¹⁰⁷ja¹⁰⁸ka¹⁰⁹läh¹¹⁰kyaaah¹¹¹
jnääh¹¹²hi¹¹³tääh¹¹⁴jäh¹¹⁵. ¹⁸Kyaah¹¹⁶
Cristo, lä¹¹⁷to¹¹⁸nää¹¹⁹jne¹²⁰ma¹²¹cha¹²²
jwë¹²³jnän¹²⁴he¹²⁵ya¹²⁶jäh¹²⁷jne¹²⁸jee¹²⁹gya¹³⁰
Tää¹³¹jnän¹³²ta¹³³la¹³⁴kih¹³⁵ja¹³⁶ba¹³⁷Jmi¹³⁸lle¹³⁹
Na¹⁴⁰jngii¹⁴¹.

¹⁹He¹ja²mo³so⁴laah⁵hnäh⁶
lä⁷koo⁸dsa⁹hi¹⁰cha¹¹ ¹², ni¹³
mo¹⁴so¹⁵laah¹⁶hnäh¹⁷lä¹⁸koo¹⁹dsa²⁰
hi²¹tääh²²hwa²³kih²⁴jnah²⁵. Ma²⁶laah²⁷
hnäh²⁸dsa²⁹goo³⁰hi³¹na³²jngëe³³kyaaah³⁴
Dio, hi³⁵ma³⁶laah³⁷hnäh³⁸koo³⁹kyaaah⁴⁰
øøh⁴¹jne⁴²hi⁴³ma⁴⁴tääh⁴⁵kyaaah⁴⁶Dio.
²⁰Laah¹hnäh²lä³koo⁴mi⁵kuu⁶he⁷
ngoo⁸soo⁹në¹⁰ma¹¹ti¹²na¹³hyah¹⁴
he¹⁵ga¹⁶chih¹⁷apóstole kyaah¹⁸hi¹⁹
ma²⁰ngëe²¹juu²²kih²³Dio. Hi²⁴hñii²⁵
Jesucristo laa²⁶lä²⁷koo²⁸to²⁹në³⁰mi³¹kuu³²
he³³kye³⁴kih³⁵ti³⁶na³⁷hyah³⁸ja³⁹.

²¹Kyaah¹Cristo na²ku³na⁴chah⁵
jne⁶, laa⁷jne⁸lä⁹koo¹⁰hne¹¹he¹²ngoo¹³
ga¹⁴hñaa¹⁵lä¹⁶jiih¹⁷të¹⁸koo¹⁹gwah²⁰
na²¹jngii²²ta²³la²⁴kih²⁵Dsa²⁶jöøh²⁷jnän²⁸.
²²Hi¹hnäh²ka³läh⁴, na⁵ku⁶na⁷chah⁸
hnäh⁹kyayh¹⁰, lä¹¹ja¹²laah¹³hnäh¹⁴
lä¹⁵koo¹⁶hne¹⁷jee¹⁸gya¹⁹Dio ta²⁰la²¹kih²²
Jmi²³lle²⁴kiyh²⁵.

Paa' ba' na-hñaa' kway' ju'hmee'
kih' hi' sa' laa' judiu

3 Kih' he' ja', jnä' Paa' hää'n
neh' ne' kwaat' kih' Cristo
Jesús lä' llu' he' ga' kwan' juu'
kiyh' kyah' hnäh' hi' sa' laa' judiu.
2 Ma'ñeh' ba' hnäh' laan', ha' lä'
la' ta' he' hä' goon'. He' llu' dsé'
Dio kyaah' jnä', he' ja' ga' hñaay'
jnä' mah' kwan' juu' kiyh' kyah'
hnäh'. **3** Ga' mi' jnäay' kin' juu'
kiyh', he' ma' na' hmää' jaä', ja'ba'
lä' koo' juu' he' ma'siin' miih' kyah'
hnäh'. **4** Wa'ra' ga' heh' hnäh' juu'
la', lä' ngëeh' hnäh' kwee' lä' koh'
ga' lä' ngëen' kih' Cristo he' ma'
na' hmää' jaä'. **5** Sa' ga' mi' jnäay' Dio
juu' la' kih' hi' ma' tääh' llo'joo',
pero na' ga' mi' jnäay' kyaah'
Jmi' lle' kiyh' mah' lä' ngëe' lä' jee'
apóstole kyaay' kyaah' lä' jee' hi'
ngëe' juu' kiyh'. **6** He' la' na' juu' he'
ma' na' hmää': Ta'la' kih' ju'hmee'
kih' Cristo, hi' sa' laa' judiu lee'
koo' nää' ba' kyaah' hi' laa' judiu.
Ko'joh' ba' hyoh' he' kwa' Dio, hi'
ko'joh' ba' tëey' he' ga' bääh' Dio
hnii' kwa' ta'la' kih' Cristo.
7 Kih' he' llu' dsé' Dio, he' la'
ga' hyoh' ba' jnä' be' kiyh' he'
na' hñaan' jmeen' ta' kwan' juu'
la'. **8** Ma'ke' mäh' ga' jnä' kih' jee'
lä' jee' dsa' hi' laa' kyaa' Dio, he'
la' ga' kwa' ba' Dio ta' la' he' kwan'
ju'hmee' kih' hi' sa' laa' judiu, jwi'
jnih', cha'mihi' mi' jaä' Dio jne'
ta'la' kih' Cristo. Ni' sa' lä' këh' jne'
jmi' lä' ngëe' jne' ha' koh' mi' jaäy'
jne'. **9** Jee' go'te' jwiin' lä' jee' dsa',
ha' lä' la' he' mi' jaä' Dio jne', jee'h'
lä'jiih' ma' ga'noø' jmi' gyuu' sa'
ma' kyuuuh' dsa' ha' lä' la' huus' dsé'

kih' Dio, hi' ga' jmee' ga'lä' jee'
he' cha'. **10** Lä'koø' jmee' Dio
jmi' na', he' kyah' jay' jne' hi' laa'
gwah' kiyh', lä' jwë' ja' mi' jnäay'
kih' lä' jee' hi' hä' goo' ta' gyuuuh'
jmi' gyuuuh' ha' koh' huus'dsé' llu' sa'
cha' kiyh'. **11** Jmeeey' ja'ba' lä'koh'
ga'lla' dséy' jmeeey' lä' ma' to'ne'
ta'la' kih' Cristo Jesúus Dsa'jøøh'
jnän'. **12** He' ma'laa' jne' koo' kyaah'
Jesús, hi' he' ma'dsoo' dsé' jne'
kiyh', he' ja' ma' cha' jwë' jnän' he'
ya' jäh' jne' kih' Dio, jee'h' ma'cha'
ba' o'joh' dsé' jnän' kyaayh'.
13 He' ja' jwëehn' hnäh', ta' jeh' hoh'
hnäh' kih' he' jee'en' wi' lä' llu' he'
kwan' juu' kiyh'. He' llu' kyah' hnäh'
ba' na'.

14 He' ja' juuhn' jnën' cha'ne' Tää'
kyaa' Jesucristo Dsa'jøøh' jnän', mah'
chuun' kyaayh'. **15** Kih' hi' he' na',
na' jnäay' lä' jee' hi' tääh' gyuuuh'
lä'kye' hi' tääh' hwa' la'. **16** Jih'koh'
sa'lla' he' cha' ya' jwi' kih' Dio he'
kwëeyh' jne', he' ja'ngiin' kiyh' kyah'
hnäh', wa' kway' be' kih' jmi' lle'
kyah' hnäh' kyaah' Jmi' lle' Na'jngii'
kiyh'. **17** Hi'ngiin' kih' Dio kyah' hnäh',
wa' hää' tää' Cristo neh' tuh' hoh'
hnäh' kyaah' he' dsoo' hoh' hnäh'.
Hi' lä'kaa' tuh' hoh' hnäh' kye' hnäh'
ya'jøø' he' hnäay' hnäh'. **18** Mah'
lä'ngëeh' hnäh' kyaah' lä' jee' øøh'
jne' ha' lä' cha'mihi' hnäay' Cristo
jne'. Ma'ra'ju'dsso' jwahn', ja' kyaah'
hih' hnäay' jne'. **19** Sa'la'këh' jne'
jmi' lä'ngëe' jne' ha' koh' sa' hnäay'
jne' pero ngiin' kih' Dio kyah' hnäh'
mah' lä'ngëeh' hnäh' cha'ga'mihi',
mah' lä'ja' wa' cha' kyah' hnäh' lä' jee'
go'te' he' kwa' Dio.

20 Ti'hmaah' Dio hi'lih' jmee'
lä'jë' go'te'. Hi'cha'ga'mihi' jmeeey'

lä⁺koh' ga' he⁻ ngii' jne' kiyh'. Ni⁺ sa⁻ lloo⁻ huu⁻dsē⁻ jnän' ha⁻ koh' be⁻ sa⁻ kway' jnän'. ²¹Lä⁺ja⁻ wa['] la['] juuh⁻ kiyh' ga⁺lä⁺jé⁺ joh' jmi⁺ cha⁻, ta⁻la⁻ kih' gwah⁻ hi⁻ ta⁻la⁻ kih' Cristo Jesúus. Wa['] la['] lä⁺ja⁻.

Jmī⁻lle' Na⁻jngii' jmeē⁻ he⁻ laa[']
jne' koo⁻ ba['] jee' lä⁺jé⁺

4 Jnä⁻ hään' neh⁻ñe⁻ kwaat⁻ kih'
Dsa⁻jøgh' jnän', he⁻ja⁻ chuu⁻
kyaa⁻ hnäh', go⁻taa⁻ hnäh' kwee-
lä⁺koo⁻ lle⁻ kih' jmeeh' hnäh', na⁻
he⁻ ma⁻tëeh⁻ Dio hnäh' mah' leeh'
hnäh' kyaa⁻. ²Ta⁻ jmää⁻ hnäh'
hñaah' kaah', jmeē⁻ hnäh' hwaah'
ba'. Jmeē⁻ hnäh' joh' hoh' hi⁻
hnøø⁻ kwëeh' hoh' hnäh' kyaa⁻
dsa⁻kyaa⁻ hnäh' lä⁺llu⁻ he⁻ hnaah⁻
hnih'. ³Kwa' hnäh' be⁻ wa['] la['] koo⁻
nëe⁻ ba['] huu⁻dsē⁻ kyah' hnäh' lä⁺jé⁺
hnäh', kyaa⁻ be⁻ kih' Jmī⁻lle'
Na⁻jngii', hi⁻ ta⁻la⁻ kih' he⁻ ma⁻hii'
tii' kyah' hnäh'. ⁴Koo⁻ ba['] laa['] jne'
lä⁺jé⁺ jne' kih' Dio, koo⁻ ba['] Jmī⁻lle'
Na⁻jngii', hi⁻ ja⁻ba['] lä⁺ja⁻ ga⁻tëeh⁻
Dio jne' mah' lä⁺cha⁻ koo⁻ ba['] o⁻jøh⁻
dsē⁻ jnän'. ⁵Jaa⁻ ba['] Dsa⁻jøph' jnän',
koo⁻ ba['] he⁻dsoo⁻ dsē⁻ jne', koo⁻
ba['] he⁻ saa⁻ jne' jmi⁺, ⁶jaa⁻ ba['] Dio
chaa⁻, hi⁻ laa['] Tää⁻ kyaa⁻ lä⁺jé⁺.
Hi⁻ he⁻ na⁻ kye⁻ në⁻ kih' jee' lä⁺jé⁺,
hi⁻ he⁻ hi⁻ kyah' jaa⁻ lä⁺jé⁺ dsa⁻, hi⁻
häay' jee' kih' lä⁺jé⁺.

⁷Lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ jne' ma⁻hñah⁻
jne' he⁻ la['] ga⁻kwa⁻ Cristo, lä⁺ hyoh⁻
dsëy' hñiiy'. ⁸He⁻ja⁻ cha⁻ jee' na⁻sii⁻
juu⁻ kih' Dio he⁻ jäh' lä⁺la⁻:

Lä⁺ma['] ga⁻sayh' ta⁻ gyuu⁻,
ga⁻tëey⁻ lä⁺jé⁺ hi⁻ ga⁻lëeyh⁻
jee' hñii⁻,
mah' dsa⁻ kyaa⁻ ga⁻kwëeyh⁻ he⁻
cha⁻ kiyh'.

⁹Heh' he⁻ ga⁻sah' Cristo ta⁻ gyuu⁻,
he⁻ ja⁻ hnøø⁻ jäh⁻, jää⁻ ga⁻ga⁻jñaay⁻
ta⁻ hwa⁻ ga['] miih⁻ kih' hwa⁻ la⁻. ¹⁰Hi⁻
ga⁻jñaaq⁻ he⁻, he⁻ ba['] hi⁻ he⁻ ga⁻sah'
ta⁻ gyuu⁻ lä⁺ ga⁻të⁻ jee' ga⁻dsaa⁻
go⁻te⁻ mah' leey' jøph' kih' lä⁺jé⁺
ba'. ¹¹Hi⁻ he⁻ ga⁻kwa⁻ ta⁻ kih' dsa⁻
kyaa⁻. Ga⁻hñaay⁻ ko⁻llaa['] dsa⁻ mah'
leey' apóstole, hi⁻ ko⁻llaa['] ga⁻hñaay⁻
ngëe⁻ juu⁻ kiyh', hi⁻ ko⁻llaa[']
ga⁻hñaay⁻ mah' dsa⁻näay⁻ jee' jyoh'
dsa⁻kay⁻ ju⁻hmëe⁻. Hi⁻ ko⁻llaa[']
ga⁻hñaay⁻ hi⁻ hää⁻ dsa⁻ kyaa⁻ hi⁻
leey' ta⁻jwoh'. ¹²Ga⁻tooyh⁻ gooy⁻ ta⁻
ja⁻ mah' mi⁻tëey⁻ dsa⁻ kyaa⁻ Dio ha⁻
lä⁺ jmeey⁻ ta⁻he⁻ kih' dsa⁻kyaa⁻yh'.
Lä⁺jwë⁻ ja⁻ ga⁻nää⁻ bih' ta⁻ cha⁻në⁻
lä⁺jé⁺ hi⁻ laa['] kyaa⁻ Cristo, ¹³lä⁺jiih⁻
lloo⁻ jmi⁺ le⁻ koo⁻ ba['] huu⁻dsē⁻ kih'
jee' lä⁺jé⁺ jne' hi⁻ ma⁻dsoo⁻ dsē⁻
kiyh'. Ma[']ja⁻ ga⁻ lä⁺kyuu⁻ jne' ha⁻
lä⁺ laa['] Joo⁻ Dio. Ja⁻ga['] na⁻ leey⁻ jne'
lä⁺koo⁻ jaa⁻ dsa⁻ ma⁻jøph' lä⁺koh'
laa['] hñii⁻ Cristo.

¹⁴Lä⁺ja⁻ mo⁻so⁻ leey⁻ jne' lä⁺koo⁻
jaa⁻ chih⁻ hi⁻ sa⁻ kwa⁻ ta⁻ mi⁻gaay⁻
kyaa⁻ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ juu⁻ he⁻
nuuy⁻. Goo⁻ la⁻ jnän` dsa⁻nää⁻ dsa⁻
hi⁻ lih⁻ mi⁻gaa⁻ jne' tayayh⁻ jne' jwë⁻
hliih⁻, kih' he⁻ kyuu⁻ cha⁻miih⁻
may⁻. ¹⁵Lla⁻ he⁻ ja⁻, hnøø⁻ dsa⁻tooh⁻
jne' kyaa⁻ ju⁻dsoo⁻ jmah' ba['] hi⁻
hnää⁻ jne' øph' jne'. Lä⁺ja⁻ ba[']
dsa⁻nøø⁻ jne' ta⁻ cha⁻në⁻ kyaa⁻
lä⁺jé⁺ he⁻ jmeey⁻ jne' lä⁺jiih⁻ leey⁻
jne' lä⁺koo⁻ laa['] hñii⁻ Cristo, hi⁻
kye⁻ në⁻ jnän'. ¹⁶Lä⁺jé⁺ jne' na⁻ku⁻
na⁻chah⁻ jne' kyaa⁻ Cristo kih'
he⁻ laa['] jne' koo⁻ ba['] kyaa⁻yh'. Hi⁻
ngoo⁻ba['] la⁻ja⁻, kwa⁻ jne' be⁻ kih'
lä⁺jaa⁻ lä⁺jaa⁻ øph' jne' lä⁺koh'⁻ la⁻
ta⁻he⁻ ma⁻hñah⁻ jne' jmeen'. Lä⁺ja⁻,
ga⁻lä⁺jé⁺ jne' tëey⁻ jne' be⁻ mah'

dsa'ñøø' jne' ta' cha'ñë' kyaah' he'
hnää' jne' øøhn'.

Ta'la' kih' Cristo ma'laa' jne'
lä'koo' jaä' hi' hmëe' ba'

¹⁷He'ja' jwëéhn' hnäh' juu' la' hi'
kih' he' kyaahn' Cristo, jmee' bii'
jwahn'. Mo' to' jmee' hnäh' lä'koo'
tääh' lä'jëe' hi' sa' ma'heeh' kih'
 Dio. Sa' jmää' ni' miih' lä'koo' la'
huu'dsë' kiyh'. ¹⁸Lä'koh' he' na'jle'
huu'dsë' kiyh', ug' go'te' ba' tääh'y'
kih' Dio. Hweh' dsëy' he'ja' sa'
ngëey' ni' koo' ni' jyoh'. ¹⁹Sa' liiyh'
he' jmee' he'ja' ga'ngëey' hñiiy'
jmee' lä'jëe' he' ngii' jmi'ngo'
kiyh', lä'jiil' he' dsëy' jmee' he'
ga' jyoh' he' hlüh' cha'ga'miih'.
²⁰Pero sa' ga'lä'tëëh' hnäh' lä'na'
kih' Cristo. ²¹Jä' ma'nuuh' ba'
hnäh' ha' lä' juu' he' ga'kway'?
Ma'lä'tëëh' ba' hnäh' lä'koo' la'
ju'dsoo' kih' Jesús. ²²Hnøø' tñh'
hnäh' jwë' hlüh' jee' ma' tääh'
hnäh' jaä'. He' heë' jne' ba' jwë' ja',
mi'gaa' jne' kyaah' lä'jëe' he' heë'
dsë' jne'. ²³Hi' hnøø' lä'sii' huu'dsë'
kyah' hnäh', wa' la' koo' ba'
huu'dsë' he' hmëe' go'te'. ²⁴Hnøø'
lä'sëeh' hnäh' go'te', wa' laah'
hnäh' lä'koo' jaä' hi' hmëe' ba'
lä'koo' laä' hñii' Dio. Lä'ja' hnøø'
lluuh' hnäh' hi' na'jngëeh' hnäh' lä'
hnøø' kih' ju'dsoo'.

²⁵He'ja' jwahn', sa' wa' ta'juuh'
hnäh', hlëeh' hnäh' øøh' hnäh'
kyah' ju'dsoo' ba'. Jëeh' ma'laa'
jne' jaä' ba' jee' lä'jëe' jne'.

²⁶Wára' ga'lä'llee' hnäh', ta'
kwa' hnäh' jwë' le' juuh'. Mi'llaä'
hnäh' juu' na', na' sa' ga' ma' dsaa'
jmii'. ²⁷Lä'ja' ta' kwa' hnäh' jwë'
kaah' hi' sa' llu' hnäh'.

²⁸Hi' hii' kih' dsa', mo'so' wa'
jmee' gyih'. Hnøø' jmeey' ta' lä'lle'
kiyh' mah' lä'cha' kiyh' he' kyaah'
jmeey' be' kih' hi' lla'kyaa'.

²⁹Ta' wa' hwëe' hooh' hnäh' juu'
he' toh' wi'. Lla' hnäh' juu' he'
kwa' be' kih' dsa' ba', mah' ja' toh'
llu' kih' lä'jëe' hi' nuu'. ³⁰Ta' jmee'
hnäh' mee'h' dsë' Jmi'lle' Na'jngii'
kih' Dio. Jëeh' hi' he' na' ga' jmee'
lee' hnäh' mah' lä'ja' lääh' hnäh'
wa'ra' ga'loo' jmi'.

³¹Che' lä'jëe' he' hä' tuh' hoh'
hnäh', he' lee' hnäh', he' ya'jëe'
hoh' hnäh', he' tooh' hnäh' miih',
he' hlëeh' hnäh' wi' kih' dsa',
he' hñaa' hoh' hnäh' kyaah' dsa'.

³²Jmee' hnäh' llu' hoh' hnäh', wa'
lä'nih' hoh' hnäh', kii' hnäh' hoh'
kyah' dsa'kyah' hnäh', ja'ba'
lä'koo' ga'koo' Dio dsë' kyaah' jne'
ta'la' kih' Cristo.

Lä'jëe' hi' tääh' jee' jnä'
wa'je', mo'so' cha' he' kih'
dsa'tayh' jee' na'hoop'

5 Ja' jmee' hnäh' ja'ba'
lä'koo' jmee' hñii' Dio, lä'llu'
he' laah' hnäh' jooy' hi' hnäay'
cha'mihi'. ²Go'taqh' hnäh' hnaah'
hnäh' dsa', ja'ba' lä'koo' hnää'
Cristo jne', hi' ga'ngëe' hñii' ga'juu'
kwaat' jnän'. He' ga'kwaay' hñiiy'
ja', la' lä'koo' he' ga'kwëey' Dio
jmii' mi'jwi' he' ga'tih' dsë'.

³Dsa'më' dsa'nuuh', ta' kaah'
hnäh' wa' hi' cha' hi'. Ni' ta' jmee'
hnäh' he' ga' jyoh' he' heë' hoh'
hnäh', ni' sa' wa' hnooh' hnäh'
leh' hnäh' lä'jëe' he' ga' cha'. Jëeh'
hi' na'jngëe' kyaah' Dio sa' lle' kih'
jmee' lä'ja'. ⁴Ni' ta' hlëeh' hnäh'
juu' hlüh', ni' ta' hlëeh' hnäh' wa'

la' cha' la', ni' ta' jmee' hnäh' lëe' he' sa' jmää' ta'. Jëeh', lä' jë' he' na' sa' sooh' jnän'. Hnøø' kwa' jne' ti'hmaah' kih' Dio ba'. ⁵Ma'ñeh' ba' hnäh' sa' heh' ni' jaq' dsa' jee' gya' Cristo kyaah' Dio hi' kaah' wa' hi' cha' hi', hi' jmee' he' ga' jyoh' he' hee' dsëy', ni' hi' hnøø' lih' lä' jë' he' ga' cha', jëeh' lä' koo' he' ja' ba' laa' dio kyaay' he' jmeey' lä' ja'. ⁶Ta' kwa' hnäh' jwë' mi' gaa' dsa' hnäh' kyaah' lä' jë' juu' he' sa' jmää' ta'. Kih' he' hliih' na' gwa' ya' jëe' dsë' Dio kyaah' hi' chaah'. ⁷He' ja' ta' jmee' hnäh' ko' jøh' kyaah' hi' jmee' lä' ja'.

⁸Jää' ma' täh' hnäh' jee' na' hoo', pero na' ma' täh' hnäh' jee' jnä' wa' je' kih' Dsa' jøøh' jnän'. He' ja' hnøø' go'taqh' hnäh' lä' lle' kih' hi' na' jnää' kih' wa' je'. ⁹Jëeh', he' tøøh' jne' lä' jøø' Jmi' lle' Na' jngii', he' ja' na' jmee' llu' dsë' jne', jmee' he' dsa'toothn' kwee' hi' jmee' hlëeh' jne' ju'dsoo' jmah'. ¹⁰Hnøø' jmeeh' hnäh' lä' jë' he' tih' dsë' Dsa' jøøh' jnän'. ¹¹Ta' jmee' hnäh' lä' jmee' hi' täh' jee' na' hoo'. Ni' miih' sa' jmää' lä' jë' he' jmeey' ja'. Hnøø' mi' jnääh' hnäh' kiyh', kih' he' täh' jwë' hliih'. ¹²Jëeh' la' o' hih' lä' jë' he' jmee' dsa' jee' na' hmää', lä' jiih' gwa' lä' heeh' jne' hlëehn' lä' koh' jmeey'. ¹³Lä' jë' he' dsa' lä' jnä' kyaah' wa' je', jee' ja' dsa' jnih'. Jëeh' wa' je' mi' jnää' lä' jë'. ¹⁴He' ja' ga' jäh' lä' la':

Hne' hi' na' gwif', ñe' hñaah'. Chaa' hñaah' jee' kih' hi' na' juu', Cristo choo' wa' je' kyah'.

¹⁵Leeh' hnäh', ha' lä' jmeeh' hnäh'. Ta' wa' taqh' hnäh'. Hnøø'

go'taqh' hnäh' kyaah' cha'miih' huu'dsë' llu' ba'. ¹⁶Kye' da' hnäh' kwaat', na' lä' cha' jmi'. Jëeh', lä' jë' jmi' ba' cha' he' hliih'. ¹⁷Ta' wa' taqh' hnäh', hnøø' lä' ngëeh' hnäh' ha' lä' hnøø' Dsa' jøøh' jnän'. ¹⁸Ta' mi' hee' hnäh' hñaah' kyaah' jmi' mi' jeh' ma' ää'. He' jää' jne' jmeen' wa' he' cha' he' ba' ja'. Wa' na' kah' tuh' hoh' hnäh' kyaah' Jmi' lle' Na' jngii' ba'. ¹⁹Ja' hlëeh' hnäh' dsa' kyaah' hnäh' kyaah' salmo, kyaah' su' kih' Dio, kyaah' lä' jë' su' he' kwa' jmi' lle'. Ja' häh' hnäh' kih' Dsa' jøøh' jnän' hi' ja' kwah' hnäh' ti'hmaah' kiyh' lä' kaa' tuh' hoh' hnäh'. ²⁰Lä' jë' jiih', kih' lä' jë' ba', ja' kwah' hnäh' ti'hmaah' kih' Dio hi' laa' Tää' jnän', ta' la' kih' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän'.

Jmee' bii' jmee' jne' he' kih' dsa' ²¹Ja' jmeeh' hnäh' he' kih' dsa' kyaah' hnäh' lä' llu' he' gah' hnäh' Dio.

²²Hnäh' dsa' më' hi' chaa' dsa' ñuuuh' kyaä', ja' jmeeh' hnäh' he' kih' dsa' ñuuuh' kyaah' hnäh', lä' koo' jmeeh' hnäh' kih' Dsa' jøøh' jnän'. ²³Jëeh', dsa' ñuuuh' ba' kye' në' kih' dsa' më' kyaä', ja' ba' lä' koo' kye' Cristo në' kih' dsa' kyaay' hi' ga' lääy', hi' laa' kwaat' gwah' kiyh'. ²⁴He' ja', ja' ba' lä' koo' ga' tée' gwah' jmeeey' he' kih' Cristo, ja' ba' lä' ja' ka'läh', ga' tée' jmee' dsa' më' he' kih' dsa' ñuuuh' kyaä'.

²⁵Hnäh' dsa' ñuuuh' hi' chaa' dsa' më' kyaä', ja' jmeeh' hnäh' hñaah' hnäh' dsa' më' kyaah' hnäh', ja' ba' lä' koo' hnää' Cristo gwah' kih', lä' jiih' ga' ngëey' hñiiy' ga' juuy' kwaat' kih' gwah'.

26Lä⁺jwë⁺ ja⁻ ga⁺jä⁺ na⁻jngii[!] gwah⁺,
ga⁺gyiyh⁺ he⁻ mä⁺ soh⁺ kyaah⁺
jmi[!] hi⁺ kyaah⁺ juu[!] kih[!] Dio.

27Mah[!] wa⁻ra⁻ ga⁺lloo[!] jmi[!] ja⁻, kih[!]
hnii[!] bih[!] mi⁺jnääy⁺ gwah⁺ he⁻ la[!]
na⁻hñaah[!], he⁻ sa⁺ soh[!], ni⁺ sa⁺ jnääy[!]
ma⁻gyuh[!], ni⁺ he⁻ ga⁺ jyoh[!] he⁻ la[!]
lä⁺ja⁻. Na⁻jngii[!] go⁻te[!] ba[!] gwah⁺
ja⁻, mo⁺so⁺ cha⁻ ga⁺ dso[!]kye⁺ kih[!].

28Ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ dsa⁻ñuuuh[!] hi⁺ chaa⁻
dsa⁻më[!] kyaaq[!], jmeec[!] bii[!] lä⁺hnääy[!]
mëy[!], ja⁻ba⁻ lä⁺koo[!] hnääy[!] hñiiy[!].
He⁻ hnääy[!] mëy[!], he⁻ hnääy[!] hnii[!]
bih[!] ja⁻. **29**Sa⁺ chaa⁻ ni⁺ jaa⁻ hi⁺ sa⁻
hnää[!] hñii[!], lä⁺jëe[!] ba[!] hää[!] hñii[!].
Hi⁺ ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ høø[!] Cristo gwah⁺
kih[!]. **30**Jëeh[!] na⁻ku⁻ na⁻chah[!] jne⁺
kyaaayh[!], laa[!]jne⁺ lä⁺koo[!] jmi[!] ngo[!]
kiyh[!], lä⁺llu[!] he⁻ ma⁻laa[!] jne⁺ koo[!]
ba[!] kyaayh[!]. **31**Kih[!] he⁻ja⁻ ba[!]
bee[~] dsa⁻ñuuuh[!] cho[!]jmiiy[!] mah[!]
dsa⁻gyay[!] kyaah[!] mëy[!], leey[!] jaa⁻
ba[!] jee[!] lä⁺uy[!]. **32**Juuuh[!] la[!] juu[!] he⁻
na⁻hmää[!] la⁻. Pero ja⁻ he⁻ hlëehn[!]
kih[!] dsa⁻ jmi[!]gyuu[!], he⁻ hlëehn[!]
kih[!] Cristo kyaah[!] gwah⁺ kiyh[!] ba⁻.

33He⁻ja⁻ jwahn[!], jmeec[!] bii[!] kih[!]
lä⁺ja⁻ lä⁺ja⁻ dsa⁻ñuuuh[!] lä⁺hnääy[!]
dsa⁻më[!] kyaay[!] hi⁺ lä⁺ja⁻ dsa⁻më[!] hi⁺
chaa⁻ dsa⁻ñuuuh[!] kyaaq[!], hnøø[!] jmeey[!]
he⁻ kih[!] dsa⁻ñuuuh[!] kyaay[!].

6 Hnäh[!] hi⁺ laa[!] chih[!], wa⁻
nuuh[!] hnäh[!] kih[!] maa[!] kyaah[!]
tää[!] kyaah[!]. Lä⁺ja⁻ ba[!] sooh[!] kyah[!]
hnäh[!], hi⁺ laa[!] kyaaq[!] Dsa⁻jøøh[!] jnän[!].
2He⁻la⁻ to⁻në[!] mada[!] he⁻ ja⁻ko⁻jøøh[!]
kyaaah[!] he⁻la⁻ kwa[!] Dio kih[!] hi⁺
mi⁻te[!] “Wa⁻ nuuh[!] kih[!] maa[!] kyaah[!]
tää[!] kyaah[!], **3**mah[!] chaaah[!] hne⁻
llu[!] hi⁺ lä⁺ ma⁻ngoo[!] ja⁻ba⁻ chaaah[!]
jmi[!]gyuu[!] la⁻.”

4Hnäh[!] hi⁺ chaa⁻ joo[!], ta[!]ta[!]
haah[!] hnäh[!] gyuu[!] kyaah[!] ga⁻ngëe[!]

jwëe[!], ha⁻ ga⁻ che⁻ ga⁻jëe[!] dsëy[!].
Jee[!] dsa⁻kwaay[!], hnøø[!] kwëëh[!] hnäh[!]
nuuh[!] lä⁺lle[!] kih[!] mah[!] lä⁺tëey[!]
jmeey[!] lä⁺ hnøø[!] Dsa⁻jøøh[!] jnän[!].

5Hi[!] hnäh[!] hi⁺ jmeec[!] ta[!] kih[!] dsa⁻,
ja⁻ jmeec[!] hnäh[!] he⁻ kih[!] dsa⁻juu[!]
ta[!]. Ta[!] jmeec[!] hnäh[!] chaaah[!] hnäh[!]
kyaaayh[!], ni⁺ ta[!] mi[!]gaa[!] hnih[!], hnøø[!]
gah[!] hnih[!] ba[!]. Jmee[!] hnäh[!] kwaat[!]
lä⁺koo[!] he⁻ jmeeh[!] hnäh[!] ta[!] kih[!]
Cristo. **6**Lä⁺kaa[!] tuh[!]hoh[!] hnäh[!]
jmeec[!] hnäh[!] he⁻ kih[!] dsa⁻juu[!] ta[!]
lä⁺koo[!] hnøø[!] Dio. Hi⁺ ja⁻ ma⁻la⁻
ta[!]ko⁻jihi[!] tääyh[!] jëey[!], lä⁺koo[!] jmeec[!]
hi⁺ hnøø[!] ja⁻ llu[!] kyaah[!] dsa⁻. Jmee[!]
da⁻ hnäh[!] huuh[!]dsë[!], la[!] lä⁺koo[!] he⁻
jmeeh[!] hnäh[!] ta[!] kih[!] Cristo ba⁻.

7Kyaah[!] koo[!] nëe[!] ba[!] huuh[!]dsë[!] jmeec[!]
hnäh[!] ta[!] kiyh[!], lä⁺koo[!] he⁻ jmeeh[!]
hnäh[!] ta[!] kih[!] Dsa⁻jøøh[!] jnän[!], ja⁻
kih[!] dsa⁻ jmi[!]gyuu[!]. **8**Jëeh[!] ñeh[!]
ba[!] hnäh[!], mi[!]hmaah[!] ba[!] Dio kih[!]
lä⁺jëe[!] dsa⁻ ha⁻ koh[!] te[!] ta[!] llu[!] he⁻
ma⁻jmeey[!]. Sa⁺ cha⁻ he⁻ jmeec[!] che⁻
jmeey[!] ta[!] kih[!] dsa⁻ o che⁻ la[!] ta[!] kih[!]
hñiiy[!].

9Ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ jmeec[!] hnäh[!] kyaah[!]
hi⁺ jmeec[!] ta[!] kyah[!] hnäh[!]. Ta[!] ta[!] ta[!]
haah[!] hnih[!]. Neh[!] ba[!] hnäh[!], he⁻ ba[!]
hi⁺ gya[!] gyuuuh[!] laa[!] juu[!] hi⁺ jmeec[!]
ta[!] kyah[!] hnäh[!] hi⁺ laa[!] juu[!] hnäh[!]
ka⁻läh[!]. Jëeh[!], koo[!] ba[!] laa[!] dsa⁻
cha'nëy[!].

**Cha⁻ ba[!] he⁻ kyaah[!] teen[!]
kyaaah[!] hi⁺sa⁻llu[!]**

10Ta[!] jyoh[!] ko⁻taa[!], jwëehn[!] hnäh[!]
øøhn[!], kwa[!] hnäh[!] be⁻ kih[!] he⁻
ma⁻laah[!] hnäh[!] koo[!] kyaah[!] Cristo.
Jëeh[!] cha⁻miih[!] be⁻ cha⁻ kiyh[!].

11Jmääh[!] hnäh[!] ta[!] lä⁺jëe[!] he⁻ kwa⁻
Dio he⁻ kyaah[!] lääh[!] hnäh[!] hñaah[!].
Lä⁺ja⁻ ba[!] tääh[!] hnäh[!] tee[!] kyaah[!]

lǟ̄ jé̄̄ maȳ̄ kih̄̄ hī̄ sā̄ llū̄. ¹² Sā̄ lā̄
 juū̄ teē̄ jnē̄ kyaah̄̄ dsā̄ jmī̄ gyuū̄,
 lā̄ juū̄ kyaah̄̄ lǟ̄ jé̄̄ jmī̄ llē̄ hliih̄̄
 hī̄ kyé̄̄ nā̄ kū̄ nā̄ ngiī̄ tā̄ jmī̄ gyuū̄
 hliih̄̄ lā̄. Chaā̄ hī̄ mäh̄̄, lǟ̄ gā̄ tē̄̄
 hī̄ jøøh̄̄. Lǟ̄ kyē̄ jmī̄ llē̄ hliih̄̄
 hī̄ gā̄ näǟ̄ gyuū̄ teē̄ jnē̄ kyaah̄̄
 kā̄ läh̄̄. ¹³ Hē̄ jā̄ jmeē̄ biī̄ jmääh̄̄
 hnäh̄̄ tā̄ lǟ̄ jé̄̄ hē̄ kwā̄ Dio, mah̄̄
 teeh̄̄ hnäh̄̄ kyaah̄̄ hī̄ hē̄. Lǟ̄ jé̄̄
 hē̄ kwëeh̄̄ Dio hnäh̄̄ lā̄ lǟ̄ koō̄
 hē̄ chooh̄̄ hløø̄̄ hī̄ tääh̄̄ jeē̄ hniī̄
 mah̄̄ lääh̄̄ hnäh̄̄ hñaah̄̄ wā̄ rǟ̄
 gā̄ lloō̄ jmiif̄̄ hliih̄̄ jā̄. Hī̄ mā̄ lā̄
 mā̄ teeh̄̄ hnäh̄̄, mā̄ lëh̄̄ hnäh̄̄
 kih̄̄ lǟ̄ jé̄̄. ¹⁴ Hē̄ jā̄ gō̄ taah̄̄ hnäh̄̄
 koō̄ hweh̄̄ kyaah̄̄ jū̄ dssoō̄. Hē̄ jā̄
 nā̄ lā̄ lǟ̄ koō̄ loō̄ hē̄ nā̄ hnüh̄̄
 tuh̄̄ hløø̄̄. Hī̄ lǟ̄ jā̄ hnøø̄̄ jmeeh̄̄
 hnäh̄̄ hē̄ llū̄ jmäh̄̄ mah̄̄ lǟ̄ jā̄
 lääh̄̄ hnäh̄̄ hñaah̄̄, lǟ̄ jmeeȳ̄ hløø̄̄
 hī̄ tääh̄̄ jeē̄ hniī̄ nā̄ läǟ̄ bih̄̄ ñē̄.
¹⁵ Hī̄ hnøø̄̄ mā̄ nā̄ lluuh̄̄ hnäh̄̄ tääh̄̄
 kwah̄̄ hnäh̄̄ jū̄ hmëē̄ hē̄ jmeē̄ hiī̄
 tiī̄ jnän̄̄. Hē̄ jā̄ nā̄ lā̄ lǟ̄ koō̄ hē̄
 hǟ̄ miif̄̄ tiī̄ jnē̄. ¹⁶ Hī̄ jeē̄ lǟ̄ jé̄̄,
 hnøø̄̄ dssoō̄ hoh̄̄ hnäh̄̄ kih̄̄ Dio
 mah̄̄ leh̄̄ hnäh̄̄ kih̄̄ hī̄ sā̄ llū̄ wā̄ rǟ̄
 gā̄ jmeeȳ̄ jwiih̄̄ kyah̄̄ hnäh̄̄. Hē̄
 jā̄ nā̄ lā̄ lǟ̄ koō̄ hē̄ jmeē̄ hløø̄̄ hī̄
 hiī̄ ñē̄ hē̄ läǟ̄ hñiiȳ̄ kih̄̄ lǟ̄ jé̄̄
 flech hē̄ nā̄ hih̄̄ jē̄ hē̄ tē̄ dsā̄
 jeē̄ chā̄ hniī̄. ¹⁷ Hī̄ dsooh̄̄ hoh̄̄
 hnäh̄̄ mā̄ läǟ̄ bā̄ Dio hnäh̄̄. Lǟ̄ jā̄
 laah̄̄ hnäh̄̄ lǟ̄ koō̄ laā̄ hløø̄̄ hī̄

hǟ̄ mī̄ kyaah̄̄ llē̄. Hī̄ chooh̄̄ hnäh̄̄
 ñē̄ tuuh̄̄ juuh̄̄ kih̄̄ Jmí̄̄ llē̄ Nā̄ jngiī̄.
 Hē̄ jā̄ nā̄ lā̄ juū̄ kih̄̄ Dio. ¹⁸ Lǟ̄ jé̄̄
 jiih̄̄ hnøø̄̄ chuuuh̄̄ hnäh̄̄ kyaah̄̄ Dio,
 ngiī̄ hnäh̄̄ kiyh̄̄ lǟ̄ hnøø̄̄ Jmí̄̄ llē̄
 Nā̄ jngiī̄. Wā̄ nā̄ nëh̄̄ hnäh̄̄, tā̄ tū̄
 hnäh̄̄ hē̄ ngiih̄̄ hnäh̄̄ kih̄̄ lǟ̄ jé̄̄
 hī̄ laā̄ kyaah̄̄ Dio.

¹⁹ Hī̄ ngiif̄̄ hnäh̄̄ kin̄̄ mah̄̄
 kwaȳ̄ juū̄ hē̄ hlëehn̄̄ hī̄ nī̄ sā̄
 jā̄ lǟ̄ gohn̄̄ wā̄ rǟ̄ gā̄ tē̄̄ jeē̄
 kwan̄̄ jū̄ hmëē̄ kih̄̄ Jesú̄̄ hē̄ mā̄
 nā̄ hmäǟ̄. ²⁰ Gā̄ cheē̄ Dio jnǟ̄ mah̄̄
 kwan̄̄ juū̄ kiyh̄̄. Hē̄ jā̄ bā̄ nā̄ hään̄̄
 neh̄̄ ñē̄. Hē̄ jā̄ ngiif̄̄ hnäh̄̄ kin̄̄ mah̄̄
 jā̄ tuū̄ dsén̄̄ hlëehn̄̄ lǟ̄ koō̄ llē̄
 kih̄̄.

²¹ Tíquico laā̄ jaā̄ øøh̄̄ jnē̄ hī̄
 hnaan̄̄ chā̄ miih̄̄. Lǟ̄ mā̄ jmeeȳ̄
 jā̄ bā̄ tā̄ kih̄̄ Dsā̄ jøøh̄̄ jnän̄̄. Hī̄ hē̄
 jmeē̄ juū̄ kyah̄̄ hnäh̄̄ hā̄ lǟ̄ lā̄ kin̄̄
 hī̄ hā̄ lǟ̄ ngën̄̄ kyaah̄̄ tā̄ kin̄̄.
²² Kih̄̄ hē̄ jā̄ bā̄ nā̄, cheē̄ jnih̄̄ tā̄
 nā̄ kyah̄̄ hnäh̄̄ mah̄̄ lǟ̄ ñeh̄̄ hnäh̄̄
 hā̄ lǟ̄ dsā̄ ngëē̄ jnääh̄̄ hī̄ lǟ̄ jā̄
 kwaȳ̄ bē̄ kyah̄̄ hnäh̄̄.

²³ Ngiiin̄̄ kih̄̄ Dio hī̄ laā̄ Täǟ̄ jnän̄̄
 hī̄ ngiin̄̄ kih̄̄ Jesucristo Dsā̄ jøøh̄̄
 jnän̄̄, wā̄ jmeeȳ̄ hiī̄ tiī̄ dsë̄̄ lǟ̄ jé̄̄
 øøh̄̄ jnē̄ hī̄ tääh̄̄ jeē̄ nā̄, wā̄
 jmeeȳ̄ hnääȳ̄ øøyh̄̄ hī̄ wā̄ jmeeȳ̄
 dssoō̄ dsë̄̄ kih̄̄ Dio. ²⁴ Wā̄ mī̄ jäǟ̄
 Dio lǟ̄ jé̄̄ hī̄ sā̄ hwaā̄ hē̄ hnääȳ̄
 Jesucristo Dsā̄ jøøh̄̄ jnän̄̄. Wā̄ lā̄
 lǟ̄ jā̄.

Filipenses

Juu' la⁻ ga⁺sii^{''} Paa' kih¹ øøh¹ jne' hi⁻ chaa⁻ Filipo

1 Jnä^{''} Paa' kyaqah['] Timotä jmee'
jnaäh¹ ta' kih¹ Jesucristo, siin⁺
kyah¹ hnäh^{''} hi⁻ na⁻jngëe¹ hi⁻ tääh^{''}
jwii⁻ Filipo, kih¹ he⁻ ma⁻laqah¹ hnäh^{''}
koo⁻ kyaqah['] Jesús. Hi⁻ siin⁺ he⁻ la⁻
lä⁻kye⁻ kih¹ hi⁻ kye⁻ në⁻ hi⁻ kyaah[']
lä⁻jee⁻ hi⁻ na⁻hnäa^{''} kwa⁺ be⁻ jee⁻
na⁻. **2** Ngiin^{''} kih¹ Dio hi⁻ laa¹ Tää^{''}
jnän⁻ hi⁻ ngiin^{''} kih¹ Jesucristo
Dsa⁻jøøh¹ jnän⁻, wa⁻ kway⁻ lä⁻jé⁻ he⁻
llu⁻ kyah¹ hnäh^{''}, hi⁻ wa⁻ jmeey⁻ hii⁻
tii⁻ kyah¹ hnäh^{''}.

Ga⁻kwa⁻ Paa' ti⁻hmaah['] kih¹ Dio

3 Kwan⁻ ti⁻hmaah['] kih¹ Dio kyaqan⁺,
koo⁻ hä⁻ koo⁻ hä⁻ lä⁻ ma⁻ dsooh⁻
dsen⁺ hnäh^{''}. **4** Lä⁻jé⁻ jiih[~] lä⁻ ma⁻
hlëehn⁻ kyaah['] Dio, chaa⁻ ba⁻ jnä⁻
llu⁻ jee⁻ ngiin^{''} kih¹ lä⁻jee⁻ hnäh^{''},
5 jéeh⁻ lä⁻ ma⁻ ga⁻løøh¹ hnäh^{''} kwah⁻
hnäh^{''} be⁻ kin⁻ jee⁻ kwan⁻ ju⁻hmëe⁻
lä⁻jiih[~] na⁻ sa⁻ ma⁻hwaah['] hnäh^{''}.

6 Ma⁻ ba⁻ jnä⁻ lä⁻ koo⁻ jmee⁻ Dio
kyah¹ hnäh^{''}. Hñii⁻ bih¹ ga⁻løøy¹
jääy⁻ hnäh^{''} hi⁻ lä⁻ja⁻ ngoo⁻ ba⁻
jääy⁻ hnäh^{''} lä⁻jiih[~] hnäa⁻ ta⁻ he⁻
jmeey⁻ kih¹ lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ hnäh^{''}
wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ jäh^{''} Jesucristo.
7 Soøh¹ he⁻ kan⁻ o⁻jøøh¹ dsë⁻ lä⁻ja⁻
kyah¹ hnäh^{''}, jéeh⁻, hnaan⁻ hnäh^{''}

cha⁻miih⁻. Ma⁻ke⁻ hään⁻ neh⁻ñe¹ o
chehn⁻ në⁻ta⁻ mah⁻ noon⁻ në⁻ kih¹
ju⁻hmëe⁻, ma⁻ra⁻ he⁻ mi⁻jää⁻ ba⁻ Dio
jne⁻ ko⁻jøh¹. **8** Ñe⁻ ba⁻ Dio he⁻ hnaan⁻
hnäh^{''} cha⁻miih⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻
hnää⁻ Jesucristo hnäh^{''}.

9 Lä⁻la⁻ ngiin^{''} kih¹ Dio kyah¹ hnäh^{''}.
Hnoon⁻ hnaah⁻ hnäh^{''} øøh¹ hnäh^{''}
cha⁻ga⁻miih⁻, hi⁻ hnoon⁻ lä⁻cha⁻ ga⁻
hue⁻dsë⁻ llu⁻ kyah¹ hnäh^{''} hi⁻ hnoon⁻
lä⁻ngëeh⁻ hnäh^{''} cha⁻ga⁻miih⁻.

10 Ma⁻ja⁻ ba⁻ lä⁻ñeh⁻ hnäh^{''} hee⁻
na⁻ he⁻ llu⁻ ga⁻ kyah¹ hnäh^{''} kih¹
jee⁻ lä⁻jéh⁻. Lä⁻jwë⁻ ja⁻ leeh⁻ hnäh^{''}
na⁻jngëe¹, mo⁻so⁻ cha⁻ ga⁻ he⁻
na⁻bääh¹ hnäh^{''} ni⁻ miih⁻ wa⁻ra⁻
ga⁻të⁻ jee⁻ jäh^{''} Cristo. **11** He⁻ lä⁻ja⁻,
lä⁻cha⁻ na⁻ku⁻ na⁻ngii⁻ ta⁻ llu⁻ he⁻
jmeeh⁻ hnäh^{''}, ta⁻la⁻ kih¹ Jesucristo
mah⁻ wa⁻ la⁻ juuh⁻ kih¹ Dio hi⁻ lä⁻ja⁻
hä⁻dsä⁻ cha⁻miih⁻ kiyh¹.

Ga⁻jmeeh¹ Paa' juu' ha⁻
lä⁻la⁻ kih¹ hñiiy⁻

12 Hnoon⁻ lä⁻ñeh⁻ hnäh^{''} øøhn¹,
kwaat⁻ kih¹ lä⁻jé⁻ wii⁻ he⁻ ga⁻ngëen⁻,
ga⁻jñee⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ ju⁻hmëe⁻.

13 Lä⁻ja⁻ lä⁻ jéeh⁻ hløø¹ hi⁻ tääh^{''} në⁻ta⁻
la⁻, ma⁻ñe⁻ bih¹ hään⁻ neh⁻ñe¹ kwaat⁻
kih¹ Cristo. Hi⁻ ga⁻lä⁻ jéeh⁻ ba⁻ hi⁻

tääh' jee' la- ma-nuu- bih'. ¹⁴Jwëë' øøh' jne' ga-tëëyh' be' ta-la- kih' Dsa-jøøh' jnäñ', lä-llu- he- ga-nuuy- he- hään- neh-ñe'. He-ja- tuu- dsëy- cha-ga'miih- hlëëyh- dsa- juu- kih' Dio, mo-so- goyh- na'.

¹⁵Ma-ra- ju'dsoo', wiñ- dsë- ko-lla-aa- dsa- hi- ga-nää- kwa- juu- kih' Cristo, hi- hnøøy- llay- hnii-. Pero hi- jnäh- hi- kwa- juu-, koo- nää- ba- la- huu-dsë- kiyh'. ¹⁶Hih- koo- nää- dsa- he-, kwa- juu- kih' Cristo, pero ta-juu- bih'. He- hnooyh- hnii- ba- ja-. Hi- hnooh- gyih- ha- lä- jee- lä- wiñ- kin- he- hään- neh-ñe- la-, huu-dsë- kih- bih- ja-. ¹⁷Pero hi- jnäh- he-, kwa- juu- kih' Cristo kih- he- hnääy- dsa-. Ma-ñe- bih- hään- neh-ñe- mah- noon- nää- kih- ju-hmëë-. ¹⁸Pero sa- cha- he- jmee', cher-mah- llu- huu-dsë- kiyh' o cher-mah- sa- llu-. He- kwa- dsa- juu- kih' Cristo, he- ja- ba- jmee- chaan- llu'.

Hi- lä- ma-ñgoood- ja- ba- chaan- llu', ¹⁹jëeh- ma- ba- jnä- lä- jë- ba- ya- hi- llu-. Lää- ba- jnä- kyaah- he- ngiih- hnäh- kin- kih' Dio hi- kyaah- be' kih' Jmi-lle' kih' Jesucristo. ²⁰Ma-cha- ba- o-jøh- dsë- kin- hi- sa- jän- kyaah- o-hih-. Ma-ra- he- jmee- dsa- juuh- kih' Cristo ta-la- kih- jnä-. Sa- cha- he- jmee' cher-mah- chaan- ga- jnä- o ma-na-juun-. ²¹Cher-mah- chaan- ga- jnä-, Cristo ba- kyaah- jnä-. Hi- cher-mah- ga- juun-, ma-lih- ba- jnä- ja-. ²²Cher-mah- ngoo- ga- chaan- jmi- gyuu- la-, lä-cha- cha-ga'miih- ta- llu- he- jmeen-. Sa- man- he- koo- jee- lä- to- he- lli- ga-. ²³Koo- jee- ba- hään- kih- he- ja-. Hnoo- ga- jnä- he- juun- ba- mah- na-gyan- kyaah- Cristo. Cha-ga'miih- lli- he- ja- kin-. ²⁴Pero lä- jmää- ga-

kyah- hnäh-, cher-mah- chaan- ga- jnä- jmi- gyuu- la-. ²⁵Lä- la- gwa- huu-dsë- kin-, man- he- chaan- ga- jnä- miih- jmii-, he- gyan- kyaah- hnäh- jmi- gyuu- la-. Lä- ja- go-nää- hnäh- ta- cha-ne- he- jmeeh- hnäh- dssoo- hoh- cha-ga'miih- hi- ja- ba- lä- ja- jë- hoh- hnäh- kyaah- he- ma- dssoo- hoh- hnäh-. ²⁶He- ja- wa-rä- ga- lloon- ka-läh- jee- tääh- hnäh-, lä-chaan- hnäh- lli- cha-ga'miih- ta-la- kih' Cristo, wa-rä- ga- jëeh- jnä-.

²⁷Kih- jee- lä- jë-, jmee- bii- go-taqh- hnäh- kwee- lä- hnøøy- kih- ju-hmëë- kih' Cristo. Cher-mah- ngoon- na-jëen- hnäh-, o cher-mah- sa- ngoon-, pero ma- ra- he- hnoon- tëehn- juu- kyah- hnäh- che- lä- ma-tääh- ba- hnäh- koo- hweh- kyaah- koo- nää- ba- huu-dsë-, hi- hnoon- nuun- ka-läh- che- lä- ma-kwah- ba- hnäh- be- ko-jøh- jee- jnëeh- hnäh- ju-hmëë- he- jmee- jne- dssoo-. ²⁸Ta- wa- gah- hnäh- ni- miih- kih- hi- na-høøh- kyah- hnäh-. Lä- jwë- ja- lä- jnä- he- lloo- koo- jmii- heey-. Pero kyah- hnäh- lä- jnä-, ma-ra- he- lää- ba- hnäh-. Dio ba- he- hi- jmee- lä- ja-. ²⁹Jëeh- ta-la- kih' Cristo, he- ga-na- jwë- jmeeh- hnäh- dssoo- hoh- hnäh- kiyh-. Hi- ja- ma-la- he- ja-, ma-ra- he- jëeh- hnäh- he- wiñ- kwaat- kiyh- ka-läh-. ³⁰He- ja- jëeh- hnäh- wiñ-, ja- ba- lä- koo- wiñ- ga- jëen- lä- ma- gyan- kyaah- hnäh-. Hi- na- nuuh- hnäh- he- noo- ba- jëen- wiñ-.

Cristo ga- jmää- hnii- mäh- go- te~
2 Cher-mah- ju'dsoo- ma-hnäh- hnäh- miih- be- kih' Cristo lä- lli- he- ma-laah- hnäh- koo-

kyayh', hi⁺ cher'mah' jëe⁻ hoh'
hnäh' kih' he⁻ hnäy⁻ hnäh', hi⁺
cher'mah' tih⁻ hoh' hnäh' he⁻
kyeh' hnäh' Jmi⁻lle' Na⁻jngii⁺, hi⁺
cher'mah' ga⁺lä⁻ñih' hoh' hnäh' hi⁺
jøh⁻ hoh' hnäh' kyaah' øgh' jne',
2cher'mah' lä⁻ja⁻ la⁺ kyah' hnäh'
øghn', ja⁻ jmeeh' hnäh' jëe⁻ dsen⁻
go⁻te⁻. Hnoon⁻ jmeeh' hnäh' koo⁻
nëe⁻ ba⁺ huu⁻dsë⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻ hnäh',
hi⁺ lä⁻hii⁻ në⁻ ba⁺ wa⁻ hnaah⁻ hnäh'
dsa⁻kyah' hnäh', hi⁺ wa⁻ la⁺ koo⁻
ba⁺ huu⁻dsë⁻ kyah' hnäh' jee⁻ hnaah⁻
hnäh' Dio. 3Ta⁺ jmee⁻ hnäh' lä⁻tih⁻
hoh' hnäh' hñaah', ni⁺ ta⁺ jmää⁻
hnäh' hñaah' kqah'. Lla⁻ he⁻ ja⁻,
jmää⁻ hnäh' hñaah' lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻
mäh' ba⁺. Jmee⁻ hnäh' kwaat⁻ kyee⁻
ga⁺ øgh' hnäh' lä⁻koh⁻ ga⁺ hñaah'
hnäh'. 4Lä⁻ja⁻ hnøøh' hnäh' he⁻ llu⁻
kih' dsa⁻kyah' hnäh', ja⁻ ma⁻la⁻
kyah' hñaah' hnäh'.

5Wa⁻la⁺ huu⁻dsë⁻ kyah' hnäh',
ja⁻ba⁺ lä⁻koo⁻ la⁺ huu⁻dsë⁻ kih'
Cristo Jesú. 6Kwee⁻ go⁻te⁻ ba⁺ laay⁺
kyah' Dio, pero sa⁺ ga⁺jmeeey⁻ bii⁺
ma⁻leey⁻ kwee⁻ kyaayh'. 7Ga⁺jmää⁻
hñiiy⁻ mäh', jay⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ moz⁻
ba⁺. Ga⁻lä⁻chaay⁻ lä⁻koo⁻ wa⁻ hi⁻
cha⁻ hi⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁻. 8Lä⁻ ma⁻
ga⁻ngëy⁻ laay⁻ dsa⁻, ga⁺jmää⁻ hñiiy⁻
mäh' go⁻te⁻, lä⁻jiih⁻ ga⁺heeyh⁻ juuy⁻,
ma⁻ke⁻ la⁻ o⁻hih⁻ he⁻ ga⁺juuy⁻ dsoh⁻
hma⁻cru⁻. 9He⁻ja⁻ ga⁻chaah⁻ Dio
ta⁻gyuu⁻, ga⁻llaay⁻ jøøyh⁻ go⁻te⁻.
Hi⁻ga⁻kwëeyh⁻ koo⁻ jmi⁻ he⁻ llu⁻ga⁻
lä⁻koh⁻ ga⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻. 10Mah⁻
ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁺ dsa⁻ juuh⁻ jnë⁻ wa⁻ra⁻
ga⁻nuuy⁻ jmi⁻ kih⁻ Jesú. Lä⁻ja⁻
jmee⁻ hi⁻ tääh⁻ gyuu⁻ kyaah⁻ hi⁻
tääh⁻ hwa⁻, lä⁻kye⁻ hi⁻ tääh⁻ neh⁻
hwa⁻ ka⁻läh⁻. 11Hi⁻ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻
jäh⁻: "Jesucristo ba⁺ lqa⁻ Dsa⁻jøøh⁻

jnän⁻", lä⁻ja⁻ jmeeey⁻ juuh⁻ kih⁻ Dio
hi⁻ lqa⁻ Tää⁻ jnän⁻.

Laa⁻ jne⁻ lä⁻koo⁻ wa⁻je⁻
he⁻ choo⁻ kih⁻ dsa⁻

12Øohn⁻ hi⁻ hnaan⁻, chaan⁻ llu⁻
kyah' hnäh', jëeh⁻ ga⁺jmeeh' ba⁻
hnäh' he⁻ kin⁻ lä⁻ ma⁻ tøøhn⁻ ko⁻jøh⁻
jee⁻ na⁻. Hi⁻ na⁻ he⁻ gyan⁻ lä⁻ ga⁻te⁻
la⁻, he⁻ ja⁻ na⁻ jwëehn⁻ hnäh', jmee⁻
hnäh' he⁻ cha⁻ga'miih⁻ lä⁻koh⁻ lle⁻
kyah' hnäh' kih⁻ he⁻ ma⁻laah⁻ hnäh'.
Hi⁻ lä⁻ja⁻ hnøø⁻ wa⁻ gah⁻ hnih⁻.
13Dio ba⁺ jmee⁻ ja⁻ tuh⁻hoh' hnäh'
jmeeh' hnäh' lä⁻ hnøø⁻ hñiiy⁻ hi⁻
kway⁻ be⁻ kyah' hnäh' mah⁻ kwëeh⁻
hoh' hnäh' jmeeh' he⁻ jäh⁻.

14Ta⁺ ti⁻choo⁻ hnäh' juu⁻. Ja⁻
mi⁻teh⁻ hnäh' to⁻ké⁻ ba⁺ kih⁻ lä⁻jëe⁻
he⁻ jmeeh⁻ hnäh'. 15Mah⁻ leeh⁻
hnäh' na⁻jngëe⁻ hi⁻ mo⁻so⁻ cha⁻
ga⁻ he⁻ na⁻bääh⁻ hnäh' ni⁻ miih⁻.
Leeh⁻ hnäh' joog⁻ Dio hi⁻ mo⁻so⁻
cha⁻ dso⁻kye⁻ kih⁻ jee⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻
na⁻hee⁻ dsë⁻. Jee⁻ kih⁻ hi⁻ hñaa⁻ dsë⁻
he⁻, leeh⁻ hnäh' lä⁻koo⁻ chañhu⁻
hi⁻ chaa⁻ gyuu⁻ hi⁻ choo⁻ wa⁻je⁻
lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻, 16lä⁻llu⁻ he⁻
kwah⁻ hnäh' juu⁻ he⁻ jmee⁻ chaa⁻
dsa⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻chaan⁻ llu⁻ wa⁻ra⁻
ga⁻te⁻ jee⁻ jäh⁻ Cristo. Jëeh⁻ ma⁻ja⁻
lä⁻jnä⁻ he⁻ jmää⁻ ba⁺ ta⁻ kin⁻, ja⁻
koo⁻ ga⁻jmee⁻ ta⁻ ta⁻ jmah⁻. 17Hi⁻
cher'mah⁻ ga⁻jngiih⁻ dsa⁻ kin⁻, sa⁻
cha⁻ he⁻ jmee⁻. Jëeh⁻ ma⁻ngëe⁻ ba⁺
ma⁻dsoo⁻ hoh' hnäh' kih⁻ Dio hi⁻
ga⁻ngëeh⁻ hnäh' hñaah⁻ mah⁻ jmeeh⁻
hnäh' ta⁻he⁻ kiyh⁻. Hi⁻ cher'mah⁻
ga⁻juun⁻ jee⁻ kwan⁻ be⁻ kyah' hnäh',
ja⁻ga⁻ ma⁻hñaa⁻ he⁻ kwëehn⁻ Dio.
Heh⁻ lä⁻ja⁻ chaa⁻ ba⁺ jnä⁻ llu⁻, hi⁻ jëe⁻
ba⁻ dsen⁻ kwaat⁻ kyah' hnäh'. 18Hi⁻
lä⁻ja⁻ hnoon⁻ jmeeh' hnäh' ka⁻läh⁻,

wa' chaah' hnäh' llu', wa' jëe' hoh' hnäh' ko'joh' kyaah' jnä'.

Timotä kyaah' Epafroditö

¹⁹Wa' jëen' ha' lä' jäh' Jesús Dsa'jøøh' jnän', na' ga' hnoon' cheen' Timotä dsa'jëey' hnäh', mah' lä'chaan' llu' ka'läh' lä'hmee' wa'ra' ga'teéhn' juu' kyah' hnäh'.
²⁰Sa' chaa' ga' jnäh' hi' kye' koo' ba' huu'dsë' lä'koo' jnä'. Jaa' hi' he' ba' lle' dsë' hnäh' cha'miih'.
²¹Lä' jëe' ga' jnäh' hnooyh' ma'la' he' hnöøy' hnii' bih', sa' hnooyh' he' hnöø Cristo Jesús. ²²Ma'neh' ba' hnäh' ma'ya'hëe' Timotä llu' kyaah' ta' kih'. Lä'koo' jaa' hi' kwa' be' kih' jmii', lä'ja' jmeey' kyaah' jnä' jee' kwa' jnääh' juu' kih' Jesús.
²³He'ja' to'chah' wa'ra' ga'lä'man' ha' lä' ja' juu' kin', ja'ga' cheen' Timotä kyah' hnäh', laan'. ²⁴Kyen' o'joh' dsë' kih' Dsa'jøøh' jnän', chah' ba' niin' ka'läh' jee' tääh' hnäh'.

²⁵Hi' jmeey' bii' cheen' øøh' jne' Epafroditö kyah' hnäh' ka'läh'. He'ba' hi'na' ga'cheeh' hnäh' mah' jmeey' be' kin'. He'ja' ga'jmeey' jnääh' ta'ko'joh' kyaayh'. Peer' ga'kwa' jnääh' be' lä'jiih' jee' le'.
²⁶Pero hnöø gyih' dsa'jëey' hnäh', jëeh' jmeey' cha'miih' huu'dsë' kyah' hnäh', kih' he' ma'nuuh' hnäh' dsaayh'. ²⁷Ma'ra'ju'dsoo' ba' dsaayh', miih' ga'sa'ga'juuy'. Pero ga'lä'niih' dsë' Dio kiyh'. Hi' ja' ma'la' kih' hi' he' ga'lä'niih' dsëy'. Ga'lä'niih' dsëy' ki' jnä' ka'läh' jee' ma'haay'. Meeh' dsën' cha'ga'miih' wa'ra' jäh' kih' ga'juuy'. ²⁸He'ja' jmeey' bii' kin' chee' jnih' ka'läh' dsa'jëey' hnäh'. Hi' wa'ra' ga'jëeh'

hnih', lä'chaah' hnäh' llu'. Hi' jnä' ka'läh' mo'so' lä'meeh' dsën'.

²⁹Heeh' hnäh' lä'kaa' tuh'hoh' hnäh' lä' hnöø Dsa'jøøh' jnän'.
 Hi' wa' lä'hnaah' hnäh' lä'jëe' hi' jmee' ta' lä'koo' jmee' øøh' jne' he'.
³⁰Miih' ga' sa' ga'juuy' jee' jmeey' ta' kih' Cristo. Ga'hi' goo'kiyh' he' ga'jmeey' be' kin' lla' hnäh' kih' he' sa' ga'la' he' ma' jmeeh' hnäh' hñaah' hnäh'.

Ga'jmeey' Paa' ta' koo' lä'koo' ma'laay' jää'

3 He'ja' øøhn', wa' jëe' hoh' hnäh' ta'la' kih' Dsa'jøøh' jnän'. Sa' dsa'lä'dsëh' dsën' he' siin' ka'läh', ja'ba' he' ma'siin' jää', jëeh' he' llu' kyah' hnäh' ba' ja'. ²Leeh' hnäh' kyaah' hi' jmee' he' hliih', hi' jmee' lä'koo' dsii' hää', jayh', jmeey' bii' uuh' jmi'ngo' kih' dsa'nuuh'.
³Jne' ba' he' hi' ma'laa' kwaat' hi' ga'wi'h' jmi'ngo' kih', jne' ba' he' hi' jmee' ta'he' kih' Dio kyaah' koo' neë' ba' huu'dsë'. Jne' ba' he' hi' chaa' llu' kih' he' ma'laa' jne' koo' kyaah' Cristo Jesús. ⁴He'la' kye' ga' jne' o'joh' dsë' jnän' hñaan' hi'laa' jmi'ngo'? ⁴Le' ba' kan' o'joh' dsë' kih' hñiin' wa'ra' jäh' kih' hnoon'. Hi' cher'mah' chaah' hi' kye' o'joh' dsë' kih' ta' he' ma'jmeey', jnä'ba' cha'kin' cha'ga'miih' lä'koh' ga' kih' hi' he'. ⁵Jëeh', ma'ga'hyan' jnää' jmi', ga'wi'h' jmi'ngo' kin'. Hi'laan' sa'ju' kih' Israel, hi'laan' ja'ba' sa'ju' kih' Benjamín jooy'. Hi'laan' ma'ra' dsa' hebreo, jëeh' hebreo ba' ma'laa' maa' kyaan' tää' kyaan'. Hi' ma'laan' jaa' fariseo hi' ma'hoø'ley kih' Moisé. ⁶He'ja' ga'kwaan' hñiin' he' ma' jmeehn'

dsa⁻ kyaā¹ Dio. Ma[’] mi[’]ten[’] ley mah[’]
ma[’] jän[’] llu[’] kyaāh[’] Dio, ni[’] miih[’] sa[’]
ma[’] na[’]bäähn[’] dsoo[’] ma[’] laan[’].

⁷Pero lä[’]jé[’] he[”] ma[’] kyen[’] o[”]jøh[’]
dsé[”] kih[’] ja[”], ga[”]jmeen[’] kwaat[”]
mo[”]so[”] jmää[’] he[”] ja[”] kin[”], mah[’]
ngoon[’] kyaah[’] Cristo ba[’]. ⁸Hi[”] ja[”]
ma[”]la[”] he[”] ja[”], ga[”]lä[”] jé[”] ba[”] he[”]
cha[”], ga[”]jmeen[’] kwaat[”] sa[”] jmää[’]
ni[”] miih[’]. Pero he[”] kyuuun[’] Cristo
Jesús Dsa[”]jøøh[’] jnän[’], he[”] ja[”] ba[”]
kyee[”] cha[”]ga[”]miih[’] kin[”]. He[”]ja[”]
ga[”]jmeen[’] ta[”] koo[”] lä[”]jé[”] go[”]te[”]
ba[”], kih[’] he[”] hnaa[”] jnih[’]. Ga[”]jmeen[’]
kwaat[”] la[”] lä[”]koo[”] hlöø[”] jmah[’] ba[”],
mah[’] ngoon[’] kyaah[’] Cristo. ⁹Hnoon[’]
jän[’] go[”]te[”] ko[”]jøh[’] kyaayh[’]. Mo[”]so[”]
hnoohn[’] ha[”] lä[”] jee[”] jän[’] llu[’] kyaah[’]
he[”] høøn[’] ley ma[”]gyuh[’]. He[”] jmeen[’]
dsoo[”] dsen[”] kih[’] Cristo, he[”]ja[”] ba[”]
jän[’] llu[’]. He[”] ja[”] ja[”] ta[”]la[”] kih[’] Dio,
lä[”]llu[’] he[”] jmeen[’] jne[”] dsoo[”] dsé[”] jne[”]
kiyh[’]. ¹⁰Hi[”] hnoon[’] lä[”]kyuuun[’] Cristo
cha[”]ga[”]miih[’], hnoon[’] ngén[’] kyaah[’]
lä[”]jé[”] be[”] kiyh[’], ja[”]ba[”] be[”] he[”] kyaah[’]
ga[”]lä[”]jiih[’] ja[”]. Hi[”] hnoon[’] jéen[’] wi[”]
lä[”]koo[”] ga[”]jéen[’] Cristo, lä[”]jiih[’] le[”]
kin[”] lä[”]koo[”] ga[”]la[”] kiyh[’] he[”] ga[”]juuy[’]
kwaat[”] kih[’] dso[”]kye[”] jnän[’], ¹¹mah[’]
lä[”]ja[”] tēen[’] jmeen[’] ma[”]ra[”] he[”] llu[’]
jmah[’] lä[”]koo[”] ja[”] hi[”] ma[”]lä[”]jiih[’] jee[”]
kih[’] hi[”] ma[”]na[”]juuy[’].

Ga[”]kwa[”] Paa[”] be[”] lä[”]jiih[’] jee[”] le[”]

¹²Ja[”] he[”] jwahn[’] he[”] ma[”]la[”]
ga[”]juh[’], ni[”] he[”] ma[”]laan[’] lluu[”] go[”]te[”].
Pero ngoo[”] ba[”] jnän[’] ta[”]cha[”]né[’] kwan[”]
be[”], ha[”] ga[”] che[”] lloo[”] koo[”] jmiif[”]
leen[”] lä[”]koo[”] hyoh[”] dsé[”] Cristo Jesúus
hi[”] ga[”]téeh[’] jnän[’]. ¹³Øohn[’], sa[”]ga[”]
ma[”]tēen[’] he[”] ja[”]. Pero he[”] jmeen[’]
lä[”]la[”]. mo[”]so[”] mi[”]dsoohn[’] dsen[”]
lä[”]jé[”] he[”] ma[”]ngëe[”], mah[’] kwan[”] be[”]

lä[”]jiih[’] tēen[’] he[”] cha[”] ta[”]cha[”]né[’] ga[”].

¹⁴Ngo[”] ba[”] jnän[’] ta[”]cha[”]né[’] kwan[”]
be[”] lä[”]jiih[’] tēen[’] he[”] lle[”] kih[’] hyohn[”]
he[”] cha[”] gyuuuh[’]. Kih[’] he[”] ja[”] ba[”]
ga[”]téeh[’] Dio jnän[’] ta[”]la[”] kih[’] Cristo
Jesús.

¹⁵Lä[”]jéee[”] jne[”] hi[”] ma[”]tääh[’] koo[”]
hweh[”], hnøø[”] dsa[”]toohn[’] kyaah[’]
koo[”] ba[”] huu[”]dsé[”], ja[”]ba[”] lä[”]koo[”]
huu[”]dsé[”] he[”] jmeen[’]. Hi[”] cher[”]maah[’]
chaa[”] ko[”]llaq[’] hnäh[’] hi[”] sa[”] la[”]
lä[”]ja[”] huu[”]dsé[”] kih[’], Dio ba[”] jmeen[’]
lä[”]ngëe[”] ha[”] lä[”]la[”]. ¹⁶Pero hnøø[”]
dsa[”]tooh[’] jne[”] koo[”] hweh[”] kyaah[’] juu[”]
he[”] ma[”]mi[”]tëe[”] jne[”].

¹⁷Øøhn[’], jmeen[’] hnäh[’] ja[”]ba[”]
lä[”]koo[”] jmeen[’] jnän[’]. Hi[”] kye[”] hnäh[’]
në[”] jmeen[’] hnäh[’] ja[”]ba[”] lä[”]koo[”]
jmeen[’] dsa[”]kyah[’] jnäh[’]. ¹⁸Ja[”] koo[”]
hä[”] ma[”]jwëehn[’] hnäh[’], jwëe[”] dsa[”]
ga[”]nää[”] jwë[”] hliih[’]. Hi[”] koo[”] ka[”]läh[”]
jwëehn[’] hnäh[’], lä[”] ma[”]ga[”]nää[”] ba[”]
dsa[”] jmeen[’] ta[”] koo[”] juu[”] he[”] ga[”]juu[”]
Cristo dsoh[”] hma[”]cru[”]. He[”] ja[”] meeh[”]
dsen[”], lä[”]jiih[’] tuu[”] jmiif[”] mi[”]nëen[”] kih[’]
he[”] jmeey[”] lä[”]ja[”]. ¹⁹Kyaah[’] dso[”]jwii[”]
ba[”] dsa[”]nää[”]. He[”] kuh[”]hih[”] bih[”] laa[”]
dio kyaay[”]. Tih[”] dséy[”] lä[”]jé[”] he[”] la[”]
o[”]hih[”]. Kyey[”] huu[”]dsé[”] kih[”] ma[”]la[”]
he[”] cha[”] jmiif[”] gyuuuh[”] la[”] ba[”]. ²⁰Pero
jnän[’] jne[”], gyuuuh[”] ba[”] na[”] jnää[”] jne[”]
jee[”] ya[”]hëe[”] Jesucristo Dsa[”]jøøh[’]
jnän[’] hi[”] jøøn[’] lä[”] jne[”]. ²¹Cha[”] be[”]
kiyh[’] he[”] kyaah[’] le[”] jmeey[”] hih[”] kih[’]
ga[”]lä[”]jé[”] he[”] cha[”]. Hi[”] kyaah[’] ja[”]ba[”]
be[”] ja[”] mi[”]siiy[”] jmiif[”] ngo[”] he[”] kye[”] jne[”]
jmiif[”] gyuuuh[”] la[”] mah[”] lee[”] jne[”] jøøh[’]
lä[”]koo[”] laay[”] hñiyy[”].

Wa[”] chaa[”] jne[”] llu[”] ga[”]lä[”]jé[”] jmiif[”]
ta[”]la[”] kih[’] Dsa[”]jøøh[’] jnän[’]

4 Peer[”] hnaan[”] hnäh[’] øøhn[’],
hnoon[”] na[”]jéen[”] hnäh[’] hi[”]

jmee⁺ jëe⁻ dsën⁺. Jëeh⁺ he⁻ ga⁺ heeh⁺ hnäh⁺ kih¹ Jesús, he⁻ ja⁻ ba⁻ la⁻ lä⁻ koo⁻ jneen¹. He⁻ ja⁻ jwëehn[~] hnäh⁺, øohn¹ hi⁻ hnaan⁺, ja⁻ go⁻ taah[~] hnäh⁺ koo⁻ hweh⁻ lä⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻ laah[~] hnäh⁺ koo⁻ kyaah[~] Dsa⁻ jøøh¹ jnän[~].

² Chuun[~] cha⁻ miih[~] kyaah[~] Evodia hi⁻ kyaah[~] Síntique ka⁻ läh[~], wa⁻ hii⁻ koo⁻ ba⁻ dsëy⁻ lä⁻ hnøø¹ Dsa⁻ jøøh¹ jnän[~]. ³ Hi⁻ ngiin[~] kyah[~] hne⁻ hi⁻ jmee⁺ ta⁻ ko⁻ jøh¹ kyaah[~] jnä[~], mah[~] kwah[~] be⁻ kih¹ lä⁻ uu⁻ øoh¹ jne⁻ he⁻. Jëeh⁺, cha⁻ cha⁻ miih[~] ta⁻ he⁻ ga⁺ jmee⁺ dsa⁻ më⁻ he⁻ ko⁻ jøh¹ kyaah[~] jnä[~] jee⁻ ga⁺ kwa⁻ jnääh[~] ju⁻ hmëe⁻. Hi⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁺ jmee⁺ ka⁻ läh[~] Clemente kyaah[~] lä⁻ jëe⁻ ga⁺ jnäh[~] hi⁻ kwa⁻ be⁻ kin[~]. Lä⁻ jëe⁻ hi⁻ he⁻ na⁻ sii⁻ jmiif[~] kih¹ në⁻ je⁻ jee⁻ na⁻ sii⁻ jmiif[~] kih¹ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ na⁻ jnää⁻ kih¹ Dio.

⁴ Wa⁻ chaah[~] hnäh[~] llu⁻ ga⁺ lä⁻ jëe⁻ jmiif[~] ta⁻ la⁻ kih¹ Dsa⁻ jøøh¹ jnän[~]. Jwahn[~] ka⁻ läh[~]: Wa⁻ chaah[~] hnäh[~] llu⁻. ⁵ Mi⁻ jnääl[~] hnäh[~] kih¹ lä⁻ jëe⁻ dsa⁻ he⁻ llu⁻ hoh[~] hnäh[~], jëeh⁺ ngoo⁻ ga⁺ lloo⁻ jmiif[~] jäh[~] Jesús. ⁶ Ni⁻ miih[~] ta⁻ kwëeh[~] hnäh[~] hñaah[~] huu⁻ dsë⁻. Hnøø¹ ngiir[~] hnäh[~] kyah[~] hnäh[~] kih¹ Dio ba⁻. Hlëeh[~] hnäh[~] Dio ha⁻ lä⁻ hnooh[~] hnäh[~], chuu⁻ hnäh[~] kyaayh[~] cher⁻ mah⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ kyah[~] hnäh[~] hi⁻ kwa⁻ hnäh[~] ti⁻ hmaah[~] kiyh¹. ⁷ Hi⁻ Dio jmee⁺ hii⁻ tii⁻ kyah[~] hnäh[~] hi⁻ ni⁻ sa⁻ lä⁻ ngëeh[~] hnäh[~] ha⁻ koh⁻ jiih¹ jmee⁻. Kyaah[~] lä⁻ ja⁻, mo⁻ so⁻ jeh⁻ hoh[~] hnäh[~] hi⁻ jäh[~] koo⁻ hweh⁻ huu⁻ dsë⁻ kyah[~] hnäh[~], ta⁻ la⁻ kih¹ he⁻ ma⁻ laah[~] hnäh[~] koo⁻ kyaah[~] Cristo Jesús.

⁸ Ta⁻ jyoh[~] ko⁻ taa⁻ jwëehn[~] hnäh[~] øohn¹, kye⁻ hnäh[~] huu⁻ dsë⁻ kih¹ he⁻ la⁻ ba⁻: kih¹ he⁻ la⁻ dsoo⁻, kih¹ lä⁻ jëe⁻ he⁻ jmää⁻, lä⁻ jëe⁻ he⁻ llu⁻, lä⁻ jëe⁻

he⁻ na⁻ jngii¹, lä⁻ jëe⁻ he⁻ tih[~] dsë⁻ jne⁻, lä⁻ jëe⁻ he⁻ hii⁻ juu⁻ kih¹. Kye⁻ hnäh[~] huu⁻ dsë⁻ kih¹ lä⁻ jëe⁻ he⁻ la⁻ he⁻ ga⁺ tée⁻ jne⁻ jmee⁺ juuh⁻ kih¹. ⁹ Ja⁻ høøh[~] hnäh[~] he⁻ ma⁻ heehn[~] hnäh[~], he⁻ ma⁻ nuuh⁻ hnäh[~] kin[~], hi⁻ he⁻ ma⁻ jëeh[~] hnäh[~] jmeen[~]. Hñii[~] Dio hi⁻ jmee⁺ hii⁻ tii⁻ jnän[~], hi⁻ he⁻ na⁻ kyaah[~] hnäh[~].

Ga⁺ tih¹ dsë⁻ Paa⁻ kih¹ he⁻ ga⁺ hyoyh[~] kuu⁻

¹⁰ Peer⁻ jëe⁻ dsën⁺ ta⁻ la⁻ kih¹ Dsa⁻ jøøh¹ jnän[~], na⁻ he⁻ ma⁻ kwah[~] hnäh[~] be⁻ kin[~] ka⁻ läh[~] lä⁻ hmëe⁻. Ma⁻ ba⁻ jnä⁻ he⁻ ma⁻ lle⁻ hoh[~] jnä⁻, pero he⁻ sa⁻ ga⁺ kwa⁻ jä⁻ ba⁻ kyah[~] hnäh[~] he⁻ ma⁻ jmeeh¹ hnäh[~] be⁻ kin[~]. ¹¹ Ja⁻ kih¹ he⁻ lla⁻ kyaan[~] he⁻ ma⁻ jwëehn[~] hnäh[~] lä⁻ na⁻. Ma⁻ lä⁻ tée⁻ kwan⁻ be⁻ kih¹ hñiiin[~]. Chaa⁻ ba⁻ jnä⁻ llu⁻ kih¹ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ dsa⁻ ngëeen[~]. ¹² Ma⁻ kyuuh⁻ ba⁻ jnä⁻ hee⁻ ja⁻ he⁻ tä⁻ neen[~] hi⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ cha⁻ cha⁻ miih[~] kin[~]. Ma⁻ lä⁻ tée⁻ kwan⁻ be⁻ kih¹ hñiiin[~] he⁻ chaan⁻ llu⁻ kih¹ wa⁻ he⁻ cha⁻ he⁻ he⁻ dsa⁻ ngëeen[~], lä⁻ ma⁻ kyohn¹ hi⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ na⁻ kën[~]. Kwee⁻ ba⁻ jmee⁺ lä⁻ ma⁻ dsa⁻ chaa⁻ kin[~], o⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ sa⁻ cha⁻ go⁻ te⁻. ¹³ Kih¹ ga⁺ lä⁻ jëe⁻ ba⁻ lihn⁻ lla⁻ dsëen⁺ kyaah[~] be⁻ kih¹ Cristo hi⁻ ngëe⁻ kyaah[~] jnä⁻.

¹⁴ Pero ma⁻ ra⁻ he⁻ ga⁺ jmeeh¹ ba⁻ hnäh[~] llu⁻, ga⁺ kwah[~] hnäh[~] he⁻ hnoon¹ lä⁻ ma⁻ ga⁺ jëen¹ wi⁻. ¹⁵ Neh¹ ba⁻ hnäh[~] ha⁻ lä⁻ ga⁺ la⁻ lä⁻ ma⁻ to⁻ në⁻, lä⁻ ma⁻ ya⁺ hëen¹ hwa⁻ Macedonia ma⁻ na⁻ kwan¹ ju⁻ hmëe⁻. Ni⁻ koo⁻ gwah⁻ sa⁻ ga⁺ jmee⁻ be⁻ kin[~], ma⁻ la⁻ hnäh[~] ba⁻ ga⁺ jmeeh¹ hnäh[~] ko⁻ jøh¹ kyaah[~] jnä⁻, cha⁻

he⁻ ga⁻kwah['] hnäh['] hi⁻ cha⁻ he⁻
 ga⁻hnäh['] hnäh['] ka⁻läh[']. ¹⁶Ja⁻
 koo⁻ hä['] ga⁻cheeh['] hnäh['] lä⁻jë⁻
 he⁻ ma['] jmee⁻ bii['] kin⁻ lä⁻ ma[']
 gyan['] jwii⁻ Tesalónica. ¹⁷Hi⁻ ja⁻
 he⁻ koo⁻ jøøn['] he⁻ hyohn⁻ kyah[']
 hnäh[']. He⁻ hnoohn⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻
 lä⁻jnä['] cha⁻ga'miih⁻ ta⁻ llu['] kyah[']
 hnäh['] cha'në['] Dio. ¹⁸Ma⁻ngëe[']
 ma⁻hyohn⁻ ha⁻ koh['] te⁻ he⁻ lle⁻ kih[']
 hyohn⁻, lä⁻jiih['] ma⁻ngëe['] ga['], na[']
 he⁻ ma⁻tëëhn['] kuu['] he⁻ ma⁻cheeh[']
 hnäh['] kyaah['] Epafroditó. He⁻ na⁻
 hii⁻ mi⁻jwii⁻ kih['] Dio, he⁻ na⁻ ba[']
 heeyh['], hi⁻ he⁻ na⁻ ba['] tih⁻ dsëy['].
¹⁹Dio kyaan⁻ kwa['] ka⁻läh['] he⁻ jmee⁻

bii['] kyah['] hnäh['], jëeh['] cha⁻ ba['] lä⁻jë⁻
 gyuuh['] he⁻ sa⁻ lla⁻ jih[']koh['] he⁻
 hnäh['] jne['] kih['] Cristo JesúS. ²⁰Lä⁻jë⁻
 joh['] jmií['] cha⁻ wa['] la['] jüuh⁻ kih['] Dio
 hi⁻ laa['] Tää['] jnän[']. Wa['] la['] lä⁻ja⁻.

²¹Jmee['] Dio kih['] lä⁻jëë⁻ hi⁻
 na⁻jngëe['] hi⁻ laa['] koo⁻ kyaah['] Cristo
 JesúS. Hi⁻ lä⁻jëë⁻ øøh['] jne['] hi⁻ tääh[']
 kyaah['] jnä['] la['], jmeey⁻ Dio kyah[']
 hnäh[']. ²²Hi⁻ ga⁻lä⁻jëë⁻ ba['] dsa⁻ hi⁻
 na⁻jngëe['] jmee⁻ Dio kyah['] hnäh[']
 ka⁻läh[']. Hi⁻ cha⁻ga'miih⁻ lle⁻ dsëy[']
 hnäh['] lä⁻jëë⁻ hi⁻ tääh['] cha'neh⁻ kih[']
 César.

²³Wa['] mi⁻jää['] Jesucristo Dsa⁻jøøh[']
 jnän['] lä⁻jëë⁻ hnäh[']. Wa['] la['] lä⁻ja⁻.

Colosenses

Juu' la⁻ ga⁺sii^{''} Paa' kih¹ øøh¹ jne' hi⁻ chaa⁻ Colosas

1 Jnä['] Paa' laan¹ apóstol kya^a
Jesucristo lä⁺ hyoh⁻ dsé¹ Dio.
Kyaah['] Timotä øøh¹ jne' siin⁺ kyah[']
hnäh^{', 2}hi⁻ tääh['] jwii⁻ Colosas.
Laah['] hnäh['] na⁻jngëe['] hi⁺ mi⁻teh[']
ba['] hnäh<sup>', kih['] he⁻ ma⁻laah['] hnäh[']
koo⁻ kyaah['] Cristo. He ja⁻ ngiin⁺ kih[']
Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän['] hi⁺ ngiin⁺ kih[']
Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän['], wa['] kway[']
lä⁻jé⁺ he⁻ llu['] kyah['] hnäh['] hi⁺ wa[']
jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].</sup>

Ga⁻kwa['] Paa' ti[']hmaah['] kih['] Dio
3Lä⁻jé⁺ jiih['] ma['] ngii['] jnääh['] kyah[']
hnäh<sup>', kwa['] jnääh['] ti[']hmaah['] kih[']
Dio, Jmii⁻ Dsa⁻jøøh¹ jnän['] Jesucristo.
4Jéeh['] ma⁻téeh['] jnääh['] juu['] he⁻
ma⁻dsoo['] hoh['] hnäh['] kih['] Cristo
Jesús hi⁺ hnaah⁺ hnäh['] lä⁻jéeh⁺ hi⁻
na⁻jngëe^{'. 5}Jmeeh['] hnäh['] lä⁻ja⁻,
jéeh['] ma⁻cha['] ba['] o⁻jøh['] dsé⁻ kyah[']
hnäh['] he⁻ hnäh['] hnäh['] heeh[']
he⁻ høø['] Dio gyuuuh['] jmi['] gyuuuh['].
Ga⁻nuuuh['] ba['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ la['] he⁻
o⁻jøh['] dsé⁻ la['] lä⁻ ma['] ga⁻heeh[']
hnäh['] ju⁻dsoo['], ja⁻ba['] ju[']hmëe['] kih[']
Cristo. 6Ga⁻lloo['] juu['] na⁻ lä⁻ ga⁻téeh[']
jee['] tääh['] hnäh['], ja⁻ba['] lä⁻koo⁻
ngoo['] lä⁻kaa['] lä⁻juh['] jmi['] gyuuuh['].
Hi⁻ lä⁻kaa['] jee['] dsa⁻kway['] juu['] na⁻,</sup>

le['] llu['] kih['] dsa⁺ hi⁺ lä⁻ja⁻ ngoo['] ba[']
ta⁺ cha⁻nëe['], ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ ga⁻la[']
kyah['] hnäh['] lä⁻ma['] to⁻nëe['] ga⁻nuuuh[']
hnäh['] hi⁺ ga⁻lä⁻ngëe['] hnäh['] ha⁻
koh['] sa⁺ llu['] dsé¹ Dio kyaah['] jne['].
7Ga⁻lä⁻téeh['] ba['] hnäh['] juu['] na⁻, lä⁻
ma['] ga⁻hlëeh['] Epafra hnäh['], øøh¹
jne['] hi⁻ hnääh['] jnääh['], hi⁻ jmeeh['] ta[']
ko⁻jøh['] kyaah['] jnääh['] hi⁺ mi⁻te['] bih[']
lä⁻jéeh⁺ ta['] kih['] Cristo, jee['] kyah['] hnäh[']
ka⁻läh[']. 8Hi⁻ he['] ga⁻jmeeh['] juu[']
kyaa['] jnääh['] he⁻ tääh['] hnäh['] hnaah[']
hnäh['] øøh¹ kyaah['] be['] kih['] Jmi['] lle[']
Na⁻jngii['].

Ga⁻ngii^{''} Paa' kih['] Dio mah[']
kway['] be['] kih['] øøh¹ jne[']

9He ja⁻ lä⁻ ma['] ga⁻téeh['] jnääh['] juu[']
kyah['] hnäh['] sa⁺ ma⁻ts['] jnääh['] ngii[']
jnääh['] kih['] Dio mah['] wa['] kwëeyh[']
hnäh['] huuh[']dsé⁻ llu['] he⁻ jää⁺ gyuuuh['],
lä⁻jwë['] ja⁻ lä⁻ñeh['] hnäh['] kwee⁻
ha⁻ lä⁻ hnøøy['] hniiy[']. 10Lä⁻ja⁻ ngii[']
jnääh['] kyah['] hnäh['] mah['] go⁻taah[']
hnäh['] lä⁻koo⁻ lle['] kih['] hi⁻ laa[']
kyaa['] Dsa⁻jøøh¹ jnän['], hi⁺ jmeeh[']
hnäh['] tää['] ba['] lä⁻jéeh⁺ he⁻ tih['] dséy['].
Ma ja⁻ ga['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻jéeh⁺ he⁻
llu['] jmah['] hi⁺ lä⁻kyuuuh['] hnäh['] Dio
cha⁻ga'miilh['] koo⁻ hä['] koo⁻ hä[']. 11Hi⁻

wa' tēēh' hnäh' be' kih' Dsa'jøøh'
jnän' hi' cha' ga'lä' jé' be' kih' mah'
kwëeh' hoh' hnäh' kih' lä' jé' he'
dsa'ngëeh' hnäh' hi' lä' jøh' hoh'
hnäh' cha'ga'miñ' kyaah' dsa'.

¹²Hi' wa' jééh' hoh' hnäh' kwa'
hnäh' ti'hmaah' kih' Dio hi' laa'
Tää' jnän' hi' ga'mi'lluü' jne' mah'
hnäh' jne' heen' jee' oo' ya' jwii'
jee' jnä' wa'je' ko'jøh' kyaah'
jee' lä' jééh' hi' na' jngëe'. ¹³Jëeh',
ga'läay' jne' he' ma' tøohn' jee'
na'hoog' jee' ma' jmee' hi'sa'llu' hih'
jnän' hi' ga'taayh' jne' goo' Jooy'
hi' hnäay' cha'miñ' mah' hi' he' ba'
jää' jne' lä' hih' kiyh'. ¹⁴Ga'läayh'
jne' ta'la' kih' Jooy' hi' ga'tuu' jma'
kih'. Kyaah' he' ja' ga'kooy' dsëy'
kih' dso'kye' jnän'.

Jaa' Cristo ba' laa' jøøh' kih' jee' lä' jééh'

¹⁵Cristo laa' koo' heeh' kyaah'
Dio hi' sa' tée' jne' jéen'. Jää' ba'
ma'chaay', he'ja' laay' to'né' kih'
he' ja'ga' ga'nøø'. ¹⁶Ta'la' kih'
Cristo ga'jmee' Dio ga'lä' jé' go'te'
he' cha'. Ga'jmee'y' lä' jé' he' cha'
gyuuuh' hwa', lä' jé' he' jnä' kyaah'
he' sa' jnä'. Ga'jmäay' lä' jéé' née'
dsa'ta' hi' mäh', hi' kaaah'. Ko'jøh'
kyaaah' Jooy', ga'jmee'y' ga'lä' jé'
ba' he' cha' hi' ga'lä' jé' ba' la'
kih' Jooy' ka'läh'. ¹⁷Ma'gya' bih'
jää', ja'ga' ga'la' lä' jé' he' cha' hi'
kyaaah' be' kiyh' ngoo' ba' na' jnä'
ga'lä' jé' he' ga'jmee'y'. ¹⁸Hi' he'
na'kye' née' kih' gwah'. Hnii' bih'
laay' to'né' jee' kih' jee' lä' jéé', hi'
hnii' bih' hi' ga'lä' jiih' to'né' jee'
kih' hi' na'juu', mah' lä' ja' leey'
jøøh' kih' jee' lä' jéé'. ¹⁹Jëeh', ga'tih'
ba' dsë' Dio he' laa' Cristo kwee'

lä'koo' laay' hñiiy'. ²⁰Hi' ga'tih' ba'
dsëy' he' ga'jeeyh' juu' he' ma' cha'
gyuuuh' hwa'. Ga'mi'llaay' go'te' he'
ma' ää' jne' kiyh', ta'la' kih' Cristo
hi' ga'tuu' jma' kih' dsoh' hma'cru'
mah' lä' ja' hii' tii' jnän' kyaah' Dio.

²¹Jää' ma' laah' hnäh' lä'koo'
dsa'chaap' uus', sa' ma' jwah' hnäh'
kyaaah' Dio. Jëeh', huuh'dsë' hliih'
jmah' ba' ma' kyeh' hnäh', hi' he'
hliih' jmah' ba' ma' jmeeh' hnäh'.
Pero na' ma'jeeh' bih' juu' kyah'
hnäh', ²²ta'la' kyaah' jmi'ngo'
kih' Jesùs. Ga'juuy' mah' mi'jnäay'
hnäh' na' jngëeh' hnäh' cha'nëy',
mo'so'cha' dso'kye' kyah' hnäh' hi'
mo'so'cha' ga'he' na'bääh' hnäh'
ni' miñ'. ²³Pero hnøø' lä' ma'dsoo'
na'ba' hoh' hnäh' kih' Jesùs hi'
ta'wa' gaa' hoh' hnäh' o'jøh' dsë'
he' kyeh' hnäh' kih' ju'hmëe' he'
ma'nuuh' hnäh', ja'ba' ju'hmëe' kih'
Jesùs he' kwa' dsa' lä'kaa' lä'juh'
jmi'gyuu'. Hi' lä' ja' jnä' ka'läh'
na'hñaañ' kwan' ju'hmëe' na'.

Ga'kwa' Paa' juu' he' ma'na'hmää' jää'

²⁴Chaa'ba' jnä' llu' kih' he' jéen'
wii' kyah' hnäh'. Hi' ngoob'ba' jnä'
jéen' wii' kyaah' jmi'ngo' kin' mah'
lä'ja' hñaa'ha'koh'wii'he'jéé'
Cristo kih' hi' laa' kyaay', jne' hi'
laa' gwah' kiyh'. ²⁵Hi' ga'hnñaa'
Dio jnä' mah' kwan' be' kih' gwah'.
Ga'jmee'y' mada' he' mi'jnään'
na'hñaa' lä'jéé' juu' kiyh' jee' kyah'
hnäh'. ²⁶Ma'na'hmää'ba'juu'ja'
llo'joo'. Pero na' ma'mi'jnäay'juu'
ja'kih'hi'na'jngëe'kyaaay'. ²⁷Kih'
hi'he'ba'ga'tih'dsë'Diom'i'jnäa'
juu'he'ma'na'hmää'. Peer'jnaah'
la'juu'ja'kih'lä'jéé'dsa'hi'sa'

laa' judiu, he' jäh' lä'la': Cristo jmeen⁺ ko'joh' kyaah' jne'. He' ja' na' kye' jne' o'joh' dsé' dsa'tooth' jne' ya' jwif' kiyh'.

²⁸He' ja' na' kwa' jnääh' juu' la' kih' lä'jëe' dsa'. Hlëeh' jnääh' hi' mi'tee' jnääh' dsa', kyaah' cha'miih' huu'dsé' llu', mah' ngëe' jnih' kih' Dio lä'ja' lä'jaay', lluuy' go'te', laay' koo' ba' kyaah' Cristo Jesus.

²⁹He' ja' kwan' be' jmeen⁺ ta' la', kyaah' be' he' kwa' Cristo. Ha' koh' be' sa' cha' kih' hi' kyah' ja' jnä'.

2 Hnoon' lä'ñeh' hnäh' he'
jmeen⁺ ta' la', lä'jiih' jee' le', he' llu' kyah' hnäh', hi' kih' lä'jëe' hi' tääh' Laodicea ka'läh' hi' lä'ja' kih' lä'jëe' hi' sa' ga' ma'jëe' jnä'. ²Lä'ja' jmeen⁺ mah' wa' cha' cha'ga'miih' be' kih' lä'jëe', hi' hnoon' wa' hnääy' øøy' mah' wa' le' koo' ba' huu'dsé' kih' jee' lä'jëe'. Hi' hnoon' wa' lä'ngëey' na'hñaa' lä'jëe' mah' kwa' jwë' lä'kyuuh' he' ma' na'hmää' kih' Dio, hi' he' he' Cristo. ³Jaa' hnii' bih' cha' huu'dsé' llu' kiyh'. Jaa' hnii' bih' ngëeey' ga'lä'jëe' go'te'. He' ja' ba' kye' jnäin' cha'ga'miih' pero na'hmää' ba' he' ja' ta'ko'jiih' sa' ga' ma'heeh' jnih'. ⁴Ma'jwëehn' hnäh' lä'ja' mah' ni' ja' sa' mi'gaa' hnäh' kyaah' juu' na'hñaa' ha' lä' jee' leeyh' hnäh'. ⁵Ma'ke' sa' gyan' kyaah' hnäh' ko'joh', ma'ra' he' lle' ba' dsen' hnäh'. Peer' chaqan' llu' kih' he' ma'nuun' tääh' hnäh' kwee' kyaah' koo' née' ba' huu'dsé', hi' lä'ja' ngoo' ba' dso' hoh' hnäh' kih' Cristo.

Juu' kih' Cristo ba' jmää' jnäin'

⁶Heh' lä'ja', ja'ba' lä'koo'
ga'heeh' hnäh' kih' Jesucristo

Dsa'jøøh' jnäin', ja'ba' lä'ja' go'nää' hnäh' kyaah' ta'cha'në'. ⁷Hnøø' jäh' hnäh' koo' hweh' kyaayh'. Lä'jwë' ja', leeh' hnäh' lä'koh' chaah' hma' he' ma'chooh' jmoo'. Lä'ja' lä'cha' be' kyah' hnäh' go'nääh' hnäh' ta'cha'në' lä'koh' ga'mi'tee' dsa' hnäh'. Hi' hnøø' kwah' hnäh' cha'miih' ti'hmaah' kih' Dio.

⁸Leeh' hnäh' mah' ni' ja' sa' mi'gaa' hnäh' kyaah' juu' kaah' lä'koo' gwa' huu'dsé' kih' dsa'. Sa'jmää' ta' juu' he' ma'tee' dsa' hlëeh' kih' he' cha' jmi'gyuuh' la'. Sa' gwa' kih' Cristo juu' ja'.

⁹Jëeh', ja'ba' lä'koo' laa' hnii' Dio, ja'ba' lä'ja' laa' Cristo hi' ga'lëe' ngo'. ¹⁰Hi' lä'jëe' go'te' he' cha' kih' Dio, la' kyah' hnäh' ka'läh' kih' he' ma'laah' hnäh' koo' kyah' Cristo hi' kye' në' kih' jee' lä'jëe' hi' laa' ta'juuh' hi' chaa' gyuuh'. ¹¹Hi' kih' he' ma'laah' hnäh' koo' kyaah', he' ja' la' lä'koo' he' ga'wi'h' jmi'ngo' kyah' hnäh'. Pero sa'la' lä'koo' tee' dsa' jmeen'. Cristo ba' ga'jnuuh' he' hliih' he' ma' hä' tuh' hoh' hnäh', he' ja' ma'laah' hnäh' kwaat' lä'koo' he' ga'wi'h' jmi'ngo' kyah' hnäh' lä'hnøøy' hniiy'. ¹²Hi' lä' ma' ga'saqah' hnäh' jmi', lä'koo' he' ga'haqah' hnäh' kyaah' hi' ga'lä'jiih' hnäh' ka'läh' kyaah', lä'lu' he' ma'dsoo' hoh' hnäh' cha'ba' be' kih' Dio he' kyaah' ga'mi'jiyh' Cristo jee' kih' hi'na'juu'. ¹³Hi' lä'koo' ma' tääh' hnäh' na'juuh' hnäh' kwaat' kih' dso'kye' hi' sa' ma' na'wi'h' jmi'ngo' kyah' hnäh', Dio ga'mi'jiih' hnäh' ko'joh' kyaah' Cristo. Ga'kooy' dséy' kih' lä'jëe' dso'kye' jnäin'.

14 Ga⁺mi⁺llaay⁻ go⁻te[~] lä⁺jë⁺ he⁻ ma['] hnii[~] jnän[~], he⁻ ga⁺hlääh⁻ jne['] kih['] ley. Joh['] dsoo['] sa⁺ ma['] bääh⁻ jne[']. Pero Dio ga⁺jmee['] ta⁺ koo['] he⁻ ja⁻, lä⁺koo⁻ he⁻ ga⁺hooy['] dsoh['] hma⁺cru['] ba^{'. 15 Hi⁺ ga⁺jmää['] Dio ta⁺ koo['] lä⁺jëe⁺ hi⁻ laa['] ta⁺ juuh⁻ hi⁻ chaa⁻ gyuuuh['], ga⁺mi⁺kwayh['] kih['] hi⁻ he['] chañe['] lä⁺jëe⁺. Ga⁺liyh['] ga⁺lla⁺dsëey['] kyaah['] he⁻ ga⁺juu['] Cristo dsoh['] hma⁺cru['].}

Mo⁺so⁺ jmää['] jnän[~] nuuh['] ma⁻gyuh⁻

16 Kih['] he⁻ja⁻ ba['] na⁻, ni⁺ jaä⁻ sa⁺ wa['] kye⁻ kwaat[~] ha⁻ lä⁺ kuh['] huh['] hnäh['] ni⁺ kih['] he⁻ sa⁺ jmeeh['] hnäh['] jmiif['] he⁻ tée['] jmeey['] o sa⁺ jmeeh['] hnäh['] juuh⁻ kih['] lä⁺ ma['] heeh['] sih['] o kih['] jmiif['] he⁻ teeh['] dsa⁻ dsë[']. **17** Lä⁺jë⁺ he⁻ ma⁻gyuh['] ja⁻, koo⁻ ga⁺mi⁺jnää⁻ miih['] ha⁻ lä⁺ la['] kih['] ju'dsoo['] he⁻ ja⁻ga['] ja[!]. Pero Cristo ba['] he['] hi⁻ laa['] ma⁺ra⁺ ju' dsoo['] ja⁻. **18** Hi⁺ leh['] ba['] hnäh['] jñeeh['] cher'mah['] mi⁺teh['] hnäh['] kih['] Cristo. He⁻ja⁻ ta⁺ kwa⁻ hnäh['] jwë['] kih['] ni⁺ jaä⁻ hi⁻ jnuuh['] he⁻ ja⁻ kyah['] hnäh[']. Dsa⁻ he['], jmää['] hnii[~] hwaä['] pero he⁻ jmeey['] juuh⁻ kih['] ángele ka⁻läh[']. Hi⁺ jäh['] cha⁻ he⁻ ma⁻jeey['] he⁻ gwa⁻ gyuuuh[']. Hi⁺ jmää['] hniiy['] jøøyh['] kyaah['] huuh[']dsë['] kih['] dsa⁻ ta⁺jmah['] ba^{'. 19 Hi⁺ he['], sa⁺ laa['] koo⁻ kyaah['] Cristo hi⁻ kye⁻ ne['] jnän[~]. Pero lä⁺jaä⁻ lä⁺jaä⁻ jne['] na⁻ku⁻ na⁻chah['] jne['] kyaah['] Cristo, laa['] jne['] lä⁺koo⁻ jaä⁻ dsa⁻ ba^{'. Lä⁺jwë['] ja⁻, tée['] jne['] be['] he⁻ kwa⁺ Dio mah['] dsa^{nøø} jne['] ta⁺ chañe[']. **20** He⁻ ma⁻laah['] hnäh['] koo⁻ kyaah['] Cristo, he⁻ja⁻ la['] lä⁺koo⁻ he⁻ ga⁺juuh['] hnäh['] ko⁻jøh['] kyaayh['] mah['] mo⁺so⁺ na[']jnää['] hnäh['] kih['] nuuh['] ma⁻gyuh⁻}}

he⁻ cha⁻ jmi⁺gyuuuh['] la⁻. He⁻ja⁻ mo⁺so⁺ cha⁻ he⁻ kih['] he⁻ jmeeh['] hnäh['] he['] kih['] nuuh['] ja⁻, **21** lä⁺koo⁻ jäh['] dsa⁻: "Ta⁺ kooh['] he⁻ na⁻, ta⁺ kuh['] he⁻ na⁻, ta⁺ sooh['] he⁻ na⁻." **22** He⁻ lla⁺ba['] lä⁺jë⁺ he⁻ ja⁻ jee['] koo['] jmee['] jne[']. Hi⁺ lä⁺jë⁺ nuuh['] ja⁻, he⁻ ga⁺lla['] dsa⁻ jmi⁺gyuuuh['] ba['] ja⁻ lä⁺koo⁻ la['] huuh[']dsë['] kiyh[']. **23** Heh['] nuuh['] ja⁻, dsoo['] ba['] mi⁺jnää['] lä⁺koo⁻ he⁻ kye⁻ huuh[']dsë['] llu[']. Jëeh['] kyaah['] he⁻ ja⁻, jmee['] dsa⁻ lä⁺koo⁻ he⁻ hnaayh['] Dio, hi⁺ jmää['] hnii[~] hwaä['] hi⁻ heeyh['] hniiy['] wi⁺ ka⁻läh[']. Pero ni⁺ miih['] sa⁺ jmää['] jnän[~] nuuh['] ja⁻ mah['] lää['] jne['] kih['] he⁻hee['] dsë['] jmi⁺ngo['] jnän[~].

3 Lä⁺llu['] he⁻ ma⁻lä⁺jih['] hnäh['] kyaah['] Cristo, he⁻ja⁻ kye⁻ hnäh['] huuh[']dsë['] kih['] he⁻ cha⁻ jee['] oo⁺ ya⁺ jwii['], jee['] gya['] Cristo jwoo['] ra⁻llu['] kih['] Dio. **2** Wa['] lle['] hoh['] hnäh['] he⁻ cha⁻ gyuuuh['] ba['], mo⁺to⁺ hnooh['] ga['] hnäh['] he⁻ cha⁻ jmi⁺gyuuuh['] la⁻. **3** Jëeh['], ma⁻na⁻juu['] ba['] hnäh['] kih['] jmi⁺gyuuuh['] la⁻ hi⁻ chaä['] ba['] hnäh['] ko⁻jøh['] kyaah['] Cristo jee['] gya['] Dio ma⁺ke⁺ na⁻hmää['] he⁻ ja⁻ jnän[~] jmi⁺na[']. **4** Pero wa[']ra⁻ ga⁺lä⁺jnää['] Cristo hi⁻ jmeey['] chaä['] jne['], ma[']ja⁻ lä⁺jnää['] jne['] to⁻jlëe['] ñih['] ko⁻jøh['] kyaayh['].

Wa['] ben['] lä⁺jë⁺ he⁻ hliih['] mah['] dsa^{nøøn'} kyaah['] he⁻ llu['] ba[']

5 He⁻ja⁻ tu['] hnäh['] lä⁺jë⁺ he⁻ hliih['] he⁻ jmeeh['] hnäh['] jmi⁺gyuuuh['] la⁻. Hnäh['] dsa⁻më['] dsa⁻nuuh['] ta⁺kaah['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, ta⁺ mi⁺sah['] hnäh['] hñaah['], ta⁺ jmeey['] hnäh['] he⁻ngii['] jmi⁺ngo['] kyah['] hnäh['] ni⁺he⁻ga['] jyoh['] he⁻hee['] hoh['] hnäh[']. Ta⁺hnooh['] hnäh['] leh['] hnäh['] lä⁺jë⁺ he⁻ga['] cha⁻. Jëeh['] lä⁺koo⁻ he⁻ ja⁻ ba['] laa['] dio kyaah['] hnäh['] cher'mah[']

jmeeh' hnäh' lä⁺ja⁻. ⁶Kih' he⁻ hliih'
na⁻ gwa⁻ ya⁻jëe⁻ dsé⁻ Dio kyaah' hi⁻
chaah'. ⁷Lä⁺jë⁻ he⁻ na⁻ ga⁻jmeeh'
hnäh' lä⁺koh' ma⁻tääh' hnäh' jää⁻.
⁸Pero na⁻ mo⁻to⁻ jmeel' hnäh' lä⁺jë⁻
he⁻ la⁻: he⁻ ya⁻jëe⁻ hoh' hnäh', he⁻
lle⁻ hnäh', he⁻ hñaa⁻ hoh' hnäh'
kyaaah' dsa⁻, he⁻ hléeh' hnäh' wi⁻
kih' dsa⁻, he⁻ hléeh' hnäh' juu'
hliih'. ⁹Ta⁻ juu⁻ kih' dsa⁻kyaaah'
hnäh', jëeh' ma⁻jnuuh' hnäh'
kih' lä⁺jë⁻ he⁻ ma⁻ jmeeh' hnäh'
jää⁻. ¹⁰Hi⁻ ga⁻løøh' hnäh' jmeeh'
he⁻ llu⁻ ba⁻. He⁻ ja⁻ la⁻ lä⁺koo⁻ he⁻
ma⁻kyeh' hnäh' hmiih' hmëe⁻. Hi⁻
ngoo⁻ dsa⁻lä⁺hmëe⁻ hnäh' koo⁻
jmi⁻ koo⁻ jmi⁻ kih' he⁻ mi⁻tëe⁻
hnäh' cha⁻ga⁻miih⁻ mah' leeh'
hnäh' lä⁺koo⁻ laa⁻ hi⁻ ga⁻jmää⁻ jne⁻.
¹¹Hih' hi⁻ laa⁻ koo⁻ kyaah' Cristo
sa⁻ cha⁻ he⁻ jmeel' cher'mah' laay'
judiu, o sa⁻ laay' judiu, cher'mah'
ga⁻wi⁻ jmi⁻ngo⁻ kiyh' o sa⁻ ga⁻wi⁻,
cher'mah' laay' jaa⁻ hi⁻ sa⁻ kyuuuh⁻
o jaa⁻ hi⁻ chaa⁻ uuu⁻, cher'mah'
na⁻hnëey' jmeey' ta⁻ kih' dsa⁻ o
cher'mah' sa⁻ na⁻hnëey'. Koo⁻ ba⁻ he⁻
kyee⁻ kih' jee⁻ lä⁺jë⁻. Cristo ba⁻ he⁻
hi⁻ jøøh' kih' jee⁻ lä⁺jëe⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻
hi⁻ cheh' kyaah' jne⁻.

¹²He⁻ ja⁻ go⁻taah' hnäh' lä⁺koo⁻
lle⁻ kih' hi⁻ na⁻lléeh' kyaal' Dio. Jëeh'
ma⁻na⁻jngëe⁻ jne⁻ hi⁻ hnääy' jne⁻
cha⁻miih'. He⁻ ja⁻ wa⁻ lä⁺ñih' hoh'
hnäh' kih' dsa⁻kyaaah' hnäh', wa⁻ llu⁻
hoh' hnäh' kyaayh', ta⁻ jmää⁻ hnäh'
hñaah' kaah', jmeel' hnäh' hwaah'
kyaaah' dsa⁻kyaaah', hi⁻ jmeel' hnäh'
jøh' hoh' hnäh' kyaayh'. ¹³Kwëeh'
hoh' hnäh' kih' dsa⁻kyaaah' hnäh'.
Cher'mah' chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ ga⁻hlääh'
kyah' hnäh', kii⁻ hnäh' hoh' kiyh'.
Hi⁻ jmeel' hnäh' jøh' hoh' hnäh' kih'

dsa⁻kyaaah', ja⁻ba⁻ lä⁺koo⁻ ga⁻jmeel'
Jesús jøh' dsé⁻ kyaah' jne⁻. ¹⁴Koo⁻
ba⁻ he⁻ kyee⁻ kih' jee⁻ lä⁺jë⁻. He⁻
hnaah' hnäh' øøh' hnäh'. Jëeh' he⁻
hnää⁻ jne⁻ øøhn' lä⁺tääh' jne⁻ jmeen'
lä⁺jë⁻ he⁻ lle⁻ kih'.

¹⁵Kwa⁻ hnäh' jwë⁻ jmeel' Dio hii⁻ tii⁻
jee⁻ kih' lä⁺jëe⁻ hnäh'. Jëeh' ga⁻tëeyh'
hnäh' mah' go⁻taah' hnäh' hii⁻ tii⁻
kyah' hnäh' lä⁺llu⁻ he⁻ laah' hnäh'
koo⁻ ba⁻ jee⁻ lä⁺jëe⁻ hnäh'. Hi⁻ hnøø⁻
kwah' hnäh' ti⁻hmaah' kih' Dio.

¹⁶Wa⁻ ja⁻ juu⁻ kih' Cristo na⁻hñaa⁻
lä⁺jëe⁻ kyaah' hnäh'. Hi⁻ kyaah'
cha⁻miih⁻ huuh⁻dsé⁻ llu⁻, mi⁻tëe⁻ hnäh'
dsa⁻kyaaah' hi⁻ hléeh' hñih' ka⁻läh'.
Hi⁻ kwa⁻ hnäh' ti⁻hmaah' kih'
Dsa⁻jøøh' jnän⁻ jee⁻ häh' hnäh' kiyh'
kyaaah' salmo, kyaah' himno, kyaah'
su⁻ he⁻ kwa⁻ jmi⁻lle⁻. ¹⁷Hi⁻ ga⁻lä⁺jë⁻
ba⁻ he⁻ jmeel' hnäh', cher'mah' la⁻
kyaaah' juu⁻, cher'mah' jmeel' hnäh'
ta⁻, ja⁻ jmeel' hnäh' lä⁺hih⁻ kih'
Jesús Dsa⁻jøøh' jnän⁻ hi⁻ kwa⁻ hnäh'
ti⁻hmaah' kih' Dio, ta⁻la⁻ kiyh'.

Hnøø⁻ dsa⁻tooh⁻ jne⁻ kwee⁻ kyaaah' øøh' jne⁻

¹⁸Hnäh' dsa⁻më⁻ hi⁻ chaa⁻
dsa⁻ñuuuh⁻ kyaal', jmeel' hnäh' he⁻
kiyh', lä⁺koo⁻ hnøø⁻ Dsa⁻jøøh' jnän⁻.

¹⁹Hnäh' dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ chaa⁻
dsa⁻më⁻ kyaal', wa⁻ lä⁺hnaah⁻ hnäh'
dsa⁻më⁻ kyaah' hnäh', ta⁻ jmeeyh'.

²⁰Hnäh' hi⁻ laa⁻ chih⁻, hnøø⁻ nuuh'
hnäh' mada⁻ kih' maa⁻ tääh' kyaah'
hnäh', jëeh' lä⁺ja⁻ ba⁻ tih⁻ dsé⁻
Dsa⁻jøøh' jnän⁻.

²¹Hnäh' hi⁻ laa⁻ cho⁻jmii⁻ chih⁻, ta⁻
jmeel' hnäh' chih⁻ kyaah' ga⁻ngëe⁻
jwëe⁻ mah' sa⁻ lä⁺meeh⁻ dsé⁻.

²²Hnäh' hi⁻ tääh' jmeel' ta⁻ kih'
dsa⁻, nuuh⁻ hnäh' lä⁺jë⁻ mada⁻ he⁻

jimeey⁺ kyah' hnäh'. Hi⁺ ja⁺ ma⁺la⁺
ta⁻ko⁻jiih⁺ tääyh⁺ jeeý~, lä⁺koo⁻
j mee⁺ hi⁻ hnøø⁺ jä⁺ llu⁺ kyaah⁺ dsa⁻.
Hnøø⁺ kye⁺ hnäh⁺ koo⁻ née⁺ ba⁻
huu⁺dsé⁺ hi⁻ hnøø⁺ gah⁺ hnäh⁺ Dio.
²³Ga⁺lä⁺ jé⁺ ba⁻ he⁻ j m eeh⁺ hnäh⁺,
j m ee⁺ hnäh⁺ lä⁺ kaa⁻ tuh⁺ hoh⁺ hnäh⁺.
Lä⁺koo⁻ he⁻ j m eeh⁺ hnäh⁺ ta⁻ kih⁺
Dsa⁻jøøh[!] jnän⁺, ja⁺ ma⁺la⁺ kih⁺ dsa⁻
ta⁻jmah[!]. ²⁴Ma⁻ñeh⁺ ba⁻ hnäh⁺ he⁻
hnäh⁺ hnäh⁺ heeh⁺ hnäh⁺ kih⁺
Cristo Dsa⁻jøøh[!] jnän⁺. Jéeh⁺ hi⁻
he⁻ mi⁻hmaah⁺ kyah⁺ hnäh⁺ lä⁺llu⁺
he⁻ j m eeh⁺ hnäh⁺ ta⁻he⁻ kiyh[!]. ²⁵Hi⁺
kih⁺ hi⁻ j m ee⁺ ga⁺ he⁻ hliih[!], hyoyh⁺
ka⁻läh⁺ lä⁺koo⁻ te⁺ he⁻ hliih[!] he⁻
j m ee⁺ ja⁻. Jéeh⁺ sa⁺ jee[~] Dio hee⁻
laa[!] dsa⁻.

4 Cher'mah⁺ tääh⁺ hi⁻ j m ee⁺ ta⁻
kyah⁺ hnäh⁺, j m ee⁺ hnäh⁺ kiyh⁺
lä⁺koo⁻ lle⁺ kih[!], ta⁻ j m ee yh[!]. Jéeh⁺,
ma⁻ñeh⁺ ba⁻ hnäh⁺, ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻
chaa⁻ dsa⁻juu[!] hnäh⁺ hi⁻ gya[!] gyuu[!]
jmi⁻gyuu[!].

²Ta⁺hwaa[!] hnäh⁺ ngii[!] hnäh⁺ kih⁺
Dio. Ngii[!] hnäh⁺ kiyh⁺ tää[!] hi⁻ kwa⁻
hnäh⁺ ti⁻hmaah⁺ kiyh[!]. ³Ngii[!] hnäh⁺
kyaa[!] jnääh[!] mah⁺ nä[!] Dsa⁻jøøh[!] jnän⁺
jwë[!] kwa⁻ jnääh[!] juu[!] kiyh[!]. Mah⁺
mi⁻jnää[!] jnääh[!] juu[!] kih⁺ Cristo he⁻
ma⁻na⁻hmää[!] jää[!]. Jéeh⁺ kwaat[!] kih⁺
juu[!] na⁻hään[!] neh⁻ne[!] la⁻. ⁴Ngii[!]
hnäh⁺ kih⁺ Dio mah⁺ kwan[!] juu[!]
na⁻hnää[!] lä⁺jee[~] lä⁺koo⁻ lle⁺ kih⁺.

⁵Hnøø⁺cha⁻ huu⁺dsé⁺ llu[!] kyah⁺
hnäh⁺ lä⁺ma⁻ tääh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ hi⁻
sa⁺ ma⁻heeh⁺ juu[!] kih⁺ Jesús. Hlëëh[!]
hnih[!] na[!] lä⁺cha⁻ jmi[!]. ⁶Jee[!] llah[!]
hnäh⁺ juu[!] kyaayh[!], hlëëh[!] hnih[!]
kyah⁺ juu[!] llu[!] jmah[!] ba⁻ hi⁻ kyaah⁺
juu[!] he⁻ toh[!] llu[!] kiyh[!]. Hi⁺ hnøø⁺
kyuuuh[!] hnäh⁺ ha⁻ lä⁺jeeh[!] hnäh⁺
juu[!] kih⁺ lä⁺jaq[!] lä⁺ja⁻.

Ga⁺hih[!] Paa[!] juu[!] kih[!] dsa⁻ kyaay[!]

⁷Øøh[!] jne[!] Tíquico hi⁻ hnää⁺ jne[!],
dsoo[!] dsa⁻ j m ee[!] juu[!] kyah⁺ hnäh⁺ ha⁻
lä⁺ la⁻ kin[!]. Ma⁺ra⁺ he⁻ mi⁻te[!] bih[!]
kyah⁺ ta⁻ kiyh[!] he⁻ j m ee y[!] ta⁻ kih[!]
Dsa⁻jøøh[!] jnän[!] ko⁻jøøh[!] kyaah[!] jnä[!].
⁸He⁻ ja⁺ chee[!] jnih[!] jee[!] tääh[!] hnäh⁺
mah[!] nuuh[!] hnäh⁺ ha⁻ lä⁺ tøøh[!]
jnääh[!] jee[!] la⁻, he⁻ lä⁺ ja⁻ jee[!] hoh[!]
hnäh[!]. ⁹Dsooy[!] kyaah[!] Onésimo,
øøhn[!] hi⁻ hnää⁺ jne[!], hi⁻ mi⁻te[!]
kyah[!] ta⁻ kiyh[!]. Hi⁺ laay[!] dsa⁻gooh[!]
hnäh[!]. Lä⁺uu[!] hi⁻ he⁻ ngëë[!] juu[!] kyah[!]
hnäh[!] lä⁺je[!] ha⁻ lä⁺la⁻ jee[!] la⁻.

¹⁰Aristarco hi⁻ hää[!] neh⁻ne[!]
ko⁻jøøh[!] kyaah[!] jnä[!] jee[!] la⁻, j m ee y[!]
Dio kyah⁺ hnäh⁺ hi⁻ lä⁺ ja⁻ ka⁻läh[!]
Marco hi⁻ laa[!] jaa[!] ba⁻ ma⁻hyaa[!]
ta⁻gyuu[!] kyaay[!] kyaah[!] Bernabé.
Ma⁻ jwëehn[!] hnäh⁺ jää[!] ha⁻ lä⁺ j m ee y[!]
hnäh⁺ wa⁻ra[!] ga⁻lloo[!] Marco. He⁻ ja⁺
cher'mah[!] ga⁻llooy[!] jee[!] na⁻, ja⁻ heeh[!]
hnih[!] llu[!]. ¹¹Hi⁺ lä⁺ ja⁻ Jesú s hi⁻
chee[!] Justo, j m ee[!] Dio kyah⁺ hnäh[!].
Lä⁺jee[!] hi⁻ he⁻ laa[!] judiu. Sa⁻ chaa⁻
ga[!] jnäh[!] judiu jee[!] kih[!] lä⁺jee[!] hi⁻
kwa⁻ be⁻ kin[!] jwë[!] jee[!] chaa⁻ jne[!]
kih[!] Dio. Ta⁻la⁻ kih[!] hi⁻ he⁻, j m ee[!]
jee[!] dsen[!].

¹²Epafra hi⁻ laa[!] dsa⁻gooh[!] hnäh[!]
j m ee[!] Dio kyah⁺ hnäh[!]. Hi⁺ j m ee y[!]
ta⁻he⁻ kih[!] Cristo ka⁻läh[!]. Lä⁺je[!] jih[!]
kway[!] be⁻ngiiy[!] kyah⁺ hnäh⁺ mah[!]
wa⁻cha⁻be⁻kyah⁺ hnäh⁺ tää[!] hi⁻
mah[!] ma⁻na⁻lluuh[!] hnäh[!] j m ee y[!]
hnäh[!] lä⁺je[!] he⁻ tih[!] dsé[!] Dio.

¹³Jmeen[!]ju[!]dsoo[!]kiyh[!], he⁻lle[!]dséy[!]
hnäh[!]cha⁻miih[!]hi⁻lä⁺kye⁻kih[!]øøh[!]
jne[!]hi⁻tääh[!]Laodicea, kyaah[!]hi⁻
tääh[!]Hierápoli. ¹⁴Té⁻më[!]hi⁻chee[!]
Luca hi⁻hnää[!]jne[!], j m ee y[!]Dio kyah[!]
hnäh[!]hi⁻lä⁺ja⁻jmee[!]Dema ka⁻läh[!].

¹⁵Hi⁺ jmee' hnäh' Dio kih' øøh'
jne' hi⁻ tääh' Laodicea hi⁺ kih'
Ninfa ka⁻läh', kyaah' lä⁻jëë⁻ øøh'
jne' hi⁻ dsa⁻ñee⁻ cha'neh⁻ kiyh'.
¹⁶Ma⁻ngëe' ma⁻heh⁻ hnäh' juu'
he⁻ ma⁻siin' kyah' hnäh' la⁻, ta⁻
jmee⁻ hnäh' hñaa⁻ hoh', ja⁻ cheeh⁻
ka⁻läh' juu' la⁻ kih' øøh' jne' hi⁻
tääh' Laodicea mah' häy' ka⁻läh'
jee' oo⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ hëh' hnäh' he⁻

ma⁻siin' kiyh' wa'ra⁻ ga⁻cheeyh⁻ ta⁻
kyah' hnäh'. ¹⁷Hi⁺ chiih' Arquipo
wa['] kway⁻ be⁻ mi⁻tey' ta['] he⁻
ma⁻na⁻hñaa⁻y' jmeey' kih' Dsa⁻jøøh'
jnän'.

¹⁸Jnä⁻ Paa' ma⁻siin' miih⁻ jee'
ga⁻dsaa⁻ juu' la⁻ kyaah' goon⁻.
Dsooh⁻ hoh' hnäh' jnä⁻ hään'
neh⁻ñe!. Wa' mi⁻jää⁻ Dio lä⁻jëë⁻
hnäh'. Wa' la['] lä⁻ja⁻.

1 Tesalonicenses

He⁻ la⁻ to⁻në⁻ je⁻ he⁻ ga⁻sii⁻ Paa['] kih[']
øøh['] jne['] hi['] chaa['] Tesalónica

1 Jnä['] Paa['] kyaqah['] Silvano kyaqah[']
Timotä siin⁻ kih['] gwah⁻ jwii⁻
Tesalónica, hnäh['] hi['] tääh['] kyaqah[']
Tää['] jnän['] hi['] kyaqah['] Jesucristo
Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Ngiin['] kiyh['] wa[']
kway['] he['] llu['] kyah['] hnäh['] hi['] wa[']
jmeeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

Ga⁻kwa['] Paa['] ti[']hmaah['] kih['] Dio

²Dsooh⁻ ba['] dsé⁻ jnääh['] kyah[']
hnäh['] lä['] jé['] jiih['] wa[']ra['] ga⁻ngii[']
jnääh['] kih['] Dio, he[']ja['] kwa['] jnääh[']
ti[']hmaah['] kiyh[']. ³Sa⁻ dsa⁻gaa['] dsé⁻
jnääh['] kwa['] jnääh['] ti[']hmaah['] kih[']
Dio hi['] laa['] Tää['] jnän[']. Ja['] koo⁻
nëe['] ta['] llu['] ma⁻jmeeh['] hnäh['] kih[']
he['] ma⁻dsoo['] hoh['] hnäh['] kiyh['], hi[']
mi[']teh['] ba['] hnäh['] ta['] kyah['] hnäh[']
kih['] he['] hnaah['] hnöh['] cha⁻miih['].
Hi['] kwéeh['] ba['] hoh['] hnäh['] kih[']
he['] kyeh['] hnäh['] o[']jøøh['] dsé⁻ kih[']
Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[']. ⁴Jëeh['],
laah['] hnäh['] øøhn['] hi['] hnäa['] Dio
cha⁻miih['] hi['] ñe['] ba['] jnääh['] he[']
ga⁻llee['] Dio hnäh[']. ⁵Lä['] ma[']
ga⁻ngëe['] jnääh['] ju[']hmëe['] kyah[']
hnäh['], ja['] kyaqah['] ma⁻la['] juu[']
ta[']jmah[']. Ja['] kyaah['] cha⁻miih['] be[']
kih['] Jmi[']lle['] Na⁻jngii['] ba['] ja[']. Sa[']

cha⁻ ma['] kye['] jnääh['] jyoh['] huu[']dsé⁻.
Juu['] na⁻ la['] ma⁻ra['] ju[']dsoo['] jmah[']
ba[']. Hi['] ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['] ha['] lä[']
ga⁻jmee['] jnääh['] jee['] tääh['] hnäh['], kih[']
he['] hnäa['] jnääh['] hnäh['].

⁶He[']ja['] ga⁻jmeeh['] hnäh['] ja[']ba[']
lä[']ko⁻ jmee['] jnääh['] hi['] lä[']ko⁻
ga⁻jmee['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Jëeh['], ma[']
ga⁻heeh['] hnäh['] juu['] kiyh['], chaa['] ba[']
hnäh['] llu['] ga⁻jmee['] Jmi[']lle['] Na⁻jngii['],
ma[']ke['] ga⁻jeeh['] hnäh['] cha⁻miih['] he[']
wii[']. ⁷Heh['] he['] jmeeh['] hnäh['] lä[']ja['],
ga⁻nuu['] øøh['] jne['] hi['] tääh['] hwa[']
Macedonia hi['] hwa['] Acaya. He[']ja[']
ja['] dséy['] ga⁻jmeeey['] ja[']ba['] lä[']ko⁻
jmeeh['] hnäh[']. ⁸Kwaat['] kyah['] hnäh[']
ga⁻lloo['] juu['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']
lä[']kaa['] hwa['] Macedonia hi['] Acaya.
Hi['] ga⁻lä[']cha['] juu['] he['] ma⁻dsoo[']
hoh['] hnäh['] kih['] Dio lä[']kaa['] jee[']
jyoh['] jwii[']. He[']ja['] mo⁻so['] jmee[']
ga['] bii['] jmeeh['] jnääh['] juu['] kiyh['] ha[']
lä['] ga⁻jmeeh['] hnäh[']. ⁹Lä['] jëe['] ba[']
dsa⁻hlëeh['] ha['] lä['] ga⁻heeh['] hnäh[']
jnääh['] lä['] ma['] ga⁻lla[']nøø['] jnääh['] jee[']
tääh['] hnäh['], hi['] ha['] lä['] ga⁻beeh[']
hnäh['] dio hi['] na⁻laa['] kqäh['] dsa['] hi[']
ha['] lä['] jmeeh['] hnäh['] ta[']he['] kih['] hi[']
laa['] ma⁻ra['] Dio jiuh[']. ¹⁰Hi['] hlëeyh[']

he⁻ lle⁻ hoh['] hnäh['] he⁻ jäh['] jooy[']
 ka⁻läh['] gyuuuh['] jmi⁻gyuuuh[']. Jëeh['] Dio
 ga⁻mi⁻jiih['] Jesús jee['] kih['] hi⁻ na⁻juu[']
 mah['] jooy['] he⁻ lää['] jne['] kih['] lli⁻wii[']
 he⁻ na['] ga['] jä['].

Ha⁻ lä⁻ ga⁻jmee['] Paa['] jwii⁻ Tesalónica

2 Øohn^{',} ma⁻neh['] ba['] hnäh['], sa⁻
 na⁻hee['] ta['] he⁻ ga⁻jmee['] jnääh[']
 lä⁻ ma['] na⁻nöö['] jnääh['] jee['] tähä[']
 hnäh[']. ²Hi⁻ ma⁻neh['] ba['] hnäh['] ha⁻
 lä⁻ ga⁻lä⁻hääh['] dsa⁻ jnääh['], ga⁻kwa[']
 dsa⁻ kyaah['] jnääh['] jwii⁻ Filipo. Pero
 Dio kyaah['] jnääh['] he⁻ ja['] ga⁻tuu[']
 dsë⁻ jnääh['] ga⁻kwa['] jnääh['] ju⁻hmëe[']
 kiyh['] jee['] jwii⁻ kyah['] hnäh['] ma⁻ke[']
 ga⁻tee['] ga⁻jëe['] dsa⁻ kyaah['] jnääh['].
³Sa⁻ na⁻hee['] juu['] he⁻ ga⁻kwa['] jnääh['],
 ni⁻ ja['] kyaah['] huuh[']dsë⁻ hliih[']. Hi⁻
 ni⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻gaan['] hnäh[']. ⁴Ga⁻jëe[']
 ba['] Dio jmää['] jnääh['] jmee['] jnääh['] ta[']
 kiyh['], he⁻ ja['] hlëeh['] jnääh['] lä⁻koo⁻
 lle⁻ kyaah['] jnääh['] hi⁻ na⁻hñaq['] kwa[']
 ju⁻hmëe['] kiyh[']. Hi⁻ ja['] he⁻ hnööh[']
 jnääh['] ha⁻ lä⁻ jee['] tih['] dsë⁻ dsa⁻
 kyaah['] jnääh['] kyaah['] juu['] he⁻ kwa[']
 jnääh[']. He⁻ hnööh['] jnääh['] ha⁻ lä⁻
 jee['] tih['] dsë⁻ Dio hi⁻ kyuuuh['] ha⁻ lä⁻
 la['] huuh[']dsë⁻ jnän[']. ⁵Neh['] ba['] hnäh[']
 sa⁻ ga⁻hlëeh['] jnääh['] kyaah['] juu[']
 na⁻hñaah['] lä⁻jwë['] jee['] ga⁻lëehn[']
 hnäh['] ni⁻ sa⁻ ga⁻hnööh['] jnääh['] ha⁻
 lä⁻ jee['] ma⁻ leh['] jnääh['] kuu[']. Dio ba⁻
 ñe⁻ ha⁻ lä⁻ la[']. ⁶Sa⁻ hnööh['] jnääh[']
 jmää['] dsa⁻ jnääh['] kqäh[']. Sa⁻ hnöö⁻
 jnääh['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻ ja['] ni⁻ he⁻
 jmee['] jnäh[']. Kih['] he⁻ laa['] jnääh[']
 apóstole kyaah['] Cristo, cha⁻ ba['] jwë[']
 kyaah['] jnääh['] he⁻ ma['] jmee['] jnääh[']
 mada⁻ kyah['] hnäh['] wa⁻ rä['] jäh['] kih[']
 lä⁻ ja['] hnöö⁻ jnääh[']. ⁷Pero ga⁻jmee[']
 jnääh['] jöh['] dsë⁻ jnääh['] ba['], lä⁻koo⁻
 jöh['] dsë⁻ jaah['] dsa⁻më['] jee['] mi⁻kwaay[']

gyuuuh['] kyaay[']. ⁸Ga⁻lä⁻hnääh['] jnääh[']
 hnäh['] cha⁻miih[']. He⁻ ja['] sa⁻ ga⁻jmää[']
 kyaah['] jnääh['] koo⁻ ma['] dsa⁻ka['] jnääh[']
 ju⁻hmëe['] kih['] Dio ta⁻jmah[']. Ga⁻lla[']
 dsë⁻ jnääh['] ga⁻jmee['] jnääh['] be['] kyah[']
 hnäh['] lä⁻jiih['] ma['] ngëe['] jnääh['] hñaa[']
 jnääh['] juu['] jnääh['] kwaat['] kyah[']
 hnäh['] kih['] he⁻ hnääh['] jnääh['] hnäh[']
 cha⁻miih[']. ⁹Øohn^{',} ¿Che['] sa⁻ dsooh[']
 hoh['] hnäh['] ha⁻ lä⁻ ga⁻jmee['] jnääh[']
 ta['], mah['] ga⁻lä⁻cha['] he⁻ ga⁻kih[']
 jnääh[']? Lä⁻jmiih['] lä⁻hwë['] ga⁻jmee[']
 jnääh['] ta['], jëeh['] sa⁻ hnöö⁻ jnääh['] ma[']
 lla[']kyaan['] hnäh['] jmiif['] ta⁻ko⁻jiih[']
 ga⁻kwa['] jnääh['] juu['] kih['] Dio.

¹⁰Ma⁻neh['] ba['] hnäh['] hi⁻ ñe⁻ ba[']
 Dio ha⁻ lä⁻ ga⁻jmee['] jnääh['] jee[']
 tähä['] hnäh['] hi⁻ ma⁻heeh['] kih[']
 Jesús. Ma⁻laa['] jnääh['] hi⁻ na⁻jngëe['].
 Ga⁻jmee['] jnääh['] he⁻ llu['] jmah['] ba['].
 Sa⁻ cha['] he⁻ na⁻bääh['] jnääh['] ni⁻
 miih[']. ¹¹Ma⁻neh['] ba['] hnäh['] ha⁻ lä⁻
 ga⁻jmee['] jnääh['] kyah['] hnäh['] lä⁻jaah[']
 lä⁻jaah['] hnäh[']. Ga⁻kwa['] jnääh['] be[']
 kyah['] hnäh['], ga⁻chaah['] jnääh['] hnäh[']
 lä⁻koo⁻ jmee['] jaah['] dsa⁻ kyaah['] gyuuuh[']
 kyaay[']. ¹²Hi⁻ ga⁻hlëeh['] jnääh['] hnäh[']
 mah['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻ hnöö⁻ Dio hi⁻
 ga⁻tëeh['] hnäh['] mah['] lä⁻ jnääh['] hnäh[']
 ya⁻jwii⁻ jee['] jmeey['] hih['].

¹³He⁻ ja['] sa⁻ hwaa['] jnääh['] kwa⁻
 jnääh['] ti⁻hmaah['] kih['] Dio. Jëeh['],
 ga⁻heeh['] hnäh['] juu['] kiyh['] he⁻
 ga⁻kwa['] jnääh[']. Ga⁻lä⁻ngëeh[']
 hnäh['] sa⁻ la['] juu['] kih['] wá['] hi⁻ cha[']
 hi⁻ dsa⁻. La['] ma⁻ra⁻ juu['] kih['] Dio
 ba['], ja⁻ba['] juu['] he⁻ jøø['] kyah['] hnäh['],
 hi⁻ ma⁻heeh['] kih['] Jesús. ¹⁴Øohn^{',}
 hi⁻ tähä['] Tesalónica na⁻, kwee⁻ ba[']
 ga⁻la['] kyah['] hnäh['] kyaah['] lä⁻je[']
 gwah['] kih['] Dio he⁻ tøø['] hwa['] Judea.
 He⁻ ba['] dsa⁻gooh['] hnäh['] ga⁻jmeeh[']
 hnäh['], ja⁻ba['] lä⁻koh['] ga⁻la['] kih['] øøh[']

jne' hi⁻ tääh' Judea. Judiu dsa⁻gooy' ga⁻jmeeh⁻ dsih⁻ kih⁻ he⁻ ga⁻lä⁻ds oo⁻ dsëy⁻ kih⁻ Cristo Jesús. ¹⁵ Ja⁻ba⁻ dsa⁻gooy⁻ he⁻ ga⁻jngiih⁻ kih⁻ Jesús Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻jngëeyh⁻ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu⁻ kih⁻ Dio jaä⁻. Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻hnnaa⁻ dsëy⁻ kya⁻ jnääh⁻ ka⁻läh⁻. Jmeeey⁻ he⁻ sa⁻ tih⁻ dsë⁻ Dio hi⁻ lla⁻dsëey⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻. ¹⁶ Ngoo⁻ ba⁻ hay⁻ kya⁻ jnääh⁻ he⁻ hlëeh⁻ jnääh⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa⁻ judiu mah⁻ lääy⁻. Lä⁻jwë⁻ ja⁻, mo⁻so⁻ kyaah⁻ hih⁻ dso⁻kye⁻ kiyh⁻, he⁻ja⁻ ja⁻ dso⁻jwii⁻ në⁻ kiyh⁻ cha⁻miih⁻ ngëe⁻.

Hnøø⁻ Paa⁻ dsa⁻jëe⁻ øøh⁻ jne' hi⁻ chaa⁻ Tesalónica

¹⁷ Hnäh⁻ øøhn⁻, ma⁻lä⁻hi⁻ miih⁻ jmií⁻ he⁻ sa⁻ jëe⁻ hnäh⁻. Pero sa⁻ ma⁻gaa⁻ dsë⁻ jnääh⁻. Ma⁻ra⁻ he⁻ lle⁻ dsë⁻ jnääh⁻ dsa⁻jëe⁻ jnääh⁻ hnäh⁻.

¹⁸ He⁻ja⁻ hnøø⁻ jnääh⁻ ma⁻ dsa⁻jëe⁻ jnääh⁻ hnäh⁻. Jnä⁻ Paa⁻ jmeen⁻ dsoc⁻, ja⁻ he⁻ koo⁻ hä⁻ ga⁻jmeen⁻ huu⁻dsë⁻ ma⁻ dsa⁻nøø⁻ jnääh⁻. Pero sa⁻ ga⁻la⁻, jmeen⁻ Tana⁻ jwiih⁻ kya⁻ jnääh⁻.

¹⁹ Hnäh⁻ ba⁻ hi⁻ kye⁻ jnääh⁻ o⁻jøh⁻ dsë⁻ kih⁻, hnäh⁻ ba⁻ hi⁻ jmeen⁻ chaa⁻ jnääh⁻ llu⁻. Hnäh⁻ ba⁻ hi⁻ jmeen⁻ lii⁻ jmää⁻ ta⁻ he⁻ ma⁻ jmeen⁻ jnääh⁻. He⁻ja⁻ hnøø⁻ jnääh⁻ jëe⁻ jnääh⁻ hnäh⁻ tääh⁻ hnäh⁻ cha⁻ne⁻ Jesucristo wa⁻ra⁻ ga⁻tëe⁻ jee⁻ jëy⁻ ka⁻läh⁻. ²⁰ iHe⁻ ba⁻ che⁻ llu⁻ kya⁻ jnääh⁻ kwaat⁻ kyah⁻ hnäh⁻ he⁻ja⁻ chaa⁻ ba⁻ jnääh⁻ llu⁻!

3 Sa⁻ lä⁻be⁻ dsë⁻ jnääh⁻, he⁻ja⁻ jmeen⁻ jnääh⁻ huu⁻dsë⁻ jaä⁻ jnääh⁻ jwii⁻ Atena la⁻, ²ma⁻ chee⁻ jnääh⁻ Timotä øøh⁻ jne⁻ dsa⁻jëe⁻ hnäh⁻. Øøh⁻ jne⁻ he⁻, jmeen⁻ ta⁻ kih⁻ Dio ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ jnääh⁻, kway⁻ ju⁻hmëe⁻ kih⁻ Cristo. Hi⁻ he⁻ kwa⁻ be⁻ kyah⁻ hnäh⁻ mah⁻ go⁻taah⁻

hnäh⁻ koo⁻ hweh⁻ jwë⁻ kih⁻ Dio he⁻ tääh⁻ hnäh⁻ na⁻. ³Mah⁻ lä⁻ja⁻, ni⁻ jaa⁻ hnäh⁻ sa⁻ jeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ he⁻ jëeh⁻ hnäh⁻ he⁻ wi⁻. Ma⁻neh⁻ ba⁻ hnäh⁻ lä⁻na⁻ lle⁻ kih⁻ le⁻ jnän⁻. ⁴Jëeh⁻, lä⁻ma⁻ tøøh⁻ jnääh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻, ga⁻jäh⁻ jnääh⁻ dsa⁻ngëe⁻ jne⁻ cha⁻miih⁻ he⁻ wi⁻ hi⁻ na⁻ ma⁻jëeh⁻ ba⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻la⁻ he⁻ ja⁻. ⁵He⁻ja⁻ mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻be⁻ dsën⁻. Chah⁻ ba⁻ ga⁻cheen⁻ Timotä mah⁻ dsa⁻jëey⁻ che⁻ lä⁻ma⁻ds oo⁻ ja⁻ba⁻ hoh⁻ hnäh⁻. Jmeen⁻ huu⁻dsë⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻jmee⁻ hi⁻sa⁻llu⁻ jwiih⁻ kyah⁻ hnäh⁻ hi⁻hee⁻ ta⁻ kya⁻ jnääh⁻.

⁶Pero lä⁻ma⁻ jah⁻ Timotä jee⁻ tøøh⁻ jnääh⁻ la⁻, ga⁻jmeeyh⁻ juu⁻, lä⁻ma⁻ds oo⁻ ja⁻ba⁻ hoh⁻ hnäh⁻ hi⁻ hnaah⁻ hnäh⁻ dsa⁻kyah⁻. Hi⁻ jayh⁻, dsooh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kya⁻ jnääh⁻ cha⁻miih⁻, hi⁻ hnooh⁻ hnäh⁻ jëeh⁻ jnääh⁻ ka⁻läh⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ hnøø⁻ jnääh⁻ jëe⁻ jnääh⁻ hnäh⁻. ⁷Øøhn⁻, ma⁻ke⁻ dsa⁻ngëe⁻ jnääh⁻ na⁻ku⁻ na⁻ngii⁻ he⁻ wi⁻ jee⁻ la⁻, pero cha⁻miih⁻ ga⁻nøh⁻ dsë⁻ jnääh⁻ ma⁻ga⁻nuu⁻ jnääh⁻ jmeeh⁻ ba⁻ hnäh⁻ dsoo⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ Dio. ⁸Na⁻ba⁻ ra⁻ si⁻ chaa⁻ jnääh⁻ llu⁻, kih⁻ he⁻ga⁻nuu⁻ jnääh⁻ tääh⁻ ba⁻ hnäh⁻ koo⁻ hweh⁻ jwë⁻ kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻.

⁹Joh⁻ ti⁻hmaah⁻ sa⁻ kwa⁻ jnääh⁻ kih⁻ Dio kwaat⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Jëeh⁻, cha⁻miih⁻ jëe⁻ dsë⁻ jnääh⁻ cha⁻ne⁻ Dio ta⁻la⁻ kyah⁻ hnäh⁻. ¹⁰Tøøh⁻ ba⁻ jnääh⁻ ngii⁻ jnääh⁻ kih⁻ Dio lä⁻jmii⁻ lä⁻hwë⁻ mah⁻ lä⁻cha⁻ jwë⁻ dsa⁻jëe⁻ jnääh⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻. Mah⁻ kwa⁻ jnääh⁻ be⁻ tëeh⁻ hnäh⁻ he⁻ga⁻ hnøø⁻ kyah⁻ hnäh⁻ jee⁻ tääh⁻ hnäh⁻ jwë⁻ kih⁻ Dio.

¹¹Ngi⁻ jnääh⁻ kih⁻ Tää⁻ jnän⁻ hi⁻ kih⁻ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻

mah' kway' jwē' dsa' jēē' jnääh'
hnäh' ka'läh'. ¹²Hi' ngiin' kih' Dio
wa' lä'hnaah' hnäh' cha'ga'miih'
dsa'kyaaah' hnäh' hi' wa' lä'hnaah'
lä'na' lä'jēē' dsa' ja'ba' lä'koo'
hnää' jnääh' hnäh'. ¹³Hi' ngiin' kih'
Dio mah' go'taqah' hnäh' koo' hweh'
hi' na'jngéeh' hnäh' go'te' mah'
mo'so' cha'ga' he' na'bääh' hnäh'
ni' miih' cha'né' Tää' jnän' wa'ra'
ga'te' jee' jäh' Jesús Dsa'jöøh' jnän'
kyaaah' lä'jēē' hi' lluu' kyaay'.

Wa' jmeen' lä'tih' dsé' Dio

4 Øohn', hlëëhn' hnäh' lä' hnøø'
Jesús Dsa'jöøh' jnän'. Ta'
jmeen' hnäh' hñaa' hoh', go'nää' ba'
hnäh' lä'koo' ga'lä'téeh' hnäh'
kyaa' jnääh'. Jéeh', lä'ja' lle' kyah'
hnäh' hi' lä'ja' tih' dsé' Dio ka'läh'.
Hi' jmeen' bii' jmeeh' hnäh' he'
llu' cha'ga'miih' koo' hä' koo' hä'.
²Ma'neh' ba' hnäh' ha' lä'la' nuuh'
he' ga'hñah' hnäh' kyaa' jnääh'
mada' kih' Jesús Dsa'jöøh' jnän'.
³He' tøøh' jne' na'jngéen', he'ja' ba'
hnøø' Dio. Hnäh' dsa'me' dsa'ñuuuh'
ta'kaah' hnäh' wa' hi' cha' hi'.
⁴Go'taqah' hnäh' llu' kyaah' dsa'me'
kyaaah' hnäh'. Hnøø' na'jngéeh'
hnäh' kyaayh' lä'koo' lle' kih'. ⁵Ta'
jmeen' hnäh' he' ngii' jmi'ngo' kyah'
hnäh' lä' jmeen' dsa' hi' sa' laa'
judiu' hi' sa' ma'hee' kih' Dio. ⁶Ni'
ja'a' hnäh' ta'mi'kwah' kih' øøh'
hnäh', ni' ta'mi'gaa' hnäh' ni' ja'a'.
Ma'jmeen' ba' jnääh' juu' kyah' hnäh',
Dsa'jöøh' jnän' teeh' jwiif' kih'
lä'jēē' hi' jmeen' ta' hliih' ja'. ⁷Jéeh',
sa' ga'teeh' Dio jne' mah' jmeen'
wa'la'cha'la'. Ga'teeyh' jne' mah'
dsa'toothn' na'jngéen' ba'. ⁸Hi' sa'
jmeen' he' juu' la', ja' kih' dsa' ja' he'

jmeey' chaayh'. He' jmeey' chaayh'
kyaaah' Dio ba' ja', he' ba' Dio hi'
ga'kwéeh' jne' Jmi'lle' Na'jngii'.

⁹He' hnää' jne' dsa'kyaaahn', sa'
jmeey' bii' si' jnääh' kyah' hnäh'.
Jéeh', Dio ma'mi'téeh' hnäh' he'
hnaah' hnäh' dsa'kyaaah'. ¹⁰Ma'
ba' jnä', hnaah' ba' hnäh' lä'jēē'
øøh' jne' hi' täh' lä'kaa' hwa'
Macedonia. Pero chuuun' kyaah'
hnäh' øøhn', mah' wa' hnaah' hnih'
cha'ga'miih'.

¹¹Kwa' hnäh' be' hii' tii' kyah'
hnäh', ta' wa' hnee' hnäh'. Ta'
jée' hnäh' he' jmee' jnäh'. Ta' wa'
jwéh' hnäh', ja' jmeeh' ba' hnäh' ta'
lä'koo' mada' he' ma'jmeen' jnääh'
kyah' hnäh'. ¹²Lä'jwé' ja', hi' sa'
ma'hee'juu' kih' Dio hlëëyh' llu'
kyah' hnäh' hi' lä'ja' lä'cha' ba'
lä'je' he' jmeen' bii' kyah' hnäh'.

Ha' lä'le' wa'ra' ga'te' jee'
jäh' Dsa'jöøh' jnän'

¹³Øohn', hnøø' jnääh' lä'ngéeh'
hnäh' ha' lä'le' kih' øøh' jne'
hi' ma'na'juu'. Sa' hnøø' jnääh'
lä'meeh' hoh' hnäh' lä'koo' la' kih'
hi' sa' cha'o'joh' dsé' kih'. ¹⁴Dsoo'
ba' dsé' jne' he' ga'juu' Jesús hi'
ga'lä'jiiyh'ka'läh'. Hi' jmeen' jne'
dsoo', ja'ba' lä'ja' mi'jiih' Dio
ko'joh' kyaah' Jesús ga'lä'jéé' hi'
na'juu' hi' ga'hee' kiyh'.

¹⁵He'ja' jwéehn' hnäh' lä'koo'
ga'jäh' Dsa'jöøh' jnän'. Jne' hi'
cha'a' wa'ra' ga'te' jmi'jäyh', sa'
lä'jää' jne' kih' øøh' jne' hi' na'juu'.

¹⁶Ki'gaa' lä'nuuh' jmeen' Dsa'jöøh'
jnän' mada' wa'ra' ga'te' jee' jnäay'
gyuuuh', hi' lä'nuuh' hlëëh' ángel
hi'jøøh' ga' kih' jee' lä'jéé', hi'
lä'nuuh' hii'luu' hoo' kih' Dio.

Ma' ja' lä' jiih' to' nē' lä' jee' hi'
na' juu' hi' ga' heeh' kih' Jesús.

¹⁷ Hi' lä' jee' jne' hi' chaah' jmi' ja',
chaayh' jne' jee' jnii' ko' joh' kyaah'
hi' na' juu' mah' jee' jne' Jesús jwē'
nē' lle'. Ja' ga' na' dsa'tooth' jne'
kyah' Dsa' jøøh' jnän' lä' jé' joh'
jmi' cha'. ¹⁸ He' ja' jmee' hnäh' jee'
dsé' dsa' kyaah' hnäh' kyaah' juu'
la'.

5 Øøhn' sa' jmee' bii' si' jnääh'
kyah' hnäh' hee' ji' ne' o hee'
jmi' lä' te' juu' la'. ² Ma' ñeh' ba'
hnäh' kwee', wa'ra' ga' lloo' jmi'
jäh' Jesús, jäyh' jmi' he' sa' liih'
dsa', lä' koo' jmee' dsa' hii' ta'la'
hwé'. ³ Lä' koo' wa'ra' ga' jäh' dsa':
"Ma' tøøh' ba' jne' llu', mo' so' hii'
goo' jnän'", lä' chah' ja', ni' sa' liih'
gyih', ja' he' wii' ne' kiyh', lä' koo'
jmee' kih' dsa' më' jee' dsa' lä' chaah'
gyuu' kyaah'. Ni' jaa' sa' lää' kih'
he' ja'. ⁴ Pero hnäh' øøhn', mo' so'
tääh' hnäh' jmeeh' hnäh' wa' la'
cha' la'. He' ja' wa'ra' ga' tée' jee'
jäyh', sa' jøøh' hnäh' lä' koo'
dsa' jøøh' dsa' wa'ra' ga' lloo' jaa'
dsa' hii' kiyh'. ⁵ Lä' jee' ba' hnäh'
ma'na' jnää' hnäh' jee' jnää' wa'je'
hi' lä' ja' kih' jmi' ka'läh'. Mo' so'
na' jnää' hnäh' kih' hwé', ni' kih' jee'
na' ho'. ⁶ He' ja' jwëehn' hnäh', sa'
wa' jmeen' lä' koo' jaa' hi' sa' liih'
he' jmee'. Hnøø' na' nē' jne' hi' wa'
hää' jne' hñaan'. ⁷ Hi' gwii', hwé' ba'
gwiiy'. Hi' hee', ko' ja' lla' heeh' bih'.
⁸ Pero jne' hi' ma'na' jnää' kih' jmi',
wa' leeh' jne'. Wa' lä' dsoo' dsé' jne'
kih' Dio, wa' hnää' jne' øøh' jne'.
Lä' jwë' ja' hää' jne' hñaan' lä' koo'
jmee' hløø' hi' hä' mi' kyaah' lle'.
⁹ Jéeh', ga' jmää' Dio jne' mah' lää'y'
jne' ta'la' kih' Jesucristo Dsa' jøøh'
jnän', sa' ga' jmää' jne' mah' jee'n'
he' lli'wii' he' na' ga' ja'. ¹⁰ Hi' he'
ga' juu' jnää' jne' mah' chaah' jne'
ko' joh' kyaayh', kwee' ba' la' che'
chaah' jne' o na'juu' jne' wa'ra' ga' tée'
jmi' jäyh'. ¹¹ Kih' he' ja', ja' kwah'
hnäh' be' kih' dsa' kyaah' mah'
dsa' nää'y' ta' cha'ne', ja'ba' lä'koh'
tääh' hnäh' jmeeh' hnäh'.

¹² Chuu' jnääh' kyaah' hnäh' øøhn',
ja' jmeeh' hnäh' he' kih' hi' kwa' be'
kyah' hnäh' hi' lä' ja' kih' hi' jää'
hnäh' kwaat' kih' Dsa' jøøh' jnän' hi'
kih' hi' hlëeh' hnäh' ka'läh'. ¹³ Wa'
hnaah' hnih' cha'miih' ta'la' kih'
ta' he' jmeey'. Hi' wa' hii' tii' kyah'
hnäh' kyaah' dsa' kyaah' hnäh'.

¹⁴ Hi' chun' kyaah' hnäh' øøhn',
hlëeh' hnäh' hi' sa' hnøø' jmee'
ta'. Kwa' hnäh' be' kih' hi' sa'
lä'kaa' dsé', hi' lä' ja' kih' hi' sa'
bee' huu'dsé' kih'. Jmee' hnäh'
joh' hoh' kyaah' lä' jee'. ¹⁵ Leeh'
hnäh', ni' jaa' hnäh' ta' jiih' hliih'
kih' hi' jmee' he' hliih'. Lä' jé' jiih'
jmee' hnäh' he' llu' jmah' ba' kih'
øøh' hnäh' hi' kih' lä' jee' dsa'
jmi' gyuu'.

¹⁶ Wa' jee' hoh' hnäh' lä' jé' jmi'
ba'. ¹⁷ Ngii' hnäh' tää' kih' Dio.
¹⁸ Kwa' hnäh' ti'hmaah' kih' Dio kih'
lä' jé'. He' la' na' hnøø' Dio jmeeh'
hnäh' lä' llu' he' ma'laah' hnäh'
koo' kyaah' Cristo Jesús.

¹⁹ Ta' ha' hnäh' kih' Jmi' lle'
Na'ngii'. ²⁰ Ta' jmee' hnäh' ta' koo'
juu' he' kwa' hi' ngëë' juu' kih' Dio.
²¹ Kye' da' hnäh' kwaat' kih' lä' jé'
he' hlëeyh'. Mah' go'taqah' hnäh'
koo' hweh' kyaah' ma'la' he' llu'

jmah' ba'. **22**Be' hnäh' ta' koo' lä' jë' në' he' hliih'.

23Dio ba' he' hi' jmeey' hii' tii' tuh'dsë' jne'. He' ja' ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' na' jngëë' hnäh' go'te'. Wa' hääy' hnäh'. Wa' høøy' jmi' lle' kyah' hnäh', wa' høøy' lä' jë' hæu'dsë' kyah' hnäh', wa' høøy' jmi' ngo' kyah' hnäh' mah' mo'so' cha' ga' he' na' bääh' hnäh' ni' miih' wa'ra' ga'te' jee' jäh' Jesucristo Dsa'jøøh' jnän'. **24**Ma'ra' he' mi'te' ba' hi' ga'teëh' hnäh'. He'

ga' jäyh' jmeey', ma'ra' he' jmee' bih'.

25Øøhn', ngi' hnäh' kih' Dio mah' kway' be' kyaq' jnääh'.

26Jmee' hnäh' Dio kih' lä' jëë' øøh' hnäh', ja' chuh' hnäh' kiyh' lä' hnøø' Dio.

27Kyaah' mada' kih' Dsa'jøøh' jnän', jwëëhn' hnäh', ja' hëh' hnäh' he' ma'siin' la' cha'në' jee' lä' jëë' øøh' jne'.

28Wa' mi'jää' Jesucristo Dsa'jøøh' jnän' lä' jëë' hnäh'. Wa' la' lä' ja'.

2 Tesalonicenses

He⁻ la⁻ jee['] ga⁼të['] to['] je⁻ he⁻ ga⁼sii['] Paa'
kih['] øøh['] jne['] hi⁻ chaa⁻ Tesalónica

1 Jnä' Paa' kyaah' Silvano kyaah'
Timotä siin⁺ kih['] gwah⁻ jwii⁻
Tesalónica, hnäh' hi⁻ tääh' kyaah'
Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän⁻ kyaah'
Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän⁻. ²Ngiin['] kih[']
Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän⁻ hi⁻ ngiin['] kih[']
Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän⁻, wa['] kway⁻
he⁻ llu['] kyah['] hnäh['], hi⁻ wa['] jmeey[']
hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

Dio lla['] ta['] kih['] hi⁻ jmeeh⁻ øøh['] jne[']
wa['] ra⁻ ga⁼të['] jee['] jäh['] Dsa⁻jøøh['] jnän⁻

³Øøhn['], hnøø['] kwa⁻ jnääh[']
ti[']hmaah['] kih['] Dio lä⁻jé⁻ jmií[']
kwaat['] kyah['] hnäh['], lä⁻lle['] kih['],
lä⁻llu['] he⁻ ngoo['] ba['] dsoo['] hoh[']
hnäh['] kiyh['], hi⁻ ngoo['] ba['] hnaah⁻
hnäh['] dsa⁻kyah[']. ⁴Tih['] ba['] dsé⁻
jnääh['] lä⁻koo['] jmeeh⁻ hnäh['], he⁻ ja[']
ga⁼hlëeh['] jnääh['] llu['] kyah['] hnäh[']
lä⁻koo['] lä⁻koo['] gwah⁻ kih['] Dio.
Jmeeh⁻ jnääh['] juu['] ha⁻ lä⁻ jøh[']
hoh['] hnäh['] kyaah['] lä⁻jé⁻ wi['] he⁻
dsa⁻ngëe['] hnäh[']. Hi⁻ ha⁻ lä⁻ dsoo[']
hoh['] hnäh['] kih['] Dio hi⁻ kwëeh['] ba[']
hoh['] hnäh['] ma['] chaa⁻ hnäh['] ll*wii'*['].
⁵Heh['] lä⁻ja⁻, mi[']jnääh['] ma[']ra⁻ he⁻ lla⁻
Dio ta['] lä⁻koo['] lle['] kih['], he⁻ja['] na⁻
na⁻ngë['] hnäh['] jwë['] go[']taah['] hnäh[']

ya⁻jwii['] kiyh['], kih['] he⁻ jëeh['] hnäh[']
wi['] na['].

⁶Jëeh['], Dio jmee['] lä⁻koo['] lle['] kih['],
he⁻ mi[']hmaayh['] kih['] hi⁻ jmeeh[']
hnäh['] na[']. ⁷Hi⁻ hnäh['] hi⁻ dsa⁻ngëe[']
wi['] na['], hnäh['] ba['] hnäh['] jee['] teeh[']
hnäh['] hoh['] ko[']jøh['] kyaah['] jnääh[']
wa[']ra⁻ ga⁼të['] jee['] lä⁻jnä['] Jesús jñaay[']
gyuuuh['] kyaah['] ángele kyaay['] hi⁻ cha⁻
be['] kih[']. ⁸Jäyh['] jee['] wa[']je['] jih[']gyeh['],
ma[']ja['] heeyh['] wi['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ sa⁻
ga⁼hee['] kih['] Dio, hi⁻ lä⁻kye['] hi⁻ sa⁻
ga⁼lä⁻hnøø['] ju[']hmëe['] kih['] Jesucristo
Dsa⁻jøøh['] jnän⁻. ⁹Hi⁻ he⁻ na['], jëe[']
wi['] he⁻ sa['] llaa['] jih['] koh['] jih[']lih['], uu[']
go⁻te['] ba['] dsa⁻taayh['] kih['] Dsa⁻jøøh[']
jnän⁻, jee['] mo⁻so⁻ tëeý['] jëeý['] jee['] jnä[']
na⁻hñaah['] kyaah['] be['] kiyh['], ¹⁰wa[']ra⁻
ga⁼të['] jmií['] jäh['] Jesús. Ma[']ja[']
dsa⁻taah['] lä⁻jëe⁻ hi⁻ laa['] kyaay['],
jmeey['] juuuh['] kiyh[']. Peer['] jëe['] dsah[']
lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma[']heeh[']. Hi⁻ lä⁻kye[']
hnäh['] jëeý['] hnäh['], jëeý['] ma[']lä⁻dsoo[']
ba['] hoh['] hnäh['] juu['] he⁻ ma[']kwa[']
jnääh['].

¹¹He⁻ja⁻ ngii['] jnääh['] kyah['] hnäh[']
lä⁻jé⁻ jmií['] mah['] jmää['] Dio hnäh[']
lluu['] lä⁻lle['] kyah['] hnäh['] hi⁻ na⁻teeh[']
kyay[']. Hi⁻ ngii['] jnääh['] kiyh['] mah[']

kway' be' kyah' hnäh' jmeeh' hnäh'
lä' jé' ta' llu' he' hyoh' hoh' hnäh'
jmeeh', lä' llu' he' ma'dsoo' hoh'
hnäh'. ¹²Ma' ja' jmeeh' dsa' juuh' kih'
Jesucristo kwaat' kyah' hnäh' hi'
ja' ba' lä' ja' le' kyah' hnäh' ko' joh'
kyaaayh', kih' he' llu' dsé' Dio jnän',
hi' kih' he' llu' dsé' Jesucristo
Dsa' jøøh' jnän'.

Ha' lä' le' wa'ra' ga'te' jee'
jäh' Dsa' jøøh' jnän'

2 Na' hlëeh' ga' jnääh' miih' kih'
ha' lä' le' wa'ra' ga'te' jee'
jäh' Jesucristo Dsa' jøøh' jnän' hi'
ha' lä' jee' jnih' mah' jmeen' ko' joh'
kyaaayh'. Øøhn', chuuñ' kyaah'
hnäh', ²ta' hee' hnäh' ga'juh'
huu'dsé' kyah' hnäh'. Ta' jeh' hoh'
hnäh' cher'mah' ga'nuuh' hnäh'
jäh' dsa' ma' jah' Jesúis. Ma'ke' he'
ga' jayh' ma'hlëeh' Jmi' lle' kih'
Dio, ma'ke' he' ga' jayh' ma'ya'ka'
dsa' juu' kyaah' jnääh' o ma'tëeyh'
juu' kyaah' jnääh', ta' jmeeh' hnäh'
he' go'te'. ³Ta' kwa' hnäh' jwe'
he' ga' mi'gaa' dsa' hnäh'. Sa'
jäh' Jesúis jää' sa' ga' ma'lloo' jmi'
jmeeh' dsa' na'hoøh' kih' Dio lä'kaa'
jmi'gyuu' hi' lä' jnääh' dsa' hlëeh' hi'
ma'na'hee' go'te'. ⁴Hi' he' lä' hnøø'
lla'dséey' kih' Dio hi' kih' lä' jé' he'
jmeeh' dsa' juuh' kih'. Jmääy' hñiiy'
jøøh' kih' jee' lä' jé', lä' jiih' gyay'
neh' gwah' kih' Dio, jmääy' hñiiy'
lä'koo' Dio.

⁵¿Che' sa' dsooh' hoh' hnäh'
he' ga' jwëehn' hnäh' he' la', lä'
ma' gyan' kyaah' hnäh' jee' na'?
⁶Ma'neh' ba' hnäh' hee' na' he'
sa' kwa' jwe' lä' jnääh' dsa' hlëeh'
he' jää' sa' ga' ma'te' jmi' kiyh'.
⁷Sa' chaq' hi' ne' kwee', ha' lä'

ma'løø' jmeeh' ta' hi' hlëeh' he', pero
ma'ra' he' jmeeh' bih' ta' to'ké'. Koo'
jøøy' lloo' jmi' jñuuuh' he' jmeeh'
jwiih' kiyh'. ⁸Ja'ga' na' lä'cha' jwë'
ngëy' jnä'hä'. Pero wa'ra' ga'te'
jee' jäh' Jesúis, kyaah' lle' he' hä'
hooy' ba' jngëeyh' dsa' hlëeh' he'.
Mi'llaay' go'te' kyaah' jmeeh' kiyh'
wa'ra' jayh'. ⁹Kyaah' cha'miih' be'
kih' Tana', jmeeh' dsa' hlëeh' he'
ta'. Jmeey' hii' goo' jmi'gyuu' hi'
jmeey' he' juuh'gaa'. Pero kyaah'
juu' ta'juu' jmah' ba' jmeey' lä' jé'
he' ja'. ¹⁰Ja' he' koo' née' he' hlëeh'
jmeey'. Kyaah' he' ja', mi'gaay' dsa'
hi' ma'täh' hee' go'te', kih' he' sa'
ga' lä' hnøø' ma' nuuy' ju'dsoo' mah'
ma' lääy'. ¹¹He' ja' kwa' Dio jwë'
lä'gaa' dsa' he' cha'ga'miih' kyaah'
juu' ja' mah' jmeeh' gyih' he' kih' juu'
ta'juu' ba'. ¹²Heh' lä' ja', ja' dso' jwiif'
në' kih' lä' jé' hi' sa' heeh' kih'
ju'dsoo', kih' he' hnøø' gyih' he'
hlëeh'.

Ga'lleeh' Dio jne' mah' lää' jne'
¹³Dsa' jøøh' jnän' hnäay' hnäh'
øøhn', he' ja' jmeeh' bi' kwa' jnääh'
tää' ti'hmaah' kih' Dio kwaat'
kyah' hnäh'. Jëeh' Dio ga'lleeh'
hnäh' lä' ma' to'në' mah' lääh'
hnäh', lä' llu' he' ga'mi'lluuy'
hnäh' ta'la' kih' Jmi' lle' Na'jngii'
hi' lä' llu' he' ma'dsoo' hoh' hnäh'
kih' ju'dsoo'. ¹⁴Ga'tëeh' Dio hnäh'
kyah' ju'hmëe' he' ga'kwa' jnääh'
mah' tëeh' hnäh' ya'jwiif' kih'
Jesucristo Dsa' jøøh' jnän'. ¹⁵Lä' ja'
øøhn', go'taqah' hnäh' koo' hweh'.
Ta' wa' gaa' hoh' hnäh' lä' jé' he'
ga'lä'tëeh' hnäh' kyaah' juu' he'
ga'hlëehn' hi' kyaah' lä' jé' he'
ga'sii' jnääh' kyah' hnäh'.

¹⁶Ngií' jnääh' kih' Jesús Dsa-jøøh' jnän' hi' ngiin' kih' Dio hi' lla' Tää' jnän' hi' hnääh' jne', hi' ga' jmee' jee' dsé' jne' he' sa' llaa' jih' koh', hi' ga' jmee' cha' o'jøh' dsé' jnän' ta' la' kih' he' llu' dséy'. ¹⁷Ngiin' kiyh' mah' wa' jmeey' jee' hoh' hnääh' hi' wa' kway' be' kyah' hnääh' mah' ya'hii' llu' lä' jee' he' hlëeh' hnääh' hi' lä' jee' he' jmeeh' hnääh'.

Ga' jäh' Paa' siih' øøh' jne'
ngiif' hnääh' kyaq' jnääh'

3 Øøhn' ta' jyoh' ko'taa', ngiif' hnääh' kyaq' jnääh' mah' lloo' chah' juu' kih' Dsa-jøøh' jnän' lä'kaa' jmi' gyuu' hi' lä' ja' wa' tøoyh' ta' juu' ja' lä'koo' ga' jmeeh' hnääh'. ²Ngií' hnääh' kyaq' jnääh' mah' sa' cha' he' dsa'ngëe' jnääh' jee' kih' dsa' hnäa' dsé'. Jëeh' ja' lä' jee' dsa' lä'dsoo' dsé' juu' la'. ³Pero mi-te' ba' Dsa-jøøh' jnän' juu' kih', ma'ra' he' hää' böh' hnääh' mah' sa' cha' he' dsa'ngëeh' hnääh'. ⁴Kye' jnääh' o'jøh' dsé' kih' Dsa-jøøh' jnän', he' jmeeh' ba' hnääh' lä' jee' he' ma'jäh' jnääh' hi' ngoo' ba' jmeeh' hnääh' lä' ja'. ⁵Dsa-jøøh' jnän', hi' he' ba' jää' hnääh' mah' lä'hnaah' hnääh' øøh' hnääh' lä'koo' hnääh' Dio jne' hi' lä' ja' jääy' hnääh' mah' kwëeh' hoh' hnääh' lä' ga'kwëeh' dsé' Cristo.

Jmee' bii' jmee' jne' ta'

⁶Jmee' jnääh' mada' kyah' hnääh' lä'hih' kih' Dsa-jøøh' jnän'. Ta' jmee' hnääh' ko'jøh' kyaah' ni' ja'a' øøh' jne' hi' jmee' wa' la' cha' la', hi' sa' jmee' he' lä' jee' juu' he' ma'kwa' jnääh'. ⁷Ma'ñeh' ba' hnääh' he' lle' kyah' hnääh' jmeeh' hnääh' lä'koo' jmee' jnääh'. Sa' ga' jmee' jnääh'

wa' la' cha' la' jee' kyah' hnääh'. ⁸Sa' ga' kih' jnääh' la' ga' kih' jnääh' kih' ni' ja'a' dsa'. Sa' ga' teeh' jnääh' dsé' jnääh' ma' ga' jmee' jnääh' ta' lä' jmi' lä'hwé'. Jëeh' ni' ja'a' hnääh' sa' ma' hnøø' jnääh' ma' lla'kyaa' jnääh' jmi'. ⁹Ja' he' sa' na'ngë' jnääh' jwé' he' ma' ngiif' jnääh' kyah' hnääh'. Pero lla' he' ja', ga' jmee' jnääh' ta' mah' jmeeh' hnääh' ja'ba' lä'koo' ga' jmee' jnääh'. ¹⁰Lä' ma' ga' tooh' jnääh' kyaah' hnääh' ga' jmee' jnääh' mada': Cher'mah' hi' sa' hnøø' jmee' ta', lä' ja' sa' wa' kuyh'.

¹¹Jëeh' ma'ñuu' jnääh' ko'lla' dsa'kyah' hnääh' jmee' wa' la' cha' la'. Ni' miih' ta' sa' jmee'. Koo' dsa'jëey' he' jmee' dsa'ba'. ¹²Kih' hi' he' na' hlëeh' jnääh' hi' jmee' jnääh' mada', lä'hih' kih' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän'. Ta' wa' tääyh' ta' la' ta' jnøø', wa' jmee' ta' mah' lä'cha' he' kuyh'.

¹³Hi' hnääh' øøhn', jmee' ba' hnääh' he' llu', ta' tø' hnääh'. ¹⁴Cher'mah' cha'a' ko'lla' hi' sa' nuuh' kih' juu' he' na'sii' la', kye' da' hnääh' kwäat' kih' hi' jmee' lä' ja' hi' mo'to' jmee' hnääh' ko'jøh' kyaayh' mah' wa' ja' o'hih' kiyh'. ¹⁵Pero ta' jmee' hnääh' na' hääh' hnih', hlëeyh' lä'lle' kih' ta'la' kih' he' laa' øøh' ba'.

¹⁶He' ba' Dio hi' jmee' hii' tii' jnän', wa' jmee' hii' tii' kyah' hnääh' lä' jee' jmi' wa' he' cha' he' he' cha'a' hnääh'. Dio kyaah' hnääh'.

¹⁷Jnä' Paa' ma'sii'n' miih' jee' ga' dsaa'juu' la' kyaah' goon'. Lä' ja' jmeen' kyaah' lä' jee' je' he' siin' mah' la'dsoo' jnä' he' hi' chee' je' ja'. ¹⁸Wa' mi'jää' Jesucristo Dsa-jøøh' jnän' lä' jee' hnääh'. Wa' la' lä' ja'.

1 Timoteo

He⁻ la⁻ to⁻në['] je⁻ he⁻ ga⁻sii['] Paa['] kih['] Timotä

1 Jnä['] Paa['] laan['] apóstol kya^{a'} Jesucristo lä⁻hi⁻ kih['] Dio hi⁻lää⁻ jne['] hi⁻ lä⁻hi⁻ kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻ kyen['] o⁻jøh⁻ dsé⁻ kih^{'. 2} Sii⁻kyah['] Timotä, hne⁻ hi⁻laa⁻ lä⁻koo⁻ gyuu⁻ kyaan⁻ lä⁻llu⁻ he⁻jää⁻ hne⁻ jwé['] kih['] Dio. Ngiin['] kih['] Dio hi⁻laa['] Tää['] jnän['] hi⁻ kih['] Cristo Jesús Dsa⁻jøøh['] jnän['] wa['] kway⁻ lä⁻jé⁻ he⁻llu⁻ kyah^{',} wa['] lä⁻ñih['] dséy⁻ hne⁻, hi⁻wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah^{'.}

Ga⁻jmee['] Paa['] mada⁻ kih['] Timotä mah['] hlëeyh['] dsa⁻ hi⁻ kwa⁻ juu['] ta⁻juu[']

³Jää['] sa⁻ ga['] ma⁻ngoon⁻ ta⁻ hwa['] Macedonia, ga⁻jwëehn['] hne⁻ he⁻ jäh['] jwi⁻ Éfeso na⁻ mah['] hah['] kih['] ko⁻llaä['] hi⁻ mi⁻gaa⁻ dsa⁻ kyaah['] juu['] ta⁻juu^{'. 4}Ni⁻ta⁻ kwa⁻ jwé['] jmeey['] he['] kih['] lä⁻jé⁻ juu['] ma⁻gyuh['] kiyh^{',} ni⁻he⁻ jmeey['] juu['] ha⁻ lä⁻ma['] laa⁻ ma⁻hyaa['] ta⁻gyuu⁻ jnän^{'. Sa['] cha⁻ jee['] llaa⁻ juu['] ja⁻. Koo⁻ llay⁻ hnii⁻ ba['] ja⁻. Sa⁻ds oo['] ta⁻cha⁻ne['] juu['] kih['] Dio kyaah['] juu['] ja⁻. He⁻ds oo['] dsé⁻ jne['] kih['] Dio, he⁻ja⁻ba['] jmää['] kih['] dsa⁻. He⁻ja⁻ jwahn⁻ ka⁻läh^{',} ja⁻ jäh['] Éfeso na⁻ mah['] jmeeh['] he⁻ga⁻jwëehn['] hne⁻ jää^{'.}}

⁵He⁻hnoon['] lä⁻hnää['] dsa⁻ øøh['] kyaah['] koo⁻ née['] ba['] huu[']dsé⁻,

he⁻ja⁻ba['] ma⁻jmeen['] mada⁻ lä⁻na⁻. Peer⁻ cher[']mah['] hnii⁻ huu[']dsé⁻ kiyh['] hi⁻cher[']mah['] koo⁻ jäh['] bih['] he⁻ma⁻ds oo['] dséy['] kih['] Dio, sa⁻ jmää['] kiyh['] he⁻jäyh['] hnää['] øøyh^{'. 6}Kih['] he⁻ga⁻jmee['] ko⁻llaä['] dsa⁻ta⁻ koo['] he⁻hnää['] øøyh^{',} he⁻ja⁻ga⁻nää['] kyaah['] juu['] he⁻sa⁻ jmää['] ta^{'. 7}Hnøøy['] jmää['] hniiy['] jaa⁻ hi⁻kyuuuh⁻ ley kih['] Dio, pero ni⁻he⁻hlëeyh['] sa⁻ngëey^{',} ma⁻ke⁻ kway⁻ juu['] lä⁻kaa⁻ tuh⁻dséy^{'.}

⁸Pero ma⁻ñe['] ba['] jne^{',} llu['] ba[']ley kih['] Dio wa⁻ra⁻ jäh['] kih['] ngëe['] jne['] hee⁻ kih['] jmää['] ley ja⁻. ⁹Ñe['] ba['] jne['] sa⁻ga⁻kwa['] Dio ley kih['] hi⁻ jmee⁻ he⁻llu^{'. La['] kih['] hi⁻ma⁻hlääh^{',} kih['] hi⁻chaah^{',} kih['] hi⁻na⁻hee⁻ dsé^{',} kih['] hi⁻jmee⁻ dso⁻kye^{',} kih['] hi⁻sa⁻ kyaah['] Dio, kih['] hi⁻sa⁻cha⁻nuuuh^{',} kih^{',} kih['] hi⁻jngëeh['] dsa⁻kyaa^{',} kih['] hi⁻he['] ba['] hnøø['] ley ja⁻. ¹⁰Kih['] dsa⁻më['] dsa⁻nuuuh⁻ hi⁻kaah⁻ wa['] hi⁻cha⁻hi⁻, kih['] dsa⁻më['] o dsa⁻nuuuh⁻ hi⁻kaah⁻ ja⁻ba['] dsa⁻kyaa^{',} kih['] hi⁻heë['] dsa⁻ mah['] hnëey^{',} kih['] hi⁻ta⁻juu^{',} kih['] hi⁻ jmee⁻ ju⁻ds oo['] kih['] juu['] ta⁻juu^{',} hi⁻la['] kih['] hi⁻hnøø['] lla⁻dséë['] kih['] ju⁻ds oo['] he⁻kwa⁻ jnää['] la⁻, ¹¹lä⁻koo⁻ lle[']ju⁻hmëë['] he⁻na⁻hñaaan⁻ kwan⁻. He⁻}

ba' che' na'hñaaah' la' ju'hmëe' kih'
Dio hi' laa' Tää' jnän'.

Cha'miih' ga'lä'ñih'
dsë' Dio kih' Paa'

12Kwan' ti'hmaah' kih' Cristo
Jesús Dsa'jøøh' jnän' hi' kwa' be'
kin'. Jëeh', ga'jmääy' jnä' kwaat'
he' mi'ten' kiyh', he'ja' ga'hñaqay'
jnä' mah' jmeen' ta' kiyh'. **13**Jää' sa'
ga' ma'teeyh' jnä' ga'mi'kwäh'
jnih'. Ga'ngëen' jmeen' hñaa' dsën'
kih' dsa' kyaay', ma' hään' jwérte.
Pero ga'lä'ñih' dsë' Dio jnä', jëeh'
sa' má man' hee' ja' ma' jmeen',
hi' sa' ma' heen' kih' ju'dsoo'. **14**Ha'
koh' sa' llu' dsë' Dsa'jøøh' jnän'
kyah' jnä'. Ga'jmeey' ga'lä'dsoo'
dsën' kiyh' hi' ga'jmeey' he'
ga'lä'hnaan' dsa' ta'la' kih' Cristo
Jesús.

15Juu' he' jwahn' la', la' dsoo'
hi' hnøø' heeh' ga'lä'jëe' dsa'.
Ja' Cristo Jesús jmi'gyuu' la' mah'
lääy' dsa' hi' jmee' he' hliih'. Hi'
jnä' lqan' to'në' kih' jee' lä'jëe'
hi' jmee' lä'ja'. **16**Kih' he'ja' ba'
na', ga'lä'ñih' dsë' Dio jnä', mah'
mi'jnää' Cristo Jesús ta'la' ki'
jnä' ha' lä'koo' jøh' dsëy'. Jëeh',
cha'ga'miih' he' hliih' ga'jmeen'
lä'koh' ga' he' jmee' jñah'. Lä'jwe'
ja', ka' kwaat' hi' na' ga' heeh' kih'
Jesús, ha' koh' sa' lä'jøh' dsë' Jesús
kyayh', mah' jmeey' chaay' lä'jëe'
joh' jmi'cha'. **17**Lä'ja' wa' la' juuh'
kih' Dio hi' wa' laay' jøøyh'. Sa'
chaay' ga' jñah' Dsa'ta' hi' jøøh' ga',
hi' sa' juu' jih'koh', hi' ni' sa' tée'
jne' jëe' jnih', ja' hñii' bih' laay'
Dio hi' kyayh'. Wa' la' lä'ja'.

18Timotä, gyuu' kyaan', kwëehn'
hne' nuuh' la', ja'ba' lä'koo'

juu' he' ga'mi'jnää' Dio kih' hi'
ga'hléeh' kyah' jää'. Ja' mi'dsooh'
hoh' lä'koo' ga'jäh' hi' he' mah'
tëeh' be' jmeeh' ta' lä'jih' jee' le'.
19Hnøø' lä' ma'dsoo' ja'ba' hoh',
hi' lä' ma'jmeeh' ja'ba' he' llu'
jmah' mah' sa' hnii' huudse' kyah'.
Ko'llaá' dsa' sa' ga'jmeey' he'
lä'koo' ya'nääy' kyaah' huudse'
kiyh', he'ja' ga'heey' hñiiy', mo'so'
ga'nääy' ta'cha'në'. **20**Uú' hi'
ga'jmeey' lä'ja' chee' Himeneo
kyah' Leja'. Hi' he' ga'ngëen'
kih' Tana' mah' lä'ja' mi'teey' sa'
mi'kwayh' Dio.

Ha' lä' chuu' jne' kyaah'
Dio kih' lä'jëe' dsa'

2 Chuu' kyaah' hne' to'në', wa'
ngii' jne' kih' Dio mah' wa'
le' llu' kih' lä'jëe'. Wa' hléeh' jne'
Dio lä'jëe' he' lla' dsë' jne' hi' wa'
chiihn' Dio lä'jëe' he' chaa' jne', hi'
wa' kwan' ti'hmaah' kiyh'. **2**Lä'ja'
hnøø' ngii' jne' kih' lä'jëe' hi' kye'
ta' hi' lä'kye' dsa'ta' mäh' mah'
kway' jwë' dsa'toothn' llu' hii' tii'
jnän'. Hi' lä'ja' cha' jwë' hnäähn'
Dio, hi' jmeen' lä'koo' lle' kih'. **3**He'
la'ba' ja' he' llu' he' tih' dsë' Dio
hi' lä'jëe' jne'. **4**Dio hnøø' he' lää'
lä'jëe' dsa' hi' hnøøy' lä'ngëe'
dsa'ha' lä'la'ju'dsoo'. **5**Jëeh',
ja'ba' Dio laa' hi' lä'ja' jaa'ba'
dsa'nuuh' chaay' hi' mi'ee' juu'
kih' dsa' kyaah' Dio. Dsa'nuuh' he'
chee' Jesucristo. **6**Ga'ngëey' hñiiy'
he'ga'juuy', mah' lääy' lä'jëe' dsa'.
He'la'ga'mi'jnää' Dio ma'ga'lloo'
jmi'ja'. **7**He'ja'ga'hñaqay' jnä'
laan' apóstol mah' kwan' juu' kiyh'.
Ñe'ba' Cristo, hléehn'ju'dsoo', sa'
ta'juun'. Na'hñaaan' mi'teén' dsa'hi'

sa⁺ laa⁺ judiu, hee⁻ ja⁻ he⁻ dsoo['] dsë['] jne⁻ hi⁻ hee⁻ ja⁻ ju['] dsoo['].

⁸ He⁻ ja⁻ hnnoon['] lä⁺ jëë⁺ dsa⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ chaa⁻ lä⁺ kaa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ chuuuy⁻ kyaah['] Dio. Hi⁺ wa['] ra⁻ ga⁻ hlëeyh['] kyaah['] Dio chooy['] gooy⁻ ta⁺ gyuuuh⁻, hnøø['] na⁻ jngëey^{',} sa⁺ lleey^{',} hi⁻ sa⁺ hneey['].

⁹ Lä⁺ ja⁻ jwahn⁻ ka⁻ läh['] kih['] dsa⁻ më['], wa['] kyeyh['] hmiih⁻ kyaah['] koo⁻ nëe['] ba['] huuh['] dsë['] lä⁺ koo⁻ lle['] kih['] hi⁻ hnaah⁻ Dio. Hi⁺ wa['] ra⁻ ga⁻ jñaay['] lley['] sa⁺ llu['] jmeey['] jih['] gyeh['] na⁻ beh⁻ kyaah['] ñe['] nøø['] o kuu['] he⁻ hmooh^{',} ni['] he⁻ këyh⁻ hmiih⁻ hmooh[']. ¹⁰ Lla⁻ he⁻ ja⁻, wa['] jmääy['] hñiiy['] na⁻ hñaah⁻ kyaah['] lä⁺ jé⁺ ta['] llu['], lä⁺ koo⁻ lle['] kih['] dsa⁻ më['] hi⁻ hnaah⁻ Dio.

¹¹ Hi⁺ sa⁺ sooh⁻ kih['] dsa⁻ më['] he⁻ tooyh['] miih['] jee['] kwa⁻ dsa⁻ juu['], hnøø['] nuuyh⁻ kih['] juu['] he⁻ nuuy[']. ¹² Sa⁺ kwan['] jwë['] kih['] dsa⁻ më['] he⁻ mi⁻ tëëy['] dsa⁻ ñuuuh⁻, ni['] sa⁺ le['] kay['] në['] kih['] dsa⁻ ñuuuh⁻. Hnøø['] dsa⁻ taayh['] to⁻ kë['] ba[']. ¹³ Jëëh['], Dio ga⁻ jmääy['] Adán to⁻ në[']. Këë⁻ ga⁻ ga⁻ jmääy['] Eva. ¹⁴ Hi⁺ ja⁻ kih['] Adán ga⁻ mi⁻ goo⁻ hi⁻ sa⁺ llu[']. Kih['] dsa⁻ më['] ba['] ga⁻ mi⁻ goo⁻. Kih['] he⁻ ja⁻ ba['] ga⁻ lä⁺ cha⁻ dso['] kye⁻ kiyh[']. ¹⁵ He⁻ ja⁻ ga⁻ jäh['] Dio kih['] dsa⁻ më['], jëëy['] wi['] jee['] lä⁺ chaa⁻ gyuu⁻ kyaay['], pero lää['] bih['] cher'mah['] ngoo['] ba['] dsoo['] dsëy['] kih['] Dio hi⁻ lä⁺ ja⁻ hnøø['] hnääy['] dsa⁻, hnøø['] na⁻ jngëey^{',} hi⁻ hnøø['] dsa⁻ taayh['] lä⁺ koo⁻ lle['] kih['].

Ha⁻ lä⁺ hnøø['] jmeey['] hi⁻ kyë⁻ në['] kih['] øöh['] jne[']

3 Jwahn⁻ dsoo['], cher'mah['] chaa⁻ hi⁻ hnøø['] ka⁻ në['] kih['] øöh['], ta['] llu['] ba['] ja⁻ hnooyh[']. ² Pero hi⁻

hä['] goo⁻ ta['] ja⁻, jmee['] bii['] laay['] jaa⁻ hi⁻ sa⁺ na⁻ bääjh['] ni['] miih['] dsoo['], jaa⁻ dsa⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ kyaah['] jaa⁻ ba['] dsa⁻ më['], jaa⁻ hi⁻ ngë⁻ koo⁻ nëe['] ba['], jaa⁻ hi⁻ hää⁻ hñii['], jaa⁻ hi⁻ hä['] ta['] kih['], jaa⁻ hi⁻ kwa⁻ jee['] ja['] dsa⁻ hi⁻ go⁻ nää['], jaa⁻ hi⁻ lih⁻ mi⁻ tëë['] dsa⁻. ³ Sa⁺ le['] ka⁻ në['], jaa⁻ dsa⁻ lla['] hiih[']. Hnää['] jaa⁻ hi⁻ sa⁺ hnee['], jaa⁻ hi⁻ joh['] dsë['] hi⁻ sa⁺ ti['] choo⁻ juu['], jaa⁻ hi⁻ sa⁺ hee['] dsë['] kuu['], ⁴ jaa⁻ hi⁻ lih⁻ lla['] ta['] cha'neh⁻ kih['], jaa⁻ hi⁻ lih⁻ kwëëh['] ñuuuh⁻ joo['] mah['] sa⁺ jiyyh['] juu['] kyaayh[']. ⁵ Cher'mah['] chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ sa⁺ lih⁻ lla['] ta['] cha'neh⁻ kih['], ñha⁻ ba['] lä⁺ ja⁻, kay['] në['] kih['] gwah⁻ kih['] Dio? ⁶ Jaa⁻ øöh['] jne['] hi⁻ hmëe['], sa⁺ le['] kay['] në['], wa['] ra⁻ ja⁻ huuh['] dsë['] kiyh['] jmääy['] hñiiy['] jøøyh['], hi⁻ jä⁻ dso['] jwii['] në['] kiyh['] lä⁺ koh['] ga⁻ la['] kih['] hi⁻ sa⁺ llu[']. ⁷ Hi⁺ jee['] kih['] hi⁻ sa⁺ ma⁻ heeh⁻, hnøø['] hii['] juu['] kiyh['] he⁻ jmeey['] he⁻ llu['] jmah['] ba['], mah['] sa⁺ hlëeh['] dsa⁻ hliih['] kiyh['] hi⁻ lä⁺ ja⁻ sa⁺ mi⁻ goo⁻ hi⁻ sa⁺ llu['] kiyh['].

Ha⁻ lä⁺ hnøø['] jmeey['] dsa⁻ na⁻ lleeh['] kyaa⁻ Dio hi⁻ kwa⁻ juu['] kiyh[']

⁸ Hi⁺ lä⁺ ja⁻ ka⁻ läh['] kih['] lä⁺ jëë⁺ hi⁻ jmeey['] be['] kih['] hi⁻ kyë⁻ në['], hnää['] jaa⁻ hi⁻ hä['] ta['] kih['], hi⁻ mi⁻ te['] juu['] kih['], hi⁻ sa⁺ hih['], hi⁻ hi⁻ sa⁺ hee['] dsë['] kuu['].

⁹ Hi⁺ hnää['] jaa⁻ hi⁻ na⁻ jngii['] huuh['] dsë['] kih['], hi⁻ chooh⁻ koo⁻ hweh⁻ juu['] he⁻ ma⁻ dsoo['] dsë['] jne['], he⁻ ma⁻ lä⁺ jnä['] jnän['] na[']. ¹⁰ He⁻ ja⁻, jää['] ga⁻ hnøø['] kye['] jne['] kwaat⁻ che['] jmääy['] jmeey['] ta['] ja⁻. Ja⁻ ga⁻ na['], le['] jmeey['] be['] kih['] hi⁻ kyë⁻ në['], cher'mah['] sa⁺ cha⁻ he⁻ na⁻ bääyh['].

¹¹ Ja⁻ ba['] lä⁺ ja⁻ kih['] dsa⁻ më['], hnøø['] jaa⁻ hi⁻ hä['] ta['] kih['], hi⁻ sa⁺ kooh⁻ juu['] jwii['], hi⁻ ngë⁻ koo⁻ nëe['] ba['], hi⁻ jaa⁻ hi⁻ mi⁻ te['] juu['] kih['].

¹²Hí⁻ jmee['] be['] kih['] hi⁻ kye⁻ në['],
wa['] laay['] dsa⁻ñuuuh⁻ kya[']a[']jaa⁻
ba['] dsa⁻më['], hi⁻ wa['] liyh⁻ llay['] ta[']
cha[']neh⁻ kiyh['], hi⁻ wa['] kweéyh[']
nuuh⁻ jooy<sup>'. 13Lä⁻jëe⁻ hi⁻ ya[']heëe[']
llu['] kyaah['] ta['] ja⁻, dsa⁻hä['] ta['] kiyh[']
jee['] kih['] dsa⁻kyaaah['] hi⁻ cha[']ga[']miih[']
lä⁻cha⁻ be['] kiyh['] hlëéyh['] dsa⁻ ha⁻ lä⁻
la['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsë⁻ jne['] kih['] Cristo
Jesús.</sup>

Jnaah['] la['] juu['] he⁻ ma⁻lä⁻jnä['] jnän[']
¹⁴Hnoon['] niin['] na[']jëen⁻ hne⁻
chah['] la⁻, pero ma⁻ra⁻ he⁻ sii⁻ ba[']
jnä['] kyah['], ¹⁵le['] ga['] che⁻ sa⁻ngoon[']
chah<sup>'. Lä⁻ja⁻ lä⁻neh⁻ ha⁻ lä⁻kah['] në[']
kih['] dsa⁻ hi⁻ ma⁻heeh⁻ hi⁻ laa['] gwah[']
kih['] Dio jiih⁻ hi⁻ tääh['] në['] kih[']
ju'dsoo^{',} hi⁻ chooyh⁻ koo⁻ hweh⁻ juu[']
ja⁻, laay['] lä⁻koh['] ma⁻tii⁻ na[']hyah<sup>'. 16Ma⁻ra⁻ ju'dsoo^{',} sa⁻ lä⁻keh['] jne[']
jmiï['] lä⁻ngëen⁻ ha⁻ lä⁻la['] jwë['] kih[']
Dio. Pero kyaah['] he⁻ na[']sii⁻ jee['] la⁻
lä⁻ngëe['] ba['] jne['] miih⁻:</sup></sup>

Ga[']mi⁻jnää['] Dio hñii['] jmi⁻gyuu⁻
la⁻, laay['] lä⁻koo⁻ jaa['] dsa⁻.
Hi⁻ he['] ya[']heëe['] lлу['] ta[']la['] kih[']
Jmi⁻lle['] Na[']jngii<sup>'.
Lä⁻jëe⁻ ángele ga[']jëey<sup>'.
Hi⁻ ga[']kwa['] dsa⁻ juu['] kiyh['] kih[']
dsa⁻ hi⁻ sa⁻ laa['] judiu.
Ga[']lä⁻dsoo['] dsë⁻ dsa⁻ kiyh['],
jmi⁻gyuu⁻ la⁻,
hi⁻ ga[']heeh⁻ Dio ka[']läh['] gyuuuh[']
ya[']jwii<sup>'.
Lloo['] koo⁻ jmiï['] jmee[']
dsa⁻ ta⁻ koo['] ju'dsoo[']</sup></sup></sup>

4 Na⁻hñaa['] lä⁻jëe⁻ ga[']mi⁻jnää⁻
Jmi⁻lle['] Na[']jngii^{',} ha⁻ lä⁻le[']
wa[']ra⁻ ga[']të['] jee['] llaa['] jmiï<sup>'. Ko[']llaa[']
dsa⁻ lä⁻øø['] kih['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsë⁻
jne['], nuuy['] juu['] ta[']juu['] he⁻ kwa[']</sup>

jmi⁻lle['] hliih<sup>'. 2iHe⁻ ba['] che⁻ ta[']juu[']
hi⁻ kwa['] juu['] lä⁻ja⁻! Mo⁻so⁻ liiyh⁻
he⁻ jmeey^{',} jlë['] go[']te⁻ huuh[']dsë⁻ kiyh<sup>'.
3Mo⁻so⁻ kway['] jwë['] jee['] goo['] dsa⁻,
ni⁻ sa⁻ kway['] jwë['] kuh[']hih['] dsa⁻
lä⁻jë⁻ he⁻ cha⁻ mah['] kuh[']hih['] hi⁻
kwa⁻ ti[']hmaah['] kiyh^{',} hi⁻laa['] kyaay[']
hi⁻ kyuuuh⁻ ha⁻ lä⁻la['] ju'dsoo<sup>'.
4Jëeh^{',} lлу['] ba['] lä⁻jë⁻ he⁻ ga[']lla['] Dio
he⁻ kih[']hihn⁻. Sa⁻ cha⁻ he⁻ kih['] jähn[']
sa⁻ lлу^{',} hnøø['] kwan['] ti[']hmaah['] kih[']
bih<sup>'. 5Kyaah['] juu['] kih['] Dio hi⁻ kyaah[']
he⁻ ngii⁻ dsa⁻ kiyh^{',} jmee['] na[']jngii[']
lä⁻jë⁻ he⁻ kuh[']hih['] dsa⁻.</sup></sup></sup></sup>

Ha⁻ lä⁻ hnøø['] jmee['] hi⁻ hä[']
goo['] ta['] kih['] Cristo

⁶Cher'mah['] mi⁻tëëh['] øøh['] juu['] la⁻,
ya[']heëh['] ba['] hne⁻ lлу['] kyaah['] ta['] kih[']
Jesucristo, hne⁻ hi⁻ tée⁻ be['] kyaah[']
juu['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsë⁻ jne['], ja[']ba[']
ju'dsoo['] he⁻ ma⁻heeh['] na⁻. ⁷Mo⁻to⁻
taah⁻ hñaah['] kyaah['] juu['] ma⁻gyuh⁻,
kyaaah['] juu['] he⁻ sa⁻ jmää['] ta[']. Jmee[']
bii['] hnääh['] Dio ba[']. ⁸Llu['] ba['] miih⁻
he⁻ koo[']hljj['] jne[']. Pero cha[']ga[']miih[']
llu['] he⁻ hnääh['] jne['] Dio. Jëeh['] he⁻
ja⁻la⁻ ya[']jøø['] jnän['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻hi⁻
lä⁻ja⁻ka[']läh['] jmi⁻gyuu⁻ he⁻na[']ga[']
lä⁻jnä[']. ⁹Juu['] la⁻, la[']dsöö['] hi⁻ jmee[']
bii[']heeh⁻ lä⁻jëe['] dsa⁻. ¹⁰He⁻ja[']ba[']
kwa⁻ jne['] be['] lä⁻jiih['] jee['] le['], kih[']he⁻
kye['] jne['] o[']jøh['] dsë⁻ kih['] Dio jiih^{',}
hi⁻lä⁻lä⁻jëe['] dsa⁻. Pero lä⁻jëe['] hi⁻
ma⁻heeh⁻ kiyh^{',} hi⁻he[']ba[']lää<sup>'.
11Ja⁻ mi⁻tëëh['] dsa⁻juu[']la⁻, hi⁻</sup>

jwiih['] hnih['] jmee['] bii['] mi⁻tey<sup>'. 12Ni⁻
jaa⁻, ta⁻wa['] mi⁻kwah['] hne⁻ kih[']he⁻
mäh<sup>'. Jlë['] jwë['] kiyh<sup>'. Jmee['] ba['] hne⁻
kwee⁻ mah['] ka⁻në['] hi⁻ma⁻heeh⁻
juu['] kih['] Dio lä⁻koo['] jmeeh['] hñaah[:]
ha⁻lä⁻hlëëh^{',} ha⁻lä⁻jmeeh^{',} ha⁻</sup></sup></sup>

lä⁺ hnaah⁺ dsa⁻kyaa^h, ha⁻ lä⁺
 ma⁻dsoo⁺ hoh⁺ kih⁺ Dio hi⁺ ha⁻ lä⁺
 ngéh⁺ kyaah⁺ koo⁻ née⁻ ba['] huu⁻ dsé⁻.
13 Ta[']ko⁻jiih['] sa⁺ ga['] ma⁻lloon['], ja⁻
 hēh⁻ ba['] hne⁻ juu['] kih⁺ Dio, ja⁻
 hléeh⁺ dsa⁻ kyaah⁺ juu['] na⁻, hi⁻ ja⁻
 mi⁻téeh['] dsa⁻ ka⁻läh[']. **14** Ta['] ya⁻tu[']
 ta['] he⁻ ga⁻hñah⁺ kih⁺ Dio lä⁺ ma[']
 ga⁻kye⁻ dsa⁻gyuu⁻ goo⁻ née⁻ kyaah[!].
 Ga⁻ngéey['] juu['] he⁻ ga⁻mi⁻jnää⁻
 Dio kiyh[!], ga⁻hléeh⁺ kih⁺ ta['] he⁻
 ma⁻hñah[~] kih⁺ Dio.

15 He⁻ja⁻ ta⁺ hwa⁻ jee['] jmeeh⁻
 ta['] ja⁻. Jmee['] ba['] hne⁻ he⁻ mah⁻ lli⁻
 ga⁻llooh⁺ ba['] hne⁻ ta⁺ cha⁻né[']. **16** Hää⁺
 hñaah⁺ hi⁻ leeh⁻ wa[']ra⁻ ga⁻mi⁻siih⁻
 juu['] na⁻. Ja⁻ mi⁻teh⁻ ba['] hne⁻.
 Cher[']mah['] ga⁻llooh⁺ ba['] hne⁻ jmeeh⁻
 lä⁺na⁻, lääh⁺ hñaah⁺ hi⁻ lääh⁺ lä⁺jee⁻
 hi⁻nuu⁻ juu['] he⁻ kwah⁻.

Ha⁻ lä⁺ dsa⁻toohn['] kyaah⁺ hi⁻
 ma⁻heeh⁻ juu['] kih⁺ Dio

5 Ta['] hléeh⁺ dsa⁻ñuuuh⁻ ma⁻gyuh⁻
 wa[']la⁻ cha⁻la⁻, hléeh⁺ kyaah⁺
 juu['] llu['] ba['] lä⁺koh['] ja⁻tää['] kyaah[!].
 Hi⁻ lä⁺ja⁻ kih⁺ hi⁻kwaa⁻, hléeh⁺
 lä⁺koh['] dsa⁻ñuuuh⁻ øøh['] ba[']. **2**Lä⁺ja⁻
 kih⁺ hi⁻laa['] dsa⁻ma⁻hyaa['], hléeh⁺
 lä⁺koh['] maa['] kyaah[!]. Hi⁻ kih⁺ hi⁻
 laa['] dsa⁻më['] kwaa⁻, hléeh⁺ lä⁺koh[']
 dsa⁻më['] øøh['] ba[']. Wa[']na⁻jngii['] go⁻te⁻
 huu⁻dsé⁻ kyah⁺ kyaayh[!].

3Cher[']mah['] dsoo⁺ chaa⁻ dsa⁻më[']
 hi⁻ hnii['], kwa['] be['] kiyh[!]. **4**Pero
 cher[']mah['] chaa⁻ dsa⁻ hnii['] hi⁻ chaa⁻
 joo['], chaa⁻gyuu⁻ llooy['], hi⁻he[']ba[']
 ga⁻téey[']jmee['] be[']kiyh[']to⁻né['], lä⁺koo⁻
 lle[']kih⁺hi⁻hnaah⁺Dio, lä⁺llu[']he⁻
 ga⁻mi⁻kwaa⁻cho[']jmiiy[']. He⁻ja⁻ba[']
 llu[']hi⁻tih⁻dsé[']Dio. **5**Cher[']mah[']
 chaa⁻jaa⁻ma⁻ra⁻hi⁻dsoo⁺hnii['],
 hi⁻ma⁻ja⁻hnii[']go⁻te⁻, hi⁻he[']ba[']

kye⁻ o⁻jøh⁺ dsé⁻kih⁺Dio, hléeyh⁺
 kyaah⁺Dio, hi⁻ngiiy⁻kiyh⁺lä⁺jmii[']
 lä⁺hwé[!]. **6**Pero dsa⁻më['] hnii[']hi⁻
 jmee⁻lä⁺ngii⁻jmii⁻ngo⁻kih[!], na⁻juuy[']
 jee[']ka⁻Dio ma⁻ke⁻jiiyh⁺jmii⁻gyuu⁻
 la⁻. **7**Kwa[']ba[']hne⁻juu[']la⁻, mah⁻
 ni⁻ja⁻sa⁺wa[']ja⁻na⁻bääh⁺dsoo⁺.
8Cher[']mah[']chaa⁻hi⁻sa⁺jmee⁻he⁻
 kih⁺hi⁻chaa⁻kyaa[!], he⁻ma⁻bey⁻
 he⁻ma⁻dsoo⁺dséy[']ba[']ja⁻. Hi⁻
 jmee⁻hlíih⁺cha⁻ga⁻miih⁺cher[']mah[']
 sa⁺hääy⁺hi⁻tääh⁺cha⁻neh⁻kiyh[!].
 Hlëeh⁺gyih⁺lä⁺koh⁺ga[']hi⁻sa⁻
 ma⁻heeh⁻go⁻te⁻.

9Cher[']mah[']chaa⁻dsa⁻më[']hnii['],
 hi⁻hää⁺la⁻ga[']to⁻lo⁻gya[']dsé⁻gya[']
 ji⁻ñe⁻, hi⁻he⁻ba[']cha⁻jwé[!]lla⁻lle⁻
 je⁻mah⁻hyoyh⁺he⁻jmee⁻bii[']kiyh[!],
 cher[']mah[']ma[']laay[']më[']jaa[']ba[']
 dsa⁻ñuuuh⁻. **10**Jmee⁻bii[']jaa[']dsa⁻më[']
 hi⁻hii[']juu[']jmee⁻he⁻llu[']jmah[!], hi⁻
 ga⁻mi⁻kwaa⁻joo['], hi⁻ga⁻kwa⁻jee[']
 ga⁻ja⁻dsa⁻, hi⁻ga⁻jmää⁺hnii[']hwaa⁻
 mah⁻ga⁻jmee⁻ta[']he⁻kih⁺hi⁻laa[']
 kyaah⁺Dio, hi⁻ga⁻jmee⁻be[']kih⁺hi⁻
 jee⁻wii['], hi⁻ma⁻téey[']jmee⁻he⁻llu[']
 jmah[!].

11Pero dsa⁻hnii[']hi⁻kwaa⁻, sa⁻
 cha⁻ jwé[!]kiyh[!]lla⁻lle⁻je⁻, wa[']ra⁻
 ja⁻dséy[']kaay[']jnhah[']dsa⁻ñuuuh⁻hi⁻
 sa⁻lä⁺tääh⁺mi⁻tey[']ta[']kih⁺Cristo.
12Jee[']ja⁻ma⁻na⁻bääh⁺, kih⁺he⁻
 ma⁻hlääh⁺kyaa^hhmooh⁺he⁻
 ga⁻jmee⁻to⁻né[']. **13**Hi⁻ja⁻ma⁻la⁻
 he⁻ja⁻jmee['], lä⁺jwéeyh⁺hi⁻
 lä⁺téey[']ngéy[']lä⁺joh[']hne[']chih[!]. Hi⁻
 kooyh[!]juu[']jwi['], hi⁻taayh⁺hniiy[']
 jee[']sa⁺ga⁻téey[']jéey['], hi⁻llay[']juu[']
 he⁻sa⁺ga⁻téey[']hléeyh[!]. **14**Dsa⁻më[']
 hnii[']hi⁻kwaa⁻, hnoo[']ga[']jnä[']he⁻
 kaay[']dsa⁻ñuuuh⁻, mah⁻lä⁺chaa⁻jooy[']
 hi⁻jmee[']ta[']he⁻cha⁻neh⁻kiyh[!]. Hi⁻

hnøø[']liiyh⁺kih⁺lä⁺jéey[']he⁻jmee['].

Lä⁺ ja⁻ jlë⁺ jwë⁺ kih⁺ hi⁻ na⁻ høöh⁺ hi⁻
hléeh⁺ wii⁺ kiyh⁺. ¹⁵Chaa⁻ ko⁻ llaa⁻
dsa⁻ më⁺ hnii⁺ ma⁻ tuy⁺ juu⁺ kih⁺ Dio
mah⁺ jmeey⁺ lä⁺ jøø⁺ Tana⁺ kiyh⁺.

¹⁶Cher'mah⁺ cha'neh⁺ kih⁺ øøh⁺ jne⁻
hi⁻ më⁺ hi⁻ nüuh⁺ chaa⁻ ja⁻ dsa⁻ më⁺
hnii⁺, wa⁻ hnøø⁺ bih⁺ lä⁺ jë⁺ he⁻ jmee⁻
bii⁺ kiyh⁺ mah⁺ sa⁻ jmee⁻ hii⁻ kih⁺
gwah⁺. Ja⁻ ga⁺ na⁻ lä⁺ tää⁺ gwah⁺
kwa⁻ be⁻ kih⁺ dsa⁻ hnii⁺ hi⁻ sa⁻ chaa⁻
kyaa⁻ go⁻ te⁻.

¹⁷Dsa⁻ gyuuuh⁺ hi⁻ tääh⁺ ta⁻ jää⁺
gwah⁺, lle⁺ kih⁺ hyoyh⁺ to⁻ ja⁻a⁺. Pero
jmee⁻ bii⁺ hyoh⁺ to⁻ në⁺ hi⁻ kwa⁻ juu⁺
kih⁺ Dio, hi⁻ lä⁺ ja⁻ hi⁻ mi⁻ tée⁻ dsa⁻.
¹⁸Lä⁺ ja⁻ na⁻ sii⁻ juu⁺ kih⁺ Dio: "Sa⁻ llu⁻
na⁻ hñuu⁻ hoo⁺ kya⁻ jee⁻ pe⁻ jleeyh⁺
kyah⁺ kih⁺ mi⁻ trig." Hi⁻ lä⁺ ja⁻ na⁻ sii⁻
ka⁻ läh⁺: "Hi⁻ jmee⁻ ta⁻, lle⁺ kih⁺ tée⁻ y⁻
jñee⁻!"

¹⁹Ta⁻ jmee⁻ he⁻ juu⁺ kih⁺ hi⁻ bääh⁻
dsoo⁻ dsa⁻ gyuuuh⁺ kya⁻ gwah⁺
cher'mah⁺ sa⁻ chaa⁻ uu⁻ uu⁻ hi⁻ jmee⁻
ju'dsoo⁻. ²⁰Cher'mah⁺ ngoo⁻ bih⁺
jmeey⁺ he⁻ hliih⁺, hléeyh⁺ to⁻ lo⁻ në⁺
jee⁻ lä⁺ jëe⁻, mah⁺ lä⁺ hii⁺ goo⁻ kih⁺
lä⁺ jëe⁻. ²¹Jmee⁻ mada⁻ kyah⁺, ñe⁻
ba⁻ Dio, ñe⁻ ba⁻ Jesucristo Dsa⁻ jøøh⁺
jnän⁺ hi⁻ ñe⁻ ángel e hi⁻ na⁻ llee⁻
kyaa⁻. Jwëehn⁻ hne⁻ høø⁺ lä⁺ jë⁻
juu⁺ la⁻. Jmee⁻ kwee⁻ lä⁺ hii⁺ në⁺, ta⁻
wa⁻ hnaah⁺ ma⁻ la⁻ uu⁻ uu⁻ ba⁻. ²²Ta⁻
hñaa⁻ tå⁻ be⁻ hi⁻ ka⁻ në⁺ kih⁺ øøh⁺
jne⁻ mah⁺ kyeh⁺ gooh⁻ në⁺ kiyh⁺ mah⁺
sa⁻ dsa⁻ bääh⁻ dso⁻ kye⁻ kiyh⁺. Hää⁺
hñaah⁺, wa⁻ na⁻ jngëeh⁺ kih⁺ lä⁺ jë⁻ he⁻
hliih⁺.

²³Na⁻ ta⁻ cha'né⁻ mo⁻ to⁻ huh⁺
jmi⁻ dsé⁻ jmah⁺, hi⁻ miih⁺ jmih⁺
mi⁻ jéh⁺ ma⁻ ää⁻ kih⁺ he⁻ dsaah⁻ tuh⁻
hi⁻ kih⁺ he⁻ dsa⁻ lä⁻ dsaah⁻ ko⁻ lla⁻ jiih⁻.

²⁴He⁻ hliih⁺ he⁻ jmee⁻ ko⁻ llaa⁻
dsa⁻ lä⁺ jnä⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻ jää⁺ ja⁻ ga⁻

lla⁻ Dio ta⁻. Pero he⁻ hliih⁺ he⁻ jmee⁻
jnäh⁺, lä⁺ jnä⁻ wa⁻ rá⁻ ga⁻ té⁻ jee⁻ lla⁻
Dio ta⁻. ²⁵Hi⁻ lä⁺ ja⁻, dsa⁻ lä⁺ jnä⁻ ta⁻
llu⁻. Pero cher'mah⁺ cha⁻ ta⁻ llu⁻ he⁻
sa⁻ na⁻ jnä⁻, ma⁻ ra⁻ he⁻ lä⁺ jnä⁻ ba⁻
këe⁻.

6 Hi⁻ hi⁻ jmee⁻ ta⁻ kih⁺ dsa⁻,
hnøø⁻ cha⁻ nüuh⁺ kiyh⁺ kyaah⁻
dsa⁻ jhuey⁻ mah⁺ sa⁻ hléeh⁺ dsa⁻ wii⁻
kih⁺ Dio, hi⁻ ni⁻ sa⁻ hléeyh⁺ wii⁻
kih⁺ juu⁺ he⁻ ma⁻ mi⁻ tée⁻ jne⁻. ²Hi⁻
cher'mah⁺ chaa⁻ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ laa⁻ juu⁻
ta⁻, sa⁻ cha⁻ jwë⁺ jnän⁺ jmeen⁻ wa⁻
la⁻ cha⁻ la⁻ kih⁺ he⁻ laay⁻ øøh⁺ jne⁻.
Lä⁻ llu⁻ he⁻ hnää⁻ jnih⁺, hnøø⁻ jmeen⁻
he⁻ llu⁻ jmah⁺ kyaayh⁺ ta⁻ la⁻ kih⁺ he⁻
laay⁻ øøh⁺ jne⁻ hi⁻ jää⁺ llu⁻ kyaah⁺ ta⁻
kih⁺. He⁻ ja⁻ mi⁻ tée⁻ dsa⁻ juu⁺ la⁻, hi⁻
hléeyh⁺ ka⁻ läh⁺.

Hii⁻ goo⁻ jnän⁺ kyaah⁻ kuu⁻

³Cher'mah⁺ chaa⁻ ja⁻ hi⁻ mi⁻ tée⁻
dsa⁻ jyoh⁺ juu⁺ he⁻ sa⁻ jeeh⁺ kwee⁻
kyaa⁻ ju'dsoo⁻ kih⁺ Jesucristo
Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁺, hi⁻ sa⁻ jeeh⁺ kwee⁻
kyaa⁻ juu⁺ he⁻ ma⁻ heeh⁺ jne⁻, ⁴he⁻
jmääy⁻ hñiiy⁻ jøøh⁺ ba⁻ ja⁻, hee⁻
na⁻ kyuuuh⁺, he⁻ sa⁻ tuy⁻ ti⁻ chooy⁻
juu⁺ ja⁻, koo⁻ llay⁻ hnii⁻ ba⁻. Jee⁻
ja⁻ hwëe⁻ hi⁻ wii⁻ dsé⁻, hi⁻ hnoo⁻
hnii⁻, hi⁻ hléeh⁺ wii⁻ kih⁺ dsa⁻, hi⁻
hi⁻ sa⁻ cha⁻ o⁻ jøøh⁺ dsé⁻ kih⁺. ⁵Hi⁻
lä⁺ ja⁻ hwëe⁻ hi⁻ chaah⁻ hi⁻ na⁻ hee⁻
go⁻ te⁻ huu⁻ dsé⁻ kih⁺, hi⁻ mo⁻ so⁻ cha⁻
ju'dsoo⁻ kih⁺. Hi⁻ he⁻ laa⁻, lä⁺ chay⁻
cha⁻ miih⁻ kuu⁻, kih⁺ he⁻ hnaayh⁻
Dio. Ta⁻ jmee⁻ ko⁻ jøøh⁺ kyaah⁻ dsa⁻ he⁻. ⁶Jnaah⁻ la⁻ jnän⁺ he⁻ hnääh⁺ jne⁻
Dio, pero hnøø⁻ heeh⁺ ba⁻ jne⁻ ha⁻
koh⁻ te⁻ he⁻ cha⁻ jnän⁺. ⁷Ni⁻ miih⁻ sa⁻
cha⁻ he⁻ kyeh⁺ jne⁻ ma⁻ ya⁻ nøø⁻ jne⁻
jmi⁻ gyuu⁻ la⁻. Hi⁻ lä⁺ ja⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻
kii⁻ jne⁻ wa⁻ rá⁻ ga⁻ nøø⁻ jne⁻ ka⁻ läh⁺.

⁸Cher'mah' cha' he' kih'hih' jne' hi'
cha' ba' hmiih' kyeh' jne', kyaah'
he' ja' ba', wa' chaa' jne' llu'. ⁹Hi'
hnøø' lä'cha' cha'miih' kuu', gwa'
dsëy' jmeey' he' hliih' kyaah' he'
jøø' kiyh'. Dsa'lä'ngaayh' kyaah'
lä'je' he' hee' dsëy', koo' hnoo'
ds oo' ba' ja'. Kyaah' he' ja', dsooy'
ta' hwa' mah' heey' go'te'. ¹⁰Kih'
he' hee' dsë' dsa' kuu', he' ja' ba'
hya' lä'je' nœ' he' hliih'. Kih' he'
hnøøy' liyh' cha'ga'miih' kuu', lä'ja'
ko'lla'a' dsa' ma'be' he' ma'dsoo'
dsëy' kih' Dio, he' ja' ma'ja'
cha'miih' wi' nœ' kiyh'.

Wa' kwan' be' kyaah' juu'
he' ma'hæh' jne'

¹¹Pero hne' dsa'ñuu'h' kyaah'
Dio, ni' miih' ta' jmee' lä'koo'
jmee' dsa' he'. Jmee' he' llu' jmah'
ba', hnääh' Dio, wa' lä'dsoo' hoh'
kiyh', wa' hnaah' dsa', wa' jøh'
hoh' kyaah' dsa', hi' jmää' hñaah'
hwaah' ba'. ¹²Jwérte kwa' be'
hnääh' Dio, lä'lu' he' ma'dsoo'
hoh'. Jéeh' ga'lleeh' Dio hne' mah'
jmeey' lä'chaah' tää'. He' ja' kwa'
ba' hne' be' kyaah' juu' ja'. Jéeh'
ga'mi'jnääh' ba' hne' juu' he'
ma'dsoo' hoh' jee' kih' jwëe' dsa'.
¹³Jmeen' mada' kyah', mi'te' lä'je'
he' ma'jwëehn' hne'. Në' ba' Dio
hi' jmee' chaa' ga'lä'je' hi' nœ'
ba' Jesucristo hi' ga'mi'jnää' juu'
kih' cha'nœ' Poncio Pilato, ga'jäyh'
ha' lä'la'ju'dsoo'. ¹⁴Jmee' ba'
hne' lä'je' mada' he' ma'jmeen'

kyah' mah' sa' hlääh' hne' hi' sa'
na'bääh' ni' koo' wa'ra' ga'te'
jee' jäh' Jesucristo Dsa'jøø' jnän'.
¹⁵Dio hi' llu' mi'jnäay' Jesús wa'ra'
ga'lloo' jmi'. Jaq' Dio ba' hi' lla'ta'.
Hi' he' Rey hi' kye' nœ' kih' jee'
lä'je' Rey, hi' jaa' hñii' bih' laay'
jøø' kih' jee' lä'je' Dsa'kaah'.
¹⁶Jaa' hñii' bih' sa' juuy' jih'koh',
hñii' bih' gyay' jee' jnä' wa'je', ni'
ja'a' sa' te'dsëe' jee' gyay'. Ni' jaa'
dsa' jmi'gyuu' sa' ma'jëey', ni' sa'
tëey' jëey'. Wa' la' juuh' kiyh' hi'
cha'cha'miih' be' kih' lä'je' joh'
jmi' cha'. Wa' la' lä'ja'.

¹⁷Hlëeh' hi' cha'cha'miih' kuu'
jmi'gyuu' la', ta' wa' jnäay' hñiiy'
kaayh'. Ta' wa' kyey' o'jøh' dsë'
kyah' kuu' kiyh'. Lla'ba'kuu'na'.
Hnøø'kay' o'jøh' dsë' kih' Dio ba',
hi' kwa'cha'miih' lä'je' he' hnøø'
jnän' mah' kyen' ya'jøø'. ¹⁸Chiih'
hi'cha'kuu', wa' jmeey' he' llu'
ba'. Lla'he' ma'lä'chay'kuu',
wa' jmeey'cha'miih' be' kih' hi'
lla'kyaa', sa' wa'chaay'. ¹⁹Lä'ja'
ba' lä'cha'cha'miih'kiyh'he'
mo'so'lla' nœ' jmi'gyuu'he'na'ga'
jä'. Hi' lä'ja' teëey'chaay'tää'.

²⁰Timotä, ja'mi'teh' lä'je' mada'
nuuh' kih' Dio. Ta'taah'hñaah'jee'
cha'juu'he'sa'jmää'ta'hi'lä'je'
juu'he'kwa'hi'jäh'ma'mi'tëe'
cha'miih'. ²¹Heh'lä'ja'ma'kah'
ko'lla'a'jwë', ma'jmeey'ta'koo'juu'
kih'Diohe'jmeey'jne'dsoo'.

Wa'mi'jää' Dio hne'. Wa'la'
lä'ja'.

2 Timoteo

He⁻ la⁻ jee['] ga⁻të['] to['] je⁻ he⁻ ga⁻sii['] Paa['] kih['] Timotä

1 Jnä['] Paa['] laan['] apóstol kyaan[']
Jesucristo lä⁻ hyoh⁻ dsé['] Dio.
Ga⁻cheey['] jnä['] mah['] kwan['] juu['] kiyh[']
lä⁻koo['] ga⁻bääyh⁻ hñiiy['] jmeey[']
chaa⁻ jne['] ta⁻la⁻ kih['] Cristo Jesús.
2 Jee['] la⁻ siin['] kyah['] Timotä lä⁻koh[']
ja⁻gyuu['] hi⁻ hnaan[']. Ngiin['] kih[']
Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän['] hi⁻ ngiin['] kih[']
Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa⁻ kway[']
he⁻ llu['] kyah['], wa⁻ lä⁻ñih['] dsëy['] hne⁻,
wa⁻ jmeey['] hii['] tii['] kyah['].

Paa['] ga⁻hlëeh['] Timotä mah[']
mi⁻tey['] ta⁻ he⁻ hä['] gooy⁻

3 Kwan⁻ ti[']hmaah['] kih['] Dio. Jmee⁻
ba⁻ jnä['] ta⁻he['] kiyh['] ja⁻ba['] lä⁻koh[']
ga⁻jmee['] dsa⁻ ma⁻kaah['] kyaan[']. He⁻ja[']
sa⁻ hnii['] huuh[']dsë['] kin[']. Hi⁻dsooh⁻ ba[']
dsën⁻ hne⁻ lä⁻jmii['] lä⁻hwé['] lä⁻ma[']
hlëehn['] kyaah['] Dio kyaan[']. **4**Dsooh⁻
dsën⁻ he⁻ ga⁻lä⁻meeh['] hoh[']. He⁻ja[']
hnoon⁻ niin['] na⁻jëen['] hne⁻, ja⁻ga['] na⁻
chaan⁻ llu[']. **5**Ma⁻ba['] jnä['], ja⁻koo[']
jwah['] ba⁻ hne⁻ he⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] kih[']
Dio. Lä⁻ma⁻ to⁻në['] ga⁻lä⁻dsoo['] dsë[']
ma⁻hyaa['] kyaah['] Loida kyaah['] maa[']
kyaaah['] Eunice, hi⁻jmeen⁻ dsoo['], ja⁻ba[']
lä⁻ja['] ma⁻dsoo['] hoh['] hne⁻ ka⁻läh['].

6 He⁻ja['] jwëehn['] hne⁻, kwa⁻ ba[']
hne⁻ be['] kyaah['] ta⁻ he⁻ ga⁻kwëeh[']

Dio hne⁻ lä⁻ ma['] ga⁻kyen['] goon⁻
në['] kyah[']. **7**Jëeh['], sa⁻ ga⁻kwa['] Dio
Jmi⁻lle['] kih['] mah['] jmeen['] gah['] jne['].
Ga⁻kway['] mah['] kwa['] be['] jnän['], mah[']
lä⁻hnää['] jne['] dsa⁻kyaqahn['], hi⁻ mah[']
hään['] hñaan[']. **8**He⁻ja['] jwëehn['] hne⁻,
ta⁻ jmee['] na⁻heeh[']. Kwa⁻ba['] hne⁻
juu['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Ni⁻ ta⁻
jmee['] na⁻heeh['] ki⁻ jnä['] he⁻ hään[']
neh⁻ñe['] kwaat['] kih['] Jesús. Heeh['] ba[']
hne⁻ jëeh['] wiif['] kwaat['] kih['] ju⁻hmëe[']
lä⁻koh['] jëen['] la⁻. Dio ba['] kwa[']
be['] kyah[']. **9**Hi⁻ he⁻ ga⁻lää['] jne['] hi⁻
ga⁻tëeyh['] jne['] mah['] leë['] jne['] na⁻jngëe['].
Ja⁻ta⁻la⁻ kih['] he⁻ ma⁻jmeen['] he⁻ llu[']
ga⁻tëeyh['] jne[']. Jää['] ba['] ma⁻lla['] dsë[']
Dio jmeey['] lä⁻ja['], he⁻ja['] ba['] ga⁻tëeyh[']
jne[']. Hi⁻ lä⁻ma['] ga⁻heeh['] jne['] kih[']
Cristo, ga⁻hñah['] jne['] he⁻ la⁻ kwa['] Dio
he⁻ma⁻na⁻la⁻ juu['] jää['] ja⁻ga['] nöö[']
jmi⁻gyuu[']. **10**Hi⁻na⁻ma⁻mi⁻ jnää[']
Dio lä⁻jë['] he⁻ja['], lä⁻llu['] he⁻ja[']
Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻ ga⁻lää[']
jne[']. Ma⁻ke⁻ ga⁻juuy['], sa⁻ ga⁻lih['] he⁻
ja['] kyaayh[']. Ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻lä⁻jiih[']
bih[']. Hi⁻ kyaah['] ju⁻hmëe['] kiyh[']
ga⁻mi⁻ jnääy['] ha⁻ lä⁻lä⁻ chaa⁻ dsa⁻
tää['], lä⁻ja['] mo⁻so⁻ juuy['] jih['] koh['].

11Hi⁻ jnä['] na⁻hñaqan['] kwan['] juu[']
la⁻, laan['] apóstol, hi⁻ laan['] ta⁻jwoh[']

kyaa' hi⁻ sa⁺ laa⁻ judiu. ¹²Kih' he⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻, jëen⁻ wii⁻. Pero sa⁺ gwa⁻ na⁻ hiihn', kyuu⁻ ba⁻ jnä⁻ hi⁻ kih' ma⁻ dsoo⁻ dsen⁻. He⁻ ja⁻ jmeen⁻ dsoo⁻, hi⁻ he⁻ cha⁻ be⁻ kih' hoooy⁻ lä⁻ je⁻ he⁻ ga⁻ toohn⁻ gooy⁻ lä⁻ jiih⁻ lloo⁻ jmi⁻.

¹³Wa' ja⁻ koo⁻ hweh⁻ kyah⁻ lä⁻ jëe⁻ ju'dsoo⁻ he⁻ ma⁻ jwëeh⁻ hne⁻. Wa' dsoo⁻ hoh⁻ tää⁻, wa' hnaah⁻ dsa⁻. He⁻ na⁻ ba⁻ cha⁻ jnän⁻, kih' he⁻ ma⁻ laa⁻ jne⁻ koo⁻ kyaah⁻ Cristo Jesús. ¹⁴Kyaah⁻ be⁻ kih' Jmi⁻ lle⁻ Na⁻ jngii⁻ he⁻ kyaah⁻ jne⁻, hoo⁻ juu⁻ llu⁻ he⁻ ma⁻ hnäh⁻.

¹⁵Ma⁻ nhé⁻ ba⁻ hne⁻, lä⁻ jëe⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁻ Asia ma⁻ bee⁻ jnä⁻. Lä⁻ ja⁻ ga⁻ jmee⁻ Figelo kyaah⁻ Hermogéne. ¹⁶Wa' lä⁻ nh⁻ dsë⁻ Dio lä⁻ jëe⁻ hi⁻ chaa⁻ kyaah⁻ Onesíforo. Joh⁻ jiih⁻ sa⁻ ga⁻ jmee⁻ be⁻ kin⁻, sa⁻ ga⁻ lä⁻ hiiyh⁻ kih' he⁻ hään⁻ neh⁻ ñe⁻. ¹⁷Lä⁻ chah⁻ ma⁻ ga⁻ lloo⁻ Onesíforo jwii⁻ Roma, ga⁻ hnaayh⁻ jnä⁻ lä⁻ bii⁻ lä⁻ jaa⁻, lä⁻ jiih⁻ ga⁻ jnäayh⁻ jnä⁻. ¹⁸Wa' lä⁻ nh⁻ dsë⁻ Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻ kiyh⁻ wa⁻ rä⁻ ga⁻ te⁻ jee⁻ llaa⁻ jmi⁻. Hne⁻ nhé⁻ kwee⁻ he⁻ ga⁻ jmee⁻ cha⁻ miih⁻ be⁻ jnän⁻ lä⁻ ma⁻ tøohn⁻ jwii⁻ Éfeso.

Hnøø⁻ ma⁻ na⁻ llu⁻ jne⁻ mah⁻ lä⁻ ja⁻ lee⁻ jne⁻ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hløø⁻ kyaah⁻ Jesucristo

2 Jwëehn⁻ hne⁻ gyuu⁻ kyaan⁻, kwa⁻ ba⁻ hne⁻ be⁻ kyaah⁻ he⁻ la⁻ hnäh⁻ jne⁻ ta⁻ la⁻ kih⁻ Cristo Jesús. ²Ga⁻ lä⁻ tëeh⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻ kwan⁻ to⁻ lo⁻ në⁻ jwëe⁻ dsa⁻. He⁻ ja⁻ jwëehn⁻ hne⁻, tøoh⁻ goo⁻ jnäh⁻ hi⁻ laäh⁻ jmää⁻ mi⁻ tëe⁻ dsa⁻ juu⁻ ja⁻.

³Kwëeh⁻ hoh⁻ ma⁻ jëeh⁻ wii⁻. Mah⁻ lä⁻ ja⁻ leeh⁻ lä⁻ koh⁻ jaa⁻ hløø⁻ llu⁻ kyaah⁻ Jesucristo. ⁴Ni⁻ jaa⁻ hløø⁻ sa⁻ jääy⁻ jmee⁻ jyoh⁻ ta⁻, ga⁻ tëey⁻

jmeey⁻ lä⁻ jëe⁻ mada⁻ kih⁻ juu⁻ bih⁻ mah⁻ tih⁻ dsë⁻ juuy⁻ hi⁻ ga⁻ kwëeyh⁻ ta⁻ ja⁻. ⁵Hi⁻ lä⁻ ja⁻ hi⁻ koo⁻, ni⁻ koo⁻ sa⁻ liyh⁻ cher'mah⁻ sa⁻ ga⁻ kooy⁻ lä⁻ lle⁻ kiyh⁻. ⁶Jaa⁻ hi⁻ jmee⁻ ta⁻ hwa⁻ kih⁻, lle⁻ kih⁻ tëey⁻ to⁻ në⁻ kih⁻ jee⁻ lä⁻ jëe⁻ wa⁻ rä⁻ ga⁻ sooh⁻ ta⁻ ja⁻. ⁷Jmee⁻ da⁻ huu⁻ dsë⁻ hee⁻ hnøø⁻ jäh⁻ he⁻ ma⁻ jwëehn⁻ hne⁻. Dsa⁻ jøøh⁻ jnän⁻ ba⁻ kwa⁻ be⁻ kyah⁻ mah⁻ lä⁻ ngëeh⁻ lä⁻ jëe⁻ he⁻ ja⁻.

⁸Wa' dsooh⁻ hoh⁻ kih⁻ Jesucristo, hi⁻ laa⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁻ David hi⁻ ga⁻ lä⁻ jiih⁻ jee⁻ kih⁻ hi⁻ na⁻ juu⁻, lä⁻ koo⁻ la⁻ ju⁻ hmëe⁻ he⁻ kwan⁻. ⁹Kih⁻ he⁻ ja⁻ ba⁻ na⁻, jëen⁻ wii⁻, he⁻ na⁻ hnauuhn⁻ kyaah⁻ caden⁻ lä⁻ koh⁻ jaa⁻ hi⁻ ää⁻ dsoo⁻. Pero ni⁻ miih⁻ sa⁻ le⁻ jmeey⁻ lä⁻ ja⁻ kih⁻ juu⁻ kih⁻ Dio. ¹⁰He⁻ ja⁻ kwëeh⁻ ba⁻ dsen⁻ jëen⁻ wii⁻ mah⁻ wa⁻ lлу⁻ kih⁻ lä⁻ jëe⁻ hi⁻ na⁻ lleeh⁻ kyaah⁻ Dio. Mah⁻ lä⁻ ja⁻ lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ lääy⁻ ta⁻ la⁻ kih⁻ Cristo Jesús mah⁻ dsa⁻ nääy⁻ ya⁻ jwii⁻ jee⁻ sa⁻ hee⁻ jih⁻ koh⁻.

¹¹Juu⁻ la⁻ la⁻ ju⁻ dsoo⁻:

Cher'mah⁻ ga⁻ juu⁻ jne⁻ kyaah⁻ Jesú^s, lä⁻ ja⁻ jmeey⁻ chaa⁻ jne⁻ ko⁻ jøøh⁻ kyaayh⁻.

¹²Cher'mah⁻ ga⁻ lä⁻ be⁻ dsë⁻ jne⁻ jëen⁻ wii⁻, lä⁻ ja⁻ cha⁻ jwë⁻ jnän⁻ jmeen⁻ hih⁻ ko⁻ jøøh⁻ kyaayh⁻. Cher'mah⁻ ga⁻ jäh⁻ jne⁻ sa⁻ kyuu⁻ jnih⁻, ja⁻ ba⁻ lä⁻ ja⁻ jäyh⁻ sa⁻ kyuuy⁻ jne⁻.

¹³Cher'mah⁻ sa⁻ ga⁻ mi⁻ ten⁻ juu⁻ jnän⁻, pero ma⁻ ra⁻ he⁻ mi⁻ te⁻ bih⁻ juu⁻ kiyh⁻, jëeh⁻ sa⁻ le⁻ hiiy⁻ juu⁻ kiyh⁻.

Jaa⁻ hi⁻ ma⁻ ya⁻ hëe⁻ llu⁻ kyaah⁻ ta⁻ kih⁻ Dio

¹⁴Mi⁻ dsooh⁻ dsë⁻ øøh⁻ jne⁻ kyaah⁻ juu⁻ la⁻. Ja⁻ jwiyyh⁻, ñe⁻ ba⁻ Dsa⁻ jøøh⁻

jnän̄, sā llū hē tī'choo' jnē juu' hē sā jmäǟ tā. Koō hē ds̄ē dsā hī nuu' bā jā. ¹⁵Kwā' bē mah' yā hëeh̄ llū chānë̄ Dio mah' sā jäh̄ ō hih̄ kyaah̄ tā hē mī'tëeh̄ dsā ju'dsoō lǟ'koō llē' kih̄. ¹⁶Tā kwaā hñaā' kyaah̄ juu' hē sā jmäǟ tā. Kyaah̄ juu' jā' dsā näǟ' dsā chāgāmiih̄ kyaah̄ hē hliih̄. ¹⁷Juu' jā' kuh̄ giī' kih̄ dsā lǟ'koh̄' kuh̄ giī' né̄ dssoō jeē' jā'. Lǟ'jā' gā'lā' kih̄ Himeneo kyaah̄' Fileto. ¹⁸Hī' hē gā'kah̄' jwé̄' kih̄ ju'dsoō, jayh̄' mā'ngëē' bā' hē dsā lǟ'jiih̄' dsā. Kyaah̄' juu' jā', gā'heeȳ' ds̄ē' kōllaq̄' dsā' hī' mā'dssoō' ds̄ē'. ¹⁹Pero juu' kih̄ Dio jäǟ' koō' hweh̄', lǟ'koh̄' mā'tiī' nā'hyah̄' hē' nā'siī' né̄' kih̄: "Kyuū' bā' Dsā'jøh̄' jnän̄' lǟ'jëē' hī' laā' kyaaȳ!" Hī': "Lǟ'jëē' hī' ngiī' tā'lā' kih̄' Cristo, wā' lǟ'qoȳ' kih̄' lǟ'jëē' hē' hliih̄!"

²⁰Jëē' dā'. Koō' hnē'juuh̄' jeē' chā'chāmiih̄' né̄' goō' tiī' dsā', chā' hē'lā' kyaah̄' né̄' hmooh̄', hī' chā' hē'lā' kyaah̄' hmā', hī' chā' hē'lā' kyaah̄' gwaah̄'. Lǟ'jëē' hē' hmooh̄' jnääh̄' tā' lǟ' mā'tëē' jmiif̄. Hī' hē' sā' hmooh̄', hē' jā' bā' jnääh̄' tā' koō' kyoō' bā'. ²¹Hī' jā'bā' lǟ'jā' lā' kih̄' dsā' kyaah̄' Dio kā'läh̄'. Cher'mah̄' kōllaq̄' hī' mā'lǟ'qō' kih̄' hē' hliih̄', hī' hē' laā' lǟ'koō' né̄' hē' hmooh̄', hē' nā'jngiī' hē' jnääh̄' kih̄' Dsā'jøh̄' jnän̄'. Lǟ'jā' mā'nā'lluq̄' bih̄' jmeeȳ' lǟ'jëē' tā' llū'.

²²Bē' gō'tē' lǟ'jëē' hē' heē' ds̄ē' chih̄' kwaq̄'. Hī' gwā' bā' hnē' tā' chānë̄' kō'jøh̄' kyaah̄' lǟ'jëē' hī' ngiī' kih̄' Dsā'jøh̄' jnän̄' kyaah̄' koō' né̄' bā' huuh̄'ds̄ē'. Jā' jmeeȳ' hē' llū' jmah̄' bā', hī' hnøø̄' lǟ' mā'dssoō' jā'bā' hoh̄' kih̄' Dio, wā' hnaah̄'

ds̄ā'kyaāh̄' hī' wā' hiī' tiī' kyah̄'. ²³Jmeē' tā' koō' juu' hē' tī'choo' dsā', juu' hē' sā' jmäǟ' tā'. Mā'neh̄' bā' hnē', koō' llā' hniī' bā' juu' jā'. ²⁴Jaā' hī' jmeē' tā'hē' kih̄' Dsā'jøh̄' jnän̄', sā' hnøø̄' hneeȳ' kyaah̄' dsā'. Hnøø̄' llū' ds̄ē' kyaah̄' lǟ'jëē' bā'. Hnøø̄' liyh̄' mī'tëeȳ' dsā', hnøø̄' jøh̄' ds̄ē' kyaah̄' dsā'. ²⁵Hī' hnøø̄' jmäǟ' hñiiȳ' hwaā' wā'rā' gā'tëē' jeē' hlëeȳ' hī' chaq̄h̄', hā' gā' chē' gā'kwā' Dio jwé̄' dsā'jeh̄' hī' hē' kyaayh̄' mah̄' lǟ'kyuuh̄' ju'dsoō'. ²⁶Lǟ'jā' bā' lǟ' hī' täǟh̄' goō' hī'sā'llū', hī' jmeeȳ' lǟ' hyoh̄' ds̄ē'.

Hā' lǟ'tääh̄' dsā' wā'rā'
gā'tëē' jeē' llaā' jmiif̄'

3 Hnøø̄' lǟ'neh̄' hē' lā'kā'läh̄', jā' hē' wiī' wā'rā' gā'tëē' jeē' llaā' jmiif̄. ²Mā'jā' dsā'taah̄' dsā' lǟ'hyoh̄' ds̄ē' hñiī', lǟ'heē' ds̄ē' kuū', jmäǟ' hñiiȳ' kaah̄', lǟ'taayh̄', mī'kwayh̄' Dio, lǟ'chaayh̄' kih̄' cho'jmiif̄', sā'jiiyh̄' nī'koō' juu' llū', lǟ'hlëeyh̄' gō'tē'. ³Nī'sā' lǟ'jøh̄' ds̄ē', nī'sā' lǟ'hnøøȳ' jeeyh̄' juu' kyaah̄' dsā', kooyh̄' juu' jwiif̄', sā' lǟ'tääh̄' hääȳ' hñiiȳ', lǟ'hñaā' ds̄ē' gā'ngëē' jwé̄', jmeeȳ' nā'høøȳ' kih̄' hē' llū'. ⁴Jmiif̄' jā', lǟ'tuū' ds̄ē' hñeeeȳ' dsā'kyaāh̄', ngaayh̄' kyaah̄' lǟ'jëē' hē' jmeeȳ', jmäǟ' hñiiȳ' lluq̄', hnooyh̄' gā' hē' tih̄' ds̄ē' lǟ'koh̄' gā' hē' hnaayh̄' Dio. ⁵Jmeeȳ' lǟ'koō' hī' hnaah̄' Dio, pero kyaah̄' lǟ'jëē' hē' jmeeȳ' jā', lǟ'jnǟ' sā' kyeȳ' nī' miih̄' bē' kih̄' Dio. Hē'jā' tā' jmeeȳ' kō'jøh̄' kyaayh̄'.

⁶Dsā' hē' dsā'taayh̄' chā'neh̄' kih̄' dsā'më̄' hī' sā' chā' bē' kih̄', mī'gaaȳ' dsā'më̄' hī'tëē' jmeeȳ' hē' hliih̄', lǟ'koō'jøø̄' hē' heē' ds̄ē'

jmi⁻ ngo¹ kiyh¹. ⁷Tääyh¹ mi⁻tëey¹
hñiiy¹, pero jih⁻koh¹ sa⁻ lä⁻këyh¹
jmi⁻ lä⁻ngëey¹ ha⁻ lä⁻ la⁻ ju⁻dsoo¹.
⁸Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jmee¹ Jane
kyaqah¹ Jambre, hi⁻ ga⁻ha⁻ kih¹
Moisé, lä⁻ja⁻ jmee¹ dsa⁻nuuuh⁻ he⁻,
hay⁻ kih⁻ ju⁻dsoo¹. Ma⁻na⁻hee⁻ go⁻te⁻
hüu⁻dsë⁻ kiyh¹, mo⁻so⁻ laay⁻ kwaat⁻
kyaqah¹ hi⁻ ma⁻dsoo⁻ dsë⁻. ⁹Pero
sa⁻ dsa⁻näay¹ ta⁻cha'ne⁻ kyaah¹ juu⁻
kiyh¹. Jëeh¹, lä⁻jnäa⁻ kih¹ lä⁻jëe⁻, he⁻
laay⁻ dsa⁻ too⁻, lä⁻koh¹ ga⁻la⁻ kih¹
dsa⁻ hi⁻ ga⁻ha⁻ kih¹ Moisé.

Jee⁻ ga⁻dsaa⁻ juu⁻ la⁻ kwa⁻ ga⁻
Paa⁻ nuuh⁻ kih¹ Timotä

¹⁰Pero ma⁻kyuuuh⁻ ba⁻ hne⁻ juu⁻
he⁻ ma⁻nuuh⁻ kin⁻, ha⁻ lä⁻ jmeen⁻,
ha⁻ lä⁻ la⁻ hüu⁻dsë⁻ kin⁻, he⁻
ma⁻dsoo⁻ dsë⁻, he⁻ jøøh⁻ dsë⁻, he⁻
hnaan⁻ dsa⁻, hi⁻ he⁻ kwëeh⁻ dsë⁻.
¹¹Ma⁻ñeh¹ ba⁻ hne⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻jmeeh⁻
dsa⁻ jnä⁻, hi⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻jëen⁻ wi⁻
jee⁻ jwii⁻ Antioquía, Iconio, Listra.
Ga⁻jëen⁻ wi⁻ jwérte. Pero Dsa⁻jøøh⁻
jnän⁻ ga⁻lää⁻ jnä⁻ kih¹ lä⁻jë⁻ he⁻ ja⁻.
¹²Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ hnøø⁻ dsa⁻taah⁻
lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsë⁻ kyaah¹ Cristo Jesús,
ma⁻ra⁻ he⁻ jëe⁻ bih⁻ wi⁻. ¹³Pero dsa⁻
hñaa⁻dsë⁻ he⁻, kyaah¹ hi⁻ ta⁻juu⁻,
jmee⁻ gyih⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ he⁻ hliih⁻
koo⁻ hä⁻ koo⁻ hä⁻, mi⁻gaay⁻ dsa⁻ hi⁻
mi⁻goo⁻ dsa⁻ kiyh¹.

¹⁴Pero gwa⁻ ba⁻ hne⁻ ta⁻cha'ne⁻
kyaqah¹ he⁻ ma⁻mi⁻ tëeh⁻, ma⁻ñeh¹
ba⁻ hne⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ he⁻ ma⁻hee⁻.
Jëeh¹, kyuuuh⁻ ba⁻ hne⁻ hii⁻ na⁻ hi⁻
ga⁻mi⁻ tëe⁻ hne⁻. ¹⁵Lä⁻jiih⁻ mä⁻mäh⁻
ma⁻kyuuuh⁻ ba⁻ hne⁻ juu⁻ kih¹ Dio
lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻. Juu⁻ ja⁻ ga⁻mi⁻ tëe⁻
hne⁻ lä⁻jwë⁻ jee⁻ lääh⁻, lä⁻llu⁻ he⁻
ma⁻dsoo⁻ hoh⁻ kih¹ Cristo Jesús.
¹⁶Dio ba⁻ ga⁻kwa⁻ hüu⁻dsë⁻ llu⁻ kih¹

hi⁻ ga⁻sii⁻ lä⁻jë⁻ juu⁻ ja⁻ he⁻ jmää⁻
mi⁻tëe⁻ jne⁻ dsa⁻, he⁻ mi⁻jnäa⁻ he⁻
dsa⁻hlääh⁻ jne⁻, jmää⁻ he⁻ hlëëh⁻
jne⁻ dsa⁻, hi⁻ he⁻ mi⁻tëe⁻ jnih⁻ jmeey⁻
he⁻ llu⁻ jmah⁻ ba⁻. ¹⁷Lä⁻ja⁻ ba⁻
hwëë⁻ llu⁻ hi⁻ hnaah⁻ Dio, ja⁻ga⁻ na⁻
ma⁻na⁻lluuy⁻ go⁻te⁻ jmeey⁻ lä⁻jë⁻
nëe⁻ he⁻ llu⁻.

4 Chüun⁻ kyaah¹ hne⁻. Ñe⁻ ba⁻ Dio
hi⁻ lä⁻ja⁻ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁻
jnän⁻ hi⁻ jäh⁻ lla⁻ ta⁻ kih¹ hi⁻ jiih⁻ hi⁻
kih¹ hi⁻ na⁻juu⁻, waíra⁻ ga⁻lä⁻ jnäa⁻
jmeey⁻ hih⁻ kih¹ dsa⁻. ²He⁻ja⁻ kwa⁻ ba⁻
hne⁻ juu⁻ ja⁻. Kwa⁻ ba⁻ hne⁻ jää⁻ ma⁻ke⁻
sa⁻ la⁻ hor⁻ kih¹. Hlëëh⁻ hi⁻ dsa⁻hlääh⁻,
juuh⁻ kiyh¹ kyaah¹ juu⁻ ja⁻, kwëeyh⁻
nuuh⁻. Hi⁻ hnøø⁻ jøøh⁻ hoh⁻ kyaayh⁻
jee⁻ mi⁻tëeh⁻ jnih⁻. ³Lloo⁻ koo⁻ jmii⁻
mo⁻so⁻ lä⁻hnøø⁻ dsa⁻nuu⁻ ju⁻dsoo⁻ he⁻
ma⁻mi⁻ tëe⁻ jne⁻. He⁻ja⁻ hnaayh⁻ jwëë⁻
ta⁻jwoh⁻ hi⁻ kwa⁻ juu⁻ lä⁻koo⁻ tih⁻ dsë⁻
dsa⁻nuu⁻. ⁴Dsa⁻ he⁻ na⁻, be⁻ ju⁻dsoo⁻
mah⁻ jmee⁻ gyih⁻ he⁻ kih¹ juu⁻ wa⁻ he⁻
cha⁻ he⁻. ⁵Pero hne⁻ hää⁻ hñaah⁻,
kwëeh⁻ hoh⁻ kih¹ lä⁻jë⁻ he⁻ wi⁻ he⁻
jä⁻ në⁻ kyah¹, kwa⁻ ju⁻hmëe⁻ la⁻ kih¹
dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻nuu⁻, mi⁻te⁻ lä⁻jë⁻ ta⁻
he⁻ ga⁻tëeh⁻ jmeeh¹.

⁶Ma⁻ngoo⁻ ya⁻jäh⁻ he⁻ naahn⁻, jëeh⁻
ma⁻lloo⁻ jmii⁻ he⁻ jngëeh⁻ dsa⁻ jnä⁻.

⁷Ma⁻kwan⁻ cha⁻miih⁻ be⁻ kyaah¹ ta⁻
la⁻. Ma⁻löh⁻ ba⁻ jnä⁻ kyaah¹ ta⁻ he⁻ hä⁻
goon⁻. Lä⁻ma⁻dsoo⁻ ja⁻ba⁻ dsë⁻ kih¹
Dio. ⁸He⁻ja⁻ ma⁻na⁻la⁻ juu⁻ hyohn⁻
koo⁻ coron ma⁻ja⁻, ja⁻ga⁻na⁻ ya⁻hëë⁻
lluuy⁻. Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻, dsa⁻ta⁻lluuy⁻,
kway⁻ he⁻ ga⁻tëeh⁻ hyohn⁻. Hi⁻ ja⁻
ma⁻la⁻ jnä⁻ hyohn⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ hyohn⁻
lä⁻jëe⁻ hi⁻ lle⁻ dsë⁻ he⁻ jäh⁻ Jesucristo.

Ga⁻jäh⁻ Paa⁻ ha⁻ lä⁻ jmee⁻ Timotä

⁹Jmee⁻ bii⁻ ya⁻jëe⁻ jnä⁻ chah⁻.

¹⁰Ma⁻bëe⁻ Dema jnä⁻, mah⁻

hnooh̄ gyih̄ hē chā jmī gyuū¹
 lā. Māngooȳ jwiī Tesalónica.
 Crescente māngoō tā hwā
 Galacia, Tito māngoō tā hwā
 Dalmacia. ¹¹Jaā Luca gā gyā
 kyaah̄ jnǟ. Jā jääh̄ Marco
 tā lā wārā gātē̄ jeē ñeeh̄.
 Hī nā jmäǟ kin̄ kyaah̄ tā lā.
¹²Mā cheen̄ Tíquico tā jwiī
 Éfeso. ¹³Wārā gātē̄ jeē ñeeh̄,
 jā kah̄ kōllā hmih̄lloō kin̄ hē
 gākyen̄ kih̄ Carpo jeē jwiī Troa.
 Hī dsooh̄ hoh̄ kah̄ lǟjé̄ mōjē
 nāgyeē kin̄, hī hē jmeē gā biī
 kin̄ loō jah̄ jeē siin̄.

¹⁴Lejā tē̄ñē hē, gājmeē
 chāmiih̄ hliih̄ kin̄. Dio mīhmaah̄
 hā koh̄ tē hē gājmeeȳ kin̄.

¹⁵Häǟ hñaah̄ kyaayh̄. Peer̄ hnøøȳ
 llādsëeȳ kih̄ juū hē kwā jnē.

¹⁶Tōñē lǟ mā gālloon̄ në̄tā
 jeē mā lään̄ hñiin̄ nī jaā sā
 gājmeē bē kin̄, lǟjé̄ bā gābeē
 jnǟ. Sā wā jmeē Dio kwaat̄ kih̄

hē jā. ¹⁷Pero Dio cheh̄ kyaah̄ jnǟ,
 gākwaȳ bē kin̄, lǟjiih̄ gāhñaah̄
 gākwan̄ juū kiyh̄ mah̄ wā nuuh̄
 lǟjé̄ dsā hī sā laā judiu. Hī
 lǟjā gākwaȳ bē kin̄ gāläǟ jnǟ
 hē mā kuh̄ hyah̄ jnǟ. ¹⁸Hī lǟjā
 läǟ Dio jnǟ kih̄ lǟjé̄ hē hliih̄,
 téē jnǟ yājwiī kiyh̄. Lǟjā wā
 lā juuh̄ kiyh̄ gālǟjé̄ joh̄ jmií̄
 chā. Wā lā lǟjā.

¹⁹Jmeē Dio kih̄ Prisca hī kih̄
 Aquila. Hī jmeē Dio kih̄ hī chaā
 cha'neh̄ kih̄ Onesiforo. ²⁰Erasto
 gājǟ jwiī Corinto, Trófimo
 gāllaqan̄ jwiī Mileto kih̄ hē
 dsaayh̄. ²¹Jǟjmeeh̄ biī ñeeh̄
 tōchah̄ lā, nā sā gā mājā jiī
 gyuū. Eubulo jmeē Dio kyah̄, hī
 lǟjā jmeē Pudente, kyaah̄ Lino,
 kyaah̄ Claudia, hī lǟjé̄ øøh̄ jnē
 hī tääh̄ jeē lā kāläh̄.

²²Wā häǟ Jesucristo Dsājøøh̄
 jnän̄ tuh̄hoh̄, wā mījäǟ Dio hnē.
 Wā lā lǟjā.

Tito

Juu' la⁻ ga⁺sii^{''} Paa' kih¹ Tito

1 Jnä^{''} Paa' jmeen⁺ ta' kih¹
 Dio, hi⁺ laan¹ apóstol kya⁺
 Jesucristo he⁻ ja⁻ jmeen⁺ juu¹ kih¹ hi⁻
 na⁻llee⁺ kya⁺ Dio, mah¹ lä⁺dsoo^{''}
 dsëy¹ kiyh¹ hi⁺ lä⁺jwé^{''} ja⁻ lä⁺ngëey^{''}
 ha⁻ lä⁺la⁻ju'dsoo^{''} he⁻ tøöh¹ jne^{''}.
2 He⁻ ja⁻ kye^{''} jne^{''} o⁻jøh¹ dsë⁻ he⁻
 chaa⁻ jne^{''} tää^{''} lä⁺jë^{''} joh¹ jmi¹ cha⁻,
 lä⁺koo⁻ ga⁺bääh¹ Dio hñii^{''} ja⁻ga⁻
 llay¹ jmi¹gyuuh¹. Hi⁺ sa⁻ ta⁻juuy¹.
3 Lä⁺ ma⁻ ga⁺lloo¹ jmi¹, ga⁺mi¹jnääy¹
 juu¹ kiyh¹ he⁻ na⁻hñaan¹ kwan¹
 lä⁺koo⁻ mada⁻ ga⁺jmee¹ Dio hi⁻ lää^{''}
 jne^{''}. **4** Siin¹ kyah¹ Tito, hne⁻ laq¹
 lä⁺koh¹ gyuuh¹ kyaan¹ ta⁻la⁻ kih¹
 he⁻ ma⁻dsoo^{''} hoh¹ kih¹ Dio ko⁻jøh¹
 kyaah¹ jnä^{''}. Ngiin¹ kih¹ Dio hi⁻ laa¹
 Tää^{''} jnän¹ hi⁻ ngiin¹ kih¹ Jesucristo
 Dsa⁻jøoh¹ jnän¹, hi⁻ ga⁺lää^{''} jne^{''}, wa⁻
 kway¹ he⁻ llu⁻kyah¹, wa⁻ lä⁻nih¹
 dsëy¹ hne⁻, hi⁺ wa⁻jmeey¹ hii^{''} tii^{''}
 kyah¹.

Ha⁻ lä⁺ hnøø¹ kih¹ hi⁻ kye^{''}
 në^{''} kih¹ øøh¹ jne^{''}

5 Ga⁺llaan¹ hne⁻ Creta (hwa¹ he⁻
 hä⁻jee^{''} jmi¹ñeeh¹) mah¹ mi⁻hñaah¹
 ta' he⁻ ga⁻ hnøø¹ le^{''}. Hi⁺ lä⁺kaa⁻ jwi¹
 jee^{''} gooh¹, ja⁻ hñaah¹ dsa⁻gyuuh¹
 kya⁺ lä⁺koo⁻ lä⁺koo⁻ gwah¹, lä⁺koh¹

mada⁻ ga⁺jmeen¹ kyah¹. **6** Hnää¹ jaa⁻
 hi⁻ sa⁻ na⁻bääh¹ ni⁺ miih⁻ dsoo^{''},
 jaa⁻ dsa⁻ñuuuh¹ hi⁻ kyaah¹ jaa⁻ ba⁻
 dsa⁻më¹, hi⁺ hnøø¹ ma⁻dsoo^{''} dsë¹
 chih⁻ kyaay¹, hi⁺ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ hii^{''}
 juu¹ kih¹ chih⁻ kya⁺ he⁻ jmeey¹ wa⁻
 he⁻ cha⁻ he⁻ hi⁺ ni⁺ sa⁻ chaayh¹.
7 Jmee¹ bii¹ kih¹ dsa⁻gyuuh¹ he⁻ sa⁻
 na⁻bääh¹ go⁻te[~] lä⁺llu¹ he⁻ hä⁻ gooy¹
 ta' kih¹ Dio. Hnää¹ jaa⁻ hi⁻ sa⁻ jmää[~]
 hñii^{''} jøoh¹, jaa⁻ hi⁻ sa⁻ lä⁺llee^{''} chah¹,
 jaa⁻ hi⁻ sa⁻ hih¹, jaa⁻ hi⁻ sa⁻ hnhee¹,
 jaa⁻ hi⁻ sa⁻ hee¹ dsë¹ kuu¹. **8** Hnää¹
 jaa⁻ hi⁻ kwa⁻ jee^{''} jä¹ dsa⁻ hi⁻ go⁻nää¹,
 jaa⁻ hi⁻ hnooh¹ ma⁻la⁻ he⁻ llu¹ ba⁻,
 jaa⁻ hi⁻ ngë¹ koo⁻ nëë¹, jaa⁻ hi⁻ jmeey¹
 he⁻ llu¹ jmah¹, jaa⁻ hi⁻ na⁻jngëë¹,
 jaa⁻ hi⁻ lih¹ hää¹ hñii^{''}. **9** Hnää¹ jaa⁻
 hi⁻ chooh¹ koo⁻ hweh¹ ju'dsoo^{''} he⁻
 ma⁻mi⁻tëë¹ jne^{''}, mah¹ lä⁺ja⁻ hlëeyh¹
 jñah¹ dsa⁻kyah¹ ja⁻ba⁻ juu¹ la⁻. Hi⁻
 lä⁺ja⁻ba⁻ liyh¹ lla⁻dsëey¹ kih¹ hi⁻
 hlëeh¹ wi¹ kih¹ ju'dsoo^{''}.

Ta⁻jwoh¹ hi⁻ kwa⁻ juu¹ ta⁻juu¹

10 Peer¹ chaa⁻ jwëë¹ hi⁻ chaah⁻,
 hlëeyh¹ juu¹ he⁻ sa⁻ jmää[~] ta⁻,
 mi⁻gaay¹ dsa⁻. Hi⁺ jee^{''} kih¹ lä⁺jëë¹
 hi⁻ he⁻, jwëë¹ hi⁻ jäh¹, jmee¹ bii¹ uuh¹
 jmi⁻ngo¹ kih¹ dsa⁻ñuuuh¹. **11** Jmee¹ bii¹

jnē' jwē' kiyh' mah' mo⁺so⁻ hlēeh'
gyih' juu' he⁻ sa⁻ jmää' ta'. Kyaah'
juu' kiyh' ga⁻nääy' lä⁻joh' hne⁻ chih'
heey' dsé' lä⁻jah' hi⁻ tääh' cha'neh'
mi⁻tääy' dsa⁻ he⁻ sa⁻ lle⁻ kih', lä⁻jwë'
jee' liyh' kuu'.

¹²He⁻ ba' dsa⁻ hi⁻ ngëe' juu'
kih' dsa⁻ gooy' jayh' lä⁻la': "Jne'
hi⁻ tøohn' hwa' Creta la⁻, peer⁻
ta⁻juu' jne'. Ma⁻ra⁻ jah' hlëeh' laa'
jne', jwëh' jne', jlaa' jne'", ga⁻jayh'.

¹³Ma⁻ra⁻ ju'dsoo' na⁻ lä⁻ja⁻ laa'
dsa⁻ he⁻. He⁻ja⁻ jwëehn⁻ hne⁻,
hweh⁻ juuh⁻ kiyh' mah' dsa⁻taayh'
na⁻jngëe' kyaah' ju'dsoo' ba'. ¹⁴Ta⁻
wa' jmeey' he⁻ juu' ma⁻gyuh⁻ kih'
dsa⁻ judiu, ni⁻ sa⁻ wa' jmeey' he⁻
nuuh⁻ he⁻ kwa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻be⁻
ju'dsoo'.

¹⁵Lä⁻jëe' ba' he⁻ cha⁻, llu' ba' la'
kih' hi⁻ llu⁻. Pero kih' hi⁻ na⁻hee'
dsé' kyaah' hi⁻ sa⁻ ma⁻dsoo' dsé'
kih' Dio, ni⁻ koo⁻ sa⁻ llu' kiyh'.
Ma⁻na⁻hee⁻ go⁻te⁻ lley', hi⁻ lä⁻kye⁻
huuh⁻dsé' kiyh' na⁻hee⁻. ¹⁶Jayh'
kyuuy' Dio, pero kyaah' he⁻ jmeey'
ja⁻, sa⁻ dsoo' juu' kiyh'. Peer⁻ sa⁻
lä⁻jee' jne' lä⁻koo⁻ jmeey' dsa⁻ he⁻,
peer⁻ chaayh⁻, mo⁺so⁻ jmääy' jmeey'
ni⁻ koo⁻ ta' llu'.

Ha⁻ lä⁻ hnøø' jmeey' dsa⁻
lä⁻jiih' jäh' Jesús

2 Pero hne⁻, hlëeh' ba' hne⁻
lä⁻koh⁻ la⁻ju'dsoo' he⁻
ma⁻mi⁻tëe' jne'. ²Lä⁻jëe' dsa⁻gyuh⁻
hnøø' ngëy' koo⁻ neë' ba', hnää' ja⁻
hi⁻ hä' ta' kih', ja⁻ hi⁻ hää⁻ hñii',
ja⁻ hi⁻ ma⁻kyuh⁻ he⁻ ma⁻dsoo'
dsé' jne', ja⁻ hi⁻ hnää' dsa⁻, ja⁻
hi⁻ kwëeh⁻ dsé' ma' cha⁻ he⁻ wii'.
³Ja⁻ba' lä⁻ja⁻ lä⁻jëe' dsa⁻ ma⁻hyaa',
hnøø' cha⁻ nuuh⁻ kiyh'. Sa⁻ wa'

kooyh~ juu' jwii', sa⁻ wa' hiyh' jmih'
mi⁻jëh' ma⁻ää', hi⁻ hnøø' mi⁻tääy'
dsa⁻ he⁻ llu' jmah' ba'. ⁴Hnøø'
mi⁻tääy' dsa⁻më' kwaä⁻ ha⁻ lä⁻
jmeey' mah' lä⁻hnääy' dsa⁻nuuh⁻
kyaay' hi⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻hnääy' gyuh⁻
kyaay'. ⁵Hnøø' hääy' hñiiy', hnøø'
ngëy' koo⁻ neë' ba', hnøø' høøy'
cha'neh⁻ kiyh', hnøø' llu' dséy', hnøø'
hwaay' kyaah' dsa⁻nuuh⁻ kyaay',
mah' ni⁻ ja⁻ sa⁻ wa' mi⁻kwah' juu'
kih' Dio.

⁶Ja⁻ba' lä⁻ja⁻ hnøø' hlëeh'
dsa⁻nuuh⁻ kwaä⁻ mah' hääy' hñiiy'.
⁷Hne⁻ to⁻ne', jmeey' he⁻ llu' jmah'
ba' mah' lä⁻tëe' dsa⁻ jmeey' lä⁻koo⁻
jmeeh'. Ja⁻ jmeeh' hne⁻ ka⁻läh'
ja⁻ba' lä⁻koo⁻ mi⁻tääy' dsa⁻, ta⁻
wa' ta⁻juuh⁻ kih' dsa⁻. ⁸Hlëeh' dsa⁻
juu' na⁻jngii' he⁻ sa⁻ toh' wii' mah'
lä⁻jëe' hi⁻ na⁻høøh' ja⁻ o⁻höh⁻ kih',
lä⁻ja⁻ mo⁺so⁻ cha⁻ he⁻ kih' hlëeyh'
wii' kyah' hnäh'.

⁹Chiih' hi⁻ jmeey' ta' kih' dsa⁻, wa'
jmeey' lä⁻tih⁻ dsé' juuy' ba', sa⁻ wa'
jiyh' juu' kyaayh'. ¹⁰Chiiyh' sa⁻ llu'
hëey' dsa⁻juu' ta'. Wa' mi⁻jmääy' he⁻
laay' jaa' hi⁻ mi⁻te' kih' lä⁻jëe' ba'.
Lä⁻ja⁻ jëe' dsa⁻, jnaah' llu' juu' kih'
Dio hi⁻ lää⁻ jne'.

¹¹Jëeh', na⁻ma⁻lä⁻jnä⁻ kih' lä⁻jëe⁻
dsa⁻ha⁻ lä⁻koo⁻ llu' dsé' Dio kyaayh'
mah' lä⁻ja⁻ lääy'. ¹²Ju'hmëe' he⁻
mi⁻tääy' jne', sa⁻ kwa⁻ jwë' jmeen'
he⁻ hliih', ni⁻ he⁻ jmeen' he⁻ hee'
dsé' jmi⁻ngo⁻ jnän'. Lä⁻ja⁻ mi⁻tääy'
jne' ngën' koo⁻ neë' ba', jmeen'
he⁻ llu' jmah', hi⁻ he⁻ hnääh⁻ Dio
ta⁻ko⁻jiih' tøøh' jne' jmi⁻gyuh⁻ la⁻.
¹³Hi⁻ ga⁻nøø' ba' jne' jøøn' lä⁻jiih'
lä⁻jnää' Jesucristo hi⁻ laa' Dio Jøøh'
jnän' hi⁻ lää⁻ jne'. Peer⁻ jnaah' le'
jmi⁻ ja⁻, he⁻ ja⁻ jmeey' chaä⁻ jne'

llu' ta'ko⁻jiih¹ tøøhn['] jøøn['] he⁻ lä⁻te[']
 juu' ja⁻. ¹⁴Hi⁻ he['] na⁻ ga⁻ngëë['] hnii[']
 ta⁻la⁻ jnä['] jne['] mah['] lääy['] jne['] kih[']
 lä⁻jé⁻ he⁻ hliih['] hi⁻ lä⁻ja⁻ jmääy['] jne[']
 na⁻jngëë['] go⁻te['], mah['] lee['] jne['] koo⁻
 nää['] dsa⁻ kyaay['] hi⁻ hee['] dsë['] jmee[']
 he⁻ llu' jmah['] ba[.]

¹⁵Mi⁻tëë['] dsa⁻ juu' la⁻, hlëëh['] dsa⁻,
 juuh['] kiyh['] lä⁻koo⁻ mada⁻ nuuh⁻,
 mah['] ni⁻ jaä['] sa⁻ wa['] mi⁻kwah['] hne⁻.

3 Mi⁻dsooh['] dsëy['], wa['] jmeey[']
 he['] hi⁻ wa['] nüuh['] mada⁻ he⁻
 jmee⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ta['], hi⁻ wa['] lla⁻
 dsëy['] jmeey['] he⁻ llu' jmah['] ba[.] ²Sa⁻
 wa['] hlëëyh['] wi['] kih['] dsa⁻, sa⁻ wa[']
 llay['] hnii⁻. Wa['] llu' dsëy['] kyaah[']
 dsa⁻, wa['] jmääy['] hniiy['] hwaä['] kyaah[']
 lä⁻jëë⁻ ba[.]

³Jëëh['], lä⁻kye⁻ jne['] ma['] taa⁻ jne[']
 jaä['], ma['] chaah['] jne['], sa⁻ nuuh[']
 jne['], ma['] na⁻hëë['] jne['] kih['] Dio,
 ma['] laä['] jne['] kyaah['] lä⁻jë⁻ he⁻ ma[']
 hee['] dsë⁻ jne['], ma['] tih['] dsë⁻ jne[']
 na⁻ku['] na⁻ngii['] he⁻ hliih['], ma[']
 hnää['] dsë⁻ jne['], ma['] wi['] dsë⁻ jne['],
 ma['] na⁻hööh['] dsa⁻ jnän['] hi⁻ ma[']
 na⁻hääh['] jne['] dsa⁻. ⁴Lä⁻koo⁻ ma[']
 tøöh['] jne['] lä⁻ja⁻, Dio jnän['], hi⁻ lää⁻
 jne['], ga⁻mi⁻jnääy['] ha⁻ lä⁻ llu['] dsëy[']
 kyaah['] jne['], hi⁻ ha⁻ lä⁻koo⁻ hnääy[']
 jne[']. ⁵He⁻ ja⁻ ga⁻lääy['] jne['] pero ja⁻
 ta⁻la⁻ kih['] he⁻ ma⁻jmee['] jne['] he⁻
 llu[']. Ga⁻lääy['] jne['] kih['] he⁻ ga⁻lä⁻ñih[']
 dsëy['] jne['] ba[,], hi⁻ ga⁻jmeey[']
 ga⁻lä⁻chaa['] jne[']. He⁻ ja⁻ la⁻ lä⁻koh[']
 he⁻ ga⁻gyeeyh['] jne[']. Ga⁻laä['] jne[']
 hmëë['] ta⁻la⁻ kih['] Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['].

⁶Ja⁻ kyaah['] hih['] ga⁻chee['] Dio
 Jmi⁻lle['] kiyh['] në['] jnän['] ta⁻la⁻ kih[']
 Jesucristo hi⁻ lää⁻ jne[']. ⁷Kih['] he⁻
 llu['] dsëy['] ga⁻jmääy['] jne['] llu['], lä⁻ja⁻
 hnäh['] jne['] heen['] he⁻ tøöh['] jne[']
 jøøn['] jee['] mo⁻so⁻ juu['] jne['] jih[']koh['].

⁸Juu' he⁻ ma⁻jhawn['] la⁻, la⁻
 juu'dsoo'. Hnoon['] jmeeh['] bii['] kwah[']
 juu' la⁻. Hlëëh['] hi⁻ ma⁻lä⁻dsoo' dsë[']
 kih['] Dio mah['] wa['] ngëëy['] hniiy[']
 jmeey['] he⁻ llu' jmah['] ba[.] He⁻ la⁻ ba[']
 llu' hi⁻ jmää['] kih['] lä⁻jëë⁻. ⁹Ta⁻ kwaa⁻
 hnäah['] kyaah['] juu' he⁻ sa⁻ jmää['] ta[']
 hi⁻ ni⁻ kyaah['] juu' ha⁻ lä⁻ ma['] laä[']
 ma⁻hyaa['] ta⁻gyuuh['] jnän[']. Ta⁻ taa⁻
 hnäah['] jee['] tääh['] dsa⁻ hi⁻ ti⁻choo⁻
 juu' hi⁻ hi⁻ te⁻jëë⁻ kwaat['] kih['] ley
 kih['] Moisé. Jëëh['] juu' ja⁻ sa⁻ jmää[']
 ni⁻ miih['], ni⁻ sa⁻ kyë⁻ ya⁻jøø['].

¹⁰Cher'mah['] jee['] kyah['] hnäh['], chaa⁻
 jaä['] hi⁻ hnöö['] jmee['] to['] nää['], hlëëyh[']
 koo⁻ hä⁻ to['] hä[']. Hi⁻ cher'mah['] sa⁻
 ga⁻jmeey['] he⁻ juu' kyah['], lleey[']
 go⁻te['] ba[.] ¹¹Ma⁻ñeh['] ba['] hne⁻, hi⁻
 jmee⁻ lä⁻ja⁻, he⁻ ma⁻kayh['] jwë['] ba[']
 ja⁻. Ja⁻ba['] dso'kye['] he⁻ jmeey['] ja⁻,
 bääyh['] dsoo'.

Ga⁻hih['] Paa['] juu' kih['] Tito

¹²Wa[']ra⁻ ga⁻të['] jee['] cheen['] Artema
 o Tíquico ta⁻ kyah['], ja⁻ go['] jëëh[']
 jnä['] chah['] ta⁻ jwii['] Nicópoli. Jee[']
 ja⁻ jmeen['] huu[']dsë⁻ dsa⁻ngëën[']
 jii['] gyuuh[']. ¹³Wa[']ra⁻ ga⁻lloo['] Zena
 hi⁻ cheh['] në['], kyaah['] Apolo ta⁻ na⁻,
 ja⁻ jmeeh['] be['] kiyh['] lä⁻jiih['] jee['] le['].
 Ja⁻ kwëëyh['] lä⁻jëë⁻ he⁻ jmee⁻ bii[']
 cha['] jwë['] jee['] dsa⁻nääy[']. ¹⁴Wa['] lä⁻tëë[']
 lä⁻jëë⁻ øöh['] jne['] jmeey['] ta['] llu' jmah[']
 ba['] mah['] lä⁻cha⁻ he⁻ kyaah['] jmeey[']
 be['] lä⁻ ma['] chaa['] hi⁻ lla⁻kyaa['].
 Mah['] sa⁻ dsa⁻täayh['] lä⁻koo⁻ hi⁻ sa⁻
 ma⁻jmee['] ta['].

¹⁵Lä⁻jëë⁻ hi⁻ tääh['] kyaah['] jnä['] jee[']
 la⁻ jmeey['] Dio kyah[']. Hi⁻ jmee['] Dio
 kih['] lä⁻jëë⁻ hi⁻ hnää['] jne['], lä⁻llu['] he⁻
 ma⁻dsoo['] dsëy['] ko[']jøø['] kyaah['] jne['].
 Wa['] mi⁻jaä['] Dio lä⁻jëë⁻ hnäh[']. Wa[']
 la['] lä⁻ja⁻.

Filemón

Juu' la⁻ ga⁻sii[~] Paa' kih['] Filemón

¹Jnä[~] Paa' hään['] neh⁻ñe['] kwaat[~] kih['] Jesucristo. Siin[~] juu' la⁻ ko⁻joh['] kyaah['] øøh['] jne['] Timotä. Siin[~] kyah['] Filemón, hnaan[~] hne⁻ kih['] he⁻ jmee['] jne['] koo⁻ ba['] ta[']. ²Ja⁻ba['] lä⁻ ja['] siin[~] kih['] dsa⁻më['] øøh['] jne['] Apia kyaah['] Arquipo ka⁻läh['], he['] ba['] hi⁻ jmee['] ta['] he⁻ jmee['] jne[']. Hi⁻ lä⁻ ja['] kih['] lä⁻jëe['] øøh['] jne['] hi⁻ dsa⁻nee['] chañeh⁻ kyah[']. ³Ngiin[~] kih['] Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän['] hi⁻ ngiin[~] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa['] kway['] he⁻ llu['] kih['] lä⁻jëe['] hnäh['] hi⁻ wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['].

Ga⁻kwa['] Paa' ti[']hmaah['] kih['] Dio

⁴Lä⁻jé['] jiih['] wa[']ra['] ga⁻ngiin['] kin['] kih['] Dio kyaan[~], dsooh['] ba['] dsen['] hne[']. Kwan[~] ti[']hmaah['] kiyh['] ta⁻la['] kyah['], ⁵kih['] he⁻ ga⁻nuun['] kyah['] ha⁻ lä⁻ hnaah['] Jesús Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻ ga⁻nuun['] ha⁻ lä⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] kiyh['], hi⁻ he⁻ hnaah['] lä⁻jëe['] hi⁻ laa['] kya['] Dio. ⁶Hi⁻ ngiin['] kih['] Dio mah['] jwih['] jnah['] ha⁻ lä⁻ la['] he⁻ ma⁻dsoo['] hoh['] hi⁻ ngiin['] kiyh['] mah['] lä⁻ngëeh['] ha⁻ lä⁻ ma⁻mi⁻jäa['] Dio jne['] ta⁻la['] kih['] Cristo Jesús. ⁷Peer⁻ chaa⁻ jnääh['] llu['] he⁻ ma⁻nue['] jnääh['] ha⁻ lä⁻ hnaah['] dsa['], he['] ja['] ma⁻nøh['] dsë['] jnääh[']. Jëeh['] ta⁻la['] kyah['] hne⁻ øøhn['], ma⁻tëe['] be['] lä⁻jëe['] hi⁻ laa['] kya['] Dio.

Paa' ga⁻chee['] Onésimo ka⁻läh['] kih['] Filemón

⁸Ta⁻la['] kih['] Cristo cha⁻ jwë['] kin['] jmeen['] hih['] kyah['] mah['] jmeeh['] lä⁻lle['] kih[']. ⁹Pero llu['] ga['] laan[~] hlëehn['] hne['] kyaah['] juu' llu['] ba['], kih['] he⁻ hnaan['] hne[']. Jnä[~] Paa', ma⁻gyuh['] ba['] jnä[~] hi⁻ lä⁻ ma⁻hää['] ba['] jnä[~] neh⁻ñe['] kwaat[~] kih['] Jesucristo, he['] ja['] chüun['] kyaah['] hne[']. ¹⁰Ta⁻ jmee['] hñaa['] hoh['], ja⁻ kwah⁻ be['] kih['] Onésimo, jëeh['] laay['] lä⁻koh['] ja['] gyu['] kyaan[~] kih['] he⁻ ga⁻heeyh['] juu' kih['] Dio jee['] hään['] neh⁻ñe['] la['].

¹¹Jää['] sa['] ga['] ma⁻heeyh['] kih['] Dio sa['] ga⁻jmääy['] ma['] jmeey['] ta['] kyah['], pero na['] jmääy['] kin['] hi⁻ jmääy['] kyah['] ka⁻läh[']. ¹²Na['] cheeh['] jnih['] ka⁻läh['] kyah[']. Heeyh['] lä⁻koh['] he⁻ heeh['] jnä[~] ba[']. ¹³Hnoon['] jäy['] kyaah['] jnä[~] ta[']ko⁻jiih['] hään['] neh⁻ñe['] kwaat[~] kih['] ju[']hmëe['] mah['] jmeey['] be['] kin['] llah['] hne[']. ¹⁴Pero sa['] hnoon['] jmeen['] bii['] cher[']mah['] sa['] lla['] hoh['], mah['] sa['] wa['] la['] lä⁻koo['] he⁻ wii['] he⁻ ngiin['] kyah[']. Wa['] la['] lä⁻koo['] hnooh['] hñaah[']. ¹⁵Go['] laan[~], ga⁻lä⁻øøy['] kyah['] ko⁻hwëe['], mah['] lä⁻ja['] heeh['] hñih['] ka⁻läh['], he⁻ jäy['] kyaah['] hne⁻ go⁻te[']. ¹⁶Na['], mo⁻so[']

laay' wa' hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ jmee⁻ ta'
 kih' dsa⁻. Na⁻ ga' laay' ma⁻ra⁻ øøh'
 jne⁻ hi⁻ hnaan⁻ cha⁻miih⁻. Ha⁻ ga' sa⁻
 lä⁻hnaah⁻ hnih⁻, lä⁻llu⁻ he⁻ ma⁻laay⁻
 dsa⁻kyaa⁻ jne⁻ hi⁻ ma⁻laay⁻ kya⁻
 Dio ka⁻läh⁻.

¹⁷Lä⁻ja⁻, cher'mah⁻ laa⁻ jnä⁻ ome⁻
 kyaah⁻, heeh` Onésimo lä⁻koh⁻ he⁻
 ma⁻heeh⁻ jnä⁻ ba⁻. ¹⁸Cher'mah⁻ cha⁻
 he⁻ ma⁻jmeey⁻ kyah⁻ o cher'mah⁻
 ääy⁻ miih⁻ kyah⁻, jmee⁻ kwaat⁻
 lä⁻koo⁻ jnä⁻ ba⁻ ään⁻ kyah⁻. ¹⁹Jnä⁻
 Paa⁻ siin⁻ kyah⁻ kyaah⁻ goon⁻, jnä⁻
 jwahn⁻ mi⁻hmaahn⁻ kyah⁻, kih⁻ he⁻
 sa⁻ hnoon⁻ jwëëhn⁻ hne⁻ he⁻ ääh⁻
 kin⁻ lä⁻llu⁻ he⁻ ga⁻laah⁻. ²⁰Lä⁻ja⁻
 øøh⁻, jmee⁻ jëë⁻ dsen⁻, jmee⁻ noh⁻
 dsen⁻, lä⁻ hnøø⁻ Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻.

²¹Jmeen⁻ dsoo⁻, nuuh⁻ ba⁻ hne⁻
 he⁻ ma⁻siin⁻ la⁻. Man⁻ jmeeh⁻ ga⁻
 hne⁻ cha⁻ga'miih⁻ lä⁻koh⁻ ga⁻ he⁻
 ma⁻jwahn⁻ la⁻. ²²Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻,
 mi⁻llu⁻ ha⁻ jee⁻ jän⁻. Cha⁻ ba⁻ o⁻jøh⁻
 dsë⁻ kin⁻, nuu⁻ ba⁻ Dio lä⁻jë⁻ he⁻
 ngiih⁻ hnäh⁻, kwa⁻ bih⁻ jwë⁻ niin⁻
 na⁻jëë⁻ hnäh⁻.

²³Epafra jmee⁻ Dio kyah⁻. Hi⁻ la⁻
 na⁻, hää⁻ neh⁻ñe⁻ kyaah⁻ jnä⁻ jee⁻ la⁻
 kwaat⁻ kih⁻ Cristo Jesúis. ²⁴Hi⁻ lä⁻ja⁻
 jmee⁻ Dio kyah⁻ Marco, Aristarco,
 Dema, kyaah⁻ Luca. Lä⁻jëë⁻ hi⁻ he⁻
 jmee⁻ ta⁻ kih⁻ Dio ko⁻jøh⁻ kyaah⁻
 jnä⁻.

²⁵Jesucristo Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻ wa⁻
 mi⁻jøøy⁻ jmi⁻lle⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Wa⁻ la⁻
 lä⁻ja⁻.

Hebreos

He⁻ la⁻ je⁻ he⁻ ga⁻lloo['] kih['] dsa⁻ hebreo

Jøøh['] ga['] Joo['] Dio lä⁻koh[']
ga['] lä⁻jéé⁻ ángel

1 Joh['] jiih⁻ sa⁻ ga⁻hléeh['] Dio
kyaa⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän⁻
llo[']joo[']. Ga⁻cheey['] hi⁻ ga⁻ngëe[']
juu['] kiyh['], kih['] dsa⁻ ma⁻gyuh⁻
jnän[']. Ko⁻llaa['] hi⁻ ga⁻ngëe['] juu['] he⁻
ga⁻hyoh['] juu['] kiyh['] jee['] ma['] këy[']
hi['] jñah['] ko⁻llaa['] ga⁻hëe['] mi[']në[']
he⁻ ga⁻mi['] jnäa⁻ Dio kiyh[']. Ja⁻
koo⁻ néé['] ga⁻jmeey['] Dio ha⁻ lä⁻ jee[']
ga⁻hléeyh['] kyaah['] hi⁻ ma['] ngëe['] juu[']
kiyh[']. **2** Pero jee['] ma⁻dsaa['] jmií['] la⁻,
ga⁻hléeh['] Dio jne['] ta⁻la⁻ kyaah['] Jooy[']
ba['], hi⁻ ga⁻tooyh['] goo['] ga⁻lä⁻jéé[']
he⁻ cha['], hi⁻ he['] ba['] hi⁻ kyaayh[']
ga⁻jmeey['] gyuuuh['] hwa['] ka⁻läh[']. **3** Hi⁻
he['] mi[']jnäa⁻ na⁻hñaa['] lä⁻jéé⁻ ha⁻
lä⁻koo⁻ jøøh['] laa['] Dio, kih['] he⁻ laay[']
koo⁻ heeh['] kyaah['] Dio. Hi⁻ kyaah[']
juu['] kiyh['] he⁻ bee['], høøy['] ga⁻lä⁻jéé[']
go⁻te['] he⁻ cha[']. Hi⁻ ma⁻ngëe[']
ma⁻chey['] dso[']kye['] jnän['], ja[']ga[']
ga⁻gyay['] jwoo['] ra⁻llu['] kih['] Dio Jøøh[']
hi⁻ gya['] gyuuuh['].

4 Jaq['] hi⁻ he['] ba['] ya⁻hëe['] jøøh['] ga⁻
lä⁻koh['] ga['] lä⁻jéé⁻ ángel. Jééh['],
ga⁻hyoh['] koo⁻ jmií['] he⁻ kyee['] ga⁻
lä⁻koh['] ga['] he⁻ ga⁻hyoh['] ángel.

5 Jééh['] ni⁻ jaa⁻ ángel jih[']koh['] sa⁻
ga⁻jäh['] Dio siiyh⁻:

Hne⁻ laah['] gyuuuh['] kyaan⁻.

Na['] ma⁻laan['] Tää['] kyaah['].

Jä⁻ba⁻ lä⁻ja⁻, sa⁻ ga⁻siiyh⁻ ni⁻ jaa⁻
ángel lä⁻la⁻:

Jnä['] leen['] Tää['] kyaah['].

Hne⁻ leeh['] gyuuuh['] kyaan⁻.

6 Koo['] ka⁻läh['], lä⁻ ma['] ga⁻cheey[']
jmií['] gyuuuh['] la⁻, Jooy['] hi⁻ laa['] to⁻në['],
ga⁻jäyh[']:

Lä⁻jéé⁻ hnäh['] ángel kyaah['] Dio,
jmeey['] hnäh['] juuh['] kiyh['].

7 Pero lä⁻la⁻ ba['] ga⁻hléeyh['] kih[']
lä⁻jéé⁻ ángel:

Dio chee⁻ ángel kyaah['], laa[']
lä⁻koo⁻ lle['].

Ángel hi⁻ jmeey['] ta⁻he['] kiyh['], laa[']
lä⁻koo⁻ je⁻ he['] hëe['].

8 Pero lä⁻la⁻ ba['] ga⁻siiyh⁻ Jooy[']:
Hne⁻ Dio, jmeeh['] hih['] ga⁻lä⁻jéé[']
joh['] jmií['] cha['].

Kyaah['] ju'dsoo['] jmah['] ba['] jmeeh['] hih['].

9 He⁻ llu['] jmah['] ba['] hnooh['], hne⁻
sa⁻ hnooh['] go⁻te['] he⁻ hliih['].

He⁻ja⁻ hñii['] Dio, hi⁻ laa['] Dio
kyaa['], hi⁻ he['] ga⁻hñaa['] hne⁻.
Lä⁻ja⁻ ga⁻jmeey['] jéé⁻ hoh[']
cha⁻ga⁻miih['] lä⁻koh['] ga⁻
lä⁻jéé⁻ dsa⁻kyaa['].

¹⁰ Hi⁺ ga⁺ jäyh⁺ ka⁻ läh⁺ lä⁺ la⁻:
 Hne⁻ Dsa⁻ jøøh[!], lä⁺ ma['] to⁻ nē[']
 ga⁻ llah⁺ jmi⁻ gyuu⁺ la⁻,
 Hñaaah[!] ba['] hne⁻ ga⁻ jmeeh⁺
 gyuuuh[!] jmi⁻ gyuu⁺.
¹¹ Lä⁺ jé⁺ he⁻ ja⁻ lla⁻ ba<sup>', pero hne⁻
 lä⁺ ma⁻ chaah⁺ na⁻ ba<sup>'.
 Dsa⁻ gyuh⁺ ba['] gyuuuh[!] hwa<sup>',
 lä⁺ koo⁻ dsa⁻ gyuh⁺ sa⁻ hmiih⁻.</sup></sup></sup>

¹² Lä⁺ koo⁻ bää⁻ dsa⁻ sa⁻ hmiih⁻,
 lä⁺ ja⁻ bääh⁺ ga⁻ lä⁺ jé⁺ he⁻ ja⁻,
 hi⁺ dsa⁻ lä⁺ sii⁻ ka⁻ läh<sup>+'.
 Pero hne⁻, lä⁺ ma⁻ laah⁺ na⁻ ba<sup>',
 jih['] koh[!] sa⁻ gyuh<sup>+'.
¹³ Juu[!] lä⁺ la⁻, jih['] koh[!] sa⁻ ga⁻ jäh⁺
 Dio siih⁺ jaq[!] ángel. Joo[!] bih⁺
 ga⁻ hlëeyh[!] lä⁺ la⁻, lä⁺ mä['] ga⁻ jäyh^{:+}
 Na['] hne⁻ jwoo[!] ra⁻ llu[!] kin⁻ la⁻,
 lä⁺ jiih[!] lloo[!] jmi⁻ llaan[!] huu[']
 tiih[!] lä⁺ jé⁺ hi⁻ na⁻ høøh[']
 kyah<sup>+'.
¹⁴ Ja⁺ jee['] lä⁺ jé⁺ ángel, koo⁻
 ga⁻ nää⁻ mada⁻ ba<sup>', laay[!] jmi⁻ lle[!] hi⁻
 ga⁻ chee[!] Dio mah['] jmeeey[!] ta⁻ he['] kih[']
 lä⁺ jé⁺ hi⁻ laa[!] kwaat[!] lää[?]</sup></sup></sup></sup></sup>

Ta⁻ wa['] gaa[!] dsé⁻ jne['] juu[!] he⁻ lää[!] jne[']

2 He⁻ ja⁻ jmee[!] bii[!] jmeen[']
 cha⁻ ga⁻ miih⁺ he['] kih['] juu[']
 he⁻ ma⁻ nuun['] mah['] sa⁻ wa['] lä⁻ øø[']
 jne['] kih['] jwë[!] llu[!] he⁻ ma⁻ tøøhn['].
² Jéeh[!], ley he⁻ ga⁻ ngëe[!] ángel
 kih['] Moisé, ma['] la['] koo⁻ hmooh[']
 hweh⁺. He⁻ ja⁻ lä⁺ jé⁺ hi⁻ ma[']
 dsa⁻ hlääh[!] kih['] hmooh['] ja⁻, hi⁻
 lä⁺ jé⁺ hi⁻ ma['] chääh[!], ga⁻ jéey[!]
 wii[!] lä⁺ koo⁻ lle[!] kiyh[!]. ³ Ha⁻ lä⁺ ja⁻
 tëeh[!] jne['], cher['] mah['] sa⁻ ga⁻ jmee[']
 jne['] he['] kih['] juu['] he⁻ lää[!] jne['] he⁻
 kyee[!] ga⁻ lä⁺ koo⁻ ley ja⁻? He['] ba[']
 hnii[!] Dsa⁻ jøøh[!] jnän[!] ga⁻ kwa['] juu[']
 la⁻ to⁻ në['] ha⁻ lä⁺ jee['] lää[!] jne['].
 Ma⁻ ngëe[!] he⁻ ja⁻, lä⁺ jé⁺ hi⁻ ma⁻ nuu[']

kiyh[!], ma⁻ jmeey[!] dsoo['] kih['] juu[']
 la⁻ jee['] jnän[!]. ⁴ Hi⁺ ga⁻ jmee[!] Dio
 dsoo['] juu['] kih['] dsa⁻ he['] jee['] ga⁻ nääy[!]
 kway[!] juu['], jéeh[!] Dio hi⁻ kyaayh[!]
 ga⁻ jmee[!] cha⁻ miih⁺ he['] juh⁻ gaa[!], hi⁻
 ga⁻ jmeey[!] na⁻ ku['] na⁻ ngii[!] he['] jmee[']
 jéeh[!] dsah[!] dsa⁻. Hi⁺ ga⁻ kwëeyh[!]
 jmee[!] na⁻ ku['] na⁻ ngii[!] ta⁻ kyaah[!] be[']
 kih['] Jmi⁻ lle[!] Na⁻ jngii[!], lä⁺ koo⁻ hyoh⁻
 dsëy[!].

Jesucristo ga⁻ laa[!] kwee⁻ kyaah[!] jne[']

⁵ Sa⁻ ga⁻ kwa[!] Dio jwë[!] kih['] ángel
 jmee[!] hih⁺ kih['] jmi⁻ gyuu⁺ he⁻ na⁻
 ga⁻ jää[!], he⁻ ma⁻ løø[!] jne['] hlëehn[']
 miih['] kih[']. ⁶ Cha⁻ jee['] na⁻ sii⁻ kih['] hi⁻
 ga⁻ hlëeh['] lä⁺ la⁻:

¿Hee⁻ laa[!] dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁺ mah[']
 lä⁺ ma⁻ dsooh[!] ba['] hoh[']
 kiyh[?]

¿Hee⁻ laa[!] dsa⁻ hi⁻ laa[!] jmi⁻ ngo[!]
 mah['] lä⁺ ma⁻ jmääh[!] ba[']
 hnih['] he[?]

⁷ Miih['] jmi⁻ ba['] ga⁻ jmääh[!] hnih[']
 mäh['] ga['] miih['] lä⁺ koh[!] ga[']
 jee['] lä⁺ jé⁺ ángel.

Ja⁻ ga⁻ ga⁻ llaayh[!] høøy[!] hi⁻
 ga⁻ jmääh[!] hnih['] jøøh[!] mah[']
 lä⁺ ja⁻ lä⁺ gah[!] dsih[!].

Hi⁺ ga⁻ tøøh[!] gooy[!] ga⁻ lä⁺ jé⁺ ba[']
 he⁻ cha⁻.

⁸ Ga⁻ lä⁺ jé⁺ he⁻ cha⁻ ga⁻ llah[!] ta⁻
 hwa[!] huu['] tiiy[!] mah['] jmeeey[!]
 hih⁺ kih['], lä⁺ ja⁻ na⁻ sii⁻ juu[']
 kih['] Dio.

Kyaah[!] he⁻ ga⁻ tooh[!] Dio gooy[!]
 ga⁻ lä⁺ jé⁺ he⁻ cha⁻, he⁻ ja⁻ ni⁻ miih⁻
 sa⁻ ga⁻ jää[!] he⁻ sa⁻ le[!] jmeeey[!] hih⁺ kih['].
 Pero na['] ga⁻ jüh[!] sa⁻ ga⁻ ma⁻ jnä⁻ he⁻
 jmeeey[!] hih⁺. ⁹ Pero ñe['] ba['] jne['] kih[']
 hi⁻ ga⁻ jää[!] mäh['] ga['] miih['] lä⁺ koh[!]
 ga⁻ jee['] lä⁺ jé⁺ ángel. Ga⁻ llaa[!] Dio
 høøy[!], hi⁻ ga⁻ jmääh[!] jøøh[!] mah[']

lä⁺gah⁺ dsih⁺ lä⁺llu⁺ he⁻ ga⁺juy⁺. Hi⁺ kih⁺ he⁻ llu⁺ dsé⁺ Dio, he⁻ ja⁻ ba['] ja⁻, ga⁺ngëey⁺ Jesús he⁻ ga⁺juy⁺ he⁻ llu⁺ kih⁺ ga⁺lä⁺ jee⁺ ba['].

¹⁰Ga⁺lä⁺ jé⁺ ba['] he⁻ cha⁻ na⁻la⁻ kih⁺ Dio hi⁺ la['] kiyh⁺ ka⁻läh⁺. Hi⁺ ga⁺lä⁺ hnöoy⁺ téeey⁺ jwëe⁺ jooy⁺ ya⁺jwi⁺ kiyh⁺. He⁻ ja⁻ sooh[~] ba['] kih⁺ Dio, he⁻ ga⁺mi⁺lluy⁺ go⁻te[~] Jesús hi⁺ lää[~] jne[~], ta⁻la⁻ kih⁺ he⁻ ga⁺jëey⁺ wii[~]. ¹¹Jne[~] hi⁺ na⁻jngëe[!], hi⁺ lä⁺ja⁻ Jesús hi⁺ jmää[~] jne[~] na⁻jngëe[!], lä⁺ jee⁺ jne[~] laa['] kyaa[!] Tää[~]. Kih⁺ he⁻ ja⁻, sa⁻la⁻ o⁻höh⁺ kih⁺ Jesús téeey[~] jne[~] øoyh[~].

¹²He⁻ ja⁻ ga⁺jäh[~] Jesús siiyh[~] Dio:
Hlëehn[~] kyah[~] cha⁻né[~] lä⁺ jee⁺ øohn[!].

Jee['] dsa⁻ñee[~] lä⁺ jee⁺ øohn[!], jee['] ja⁻ hän[~] kyah[~].
¹³Hi⁺ ja⁻ba['] lä⁺ja⁻ ga⁺jäyh[~]:
Kye['] ba['] jnä[~] o⁻jöh[~] dsé⁺ kiyh⁺.
Hi⁺ koo⁻ ka⁻läh⁺ ga⁺jäyh[~]:
Hii['] jnä[~] la⁻ kyaah[~] jooy⁺ hi⁺ ga⁺kwëeyh[~] jnä[~].

¹⁴Kih⁺ he⁻ kye['] jmi⁻ngo[!] lä⁺ jee⁺ jooy[~] he['], lä⁺ja⁻ ka⁻läh⁺ hniiy[~] ma['] kyey[~] jmi⁻ngo[!] hi⁺ ga⁺juy⁺. He⁻ lä⁺ja⁻, ga⁺liyh[~] ga⁺lla⁻dsëey[~] kih⁺ hi⁺sa⁻llu⁺ hi⁺ jngiih[~] kih⁺ dsa⁺. ¹⁵Mah⁺ lä⁺ja⁻ lääy[~] hi⁺ tähäh[~] goh[~] juu[~] lä⁺jiih[~] jmi⁻chaa[~]. ¹⁶Dsoo['] ba['] sa⁻ jay[~] mah[~] kway[~] be['] kih⁺ ángele. Jay[~] mah[~] kway[~] be['] kih⁺ lä⁺ jee⁺ hi⁺ laa['] sa⁻ju[~] kih⁺ Abraham ba[']. ¹⁷Kih⁺ he⁻ ja⁻ba['], he⁻ ga⁺la['] bii[~] kiyh[~] ga⁺lëey[~] jmi⁻ngo[!], ja⁻ba['] lä⁺koo⁻ laa['] jne[~]. Lä⁺ja⁻ ga⁺laay[~] ja⁻ jmi⁻dsa⁻ jøoh[!] hi⁺ jöh[~] dsé[!], hi⁺ mi⁻te[!] kih⁺ Dio mah⁺ lä⁺ja⁻ chey[~] dso[']kye[~] kih⁺ lä⁺ jee⁺ dsa[~]. ¹⁸Kih⁺ he⁻ ga⁺jëey[~] wi[~] lä⁺koo⁻ ma['] ga⁺ka['] dsa⁻ dsëy[~], he⁻ ja⁻ba['] ja⁻ kyuuhy[~] kway[~] be['] kih⁺ hi⁺ gwa['] huu⁻dsé[~] hlïih[~] kih⁺.

Jesús ba['] laa['] jøoh[!] lä⁺koh[~] ga['] Moisé

3 Lä⁺jëe[~] hnäh[~] øohn[!] hi⁺ na⁻jnää[!] gyuuuh[!] ya⁺jwi[!] kih⁺ Dio, jmeé[~] da['] hnäh[~] miih[~] huu⁻dsé[~] ha⁻ lä⁺koo⁻ laa['] Cristo Jesús. Hi⁺ he⁻ to⁻né[~] ga⁺kwa[~] juu[~] he⁻ ma⁻heeh[~] jne[~] la⁻ hi⁺ laay[~] jmi⁻dsa⁻ jøoh[!] jnän[~] ka⁻läh[~]. ²Hi⁺ he⁻ ga⁺mi⁺teh[~] kih⁺ hi⁺ga⁺hñaay[!], ja⁻ba['] lä⁺koo⁻ ga⁺mi⁺te[!] Moisé lä⁺ma['] kyey[~] në[~] kih⁺ dsa⁻ hi⁺ laa['] kyaa[!] Dio. ³Pero lle[~] jmeen[~] juuh⁻ kih⁺ Jesús lä⁺koh[~] ga['] kih⁺ Moisé, ja⁻ba['] lä⁺koo⁻ la⁻ kih⁺ jaa[~] hi⁺ jmee[~] koo⁻ hne[!]. Kyee[~] ga['] hi⁺ ga⁺jmee[~] hne[!] lä⁺koh[~] ga['] hñii[~] hne[!]. ⁴Jëeh[~] ga⁺lä⁺ jé[~] hne[!], chaa['] ba['] hi⁺ ga⁺jmee[~]. Pero Dio ba['] hi⁺ ga⁺jmee[~] ga⁺lä⁺ jé[~] go⁻te[!] he⁻ cha⁻. ⁵Lä⁺ja⁻ Moisé, koo⁻ ga⁺jmeey[~] ta[']he[~] kih⁺ Dio ba[']. Dsoo['] ba['], ga⁺mi⁺teyh[~] lä⁺ma['] kyey[~] në[~] kih⁺ dsa⁻ kyaa[!] Dio. Ga⁺jäh[~] ha⁻ lä⁺la⁻ juu[~] he⁻ lä⁺cha⁻ këe[~], ma⁻ngëe[~] ma⁻juu[~]. ⁶Pero Cristo ba['] laa['] jøoh[!] lä⁺koh[~] ga['] Moisé, kih⁺ he⁻ laay[~] Joo['] Dio hi⁺ kye[~] në[~] kih⁺ dsa⁻ kyaa[!]. Hi⁺ laa['] jne[~] dsa⁻ kyaa[!] Dio, cher'mah[~] tøöh[~] jne[~] koo⁻ hweh⁻ kyaah[~] o⁻jöh[~] dsé[~] jøøn[~] kih⁺ Dio lä⁺jiih[~] llaa['] jmi⁻gyuu[~].

Ha⁻ lä⁺ teeh[~] dsa⁻ dsé[~] kyaah[~] Dio

⁷Wa['] nuuh[~] jne[~] lä⁺koo⁻ jäh[~] Jmi⁻lle[~] Na⁻jngii[!] kih⁺ Dio:

Cher'mah[~] na['] nuuh[~] hnäh[~] juu[~] kiyh[~],

⁸ta⁻ jmeé[~] hnäh[~] hweh⁻ tuh⁻hoh[~] hnäh[~], lä⁺koo⁻ ga⁺jmee[~] dsa⁻ hi⁺ sa⁻ ga⁺hii[~] ma['] nuu[~] lä⁺ma['] ga⁺kay[~] dsën[~] jee[~] oo[~] hwa[~] kii[~].

⁹ Jee' ja⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaah[']
 hnäh['] ga⁻kooy['] kyaah['] jnä[,]
 ma['] jääy['] he⁻ ga⁻ na⁻ ma[']
 jmeen⁻ kyaayh[.]
 Ma⁻ke⁻ ga⁻jääy['] lä⁻jää['] he⁻
 juh[']gaa⁻ he⁻ ga⁻jmeen['] kiyh[']
 to⁻loo['] ji⁻ñe⁻.
¹⁰ Kih['] he⁻ja⁻, ga⁻lä⁻leen['] kyaah[']
 dsa⁻ he[,]
 mah['] ga⁻jwii['] jnih[:]
 "Huu⁻dsë⁻ kyah['] hnäh['] hä['] tää⁻
 ta⁻ jee['] jyoh[.]
 Sa⁻ hnooh⁻ hnäh['] lä⁻kyuuuh⁻
 hnäh['] hee⁻ ja⁻ he⁻ llu[.]"
¹¹ He⁻ja⁻ ga⁻tää⁻ hniiin⁻ ma[']
 ga⁻ya⁻jää['] dsen⁻ kyaah['] dsa⁻
 he[:]
 "Sa⁻ heh['] dsa⁻ he['] jee['] teehn[']
 dsen⁻", ga⁻jäh['] Dio.
¹² Leeh['] hnäh['] øøhn[,] ni⁻ jaa⁻
 hnäh['] ta⁻ wa⁻ hnää⁻ hoh['] hnäh['] he⁻
 sa⁻ heeh['] hnäh['] kih['] Dio jiih⁻ mah[']
 sa⁻ wa⁻ lä⁻øø['] hnäh['] kiyh[']. ¹³ Lla⁻ he⁻
 ja⁻, kwa['] hnäh['] be['] kih['] dsa⁻kyah[']
 hnäh['] koo⁻ jmi['] koo⁻ jmi['], na[']
 lä⁻cha⁻ jmi[']. Mah['] sa⁻ leh⁻ he⁻ lhiih[']
 hnäh['] he⁻ mi⁻goo⁻ kyah['] hnäh['].
¹⁴ Jääh['] ma⁻laa⁻ jne['] koo⁻ kyaah[']
 Cristo cher'mah['] lä⁻ ma⁻kyen[']
 ja⁻ba⁻ o⁻jöh⁻ dsë⁻ kiyh['] lä⁻jiih['] llaa⁻
 jmi⁻gyuu[,] ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jmee[']
 jne['] lä⁻ma['] to⁻në[.] ¹⁵ Lä⁻la⁻ hnøø[']
 jnän[,] lä⁻koo⁻ jäh['] juu['] la⁻:
 Cher'mah['] na⁻nuuh['] hnäh['] juu[']
 kiyh[,]
 ta⁻ jmee['] hnäh['] hweh['] tuh[']hoh[']
 hnäh[,]
 lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] dsa⁻ hi⁻ sa⁻
 ga⁻hii['] ma['] nuu[.]
¹⁶ ¿Hii⁻ na⁻ hi⁻ ga⁻jmee['] hweh[']
 dsë⁻, ma⁻ngëe['] ma⁻nuu['] juu['] kih[']
 Dio? ¿Ja['] he['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻hwëe[']
 Moisé hwa['] Egipto? ¹⁷ ¿Hii⁻ na⁻ hi⁻

ga⁻ya⁻jää['] dsë⁻ Dio kyaah['] to⁻loo[']
 ji⁻ñe⁻? ¿Ja['] he['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻jmee[']
 dso⁻kye⁻ hi⁻ ga⁻saa['] na⁻juu['] jee['] la[']
 hwa['] kii⁻ ja⁻? ¹⁸ ¿Hii⁻ ba['] kyaah['] na⁻
 he⁻ ga⁻bääh['] Dio hnii['], he⁻ sa⁻ heyh[']
 jee['] teeh['] Dio dsë⁻? ¿Ja['] he['] dsa⁻ hi⁻
 sa⁻ ga⁻jmee['] he['] juu['] kiyh[']? ¹⁹ He⁻
 ga⁻la⁻ lä⁻ja⁻, jmee['] dsa⁻lä⁻ngëe['] jne[,]
 sa⁻ ga⁻la⁻ ma['] dsa⁻taayh['] jee['] ma[']
 teeyh['] dsë⁻, kih['] he⁻ sa⁻ ma['] heey[']
 juu['] kih['] Dio.
4 He⁻ja⁻ ta⁻ko⁻jiih['] cha⁻ jwë[']
 jnän['] heh['] jne['] jee['] teeyh['] dsë⁻
 lä⁻ko⁻ ga⁻bääh['] hniiy[,] hnøø['] leeh⁻
 hnäh['], le['] ga⁻ che⁻ ko⁻llaa['] hnäh['] sa⁻
 ga⁻heh['] hnäh['] jee['] ja⁻. ² Jääh['], jnä[']
 jne['] ka⁻läh['] ma⁻kway['] ba['] ju[']hmëe[']
 lä⁻koo⁻ juu['] he⁻ ga⁻hyoh['] dsa⁻ he[:]
 Pero sa⁻ ga⁻jmää['] ta⁻ ni⁻ miih⁻
 kiyh['] lä⁻ma['] ga⁻nuuy['] juu['] ja⁻. Koo⁻
 ga⁻nuuy['] ba[,] sa⁻ ga⁻lä⁻heey[']. ³ Wa⁻
 dsa⁻toohn['] jee['] teeh['] jne['] dsen⁻ hi⁻
 ma⁻dsoo⁻ dsë⁻, lä⁻koo⁻ ga⁻jäh[']:
 He⁻ja⁻ ga⁻tää⁻ hniiin⁻ ma[']
 ga⁻ya⁻jää['] dsen⁻ kyaah['] dsa⁻
 he[:]
 "Sa⁻ heyh['] jee['] teeh['] dsen⁻",
 ga⁻jäh['] Dio.
 Hi⁻ ma⁻la⁻ ma⁻jmee['] Dio jmi⁻gyuu[,]
 ma⁻na⁻hnää⁻ ba⁻ta⁻ kiyh[']. ⁴ Jääh['] jee[']
 llah[,] na⁻sii⁻ juu['] kiyh['], hlëeh⁻ kih[']
 gyii['] jmi[']:
 Hi⁻ ga⁻teeh['] Dio dsë⁻ ma['] ga⁻la⁻
 ta⁻ kiyh['] jee['] ga⁻të['] gyii[']
 jmi['].
⁵ Hi⁻ koo⁻ ka⁻läh['] na⁻sii⁻:
 Sa⁻ heyh['] jee['] teehn['] dsen⁻.
⁶ He⁻ lä⁻ja⁻, ñé['] jne['] hnøø['] ga⁻
 dsa⁻taayh['] ko⁻llaa['] jee['] ja⁻. Hi⁻ lä⁻jää[']
 hi⁻ ga⁻nuu['] lä⁻ma['] to⁻në[,] sa⁻
 ga⁻taayh['], kih['] he⁻ sa⁻ ga⁻jmee['] he[']
 juu['] kih['] Dio. ⁷ Ma⁻ngëe['] cha⁻miih⁻
 ji⁻ñe⁻, koo⁻ ka⁻läh['] ga⁻tøø['] Dio hih⁻

koo⁻ jmií['] mah['] jmeé['] dsa⁻ he['] kiyh[']. Ga⁻ngëe['] David juu['] kih['] dsa⁺, lä⁻ koo⁻ ga⁻ jäh['] Dio:

Cher'mah['] na['] nuuh['] hnäh['] juu[']
kiyh^{',}
ta⁺ jmeé['] hnäh['] hweh['] tuh['] hoh[']
hnäh^{'.}

⁸Ni⁻ sa⁺ ga⁻ tqaah['] dsa⁻ hwa['] kih[']
lä⁻ koo⁻ ma['] gya['] Josué. Jéeh^{',} waíra⁻
jäh['] kih['] ga⁻ kwa['] Josué jee['] ma[']
teeh['] dsa⁻ dsé['], sa⁺ ma['] hléeh['] ga[']
Dio lä⁻ hmée['] kih['] jyoh['] jmií^{'.} ⁹He⁻ ja[']
jne['] hi⁻ laa['] jwií['] kih['] Dio, ma⁻ cha⁻
ba['] jnän['] jee['] teeh['] jne['] dsén['].

¹⁰Jéeh^{',} hi⁻ ma⁻ he['] teeh['] dsé['] kyaah[']
Dio, lä⁻ ja⁻ teeyh['] dsé['] kih['] ta['] he[']
ma⁻ jmeey^{',} lä⁻ koo⁻ teeh['] Dio dsé[']
kih['] ta['] he['] ga⁻ jmeey^{'.} ¹¹Wa['] jmeen[']
bii['] dsa⁻ toohn['] jee['] teeh['] jne['] dsén^{',}
mah['] ni⁻ jaa['] sa⁺ wa['] täh['] lä⁻ koo⁻
ga⁻ tah['] hi⁻ sa⁺ ga⁻ jmee['] he['] juu['] kih[']
Dio jää^{'.}

¹²Jéeh^{',} juu['] kih['] Dio na⁻ jiih['] hi⁻
cha⁻ be['] kih^{'.} He⁻ ds oo⁻ niih['] ga[']
lä⁻ koh['] ga['] ñe⁻ tuuh['] he['] na⁻ jnii[']
lä⁻ to['] jwool^{'.} Dsa⁻ he['] lä⁻ ga⁻ tée['] neh⁻
tuh⁻ dsé⁻ jne['] jee['] hä['] jmií⁻ lle['], jnöh[']
huu⁻ dsé⁻ he['] kyé['] jne['] hi['] jnöh['] he[']
hee['] dsé⁻ jne^{'.} ¹³Ni⁻ koo⁻ he['] na⁻ la⁻
kih['] Dio sa⁻ le['] dsa⁻ hmää['] cha⁻ nøy^{'.}
Ga⁻ lä⁻ jé['] ba['] na⁻ jnää['] kih['] hi⁻ tée⁻ jne[']
dsa⁻ ngëen['] kwaat['] jnän^{'.}

Jesús laa['] jaa['] jmií⁻ dsa⁻ hi⁻ jøøh['] ga[']

¹⁴Jesús, Joo['] Dio, laay['] jnän[']
jaá['] jmií⁻ dsa⁻ hi⁻ jøøh['] ga['] hi⁻ gya[']
ya⁻ jwií^{'.} He⁻ ja⁻ jmeé['] bii['] jnän[']
dsa⁻ toohn['] koo⁻ hweh['] jwé['] he[']
ma⁻ tøøhn^{'.} ¹⁵Jéeh^{',} jmií⁻ dsa⁻ jøøh[']
hi⁻ cheh['] né['] jnän['] kyuh⁻ bih[']
jmeey['] jøøh['] dsé['] ma['] sa⁺ cha⁻ be[']
jnän^{'.} Jéeh^{',} ja⁻ ba['] lä⁻ koo⁻ ká['] dsé[']
jne['], ja⁻ ba['] lä⁻ ja['] ga⁻ ká['] dsé['] kyaah[']

na⁻ ku['] na⁻ ngii['] he⁻ cha⁻ jmií⁻ gyuu⁻
la⁻. Pero ni⁻ lä⁻ ja['] sa⁺ ga⁻ jmeey[']
ni⁻ koo⁻ he⁻ hliih^{'.} ¹⁶He⁻ ja⁻ kyaah[']
o⁻ jøh['] dsé⁻ he⁻ ma⁻ cha⁻ jnän[']
kyah['] jmií⁻ dsa⁻ he['], sa⁺ wa['] gah['] jne[']
ya⁻ nöön['] kih['] Dio hi⁻ llu['] dsé['] mah[']
lä⁻ ja['] lä⁻ nih['] dsé['] jne['], hi⁻ kway['] be[']
jnän['] waíra⁻ ga⁻ té['] jee['] lla⁻ kyaal['] jne^{'.}

5 Lä⁻ jéeh['] jmií⁻ dsa⁻ kqah['] ma[']
laa['] dsa⁻ jmií⁻ gyuu⁻ ba[']. Ma[']
na⁻ hñaaay['] ga⁻ kay['] né['] kih['] dsa⁻ mah[']
ga⁻ jmeey['] ta['] he['] kih['] Dio lla⁻ dsa⁻
he[']. Hi⁻ ma['] heeyh['] lä⁻ jéeh['] he['] ma[']
kwéeh['] dsa⁻ Dio hi⁻ ma['] jéey['] jah[']
né['] na⁻ hyoo['] kwaat['] kih['] dso⁻ kye⁻
kih['] dsa⁻. ²Kyuuh['] bih['] jmeey['] jøh[']
dsé['] kyaah['] hi⁻ sa⁺ kyuh['] hi⁻
kyah['] hi⁻ ga⁻ nää['] na⁻ hëël['], jéeh[']
ñe['] bih['], ja⁻ he['] koo⁻ néë['] he['] jmeey[']
jwiih['] kih['] hñiiy^{'.} ³Kih['] he['] sa⁺ ma[']
cha⁻ be['] kiyh^{',} ma['] la['] bih['] jéey['] jah[']
kwaat['] kih['] dso⁻ kye⁻ kiyh['] hi⁻ lä⁻ ja[']
kih['] dso⁻ kye⁻ kih['] dsa⁻.

⁴Ni⁻ jaa['] sa⁺ ma['] le['] ma['] hñaa[']
hñii['] kih['] ta['] llu['] ja[']. Ma⁻ la⁻ hi⁻ ma[']
na⁻ teeh['] kyaal['] Dio ba['] hi⁻ ma['] jmeey[']
ta['] ja['], lä⁻ koo⁻ ma['] na⁻ teeh['] Aarón.
5 Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh['] Cristo, sa⁺ ga⁻ hñaaay[']
hñiiy['] jmií⁻ dsa⁻ jøøh^{'.} Dio ba['] he['] hi⁻
ga⁻ kwéeyh['] ta['] llu['], lä⁻ ma['] ga⁻ jäh[']:

Hne⁻ laah['] gyuu⁻ kyaan^{'.}

Na['] ma⁻ laan['] Tää['] kyaah^{'.}

6 Lä⁻ ja⁻ ka⁻ läh['] na⁻ sií['] jee['] jyoh[']:
Hne⁻ laah['] jmií⁻ dsa⁻ ga⁻ lä⁻ jéeh['] joh[']
jmií['] cha⁻,

lä⁻ koo⁻ laa['] Melquisedec.

7 Lä⁻ koo⁻ ma['] gya['] Cristo jmií⁻ gyuu⁻
la⁻, ga⁻ ngiiy['] kiyh['] kih['] Dio kyaah[']
be['], lä⁻ jiih['] ga⁻ tuu['] jmií['] mi['] nøy['],
ga⁻ chuyu['] kyaah['] hi⁻ na⁻ kéh[']
jmií['] ma['] läay['] kih['] he['] ma['] juuy<sup>'.
Hi⁻ ga⁻ nuu['] ba['] Tää['] kiyh^{',} jéeh[']
ga⁻ heeh['] bih['] le['] kiyh['] lä⁻ koo⁻ hyoh[']</sup>

dsé¹ Täǟ. ⁸Ma⁺ke⁻ laay⁺ Joo⁺ Dio,
 kyaah⁺ he⁻ wi⁺ he⁻ ga⁺ngëe⁺ ja⁻,
 ga⁺lä⁻kyuuhy⁺ he⁻ jmeey⁺ nuuh⁺
 kih⁺ Dio. ⁹He⁻ lä⁻ja⁻, ga⁺laay⁺ lluu⁻
 ga⁺, ga⁺jäy⁺ laay⁺ juu⁻ hi⁻ lää⁻ go⁻te⁻
 lä⁻jëe⁺ dsa⁻ hi⁻ nuuh⁺ kiyh[!]. ¹⁰Hi⁻
 na⁻hnäa⁺ kih⁺ Dio he⁻ laay⁺ jmi⁻dsa⁻
 jøøh[!] lä⁻koo⁻ ga⁺laa⁺ Melquisedec.

**Goo⁻ la⁻ kih⁺ hi⁻ ma⁻heeh⁻
 mah⁺ beey⁺ Dio**

¹¹Cha⁻ cha⁻ga⁺miih⁺ he⁻ hnoon⁻
 jwëehn⁺ hnäh⁺ kih⁺ juu⁻ la⁻, pero
 jwëeh⁺ kin⁺ jmeen⁺ lä⁻ngëe⁺ hnäh⁺,
 jëeh⁺ ta⁻ hwa⁺ go⁻te⁻ dsa⁻lä⁻ngëe⁺
 hnäh⁺. ¹²Ngoo⁺ ga⁺lä⁻hi⁺ cha⁻miih⁻
 jmi⁺ he⁻ täǟh[!] hnäh⁺ mi⁻tëeh[!] hnäh⁺.
 Ma⁻të⁺ jee⁻ leeh⁺ hnäh⁺ ta⁻jwoh[!]. Pero
 hnøø⁺ ga⁺ lä⁻tëeh[!] hnäh⁺ kwee⁻ ha⁻
 lä⁻la⁻ juu⁻ kih⁺ Dio he⁻ ga⁺mi⁻tëe⁻
 jne⁻ to⁻në⁻. Lä⁻ma⁻laah⁺ ba⁻ hnäh⁺
 lä⁻koo⁻ jaa⁻ gyuu⁻ hi⁻ hih⁺ wa⁻juh⁻,
 hi⁻ sa⁻ ma⁻lih⁻ kuh⁻ ma⁻he⁻ kuh⁻
 dsa⁻ ma⁻kaah[!]. ¹³Lä⁻jëe⁺ hi⁻ sa⁻ hii⁻
 lä⁻ngëe⁺, sa⁻ liyh⁻ kay⁻ kwaat⁻ hee⁻ ja⁻
 he⁻ llu⁻, jëeh⁺ laay⁺ lä⁻koo⁻ jaa⁻ gyuu⁻
 hi⁻ hih⁺ wa⁻juh⁻. ¹⁴Pero juu⁻ he⁻ la⁻
 lä⁻koo⁻ ma⁻, la⁻ kih⁺ dsa⁻ ma⁻kaah[!] ba⁻
 ja⁻. La⁻ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁻kyuuuh⁻ ka⁻
 kwaat⁻ hee⁻ na⁻ he⁻ llu⁻ hi⁻ hee⁻ na⁻ he⁻
 hliih[!]. Jëeh[!], lä⁻ja⁻ ma⁻lä⁻tëey⁻ jmeey[.]

6 He⁻ ja⁻ ga⁺nøø⁺ ba⁻ jne⁻ ta⁻
 cha⁻në⁻ lä⁻jiih[!] tëe⁻ jne⁻ lee⁻ jne⁻
 dsa⁻ hi⁻ kyuuuh[!]. Mo⁺so⁻ hlëeh⁺ ga⁺
 jne⁻ he⁻ ma⁻mi⁻tëe⁻ jne⁻ to⁻në⁻ kih⁺
 Cristo. Sa⁻ løøn⁺ ka⁻läh[!] hlëehn[!] juu⁻
 he⁻ ga⁺nuuun⁻ to⁻në⁻:

He⁻ hnøø⁺ ben⁻ jwë⁻ hliih[!] mah⁺
 dsa⁻jeeh[!] jne⁻ kih⁺ Dio,
 he⁻ heeh[!] jne⁻ kih⁺ Dio,
²he⁻ saa⁻ jne⁻ jmi⁺,
 he⁻ kye⁻ jne⁻ goon⁻ në⁻ kih[!] øøh[!]
 jne[,]

he⁻ lä⁻jiih[!] dsa⁻ hi⁻ na⁻juu[,]
 hi⁻ kih⁺ he⁻ mo⁺so⁻ lää⁻ dsa⁻
 wa⁻ra⁻ ga⁺të⁻ jee⁻ lla[!] Dio ta⁻.

³He⁻ la⁻ba⁻ jmeen⁺, ga⁺nøø⁺ ba⁻ jne⁻
 ta⁻cha⁻në⁻ cher⁺mah[!] ga⁺kwa⁻ Dio
 jwë[.]

⁴Pero jne⁻ hi⁻ ga⁺na⁻ huu⁻dsé⁻ kih⁺,
 hi⁻ ga⁺jëe⁺ jne⁻ ha⁻ lä⁻la⁻ he⁻ la⁻
 kwa⁻ Dio, hi⁻ ga⁺hñah[!] jne⁻ Jmi⁻lle⁻
 Na⁻jngii[!], ⁵hi⁻ ga⁺jëe⁺ jne⁻ llu⁻ba⁻
 juu⁻ kih⁺ Dio hi⁻ ga⁺lä⁻ngëe⁺ jne⁻
 miih⁺ kih⁺ he⁻ juh[!] gaa⁻ he⁻ na⁻ ga⁺
 ja⁻. ⁶Pero cher⁺mah[!] ga⁺tah⁻ jne⁻,
 mo⁺so⁻ le⁻ dsa⁻jeeh[!] jne⁻ ka⁻läh[!].
 Jëeh[!] he⁻ jmeen⁺ jne⁻ lä⁻ja⁻, he⁻
 tää[!] jne⁻ Joo[!] Dio dsöh[!] hma⁻cru⁻
 ka⁻läh[!] ba⁻ ja⁻, mah[!] lle⁻ jne⁻ o⁻hih⁻
 kiyh[!] cha⁻në⁻ lä⁻jëe⁺. ⁷Lä⁻koo⁻ la⁻
 kih⁺ hwa⁺ he⁻ hih[!] jmi⁻jma⁻ he⁻ hla⁻
 ko⁻lla⁻jiih[!]. Cher⁺mah[!] ga⁺kwa⁻
 cha⁻miih⁻ mi⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ hi⁻
 jmee⁻ta⁻ jee⁻ ja⁻, mi⁻jøø[!] Dio
 cha⁻ga⁺miih⁻ hwa⁺ ja⁻. ⁸Pero hwa⁻ he⁻
 dsa⁻hya⁻ too⁻ kyaah[!] nuu⁻ hliih[!], sa⁻
 jmää[!] ni⁻ miih[!]. Ja⁻ dso⁻ jwi⁻ në⁻ kih⁺
 hwa⁻ ja⁻. Hi⁻ kyaah[!] jee⁻ llaa⁻, koo⁻
 go⁻te⁻.

**O⁻joh⁺ dsé⁻ he⁻ kye⁻ jne⁻
 kwa⁻ be⁻ jnän⁻**

⁹Øøhn[!] hi⁻ hnaan⁻, ma⁻ke⁻
 ma⁻hlëehn[!] hnäh⁺ lä⁻na⁻, ma⁻ra⁻ he⁻
 jmee⁻ jnääh[!] dsoo[!], hwëe⁻ hnäh⁺ llu⁻,
 lä⁻lle⁻ kih⁺ hi⁻ ma⁻na⁻laa⁻. ¹⁰Jëeh[!], Dio
 jmee⁻ he⁻ llu⁻ jmah[!] ba⁻, jih[!] koh[!] sa⁻
 gaa⁻ dsëy⁻ta⁻ he⁻ ma⁻jmeeh[!] hnäh⁺.
 Ma⁻mi⁻jnääh[!] ba⁻ hnäh⁺ kiyh[!], he⁻
 hnaah⁻ hnih[!] lä⁻ma⁻ ga⁺jmeeh[!] hnäh⁺
 be⁻ kih⁺ hi⁻ na⁻jngëe[!] kyaay[!] hi⁻ lä⁻
 ma⁻jmeeh[!] ja⁻ba⁻ hnäh⁺ lä⁻jiih[!] na⁻.
¹¹He⁻ hnøø⁺ jnääh[!] go⁻nääh[!] hnäh⁺
 jmeeh[!] hnäh⁺ lä⁻ja⁻, lä⁻jiih[!] jee⁻ llaa⁻
 jmi⁻gyuu⁻ mah[!] tëe⁻ hnäh⁺ o⁻jøh[!] dsé⁻

he⁻ kye⁻ hnäh[.] ¹²Sa⁻ hnøø⁻ jnääh⁻
jmeeh['] hnäh['] jwëh['] hnäh[']. Wa['] lä⁻dsoo[']
hoh['] hnäh['] kih['] Dio ba['] hi⁻ wa['] kwëeh[']
hoh['] hnäh['] lä⁻koo⁻ jmee['] lä⁻jëe['] hi⁻
hyoh['] he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii['] kway[.]

¹³Lä⁻koo⁻ ma['] ga⁻bääh⁻ Dio
hñii['] mi⁻jääy['] Abraham, ga⁻tääy⁻
hñiiy^{',} jëeh['] sa⁻ chaa⁻ jnah['] hi⁻
jøøh['] ga⁻ lä⁻koh['] hñiiy['] hi⁻ ma[']
tääy[.] ¹⁴Ga⁻jäyh[:] "Jwahn⁻ dsoo[,]
mi⁻jääñ['] hne⁻ cha⁻miih[.] Jmeen[']
lä⁻jwëeh['] jwérte sa⁻jü⁻ kyaay[.] ¹⁵Lä⁻ja⁻
ga⁻kwëeh['] dsé['] Abraham ma['] jøøy⁻
lä⁻jiih['] ga⁻tëey['] he⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii[']
kyaaay[.] ¹⁶Dsoo['] ba[,] tää⁻ dsa⁻ kih[']
jnah['] hi⁻ jøøh['] ga⁻ lä⁻koh['] hñiiy[.] Lä⁻ja⁻
jä⁻ hweh⁻ juu['] kiyh[.] Mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻
kih['] he⁻ ti⁻chooy⁻ juu[.] ¹⁷He⁻ ja⁻ lä⁻koo⁻
ma['] ga⁻bääh⁻ Dio hñii['] mi⁻jääy['] dsa⁻
kyaaay[,] ga⁻tääy⁻ hñiiy['] mah['] ja['] koo⁻
hweh⁻ juu['] ja⁻. Lä⁻ja⁻ ga⁻mi⁻jnääy⁻
kih['] hi⁻ mi⁻jääy['] he[,] he⁻ sa⁻ le['] lä⁻sii[']
ni⁻ miih⁻ juu['] kiyh[.] ¹⁸Cha⁻ to⁻ juu[.]
Ga⁻bääh⁻ hñiiy['] hi⁻ ga⁻tääy⁻ hñiiy[.]
Ni⁻ miih⁻ sa⁻ le['] lä⁻sii['] juu['] na[,] jëeh[']
sa⁻ le['] juu['] Dio. Kih['] he⁻ ja⁻, kwa⁻ be⁻
jnän['] jwérte, jne['] hi⁻ chooh⁻ koo⁻ hweh⁻
juu['] he⁻ cha⁻ o⁻jøø['] dsé⁻ jnän['] kyaay[,]
lä⁻koo⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii[']. ¹⁹He⁻
o⁻jøø['] dsé⁻ he⁻ kye['] jne['] la⁻, jmee⁻ sa⁻
jeh⁻ dsé⁻ jne['], lä⁻koo⁻ jmee['] ñe['] hlääh[']
he⁻ jwä['] dsa⁻ cha⁻ jmii['] he⁻ kyaah[']
hi⁻ tii['] barco. Ma⁻ra⁻ he⁻ lää['] ba['] jne['],
jëeh['], ta⁻ ka⁻luu['] sa⁻hmiih['] he⁻ hii['] neh⁻
gwah⁻ ba⁻ cha⁻ he⁻ jøø['] jne[.] ²⁰Jesús
ga⁻he['] to⁻në['] jee['] ja⁻ mah['] ga⁻näy['] jwe[']
jnän['], laay['] jmi⁻dsa⁻ jøøh['] kih['] ga⁻lä⁻jëe[']
joh['] jmi⁻cha⁻, lä⁻koo⁻ Melquisedec.

Jesús lää['] jaa⁻ jmi⁻dsa⁻
lä⁻koo⁻ Melquisedec

7 Melquisedec he[,] ma['] lää[']
dsa⁻ta['] jøøh['] kih['] jwi⁻ Salem

hi⁻ ma['] laay['] jmi⁻dsa⁻ kyaaq['] Dio hi⁻
gya['] gyuuuh[.] Hi⁻ he['] ngoo['] ga⁻mi⁻jee[']
Abraham hi⁻ jah['] ma['] ga⁻liyh[']
ga⁻teey['] kyaah['] jnah['] dsa⁻ta[.] Jee[']
ja⁻ ga⁻mi⁻ jääy[.] ²Hi⁻ lä⁻chah['] ja⁻
ga⁻ngëe['] Abraham gya['] kih['] lä⁻koo⁻
hña⁻loo['] he⁻ ga⁻liyh['] jee['] hnii⁻. Jmii⁻
Melquisedec, hnøø['] jäh⁻ "dsa⁻ta[']
jøøh['] hi⁻ lla⁻ kwee⁻ ta^{".} Hi⁻ jäh⁻
dsa⁻ kiyh['] ka⁻läh['] "dsa⁻ta['] jøøh[']
kyaaq['] jwii⁻ Salem", he⁻ hnøø['] jäh⁻
"dsa⁻ta['] jøøh['] hi⁻ jmee['] hii['] tii['] kih[']
dsa⁻". ³Hi⁻ he['] sa⁻ chaa⁻ cho⁻jmi⁻,
ni⁻ sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ne⁻ ha⁻ ta⁻ ya⁻hëey[,]
sa⁻ cha⁻ juu['] cha⁻ he⁻ ga⁻lä⁻chaay⁻
he⁻ ga⁻juuy[.] He⁻ lä⁻ja⁻, laay['] kwee⁻
lä⁻koo⁻ laa['] Joo['] Dio ba[.] Laay[']
jmi⁻dsa⁻ ga⁻lä⁻ jëe['] joh['] jmi⁻cha⁻
⁴Jmee['] da['] huu[']dsé⁻ ha⁻ koo⁻
sa⁻ jøøh['] Melquisedec he[.] Lä⁻kye⁻
Abraham dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ jnän[']
ga⁻kwëeyh['] gya['] kih['] lä⁻koo⁻ hña⁻loo[']
he⁻ ga⁻liyh['] jee['] hnii⁻. ⁵Lä⁻jëe[']
jmi⁻dsa⁻ hi⁻ ma['] lää['] sa⁻jü⁻ kih['] Leví,
ga⁻jmeey['] lä⁻koo⁻ lle['] ley, ga⁻kooy[']
ma⁻gya['] kih['] lä⁻koo⁻ hña⁻loo['] he⁻
ma['] kwa⁻ dsa⁻, ma⁻ke⁻ he⁻ ba['] øyoh[']
hi⁻ laa['] sa⁻jü⁻ kih['] Abraham. ⁶Pero
Melquisedec he[,] hi⁻ sa⁻ ma['] lää['] sa⁻ju⁻
kih['] Leví, ga⁻kooy['] kih['] Abraham gya[']
kih['] lä⁻koo⁻ hña⁻loo['] mah['] ga⁻mi⁻ jääy[']
Abraham hi⁻ ga⁻jmeey['] Dio hmooth[']
kyaaah[.] ⁷Ni⁻ ja⁻ sa⁻ le['] ti⁻chooy⁻ ni⁻
miih⁻ juu['] kih['] he⁻ la⁻. Jøøh['] ga⁻hi⁻
mi⁻jøø['], lä⁻koh['] ga⁻hi⁻ ma⁻na⁻ jää⁻.
⁸Ta⁻ ko⁻taa⁻, jmi⁻dsa⁻ hi⁻ ma['] lää[']
sa⁻ju⁻ kih['] Leví hi⁻ ma['] koo['] gya['] kih[']
lä⁻koo⁻ hña⁻loo['], ga⁻juuy['] ba[.] Pero
ta⁻ jyoh['] ko⁻taa⁻, Melquisedec, hi⁻
ga⁻kooy['] gya['] kih['] lä⁻koo⁻ hña⁻loo['],
cha⁻ juu['] chaa⁻ bih[.] ⁹Lä⁻jëe['] jmi⁻dsa⁻
hi⁻ ma['] lää['] sa⁻ju⁻ kih['] Leví ga⁻kooy[']
gya['] kih['] lä⁻koo⁻ hña⁻loo[']. Ja⁻ba[']

lä⁺ja⁻, le⁻jähn['], lä⁺kye⁻jmi⁻dsa⁻he[']
 ga⁺kwëeyh['] Melquisedec, gya[']kih[']
 lä⁺koo⁻hña[']loo[']. ¹⁰Jéeh['], lä⁺koo⁻ma[']
 ga⁺mi⁺jee['] Melquisedec Abraham,
 la[']lä⁺koo⁻he[']ga⁺kwa[']Leví gya[']kih[']
 lä⁺koo⁻hña[']loo['], heh[']he[']ga⁺kwa[']
 Abraham ta⁻gyuu[']kyaa[']ja⁻, ma⁺ke⁻
 sa⁺ga[']ma⁻chaay⁻.

¹¹Dsa⁻Israel ga⁺hyoyh[']ley ja⁻,
 ta⁻la⁺kih[']jmi⁻dsa⁻levita hi⁻ma[']laa[']
 sa[']ju⁻kih[']Aarón. Hi⁻waíra⁻jäh[']kih[']
 ga⁺lih[']jmi⁻dsa⁻he[']ga⁺jmääy[']llu[']
 hi⁻ma[']hoø[']ley ja⁻, sa⁺cha⁻ma[']
 jmee⁺bii[']ma[']ya⁻heë[']jnah[']jmi⁻dsa⁻
 lä⁺koo⁻Melquisedec. Ma⁻leø[']ba[']
 kyaah[']jmi⁻dsa⁻hi⁻ma[']laa[']sa[']ju⁻
 kih[']Aarón waíra⁻jäh[']kih[']ga⁺lih['].

¹²Pero na[']he[']ga⁺lä⁺jnää[']jnah[']
 jmi⁻dsa⁻hi⁻sa⁺laa[']sa[']ju⁻kih[']Aarón,
 he⁻ja⁻ga⁺la[']bii[']ga⁺lä⁺jnää[']jyoh[']
 ley. ¹³He⁻jwahn[']ga⁺lä⁺jnää[']jnah[']
 jmi⁻dsa⁻, he⁻hlëehn[']kih[']Jesús
 hi⁻na[']jnää[']kih[']jnah[']nää[']dsa⁻
 Israel. Pero jee[']kih[']dsa⁻he['], sa⁺
 ga[']ma[']ya⁻heë[']ni⁺jaaq[']jmi⁻dsa⁻hi⁻
 jmee⁺ta[']jee[']la[']na[']hyoo[']. ¹⁴Jéeh['],
 ñe[']ba[']jne['], Jesús Dsa⁻joøh[']jnän[']laa[']
 sa[']ju⁻kih[']Judá ba[']. Hi⁻ni⁺miih[']sa⁺
 cha⁻he[']ga⁺jäh[']Moisé kih[']Judá,
 lä⁺koo⁻ma[']ga⁺hlëehy[']kih[']jmi⁻dsa⁻.

¹⁵Na⁻hñaa[']lä⁺jéë[']na[']jnää[']he⁻
 ga⁺hñaa[']jnah[']jmi⁻dsa⁻, jéeh[']laay[']
 jaaq[']jmi⁻dsa⁻lä⁺koo⁻Melquisedec.

¹⁶Na⁻hñaa[']laay[']jmi⁻dsa⁻, pero
 ja⁺kih[']he[']laay[']sa[']ju⁻kih[']Leví
 lä⁺koh[']ma[']jmee⁺hih[']ley ja⁻. Laay[']
 jmi⁻dsa⁻ta⁺la⁺kih[']he[']cha⁻be[']kiyh[']
 tää['], jéeh[']sa⁺juuy[']jih[']koh[']jih[']lih['].

¹⁷Lä⁺la⁻na⁺sii[']kiyh[']:

Hne⁻laah[']jmi⁻dsa⁻ga⁺lä⁺jéë[']joh[']
 jmi[']cha⁻.

Hne⁻laah[']jmi⁻dsa⁻lä⁺koo⁻
 Melquisedec.

¹⁸He⁻ja⁻ma⁻ja[']ta⁺koo[']ley
 ma⁻gyuh['], kih[']he[']sa⁺cha⁻be[']kih['],
 hi⁻sa⁺jmää[']ta⁺ka⁻läh[']. ¹⁹Jéeh['],
 ni⁻koo⁻sa⁺ga⁺ja[']llu[']kyaaah[']ley
 kih[']Moisé. Lla⁻he⁻ja⁻, ma⁻cha⁻koo⁻
 o⁻jøh[']dsé[']he[']llu[']ga['], lä⁺jwë[']jee[']
 le[']ya[']nøø[']jne[']kih[']Dio.

²⁰He⁻llu[']ja⁻, sa⁺ja[']ta⁺jmah[']. Ja[']
 kyaah[']he[']ga⁺tää[']Dio hñii[']ba['].

²¹Sa⁺ga⁺tää[']Dio hñii[']lä⁺ma[']
 ga⁺hñaa[']jmi⁻dsa⁻kih[']ley ja⁻. Pero
 kyaah[']he[']ga⁺tää[']hñiiy['], ga⁺laa[']
 Jesús jaa⁻jmi⁻dsa⁻. Ga⁺siiyh[']lä⁺la⁻

Ga⁺tää[']Dio hñii['], hi⁻ni⁺miih[']
 sa⁺mi⁺siiy[']huu[']dsé[']kiyh[']:
 "Hne⁻laah[']jaaq[']jmi⁻dsa⁻ga⁺lä⁺jéë[']
 joh[']jmi[']cha⁻, lä⁺koo⁻
 Melquisedec."

²²Lä⁺llu[']he[']ga⁺hñaa[']Jesús
 kyaah[']juu[']ja⁻, he⁻ja⁻ñe[']jne['], llu[']
 ga[']hmooh[']kiyh[']lä⁺koh[']ga[']ley
 ma⁻gyuh[']ja⁻.

²³Ga⁺lä⁺chaah[']jwëë[']jmi⁻dsa⁻kih[']
 ley ma⁻gyuh[']ja⁻. Jéeh['], sa⁺ga⁺la[']
 ma[']dsa⁻nää[']gyih[']ta⁺chané[']kyaaah[']
 ta⁺kiyh['], kih[']he[']ma[']dsa⁻juuy['].

²⁴Pero lä⁺ma⁻chaah[']na⁻ba[']Jesús,
 hi⁻lä⁺ma⁻laay[']ja⁻ba[']jmi⁻dsa⁻lä⁺jéë[']
 joh[']jmi[']cha⁻. Ni⁺jaaq[']sa⁺ka[']né[']
 kiyh[']. ²⁵He⁻ja⁻le[']ba[']lääy[']go[']te[']
 lä⁺jéë[']hi⁻go[']nää[']kih[']Dio ta⁺la⁻
 kiyh[']. Jéeh[']gyay[']tää['], ngiiy[']kih[']
 dsa⁻kyaaah['].

²⁶Jaa⁻jmi⁻dsa⁻joøh[']he[']ba[']hi⁻
 jmee⁺bii[']jnän['], hi⁻na[']jngëë['], hi⁻sa[']
 ää[']ni⁺miih['], hi⁻sa⁺sah['], hi⁻sa[']
 jmee⁺he[']hliih[']lä⁺jmee⁺dsa⁻, gyay[']
 laay[']joøh[']ga[']lä⁺koh[']jnah[']hi⁻tää[']
 gyuuuh[']jmi[']gyuuuh[']. ²⁷Kiyh['], sa⁺cha⁻
 he[']jmee⁺bii[']koo⁻jmi[']koo⁻jmi['],
 jmee⁺lä⁺koo⁻ga⁺jmee⁺jmi⁻dsa⁻
 he[']. To[']ñe[']ma[']jngëëyh[']jah[']kih[']
 dso'kye[']kiyh[']hñiiy['], ja⁻ga[']ma[']

jngéeyh⁺ jah⁺ kih¹ dso²kye³ kih¹ dsa⁴. Pero Jesús, koo⁵ hä⁶ ja⁷ ba⁸ ga⁹ngéey⁺ hñiiy⁺ juuy⁹. ²⁸Ley ja⁺ ga⁺hñaa¹ jmi²dsa³ kaah⁴ hi⁵ laa⁶ dsa⁷ñuuuh⁸ hi⁹ sa⁺ cha⁺ be⁺ kih¹. Pero këe⁺ ga⁺ kih¹ ley, kyaah⁺ he⁺ ga⁺tää⁺ Dio hñii⁺ ga⁺hñaaay⁺ Jooy⁺ laa⁺ jmi⁺dsa⁺ jøøh⁺ hi⁺ ya⁺hëe⁺ lluu⁺ go⁺te⁺ ga⁺lä⁺jé⁺ joh⁺ jmi⁺cha⁺.

**Ga⁺jmeey⁺ Jesús koo⁵
hmooh⁺ he⁺ llu⁺ ga⁺**

8 He⁺ la⁺ ba⁺ he⁺ kyee⁺ ga⁺ kih¹ lä⁺jé⁺ juu⁺ he⁺ tøøhn⁺ hlëehn⁺ la⁺. Ma⁺chaa⁺ ba⁺ jaa⁺ jmi⁺dsa⁺ jøøh⁺ jnän⁺ hi⁺ ga⁺gya⁺ jwoo⁺ ra⁺lluu⁺ jee⁺ gya⁺ hi⁺ jøøh⁺ gyuuuh⁺ jmi⁺gyuu⁺. ²Na⁺hñaaay⁺ jmeey⁺ ta⁺he⁺ jee⁺ chih⁺ gwah⁺ he⁺ ga⁺jmeey⁺ Dio, ja⁺ gwah⁺ he⁺ ga⁺jmeey⁺ dsa⁺ jmi⁺gyuu⁺. ³Lä⁺jé⁺ jmi⁺dsa⁺ kaah⁺ na⁺hñaaay⁺ ngéey⁺ cha⁺né⁺ Dio lä⁺jé⁺ he⁺ kwëeh⁺ dsa⁺ Dio hi⁺ jéy⁺ lä⁺jé⁺ he⁺ kwëeh⁺ dsa⁺ Dio. Lä⁺ja⁺ ka⁺läh⁺, ga⁺jmeey⁺ bii⁺ kih¹ Jesús ga⁺kwëeyh⁺ Dio lä⁺lle⁺ kiyh⁺, lä⁺llu⁺ he⁺ laay⁺ jmi⁺dsa⁺. ⁴Wa⁺ra⁺ jäh⁺ kih¹ gya⁺ gyih⁺ hwa⁺ la⁺, ni⁺ lä⁺ja⁺ sa⁺ laay⁺ jmi⁺dsa⁺. Jëeh⁺, lä⁺ma⁺tääh⁺ ja⁺ba⁺ jmi⁺dsa⁺ hi⁺ngéey⁺ he⁺ kwa⁺ dsa⁺ lä⁺hih⁺ kih¹ ley. ⁵Gwah⁺ jee⁺ jmeey⁺ ta⁺he⁺ jmi⁺dsa⁺ he⁺, la⁺lä⁺koo⁺ gwah⁺ he⁺ chih⁺ gyuuuh⁺ jmi⁺gyuu⁺. He⁺ja⁺ ba⁺ na⁺, ga⁺hlëeh⁺ Dio kyaah⁺ Moisé lä⁺koo⁺ ma⁺ ga⁺løøy⁺ jmeey⁺ gwah⁺ kyaah⁺ loo⁺ jah⁺ ja⁺, ga⁺jäyh⁺: “Jëeh⁺ da⁺ kwee⁺, mah⁺ jmeeh⁺ ja⁺ba⁺ lä⁺koo⁺ la⁺ gwah⁺ he⁺ ga⁺heechn⁺ hne⁺ gyuuuh⁺ lle⁺moh⁺ ja⁺.” ⁶Pero llu⁺ ga⁺ta⁺ he⁺ ga⁺hyoh⁺ Jesús, ja⁺ba⁺ lä⁺koo⁺ llu⁺ hmooh⁺ he⁺ ga⁺jmeey⁺ ja⁺. Jëeh⁺, llu⁺cha⁺ga⁺miih⁺ he⁺ ga⁺bääh⁺ Dio hñii⁺ kwëeyh⁺ jne⁺ kyaah⁺ hmooh⁺ ja⁺, lä⁺koh⁺ ga⁺hmooh⁺ ma⁺gyuh⁺.

⁷Wa⁺ra⁺ jäh⁺ kih¹ ga⁺jmää⁺ to⁺në⁺ hmoooh⁺ ja⁺, sa⁺ ma⁺ jmeey⁺ bii⁺ jee⁺ ga⁺të⁺ to⁺ hmoooh⁺. ⁸Pero ga⁺jëë⁺ Dio he⁺ ma⁺ cha⁺ dso²kye³ kih¹ dsa⁺ he⁺, he⁺ja⁺ ga⁺jäyh⁺:

Lloo⁺ jmi⁺, ga⁺jäh⁺ Dsa⁺jøøh⁺ jnän⁺, jmeen⁺ koo⁺ hmooh⁺ hmëe⁺ kyaah⁺ dsa⁺ Israel, hi⁺ lä⁺ja⁺ ka⁺läh⁺ kyaah⁺ dsa⁺ Judá. ⁹Pero sa⁺ la⁺ lä⁺koo⁺ hmooh⁺ he⁺ ga⁺jmeen⁺ kyaah⁺ dsa⁺ ma⁺gyuh⁺ kyaay⁺, lä⁺koo⁺ ma⁺ ñeen⁺ na⁺hwëë⁺ jnih⁺ hwa⁺ Egípto. Jëeh⁺, sa⁺ ga⁺mi⁺tey⁺ kyaah⁺ hmooh⁺ he⁺ ga⁺jmeen⁺ kyaayh⁺, he⁺ja⁺ ga⁺jnuuhn⁺ kiyh¹, ga⁺jäh⁺ Dio.

¹⁰He⁺ja⁺, lä⁺la⁺ ba⁺ la⁺ hmooh⁺ he⁺ jmeen⁺ kyaayh⁺, wa⁺ra⁺ ga⁺dsëe⁺ jmi⁺ ja⁺, ga⁺jäh⁺ Dsa⁺jøøh⁺ jnän⁺: Toohn⁺ lley⁺ lä⁺jé⁺ ley kin⁺. Siin⁺ neh⁺ tuh⁺dsëy⁺ juu⁺ kin⁺. Ma⁺ja⁺ leen⁺ Dio kyaay⁺, hi⁺ lä⁺jé⁺ hi⁺ he⁺ lee⁺ dsa⁺ kyaan⁺.

¹¹Ma⁺ja⁺, mo⁺so⁺ kwa⁺ dsa⁺ juu⁺ kih¹ dsa⁺goo[!]

Ni⁺ ja⁺ mo⁺so⁺ siih⁺ øøh⁺: “Wa⁺ lä⁺kyuuuh⁺ Dsa⁺jøøh⁺ jnän⁺. ” Jëeh⁺, lä⁺jøøh⁺ lä⁺mäh⁺ ba⁺ lä⁺kyuuuh⁺ jnä⁺.

¹²Jëeh⁺, koon⁺ dsën⁺ kih¹ ga⁺lä⁺jé⁺ he⁺ hliih⁺ he⁺ ma⁺jmeey⁺.

Jih⁺koh⁺ jih⁺löh⁺, mo⁺so⁺ lä⁺dsooh⁺ dsën⁺ lä⁺jé⁺ dso²kye³ kiyh¹, ga⁺jäh⁺ Dio.

¹³He⁺ ga⁺hlëeh⁺ Dio kih¹ hmooh⁺ hmëe⁺ ja⁺, ga⁺jmeey⁺ ma⁺gyuh⁺ ba⁺

hmooh' to⁻né⁻ ja⁻. Hi⁺ lä⁺jé⁺ he⁻ ngoo^d dsa⁻gyuh⁺, lloo[~] jmií[’] ääh[’] go⁻te⁻.

Gwah⁺ he⁻ chih[’] hwa[’] la⁻ jee⁻ ma⁻
j mee⁻ j mi⁻ dsa⁻ ta⁻he⁻ kih[’] Dio

9 Hmooh' he⁻ ma⁻ la['] to⁻né⁻ ja⁻, ma⁻ j mee⁻ hih[’] ha⁻ lä⁺ ga⁻hnaah⁻ dsa⁻ Dio, hi⁺ ha⁻ lä⁺ ga⁻j mee⁻ dsa⁻ koo⁻ gwah⁺ kyaah[’] loo⁻ jah⁻. ²Gwah⁺ ja⁻, ma⁻ la['] to['] jee⁻. Jee['] to⁻né⁻ ja⁻, ma⁻ chee⁻ Jee['] Na⁻jngii[!]. Jee['] ja⁻ ma⁻ chih[’] candelero, kyaah[’] koo⁻ mes⁻ jee⁻ ma⁻ hla⁻ he⁻ñiih⁻ he⁻ na⁻jøø⁻. Hi⁺ ma⁻ hii⁻ koo⁻ sa⁻hmiih⁻ ho⁻haah⁻. ³Ta⁻ka⁻luu['] llah['] jee⁻ ma⁻ hii⁻ jee⁻ ga⁻té['] to['] sa⁻hmiih⁻ chee⁻ Jee['] Na⁻jngii[!] Go⁻te⁻. ⁴Jee['] ja⁻ ma⁻ chih[’] koo⁻ na⁻hyoo⁻ he⁻ ma⁻ la['] kyaah[’] ku⁻nøø⁻ jee⁻ ma⁻ koo⁻ wa⁻chü⁻. Hi⁺ ma⁻ chih[’] koo⁻ goo⁻ he⁻ na⁻løø⁻ kyaah[’] ku⁻nøø⁻. Goo['] ja⁻ ma⁻ chee⁻ goo⁻ kih[’] hmooh'. Neh⁻ goo['] ja⁻ ma⁻ hä⁻ koo⁻ mi⁻hya⁻ jee⁻ ma⁻ tääh⁻ miih⁻ maná. Hi⁺ ma⁻ hä⁻ si⁻hma⁻ kih[’] Aarón he⁻ ga⁻hyo⁻ sa⁻jih⁻ koo⁻ hä⁻, hi⁺ ma⁻ tääh⁻ jwi⁻ kuu⁻ jma⁻ jee⁻ na⁻sii⁻ hmooh' ka⁻läh⁻. ⁵Né⁻ kih[’] wágoo⁻ ja⁻, ma⁻ na⁻laa⁻ uu⁻ querubine hi⁻ ma⁻ tääh⁻ høø⁻ jee⁻ na⁻jngii[!] go⁻te⁻. Ma⁻ na⁻niih⁻ sa⁻kyoooy⁻ ma⁻ dsa⁻jlé⁻ hoo⁻ wágoo⁻ ja⁻. Pero na⁻ ga⁻juh⁻ sa⁻le⁻ kwan⁻ cha⁻ga'miih⁻ juu⁻ kih⁻ lä⁺jé⁻ he⁻ ja⁻.

⁶Ma⁻la⁻ ba⁻ ma⁻ chih[’] lä⁺jé⁺ he⁻ ja⁻, ma⁻ dsa⁻taah⁻ jmi⁻ds⁻ ko⁻lla⁻jiih⁻ to⁻né⁻ llah['] kih[’] gwah⁺ ja⁻, mah⁻ ma⁻ jmeey⁻ ta⁻he⁻ kih[’] Dio. ⁷Pero jee['] ga⁻té['] to['] llah['] ja⁻, ma⁻la⁻ jmi⁻ds⁻ jøøh⁻ ba⁻ ma⁻ dsa⁻he⁻ jee['] ja⁻, koo⁻ hä⁻ ba⁻ lä⁺koo⁻ ji⁻ñe⁻. Hi⁺ sa⁻ ma⁻ dsa⁻hey⁻ ta⁻jmah⁻. Ma⁻ j mee⁻ bii⁻

kiyh[’] ma⁻ dsa⁻hey⁻ kyaah[’] jma⁻ kih[’] jah⁻ mah⁻ dsa⁻che⁻ dso⁻kye⁻ kiyh[’], hi⁺ lä⁺ja⁻ ka⁻läh⁻ kih[’] dsa⁻ kyaay⁻ hi⁺ sa⁻ liih⁻ ma⁻ dsa⁻hlääh⁻ kyaah[’] dso⁻kye⁻. ⁸Kih[’] he⁻ ma⁻ dsa⁻he⁻ jmi⁻ds⁻ koo⁻ hä⁻ ba⁻ lä⁺koo⁻ ji⁻ñe⁻ Jee['] Na⁻jngii[!] Go⁻te⁻, he⁻ja⁻ Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii[!] ga⁻j mee⁻ lä⁺ngëën⁻ he⁻ sa⁻ ma⁻ cha⁻ jwe⁻ jnän⁻ ma⁻ dsa⁻toohn⁻ jee['] ja⁻, ta⁻ko⁻jiih⁻ chih[’] llah['] to⁻né⁻ ja⁻. ⁹Lä⁺jé⁺ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ neh⁻ gwah⁺ ja⁻, jmää⁻ jnän⁻ hi⁻ tääh⁻ na⁻. He⁻ ja⁻ j mee⁻ dsa⁻lä⁺ngëë⁻ jne⁻ he⁻ ma⁻ kwëeh⁻ dsa⁻he⁻ Dio kyaah[’] he⁻ ma⁻ jey⁻ në⁻ na⁻hyoo⁻, sa⁻ le⁻ ma⁻ gyiyh⁻ tuh⁻ds⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ kwa⁻ he⁻ ja⁻. ¹⁰Jéeh⁻, lä⁺jé⁺ juu⁻ ja⁻, koo⁻ hlëeh⁻ kih[’] he⁻ kih[’]hih⁻ jne⁻, hi⁺ ha⁻ lä⁺ gyih⁻ jne⁻ he⁻ kooh⁻ j mee⁻ jne⁻. He⁻ koo⁻ j mee⁻ hih⁻ kih[’] j mi⁻ngo⁻ jnän⁻ ba⁻ ja⁻, ta⁻ko⁻jiih⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻lloo⁻ jmií⁻ mi⁻sii⁻ Dio lä⁺jé⁻.

Ga⁻j mee⁻ Cristo koo⁻ hmooh⁻ hmëe⁻ kyaah[’] jma⁻ kiyh[’]

¹¹Pero na⁻ he⁻ ma⁻ja⁻ Cristo, laay⁻ jmi⁻ds⁻ jøøh⁻ jnän⁻ hi⁻ kwa⁻ lä⁺jé⁻ he⁻ llu⁻ he⁻ na⁻ga⁻ ja⁻. Hi⁺ ga⁻llooy⁻ neh⁻ gwah⁺ he⁻juuh⁻ ga⁻ he⁻ llu⁻ go⁻te⁻. Sa⁻ la['] gwah⁺ kih[’] jmi⁻gyuu⁻ la⁻ ni⁻ ja⁻ he⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻j mee⁻ gwah⁺ ja⁻. ¹²Hi⁺ lä⁺ ma⁻ ga⁻llooy⁻ jee['] ja⁻, sa⁻ ma⁻ kyey⁻ jma⁻ kih[’] chivo dso⁻, ni⁻ kih[’] kya⁻mäh⁻. Ma⁻ kyey⁻ jma⁻ kih[’] hñiiy⁻ ba⁻ hi⁻ koo⁻ hä⁻ ja⁻ba⁻ ga⁻hey⁻ Jee['] Na⁻jngii[!] Go⁻te⁻. Lä⁺ja⁻ ga⁻liyh⁻ ga⁻lääy⁻ jne⁻ lä⁺jé⁺ joh⁻ jmií⁻cha⁻. ¹³Lä⁺hih⁻ kih[’] hmooh' to⁻né⁻ ja⁻, kyaah[’] jma⁻ kih[’] kya⁻ dso⁻hi⁻ kyaah[’] jma⁻ kih[’] chivo dso⁻hi⁻ kyaah[’]tu⁻jwa⁻ kih[’] kya⁻ mäh⁻ ma⁻ huuy⁻ në⁻ kih[’] dsa⁻. Lä⁺jé⁻ he⁻ ja⁻, koo⁻ ma⁻ dsa⁻jñii⁻ jmi⁻ngo⁻

kih' dsa⁻ hi⁻ ma['] dsa⁻ hlääh⁺ cha'në' ley ja⁻. ¹⁴Ha⁻ ga⁻ sa⁺ kyee['] jma⁻ kih['] Cristo. Ga⁻ngëey['] hñiiy['] ga⁻ juuy['] kyaah['] be['] kih['] Jmí⁻ lle['] he⁻ cha⁻ tää[']. Cristo hi⁻ sa⁺ ää⁻ ni⁺ miih⁻, ga⁻kwaay['] hñiiy['] kih['] Dio mah['] jñii['] neh⁻ tuh⁻ dsë⁻ jne['] kih['] he⁻ hliih['] he⁻ jngiih['] jnän[']. Lä⁻ ja⁻ ma⁻ na⁻ llu⁻ jne['] mah['] jmeen['] ta['] he['] kih['] Dio jiih⁻.

¹⁵Kih['] he⁻ ja⁻, Cristo he['] hi⁻ ga⁻jmee['] koo⁻ hmooh['] hmee[']. Ga⁻juuy['] mah['] ga⁻chey['] lä⁻ jëe⁻ he⁻ ma['] hlääh⁺ jne['] cha'në' hmooh['] to⁻në' ja⁻. Heh['] lä⁻ ja⁻, lä⁻ jëe⁻ hi⁻ na⁻ teeh['], hyoyh['] heey['] he⁻ ga⁻bääh['] Dio hñii['] kwa['] he⁻ sa⁻ hee['] jih['] koh⁻.

¹⁶Cher'mah['] ga⁻jmee['] dsa⁻ koo⁻ hmooh['] he⁻ jäh['], hi⁻ na⁻ tée['] he⁻ cha⁻ kiyh^{',} sa⁺ jmää['] hmooh['] ja⁻, ta['] ko⁻jiih['] sa⁺ ma⁻ juu⁻ hi⁻ ga⁻jmee['] hmooh['] ja⁻. ¹⁷Ma⁻ngëe['] ma⁻ juu⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻jmee['] hmooh['] ja⁻, ja⁻ ga⁻ lõø['] jmee['] ta['] hmooh['] ja⁻. Sa⁺ jmää['] ta['], ta['] ko⁻jiih['] chaay⁻. ¹⁸Ja⁻ba['] lä⁻ ja⁻ ga⁻la['] kih['] hmooh['] to⁻në' ja⁻, ga⁻lõø['] jmee['] ta['] kyaah['] he⁻ ga⁻tuu⁻ jma⁻. ¹⁹Jëeh['], ma⁻ngëe['] ma⁻jmeeh['] Moisé juu['] kih['] dsa⁻ he['] lä⁻hii['] në' lä⁻ koo⁻ na⁻sii⁻ ley, ja⁻ga['] ga⁻kay['] jma⁻ kih['] kya['] mäh^{',} jma⁻ kih['] chivo dso^{',} mah['] ga⁻kay['] kyaah['] jmií[']. Ga⁻kay['] miih⁻ jñu⁻ kih['] borrego he⁻ ma⁻na⁻hee⁻ hee⁻ gyuu['] kyaah['] sa⁻goh['] hisopo. Ga⁻mi⁻gyuu['] he⁻ ja⁻ mah['] ga⁻huuy['] në' jee['] na⁻sii⁻ juu['] ja⁻, hi⁻ lä⁻kye['] në' kih['] dsa⁻. ²⁰Ga⁻jäyh[']: "Kyaah['] jma⁻ la⁻ lõø['] jmee['] ta['] lä⁻ koo⁻ hmooh['] he⁻ ga⁻jmee['] Dio kyaah['] hnäh[']." ²¹Hi⁻ ja⁻ ma⁻la['] jee['] ja⁻. Lä⁻kye['] kih['] gwah['] ga⁻jneey['] jma⁻ ja⁻, hi⁻ lä⁻kye['] kih['] kyah[']wii['] he⁻ ma['] jmääh['] jmií⁻ dsa⁻ ta['] jee['] ja⁻. ²²Lä⁻koh['] he⁻ ma['] dsa⁻jñii['] lä⁻ jëe[']

ba['] kyaah['] jma⁻, lä⁻koo⁻ lle['] ley ja⁻. Wa[']ra⁻ jäh['] kih['] sa⁺ ga⁻tuu⁻ jma⁻, sa⁻ ma['] dsa⁻che['] dso⁻kye['] kih['] dsa⁻.

Kyaah['] jma⁻ kih['] Cristo dsa⁻che['] dso⁻kye['] jnän[']

²³Ga⁻la['] bii['] he⁻ ga⁻jngii['] gwah['] kih['] dsa⁻ he⁻ la['] lä⁻koo⁻ gwah['] he⁻ ga⁻jëe['] Moisé gyuuuh['] jmií⁻gyuuuh[']. Pero hnøø['] kwëeh['] dsa⁻ Dio he⁻ llu['] ga['], mah['] jñii['] gwah['] he⁻ chih['] gyuuuh['] jmií⁻gyuuuh[']. ²⁴He⁻ja⁻ sa⁺ ga⁻he['] Cristo gwah['] he⁻ ga⁻jmee['] dsa⁻, he⁻ la['] lä⁻koo⁻ he⁻ chih['] gyuuuh[']. Ga⁻hey['] ma⁻ra['] gwah['] he⁻ chih['] gyuuuh['] jmií⁻gyuuuh['] ba['], mah['] nooy⁻ në' jnän['] cha'në' Dio. ²⁵Pero sa⁺ neey['] ko⁻lla⁻jiih['] na⁻kay['] jma⁻ kiyh^{',} lä⁻koo⁻ ma['] jmee['] jmií⁻dsaa⁻ jøgh['] he['], ma['] dsooy['] lä⁻ jëe['] ji⁻ñe['], ma['] dsa⁻kay['] jma⁻ kih['] jñah['] jee['] ma['] jäh['] dsa⁻ kih['] Jee['] Na⁻jngii['] Go⁻te[']. ²⁶Joh['] jiih['] sa⁺ ma['] jmee['] bii['] ma['] jëe['] Cristo wii['] lä⁻ jiih['] ma['] ga⁻nøø['] jmií⁻gyuuuh['] wa[']ra⁻ jäh['] kih['] lä⁻ ja⁻ la[']. Pero na['] jee['] ngoo['] ga⁻dsaa⁻ jmií['] he⁻ tøøh['] jne['] la⁻, ga⁻ngëey['] hñiiy['] ga⁻juuy['] koo⁻ hä['] ja⁻ba['] mah['] mi⁻llaay['] go⁻te['] lä⁻ jëe['] dso⁻kye[']. ²⁷Lä⁻koo⁻ lle['] kih['] dsa⁻ jmií⁻gyuuuh['] la['], koo⁻ hä['] ba['] dsa⁻juuy[']. Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ja⁻ga['] lla['] Dio ta['] kiyh[']. ²⁸Ja⁻ba['] lä⁻ ja⁻ la['] kih['] Cristo. Koo⁻ hä['] ja⁻ba['] ga⁻kwaah['] Dio ga⁻juuy['] mah['] ga⁻chey['] lä⁻ jëe['] dso⁻kye['] kih['] jwëe[']. Ja⁻ga['] lä⁻ jnäay['] ka⁻läh['] jee['] të['] to['] jiih['], pero ja⁻ kih['] dso⁻kye['] ja⁻ jäyh[']. Jäyh['] lääy['] lä⁻ jëe['] hi⁻ tääh['] jääy['] ya⁻teey['].

10 Jëeh['] ley kih['] Moisé koo⁻ ga⁻mi⁻jnää['] miih⁻ kih['] he⁻ llu['] he⁻ ja⁻ga['] ja⁻. Sa⁺ ma['] la['] koo⁻ heh['] lä⁻ koo⁻ la['] he⁻ cha⁻ gyuuuh[']. Kih['] he⁻ ja⁻, jih[']koh['] sa⁺ ga⁻jmää[']

ma' hwëé² dsa⁻ he' llu^u¹ kyaah['] he'
 ma' jéey['] jah^{',} he⁻ ma['] jmeey['] lä⁻ jé[']
 ji⁻ ne⁻ he⁻ ma['] hnaayh['] Dio. ²Wa'rā⁻
 jäh['] kih['] ga⁻hwëey⁻ llu^u¹, ga⁻tuy[']
 kih^{',} he⁻ ma['] kwëeyh['] Dio. Jéeh^{',}
 wa'rā⁻ jäh['] kih['] ga⁻jmää['] he⁻ ja⁻
 ga⁻jäy['] na⁻jngëey['], mo⁻so⁻ ma['] jmeey[']
 gyih['] huu['] dsé⁻ he⁻ cha⁻ dso'kye⁻
 kiyh^{'. 3}Pero he⁻ jéey['] dsa⁻ jah['] lä⁻ jé[']
 ji⁻ ne⁻, koo⁻ jmeey['] mi⁻dsooh⁻ dséy[']
 he⁻ cha⁻ dso'kye⁻ kiyh['] ba['] ja⁻.
⁴Jéeh^{',} jma['] kih['] kya['] dso^{',} hi⁻ jma[']
 kih['] chivo dso^{',} sa⁻ jmää['] mah['] che[']
 dso'kye⁻ kih['] dsa⁻.

⁵He⁻ ja⁻ ma['] ja['] Cristo jmi⁻gyuu⁻
 la⁻, ga⁻jäy['] siiyh['] Dio:
 Sa⁻ ga⁻til['] hoh['] he⁻ kaa⁻ jah['] ni⁻
 he⁻ ga['] jyoh['] he⁻ kwëeh['] dsa⁻
 hne⁻.

Ga⁻ jmeeh['] ga⁻laan['] jmi⁻ngo['] ba['].
⁶Sa⁻ ga⁻tih['] hoh['] he⁻ kaa⁻ jah['] ni⁻
 he⁻ ga['] jyoh['] he⁻ kwëeh['] dsa⁻
 hne⁻ kwaat['] kih['] dso'kye⁻.
⁷He⁻ ja⁻ ga⁻jwahn[']: "Hii['] jnä['] la⁻,
 ma⁻jan⁻ mah['] jmeen['] lä⁻
 hnooh['] hñaah['], hne⁻ Dio
 kyaan['].
 Jmee['] ba⁻ jnä['] lä⁻koo⁻ ma⁻na⁻sii⁻
 kin[']."

⁸To⁻në['] jee['] na⁻sii⁻ kih['] juu['] la⁻,
 jäh['] lä⁻la⁻: "He⁻ kaa⁻ jah^{',} hi⁻ he⁻
 ga['] jyoh['] he⁻ kwëeh['] dsa⁻ hne⁻
 kwaat['] kih['] dso'kye⁻, sa⁻ ga⁻hiih[']
 ma['] heeh['] ni⁻ sa⁻ ga⁻til['] hoh[']." Ma[']
 kwa⁻ dsa⁻ he⁻ ja⁻, lä⁻hih['] kih['] ley
 ba['] ja⁻. ⁹Ja⁻ga['] ga⁻jäy[']: "Hii['] jnä[']
 la⁻ Dio kyaan['], ma⁻jan⁻ mah['] jmeen[']
 lä⁻ hnooh['] hñaah[']." Juu['] ja⁻, jmee[']
 ta⁻ koo⁻ ley ma⁻gyuh['] he⁻ la⁻ to⁻në['],
 mah['] ja⁻ jee['] ga⁻të['] to['] hmooh['].
¹⁰Ga⁻heeh['] Jesúus ga⁻jmeey['] lä⁻
 hyoh['] dsé['] Dio, he⁻ ja⁻ ba['] ja⁻, ga⁻laa[']
 jne['] na⁻jngëey['], lä⁻llu^u¹ he⁻ ga⁻ngëey[']

hñiiy['] ga⁻juuy['] kyaah['] koo⁻ hä[']
 ja⁻ba['].

¹¹Lä⁻ja⁻, lä⁻jé['] jmi['] ba['] ma[']
 cheh['] jmi⁻dsa⁻ he⁻ jmeey['] ta[']he['].
 Ko⁻lla⁻jiih['] ba['] jéey['] jah['] në[']
 na[']hyoo[']. Koo⁻ ba['] he⁻ ja⁻ jmah^{',}
 la[']ta['] kiyh^{',} he⁻ sa⁻ jmää['] jih['] koh[']
 che['] dso'kye⁻ kih['] dsa⁻. ¹²Pero
 Cristo ga⁻kwaay['] hñiiy['] ga⁻juuy[']
 kih['] dso'kye⁻ jnän['] koo⁻ hä['] ja⁻ba['],
 ja⁻ga['] ga⁻gyay['] jwoo['] ra⁻llu^u¹ kih[']
 Dio. ¹³Jee['] ja⁻ jøøy['] lä⁻jiih['] llaa[']
 Dio ta⁻ hwa['] huu['] tiiy['] lä⁻jéey['] hi[']
 na[']høøh['] kiyh^{'. 14}Jéeh['] kyaah['] koo⁻
 hä['] ba['] ga⁻kwaay['] hñiiy['] ga⁻juuy['],
 lä⁻ja⁻ ga⁻jmääy['] llu^u¹ lä⁻jé['] joh[']
 jmi['] cha⁻, lä⁻jéey['] hi['] na⁻jngëey[']
 kyaay^{'. 15}Jmi⁻lle['] Na⁻jngii['] jmeey[']
 ju[']dsoo['] kih['] juu['] ja⁻. Jéeh^{',} ma⁻ngëey[']
 ma⁻jäyh['] lä⁻la⁻:

¹⁶Lä⁻la⁻ ba['] la['] hmooh['] he⁻ jmeen[']
 kyaayh^{',} wa'rā⁻ ga⁻dséy['] jmi[']
 ja⁻, ga⁻jäh['] Dsa⁻jøøh['] jnän['].
 Toohn['] lley['] lä⁻jé['] ley kin['].
 Siin['] neh['] tuh⁻dséy['] ka⁻läh['].
¹⁷Ja⁻ga['] ga⁻jäyh['] ka⁻läh[']:
 Jih['] koh['] jih['] lih^{',} mo⁻so⁻
 lä⁻dsooh⁻ dséen['] lä⁻jé[']
 dso'kye⁻ kiyh^{'. 18}He⁻ ma⁻na⁻che['] dso'kye⁻ jnän['],
 mo⁻so⁻ jmeey['] bii['] he⁻ ga['] kwëehn[']
 Dio kwaat['] kih['] dso'kye⁻.

Jmee['] bii['] hnäähn['] Dio

¹⁹Lä⁻ja⁻ hnäh['] øohn['], ta⁻la⁻ kih[']
 he⁻ ga⁻tuu['] jma['] kih['] Jesucristo,
 ma⁻na⁻na['] jwe['] jnän['] dsa⁻toohn['] Jee[']
 Na⁻jngii['] Go⁻te[']. ²⁰Wá['] dsa⁻toohn[']
 jwé['] hmëey['] he⁻ jmeey['] chaa['] jne['],
 he⁻ ga⁻näy['] jnän['] lä⁻ ma['] ga⁻hey[']
 ta⁻ ka⁻luu['] hmiih['] he⁻ ma['] hii['] jee[']
 ga⁻të['] to['] llah[']. Hmiih['] ja⁻ la['] kwaat[']
 jmi⁻ngo['] kiyh^{'. 21}Chaa['] jaa['] jmi⁻dsá[']

jøøh' hi⁻ cheh' nē⁻ jnän⁻, jne' hi⁻ laa⁻
 kyaā⁻ Dio. ²²He⁻ ja⁻ lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsē⁻
 jne' wa⁻ hnäähn⁻ Dio. Jéeh⁻, ma⁻ne'
 ba⁻ jne' he⁻ ma⁻heeh⁻ jne' kih⁻ Dio.
 Ma⁻na⁻jngii⁻ neh⁻ tuh⁻dsē⁻ jne'
 he⁻ja⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ ga⁻ he⁻ mo⁻ hni⁻
 jnän⁻, hi⁻ ma⁻na⁻jngii⁻ jmi⁻ngo⁻ jnän⁻
 kyaah⁻ jmi⁻ jée⁻. ²³Wa⁻ chooh⁻
 jne' koo⁻ hweh⁻ he⁻ o⁻jøh⁻ dsē⁻ he⁻
 kye⁻ jne'. Ni⁻ miih⁻ sa⁻ wa⁻ jeh⁻ dsē⁻
 jne', jéeh⁻, mi⁻te⁻ ba⁻ Dio lä⁻koo⁻
 ga⁻bääyh⁻ hniiy⁻. ²⁴Wa⁻ hnøøhn⁻ ha⁻
 lä⁻ jmeen⁻ mah⁻ jää⁻ dsē⁻ øøh⁻ jne'
 lä⁻hnäay⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ dsa⁻kyaaay⁻
 hi⁻ lä⁻ja⁻ jmeey⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ he⁻
 llu⁻. ²⁵Sa⁻ wa⁻ tun⁻ he⁻ dsa⁻ñee⁻ jne',
 lä⁻koo⁻ tää⁻ ko⁻llaa⁻. Wa⁻ hlëehn⁻
 dsa⁻kyaaah⁻. Hi⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ wa⁻
 kwan⁻ be⁻ kih⁻ øøh⁻ jne', na⁻ he⁻ jée⁻
 jne' ma⁻ngoo⁻ ya⁻jäh⁻ jmi⁻.

²⁶Jéeh⁻, cher'mah⁻ ga⁻jmee⁻
 ga⁻ jne' dso⁻kye⁻ he⁻ ñe⁻ jne' sa⁻
 sooh⁻ jmeen⁻ hi⁻ ma⁻ngëe⁻ ba⁻
 ma⁻kyuuuh⁻ jne' ju'dsoo⁻, hee⁻ ga⁻
 ja⁻ mo⁻ kwëeh⁻ jne' Dio kwaat⁻ kih⁻
 dso⁻kye⁻. ²⁷Kih⁻ hi⁻ he⁻, jää⁻ ga⁻ koo⁻
 he⁻ jmee⁻ goo⁻ jwérte jnän⁻, he⁻ lla⁻
 Dio ta⁻ kyaah⁻ je⁻ he⁻ jée⁻ go⁻te⁻
 lä⁻jée⁻ hi⁻ na⁻høøh⁻ kiyh⁻. ²⁸Kih⁻
 hi⁻ sa⁻ ga⁻tooh⁻ ta⁻ ley kih⁻ Moisé,
 cher'mah⁻ ma⁻ chaa⁻ uu⁻ uu⁻ hi⁻ ma⁻
 hnii⁻ kih⁻ hi⁻ he⁻, sa⁻ ga⁻lä⁻ñih⁻
 dsëy⁻ ga⁻jngëeyh⁻. ²⁹Ha⁻ koh⁻ wii⁻
 sa⁻ hnøø⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ mi⁻kwah⁻
 Joo⁻ Dio hi⁻ kih⁻ hi⁻ sa⁻ tooh⁻ ta⁻
 jma⁻ kiyh⁻ he⁻ kyaah⁻ ga⁻la⁻ hmooh⁻
 he⁻ ga⁻jmääy⁻ jne' na⁻ngëe⁻. Hi⁻
 lä⁻ja⁻ hnøø⁻ kih⁻ hi⁻ sa⁻ tooh⁻ ta⁻ kih⁻
 Jmi⁻lle⁻ hi⁻ hnää⁻ jne'. ³⁰Jéeh⁻, kyuu⁻
 ba⁻ jne' hi⁻ ga⁻ jäh⁻ lä⁻la⁻: "Jnä⁻ ba⁻
 teehn⁻ jwi⁻, jnä⁻ ba⁻ mi⁻hmaahn⁻
 kiyh⁻!" Koo⁻ ka⁻läh⁻ na⁻sii⁻:
 "Dsa⁻øøh⁻ jnän⁻ ngiiyh⁻ kwaat⁻ kih⁻

dsa⁻ kyaay⁻." ³¹He⁻ ba⁻ che⁻ goo⁻ la⁻
 jnän⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻jaa⁻ jne' kih⁻ Dio
 jiih⁻.

³²Mi⁻dsooh⁻ da⁻ hoh⁻ hnäh⁻ ha⁻ lä⁻
 ga⁻la⁻jää⁻, lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻na⁻ huu⁻dsë⁻
 kyah⁻ hnäh⁻. Ga⁻lä⁻be⁻ ba⁻ hoh⁻ hnäh⁻
 ma⁻ke⁻ cha⁻miih⁻ ngëe⁻ he⁻ wii⁻ ja⁻
 nē⁻ kyah⁻ hnäh⁻. ³³Ga⁻ta⁻ ga⁻haah⁻
 dsa⁻ hnäh⁻ hi⁻ ga⁻jmeeyh⁻ hnäh⁻
 to⁻lo⁻ nē⁻ dsa⁻. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻
 Ga⁻jmeeh⁻ hnäh⁻ ko⁻jøh⁻ kyaah⁻ hi⁻
 ma⁻ jée⁻ wii⁻ ka⁻läh⁻. ³⁴Ga⁻lä⁻ñih⁻
 hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ neh⁻ñe⁻.
 Hi⁻ ga⁻lä⁻chaah⁻ hnäh⁻ llu⁻ lä⁻ ma⁻
 ga⁻jnuuh⁻ dsa⁻, he⁻ ma⁻ cha⁻ kyah⁻
 hnäh⁻. Jéeh⁻, ma⁻ñeh⁻ ba⁻ hnäh⁻, cha⁻
 kyah⁻ hnäh⁻ gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ he⁻ llu⁻
 ga⁻he⁻ sa⁻ hee⁻ jih⁻koh⁻.

³⁵Ta⁻ wa⁻ gaa⁻ hoh⁻ hnäh⁻ kih⁻
 o⁻jøh⁻ dsë⁻ he⁻ ma⁻cha⁻ kyah⁻ hnäh⁻.
 Jéeh⁻, kyaah⁻ he⁻ ja⁻, hnäh⁻ hnäh⁻
 cha⁻miih⁻ jñeeh⁻ hnäh⁻. ³⁶Hnøø⁻
 kwëeh⁻ hoh⁻ hnäh⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻
 hyoh⁻ dsë⁻ Dio, mah⁻ hnäh⁻ hnäh⁻
 he⁻ ga⁻bääyh⁻ hniiy⁻.

³⁷Lä⁻koo⁻ jäh⁻ jee⁻ na⁻sii⁻ juu⁻ kih⁻
 Dio:

Miih⁻ ga⁻ jmee⁻.

Hi⁻ nøø⁻ juu⁻ jäh⁻, ma⁻ra⁻ he⁻ jäh⁻
 bih⁻, mo⁻so⁻ lä⁻heëy⁻.

³⁸Pero dsa⁻ hi⁻ llu⁻, kyaah⁻ he⁻
 ma⁻dsoo⁻ dsëy⁻, jmee⁻ chaay⁻.
 Hi⁻ cher'mah⁻ ga⁻jeeyh⁻ ta⁻
 ka⁻luuy⁻, sa⁻ chaan⁻ llu⁻
 kyaayh⁻, ga⁻jäh⁻ Dio.

³⁹Pero jne', sa⁻ laa⁻ jne' lä⁻koo⁻ hi⁻
 dsa⁻jeeh⁻ ta⁻ ka⁻luu⁻ hi⁻ dsa⁻heëe⁻
 go⁻te⁻. Jéeh⁻, ma⁻dsoo⁻ ba⁻ dsë⁻ jne'
 kih⁻ Jesús, he⁻ja⁻ lää⁻ ba⁻ jne'.

Hee⁻ ja⁻ he⁻ jmee⁻ jne' dsoo⁻ dsë⁻ jne'
11 He⁻ ma⁻dsoo⁻ dsë⁻ jne' hnøø⁻
 jäh⁻: sa⁻ na⁻hee⁻, ñe⁻ ba⁻ jne'

he⁻ t̄ē̄' jne⁻ he⁻ jø̄n̄ hñah⁻ jne⁻ kih⁻
Dio. Hi⁻ hnø̄' jäh⁻ ka⁻ läh⁻: jme⁻
ba⁻ jne⁻ dsoo⁻, cha⁻ ba⁻ he⁻ ja⁻ ma⁻ ke⁻
sa⁻ t̄ē̄' jne⁻ jeēn̄.² Dsa⁻ má⁻ chaa⁻
llo⁻ joo⁻, kyaah⁻ he⁻ ga⁻ lä⁻ dsoo⁻ dséy⁻,
ga⁻ hléeh⁻ dsa⁻ llu⁻ kiyh⁻.

³Heh' he⁻ ma⁻dsoo['] dsé⁻ jne['], he⁻ja[']
ba['] ga⁻lä⁻ngëe['] jne['], ga⁻la['] lä⁻jë[']
he⁻ cha⁻ gyüuh['] hwa['] kyaah['] koo[']
ga⁻hlëeh['] Dio. He⁻ lä⁻ja['], ga⁻jmee[']
Dio lä⁻jë['] he⁻ jnä['], ja⁻ba['] kyaah[']
he⁻ sa⁻ tëe['] jne['] jëen[']. ⁴Kih['] he⁻
ga⁻lä⁻dsoo['] dsé['] Abel, ga⁻kwëeyh[']
Dio he⁻ llu['] cha⁻gámiih['] lä⁻koh['] ga[']
he⁻ ga⁻kwa['] Caín. Kih['] he⁻ja['], ga⁻hiif[']
juu['] kiyh['], ya⁻hëey['] lluu[']. Ga⁻heeñ[']
ba['] Dio he⁻ ga⁻kway[']. Hi⁻ ma⁻ke[']
ma⁻na⁻juu['] Abel, lä⁻ ma⁻ngoo['] ja⁻ba[']
cha⁻ juu['] kiyh['] lä⁻llu['] he⁻ ma⁻dsoo[']
dsëy['].

⁵Kih' he- ga-lä-dsoo' dsë' Enoc,
ga-tëe- Dio lä- ma-jiiyh- ja- mah'
sa- ma' juuy'. Ma' ga-hnaah- dsih',
mo-so- ga-jnää-yäh-. Jëeh', ga-tëe-
ba' Dio lä- ma-jiiyh- ja-. Hi- jää'
sa- ga' ma-ngaayh-, ga-hii' juu'
kiyh' he- ga-jmeey' he- tih- dsë'
Dio. ⁶Pero cher'mah' sa- ga-jmee'
jne' dsoo' dsen- kih' Dio, ni- miih'-
sa- lä-këh' jne' jmiif' jmeen' he- tih'
dsëy'. Jëeh', lä- jëe- hi- ya-nää- kih'
Dio, hnøø' dsoo' dsëy' he- chaa- ba'
Dio hi- jmeey- bii' dsoo' dsë' jne' he-
mi-hmaayah` kih' lä- jëe- hi- hnaayh`.

⁷Ga⁺lä⁺dsoo[’] ba[’] dsé[’] Noé lä⁺koo[’]
ma[’] ga[’]jäh[’] Dio siiyh[’], jä[’] lä⁺jé[’] he[’]
sa[’] ga[’] ma[’]jéey[’]. Kih[’] he[’] gayh[’] Dio,
ga[’]jmeey[’] koo[’] barco jee[’] ga[’]laa[’]
lä⁺jéey[’] hi[’] chaa[’] kyaay[’]. Hi[’] kih[’] he[’]
ga[’]lä⁺dsoo[’] dséy[’], ga[’]jmeey[’] ga[’]jä[’]
dso[’]jwi[’] në[’] kih[’] dsa[’] jmi[’] gyuu[’]. Hi[’]
ga[’]jmää[’] Dio kwaat[’] ya[’]heëy[’] lluu[’]
kih[’] he[’] ga[’]lä⁺dsoo[’] dséy[’].

⁸Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo' dsë'
Abraham, lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻tëe['] Dio
kiyh', ga⁻heeyh⁻ ba['] dsooy['] ta⁻ jee[']
la['] kwa⁻at['] hyoyh⁻ he⁻ la['] heey⁻. Hi⁻
ni⁻ sa⁻ nney⁻ ha⁻ ta⁻ ma⁻ dsooy^{',} ma[']
ya⁻hëey['] jee['] ma⁻ gyay['] ja⁻. ⁹Kih' he⁻
ma⁻ ds oo' dsë' Abraham, ga⁻hee⁻
bih['] he⁻ ga⁻gyay⁻ hwa['] jee['] ga⁻bääh⁻
Dio hnii^{',} laay['] lä⁻koo⁻ jaa⁻ dsa⁻
chaa⁻ uu⁻ hi⁻ ga⁻gya⁻ hwa['] kih['] dsa⁻.
Sa⁻hmiih⁻ ba['] ga⁻hiiy['] jee['] ga⁻gyay⁻.
Ja⁻ba['] lä⁻ja['] ga⁻gya⁻ Isaac kyaah[']
Jacob ka⁻läh['], hi⁻ ga⁻tëe['] hee[']
ko⁻jøh['] kyaah['] Abraham lä⁻koo⁻
ga⁻bääh⁻ Dio hnii^{'.} ¹⁰Ga⁻kwëeh['] ba[']
dsë' Abraham, kih['] he⁻ ma['] jøøy[']
tëey['] koo['] jwii⁻ he⁻ chih['] koo['] hweh⁻
he⁻ ga⁻jmee['] Dio lä⁻hyoh⁻ dsë'.

¹¹Kih' he⁻ ma['] dsoo['] dsé['] Sara,
ga⁻ hyoyh['] be⁻ he⁻ ga⁻ kaa['] gyuu⁻,
ma⁻ ke⁻ sa⁻ ma['] le⁻ ma['] kaa[']. Hi⁻
ga⁻ lä⁻ cha['] ba['] gyuu⁻ kyaay['] ma⁻ ke⁻
ma⁻ gyuh⁻. Jéeh['] ga⁻ jmeey['] dsoo[']
he⁻ mi⁻ te['] Dio juu['] he⁻ ga⁻ bääyh⁻
hñiiy^{'. 12}He⁻ lä⁻ ja⁻, kih['] jaa⁻ ba[']
dsa⁻ nñuu⁻ he^{',} ma⁻ ke⁻ ma⁻ ya⁻ jäh⁻
llaa⁻ jmi['] kiyh^{',} këe⁻ ga['] ga⁻ lä⁻ jwëe[']
jwërte dsa⁻ kyaay^{',} lä⁻ koo⁻ jwëe[']
nuu['] hi⁻ hëe['] gyuu⁻ hi⁻ lä⁻ koo⁻
mi⁻ sii['] he⁻ cha⁻ cha['] hoo['] jmi⁻ neeh^{',}
he⁻ sa⁻ tää⁻ jne['] hen^{'.}

¹³Lä⁻jëë⁻ dsa⁻ he[,] lä⁻ ma⁻dsoo[']
ja⁻ba['] dsëy['] lä⁻jiih['] ga⁻juuy<sup>'. Sa⁻
ga⁻hyoyh['] he⁻ ga⁻tøø['] Dio hih⁻ ma[']
kwéeyh[']. Pero ga⁻jmee['] bih['] dsoo['],
ma⁻ra⁻ he⁻ tœëy['] ba[']. La⁻ lä⁻koo⁻
he⁻ ga⁻jëey['] uuu['] jee['] ma['] tääh['] ja⁻,
hi⁻la⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻jmeey['] Dio
kih['] ba[']. Ga⁻jmääy['] hñiiy['] lä⁻koo⁻
dsa⁻ chaa⁻ uuu['], hi⁻ tääh['] ko⁻hwëë[']
ba['] jmi['] gyuuu['] la⁻. ¹⁴Lä⁻jëë⁻ hi⁻
hléeh⁻ lä⁻ja⁻, dsa⁻lä⁻ngëe['] jne['] kiyh^{',}
he⁻ hnoovh⁻ høøy['] jee['] dsa⁻taayh[']</sup>

tää'. ¹⁵Wa'ra⁻ jäh' kih' ma' hlëeh⁻ dsa⁻ he' kih' hwa['] jee' ga⁻hwëey⁻ ja⁻, ma' jää' ba' kiyh' ma' dsa⁻ nääy⁻ ka⁻läh' jee' ga⁻hwëey⁻ ja⁻. ¹⁶Pero dsa⁻ he', ma' hee['] dsëy['] koo⁻ hwa['] he⁻ llu⁻ cha⁻ga'miih⁻ he⁻ hla⁻ gyuuuh⁻. Kih' he⁻ja⁻, sa⁻ la⁻ o⁻hih⁻ kih' Dio he⁻ jäh['], laay['] Dio kyaaq['] dsa⁻ he'. Jääh', ma⁻na⁻la⁻ ba' koo⁻ jwii⁻ he⁻ ga⁻jmeey['] kih' dsa⁻ he'.

¹⁷Kih' he⁻ ma' dsoo['] dsë['] Abraham, lä⁻koo⁻ ma' ga⁻jmee['] Dio mada⁻ kiyh' he⁻ ma' jngëeyh['] Isaac, ga⁻heeh⁻ bih['] kwaay['] gyuu⁻ koo⁻ mëe['] kyaay['], ma⁻ke⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻ he⁻ jmeey['] llu⁻ kih' Abraham ta⁻la⁻ kih' gyuu⁻ he⁻. ¹⁸Jääh' ma⁻ngëe['] ba' ma' jäh['] Dio siiyh⁻: "Ta⁻la⁻ kih' Isaac ba' hwëe⁻ hi⁻ lee⁻ dsa⁻ kyaah[']". ¹⁹Ma' jmee⁻ Abraham huu[']dsë⁻ he⁻ cha⁻ ba' be' kih' Dio, he⁻ mi⁻jiiyh['] dsa⁻ jee' kih' hi⁻ na⁻juu⁻. Kih' Abraham, la⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻juu⁻ jooy['] mah['] ga⁻lä⁻jiiyh['] ka⁻läh'.

²⁰Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] Isaac, ga⁻mi⁻jääy['] Jacob kyaah['] Esaú, ga⁻jäh['] siiyh⁻ ha⁻ lä⁻ jmee['] Dio kiyh'[']ta⁻cha'né['].

²¹Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] Jacob, lä⁻koo⁻ ma' ngoo['] ga⁻juuy⁻, ga⁻mi⁻jääy['] ma⁻ jaa⁻ ma⁻ jaa⁻ jooy['] José, hi⁻ ga⁻jmeey['] juuh⁻ kih' Dio na⁻huu⁻ hma⁻hu⁻ kiyh['].

²²Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] José, lä⁻koo⁻ ma' ngoo['] ga⁻juuy⁻, ga⁻hlëeyh['] kih' he⁻ hwëe⁻ dsa⁻ Israel hwa['] Egipto, hi⁻ ga⁻jmeey['] mada⁻ ha⁻ ta⁻ dsa⁻hoo⁻ dsa⁻ jmi⁻ngo⁻ kiyh['].

²³Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] cho'jmi⁻ Moisé, he⁻ja⁻ lä⁻koo⁻ ma⁻ ga⁻lä⁻chaay⁻, ga⁻hmääy['] lä⁻jiih[']

ga⁻të['] uu⁻ sih⁻, kih' he⁻ ga⁻jëey['] laa⁻ na⁻hñaah['] gyuu⁻ ñuuuh⁻ he⁻. Sa⁻ ga⁻lä⁻goyh['] kyaah['] mada⁻ he⁻ ga⁻jmee['] rey he⁻ ma' juu['] lä⁻jëey['] gyuu⁻ ñuuuh⁻.

²⁴Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] Moisé, he⁻ja⁻ lä⁻koo⁻ ma' ga⁻lä⁻jøøyh['], ga⁻jmee['] sa⁻ kyee['] he⁻ ma' téeyh['] joo['] jo⁻mii⁻ Faraón. ²⁵Ga⁻lä⁻hnøøy['] ga⁻he⁻ ga⁻jëey['] wii['] ko⁻joh['] kyaah['] dsa⁻ kyaaq['] Dio, lä⁻koh['] ga⁻he⁻ ma' lä⁻chaay⁻ llu⁻ miih⁻ jmi⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ ma' jmeey['] dso[']kye⁻. ²⁶Ga⁻jmeey['] huu[']dsë⁻ llu⁻ ga⁻he⁻ jëey['] wii['] kwaat⁻ kih' Cristo lä⁻koh['] ga⁻he⁻ chaay⁻ llu⁻ kyaah['] lä⁻jë['] he⁻ cha⁻ Egipto. Jääh' ma' jøøy['] heeey['] he⁻ nøø['] juu['] hyoyh⁻.

²⁷Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsëy['], ya⁻heëey['] hwa['] Egipto. Sa⁻ ga⁻lä⁻goyh['] ma⁻ke⁻ ga⁻ya⁻ jëey['] dsë['] rey kyaayh[']. Ga⁻kwëeh['] ba⁻ dsë['] Moisé, jëeh['] la⁻ kiyh['] lä⁻koo⁻ he⁻ ma⁻jëey['] bil['] Dio hi⁻ sa⁻ tée['] jne['] jëeen[']. ²⁸Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] Moisé, ga⁻jmeey['] jmi⁻ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ borrego mäh['] hi⁻ ga⁻jmeey['] mada⁻ he⁻ chuh['] dsa⁻ jma⁻ ho'haah['] kih['], mah['] ni⁻ jaa⁻ gyuu⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ laa⁻ to⁻në⁻ kyaaq['] dsa⁻ Israel sa⁻ juu⁻, wa'ra⁻ ja⁻ ángel jngiöh['] kih' gyuu⁻ ñuuuh⁻ hi⁻ laa⁻ to⁻në⁻ kyaaq['] dsa⁻ Egipto.

²⁹Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] dsa⁻ kyaaq['] Dio, ga⁻ngëey['] jmi⁻ñeeh⁻ gyuu⁻ lä⁻koo⁻ he⁻ ga⁻nääy⁻ hwa['] kii⁻ba'. Chah['] ba' ga⁻lä⁻hnøø['] dsa⁻ Egipto ma' ngëe['] lä⁻ja⁻, pero ga⁻hmäyh['] cha⁻jmi⁻ ja⁻.

³⁰Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] dsa⁻ Israel, ga⁻hla⁻ na⁻hyah⁻ kih' jee['] jwii⁻ Jericó, koo⁻ ga⁻jeey['] lä⁻ku⁻ lä⁻jii['] kih' na⁻hyah⁻ ja⁻ gyii['] jmi⁻ba⁻.

³¹Kih' he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] Rahab, dsa⁻më['] hi⁻ ma['] hnëe[~] hñii['] kyaah['] wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, he⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻juuy['] lä⁻ ma['] ga⁻juu['] dsa⁻gooy['] hi⁻chaah[']. Jëeh^{',} ga⁻heeyh['] ba['] llu['] hi⁻ ga⁻taah['] koo['] juu['] ha⁻ lä⁻ la['] jee['] jwii['] ja⁻.

³²¿Hee⁻ ga⁻jwahn[']? Hnøø['] kwa['] jå⁻ kin⁻ mah['] hlëehn['] kih['] Gedeón kih['] Barac, kih['] Sansón, kih['] Jefté, kih['] David, kih['] Samuel, hi⁻ kih['] ga⁻jñah['] dsa⁻hi⁻ ma['] ngëe[~] juu['] kih['] Dio llo⁻joo[']. ³³Kih['] he⁻ ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] hi⁻ he['], ja⁻ koo⁻ hä['] ga⁻liyh['] ga⁻teey['] kyaah['] rey, ga⁻llay['] kwee⁻ ta⁻ kih['] dsa⁻, ga⁻hyoyh['] he⁻ ga⁻bääh['] Dio hñii['] kyaayh['], ga⁻laay['] he⁻ ma['] kuh⁻ hyah[']. ³⁴Ga⁻laay['] he⁻ ma['] kaay['], ga⁻laay['] he⁻ ma['] juuy['] kyaah['] ñe[']tuuh['], ma⁻ke⁻ sa⁻ cha⁻ be['] kiyh['] ga⁻tëey['] be['], ga⁻lä⁻beey['] jwérte jee['] cha⁻ hñii['], ga⁻heey['] go⁻te⁻ kih['] hløø['] hi⁻ ya⁻nää⁻ üü[']. ³⁵Ma['] chaay['] dsa⁻më['] hi⁻ ga⁻juu['] dsa⁻dsaah['] kyaah['] mah['] ga⁻lä⁻jiyh['] ka⁻läh[']. Hi⁻ jñah['] ko⁻llaa['], ga⁻heeh['] bih['] he⁻ ga⁻heeh['] dsih['] wii[']. Sa⁻ ga⁻lä⁻hnøøy['] ma['] lääy['] jëeh['], ma⁻kyey['] o⁻jøh['] dsë['] he⁻ lä⁻jiyh['] jee['] llu['] ga[']. ³⁶Ko⁻llaa['] ga⁻mi⁻kwah['] dsih['], ga⁻jmi['] ga⁻baa['] dsih[']. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ ja⁻. Ga⁻hñuu['] dsih['] kyaah['] caden⁻ mah['] ga⁻taah['] dsih['] neh⁻ñe[']. ³⁷Ko⁻llaa['] ga⁻juu['] kyaah['] kuu['], jñah['] ga⁻jmääy['] to['] hnoo['], hi⁻ jñah['] ga⁻juu['] kyaah['] ñe[']tuuh[']. Hi⁻ ko⁻llaa['] ma['] ga⁻nää⁻ ta⁻la⁻ta⁻ jnö['], ma['] na⁻lääy[']loo['] borrego kyaah['] loo['] chivo ka⁻läh['], ma['] tääneey[']. Sa⁻ ma['] chaay['] llu['], ma⁻ta⁻ma['] haah['] dsih[']. ³⁸Jee['] kih['] dsa⁻ jmi⁻gyuu['] sa⁻ sooh['] he⁻ tääh['] hi⁻ lluu['] he⁻. He⁻ja⁻ ga⁻nääy['] lä⁻koo['] he⁻na⁻heey['] lä⁻kaa['] hwa['] kii['], lä⁻kaa['] neh⁻nuu['], ma['] na⁻hmääyh['] neh⁻

too⁻kuu['], hi⁻lä⁻kaa['] jee['] hë⁻ too⁻ moh['].

³⁹Lä⁻jëe['] dsa⁻he['], sa⁻ga⁻hyoyh['] he⁻ga⁻bääh['] Dio hñii['] kyaayh['], ma⁻ke⁻ga⁻hiif['] juu[']kiyh['] lä⁻llu['] he⁻ga⁻lä⁻dsoo['] dsëy[']. ⁴⁰Jëeh^{',} ma⁻lla['] dsë['] Dio he⁻ hnäh['] jne['] ko⁻jøh['] he⁻llu[']cha⁻ga⁻miih['] kyaah['] dsa⁻he['] hi⁻lä⁻ja[']hwëe['] jne['] llu[']ko⁻jøh['] kyaayh['].

Wa['] jmeen['] huu[']dsë['] ha⁻lä⁻ga⁻kwëeh['] dsë['] Jesú

12 Jwëe['] jwérte dsa⁻hi⁻ga⁻lä⁻dsoo['] dsë['] jaä[']. Hi⁻he[']laa[']lä⁻koo['] jnii['] he⁻hiif['] lä⁻ku['] lä⁻jii['] jnän['], hi⁻jmee['] dsoo[']ha⁻lä⁻ga⁻la[']kiyh[']. Lä⁻ja['] hnøø['] jmeen[']ta⁻koo['] lä⁻jë[']he⁻jmee['] jwiih['] jnän['] kyaah['] dso⁻kye[']he⁻jmee['] dsa⁻täh['] jne[']. Hi⁻hnøø['] kwëeh[']dsë['] jne['] dsa⁻nøøn[']ta⁻cha⁻né['] jwë[']he⁻tøhn[']la[']. ²Wa['] jmeen['] miih['] huu[']dsë['] kih['] Jesú hi⁻ga⁻nää['] jwë[']ha⁻lä⁻jee[']lää['] jne['] hi⁻llo⁻koo['] jmiif[']he⁻lääy['] jne['] go⁻te⁻. Kih[']he⁻ñey['] jëe[']ba[']dsëy[']ta⁻cha⁻né['], he⁻ja[']ga⁻heeh[']bih[']ga⁻jëey[']wii[']dsöh[']hma⁻cru[']. Sa⁻ga⁻jmeey[']he⁻he⁻la⁻o⁻hih[']. Ja⁻ga[']ga⁻gyay['] jwo[']ra⁻lluu[']kih[']Dio.

³Jmee[']da[']hnäh[']huu[']dsë[']kiyh['], ha⁻koh[']wii[']sa⁻ga⁻jëey[']kih[']dsa⁻hnää[']dsë[']hi⁻ga⁻lä⁻hnée[']kyayh[']. Lä⁻ja[']ta⁻hwa[']hnäh[']ni⁻sa⁻wa⁻jeh[']hoh[']hnäh[']. ⁴Jëeh^{',}jee[']kwah[']hnäh[']be[']mah[']sa⁻täh[']hnäh[']kyayh[']dso⁻kye['],sa⁻ga[']ma⁻tuuh[']hnäh[']jma[']kyah[']hnäh[']. ⁵Che[']ma⁻gaa[']hoh[']hnäh[']nuuh[']kih[']Dio, he⁻hlëeyh[']hnäh[']lä⁻koo[']jooy['],heh[']he⁻ga⁻jäyh['].

Gyüü[']kyaan['],ta⁻jwah[']sa⁻llu[']wa⁻ra[']ga⁻heeyh[']hne⁻wii['].

Ta⁺ jeh⁺ hoh⁺ wa⁻ra⁻ ga⁺juuyh⁺
kyah⁺.

6 Jéeh⁺, Dsa⁻jøgh[!] jnän[,] heeyh[~]
wii[~] hi⁻ hnääy[~] ba⁻.

Kway⁺ kih⁺ lä⁺jee⁺ hi⁻ teeyh[~]
jooy[~].

7 Wa⁻ kwéeh⁺ hoh⁺ hnäh[~] he⁻ heeyh[~]
hnäh[~] wii[~]. He⁻ jmääy[~] hnäh[~]
lä⁺koo⁻ jooy[~] ba⁻ ja⁻. ¿Che⁻ jwa⁻
chaa⁻ jaa⁻ chih⁺ hi⁻ sa⁻ heeh[~] Tää[~]
kyaay[~] wii[~]? **8** Ga⁻lä⁺jee⁺ ba⁻ jne⁻
heeh[~] Dio wii[~]. Pero cher'mah⁺ sa⁻
ga⁻heeh[~] Dio hnäh[~] wii[~], sa⁻ laah⁻
hnäh[~] jooy[~]. Laah⁻ hnäh[~] lä⁺koh⁺
hi⁻ sa⁻ chaa⁻ juu⁻ ba⁻. **9** Ta⁻ jyoh⁺
ko⁻täa⁻, tää[~] jnän[,] hi⁻ chaa⁻ hwa⁻
la⁻ ga⁻heeyh[~] jne⁻ wii[~] lä⁺ ma⁻mäh⁺
jne⁻ mah⁺ ga⁻lä⁺hnää⁻ jnih[~]. ¿He⁻la⁻
sa⁻ jmeen⁻ cha⁻ga'miih[~] he⁻ kih⁺
Tää[~] hi⁻ laa⁻ juu⁻ jmi⁻lle⁻ jnän[,] mah⁺
lä⁺ja⁻ chaa⁻ jne⁻ tää[~] ba⁻? **10** Tää[~]
jnän[,] hi⁻ chaa⁻ hwa⁻ la⁻, ga⁻heeyh[~]
jne⁻ wii[~] miih⁺ jmi⁻gyuu⁻ la⁻,
lä⁺koo⁻ la⁻ huu⁻dsë⁻ kiyh[!]. Pero ta⁻
jyoh⁺ ko⁻täa⁻, hi⁻ gy^a gyuuuh[~] heeyh[~]
jne⁻ wii[~] kih⁺ he⁻ llu⁻ jnän[,] ba⁻ mah⁺
hwëe⁻ jne⁻ na⁻jngëe[!] lä⁺koo⁻ laay⁻
hñiiy[~]. **11** Dsoo⁻ ba⁻, sa⁻ tih⁻ dsë⁻ jne⁻
to⁻chah⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻heeyh[~] jne⁻ wii[~].
Koo⁻ dsa⁻lä⁺meeh⁻ dsën⁻ ba⁻ ja⁻.
Pero ma⁻ngëe[~] ma⁻heeyh[~] jne⁻ wii[~],
lä⁺tëe⁻ jne⁻ jmeen⁻ he⁻ llu⁻ jmah⁺ hi⁻
jmee⁻ hii⁻ tii⁻ jnän[,] ka⁻läh[~].

Goo⁻ la⁻ wa⁻ra⁻ sa⁻ ga⁺jmee⁻
jne⁻ he⁻ he⁻ jäh[~] Dio

12 He⁻ja⁻ kwa⁻ hnäh[~] be⁻, hnäh[~] hi⁻
sa⁻ cha⁻ be⁻ kih[!]. **13** Kwa⁻ hnäh[~] be⁻
go⁻nää⁻ hnäh[~] ko⁻dsoo⁻ mah⁺ tëe⁻ be⁻
hi⁻ sa⁻ bee⁻ hi⁻ lä⁺ja⁻ mo⁻so⁻ kayh⁻
jwë[!].

14 Hnøøh[!] hnäh[~] ha⁻lä⁺jee⁻ hii⁻
tii⁻ kyah[!] hnäh[~] kyaah[!] lä⁺jee[~]

dsa⁻, hi⁻ ha⁻lä⁺jee⁻ leeh[!] hnäh[~]
na⁻jngëe[!] cha⁻ga'miih[~]. Jéeh[!], hi⁻ sa⁻
na⁻jngëe[!], sa⁻ dsa⁻taayh[~] ya⁻ jwii⁻
kih[!] Dio. **15** Leeh[!] hnäh[~] ha⁻ga⁻ che⁻
ga⁻jñuu⁻ hnäh[~] kih[!] he⁻la⁻ kwa⁻
Dio jnän[,]. Goo⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻lä⁺wii⁻
hoh[~] hnäh[~] kyaah[!] dsa⁻. Hi⁻ kyaah[!]
he⁻ hliih[!] ja⁻hee⁻ jwëe⁻ dsa⁻. **16** Ni⁻
ja⁻ hnäh[~] dsa⁻më⁻ dsa⁻ñuuuh⁻,
ta⁻kaah⁻ hnäh[~] wa⁻hi⁻cha⁻hi⁻.
Ta⁻jmee⁻ hnäh[~] ta⁻ko⁻he⁻la⁻
kwa⁻ Dio, lä⁺koo⁻ ga⁻jmee⁻ Esaú.
Ma⁻na⁻la⁻juu⁻hyoyh[~] heey[~], kih[!]he⁻
laay[~]gyuu⁻to⁻në[!]. Pero ga⁻hniiy[~]he⁻
ja⁻, koo⁻ga⁻tëey[~]ko⁻wii⁻ma⁻ba⁻.
17 Ma⁻ñeh[!]ba⁻hnäh[~]ha⁻lä⁺ga⁻la⁻
kiyh[!]ta⁻chañé[!]. Ma⁻chuuy[~] kyaah[!]
jmiiy[~] mah⁺ma⁻mi⁻jääy[~], mah⁺ma⁻
kwëeyh[!]he⁻ma⁻na⁻la⁻heey[~]. Pero
sa⁻ga⁻hyoyh[~]. Ma⁻ke⁻ga⁻hooyh[~]
cha⁻miih[~], mo⁻so⁻ga⁻lä⁺sif⁻juu⁻kih[!]
jmiiy[~].

18 Jéeh[!]da⁻hnäh[~], sa⁻ga⁻lla⁻nääh[~]
hnäh[~] moh[!] Sinaí he⁻sa⁻ma⁻le⁻
dsa⁻nää⁻dsa⁻chuh⁺kih[!], lä⁺koo⁻
ga⁻la⁻kih[!]dsa⁻Israel llo⁻joo[!]. Peer⁻
ga⁻hy^aje⁻gyuuuh[~]moh[!]ja⁻, ga⁻la⁻
na⁻hoo⁻läh[~], ga⁻hi⁻goo⁻, ja⁻koo⁻
lle⁻tä⁻. **19** Jee⁻ja⁻ga⁻lä⁺ñuuuh⁻hii⁻
luu⁻hoo⁻, ga⁻lä⁺ñuuuh⁻hlëeh[!]Dio.
Lä⁺ma⁻ga⁻nuu⁻hi⁻ma⁻tääh[~]jee⁻
ja⁻, ga⁻chuuy[~]cha⁻miih[~]mah⁺mo⁻so⁻
hlëeh[!]giyh[!]kyaaayh[~]. **20** Jéeh[!], sa⁻
ga⁻lä⁺be⁻dsëy⁻ma⁻nuuy⁻mada⁻he⁻
ma⁻jmeey⁻: "Cher'mah[!]chaa⁻hi⁻
ga⁻hee⁻në⁻moh[!]la⁻, ma⁻ke⁻jaa⁻
jah[!], jmeen⁻bii⁻juu⁻kyah[!]kuu⁻
ojuu⁻kyah[!]në⁻chuh⁻." **21** Kih[!]
he⁻la⁻goo⁻ngëe[!]he⁻ga⁻jëe⁻dsa⁻
he⁻, he⁻ja⁻lä⁺ga⁻të⁻Moisé ga⁻jäh[~]:
"Peer⁻ gohn[!], lä⁺jiih[!]jlään[~]."

22 La⁻lä⁺koo⁻he⁻ma⁻lla⁻nääh[~]
hnäh[~] moh[!] Sión ba⁻ja⁻, jee⁻jwii⁻

kih' Dio jiih', jwii' Jerusalén he-
hla' gyuuuh' jmi' gyuuu', jee' tääh'
cha'miih' mil ángele hi' jmeec'
jmiif' kih' Dio. ²³Hi' ma'kuh' hnäh'
ko'joh' kyaah' hi' ga'heeh' kih' Dio
to'në' hi' na'sii' jmiif' kih' gyuuuh'
jmi' gyuuu'. Ma'lla'nääh' hnäh' kih'
Dio hi' lla'ta' kih' lä'jëe' dsa', ja'ba'
jee' tääh' lä'jëe' hi' lluu', hi' laa'
jmi'lle' hi' ga'jmää' Dio lluu' go'te~.
²⁴Ma'lla'nääh' hnäh' kih' Jesúus hi'
ga'jmee' koo' hmooh' hmee' hi'
lä'ja' ma'lla'nääh' hnäh' kih' jma'
he' ga'tuu' kwaat' jnän. Jma' ja'
ngii' llu' jnän. Sa'hnii' kih' dsa'
lä'koo' jmee' jma' he' ga'tuu' kih'
Abel.

²⁵He' ja' leeh' hnäh' wa'ra'
ga'jmeeh' hnäh' chaah' hnäh'
kih' hi' hlëeh' hnäh'. Jëeh', hi'
sa' ga'hii' ma'nuu', lä'koo' ma'
ga'hlëeh' Dio kyaayh' gyuuuh'
moh' he' chih' hwa'la', sa'
ga'laa' hi' he'. iHa' ba' lä'lää'
jne' ja', cher'mah' sa' ga'jmeeen'
he' kih' hi' hlëeh' jne' lä'ga'te'
gyuuuh' jmi' gyuuu'. ²⁶Lä'koo'
ma' ga'hlëeyh' kyaah' dsa'he',
lä'kye' hwa'ga'jeh'. Pero koo'
ka'läh' ga'jäh': "Koo'ga'koo'
hää' jmeen' jeh' hwa'la', lä'kye'
gyuuuh' jmi'gyuuu' ka'läh'." ²⁷Kyaah'
he' ga'jäh': "Koo'ga'koo'hää'",
dsa'lä'ngëe' jne', ääh'go'te' lä'jëe'
he' le'sa'jeh'. He' ja'hnöö'jäh',
lä'jëe' he'na'la'he'ga'jmee'Dio.
Ja'ga'na', jää'koo'hweh'lä'jëe'
he'sa'le'sa'jeh'. ²⁸He' ja'wa'
kwan'ti'hmaah' kih' Dio, kih'he'
ma'na'jnää' jne' ya'jwii'kiyh'
jee' sa'le'sa'jeh'ni'miih'. Wa'
jmeen'ta'he'kiyh', wa'gah'jnih',
wa'nuuh'jne'kiyh', lä'ja'ba'tih'

dsëy'. ²⁹Jëeh' Dio jnän' laa'je'he'
mi'llaa'lä'jë'go'te~.

Ha'lä'hnöö'jmeen'
mah'tih'dsë'Dio

13 Ta'tu'hnäh'he'hnaah'
hnäh'dsa'kyah'hnäh'
lä'koo'lle'jnän', lä'llu'he'laa'jne'
øohn'. ²Ta'wa'gaa'hoh'hnäh'
kwah'jee'ja'hi'go'nää'kyah'
hnäh'. Jëeh', ko'lla'ga'kwa'bih'
jee'ga'jää'dsa', ni'sa'ga'lä'ney'
koh'koh', ángeleba'he'hi'ga'jä'
kiyh'.

³Mi'dsooh'hoh'hnäh'kih'dsa'
hi'tääh'neh'ñe', jmee'hnäh'
kwaat'lä'koo'he'tääh'hnäh'
ko'joh'kyayh'. Lä'ja'ka'läh'kih'
hi'jëe'wii', jmee'hnäh'kwaat'
lä'koo'he'jëeh'hnäh'wii'ko'joh'
kyayh'.

⁴Llu'ba'he'jëe'dsa'goo'. Pero
hnöö'go'taah'hnäh'lä'lle'kih'.
Jëeh', Dio lla'ta'kih'hi'sa'na'jee'
goo'mah'kaayh'wa'hi'cha'hi'
hi'lä'ja'kih'hi'na'jee'goo'mah'
kaayh'hi'laa'kyaajñah'.

⁵Ta'wa'hee'hoh'hnäh'kuu'. Wa'
chaah'hnäh'llu'kyah'he'cha'
kyah'hnäh'ba'. Jëeh'ga'jäh'Dio:
"Jih'koh'jih'löh'sa'been'hne',
ni'sa'jmää'n'hne'ta'koo'." ⁶Kih'
he'ja', jähn'lä'koo'tuh'dsë'jne':
Dsa'jöö'kyaan'ba'kwa'be'
kin', ni'miih'mo'so'goahn'.

?Hee'na'le'jmee'dsa'kin'?

⁷Mi'dsooh'hoh'hnäh'ha'lä'
ga'jmee'hi'ma'jöö'kyah'hnäh',
hi'ga'hlëeh'hnäh'juu'kih'Dio.
Jëeh'da'hnäh'ha'lä'ga'hwëey'
kyah'ta'kiyh'. Wa'lä'dsoo'hoh'
hnäh', ja'ba'lä'koo'ga'lä'dsoo'
dsë'hi'he'.

⁸ Jesucristo, lä⁺ ma⁻laay¹ ja⁻ba['] lloo['], na['], lä⁺ja⁻ ga⁻lä⁺jé⁺ joh['] jmii['] cha[']. ⁹ Ta⁻ kwa⁻ jwé['] mi⁻gaa⁻ dsa⁻ hnäh['] kyaah['] he⁻ ga['] jyoh['] nuuh['] he⁻ sa⁻ la⁻ kwee⁻ kyaah['] he⁻ ma⁻mi⁻tëe['] jne[']. Llu['] ga['] he⁻ tée['] jne['] be['] kyaah['] he⁻ la⁻ kwa⁻ Dio ba['], ja⁻ kyaah['] he⁻ kih⁻hih['] jne[']. Jëeh['], jih[']koh['] sa⁻ ga⁻ka['] ya[']jøø['] hi⁻ ma['] hlëeh['] kih['] he⁻ kuh⁻hih['] dsa⁻.

¹⁰ Chaa⁻ ba['] ja⁻ hi⁻ ga⁻juu['] jnän['], pero jmi['] dsa⁻ hi⁻ tääh['] jmee⁻ ta⁻he['] neh['] gwah⁻ lä⁻hih⁻ kih['] hmooh['] ma⁻gyuh['] ja['], sa⁻ na⁻ngëy['] jwé['] jmeey['] ko[']jøh['] kyaah['] hi⁻ ga⁻juu['] jnän[']. ¹¹ Jmi['] dsa⁻ kqah['] he['], ma['] dsa⁻taayh['] jee['] jäh['] dsa⁻ kih['] Jee['] Na⁻jngii['] Go⁻te⁻ kyaah['] jma⁻ kih['] jah['] hi⁻ ma['] kwëeh['] dsa⁻ Dio kwaat⁻ kih['] dso[']kye[']. Ja⁻ga['] ma['] dsa⁻je['] hnoo['] kih['] jah['] he['], u['] ga['] kih['] jee['] jwii['] ja[']. ¹² Ja⁻ba['] lä⁺ja⁻, ga⁻juu['] Jesús chuuuh['] jwii['] ja['], mah['] jmääy['] dsa⁻na⁻jngëe['] kyaah['] jma⁻ kiyh[']. ¹³ Lä⁺ja⁻wa['] jmeen['] ko[']jøh['] kyaah['] Jesús, ma⁻ke['] dsa⁻, sa⁻tooyh['] ta⁻ jnän[']. Wa['] hlëeh['] bih['] lä⁻koo⁻ hnøøy['] hlëeyh['], ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ ga⁻hlëeyh['] kih['] Jesús. ¹⁴ Jëeh['], jee['] jwii['] he⁻ tøøhn['] la['], dsa⁻ngëe['] ba[']. Pero jne['], hnøøh['] jne['] koo⁻ jwii['] he⁻ na['] ga['] lä⁻jnä['].

¹⁵ He⁻ja⁻ sa⁻ wa⁻ tun['] hän['] kih['] Dio ta⁻la⁻ kih['] Jesús. Wa['] jmeen['] juuh⁻kiyh[']. He⁻ja⁻ba['] lle['] kih['] kwëeh['] hnih[']. ¹⁶ Ta⁻wa['] gaa['] hoh['] hnäh['] jmeeh['] he⁻llu['] jmah['] ba['], hi⁻ kwëeh['] hi⁻lla⁻kyaa['] miih['] he⁻cha⁻kyah['] hnäh[']. He⁻ja⁻ba['] tih['] dsë['] Dio jmeen['].

¹⁷ Wa['] nuuh['] hnäh['] kih['] hi⁻ jää⁻ hnäh['] hi⁻ wa['] hwaah['] hnäh['] kyaayh[']. Jëeh['], hi⁻he['] na⁻dsë[']lley['] hnäh['], he⁻ñey[']lloo['] koo⁻jmii[']

ngëey['] kwaat⁻ kih['] ta['] he⁻ jmeey[']. Lla⁻he⁻ma['] jmeeh['] hnäh[']ti⁻meeh['] dsëy['], jmee['] hnäh['] jëe['] dsëy[']ba[']. Jëeh['], cher[']mah[']sa⁻ga⁻jmeeh['] hnäh['] lä⁻lle['] kih['], sa⁻cha⁻ya[']jøø[']kah['] hnäh['].

¹⁸ Ngii['] hnäh['] kyaah['] jnääh['] kih['] Dio. Kih[']he⁻lii['] jnääh['], sa⁻hnii[']huu[']dsë[']kyaa['] jnääh[']. Lä⁺ja⁻hnøø['] jnääh['] dsa⁻hnøø['] jnääh['] kwee⁻ kyaah['] lä⁻jë['] he⁻ jmeé['] jnääh[']. ¹⁹ Peer[']chuun['] kyaah['] hnäh['] he⁻ngiih['] hnäh['] kin['] kih['] Dio mah['] kway['] jwé[']llaqhn['] to[']chah[']la[']jee['] tääh['] hnäh['].

Ga⁻hiyh[']juu['] kyaah['] øøyh[']

²⁰ Dio ba[']he⁻hi⁻ jmeet['] hii['] tii['] tuh⁻dsë['] jne[']. Hi⁻he[']ga⁻mi[']jiih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[']hi⁻hää['] kwee⁻lä⁻jëe[']hi⁻laa[']kyaa['] Dio. Jëeh['] kyaah['] jma⁻kiyh[']he⁻ga⁻tuu[']ja['], ga⁻jmeey[']ko[']hmoooh['] hmëë['] he⁻sa⁻hee['] jih[']koh[']. ²¹ Ngiin[']kiyh[']he⁻jmääy[']hnäh[']llu['] mah['] jmeeh['] hnäh[']lä⁻je[']ta[']llu[']lä⁻hyoh[']dsëy[']hi⁻jääy[']hnäh[']lä⁻tih[']dsëy[']ta[']la[']kih['] Jesucristo. Wa[']la[']juuh⁻kiyh[']ga⁻lä⁻jë[']joh[']jmii[']cha[']. Wa[']la[']lä⁻ja['].

²² Øøhn['],chuun['] kyaah['] hnäh['], jmee['] hnäh['] jøøh['] hoh['] hnäh['] kyaah['] juu[']he⁻ma⁻hlëehn[']hnäh[']la[']. Sa⁻cha⁻cha⁻miih[']juu[']he⁻ma⁻siin[']kyah['] hnäh[']. ²³ Hnoon[']lä⁻neh[']hnäh['], ma⁻lqa[']ba[']Timotäøøh[']jne[']he⁻ma[']hääy[']neh[']ñe[']. Cher[']mah[']jäyh[']to[']chah[']la['], niin[']kyayh[']na[']jëen[']hnäh['].

²⁴ Jmee['] hnäh['] Dio kih[']lä⁻jëe[']hi⁻jää⁻hnäh['] kyaah[']lä⁻jëe[']ga[']hi⁻na⁻jngëe[']. Lä⁺jëe[']hi⁻tääh[']hwa['] Italia la['], jmeey[']Dio kyah[']hnäh[']ka⁻läh['].

25 Wa' mi⁻jää¹ Dio lä⁺jëë⁺ hnäh'. Wa' la¹ lä⁺ja⁻.

Santiago

Juu' la⁻ ga⁺sii⁺ Satia[~] kih[!] judiu dsa⁻gooy[!]

1 Jnä[~] Satia[~], jmeen⁺ ta[']he['] kih[']
Dio kyaah['] Jesucristo Dsa⁻jøøh[']
jnän[~]. Jee['] la⁻ ma[~]siin[~] kyah['] hnäh[']
lä⁺jee⁺ gya⁺to['] nää⁺ dsa⁻ judiu hi⁻
na⁻saa⁻ na⁻jnee['] lä⁺käa⁺ jmi⁻gyuu[~].
Jmeen⁺ Dio kyah['] hnäh['].

Huu'dsë⁻ llu['] he⁻ kwa⁺ Dio
2 Øohn['], hnøø['] wa[']chaah['] hnäh['] wa[']
llu['] wa'ra⁻ ga⁺ngéeh['] hnäh['] wa[']
he['] cha['] he['] he['] wii[~]. **3** Ma⁻neh['] ba[']
hnäh['] lä⁺ma['] jéeh['] hnäh['] he['] wii[~],
jee['] ja['] dsa⁻lä⁺jnä['] che['] lä⁺ma⁻dsoo[']
ja[']ba['] hoh['] hnäh['] hi['] lä⁺jwë['] ja['],
lä⁺téeh['] hnäh['] kwéeh['] hoh['] hnäh['].
4 Pero hnøø['] kwéeh['] hoh['] hnäh[']
cha⁻ga⁺miih['] lä⁺jiih['] hwëe['] hnäh[']
llu['], lä⁺koo⁻ jaa['] hi['] ma⁻ää['] huu[']dsë⁻
kih[']. Ja['] jiih['] mo⁻so⁻ cha['] ga['] he['] mo⁻
j mee⁺ bii['] kyah['] hnäh['].

5 Cher'mah['] chaa⁻ ko[']llaa['] jee[']
kyah['] hnäh['] hi['] sa['] ga['] ma⁻ngëe['] llu['],
wa[']ngiiy['] kih['] Dio, hi['] he['] ba['] jmeen⁺
lä⁺ngëey[']. Jeeh['] ma[']ra['] he['] kwa⁺
ba['] Dio cha⁻miih['] huu[']dsë⁻ llu['] kih[']
lä⁺jee['] hi['] ngii['], hi['] sa['] dsa⁻lä⁺lleey[']
kyaaah['] ni['] jaa['] hi['] ngii[']. **6** Wa'ra⁻
ga⁺ngiih['] hnäh['] kiyh['], hnøø['] jmeeh[']
hnäh['] ds oo['] hoh['] hnäh['], ta['] wa['] jeh[']
hoh['] hnäh['] ni['] miih[']. Jeeh['], jaa['] hi[']

j mee⁺ to['] dsë['], laay['] lä⁺koo⁻ la['] kih[']
jmi[']ñeeh['] wa'ra⁻ ga⁺hluh['] kyaah[']
lle['], be['] ta['] la['] ta['] jnø[']. **7** Jaa['] dsa⁻hi[']
j mee⁺ lä⁺ja['], he[']la['] mo⁻jøø['] gyih['] he[']
hyoyh['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[~]. **8** Dsa⁻hi[']
j mee⁺ to['] dsë['], sa['] jmääy['] ngëy['] koo⁻
nëe['].

9 Jaa['] øøh['] jne['] hi['] tää[']nee['], wa['] jëe[']
ba['] dsëy[']. Jëeh['], kih['] Dio ma[']laay[']
lä⁺koo⁻ jaa['] hi['] jøøh[']. **10** Pero dsa⁻hi[']
cha⁻kuu['], hnøø['] jëe⁺ dsëy['], cher'mah[']
Dio ga⁺jmeey['] ga⁺jäy['] ta['] hwa[']. Jëeh['],
dsa['] he['] ää['] lä⁺koo⁻ dsa['] ää['] wa[']le[']
he['] cha['] né['] nuu[']. **11** Wa'ra⁻ ga⁺hyä[']
hyoo['] llii['] jwérte, hëh['] llii['] chaah[']
le['] ja['], he['] ja['] dsa⁻lä⁺kii['] chaah['] hi[']
dsa⁻töh['] mi[']le['], mo⁻so⁻ jnä['] na⁻hñaah['].
Ja[']ba['] lä⁺ja['] la['] kih['] hi['] cha['] kuu['], koo⁻
dsa⁻uy['] bih['] jee['] jmeey['] ta['] kiyh['].

Llu['] la['] kih['] hi['] kwéeh['] dsë[']
ma['] jëe['] he['] wii[~]

12 Llu['] la['] kih['] hi['] ga⁺lä⁺be['] dsë[']
wa'ra⁻ ja['] he['] hliih['] kaa['] dsëy[']. Jëeh[']
cher'mah['] ya[']héey['] lluu['], lä⁺koo⁻
jneey['] hyoyh['] jee['] chaay['] tää[']. He[']
ja['] la['] lä⁺koo⁻ coron he['] ga⁺bääh[']
Dio hnii['] kwéeyh['] dsa⁻hi['] hnaayh['].

13 Cher'mah['] gwa['] dsë['] dsa⁻ j mee⁺
he['] hliih['], ni['] miih['] sa['] sooh['] he[']

jäyh⁺ Dio kā⁻ dsēy¹. Jëeh⁺ sa⁻ gwa['] dsē¹ Dio jmeey⁺ he⁻ hliih[!], hi⁻ ni⁻ sa⁻ kay⁻ dsē¹ dsa⁻ mah⁺ jëey⁺ che['] jmeey⁺ dsa⁻ he⁻ hliih[!]. ¹⁴Kih⁺ he⁻ hee['] dse¹ lä⁻ ja⁻ lä⁻ ja⁻ he⁻ hliih[!], he⁻ ja⁻ gwa['] dsēy¹ jmeey⁺ he⁻ hliih[!], mi⁻ goo⁻ kiyh[!], hi⁻ jøø⁺ kiyh[!] jwé⁺ hliih[!]. ¹⁵Hi⁻ ma⁻ ngëe⁺ ma⁻ hääy[!] jwé⁺ he⁻ hee['] dsēy¹, ma⁻ na⁻ jnääy[!] kyaah[!] dso'kye⁻. Ma⁻ la⁻ ma⁻ heey[!] hñiiy[!] kyaah[!] dso'kye⁻, ja⁻ jiih[!] juuy[!] go⁻ te⁻.

¹⁶Øohn[!] hi⁻ hnaan⁺, ta⁻ mi⁻ gaa['] hñäh[!] hñaah[!]. ¹⁷Lä⁻ jë⁺ he⁻ llu⁻ he⁻ ga⁻ hñäh[!] jne⁻ la⁻, lä⁻ jë⁺ he⁻ jnaah⁻ la⁻, he⁻ la⁻ na⁻ ja⁻ gyuuuh[!] jmi⁻ gyuuuh[!], he⁻ la⁻ ga⁻ kwa['] ba['] Dio. Hi⁻ he⁻ na⁻ ga⁻ jmää[!] lä⁻ jëe⁺ hi⁻ choo⁻ je⁻ gyuuuh[!] jmi⁻ gyuuuh[!]. Pero Dio sa⁻ dsa⁻ lä⁻ sëey¹ lä⁻ koo⁻ la⁻ kih[!] hi⁻ hëe⁺ gyuuuh[!] he⁻ dsa⁻ lä⁻ si⁻ heeh⁻ kih[!]. ¹⁸Lä⁻ hyoh⁻ dsēy¹, ga⁻ jmeey⁺ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ jne⁻ lä⁻ hmëe[!] ta⁻ la⁻ kih[!] ju⁻ dsoo⁻ he⁻ ga⁻ kwëeyh[!] jne⁻ mah⁺ lee⁻ jne⁻ ma⁻ ra⁻ hi⁻ kyaay[!] jee⁻ kih[!] lä⁻ jëe⁺ hi⁻ ga⁻ jmääy[!].

¹⁹He⁻ ja⁻ jwahn⁺ øohn[!] hi⁻ hnaan⁺. Hnøø[!] nuuh[!] da⁻ hnäh[!] jää[!] ha⁻ lä⁻ la⁻ juu⁻ kih[!] dsa⁻. Ta⁻ jiih[!] hnäh[!] chah[!]. Ta⁻ mi⁻ llee[!] hnäh[!] hñaah[!] na⁻ koh[!]. ²⁰Heh[!] dsa⁻ lä⁻ llee[!] jne⁻, jne⁻ jwé[!] jnän⁻ he⁻ jmeen[!] he⁻ llu⁻. ²¹He⁻ ja⁻ jwahn⁺, mo⁻ to⁻ jmeey⁺ ga⁻ hnäh[!] he⁻ hliih[!], mo⁻ to⁻ bääh[!] ga⁻ hnäh[!] hñaah[!] dso'kye⁻ he⁻ cha⁻ cha⁻ miih⁻ na⁻. Jmää[!] hnäh[!] hñaah[!] hwäah[!], heeh[!] hnäh[!] juu⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ jnää[!] tuh⁻ hoh⁻ hnäh[!]. Jëeh[!] juu⁻ na⁻ lää[!] hnäh[!].

Hnøø[!] jmeen[!] ta⁻ he⁻ kih[!]
juu⁻ he⁻ ma⁻ nuuh[!] jne⁻

²²Ja⁻ jmeeh[!] hnäh[!] he⁻ kih[!] juu⁻ na⁻, ja⁻ koo⁻ nuuh[!] ba['] hnäh[!]. He⁻ mi⁻ gaah[!] hnäh[!] hñaah[!] ba['] ja⁻,

cher'mah[!] sa⁻ ga⁻ jmeeh[!] hnäh[!] he⁻. ²³Cher'mah[!] sa⁻ ga⁻ jmee[!] dsa⁻ he⁻ wa rá⁻ ga⁻ nuuy[!] juu⁻ na⁻, hi⁻ he⁻ laa⁻ lä⁻ koo⁻ jaa⁻ hi⁻ jëe⁺ hñii[!] kyaah[!] hu⁻. ²⁴Jëeh[!], ma⁻ la⁻ ma⁻ jëey[!] hñiiy[!] mah⁺ go⁻ hëey[!] hi⁻ lä⁻ chah[!] ja⁻ dsa⁻ gaa['] dsëy¹ ha⁻ lä⁻ laay[!]. ²⁵Pero cher'mah[!] jaa⁻ dsa⁻ ga⁻ nuu[!] kwee⁻ lä⁻ koo⁻ jäh[!] ley he⁻ llu⁻ go⁻ te⁻ he⁻ kyaah[!] dsa⁻ lää[!] jne⁻, hi⁻ cher'mah[!] dsa⁻ he⁻ ngoo[!] bih[!] jmeey[!] he⁻ kih[!] juu⁻ na⁻, kih[!] hi⁻ he⁻ mi⁻ jøø[!] ba['] Dio lä⁻ jë⁺ he⁻ jmeey[!]. Jëeh[!], ja⁻ koo⁻ nuu⁻ bih[!] mah⁺ dsa⁻ gaa['] dsëy¹ ka⁻ läh[!], ma⁻ ra⁻ he⁻ jmeey[!] bih[!] he⁻ kih[!] juu⁻ na⁻.

²⁶Cher'mah[!] jaa⁻ dsa⁻ laay[!], hnaayh[!] Dio mah⁺ hlëeh[!] bih[!] wa['] la⁻ cha⁻ la⁻, he⁻ mi⁻ gaay[!] hñii[!] bih[!] ja⁻, sa⁻ jmää[!] go⁻ te⁻ he⁻ jäyh[!] hnaayh[!] Dio. ²⁷Pero cha'né[!] Dio hi⁻ laa⁻ Tää⁻ jnän[!], jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ ra⁻ he⁻ dsoo⁻ hnaayh[!] Dio, hnøø[!] kway⁻ be⁻ kih[!] chih⁻ hñii[!] hi⁻ jëe⁺ wii[!] hi⁻ lä⁻ ja⁻ kil⁻ dsa⁻ më[!] hñii[!] ka⁻ läh[!], hi⁻ hnøø[!] hääy[!] hñiiy[!] mah⁺ sa⁻ wa['] lä⁻ sayh[!] kyaah[!] he⁻ hliih[!] he⁻ cha⁻ jmi⁻ gyuuuh[!] la⁻.

Sa⁻ wa['] jëe⁺ jne⁻ he⁻ lää[!] dsa⁻

2 Øohn[!], he⁻ ma⁻ dsoo⁻ hoh[!] hnäh[!] kih[!] Jesucristo Dsa⁻ jøøh[!] jnän⁻ hi⁻ lluuy[!] go⁻ te⁻, jmee⁻ bii⁻ jmeeh[!] hnäh[!] kwee⁻ lä⁻ hii⁻ në⁻ kyaah[!] dsa⁻. ²Cher'mah[!] ga⁻ lloo[!] jaa⁻ dsa⁻ jee⁻ dsa⁻ neeh[!] hnäh[!], hi⁻ he⁻ na⁻ kyeh[!] hmiih[!] llu⁻ hi⁻ hä⁻ aniy⁻ hmooh[!] gooy[!] ka⁻ läh[!]. Hi⁻ wa rá⁻ ga⁻ lloo[!] jaa⁻ hi⁻ tä⁻ nee⁻ hi⁻ sih⁻ hi⁻ hmiih[!] kih[!]. ³Hi⁻ cher'mah[!] jmääh[!] hnäh[!] jøøh[!] hi⁻ jnaah[!] hmiih[!] kih[!] he⁻, mah⁺ jwiih[!] hñiih[!]: "Na⁻ jee⁻ llu⁻ la⁻", mah⁺ hi⁻ tä⁻ nee⁻ he⁻, jwiih[!]: "Jmää[!] lä⁻ ma⁻ cheh[!] na⁻ o jee⁻

la⁻ ya⁻na⁻ huu⁻ tiin⁻ la⁻.” ⁴Jee’ ja⁻ dsa⁻lā⁻jnāh⁻ hnāh⁻ he⁻ sa⁻ jmeeh⁻ hnāh⁻ kwee⁻ lä⁻hii⁻ nē⁻ kyaah⁻ dsa⁻. He⁻ jmeeh⁻ hnāh⁻ lä⁻ja⁻, jmääh⁻ hnāh⁻ hñaaah⁻ jwëe⁻ hi⁻ kye⁻ huu⁻dsé⁻ hliih⁻ jmah⁻ ba⁻.

⁵Nuu⁻ da⁻ hnāh⁻ Øohn⁻ hi⁻ hnaan⁻: ¿Che⁻ sa⁻ ga⁻lleeh⁻ Dio hi⁻ tå⁻ñee⁻ jmi⁻gyhu⁻ la⁻, mah⁻ lä⁻dsoo⁻ dséy⁻ kiyh⁻? Hi⁻ he⁻ la⁻ lä⁻koh⁻ hi⁻ cha⁻ kuu⁻ kih⁻, hi⁻ hyooh⁻ heey⁻ ya⁻jwi⁻ kih⁻ Dio lä⁻koo⁻ ga⁻bääh⁻ Dio hñii⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ hnaayh⁻. ⁶Pero mi⁻kwah⁻ hnāh⁻ kih⁻ hi⁻ tå⁻ñee⁻, mah⁻ hnaah⁻ hnāh⁻ hi⁻ cha⁻ kuu⁻. ⁷Ja⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu⁻ na⁻ hi⁻ tåäh⁻ jmeeh⁻ hnāh⁻? ⁸Ja⁻ hi⁻ he⁻ na⁻, dsa⁻jää⁻ hnāh⁻ nē⁻ta⁻? ⁷Ja⁻ dsa⁻ cha⁻ kuu⁻ na⁻, hi⁻ mi⁻kwah⁻ jmii⁻ kih⁻ Cristo he⁻ la⁻ na⁻hñaaah⁻ jnän⁻, hi⁻ ja⁻ba⁻ kyaah⁻ jmii⁻ kih⁻ Cristo ga⁻mi⁻cheey⁻ hnāh⁻?

⁸He⁻ jmeeh⁻ hnāh⁻ llu⁻ba⁻ ja⁻, cher’mah⁻ ju⁻dsoo⁻ ga⁻mi⁻teh⁻ hnāh⁻ ley juuh⁻, lä⁻koo⁻ na⁻si⁻ juu⁻ kih⁻ Dio: “Wa⁻ hnaah⁻ dsa⁻kyah⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ hnaah⁻ hñaaah⁻.” ⁹Pero cher’mah⁻ sa⁻ ga⁻jmeeh⁻ hnāh⁻ kwee⁻ lä⁻hii⁻ nē⁻ kyaah⁻ dsa⁻, he⁻ jmeeh⁻ hnāh⁻ dso⁻kye⁻ ba⁻ ja⁻. Ja⁻ba⁻ ley ja⁻, hñii⁻ kyah⁻ hnāh⁻ he⁻ na⁻bääh⁻ hnāh⁻ dsoo⁻. ¹⁰Jaa⁻ dsa⁻ hi⁻ høø⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ lle⁻ ley kih⁻ Moisé, cher’mah⁻ ga⁻hlääyh⁻ kyaah⁻ koo⁻ mi⁻juu⁻ ba⁻, ma⁻na⁻bääyh⁻ lä⁻jë⁻. ¹¹He⁻ ba⁻ hi⁻ ga⁻jäh⁻: “Hne⁻ hi⁻ na⁻jee⁻ goo⁻, ta⁻kaah⁻ hi⁻ laa⁻ kyaah⁻ jñah⁻”, he⁻ ba⁻ hi⁻ he⁻ ga⁻jäh⁻ ka⁻läh⁻: “Ta⁻ jngëeh⁻ dsa⁻.” He⁻ ja⁻, cher’mah⁻ sa⁻kaah⁻ hi⁻ laa⁻ kyaah⁻ jñah⁻, pero jngëeh⁻ dsa⁻, ma⁻ra⁻ he⁻ ma⁻na⁻bääh⁻ ba⁻ hne⁻ chañé⁻ ley.

¹²He⁻ ja⁻ hnøø⁻ hlëeh⁻ hnāh⁻ hi⁻ hnøø⁻ jmeeh⁻ hnāh⁻ lä⁻koo⁻ lle⁻ kyah⁻

hnäh⁻ ba⁻, jëeh⁻ lloo⁻ koo⁻ jmii⁻, ley ja⁻ ngiöh⁻ kwaat⁻ jnän⁻, ja⁻ba⁻ ley he⁻ kyaah⁻ dsa⁻lää⁻ jne⁻. ¹³Kih⁻ hi⁻ sa⁻ lä⁻ñih⁻ dsé⁻ dsa⁻kyah⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ lä⁻ñih⁻ dsé⁻ Dio kyaayh⁻ ka⁻läh⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ llay⁻ ta⁻. Pero cher’mah⁻ ga⁻lä⁻ñih⁻ dsé⁻ jne⁻ kih⁻ dsa⁻kyah⁻ jne⁻, hwëe⁻ jne⁻ llu⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ ngiöh⁻ kwaat⁻ jnän⁻.

Ta⁻ llu⁻ jnän⁻ kyaah⁻ he⁻
ma⁻dsoo⁻ dsé⁻ jne⁻

¹⁴Øohn⁻, hee⁻ jmää⁻ kih⁻ jaa⁻ hi⁻ jäh⁻ ma⁻dsoo⁻ ba⁻ dséy⁻ kih⁻ Dio mah⁻ ni⁻ koo⁻ he⁻ llu⁻ sa⁻ jmeey⁻. ¹⁵Cher’mah⁻ chaa⁻ jaa⁻ Øoh⁻ jne⁻, dsa⁻më⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ hmiih⁻ he⁻ këyh⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ he⁻ kuh⁻hiyh⁻ koo⁻ jmii⁻ koo⁻ jmii⁻, ¹⁶hi⁻ cher’mah⁻ jaa⁻ hnāh⁻ ga⁻chiih⁻ hñih⁻: “Jwérte kwa⁻be⁻, gwaah⁻ ba⁻ hne⁻ llu⁻, ja⁻mi⁻llaah⁻ hñaaah⁻, ja⁻kuh⁻ba⁻ hne⁻ llu⁻.” Pero ¹⁷hee⁻ jmää⁻ he⁻ ga⁻jäh⁻ lä⁻na⁻, cher’mah⁻ sa⁻ ga⁻kwëeh⁻ hñih⁻ he⁻ jmeey⁻ bii⁻ kiyh⁻? ¹⁷Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻ jäh⁻ ma⁻dsoo⁻ dséy⁻ kih⁻ Dio. Cher’mah⁻ sa⁻ cha⁻ ni⁻ miih⁻ he⁻ llu⁻ ma⁻jmeey⁻, sa⁻ jmää⁻ he⁻ jäh⁻: “Ma⁻dsoo⁻ ba⁻ dsen⁻.” Juu⁻ ja⁻jmah⁻ ba⁻ ja⁻.

¹⁸Pero cher’mah⁻ jaa⁻ ga⁻jäh⁻: “Hne⁻ jmeeh⁻ ta⁻ llu⁻, jnä⁻ ma⁻dsoo⁻ dsen⁻”, lä⁻la⁻ jwi⁻ jnih⁻ ka⁻läh⁻: “Mi⁻jnää⁻ kin⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁻ hoh⁻, hne⁻ hi⁻ sa⁻ ma⁻jmeey⁻ ni⁻ miih⁻ ta⁻ llu⁻, mah⁻ jnä⁻ mi⁻ jnään⁻ kyah⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁻ dsen⁻ kyaah⁻ ta⁻ llu⁻ he⁻ jmeen⁻. ¹⁹Hne⁻ jmeeh⁻ dsoo⁻, jaa⁻ba⁻ Dio chaa⁻. Jmeeh⁻ ba⁻ hne⁻ llu⁻. Hi⁻ lä⁻ja⁻ jäh⁻ hi⁻sa⁻llu⁻ ka⁻läh⁻,

²⁵ Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ga⁻la['] kih['] Rahab,
jaa⁻ dsa⁻më['] hi⁻ ma['] hnëë['] hñii[']
kyaa['] wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻. Ga⁻jmee[']
Dio kwaat⁻ lluyu['] kih['] he⁻ ga⁻kway[']
jee['] ga⁻jä['] hi⁻ ga⁻lla⁻nää['] koo[']
juu['] hi⁻ ga⁻cheey['] ta⁻ jyoh['] jwë[']
lä⁻llu['] jee['] ga⁻laay[']. ²⁶ Jmi⁻ngo['] he⁻
mo⁻so['] kyaah['] jmi⁻lle['], na⁻juu['] ba[']
ja⁻. Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ la['] jnän[']. Sa⁻jmää[']
he⁻ ma⁻dsoo['] dsë['] jne['] kih['] Dio,
cher'mah['] sa⁻ na[']jnä['] ta⁻ llu['] he⁻
jmee['] iné['].

Hnø̄' leeh̄' jne' hā' lǟ' hléeh̄' jne'

3 Sā' wā' chaā' jwëē' tā' jwoh̄'
jee' täǟh̄' hnäh̄' øohn̄'. Mā' neh̄'
bā' hnäh̄', hweh̄' gā' miih̄' ngiih̄'
Dio kwaat̄' jnän̄' hī' laā' tā' jwoh̄'.
2 Lǟ' jeē' bā' jne', joh̄' jiih̄' sā'

dsə̄-hläǟh̄ jnē. Pero jaā- h̄ī sā-
dsə̄-hläǟh̄ kyaah̄ juū' hē- hlëeȳ,
h̄ī- hē- laā' jaā- dsə̄-ñuuuh̄ lluū'
gō-tē. Liyh̄ häǟȳ hñiiȳ' kih̄ lǟ-jé̄
bā', sā-kwaȳ jwé̄' jøø̄' hē- hliih̄'
kiyh̄.

³Wa'ra⁻ ga⁻tøsh['] jne⁻ fren⁻ hoo[']
kyā'jiih['], hwaa['] bih['] kyaah['] jne⁻.
Ma⁻ke⁻ joøyh['], kyaah['] koo⁻ he⁻ pih[']
ba['] tää['] jää['] jne⁻ ha⁻ ta⁻ jee['] hnøø⁻
jne⁻. ⁴Lä⁻ ja⁻ la['] ka⁻ läh['] kyaah['] barco.
Ma⁻ke⁻ he⁻ ga['] juuh⁻ ngëe['] barco
hi⁻ ma⁻ke⁻ sëeh['] lle['] tää['] kih['], pero
kyaaah['] koo⁻ jwi['] hma⁻ pih['] ba['] kooh⁻
dsa⁻, le['] dsa⁻ nääy['] ha⁻ ta⁻ jee['] hnøøy['].
⁵Hi⁻ lä⁻ ja⁻ la['] ka⁻ läh['] kyaah['] lä'siih[']
jne⁻. Koo⁻ he⁻ pih['] ba['], pero ha⁻ koh[']
dsoo⁻ sa⁻ hnoo⁻. Kyaaah['] koo⁻ je⁻ pih[']
ba['] lee⁻ sooh['] lä⁻ jiih['] koo⁻ koo⁻ moh[']
juuh⁻. ⁶Hi⁻ lä'siih['] jne⁻ la['] lä⁻ koo⁻
je⁻. Joh['] næe['] he⁻ hliih['] sa⁻ gwa['] kih['].
He⁻ na⁻ hee⁻ lä⁻ kaa⁻ jmi⁻ ngo['] jnän[']
lä⁻ jë⁻ jmiï['] ba[']. Lä'siih['] jne⁻ na⁻, tëe⁻
be['] kih['] cha['] je⁻.

⁷Lih⁺ ba⁻ dsa⁻ mi⁻ hwaq⁺ lä⁺ jée⁺
nëe⁺ jah⁺ laq⁺ hi⁻ chaa⁻ hwa⁺ la⁻, liyh⁺
mi⁻ hwaay⁺ ta[!], miih⁻, hi⁺ jah⁺ hi⁻
chaa⁻ jmi⁻ neeh⁻ ka⁻ läh⁺. ⁸Pero sa⁻
chaa⁻ ni⁺ jaa⁻ hi⁻ lih⁺ ha⁺ kih⁺ lä⁻ siih[']
jne'. Sa⁻ cha⁻ he⁻ lla⁻ dsëe⁻ kih[']
he⁻ hliih⁻ na⁻. Lä⁻ koo⁻ he⁻ na⁻ kah[']
venen he⁻ jngiih⁺ kih⁺ dsa⁻ ba⁻ la[']
lä⁻ siih['] jne'.

⁹Kyaah' lä'siih' jne' hlëeh' jne'
llu' kih' Dio hi⁻ laa⁻ Tää` jnän', hi⁺
ja⁻ba' kyaah' lä'siih' jne', jwä⁻ jne'
dso' jwii⁻ kih' dsa⁻, hi⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻
heeh' kih' Dio. ¹⁰Koo⁻ ba' hoo' jne'
jee' hwëe⁻ juu' lлу' hi⁻ jee' hwëe⁻ juu'
hlëih'. Ni⁺ miih⁻ sa⁻ sooh⁻ lä⁻na⁻,
øohn⁻. ¹¹Ha⁻ lä⁻ja⁻, koo⁻ jmi⁻ too⁻
hya⁻ jmi⁻ øø⁻ hi⁻ ja⁻ba' he⁻ ja⁻ hya⁻
jmi⁻ llöh⁻ ka⁻läh⁻. ¹²Øohn⁻, ha⁻ lä⁻ja⁻

koo⁻ chaah' higo hii⁺ mi⁻olivo o wi⁺
jeh' hii⁺ mi⁻higo. Ja⁻ba' lä⁺ja⁻ la['] kih'
jee' hya⁻ jmii⁻, sa⁻ hwëe⁻ jmii⁻ nii⁻
ko⁻jøh' kyaah' jmii⁻ øø'.

Kih' Dio ba' ja⁻, he⁻ gwa['] huu[']dsë⁻ llu[']

¹³Cher'mah' chaa⁻ jaa⁻ hnäh' hi⁻
cha⁻ huu[']dsë⁻ llu['] kih', hi⁻ kyuuuh⁻
cha⁻miih⁻, hi⁻ he⁻ hnøø⁻ mi⁻jnää⁻
he⁻ kyuuuh⁻ ja⁻, kyaah' ta['] llu[']
he⁻ jmeey⁻. Hi⁻ hnøø⁻ jmäay⁻ hnii⁻
ja⁻ hi⁻ hwa[']a, lä⁺lle['] kih' jaa⁻ hi⁻
kyuuuh⁻. ¹⁴Pero cher'mah' wii⁻ hoh'
hnäh' hi⁻ jmeeh⁻ hnäh' lä⁺ tih'
hoh' hnäh' hnäah', sa⁻ cha⁻ he⁻ kih'
he⁻ jmää⁻ hnäh' hnäah' kqäh'. He⁻
ta⁻juu['] ba' hnäh' ja⁻. ¹⁵Ja⁻ he⁻ ja[']
gyuuuh⁻ huu[']dsë⁻ na⁻. Huu[']dsë⁻ cha⁻
hwa⁻ la['] ba['] na⁻, he⁻ gwa['] kyaah'
jmi⁻ngo⁻ kyah' hnäh' ba['] na⁻. La[']
kih' hi⁻sa⁻llu['] ba['] huu[']dsë⁻ na⁻.

¹⁶Jéeh', he⁻ wi⁻ hoh' hnäh' kyaah'
dsa⁻kyaa['] hnäh' hi⁻ hnøoh⁻ hnäh'
he⁻ tih⁻ hoh' hnäh' hnäah', he⁻ ja⁻
jmeey⁻, he⁻ tääh' hnäh' wa['] la['] cha⁻
la['], jmeeh⁻ hnäh' lä⁺je⁻ née⁻ he⁻
hliih'.

¹⁷Pero huu[']dsë⁻ he⁻ ja['] gyuuuh⁻,
he⁻ ja⁻ ba['] na⁻jngii⁻. He⁻ ja⁻ ba[']
jmeey⁻ hii⁺ tii⁺ kih' dsa⁻, jmeey⁻ hwa[']a
dsa⁻, nuuh⁻ dsa⁻, dsa⁻lä⁻nii⁻ dsëy⁻
cha⁻miih⁻ hi⁻ jmeey⁻ he⁻ llu['] jmah'
ba'. Kyaah' huu[']dsë⁻ llu['] ja⁻, jmeey⁻
dsa⁻ kwee⁻ lä⁻hii⁻ née⁻ kyaah' dsa⁻
hi⁻ ja⁻ koo⁻ ta⁻juuy⁻. ¹⁸Dsa⁻ hi⁻
ga⁻nää⁻ koo⁻ née⁻ ba['], jmeey⁻ hii⁺ tii⁺
kih' dsa⁻, hi⁻ lä⁺ja⁻ lä⁺jwëe⁻ dsa⁻ hi⁻
jmeey⁻ he⁻ llu['] jmah'⁻ ba['].

Sa⁻ wa['] hnøøh' jne⁻ he⁻
cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻

4 ¿Ha⁻ ta⁻ gwa['] he⁻ te⁻jéeh'
hnäh'? Kih' he⁻hee⁻ hoh'

hnäh' he⁻ ga['] cha⁻, he⁻ ja⁻ ba['] na⁻
jmeey⁻ jwihi⁻ kyah' hnäh'. ²Cha⁻ he⁻
hnoooh⁻ hnäh' pero sa⁻ tëeh' hnäh':
Jngëeh' hnäh' dsa⁻ hi⁻ jmeeh⁻ hnäh'
bii⁻ leh⁻ hnäh' he⁻ cha⁻ kiyh' pero
sa⁻ tëeh' hnäh'. Ti⁻chooh⁻ hnäh' juu^{',}
hi⁻ ti⁻hnee⁻ hnäh'. Sa⁻ ma⁻hnäh⁻
hnäh' he⁻ hnoooh⁻ hnäh', jëeh' sa⁻
ma⁻ngihi⁻ hnäh' kih' Dio. ³Hi⁻
wa[']ra⁻ ga⁻ngihi⁻ hnäh' kih' Dio, sa⁻
hnäh⁻ hnäh'. Jëeh' sa⁻ ngihi⁻ hnäh'
kyaa['] huu[']dsë⁻ llu['], koo⁻ hnøoh⁻
hnäh' lä⁺ tih⁻ hoh' hnäh' hnäah'
ba'.

⁴Hnäh' dsa⁻më⁻ dsa⁻ñuuuh⁻, ?he⁻la[']
ma⁻lä⁻øø' hnäh' kih' Dio? ?Che⁻
sa⁻ ñeh' hnäh' mo⁻so⁻ jwah⁻ hnäh'
kyaa[']yah⁻, cher'mah' hnøoh⁻ ga['] hnäh'
he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻? Jëeh', hi⁻
hnøoh⁻ ga['] he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻,
mo⁻so⁻ jwayah⁻ kyaah' Dio. ⁵?Che⁻
laqah⁻ hnäh', koo⁻ ta⁻jäh' ba['] juu['] kih'
Dio he⁻ lle⁻ lä⁻la⁻: "Jmi⁻lle⁻ Na⁻jngii⁻
kih' Dio he⁻ kyaah' jne⁻, hnäay⁻ jne⁻
cha⁻miih⁻, sa⁻ hnøøy⁻ kye⁻ jne⁻ jyoh⁻
jwëi⁻?" ⁶Pero cha⁻miih⁻ jmeey⁻ Dio
llu[']dsë⁻ kyaah' jne⁻. He⁻ ja⁻ jäh' juu[']
kih' lä⁻la⁻: "Dio jne⁻ jwëi⁻ kih' hi⁻
jmää⁻ hnii⁻ jøøh', pero llu['] ba['] dsëy⁻
kyaa['] hi⁻ hwa[']a."

⁷Wa['] nuuh⁻ hnäh' kih' Dio. Ta⁻
kwa⁻ jwe⁻ kih' hi⁻sa⁻llu[']kaayh⁻
hnäh', lä⁺ja⁻ ba['] lä⁺øø⁻ kyah'
hnäh'. ⁸Ya⁻nää⁻ hnäh' kih' Dio hi⁻
Dio mi⁻jäyh⁻ kyah' hnäh'. Hnäh'
hi⁻ jmeey⁻ dso⁻kye⁻, hnøø⁻ na⁻jngëe⁻
hnäh'. Hi⁻ hnäh' hi⁻ jmeey⁻ to⁻ dsë⁻,
wa['] la['] koo⁻ ba['] huu[']dsë⁻ kyah'
hnäh'. ⁹Kí⁻hooh⁻ hnäh' lä⁺jiih⁻
chaah⁻ hoh' hnäh'. Lla⁻ he⁻ ngihi⁻
hnäh', hnøø⁻ hooh⁻ hnäh' ba[']. Lla⁻
he⁻ chaa⁻ hnäh' llu['], wa⁻ ti⁻meeh⁻
hoh' hnäh'. ¹⁰Wa['] hwaah⁻ hnäh' kih'

Dsa⁻jøøh['] jnän['], mah['] jmääy['] hnäh[']
kääh['].

Sa⁻ wa['] kyen['] kwaat['] kih['] øøh['] jne[']
 11 Øøhn^{',} ta⁻ cha⁻ hää['] hnäh[']
dsa⁻kyääh['] hnäh[']. Hi⁻ cha⁻ hää[']
øøh^{',} o kay['] kwaat['] kiyh^{',} hi⁻ he[']
cha⁻ hää['] ley, hi⁻ kay['] kwaat['] kih[']
ley. He⁻ ja⁻ cher'mah['] kah['] hnäh[']
kwaat['] kih['] ley, he⁻ jmääh['] hnäah[']
jwëe['] ba['] ja⁻, lla⁻ he⁻ ma['] høøh[']
hnäh['] ley. 12 Jaa⁻ ba['] hi⁻ ga⁻ lla['] ley,
jaat['] ba['] hi⁻ na⁻ngë['] jwë['] lääy['] dsa⁻ hi⁻
na⁻ngëy['] jwë['] heey['] dsa⁻. Pero hnäh['],
hee⁻ laah['] hnäh['] mah['] kah['] hnäh[']
kwaat['] kih['] jñah['].

Sa⁻ chaa⁻ hi⁻ ñe⁻ ha⁻ lä⁻ chaa⁻ jne['] ho[']
 13 Nuu⁻ da['] hnäh['] hi⁻ jäh[:] "Na['] o
ho['] dsa'nøø['] jnääh['] dsa⁻jmee['] jnääh[']
ta['] jee['] jyoh['] jwii[']. Jee['] oo['] ja[']
jnääh['] koo⁻ ñe⁻, jmee['] jnääh['] miih[']
ta['] hnif['] mah['] leh['] jnääh['] cha⁻miih[']
kuu", jwah['] hnäh[']. 14 Pero sa⁻ ñeh[']
hnäh['] hee⁻ na⁻ le['] kyah['] hnäh[']
ho['], che['] chaa⁻ juuh['] hnäh[']. {Che[']
sa⁻ kye['] hnäh['] kwaat['] he⁻ laah[']
hnäh['] lä⁻koo⁻ jmii['] hmoo['] he⁻ gwa[']
ko⁻hwëe['] mah['] dsa⁻ääh['] ka⁻läh[']?
 15 Lla⁻ he⁻ ma['] jwah['] hnäh['] lä⁻ ja⁻,
jwah['] hnäh['] lä⁻la⁻ ba[:] "Cher'mah[']
jäh['] Dio chaa⁻ ga['] jne['], jmee['] ba['] jne[']
hee⁻ ga['] hnøø['] le[']." 16 Pero kyaah[']
he⁻ hlëeh['] hnäh['], he⁻ jmääh['] hnäh[']
hnäah['] kääh['] ba['] na⁻. La⁻ jëe['] juu[']
taah['] lä⁻na⁻, la['] hliih[']. 17 Hi⁻ lih[']
jmee['] he⁻ llu['], mah['] sa⁻ jmeey['], he⁻
jmeey['] dso['] kye['] ba['] ja['].

Dsa⁻ cha⁻ kuu['] hi⁻ hnäaa[']
dsë['] jëeey['] wi['] ba[']

5 Nuu⁻ da['] hnäh['] dsa⁻ cha⁻ kuu['].
Ki⁻hoo['] hnäh['] jwérte. Na['] ga[']

jä⁻ cha⁻ miih['] wii['] né['] kyah['] hnäh['].
 2 Ngoo['] ga⁻hee['] lä⁻je['] he⁻ hmoooh[']
he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh[']. Ma⁻jwé['] jah[']
sa⁻hmiih['] kyah['] hnäh[']. 3 Lä⁻je['] kuu[']
kyah['] hnäh['] ma⁻hya['] tu[']juuh['].
Lä⁻je['] he⁻ na⁻ hnii['] kyah['] hnäh[']
lä⁻jiih['] mi⁻lla⁻ hnäh['], lä⁻koo⁻ he⁻
kääh['] hnäh['] kyaah['] je⁻ ba[']. Peer⁻
ma⁻lla⁻ mah['] kuu['] kyah['] hnäh['] jee[']
ma⁻dsaa['] jmií['] la⁻. 4 Jñee['] dsa⁻ hi⁻
ma['] jmee['] ta['] jee['] nuu['] kyah['] hnäh[']
ki⁻hoo['] jwérte, hniiy['] kyah['] hnäh[']
kih['] Dio. He⁻ ga⁻juu['] hnäh['] kiyh^{',}
he⁻ sa⁻ ga⁻mi⁻hmaah['] hnäh['] jñeey['].
Peer⁻ ki⁻hoo['] dsa⁻ hi⁻ ga⁻chooh[']
ta['] kyah['] hnäh['] he⁻ ja⁻ ma⁻nuu['] Dio
hi⁻ laa⁻ juu['] lä⁻je['] hi⁻ tääh['] gyuuuh['].
 5 Peer⁻ jnaah['] dsa⁻ngëeh['] hnäh['] hwa⁻
la⁻, ma⁻leh['] hnäh['] ga⁻lä⁻je['] ba['] he⁻
ma⁻hee['] hoh['] hnäh[']. Ma⁻gyaah[']
hnäh['] lä⁻koo⁻ jah['] hi⁻ ngoo['] ga⁻lloo[']
jmii['] jngëeh['] dsa⁻. 6 Kih['] hi⁻ sa⁻ ää⁻
ni⁻ miih['] ma⁻bääh['] hnäh['] dsoo['] hi⁻
ma⁻jngëeh['] hnih[']. Sa⁻ ga⁻hnooyh[']
ha⁻ lä⁻je['] ma['] lääy['] hñiy['].

Hnøø['] jøh⁻ dsë['] jne['] lä⁻jiih[']
jäh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']

7 He⁻ ja⁻ jwëeñh['] hnäh['] Øøhn^{',} wa[']
jøh⁻ hoh['] hnäh['] lä⁻jiih['] lloo⁻ jmii[']
jäh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Jee['] da['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ la⁻ kih['] hi⁻ jmee['] ta['], jøøy['] jma[']
he⁻ lä⁻gyuh['] jee['] nuu['] kiyh^{',} ja['] ga[']
chooyh['] ta['] he⁻ kyey['] o[']jøh['] dsë['] kih<sup>'.
 8 Ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ hnøø['] jmeeh['] hnäh[']. Wa[']
jøh⁻ hoh['] hnäh['], go⁻taah['] hnäh['] koo⁻
hweh['], ta⁻ hwaä['] hnäh['], jëeh['] ngoo[']
ya⁻jäh['] jmii['] jäh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. 9 Ta⁻
hnoo⁻ hnäh['] juu['] kih['] dsa⁻kyääh['] hnäh[']
mah['] sa⁻ kä['] Dio ju[']dsoo['] kyah['] hnäh['].
Hii['] Jwëe['] ma⁻cheh['] chuh['] ho[']haah['].
 10 Øøhn^{',} mi⁻dsooh['] da['] hoh['] hnäh[']
ha⁻ lä⁻koo⁻ wii['] ga⁻je['] lä⁻je[']</sup>

hi⁺ ga⁺ngëe⁺ juu⁺ kih⁺ Dio, lä⁺ ma⁺
 ga⁺hlëeyh⁺ dsa⁻ mada⁻ kih⁺ Dio. Hi⁺
 ma⁻ cha⁻ ba⁻ o⁻jøh⁺ dsë⁻ kih⁺ dsa⁻ he⁻.
 Ja⁻ba⁻ lä⁺ ja⁻ jmee⁻ hnäh⁻ ka⁻läh⁻.
¹¹Ha⁻ koh⁺ llu⁻ sa⁻ la⁻ kih⁺ dsa⁻ hi⁻
 kwëeh⁻ dsë⁻. Ma⁻nëuh⁻ ba⁻ hnäh⁻,
 ha⁻ lä⁺ ga⁺kwëeh⁺ dsë⁻ Job lä⁺koo⁻
 ma⁻ ga⁺jëey⁺ wii⁻ hi⁻ ma⁻ñeh⁻ ba⁻
 hnäh⁻ ha⁻ lä⁺ ga⁺jmee⁻ Dio kyaayh⁻
 ma⁻ngëe⁺ ma⁻jëey⁺ wii⁻. Peer⁻
 cha⁻miih⁻ dsa⁻lä⁻ñih⁻ dsë⁻ Dio jnä⁻
 jne⁻ hi⁻ kooy⁺ dsëy⁻ ka⁻läh⁻.

¹²Øohn¹, jee⁻ lä⁺jë⁻ he⁻ hnoon⁻
 jwëehn⁻ hnäh⁻, ta⁻tää⁻ hnäh⁻
 gyuuh⁺, ni⁻ta⁻tää⁻ hnäh⁻ hwa⁻,
 ni⁻he⁻ ga⁻jyoh⁻, ta⁻tää⁻ hnäh⁻.
 Cher'mah¹ jwah⁻ hnäh⁻ "Jah⁻",
 koo⁻ "Jaah⁻" ba⁻ jwah⁻ hnäh⁻. Hi⁻
 cher'mah¹ jwah⁻ hnäh⁻ "Jah⁻ha⁻",
 koo⁻ "Jah⁻ha⁻" ba⁻ jwah⁻ hnäh⁻ mah⁻
 sa⁻ ka⁻ Dio ju'dsoo⁻ kyah⁻ hnäh⁻.

Ha⁻ lä⁺ hnøø⁻ jmeen⁻ ma⁻
 chaa⁻ hi⁻ dsaah⁻

¹³Cher'mah¹ chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ jëe⁻
 wii⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻, wa⁻ ngiiy⁻
 kiyh⁺ kih⁺ Dio. Cher'mah¹ chaa⁻
 jaa⁻ hi⁻ jëe⁻ dsë⁻, wa⁻ häy⁻ kih⁺
 Dio. ¹⁴Hi⁻ cher'mah¹ chaa⁻ jaa⁻
 hi⁻ dsaah⁻ jee⁻ kyah⁻ hnäh⁻, hnøø⁻

tëeyh⁺ dsa⁻gyuuh⁺ kyaal⁻ gwah⁻
 mah⁻taayh⁻ aceit lä⁺koo⁻ hih⁻ he⁻
 ga⁻jmee⁻ Dsa⁻jøh⁺ jnän⁻ hi⁻ ngiiy⁻
 kih⁺ Dio mah⁻ mi⁻hlääy⁻ hi⁻ dsaah⁻
 he⁻. ¹⁵Hnøø⁻ dsoo⁻ dsëy⁻ jee⁻ ngiiy⁻
 kih⁺ hi⁻ dsaah⁻, lä⁺ja⁻ ja⁻ba⁻ kiyh⁺.
 Dio ba⁻chaayh⁻. Hi⁻cher'mah¹
 ma⁻jmeey⁻ he⁻ hlïih⁺, koo⁻ba⁻ Dio
 dsë⁻kiyh⁺. ¹⁶Mi⁻jnää⁻ kih⁺ dsa⁻kyaa⁻
 hnäh⁻, cher'mah¹ he⁻ma⁻hlääh⁻
 kyaah⁻ hnih⁺. Hi⁻ngii⁻ hnäh⁻ kih⁺
 dsa⁻kyaa⁻ hnäh⁻ kih⁺ Dio mah⁻ ja⁻
 kyah⁻ hnäh⁻. He⁻ngii⁻ jaa⁻ hi⁻llu⁻
 kyee⁻, hi⁻kye⁻cha⁻miih⁻ be⁻. ¹⁷Elia
 ma⁻laa⁻ jaa⁻ dsa⁻ lä⁺ jne⁻. Hi⁻he⁻
 ga⁻ngii⁻ kih⁺ Dio lä⁺kaa⁻ tuh⁻dsë⁻,
 mah⁻sa⁻wa⁻ja⁻jma⁻. Hi⁻hnë⁻ji⁻ñe⁻
 na⁻dsë⁻jñee⁻sih⁻, sa⁻ja⁻ni⁻miih⁻
 jma⁻. ¹⁸Ma⁻ngëe⁺ he⁻ja⁻, koo⁻ka⁻läh⁻
 ga⁻ngiiy⁻ kih⁺ Dio he⁻ja⁻jma⁻, hi⁻
 ja⁻jma⁻, hi⁻koo⁻ka⁻läh⁻ga⁻løø⁻
 ga⁻kwa⁻mi⁻hma⁻.

¹⁹Øohn¹, cher'mah¹ chaa⁻ jaa⁻
 hnäh⁻ hi⁻ma⁻lä⁻øø⁻ kil⁻ju'dsoo⁻, hi⁻
 lä⁺ja⁻chaa⁻jñah⁻hi⁻jmee⁻ya⁻näay⁻
 ka⁻läh⁻, ²⁰hnøø⁻lä⁻ngëeh⁻hnäh⁻he⁻
 la⁻. Cher'mah¹ga⁻löh⁻hnäh⁻chaah⁻
 jaa⁻hi⁻ma⁻lä⁻øø⁻, ma⁻lääh⁻hnäh⁻
 jaa⁻hi⁻ma⁻hii⁻goo⁻juu⁻, hi⁻lä⁺ja⁻
 ma⁻che⁻cha⁻miih⁻dso⁻kye⁻.

1 Pedro

He⁻ la⁻ to⁻në['] je⁻ he⁻ ga⁺sii['] Pee[']

Ga⁺chee['] Pee['] koo⁻ je⁻ kih[']
dsa⁻gooy['] hi⁻ ma['] tääh['] ~~uu~~

1 Jnä['] Pee['] laan['] apóstol kyaah[']
Jesucristo, siin⁺ kyah['] hnäh['] hi⁻
ga⁻hwëe['] jwii['] kih[']. Hnäh['] hi⁻ tääh[']
hwa['] Ponto, Galacia, Capadocia,
Asia hi⁺ Bitinia. **2**Dio hi⁻ laa['] Tää[']
jnän['] ga⁻lleeyh['] hnäh['] lä⁻koh[']
huu⁻dsë['] ma⁻na⁻la['] kiyh['] jää['], hi⁻
kyaqah['] Jmi[']lle['] kiyh['] ga⁻mi[']lluuy[']
hnäh['] mah['] jmeeh['] hnäh['] he⁻ kih[']
Jesucristo, hi⁻ lä⁻ja['] ma⁻na⁻jngëeh[']
hnäh['] kyaah['] jma['] kiyh[']. Wa['] mi['] jää[']
Dio hnäh['] cha⁻ga⁻miih['] hi⁻ lä⁻ja['] wa[']
jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

Ma⁻na⁻laa['] jne['] kwaat[']
tëe['] jne['] ya⁺ jwii[']

3He⁻ ba['] che⁻ lluuy['] Dio Jmii[']
Jesucristo Dsa⁻jøgh['] jnän[']. Ha⁻ koh[']
sa['] ga⁻lä⁻nih['] dsëy['] jne['], he⁻ja['] na⁻
ga⁻jmeey['] ga⁻lä⁻chaa['] jne['] lä⁻hmëe[']
ta⁻la['] kih['] he⁻ga⁻lä⁻jiih['] Jesucristo
jee['] kih['] hi⁻ na⁻juu[']. He⁻ja['] kye['] jne[']
o⁻jøh['] dsë['] he⁻ tée['] jne['] jee['] tääh['] hi⁻
na[']jiih[']. **4**Hi⁻ lä⁻ja['] hnäh['] jne['] heen[']
he⁻höö['] Dio gyuuuh['], he⁻sa[']hee[']
jih[']koh['], he⁻sa['] lä⁻soh['] hi⁻ni['] sa[']
lä⁻sii[']. **5**Kih['] he⁻ma⁻dsoo['] dsë['] jne[']

kih['] Dio, he⁻ja['] hääy['] jne['] kyaah['] be[']
kiyh['] lä⁻jiih['] lääy['] jne['] go⁻te['] lä⁻koo[']
ma⁻na⁻la['] juu['] mi[']jnääy['] jnän['] wa⁻ra[']
ga⁻të['] jee['] llqa['] jmi[']gyuu['].

6He⁻ja['] jée['] dsë['] jne['], ma⁻ke[']
ko⁻hwëe['] ba['] jée['] jne['] na⁻ku['] na⁻ngii[']
he⁻wii['] cher[']mah['] lä⁻ja['] jmee['] bii[']
he⁻dsa⁻ngëe['] jne[']. **7**Mah['] lä⁻jnä['],
che['] lä⁻ma⁻dsoo['] ja[']ba['] dsë['] jne[']
kih['] Dio. He⁻dsoo['] dsë['] jne['], kyee[']
cha⁻ga⁻miih['] lä⁻koh['] ga[']ku[']nøø['].
Jéeh['] ku[']nøø['] ja['], koo['] dsa⁻llqa[']
ba[']. Hi⁻ hnøø['] koo['] kyaah['] je['], ja[']ga[']
lä⁻jnä['] ma⁻ra['] he⁻llu['] ba[']. Ja[']ba[']
lä⁻ja['] jne['], kyaah['] he⁻ jée['] jne['] he⁻
wi['], lä⁻jnä['] he⁻ma⁻dsoo['] dsë['] jne[']
kih['] Dio mah['] lä⁻ja['] hlëeyh['] llu['] hi⁻
jmeey['] juuuh['] jnän['] hi⁻jmääy['] jne[']
kwaat['] lä⁻koo['] hi⁻kaah['] wa⁻ra[']
ga⁻të['] jee['] lä⁻jnää['] Jesucristo.
8Hnaah['] ba['] hnäh['] Jesucristo
ma⁻ke['] sa['] ma[']jéeh['] hnöh[']. Hi⁻
ma⁻ra['] he⁻dsoo['] ba['] hoh['] hnäh[']
kiyh['], ma⁻ke['] sa['] jéeh['] hnäh[']. He⁻ja[']
ba['] jée['] hoh['] hnäh['] cha⁻miih['],
lä⁻jiih['] mo⁻so['] lä⁻köh['] hnäh['] jmi[']
hlëeh['] hnäh['] lä⁻koh['] te['] he⁻ jée[']
hoh['] hnäh[']. **9**Jéeh['], ma⁻na⁻laah[']
hnäh['] na[']. He⁻na[']ba['] hnooh['] hnäh[']
he⁻ja[']ma⁻lä⁻dsoo['] hoh['] hnäh['].

¹⁰Lä⁺jëe⁺ hi⁻ ga⁺ngëe⁺ juu¹ kih¹
Dio llo⁻joo¹, ga⁺hlëeh¹ kih¹ ha⁻lä⁺
mi⁻jää¹ Dio jne¹. Ga⁺kway¹ be¹ ma¹
hnøøy¹ ma¹ lä⁺ngëey¹ ha⁻lä⁺ jwë¹ jee¹
lää¹ Dio jne¹ lä⁺koo¹ ma¹ jwahn¹ la⁻.
¹¹Hi¹ Jmi⁻lle¹ kih¹ Cristo ga⁺jmee¹
juu¹ kih¹ dsa⁻ he¹, ha⁻lä⁺ jëe¹ Cristo
wii¹ hi⁻ ha⁻lä⁺ leey¹ jøøh¹ ma⁻ngëe¹
ma⁻jëey¹ wii¹. Hi¹ ga⁺kwa¹ dsa⁻ he¹
be¹ ma¹ hnøøy¹ lä⁺ngëey¹ hii¹ dsa⁻
ma¹ lee¹ Cristo hi¹ hee¹ jmi¹ ma¹ le¹
lä⁺ja⁻. ¹²Pero Dio ga⁺mi¹ jnää¹ kih¹
dsa⁻ he¹, ja¹ kih¹ jmi¹ ja⁻ heh¹ juu¹
he¹ ga⁺kway¹ ja⁻, la¹ jnä¹ jne¹ ba¹
ja⁻. Juu¹ ja⁻ ma⁻nüü¹ jne¹ na¹. Jëeh¹,
kyah¹ be¹ kih¹ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹ he¹
ja⁻ gyuu¹, ga⁺kwa¹ dsa⁻ ju⁻hmëe¹ la⁻.
Hi¹ lä⁺kye¹ ángele ka⁻läh¹ ma¹ hnøø¹
ma¹ lä⁺ngëey¹ ha⁻lä⁺ la¹ juu¹ la⁻.

Dio hnøø¹ lee¹ jne¹ na¹ jngëe¹

¹³Kih¹ he⁻ja⁻ na⁻, jwëehn¹ hnäh¹,
wa⁻jñiih¹ huu⁻dsé¹ kyah¹ hnäh¹ mah¹
hää¹ hnäh¹ hñaaah¹. Lä⁺kaä¹ tuh⁻hoh¹
hnäh¹ jøø¹ hnäh¹ heeh¹ he⁻la¹
kwa¹ Dio wa⁻ra¹ ga⁺të¹ jee¹ lä⁺jnää¹
Jesucristo. ¹⁴Wa⁻laa¹ jne¹ lä⁺koo¹
jaä¹ gyuu¹ hi⁻ nüuh¹ kih¹ jmi¹.
Mo⁻so¹ wa⁻jmee¹ ga¹ jne¹ lä⁺koo¹ ma¹
jmee¹ jne¹ jää¹ he⁻sa¹ ma⁻kyuh¹
jne¹ juu¹ kih¹ Dio. ¹⁵Jä⁻ba¹ lä⁺koh¹
na⁻jngëe¹ Dio hi⁻ ga⁺llëeh¹ jne¹, ja⁻ba¹
lä⁺ja⁻ hnøø¹ dsa⁻toohn¹ na⁻jngëe¹ jne¹
kyah¹ lä⁺je¹ he⁻ jmeen¹. ¹⁶Lä⁺la⁻
na⁻sii¹ juu¹ kih¹ Dio: "Wa⁻laa¹ hnäh¹
na⁻jngëe¹ lä⁺koo¹ na⁻jngëe¹ jnä¹".

¹⁷Jwah¹ hnäh¹ Tää¹ kih¹ Dio
hi⁻ngiil¹ kwäat¹ kih¹ lä⁺hi¹ ne¹
ha⁻lä⁺ tääh¹ haä¹ dsa⁻. He⁻ja⁻ hnøø¹
gah¹ hnih¹ ta⁻ko⁻jiih¹ chaäh¹ hnäh¹
jmi⁻gyuu¹ la⁻. ¹⁸Jëeh¹, ma⁻ñeh¹ ba¹
hnäh¹ joh¹ sa¹ ga⁺këe¹ he⁻ ga⁺lää¹
Dio jne¹ kih¹ lä⁺je¹ he⁻ hliih¹ he⁻

ga⁺lä⁺tëe¹ jne¹ kih¹ dsa⁻ ma⁻gyuu¹
jnän¹. Sa¹ ga⁺lä⁺hmaah¹ kyaah¹ he⁻
dsa⁻hee¹, lä⁺la¹ kuu¹ tøø¹ ku⁻nøø¹.
¹⁹Ga⁺lä⁺hmaah¹ kyaah¹ jma⁻ kih¹
Cristo he⁻ hmooth¹ jwérte, laay¹
lä⁺koo¹ jaä¹ borrego mäh¹ hi⁻ lluu¹
go⁻te¹ hi⁻ kwëeh¹ dsa⁻ Dio. ²⁰Jää¹
ja⁻ga¹ nøø¹ jmi⁻gyuu¹ la⁻, ma⁻na⁻la⁻
juu¹ chee¹ Dio joo¹. Hi¹ na¹ jee¹ ngo¹
ga⁺dsaa¹ jmi⁻gyuu¹, ma⁻mi⁻jnää¹
bih¹ jnän¹ ta⁻la¹ kih¹ he⁻ hnäay¹ jne¹.
²¹Ta⁻la¹ kih¹ Cristo ma⁻lä⁺dsoo¹ dsé¹
jne¹ kih¹ Dio hi⁻ ga⁺mi¹jiyh¹ jee¹
kih¹ hi⁻na⁻juu¹ hi⁻ ga⁺jmääy¹ jøøh¹.
He⁻ja⁻ kih¹ Dio ba¹ he⁻ ma⁻lä⁺dsoo¹
dsé¹ jne¹ hi⁻ kih¹ hñii¹ bih¹ he⁻
ma⁻cha⁻ o⁻jøh¹ dsé¹ jnän¹.

²²Na¹ ma⁻na⁻jngëe¹ jne¹ kyaah¹
be¹ kih¹ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹, lä⁺llu¹ he⁻
ga⁺jmee¹ jne¹ he¹ kih¹ juu¹ dsoo¹ mah¹
lä⁺ja⁻ lä⁺hnää¹ jne¹ øøh¹ jne¹, pero
ja⁻ kyaah¹ juu¹ ta⁻jmah¹. He⁻ja⁻ wa¹
lä⁺hnää¹ jne¹ øøhn¹ lä⁺kaä¹ tuh⁻dsé¹
jne¹ hi⁻ kyaah¹ lä⁺je¹ be¹ jnän¹.
²³Jëeh¹, he⁻ ga⁺lä⁺chaa¹ jne¹ ka⁻läh¹
lä⁺hmëe¹, sa¹ la¹ kyaah¹ jmi⁻ngo¹
he⁻ dsa⁻hee¹. Chaa¹ jne¹ kyaah¹ juu¹
kih¹ Dio he⁻ na⁻jiyh¹ ba¹. He⁻ja⁻ sa¹
hee¹ jih¹ koh¹ jih¹ lih¹. ²⁴Jëeh¹ (lä⁺la⁻
na⁻sii¹ juu¹ kih¹ Dio):

Lä⁺je¹ dsa⁻ laa¹ lä⁺koo¹ waánuu¹.
Lä⁺je¹ he⁻ jnä¹ na⁻hñaaah¹ kih¹
dsa⁻, la¹ lä⁺koo¹ wa⁻le¹ kih¹
waánuu¹ ba¹.

Dsa⁻lä⁺kii¹ waánuu¹, hi⁻ wa⁻le¹
kih¹ dsa⁻tøh¹.

²⁵Pero juu¹ kih¹ Dio, lä⁺ ma⁻cha⁻
ja⁻ba¹, sa¹ lläa¹ jih¹ koh¹.
He⁻la⁻ja⁻juu¹ he⁻ga⁺nüuh¹ hnäh¹
lä⁺koo¹ ma¹ ga⁺kwa¹ dsa⁻ju⁻hmëe¹
kih¹ Cristo.

2 He⁻ja⁻ be¹ hnäh¹ lä⁺je¹ he⁻
hliih¹, ta⁻jmee¹ hnäh¹ jnä¹

ta⁻juu¹, ta⁻wa⁻ ta⁻juu^h hnäh^h he⁻
 jmääh^h hnäh^h hñaah^h lä⁻koo⁻ jaa⁻
 hi⁻ mi⁻te⁻ mah^h sa⁻ mi⁻teyh^h, ta⁻wa⁻
 wii⁻ hoh^h hnäh^h, ta⁻kooh^h hnäh^h juu¹
 jwii^h. ²Lä⁻ jmee⁻ jaa⁻ gyuu^h sëh⁻ hi⁻
 tuh⁻ ko⁻lla⁻jiih^h, lä⁻ja⁻ wa⁻ lä⁻hee⁻
 hoh^h hnäh^h wa⁻juh⁻ he⁻ la⁻ koo⁻ näe⁻
 ba⁻ he⁻ gwa⁻ gyuu^h. He⁻ la⁻ na⁻ la⁻
 juu¹ he⁻ sa⁻ jwëeh^h he⁻ jmee⁻ dsa⁻nøø⁻
 jne⁻ ta⁻cha'në⁻ lä⁻jwë⁻ jee⁻ lää⁻ jne⁻.
³Jëeh^h, ma⁻kyuu^h ba⁻ hnäh^h ha⁻
 koh⁻ sa⁻ llu⁻ dsë⁻ Dsa⁻jøøh^h jnän^h.

Cristo laa⁻ lä⁻koo⁻ mi⁻kuu^h he⁻ na⁻jiih^h

⁴He⁻ja⁻ ya⁻nääh^h hnäh^h chuh⁻
 kih^h Cristo hi⁻laa⁻ lä⁻koh⁻ kuu^h he⁻
 na⁻jiih^h he⁻ sa⁻ ga⁻tih⁻ dsë⁻ dsa⁻jää⁻,
 pero kih^h Dio, laay⁻ lä⁻koh⁻ mi⁻kuu^h
 he⁻ na⁻lliih^h hi⁻ hmooh^h jwérte
 ka⁻läh^h. ⁵Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ laah⁻
 hnäh^h lä⁻koh⁻ kuu^h he⁻ na⁻jiih^h, he⁻
 kyaah⁻ jmee⁻ Dio hne⁻kiyh⁻hi⁻leeh⁻
 hnäh^h lä⁻koo⁻ jmi⁻dsä⁻hi⁻na⁻jngëe⁻
 go⁻te⁻ mah⁻ kwëeh^h hnäh^h Dio lä⁻jé⁻
 he⁻ngiiy⁻. Lä⁻ja⁻ba⁻ tih⁻ dsë⁻ Dio
 jmeeh^h hnäh^h ta⁻la⁻ kih^h Jesucristo.
⁶Kih^h he⁻ja⁻ba⁻ hlëeh⁻ lä⁻la⁻ jee⁻
 na⁻sii⁻ juu¹ kih^h Dio:

Jnää⁻ Dio llaan⁻ jwii⁻ Sión jaa⁻ hi⁻
 laa⁻ lä⁻koo⁻ kuu^h he⁻kye⁻ dsa⁻
 to⁻në⁻ kih^h koo⁻ hne⁻juuh⁻.

La⁻ koo⁻ mi⁻kuu^h na⁻lliih^h he⁻
 hmooh^h jwérte.

Hi⁻ dsoo⁻ dsë⁻ kiyh⁻, jih⁻koh⁻ sa⁻
 jää⁻ kyaah⁻ o⁻hih⁻.

⁷Kyu⁻ ja⁻ hmooh^h jwérte kyah⁻ hnäh^h
 hi⁻ma⁻dsoo⁻ dsë⁻. Pero kih^h hi⁻ sa⁻
 dsoo⁻ dsë⁻ kih^h Dio, na⁻sii⁻ lä⁻la⁻:

Ja⁻ba⁻ kuu^h he⁻sa⁻ ga⁻tih⁻ dsë⁻
 te⁻hyah⁻,

he⁻ja⁻ba⁻ ga⁻jää⁻ lä⁻koo⁻ mi⁻kuu^h
 he⁻kye⁻ dsa⁻to⁻në⁻ kih^h koo⁻
 hne⁻juuh⁻.

⁸Hi⁻ lä⁻la⁻ na⁻sii⁻ ka⁻läh^h:

La⁻ koo⁻ mi⁻kuu^h he⁻ dsa⁻tëh⁻ dsa⁻
 hi⁻ lä⁻koo⁻ hloo⁻ he⁻ jmee⁻
 dsa⁻täh⁻ dsa⁻.

Dsa⁻ he⁻ dsa⁻tëh⁻, kih^h he⁻sa⁻ hii⁻
 heeyh⁻ juu¹ kih^h Dio, ko⁻ja⁻ lle⁻ kih^h
 bih⁻ ja⁻.

⁹Pero jne⁻ ma⁻laa⁻ jne⁻ koo⁻ nää⁻
 dsa⁻hi⁻na⁻lleeh⁻ba⁻, hi⁻ma⁻laa⁻
 jne⁻lä⁻koo⁻ jmi⁻dsä⁻kyaa⁻ dsa⁻ta⁻
 jøøh⁻, ma⁻laa⁻ jne⁻ koo⁻ nää⁻ dsa⁻hi⁻
 na⁻jngëe⁻. Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ma⁻laa⁻
 jne⁻ koo⁻ jwii⁻ kih^h Dio mah^h kwa⁻
 jne⁻juu¹ha⁻läh⁻la⁻he⁻juh⁻gaä⁻he⁻
 jmeey⁻. Jëeh^h, ga⁻hwëey⁻ jne⁻jee⁻
 na⁻hoo⁻ mah⁻ dsa⁻tooh⁻ jne⁻kyayh⁻
 jee⁻jnää⁻wa⁻je⁻jih⁻gyeh⁻. ¹⁰Jää⁻sa⁻
 cha⁻ma⁻laa⁻ jne⁻ kih^h Dio, pero na⁻
 ma⁻laa⁻ jne⁻ dsa⁻kyay⁻. Sa⁻chaa⁻
 hi⁻ga⁻lä⁻ñih⁻dsë⁻ jne⁻ jää⁻, pero na⁻
 ma⁻lä⁻ñih⁻dsë⁻ Dio jne⁻.

Jmee⁻ bii⁻ mi⁻te⁻ jne⁻ kih^h Dio

¹¹Peer⁻ hnaan⁻ hnäh^h øøhn⁻. Jwii⁻
 hnäh^h hi⁻ga⁻hwëe⁻ jwii⁻ kih^h mah⁻
 ga⁻nääh⁻ hnäh^h jee⁻ jyoh⁻ jwii⁻.
 Lä⁻koh⁻ he⁻ mo⁻so⁻na⁻jnää⁻ hnäh^h
 kih^h jmi⁻gyay⁻ba⁻la⁻. He⁻ja⁻chuun⁻
 kyaah⁻ hnäh^h, mo⁻to⁻ jmee⁻ hnäh^h
 he⁻ngii⁻ jmi⁻ngo⁻kyah⁻ hnäh^h he⁻
 jmee⁻ dsa⁻hee⁻ tuh⁻hoh⁻ hnäh^h.

¹²Go⁻taah⁻ hnäh^h lä⁻koo⁻ lle⁻kyah⁻
 hnäh^h, jee⁻ kih^h dsa⁻hi⁻sa⁻ma⁻hee⁻
 kih^h Dio mah⁻ lä⁻ja⁻jmeey⁻juuh⁻ kih^h
 Dio wa⁻ra⁻ga⁻te⁻jee⁻jäyh⁻. Jëeh^h
 ma⁻ja⁻jëe⁻dsä⁻he⁻, he⁻llu⁻ba⁻ta⁻
 kyah⁻ hnäh^h ma⁻ke⁻na⁻hlëeyh⁻wii⁻
 kyah⁻ hnäh^h, jäyh⁻he⁻hliih⁻ba⁻na⁻
 jmeeh⁻ hnäh^h.

¹³Kwaat⁻ kih^h Dsa⁻jøøh^h jnän^h, wa⁻
 nuuh⁻ hnäh^h kih^h lä⁻jëe⁻dsä⁻hi⁻laa⁻
 ta⁻jmi⁻gyay⁻la⁻. Lä⁻ja⁻wa⁻nuuh⁻
 hnäh^h kih^h dsa⁻ta⁻jøøh^h hi⁻jmee⁻

hih' kih' lä' jëe'. ¹⁴Hi' lä' ja' wa' nüuh' hnäh' kih' lä' jëe' lle'moh' hi' na'hñaa' kyaay' hi' lla' ta' kih' hi' jmee' he' hlïih' hi' hlëeyh' llu' kih' hi' jmee' he' llu' jmah' ba'. ¹⁵Jëeh', Dio hnø' jmeeh' hnäh' he' llu' jmah' ba' mah' sa' cha' he' kih' hlëeh' wi' sa' ngëe' hi' sa' cha' hñu'dsë' llu' kih'. ¹⁶Go' tñah' hnäh' lä' koo' ja' hi' na'laa' ba', jëeh' mo'so' cha' he' hnif' kyah' hnäh'. Pero ta' jmee' hnäh' hñu'dsë' cha' jwë' jmeeh' hnäh' wa' la' cha' la', kih' he' ma' na'läh' hnäh'. Jmee' hnäh' lä' koo' jmee' hi' tñäh' tää' jmee' ta'he' kih' Dio ba'. ¹⁷Wa' jiih' jne' juu' llu' kih' lä' jëe' dsa'. Wa' hnäa' jne' øøh' jne', wa' gah' jne' Dio, hi' wa' mi'te' jne' kih' dsa'ta' jøøh' hi' chaa' hwa' la'.

¹⁸Hnäh' hi' jmee' ta' kih' dsa', wa' nüuh' hnäh' kih' juu' ta' hi' wa' gah' hnöh'. Ja' ma' la' kih' hi' jmee' llu' hi' jøh' dsë', lä' ja' jmeeh' hnäh' kih' juu' ta' hi' sa' jøh' dsë' kyaah' dsa'. ¹⁹Jaa' dsa' hi' jëe' wii', ma'ke' sa' cha' he' kih' jmeeh' dsih', cher'mah' heeh' bih' he' jëey' wii', lä' ja' ba' tih' dsë' Dio. Jëeh', ga' jmeey' lä' koo' lle' kih' mah' sa' cha' he' kih' he' hnii' hñu'dsë' kiyh'. ²⁰Ha' jmäa' he' be' hoh' hnäh' he' jëeh' hnäh' wi' cher'mah' jmeeh' ga' hnäh' he' hlïih'. Pero cher'mah' ga' lä' be' hoh' hnäh' he' jëeh' hnäh' wii' kih' he' jmeeh' hnäh' he' llu', he' na' ba' tih' dsë' Dio. ²¹Kih' he' ja' ba' ga' lleeh' Dio jne'. Jëeh', Cristo ga' jëey' wi' kwaat' jnän'. Hñiiy' ga' jmeey' to'në' mah' jmee' jne' lä' ja'. ²²Cristo, sa' ga' jmeey' ni' miih' dso'kye', ni' sa' ga' mi' gaay' ni' jaa' dsa'. ²³Ma' ga' hlëeh' dsa'

hlïih' kiyh', sa' ga' jiiyh' juu' kyaah' dso'jwi'. Hi' ma' ga' heeh' dsih' wi', sa' ga' ta' ga' haayh' dsa'. Ga' tooyh' goo' Dio ba' hi' lla' ta' kyaah' juu' dsoo'. ²⁴Cristo ga' koo' lä' jëe' dso'kye' jnän' në' kiyh' lä' koo' ma' ga' taay' dsoh' hma'cru'. Lä' ja' ma'na'juu' jne' kih' dso'kye' mah' jmee' jne' he' llu' jmah' ba'. Ga' ja' jnän', lä' llu' he' ga'la' dsoo' kiyh'. ²⁵Ma' laa' jne' lä' koo' ja' borrego hi' ga'käh' jwë', pero na' ma' jeeh' jne' kih' Cristo hi' hää' jne' hi' jøø' jnän'.

Nüuh' kih' hi' na' jee' goo'

3 Hi' ja'ba' lä' ja' hnäh' dsa'më' hi' chaa' dsa'ñüuh' kyaah', wa' nüuh' hnäh' kiyh'. Hi' cher'mah' dsa'ñüuh' kyaah' sa' ma'heeyh' kih' Dio, sa' jwëeh' kiyh' heeyh' juu' kih' Dio. Sa' hnø' cha'miih' juu', wa'ra'ga' jëey' he' hwaah' hnäh' kyaayh'. ²Lee' koo' jëey' ba' he' jmeeh' hnäh' llu' hi' gah' hnöh' ka'läh'. ³Ta' jmäa' hnäh' hñaaah' kyaah' he' na'löh' cha'miih' lleh', tñäh' cha'miih' caden' luuh', kyeh' hnäh' hmiih' hmooh' mah' jëe' dsa' kyah' hnäh'. ⁴Wa' laah' hnäh' na' hñaaah' ta' neh' tuh' hoh' hnäh' ba', kyaah' he' hwaah' hnäh' hi' tñäh' hnäh' to'kë'. Heh' na' hñaaah' lä' ja', sa' lä'sii' jih'koh' hi' kyee' cha'miih' kih' Dio. ⁵Lä' ja' ma' laa' na' hñaaah' dsa'më' hi' na' jngëe' hi' ma' chaa' llo'joo'. Ma' kyeey' o'jøh' dsë' kih' Dio hi' ma' nüuyh' kih' dsa'ñüuh' kyaay'. ⁶Lä' ja' ma' laa' Sara, ma' nüuyh' kih' Abraham, ga'jmäay' jøøh'. Hi' lä' ja' hnäh' dsa'më', leeh' hnäh' lä'koo' ma' laa' Sara cher'mah' jmeeh' hnäh' he' llu' hi' ni' sa' gah' hnäh' ni' miih'.

⁷Hi⁺ ja⁻ba['] lä⁺ja⁻ hnäh['] dsa⁻ñuuuh⁻ hi⁻ chaa⁻ dsa⁻më['] kya^{a'}, go⁻taah['] hnäh['] llu['] kyaayh['] lä⁺ hnøø['] kih['] dsa⁻më^{'. Jääh['], sa⁻ cha⁻ be['] kiyh['] lä⁺koh['] hnäh^{'. Pero Dio ba['] jmeee⁻ he⁻ chaa⁻ dsa⁻më['] dsa⁻ñuuuh⁻, he⁻ ja⁻ kwee⁻ ba['] na⁻jnää['] hnäh['] cha⁻néy^{'. Lä⁺ja⁻ hnäh['] dsa⁻ñuuuh⁻, go⁻taah['] hnäh['] llu['] kyaayh^{',} mah['] nuu['] Dio jee['] ngiih['] hnäh['] kyah^{'.}}}}

Hnøø['] heeh['] jne['] he⁻ jääh['] wii[']

⁸Koo⁻ ka⁻läh['] jwëëhn['] hnäh^{',} wa['] la['] koo⁻ née['] ba['] huu⁻dsé⁻ kyah['] hnäh['] jee['] lä⁺jääh['] hnäh^{',} wa['] joh⁻ hoh['] hnäh^{',} wa['] hnaah['] hnäh['] dsa⁻kyaaah['] hnäh['] lä⁺koo⁻ jaa⁻ øgh['] hnäh^{'. Wa['] lä⁻ñih['] hoh['] hnäh['] hi⁻ jmeee⁻ hwaah['] hnäh^{'. ⁹Ta⁻ jiih['] hliih['] kih['] hi⁻ jmeee⁻ he⁻ hliih^{',} ni⁻ ta⁻ hlëeh['] wii['] kih['] hi⁻ hlëeh['] wii['] kyah['] hnäh^{',} ngiih['] hnäh['] he⁻ llu['] kiyh['] ba^{'. Kih['] he⁻ja⁻ ba['] ga⁻tëeh['] Dio jne['] mah['] mi⁻jääy['] jne^{'. ¹⁰Jääh['] lä⁺la⁻ na⁻sii⁻ juu['] kih['] Dio:}}}}

Hi⁻ hnøø['] lä⁺chaa⁻ llu['] jmi⁻gyuu⁻ la⁻,

hi⁻ hnøøy['] dsa⁻ngëey['] llu['] ta[']ko⁻jiih['] chaa⁻,
wa['] høøy['] hooy['] mah['] sa⁻ hwëë⁻ juu['] hliih^{',}
hi⁻ ta⁻ wa['] hlëeyh['] juu['] ta⁻juu^{'.}

¹¹Wa['] lä⁻øoy['] kih['] he⁻ hliih['] mah['] wa['] jmeey['] he⁻ llu['] jmah['] ba^{'. Wa['] hnøøyh['] ha⁻lä⁺ jee['] hii['] tii['] dsëy['],}

lä⁺ja⁻ wa['] jmeey['] lä⁺jë['] jmi['].

¹²Hää['] ba['] Dio lä⁺jääh['] hi⁻ jmeee⁻ he⁻ llu^{',}

hi⁻ nuu⁻ bih['] kih['] lä⁺jë['] he⁻ ngiiy['].

Pero ya⁻jääh['] dsëy['] kyaah['] hi⁻ jmeee⁻ dso'kye⁻.

¹³¿Hii⁻ na⁻ hi⁻ jmee['] he⁻ hliih['] kyah['] hnäh['] cher'mah['] jmeeh['] hnäh['] he⁻ llu['] jmah['] ba^{? 14}Pero llu['] la['] kyah['] hnäh['] ma⁻ke⁻ jääh['] hnäh['] he⁻ wi['], kwaat['] kih['] he⁻ llu['] he⁻ jmeeh['] hnäh^{'. Ta⁻ jøøh['] hnäh['] hñaah['] kih['] ni⁻ jaa⁻, ni⁻ ta⁻ wa['] gah['] hnäh^{'.}}

¹⁵Wa['] gah['] hnäh['] Dio ba[']. Hnääh['] hnäh['] Dio lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh['] hnäh^{'. Hnøø['] wa['] na⁻llu['] juu['] kyah['] hnäh['] tää['] mah['] cha⁻ he⁻ jwiih['] lä⁺jaa⁻ lä⁺ja⁻ dsa⁻ hi⁻ ngiih['] juu['] ha⁻lä⁺ la['] o⁻jøøh['] dsé⁻ he⁻ cha⁻ kyah['] hnäh^{'. Lä⁺ja⁻ wa['] hwaah['] hnäh['] kyaayh^{',} hi⁻ jiih['] hnäh['] juu['] llu['] kiyh^{'. ¹⁶Hää['] hnäh['] hñaah['] mah['] sa⁻ hnii['] huu⁻dsé⁻ kyah['] hnäh^{',} hi⁻ lä⁺ja⁻ ja⁻ o⁻hih['] hi⁻ hlëeh['] wii['] kyah['] hnäh['] kih['] he⁻ ga⁻nääh['] hnäh['] jmeeh['] hnäh['] he⁻ llu['] lä⁺ hnøø['] Cristo. ¹⁷Hi⁻ cher'mah['] hnøø['] Dio jääh['] jne['] he⁻ wii['] lä⁺ ma['] jmeee⁻ jne['] he⁻ llu^{',} llu['] ga['] lä⁺ja⁻, lä⁺koh['] ga['] he⁻ jääh['] jne['] he⁻ wii['] lä⁺ ma['] jmeee⁻ jne['] dso'kye⁻.}}}

¹⁸Lä⁺ja⁻ ga⁻la['] kih['] Cristo ka⁻läh^{'. Koo⁻ hä['] ja⁻ba['] ga⁻juuy['] kih['] dso'kye⁻ jnän[']. Hi⁻ lluu['] he⁻ ga⁻juuy['] kwaat['] jnän['] hi⁻ jmee⁻ dso'kye⁻ mah['] lä⁺ja⁻ tääh['] jne['] kih['] Dio. La['] juu['] dsoo['] ga⁻juuy['] jmi⁻ngo['] kiyh['] pero ga⁻lä⁺jiih['] laay['] jmi⁻lle^{'. ¹⁹Lä⁺ja⁻ ñeey['] laay['] jmi⁻lle^{',} na⁻kway['] juu['] kih['] jmi⁻lle['] hi⁻ tääh['] na⁻jnääh^{',} ²⁰hi⁻ sa⁻ ga⁻jmeey['] he⁻ kih['] Dio llo⁻joo^{'. Ma['] jøøh['] dsé['] Dio kyaayh^{',} sa⁻ ga⁻cheey['] chah['] he⁻ wii['] née['] kiyh['] ta[']ko⁻jiih['] ma['] jmeee⁻ Noé barco. Miih['] go⁻te['] ba['] ga⁻laa['] kyaah['] barco ma['] ja['] jmi[']. He⁻lii['] ba['] ga⁻të['] jñaa['] dsa⁻jee['] lä⁺jääh^{'. ²¹He⁻ ga⁻la['] lä⁺ja⁻ kyaah['] jmi['] ja⁻, la⁻ lä⁺ko⁻ he⁻ ga⁻saa⁻ jne['] jmi['] he⁻ kyaah['] ma⁻laa['] jne['] na[']. Pero he⁻ saa['] jne['] jmi['], sa[']}}}}

dsa⁻jñee[’] jne[’] kyaah[’] he⁻ ja⁻. He⁻ na⁻ koo⁻ ji^h[~] juu[’] ba[’] he⁻ mo⁻so⁻ hnif[~] huu⁻dsé⁻ jnän[’] kih[’] Dio ta⁻la⁻ kih[’] he⁻ ga⁻lä⁻ji^h[~] Jesucristo. ²²Hi⁻ ngaayh[’] gyuuuh[’], na⁻gyay⁻ jwoo[’] ra⁻lluu[’] kih[’] Dio. Hi⁻ lä⁻jëe⁻ ángele hi⁻ lä⁻kye⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ cha⁻ be⁻ kih[’] gyuuuh[’] nuuh[’] kiyh[’].

Wa[’] jmeen[’] lä⁻jëe⁻ ta⁻ he⁻ ma⁻hñah[’] jne[’] kih[’] Dio

4 Lä⁻ ma⁻kye⁻ Cristo jmi⁻ngo⁻ lä⁻koh⁻ kye⁻ jne[’], ga⁻jeey⁻wii⁻ kwaat⁻ jnän[’]. He⁻ja⁻ wa⁻ la⁻ koo⁻ née⁻ ba⁻huu⁻dsé⁻ jnän[’] kyaayh[’]. Wa⁻heeh[’] jne⁻ jëe⁻ jne⁻ he⁻wii⁻. Jëeh[’] jaa⁻ hi⁻ ma⁻jëe⁻wii⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻ kih[’] jmeel⁻gyih⁻dso⁻kye⁻. ²He⁻ja⁻ ta⁻ko⁻ji^h[~]chaay⁻, mo⁻so⁻ jmeel⁻gyih⁻he⁻ngii⁻ jmi⁻ngo⁻kiyh[’]. Hnøø⁻ jmeey⁻ lä⁻tih⁻dsé⁻Dio ba⁻. ³Ma⁻lee⁻ba⁻ lä⁻koo⁻te⁻he⁻ma⁻jmeh⁻hnäh[’] jää⁻, lä⁻ma⁻jmeh⁻hnäh[’] lä⁻jëe⁻he⁻la⁻ohih⁻hi⁻he⁻ga⁻jyoh⁻he⁻ngii⁻ jmi⁻ngo⁻kyah⁻hnäh[’]. Ga⁻lä⁻heeh⁻hnäh[’], ja⁻kyaaah⁻hih⁻ga⁻kuh⁻hnäh[’] lä⁻ma⁻cha⁻jmi⁻hi⁻ga⁻jmeh⁻hnäh[’]juuh⁻kih⁻dio hi⁻na⁻laa⁻kaah⁻dsa⁻he⁻sa⁻lä⁻jëe⁻Dio go⁻te⁻. Ma⁻jmeh⁻hnäh[’]lä⁻koh⁻jmeel⁻lä⁻jëe⁻hi⁻sa⁻ma⁻heeh⁻kih[’]Dio. ⁴He⁻ja⁻dsaa⁻dsé⁻dsa⁻he⁻na⁻, he⁻mo⁻so⁻jmeh⁻hnäh[’]ko⁻joh⁻kyaaayh⁻jee⁻ga⁻näay⁻jmeey⁻na⁻ku⁻na⁻ngii⁻he⁻hlíih⁻ja⁻. He⁻ja⁻na⁻hlëeyh⁻wii⁻kyah⁻hnäh[’]. ⁵Pero dsa⁻he⁻ngëey⁻kwaat⁻kiyh⁻chaánë⁻hi⁻gya⁻ma⁻na⁻lluu⁻llay⁻ta⁻kih[’]lä⁻jëe⁻hi⁻na⁻ji^h[~], hi⁻lä⁻ja⁻kih[’]hi⁻na⁻juu⁻. ⁶Kih[’]he⁻ja⁻, ga⁻kwa⁻dsa⁻ju⁻hmëe⁻kih[’]hi⁻ma⁻na⁻juu⁻. Jëeh[’], ma⁻ke⁻ga⁻juuy⁻lä⁻koo⁻llé⁻kih[’]dsa⁻juu⁻dsa⁻jmi⁻gyuuuh[’], pero na⁻ji^h[~]jmi⁻lle⁻kih[’]jee⁻ka⁻Dio.

⁷Ngoo⁻ya⁻jäh⁻llaq⁻jmi⁻gyuuuh[’]. He⁻ja⁻mi⁻leeh⁻hnäh[’]hi⁻chuu⁻hnäh[’]ko⁻lla⁻ji^h[~]kyaaah⁻Dio. ⁸He⁻kyee⁻ga⁻kih[’]jee⁻lä⁻jëe⁻, wa⁻hnaah⁻hnäh[’]øøh⁻hnäh[’]. Jëeh[’], kyaah⁻he⁻hnää⁻jne⁻øøh⁻jne⁻, dsa⁻jne⁻jwë⁻kih[’]cha⁻miih⁻dso⁻kye⁻. ⁹Lä⁻kaa⁻tuh⁻hoh⁻hnäh[’], heeh⁻øøh⁻jne⁻hi⁻dsa⁻nää⁻chaáneh⁻kyah⁻hnäh[’]. ¹⁰Na⁻sii⁻ba⁻ta⁻he⁻la⁻kwa⁻Dio jmeen⁻mah⁻jmee⁻jne⁻ta⁻he⁻kih[’]dsa⁻kyaaah⁻. Hi⁻lä⁻ja⁻lä⁻ja⁻jne⁻hnøø⁻mi⁻ten⁻kyaaah⁻ta⁻he⁻ma⁻hñah[’]jne⁻mah⁻jmää⁻jnän[’]he⁻llu⁻dsé⁻Dio kyaah⁻jne⁻. Ja⁻koo⁻née⁻he⁻llu⁻he⁻kwëeyh⁻dsa⁻kyaaay⁻. ¹¹Cher⁻mah⁻hi⁻hlëeh⁻dsa⁻, wa⁻hlëeyh⁻lä⁻koo⁻ja⁻hi⁻ngëe⁻juu⁻kih[’]Dio ba⁻. Cher⁻mah⁻hi⁻kwa⁻be⁻kih[’]dsa⁻, wa⁻kway⁻kyaaah⁻be⁻kih[’]Dio. Lä⁻ja⁻lä⁻jëe⁻he⁻jmee⁻jne⁻, hnøø⁻jmeen⁻kyaaah⁻be⁻kih[’]Dio mah⁻jmee⁻dsa⁻juuh⁻kiyh⁻ta⁻la⁻kih[’]Jesucristo. Lä⁻ja⁻jmäään⁻jøøh⁻Dio jnän[’]hi⁻cha⁻be⁻kih[’]ga⁻lä⁻jëe⁻joh⁻jmi⁻cha⁻. Wa⁻la⁻lä⁻ja⁻.

jëe⁻jne⁻wii⁻kih⁻he⁻laa⁻jne⁻kyaa⁻Cristo

¹²Øøhn⁻hi⁻hnaan⁻, wa⁻ra⁻ga⁻ngëe⁻hnäh[’]cha⁻miih⁻he⁻wii⁻, ta⁻jmee⁻dsaa⁻hoh⁻hnäh[’]. Ta⁻wa⁻laah⁻hnäh[’]: “Sa⁻cha⁻he⁻kih⁻jëen⁻koo⁻na⁻ji^h[~]he⁻wii⁻”. Jëeh[’]he⁻na⁻, mi⁻jnää⁻che⁻lä⁻ma⁻dsaa⁻ja⁻ba⁻hoh⁻hnäh[’]. ¹³Wa⁻chaah⁻hnäh[’]llu⁻ba⁻, jëeh[’]lä⁻kye⁻hnäh[’]ma⁻jëeh⁻hnäh[’]he⁻wii⁻ko⁻joh⁻kyaaah⁻Cristo. Mah⁻lä⁻ja⁻lä⁻chaah⁻hnäh[’]llu⁻jwëerte wa⁻ra⁻ga⁻të⁻jee⁻lä⁻jnääy⁻ha⁻koh⁻jøøh⁻laay⁻. ¹⁴Llu⁻la⁻kyah⁻hnäh[’]cher⁻mah⁻hlëeh⁻dsa⁻wii⁻kyah⁻hnäh[’]kwaat⁻kih[’]Cristo.

Jéeh' Jmí^llle' kih' Dio he⁻ jnaah'
 jwérte, cheh' tää' kyaah' hnäh'.
 Dsoo' ba' mi⁻kwah' dsa⁻ Jmí^llle'
 kih' Dio pero hnäh' jmeeh' hnäh'
 juuh' kiyh'. ¹⁵Pero jyoh' juu' ba'
 ja⁻ cher'mah' jéeh' hnäh' he⁻ wii'
 kih' he⁻ ma⁻jngéeh' hnäh' dsa⁻, o
 cher'mah' ma⁻hiih' hnäh' kih' dsa⁻,
 cher'mah' ma⁻jmeeh' hnäh' he⁻
 hliih', cher'mah' ma⁻tqah' hnäh'
 jee' sa⁻ ga⁻téeh' hnäh'. ¹⁶Pero
 cher'mah' jéeh' hnäh' he⁻ wii' kih'
 he⁻ laah' hnäh' dsa⁻ kyaah' Cristo sa⁻
 la' o⁻hih'. Kwa' hnäh' ti⁻hmaah' kih'
 Dio ba' kih' he⁻ jéeh' hnäh' he⁻ wii'.
¹⁷Ma⁻dséé' jmií' he⁻ ngiih' Dio
 kwaat⁻ kih' dsa⁻ kyaay'. Cher'mah'
 ma⁻løø' ngiiyh' kwaat⁻ jnän', ha⁻ ga'
 koh' sa⁻ jmeey' kih' hi⁻ sa⁻ ma⁻heeh'
 ju⁻hmëe' kiyh'. ¹⁸Cher'mah' he⁻lif'
 ba' dsa⁻lää' hi⁻ lluu', ha⁻ ba⁻ lä⁻ le'
 kih' hi⁻ sa⁻ ma⁻heeh' juu' kih' Dio hi⁻
 tääh' jmee⁻ wa⁻ la⁻ cha⁻ la⁻. ¹⁹He⁻ja⁻
 ma⁻jéeh' jne' he⁻ wii' lä⁻ hnøø' Dio,
 ma⁻nøø' jne' jmeen' he⁻ llu' jmah'
 ba' hi⁻ wa⁻ tøøhn' goo' Dio lä⁻jéeh'
 he⁻ chaa⁻ jne'. Jéeh' hi⁻ he⁻ ga⁻jmää'
 jne' hi⁻ mi⁻te' bih' juu' kiyh'.

Nuuuh' kih' dsa⁻ hi⁻ kye⁻ ne'

5 Na⁻hlëehn' lä⁻jéeh' hnäh'
 dsa⁻gyuuuh' kyaah' gwah'
 lä⁻kaa⁻ jee' täh' hnäh'. Jéeh' da⁻,
 koo⁻ba' la⁻ta' kin⁻ kyaah' ta' he⁻
 jmeeh' hnäh'. Hi⁻ jmeen⁻ juu' dsoo'
 kih' he⁻ wii' he⁻ ga⁻ngëe' Cristo, hi⁻
 lä⁻ja⁻ téehn' ya⁻ jwii' kiyh' he⁻ na'
 ga' lä⁻ jnä'. He⁻ja⁻ chuuun' kyaah'
 hnäh'. ²Hää' hnäh' lä⁻jéeh' dsa⁻
 kyaah' Dio hi⁻ nøø' goo' hnäh'. Jmee'
 hnäh' ta' lä⁻ koh' lla⁻ hoh' hnäh'
 ba', ja⁻ kyaah' he⁻ wii', ni⁻ ja⁻ kih'
 he⁻hee' hoh' hnäh' kuu', hi⁻ jmeey'

hnäh' lä⁻kaa⁻ tuh⁻hoh' hnäh'. ³Ta⁻
 wa⁻ hnooh' hnäh' he⁻ jmee⁻ dsa⁻
 hi⁻ hääh' hnäh' ta'he⁻ kyah' hnäh'.
 Jmee' da' hnäh' ta'he⁻ kih' dsa⁻
 jää', mah' lä⁻kyuuuh' jmeey' ja⁻ba'
 lä⁻koo⁻ jmeeh' hnäh'. ⁴Mah' lä⁻ja⁻,
 waára⁻ jah' hi⁻ laa⁻ to⁻në' kih' jee'
 lä⁻jéeh' jne' hi⁻ hä' goo' ta' la⁻, hnäh'
 jne' koo⁻ coron he⁻ jnaah' jwérte he⁻
 sa⁻ hee' jih' koh'.

⁵Ja⁻ba' lä⁻ja⁻ hnäh' chih' kwaa⁻,
 wa⁻nuuh' hnäh' kih' dsa⁻gyuuuh'.

Hi⁻ jmee' hnäh' hwaah' hnäh'
 kyaah' dsa⁻kyaaah' hnäh'. Jéeh':

Dio jne⁻ jwéé' kih' hi⁻ jmää' hnii'
 kaaah',
 pero llu' dséy' kyaah' hi⁻ jmää'
 hnii'⁻ hwaah'.

⁶He⁻ja⁻ jwéehn' hnäh', jmää' hnäh'
 hnäah' hwaah' kyaah' Dio hi⁻cha⁻
 cha⁻miih' be' kih' mah' jmääy'
 hnäh' kaaah' waára⁻ ga⁻dséé' jmií'
 ja⁻. ⁷Tøøh' hnäh' goo' Dio lä⁻je⁻
 huu⁻dsé⁻ he⁻ chaa⁻ hnäh', jéeh' hnii'
 bi⁻ hääy' hnäh'.

⁸Leeh' hnäh', mi⁻jnøø' hnäh'
 mi⁻nëh'. Jéeh' hi⁻sa⁻llu' hnäa⁻ dséy'
 kyaah' jne'. Tää' sa⁻ jääy' ngëy⁻,
 hnaayh' hi⁻saayh'. Laay' lä⁻koh' jaah'
 hyah' hää' jee' hnooyh' he⁻ kuyh'.

⁹He⁻ja⁻ go⁻tqah' hnäh' koo⁻hweh'
 kyaah' he⁻ ma⁻dsoo' hoh' hnäh',
 lä⁻ja⁻ta⁻ kwa⁻ hnäh' jwéé' kaayh'
 hnäh'. Ma⁻nëh' ba' hnäh', ja⁻ba'
 lä⁻na⁻ dsa⁻ngëe' lä⁻jéeh' øøh' jne' hi⁻
 tähä' lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuuuh'.

¹⁰He⁻ba' Dio hi⁻ kwa⁻ lä⁻jéeh' he⁻
 llu' jnän' ga⁻tëeyh' jne' ta⁻la⁻ kih'
 Jesucristo mah' téeeh' jne' ya⁻ jwii'
 kiyh' he⁻sa⁻llaa⁻ jih' koh'. Hi⁻
 ma⁻ngëe' ma⁻jéeh' jne' he⁻ wii' miih'
 jmií', Dio jmää' jne' lluu⁻go⁻te~,
 jmeey' ja⁻ jne' koo⁻hweh', hi⁻ jmeey'

lä⁺cha⁻ be['] jnän['], mah['] mo⁺so⁺ cha⁻
 ga['] he⁻ le['] jnän[']. ¹¹Lä⁺ja⁻ wa['] jmääñ[']
 Dio jnän['] jøøh['] hi⁻ cha⁻ be['] kih['] lä⁺jë⁻
 joh['] jmiñ['] cha⁻. Wa['] la['] lä⁺ja⁻.

Ga⁺jmee['] Pee['] Dio kih['] dsa⁻
 jee['] ga⁺dsaa['] juu['] la⁻

¹²Ma⁻siin['] miih⁻ juu['] la⁻ kyaah[']
 Silvano hi⁻ laa['] jaa⁻ øøh['] jne['] hi⁻
 mi⁻te['] juu['] kih[']. Ma⁻kwan['] miih⁻
 nuuuh⁻ la⁻ kyah['] hnäh['] hi⁻ jmeen⁻
 dsoo['], he⁻ la⁻ ja⁻, he⁻ la['] kwa⁺ Dio.

He⁻ja⁻ go⁻tqah['] hnäh['] koo⁻ hweh⁻
 kyaah['] he⁻ ja⁻.

¹³Øøh['] jne['] hi⁻ tääh['] jwii⁻
 Babilonia hi⁻ na⁻lleeh['] ko⁻jøh[']
 kyaah['] hnäh['], jmeey⁻ Dio kyah[']
 hnäh['], lä⁺ja⁻ Marco gyu⁻ kyaan⁻
 ka⁻läh[']. ¹⁴Jmee['] hnäh['] Dio kih[']
 dsa⁻kyah['] hnäh['] hi⁻ ja⁻ chuh⁻
 hnäh['] kiyh['] lä⁺llu['] he⁻ hnaah⁻ hnäh['].

Wa['] hii['] tii['] kih['] lä⁺jëe⁻ hnäh['] hi⁻
 laa['] koo⁻ ba['] kyaah['] Cristo. Wa['] la[']
 lä⁺ja⁻.

2 Pedro

He⁻ la⁻ jee['] ga⁻të['] to['] je⁻ he⁻ ga⁻sii['] Pee[']

Ga⁻sii['] Pee['] kih['] dsa⁻gooy[']

1 Jnä['] Simón Pee['] jmeen⁻ ta⁻ kih[']
Jesucristo laqan['] apóstol kyaay^{',}
siin⁻ kyah['] hnäh['] hi⁻ ma⁻dsoo['] dsé[']
ko⁻joh['] kyaah['] jnä[']. Peer⁻ jnaah['] la⁻
jnän['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsé['] jne['] ta⁻la⁻
kih['] he⁻ lluy['] Jesucristo hi⁻ lää['] jne['].
Hi⁻ he['] he['] Dio jnän[']. **2**Ta⁻la⁻ kih[']
he⁻ kyuuh['] hnäh['] Dio hi⁻ kyuuh[']
hnäh['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['], wa⁻
mi⁻jää['] Dio hnäh['] cha⁻miih['] hi⁻ wa[']
jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['].

Ha⁻ lä⁻ jmee['] jne['] hi⁻
ma⁻dsoo['] dsé['] kih['] Dio

3Kyaah['] be['] kih['] Dio ba['] cha⁻ lä⁻ jé[']
he⁻ jmee⁻ chaa⁻ jne['] mah['] jmee['] jne[']
lä⁻ hnøøy['] hniiy[']. Ga⁻hñah['] jne['] he⁻
la⁻, kyaah['] he⁻ ma⁻kyuu['] jnih[']. Hi⁻
he['] ga⁻tëeh['] jne['] ta⁻la⁻ kih['] he⁻ laay[']
jøøh['] hi⁻ liyh['] jmeey['] he⁻ juh⁻gaa⁻.
4Hi⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻hñah['] jne['] he⁻ juh⁻gaa⁻
he⁻ ga⁻jäyh['] jmeey['] jnän[']. Peer⁻
jnaah['] la⁻ jnän['] he⁻ ma⁻kyuu['] jne[']
juu['] kiyh[']. Jëeh['] ta⁻la⁻ kih['] juu['] na⁻
ma⁻tøøh['] jne['] jee['] lee['] jne['] lä⁻koo⁻
laa['] hnii['] Dio hi⁻ lääy['] jne['] kih['] he⁻
hliih['] he⁻ cha⁻jmi⁻gyuu['] la⁻ he⁻ ngii[']
jmi⁻ngo['] jnän['].

5He⁻ja⁻ lä⁻llu['] he⁻ ma⁻dsoo['] hoh[']
hnäh['], kwa['] hnäh['] be['] jmee['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ lle['] kih['] ba[']. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻
he⁻ jmeeh['] hnäh['] lä⁻lle['] kih['], hnøø[']
lä⁻kyuu['] hnäh['] cha⁻ga'miih[']. **6**Hi⁻
ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ kyuuh['] hnäh['], hnøø[']
hääh['] hnäh['] hñaah[']. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻
he⁻ hääh['] hnäh['] hñaah['], hnøø['] jøh[']
hoh['] hnäh[']. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ jøh[']
hoh['] hnäh['], hnøø['] hnaah['] hnäh['] Dio.
7Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻ he⁻ hnaah['] hnäh[']
Dio, hnøø['] jmeeh['] hnäh['] he⁻ llu['] kih[']
dsa⁻kyaa['] hnäh[']. Hi⁻ ja⁻ ma⁻la⁻
he⁻ ja['], hnøø['] hnaah['] dsa⁻kyaa[']
ba[']. **8**Cher'mah['] jmeeh['] hnäh[']
lä⁻jé['] he⁻ ja['], hi⁻ ngo['] ba['] jmeeh[']
hnäh['] cha⁻ga'miih['] lä⁻ja['], ma[']ja[']
ba['] lä⁻jnä['] ta⁻kyah['] hnäh[']. Hi⁻ ja⁻
koo⁻ jwah['] hnäh[']: "Kyuu['] ba['] jnäh[']
Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän[']." **9**Pero hi⁻
sa⁻jmee⁻ lä⁻ja['], sa⁻jnä['] kiyh['], laay[']
lä⁻koo⁻ jaat['] hi⁻ tue[']. Ma⁻gaa['] dséy[']
ha⁻ lä⁻ ga⁻che['] lä⁻jé['] he⁻ hliih['] he⁻
ga⁻jmeey['] jää['].

10Lä⁻ja['] øøhn['], mi⁻jnää['] hnäh['] he⁻
na⁻llee['] hnäh['] hi⁻ mi⁻jnää['] hnäh[']
he⁻ laah['] hnäh['] hi⁻ ga⁻tëeh['] Dio.
Cher'mah['] jmeeh['] hnäh['] lä⁻jé['] he⁻
ja['], sa⁻täh['] hnäh['] jih[']koh['], **11**hi⁻ ni⁻
koo⁻ sa⁻cha⁻ he⁻ ha['] kyah['] hnäh['],

na⁻na⁻ ba⁻ jwé¹ kyah¹ hnäh¹ go⁻ta⁻ah¹
hnäh¹ tää² ya⁻ jwii¹ kih¹ Jesucristo,
Dsa⁻jöøh¹ jnän¹ hi⁻ lää⁻ jne¹.

¹²He⁻ja⁻ ngoo¹ ba⁻ jnä¹ mi⁻dsoohn¹
hoh¹ hnäh¹ kih¹ juu¹ la⁻ ma⁻ke⁻
ma⁻kyuuuh¹ hnäh¹ hi⁻ tääh¹ hnäh¹
koo⁻ hweh¹ kyaah¹ ju⁻dsoo¹ la⁻.
¹³Pero llu¹ ga⁻ la⁻qan¹ he⁻ kwan¹
nuuh¹ la⁻ kyah¹ hnäh¹ ta⁻ko⁻jiih¹
chaan¹. ¹⁴Jéeh¹, ma⁻ ba⁻ jnä¹, chah¹
ba⁻ ya⁻heen¹ jmi⁻gyuuuh¹ la⁻, lä⁻ja⁻
ga⁻mi⁻jnää¹ Jesucristo kin¹. ¹⁵He⁻ja⁻
kwan¹ be⁻ lä⁻jiih¹ jee⁻ le¹, hlëehn¹
hnäh¹ juu¹ la⁻ mah¹ lä⁻dsooh¹ hoh¹
hnäh¹ ga⁻ ma⁻juun¹.

Ga⁻jéé¹ Pee¹ ha⁻ koh¹ sa⁻ juuh⁻
be⁻ he⁻ ga⁻mi⁻jnää¹ Cristo

¹⁶Lä⁻ ma⁻ ga⁻kwa⁻ jnääh¹ juu¹ kyah¹
hnäh¹ sa⁻ ga⁻hlëehn¹ juu¹ ta⁻jmah¹
he⁻ gwa⁻ kyaah¹ may¹. Ga⁻jmee¹
jnääh¹ dsoo¹ ha⁻ lä⁻ lä⁻ jnä¹ be⁻ kih¹
Jesucristo Dsa⁻jöøh¹ jnän¹ wa⁻ra⁻
ga⁻té¹ jee⁻ jáyh¹. Jéeh¹ kyaah¹
mi⁻né¹ jnääh¹ ga⁻jéé¹ jnääh¹ koo⁻ hä¹,
ha⁻ lä⁻ tø⁻jlëe¹ ga⁻jmää¹ hñiiy¹.

¹⁷Ga⁻jéé¹ jnääh¹ ga⁻jmää¹ Dio jöøyh¹
hi⁻ ga⁻jmeey¹ juuh⁻ kiyh¹. Jee⁻ ja⁻
ga⁻nue⁻ jnääh¹ ha⁻ lä⁻ na⁻ hñaah¹
ga⁻hlëeh¹ Dio kiyh¹, ga⁻jäyh¹: "Hi⁻
la⁻ na⁻ gyuuuh¹ kyaan¹ hi⁻ hnaan¹,
peer⁻ chaan¹ llu¹ kyaayh¹." ¹⁸He⁻ ba⁻
jnääh¹ ga⁻nue⁻ jnääh¹ he⁻ ga⁻hlëeh¹
gyuuuh¹ ba⁻ ja⁻, lä⁻ ma⁻ tøøh¹ jnääh¹
ko⁻jøøh¹ kyaah¹ Jesús gyuuuh¹ moh¹
he⁻ na⁻jngii¹ ja⁻.

¹⁹He⁻ja⁻ cha⁻ga⁻miih¹ heeh¹ jnääh¹
juu¹ kih¹ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu¹ kih¹ Dio
llo⁻joo¹. Hi⁻ cher⁻ma⁻ jmeeh¹ hnäh¹
he⁻ kih¹ juu¹ ja⁻, jmeeh¹ ba⁻ hnäh¹
llu¹. Juu¹ ja⁻ la⁻ lä⁻ koo⁻ wa⁻je⁻ he⁻
kwa⁻ jmee¹ jee⁻ na⁻hoog¹, he⁻ na⁻hih¹
lä⁻jiih¹ jnä¹, lä⁻jiih¹ hñaa⁻ nüuh¹

høø¹ chooy¹ wa⁻je⁻ lä⁻ ga⁻té¹ neh⁻
tuh⁻hoh¹ hnäh¹. ²⁰Kih¹ jee⁻ lä⁻je⁻ he⁻
jwahn⁻ la⁻ hnoon¹ täh⁻ hoh¹ hnäh¹
kih¹ he⁻ la⁻. Ni⁻ jaq¹ sa⁻ lä⁻keh¹ jmi¹
kih¹ hñii¹ he⁻ jiiy¹ juu¹ he⁻ ga⁻sii¹
lä⁻je⁻ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu¹ kih¹ Dio.
²¹Jéeh¹ ni⁻ ja⁻ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻ juu¹
kih¹ Dio, sa⁻ ga⁻hlëeh¹ lä⁻ koo⁻ la⁻
hue⁻dsë⁻ kih¹ hñiiy¹. Ga⁻hlëeyh¹
lä⁻ koo⁻ la⁻ hue⁻dsë⁻ kih¹ Dio ba⁻,
ta⁻la⁻ kih¹ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹ hi⁻ ma⁻
jøø¹ kiyh¹.

Dsa⁻ hi⁻ kwa⁻ juu¹ ta⁻juu¹
(Judas 4-13)

2 Ma⁻ chaq¹ ba⁻ dsa⁻ llo⁻joo¹ hi⁻
ma⁻ jäh¹ ngëe⁻ juu¹ kih¹ Dio
jee⁻ kih¹ dsa⁻ ma⁻gyuh¹ jnän¹ pero
juu¹ kih¹ dsa⁻ he⁻ ma⁻ la⁻ juu¹ ta⁻juu¹
ba⁻. Hi⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ ja⁻ hwëe⁻ ta⁻ jwoh¹
hi⁻ kwa⁻ juu¹ ta⁻juu¹ jee⁻ kyah¹ hnäh¹
na⁻. Jwë¹ na⁻hmää¹ ba⁻ mi⁻gaay¹
hnäh¹, hi⁻ heey¹ hnäh¹ kyaah¹ he⁻
mi⁻sii¹ juu¹ kih¹ Dio, lä⁻jiih¹ jmääy¹
ta⁻ koo⁻ Dsa⁻jöøh¹ jnän¹ hi⁻ ga⁻lääy¹.
He⁻ jmeey¹ lä⁻ ja⁻, ngiy¹ jää⁻ na⁻ ba⁻
koh¹ dso⁻ jwi¹ né⁻ kiyh¹. ²Jwëe⁻ dsa⁻
jmee¹ ko⁻jøøh¹ kyaayh¹ kyaah¹ jwë¹
hliih¹ kiyh¹. Hi⁻ kwäat¹ kih¹ dsa⁻ he⁻,
mi⁻kwah¹ dsa⁻ kih¹ ju⁻dsoo¹. ³Kih¹ he⁻
hee⁻ dsëy¹ kuu¹, saayh¹ hnäh¹ kyaah¹
juu¹ he⁻ gwa⁻ tuh⁻dsëy¹ hñiiy¹. Ko⁻ja⁻
ma⁻na⁻hee⁻ ba⁻ dsa⁻ he⁻ llo⁻joo¹.
Mo⁻so⁻ cha⁻ jee⁻ mo⁻ lääy¹.

⁴Lä⁻ ja⁻ lä⁻ jéé¹ ángele hi⁻ ga⁻jmee¹
he⁻ liih¹, sa⁻ ga⁻lä⁻ jøh⁻ dsë¹
Dio kyaayh¹, ga⁻jwääy¹ cha⁻je⁻,
ga⁻hñuuuh¹ jee⁻ na⁻hoog¹ jee⁻ sa⁻ jnä¹
sa⁻ nüuh¹. Jee⁻ ja⁻ tääyh¹ lä⁻jiih¹
dsëe⁻ jmi¹ he⁻ llay¹ ta⁻ kiyh¹. ⁵Hi⁻
lä⁻ ja⁻ kih¹ dsa⁻ jmi⁻gyuh¹ hi⁻ ma⁻
chaq¹ llo⁻joo¹, sa⁻ ga⁻kooy¹ dsëy¹
kiyh¹, ga⁻jngëeyh¹ hi⁻ hñaa⁻ dsë¹

he' kyaah' jmiī'. Jii' ja' ga' laa'
 ma' la' Noé ba' kyaah' gyee' hi' ma'
 chaa' kiyh'. Hi' he' ga' kwa' juu' ha'
 lä' dsa' taah' dsa' kyaah' he' llu'
 jmah'. ⁶Hi' lä' ja' ga' hee' Dio jwii'
 Sodoma kyaah' Gomorra, ga' jeeey'
 lä' jiih' ga' lii' tu' jwa'. Lä' ja' ga' la'
 mah' lä' ne' dsa' hi' chaa' na' ha' lä'
 le' kih' hi' sa' gah' Dio. ⁷Jaa' Lot ba'
 ga' läay', hi' ma' laa' jaa' dsa' lluu'.
 Peer' ma' mееh' dsęy' ma' jeeey' ha'
 lä' ma' tääh' dsa' hlëeh' he' jmeey'
 lä' jee' he' la' o'hih'. ⁸Hih' dsa' nüuh'
 lluu' he', lä' koo' ma' gyay' koo'
 jmiī', koo' jmiī' kyaah' dsa' hlëeh'
 he', ma' jii' lä' ga' te' neh' tuh' dsęy',
 lä' ma' nuuy' hi' ma' jeeey' he'
 ma' jmeey' dsa' he' wa' la' cha' la'.
⁹He' ja' ma' ne' ba' jne', Dio lih' lää'
 lä' jee' hi' hnaayh' ma' jeeey' wii',
 hi' hi' hnaa' dsę' he', lä' ma' tääh'
 ja' ba', lä' jiih' lloo' jmiī' lla' Dio ta'
 kiyh' mah' heeyh' wii'.

¹⁰Hi' cha' gá'miilh' wii' chee' Dio
 kih' hi' ga' nää' lä' hnøø' jmi' ngo'
 kih', hi' ga' nää' hnooh' he' ga' jyoh'
 he' hee' dsęy', sa' hnøøy' jmeey'
 lä' koo' la' mada' kih' Dio, ni' miih'
 sa' goyh', jmääy' hñiiy' joøh', hi'
 sa' goyh' hlëeyh' wii' kih' hi' kaah'
 hi' tääh' gyuuh'. ¹¹Lä' jee' ángele
 hi' tääh' gyuuh', bee' ga' lä' koh' ga'
 jmi' lle' hlëeh' he', pero ni' lä' ja' sa'
 tuu' dsęy' jwäy' dso' jwii' ne' kih' hi'
 hlëeh' he' cha'ne' Dio.

¹²Pero dsa' hnaa' dsę' he', hlëeyh'
 wii' kih' lä' jee' he' sa' ngëey', jmeey'
 lä' koo' jah' nuu' hi' ma' na' jää'
 jngëeh' dsa'. Lä' ja' le' kih' dsa'
 he', lä' koo' jah' ba' heey' go' te'.
¹³Jee' ja' hyoyh' jñeey' lä' koo' te'
 ta' hlëeh' he' ma' jmeey'. Chaay' llu'
 jwérte laay', jmeey' lä' jee' he' tih'

dsęy' hñiiy'. Peer' hlëeh' dsa' he',
 dsa' taayh' lä' kye' jee' jmeh' hnäh'
 jmiī', kuyh' ko' jøh' kyaah' hnäh',
 hnooh' gyih' ma' la' he' hee' dsęy'.

¹⁴Sa' le' jeeey' jaa' dsa' më', ma' ra'
 he' hee' ba' dsęy'. Sa' dsa' lä' dsęh'
 dsęy' jmeey' he' hlëih'. Mi' gaay'
 dsa' kyaah' hnäh' hi' sa' cha' be'
 kih'. Peer' hñuuy' ha' lä' jee' liyh'
 lä' jee' he' hee' dsęy', jeeh' ma' häay'
 kyaah' dso' jwii'. ¹⁵Ma' jmeey' ta'
 koo' kih' jwë' llu', ma' kayh' jwë'.
 Ga' näay' jmeey' lä' koo' ga' jmee'
 Balaam, joo' Beor hi' ga' hnooh'
 ha' lä' ma' lä' chay' kuu' kyaah' he'
 hlëih' he' ma' jmeey'. ¹⁶Pero burra
 hi' ma' dsęe' Balaam he' ga' hlëeh'
 lä' koo' jaa' dsa'. Ga' juuyh' kiyh',
 kih' he' ma' jmeey' huu' dsę' hlëih'
 ja', mah' sa' ma' dsooy' ta' cha'ne'
 kyaah' huu' dsę' ngaah' kiyh'.

¹⁷Lä' jee' dsa' hnaa' dsę' he', laa'
 lä' koo' jmi' too' he' sa' haa' jmiī',
 hi' laay' lä' koo' jni' he' go' kye'
 lle' wa' ha' cha' ha'. Ma' na' heey'
 go' te'. Ma' la' juu' dsa' näay' jee'
 na' hoo' läh' lä' jee' joh' jmiī' cha'.

¹⁸Hlëeyh' juu' kaah' jmah' he' sa'
 toøhn' ta', hi' kyaah' lä' jee' he' ngii'
 jmi' ngo' ja', mi' gaay' øøh' jne' hi'
 hmëe' ma' laa' kih' he' hlëih'. ¹⁹Hi'
 he' jäh' lä' la': "Ma' na' laa' ba' jne'.
 He' ja' cha' jwë' jnän' jmeen' lä' jee'
 he' lla' dsę' jne'." Pero ni' sa' ñey'
 he' sa' na' laay'. Na' hnëey' jmeey'
 he' hlëih' jmah' ba'. Jeeh', cher'mah'
 ga' tah' dsa' kyaah' wa' he' cha' he'
 he' joø' kiyh', ma' laay' kyaah' he' ja'.

²⁰Cher'mah' ga' laa' jaa' dsa' kih' he'
 hlëih' he' cha' jmi' gyuuh' la', ta' la'
 kih' he' ga' lä' kyuuy' Dsa' jøøh' jnän'
 hi' lää' jne', hi' cher'mah' ga' jeeyh'
 ka' läh' ta' ka'luuy', hi' ga' lih'

he⁻ hliih['] ja⁻ kiyh^{',} cha⁻ ga['] miih⁻
lä⁻ hlëeyh^{',} lä⁻ koo⁻ ma['] laay['] jää['].
21 Llu['] ga['] la['] kih['] dsa⁻ he⁻ wa'ra⁻ jäh[']
kih['] sa['] ga⁻ lä⁻ kyuuuh['] go⁻ te['] jwë[']
llu<sup>'. Jwiyy['], kih['] he⁻ ga⁻ lä⁻ kyuuuh[']
ba['] mah['] ga⁻ jmeey['] ta['] koo⁻ mada⁻
he⁻ na⁻ jngii['] he⁻ ga⁻ hyoyh['] kih['] Dio.
22 He⁻ lä⁻ ja['], jeeh['] kwee⁻ lä⁻ koo⁻
dsoo['] juu['] he⁻ hlëeh['] dsa⁻: "Sa['] dsii⁻
hi⁻ nü['], koo⁻ ka⁻ läh['] kuyh['] tu⁻ nü[']
kiyh["], hi⁻ "cha['] nü['] hi⁻ ma['] na⁻ jngëe['],
koo⁻ ka⁻ läh['] looyh['] jmi['] jii[']."</sup>

Lloo['] koo⁻ jmi['] jäh['] Jesúus ka⁻ läh[']

3 Peer⁻ hnaan⁻ hnäh['] øohn^{',}
jee['] la⁻ ma⁻ tē['] to['] mo['] je⁻ he⁻
siin⁻ kyah['] hnäh<sup>'. Lä⁻ to['] na⁻ hlëeh[']
koo⁻ ba['] juu['], hlëehn['] hnäh['] mah[']
kah['] hnäh['] koo⁻ nëe['] ba['] huu['] dsë['].
2 Hnoon['] lä⁻ dsooh['] hoh['] hnäh['] kih[']
lä⁻ jé['] he⁻ ga⁻ si['] hi⁻ na⁻ jngëe['] hi⁻
ma['] ngeëe['] juu['] kih['] Dio llo['] joo[']. Hi⁻
hnoon['] lä⁻ dsooh['] hoh['] hnäh['] mada⁻
kih['] Dsa['] jøøh['] jnän['] hi⁻ lää['] jne['].
Jëeh['] jnääh['] hi⁻ laa['] apostole, kwa⁻
jnääh['] juu['] kiyh['] jee['] kyah['] hnäh<sup>'.
3 Wa['] lä⁻ dsoo['] hoh['] hnäh['] to⁻ në[']
he⁻ jwahn⁻ la⁻. Wa'ra['] ga⁻ tē['] jee[']
llaä['] jmi['], ya⁻ nää['] dsa⁻ hi⁻ mi⁻ kwah[']
kih['] lä⁻ jé['] ba['], hi⁻ joh['] he⁻ hliih['] sa[']
jmeey['] lä⁻ koo⁻ ngii['] jmi⁻ ngo['] kiyh<sup>'.
4 Jäyh['] lä⁻ la[']: "¿He⁻ la['] sa['] ma⁻ jäh[']
Cristo lä⁻ koo⁻ ga⁻ bääyh['] hñiiy[']
ma['] jäh[']? Lä⁻ jiih['] jmi['] ga⁻ juu[']
dsa⁻ ma⁻ gyuh['] jnän['], lä⁻ ma⁻ ngoo[']
ja⁻ ba['] hii['] tii['] jmi⁻ gyuh['] lä⁻ jiih['] na['].
Sa['] cha⁻ he⁻ ma⁻ na⁻ sii['] lä⁻ jiih['] ma[']
ga⁻ nöø['] jmi⁻ gyuh['], jäh['] dsa⁻ he<sup>'.
5 Sa['] hnöøy['] nuuy['] ha⁻ lä⁻ ga⁻ nöø[']
jmi⁻ gyuh[']. Jëeh['], kyaah['] koo⁻
ga⁻ hlëeh['] ba['] Dio, ga⁻ la['] gyuh['] hwa[']
lä⁻ ma['] to⁻ në[']. Hwa['] ya⁻ hif['] neh[']
jmi['], hi⁻ jmi['] ja⁻ ga⁻ nöø['] lä⁻ ku[']</sup></sup></sup></sup>

lä⁻ jii['] kih<sup>'. **6** Ja⁻ ba['] kyaah['] jmi['] ja⁻,
ga⁻ hee['] Dio jmi⁻ gyuh['] he⁻ ma['] nöø[']
jää['], lä⁻ koo⁻ ma['] chaa['] Noé. **7** Hi⁻
kyah['] he⁻ ga⁻ hlëeh['] Dio, ma⁻ na⁻ la⁻
juu['] koo⁻ kyaah['] je⁻ gyuh['] hwa['] he⁻
jnä['] na[']. Koo⁻ jøøy['] ba['] ha⁻ lä⁻ lloo[']
jmi['] jmeey['] jwiz['] mah['] mi⁻ llaay[']
lä⁻ jëe['] hi⁻ hñaa⁻ dsë['], ja⁻ ga['] heey[']
lä⁻ jë['] go⁻ te['].</sup>

8 Pero hnäh['] hi⁻ hnaan⁻, ta['] wa⁻
gaa['] hoh['] hnäh['] he⁻ la⁻. Koo⁻ jmi[']
jnä['] jne['], kih['] Dio la['] koo⁻ mil
ji⁻ ne[']. Hi⁻ koo⁻ mil ji⁻ ne['], la['] kih[']
Dio lä⁻ koo⁻ koo⁻ jmi['] ba<sup>'. **9** Ja⁻
he⁻ dsa⁻ lä⁻ hee['] Dio mi⁻ tey['] he⁻
ga⁻ bääyh['] hñiiy['] jmeey['], lä⁻ koo⁻ laa[']
ko⁻ llaa['] dsa⁻. He⁻ joh['] dsëy['] kyaah[']
jne['] ba['] ja⁻, sa['] hnöøy['] hee['] ni⁻ jaa['],
he⁻ hnöøy['] lä⁻ dsa⁻ dsë['] lä⁻ jëe['] ba[']
mah['] ya⁻ nääy['] ka⁻ läh['] kih['] Dio.</sup>

10 Wa'ra['] ga⁻ dsëe['] jmi['] kih[']
Dsa⁻ jøøh['] jnän['], koo⁻ jmi['] he⁻ sa⁻
jøø['] dsa⁻ ba['] jäyh['], lä⁻ koo⁻ jmeey[']
jaa['] dsa⁻ hii[']. Jmi['] ja⁻, hii['] goo[']
ääh['] go⁻ te['] gyuh['] jmi⁻ gyuh['], koo⁻
kyah['] je⁻. Lä⁻ ja⁻ koo⁻ hwa['] la⁻
kyah['] lä⁻ jé['] he⁻ cha⁻ në['] kih['].

11 Kih['] he⁻ ma⁻ në['] jne['] he⁻ hee[']
lä⁻ jé['] go⁻ te['] he⁻ cha⁻ gyuh['] hwa['],
he⁻ ja⁻ jmeey['] bii['] dsa⁻ toohn['] na⁻ jngëe[']
jne['] jee['] hnäähn['] Dio. **12** Hnöøy[']
dsa⁻ toohn['] kyaah['] o⁻ jøøh['] dsë['] lä⁻ jiih[']
lloo['] jmi['] ja⁻. Wa['] kwan['] be['] hñaa⁻
ta['] jnän['] mah['] wa['] lä⁻ te['] ga⁻ juh['].
Jmi['] ja⁻ hee['] gyuh['] jmi⁻ gyuh['],

koo⁻ kyaah['] je⁻. Hi⁻ lä⁻ jé['] go⁻ te['] he⁻
ga⁻ cha⁻ joo['] kyaah['] je⁻. **13** Pero jne[']
toohn['] jøøn['] koo⁻ gyuh['] hwa['] he⁻
hmëe['] he⁻ ga⁻ bääyh['] Dio hñii['] kwa['].
Jee['] ja⁻ lä⁻ cha⁻ he⁻ llu['] jmah['] ba['].

14 He⁻ ja⁻ jwahn['] øohn['] hi⁻ hnaan⁻,
ta['] ko⁻ jiih['] tøøh['] jne['] jøøn['] he⁻ lä⁻ te[']
he⁻ ja⁻, wa['] kwan['] be['] mah['] jeey[']

jne' tøøhn' na⁻jngëen¹ hi⁺ ni⁺ miih⁻
 sa⁺ cha⁻ he⁻ na⁻bääh¹ jne' hi⁺ hii⁺
 tii⁺ jnän¹ wa⁻ra⁻ ga⁺të¹ jec¹ jäyh¹.
 15 Hnøø¹ täh¹ dsë⁻ jne' kih¹ juu¹ la⁻.
 Cher'mah¹ sa⁺ jayh¹ chäh¹, he⁻ hnøøy¹
 lääy¹ lä⁺jëe¹ ba⁻ ja⁻. Kih¹ he⁻ja⁻ ba⁻
 na⁻, he⁻ jøh¹ dsë¹ Dio kyaah¹ jne'.
 Ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ ga⁺sii¹ øøh¹ jne' Paa'
 hi⁻ hnää¹ jne' lä⁺koo⁻ la⁻ huuh¹dsë⁻
 he⁻ ga⁺hyoyh¹ kih¹ Dio. 16 Lä⁺jë¹
 mo⁺je⁻ kiyh¹ he⁻ ga⁺sii¹, hlëeyh¹
 ja⁻ba⁻ lä⁺koo⁻ hlëeh¹ jnä¹ kih¹ he⁻la⁻.
 Hi⁺ jee' llah¹ na⁻sii¹ jwëeh¹ he⁻ sa⁺
 lä⁺ngëe¹ jne'. He⁻ja⁻ ko⁻llaa¹ dsa⁻ hi⁻
 sa⁺ ngëe¹ hi⁻ sa⁺ la⁻ koo⁻ ba⁻ huuh¹dsë⁻
 kih¹, mi⁻sii¹ juu¹ he⁻ ga⁺sii¹ Paa'. Hi⁺

lä⁺ja⁻ mi⁻sii¹ ka⁻läh¹ ta⁺ jee' jyoh¹
 jee' na⁻sii¹ juu¹ kih¹ Dio, lä⁺jwë¹ ja⁻
 heey¹ hñiiy¹ go⁻te[~].

17 Hnäh¹ øøhn¹ hi⁻ hnaan⁻,
 ma⁻ngëe¹ ma⁻nuuh¹ ba⁻ hnäh¹ juu¹
 la⁻, he⁻ja⁻ hää¹ hnäh¹ hñaaah¹ kih¹
 hi⁻ ta⁻juu¹ he⁻ mah¹ sa⁺ kah¹ hnäh¹
 jyoh¹ jwë¹ hi⁻ lä⁺ja⁻ sa⁺ täh¹ hnäh¹,
 na¹ he⁻ ma⁻tääh¹ hnäh¹ koo⁻ hweh¹.
 18 Wa⁻ lä⁺kyuuh¹ hnäh¹ cha⁻ga⁺miih⁻
 Jesucristo Dsa⁻jøøh¹ jnän¹ hi⁻ lää¹
 jne'. Lä⁺ja⁻ go⁻nää¹ ba⁻ hnäh¹ ta⁺
 cha⁻në¹ kyaah¹ he⁻ llu¹ he⁻ la⁻ kwa⁻
 Jesús. Lä⁺ja⁻ wa⁻jmeen¹ juuh¹ kiyh¹
 jmiï¹ na⁻hi⁻ lä⁺ja⁻ ka⁻läh¹ lä⁺jë¹ joh¹
 jmiï¹ cha⁻. Wa⁻ la⁻ lä⁺ja⁻.

1 Juan

He⁻ la⁻ to⁻në['] je⁻ he⁻ ga⁻sii['] Jwaa⁻

Juu['] he⁻ jmee⁻ chaa⁻ jne[']

1 Jee['] la⁻ sii['] jnääh['] kyah['] hnäh[']
juu['] kih['] hi⁻ chaa⁻ jää['] ga['] kih[']
jmi⁻ gyuu[']. Ga⁻nuu['] jnääh['] juu['] he⁻
ga⁻kway['], kyaah['] mi⁻në['] jnääh[']
ga⁻jëe['] jnääh['] kiyh[']. Ga⁻jëe['] jnääh[']
hi⁻ ga⁻chu['] ga⁻bëe['] jnääh[']. Hi⁻ he[']
he['] laa['] juu['] hi⁻ jmee⁻ chaa⁻ dsa⁻
he⁻ ja⁻ kwa⁻ jnääh['] juu['] kiyh[']. **2** Hi⁻
na[']jiih['] he⁻ ga⁻lä['] jnääy['] lä['] ma['] jay[']
jmi⁻ gyuu['] la⁻. ga⁻jëe['] jnääh['], hi⁻
jmee⁻ jnääh['] ju'dsoo['] kiyh[']. He⁻ ja⁻
hlëeh['] jnääh['] hnäh['] kih['] hi⁻ na[']jiih[']
tää[']. Hi⁻ he['] ma⁻chaa⁻ kyaah['] Tää[']
jää['], hi⁻ he['] ba['] hi⁻ he['] ga⁻lä['] jnääy[']
jee['] kyaal['] jnääh[']. **3** Lä⁻jë['] he⁻ ma⁻jëe[']
jnääh['] hi⁻ he⁻ ma⁻nuu['] jnääh['], juu[']
ja⁻ba['] kwa⁻ jnääh['] mah['] lä⁻ja['] kyah[']
hnäh['] lä⁻cha⁻ koo['] ba['] huu⁻dsë⁻
kyaa['] jnääh['], lä⁻koh['] hii['] koo['] ba[']
huu⁻dsë⁻ kyaal['] jnääh['] kyaah['] Dio hi⁻
kyah['] jooy['] Jesucristo. **4** Lä⁻jë['] he⁻
la⁻ sii['] jnääh['] kyah['] hnäh['] mah['] jëe[']
hoh['] hnäh['] go⁻te⁻.

Dio laa['] wa⁻je⁻

5 He⁻ la⁻ na⁻ juu['] he⁻ ma⁻nuu[']
jnääh['] kiyh['], ja⁻ba['] juu['] la⁻ kwa⁻
jnääh['] kyah['] hnäh['] ka⁻läh[']. Dio he[']

hi⁻ laa['] wa⁻je⁻, ni⁻ miih⁻ he⁻ hliih[']
sa⁻ cha⁻ kiyh[']. **6** Cher'mah['] jäh['] jne['],
hii['] koo['] ba['] huu⁻dsë⁻ jnän['] kyaah[']
jnih['] mah['] jmee⁻ ga['] jne['] he⁻ hliih['],
he⁻ ta⁻juu['] ba['] jne['] ja⁻, jëeh['] sa⁻
mi⁻te['] jne['] lä⁻koo['] lle['] ju'dsoo[']. **7** Pero
cher'mah['] mi⁻te['] jne['] lä⁻koo['] lle['] kih[']
hi⁻ hää['] jee['] wa⁻je⁻, ja⁻ba['] lä⁻koo[']
hää['] hñii['] Dio jee['] wa⁻je⁻, he⁻ja⁻ ba[']
dsoo['] hii['] koo['] ba['] huu⁻dsë⁻ jnän[']
kyah['] øöh['] jne[']. Hi⁻ kyaah['] jma⁻
kih['] Jesucristo **Joo[']** Dio gyih['] lä⁻jëe[']
dso'kye['] jnän['].

8 Cher'mah['] jäh['] jne['] sa⁻ cha⁻
dso'kye['] jnän['], he⁻ mi⁻gaa['] jne['] hñaa[']
ba['] jne['] ja⁻, sa⁻ cha⁻ ju'dsoo['] cha⁻
jnän[']. **9** Pero cher'mah['] ga⁻mi⁻ jnääh[']
jne['] dso'kye['] jnän['], lluuy['] ba['] Dio,
hi⁻ lä⁻ ma⁻koo['] ja⁻ba['] dsë⁻ kih[']
dso'kye['] jnän['], hi⁻ chey['] go⁻te⁻
lä⁻jëe['] he⁻ hliih['] he⁻ dsa⁻hlääh['] jne['].
10 Cher'mah['] ga⁻jäh['] jne['] sa⁻ cha⁻
dso'kye['] jnän['], he⁻ jmää⁻ jne['] Dio he⁻
ta⁻juu['] ba[']. Sa⁻ hä['] juu['] kiyh['] neh[']
tuh⁻dsë⁻ jne['] cher'mah['] lä⁻ja⁻ la['].

Jesús cheh['] në['] jnän[']
ngii['] jnän['] kih['] Dio

2 Hnäh['] gyuu['] pih['] kyaan['],
ma⁻siin['] lä⁻jëe['] he⁻ la⁻ mah[']

mo⁺so⁻ jmeeh' ga⁻ hnäh' dso'kye⁻. Pero cher'mah' chaa⁻ hi⁻ ma⁻jmee⁻ dso'kye⁻, chaa⁻ jaa⁻ hi⁻ cheh⁻ nē⁻ jnän` ngii⁻ kih⁻ Tää⁻, hi⁻ he⁻ he⁻ Jesucristo, hi⁻ lluu⁻ go⁻te⁻. ²Hi⁻ he⁻ ga⁻ngëe⁻ hñii⁻ mah⁻ ga⁻juuy⁻, ga⁻mi⁻hmaayh⁻ dso'kye⁻ jnän` Pero ja⁻ ma⁻la⁻ dso'kye⁻ jnän` ga⁻mi⁻hmaayh⁻, lä⁻ja⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻mi⁻hmaayh⁻ dso'kye⁻ kih⁻ ga⁻lä⁻jëe⁻ dsa⁻ hi⁻ tää⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻.

³Cher'mah⁻ ga⁻høø⁻ jne⁻ nuuh⁻ kih⁻ Dio, ma⁻ne⁻ jne⁻ he⁻ ma⁻kyuu⁻ ba⁻ jnih⁻ ja⁻. ⁴Pero hi⁻ jäh⁻: "Kyuuh⁻ ba⁻ jnä⁻ Dio", mah⁻ sa⁻ høøy⁻ nuuh⁻ kiyh⁻, he⁻ ta⁻juuy⁻ ba⁻ ja⁻. Sa⁻ la⁻ dsoo⁻ juu⁻ kiyh⁻. ⁵Pero hi⁻ høø⁻ juu⁻ kih⁻ Dio, hi⁻ he⁻ ba⁻ hnää⁻ Dio lä⁻koo⁻ te⁻ lle⁻ kih⁻. He⁻ lä⁻ja⁻, ne⁻ jne⁻ he⁻ laa⁻ jne⁻ koo⁻ kyaayh⁻. ⁶Hi⁻ jäh⁻ laa⁻ koo⁻ kyaah⁻ Dio, hi⁻ he⁻ ää⁻ jmii⁻ jmeey⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jmee⁻ Jesús ba⁻.

Nuuuh⁻ hmëe⁻ he⁻ ga⁻kwa⁻ Jesús

⁷Ja⁻ he⁻ hmëe⁻ nuuh⁻ la⁻ he⁻ siin⁻ kyah⁻ hnäh' øohn⁻. Nuuuh⁻ ma⁻gyuh⁻ he⁻ ma⁻kyuuuh⁻ hnäh' lä⁻ ma⁻ to⁻në⁻ ba⁻ la⁻. Nuuuh⁻ ma⁻gyuh⁻ la⁻, la⁻ juu⁻ he⁻ ga⁻nuuh⁻ hnäh' lä⁻ ma⁻ to⁻në⁻. ⁸Pero ma⁻ra⁻ he⁻ hmëe⁻ ba⁻ nuuh⁻ la⁻ he⁻ siin⁻ kyah⁻ hnäh'. Jëeh⁻, ma⁻ra⁻ he⁻ ga⁻lä⁻hnää⁻ ba⁻ Cristo jne⁻ hi⁻ lä⁻ja⁻ ma⁻lä⁻hnaah⁻ hnäh' øøh⁻ hnäh'. Jëeh⁻, dsa⁻ngëe⁻ ba⁻ he⁻ na⁻hoo⁻ ja⁻, hi⁻ngoo⁻ dsa⁻lä⁻jnä⁻ hñii⁻ wa⁻je⁻ he⁻ jmee⁻ hnää⁻ dsa⁻.

⁹Hi⁻ jäh⁻ hää⁻ jee⁻ jnä⁻ wa⁻je⁻ mah⁻ na⁻hääyh⁻ øøyh⁻, lä⁻ ma⁻hää⁻ bih⁻ jee⁻ na⁻hoo⁻. ¹⁰Hi⁻ hnää⁻ øøh⁻, hi⁻ he⁻ hää⁻ tää⁻ jee⁻ jnä⁻ wa⁻je⁻. Sa⁻ cha⁻ he⁻ jmee⁻ téyh⁻. ¹¹Pero hi⁻

na⁻høøh⁻ kih⁻ øøh⁻, lä⁻ ma⁻hää⁻ bih⁻ jee⁻ na⁻hoo⁻. Jëeh⁻ he⁻ hlïih⁻ jmah⁻ ba⁻ jmeey⁻. Hi⁻ ni⁻ sa⁻ ñey⁻ ha⁻ ta⁻ dsooy⁻, jëeh⁻ sa⁻ jnä⁻ mi⁻nëy⁻ he⁻ ngëy⁻ jee⁻ na⁻hoo⁻.

¹²Gyüuh⁻ pih⁻, siin⁻ kyah⁻ hnäh', jëeh⁻ ma⁻na⁻che⁻ dso'kye⁻ kyah⁻ hnäh' ta⁻la⁻ kih⁻ Jesús. ¹³Hnäh' dsa⁻ ma⁻kaah⁻, siin⁻ kyah⁻ hnäh', jëeh⁻ ma⁻lä⁻kyuuh⁻ ba⁻ hnäh' hi⁻ ma⁻chaa⁻ jää⁻ ga⁻ kih⁻ jmi⁻gyuu⁻. Hi⁻ siin⁻ kyah⁻ hnäh' chih⁻ kwaa⁻, jëeh⁻ ma⁻löh⁻ hnäh' kih⁻ hi⁻ hlëeh⁻.

Siin⁻ kyah⁻ hnäh' gyuu⁻ pih⁻, jëeh⁻ ma⁻lä⁻kyuuh⁻ ba⁻ hnäh' Tää⁻.

¹⁴Siin⁻ kyah⁻ hnäh' dsa⁻ ma⁻kaah⁻, jëeh⁻ ma⁻lä⁻kyuuh⁻ ba⁻ hnäh' hi⁻ ma⁻chaa⁻ jää⁻ ga⁻ kih⁻ jmi⁻gyuu⁻.

Siin⁻ ka⁻läh⁻ kyah⁻ hnäh' chih⁻ kwaa⁻, jëeh⁻ cha⁻ be⁻ kyah⁻ hnäh', hi⁻ ma⁻jä⁻ koo⁻ hweh⁻ juu⁻ kih⁻ Dio neh⁻ tuh⁻hoh⁻ hnäh', hi⁻ ma⁻löh⁻ hnäh' kih⁻ hi⁻ hlëeh⁻.

¹⁵Ta⁻ wa⁻hee⁻ hoh⁻ hnäh' he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, ni⁻ he⁻ ga⁻ jyoh⁻ he⁻ cha⁻ në⁻ kih⁻. Hi⁻ hee⁻ dsé⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, sa⁻ hnääy⁻ Tää⁻.

¹⁶Jëeh⁻, lä⁻jë⁻ he⁻ hlïih⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, sa⁻ gwa⁻ kih⁻ Dio. Kih⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻ ba⁻ ja⁻ he⁻ hee⁻ dsé⁻ jmi⁻ngo⁻, hi⁻ he⁻ hee⁻ dsé⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ jëey⁻, hi⁻ he⁻ jmääy⁻ hñiiy⁻ jøøh⁻.

¹⁷Dsa⁻lla⁻ ba⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuu⁻ kyaah⁻ he⁻ hee⁻ dsé⁻ dsa⁻. Pero hi⁻ jmee⁻ lä⁻ hnøø⁻ Dio, lä⁻ ma⁻chaay⁻ ja⁻ba⁻.

Ju'dsoo⁻ hi⁻ juu⁻ ta⁻juu⁻

¹⁸Gyüuh⁻ kyaan⁻, ngoo⁻ ga⁻dsaa⁻ jmii⁻ he⁻ tøøhn⁻ la⁻. Ma⁻nuuh⁻ ba⁻ hnäh' kih⁻ jaa⁻ hi⁻ jää⁻ hi⁻ na⁻høøh⁻ kih⁻ Cristo. Hi⁻ lä⁻ja⁻ la⁻, jwëe⁻ dsa⁻ kyaay⁻ ma⁻chaa⁻ na⁻. Kih⁻ he⁻ ja⁻ba⁻

na⁻, ñe⁻ jnäääh¹ ngoo¹ ga⁻dsaa¹ jmií¹
he⁻ tøohn¹ la⁻. ¹⁹Hí⁻ he⁻ ga⁻hwëë⁻
jee⁻ kyaal¹ jnäääh¹, pero sa⁻ ma⁻ laay¹
kyaa¹ jnäääh¹. Wa'ra⁻ jäh⁻ kih⁻ ma⁻
laay¹ kyaal¹ jnäääh¹, ma⁻ jäy⁻ koo⁻
hweh⁻ kyaah⁻ jnäääh¹. He⁻ ga⁻hwëëy⁻
jee⁻ kyaal¹ jnäääh¹ ga⁻lä⁻ jnä⁻, ja⁻
lä⁻jëëy⁻ laay¹ kyaal¹ jnäääh¹.

²⁰Pero ma⁻hnäh⁻ ba⁻ hnäh⁻
Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹ he⁻ ga⁻kwëëh¹
Cristo hnäh⁻. He⁻ja⁻ ma⁻kyuuuh⁻ ba⁻
hnäh⁻ ha⁻ lä⁻ la⁻ ju⁻dsoo¹. ²¹Ja⁻ kih⁻
he⁻ sa⁻ kyuuuh⁻ hnäh⁻ ju⁻dsoo¹ he⁻
siin⁻ juu⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻. Siin⁻ he⁻
la⁻ kih⁻ he⁻ ma⁻kyuuuh⁻ ba⁻ hnäh⁻.
Jëëh⁻ ma⁻ñeh⁻ ba⁻ hnäh⁻ ni⁻ koo⁻
juu⁻ ta⁻juu⁻ sa⁻ go⁻hi⁻ jee⁻ kih⁻
ju⁻dsoo¹.

²²¿Hii⁻ na⁻ hi⁻ ta⁻juu⁻? Hí⁻ jäh⁻
kih⁻ Jesús sa⁻ laay¹ Cristo, hi⁻ he⁻ ba⁻
hi⁻ ta⁻juu⁻. Hí⁻ na⁻høoh⁻ kih⁻ Cristo,
jäyh⁻ sa⁻ chaa⁻ Dio hi⁻ ni⁻ sa⁻ chaa⁻
jooy⁻ ka⁻läh⁻. ²³Lä⁻jëë⁻ hi⁻ jäh⁻ sa⁻
laa⁻ Jesúus Joo⁻ Dio, hi⁻ he⁻ sa⁻ laa⁻
kyaa¹ Tää⁻. Pero hi⁻ mi⁻ jnää⁻ hñii⁻
he⁻ laay¹ kyaal¹ Joo⁻ Dio, laay¹ kyaal¹
Tää⁻ ka⁻läh⁻.

²⁴Wa⁻ jä⁻ koo⁻ hweh⁻ kyaah⁻ hnäh⁻
he⁻ ga⁻nueuh⁻ hnäh⁻ lä⁻ ma⁻ to⁻ñe⁻.
Jëëh⁻, cher'mah⁻ ga⁻ja⁻ koo⁻ hweh⁻
kyaaah⁻ hnäh⁻ he⁻ ga⁻nueuh⁻ hnäh⁻
lä⁻ ma⁻ to⁻ñe⁻, lä⁻ja⁻ tääh⁻ hnäh⁻
tää⁻ kyaah⁻ jooy⁻ hi⁻ kyaah⁻ Tää⁻
ka⁻läh⁻. ²⁵He⁻ la⁻ ja⁻, he⁻ ga⁻bääh⁻
Jesucristo hñii⁻ kyaah⁻ jne⁻: he⁻
ga⁻jmeey⁻ chaa⁻ jne⁻ tää⁻.

²⁶Siin⁻ he⁻ la⁻ kyah⁻ hnäh⁻ mah⁻
lä⁻ñeh⁻ hnäh⁻ kih⁻ hi⁻ hnøø⁻ mi⁻gaa⁻
hnäh⁻. ²⁷Pero Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹
he⁻ ma⁻hnäh⁻ hnäh⁻ kih⁻ Cristo,
ma⁻jä⁻ ja⁻ba⁻ kyaah⁻ hnäh⁻. Mo⁻so⁻
jmeey⁻ bii⁻ hi⁻ mi⁻tëë⁻ hnäh⁻. Jmi⁻lle¹
Na⁻jngii¹ ba⁻ mi⁻tëë⁻ hnäh⁻ ga⁻lä⁻jë⁻.

Hi⁻ hlëeyh⁻ ju⁻dsoo¹ jmah⁻ ba⁻, ja⁻
juu⁻ ta⁻juu⁻. Ja⁻ go⁻taah⁻ hnäh⁻ koo⁻
hweh⁻ kyaah⁻ Cristo, ja⁻ba⁻ lä⁻ koo⁻
ma⁻mi⁻tëë⁻ Jmi⁻lle¹ Na⁻jngii¹ hnäh⁻.

²⁸Gyüü⁻ kyaan⁻, na⁻ na⁻ go⁻taah⁻
hnäh⁻ koo⁻ hweh⁻ kyaah⁻ Cristo.
Lä⁻ja⁻ lä⁻cha⁻ o⁻joh⁻ dsë⁻ jnän⁻
wa'ra⁻ ga⁻te⁻ jee⁻ lä⁻ jnääy⁻, hi⁻ lä⁻ ja⁻
sa⁻ jän⁻ kyaah⁻ o⁻höh⁻ wa'ra⁻ ga⁻te⁻
jee⁻ jäh⁻. ²⁹Ma⁻ñeh⁻ ba⁻ hnäh⁻, lluu⁻
ba⁻ Jesúus. Lä⁻ja⁻ hnøø⁻ lä⁻ngëëh⁻
hnäh⁻ ka⁻läh⁻, lä⁻jëë⁻ hi⁻ jmee⁻ he⁻
llu⁻ laay¹ kyaal¹ Dio.

Hi⁻ laa⁻ joo⁻ Dio

3 Jëë⁻ da⁻ hnäh⁻ ha⁻ koh⁻
sa⁻ hnää⁻ Tää⁻ jne⁻, lä⁻jiih⁻
ma⁻mi⁻cheey⁻ jne⁻ jooy⁻. He⁻ja⁻, dsa⁻
jmi⁻gyüü⁻ sa⁻kyuu⁻ jne⁻, jëëh⁻ sa⁻
ga⁻lä⁻kyuuy⁻ hñii⁻ Dio. ²Øøhn⁻ hi⁻
hnaan⁻, na⁻ma⁻laa⁻ jne⁻ joo⁻ Dio.
Sa⁻ga⁻ma⁻ñe⁻ jne⁻ ha⁻ lä⁻ lee⁻ jne⁻.
Pero ñe⁻ba⁻ jne⁻, wa'ra⁻ ga⁻te⁻ jee⁻
lä⁻ jnää⁻ Jesucristo, lee⁻ jne⁻ lä⁻ koo⁻
laay⁻ hñiiy⁻, jëëh⁻ ma⁻ja⁻ jëë⁻ jnih⁻
na⁻hnää⁻ lä⁻ jëë⁻ lä⁻ koo⁻ laay⁻ hñiiy⁻.
³Hi⁻ ga⁻lä⁻ jëë⁻ hi⁻ cha⁻ o⁻joh⁻
dsë⁻ kih⁻ he⁻ leeey⁻ kwee⁻ kyaayh⁻,
hi⁻he⁻na⁻, ngoo¹mi⁻lluu⁻hñiiy⁻
cha⁻ga⁻miih⁻ lä⁻jiih⁻ leeey⁻na⁻jngëëy⁻
lä⁻ koo⁻na⁻jngëë⁻hñii⁻ Jesúus.

⁴Lä⁻jëë⁻ hi⁻ jmee⁻ dso⁻kye⁻,
hlääyh⁻cha⁻ñe⁻ley kih⁻ Dio. Jëëh⁻
hi⁻ jmee⁻ dso⁻kye⁻na⁻, sa⁻mi⁻tey⁻
kih⁻ley. ⁵Ma⁻ñeh⁻ba⁻ hnäh⁻, ja⁻
Jesúus mah⁻ jñuuuyh⁻ dso⁻kye⁻ jnän⁻.
Hi⁻he⁻ni⁻miih⁻dso⁻kye⁻sa⁻
ga⁻lä⁻cha⁻kiyh⁻. ⁶Lä⁻jëë⁻hi⁻tääh⁻
kyaaayh⁻, sa⁻jmeey⁻dso⁻kye⁻. Pero
lä⁻jëë⁻hi⁻jmee⁻dso⁻kye⁻, sa⁻ga⁻
ma⁻jëëy⁻ni⁻sa⁻ga⁻ma⁻lä⁻kyuuy⁻.
⁷Gyüü⁻kyaan⁻, ta⁻kwa⁻hnäh⁻jwe⁻
kih⁻ni⁻ja⁻mah⁻mi⁻gaay⁻hnäh⁻.

Hí⁻ jmeé⁺ ma⁺la⁺ he⁻ llu⁺ jmah⁺,
 hí⁻ he⁻ ba⁻ llu⁺, lä⁺koo⁻ llu⁺ hnii⁺
 Cristo. ⁸Pero hí⁻ ga⁻nää⁺ jmeé⁺
 dso⁻kye⁻, laa⁺ kyaā⁺ hí⁻sa⁻llu⁺, jëeh⁻
 hí⁻sa⁻llu⁺ ga⁻løø⁺ jmeé⁺ he⁻ hliih⁻ lä⁺
 ma⁻ to⁻në⁻. He⁻ja⁻ ja⁻Joo⁻ Dio mah⁺
 heey⁻ ta⁻ kih⁻ hí⁻sa⁻llu⁺.

⁹Lä⁺jëe⁻ hí⁻laa⁺ kyaā⁺ Dio sa⁻
 jmeey⁻ dso⁻kye⁻, jëeh⁻ lä⁺ma⁻laay⁻
 ja⁻ba⁻ sa⁻ju⁻ kih⁻ Dio. Sa⁻ le⁻ jmeey⁻
 dso⁻kye⁻, kih⁻ he⁻laay⁻ kyaā⁺ Dio.
¹⁰Jee⁻ la⁻ dsa⁻lä⁻jnää⁺ hí⁻laa⁺ joo⁻
 Dio hi⁻ hí⁻laa⁺ joo⁻ hí⁻sa⁻llu⁺.
 Ga⁻lä⁺jëe⁻ hí⁻sa⁻ jmeé⁺ he⁻ llu⁺, hí⁻
 sa⁻ hnäää⁺ øøyh⁻, sa⁻laay⁻ kyaā⁺ Dio.

Wa⁻ hnäää⁺ jne⁻ lä⁺jaā⁻ lä⁺jaā⁻ dsa⁻kyaaahn⁻

¹¹Juu⁻ la⁻, he⁻ga⁻nuuuh⁻ hnäh⁻ lä⁺
 ma⁻ to⁻në⁻: Wa⁻ hnäää⁺ jne⁻ lä⁺jaā⁻
 lä⁺jaā⁻ dsa⁻kyaaahn⁻. ¹²Ta⁻ jmeé⁻
 hnäh⁻ lä⁺koo⁻ ga⁻jmeé⁻ Caín hí⁻ ma⁻
 laa⁺ kyaā⁺ hí⁻sa⁻llu⁺ mah⁺ ga⁻jngëeyh⁻
 øøyh⁻. ¿Hee⁻ kih⁻ ja⁻ he⁻ ga⁻jngëeyh⁻
 øøyh⁻? Ga⁻jngëeyh⁻, kih⁻ lä⁺je⁻ he⁻
 ma⁻ jmeey⁻ ma⁻la⁻ta⁻ hliih⁻ba⁻, hi⁻
 ta⁻ kih⁻ øøyh⁻ ma⁻la⁻ta⁻ llu⁺ jmah⁺.

¹³Hnäh⁻ øøhn⁻, ta⁻ jmeé⁻ hnäh⁻
 dsaa⁻ hoh⁻ cher⁻mah⁻ na⁻høøh⁻ dsa⁻
 kyah⁻ hnäh⁻. ¹⁴Kih⁻ he⁻ hnäää⁺ jne⁻
 øøh⁻ jne⁻, he⁻ja⁻ ma⁻ñe⁻ jne⁻ ma⁻tëeh⁻
 jne⁻jee⁻chaā⁻ jne⁻ tää⁻lla⁻ he⁻ma⁻
 juu⁻ jne⁻. Pero hí⁻sa⁻ hnäää⁺ øøh⁻,
 lä⁺ma⁻na⁻juu⁻ ja⁻ba⁻. ¹⁵Lä⁺jëe⁻
 hí⁻na⁻hääh⁻ øøh⁻, laay⁻ lä⁺koo⁻
 jaā⁻ hí⁻jngëeh⁻ dsa⁻. Ma⁻ñeh⁻ba⁻
 hnäh⁻, ni⁻jaā⁻ hí⁻jngëeh⁻ dsa⁻, sa⁻
 na⁻jnäää⁻ kih⁻ Dio. ¹⁶Ma⁻ñe⁻ba⁻ jne⁻
 hee⁻ja⁻he⁻ hnäää⁺ jne⁻ øøhn⁻. Jëeh⁻,
 Jesucristo ga⁻ngëe⁻ hnii⁺ ga⁻juu⁻
 jnää⁻ jne⁻. Ja⁻ba⁻ lä⁺ja⁻ jne⁻ka⁻läh⁻,
 ää⁻ jmi⁻ kwaā⁻ jne⁻ hnäan⁻ mah⁺
 juu⁻ jne⁻ kih⁻ øøhn⁻. ¹⁷Hí⁻ma⁻cha⁻

kih⁻ jmi⁻gyuu⁻ la⁻, mah⁺sa⁻ kway⁻
 ni⁻miih⁻ lä⁺ma⁻lla⁻kyaa⁻ øøyh⁻,
 ha⁻lä⁺ja⁻ jäh⁻ hnäää⁺ bih⁻ Dio mah⁺
 sa⁻ hnäää⁺ øøyh⁻. ¹⁸Gyuu⁻ kyaan⁻,
 sa⁻jmää⁻ jnän⁻ he⁻ hnäää⁺ jne⁻
 dsa⁻kyaaahn⁻ kyaah⁻ juu⁻ta⁻jmah⁺.
 Hnøø⁻ kwan⁻ lä⁺kaa⁻ tuh⁻dsë⁻ jne⁻
 he⁻ jmeé⁺ bii⁻ kiyh⁻, ja⁻koo⁻ jmeen⁻
 ba⁻.

¹⁹Heh⁻ lä⁺ja⁻ ñe⁻ jne⁻ he⁻toøhn⁻
 kyaah⁻ ju'dsoo⁻ hi⁻mo⁻so⁻ hnii⁺ga⁻
 huu⁻dsë⁻ jnän⁻chaáne⁻ Dio. ²⁰Pero
 cher⁻mah⁻ hnii⁺ga⁻ huu⁻dsë⁻ jnän⁻,
 ha⁻ga⁻sa⁻ ñe⁻ Dio hí⁻jëe⁻ jne⁻.
 Ga⁻lä⁺jëe⁻ go⁻te⁻ba⁻ ñey⁻. ²¹Øøhn⁻
 hí⁻hnaan⁻, cher⁻mah⁻ma⁻na⁻jngii⁻
 huu⁻dsë⁻ jnän⁻, ma⁻cha⁻ba⁻ o⁻jøh⁻
 dsë⁻ jnän⁻ kyaah⁻ Dio. ²²Hí⁻wa⁻
 he⁻cha⁻he⁻he⁻ngiin⁻kih⁻Dio,
 hnäh⁻ba⁻ jne⁻, jëeh⁻høø⁻ba⁻ jne⁻
 nuuuh⁻kiyh⁻hi⁻jmeé⁻ba⁻ jne⁻lä⁺je⁻
 he⁻tih⁻dsë⁻. ²³He⁻la⁻ja⁻nuuuh⁻
 kiyh⁻: He⁻jmeen⁻dsoo⁻dsë⁻ jne⁻
 kih⁻jooy⁻ Jesucristo, hi⁻he⁻hnäää⁺
 jne⁻dsa⁻kyaaahn⁻lä⁺koo⁻mada⁻he⁻
 ga⁻jmeey⁻ jnän⁻. ²⁴Hí⁻høø⁻lä⁺je⁻
 mada⁻kiyh⁻, chaa⁻bih⁻kyaaahn⁻Dio,
 hi⁻Dio kyaayh⁻ka⁻läh⁻. Ta⁻la⁻kih⁻
 jmi⁻lle⁻he⁻ga⁻kwëeyh⁻ jne⁻, he⁻ja⁻
 ba⁻na⁻ñe⁻ jne⁻ Dio kyaah⁻ jne⁻.

Bee⁻ga⁻Jmi⁻lle⁻kih⁻Dio lä⁺koh⁻
 ga⁻jmi⁻lle⁻kih⁻hí⁻sa⁻llu⁺
⁴ Øøhn⁻ hí⁻hnaan⁻, ta⁻wa⁻
 heeh⁻hnäh⁻kih⁻lä⁺jëe⁻hí⁻
 jäh⁻kye⁻ Jmi⁻lle⁻kih⁻Dio. Kye⁻da⁻
 hnäh⁻kwaat⁻kih⁻dsa⁻he⁻che⁻
 laay⁻kyaa⁻Dio o sa⁻laay⁻. Jëeh⁻
 jwëe⁻hí⁻ta⁻juu⁻ga⁻näää⁺lä⁺kaa⁻
 jmi⁻gyuu⁻jmäää⁺hniyy⁻lä⁺koh⁻
 hí⁻ngëe⁻juu⁻kih⁻Dio. ²Lä⁺la⁻ba⁻
 lä⁺kyuuuh⁻hnih⁻, hí⁻na⁻hi⁻kye⁻
 Jmi⁻lle⁻kih⁻Dio. Lä⁺jëe⁻hí⁻jäh⁻ja⁻

Jesucristo, laa¹ jmi⁻ngo¹, hi⁻ he⁻ ba⁻ kye⁻ Jmī⁻lle⁻ kih⁻ Dio. ³Hi⁻ lä⁻jëe⁻ hi⁻ kye⁻ jmi⁻lle⁻ hi⁻ jäh⁻ sa⁻ ga⁻laa⁻ Jesucristo jmi⁻ngo¹, hi⁻ he⁻ sa⁻laa⁻ kyaā¹ Dio. Jmī⁻lle⁻ hi⁻ na⁻høøh⁻ kih⁻ Cristo ba⁻ he⁻. Ma⁻nøuh⁻ba⁻ hnäh⁻, jää⁻ jmi⁻lle⁻ kih⁻ hi⁻ na⁻høøh⁻ he⁻ hi⁻ ma⁻chaay⁻ba⁻ jmi⁻gyuuh⁻ jmi⁻na⁻.

⁴Gyuuh⁻ kyaān⁻, ma⁻laah⁻ hnäh⁻ kyaā¹ Dio, hi⁻ ma⁻lēh⁻ hnäh⁻ kih⁻ hi⁻ ta⁻juu⁻ he⁻. Jēeh⁻ bee⁻ ga⁻ Jmī⁻lle⁻ kih⁻ Dio hi⁻ jää⁻ hnäh⁻, lä⁻koh⁻ ga⁻ hi⁻ jää⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuuh⁻. ⁵Dsa⁻ he⁻ laa⁻ kyaā¹ jmi⁻gyuuh⁻ la⁻ba⁻, he⁻ja⁻ hléeyh⁻ juu⁻ he⁻ cha⁻ jmi⁻gyuuh⁻ la⁻, hi⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuuh⁻ ba⁻ nuu⁻ kiyh⁻. ⁶Pero jne⁻ laa⁻ jne⁻ kyaā¹ Dio. Hi⁻ kyuuh⁻ Dio, hi⁻ he⁻ nuu⁻ jnän⁻. Pero hi⁻ sa⁻ kyuuh⁻ Dio, sa⁻ jmeey⁻ he⁻ jnän⁻. Lää⁻ja⁻ba⁻ jmeey⁻ lii⁻ hee⁻ na⁻ jmi⁻lle⁻ he⁻ la⁻kih⁻ ju'dsoo⁻, hi⁻ hee⁻ na⁻ jmi⁻lle⁻ he⁻ la⁻juu⁻ ta⁻juu⁻.

He⁻ ba⁻ che⁻ hnää⁻ Dio jne⁻

⁷Øohn⁻ hi⁻ hnaan⁻, wa⁻ hnää⁻ jne⁻ dsa⁻kyaaahn⁻. Jēeh⁻, he⁻ hnää⁻ jne⁻ øohn⁻ gwa⁻ kih⁻ Dio ba⁻ ja⁻. Ga⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ hnää⁻ dsa⁻kyaaahn⁻, hi⁻ he⁻ ba⁻ laa⁻ kyaā¹ Dio, hi⁻ he⁻ ba⁻ kyuuh⁻ Dio. ⁸Hi⁻ sa⁻ hnää⁻ dsa⁻kyaaahn⁻, sa⁻ ga⁻ ma⁻kyuuy⁻ Dio. Jēeh⁻, Dio hnää⁻ bih⁻ dsa⁻. ⁹Kyaāh⁻ lä⁻la⁻ga⁻mi⁻ jnää⁻ Dio ha⁻ko⁻h⁻ sa⁻ hnää⁻ jne⁻. Ga⁻cheey⁻ jooy⁻ jmi⁻gyuuh⁻ la⁻hi⁻ laa⁻gyuuh⁻ koo⁻mee⁻ kyaay⁻. Mah⁻ jmeey⁻ chaa⁻ jne⁻ ta⁻la⁻kih⁻ jooy⁻ba⁻. ¹⁰Ha⁻ gwa⁻ he⁻ hnää⁻ jne⁻ Dio. Sa⁻ ja⁻ jnän⁻ he⁻ hnää⁻ jne⁻ Dio. Dio ba⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻lä⁻hnää⁻ jne⁻ to⁻në⁻ he⁻ja⁻ ga⁻cheey⁻ jooy⁻ mah⁻ ga⁻juuy⁻ lla⁻ jne⁻ la⁻ jwë⁻ jee⁻ ga⁻lä⁻hmaah⁻ dso⁻kye⁻ jnän⁻.

¹¹Øohn⁻ hi⁻ hnaan⁻, cher'mah⁻ Dio ma⁻lä⁻hnää⁻ jne⁻ cha⁻miih⁻,

ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ ää⁻ jmi⁻ lä⁻hnää⁻ jne⁻ dsa⁻kyaaahn⁻. ¹²Jlh⁻koh⁻ ni⁻ jaā⁻ sa⁻ ma⁻jëe⁻ Dio. Pero cher'mah⁻ hnää⁻ jne⁻ dsa⁻kyaaahn⁻, Dio ba⁻ kyaah⁻ jne⁻. Hi⁻ he⁻ jmeen⁻ lä⁻ja⁻ ma⁻na⁻ hnää⁻ he⁻ hnää⁻ jne⁻ Dio. ¹³Kih⁻ he⁻ ga⁻kwëeh⁻ Dio jne⁻ Jmī⁻lle⁻ kiyh⁻, he⁻ja⁻ ñe⁻ jne⁻ chaā⁻ jne⁻ kyaah⁻ Dio, hi⁻ Dio kyaah⁻ jne⁻. ¹⁴Ma⁻jëe⁻ jnääh⁻ hi⁻ jmeec⁻ jnääh⁻ ju'dsoo⁻, Tää⁻ he⁻ hi⁻ ga⁻cheey⁻ joo⁻ mah⁻ lääy⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuuh⁻. ¹⁵Ga⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ jäh⁻, Jesúus he⁻ laa⁻ Joo⁻ Dio, chaay⁻ kyaah⁻ Dio, hi⁻ Dio kyaayh⁻ ka⁻läh⁻.

¹⁶Ma⁻lä⁻kyuuh⁻ jnääh⁻ hi⁻ ma⁻jmeec⁻ jnääh⁻ dsoo⁻ he⁻ hnää⁻ Dio jne⁻. Jēeh⁻, Dio hnää⁻ bih⁻ dsa⁻. Hi⁻ hi⁻ tääh⁻ koo⁻ hweh⁻ he⁻ hnääy⁻ dsa⁻kyaaayh⁻, chaay⁻ kyaah⁻ Dio, hi⁻ Dio kyaayh⁻ ka⁻läh⁻. ¹⁷He⁻ja⁻, cher'mah⁻ hnää⁻ jne⁻ dsa⁻kyaaahn⁻, ma⁻na⁻ hnääa⁻ba⁻ he⁻ hnää⁻ jne⁻ Dio mah⁻ lä⁻ja⁻ma⁻cha⁻ba⁻ o⁻jøh⁻ dsë⁻ jnän⁻ wa'ra⁻ ga⁻të⁻ jee⁻ lla⁻ Dio ta⁻. Jēeh⁻ lä⁻koo⁻ laa⁻ hñii⁻ Dio, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ laa⁻ jne⁻ jmi⁻gyuuh⁻ la⁻. ¹⁸Hi⁻ hnää⁻ dsa⁻kyaaahn⁻, sa⁻ cha⁻ mo⁻ goyh⁻. Hi⁻ dsoo⁻ hnää⁻ dsa⁻kyaaahn⁻, jmeey⁻ ta⁻ koo⁻ ba⁻ he⁻ goyh⁻. Pero hi⁻ goh⁻, jëe⁻wii⁻ ba⁻laay⁻, he⁻ja⁻ goyh⁻. Lää⁻ja⁻ cher'mah⁻ hi⁻ goh⁻, he⁻ sa⁻ na⁻hnää⁻ he⁻ hnääy⁻ Dio ba⁻ ja⁻.

¹⁹Hnää⁻ jne⁻ Dio, jëe⁻ hnii⁻ bih⁻ ga⁻lä⁻hnää⁻ jne⁻ to⁻në⁻. ²⁰Cher'mah⁻ hi⁻ jäh⁻: "Jnää⁻ hnaan⁻ Dio", mah⁻ na⁻hääyh⁻ øøyh⁻, hi⁻ta⁻juu⁻ba⁻he⁻. Jēeh⁻, hi⁻ jëe⁻ øøh⁻ mah⁻ sa⁻ hnääy⁻, cha⁻lä⁻ja⁻hnääy⁻ Dio hi⁻ sa⁻ ma⁻jëe⁻ jih⁻koh⁻? ²¹Ga⁻hñah⁻ jne⁻ nuuh⁻ la⁻kiyh⁻. Cher'mah⁻ hi⁻ hnää⁻ Dio, wa⁻ hnääy⁻ øøyh⁻ ka⁻läh⁻.

Wa⁻ lla⁻dsëe⁻ jne⁻ kih⁻ he⁻ hliih⁻

5 Ga⁻lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma⁻dsoo⁻ dsë⁻, Jesúus he⁻ laa⁻ Cristo, hi⁻ he⁻ba⁻

laa' kyaā' Dio. Cher'mah' hnäā' jne' jaa' dsa' hi' chaa' chih' kyaā', lä' ja' ka'läh' hnäā' jne' chih' kyaay'.
 2 Cher'mah' hnäā' jne' Dio hi' jmeey' jne' lä' jé' mada' kiyh', ñe' jne' hnäā' ba' jne' ka'läh' lä' jé' jooy'.
 3 Lä' la' ba' la' he' hnäā' jne' Dio, hnøø' høøn' lä' jé' mada' he' jmeey'. Hi' lä' jé' mada' kiyh' sa' jwëeh' go'te'.
 4 Jéeh', lä' jé' hi' laa' kyaā' Dio lla'dsëe' kih' he' hliih' he' cha' jmi' gyuu' la'. Kyaah' he' ma'dsoo' dsë' jne' kih' Dio, he' ja' ba' ma' lla'dsëe' jne' kih' he' hliih' he' cha' jmi' gyuu' la'.
 5 Hi' ma'dsoo' dsë', Jesúis he' laa' Joo' Dio, hi' he' ba' hi' lla'dsëe' kih' he' hliih' he' cha' jmi' gyuu' la'.

Cha' ba' he' jmeey' ju'dsoo' kih' Joo' Dio

6 Kyaah' jmi' hi' kyaah' jma' ja' Jesucristo jmi' gyuu' la'. Ja' ma' la' koo' ga'saay' jmi', ga'tuuy' jma' kiyh' dsoh' hma'cru'. Hi' ja' ba' Jmi' lle' kih' Dio jmeey' ju'dsoo' he' jay', jéeh' Jmi' lle' kih' Dio la' ju'dsoo' jmah' ba'.
 7 Uu' laa' hi' jmeey' ju'dsoo' gyuu'h jmi' gyuu'. Tää' he' jaa', hi' laa' juu' he' jee' ga'te' uu', hi' Jmi' lle' Na' jngii' ka'läh'. Koo' ba' juu' hii' kih' jee' lä' jé' uu' hi' he'.
 8 Hi' cha' hnë' nëe' he' jmeey' ju'dsoo' hwa' la'. Jmi' lle' kih' Dio he', jmi' ja', hi' jma' ka'läh'. Lä' jé' hnë' nëe' he' ja', hii' koo' ba' juu' kiyh'.
 9 Heeh' ba' jne' ju'dsoo' he' kwa' dsa', ha' ga' sa' kyee' ju'dsoo' he' ga' jmeey' Dio kih' Joo'.
 10 Hi' jmeey' dsoo' dsë' kih' Joo' Dio, kyey' ju'dsoo' la' neh' tuh'dsëy'. Hi' sa' jmeey' dsoo' dsë' kiyh', jmäay' Dio jaa' hi' ta'juu', jéeh' sa' ma' heeyh'

ju'dsoo' he' ga' jmee' Dio kih' Joo'.
 11 He' la' ja' ju'dsoo' he' ga' kway': Ta'la' kih' Jooy' hi' na'jiih', ga' jmee' chaa' jne' tää'.
 12 Hi' ma' heeh' kih' Jooy', lä' ma'chaay' ja'ba'. Pero hi' sa' ma'heeh' kih' Jooy', sa' na'jnäay' kih' Dio.

Nuuh' kih' Jwaa' jee' ga' dsaa' juu' kiyh'

13 Siin' lä' jé' he' la' kyah' hnäh' hi' ma'heeh' kih' Joo' Dio, mah' lä'ñeh' hnäh' he' ma'chaah' ba' hnäh' tää', hi' mah' jmeeh' hnäh' dsoo' kih' Joo' Dio.

14 He' la' ja' o'joh' dsë' he' ma'cha' jnän' kyaayh'. Cher'mah' ga'ngiin' he' hnøø' jne' kiyh' lä' hyoh' dsëy', nuuy' ba'.
 15 Hi' cher'mah' ñe' jne' nuuy' ba' jnän', lä' ja' ñe' jne' ka'läh' wa'ra' ga'ngiin' wa' he' cha' he' he' lla'kyaa' jne' kiyh', ma'hñah' ba' jne' ja' lä' jé' he' ma'ngiin' ja'.

16 Cher'mah' ja' hnäh' ga'jéeh' ja'a' ñoh' jne' hi' jmeey' dso'kye' he' sa' jngiih' kiyh', ja'ngiih' kiyh' kih' Dio, hi' Dio jmeey' ba' joh' dsë' kiyh'. He' la' ja', hlëehn' kih' hi' jmeey' dso'kye' he' sa' jngiih'. Jéeh', cha'ba' dso'kye' he' jngiih' kih' dsa'. Hi' kih' hi' ma'jmeey' dso'kye' ja', sa'cha' jwahn' ngii' kiyh'.
 17 Lä' jé' he' hliih' he' jmeey' jne', la' dso'kye'. Pero cha' ba' dso'kye' he' sa' jngiih' jnän'.

18 Ma'ñe' jne' ga'lä' jé' hi' laa' kyaā' Dio mo'so' jmeey' dso'kye', jéeh' Joo' Dio ba' hää' jne'. Sa' kway' jwë' kih' hi'sa'llu' mah' kaayh' jne'.
 19 Ma'ñe' ba' jne' he' ma'laa' jne' kyaā' Dio, hi' hi'sa'llu' ba' jmeey' hih' lä'kaa'

lä⁺juh' jmi⁻gyuu⁺. ²⁰Hi⁺ ma⁻ñe' ba'
jne', ja[']ba' Joo['] Dio. Ga⁺jmeey[']
ga⁺lä⁺ngëë['] jne' mah['] lä⁺kyuu⁺
jnöh'. Hi⁻ he' he' laa['] juu['] dsoo'.
Hi⁺ ma⁻tøöh' ba' jne' ko⁻jøh'
kyaaah' hi⁻ laa['] juu['] dsoo'. Hi⁻ he'

he' Jesucristo Joo' Dio. Hi⁻ he' he'
hi⁻ dsoo' laa['] Dio, hi⁻ jmeey⁺ chaa⁻
jne' tää'.

²¹Gyüü⁻ kyaan⁺, hää['] hnäh' hñaah[']
kih' dio hi⁻ na⁻laa['] kaaah['] dsa⁻. Wa'
la' lä⁺ja⁻.

2 Juan

He⁻ la⁻ jee['] ga⁻të['] to['] je⁻ he⁻ ga⁻sii['] Jwaa⁻

Hee⁻ ja⁻ ju'dsoo['] hi⁻ hee⁻ ja⁻
he⁻ hnää⁻ jne['] dsa⁻kyaaahn[']

¹Jnä⁻ dsa⁻ ma⁻gyuh⁻ kyaah[']
hnäh⁻ siin⁻ juu['] la⁻ kih['] dsa⁻më[']
hi⁻ na⁻llee['] kyaah['] Dio kyaah['] kih[']
lä⁻jëe⁻ jooy['] hi⁻ hnaan⁻ lä⁻kaa⁻
tuh⁻dsen⁻. Ja⁻ ma⁻la⁻ jnä⁻ hnaan⁻
hnäh⁻, lä⁻ja⁻ ka⁻läh^{',} lä⁻jëe⁻ hi⁻
ma⁻lä⁻kyuuuh⁻ ju'dsoo['] hnääy['] hnäh^{'.²}

²Hnaan⁻ hnäh['] kih['] he⁻ tøøh['] jne[']
kyah['] ju'dsoo['] hi⁻ lä⁻ ma⁻tøøhn[']
ja⁻ba['] kyaah['] ju'dsoo['] la⁻ lä⁻jë⁻ joh[']
jmii['] cha⁻. ³Ngiin['] kih['] Dio hi⁻ laa[']
Tää['] jnän['] hi⁻ ngiin['] kih['] Jesucristo
jooy^{',} wa['] kway['] he⁻ llu['] kyah[']
hnäh^{',} wa['] lä⁻ñih['] dsëy['] hnäh^{',} hi⁻
wa['] jmeey['] hii['] tii['] tuh⁻hoh['] hnäh^{',}
lä⁻koo⁻ la['] ju'dsoo['] kiyh['] hi⁻ lä⁻koo⁻
jiih['] hnääy['] hnäh['].

⁴Peer['] chaan⁻ cha⁻miih⁻ llu['] kih[']
he⁻ ma⁻jeen['] ko⁻llaa['] gyuu⁻ kyaah[']
hi⁻ ga⁻nää⁻ lä⁻koo⁻ hnøø['] ju'dsoo[']
hi⁻ lä⁻koo⁻ nuuh⁻ he⁻ ma⁻hñah⁻
jne['] kih['] Tää^{'.⁵}

⁵Sa⁻ la['] nuuh⁻ hmee[']
he⁻ siin⁻ kyah['] la⁻. Ja⁻ba['] nuuh⁻
he⁻ ga⁻hñah['] jne['] lä⁻ ma⁻to⁻në['] ba⁻
la⁻. He⁻ja⁻ hne⁻ dsa⁻më['], chuuun[']
kyah['] hne⁻ na['], wa['] lä⁻hnää⁻ jne[']
dsa⁻kyah[']. ⁶He⁻ la⁻ ba['] ja⁻, he⁻

hnää⁻ jne['] dsa⁻kyah['], he⁻ jmeen[']
lä⁻koo⁻ jäh['] nuuh⁻ kih['] Dio ba^{'.⁷}

He⁻ la⁻ ja⁻ nuuh⁻ he⁻ ga⁻nuuh⁻ hnäh[']
lä⁻ ma⁻to⁻në[']: he⁻ go'taah['] hnäh[']
hnaah⁻ hnäh['] dsa⁻kyah['] hnäh^{'.⁸}

Dsa⁻ hi⁻ ta⁻juu[']

⁷Jëeh['], ga⁻nää⁻ jwëe['] hi⁻ ta⁻juu[']
lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻, hi⁻ sa⁻ jmee⁻
dsoo['] ja['] Jesucristo jmi⁻gyuu⁻ la⁻,
laa['] jmi⁻ngo[']. Hi⁻ jmee⁻ lä⁻ja⁻, hi⁻ he[']
he⁻ hi⁻ ta⁻juu['], hi⁻ na⁻høøyh['] kih[']
Cristo. ⁸Leeh['] hnäh['] mah['] sa⁻hee[']
ta['] kyah['] hnäh['] he⁻ ma⁻na'llu[']. Lä⁻ja⁻
ba['] leh['] hnäh['] na'tee['] jnee['] hnäh^{'.⁹}

⁹Wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ dsa⁻kah⁻ jwë[']
cher'mah['] ga⁻tuy['] nuuh⁻ kih['] Cristo,
sa⁻ laay['] kyaah['] Dio. Pero hi⁻ høø[']
koo⁻ hweh['] nuuh⁻ kih['] Cristo, hi⁻ he[']
ba['] laa['] kyaah['] Dio hi⁻ laay['] kyaah[']
Jooy['] ka⁻läh^{'.¹⁰}

¹⁰Cher'mah['] jaa['] hi⁻
ga⁻lloo['] kyah['] hnäh['] hi⁻ sa⁻ kye⁻
nuuh⁻ kih['] Cristo lä⁻koo⁻ hlëehn[']
la⁻, ta⁻heeh['] hnäh['] cha'neh['] kyah[']
hnäh^{',} ni⁻ ta⁻ jmee⁻ hnäh['] Dio kiyh^{'.¹¹}

¹¹Jëeh['], hi⁻ jmee⁻ Dio kiyh['], he⁻
jmeey['] ko⁻jøh['] kyaah['] ta['] hliih['] he⁻
jmee⁻ dsa⁻he['].

¹²Cha⁻ cha⁻ga'miih⁻ juu['] he⁻ hnoon[']
jwëehn['] hnäh^{',} pero mo⁻so['] ma⁻sii[']

ga' jnä', kih' he' hnoon' niin` na' jëen⁺
hnäh' mah' llan` juu' ko'jøh' hi⁺
lä' ja' jëe' dsë' jne' go'te~.

¹³Joo' dsa'më' øøh' hnäh' hi'
na'lleeh' kya'a Dio, jmeey⁺ Dio kyah'
hnäh'. Wa' la' lä' ja'.

3 Juan

He⁻ la⁻ jee['] ga⁼të['] hnë⁻ je⁻ he⁻ ga⁼sii['] Jwaa⁻

Ga⁼hii['] juu['] kih['] Gayo
he⁻ ga⁼ngëéy['] llu[']

¹Jnä['] dsa⁻gyuuh['] kyaah['] hnäh[,]
siin⁻ juu['] la⁻ kih['] ome⁻ kyaan⁺, Gayo,
hi⁻ hnaan⁻ lä⁼kaa⁻ tuh⁻dsen⁻.

²Øohn['] hi⁻ hnaan⁻, ngiin['] kih[']
Dio mah['] wa['] dsa⁻ngëéh['] llu['] kih[']
ga⁼lä⁼ jë⁼ ba[']. Lä⁼koh['] lluuh['] hne⁻
kih['] Dio, ja⁻ba['] lä⁼ja⁻ wa['] chaah⁻
hne⁻ llu[']. ³Ga⁼jëe['] dsen⁻ cha⁻miih⁻
ma['] ya⁻nää['] ko⁻llaa['] øgh['] jne['].
Ga⁼jmeeyh['] juu['] lä⁼ ma⁻hääh['] ba[']
hne⁻ koo⁻ hweh['] kyaah['] ju'dsoo['].
⁴Sa⁻ cha⁻ ga['] jyoh['] he⁻ jmee⁻ jëe⁻
dsen⁻ lä⁼koh['] ga['] he⁻ la['], he⁻ nuun⁻
tääh['] ba['] gyuuh['] kyaan⁻ lä⁼koo⁻ la[']
ju'dsoo['].

⁵Øohn['] hi⁻ hnaan⁻, jmeeh⁻ ba['] hne⁻
llu['] lä⁼koo⁻ hä['] ma['] jmeeh⁻ be['] kih[']
øgh['] jne[']. Hi['] cha⁻ga'miih⁻ llu['] jmeeh⁻
kih['] hi⁻ go⁻nää['] ta['] jee['] jyoh[']. ⁶Hi⁻
he['] ga⁼kwa['] juu['] neh⁻ gwah⁻ ha⁻ lä⁼
koh['] hnaah⁻ hnih[']. Ja['] jmeeh⁻ llu[']
hoh['] kwëeyh['] he⁻ jmee⁻ bii['] kiyh[']
cha⁻jwë['] jee['] ga⁼nääy['], jëeh['] lä⁼ja[']
lle['] kih['] hi⁻ jmee⁻ ta['] he['] kih['] Dio.
⁷Hi⁻ he['] na⁻nää['] llu['] dsë['] kwaat['] kih[']
Jesús. Sa⁻ ga⁼heeyh['] ni['] miih⁻ he⁻
ma['] kwa⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga['] ma⁻heeh⁻

juu['] kih['] Dio. ⁸Ää⁻ jmiíí' jmeen[']
be['] kih['] hi⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁼nää['] kwa⁻
ju'dsoo[']. Jëeh['], he⁻ jmee['] jne['] lä⁼ja['],
jmee['] jne['] ko⁻jøh['] kyaayh['] ba['] ja['].

Ga⁼jmee['] Diótrefe he⁻ hliih[']

⁹Ga⁼siin['] kih['] gwah⁻, pero Diótrefe
sa⁻ hnøy['] jmee['] jnääh['] mada⁻ kiyh['],
jëeh['] hñii['] bih['] hnøy['] jmeey['] hih⁻.
¹⁰He⁻ja['] wa'ra['] ga⁼të['] jee['] niin['] jee[']
ja['], mi⁻luihn['] dsëy['] he⁻ ngëy['] kooyh⁻
juu['] jwii['] mah['] jmeey['] juu['] ta['] juu[']
kyaa['] jnääh[']. Hi['] sa⁻ lëe['] kiyh['] he⁻
jmeey['] lä⁼ja[']. Lä⁼kye['] øgh['] jne['] hi⁻
dsa⁻nää['] jee['] ja['] sa⁻ heeyh[']. Hi['] lä⁼ja[']
hay⁻ kih['] hi⁻ hnøø['] heeh⁻ øgh['] jne['],
lä⁼jiih['] lleey['] neh⁻ gwah⁻ go⁻te['].

Ga⁼hii['] juu['] kih['] Demetrio
he⁻ ga⁼jmeey['] he⁻ llu[']

¹¹Øohn['] hi⁻ hnaan⁻, ta['] jmee⁻ lä⁼koo⁻
jmee⁻ hi⁻ ga⁼nää['] jwë['] hliih[']. Jmee⁻ he⁻
llu['] jmah['] ba[']. Jëeh['] hi⁻ jmee⁻ he⁻ llu['],
laa['] kyaah['] Dio. Pero hi⁻ jmee⁻ he⁻ hliih['],
sa⁻ ga['] ma⁻heeyh['] kih['] Dio.

¹²Ga⁼lä⁼ jëe['] ba['] hlëeh['] llu['] kih[']
Demetrio. Lä⁼kye['] ju'dsoo['] hlëeh['] llu[']
kiyh[']. Ja[']ba['] lä⁼ja['] jnääh['] jmee['] jnääh[']
ju'dsoo['] kiyh['] ka⁻läh[']. Hi['] ñeh['] hnäh[']
hlëeh['] jnääh['] ju'dsoo['] jmah['] ba['].

¹³Cha⁻ cha⁻gámiih⁻ he⁻ hnoon^ı
jwëéhn⁻ hne⁻, pero mo⁻so⁻ ma⁻siin^ı
ga['] jnä[']. ¹⁴To⁻chah['] la⁻ hnoon^ı
na[']jëén⁻ hne⁻ mah['] llan['] juu['] ko⁻jøh['].

¹⁵Wa['] hii["] tii["] tuh⁻hoh[']. Ome⁻ jnän[']
jmee⁻ Dio kyah[']. Jmee['] Dio kih[']
lä⁻jaa⁻ lä⁻jaa⁻ ome⁻ jnän['] hi⁻ tääh[']
jee['] na⁻.

Judas

He⁻ la⁻ na⁻ je⁻ he⁻ ga⁺sii⁺ Juda

¹Jnä⁻ Juda jmeen⁺ ta['] kih[']
Jesucristo hi⁺ laan['] øph['] Jacobo,
siin⁺ kyah['] hnäh['] hi⁻ na⁻teeh[']
kyaa['] Dio hi⁻ laa['] Tää['] jnän['], hnäh[']
hi⁻ na⁻jngëe['], hi⁺ lä⁻ ja⁻ hää['] ba[']
Jesucristo hnäh[']. ²Wa['] lä⁻ nih['] dsë[']
Dio hnäh['] cha⁻ga⁻miih['], hi⁺ wa[']
jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh['], hi⁺ lä⁻ ja⁻
wa['] hnääy['] hnäh['] cha⁻ga⁻miih['].

Dio lla['] ta['] kih['] hi⁻ hnaa⁻ dsë[']
(2 Pedro 2:1-17)

³Hnäh['] øghn['] hi⁻ hnaan⁺, ma[']
hnoon['] ma['] siin⁺ kyah['] hnäh['] ha⁻ lä⁻
ga⁻lää['] Dio jne[']. Pero na['] ba['] laan⁺,
jmeen⁺ bi['] kin⁺ siin⁺ jyoh['] juu['] kyah[']
hnäh[']. He⁻ja⁻ chuu['] kyaah['] hnäh['],
ni⁺ ko⁻hi['] pih['] ta⁻ kwa⁻ hnäh['] jwe[']
mi⁻sii['] dsa⁻ juu['] he⁻ ma⁻dsoo['] dsë['] jne[']
la⁻. Jëeh['], koo⁻ hä⁻ ba['] ma['] ga⁻ kwa[']
Dio juu['] la⁻ kih['] lä⁻ jee['] hi⁻ na⁻jngëe['].
⁴Ko⁻llaa['] hi⁻ ma⁻taah['] jee['] kyah['] hnäh[']
jmääy['] hniiy['] lä⁻koo⁻ jaa['] øgh['] jne['].
Pero ko⁻ja⁻ ma⁻na⁻hee['] ba['] hi⁻ hnaa⁻
dsë['] he⁻ ja['] jmi⁻gyuu[']. Lä⁻koo⁻ he⁻ tih[']
dsëy['] juu['] he⁻ llu['] dsë['] Dio kyaah['] jne['],
he⁻ja⁻ jäyh['] na⁻na['] jwe['] jnän['] jmeen[']
lä⁻ jee['] he⁻lla⁻ dsë['] jne[']. Ni⁺ sa⁻ tooyh[']
ta['] kih['] Jesucristo Dsa⁻jøøh['] jnän['] hi⁻
laa['] jaa⁻ ba['], hi⁻ jmeen⁺ hih['] kih['] lä⁻ jee['].

⁵Ma⁻ke⁺ ma⁻ñeh['] ba['] hnäh['] he⁻
la⁻, hnoon['] mi⁻dsoohn['] hoh['] hnäh[']
lä⁻koo⁻ ga⁻jmee['] Dio llo[']joo^{',} lä⁻
ma['] ga⁻hwëey['] dsa⁻ kyaay['] hi⁻ ma[']
tääh['] hwa['] Egipto. Ma⁻ngëe['] he⁻
ja⁻, ga⁻jngëeh['] Dio lä⁻jëe['] hi⁻ sa⁻
ga⁻lä⁻ds oo['] dsë['] kiyh[']. ⁶Hi⁻ lä⁻ ja⁻
ko⁻llaa['] ángele ga⁻bey['] høøy['], kih[']
he⁻ sa⁻ ga⁻tih['] dsëy['] ta['] he⁻ ma[']
hä['] gooy[']. He⁻ja⁻ ga⁻jmee['] Dio
tääh['] na⁻jnëey['] jee['] na⁻ho⁻ jee['] sa⁻
hwëey['] jih['] koh['], lä⁻jiih['] lloo['] jmi[']
lla['] Dio ta['] kiyh[']. ⁷Hi⁻ lä⁻ ja⁻ ga⁻heeh[']
Dio wii['] hi⁻ ma['] tääh['] jwii['] Sodoma,
hi⁻ ma['] tääh['] jwii['] Gomorra hi⁻ hi⁻
ma['] tääh['] jyoh['] jwii['] he⁻ ma['] tääh[']
lä⁻kaa⁻ jäh['] ja⁻, kih['] he⁻ ga⁻kaayh[']
wa['] hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁺ ga⁻kaayh['] he⁻
ba['] dsa⁻ñuuuh['] dsa⁻kyayh[']. Lä⁻ja⁻
ga⁻la['] kil['] dsa⁻ he⁻ mah['] lä⁻ngëe['] jne[']
ha⁻ lä⁻koo⁻ wii['] sa⁻ jee['] dsa⁻ wa[']ra⁻
ga⁻të['] jee['] lla['] Dio ta['], kaay['] kyaay[']
je⁻ he⁻ sa⁻ uu['] jih['] koh['].
⁸Ja⁻ba['] lä⁻ja⁻ jmee⁺ dsa⁻ hi⁻
ma⁻taah['] jee['] kyah['] hnäh['], laay[']
lä⁻koo⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ cha⁻ uuuh['] dsë[']
kih['], ma⁻mi⁻sayh['] hniiy['], sa⁻ hnøøy[']
jmeen['] Dio hih['] kiyh['], hi⁻hlëeyh['] wii[']
kih['] jmi⁻lle['] hi⁻ cha⁻ be['] kih[']. ⁹Pero
ángel jøøh['] hi⁻ chee['] Migye['] sa⁻

ga⁺tuu⁻ dsëy⁺ ma⁺ jwääy⁺ dso⁺jwii⁺
 kih⁺ hi⁻sa⁻llu^u, ma⁺ ga⁺ti⁺ ga⁺choo⁺
 hi⁻sa⁻llu^u juu⁺ kyaayh⁺. Ma⁺ teey⁺
 kwaat[~] kih⁺ hi⁻ kih⁺ ma⁺ ja⁺ hlii⁺
 Moisé. He⁻ja⁻ ga⁺siiyh⁺ lä⁺la⁻ ba⁺:
 “Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ wa⁻juuh⁺ kyah⁺.”

¹⁰ Pero dsa⁻ hnää⁻ dsë⁺ he⁺, hlëeyh⁺
 wii⁺ kih⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ sa⁻ ngëey⁺. Hi⁺
 dsa⁻gaay⁺ kyaah⁺ he⁻ sa⁻ jwëeh⁺
 lä⁺ngëey⁺ jne⁺. Jëeh⁺, ma⁻ñe⁺ ba⁻ jne⁺
 lä⁺koo⁻ lle⁺ jnän⁺ hi⁺ lä⁺kye⁻ jah⁺
 ma⁻ñe⁺ bih⁺ ka⁻läh⁺. Pero dsa⁻ he⁺,
 heey⁺ hñiiy⁺ kyaah⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ hee⁻
 dsëy⁺. Ni⁺ miih⁻ sa⁻ jmeey⁺ huu⁻dsë⁺.

¹¹ Peer⁺ jwii[~] dsa⁻ he⁺, he⁻
 jmeey⁺ lä⁺koo⁻ ga⁺jmee⁺ Caín. Hi⁺
 hnøør⁺ liyh⁺ cha⁻miih⁻ kuu⁺, he⁻ja⁻
 dsa⁻kayh[~] jwë⁺ lä⁺koo⁻ ga⁺kah[~]
 Balaam. Hi⁺ le⁺ kiyh⁺ lä⁺koo⁻
 ga⁺la⁺ kih⁺ Coré hi⁻ ga⁺juu⁺ kih⁺ he⁻
 ga⁺jmeey⁺ chaayh⁺ kyaah⁺ Dio. ¹² La⁻
 o⁻hih⁺ kyah⁺ hnäh⁺ lä⁺koo⁻ jmeey⁺
 dsa⁻ he⁺, ma⁺ dsa⁻taayh⁺ jee⁺ kyah⁺
 hnäh⁺ lä⁺ ma⁺ jmeeh⁺ hnäh⁺ jmi⁺
 kuh⁻huh⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ dsa⁻kyah⁺
 hnäh⁺. Ni⁺ miih⁻ sa⁻ lä⁺hiyh⁺
 dsa⁻taayh⁺ kuh⁻hiyh⁺ jee⁺ kyah⁺
 hnäh⁺, hnooyh⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ ga⁺tih⁺
 dsëy⁺ hñiiy⁺ ba⁺. Laay⁺ lä⁺koo⁻ jnii⁺
 he⁻ sa⁻ kyaah⁺ jma⁺, he⁻ go⁻kye⁻
 lle⁺ ta⁻ la⁻ ta⁻ jno⁺. Laay⁺ lä⁺koo⁻
 hma⁻ he⁻ sa⁻ hii⁺ mi⁺ ji⁺ kih⁺,
 he⁻ ma⁻cheeh⁺ lä⁺kye⁻ jmoo⁺ kih⁺.
 Lä⁺koo⁻ he⁻ na⁻juu⁺ to⁺ jiih⁺ ba⁻ laay⁺.
¹³ Lä⁺koo⁻ jmi⁻neeh⁺ jee⁺ cha⁻hluh⁻
 soo⁻ tu⁻joo⁺ kih⁺, lä⁺ja⁻ laa⁺ hi⁻ he⁻
 kyaah⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ jmeey⁺
 ja⁻. Laay⁺ lä⁺koo⁻ nuu⁺ hi⁻ ma⁻kah⁺
 jwë⁺ kih⁺. Ma⁻na⁻laay⁺ kwaat[~]
 dsa⁻näay⁺ tää⁺ jee⁺ na⁻hoo⁻ läh⁺.
¹⁴ Enoc, hi⁻ ma⁻ laa⁺ jee⁺ ga⁺të⁺
 gyee⁺ sa⁻ju⁻ kih⁺ Adán, ga⁺hlëeyh⁺
 kih⁺ dsa⁻ he⁺, ga⁺ngëey⁺ juu⁺ ha⁻

lä⁺ le⁺ ta⁻chaáné⁺, ga⁺jäyh⁺: “Hii⁻
 Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ ma⁻ja⁻ kyaah⁺
 cha⁻miih⁻ mil hi⁻ na⁻jngëey⁺ kyaay⁺,
¹⁵ mah⁺ jmeey⁺ jwiz[~] kih⁺ lä⁺jëe⁺
 dsa⁻. Ma⁻ja⁻ llay⁺ ta⁻ kih⁺ lä⁺jëe⁺ hi⁻
 hñaa⁻ dsë⁺ he⁺ kwaat[~] kih⁺ dso⁻kye⁻
 he⁻ ga⁺jmeey⁺ jee⁺ täayh⁺ jwë⁺ hliih⁺
 ja⁻, hi⁺ kwaat[~] kih⁺ lä⁺jë⁺ wii⁺ he⁻
 ga⁺hlëeyh⁺ kih⁺ Dio”, ga⁺jäh⁺ Enoc.
¹⁶ Dsa⁻ he⁺ koo⁻ ti⁻chooy⁺ juu⁺, sa⁻
 tih⁺ dsëy⁺ ni⁺ koo⁻ ni⁺ he⁻ ga⁺jyoh⁺
 he⁻ llu⁺, ga⁺näay⁺ hnooyh⁺ lä⁺jë⁺ he⁻
 hee⁻ dsëy⁺ ba⁺. Hi⁺ hlëeyh⁺ juu⁺ kaa⁺
 jmah⁺ hi⁺ hlëeyh⁺ juu⁺ jmä⁻øø⁺ ha⁻ lä⁺
 jee⁺ liyh⁺ kuu⁺.

Hnøø⁺ mi⁻te⁺ jne⁺ lä⁺koo⁻ lle⁺ kih⁺

¹⁷ Hnäh⁺ øøhn⁺ hi⁻ hnaan⁺,
 mi⁻dsooh⁺ hoh⁺ hnäh⁺ lä⁺jë⁺ juu⁺ he⁻
 ma⁻nüun⁺ jää⁺ he⁻ ga⁺kwa⁺ apóstole
 kyaah⁺ Jesucristo Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺,
¹⁸ ga⁺jäyh⁺ siiyh⁺ hnäh⁺: “Wa⁻ra⁻
 ga⁺të⁺ jee⁺ llaaq[~] jmi⁺, ya⁺nää⁺ dsa⁻ hi⁻
 mi⁻kwah⁺ lä⁺jë⁺ he⁻ llu⁺, hi⁻ ga⁺nää⁺
 lä⁺koo⁻ ngii⁺ he⁻ hliih⁺ he⁻ hä⁻
 tuh⁻dsëy⁺. ¹⁹ Hi⁻ he⁺, koo⁻llaay[~] dsa⁻
 hnii⁻ mah⁺ jmeey⁺ to⁺ nää⁺, hnooh⁻
 gyih⁺ he⁻ ngii⁺ jmi⁻ngo⁺ kiyh⁺, sa⁻
 kyey⁺ Jmi⁻lle⁺ Na⁻jngii⁺.

²⁰ Øøhn⁺ hi⁻ hnaan⁺, go⁻nää⁺
 ba⁺ hnäh⁺ ta⁻chaáné⁺ kyaah⁺ he⁻
 ma⁻dsoo⁺ hoh⁺ hnäh⁺. He⁻ na⁻ba⁺
 he⁻ na⁻jngii⁺ go⁻te[~]. Hi⁺ lä⁺ja⁻ ngii⁺
 hnäh⁺ kyah⁺ kyaah⁺ be⁺ kih⁺ Jmi⁻lle⁺
 Na⁻jngii⁺. ²¹ Go⁻taqah[~] hnäh⁺ koo⁻
 hweh⁺ kyaah⁺ he⁻ hnää⁺ Dio hnäh⁺.
 Kwëeh⁺ hoh⁺ hnäh⁺ lä⁺jiih⁺ tée⁺
 Jesucristo Dsa⁻jøøh⁺ jnän⁺ kyah⁺
 hnäh⁺ mah⁺ lä⁺ja⁻ jmeey⁺ cha⁻ hnäh⁺
 kyaayh⁺ lä⁺jë⁺ joh⁺ jmi⁺ cha⁻, jëeh⁺
 lä⁺nih⁺ dsëy⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

²² Hlëeh⁺ hnäh⁺ hi⁻ jmeey⁺ to⁺ dsë⁺,
 mah⁺ lä⁺ngëey⁺ hee⁻ ja⁻ he⁻ llu⁺.

²³Chaqah` hnäh` hi⁻ ma⁻hii⁻ goo⁻ kih[']
 dsoo['] cha[']je⁻ hi⁺ wa['] lä⁻ñih['] hoh[']
 hnäh['] kih['] jñah[']. Pero leeh['] hnäh[']
 wa[']ra⁻ ga[']jmeeh['] hnäh['] ko[']jøh[']
 kyaayh[']. Jëëh['], lä[']koo⁻ he['] sah['] ba[']
 laay['] kyaah['] he['] hliih['] he['] jmeey['] ja⁻.

²⁴Jaa⁻ Dio ba['] hi⁻ cha⁻ be['] kih['].
 Hñii['] bih['] liyh['] hääy['] hnäh['] mah['] sa[']
 täh['] hnäh[']. Heh['] lä[']ja⁻ ngëey['] hnäh[']

ya[']jwii['] kiyh['], na⁻jngëeh['] hnäh['] hi⁻
 cha⁻miih⁻ jëë['] hoh['] hnäh[']. ²⁵Jaa⁻
 hñiiy['] ba['] cha⁻ cha⁻miih⁻ ha'dsë⁻
 llu['] kiyh['], hi⁺ lääy['] jne[']. He[']ja⁻ wa[']
 jmeen['] juuh['] kih['] Dio hi⁻ gya[']jøøh['].
 Jaa⁻ hñii['] bih['] jmeey['] hih['] hi⁻ cha⁻
 cha⁻miih⁻ be['] kiyh[']. Lä[']ja⁻ laay['] na[']
 hi⁺ lä[']ja⁻ laay['] ga[']lä[']jë['] joh['] jmii[']
 cha⁻. Wa['] la['] lä[']ja⁻.

Apocalipsis

Juu' he⁻ ga⁻mi⁻jnää⁻ ángel kih['] Jwaa⁻

1 Jee' la⁻ na⁻sii⁻ he⁻ ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesucristo, ja⁻ba['] he⁻ ga⁻hyoyh['] kih['] Dio mah['] mi⁻jnää⁻ kih['] dsa⁻ kyaay['] lä⁻jé⁻ he⁻ nöø['] juu['] le['] chah[']. Ga⁻cheey['] ángel kyaay['] mah['] ngéey['] juu['] la⁻ ki⁻ jnää['], Jwaa⁻ hi⁻ jmeen['] ta[']he['] kiyh^{'. 2Jnää['] ga⁻jmeen['] dsoo['] juu['] kih['] Dio, hi⁻ ga⁻jmeen['] dsoo['] kih['] lä⁻jé⁻ juu['] he⁻ ga⁻kwa['] Jesucristo, ja⁻ba['] lä⁻koo⁻ ga⁻jéen^{'.}}

³La['] llu['] kih['] hi⁻ hë⁻ hi⁻ kih['] hi⁻ nuu['] lä⁻jé⁻ he⁻ na['] ga['] le['] lä⁻koo⁻ jäh['] juu['] la[']. Hi⁻ la['] llu['] kih['] hi⁻ jmeen['] he['] lä⁻koo⁻ na⁻sii⁻ juu['] la['], jéeh['] ma⁻ngoo['] ya⁻jäh⁻ le['] he['] ja⁻.

Ga⁻sii['] Jwaa⁻ kih['] lä⁻jé⁻ gyii['] gwah⁻

⁴Jnää['] Jwaa⁻ siin['] kih['] lä⁻jé⁻ gyii['] gwah⁻ he⁻ tøø['] hwa['] Asia. Ngiin['] kih['] Dio wa['] kway['] lä⁻jé⁻ he⁻ llu['] kyah['] hnäh['] hi⁻ wa['] jmeey['] hii['] tii['] kyah['] hnäh^{'. Hi⁻ he['] he['] laa['] na['], hi⁻ he['] he['] ma['] laa['] jää['], hi⁻ he['] he['] hi⁻ na['] ga['] jäh^{'. Hi⁻ la⁻ja['] ngiin['] kih['] lä⁻jé⁻ gyee['] jmi⁻lle['] hi⁻ tähä['] cha⁻né['] Dio.}}

⁵Hi⁻ lä⁻ja['] ngiin['] kih['] Jesucristo hi⁻ mi⁻te['] juu['] kih^{'. Hi⁻ he['] to⁻né['] ga⁻lä⁻jiih['] jee['] kih['] hi⁻ ma⁻na⁻juu['] hi⁻ jøøh['] ga['] kih['] jee['] lä⁻jé⁻ rey hi⁻ chaa⁻ hwa['] la['].}

Hi⁻ he['] hnää['] jne['], hi⁻ ga⁻chey['] dso⁻kye⁻ jnän['] kyaah['] jma⁻kiyh^{'. 6Hi⁻ ga⁻jmääy['] jne['] lä⁻koo⁻ rey, hi⁻ lä⁻koo⁻ jmi⁻dsa⁻ mah['] jmeen['] ta[']he['] kih['] Dio hi⁻ laa['] Jmiiy^{'. Wa['] jmeen['] juaah['] kiyh['] hi⁻ wa⁻laay['] dsa⁻ta⁻ lä⁻jé⁻ joh['] jmiif['] cha⁻. Wa['] la['] lä⁻ja⁻.}}

⁷Miih⁻ ga⁻jmeec['], jäyh['] jee['] jnii^{'. Ga⁻lä⁻jéë['] ba['] jéëy['] wa⁻ra⁻ ga⁻té['] jee['] jäyh^{',} lä⁻kye⁻ hi⁻ ga⁻jmääy⁻ dsoo^{'. Lä⁻jéë['] née['] dsa⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁻ la⁻ki⁻hooh['] wa⁻ra⁻ ga⁻jéëy['] jah['] Jesús. Wa['] la['] lä⁻ja⁻.}}

⁸Jnää['] he['] laa⁻qan['] lä⁻koo⁻ hwëh['] A kyaah['] hwëh['] Zeta, jnää['] he['] ma⁻laa⁻ jää['] ja[']ga['] nöø['] jmi⁻gyuu['], hi⁻ lä⁻jiih['] hee['] jmi⁻gyuu['] lä⁻ ma⁻laa⁻ ja[']ba["], ga⁻jäh['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']. Hi⁻ he['] laa['] na['], hi⁻ he['] ma['] laa['] jää['], hi⁻ ja[']ba['] hi⁻ he['] jäh['] ka⁻läh['], hi⁻ cha⁻ cha⁻miih⁻ be['] kih^{'.}

Ga⁻héë['] mi⁻né['] Jwaa⁻ jmëë['] kih['] Dsa⁻jøøh['] jnän[']

⁹Jnää['] Jwaa⁻ øøh['] hnäh['], jéen['] wiif['] ko⁻jøøh['] kyaah['] hnäh['], jee['] hnääh['] jne['] Dio ko⁻jøøh['], hi⁻ kwëëh['] ba⁻dsë['] jne['] kyaah['] be['] he['] kwa['] Jesucristo. Ma['] gyan['] hwa['] he['] chee['] Patmo, he['] hä['] jee['] jmi⁻ñeeh^{'. Jee[']}

ja⁻ ga⁺chee['] dsa⁻ jnä['] kih['] he⁻ sa⁻
 ga⁻ lä⁻ hnøøy['] juu['] kih['] Dio, hi⁺ lä⁻ ja⁻
 sa⁻ ga⁻ lä⁻ hnøøy['] he⁻ ma['] kwan⁻ juu[']
 kih['] Jesucristo. ¹⁰ Ma['] ga⁻té['] jmii[']
 he⁻ tääh['] dsa⁻ kwa⁻ ti[']hmaah['] kih[']
 Dsa[']jøøh['] jnän['], ma['] kyen['] cha⁻miih[']
 Jmi['] lle['] Na[']jngii['], ma['] ga⁻nuun['] ta⁻
 ka⁻luun['] koo⁻ ki⁻gaa['] he⁻ nuuh[']
 lä⁻koo⁻ luu['] hoo['], ¹¹he⁻ ga⁻jäh[:]

—Jnä['] he⁻ laan['] lä⁻koo⁻ hwéh[']
 A kyaah['] hwéh['] Zeta. Jnä['] he⁻
 ma⁻laan['] jää['] ja⁻ga['] nøø['] jmi⁻gyuu['],
 lä⁻jiih['] hee['] jmi⁻gyuu['] lä⁻ma⁻laan[']
 ja⁻ba[']. Sii['] né['] mo⁻je['] lä⁻koo⁻ te[']
 he⁻ jéeh['] la⁻, chee['] kih['] lä⁻jé['] gyii[']
 gwah['] he⁻ tøø['] hwa['] Asia. Chee[']
 kih['] jwii['] Éfeso, kih['] Esmirna, kih[']
 Pérgamo, kih['] Tiatira, kih['] Sardis,
 kih['] Filadelfia hi⁻ kih['] Laodicea.

¹² Ga⁻jeehn['] hñiin['] mah['] jéen['] hii⁻
 he⁻ ma['] hléeh['] kyaah['] jnä[']. Lä⁻koo⁻
 ma['] ga⁻jeehn['] hñiin['] ga⁻jéen['] gyii[']
 candelero he⁻ na⁻la⁻ kyaah['] ku'nøø['].
¹³ To[']dsaah['] jee['] kih['] candelero
 ja⁻, ga⁻jéen['] ja⁻hi⁻ laa['] lä⁻koh[']
 ma['] laa['] Hi⁻ ga⁻lëe[']ngo['], ma['] kyeyh[']
 koo⁻ hmiih['] kyoo['] he⁻ tē['] lä⁻ga⁻té[']
 hwa['], hi⁻ ma['] na⁻hñuu['] mo⁻dséy[']
 kyaah['] hmiih['] he⁻ ma['] na⁻la⁻ kyaah[']
 ku'nøø[']. ¹⁴ Peer['] ma['] tø[']jlëe['] lley[']
 lä⁻koo⁻ tøø['] jñu['] borrego, hi⁻
 lä⁻koo⁻ tøø['] tu[']hmoo[']. Mi[']nëy['] ma[']
 la['] lä⁻koo⁻ jee['] hya⁻ je[']. ¹⁵ Ma⁻tiiy[']
 ma['] la['] lä⁻koo⁻ la['] ñe['] nøø['] he⁻ jih[']
 lä⁻koo⁻ ma['] koo⁻ neh⁻ hwii[']. Lle[']
 kiyh['] ma['] nuuh['] lä⁻koo⁻ jee['] jyoo[']
 jmii[']. ¹⁶ Ma['] chaayh['] kyaah['] gooy[']
 ra⁻lluu['] gyee['] nuuh['] hi⁻ neh⁻ to⁻hooy[']
 ma['] go⁻hii['] koo⁻ ñe[']tuuh['] chuuuh['] he⁻
 na⁻jñii['] lä⁻to['] jwoo[']. Mo[']nëy['] ma['] la[']
 lä⁻koo⁻ jmee['] hyoo['] he⁻ jéen['] ñih['].

¹⁷ Ma['] ga⁻jéen['] jnih['], ga⁻tahn[']
 lä⁻koo⁻ he⁻ na⁻juun['] huuh['] tiiy[']. Ja⁻ga[']

ga⁻kyey['] gooy['] ra⁻lluu['] né['] kin⁻ mah[']
 ga⁻siiyh['] jnä[']:

—Ta⁻ wa['] gah['], jnä['] he⁻ ma⁻laan[']
 jää['] ja⁻ga['] nøø['] jmi⁻gyuu['], lä⁻jiih[']
 hee['] jmi⁻gyuu['], lä⁻ma⁻laan['] ja⁻ba['].
¹⁸ Jnä['] he⁻ na[']jiihn[']. Jnä['] he⁻
 ga⁻juun['], pero hii['] jnä['] la⁻na[']jiihn[']
 ka⁻läh['] lä⁻jé['] joh['] jmii['] cha⁻. Wa[']
 la['] lä⁻ja[']. Jnä['] ba['] jmeen['] hih[']
 juu['] dsa⁻, hi⁻ jnä['] ba['] jmeen['] hih[']
 cher[']mah['] dsa⁻nääy['] cha[']je⁻. ¹⁹ Sii[']
 lä⁻jé['] he⁻ ma⁻jéeh['], lä⁻jé['] he⁻ jéeh[']
 na['] hi⁻ lä⁻jé['] he⁻ na['] ga['] le[']. ²⁰ Gee['] la⁻
 mi[']jnään['] he⁻ hnøø['] jäh['] kih['] lä⁻jéeh[']
 gyee['] nuuh['] hi⁻ ma⁻jéeh['] hi⁻ täh[']
 goon['] ra⁻lluu['] he⁻ hi⁻ lä⁻jéeh['] gyii[']
 candelero he⁻ na⁻la⁻ kyaah['] ku'nøø['].
 Lä⁻jéeh['] gyee['] nuuh['] laa['] lä⁻koo⁻
 ángele kyaah['] lä⁻jéeh['] gyii['] gwah['], hi⁻
 lä⁻jéeh['] gyii['] candelero he⁻ ma⁻jéeh[']
 ja⁻, la['] lä⁻koo⁻ lä⁻jéeh['] gyii['] gwah['].

Juu['] la⁻ ga⁻chee['] Jwaa['] kih[']
 gwah['] jwii['] Éfeso

2 'Sii['] kih['] ángel hi⁻ na⁻hñaa[']
 gwah['] jwii['] Éfeso: "Jäh['] hi⁻
 chaah['] gyee['] nuuh['] kyaah['] gooy[']
 ra⁻lluu['] he⁻, hi⁻ ngé['] jee['] kih['] gyii[']
 candelero he⁻ na⁻la⁻ kyaah['] ku'nøø[']:
² Ma['] ba['] jnä['] lä⁻jéeh['] he⁻ jmeeh[']. Sa[']
 dsa⁻hwaaah['] kyaah['] tá['] kyah['] hi⁻ jøh[']
 ba['] hoh[']. Hi⁻ sa['] kwéeh['] hoh['] kyaah[']
 hi⁻ hléeh['] hi⁻ ma⁻jéeh['] ba['] hi⁻ jmää[']
 hñii['] lä⁻koo⁻ apóstole hi⁻ sa['] laay['].
 Juu['] ta⁻juu['] ba['] ma⁻jnääh['] kiyh['].

³ Ma⁻jéeh['] cha⁻miih['] wi['] kwaat[']
 kin['] hi⁻ ma⁻kwéeh['] ba['] hoh['], sa['] cha⁻
 ma⁻hwaaah[']. ⁴ Pero cha⁻ koo⁻ he⁻
 ma⁻hlääh['] kyaah['] jnä['], mo⁻so⁻ hnaah[']
 jnä['] lä⁻koo⁻ ma['] hnaah['] jnä['] lä⁻ma[']
 to⁻né[']. ⁵ Mi[']dsooh['] da['] hoh['] lä⁻koo⁻
 ma['] hnaah['] jnä['] lä⁻ma['] to⁻né[']. Wa[']
 lä⁻dsaa['] hoh['] ka⁻läh['] mah['] jmee[']

lǟ jē̄ hē llū lǟ koō mā jmeeh̄ jäǟ. Cher'mah̄ sā jmeeh̄ lǟ jā, chah̄ bā jän̄ mah̄ jñuuhn̄ candelero kyah̄ cher'mah̄ sā gā jeeh̄ kyaah̄ Dio kā läh̄. ⁶Pero chā bā koō hē llū hē mā jéen̄ kyah̄. Sā tih̄ hoh̄ hē jmeē lǟ jéen̄ nicolaita, jā bā lǟ jā sā tih̄ dsen̄ kā läh̄. ⁷Hí̄ hnø̄ heeh̄ juū lā, wā heeyh̄ hē hléeh̄ Jmī llē Nā jngiī kih̄ lǟ jé̄ gwah̄. Hí̄ gā lih̄ mī tē, kwan̄ kuyh̄ kih̄ chaah̄ hmā hē jmeē chaq̄ dsā, hē chih̄ tq̄ dsaah̄ yā jwiī kih̄ Dio.”

**Juū lā gā cheē' Jwaā' kih̄
gwah̄ jwiī Esmirna**

⁸Hī siī kih̄ ángel hī nā hñaā gwah̄ jwiī Esmirna: “Hí̄ mā laā jäǟ jā gā nø̄ jmī gyuū, lǟ jiih̄ hē jmī gyuū lǟ mā laaȳ jā bā, hī hī gā juū hī gā lǟ jiiyh̄ kā läh̄, jäh̄ lǟ lā: ⁹Mā bā jnǟ lǟ jé̄ hē jmeeh̄. Jéeh̄ bā hnē wiī hī täh̄ neē hnē pero chā chā miih̄ kyah̄ gyuū jmī gyuū. Mā bā jnǟ kih̄ hī hléeh̄ wiī kyah̄. Hē koō jäh̄ bih̄ laaȳ judiu. Pero laaȳ dsā kyaah̄ Tanā bā. ¹⁰Nī miih̄ tā wā gah̄ kih̄ hē nā gā dsā ngéeh̄. Hiī hī sā llū lā taayh̄ kō llaā hnäh̄ neh̄ ñē mah̄ jéeȳ chē kwéeh̄ hoh̄ hnäh̄. Heeyh̄ hnäh̄ wiī lǟ jiih̄ tē̄ gyā jmī. Kwéeh̄ hoh̄ lǟ jiih̄ juuh̄. Hiī jnǟ kwéeh̄ hnē koō coron hē kyaah̄ jmeē chaah̄. ¹¹Hí̄ hnø̄ heeh̄ juū lā, wā heeyh̄ hē hléeh̄ Jmī llē Nā jngiī kih̄ lǟ jé̄ gwah̄. Hí̄ gā lih̄ mī tē, sā chā hē lē kiyh̄ jeē tē̄ tq̄ jiih̄ juū dsā.”

**Juū lā gā cheē' Jwaā' kih̄
gwah̄ jwiī Pérgamo**

¹²Hī siī kih̄ ángel hī nā hñaā gwah̄ jwiī Pérgamo: “Hí̄ chooh̄

ñē tuuh̄ chuū hē nā jniī lǟ tō jwoō, jäh̄ lǟ lā: ¹³Mā bā jnǟ lǟ jé̄ hē jmeeh̄ hī hā chaah̄. Lā hoø̄ hī sā llū bā jeē nā. Pero mā rā hē chooh̄ bā hnē koō hweh̄ juū kin̄. Hī lǟ mā dssō jā bā hoh̄ kin̄ kā läh̄, mā kē ñeh̄ bā hā lǟ gā lā kih̄ Antipa hī mā mī teh̄ kyaah̄ juū kin̄. Gā jngiī dsā kiyh̄ jeē kyah̄ hnäh̄ nā jeē häǟ hī sā llū. ¹⁴Pero chā gā jyoh̄ hē kyaah̄ gā hlääh̄ hnē. Jéeh̄, täh̄ gā jeē kyah̄ hnäh̄ hī kyē nuuh̄ kih̄ Balaam. Hí̄ hē gā taah̄ juū Balac hā lǟ gā jmeeh̄ hē gā taah̄ dsā Israel kyaah̄ koō gā kuyh̄ hē llū dsā chañé̄ dio hī nā laā kaah̄ dsā, hī kyaah̄ hē gā kaayh̄ wā hī chā hī. ¹⁵Jā bā lǟ jā täh̄ jeē kyah̄ hnäh̄ hī kyē nuuh̄ kih̄ dsā nicolaita, hē jā sā tih̄ dsen̄. ¹⁶Hē jā jeeh̄ hñaā kyaah̄ Dio. Pero cher'mah̄ sā gā heeh̄ hē jwahn̄ lā, chah̄ bā jän̄ kyah̄ mah̄ teen̄ kyaah̄ dsā hē kyaah̄ ñē tuuh̄ hē hǟ hoon̄. ¹⁷Hí̄ hnø̄ heeh̄ heeh̄ juū lā, wā heeyh̄ hē hléeh̄ Jmī llē Nā jngiī kih̄ lǟ jé̄ gwah̄. Kih̄ hī gā lih̄ mī tē, kwan̄ kuyh̄ maná hē nā hmäǟ, hī kwéeh̄ jnih̄ koō miī mī kuū tø̄. Né̄ mī kuū jā, nā sī koō jmī hméé̄, hē nī jaā sā kyuū. Mā lā hñiī hī hyoh̄ bā lǟ kyuū.”

**Juū lā gā cheē' Jwaā' kih̄
gwah̄ jwiī Tiatira**

¹⁸Hī siī kih̄ ángel hī nā hñaā kih̄ gwah̄ jwiī Tiatira: “Joō Dio hī hyā jē mī në̄, hī lā mā tiiȳ lǟ koō ñē nø̄ hē jih̄ gyeh̄, hī hē jäh̄ lǟ lā: ¹⁹Mā bā jnǟ lǟ jé̄

he⁻ jmeeh⁻, hnaah⁺ ba['] hne⁻ dsa⁻, mi⁻teh['] ba['] hne⁻ ta['] kyah['], hi⁻ joh⁻ ba['] hoh^{'. Cha⁻ga[']miih⁻ ta['] llu['] jmeeh⁻ na['] lä⁺koh['] ga['] he⁻ ma⁻jmeeh['] jää[!]. ²⁰Pero cha⁻ ga['] jyoh['] he⁻ kyaah['] ga[']hlääh⁻ hne⁻. Kwah⁻ jwé['] kih['] dsa⁻më['] hi⁻ chee['] Jezabel hi⁻ jäh['] ngée⁻ juu['] kih['] Dio kih['] dsa⁻. Kyaah['] nüuh['] kiyh['] mi⁻gaay⁺ hi⁻ nüuh['] kin⁻ mah['] kaayh⁻ wa['] hi⁻ cha['] hi⁻, hi⁻ kuyh⁻ he⁻ lla⁺ dsa⁻ cha'né['] dio hi⁻ na⁻laq['] kaah⁻ dsa⁻. ²¹Ma['] jøøn['] mah['] jëen['] che['] lä⁺dsaa['] dséy^{',} pero sa['] hii⁻ tøy['] he⁻ kaayh⁻ wa['] hi⁻ cha['] hi⁻. ²²Na['] na['], jee['] hääy['] jwé['] hlüh^{',} kyaah['] jnih['] né['] jii['] mah['] heeh['] jnih['] cha[']miih⁻ wii['] ko[']joh['] kyaah['] hi⁻ kaayh['] cher'mah['] sa['] ga[']lä⁺dsaa['] dséy^{',} kih['] lä⁺jë['] ta['] hlüh['] he⁻ jmeey^{'.} ²³Jmäään['] jooy['] dsoo['] lä⁺jiih['] juuy^{'.} Lä⁺ja['] lä⁺jë['] gwah['] lä⁺ñe['] kin⁻, jnä['] ba['] kyuuhn⁻ huu[']dsë['] kiyh['], hi⁻ kyuuhn⁻ neh⁻ tuh[']dséy['] ka[']läh^{'.} Jnä['] ba['] kwäähn⁻ hnäh⁻ lä⁺jaq['] lä⁺jaq['] hnäh⁻, lä⁺koo['] te['] he⁻ jmeeh⁻ hnäh^{'.} ²⁴Pero jnä['] hläähn⁻ hnäh⁻ kyaah['] lä⁺jëe['] ga['] hi⁻ tääh['] jwii['] Tiatira, hnäh['] hi⁻ sa['] tääh['] kyaah['] nüuh['] na['], hnäh['] hi⁻ sa['] kyuuuh['] he⁻ jäh['] he⁻ na⁻hmää['] ñiih['] ga['] kih['] Tana^{'.} Jwäähn⁻ hnäh⁻, mo⁻so['] cha['] ga['] he⁻ hnøø['] kyah['] hnäh^{'.} ²⁵Chooh['] hnäh['] koo['] wheh⁻ lä⁺jë['] nüuh['] he⁻ ma⁻hnäh⁻ hnäh^{',} lä⁺jiih['] lloo['] jmi['] jähn^{'.} ²⁶Kih['] hi⁻ ga[']lih['] mi⁻te['] lä⁺jë['] mada['] kin⁻ lä⁺jiih['] llaa['] jmi[']gyuu^{',} jnä['] kwan['] jwé['] jmeey['] hih['] kih['] dsa⁻ hi⁻ tääh['] lä⁺kaa['] hwa^{'.} ²⁷Jmeey['] hih['] lä⁺koo['] jmee['] hih['] jaq['] hi⁻ chooh['] hma⁻hiih['] he⁻ la['] ñe[!]. Wa'ra['] ga[']të['] jee['] jmeey['] hih['] kih['] dsa⁻, lä⁺koo['] he⁻ jöøy['] koo['] mi[']hya['] ba['] le['] kih['] dsa⁻. Jëeh['] hyoh['] cha[']miih⁻ be['], ja[']ba[']}

lä⁺koo['] be['] he⁻ ma⁻hyohn['] kih['] Tää['] kyaan[']. ²⁸Hi⁻ kwääh['] jnih['] nüuh['] ho['] ka[']läh^{'.} ²⁹Hi⁻ hnøø['] heeh['] juu['] la['] wa['] heeyh['] he⁻ hlääh['] Jmi[']lle['] Na⁻jngii['] kih['] lä⁺jë['] gwah['].

Juu['] la['] ga[']chee['] Jwaa['] kih['] gwah['] jwii['] Sardis

3 'Sii['] kih['] ángel hi⁻ na⁻hñaä['] gwah['] jwii['] Sardis: "Hi⁻ jää['] gyee['] jmi[']lle['] kih['] Dio hi⁻ jää['] gyee['] nüuh['], hi⁻ he⁻ jäh['] lä⁺la[:] Ma['] ba['] jnä['] lä⁺jë['] he⁻ jmeeh^{'.} Cha⁻juu['] na⁻jiih['] hne⁻, pero hi⁻ na⁻juu['] ba['] hne⁻. ²Nä['] mi[']nëh^{',} ja['] kwah['] be['] kyaah['] ta['] he⁻ hä['] gooh^{',} na['] sa['] ga['] ma⁻ääh['] ta['] kyah^{'.} Jëeh['] ma⁻jëen['] sa['] ma⁻jä['] llu['] ta['] kyah['] lä⁺koo['] hnøø['] Dio. ³Mi[']dsooh['] hoh['] ja['], hee⁻ na['] ma⁻hee['] hi⁻ hee⁻ na['] ma⁻nuuh^{'.} Høø['] he⁻ na['], hi⁻ jeeh['] hñaah['] ka[']läh['] kih['] Dio. Cher'mah['] sa['] høøh['] he⁻ na['], jmeeh⁻ wa['] la['] cha['] la['], jähn['] kyah['] lä⁺koo['] jaq['] hi⁻ hii['] ba^{'.} Jëeh['] hor['] he⁻ sa['] leeh['] jähn['] kyah^{'.} ⁴Tääh['] ga['] miih['] dsa⁻ kyaah['] hne⁻ jee['] jwii['] Sardis na['], hi⁻ sa['] ma⁻mi['] soh['] sa[']hmiih['] kih[']. Hi⁻ he⁻ na⁻ngé['] kyaah['] jnä['] kyeh['] hmiih⁻ to[']jlää['], jëeh['] lä⁺ja[']lle['] le['] kiyh^{'.} ⁵Hi⁻ ga[']lih['] mi⁻te['], hi⁻ he⁻ këh['] hmiih⁻ to[']jlää[']. Sa['] chen['] jmi['] kiyh['] he⁻ na⁻sii['] né['] je['] jee['] na⁻sii['] jmi['] kih['] lä⁺jëe['] hi⁻ na⁻jnää['] kih['] Dio. Hi⁻ mi[']jnää['] cha'né['] Tää['] kyaan['] hi⁻ cha'né['] ángele kyaay['] he⁻ kyuu['] jnih^{'.} ⁶Hi⁻ hnøø['] heeh['] juu['] la['], wa['] heeyh['] he⁻ hlääh['] Jmi[']lle['] Na⁻jngii['] kih['] lä⁺jë['] gwah['].

Juu['] la['] ga[']chee['] Jwaa['] kih['] gwah['] jwii['] Filadelfia

'Sii['] kih['] ángel hi⁻ na⁻hñaä['] gwah['] jwii['] Filadelfia: "He⁻ la['] jäh[']

hi⁻ na⁻jngëe¹, hi⁻ jmee⁻ ju[']dsoo['], hi⁻ chooh⁻ jo⁻ñe['] kih['] David. Jee' näy⁻ ni⁻ jaa⁻ sa⁻ jne['], jee' jney⁻ ni⁻ jaa⁻ sa⁻ nä[']: ⁸Ma⁻ ba⁻ jnä['] lä⁻ jé⁻ he⁻ jmeeh⁻. Na['] ma⁻na⁻na['] jwë['] kyah⁻ he⁻ ma⁻nän['], he⁻ ni⁻ jaa⁻ sa⁻ le['] ha⁻ kyah⁻. Ma⁻ke⁻ miih⁻ ga['] be['] cha⁻ kyah⁻, ma⁻høöh['] ba['] hne⁻ juu['] kin[']. Ni⁻ koo⁻ hä⁻ sa⁻ ma⁻jäh['] sa⁻ kyuu⁻ jnä[']: ⁹Lä⁻la⁻ jmeen['] kih['] hi⁻ laa⁻ kya⁻ Tana['] hi⁻ koo⁻ jäh['] laay['] judiu. Peer⁻ ta⁻juuy['] ba['] ja⁻. He⁻ja⁻ jmeen['] ya⁻nääy['] ya⁻juyh['] jnëy⁻ huuh⁻ tiih['], hi⁻ jmeen['] mi⁻jnääy['] he⁻ ma⁻lä⁻hnaan⁻ hne⁻. ¹⁰Ma⁻kwëeh['] ba['] hoh['] kyaah['] mada⁻ he⁻ ga['] jmeen['] kyah⁻. He⁻ja⁻ hään⁻ hne⁻ kih['] he⁻ wii['] he⁻ na['] ga⁻ jä⁻ lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ waára⁻ ga⁻tee['] jee' jéë['] Dio che⁻ lä⁻dsaa⁻ dsé['] dsa⁻ hi⁻ tääh['] lä⁻kaa⁻ hwa⁻ kyaah['] he⁻ wii['] ja⁻. ¹¹Chah['] ba['] jähn[']. Chooh['] koo⁻ hweh⁻ nuuh⁻ he⁻ ma⁻hñah⁻ mah['] ni⁻ jaa⁻ sa⁻ jnuuh⁻ coron kyah⁻. ¹²Kih['] hi⁻ ga⁻lih['] mi⁻te['], jmää⁻ jnih⁻ lä⁻koo⁻ hma⁻dsé⁻ kih['] gwah⁻ he⁻ la['] kih['] Dio kyaan⁻, jih[']ko['] sa⁻ ya⁻hëey['] jee' ja⁻. Në['] kiyh['] siin['] jmiif['] kih['] Dio kyaan⁻ kyaah['] jmiif['] kih['] jee' jwii['] kih['] Dio kyaan⁻ ka⁻läh['] he⁻ chee⁻ Jerusalén hmëe⁻ he⁻ jyoo['] gyuuuh['] jmi⁻gyuu⁻ kih['] Dio kyaan⁻, hi⁻ siin['] në['] kiyh['] jmiif['] hmëe⁻ kin[']. ¹³Hi⁻ hnøø['] heeh⁻ juu['] la⁻, wa⁻ heeyh⁻ he⁻ hlëeh⁻ Jmi[']lle['] Na⁻jngii['] kih['] lä⁻ jé⁻ gwah⁻.

Juu['] la⁻ ga⁻chee['] Jwaa['] kih[']
gwah⁻ jwii['] Laodicea

¹⁴Sii['] kih['] ángel hi⁻ na⁻hñaa['] gwah⁻ jwii['] Laodicea: "Hi['] la⁻ hi⁻ laa⁻ dsoo['] hi⁻ mi⁻te['] juu['] kih['], he⁻ ba⁻hñiiy['] kway⁻ ju[']dsoo[']. Hi⁻ he⁻ laa⁻ to⁻në['] kih['] jee' lä⁻jé⁻ he⁻ ga⁻jmee[']

Dio. Jäyh['] lä⁻la⁻: ¹⁵Ma⁻ ba⁻ jnä['] lä⁻ jé⁻ he⁻ jmeeh⁻, ni⁻ sa⁻ gyuh['] ni⁻ sa⁻ llaah['] hne⁻. Llu['] ba['] waára⁻ jäh['] kih['] gyuh['] o llaah[']. ¹⁶Kih['] he⁻ sa⁻ gyuh['] ni⁻ sa⁻ llaah['], he⁻ja⁻ ñun['] hne⁻ ta⁻ wa⁻hoon⁻, kih['] ko⁻hi⁻pih['] ba⁻ llaah['] hne⁻. ¹⁷Jëeh['] hne⁻ jwah[']: Jnä['] chan⁻ kuú, hi⁻ ma⁻llaan⁻ hñiiin['] llu['], mo⁻so⁻ cha⁻ he⁻ ga['] jmee⁻ bii['] kin[']. Sa⁻ ñeh['] he⁻ laah['] jaa⁻ hi⁻ na⁻hëë['], hi⁻ mo⁻so⁻ jmää⁻ ta['], hi⁻ tå⁻nee['], hi⁻ tuu['] hi⁻ jaa⁻ hi⁻ kwah⁻. ¹⁸Jnä['] kwan⁻ nuuh⁻ kyah⁻, ki⁻ jnä['] lä⁻kuñøø['] he⁻ ma⁻na⁻llu['] kyaah['] je⁻, mah['] lä⁻cha⁻ cha⁻mih['] kyah⁻. Hi⁻ lä⁻hmiih['] tøø['] he⁻ këh['] mah['] sa⁻ jéë['] dsa⁻ la['] ohih['] he⁻ kwah⁻. Hi⁻ tøøh['] më['] mïñëh['] mah['] lä⁻jnä['] llu[']. ¹⁹Jnä['] juuhn['] kiyh['] mah['] heehn⁻ wii['] lä⁻jéë['] hi⁻ hnaan⁻. He⁻ja⁻ wa⁻ jéë['] hoh['] he⁻ hääh['] jwë['] kih['] Dio, chaah['] hñaaah[']. ²⁰Hi['] jnä['] chehn['] ho⁻haah['] tœen[']. Cher[']mah['] chaah['] hi⁻ nuu['] juu['] kin['] mah['] näy['] ho⁻haah['], dsa⁻hen['] jmeen['] ma⁻nuuh⁻ kyaayh['], hi⁻ hñiiy['] kyaah['] jnä['] ka⁻läh[']. ²¹Hi⁻ ga⁻lih['] mi⁻te['], kwan['] gyay⁻ kyaah['] jnä['] jee' jmeen['] hih['], ja⁻ba⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻lihn['] ga⁻mi⁻ten['], he⁻ja⁻ ga⁻gyan['] koo['] kih['] Tää['] kyaan⁻. ²²Hi⁻ hnøø['] heeh⁻ juu['] la⁻, wa⁻ heeyh⁻ he⁻ hlëeh⁻ Jmi[']lle['] Na⁻jngii['] kih['] lä⁻ jéë['] gwah⁻."

Dsa⁻kaah['] he⁻ ga⁻jmää['] jøøh['] Dio
4 Ma⁻ngëe['] he⁻ ja⁻, ga⁻jeëen[']
koo⁻ ho⁻haah['] na⁻na⁻ gyuuuh[']
jmi⁻gyuuuh[']. Hi⁻ ja⁻ba⁻ lle['] he⁻
ga⁻nuun['] lä⁻ma['] to⁻në['], he⁻ nuuh⁻
lä⁻koo⁻ hii['] luu['] hoo['], ga⁻hlëeh⁻
kyah['] jnä['], ga⁻jäh[']: —Wii['] ta⁻la⁻ mah['] heehn⁻ hne⁻
hee⁻na⁻le[']ta⁻cha⁻në[']ga[']—
ga⁻siiyh['] jnä['].

²Lä⁺chah' ja⁻ ma⁻cheh' jmi⁻lle' kin⁻gyuuuh'. Jee' ja⁻ ga⁻jéen⁻ koo⁻ hma⁻sii⁻ hi⁻ në⁻ hma⁻sii⁻ ma⁻ gya⁻ jaa⁻ hi⁻ laa⁻ jøøh'. ³Hi⁻ ma⁻ gya⁻ jee' ja⁻, ma⁻ jnääy⁻ lä⁻koo⁻ mi⁻kuy⁻ he⁻ chee⁻ jaspe kyaah' cornalina. Ma⁻ jnääy⁻ lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ jee' ma⁻ gyay⁻ ja⁻, jaa⁻ mih⁻kuy⁻ he⁻ jnääy⁻ jih⁻gyeh⁻ lä⁻koo⁻ jnääy⁻ jih⁻gyeh⁻ esmeralda. ⁴Hi⁻ lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ kih⁻ hma⁻sii⁻ ma⁻ tøø⁻ ga⁻ jyoh⁻ gyii⁻kye⁻ hma⁻sii⁻. Né⁻ hma⁻sii⁻ ja⁻, ma⁻ tääh⁻ gyii⁻kye⁻ dsa⁻gyuuuh⁻ hi⁻ ma⁻ kye⁻ hmiih⁻ tøø⁻ hi⁻ ma⁻ lley⁻ coron he⁻ la⁻ kyaah' ku'nøø⁻. ⁵Jee' ma⁻ chih⁻ hma⁻sii⁻ juuuh⁻ ja⁻, ma⁻ jmee⁻ je⁻nih⁻ hi⁻ ma⁻ nii⁻ hi⁻ ma⁻ nuuuh⁻ ma⁻ hlëeh⁻ dsa⁻. Hi⁻ ma⁻ na⁻hih⁻ gyii⁻ mi⁻se⁻ he⁻ ma⁻ koo⁻ cha⁻nëy⁻ hma⁻sii⁻ ja⁻. He⁻ ja⁻ ma⁻ la⁻ lä⁻jé⁻ gyii⁻ jmi⁻lle' kih⁻ Dio. ⁶Cha⁻nëy⁻ jee' ma⁻ gyay⁻ ja⁻, ma⁻ na⁻ja⁻ he⁻ la⁻ lä⁻koo⁻ hu⁻ he⁻ jéé⁻, he⁻ juuuh⁻ lä⁻koo⁻ jmi⁻ñeeh⁻.

Koo⁻ kih⁻ hma⁻sii⁻ he⁻ ma⁻ chih⁻ to⁻dsaah⁻ kih⁻ jee' lä⁻jé⁻ hma⁻sii⁻ he⁻ ma⁻ tøø⁻ lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ ja⁻, ma⁻ tääh⁻ kyee⁻ jah⁻ hi⁻ ma⁻ choo⁻ mi⁻në⁻ ta⁻ ka⁻luuy⁻ hi⁻ ta⁻ cha⁻nëy⁻. ⁷Hi⁻ to⁻në⁻ jah⁻ he⁻ ma⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ león. Jee' ga⁻té⁻ uu⁻ jah⁻ he⁻ ma⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ kya⁻mäh!. Jee' ga⁻té⁻ uu⁻ jah⁻ he⁻ ma⁻ la⁻ mo⁻nëy⁻, lä⁻la⁻ mo⁻në⁻ jaa⁻ dsa⁻ñuuuh⁻. Hi⁻ jee' ga⁻té⁻ kyee⁻ jah⁻ he⁻ ma⁻ laa⁻ lä⁻koo⁻ jaa⁻ mi⁻hi⁻ hëe⁻. ⁸Lä⁻jéé⁻ kyee⁻ jah⁻ he⁻ ma⁻ choo⁻ jñii⁻ sa⁻kyoo⁻. Lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ ma⁻ choo⁻ cha⁻miih⁻ mi⁻nëy⁻. Lä⁻jmi⁻ lä⁻hwë⁻ sa⁻ ma⁻ tuy⁻ ma⁻ jäh⁻:

Na⁻jngëe⁻, na⁻jngëe⁻, na⁻jngëe⁻
laa⁻Dio Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻ hi⁻
cha⁻ga⁻lä⁻jé⁻ be⁻ kih⁻.
Hi⁻na⁻ma⁻laa⁻, hi⁻na⁻laa⁻
na⁻, hi⁻ja⁻ba⁻hi⁻na⁻llaaah⁻
ka⁻läh⁻.

⁹Lä⁻jéé⁻ jah⁻ he⁻ ma⁻ jmääy⁻ jøøh⁻ hi⁻gya⁻ në⁻ hma⁻sii⁻ he⁻, hi⁻cha⁻lä⁻jé⁻ joh⁻ jmi⁻cha⁻. Ma⁻ hnääy⁻ cha⁻miih⁻ hi⁻ma⁻kway⁻ti⁻hmaah⁻ kiyh⁻. Koo⁻ hä⁻ koo⁻ hä⁻he⁻ma⁻ jmeey⁻ lä⁻ja⁻, ¹⁰lä⁻jéé⁻gyii⁻kyee⁻ dsa⁻gyuuuh⁻ ma⁻juuh⁻ jnë⁻cha⁻në⁻ hi⁻gya⁻ jmee⁻ hih⁻he⁻, jmeey⁻juuh⁻ kih⁻hi⁻cha⁻lä⁻jé⁻ joh⁻ jmi⁻cha⁻. Ma⁻jwäy⁻coron kiyh⁻cha⁻nëy⁻, ma⁻jäh⁻:

¹¹Hne⁻Dio, Dsa⁻jøøh⁻kyaa⁻ jnääh⁻, jaa⁻hne⁻ba⁻hi⁻jmää⁻ jnääh⁻ jøøh⁻.

Kyah⁻hne⁻ba⁻jmee⁻ jnääh⁻juuh⁻, kyah⁻ba⁻la⁻ga⁻lä⁻jé⁻be⁻. Jéeh⁻, hne⁻ba⁻ga⁻jmeeh⁻lä⁻jé⁻he⁻cha⁻.

Lä⁻hyoh⁻hoh⁻hñaah⁻ga⁻jmeeh⁻, he⁻ja⁻ba⁻cha⁻.

Jee'la⁻hlëeh⁻kih⁻koo⁻je⁻he⁻na⁻bä⁻he⁻ma⁻choqoh⁻Borrego mäh⁻

5 Hi⁻ma⁻gya⁻jmee⁻hih⁻he⁻, ga⁻jéen⁻ma⁻chooyh⁻kyaa⁻gooy⁻ra⁻lluu⁻koo⁻je⁻he⁻na⁻sii⁻ta⁻neh⁻, hi⁻na⁻sii⁻ta⁻ka⁻luu⁻ka⁻läh⁻, na⁻gyoh⁻gyii⁻jiih⁻. ²Hi⁻ga⁻jéen⁻ja⁻ángelbee⁻hi⁻ma⁻hlëeh⁻kyaa⁻be⁻, ga⁻jäh⁻:

—³Hii⁻na⁻hi⁻na⁻ngë⁻jwë⁻jii⁻lä⁻jé⁻he⁻na⁻gyoh⁻gyii⁻jiih⁻ja⁻mah⁻niyh⁻?

³Pero sa⁻ga⁻jnää⁻ni⁻ja⁻hi⁻lih⁻ma⁻jii⁻je⁻ja⁻mah⁻ma⁻hëy⁻, ni⁻gyuuuh⁻jmi⁻gyuuuh⁻, ni⁻hwa⁻la⁻, ni⁻neh⁻hwa⁻ka⁻läh⁻. ⁴Peer⁻ga⁻hoohn⁻cha⁻miih⁻, kih⁻he⁻sa⁻cha⁻ni⁻ja⁻hi⁻na⁻ngë⁻jwë⁻ma⁻niyh⁻je⁻ja⁻mah⁻ma⁻hëy⁻. ⁵Pero jaa⁻jee⁻lä⁻jéé⁻ds⁻gyuuuh⁻he⁻ga⁻siyyh⁻jnää⁻:

—Mo⁻to⁻hooh⁻cha⁻miih⁻. Hii⁻León la⁻hi⁻na⁻jnää⁻kih⁻Judá, ja⁻ba⁻

sa'ju⁻ kih^l David, hi⁻ la⁻ ba⁻ ga⁻lih^l,
he⁻ ja⁻ na⁻ngëy^l jwë^l jiyl⁻ lä⁻jë⁻ gyii^l
he⁻ na⁻gyoh^l ja⁻ mah^l niyh^l —ga⁻jäh^l
dsa⁻gyuuh^l siih⁻ jnä^l.

⁶Hi⁻ ga⁻jëe⁻ jnöh^l, laay^l lä⁻koo⁻
ja⁻borrego mäh^l hi⁻ ma⁻ cheh^l
koo^l kih⁻ hi⁻ ma⁻ gya^l jmee⁻ hih⁻,
to⁻dsaa^l kih^l kyee^l jah⁻ he⁻, hi⁻
ja⁻ba⁻ jee⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻gyuuh^l
he⁻. Borrego he⁻ ma⁻ jnä^l lä⁻koo⁻
borrego hi⁻ ma⁻jngëeh^l dsa⁻ në⁻
na⁻hyoo^l, ma⁻lle⁻ gyii^l jøø^l lley^l, hi⁻
ma⁻choo⁻ gyii^l mi⁻nëy^l. He⁻ ja⁻la⁻
gyii^l jmi⁻lle⁻ kih^l Dio he⁻ ga⁻cheey^l
lä⁻kaa⁻ hwa^l. ⁷Borrego mäh^l he⁻
ngoo^l mah^l ga⁻kay^l je⁻ he⁻ ma⁻
hä⁻ ja⁻goo^l ra⁻llu⁻ kih⁻ hi⁻ jmee⁻
hih⁻ he⁻. ⁸Lä⁻ ma⁻ ga⁻sooyh^l je⁻ ja⁻,
lä⁻jëe⁻ kyee^l jah⁻ he⁻ hi⁻ lä⁻jëe⁻
gyii^lkyee^l dsa⁻gyuuh^l ka⁻läh^l
ga⁻juuh^l jnë⁻ cha⁻néy^l. Lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻
ma⁻chooh^l ma⁻koo⁻ tu⁻ he⁻ choo⁻
cha⁻miih^l si⁻ñe^l, hi⁻ ma⁻chooyh^l
ka⁻läh^l ma⁻koo⁻ kyaah^l he⁻ na⁻la⁻
kyaa^lku⁻nöø^l he⁻ na⁻ka⁻h^l kyaah^l
chu⁻. Chu⁻ ja⁻la⁻ kwaat^l juu⁻ kih⁻ hi⁻
na⁻jngëe^l hi⁻ tääh^l ngii^l kih^l kih^l Dio.
⁹Ga⁻lä⁻jëe⁻ ba⁻ hi⁻ he⁻ ma⁻ hä⁻ koo⁻
su⁻ hmëe^l, ma⁻jäh^l:

Jaa⁻ hne⁻ba⁻ na⁻ngëh^l jwë^l sooh^l
je⁻na⁻, mah^l jiil⁻ lä⁻jë⁻ gyii^l
he⁻na⁻gyoh^l ja⁻.

Jëeh^l ga⁻jngëeh^l dsa⁻hne⁻,
ga⁻lääh^l jnääh^l kyaah^l jma⁻
kyah^l mah^l ga⁻ngëeh^l jnääh^l
kih^l Dio.

Ga⁻lääh^l ga⁻lä⁻jëe⁻ nëe^l dsa⁻hi⁻
hlëeh^l lä⁻koo⁻ lä⁻koo⁻ juu⁻,
hi⁻tääh^l lä⁻kaa⁻ jwi⁻, hi⁻
lä⁻kaa⁻ hwa⁻jee⁻ tääh^l dsa⁻
hi⁻ jmee⁻ hih⁻.

¹⁰Ga⁻hñqah^l jnääh^l dsa⁻ta⁻kaa⁻,
ga⁻hñqah^l jnääh^l jmi⁻dsas⁻

mah^l jmee^l jnääh^l ta⁻he⁻ kih⁻
Dio jnän^l,
hi⁻lä⁻ja⁻ jmee^l jnääh^l hih⁻
kih^l dsa⁻hi⁻ tääh^l lä⁻kaa⁻
jmi⁻gyuuh⁻.

¹¹Chah^l ba⁻ ga⁻jëen^l ka⁻läh^l,
ga⁻nuun^l ma⁻hlëeh^l jwëe^l ángele
lä⁻ku⁻ lä⁻jiil⁻ kih⁻ hi⁻ ma⁻ jmee⁻ hih⁻
jee⁻ ja⁻, kyaah^l jah⁻ he⁻, hi⁻ kyaah^l
dsa⁻gyuuh^l he⁻. Joh^l millón sa⁻tee⁻
hi⁻ma⁻ tääh^l jee⁻ ja⁻. ¹²Lä⁻jëe⁻ hi⁻
he⁻ma⁻hlëeh^l ki⁻gaa⁻, ma⁻jäh^l:
Borrego mäh^l hi⁻ga⁻jngiih^l dsa⁻
kih⁻,

hi⁻na⁻ba⁻na⁻ngëe^l jwëe^l he⁻cha⁻
lä⁻jë⁻be⁻kih⁻, he⁻cha⁻
cha⁻miih^lkiyh⁻,
he⁻kyuuh^lga⁻lä⁻jë⁻ba⁻, he⁻
cha⁻cha⁻miih^lbe⁻kiyh⁻,
he⁻lä⁻gah^ljnih^l, he⁻jmeen^ljuuh⁻
kiyh⁻, hi⁻he⁻hä⁻jne⁻kiyh⁻.

¹³Koo⁻ka⁻läh^l ga⁻nuun^lkih⁻
ga⁻lä⁻jëe⁻hi⁻tääh^lgyuuh^lhi⁻
ga⁻jmää^lDio, lä⁻kye⁻hi⁻ga⁻jmää^l
hi⁻tääh^lhwa⁻la⁻, hi⁻neh⁻ga⁻kih⁻
hwa⁻la⁻hi⁻lä⁻jëe⁻hi⁻tääh^lneh⁻
jmi⁻neeh⁻hi⁻lä⁻jëe⁻he⁻ga⁻cha⁻në⁻
kih⁻. Lä⁻jëe⁻hi⁻he⁻ma⁻jäh^l:

Wa[']hän^lkih⁻hi⁻gya⁻jmee⁻hih⁻
në⁻hma⁻sii⁻, wa[']hän^lkih⁻
Borrego mäh^l, wa[']gah⁻jnih^l,
wa[']jmeen^ljuuh⁻kiyh⁻hi⁻wa[']
cha⁻cha⁻miih^lbe⁻kiyh⁻,
ga⁻lä⁻jëe⁻joh^ljmi⁻cha⁻.

¹⁴Lä⁻jëe⁻kyee^l jah⁻he⁻ma⁻jäh^l:
—Wa[']la[']lä⁻ja⁻.

Hi⁻lä⁻jëe⁻gyii^lkyee^ldsa⁻gyuuh^lhe⁻
ga⁻juuh^ljnëy^l, ga⁻jyooy^llley^llä⁻ga⁻të⁻
hwa⁻mah^lga⁻jmeey^ljuuh⁻kih⁻Dio.

6 Lä⁻jëe⁻gyii^lhe⁻na⁻gyoh^lja⁻
Ga⁻jiil⁻Borrego mäh^lkoo⁻jwëe^l
he⁻na⁻gyoh^lja⁻, ga⁻jëen^l.

Ja⁻ga^ˊ ga^ˊnuun^ˊ ga^ˊhléeh^ˊ ja⁻ kih^ˊ
jee⁻ lä⁻jéé^ˊ kyee^ˊ jah^ˊ he^ˊ. Lle⁻ kiyh^ˊ
ma⁻ nuuh^ˊ lä⁻koo^ˊ kii⁻ hii⁻ nih^ˊ,
ga^ˊjäyh^ˊ:

—Na⁻ mah^ˊ jée^ˋ.

²Ma^ˊ ga^ˊjéen^ˊ, ga^ˊjéen^ˊ jaa⁻
kyá'jiih^ˊ tää⁻. Hi⁻ ma^ˊ dsëe^ˊ kyá'jiih^ˊ
he^ˊ ma^ˊ chooh^ˊ koo^ˊ hma⁻ he^ˊ tey⁻
flecha. Ga^ˊhyoyh^ˊ koo^ˊ coron hi⁻
ya⁻hëey^ˊ ma⁻na⁻lluuy^ˊ mah^ˊ liyh^ˊ jee⁻
hnii⁻.

³Lä⁻ ma^ˊ ga^ˊjiiy^ˊ jee⁻ ga^ˊté⁻ to⁻
jwëe⁻ he⁻ na⁻gyoh^ˊ ja⁻, ga^ˊnuun^ˊ
ga^ˊhléeh^ˊ jee⁻ ga^ˊté⁻ uu⁻ jah^ˊ he^ˊ,
ga^ˊjäyh^ˊ:

—Na⁻ mah^ˊ jée^ˋ.

⁴Ya⁻hëe⁻ jnäh^ˊ kyá'jiih^ˊ gyuu^ˊ jih^ˊ.
Hi⁻ ma^ˊ dsëe^ˊ kyá'jiih^ˊ he^ˊ ga^ˊhyoyh^ˊ
koo^ˊ ñe⁻tuuh^ˊ juuh⁻. Lä⁻ja⁻
ga^ˊhyoyh^ˊ be⁻ mah^ˊ jnuuyh^ˊ he⁻ hii⁻
tii⁻ kih^ˊ dsa⁻ jmi⁻gyuu^ˊ. Llay^ˊ hnii⁻
mah^ˊ jngëeh^ˊ dsa⁻ dsa⁻kyaaah^ˊ.

⁵Lä⁻ ma^ˊ ga^ˊjiiy^ˊ jee⁻ ga^ˊté⁻ hnëe⁻
jwëe⁻ he⁻ na⁻gyoh^ˊ ja⁻, ga^ˊnuun^ˊ kih^ˊ
jee⁻ ga^ˊté⁻ uu⁻ jah^ˊ he^ˊ, ga^ˊjäyh^ˊ:

—Na⁻ mah^ˊ jée^ˋ.

Hi⁻ ga^ˊjéen^ˊ jaa⁻ kyá'jiih^ˊ läh⁻.
Hi⁻ ma^ˊ dsëe^ˊ kyá'jiih^ˊ läh⁻ he^ˊ ma^ˊ
chooh^ˊ koo^ˊ kyaah^ˊ hih^ˊ. ⁶Ja⁻ga⁻
ga^ˊnuun^ˊ ga^ˊhléeh^ˊ to⁻dsah⁻ jee⁻ kih^ˊ
lä⁻jéé^ˊ kyee^ˊ jah^ˊ he^ˊ, ma^ˊ jäyh^ˊ:

—To⁻ ñe⁻ mi⁻trigo la⁻ kih^ˊ koo^ˊ jmi⁻
ta⁻. Hi⁻ jnii⁻ ñe⁻ mi⁻cebada la⁻ kih^ˊ
koo^ˊ jmi⁻ ta⁻. Pero ta⁻ hee⁻ naa⁻ ni⁻
jmih^ˊ mi⁻jeh^ˊ ma⁻äa⁻.

⁷Lä⁻ ma^ˊ ga^ˊjiiy^ˊ jee⁻ ga^ˊté⁻ kyee^ˊ
he⁻ na⁻gyoh^ˊ ja⁻, ga^ˊnuun^ˊ kih^ˊ jee⁻
ga^ˊté⁻ kyee^ˊ jah^ˊ he^ˊ, ga^ˊjäyh^ˊ:

—Na⁻ mah^ˊ jée^ˋ.

⁸Ma^ˊ ga^ˊjéen^ˊ, ga^ˊjéen^ˊ jaa⁻
kyá'jiih^ˊ nää⁻. Hi⁻ ma^ˊ dsëe^ˊ
kyá'jiih^ˊ he^ˊ ma^ˊ chee⁻ Hi⁻ Na⁻juu^ˊ,
jäh⁻ kaah^ˊ kiyh^ˊ ma^ˊ jnä⁻ cha⁻je⁻.

Ga^ˊhyoyh^ˊ be⁻ kih^ˊ koo^ˊ kiih^ˊ kih^ˊ
jmi⁻gyuu^ˊ mah^ˊ jngëeyh^ˊ dsa⁻ kyaah^ˊ
ñe⁻tuuh^ˊ, kyaah^ˊ kyoo^ˊ, kyaah^ˊ dsoo⁻,
hi⁻ kyaah^ˊ jah^ˊ hää⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁻
la⁻.

⁹Ma^ˊ ga^ˊjiiy^ˊ jee⁻ ga^ˊté⁻ hña⁻ he⁻
na⁻gyoh^ˊ ja⁻, ga^ˊjéen^ˊ ta⁻ hwa⁻ kih^ˊ
na⁻hyoo^ˊ lä⁻jéé^ˊ dsa⁻ hi⁻ ga^ˊjuu^ˊ
kwaat⁻ kih^ˊ juu⁻ kih^ˊ Dio hi⁻ kwaat⁻
kih^ˊ he⁻ ga^ˊmi⁻tey⁻ kway⁻ ju⁻dsoo⁻.
¹⁰Hi⁻ he⁻ ma^ˊ hléeh^ˊ kii⁻:

—Hne⁻ Dio hi⁻ na⁻jngëe⁻ hi⁻ laa⁻
ju⁻dsoo⁻, ñlih⁻ ba⁻ llah⁻ ta⁻ mah⁻ teeh⁻
jwi⁻ kih^ˊ dsa⁻ hi⁻ tääh⁻ hwa⁻, hi⁻
ga⁻tuu^ˊ jma⁻ kyaä⁻ jnääh⁻?

¹¹Lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ ga^ˊhyoh^ˊ hmiih^ˊ
toø⁻, hi⁻ ga⁻la⁻ mada⁻ kiyh^ˊ mah^ˊ
teeyh^ˊ dsëy^ˊ koo^ˊ ga^ˊ ko⁻hwëe⁻
lä⁻jiih^ˊ dsëe^ˊ øøyh^ˊ, hi⁻ jmeet^ˊ ja⁻ba⁻
ta⁻ ja⁻ hi⁻ lle⁻ kih^ˊ juu⁻ ja⁻ba⁻ lä⁻ko⁻
ga⁻juu^ˊ hniyy⁻.

¹²Hi⁻ ga^ˊjéen^ˊ ma^ˊ ga^ˊnäy^ˊ jee⁻
ga^ˊté⁻ jnii⁻ he⁻ na⁻gyoh^ˊ ja⁻. Ga^ˊje⁻
wi⁻ jwërté hwa⁻, ga⁻lä⁻läh⁻ né⁻
hyoo⁻, lä⁻koo⁻ läh⁻ hmiih⁻ he⁻
kéh⁻ dsa⁻ hi⁻ ti⁻meeh⁻ dsé⁻ lä⁻ ma⁻
dsa⁻juu⁻ hi⁻ chaa⁻ kiyh^ˊ. Hi⁻ né⁻ sih⁻
ko⁻lla⁻ ga⁻lä⁻gyuu^ˊ jma⁻. ¹³Ga^ˊhlaa^ˊ
nuu⁻ hi⁻ ma^ˊ hëe⁻ gyuu^ˊ lä⁻ ga^ˊté⁻
hwa⁻, lä⁻koo⁻ hla⁻ mi⁻higo gyuu^ˊ
hma⁻ kih^ˊ, warä⁻ ga⁻jmeet⁻ lle⁻
tä⁻. ¹⁴Gyüuh^ˊ jmi⁻gyuu^ˊ ga⁻ääh⁻

go⁻te⁻ lä⁻koo⁻ mo⁻je⁻ he⁻ dsa⁻gyee⁻
kih^ˊ hñii⁻. Ga^ˊlä⁻jé⁻ moh⁻ kyaah^ˊ
lä⁻jé⁻ hwa⁻ he⁻ tääh⁻ jee⁻ jmi⁻ñeeh⁻
ga⁻lä⁻sii⁻ høø⁻. ¹⁵Lä⁻jéé⁻ rey hi⁻
chaa⁻ hwa⁻, dsa⁻kaah⁻, dsa⁻cha⁻
kuu⁻, juu⁻ hløø⁻, hi⁻ lä⁻jéé⁻ hi⁻ bee⁻
ga⁻, lä⁻jéé⁻ hi⁻ na⁻hnëe⁻ jmeet⁻ ta⁻,

hi⁻ hi⁻ sa⁻ na⁻hnëe⁻ ga⁻hmäayh⁻
neh⁻ too⁻ kuu⁻ hi⁻ neh⁻ kuu⁻ hlloo⁻.
¹⁶Lä⁻jéé⁻ hi⁻ he⁻ ga⁻jäh⁻ siyyh⁻ moh⁻,
ga⁻siyyh⁻ hlloo⁻ ka⁻läh⁻:

—Wa' hla' hnäh' né' kyaā' jnääh', hmää' jnääh' kih' hī' gya' jmee' hih' oo', hmää' jnääh' kih' Borrego mäh' hī' hää' oo' mah' sa' jee' jnääh'. ¹⁷Jéeh' ma' dsëe' jmií' juuh' he' ya' jee' dsëy'. ¿Hii' ba' tää' tee' kyaayh'? —ga' jäh'.

Hñā-laa' na' dsë' to'laa' kyee' mil te' hī' laa' lee' jee' jwii' Israel

7 Ma'ngëe' he' ja', ga'jëen' kyee' ángele hī' ma' cheh' lä'jé' kyee' sa'kiih' kih' hwa'. Sa' ma' kway' jwë' ma' dsa'ngëe' lle' né' hwa', ni' né' jmi'ñeeh', ni' jee' cha'chaah' hma'. ²Hi' ga'jëen' jnäh' ángel hī' ja' ta' jee' hya' hyoo', hī' ma' chooh' sello kih' Dio hī' na'jiih'. Ga'tëey' koo' ki'gaa' kih' lä'jëe' kyee' hī' ma' täh' he' hī' ga'hyoh' be' mah' jmeey' dsoo' kih' hwa' hī' kih' jmi'ñeeh' ka'läh'. ³Ga'jäh': —Ta' jmee' dsoo' kih' hwa' ni' kih' jmi'ñeeh', ni' kih' ni' koo' chaah' hma' ta'ko'jiih' sa' ga' ma'la' lii' mo'kye' lä'jëe' hī' jmee' ta'he' kih' Dio jnän'.

⁴Ja'ga' ga'nuun' ma'të' hñā-laa' na'dsë' to'laa' kyee' mil dsa'hi' ma'laa' lee' kih' jee' lä'jëe' nää' dsa' kyaā' Israel. ⁵Dsa' kyaā' Judá, tee'gya'to' mil hī' ma'laa' lee', hī' kyaā' Rubén, tee'gya'to' mil, hī' kyaā' Gad, tee'gya'to' mil, ⁶Hi' kyaā' Aser, tee'gya'to' mil, hī' kyaā' Neftalí, tee'gya'to' mil, hī' kyaā' Manasé, tee'gya'to' mil, ⁷hi' kyaā' Simeón, tee'gya'to' mil, hī' kyaā' Leví, tee'gya'to' mil, hī' kyaā' Isacar, tee'gya'to' mil, ⁸hi' kyaā' Zabulón, tee'gya'to' mil, hī' kyaā' José, tee'gya'to' mil, hī' kyaā' Benjamín, tee'gya'to' mil.

Jwëe' jwérte dsa' hī' ma' kyeh' hmiih' tøø' jmah'

⁹Ma'ngëe' he' ja', ga'jëen' jwëe' jwérte dsa' hī' ni' jaa' sa' tää' hëey'. Jee' ja' ma' täh' dsa' hī' chaa' lä'kaa' hwa', lä'jëe' nää' dsa' hī' chaa' lä'kaa' jmi'gyuh', dsa' hī' hlëeh' lä'koo' lä'koo' juu' kih', ma' täh' cha'né' hī' gya'jmee' hih' he', hī' cha'né' Borrego mäh'. Lä'jëe' hī' he' ma' kyeh' hmiih' tøø' hī' ma' chooyh' gooh' hma'su'. ¹⁰Ga'lä'jëe' ma' hlëeh' ki'gaa', ma' jäh': "Dio jnän' hī' gya'jmee' hih' na', kyaah' Borrego mäh' kyaay', hī'na' ma'lää' jne'." ¹¹Lä'jëe' ángele hī' ma' täh' lä'ku' lä'jii' kih' hī' gya'jmee' hih' he', kyaah' lä'jëe' dsa'gyuh', kyaah' lä'jëe' kyee' jah' he', ga'juuh' jnëy' cha'né' hī'jøøh', lä'jii' ga'jyooy' lley' lä'ga'të' hwa', ga'jmeey' juuh' kih' Dio. ¹²Ga'jäh':

Wa'la'la'ja', wa'hän'kiyh', laay'jøøh', kyuhuh' cha'miih', wa'kwan'ti'hmaah'kiyh', wa'gah'jnih', cha'be'kiyh'hi'beey'.

Kih' Dio jnän' wa'la'lä'ja'lä'jëe'joh'jmií'cha'.

¹³Jaa' jee' lä'jëe' dsa'gyuh'he' ga'ngii'juu'kin', ga'jäh':

¿Hii'na'hi'kyeh'hmiihtøø'hi'täh'la',ha'tama'yanäay'?

¹⁴—Hne'Dsa'jøøh'kyaan', ñeh'ba'hne'—ga'jwii'jnih'. Mah'ga'siiyh'jnä': —Hi'na'na'hi'ga'hwëe'jee'ga'jëe'dsa'wii'jwérte.Ga'gyiyh'sa'hmiih'kiyh',ga'jmeey'to'jlëe'kyaa'jma'kiyh',ga'jmeey'to'jlëe'kyaa'jma'kiyh' Borrego mäh'. ¹⁵He'ja'ba'na'

tääh' cha'në' Dio jee' jmee' hih'.
 Lä' jmiil' lä'hwé' jmeey' jmiil' jee' chih'
 gwah' kiyh'. Hi' hi' gya' në' hma'sii'
 hi' jmeey' hih' he', jmeey' cha' hih' kih'
 lä' jee' hi' tääh' cha'në'. ¹⁶Ja' jiih'
 mo'so' jää' lä'kyoyh', ni' he' jää' lä'kii'
 dséy'. Mo'so' hëyh' hyoo', ni' mo'so'
 lla' llii' kiyh'. ¹⁷Jëeh' Borrego mäh'
 hi' gya' to'dsaah' jee' chih' hma'sii'
 na', hi' na' jää' ha' jee' kuyh', hi'
 jää' ha' jee' hla' jmiif' he' jmeey' chaa'
 dsa'. Ma' ja' mi'kih' Dio jmiil' he' tuu'
 mi'nëy'.

Ga' jiiy' jee' ga'te' gyii' he' na'gyoh' ja'

8 Ma' ga' jiiy' jee' ga'te' gyii'
 he' na'gyoh' ja', ga'ké' ti'sih'
 go'te' gyuuuh' jmi'gyuu', ya'jäh' koo'
 jwoo' hor'. ²Ga' jeeën' gyee' ángele
 hi' ma' tääh' cha'në' Dio. Ga'hyoyh'
 gyii' luu' hoo'. ³Ja'ga' ja' jnah' ga'
 ángel, ga'nooy' cha'në' na'hyoo'.
 Ma' chooyh' ñe' he' koo' wa'chu' he'
 na'la' kyaah' ku'nøø'. Ga'hyoyh'
 cha'miih' wa'chu' mah' ga'jey' në'
 na'hyoo' he' la' kyaah' ku'nøø' he'
 chih' cha'në' jee' gya' hi' jmeey' hih'.
 Kyaah' he' ja', kwa' be' kih' juu'
 he' ngii' lä'jee' hi' na'jngëe'. ⁴Lä'
 ma'chooh' ja' ángel ñe' chu', ga'soo'
 ñe' chu' cha'në' Dio ko'joh' kyaah'
 jwoh' kih' hi' na'jngëe'. ⁵Ma'ngëe'
 he' ja', ga'kay' ñe' jee' ma' koo'
 wa'chu', mah' ga'kay' je' he' na'chah'
 kih' na'hyoo' ja', ga'jwäy' ta' hwa'.
 Kyaah' he' ja' ga'nií', ga'jmee' goo',
 ga'jmee' je'ñih' hi' ga'jeh' wií'
 jwérte hwa'.

Ga'juu' gyee' ángele luu' hoo' kih'

⁶Hi' lä'jee' ángele hi' ma' chooh'
 lä'jé' gyii' luu' hoo' ga'lla'lley'
 hooy' mah' juu'.

⁷Ma' ga'juu' to'në' ángel luu' hoo'
 ja', ga'saa' ga'ja'a' mi'dse' kyaah'
 je' ta' hwa', na'kaah' na'gwëeh'
 kyaah' jma'. La' ga' koo' kiih' kih'
 chaah' hma' ga'koo' hi' ga'koo'
 lä'jë' nuu' eeh'.

⁸Ma' ga'juu' jee' ga'te' uu' ángel
 luu' hoo' ja', lä'koo' moh' juuh' la'
 je' he' ga'hla' në' jmi'ñeeh'. La' ga'
 koo' kiih' kih' jmi'ñeeh' ga'lii' jma'.
⁹La' ga' koo' kiih' kih' hi' chaa'
 cha'jmi'ñeeh' ga'juu', hi' ja'ba'
 lä'ja' la' ga' koo' kiih' kih' lä'jë'
 barco ga'hee' go'te'.

¹⁰Ma' ga'juu' jee' ga'te' uu' ángel
 luu' hoo' kih', ga'tah' gyuuuh' ja'
 nuu' jøøh' na'chah' je', hi' laä'
 lä'koo' hma' lle' je'. Ga'tayh' në'
 kih' la' ga' koo' kiih' jmi'juuh' hi'
 ga'lloo' lä' ga'te' jee' hya' jmiil'
 gwa'. ¹¹Nuu' he' chee' Llih'. La' ga'
 koo' kiih' kih' jmiil' ga'lä'llihi'. Jwëë'
 dsa' ga'juu' kih' he' ga'hiyh' jmiil'
 llili' ja'.

¹²Ma' ga'juu' jee' ga'te' kyee'
 ángel he', ga'hee' la' ga' koo' kiih'
 kih' hyoo', ja'ba' ko'ja' ga'hee' në'
 sih', hi' la' ga' koo' kiih' kih' nuu'
 ga'hee' ka'läh'. He'ja' ga'la' na'hoon'
 la' ga' koo' kiih' kih' lä'koo'
 lä'koo'. Kih' he'ja', lä'jmiil' lä'hwé'
 mo'so' ga'lä'jnä' la' ga' koo' kiih'
 kih' jmi'gyuu'. ¹³Hi' ga'jeeën', mah'
 ga'nuun' hëë' jaa' ángel to'dsaah'
 kih' gyuuuh' jmi'gyuu', ma' hlëëyh'
 kyaah' be', ma' jayh':

—Jwii', jwii', jwii' dsa' hi' tääh'
 hwa' la'. Jëeh' tääh' ga' uu' ángel
 hi' ja'ga' juu' luu' hoo' kih'.

9 Ma' ga'juu' jee' ga'te' hñaa'
 ángel luu' hoo', ga'jeeën' jaa'
 nuu' ga'tah' gyuuuh' jmi'gyuu'
 lä' ga'te' hwa'. Ga'hyoyh' jo'ñe'

kih' too⁻ ñiih' he⁻ ds oo⁻ lä⁻ ga⁻ tē⁻ cha⁻ je⁻. ²Ma⁻ ga⁻ näy⁻ too⁻ ñiih' ja⁻, ga⁻ soo⁻ cha⁻ miih' ñe⁻, lä⁻ koo⁻ ñe⁻ kih' koo⁻ hwii⁻ juuh⁻. Ga⁻ kah⁻ ñe⁻ kyaah⁻ lle⁻ mah⁻ ga⁻ jlē⁻ nē⁻ hyoo⁻, he⁻ ga⁻ jmeey⁻ ñe⁻ he⁻ ga⁻ soo⁻ neh⁻ too⁻ ñiih' ja⁻. ³Jee⁻ ñe⁻ ja⁻ ga⁻ hwéë⁻ iih⁻ hi⁻ ga⁻ sa⁻ ga⁻ jnee⁻ ta⁻ nē⁻ hwa⁻. Ga⁻ hyoyh⁻ be⁻ jmeey⁻ dsoo⁻ lä⁻ koo⁻ jmeey⁻ cha⁻ hne⁻ hi⁻ chaa⁻ hwa⁻ la⁻. ⁴Ga⁻ la⁻ mada⁻ kiyh⁻, mah⁻ sa⁻ jmeey⁻ dsoo⁻ kih⁻ nuu⁻ he⁻ dsa⁻ hya⁻ hwa⁻, ni⁻ koo⁻ ga⁻ he⁻ eeh⁻, ni⁻ kih⁻ ni⁻ koo⁻ chaah⁻ hma⁻. Ma⁻ la⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ sa⁻ la⁻ lii⁻ mo⁻ kye⁻ kaah⁻ Dio, kih⁻ hi⁻ he⁻ ba⁻ jmeey⁻ dsoo⁻. ⁵Pero sa⁻ ga⁻ hyoyh⁻ jwé⁻ mah⁻ jngéeyh⁻, koo⁻ heeyh⁻ wi⁻ ba⁻ koo⁻ hñaa⁻ sih⁻. Jee⁻ jmeey⁻ dsoo⁻ iih⁻ he⁻, jéë⁻ dsa⁻ wi⁻ lä⁻ koo⁻ jéë⁻ dsa⁻ wi⁻ jee⁻ jmeey⁻ dsoo⁻ cha⁻ hne⁻ hi⁻ chaa⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻. ⁶Jmii⁻ ja⁻ hnooh⁻ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁻ juuy⁻ pero mo⁻ so⁻ jnøoyh⁻ he⁻ kyaah⁻ juuy⁻. Ma⁻ ke⁻ lä⁻ hnøoy⁻ jngéeyh⁻ hñiiy⁻, mo⁻ so⁻ juuy⁻.

⁷lih⁻ he⁻ ma⁻ jnää⁻ lä⁻ jnää⁻ kya⁻ jiih⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ llu⁻ dsa⁻ nää⁻ jee⁻ hnii⁻. Ka'lley⁻ ma⁻ choo⁻ he⁻ la⁻ lä⁻ koo⁻ coron he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁻ ku⁻ nøo⁻. Mo⁻ néy⁻ ma⁻ jnää⁻ lä⁻ koo⁻ mo⁻ nē⁻ dsa⁻. ⁸Jñu⁻ lley⁻ ma⁻ jnää⁻ lä⁻ koo⁻ jñu⁻ lle⁻ dsa⁻ më⁻. Cha⁻ jay⁻ ma⁻ jnää⁻ lä⁻ koo⁻ cha⁻ ja⁻ león.
⁹Na⁻ lääy⁻ kyaah⁻ ñe⁻ jmah⁻, hi⁻ sa⁻ kyoo⁻ ma⁻ nuuh⁻ lä⁻ koo⁻ jee⁻ ngé⁻ cha⁻ miih⁻ carret he⁻ cheeh⁻ kya⁻ jiih⁻ hi⁻ hlii⁻ jee⁻ ga⁻ nää⁻ jee⁻ hnii⁻. ¹⁰Na⁻ kuu⁻ ma⁻ choo⁻ hma⁻ kuu⁻ lä⁻ choo⁻ na⁻ kuu⁻ cha⁻ hne⁻. Kyaah⁻ na⁻ kuu⁻ ja⁻, ga⁻ jmeey⁻ dsoo⁻ kih⁻ dsa⁻ lä⁻ jiih⁻ ga⁻ tē⁻ hñaa⁻ sih⁻. ¹¹Dsa⁻ jøøh⁻ kya⁻ iih⁻ he⁻ ma⁻ laa⁻ ángel kya⁻ too⁻ ñiih⁻ ja⁻. Kyaah⁻ juu⁻

hebreo cheey⁻ Abadón, hi⁻ kyaah⁻ juu⁻ griego cheey⁻ Apolión. (Jmii⁻ kiyh⁻ hnøø⁻ jäh⁻: hi⁻ hee⁻ dsa⁻)

¹²Ga⁻ ngéë⁻ to⁻ nē⁻ he⁻ wi⁻ ja⁻. Hi⁻ ga⁻ ja⁻ ga⁻ to⁻ he⁻ wi⁻ he⁻ ja⁻ ga⁻ ja⁻ jéë⁻.

¹³Ma⁻ ga⁻ juu⁻ jee⁻ ga⁻ tē⁻ jnee⁻ ángel luu⁻ hoo⁻ kih⁻, ga⁻ nuun⁻ ga⁻ hléëh⁻ jee⁻ kih⁻ lä⁻ jéë⁻ kye⁻ jøø⁻ kih⁻ na⁻ hyoo⁻ he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁻ ku⁻ nøo⁻ he⁻ ma⁻ chih⁻ cha⁻ née⁻ Dio. ¹⁴Ga⁻ hléëy⁻ jee⁻ ga⁻ tē⁻ jnee⁻ ángel hi⁻ ma⁻ chooh⁻ luu⁻ hoo⁻ he⁻, ga⁻ siyyh⁻:

—Cheeh⁻ lä⁻ jéë⁻ kyee⁻ ángele hi⁻ na⁻ hñuuuh⁻ cha⁻ jmi⁻ juuh⁻ he⁻ chee⁻ Eufrate.

¹⁵Hi⁻ ga⁻ cheeyh⁻ lä⁻ jéë⁻ kyee⁻ ángele he⁻ hi⁻ ma⁻ na⁻ llu⁻ kih⁻ hor⁻ ja⁻, jmi⁻ ja⁻, sih⁻ ja⁻, ji⁻ ñe⁻ ja⁻ mah⁻ jngéeyh⁻ la⁻ ga⁻ koo⁻ kiih⁻ kih⁻ dsa⁻ jmi⁻ gyuu⁻. ¹⁶Ga⁻ tēë⁻ ga⁻ nuun⁻ ma⁻ tee⁻ to⁻ hñaa⁻ laa⁻ millón hløø⁻ hi⁻ ma⁻ dsëë⁻ kya⁻ jiih⁻.

¹⁷Lä⁻ la⁻ ga⁻ lä⁻ jnää⁻ kin⁻ ma⁻ ga⁻ jéë⁻ kya⁻ jiih⁻ he⁻. Lä⁻ jéë⁻ hi⁻ ma⁻ dsëëy⁻ he⁻, ma⁻ na⁻ løø⁻ mo⁻ dsëëy⁻ ñe⁻ gyuu⁻, kyaah⁻ he⁻ eeh⁻, hi⁻ he⁻ nøø⁻ ka⁻ läh⁻. Lle⁻ kya⁻ jiih⁻ he⁻ ma⁻ jnää⁻ lä⁻ koo⁻ lle⁻ león. Hi⁻ ma⁻ hwéë⁻ to⁻ hooy⁻ je⁻, ñe⁻, hi⁻ azufre. ¹⁸Ga⁻ tē⁻ la⁻ ga⁻ koo⁻ kiih⁻ kih⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻ juu⁻ kih⁻ lä⁻ jéë⁻ hnë⁻ nëë⁻ he⁻ wi⁻ he⁻ ma⁻ hwéë⁻ hoo⁻ kya⁻ jiih⁻ he⁻, he⁻ ma⁻ la⁻ je⁻, ñe⁻, hi⁻ azufre. ¹⁹Jéëh⁻, ma⁻ kye⁻ cha⁻ miih⁻ be⁻ hoo⁻ kya⁻ jiih⁻ he⁻ kyaah⁻ kuu⁻ ka⁻ läh⁻. Kuu⁻ ja⁻ ma⁻ la⁻ lä⁻ laq⁻ miih⁻. Ma⁻ lle⁻ lley⁻ he⁻ kyaah⁻ ma⁻ jmeey⁻ dsoo⁻.

²⁰Dsa⁻ hi⁻ sa⁻ ga⁻ juu⁻ kyaah⁻ he⁻ wi⁻ ja⁻, ni⁻ lä⁻ ja⁻ sa⁻ ga⁻ lä⁻ dsa⁻ dsëëy⁻ he⁻ ma⁻ jmeey⁻ juuh⁻ kih⁻ he⁻ na⁻ la⁻ kyaah⁻ gooy⁻. Sa⁻ ga⁻ tuy⁻ he⁻

ma' jmääy~ jøøh' lä~ jëe~ jmi~ lle'
 hlëeh', hi~ kih' lä~ jëe~ heeh' he~
 na~ la~ kyaah' ku'nøø', kyaah' kuu'
 tøø', kyaah' ñe' hweh', kyaah' kuu',
 hi~ kyaah' hma~ ka~ läh'. Lä~ jëe~
 heeh' ja~ sa~ jëe~, sa~ nuu~, hi~ ni~
 sa~ ngë~.²¹ Hi~ ni~ sa~ ga~ lä~ dsa~
 dsëy' he~ ma' jngëeyh~ dsa~, he~ ma'
 jmeey~ ji~ nah', he~ ma' kaayh~ wa'
 hi~ cha~ hi~, hi~ he~ ma' hëëy~.

Jaa~ ángel kyaah' koo~ libro pih'
10 Ma~ ngëë~ he~ ja~, ga~ jëen~
 jnäh' ángel hi~ bee~ jwérte
 hi~ ga~ jnäa~ gyuuh~ jmi~ gyuuh~ na~ lää~
 jnii~, ma~ jnää~ miih~ kuu~ gyuuh~ lley'.
 Mo~ néy' ma' jnä~ lä~ jnä~ hyoo~, hi~
 lä~ kyoo~ tiiy' ma~ la~ lä~ koo~ je~ he~
 chih' ko~dsoo'.² Ma~ hä~ ja~gooy~ koo~
 je~ pih~ na~na~. Mah' ga~chiyh~ tiiy~
 ra~llu~ në~ jmi~neeh~, hi~ tiiy~ ra~këh~
 ga~chiyh~ hwa~kii~.³ Ja~ga~ ga~hlëeyh~
 koo~ ki~gaa~ lä~koo~ ki~gaa~ hoo~
 león ma~ mi~gaay~. Lä~ ma~ ga~hlëeyh~
 ja~, ga~ngëeh~ kiyh~ gyee~ ñih~.⁴ Ma~
 ga~ngëeh~ lä~jëe~ gyee~ ñih~ he~,
 ngoo~ ga~ jnä~ ma~ siin~, ma~ ga~nuun~
 ga~hlëeh~ gyuuh~, ga~siih~ jnä~:

—Hmä~ lä~jëe~ juu~ he~ ma~hlëeh~
 ñih~ na~, to~ ya~siih~.

5 Hi~ ángel hi~ ga~jëen~ hi~ chih~
 koo~ tii~ në~ jmi~ neeh~ kyaah~ koo~
 tiiy~ hwa~kii~ he~, ga~chooy~ gooy~
 ta~gyuuh~.⁶ Mah' ga~täay~ hi~ chaa~
 ga~lä~jëe~ joh~ jmi~ cha~, he~ ba~hi~
 ga~jmeey~ gyuuh~ jmi~ gyuuh~ kyaah~
 lä~jëe~ he~ jnä~ në~ kih~, he~ ba~hi~
 ga~jmeey~ hwa~, kyaah~ lä~jëe~ he~ ga~
 cha~ në~ kih~, hi~ he~ ba~hi~ ga~jmeey~
 jmi~ neeh~ kyaah~ lä~jëe~ he~ ga~cha~
 kih~. Ga~täay~ hi~ he~ ga~jäyh~:
 —Mo~so~ lä~hi~ ga~cha~miih~ jmi~.
7 Jää~ ja~ga~ juu~ jee~ ga~të~ gyee~

ángel he~ luu~ hoo~ kih~, lä~jëe~ he~
 na~hmää~ kih~ Dio lä~te~ lä~koo~
 ga~jäh~ Dio siih~ dsa~ hi~ ga~ngëë~
 juu~ hi~ ma~ jmee~ ta~he~ kiyh~ llo~joo~
 —ga~jäh~ ángel he~.

8 Koo~ ka~läh~ ga~nuun~ ga~hlëeh~
 gyuuh~ jmi~gyuuh~ kyaah~ jnä~,
 ga~jäh~:

—Gwa~ go~kye~ je~ pih~ na~na~ he~
 hä~ ja~goo~ ángel hi~ chih~ tiif~ në~
 jmi~ neeh~ kyaah~ në~ hwa~ oo~.

9 He~ja~ neen~ jee~ ma~ cheh~ ángel
 mah~ ga~ngiin~ je~ pih~ ja~. Mah~
 ga~siiyh~ jnä~:

—Hee~la~, kuh~. He~la~ jmee~
 lä~llih~tu~jlah~, pero neh~ to~hooh~
 lä~øø~, lä~koo~ øø~ jmih~ tah~.

10 Ja~ga~ ga~kan~ je~ pih~ he~
 ma~chooh~ ángel mah~ ga~kuhn~.
 Ga~lä~øø~ neh~ to~hoon~ lä~koo~
 øø~ jmih~ tah~. Ma~la~ ma~kuhn~
 ga~lä~llih~tu~jlan~.¹¹ Ja~ga~ ga~siiyh~
 jnä~ka~läh~:

—Jmee~ bi~ mi~jnääh~juu~kin~
 ka~läh~ kih~ cha~miih~jee~jwi~, hi~
 lä~kaa~ hwa~jee~tääh~dsa~hi~jmee~
 hih~, hi~ kih~ hi~hlëeh~lä~koo~
 lä~koo~juu~, hi~ kih~ lä~jëe~ dsa~ta~
 kaa~h~.

Lä~uu~ dsa~ hi~ kwa~ju'dsoo~ kih~ Dio
11 Ma~ngëë~ he~ ja~, ga~hyohn~
 koo~ hma~he~lla~hih~
 he~la~lä~koo~si~hma~tah~, mah~
 ga~siiyh~ jnä~:

—Noo~, mah~lla~hih~gwah~kih~
 Dio, kyaah~na~hyoo~, mah~hee~
 ja~tee~hi~tääh~jmee~juuh~kih~
 Dio.² Wa~ja~ba~kih~ho~hne~kih~
 gwah~na~, sa~llah~hih~. Jëeh~he~
 ma~na~la~hee~hi~sa~laa~judiu~
 ba~na~, mah~jmeey~he~lla~dsëy~
 jee~jwi~na~jngii~to~laa~uu~sih~.

³Cheen' uu' dsa' hi' dsa' kwa'
ju'dsoo' kin'. Kyeyh' hmiih' he'
kéh' dsa' ma' ti'meeh' dsé'. Ngéey'
juu' kin' kih' dsa' koo' mil dsé' to'
hña'loo' na'dsé' to'lo'gya' dsé' gya'
jmi' —ga'siiyh' jnä'.

⁴Lä'uu' hi' kwa' ju'dsoo' kih' Dio
he', laa' kwaat' lä'koo' to' chaah'
hma' olivo, hi' laay' kwaat' lä'koo'
to' candelero he' na'jnää' cha'në'
Dio juu' hwa!. ⁵Cher'mah' chaa' hi'
hnøø' jmääyh' dsoo', kyaah' je' he'
hwëe' neh' to'hooy' jéey' go'te' hi'
na'hööh' kiyh'. Lä'ja' jmee' bii' juu'
wa' hi' cha' hi', hi' hnøø' jmääyh'
dsoo'. ⁶Lä'uu' dsa' he' na'ngëy' jwë'
he' jmeey' sa' jää' jma' ta'ko'jiih'
ngëey' juu' kih' Dio. Lä'ja' na'ngëy'
jwë' jmeey' kih' jmi' he' lii' jma'.
Hi' na'ngëy' jwë' heeyh' dsa' lli'wii',
lä'joh' jiih' hnøø' bih'.

⁷Ma'la' ma'dséë' jmi' kway' juu'
kih' Dio, ya'hëë' jah' hlëeh' neh'
too' niih' kih' cha'je' mah' teey'
kyaaah' dsa' he', lä'jiih' lä'liyh'
jngëeyh'. ⁸Ga' ma'na'juuy', jää'
cha'jwë' jee' jnää'hä' kih' jwii'
juuh', ja'ba' jee' jwii' jee' ga'tääy'
dsoh' hma'cru' Dsa'jøöh' jnän'.
Hi' chaa' jee' ja', kwee' hñaa'
dsëy' lä'koo' dsa' hi' ma' chaa'
jwii' Sodoma kyaah' Egipto, he'ja'
kih' jee' jwii' ja', le' jähn' chee'
Sodoma hi' Egipto ka'läh'. ⁹Hnë'
jmi' dsa'hnoo', ga'lä'jëë' ba' dsa'
dsa'taah' jëëy' hi' na'juu' he', dsa'
hi' chaa' lä'je' jee' jwii', lä'jëë'
nää' dsa', dsa' hi' hlëeh' lä'koo'
lä'koo' juu', hi' lä'kaa' hwa' jee'
tääh' dsa' hi' jmee' hih'. Sa' kway'
jwë' haai' hi' na'juu' he'. ¹⁰Ga'lä'jëë'
ba' dsa' jmi'gyuuh' lä'chaa'y' llu'
wa'ra' ga'jëë' na'juu' dsa' he'.

Dsa'taayh' jëë' dsëy' jwérte, hi'
kwëëyh' dsa'kyayh' miih' he' cha'
kih' lä'jaä' lä'jaay', jéeh' lä'uu'
hi' ma' ngëe' juu' kih' Dio he' ma'
heeyh' wii' lä'jëë' hi' chaa' hwa'
la'.

¹¹Ga' ma'te' hnë' jmi' dsa'hnoo'
ja', jmi'lle' na'jiih' he' ja' kih' Dio
ga'tooth' tuh'dsëy' mah' ga'nooy'
lä'hmëe'. Ga'lä'goo' jwérte dsë'
dsa' hi' ma' täh' jëë' jee' ja'.

¹²Ga'lä'nuuh' ga'hlëeh' gyuuh',
ga'jäh':

—Wii' hnäh' jee' la'.

Mah' ga'sayh' ta'gyuuh' jee'
jnii' lä' ma'jëë' ja' lä'jëë' hi' ma'
na'hööh' kiyh'. ¹³Hor' ja' ga'jeh' wii'
jwérte hwa!. Hi' kih' hña'loo' hne',
ga'hla' ma' gya' jee' lä'kaa' jee' jwii'
juuh' ja'. Hi' ga'juu'gyee' mil dsa'
ma' ga'jeh' hwa!. Hi' ga'chaa' he',
kyaaah' he' goyh' ja', ga'jmääy'jøöh'
Dio hi' gya'gyuuh' jmi'gyuuh'.

¹⁴Ga'ngëe' to' he' wii' ja'. Hi' ga'jä'
ga'koo' he' wii' he' ja'ga' ga'jëë'.

Ga'juuy' jee' ga'te' gyii'luu' hoo'

¹⁵Ma' ga'te' gyee' ángel ga'juu'
luu' hoo' kih', ga'lä'nuuh' gyuuh'
ga'tooth' ki'gaa' miih', ma'jäh':

Na' ma'te' jee' jmee' Dio hih'
kih' lä'kaa' jmi'gyuuh'
ko'jöh' kyaah' Cristo kyaay'.

Hi' he' ba' jmee' hih' ga'lä'jëë'
joh' jmi' chaa'.

¹⁶Lä'jëë'gyii'kyee'dsa'gyuuh'hi'
ma'tääh' ne' hma'sii'cha'në'Dio,
ga'taayh'ga'juuyh'jneý',ga'jyooy'
lley'lä'ga'te'hwa'mah'ga'jmeey'
juuh'kih'Dio.¹⁷Mah'majäh':

Kwa'jnää'h'i'hmaah'kyah'
hne'Dio hi'cha'ga'lä'jëë'
be'kih',

hne⁻ he['] hi⁻ laa[!], hne⁻ he['] hi⁻ ma[']
 laa[!], hi⁻ hne⁻ he['] hi⁻ llaah⁻
 ka⁻läh[.]
 Ma⁻mi⁻jnääh['] hñaaah['] kyaah['] be[']
 kyah['] mah['] lóøh['] jmeeh['] hih[.]
 18 Ga⁻lä⁻jéé⁻ hi⁻ tääh['] lä⁻käa⁻ hwa[']
 ma⁻lä⁻llee['] jwérte,
 ma⁻té['] jee['] tee['] jwi['] kih['] hi⁻
 he[.]
 Ma⁻té['] jmi['] llah['] ta['] kih['] hi⁻
 na⁻juu[,]
 mah['] kwéeh['] hee['] lä⁻jéé⁻ hi⁻
 ga⁻ngéé['] juu['] hi⁻ ga⁻jmee[']
 ta[']he['] kyah[,]
 hi⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻jéé⁻ hi⁻ na⁻jngéé[']
 hi⁻ lä⁻jéé⁻ ga['] hi⁻ gah['] hne⁻,
 lä⁻jøh['] lä⁻mäh[.]
 Hi⁻ ma⁻té['] jmi['] jngéeh['] lä⁻jéé⁻
 hi⁻ hee['] jmi['] gyuu⁻ la[.]
 19 Ja⁻ga['] ga⁻na['] gwah['] kih['] Dio
 gyuuuh['] jmi['] gyuu⁻, hi⁻ neh['] gwah[']
 ja⁻, ga⁻lä⁻jnä['] goo['] he['] tääh['] kuu[']
 na⁻sii['] hmooh['] to⁻né[.] Peer['] ga⁻jmee[']
 je⁻ñih^{',} ga⁻tooh['] miih^{',} ga⁻hi['] ñih^{',}
 ga⁻jeh['] wi['] jwérte hwa^{',} mah['] ga⁻hla[']
 mi⁻dsé['] kah[']gaa[.]

Dsa⁻më['] hi⁻ Dragón

12 Ma⁻ngéé['] he⁻ ja⁻, ga⁻lä⁻jnä[']
 gyuuuh['] jmi['] gyuu⁻ koo⁻ he⁻
 juh⁻gaa⁻. Ga⁻lä⁻jnää['] jaa⁻ dsa⁻më[']
 hi⁻ ma['] na⁻lää⁻ hyoo[,] hi⁻ ma['] hee[']
 sih⁻ huu['] tiy[,] hi⁻ ma['] lley['] koo⁻
 coron he⁻ ma['] chaa['] gya⁻tuu['] nuu[.]
 2 Dsa⁻më['] he['] ma['] kyaah['] gyuu⁻, ma[']
 høøy['] kih['] he['] jéey['] wi['] he['] lä⁻chaa[']
 gyuu⁻ kyaay[.] 3 Hi⁻ ga⁻lä⁻jnä['] ga[']
 jyoh['] he⁻ juh⁻gaa⁻ gyuuuh['] jmi['] gyuu[.]
 Ga⁻lä⁻jnää['] jaa⁻ dragón gyuu['] hi⁻
 jøh⁻gaa⁻. Ma['] la['] gyii['] lley[,] ma[']
 choo['] lley['] gya['] jøø[,] hi⁻ ma['] lley[']
 gyii['] coron ka⁻läh[.] 4 Kyaah['] kuuuy[']
 ja⁻, ga⁻séeyh⁻ la⁻ ga['] koo⁻ kih['] kih[']

nuu['] hi⁻ hëë['] gyuuuh['] jmi['] gyuu⁻
 mah['] ga⁻saa['] ga⁻jaay['] ta⁻ hwa[.]
 Dragón he['] ga⁻noo['] cha'né['] dsa⁻më[']
 hi⁻ ngoo['] ga⁻lä⁻chaa['] gyuu⁻ kyaah[']
 mah['] ma['] kuyh['] gyuu⁻ he['] lä⁻koo⁻
 wa'ra⁻ ga⁻lä⁻chaa[']. 5 Kih['] dsa⁻më[']
 he['] ga⁻lä⁻chaa['] jaa['] gyuu⁻ nuuuh⁻
 hi⁻ jmee['] hih['] kih['] ga⁻lä⁻käa⁻ hwa[']
 kyaah['] koo⁻ hma⁻hiih['] he⁻ la['] ñe[.]
 Pero na['] ba['] koh['] ga⁻tëey['] gyuu⁻ he[']
 cha'né['] Dio jee['] gyay['] jmeeey['] hih[.]
 6 Hi⁻ dsa⁻më['] he['], ga⁻kyuuuy['] lä⁻
 ga⁻té['] hwa['] kii['] jee['] ga⁻mi⁻llu['] Dio
 kiyh[,] mah['] hääy['] jee['] ja⁻ koo⁻ mil
 dsé⁻ to['] hñaa⁻loo['] na⁻dsé⁻ to[']lo[']gya[']
 dsé⁻gya['] jmi['].

7 Ma⁻ngéé['] he⁻ ja⁻, ga⁻lä⁻cha[']
 koo⁻ hnii⁻ juuh⁻ gyuuuh['] jmi['] gyuu⁻.
 Migye['] kyaah['] ángele kyaay['] ma['] tee⁻
 kyaah['] ángele kyaay['] ma['] tee⁻
 ka⁻läh['] kyaah['] Migye[,] 8 pero sa⁻
 ga⁻liyh[.] Mo⁻so⁻ ga⁻lä⁻cha['] ga['] høøy[']
 gyuuuh['] jmi['] gyuu⁻. 9 Lä⁻ja⁻ Dragón
 jøøh['] he['] ga⁻llée⁻ dsih['] ta⁻ ka⁻hne[.]
 Hi⁻ he['] laa⁻ miih⁻ chaa⁻ llo[']joo['] hi⁻
 chee⁻ hi⁻sa⁻llu[,] hi⁻ chee⁻ bih['] Tana[']
 ka⁻läh[.] Hi⁻ he['] mi⁻gaa['] dsa⁻ lä⁻käa⁻
 lä⁻juh['] jmi['] gyuu⁻. Ga⁻jwää['] dsih['] lä⁻
 ga⁻té['] hwa['] ko⁻jøh['] kyaah['] ángele
 kyaay[.]

10 Ja⁻ga['] ga⁻nuun['] ga⁻hléeh['] ki⁻gaa⁻
 ka⁻läh['] gyuuuh['] he['] ma['] jäh[:]
 —Na['] ma⁻té['] jee['] lää['] dsa⁻,
 ma⁻lä⁻jnä['] be['] kih['] Dio, ma⁻løø[']
 jmee['] hih['] Dio jnän[,] hi⁻ ma⁻té['] jee[']
 lla['] Cristo kyaay['] ta[.] Jéeh[,] ma⁻lleeey⁻
 ta⁻ka⁻hne['] hi⁻ ma['] hnii['] kih['] lä⁻jéé⁻
 øøh['] jne[.] Lä⁻jmi['] lä⁻hwë['] ma['] hñiiy[']
 cha'né['] Dio jnän[.] 11 Pero øøh['] jne[']
 ga⁻lih['] bih['] kyaayh[,] kyaah['] jma⁻kih[']
 Borrego mäh[,] hi⁻ kyaah['] ju⁻dsoo['] he⁻
 ga⁻jmeey['] kih['] Cristo. Sa⁻ ga⁻jmeey[']

he' che' chaa⁻ juuy⁻ jmi⁻ gyuu⁻ la⁻.
12 Wa⁻ jee⁻ hoh['] hnäh['] hi⁻ tääh[']
 gyuuuh['] jmi⁻ gyuu⁻. Pero jwi⁻ hi⁻
 tääh['] hwa['] la⁻ kyaah['] hi⁻ tääh['] neh⁻
 jmi⁻ neeh['] ka⁻ läh[']. Jëeh['] hi⁻ sa⁻ llu[']
 ma⁻ ney⁻ ba['], jää['] ko⁻ hi['] pih['] ga['] jmi[']
 kiyh['], he⁻ ja⁻ hääy['] jwérte ma⁻ jnäay[']
 jee['] kyah['] hnäh['].

13 Ma⁻ ga⁻ jee['] Dragón he['], he⁻
 ga⁻ jwää['] dsih['] ta⁻ hwa['], ngooy['] mah[']
 jmeey['] hnäa['] dséy['] kih['] dsa⁻ më[']
 hi⁻ ga⁻ lä⁻ chaa⁻ gyuu⁻ nüuh⁻ kih[']
 he[']. **14** Pero ga⁻ hyoh['] dsa⁻ më['] he[']
 to⁻ sa⁻ kyoo['] chaámi['] jøoh['] mah['] ja⁻
 le['] hëey['] uu['] kih['] miih['] hlëeh['] he[']
 ta⁻ hwa['] kii['], jee['] hää['] dsih['] koo⁻
 ji⁻ ne['], jyoh['] ga['] to⁻ ji⁻ ne['], na⁻ dsé⁻
 jnäe['] sih[']. **15** Miih['] he['] ga⁻ juu⁻ koo⁻
 jmi⁻ juuh⁻ kyaah['] hooy['] ta⁻ jee['] ngoo[']
 dsa⁻ më['] he['] mah['] ma['] ääy['] kyaah[']
 jmi['] ja⁻. **16** Pero hwa['] ga⁻ kwa['] be[']
 kih['] dsa⁻ më['] he[']. Ga⁻ na['] hwa['], mah[']
 ga⁻ hoo['] jmi['] he['] ga⁻ hwëe['] to⁻ hoo[']
 Dragón. **17** He⁻ ja⁻ ga⁻ ya⁻ jee['] dsé⁻
 jwérte dragón kyaah['] dsa⁻ më['] he['].
 Mah['] ngooy['] na⁻ jmeey['] hnii⁻ kyaah[']
 hi⁻ laa['] sa⁻ ju⁻ kih['] dsa⁻ më['] he['], hi⁻
 høø['] mada['] kih['] Dio ja⁻ ba['] hi⁻ jmee[']
 ju'dsoo['] kih['] Jesucristo.

Lää⁻ uu['] jah['] laa['] na⁻ høø['] he[']

13 Jnä['] ga⁻ noon['] né['] mi⁻ sii['] he[']
 cha⁻ cha⁻ hoo['] jmi⁻ neeh['].
 Jee['] ja⁻ ga⁻ jeeen['] jaa⁻ jah['] hi⁻ laa[']
 na⁻ høø['], ya⁻ hëe['] cha⁻ jmi⁻ neeh[']
 ma⁻ lle['] gyii['] lley['], hi⁻ ma['] choo[']
 gya['] jøø[']. Né['] jøø['] kiyh['] ma['] choo[']
 gya['] coron. Hi⁻ ma['] na⁻ sii['] lä⁻ jee[']
 ka⁻ lle['] koo⁻ juu['] he['] mi⁻ kwah['] kih[']
 Dio. **2** Jah['] hi⁻ ga⁻ jeeen['] he['], ma['] laa[']
 lä⁻ koo⁻ hyah[']. Ma⁻ tiif['] ma['] la['] lä⁻
 la['] tiif['] oso. Mo⁻ hooy['] ma['] la['] lä⁻ la[']
 hoo['] león. Dragón he['], ga⁻ kwëeyh[']

be['], hi⁻ ga⁻ llaay['] høøy['] mah['] jmeey[']
 hih⁻ llay['], mah['] leey['] dsa⁻ ta['] jøøh['].

3 Ga⁻ jeeen['] koo⁻ lley['] ma['] la['] dsoo[']
 he['] ma['] jngiih['] kiyh[']. Pero dsoo[']
 he['] ma['] jngiih['] kiyh['] ja⁻, ga⁻ ja['] ba['].
 Peer['] ga⁻ lä⁻ dsaq['] dsé⁻ lä⁻ jee⁻ dsa⁻
 jmi⁻ gyuu⁻, he⁻ ja⁻ ga⁻ jmeey['] ko⁻ jøøh[']
 kyaah['] jah['] hi⁻ laa['] na⁻ høø['] he['].

4 Hi⁻ ga⁻ jmää['] dsa⁻ jøøh['] Dragón hi⁻
 ga⁻ llaa['] jøøh['] jah['] hi⁻ laa['] na⁻ høø[']
 he[']. Ja⁻ ba['] lä⁻ ja⁻ ga⁻ jmääy['] jøøh['] jah[']
 laa['] na⁻ høø['] he['] ka⁻ läh['], mah['] ma[']
 jäyh['] kiyh[']:

—Sa⁻ chaa⁻ ga['] jnah['] hi⁻ laa[']
 lä⁻ koo⁻ jah['] na⁻. ?Hii⁻ na⁻ hi⁻ lih⁻
 tee['] kyaayh[']?

5 Ga⁻ kway['] jwë['] kih['] mah['] hlëeyh[']
 juu['] täh['] hi⁻ hlëeh['] bih['] juu['] he[']
 mi⁻ kwah['] kih['] Dio. Ga⁻ llaay['] mah[']
 leey['] dsa⁻ ta['] to⁻ laa['] uu['] sih[']. **6** Lää⁻ ja⁻
 ga⁻ løy['] mi⁻ kwayh['] kih['] Dio.

Ga⁻ mi⁻ kwayh['] jmi['] kiyh['], lä⁻ kye⁻
 kih['] gwah['] kiyh['], hi⁻ lä⁻ ja⁻ kih['] hi⁻
 tääh['] gyuuuh['] jmi⁻ gyuu⁻ ka⁻ läh[']. **7** Hi⁻
 ga⁻ hyoh['] jwë['] jmeey['] hnii⁻ kyaah[']
 lä⁻ jee⁻ hi⁻ na⁻ jngëe['] lä⁻ jiih['] leeyh['].
 Hi⁻ ga⁻ hyoh['] jwë['] jmeey['] hih⁻ kih[']
 lä⁻ jee⁻ nää['] dsa⁻, lä⁻ jee⁻ jee['] jwii⁻,
 dsa⁻ hi⁻ hlëeh['] lä⁻ koo⁻ lä⁻ koo⁻ juu['],
 hi⁻ lä⁻ kaa⁻ hwa['] jee['] tääh['] dsa⁻ jmeey[']
 hih⁻ ma⁻ ki⁻ kih[']. **8** Lää⁻ jee⁻ dsa⁻
 jmi⁻ gyuu⁻ hi⁻ ga⁻ jmää['] jøøh['] jah[']
 laa['] na⁻ høø['] he['], sa⁻ ma['] na⁻ sii['] jmi[']
 kiyh['] né['] je['] kih['] Borrego mäh['] hi⁻
 laa['] kwaat['] ga⁻ juu['] né['] na⁻ hyoo['] lä⁻
 ma⁻ huu['] jmi⁻ gyuu⁻. Né['] je['] kiyh['] ja⁻,
 na⁻ sii['] jmi['] kih['] lä⁻ jee⁻ hi⁻ na⁻ jnää[']
 kih['] Dio.

9 Cher'mah['] chaa⁻ hi⁻ hnøø['] heeh[']
 juu['] la⁻, wa['] heeyh[']. **10** Hi⁻ lle['] kih[']
 dsoo['] neh⁻ ñe['], jää['] dsih['] neh⁻ ñe[']. Hi⁻
 lle['] kih['] juu['] kyaah['] ñe['] tuuh['], kyaah[']
 ñe['] tuuh['] jngëe['] dsih[']. Hor['] ja⁻

hnøø' kwëeh' dsë' hí- na- jngëe' kyaah'
Dio hi- hnøø' lä- ma- dsoo' ja- ba'-
dsëy'.

¹¹ Ma- ngëe' he- ja-, ga- jéen- jñah'-
jah' laa' na- høø' hí- ya- hëe' neh'-
hwa'. Ma' lley' to' jøø' he- la' lä'-
la' kih' ja- borrego mäh', hi- ma'-
hlëeyh' lä- hlëeh' ja- dragón.

¹² Ma' kyey' lä- jé- be' kih' to- në'-
jah' he', mah' to- lo- nëy' ga- løy'-
jmeey' hih' kih' hí- täh' lä- kaa'-
hwa' mah' wa' jmeey' juuh' kih'
to- në' jah' he', hí- ga- jää' kih' kyaah'-
dsoo' he- ma' juuy' ja-. ¹³ Hi- lä- ja'-
ma' jmeey' cha- miih' he- juh- gaa'-
ka- läh', lä- jiih' ga- jmeey' ga- jyoo'-
je- gyuuuh' jmi- gyuuuh' lä- ga- tæ' hwa',
lä- ma- jëe' ja- dsa-. ¹⁴ Mi- gaay' hí-
täh' lä- kaa'- hwa' kyaah' lä- jë- he'-
juh- gaa'- he' ga- hyoyh' jwë' jmeey'
cha- né' jah' to- në' he'. Ga- jmeey'
mada' kih' hí- täh' lä- kaa'- hwa'
he- jmeey' heeh' kih' jah' hí- ga- jää'-
kih' hí- ma' la' dsoo' kih' kyaah'-
ñe' tuuh'. ¹⁵ Ga- hyoyh' jwë' he'-
jmeey' jiih' heeh' kih' jah' he' mah'-
hlëeh'. Hi- mah' ga- jmeey' mada'-
jngiiyh' kih' lä- jëe'- dsa- hí- sa- jmeey'-
juuh' kih' heeh' ja-. ¹⁶ Ga- jmeey'
hih' kih' ga- lä- jëe'- dsa-, lä- jøh'-
lä- mäh', hí- cha- kuu', hí- täh- nee',
hí- na- hnëe' jmeey' ta', hí- hí- sa'-
na- hnëe' ka- läh', mah' jmeey' lii'-
gooy' ra- lluu' o cha- kyey'. ¹⁷ Lä- ja'-
ni- ja- sa- lä- cha- jwë' kih' la' gyih'-
løø', ni- sa- lä- cha- jwë' hñiiy' gyih'
he- cha- kiyh' cher' mah' sa- laay'-
lii'- kyaah' jmiih' kih' jah' he'- o
kyaaah' hwëh' lä- koo'- chee'- jah' he'.

¹⁸ Jee' la- hnøø' cha- huuh' dsë- llu'.
Hi- ngëe', he- da' hwëh' kih' jah'
he', jëeh' la' hwëh' kih' dsa- juuh'-
ba' ja-. Hwëh' kih' jah' he' te' jñii'

hña- loo' na- dsë- to- lo- gya' na- dsë-
gya' jñii'.

Koo'- su- hmëe' ga- hä' lä- jëe'-
hña- laa' na- dsë- to' laa' kyee' mil dsa-
14 Ma- ngëe' he- ja-, ga- jéen'-
Borrego mäh' cheh' né'
moh' Sión kyaah' hña- laa' na- dsë-
to' laa' kyee' mil dsa- hí- ma- na- sii'-
jmiih' kih' Borrego mäh' cha- kyey',
hi- ma- na- sii'- jmiih' kih' Jmiiy'-
ka- läh'. ² Ja- ga' ga- nuun' ga- hlëeh'-
gyuuuh' ga- hii' goo' lä- hii' jee' jyoo'-
cha- miih' jmiih'. Hi- ga- hii' lä- koo'-
hii' jee' hii' ñih' ki- gaa', hi- ga- hii'-
lä- hii' jee' täh' dsa- kooh' tu'-
he- choo' cha- miih' si- ñe'. ³ Lä- jëe'-
hí- he' ma' hä' koo'- su- hmëe'-
cha- né' hí- ma' gya' jmeey' hih' né'
hma- sii', hi- cha- né' lä- jëe'- kyee'-
jah' hí- ma' täh' he', hi- cha- né'
lä- jëe'- dsa- gyuuuh' ka- läh'. Ni-
ja- sa- lih' ma' hä' su- ja-. Ma- la'-
hña- laa' na- dsë- to' laa' kyee' mil
ba' ma' lih' ma' hä', dsa- hí- ga- laa'-
Dio kyaah' jma- kih' jee' kih' dsa-
hí- chaa'- hwa'. ⁴ Lä- jëe'- hí- la- sa'-
ga- mi- sah' hñiiy' kyaah' dsa- më',
jëeh' ga- hääy' hñiiy'. Hí- he' jmeey'-
ko- jøh' kyaah' Borrego mäh' wa'-
ha- cha- ha- jee' dsooy'. Hí- he' na'-
ga- lääy' jee' kih' dsa-, laay' koo'-
nää' hí- ma- jä' llu' kih' Dio hí- lä- ja'-
kih' Borrego mäh'. ⁵ Ni- miih' sa'-
ga- hwëe'- juu' ta- juu' hooy', na- jngëe'-
go- te- laay' cha- né' Dio.

Juu' he- ga- kwa' uu- ángele

⁶ Hi- ga- jëe'- jñah' ángel hí- ma'-
hëe'- to' dsaah' gyuuuh' jmi- gyuuuh'-
hi- ma' kye' juhmëe' he- sa- ngëe'-
jih' koh'. Ma' hlëeyh' lä- jëe'- dsa- hí-
chaa'- lä- kaa'- hwa' jee' jmeey' hih',

lä⁺ jëe⁺ nää¹ dsa⁻ hi⁻ hléeh⁺ lä⁺ koo⁻
 lä⁺ koo⁻ juu¹, hi⁺ lä⁺ jëe⁺ hi⁻ chaa⁻
 lä⁺ koo⁻ lä⁺ koo⁻ jee⁺ jwii⁻. ⁷Ga⁺hléeh⁺
 ángel he['] kyaah['] lä⁺ jëe⁺ be['] kih[:]

—Wa['] gah⁺ hnäh⁺ Dio, jmee[']
 hnäh⁺ juuh⁺ kiyh[.] Jëeh[,] ma⁻të[']
 hor[~] llay['] ta[.] Kwa['] hnäh⁺ ti[']hmaah[']
 kih⁺ hi⁻ ga⁺jmee['] gyuuuh⁺ jmi⁻gyuu⁺,
 hi⁻ ga⁺jmee['] hwa[,] hi⁻ ga⁺jmee[']
 jmi⁻ñeeh[,] hi⁻ hi⁻ ga⁺jmee['] lä⁺kaa⁻
 jee['] hya⁻ jmi⁻ gwa⁻.

⁸Jñah['] ka⁻läh⁺ ángel ga⁺lla⁻lle[']
 kaah['] kiyh[,] ma['] jäh[:]

—Ma⁻hee⁺, ma⁻hee⁺ go⁻te[~]
 Babilonia jwii⁻ juuh⁺ hi⁻ ga⁺hee['] dsa⁻
 lä⁺kaa⁻ jmi⁻gyuu⁺ kyaah['] lä⁺ jëe⁺ wa[']
 he['] cha['] he['] he['] hliih['] ma['] jmeey[.]
 La['] lä⁺koo⁻ he['] ga⁺kwéeyh⁺ dsa⁻
 jmi⁻llii⁻ hää[!].

⁹Jee['] ga⁺te[~] uu⁻ ángel hi⁻ ma['] llee[~]
 kaah['] he['], ma['] hléeyh⁺ kyaah['] lä⁺ jëe⁺
 be['] kiyh[:]

—Cher'mah['] hi⁻ ga⁺jmää[~] jøøh['] jah[']
 hi⁻ laa[~] na⁻høø['] he['] kyaah['] heeh['] kiyh[,]
 hi⁻ cher'mah['] ga⁺jmeey['] lii[~] cha'kyey[']
 o ma⁻gooy[,] ¹⁰ja[']ba⁻ lä⁺ja⁻ le['] kih['] dsa⁻
 he[']. Le['] kiyh['] lä⁺koo⁻ he['] hiyh['] jmi⁻llii[']
 hää[!], warä⁻ ga⁺ya[']jée['] dsé['] Dio
 kyaayh[.] Ja['] kyaah['] hih['] jää[~] ya⁻jëe[']
 dsé['] Dio. Jmeey['] kaay['] kyaah['] je⁻,
 kyaah['] azufre cha'né['] lä⁺ jëe⁺ ángel e
 hi⁻ na⁻jngëe['] hi⁻ cha'né['] Borrego mäh[']
 ka⁻läh[.] ¹¹Jee['] tääyh['] kaay['] ja⁻, soo⁻
 ñe['] ga⁺lä⁺ jëe['] joh['] jmi⁻ cha⁻. Lä⁺ jëe⁺
 hi⁻ ma['] jmää[~] jøøh['] jah['] he['] kyaah[']
 heeh['] kiyh[,] hi⁻ hi⁻ heeh['] leë['] lii[~]
 kyaah['] jmi⁻ kiyh[,] ni⁻ jmi⁻ ni⁻ hwé[']
 sa⁻ le['] teeyh['] dsé[']. ¹²Hor[~] ja⁻ hnøø[']
 kwéeh['] dsé['] lä⁺ jëe⁺ hi⁻ na⁻jngëe['],
 lä⁺ jëe⁺ hi⁻ nuuh['] kih['] Dio hi⁻ lä⁺ jëe⁺
 hi⁻ jmeey['] dsoo['] dsé['] kih['] Jesús.

¹³Ja[']ga⁺ga⁺nuun['] ka⁻läh['] ga⁺hléeh⁺
 gyuuuh⁺ jmi⁻gyuu⁺ ma['] jäh[:]

—Sii["] he⁻ la⁻: “Na['] ta⁺ cha'né['], llu[']
 la['] kih['] hi⁻ juu⁺ jee['] jmeey⁺ ko⁻jøh[']
 kyaah['] Dsa⁻jøøh['] jnän[~].”

—Jaah⁻, lä⁺ja⁻ le['] —jäh['] Jmi⁻lle[']
 Na⁻jngii[~]. Hi⁻ he['] teeh⁺ dsé['], jëeh[']
 ja['] jiil['] llaa[~] he['] ma⁻jëey['] wii[~],
 hi⁻ lä⁺jnä[~] ba['] lä⁺ jëe⁺ he['] llu['] he[']
 ga⁺jmeey[.]

Lloo⁻ koo⁻ jmi⁻ jøøh['] Dio lä⁺ jëe⁺ dsa⁻

¹⁴Ja⁻ga⁺ga⁺jëen['] koo⁻ jnii['] tøø⁻.
 Jee['] jnii['] ja⁻, ma['] gya['] jaa⁻ hi⁻ laa⁻
 lä⁺ laa⁻ Hi⁻ga⁺lëë[']ngo[~]. Ma['] lley['] koo⁻
 coron he['] la['] kyaah['] kuúnøø['], hi⁻ ma[']
 chooyh['] koo⁻ ñe'tuuh['] hlääh['] he[']
 hme[.] ¹⁵Neh⁻ gwah⁺ kih['] Dio ya⁻heëe[']
 jñah['] ángel hi⁻ hléeh⁺ kyaah['] lä⁺ jëe⁺
 be['] kih[,] ga⁺siiyh['] hi⁻ gya['] jee['] jnii[:]

—Kye⁻ ñe'tuuh['] hlääh['] kyah['] mah[']
 chooh['] ta['] kyah[.] Jëeh['] ma['] jwii⁻ ba[']
 mii[!], ma⁻të['] hor[~] jee['] juuh[!].

¹⁶He⁻ ja⁻ hi⁻ ma['] gya['] jee['] jnii['] he[']
 ga⁺jyooy['] ñe'tuuh['] hlääh['] kiyh['] lä⁺
 ga⁺të['] hwa[,] mah['] ga⁺teeyh['] lä⁺ jëe⁺
 mii[!] kih['] hwa['] ja⁻.

¹⁷Neh⁻ gwah⁺ he['] la['] gyuuuh⁺
 jmi⁻gyuu⁺, ya⁻heëe['] jñah['] ángel
 hi⁻ ma['] chooh['] koo⁻ ñe'tuuh['] hlääh[']
 he['] hme[.] ¹⁸Jee['] chih['] na⁻hyoo[']
 ya⁻heëe['] jñah['] ángel hi⁻ ma['] na⁻ngë[']
 jwë['] jmeey['] hih['] kih['] je⁻. Kyaah['] be[']
 ga⁺hléeyh['] hi⁻ ma['] chooh['] ñe'tuuh[']
 hlääh['] hme['] ja⁻, ga⁺siiyh[:]

—Kyaah['] ñe'tuuh['] hlääh['] kyah['] na⁻,
 hnä[~] lä⁺ jëe⁺ sa'mah['] kih['] mi[']jëh['] he[']
 cha⁻ hwa['] na⁻, jëeh['] ma['] jwii⁻ ba['].

¹⁹He⁻ ja⁻ ga⁺jyoo['] ángel he[']
 ñe'tuuh['] hlääh['] kih['] lä⁺ ga⁺të['] hwa[,]
 mah['] ga⁺hnäy['] sa'mah['] kih['] mi[']jëh[']
 he['] cha⁻ hwa['] la⁻, ga⁺tooyh['] neh[']
 koo⁻ jee['] jleeyh['] kyaah['] ma⁻tiiy['].
 He⁻ la⁻ la['] kwaat['] he['] wii[~] he['] na⁻
 ga⁺ chee['] Dio né['] kih['] dsa⁻. ²⁰Hi⁻

ga⁺ jleeyh⁺ kyaah⁺ ma⁻tiy⁺ mi⁺jeh⁺
 jee⁺ ma⁻tääh⁺ he⁻ ma['] hla⁻ ta⁺ chuuuh⁺
 jwii⁺. Hi⁺ jee⁺ ga⁺ jleeh⁺ mi⁺jeh⁺ ja⁻,
 ga⁺hwëe⁺ jmi⁺ gyuu⁻ lä⁺koo⁻ jma⁻
 he⁻ ga⁺lloo⁺ lä⁺ ga⁺të⁺ fren[~] kih⁺
 kya⁺jiih⁺, ga⁺ngëe⁺ la⁻ ga['] hnë⁺
 hnä⁻loo⁺ kilómetro.

Gyee⁺ ángele kyaah⁺ gyii⁺ illi⁺wii⁺

15 Ga⁺jëen⁺ jyoh⁺ ka⁻läh⁺
 koo⁻ he⁻juh⁻gaa⁻ gyuuuh⁺
 jmi⁻gyuu⁻ lä⁺jiih⁺ ga⁺lä⁺dsaa⁻ dsën⁺.
 Ga⁺jëen⁺ gyee⁺ ángele hi⁻ ma['] kye⁻
 gyii⁺ née⁺ he⁻ wii⁺ he⁻ ja⁻ kyaah⁺
 jee⁺llaa⁺ go⁻te[~]. Jëeh⁺ kyaah⁺ he⁻
 ja⁻, llaa⁺he⁻ ya⁻jëe⁺ dsë⁺ Dio. **2**Hi⁺
 ga⁺jëen⁺ ka⁻läh⁺ he⁻ ma['] na⁻ja⁻ he⁻
 la⁻lä⁺koo⁻ hu⁻ he⁻ jëe⁺, he⁻juuh⁻
 lä⁺koo⁻ jmi⁻neeh⁺, na⁻kaah⁻ kyaah⁺
 je⁻. Në⁺ ja⁻ ma['] tääh⁺ hi⁻ ga⁺lin⁺
 ga⁺tee⁺ kyaah⁺ jah⁺ hi⁻ laa⁻na⁻høø⁺
 he⁻ kyaah⁺ heeh⁺ kiyh⁺, lä⁺jëe⁺ hi⁻
 sa⁻ga⁺kwaä⁺ hnii⁺ ma['] lee⁻ lii⁻ ni⁻
 sa⁻ga⁺kay⁺ hwëh⁺ lä⁺chee⁻ jah⁻ he⁻.
 Ma[']chooyh⁻ tu⁻he⁻choo⁻cha⁻miih⁻
 si⁻ñe⁺he⁻ga⁺hyoyh⁺kih⁺Dio. **3**Ma[']
 häy⁻su⁻he⁻ma[']hä⁻Moisé hi⁻ma[']
 jmee⁻ta⁻he⁻kih⁺Dio, hi⁻ma[']hä⁻su⁻
 he⁻ma[']hä⁻Borrego mäh⁺, ma[']jäyh⁺:

Peer⁺ juh⁻gaa⁻ la⁻lä⁺jë⁺ he⁻
 ma⁻jmeeh[,],
 hne⁻Dio hi⁻laa⁻jøøh⁺hi⁻cha⁻
 ga⁺lä⁺jë⁺be⁻kih[.]
 Dsoo⁺ba[,]llu⁺la⁻jwe⁻kyah[,]
 hne⁻Dsa⁻ta⁻jøøh⁺kyaa⁻hi⁻
 na⁻jngëe[!].

4Lä⁺jëe⁺ba⁻dsa⁻gah⁻hne⁻Dio.
 Lä⁺jëe⁺ba⁻dsa⁻jmee⁻juuh⁻jmi⁻
 kyah[.]
 Jaa⁻hne⁻ba[']hi⁻na⁻jngëe[!].
 He⁻ja⁻ga⁺lä⁺jëe⁺hi⁻chaa⁻hwa[,]
 ya⁻nääy⁺mah⁺jmeey⁻juuh⁻
 kyah[.]

Jëeh⁺, ma⁻lä⁻jnä⁺ba[']he⁻
 ma⁻løøh⁺llah⁻ta['].

5Ma⁻ngëe⁺he⁻ja⁻, ga⁺jëen⁺na⁻na[']
 gwah⁻he⁻chih⁺gyuuuh[!], ja⁻ba[']gwah⁻
 he⁻ga⁺mi⁻jnäa⁺Dio kih⁺Moisé.
6Neh⁻gwah⁻ja⁻ga⁺hwëe⁺gyee⁺
 ángele hi⁻ma[']kye⁻lä⁺jë⁺gyii⁺née⁺
 he⁻wii[!]. Ma[']kyeyh⁺hmiih⁻he⁻chee⁻
 lino he⁻na⁻jngii[!], he⁻la[']jih⁺gyeh[!]. Hi⁺
 na⁻hnuu⁻mo⁻dsëy⁺kyah⁺hmiih⁻
 he⁻ma[']na⁻la⁻kyah⁺ku⁻nøø[!]. **7**Jaa⁻
 jee⁺lä⁺jëe⁺kyee⁺jah⁺he⁻ga⁺kwëeh⁺
 lä⁺jëe⁺gyee⁺ángele he⁻ma[']koo⁻
 kyaah⁺he⁻la⁻kyah⁺ku⁻nøø[!]he⁻
 na⁻kah⁻lä⁺jë⁺he⁻wii⁺he⁻na⁻ga[']
 chee⁺Dio hi⁻cha⁻ga⁺lä⁺jë⁺joh⁺
 jmi⁻cha⁻. **8**Ga⁻kah⁺neh⁻gwah⁻
 cha⁻miih⁻ñe⁺, kih⁺he⁻laa⁻jøøh⁺Dio
 hi⁻cha⁻cha⁻miih⁻be⁻kih⁺. Ni⁻jaa⁻
 sa⁻ma⁻le⁻ma[']dsa⁻taah⁻neh⁻gwah⁻
 ja⁻, ta⁻ko⁻jiih⁺sa⁻ga[']ma⁻lä⁻te⁻lä⁺jë⁺
 gyii⁺he⁻wii⁺he⁻kye⁻lä⁺jëe⁺gyee⁺
 ángele he⁻.

Wa[']kyah⁺he⁻kyah⁺he⁻
 ga⁺heeyh⁺dsa⁻wii⁺

16 Ja⁻ga⁻ga⁻nuun⁺ga⁺hlëeh⁺
 ki⁻gaa⁻neh⁻gwah⁻ja⁻,
 ga⁻siyyh⁻lä⁺jëe⁺gyee⁺ángele he⁻:
 —Go⁻näa⁺hnäh⁺mah⁺go⁻jää⁺he⁻
 illi⁺wii⁺he⁻haa⁻neh⁻lä⁺jë⁺gyii⁺
 kyaah⁺he⁻na⁻ga[']chee⁺Dio lä⁺kaa⁻
 hwa[.]

2Nee⁻to⁻në⁺ángel he⁻na[']jää⁺he⁻
 ma[']haa⁻neh⁻kyah⁺kiyh⁺ta⁻jee⁻
 tääh⁺dsa⁻. Lä⁺chah⁺ja⁻, ga⁺toh⁺koo⁻
 dsoo⁻he⁻ku⁻jii⁺he⁻la⁻na⁻høø[!], në⁺
 kih⁺hi⁻laa⁻lii⁻kih⁺jah⁺laa⁻na⁻høø[!]
 he⁻, hi⁻në⁺kih⁺hi⁻ma[']jmee⁻juuh⁻
 kih⁺ja⁻ba[']heeh⁺kih⁺jah⁻he⁻.

3Jee⁺ga⁺te⁻uu[!]ángel ga⁺jää⁺he⁻
 ma[']haa⁻neh⁻kyah⁺kiyh⁺ta⁻në⁺
 jmi⁻neeh⁺, hi⁻ga⁺lii⁺jma⁻lä⁺la⁻jma⁻

kih' hi⁻ na⁻juu[̄]. Kyaah' he⁻ja⁻ ga⁻juu[̄]
lä⁻hii⁻ nē⁻ hi⁻ cha⁻ cha⁻jmi⁻neeh'.

⁴Jee' ga⁻tē⁻ uu⁻ ángel ga⁻jää⁻ he⁻
ma' haa' neh⁻ kyaah' kiyh' ta⁻ nē⁻
jmi⁻juuh⁻ kyaah' lä⁻kaa⁻ jee' hya⁻
jmii⁻ gwa⁻ pih'. Lä⁻kye⁻ he⁻ ja⁻
ga⁻lii⁻ jma⁻ ka⁻läh'. ⁵Lä⁻chah' ja⁻
ga⁻nuun⁻ ga⁻hléeh⁻ ángel hi⁻ laa⁻ juu[̄]
jmii⁻, ga⁻jäyh':

—Jnaah⁻ lluq⁻ laah⁻ hne⁻, Dsa⁻jøøh⁻
kyaan⁻. Hne⁻ laah⁻, hi⁻ ma' laah⁻,
hi⁻ na⁻jngéeh⁻, jéeh⁻ ma⁻llah⁻ ba'
hne⁻ ta' kih⁻ dsa⁻. ⁶Kih⁻ he⁻ ga⁻tuey⁻
jma⁻ hi⁻ na⁻jngéeh⁻ kyaah⁻ hi⁻ kih⁻
hi⁻ ga⁻ngéeh⁻ juu⁻ kyah⁻, he⁻ ja⁻ hne⁻
kwéeyh⁻ hiyh⁻ jma⁻ ka⁻läh', he⁻ tee⁻
jwii⁻ kiyh⁻.

⁷Lä⁻ja⁻ ga⁻nuun⁻ kih⁻ jnah⁻ hi⁻
ga⁻hléeh⁻ jee' chih⁻ na⁻hyoo⁻,
ga⁻jäyh':

—Dsoo⁻ ba', hne⁻ Dio Dsa⁻jøøh⁻
kyaan⁻ hi⁻ cha⁻ ga⁻lä⁻je⁻ be⁻ kih⁻.
Hne⁻ ba' ma⁻llah⁻ ta' kyaah⁻ ju'dsoo⁻
lä⁻koo⁻ lle⁻ kih⁻.

⁸Jee' ga⁻tē⁻ kye⁻ ángel he⁻ ga⁻jää⁻
he⁻ ma' haa' neh⁻ kyaah' kiyh' ta⁻
nē⁻ hyoo⁻. Lä⁻ja⁻ ga⁻lä⁻cha⁻ be⁻ kih⁻
hyoo⁻ mah⁻ jmee⁻ kaa⁻ dsa⁻ kyaah⁻
je⁻. ⁹Ga⁻lä⁻llii⁻ hyoo⁻ lä⁻jiih⁻ ga⁻kaa⁻
dsa⁻. Ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻dsaa⁻ dséy⁻
mah⁻ ma' jmee⁻ juuh⁻ kih⁻ Dio. Lla⁻
he⁻ ja⁻, ga⁻mi⁻kwah⁻ bih⁻ kih⁻ Dio hi⁻
lih⁻ chee⁻ lä⁻je⁻ he⁻ wii⁻ ja⁻.

¹⁰Jee' ga⁻tē⁻ hñaa⁻ ángel ga⁻jää⁻
kyah⁻ kiyh' ta⁻ nē⁻ jee' gya⁻ jmee⁻
hih⁻ jah⁻ laa⁻ na⁻høø⁻ he⁻. Hi⁻
lä⁻kaa⁻ hwa⁻ jee' ma' jmee⁻ hih⁻
ga⁻la⁻ na⁻høø⁻, lä⁻jiih⁻ ga⁻jñaah⁻
dsa⁻ na'siih⁻, kih⁻ he⁻ ma' jéey⁻ wii⁻.
¹¹Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻mi⁻kwah⁻ kih⁻
Dio hi⁻ gya⁻ gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ kih⁻
he⁻ ma' jéey⁻ wii⁻ hi⁻ kih⁻ dsoo⁻ he⁻
la⁻ na⁻høø⁻ ja⁻. Pero ni⁻ lä⁻ja⁻ sa⁻

ga⁻lä⁻dsaa⁻ dséy⁻ he⁻ ma' jmeey⁻ he⁻
hliih⁻.

¹²Jee' ga⁻tē⁻ jnee⁻ ángel ga⁻jää⁻ he⁻
ma' haa' neh⁻ kyaah' kiyh' ta⁻ nē⁻
jmi⁻juuh⁻ he⁻ chee⁻ Eufrate. Jmi⁻
ja⁻ ga⁻lä⁻kih⁻ mah⁻ ga⁻jä⁻ ma⁻na⁻llu⁻
jwé⁻ jee' ngé⁻ lä⁻je⁻ rey hi⁻ ya⁻nää⁻
ta⁻ jee' hya⁻ hyoo⁻. ¹³Hi⁻ ga⁻jéen⁻
uu⁻ jmi⁻lle⁻ hléeh⁻ hi⁻ jnäa⁻ lä⁻ jnäa⁻
jeh⁻ wéh⁻. Ya⁻hëe⁻ neh⁻ to⁻hoo⁻
Dragón, hi⁻ ya⁻hëe⁻ neh⁻ to⁻hoo⁻
jah⁻ hi⁻ laa⁻ na⁻høø⁻ he⁻ hi⁻ ya⁻hëe⁻
neh⁻ to⁻hoo⁻ jah⁻ hi⁻ ma' ngéeh⁻ juu⁻
ta⁻juu⁻. ¹⁴Hi⁻ he⁻ laa⁻ dsa⁻ hléeh⁻
hi⁻ jmeey⁻ ja⁻ he⁻ koo⁻ nēe⁻ mah⁻ jée⁻
dsah⁻ dsa⁻. Dsa⁻nääy⁻ cha⁻né⁻ lä⁻je⁻
rey lä⁻kaa⁻ lä⁻juh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻, mah⁻
dsa⁻jøøy⁻ dsa⁻ dsa⁻nääy⁻ dsa⁻jmee⁻
hnii⁻ wa⁻ra⁻ ga⁻tē⁻ jmi⁻juuh⁻ jmi⁻
goo⁻ kih⁻ Dio hi⁻ cha⁻ ga⁻lä⁻je⁻
be⁻ kih⁻. ¹⁵Hii⁻ jnäa⁻ ngaahn⁻ na⁻,
lä⁻koo⁻ jaa⁻ hi⁻ hii⁻. Llu⁻ la⁻ kih⁻ hi⁻
na⁻né⁻, hi⁻ hää⁻ hnii⁻, hi⁻ jmeey⁻ ta⁻
llu⁻. Hi⁻ he⁻ sa⁻ jää⁻ o⁻höh⁻, ga⁻jäh⁻
Dio.

¹⁶Hi⁻ he⁻ ba' jah⁻ he⁻ ga⁻jmee⁻
ga⁻kuh⁻ lä⁻je⁻ rey, koo⁻ jee' chee⁻
kyah⁻ juu⁻ hebreo Armagedón.

¹⁷Jee' ga⁻tē⁻ gyee⁻ ángel ga⁻jää⁻
he⁻ ma' haa' neh⁻ kyaah' kiyh' ta⁻
nē⁻ lle⁻. Ga⁻lä⁻nuuh⁻ ga⁻hléeh⁻ koo⁻
ki⁻gaa⁻ jee' chih⁻ gwah⁻ gyuuuh⁻
jmi⁻gyuuuh⁻ jee' gya⁻ Dio jmee⁻ hih⁻,
ma' jäh⁻: "Ma⁻la⁻ ba'." ¹⁸Lä⁻chah' ja⁻
ga⁻jmee⁻ je⁻ñih⁻, ga⁻hléeh⁻, ga⁻hii⁻
ñih⁻, hi⁻ ga⁻je⁻ wii⁻ jwérte hwa⁻, he⁻
sa⁻ ma⁻je⁻ ni⁻ koo⁻ hä⁻ ko⁻ja⁻ jiih⁻,
ta⁻ko⁻jiih⁻ tääh⁻ dsa⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ la⁻.

¹⁹Jee' jwii⁻ juuh⁻ Babilonia ga⁻la⁻
hné⁻ nää⁻, hi⁻ jyoh⁻ ga⁻jee⁻ jwii⁻
kaah⁻ ga⁻sa⁻ ga⁻hla⁻ go⁻te⁻. Ma⁻ra⁻
he⁻ ga⁻tee⁻ ba' Dio jwii⁻ kih⁻ jwii⁻
juuh⁻ ja⁻, ga⁻cheey⁻ nē⁻ kih⁻ lä⁻je⁻

go⁻te' he⁻ ya⁻jëe⁻ dsëy⁻ kyaah'.
20 Ga⁻lä⁻jë⁻ hwa⁻ he⁻ tääh' jee'
 jmi⁻neeh' ga⁻ääh' høø⁻ kih!. Lä⁻ja⁻
 ka⁻läh' ga⁻ääh' lä⁻jë⁻ moh'. **21** Hi⁻
 ga⁻saa⁻ në⁻ kih' dsa⁻ mi⁻dsë⁻ kaah' he⁻
 hii⁻ ma⁻ to⁻loo⁻ kil. Hi⁻ lä⁻jëe⁻ dsa⁻
 cha⁻ga⁻miih' ga⁻mi⁻kwayh' kih' Dio
 ma⁻ga⁻jëey' he⁻wii⁻ ja⁻. Jëeh', koo⁻
 he⁻ja⁻ba⁻ma⁻la⁻juuh⁻ga⁻kih' jee'
 lä⁻jë⁻.

Heeh' Dio wii⁻ Babilonia

17 Ma⁻ngëe⁻ he⁻ja⁻, ja⁻jaa⁻
 jee' lä⁻jëe⁻ gyee⁻ ángele hi⁻
 ma⁻chooh⁻ lä⁻jë⁻ gyii⁻ kyaah' mah'
 ga⁻hlëeyh' kyaah' jnä⁻, ga⁻jäyh':
 —Na⁻ta⁻la⁻mah' heehn⁻ hne⁻ha⁻
 lä⁻la⁻he⁻wii⁻he⁻heeh' Dio hyaa⁻
 hi⁻ma⁻kyaa⁻h' wa⁻hi⁻cha⁻hi⁻, hi⁻
 gya⁻jøøh' në⁻kih'cha⁻miih' jmi⁻.
2Dsa⁻më⁻he⁻ga⁻jmee⁻wa⁻la⁻cha⁻
 la⁻kyaa⁻lä⁻jëe⁻rey hi⁻chaa⁻hwa⁻
 la⁻. Hi⁻lä⁻jëe⁻dsa⁻hi⁻tääh' hwa⁻la⁻
 ga⁻hee⁻go⁻te⁻huu⁻dsë⁻kiyh' kyaah'
 lä⁻jë⁻he⁻hliih⁻he⁻ga⁻jmeey'
 kyaah' dsa⁻më⁻he⁻. La⁻lä⁻koo⁻he⁻
 ga⁻kwëeyh' jmi⁻llii⁻he⁻hää⁻jwérte.

3He⁻ja⁻ga⁻jää⁻jmi⁻lle⁻jnä⁻koo⁻
 hwa⁻kii⁻jee' sa⁻kwa⁻ni⁻miih'.
 Jee' ja⁻ga⁻jëen⁻ja⁻dsa⁻më⁻hi⁻
 ma⁻dsëe⁻ja⁻jah'gyuu⁻. Lä⁻kaa⁻
 në⁻kih'jah'he⁻na⁻sii⁻jmi⁻he⁻
 mi⁻kwah'kih'Dio, hi⁻ma⁻lle⁻gyii⁻
 lley' kyaah'gya⁻jøø!. **4**Dsa⁻më⁻
 he⁻ma⁻kyeh'hmiih'hee⁻gyuu⁻
 hi⁻gyuu⁻läh', he⁻na⁻lii⁻kyaa⁻
 ku⁻nøø', hi⁻kyaa⁻kuu⁻he⁻la⁻
 na⁻hñaah!. Ma⁻chooyh⁻koo⁻
 kyaah'he⁻na⁻la⁻kyaa⁻ku⁻nøø'
 jee' ma⁻na⁻kah'kyaa⁻lä⁻jë⁻he⁻
 la⁻o⁻hih⁻he⁻ma⁻jmeey'. **5**Ma⁻
 na⁻sii⁻cha⁻kyey', koo⁻jmi⁻he⁻sa⁻
 lä⁻ngëe⁻jne', he⁻ma⁻jäh': "Jwii⁻

juuuh⁻Babilonia. Choo' dsa⁻më⁻
 hi⁻kaah⁻wa⁻hi⁻cha⁻hi⁻. Choo'
 lä⁻jë⁻he⁻jmeec⁻na⁻hääh' dsé⁻jne⁻."
6Ga⁻lä⁻liihn⁻he⁻ma⁻hee⁻dsa⁻më⁻
 he⁻kyaa⁻jma⁻kih'hi⁻na⁻jngëe⁻, hi⁻
 kyaah'jma⁻kih'hi⁻ga⁻juu⁻kwaat⁻
 kih' Jesús. Ma⁻ga⁻jëen⁻dsa⁻më⁻
 he⁻ga⁻lä⁻dsaa⁻dsen⁻jwérte. **7**Mah'
 ga⁻jäh' ángel he⁻siih⁻jnä⁻:
 —*He⁻la⁻dsaa⁻hoh?* Jnä⁻

mi⁻jnään⁻kyah'he⁻sa⁻lä⁻ngëeh⁻
 hne⁻kih' dsa⁻më⁻na⁻, hi⁻lä⁻ja⁻kih'
 jah'laa⁻na⁻høø⁻hi⁻jääy⁻na⁻, hi⁻lle⁻
 gyii⁻lle⁻kyaa⁻gya⁻jøø!. **8**Jah'hi⁻
 ma⁻jëeh⁻na⁻, ma⁻laa⁻hi⁻na⁻mo⁻so⁻
 laay⁻. Hi⁻na⁻na⁻ya⁻hëe⁻neh⁻too⁻
 niih'kih'cha⁻je⁻, jää⁻ja⁻ga⁻dsooy⁻
 gyi⁻jwii⁻. Lä⁻jëe⁻hi⁻tääh' hwa⁻
 la⁻hi⁻sa⁻na⁻sii⁻jmi⁻kih'në⁻je⁻
 jee'na⁻sii⁻jmi⁻kih'lä⁻jëe⁻hi⁻
 na⁻jnää⁻kih'Dio lä⁻jiih⁻ma⁻ga⁻nøø⁻
 jmi⁻gyuu⁻, lä⁻jëe⁻hi⁻he⁻lä⁻dsaa⁻
 dsëy⁻wa⁻ra⁻ga⁻jëey⁻jah'he⁻, hi⁻ma⁻
 laa⁻, hi⁻na⁻mo⁻so⁻laay⁻, hi⁻hi⁻na⁻
 ga⁻lä⁻jnää⁻ka⁻läh'.

9He⁻jwahn⁻la⁻, la⁻kih'hi⁻cha⁻
 huu⁻dsë⁻llu⁻kih'. Lä⁻jë⁻gyii⁻lle⁻
 jah'he⁻, la⁻kwaat⁻gyii⁻moh'jee'
 gya⁻dsa⁻më⁻he⁻. **10**Hi⁻la⁻kwaat⁻
 laa⁻gyee⁻reyka⁻läh'. Hñaa⁻reyhe⁻
 mo⁻so⁻laay⁻ta⁻. Chaa⁻ga⁻jaa⁻, hi⁻
 chaa⁻ga⁻jnah⁻hi⁻sa⁻ga⁻ma⁻ja⁻.
 Ga⁻ma⁻ja⁻hi⁻he⁻, jmeec⁻bii⁻kiyh'
 mi⁻heey⁻ko⁻hwëe⁻ba⁻. **11**Jah'hi⁻
 ma⁻laa⁻he⁻, hi⁻na⁻mo⁻so⁻laay⁻, hi⁻
 he⁻laa⁻jee⁻ga⁻të⁻jnäa⁻reyka⁻läh'.
 Hi⁻laay⁻ja⁻kih'jee'lä⁻jëe⁻gyee⁻
 reyhe⁻hi⁻dsoo⁻gyi⁻jwii⁻.

12Lä⁻jë⁻gya⁻jøø⁻he⁻ma⁻jëeh⁻
 ja⁻, la⁻kwaat⁻gyaa⁻reyhi⁻sa⁻ga⁻
 ma⁻løø⁻jmeec⁻hih⁻. Koo⁻hor⁻ba⁻
 hyoyh⁻gwë⁻leey⁻reymah⁻jmeey⁻
 ko⁻jøø⁻kyaa⁻jah'laa⁻na⁻høø⁻he⁻.

¹³Ga⁺lä⁺jëë⁺ gyaa⁺ rey he⁺ dsa⁻taayh⁺ juu[!] kwee⁺, mah⁺tooyh⁺ goo⁺ jah⁺ hi⁺ laa⁺ na⁻höö⁺ he⁺ he⁺ jmeey⁺ hih⁺ kih⁺ dsa⁻ jmi⁻gyuu⁺. ¹⁴Hi⁺ lä⁺ja⁻ teey⁺ kyaah⁺ Borrego mäh[!]. Pero Borrego mäh⁺ he⁺ liyh⁺ ba['] wa[']ra['] ga⁺teey⁺ kyaah[!]. Jëeh[!], hi⁺ he⁺ he⁺ Rey hi⁺ kye⁻ né[!] kih⁺ jee⁺ lä⁺jëë⁺ Rey, hi⁺ laay⁺ jøgh⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁺jëë⁺ Dsa⁻kaah[!]. Hi⁺ lä⁺jëë⁺ hi⁺ tääh[!] kyaayh[!], ma⁻na⁻teeh[!] kyaay[!], ma⁻na⁻llee[!]h[!], ja⁻ba['] hi⁺ mi⁻teh[!] kiyh[!].

¹⁵Hi⁺ ga⁺jäh[!] ángel siiyh⁺ jnä⁺ ka⁻läh[!]:

—Lä⁺jëë⁺ jmi⁻ he⁺ ma⁻jëeh[!] jee⁺ ma['] gya[!] hyaa[!] hi⁺ kqah[!] wa['] hi⁺ cha⁻ hi[!], la['] kwaat[!] lä⁺jëë⁺ jee[!] jwii[!], lä⁺jëë⁺ dsa⁻, lä⁺kqaa[!] hwa[!] jee[!] tääh[!] dsa⁻ jmee[!] hih[!], hi⁺ lä⁺jëë⁺ dsa⁻ hi[!] hlëeh[!] lä⁺koo[!] lä⁺koo[!] juu[!]. ¹⁶Hi⁺ jah[!] hi⁺ laa[!] na⁻höö[!] he⁺ kyaah[!] lä⁺jëë[!] gya[!] jøö[!] kih[!], jmeey[!] na⁻höö[!] kih[!] hyaa[!] hlëeh[!] he[!]. Ja⁻ jiih[!] beey[!] kyaah[!] o⁻hih[!] kih[!], jngiyyh[!] kih[!], hi⁺ jëy[!] kyaah[!] je[!]. ¹⁷Jëeh[!] Dio ba['] hi⁺ ga⁺tooh[!] huu⁻dsë⁻ neh[!] tuh⁻dsë⁻ lä⁺jëë⁺ rey he⁺ mah[!] jmeey[!] lä⁺ hnöö[!] Dio he⁺ dsa⁻taayh[!] juu[!] kwee[!] mah[!] llaay[!] jøö[!] jah[!] hi⁺ laa[!] na⁻höö[!] he[!], lä⁺jiih[!] lä⁺te[!] lä⁺koo[!] jäh[!] juu[!] kih[!] Dio. ¹⁸Hi⁺ dsa⁻më[!] hi⁺ ma⁻jëeh[!] na[!], la['] kwaat[!] koo[!] jwii[!] juu[!] he⁺ jmee[!] hih[!] kih[!] lä⁺jëë⁺ rey hi⁺ chaa[!] hwa[!] la[!].

Ga⁺hee[!] jwii[!] Babilonia

18 Ma⁻ngëë[!] he⁺ ja[!], ga⁺jëë[!] jnäh[!] ángel hi⁺ ga⁺jnäa[!] gyuuuh[!] jmi⁻gyuu[!] kyaah[!] cha⁻miih[!] be[!]. Hi⁺ hwa['] la[!] ga⁺lä⁺jnä[!] jëë[!] go⁻te[!] kyaah[!] jmee[!] kiyh[!]. ²Ga⁺hlëeyh[!] kyaah[!] lä⁺jëë[!] be[!] kiyh[!], ga⁺jäyh[!]:

Ma⁻jä[!] ta[!] hwa[!], ma⁻jä[!] ta[!] hwa[!] Babilonia jwii[!] juuuh[!].

Ma⁻lii[!] chaáneh[!] kih[!] lä⁺jëë[!] hi⁺sa⁻llu[!].

La[!] høø[!] lä⁺jëë[!] jmi⁻lle[!] hliih[!], hi⁺ la['] sii[!] kih[!] lä⁺jëë[!] ta[!] hi⁺ laa[!] na⁻höö[!] hi⁺ sa[!] lä⁺jëë[!] jne[!].

³Jëeh[!], ga⁺lä⁺jëë[!] dsa⁻ hi⁺ chaa⁻ hwa[!] la[!], ga⁺hee[!] go⁻te[!] huuuh[!] dsë⁻ kih[!] kyaah[!] lä⁺jëë[!] he⁺ la['] o⁻hih[!] he⁺ ma['] jmeey[!] jee[!] ja[!].

La[!] lä⁺koo[!] he⁺ ga⁺hiyh[!] jmi⁻llii[!] he⁺ hää[!] go⁻te[!] ba[!].

Lä⁺jëë[!] rey hi⁺ chaa⁻ hwa[!] la[!] ga⁺jmee[!] wa['] la['] cha⁻ la[!] kyaayh[!].

Dsa⁻ hi⁺ ma['] nöö[!] hmooth[!] kih[!], hi⁺ ma['] tääh[!] lä⁺kaa⁻ jmi⁻gyuu[!] ga⁺lä⁺chay[!] kuu[!], kih[!] he⁺ ma['] hniiy[!] he⁺ ma['] cha⁻ ga⁺ngëë[!] jwëë[!] kih[!] dsa⁻më[!] he[!], ga⁺jäh[!] ángel.

⁴Ja⁻ga[!] ga⁺nuun[!] jyoh[!] juu[!] gyuuuh[!] jmi⁻gyuu[!] he⁺ ma['] jäh[!]:

Hnäh[!] hi⁺ laa[!] dsa⁻ kyaan[!], hwëë[!] hnäh[!] jee[!] kih[!] dsa⁻ he[!] mah[!] sa[!] kwah[!] dso⁻kye[!] kiyh[!] kyah[!] hnäh[!], mah[!] sa[!] tëëh[!] hnäh[!] he⁺ wii[!] he⁺ jäh[!] né[!] kiyh[!].

⁵Jëeh[!], he⁺ ma⁻ngëë[!] jwëë[!] dso⁻kye[!] kiyh[!], ma⁻lloo[!] lä⁺ ga⁻te[!] gyuuuh[!] jmi⁻gyuu[!].

Na[!] ma⁻te[!] hor[!] koo[!] Dio jwii[!] kwaat[!] kih[!] he⁺ hliih[!] he⁺ ma['] jmee[!] dsa⁻ he[!].

⁶Kwëeyh[!] kiyh[!] lä⁺koh[!] te[!] he⁺ ga⁺kwëeyh[!] jnäh[!].

Mi⁻hmaah[!] to[!] juh[!] kiyh[!], lä⁺koh[!] te[!] he⁺ ga⁺jmeey[!].

Ga⁺kwëeyh[!] jnäh[!] ga⁺hih[!] jmi⁻ hää[!].

Kwééyh` kiyh` na` hiyh` to` juh`
ko` ja`.

⁷ Lä` koh` te` ma` jmääy` hniiy`
jøgh`, lä` koh` te` he` llu` he`
ma` chaay`, ko` ja` he` wi`
kwééyh` ka` läh`.

Jéeh`, ma` jmeey` huuh` dsé`:
“Laan` jøøh` lä` koo` hi` jmee`
hih`, chaay` ba` dsa` ñuuuh`
kyaan`, sa` cha` he` kih` he`
jéen` wi`.”

⁸ He` ja` kyaah` koo` jmii` ba`, joh`
he` wi` sa` ja` née` kiyh`, ja`
jngiöh` kiyh`, ja` hooyh`, ja`
kyoyh`.

Hi` kaay` kyaah` je`, jéeh` Dio
Dsa` jøøh` jnän`, hi` cha`
cha` miih` be` kih`, llay` ta`
kih` jwii` ja`.

⁹ Lä` jéeh` rey hi` tääh` hwa` hi`
ga` jmee` wa` la` cha` la` kyaah`
dsa` më` he` hi` ma` chaay` llu`
kyaayh`, hi` he` ki` hooh` kiyh` wa`ra`
ga` jéey` hwëe` née` jee` kaay`. ¹⁰ Uu`
ba` dsa` taayh`, kih` he` lä` goyh`
jéey` he` wi` he` ja` née` kih` jwii`
ja`, jayh`:

—He` ba` che` jwii`, jwii`,
Babilonia jwii` juuh` na`, he` ma`
jmee` hih`. Jéeh`, kyaah` koo` hor`
ba`, ma` ja` jwiz` kyah`.

¹¹ Dsa` hi` ma` nöø` hmooh` kih`
lä` kaa` hwa`, ki` hooh` kih` jee` jwii`
ja`. Jéeh`, mo`so` chaa` hi` la` løø`
kiyh`. ¹² Løø` kih` ku`nøø`, kuu` tøø`,
lä` jé` née` kuu` hmooh`, hmiih` lino,
hmiih` gyuuh`, hmiih` ceda, hmiih`
gyuuh` läh`, hma` he` hi` mi` jwii`,
lä` jé` ga` he` jnä` na`hñaah` he`
na`la` kyaah` ja` elefante, kyaah`
hma` he` hmooh`, kyaah` née` nöø`
kyah` wa` he` cha` he` née` hi`
kyah` kuu` jih!. ¹³ Løø` kih` kyah`

hma` , ki` ma` , jmii` mi` jwii` , wa`chu` ,
mirra, naa` mi` jwii` , jmih` mi` jeh`
ma` ää` , naa` he` kuh` dsa` , harin
llu` , kyaah` mi` trigo, loo` , borrego,
kya` jiih` , carret. Hi` ma` hnëey`
lä` jéeh` hi` na`hnëe` jmee` ta` ma` ke`
laay` dsa` jmi` gyuu`. ¹⁴ Ma` jayh`
siyyh` jwii` ja`:

—Lä` jéeh` he` ma` hee` hoh` , ma` ja`
ta` koo` ba` ja`. Lä` jéeh` he` jmä`øø`
kyah` ma` dsa` go`te` . Jih` koh` mo`so`
tëeh`.

¹⁵ Lä` jéeh` hi` ma` hnii` he` ja` ,
ga` lä` chay` cha` miih` kuu` lä` koo`
ma` hniiy` kih` jwii` oo` . Uu` ba`
dsa` taayh` , kih` he` lä` goyh` jéey`
he` wi` he` ja` née` kih` jwii` ja` mah`
ki` hooyh` , ¹⁶ jayh`:

—He` ba` che` jwii` , jwii` ,
Babilonia jwii` juuh` jee` ma` tääh`
dsa` hi` ma` këh` hmiih` lino
na`kaah` gyuuh` läh` , ma` na`lëey`
kyah` ku`nøø` hi` kyaah` lä` jé`
kuu` he` jnä` na`hñaah` . ¹⁷ Jéeh` ,
kyah` koo` hor` ba` ma` dsa` lä` jé`
kuu` he` ma` chay` .

Hi` ga` lä` jéeh` juuh` barco, hi`
lä` jéeh` ga` hi` ma` ga`nää` neh` ,
kyah` hi` ma` kooh` barco,
hi` lä` jéeh` hi` ma` jmee` ta`
cha` jmi` née` ga`taah` uu` ba` ,
¹⁸ jéey` lä` koo` ma` hwëe` née`
ma` koo` jee` jwii` ja` . Ga`taayh`
ga`tooyh` miih` , ma` jayh` :

—Sa` cha` ga` jyoh` jwii` he` la`
lä` koo` jwii` juuh` na` .

¹⁹ Lä` jéeh` hi` he` ga`ka` hløø` mah`
ga`huu` lley` hi` ga`ki` ga`hooyh` ,
ma` jayh` :

—He` ba` che` jwii` , jwii` , jwii`
juuh` na` . Ga` lä` jéeh` ba` hi` na`høø`
barco cha` jmi` née` ma`la` chay`
kuu` kyaayh` , kih` he` cha` cha`miih`

kuu' kih' jwiī' nā. Kyaah' koō' hor̄ ba' mā' heē' gō' tē'.

²⁰Lǟ' jeē' hnäh' hī' täǟ' gyuū' jmī' gyuū', wā' chaah' hnäh' llū'. Lǟ' jā' kā' lǟ' hnäh' hī' nā' jngë̄', hnäh' apóstole, hī' hnäh' hī' gā' ngë̄' juu' kih' dsā'. Jëeh' mā' teeh' Dio jwiī' kih' jwiī' nā' hī' gā' jmeeh' hnäh'.

²¹Mā' ngë̄' hē' jā', jaā' ángel hī' chā' chā' miih' bē' kih' gā' kay' koō' mī' kuū' juū', lǟ' koō' juū' chā' toō' kih' moliī', gā' jwäy' chā' jmī' ñeeh' mah' gā' jäyh':

—Jā' bā' lǟ' nā', wiī' hlā' Babilonia jwiī' juū', jih' koh' mō' sō' lǟ' jnǟ' kā' lǟ'. ²²Mō' sō' lǟ' nuū' hiī' tū' hē' choo' chā' miih' sī' ñē', nī' jnäh' gā' tē̄', nī' hī' juū' luū' hmā' tā', nī' hī' juū' luū' hoō' mō' sō' lǟ' chaā' jee' nā' kyah'. Nī' hī' gā' hī' jmeē' wā' hē' chē' hē' tā' mō' sō' lǟ' chaā'. Nī' moliī' mō' sō' hiī' kā' lǟ'. ²³Nī' mō' sō' lǟ' jnǟ' jē' kih' mī' sē' jee' nā' kyah', nī' mō' sō' lǟ' nuū' miih' kih' jmī' jee' dsā' jeē' goō' dsā' jee' nā' kyah'. Jëeh', lǟ' jeē' hī' mā' dsā' llā' hmooh' jee' nā' kyah' mā' laā' kaā' kih' jmī' gyuū'. Hī' kyaah' jī' nah' kyah' gā' lǟ' gaā' lǟ' jeē' hī' chaā' lǟ' kaā' hwā'.

²⁴Jee' jwiī' nā' nā' bäǟh' jmā' kih' lǟ' jeē' hī' gā' ngë̄' juu' kih' Dio kyaah' lǟ' jeē' hī' nā' jngë̄', hī' kih' lǟ' jeē' gā' jnäh' hī' gā' juu' lǟ' kaā' hwā'.

19 Mā' ngë̄' hē' jā', gā' nuun' gā' hlëeh' jwë̄' dsā' gyuū' jmī' gyuū', mā' jäyh':

iAleluya! Dio, Dsā' jøøh' jnän' hī' lǟ' jnē',

wā' gah' jnih', wā' jmeen' juū' kiyh', hī' chā' chā' miih' bē' kih'.

²Jëeh' mā' llay' tā' kyaah' ju'dsoo', lǟ' koō' llē' kih' jmeey'.

Mā' llay' tā' kih' hyaa' hlëeh' hē', hī' gā' heē' lǟ' jeē' hī' chaā' hwā' lā' kyaah' lǟ' jeē' hē' lā' ō' hih' hē' mā' jmeey'.

Mā' teeyh' bā' jwiī' kih' hyaa' hē', hī' gā' tuē' jmā' kih' hī' mā' jmeē' tā' hē' kih' Dio.

³Koō' kā' lǟ' gā' jäyh':

—iAleluya! Nē' hē' hwëē' jee' kaay', soō' gā' lǟ' jeē' joh' jmī' chā'.

⁴Hī' lǟ' jeē' gyiī' kyeē' dsā' gyuū' kyaah' kyeē' jah' hē', gā' juuh' jnë̄', gā' jyooy' mō' në̄' lǟ' gā' të̄' hwā' mah' gā' jmeey' juū' kih' Dio hī' gyā' jmeē' hih', gā' jäyh':

—Wā' lā' lǟ' jā'. iAleluya!

⁵Lǟ' gā' të̄' jee' gyā' Dio jmeē' hih' gā' lǟ' nuū' koō' juu' hē' jäh':

Kwa' hnäh' tī' hmaah' kih' Dio jnän' lǟ' jeē' hnäh' hī' jmeē' tā' hē' kiyh', lǟ' jeē' hnäh' hī' gayh', lǟ' jøøh' lǟ' mäh'.

Lǟ' chā' jmī' wā' rā' gā' jeē' goō' Borrego mäh'

⁶Jā' gā' gā' nuun' lǟ' koō' hē' gā' hlëeh' jwë̄' dsā', gā' hiī' goō' lǟ' koō' hiī' jee' jyoō' chā' miih' jmī', lǟ' koō' hiī' jee' nī', mā' jäh':

iAleluya, jëeh' Dio Dsā' jøøh' jnän' hī' chā' gā' lǟ' jeē' bē' kih', mā' løø' jmeē' hih'!

⁷Wā' chaā' jnē' llū', wā' jeē' dsë̄' jnē', wā' jmeen' juū' kiyh'.

Jëeh' mā' të̄' jee' jeē' goō' Borrego mäh', mā' nā' llū' bā' möy'.

⁸Mā' nā' ngë̄' jwë̄' këyh' hmiih' lino hē' nā' jngiī' hē' lā' jih'gyeh'.

Jéeh' hmiih' lino ja-, la' kwaat~ ta' llu' he' ga' jmee' lä' jee' hi~ na~ jngéé'!

⁹ Ja~ga~ga~jäh~ ángel he', siih~ jnä:

—Lä~la~sii: "Llu' la' kih' hi~ na~teeh' jmee' ma~nue~ jee' jee' goo~ Borrego mäh."

Mah' ga~jäyh~ ka~läh~:

—He~ la~ ba~ ja~, juu' he~ la' ju'dsoo~ kih' Dio.

¹⁰ He~ja~ga~juuhn~ jnén~ huu~ tií~ ángel he' mah' ga~jmää~ jnih~ jøøh~. Pero ga~siiyh~ jnä:

—Ta~ jmee~ lä~na~. Jéeh' kwee~ ba~ laan~ kyaah~ hne~ jee' jmeen~ ta~he~ kih' Dio kyaah~ øøh~ hne~ hi~ täh~ chooh~ koo~ hweh~ juu' kih' Jesús. Jmee' juuh~ kih' Dio ba~.

Jéeh', hi~ kwa~ juu' kih' Jesús, hi~ he' ba~ hi~ ngéé~ juu' kih' Dio.

Hi~ dsëe~ kya~jiih~ tää~

¹¹ Ja~ga~ga~jeen~gyuu~ jmi~gyuu~ na~na~, ga~jeen~ja~kya~jiih~tää~. Hi~ma~dsëey~he', cheey~: Hi~Mi~te~ Juu~, hi~cheey~: Ju'dsoo~Jmah~. Jéeh', kyaah~ju'dsoo~teey~kyaaah~ dsa~, hi~lä~ja~llay~ta~ka~läh~.

¹² Mi'néy~ma~la~lä~koo~jee'hy~je~, ma~lley~cha~mih~coron. Ma~na~sii~koo~jmi~he~ni~ja~sa~ ma~ngéé~, ja~hnii~bih~ma~ngéey~.

¹³ Ma~kyey~koo~hmiih~he~ ma~na~hee~kyaaah~jma~. Jmii~kiyh~ma~chee~: Juu' kih' Dio. ¹⁴ Lä~jeee~hløø~hi~täh~gyuu~hi~ma~cha~kaah~kih~hi~dsëe~kya~jiih~tää~, ma~kyey~hmiih~linojnaah~jwérte, tøø~hi~na~jngii~. ¹⁵ Ma~go~hi~hooy~koo~ñe'tuu~chuuah~he~jmee~dsso~kih~lä~jeee~hi~cha~hwa~la~, hi~jmeey~hih~kiyh~kyaaah~

hma~hiih~he~la~ñe~. Hi~he~jleeh~mi~jeh~jee~tääh~mah~hwéé~jmh~kih~. He~la~la~kwaat~he~wi~he~na~ga~chee~Dio hi~cha~ga~lä~jeee~be~kih~. ¹⁶ Né~hmiih~kiyh~hi~ta~koo~jwoo~sa~kyey~na~sii~hwéh~he~jäh~lä~la~: "Hi~la~he~Rey hi~kye~në~kih~jee~lä~jeee~Rey, hi~laay~jøøh~kih~jee~lä~jeee~Dsa~kaah~."

¹⁷ Mah'ga~jeee~ja~ángel hi~cheh~në~hyoo~, kyaah~lä~jeee~be~kih~ga~hléey~lä~jeee~ta~hi~hë~, ga~siiyh~:

—Ya~nää~hnäh~mah~go~taah~hnäh~ko~jøh~jee~kwa~Dio he~kuh~hnäh~koo~ma~nue~juuh~. ¹⁸ Kuh~hnäh~ngo~kih~rey, ngo~kih~juuh~hløø~, ngo~kih~hi~cha~cha~miih~be~kih~, ngo~kih~kya~jiih~lä~kye~kih~hi~wi~y~, ngo~kih~hi~na~hnëe~jmeey~ta~hi~kih~hi~sa~na~hnëe~, lä~jøh~lä~mäh~—ga~jäh~ángel he~.

¹⁹ Hi~ga~jeee~jah~hi~laa~na~høø~he~, kyaah~lä~jeee~reyhi~täh~hwa~la~kyaaah~hløø~kyaaay~, hi~ga~kuh~mah~jmeey~hnii~kyaaah~hi~dsëe~kya~jiih~tää~hi~kyaaah~hløø~kyaaay~ka~läh~. ²⁰ Jee~ja~ga~saayh~jah~hi~laa~na~høø~he~kyaaah~hi~ga~ngéé~juu~ta~juu~kiyh~. Hi~hi~ga~ngéé~juu~ta~juu~he~, ga~jmeey~cha~mih~he~jüh~gaa~cha~né~jah~hi~laa~na~høø~he~. Lä~jwé~ja~, ga~mi~gaay~lä~jeee~hi~ga~kwa~hnii~ga~laa~lii~kih~jah~hi~laa~na~høø~he~. Hi~ga~mi~gaay~lä~jeee~hi~ga~jmeey~juuh~kih~heeh~kiyh~ka~läh~. Lä~ma~jiyh~ja~lä~uy~ga~jwää~dsih~cha~je~juuh~kih~giy~jwii~jee~koo~kyaaah~azufre. ²¹ Hi~lä~jeee~ga~jnah~dsa~ga~juu~kyaaah~ñe'tuu~chuuah~he~ma~go~hi~hoo~hi~ma~dsëe~kya~jiih~he~. Lä~jeee~ta~ga~kuh~ngo~kiyh~lä~jiih~ga~këe~.

Koo⁻ mil ji⁻ñe⁻

20 Ga⁻jéen⁻ jaa⁻ ángel hi⁻
ga⁻jñaa⁻ gyuuuh⁻ jmi⁻gyuu⁻,
hi⁻ma⁻chooh⁻ jo⁻ñe⁻ kih⁻too⁻ñiih⁻
kih⁻cha⁻je⁻, hi⁻ma⁻chooyh⁻koo⁻
caden⁻juuuh⁻. **2** Ga⁻saayh⁻ Dragón,
miih⁻hi⁻ma⁻chaa⁻llo⁻joo⁻he⁻,
ja⁻ba⁻hi⁻chee⁻hi⁻sa⁻llu⁻, hi⁻chee⁻
bih⁻Tana⁻ka⁻läh⁻. Ga⁻hñuuuh⁻dsih⁻
koo⁻milji⁻ñe⁻. **3** Ga⁻jwää⁻dsih⁻neh⁻
too⁻ñiih⁻kih⁻cha⁻je⁻, mah⁻ga⁻jney⁻
kwee⁻ho⁻haah⁻ja⁻. Mah⁻lä⁻ja⁻, sa⁻
ya⁻hëey⁻mi⁻gaa⁻gyih⁻dsa⁻hi⁻chaa⁻
lä⁻kaa⁻hwa⁻lä⁻jiih⁻dsëe⁻koo⁻mil
ji⁻ñe⁻. Ga⁻ma⁻ngëe⁻koo⁻milji⁻ñe⁻,
j mee⁻bii⁻cheeyh⁻miih⁻jmií⁻.

4 Hi⁻ga⁻jéen⁻cha⁻miih⁻hma⁻sii⁻,
jee⁻ma⁻tääh⁻hi⁻na⁻ngë⁻jwë⁻lla⁻ta⁻,
he⁻ba⁻hi⁻ga⁻ku⁻dsa⁻lle⁻kwaat⁻
kih⁻he⁻ma⁻jmeey⁻ju⁻dsoo⁻kih⁻
Jesús hi⁻kwaat⁻kih⁻juu⁻kih⁻Dio
ka⁻läh⁻. Sa⁻ga⁻jmää⁻jøøh⁻jah⁻hi⁻
laa⁻na⁻höö⁻he⁻ni⁻hee⁻kiyh⁻. Ni⁻
sa⁻ga⁻kway⁻ma⁻le⁻lii⁻cha⁻kyey⁻,
ni⁻ma⁻gooy⁻. Hi⁻he⁻ga⁻lä⁻jiih⁻
ka⁻läh⁻mah⁻ga⁻jmeey⁻hih⁻kyaa⁻
Cristo koo⁻milji⁻ñe⁻. **5** He⁻la⁻ja⁻
to⁻ñe⁻he⁻lä⁻jiih⁻dsa⁻. Pero jee⁻
lä⁻jëe⁻ga⁻jnah⁻hi⁻ga⁻juu⁻hi⁻
sa⁻laa⁻kwaat⁻, sa⁻lä⁻jiih⁻ko⁻jøh⁻
kyaa⁻yh⁻. Ga⁻ma⁻dsëe⁻koo⁻mil
ji⁻ñe⁻, ja⁻ga⁻lä⁻jiiy⁻. **6** Llu⁻la⁻kih⁻hi⁻
tëe⁻lä⁻jiih⁻to⁻ñe⁻, hi⁻he⁻na⁻jngëe⁻.
Leey⁻jmi⁻dsa⁻kyaa⁻Dio ba⁻, hi⁻
kyaa⁻Cristo ka⁻läh⁻, hi⁻jmeey⁻hih⁻
ko⁻jøh⁻kyaa⁻koo⁻milji⁻ñe⁻. Hi⁻
he⁻mo⁻so⁻juuy⁻wa⁻ra⁻ga⁻tëe⁻jee⁻
juu⁻dsa⁻jee⁻ga⁻tëe⁻to⁻jiih⁻.

Dsoo⁻hi⁻sa⁻llu⁻cha⁻je⁻juuuh⁻

7 Wa⁻ra⁻ga⁻dsëe⁻koo⁻mil
ji⁻ñe⁻, lää⁻Tana⁻jee⁻na⁻jnëe⁻.

8 Mah⁻dsoo⁻mi⁻gaay⁻dsa⁻hi⁻
tääh⁻lä⁻jëe⁻kye⁻kiih⁻jmi⁻gyuu⁻,
mi⁻gooy⁻kih⁻Gog kyaah⁻Magog,
jøøyh⁻jwëe⁻dsa⁻, lä⁻koo⁻mi⁻sií⁻
he⁻cha⁻cha⁻hoo⁻jmi⁻ñeeh⁻, mah⁻
dsa⁻näay⁻jee⁻hnii⁻. **9** Lä⁻kaa⁻lä⁻juh⁻
jmi⁻gyuu⁻ga⁻hwëey⁻, ga⁻näay⁻ta⁻
jee⁻jaw⁻na⁻jngii⁻kih⁻Dio he⁻tih⁻
dsëy⁻cha⁻miih⁻. Ga⁻taayh⁻lä⁻ku⁻
lä⁻jii⁻kih⁻jee⁻jaw⁻ja⁻mah⁻teey⁻
kyaa⁻. Hi⁻ga⁻jyoo⁻Dio je⁻gyuuuh⁻
jmi⁻gyuu⁻mah⁻ga⁻jëey⁻go⁻te⁻.
10 Hi⁻sa⁻llu⁻hi⁻ma⁻mi⁻gaa⁻dsa⁻
ga⁻jwää⁻dsih⁻cha⁻je⁻juuuh⁻jee⁻koo⁻
kyaa⁻azufre, jee⁻hää⁻jah⁻laa⁻
na⁻höö⁻he⁻kyaa⁻hi⁻ga⁻jmee⁻juu⁻
ta⁻juu⁻. Jee⁻ja⁻jëey⁻wiif⁻lä⁻jmií⁻
lä⁻hwë⁻ga⁻lä⁻jëe⁻joh⁻jmií⁻cha⁻.

Wa⁻ra⁻ga⁻tëe⁻jee⁻jmee⁻Dio jwiz⁻

11 Ja⁻ga⁻ga⁻jéen⁻koo⁻hma⁻sii⁻
juuuh⁻töø⁻, hi⁻ga⁻jéen⁻hi⁻ma⁻gya⁻
në⁻kih⁻. Ga⁻ääh⁻go⁻te⁻gyuuuh⁻hwa⁻
cha⁻näey⁻, mo⁻so⁻ga⁻lä⁻lii⁻go⁻te⁻ha⁻
jee⁻ma⁻la⁻. **12** Hi⁻ga⁻jéen⁻lä⁻jëe⁻hi⁻
ga⁻juu⁻, lä⁻jøh⁻lä⁻mäh⁻tääh⁻cha⁻näe⁻
Dio. Jee⁻ja⁻ga⁻na⁻je⁻, hi⁻ga⁻na⁻ga⁻
jyoh⁻je⁻jee⁻na⁻sii⁻jmií⁻kih⁻lä⁻jëe⁻
hi⁻na⁻jnää⁻kih⁻Dio. Ga⁻lä⁻jëe⁻hi⁻
na⁻juu⁻, ga⁻nøø⁻ta⁻kiyh⁻lä⁻koo⁻te⁻
he⁻na⁻sii⁻kiyh⁻në⁻je⁻jee⁻llé⁻lä⁻jëe⁻
he⁻ga⁻jmeey⁻. **13** Lä⁻jëe⁻hi⁻ga⁻juu⁻
cha⁻jmi⁻ñeeh⁻ga⁻hwëey⁻ga⁻taayh⁻
cha⁻näe⁻Dio. Hi⁻lä⁻jëe⁻hi⁻na⁻juu⁻tääh⁻
cha⁻je⁻ga⁻hwëey⁻ga⁻taayh⁻cha⁻näe⁻
Dio. Lä⁻jaa⁻lä⁻jaa⁻ga⁻nøø⁻ta⁻kiyh⁻
lä⁻koo⁻te⁻he⁻ga⁻jmeey⁻. **14** Ga⁻lä⁻jëe⁻
hi⁻na⁻juu⁻hi⁻tääh⁻cha⁻je⁻ga⁻jwää⁻
dsih⁻cha⁻je⁻juuuh⁻. He⁻ja⁻la⁻jee⁻ga⁻tëe⁻
to⁻jiih⁻he⁻juu⁻dsa⁻. **15** Hi⁻sa⁻ga⁻jno⁻
jmií⁻kih⁻në⁻je⁻jee⁻na⁻sii⁻jmií⁻kih⁻
lä⁻jëe⁻hi⁻na⁻jnää⁻kih⁻Dio, ga⁻jwää⁻
dsih⁻cha⁻je⁻juuuh⁻.

Gyuuuh¹ jmi⁻gyuuuh⁻ hmëe⁻
kyaa^h⁻ hwa⁻ hmëe⁻

21 Ga⁻jëeⁿ⁻ koo⁻ gyuuuh⁻
jmi⁻gyuuuh⁻ hmëe⁻, hi⁻
ga⁻jëeⁿ⁻ koo⁻ hwa⁻ hmëe⁻, jëe⁻
gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ hi⁻ hwa⁻ he⁻
ma⁻ la⁻ to⁻ në⁻ ma⁻ngëe⁻ ba⁻ ja⁻. Hi⁻
jmi⁻ñeeh⁻ mo⁻so⁻ cha⁻ ga⁻. ²Jnä⁻
Jwaa⁻ ga⁻jëeⁿ⁻ koo⁻ jwi⁻ na⁻jngii⁻
he⁻ chee⁻ Jerusalén hmëe⁻ he⁻
ga⁻jyoo⁻ gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ kih⁻ Dio,
lä⁻koo⁻ jaa⁻ dsa⁻më⁻ hi⁻ ma⁻na⁻lluu⁻
kih⁻ dsa⁻ñuuuh⁻ kyaah⁻. ³Ja⁻ga⁻
ga⁻nuun⁻ koo⁻ juu⁻ ga⁻hlëeh⁻ kii⁻ he⁻
ja⁻ gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ he⁻ ma⁻ jäh⁻:
—Hee⁻ la⁻ hne⁻ kih⁻ Dio he⁻ chih⁻
jee⁻ kih⁻ dsa⁻ jee⁻ gyay⁻ ko⁻jøh⁻
kyaa^h⁻. Dsa⁻ he⁻ lee⁻ jwii⁻ kiyh⁻. Hi⁻
Dio gya⁻ ko⁻jøh⁻ kyaayh⁻ hi⁻ ja⁻ba⁻
hnii⁻ Dio lee⁻ Dio kyaay⁻. ⁴Jee⁻ ja⁻
mi⁻kih⁻ Dio jmi⁻ he⁻ tuu⁻ mi⁻në⁻
dsa⁻, jee⁻ ja⁻ mo⁻so⁻ juu⁻ jih⁻ koh⁻,
ni⁻ mo⁻so⁻ ki⁻hooyh⁻, ni⁻ mo⁻so⁻ cha⁻
ga⁻ jee⁻ mo⁻ jii⁻ kiyh⁻, jëe⁻ ma⁻ngëe⁻
ba⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ to⁻në⁻ —ga⁻jäh⁻.

⁵Hi⁻ ma⁻ gya⁻ jmee⁻ hih⁻ he⁻
ga⁻jäh⁻:

—Jnä⁻ jmeen⁻ hmëe⁻ lä⁻jëe⁻ go⁻te⁻
he⁻ cha⁻.

Koo⁻ ka⁻läh⁻ ga⁻siiyh⁻ jnä⁻:

—Si⁻ he⁻ la⁻. Jëe⁻ juu⁻ la⁻ sa⁻
na⁻hee⁻, la⁻ju⁻dsoo⁻ jmah⁻.

⁶Hi⁻ ga⁻jäh⁻:

—Ma⁻la⁻ba⁻. Jnä⁻ he⁻ laqan⁻ lä⁻koo⁻
hwëh⁻ A kyaah⁻ hwëh⁻ Zeta, jnä⁻ he⁻
ma⁻laan⁻ jää⁻ ja⁻ga⁻ nöö⁻ jmi⁻gyuuuh⁻,
hi⁻ lä⁻jiih⁻ hee⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ lä⁻
ma⁻laan⁻ ja⁻ba⁻. Hi⁻ lä⁻kii⁻ dsë⁻, jnä⁻
kwan⁻hiyh⁻ jmi⁻ he⁻ la⁻cha⁻ba⁻ he⁻
jmee⁻chaay⁻ tää⁻. ⁷Hi⁻ ga⁻lih⁻ mi⁻te⁻,
hyoyh⁻ lä⁻jëe⁻ he⁻ la⁻. Jnä⁻leen⁻ Dio
kyaa⁻, hi⁻ hi⁻ he⁻ lee⁻ gyuuuh⁻ kyaan⁻.

⁸Pero lä⁻jëe⁻ hi⁻ goh⁻, kyaah⁻ hi⁻
sa⁻ jmee⁻ dsoo⁻, hi⁻ jmee⁻ he⁻ sa⁻ lä⁻
jëe⁻ jne⁻, hi⁻ jngëeh⁻ dsa⁻, hi⁻ më⁻ hi⁻
ñuuuh⁻ hi⁻ kaaah⁻ wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻
jme⁻ ji⁻nah⁻, hi⁻ jmee⁻ juuh⁻ kih⁻
dio hi⁻ na⁻laa⁻ kaaah⁻ dsa⁻, kyaah⁻
lä⁻jëe⁻ hi⁻ ta⁻juu⁻, hi⁻ he⁻ dsa⁻nää⁻
cha⁻je⁻ juuh⁻, jee⁻ koo⁻ kyaah⁻
azufre, jee⁻ ga⁻të⁻ to⁻jiih⁻ juu⁻ dsa⁻
—ga⁻jäh⁻ Dio.

Jee⁻ jwii⁻ Jerusalén hmëe⁻

⁹Ja⁻ga⁻ jay⁻ jee⁻ ma⁻ chehn⁻ ja⁻,
ja⁻ jee⁻ lä⁻jëe⁻ ángel hi⁻ ma⁻ chooh⁻
gyii⁻ kyaah⁻ jee⁻ ma⁻ haa⁻ lä⁻jëe⁻ gyii⁻
he⁻ wii⁻ he⁻ jëe⁻ jee⁻ llaa⁻ go⁻te⁻.
Ga⁻siiyh⁻ jnä⁻:

—Na⁻ jee⁻ la⁻, mah⁻ häähn⁻ hne⁻
dsa⁻më⁻ hi⁻ la⁻ hmooh⁻ lee⁻ më⁻
Borrego mäh⁻ —ga⁻jäh⁻ ángel.

¹⁰Mah⁻ ga⁻jøoy⁻ kih⁻ jmi⁻lle⁻ kin⁻
jee⁻ ma⁻ chih⁻ koo⁻ moh⁻ juuh⁻ ñii⁻,
mah⁻ ga⁻heeyh⁻ jnä⁻ Jerusalén koo⁻
jwii⁻ juuh⁻ he⁻ na⁻jngii⁻ he⁻ ga⁻jyoo⁻
gyuuuh⁻ jmi⁻gyuuuh⁻ he⁻ ja⁻ kih⁻ Dio.

¹¹Ma⁻ jnä⁻ jëe⁻ ñih⁻ kyaah⁻ jmee⁻ kih⁻
Dio. La⁻ jih⁻gyeh⁻ lä⁻koo⁻ mi⁻kuu⁻
he⁻ la⁻ na⁻hñaah⁻ jwérte, lä⁻la⁻
koo⁻ mi⁻kuu⁻ jaspe, he⁻ jëe⁻ lä⁻koo⁻
wa⁻hu⁻. ¹²Na⁻jnë⁻ lä⁻ku⁻ lä⁻jii⁻ jee⁻
jwii⁻ ja⁻ kyaah⁻ na⁻hyah⁻ juuh⁻ hi⁻
ñii⁻ choo⁻ gya⁻to⁻ ho⁻haah⁻. Lä⁻koo⁻
ho⁻haah⁻ ja⁻ ma⁻ cheh⁻ jaa⁻ ángel, hi⁻
në⁻ ho⁻haah⁻ ja⁻ ma⁻ na⁻sii⁻ jmi⁻ ma⁻
kih⁻kih⁻ kih⁻ lä⁻jëe⁻ gya⁻tuu⁻ nää⁻
dsa⁻ Israel. ¹³Ta⁻ jwoo⁻ ta⁻la⁻ ga⁻hyah⁻
hyoo⁻ ma⁻ lle⁻ hnë⁻ wa⁻haah⁻, ta⁻
jwoo⁻ ta⁻ kyé⁻ ma⁻ lle⁻ hnë⁻ wa⁻haah⁻
ka⁻läh⁻, ja⁻ba⁻ lä⁻ja⁻ jwoo⁻ ta⁻ñii⁻,
hnë⁻ wa⁻haah⁻, hi⁻ ta⁻ jwoo⁻ ta⁻la⁻
ga⁻dsä⁻ hyoo⁻ ja⁻ba⁻ hnë⁻. ¹⁴Jee⁻
ma⁻chooh⁻ na⁻hyah⁻ ñii⁻ ja⁻, ma⁻ la⁻
kyaa⁻ gya⁻to⁻ tií⁻. Në⁻ kih⁻ na⁻sii⁻

jmii⁻ kih¹ lä⁺ jëë⁺ gya⁺tuu⁺ apóstole
kyaa¹ Borrego mäh¹.

¹⁵Hí¹ ma¹ hléeh¹ kyaah¹ jnä¹ he¹,
ma¹ chooh¹ koo¹ si¹hma¹tah¹ he¹
lla¹ hih¹ he¹ na¹la¹ kyaah¹ ku'nøø¹,
kyaaah¹ he¹ kay¹ hih¹ jee¹ jwii¹ ja¹
kyaaah¹ wa'haah¹ kih¹, hi¹ kyaah¹
na'hyah¹ kih¹. ¹⁶Jee¹ jwii¹ ja¹ ma¹ la¹
kye¹ kyeeh¹, kwee¹ ba¹ lä⁺ kyoo¹
lä⁺ hu¹. Hi¹ ángel he¹ ga¹kay¹ hih¹
jee¹ jwii¹ ja¹ kyaah¹ si¹hma¹ kiyh¹.
Ga¹té¹ to¹ mil na¹dsé¹ to¹ hña¹loo¹
kilómetro lä⁺ kyoo¹, hi¹ ja¹ba¹
ko¹ja¹ te¹ lä⁺ hu¹ hi¹ lä⁺ nii¹ ka¹läh¹.
¹⁷Ja¹ga¹ ga¹kay¹ hih¹ na'hyah¹ kih¹
jee¹ jwii¹, ga¹té¹ hña¹loo¹ na¹dsé¹
to¹loo¹ kye¹ lëë¹, ja¹ba¹ lä⁺ koo¹ la¹
hi¹he¹ kooh¹ dsa¹ jmi¹gyuu¹.

¹⁸Na'hyah¹ ja¹ ma¹ la¹ kyaah¹ kuu¹
jaspe. Pero jee¹ jwii¹ ja¹ ma¹ la¹
kyaaah¹ ku'nøø¹ jmah¹, ma¹ jnä¹ jëë¹
go¹te¹ lä⁺ koo¹ wa'hu¹ he¹ na¹jngii¹.
¹⁹Tii¹ na'hyah¹ kih¹ jee¹ jwii¹ ja¹,
ma¹ na¹li¹ kyaah¹ lä⁺ jëë¹ kuu¹ he¹ la¹
na'hnäah¹. To¹né¹ tii¹ na'hyah¹ ma¹
la¹ kyaah¹ jaspe, jee¹ ga¹té¹ to¹ ma¹
la¹ kyaah¹ zafiro, jee¹ ga¹té¹ hnë¹
ma¹ la¹ kyaah¹ ágata, jee¹ ga¹té¹ kyee¹
kyaaah¹ esmeralda, ²⁰jee¹ ga¹té¹ hña¹
ma¹ la¹ kyaah¹ ónice, jee¹ ga¹té¹ jnii¹
kyaaah¹ cornalina, jee¹ ga¹té¹ gyii¹
kyaaah¹ crisólito, jee¹ ga¹té¹ jnä¹
kyaaah¹ berilo, jee¹ ga¹té¹ nu¹ kyaah¹
topacio, jee¹ ga¹té¹ gya¹ kyaah¹
crisopraso, jee¹ ga¹té¹ gya¹ koo¹
kyaaah¹ jacinto, hi¹ jee¹ ga¹té¹ gya¹to¹
kyaaah¹ amatista. ²¹Gya¹to¹ wa'haah¹
ja¹, ma¹ la¹ gya¹to¹ perla. Lä⁺koo¹
lä⁺koo¹ gya¹to¹ wa'haah¹ ja¹, ma¹ la¹
koo¹ perla ba¹. Hi¹ jwë¹ kih¹ jee¹ jwii¹
ja¹, ma¹ la¹ kyaah¹ ku'nøø¹ jmah¹, ma¹
jnä¹ jëë¹ go¹te¹ lä⁺koo¹ wa'hu¹ he¹
na¹jngii¹.

²²Sa¹ ga¹jëë¹ gwah¹ jee¹ jwii¹
ja¹, jëëh¹ Dio hi¹ laa¹ Dsa¹jøøh¹ jnän¹
hi¹cha¹ ga¹lä⁺ jëë¹ be¹ kih¹, kyaah¹
Borrego mäh¹, hi¹he¹ ba¹ laa¹ gwah¹
jee¹ ja¹. ²³Jee¹ jwii¹ ja¹ mo¹so¹ jmee¹
bii¹ jmee¹ kih¹ hyoo¹, ni¹ jmee¹ kih¹
sih¹, jëëh¹ kyaah¹ ma¹la¹ jmee¹ kih¹
Dio ba¹ jnä¹, hi¹ Borrego mäh¹ ba¹
hi¹choo¹ wa'je¹ kih¹ jee¹ jwii¹ ja¹.
²⁴Lä⁺jëë¹ dsa¹ hi¹ dsa¹taqah¹ lä⁺kaa¹
hwa¹ ja¹ ngëy¹ jee¹ jnä¹ wa'je¹. Hi¹
lä⁺jëë¹ rey hi¹ tääh¹ jmi¹gyuu¹
dsa¹kay¹ jee¹ jwii¹ ja¹ lä⁺jëë¹ he¹ cha¹
kiyh¹. ²⁵Sa¹ jnë¹ jih¹koh¹ wa'haah¹
kih¹. Jee¹ ja¹ le¹ jmi¹ ba¹ jëëh¹
mo¹so¹ lä⁺cha¹ hwë¹. ²⁶Lä⁺jëë¹ dsa¹
hi¹ dsa¹taqah¹ hwa¹ ja¹, dsa¹nääy¹
dsa¹kay¹ jee¹ ja¹ lä⁺jëë¹ nëë¹ he¹ cha¹
kiyh¹. ²⁷Jee¹ ja¹ mo¹so¹ dsa¹taqah¹
ni¹ ja¹ hi¹ jmee¹ wa¹ la¹ cha¹la¹, ni¹
hi¹ jmee¹ he¹ sa¹ lä⁺ jëë¹ jne¹, ni¹ hi¹
jmee¹ juu¹ ta¹juu¹. Jee¹ ja¹ dsa¹taqah¹
ma¹la¹ hi¹ na¹sii¹ jmi¹ kih¹ në¹ je¹
kih¹ Borrego mäh¹ jee¹ na¹sii¹ jmi¹
kih¹ lä⁺ jëë¹ hi¹ na¹jnää¹ kih¹ Dio.
22 Ma¹ngëe¹ he¹ ja¹, hih¹ ángel
he¹ na¹heeyh¹ jnä¹ koo¹
jmi¹juuh¹, he¹ jmee¹ chaa¹ dsa¹.
Jmi¹ ja¹ jëë¹ lä⁺ jëë¹ wa'hu¹, he¹
hya¹ jee¹ gya¹ Dio kyaah¹ Borrego
mäh¹. ²Hi¹ dsa¹ngëe¹ to¹dsaaah¹
cha¹ jwë¹ kih¹ jee¹ jwii¹ ja¹. Lä⁺koo¹
lä⁺koo¹ jwoo¹ kih¹ jmi¹ ja¹, ma¹
töö¹ hma¹ he¹ jmee¹ chaa¹ dsa¹,
he¹ hif¹ gya¹to¹ nëë¹ mii¹, ma¹ koo¹
nëë¹ lä⁺jaa¹ sih¹. Kyaah¹ moo¹ kih¹
hma¹ ja¹, dsa¹hläää¹ lä⁺ jëë¹ dsa¹
hi¹ chaa¹ jee¹ ja¹. ³Jee¹ ja¹ mo¹so¹
lä⁺cha¹ ga¹lli¹wii¹. Dio kyaah¹
Borrego mäh¹ dsa¹taayh¹ ko¹jöh¹
kyaaah¹ hi¹ lä⁺ jëë¹ hi¹ nüuh¹ kiyh¹
jmee¹ ta¹he¹. ⁴Ma¹ja¹ jëëy¹ Dio. Hi¹
jmi¹ kiyh¹ na¹sii¹ cha¹kyey¹. ⁵Jee¹

ja⁻ mo⁻so⁻ lä⁻cha⁻ ga['] hwë[!]. Mo⁻so⁻
j mee⁻ bii⁻ na⁻hi⁻ je⁻, ni⁻ jmee⁻ kih⁻
hyoo⁻, jéeh[!] Dio Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻
choo⁻ wa[']je⁻ kih[!]. Jee['] ja⁻ dsa⁻taayh⁻
ko⁻jøøh⁻ kyaayh⁻ mah⁻ jmeey⁻ hih⁻
ga⁻lä⁻jé⁻ joh⁻ jmi⁻ cha⁻.

Ma⁻ya⁻jäh⁻ jäh⁻ Jesucristo

⁶Mah⁻ ga⁻jäh⁻ ángel he⁻ siih⁻ jnä⁻:
—Juu['] la⁻ sa⁻ na⁻hee⁻, la['] ju⁻dsoo⁻
go⁻te⁻. He['] ba['] Dio Dsa⁻jøøh⁻ jnän⁻,
hi⁻ ga⁻jøøh⁻ kih⁻ lä⁻jéeh⁻ hi⁻ ma⁻ ngëe⁻
juu⁻ kiyh⁻, ma⁻cheey⁻ ángel kyaay⁻
mah⁻ mi⁻jnääy⁻ kih⁻ lä⁻jéeh⁻ hi⁻ jmeey⁻
ta⁻he⁻ kiyh⁻, lä⁻jé⁻ he⁻ jmeey⁻ bii⁻ le⁻
to⁻chah⁻ la⁻ —ga⁻jäh⁻ ángel.

⁷—Hii⁻ jnä⁻ jähn⁻ to⁻chah⁻ la⁻. Llu[']
la⁻ kih⁻ hi⁻ hoø⁻ juu['] he⁻ hlëeh⁻ kih⁻
he⁻ na⁻ga['] le⁻ ta⁻chañé⁻ he⁻ na⁻sii⁻
la⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesús.

⁸Jnä⁻ Jwaaq⁻ ma⁻nuun⁻ hi⁻ ma⁻jéen⁻
lä⁻jé⁻ he⁻ la⁻. Ma⁻ngëe⁻ ma⁻nuun⁻
hi⁻ ma⁻jéen⁻, ga⁻juuhn⁻ jnën⁻ huuh⁻
tií⁻ ángel mah⁻ ga⁻jmää⁻ jnihil⁻ jøøh⁻,
hi⁻ ma⁻mi⁻jnäää⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ la⁻ kin⁻.

⁹Pero ángel he⁻ ga⁻siih⁻ jnä⁻:
—Jéé['] da⁻, ta⁻ jmeey⁻ lä⁻na⁻, jéeh⁻
kwee⁻ ba⁻ laqan⁻ kyaah⁻ hne⁻ jee⁻
jmeen⁻ ta⁻he⁻ kih⁻ Dio kyaah⁻ øøh⁻
hne⁻ hi⁻ ngëe⁻ juu['] kih⁻ Dio, hi⁻
kyah⁻ lä⁻jéeh⁻ ga['] hi⁻ hoø⁻ juu['] he⁻
na⁻sii⁻ jee⁻ la⁻. Jmee['] juuh⁻ kih⁻ Dio
ba⁻.

¹⁰Hi⁻ ga⁻siiyh⁻ jnä⁻ ka⁻läh⁻:
—Ta⁻ hmä⁻ lä⁻jé⁻ juu['] he⁻ hlëeh⁻
kih⁻ he⁻ na⁻ga['] le⁻ ta⁻hañé⁻ he⁻
na⁻sii⁻ jee⁻ la⁻, jéeh⁻ ma⁻ngoo⁻
ya⁻jäh⁻ he⁻ lä⁻te⁻ juu['] la⁻. ¹¹Hi⁻ hnää⁻
dsë⁻, wa⁻jmee⁻ bih⁻ hnää⁻ dsëy⁻. Hi⁻
hi⁻ jmeey⁻ wa⁻la⁻ cha⁻la⁻, wa⁻ jmeey⁻
bih⁻ kiyh⁻. Hi⁻ jmeey⁻ he⁻ llu['], wa⁻
jmeey⁻ bih⁻, hi⁻ hi⁻ na⁻jngëe⁻, wa⁻
na⁻jngëe⁻ bih⁻.

¹²—Hii⁻ jnä⁻ jahn⁻ to⁻chah⁻ la⁻.
Kyen['] he⁻ kwëehn⁻ he⁻ ga⁻tëë⁻
hyoh⁻ lä⁻ja⁻ lä⁻ja⁻ ha⁻ koo⁻ te⁻
ta⁻he⁻ ma⁻jmeey⁻. ¹³Jnä⁻ he⁻ laan⁻
lä⁻koo⁻ hwëh[!] A kyaah⁻ hwëh[!]
Zeta, jnä⁻ he⁻ ma⁻laan⁻ jää⁻ ja⁻ga⁻
noø⁻ jmi⁻gyuu⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻, ma⁻ke⁻
ma⁻dsaa⁻ jmi⁻gyuu⁻ lä⁻ ma⁻laan⁻
ja⁻ba⁻ —ga⁻jäh⁻ Jesús.

¹⁴Llu['] la⁻ kih⁻ hi⁻ gyih⁻ sa⁻hmiih⁻
kih⁻ mah⁻ hyoyh⁻ jwë[!] kuyh⁻ mi⁻ kih⁻
hma⁻ he⁻ jmeey⁻ chaa⁻ dsa⁻, hi⁻ lä⁻ja⁻
hyoyh⁻ jwë[!] dsa⁻taayh⁻ ta⁻ho⁻haah⁻
kih⁻ jwii⁻ ja⁻. ¹⁵Pero ga⁻lä⁻jéeh⁻ dsii⁻
ja⁻ta⁻ka⁻hne⁻, kyaah⁻ hi⁻ jmeey⁻
ji⁻nah⁻, hi⁻ më⁻ hi⁻ nuuh⁻ hi⁻ kaah⁻
wa⁻ hi⁻ cha⁻ hi⁻, hi⁻ jngëeh⁻ dsa⁻,
hi⁻ jmeey⁻ juuh⁻ kih⁻ dio hi⁻ na⁻laa⁻
kaah⁻ dsa⁻, kyaah⁻ hi⁻ tih⁻ dsë⁻
jmeey⁻ juu['] ta⁻juu['].

¹⁶—Jnä⁻ Jesús ma⁻cheen⁻ ángel
kyaan⁻ mah⁻ mi⁻jnääy⁻ lä⁻jé⁻ he⁻ la⁻
kih⁻ lä⁻kaa⁻ gwah⁻. Jnä⁻ laan⁻ sa⁻ju⁻
kih⁻ David, jnä⁻ laan⁻ nuu⁻ ho⁻ hi⁻
kwa⁻ je⁻ jih⁻gyeh⁻ —ga⁻jäyh⁻.

¹⁷Jmi⁻lle['] Na⁻jngii⁻ kyaah⁻ më⁻
Borrego mäh⁻ jäyh⁻:

—Ña⁻.

Hi⁻ ga⁻nuu⁻, wa['] jäh⁻:

—Ña⁻.

Hi⁻ lä⁻kii⁻ dsë⁻, wa['] jäyh⁻. Hi⁻ hnöö⁻
hi⁻h⁻, wa['] hiyh⁻ jmi⁻ he⁻ jmeey⁻ chaa⁻
dsa⁻, he⁻ la⁻ cha⁻ go⁻te⁻.

¹⁸Jnä⁻ jmeen⁻ dsoo⁻ kih⁻ lä⁻jéeh⁻
hi⁻nuu⁻ juu['] he⁻ hlëeh⁻ kih⁻ he⁻na⁻
ga['] le⁻ ta⁻chañé⁻, he⁻ na⁻sii⁻ jee⁻ la⁻.
Cher['] mah⁻ hi⁻ ga⁻jmeey⁻ na⁻dsë⁻ ga⁻
juu['] lä⁻koo⁻ lle['] jee⁻ la⁻, tëëy⁻ lä⁻jé⁻
he⁻wii⁻ he⁻na⁻ga['] chee⁻ Dio lä⁻koo⁻
na⁻sii⁻ jee⁻ la⁻. ¹⁹Hi⁻ cher['] mah⁻ hi⁻
ga⁻jnuuh⁻ juu['] he⁻hlëeh⁻ kih⁻ he⁻
na⁻ga['] le⁻ ta⁻chañé⁻, he⁻na⁻sii⁻ jee⁻
la⁻, lä⁻ja⁻ jnuuh⁻ Dio ka⁻läh⁻ he⁻la⁻

heey' he⁻ na⁻sii⁻ jee' la⁻. Jñuuuyh[']
 kih['] chaah['] hma⁻ he⁻ jmee⁺ chaa⁻
 dsa⁻, hi⁺ lä⁺ ja⁻ ka⁻läh['] jñuuuyh['] kih[']
 jee' jwi⁻ na⁻jngii[!].

²⁰Hi⁻ jmee⁺ ju^ldsoo' kih['] lä⁺je⁺ he⁻
 la⁻ jäyh[:]

—Dsoo' ba', jähn' to⁻chah' la⁻.

Wa' la['] lä⁺ja⁻, nee[!], ñah['] Jesús
 Dsa[']jøøh['] kyaan⁺.

²¹Lä⁺je⁺ he⁻ llu['] he⁻ la['] kwa⁺ Jesús
 Dsa[']jøøh['] jnän[,], wa' la['] kyaah['] lä⁺je⁺
 hnäh[']. Wa' la['] lä⁺ja⁻.